

Poznámky k biblickým textům liturgie (cyklus A)

Obsah

1. neděle adventní.....	23
2019.....	23
2016.....	27
2013.....	30
2010.....	33
2007.....	37
2. neděle adventní.....	40
2019.....	40
2016.....	44
2013.....	46
2010.....	50
2007.....	55
3. neděle adventní.....	61
2019.....	61
2016.....	65
2013.....	67
2010.....	69
2007.....	73
4. neděle adventní.....	78
2019.....	78
2016.....	83
2013.....	86
2010.....	90
2007.....	93
Slavnost Narození Páně.....	97
2016.....	97
2010.....	99
Svátek Svaté Rodiny.....	104
2019.....	104
2013.....	107
2010.....	111
2007.....	114
Slavnost Ježíšovy matky.....	118
2020.....	118
2017.....	121
Slavnost Zjevení Páně.....	125
2020.....	125
2014.....	128
2008.....	132
2. neděle po Narození Páně.....	135
2011.....	135
Svátek Ponoření Pána.....	139
2020.....	139
2017.....	141
2014.....	145

2011.....	149
2008.....	153
2. neděle v mezidobí.....	157
2020.....	157
2017.....	161
2014.....	164
2011.....	167
2008.....	172
3. neděle v mezidobí.....	176
2019.....	176
2017.....	179
2014.....	185
2011.....	188
2008.....	192
Svátek Uvedení Páně do svatyně.....	196
2020.....	196
2014.....	199
4. neděle v mezidobí.....	203
2017.....	203
2011.....	207
2008.....	210
5. neděle v mezidobí.....	214
2020.....	214
2017.....	219
2014.....	224
2011.....	227
6. neděle v mezidobí.....	233
2020.....	233
2017.....	236
2014.....	239
2011.....	242
7. neděle v mezidobí.....	248
2020.....	248
2017.....	251
2014.....	256
2011.....	261
8. neděle v mezidobí.....	267
2017.....	267
2014.....	273
2011.....	275
9. neděle v mezidobí.....	280
2011.....	280
1. neděle čtyřicetidenní.....	285
2020.....	285
2017.....	288
2014.....	291
2011.....	294
2008.....	299
2. neděle čtyřicetidenní.....	302
2020.....	302

2017.....	305
2014.....	308
2011.....	314
2008.....	319
3. neděle čtyřicetidenní.....	324
2020.....	324
2017.....	327
2014.....	329
2011.....	332
2008.....	335
4. neděle čtyřicetidenní.....	341
2020.....	341
2017.....	344
2014.....	347
2011.....	349
2008.....	352
5. neděle čtyřicetidenní.....	356
2020.....	356
2017.....	358
2014.....	361
2011.....	364
2008.....	368
Květná neděle.....	373
2020.....	373
2017.....	379
2017 (O VELIKONOCÍCH).....	380
2014.....	382
2011.....	383
2008.....	386
Velikonoce.....	390
2014 (Velikonoční třídní).....	390
2008.....	393
Zelený čtvrtek.....	399
2020.....	399
2017.....	402
2011.....	405
Velký pátek.....	410
2020.....	410
2017.....	413
2011.....	415
Slavnost Zmrtvýchvstání Páně.....	417
2020.....	417
2017.....	419
2011.....	423
2. neděle velikonoční.....	425
2020.....	425
2020 (O užitku krize koronaviru a výhledu do budoucna).....	427
2017.....	432
2014.....	436
2011.....	439

2008.....	443
3. neděle velikonoční.....	447
2020.....	447
2017.....	450
2014.....	453
2011.....	455
2008.....	461
4. neděle velikonoční.....	465
2020.....	465
2017.....	468
2014.....	471
2011.....	475
2008.....	483
5. neděle velikonoční.....	487
2020.....	487
2017.....	493
2014.....	497
2011.....	501
2008.....	506
6. neděle velikonoční.....	511
2020.....	511
2017.....	514
2014.....	517
2011.....	520
2008.....	523
7. neděle velikonoční.....	526
2020.....	526
2011.....	529
2008.....	534
Slavnost Nanebevstoupení Páně.....	538
2017.....	538
2014.....	541
Slavnost Seslání Ducha Svatého.....	545
2020.....	545
2014.....	548
2011.....	551
2008.....	556
Slavnost Nejsvětější Trojice.....	561
2020.....	561
2017.....	564
2014.....	569
2011.....	572
2008.....	578
Slavnost Těla a Krve Páně.....	581
2020.....	581
2017.....	584
2014.....	587
2011.....	592
2008.....	595
Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.....	598

2017.....	598
9. neděle v mezidobí.....	601
2008.....	601
10. neděle v mezidobí.....	604
2008.....	604
11. neděle v mezidobí.....	607
2008.....	607
12. neděle v mezidobí.....	611
2020.....	611
2008.....	614
Slavnost Petra a Pavla.....	617
2014.....	617
2008.....	621
13. neděle v mezidobí.....	625
2020.....	625
2017.....	627
2017 (Příloha: O slepotě).....	630
Slavnost sv. Cyrila a Metoděje.....	632
2020.....	632
14. neděle v mezidobí.....	637
2017.....	637
2014.....	640
2011.....	646
2008.....	650
15. neděle v mezidobí.....	655
2020.....	655
2017.....	659
2017 (Dobrořečení jako životní styl).....	661
2014.....	665
2011.....	668
2008.....	671
16. neděle v mezidobí.....	675
2020.....	675
2017.....	679
2014.....	681
2011.....	692
2008.....	696
17. neděle v mezidobí.....	700
2020.....	700
2017.....	702
2014.....	704
2011.....	708
2008.....	711
Svátek Proměnění Pána.....	716
2017.....	716
18. neděle v mezidobí.....	717
2020.....	717
2014.....	720
2011.....	723
2008.....	725

19. neděle v mezidobí.....	731
2020.....	731
2017.....	735
2014.....	737
2011.....	741
2008.....	744
20. neděle v mezidobí.....	747
2020.....	747
2017.....	748
2014.....	753
2011.....	756
2008.....	760
21. neděle v mezidobí.....	764
2020.....	764
2020 (Příloha: slavení Dne Páně).....	770
2017.....	776
2014.....	779
2011.....	783
2008.....	786
22. neděle v mezidobí.....	791
2020.....	791
2017.....	795
2014.....	798
2011.....	802
2008.....	806
23. neděle v mezidobí.....	811
2020.....	811
2017.....	815
2014.....	818
2011.....	822
2008.....	826
24. neděle v mezidobí.....	830
2020.....	830
2017 (O žehnání).....	834
2014.....	836
2011 (O Večeři Páně I. – Pozvání k večeři Páně).....	839
Svátek povýšení svatého kříže.....	845
2008.....	845
25. neděle v mezidobí.....	850
2020.....	850
2017.....	853
2014.....	856
2011 (O Večeři Páně II. – Společná slavnost).....	860
2008.....	862
Slavnost svatého Václava.....	865
2014.....	865
2008.....	868
26. neděle v mezidobí.....	873
2017.....	873
2011 (O Večeři Páně III. – Památka Večeře Páně).....	876

27. neděle v mezidobí.....	880
2020.....	880
2017.....	883
2014.....	885
2011 (Příprava k biřmování).....	888
2008.....	895
28. neděle v mezidobí.....	899
2020.....	899
2017.....	902
2014.....	905
2011 (O Večeři Páně IV. – Nová smlouva).....	908
2008.....	911
29. neděle v mezidobí.....	916
2020.....	916
2017.....	918
2014.....	920
2011 (O Večeři Páně V. – Modlitba chvály).....	924
2008.....	928
30. neděle v mezidobí.....	931
2020.....	931
2017.....	933
2014.....	936
2011 (O Večeři Páně VI. – Děkování).....	939
2008.....	943
31. neděle v mezidobí.....	946
2020.....	946
2017.....	949
2011 (O Večeři Páně VII. – Hostina s „Lámáním chleba“).....	952
Vzpomínka na zemřelé.....	957
2014.....	957
2008.....	960
32. neděle v mezidobí.....	965
2020.....	965
2017.....	969
2014.....	972
2011 (O Večeři Páně VIII. – O oběti).....	977
Posvěcení lateránské basiliky.....	982
2008.....	982
33. neděle v mezidobí.....	986
2020.....	986
2017.....	990
2014.....	993
2014 (Dodatek k poznámkám).....	997
2011 (O Večeři Páně IX. – Ježíš nám nabízí záchranu).....	1000
2008.....	1005
Slavnost Ježíše Krista Krále.....	1009
2020.....	1009
2017.....	1012
2014.....	1015
2011 (O Večeři Páně X. – Čím nás Ježíš zachraňuje).....	1019

1. neděle adventní

2019

1. neděle adventní Iz 2:1–5 Ř 13:11–14 Mt 24:37–44 1. prosince 2019

Všechna čtení dnešní liturgie mluví o budoucnosti lidstva.

Oproti věštbám mnoha kultur o strašném konci světa nás Písmo povzbuzuje k hledání smyslu našeho bytí a k úsilí dotvářet s Tvůrcem jeho dílo.¹

K budoucnosti své i k budoucnosti světa přispíváme tím, jak žijeme právě teď. Co vykonáme dobrého, je přínosem, co nevykonáme, zůstane prázdnou dírou.

Izraelité doby Izaiáše už měli značnou zkušenost s péčí Hospodina ... (ale také trpkou zkušenost s pozemskými králi).

Slovo proroků má pro někoho velikou váhu. Někteří je neposlouchají. Jiní odpoví: „Slyšeli jsme slovo boží,“ a nijak to s nimi nehne. Až půjdou z bohoslužby, nebudou už vědět, co se četlo.

„Nuže, dome Jákobův, choďme v Hospodinově světle!“ (Iz 2:5)

To není jen zajímavý citát z Bible, to je náš hlavní životní postoj při hledání nejhlubšího smyslu – růst do podoby božího obrazu.

Jsme odpovědní nejen za život, ale i za slova, kterými nás Bůh vede.²

„Blahopřeji vám,“ říká Ježíš, „kteří slovo Boží slyšíte a zachováváte je.“
Smíme to blahopřání vztáhnout na sebe?

K evangeliu.

Nedávno jsme znovu promýšleli Ježíšovo podobenství o vdově a nespravedlivém soudci. Na konci nám Ježíš klade otázku: „Nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“

Kolik lidí mu důvěřuje a bude důvěřovat?

Kdo na něj dáme? V jaké míře? Nakolik se na nás může spolehnout?

Bůh o nás od začátku pečuje a vypráví nám o sobě (mnoha způsoby, krásou stvoření počínajíc). Každý člověk a každá generace má možnost se podle svých možností uskutečnit do podoby boží.

1 Zatímco všechny kultury nařikají, že Zlatý věk lidstva skončil a „svět se řítí do ďáblovy řiti“, židé a křesťané slyší od Boha ujištění, že lidstvo je naopak pozváno k lepší budoucnosti. Svou touhu (kterou do nás vložil Tvůrce) si pěstujeme a očividný pokrok světa nás povzbuzuje na této cestě. Je pro nás ctí, že se smíme přidávat k Ježíšovu dílu.

2 Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku. (Ž 119:105)

Světlem těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté, celé tvé tělo bude mít světlo. (Mt 6:22)

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa. Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (J 1:1–14)

Mnoho lidí je dobrých, ale někteří lidé nehledají podstatný smysl života, ladící se záměrem našeho Tvůrce. Bylo by to snadné, kdybychom se nad nimi pohoršovali. Mnozí se – od té bytosti, kterou my nazýváme „Bůh“ – odvracejí, protože se jim dělá špatně nebo se děsí toho, co z nás, „věřících“ odezírají z našich slov o Bohu a z našeho nekřesťanského jednání.

My, „věřící“ jsme ale ze všech slov nejvíce zkreslili slovo „Bůh“!

Každý z nás pokřtěných, je svým dílem odpovědný za představu, kterou si o Bohu vytváří a kterou svým životem ukazuje lidem okolo!!

Proč Ježíš tu otázku: „Nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde,“ položil?

Je pesimista?

Iluze si o nás nedělá (na rozdíl od nás).

Jako před potopou, tak až do konce pozemského světa, někteří lidé na hledání hlubšího smyslu života nedbají, naopak poškozují nejen vlastní život, ale i soužití s druhými.

Jak bychom nedbalost na boží slova a varování pojmenovali?

Nedbalostí?

Není to slabý výraz?

Mnoho rodičů si přeje dítě a o děti se stará. Doufá, že se dětem bude život líbit, a že druhým lidem bude s jejich dětmi dobře. Dobré děti jsou pro rodiče požehnáním. Ale musí být pro rodiče hrozné, když z jejich dítěte vyroste nenapravitelný zločinec.

Jaké pocity má Bůh z nás? Co pro nás v této věci dělá?

Tvůrce dal světu moudrý řád. K životu nám dal patřičnou výbavu a program.

I s tělem můžeme dost pracovat, natož s duchem. Někdo se svými hřivnami získá veliké bohatství pro soužití s druhými, rozdává ze svého srdce mnoho. Škoda, že někdo myslí jen na svůj prospěch a druhí ho nezajímají, nebo je dokonce využívá ke svému prospěchu. Hrozí mu, že mu bude řečeno: „O tebe nestojíme, jsi bezohledný sobec, druhý tě nezajímá, úmyslně kaziš hru.“

Nikdo z nás nemůže říci, že Ježíšova slova neslyšel.

Jeden z těch, kteří budou pracovat na stejném místě, na stejné práci, bude *přijat* (ekumenický překlad Bible), druhý ponechán.

I těm, kteří jsou v jedné posteli, hrozí, že jeden bude přijat a druhý ne. (L 17:34).

Straší nás Ježíš? Je jako učitelé, kteří studenty straší maturitou, aby je donutili studovat?

Co si o tom myslíte?

Vrátím se ke slovům: „Otče náš, nevydej nás v pokušení.“

Před týdnem jsem vám navrhl k promýšlení biblické texty o jednání Boha se Saulem a Davidem. (V Letohradě jsme si k tomu udělali biblickou hodinu.)

Výchozí pozici k životu a přátelství s Bohem známe.³

3 Bůh nám daroval chuť a velikou sílu k životu. Neposlal nás do života bezradné. Učí nás rozpoznávat dobro od zla. K tomu nám přidal svědomí. Vložil do nás touhu po dobrém. Jako se děti učí napodobovat rodiče, tak i my se snažíme napodobovat Boha. Jeho spravedlnost a milosrdenství. Svědomí nám napomáhá udržet správný směr. Snažíme se jím řídit. Naučili jsme se svědomí zpytovat a pěstovali si je, abychom je neměli pokřivené nebo zakrnělé. Své rozlišování spravedlnosti a nespravedlnosti si porovnáváme s boží moudrostí a s Ježíšovým příkladem.

Přesto se někdy k Bohu nespravedlivě chováme jako některé pubertální, bohaté, rozmazlené a drzé děti, obviňující rodiče z všelijaké nepřejícnosti.⁴

Co má s námi Bůh dělat, když se řítíme do neštěstí?

Prosíme Boha, aby nám mluvil do života?

Nakolik si od něj necháme poradit?⁵

Bylo jednání Hospodina se Saulem a Davidem manipulací, porušením lidské svobody nebo pedagogickým vedením?

(Slova manipulace a pedagogika nebyla tenkrát známá, ale ty příběhy jsou geniálně vystavěny, aby jim už dříve mohli lidé, nejen pánové Saul a David, rozumět.)

Je správné nastražit past na podezřelého?

Je legitimní nastražit na známého pachatele past?⁶

Bylo v možnostech obou králů včas rozpoznat vlastní nedobré sklony a pokušení moci?

Saul po selhání znovu a znovu sliboval, že se polepší, plakal sám nad sebou, ale nehledal příčinu svého selhání a neprosil Boha o pomoc (stejně jako lidé v Ráji).

David se nedopustil menších zločinů než Saul.⁷

Ale ke svým selháním se postavil rovně. Proto mohl zůstat králem. (Izraelský král má sloužit a pečovat o lidi, má jít před lidmi, jako pastýř před ovce.) David se postavil do čela hříšníků a ukázal jim cestu vedoucí k nápravě – ta je, díky slitovnosti Boha, možná.

Odposlouchává nás Bůh?

Sleduje nás?

Líbí se nám jeho péče o nás?

Jsme za ni Bohu vděční, nebo nám „pubertálně“ vadí, že se „montuje do našeho života“?

Jak vychováváme, a jak máme vychovávat děti?

Dobrý učitel občas řekne starším studentům (třeba maturitní třídě) nějaký nesmysl a čeká, jak budou reagovat, zjišťuje tím, zda studenti vyučovací látce porozuměli.

4 „Adame, proč jsi jedl z jedovatého stromu? Varoval jsem tě.“

„Já za to nemohu. Eva mě svedla ... Za to můžeš ty, dal jsi mně špatnou ženu ...“

„Evo, neslyšela jsi, že ten strom je jedovatý?“

„Had mě podvedl Za to můžeš ty, máš v Ráji odporného plaza.“

Stále opakujeme stejné chyby. Nepřiznáváme své viny, nehledáme příčiny svých selhání a neusilujeme o nápravu a neprosíme o odpuštění a pomoc. Přitom nám Bůh své milosrdenství nabízí.

5 Ptali jsme se psycholožky paní Jiřiny Prekopové, co s děckem, které se řítí do neštěstí (například kluka očaruje nějaká starší prohnaná a zkušená ženština). „Sedněte si s ním ke stolu a řekněte mu, máme tě rádi, máme větší životní zkušenosti než ty, hrozí ti, že zkazíš život sobě a třeba svým dětem. Řekněte mu to jednou.“ Vyprávěli jsme to přátelům a slyšely to jejich dvě chytré a hodné dcery. Pravidly rodičům: „Prosíme vás, neříkejte nám to jednou, ale desetkrát.“

6 Důležitý je úmysl.

Komunistická tajná policie vymyslela ďábelský plán na lidi, které chtěla dostat do kriminálu a poslala volavky, provokující je k odboji. To bylo satanské.

Jestli chce policie předcházet kriminalitě a naláká do pasti například člověka, který se už mnohokrát o trestný čin pokoušel, a usvědčí pachatele z pokusu o kriminální čin, pak to schválíme. Zabránila zlu. A pokud pachatel usiluje o nápravu, je to výborné.

7 Úkladná vražda Uriáše a jeho druhů byla podlá, a pohoršující. (Král dal zločinný příklad vojákům, kteří dostali rozkaz k likvidaci vysokého důstojníka.)

V některých zkušebních testech má zkoušený z více uvedených možných odpovědí rozpoznat tu správnou.

Připomněli jsme si Ježíšovu výzvu: „Nakupte si zbraně.“ (L 22:35–36)

Kdybychom se neptali, proč Ježíš „seřval“ Petra, když ten svého Mistra a Přítele odvážně bránil s mečem v ruce, bylo by to pohodlné. (Přesně řečeno bylo by to projevem lenosti a zbabělosti – a to je hříchem zanedbání péče o sebe sama a péče o druhé.)

Cesta k porozumění je pracná, ale učedníkovi přináší radost a uspokojení z přesného myšlení.⁸

Ani po Ježíšově zatčení apoštolům nedošlo, že Ježíš mluvil ironicky.

Jaké mají tyto události v životě Saula, Davida, apoštolů, a dalších selhavších význam pro nás?

Mají nějakého společného jmenovatele?

Budou nám ta vyprávění k poučení?⁹

K čemu je ve vyprávění o Ráji „Strom poznání dobrého a zlého?“¹⁰

K čemu slouží bakterie a viry přenášející nemoci?

Mohou hackeři a jejich viry v počítačových systémech být v něčem přínosné?

Proč Bůh nezastřelil satana?¹¹

Dobře vím, že dělám více chyb než apoštolové.

Všiml jsem si (nejprve na sobě), že při koketování se selháním, začínáme být poněkud oblouznění, omámeni (jako když některý bodavý hmyz při bodnutí do naší kůže vypouští látku, abychom necítili bolesti – ta se ozve, až když je pachatel dávno pryč).

Všiml jsem si (ponejprve na sobě), že už náš první hřích otupuje naše svědomí. a často mívá „mladé“, šíří se jako plíseň, z malé „tečky“ se rozrůstá.

8 Opakování dřívějšího vyučování.

Apoštolové ani po Poslední večeři Ježíšovi nevěřili, že Mesiáše zavraždí církevní představení. Nepřipustili, že by i oni mohli selhat. Marné byly Ježíšovy zázraky a jeho moudrost. Marné bylo Petrovo vyznání: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého,“ nic nepochopili, byli přesvědčeni, že tomu Ježíš nerozumí.

Co měl Ježíš dělat? Odejít?

„Když jste tak chytří, něco vám poradím, když jsem vás vyslal na zkušební misi, měli jste v něčem nedostatek? Postaral jsem se o vás? Postaral. Tak teď si každý kupte meč.“

Neptali se, proč se mají ozbrojit. Po Ježíšově opakovaném vyučování, že se zříkají násilí, si stále mysleli, že Ježíš vyhlásí mobilizaci proti Římu k ozbrojenému povstání. Jako se David neptal, proč má vyhlásit sčítání bojeschopných mužů, kdyžto jim to Hospodin opakovaně zakázal, tak se ani apoštolové neptali Ježíše, proč „mění názor“ na zbraně a válku.

9 Králové Saul a David byli velkými osobnostmi. Bylo jim mnoho dáno a mnoho svěřeno. Saul byl otevřený duchu božímu. I David pro boží lid mnoho udělal. Jeho žalmy svědčí o velikém poznání Hospodina.

Je pro nás pedagogicky důležité poznání, že i takto veliké osobnosti mohu selhat.

A ještě důležitější je Davidova odvaha k pravdivosti a snaze o nápravu.

Všechny židovské děti se učí, že David je svatým králem Izraele. Všechny židovské děti se učí, že David spáchal řadu hrdelních zločinů. Všechny židovské děti se ale také učí, že se David přiznal, obrátil a změnil. Proto mohl zůstat králem a je svatým králem Izraele.

Podobně pravdivý a poctivý jako David byl Petr. I přes své selhání mohl být partákem apoštolů.

Každý z nás hříšných se můžeme Davidem i Petrem nechat vést v záchraně.

10 „Poznat“ znamená, udělat zkušenost, zakusit. Zavraždit někoho není nezávaznou ochutnávkou.

11 Bůh nás před velikou mocí satana účinně chrání! Ale kdo se s ďáblem baví, kdo s ním koketuje, podobá se člověku, který vstupuje do minového pole, leze do klece s medvědy, nedodrží „bezpečnost práce“, kdo vypouští džina z láhve (třeba pomluvou), ten se vystavuje velkému nebezpečí.

Všiml jsem si, že už první ohnutí je nebezpečné. Kdo se nenarovná, křiví se dál a dál, až se z něj stane křivák.

Všiml jsem si, že když se rázně nepostavíme začínajícímu (malému) zlu, otevíráme cestu zlu mnohem většímu – v nás, i o okolo nás („s jídlem roste chuť“ – moje i Hitlerova).

Všiml jsem si, že jsem nebezpečný (sobě, druhým i nejbližším). Nejen sklonem ke zlému, ale i přeceňováním sebe a podceněním náročnosti situace. Podceňováním porušenosti světa.

Také nedostatečnou pílí ve vzdělávání v boží moudrosti, která nám nabízí pomoc v rozlišování ... atd.

Každý hřích nás poškozujeme, vnáší nějaké množství jedu do nás, pachatelů, i do okolního světa.¹²

Všiml jsem si (i na sobě) pravdivosti přísloví: „Není na světě rybička, aby na ni nebyla udička.“ Znam svůj hlavní hřích. (Kdo jej nezná, velice riskuje.)

Nepodceňuji svůdce, zpětně jsem si všiml, že mě zná lépe, než mě znali estébáci, že mě sleduje a monitoruje. Zpětně jsem si všiml, jak nenápadně a mazaně na mě líčí pasti. Jak k tomu používá líbivé i zbožné řeči.

Proto jsem Bohu vděčný za jeho zájem a péči. Vede nás k přemýšlení, navádí nás k dohledávání kořenů našich selhání, k opravování chybného a nedostatečného myšlení – abychom se neminuli s ním i s nejhlubším smyslem našeho života – k dorůstání do boží podoby.

Satan nás svádí ke zlu, aby nebyl ve své nenávisti a zlobě v samotě pekla sám.

Bůh nás „uvádí v pokušení“ (jak to vyjádřit lépe zatím nevím), k rozpoznání nebezpečí, aby nás z něj mohl vyvést a zachránit.

Nechrání nás před každým zlem, ale může nás z něj zachraňovat.

Co na to říkáte?

Budeme stále opakovat chyby předků, nebo zmoudříme?

Ježíš blahopřeje hledajícím a tlukoucím.

A následujícím pilným učedníkům. Nikdy neřekl: „Klanějte se mě,“ ale: „Následujte mě.“

„Nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ Máme možnost být mezi jeho milými a věrnými učedníky. Zajímá nás, jak se to může stát.

2016

1. adventní neděle Iz 2:1–5 Ř 13:11–14 Mt 24:37–44 27. listopadu 2016

Bůh nás zachoval pro další rok. Využijeme ho k poznávání jeho moudrosti?

My, křesťané, už dlouho neudáváme tón společnosti. Slavili jsme výročí Karla IV., budeme vzpomínat na Luthera, ale Ježíšovy narozeniny společností nehýbou. Naše „náboženství“ je pro lidi přežití jako ruchadlo bratraců Veverkových.

Advent už lidem nic neříká.

Ani mnoho kostelových lidí neví, co znamená být pokřtěn nebo čím je modlitba.

Upadající firmu může zachránit inovace. Naše biskupská konference je klidná, krizový štáb nejmenovala. „S tím si starosti nedělám“, pravil mi před léty jeden (už zesnulý) biskup, „církev je tu už dva tisíce let, jdu si lehnout.“

¹² Náhodně jsem teď potkal tři lidi, kteří byli kdysi zneužíváni kněžími. Teď zklamaně a s hořkostí opustili církev. Ne pro zločiny pachatelů, ani ne pro dřívější krytí pachatelů institucí církve, ale když viděli, jak se pan kardinál necitlivě staví k obětem a myje si ruce tvrdým předhozením obětí k policejním výsledkům. Jsou nevyzpytatelně smutní z neochoty biskupů vcítit se do ponížení obětí.

Deset let uvádím alespoň první čtení. Už nebudu, podceňoval bych Vás.
Uveďte, prosím, děti nebo vnuky do prvního čtení.¹³
Větší děti uveďte i do druhého čtení.¹⁴

„Dva budou pracovat ve stejném zaměstnání, dva budou v jedné posteli, dva se budou modlit v jedné kostelní lavici, dva budou líbat a okušovat evangeliář, dva budou přistupovat k Ježíšově hostině..., a jeden z nich bude vzat a druhý ponechán.“

Než se budeme ptát, k čemu nám jsou tyto informace z evangelia, položme si znovu základní otázku: „Kým pro nás Bůh je a jakou váhu pro nás má jeho slovo?“

Vícekrát jsem přemýšlel nad slovem „Boží přikázání“.
Je to „ukazatel k dobrému životu“, „rada“, „pokyn“ (k dobru).
Písmo mluví o „slovu“. Boží slovo má pro někoho nejvyšší váhu.

Na koho dáme a na koho nedáme?¹⁵
Kdo je pro nás autoritou?

Kdo je pro nás nejvyšší autoritou?¹⁶

Také vás někteří lidé svými řečmi obtěžují? Rád si povídám s malým dítětem, ale snažím se vyhnout člověku, který nepřemýšlí a tvrdí hlouposti. Je to má povýšenost?¹⁷

13 V kterém století a v jakých poměrech Izaiáš žil a k čemu Izrael vedl?
Vysvětlete dětem rozdíl mezi:

- „osudem“ a proroctvím,
- mezi sudičkami, věštcí a proroky.
- mezi Božími plány a neuskutečnitelnou utopií.

Vysvětlete jim, co se ve světě od dob Izaiáše pohnulo (i u nás – v krajích původně pohanských). Jak Boží moudrost podstatně přispěla k pokojnějšímu a důstojnějšímu soužití. (Upustili jsme od soubojů, msty, hledáme nové možnosti jak zabránit válkám. K listině základních lidských práv podstatně přispěly církve.)
Řekněte dětem, proč změny k lepšímu tak dlouho trvají.

14 V čem se my lišíme od slušných nevěřících lidí?

I oni mívají pěkné manželství, pro udržení svobody, pro odhalení lží někdy pracují více než my. (S Bohem nepočítají, musí spoléhat jen sebe.)

Kdybychom se lišili jen tím, že strávíme hodinu týdně v kostele, bylo by to málo.

Jak nás setkání s Bohem ovlivňuje?

Jsem vděčný za materiální bohatství, za hezké šaty a pěkný byt. Ale vrcholem životní kultury je poznání toho, kým jsem před Bohem a jak to ovlivňuje naše vztahy. V koncentračních táborech nebyly přibory ani toaletní papír, a přece tam někdy existovala solidarita, přátelství a obětavost „na život a na smrt“.

15 Jedu-li o víkendů po silnici a vidím-li značku „práce na silnici“ a nejvyšší povolenou rychlost 30 km/hod. – a na silnici nikdo nepracuje, jsem naštvaný a snížím rychlost jen trochu. Ale je-li v kopcích mlha, sněží a úřední osoba mi ukazuje, abych zpomalil, protože je na silnici námraza, rád poslechnu a jsem vděčný, že někdo v mizerném počasí slouží bezpečnosti lidí.

16 „Nebudeš mít jiná božstva“ je druhý pokyn z Deseti slov (božích).

Božstvem může být moc, majetek, sláva, strana vládců, ideologie, církev, představený církve (komu sloužili Ježíšovi nepřátelé – i když se hlasitě prohlašovali za učedníky Mojžíše –, na koho nejvíce dali?)...

17 Z dítěte může vyrůst přemýšlivý a vzdělaný člověk. „Blázen“ je hoden úcty, ale hlupák maří dary obdržené od Boha, neučí se moudrosti a bývá nebezpečný (nejen dětem nebo nejbližším).

Hloupost v Bibli je nebezpečná, je ovocem zbabělosti a lenosti (se ptát).

Mluvil Ježíš s každým člověkem? (Nehádejme, ale hledejme v evangeliích.)

„Hospodin mluvil s Mojžíšem jako přítel s přítelem.“ (Srov. Ex 33:11)

Je to pravda?

Je to možné i pro mě? Byl bych rád, kdybych si mohl podobně s Bohem konzultovat své nejasnosti. Obracím-li se k Bohu, někdy ho nejprve prosím: „Bože, prosím tě, mohu k tobě mluvit? Můžeš mě vyslechnout? Jsem ti vděčný za tvou pozornost. Nepokládám ji za samozřejmost.“

Ale není pro mě jednoduché pokračovat v rozhovoru dál. Nepochybují, že je Bůh nesmírně milosrdný, ale mám k němu nějakou úctu. Víím, že přicházím jako student, který nebyl moc pilný, aby si nastudoval to, co profesor odpřednášel. Přichází-li sedmdesátiletý syn k otci s hubeným výsledkem myšlení a práce, je v jiné pozici než syn dvacetiletý.¹⁸

Nikdo o nás nepečuje tolik jako Bůh. Sám jsem toho nesmírně dostal. My, lidé, dostáváme obrovské dary. Nemám dost slov k dobrořečení Bohu. Večere Páně je pro mě největším děkováním. Izraelité mají znovu svou zem, světové války 20. století skončily mírem, my jsme také dostali v 89' svobodu jako dar...

A přesto mám řadu těžkých otázek...

Nejen „Osvětím“. Stále doprovázím někoho ke smrti, někdy i mladé lidi (nosím je stále v srdci, možná jsem nikoho z nich nezapomněl). Umře-li dítě, utěšujeme se: „Jde do lepšího“, ale nejtěžší je smrt mámy od dětí... Jaký to má smysl?

Před 40 lety zemřela na rakovinu naše milovaná teta ve 46 letech.

V Osvětím byly zavražděny miliony matek a na světě umírá nesčíslně matek.

Teď je ve velikém ohrožení jedna skvělá maminka...

Boha stačí poprosit jednou...

Je milosrdný i bez našich modliteb...

Boha nemusíme přemlouvat...

Co mám Bohu říkat? Skučím před ním, ale to věci nepomůže. Odvažuji se to říkat před Vámi, protože jste třeba dospěli výš a dál než já.

Snažím se vždy hledat chybu u sebe. Že jsem „pod míru“, víím.

Třeba je nás víc, kteří si přejí druhý příchod Páně – to nemusí být nutně konec světa.

Ale, co dělat teď?

Proč starý Izrael nestál o proroky? Proč je pronásledoval?

Proč my o proroky nestojíme? (V Novém zákoně jsou jmenováni hned za apoštoly.)

Kolik času a energie jsem promarnil, když jsem neovládl svůj temperament a diskutoval s lidmi, kteří jen po někom papouškují, co se jim líbilo a nehledají, protože „oni už vědí“.

Ale i se mnou – hloupým – mluvili chytřejší, než jsem já.

Vzpomínám, jak komunisté v 60. letech použili jako klacek proti církvi a Piu XII. Hochhuthovu divadelní hru „Náměstek“, která silně kritizuje postoje Vatikánu a papeže během druhé světové války. „Co má co Němec kritizovat druhé“, rozčiloval jsem se, „ať si Hochhuth zamete před svým – německým – prahem.“ To ode mne nebyl argument.

Film jsem dodneška neviděl. Víím o poválečném poděkování hlavního římského rabína Piu XII. za záchranu několika tisíc židů. Ale po třiceti letech jsem se dozvěděl, že Jan XXIII. odpověděl významné židovské myslitelce a novinářce Hannah Arendtové na její dotaz: „Co podniknout proti Hochhuthově hře?“

Jan XXIII. odpověděl: „Podniknout? Co může člověk podniknout proti pravdě?“ Jan XXIII. byl za války nunciem nejprve v Turecku a Řecku a od r. 1944 ve Francii. Sám také zachránil veliké množství lidí včetně židů. Nikdy neuděláme dost dobrého a každý máme hledat pravdu i o sobě a dovolit kritiku i církevních osobností – apoštolové nám dali příklad.

18 Znáím bohaté milující otce, kteří stále žehlí lajdáctví a chyby svých synů. Kluci jsou inteligentní, ale nejsou vytrvalí, vyrůstali ve velkém bohatství bez překonávání překážek. Nedostudovali tři vysoké školy. Tak je tatík pošle na školu, kterou sponzoruje ... (Zajímavé je, že dcery nejsou tak rozmazlené jako synové.)

Naše církev uznala Luthera za reformátora až po půl tisíciletí.
Není to dlouhá doba?
(O dalších zpožděních a zpozdilostech mluvit nebudu.)
Za totality se mnoho věcí nesmělo říkat.

Před 60 lety bych byl za tato slova trestán.
(Udavači se vždy najdou, ale píšu to veřejně, udavače nemám rád.)

Velice si vážím lékařů. Budu do smrti (i na věčnosti) vděčný tomu, kdo by uzdravil naši známou maminku.

Víte o někom, kdo je schopen mluvit s Bohem tak, jako Mojžíš? Rád bych s ním své názory konzultoval.

Budeme patřit mezi ty, kteří budou vzati mezi nebešťany?
Ježíš nám vysvětluje vše, co k tomu potřebujeme a učí nás, abychom nebyli ničím zaskočeni.

Advent je časem přípravy. Modlitba nad adventním věncem není magií, má nás přivést k práci na porozumění Bohu.

2013

1. neděle adventní Iz 2:1–5 Řím 13:11–14 Mt 24:37–44 1. prosince 2013

Začínáme další liturgický rok svého života.¹⁹

Vzpomínáte, jak před rokem jedni čekali konec světa a druzí pak na leden slibovali novou a lepší epochu lidstva díky přízni vyšších mocností a díky zvlášť příznivým okolnostem kosmu? Nezanedbatelné množství lidí těmto předpovědím věřilo. My jsme vsadili na jinou cestu a vydali se po ní.

V 1. kap. Izaiáše je Izrael kárán za svou svévolnost a náboženské pokrytectví. „Z duše nenávidím vaše pobožnosti a oběti. Učte se dobru, spravedlnosti a milosrdenství k potřebným! Jste prostitutí. Budu vás soudit, odsoudím hříšníky.

V 2. kap. – v prvním čtení – slyšíme, k čemu a jak bude očištěný Jeruzalém sloužit ostatním národům. Kdo chce patřit do božího města, do božího lidu, at' chodí v Hospodinově světle!

Druhé čtení mluví ve stejném duchu – Ježíš je pro nás světlem, nemusíme tápat v temnotě...

V evangeliu Matoušově, na konci Ježíš vybízí své učedníky k bdělosti. To upozornění a varování stačí.

Po přečtení evangelia říkáme: „Bože, slyšeli jsme tvá slova, děkujeme za ně“.

V pátek naříkala naše milá paní katechetka, že její práce nenese mnoho ovoce. (Výborně učí, umí to s dětmi a má je ráda, ale řada dětí chodí sice na náboženství, ale rodiče do kostela nejdu. To, co paní katechetka pracně zasévá, nikdo doma nezalévá a neukazuje dětem, jak důležité je objevovat boží přátelství a udržovat je.)

¹⁹ Čas je pro mě čím dál víc cennější. Nové začátky jsou důležité a povzbudivé – pro novou příležitost. Pro nás není Silvestr k tomu, abychom ještě snědli a vypili to, co jsme během roku nestihli. Do nového roku vstupujeme obohaceni Vánoce a Adventem.

Utěšoval jsem ji: „Ježíš na tom byl podobně. Ale všimni si, že lidi nerozmazloval. Řada lidí potkala Ježíše jen jednou v životě. Kdo ho rozpoznal jako velkou osobnost, kdo chtěl, mohl se jím nechat nasměřovat a vryl si Ježíšova slova do paměti. Kdo nechce, ať nechá být.

To my pořád lidem nadbíháme a přemlouváme je. Ježíš si byl vědom, jakou jeho slovo má cenu. „Umíš číst? Četl jsi, že kouření ničí zdraví? Četl.“

Je na odpovědnosti každého z nás, jak si Božího slova ceníme.“

V loňském církevním roku jsme si prošli 52 vyučovacích lekcí z evangelia Lukášova a dalších míst Písma. To je nevyčíslitelné bohatství.

Je otázkou, nakolik je lidstvo poučitelné, ale my nepatříme mezi nepoučené!

Jsme víc poučeni než lidé před námi (a před „první potopou“). Jestli někdo opět hromadně likviduje nevinné lidi: „Desetkrát, běda mu“. Věděl o strašných hromadách mrtvol, které po sobě zanechaly totalitní režimy.

Jestli zločince z bývalé Jugoslávie neusvědčil soud v Haagu, neznamená to, že ujdou spravedlivému trestu.

Ježíš nám řekl, že jsme Bohem pozváni do nebeského království, smíme být jeho společníky. Nabízí nám pomoc, ukázal nám cestu, víme, jak se tam dostat.

Když Noe stavěl archu, lidi se mu smáli...

Nakolik my – kteří se Kristem zaklínáme – bereme Ježíšova slova vážně, když nám něco říká?

Podobenství o služebnících čekajících na svého pána nás upozorňuje jak se připravit na setkání s Bohem. Víme, že se kdykoliv můžeme objevit před Bohem a „nebeskou bránou“.²⁰

„Dva budou dělat jednu práci, dva budou ležet na jedné posteli, jeden bude vzat a druhý ponechán.“ (Lk 17:34)

Hrozím se, kdyby 50 % lidí nevešlo. V každém případě chci být vzat dovnitř.

Bylo by víc než škoda, kdyby nám bylo řečeno: „O tebe nestojíme, nemáš charakter, kazil bys nám naše soužití“.

Ježíš učí zajímavým a zábavným způsobem, řekl: „Co byste udělali, kdybyste se dozvěděli, že vám chtějí zloději vykrást dům?“

Zkuste doma hlavě rodiny položit tuto otázku. Nebo řekněte některému dítěti, ať vám tuto otázku položí.

Zažijete něco zajímavého.

Přístupme pokorně na Ježíšovu hru, na jeho způsob vyučování (slovo pokora přece v našich kruzích používáme).²¹

Majetek a peníze si ohlídat umíme.

Kdyby nám někdo vykradl dům, bylo by to neštěstí.

20 Je dobře, že nevíme, kdy to bude, nemusíme se bát a nemusíme nic odkládat. Je škoda nevyužít příležitostí k dobrému.

21 Víme, jak se dnes vykrádají byty. Třeba v době dovolené, nebo v noci. Nebo u starých lidí. Máte doma nějaké zabezpečení? Jak se jiní lidé zabezpečují a pojišťují?

Nastoupíme-li do vlaku a někteří lidé se nám zdají podezřelí, zkontrolujeme si peněženku. Bláhový, kdo se vypraví do nějaké tlačenice lidí a nemá peníze zabezpečené.

Ale jsou větší poklady. Kdyby nám někdo vykradl naše manželství, byla by to nenahraditelná katastrofa. Když někomu podkope manželství jeho partner, je to často nezhojitelná rána (i pro děti). Mnohokrát jsem slyšel od toho, který se v manželství opravdu snažil víc: „Jakou cenu má můj život a mé životní snažení?“

(Slyšíte v tom ozvěnu Ježíšových nářků?)²²

Neodvažuji se vám položit druhou, ještě důležitější otázku: „Co děláš pro budování vašeho manželství“?

To je otázka do zpytování svědomí. To samozřejmě patří také do adventní přípravy.

Kdo se odváží odpovědět druhému, z toho bude mít Ježíš radost.

Jen ten, kdo odpoví na obě otázky, si může položit třetí otázku:

- Víš, že ti někdo může vykrást vztah s Bohem? – Kdo?
- Víš, že si sám můžeš podkopat vztah s Bohem? – Čím?
- Víš, že můžeš vztah s Bohem zanedbat? – Jak?

Kde o tom všem Ježíš mluví?²³

Židé se na Mesiáše těšili, a přesto se s ním mnozí minuli...

Ježíšovi učedníci udělali řadu chyb, ale s tím Bůh počítá, Ježíš se nad to povznesl (velké přátelství unese i zradu). Učedníci o Ježíše velice stáli, i když přátelství s ním pro ně bylo náročné.

My se můžeme z chyb apoštolů poučit.

Jak se pozná dobrý Ježíšův učedník? Promysleme si to.

- Visí mu na rtech, aby mu neuteklo ani slovíčko. Tak to dělala Ježíšova matka.
- Nenechává ujít dobrou příležitost.²⁴

Např. když ho napadne důležitá myšlenka, otevře si k tomu Písmo, aby tu myšlenku domyslel, dotáhl, nejasnost řešil a ptal se.

Jsou pro nás Ježíšova slova životně důležitá, nebo je jen okouříme kadidlem své zbožnosti a jdeme dál?

Jakou cenu pro nás má Boží slovo? Buďme upřímní, nelžeme sobě ani Bohu.

Lehce se řekne: „Těším se na setkání s Bohem“, a tak bychom to měli říkat. Jen je důležité vědět, že setkání s Ježíšem může ledaskoho zklamat.

Mnoho lidí si vůbec nepřipouští, že by setkání s Bohem pro nás mohlo být šokem (Bůh má přece jiné názory).

Bude to setkání příjemné nebo nepříjemné?

V Matoušově podobenství „o posledním soudu“ jsou překvapeni všichni, ti po levici, i ti po pravici.

Nevěstou je děvče, které má vážnou známost. Slušná nevěsta se snaží svému snoubenci porozumět a přiblížit se mu. Připravuje se do manželství.

22 Např.: „Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromáždí kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste!“ (Mt 23:37)

23 Např. v podobenství o rozséváči (nepřehlédněte Ježíšův výklad podobenství).

24 Říkáme: „Ten si nenechá ujít jediný fotbalový zápas, televizní noviny, dobrý koncert, návštěvu hospody, jedinou přednášku...“

Co očekáváme od letošního Adventu?

2010

1. neděle adventní Iz 2:1–5 Řím 13:11–14 Mt 24:37–44 28. listopadu 2010

K 1. čtení: Hora má v Bibli různou svou symboliku. Zde je použita jako pevné místo (hrady se stavěly na hoře, pokud byla možnost). Stanoviště na hoře také není ohroženo povodní. Hospodinův dům je domovem pro všechny národy, pro každého člověka.²⁵

Dům Hospodinův je domovem, do kterého jsme všichni zváni. Určení lidé se do něj hrnou. Kdo zažije Boží péči a jeho ochranu,²⁶ kdo se vydá cestou Hospodina, sám překuje zbraně na nářadí k hospodaření.

Každý se rozhodujeme pro útok, svévoli nebo službu životu. Jak si usteleme, tak si lehneme. Bůh nemusí ani soudit. U nebeské brány nebude někdo ukazovat doprava nebo doleva. Sami se svým jednáním stavíme na určitou stranu. (V evangeliu se to znovu objeví.)

Jsme zváni: „Jakubův dome, vzhůru,
choďme v Hospodinově světle!“

Ale jsou zváni lidé všech národů...

K 2. čtení: Ledacos v životě máme ve svých rukou. (Před časem v Ústí n. Orł. vlak zajel dva mladé lidi. Copak nevěděli, že se po kolejích nechodí? Na pohřbu se vedly zbožné řeči.)
Ale Bůh první nás vyhledává a nabízí nám pomoc.

K evangeliu: zkusme si všimnout slova vzat.

Nejprve ztratím pár slov o potopě. Vyprávění patří mezi základní čtyři typy hříchu.²⁷

Ta čtyři vyprávění nejsou líčením dávné historické události – znovu a znovu se opakují.

Už před vyprávěním o potopě je řeč o Enochovi. (Enoch znamená zasněžení) Enoch chodil bytostně s Bohem. Na jeho životě bylo vidět, jak jedná Bůh.²⁸

Proto byl Bohem vzat (byl ušetřen smrti).

25 Naše katedrála v Hradci Králové je vyšperkovaná, snad nikdy se tak neskvěla. (Možná na úkor jiného. Sám jsem protivný estét.) Ale prostor i bohoslužby tam jsou studené, necítíme se tam doma. Co nám je platný krásný kabát, když člověku není dobře.

26 Zapomínáme na Boží příslib z jeho Smlouvy: „Ochráním vás před nepřáteli“ a nebereme to vážně. Ježíš ochránil své učedníky.

Ježíš, který věděl všechno, co ho má potkat, vyšel a řekl jim: "Koho hledáte?"

Odpověděli mu: "Ježíše Nazaretského."

Řekl jim: "To jsem já."

Stál s nimi i Jidáš, který ho zradil.

Jakmile jim řekl `to jsem já`, couvli a padli na zem.

Opět se jich otázel: "Koho hledáte?" A oni řekli: "Ježíše Nazaretského."

Ježíš odpověděl: "Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít."

Tak se mělo naplnit slovo: „Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem ani jednoho.“ (J 18:4–9)

Povrchním čtením Nového zákona jsme se nechali svést k přesvědčení, že Bůh potřebuje naše utrpení. Naši nepřiznané zbabělosti a pohodlnosti to vyhovuje.

27 Selhání prvních lidí, bratrovražda, potopa a stavba babylónské věže.

28 Světec je člověk, kterým prostupuje světlo, pravila pětiletá holčička.

„Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ (Srov. Mt 5:14–16)

Enoch je jedním z předobrazů Krista.

Vyprávění o potopě začíná 6. kap. Gn.
„Synové božští, si svévolně brali nejkrásnější ženy“.²⁹

„Syny božskými“ jsou myšleni pozemští vládci, kteří se povyšují na božstva, aby mohli svévolně nakládat s kýmkoliv.³⁰
Ale rodily se jim zrůdy.³¹

Bible těmito slovy odvážně strhává masku všem despotům. Navždycky nás vede k ostražitosti.

„Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, protože všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu. I řekl Bůh Noemu: Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí.“ (Gn 6:12–13)

Biblická potopa je záchranou lidstva. Většina je zkažená, není „k chovu a plemenitbě“ (to je můj výraz). Už je nelze ani varovat, už si ani nezacpávají uši, jen se všemu vysmívají.

Noe je jediný spravedlivý, chodil (bytostně) s Bohem (verš 9)³²

Zatímco stará vyprávění mnoha kultur „o potopě“ (například epos o Gilgamešovi) líčí, jak si božstvo svévolně zasedlo na lidi a chudáci lidé byli nespravedlivě potrestáni, biblické vyprávění říká opak: „Lidé se zvrhli, jsou vinni a Bůh zachraňuje poslední zbytek spravedlivých.“

Noe staví archu veřejně, ale lidé si rúkají na čelo.³³

Bůh je spravedlivý! Nemlčí k nespravedlnostem a zvrácenostem světa. Za potopu nemůže Bůh, ale my. My lidé si občas přivodíme povodeň zla, spustíme lavinu strašného bahna, která pak zavalí kus světa.

Chudáci ti, kteří hledají všude možně Noemovu archu.

29 Když se lidé počali na zemi množit a rodily se jim dcery, viděli synové božští, jak půvabné jsou dcery lidské, a brali si za ženy všechny, jichž se jim zachtělo.

Hospodin však řekl: "Můj duch se nebude člověkem věčně zaneprázdnovat. Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let."

Za oněch dnů, kdy synové božští vcházel k dcerám lidským a ty jim rodily, vznikaly na zemi zrůdy, ba ještě i potom. To jsou ti bohatější dávnověku, mužové pověstní.

I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. Litoval, že na zemi učinil člověka, a trápil se ve svém srdci. Řekl: "Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazy i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil."

Ale Noe našel u Hospodina milost.

Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. (Gn 6:1–9)

30 Jedním ze zvrhlých despotů je Lámech: „Zabil jsem muže za své zranění, pacholíka za svou jizvu. Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát.“ (Gn 4:23b–24)

Lámechem je například Hitler, který za smrt R. Heydricha nechal popravit mnoho lidí a vypálit celé Lidice. Velitelé koncentračních táborů běžně za útěk vězně nechávali popravit mnoho vězňů.

31 Hitlerovy, Leninovy, Stalinovy „děti“ byly hrozné zrůdy. Plány Hitlera, R. Heydricha, ruských běsů a dalších, byly zruďné.

Služebníci despotů („jejich děti“) byli zbavováni citu, byly jim vymývány mozky. Nejen dozorcům v koncentračních táborech, Pavlík Morozov udal své rodiče. Mohli bychom pokračovat praktikami komunistické Číny, Severní Koreji atd.)

32 Biblický text (nikoliv překlad) rozlišuje, že Enoch a Noe chodí s Bohem (bytostně) jinak než ostatní biblické osobnosti.

33 „To nebude tak zlé“, říkali například lidé před druhou světovou válkou (nejen Němci, Židé a Češi). Církev zdaleka neplnila své prorocké poslání, nedostatečně se zastávala člověka.

Máme hledat a hlídat svou nespravedlnost. Proč se neptáme, jak a proč přichází zlo a nespravedlnost do nás a do společnosti? Mutace chřipkových a jiným virů si hlídáme, ale nové mutace, nové mimikry, nové tváře a podoby zla podceňujeme. Sebe pokládáme za docela spravedlivé.

Při potopě byl Noe vzat, ostatní byli ponecháni sami sobě.

Po záchraně těch, kteří byli schopni žít spravedlivě, Hospodin obnovuje zemi a uzavírá s lidmi další Smlouvu.³⁴

Ve smlouvě je zdůrazněna odpovědnost za život a úcta k životu.³⁵

Člověku, znajícímu biblický text o potopě, není pohled na duhu jen krásným zážitkem, je mu znamením, že Bůh není sklerotický, nezapomíná na svou smlouvu s námi.

Nevíme, kdy nastane naše konečné setkání tváří v tvář Kristu. Je možné, že nás ještě potká nějaká náročná situace, ve které se ukáže, nakolik máme úctu k životu.

Naši předkové, kteří se statečně zachovali třeba během 1. nebo 2. světové války nebo v jiné vypjaté situaci, byli většinou lidé, kteří už předtím žili spravedlivě a obětavě. Nemůžeme spoléhat na to, že se najednou vypneme k veliké odvaze. „Kam se strom nachýlí, tam padne.“

Ježíš říká, dva budou dělat stejnou práci nebo budou na stejném místě nebo dokonce na jedné posteli (Lk 17:34) a jeden bude vzat, druhý ponechán. Ne každý je použitelný, ne každý je příjemný, spravedlivý a obětavý.

Nebešťané jsou silně ovlivnění Bohem (kdyby byli nesnášenliví nebo nepřející nebyli by v nebi), ale nemysleme si, že si nechají kazit nebeské vztahy a krásnou atmosféru někým, kdo by to vše kazil svou nepřizpůsobivostí nebo sobectvím.

(Líbí se mi Ježíšovy příklady, včetně příkladu zlodějů; vytrhuje nás jimi z našich barvotiskových představ, nasládlé mluvy a „nebeského nářečí“.)

Kdysi jsem přirovnal liturgický rok k točitému schodišti. (Civilní čas vnímám spíše jako pochod kopcovitou krajinou.) Netočíme se v kruhu, vystupujeme vzhůru a zdíme další vrstvu života, pokládáme další kámen.

Každý rok se ocitneme nad určitým orientačním místem (teď právě je před námi advent nebo toto nedělní čtení – které nás má na týden nasměrovat), abychom si mohli porovnat, přeměřit, zkontrolovat, jak a kam další kámen položíme, aby stavba našeho života byla rovná a pevná. Aby souhlasila s plánem architekta a se základy, které založil stavitel.

Jedna otočka na velkém kruhovém schodišti církevního roku může vytvořit další patro, z kterého je opět vyšší pohled do života.

Advent je příležitostí se ohlédnout a rozhlédnout.

Kolik času jsme v minulém roce pracovali, kolik odpočívali, přemýšleli, promarnili?

Čemu jsme porozuměli, s kým jsme se sblížili, co nového jsme objevili, pochopili...

Kolik jsem za tu dobu asi přečetl novinových článků, strávil u televize?

Kolika větám z Písma jsem o něco víc porozuměl?

S určitým biblickým textem a vyučovací lekcí se znovu setkáváme vždy po třech letech.

34 Jako v ostatních biblických vyprávěních o základních typech hříchu (selhání prvních lidí, bratrovražda a stavba babylónské věže), i po potopě Bůh přichází na pomoc lidem.

35 Krev, která vás oživuje, budu vyhledávat. Budu za ni volat k odpovědnosti každé zvíře i člověka; za život člověka budu volat k odpovědnosti každého jeho bratra. Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím. (Srov. Gn 9:1–17)

Tři roky nejsou zanedbatelným úsekem života...³⁶

Každý máme jiné obdarování a jiné možnosti (Cyril a Metoděj, J. A. Komenský, Karel IV., naši dědové..., univerzitní profesor nebo truhlář).

Každý něčemu rozumíme a ostatním věcem už nerozumíme.³⁷

Lékaři nejsem partnerem v medicíně a on mi není partnerem v teologii.

Akademicky vzdělaný člověk, umělec má jistě větší rozhled, než člověk se základním vzděláním.

Ale to není úplně nejpodstatnější.

V postavení božího dítěte jsme na tom stejně.

V lidskosti (k obrazu božímu) můžeme růst bez ohledu na vzdělání (samozřejmě, „komu bylo více dáno, od toho se více očekává“). Naše pravdivost, čestnost, spolehlivost, statečnost, uměřenost není omezena tím, že někdo neumí číst a psát. Popelář může být lepším tátou a poctivějším člověkem než bankovní úředník.

Dva budou mít stejnou práci, Josef Mengele a Albert Schweitzer byli oba lékaři. O jednoho stojíme, o druhého ne.

Jeden papež je světec, druhý možná prokletec.

Jeden prorok byl na nebe vzat, druhý byl zadáven lvem.

Jeden manžel je požehnáním, druhý může být neštěstím.

Jeden rodič nebo kněz může děti vést k Bohu, jiný k frázím.

Advent nám připomíná: Bůh je nám nakloněn, máme jedinečnou příležitost se k němu přiklonit.

O využití adventu vedeme na konferenci s chlapy rozpravu.

36 Někdo zažil pěknou svatbu, někde se narodilo dítě, někomu z našich známých se rozpadlo manželství, vyprovodili jsme někoho blízkého před Tvář boží, něčeho jsme dosáhli, něco nám třeba padlo. To vše nás ovlivňuje a může nás k něčemu dobrému dovést.

37 Volal k nám na faru jakýsi člověk. Nebyl jsem doma, podvkrát lál Janě, jak jsme zničili kostel na Orlici, protože jsme se ke Kristu otočili zády ..“.

Napotřetí už lál mně.

„Prosím vás, nevím s kým mluvím, ani jste se nepředstavil“ ptal jsem se.

„Dr. Ševčík“.

„Pane doktore, to se nedělá, lát dámě.“

Čehopak jste doktorem?“

„Medicíny.“

Tak to se budeme asi těžko domlouvat. Já pro vás nejsem partnerem v medicíně a vy zřejmě nebudete mně rovnocenným partnerem v teologii nebo liturgii. Copak máte z těchto oborů nastudováno nebo přečteno?“

„Já jsem pokřtěný katolík“ prohlásil pan doktor.

„To já také“, podotkl jsem.

Řeč s ním nebyla. Prohlásil, že proti našemu kostelu vyvolá protestní petici. Když jsem mu říkal, že se uspořádání kostela líbí panu arcibiskupovi a že nám vše schválil, pravil, že i pan arcibiskup se může mýlit.

Poslal ještě dva vyhrožující e-maily.

(Mimoходом, ten člověk – stejně jako ostatní podobní „katoličtí bijci“ mluví ve stínu a se spuštěným hledím.

Tají své pravé jméno a na e-mailové adrese (i na diskuzních web. stránkách) uvádí místo svého jména jen číslo (asi datum narození – jak vypátrali naši detektivové).

Vyprávěl jsem to mládeži na náboženství. Divili se, jak si může někdo myslet, že je fyzicky zády ke Kristu. Přece Ježíšova přítomnost nemá třírozměrné souřadnice. Vymstilo se nám, když jsme pro Tělo Kristovo začali používat výrazy Nejsvětější svátost nebo Svátost oltářní – tak došlo ke zpředmětnění. (Mohli bychom se zeptat odborníků, zdali je také Krev Kristova Nejsvětější Svátostí Oltářní?) Ti, kteří uvízli v této pasti, už ani nejsou schopni pochopit, že zády ke Kristu se dostáváme tím, že Ježíšovy názory a postoje nepřijímáme za své.

Kdyby takoví lidé nebyli škůdci, mohli bychom, se nad tím zasmát. Nejsou ani schopni debaty, protože jim chybí úcta k druhému.

Čím dál víc si myslím, že je naše západní a křesťanská kultura ohrožena. Není pět minut po dvanácté, ale o půl druhé. Všechno zřejmě nezachráníme. Začínat potřebujeme u podstatného.³⁸

Občas slyším okolo sebe varování před nebezpečím islámu a o blížícím se střetu kultur. Nás neohrožuje islám, ale vlastní plytkost. Kdybychom – alespoň my, křesťané v Evropě, brali Bibli tak vážně jako muslimové Korán, k žádnému střetu civilizací nemuselo dojít. Možná by se k nám muslimové chodili učit – do domu Hospodina.

2007

1. adventní Iz 2:1–5 Řím 13:11–14 Mt 24:37–44 2. prosince 2007

Jen slepec by neviděl porušenost světa. Nestrkáme hlavu do písku před maléry v politice, ve svém životě i v soužití s nejbližšími...

Hluběji nás to ovšem zasáhne až při nějaké katastrofě (teď přepadli naši známou 14letou dívku). ..

Přesto málokdy hlouběji hledáme příčiny. Ještě méně jsme ochotni dát dopředu na moudré rady. Tak se stále opakují stejné chyby. Přeceňujeme sami sebe a podceňujeme náročnost života.

V manželství, ve výchově dětí, v náboženské výchově dětí, v růstu vlastní osobnosti. Proto Ježíš tak málo uspěl. Dříve nám řada lidí předhazovala, že se svět po Kristu celkem nezměnil. Dnes už nad křesťanstvím úplně mávli rukou, připadá jim nepoužitelné.

Ježíš sám prohlásil: „Nepřinesl jsme na zemi pokoj, ale meč“.

„Nemyslete si, že vám zařídím ráj na zemi, nebudu za vás dělat to, co je ve vašich silách. Nabízím vám velikou pomoc, ale jak si ustelete, tak si lehnete.

Jeruzalémský chrám bude rozbořen...

Budou války a všelijaké trápení...,,

Zatím si ještě žádná generace od Ježíše nenechala mnoho poradit.

Jeho život je pro nás velikým přínosem. Může podstatně změnit život na zemi.

Před týdnem jsme si říkali, že pro náš nezájem Ježíš odešel.

Jednou opět přijde. To bude veliká krása. Bůh chce už tady na zemi nějaký čas žít s námi. Tento nápad nebyl utopií, může se splnit.

Ale jak to, že se na jeho druhý příchod netěšíme? Kde se vzal odtahitý přístup k jeho opětovnému příchodu? Co jsme z toho udělali?

Kdykoliv můžeme zemřít a setkat se s ním. Ale setkání s Ježíšem přece není hrozbou jako rakovina nebo havárie na silnici.

Jak to, že se na Ježíše netěšíme víc než na Vánoce?

Proč je pro nás boží království něčím neslaným / nemastným?

Jaroslav Dušek objevuje lidem „čtyři dohody Toltéků.“

My máme ještě lepší recept na život. My máme deset dohod. To je dokonalejší. Ale proč je naše „víra“ (způsob života) zatížená nevábností, jak to, že nás mnoho neláká?

S Jaroslavem Duškem řada lidí „objevuje Ameriku“. To je dobrá zpráva.

38 Před čtyřmi lety jsme si řekli, máme málo času, ale jsme schopni si udělat hodinu týdně na biblickou nedělní vyučovací lekci. Jestli vydržíme 10 let, projdeme pět set lekcí. Za tu dobu možná budeme Bohu víc rozumět. To je nejdůležitější a podstatné.

Někteří se ozývají, že Vám tyto Poznámky jsou k užítku (jsou samozřejmě i jiné zdroje). Pokusím se pokračovat.

Dnešní úryvek evangelia je nadepsán: „Výzva k bdělosti“. Je dobré najít si tuto pasáž v evangeliu sv. Lukáše (v 12. kap.). Tam Ježíš začíná podobenstvím o služebnících, kteří čekají na pána (služebníci jsou dnešní zaměstnanci): Pán je na svatbě, služebníci čekají, svatba se protáhne, služebníci čekají dál, mají připravené světlo. Pán přijde, a když vidí, jak jej čekají, pozve je ke stolu a sám je obsluhuje. To je veliká krása a důležité sdělení. V běžném životě by to udělal pán, který má mimořádně dobrý vztah ke svým podřízeným (nebo je podnapilý). U Boha je ovšem takový přístup běžný. To je veliká krása...

Ježíš ve svých podobenstvích vyšel z běžného života, ale někdy v nich je něco, co se vymyká. Z Ježíšova života můžeme být právem „namlsaní“ krásou jeho přátelství. Proč nás ale jeho vztah k nám nebere za srdce?

Ježíš přijde nenápadně, ale ne jako ničící potopa. Je ovšem pravda, že někteří uslyší nepříjemné sdělení. Představme si, že školní třída jede na výlet a některým dětem bude řečeno: „Tebe nebereme, jsi protivný, kazíš hru“...

Minulou neděli jsme si říkali, že naše čekání na druhý Ježíšův příchod a na setkání s ním se nemá podobat čekání na nádraží. Máme se na setkání s Ježíšem připravovat. Máme připravovat sebe i svět, aby už mohl přijít.

Nejde o čekání: „Pane Ježíši, kéž bych už zemřel a setkal se s tebou“. Ježíš v podobenství o služebnících čekajících svého pána až se vrátí ze svatby, myslí „čekáním“ něco docela jiného. Ježíš nám vysvětluje řadu věcí. Některá jsme ale dodneška nepřijali, nenechali jsme si je vysvětlit. Ani apoštolové si některá jeho slova nepřipustili k tělu (například naprosto nepřipustili, že Ježíše zlikvidují zbožní lidé, nebo že by ho i oni opustili. Na to mu odpovídali: „Kdepak, takhle to nebude, to je nesmysl“. A přitom po Ježíšově zatčení přestali úplně věřit, že Ježíš je Mesiáš – ty bylo daleko horší, než že utekli).

My jsme nepřijali mnohem více Ježíšových názorů.

„Očekávání“, o kterém Ježíš mluví, není těšením se na smrt, ale práce s jeho slovem, s přijutím jeho moudrosti do svého života.

Hrozí nám jedno nebezpečí: můžeme se sice na setkání s Ježíšem po smrti těšit, ale můžeme být také hrozně zklamáni. Vzpomeňme na setkání židů s Mesiášem. Tolik se těšili a pak se s ním minuli. Nejen je nezaujal, ale takového nechtěli. I my si malujeme Ježíše podle svého a pak se s ním můžeme minout.

Podobenství o služebnících čekajících na svého pána nás učí jak se zachovat, když nám Ježíš něco říká. „Mějte připravené lampy, olej, nespěte“.

Nejde o vyhledávání zpráv kdejakých vizionářů, ale o porozumění evangeliu.

V podobenství o hospodáři, který se dozví, že ho mají přijít vykrást, Ježíš srozumitelně ukazuje, jak se máme zařídit. Člověk rozumně hospodařící se svým majetkem neodejde z domu, když ví, že jej někdo chce vykrást. Pozve si kamarády nebo policii a bude čekat, aby zloděje zneškodnil.

My si kolikrát myslíme, jak jsme věřící, a přitom si často necháváme uniknout Boží slovo. Máme být ve střehu při setkání s Bohem a nebýt lhostejní. (Jen „padlý na hlavu“ by řekl, jestli přijde zloděj, ať si něco ukradne). Jak to, že si nehlídáme, aby nám žádná myšlenka Boží neutekla? Copak si nehlídáme jakoukoliv informaci, jakýkoliv příznak, že jdou zloději? Dokonce máme všelijaká drahá bezpečnostní zařízení a kamery...

Můžeme se připravit a máme být připraveni na setkání s Ježíšem.

To se jistě týká také konce života, to je nesporné. Ale týká se to také (a to je rozhodující) běžného setkání v životě, kdy se ani nenadějeme a uteče nám příležitost. Např. nás napadne dobrá myšlenka z evangelia a my se nezeptáme nebo nevezmeme do rukou Evangelium, abychom domysleli, co je

tam psané. Nebo nejdeme za tím, co nám je z Písma nejasného. Neřešíme to a ani se nezeptáme, abychom získali další informaci.

Jak to, že porozumění Písmu nepokládáme za něco důležitého? To je důležitá diagnóza. Horší, než kdyby nám lékař řekl: „Máte rakovinu“ (to by s námi hnulo).
Od tohoto zjištění bychom neměli utéci!

Ježíš nám nabídl přátelství. A přátelství znamená společné sdílení života, směřování ke stejnému cíli.

Přátelství, zvláště nerovnoměrné, je nejen krásné, ale i pracné. Máme se vyučit, abychom byli použitelní pro přítele. Abychom netáhli na jinou stranu než Ježíš. A byli použitelní pro boží království.

Představme si dva lékaře ošetřující pacienta. Jeden lékař bude mít pacienta velice rád, bude o něj pečovat jako o svého příbuzného, bude u něj sedět a držet jej za ruku, ale nebude dobrý odborník. Druhý se k němu bude chovat jako ke kterémukoliv nemocnému, ale bude výtečný odborník. Který z těchto dvou lékařů nemocnému více pomůže? Přece ten, který mu dá správné léky a bude si lépe vědět rady...

Ten lékař, který by se přetrhl láskou, ale svůj obor nezná, ten mu moc nepomůže.

My měříme svůj vztah k Pánu Bohu tím, jak „hoří“ naše srdce. Musíme ho však měřit tím, nakolik mu rozumíme a do jaké míry s ním spolupracujeme – ve svém životě, ve vztahu se členy své rodiny a dalšími lidmi.

Říkáme si: „Boží království je uspořádání sebe a vztahu s druhými podle Ježíšových pravidel“. Jaroslav Dušek objevil „čtyři dohody“ jako přínos pro svůj život a snaží se je objevovat druhým. (Jeďte se podívat na jeho divadlo.)

Proč my si podobně nevážíme Ježíšovy nabídky (mnohem krásnější)?

Znechucení nad církví (nad sebou samými) je jedna věc, ale osobní přátelství s Bohem a umění komunikace s Bohem, je věc druhá a podstatná. O to bychom se neměli šidit. V tom můžeme vyučit své děti (k tomu ani nepotřebujeme faráře, na které možná právem vrčíme).

Advent je pozváním k pozornému setkáváním s Ježíšem. Je pohotovým reagováním na přítele, na to co zamýšlí a podniká. (Mužský přece pohotově reaguje v práci, která jej baví a má smysl. Máma pohotově reaguje na své dítě.)

2. neděle adventní

2019

2. neděle adventní Iz 11:1–10 Ř 15:4–9 Mt 3:1–12 8. prosince 2019

Žijeme v nejbohatší a nejbezpečnější společnosti, jaká u nás nikdy nebyla. Přesto strádáme nespravedlnostmi, přinejmenším krutými nespravedlnostmi v jiných koutech světa.

Také se někdy ptám: „Kde byl Bůh v Osvětímí?“

A připojuji: „Kde byl člověk v Osvětímí?“

Otázka existence zla je stále palčivá.

Co můžeme čekat od Boha?

A co máme očekávat od sebe? O co usilujeme?

K první otázce nám něco sděluje Izaiáš, k druhé Jan Baptista v evangeliu.

Izaiášova proroctví se v nějaké míře přece jen naplňují. Ovoce Mesiášova života a jeho vyučování mnoho ovlivnilo nás i svět. Mnoho predátorů a obětí a řada národů po staletí se vraždících navzájem si už podali ruce.³⁹

Přesto zůstává a vynořuje se mnoho zla ničícího své oběti ...⁴⁰

Jsme Bohu vděční za jeho milosrdenství, ale také jsme rádi, že stojí proti násilníkům.

Ale neradi bychom skončili jako zhýčkané, rozmazlené a změkčilé děti, pro které je Bůh „Milúčký Pánbožko“, jakýsi nebeský Plyšák. Ježíš také nebyl pouhý milovník. Mezi jeho slova patří také:

„Běda vám, zvrhlým ... Budete uvrženi do pekelného ohně!“

Zbabělci jen po straně hrozí pěstmi: „Bůh Vás, neřadí, potrestá!“

Pro nás jsou slova: „Mesiáš zabije násilníka holí svých úst, usmrtí bezbožného dechem svých úst,“ posilou, když se stavíme proti zlu. (Evangelium nám opět připomene, že začínat máme u sebe.)⁴¹

Izaiášova slova (verš 4b) mohou obsahovat výbavu Mesiáše i jeho učedníků.

Mojžíš se ubránil nejen faraónovi. Eliáš a Elizeus se ubránili vojenským komandům, které je měli přivést před krále. Elizeus vojáky na čas oslepil (2 Kr 6:8–23), podobně apoštol Pavel oslepil kouzelníka Elymase (Sk 13:6–12). Ježíš se ubránil Nazaretským (L 4:30) a když byl zatýkán, nechal popadat vojáky na zem, aby umožnil apoštolům utéci.⁴²

K evangeliu.⁴³

39 Mezi apoštoly byli lidé dříve nesmiřitelní (zélóte a farizeové). Např. Němci a Francouzi už nejsou nepřátelé.

40 Od zanedbané výchovy dětí, dětí strádajících rozvodem rodičů, dětí, které rozvedený partner používá jako dětské vojáky ve válce proti bývalému partnerovi, šikany nejrůznějších druhů ..., až po vražedné války.

41 Nevěříme mocným, manipulátorům, zbabělým, zmanipulovaným a sraženým na kolena, kteří rouhavě hlásají: „Bůh potřebuje vaše utrpení, obětujte mu ho.“ Jako máme usilovat o zdraví a bránit se nemocem, tak se máme stavět proti násilí a předcházet mu. (S některým utrpením nic nezmůžeme, v něm máme hledat jak obstát. „Stromy získávají svou pevnost ve větru, ocel se kalí v ohni, zlato se tříbí v žáru, zatímco šplhouni lezou po zádech vzpřímených a chudinky litující sebe se krčí v závětrí.“)

42 Tříkrát hanba nám, že řádně nepromýšlíme důvod Ježíšova dobrovolného vydání se na smrt. Papouškujeme pohanské tvrzení, že Bůh potřeboval Ježíšovu oběť, aby nám mohl odpustit naše hříchy. Jako bychom nikdy neslyšeli, že Bůh je suverén, žádné oběti nevyžaduje a lidské oběti zakazuje (srov. například Žid 10:5–8). Máme povinnost se bránit (Skt 23:1–3).

Jan Baptista pracuje pro přicházejícího Mesiáše. Dodneška nás vyzývá, abychom si všimli, kde stojí Bůh a kde stojíme my. a zda nejdeme opačným směrem a zda se od Boha nevzdalujeme. Bohu máme připravit v sobě cestu, aby se k nám dostal. Máme mu otevřít své srdce a nechat si propláchnout uši, abychom slyšeli to, co nám říká.

Úkolem Mesiáše je přivést nás k Bohu. Do jeho náruče.

Dokud jsou ovšem pobožní přesvědčeni o správnosti svého směru, nehne s nimi (s námi) ani pár volů. Prohlašují se za pravověrné, pohansky spoléhají na své „zásluhy“. Mesiáše zanedlouho zlikvidují a stále znovu ho budou pronásledovat v dalších lidech. Jan nikterak nepřeháněl, jeho proroctví se naplnilo. Ti, kteří nerozpoznali jedinečnost „tesaře z Nazareta“, jsou vinni.

Pokud se ani pak neobrátí, hrozí jim strašný konec zatvrzelých bratrovrahů.

Nedovedu si představit, kdyby někdo přišel na naši bohoslužbu a opakoval na naši adresu Janova slova: „Plemeno zmijí, jak se opovažujete tvrdit, že jste božími služebníky? Ani jste si nevšimli, že stojíte proti němu.“ Takového člověka bychom se neptali, aby nám zdůvodnil své tvrzení. Co myslíte, naslouchali bychom mu? Nebo bychom ho nechali vyvést z kostela?

Nesnášíme proroky. Ale dokud sebe a svou sebejistou zbožnost nepodrobíme kontrole tvrzení Jana (a Ježíše), hrozí nám, že se i nadále budeme Bohu vzdalovat.

K našemu přemýšlení o slovech – „**Otče náš, nevydej nás v pokušení.**“

V Poznámkách na Slavnost Krista Krále jsem přehlédl nedopracovaný odstavec o Stromu poznání dobrého a zlého. Omlouvám se.

Textu o selhání lidí v Ráji se budu věnovat podrobněji, než jsem si původně myslel. Potřebujeme mu rozumět.

Pokud vás to zajímá, můžete číst dále.

Připomenu, že texty o stvoření člověka, o Ráji a selhání nejsou mytologickými texty, líčící, co se kdysi odehrálo, ale jsou vyprávěním o Bohu a o člověku. Kým jsme jeden pro druhého, jaký životní program nám Bůh nabízí, čím nás obdarovává a jak spolu máme nažívat.

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“

Jsme pozváni na cestu ke stávání se člověkem – obrazem božím. Kočka je „hotovou“ kočkou, ale člověk má v sobě přerůstat pouhého živočicha. Jsme „prachem“, z kterého se máme pozvedat, máme se otvírat Božímu duchu, kterého do nás Bůh neustále(!) vdechuje (Gn 2:7).

Od Boha se máme učit šlechetnému jednání. Jako měsíc odráží světlo slunce, tak má člověk svým jednáním odrážet boží péči o vše živé. „Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ (Mt 5:16) Máme „vonět“ po Bohu. Bůh o nás pečuje, pomáhá nám a vede nás, jako rodiče vedou dítě.

Máme dýchat boží dech (tím, co konzumujeme, se stáváme), přijímat jeho lásku a vydechovat ji k Bohu i ke stvoření. (Kdo nevydechuje, je mrtvolou.) Tak máme pracovat na svém lidství (o zvrhlém jednání říkáme: „To je nelidské.“).

K daru božího ducha jsme dostali bohatství zahrady Rozkoše (Ráje) s jeho největším pokladem – Stromem života.⁴⁴

43 Pro jistotu připomínám naše nepřesnosti: Jan nekřtil a není Křtitelem, ponořoval pouze do vody. Mesiáš nás ponořuje do Ducha svatého a do ohně.

44 Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromoví žádoucímu na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého.

Co je míněno metaforou stromu života? Jeho ovocem je několikráté popsaná moudrost boží, podle které člověk žije. (Srov. Př 3:18)⁴⁵
Ovoce ze stromu života živí, podporuje náš život.

Pro nás je Stromem života Ježíš. Sytíme-li se moudrostí božího slova (srov. Mt 4:4) – jeho duchem a přijímáme-li přátelství Boží (Ježíšovy hostiny), získáváme potravu a posilu k vrůstání do podoby boží, roste v nás a z nás nevěsta Beránkova. Nás chce Bůh proměňovat, a k tomu nám nabízí výživu.⁴⁶

Co znamená metafora Stromu poznání dobrého a zlého?

Slovem *poznat* zde není myšleno rozumové poznávání, intelektuální práce, získávání informací, ale svévolné jednání.

Tvůrce stvořil své dílo ve veliké moudrosti a všemu dal svůj řád. Jeho slovo má nejvyšší autoritu, protože je projevem jeho péče a ochrany života. Bůh nejedná z rozmaru. Varuje nás před nepřekročitelnými hranicemi.

Kdybychom my, tvorové svévolně rozhodovali podle svého mínění, co je dobré a co je zlé, porušovali bychom pravidla života. Hráli bychom si na Tvůrce a mařili jeho dílo i jeho péči.

Kdo jede nepřiměřenou rychlostí do zatáčky, toho setrvačnost vynese mimo silnici. Muchomůrku tygrovanou lze ochutnat jen jednou.

Poznat, znamená ochutnat (třeba drogu), zakusit zlo, dopustit se nevěrnosti, zradit, spáchat zločin. Zločin poznamená svévolníka i oběť. Po vraždě už to nikdy nebude jako dříve. Život je zmařen, spravedlnost je porušena, důvěra je zničena.

Strom poznání dobrého a zlého není pastí na lidi. Příběhem o pár větvích je mistrně popsána svoboda a nebezpečí jejího zneužití.

Svoboda je pro nás velikým darem. Láska stojí na svobodě. Smím konat dobro. Nemusím, nejsem strojem, naprogramovaným robotem. Netěšilo by nás, kdyby si nás milující vzal nesvobodně nebo třeba jen ze soucitu. Jeho vztah k nám by neměl jiskru. Svobodou se podobáme Bohu. Ale jednat špatně je zneužitím svobody.

Hospodin věděl o riziku, které v sobě svoboda skrývá. Ale byl si jist svou láskou, která hříšníka nezavrhuje; ten, který o jeho pomoc stojí, může být Bohem zachráněn.

V našem životě nás ledacos omezuje, svět je porušován, kažen a znásilňován, je nám ubližováno a my sami ubližujeme druhým – a přesto se máme stávat obrazem božím. Tím více, že se Bůh hříšníka ujímá.

Vícekráté jsme si říkali, že selhání lidí v Ráji a další tři hříchy (bratrovražda, potopa a stavění města bez Boha) nejsou mytologickými vyprávěními o tragediích, které se staly někde v dávnověku a my za ně trpíme, ale jsou typy hříchů, které stále opakujeme.

Hospodin Bůh člověku řekl: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejz. V den, kdy bys z něho pojezl, propadneš smrti.“ (Gn 2:9)

45 Srov. také: Př 11:30; Ž 1; Př 13:12, 15:4

46 „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:53–56)

Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás (srov. 1 K 3:16). Jestliže s ním spolupracujeme, dochází k našemu sjednocení s Bohem a bratřími (srov. J 6:34–58; 1 K 10:16–14).

Porozumění a sjednocování s Bohem a bratřími je naším programem, cestou a cílem. Ježíš je k tomu pro nás obrazem, modelem, příkladem a učitelem.

O selhání lidí v Ráji jen něco stručně připomenu.

Oba lidé v Ráji jsou *arúmím*, škoda, že v našich překladech stojí: „byli nazí a nestyděli se.“ Kdyby překladatelé v textu ponechali hebrejské *arúmím*, bylo by to lepší, ptali bychom se, co to slovo znamená, a čekali bychom, co se dozvíme. *Arúm* může také znamenat nahotu, ale jeho význam je daleko širší.

Had je nejvíce *arúm*, je sice „nahý“, nemá srst ani peří, ale není nic špatného. *Arúm* zde nejvíce znamená podlý a had je „nejvíce podlý“. Ekumenický překlad říká „nejzchytralejší“, ale to nás také vede stranou. Náš liturgický překlad použil slovo „nejlstivější“, ale ani to není přesné.

Když Adam a Eva selhali, „viděli, že jsou podlí“ (ne nazí).⁴⁷

Adam a Eva dříve nevěděli, že jsou schopni podlosti. Dokud nespácháme zlo, často si myslíme, že nám by se to nemohlo stát. Bůh a vychovatelé nás upozorňují na hrozící nebezpečí i na pokušení, které se i do nás může vkrádat (plazit se nepozorovaně jako had).

„Spletli si (*sešili* – katolický překlad) fíkové listí“, neznamená zakrytí nahoty (fíkové listí je navíc děravé). Fíkovník je v Bibli někdy spojován s démony, a naši provinilci, místo aby si přiznali své selhání a vyhledali Boha, zakrývají svou podlost a uchylují se k lživému jednání – jak se v následujících slovech dozvídáme. „Dábel je otec lži.“ Zůstávají ve své podlosti, podle obviňují Boha: „Já za to nemohu, tys mě dal špatnou ženu,“ „tobě se tady v Ráji plazí jedovatý (podlý) had.“

Možná by bylo výstižnější mluvit o *Stromu rozhodování o zlu a dobru* než o *Stromu poznání dobrého a zlého*. Určuji-li si sám co je dobré pro mě („proč bych nelhal?“), jedním svévolně. Ohrožuji život a hříšně se stavím na místo Boha.

Položme si otázku: K čemu vyprávění o stromu hadu a selhání lidí v Ráji slouží?

Odpověď nám pomůže zkontrolovat si, nakolik textu rozumíme, nebo poslouží mě, abych nahlédl, že se mi výklad nepodařil.

Pro rodiče a učitele je radostí pracovat s dítětem, které se ptá, objevuje, a chce růst.

Někdo za upozornění: „Máte rozepnutý batoh,“ poděkuje. Někdo se utrhne, upozorňování od druhých nesnáší.

Mnoho pobožných (saduceů a farizeů) ale o „poučování“ proroků a Ježíše nestálo a dodneška nestojí.

I adventní biblické texty nás upozorňují na to, že se můžeme dopouštět podlostí. Pobožní všech dob jsou přesvědčeni, že vlastní pravdu. Nedbat na vážné varování může být tragické v mnoha směrech. Na naší ochotě a poctivosti záleží, s jakou pozorností přistupujeme k božímu slovu. A co – i z varování Jana Baptisty – přijmeme.

I poučené malé děti už vědí, že by lidé v Ráji, mohli i po selhání v rozkošné zahradě zůstat. Znají podmínky odpuštění.

Snad příště téma „Neuved’ nás v pokušení,“ dokončíme.

(Za chyby v textu se omlouvám, opravte si je, prosím, sami.)

47 Před kým by se styděli, před sebou navzájem, před Bohem? Vždyť ten nás nahé stvořil („a bylo to dobré“).

Nespočetné množství slušných lidí toužilo po Pokoji. Ta možnost – díky Bohu – existuje. Bůh dokonce lidským šelmám nabízí pomoc k zlidštění.⁴⁸

(Asi je zbytečné vás upozorňovat na slova o „křtu a křtění“ – opravte si je na „ponoření a ponořování“.)

K někomu se nemůžeme dostat, o některých věcech hovořit nechce. Advent je velkou příležitostí otevřít Bohu dveře; je možné, že nám chce něco říci.⁴⁹

Jaký život měli Zachariáš a Alžběta? Naději na děti pohřbili. Vnoučata neměli.

Říkali jsme si, že Jan byl „páter vyklouzl“.

Proč kněžskou kariéru odmítl?

Jak dlouho Jan veřejně působil?

Jen na chvíli zahořel jedinečným světlem jako zapadající slunce...

Po jakém životě, po jak dlouhém životě a po jaké kariéře toužíme my?

Za co si Jana můžeme vážit?

Za co ho Ježíš tak vysoko hodnotí?

Co jsme se od Jana naučili?

Stačí pouze vědět, kdo je Mesiáš?⁵⁰

Nad Janem se mnoho lidí pohoršilo, opustil kruhy „oficiální církve“, a navzdory jí kázal něco, co se vymykalo těm, kteří hájili svou zbožnost a tradici svých otců.

(Napadají vás jiné postavy v dějinách církve, kterým jsme – my, církvev – také dali za pravdu až po jejich smrti? A proč až tak pozdě?)

Snesli bychom my Janova slova: „Plemeno zmijí“?⁵¹

48 Říkáme si: Hitlera do nebe nechceme – „nebude vzat“. Lidé by se ho báli a oběti by se cítily poníženy. Leda by se stal Ježíšovým učedníkem. Šavel mezi Ježíšovy učedníky nesměl, ale jako Pavel si získal důvěru a uznání.

Peklo existuje, Stvořitel respektuje rozhodnutí svého tvora.

49 Ale nemáme brát boží jméno nadarmo, například nemáme vyslovovat: „Pane, řekni jen slovo ...“ – pokud o něj nestojíme.

50 I satan ví, kdo je Mesiáš. A přesto mu to není nic platné. Proč?

51 Představme si, že by nějaký kazatel začal tímto způsobem mluvit k poutníkům přicházejícím třeba k „Bráně milosrdenství“. Kdo by se nepohoršil?

Co je pravá pokora? Pokorný hledá pravdu a chybu začíná hledat od sebe.

Každý se mohl zeptat: „Jane, proč nám nadáváš?“

Co by mu Jan odpověděl? Jak by obhájil své tvrzení?

Který světec nám je sympatický?

Podporovali bychom ho za jeho života? Přidali bychom se k Janovi?

Umíme my obhájit tohoto Ježíšova milého příbuzného?

Zkuste si to doma přehrát, někdo bude žalobcem a jiný obhájcem.

Už jste četli knihu Ladislava Heryána: „Exotem na této zemi“? Tam se něco o pravé pokoře můžeme dočíst.

V evangeliu minulé neděle jsme slyšeli Ježíšovo varování, že se opakuje (a bude ještě opakovat) bezstarostnost společnosti, která je spokojená sama se sebou, hoduje, pořádá své slavnosti a není prozíravá – nedává pozor na ohrožení.

Zbožné společnosti Ježíšovy doby vadili Římané, řada rabínů proti nim vedla plamenná kázání. (Hitler poukazoval na komunisty a Židy, dnes se strašíme imigranty a islámem.)

Ježíš nezakrýval zlo okupace a přesto na prvním místě varoval před izraelskou zpronevěrou Bohu. („Kdo hledá boží království, tomu budou ostatní dobra přidána“, přislíbil.)

Nemálo kazatelů si myslí, že Jan Baptista byl tvrdý, přeháněl a mýlil se. Ježíš je Janovi vděčný za jeho službu a má pro něj nejvyšší ocenění. (Kde o tom v evangeliu mluví?)

Lidé rádi slyšeli Janovu zprávu: „Mesiáš je mezi námi“, ale dalším Janovým slovům už pozornost nevěnovali. Neřekli si: „Dobrořečíme ti, Bože, ale pomoz nám, abychom Mesiáše přijali a byli mu užiteční.“ Měli ze sebe dobrý pocit, že si příchod Mesiáše vyprosili. Měli za to, že to stačí a že nejspíše dostanou metál za věrnost zbožnosti.

To, v celnících a vojácích – kteří se s Hospodinem rozešli a zařídili se po svém a dali se do služeb Říma – hrklo: „Co s námi bude? Mesiáš nás nejspíše nechá pobít.“

„Jane, máme my nějakou možnost?“, ptají se v evangeliu Lukášově.

Přeháněl Jan, když zbožné židy nazval zmijemi? Byl nespravedlivý v jejich hodnocení? ⁵²

Přeháněl Jan příměrem o sekeře, připravené skácet neplodné stromy? Nebo o lopatě na obilí? ⁵³

Až z Ježíšova působení nám dojde, co dělali zbožní židé špatně. Měli za to, že Bohu slouží svými obětmi a dodržováním „příkázání“ – proto se zaměřili na jejich pedantské dodržování. Povyšovali se nad druhé: „Jsme synové Abrahámovi“, „učedníci Mojžíšovi“, ale jejich lidskost kulhala. Chybělo jim soucitné srdce a milosrdenství.

Ježíš pak těm, kteří si nechali vysvětlit, v čem se Hospodinu vzdalují objasnil, proč a kam se mají „obrátit“.

Kdo chce, může se nechat výzvou Jana vyprostit ze zákonictví a mrtvé tradice a Ježíšem se může nechat „ponořovat do Ducha“ – Ježíš nám vysvětluje smysl božích pokynů a úmysl boží moudrosti.

Izraelité byli od začátku vedeni k porozumění úmyslu Zákonodárce, aby z nich nebyli „byrokraté“, rajtující na liteře a nevidící člověka.

Jaké k tomu uvádíte dětem příklady? ⁵⁴

Jenže na to židé – i my – rádi zapomínáme. Myšlení bolí a do rizika (že se netrefíme) se nám nechce.

Vzpomeňme na postoje kněze a levity, kteří nechtěli riskovat pomoc polomrtvému člověku.)

O „ponořování do ohně“, jsme už také mluvili.

52 Neuštkli snad zbožní svým jedem Mesiáše do paty? (Srov. Gn 3:15; Jan 13:18)

53 Jeruzalém a Izraelci dopadli tak strašně, že na ty hrůzy ani nechceme myslet. Kdo za tu katastrofu mohl? Ano, Římané ukřižovali desetitisíce Izraelitů, ale v Ježíšově moci bylo Izrael zachránit, ale lidé dali přednost hlasu rabínů a církevních představených.

54 Moabka Rút byla – navzdory zákazu – všemi přijata do Božího lidu. David porušil zákaz o jedení předkladných chlebů.

Čeho je třeba ke spravedlivému životu? A čeho k hrdinství? ⁵⁵

Čeho je třeba k Ježíšovu učednictví?

Jaké ovoce máme podle Ježíše nést?

Nehádejme, pokud nevíme přesně, hledejme v evangeliích...

Uděláme si doma adventní rodinnou konferenci? ⁵⁶

Jak se připravíme na křesťanské Vánoce?

Co je nejdůležitější? ⁵⁷

Učíme se dobrořečit lidem i Bohu.

Za jaké dobrodiní tohoto roku poděkujeme Bohu na Silvestra?

Za co poděkujeme svým nejbližším – jednotlivě, každému z nich?

2013

2. neděle adventní Iz 11:1–10 Řím 15:4–9 Mt 3:1–12 8. prosince 2013

Z malého výhonku, který vypučel z pařezu po vyťatém stromu davidovské dynastie (Jišaj, zde Jesse, byl otcem Davidovým) vyrostl nový „Strom života“. Jeho plody objevujeme, ochutnáváme a živíme se jimi. Ježíš (jeho slova a jeho Hostina – jeho přátelství – nás vyživuje k jeho způsobu života.)

Stojí za námahu přemýšlet a vyhledat si, kde a v čem se na jednání Ježíše v evangeliích projevuje moudrost, rozumnost, umění rady, odvaha, poznání a bázeň boží. Co všechno nás už Ježíš naučil... ⁵⁸

To je úleva, že poslední slovo bude mít Spravedlivý a ne pomluvy, intriky a svévolnost.

Co znamená „zabít někoho holí svých úst“? ⁵⁹

55 Jiří Padevět řekl: „Každý by chtěl být Janem Kubišem a ne Karlem Čurdou.“ „Petrem a ne Jidášem“, dodáme my.

Karty nejsou dopředu rozdány. Scénář si píšeme každý sám.
Už jednat spravedlivě je náročné. Natož odvážně.

56 Školáků se můžeme ptát a ledacos se dozvíme i o sobě.

Zeptejme se kluků, co si potřebuje osvojit dobrý fotbalista?

Co potřebuje ten, kdo se chce stát dobrým chlapem, dobrým manželem, tátou a dědou?

Co potřebuje k životu dobrá manželka, maminka a babička?

Zeptejme se pak manželky, manžela, dětí, co by si od nás přáli – kterou věc (jednu) by si přáli, abych změnil/a.
(Kdo si něco přeje od druhého, má dát druhému možnost, aby si mohl něco přát od nás.)

57

58 Příroda nás nenaučila číst a psát, slunce nevymyslelo zeleň listovou, voda se nerozhodla pro svou anomálii. Neskončíme v náručí matky země, v náručí ohně kremační pece, oceánu, ale už teď můžeme zakoušet milující náruč boží nám nabídnutou navždy.

59 Nevím, zda jsme to tady někdy probírali, na biblických hodinách určitě.

Eliáš pobil trestné komando. Petr usmrtil Ananiáše a Safiru. Ježíšovo ochromení nepřátel patří do výbavy sebeobraný před útočníky.

V božím království se sejdou i smíření nepřátelé.⁶⁰

Boží království a jeho pokoj už někde začíná. U Ježíše se sešli lidé, kteří si předtím šli po krku (terorista Šimon zélota a kolaborant Matouš, Šavel – Pavel a křesťané...)

Co nebo kdo může ke smíření protivníků přispět?

Stojíme o usmíření?

Co pro to děláme?

Koho si zvolíme za usmiřovatele? Kdo nám pomůže, abychom si neškodili, nepustošili, ale přáli jeden druhému?

My už „víme“, že někdo takový je.

Kdo na něj dá a kdo ne?⁶¹

Dáme na něj my?

V čem? Nakolik?

Do našeho narušeného a (i námi) narušovaného prostředí posílal Bůh proroky.

Máme rádi jen mrtvé proroky!

Neobtěžují...

Dokud žijí, nesnášíme je; nemilosrdně je pronásledujeme.

Jako Hospodin vybral Mojžíšovi na pomoc sedmdesát starších, tak Ježíš pověřuje každého pokřtěného prorockou službou.

Křtem nám byla svěřena služba pastýřská (královská), kněžská a prorocká.⁶²

Od křtu jsme tedy jeden prorok vedle druhého. To znamená, že máme bdít nad Ježíšovou spravedlností, hájit čest člověka a čest Boží.

Bohužel se o křtu a poslání pokřtěných mnoho nemluví, ze služebního kněžství vybuchela církevní hierarchie, která si často osobuje moc nad druhými a místo služby lidu Božímu jej utiskuje.

„Velkých“ proroků s obdarováním prorockého daru bychom si měli zvláště vážit.⁶³

60 Ježíš nás upozorňuje: „Vyhýbejte se vlkům, sviním, čubkám, zmijím“. To nejsou nadávky, ale diagnóza. Někdy se jim nevyhneme, střet s nimi mívá následky.

Může se stát, že bychom mohli patřit do skupin útočníků?

Ježíše likvidovali „slušní a zbožní lidé“.

Kdy z našich úst vycházejí jedovatá slova?

V čem si potřebujeme přistříhávat své dráčky nebo drápy?

61 O důvodech odvolání arcibiskupa Bezáka jsme slyšeli od vatikánské hierarchie. Vyslechl jsem druhou stranu, přečetl jsem knihu Márie Vrábcové: „Vyznanie“. Slovenským biskupům a vatikánské hierarchii nikdo nebrání, aby se k Bezákovým tvrzením vyjádřila a případně je vyvrátila.

Mlčící církve byla také pomluvena a odsouzena k mlčení a vyměření.

Hořkost na hořkost.

62 Služba pastýřská, kněžská a prorocká – to nejsou fráze, ale náplň naší práce a odpovědnosti.

Od křtu jsme jeden hospodář (pastýř) a stavitel božího království vedle druhého. Všichni máme budovat Ježíšovu spravedlnost.

Od křtu jsme jeden kněz (a knězka) vedle druhého (kněz má přímý přístup k Bohu).

63 Měli bychom jim udělit „zvláštní statut“, větší než je poslanecká imunita. To trochu fantazírují, ale kdybychom měli na zřeteli Ježíšova pravidla pro boží království, nic takového by nebylo třeba. Nechceme

Nepočítáme-li Ježíše, byl posledním velikým prorokem Jan, syn Zachariášův.

Zopakujme si, co o Janovi říkají evangelia. Většina lidí (i křesťanů) pokládá Jana za podivína, který to přehnal. Přidávají se k hodnocení náboženské smetánky (farizeů a saduceů). Dokonce si myslí, že se Jan v ledasčem „netrefil“.

Ten, kdo visí Ježíšovi na rtech, zpozorní, když od Ježíše slyší: „Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Ponořovatel (avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on). (Mt 11:11)

Slyšeli jsme někdy, že Jan je větší osobností než apoštolové?

Jan se narodil za zvláštních „okolností“.

I sousedé nad tím žasli a řekli: „To jsme zvědaví, co z kloučka vyroste.“

V Ježíšově době byli saduceové jakousi šlechtou – inu, vysoké duchovenstvo (nižším „duchovenstvem“ byli rabíni). Janovi se nabízela velice dobrá kariéra, syn kněze, navíc prvorozený a zřejmě jediný. Měl být knězem. Jan ale byl, přeložím-li to do našich souřadnic: „Páter vyklouz“ (tak se říkalo kněžím nebo i bohoslovcům, kteří odešli z kněžské dráhy). „Nebudu se pořád s profesory hádat“, prohlásil Jan a odešel „z kněžského semináře“. Vynikající rodiče svého syna nasměřovali ke správnému přemýšlení, k Tóře, k hledání a otevřenosti.

Odvážně (!) odešel stranou společnosti. Oblečení i potrava má svou biblickou řeč...

Znovu promýšlel Písmo... Kdo bude tvrdit, že Bibli nelze porozumět, tomu bude Jan oponovat, ať nepomlouvá úroveň božího vyučování. Bude svědčit, že Písmu lze porozumět natolik, aby byl člověk schopen rozpoznat Mesiáše – až mu ho Bůh „ukáže“.

Prohlásil: „Já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal ponořovat do vody, mi řekl: `Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého`“ (J 1:33)

A Jan se nad Ježíšem nepohoršil. („Blaze tomu, kdo se nade mnou nepohorší“. Mt 11:6)

Na našem používání českých pojmenování: „Křtitel“, „Janův křest“, „Křest Páně“ (latina, ani většina cizích jazyků se těchto chyb nedopouštějí), je vidět, jak nepořádně mluvíme a jak povrchní je naše náboženské vzdělání.

Ještě horší je, že téměř nikoho nezajímá, jak to je správně.

Vícekrát jsme si všimli biblického vyučování o křtu.

Křest je od slova Kristus.

Kristus je řecký překlad Mesiáše (podle smyslu) – pomazaného.

Arabové označují křesťany za „mesiášovce“.

Někoho pokřtít – znamená, ponořit ho do Ducha, zasvětit jej do Ježíšova způsobu života, přijmout ho za Ježíšova učedníka.

Jan byl učedníkem Mojžíšovým, nikoliv Ježíšovým. Nemohl nikoho křtít – přijímat jej za Ježíšova učedníka.

Jan není Křtitelem. „Já vás ponořuji jen do vody. Za mnou přichází Mesiáš, ten vás bere ponořovat do Ducha a do ohně.“

si přiznat svůj odpor k Duchu božimu, který nás provětrává jako silný vítr a „vynáší nové věci“. Máme rádi svůj klid a své jistoty. Nesnášíme pohyb a máme strach z něčeho nového, co nás převyšuje a vyvádí z naší zajištěnosti.

My jsme svou lajdáckou řečí nezodpovědně způsobili, že se o nepoctivých hostinských říkalo: „Křtí víno“, když lili vodu do vína. Dnes kdekdo „křtí“ knihy, cédéčka nebo zvířecí mláďata v ZOO. Hřešíme i tím, že mateme lidi, místo abychom je vzdělávali. Znevažujeme slova evangelia.

Ježíš nebyl a nemohl být pokřtěn. Není třeba jej dělat Kristem, Božím Pomazaným – Mesiášem je.

Ježíš se nechal ponořit od Jana do Jordánu (na znamení solidarity s námi, hříšníky). A ukázalo se, že je plný Ducha. Písmo říká: „Byl počat z Ducha božího“. Duch na něj nesestupuje až při ponoření do Jordánu, Ježíš je plný Ducha „odvždy“.)

Zbožní farizeové a saduceové se přišli ze zvědavosti na nového učitele náboženství, na rabína Jana podívat. Přitakávali obrácení velkých veřejných hříšníků: žoldáků a kolaborantů. Ti se Jana ptali, co mají dělat. Farizeové a saduceové se neptali, co mají dělat. Měli se za lidi, kteří jsou v pořádku, čekali, že budou pochváleni a vyznamenáni za svou horlivou zbožnost.

„Plemeno zmijí, myslíte si, že vejdete do božího království bez obrácení a stálého obrácení se k Bohu?

(Ježíš těmto lidem vystaví stejnou diagnózu: „plemeno zmijí“. Mrazí mě při jeho slovech; neřekne o mě, že i já patřím do této skupiny?)

Toto „plemeno zmijí“ svým jednáním potvrdí, že se Jan i Ježíš nemýlili, když řekli, že nestačí mít v rodokmenu napsáno, že jsem potomek Abraháma nebo v křestním listu, že patřím do pravé církve.

Budeme tříbeni ohněm, budeme ponořeni do ohně spravedlnosti. V něm se ukážou všechny naše nečistoty. Budeme se jich, toužíce po ryzí ušlechtilosti, stále zříkat?

Ti, kteří se neobrátili, se nakonec postavili Mesiáši. Nepomohlo jim, že byli na pravém místě v pravý čas a v pravé církvi (v pravém lidu božím).

Jan by se velice rád stal Ježíšovým učedníkem. Ale Ježíš jej mezi své učedníky nepřijal: „Jane, ty máš samozřejmě na víc než na učitele přípravky, máš na vysokoškolského profesora, ale víš, jak důležitý je první učitel, který má děti nasměřovat ke správnému myšlení a přístupu ke vzdělání. Tys začal skvěle připravovat lidi, aby v sobě samotných udělali Bohu schůdnou cestu, aby se Bůh mohl dostat do jejich nitra. Není nikdo druhý jako ty. Prosím tě, připravuj lidi na Mesiáše dál. Já ti to pak vynahradím, budu se ti osobně věnovat. Těším se na naše rozhovory, ty jsi člověk nevšedního zájmu, ukážu ti celou boží krásu.“

Jan zůstal na „svém – starozákonním“ břehu Jordánu a splnil svou vynikající a jedinečnou úlohu.

Po své smrti zvěstoval „praotcům“ „příchod Mesiáše.

(My pak říkáme o Ježíši: „Sestoupil k zesnulým“ – do nebe nemůže nikdo přijít, aniž by se vyučil u Ježíše, aniž by neprošel Ježíšovým učednictvím, aniž by nepřijal Ježíšův životní styl.)

Jan není postavou, jejíž úloha by skončila. Nebyl jen prstem veřejně ukazujícím na Mesiáše. (Srov. J 1:19–37)

Bez Janovy přípravy se ani my neobejdeme!

O „obracení se“, jako trvalém celoživotním procesu, mluvíme často.

Začal jsem psát text o křtu, doufám, že jej dokončím.

Potřebujeme vědět, co pro nás znamená křest. Nevadí, že si na něj většina z nás nepamatuje. Důležitější je vědět, co nám poskytuje, jaké máme postavení, jaké dotace můžeme čerpat. Jak se nechat nořit do Ducha svatého atd.

Advent nám nabízí přípravu na Vánoce.⁶⁴

Díky adventu jinak prosíme: „Přijď tvé království...“

2010

2. neděle adventní Iz 11:1–10 Řím 15:4–9 Mt 3:1–12 5. prosince 2010

V našich krajinách je adventní čas nejméně barevný, v přírodě nejtišší a s nejmenším svitem.⁶⁵ Všechno to utlumení nám může i dnes napomoci k ztišení a většímu naslouchání. My máme čemu naslouchat. Znovu je nám připomínána životní a dějinná příležitost!! Bůh o nás stále stojí a přichází nám naproti jako první.

Pro židy (před Ježíšem) byl už jen příslib nového krále důležitý.⁶⁶ Žili nadějí lepší budoucnosti.

64 Při křtu vyznáváme, že se sami neubráníme zlu a prosíme Boha o pomoc. Byli jsme „ponořeni“ nejen do vody, ale do Ducha, Boží náruč nám je stále otevřená. Celý život se do ní uchylujeme a objevujeme Boží porozumění, blízkost i pomoc. Bůh nám dal své slovo: „Sedmasedmdesátkrát se nad vámi budu smilovávat“.

Advent je nám přípravou na další přiblížování se Kristu. Každý jeho týden nám nabízí program.

- 1. týden** – *Ježíš nám ukázal jak se chovat, aby nám bylo spolu dobře. Pozval nás do své rodiny a vyučuje nás co je nejdůležitější, abychom si dobré vztahy uchovali a navždy o sebe stáli.*
- 2. týden** – *I „Izrael“ se může zahledět jen do sebe a točit se v kruhu okolo svého náboženského provozu jako auto se zamknutým volantem.
Jan, syn Zachariášův, říká: „Jdete na opačnou stranu, od Boha, obraťte se.
A udělejte v sobě Bohu cestu, aby se k vám mohl dostat.“*
- 3. týden** – *I Marie a Josef se potřebovali domluvit s Bohem a mezi sebou, aby spolu mohli sloužit Mesiáši.
Vzájemné porozumění patří mezi naše největší bohatství. Doma pořádáme rodinné konference. Nejprve se zeptá tatínek maminky, co by si od něj přála, co by měl na sobě změnit. Pak se zeptá dětí, co by si od něj přáli. Děti třeba řeknou: Aby ses nám víc věnoval. A tatínek řekne: Dobrá, v pondělí večer budeme hrát pexeso, ve středu vám budu číst pohádku a v sobotu si budeme povídat o božím přátelství k nám. Pak se zeptá maminka. Když děti povyrostou – děti chtějí být velké – začnou se ptát rodičů a sourozenců, co by si od nich přáli.*
- 4. týden** – *Slavení velkých svátků, jako jsou Vánoce, je náročné. Po vánocích a dovolené bývá nejvíce rozvodů, lidé do nich vkládají přehnaná očekávání. Ve všedních dnech už žít umíme, ale naložit s výjimečným časem není tak snadné, jak bychom si mysleli. I v nejlepších rodinách se může o svátcích něco pokazit. Proto si v rodinné poradě řekneme, co je nejdůležitější, co si kdo vezme na starost, na co si budeme dávat pozor, čeho se vyvarujeme. Každý můžeme přispívat k dobré náladě.*

Ježíš byl také dítětem, aby nás brzy přerostl. Dávno se už od něj necháme vyučovat, uzdravovat a pozvedat. Jeho přátelství nás obohacuje a povzbuzuje.
Advent a Vánoce nás vybaví do dalšího roku, abychom žili důstojně jako svobodní lidé a synové a dcery Boží.

65 Je to také doba největší deprese, proto si naši předkové vymysleli postupné přicházení světla a dalších zvyků, které připomínali Příchod a naději.

66 Pozemští králové se už židům přejedli. Co jim bylo platné, že jejich králové prošli obřadem pomazání a slyšeli, že jim Hospodin nabízí svou pomoc? Přáli si slušného krále. (Škoda, že si už ani nedovedli

(Hospodin se pak opět velkoryse zachoval – Mesiáš přišel přímo od Boha. Nebo můžeme snad už říci – v Mesiáši přichází Bůh – nechci moc předbíhat naše osobní poznávání článkem víry).
My už smíme zakoušet Ježíšovo přátelství a péči.

Přesto, že víme, kdo je Mesiášem, pokládáme za důležité opět věnovat adventní příležitosti dost času a pozornosti. Selhání tehdejších zbožných je nám varováním, abychom nepodcenili Janovo varování a jeho nabídku k obrácení.

Kdo Janovu výzvu k přípravě cesty Boha k nám vynechá, uspěchá nebo odbude, nesklidí žádné ovoce.

Proto je chci znovu připomenout.

Dobře víme o Ježíšově vysokém hodnocení Jana.⁶⁷

(V liturgickém roce slavíme Slavnost Janova Narození a Památku jeho smrti.)

Pro jistotu připomenu, že Jan nebyl Křtítel.⁶⁸

Raději uvedu text evangelia:

V té době vystoupil Jan Baptista a kázal v judské poušti: Obráťte se, neboť ...

... dávali se od něho ponořit v řece ...

... Když viděl, že k jeho ponoření přichází mnoho farizeů ...

... Já vás ponořuji do vody, abyste se obrátili ...

... Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně ...

(... Ježíš přišel za Janem, aby se od něj nechal ponořit, ale on se bránil ... já bych měl být ponořen od tebe...)

Když byl Ježíš ponořen, hned vystoupil z vody...)

Janův příběh i jeho příprava k přijetí Mesiáše je pro nás podstatná. Proto je důležité si jí pořádně všimnout.

Doporučuji si v klidu přečíst Lk 1:5–25. 41–45. 57–80.

Janovi rodiče byli vzácní a vynikající (byli prorockými lidmi – otevřenými Duchu božímu).

Alespoň stručně:

„Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech Hospodinových příkazů a ustanovení. Neměli však děti, neboť Alžběta byla neplodná a oba byli již pokročilého věku.“

To je jedinečné hodnocení jejich života.

Ale všimněme si, nestačí jen žít bezúhonně a spravedlivě. Něco jim chybělo.

Předchůdce Páně se mohl narodit mnohem dříve. Mohl být třeba o třicet let starší. (Otázka: proč musel být Mesiášův předchůdce starší?)

Jenže Janovi rodiče se poněkud loudali („komu je hodně dáno, od toho se více očekává“).⁶⁹

představit, že by to šlo bez krále, že by se nechali znovu vést Hospodinem.)

67 „Jan je víc než (řadový) prorok. To je ten, o němž je psáno: `Hle, já posílám posla před svou tváří, aby ti připravil cestu.´ Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Křtítel; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on. Chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který má přijít.“ (Srov. Mt 11:1–19)

68 Jan nekřtíl, ale ponořoval. Není Křtítel, ale Ponořovatel (Baptista), nejme na to zvyklí, můžeme říkat, Jan Předchůdce Páně.

Křtít znamená, dělat z lidí kristovce, křesťany. Křesťan – pokřtěný je ten, který je Kristův.

Ježíš nebyl pokřtěn, ale ponořen.

Ježíš ponořuje do Ducha a ohně.

69 Někdo vystuduje rychle (nemám na mysli plzeňskou právnickou fakultu) někdo je věčný student.

Protože „čas hořel“, musel být Zachariáš „nakopnut“ („postrčen“).

Zkoušku (v chrámě) nezvládl.

„Dostal další termín“.

Zkoušku pak za tři čtvrtě roku zvládl „na výbornou“.

Slova anděla Páně a pak slova samotného Zachariáše jsou vyučovacím programem pro Jana.

Svádí mě všimnout si těch slov podrobně, ale nejsou tak obtížná. (*Nepřehlédněme nečekané: „Jan má obrátit srdce otců k synům.“*)

To je program pro výchovu nás – božích služebníků.

V dětství jsem četl knížku „Cirkus Humberto“. Každý pořádný cirkusák od malinka své děti vychovával, aby byly lepšími cirkusáky než on. Má-li být kluk krotitelem lvů, musí odmalička chodit do klece a do manéže.

Škoda, že nás rodiče (nebo v kněžském semináři) nevedli podle „Zachariášova“ návodu...

Mladší z vás ale mohou své děti takto vést.

My starší můžeme ještě něco stihnout – na Janových rodičích vidíme, že máme možnost i v pokročilém věku růst a být užiteční božímu království.

Zachariáš a Alžběta skvěle Jana vychovali. (Naučili ho přemýšlet, protože k tomu také došli.)

Kněžství bylo dědičné, syn šel do semináře. Jenže tam to bylo jako za našich studií v Litoměřicích – Písmo až na posledním místě.

Jan odešel: „Nebudu se přece pořád s profesory hádat“.

Uchýlil se stranou a usilovně se věnoval Hebrejské bibli.⁷⁰

Pak otevřel přípravku pro lidi očekávající Mesiáše.

Ti, kteří u něj „úspěšně absolvovali“, posílal k tesaři z Nazareta (ne k „Mesiáši“).

(Otázka: proč Janovi rodiče synovi neprozradili, kdo je Mesiášem?)

Janovi posluchači zažili strhující osobnost Janovu.⁷¹

My máme zase, na rozdíl od nich, po ruce vzácný text z Lukášova evangelia – který nám je programem pro sebevýchovu a výchovu svých dětí.

Když si ten text projdeme, když slyšíme Ježíšovo uznání Jana za větší osobnost, než byli apoštolové, když nám dojde, že křesťanství nemá většího světce než je Jan, že je větší osobností než například papežové – pak Janovým slovům nebudeme naslouchat jako něčemu, co už dnes nemá celkem velký význam.

Kdo se tenkrát „neobrátí“, s Mesiášem se minul.

Kdo dnes neprojde Janovým „ponořením“ také se s Mesiášem mine.

Proto Janova slova vážíme. Mají obrovskou váhu!!

Jedno výborné děvče si kdysi stěžovalo, že ostatní kamarádky už jsou vdané a ona ještě nepotkala kloudného mužského. „Co když pro tebe má Bůh dobrého chlapa na 18. km? Je možné, že ti ještě 5 km chybí. (Od té doby jsme citovali z Pygmalión: „Hni tou svou línou prdelí“.)

Pak neměli hned děti, zas jsem jí připomněl příběh Janových rodičů i výrok té květinářky na dostizích.

(U Ježíšovy pomoci lidem se to několikrát také vyskytuje, například Mk 8:22–26; Mt 15:21–28; J 2:3–8)

Kdyby se někdo někdy vymlouval, že je Bible nepochopitelná, Jan ho jemně, ale rázně upozorní: „Proč to říkáš, měl jsi větší všeobecné vzdělání než já, kolik jsi porozumění Bibli věnoval času a pozornosti?”

70 Jan promyšlení Bible podřídil celý svůj život, stravování i šatník (dnes by si asi vzal konzervy a pevný riflový oblek – rifle byly původně montérky zlatokopů z plachtoviny, s cvočky v kapsách, aby něco vydržely). Jan dosvědčuje, že „Mojžíšovo vyučování“ je výtečné, kdo se nechá Písmem vést, je schopen rozpoznat nejen pravost proroků ale i pravého Mesiáše.

71 Nenechme se zmást tvrzením některých lidí, že Jan byl podivín, že přeháněl a netrefil se přesně se svými předpověďmi o Mesiáši. Nečtou pozorně Bibli.

Proto se Jan nikdy nedotkl vína, aby nikdo nemohl říci, že někdy slova nevážil.
Přišel sice „v duchu a moci Eliášově (Lk 1:17), ale nikdy se neprokázal žádným znamením.
(Otázka: Proč asi?)

Vyšetřovací komisi papežské inkvizice řekl: „Vůbec nezáleží na tom, kdo jsem, pouze připomínám slova svatého, uctívaného a námi často citovaného proroka Izaiáše:
„Je třeba Pánu připravit cestu“.

Je to bezpodmínečně nutné!!

(Nezáleží na tom, kdo určitou věc říká, ale na tom, zda to, co slyšíme, je pravdou nebo ne.)

My jsme pokřtění. Náš křest je víc než Janovo ponoření. Ale bez Janova ponoření do „obrácení“ je ponoření do Ducha a do ohně neúčinné.

Připomenu, co pro nás Janovo poselství znamená a v čem je nezastupitelné.

Prvotní krok k nám dělá Bůh. Jeho zájem o (každého) člověka je stěžejní. „V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal nám svého Syna.“ (1 J 4:10)
Boží království se přiblížilo, je na dosah.

To není samozřejmé, Mesiáš mohl přijít později, my jsme se mohli narodit v jiném tisíciletí.
(Co Boží království obnáší, víme.)

Na tuto nabídku máme odpovědět.⁷²

Jan říká jakých kroků je třeba z naší strany.

Z Janova kázání máme zaznamenané pouze názvy jeho vyučovací lekcí (jako kapitol v knize), ale vlastní obsah těch lekcí známe z vyučování samotného Ježíše.

I. krok člověka k Bohu:

„Připravit Bohu cestu“ (aby se k nám Bůh mohl dostat).⁷³

(To neznamená odstranění hříchů! Nespěchejme a nepřeskakujme jednotlivé kroky.)

Ježíš nás upozorňuje na základní překážky k setkání s druhým:

(Zásady slušnosti a úcty Ježíš samozřejmě předpokládá.)⁷⁴

1. Potřebuji vědět, že znám Boha jen trochu a neznám zdaleka všechno.

Mám si přiznat, že jsem slepý. (Slepec je schopen žít a pracovat, ale nemůže dělat cokoli, například nemůže být řidičem autobusu.)

Stojí-li slepý o prohlédnutí, může být Ježíšem zachráněn. K porozumění této věci můžeme dospět pochopením smyslu příběhu o uzdraveném slepci (J 9. kap.). „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“

72 Toužím-li po božím království, zaujal-li mě Ježíšův život, jeho životní styl, chci-li být jeho učedníkem, musím splňovat základní podmínky. Je potřeba být hledajícím člověkem, ochotným se ptát, co Ježíš říká a zamýšlet se nad jeho slovy.

73 Izraelité v babylonském zajetí viděli, jak při náboženských slavnostech vezli kněží ulicemi velikou sochu božstva. Aby byla jízda možná, musela se nejdříve upravit cesta.

My si můžeme k pochopení všimnout, jak se buduje dálnice. Naše staré silnice se všelijak klikatí, musí objíždět kopce a údolí. Dálnice je přímá, bez zbytečných zatáček, zbytečného stoupání a klesání, vyhýbá se městům, nejsou na ní semaforey, zbytečné křižovatky, přejezdy železnice, atd.

Jak se dělá dálnice k Bohu?

Co ve mně brání Bohu, aby se Bůh se mnou mohl setkat?

74 Mít úctu k druhému. Neskákat do řeči. Připustit, že nemusím všechno vědět nejlépe, že se mohu mýlit. (Stojíme-li proti sobě, pak každý máme: „napravo, nalevo, přede mnou, za mnou“, jinde než druhý.)

Hledat fakta.

Umění rozpravy s druhým je pro mě přípravou k setkávání s Bohem.

Pokud už nehledám, pokud si myslím, že už vím, jak to je správně, pokud se oháním jen citováním jiných „autorit“ – pak jsem slepý a platí o mě: „Vede-li slepý slepého, oba spadnou do jámy.“ (Srov. Mt 15:1–14)

Nepřiznám-li, že jsem slepý, nemohu být uzdraven a mívám se s Ježíšem.

Jako se slepec nevyhne pádům, tak se bez prozření nevyhnu hříchům.

2. Druhým velikým nebezpečím a překážkou, aby se Bůh se mnou mohl setkat, je nepřiznávání si pravdy, chyb a selhání, vymlouvání se na druhé a na okolnosti. Nejhorším hříchem je podsouvání někomu zlého úmyslu (srov. Mt 12:21–33).
3. Někteří Ježíše strašně pomlouvali (alkoholik, děvkař, posedlý...) Někteří si to sami vymysleli, jiní opakovali pomluvy, které slyšeli od druhých.

II. krok člověka k Bohu:

„Obracení se“ má být naším trvalým procesem.⁷⁵

Máme se ke komu obracet (Bůh mně přichází vstříc).

Mám si pečlivě porovnávat své názory s Ježíšovými (Ježíše odepsala a zavraždila „lidová víra a lidová zbožnost“).

Obracení se znamená změnu smýšlení, zřeknutí se zlého.

Nestačí si říci: „Nebudu druhého pomlouvat“. Moje neštěstí leží hlouběji. Nemám toho člověka rád, nepřejí mu dobro, nečekám od něj nic dobrého, nejsem schopen v jeho jednání uznat něco dobrého. Nemám k němu úctu. Odepsal jsem ho.

Potřebuji se na něj podívat z Ježíšovy pozice.

(Ježíš nás upozorňuje na správné hospodaření se spravedlivým hněvem.)⁷⁶

Jan kázal: „Kdo z vás si je vědom, že je ohrožen zlem vnitřním i vnějším, kdo víte, že se sami nemůžete z tohoto ohrožení zachránit – sestupte do Jordánu a prostě Boha o pomoc, kterou vám Hospodin nabízí.“

Ty, kteří tento rituál „mikve“ (židovského očišťování) brali formálně, Jan káral.

I z tohoto jeho upozornění víme, že tomu, kdo Janovy kroky nezařadí trvale do svého přístupu k lidem a do svého duchovního života, nebude nic platné Ježíšovo ponořování do Ducha.

Záleží totiž na tom, jak se ponořím, v jaké poloze. Ponoří-li se nádoba dnem vzhůru, nic se do ní nedostane.

75 „Obracení se“ bývá často mylně překládáno jako „činit pokání“ (což v lidové představě znamená „chodit kanálama“, neradovat se ze života, odpírat si, případně se bičovat).

76 Máme si dávat dobrý pozor na spravedlivý hněv, lehce můžeme sklouznout do hněvu nespravedlivého. Já vám však pravím, že již ten, kdo se (nespravedlivě) hněvá na svého bratra (uvnitř, ve svém myšlení), bude vydán soudu;

kdo snižuje svého bratra (nadává mu slovně, například „blázne“, ve smyslu „vylízanej mozek“), bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje (prohlašuje ho za bludaře), propadne ohnivému peklu.

(Jde o tři stupně hněvu: v mysli, ve slovech a činech.)

(Prohlásit někoho za bludaře může jen poctivý církevní soud spravedlivým procesem podle Ježíšových pravidel.

Ježíšovi ani Janu Husovi se takového procesu nedostalo.

Hřích někoho svévolně prohlašovat za bludaře je mezi katolíky dost rozšířený.)

Přináší-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvřazen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.

(Mt 5:22–26)

Ponořování farizeů, kritizované Janem, bylo „na hlavu postaveným“, neotevřeli se, nic do nich neproniklo.⁷⁷

Před naším ponořením je důležité vyčistit svůj vnitřek od nepatřičného obsahu, od veškeré nečistoty od zla, od zlého smýšlení, od neúcty.⁷⁸

V sobě máme Duchu božím uřídit slušný prostor k obývání.⁷⁹

Až pak můžeme při slavení Večeře Páně toužebně poprosit: „Bože, ať tvůj svatý Duch promění i mě na Nové Ježíšovo tělo.“

„Mesiáš vás bude ponořovat do ohně.“

Při něm se ukáže co je ryzí. Plevy a „nečistota“ shoří. Obilí bude uloženo do sýpky.

2007

2. neděle adventní Iz 11:1–10 Řím 15:4–9 Mt 3:1–12 9. prosince 2007

Nejprve k 1. čtení. (Pak bude trochu opakování.)

Z některých pařezů vyrážejí výhonky.⁸⁰

Izrael byl vyťat na pařez. Babylóňané zničili královský rod, obyvatele podrobili a zotročili. Z čeho by mohlo vyrazit nové obrození a nový král?

A přesto Izraelité slyšeli neuvěřitelný příslib – od toho, který drží slovo.

Abychom mohli trochu prožít důležitost tohoto příslibu, aby nám biblické texty nepřipadaly vzdálené a nezáživné, připomenu některé věci, které tíží i nás.

Nejprve si trochu představme, v jakých násilnostech a ponížení žili Izraelité v babylónském otroctví.

Ale i dnes existuje řada trápení.

Co s tím? Existuje řada řešení.

Před léty, při přípravě rodičů na křest dítěte, jsem mluvil o tehdejších násilí v Jugoslávii a paní mně řekla: „Pane faráři, ale vy musíte myslet pozitivně.“

Zmlkl jsem.

Jak mají myslet pozitivně ti strašně ponížení?

77 „Běda vám, slepí vůdcové! ... Slepý farizeji, vyčist' především vnitřek číše, a bude čistý i vnějšek“.
(Srov. Mt 23. kap.)

78 U nás doma se nepilo, neboť se šetřilo. Jen když přišli řemeslníci, koupila se pro ně „čistá“. Štamprlata jsme měli, ale téměř se nepoužívala. Ukládaly se do nich šroubky, ulomené všelijaké čudlíky – jednou se přilepí –, vytržené zuby dětí a podobně důležité věci.

Jednou po zednicích zbyla trocha kořalky. Když přišel „strejček Vacku“, tatínek vzal dvě štamprlata: „Pepku, na zdraví“. Po Pepkově odchodu, tatínek zjistil, že Pepkova štamprle zůstala plná. Hodil ji do sebe, až se zakuckal a z pusy vytáhl – můj kdysi vytržený první zub s velkým kořenem.

(Později jsem slyšel, že i v jiných rodinách se dětské zuby schovávají.)

Vy ovšem máte smůlu – zub jsem, když jsme pořádali dědictví po našich, vyhodil – žádnou svatou relikvii po mě mít nebudete.

79 Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočinití, ale nenalézá. Tu řekne: „Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.“ Přijde a nalezne jej prázdný, vyčištěný a uklizený. Tu jde a přivede s sebou sedm jiných duchů, horších, než je sám, a vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší, než začátky. Tak bude i s tímto zlým pokolením. (Mt 12:43–45)

80 U nás takto obráží například pařez jasanu, břízy, švestky... (Naši dávní předkové tímto způsobem těžili takovéto mladé stromky na palivové dříví. Rozřezat veliké kmeny by obnášelo příliš mnoho práce.)

Zkuste to říci vaší mamince, když jí zemřel manžel.

Víme, že se stále dějí hrozné věci. Na vraždu děvčete někteří lidé řeknou: „Ano, ti rodiče v minulém životě zabili někomu děcko, tak si musí prožít trápení, když někdo jiný zabil jejich dceru“.

Zeptáte-li se: „A co to děvče?“

„Ta má zřejmě také někoho na svědomí“.

Přesně to ti lidé vědí.

Řekli mi: „Umučení Židé za války v předchozím převtělení někoho strašně umučili, tak si museli prožít své umučení. A je možné, že to budou muset prožít několikrát znova.“

„Proč jsem neumřela? Proč mě Bůh nepomohl, když jsem ho tolik prosila, aby mě zachránil?“ řeklo mi znásilněné děvče.

Řekl jsem: „To je velice vážná otázka. Kdyby ti táta nebo kamarád nepomohli, těžko bys jim mohla odpustit.“

A Boha by ta pomoc nestála víc než kdyby pohnul nehtem. Nezapomeň na tu otázku.

Buď se odvrátíš od „lhostejného“ Boha nebo budeš léta hledat, dokud neobjevid „odpověď“, která tě osvobodí od pocitu, že tě Bůh nechal samotnou v tak strašné bezmoci a ponížení.“

Někteří lidé říkají: „Pro to děvče je to nejlepší cesta k jejímu osobnostnímu růstu. Ona si o to vlastně koledovala.“

Podle těchto lidí neexistuje chyba, natož hřích. Nic není špatně. Vše je dobře.

Na zabití na silnici někdo řekne: „Byla to boží vůle“.

Písmo mluví jinak. Naštěstí!

Biblické zprávy ale nemají laciná řešení.

Vrátím se k Izajášovu textu.

Někteří lidé si myslí, že se obraz pokojně žijících zvířat vedle sebe doslova naplní. (To by se ale musela šelmám prodloužit střeva, aby mohly trávit rostlinnou stravu.)

Biblický obraz má mnohem větší a mnohem důležitější význam. Používá zvířata, tak jako bajky, k vykreslení různých lidských povah.

Kdosi se u nás zeptal pana Dr. Leo Pavláta na jeho přednášce: „Co říkáte na Ježíše Nazaretského?“ Odpověděl: „My jej nepokládáme za Mesiáše, přece se nenaplnilo Izajášovo proroctví o soužití predátorů a jejich kořisti.“

To je námitka, jíž máme brát vážně, pokud nám záleží na Mesiášově díle.

Židům jsme mnoho neumožnili přijmout Ježíše za Mesiáše. Křesťané s Židy často jednali špatně. Ježíšovu království jsme tak prokázali medvědí službu.

Šalom a Boží království nepřijde k člověku zvenku, silou, nýbrž zvnitřku. Ježíš k tomu mnoho řekl. Boží království už ale (v některých lidech) začalo.

Např. mezi učedníky byli nejruznější lidé, z nichž by se někteří kdysi pozabýjeli.⁸¹

81 S Ježíšem vedle sebe žili Šimon Zélota, dříve partyzán a Matouš původně kolaborant a výběrčí daní pro cizího diktátora.

Ježíš „Syny hromu“ (Jakuba a Jana, ohnivě lidi, kteří mimo jiné chtěli vypálit jistou Samaritánskou vesnici nebeským napalmem) sprátelil se Samařany.

Apoštol Pavel, dříve bijec křesťanů později pečoval o svou dřívější kořist.

Ovšem navzdory Ježíšovu učení řada významných „křesťanských“ osobností schvalovala šíření víry mečem a ohněm („dobové myšlení“ tomu pokrytecky říkáme).

Slova z Izajáše jsou životním programem Mesiáše a jeho lidí.

(Až tento Ježíšův přístup k lidem přijmeme za svůj, pak se Mesiáš viditelně postaví do našeho čela, pak přijde podruhé. Zatím je v exilu, zatím jsme jej vytlačili nebo nepřijali do svého života. Zatím se Ježíšem jen někdy drze chlubíme nebo oháníme.)

Proto je náš svět málo Ježíšovým učením dotčen. (Jeden požívá druhého a jde po něm. Jako šelmy, štíří, hadi, jedovatí pavouci, pijavice, vši, pávi, tupé ovce...

(K jakému zvířeti byste připodobnili mě? Nebo XY?

Jenže každý máme hledat svou podobu.

K Janovi u Jordánu přicházeli ti, kteří se nedělali lepší a stáli o radu.)

Mesiáš nenastolí pokoj tím, že se prohlásí za krále a vynutí si poslušnost svými sankcemi. Nebude chytat špatné řidiče akcí „Křištof“.⁸²

K pokoji můžeme dojít, pokud objevíme a přijmeme Mesiášovu:

moudrost,

poznání, které nám nabízí,

krásu jeho zbožnosti

a jeho sílu (až objevíme, v čem spočívá a jak ji lze použít).

Ježíšova moudrost nás může nadchnout, poznání, jež nám nabízí, nás povznáší, jeho zbožnost nás osvobozuje a jeho síla chrání.

Tyto krásné oblasti života máme na dosah.

I v době Izajáše lidé toužili po Božím pokoji. Mohli jej obdržet hned po návratu do své otčiny...
Bůh se svou pomocí neváhá.

Jan Baptista (Ponořovatel) ohlašoval před dvěma tisíci roky další (z řady) příležitost: „Obrát' se, boží království se přiblížilo.“⁸³

(Připomínám, že Jan nekřtil, ale ponořoval.)

Kázal: „Mesiáš přichází vyhlásit `milostivé léto Páně`, velikou amnestii a pomoc od Boha.“

My to už známe dál z Ježíšova života.

Hříšníci jásali a s vděčností a se slzami v očích děkovali Bohu za to Ježíšovo jednání s nimi. Ale překvapivý je postoj zbožných lidí (farizeů a saduceů). Souhlasili, že se hříšníci mají obrátit. Ale na Jana žártili – přece oni už dávno hrozili hříšníkům božími tresty, jenže ti se stále k ničemu neměli. „Až teď dávají na nějakého podivína, který si hraje svým ustrojením na Eliáše.“

Ti „kosteloví“ lidé si mysleli, že oni sami už ve své zbožnosti potřebují vylepšit jen malé kosmetické vady.

Dosaďme si tam to, že tito lidé později prohlásili Ježíše za největšího vyvrhele a zákeřně jej nechali zabít od Římanů.

Nekřivdíme Janovi. Nepřeháněl. Viděl jim „do duše“.

82 Bylo by velice zajímavé si udělat samostatnou lekci na větu: „Zabije násilníka holí svých úst, usmrtí bezbožného dechem svých rtů“. Třeba k tomu někdy bude čas.

83 Vícekrát jsme mluvili o obsahu Janova kázání: „Potřebujete v sobě udělat cestu, aby k vám mohl Bůh přijít. Bůh se nezdráhá, ale vy se úporně držíte „svých“ představ o Bohu. Vy jste živý vztah nahradili plněním náboženských povinností.“

Kdo nečte pečlivě Písmo, mívá dojem, že Jan některé věci přehnal, byl tvrdý („starozánonní“) a neviděl Mesiáše přesně. Přece Pán Ježíš je laskavý a „nedolomil nalomenou třtinu a nehasil doutnající uhlík“.

To jsou povrchní názory.

Ježíš si prožil obrovské trápení, větší než umučení na kříži. Chtěl zachránit Izrael. Plakal „bezmocí“, protože si židé nechtěli nechat pomoci. Krví se potil z hrůzy nad tím, co Izraelity čeká, pokud se neobráť.

Dosaďme si do Janova (a Ježíšova) kázání celé 1. století po Kristu, se zkázou Jeruzaléma a vyhnání Židů z jejich země. Jan nepřeháněl. Viděl věci přesně!

My máme falešný dojem, že Jan ukazuje jen na Ježíše: „Hle beránek Boží“, a tím jeho úloha končí. Janova slova jsou i dnes stejně důležitá jako tenkrát!!

Jan neříká: „Mesiáš už má v ruce sekeru a bude kácet suché stromy na oheň“.

Ani Otec, ani Ježíš, neposlal římské vojáky zabíjet, znásilňovat, loupit a vypálit chrám za trest, že mu židé zabili syna. Ani Ježíš neposílal nějaké mstitele na Jeruzalém. Nenechme se mýlit slovy:

„Mesiáš má v ruce lopatu a plevy bude pálit ohněm neuhasitelným“.⁸⁴

O zkáze Jeruzaléma se nerozhodlo v nebi, rozhodli o něm sami židé. Nedali na Ježíšovu radu, jak se zachránit.⁸⁵

Janovo ponoření dodneška upozorňuje: „Člověče, máš určité zkreslené názory o Bohu, a o tom, co je dobré, a co špatné. Dej si pozor na to, aby ses snesl s Bohem.“

Malachiáš říká: „Mesiáš přijde, ale kdo snese jeho příchod“⁸⁶

A Ježíš řekl: „Mám vám mnoho co říct, ale moje slovo nemá ve vás místa, nesnesli byste je.“ (Srov. J 16:12)

Kdo se nesnesl s Mesiášem, nemůže být v nebi.

Kdo nesnese Ježíšovu nauku, nemůže být od Ježíše vyučen a nemůže se stát nebešťanem.

Jan vyzýval k vyrovnání cest, aby nebylo překážek mezi člověkem a Bohem, aby Mesiáš mohl s lidmi bez překážek mluvit a učit je, aby jej přijali bez potíží.

Symbolem ochoty odložit starý život je Janovo ponoření do vody.

Jan vyzýval k úplně novému začátku, k získání nových návyků.

Nechám-li si staré představy o Bohu, budou mi brzdou k pochopení Mesiáše. (Sv. Petr nepochopil úplně Ježíše: „Co to říkáš za nesmysly, že bude Mesiáš ukřižován, to bychom nikdy nedovolili“.)

84 To „náboženští sadisté“ čtou Písmo povrchně a vyzývají se ve straši druhých, zatímco svou zbožnost pokládají za spravedlivou.

85 Až uvidíte, že Jeruzalém obkličují vojska, tu poznáte, že se přiblížila jeho zkáza. Tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor, kteří jsou v Jeruzalémě, ať z něho odejdou, a kteří jsou po venkově, ať do něho nevcházejí, poněvadž jsou to dny odplaty, v nichž se má naplnit vše, co je psáno. Běda těhotným a kojícím v oněch dnech! Neboť bude veliké soužení na zemi a hněv proti tomuto lidu. Padnou ostřím meče, budou jako zajatci odvedeni mezi všechny národy, po Jeruzalému budou šlapat pohané, dokud se jejich čas neskončí. (Lk 21:20–24)

86 Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.

Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno.

Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.

Obětní dary Judy a Jeruzaléma budou pak Hospodinu vítány jako za dávných dnů, jako v dřívějších letech.

Předtím vás však přijdu soudit... (Mal 3:1–5a)

Janovo ponoření je velice důležité. Proto se i Ježíš nechal od Jana ponořit, aby nám ukázal jeho nutnost. Jde o získání nového způsobu myšlení, chápání věcí. K tomu má sice každý možnosti, ale ne každý do toho má chuť. Každý z nás to potřebuje, ale ne každý je ochoten to provést.

Po hříchu často slibujeme: „Já to už neudělám“. Jenže to je lítost, ale ne Janovo „ponoření“. Každý hřích, každá chyba nás upozorňuje na nesprávný způsob myšlení, chápání Boha, s kterým je třeba skoncovat a začít s novou ucelenou soustavou Ježíšova vyučování. Nelze opravovat jen něco. Je třeba opravit celý způsob myšlení, četby Bible, způsob vyhodnocování, co je dobré a co je špatné. Janovo „ponoření“ patří podstatně k našemu křtu a je předpokladem k pochopení Ježíše!!

K Janovým slovům: „Mesiáš vás ponoří do Ducha svatého a do ohně“, povím alespoň malinko. K pochopení nám pomohu třeba Malachiášova slova.⁸⁷

Tavením (ohněm) získává surové zlato na ceně a kvalitě. Louhem získává plátno bělost. Ti, co přijali Ježíše, byli nadšeni tím, čeho je zbavil. Odpustil jim, pozvedl je, vrátil jim důstojnost, pozval je ke stolu jako své přátele. Mnoho zbožných se naopak na Ježíše naštvalo. Ježíš pro ně byl ze známých důvodů nepřijatelný. Ježíšovým třibením a soudem nejsou trápení, která nás potkávají (ta jsou následkem našich špatných voleb). Soudem a třibením je náš postoj k Ježíšově nabídce. My rozhodujeme (jako rozhoduje soudce), zda přijmeme Ježíšovu nabídku pomoci nebo ne. Nepřijmeme-li, sami se „odsoudíme“, „vyřkneme nad sebou soud“ k živoření. Přijmeme-li Ježíše, dostane se nám záchrany a nového života.⁸⁸

Nechat se ponořit do Ducha je teprve úžasné. Z Bible víme, co vše Duch působí a jak pozvedá a proměňuje člověka.

87 Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.

Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno.

Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.

Obětní dary Judy a Jeruzaléma budou pak Hospodinu vítány jako za dávných dnů, jako v dřívějších letech. Předtím vás však přijdu soudit ... (Mal 3:1–5a)

88 Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé.“ (J 3:19)

Otec nikoho nesoudí, ale všechen soud dal do rukou Synovi, aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani Otce, který ho poslal. Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. (J 5:22–24)

Přímluvce přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespátříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen. (J 16:8–11)

Kdo věří ve mne, ne ve mne věří, ale v toho, který mě poslal.

A kdo vidí mne, vidí toho, který mě poslal.

Já jsem přišel na svět jako světlo, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě.

Kdo slyší má slova a nezachovává je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil.

Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, má, kdo by jej soudil: Slovo, které jsem mluvil, to jej bude soudit v poslední den.

Neboť jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, přikázal mi, jak mám mluvit a co říci. (J 12:44–49)

Ti, kdo Janovi otevřeně naslouchali, věděli, že se mají na co těšit. Mohli Janovi porozumět na základě svých biblických znalostí. Víme, že už v Hebrejské bibli (Starém zákoně) existovalo očekávání vylití Ducha na všechny.⁸⁹

89 I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění.
Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha.
Způsobím, že budou na nebi i na zemi divné úkazy: krev a oheň a sloupy dýmu.
Slunce se zastře tmou a měsíc krví, dříve než přijde den Hospodinův, veliký a hrozný.
Avšak každý, kdo vzývá Hospodinovo jméno, se zachrání. Na hoře Sijónu a v Jeruzalémě budou ti, kdo vyvázli, jak řekl Hospodin, spolu s těmi, kdo přežili, jež Hospodin povolá. (Joél 3:1–5)

3. neděle adventní

2019

3. neděle adventní Iz 35:1–6a. 10 Jak 5:7–10 Mt 11:2–11 15. prosince 2019

I o prvním čtení můžeme říci: Mesiášš přišel, velice nás obdaroval, něco jsme se od něj naučili ... I svět je jiný, než by byl bez něj. (I lidská práva od nás přijímají jiné kultury – jen si povzdechne, dlouho nám trvalo, než jsme je přijali). Uzdravování (nejen těla) je dříve neslýchané ...

K evangeliu znovu připomenu.

Janu Baptistovi se od rodičů dostalo skvělé výchovy. Prošel celé Písmo a naučil se z něj také přesnému myšlení.⁹⁰ Natolik se otevřel Duchu božimu, že mu mohlo být sděleno: „Na koho uvidíš sestupovat Ducha, ten je Mesiášem.“

Zaslechnout a porozumět boží informaci není samozřejmé. Čteme, slyšíme boží slovo, opakujeme je, chodíme okolo něj, ale ne každému něco říká, ne každý s ním ladí, ne každému proniká do srdce.⁹¹

K dnešnímu úryvku – nemyslím si, že Jan měl krizi víry, pečlivě si přece ověřil pravdivost slova božího i důvěryhodnost Ježíšovu. (Sám Ježíš o Janovi mluví velice pochvalně, mimo dnešní text také srov. Mt 3:13–17; J 3:25–36)

Spíše to vypadá, že Jan poslal Ježíšovi své učedníky, aby se sami přesvědčili, zda Ježíš přichází s mesiášskými dary od Boha. (Jan nikomu neprozrazoval, kdo je Mesiášem, k tomuto poznání má každý, s boží pomocí, dojít.)

Vyučování od svých žáků něco vyžaduje (zájem, přemýšlivost, píli, pečlivost, poctivost ...) a něco nám dává (nové poznání a radost z poznání, nové dovednosti ..., také nám otevírá další zájem o další poznávání ...). „Mojžíšovo“ vyučování nám navíc přináší nový vhled do života, nový smysl života ... a hlavně přátelství s Bohem. A touhu rozumět si s Bohem ještě víc (s jídlem roste chuť). Ježíš říká: „Kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste mně.“ – Kdybyste se „u Mojžíše“ naučili dobře myslet – abyste mohli a uměli Hospodinu důvěřovat – přitakali byste s radostí tomu, čemu vás učím, a důvěřovali mně.

90 Kdyby někdo Bohu namítal, že Písmo je nesrozumitelně napsané, Jan se Boha zastane: „Já jsem Božimu slovu porozuměl a neměl jsem takové vzdělání, jaké máš ty, nechodil jsem tolik roků do školy, jako ty. Kolik úsilí jsi k porozumění Písmu vynaložil ty?“

Klade na nás snad Bůh nesplnitelné požadavky? Přecenil nás?

91 Po Ježíšově „slavném vjezdu do Jeruzaléma“ a po Ježíšově modlitbě: „Otče, oslav své jméno!“ z nebe zazněl hlas: „Oslavil jsem tě a ještě oslavím.“ Ale většina lidí hlasu neporozuměla, prohlásila, že jen zahřmělo, pouze někteří vypověděli: „Anděl k němu promluvil.“ (srov. J 12:28–29) Jan slyšel přesně, co bylo řečeno. Protože chtěl slyšet a protože se před tím „dobře učil“.

Když Ježíš káral nejlepší „farnosti“, protože se „neobrátily“ a nařikal, že dopadnou hůř než Sodoma, děkoval Bohu: „Otče, to je dobře, že jsi svou moudrost skryl před „moudrými“ a „rozumnými“ a zjevil jsi ji „malíčným“ (uvozovky jsem doplnil já) (srov. Mt 11:20–27). („Moudrými“ a „rozumnými“, nejsou myšleni vzdělání, ale ti, kteří si myslí, že rozumí všemu. Ježíš zde o nich mluví ironicky. Naopak „malíčtí“ se nepovyšují, jsou hladoví po Duchu božím a po poznání boží moudrosti. Obě skupiny se nacházejí mezi vzdělanci i mezi prostými lidmi. Tuto Ježíšovou větu zneužívají pohodlní lidé, kteří snižují dar, který jsme od Boha dostali – rozum.

Srov. Mdr 9. kap. a také: „Kdo chodívá s moudrými, stane se moudrým, kdežto tomu, kdo se přátelí s hlupáky, se povede zle.“ (Př 13:20) „Čest připadne moudrým do dědictví, hlupáci si však odnesou hanbu.“ (Př 3:35)

Přátelství s Bohem nám přináší nejen nové „poznávání“ (bytostné porozumění), vytváří v nás nový způsob myšlení, širší porozumění a další psychické parametry – stavy, procesy, náhledy, schopnost souznít s pravdou a radost z „poznáního“. (Uvedu jeden příklad, čím víc rozumíme hudbě, určité skladbě a autorovi, tím víc nás muzika uchvacuje ...) ⁹²

Je důležité si všimnout, že přesto, že se židé hlásili k božím vyučováním, k Tóře a pyšnili se: „Naším otcem je Abrahám, my jsme učedníci Mojžíšovi,“ přesto se minuli s Mesiášem. Tak strašně, že se na něm dopustili zločinu. Dali více na své rabíny, než na Ježíše. Nechali se svými vůdci zlákat k nerozumnému povstání vůči Římanům a byli strašným způsobem pobiti. Jeruzalém byl vypálen a židé byli vyhnáni ze své země. Protože neuposlechli Janovy a Ježíšovy výzvy k obrácení.

To se stále opakuje. Mnoho Němců se nechalo svést Hitlerem, mnoho lidí z dalších národů se nechalo svést Leninem a dalšími krutovládci.

Naši předkové z počátku 20 století byli slušní a poctiví lidé. Nedopouštěli se zločinů a těžkých hříchů. Chodili poctivě do kostela, modlili se a postili. Ale byli klérem tak pokřivení, že se nedokázali postavit proti svým vládcům, kteří je ve své zvrácenosti poslali střílet na jiné křesťany. Nechali se zmanipulovat a stali se zabijáky.

Ti, kteří přežili, pak v sobě tu strašnou vinu nosili ... Už nebyli jako dřív ...

Ti, kteří odmítli válčit, byli oběšeni.

Kněz je před popravou vyzpovídal a pomodlil se za ně. Ale nikdo jim ani do ucha nepošepal: „Udělal jsi dobře, žes odmítl zabíjet, Bůh si Tě váží.“

(Někteří biskupové poklonkovali svým vládcům. Ostatní svým mlčením také umožnili příšerné vraždění. Nikdy neřekli, že jejich vládců jsou váleční zločinci.)

Zanedbávat dobro může mít katastrofální následky. Nepěstovat si vůli k pravdě a statečnosti nám může přivodit účast na zločinech.

Jako byl Kaifáš zřejmě přesvědčen, že dobře slouží boží věci, můžeme se i my podobně mýlit a stavět se proti Bohu, aniž si to uvědomujeme (to neznamena, že nejsme vinni). Své svědomí si totiž dokážeme šikovně upravovat. (Jak to, že někteří mají Františka rádi a jiní o něm obludně mluví?) Někteří zbožní se stali Ježíšovými učedníky a jiní jeho vrahy. Obě strany říkali stejné modlitby. Tak to často bylo i na protilehlých frontách, nejen první světové války.

Vidíme, že nestačí jen nepáchat zločiny. Zanedbání dobrého – včetně Božího vyučování a boží výchovy – způsobí pronásledování proroků a válčení národů nebo skupin proti sobě.

Nechápu, že někteří kazatelé říkají, že Jan (případně Ježíš) strašil lidi, že byl tvrdý a že se jeho předpovědi nenaplnily. Že Ježíš nepálil své odpůrce, jako kdysi pálili plevy.

Ptám se jich, nečtete Písmo kvapně? Copak jsme my pokřtění neupalovali a nevraždili nevinné (někdy ve jménu Boha)? Copak se násilí dodneška neděje?

Bez stálého „obracení se“ k Ježíši, nebudeme Ježíšovými učedníky. Potřebujeme si průběžně upravovat i své myšlení podle Ježíše.

(Vždyť naše hlásání Boha mnohdy neláká ani naše děti, natož jiné lidi.)

Janu Baptistovi došlo, kam se jeho národ řítí, když si upravují „Mojžíše“. Nedbali na slova Hospodinova: „Všechno, k čemu vás vyučuji, pečlivě dodržujte, nic k tomu nepřidávejte a nic z toho neubírejte!“ (Dt 13:1) Proto naléhavě volal: „Obráťte se, změňte své názory a svá jednání. Jinak se minete s Mesiášem!“

⁹² Vyprávěl jsem: „Muslimů je půl druhé miliardy a židů 15 milionů. Muslimové mají čtyři nositele Nobelovy ceny a židé víc, jak 150, čím to je?“ Jedna paní pravila: „Asi židé víc čtou a méně házejí kamením.“

Míjíme se s Mesiášem my?

(Nasloucháme pečlivě tomu, co nám říká? Dodržuje to pečlivě? To si může každý snadno ověřit.)
Kdo by to rychle a povýšeně vylučoval, nemusel by mít pravdu.

Pokračování v úvahách nad slovy: „**Otče náš, neuved' nás v pokušení.**“

Bůh nám dopřává svobodu. Rozumem a svobodou se lišíme od ostatního stvoření. Duch nás – kteří „jsme jen prach“ – pozvedá, abychom se mohli stávat obrazem božím.

Svobodu nelze přikázat, je dobrovolnou možností konat dobré. Bůh nám daroval svobodu – i s rizikem, že budeme svobodu zneužívat a páchat zlo. Bůh si je jistý svou přízní k lidem. I z vyprávění o selhání lidí v Ráji poznáváme, že je vždy ochotný nám pomáhat z omylu a selhání.⁹³

Dosud nikdy nám Bůh svou pomoc neodmítl. Bylo by ovšem nízké boží milosrdenství zneužívat.⁹⁴

K odpovědnosti za dar života patří hledání příčin našich selháváníí.⁹⁵

Ke spravedlnosti patří poctivost k sobě samému.

Hádě se ptá: „Mami, jsme my hadi jedovatí?“ – „Jistě. Proč se ptáš?“ – „Právě jsem se kousl do jazyka.“

Zasmějeme se. Ale poctivý člověk si přizná: „Vím, že i já produkuji jed,“ a bude hledat pomoc.

Je dobré si všimnout, jakou pomoc nám Bůh nabízí.

Všimáme si, jak Hospodin s hříšníkem jedná, aby ho odvrátil od neštěstí, do kterého se řítí.

David jednal se Saulem (který se jej opakovaně snažil zavraždit) opakovaně velkoryse (srov. 1 Sam 24:11), ale s králem to ani nehlo. Proto Hospodin Saula na chvíli vydal působení zlého ducha, aby se král „chytil za nos“.

Apoštol Pavel mluví podobně. „Poznali Boha, ale nevzdali mu čest jako Bohu, ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě ... Proto je Bůh nechal na pospas nečistým vášním jejich srdcí, takže jednají hříšně a zvráceně ...; vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli. Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní ... (srov. Ř 1:21–26).

93 Bůh provinilce neodepisuje. Tak, jako vyhledal první lidi po jejich selhání, tak vyhledává i nás a nabízí nám pomoc; nejen v příslibu Mesiáše (ten nám ukazuje, že má smysl Bohu důvěřovat).

Škoda, že vyprávění o selhání v Ráji je ovlivněné starou představou překladatelů o trestajícím Bohu, proklínajícím hada a zemi, rozmnožujícím trápení lidí a vyhánějícím je ze Zahrady. Překlad by bylo třeba poněkud přestavět – Bůh oznámil lidem i hadovi neštěstí, které si sami způsobili. Sami se z Ráje propadli a vyloučili se z něj. Kdyby provinilci v Ráji svou vinu přiznali a obrátili se, mohli v Ráji zůstat.

94 Lidé nám katolíkům někdy právem vytýkají, že jdeme ke zpovědi a pak lehkomyšlně hřešíme dál. Nejen hinduisté a buddhisté nás často zahanbují, oni s odpuštěním nepočítají (jsou přesvědčeni, že každé zlo bude do poslední nitky potrestáno), proto se k druhým lidem snaží chovat dobře. Židy odpuštění hříchu něco stálo, s prosbou o odpuštění přinášeli na znamení nápravy *korban* (například dobytče). *Korban* znamená *přinášení*. (I velikonoční beránek byl *korbanem*, nikoliv *obětí*). Škoda, že naše překlady Bible překládají *korban* jako „*oběť*“. Tím dochází ke zmatení, zůstáváme trčet v pohanských představách o Bohu, kterého je třeba si usmiřovat a přinášet mu *oběti* na usmíření. Jenže Bůh není uraženým nebo rozhněvaným božstvem.)

95 Jsme nešťastní z rozpadu manželství našich kamarádů. Protože je dost známe, správně usuzujeme, že nedostatečně budovali svůj vztah. Když jsme zkoumali, proč se lidé v Ráji nechali svést prolhaným hadem, všimli jsme si, že „nejedli ze stromu života“ (zanedbali vztah s Hospodinem, přestali se u něj učit jak rozpoznávat zlo od dobra – o tom jsme mluvili dost podrobně).

Toto selhání stále opakujeme a neradi se učíme z chyb svých předků i z chyb vlastních.

Když si pobožní zacpávali uši a zakrývali oči nad Ježíšovým varováním k obrácení, Ježíš se vydal do jejich rukou, aby si nad jeho mrtvolou přiznali svůj zločin a konečně se obrátili ... Tím, že se Ježíš přestal bránit a skrývat, umožnil svým nepřítelům dopustit se zločinu. Neudělal to ale proto, aby je pak mohl zavrhnout, ale proto, aby konečně nahlédli na jedovatost své „víry“, aby si přiznali, že se Bohu vzdalovali a jednali zločinně. Aby se zřekli své náboženské pýchy, náboženské nesnášenlivosti a nenávisti. K jejich prohlédnutí a záchraně Ježíš vydal dokonce sám sebe. ⁹⁶

Když jsem opatrně zkoumal, o co si lidé pod slovy: „Otče náš, neuveď nás v pokušení,“ doposavad mysleli (dříve, než o nich začal mluvit František) a o co prosili, většinou pokrčili rameny. Před 40 roky jsem ta slova začal zkoumat a došel k prosbě: „Otče, pomoz mně, abych včas poznával svá selhání, abys mě nemusel (k mé záchraně, abych se konečně „chytl za nos“) vydávat v další „pokušení“ většího kalibru.“

Úroveň mého svědomí mně nestačí, potřebuji si je stále zjemňovat a zpřesňovat. Proto prosím lidi okolo mě, aby mě upozorňovali na mé chyby a poradili mě lepší způsoby myšlení a jednání než jaké znám. Neurážím se. (Budou jim vděčný, když se budou snažit o spravedlivé posuzování a nebudou mě to říkat tvrdě a v povýšenosti.)

Pokusil jsem se popsat, jak jsem porozuměl Ježíšovým slovům: „Neuveď nás v pokušení,“ z biblických textů, z biblického vyučování.

Myslím si, že i jednání dobrých otců mě v tom dává zapravdu. ⁹⁷

Známe přísloví: „Jen blb se dvakrát spálí o stejná kamna.“

Podotýkám z vlastní zkušenosti: „Kdyby jen dvakrát!“

Dvakrát jsem se opil, až jsem zvracel. Od té doby si to hlídám. Ale v některých jiných věcech, jsem selhal vícekrát. Víím, jak je pro mě strašně těžké – po odpuštění Boha – si odpuštění sám sobě (neboť mé selhání – navíc v mém stavu – je neomluvitelné!).

Velice rozumím Františkovým slovům: „Jsem hříšník.“

Já jsem také hříšník!

Nenesu to lehce. Je to těžší, než pronásledování zvenčí.

Pokusil jsem se trochu naznačit směr k mému porozumění slovům: „Otče náš, neuveď nás v pokušení,“ neopravuji si je. Nechci si nic lacině ulehčovat.

Jak to máte vy? Kudy se nad těmito slovy vydáváte? Třeba znáte lepší cestu. Nebo vám třeba tolik nehrozí selhání jako mně.

96 To my nechceme přiznat svou jedovatost. Tvrdíme, že Ježíš přinesl svou oběť na kříži, aby nám Bůh mohl odpustit. Popíráme tak nekonečnost Božího milosrdenství a děláme z něj krvelačnou zřůdu, která nemůže odpustit „jen tak“ ale je svázána „spravedlností a právem odplaty a testu“ – to je ale naše lidské pojetí spravedlnosti. To my opovázlivě určujeme Bohu, jak má jednat!

97 Za minulého režimu byl okresní tajemník komunistické strany velice mocným mužem. Syn pardubického tajemníka začal na průmyslovce propadat. Táta mu nesjednal protekci, řekl mu: „Pokud si nespravíš známky, půjdeš do učení. Průmyslovkou si můžeš dostudovat při zaměstnání. Pokud se nebudeš učit ani řemeslu, půjdeš k lopatě.“ Jak včas jednat s klukem, který začne jednat svévolně (aby nakonec neskončil třeba na drogách a pod mostem), si každý domyslíme.

Před týdnem nás zasáhla slova Jana Předchůdce Páně: „Plemeno zmijí...“ S některými lidmi jsme to ještě během týdne promýšleli.⁹⁸

O těch, kteří se nad Janovými slovy (během staletí) neuráželi, zkoumali sami sebe a vytvořili si (celoživotní) návyk obracet se k Ježíšovi a porovnávat s ním svoje názory, platí příslib Izaiášův – jejich život rozkvetl. Nechali se Ježíšem osvítit, jeho slova s radostí přijali za svá, objevili nový smysl života.

V dnešním úryvku evangelia je Jan už ve vězení.

Jako rozvázný člověk věděl, že to, co o králi říká, je nebezpečné. Udali ho.

Ve vězení samozřejmě mluvil o Mesiáši, že už je v Izraeli. Připomínal proroctví o Mesiáši, včetně propuštění vězňů (Iz 42:1n). To je pro odsouzence, zvláště pro odsouzené na smrt, nejdůležitější téma nadějí a rozhovorů. „Jane, kdy nás Mesiáš přijde osvobodit... Znáš se s ním? Těch pět, co je popravili včera, se nedočkalo... Někteří říkají, že Mesiášem je Nazaretský rabi. Znáš se s ním? Můžeš mu podat zprávu o naší situaci a počtu odsouzených v našem kriminále?“

Napadají mě dvě možnosti, proč Jan poslal své učedníky:

Buď aby sami promluvili s Ježíšem, aby si ho okoukli, a případně k němu mohli přejít.

Druhá možnost je, že si Jan sám znovu potřeboval (skrze své učedníky) porovnat svoje představy o Mesiáši?

Stále si myslím, že spíše platí ta první možnost. Jan byl poctivě ukutý, měl velice důkladně promyšlené Písmo, aby byl schopen Mesiáše rozpoznat.

Když od svých učedníků uslyšel očitě svědectví o Ježíšovi, přijal i to, že Ježíš necituje proroka o vysvobození vězňů. Dobře znal také zatvrzelost „zbožných“, i úděl proroků. Věděl, že pouhá vnější svoboda nenahradí vnitřní proměnu člověka.

Že se nenechal zlomit, že neměl „krizi víry“ a nezatrpkal, můžeme vytušit i z Ježíšova ocenění Jana.

To je pro nás důležité hlavně proto, abychom Jana a jeho slova (stejně jako slova ostatních proroků) brali pro svůj život velice vážně. Jan nebyl podivín.⁹⁹

98 Zvěřstev se nedopustil jen MUDr. Mengele, komunistický prokurátor Urválek nebo vyšetřovatel Grebeníček. I mnoho zbožných Ježíšových současníků bylo ponořeno až po uši ve „zbožném legalismu“, s kterým umučili Ježíše, apoštoly a mnoho Ježíšových učedníků. Lidé k těmto vraždám mlčeli a velekněze neobvinili. (U nás také nebyli vrazi obětí z padesátých let postaveni před soud.)

Po povstání židů proti Římanům byly za trest ukřižovány desetitisíce židů.

Později se to otočilo a křesťané začali pronásledovat židy. Řada těch, které my nazýváme učители církve a církevními otci, vedli nenávistné řeči proti Ježíšovu národu (nenožili se do Ježíšova ducha). Ještě později některé koncily zasévaly nenávist k židům, papežové zřídili inkvizici a schválili mučení obviněných.

Křesťané pobili a upálili statisíce židů. Často je nutili k přijetí křesťanství. Jednou – po upálení osmnáctiletého děvčete – se jeden rabín obrátil proti španělsko-portugalské inkvizici: „Chcete, abychom byli křesťany, a sami jimi nechcete být. Ale když nechcete být křesťany, buďte alespoň lidmi.“

Říkali jsme si: po staletí se křesťany nenapadlo ptát se, zda o nás neplatí Janova slova: „Plemeno zmijí.“

Kdo z nás neví, jak bolí spálenina? Ale my katolíci jsme se nehrozili hrůzy upalování lidí. Řeči: „To byla taková doba“, nebo „kacíře neupálila církev, ale světské úřady“, jsou odporné. V ideologickém boji je soucit ke kacířům vždy podezřelý.

Po válce jsme neuspořádali konferenci o „plemenu zmijím“ – o strašných hrůzách, kterých se dopustili pokřtění.

99 Víme, proč si Ježíš Jana tak vysoko cení. Jan příkladně promyslel Písmo, aby byl schopen rozpoznat Mesiáše. Zbožní teologové z univerzity a velekněží stříleli vedle. To nebyla chyba, to byl hřích! (Je otřesné,

Jan nestihl být Ježíšovým učedníkem. Ježíš ho požádal, aby „zůstal na druhém břehu Jordánu“ a dál lidi připravoval k setkání s Mesiášem (nejlepší Janovi učedníci se stávali učedníky Ježíše).¹⁰⁰ Janova výzva k rozpoznání zla v nás samých, prosba o pomoc a proces „obracení se“, stále platí. Nejen jednorázově jako příprava na křest – ale i pro pokřtěné a církve všech věků jako stálý postoj. Každý z nás i církve potřebuje novou a novou reformu. Celoživotně. (K Ježíši se svým životem – jako jedinci i jako církve – teprve blížíme.)

V minulých letech jsme podrobněji promýšleli, co znamená, že Jan – i když je největší z pozemšťanů – je v nebi nejmenší. Až v nebi se stal Ježíšovým učedníkem. Velice se těšil na naplnění Ježíšova slibu: „Jane, vím, že bys byl skvělým vysokoškolským profesorem, ale velice záleží na prvním učiteli, jestli naučí učedníky myslet nebo papouškovat fráze. Prosím tě, budeš-li se dál věnovat přípravě mých učedníků, vše ti vynahradím.

Možnost „dorůstání po smrti“ je velikou útěchou pro nás i pro ty, kteří se s Ježíšem na zemi nesetkali. I po smrti zřejmě existuje možnost dorůst do krásy Ježíšových postojů. Tak veliké je Boží milosrdenství.¹⁰¹

I Advent je příležitostí se přeformátovat do podoby obrazu Božího. Oproti Ježíšovým současníkům máme následování Ježíše jednodušší. Ježíš je pro nás živým a skutečným obrazem Boha a na jeho lidském životě vidíme, jak se máme – jako lidé – chovat. Jakým požehnáním pro druhé můžeme být.

Jan nás bude jednou před nebeskou bránou vítat: „To vám přeji – už za svého pozemského života – jste měli možnost poznat krásu Ježíše a všechnu jeho moudrost. Moji rodiče a naši předkové takovou možnost neměli.

Moje generace tragicky Ježíše podcenila a označila ho za blázna. Ti, kteří sami sebe pokládali za dostatečně zbožné, chtěli, aby se změnili ti druzí! Ježíši se posmívali, proč by se měli měnit oni sami.“

Jan je – podle Ježíše – větší osobností než apoštolové. Už dávno před ním smekám, čím jsem starší, tím více.

Naši vnuci mají velké možnosti studia...

Ale i my máme – díky Janovi a samozřejmě, díky Ježíšovi – skvělé možnosti Ježíšovi porozumět a vyučit se u něj.

že jim při procesu před Pilátem, byl milejší terorista Barabáš.)

100 Nezapomeňme, že Ježíš zakazoval těm, kteří ho jako Mesiáše rozpoznali, aby to druhým říkali. Nemáme se odvolávat na to, co říká někdo druhý, důležité je, abychom sami zkoumali, zda něco je pravdou a pak tomu přitakali.

101 My jsme povrchně z očistce udělali vězení a sháněli přímluvce, kteří by obměkčili spravedlnost Boha a on je pustil do nebe.

„Nebudeme si snižovat úroveň nebešťanů“, říkají všichni svatí, „když jsme si my osvojili úroveň Ježíšových učedníků, zvládne to každý, kdo má opravdový zájem.“

Po zimě se těšíme na jaro. Naši předkové se těšili na jaro ještě více než my. Pokaždé trnuli, zda přes zimu vydrží s potravinami a palivem. V Izraeli vyhlíží jaro po období sucha. Slunce vše sežehlo, stáda se nemají na čem pást, chybí voda. Déšť přináší životodárnou vodu.

Izrael Ježíšovy doby navíc vyhlížel jaro politické. To pochopitelně přichází z milosti Hospodina. Ale Izajáš vysloveně mluví o pomoci hluchým, slepým, chromým a němým. V jaké míře? Tyto neduhy nemusí utiskovat jen tělo, existuje slepota, hluchota, ochromenost a neschopnost ještě jiná. Máme přísloví: „Když se nechce, je to horší, než když se nemůže.“

Někdy nechceme něco slyšet, i když to bylo vysloveno, někdy nechceme některé věci vidět na sobě, na druhých, okolo nás. Nechceme se pohnout správným směrem, neumíme poděkovat, poprosit, zastat se druhého, vystoupit proti nespravedlnosti... Někdy až posté si něčeho všimnu, i třeba určitého slova v textu Písma.

Kdo s námi pohne? Kdo to bude umět?

Kdy se v nás pohnou ledy?

Stojíme o to?

Jan měl skvělé rodiče, nasměrovali ho správným směrem k Tóře, možná i k Prorokům (saduceové – kněží, knihy prorocké neuznávali), k otevřenosti, k očekávání (jim se Jan narodil naprosto nečekaně).

Ocenil jako velice moudré, že mu rodiče neprozradili, kdo je Mesiášem. Ani on nemohl nikomu říkat, kým Ježíš je. Svě učedníky jen navedl správným směrem.

O Janových slovech (citace z Izajáše): „Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!“, jsem si většinu svého života myslel, že rovnání cesty Mesiáše se týká mých hříchů. Kazatelé mi nevysvětlili, že ty zábrany, přes které se Bůh ke mně nemůže dostat, jsou hlubší. Že je mám hledat uvnitř sebe.

Jan to podrobně svým posluchačům vysvětloval. Jeho kázání bylo bohatší a podrobnější než jeho slova zaznamenaná v evangeliích.

Vidíme, jak někomu není nic platné, že zná osobu Mesiáše, když s ním neladí.¹⁰²

Jan slyšel o Ježíšových činech. Poslal tedy učedníky k Nazaretskému proto, aby si sami udělali správný úsudek?

„Blahoslavený, kdo se nade mnou nepohorší“.

Kdo se nad Ježíšem pohorší?

Představení židovské církve o Ježíšovi prohlásili, že nemá správné smýšlení: „Je posedlý zlým duchem“. (Srov. Lk 11:14–26)

Co o Ježíšovi řekl slepý od narození, kterého Ježíš uzdravil?

¹⁰² Někteří lidé byli dál než 2. vatikánský koncil (koncil je vždy kompromisem názorů těch, kteří na něm rokují). Někteří lidé koncil nadšeně přijali, jiní se mu podvolili pod poslušností, jiní jej nepřijali.

Některým lidem říkám „Nejméněkardinál“. Bez vzdělání vědí vše nejlépe, škoda, že se nedali do služby, byli by to dotáhli nejméně na kardinála; spíš ještě výš.

Některé už tímto směrem nasměrovali jejich „tatíkové“, také všechno neomylně „věděli“.

Ježíš o nich říká: „Nedají si říci, ani kdyby k nim přišel někdo, kdo vstal z mrtvých“. (Srov. Lk 16:31)

Proč se nad Ježíšem pohoršili ti, co slepce vyšetřovali?

Co si o Ježíšovi nakonec myslel uzdravený chromý od rybníka Bethesda?

Co si o Ježíšovi myslela Samaritánka od studně Jákobovy?

Proč devět (z deseti) uzdravených malomocných nezajímal Ježíš jako prorok? Proč se ho nepřišli zeptat, co si Bůh myslí o Izraeli, o nich samotných? Byli vnitřně slepí nebo nechtěli od Ježíše slyšet víc?

Proč někteří uzdravení neposlechli Ježíše, když jim zakazoval, aby o svém uzdravení říkali druhým?

Sluch měli v pořádku.

Proč Ježíš řekl farizeům a zákoníkům: „Běda vám“? (Srov. Lk 11:39–54)

Proč byl Ježíš opakovaně v nebezpečí kamenování? Vždyť Bůh o něm svědčil mocnými skutky. (Srov. J 8:59, 10:25–39)

Proč se Ježíšovi nepodařilo tyto zbožné lidi získat, co jim chybělo?

Proč nedali na Jana?

Ježíš pak svědčí o Janovi.

(O Ježíšovi bude svědčit jen Otec vzkříšením Ukřižovaného.

A Vzkříšený nepůjde přesvědčovat ty, kteří jej poslali pod nůž. „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“)

Dnešní oddíl evangelia v lekcionáři končí před Ježíšovými slovy: „Ode dnů Jana Ponořovatele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.

Neboť všichni proroci i Tóra prorokovali až po Jana. A chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který má přijít.

Kdo má uši, slyš.“ (Mt 11:12–15)

Mesiáše zahubili představení Izraele. Nejvíce násilí tedy Ježíšovo království trpělo zevnitř, ne od pohanů. Mesiáše popravili jeho bratři.

Trvá toto násilí proti božím království dál, z naší strany, od současných Ježíšových bratrů? Nebo je už církev poučená, neomylná a milosrdnější než církev „starozákonní“?

Stojíme o Boží názory, o jeho spravedlnost a milosrdenství víc než o své názory?

V neděli odpoledne se sejdeme k adventní bohoslužbě obrácení, smíření a pokání. Potřebujeme si udělat hodinu času, abychom si lépe všimli, čím se bráníme Mesiáši, aby se s námi mohl domluvit.

Víme, odkud výzva k přípravě cesty Mesiáše pochází:

„Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.

Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.“ (Mal 3:1–3)

Jan kázal: „Já vás ponořuji do vody k obrácení; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já – nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně. (Mt 3:11)

V našich modlitbách se má objevovat upřímná a poctivá prosba, aby nás Ježíš tříbil, čistil svým ohněm, jako se tříbí zlato, aby bělil louhem plátno našeho svatebního roucha.

Potřebujeme v sobě rozpoznat plevy našich názorů od obilných zrn božích slov.

Rozpoznávat svou lidskou tradici od moudrosti boží. Ježíš je náš Učitel a Mistr, k němu chodíme do učení.

2010

3. neděle adventní Iz 35:1–6a. 10 Jak 5:7–10 Mt 11:2–11 12. prosince 2010

Prorok neví všechno, nedostal od Boha dalekohled nebo rentgen všude tam, kam lidské oči nedohlédnou. Je člověkem, který se namáhal a namáhá porozumět Bohu, proto se stává Božím poslem a blízkým spolupracovníkem. K některým věcem se prorokovi dostává vhledu.

Na Janovi Předchůdci Páně a jeho rodičích je to vidět. Takoví lidé splňují naději poctivosti, kázně a dodržování pravidel (například udrží tajemství). (Náboženští vizionáři jsou jiná kategorie.)¹⁰³

Herodes Jana nespravedlivě uvěznil.¹⁰⁴

I ve vězení Jan kázal: „Mesiáš už je tady, musíme se na setkání s ním připravit. Boží království se přiblížilo, obraťte se. Nejdřív je ale zapotřebí, aby se každý sám srovnal, aby se s námi mohl Bůh domluvit. Abyste ho pustili k sobě.“ (Vzpomeňme na Ježíšovo kázání v nazaretské synagoze na stejné téma: „Myslíte si, že jste lepší než vaši otcové?“)¹⁰⁵

103 Je třeba pečlivě rozlišovat zjevení pro všechny a „soukromé zjevení“. Mnoho lidí si myslí, že vizionáři jsou na úrovni proroků. Pokládají například vidění Kateřiny Emerichové za záznam filmové kamery o Ježíšově životě.

Zatímco porozumění prorocké řeči vyžaduje úsilí k porozumění, tvrzení vizionářů často vypadají jednoduše – „snadno a rychle“.

Hodně guruů, léčitelů a vizionářů se tváří, že o nás vše vědí. Jejich fanoušci to o nich rádi šíří. Nenechme se podvést. Bůh je rozumný a jen tak nikomu takový dar nedá. Nepopírám intuici, poznání a zkušenosti dobrých lékařů, psychologů a duchovních. Ti – na rozdíl od podvodníků – nesou odpovědnost, i právní.

Vím, že řada podvodníků má dobrou intuici a umí se vcítit do druhého. Ledasjaké informace mohou také dostat od služebníků jiných mocností.

Máme být opatrní, já nenechám na sebe jen tak někoho sahat, komukoliv se svěřovat nebo si nechat něco vykládat o sobě. Ne každého pustím přes práh svého domu nebo srdce.

Učíme se rozlišovat pravé proroky od nepravých. Jejich vysoké honoráře rychle prozradí jejich lidumilnost.

104 Jan káral krále za přebrání manželky svému bratru.

Král Izraele má velikou odpovědnost, má spravovat boží lid.

Nikdo nesmí opovážlivě přijmout funkci a postavení, na které nemá.

Každý jsme odpovědní těm, kterým máme sloužit a Nejvyššímu.

105 Myslíš, že jsi lepší než tvůj táta nebo děda? Umíš si přiznat chybu? Máš úctu ke své ženě, manželovi, dětem, rodičům, faráři, farníkům ...? Jak se chováš při názorovém sporu? Vyslechněš poctivě druhého? Nebo si myslíš, že máš vždy pravdu ty? Jsi shovívavější k chybám svých dětí než k sobě? Máš přece víc zkušeností.

Jak pečuješ o své myšlení? Podezřívám-li druhého, mám jej před sebou samým hájit!

Naše pocity nemusí být objektivní – mám si jejich oprávněnost kontrolovat.

Vězňové žijí novou a novou nadějí na amnestii. ¹⁰⁶

Jan v kriminále vězňům z paměti citoval Proroky: „Nový spravedlivý vládce přijde v síle Ducha, zabije násilníka holí svých úst ... spravedlivost a věrnost mu budou tak blízko jako spodní prádlo („pás jeho beder“) na holém těle, dřívější šelmy a jejich kořist budou žít v přátelství...“ (Iz 11:1–10 viz 1. čtení z minulé neděle).

Zřejmě jim také citoval Iz 61:1–11. ¹⁰⁷

To bylo Herodovým vězňům nadějí, že je Mesiáš osvobodí.

Jenže žádný útok na „Bastilu“ nepřicházel. Naopak přicházel kat a některému z vězňů usekl hlavu.

Vězňové naléhali na Jana: „Kde a čím se Mesiáš zdržuje? Neví o nás? Kdy nás konečně vysvobodí? Jak dlouho máme čekat?“

Za Janem chodili do vězení jeho učedníci. (Nejen proto, aby mu přinesli buchty). Také se ptali na Mesiáše. ¹⁰⁸

Jan nikdy nikomu neříkal: „Mesiášem je Ježíš“, dobře znal pravidlo, že je třeba, aby každý sám objevil, kým tesař z Nazareta je. ¹⁰⁹

Jan poslal své učedníky za Ježíšem, aby se s Ježíšem sami setkali; bystří v něm Mesiáše poznají, těžkopádní ne. (Je lepší si nezačínat s Ježíšem, než s ním kus cesty jít a později jej opustit, dát přednost něčemu jinému.)

Jan asi nevěděl, jak Ježíšovo vystoupení dopadne.

(Jsou-li manželé vyladění jeden na druhého, pak jim opakování manželského slibu od partnera bude znít příjemně.

Je-li jeden rozladěný, lehce mu může upřímné vyznání druhého „ponesu s tebou dobré a zlé až do smrti“ vyznít jinak, než bylo řečeno. Rozladěnost způsobí poruchu „sluchů“, ta slova mu mohou znít: „Dal jsem slovo, tak se nedá nic dělat, zatnu zuby a budu tě snášet“.

Dr. Klimeš upozorňuje na nebezpečí virtuálních rozhovorů s druhým. V duchu si s ním povídám, v pomyslném rozhovoru se ale dostanu ke koncům, které jsou falešné. To je nebezpečné, ten druhý by ve skutečnosti možná reagoval jinak než v mém pomyslném rozhovoru. Jsem odpovědný i za svoje myšlení. Lehko mohu druhému křivdit.

Je to jako ve snu. Probudím-li se ze snu, ve kterém se mi zdálo, že mi někdo ubližoval, budu možná nějakou chvíli na druhého rozzlobený, třebaže vím, že to byl jen sen.

Pocitu neporučím, ale mám jej korigovat, opravovat rozumem. Na to jsem rozum dostal.

Jsem-li žárlivý, podezřívavý, lakomý, těžko přiznávám pravdu, pak je třeba, abych své myšlení vyvažoval rozumem (každý řidič si nechává kola u auta vyvažovat).

Nemohu být uzdraven ze svých hříchů, když si je neumím přiznat a nehledám jejich příčinu.

Nemohu být uzdraven ze svých hříchů, nejsem-li ochotný spolupracovat s Bohem. Bůh neobdarovává lenochy a nepoctivce.

106 Ve věznicích vždy znovu kolují zprávy kdo všechno a kdy dostane milost a bude propuštěn na svobodu. Takovou nadějí se kojili vězňové od pradávna (připomenu královského pekaře a číšníka vězňových s Josefem „egyptským“).

107 Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící ... Hospodin miluje právo ... dá vzkličít spravedlnosti a chvále přede všemi pronárody. (srov. Iz 61:1–11)

108 Jako kolovaly dohady o Janovi, zda je Mesiášem, tak se šířily nejrůznější drby o Ježíšovi. Někteří lidé říkali: „Není snad Ježíš Mesiášem“?

109 Je rozdíl, zda-li příklad z matematiky spočítám, nebo opišu. Je rozdíl, dám-li ve vážných věcech slepě za pravdu druhému, protože jsem jej přijal za autoritu, nebo zda si ověřím pravdivost toho, co autorita tvrdí. Ožením-li se na přání maminky se ženou, která se líbí mamince nebo na základě vlastního zvážení a rozhodnutí.

(Z toho vyplývá odpověď na jednu otázku z minulé přípravy: Zachariáš a Alžběta nesměli Janovi prozradit, že je Mesiášem Janův bratranec. Každý má k tomuto objevu dojít sám.)

Znal lidský odpor k prorokům, těžko si mohl myslet, že Mesiáš bude mít snadný úspěch. Některá poznání Bůh dává prorokům okamžitým zjevením, k jiným poznáním dospívají postupným hledáním otázek a nalézáním.

I Jan měl právo si další věci ověřovat, aby mohl porozumět současné situaci.

Konzultace s Bohem, „obracení“ se k Bohu, je naší výsadou a má se nám stát návykem.

Dlouho mi vrtalo hlavou, proč se Ježíš Jana nezastal.

S velikou rozhodností vystoupil kvůli „nějakým nepořádkům“ na nádvoří v chrámu – a k věznění a později k vraždě Jana (svého přítele a příbuzného) neztratil ani slovo?! ¹¹⁰

Proč? Přece pro Lazara neváhal riskovat, vrátil se do blízkosti svých pronásledovatelů.

Při svém zatýkání nedopustil, aby na apoštoly někdo vztáhl ruce, a to Petr spáchal trestný čin – napadl veřejného činitele.

Ale je tady psáno: „Blahoslavený, který se nade mnou nepohorší.“ ¹¹¹

Je důležité zkoumat, jak to bylo. Abychom nepřehlédli ani Janovu nouzi, ani abychom neukřivdili Ježíši nespravedlivým soudem. (I Ježíš má právo na svou čest. A každý utiskovaný má právo na spravedlnost.)

Nevíme, co všechno Ježíš Janovi vzkázal. Ale to, co říká evangelium, je podstatné.

Ježíš Janovým učedníkům citoval jen 35. kap. z Izajáše, pominul Izajášova slova o Mesiášově „vyhlášení svobody zajatcům a o propuštění vězňů“ z 61. kapitoly.

Janovi to stačilo. Věděl, že kromě státních věznic jsme často uvěznění sami v sobě, ani Izraeli, ani nám, ani vězňům vnější svoboda nestačí. ¹¹²

110 Těžko neseme nespravedlnost spáchanou na komkoliv. (Cit pro spravedlnost máme od Boha.)

Nespočetně mnoha lidem bylo nespravedlivě ublíženo. Otázka, kdo je Ježíšovým blízkým, je pro nás velice důležitá právě v nouzi. V nouzi se pozná přítel.

Klást poctivě otázky je ctností! Je zlé, jak se v naší společnosti lidé většinou ozývají postraně. Jsme zbabělí.

111 Exkurz o pohoršení:

Pohoršení jsou dvojího druhu.

První pohoršení způsobuje ten, kdo dá druhému špatný příklad. Kdo jiného svádí přímo nebo nepřímo ke hříchu.

Viníkem je pachatel nepravosti. "Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, lépe by mu bylo, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře." (Mk 9:42)

(To v Ježíšově případě těžko platí.)

V druhém pohoršení je viníkem ten, který se pohoršuje neprávem. Vidí jednání druhého a špatně si je vyloží.

Podezírání druhého (nehájí jej proti sobě, proti vlastnímu podezření) a lehkomyšlně a nespravedlivě jej odsoudí. Neptá se, nevyslechne „podezřelého“, nedopřeje mu, aby se obhájil a vynese rozsudek. Nepátrá po skutečnosti, jak to bylo. Je nevěrný svému bližnímu!

Každý má právo na svou čest. Už v pohanském Římu platila zásada: „Necht' je slyšena druhá strana.“ Každý má právo na obhajobu a spravedlivý soud.

"Není možné, aby nepřišla pokušení; běda však tomu, skrze koho přicházejí. Bylo by pro něho lépe, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a uvrhli ho do moře, než aby svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných. (Lk 17:1–2)

112 Známe to z vlastní zkušenosti. Vnější svobodu máme 20 let, ale lidé ji nevyužívají. Mnoho lidí nechte, nenamáhá se přemýšlet. Necháávají se splavovat proudem davu.

Nekladou si náročnější otázky. Co nevidí v televizi, jakoby neexistovalo.

Např. někdy jdou na pohřeb, ale ničemu nerozumí, nejsou zvyklí se ptát. Neodejdou moudřejší, než přišli.

Nenechají se povzbudit, nepřemýšlí, nevšimnou si, jak smrt prověřuje, co je v našem životě důležité a na čem vůbec nezáleží. Nemají naději, nadobro své mrtvé pochovávají. Nebojují za ně tak, aby si ověřili, zda odkaz všech kultur – doufající v nějaké příští – je oprávněný a zda na něm lze i dnes stavět.

Nebo – jak to, že mnoho lidí neumí pozvednout hlas proti nějaké veřejné nespravedlnosti? Ano, mohli by přijít o místo, ale co je to proti těm, kteří za svobodu pro druhé šli třeba do vězení.

Asi ve vězení Janovi ještě víc došlo, že tragédie duchovní pýchy zbožných je větší než tušil. (Už dřív si všiml, jak my – zbožní – nesnášíme ty, kteří vybízí ke změnám náboženské praxe.) Pro toho, kdo myslí na boží království, kdo zasvětil život obrácení Izraele, je ovšem zjištění, že nenastává vytoužená svoboda, horší než vlastní poprava.¹¹³

Ježíšovo „mlčení“ Jan nebral jako Ježíšovu lhostejnost. Porozuměli si.

Ježíš nemluvil o Janovi jen po straně.¹¹⁴

Jan mnoho pochopil od proroků, svých předchůdců. A nezapomeňme, že Ježíš obdaroval krásným přátelstvím všechny otevřené, natož Jana. To není spekulace, Písmo nám dovoluje tyto „konstrukce“.

Příliš rychle se pohoršujeme nad Bohem: „Kde byl, když se děla tato nespravedlnost?“

Na prvním místě si máme klást otázku: „Kde jsem já, když se děje ta a ta nespravedlnost?“ Až pak se mohu ptát, kde byl ten druhý.

Jan patřil mezi obětavé. Už jeho způsob života a soustředění se na jednu podstatnou věc o tom svědčí.

Ježíš k otázce pronásledování „spravedlivých před Bohem“ vícekrát řekl své.¹¹⁵

113 Možná tomu i osobně trochu rozumím, mám podobnou zkušenost.

V rodné farnosti byl náboženský život velice konzervativní. V r. 1966 jsem přišel studovat do Prahy a na bohoslužby jsem chodil k Jiřímu Reinsbergovi do Týna – bylo to pro mě zjevením – křesťanský život může být krásný, povznášející, radostný. Tam jsem se rozhodl jít do semináře a pochopitelně jsem čekal, že v semináři budeme vedeni podobně jako v Týně. V r. 1970 jsem nastoupil do Litoměřic – bylo pro mě velkým šokem, že nejsme připravováni 50 let dopředu, ale 50 let dozadu!

Za minulého režimu jsem se snažil něco dělat. Dostal jsem se mezi konzultory kardinála Tomáška, tak jsem měl trochu vhléd do nějaké práce pro budoucnost církve.

Svoboda pro nás byla neuvěřitelným darem, pád komunismu jsme tak brzo nečekali.

V r. 1990 jsem byl nějaký čas na biskupství. Všechno strašně drhlo a pak „padla kláda přes cestu“. Viděl jsem, že církev bude muset projít dalším trápením. Po všem pronásledování 40 let za komunismu to pro mě bylo asi nejtěžší chvíle života. (A to jsem se kdysi dostal do blízkosti násilné smrti.)

114 Jan odpověděl Židům: „Člověk si nic nemůže přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena. On musí růst, já však se menšit.“ (J 3:27–30)

115 Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. Neboť všichni proroci i Zákon prorokovali až po Jana. A chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který má přijít. Kdo má uši, slyš.

Čemu připodobním toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své druhy: `Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; nařikali jsme, a vy jste nelomili rukama. Přišel Jan, nejedl, nepil – a říkájí: `Je posedlý.´ Přišel Syn člověka, jí a pije – a říkájí: `Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!´ Ale moudrost je ospravedlněna svými skutky.”

Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že se neobrátila: "Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! ... A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš!" (Srov. Mt 11:12–24)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: `Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.´ Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kteří zabíjeli proroky. Dověste tedy činy svých otců! Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křížovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo, aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše syna Bachariášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem. Amen, pravím vám, to vše padne na toto pokolení.

Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromáždí kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste! Hle, váš dům se

(Ale nepřehlédněme! – Ježíš neříká nic o nutnosti trpět, nic podobného našim výkladům ke slovům sv. Pavla o doplňování Kristova utrpení. ¹¹⁶

Ježíš naříká: „Prolité krve statečných a obětavých lidí pro život a svobodu dětí božích je příliš! Žádný nedostatek.“)

Ježíš Jana oceňuje.

I proto, že se nenechal zlákat „jemnými šaty“ a sídly podobnými palácům královským. ¹¹⁷

Poslední dvě věty nám poskytují vhled do nebeského království. ¹¹⁸

Mluví-li Ježíš znovu o Janově výzvě: „Připravte cestu Mesiáši“, pak znovu zdůrazňuje, podtrhuje jejich závažnost a nenahraditelnost!!

Bez dovedností, které nám brání setkat se s druhým (i Druhým), se vzdalujeme.

Ježíš přišel, abychom se nemíjeli.

Kdo se zařídí podle Jana, setká se s Mesiášem. Ocitne se ve veliké kráse. Ježíš mu ukáže netušené obzory: „S Bohem se setkáváme i skrze lidi, živočichy a věci“, neboť pro každého z nás bylo vše stvořeno. Z veliké přejčnosti a vynalézavosti čistého srdce.

Otázky:

(Odpověď na otázku: „Proč musel být Předchůdce Páně starší než Mesiáš?“:

Kázat nebo soudit směl u židů muž starší 30 let. Jan začal kázat půl roku před Ježíšovým vystoupením.)

Otázka: „Proč se Jan neprokázal nějakým znamením, zázrakem?“

Aby nezastínil Mesiáše, aby nezdržoval.

Omezil se pouze na opakování Izajášovy podstatné podmínky k setkání s Mesiášem: „Připravte cestu a obraťte se!“ Jan byl velkorysý a velice skromný.

2007

3. neděle adventní Iz 35:1–6a. 10 Jak 5:7–10 Mt 11:2–11 16. prosince 2007

Stejně jako obraz o pokojném soužití „predátorů s kořistí“ (Iz 11:1–10), je i dnešní Izajášovo líčení příslibem, který není jen básnickou metaforou o nebeské blaženosti někdy v budoucnu na onom světě. Izajášovo proroctví se plní už zde na zemi – to dokazuje i Ježíšovo uzdravování. Proto Ježíš žádá Janovy učedníky, aby svému učiteli dosvědčili, co „vidí a slyší“. ¹¹⁹

vám ponechává pustý. Neboť vám pravím, že mě neuzříte od nynějška až do chvíle, kdy řeknete: „Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově.“ (Mt 23:29–39)

116 „Proto se raduji, že nyní trpím za vás a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev.“ (Ko 1:24)

117 Jan pocházel z rodiny zřejmě dost zámožné. V té době byl Jeruzalémský chrám reprezentační stavbou podporovanou státem, králem, veleknězem. Kněží si dobře žili, židé ve velikém počtu přinášeli oběti.

118 Ukazují, že nás po smrti čeká doučování. „Očistec“ není vězením, ani „být po škole“. Ale to je samostatná lekce.

119 Často čteme Písmo jako něco neskutečného „pohádkového“. Před sto lety i vážní biblisté tvrdili, že přísliby o novém království v Izraeli jsou obrazem nebeského království. Nikdo bychom si tenkrát nedovedli představit, že by Židé mohli mít znovu svůj stát – a ještě na historickém místě.

Můžeme čekat, že se Ježíš opět výrazně projeví (Myslím tím jeho druhý příchod.) Písmo to jednoznačně říká.

Zrovna nedávno mi kdosi říkal: „Bylo by výborné, kdybych si mohl konzultovat některé otázky přímo s Ježíšem a nebyl odkázán jen na jeho napsaná slova“. ¹²⁰

Někteří lidé i dnes touží po „uzdravení“ – po „otevření očí a uší“ a po umění „chodit s Bohem a s druhými“ jako přátelé.

Bylo by velice zajímavé si všimnout Janovy „krize víry“.

Kdepak, o žádnou krizi nešlo.

Janova (a i Ježíšova) výzva k „obrácení“ není něčím, co by bylo jednorázovou akcí na začátku našeho vztahu s Bohem. Má být celoživotním procesem. ¹²¹

Stejně i Ježíšovo ponořování do Ducha a do ohně má být naším celoživotním procesem. ¹²²

Jsme na cestě.

Na cestě, zvláště nevede-li rovinou, nevidíme cíl. Ani největším světcům nebylo vše jasné (to by je ani nebavil život).

Přepočítává-li si Jan v kriminále znovu jak to s Ježíšem je – je to ctností!

Více – až někdy.

„Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Baptista. Ale i ten nejmenší v nebeském království je větší než on“.

Janovi se nedostalo většího poznání než „starozákonního“. Nebešťané přijali Ježíšovo vyučování. To Jan za pozemského života nestihl. Jan nebyl Ježíšovým učedníkem.

Ježíš se na Jana obrátil s prosbou: „Jane, vím o tvé veliké touze být učedníkem Mesiáše. Ale tys přesně odhalil, jak je třeba se na setkání s Mesiášem připravit. (My už víme, jak málo židů přijalo Ježíše a jak málo z nás křesťanů si rozumíme s Ježíšem.)

Jane, vím, že bys byl vynikajícím „vysokoškolským profesorem“. Ale, víš, jak je důležitý dobrý začátek. Výtečným způsobem připravuješ lidi na Mesiáše.

Víš, jak je důležitý dobrý učitel v prvních ročnících školy. Buď naučí žáky dobře myslet a poctivě hledat nebo je zkaží a žáci budou papouškovat něco, čemu nerozumí.

Jane, prosím tě, mohl bys dál vést svou přípravku na Mesiáše? Neboj se, já si tě velice vážím a vše ti vynahradím. O nic nepřijdeš.“

Řada vašich předků na tom možná byla jako náš děda. Byl nadaný a velice šikovný, ale měl jen obecnou školu. Nemohl se ani vyučit řemeslo. Hravě by zvládl vysokou školu, byl by z něj vynikající konstruktér...

Proroci v době babylonského zajetí tvrdili, že Bůh znovu shromáždí svůj lid. Po babylonském zajetí se tak stalo. Pak byli Izraelité vyhnáni na 19 století. Teď jsou znovu přes půl století v zemi, kterou dal Hospodin jejich otcům. Něco „nemožného a neuvěřitelného“ se stalo.

120 Neřekl by nám vše „polopatě“, vedl lidi k objevování, neprozradil dopředu to, co můžeme a máme objevit sami. Je vynikajícím učitelem národů.

121 Ve svém vztahu a poznávání s Bohem se máme k čemu obracet. Nejsme odkázáni jen na své osvětlení v modlitbě a meditaci, ale můžeme si a máme si porovnávat své názory s názorem Ježíše (ve slovu Božím). Máme tak kontrolu. (Jinak bychom se ptali: „Které poznání je pravé, Dalajlámy nebo Kateřiny Emerichové?“)

Ještě důležitější než Tvoje a moje mínění je to, co si o určité věci myslí Ježíš.

122 Jan říkal: „Já vás ponořuji jen do vody, ale za mnou přichází někdo větší, ten vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně“.

Jenže, aby někdo uspěl na vysoké škole, potřebuje být na střední škole výtečný v klíčových oblastech, alespoň v tom oboru, který chce studovat.

Mezi chlapy se učíme, jak je třeba udělat správně začátek.

Doposud jsme byli učeni, jak je třeba udělat dobře konec (umřít smířen s Bohem a s lidmi). Ale pokud se dobře nezačne, chyby se táhnou celý život.¹²³

Mojžíšův zákon nám nedává věčný život, ale učí nás správným způsobem zacházet s určitými věcmi, pomáhá nám vytvořit si určité psychické vlastnosti, přístupy a dovednosti, které jsou nutné, abychom rozuměli Ježíšovi. (Např. neumím-li jednat upřímně, řešit spory, smířit se s druhými, nebudu mít a neudržím si dlouhodobě vztahy a neporozumím si s druhým.)

Ježíš říká: „Kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně. Říkáte, naším učitelem je Mojžíš, naším otcem je Abraham, ale přitom se vaše učení a život úplně rozchází s Mojžíšem“. To máme v evangeliích.

Kdyby to nebylo v evangeliích tak podrobně popsáno, nikdy bychom nevěřili, že někdo, kdo je velice zbožný, je schopen tak zruďného jednání, jako například Kaifáš.

Když Kaifáš odsuzoval Ježíše, byl zřejmě přesvědčen, že chrání Boží lid pro království Mesiáše a slouží Bohu. Pro něj byl Ježíš nebezpečný. Ježíš vyhrával všechny náboženské diskuse. „Pokaždé nás utluče svými argumenty“, říkali.

Podle mínění těchto zbožných byl Ježíš nebezpečný bludař. Proto ho tak nenáviděli.

Došlo to tak daleko, že po vzkříšení Lazara rozhodl Nejvyšší církevní soud (velerada) zlikvidovat Lazara a potom i Ježíše: „Nemáme jiné řešení. To Ježíš nás nutí k takovému činu, nedá a nedá si říci. Zkoušeli jsme to pod dobrém i po zlém. Nedá si říci.“

To je ta nechut' uznat skutečnost!

Kaifáš věděl, že ve Veleradě hraje divadlo, ale pokládal to za nutné pro záchranu národa. „Až přijde Mesiáš, pak mu odevzdám vládu a nabídnu mu své skromné služby“. Tak to zřejmě měl velebně srovnané. Jenže podle svého. Nekontroloval si své postoje podle Mojžíše a podle proroků – „**neobracel se**“ k jejich slovům. Neporovnával si své názory s názorem Božího slova.

Jan byl už v rodině veden k Písmu. Prokoukl, jak rabínská teologie nabyla vrchu nad Mojžíšem (slovem Božím). Rabíni se oháněli více „církevními“ učiteli než slovem Božím.¹²⁴

Jan je veliký tím, že pochopil nutnost opravy myšlení podle Mojžíšova zákona. Opustit rabínské myšlení, které lidem zkreslovalo představu o Mesiáši.

Jan jako kněžský prvorozený syn měl být také knězem. Ale odešel do samoty (na poušť), věděl, že až přijde Mesiáš, tak se to všechno sesype.

„Napřed musíme pořádně naslouchat Mojžíšovi, potřebujeme opravit způsob myšlení, obrátit se.“

Jan viděl, jak je židovský způsob náboženského myšlení neprůstřelný a neopravitelný. (Ježíš později také řekl: „Staré a nové se nesnáší, staré šaty nelze opravit novým kusem látky.“¹²⁵

123 Proč něco nechávat na konec? A je otázkou, zda jde někdy dobře udělat dobrý konec? Jak někdo bude například schopen přiznat chybu, není-li toho celý život schopen? Jak se špatně založí základ domu nebo začne špatně plést svetr nebo začne špatně vařit jídlo nebo program v počítači ... dílo se nedaří a nepodaří. Chyba se stále objevuje. Nelze ji přeskochit.

124 Nám hrozí něco podobného. Více citujeme své učitele než slovo Boží.

125 Ježíš řekl podobenství: „Nikdo neutrhne kus látky z nového šatu a nezalátá jím starý šat; jinak bude mít díru v novém a ke starému se záplata z nového nehodí.“

A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno roztrhne měchy a vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se musí dát do nových měchů.

Židé byli vůči Mojžíšovi imunizováni rabínskou zbožností, „lidovou“ vírou (povídáčkami, „teologií“). Jan znovu promyslel „Mojžíše“ a srovnal si své názory podle Písma. Pak byl poslán ¹²⁶ a začal lidi připravovat: „Udělejte Bohu přímé cesty, aby se k vám dostal. Takto byste jej k sobě vůbec nepustili.“

Jan ani neudělal žádný zázrak, aby lidi nerozptyloval (i tak si někteří mysleli, zda snad není Mesiášem). Naprosto se soustředil na jedno potřebné: „Je nutno se obrátit o 180 stupňů. Jdeme na opačnou stranu, vzdalujeme se Bohu.

Je třeba si opravit myšlení, abychom věděli k čemu slouží Mojžíšův zákon. Až porozumíme Mojžíšovi – duchu Mojžíšova vyučování, pak porozumíme duchu Mesiáše.“

Zásady správného myšlení musíme vyřešit dřív, než se pustíme do čtení Bible. Nejdříve musíme odložit slepou víru, neříkat náboženské fráze, nepapouškovat něco, čemu nerozumíme. Odstydet se, a ptát se jako malé děti (nebudete-li jako dítě, do božího království nevstoupíte – to je tedy první krok).

Nejprve se potřebujeme vyučit základním věcem u Mojžíše, poslechnout Ježíšovy výzvy k obrácení, pak se věnovat horské řeči a až potom přistoupit k dalším lekcím Ježíšova vyučování. Rádi bychom byli pořádnými křesťany, ale...

Kaifáš chtěl být také dobrým židem.

Proto je důležité zamyslet se nad tím, k čemu nás nabádá Jan. (A Ježíš potvrzuje jeho velikost! Minulou neděli jsme si všimli, že Janovu lekci nelze přeskakovat.)

Je třeba pokorně začít od začátku. ¹²⁷

Bez pořádného porozumění Mojžíši nepochopíme Proroky, natož Mesiáše.

„Blahoslavený, kdo se nade mnou nepohorší“ – nevysměje se mi, neodsoudí, neopovrhne mnou. To se stalo mnoha zbožným židům.

Ale pozor: pro nás „nepohorší se“, neznamená, že bychom se nad Ježíšem ušklibli.

„Nepohorší se“ také znamená, nepodcenit Ježíšovu (a Janovu) výzvu k obrácení. Nepřeskočit první a základní kroky k Mesiáši, o kterých jsme mluvili. Nemávnout nad tím rukou, nemyslet si, že se obejdeme bez Janovy „přípravky“.

Jestli zanedbám něco na základní škole, chyby se potáhnou i na vyšších školách, neporozumím další látce. A v životě nelze opisovat.

Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: `Staré je lepší.`" (Lk 5:36–39)

126 A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal ponořovat do vody, mi řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého“. (srov. J 1:33)

127 Slovem pokora se u nás často šermuje. U Jana můžeme vidět, co pokora znamená. – „Jsem začátečník, neumím Mesiáši ani boty zavázat (zatím neumím vyřešit ani nejjednodušší rovnici. Nejdříve se musím naučit abecedu a počítat a odčítat v Mojžíšově „základní škole“. Pak si budu moci troufnout na vyšší matematiku.) Pokora neznamená mít mindrák, nebo si nepřiznat, co umím.

4. neděle adventní

2019

4. neděle adventní Iz 7:10–14 Ř 1:1–7 Mt 1:18–25 22. prosince 2019

„Vyžádej si znamení“ – neznáme-li řeč zázraků v Bibli a jejich smysl, připadají nám jako pohádková líčení (například „Hrnečku, vař.“).¹²⁸

Judský král Achaz na Hospodina nedbal. Časem se dostal do velice těžké politické situace.¹²⁹ Hospodin k němu poslal proroka s výzvou: „Boží příslib stálé pomoci trvá, sousedů se neboj, drž se Hospodina a ne krále aramejské mocnosti.“ (Iz 7:1–9)

Achaz věděl, že boží pomoc je podmíněna dodržováním pravidel života daných Hospodinem, ale ke změně života (do *obrácení* k Bohu) se mu nechtělo. Přesto Achazovi znovu Hospodin skrze proroka vzkázal: „Vyžádej si ode mne znamení, abys věděl, že ti pomohu.“ Ale král uhnul zbožnou frází:

„Kdo jsem já, abych žádal Hospodina.“ To je zdánlivě v souladu s Dt 6:16.

Aby se Achaz nemohl vymlouvat, dává mu Hospodin sám srozumitelné znamení: „Dívce (tvé ženě) se narodí syn (bude významným králem, protože na mě dá).“ (Pro každého krále je syn důležitý.)

Izaiáš mluví o *dívce* (*alma*), to je mladá žena, zralá k manželství. Křesťané v Izaiášově textu změnili *dívku* za *pannu* (*betúlá*) a slova proroka vztáhli především na Mesiáše a jeho matku. Prorocství mívá často význam pro přítomnost i pro budoucnost, ale kdyby prorokova slova předpovídala narození Mesiáše za sedm století, nebyla by nepopiratelným znamením pro krále Achaze.

Škoda, že se z Izaiáše nečtou další verše. Achazův syn Chizkiáš pak dbal na Hospodina a převyšoval ostatní judské krále. Ale než se ujme vlády, bude zpusťšen nejen Aram (severní) Izrael, ale i Juda si způsobí soužení – Achaz svou neposlušností a nechotou sloužit Hospodinu zavede lid do velkých trápení. Nechtěl uznat zřetelné *znamení* velkorysé pomoci Hospodina.

Stále se příkláníme k životu nebo ke zkáze. Máme možnost učit se moudrosti i z jednání našich duchovních předků – Izraelitů. Pak budeme mít co říkat svým dětem i lidem, ke kterým nás Bůh posílá.¹³⁰

128 Za biblickou vyučovací lekcí o zázracích jsem Písmu vděčný. Stručné opakování: Setkání Mojžíše s Hospodinem na Sinaji provázely silné úkazy a veliký rachot (vzpomeňme na vojenské přehlídky, kterými vládcové předváděli svou moc nejen poddaným, ale především zahraničním delegacím na odstrašení nepřítele). Izraelité, stojící pod horou strachem zvraceli a podělali se. Mojžíše pak prosili, aby jim to Bůh už nikdy nedělal, ale v případě potřeby jim posílal posly. Hospodin souhlasil a stanovil pravidlo: „Posel je povinen se adresátovi poselství prokázat znamením a adresát poselství je povinen vyžadovat od posla, aby se legitimoval.“ (Srov. Ex 19:1–25, 20:18–21; Dt 5:22–33, 18:9–22) Pravého posla poslechni (jsi odpovědný za to, co slyšíš a co ti je nabízeno). Podvodníka si nevšímej, já sám ho vyrychtuju.“

129 Moc asyrského krále Tiglat-pilešara nebezpečně rostla. Aramejský král Resín chtěl na západě vytvořit protiasyrskou koalici vládců měst a malých státek. Izraelský král Pekach se připojil, ale judský král Achaz nechtěl. Resín a Pekach proto vytáhli s vojskem proti Achabovi, aby ho přinutili spolupracovat. Achaz se dostal do zlého postavení, utrpěl od nich porážku, ztratil přístav Élat. Od jihu na něj doúrali Pelištejci a Edomci. Proto začal hledat pomoc u asyrského krále.

130 Škoda, že my, katolíci si myslíme, že vyučování z Písma („*Starého Zákona*“ zvláště) nepotřebujeme. Svatý Jeroným (kterého jsme prohlásili za „Učitele církve“) řekl: „Bez porozumění *Starému Zákonu* neporozumíme Kristu.“ Zbrkle se jen oháníme svým Spasitelem a jeho matkou – (O ní tvrdíme, že „nám

Podle Písma je zachráněn k životu („spasen“) ten, kdo důvěřuje Bohu a žije podle jeho pokynů. Ježíš k důvěřování Bohu dává důležitá pravidla:

Pečlivě naslouchej tomu, co ti vzkazují.

Ověř si hodnověrnost posla.

A poznané a ověřené přijmi do svého života.

Marie a Josef patří mezi ty, kteří tak činili.

Mnohá židovská děvčata a mnozí manželé dodneška touží, aby se Mesiáš narodil jim.¹³¹

„Ukázalo se, že Marie počala z Ducha svatého.“ Komu se „ukázalo“? Zřejmě Josefovi.¹³²

Zřejmě se Josef pokládal za nehodného, být manželem matky Mesiáše – nikdo s ním totiž nejednal. Josef Marii věřil – jinak by byl povinen oznámit její nevěrnost podle biblických pokynů: „Nebudeš mlčet ke zlu, ale oznámíš zločin.“ Chtěl chránit Mariinu čest a pověst, proto chtěl vzít otcovství Mariina syna na sebe a vystavit jí rozlukový list. – Tak jedná spravedlivý – ne podle litery, ale podle smyslu zákonodárce – sloužit životu. „Josefe, vážím si tvého postoje, že Marii věříš! Jsi skvělý, počítám s tebou, ty budeš otcem Mesiáše. Mesiáš potřebuje dobrého tátu. Ty budeš Marii výtečným manželem.“

Škoda, že my Josefa nemáme za příkladného manžela a tátu (místo výpovědi evangelia dáváme přednost zbožné ideologii).¹³³

Ocenění: „Josef byl muž spravedlivý,“ patří mezi nejvyšší ocenění Boha.

Dodatek k úvaze nad slovy:

vše potřebné vyprosí“. Neprošli jsme snad – přes naše předválečné úpěnlivé modlitby za mír – strašnými světovými válkami? Před první volbou prezidenta Zemana, jedna vzdělaná řeholnice prohlásila: „Nebojte se, my se s panem kardinálem modlíme nověnu ke svaté Zdislavě, ta nedopustí, aby byl Zeman zvolen.“)

131 Opakování. Když neznámý posel řekl Marii: „Raduj se, vyhrála jsi konkurz na matku Mesiáše ...“, Marie začala uvažovat nad tím, co slyšela. Ptala se (ptát se, je chvályhodné): „Říkáš, že můj syn bude vládnout nad Jákobovým rodem navěky, co to znamená? Všichni jsme smrtelní, jak by mohl můj syn vládnout na věky? Takového muže, který by mě dal nesmrtelného syna, neznám.“ – „Však otcem dítěte nebude Josef, ani jiný muž, ale „Duch svatý sestoupí na tebe ...“ U Boha není nic nemožného, i tvoje staříčká příbuzná čeká dítě ...“ – „Je-li to tak, jsem k službám,“ odpověděla Marie. A pak si šla ověřit pravdivost posla i znamení, o kterém posel mluvil. Když poznala, že obojí je pravda, dostalo se jí od Alžběty dalšího ujištění o správné cestě: „Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána?“ Alžbětě muselo být zjeveno, že Marie čeká syna a kým syn bude, sama by na to nepřišla. A dalším potvrzením jí bylo blahopřání Alžběty: „Marie, blahopřeji ti, že jsi „uvěřila“ – že jsi poctivě šla cestou „tří pravidel víry“ (uvedených výše), že jsi zkoumala hodnověrnost posla a jeho slov.“

132 Nesnáším hloupé vtipy na adresu Josefa. Máme na tom svůj podíl. Dodneška o Josefovi nemluvíme jako o manželovi. Až Benedikt XVI. opatrnounce zavedl, že v eucharistické modlitbě už smíme jmenovat i „snoubence sv. Josefa“. – Snoubence? Žil snad s Marií „na hromádce“?

V neděli jeden kamarád z chlapů pravil: „Josef byl u porodu,“ – ještě že ho neslyšeli staromilci.

V dnešním čtení z lekcionáře už není verš 25.: „Avšak *nepoznal ji* (katolický překlad) – *nežili spolu* (protestantský překlad) dříve, dokud neporodila syna, a dal mu jméno Ježíš.“

Pamatuji ještě starou teologii, vysvětlující, co znamená, že Marie je pannou i při a po porodu. „Porod neprobíhal přirozeně, Panna Maria se modlila a najednou se dítě objevilo před ní. Jako Ježíš při vzkříšení prošel skálou hrobu, tak i při porodu neprocházel porodní cestou.“ Nikomu se neposmívám, jen vítám nové poznávání a lepší porozumění biblickému textu.

133 Máme ukazovat Josefovou výjimečnost, hájit jeho čest a nevystavovat ho hloupým posměškům, které ho líčí jako dobrohloupého. (To je mnohem důležitější než protesty pana kardinála proti nějakým divadelním hrám v Brně.)

„Otče náš, neuved' nás v pokušení.“

Nejsem spokojen se svým dosavadním výkladem. Říkal jsem, že apoštolové byli výbornými učedníky Mojžíše a pak pokročilými učedníky Ježíše. Ten je provedl patřičnými vyučovacími lekci a až pak jim daroval „Otčenáš“. Pokusil jsem se k Modlitbě Páně něco stručně povědět, ale asi to není možné. Ve vyučování nelze předbíhat. Něco ještě přidám a shrnu, třeba to někoho přivede k podrobnějšímu a řádnému hledání.

Už vyprávění o selhání lidí v Ráji nás vede k hledání příčiny našich chyb a hříchů. Adam a Eva nejedli dostatečně ze Stromu života, byli zamilovaní jeden do druhého a zanedbali vztah s Bohem. (My, jejich děti, to selhání stále opakujeme.)

Bůh v Ráji připravil svým dětem veliké bohatství, nejcennější a nejvzácnější byl Strom života – jeho ovoce vyživuje lidi k věčnému životu.

Jíst ze „Stromu života“ je metaforou, obrazem pro získávání boží moudrosti a k budování důvěrného a důvěřujícího vztahu s Bohem a s lidmi. Dobře víme, jak důležité je pěstovat vztah k partnerovi. Nerozumíme-li si, hrozí nám nebezpečí, že se zamilujeme do někoho cizího. Někteří lidé se rozvedli i s Bohem.

Kristus je pro nás *Stromem života*.¹³⁴

Ježíš nás živí svým slovem a ovlivňuje svým přátelstvím. (Vyučuje nás životní moudrosti, s láskou o nás i v nouzi pečuje, ukazuje nám, že je možné Bohu důvěřovat. Pomáhá nám nacházet smysl života.)

134 „Já jsem chléb života (to platí o Ježíšově slovu i o jeho Hostině). Kdo z něho jí, nezemře. Bude živ na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa. Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Toto je chléb, který sestoupil z nebe. Kdo ho jí, živ bude navěky.“ (Srov. J 6:48–58)

Oproti obrazu prvního Ráje, je v Knize Zjevení obraz nového Jeruzaléma. Porovnejte si štědrost obou obrazů. Která je větší?

„A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře (obraz zla) již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: "Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo." Jeden anděl mi řekl: „Pojď, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu... a ukázal mi svaté město Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha, zářící Boží slávou; jeho jas jako nejdražší drahokam a jako průzračný křišťál. Základy hradeb toho města jsou samý drahokam: první základní kámen je jaspis, druhý safír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, pátý sardonyx, šestý karneol, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint a dvanáctý ametyst.

Avšak svatyni jsem v něm nespátřil: Jeho svatyní je Pán Bůh všemohoucí a Beránek.

A ukázal mi řeku živé vody, čiré jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed města náměstí, z obou stran řeky, bylo stromoví života nesoucí ovoce dvanáctkrát do roka; každý měsíc dozrává na něm ovoce a jeho listí má léčivou moc pro všechny národy.

Já, Ježíš, posílám svého posla, aby vám to dosvědčil po všech církvích. Já jsem potomek z rodu Davidova, jasná hvězda jitřní."

A Duch i nevěsta praví: "Přijď!" A kdokoli to slyší, ať řekne: "Přijď!" Kdo žízní, ať přistoupí; kdo touží, ať zadarmo nabere vody života.

Jestliže kdo ubere ze slov knihy tohoto proroctví, tomu Bůh odejme podíl na stromu života a místo ve svatém městě ...

„Ano, přijdu brzo. Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Srov. Zj 21. a 22. kap.)

Kontrolní otázka: Máme očekávat Boží království až v nebi, nebo už někde a někdy může – i naším přispěním – začínat?

O metafoře *Stromu poznání* jsme si něco řekli. Mate nás slovo *poznání*, protože poznání je pro nás velkou hodnotou. Měli bychom (alespoň v závorce) přidat označení: „*Strom svévolného rozhodování o dobru a zlu.*“

Nedůvěřovat dárci života (třeba i dobrému rodiči) a příteli je zradou. A ochutnat zlo, dopustit se zločinu, je strašným selháním s katastrofálními následky (už nikdy nebudeme jako před tím).

Nedůvěřovat Bohu a svěřit se do rukou svůdce je naším neštěstím. Uvedu pár příkladů. Izraelité si na Hospodinu vymohli lidského krále a opovrhli Hospodinem. Co měl Bůh dělat, daroval jim přece svobodu. (Dlouho jim trvalo, než se jim králové přejedli, měli ruce od krve ...)

Němci (většinou pokřtění) si zvolili za svého vůdce nacistu. (Příliš dlouho jim trvalo, než přiznali, že má ruce od krve.) Nevěděli o Hitlerovi vše to, co vyšlo najevo po válce, ale kdo chtěl vidět, viděl jeho nenávisť, lhaní, krádeže a vraždění.

Kdyby byl Hitler odstraněn (přežil 42 pokusů o atentát), pomohlo by to těm mnoha Němcům, kteří svému vůdci a jeho slibům holdovali?

Nepomohlo, německý kulturní a zbožný německý národ byl nemocný.

Vrátím se ještě v historii nazpět, na začátek 20. století. Pradědové mojí generace byli poctiví a zbožní lidé. Ale byli vychovaní k poslušnosti císaři Pánu („z boží milosti“). Jemu přísahali věrnost, ne Bohu.

Církev je patřičně nevzdělala.¹³⁵

Nepamatuji, že by se někdy ve škole nebo v církvi mluvilo o našich krvavých rukou. Naše křesťanství bylo malo-mocné, neboť pastýři byli malomocní. Neobraceli jsme se k Bohu, ale vzdalovali se od něho jako saduceové a farizeové doby Ježíšovy.

Víme, jak na konci 19. stol. ve Francii dopadla antisemitská štvánice na Alfreda Dreyfuse. Zastal se ho jen Émile Zola s několika málo přáteli. Francouzi své hrdě hláсанé heslo: „Volnost, rovnost, bratrství“ národu Ježíše odepřeli. Ještě hůře jsme o něco dříve dopadli u nás. Víte o nějakém biskupovi, který by se přidal k Masarykově obhajobě Leopolda Hilsnera, nespravedlivě obviněného z rituální vraždy Anežky Hruškové?

Nenaslouchali jsme nářku Židů na naši nesnášenlivost k nim, smáli jsme se odporným karikaturám ponižujícím Židy a zapírali svůj antisemitismus.

Co si měl s námi Bůh počít?

Katolíci nesnášeli jak Émile Zolu, tak T. G. Masaryka.

Byl komunismus a nacismus pokušením? Proč Bůh nenechal na malého Adolfka Hitlera spadnou tašku ze střechy, když šel od prvního svatého přijímání? V „milosti posvěcující“ by šel rovnýma nohama do nebe. Uvedl nás Bůh v pokušení skrze Hitlera a Marxe?

Jak to říci a jak tomu rozumět?

V první i druhé světové válce se Evropané velice modlili, ale *neobrátili se* podle Jana Baptisty a Ježíše.

135 O nás, duchovních stále platí: „Všichni, kdo přišli přede mnou (i po mně), jsou (jsme) zloději a lupiči.“ (srov. J 10:8) Církevní vrchnost mnohde napomáhala mocným k manipulaci poddaných nebo mlčela ke zločinům. Evropská vláda své poddané poslala vraždit jiné pokřtěné, které nestoudně prohlásili za nepřátele. Církev lidem neobjevila jejich důstojnost božích synů, zabránila jim číst Písmo, aby se nepotkali se slovy apoštolů: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi,“ (Sk 5:29) a nepomohla jim odmítnout vzájemné vraždění tátů od rodin na obou stranách.

Místo toho, jsme se (včetně nemalého množství pokřtěných) *obrátili* ke Stalinovi a Rudé armádě. Mnozí vytěsnilí nenávisť a krutost komunistů. „My jsme nevěděli, že jsou nějaké koncentráky,“ lhali. Kdo chtěl vědět, věděl.

My, čechoslováci Masarykovy demokracie, jsme se před 2. válkou pyšili: „Nejsme antisemity jako Němci. Ale jen co se Hitler přiblížil, už česká komora právnická, lékařská a inženýrská prohlásila: „Židé ven z našich pracovišť a už nikdy nazpět.“

My, katolíci jsme až do 70. let 20. stol. při obřadech Velkého pátku říkali modlitbu „Za věrolomné židy“ v duchu kolektivní viny.

Nebýt „Osvětlení“, popírali bychom, že do r. 1925 jsme my, evropští pokřtění, v pogromech zavraždili 8 milionů Židů.

V knize Jób je sice líčeno, že se Bůh nechá satanem vyprovokovat ke krutému zkoušení spravedlivého Jóba, ale pokládáme to jen za určitou literární formu, důležitý smysl poselství té knihy vidíme jinde.

Ježíš mluví podobným způsobem: „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici.“ (L 22:31) Baptista řekl: „Mesiáš vás protřídí, pšenici vyčistí od plev, pšenici uloží do sýpky, plevy spálí,“ (srov. Mt 3:12) – rozumíme tomu, že nejsme věci, my rozhodujeme o své užitečnosti, kým se staneme. (Srov. L 17:34–37)

To my vyzkoušení Abraháma s obětováním Izáka mylně nazýváme „zkouškou poslušnosti“. (Učitel nejprve zadává žákům úlohy a pak je zkouší, aby poznal, zda rozumí vyučovací látce. Bůh to nepotřebuje zjišťovat, ale různými způsoby nás učí jak v protivenstvích obstát.)¹³⁶

Mnoho jsme zanedbali.

Nevysvětlili nám, co znamenají dva důležité stromy v Ráji. Selhání v Ráji jsme prohlásili za dědičný hřích, který lze prý spravit pár kapkami vody při křtu. A pak jsme z hříchů udělali „šťastnou vinu, pro kterou přišel Vykupitel vznešený a veliký“. Neboť naše vykoupení prý nastává usmířením Otcova hněvu prolitím Ježíšovy krve.¹³⁷

V kostele jsme se neučili jak hledat příčiny selhání lidí v Ráji. Neřekli nám, že selhání v Ráji bez obrácení a nápravy stále přináší další a další bratrovraždu, potopy a stavění měst bez Boha. Neupozornili nás, že to jsou typy hříchů, které stále opakujeme. Při vyučování náboženství ani ve škole nás nevedli k rozpoznávání náboženských příčin selhání před světovými válkami nebo nástupem komunistů. Nemluvilo se o umění modlitby „Otče náš“.¹³⁸

Nevymlouváme se, chceme to změnit.

136 Jeden starší salesián mně líčil výchovnou metodu jednoho představeného. Když hoch vyčistil záchodovou mísu, představený do ní skrytě nacpal hadr a pak kluka seřval za špatnou práci – aby si hoši zvykali na nespravedlivé jednání. Tak Bůh nejedná. (Psychologové schvalují dřívější učitelskou praxi, kdy byl dětem ve škole určen spolužák, s kterým seděli v jedné lavici. Děti se potřebují pro život naučit spolupracovat s lidmi, kteří nejsou ideální.)

Jedna výborná vdaná paní se zamilovala do kaplana. Prosila Boha, aby ji té zamilovanosti zbavil. Řekl jsem jí: „Z toho vás Bůh nevysvobodí. V krizi vašeho manželství se můžete naučit jak obstát. Krize je příležitostí k dalšímu růstu a růstu lásky k vašemu manželovi.“

Ve válkách, které jsme si přivodili, Bůh nepobíjí naše nepřátele a nekřísí naše oběti. Co by z nás vyrostlo, kdyby Bůh hned napravoval naše selhávání?

137 Při velikonočním chvalozpěvu zpívám: „Ó šťastní lidé, pro které přišel ...“

Ježíš nám přece přišel otevřít oči, abychom se navrátili k Otci a naučili se mu důvěřovat. Stálo ho to život. Nás přišel Ježíš smířit s Bohem ne Boha s námi, my jsme byli a jsme svévolní a uražení. My jsme se Bohu vzdálili.

138 Až potkáte někoho, kdo vychvaluje latinskou liturgii a Otčenáš, zeptejte se ho, jak rozumí slovům: „et nos indúcas in tentationem“.

Moje zkušenost s vlastní bídou, s historickým opakovaným selháváním národů a s vyučováním Písma a Ježíše jsem nad slovy: „Otče náš, neuved' nás v pokušení,“ došel k prosbě: „Otče, pomoz mi rozpoznávat příčiny mých selhání včas, abych se nedopouštěl horších selhání. Bože prosím tě, pomáhej mi budovat vztah k tobě, abych ti čím dál víc důvěřoval a řídil se tvými radami. Chci být otevřený k novým možnostem poznání. Chci poctivě naslouchat upozorněním druhých a hledat nakolik mají pravdu. K tomu tě, Bože, prosím o pomoc.“

Vám všem přeji dobré prožití vánočních svátků.

Vánoční stromek nám může připomínat bohatství Stromu života. Boží štědrost a Ježíšovu péči. Štědrostí k blízkým i vzdálenějším dorůstáme do podoby boží.

2016

4. adventní neděle Iz 7:10–14 Ř 1:1–7 Mt 1:18–24 18. prosince 2016

K prvnímu čtení.

Kdo nepracuje s texty z Písma, nepochopí selhání krále Achaza ani velikost Ježíšovy matky.¹³⁹
Šidí sebe i děti – neučí děti, jak získat důvěru k Bohu.

Jakým byl Achaz králem, jsme si říkali. Mám to znovu opakovat?¹⁴⁰

Na judského krále Achaza vytáhli dva sousední králové. Prorok ujišťuje Achaza o Hospodinově pomoci – aby nesháněl lidské (pohanské) spojence do války: „Vyžádej si znamení, abys mně a této zprávě mohl důvěřovat.“ Král věděl, že by se musel změnit, tak se vymlouval: „Nejsem hoden žádat o znamení...“ – „Nevymlouvej se, vedeš národ do zhouby. Znamení dostaneš – tvoje královna ti porodí syna! A ty jsi před Hospodinem odpovědný za způsob své vlády...“

Mladička Marie jednala jinak (kolik ji mohlo být let, patnáct?). Na biblických příbězích se vyučila. Zнала texty o povinnosti ověřovat si pravost posla Hospodinova.

Kéž bychom si také tuto dovednost osvojili!

(Mnoho lidí se vydává za osvícené, nabízí „duchovní rady“ a řada lidí se jimi nechává vodit za nos.)

139 Z události při uzavření smlouvy Hospodina s Izraelem (Srov. Ex 19 kap., 20:18–21; Dt 5 kap.; 18:9–22) víme, že posel vyslaný od Boha má povinnost poskytnout adresátovi zprávy znamení k prokázání, že přichází od Boha. Adresát má povinnost legitimovat posla, slepá důvěra je nebezpečná, svět se hemží podvodníky. Marie se ptala a vydala se na cestu k ověření si pravosti posla, který ji oznámil narození Ježíše. (Lk 1:26–56)

140 Opakování kázání bych pokládal za podceňování vaší inteligence. Biblické texty na neděli promýšlím celý týden. Někdy to v sobotu večer i přes půlnoc přepracovávám. Když to Jana vidí, říká: „Lidem to je jedno, použij kázání před třemi roky, myslíš, že to někdo pozná?“

Mám znovu opakovat minulou lekci? Přece nebudeme celý život sedět v první třídě jako propadlíci.

Čekám, zda mi poradíte.

Pokud si nepamatuji nějakou vyučovací lekci, nemohu pokračovat dál, nevěděl bych o čem je řeč a na co další informace navazují. Máte to také tak?

Jaký je rozdíl mezi doučováním a vyučováním?

Studenti mají velké nároky na učitele, může mít nějaké nároky učitel na žáky? Může mít nějaké nároky kazatel?

Jaké měl Ježíš nároky na své posluchače a jaké na učedníky?

O čem mám letos mluvit?

Výjimečně na konci Poznámek připojuji Poznámky z r. 2013. Budu rád, když si zkontrolujete, co jste si zapamatovali.

Potěšili mě jedni zdejší manželé, říkali, že si vytiskli Poznámky z r. 2013 a r. 2011.

Stručně opakují: Josef s Marií měli zasnuby za sebou (u židů 80 % svatby) a čekalo se na završující obřad svatební, kdy si ženich přiváděl svou nevěstu do svého domu.

Mezi tím se ale Marie setkala s někým, kdo se vydával za posla božího.

Vydala se na cestu k ověření jeho pravosti. Od Alžběty se jí dostalo dalšího potvrzení, že jde správnou cestou (podle pravidla: „Kdo má, tomu bude dáno a přidáno“). Víte, o čem mluvím? ¹⁴¹

Co se asi Marii honilo v hlavě?

Jak to vysvětlí Josefovi?

Má mu to říci?

Bude jí věřit?

Podobně se trápil Josef s novou situací. ¹⁴²

I o velikosti Josefa a o jeho spravedlnosti jsme mluvili...

Josef byl krásnou osobností, které se Marie nebála pravdivě říci, co záhadného ji potkalo.

Josef podobně jako Marie promýšlel, co má dělat. Promýšleli to každý zřejmě před Bohem.

Oba se učili přemýšlet a vzdělávali se ze slova božího.

Ale teď se ocitli v situaci, která nemůže být nikde popsána, nevejde se do tabulek a kolonek, nemůžeme ji narazit na nějaké „kopyto“.

Ani jeden neodříkával krásné modlitby (modlitba „Slyš Izraeli“, by jim nepomohla). Byli dobrými učedníky „Mojžíše“. Snažili se podle moudrosti boží myslet a jednat. Nebáli se rozhodnout.

Neházeli si korunou, ani nečekali, až to Bůh vyřeší za ně.

Mohli bychom nazvat situaci mezi Marií a Josefem krizí?

Krize nás potkávají každou chvíli, v manželství především.

Líbí se nám tvrzení, že krize je příležitostí, k růstu.

Jak řešíme naše krize? Můžeme se od Josefa a Marie něco naučit?

Udělám vsuvku.

Žasnu nad tím, jaké jsme dostali tělo. Má například obrovskou schopnost uzdravování. Lékaři při operaci vykonají svou úžasnou práci! (bez jejich pomoci bychom zemřeli) a pak rozříznuté tkáň sešijí (ošetří a podpoří léky) a tkáň sami srostou. (Auto takové schopnosti nemá.)

Mluvil jsem například s několika lidmi, kterým operovali srdce a rozřízli jim celý hrudník – a jim se rána neuvěřitelně brzy zahojila. Úžasné! ¹⁴³

141 „Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána?“, říká Alžběta Marii. Alžbětě musel někdo říci, s kým Marie čeká syna.

(Biblická kritika mi není cizí, ale pro mě jsou biblické texty především vyučovacími lekcemi k přemýšlení a porozumění Bohu.)

142 Babská rada zní: „Nech to koňovi, ten má větší hlavu.“

Někdo říká: „Odevzdej to Bohu“, to se vždy ptám, co to má znamenat? Je skvělé vědět, že nám Bůh přeje, ale vím, že za mě nedělá nic z toho, co mám vykonat já.

143 Navštěvuji nemocné a některé doprovázím ke smrti. Tělo je neobyčejně pevné, jak dlouho trvá, než někdo těžce nemocný zemře – už bychom mu to přáli.

Když čtu o pochodu smrti koncentráčnicků na konci války, žasnu, že to někteří lidé v tak zoufalých podmínkách přežili. Exupéry říká, zvíře by tak těžké a zoufalé situace nepřežilo.

Sám jsem letos zažil neuvěřitelnou situaci. Od minulého podzimu mě začala čím dál víc bolet noha. V létě jsem se setkal s výjimečným lékařem. Nejdříve mi řekl, jak nedobře stojím, dýchám atd. a at' přemýšlím, co to vše může znamenat. Zařídil vyšetření na magnetické resonanci. Jasný nález – výrůstek na obratli, který utlačuje nerv. Řekl, kdybys chtěl, mohu tě operovat. Byl jsem ochoten operaci podstoupit třeba druhý den. Ale to

Proč to vyprávím? Protože nám Bůh daroval ducha úžasných možností regenerace.

Jsme schopni přátelství, které je schopné snášet s druhými nejen dobré, ale i zlé. Jsme schopni obětavosti, velkorysosti, odpuštění, milosrdenství... Láska odpustí i zradu (když se k ní patřičně zradce postaví).

Toho jsou schopni i nevěřící lidé!

Tak velkou výbavu jsme od Boha dostali.

Ale jako máme pečovat o tělo, tak máme neméně pečovat i o duši a naše vztahy.

Josef a Marie nechali do své krize vstoupit také Boha a jeho služebníky.

Často se bez lékaře těla, ale i bez terapeutů ducha – od psychologů až po různé služebníky církve – neobejdeme.

Jen tento (navíc předvánoční týden) jsem pracoval na uzdravení vztahů 17 hodin. Jen naříkám, že lidé často přicházejí v hluboké krizi.

Přítom můžeme do našich vztahů pozvat Boha a učit se z božího slova a od Ježíše pravidlům dobrého soužití.

Na Josefovi a Marii si můžeme odhadnout, jak to dělali.

Promýšlení biblických textů je silný zážitek. Dá to práci a vyžaduje to kázeň a přesnost v myšlení.

Porovnávání svých nápadů s ostatními biblickými texty – zdali do nich zapadají jako puzzle.

Modlitba je činem: naslouchat (Bohu, stejně jako vyslechnout druhého) není samozřejmé, učit se, je prací. Přemýšlení dá také práci. Řídit se boží moudrostí, dát jí přednost před vlastním přáním, ovládat své nezdravé emoce, bránit se, aby v nás nepřevážilo zranění, usilovat o spravedlnost vůči tomu, kdo mně třeba ublížil, to vše je velice pracné.

Rozhodnout se podle Boha je velikým činem a určitým „rizikem“.

Kdo se vydá touto cestou, může objevit, že není odkázán jen na své síly.

Neznamená to, že mu bude vše jasné, že bude mít odpovědi na všechny otázky a pochybnosti.

Josef a Marie žili v mnohem skromnějších podmínkách než my (nejedli s příbory a neměli koupelnu ani náš přepychový záchod) a přesto vyrostli v osobnosti, které obohatily dějiny a veliké množství lidí a manželství.

Říkáme si: křesťanské manželství nastává mezi manželi, kteří si zvolí Ježíše za svého Přítele, Bratra, Učitele, Lékaře a Mistra života.

Dostali jsme bohatší výbavu k životu než Ježíšovi rodiče. O materiálním bohatství vůbec nemluvě, ale i po duchovní stránce. Josef nikdy nezažil Ježíšovu Hostinu. Marie neměla po ruce Bibli jako my, byla odkázána jen na svou paměť – co Ježíš říkal.

hned nešlo ... Už dříve jsem chodil k mimořádnému fyzioterapeutovi. Sdílel jsem mu informace od chirurga. Ukázal mi špatný postoj postižené nohy oproti noze zdravé. Poradil mi cvičení a vložky do bot. Už předtím jsem si vyměnil v posteli madraci (za velice tvrdou). Při cvičení jsem „říkal“ mozku, jaký je správný postoj nohy – aby si tu správnou informaci uložil do své paměti. Mimo to jsem, jak mám ve zvyku, hledal, co mě ta nemoc může napovědět a co bych měl v životě vylepšit.

Během měsíce se mi bolest nohy snížila na desetinu, a teď už nemám žádné bolesti. Žasnu nad darem těla od Boha a schopností se uzdravovat. Třeba se bolesti vrátí. Jak to je s nálezem na páteři nevím. Ale v každém případě mám veliký zážitek...

Dobře vím, že bez pomoci toho skvělého lékaře a fyzioterapeuta by ke změně – možná uzdravení – nedošlo.

Je dobré se připravit na Vánoce s moudrostí boží – aby u nás nepropukla manželská nebo rodinná krize.

Každý rok si říkáme, jak se to dělá.¹⁴⁴

„Následování Ježíše“ je nejkrásnějším programem. Všechny prostředky „zbožnosti“ mají sloužit k většímu porozumění Ježíši a přijetí jeho životních postojů.

S nejbližšími lidmi se navzájem nejvíce obdarováváme, ale také se často nejvíce navzájem trápíme – neboť soužití s nejbližšími je nejnáročnějším úkolem v životě.

Ale s Ježíšem můžeme být pro druhé velkým požehnáním.

2013

4. neděle adventní Iz 7:10–14 Řím 1:1–7 Mt 1:18–24 22. prosince 2013

Král Achaz se nedržel Hospodina. Svého syna (syny) „provedl ohněm“ (obětoval tak podle pohanského vzoru). Achaz se ocitl ve velkém ohrožení pohanů. Přesto mu Hospodin nabídl pomoc proti nepřítelům, ale král věděl, že by se musel zřici svého způsobu života, nespoléhat se na svou diplomacii a na své spojence. Nabídku Boží pomoci odmítl zbožnou frází. Změna životní orientace se mu zdála příliš nesnadnou.

Prorok mu říká: Aby ses nemohl vymlouvat, že jsi o nabídce Boží pomoci nevěděl, dostáváš znamení: „Tvé ženě se narodí syn“. (Achazův syn Chizkijáš byl pak dobrým králem.)

Achaz je králem „z Boží milosti“, ale neumí se na Hospodina spolehnout. Oproti němu Marie na Hospodina spoléhá. Je skutečná královská dcera, dcera Hospodinova.

Ví, že je povinna si ověřit pravost posla, který prohlašuje, že přichází od Boha.¹⁴⁵

Marie navštívila Alžbětu, aby se přesvědčila. Na vlastní oči pak viděla, že „Alžběta počala ve svém stáří syna a již je v šestém měsíci, ač se o ní říkalo, že je neplodná“ (Lk 1:36).

Nikdo z nás se nemůžeme vymlouvat, že nevíme o boží pomoci. Už Izajáš říká: „Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna. (Iz 1:18)

144 Připomenou: slavení svátků je náročné. Je naivní čekat, že druzí splní má očekávání. Při rodinné poradě si můžeme říci, co je podstatné, co stihneme, co kdo ke slavení nabízíme.

Důležitější než materiální dárky je otevřenost vůči druhému, ochota, laskavé a pozorné jednání s druhými. Víte, že existuje kazisvět? Myslíte si, že si na někoho z nás netroufne a že mu můžeme podlehnout? Kdo z nás nemá více tváří a nenosí v sobě nějaké demony? S boží pomocí je máme přemáhat.

145 Povolám jim proroka z jejich bratří, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáži. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti. Avšak prorok, který by opovážlivě mluvil mým jménem něco, co jsem mu mluvit nepřikázal, nebo který by mluvil jménem jiných bohů, takový prorok zemře."

V srdci si asi říkáš: "Jak poznáme slovo, které Hospodin nepromluvil?" Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovážlivě je mluvil ten prorok sám; nelekej se toho. (Dt 18:18–22)

My jsme na povinnost – legitimovat se znamením od Boha a na povinnost adresáta vyžadovat tuto legitimaci – rezignovali. Z věrohodnosti svého poslání od Hospodina nelegitimně slevili. Už nejsme na takové úrovni, abychom se mohli prokázat znamením od Boha. Kdybychom si alespoň tuto nedostatečnost poctivě přiznali. O to víc se oháníme církevními pověřovacími dekrety, „tradicí“ a údajným „hierarchickým uspořádáním církve“. Podle toho naše skutečná hodnověrnost vypadá.

Nikdo z nás se nemůžeme vymlouvat, i nám se narodil Syn, který nám zdarma nabízí pomoc k vymanění se ze svých selhání.

Nikdo se nenarodil jako světec, ani Adam a Eva, ani Marie nebo Josef. Čistý list svého života něčím popíšeme. Spravedlivým se člověk stává. Svou důvěryhodnost si můžeme odmala budovat.

Ale všimněme si, jak jsme podezřívaví a nedůvěřiví vůči sobě navzájem. Tolikrát jsme byli zklamáni a podvedeni druhými a ledaskdo z nás jsme sami zklamali druhé, že je nám obtížné někomu důvěřovat.

Rakovina nedůvěry a podezřívavosti nás tak zasáhla, že do ní zatahujeme i Mariina manžela Josefa. Podezříváme ho, že nevěřil Marii. Že se nestydíme. Kde se to v nás vzalo?

Chtěl jsem se věnovat něčemu o kus dál, ale ještě jednou se vraťme k Josefovi a Marii před jejich svatbou. Prosím vás o pomoc, pečlivě si projděme text evangelia a hajme Josefovu čest. Abychom Josefa už nestahovali do svých kalných vod a znovu stavěli novou vlastní důvěryhodnost a důvěru k druhým.¹⁴⁶

Slovo boží je elegantní, Bůh neskonale převyšuje naši upocenou malost.

Jsem hrdý na to, že byli nejméně dva lidé, kteří si navzájem věřili. Kdo si cení vlastní cti, šetří čest druhého.

Proč Josefovi znovu a znovu opakujeme: „Josef Marii nevěřil, měl za to, že mu byla nevěrná“.

Proč z Josefa děláme jen jakéhosi dobráka, který byl prý k Marii shovívavý.¹⁴⁷

Nechme se evangeliem uzdravovat ze své nedůvěry.

Josef se od Marie dozvěděl, co jí potkalo „shůry“. (V předešlých letech jsme o tom mluvili.)

„Dříve než spolu Josef a Marie začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého.“

Evangelium nepíše, že se ukázalo Mariino těhotenství a že by jí Josef nevěřil.

„Ukázalo se, že Marie počala z Ducha“!

U židů neexistovalo, že by někdo mohl mlčet k hříchu, stal by se spoluviníkem. Vina musí být oznámena, „tak odstraníš zlo ze svého středu“.

Josef byl navíc mužem věřícím – žil božími skutky svých předků i vlastní zkušeností s Hospodinem.

Marii nepodezříval z nevěry, věřil jí. Jen si ji netroufal vzít za manželku; s ním nebe nejednalo, tak měl za to, že se s ním nepočítá. Marii a božímu dílu chtěl jít z cesty.

Je skvělé, jak Josef myslí na Marii a ne na sebe. Je pro nás vzorem!

(Dnes se každý zamilovaný hroučí, myslí jen na sebe a vůbec nemyslí na svého opouštěného partnera a na své děti. Na rozdíl od Josefa nejsme chlapi.)

146 Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“ (1 J 4:20)

Obdobně je to s důvěrou. Nedůvěřujeme-li lidem, jak budeme schopni důvěřovat Bohu? Samozřejmě, že předpokladem důvěry je důvěryhodnost naše i druhého.

147 Tvrdíme, že Josef s Marií spolu manželsky „nežili“, ale Josefa přece jen raději vyobrazujeme jako starce, který už „není nebezpečný“, nevěříme mu.

Proč my, katolíci, o Josefovi mluvíme jako o snoubenci, když byl s Marií rádně oddaný. Copak žili na hromádce?

Proč o Marii nemluvíme jako o vdané paní?

Proč je nedáváme za příkladné manžely?

Proč o Josefovi mluvíme jen jako o pěstounovi? „Když Ježíšovi rodiče spatřili svého syna v chrámě, užasli a jeho matka mu řekla: „Synu, co jsi nám udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ (Lk 2:48)

Protože byl Josef spravedlivý, chtěl Marii vystavit rozlukový list: slušně se rozejdou, otcovství Mariina dítěte tím vezme v tichosti na sebe, aby se o Marii nikdo nemohl otřít, že je svobodnou matkou, která se s někým spustila. To by nebylo proti spravedlnosti, nebyl by to ani takový „podvod“, jako když naši faráři vystavovali židům falešné křestní listy, aby je uchránili nacistickému pronásledování. (O dítěti se navíc v rozlukovém listu nemluví.)

Josef byl statečný, nebyl člověkem fanaticky lpícím na liteře. Byl moudrý, uměl rozlišit, které pravidlo spravedlnosti má přednost, aby bylo slouženo životu a úctě druhého.

Josef tedy Marii nepodezříval, jen se neodvažoval se s Marií oženit. Anděl mu neříká: „Josefe, nepodezřívej svou manželku Marii“. (Zasnoubení v Izraeli bylo 80 %ním manželstvím.)

Anděl Josefovi říká: „... neboj se k sobě vzít svou manželku. S tebou se počítá, ty budeš děcku otcem, ty mu dáš jméno – ty ho nasměruješ do života s Bohem (jméno vyjadřuje kým člověk je, kým se má stát)“. Až na vyzvání od Boha se pak Josef odvážil s Marií oženit.

Od Josefa a Marie se můžeme mnoho naučit, například co to znamená být z královského rodu. Josef byl z davidovského královského rodu, ale ještě víc pro něj znamenala jeho příslušnost k lidu Božímu – ke královskému kněžstvu. To se sice vztahuje na všechny obřezané židy, ale něco jiného je narodit se ve správném, dobrém rodu a něco jiného je si královskou noblesu osvojit.¹⁴⁸

Písmo o Josefovi říká, že je člověkem spravedlivým. To je v Bibli vysoké hodnocení.

Jsem velice povznesen tím, že si Josef s Marií důvěřovali.

Josef je poctivý a pravdivý. Ví, že o nás Bůh tak pečuje a je tak milosrdný, že nemáme zapotřebí lhát nebo podvádět. Znal Desatero; v něm se říká: „Já jsem vás vyvedl z otroctví, budu o vás tak pečovat, že nebudete mít potřebu nějaké křivárny a podvodu.“

Je důležité vědět, v jakém rodinném zázemí Ježíš vyrůstal, co doma nasál.

Ježíš s tátou stavěli domy.¹⁴⁹

Ježíš, pak – jako rabi – lidem ukazoval, a ukazuje i nám, jak si vybudovat domov s Bohem, aby u nás bydlel Bůh a my u něj byli doma.

Josef si vážil spravedlnosti a sám chtěl být spravedlivý! K tomu vede dlouhá cesta.

Charakter a hodnověrnost je třeba budovat. „Kdo je věrný v malé věci, je věrný i ve velké a naopak, kdo je nevěrný v malé věci...“

Josef byl nejen dobrým řemeslníkem. Ježíš na něm později viděl, jak je táta poctivý každým coulem. Od dětství s ním chodil na stavby. Viděl, jak táta jednal s druhými lidmi, byl svědkem toho, že to co táta řekl, to platilo, viděl, jak se sliby dodržují.

Josef byl váženým občanem, oprávněně můžeme mít za to, že si v Nazaretě brzy získal dobrou pověst.

Nebyl naivní ani dobrohloupý, ale také svou snoubenku nepodezříval, nepodsouval jí nic špatného, uměl rozpoznat její upřímnost.

148 Šlechtických dětí bylo v dějinách mnoho, ale šlechtictví ducha nedosáhl každý.

V Izraeli nebyla šlechta, každý obřezaný byl královského rodu. „Mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně a nad třásně at' se dávají na okraj svého roucha purpurově fialovou stuhu. (Nm 15:38) (Purpurové roucho nosili pohanští králové.)

Prosazení lidského krále v Izraeli, bylo úpadkem, opovrhnutím péčí Hospodina.

149 Nevím, kde se vzalo, že Josef a Ježíš byli tesaři. Stavěli celý dům včetně prací od dřeva, krovů a jednoduchého nábytku, dnes by se řeklo, „stavěli na klíč“. Žádné Ježíšovo podobenství není z tesařského řemesla, ale o stavění domu. Když někdo potřeboval stavět dům, zavolali „stavitele“. Ten řídil stavbu a majitelé pomáhali. (Za minulého režimu jsme si také podobně stavěli domy.)

Můžeme-li druhému věřit, máme nezaplátitelný poklad. Jsou situace, ve kterých si nemůžeme pravdivost druhého ověřit.

Máme právo na svůj pocit, ale jsme-li svědomití, kontrolujeme si, zda je náš pocit objektivní, abychom druhému nekřivdili.

Někdy máme podezření nebo slyšíme pomluvu; Ježíš nás učí, jak se s podezřením vypořádat.¹⁵⁰ Když se Marie vrátila od Alžběty, byla v pokročilém stupni těhotenství. Můžeme předpokládat, že Josefovi vyprávěla, co a jak.

Pokud můžeme věřit druhému, je to osvobozující.

Někdy nás i vlastní smysly klamou a buď uvěříme tvrzení druhého, nebo se náš vztah propadá. Jak mnoho nás zraní, řekne-li nám druhý nespravedlivě: „Já ti nevěřím!“¹⁵¹

Někdo řekne: „Vůbec okolo sebe neznám někoho, komu bych mohl důvěřovat“.

Ano, charakterních lidí není mnoho. Tím více jich je třeba. Proč bychom se nemohli důvěryhodnou osobností stát my?

Dětem máme a můžeme ukazovat, jak charakterní jednání vypadá.

Máme je za každou statečnost, pravdivost a spravedlnost chválit. Když zalžou, nemáme je srážet: „Už ti nebudu věřit“. Je důležité dětem vysvětlovat, jak na pravdivosti stojí život, že spravedlnost vyžaduje odvahu a k čemu je dobrá. Můžeme-li si navzájem věřit, je to k nezaplacení.

Máme děti vést k moudrosti, k rozlišování komu můžeme důvěřovat a komu ne. Když se spletou, máme je povzbuzovat k vytrvalosti, každý se vícekrát pleteme.

Ke spravedlnosti patří hájit svou čest a čest druhého. Ke spravedlnosti a bratrství patří zastávat se druhého.¹⁵²

Nedůvěra mezi lidmi naleptává naše vztahy. Lež a pomluvy bourají domovy.

Mrzí mě velká podezřívavost a nedůvěra v církvi. Kdo slouží v církvi, ví, o čem mluvím.

Zkušenost s charakterními lidmi nás podpírá, ovlivňuje a povzbuzuje k dobrému. Naopak opakovaná špatná zkušenost naši víru v ideály nahlodává.

(K tématu vzájemné důvěry se ještě vrátím o Svátku Svaté Rodiny.)

150 Máme-li podezření, víme, jak se od něj osvobodit. Ježíš nám radí: „Jdi za tím druhým, otevřeně, možná s omluvou mu o svém podezření řekni a popros ho, aby tě z něj vyvedl“.

Jak se stavět k pomluvám a k anonymům také víme.

151 V těchto souvislostech se nám objeví špatnost podezřívavosti, žárlivosti a lži. Jsou ničivé. Nejsou vidět, obrana proti nim je náročná. Pokud si nebudujeme svůj „dům“ (vztahy s nejbližšími) podle Ježíšových pravidel, může se nám naše pracně budovaná životní stavba sesout.

(Nejen neúměrně žárlivý člověk, ale ani nepravdivý, nepoctivý člověk není schopen trvalého vztahu, natož manželství.)

152 Kdosi „zbožně“ pravil: „Na arcibiskupa Bezáka byl vložen Kristův kříž“, jakoby to byla výsada nebo čest. Nebo něco, co máme v pokoře a tichosti snášet. Křížování je hříchem! A je donebevolající křivdou a pohoršením, že křijícími jsou často ti, kteří se vydávají za boží superslužebníky. A ďábelské je, že své oběti vybízejí, aby se nehájili, protože prý Bůh i zlo (jejich) využije k dobrému a utrpení prý potřebuje ke svému milosrdenství. Taková tvrzení jsou odporná. Bůh ale není jako slunce, jehož energie se vyčerpává a jednou dojde. Bůh není jako spalovací motor, který ke své práci potřebuje palivo. Bůh je nevyčerpatelným zdrojem všeho dobra, nekonečného. Ke svému milosrdenství nepotřebuje utrpení svých dětí. Ježíš nás vyzývá k tomu, abychom se měli rádi. Nikdy nevolal dobrovolníky k natahování na skřípec. (Skřípec byl natahovací žebřík k mučení, odsouzení na něm „zpívali“ jako skřípky – housle.)

Josef je muž spravedlivý. Marii k takovému manželovi můžeme gratulovat.

2010

4. neděle adventní Iz 7:10–14 Řím 1:1–7 Mt 1:18–24 19. prosince 2010

Marie má před svatbou, těší se na svého ženicha – je to dobrý a poctivý řemeslník, pevný a rovný jako jedle, pěkný a uvážlivý člověk (Bible navíc řekne „muž spravedlivý“). Marie je velkorysá, osud Izraele jí leží na srdci, je ochotná pro boží království obětovat cokoliv. Bylo by pěkné, kdyby jeden z jejich dětí – pokud by samozřejmě Hospodin dal – byl Mesiášem. Co by za to dala, je ochotná sloužit třeba do roztrhání těla.

„Vyhrála jsi konkurz, Mesiáše ti dá sám Bůh!“

Je posel pravdivý? Co Josef, který se jí líbí, má ho ráda a váží si ho. Co řeknou lidi, že někdo nasadil Josefovi parohy? Jak bude Josefovi? Co jeho čest?

O Josefovi jsme už mluvili.

Kam se nám v životě církve Josef vytratil? ¹⁵³

Marie nebyla puťka, měla odvalu vybočit z pravidel tehdejší společnosti. Možná ji ledaskdo měl pro její názory za svévolnou a příliš hrdou. S Josefem nepatřili mezi ty, kdo plují s proudem.

Možná později bylo slyšet na adresu syna: „Vona je celá rodina taková zvláštní a svobodomyšlná.“ ¹⁵⁴

Král Achaz takovou odvalu vybočit neměl. ¹⁵⁵

O Ježíšových rodičích jsme si v minulých letech něco říkali. Jsou obdivuhodní a můžeme se od nich mnoho naučit.

Všimněme si znovu Marie. S vysvětlením jejího jména je dost potíží. Křesťanská tradice se do něho postupně snažila vkládat co nejvíce z Mariina významu. ¹⁵⁶

Mojžíšova sestra Mariamé znamená „milovaná (boha) Amonova“ (jména obou sourozenců jsou původně egyptská).

„Stella maris“ (hvězda moře), je pozdější konstrukcí, začínající od sv. Jeronýma.

153 Ptal jsem se: „Děti, kteří lidé jsou vám nejbližší?

A pak: „Kdo byl nejbližší Ježíšovi?“ Hned říkali: „Jeho maminka, táta, babička, dědeček, děti, ...“

Malinko jsem je popravil.

V eucharistické modlitbě jmenujeme Ježíšovu matku a pak další osobnosti, ale chybí tam Mariin manžel Josef. Co tím vypovídáme o sobě? Nechybí nám Josef jako vzorný manžel? Proč jej církev nazývá snoubencem? Copak žil s Marií na hromádce? (Dalších otázek se zdržím.)

154 Co všechno drbný a „malí“ lidé vymyslí a kritizují: „Málo nebo hodně dětí, počet navštívených bohoslužeb, teplé nebo studené večere, jestli chlap v domácnosti pracuje nebo ne, zda chodí nebo nechodí do hospody ...“)

155 Achaz byl králem judským. Nad Judeou bylo severní království – Izraelské, jeho králem v Samaří byl Pekach. Ještě severněji bylo království aramejské s hlavním městem Damaškem a králem Resínem. Ještě výš a na západ a na východ byla veliká a mocná říše Asyrská. Asyřané si brousili zuby také na jižní území. Resín a Pekach se spojili proti Asyřanům, ale potřebovali ke spojenectví dotlačit i Achaze. Ten nechtěl, krutých asyřanů se bál. Jenže teď měl v kalhotách i z války s Resínem a Pekachem. Hospodin skrze proroka nabízí Achazovi svou pomoc. Vyber si nějaké znamení, abys mi mohl důvěřovat. Achaz se vykroutil zbožnou frází: „Kdo jsem já, abych pokoušel Hospodina“. Nechce se odhodlat ke spolehnutí na Hospodina. Raději se spojil s Aramejcem – dokonce přestavěl jeruzalémský chrám, postavil nový oltář podle aramejského vzoru a obětoval na něm asyrským božstvům.

I my vidíme, že nestačí znamení, to je jen povzbuzením ve víře. Známe to z našich svátostí – svátostné znamení (obřad) bez důvěry (života podle Ježíše) nestačí.

156 Ideologové vždy kouzlí se slovy a vytvářejí své konstrukce podle toho, co chtěl kdo slyšet.

Noemi (Rozkošná) po návratu z Moabu do Izraele říká: „Neúspěšná se vracím domů jako vdova, říkejte mi Mara (Trpká), neboť mě potkal trpký úděl.“

Volně se jméno Maria dá vyložit jako „vznešená“ (která je ke své vznešenosti pozvednuta „vznešeným“), říká Jan Heller.

U „trpké“ a „vznešené“ se chci zastavit. Ta pojmenování jsou výstižnější a podstatnější než všechny další čestné tituly, než legendy¹⁵⁷ a prvotnější než pozdější mariánská úcta.¹⁵⁸

Právem Ježíše podle jeho údělu nazýváme Ukřižovaným. Častěji zde mluvíme o příčinách jeho zavraždění. Podobně nechceme odbíhat od trpkosti a hořkosti v Mariině životě. Není třeba ji dnes litovat, nemá toho zapotřebí, je ale třeba se vyvarovat postojů těch, kteří pomáhali Ježíše zlikvidovat.

Simeon na útok tohoto zla Marii připravoval: „Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat, aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí. I tvou vlastní duši pronikne meč. Zažiješ hořké, trpké časy (od zbožných lidí).“

Lidová zbožnost Marii nazývá Sedmibolestnou, dokonce některé kruhy opět tlačí, aby byla prohlášena za Spoluvykupitelku svého syna. Mají za to, že jsme byli z hříchu vykoupeni utrpením. Zapomínají, že Ježíš přišel zachránit („vykoupit“) i svou matku. Ne od hříchů, ale k růstu božího člověka (nebešťanem se může stát ten, kdo přijme Ježíšův životní styl).

Dobu Ježíšova veřejného působení Marie prožila v trápení mámy, trpící pomlouváním, nespravedlivým osočováním, pronásledováním a umučením syna.

Že nezatrpkla a nezahořkla, je obdivuhodné.

Nejenže za synem stála, ale také se od něj mnohému naučila a od něj převzala.

Chce-li se někdo nazývat Mariánským ctitelem nebo chce-li někdo vstoupit do mariánských bratrstev, měl by být zapřísáhlým nepřítelem pomluv, nactiutrhání, intrik, nesnášenlivosti a fanatismu. Tyto hříchy přivedly Ježíše na kříž a byly příčinou Mariiných slz.

Marie je ženou statečnou. Byla formována příkladem biblických žen, které dostaly syna od Boha (Sára, Rebeka, Ráchel, Chana), i od těch, které riskovaly svou pověst a život (Támar, Rút, Rachab, Ester, ...)

I ona si nejen přála, jako mnoho zbožných židovek, aby se jí narodil Mesiáš. Nabídku být matkou Mesiáše přijala i s rizikem, že bude ukamenovaná jako nevěrnice.

Její důvěra spoléhající na Boha vycházela z práce na vztahu s Bohem.

Víru, lásku a moudrost nedostáváme jako hotovou věc od Boha. Za tím vším je poctivá a vytrvalá práce.

Známe to i z lidských vztahů například z manželství. Z Josefova postoje vytušíme nejen jeho hledání a námahu, aby mohl své snoubence dál důvěřovat, ale aby ji nějakým způsobem neublížil (chtěl vzít otcovství na sebe, aby se nikdo o jeho snoubenku nemohl ani slovem otřít).¹⁵⁹

Josef je ale navíc otevřen Bohu.

Proto se dozví, že je použitelný k výchově jedinečného syna.

157 Legendy se snažily co nejvíce vyplnit nedostatek informací z Písma a do velikých podrobností popsat Mariin život. Nechali jsme se jimi svést a míjeli to podstatné.

158 Na efezském koncilu (r. 431) se o Ježíši prosadilo tvrzení alexandrijské školy: „Ježíš je člověk a boží syn, Marie je Bohorodička“. Proti ní tvrdila antiošská škola v čele s cařihradským patriarchou Nestorem: „Slovo bydlí v člověku Ježíši jako v chrámu“.

159 Tak jedná charakterní muž při rozvodu.

O nic nepřišel. Nesmírně získal. Smí se oženit s matkou Mesiáše. (To my máme sklon předepisovat druhým, co můžou a co nesmí.)

Jen ten, kdo ví o své ceně a kdo si váží své cti, může ctít důstojnost druhého. O Marii a Josefovi to platí.

Rozumíme Bohu, proč pro svého syna vybral rodiče takové úrovně. Vedli svého syna k hodnotám, které sami vyznávali svým životem. (Postoje rodičů velice ovlivňují charakter dětí.)

V Ježíšově rodině se nepomlouvalo, nikdo si na nic nehrál. Ale věděli, že podlaha se stírá také pro božího syna, že květiny se nosí matce božího syna, že táta váží svá slova a poctivě pracuje, aby se nemusel před nikým stydět a aby se za něj nikdo nestyděl.

Marie a Josef syna nezbožňovali, ale tuto úroveň jednání rozšířili i na druhé. Je možné, že jim Ježíš doma řekl to, co po letech prohlásil pro všechny: „Cokoliv jste učinili komukoliv, jako byste to učinili Bohu“.

Teď posledních pár dní před svátky na to můžeme myslet.

Bohatství našich vánoc a dárků v nás může zavalit to původní a nejdůležitější.

Zrovna tak nás od podstatného může vzdálit takzvaná „křesťanská“ vánoční tradice.¹⁶⁰

Máme rádi poezii vánoc i dobré jídlo. Ale nechceme ztratit samotný pramen živé vody.

Je dobré se pokorně ptát druhého, co si ode mne – v mém jednání – přeje.

A jaký dárek by mu udělal radost (bylo by zbytečné, aby se musel nutit do tvrzení, že se mu líbí dárek, který jsem pro něj vybral).

To se tyká lidí i Boha. Jinak se můžeme lehce míjet.

Jak se můžeme míjet v rodině, popisovat nemusím.

Ježíš ani jeho matka rozhodně netouží ani po zlatých hodinkách (co by s nimi dělali), ani po zlatých korunkách (co by s nimi dělali) nebo nových šatičkách pro Pražské Jezulátko.¹⁶¹

Už teď, tady na zemi, můžeme zjistit, co je v nebi více ceněno, zda tituly a církevní paráda¹⁶², nebo zda objevíme to, co poznali Marie s Josefem: „Bůh není na nebesích, ale tady!“

160 Např. vánoční stromek pochází až z 19. stol. Jedlička je zelená i v zimě. Představovala strom z ráje. Věšelo se na ni jablko, připomínající provinění prvních lidí (kteří si sami chtěli určovat, co je pro ně dobré a co zlé) a oplatek hostie, připomínající Krista (který naši neposlušnost uzdravuje tím, že nám poslušnost Bohu objevuje jako krásnou a životadárnou, neboť život stojí na obětavosti dávání). Vše ukazovalo k podstatě a nejhlubšímu bohatství Vánoc.

Později bylo jablko nahrazeno barevnými skleněnými koulemi a hostie čokoládovými bonbóny.

A je to! „Kdo by ještě chtěl o Vánocích přemýšlet, zapčte mu pusou čokoládou, ať dá pokoj!“

161 Zdravé děti si odbudou hraní s panenkami do 12 let.

Jedna akademicky vzdělaná žena má několik set medvídků, na které šije a obléká je.

Jedna mladá kuchařka z naší farnosti v době své rekonvalescence ušila téměř pětset panenek do projektu OSN-UNICEF: „Adoptuj panenku a zachrániš dítě“. (Panenky si kupují lidé za 600 Kč. Peníze slouží k očkování dětí proti šesti hlavním smrtelným chorobám. Díky této kampani se každoročně daří zachránit až 3 milióny dětí.)

162 Někdo si myslí, že Boha a Ježíšovu matku uctíváme tituly (například „Bohorodička“) nebo církevní parádou.

Jako druhému ucpáváme pusou sladkostmi, tak si myslíme, že Boha „opijeme nějakým zbožným rohlíkem“.

Lidová víra a zbožnost nebývá vzdělaná, navíc od knížecích dvorů odkoukala lichocení a pochlebování. Dodneška místo úsilí na vlastním pozdvižení hledá protekci a zalíbení u milostivé vrchnosti. (Dnes má spíše formu fanoušků vůči nějaké populární „Hvězdě“, ale projevy jsou podobné.)

Projevy církevní hierarchie to podporují. Zatímco americký prezident přijede v civilním obleku a nemá zapotřebí mít ve vlasech ani jedno orlí pero, zatímco ruský prezident už nenosí ani jedno vyznamenání z toho velkého množství, které nosil ještě Brežněv, naši „služebníci“ se rádi drží vznešených titulů a celé řady insignií, drahých rouch a krajek.

Emanuel znamená: „Bůh s námi“.

Každá dobrá práce má svou vlastní hodnotu, ale poznání: „To, co prokazujete komukoliv, má stejnou cenu jako byste prokázali Bohu“, nás přivádí k nové důstojnosti prokazované navzájem. To je největší obdarování Vánoc.

Chceme je znovu a hlouběji přijmout.

Peču-li cukroví, jako bych to pekla Svaté rodině.

Vyčistím-li boty manželce nebo mamince, je to stejné, jako bych je vyčistil Ježíšově matce nebo Bohu. Ošetřuji-li pacienta nebo jsem vlídný na zákazníka – jako bych...

Jakoukoliv práci a pozornost si tam můžeme dosadit. Bůh je nám blízko, je snadné pro něj něco udělat.

To není berlička, ani namyšlenost. To je prohlédnutí!

To je lék na pošramocené a zraněné vztahy.

Bůh je tu pro nás, pro druhé. Bůh slouží.

Kdo k tomuto poznání dojde a podle toho se zařídí, snaží se podle toho jednat, ten vstupuje do království božího. Boží království v něm a i skrze něho začíná, raší.

Tak umožňujeme Hospodinu – králi slávy vstoupit do naší rodiny a našeho okolí (viz poutnický žalm 24., který se dnes při bohoslužbě zpívá).¹⁶³

(A je dobré si sednout, rozvážit a poradit se, čím můžeme lehce narušit sváteční atmosféru a na co si budeme dávat pozor.

V rozladěných vztazích lze sice v kostele okuřovat kadidlem, ale nejde myslet na věci boží a na naši vzájemnou blízkost dětí božích.)

2007

4. neděle adventní Iz 7:10–14 Řím 1:1–7 Mt 1:18–24 23. prosince 2007

Veliká lekce pro nás – jak jedná spravedlivý muž!

Mít před svatbou těhotnou snoubenku s někým jiným je rána do vazů, to se zatmí před očima. Vše se zhroutí...

Mohlo to skončit kamenováním a ohromnou zatrpklostí na obou stranách.

Naše zasnuby jsou něčím naprosto jiným než u Židů.

Zasnuby Židů měly velikou váhu. (Po vybrání nevěsty, souhlasu ženicha a nevěsty i jejich rodičů, obě strany sdělily, jaký majetek bude mít ženich, jaké věno dostane nevěsta, jaký dar dostane rodina nevěsty, případně také ženich. O ujednání byla napsána zasnubní smlouva. Většinou bylo také dohodnuto datum svatby. (Svatba byla i tehdy veřejným uznáním manželského svazku.)

Zasnuby tedy byly prvním vázacím krokem k manželství. Patřily podstatně k svatbě a byly téměř tak závazné, jako svatba sama.

Až při svatbě se nevěsta přestěhovala do domu ženicha. Někdy se zasnoubili lidé i dost mladí a tak doba mezi zasnubami a svatbou bývala delší.

Zrušení zasnub vedlo k vrácení darů, ženich vystavil snoubence propouštěcí dokument.

Nevěra mezi zasnubami a manželstvím byla velikým proviněním.

Josef měl Marii opravdu rád, na manželství s ní se těšil.

Písmo nepopisuje co přesně se odehrávalo v mysli Josefa, který zjistil těhotenství Marie.

163 Že už nemusím připomínat, že bohoslužba neznamená naši službu Bohu, ale službu Boha nám?

Určitě se mu mnoho věcí honilo hlavou.
Neurazil se. Nebyl hrr...
Nemyslel jen na sebe.
Přemýšlel, hledal řešení...
Jak jednat správně?
Jak Marii neublížit?
Vážil pro a proti.

Písmo označuje Josefa za spravedlivého.
Starý zákon místo „zbožný“ používá mnohem výstižnější označení: „spravedlivý“.¹⁶⁴
Být spravedlivý i vůči Bohu je pozoruhodný postoj. Vyžaduje porovnávat si své názory s Božími názory, vážít své myšlení a slova.
Kdyby Josef začal okamžitě jednat o rozvodu a Marii zažaloval, byl by o manželství s ní přišel.

Všimněme si, jaký dopad mají naše rozhodnutí – buď otevřou nebo uzavřou naše další obdarování od Boha. Máme svou odpovědnost. Všimněme si, jak nás Bůh bere vážně.
Kdo bere svůj život uvážlivě, kdo poctivě hledá a váží řešení, jedná dobře.
A kdo bere vážně Boha, dočká se Boží pomoci, často velice překvapivé, nečekané, někdy zázračné.

Od Josefa se můžeme mnoho naučit. Všimněme si jeho kvalit – uvidíme, proč byl vybrán za tátu Mesiáše.
Myslel víc na Marii než na sebe.
Mohl pochybovat, zda jej má Marie ráda. Co když má v srdci jiného, co když se víc líbím jejím rodičům než jí? Co když se jí neptali, zda se jí líbím?
Nechtěl snoubence ukřivdit. Chtěl ji propustit nevěřejně, aby jí nedělal ostudu, chtěl vzít otcovství na sebe, aby Marii nikdo nemohl ublížit nebo jí něco předhazovat.
Pokud by ovšem pokládal Marii za cizoložnici, musel ji udat a při kamenování by po ní musel první hodit kamenem. Josef byl spravedlivý, to vše by musel podstoupit. Znal své povinnosti a bral život vážně. Nenechme se mýlit kýčovitými obrázky. Rozhodně si o něm nemysleme, že by byl rozměklý dobrák. (Z dalších líčení o Josefovi vidíme, že byl rozhodný chlap, žádný trouba nebo naivka.)

Josef byl rozvážným člověkem.
Poselství od Boha se dostává tomu, kdo je schopen nést odpovědnost za to, co mu bude zjeveno.

Je docela pravděpodobné, že Josef uvěřil Marii, že mu nebyla nevěrná.
(V tom případě mě velice těší, jestli se našli dva lidé, kteří si dokázali věřit. A jsem na ty dva hrdý.)
Z andělovy odpovědi lze usoudit, že Josef Marii nepodezíral. Anděl Josefovi neříká: „Nepodezírej jí, nebyla ti nevěrná“, ale: „Neboj se přijmout Marii za manželku“.
Zřejmě se Josef pokládal za přebytného... Neměl odvalu se s Marii oženit. Měl za to, že se s ním nepočítá. Nikdo se jej napřed neptal...
Anděl ale Josefovi – my bychom možná řekli se zpožděním – oznamuje, že je vybrán k výchově Mesiáše – dáš mu jméno Ježíš (Bůh je zachránce).
Otec (rodiče) dával synovi jméno. A jméno bylo dáváno tak, že předznamenávalo to, kam má dítě dojít a k čemu chtějí rodiče dítě vést.

164 My „zbožného“ člověka často ztotožňujeme s tím, který chodí do kostela, někdy jej označujeme: „praktikující křesťan“.

Používám jiné rozlišení: „kostelový“ a „nekostelový“.
„Praktikující“ je podle mne člověk snažící se o křesťanský způsob života. Někteří lidé běhají do kostela, ale Krista nenásledují. Jiní třeba do kostela nechodí, ale Ježíš se v nich poznává.

My se často dovoláme Boží pomoci, ale přitom máme spoustu věcí nedomyšlených, nedořešených. Nevšimáme si, že hříchy jsou známkou neujasněného vztahu s Bohem. (Kdybychom brali Boha vážně a s úctou, vážili bychom jeho slova a nejednali s ním podle své zbožnosti a svých názorů.) Místo toho, abychom si ujasnili, jak si před Bohem stojíme, a uzavřeli s Bohem čestnou dohodu, běháme do kostela, aniž nám je jasné, proč tam jdeme.

Např. máme spory s partnerem, se sourozenci, se sousedy, ale neřídíme se radou Boží. V kostele se zbožně tváříme, křičujeme, říkáme modlitby, ale návod ke smíření nepřijímáme.

Kdo hledá, jak se zachovat správně, kdo touží po radě od Boha, nepřijde zkrátka. Neuslyší: „Všechno mu odpusť, zapomeň, přijmi křivdu jako oběť“.

Nevěříme Bohu, že je spravedlivý a že nestrání násilníkům. Nevěříme, že se zastává ublížených. Nevěříme, že je dobrý pastýř.

Máme jej za pohanské božstvo, které si libuje v bolavých („krvavých“) obětech.

Mám rád Josefa Luxe, ale kroutil jsem hlavou, když v době své těžké nemoci řekl: „My jsme měli moc pěkné manželství a já jsem věděl, že musí něco přijít“.

Nedůvěřujeme Bohu, jednáme s ním jako s mocnými – moc si jej nepřipustit k tělu, ale kupovat si jeho přízeň. To ovšem k opravdovému přátelství není.

Pokud si neujasníme, kým Bůh je a proč chodíme do kostela, nehneme se z místa. Nepomáhá slibovat Bohu hory doly.

Bůh je ochoten nám skvěle poradit („Josefe, neboj se vzít svou manželku Marii k sobě“), ale je potřeba se pustit do podílu své práce. Spolupracovat s Bohem. Alespoň začít přemýšlet a být ochoten dát na Boží radu.

Pokud nebereme Boha vážně, nedostane se nám odpovědi, natož pomoci.

Bůh tady není pro srandu králíkům. Mnohokrát nám něco řekl, jenže my jsme zvyklí jeho slovo brát na čtvrt ucha, a z toho, co na čtvrt ucha slyšíme, z toho nám uvízne v mozku jenom desetina. A to je tragédie.

Na Josefovi vidíme k čemu poctivé přemýšlení vede.¹⁶⁵

Teprve až člověk správně přemýšlí (po „obrácení“ v myšlení), přichází Bůh s radou a pomocí. A někdy to řešení je nečekané, tak fantastické, že si to člověk dřív ani nedovedl představit.

Josef o nic nepřišel, mohl žít s Marií v manželství a směl být tátou Mesiáše.

Věděl, kdo je Ježíš a měl z toho radost.

Josefovi byla úloha vést a chránit Mesiáše svěřena právě proto, že byl „k práci“ ve vztahu s Bohem. Pro jeho odvahu a námahu, pro jeho snahu o porozumění a úsilí dotáhnout úkol, který byl před něj postaven. Kdyby se správně a důsledně nepostavil k práci, poslání pěstouna Ježíše Krista by mu nebylo svěřeno.

Místo lichocení Josefovi se od něj můžeme toto naučit. A ne slibovat „jakou svíčku Josefovi zapálíme“. Nebo Bohu slibovat kdeco a opájet se všelijakými předsevzetími.

Josef je velikým příkladem pro manžele a snoubence (nejen pro ně). Josefovo řešení náročné a překerní situace nám může ukázat cestu v našem hledání a rozhodování.

Josef hledal spravedlivé řešení pro Marii.

¹⁶⁵ Správnému přemýšlení se potřebujeme ovšem naučit.

Mnoho lidí špatně (nesrozumitelně nebo neukázněně) mluví, nebo špatně chodí a potřebovali by nápravu.

S naším myšlením je to podobné. Můžeme si všimnout, jak Ježíš učedníkům jejich myšlení opravoval. Můžeme se přihlásit do jeho školy.

Nenechal si zatemnit hlavu křivdou, pocitem, že prohrál, že vše ztratil. Hledal pomoc od Boha a nespěchal s označením manželky za mrchu, nespěchal s použitím litery tvrdým způsobem a k ukojení vlastního zranění. Myslel na nejlepší řešení pro manželku. Nechtěl jí za žádnou cenu ukřivdit, ani aby jí bylo ublíženo.

Kdo má, tomu je dáno. Kdo měří spravedlivě, tomu bude naměřeno spravedlivě.

Kdo měří velkoryse, tomu se dostane velkorysosti.

Josef nepřišel o nic. Ani o manželku ani o manželství.

Navíc oba dostali veliký dar – Mesiáše do rodiny.

Směli jej vést a vychovávat a pak se mohli nechat vést jím. Vše měli z první ruky. V míře vrchovaté. Do sytosti se mohli ptát, naslouchat, poznávat. To je dar!!

Marie si měla Josefa zač vážit. Věděla: „Takového mužského nemá žádná“.

Na dalších místech evangelií čteme o dalších náročných chvílích členů svaté rodiny. Pokaždé je vyřešili správně. Udělali dobrý začátek (viz poznámky minulé neděle) a brali si Boha poctivě na pomoc.

Josef je královskou postavou.

Slavnost Narození Páně

2016

Slavnost Narození Pána Iz 62:11–12 Tit 3:4–7 Lk 2:1–20 25. prosince 2016

Bůh nás učí pracovat i slavit. Máme-li co slavit a s kým slavit, jsme bohatí. Připravovali jsme se na slavení Vánoc. Víme, co je podstatné...

Advent nám nabídl biblické texty o lidech z Ježíšova okruhu, kteří poctivě vyhlíželi Mesiáše. Biblický popis narození Ježíše je zřejmě pozdější než zprávy o životě dospělého Ježíše. Nevíme, jak se to vše přesně odehrálo. Matoušova zpráva se liší od zprávy Lukášovy. Která z nich platí? Obě! Ta vyprávění ale mají větší hodnotu, než jakou by nám poskytla moderní reportáž. Celý život se do textů evangelia noříme, hledáme co je za těmi slovy a žasneme nad jejich významem.

Ježíšovi rodiče zřejmě patřili do tehdejšího středního stavu. Josef byl stavitelem a rodina nežila v nouzi.¹⁶⁶

Josef s Marií patří mezi biblicky „chudé“ („hladové“) – ti vědí, že si nevystačí se svým dosavadním poznáním a úrovní vztahů a touží po bohatství Ducha.¹⁶⁷ Takoví jsou Bohem obdarovávaní. Ti umějí boží dary objevovat, těšit se z nich a rozdávat.

Ježíšovi rodiče měli správně srovnané hodnoty, a nouze o které evangelium mluví – že se Ježíš narodil někde ve chlévku pro dobytek – jim nemohla vzít radost z dítěte a přízně Boha k lidem.

V adventu jsme se znovu vraceli k Mariině radosti:

- Radovala se s Alžbětou a Zachariášem z narození jejich syna Jana.
- Radovala se ze svého mateřství.
- Radovala se z velikých věcí, které Bůh prokazuje lidem (viz její Chvalozpěv).

Josef se později k těmto Mariiným radostem samozřejmě připojil.

Oba se radovali ze své svatby, z toho, že se Josef s Marií oženil.

Představuji si, že Marie těšila Josefa, kterému bylo trapně, když nesehnal slušné ubytování k porodu: „Josefe, s tím se netrap, nejde o život, jiní lidé jsou na tom mnohem hůř, my máme jeden druhého a krásného syna.“

Učíme se domýšlet velikost a důležitost zprávy, že k nám v člověku přichází Bůh: všichni jsme z královského – božího rodu, každé dítě – i to naše – je Ježíšovým sourozencem.¹⁶⁸

166 Připomínám: řecké slovo *tektón* použité v evangeliu znamená také stavitel a to spíše Josefovi i Ježíšovi odpovídá. Na venkově nebyla ještě taková specializace řemesel. Stavitel uměl vše, i vyrobit jednoduchý nábytek. (My také leđacos umíme ...) Ježíš v jediném podobenství nepoužil model z tesařské práce.

167 „Chudí duchem“ se vyznačují otevřeností, odvážným hledáním a pružností myšlení. Opakem jsou „bohatí“ („sytí“, jako naplněná nádoba, která už nic dalšího nepojme), jim Ježíš říká: „Běda vám.“ Je důležité si někdy projít tento typ lidí, abychom věděli, co nás ohrožuje.

168 Božím dítětem je každé dítě, i pohanské maminky v nezapadlejší tramtárii, i když o tom neví. Více dětí nezná své pravé rodiče. Bůh nemá žádné nevlastní děti. Nám Bůh obřadem zvěstuje, že jsme milovanými dcerami nebo syny božími. Křtem se nám otevírají dveře k dalšímu poznání, jak k té úrovni dorůstat.

Naše vánoční radost je solidární s potřebnými. Povzbuzuje nás k práci na stavbě světa podle božích plánů. Považujeme si, jak mnoho se svět od té Ježíšovy doby změnil k lepšímu... Nejen po hmotné stránce, ale i v postavení každé lidské bytosti. Každému patří slova: „Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj lidem – v nich má Bůh zalíbení.“

Kdo objeví a přijme, že i v něm má Bůh zalíbení (navždy), jinak se mu žije.

Kdo přijme, že v každém člověku má Bůh zalíbení, je osvobozen od nenávisti a pomsty.

Máme proč se radovat: žijeme v míru, žije se nám dobře, nemáme starosti o základní materiální životní potřeby. Tím víc se můžeme věnovat vzájemným vztahům.

Nezávidíme bohatým, kteří se topí v přepychu (o nebezpečí bohatství víme).

Naši vánoční radost z toho, že máme jeden druhého a máme Boha, nám nemůže nic pokazit, ani když myslíme na lidi ničené válkou, na lidi na útěku, na ty, kterým byl někdo z blízkých zavražděn nebo je neznámý, na lidi, kterým někdo před Vánoce zaslal, na ty, kteří jsou vážně nemocní, nebo prožívají velkou krizi vztahů s nejbližšími. Myslíme i na vojáky a policisty, kteří přišli o život a na jejich rodiny...

Bůh chce přebýt v nás i uprostřed nás. Takové je i vánoční obdarování.

Každému přeji, aby to objevil.

Víme, jak Ježíš uprostřed „zbožných“ dopadl. Učíme se nepřeceňovat sami sebe, i vánoční slavení ukáže, co jsme se už naučili – jaké myšlení a jednání v nás o svátcích převládne (i v nejlepších rodinách je možný konflikt).

Vánoční doba nám opět nabídne veliký program řady jednotlivých svátků. Každý z nich stojí na vlastním závažném a vzácném biblickém textu.

(Chudáci děti, kterým rodiče nabízejí pohádku o Ježíškovi.)¹⁶⁹

Zopakujme něco o pastýřích. (Ti, kteří nesnášejí Rómy, si mohou pastýře představit v ještě horší variantě.) V Ježíšově době byli pastýři lidmi na okraji. Nechodili do synagogy, byli nevzdělaní, nedodržovali přísně předpisy o sobotě a rituální čistotě..., občas něco šlohlí, někdy nějakou ovci střelili druhému a tvrdili, že ji rozsápala dravá zvěř... Slušná společnost je pokládala za nepoctivé, nevěrohodné – nemohli ani svědčit u soudů.

Text evangelia říká, že se jim ukázal posel od Boha. Podle tvrzení: „Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj lidem – v nich má Bůh zalíbení.“

Slova o božím milosrdenství a slitovnosti máme rádi – rádi si je vztahujeme na sebe. Ale jak by měla platit o těch, které nemáme rádi, je zle. Důrazně protestujeme.

Na betlémské pastýře jsme si zvykli – lidová poezie je vykresluje v líbezných barvách – ale tím naše shovívavost leckdy končí.

Kdyby měla slova Bůh má zalíbení v lidech – rozuměj ve všech – platit třeba o muslimech, bude se leckdo bránit.¹⁷⁰

Není to nic nového. Když Ježíš začal hlásat příchod milostivého roku, všichni byli nadšení. Když prokazoval milosrdenství lidem na okraji, bylo zle.

Pak to pokračovalo, nesnášeli jsme židy, saracény, kacíře, protestanty, zednáře...

169 Zase jeden hoch z druhé třídy silně plakal, když zjistil, že dárky nenosí Ježíšek. Velice se cítil podveden rodiči.

Před mnoha lety se čtyřletá holčička ptala maminky: „Kdy se Ježíšek narodil?“ – „Před dvěma tisíci roky.“ – „Tak on, maminko, nevyrostl?“

Chudinky soudružky učitelky, když přišly o Dědu Mráze, cpou teď do našich dětí Ježíška. Jejich náboženská výchova se dál nedostala. O Ježíšovi nic nevědí.

170 Dost kazatelů zapomnělo, že Boha milosrdného a milostivého vyznávají židé, křesťané i muslimové. Někteří buď nečetli, nebo zapomněli na dokumenty II. vatikánského koncilu, který s velikou úctou mluví o nekřesťanských náboženstvích.

Když se dobrý a sympatický kněz ožení, odepíšeme ho.
Zjistíme-li, že někdo nám milý je homosexuál, máme sklony ho zavrhnout.

Ježíše zajímá každý člověk (to neznamena, že mlčí ke zlu) a neztotožňuje jej s jeho zločinem.
Neodepisuje ho, přeje mu, aby se vrátil. Vyhlíží ho jako táta marnotratného syna a hledá ho jako pastýř zatoulanou ovci. (Samozřejmě, že Hitler do nebe nesmí. Ale ani lidé nemilosrdní – i když „líbají Pánubohu paty“.)

Ježíšovi rodiče se pastýřů neštíteli, neodtahovali se od nich a nepovyšovali se nad nimi. Zkoumali jejich slova, věděli, že zapadají do informací, kterých se dostalo jim.

Kolikrát se znovu a znovu opakuje, že někdo slyší o Bohu něco, co zatím neslyšel a okamžitě to odvrhne.
Marie věděla, že zdaleka neví o Bohu všechno, naučila se nové informace uchovávat v srdci (nejen pamatovat v hlavě) a vážit to.

Takový postoj nás může zachránit pro práci s Bohem (a možná i pro věčnost).

2010

Slavnost Narození Páně Iz 62:1–5 Řím 1:1–7 Lk 2:1–14 25. prosince 2010

K poznámkám k textům o Narození Páně přidám ještě jakýsi úvod k čtení Písma.

Vánoce jsou pro nás narozeninami Ježíše.

Při slavení narozenin dospělého nevzpomínáme jen, jak to bylo tenkrát s jeho narozením.
Ježíš byl sice dítětem, ale brzy nás všechny přerostl. Už dávno je také ženichem své nevěsty. (Ani v nejbujnější fantazii by nás něco podobného nenapadlo.)

Při Vánoční liturgii nečteme jen texty o narození Ježíše. Navíc při každém slavení Večeře Páně je vše přítomno, od jeho narození, služby, až po jeho obětavost.

Každý je obdarován, podle své úrovně, podobně jako si děti trhají ze stromu – každé dosáhne různě vysoko podle své výšky (někdy pak táta nebo děda vezme děcko do náruče, aby dosáhlo ještě výš.) „Kdo má, bude mu dáno, a přidáno.“

Ježíšovu narození předcházela staletá touha po Mesiáši (viz například čtení). A přece mu za jeho pozemského života přitakalo jen málo lidí.

Vyprávějme dětem a vnukům co vše se díky Ježíšovi ve velké části světa změnilo.
(Škoda, že nám příliš dlouho vše trvá, například příliš dlouho trvalo zrušení otroctví.)

Mnohá otročení a závislosti ještě trvají.

Milióny dětí stále ještě někde nemohou chodit do školy. Miliony lidí žijí v nejrůznější bídě a poníženosti...)

Řekněme dětem, co vám osobně křesťanství přináší.

Poslouchám adventní a vánoční muziku ... co hudební krásy k tématu Narození Ježíše vzniklo... ¹⁷¹

171 Vnímavý vidí dál. Naši předkové se třikrát denně modlili „Anděl Páně“, vážili si, že se „Slovo stalo tělem“.
To ohromně zvětšilo postavení člověka...

Rybovu mši: „Hej, Mistře“, mám neodbytně spojenou s Vánoce, nevyměnil bych ji jen tak za něco jiného (tím nechci říci, že je mi vrcholem vánoční muziky). Kde se vzalo tolik krásy v těžkém životě učitele J. J. Ryby? Pokaždé také myslím na jeho smutný konec. To nepřijetí se stále v životě mnoha lidí opakuje ... Ježíš se

Můžeme o letošních svátcích něco získat? Vyhlížíme něco?

Nedávno se kdosi ptal: „Jak to bylo s narozením Ježíše? Jak můžeme rozumět evangelijním zprávám?

Těm, které to zajímá, přidávám pár vět o naslouchání Písmu.

Jak můžeme porozumět biblickým textům?

Někomu je vše jasné: „Pastýři „zanesli něco do kouta“ (tak se v našem kraji říkalo přinesení rodiče něčeho výživného, třeba slepičí polévku), poklonili se děcku, vypravovali slova andělů a šli zas pást. Tři králové pak přinesli zlato, kadidlo a myrhu. Herodesovi se vyhnuli a Svaté rodině se podařilo emigrovat do Egypta. Je to jasné, co bych měl bádát?“

Jiný se ptá: „Narodil se Ježíš v chlévě nebo v jeskyni? Zakopali jeho rodiče dary mudrců na lepší časy? Proдали je, aby měli na cestovní výdaje nebo je rozdali chudým?“

Další přemýšlí: „Zdalipak by mě zajímala rodina, která táboří jako nějácí cikáni? Nakolik si ověřuji pravdivost toho, co mi Bůh svým slovem říká? Jaký význam mají jeho informace pro můj život?“

Pokusím se připomenout něco k porozumění Písmu. (Chytří lidé k tomu napsali víc.)

Písmo nám poskytuje více informací než dějepis, víc než popis přírodních věd.

Umíme rozlišit vědeckou laboratoř od kuchyně. Obojí potřebujeme k životu a pokroku, ale nemícháme dohromady jazyk vědy, soužití a poezie.¹⁷²

Bible má svou osobitou řeč. Až po určitém čase ji porozumíme (jako každé řeči).

Je geniální, mohou jí porozumět lidé všech časů a různého vzdělání.

Žasneme nad moudrostí mýtů, bájí a pohádek.¹⁷³

I v nich tušíme podíl Ducha božího.¹⁷⁴

Biblické texty pro nás mají ještě vyšší hodnotu výpovědi. Pokládáme je za společné dílo člověka a Ducha, v němž Duch boží hraje první housle, je hlavním režisérem.

Ještě nikdy nebyli lidé tak vzdělaní jako my, ale nemylme se, v poznávání jsme jen trochu nakročili.¹⁷⁵

ničemu tvrdému nevyhnul. Ví, o čem mluvíme, když si někdo právem nařiká na hloupost, zaujatost a tvrdost druhých.

Kdo mě znáte, víte, že jsem židomil, mám rád židovské zpěvy, ale líbeznost vánoční muziky (tím nemyslím v první řadě koledy) je nesrovnatelná.

172 Chceme-li si přisolit jídlo, nepožádáme o chlorid sodný, ale o sůl. Řeči chemiků by nemusela babička, číšník, natož dítě rozumět.

Čteme-li biblické texty, nezříkáme se rozumu, naopak, máme se ptát, potřebujeme logické uvažování, ale nemůžeme míchat jablka a hrušky.

173 Kdo vymyslel vyprávění starých mýtů, bájí a pohádek? Co to bylo za bystré a osvícené lidi? Kolik důležitých informací pro život ta stará vyprávění předávaly a předávají. Od pradávných dob, kdy o psychologii a o nástroji její řeči neměl nikdo ani tušení. Příběhy, obrazy a symboly dokázaly srozumitelně sdělit něco, co nelze zachytit tělesnými smysly, nelze změřit, zvážit a co je přítom důležité k pochopení sebe sama, vztahů s druhými, slušnosti, kultury, jednání.

174 Neboť, kde se děje něco dobrého, krásného, má v tom prsty Duch boží. Máme snad něco, co bychom nedostali? (Ani malíček na noze ne.)

175 Poznávání mi připadá jako otevření dveří, do kterých jsme zváni. Vstoupíme do krásné komnaty plné nových, krásných věcí a žasneme, prohlížíme a zkoumáme... Pak si všimneme, že je v komnatě desatero

Není lehké popsat to, co „vidíme“. ¹⁷⁶

Natož to, co nevidíme. ¹⁷⁷

Kdo ví, má úctu a obdiv k tomu, kdo nás vzdělává a vychovává.

Známe pocit, když nám něco nejde udělat nebo popsat, a pak přijde někdo, kdo to umí. To je krása; uleví se nám a zaplaví nás úcta k tomu, kdo ví nebo umí víc než my.

Podobně se s úžasem setkáváme s uměním...

Ještě ve větším úžasu stojíme nad nedohlednou krásou a dokonalým programem jednotlivostí a celku stvoření.

Nejen nad dílem Stvořitele, i u dobré práce lidské(!) přitakáme známému slovu: „Mojžíši, zuj si boty, místo, na kterém stojíš, je půda svatá“.

Uvědomujeme-li si, že v porozumění stvořenému světu známe jen trošku, že jsme pouze učedníci a začátečníci – pak nasloucháme pokorněji i slovu Božímu. Pak s očekáváním sledujeme, zda a jak se biblickému textu podaří nám sdělit něco z toho, co nás přesahuje.

Bible nás zve k porozumění největšímu. Je třeba mít na mysli, že její texty byly napsány v jiné kultuře (orientální) a v poněkud jiném způsobu myšlení než je naše. ¹⁷⁸

Biblická řeč je mnohem více poetická než naše, a tak je schopna sdělit více, než kolik zachytí naše smysly. ¹⁷⁹

dalších dveří. Otevřeme-li jedny, zase se to opakuje a tak dál a dál. Co toho ale zároveň míváme ...?

176 Rozumíte tomu, jak v drátu telefonického vedení „probíhá mnoho rozhovorů najednou“?

Rozumíte tomu, jak vedle nás telefonuje milion lidí mobilem a neskáčeme si do řeči?

Víte, jak je přirostlý nehet k horní ploše prstu a jak se přitom pohybuje? Rozumíte tomu, jak se housenka přetvoří do motýla? Některá žere jen kopřivy, jiná listy jiné rostliny, jak si namíchá barvy svých křídel? Jak motýli třetí letět přes celý kontinent?

Někdo tomu asi rozumí. My ostatní nemáme slov, jen žasneme.

V porozumění se k poznání jen blížíme. (Tajemství není něco nerozluštitelného, ale nevyčerpatelného.)

177 Není jednoduché dětem ukázat, proč stolujeme u Ježíšova Stolu. Zasluchne-li od nás dítě: „Stáváme se tím, co jíme“, nebude nás podezívat, že z něj bude brambor nebo prasátko, ale třeba se bude ptát. A nám se možná podaří vysvětlit, co tím myslíme. Ta věta platí o dobrých kamarádech, o špatných pořadech v televizi, o bulvárním tisku i o Ježíšově hostině. Ovlivňuje nás to, co přijímáme a nasáváme a vstřebáváme.

Není snadné hledat slova a obrazy tak, aby dítě pochopilo něco nového. Až dětem určitého věku můžeme pospojovat jeho dřívější zkušenosti k pochopení něčeho nového. (Třeba z čeho a jak vyrůstá ve vajíčku kuře, jak je dítě v mamince živeno krví maminky a po narození pak mateřským mlékem a péčí rodiny. Je třeba určitého umění k získání dětí pro pěkné stolování, slavení svátků, pěkné oblékání, pomáhání doma, poctivou hru...

178 My, západní lidé dnešní doby, myslíme hodně technicky, nás především zajímá jak, co a kde bylo, jak věci fungují (od dopravní nehody, funkce slinivky až po mobil). Východního člověka zajímá především smysl události.

My jsme fascinováni obrazem (nejlépe filmové kamery). Bible používá vyprávění. To zapojuje posluchače v mnohem větší míře, než dokáže obraz.

Aby orientální vypravěč umožnil pochopit smysl věci, vynechá nepodstatné věci, některé zvětší nebo si něco dokonce přidá (aby vynikl smysl!) My, západní lidé, rychle prohlásíme, že vyprávějící přehání.

Je-li na orientálním obraze vladař zobrazen dvakrát větší než jeho dvořané a otroci jsou čtyřikrát menší než vladař, pak nejde o centimetry, ale o význam osob. Je-li na obraze „vjezd do Jeruzaléma“ Ježíš mnohem větší než apoštolové a Ježíšova pravá žehnající ruka je dvakrát větší než levá, pak nám malíř nesděljuje, že byl Ježíš velikého vzrůstu a měl jednu ruku menší.

179 Z plujícího ledovce vidíme jen jeho desetinu, devět desetin je skryto našim očím pod hladinou. Významný biblista vyprávěl: „Představte si, že by Rembrandt namaloval svou matku v červených šatech. Je možné, že paní Rembrandtová při nějaké příležitosti měla na sobě červené šaty. Ale co když jeho matka nikdy žádné červené šaty na sobě neměla? Pak malíř (který důvěrně matku zná) tou červenou barvou říká něco mnohem podstatnějšího než to, co by dokázala zachytit filmová kamera.“

Texty o Ježíšově narození jsou především sdělením, kým pro nás Ježíš je, než detailním vyprávěním, co a kde se tenkrát odehrálo.

Ježíš přišel naprosto jinak než všichni vládci.¹⁸⁰
Přišel sloužit lidem.

Nepřehlédněme, že nepočítaných tisíciletí trvalo, než mohl Bůh přijít mezi nás tak, jaký je a jak přišel ... Lidé potřebovali být kultivováni, vychováni a vedeni k ocenění ušlechtilosti, aby dokázali rozpoznat pravou tvář Boha, ocenili krásu jeho jemnocitu, jeho věrnosti a milosrdenství a toužili se mu podobat. (Dlouho a dlouho měli zalíbení v krutých hrách – zábavách, veřejných popravách, mučeních a krvavých zápasech.)

Židovství a křesťanství je zvláštní a naprosto jiné než ostatní náboženství.¹⁸¹
Bůh není živěn obětmi ani našimi modlitbami. Nepotřebuje dvůr opěvující jeho skvělost, Bůh má zdravé sebevědomí. Pro sebe nechce nic. Jeho radostí je dávat.

I my se stále snažíme si jeho přízeň získávat.
Přehlízíme, jak je nám nakloněn.¹⁸²

Ježíš nepřišel v rouchu krále, velekněze ani papeže. Přišel do rodiny jako dítě odkázané na základní potřeby k životu. Za pár let už jen sloužil druhým. Nejen s tátou na stavbách.

V Bibli (která je vlastně knihovnou) jsou použity různé literární druhy: „historická vyprávění“, rodokmeny, zpěvník (sbírka žalmů), sbírky zákonů, kázání (proroků, apoštolů), povídky (Ester, Tobiáš ...) pohádková líčení (Jonáš), bajky („jak stromy volily krále“, ...), milostná poezie (Píseň Písní, ...), podobenství atd. Zpráva o stvoření světa je básnickým, úchvatným a mistrným vyprávěním kým je Bůh a svět pro člověka a jaké místo má člověk před Bohem.
Vyprávění o čtyřech selháních lidí v Gn ukazuje na základní typy hříchu – které se stále dějí.
Ježíš nese psal ústavu božského království, ale pomocí řady podobenství (modelů) o něm vypráví. Podobenství se, na rozdíl od školních definic, dobře pamatují.
Ježíš je básník, jeho vyučování může porozumět i negramotný (ženy jeho doby neuměly číst a psát).

180 Vládci se většinou prohlašovali za božstva, za jejich syny nebo jejich místopřizpůsobilé. Předváděli svou sílu, moc, drzost, převahu, oslňovali bohatstvím. Mohli cokoliv, byli naprostými suverény, jednali jako svrchovaná božstva. Na co ukázali, to bylo jejich, kdo se jim znelíbil, nebyl. Tvářili se jako dobrodinci a občas někomu milostivě projevíli svou přízeň (tak si například i nacističtí zločinci uspokojovali své svědomí). (Srov. Lk :24–27)

Stále obdivujeme mocné a slavné, a toužíme po jejich přízni.

181 Hospodin byl mnoha pohanům k smíchu – když někteří vojáci okupantských armád vstoupili do (prázdné) velesvatyně Jeruzalémského chrámu, žádnou sochu božstva nenašli. Řvali smíchy, že židovští kněží jsou podvodníci...

Když apoštol Pavel kázal v Aténách o synu božím, který se nechal ukřižovat, t'ukali si na čelo (pro Řeky a Římany byl boj ctností, pokud chlap nezvítězí musí padnout v boji).

Kdo všechno se navázal do Ježíše, že byl slaboch (i Hitler).

182 V evangeliu jsme znovu slyšeli: „... s andělem množství nebeských zástupů chválilo Boha: Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; v lidech má Bůh zalíbení.“ (Lk 2:13–14)

Jenže my tvrdošjně ve chvalozpěvu „Sláva na výsostech Bohu“ říkáme nebo zpíváme: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Dosvědčujeme své „farizejství“ – máme rádi výkon a máme se za „lidi dobré vůle“. Nejsme nadšení, že Bůh má dobrou vůli se všemi.

Bůh umí ocenit cokoliv dobrého, ale naše cena pro Boha neleží v našich dobrých skutcích.)

(Také vám k Vánocům psali, že Vám u Boha vyprošují to a ono? Nerad bych se jich dotknul, ale co tím myslíte?)

Dodneška máme s jeho neokázalostí veliké potíže, vystrkáváme jej z našeho života do kostelů a svatostánků, zahrnujeme jej zvláštní mluvou, zvláštními obřady a zvláštní parádou.¹⁸³

Když už se to stalo a Ježíš se narodil někde v chlévku,¹⁸⁴ rozplýváme se ve zbožných citech nad „chudobou Božského dítěte a Svaté Rodiny“, zpíváme, že budeme kolébat Ježíška a máme pocit, že my bychom mu ledacos do chléva (který jsme barokně vyzdobili) přinesli kdeco.

Někdo zůstal u pohádky s Ježíškem.

Někdo se vrací k Pražskému Jezulátku.¹⁸⁵

Někdo si všimne, jak je Ježíš solidární i s odstrčenými lidmi. Ten nejposlednější člověk nemusí mít před ním pocit méněcennosti. Ježíš si k nám přišel „sednout na bobek“. Přišel jako přítel a bratr. Získal si naše srdce a my jsme si jej vybrali za svůj vzor, za svého Učitele, Mistra a Pána.

Není úplně snadné přijmout do svého života Ježíše, který se dotýkal malomocných, pohanů, nestyděl se na veřejnosti za rozhovor s ženou (dokonce pochybné pověsti) a sedl si ke stolu s kolaboranty (aby se pokusil některé získat). Farizeové, natož esejci všech dob by si nikdy s „nečistými“ nezadali.

Je snazší potřást si rukou s politikem, který má figuru, umí si vybrat nejen kravatu, sportuje, je asertivní a uděluje řády, než podat ruku Rómovi, který nechodí do práce a nechá se živit společností.

Není snadné přiznat své chybujiící manželce stejnou důstojnost jako Ježíšově matce. (Panně Marii by možná pomohlo do kabátu i církevní kníže.)

Není snadné jednat s úctou s klukem, který lže a nechce přiznat pravdu.

Způsob příchodu božího syna je kulturním a náboženským šokem.

Přináší nečekaný a obrovský veliký převrat v hodnotách a přístupu k Bohu i člověku. I k sobě.

Někdo to ocení a přijme.

183 Ted' se k okuřování evangeliáře někde přidává požehnání touto knihou.

Jestli se neobrátime poctivě k pečlivému naslouchání Slovu Božímu, bude nám žehnací gesto platné jako dávné střílení hmoždířů při církevních slávách (odkoukané od světských sláv).

184 Chlév, někdy jeskyně, používaný k tomuto účelu, byl většinou vězením zvířat, jež jsou otroky člověka. Tamní pastýři nepoužívali slámu jako podestýlku, nesušili seno, nikdy nekydali hnůj. Josef se styděl, že nesehnal něco důstojnějšího, strhl plášť a Marie slehla na množství kozích a ovčích bobků.

185 Byl jsem odmala docela horlivým katolíkem a ministrantem, v kostele byla soška se základní výbavou šatiček v liturgických barvách, ale nepamatuji se, že by nás ta vosková panenka zaujala. Ferda Mravenec nás svými příběhy okouznil mnohem více. Pozdějším dětem zase učaroval krteček. Děti mají své hrdiny. Třeba se mýlím, uvidíme, jak se bude úcta k Pražskému Jezulátku vyvíjet, zatím k ní jsou děti tlačeny duchovenstvem, které to s dětmi moc neumí.

V r. 1972 jsem zažil v Krakově bohoslužbu pro menší děti, vedl ji profesor Józef Tischner významný filosof (později byl také duchovním vůdcem Solidarności). „Jeden z ministrantů (předškolní kluk) nesl velikého medvěda. „To je Bartek“, představil Tischner postavičku. Tekly mi slzy, jak uměl zaujmout a zapojit děti, jako kdysi Strýček Jedlička.

Svátek Svaté Rodiny

2019

Svátek Svaté Rodiny Sir 3:2–14 Kol 3:12–21 Mt 2:13–23 29. prosince 2019

Co dnes slavíme?

Co to znamená „svatý“?

O čem mluvíme? Co tím míníme? Jak tomu rozumíme nebo nerozumíme?

„Serafové stáli nad Panovníkem a volali jeden k druhému: `Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.´“ (Iz 6:3) ¹⁸⁶

Bůh je naprosto jiný než my ..., nesmírně nás převyšuje ... a přesto se s námi umí domluvit. Když o sobě mluví, představuje se nám v podobenstvích jako TÁTA-MÁMA, ŽENICH, MANŽEL, PŘÍTEL. Tyto modely z rodinného soužití nám umožňují Bohu porozumět. (Jen se nenechme odradit tím, že některým biblickým textům nerozumíme na první přečtení.)

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem.“ (Gn 1:27)

„Vytvořil člověka, prach ze země, a vdechl mu v chrápní dech života.“ (Gn 2:7)

Nemáme život sami od sebe, ale od Boha. ¹⁸⁷

Podobně, jako jsme závislí na slunci, tak jsme (ještě více) závislí na Bohu.

Jako rodiče pečují o malé děti, tak podobně o nás pečuje Bůh.

„Já jsem vás vyvedl z egyptské země, abych byl vaším Bohem. Buďte svatí, neboť já jsem svatý.“ (srov. Lv 11:45; 1 Petr 1:15–16)

Přátelství rodičů ovlivňuje děti, přátelství Boha nás také velice ovlivňuje.

Bůh nás zve zvláštním, důvěrným způsobem do své blízkosti, abychom jej poznávali a učili se od něj jeho ušlechtilosti.

Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás. (Srov. 1 Kor 3:17; 1 Petr 2:9)

Nazývá se naším manželem. (Srov. Iz 54:5)

A teď něco ještě neslýchanějšího: „Přebývám ve vyvýšenosti a svatosti, ale i s tím, jenž je zdeptaný a poníženého ducha ...“ (Srov. Iz 57:15) I hříšník je dítětem božím a Bůh mu nabízí pomoc. To vše jsou slova o neslýchané a strhující kráse božího přátelství k nám.

Když jsme byli malí, pozorovali jsme jednání rodičů a nechali jsme se od nich vést a vychovávat.

186 Stačí, abychom ta slova opakovali? Dělá to Bohu dobře? Dělá to dobře nám? Máme z opakování těch slov pocit, že pro Boha něco děláme? (Žije snad ze záře reflektorů a naší pochvaly?) Nespěchejme, neříkejme náboženské fráze, kterým nerozumíme.

187 „Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. Učinil to proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko. `Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme´, jak to říkají i někteří z vašich básníků: `Vždyť jsme jeho děti.´“ (Sk 17:24–28)

„Tvůrce nás rozdýchal do rytmu svého srdce,“ řekl pan profesor Jan Heller. Všimáme si, že s ním máme podobný „vkus“ (máme zalíbení v kráse, obětavosti, statečnosti, věrnosti, pečlivosti ...), toužíme po pravdě, spravedlnosti ..., vážíme si svobody ...

Bůh je skvělý „rodič“ a my už nejme malými dětmi, ale podobností způsobu dobré rodinné výchovy je srozumitelné.

Jako nás rodiče uváděli do života, tak nás i Bůh svými *micvot* (pokyny k životu) zasvěcuje do dobrého způsobu života, k soužití s druhými – aby nám spolu bylo dobře a život nás těšil.¹⁸⁸

Jako se děti, až dospějí, stávají partnery dospělých, tak my můžeme (ve svobodě) dorůstat – jednou až na úroveň Boží manželky a královny.

„Jak se to může stát?“ ptáme se s Marií (příkladnou dcerou božího lidu).

Slyšíme: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní.“ To je „technologie“, způsob božího přebývání v nás (pokud jsme otevřeni Duchu božímu).

Už před křtem jsme se „zapsali“ do vzdělávacího kurzu o božím přátelství a křtem jsme vstoupili „do Jordánu“ – do pramene živé vody, který nás omývá a udržuje v nás nový život. S ostatními učedníky Ježíše se noříme do Ducha božího. Nadechujeme Dech boží a vydechujeme lásku k Bohu a sestrám a bratrům.

„Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdo vidí mne, vidí Otce. Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky,“ (J 14:6–9) říká Ježíš učedníkům.

Vydali jsme se na cestu s ním.

Zachutnala nám záračná výživa slova Božího, zakoušíme, jak nás ovlivňuje Ježíšovo přátelství a posiluje jeho Hostina. „Vy jste moji přátelé, činíte-li to, čemu vás učím.“ (J 15:14)

Vraťme se ke Svaté Rodině.

„Mít za manžela světce (za manželku světic) a mít svaté děti – to by byl Ráj na zemi,“ pravila studentka.

Kdo měl v Ježíšově rodině hlavní slovo? Jak se spolu domlouvali?

Nehádejme, z evangelií toho lze dost vyčíst.

Kudy vede cesta k vzájemnému porozumění?

Je jen jedna pravda nebo má každý svou pravdu?

Co znamená pravda?

Ten, kdo o ni stojí, je zásadně otevřen novému poznání a novým věcem. Vydává se cestou poznávání, ověřování a přijímání nového, lepšího, přesnějšího a krásnějšího porozumění. (Ten, kdo si hraje na božstvo, nesnáší kritiku a myslí si, že už vše zná a umí.)

Prosím Vás o trpělivost, když budu záměrně mluvit o zdánlivých banalitách.

Na řešení jednoduchých věcí se učíme správnému hledání jak dojít ke správnému poznání co je pravda a co je správné.

Někdo píše pravou rukou jiný levou; co je lepší?

My píšeme zleva doprava, židé zprava doleva. Co je výhodnější?

Děcko nejprve leze. Pak jsme se učili chodit po dvou, na chůdách, jezdit na kole, plavat různými styly.¹⁸⁹

188 Slovo *svatý* je poškozené, nesrozumitelné, ztratilo původní vypovídací hodnotu. Ale slovo zasvěcení je srozumitelné. Jako rodiče žijí pro své děti, a jako někdo znalý zasvěcuje zájemce do nového poznání a umění svého oboru, tak podobně se nám zasvětil Bůh.

„*Smlouva* sama v sobě je svatá a *micvot* (nesprávně: „příkázání“) jsou svaté, spravedlivé a dobré.“ (Ř 7:12)

189 I pohybu lezení jsme se učili. Vojáci se učí plížit. Někteří ptáci a živočichové poskakují, jiní krácejí. Kůň kráčí, běží, kluše, cválá. Některá zvířata jsou mimochodníci. Jízda na koni je náročnější než na kole. Jet na

Velice mnoho jsme se naučili od druhých.

Rodina a škola nás mají učit správně, přesně a pečlivě myslet (rodiče a učitelé, kteří nekontrolují, zda děti rozumí tomu, co říkají, jsou pro děti pohromou).

I Bůh nás učí správně přemýšlet. Abychom porozuměli řádu, který vymyslel pro všechno stvoření, abychom porozuměli sobě i Bohu.¹⁹⁰

Dobré soužití mezi manžely, rodiči a dětmi, spolupracovníky, občany a státy je velikým uměním. Nikdo učený nespadol z nebe. Jako jsme se naučili mluvit a chodit, tak je třeba se učit vzájemnému porozumění a výchově dětí.

Partneři, kteří se neučí dobrému soužití, řešení sporů a hledání pravdy, rostou „jako stromy v lese“, každý prosazuje svou, každý je přesvědčený o své „pravdě“ a tak se vzájemně trápí a žijí ve stálém, život narušujícím neporozumění.

Základem příjemného soužití je dobrá vůle a vědomí, že nemám ve všem pravdu. Mám-li dostatečný motiv k pěknému soužití a stojím-li o další poznání, mám otevřenou cestu.

Ježíš nás upozornil na veliké nebezpečí naší slepoty. Vzpomínáte?: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:41)

Nevidíme si na záda, nevidíme za roh, nevidíme do svého těla (zda v něm není něco nemocného), nedokážeme sami dohlédnout nebezpečí našeho nedobrého jednání. Podceníme-li náročnost situace a přeceníme-li sami sebe, ocitáme se v ohrožení. Kdo si svou slepotu nepřipouští, řítí se do nebezpečí.

Máme prosit Boha i své blízké, aby nás upozornili na to, co sami nevidíme.

Ježíš nám radí: „Co chceš, aby druhí činili vám, činite i vy jim.“

Máme se učit, jak si spravedlivě stanovit pravidla jednání, podle kterých budeme oba jednat. Tato pravidla se nemusí podařit napoprvé, ale máme přece možnost hledat, jak sporné věci opravit (ubrat nebo zpřísnit) a své jednání vylepšit. Podmínkou je, aby každý začínal u sebe a nesnažil se manipulovat s druhým. Kdo se naučí vylepšovat malé věci, má otevřenou cestu k řešení složitějších situací.

Naslouchají-li manželé vzájemně jeden druhému, naučí-li se hledat cestu k vzájemnému porozumění a ke způsobu dobrého soužití, nechají-li si poradit, opravuje-li si každý z nich své kroky k dobrému jednání – pak jejich děti uvidí, kudy cesta k porozumění vede.

neznámém koni je náročnější než jet na vlastním. Jinak přeskakujeme potůček, jinak se skáče do dálky, jinak do velké výšky. Různé tance mají různý sled kroků, podle různého rytmu...

Naše děti se učí všechny možné výtvarné dovednosti, ale na pěkné psaní už škola nedbá, a přece je pěkné písmo velikým kulturním projevem.

Naučit se dobře padat je uměním. Kočka dopadne na zem všemi čtyřmi.

Kolik různých akrobacii existuje?

Mohli bychom mluvit o různých technikách malování, různém způsobu hraní na různé hudební nástroje (varhaník hraje rukama i nohama). Spolupráce s druhými, nejen při tanci, vyžaduje další dovednosti.

Proč o tom mluvíme? Abychom si uvědomili, že osvojení si nějaké činnosti, dovednosti vyžaduje určitou pozornost, pečlivost a vytrvalost. Děti chtějí poznávat nové, ptají se a chtějí růst. „Amen, pravím vám, jestliže se neobráte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.“ (Mt 18:3)

Naopak někdo má špatné návyky chůze, mluvení..., všelijaké zlovyky ... a nikdo mu s nimi nepomohl, nebo on sám si nechce nechat poradit. Někdo každé upozornění popuzeně pokládá za osobní útok.

190 Naši předkové nebyli církví vedeni k samostatnému přemýšlení, jen ke slepé poslušnosti vůči vrchnosti. K životu s Bohem jim bylo předhozeno jen Desatero „příkázání“, nikoliv moudrost dalších pokynů k životu.

K samostatnému jednání podle vlastní odpovědnosti, je nikdo nevedl.

Ježíš nás vyučuje, kdy je třeba *micvot* dodržovat (například pokyny ke slavení soboty) a kdy se máme zachovat podle úmyslu Zákonodárce, podle poučeného svědomí tak, abychom sloužili životu.

Tomu učila už Bible před Ježíšem (například v příběhu o Rút, kterou – přes zákaz přijímat Moábce – všichni přijali), ale „zákoníci“, lpící na liteře, moudrost boží opustili.

Samozřejmě, že každý máme začínat u sebe. V moci každého z nás je úsilí o vlastní pravdivost, dobrou vůli a velkorysost. Všimáme-li si a zakoušíme-li, že Bůh má zalíbení v nás (hříšných) lidech a přináší nám šalom, máme kde nasávat odvalu a sílu k šíření božího pokoje.

Dnešní biblické texty (o soužití s nejbližšími) předpokládají naše určité poznání slova božího a určitou pokročilost v biblickém vedení. Když nám Bůh někoho svěřuje, dodává nám k tomu patřičnou výbavu. Úctu k autoritě má předcházet spravedlivá a velkorysá služba autority tak, jak to vidíme na Bohu. Bůh si úctu nevymáhá sankcemi, umí si získávat naše srdce ...

Boží vyučování nám pomáhá i k dobrému soužití s lidmi i v širších kruzích (nejen v rodině). I dobrou rodinu může zničit něco zvenku (nemoc, nedodržení bezpečnosti – třeba v silničním provozu) nebo někdo cizí (špatný člověk, lékař, soudce, učitel, kněz, politik ...). Herodes, Kaifáš nebo Hitler se nenarodili jako zločinci. Lidé okolo nich se včas nebránili, mlčeli k jejich zlu.

Svatý Josef byl tak otevřený Bohu, že dokázal reagovat na sny od Boha a okamžitě jednat. Apoštol Pavel ve druhém čtení popisuje, jakému jednání se můžeme od Ježíše vyučit.

My sami jsme už určitou zkušenost s božím vyučováním udělali. Boží moudrostí a přátelstvím jsme ovlivňováni. To nám ukazuje, co znamenají slova: „Buďte svatí, neboť já jsem svatý,“ a jak do boží podoby s Bohem růst.

(K pokračování úvah nad „Modlitbou Páně“ se vrátím po svátcích.)

Poznámka ke svátku sv. Štěpána. ¹⁹¹

2013

Svátek Svaté Rodiny Sir 3:3–7. 14–17a Kol 3:12–21 Mt 2:13–15. 19–23 29. prosince 2013

Vánoce nám až do Zjevení Páně přinášejí řadu objevných témat. Každý rok nám rozšiřují obzor dál a dál a vybavují nás do nového roku.

Mnoho lidí porozumělo smyslu Vánoc a dívá se i za hranice své rodiny. ¹⁹²

191 Příběh Štěpána nám opět připomněl, jaké následky má zanedbání dobra – neučiníme-li to, co je v našich silách. Apoštolové nepoužili Ježíšovu výbavu k obraně proti zlu. Místo aby vzkřísili zavražděného Štěpána, sklonili hlavu. Nebyl to hřích (vědomé spáchání zla), ale zanedbání možnosti. Od té doby jsme zbaběle opovrhli možností sebeobrany a utrpení začali prohlašovat za Bohu milou oběť. (Proč si tedy ale stěžujeme na pronásledování křesťanů?)

Tak jako apoštolové neodstavili veleradu od moci, tak jsme i my (i já na tom mám svůj podíl viny) neodstavili komunistické (a jiné) zločince po našem převratu. Nejde o pomstu, ale o pojmenování zla a stavění se proti zločinnému jednání.

Svým nekonáním toho, co máme konat, hlásáme Boha mlčícího ke zlu a lhostejného k utrpení.

Co budeme dělat se svou dnešní vinou – neposkytnutím pomoci lidem utíkajícím před smrtelným válečným nebezpečím – alespoň sirotkům nebo pronásledovaným čínským křesťanům?

Naši politici té pomoci zabraňují a my mlčíme. Budeme čekat až na nové politiky z příštích voleb?

Snad jsme vděční Egyptanům za jejich přízeň prokázanou Svaté Rodině, ale pokyny jak se máme chovat k cizincům, hostům a přistěhovalcům (například Ex 22:20, 23:9), jsme k Desateru nepřipojili.

192 Držíme palce Ukrajincům, v nepohodě už dlouho demonstrují. Kéž by se jim něco podařilo.

Obdivujeme děvčata z Pussy Riot; nemyslí jen na svou svobodu, hned po propuštění založila společnost na pomoc vězňům. Mnoho lidí podporuje „Adopci na dálku“, koupilo chudým kozu nebo hejno slepic. Před pár dny jsem si vzpomněl (už jsem to měl úplně pozapomenuté), jak jsme za komunistů těžko – přes jejich odpor –

Rodina je základem každé kulturní společnosti. V židovství a křesťanství má každý člen v rodině jedinečné místo. Svatou rodinu jsme povýšili na oltář, ale oltář zůstal našim rodinám nedosažitelný. K oltáři donedávna mohl přistupovat jen ten, kdo rodinu opustil – jen syn, který se stal knězem. Oltář se tak stal svatějším než rodina.

Jak to bylo ve Svaté rodině? Moc ji za rodinu nepovažujeme (ne mladá paní, snoubenec a pěstoun). Z dnešního čtení je opět vidět, jak byl Josef rozhodný. Nebyl v rodině jen do počtu nebo pouhým zdrojem příjmů.

Asi pro něj – muže tehdejší doby – bylo dobrou zkušeností, že s jeho manželkou přímo jednal Bůh. Viděl, že žena je pro Boha rovnocenným partnerem. To bylo pro tehdejší mínění převratné.

Jakou zkušenost asi Ježíš se svými rodiči udělal?

Kdybychom se ho zeptali: „Kdo měl u vás rozhodující slovo? Táta nebo máma?“ Co by nám asi řekl?

Myslím si, že by odpověděl: „Oba byli velice pozorní vůči Bohu.“

A nemínil tím jen ta mimořádná setkání s božími posly a vzkazy.

Zřejmě Ježíšovi rodiče respektovali jeden druhého a nikdo z nich neměl zapotřebí se pokoušet ovládat druhého.

S Božím slovem se setkávali v synagóze. (Nevím, jaké místo měly tenkrát ženy v synagóze. Víte to někdo?) Přinejmenším Josef mohl doma opakovat texty Písma, které se v synagóze četly (lidé měli tenkrát cvičenou paměť k memorování) a pak si je mohli promýšlet. Nemyslím si, že Marie jen poslouchala.

Později se jim dostalo vyučování od jejich syna. Ježíš měl na co navázat, jeho rodiče byli dobrými žáky Mojžíšovými.

Toto vše je důležité pro naše rodiny i pro rodinu církve.

Ve fungujících rodinách (i nekostelových) se manželé shodnou na podstatných věcech.

My máme obrovskou výhodu božího vyučování. Boží program s rodinou je geniální, nikdo dosud nevymyslel nic lepšího.

Všimněme si rozdílu mezi Ježíšem a apoštolem Pavlem.

Pavel zřejmě vyrostl v přísné farizejské rodině a sám nebyl ženatý. Nemohl dosáhnout Ježíšovy úrovně. Ježíš doma zažil tak krásné vztahy, že mohl pak říci: „V našem společenství (v církvi) bude platit „buď vůle Tvá“, ale mezi námi nebude žádné povyšování. Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem.“¹⁹³

S ženami Ježíš jednal naprosto převratně.

Kdybychom z toho všeho včas udělali patřičné závěry, dávno by ženy neměly ve společnosti ani v církvi podřadné místo. (A machové by se dnes nemuseli bát feminismu, nebyl by se zrodil.)

posílali do Afriky balíčky.

193 K Ježíšovi přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny, klaněla se mu a chtěla ho o něco požádat. On jí řekl: "Co chceš?" Řekla: "Ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici ve tvém království."

Ježíš však odpověděl: "Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já mám pít?" Řekli mu: "Můžeme."

Praví jim: "Můj kalich budete pít, ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec."

Když to uslyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na oba bratry.

Ale Ježíš si je zavolal a řekl: "Víte, že vládcové panují na národy a velící je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé." (Mt 20:20–28)

Stále se potřebujeme vracet k Ježíšovým plánům s rodinou. Rodina má nezastupitelné místo i v církvi a navíc podle modelu rodiny Ježíš naplánoval církev.

Církev i rodina stojí na službě druhým. Ten, kdo slouží druhým – ať slouží malým dětem nebo zesláblým rodičům – je největší. Většina lidí si může projít všemi fázemi života a služby. Má se naučit dávat i přijímat, sloužit a nechat si posloužit. Jeden bez druhého se neobejdeme. Láska, úcta a poslušnost jsou ctnostmi pro každého.

Ke křesťanskému manželství nestačí, aby oba byli pokřtěni a měli svatbu v kostele. Křesťanské manželství nastává mezi těmi, kteří Krista přijali za osobního Přítele, Mistra, Učitele, Pána a Supervizora.

Dodneška tvrdě doplácíme na to, že církev opustila Ježíšův model a přestavěla se podle modelu pohanského byzantského císařského dvora. Každou chvíli někdo nevzdělaný na obhajobu té hrůzy tvrdí: „V církvi není žádná demokracie“. Neví, co říká, v řádech zůstalo mnoho z původní „demokracie“.

Navíc v církvi má být mnohem větší úroveň než v demokratické společnosti. Jednak církev přijala teokracii a mezi sebou jsme všichni dětmi božími.¹⁹⁴

V rodině má každý své místo, svou úlohu, svou práci a své jedinečné obdarování. V rodině jsou malé děti a staří, kterým slouží druzí. Každý prochází z dětství k dospělosti. Každý se stále učíme novým rolím, v dobré rodině se dospělí učí být dobrou tchyní, tchánem, prarodičem a praprarodičem. Táta dovede předat veslo synovi a zeťovi, matka dceři a snaše. Děti mají úctu ke svým starým rodičům, i když jim měkne mozek.

Mnoho lidí ve stáří opět zažije svou odkázanost na druhé, aby se každý připravil na nové obdarování druhými v nebi. Tam nebude 300 Svatých Otců a nespočetné množství dalších duchovních otců a matek představených, spousty prelátů, monsignorů, kanovníků a dalších hodností – všichni budou jedno v Kristu. To se máme učit už tady.

O soužití v rodině mluvíme často.

Není náhodou, že psychologii a psychologické poradny pro rodiny vybudovali především laici. Taktéž Manželská setkání jako nový typ duchovních cvičení a spirituality pro 21. století je prací laiků.

Ale všimněme si při dnešním svátku Svaté rodiny jako modelu pro církev.

Místo toho, abychom odkoukali něco ze Svaté rodiny, přijali jsme mnoho zlovyků z pohanských královských dvorů.¹⁹⁵

194 Nedávejte si říkat `Mistře`: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratří. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec`: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učitelí`: váš učitel je jeden, Kristus. Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen. (Mt 23:8–12)

Lovíci smečku řídí vůdce, stádo vede nejvyšší postavený jedinec. Církev není vojenskou jednotkou ani hasičským družstvem – tam se velí.

195 Jedno naše kníže kněžské před časem nadšeně vyprávělo, jak při královském pohřbu není otevřena hrobka, dokud arcibiskup, který vede pohřeb, nepřestane uvádět tituly panovníka a neřekne nakonec jen křestní jméno zesnulého. Každý žid, bohatý i chudý, je pohřben v prostém rubáši. Generál izraelské armády má stejně jednoduchý náhrobek jako prostý vojín. Ale rakev a náhrobek biskupa vypadá jinak než rakev a náhrobek bezdomovce.

V Ježíšově rodině (v církvi) má dávat přednost jeden druhému, každý má tak velké postavení, že nemá zapotřebí šplhat po nějakém hierarchickém žebříku nebo si osobovat vládu nad druhými. Každý dostal jedinečné dary, potřebné ke službě celku.

Jeden zahraniční řeholní kněz nedávno líčil, jak se chvěje, když on svolává Boha na oltář. Byl jsem překvapen, jak jsou tamní bohoslovci vzděláváni. Ten kněz ještě nedošel k pokoncilní teologii bohoslužby, která říká, že při liturgii slaví celé shromáždění – v čele s tím, kdo shromáždění předsedá. Předkoncilní teologie říkala, že liturgii slouží kněz a lidé jsou pozváni, aby bohoslužbu slyšeli.¹⁹⁶

Ježíš nám svou Hostinu neodkázal proto, aby se uprostřed nás objevoval a my se mu mohli klanět. Nikdy neřekl: „Klanějte se mi“. (Neznamená to, že se mu nesmíme klanět.) Ježíš jde dál. Záměrem jeho Hostiny je naše sjednocení s ním, s Otcem a nás – všech jeho bratří.

Žádný kněz ani biskup nemůže říci: „Bože, ať tvůj svatý Duch promění tyto lidi na Nové Ježíšovo tělo vydávající se na záchranu dnešního světa. To by byla manipulace a ta je zakázaná. Každý z nás smíme a máme říci: „Bože, prosíme tě, proměň i mě na Nové Ježíšovo tělo. Nabízím se Ti k službám.“

Vrcholem Večeře Páně není „proměňování“, ale sjednocení – communio.

Zatarasili jsme Bohu cestu k nám samotným.

I v nevěřící rodině si maminka nebo táta nikdy nedává jídlo nejprve na svůj talíř, ale až nakonec. Naše liturgické předpisy říkají, nejdřív přijímá Tělo a Krev Páně hierarcha – ten, který předsedá liturgii, až pak se ostatním podává jen Tělo Páně.¹⁹⁷

Židovská Synagoga (Církev) dodneška nemá hierarchii. A žije!

Při synagogální bohoslužbě se všem sedmi „lektorům“, kteří čtou z Písma, říká chatan – ženich (rozuměj ženich Tóry). Židé vědí, že jsou snoubenkou Hospodina.

My jsme si pohansky svou církevní šlechtu vytvořili.

U nás se mnoho nemluví, že každý pokřtěný patří do množiny Ježíšovy nevěsty. Kdybychom si toho byli vědomi, kdybychom to přijali, pak by žádná hierarchie neměla smysl. Platilo by Ježíšovo: „Vy všichni jste bratři (a sestry)“. (Srov. Mt 23:8)¹⁹⁸

Nám jsou přednější církevní dobové rubriky a předpisy než poslušnost Ježíšovi.

Čtyřicet let se při liturgii zdravíme „Pozdravením pokoje“. S jakým užitkem? Do jaké míry bereme vážně Ježíšovo slovo a jeho blahoslavenství: „Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími“? Kde je výsledek? Jaký užitek přinášíme?

196 Po dlouhá staletí ani nevadilo, že lidé latinským slovům nerozuměli. Když se církev na 2. vatikánském koncilu začala probouzet ze staletého spánku jako Šípková Růženka, nekála se za to, o co lidi ošídila. Vrcholem mše pro nás není proměnění chleba a vína.

197 Po staletí přijímal kněz první a zároveň poslední – ale to se už díky Bohu změnilo, lidé už přijímají Ježíšovo pozvání k jeho Stolu. Nám ale zůstal starý předpis a ten je víc než logika věci. Litera je důležitá, Ježíšův úmysl nás nezajímá nebo se ho bojíme.

198 První církev neznala kněze. „Jediným veleknězem je Ježíš“, říká list Židům. Prvotní církev měla presbytery – „starší“ (rozuměj bratry) a měla biskupy. Biskup je dohlížitel, má bdít nad tím, aby nikomu nic nechybělo. Izrael znal „starší“ (Mojžíš si vybral 70 starších). Starší syn zastupuje otce. Zastává třeba jeho práci, když táty není. Rodina mu ale neříká „otče“ a nechodí spát k mamince do ložnice. Totéž je se sestrou, která zastupuje maminku.

Řada biskupů se určitě s arcibiskupem Bezákem při liturgii pozdravovala „Pozdravením pokoje“. Určitě spolu stolovali při Večeři Páně. Jak to, že se nikdo svého bratra, spolu-apoštola Róberta nezastal?

Je to všechno v kostele jen taková hra? Nepůsobíme pohoršení?

V civilním životě si přece vážíme bratrství a pěstujeme si odvahu k zastávání se druhých. V církvi to neplatí?

Totalita vzbuzuje strach, aby mohla ovládat. Dobře si to pamatujeme. Dodneška jsme se nenarovnali jako občané, mnoho lidí nadává jen postranně.

Umíme říkat, že v Písmu se mnohokrát říká: „Neboj se“. Ale ještě jsme se nenarovnali. O strachu v církvi se nemluví – ze strachu. Copak máme mezi sebou Herodesa?

Josef ochránil malého Ježíše a svou manželku před Herodem. Mesiáše zlikvidovali až jeho bratři.

Před měsícem nám Adventní čtení znovu připomnělo trvalou výzvu Jana Předchůdce Páně:

„Udělejte v sobě Bohu cestu.“

Naše předpisy, naše myšlení, náš strach a kdoví co všechno jsme si v sobě navršili jako barikádu, přes kterou se k nám – do našeho srdce Bůh nemůže dostat.

Jak by z nás mohl zbudovat svou rodinu?

2010

Svátek Svaté Rodiny Sir 3:3–7. 14–17a Kol 3:12–21 Mt 2:13–15. 19–23 26. prosince 2010

Bůh je svatý, naprosto nás převyšuje.

Pohané mluví o svatých věcech vyhrazených božstvům.

Bůh se zasvětil nám.

Někdo, kdo je setkáním s Bohem ovlivněn, kdo mu přitaká, přidává se k němu, chce s ním spolupracovat, takový mu možná zasvětit svůj život. Proto se o pokřtěných mluví jako o svatých – zasvěcených.

Mluvili jsme o kvasu – je oddělen pro větší „spolupráci“ s pekařem než ostatní těsto.

Každý člověk je božím dítětem, ale mnohé děti své rodiče neznají.

Bůh se k nám hlásí a Ježíš nám ukazuje, jak se v boží rodině jedná.

Kdyby se nás někdo zeptal, čeho si nejvíce ceníme, možná by ledaskdo z nás řekl: „To, že smím patřit do Svaté rodiny“.

Soužití v ní obnáší určitou úroveň jednání. Vyžaduje to jistou námahu, ale nelitujeme.

Texty dnešního svátku mluví o rodině.

Naše rodina může a má být součástí, podmnožinou Boží rodiny.

Ježíš zná Boha a zná soužití v lidské rodině. Nechce po nás, abychom létali, ale spravedlivě chodili po zemi – vážili si i pozemských hodnot a vztahů.

Dodneška nám otvírají oči Jákobova slova: „Na tomto místě byl Bůh a já. A já jsem to nevěděl.“

Nebo Hospodinova slova u Mojžíše: „Mojžíši, zuj se, místo, kde stojíš, je půda svatá.“

A pak: „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu ... Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí.“

Oproti zbožným pohanům máme výhodu a „ulehčenou práci“, víme, že není třeba Boha nějakým způsobem zaujmout. Bůh stojí před branami našeho srdce.

V nás, ve mně a uprostřed nás, chce přebývat Bůh.

Nejsem bohem a celý život mi nebude stačit na úplné vyladění se na vlnu boží. Ale ta námaha má smysl.¹⁹⁹

Už v Hebrejské bibli („starém zákoně“) je řada dojemných textů, které nám sdělují, že o nás Bůh pečuje víc než otec a matka o své dítě.

Ježíš se věnuje lidem, myje nám nohy, prohlašuje o nás, že jsme jeho nejbližší rodinou a jeho přáteli.

Říká: „Mám tě rád. Zvu tě k Hostině.“²⁰⁰

Kdo tomu porozumí, je navždy poznamenán, ví o své ceně před Bohem, zakusil, že něco znamená, byl jednou pro vždy obdarován přátelstvím.

Víme, že milovat Boha a nezajímat se o svět, by bylo míjením se s Bohem.

Bůh má úctu ke všemu, co vyšlo z jeho srdce a jeho ruky, má úctu ke všemu, co dobrého vychází z lidských srdcí a rukou (jsme jeho dílem a smíme a máme s ním spolupracovat, jsme jeho prodlouženou rukou).

Martin Buber ve svých vyprávěních o chasidech vypráví: Učedník se ptal svého rebeho, jak sloužit Bohu. Ten jej poslal za rabim Abrahámem Chajimem, pokládaným za svatého. Chajim byl hostinským. Učedník se na měsíc ubytoval v jeho hostinci, ale nic zvláštního na rabim neviděl. Předposlední den se zoufale Chajima ptal, co pokládá za nejdůležitější. „Dbám na to, aby bylo dobře umyté nádobí. Snažím se, aby se hostům dostalo, co jim náleží.“

„A to je všechno?“ zeptal se nevěřícně student.

„To je všechno.“ odpověděl s úsměvem hostinský.

Někdo může být pedant a o vztahy s lidmi mu vůbec nejde.

Někdo je štědrý ze své velkorysosti.

Někdo pro chválu druhých.

Někdo je nadšen z velkorysosti Boží...

Trhovce řekl synovi: „Navážíš do sáčků po kile švestek a do každého šest švestek přidáš.“

Bůh slouží nám: „Pro sebe nic nepotřebuji,“ a s úsměvem nám ukazuje na naše bližní, kterým také slouží. Kdo chce chodit s Bohem, nenechá jej pracovat, sloužit samotného.

Svět je místo svaté, vyšel ze Stvořitelovy ruky.

Ježíš nejen novým způsobem posvětil svět a lidský život. Přišel uzdravovat naše nezdravé představy: o Bohu, světu, práci, vznešenosti, smyslu života, o pravé důstojnosti, modlitbě, bohoslužbě, zbožnosti.

To, co děláme pro kohokoliv, může být zároveň službou boží věci. Můžeme být spolupracovníky Boha.

199 Adventní program („obracení se“ a „příprava cesty Bohu“, aby se k nám mohl dostat a mohl se se mnou setkat) je pro nás jako každodenní hygiena.

200 Ježíš zve každého do své rodiny. Nikdo nejsme sami.

Domov není jen místo, není jen uspořádáním věcí. Domov je místem, kde se na nás někdo těší, čeká nás. Doma jsme rádi viděni, doma nám věří, přejí nám, podporují nás, doma máme své místo u rodinného stolu, doma nám nikdo neobsadí naši postel. Doma nás nesoudí jen podle našich chyb.

Ježíšova nejčastější otázka je: „Jak se máš? Jsi rád na světě? Chybí ti něco? Co pro tebe mohu udělat?“ K umění modlitby patří slyšet tyto otázky každý den.

Ježíš nás zve ke svému Stolu jako své přátele. (Můžeme pochopit, co znamenalo a znamená mytí nohou. A co znamená jeho Hostina, a k čemu nám má sloužit.)

Není úplně podle našeho zbožného vkusu, že boží syn přišel jako Josef Novák („Ježíš syn Josefův“ neznělo nijak výjimečně), bráníme mu, aby nám (nebo někomu, koho pokládáme za méně významného než sebe) dal přednost ve dveřích, nedovolili bychom mu, aby nám vyčistil boty, natož umyl auto. (Zkusme si představit, že by se o něco takového pokusil prezident, biskup nebo papež.)

Pozoruhodná jsou slova Ježíše Siracha: péče o staré lidi a úcta má tak velikou hodnotu, že před Bohem vyvažují naše hříchy!!

Dát do pořádku pokakanou babičku není v naší kultuře už nic ponižujícího, a přesto to není úplná samozřejmost.

Ježíš nesloužil druhým pro zásluhy nebo odměnu, ale „jen tak“, zná pravou hodnotu věcí. Jako malý kluk jsem někdy říkal: „Bože, nic za to nechci.“ (Tím se, prosím vás, nechci vydávat za kdovíjak ušlechtilého.)

Tím vším neříkáme, že služba druhým a nezištnost ve vztahu k Bohu se vyskytuje jen u křesťanů.²⁰¹

Jen si potřebujeme hlídat své představy o tom, co je a co není vznešené v očích božích. A stále si ladit svůj životní tón podle tónu Ježíšova.²⁰²

Od Ježíše máme co odkoukávat, od něj se můžeme přiučit něco z jeho šlechtictví ducha. Ježíš jako malý kluk také ledacos odkoukal od svých rodičů. Rodina pro něj byla velikým bohatstvím.

201 Mám rád modlitbu jedné mohamedánské poustevnice:
„Bože, sloužím-li ti pro naději, že vstoupím do ráje – zakaž mi tam vstoupit.
Sloužím-li ti ze strachu před peklem, uvrhni mě do plamenů jeho ohně.
Ale sloužím-li ti pro tebe sama, neodmítni mě, abych mohla patřit na tvou Tvář.“

202 II. vatikánský koncil změnil obřady svátostí (církve má ve své ústavě, že je „stále se reformující“). V r. 1974 jsem byl u „posledního pomazání“ své tety. Umírala na rakovinu ve 46 letech, měla tři děti. Pan farář přišel „v plné polní“, v modlitbách především znovu a znovu opakoval prosby za odpuštění pro tuto hříšnici. Krajně se mi ten obřad nelíbil, teta byla hodná a obětavá, mimo jiné třem starým lidem nemocným rakovinou dosloužila k smrti.

Jak jsem byl rád, když se pak obřad změnil. Dnes se všechny svátosti slaví. Už neudílíme „posledního pomazání“, ale slavíme „svátost nemocných“ a umírajícího ubezpečujeme o Boží přízni, slavíme s ním Večeři Páně, nebo alespoň přinášíme Tělo Páně jako Nebeský pokrm na cestu, a svěřujeme jej Boží náruči.

Nejvíce se povedla svatba. Při dnešním svatebním obřadu už žena neslibuje manželovi úctu a poslušnost, ale nejdříve se ženich odevzdává nevěstě a přijímá ji za manželku.

Svátost smíření by potřebovala dotáhnout.

Ale bohužel ordinace služebného kněžstva (svěcení kněží) zůstalo trčet ve středověku.

Nám zůstal mustr kněžského svěcení ze středověkých rituálů u císařského dvora.

Biskup sedí na trůnu (jako císař na koni uprostřed pěšáků), svěcenec klečí před světitelem se sepnutýma rukama a světitel jeho ruce bere do svých a ptá se: „Slibuješ mně a mým nástupcům úctu a poslušnost?“

Takovýmto obřadem slibovali vazalové věrnost a poslušnost svému králi.

Ježíš nejprve umyl svým apoštolům nohy, pak je pozval ke královské hostině (už od Sinaje jsme královským kněžstvem) svého Stolu. A pak teprve je poslal „s umyvadlem a ručníkem“, aby sloužili druhým.

Líbilo by se mi, kdyby biskup svěcencům nejprve umyl nohy, pak je obejmul se slovy: „Bratře, přijímám tě mezi nejbližší Ježíšovy spolupracovníky. Slibuji ti, že budu vždy hájit tvou čest a tvou svobodu.“

A při slavení Večeře Páně by nejprve obsloužil novosvěcence Tělem a Krví Páně (pak ostatní přítomné a nakonec by přijímal sám. Pak by mohl odcitovat Ježíšova slova: „Jestliže já, váš Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.

Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.“ (J 13:14–17)

V Ježíšově duchu by pak biskup svěcence vyslal k jejich službě.

Škoda, že v Římě obřad svěcení kněžstva, třeba v „roku kněží“, nezměnili.

Oběti v chrámě zanikly (ani nevím, jak by si židé představovali jejich znovuoobnovení). K největší oslavě Boha Ježíš použil rodinnou slavnost (při každé šábessové večeři jeho táta děkoval nad chlebem a vínem, asi třicetkrát Ježíš pozoroval Josefa při slavení velikonoční hostiny), povýšil ji na novou úroveň a v rodině ji ponechal. (Večeře Páně je rodinnou slavností božích dětí.)

Nemáme co vylepšovat, není co vylepšovat. Nic krásnějšího nevymyslíme.

A každá slavnost stojí na předešlé práci. Lenoši a zbabělci nemají co slavit.

Práce v rodině, pro rodinu, pro kteréhokoliv člena boží rodiny je základem všeho. I Ježíš službu komukoliv přijal a povýšil na rovnocennou službě Bohu.

Kdo by odděloval úctu k Bohu od úcty ke světu, míjel by se s Ježíšem.

Před Bohem se skláníme.

Člověku sloužíme.

Bohu sloužit nemůžeme, nemáme čím.

Člověku se klanět nelze.

Hrbit se před člověkem je slabost.

Zotročovat druhého, povyšovat se nad druhého, je hříchem.

Manipulovat s člověkem i s Bohem je hřích.

Sloužit potřebnému je ctností.

2007

Svátek Svaté rodiny Sir 3:3–17a Kol 3:12–21 Mt 2:13–23 30. prosince 2007

Nejdříve dodatečně něco přidám k „Poznámkám 4. neděle adventní“. O Josefovi a „o královské roli a umění prohrávat“.

Říkali jsme si, co představuje Josefova „spravedlnost“. Jak Josef pečlivě hledal, aby Marii neublížil, když zjistil, že je v jiném stavu.

*Kamarád mně vyprávěl o svém dědečkovi, který pro něj mnoho znamenal a znamená.*²⁰³

Dnes budu k úryvku evangelia mluvit spíše obecně. (Vlastní text evangelia je opravdu pozoruhodný, ukazuje na citlivost Josefa k Božím pokynům a jeho vysokou úroveň. Pracovat dobře se sny od Boha dokáže jen ten, který už zná boží názory a necpe k výkladu snů kdeco.)

Na Boží Hod jsme uvažovali o výchově Ježíšově.

Říkali jsme si, že častokrát oslavujeme a zdůrazňujeme na P. Marii a sv. Josefu to, o čem nejsou v Písmu vůbec žádné zmínky. Dovoláváme se něčeho, co je často výsledkem našich představ, ale opomíjíme skutečnou velikost Ježíšových rodičů.

Mariinou zásluhou bylo, že byla dobrou matkou a Josefovou zásluhou, že byl Ježíšovi skvělým tátou.

My jsme zvyklí všechno strkat na Pána Boha, myslíme si, že Maria všechno dostala od Boha.

Vymysleli jsme si, že se P. Maria za nás jednou přimluví, aby nás Bůh pustil do nebe. Svatí naopak

203 Jeden tesař, otec tří dětí, narukoval na frontu první světové války. Za několik měsíců mu umřela žena.

O jeho děti se začala pečlivě starat sestra nebožky. Vzal si ji za manželku.

Když se vrátil domů, jeho nová žena měla malého chlapečka (s někým jiným)...

Prohlásil: „S pomocí boží ho taky užíváme“.

S druhou ženou měl pak osm vlastních dětí.

Na hypotéku koupil statek. Aby splatil dluhy, vedle práce na poli si založil školky s lesními stromky. Byl to statečný, pracovitý, poctivý a velice dobrý člověk.

řeknou: „Kdepak, nebudeme si snižovat úroveň nebe. Jen ať se každý poctivě naučí to, co jsme dokázali zvládnout i my.“

Maria a pak i Josef se poctivě připravovali na své rodičovství, aby dobře vedli svého syna k pěknému lidství a nezanedbali nic ve výchově.²⁰⁴

Stejně poctivě **promýšleli, jak povedou Ježíše k Bohu**. To se ví, že kluk nezačal druhý den, co ho přivezli z porodnice odříkávat „Otčenáš“.

Opět řeknu – nic ve výchově syna (ani v sebevýchově) nepodcenili.

Máma má nezastupitelný úkol v náboženské výchově. A i táta má nezastupitelný úkol v náboženské výchově!

Muž i žena přistupují k Bohu každý z „jiné strany“. Doplnují tak jeden druhému pohled na boží přátelství a později zvou děti, aby se „podívaly“ na Boha z jejich místa, mají děti upozorňovat na projevy Boží přízně. Potřebují se naučit dětem sdělit, jaká pravidla Boží přátelství nese a jak lze s Bohem komunikovat.

O Josefovi a Marii jsou v evangeliích jen malé zmínky, ale zato velice významné. Vážme si jich, promýšlejme je.

Už jsem se zmínil, že Ježíšovi rodiče byli velice pozorní k božím projevům, nejen k Božím slovům. (Kdysi jsme si říkali o pravidlech Boží komunikace skrze posly Boží.)

To, že Josef porozuměl správně snu a dobře a rychle zareagoval, svědčí o jeho vysoké duchovní úrovni. Správným vyhodnocením snu a svou rozhodností zachránil kloučkovi život.²⁰⁵

I nám Bůh svěřuje to nejvzácnější co má – děti.

A i nám Bůh nabízí cenné informace pro nás a pro naše děti. I nám chce pomáhat a zachraňovat nás.

I k nám se dostala zpráva o nabídce Božího přátelství, a my máme své děti k této nabídce dovést a ukázat jim, jak nám boží přátelství funguje a co nám přináší.

204 Maria se poctivě připravovala na své mateřství (nemáme nikde ověřeno, že by chtěla být svobodná, to u Židů nebylo zvykem) a zřejmě si jako mnoho židovských děvčat přála, kdyby se jí narodil Mesiáš. (Už malé holčičky si hrají na mámu.)

A od začátku těhotenství zřejmě mnoho přemýšlela, co je třeba k výchově Mesiáše. Co je třeba, aby ze syna byl pořádný mužský a dobrý král.

Nevzdychala jen zbožně při modlitbách, ale také si všímala výchovy jinde. Určitě měla řadu věcí promyšlených.

Právě pro to všechno jí byl svěřen Mesiáš do výchovy. (Srov. Lk 8:19–21; Lk 11:27–28)

Kdyby Marie žila v běžném manželství, byla by dobrou matkou.

Ty malinkaté zmínky o ní v evangeliu jsou velice závažné a ukazují ji (i Josefa) v dobrém světle.

Marii anděl neřekl, jak má kloučka vychovávat, aby z něj byl dobrý člověk a statečný a přitom jemný muž. To vše si musela najít a promyslet sama.

No, ne jen sama, ale s Josefem. A spolupracovat na výchově s druhým vyžaduje veliké umění spolupráce. (Řada manželství se dokonce pro neshody při výchově dětí rozpadne. Známe to: „Špatně jsi je vychovala ...“)

Maria a Josef se velice snažili, nic nepodcenili – proto jim byla výchova Mesiáše svěřena.

Na každém člověku záleží, jak bude a zda bude vychovávat děti lépe, než jeho rodiče.

My dnes máme spoustu dobrých knih o výchově dětí. Máme mnohem větší možnosti se vzdělat, než měla kterákoliv generace rodičů před námi.

I pro toho, kdo má děti odrostlé, je přínosem číst si něco moudrého o výchově dětí. Přispívá to k naší sebevýchově a moudrosti a hodí se nám to pro nebeský pobyt (i když „tam“ už další děti zřejmě mít nebudeme).

To, v čem nám Bůh nabízí pomoc, si nemůžeme obstarat nebo si nahradit sami.

Ale potřebujeme také vědět, že to, co má být naším podílem práce, naším rozhodováním, to za nás nikdo dělat nebude – ani Bůh.

205 Představte si, že máte sen, nemávnete nad ním rukou, vzbudíte manželku: „Běž balit, já jdu sedlat, skočím k sousedovi (třeba jej poprosit, aby dořešil zrušení nedodělané zakázky Josefovy stavební firmy)...

Pokud se Josef s Marií nepohádali, pak to svědčí o jejich vysoké úrovni, i duchovní – uvěřit pokynu ve snu (pověřiví rozhodně nebyli a nehledali si každé ráno ve snáři).

Ukázat dětem cestu k Bohu je přinejmenším tak důležité, jako to ostatní, co je učíme.

Po sv. Štěpánu mi napsala jedna paní:

„Na Štědrý den jsi hned na začátku mše řekl, že od té doby, co přišel Ježíš na svět, už nic není stejné a už nikdy nebude stejné jako předtím.

Čekala jsem celou mši, kdy se k tomu vrátíš a byla jsem zklamaná, že jsi k tomu už nic neřekl.

Přemýšlela jsem o tom a vlastně o tom přemýšlím ještě stále. Co se změnilo, nebo v čem by byl můj život jiný, kdyby se Ježíš ještě nenarodil?

Opravdu nevím a obávám se, že by jiný nebyl.

Jo, uvědomuji si dosah toho, kým je a co udělal, ale život člověka mění „jenom“ v tom, že mu něco otevírá k chápání a otevírá obzory, ale mění to nějak život, konkrétně můj život?

Mění se způsob víry, ale marně přemýšlím, co ještě.

Necítím se spasená, spíš ztracená, ale to už s tím nesouvisí.“

Tu paní chválím, že klade otázky. A že se nábožensky „nenatřásá“, netváří se jako by všechno věděla. Je poctivá!

Ale v kostele o tom všem často mluvíme.

Přece si například říkáme, kdo je spasený (odhlížím od zastaralého výrazu).

Zachráněný je ten, kdo ví, že může Bohu důvěřovat víc než sobě a kdo na Boží rady dá.

Jak to, že nejsme schopni odpověď vysypat z rukávu? Co kdyby se nás někdo zeptal? Třeba naše děcko?

Jak jsme bez toho poznání schopni se učit žít své přátelství s Bohem? (Zpovídáme se z kdečeho, ale ne z ignorace k Božím slovům.)

Je to tím, že nepokládáme poznání o božím přátelství za něco cenného?

Nebo je možné, že já v kostele špatně učím!

Chci se s vámi domluvit. Možná bych měl vždy v neděli položit pár otázek, zda jste všemu rozuměli. Někteří mí kolegové to tak dělají.

Nejde o zkoušení. Ale jsme vzájemně odpovědní za slovo Boží. Já za to, jak a kolik toho vysvětlím, a my všichni (i vy), co s tím uděláme, jak to vše přijmeme do svého života a Ježíšova programu ve světě.

Opakovaně si spolu říkáme, že si nejprve každý potřebujeme ujasnit, jak to s Bohem je a proč do kostela chodíme.

Pak máme s Bohem uzavřít poctivou dohodu.

Do té doby nemáme klást další nepodstatné otázky. To zamilování, neukázněná a přelétaví jsou netrpěliví, jsou splašení, ale daleko nedojdou.

Znám řadu lidí, kteří ve svém neklidu hledají chaoticky nové a nové informace, další modlitbičky a zbožná prohlášení.²⁰⁶ Ale jejich vztah k Bohu je bez pořádných základů.²⁰⁷

206 Kolikrát jsme uvažovali o důležitosti prvních kroků:

1. Nejprve si zkontrolovat své myšlení.
2. Zjistit, nakolik je Bible hodnověrná.
3. Provéřit si, kdo je tesař z Nazareta. (Podvodník, blázen nebo má pravdu. On sám nás učí, abychom se neptali, kdo „to a to“ řekl, ale zda je „to“ pravda.)

207 Každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nespadol, neboť měl základy

Máme promyslet třeba poctivost Prologu Janova evangelia (to nevadí, že třeba hned všemu úplně nerozumím.) A pak se třeba touto cestou, pokud se mi zdá poctivá, vydat. Také jsme svěřili třeba na léta svůj život rodičům, škole, učiteli, lékaři, partnerovi. Časem jsme se něco naučili, možná je i přerostli, ale je-li někdo přelétavý jako motýl, těžko se někam dostane. Lépe je vykopat jednu hlubokou studnu než řadu mělkých.

Přidám konkrétní příklad pro setkávání s Bohem (1. stupeň v modlitbě).

Rodiče s dětmi určitého věku večerí. Po večeri řekne tatínek:

„Za co Bohu poděkujeme?

Co kdybychom řekli, Bože my si tě vážíme...“

Ale nebudeme spěchat. Nesmíme říkat laciná slova. Za co si Boha vážíme?

Boha nevidíme a neslyšíme jeho hlas, tak co kdybychom si dnes zkusili říci, za co si vážíme naši maminky?“ (Sám jim pomůže objevovat, co je na jejich mamince cenné a jedinečné. Každá generace dětí bere za samozřejmost, to co doma dostávají. Neboť, co pamatují, vždy o ně rodiče pečovali.)

První den tedy poděkují za maminku.

Druhý den řekne maminka: „Čeho si vážíme na tatínkovi...“

Třetí den: „Proč si vážíme dědečka a babičky...“

Čtvrtý den: „Čeho si vážíme u druhého dědy a babičky...“

Pátý den budou rodiče vyprávět, proč si oni váží Boha, za co.

Šestý den zkusí děti říci, čeho si všimli z Božího přátelství.

A jestli sedmý den všichni řeknou: „Bože, my si tě vážíme“. Pak jejich slova budou mít jinou váhu, než kdyby je vyslovili hned první den.

Na takové modlitbě není nic těžkého. To zvládne každý. Třeba tak ukážeme dětem cestu k Bohu. Taková modlitba je základním programem na celý život v komunikaci s Bohem. Tak spolu přece mluví přátelé a pokud mají živý vztah, nikdy to nemusí být nuda. Odpadá nějaká „roztržitost v modlitbě“.

Nikdy mě to neomrzí. A je to jen pár poctivých (chlapských) slov.

Máme dětem ukázat, jak se mluví s druhými. Rovně se postavit, nekroutit se, ruce z kapes, nehuhňat, podívat se druhému do očí a říci co potřebuje. Neříkat fráze a nelichotit, nevymýšlet si a nelhat. Nebát se zeptat čemu nerozumím a říci slušně svůj názor. Nepomlouvat bokem a neodsuzovat druhého, když má jiný názor.

Jednání s Bohem je stejné.

na skále.

Ale každý, kdo slyší tato má slova a neplní je, bude podoben muži bláznivému, který postavil svůj dům na písku.

A spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a obořily se na ten dům; a padl, a jeho pád byl veliký.

(Mt 7:24–27)

Slavnost Ježíšovy matky

2020

Slavnost Ježíšovy Matky Nm 6:22–27 Gal 4:4–7 J 1:1–18 1. ledna 2020

(Letos nám vypadne 2. neděle po Narození Pána, tak jsem z ní přejal evangelium.)

Den Nového roku vnímáme jako nový počátek občanského roku a obohatili jsme ho Slavností Ježíšovy Matky – neboť ona je příkladným, otevřeným a pružným člověkem ve vztahu s Bohem (ve „víře“). Svědčí nám o pravdivosti božího slova: „Těm, kteří přijali Slovo, důvěřují mu a následují ho, dal moc stát se Božími dětmi.“

První čtení nám na cestu do nového roku připomíná Boží žehnání (boží přejícnost a péči). Všimněme si rozdílu mezi Áronským požehnáním a žalmem 67. Žalm je prosbou o boží požehnání. Požehnání je (oficiálním) prohlášením (z božího pověření) o boží péči, o tom co se děje, co pro nás Bůh koná.

Je více než škoda, že my duchovní (prohlašující se učitelský úřad církve) jsme nenaučili rodiče žehnat svým dětem. Rodiče jsou přece pro děti prvními posly (anděly) od Boha. Rodičovské žehnání nikdo nemůže nahradit, protože nikdo nemá takovou důvěru dětí jako rodiče – nikdo o ně nepečuje více.

Mluvil jsem v jedné rodině o požehnání. Pár dní na to, se kluk dožadoval: „Táto, já od tebe nechci křížek, ale pořádné požehnání.“²⁰⁸

Děti chtějí být velké, chtějí růst, odvážně se pouštějí do nových objevování a ptají se, proto nám je Ježíš dává za příklad.

Škoda, že řada dospělých v náboženství brzy ustrne. Ježíš naši nemoc přesně pojmenoval: „Kdo se napije starého vína, nechce nové; řekne: ‚Staré je lepší‘“ (L 5:39). Tvrdíme: „Co bych se měnil a napravoval, jsem v pravé církvi. Ať se mění ti druzí.“ – Jsme povrchní a pyšní.

Proto Ježíš se svou náboženskou nápravou u Izraelitů mnoho neuspěl. „Přišel do vlastního, ale vlastní ho nepřijali.“

Izraelité zkreslili „Mojžíše“ a nechtěli se obrátit.

208 Požehnání patří do množiny dobrořečení. Není pouhým vyprávěním o štědrosti Boha. Není prosbou o přízeň Boží v budoucnu: „Ať ti Hospodin dopřeje to a to.“ Požehnání přízeň u Boha nevyprošuje, Bůh nás stále obdarovává svými dary a svou přízní. Žehnající je ověřeným („úředním“) svědkem božím, z pověření božího prohlašuje, že je nám Hospodin nakloněn, sděluje, co nám dopravává (v čem nám žehná) a jak o nás pečuje. Žehnající je pověřeným mluvčím Hospodina.

Žehnání má svůj řád. Žehnající má hodnověrně svědčit o tom, co zvěstuje žehnanému. Žehnající jsou pověřeni, komu mají žehnat (například rodiče dětem). Vyšší žehná nižšímu (srov. Žid 7:7). Cizí člověk nemůže žehnat, není pro žehnaného autoritou – požehnání není magií, která působí samočinně. Žehnající přijímá odpovědnost za slova žehnání, za sdělené zvěstování boží péče. Příjemce požehnání se zavazuje s darem požehnání dobře hospodařit.

Náš překlad obrazné orientální řeči z Nm 6:22–27, je otrocký, plochý a zúžený. Hebrejšтина nezná časování, Bůh o nás stále pečuje (pečoval o nás v minulosti, pečuje o nás nyní a bude o nás pečovat vždy).

Podle smyslu požehnání zní:

- „Hospodin tě obdarovává a chrání tě, bdí nad tebou.
- Hospodin se na tebe usmívá, stojí při tobě, slitovává se nad tebou, odpouští ti.
- Objímá tě a obdarovává tě plností svých darů – svým pokojem.“

My jsme zkreslili učení Mojžíšovo i Ježíšovo. I my se potřebujeme k těmto pramenům navrátit. Proč o ně málo stojíme? Proč své děti šidíme (víc než jen o požehnání)?

Apoštolové jsou pokorní a nám přející, varují nás před opakováním svých chyb.²⁰⁹ Malachiášovo proroctví (3:1) dodneška nevychladlo, nejprve jsou tříbeni „synové Léviho“ – tedy my.²¹⁰

Baptista toto tříbení potvrdil: „Mesiáš vás bude nořit do ohně a do Ducha.“ Izraelité si od Ježíše nedali poradit (desetitisíce jich pak Římané ukřižovali a ostatní vyhnali ze země). My jsme také ve zkouškách (nejen ve 20. století) mnoho neobstáli.

Jednou provždy bychom si měli zapamatovat zásadní postoj učedníků: Pravdu nevlastníme, proto si máme vědomě a vytrvale pěstovat otevřenost k dalšímu hledání a novému poznávání.

Do nového roku nás také obdarovávají slova Prologu Janova evangelia. Jsou nevyčerpatelná; kdo je promýšlí, čím dál víc jim rozumí.

Ježíš není jen kazatelem. Není jen průvodcem. Je manželem, který svou nevěstu stále obdarovává, pozvedá ji, podpírá, ovlivňuje a proměňuje.

Jak? Pokusím se to znovu ukázat na slovech: „Těm, kteří přijali Slovo, důvěřují mu a následují ho, dal moc stát se Božími dětmi.“

Působení svého obdarování, svůj vliv na nás, chytře vysvětluje na modelu kmene vinného keře a ratolestí (na nich rostou hrozny).

Pro koho by nebylo zážitkem jít po úrodné vinici a ochutnávat lahodnou, ušlechtilou a bohatou chuť hroznů?

Kdo to zažil, ocení Ježíšovo podobenství:

„Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař.

Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce.

Vy jste již čistí pro slovo, které jsem k vám mluvil.

Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmenu, tak ani vy, nezůstanete-li při mně.

Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.

Kdo nezůstane ve mně, bude odlomen jako neplodná ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí.

Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.

Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky.

Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.

209 Petr nám odkryl příčinu svého selhání. Prohlásil sice: „Ježíši, ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého,“ (byl otevřený, jinak by si jej Ježíš nevybral za učedníka a nemohlo by mu být zjeveno, že Ježíš je Mesiášem), ale ustrnul ve své představě politického Mesiáše. Další informace o Mesiáši už od Ježíše nepřijímal. Navíc suverénně tvrdil, že by nikdy Mesiáše nezapřel. (To je pro mě – konečně(!) – velkým varováním, také jsem se spálil, myslel jsem si jako Petr: „To se mi nikdy nemůže stát.“ Nejsem lepší než Petr.)

210 „Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do své svatyně Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet dary korbanu. Tyto dary „přinášení“ (korbanu) Judy a Jeruzaléma budou pak Hospodinem vítány jako za dávných dnů, jako v dřívějších letech. Předtím vás však přijdu soudit.“ (Srov. Mal 3:1–5).

Zachováte-li mé pokyny (má slova), zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám slova svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.“(J 15:1–11)

Apoštol Pavel v listu Římanům to popisuje: „My, ponoření (křtem) do Ježíšova života jsme přijali jeho obětavost (až na smrt) a tím jsme s ním vstoupili na cestu do nového způsobu života. A Kristus nám dá účast na svém zmrtvýchvstání. (Ř 6:3–11)

A pak přidává: „Ti, kdo se dají vést Duchem, žijí z jeho moci a dostávají život a pokoj.“ (Srov. Ř 8:5–9)

V 11. kapitole pak Pavel mluví o našem naroubování na kmen Izraele. – Ježíš je největším, nejvzácnějším, nejkrásnějším a nejvyšším vrcholem a nejsladším plodem Izraele. Je neoddělitelný od Otce. „Já a Otec jedno jsme. Kdo vidí mě, vidí Otce. Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha.“

Jsme tedy naroubováni nejen na samotného Ježíše, ale dostává se nám celého bohatství od Boha. Nedostali jsme jen Ježíšova slova a jeho moudrost. Zdělili jsme vše, co dostal Abrahám, Mojžíš a celý Izrael. (Do vyšších poschodí boží moudrosti lze vystupovat jen skrze ty nižší. Ježíš nám nějakou helikoptéru neposkytuje.)

Naši biologové nám, podrobně popisují, co se mezi podnoží a roubem děje. Jak naroubovaná část rostliny přijímá cenné informace z podnože a výživu z jejích kořenů.

My, křesťané jsme naroubováni na cennou a jedinečnou podnož Izraele – na vyučování „Mojžíšovské Smlouvy“. Kdo by nečerpal mízu z této boží moudrosti, ošidí se a zplání do pohanství.

To se stalo, když křesťané z pohanství odložili znalosti Tóry a nechali se vést toliko „řeckou“ moudrostí. Ošidili sebe, následující generace i nás. Těžko se dostáváme k nápravě.²¹¹

Z celého bohatství Izraele (před Ježíšem i po něm) můžeme čerpat mízu božího přátelství, boží moudrosti a požehnání: „Těm, kteří přijali Slovo, důvěřují mu a následují ho, dal moc stát se Božími dětmi.“ My – boží vinice – můžeme plodit čím dál bohatší a chutnější hrozny.

Viděli jsme americký film „Manželská historie“. Manželé si podle jejich slov léta rozuměli. Pak se manželka rozhodla odejít. Hned se jí chytila mazaná právnička. Právníci rozjeli nemilosrdnou válku, ve které se manželé těžce zraňovali. U soudu se manželé téměř nedostali ke slovu. Nikdo nehájil jejich dítě ani jejich manželství. Nikdo jim neukazoval velké bohatství, které spolu za léta soužití vytvořili, a nikdo jim nepomáhal nemocný vztah uzdravit. Nic nezískali. Jejich zranění se – až v rozvodovém řízení – strašně prohloubila a soudní proces a rozvod je samozřejmě stál obrovské peníze. Je to smutný, ale důležitý film.

Nám se do manželství dostává velikých obdarování. Manželství je vymyšleno podle Božího obrazu, podle soužití v Bohu. Bůh je vinař, Kristus je kmenem, my máme, jako ratolesti, rodit hrozny. Ježíš nám ukazuje, jak v porušeném světě obstát, jak se domlouvat a kde k tomu čerpat živiny a sílu.

211 Antická moudrost má velikou cenu pro poznávání okolního světa – pro naši vědu. Ale není schopna pořádně mluvit o Bohu. Boha nikdo nikdy neviděl a tak o něm nemůže nikdo z nás mluvit. Jedinečným přínosem pro poznávání Boha je jeho vypravování o sobě. To nelze ničím nahradit.

Dodám k tomu přirovnání. Čteme literární díla spisovatelů, nasloucháme muzice skladatelů, obdivujeme architekturu stavitelů ..., a přesto nás zajímají rozhovory s jejich autory. Dozvídáme se z nich o vnitřním životě těch osobností, o jejich myšlení, objevech, pohnutkách, záměrech a o „řeči jejich vyjadřování“. Nikdo jiný o nich nemůže vypovědět víc, než oni sami.

Víme, jak vypadá křesťanské manželství. Ti, kteří přijali Ježíše za svého Učitele, Průvodce, Přitele, Supervizora, Lékaře a Ženicha mají nesmírné výhody a mohou k němu dojít.

Čím dál víc můžeme Prologu Janova evangelia rozumět.

V druhém čtení je řeč o Zákonu. Proč se šidíme? My jsme přece s vděčností přijali Manželství (Manželskou smlouvu) Boha s námi.

Do roku 2020 Vám přeji vnímavost a pozornost Božího požehnání. Z božích darů lze bohatě žít a rozdávat.

Bůh s námi rád mluví, vyučuje nás a rád nás obdarovává. Mnoho nám svěřil, i děti a vnuky. To, co řekl Abrahámovi, říká i nám:

„Žehnám ti a vždy ti budu žehnat. Velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním pro mnohé.“

2017

Slavnost Ježíšovy matky Nm 6:22–27 Gal 4:4–7 Lk 2:16–21 1. ledna 2017

Náš církevní rok začal před měsícem. Ale začátek občanského roku vnímáme jako určitý časový zlom. Do tohoto nového časového prostoru vstupujeme bohatší z nabídky Boha v Adventu a Vánoc. S Ježíšem jsme silnější (i v situacích, vůči nimž jsme bezradní, nebo ve kterých jsme ledacos životu zůstali dlužni...)

Všem Vám přeji z tohoto bohatství čerpat a rozdávat.

Děkuji Vám, kteří jste mi poslali blahopřání k Vánočním svátkům i do nového roku. Blahopřeji Vám k boží přízni!

Ve slavnosti Svaté rodiny jsme četli o Josefovi, dnes o Marii. Copak jsme se v minulém roce od Ježíšovy matky naučili? ²¹²

Jestli se některý muž stal dobrodincem pro druhé jako vědec, politik, soudce..., pak jeho žena, která mu poskytovala zázemí (práci „v týlu“), má nejméně 50 % podíl na jeho díle. Podobně to platí o mužích, kteří své manželce poskytli svou pomoc.

Když středověk zpětně předepsal Ježíšově matce životní program blížící se životu jeptišky v klášteře, byl Josef degradován jen na jakéhosi rodinného údržbáře (k vyměnění spálené žárovky nebo vykydání hnoje oslovi ve stáji). ²¹³

Stručné texty k Písmu máme poctivě domýšlet. ²¹⁴

212 Řada těch, kteří se prohlašují za mariánské ctitele, mě pomlouvá, že nemám Marii rád. Rád se s nimi poměřím v tom, čeho si na Marii cením a co o ní umím říci pěkného.

213 Křesťané mají několik verzí. Pravoslavní mají za to, že Josef byl vdovec a z prvního manželství měl děti. Bratři protestanté si myslí, že Josef měl s Marií další děti (k čemu by bylo dobré, aby Ježíš vyrůstal jako jedináček). Katolíci jsou přesvědčeni, že spolu Ježíšovi rodiče manželsky nežili. (Uvidíme, doufám, že Hospodin je rozumný, katolíků je nejvíce a někteří by měli zkaženou věčnost, kdyby zjistili, že neměli pravdu.)

214 Na „svatého Štěpána“ jsem říkal, jak asi Štěpánova manželka a jejich děti při pohřbu nařikali. Škoda, že apoštoly nevyprovokoval soucit s pozůstalou rodinou k většímu hledání pomoci ... (Říkali jsme si v minulých letech, proč apoštolové Štěpána nevkřísili – jako Pavel zabitého hochy jménem Eutycha – měl se Štěpánem stejnou příčinu smrti, srov. Sk 20:9–12).

Naše legendy a apokryfy mnoho dovolují (v neukázněném fantazírování) a málo vyžadují (na rozdíl od Písma).

Letos jsem znovu připomínal jaké rituály rodina Josefa a Marie dodržovala (například jaký vliv měla sobotní modlitba Josefa za Marii, když Bohu dobrořečil za svou manželku („Dobrořečení za ženu statečnou“) a jak tím rostla Ježíšova úcta k mamince a k ženám vůbec.

Proč si vymýšlíme všelijakou lidovou zbožnost a ve své rodině nepoužíváme osvědčené rituály jako Ježíšovi rodiče? Lze lépe dovést děti na úroveň Ježíšových sourozenců než pomocí toho, čím se nechala vést Ježíšova rodina? ²¹⁵

Ježíšovi rodiče určitě přemýšleli, jak syna vychovávat.

Na čem Ježíš vyrostl?

Např. jaképak písně mu rodiče asi zpívali?

Určitě, mimo jiného, také žalmy – jenže jim neříkali žalmy. Byli jim písněmi dobrořečení (chvalozpěvy, jásoty), náš *žalm* je od latinského *psalmus a* nám to zní jako žalozpěv. ²¹⁶

Vypravovali rodiče Ježíšovi pohádky? Čím žili?

Jaké dárky Ježíšovi asi pořízovali? (Typuji zednickou lžící, a že mu Josef vyrobil olovnici.) ²¹⁷

Rodiče Ježíšovi tak pěkně vypravovali o Hospodinu, že Ježíš toužil růst do obrazu Otce (Nebeského). Viděl, jak se Josef chová ke své manželce, k druhým lidem, jak staví domy a jak každé předání domu Josef s majiteli domu slaví.

Představuji si, jak Josef – jako dobrý táta – klukovi vyprávěl, jakým bohatstvím je rodný dům, že s námi doma bydlí Bůh – a my jsme u něj doma...

Bral ho spolu k práci na vinici a na políčko, pochutnávali si spolu na fíciích, v rodině oslavovali vinobraní a žně.

Vysvětloval Josef synovi, nebo na to přišel Ježíš sám? – že nás řemeslo rychle naučí myslet, protože řemeslník často chybu rychle pozná. ²¹⁸

Není divu, že Ježíš chtěl být stavitelem jako táta. (S radostí ve stavitelské firmě Josefa pracoval a pak podnik přebral.)

Ukazoval Josef synkovi, jak roste obilí, kolik stýbel vyrostle z jednoho zrna a vyzval ho, ať počítá zrna ze stýbel (které vyrostlo z toho jednoho zrna) nebo si toho Ježíš všiml sám?

Jak už měl Ježíš patričnou sílu, pomáhal mamince mlít obilí na kamenném mlýnku.

Když vyrostl do patričné váhy (hmotnosti), už zkoušel sám orat a dávat pozor na vystupující skálu, aby nezničil nářadí (předchůdce pluhu.)

V kolika letech se asi naučil zabít, stáhnout a vykuchat ovci?

215 Myslíme si, že se my a naše děti obejdeme bez Áronského požehnání?

Myslíme si, že udělat dětem na čelo křížek je víc?

(Podrobně jsme si letos opět áronské požehnání vysvětlovali.)

216 Kolik je biblických žalmů? A kolik jich je „kajících“?

Jaké to je procento ze všech žalmů?

Vypočítejte, kolik dalších chvalozpěvů z Bible znáte?

Je zvláštní, že se někteří lidé velice ošívají, když říkáme, že anděl nepozdravil Marii: „Zdravas Maria“, ale „Raduj se“. Není to krásnější? K přijetí nemusím umět řecky, stačí určitá vnitřní pružnost a otevřenost novému poznávání (zde návrat k originálu).

217 Byl jsem opět překvapen nad některými dárky, které děti dostaly pod stromeček...

Jaký to má význam, protože to mají „všechny děti“? Proč je šidíme o podstatné věci?

218 K přesnému myšlení je rozpoznávání chyb nezbytné. V zemědělství se chyba pozná většinou až za dlouhý čas, při rybaření je to podobné, počasí hraje také veliký vliv a do vody mnoho nevidíme. V řemesle se chyba pozná většinou hned, platí „dvakrát měř a jednou řež“.

V kolika letech asi poprvé z kmenu otesal kládu?
V kolika letech se asi naučil číst a psát?
Do kolika uměl počítat?

Co se naučil od Marie?
Jaká jídla uměl uvařit nebo upéci?
Kolik druhů uzlů asi uměl?
Co v domácnosti vylepšil?
O některých dětských hrách, které s dětmi hrál, víme.
Byl dobrý zpěvák? Tanečník? Společník?

O čem si doma vypravovali, také umíme odhadnout.

Některé odpovědi na tyto otázky známe, některé neznáme, jiné můžeme odhadnout, např., že byl neobyčejně bystrý, přemýšlivý a že v mnohém byl napřed před ostatními.

Už jeho rodiče byli výjimeční, předali mu vše, co věděli a uměli. Že je brzy přerostl, víme...

Říkáme dětem, že jsme z Boží rodiny, že před Bohem máme statut, postavení Ježíšových sourozenců.

Osvojit si takovou noblesu není mimo naše možnosti.

Některá pravidla na dvorech pozemských králů byla zkostnatělá a mnohé lidi škrtila.²¹⁹

Ježíš byl vychováván jinak, viděl krásu a svobodu dětí Božích na jednání svých rodičů. Nebyli bohatí, ale lidskou noblesu měli velikou. On sám pak ušlechtilost dotáhl k úplné dokonalosti. Samozřejmě Ježíš také čerpal od Otce Nebeského...

Od Ježíšovy rodiny se můžeme mnoho naučit – i v náboženské sebevýchově a výchově svých dětí.

Není takovéto přemýšlení nad biblickými texty krásné a inspirující, otevírající se Duchu božímu (spiritus znamená duch)?

Zasvětil jsem svou životní službu vyučování o Bohu. Ale znepokojuje mě postoj některých rodičů k vyučování náboženství.

Sami mnoho děti k Bohu nevedou (rodiče jsou dětem předními posly božími – anděly), ale ve vyučování náboženství své děti málo podporují. Jestli zjistí, že jejich děti náboženství nebaví, mají hledat příčiny.²²⁰

Co rodiče podnikají, když jejich děti nebaví nebo jim nejde nějaký předmět ve škole?

Pomlouvát před dětmi učitele nebo učitelku (platí to i o vyučujícím náboženství) je špatné!²²¹

219 Známe poznamenání anglického prince Jiřího, pozdějšího krále, který následkem tvrdého otce Jiřího V. a sešněrované výchovy na královském dvoře měl malé sebevědomí a koktal. Jeho starší bratr Eduard se naopak vzbouřil ..., a tudíž nemohl vést národ. (Viděli jsme film „Králova řeč“). Známe nářky princezny Diany na protokol u královského dvora.

220 Osvícený generál petrínů P. Svobodník v 60. letech prohlašoval: „Rodiče jsou povinni pohlídat, kdo jejich děti učí náboženství, aby jejich představu o Bohu nekazil.“

221 Zapomněli jsme, jak jsme za minulého režimu byli šikanováni? Jak bylo vyučování náboženství potlačované? Je pro výchovu dětí tedy nedůležité?

Nevědí rodiče jaký plat má katechetka, jáhen, kněz? Je jim to jedno? Pracovali by sami za takových podmínek? Jestli proti tomu nic nedělají, proč podrážejí těmito obětavým lidem před svými dětmi nohy? Jakou úctu pak jich děti mohou mít ke služebníkům církevní obce, když slyší od rodičů takové soudy? Není to líto Ježíši

Nebo – občas slyším, že rodiče – když děti doma přiznají: „Mě to v kostele nebaví“ – jen rezignovaně prohlásí: „Nás to také v kostele nebavilo.“ Chápete to. Co si z toho vyberou děti? Copak Bůh není zajímavý?

Nevyvlíkám se z odpovědnosti své a nás, kněží. Ať rodiče s námi o tom vedou přímou a slušnou debatu. Ale ptám se, jak tito rodiče doma mluví s dětmi o Bohu a jak se s nimi na bohoslužby připravují?

Bohoslužba (ani vyučování, ani slavení) není pouhým konzumem. I při slavení platí pravidlo přímé úměry: nakolik se připravím a činně se zapojím – natolik získám.

a jeho matce? Zastaneme se jich?

Můžeme takovým rodičům pomoci k jinému náhledu a myšlení?

Slavnost Zjevení Páně

2020

Slavnost Zjevení Pána Iz 60:1–6 Ef 3:2–6 Mt 2:1–12 5. ledna 2020

Slavení Zjevení Pána je starší než slavení Narození Páně. I nám – původně pohanům – byl zjeven Mesiáš. Mesiáš znamená „vonící po Bohu“. Mesiáš nám voní, my máme také vonět Boží vůní – i těm, kteří Ježíšovu vůni neznají.

Izaiáš mluví v obrazech Izraeli známých a srozumitelných. Vychází z toho, co Bůh o sobě řekl. Světlo je životadárné. Bůh je „Světlem“, dárce veškerého života. – „I řekl Bůh: Buď světlo! A bylo světlo.“ (Gn 1:3)

My čteme Izaiáše navíc i z úhlu pohledu křesťanského. – „To světlo (Kristus) ve tmě svítí a tma je nepohltila ... Přichází a osvětluje každého člověka.“ (J 1:5–9)

Jako měsíc odráží světlo slunce, tak podobně má Izrael svítit ostatním národům. – „Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ (Mt 5:14–16) – Ta slova jsou určena i nám, vážíme si našeho připojení k Izraeli!

Izrael dostal program od Hospodina. Izaiáš mu zvěstuje další požehnání a nově formuluje poslání Izraele: „Ve světle Hospodina budete šířit osvětu o Bohu, který nemá žádné nevlastní děti, všechny lidi a národy má za své.“

„A ostatní národy ti, Izraeli, budou za tvou osvětu vděčné, a budou tě obdarovávat.“

– Toho jsme si měli dávno všimnout!

Jak to, že jsme po všechny křesťanské časy neřikali: „Vy židé máte u nás navždy předplaceno, vám vděčíme téměř za vše.“²²²

Jak to, že jsme dokonce mnohokrát nenávisť k židům vyvolávali?

Tím jsme znehodnotili své modlitby.²²³

I díky Izaiášově textu, ze Zjevení Páně pohanským mudrcům a dalším biblickým textům (včetně slov apoštola Pavla), jsme došli poznání, že jsme naroubováni na (původní) Izrael.

Smíme patřit k jedinečnému celku, k velkým biblickým osobnostem a k mnoha Ježíšovým učedníkům (včetně těch, kteří nebyli pokřtěni, například Mahátma Gándhí).

Klaníme se Bohu za to, že sestupuje ke každému člověk. Známe boží názory, proto víme, že naše vděčnost Izraeli a Bohu nás zve stavět se proti antijudaismu, rasismu, proti nesnášenlivosti jakýchkoliv menšin a k ochraně potřebných. (Modlitba je činem, který nás má pohnout k dalšímu činu.)

222 Židé v Izraeli nám jsou vděční za vojenskou pomoc v 2. polovině 40. let. Rusíni z Podkarpatské Ukrajiny s vděčností vzpomínají na předválečnou dobu, kdy patřili do Masarykovy republiky.

223 Kdysi, když bylo běžným zvykem líbat ruku ženám i autoritám, někteří vůči nemilovaným používali trik – ruku autority vzali do své ruky, políbili si vlastní palec a nosem se dotkli ruky autority. Autorita trik nepostřehla, pohyb byl rychlý a nos bývá vlhký ... Boha ale neošálíme, neupřímnost a falešnost našich modliteb prohlédne.

Bůh není proti našemu klanění, ale nikdy ho od nás nevyžadoval. Stvořil nás „ke své podobě“, k podobnému jednání, jak jedná on. Ježíš také nikdy neřekl: „Klanějte se mi,“ ale zve k následování. To je podstatné.

Vyprávění o mudrcích z Východu je důležitým vyučovacím vyprávěním.

Oceňujeme, že Bůh k nám sestupuje a mluví naší řečí, abychom mu mohli porozumět.

K pohanským hvězdoporcům, hledajícím Pravdu, Bůh mluvil jejich řečí.

Bůh nás od začátku učí mluvit s druhými „jejich jazykem“. ²²⁴

V evangelijním vyprávění přinášejí pohanští kněží (kteří se zabývali hvězdopřevectvím) novému králi Izraele to nejvzácnější, co jejich země Východu mají: zlato, kadidlo a myrhu. ²²⁵

Tím vším evangelium básnický popisuje, jak jedinečnou – královskou osobností Ježíš je.

My navíc z konce evangelia víme, že Ježíš je pro nás Stromem života. Žije pro nás, nic si pro sebe neponechává, kromě lásky; vyživuje nás a obětavě se pro nás vydává. ²²⁶

Vládcové si nechávali to nejvzácnější pro sebe. Ne tak Hospodin, ten nám dopřává to nejlepší a navíc nám dává sám sebe v osobním přátelství.

Bůh od nás pro sebe nic hmotného nechce, ani oběti, ani dary. ²²⁷

Potěší ho, když mu budeme důvěřovat, dáme na jeho rady a necháme se od Ježíše vyučit lidskosti.

Na jeho přátelství chceme odpovědět svým přátelství k němu a k ostatním Božím dětem. To je královský dar hodný jeho velikosti.

Kdysi jsme si říkali, jak je divné, že znalci Písma věděli, kdy a kde se Mesiáš narodí, Ale v Betlémě v ten čas nevarovali.

V náboženství je rabíni učili, že jednoho dne se Mesiáš objeví na střeše jeruzalémské svatyně a andělé jej snesou dolů na nádvoří mezi zbožné. Čekali, přesvědčení, že jsou v pořádku a Mesiáš je

224 Bůh – aby se s námi domluvil – mluví srozumitelně „naším jazykem“, vypráví-li o sobě, používá k tomu obrazy z našeho světa („otec, matka, ženich, manžel, Bůh se rozhněval, Bůh má srdce, ruce ...“)

Naše církev konečně lidem jiných kontinentů a jiných kultur přestává vnucovat naši evropskou a západní „řeč“, naše zvyky, symboly, rituály ..., protože pro ně jsou nesrozumitelné. Konečně jim přiznáváme právo na jejich vyjádření vztahu k Bohu. Mají právo si „přeložit“ poselství evangelia do své „řeči“ a své kultury.

Když přišli jezuitští misionáři mezi Eskymáky, místo: „Hle beránek boží,“ říkali: „Hle, tuleň boží“ (protože Eskymáci se neživí skopovým, ale tulením masem). Když františkáni jezuitu udali, Vatikán „tuleně“ okamžitě zakázal.

225 Ten, kdo zná básnické líčení Ráje z knihy Genesis, tomu může porozumět. Stvořitel se nebojí zahradu vytvořenou pro lidi nazvat (doslovně „místem rozkošným“) Rozkoší. Daroval nám tělo a jeho smysly, abychom zakoušeli jeho dary a měli z nich potěšení. V zahradě je mimo jiné zlato, a vonná pryskyřice. To jsou další dary pro potěšení. Bůh je štědrý a zahrnuje nás mnohým bohatstvím. Zlato odedávna patří mezi královské dary, zlato nekoroduje, zlaté nádoby se požívaly ve svatyni (v pohanských chrámech) i na dvorech bohatých vládců. Ze zlata se vyrábějí šperky pro potěšení a k vyjádření hlubokých vztahů. Vůně je jedním z biblických obrazů pro Ducha božího (podobně jako dech, vzduch a vítr – nic z toho není vidět). Vůně byla pokládána za to nejlepší z rostlin. Vzácné vůně pro ně byly léčivé. Stoupající vůně kadidla ve svatyni byla obrazem modliteb (měla také připomínat péči o hodnověrnost modliteb, aby byly Bohu příjemné, jako vůně). Vonný prášek (kadidlo) byl směsí řady vonných látek. Myrha mezi ně patřila, navíc byla používána v lékařství a k balzamování mrtvol – aby se nerozpadly v prach.

226 Připomínám krásný obraz hnězdícího pelikána, živícího svá mláďata vlastním masem. Nebo obraz sv. Luitgardy, kterou Ukřižovaný kojí krví vyvěrající z jeho rány).

227 „Kristus říká, když přichází na svět: `Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo (chtěl jsi, abych byl člověkem). V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli (rád budu člověkem). (Srov. Žid 10:5–7)

pochvální za jejich zbožnost (poutě, oběti, modlitby, posty a zbožné skutky), patřičně odmění jejich věrnost a jmenuje je mezi nejpřednější dvořany svého paláce.

Všimněme si, jak my také – ovšem bez nadšení – čekáme „na Ježíšův druhý příchod“, jako když na nádraží očekáváme příjezd vlaku.

Copak jsme neslyšeli, že Ježíš není někde daleko tam, ale přebývá uprostřed nás a že se s ním můžeme setkat v jeho potřebných bratřích? ²²⁸

Ježíš nám vysvětlil, jak můžeme jeho království budovat a ukazovat druhým lidem, že žít podle něho, má pro nás nejhlubší smysl. A že nám to voní, chutná, uzdravuje a zve ke krásným vztahům (můžeme a máme budovat vztahy až na věčnost).

228 V loňském roce Češi přispěli přes osm miliard korun na charitu. Nejčastěji podporují děti a hendikepované.

Čeští evangelíci podpoří prostřednictvím Lékařů bez hranic uprchlíky v Řecku.

Ilustrační foto: syrští uprchlíci na ostrově Lesbos v Řecku

Praha – Synodní rada Českobratrské církve evangelické podpoří mimořádným příspěvkem organizaci Lékaři bez hranic. Částka 200 tisíc Kč by měla přispět k řešení znepokojivé situace uprchlíků na řeckých ostrovech.

Synodní rada rozhodla o uvolnění peněz z fondu Sociální a charitativní pomoci. Sumu věnuje české pobočce celosvětové organizace Lékaři bez hranic, která působí i na řeckých ostrovech a poskytuje v této lokalitě potřebné formy materiální či odborné psychologické pomoci. Konkrétní využití daru závisí na rozhodnutí Lékařů bez hranic a jejich znalostí místních podmínek i potřeb.

Situaci vnímá vedení ČCE jako dramatickou. Například na ostrově Lesbos je v současné době více než třicet tisíc lidí, tedy téměř trojnásobek kapacity tamějšího uprchlického tábora. Kritické a často bezvýhodné podmínky s sebou přináší šikanu, sebepoškozování i sebevraždy...

Synodní rada zároveň povzbuzuje členy a sbory, aby se připojili k právě vyhlášené celocírkevní sbírce na tento účel. Sběrka trvá do konce ledna 2020 a dary lze věnovat prostřednictvím jednotlivých farních sborů ČCE. „Veškeré takto vybrané prostředky budou následně poukázány partnerským evangelickým sborům v Řecku nebo dalším organizacím, které se podílejí na humanitární pomoci na místě,“ upřesňuje synodní rada ve své výzvě.

V minulosti Českobratrská církev evangelická opakovaně apelovala na českou politickou reprezentaci, na příslušná ministerstva i na premiéra Andreje Babiše, abychom se jako země připojili a svou pomocí přispěli k řešení eskalující situace. "Nejde přitom pouze o humanitární rozměr katastrofy. Neutěšená situace lidí na řeckých ostrovech se může obrátit i v bezpečnostní hrozbu. Dlouhodobé přehlížení problému není ani politicky prozíravé," uvádí evangelíci na webu e-cirkev.cz.

Synodní rada ČCE tímto krokem odpovídá také na četné prosby zahraničních partnerských církví. Dává najevo svoji připravenost pomoci v řešení těžké a dlouhodobě neudržitelné humanitární situace a nadále bude hledat cesty, jak se efektivně zapojit do pomoci konkrétním lidem na útěku z válečných zón.

Mudrci od Východu nás pozvali na cestu do Jeruzaléma. Podobně se máme i my – hledající a nacházející Moudrost – vydávat na cestu k druhým lidem a zvat je do nového Jeruzaléma, aby oni okusili radost a zakusili, co znamenají Izaášova slova:

„Vstaň, rozsviť se (dalo by se to přeložit, „usměj se“) Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velikost se zjeví nad tebou“ („zakusíš opojnost Hospodinova přátelství“ – neboť nastává něco neslýchaného – Bůh přebývá v člověku a mezi lidmi, kteří se mu otvírají a přijímají ho).

Dostalo se nám Světla a Vůně. Máme svět prosvítit a provonět božskou vůní.

2014

Slavnost Zjevení Páně Iz 60:1–6 Ef 3:2–3a. 5–6 Mt 2:1–12 5. ledna 2014

V prvotní církvi a ve východních církvích je Slavnost Zjevení Páně slavena více než Ježíšovo narození...

Izrael je prvorozeným synem mezi národy.²²⁹

Izrael tu je pro druhé národy (to platí i pro Nový Izrael). Izajáš říká, Izrael bude znovu použit k osvícení jiných národů.

Izrael si z biblických textů rád vybíral především slova o slávě a ke službě pohanům se mnoho neměl. Známe to také z naší křesťanské historie. Jsme často zahledění do sebe a vlastní důležitosti. Platilo to někdy i o apoštolech, platí to někdy i o nás. Slova: „Mimo církev není spásy“, jsme vytrhli ze souvislostí a nafukovali jsme se vlastní důležitostí.

Nad dnešní slavností jsme uvažovali vícekrát ... Židé věděli, že se Mesiáš má narodit v Betlémě. Je zvláštní, že jej v Betlémě nevyhlíželi. Když se pastýři a pak mudrci vypyтали na narozeného Mesiáše, se zbožnými lidmi to nehnulo. (Hnulo, ale jinak. Výraz „nový král“ byl smrtelně nebezpečný. Herodes se – jako všichni despotové – bál o své postavení a sprovodil ze světa i mnoho svých nejbližších...)

Proč?

Židé se v náboženství učili, že Mesiáš se jednoho dne znenadání objeví na střeše Jeruzalémského chrámu a andělé jej snesou na nádvoří. Pak vyhlásí soud nad pohany...

Známe to, je snadnější si vybírat z Písma to, co se nám hodí a číst všelijaké zbožné knížky. Malé děti pijí nejraději sladké limonády a jedí kdejaké sladké nezdravé mlisky místo pořádného jídla.

Židé si vybírali něco z Písma, něco z pohanství a k tomu si přidávali své legendy.²³⁰

229 Mojžíši, řekneš faraónovi: „Izrael je můj prvorozený syn.“ (Ex 4:22)

Prvorozenému židovské kultury bylo svěřeno veliké poslání, má být nositelem tradice, má bdít nad potřebnými rodu (má povinnost pomáhat těm, kteří se dostali do těžkostí, má jim půjčovat, má vykupovat zajatce ze zajetí, otroky z otroctví, je vázán povinností levirátního manželství atd.), proto dostává z dědictví dva díly (dědictví se dělilo podle počtu dětí + jeden).

Ne každý o toto poslání stál, viz Ezau a Jákob. (Ezau se stal lovcem, prodal právo na prvorozenectví, za ženy si bral pohanky ...) Ne každý prvorozený toto poslání splnil (králem po Saulovi se stal nejmladší z Jišajových synů).

230 Legendy mnoho dovolují a málo vyžadují. Dodneška někdo kazí druhé vypravováním, že prý Marie chtěla být „jeptiškou“, byla zasvěcena v Jeruzalémském chrámu a na vdávání neměla ani pomýšlení. A že jí Bůh dal obojí, „zasvěcený život“ i mateřství Mesiáše.

Ze života Ježíšovy matky si máme poctivě všimnout, jakým způsobem se dobrala k použitelnosti pro boží záměry se světem.

Marie odpovědně, rozvážně a poctivě reagovala na nové, dosud neslýchané věci od Boha (šla si ověřit hodnověrnost posla, který přišel s poselstvím, že se má stát matkou Mesiáše).

Ve čtení na Nový rok jsme slyšeli, jak Marie reagovala na to, co slyšela od lidí o svém synu – od pastýřů(!). Ti byli v té době lidmi na okraji „slušné“ společnosti, nechodili do školy a do kostela, občas něco šlohli – měli postavení mezi „slušnými“ lidmi asi jako dnes naši Romové. A přece jim Marie věnovala pozornost a předem je nezavrhl. Kriticky přemýšlela nad tím, co slyšela od nich, od pohanských mudrců, od rabínů a jiných lidí.

Zatímco se lidé „podivovali“ nad vyprávěním pastýřů i mudrců, „Maria to vše uchovávala ve svém srdci a rozvažovala o tom“.

Od Mariina porozumění Bohu se můžeme mnoho naučit.

Zatímco se pohané snaží naklonit si božstvo a získat jeho přízeň pro sebe i pro své děti, Marie ví, že si nic nemusí vyprošovat. Bůh se odvážil svěřit jí své dítě, Bůh děcku přeje víc než ona.

I vám – rodičům – svěřil Bůh to nejcennější co má – děti. Není ale absurdní, když rodiče vyprošují svému dítěti u Boha přízeň?

Je snad jeho přízeň malá nebo nedostatečná?

Svěříme-li staršímu sourozenci malé dítě, nemusí nás to opatrující dítě prosit, abychom tomu malému dítěti zachovali svou přízeň. To by bylo přece absurdní. To nikdo z vás – rodičů – nevyžaduje. Večeři přece dětem uvaříte i bez jejich prosby o jídlo. Ale ve vztahu k Bohu tak často konáme. Nebo ne?

Vlastně Bohu mnoho nedůvěřujeme. Podezříváme ho, že kdybychom se my za děti nepřimlouvali, že by na ně Bůh zapomněl, že by mohlo být děcko odstrčeno nebo by přišlo zkrátka.

Podobně nás – pastýře poslal Bůh ke svému stádcu. Proč ale my – pastýři vám, milovaným božím dcerám a synům máme vyprošovat boží požehnání?²³¹

I my, pastýři máme prosit Boha o pomoc, abychom vám sloužili podle božích představ a plánů.

Tím neříkám, že nemáme Boha prosit. (O tom jsme vícekrát mluvili. I Ježíš nás vybízí k prosebné modlitbě, ale potřebujeme vědět, k čemu prosba slouží.)

Našimi prosbami vyjadřujeme, že to, co nám Bůh dává, nepokládáme za samozřejmost. Ale víme, že nám Bůh už dávno vše dal. Další obdarování záleží už jen na nás. (Kdo se naučí jezdit na koloběžce, může dostat kolo.)

Potřebujeme si občas udělat pořádek ve svém myšlení a ve svých postojích. Stále v nás zůstává dost pohanského.

Koncil udělal pořádek v tvrzení o svatých, nehistorická tvrzení byla odstraněna. Ale zůstal svátek „Zasvěcení P. Marie v jeruzalémském chrámě“. („Vezměte dětem oblíbenou hračku ...“)

231 Na Nový rok jsme si opět říkali, jak to je s Áronským požehnáním (Nm 6:22–27). Lze jej do češtiny přeložit buď podmiňovacím nebo oznamujícím způsobem. Podle smyslu platí oznamovací způsob: „Bůh se na tebe usmívá (staří Hebrejci řekli: „ukazuje ti jasnou tvář“), Bůh tě střeží (už teď), pečuje o tebe (už teď)“.

Předsedající při slavení svátostí také neuzivá podmiňovací způsob, ale prohlašuje např.: „Toto je moje Tělo, Krev.“

Židé vědí, že jsou královským kněžstvem a že mohou Áronské požehnání svým dětem zvěstovat, zprostředkovat. Rodiče jsou od Hospodina pověřeni, každý sobotní večer dětem žehnají. Vědí, že vyšší žehná nižšímu (srov. Žid 7:7).

Naše modlitby nemusí být vyprošováním přízně Boží pro děti (Bůh nám nedává podle míry našeho žebrání, nemáme to u něj zapotřebí).

Máme děkovat Bohu za důvěru, ve které nám svěřil to nejcennější, co má – děti.

Máme prosit o pomoc, abychom Bohu co nejvíce porozuměli a vychovávali děti pro boží království.²³²

U Marie si můžeme všimnout jejího vztahu k Bohu; přes to, že o ní příliš biblických textů nemáme. Ale to, co si každý může přečíst, je dost výživné a hutné, že nám to má stačit.

O Josefově vypracovaném vztahu k Bohu můžeme připustit totéž, co vidíme na jeho manželce, neboť s ní byl „jedno tělo a jedna duše“ (nebyli jedna řeholnice a jeden řeholník společně pečující o svěřené dítě).

Možná jsme si ublížili, když jsme nazaretskou rodinu prohlásili za Svatou Rodinu. Máme sklon k ideologizování. A pak si myslíme: „Marii a Josefovi se dostalo mimořádných milostí, jakých se nemůže dostat nám.“

A obracíme se k Marii a Josefovi – opět pohansky – jako k vysoko postaveným dvořanům vladařského dvoru s žádostí o protekci. Zapomínáme, že každý můžeme dostat nesmírně mnoho: „Kdo má, bude mu dáno a přidáno“.²³³

O mudrcích jsme někdy už mluvili, všimněme si (abychom to mohli odkoukat), co pro Marii znamená žít s Bohem, rozumět si s ním, spolupracovat s ním – to vše patří do modlitby.

1. Marie se naučila žasnout nad Božím obdarováním a děkovat.²³⁴
2. Marie si osvojila umění naslouchat Písmu a rozpoznávat další „vzkazy od Boha“: skrze Alžbětu a Zachariáše, anděla, pastýře, Simeóna a Annu, Josefovy sny, poselství mudrců...
3. Marie se naučila textům Písma (Nový zákon neexistoval) tak, že s nimi uměla pracovat (to je víc než je umět memorovat) – o tom svědčí její chvalo zpěv (je reakcí na starozákonní texty).²³⁵
4. Marie si osvojila vědomí, že vše, co dělá, je spoluprací s Bohem – modlitbou. Když hlídala sousedce děcko (nejen, když pečovala o vlastní dítě), když zatápěla, pekla chleba, myla si vlasy, když mluvila se sousedkami o jejich starostech, bránila se pomlouvám, nebo když doma mluvili o Bohu... – to vše může být a má být modlitbou.

K tomu, aby to vše Marie pochopila, nemusela s Josefem do kláštera. K tomu, abychom to pochopili my, nemusíme do kláštera. (Nic proti klášterům, říkám to proto, abychom se nevymlouvali a nemysleli si, že k nám je Bůh méně štědrý než ke klášterníkům.)

232 Máme děti naučit moudrosti: rozeznávat dobré a zlé, spravedlivé od nespravedlivého, jak budovat vztahy s Bohem a lidmi. Naučit děti rozpoznávat duchy (začínat se to dá od reklam). Rozpoznávat vlky, svině, nečisté psy a zmije (Herodesy, Kaifáše, Jidáše, falešné proroky a falešné bratry.)

233 Každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. (Mt 25:29)
Hleďte především Boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. (Mt 6:33)

234 Židé místo „děkovat“ používají často „chválit Boha“. Čeština rozlišuje: Děkovat je více než pochválit.)

235 Je vedlejší, zda ta slova vyslovila Marie nebo pozdější svatopisec, v každém případě vystihují Mariin postoj vůči Bohu; to není literární záležitost, za Marií stojí její životní postoj a výborná spolupráce s Bohem.

Jedné matce poradil jeden řeholník: „Lépe je mluvit o dítěti s Bohem, než dítěti o Bohu“. ²³⁶

Pro člověka se selským rozumem, nepokaženým náboženskými frázemi, není těžké si představit, jak byl asi Ježíš vychováván a k čemu byl veden. ²³⁷

Jak bylo asi Josefovi a Marii, když se později dozvěděli, že kvůli narození jejich syna byla pobita řada dětí? ²³⁸

Řekli Ježíši jeho rodiče před kým a před čím utekli do Egypta? Dozvěděl se o pobitých dětech betlémských?

Ježíšovi rodiče se nenechali zviklat „zbožnou tradicí“, pomluvami a zastrašováním, a uměli rozpoznat pravou autoritu od nepravé.

Zažili pak léta poměrného klidu. Čím dál víc jim asi vadila rabínská tvrzení a „nábožné představy“ nazaretských sousedů o Mesiáši. Viděli, že to syn nebude mít jednoduché.

(Ježíš je mnohému naučil. Veřejně mohl mluvit až od třiceti let, ale doma o Bohu mluvit mohl. My máme Ježíšovo učení zapsané.)

Marie byla ušetřena nejhoršího. Ježíš si jí nestěžoval na nepřátelství představených Synagogy a Chrámu. Ledacos viděla, ledacos se doslechla. Ježíš jí ale neukázal to, co sám „viděl“ v Getsemanech, neviděla jeho hrůzu z křesťanských mučireň, z křesťanských inkvizicí, nacistických a komunistických koncentračních táborů, neviděla Ježíšův krvavý pot nad těmito zvrhlostmi.

Copak asi dnes Ježíšovi nejvíce vadí ve světě?

Co by nám doporučil, co by prospělo nám, abychom mu mohli pomáhat?

Hospodin slíbil Abrahámovi: „Ve tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu.“ (Gn 22:18)

Hospodin shlédl i na nás Čechy. (O praotci Čechovi nic nevíme, nemůžeme se od něj nic naučit, ale Ježíš i nás narouboval na Abrahámovo bohatství a požehnání.)

Mudrci z východu přinesli to nejcennější, co Východ má...

Co mu nabídneme my? ²³⁹

236 Paní běhala s dětmi každý den na mši, nevynechala jedinou zbožnou akci, ale doma měla nepořádek, děti byly neukázněné a nezodpovědné.

Marie s Josefem věděli, co je povinností židovských rodičů: „Obřezat syna, prvorozeného vykoupit, učít jej Tóře, oženit jej a naučit jej pracovat, aby byl schopen uživit rodinu“.

237 Je radost vidět děti, které rodiče naučili s chutí pracovat a pomáhat, a které umí přemýšlet. Známe řadu takových i vícečetných rodin. I mladší školáci umí pečovat nejen o mladší sourozence, ale i o staré členy rodiny.

238 Herodes byl nejen saduceji vychvalovaný za velkolepou obnovu chrámu. Málokdo se odvážil proti němu něco říci, natož proti němu vystoupit. Jeho synové už nebyli tak hrozní, ale když Jan, syn Zachariášův, si dovolil jednoho z nich kritizovat, přišel o hlavu.

239 Bůh nás nestvořil k těžení zlata a k výrobě liturgických nádob, církevních šperků a chrámových ozdob, ani k pálení kadidla, ale ke své podobě.

Slavíme Zjevení Páně i k nám – nežidům.²⁴⁰

Pozoruj-li mraveniště (mohl bych mluvit třeba o roztočích), žádný z mravenců mě nevidí. Něco o tom vím, ale někdo z vás by možná přesně řekl, jak to s viděním mravenců je.

Co by mohli mravenci o člověku vykládat?

(Kdyby to bylo možné, třeba by se někdo kvůli mravencům stal mravencem. Nebo by se pro povznesení červů v třešních někdo stal červem.)

Bůh nemá jen své jedno oblíbené mraveniště...

Jádrem dnešního biblického textu je zájem Boha i o pohany...

Proč se někomu ukáže anděl nebo hvězda? Proč se Bůh někomu doslova nabízí a jiný Boha hledá celý život a nenachází ho?

To není jakási jednostrannost ze strany Boží, v tom je přísná zákonitost. Není to jako v loterii, kde si někteří koupí los, ale jen někdo vyhraje.

Bůh je velice přející a spravedlivý.

Koho to zajímá, může objevit určitou zákonitost v tom, proč se někdo s Bohem setká a jiný ne.²⁴¹

Podobně můžeme objevit, proč někdo celý život zápasí s hříchy a nemůže s nimi pohnout, zatímco jiný problémy nemá.

Bůh má samozřejmě právo zjevit se, komu chce. My také máme právo vybrat si přátele podle svého vkusu.

Ale Bůh je ochotný otevřít svou náruč každému.

I nám!

Ale otvírá svou náruč tomu, kdo stojí o přátelství s ním.²⁴²

Misionář Aleš Vacek, který v Zambii pracuje s dětmi „adoptovanými na dálku“, nám vyprávěl, jak se někteří tamější lidé úporně snaží, aby jejich děti byly přijaty do projektu adopce, ale nechtějí se podílet ani malou částkou na vzdělání svého dítěte. Tvrdí: „Nemám peníze!“

Aleš takovému říká: „Ale já ti nabízím práci, zamet' dvůr a vyděláš si potřebné peníze. Nemáš co dělat.“

Většinu těchto lidí se nechce. Jen neodbytně žebrají.

Když se Ježíš setkal s prosícím, zeptal se jej: „Co si ode mne přeješ?”

Opravdu to chceš?

Co jsi pro to ochoten udělat Ty?“

(Pamatuj, že to, čemu ty říkáš modlitba (žebrání), je málo.)

Ježíš řadu lidí neuzdravil.

V Čechách má mnoho našich lidí zájem adoptovat dítě na dálku, ale aby mohlo být černošské dítě přijato, je třeba splnit určité požadavky. (Aleš o tom vyprávěl.)

240 Název „Tři králů“ zůstává na povrchu jako celá „lidová“ zbožnost a vede jen k folklóru. Zkoumání počtu mudrců, jejich jmen a pravost jejich kostí v relikviáři v Kolíně nad Rýnem ponecháme „zasvěceným“ článkům v časopisech.

241 Někteří místo hledání této zákonitosti rádi mluví o „nevyzpytatelném tajemství boží milosti“. To je pohodlnější.

242 Všimněme si, že řada lidí nestojí ani o hlubší lidské přátelství. Vědí, že je pracné.

Bůh zve každého, ale otvírá svou náruč tomu, kdo splňuje jeho požadavky.

Všimněme si, že mudrci hledali, jak Boha poznat a porozumět mu. Zřejmě strávili mnoho hodin studiem a doptáváním.

A vraťme se ještě více nazpět. Než se mohli mudrci setkat s Hebrejskou biblí (Starým zákonem), přinesli někteří Židé do jejich země Písmo. (A ti Židé, než Písmo přinesli, si Boží slovo zamilovali. A i oni museli nejprve Písmu porozumět... Až pak se stali misionáři.)

I o nás platí: Matouš 10:8 Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očišťujte, démony vymítejte: „Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“. (Srov. Mt 10:8)

Čechy a Jižní Korea jsou nejvíce ateistickými zeměmi na zeměkouli. Nemusíme zvat černé, žluté ani bílé misionáře (třeba Poláky) do našich zemí.

Naši řeč umíme, Bibli máme, vzdělávání je k mání.

Jako Bůh promluvil k mudrcům jejich řečí – „astrologickou a astronomickou“, tak stejně je schopen se domluvit s námi. Pokud o to budeme stát pokud se podle toho zařídíme.²⁴³

„Hvězda“ zavedla mudrce do Jeruzaléma a potom se ztratila.

Proč Bůh nemluvil s Herodem, víme. I tak se snažil Ježíše zabít.

Hvězda se neukázala Židům. Toužebně sice žebrali o příchod Mesiáše.

Přesně věděli, kdy a kde se má narodit. Cestu do Betléma znal každý z nich.

Ale nezvedli svůj zadek, aby si zašli do Betléma (z Jeruzaléma to je 8 km). Rabíni říkali, že Mesiáš přijde do chrámu. Proč by někam chodili, každý čekal na svém místě „v chrámu“.

Když se Mesiáš objevil v jejich „mraveništi“, nelíbil se jim. Měli jej za obyčejného mravence, který se vytahuje a chce jejich mraveniště přestavovat.

Mudrci předešli zbožné židy. Mudrci věděli pouze to, že se Mesiáš narodil v Judsku.

Tato jediná informace je vyprovokovala na cestu.

Neznali podrobnosti, museli se ptát, nevěděli o Betlému, ani kde se nachází.

Židé měli mnohem více informací.

Za třicet let poté Ježíš vyprávěl podobenství o Rozsévači. (Srov. Mt 13:18–23)

Na mudrcích a židech můžeme porovnat, jak je podobenství pravdivé.

My jsme pravidelně oséváni Božím slovem...

Každý zdravý člověk má rád dobré jídlo. Ale jedlíci se dělí na dvě skupiny. Na strávníky a na ty, kteří se naučí vařit. Druhá skupina je schopná hostit a sytit ty druhé.

Všichni tvrdí, že vědí, jak se dělají knedlíky, ale jen někteří umějí knedlík uvařit.

Každý si můžeme promyslet, jak to s těmi dvěma typy lidí je...

Bůh má svá pravidla ke zjevování. Pastýři nebyli vzdělaní, ale Bůh k nim svého posla (anděla) poslal, protože věděl, že se vydají na cestu.

K mudrcům mluvil skrze hvězdu, vážil si jejich úsilí.

Neopakovali jen po svých učitelích, že jejich náboženství je pravé. Chtěli se k Bohu dostat blíž.

Bohu je milý (v každém národě a náboženství) ten, kdo poctivě hledá. Bůh se neskrývá. Ale pokud jej nehledáme, tak se s ním nesetkáme, ať jsme v té sebesprávnější církvi. Být ve správné církvi ještě neznamená, že si rozumím s Bohem.

²⁴³ Právě mně jedno děvče poslalo kontakt na skype. Pokusil jsem se mluvit. Slyšela mě, ale já jí neslyším, má pokažený mikrofon. Musí si koupit nový.

Mudrci byli vzdělaní, pastýři nevzdělaní. Ale obojí vykročili, když je Bůh oslovil. Když prosili Josefa a Marii, aby jim ukázali dítě, řekli: „My víme, že vaše dítě je Mesiáš“.

Proč se Bůh některým lidem dává poznat a jiným se neukazuje? Proč někdy bojujeme s hříchem a ne a ne se pohnout? Přitom Bůh je ochotný se ukázat každému, kdo poctivě hledá.

Nestačí jen opakovat „Otčenáš“, do božího království dojde jen ten, kdo se vydává na cestu.

A tomu přijde Bůh naproti.

Kdo jen sedí na cestě, je otrávený. Vymlouvá se, že nevidí nic nového. Svádí vinu na kdeco.

A hledá, jak přijít k užitku někde laciněji.

Potřebujeme být ve svém hledání poctiví, jako mudrci od východu.

Kdo hraje s Bohem poctivou hru, tomu Bůh velice rád pomáhá.

Ježíš to přímo říká: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“. (Jan 14:23)

2. neděle po Narození Páně

2011

2. neděle po Narození Páně Sir 24:1–4. 12–16 Ef 1:3–6. 15–18 J 1:1–18 2. ledna 2011

Začátek občanského roku prožíváme jako určitý zlom času. Možná si trochu pamatujeme pocity prvních kroků.²⁴⁴

Ty další události nebo dny nejsou méně důležité, jen se v nich už více vyznáme.

Včera jsme si přáli navzájem, aby nový rok byl dobrý a prosili jsme o pomoc, abychom jej nepromarnili.

Už staří Izraelité věděli: „Bůh se na nás povzbudivě usmívá, střeží nás, chrání nás, zve nás...“, proto mohli žehnat svým dětem.²⁴⁵

V dnešním 1. čtení je moudrost zosobněna. My bychom možná řekli, Bůh s námi mluví osobně ne skrze nějakého mluvčího, vyučování nesvěří nikomu jinému, ale sám se nám věnuje, tak jako sám ve svém Synu přijde, aby nás uchránil, zhojil, vzal do náruče...

Bůh se o svou moudrost s námi podělil.

Vyprávění synoptiků o Narození Páně je sdělením hlubokých pravd o Bohu, Ježíši a o nás.

Janův prolog je nejen jednou z nejkrásnějších perel světové literatury, je pozváním k dalšímu naslouchání evangeliu (tam se dozvíme víc).

Je trefné, nabízí-li nám liturgie hned zkraje roku Prolog Janův.

Na začátku roku si někteří dávají různá předsevzetí (nebudu kouřit, pít, tloustnout, budu cvičit, včas se vracet ze zaměstnání...).

Pro sebe si vybírám z Janova Prologu větu: „Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se božími dětmi“.

Bůh nám nabízí stát se božími dětmi, bratry a sestrami Ježíšovými. Chci pokročit v růstu božího syna!

Všímal jsem si rad Jana Baptisty (obraťte se, připravte Bohu cestu, aby se s vámi Mesiáš mohl setkat).

Chci znovu připomenout vážnost nebezpečí: „Přišel do vlastního, ale vlastní ho nepřijali“.

(Nejvíce jsem ohrožen, když přecením sám sebe a podcením náročnost situace. Poučme se ze starých chyb. Neberme je na lehkou váhu.)

Začněme od „slova“.

Slovo je základním pojmem, stavebním prvkem řeči, dorozumění a myšlení (ne jako cihla, ale jako kámen, který je každý jiného tvaru a velikosti).

Bylo by užitečné si někdy promyslet, jak se slovy zacházíme.²⁴⁶

244 Někdo si pamatuje pocity, když šel poprvé do školy, poprvé navštívil Prahu, Národní divadlo, když dostal první pusy, porod prvního dítěte nebo první koupání děťátka.

245 Nemůžeme dát něco, co nemáme, ani informaci. Požehnání není pouhé přání. Není magií, nefunguje samotnou silou vyslovených slov. Bez patřičné odezvy je zmařeno. Ani k účasti Ježíšova Stolu nestačí jen zbožně polknout a nutit se do zbožných citů. Množství přijímaných darů nemůže nahradit naši spolupráci.)

246 Slovo je abstraktním pojmem. O slovu, řeči, porozumění, o umění mluvit, naslouchat a učit, se dá ledacos říci.

Být osloven může být cenné.

Jak zacházíme se slovem lidským? ²⁴⁷

Jak zacházíme se slovem božím? ²⁴⁸

Jak zacházíme se Slovem? (Nakolik na Ježíše dáme?)

Proč Ježíše tolik jeho současníků odmítlo? (A to byli židé na Mesiáše po století připravování.) ²⁴⁹

Jak dopadneme my?

Se samozřejmostí sobě vlastní se řadíme mezi pastýře. Je snadné po dvou tisíci letech zpívat koledu:
„Já tě budu kolébatí...“

Horší je to s naším přijímáním Ježíšových slov. ²⁵⁰

Slyšet něco pěkného je příjemné.

Neslyšet je trápením.

Být odsouzen k neslyšení nebo mlčení může být mučivé.

„Soudruhu svobodníku, vojín Vacek, dovolte mi s vámi promluvit,“ musel jsem se na vojně hlásit.

„Nedovolím!“ řekl třeba nadřízený.

Vzdálený příbuzný, pečující léta o děti v Zambii (teď pracuje pro „Adopci na dálku“), nám přivezl ukázat svou černou nevěstu (kterou jsme koupili). Vyprávěl, potká-li černoška černocho, musí se nejprve dovolit, zda jej může pozdravit. Dostane-li dovolení, teprve pak obřadně zdraví muže.

247 Jak nakládáme s pomluvami, s články v novinách? Vzpomínáme na svou bezmocnost proti propagandě, která lhala, pomlouvala nás a utiskovala.

Jak hospodaříme s vlastními slovy?

„Lhát je normální, všichni lžou.“ (I kdyby všichni lhali, lež není normou.)

„Jsem teď v rodině za černou ovci“, pravil šedesátiletý chlap, který si narazil mladou kočku.

(Proč neřekl: „Stala se ze mě černá ovce“, copak se špína nedá vyprat?)

248 Jak nakládáme se „starým zákonem“, se slovy Jana Předchůdce Páně (abych jmenoval to, čemu jsme se už trochu věnovali.)

249 V Ježíšově době už byla v Izraeli dost hustá síť synagog (ty byly původně školou). V synagogách měli svitky Písma. Tóra byla jejich učebnicí, čítankou i vyučovací osnovou.

Křesťané, místo aby se věnovali „biblickému vzdělávání a školství“ podle příkladu Židů, začali stavět veliké množství kostelů (často obrovských, které se podobaly chrámům). Vzdělávala se jen špička společnosti.

Lidem byla dopřána pouze největší krása liturgie (v nesrozumitelném jazyku), a podívaná na sochy a obrazy.

Synagogy bývají docela ošuntělé, knihy v nich mají odřené hřbety od stálého používání (svitky mají krásně uložené a nedotýkají se jich rukama, ale ukazovátkem), ale v synagogách se židé cítí jako doma a snaží se porozumět Hospodinu.

250 *Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14:26) Duch svatý nám těžko může připomínat něco, co jsme „neslyšeli“.*

Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova. (J 14:23–24)

Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. (J 15:7).

Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (J 15:15)

Na tato Ježíšova slova nedbáme. Svou lenost v naslouchání Ježíšovým slovům omlouváme falešným poukazováním na zjevení pastýřům nebo jiným prostým osobám při soukromých zjeveních. Navzájem se klameme, že si lze porozumění Bohu vyprosit (bez namáhavé práce na porozumění).

Až přátelé, kteří ušli kus cesty k vzájemnému poznávání, si mohou porozumět, i když spolu mlčí. Začátečník nemá na čem stavět.

Ježíš je nejen základním kamenem božího království, ale je také Stavitelem. Jeho stavbu si ale zatvrzele přestavujeme podle svého.²⁵¹

Vyučujeme jinak než ten, kterého tak rádi a halasně prohlašujeme za svého Krále. Ježíš nevyvolal povstání lidu k vyhnání okupantského Říma. Boží království nenastoluje zvenku nebo svrchu. Přišel jako tesař z Nazareta, na každém bylo – a je – zda jej uzná za Proroka a Mesiáše. Na každém z nás je, zda a nakolik Ježíšova slova přijmeme. Vnější formě svých obřadů věnujeme mnohem větší pozornost než porozumění Ježíšovým slovům. Jsou pro nás stěžejní nebo ne?

251 Uvedu několik příkladů, aby bylo zřejmé, že nejde o nějaké kverulantství, ale o velice závažné chyby. Mohl bych jich okamžitě vyjmenovat třeba 50.

(Jak poukážu na nedodržování některých Ježíšových slov, už se někteří lidé čertí.)
Zmiňoval jsem nedávno hrubé posunutí slov ve chvalozpěvu „Sláva na výsostech Bohu“.

Ve Vyznání víry říkáme: „Sestoupil do pekel“ (místo „sestoupil do říše mrtvých“).

Za týden budeme slavít Křest Páně, ač byl Ježíš pouze ponořen od Jana.

Slova při křtu: „Já tě křtím ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého“, jsou nepřesná a nevypovídají o podstatném. Jinak by nám například znělo: „Já tě ponořuji do lásky Otce, syna i Ducha svatého“.

„Vezměte a pijte“, řekl Ježíš při své Večeři. K hostině patří jídlo a pití. „Pijte“ jen duchovenstvo.

Biblický obraz církve – „snoubenky“ a „manželky“ je krásný. Snoubenka a manželka se má stát protějškem snoubence – to je pro nás stálým úkolem. (V době vzniku tohoto obrazu byl manžel pánem, hlavou ženy. Manželka byla pouhou pomocnicí manžela. To až dnes je manželka rovnocenným partnerem.)

Druhý biblický obraz církve je „Jedno Tělo“ (s Ježíšem). Ježíš mluví o communiu, zve nás k jednotě se sebou, ke sjednocení, k „totožnosti“. Ale to communiu, sjednocení, je cílem, ke kterému teprve směřujeme.

Později se obrazy „snoubenka“ a „Nové Tělo Kristovo“ už nerozlišovaly. Cesta splývala s cílem. Víme, co to provedlo. Hierarchická církev se už nepokládala za snoubenku, která je teprve na cestě ke sjednocení s Ženichem, začala se už pokládat za viditelnou nositelku autority boží. Vztahovala na sebe práva náležející samotnému Bohu. Vynášela soud i nad králi. Měla dvě hlavy, neviditelnou a viditelnou (papeže).

Ježíš se jednou ptal svých učedníků: "Za koho lidé pokládají Syna člověka?"

Oni řekli: "Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků."

Řekl jim: "A za koho mne pokládáte vy?"

Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.

A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla jí nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi." (Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.) (Srov. Mt 16:13–20)

Časem přestalo být „pevnou skálou“ vyznávání: „Ty jsi Mesiáš“ (poslušnost Mesiáši jako stálý úkol). Za „skálu“ byla (zpětně) vydávána sama osoba Petra a pak hlavně jeho nástupci. Služba byla zaměněna za samotný Úřad. Stalo se něco jiného, než co říká Ježíš v evangeliu.

Marii jsme brzy prohlásili za Matku Krista-Boha a věnovali jí mnoho „řádů a vyznamenání“ (dopodrobna jsme vypočítávali její výsady), místo abychom se od ní učili pokorné službě „otrokyně“ boží a to, co obnáší „víra“.

Místo biblického „Těla a Krve Páně“ jsme zavedli pojem „Nejsvětější Svátost Oltářní“ (a zúžili ho jen na jednu způsobu). Došlo k nešťastnému zpředmětnění. Už není řeč o silné přítomnosti Ježíše, o setkání s tím, který nás může uchvátit, který nás touží obejmout a prostoupit.

Vyhýbáme se porozumění tomu setkání a místo něj jsme si vymysleli své obřady s okuřováním a další parádou.

Místo přjetí toho, co nám o své blízkosti sděluje sám Ježíš, mu vnucujeme své nápady a prohlašujeme je za

Prosíme Boha o dar víry, ale často se vůči Bohu uzavíráme, oproti slovům v evangeliu stavíme svoje předsudky.²⁵²

Bůh nám umožňuje stát se Božím dítětem. Natolik nás vybavuje a natolik je ochoten nám pomoci, že je už jen v našich silách se Božím dítětem stát.

Ptejme se, jak se to dělá a nechme se v novém roce vést vyučováním Písma. Duch boží se na nás těší.

zbožnost.

252 Každý z nás má určitou představu o světě kolem nás, ale nikdo ji nemá úplně dokonalou.

Někteří lidé si při poznávání (v rodině, ve škole) vytvářejí vlastní názory.

Jiní svůj názor nemají, čekají na to, co jim někdo jiný řekne.

Do té první skupiny patří ti, kteří sice mají svůj názor, ale nechtějí si jej kontrolovat, zda se třeba nemýlí (vždy mají „pravdu“) a druzí, kteří stále pokorně hledají.

Ježíš nás učí: vyslechnout názor, hledat, zda je správný a pak říci: souhlasím nebo nesouhlasím.

Potřebujeme se naučit získávat vlastní názor, a také jej umět zdůvodnit.

Máme mnoho nedostatků ve víře, například odříkáváme řadu naučených vět, které pokládáme za poučky.

Zamyslíme-li se nad nimi, zjistíme, že jsou to prázdná slova. Nebo že si navzájem odporují.

Někdo je pokaždé popuzen, když mu někdo odkryje, že určité slovo nezná. Hned se cítí být ohrožen, když se ukáže, že nerozumí tomu, co po někom opakuje. Žije ve strachu, aby se mu jeho víra nezbořila jako domeček z karet.

Ze strachu místo hledání a ověřování hlasitě tvrdíme „já věřím“. (Přitom jen křečovitě zavíráme oči.)

Svátek Ponoření Pána

2020

Svátek Ponoření Pána Iz 42:1–7 Sk 10:34–38 Mt 3:13–17 12. ledna 2020

Izaiáš píše ve čtyřech písničkách o božím otroku (služebníkovi).²⁵³

Mnoho vládců a politiků se předvádělo a předvádí, vyhlašují velkohubý, hlasitý program své vlády a svých zákonů. Hospodinův služebník se bude ujímat slabých a bude narovnávat nespravedlnost. Mohli bychom to nazvat pastýřským – královským programem. Král má pečovat o ty, kteří mu byli svěřeni.

Než se budeme věnovat druhému čtení, připomenu JUDr. Helenu Válkovou. Nejsem jejím soudcem, ale máme spravedlivě posoudit její jednání. To nám může nastavit zrcadlo.

Právníčka paní Válková tvrdí, že nevěděla, kdo je prokurátor Urválek (v 50. letech řadu nevinných vědomě odsoudil k smrti). Prohlašuje, že nevěděla, že zákon o policejním dohledu nad recidivisty byl tvrdě zneužíván k šikaně disidentů. Dodneška své dlouholeté členství v Komunistické straně nepokládá za selhání.

Předpokládám, že v případě nacisty by podobný postoj odsoudila.

Je možné, že významná právnička (dnes profesorka) nezná stěžejní knihu Karla Jasperse „Otázky viny“?

Zřejmě pokládala sovětskou okupaci z r. 1969 za přátelskou pomoc. O skutečné „provinění“ disidentů se nezajímala. A teď se bez jemnocitu pro porušování spravedlnosti má za dobrou kandidátku na úřad ombudsmanky? (Do této funkce ji navrhl – jako jedinou kandidátku – p. prezident. Paní Válková si důvěry M. Z. velice váží a bojí se, že se bude zlobit, když z kandidatury odstoupí.)

Kdyby byla tetkou ze zapadlé vesnice, mávli bychom nad její „nevědomostí“ a naivitou rukou se slovy: „Nevědomost hříchu nečiní.“²⁵⁴

Ale Písmo nás ovšem učí, že nevědomost zaviněná je hříchem. – Je ovocem lenosti a strachu. Ti, co tvrdili: „My jsme nevěděli o koncentracích,“ nechtěli vědět. Nechtěli vidět, že plné vlaky židů jezdí na východ a nikdo z nich se nevrací. Měli strach se ptát, dívali se jinam, byli líní hledat pravdu a ochotně věřili zločinné propagandě. Mlčeli ke zlu. Byli v nějaké míře spoluviníky. Hájili se podobně jako paní Válková: „Chtěla jsem dělat kariéru. Nebyla jsem hrdinou.“

Teď budme stejně přísní na sebe. Vraťme se k druhému čtení.

Apoštol Petr prohlašuje: „Teď opravdu chápu, že Bůh má rád i pohany.“

Kdo by neznal souvislosti a přečetl by si jen dnešní úryvek, ošidil by se.

253 Slovo otrok je zatíženo otrokářským ponížením člověka. Ale k vyjádření ochotné služby Písmo používá dobově formulace: „Já, X, tvůj oddaný otrok.“ U nás se ještě před sto lety používala fráze: „K službám, milostivá paní.“ „Váš, služebník.“

Otrok nedostává mzdu, pracuje zdarma. Bůh nám slouží bez odměny, slouží nám, ne my jemu. Jeho vztah k nám je nerovnoměrný. Podobně rodiče žijí pro (malé) děti.

254 Paní Válková, prohlásila, že odstoupí i ze současné funkce vládní zmocněnkyně pro lidská práva. Pan M. Z. o ní řekl, že se podělala. Jeden jeho dvořan hned přizvukoval, že se měla „hodit marod“ a mohla v této funkci vydržet do konce. Pan premiér, jehož paní Válková v mnohém hájí, který ji také na ombudsmanku prosazoval, už bere svůj návrh zpět.

Jak to, že Petr až po řadě let od Ježíšova vzkříšení dochází k tomuto náhledu? Copak nezažil, že Ježíš jednal se všemi lidmi s úctou a učil apoštoly, že i pohané a Samaritáni jsou milovanými dětmi božími? Apoštolové Ježíšovi ohnivě odporovali (srov. L 9:50n), tak se jim měl Ježíšův názor nesmazatelně vrýt do srdce a paměti (hádky nezapomínáme).

Ježíš apoštolům důrazně a opakovaně kladl na srdce, aby se vydali k pohanům s hlásáním o Bohu, který se hlásí ke všem lidem a každému nabízí osobní a nezištné přátelství.

Jak to, že apoštolům víc jak 6 let trvalo, než se vydali k pohanům? ²⁵⁵

Apoštolové byli poctiví, svou těžkopádnost, s kterou se nemohli chlubit, nechali napsat do Skutků apoštolů. Apoštol Petr vyprávěl, jak třikrát odporoval Ježíšovi, když ten Petra vybízel, že může jíst i vepřové maso. (Srov. Sk 10:10–16).

Co z této zatvrzelosti apoštolů vytěžíme pro sebe?

I my snadno ledacos ústy vyhlasujeme Např. „Ježíš je Syn boží a Mesiáš,“ ale mnoho jeho názorů a postojů jsme vytěsnili.

Kolik Ježíšových slov umíme opakovat, ale nepřijali jsme je za své. (Uvedu jen jeden příklad z mnoha: „Vezměte a jezte, vezměte a pijte.“)

Na druhých jejich slepotu vidíme (jako na paní Válkové), ale sami sebe máme za spravedlivé.

Nebylo by nám dobře, kdyby nám Ježíš jednou řekl, že nás nezná (srov. L 13:23–30) a že jsme svou slepotu popírali (srov. J 9:41).

Apoštolové nikdy neřekli, že jsou neomylní. Viděli, že tvrzení zbožných židů: „My jsme Izraelité (jsme „v pravé církvi“), jsme učedníci Mojžíše a syny praotce Abraháma,“ nic neznamená, pokud nenásledují „Mojžíše“ a Ježíše. Naši předkové správně říkali: „Samochvála smrdí.“

Každý rok čteme ze Skutků apoštolů, ale kdy z toho něco vyvodíme pro sebe?

Dodneška někteří křesťané tvrdí, že bílí heterosexuálové jsou víc než ti ostatní.

K evangeliu.

Bůh nesídlí na nebesích a nebydlí v chrámech, sestupuje k nám (Ježíš se narodil v chlévě a na hnoji). V dospělosti vědomě sestoupil mezi hříšníky do proudu Jordánu. ²⁵⁶

Řeči toho gesta můžeme porozumět. ²⁵⁷

Ježíš se nezalekl nejspodnějšího lidského kalu. Prošel jím solidárně s mnohými nespravedlivě pronásledovanými a zavražděnými. Ale všem nám hříšným zvěstuje, že slova Otcova: „Ty jsi můj syn, v tobě mám zalíbení,“ si můžeme a máme vztáhnout na sebe.

Porozuměli jsme obrazu: „Vyjmu vám „nelidské“ – kamenné srdce a dám vám „své“ – nové srdce, milosrdné a obětavé. Sami na sobě jsme zažili boží milosrdenství – tak si Bůh svou láskou k nám (hříšným) získal naše srdce.

255 K první misi byli apoštolové dotlačeni až pronásledováním. Řadu let apoštolové seděli „jako pecky“ v Jeruzalémě.

256 Mám znovu připomínat, že Ježíš nebyl pokřtěn, ale byl pouze od Jana ponořen do vody? Mnohokrát jsme si říkali, jak se Janovo ponoření liší od našeho křtu (my jsme se nechali ponořit do Ježíšova života, do jeho služby lidem).

257 Víme, co všechno rozvodněný potok unáší, strhává a ničí. I Ježíše nakonec nesmiřitelný proud náboženské pýchy a nenávisti strhl ke dnu. Byl popraven jako největší zločinec – mezi dvěma otroky – teroristy. Máme v paměti, jak v padesátých letech zfanatizovaný český dav při justičních procesech s nevinými lidmi krvelačně řval: „Psům, psí smrt!“

Ježíš nás uchvátil a my jsme se rozhodli přijmout křest – osvojit si Ježíšův způsob života (my, kteří jsme byli pokřtěni jako nemluvňata, jsme následování Krista přijali později v dospělosti).

A když jsme pak poznali Ježíšovo poslání (objevit Otcovo přátelství ke každému člověku, k těm, kteří ještě žijí ve tmách svých představ o Bohu mstivém a trestajícím), když jsme viděli, že Ježíš hledá spolupracovníky ochotné k této misi, odvážili jsme nabídnout sebe sama: „Pane, nemáš-li někoho lepšího, pošli mě.“ (jako Izaiáš, srov. Iz 6:8).

Ježíš nám skrze ty, kteří nás ke křtu doprovázeli, řekl: „Nebojíš se stavět se se mnou proti zlu? Víš, jak jsem dopadl, že jsem se nedožil dlouhého věku?“

Odpovídáme: „S tvou pomocí, Pane, budu přemáhat strach a budu se snažit nazývat pravdu pravdou a lež lží. S tebou, Pane, budu hájit spravedlnost proti nespravedlnosti.“

Znovu a znovu nás pak Ježíš ujišťoval – a ujišťuje – o svém přátelství a posiloval nás – a posiluje nás –, abychom byli schopní naplnit „vůli Boží“ (Otcovo přání), aby co nejvíce lidí poznalo, že jsou milované dcery a milovaní synové boží. (Srov. J 17:20–26)

Za týden se ještě vrátím k našemu poslání, sdíleného s Mesiášem: „Já jsem tě povolal s láskou ... a ustanovil jsem tě prostředníkem Úmluvy s lidem.“ (první čtení – Iz 42:6)

Můžeme už v týdnu promýšlet, kdo je prostředník a co to znamená.

A také si za týden připomeneme, co vyplývá ze křtu, z přijetí služby pastýřské, ze služby královského kněžství a ze služby prorocké.

2017

Svátek Ponoření Páně Iz 42:1–7 Sk 10:34–38 Mt 3:13–17 8. ledna 2017

Zdalipak jste si všimli, jaké chyby jsem se v minulých poznámkách dopustil? ²⁵⁸

V poslední větě evangelia před týdnem jsme četli, že Ježíš byl obřezán (o významu obřízky pro naše pochopení křtu a o významu Smlouvy pro nás jsme mluvili dříve).

V kázání jsem slíbil modlitbu při obřízce. ²⁵⁹

258 Napsal jsem: „V kolika letech Ježíš asi poprvé z kmenu otesal kládu?“ Správně přece je: „V kolika letech Ježíš asi poprvé z klády otesal trám?“

Hned druhý den jsem chybu viděl. Vícekrát jsem si všiml, že tam, kde si jsem „jist“ ztrácím pozornost a chybuji...
O tom by se dalo mluvit více.

Chybu v naší práci (nebo jejím popisu) odhalíme snadno, těžší je to s objevením chyby ve vztahu k Bohu.

259 Předčítající při obřízce – poté co otec sdělil jméno, které synovi s manželkou vybrali – říká modlitbu: „Bože náš a Bože našich otců, zachovej toto dítě jeho otci a jeho matce. Ať je v Izraeli zván jménem: (*jméno dítěte*). Ať se zaraduje otec nad tím, co vzešlo z jeho klína, ať matka jásá nad plodem svého lůna, jak je psáno: `Ať se raduje tvůj otec i tvá matka, ať se raduje ta, která tě porodila`.

Je řečeno: `Šel jsem kolem tebe a uviděl jsem tě, jak se třeseš ve vlastní krvi, a řekl jsem ti, když jsi ležela ve vlastní krvi: Žij!` (Ez 16:6)

A je řečeno: `Pamatuje na věky na Svou smlouvu, na slovo, které přikázal tisícům pokolení. Uzavřel ji s Avrahamem, přísahal ji Jicchakovi, stanovil ji Jaakovovi jako nařízení, Izraeli jako smlouvu věčnou.`

A je řečeno: `A obřezal Avraham svého syna Jicchaka, když mu bylo osm dní, jak mu přikázal Bůh. Děkujte Hospodinu, neboť je dobrý, neboť věčně trvá Jeho milost. Děkujte Hospodinu, neboť je dobrý, neboť věčně trvá Jeho milost.`

Ať je tento malý chlapec (*jméno dítěte*) jednou velkým, a tak jako vstoupil do smlouvy, tak ať přistoupí i k Tóře, ať vstoupí pod *chupu* (*obřad svatební*) a činí dobré skutky.“

Obec se s otcem připojuje slovy: „Řekl jsem ti, když jsi ležela ve vlastní krvi: Žij!“

V prvním čtení slyšíme program Mesiáše – božího otroka (nepřesně služebníka). Po staletí se Izraelité na takového Pomazaného (vonícího Bohem) těšili.

Jsme-li Ježíšovi učedníci – Kristovci (noříme-li se do Ježíšova způsobu života) máme jako on svým životem lidem vonět po Bohu.

K druhému čtení: Kdo zná celý příběh o pokřtění Kornelia, je překvapen, že i Petrovi ledacos z Ježíšových slov (zde o pozvání pohanů ke Kristu) docházelo se značným zpožděním. (Před léty jsme si říkali, jak se to stává i nám...)

Opakuji: Jan nekřtil, ale pouze rituálně ponořoval do Jordánu. Ježíš nebyl pokřtěn – je Mesiášem od věčnosti.²⁶⁰

Zprávy z evangelíí o ponoření Ježíše jsou určeny nám. Jsou vystavěny pro nás. Každé slovo je důležité pro naše pochopení Ježíše – a k pochopení naší role Ježíšových učedníků.

Událost u Jordánu nám ukazuje, že Ježíš je plný Ducha od začátku. (Duch do Ježíše nevstupuje až při ponoření do Jordánu. To do nás Duch vstupuje při svátostech natolik – nakolik se mu otevíráme. Ježíš je plný Ducha, nepotrácí Ducha jako my.)

Ježíš se hlásí k programu Mesiáše – „otroka“ Božího. (Zdarma pro nás pracuje a žije – jako Bůh, podobně jako rodiče pro děti. Služebník – zaměstnanec dostává plat.)

Otec nám skrze evangelia prohlašuje: „Toto je můj milovaný syn, v něm mám zalíbení“ (při setkání Ježíše a tří apoštolů s Mojžíšem Eliášem na hoře pak slyšíme navíc: „toho poslouchejte!“)

Tato informace je pro nás zjevením, velkým darem. Sami bychom na to nepřišli.

Teď už je pouze na nás:

- zda o toto sdělení stojíme,
- zda se učíme Bohu naslouchat,
- zda-li si ověřujeme, že je Ježíš hodnověrný,
- a zda-li se pak podle Ježíše v životě zachováme.
- Někdo Boží hlas slyší,
- někdo má boží hlas jen za jakýsi šramot,
- kdo nechce nic slyšet – neslyší (přesto, že třeba říká: „Slyšeli jsme slovo boží“), srov. J 12:29.

Stále se naše ochota nebo neochota opakuje, přesně tak, jak to evangelia popisují.

Ježíš chtěl získat všechny: farizeje, saduceje, eseje, herodiány a zéloty, hříšníky, zločince, samařany i pohany.

Řekl jsem ti, když jsi ležela ve své krvi: Žij!“

„Děkujte Hospodinu, neboť je dobrý, neboť věčně trvá Jeho milost.“

(Slova z Ez 16:6 jsou z velice dramatické (strašné) kapitoly.)

260 Ježíš přišel, aby se dal od Jana **ponořit**.

„Já bych měl být **ponořen** od tebe ...“

Jakmile byl Ježíš **ponořen**...

Nevíme, nakolik se Jan a Ježíš znali. Jan ale viděl, že Ježíš je větší osobností než on.

Vysvětlovali jsme si: Janovi rodiče nesměli svému synu prozradit, kdo je Mesiášem ... (srov. J 1:31–33).

Opakuji: Ježíš se zařadil mezi hříšníky (ač hříšníkem nebyl) a nechal se ponořit od Jana, aby potvrdil nezbytnost Janovy výzvy k obrácení.

Sám Ježíš znovu mluvil o nutnosti našeho „obracení se“ (to je trvalá činnost) k Bohu (k porovnávání si svého jednání, mluvení a myšlení s Ježíšem).

(Dětem, prosím, popište, co která skupina byla a o co jí šlo. A kteří lidé dostali Ježíše na šibenici a prohlásili jej za kacíře. Proč zbožní a ne pohané? Vysvětlete dětem, proč se právě zbožní Ježíšovi vzepřeli, děti na to sami nepřijdou.)

Znovu připomenu, proč Ježíš pokládal obrácení za prvotní a nezbytný krok (proč se nechal od Jana ponořit). Každý Izraelita – a každý pokřtěný(!) – má vědět, že smí patřit k vyvolenému (oddělenému) lidu Božímu a co z toho pro něj vyplývá.

Má vědět, že smí patřit do množiny Hospodinovy snoubenky – má možnost vyrůst a osvojit si úroveň jednání boží manželky.

To není něco, co je jednou provždy hotové. Jsme teprve na cestě do podoby boží.

Vzpomínáte, jak Jan Baptista varoval zbožné: „Ne ať začnete zase svou zbožnou písničku: `My jsme synové Abrahámovi““ (četli jsme to o 2. neděli adventní).²⁶¹

Uvedu opět jednoduchý příklad – Kaifáš a Annáš byli z kněžského rodu a v církevní kariéře to dotáhli na velekněze. Byli ve správné církvi, v pravý čas, a na správném místě – a přesto strašným způsobem selhali.

Proč? Neobrátili se. Měli za to, že „oni“(!) se obracet nemusejí.

Ježíš nás přišel zachránit z této nebezpečné náboženské sebejistoty.

Z otroctví legalismu, pouhého dodržování litery bez naplnění úmyslu Hospodina. Papež František přesně popisuje, jak se to dnes v nás projevuje...

Izrael (každý jedinec a každá generace židů a křesťanů) se potřebuje obracet k Bohu, aby byl pro Boha použitelný. Aby nešel v protisměru. Aby nespoupracoval se Zlým. Aby s ním mohl Hospodin obnovovat Manželskou Smlouvu.

Hospodin nikdy od této Smlouvy neodstoupil, znovu a znovu nám ji („budiž jeho Jméno pochváleno“) ve svém milosrdenství nabízí.

Židé každoročně Smlouvu obnovovali o Velikonocích a o Padesátce (naše Svatodušní svátky).

My můžeme do této Smlouvy znovu vstupovat při každé Večeři Páně (protože ji často porušujeme).

Ježíš je prostředníkem – Obnovené (Nové) smlouvy.

Mojžíš přišel s převratným učením. Mesiáš přišel s ještě závratnějším učením.

Rozdíl můžeme například porovnat na Desateru a Horském kázání.

Židé a někteří „křesťané“ se porovnávají (ve svědomí, při svátosti smíření) s Desaterem, někdo s Horským kázáním.

Z jednání Kaifáše a Annáše je vidět, že ze slavení Velikonoc a Padesátky nic nezískali.

Proč? Nepokládali pro sebe obracení se k Hospodinu za potřebné. „Byli přece nejvyššími hodnostáři Hospodina.“

Pozor, i my nemusíme ze slavení Obnovené (ne „Nové“) smlouvy nic získat – pokud na bohoslužbu nepřicházíme obrácení, pokud nepřicházíme pro „živou vodu“ k našemu uzdravení.

Dokonce můžeme „jíst a pít k odsouzení“. (Srov. 1 K 11:29) Satan ví víc než my, že Ježíšova hostina je „Tělem a Krví“ Ježíše, ale neobrací se k Hospodinu. O Ježíšovu Hostinu nestojí, na

261 Když Jan spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází k ponoření, řekl jim: "Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?"

Neste tedy ovoce, které ukazuje, že se obracíte. Nemyslete si, že můžete říkat: `Náš otec je Abraham!` Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení.

Sekera je už na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřat a hozen do ohně.

svatokrádež kašle, ale dobře ví, že kdyby ke Stolu přistoupil, že by si nepomohl, že by to bylo pro něj zničující.

Bohoslužba (ani vyučování, ani slavení) není pouhým konzumem.

Svátosti nepůsobí samy od sebe jako léky. (Buď se slovem Božím a svátostí pracujeme a spolupracujeme nebo nespolupracujeme.)

I při slavení platí pravidlo přímé úměry: nakolik se připravím a činně se zapojím – natolik získám.

Použiji opět známý příklad s arcibiskupem Bezákem. Nejen slovenští biskupové slavili s Bezákem vícekrát Večeři Páně. Jsou pokřtění, ... mají plnost kněžství – a přesto je to nepoznamenalo přátelstvím k R. Bezákovi. Byl jim výčitkou, tak ho smetli. Loni slavili Rok milosrdenství, ale za Róbertem Bezákem nezašli.

Sami sebe pokládají za nástupce apoštolů, ale Bezáka vyhodili „z kola ven“.

Mohl bych samozřejmě mluvit o svých chybách a o malém vlivu Roku milosrdenství na mně samotného.

Kaifáš a Annáš nejen v Ježíši nerozpoznali Mesiáše (na rozdíl od Jana Baptisty, Simeona a Anny a dalších pár lidí), ale dokonce Ježíše prokleli a vydali k umučení na smrt.

Ježíš navazuje na Mojžíšovo vyučování a učí: Milosrdenstvím Bůh obdarovává toho, kdo svou vinu přizná, lituje jí, obrátí se, a usiluje o nápravu.

Tím, že jsme mávli nad Mojžíšem rukou a označili hebrejskou Bibli za „Starý Zákon“, za něco, co nás už nezavazuje – tím jsme se tragicky ošidili. (Kdo promýšlí význam Ježíšova tvrzení: „Amen, pravím vám..., nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane.“ Mt 5:18)

Znovu to napíšu, k získání nezaslouženého Milosrdenství – k odpuštění je třeba:

podle Ježíše – (poznání a) přiznání hříchu, lítost a obrácení (náprava)

podle nás – přiznání hříchu, lítost a pokání.

(Stručně připomínám: „pokání“ je slovo nebiblické, znamená „trestání“.)

Církev se omluvila za upálení kacířů (například Jana Husa), ale neučinila nápravu.

(Každý víme, jak bolí spálenina, ale nedovedeme si představit bolest upálení, a hlavně duchovní bolest být odsouzen od vlastních bratří.)

Papež se omluvil za hříchy inkvizice, ale neučinil nápravu. Církev nevydala závazné nařízení, že každý má právo na odvolání a spravedlivý proces – podle Ježíšových pravidel (každý si je může v evangeliích přečíst), aby se něco takového už nikdy neopakovalo.

Když byl arcibiskup Bezák bez udání důvodu odvolán, poukazovali jsme na právo každého: znát důvod svého provinění (i proto, aby se mohl provinilec napravit).

Vysocí vatikánští úředníci poslali na Slovensko dopis, že papež nemusí oznamovat důvod odvolání biskupa. Mnoho našich lidí (i řada biskupů) tvrdila, že v církvi je to podobně jako na vojně, nikdo nemá na nic právo, ani na svěcení (kněžské nebo biskupské), ani na oznámení důvodu odvolání.

Někteří biskupové i jistý arcibiskup R. Bezákovi radili: „Přiznej chybu, seňni hlavu, pokař se, přijmi trest – a bude ti odpuštěno.“

Až římský biskup František vydal přípis, že od určitého data je třeba s každým odvolávaným biskupem jednat osobně.

Oceňujeme, že pan kardinál Vlk později dopisy vatikánských úředníků označil za podivné, bez podpisů a dalších náležitostí.

František arcibiskupa osobně přijal (díky kardinálu Vlkovi), ale církevní úředníci nápravu nezařídili. K nápravě veliké křivdy nedošlo!

To byl jen příklad, teď tu nutnost „obracení se a napravování svých chyb a hříchů“ potřebuje promyslet každý sám a zabudovat je do svého jednání a uzdravování narušených vztahů.

Pokud nepřijmeme Ježíše za „nárožní kámen“ stavby Boží (církve) a nebudeme podle Ježíše vše na milimetr přesně poměřovat – pokud nepřijmeme slova: „Toto je můj milovaný syn, toho poslouchejte“ – potud se neuzdravíme ze své duchovní rakoviny.

Všichni jsme hříšní – jednotlivci i církev. Dokud pro nás Ježíšova slova nebudou nejvyšší normou, budeme si příliš mnoho ubližovat. Nepřijmeme-li obracení a napravování se ke Kristu, jsme oslabení a nejsme schopni pomáhat k uzdravování nemocného světa. Vzpomínáte na Ježíšova slova: „Lékaři, uzdrav (nejprve) sám sebe!“ (Lk 4:23)

Ježíš nás přišel uzdravit.

Už Izaiáš nás nalákal na jeho laskavý a něžný přístup k hříšníkům (viz první čtení).

2014

Svátek Ponoření Páně („Křtu Páně“) Iz 42:1–4. 6–7 Sk 10:34–38 Mt 3:13–17 12. ledna 2014

Každou chvíli se setkávám (podobně jako ledaskdo z vás) s lidmi, kteří naříkají, že nebyli chtěnými dětmi, někteří dokonce nebyli svými rodiči přijati. Zakoušejí všelijaká příkoří, nedaří se jim v manželství a rodičovství, procházejí i velkými a dlouhodobými krizemi. Trpí pocitem nedomilovanosti. Ptají se: „Jak mám zakoušet přízeň Boha? Rozumem to snad mohu přijmout, ale vlastního prožitku, že bych byla milovanou dcerou, milovaným synem božím, se mi nedostává. Co mám dělat?“

Obsah dnešních biblických textů nám k tomu může něco nasvítit.

Léta jsem se ptal, co znamená Ježíšovo ponoření, proč Ježíš prošel Janovým rituálem? Netušil jsem, že se celá událost s Ježíšem u Jordánu také velice týká nás.

Izraelité po staletí toužebně očekávali nového krále od Hospodina. Slibovali si od něj pomoc v nouzi od svévolných vlastních králů a od útluhu pohanů.

Izajáš mluví o Božím otroku (v našem překladu služebníku) a popisuje jeho program.

Židé se ptají, kdo tím služebníkem je: Izrael, proroci, Mesiáš...?

Křesťané v Božím otroku vidí Ježíše (otrok v tomto smyslu není zotročený a bezprávný, ale ten který pracuje bez mzdy).

Protože Ježíšův program přijímáme za svůj, proto je důležité text promyslet a občas se s ním opět porovnávat.

K druhému čtení:

Čteme-li Písmo v souvislosti (ne jen úryvky), všimneme si, že si apoštol Petr přiznává, jak si (i po seslání Ducha svatého) několik let „stál na vedení“.²⁶²

(Podrobněji jsme si kterýsi rok tuto událost procházeli.)

262 Petr: „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé.“ Jak to, že to Petrovi dochází až po létech? Copak Ježíš výslovně neposlal apoštolů k pohanům? Copak se Ježíš radě pohanů osobně nevěnoval?

Římský misál dnešní svátek nazývá: „Ponoření Páně“. ²⁶³

Křest a křesťané jsou odvozeni od řeckého *Christos* (překlad hebrejského *Mašiach*). Stůl je vyráběn z nějakého materiálu, my se stáváme křesťany. Křtem jsme přijímáni za Ježíšovy učedníky, vstoupili jsme do Ježíšovy školy, k vyučování jeho životního stylu.

Ježíš nebyl křtěn. Mesiášem je ustanoven Bohem od začátku, nepotřebuje se jím teprve stávat. Dostanu-li stůl, nemusím s ním už nic dělat, stolem je.

(Mesiáš znamená „pomazaný olejem“.) ²⁶⁴

Říkali jsme si, že Jan jen ponořoval hříšníky do Jordánu.

Ježíš není hříšníkem, nemá zapotřebí se kát. Nechal se ponořit na potvrzení nezbytnosti Janova ponořování pro nás.)

Až do Ježíšova ponoření Jan nevěděl, kdo je Mesiášem (srov. J 1:31). ²⁶⁵

Otec u Jordánu (před Ježíšovým učitelským působením) potvrzuje, že Ježíš je plný Ducha a je jeho milovaným synem. Nic na tom nezmění ani pomluvy a úklady zbožných lidí, ani rozsudek Nejvyššího velekněze („*ex cathedra*“) k ukřižování (prokletí do horoucích pekel). Pro Boha Ježíš nikdy nepřestane být milovaným synem.

Ježíš je počat z Ducha, je plný Ducha od začátku a při ponoření do Jordánu je to zjeveno. Od křtu jsme do Ducha ponořováni, je na nás vyléván. ²⁶⁶

Už při stvoření člověka Bůh vdechl do zformovaného prachu země svého Ducha.

Lidé se ale vzdalovali Bohu a od Ducha božího. Velké „starozákonné“ osobnosti se Duchu božím otvírali a dar Ducha dostávali.

Text je velice důležitý pro každého, komu jsou svěřeni druzí, rodiči počínajíc, papeži končíc – abychom si bláhově nemysleli, že všechny naše názory ladí s názory Božími, a že jsme neomylní.

I apoštol Petr přiznává, že mu léta po seslání Ducha svatého nedocházely některé věci. Uměl je zopakovat, ale neporozuměl jim.

263 Český překlad místo ponoření používá slovo pokřtít, to je matoucí.

Opravme si to: „Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho ponořit.

Ale on mu bránil a říkal: „Já bych měl být ponořen od tebe, a ty jdeš ke mně?“ ...

Když byl Ježíš ponořen, hned vystoupil z vody, a ...“

264 Ježíš se nechal od Jana ponořit do Jordánu také ze solidarity s námi, ohrožovanými zlem.

I Ježíš bude zlem smeten, utopen.

Náš křest je obřadem, kterým jsme byli přijati mezi Ježíšovy učedníky.

Dospělý prochází Janovým ponořením „do obrácení“, a pak je „ponořen do Ducha“.

Ježíšův učedník přijímá „obracení se“, jako celoživotní proces. Celý život si máme porovnávat své názory s Ježíšovými názory, své postoje s Ježíšovým jednáním.

Jako se židé noří do mikve – k očišťování, tak my se noříme „do obrácení“ se ke Kristu. Jen „blahoslavení čistého srdce, uvidí Boha“ (srov. Mt 5:8). Ti, kteří se „neobrátili“, se s Ježíšem minuli. Jestli si pokřtěný znovu a znovu neporovnává své názory s Ježíšem, jde vlastní cestou (a ta do božího království nevede) s Ježíšem se mine. (Většina velekněží a zbožných farizeů se s Ježíšem minula, i když byli v „pravé církvi“.)

265 Jan se s Ježíšem zřejmě setkal, a Jan viděl, že Ježíš je větší osobností než on.

(Říkali jsme si – Janovi jeho rodiče nesměli říci, kdo je Mesiášem. Pouze řekli: „Už se narodil.“)

266 Při křtu dospělého člověka prochází katechumen procesem Janova obrácení a pak je „ponořen do Ducha“.

Jan řekl: „Já jsem vás ponořoval do vody, Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého.“ (Mk 1:8)

I apoštolové po Ježíšově zatčení Ducha božského potratili. Proto jim Ježíš po vzkříšení „dopumpovával“ svého Ducha (srov. J 20:19–22).

Jan předpověděl: „Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a do ohně.“
Jak to vypadá a co to znamená?

Bible přirovnává Ducha ke vzduchu, vodě, ohni, vůni a krvi.

To, co je ponořeno, je obklopeno tekutinou. Do porézního materiálu tekutina nasaje, do nádoby, pokud není dnem vzhůru, tekutina vnikne.

Do některých „otevřených“ materiálů voda prosákne, vzduch a plyn je do určité hloubky prostupuje. Oheň prohřeje, vůně nás dokola obklopí. Duch duje jako vítr. Vítr „profoukne až na kost“.

I máme „nasáknout“ Duchem, jako houba nasákne vodu. „Ježíš vystoupil a zvolal: `Jestliže kdo žízni, ať přijde ke mně a pije´“! (J 7:37)

Ponořit se do Ducha znamená, nechat se obklopit Duchem, žít v důvěrném vztahu s Bohem. „Hnoch chodil s Bohem“.

Židé byli vedeni k umění všimnout si Boží přízně, žít ve vědomí boží přítomnosti.

Znají své jedinečné postavení před Bohem.²⁶⁷

Jejich náboženská praxe a zbožnost jim to stále denně připomíná, je prodchnuta vědomím: „Kde jsem – tam je se mnou Bůh (ve slově prodchnut je obsažen duch).

Z hebrejské Bible (Starého zákona) jsme se i my – původně pohané – dozvěděli, že i nám Bůh nabídl osobní přátelství. Všimáme si, že ve všem dobrém a krásném má Bůh svůj podíl. Všechno bohatství života smíme přijímat jako osobní dar. Bohu pro nás není ničeho příliš. A ničeho mu není pro nás zatěžko. Kdo to ví, je nesmírně bohatý.

Člověk je navíc schopen přijmout božského Ducha do svého srdce, do svého nejnivnějšího nitra.²⁶⁸

Při setkávání s druhým neříkáme v češtině „ponořit“ (neříkáme například „ponořit druhého do náruče“). Užíváme jiné výrazy. Děcko vložíme druhému do náruče, přijmeme nabídnutou náruč, obejmeme druhého, děcko nám dá ručičky okolo krku, má je malinké, ještě nás celé neobjeme. Bojí-li se dítě psa, rodič vezme dítě do náruče a co nejvíce dítě chrání svými rukama a tělem. Děcko v náruči zakouší největší blízkost, zájem, přijetí, lásku, ochranu, porozumění, pocit bezpečí a jistoty, odpuštění (při kojení nejen nasycení těla)...²⁶⁹

267 Biblické příběhy, žalmy, moudrost, záchranné činy a události jsou pro židy jejich (snad už i pro nás naši) zkušeností blízkosti a štědrosti Hospodina. Těšili se a těší z toho, že jsou lidem Hospodinovým, věděli a vědí, že jsou všichni z královského rodu (proto židé neměli šlechtu – ani církevní – a zpočátku neměli a dnes opět nemají krále, ani „církevní“ šlechtu).

Jejich modlitby, obřady a slavnosti v židech stále podporují vědomí, že jsou u Boha doma. Jsou jeho domácí. Vědí, že každé jejich dítě (i dítě ze znásilnění – nejtěžší forma nechtěného dítěte) je také božím dítětem (parchanty nevedou, mají vysoké vědomí velikosti člověka před Bohem). Vědí, že jsou nevěstou Hospodina.

Při obřizce říkají: „Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví“. Třináctiletí kluci jsou při obřadu dospělosti vyvoláni ke čtení Tóry jako chatan (ženich – rozuměj Tóry). Při některých slavnostech tančí se svitkem Tóry jako ženich s nevěstou. Atd., atd.

Škoda, že jsme si z této krásné tradice (kterou prošel a kterou oceňoval i Ježíš) nevzali víc.

268 Jsme-li patřičně otevřeni – může do našeho srdce Duch vstupovat. Vzpomeňme Jana Baptistu: „Udělejte v sobě cestu, aby se k vám Bůh dostal“.

Kdo zažil v dětství lásku, jistotu a bezpečí od svých rodičů, má usnadněnou cestu k poznání božího přátelství. Kdo to v dětství nezažil, má možnost se nechávat domilovávat kdykoliv. Celou věčnost se nám boží zájem o nás a jeho láska neomrzí.

Ježíš vyrůstal ve vysoké úrovni rodinné kultury a židovského náboženství. Přišel, aby nejen očistil vtaž k Hospodinu od „tradice otců“, aby uzdravil pokřivenou zbožnost, ale aby s námi uzavřel „Novou smlouvu“ a přivedl nás do Otcovy náruče. Chce pozvednout naše vědomí o blízkosti Boha člověku. Svědčí, že slova: „Ty jsi můj milovaný syn“, platí o každém z nás. (Je snad někdo z lidí hodnověrnější než on?)

Jak nás Ježíš ponořuje do Ducha?

Nabídl nám osobní přátelství, svým nezištným zájmem, péčí a obětavostí si získal naše srdce. Učíme se mu důvěřovat. Ochutnáváme to bohatství a učíme se (i příjemným věcem se učíme) je přijímat.

(Milované dítě jinak roste než nemilované.)

Ježíš nás vkládá do Boží náruče, do lásky Otce, do lásky své a lásky Ducha.

Uvedu pár příkladů:

- Křest je pro nás smluveným znamením, kterým nám Bůh říká: „Jsi moje milovaná dcera, jsi můj milovaný syn.“
- Ježíš ukázal na své učedníky: „Hle, moje matka a moji bratři. Ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka.“ (Mt 12:49–50)
- „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“ (Srov. J 15:7–15)
- Ve svátosti smíření (druhém křtu) nám hříšným sděluje: „Odpouštějí se ti hříchy, jsi moje milovaná dcera, jsi můj milovaný syn.“
- „Blaze těm služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat.“ (Lk 12:37) Ženich na svatbě obsluhuje nevěstu, ne hosty.
- Při Večeři Páně Ježíš umyl apoštolům nohy! Znovu a znovu nám říká svatební slib – své nevěště – a dává nám pít ze svého kalichu: `Pijte z něho všichni´. (Mt 26:27) (Na svatbě pijí ženich a nevěsta z jednoho poháru. Krev je velikým znamením života a Ducha.)

Vnímat Boha, naučit se mu naslouchat, porozumět mu, spolupracovat s ním, je v našich silách. Pak nás Boží slovo a svátosti budou těšit a budeme je rádi slavit. Poroste naše vědomí, že jsme Bohem milováni. Každým setkáním s Bohem budeme bohatnout, hladina naší dobré nálady se bude zvyšovat a naše zdravé sebevědomí bude narůstat.

Je štěstím vědět, že jsme z královského rodu. (Nepokřtění to nevědí. Opuštěné děti neznají své rodiče.)

Už dětem ale říkáme, že se nestačí jen narodit do dobré rodiny, byli i zlí princové a princezny, králové i královny.

Naše vznešenost nás zavazuje. Toužíme osvojit si královské jednání, abychom byli Bohu jeho „chválou, věhlasem a okrasou, svatým lidem Hospodina“. Krásnou nevěstou Beránkovou.

Stále pracuji na přijímání tohoto bohatství. Není pro mne samozřejmé, dovolit Bohu, aby mě měl rád bez mého výkonu...

269 Naše křestní formule: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ je nesrozumitelná, jako slova nějakého kouzla. (Ale biskupy to netrápí.) Kdyby se říkalo podle smyslu: „Já tě (ponořuji do jména božího) vkládám do náruče boží, do lásky Otce, Syna i Ducha svatého“, třeba bychom tomu rozuměli.

I můj životní příběh je svědectvím, že se Bůh zajímá o každého člověka. Každý můžeme jeho přízeň objevit, naučit se ji vnímat a přijmout ji. (A pak z ní rozdávat.)

Kdo máte zkušenosti s kočkou a psem, víte, že kočka k nám skočí na klín, jen když má náladu. Jak nechce, odejde, můžeme ji lákat, ale nepřijde. Pes o nás stojí mnohem víc. Byl jsem nedávno na návštěvě u jednoho pána. Příběhla jeho boxerka, přes hodinu jsem jí hladil, stále o to stála. Pak už jsem musel jít domů.

Jaký jsme typ před Bohem, „kočičí“ nebo „psí“?
Nebo synovský?

Každého slušného rodiče by mrzelo, kdyby jeho dítě trpělo pocitem, že není rodiči milováno. Zkusme si představit, jak je asi Bohu, když někdo má pocit, že jím není milován. Proto Ježíš přišel – aby nikdo touto prázdnotou nestrádal.

Bůh nás bere vážně. Nakolik my bereme jeho slovo vážně? Když nám řekne: „Jsi můj přítel, mám tě rád“, můžeme mu důvěřovat. (Samozřejmě to předpokládá osobní poznání, že slovo Boží má svou důvěryhodnost – je nad všechna lidská tvrzení.)

Pokračování za týden.

2011

Svátek Křtu Páně Iz 42:1–4. 6–7 Sk 10:34–38 Mt 3:13–17 9. ledna 2011

„Kolébání Ježíška“ máme za sebou.

Na převlékání Pražského Jezulátka není čas. Ve světě to hoří.

Dnešní svátek je předzvěstí toho, jak Ježíše žene čas (škoda každé nespravedlnosti a každého zmarněného života).

Křesťané nejsou na světě pro sebe, nebo aby se přidávali ke kůrům volajícím: „Ať žije Kristus Pán!“

V Římském misálu bychom „Svátek Křtu Páně“ marně hledali. Stojí tam: „Svátek Ponoření Páně“.

Izajáš mluví o „programu“ Božího otroka (služebníka).²⁷⁰

Jako je prolog Janova evangelia předzpěvem, předehtou, tak je Ježíšovo ponoření do Jordánu jeho programem.

Ježíš se hlásí k programu Izajášova otroka božího. To nám zřetelně vystoupí, podíváme-li se na Ježíšovo ponoření jako ti, kteří přečetli evangelia do konce.

Zopakujme si, co znamená:

1. Janovo ponořování.
2. Ježíšovo ponoření do Jordánu.

Ad 1. Janovo ponořování do Jordánu bylo dramatickým rituálem (srozumitelným).²⁷¹

270 Všimněme si „osvobození vězňů“ a vzpomeňme na Janovu otázku z vězení.

271 V Orientě je koupání luxusem, očišťující rituální koupel tam má silnou řeč.

Ad 2. Proč byl Ježíš ponořen? (Křtěn nebyl.)

Zařadil se do řady lidí ohrožovaných zlem. Hříšníkem není, ale přichází nám na pomoc proti zlu. I on bude zlem semlet. Nechá se ponořit do zla (ne pasivně, není pacifista) a bude jím utopen.

Vzpomeňme na pozdější Ježíšova slova z Lk 12:49–59:

„Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi, a jak si přeji, aby se už vzňal!

Křtem mám být pokřtěn, a jak je mi úzko, dokud se nedokoná! (verš 50.)

Myslíte, že jsem přišel dát zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení!

Neboť od této chvíle bude rozděleno v jednom domě pět lidí: tři proti dvěma a dva proti třem, budou rozděleni otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaše a snacha proti tchyni.“

Také zástupům řekl: "Když pozorujete, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: `Přijde déšť` – bývá tak; a vane-li jižní vítr, říkáte: `Bude vedro` – a bývá.

Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné?

Když jdeš se svým protivníkem k soudu, učiň vše, aby ses s ním ještě cestou vyrovnal; jinak tě povleče k soudci, soudce tě odevzdá dozorcům a dozorce tě uvrhne do vězení.

Pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře."

Verš 50. je zmatečně přeložen (nejen v ekumenickém překladu).

Ježíš říká: „Budu ponořen do nenávisti a smrti, budu utopen zlem...“

I Ježíše strčili do dravého proudu, ponořili ho do zla a to na něm své dílo dokonalo.²⁷²

Ježíš nepřišel rozdělit lidi. Žádný požár nenávisti nerozdmýchal.²⁷³

Essejci se očišťovali rituální koupelí několikrát denně, nestačilo jim rituální omývání rukou farizeů („nechci mít nic společného se zlem a s hříšnými lidmi“).

Už v Ježíšově době byla krajina v Izraeli hodně poničená drastickým kořistěním všech okupačních mocností.

Stromy se kácely ostošest a stromky nikdo nevysazoval. Jak v hornaté krajině zapršelo, voda se divoce a často nebezpečně hnala dolů. Jordán byl v období dešťů rozvodněný a přejít jej nebylo možné (vzpomeňme na přechody přes Jordán, například přechod Mojžíše a jeho lidí).

Nenechme se klamat obrazy evropských malířů „Křtu Páně“. Ježíš nestál v louži a Jan na něj nekapal vodičku.

Při Janově ponořování to nevypadalo ani jako dnes u Jordánu v Izraeli, kde katechumeny pokládají do vody.

U Jana lidé sestupovali do tůň s dravým proudem, který byl schopen člověka strhnout.

Sestupování do Jordánu bylo vyznáním: „Zlo mě ohrožuje zvenku i zevnitř – jsem hříšný člověk, ještě krok a proud zla mě strhne ke dnu. Sám nejsem schopen se zachránit, Bože, prosím tě o záchranu.“

Když Jan člověka popadl a pomohl mu na břeh, bylo to výmluvné gesto.

Rituál nebyl nebezpečný, ale byl dramatický.

Při pozdější Ježíšově řeči učedníkům: „Budete rybáři lidí“, nemusel nikomu nic vysvětlovat.

(Proč my jsme z biblických rituálů udělali poutěová perníková srdce s barevnou polevou? Nemáme úctu k Ježíšovým znamením.)

272 Nikdo se Ježíše nezastal.

Otcem byl pak vzkříšen.

Z mrtvých vstal jako syn Boží, nad kterým smrt nemá vládu (nevstal z mrtvých jako člověk, to není v silách člověka).

273 Ježíš je obrazem božím, přišel jako přítel, lékař, jako kvočna chránící kuřata, jako pastýř hledající zatoulanou ovci (kdo z nás jsme hledali svého zaběhnutého psa, trochu tomu rozumíme), ale zbožní se hrozně namíchli. Proti Ježíšovi (proti Bohu?) vzplál oheň nesnášenlivosti a nenávisti.

Tak vyšlo najevo skutečné smýšlení srdcí. (Srov. Lk 2:34–35)

Ježíš přijal odsouzení a rozsudek lidí dobrovolně. Bylo to jeho poslední možností jak lidem otevřít oči. Využil tuto do nebe volající zvrhlou nespravedlnost, aby se ukázalo, kam „zbožní jdou“, k čemu jejich zbožnost vede.

Kdo prohlédl, kdo uznal svou chybu, mohl se kát, mohlo mu být odpuštěno. (Takový člověk se rád svěří do rukou Milosrdného.)²⁷⁴

Apoštolové nám ukazují, že i oni si až do Ježíšova ukřižování mysleli, že Ježíš přehání.

Příběhy Petra a Jidáše, Nikodéma, nemocných, posedlých, Samaritánky, Magdalény a Lazara, Matouše a Zachea, Dismase, setníka, kananejské ženy, jsou příběhy nalomených třtin a knotů bez plamene.

Na jejich příbězích vidíme, jak je nám Ježíšova pomoc nezbytná.

Ovšem nečekaná a absurdní na Ježíšově příběhu je nenávisť, jakou u některých (zbožných) lidí vyvolala Ježíšova péče o nalomené třtiny.

Janovi se při ponoření Ježíše dostalo znamení: sestoupení Ducha na Ježíše.²⁷⁵

Náš křest je jiný než Janovo ponořování do Jordánu.

Ale i pro náš křest a náš život je význam Janova ponoření do vody důležitý. Stěžejní.

„Janovo ponoření“ je nezbytnou průpravou k rozpoznání kdo je Mesiášem.²⁷⁶

Křest je otevřením dveří k připodobnění se Kristu.

Připodobňování se Kristu je celoživotním procesem.

Toho, kdo se ke Kristu přidá, Ježíš bude ponořovat do Božího ducha, aby v něm mohl Duch přebývat a působit.

Ježíšovo ponoření do nebezpečného světa zla je i naším programem.

(Vynoření ze smrti necháváme na Hospodinu. To není naší starostí.)

Nechceme plavat s proudem. Jdeme do nebezpečných vod, víme, že nemusíme skončit jako nafouknutý utopenec, kterého za dlouho vynese kalný proud na mělčinu.

S Ježíšem se tolik nebojíme. Třeba budeme někomu užiteční.

274 Z přírody vidíme moudrého Tvůrce a jeho inteligentní programy stvoření (Motýl má GPS, aby správně doletěl tisíce kilometrů ke svému cíli).

Zjevením se Boha lidem (od Abraháma, Mojžíše až po Ježíše) poznáváme Boha jako Tátu-Mámu.

Rodiče jsou ochotni se obětovat pro děti.

Nechápu tvrzení některých lidí: „Nic není špatně, nemluvte o hříšnosti, myslete pozitivně“. „Každý má svou pravdu.“ Jak daleko bychom bez Krista sami došli?

275 „Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem ponořovat do vody proto, aby ho poznal Izrael.“ („Obrat' se a připravte Mesiáši cestu, jinak se s ním minete.“)

Jan vydal svědectví: "Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal ponořovat do vody, mi řekl: `Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého“.

Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží. (J 1:31–34)

276 Odkládání starého (pohanského) způsobu myšlení a starého způsobu života je pro nás stálým procesem. Jidáš se zastavil a skončil na stromě.

Apoštolové se vrátili k rabínským představám o Mesiáši, nechali Ježíše ve štychu (nikdo se Ježíše nezastal), v slzách jej pochováli pouze jako dobrého člověka. K hrobu v neděli ráno nikdo z nich nepřišel.

Je zvláštní, že stále hledání lepšího porozumění Bohu nemáme rádi a zaměňujeme ho jen za „pokání“ (za odříkání, a obětování utrpení). Od Ducha božího to rozhodně nepochází.

Otužilci se koupou i v zimě. Nechtělo by se mi teď skákat do ledové vody. Obdivuji třeba ty, kteří skrývali pronásledované (například za války nebo v 50. letech). Riskovali i život své rodiny. Někteří ani nevěřili ve vzkříšení a odměnu nebeskou. Zachraňovali ze slušnosti a lidskosti.²⁷⁷

Někdy vycházíme z koupelny se slovy: „Jsem nový člověk“. Křest je pro nás znamením nového zrození z Ducha, jsme nadšeni Ježíšovým myšlením, jeho svobodou, jeho zájmem o lidi. Vydáváme se s ním na cestu. I do ohně.

Každý hřích ukazuje, že jsem špatně myslel.
Školáka, který přinese špatnou známku, vedeme k hledání, kde udělal chybu.
Často se špatně učí. Pak se potřebuje naučit správně myslet.
Nerozumím-li evangeliu, může to být nesprávným způsobem myšlení.
To nevyřeším tím, že sáhnu po nějaké knížce, která mi vysvětlí, jak to bylo.
Potřebuji opravit své myšlení, abych porozuměl Bohu.
Jan Předchůdce Páně odkryl, že je třeba změnit naše myšlení.
Ježíš jeho cestu potvrdil.
My jsme Janem i Ježíšem zváni touto cestou jít.

Dnešní svátek nám připomíná obsah, program Janova ponoření do vody a Ježíšovo ponořování do Ducha a do ohně.²⁷⁸

Nejde o pouhé zbožné přijetí „svatých svátostí“.
(O pohanském způsobu myšlení křesťanů a „křesťanské magii“ budeme mluvit jindy.)
Všichni izraelští králové byli „Pomazaní“. Ale kdo z nich voněl po Bohu? Páchli kdejakou svévolí a sobectvím.
Ježíšovi současníci (muži) byli všichni obřezaní v pravé církvi. S Mesiášem se většina minula.
Všichni apoštolové po „prvním svatém přijímání“ selhali.
Jidášovi bylo „první svaté přijímání“ posledním přijímáním.

Nikdo nepochybuje o zbožnosti apoštolů (malíři „Poslední večeře“ malují apoštoly v přezbožných pózách). Kdo upozorňuje na chyby apoštolů – na jejich chybné myšlení?

Ježíš to vysvětluje podobenstvím o nemožnosti míchání starého a nového myšlení a jednání.²⁷⁹
Kdypak je to podobenství pečlivě objasňováno?

Nemohl jsem věřit vlastními očima, jak je špatné myšlení stále přítomné. Ještě v 90. letech se na Teologické fakultě v Praze některé věci učili pohansky. Např. o „limbu“ pro nepokřtěné děti.²⁸⁰

277 Nedávno v televizi v cyklu „Neznámí hrdinové“ připomínali jednu Sudetskou Němku z Hlučínska. Po hrozném a dlouhotrvajícím strašném mučení se v cele oběsila. Měla strach, že další mučení nevydrží a prozradí jména těch, kteří pomáhali pronásledovaným.
Svatořečit ji bude osobně sám Ježíš.

278 Jan všem řekl: „Já vás ponořuji do vody. Přichází však někdo silnější než jsem já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně.
Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.“ (Lk 3:16–17)

279 Nikdo neutrhne kus látky z nového šatu a nezalátá jím starý šat; jinak bude mít díru v novém a ke starému se záplata z nového nehodí.
A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno roztrhne měchy a vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se musí dát do nových měchů.
Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: „Staré je lepší.“ (Lk 5:36–39)

Jak to, že lidem, kteří si zakládají na své zbožnosti, není Bůh tak drahý, aby hájili jeho dobré jméno?

Proč Boha tak snadno opouštíme jako apoštolové, když jej vlekli na popraviště?

Před pár léty otázku „limbu“ znovu zkoumala Kongregace pro víru.

Pak se nedivme, že nás lidé přehlížejí. Ve světě tolik lidí a dětí umírá a my se zabýváme věcmi, které děcko vedené k přemýšlení správně pochopí.

Až příliš snadno souhlasně odkýváme slova: „Toto je můj milovaný syn, v něm mám zalíbení“. Ochotně odkýváme i rozšířenou větu při Proměnění na hoře Tábor: „Toto jest můj milovaný Syn, toho poslouchejte.“

Ale „skutek utek“, mnoho věcí si děláme po svém.

Evangelium o Ponoření Páně nás vrací k poctivé práci s Božím slovem a vedením.

2008

Svátek Křtu Páně Iz 42:1–4. 6–7 Sk 10:34–38 Mt 3:13–17 13. ledna 2008

Dnešní text by mohl budit dojem, že je to jen historická zpráva o ponoření Ježíše do Jordánu. Jako když čteme: „Tehdy byl úrodný rok“. „V ten a ten víkend zahynulo 12 lidí“.

Kdepak. Mnoho se můžeme naučit.

(Jen se nenechme odradit tím, že jsme to už slyšeli.)

Mimochodem – český název „Křest Páně“ nedává smysl. (V češtině to máme tak zavedené, ale jak začneme přemýšlet, vidíme tu nepřesnost.)²⁸¹

Jan je pokorný: „Já nejsem hoden Mesiáši zavázat ani kaničku u boty“ (v jejich kultuře ta slova mají mnohem hlubší význam než u nás).

Plný klas se vždy sklání.

Jan ví, že je tu ke službám Mesiáše a Boží věci.

„Jane, jen mě ponoř, každý máme dělat svou práci, udělej, k čemu jsi byl poslán“.

Ježíš má velikou úctu k Janovi, velice si jej cení.²⁸²

Z našeho textu vyplývá, že Ducha Božího viděl Ježíš.

Jenom Ježíš?

Nehádejme.

(Příště si zkontrolujeme, kdo jsme na co přišli.

Bude to určité cvičení v pozornosti k textu.)

Už jsme si říkali, proč se Ježíš nechal ponořit.

280 Toto tvrzení se ohánělo vykuchanými větami z katechismu a říkalo, že nepokřtěné děti nemohou požívat nebeské radosti. Domyšleno do důsledků to pak znamená: „Ženská, která se s někým spustí, porodí dítě a spláchne dítě do záchodu, může přijít do nebe, když se vyzpovídá. Ale její nepokřtěné dítě do nebe nikdy nemůže.“

Jak to, že tolik lidí snese představu tak byrokratického Boha?

Na II. vatikánském koncilu prohlásil nejkonzervativnější kardinál Ottaviani, že limbus je zbožný výmysl teologů.

281 Křtít, znamená z někoho udělat druhého Krista Pána, učedníka Pomazaného (Mesiáše).

Ježíš nebyl pokřtěn, byl ponořen od Jana.

282 Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Křtitel. (Mt 11:11)

Proč? To je kontrolní otázka. Neměli bychom pokračovat ve čtení, pokud si nenapišeme na papír odpověď.

Ježíš se nechává ponořit. Jednou provždy dává najevo, že Janovo ponoření potřebuje každý člověk! Ježíš přece nemusí být ponořen do vody jako hříšník.

A nemusí být ponořen do Ducha – je v plném souznění s Otcem i Duchem. („Toto je můj milovaný syn.“) ²⁸³

Nám se dostalo ponoření novozákonního, přijali jsme (Ježíšův) křest, to je účinnější ponoření. Jen zapomínáme, že k němu přináležejí Janovo ponoření do „obracení se“ ²⁸⁴.

My říkáme: křtem se nám dostává posvěcující milosti. Kdyby pokřtěné dítě umřelo, jde rovnýma nohama do nebe. Křest máme za mechanismus, který nás vynese do nebe.

Ale nebešťané přijali Ježíšův životní styl. Ježíšův způsob myšlení, mluvení a jednání – chcete-li osvojit si Ježíšovu lásku.

My jsme pokřtění, ale myslíte si, že kdybychom zemřeli, můžeme jít přímo do nebe?

Odpovídáme: nejprve půjdu do očiště (očistec se bere jako vězení k odpykání trestů). Zůstáváme jen u trestů. Zapomínáme, že do nebe může ten, kdo přijal Ježíšův životní styl! Potřebujeme dozrát k lidské dospělosti, potřebujeme získat osobnostní, sociální a náboženskou dovednost. Např. snést jiný názor, naučit se spolupracovat s druhými, vydržet blízkost s Bohem (o tom si něco povíme za týden)...

Nestačí dítě pouze pokřtít. Je třeba dětem ukázat, jak dospějí v syny boží.

Křtem jsme nemluvnata boží. Potřebujeme přijmout Ducha božího, naučit se mluvit, potřebujeme vstoupit do světa božího, naučit se chodit v božím světě...

Potřebujeme se naučit „řeč“ božího království, abychom se domluvili, aby se nám s druhými v nebi líbilo a aby druhým bylo dobře s námi.

U našeho praktikování křtu a našeho křesťanského života nám schází právě to, na co ukazovalo Janovo ponoření.

Odložit starý způsob myšlení, starý způsob života. Potřebujeme se zříci „zastaralého“ způsobu náboženského myšlení („zastaralý“ znamená něco z písma, něco z pohanství, něco podle svých názorů).

283 Později uslyší učedníci : „Toho poslouchejte, na toho dejte. A nezůstávejte na cestě farizeů (falešné zbožnosti), která od Boha odvádí. (Srov. Mt 17:5)

284 Abychom šli Ježíšovou cestou k Bohu (farizeové sešli z cesty k Bohu, šli na opačnou stranu) potřebujeme se:

- obrátit,
- změnit myšlení,
- učit se od začátku jako malé děti.

Ježíš řekl Nikodémovi: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“ Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. Vítr vane kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ J 3:3–8

Amen, pravím vám, kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde. (Lk 18:17)

Je třeba se začít učit v Ježíšově škole jako malé dítě – „od první třídy“.

Nesrozumitelně říkáme „činit pokání“.²⁸⁵

„Obrácení“ podle Ježíše je změnou myšlení.

Co znamená změna smýšlení bychom si mohli ukázat na převratných objevech ve fyzice, ale to každý nezná, tak připomenu povědomější příklad, který jsem už někdy uváděl podrobněji.

Před sto lety objevil Pasteur, a potom Koch, bakterie a bacily, jako původce řady infekčních nemocí.

Lékaři naprosto Pasteura a Kocha nechápali. Učení lékaři, členové Akademie, házeli Pasteurovi klacky pod nohy. Nebyli ochotní se podívat do mikroskopu a udělat pár pokusů. Opakovali jen to, co se naučili od svých profesorů.

Nebyli schopní přijmout to, co dnes ví každá žákyně zdravotnické školy nebo leckterý žák 9. třídy.

Jak je to možné?

Když člověk něco přijme za své poznání, něco vystuduje, má pocit, že má jasno.

„Vím, jak to je“, a je přesvědčen, že se už nemusí hýbat ve svém poznávání.

Mnoho lidí zemřelo zbytečně jen proto, že se vzdělaní lékaři vzpírali změnit své myšlení! Takových příkladů najdeme v dějinách celou řadu.

My máme výhodu, že nás Jan syn Zachariášův upozorňuje na důležitost pružnosti našeho myšlení. Bůh je jiný než my a kdo se dívá jen pod nohy, mine se s ním.

Ježíš důležitost Janova objevu potvrzuje tím, že se také nechal ponořit!

Není dobré operovat převzatými náboženskými vědomostmi, kterým nerozumíme.

A je důležité vědět, že nejsme teprve na začátku našeho poznávání.

Platí to obecně a platí to i v náboženském životě a poznávání Boha.

Nespočetné množství umučených včetně Ježíše dokládá, jak je zarytost, hloupost a nesnášenlivost životu nebezpečná.

Jak to začalo? Zdánlivě nevíno. „Pěkně“.

Pan rabín si vybral určitá místa z Písma. Ne celého Mojžíše a celé proroky.

Nepromyslel pořádně, jak to tam je, ale nadšeně líčil, jaké to bude až přijde Mesiáš.

A jak se budou mít Židé dobře až Mesiáš přijde...

Lidé byli nadšení, těšili se, byli dojatí, už se nemohli dočkat, až budou nenávidění Římané Mesiášem vyhnáni.

„To bylo kázání!“ (Vlastenecké. O pravosti našeho náboženství a naší víry.

„Jak to ten náš pan rabín umí říci, a pan velekněz teprve“.)

Slzy dojetí, zaťaté pěstě proti okupantům a hříšníkům, kteří nám to tady kazí.

A pak přijde jeden podivný kazatel (Jan) a všechno bourá.

285 Naše představy o „pokání“ zůstávají u dojmu z barokních obrazů:

Magdaléna s lebkou v ruce kouká do hrobu.

Postit se, jíst kořinky a pít jen vodu, bydlet v jeskyni, pěstovat sebezápory, odříkat si radosti života – když už se nebičujeme.

To odmítneme, nic jiného nás nenapadne.

Ale to nebylo všechno, přišel jeden ještě horší, chodil za hříšníky a už jeho primiční kázání v Nazaretě bylo pobuřující. „Škoda, že se nazaretským tenkrát nepodařilo toho jejich tesaře ukamenovat“.

Kolikrát jsme si říkali, jak se nechali židé obalamutit a jak se uvelebili ve své lidové víře, místo aby si vážili proroků. Jak sice šířili úctu k prorokům, ale o boží slovo nestáli. Nedivme se, že Jan a pak i Ježíš řekli: „Jdete na opačnou stranu. Vždyť vy se od Boha čím dál víc vzdalujete. Musíte se obrátit.

Ježíš nemohl říct, já jsem ten slíbený Mesiáš.
Musel přijít jako tesař. Kázal: „Dokud se nezměníte, jste nepoužitelní“.
Ježíš nemohl vyhnat okupanty.
Naopak židé byli časem vyhnáni ze své země.

Staré myšlení je nebezpečné. Zabijácké.
Myšlení lékařů, v době Pasteura bylo zabijácké (dříve ne, to ještě nebyly bakterie objeveny).
Ale pak už byli lékaři odpovědní za informace od Pasteura. Mohli zněmit své názory.

Ti, kteří házeli Pasteurovi klacky pod nohy byli zabijáci.
Způsobili zbytečnou smrt řadě lidí.
Neúmyslně, ale zaviněně.

Židé v době proroků byli zabijáci.
V Janově době se teprve nemohli vymlouvat.
V Ježíšově době jejich nebezpečnost narostla až do té míry, že se stali zabijáky Mesiáše.

Mnohokrát byli i křesťané zabijáky.
Kolikrát jsme dnes těmi, kteří ubližují Božímu slovu a i jejich mluvčím.
Kolikrát házíme klacky pod nohy Ježíši, jeho snaze přivést lidi k Bohu a božímu království.

Jan nás může z tohoto smrtelně náboženského viru dostat.
Příště budeme pokračovat.

2. neděle v mezidobí

2020

2. neděle v mezidobí Iz 49:3. 5–6 1 Kor 1:1–3 J 1:29–34 19. ledna 2020

V prvním čtení opět slyšíme o Božím služebníkovi.

„Hospodin mi řekl: Jsi mým služebníkem, Izraelem, proslavím se tebou.“

My, křesťané, za tohoto služebníka pokládáme Ježíše, ale v nějaké míře ta slova smíme a máme vztahovat také na každého Ježíšova učedníka včetně sebe.²⁸⁶

Pavel v druhém čtení to potvrzuje, přijali jsme Ježíšův program a byli do něho Mistrem zasvěceni.

Stručně zopakují souvislosti k úryvku evangelia.

Jan od rodičů věděl, jaké poslání mu Hospodin svěřil, že bude připravovat lidi na setkání s Mesiášem.

Z dalších míst evangelií poznáváme, že slova o Beránku božím Baptista říkal jen svým učedníkům. Ti prošli „Mojžíšovou školou“ a Janovou „přípravkou na Mesiáše“.

Co slova: „Hle, beránek“ znamenají?

Kdybychom do toho pojmenování vkládali své představy o ovečce, bylo by to hádání a my bychom zabloudili.

Jak Janovým slovům rozuměli učedníci?²⁸⁷

Izraelité se živili skopovým. Ovce, stejně jako hlávkový salát nebo strom „odevzdává“ svůj život nám, abychom my mohli žít. Židům vytanul v mysli obrázek zabitého, staženého a vykuchaného skopce visícího na háku.

„Beránek Boží“ jim připomněl krev beránka, jehož krví jejich otcové označili veřeje svých domů a masem zvířete se posílili na cestu z egyptského otroctví do země svobody.²⁸⁸

286 Hospodin, tvůj Bůh, ti klade na srdce, abys dodržoval jeho pokyny a právní ustanovení. Budeš je bedlivě dodržovat celým svým srdcem a celou svou duší. (Vždyť jsi zakusil jeho péči.)

Prohlásil jsi při Hospodinu, že ti bude Bohem a ty že budeš chodit po jeho cestách a dbát na jeho slova, a že ho budeš poslouchat. A Hospodin prohlásil tobě, že budeš jeho lidem, zvláštním vlastnictvím, jak k tobě mluvil. Budeš dbát na všechny jeho pokyny a on tě vyvýší nade všechny pronárody, které učinil. Budeš mu chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina, svého Boha. (Dt 26:16–19)

Jako pás (spodní prádlo) přilne k bedrům muže, tak jsem k sobě přimkl celý dům izraelský a dům judský, je výrok Hospodinův, aby se mi stali lidem, jménem, chválou a oslavou. (Ale neuposlechli.)

(Jr 13:11)

287 Ovce i beránci jsou mírní (jen starý beran může být nebezpečný). Při zabíjení jsou klidné a nebrání se. Kohoutovi useknete hlavu a ještě vylítne na střechu. Ježíš je mírný, nikoho nenapadá, je knížetem pokoje. Nikdo ale nemá z křesťanů dělat „dodo“ – blbouna nezapného; Ježíš si také nenechal vše líbit (mimoходом, ani dodo nebyl hloupý).

288 V prastarých pohanských rituálech pastevců byl při odchodu na jiné pastviny obětován beránek pouštnímu démonovi ničícímu stáda. Krev na veřejích Izraelitů byla ale přeznačena, není obětní tekutinou, ale odvážným vyznáním Izraelitů, že patří k Hospodinu (ustráženci tak neučinili).

Hostina před odchodem z Egypta byla rituálem, ujišťujícím hodovníky o Božím přátelství: „Vysvobodím vás, budu při vás stát.“

Při naší Večeři Páně není Krev smlouvy obětí ke smývání hříchů (Hospodin není božstvem vyžadující krev a smrt na usmíření zločinu), ale vyznáním Ježíšovy lásky až na smrt. My se pak přiznáváme ke Kristu, k jeho obětavosti jít zachraňovat, i kdyby nás to mělo stát život. (Šlechtici také slibovali bojovat za svobodu a čest až do ztráty statků a hrdel.)

Stále myslíme pohansky, magicky. Kdo neprošel vyučováním Mojžíšovým, neví, že Bible je protináboženská. Jakákoliv manipulace s krví je v ní zakázána. Krev nesmývá hříchy (Pavel sice takový kazatelský obraz

Jan nevěděl, kdo je Mesiášem. Rodiče mu to nesměli prozradit.²⁸⁹

Jak porozumět slovům: „Hle, Beránek, který snímá hříchy světa“?

Mnohokrát jsme o tom mluvili. Ale mnoho lidí pouze politých křestní vodou, zůstává v pohanském myšlení. Je to pohodlné, ale nebezpečné. Papouškuje slova o krvi smývajících naši vinu a utiňující hněv Boha.

Zkoumejme, co o ukřižování říká Ježíš. Je nezbytné si z evangelií vypsát všechna místa, ve kterých o tom je řeč. Kdo je nepromyslel, ať nesvádí druhé k povrchní zbožnosti! Učedník není nad Mistra (srov. Mt 10:24, 23:34). Bylo by opovržlivé, kdyby si začátečník (učedník) hrál na Einsteina, Mendělejeva, Mojžíše, Baptistu, ... na Učitele.

Jako jsme se některým důležitým pravidlům naučili nazpaměť (nejen pravidlům silničního provozu), abychom neriskovali, tak neméně pro svůj život potřebujeme znát boží moudrost.

Také v žalmu 40. jsme slyšeli: „Bože, v obětních darech si nelibuješ, celopaly a smírné oběti nežádáš (ale posíláš mě mezi lidi).“ Autor listu k Židům to potvrzuje. (Žid 10:5n)

Bůh nemá zalíbení v našem utrpení.

Nedělejme z Boha zrůdu, která vyžaduje prolévání krve nevinných. Ježíš brání lidi před záhubou i za cenu vlastního života.

My nezdědka mylně a opovržlivě tvrdíme, že utrpení je záslužné před Bohem. (Zkusme se ptát velkých dětí, zda je bohu milé utrpení lidí ve válkách.)

Ježíš přece neřekl: „Já jsem dobrý pastýř, řekl jsem vlkům: sežerte mě a mé ovce nechte na pokoji.“

O své smrti řekl: „Svět má poznat, že miluji Otce a jednám, jak si přeje (abych lidi přivedl k Otci).“

Srov. J 14–31

Ježíš řekl: „Kárám a trestám ty, které miluji; (vzpamatuj se tedy a obrať se)“ (srov. Zj 3:19), ale co tím myslí?

My jsme z toho udělali strašnou pomluvu: „Koho Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje.“

Bůh nikoho zbytečně netrápí. „Kárá a trestá“ toho, u kterého vidí, že je schopen se poučit.²⁹⁰

Nenechme se svést pokušitelem a jeho pomocníky. Ne každý, kdo říká: „Ježíš je Mesiáš, je Synem Božím,“ se řídí Ježíšovou moudrostí.

Satan nepopírá existenci Boha, ale tvrdí: „Ježíš je Boží syn, ale je stejně hloupý jako jeho táta. Já bych lidem vládl lépe.“

I někteří kosteloví lidé svévolně matou druhé.²⁹¹

Jsou nebezpeční. Pokud nás Ježíšovy názory nezajímají, nejsme jeho učedníky.

použil, když mluvil k pohanům, ale to není dogmatika.) Hospodin Kaina nepopravil, dal mu čas a příležitost k nápravě. Země nařiká ke svému Tvůrci nad nevinně prolitou krví, ale její nářek nad zločinem, nebude utišen krví viníka.

289 Apoštolové také nesměli nikomu říkat, že Ježíš je Mesiášem. Jedním z důvodů bylo nebezpečí, že by mezi Židy propuklo povstání proti Římanům. Každý má sám objevit, kým Ježíš je, aby mu mohl důvěřovat.

Démoni lidem prozrazovali Ježíšovo mesiášství (chtěli je dovést k povstání vůči Římanům, rádi vidí krev), Ježíš jim to zakazoval.

290 Bolest může být užitečná, signalizuje, že v nás je něco v nepořádku, nezdravého a nebezpečného. Něco jiného je bolest způsobená mučitelem.

291 Např. Ježíš nás v podobenství o jílku mámivém – *znání* v řeckém textu – varuje před smrtelně jedovatou zbožností, likvidující proroky a Mesiáše a další nevinné. Ale někteří rádoby učitelé znevažují evangelium, když opovržlivě tvrdí: „Ježíš mluví o pleveli.“ Plevel není jedovatý, v době hladu lidé jedli lebedu, listí bodláků, kopřivy ... Kdo tvrdí, že jde jen o plevel, ohrožuje druhé, svádí je k neostražitosti. Která manželka by dovolila mužskému usmažit houby, kdyby měla podezření, že některá houba je jedovatá? Známe houby

Ježíš o smyslu svého ukřižování (také) řekl: „Odcházím ..., aby svět poznal, že miluji Otce.“ (Srov. J 14:28–31) Nikodémův příběhu osvětluje tato Ježíšova slova i slova Baptisty o „beránkovi snímajícím hříchy světa“. (Sami si pak podobně porovnejte příběhy apoštolů Petra, Jana, Jidáše). Nikodém byl spravedlivý člověk, Ježíše si vážil, ale při rozmluvě s ním byl zklamán. Ježíše pokládal za poctivého, ale měl za to, že Ježíš přehání, když naznačoval, že přední mužové Izraele zlikvidují Mesiáše.

Nikodém byl slušný člověk. Později se Ježíše zastával (srov. J 7:16–20. 50–51), ale až při Ježíšově procesu prohlédl – když viděl, jak Kaifáš Ježíše protiprávně odsoudil na smrt.²⁹²

Až pak dal Ježíšovi za pravdu: „Ano, Ježíš měl pravdu, že jsme (velerada – Nejvyšší církevní soudní dvůr) bandou zločinců, a já jsem byl zbabělý, nezmohl jsem se na protest.“ Až tehdy se Nikodémovi „otevřely oči“ a on se obrátil. Až Ježíšova smrt mu pomohla. (Kaifášovi nepomohla, nikdy neuznal své selhání, zřejmě se neobrátil.)

(Opakují, sami si podobně porovnejte příběhy apoštolů Petra, Jana, Jidáše).

Kdo nepracuje na vztahu s Bohem, kdo mu nedůvěřuje, nechává se svést falešnými učiteli nebo přímo hadem. Nemysleme si, že my bychom v Ráji neselhali. Že my bychom se určitě postavili Kaifášům, Urválkům a dalším manipulátorům. (Nejen za minulého režimu byla naše spravedlnost a statečnost protřibena.)

Škoda, že někteří dodneška opakují povýšenecká slova pobožných: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:40–41)

Ti, kteří odmítli slova Jana Baptisty: „Obrat' se k Hospodinu,“ později křičeli: „Na kříž s ním,“ a byli přesvědčení, že tím slouží Bohu.

Naše pře, kdo má pravou víru („Přece my!“), jsou od ďábla. Kvůli tomu jsme vedli strašné a kruté války.

Ježíš říká, kdo mně důvěřuje, jde cestou k životu.

Bůh si nelibuje v našem utrpení, ani v utrpení Ježíše. Ježíš přišel, aby nám ukázal, že boží pravidla jsou moudrá a vedou k životu.

Kdybychom zpochybňovali Ježíšova slova a jeho varování (například kdybychom tvrdili: „Ježíš nemluví o jedovatém jílku, ale jen o neškodném pleveli,“ nebo: „Ježíšův zákaz přísahy a dalších pokynů nemyslel striktně, ...“), podtrhávali bychom Ježíšovi a jeho učení nohy a byli bychom nebezpeční lidem.

V prvním čtení Svátku Ježíšova ponoření jsme četli Izaiášova slova: „Já, Hospodin jsem tě povolal s láskou ... a ustanovil jsem tě za prostředníka mé Smlouvy s lidem a světlem národů, abys otevřel oči slepým a vyvedl lidi ze žaláře.“

jedlé, nejedlé a jedovaté. Had v Ráji Evě také tvrdil, že ovoce zakázaného stromu není jedovaté. Dětem netvrdíme, že marihuana je neškodná. Naopak je učíme opatrnosti i bezpečnosti práce (například aby při opravě elektrického zařízení vypnuli jističe). Jestliže Ježíšových rad nedbáme (např.: „Nepřísahajte, vyříkávejte si spory s druhými podle mých pravidel, nikoho nenazývejte Učitelem, Mistrem, Otcem, neved'te konečné soudy o druhých, učedník božího království nepřeroste Mistra...) a myslíme si, že „Ježíš to tak nemyslel“, ohrožujeme druhé i sebe. Hrozné následky našich neposlušností jsou viditelné.

292 Na biblické hodině jsme se domluvili, že si justiční vraždu Ježíše podrobně projdeme, abychom věděli, jaká pravidla soudního procesu Kaifáš porušil.

Ježíš si získal naše srdce – v tom je naším prostředníkem, ukázal nám (i skrze svou obětavost na smrt), že Bohu můžeme důvěřovat.

I my máme lidem tuto cestu ukázat svým spolehnutím se na Ježíšova slova a činy.

Vraťme se k ději evangelia.

Slova: „Hle, Beránek, který snímá hříchy světa,“ řekl Jan Baptista svým nejlepším učedníkům. Doporučil jim lepšího učitele, než byl on sám. A oni šli a stali se učedníky Ježíše. U toho pak vyrostli natolik, že je Ježíš mohl povolát za apoštoly.

Nepřehlédněme, že tito učedníci (nejprve Jana Baptisty a pak učedníci Ježíše) přijali Janova i Ježíšova slova o „obracení se“ za celoživotní proces. Až do konce života si své názory porovnávali s názory Ježíše. To, že se dopouštěli chyb, je lidské, ale byli ochotní o nich přemýšlet a napravovat je.

Před týdnem jsem slíbil připomenout, co pro nás vyplývá ze křtu, z přijetí služby pastýřské, ze služby královského kněžství a služby prorocké.

Jen krátce povím:

Každému byli svěřeni někteří jiní a kus světa. Dobrým pastýřem je ten, kdo se učí se svěřeným bohatstvím dobře hospodařit, kdo se snaží pečovat, aby nikomu nechybělo nic, co potřebuje k důstojnému životu.

Kněz má přístup k Bohu. Vzdělává se v porozumění Bohu, hledá boží moudrost a ukazuje druhým cestu k Bohu.

Prorok bdí nad smyslem božího slova a božích úmyslů, hájí je a zastává se ponižovaných.

Pro zájemce k tomu v příloze připojuji svůj starý text.²⁹³

293 Křesťan je Kristovcem

Pokřtěný ví, že Bůh nekraluje na nebesích, ale sestupuje k lidem. Ví, že Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás. Ví, že se Bůh zasvětil nám a my se s Ježíšem zasvěcujeme jeho dílu:

- Křesťan patří do království kněží (královské kněžství je větší než služebné kněžství).
- Od křtu ví, že má trvalé místo v boží náruči.
- Ví, že vším dobrým spolupracuje na dotváření světa a budování božího království.
- Od křtu je spolupracovníkem Ježíšovým.
- Pokřtěnému Ježíš nabízí svého Ducha za dalšího Průvodce.
- Pokřtěnému je svěřena v nějaké míře služba:
 - pastýřská (péče o druhé: manželství a rodičovství, péče obec o pokřtěné, o potřebné ...)
 - kněžská (má otevřený přístup k Bohu, má slovem i životem zvěstovat zprávu: „Bůh o nás pečuje a je milostivý.“)
 - prorocká (má hájit smysl božích slov a boží spravedlnost)
- Pokřtěný má trvalé místo u stolu Ježíšovy hostiny a z titulu královského kněžství může číst slovo boží i při bohoslužbě.
- Může přinášet a podávat Tělo a Krev Páně jiným.
- Křtem dostal pověření ke zvěstování.
- Smí a má přijímat a slavít další svátosti.
- Může dávat sám sebe v manželství druhému.
- Může a má v manželství předávat život svým dětem, vzdělávat je a vést k porozumění Bohu. Rodič je pro své děti prvním božím poslem – andělem. Smí a má svým dětem zehnat (má vědět, co zehnaní znamená a jaká odpovědnost z zehnaní vyplývá pro něho i pro děti).
- Při slavení svátostí (včetně Večeře Páně) je každý (poučený) pokřtěný koncelebrantem – s předsedajícím a druhými křesťany spoluslaví svátosti (z titulu královského kněžství při křtu).

Od středověku přestávalo být Písmo základním zdrojem největšího a nejvyššího poznání, používalo se spíše ke scholastickému vypracovávání dogmatiky (věrouky, „vědě o Bohu“), do popisu „základních pravd“ podle antického způsobu uvažování.

Až po 2. vatikánském koncilu se naše církve konečně trochu vrací k podstatě poznání – k Písmu a biblickému myšlení.

Z biblických úryvků podtrhnu slova „Světlo“, „beránek Boží“ a „ponoření“, abychom hlouběji porozuměli výpovědi nedělních textů Písma a mohli se podle nich v životě zařídit.

Jak a nakolik vnímáme při liturgii slova: „Hle beránek boží, který snímá hříchy světa“?
Jak to promítáme do svého praktického života?

Nám starším, se vybaví výpověď z katechismu „o Ježíšově vykupitelské smrti“.

Položil-li nám někdo z venku nebo z dětí otázku: „Co to znamená „sejmout z druhých hříchy“?“, říkali jsme: „To je dogma! Kdo tomu nevěří, bude zavržen.“ Odvážil-li se tazatel další námitky, zlostně jsme dupli nohou a použili scholastický argument: „Bůh nemůže klamat“...

Co si o Janově větě o beránkovi myslí dnes mladí, nevím.

Vy víte, co si o ní myslí vaše děti nebo vnukové?²⁹⁴

Janovy učedníky ani ve snu nenapadlo, že by Mesiáš mohl přijít o život. I Ježíšovi apoštolové později odmítli slova svého Mistra o ukřižování, připadala jim naprosto absurdní (jako kdyby dnes někdo třeba řekl: „Pan president bude zaživa stažen z kůže.“).

Zkusím něco povědět, jak asi mohli Janovým slovům rozumět jeho posluchači, možná to i nám může ukázat, kudy vede cesta k důvěřování Bohu.

V prvním čtení stojí: „Hospodin mě utvořil v mateřském lůně.“ Tomu Izraelité rozuměli víc než my. Agada (vyučující vyprávění) z Talmudu říká, že dítě se už v děloze maminky naučilo Tóře.

(Čím se kdo „živí“, to jej ovlivňuje. Čím žije a zaobírá se těhotná maminka? Kdyby táta s manželkou doma o Bohu nemluvili, dítě by nic neslyšelo, nenasáklo by Duchem božím.)

Agada dále vypravuje, že při rození dítěte anděl udeří dítě přes ústa a dítě Tóru zapomene. To proto, aby se poznání Tóry naučil každý sám. (Jen tak může objevit bohatství a krásu Manželské smlouvy Hospodina s jeho lidem.)

První páteční večer po narození syna se židovská širší rodina sejde u stolu. K jídlu vaří hrách nebo čočku a rodiče se ptají: „Děti, kdopak z vás ví, proč večeříme hrách (čočku)? A starší děti odpovídají: „Protože tyto potraviny nemají žádnou prasklinu (ústa) – jako ani naše novorozeně „nemá ústa“, ještě se neumí ani modlit.“ Zvyky Izraelitů napovídají o tom podstatném, co si máme osvojit.

Před obřizkou dítěte přicházejí děti k jeho postýlce a recitují modlitbu Šema – i ony budou děcku objevovat Hospodinovo milosrdenství, aby si dítě mohlo Boha zamilovat celou bytostí. Ta modlitba

294 Občas se při bohoslužbě ptám dětí na některé věci z biblického vyučování. Neodpovídají-li, paní katechetka mně pak smutně říká: „Ale to jsem je v náboženství učila.“ Utěšuji ji: „Ty za to nemůžeš, mnoho rodin o Bohu doma nemluví. Ptáme-li se jich na fotbal, vědí o kdejákém významném zápasu ...“

je názorná, děti odmala vidí, že si muži od 13 let váží kožené krabičky na čelo a pravou ruku (ta je blíž srdci) s textem modlitby Šema.²⁹⁵

Obřízka je pro židy tak cenná, že řada otců před obřízkou svého syna celou noc stráví studiem Písma. Považují si, že jejich dítě bude smět patřit do lidu Božího a vědí, že povinností otců je přivést děti k porozumění Tóře.

Takovýmto rituály a rodinným vyučováním prošli Ježíšovi učedníci.²⁹⁶

Rozuměli také, co znamená vykoupení prvorozeného – to souvisí právě s beránkem.

Opakování dřívějšího vyučování:

Prvorození byli v mnoha kulturách vedoucími členy společenství. V Izraeli přijali poslání vyučovat ostatní členy rodu, především předávat náboženské vědomosti a bdít nad dodržováním spravedlnosti (i vůči Bohu).

Prvorozený přijímal odpovědnost za druhé (z dědictví po otci přijímal dva díly majetku, aby měl z čeho vykupovat otroky a zajaté svého rodu a za levirátní povinnost).

Za Mojžíše Hospodin „pobil“ egyptské prvorozence včetně domácích zvířat – to bylo ochromení svévolného „Egypta“ za útisk a genocidu Izraelitů. Prvorození Izraelitů byli zachráněni díky velikonočním beránkům.

Proč a jak? Izrael měl také svůj podíl na egyptském neštěstí – když pominul hlad, který syny Jákobovy přivedl do Egypta – měli se vrátit do země otců, kterou jim Hospodin daroval.²⁹⁷

Aby si Izraelité připomínali, že mlčení ke zlu, nepředcházení zlu a nepostavení se zlu odskáčou nevinní, dostali závazný pokyn: „Všechny prvorozené „vykoupíš“ (srov. Ex 13:13).

Slova: „Mně patří všechno prvorozené mezi Izraelci, člověk i dobytče. Oddělil jsem je pro sebe jako svaté v den, kdy jsem pobil v egyptské zemi všechno prvorozené“ (Nm 8:17), znamenají zvláštní „zasvěcení“ prvorozených z vyvoleného lidu Hospodina.²⁹⁸

Toto všechno o „obětovaných“ beránčích Janovi a Ježíšovi učedníci dobře věděli.²⁹⁹

295 Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (jedinečný).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci a opakuješ je svým synům a mluvíš o nich, když sedíš v domě a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš, a uvazuješ si je jako znamení na ruku a jsou jako skvost mezi tvýma očima a píšeš je na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4–9)

296 Občas mně někdo vytýká, že se věnuji židovství – jak bych nemohl, vždyť je to bohatství lidu osvětleného Hospodinem, z kterého vyrostl Ježíš. Hledáme, z čeho čerpali apoštolové (také jsou židy), co je formovalo a jakým vyučováním byli osvíceni. Bez „Mojžíše“ neporozumíme Ježíšovi.

297 Izraelským synům se země, kterou jim farao nabídl, zdála bohatší.

I my tomuto pokušení často podléháme – necháváme se svést falešnými přísliby nových „faraónů“, bláhově dáváme hlas necharakterním politikům a svévolným vládcům. Kolik hlasů dostal ve volbách Hitler nebo komunisté? Kolik bylo v Německu členů NSDAP, kolik členů měla KSČ u nás?

Jak to, že občané nerozpoznali, že diktátoři nedodržují ani Desatero; lžou, kradou a vraždí? Jak dlouho trvalo, než prohlédli a vzbouřili se? Kolik to stálo lidských obětí?

Vymlouvali se: „My jsme nevěděli o koncentracích ...“ Nechtěli tu strašnou nespravedlivost vidět! Většina jich byla pokřtěných, ale jejich „lidová víra a zbožnost“ je nenaučila pořádně přemýšlet, bdít a přijímat odpovědnost božích synů. (V r. 1950 se u nás hlásilo ke katolické víře 76 % obyvatel. 5 % bylo ateistů, zbytek nekatolíci.)

298 Bůh se nám *zasvětil* a my se *zasvěcujeme* jeho dílu – přivést lidi ze všech národů k Hospodinu.

Vyvolení znamená *oddělení* ke zvláštnímu poslání (Ježíš pak trefně na podobenství o kvasu vysvětlil, co to znamená).

V evangeliu opět slyšíme o ponořování do vody a o ponořování do Ducha.
Víme, jaký v tom je rozdíl. V dětství jsme (my staří) viděli, jak maminka namáčela špinavé prádlo. Ruční praní bylo těžkou prací, „obrácení a náprava“ také vyžadují nemalou práci.
Nechat se Ježíšem nořit do Ducha dá také práci.
Už snaha porozumět druhému člověku vyžaduje celoživotní námahu. Natož úsilí porozumět samotnému Bohu. Ale Bůh je sladký (dobrý), říká Písmo.
Stáváme se tím, co přijímáme (konzumujeme), čím žijeme.

Kdo se učí boží moudrosti, kdo se do ní noří, nasákne jí jako houba.³⁰⁰
Mesiáš nás ponořuje do Ducha Božího.

Necháme-li se obohacovat, naplňovat Duchem, jsme schopni být světlem k záchraně druhých lidí (viz poslední věta z dnešního prvního čtení).
To poslání začíná u vyučování dětí. Izraelité si to dvakrát denně připomínají modlitbou „Slyš, Izraeli...“

Děti z našeho života poznají, nakolik je pro nás Bůh důležitý. Slyší-li naše rozpravy o Bohu a naše modlitby, vidí-li na nás, že je možné Bohu porozumět a radit se s ním – pak jim svítíme na jejich životní cestu.³⁰¹

Ponořováním do Ducha přijímáme (mluvím o poslední větě prvního čtení) poslání dělníka na boží stavbě. Máme z čeho dávat („zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte“).
Začínáme od svých dětí, a pak se můžeme a máme odvážit svítit na cestu dalším lidem.

Víme o obětavosti Ježíše – Beránka božího – až na smrt.
Nejen tenkrát, i dnes potřebuje svět obětavé lidi ochotně se vydávající na záchranu světa.

Připomínáme si letos chartisty, kvůli svobodě a dodržování lidských práv riskovali tvrdý postih (mnozí byli léta vězněni).
My jsme silnější Bohem než ti, kteří se spoléhají jen na své lidské síly.
Kéž by na nás mohli lidé vidět náš obětavý zájem o potřebné a o boží věc ve světě, kéž by na nás mohli vidět, že strach se dá s Bohem snadněji udržet v patřičné mezi, aby nás neochromoval.

Kde a jak se můžeme nechat ponořovat do Božího Ducha, se učíme.

299 Izraelité se skopovým živili (mimo chodem kozy a ovce nemají rakovinu), ale nikdo by nechtěl být beranem nebo ovčí, protože to jsou stádní zvířata. (Kozy jsou chytřejší a dají se vycvičit).

Slova „beránek boží“ v nich nevyvolávala představu roztomilé ovečky, ale staženého a vykuchaného zvířete na háku u řezníka nebo v chrámu.

300 Bože našich otců, milosrdný Hospodine, tys mě učinil ve své moudrosti, Tys vytvořil člověka, aby spravoval spravedlivě svět.

Daruj mi, prosím, moudrost, vždyť jsem člověk omylný a těžkopádný. I kdyby byl někdo dokonalý – bez moudrosti od tebe nebude znamenat nic. Vyučuj mně své moudrosti, aby mě vedla a abych poznával, v čem Ty máš zalíbení. Sám Tvou moudrost nepoznám. Stěží postihujeme to, co je na zemi. Kdo by prozkoumal Tvé myšlení? A kdo by poznal Tvou vůli, kdybys mu nedal moudrost a svého svatého ducha?

Jen s Tvou moudrostí, Bože, objevujeme správnou cestu a učíme se tomu, co se Tobě líbí.

Jen Tvá moudrost nás zachraňuje (Mdr z 9. kap.)

301 Je důležité, aby naše modlitby a výpovědi o Bohu měli patřičnou úroveň. Z úcty k Bohu samotnému, ale i kvůli dětem. Dnešní děti nás předčí v dovednosti s počítači, ale pokud máme určité porozumění s Bohem, mohou se od nás něco životně důležitého naučit.

Připomínám Ježíšova slova: „Vezměte a pijte, toto je má krev. Kvůli vám a pro vás ji nabízím k pití, k přijímání, ke sjednocení s Bohem a bratřími.“

Není většího obřadu, závratnějšího zážitku, bližšího setkání a proměňování na Ježíšovo nové tělo k záchraně světa než slavnost Ježíšovy Hostiny.

2014

2. neděle v mezidobí Iz 49:3. 5–6 1 Kor 1:1–3 J 1:29–34 19. ledna 2014

První čtení nám nabízí další úryvek z písní o božím otroku.

„Nestačí být mým služebníkem, budeš sloužit také druhým, shromáždíš a přivedeš svatý zbytek Izraele (přivedeš ty otevřené, ochotné se obracet). A budeš světlem i pohanům – aby dostali příležitost – protože má je celá země, všichni jsou moji milovaní.“

Bůh nepotřebuje, abychom byli dvořany kořícími se Jeho Veličenstvu. Ale přidali se k jeho péči o druhé. Rodiče si také nepřejí, aby jim děti od rána do večera líbali ruce, nejvíce si přejí, aby se jejich děti zapojily do budování rodiny, vzájemných vztahů a sami pak pracovaly pro něco, co má smysl.

Druhé čtení: Nám je nabízen a darován pokoj: porozumění, odpuštění, smíření, harmonie. Ne proto, abychom se jen sami hráli v blízkosti Boha, ale abychom byli spolutvůrci jeho pokoje, který je nabízen dál a dál a my jej máme šířit jako se šíří kruhy na hladině po vhození kamene.

(Ježíš jako Kníže pokoje šel i do střetů tam, kde někdo „nábožensky“ manipuloval s druhými pro posílení svých „zbožných“ pozic a vedl druhé na opačnou stranu od božího království.)

Jan (jedna z největších osobností našich dějin) svědčí o Ježíši.

Jak velkou váhu má Janovo svědectví pro nás?

Jdeme jeho cestou?

Nestačí „věřit“ ve smyslu: „Já také věřím, že něco je“, „Já jsem také u víry“. Satan Boha nepopírá, ale svým životem Ježíši nepřítakal. Ježíšův život ho nezajímá. Hlásá sám sebe. Nenásleduje Ježíše, nejde s ním do ohně, druzí ho nezajímají, není ochoten pro ně cokoli udělat.

Co měl Jan na mysli, když řekl: „Beránek boží“?

Co se nám objevuje na mysli, když to při bohoslužbě říkáme?

Mučedník?

Jaký? Mučednictví je vícero druhů (i třeba mučednictví teroristů, kteří se odpálí).

Co znamená „beránek“?

Abrahám měl obětovat Izáka. Dal Bohu naprostou přednost před vším, i před svou budoucností.

(Děti byly pro lidi zárukou budoucnosti, vždy měly pečovat o své rodiče v jejich stáří.

To se ví, že by táta dal raději svůj život než dát život syna.)

Bůh chválí Abraháma. Ale proč má být zabit beran?

Jak k tomu to nešťastné zvíře přišlo?

Byl to kus z Abraháмова stáda?

Potrpí si Bůh na skopové a potřebuje k tomu řezníka? Přece není pijákem krve? ³⁰²

Kladu tyto otázky proto, abychom honem nešermovali naučenou odpovědí. ³⁰³

302 V Písmu najdeme řadu míst, kde Hospodin říká: „Je mi na zvracení z vašich obětí“. Poukazuji alespoň na Iz 1:11n a Ž 50.

Snad už rozumíme starozákonnímu obětování v chrámě.
Snad už trochu rozumíme zabíjení velikonočních beránků.
(Snad to nemusím stále v poznámkách pod čarou opakovat.)

Ježíšovu smrt nevyžadoval Bůh, to my jsme si nedali říci.
Jeho krev nebyla nutná k odpuštění našich hříchů.

Jan má na mysli berana zabitého, staženého z kůže, vykuchaného, visícího na háku.

Živíme se rostlinami a masem zvířat. Bez jídla člověk hyne.
Bez Ježíše bychom zahynuli. Naše záchrana stála Ježíše život. ³⁰⁴
(Ve válce nepomohlo jen se modlit; stateční se postavili proti útočníkům, s rizikem, že třeba zůstanou v ohni.)

„Mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj.“ (J 6:55) ³⁰⁵

Ježíš dal svůj život pro nás a za nás.
(Jeho nevinná krev není pohonnou hmotou do stroje božího milosrdenství.) Biblická řeč je
„básnická“ (my myslíme „řecky“), vystihuje víc než kolik by dokázala popsat řeč přírodovědců.

Ježíš položil svůj život, protože jsme mu nevěřili, když nás varoval před naší zrudnou náboženskou
nesnášenlivostí. Ani apoštolové mu nevěřili.

Dokud nevidíme na vlastních rukou krev druhého, nekajeme se. K tomu ale nestačí jen si přiznat
svou vinu, najít příčinu hříchu (abychom věděli, co se máme naučit), ale také se obrátit a přijmout
Ježíšův způsob života. K tomu nestačí jen odpuštění vin nebo odpykání si trestu.

Bez přijetí Ježíšova způsobu života nejsme schopní žít v nebeském království.

Někdo dostal amnestii nebo si odkroutil čas vězení, ale záleží na tom, zda se poctivě zapojí do
života na svobodě.

Myslel si Jan, když říkal: „Hle Beránek boží“: „Hochu, hochu, ty špatně dopadneš. Jak přijdeš jako
beránek mezi vlky, mezi vlky v rouchu beránčím, mezi čubky, svině a zmiže, roztrhají tě“. (Těmi
šelmami jsme my, kostelové, na našem Hřbitově máme velké oddělení mučedníků vlastní výroby).

Proč při Večeři Páně říkáme: „Hle Beránek boží“? Ježíš nás živí svým slovem a svým přátelstvím
(tomu rozumíme, nestačí nám doma jen plná lednička jídla, kdyby doma nebylo přátelské teplo).
Večeře Páně není jen „památkou“ ukřižování, ale především je svatební hostinou Beránkovou. Při ní
se živíme Ježíšovou láskou (která jde ochotně až na smrt, dokonce až za hrob). Proto se podává
odděleně Tělo Páně a Krev Páně. To bychom nezapomněli, že nám Ježíš tuto hostinu neodkázal při
nějaké velice povznesené náladě, ale pár hodin před zatčením. Věděl, že Velikonoce nepřežije.
I my chlapi víme, že nový život těhotenství a porod je placen. Při porodu se objeví nejen krev, ale
někdy i moč a ... Při ukřižování si nemohl odsouzenec odskočit na záchod, čural bolestí (i to
ponížení odsouzenec bylo pro křižující katany příležitostí k posměchu).

303 O Abrahamově „zkoušce“ jsme mluvili, je drastickým příběhem, abychom si jednou provždy pamatovali,
že si Bůh žádné lidské oběti nepřeje!!!

304 Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.
Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. (J 10:10–11)

305 „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo.“ (J 4:34) „Neusilujte
o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný; ten vám dá Syn člověka.“ (J 6:27)

Obdivujeme Ježíše, že pro nás toto vše podstoupil.

To vše mluví pro jeho hodnověrnost a přispívá k našemu obdivu a úctě vůči němu. (Podobně víme, proč si vážíme maminky nebo manželky.)

Neděláme z Večeře Páně novou Golgotu, Ježíš má už trápení na kříži za sebou. Sám o sobě řekl: „Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk.“ (J 16:21)

Večeře Páně je svatbou, ale máme na paměti, jak obětavého ženicha se nám dostalo.

Nechceme zapomenout, že Ježíše křížujeme my. Ne svými „všedními hříchy“, ale zradou náboženské nesnášenlivosti, lhostejností a zbabělostí dnešním „křížovaným“.

Minule jsme uvažovali, co pro nás znamená přijmout boží vyznání: „Jsi moje milovaná dcera, milovaný syn“.

Objevím-li a přijímám-li, že jsem milovaná dcera/syn boží, pak ke spravedlnosti patří tuto vznešenost přiznat i druhým lidem.

Přiznat tuto hodnost i lidem, kteří nám nevoní, není snadné.

Ježíš ale také sloužil slabším. Nikdo z nás se mu nevyrovnal. Pečuje o nás všelijak znečištěné a ještě se z nás nepozvracel. Neznám větší osobnost...

Uvěřit Bohu, že jsme jeho milované děti, je náš veliký a prvořadý úkol. Žádné klanění a korunování sošek nebo obrazů zlatými a posvěcenými korunkami. Máme posvětit sebe, zasvětit se Ježíšovu způsobu života. Přijmout za svou jeho službu a s ním se obětovat druhým.

Až tomu uvěříme, že jsme děti boží, promění se náš život.

Pak budeme jednat s biskupem i s posledním Vietnamcem a bezdomovcem, jako s Ježíšovým bratrem. A biskup se mnou bude také jednat jako s Ježíšovým bratrem. Budeme se blížit k Ježíšově úrovni jednání.

Už nebudeme říkat, že na někoho (třeba R. Bezáka) byl vložen Ježíšův kříž. Ježíš se sám nepřibil a velekněží a katané nebyli boží služebníci.³⁰⁶

Až uvěříme, že i ten druhý je milovanou dcerou nebo milovaným synem božím, změní se naše jednání.

Pak budu vědět, že pečuji-li o vlastní dítě, zároveň pečuji o Ježíšovu sestru nebo bratra.

Dostanu-li zakázku na nějakou práci, dostal jsem královskou zakázku od královského bratra.

Jestli někdo poslouží mě: uvařil-li mi oběd, setřel-li mně podlahu, vyměnil-li mě plenu – pak mně v tom, který mi posloužil, také posloužil Ježíšův bratr nebo jeho sestra. Dostalo se mi veliké cti.

Až nám vědomí božích dětí přejde do krve, pak mezi sebou budeme jednat na úrovni božích velvyslanců, na úrovni božích synů.

Je to utopie? Byl Ježíš utopista?

Přijali jsme tuto ideu za svůj cíl. Víme, že k této úrovni jednání dojdeme úplně až v nebeském království. Ale uvěřili jsme, že „Boží království už začalo“. Touto cestou jsme se s Ježíšem vydali.

Prosba: „Přijď tvé království“ – je jednou z nejdůležitějších proseb.

Všechno ostatní nám bude přidáno. Všechno nám už bylo dáno!

306 Nanejvýš můžeme říkat, zase už dalšího člověka křížujeme, mlčíme k jeho trápení, díváme se stranou a říkáme náboženské fráze.

Boží království si nemusíme teprve vyprošovat. Potřebujeme jediné – učit se od Ježíše jednání, které nám svým životním příkladem ukázal: „Jednejte spolu tak, jak já jednám s vámi“.

Ježíšova úcta k člověku, jeho obětavá služba, je nám vzorem.

Jan říká: „Ježíš – ten, který bude církevní vrchností prohlášen za „blázna, buřiče a bourače naší svaté víry“ – je služebníkem a beránkem božím. Nenechte se mýlit lidským soudem, který Ježíše pomluví, že je podsedlý zlým duchem, tento člověk je plný božího Ducha. Toto je syn Boží!“

2011

2. neděle v mezidobí Iz 49:3. 5–6 1 Kor 1:1–3 J 1:29–34 16. ledna 2011

Někdo někdy o někom řekl: „Ten bude římským císařem, papežem, presidentem...“

Janova slova o Ježíšovi: „To je beránek boží...“ jsou výrokem jiného druhu.

O takových výrociích Ježíš říká: „Jane, na to jsi nepřišel sám. Blahopřeji ti, došel jsi tak daleko, že ti to Otec mohl ukázat...“³⁰⁷

Bůh ví, komu může co svěřit. Někdo by se z toho splášil, využil pro sebe, zkreslil nebo nechal ležet ladem.

Jan se podle znamení božího zařídil.³⁰⁸

Autoritou buď někdo je, nebo není.³⁰⁹

Buď někdo někam někoho vede, nebo nevede. A buď se někdo nechá vést, nebo ne.

Jan sám rozpoznal v Ježíšovi autoritu. („Ponoř ty mě“, řekl tesařovi.)

Potvrzení Bohem Jana utvrdilo. („Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstávat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého.“)

Znovu si všimněme, jak důležitá jsou pro nás slova, slovo Boží zvláště.

Beze slov bychom byli hluší. Jako děti němých rodičů. Nakolik porozumíme filmu v neznámé řeči?

307 Ježíš se ptal svých učedníků: "Za koho lidé pokládají Syna člověka?"

Oni řekli: "Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků."

Řekl jim: "A za koho mne pokládáte vy?"

Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích."

(Mt 16:13–17)

„Blahopřeji ti, dobře se učíš, dostal ses na vyhlášenou školu, blahopřeji ti, že ti přednáší slovitý profesor ...“

308 Jan nabídl své služby Mesiáši.

Nepotřeboval k tomu nový kostým nebo prsten, netlačil na jmenování Mesiášovým komořím. Neměl zapotřebí si na něco hrát, byl, kým byl. (Už dříve odmítl kněžskou kariéru.)

„Já jsem jen hlas, jen prst ukazující na nutnost obrácení.“ (Srov. J 1:19–27)

(Kněžstvo, na rozdíl od Jana, jelo dál po svých kolejkách.)

Mezi učedníky Janovými a Židy došlo ke sporu o očišťování. Jan řekl: "Člověk si nic nemůže přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena. On musí růst, já však se menšit. Kdo přichází shůry, je nade všechny. Kdo pochází ze země, náleží zemi a mluví o pozemských věcech. Kdo přichází z nebe je nade všechny." (J 3:25. 27–31)

309 Uniforma, insignie nebo úřední dekret autoritu nenahradí.

Pedagogem, lékařem, muzikantem se nikdo nestane pouhým absolvováním školy.

Bez znalostí se neobejdeme, ale čerstvý absolvent školy možná umí postavit lešení, ale ještě žádný dům nepostavil.

Znovu jsem si četl o návštěvě Malého prince u krále a „Císařovy nové šaty“ – to je počtení!

Ukázat na něco – je první informací. Pojmenování je postačující informací jen u něčeho známého. U něčeho nového potřebujeme další popis, vysvětlení. Označení „beránek“ může být víceznačné.³¹⁰ Jan měl na mysli zabitě zvíře, stažené z kůže, vykuchané, visící na háku u řezníka nebo v chrámě.³¹¹

Nepřehlédněme, že Ježíš o sobě nemluví jako o beránku, ale o Chlebu.³¹² Živíme se slovem Božím a jsme posilováni Ježíšovou hostinou.³¹³

I z našich úst vycházejí závažná slova o Ježíši. Také říkáme: „Hle, Beránek boží...“ a „Řekni jen slovo a má duše bude uzdravena“. Hledáme a přemýšlíme, co tato slova znamenají, a co máme činit, jak se podle nich zařídit. Ta slova souvisejí také s důvodem našeho křtu.

Jsme rádi za náš křest. Snažíme se mu víc a víc porozumět.

Naše děti se připravují ke Stolu Páně, biřmovanci k přijetí svátosti dospělosti. (Jak forma našich svátostí vypadá, nakolik je sdělná, by vyžadovalo zvláštní úvahu.)

Budou-li se nás děti ptát: „Dědečku, tetičko, kmotřičko, k čemu ti je křest“? Co jim odpovíme? Nebudou-li se ptát, může to být špatné vysvědčení našeho vedení. Tím více máme zkoumat, k čemu křest je, co nám Bůh křtem nabízí.³¹⁴

310 „Jehněčí hřbet na tymiánu“, je něco jiného než ovčí vlna nebo pasoucí se ovečka. Misionáři u eskymáků nemohli nad Tělem Páně říkat: „Beránek Boží“, ale „Tuleň boží“. K růstu a žití potřebujeme jíst. Nejprve musí vyrůst rostlina nebo zvíře. Díky odevzdané (vzaté) existenci, životu, můžeme existovat a žít my.

Život stojí na brání, přijímání a na dávání a obětavosti. (Jen brát a spotřebovávat, bez ochoty sloužit a dávat, je příživnictvím, sobectvím, hříchem.)

311 Beránek obětovaný v chrámě byl jen výjimečně celý spálen. Starozákonní oběť byla poděkováním Hospodinu: „Dostal jsem, dávám“. Na oltáři byly spáleny jen ledviny a střevní sádlo. Přední nohu s lopatkou dostal chrámový personál a ostatní maso bylo upečeno k hostině. Hostina byla znamením přijatého poděkování a pozváním k přátelské hostině. Hostina podstatně patřila k poděkování („oběti“). Nebylo obětujícího, který by se neúčastnil hostiny! Při našich oslavách je to podobné. Např. oslavenci přineseme dort („Máme tě rádi, jsme rádi, že jsi, jsme ti vděční“). Obdarovaný přijme dar, vezme si kousek a ostatní rozdělí gratulantům. Starozákonní oběti měly výchovný, vzdělávající, kultivující (kulturní) charakter. Lidé nemohou krmit Boha, Bůh nežije z lidských darů, my žijeme z péče a štědrosti boží.

312 Ježíš ani při Poslední večeři nepoužil obraz beránka (ač se to nabízelo, na stole byl upečený skopec), ale řekl: „Jezte moje Tělo a pijte mou Krev“.

313 Mluvíme o dvou prostřených stolech, které spolu souvisí. Ježíš nás hostí svým slovem a láme nám chléb svého přátelství. Bez Ježíšových vysvětlujících slov bychom však neporozuměli, co Ježíšova hostina vyjadřuje a znamená. Co je nám nabízeno a co máme udělat, aby v nás Nebeský pokrm působil, pracoval, přinesl užitek; nebyl zmařen. Učedníci prosili Ježíše: „Mistře, pojez něco!“ On jim řekl: „Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte.“ Učedníci si mezi sebou říkali: „Přinesl mu snad někdo něco k jídlu?“ Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo“. Boží vůli – to co si s námi přeje – jeho plány – poznáváme z jeho slov. (J 4:32–34) Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst. (Mt 4:4) Bez slov Božích bychom těžko pochopili, co křest znamená, obnáší a k čemu nás zve.

314 Laciné křtění je na škodu. Snižuje se úroveň mužstva, slanost soli a svítivost světla. Proč vstupovat mezi hasiče, nechci-li hasit požár? Být hasičem není pro parádu.

K vyprovokování debaty nejdříve ukážu na několik chyb, kterých se dopouštíme.

„Křest je na odpuštění dědičného hříchu“, říkají někteří.

Spokojili se s jednou větou, jako pes s kostí, kterou popadl a utíká s ní pryč, aby mu ji nikdo nevzal. Víc nevědí, ani o tom nepřemýšlejí. Přitom ta věta je podobně zmatečná, jako když komunisté hasičům začali říkat požárníci.

Říkali jsme si, že pojem dědičný hřích nemůžeme používat.

Nelze zdědit statečnost, obětavost, umění hrát na varhany nebo trpělivost v soužití s druhými. Nelze zdědit vztah k Bohu, nevěrnost nebo hřích.

Nikdo nebude zavržen za cizí selhání.

Zátěž, kterou jsme zdělili (nedůvěra Bohu, sklony ke zlému), je spíše polehčující okolností. Slušný člověk postiženému pomáhá, natož Bůh.

„Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“ (Lk 19:10)

Minule jsem zmiňoval (jako příklad nebiblického a pohoršujícího myšlení) limbus pro nepokřtěné děti.

Zlí duchové požádali Ježíše o amnestii – a Ježíš je pustil do vepřů. (Srov. Lk 8:26–39)

Proč by nepokřtěné dítě nemohlo požádat: „Bože, prosím tě, dej mi příležitost k růstu“.

Copak je Boží pomoc omezena jen na možnost svátostí?

Pozorujme pečlivěji Ježíše. Zlé duchy Ježíš neodbyl a dítě by odmítnul?

„Všechno bude odpuštěno, pouze hřích proti Duchu svatému nemůže být odpuštěn.“

(Srov. Mt 12:31)

Přestaňme z Boha dělat slepé zákonické monstrum. Ježíš přišel na pomoc i velikým zločincům.

Dávejme pozor na to, co říkáme, děti nás slyší. Jsou chytré a často nás předčí logickým myšlením.

Můžeme je svými zkamenělými řečmi odradit.³¹⁵

Na jedné straně z Boha děláme nespravedlivou stvůru, na druhé straně jej cpeme do abstraktních pojmů. Např. říkáme: „Bůh je nekonečné milosrdenství“. Jakým právem Boha zpředměťujeme a proč používáme abstraktní pojmy?

Proč o Bohu říkat, že je nekonečně dobrotivý? (Nekonečná vzdálenost ve skutečnosti neexistuje.)

Chytré děcko se zeptá: „Jak to, že jsou lidé v pekle, když je Bůh nanejvýš milosrdný a dobrotivý?“

A jsme u konce s dechem.³¹⁶

Čtíme dětem z Bible a nestydíme se za jazyk Bible. Nebojme se výrazů: „Bůh se hněvá, rozzlobil se, trestá zlo, povýšené ponižuje...“

Nechceme se jen nechat vézt, nechceme být jen sami zachraňováni.

315 Přiznávejme před dětmi své chyby a prosme je o milosrdné soudy.

Občas v kostele říkám: „Prosím vás, neumím ještě vždy jednat tak, jak tady říkám, že je správné. Je mou povinností říkat pravdu – i když mě samotného usvědčuje z chyb.

Naše maminka nám říkala: „Děti, neberte si příklad z toho, co s tatínkem děláme špatně“.

316 „Znalec“ si pomůže: „To je Boží tajemství“. Ale tím odradí dítě a sám prozrazuje, že je lajdač a lenoch, který se neptá.

Bible se tajemstvím neohání. Naopak, Ježíš vše vysvětluje těm, kteří mají zájem: „Vám je dáno znát tajemství Božího království; ale těm, kdo jsou vně, děje se všechno v podobenstvích“.(Mk 4:11)

Podle Ježíše je „víra“ přitakáním Ježíši, dáním mu za pravdu. „Nečiním-li skutky svého Otce, nevěřte mi! Jestliže je však činím a nevěříte mně, věřte těm skutkům, abyste jednou provždy pochopili, že Otec je ve mně a já v Otci.“ (Srov. J 10:1–42)

„Véra“ – přesněji řečeno důvěra má být ověřována rozumem! Ježíš varuje před naivní důvěrou.

Bůh není nějaké nekonečné milosrdenství. Vadí mu zlo, staví se proti němu, zastává se obětí. Bůh není dobrák, našťestí. Ježíš nebyl „hodný“. Hledejme přesnější vyjádření. Je tragedií, nevidí-li naše společnost hřích. Pak jí nic nechybí a nemůže být uzdravena.

Kdo čte Bibli dál, objeví netušenou krásu přátelství a smilování se Boha nad hříšnými lidmi (jiné nemá).

Ukazujme dětem, že Bůh není lhostejný, že na nás nezapomíná, je solidním partnerem, jedná poctivě, drží slovo a ctí pravidla.

Bůh je krásný, živý, silný a odpovědný.

Není neosobní, není lhostejný k trápení člověka ani ke strachu provinilce, nemá tvrdé srdce. Pokud se hříšník snaží napravit svou nespravedlnost, Bůh nevyžaduje odpykání trestu.

Není nic, co by nemohlo být odpuštěno, pokud se provinilec kaje.³¹⁷

Pokud jsme my objevili, že křest je ponořením do Boží náruče, nebude nám dělat potíž o tom vyprávět dětem.

„Náruč“ je dětem srozumitelná. Zakoušejí-li krásu bezpodmínečné náruče, vidí, že si rodiče poskytují vzájemnou chápající a obětavou náruč. Zraněné nebo smutné dítě bereme do náruče. (Nejen dítě.)

Mají-li děti zkušenost s naší náručí, mohou porozumět „náruči boží“.³¹⁸

Křtem je hříšníkovi zvěstováno odpuštění. Ale tím to nekončí. Bůh neříká jen: „Vytrhuji tě ze zla“. Ubezpečuje nás: „Vždy při tobě budu stát, vždy tě budu vysvobozovat ze zla!“ (To neznamená, že jeho milosrdenství budu vypočítavě zneužívat – to by bylo podlé.)

„Je-li Bůh láska“, pak dovedeme pochopit, že se Bůh ve svém milosrdenství slitovává nad hříšníkem, který se ocitl v propasti. Je-li Bůh milosrdný – pak to můžeme pochopit.

317 První lidé mohli zůstat v ráji, Jidáš se i po zradě mohl stát světcem.

318 Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. (J 1:18) Donekonečna dětem opakujme: „Bůh nás nemá rád až pro výkon, ale proto, že jsme jeho!“

Čtěme jim (mimo jiné) texty:

Sijón říkával: "Hospodin mě opustil, Panovník na mě zapomenul."

Cožpak může zapomenout žena na své děťátko, neslitovat se nad synem vlastního života? I kdyby některé zapoměly, já na tebe nezapomenu. Hle, vyryl jsem si tě do dlaní... (Iz 49:14–16a)

Toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: "Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj."

Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.

Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele.

Ptáš se proč? Protože jsi v očích mých tak drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval.

Neboj se, já budu s tebou.

Já, já jsem Hospodin, kromě mne žádný spasitel není.

Já jsem byl dřív než první den a není, kdo by tě z mých rukou (z mé náruče) vytrhl. Kdo zvrátí, co já vykonám?" (Iz 43:1–3. 4a. 5a. 11. 13)

Ty, Izraeli, služebníku můj, Jákobe, tebe jsem vyvolil, potomku Abrahama, mého přítele, tebe jsem vychvátil z končin země, zavolal jsem tě z odlehlých míst, řekl jsem ti: »Ty jsi můj služebník, tebe jsem vyvolil, nezavrhl jsem tě.«

Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravici své spravedlnosti.

Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, držím tě za pravici, pravím ti: »Neboj se, já jsem tvá pomoc.«

Neboj se, červíčku Jákobův (Hejčl překládá také: „broučku můj“), hrstko Izraelova lidu. Já jsem tvá pomoc, je výrok Hospodinův, tvůj vykupitel je Svatý Izraele. (Iz 41:8–10. 13–14)

Ale že se Bůh opět smilovává nad hříšníkem, kterému už předtím byla zdarma poskytnuta milost a on přesto opět zradil, je téměř neuvěřitelné (pro toho, kdo má smysl pro spravedlnost).³¹⁹
Ale je to tak.

Ukazujme dětem na jednotlivých evangelijních příbězích Ježíšovo soucitné jednání s hříšníky a potřebnými lidmi. Na Ježíšově jednání vidíme, jak Bůh jedná s člověkem, jak nás Bůh pozvedá, povzbuzuje nás, posiluje. („Nalomenou třtinu nedolomí, doutnající knot neuhasí.“)

„Děti, nikdy se nestyděte požádat Boha o pomoc. Máme se ke komu uchýlit, i kdybychom cokoliv zlého provedli. Máme někoho, komu se lze schoulit do silné, chápatelivé a milující náruče. Při křtu nás Bůh přivinul na své srdce.“
(Tím neříkám, že jen při křtu. Ale křest je jedním z těch viditelných znamení. Kéž by tomu forma našeho slavení svátostí odpovídala.)

Ale vysvětleme také dětem, že se zlem nelze koketovat a brát je na lehkou váhu. Narušuje a ničí náš charakter a vztahy s druhými.
Vysvětlujme jim, co znamená hřích proti Duchu svatému.
Jak začíná a proč „nemůže být odpuštěn“.³²⁰

Veliké přátelství je strhující.
Na boží přátelství odpovídáme svým přátelstvím (k Bohu i lidem).

Bůh je velkorysý a navíc má smysl pro humor.³²¹
Lze s ním navázat závratné osobní přátelství.

Při každém novém křtu pokaždé děkujeme za náš vlastní křest, za věrnost božího přátelství, za uzdravování a zbavování našich různých strachů (i strachu z následků našich provinění).

319 Křesťané prvních století měli potíž přijímat mezi sebe hříšníky, kteří se opětovně závažně provinili (zřeknutí se víry, vraždou, krvesmilstvem).

320 Vyprávějme dětem, jak mnoho zbožných lidí vidělo Ježíšovo uzdravování, ale nechtěli přiznat, že Ježíš přichází od Boha.

Proč? Vždyť měli důkazy (znamení) od Boha, že Ježíš je pravdivý.

Vědomě svůj rozum potlačili zlem v sobě. Zacpávali si uši, aby neslyšeli, zavírali oči, aby neviděli. Jednali proti rozumu a pravdě. Nesli se na vlně svých nesympatií, na vlně svých názorů o zbožnosti. Pomlouvali Ježíše: „Nedodržíte sobotu, nepostíte se, chová se divně, kamarádí se s podezřelými živly, hraje si na lidumila“.

Jejich nesnášenlivost a povýšenost je přivedla až k nenávisti.

Vysvětlujte dětem, čím a jak člověk upadne do hříchu proti Duchu svatému.

Na dalších historických událostech dětem ukazujte příklady tohoto hříchu – jak někdo vědomě dobrému jednání člověka podsunul zlý úmysl, nespravedlivě jej očernil a tak likvidoval.

Vyprávějme dětem, jaké následky působí pýcha. Tomu, kdo si na sobě nepatřičně zakládá, je čím dál víc zatěžko svou chybu (pravdu o sobě) přiznat.

„Děti, jestli se chcete vyhnout hříchu proti Duchu svatému a zavržení: hledejte pravdu, nepomlouvejte druhé, neopakujte po druhých, co nemáte ověřeno, neved'te konečné soudy. Nemyslete si, že všechno víte.

A hlavně, když uděláte chybu, nestyd'te se ji přiznat. Bůh nikdy nikoho nestaví na hanbu a nikomu naše provinění nesděluje.“

321 Nenechme se mýlit strohým popisem evangelií o Janu Předchůdci Páně. Nebyl sucharem, fanatikem nebo prorokem božího hněvu.

V ničem se nemýlil ani nic nepřehnal. Pečlivější čtení Písma to dokládá.

Důvěrně znal krásu Písma a byl unesen láskou Boha k člověku. Vášnivě si Hospodina zamiloval.

Jeho „askeze“ měla jiný účel. Aby zvládl veliký úkol promyslet znovu Tóru, proti zavádějícím výkladům církevníků, bylo třeba, aby se soustředil na podstatné.

Při křtu není obdarován jen křtěnec. Každý otevřený Duchu božím může být opět obdarován dary Ducha.

Není nic, co by nám Bůh odmítl, co by neudělal pro naši radost ze života.

(Příště budeme pokračovat z dalšího úhlu.)

2008

2. neděle v mezidobí Iz 49:3. 5–6 1 Kor 1:1–3 J 1:29–34 20. ledna 2008

Minulou neděli jsem položil otázku: „Kdo viděl sestupovat Ducha na Ježíše“?

Z textu minulé neděle (Mt 3:13–17) vyplývá, že Ježíš.

Kdo si vzpomněl na další místa v evangeliích o Janovi nebo si je vyhledal, našel správnou odpověď.

Poznámka: v biblickém textu místo „křtít“ čtěte: „ponořit“, text vám bude srozumitelnější.

Po Vánocích každoročně procházíme v liturgii Ježíšovo působení. Začalo ponořením v Jordáně, skončilo na kříži.

Židé šli s Ježíšem jen jednou. My máme obrovskou výhodu, že každý rok smíme znovu procházet Ježíšovým vyučováním (a máme je popsáno v knižní formě).

Každoroční vyučování mi připadá jako výstup po točitém schodišti. Každým „závitem“ se dostáváme nad určitý bod půdorysu s větším výhledem. Můžeme opravovat svůj náhled a doplňovat, co jsme dříve přehlédli.

Jen pár lidí tenkrát dokázalo naslouchat Ježíšovi do konce. Nesnesli Ježíše. Z velikých zástupů zbyla jen troška.

Kvůli nám samotným zkoumáme, jak se to stalo, v čem vězí chyba židů?

Nevím, zda Vám někdo do Nového roku přál: „Aby se ti podařilo lépe porozumět Ježíši, abys jej mohl lépe následovat“.

Před týdnem nás Písmo opět zavedlo k důležitosti Janova ponoření pro náš život (k Janově výzvě k „obrácení“).³²² Dnes o kousek pokročíme. Biblický text nás znovu přivádí k Janovi.

Mnoho židů neudělalo „dobrý začátek“, ke kterému je Jan důrazně vybízel. Proto se minuli s Mesiášem. (Kdyby jej jen minuli...)

Všimáme si, že zařatost v myšlení je neštěstím, někdy je životu nebezpečná.

Když Jan přemýšlel nad prorockými texty o Mesiáši a porovnal je s tím, co říkali rabíni o Mesiáši, odešel na poušť. Vzal si velbloudí kůži, pod ní spal a jedl to, co mu dala příroda. Došlo mu: „Až se setkáme s Mesiášem, nebudeme mu rozumět“.

³²² „Obrácení“ je trvalý proces. Díky Ježíšovu životu a jeho nauce si kdykoliv můžeme a máme porovnávat své názory a postoje s Ježíšovými.

Křesťan si porovnává své jednání s Ježíšovým životem.

Křesťanské manželství je to, ve kterém oba manželé přijali Ježíše za svého přítele, Mistra a Učitele a jednají podle jeho příkladu.

Boží království je uspořádání sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Bůh mu zjevil, že to, k čemu došel, má říkat lidem. Tak se mu dostalo poslání, aby ukazoval židům, jak překrucují Písmo.

Jan zřejmě dostal určité dary (i Ježíš o Janovi říká, že přišel v duchu a moci Eliášově). Měl schopnost dělat zázraky, číst myšlenky, ale ani je nepoužíval, aby neupoutával na sebe. Věděl, že čas hoří. Podobně Jan při výslechu teologické komise řekl: „Nebudeme se zdržovat tím, kdo jsem já. Přejdeme k nejdůležitějšímu, já pouze připomínám Izajášova slova, že se máme obrátit, aby se s námi mohl Bůh domluvit“.³²³

(S některými hříšníky se Ježíš domluvil, ale se zbožnými typu farizeů a velekněží, ne.)

Jan lidem vysvětloval, jak to je s prorockými texty a s nebezpečím si myslet, jak „všechno známe“.
„Kdo chce začít znova, pořádně a bez těch starých chyb? Kdo si uvědomuje, jak nebezpečné je zůstat v postoji „otců“,³²⁴ ať sestoupí do Jordánu...

Člověk, který lezl do Jordánu, pak řekl: „Ještě krok a proud mě strhne.“

Jan jej chytl a vytáhl na břeh: „Neboj se, Bůh ti přichází na pomoc“.

Když jednou přišel Ježíš k Jordánu, Jan se zarazil: „Počkej, tebe ponořovat nebudu, ty ponoř mě“.³²⁵ Ježíš se usmíval: „Co ti bylo nařízeno?“

„Že mám ponořovat“.

„Koho?“

„Každého.“

„Proč?“

„Každý potřebuje opravit myšlení.“

„Tak mě ponoř.“

„Ty ponoř mě, ty jsi lepší“.

„Bylo ti nařízeno ponořovat?“

„Bylo.“

„Tak vidíš, ponoř mě.“

323 Toto je svědectví Janovo, když k němu Židé z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho otázali: "Kdo jsi?" Nic nepopřel a otevřeně vyznal: "Já nejsem Mesiáš."

Znovu se ho zeptali: "Jak to tedy je? Jsi Eliáš?" Řekl: "Nejsem." "Jsi ten Prorok?" Odpověděl: "Ne."

Řekli mu tedy: "Kdo jsi? Ať můžeme přinést odpověď těm, kdo nás poslali. Za koho se sám pokládáš?"

Řekl: "Jsem hlas volajícího na poušti: Urovnejte cestu Páně – jak řekl prorok Izaiáš."

Ti vyslaní byli z řad farizeů. Otázali se ho: "Proč tedy ponořuješ, když nejsi ani Mesiáš ani Eliáš ani ten Prorok?"

Jan jim odpověděl: "Já ponořuji do vody. Uprostřed vás stojí, koho vy neznáte – ten, který přichází za mnou; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u jeho obuvi."

To se stalo v Betanii, na druhém břehu Jordánu, kde Jan ponořoval. (J 1:19–28)

324 Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obyčeje vešel v sobotní den do synagogy a povstal, aby četl z Písma.

Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a našel místo, kde je psáno: `Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.`

Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagóze byly na něj upřeny.

Promluvil k nim: "Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli."

Všichni mu přisvědčovali a divili se slovům milosti, vycházejícím z jeho úst. A říkali: "Což to není syn Josefův?"

On jim odpověděl: "Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učiň i zde, kde jsi doma."

Řekl: "Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti. Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad.

A k žádným z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské.

A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Náman."

Když to slyšeli, byli všichni v synagóze naplněni hněvem. Vstali, vyhnali ho z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů.

On však prošel jejich středem a bral se dál. (L 4:16–30)

Jan Ježíše ponořil a najednou „vidí nebe otevřené...“, a vidí, že ponořil Mesiáše.

„Já jsem přišel ponořovat do vody, aby Izraelité mohli porozumět Mesiáši“, říká Jan. Opakuji, že Ježíš nám vlastním ponořením od Jana ukazuje, že i my – každý z nás – potřebujeme „**nové zrození z vody**“, každý potřebujeme začít s novým způsobem myšlení.

My nemůžeme „nové zrození z vody“ přeskočit nebo nahradit tím, že víme, kdo je beránek Boží. To věděli apoštolové také, a přesto Ježíšovi v řadě věcí nevěřili. (Připomenu jejich nejtěžší nevěru – po Ježíšově zatčení přestali věřit, že Ježíš je beránek Boží a Mesiáš.)

Kdybych se vás zeptal: „Kdo věří, že Ježíš je beránek Boží?“, každý bychom zvedli ruku. Toto tvrzení jsme přijali více než apoštolové. Ale co to znamená, že Ježíš je beránek Boží?

Zeptejme se pro kontrolu jeden druhého. Udělejme to doma. Nebo si napíšme svou odpověď.

Ve většině případů uslyšíme sebe nebo druhého: „No, že za nás dal život...“

Jenže, co to znamená: „Dal za nás život“?

Požádejte vaše dítě, aby se vás takto zeptalo: „Tati, co to znamená: „Ježíš za nás dal život““?

Většina z nás bude říkat: „Ježíš za nás prolil krev na odpuštění našich hříchů“.

„Tatínku, je to jako když se čachtická paní ponořila do krve mladých děvčat, aby si udržela mládí?“

„To ne, to se nedá srovnávat.“

„Tak jak to je?“

Ježíšovo působení začalo tím, že potvrdil důležitost Janova varování.

Skončilo tím, že se Ježíš nechal zabít.

Proč? Aby mu lidé konečně začali důvěřovat.

„Kdo je spasen?“ ptali jsme se nedávno.

Ne ten, kdo pouze říká: „Ježíš je beránek Boží“ a „Ježíš je Syn Boží“.

Zachráněn je ten, kdo Ježíši důvěřuje a nechá si od Ježíše poradit.

Ve všem! Ne jen v něčem.

Kdo se Ježíšem nechá vést a vzdělávat, bude zachráněn.

Křesťanské manželství je to, ve kterém oba manželé přijali Ježíše za svého přítele, Mistra a Učitele, a jednají podle jeho příkladu.

Boží království je uspořádání sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Bez znalostí Ježíšových pravidel k tomu ale nedojde.

Nestačí jen vědět: „Miluj svého bližního, jako sebe sama“. Kdyby to stačilo, nemusel by se Ježíš namáhat a mnoho hodin vyučovat.

Něco jiného je nechat se pokřtít a něco jiného je stát se Ježíšovým učedníkem a Ježíšovým přítelem.³²⁵

325 Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji.

Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Zkusme si udělat zkoušku, zda bychom patřili (zda patříme) mezi Ježíšovy učedníky:

Kdo nečte evangelia,

kdo čte z evangelií jen něco, kdo si z nich vybírá jen něco,

kdo se neptá na to, čemu nerozumí,

koho nebaví evangelia číst

– ten by s Ježíšem nechodil a zatím mezi učedníky nepatří.

Pouze pokřtěný člověk je jen nemluvnětem a nedochůdčetem božím.

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.

To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali. (J 15:14–17)

3. neděle v mezidobí

2019

3. neděle v mezidobí Iz 8:23b–9:3 1 Kor 1:10–13. 17 Mt 4:12–23 26. ledna 2020

V prvním čtení jsou použity základní obrazy: tma, pohanství a otroctví.³²⁶ Ale vyjmenovaným národům i krajům, poníženým pro svou zločinnost, vychází světlo slitování Hospodina.

K úryvku evangelia.

„Lékaře potřebují nemocní,“ proto se Ježíš po ponoření od Jana Baptisty odebral do nejmíce potřebné „pohanské Galileje“.³²⁷

Už cestou do Nazareta „učil náboženství“. Předcházela ho dobrá pověst. V Nazaretě, kde vyrostl, měl dobré postavení, ale po nedokonané vraždě (za „drzé otázky“) odešel do Kafarna.

Ježíšovo hlásání obsahuje:

1. výzvu k obrácení
2. dobrou zprávu, že boží království se přiblížilo
3. pozvání k následování a k zachraňování tonoucích ve zlu.

Toto vše pak máme jako učedníci předávat dál.

Před týdnem jsme četli, jak se Janovi učedníci *obrátili* k Ježíšovi – na rozdíl od těch, kteří si povýšeně mysleli, že *obrácení* nepotřebují (neboť se pokládali za velice zbožné).

Na příběhu Nikodéma jsme si ukázali smysl Ježíšovy smrti a nezbytnost *obrácení*, neboť tehdejší židovská zbožnost byla vražedná.

Na Petrově cestě k učednictví vidíme, že nám jedno obrácení nestačí. Jako se každý den díváme do zrcadla, tak si i své jednání potřebujeme stále porovnávat s Ježíšovým jednáním.³²⁸

326 Stručně: Ve tmě není vidět, tma nás děsí a ohrožuje ...

Díky světlu po narození vidíme veliké bohatství (těles, krásy, tvarů, vzdáleností, barev, úsměvů i nebezpečí ...), můžeme dál růst, bezpečněji se pohybovat, pracovat, operovat, malovat, číst ...

Od Vánoc vyhlížíme a pozorujeme narůstání světla.

Pohané ve svých představách o božstvech vycházejí jen ze svých, lidských zkušeností. Představují si je podle svých nedokonalých nebo i krutých vládců zotročujících lidí. Přízeň božstev je nejistá, je třeba ji stále udržovat dary a obětmi. Pohané pokládají život za hříčku osudu, žijí v pověrách, nejistotě, strachu a veliké bezmoci.

Pro nás je světlem zjevení Boha – on sám nám vypravuje o sobě, o své péči a laskavosti.

327 Do Galileje se během času mezi Izraelity dostali pohané. Proto se Judejci nad Galilejce povyšovali (podobně jako Pražáci nad Ostravaky).

328 Petr (i ostatní učedníci) se obrátil poprvé u Jana, pak u Ježíše, ale při setkávání s Ježíšem se dozvěděl něco nového, a změnil své názory. Někdy se ale Ježíši silně zpěčoval a své názory pokládal za lepší. „Kdo by tě Ježíši zabíjel? Co tě to napadá? To nedopustíme. Jen přes mou mrtvolu.“

Když Ježíš zakázal Petrovi použít zbraň a nechal se zatknout, Petr se chystal za hlavu, jak to Ježíš zpackal.

Prohlédl podobně jako Nikodém, až když selhal. Až pak porozuměl Ježíšovým slovům, která dříve odmítal: „Svět má poznat, že miluji Otce a jednám podle poslání, které mě světil.“ (srov. J 14:31)

Velekněží se z Ježíšova ukřižování radovali. A mnoho lidí říkalo: Rabíni měli pravdu, když nám říkali, že Ježíš je podvodník. Ale Ježíš o svém ukřižování řekl: „Nechám se ukřižovat, aby svět poznal, že nejsem darebák,

Průběh *obracení* Jana Evangelisty, probíhal jinak než u Petra.³²⁹
Jinak doklopýtali k Ježíšovi emauzští učedníci, jinak apoštol Tomáš.
I apoštol Petr – dokonce jako papež – vícekrát jednal podle svého a selhával.³³⁰

Ježíš řekl: „Až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že já jsem to.“
(Ta věta je krkolomná, možná záměrně, abychom o ní zakopli a ptali se na její smysl. Ale ptali se nedobře a nevytrvale (srov. J 8:28n.), byli povýšení.)

Nikdo z Izraelitů Ježíšovy doby nepopíral, že Ježíš byl ukřižován. Ale jen některým Ježíšova smrt pomohla – vysvobodila je ze sebeklamu povýšenosti a jedovaté zbožnosti (viz podobenství o jílku mámivém).³³¹

Jílek v nás není hřích, ale sebejisté, pyšné mínění o vlastnictví pravdy. V nějakou míru měli v sobě jílek i apoštolové (a máme jej i my), když se s Ježíšem přeli: „Proč bys měl být zabit? My tě nedáme!“

Tu sebejistotu zbožných Ježíš rozbil tím, že se přestal bránit a nechal zbožné jednat. Výsledkem bylo ukřižování.

Všichni selhali. Učedníci si svůj podíl přiznali – nezastali se Ježíše. *A obrátili se.*

Ježíše přivedl na kříž jediný hřích – náboženská pýcha. My jsme to překroutili, vykládáme, že naše hříchy přibily Ježíše na kříž (jakoby Ježíš musel na kříž za každé dětské zlobení).

Nesprávně říkáme: „Hle, Beránek boží, který snímá hříchy světa,“ v originále stojí: „Hřích“ – v jednotném čísle.³³²

Podle našeho pojetí spravedlnosti – za selhání musí přijít trest. Ale když svou vinu uznáme a snažíme se o nápravu, je nám odpuštěno bez trestu.

ale že jsem to udělal z lásky k Otci (darebáci jsou velekněží a členové církevního soudu). Nechám se ukřižovat, aby lidé poznali své selhání a obrátili se k Otci.“

Až když Petr Ježíše zapřel a Mistr byl zavražděn, rozsvítilo se mu. Prohlédl, že měl Ježíš pravdu a *obrátil se*. Petr si vyčítal: „Proč já jsem se Ježíše nezeptal: `Ty si opravdu myslíš, že bych tě mohl zapřít? Teď už vím, co by mně Ježíš poradil: `Petře, nechod' k ohni!`“

329 Janovi k otřesu a obrácení stačila hrůza ukřižování – kterým se mu otřásla jeho sebejistota – i to, že se Ježíše nezastal. Dalšího selhání se nedopustil.

330 Petr řadu let jako šéf apoštolů a učedníků nevyhlásil misie k pohanům.

Při „nanebevzetí prasete“, vzdoroval Ježíši (srov. Sk 10:9–16).

Nespravedlivě popravil Ananiáše a Safiru (tak se narodil klerikalismus – zneužívání moci).

Petr ale nikdy netvrdil, že je neomylný. To my, když jsme se vyhoupli do mocenského sedla, jsme ideologicky prohlásili, že jsme vedeni Duchem svatým, že jsme neomylní. Za minulého režimu jsme trpce zakoušeli „neomylnost Komunistické strany“ („Strana má vždy pravdu, soudruzi“). Někteří pokřtění, kteří si neosvojili proces *obracení se ke Kristu*, stále tvrdí, že vlastní pravdu. Nepřipouští sebekritiku a kritiku vrchností, prohlašují ji za nepřijatelnou. Často přijali jednání „cyklisty“, nahoru se hrbí a dole šlapou.

331 Ježíšovo podobenství o jílku je geniální. Jílek dlouho vypadá jako pšenice, podobně jako jedovatá zbožnost se dlouho podobá pravé zbožnosti. Účinky jílku i falešné zbožnosti se projeví až po určitém čase, zanechávají za sebou mrtvolu.

Kaifášovi vražda Ježíše nepomohla, s ukřižováním byl spokojený. Dábel se chechtal. (Vypadá to, že Ježíšovo ukřižování bylo jeho myšlenkou, kterou vnuknul veleknězi. Kaifáš by na to těžko přišel, žida by to nenapadlo, jejich právo to nedovolovalo. Židé se právem pohoršovali nad barbarstvím a krutostí Římanů, mučících vzbouřené otroky touto strašnou a ponižující popravou. Římský občan nemohl být za sebehřůznější zločiny ukřižován.)

332 Měl jsem štěstí, že jsem potkal vzdělaného kněze Jana Mikulu, ten nám to vysvětloval o prázdninách po 2. ročníku semináře.

Jenže náboženská pýcha: „Já vím jak to je správně, ty tomu nerozumíš,“ je neprůstřelná. Tu si přiznat nechceme. Není vidět tak, jako třeba ukradené kolo nebo nemanželské děcko. Naši pýchu rozbijí jen přiznání spáchaného zločinu. Proto šel Ježíš na kříž. „Svět má poznat, že miluji Otce a konám to, co mi svěřil („přiveď lidi ke mně“).“ (J 14:31)

Ukřižování Ježíše nezachraňuje každého, nepůsobí automaticky. Bez obracení se ke Kristu nefunguje.

I my, nejen dávní židé, potřebujeme vědět, jak na tom před Bohem jsme. Přestali jsme si všimnout závratnosti božího přátelství a štědrosti, neudržujeme oheň své lásky k Bohu, neposloucháme jeho vyznání: „Jsi moje milovaná dcera, milovaný syn, tak dobře o tebe pečuji, že nekradeš z cizí peněženky, talíře, postele nebo cizí cti.“

Místo toho jsme udělali (nejen z Desatera) seznam zákazů a příkazů. Když to nepomáhalo, přidávali jsme další.

Místo odpovědi na boží přátelství svou láskou jsme kázali morálku a drezúru. I my jsme se dostali do farizejského drilu (více zásluh, poutí, obětí, modliteb, postů a samoučelné askeze). Boží dar svatební hostiny jsme zaměnili za povinnost (kdo na ni v neděli a zasvěcené svátky nepřijde, má smrtelný hřích a hrozí mu peklo).

Potřebujeme se stále obracet ke Kristu a porovnávat si svou zbožnost se zbožností Ježíše.

Nerozumíme-li důvodu a smyslu Ježíšovy smrti, bude všechno naše křižování, uctívání kříže i utrpení zbytečné.

Kreslíme-li na sobě kříž, není to magické jednání (jako když někdo pověřivě „zaklepává na dřevo“), není to jen přiznání se ke Kristu, ale především, přiznání se ke zločineckému sklonu náboženské pýchy.

Bůh nepotřebuje mé ujišťování typu: „Věřím v tebe, doufám v tebe a nadevše tě miluji,“ já se potřebuji varovat před nerozvážnou a namyšlenou zbožností.

Kdybych žil v Ježíšově době, kdož ví, na které straně bych stál. Přinejmenším – kdybych patřil mezi učedníky – je otázkou, nakolik bych byl statečný, vícekrát jsem se v životě zachoval zbaběle.

Činím-li na sobě znamení kříže, mám při tom zkoumat, kontrolovat si, jak by jednal, mluvil a myslel Ježíš na mém místě. Chci jednat ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého.

Znamení kříže mě má zastavit jako „stopka“ na cestě před náboženskou suverenitou (i před jakýmkoliv selháním).

Dovedu si představit, že Kaifáš na začátku procesu s Ježíšem pronesl zbožnou modlitbu.

Sám jsem také někdy začal modlitbou a skončil selháním.

„Království Boží se přiblížilo,“ hlásá Ježíš.

Pozor, božímu království se ale také někdy vzdalujeme! – Když znovu jednáme svévolně.

Bůh má s námi slitování – vzpomeňme na jednání otce z Ježíšova podobenství o milosrdném otci. K Bohu nepřicházíme tak, jako když se někdo jde udat na policii (a pak následuje soud a trest), vracíme se domů očekávání a vyhlížení Otcem.

Jenže – „vzorný“ syn pozvání ke stolu odmítal, i když i za ním otec přišel, měl se za spravedlivého, který přece obrácení nepotřebuje.

To může být náš případ, často jsme se sebou spokojeni jako ten starší syn: „My jsme pravá církev. Ať se obrátí všichni ti protestanti a vrátí se do lůna naší přesvaté církve.“

Kde jsme k takové namyšlenosti přišli? Copak někdo nejsme hříšníkem, copak církev není hříšná, když ji tvoří hříšníci?

Bůh je ochoten a připraven nás mateřsky přijmout, ale my nejsme vždy ochotní k *obrácení a k návratu*.³³³

My – kteří tvoříme církev – potřebujeme zásadní *obrácení*, reforma nestačí.

Všichni se máme *obracet* ke Kristu a hlásat druhým, že boží království se přiblížilo. Máme druhým ukazovat, jak a čím si Ježíš získal naše srdce a jak nás to ovlivňuje a proměňuje.

„Posílám vás k lidem jako záchranáře,“ říká Ježíš nám – svým učedníkům.

V našem *obrácení se* ke Kristu nemáme polevovat. Nikdy, přinejmenším v tomto světě, s ním nebudeme hotovi. To není tísnivá zpráva, ale úžasná možnost a veliký dar milosrdenství.

Boží království nemáme očekávat, máme je budovat.³³⁴

2017

3. neděle v mezidobí Iz 8:23b–9:3 1 Kor 1:10–13. 19 Mt 4:12–23 22. ledna 2017

K prvnímu čtení.

Izrael se dostal do područí Asyřanů. Významnější lidé byli odvedeni do otroctví. Na jejich místo přišli asyřtí kolonisté. Od nich se zbytek Izraelců nakazil pohanstvím, hadačstvím, jasnovidectvím, dotazováním duchů zemřelých atd. Zřekli se poznání – osvícení od Hospodina a žili v temnotě pověr.

Otroci byli často oslepujání (aby neutekli a byli snadno ovladatelní). Dozorci je zapřahali jako dobytek do jha a bičem popoháněli k práci. Ale i jim věrný Hospodin skrze proroka přislubuje osvícení (viz evangelium).

K druhému čtení.

Život v „bublinách“ a vzájemné řevnivosti není ničím novým.

Pavlovo napomínání si křesťané nebrali a neberou mnoho k srdci – Ježíš pro nás není srdeční záležitostí.³³⁵

Křesťané žijí asi ve 400 církvích. Každá si myslí, že je lepší než ty druhé.³³⁶

Římský biskup František vloni řekl: „Nemůžeme čekat na hodnostáře a teology, ti se dohodnou až den po posledním dnu“.

Kdo ví, zda nám poslední vlak už neujel.

K evangeliu.

333 „Farizeové a zákoníci zavrhlí úmysl, který Bůh s nimi měl, když se nedali ponořit od Jana do Jordánu.“ (L 7:30)

„Vám je dáno znát tajemství Božího království; ale těm, kdo jsou vně, děje se všechno v podobenstvích, aby `hleděli a hleděli, ale neviděli, poslouchali a poslouchali, ale nechápali, aby se snad neobrátili a nebylo jim odpuštěno.“ (Mk 4:11–12)

334 Boží království je uspořádání sebe i vztahu s druhými (včetně vztahu s Bohem) podle Ježíšových pravidel. Je-li nám s druhými dobře, rozumíme-li si s nimi, je to ochutnávka božího království.

335 Přesto, že si Ježíš nepřaje, abychom někoho nazývali „Otcem“ nebo „Matkou“ (srov. Mt 23:9), vedeme si svou. Františkáni se nazývají „synové sv. Františka“, dominikáni „syny sv. Dominika“, některé řeholnice „dcerami P. Marie“ ... (často na sebe žárlili a vzájemně na sebe útočili).

Křestní zasvěcení v naší církvi oslabujeme všelijakými jinými „zasvěceními“. Atd.

336 Nedávno jsem připomínal: až na hromadách mrtvol 20. století spolu křesťané začali mluvit. Papežové od Pavla VI. důrazně vybízejí k ekumenismu, ale náprava se nekoná. Mnoho prelátů zůstává ve svých „pevnostech“ a mnoho křesťanů si pěstuje vlastní zbožnost.

Ježíš se snažil přivést k Otci lidi ze všech „bublin“ i veřejné hříšníky. Také lidem neortodoxních krajů (Zabulonova, Neftalimova a Galileje) nabízel osvobození a osvícení. Nabízí záchranu všem lidem všech dob.

Boží království se přiblížilo, máte se ke komu obracet (ale hrozí nám, že se božímu království můžeme vzdalovat).

O významu „obrácení“ mluvíme každou chvíli.

Je neštěstím, že se Ježíšovo „obrácení“ v 5. století sv. Jeronýmem (v překladu Bible z řečtiny do latiny) změnilo na „pokání“. (*Obrácení* znamená změnu postoje a nápravu.)

Ježíšovo vyučování by se mnohým dnešním rozmazleným křesťanům nelíbilo. Vytýkali by mu, že nemluví pozitivně a nezřídka je kárá. Jenže on věděl, jak na tom jsme.

Židům tehdy hořela koudel u zadku (60 000 ukřižovaných po pádu Jeruzaléma, zotročení, vyhnání z Izraele...)

Kolikrát – (jen) ve 20. století, v „křesťanské“ Evropě hořela koudel u zadku?

- Před 1. světovou válkou.
- Němcům znovu od 30. let (za jak dlouho až rozpoznali, že Hitler lže, krade a vraždí?)
- Čechům před 2. světovou válkou (například Komora právnická, lékařská a inženýrská souhlasně přijala Norimberské zákony o vyloučení židů ze svých oborů jednou provždy).³³⁷
- Čechům po r. 1945 (bestiální vyhnání Sudetských Němců).
- Čechům po r. 1948 (za jak dlouho Češi rozpoznali, že komunisté lžou, kradou a vraždí? KSČ měla přes milion členů).

Evropa 20. století byla „křesťanská“!

(U nás ještě v r. 1952 se ke katolické církvi hlásilo 76 %, ateistů bylo 5 %).

Drtivá většina chodila do kostela, modlitby byly běžným rituálem, lidé dodržovali v pátek půst, lidová zbožnost kvetla... Ale to vše bylo povrchní (i když od lidí často upřímné) a zoufale málo.³³⁸

Křesťanských předků si vážíme, ale jejich křesťanství bylo slabé. Křesťané nezabránili včas zlu.

Po atentátu na následníka trůnu Ferdinanda generálové tvrdili císaři, že urážce Rakousko-Uherska lze zadostiučinit jen vyhlášením války Srbsku. Biskupové souhlasili, že válka je teologicky spravedlivá.

Škoda, že po vyhlášení mobilizace některý biskup nepřivedl demonstraci chlapů před rakouského císaře: „Vaše Apoštolské Veličenstvo, neuposlechneme povolávacího rozkazu do války! Je proti Desateru! Můžete nás nechat na místě zastřelit.“

Chlapy to nenapadlo, byli vedeni ke slepé poslušnosti autoritám, s radostí nastoupili do války.

Pilát při nástupu do Jeruzaléma coby prokurátora doprovázely vojenské jednotky se svými prapory – na nich byly zobrazeny postavy bohů, hrdinů nebo zvířat. Vojáci jsou na své bojové zástavy hrdí, ale pro židy byly obrazy rouháním. Několik set židovských osobností se postavilo vládci do cesty. Požadovali stažení praporů. Žádali, aby vojáci své prapory odložili. Pilát vydal rozkaz vojákům

³³⁷ Vypravujte dětem a vnukům o obětech 1. světové války (10 milionů mrtvých), o obětech 2. světové války (40 milionů mrtvých, z toho zavražděných nevojáků: 6 milionů Židů, vyhledejte si kolik Rómů, kolik zavražděných duševně nemocných a invalidů...

Vyhledejte si kolik milionů si vyžádal „Stalinův hladomor na Ukrajině, kolik desítek milionů zahynulo v bolševických koncentracích v SSSR).

³³⁸ Přečtěte si Petrácovy poslední dvě knihy, jak strašně dopadli v církvi kněží, kteří přemýšleli dopředu. (Jaké knihy o dějinách církve známe?)

obklíčit demonstranty a tasit meče. Židé poklekli a sklonili hlavy s prohlášením: „Jen přes naše mrtvolky.“ Pilát ustoupil.

Naši tátové byli ochotní bránit republiku před Hitlerem. Ale pak poslechli rozkaz presidenta a všechny zbraně a muniční sklady poslušně předali německé armádě. Byli odmala (i v kostele) vedeni k slepé poslušnosti autoritám.

Němci se pokusili o 42 atentátů na Hitlera. Ale to bylo málo. A příliš pozdě.

Kolik lidí je dnes ochotných se stavět proti zlu? ³³⁹

Kdo má vizi pro svět mimo Františka (u nás mimo Tomáše Halíka)?

Jsme my schopní někoho přivést ke Kristu? U kolika lidí se nám to podařilo?

O naší náboženské nevzdělanosti budu mluvit za týden.

Kde dnes zaznívá prorocký hlas vyzývající k proměně myšlení a srdcí?

Ježíš se kvůli nám a pro nás nechal zabít. My o této strašné události mluvíme jako o počasí! My jsme Ježíšovu obětavost zúžili na oběť Bohu! Prohlásili jsme to za vůli boží! Jak může takový Bůh přitahovat naše děti?)

Ježíš změnil svět.

Jak měníme svět my?

Nestačí být na sebe doma hodní a mít pěkné rodiny – o to se snaží i šlechtění nevěřící.

Ježíš je největším prorokem.

Do učení k prorockému poslání – k hlásání dobré zprávy, že se boží království přiblížilo – si vybral ženáče, chlapy od rodin.

Ježíšova obětavost šla už za hrob.

Obětavost apoštolů šla až na smrt.

Kdo chce, může se dát pokřtít – a pak se stále nořit do Ježíšovy obětavosti.

Za chvíli nám – svým nejbližším – opět nabídne životodárnou posilu: „Vezměte, jezte a pijte...“

Příloha:

Vyhlídky křesťanství v Evropě

Tomáš Halík

Je Evropa stále ještě křesťanská? Nebo jak by v ní mělo být křesťanství přítomno? – Nad těmito otázkami se zamýšlí známý český teolog v přednášce, kterou proslavil nedávno v Mnichově na pozvání kardinála Reinharda Marxe a z níž přinášíme podstatný úryvek.

339 Ján Langoš (polistopadový ministr vnitra, ředitel Ústavu paměti národa, poctivý křesťan) v r. 1090 řekl: „Můžeme ze západních demokracií převzít instituty, principy ústavy a právní normy, ale pokud se naše srdce a mysl nevrátí do původního stavu, nebudeme tu mít demokracii. Nebudeme se umět plně těšit ze svobody a využívat svobodu pro dobro celého společenství.“

Může být křesťanská víra nadějí pro Evropu? Na takto položenou otázku se od křesťanského teologa očekává jednoznačně kladná odpověď. Je však možné jednoznačně odpovědět, je-li otázka položena takto obecně? Vždyť Evropa i křesťanství jsou živé, a tudíž dynamické skutečnosti, které se neustále proměňují v dějinách. Evropa není jen určité území, nýbrž stále pokračující příběh.

To, co se především mění v křesťanství, je *spiritualita* – způsob, jakým se víra vtěluje do stylu myšlení a života lidí. Při změně kulturních paradigmat se objevují nové způsoby, jak být křesťanem. Hovořím-li zde o křesťanství, mám na mysli právě toto – spiritualitu; nikoliv „křesťanství na papíře“, posvátné texty a církevní dokumenty, nýbrž křesťanství v životě. Biblické texty a znění článků víry zůstávají v průběhu času nezměněny. Avšak způsoby, jakým jim křesťané rozumějí, jak je „překládají“ do jazyka a kultury své doby a jak je uvádějí do života, se v běhu dějin mění.

Během dějin křesťanství se měnil několikrát společenský kontext, došlo k řadě výrazných změn paradigmat – a dnes patrně stojíme na prahu další z těchto radikálních změn. Proto na obecně položenou otázku, zda křesťanská víra může být nadějí pro Evropu, nemohu jednoznačně odpovědět.

Sekularizace nebyla posledním slovem

Křesťanství včerejška může být stěží nadějí pro Evropu dneška a zítřka. Z každého snu, i z nostalgického snu romantiků o premoderní Evropě, je nutné se jednou vzbudit. *Christianitas* („křesťanská Evropa“, křesťanství jako politická ideologie Evropy) je opravdu dávno mrtvá. V křesťanství nejde o věčný návrat téhož. Vzkříšení není resuscitace, návrat do minulosti, nýbrž průlom budoucnosti do přítomnosti. Vzkříšený Ježíš přišel mezi své jako neznámý poutník, cizinec a vlastní ho nepoznali, považovali ho za přízrak – a snad jedině toto se stále opakuje po každém „Velkém pátku dějin“.

Ale i dnešní evropské křesťanství se zdá být příliš unavené a málo přesvědčivé, zdá se být spíše náboženstvím na ústupu než silným zdrojem naděje pro Evropu dneška a zítřka. Lidí, kteří se hlásí ke křesťanské víře, v Evropě ubývá, a ti, kteří „praktikují víru“ tradičním způsobem, který nabízejí církevní instituce, se stali menšinou a jejich počet stále klesá.

Druhý vatikánský koncil byl nesporně odvážným – byť značně opožděným – pokusem připravit církev na situaci, kdy bude muset v nemalé části světa spolužít se sekulární kulturou. Současný vývoj však ukazuje, že ani v Evropě – matce sekularizace – nebude sekularizace tím posledním slovem dějinného vývoje. Sociolog Peter L. Berger už před několika desetiletími navrhl nahradit pojem sekularizace pojmem pluralizace.

To začíná být zřejmé zejména dnes, kdy v důsledku migrační vlny se nejen mění etnické, ale i náboženské složení evropského obyvatelstva. Mnoho Evropanů si klade otázku, zda bude možné si v budoucnosti uchovat identitu evropské kultury, případně „křesťanskou identitu Evropy“, zda noví obyvatelé Evropy budou respektovat „naše křesťanské hodnoty“. Kde se však dnes ti, kteří mezi nás přicházejí z jiných kulturních oblastí, setkají se živým křesťanstvím, jehož by si mohli opravdu vážít a které by se pro ně mohlo stát inspirací?

Reforma již začala

Bojuji se svou vlastní skepsí. Bojuji o naději, že *křesťanství budoucnosti* může mít pro dnes těžce se rodící jednotnou Evropu zítřka velký význam. Je to pouhé neopodstatněné přání, pouhý

utopický sen? Aby se tento sen mohl stát skutečností, je zřejmé, že křesťanství v Evropě musí projít hlubokou reformou.

Možná že tato reforma již začala. Pontifikát papeže Františka se může za jistých okolností stát začátkem nové kapitoly v dějinách křesťanství. Může jím být ovšem jen tehdy, když odpovědí nemalé části církve na výzvy současného papeže nebude jen povrchní adorace osoby populárního pontifika. Může jím být jen tehdy, když myšlenky, které papež František předkládá ve svých encyklikách a homiliích, budou dále promyšleny a uváděny do života, když nezůstanou jen „křesťanstvím na papíře“, nýbrž pomohou v hledání nové spirituality, nového *způsobu, jak být křesťanem* ve světě, který se dnes bolestně rodí.

Po několika desetiletích se „křesťanská agenda“ – zřejmě v reakci na sexuální revoluci šedesátých let – soustřeďovala hlavně na otázky související se sexuální morálkou, bojem za kriminalizaci potratů, odmítání umělé antikoncepce a homosexuálních svazků. Jistě tyto otázky – zejména obhajobu nenarozeného života – nelze podceňovat. Papež František však vyzdvihl jiná témata, která se ocitla ve stínu – Boží milosrdenství, solidaritu s chudými, zodpovědnost za životní prostředí, vstřícnost v dialogu s ostatními kulturami a náboženstvími, pochopení pro lidi, kteří se ocitli v morálně komplikovaných životních situacích, roli osobního svědomí v mravním rozhodování.

Křesťanství, které může být pro Evropu dneška a zítřka inspirací, nebude mít podobu politické ideologie, ale ani církve, která svou aktivitu omezuje na klasickou pastorační péči ve farnostech. „Lidová církev“ bude zřejmě i nadále ztrácet svou sociálně-kulturní biosféru a nedomnívám se, že nějaká „nová evangelizace“ může tento vývoj zvrátit. Věřící křesťané budou v Evropě ještě více než dnes menšinou. Nesmí se však stát uzavřeným ghettem. Mohou se stát (abych opakoval oblíbený výraz papeže Benedikta) *tvořivou menšinou*.

Kultivace společenského klimatu

Křesťanská víra má jistě vstupovat do světa politiky, ovšem nikoliv jako ideologie a nástroj moci. Ve světě, tragicky poznamenaném nábožensky zdůvodňovanými zločiny, politickým, ideologickým zneužíváním náboženství, má křesťanství ukázat jinou podobu a jinou roli náboženství, totiž terapeutickou sílu víry. Ve světě, v němž triumfuje násilí, má být církev podle slov papeže Františka „polní nemocnicí“. Tím obrazem je jistě míněno ještě něco víc, než jen církevní zdravotnická zařízení a ústavy sociální péče či charitativní pomoc obětem násilí. K diakonii církve patří i kultivace společenského klimatu – od preventivní péče po dlouhodobé hojení ran a morálních důsledků konfliktů či režimů, které pošlapávaly lidskou důstojnost.

Po pádu diktatur zpravidla zůstávají ve společnosti morální jizvy, viny, které musí být přiznány, nazvány a léčeny pokáním, aby mohly být odpuštěny. Objevuje se touha po pomstě, která musí být vnitřně zpracována, aby mohlo dojít ke smíření. Zde mohou církve prokázat velkou službu obnově demokracie, která je nejen určitý typ vlády, nýbrž především určitá kultura mezilidských vztahů; podle Aristotela je demokracie určitou formou přátelství mezi lidmi. Když vidíme křehkost a nedokonalost demokracie v postkomunistickém světě (a nejen v něm) a když hovoříme o „demokratickém deficitu“ ve složitém aparátu Evropské unie, možná bychom příčiny těchto jevů měli hledat právě v této oblasti. Svobodná společnost, demokracie a právní stát předpokládá stálou kultivaci morálního klimatu a kvality vztahů mezi lidmi.

To, co se dnes děje zejména v postkomunistických zemích, nárůst nacionalismu, populismu, xenofobie a politického extremismu, je varovným znamením. Sotva komunismus ukončil svou

krvavou procházku evropskými dějinami, objevila se nová strašidla – a to nejen v postkomunistické části Evropy. Politická teologie a sociální učení církve by měly už dnes na tyto výzvy reagovat.

Hledat hledající

Jsem přesvědčen, že křesťanství může obstát na globálním trhu stále pestřejších nabídek především jako *hluboká spiritualita*, jako otevřený zdroj životní inspirace, jako škola naděje, víry a lásky, škola se široce otevřenými dveřmi. Zdá se mi, že lidé, zabývající se výchovou a vzděláním budoucích pastýřů církve, brali po dlouhou dobu na vědomí téměř výhradně „zabydlené“ mezi věřícími (připravovali na pastorační práci v tradičních farnostech), případně „zabydlené“ v řadách ateistů – vůči nim bránili víru tradiční apologetikou. *Budoucnost církve* však závisí především na tom, nakolik církev dokáže komunikovat s hledajícími, a také na tom, nakolik dokáže hledat hledající i mezi těmi, kteří přílišné známky zájmu o náboženství nevykazují.

Ježíš řekl, že dobrý pastýř opustí 99 ovcí svého stáda a vydá se hledat jednu ztracenou. Papež František jednou toto podobenství aktualizoval: dnešní pastýř se nemůže věnovat jen jedné ovci, která zbyla z kdysi velkého stáda; měl by hledat těch 99 ztracených. V ČR a v bývalé NDR této aktualizaci dobře rozumíme – těch, kteří se označují za věřící, je zde opravdu málo.

Většina těch ostatních však nejsou ztracené ovce, které čekají, až je někdo přivede zpět; církevní ovčince je vůbec nepřitahují a nezajímají. Zdá se, že nalézají dostatek na zelených pastvinách tohoto světa – a pokud touží po tichých vodách, jsou přesvědčeni, že k nim vedou nejrůznější cesty a že k nim mohou dojít i bez duchovních pastýřů. Kromě „hledajících“ roste i počet „apateistů“, lhotejných, ale i s těmito lidmi je třeba vést dialog, byť tento dialog je obtížnější než kontakt s lidmi duchovně hledajícími. Je třeba hledat to, co je pro ně „svaté“. Neřekl snad Martin Luther, že Bůh je pro člověka to, co je pro něj to nejdůležitější?

Číst znamení doby

Klasická misie chtěla měnit ty druhé k našemu obrazu, naší podobě, podle našich již hotových představ. Doprovázení a dialog může *měnit obě strany* k obrazu a představě, kterou o nás má Bůh. Tuto *Boží představu* je však třeba stále hledat. Proto je to náročná práce, která vyžaduje jak odvahu, tak moudrost a pokoru.

Klasická misie, snažící se nevěřící a nekonformní mezi věřícími navrátit co nejdříve do oněch prostorů, které má církev nyní k dispozici (myslím tím i intelektuální a duchovní prostor), možná není nejvhodnější způsob, jak dnes s těmito lidmi komunikovat. Máme opravdu za úkol dělat z hledajících „zabydlené“? Nejde spíše o to, abychom se my sami stali hledajícími, a tak doprovázeli hledající, vedli s nimi dialog, v němž nejen oni, ale i my můžeme být obohaceni a proměněni? Nemáme abdikovat na roli vůdců a svěřit sebe i druhé *vedení Ducha, který uvádí do celé pravdy?*

Ano, svět se mění, Evropa se mění a na křesťany v Evropě čekají nové úkoly. Teologie by dnes měla rozvinout novou disciplínu – „kairologii“, umění číst znamení času a naplňovat tak prorocké poslání církve.

Je třeba se cvičit v umění číst znamení doby, učit se vnímavosti vůči potřebám našich bližních a solidaritě s potřebnými, učit se péči o zdravé přírodní a spravedlivé sociální prostředí. Pokud budou křesťanská společenství školami a podpůrným prostředím pro tento způsob života, nemusí se bát, že budou v menšině. Mohou být solí a kvasem, kreativní menšinou důležitou pro celek společnosti. Mohou být nositelkami naděje pro Evropu a svět zítřka.

2014

3. neděle v mezidobí Iz 8:23b–9:3 1 Kor 1:10–13. 17 Mt 4:12–23 26. ledna 2014

Na Ukrajině je úzko. Slyšeli jsme o umrzlých a zastřelených zajatcích vlády. 60 dní Ukrajinci pokojně demonstrovali... President je ignoroval. Před 14 dny by opozice přistoupila na menší ústupky než teď.

I křesťané (pravoslavní a řeckokatolíci) stojí proti sobě. Řešení v nedohlednu. Třeba nám i dnešní čtení něco osvítí.

8. kapitola Izajáše je významná, bohatá a důležitá pro pochopení Ježíšova vystoupení. Izrael (severní království) pohrdl Hospodinem a jeho péčí, poklesl na úroveň pohanů, přijal jejich ohavné praktiky. Hospodin k tomu nemůže mlčet, království bude vydáno Asyřanům. Vody pohanských řek vystoupí z břehů a zalijí nevěrníky.³⁴⁰ Hospodinova věrnost je ale větší než nevěrnost Izraele.³⁴¹

Druhé čtení si nechme nakonec.

Severní část Izraele měla u Judejců Ježíšovy doby podřadné postavení.³⁴² Ježíš začal působit v této největší „tmě“, přichází pro nejvíce potřebné.

Po několik neděl jsme si všimli, jak veliké postavení u Ježíše my – jeho učedníci – máme. Dnes si připomeňme úkol Ježíšova učedníka. Máme si osvojit proces obracení se k Ježíši. Učedník není Mistrem. Papež František teď znovu připomínal, že i biskupové jsou stálými učedníky. Platí to tedy pro každého pokřtěného.

Kdo si nechte pouze úryvky Písma, ví, že synové Jonášovi a synové Zebedeovi se setkali s Ježíšem už několikrát dřív.

340 Vzpomeňme na Janův rituál u Jordánu: „Kdo přiznává, že se ze zla vnějšího i vnitřního nemůže zachránit sám, ať vstoupí do vln Jordánu a prosí Boha o pomoc...”

341 Neznamena to ale, že můžeme hřešit bez následků (Severní království se nekálo, neobrátilo se k Hospodinu, už nikdy se nepostavilo na nohy. Některé vlaky nám ujedou.).

Verš 8: Zvolání „Ó Immanueli!“, je stejné, jako když někdo v zoufalé situaci volá o pomoc: „Ježíši Kriste!“ (Srov. Mt 1:20–23).

Verše 11–15: Prorok říká svým učedníkům, aby se nenechali svést odsuzujícím hodnocením lidí. I Ježíš se nechává poznat svým učedníkům, aby se také nenechali svést pomluvami, které budou „zbožní“ o Ježíši šířit.

Mesiáš bude tříbit Izrael, projeví se smýšlení lidí. (Srov. Lk 2:33–35; Mt 12:25, 16:23)

Verš 20: Mesiáš bude „jitřní září“ – vzpomeňme na náš Velikonoční chvalo zpěv u velikonoční svíce při slavnosti Vzkříšení.

342 V r. 722 padlo Samaří a obyvatelé severní části původního Izraele byli odvedeni do Asyrského zajetí. Jejich místo obsadili asyrští kolonisté.

Ježíš byl sice z Judeje, Davidovec z Betléma, ale vyrůstal v Judejci pohrdané Galileji. Lidé ho měli za „Galilejce“, někteří Judejci mu takto nadávali.

„Boží království se přiblížilo, „obratte se“ (opravujete si své názory s názory Ježíšovými). To je hlavní úkol Ježíšových učedníků.

Auto nebo dům (byt) si pořizujeme podle tloušťky naší peněženky. Někdo by si, kdyby na to měl, možná koupil dražší auto nebo dům. Bohatý si může nechat postavit na klíč i více domů. Ale úroveň manželství a rodiny není otázkou peněz. Záleží na každém, kolik jsme kdo ochoten do vztahů investovat vlastního potu a slz. Tak je to i ve vztahu s Bohem, a v učednictví u Ježíše.

Základním dovednostem řemesla se vyučíme za pár let. V manželství se učíme celý život, stále nás čekají nové a nové role..., až do stáří a umírání.

Křest je dovršením „přijímacího procesu“, otevřením dveří. Časem se ukáže, kam to kdo z nás jako Ježíšův učedník dotáhne. Někdo i propadne. V manželství je to podobné, svatba je přístavem, ze kterého se vyplouvá. Některý vztah ztroskotá.

Ježíš je největší osobností, přijmout jeho způsoby je umění nad umění. Vážíme si, že nás pozval do učení. Nenecháme se odradit pracností osvojit si Ježíšovy způsoby.

Evangelia nám ukazují příklady těch, kteří šli za Ježíšem na začátku.

Nikodém nacházel cestu k Ježíši pracně. I kvůli němu šel Ježíš na kříž.³⁴³

Apoštolové v evangeliích popisují vlastní klopýtání v manželství s Ježíšem. Apoštolové byli největšími osobnostmi (osobnost se nenarodí, k osobnosti se člověk otevírá a roste) a byli nejlepší ze všech učedníků.

U všech se prokázalo, že bez ukřižování nebyli schopni Ježíšovi ve všem přitakat. Jidáš dokonce odpadl.

Přes všechn velký obdiv k Ježíšovi a přes všechna jeho vysvětlování nepochopili, proč by se měl nechat Ježíš ukřižovat. Měli svou představu o Mesiáši. Ježíšova slova: „Až povýšíte Syna člověka, poznáte, že jsem to já“, si vykládali po svém, hádali se s Ježíšem o smysl jeho vlastních slov.

Tradiční zbožnost nám zabraňuje si připustit, že by se apoštolové mohli s Ježíšem hádat. „To je nepředstavitelné. Cožpak by biskup nedal na Nejvyššího Velekněze? To je absurdní!“

Do krve bychom se hádali.³⁴⁴

Apoštolové pokorně přiznávají, že nesnášenlivě a nenávistně stáli proti Samařanům (jako pravoslavní proti řeckokatolíkům dodneska a katolíci proti protestantům nejméně pět set let), proklínající se navzájem.

Každá církev vychovává své členy k vědomí: „Naše církev je neomylná. Kdo to nevyznává, budiž proklet. Nemáš rád církev.“

Apoštolové si až do ukřižování Ježíše mysleli, že jsou neomylní, pak se dostatečně spálili a už to nikdy netvrdili.

343 Nikodém si myslel, že Ježíš přehání, když tvrdil, že se židé mýjí s Hospodinem, že se nepolepšili oproti svým předkům, kteří pronásledovali proroky. Nikodém nepřipouštěl, že by velerada byla schopna odsoudit nevinného, že by Nejvyšší Velekněz mohl primitivně selhat jako v případě proroků. Ježíši, nejsme ve „středověku“...

Nikdy by Ježíšovi nedal za pravdu, dokud se sám bez protestu nevypotácel ze soudní síně ponížen vlastní zbabělostí, neboť se Ježíše nezastal.

344 Kolik lidí si myslí, že ví, jak to s Ježíšovou smrtí je, aniž poctivě čtou evangelia. Ohánějí se svými autoritami, jako se apoštolové oháněli svými rabíny.

Petr se vícekrát s Ježíšem hádal, dokud neselhal a neukázalo se, že Ježíš měl do posledního detailu pravdu. I apoštol Jan při zatčení Ježíše přestal Ježíše pokládat za Mesiáše: „Zmýlili jsme se“.

Ježíš učedníky trpělivě, ale pevně vychovával: „Procházeli jsme spolu biblický příběh s Eliášem. Eliáš byl vynikající osobností, ale vedle něj byli v Izraeli další proroci, o kterých Eliáš nevěděl. Říkal jsem vám, že na ně Eliáš nežáril. Jak to, že vy jste tak nesnášenliví, že někomu zakazujete vyhánět zlé duchy mým jménem? Viděli jste něco podobného u mě? Kde jste k tomu přišli? (Srov. Mk 9:38–40)

Před chvílí jsem vám umyl nohy a znovu se přete, kdo z vás je přednější než druzí, že vy máte právo být monsiñorem, arcibiskupem nebo kardinálem. Kdo chce být nejpřednější, ať je otrokem všem.“

Nechceme slyšet, že se apoštolové povyšovali nad ženy, děti a pohany...
Je to tím, že se bojíme si přiznat, že jednáme podobně?

„Ó, Immanueli“, volá vícekrát Izajáš.

A my musíme volat: „Ó, Ježíši Kriste – ty jsi „Bůh s námi – jsi Emmanuel. A já přesto, že tě tak dlouho znám, se někdy nechutně povyšuji nad ženu, děti, nad kolegy, nad podřízené, nadřízené, nad ty, kteří *nejsou v kurzu* u našeho knížecího dvoru...“

Kolikrát jsem si myslel, že si zasloužím větší plat, povýšení, vyznamenání, ocenění než ti druzí...
Kolikrát si povýšeně myslím, že to a to vím lépe než támhle to nemehlo nebo tento buřič...“

Až po Seslání Ducha svatého byli apoštolové a učedníci jakžtakž vyučeni a poslání samostatně učit. My si někdy myslíme, že křtem, biřmováním a ostatními svátostmi (manželstvím, svěcením ke služebnému kněžství: jáhenskému, kněžskému, biskupskému) jsme už hotoví. V manželství a rodičovství jsou naše výsledky nebo nevýsledky rychle patrné. Ale dříve se v manželství a rodičovství často paternalismus také prosazoval silou. Žena slibovala muži poslušnost, táta vyžadoval úplnou poslušnost dětí, i ve volbě jejich manželského partnera. Konečně v rodině všichni přijímáme poslušnost Ježíši. Selhání duchovenstva tak viditelné nejsou („pan farář má vždycky pravdu“), o to si je hůře přiznáváme. Ale na to, aby si byl někdo jist „svou pravdou“, nemusí být ani farář.

Být učedníkem Ježíšovým vyžaduje pokorné přijetí, že s učením nebudeme nikdy hotoví. Že nikdy nebudu Mistrem. Proto Ježíš některým zájemcům učednictví rozmlouval: „To by pro tebe nebylo“. Navíc učedník se neučí jen pro své vzdělání. Má druhým ukazovat, že každý člověk je Bohu drahý. Máme druhým ukazovat, jak se s Bohem spřátelit.

Jenže přátelství Boží nelze druhému zprostředkovat jinak, než skrze naši přízeň k těm, ke kterým jsme poslání. Nejvíce je to patrné při setkání s lidmi, kteří mnoho lásky od svých nejbližších nezažili.³⁴⁵

Vedl jsem v pátek pohřeb. Někdy se hodně trápím, co mám číst z Bible, abych pozůstalé potěšil. Vybral jsem začátek 14. kap. z Janova evangelia...
Náš úkol je ale pomoci druhým porozumět celé 14. kapitole (to se na pohřbu nedá zvládnout). Ale tento úkol není svěřen jen kazatelům.³⁴⁶

345 V sobotu večer v televizi dávali dokument s Arnoštem Lustigem. Jen párkrát jsem se s ním setkal. To se nijak nechlubím. Nedovedu si ani představit s kolika zajímavými lidmi a s jakými osobnostmi se přátelil. Ale dodneška mě dojíká, že mě několikrát zatelefonoval. (Velice se těším na setkání s ním.) Nemluvili jsme s Arnoštem L. o Bohu, ale skrze zkušenost s takovými lidmi se lehčeji věří, že se Bůh o nás hodně zajímá.

V noci se mi o Lustigovi zdálo, krásně jsme si povídali.

346 Každému z nás je svěřen program modlitby: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes prikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když

Kdo se chystáte z letošního liturgického roku něco vytěžit, kdo se opět chcete Ježíšovu vyučování otevřít, přečtěte si, prosím, celou 14. kapitolu Janova evangelia.

Objeví se vám řada otázek, ale kdo se za porozuměním Ježíšovým slovům vydá, určitě se něco dozví.

Ten, kdo porozumí Ježíšovým slovům: „(nechám se ukřižovat), aby svět mohl poznat, že miluji Otce“, ten pochopí smysl Ježíšova ukřižování.

K druhému čtení: Ten, kdo se vyučil u Ježíše, se nebude v první řadě odvolávat na nějakou jinou autoritu.

2011

3. neděle v mezidobí Iz 8:23b–9:3 1 Kor 1:10–13. 17 Mt 4:12–23 23. ledna 2011

Mnoho lidí, kterým Ježíš otevřel dokořán veliké poznání, porozumění životu a nabídl své přátelství, se po zkušenosti s Ježíšovou obětavostí nadchlo pro jeho službu lidem. Mnoho hříšníků z vlastní zkušenosti s odpuštěním se stalo Ježíšovými spolupracovníky.

Jak se vám před týdnem dařilo domýšlet významu křtu pro nás? ³⁴⁷

Hřích proti Duchu svatému nebude odpuštěn. Proč? Jak jste si to doma probrali? ³⁴⁸

budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.“ (srov. Dt 6:4–9)

„Tajenka“: Synové Jonášovi byli Šimon (zvaný Skála) a Ondřej.

347 Nás – bezdomovce, zatoulance a ztracence – vzal Bůh-Táta-Máma do náruče a uvedl k sobě do svého domu. Máme u něj své místo, navždycky jsme dostali klíč od jeho domu (i satan jej má), kdykoliv se s ním můžeme setkávat a těšit se z jeho přízně.

Ježíš nás přišel smířit s Bohem (nikoliv Boha s námi, my jsme byli uražení nebo ztraceni) a jednoho s druhým. (srov. Ř 5:11; 2 Kor 5:18)

Děcko i dospělý „nalezenec“ se může těšit z nového domova, ale potřebujeme růst a učit se. Je nám nabídnut program (programem dítěte je růst, poznávání, získávání dovedností, spolupráce a později samostatná práce.)

Bůh není samotář, jsme-li stvořeni k jeho obrazu – jsme zváni ke společenství.

Prožívám-li něco pěkného, přejí si, aby to zažil druhý.

Slyšíme-li dobrý vtip – hned nás to táhne k druhým ... Hra je možná jen s druhým...

Koncert jen pro jednoho, by nám připadal nepatřičný, marnotratný.

Ve dvou lépe chutná, ve dvou se lépe táhne. Sdělená radost ..., bolest...

Tanec osamoceného je bídou a nouzí.

Jen ztroskotanci pijí sami.

Porozumění s druhými a spolupráce je největším uměním.

Objevujeme bohatství boží rodiny.

Jednotlivec i rodiny jsou zvány k otevřenosti. Všimáme si, že Bůh slouží nám (ne my jemu).

Církev je společenstvím pro druhé.

Ovšem samotné přijetí křtu a dalších darů bez životní odevzy, je víc než jen zmarněním (viz podobenství o hřivnách.)

348 Jakýkoliv hřích je odpustitelný!

Kde je to zaseklé? U Boha?

Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. Přišel k vám Jan po cestě spravedlnosti, a vy jste mu neuvěřili. Ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, ale ani potom jste toho nelitovali a neuvěřili mu. Mt 23:31–32)

Jak to, že nás kolaboranti a děvky předejdou?

Ježíš přišel na pomoc porušenému světu. I my Ježíšovu pomoc oceňujeme, přijímáme ji a přidáváme se k němu. Pečlivě dáváme pozor, co nás učí, abychom mu byli nápomocní.

Začínáme jako učedníci.³⁴⁹

Samotný obřad křtu nebo biřmování je jen prvním krokem.

Vyučit se řemeslo trvá několik let. (Se základním vzděláním 12 let.)

Po vyprávění evangelií se nechceme přečeňovat. Apoštolové měli vyučování z první ruky, nechyběla jim zbožnost. Selhali pár hodin po „prvním svatém přijímání“. Určitě dobře vykonali exercicie před Sesláním Ducha svatého a přece i pak někdy nedoslýchali. (Počítali jste si někdy, kolik let trvalo, než se vydali do misí?)

(Kdysi jsme si dělali zkoušku, zda patříme mezi Ježíšovy učedníky.)³⁵⁰

Dokud není učedník vyučený, je použitelný jen pro pomocné práce a chození pro pivo.

Pak se má nechat přezkoušet, aby věděl, co umí a k čemu je použitelný. "Žeň je velká, dělníků málo. Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň!" (Mt 9:37–38)

Jan Baptista by nám mohl být veliký vzorem.³⁵¹

Na rozdíl od apoštolů byl z význačnějšího rodu. vzdal se církevní kariéry. Netoužil po moci ani slávě (na rozdíl od apoštolů).³⁵²

Viditelné hříchy nelze jen tak popřít. Mrtvoly, nakradený majetek, nemanželské děti ... nelze snadno ukrýt. Ani slabosti není tak těžké přiznat. Pachatelé hrubých zlých činů bývají upřímnější než ti, kteří si hrají na slušné nebo zbožné lidi.

Ale pozor, to neplatí všeobecně. Např. většina nacistických a komunistických zločinců vinu nepřiznává (často nevráždili vlastní rukou). Zbyly po nich mrtvoly, poničené životy, stavení, pole ... – přesto si myjí ruce.

Přiznávání skrytých selhání (například povýšenosti, nesympatií, nespravedlivého posuzování, nenávisti) je obtížnější.

K Janovi vycházel celý Jeruzalém i Judsko a celé okolí Jordánu, vyznávali své hříchy a dávali se od něho v řece Jordánu ponořovat. (Zástupy, celníci i vojáci se ptali: „Mistře, co máme dělat?“ Srov. Lk 3:7–14) Ale když spatřil, že k ponoření přichází mnoho farizeů, řekl jim: "Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. Nemyslete si, že můžete říkat: 'Náš otec je Abraham!' Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyt'at a hozen do ohně. Lopata je v ruce Mesiáše; a pročistí svůj mlat, svou pšenici shromáždí do sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm." (srov. Mt 3:6–12)

Pokrytectví je velmi nebezpečné, je vnitřní rakovinou, která úplně umrtví svědomí!

Kdo se nekaje, nemůže mu být odpuštěno, „není co odpouštět“.

Překážka je na straně člověka ne Boha.

Ani nebešťané o tyto „nevinné“ nestojí:

„Dva budou na jednom loži, jeden bude přijat a druhý zanechán.

Dvě budou mlít spolu obilí, jedna bude přijata, druhá zanechána.

Dva budou na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán.“ (Lk 17:34–36)

349 Nejsme členy spolku, nejsme studenty (poznávajícími jen teorii), nejsme poddanými – (ti byli pracovní silou, která má držet hudbu a krok).

350 Kdo nečte evangelia,
kdo čte z evangelií jen něco, kdo si z nich vybírá jen něco,
kdo se neptá na to, čemu nerozumí,
koho nebaví evangelia číst
– ten by s Ježíšem nechodil a zatím mezi učedníky nepatří.

351 „Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Baptista.“ (Mt 11:11)

352 Když ostatní apoštolové uslyšeli, že synové Zebedeovi, usilují získat ve vládě božího království dvě nejpřednější místa, rozmrzeli se na oba bratry. Ale Ježíš jim řekl: „Víte, že vládcové panují na národy a velící je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale

V ničem nezacláněl Mesiáši. Pokorně přijal službu učitele přípravky (zůstal na břehu Jordánu a připravoval lidi, aby byli schopni přijmout Mesiáše). Dokonce přijal i úděl vězně, který se odvážil veřejně kritizovat vládce.

Kdo poznal, jak vypadalo Janovo ponořování (že Jan vytáhl kajícíka z hluboké vody na břeh), ten porozumí Ježíšovým slovům: „Udělám z vás rybáře lidí“.³⁵³
Pozorujeme-li námahu rybářů při lovení sítěmi, ledacos nám dojde.

Jak a k čemu máme sloužit, ukazuje Ježíš na několika přirovnáních.

„Budete:

kvase^m,³⁵⁴
solí,³⁵⁵
světlem.“³⁵⁶

To vše je krásným posláním.

Mluvili jsme před časem o vznešenosti snoubenky a možnosti patřit mezi Ježíšovy příbuzné, přátele a nakonec snad do množiny nevěsty. Jen si nesmíme myslet, že už jsme u cíle, nesmíme si hrát na lepší a důležitější. Nesmíme zapomínat na službu.

Potřebujeme mít před očima službu Jana Předchůdce Páně i službu Ježíše.

Kvas, sůl, světlo ani rybáři – záchranáři, tu nejsou sami pro sebe, slouží. Není větší kariéry.

(Říkali jsme si, jak nás porozumění Kristu vybavuje i do našich nejbližších vztahů – objevujeme další velikost dítěte a partnera jako dceru nebo syna božího.)

To vše máme mít na paměti, ale také si máme dávat pozor na své sklony k povýšenosti.

Dobře víme, že se v něčem podceňujeme a v něčem se naopak povyšujeme.

Ježíš nám zvyšuje zdravé sebevědomí, ale také nás upozorňuje na nebezpečí falešného přeceňování.

Nechali jsme se pokřtít nebo jsme byli pokřtěni. I své děti se odvažujeme křtít.

To není samozřejmost.

Nemohli jsme se dět před jejich narozením nebo adoptováním kojenců ptát, zda zachtějí do naší rodiny. Ale přijali jsme odpovědnost za jejich péči, aby se jim v naší rodině líbilo.

aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé." (Srov. Mt 20:18–28)

353 Jako rybáři sítí vytahovali ryby z vody na břeh, tak Ježíšovi spolupracovníci vytahují, zachraňují lidi ze zla (moře je nespoutaným živlem, v Bibli navíc symbolizující chaos a protibožské síly). Dnes by Ježíš asi řekl: „Udělám z vás záchranáře“.

354 „Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všechno prokvasí.“ (Mt 13:33)
Kvas hýbe potravinou, dává mu novou kvalitu, šetří práci pekaře – placky nekvašeného chleba jsou tenké, bochník chleba může být i několikakilogramový.

355 Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. (Mt 5:13)

Sůl zabraňuje hnilobě, konzervuje, dodává jídlu chuť. Sůl byla používána k očišťování (oběti se solili, novorozeně bylo potřeno solí, aby bylo chráněno před nečistými mocnostmi). Dodneška vítáme vzácnou návštěvu chlebem a solí. Nabídnout chléb je výrazem přátelství, přijmout chléb je znamením přijatého přátelství. Chléb se navíc solí, aby přátelství nic nenarušovalo a nekazilo.

356 Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5:14–16)

Světlem těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté, celé tvé tělo bude mít světlo. Je-li však tvé oko špatné, celé tvé tělo bude ve tmě. Jestliže i světlo v tobě je temné, jak velká bude potom tma? (Mt 6:22–23)

Jako se židé odvažují obřezávat své chlapečky – na znamení „manželské smlouvy s Bohem“, tak i my se odvažujeme křtít malé děti. Neptáme se jich, zda o křest stojí, ale přijali jsme odpovědnost za jejich objevování Boha a církve. Aby neměli Boha za karikaturu, a aby jim v církvi bylo dobře.

Podobný úkol máme vůči světu.

Rybáři páchají na rybách násilí, ale to už je mimo model Ježíšova přirovnání o „lovení lidí“. Máme vyprošťovat, zachraňovat lidi z nebezpečí a zla. Samozřejmě s velikou úctou k nim a s respektováním jejich svobody.

Ježíš je nám nepřekonatelným Mistrem.

Každá práce má svá pravidla.³⁵⁷

Potřebujeme nejen pečlivost, ohled, ale je třeba také dbát na bezpečnost práce. Aby nás to, co děláme, „nesešlo“.³⁵⁸

Mnohokrát se stalo a stává, že se my křesťané nejrůznějším způsobem povyšujeme nad druhé. Povýšeně soudíme druhé: „Ten a ten nesmí ke Stolu Páně.“ A sami jsme se možná neomluvili druhému za pomluvy, nikdy nepožádali ani svou ženu nebo děti za odpuštění.

Svou „zbožnost“ (podle svého vkusu, ne podle Ježíšova vkusu) si pokládáme za zásluhu, ale spravedlnosti mnoho dlužíme. A přitom na Ježíšova slova: „Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevezdete do království nebeského“ – odpovídáme: „Slyšeli jsme slovo Boží“.

Odpuzujeme druhé náboženskými frázemi. (Ježíš nikdy žádnou frázi nevyslovil. Jeho zbožnost byla cudná.)

Myslíme si, že všechno víme.

Manipulujeme druhými.

Často nejsme upřímní.³⁵⁹

Místo trpělivého vyučování vyhrožujeme. Např., kdo popírá učení o Nejsvětější Trojici, je okamžitě prohlášen za bludaře. „Tři jsou v jednom a jeden ve třech. Buď uvěříš, nebo budeš zatracen.“

Co to je za způsoby? Jaký význam má vynucovaný souhlas?

357 „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. Nesuďte a nebudete souzeni; nezavrhuje, a nebudete zavrženi; odpouštějte a bude vám odpuštěno. Dávejte a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.“ Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říci svému bratru: `Bratře, dovol, ať ti vyjmu třísku, kterou máš v oku`, a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.

Dobry strom nedává špatné ovoce a špatny strom nedává dobré ovoce. Dobry člověk z dobrého pokladu svého srdce vydává dobré a zly ze zlého vydává zlé. Jeho ústa mluví, čím srdce přetéká. Proč mne oslovujete `Pane, Pane`, a nečiníte, co říkám? (Lk 6:36–46)

358 Jestli si nějaký služebník myslí: „Můj pán dlouho nejde“ a začne bít sluhy i služky, jíst a pít i opíjet se, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi nevěrnými.

Ten služebník, který zná vůli svého pána, a přece není hotov podle vůle jednat, bude velmi bit.

Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.

Ten, kdo ji nezná a udělá něco, zač si zaslouží bití, bude bit méně. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více. (Lk 12:45–48)

359 Josef Zvěřina za minulého režimu přes zákazy StB cestoval po celé republice, vyučoval a slavil bohoslužby. Vyprávěl mně, jak jej jedny řádové sestry žádaly: „Stýkáte se s mladými lidmi, hledáme dorost, nemohl byste k nám přivést mladá děvčata?“

„Ty by k vám nešly.“

„Proč?“

„Nejste upřímné.“

Jejich společenství jim dá víc, než byste jim daly vy.“

Pak se divíme, že se lidé bojí ptát. Nebo že je řeč o Bohu nebaví.
Pro mnoho lidí je naše mluva nejen nesrozumitelná, ale přímo odpuzující.
Kam se podělo Ježíšovo umění vyučování. Slova o životě, záchraně a naději jsou pokroucena
zkreslena do bezobsažnosti a vynucována tvrdou autoritativností.

Neradi kritická slova slyšíme.

Ale proč nechceme připustit, že by naše zbožnost a naše křesťanství mělo být vylepšováno?

Přece dobří rodiče si přejí, aby se jejich děti měly lépe a měly lepší manželství než oni.

Kdo máme doma nábytek po rodičích (pokud není starožitný)?

Nikdo už nechodí prát prádlo k potoku. Mnoho lidí používá mobilní telefon.

Upřímnost, láskyplná služba (ne pouhý cit „lásky“) a vzájemná úcta je naším úkolem.

Jsme teprve na cestě, uprostřed rozestavěné stavby.

Ježíš říká: „Šimone, vyznávání o Mesiáši je skálou, na které vystavím svou církev.“ Slova „vzdělám
církev“ mluví o budoucnosti. (Srov. Mt 16:13–20, více v „Poznámkách k 2. neděli po Narození
Páně“, v 8. poznámce pod čarou.)

Proč si myslíme, že vyznávání Mesiáše svým životem, svými vztahy, svým jednáním a službou,
nahradíme svými „jízdami králů“?

Všechny projevy vztahu k Bohu (modlitba, liturgie...) nemohou nahradit práci na božím království.

Dávno víme, že Bůh není povýšeným panovníkem, potřebujícím služebnictvo k šíření své
proslulosti, udržování jeho dobré nálady, nebo zvyšování jeho pohodlí.

Za totality křesťané požívali dost veliké uznání slušných lidí. Církevní vrchnost často veřejně
a hlasitě kolaborovala, ale lidé věděli o poctivé a pokorné práci některých křesťanů. Těch nebylo
mnoho – asi jako soli v jídle, ale byli nepřehlédnutelným světlem.

Ježíš poslal své učedníky k lidem bohaté kultury Římské říše. Vybavil je, aby měli co nabídnout.

Časem jsme ochotně přijali ledacos z pohanské slávy, bohatství a manýrů císařského dvora.

Zapomněli jsme na Ježíšovo varování: „Až učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: Jsme
služebníci neuziteční, (jsme pouze služebníci), učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit.“

(Lk 17:10)

Křesťanství v mnoha věcech ovlivnilo svět. Dnes se ovšem společnost propadá do džungle.

Kristus dnes spoléhá na nás.

Slávu pódíí a reflektory dnešního světa ke své službě nepotřebujeme. Máme žít poctivé křesťanství.

Pokorně a obětavě tu být pro ty, kteří hledají a kteří se ptají.

„Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci
v nebesích.“ (Mt 5:16)

Potřebujeme znát krásu božího království – vztahů budovaných podle Ježíše. Osvojit si je, přijmout
je za své – a pak budeme jako měsíc odrážející světlo slunce.

Kéž bychom rostli jako „narůstající“ měsíc k úplňku.

2008

3. neděle v mezidobí Iz 8:23b–9:3 1 Kor 1:10–13. 17 Mt 4:12–23 27. ledna 2008

Izajáš těšil Izraelity v babylonském zajetí. Nezapomenul na „poslední díru, ve které lišky dávají
dobrou noc“. Ježíš začal své poslání, ale nešel směrem k Jeruzalému, jak by se očekávalo, ale
nejprve se vydal na sever do „pohraničí“. To něco znamená...

První lekce Ježíšova vyučování začíná stejně jako kázání Janovo: „Obráťte se...“³⁶⁰

Nám se dostalo té výsady, kterou nestihl za pozemského života Jan, my se můžeme stát Ježíšovými učedníky a můžeme vstoupit do božího království.³⁶¹

První učedníci se nesetkali s Ježíšem poprvé (srov. J 1:35n). Slovo: „Udělám z vás rybáře lidí“, rozuměli.³⁶²

Před týdnem jsme si dělali zkoušku, zda patříme mezi Ježíšovy učedníky:

Kdo nečte evangelia,

kdo čte z evangelií jen něco, kdo si z nich vybírá jen něco,

kdo se neptá na to, čemu nerozumí,

koho nebaví evangelia číst

– ten by s Ježíšem nechodil a zatím mezi učedníky nepatří.

K dovednosti řídit auto nestačí jen informace: „Nejezdí tak, abys někoho nepřejel“.

Podobně k životu v božím království nestačí věta: „Jak chceš, aby lidé jednali s tebou, tak jednej ty s druhými.“ Potřebujeme Ježíšovo vyučování, potřebujeme získat řadu důležitých návyků a sociálních dovedností. (Vzpomeňme na olej do lamp v podobenství o družičkách (Mt 25:1–13)).

Je dobré mít mezi svými přáteli někoho, kdo je moudřejší a lepší než my – abychom měli kam růst. Pro nás může být největší autoritou Kristus.³⁶³

Holčičky napodobují maminku, když ji vidí pečovat o mladšího sourozence. Kluci vidí tátu pracovat se šroubovákem, štípat dříví, jezdit v autě, pracovat s počítačem.

Dětem můžeme dát veliký klad do života, vidí-li na nás například jestli se s Kristem radíme.

Je pro nás Ježíš největší autoritou?

Myslíte si, že bychom my stáli o Ježíšovu blízkost?

Ježíš vidí do každého člověka. Do každého z nás.

Samozřejmě, že jedná s člověkem velice pěkně. Zacheus, Samaritánka, cizoložnice, lotr po pravici se u něj cítili velice bezpečně. Ale mnoho zbožných o jeho blízkost nestálo.

Učedníci jeho blízkost vyhledávali. Stejně i ženy, které s nimi chodily.

Myslíte, že bychom my vydrželi to, že do nás Ježíš vidí?

360 Všimněme si, jak jednotlivé lekce biblického vyučování na sebe navazují. Jak bychom bez znalostí předešlých lekcí nepochopili dnešní lekci.

Ježíš potvrzuje potřebnost začít znovu, jinak myslet, z gruntu jinak naslouchat Bohu.

361 Boží království je uspořádání sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Bez znalostí Ježíšových pravidel k tomu ale nedojde.

Nestačí jen vědět: „Miluj svého bližního, jako sebe sama“. Kdyby to stačilo, nemusel by se Ježíš namáhat a mnoho hodin vyučovat.

Něco jiného je nechat se pokřtít a něco jiného je stát se Ježíšovým učedníkem a Ježíšovým přítelem.

362 Před sto lety by možná Ježíš řekl, budete hasiči, dnes by mohl říci, budete záchranáři.

Moře je dodneška nespoutaným živlem, pro tehdejší lidi zobrazovalo místo chaosu, ohrožení a zla.

Jako rybáři vytahují ryby na břeh, tak mají učedníci vytahovat, zachraňovat lidi z ohrožení zla. (Srovnej rituál Janova ponoření lidí do Jordánu a jejich vytažení na břeh z minulé neděle.)

363 Křesťanské manželství je to, ve kterém oba manželé přijali Ježíše za svého přítele, Mistra a Učitele, a jednají podle jeho příkladu.

Všimněme si, jak bezradní lidé rádi vyhledávají jasnovidce. Ale jak jim poradí, hned od nich odcházejí. Nenecháme si jen tak někoho dívat pod pokličku.³⁶⁴
Většina lidí pochopitelně raději mluví o chybách druhých než o chybách vlastních.
Mnoho lidí neumí přiznat chybu a neunes, když jim někdo řekne nepříjemnou pravdu.

Ježíš nikomu nevyjevoval chyby konkrétního člověka. Upozorňoval na špatné postoje obecně.
A přesto bylo mnoho lidí podrážděno, když jim říkal, že potřebují přemýšlet jinak, modlit se jinak, a znovu pečlivěji naslouchat Písmu.

Jaké jsme měli rádi učitele? Ty, kteří znali obor, uměli zábavně učit, byli spravedliví a pokud měli smysl pro humor, byli dokonalí.
A Ježíš je nejskvělejší učitel a má veliký smysl pro humor.
Ti, které nebaví učení, se vymlouvají na všechno možné. Známe výmluvy nedospělých: „Blbej učitel, špatnej farář, proradná církev, pokrytečtí křesťané, zločiny inkvizice...“

Víme, že každý hřích je znamením, že jsem někdy chybil.
Žák, který dostane špatnou známku, má zjistit, kde udělal chybu.
Možná se přehlédl, ale je možné, že se špatně učí, je možné, že neumí správně myslet.
Je na každém, co se sebou uděláme a jak se postavíme ke svým chybám.
Táta děcku nepomůže, vypracuje-li za něj domácí úkol.

Prorok přišel ke králi Davidovi, který se několikanásobně provinil. A protože se prorok krále bál, vyprávěl mu vymyšlený příběh o bohatém sousedovi, který ukradl a zabil sousedovi jedinou ovečku...

A pak s obavami dodal: „Ten člověk jsi ty“.

A David řekl: „Ano, to je pravda“.

Málokdo stojí o pravdu o sobě.

Biblické slovo je vždy řečeno nám. Není kruté, vede k hojení, k uzdravení.

V pondělí se mi zdál krásný sen. Byl jsem v parlamentě a setkal jsem se tam s panem Schwarzenbergem a nádherně jsme si popovídali a já jsme se dozvěděl mnoho věcí. Probudil jsem se a velice jsem si liboval, co všechno můžeme ve snu získat. Měl jsem z toho velice povznesenou náladu.

Pak jsem znovu usnul a sen v parlamentě pokračoval.

V jednom téměř prázdném sále bylo mnoho stolů. Na stolech byl podnosy s mnoha řízky (talíře a přibory nebyly ještě přineseny). Sedl jsem si k prázdnému stolu směrem k hlavnímu vchodu a rukama jsem začal jíst řízky s chlebem. Když jsem dojídal asi pátý řízek, uviděl jsem, že u mého stolu už sedělo asi pět lidí, kteří vidí, jak se láduji. Hrozně jsem zčervenal.

Vedle mě seděla starší paní a ta mě pak vzala za ruku a utěšovala mě...

Probudil jsem se s nesmírně ošklivým pocitem z toho snu. Děsný sen.

Asi za hodinu mi došlo, že je to pravdivý sen o mě, i když my jsme si nikdy doma jeden druhému nic nesnědli. I když nepatřím mezi lidi, kteří se vrhají na jídlo. I když si velice ošklivím nenažrané lidi (ošklivím si je právě proto, že mi nastavují zrcadlo?).

Naše vědomí je jako desetina ledovce, která je vidět a devět desetin naší osobnosti je ponořeno v moři nevědomí.

Měli jsme v semináři františkána Františka Pometlo (asi 2 cm mu chyběly do 2 metrů). U stolu jsme sedávali po deseti. Na stůl se nosilo deset porcí masa, deset jablek, ... František si vždy vzal nejmenší maso a nejmenší jablko... Do smrti to nezapomenu.

364 Nevěřte podvodníkům, možnost vidět do života druhých Bůh propůjčuje velmi, velmi zřídka.

Byl jsem rád za ten velice hnusný sen. Řekl mi o mě to, co bych si sám nepřipustil. A nejde jen o jídlo...

Máme strach, aby druzí neviděli, že ještě nejsme tam, kde bychom se rádi viděli. Ale Ježíš nás nikam nežene. Řada hříšníků byla s Ježíšem ráda, protože si na nic nehráli.

Řada zbožných si už Jana držela dost od těla, necítily se u něj dobře, nedokázaly si přiznat, že jsou od Boha daleko. S Ježíšem se dostali do smrtonosného sporu. Tolik si zakládali na své zbožné fasádě. Na svých zbožných skutcích...³⁶⁵

Přitom Ježíš je příjemný a ohleduplný lékař, který umí vyléčit jakoukoliv chorobu tomu, kdo s ním spolupracuje.

Ten, kdo zpracuje úryvek dnešního evangelia, porozumí za týden, až uslyšíme: „Blahoslavení čistého srdce“...

365 Když Jan spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází k ponoření, řekl jim: "Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. Nemyslete si, že můžete říkat: 'Náš otec je Abraham!' Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera je už na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyťat a hozen do ohně. (Mt 3:7–10)

Když farizeové slyšeli Ježíšova slova, řekli: "On nevyhání demony jinak, než ve jménu Belzebula, knížete démonů."

Protože znal jejich smýšlení, řekl jim: "Každé království vnitřně rozdělené pustne a žádná obec ani dům vnitřně rozdělený nemůže obstát. A vyhání-li satan satana, pak je v sobě rozdvojen; jak tedy bude moci obstát jeho království? Jestliže já vyháním demony ve jménu Belzebula, ve jménu koho je vyhánějí vaši žáci? Proto oni budou vašimi soudci. Jestliže však vyháním demony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.

Což může někdo vejít do domu silného muže a oloupit jeho věci, jestliže dříve toho siláka nespoutá? Pak teprve vyloupí jeho dům.

Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje.

Proto pravím vám, že každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno. I tomu, kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno; ale kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno v tomto věku ani v budoucím.

Zasaďte dobrý strom, i jeho ovoce bude dobré. Zasaďte špatný strom, i jeho ovoce bude špatné. Strom se pozná po ovoci.

Plemeno zmijí: Jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? Čím srdce přetéká, to ústa mluví. Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré; zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé.

Pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu. Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen." (Mt 12:24–37)

Svátek Uvedení Páně do svatyně

2020

Svátek Uvedení Pána do svatyně Mal 3:1–4 Žid 2:14–18 Lk 2:22–40 2. února 2020

Poznávání Boha pokládáme za stěžejní, Bůh nám dává nahlédnout do svých plánů v péči o nás. Izraelité si byli příliš jistí, že Mesiáše přijmou.³⁶⁶

I pro nás je staré proroctví o prvním příchodu Mesiáše důležité, neboť v mesiášské době žijeme. Jako nás zajímá, zda žijeme spravedlivě a nakolik jsme druhým lidem příjemní, tak chceme vědět, zda je s námi spokojen Bůh. Potřebujeme vědět nakolik, jak a v čem být Mesiáši k ruce.³⁶⁷

Dnešní svátek se v minulosti jmenoval různě ... Jak a co máme slavit dnes?³⁶⁸

Konec Jeruzalémské svatyně se za Ježíše blížil. Už na začátku se Izraelitům dostalo převratné zprávy: „Bůh nepřebývá na nebesích, ani v chrámech, ani ve svatostáncích, ale sestupuje k nám.“ A nám, křesťanům, Ježíš řekl: „Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás.“

Úryvek evangelia je bohatý svými pojmy ...

Co si kdo myslíme o „potěšení Izraele“? Co znamená, že „v Simeonovi byl Duch svatý“, kdo je před Bohem „spravedlivý“? Jakou máte zkušenost s „vnuknutím Ducha“? Podle čeho ti dva staří rozpoznali toho pravého kloučka?

Simeon a Anna (my bychom je označili za laiky) ukazují, že je možné Bohu a jeho slovům porozumět.

(Uměli bychom říci, co je k tomu zapotřebí?)

Simeon byl dobrým mojžíšovským učedníkem, vzal Malachiášova slova vážně, řekl si: „Zdalipak u Mesiáše obstojím, zdalipak ho rozpoznám?“ Prosil Boha o pomoc a pustil se do práce – hledal, čeho je k tomu třeba. Kdyby se narodil později, byl by Ježíšovým učedníkem.³⁶⁹

366 Izraelité Ježíšovy doby žili vlastním náboženským úsilím o získávání zásluh před Bohem, a neptali se Hospodina, co si o jejich náboženském životě myslí. Jsme na tom podobně. Ani my se neptáme, zda Mesiáše při jeho druhém příchodu rozpoznáme, nepostavíme-li se proti němu a zda jsou projevy naší zbožnosti Bohu příjemné.

367 Aby děcko mohlo jezdit na kole, potřebuje se naučit držet rovnováhu na koloběžce. Aby někdo mohl studovat na škole vyššího typu, potřebuje se vyučit ve škole nižší. Aby se někdo mohl plavit na moři, potřebuje si osvojit patřičné vědomosti a dovednosti, aby neohrožoval druhé i sebe. Podobně to platí o těch, kteří řídí stavbu mostu, operují pacienta, dirigující orchestr ... Chceme-li s Mesiášem spolupracovat na záchraně nemocného světa, ptejte se Ježíše, co si k tomu potřebujeme osvojit.

368 Není dobře, že používáme stejné slovo pro pohanské chrámy, jeruzalémskou svatyni a my, Češi, i pro naše kostely. Jsme nepozornými a nepečlivými učedníky.

Jeruzalémská svatyně nestála vždy; a nápad s jejím postavením nevyšel od Hospodina.

Kolik katolíků zná Hospodinův názor na její stavbu a Šalamounovu modlitbu po dokončení stavby? Herodes Veliký svatyni nevyšperkoval ze zbožnosti, ale z prestiže (byla pokládána za osmý div světa) a populismu (řádě židů se tím zavděčil). Saduceové klerikálně kladli přehnaný důraz na poutě do svatyně a na *přinášení darů* – *korban* (my tomu pohansky říkáme oběti). I my trpíme klerikálními a pohanskými sklony. ... Z hostiny Beránkovy jsme udělali (kdysi pouze, dnes především) obět', z kostela příbytek boží, světime varhany a mnoho věcí, místo posvěcování sebe, dětinsky strojíme sošky, místo abychom oblékali chudé (a sebe pečlivě „oblékali do nového člověka“) a myslíme si, že to vše Bohu dělá dobře.

Ze „Starého zákona“ – z vyučování „mojžišovské Smlouvy“ porozuměl cestě vedoucí k porozumění Bohu. Ježíš nám to pak polopatisticky řekl: „Proste, a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno.“ (Mt 7:7) „Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc ...“³⁷⁰

Simeonova slova jsou dobrořečením starého moudrého člověka, radujícího se z příchodu Mesiáše.³⁷¹

Řada lidí říká Simeonovu modlitbu každý večer před spaním (noc je připomínkou naší smrti, nikdo nevíme, zda se následující den probudíme), jen ji máme – jako každou vzorovou modlitbu – říkat pokorně a poctivě („když dva dělají totéž, nemusí to být totéž“).

Z některých „zajetých“ modliteb nebo písní jsem rozpačitý. Některá tvrzení, kterými Boha ubezpečujeme, co všechno jsme pro něj ochotni obětovat, mě připadají opovážlivá – o to s větší vervou a suverenitou jsou zpívány nebo vyslovovány. (Naše modlitby i způsob našeho projevu ukazují, jakou představu o Bohu máme.

Nemravně spoléháme na to, že nás Bůh nevezme za slovo.)³⁷²

My, starší, nedáváme mladším vždy nejlepší příklad při setkávání s Bohem a našich rozhovorech s ním. Věříme, že nám Bůh naslouchá, když mu slibujeme všechno možné? Nebo doufáme, že nás nebude brát za slovo? Obdivuji velikou kulturu modliteb židů a bratří protestantů, je vidět, jakou úctu k Bohu chovají a jak váží svá slova.

Bůh je jedinečnou osobností.

Evangelia nás učí pravdivému a poctivému setkávání s Bohem. – Když bohatý mladík oslovil Ježíše: „Mistře dobrý,“ ukázala se mladíkova neupřímnost a jeho prázdné lichocení. Neuměl říci, v čem je pro něj Ježíš „dobrý“. (Srov. Mt 19:16n)³⁷³

„Když uplynuly dny jejich očist'ování podle Smlouvy Hospodina s božím lidem (nikoliv podle „Zákona“), představili rodiče svého syna Pánu, podle pokynu (micvy): `Vše, co je mužského rodu

369 Ježíšovým učedníkem není každý pokřtěný. Občas potkávám lidi, kteří nikdy nenakoukli do kostela ani ze zvědavosti (někteří kluci z lumpárny nalili do kropenky inkoust nebo do ní načurali). Někteří katolíci nikdy nepřišli na biblickou hodinu, aby zjistili, co se tam děje.

370 „Vám je dáno poznání o království nebeském, jim však není dáno. Ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíc neslyší a nechápou. A plní se na nich proroctví Izaiášovo: `Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím.´ Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli.

Vy tedy slyšte výklad podobenství o rozséváči. Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe ...“ (Mt 13:11–19)

371 Simeonova radost je nezištná, on sám neuslyší ani jedno vyučování Mesiáše, ale raduje se, že světu se dostane jedinečného osvětlení.

372 My starší si pamatujeme, jak socialistický režim po 68. roce už nevyžadoval, aby občan věřil komunistickým heslům, stačilo jim, aby na pokyn, na určitém místě a v určitý čas poníženež sklonil hlavu a řekl slova, kterým nevěřil. (Např.: „Příjezd sovětských vojsk v r. 1968 pro nás nebyl okupací, ale osvobozením.“) Tím občan dokazoval svou poslušnost režimu.

Tak ale nemůžeme mluvit s Bohem.

Ptal jsem se mladíka z jedné kapely u nás, zda zpívají náboženské písně. Privil: „Toho bych se neodvážil, modlitba je přece velice intimním a odpovědným projevem.“ Potěšil mě.

373 V našich prosbách (například v přímlovách při Večeři Páně) se často ozývá: „Bože, nezapomeň, nedopusť, dej, ...“ Co si o nás (a o Bohu) mohou myslet lidé, kteří naše modlitby slyší? Jsme odpovědní za to, jakého Boha jim zvěstujeme.

a otvírá život matky, bude zasvěceno Hospodinu a na poděkování přinesete korban (chudí přinášeli dvě hrdličky nebo dvě holoubata).³⁷⁴

Izraelští rodiče své prvorozené nepředstavovali v jeruzalémské svatyni (to by nebylo možné), věděli, že Bůh je všude s námi, kde jsme. Když evangelium tuto událost Ježíšových rodičů umístí uje do jeruzalémské svatyně, není to klerikální posílení kultovního místa v Jeruzalémě, ale pro potvrzení smyslu dobrořečení nad narozením dítěte. Máme zkoumat, co „zasvěcení“ znamená a osvojit si ho pro svůj život s Bohem.

Kdysi jsem podrobněji vysvětloval, jaký smysl „zasvěcení“ mělo a dodneška pro židy má. Když jsem to objevil, začal jsem všechno nové (počítač, auto, byt, ustrojení, jídlo, pohoštění, muziku, knihu ...) „představovat Pánu“, nejenom za každý dar poděkovat, ale i vyslovit, k čemu a jak jej chci užívat pro boží království.

Nebudu znovu vysvětlovat, co znamená, že „Anna svým vdovstvím, posty a modlitbami sloužila Bohu ve dne v noci.“³⁷⁴

Simeon rodičům požehnal a řekl jeho matce Marii: „Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat, aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.“ – Žasnu nad Simeonovým vhladem do slov Izaiáše (8:14–15) a porozuměním jejich smyslu – Simeon necituje Písmo doslova, mluví vlastními slovy. (Srov. též 1 P 2:8; Ř 9:32–33)

Může být Ježíš k pádu nám? Ježíš nás vícekrát varuje (před náboženskou sebejistotou, zahleděností do starých tradic, nechotou hledat pravdu a smysl božích pokynů ...)

„...aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí“ – „Mesiáš vás bude ponořovat do ohně a do Ducha,“ „bude vás tříbit, oddělí zrno od plev,“ ... každý se sám projeví, zda a nakolik se svým jednáním přikloní k boží věci.

„I tvou vlastní duši pronikne meč.“ – To není pouze předpověď věcí budoucích, ani milost utrpení (jak rádo – místo praktické pomoci – říkáváme druhým), ale výzva k přípravě na zásah zla. Být Ježíšovým učedníkem vyžaduje pěstování statečnosti – nebýt lhotejný k bezpráví, k ponižování druhých a omezování práv (svobody synů božích).³⁷⁵

Považujeme si, když si smíme pochovat dítě.

Považujeme si, když se nás Ježíš dotýká a my se smíme dotýkat jeho. (Rozlišujeme „Tělo Páně“ od Ježíše.) Ale nejde jen o fyziologický dotyk, Ježíšova blízkost a jeho „dotyk“ nás proměňuje a pozvedá.³⁷⁶

374 Jinak těm slovům rozumějí ti, co byli sice polití křestní vodou, ale ve svém myšlení zůstali v pohanských představách o službě božstvům a jinak tomu rozumí Ježíšovi učedníci.

375 Znovu a novu žasnu nad obsahem veliké modlitby dobrořečení Marie (L 1:46n), nad tím co jí leželo na srdci a s jakou ochotou se zapojila pro práci na božím království. (Jak strašně jsme se uchýlili, když jsme Ježíšovu matku jmenovali generalissimem – nejvyšší vojevůdkyní rakouských vojsk. Nebo když s ní infantilně mluvíme v modlitbách a nedůstojně ji snižujeme na největší lobbistku u Trůnu nebeského. Co všechno nazýváme mariánskou úctou? Mariiny postojte si máme osvojit!)

376 Naopak, nedovolovat lidem přijímat Tělo Páně na ruku, by bylo pyšnou (nebo přinejmenším bláhovou) nepozorností a neúctou k Ježíšovým slovům: „Vezměte a jezte.“ (Ti, kteří používají sexuální samoobsluhu, straší druhé, že je to největší hřích. Možná by je z jejich pohledu na věc vyléčilo, kdyby si promodlili alespoň slova svatého Jakuba – Jak 3:6)

Od Ježíše víme, co člověka znečišťuje ...

„Pane, nejsem hoden, ale už tvůj dotyk je uzdravující a tvé slovo nás proměňuje.“

Nám se dostává větší cti a většího daru, než Simeonovi a Anně, když si směli pochovat malého Mesiáše.

Na těch dvou starých „obyčejných“ lidech, je vidět, že pro Boha je každý člověk neobyčejný, jedinečný, drahý a vzácný.

„Anna dobrořečila Bohu a mluvila o tom dítěti všem, kteří očekávali vykoupění Jeruzaléma.“

To smíme a máme dělat i my.

Vyhlížíme příležitosti, kdy lze s druhými mluvit o Bohu. Z toho, co vidíme okolo sebe je nejcennější a nejvzácnější člověk. Setkání s moudrým člověkem je velice krásným zážitkem. A ještě větší krásou je setkávání s Bohem.

Setkávání s pěknými lidmi je jako lovení perel. S Bohem se můžeme setkávat kdekoliv a kdykoliv.

Simeon a Anna nás k tomu vedou a dodávají nám k tomu odvalu. A pečlivost v naslouchání Bohu a jeho vedení.

Rádi doma rozsvěcujeme svíce, jejich světlo nám připomíná, že máme boží Světlo přijímat, stávat se jím vnitřně a šířit je.

2014

Svátek Uvedení Páně do chrámu Mal 3:1–4 Žid 2:14–18 Lk 2:22–40 2. února 2014

Okupovaná země touží po svobodě. Nad okupanty a nad kolaboranty bývá rychle vyřčen ortel. Ale Malachiáš říká něco naprosto nečekaného. Mesiáš bude nejprve tříbit vlastní lidi.

Malachiášova slova jsou stále živá. Mesiáš už přišel, ale jeho třibením projde každá generace.

K druhému čtení.

Ježíš nebojoval proti nepříteli jen na kříži. Namáhal se, když se ucházel o přízeň lidí, když promýšlel, jak nás získat, namáhal se učením, vedením sporů, bráněním se pomlouvám, namáhal se skrýváním, aby získal čas, namáhal se při zastávání se druhých ... Nevedl jen moudré řeči – jako kolikrát my. Šel jako misionář žít mezi potřebné. Přes veškeré riziko. S Ježíšem máme jako sourozenci společné tělo a krev (krev je obrazem Ducha). Proto chceme s Ježíšem jít do jeho zápasů o lepší společnost – o boží království. Zasvětili jsme se jeho věci.

K evangeliu.

Významu zasvěcení prvorozených jsme si všímali nedávno. Ztráta svobody přináší velká neštěstí, získání nové svobody stojí oběti (Boha i lidi). Při obřadu prvorozených si to každý manželský pár na začátku svého manželství nad prvorozeným citelně připomínal – obětí beránka nebo alespoň ptáků.

Simeon patří mezi ty, kteří se setkali s Mesiášem v jeho dětství.

Simeon patří mezi pružné („Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.“) Ptal se:

„Zdalipak já obstojím? Zdalipak se s Mesiášem neminu? Mnoho lidí se mýjelo s proroky, nechci patřit do této party.“

Simeon hledal jak se připravit, „obracel se“, o třicet let dříve než bude k „obracení“ vybízet Jan Baptista.

Mým prvním šéfem, když jsem kaplanoval, byl pan děkan Polreich v Jičíně. Když někdo přišel ke Stolu Páně a klekl si, pan děkan mu s úsměvem a laskavostí sobě vlastní pravil: „Nemohu vám Tělo Páně podat, nejste disponován, myslíte si, že jste zbožnější než druzí.“ Tím vedl lidi k přemýšlení o podstatném, aby se mohli zbavovat falešné pokory a povrchní zbožnosti.

Jako se Mojžíš radoval, že směl vidět zaslíbenou zemi, tak se Simeon těšil, že zahlédl Mesiáše.

Za Mojžíšem byla velká práce pro Izrael, za Simeonem a Annou byla spíše práce na své osobnosti, na pružnosti myšlení. Ale jejich svědectví posloužilo pár lidem, Ježíšovým rodičům především. Otevřenost Anny je podobná otevřenosti Marie a některým dalším ženám Izraele, které se odvážily překročit práh náboženského prostoru, který si muži vyhradili a osobovali jen pro sebe. Odpůrci zdravého feminismu by tyto ženy silně okřikovali.

Simeon, ani Anna si nestýskali, že jsou staří a už nezažijí to, co Mesiáš přinese. K radosti jim stačilo, že se toho dočká mladší generace.

(Představuji si, jak tito stařečkové po své smrti uvítali Ježíše, když se objevil v říši zesnulých, aby praotce vyučil způsobům nebešťanů.)

My máme oproti Simeonovi a Anně výhodu, že se Ježíšovu jednání můžeme naučit už v pozemském životě.

Simeon se s malým Ježíšem nesetkal v chrámě, ale na nádvoří pohanů a žen.³⁷⁷

Mesiáš přišel do důležitějšího a nepomíjitelného chrámu – mezi lid boží.

My máme být skutečným chrámem, ve kterém chce Bůh přebývat.³⁷⁸

S Ježíšem je „boží přebývání v nás, a uprostřed nás“, viditelnější, umíme si to lépe představit a zakoušet.

V našem porušeném světě je dobro stále napadáno zlem.

Jsme vystavení řadě nebezpečí: zlodějům, podvodníkům, násilníkům, mocným, útokům zloducha.

V některých časech dokonce trápení narůstá, když Bůh přestane svévolnou společnost chránit a ta je vydána: kdysi Egyptanům, Asyřanům, Babylónanům, Římanům..., později nacistům, komunistům, a dalším lumpům... (Srov. Řím 1:19n) To je velice vážná věc!

(To, že jsou lidé vydáni, ale neznamená, že Bůh tyto lidi navždy odepíše.)

Do těchto tlaků nám proroci a Mesiáš přicházejí na pomoc. Jenže některým lidem je nepříjemné, když jim někdo mluví do svědomí. Vadí nám, když nás někdo burcuje z našich jistot a našeho klidu.

Vzdělanému právníkovi Nikodémovi se nazaretský rabi jevil jako podivín a přílišný kritik zbožné tradice. Byl oproti Nikodémovi rybář Petr neuvážlivý?

Nikodém byl vzdělanější, ale Petr nebyl nevzdělaný. S moudrostí boží s rozlišováním duchů více ladil Petr. Simeon byl o generaci starší než tito pánové.

Všimněme si z dějin, jak jsme v každém historickém náporu svádění mít klid.

Jak o něco jde, máme tisíc výmluv, proč se nepostavit za slabší (v evangeliu to jsou děvky, Samaritáni, pohané, hříšníci) jindy to jsou třeba příslušníci menšin nebo vyděděnců (jinověrci, židé, cikáni, Plastici, chuligáni, homosexuálové...)

Janu Patočkovi nebyla muzika ani způsob života Plastiků vlastní, ale hájil jejich právo na svobodu.

³⁷⁷ Mesiáš se neobjevil v chrámě Jeruzalémském, do svatyně nikdy nevstoupil, nebyl veleknězem. Dostal se nejdále jen na nádvoří mužů (to je třeba jako u nás před katedrálou).

³⁷⁸ „... dají mu jméno Immanuel, to jest přeloženo `Bůh s námi´.“ (Mt 1:23)

„Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18:20)

Ježíš neomlouval vinu kolaborantů a dalších veřejných hříšníků, ale nabízel jim pomocnou ruku a chránil je vlastním tělem.

„Slušní lidé“ najdou pokaždé dost důvodů, proč nemohou druhému přispěchat na pomoc. V Ježíšově vyprávění o Milosrdném Samaritánu umíme najít řadu možných výmluv kněze a levity, kteří „nepomohli zraněnému ležícímu u cesty“.

Když nastupovali nacisté a začali týrat lidi, nejprve v malém, mnoho lidí si myslelo, že to přejde, že neuspějí, že je NĚKDO zastaví.

„Někdo by měl!“, slyším často okolo sebe.

„Ale nikdo to nemůže chtít po mně.“

Nikdo nevěděl, jak to v Německu 30. let dopadne. Mnoho lidí bylo raději optimisty!

Nikdo nevěděl, jak dopadne válka, nikdo nevíme, jaké vlády se kdy dočkáme.

Pamatuji si z padesátých let: „Do roka to praskne“. „Do tří let to praskne“. To říkali slušní lidé.

A čekali a čekali ... „Hlavně nevyčnívej, do ničeho se neplet.“

Rodiče vlastním dětem zamlčovali pravdu. Podíleli se na vymývání mozků vlastních dětí!

Samozřejmě, že děti nasáknou tím, co doma slyší a jaké postoje u rodičů vidí.

Pan Babiš říká: „Máma mě měla ke vstupu do KSČ.“

Ukrajinci si asi nejsou momentálně schopni vybrat dobrého presidenta a shodnout se na slušné vládě.

(O kolik se od nich lišíme?) Václav Havel se stal presidentem díky určité souhře okolností. Dnes by nebyl zvolen ani mnoha katolíky. Ukrajinci takového člověka nemají.³⁷⁹

Proč to uvádím? Abychom si uvědomili, k čemu Ježíš přichází mezi nás. Co od nás očekává.

Vraťme se k Malachiášovým slovům o Mesiášově louhu a ohni. Co je to za řeč? Proč Mesiáš nenabízí nějaké sladkosti? Louh je žíravina, pálí stejně jako oheň. Kdo to má poslouchat?

Kdo chce poslouchat, něco se dozví.

Izrael je vybrán ke zvláštní službě. Tak jako křesťané. Jenže někdo si myslí, že už to vyvolení stačí, že je to privilegium.

Už na osudu proroků se ukazovalo, že se právě tito lidé vždy staví proti s obrovskou zuřivostí.

Ježíš nikoho nepolévá žíravinou ani ho nestrká do ohně.

Slova Malachiášova o louhu a ohni jsou vyřčena proti bohorovným lidem, kteří si pro sebe osobovali náboženskou moc a trápili ty, kterým měli sloužit.

Ježíšovi zbožní současníci se také zapřísahali, že budou věrnými a horlivými služebníky Mesiáše.

Až nás děsí, jak se pak vše vyhrotilo a vytříbilo. Ježíšova poprava byla pro všechny velkým překvapením. Ani velekněží netušili, že někdy někoho budou posílat na kříž.

Velekněží jednali s Římem „diplomaticky“, kolaborace jim byla odporná, ale pak se vlastně ukázalo, že byli většími kolaboranty se zlem, než Římané. To je děsivé, že někdo zbožný může takto skončit.

Ježíš věděl, jak těžce jsme nemocní. Když říkal: „Rakovina Izraele má už metastázy“, i apoštolové jej napomínali, že přehání, že to je jen chřipka.

Kolaborace se zlem má různé podoby, někdo se zlem kolaboruje, aniž si to uvědomuje, myslí si, že hájí pravověrnost a jméno církve (ledacos tomu obětuje a zametá pod koberec).

³⁷⁹ V pátečních Lidových novinách je důležitý článek polského spisovatele a novináře Andreje Stasiuka: „Krutá ukrajinská osamělost“. (Pošlu vám odkaz.)

Ježíš nám nic nelakuje narůžovo. Není jako generálové, kteří vojákům dávali před bojem pít kořalku a stříleli ty, kteří se obraceli nazpátek. Ta zlá choroba propukla. I od vlastních budete nenáviděni a pronásledováni. Počítejte s tím. Pokud nechceš jít do ohně, nenech se křtít a nekřti svoje děti.

I tato rakovina se dá léčit. Proti zlu je třeba se stavět. (Kdyby ve 30. letech propukla v Německu občanská válka a milión Němců padlo, další milióny obětí 2. světové války by byly ušetřeny.)

Nemáme tak přesný vhled do životních situací jako Ježíš. (Ale něco od něj můžeme odkoukat.) Ježíš nás neděsí zednáři, homosexuály, muslimy, feministkami, EU, cikány, přistěhovalci... „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10:28)

Ježíš přišel neozbrojen, a přesto něčeho dosáhl a svět zásadně změnil. Spustil revoluci hlav a srdcí.

Nám nemohou stačit jen občanské ctnosti, záchrana světa potřebuje víc. Potřebujeme nasáknout Ježíšovým smýšlením a jeho odvahou.

Když pozorujeme současnou situaci u nás, natož někde kdekoliv ve světě, nejsme schopni všemu úplně a přesně porozumět.

Tolikrát jsem za život slyšel nabádání k opatrnosti. Často nás nenapadne: Kdož ví, jak to vlastně všechno je, co když se netrefím, co když se zmýlím...?“

To od nás nikdo nechce, ale být netečný je víc než jen smutné.

Římský biskup František říká o církvi: „Lepší, když se vydá na cestu a třeba bude i chybovat, než když bude sedět na zadku“.

Na nás děti vidí, kterých osobností si vážíme.³⁸⁰

K čemu a nakolik je povzbuzujeme nebo srážíme.

Kdo Ježíšovi porozumí, ví, že by bylo málo rozsvítit si svíčku jen v kostele, v katedrále nebo doma u stolu. (Dříve se na dnešní svátek světily hromničky.)

Pro nás by bylo málo, kdybychom se spokojili jen s občanskými ctnostmi. Máme nést Ježíšovo světlo do temnot světa.

Máme být jako dorůstající měsíc, který víc a víc odráží světlo Ježíše (a necouvá).

Simeon si „dobil baterky“, když si pochoval malého Mesiáše.

Nás Ježíš zve jako své přátelé, ke svému stolu.

380 Slovenka Nataša Dudinská žijící poslední roky v Izraeli natočila film o slovenské židovce Gisi Fleischmannové, které se mimo jiné podařilo na Slovensku v letech 1942–1944 zastavit transporty Židů do Osvětími. (Pošlu vám odkaz na sobotní článek LN.)

4. neděle v mezidobí

2017

4. neděle v mezidobí Sof 2:3, 3:12–13 1 Kor 1:26–31 Mt 5:1–12a 29. ledna 2017

Před týdnem jsme četli o Ježíšových učednících (ne studentech), které si nazaretský Rabi sám vybral.³⁸¹

Ježíš je vtěleným Slovem. „Slovo“ se stalo člověkem. (Srov. J 1:9–18)³⁸²

Ježíšovo vyučování navazuje na učení proroků (viz první čtení), je naukou o božím království, je pro nás nejdůležitějším poznáním.³⁸³

Evangelium říká: „Ježíš učil“ (ohlašoval, oznamoval), ne „kázal“.

Kazatel má posluchače. Ježíš měl učedníky, učedník je od slova „učení“.

(Proč jeho vyučování nazýváme „kázáním na hoře“?)

Proč jsme Ježíšovo učení zúžili na morálku a heslo „Milujte se vespolek“?

(Ježíšovo vyučování nebylo zmrzlinovým pohárem při nedělní vycházce.)

Čím pro nás jsou „blahoslavenství“?

(Mnozí jsme je mnohokrát slyšeli, spolu o nich neuvažujeme poprvé. Pokusíme se alespoň o něco.)

Nakolik nás blahoslavenství zajímají a nakolik jim rozumíme?

Jak jsme je přijali do svého způsobu života?

Drtivá většina „křesťanů“ si svůj život porovnává jen s „Desaterem“.³⁸⁴

Kdo si porovnává svůj život (a zpovídá se) podle „blahoslavenství“ a „horského kázání“?

V kostele se nemá kázat, máme přicházet k vyučování!³⁸⁵

381 Učedník si prakticky ověřuje to, co slyšel a viděl a snaží se osvojit si novou dovednost do svého života.

382 „Tóra – Učení (nikoliv *Zákon*) byla dána skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista.“ (J 1:17)

„Já a otec jedno jsme.“ (J 10:30)

„Otče, oběti ani dary jsi nechtěl, ale přál sis, abych byl člověkem. Rád to učiním, doufám, že pro tebe lidi získám.“ (Srov. Žid 10:5–9)

„Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo.“ (Srov. J 4:31–34)

„Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4:4)

Ježíš nás přišel vyučovat, uspořádat a sjednotit, abychom vytvořili shromáždění mužů a žen, které bude jeho novým Tělem (vydávajícím se na záchranu dnešního světa).

383 Ježíš je geniálním učitelem, srozumitelně vyučuje nejvyššímu poznání tak, že mu rozuměli a mohou porozumět i ti, kteří neuměli a neumějí číst a psát.

384 Nejsme ani na úrovni židů – ti se řídí 613 pokyny.

Zásady „Desatera“ přijala řada ušlechtilých nekostelových lidí.

385 Proč se ani na vysokých školách nevyučuje Ježíšovo učení?

(Politici, nemající potuchy o Ježíšově učení, jen vykřikují něco o křesťanských hodnotách.) Máme na tom nemalý podíl viny. Nevzdělávali jsme lidi (bratři protestanté se vrátili k božímu slovu). My jsme přemýšlivé lidi svým moralizováním odradili. Nedivme se, že se dnes uchylují k nejrůznějším šamanům a opovázlivcům (biblicky *hadačům*), kteří svévolně mluví o duchovních věcech.

Židovští kluci obdivují biblické znalosti svých otců. A otcové své syny podporují a chválí je, když o vyučování boží moudrosti mají zájem: „Děti“, říkají jim, „studium slova božího je prvním krokem k setkání s Bohem, k modlitbě (nádech předchází výdechu).

Židé s námi měli neblahé zkušenosti (po staletí jsme je pronásledovali a zesměšňovali), proto své děti připravovali na tvrdý život, vybavovali je naukou o Bohu k obhájení svého přesvědčení. My jsme lidem nabídli jen lidovou víru, hotové odpovědi na katechismové otázky a lidovou zbožnost. Když se pak zbožní katolíci

Jednotlivá „blahoslavenství“ jsou v evangeliích jen nadpisy vyučovacích lekcí. Lehce si můžeme domyslet, že každá jednotlivá lekce trvala dost dlouho, Ježíš neučil heslovitě.

Překládat do cizího jazyka je obtížné. Slovo „beracha“ – dobrořečení, znamená dobré mluvení (o Bohu nebo lidech). Ježíš dobře mluví o lidech, kteří do „blahoslavenství“ patří.

Jak přeložit řecké slovo *makarios*?³⁸⁶

1. „Chudí“ („pokorní“).

Kdo by nechtěl být bohatý: moudrostí, přáteli, vědomostmi, zdravím, odvahou, dovednostmi, silou, ...? Kdo by se odříkal majetku? S těmito hodnotami se přece dá účinně pomáhat.

Porozumět biblickému výrazu „chudí“ dá určitou práci, která se vyplatí. Studium a snaha o porozumění druhým, nese dobré ovoce.

Jako nemocný touží po zdraví, tak chudý touží po bohatství.

Někteří nevzdělaní touží po vzdělání. Někteří i po porozumění Bohu.

Někteří hříšníci začnou toužit po odpuštění, smíření, po nové příležitosti a změně života.

Někteří boháči touží po vyšších hodnotách.

Někteří chudí nezřízeně dychtí po majetku (někdy za každou cenu).

K porozumění, kdo jsou „chudí“, nám pomůže, dosadíme-li si do skupiny „chudých“ biblické postavy.

Abrahám měl velký majetek a významné postavení ve svém městě. Ale byl od tohoto bohatství svobodný a přijal nabídku božího přátelství.

Vzdělaný Mojžíš (absolvent egyptské „Sorbony“ pro faraónovy prince) mohl získat závratnou kariéru u faraónova dvora (a přesto měl velký zájem o svůj ponižovaný lid) – byl „nejpokornějším člověkem“, toužil po vzdělání od Hospodina. (Srov. Nu 12:3; Ex 33:11a)

O bohatém mladíkovi, který přišel za Ježíšem, Petr řekl: „Ježíši, toho jsme měli za nedostižný vzor (je bohatý ctnostmi i majetkem), ale je divné, že nemá zájem být přijat za tvého učedníka. To my, když jsme se s tebou setkali, jsme byli tebou uchvázeni.“

Vzdělaný a spravedlivý Nikodém odešel od Ježíše zklamaný...

Samaritánka kladla Ježíšovi mnoho otázek. Jí i „slepce od narození“ Ježíš velice upoutal.

Další postavy si přidejte.

Opakem „chudých“ jsou bohatí.

Velekněží byli bohatí mocí, církevním postavením a vzděláním.

„Zákoníci“ saduceů a farizeů byli bohatí vědomostmi a přísným dodržováním náboženských předpisů a tradice. První si zakládali na pečlivém vykonávání rituálů přinášených obětí Hospodinu, druhí si zakládali na náboženských výkonech zbožnosti. Byli sytí svým náboženstvím,

dostali do hrůz světových válek, byli bezradní. Mnohým se jejich představa o Bohu zhroutila.

Dalším podobně „víru“ vyhodilo do povětří ideologické masírování komunistů (například na vojně).

Nedovzděláme-li se my sami, nebudeme schopni své děti v poznávání Boha vzdělávat.

Revolucionářům všech dob žhnuli oči nadšením při naslouchání svým vůdcům a ideologům. Nacisté horlivě studovali Mein Kampf a komunisté Marxův kapitál.

My jsme nábožensky nevzdělaní. Dříve se až do maturity vyučovalo náboženství (že nebiblicky a jen katechismově, je jiná otázka).

Josef Zvěřina vyzýval: „Kdo má středoškolské vzdělání, měl by být nejméně středoškolsky vzdělán nábožensky.

Vysokoškolák by měl být vzdělán na úrovni svého vzdělání. Bez vzdělání nesplníme Ježíšovo očekávání přivádět lidi k Bohu.

386 V našich překladech se vedle „blahoslavení“ objevuje i „blažení“, „šťastní“.

Ale zkuste říci pronásledovaným, trpícím, plačícím: „Vy jste šťastní lidé!“

Zatím pokládám za nejpřiměřenější: „Blahopřeji vám (chudým, plačícím, ...)“

„nepotřebovali“ nic opravovat na své představě o Bohu. Byli přesvědčení, že vědí, jak je to správně, zabydli se ve své zbožnosti. O nich Ježíš prohlásil: „Běda vám!“ (Lk 6:24–25; Mt 19:23–24; Mt 23. kap.)

V podobenství o bohatci myslícím jen na sebe Lk 12:15–21) nejde jen o materiální bohatství. Někteří lidé se zabydlí ve svém druhu zbožnosti. Vyžadují používání zaběhlých slov, litery, rituálů a nehledají v nich smysl Zákonodárce. Nemyslí na začátečníky, nekladou si otázku, zda to je srozumitelné druhým...

Opět si přidejme biblické postavy tohoto druhu.

„Chudý v duchu“ ví, že je chybuješím začátečníkem. Je otevřený, hladový po novém poznávání, porozumění a po přátelství, je ochotný vyslechnout druhého a přiznat svou chybu.

„Chudý duchem“ ví, že mnohému nerozumí. Neříká náboženské fráze, nepovyšuje se nad druhé, nepoužívá nadnesená náboženská slova a neutlouká jiné katechismovými poučkami nebo suchými předpisy. Nemyslí si, že pouhá příslušnost k pravé partě stačí, aby byl příjemným člověkem lidem i Bohu. „Chudý duchem“ touží po použitelnosti pro boží království.

„Chudý“ s Ježíšem ví, že Hospodin je jedinečný a nadevše.³⁸⁷

Je svobodný pro Boha, nepřilnul k žádnému jinému bohatství (srov. Mt 19:27). Takové lidi Ježíš nazývá „chudými“. „Jim patří nebeské království.“ (Srov. Mt 6:21, 13:44)

Ke komu patříme my?

Jaký význam Ježíšovu vyučování přikládáme? Nakolik Ježíšovi visíme na rtech?³⁸⁸

2. Kdo jsou „**plačící**“? Jaké druhy pláče známe?³⁸⁹

Kterým plačícím nebo zarmouceným Ježíš blahopřeje? Těm, kteří nejsou lhostejní k trápení druhých, těm, kterým soucit velí hledat pro ně účinnou pomoc. Těm, kteří nevytěšňují pohled na zlo, ale bojují za to, aby už nikdy nebyly židovské (ani žádné jiné) děti zabíjeny a házeny psům k sežráním!!

K účinnému soucitu byl Izrael veden už od Abraháma i Mojžíš. Ježíš na svém jednání s lidmi ukazuje praktický soucit.

3. Koho Ježíš označuje za „**tiché**“?

Jak dětem nebo vnukům vysvětlujeme Ježíšova slova: „Já jsem tichý a pokorného srdce“?

(Srov. Mt 11:29)

Ježíš si nenechal nadělat na hlavu, bránil sebe i druhé! Vybavil učedníky svou mocí, aby se uměli bránit (nejen slovy).³⁹⁰

„Hlučné“ není těžko rozpoznat. Ti hlásají sami sebe, strhují pozornost na sebe, aby získali moc.

387 „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (Jedinečný).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.“

388 Např. jaký užitek přinášíme ze slyšeného božího slova ve svém životě podle Ježíšova podobenství o rozséváči?

389 Pláč hysterický, vztekly ... pláč jeruzalémských žen nad utrpením Ježíše, Ježíšův pláč nad Jeruzalémem, u Lazarova hrobu...

390 Pavel oslepil kouzelníka Elimase.

Petr nechal po celém světě a navždy rozhlásit své selhání; jak zneužil své moci a nespravedlivě „holí svých úst“ popravil Ananiáše a Safiru. Za takovou lež nemůže být někdo popraven. Škoda, že se z toho církev dostatečně nepoučila a nehlídá si svou moc:

„Petře, zastrč svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou.“

Na druhé straně Petr mlčel ke zlu, když neobžaloval Kaifáše z vraždy Mesiáše. (Kdyby velekněz patřičně přiznal svou vinu, mohl dojít odpuštění.)

4. „**Spravedlnost**“ je pro židy skoro totéž jako svatost. Nikdo není spravedlivý, jen se k ní blížíme. Jsme hříšníci a bez božího milosrdenství, bychom byli dávno vyřazeni „ze hry“. Tomu, kdo o ní usiluje, tomu, kdo ke spravedlivému jednání prosí Boha o pomoc, tomu Ježíš blahopřeje.

5. „**Milosrdní**“ umí ocenit velkorysost a milosrdenství boží. Jsou za boží milosrdenství vděční, těší se z něj. Je jim radostí jednat milosrdně s druhými. (Srov. Mt 18:21–35)
Ve vyučování svých učedníků modlitbě nám Ježíš zařadil slova, s kterými se porovnáváme a poměříme: „Odpusť nám naše dluhy, jak i my jsme odpustili těm, kteří nám dluží.“
Lidem tvrdého srdce Ježíš vyřkl: „Běda vám.“ (Srov. Lk 11:39–54)

6. Lidé „**čistého srdce**“ jsou pružní, jsou ochotní dál a dál poznávat Tvář Boha. Znají novozákonní nečistotu (to, co nám brání setkat se s Bohem a s lidmi). O tom jsme také vícekrát mluvili.

7. „**Tvůrci pokoje**“.

Pohanským božstvům je vlastní boj a války. I pro krále, kteří tato božstva vyznávali, byl boj ctností. Ježíš je zjevením „Boha milosrdného a slitovného“. Miluje stvoření, dává pro něj život. Je knížetem Pokoje. Ale nehlásá všeobjímající lásku. Nebyl a není pacifista. Rázně pojmenoval nespravedlnosti. Není slabý, je mírný a silný(!).

Nikoho k ničemu nenutí. Uchází se o nás, ale respektuje svobodu člověka.

Nebourá a neničí. Staví a uzdravuje. Slabé posiluje. Osvobozuje hříšníky a vrací jim ztracenou důstojnost.

Zastává se ponížených a přehlížených.

Nabízí a buduje přátelství, ale ne za každou cenu. Věděl, s kým se přátelit nelze.

Jeho jménem je „Spravedlnost“ (ta je nejmenší a nepomíjitelnou mírou lásky a milosrdenství).

Ježíš je bojovníkem proti zlu, několik lidí uhodil, penězoměnce připravil o nějaké peníze, ale nikdy nikoho nezmrzačil ani nezabil.

Je největším prorokem.

Už jeho matka ve svém chvalozpěvu vyslovila velice odvážná a prorocká slova:

„... rozptýlil ty, kdo smýšlejí pyšně,
vladaře svrhl z tůnu a ponížené povýšil,
hladové nasytil a bohaté poslal pryč s prázdnou“.³⁹¹

V tomto vědomí o Bohu byl Ježíš veden i svými pozemskými rodiči.

Co znamená „šalóm“, už trochu víme.

Ne všichni pokřtění přijali Ježíšův přístup k životu a k člověku. Nechali se (a nechávají se) svést mocí, manipulují s druhými, dokonce se nezastavili před proléváním krve.

Dát Ježíšovi přednost něco vyžaduje.

Ježíšova nauka je velice náročná v nečinění násilí a respektování druhého a jeho názoru.

8. Ježíšova nauka je dost náročná a dokonce vyvolává nenávisť, odpor a pronásledování. Odkáži vás na Mt 10:17–42.

391 Nacionalista Charles Maurras chválil církevní otce, že některé podvrtné texty z evangelií, například Magnificat Ježíšovy Matky, převedli do latiny Misálu a breviáře, aby jim lid nerozuměl a spojením s hudbou je oslabili.

(Je pravdou, že bohatí a mocní pokládali za nebezpečné, aby jejich poddaní slyšeli slova z Mariina Chvalozpěvu – mohli by se proti vládcům bouřit. Církev místo Magnificat nabídla lidem modlitbu „Zdrávas Maria“, která k revoltě nevybízí.)

„Jste v nouzi, ale blahopřeji vám, že nejste na straně násilníků (nejen jako pasivní oběti, ale jako ti, kteří pracují pro boží království a zapojili se do odboje proti zlu)“, říká Ježíš. „Vážím si vás, nic vám nebude zapomenuto. Poslední slovo má Bůh a jeho spravedlnost.“

Přátelé, omlouvám se za to množství (stejně je to jen kousek).

2011

4. neděle v mezidobí Sof 2:3, 3:12–13 1 Kor 1:26–31 Mt 5:1–12a 30. ledna 2011

Představme si, že nám na dostizích někdo dá 10 000 Kč: „Vsaď si, můžeš vyhrát“.
Kdo by vsadil na koně z Ježíšovy stáje blahoslavenství? Nemáme k blahoslavenstvím důvěru, vypadají divně.

Blahoslavenství jsou v evangeliích uvedena jen jako nadpisy jednotlivých kapitol knihy. Každé blahoslavenství Ježíš vysvětloval a posluchači se mohli ptát, aby porozuměli. (Ovšem něco jiného je porozumět intelektem a něco jiného pochopit bytostně a zařídit se podle toho.)³⁹²

Při prvním čtení je nám smysl blahoslavenství pochopitelně záhadou. A zůstane záhadou každému, kdo se nenaučí pracovat s Písmem.

Lidem, které Ježíšovo vyučování nezaujalo (a dají přednost náboženským poučkám a lidovým receptům ke zbožnosti) se blahoslavenství jeví nevábná. První blahoslavenství (blahoslavení chudí) především. (Zase stihneme jen kousek.)

Náš svět zná nejrůznější bohatství i chudobu. Trpět nedostatkem je zlé.

Materiální chudoba není cílem, Bůh v ní nemá zálibení. Naopak, Izraeli slibuje bohatství.

Ježíš nevolá po hmotné chudobě. Ví o ponížení chudých, o bídě všeho druhu, o hořkosti, závisti, pocitech vzdoru.

Zrovna tak zná nebezpečí pýchy, soběstačnosti, lhostejnosti, nevděčnosti a povýšenosti většiny mocných, slavných, bohatých.

Proto nám přichází na pomoc.³⁹³

392 Myslím si, že apoštolové pochopili blahoslavenství až po seslání Ducha svatého. Nebo Ježíš blahoslavenství vyslovil až krátce před svou smrtí.

393 Křesťanství pracuje k zbavení chudoby. Ježíš chválí ty, kteří si všimají potřebných. V podobenství o posledním soudu ukazuje rozhodující postoj k přijetí do Božího království. Ne křestní list, ale pomoc projevená i nejposlednějšímu, je prohlášena za nejdůležitější bohopoctu. (Boha zatím nemůžeme vidět. Nemůžeme mu dát ani sedmikrásku nebo pětikorunu, ale dal nám k milování druhé, chudé na prvním místě. Ježíšova pozornost i k lidem nábožensky, a tudíž i společensky, odepsaným je převratná. Pro hierarchii a vyšší kasty pohanství něco naprosto nepochopitelného, pro farizeje, natož esejce, nemyslitelného.)

V náboženských kruzích je nezpochybnitelné, že Bůh přebývá v nedostupných výšinách, ale že přebývá také v nížinách, uprostřed nejposlednějších, je těžko uvěřitelné. Ježíš se nejen narodil mezi chudými, pracoval mezi dělníky, byl odsouzen jako bludař a popraven smrtí otroků. Ze všech mesiášských titulů použil ten nejprostší „syn člověka“.

To vše známe.

„Mějte takové smýšlení, jaké má Kristus.“ (Flp 2:5)

„Nepřišel, aby si nechal sloužit, naopak slouží všem jako otrok (až na smrt).“ (srov. Mt 20:28)

Ale komu by se do toho chtělo? Je to horší než lézt do ledové vody nebo do trní. Přirozeně tíhneme ke snadnějšímu. I církevní hierarchie s tím vždy měla a má potíže. (Svět miluje lesk a slávu a my máme strach, že budeme přehlíženi. Nemůžeme si přivlastnit alespoň trochu lesku? „Vždyť to nechceme pro sebe, ale pro čest a slávu boží!“)

Význačným oděvem rádi zakrýváme všechny možné nedostatky. Kdo nemá „pod čepicí“ tím okázalejší čepice vyhledává. O dalších odznacích moci a úřadu raději nemluvit.

Vedle bídy a viditelného zla nás ale ohrožuje jiné nebezpečí, dosti skryté. Jak je popsat nám – krátkozrakým?

Řeč blahoslavenství se o to pokouší. Ježíš používá našich běžných slov k vyjádření něčeho nám nového.

Blahoslavení horského kázání nezakoušejí štěstí, naopak strádají, a přesto jim Ježíš blahopřeje. Můžeme se dozvědět, k čemu blahopřeje.³⁹⁴

Bohatství nebo jeho nedostatek v tom nemusí hrát roli. Někdo je nemajetný a žije jen touhou vlastnit, jiný je bohatý mnoha způsoby a dary, ale zůstal svobodným člověkem.

Chudý v duchu si je vědom svých neznalostí, svých slabostí, své nedotažené zbožnosti. Naslouchá božím slovu, chce růst jako dítě.

Na různých postavách z evangelií si můžeme všimnout kdo je „chudý duchem“ a kdo je „bohatý, sytý“.

Zopakuj, co jsme už probírali:

Bohatý mladík měl velký majetek a bohatství své zbožnosti. Nebyl chudý duchem, pouze předstíral, že něco hledá. Nevejde do božího království.

Kaifáš byl bohatý postavením, majetkem, častou účastí na obětech, inteligencí. Ale nebyl chudý duchem, pokládal se za nejdůležitějšího, žil komplexem zodpovědnosti. (Podobně Veliký Inkvizitor Dostojevského.)

Lazar byl bohatý majetkem a byl chudý duchem.

Zacheus byl bohatý majetkem, mocí a nakonec byl i chudý duchem.

Mudrci od východu byli bohatí postavením, vědomostmi, inteligencí, majetkem a byli chudí duchem.

Pastýři byli nevzdělaní (nevíme, zda byli majiteli stáda nebo byli jen zaměstnanci) a byli chudí duchem.

Farizej modlící se v chrámě byl materiálně chudý, byl bohatý svou zbožností, množstvím modliteb a vědomostmi z Písma, ale nebyl chudý duchem. Naopak celník krčící se vzadu v chrámu si v životě mnoho nahrabal a byl chudý duchem, věděl, že si na nic nemůže hrát.

Nikodém byl profesorem a členem nejvyššího církevního soudu, byl slušným člověkem, ale do ukřižování Ježíše nebyl chudý duchem.

Apoštol Petr byl většinou chudý duchem, ale v některých situacích byl „bohatý“ duchem – když jednal jako ten, který ví víc a přesněji než Ježíš (kterého vyznával za Mesiáše).

(Zapření Ježíše byla slabost.) Ostatní apoštolové na tom byli podobně.

(Církev od byzantského císařského dvora převzala titul „Eminence“ a později „Excelence“, přece nemůže biskupům udělit méně cti než Mussolini svým prefektům. I naše biskupská konference vrátila kněžím zpět po r. 1990 titul R. D. (Důstojný pán).

Jenže, jak řekl Yves Congar na začátku II. vatikánského koncilu: „Obraz, který si uděláme o sobě, o své funkci a způsob jakým s námi jedná naše okolí nás silně poznamenává. Může se stát, že by někdo pravidelně požíval výsady, a nedošel přitom k přesvědčení, že mu právem náleží? Že by žil v jistém vnějším přepychu, a neosvojil by si určité zvyklosti? Že by byl předmětem poct, pochlebování, přednostního, slavnostního a oslňujícího zacházení a nestavěl se morálně na piedestal? Že by stále poroučel a soudil, přijímal lidi jako prosebníky, pohotově k poklonování, a nenavykl si už jim opravdově nenaslouchat? Může někdo, konečně, mít před sebou pořád všelijaké okukovače, a nenadýchat se trochu vůně kadidla?“ (Pavel II. jmenoval Y. Congara poradcem koncilu. V devadesátidvou letech jej Jan Pavel II. jmenoval kardinálem.)

394 Jako nemáme Ježíšův originální výklad většiny podobenství (jen těch nejdůležitějších) a máme si výklad doplnit z evangeliijního vyučování, tak i k porozumění blahoslavenstvím dospějeme jen pečlivým nasloucháním dalším Ježíšovým slovům.

Bohatství je nebezpečnější než chudoba. Bohatý může lehko ustrnout ve své spokojenosti nad něčím vnějším a nic podstatného už neočekává. Bohatství vede k sytosti, k přejedenosti. Bohatí také bývají dost zaměstnání správou majetku a často touží po dalším zvyšování svých pokladů. Těžko mohou hledat ty největší poklady. (Bohatí nemívají přátele, do jejich blízkosti se vmlouvají pochlebníci, podvodníci a lidé lační bohatství.) Jakékoliv bohatství nám může uškodit, „bohatý člověk těžko vejde do božího království“.

Je užitečné si vyhledat místa, ve kterých Ježíš říká: „Běda vám, bohatým a sytým“.³⁹⁵

Jakékoliv bohatství nám může uškodit, „bohatý člověk těžko vejde do božího království“. Někteří si mohli bohatství ponechat, jiným zlomilo vaz. Být svobodný k nadbytku i nouzi, umět žít v hojnosti i nedostatku, je naším cílem.³⁹⁶

Bohatství je přece jen nebezpečnější než chudoba. Bohatí duchem se podobají dětem, které se před obědem nacpou sladkostmi a o pořádné jídlo, nutné k růstu a výživě, už nestojí. S chudými bývá lepší práce, mohou být nasyceni a obdarováni. Pokud mají zájem, mohou růst v podstatném bohatství.³⁹⁷

395 Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. (Mt 11:21)

Běda světu, že svádí k hříchu! Svody sice nutně přicházejí, ale běda tomu, skrze koho přijdou. (Mt 18:7)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. (Mt 23:13)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjídáte domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnějším soud. (Mt 23:14)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami. (Mt 23:15)

Běda vám, slepí vůdcové! Říkáte: 'Kdo by přísahal u chrámu, nic to neznamená; ale kdo by přísahal při chrámovém zlatu, je vázán.' (Mt 23:16)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat. (Mt 23:23)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Očišťujete číše a talíře zvenčí, ale uvnitř jsou plné hrabivosti a chtivosti. (Mt 23:25)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obíleným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. (Mt 23:27)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých. (Mt 23:29)

Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno; ale běda tomu, který Syna člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil! (Mt 26:24)

Ale běda vám, bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo. Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda, kdo se nyní smějete, neboť budete plakat a naříkat. Běda, když vás budou všichni lidé chválit; vždyť stejně se chovali jejich otcové k falešným prorokům. (Lk 6:24–26)

Běda vám farizeům! S oblibou sedáte na předních místech v synagogách a líbí se vám, když vás lidé na ulici zdraví. I vám zákoníkům běda! Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem. Běda vám! Stavíte pomníky prorokům, které zabili vaši otcové. (Lk 11:43. 46–47)

Běda vám zákoníkům! Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili. (Lk 11:52)

396 Můžeme se těšit ze svého bohatství. Židovství a křesťanství řešilo chudobu více než jiné kultury. Je příjemné být bohatý, nemusíme se za ně stydět, ale je třeba neustrnout.

Dnešní časté nadávání a nekonečné stesky na krizi jsou nedůstojné. (Podporuji revoltu lékařů proti rozkrádání a špatnému hospodaření.)

Plýtvání je hříchem. Dobré hospodaření a velkorysost je ctností. (Setníka, chudé vdovy i milosrdného samaritána.)

Izraelitům Hospodin slíbil: „Pokud budete dodržovat mé pokyny a pravidla života a přátelství, budete bohatí a povede se vám dobře“.

Bohatí si často mysleli – Bůh je se mnou spokojen a žehná mi.

Chudí židé nepropadali iluzi, že je s nimi Hospodin spokojen. Netíhli k pocitu záslužnosti chudoby. (To naopak někteří chudí křesťané se snažili si vsugerovat – vlivem neznalosti Písma, špatných kázání a ideologie bohatých – že jsou blahoslavení a Mesiáš jim jednou připne na prsa metál.)

Chudý v duchu ví, že je chybučím začátečníkem. Je otevřený, hladový po novém poznávání, porozumění a po přátelství, je ochotný vyslechnout druhého a přiznat svou chybu.

Chudý duchem ví, že mnohému nerozumí. Křesťan chudý duchem neříká náboženské fráze, nepovyšuje se nad druhé, nepoužívá nadnesená náboženská slova a neutlouká jiné katechismovými poučkami. Nemyslí si, že pouhá příslušnost k pravé partě stačí, aby byl příjemným člověkem lidem i Bohu. Chudý duchem touží po použitelnosti.

V dnešní bohaté a rozmazlené společnosti je vidět, že se často dá pracovat až s těmi, kteří odkryli svou slabost, zakopli, selhali a hledají východisko a smysl života. Prohlédli pozlátka a hledají moudrost.

Chudoba duchem ale není nic jednoduchého. Nestačí k ní tvrzení: „Ach, já bídny hříšník“. To jsou často jenom náplasti, kterými si zalepujeme oči. Ke skutečné chudobě ducha se světci propracovali většinou dost pracně, často po řadě chybných přešlápnutí. Ježíšovo napomenutí Petra³⁹⁸, je velikým upozorněním pro nás.³⁹⁹

Je vidět, že bez chudoby ducha bychom se lehko minuli s Ježíšem.

O blahoslavenstvích se v církvi mnoho nemluví. Místo ní jsme tlačeni do „pokory“ a poslušnosti.

Ježíš má pro nás svůj program – blahoslavenství. Modlit se za porozumění a osvojení si blahoslavenství je možné. Možná to udělá Ježíši radost.

2008

4. neděle v mezidobí Sof 2:3, 3:12–13 1 Kor 1:26–31 Mt 5:1–12a 3. února 2008

O způsobu Ježíšova kázání máme zkreslenou představu. Čteme, že někdy kázal velmi dlouho. Jak to vypadalo? Že by najednou řekl několik stránek evangelia, jako když my si někdy čteme Písmo?

Kdepak. Vyprávěl třeba jedno podobenství nebo mluvil jen o jednom blahoslavenství. Vysvětloval to několik hodin, ukazoval to lidem z několika pohledů, aby probírané látce mohli porozumět.

397 Izrael nebyl početným národem, nebyl nikdy mocnou říší, nepřevyšoval ostatní svými stavbami, uměním nebo filosofií. Byl vybrán pro svou použitelnost, pružnost, pohotovost, „touhu po programu“ (dítě má svůj program: růst, poznávat, učit se, osvojovat si nové dovednosti).

V biblických příbězích čteme, že už ve starozákonním božím lidu mají šanci i znevýhodnění, i neprvorození synové a děti dlouho a dlouho neplodných žen, i cizinci (dokonce i z nepřátelských pohanských zemí, Rút, Náman, Eliáš ...).

(Oceňme velikost židovství: žádná privilegia, kasty, třídy).

U Ježíše mají všechny možnosti i ženy. (Jen poslední zamrzlí chlapi nepřipouští, že by Mesiáš příště mohl přijít jako žena.) (Srov. Lk 2:46–55)

398 „Petře, teď mluvíš jako satan. Takto satan začínal, myslel si, že je chytrější než Bůh. Rozmysli si, zda chceš být mým učedníkem nebo jestli si vystačíš s učením rabínů.“

399 Telefonoval jsem si s Josefem Kordíkem, jedním z nejpoctivějších lidí jaké znám. „Uklouzl jsem na ledě a vykloubil jsem si rameno“, oznamoval. Už nevím, jestli vězni (Josef chodí do věznice ve Valdicích) nebo zbožní, mu říkali: „Pane faráři, kde byl váš strážný anděl?“ Josef jim s úsměvem odpověděl: „Já mám s Hospodinem jinou smlouvu, aby mně včas podtrhl nohy, kdybych měl narazit hlavou“.

V několika nedělích jsme mluvili o „obrácení“ – co to znamená. (Někteří lidé z toho byli otráveni – tenkrát i dnes. Chtěli něco záživnějšího, akčního. Jiní – tenkrát stejně jako dnes – odcházeli k jiným pramenům.)

„Blahoslavenství“ jsou velice důležitým přístupovým textem. Napsané jsou na pár řádcích. Ale porozumět jim a zapracovat je do svého života dá ale víc práce.

Trávil jsem se kolik dní, jak a co mám k blahoslavenství povědět.

Ani Ježíš by to nestihl v čase, který nám je vyměřen.

Vloni jsme si udělali asi tři biblické hodiny na jedno blahoslavenství: „Blahoslavení chudí duchem.“

Nedá se nic dělat, blahoslavenství budeme muset probírat v „jiném kurzu“.⁴⁰⁰

Pokusím se trochu poodhalit důležitost Ježíšových slov. Jako ochutnávku, jako když žena pozvedne dlouhou sukni a poodhalí kotník. Víc nestihnu a nenechám si stále nadávat za to, že mám dlouhé kázání.

(Jestlipak si pamatujete, co Ježíš míní slovem: „Blahoslavení jste“? / „Šťastní“ by bylo matoucí./ Zatím jsem nedošel k lepšímu popisu než: „Gratuluji vám, jste-li...“. Přišel někdo na něco přesnějšího, výstižnějšího? Ale žádné hádání od boku.)

„Blahoslavení chudí.“⁴⁰¹

Pro někoho to bude opakování, někdo to už zapomněl, někoho to třeba povzbudí k chuti jako ochutnávka něčeho dobrého a lákavého.

Ukažme si to na něčem známém, na bohatém mládenci, který přišel za Ježíšem. Bylo by dobré si uvědomit šok, který zažil mladík i apoštolové.

Hoch se léta modlil a žil vzorným životem (zřejmě i po setkání s Ježíšem pokračoval ve své zbožnosti) a Ježíš o něm nakonec řekl: „Nevejde! (do božího království)“

To je hrozné zbourání našich představ, škoda, že to neslyšíme a nechceme slyšet.

„Jestli chceš vejít do nebe, rozdej všechno, co máš a staň se mým učedníkem (ne „svým“ učedníkem nebo učedníkem zbožných rabínů).

A bohatý mládenec odešel smutný, nechtěl se zbavit svého majetku (své zbožnosti). (Peníze tam hrály pouze roli důkaznou.)

Lidé (i apoštolové), kteří mladíka znali byli úplně vyvedeni ze svých souřadnic o zbožném životě. Byli naprosto přesvědčení, že mladík je zbožný člověk. „Počkej, Ježíši, ty ho neznáš, ale my ano. Kam já se na něj hrabu. To je laskavý a milý člověk, každý den je v kostele ... To je opravdu svatý člověk...“

„Spíše projde velbloud uchem jehly...“.

Ježíš je tak „protivný člověk“, říkali.

My si něco takového nedovolíme říci.

Škoda. Možná bychom pak přišli na to, že my jsme protivní – my se protivíme, my jsme proti Bohu.

400 Práci s počítačem nelze uspěchat, dovednost řídit auto nikdo nestihne za jedinou hodinu. Kdo chce porozumět a stojí mu to za to, ať přijde na biblické hodiny.

401 „Blahoslavení chudí (v kapse)“ a „blahoslavení chudí v duchu“ jsou jednou kategorií (i když forma je pokaždé jiná).

Apoštolové Ježíši častěji odporovali, ale často se nechali Ježíšem přesvědčit. Hledali a ptali se: „Vysvětli nám to, Ježíši“.

První, komu „svitlo“ byl Petr: „Ježíši, to je ale divný člověk, když jsi nám řekl, pojď ke mně do učení, my jsme byli nadšení.“

Jak to, že tento odchází tak smutný. My jsme měli ohromnou radost, my jsme okamžitě všeho nechali a šli za tebou.“

Mládenec se zbožně připravoval na nebe, na Mesiáše. Ledasčeho se vzdal..., jenže to bylo podle jeho měřítek o zbožnosti.

Ježíš to vše prohlásil za nekvalitní zbožnost.

KDO TO MÁ SNĚST!?

Také my povětšinou utíkáme. (My jsme přece v Novém zákoně! Máme tolik světců a autorit...!

My jsme učedníci Ježíšovi!

Opravdu? Židé se dušovali, že jsou „učedníky Mojžíše“ a „synové Abrahámovi“.

Uvidíme, jestli nás Ježíš označí za své učedníky.

Nemusíme ale trnout jak dopadneme, můžeme si každou chvíli udělat test (jako když se měří krevní tlak nebo dělá rozbor krve).

Mladík už odmala chodil do synagogy. Petr s náboženstvím moc nenadělal dokud nezačal kázat Jan. Matouš se s náboženstvím úplně rozešel už před tím, než se stal výběřčím daní.

Matouš, když šel na pohřeb, nanejvýš postával vzadu u dveří kostela – řeknu řečí našich poměrů.

Ani Petr si nemohl sednout do první lavice v kostele.

Jenže, když Ježíš řekl Matoušovi: „Pojď za mnou“, začal Matouš vykřikovat radostí, pozval všechny do hospody a celou živnost výběřčího, kterou před časem za veliké peníze koupil, nechal být (ne že by ji prodal jinému).

Petr a Jan zanechali lodě a sítě a šli za Ježíšem.

Bohatý mládenec odešel smutný.

Už víme, že to nebylo jenom tím majetkem, majetek sám o sobě nemusí být kamenem úrazu.

Mladík byl jednak lichotník – „Mistře dobrý“, jednak se předváděl – „Vše jsem zachovával“ a předstíral, že pro boží království je ochoten udělat vše – pokud by mu ještě snad něco zbývalo. „Rozdej vše“, řekl Ježíš jen proto, aby splaskla jeho zbožná bublina.

Lazar byl bohatý a nemusel všechno rozdat. Ale byl poctivý, možná právě kvůli sestře, která měla se zvrhla, možná právě proto se nad obsahem jejich zbožnosti zamýšlel a byl Ježíšovi velice vděčný, že mu objevil „jiné víno“.

Když Zacheus řekl Ježíšovi: „Pane, polovinu majetku, dám chudým, abych vynahradil škodu, kterou jsem způsobil lidem“, Ježíš po Zacheovi nevyžadoval, aby rozdal i druhou půlku, celý majetek.

Mládenec měl „svou zbožnost“ za veliký majetek. Jistě, dalo mu to práci. Snažil se být dokonalý. (Máme se snažit! a ne že nemáme.)

Matouš si byl vědom své hříšnosti.

Bohatý mládenec žil v domnění, že celý život žije zbožně. Jenže jeho zbožnost byla nekvalitní a on o tom nechtěl ani slyšet. Podle svého měřítka celý život věnoval službě Bohu. Držel se svého „bohatství zbožnosti“ za každou cenu. Ježíšovy řeči mu byly pochopitelně nepříjemné. Nevydržel

je. Možná šel za rabínem, který mu potvrdil správnost jeho zbožnosti a přihlásil se na nejbližší pouť do Jeruzaléma.⁴⁰²

To, že Ježíš řekl mládenci „nevejdeš“, nebylo to kvůli tomu, že mladík nešel za Ježíšem, ale kvůli nefungujícímu svědomí. Nebyl člověkem „obrácení“, neobracel se k slovu božímu, aby si kontroloval, zda jeho zbožnost ladí s představou Boha o naší zbožnosti.

Mladík si své zbožnosti velice považoval, byl přesvědčen, že dělá dobré skutky a přitom nevěděl o své povrchnosti. Odmítl kontrolu a změnu směru k Bohu. Neobrátil se.

Proč Ježíš neřekl mládenci: „Stačí, rozdáš-li polovici majetku jako Zacheus“?

Zacheus si byl vědom své hříšnosti a věděl, že jeho (minimální zbožnost) nestojí za řeč.

Lazar byl zbožnější člověk než Zacheus, ale dobře věděl, že jejich dosavadní zbožnost je nekvalitní (jeho sestra Marie se odmala modlila stejně jako Lazar a Marta, stejně chodila do kostelíčka, ale ta zbožnost ji netáhla víc než ji později táhli chlapi).

Lazar se rád stal Ježíšovým učedníkem, byl soudný o své zbožnosti, měl fungující svědomí.

Mladík měl svá měřítka o zbožném životě. Nestál o Ježíšovo „zповědní zrcadlo“ – o evangelium. „Měl knížečku od svatého pana rabína jak se správně zpovídat.“

Podle svých měřítek si myslel, že plní všechny náboženské povinnosti a zachovává náboženské předpisy.

Je třeba si ještě uvědomit, že Ježíš dělal zázraky, nebyl jen tak nějakým rabínem...

Stát se Ježíšovým učedníkem znamenalo přinejmenším stát se učedníkem proroka.

Výzvu: „Pojď za mnou“, nám říká někdo, kdo dělá zázraky. (Škoda, že my nebereme Ježíšovy nabídky a jeho slova tak vážně, jako Ježíšovi učedníci. Vlastně nevíme, kdo je Ježíš.)

Mladík mohl být nejenom svědkem Ježíšových zázraků, ale mohl „se je také naučit“ dělat sám. Ale jemu stačila jeho zbožnost.

Matouš zajásal, když viděl, že může chodit s Ježíšem, může s ním povídat, ptát se ho, vidět zázraky...

Bohatý mládenec zřejmě došel k závěru, že ten tesař je nějaký divný a znechuceně odešel. Určitě si neřekl: „Ano, ten Ježíš má pravdu“.

Hříšníci řekli: „Ano, Ježíš má pravdu“.

Bohatý mládenec si myslel, že je pokročilý ve zbožnosti a čekal, že jej Ježíš přijme s otevřenou náručí.

Byl zvyklý si přečíst jednu větu z Písma a pak se dlouho modlíval.

Ježíš nevedl lidi k dlouhým modlitbám, ale nabízel pořádné přemýšlení o Bohu, abychom byli schopní si s Bohem porozumět.

Blahoslavení, kteří vědí, že jsou na začátku cesty s Bohem,

blahoslavení, kteří si nezakládají na své zbožnosti, na svých modlitbách a na svém výkonu,

blahoslavení, kteří umí ocenit Ježíšovu nabídku a stojí o Ježíšovo vykládání o Bohu.

402 I Ježíš chodil do jeruzalémského chrámu. Ale dělají-li dva totéž, nemusí to být totéž.

5. neděle v mezidobí

2020

5. neděle v mezidobí Iz 58:7–10 1 Kor 2:1–5 Mt 5:13–16 9. února 2020

K prvnímu čtení.

Přečteme-li si celou 58. kap. z Iz, rozsvítí se nám víc, než kdybychom znali jen dnešní úryvek.⁴⁰³

Dodneška trpíme pohanskou představou o Bohu – Bůh ocení naše modlitby, posty a další „úkony zbožnosti“ a odmění nás vyslyšením našich proseb. Naši předkové se fest modlili: „Od moru, hladu a války vysvobod' nás, Pane ...“ a přesto na ně tyto rány dopadaly.

Ale text Smlouvy Hospodina duchovenstvo lidem v kostelích nečetlo. Proto lidé neporozuměli velkorysému přátelství Hospodina a nedodržovali to, k čemu se smluvní strana lidí zavazuje.

Kněží naučili lidi jen křížovat se, opakovat modlitby, Desatero, pravidla půstů, povinnosti křesťana („jednu denně, jednou týdně, jednou do roka ...“) a později jim místo božího slova a vyučování dali katechismus.

K evangeliu.

Jsou slova: „Jste solí a světlem,“ pochvalou nebo výzvou?

Sůl není cukr.

„Bůh je sladký,“ říkají židé, ale světlo je ještě důležitější než cukr.

Sůl není břitva nebo kyselina.

Známe více druhů světla. Bůh je jako příjemné, životodárné světlo.

Sektáři křičí: „Kdo nejde s námi je proti nám,“ a vyhazují ty druhé z kola ven.

Víme, komu Ježíš vytýkal nedostatek lidskosti. Ti, co se pasují na horlivé zastánce náboženství, mají tvrdé srdce. Hledání pravdy je ctností, ale bez úcty k jiným a soucitu, se i sebestřednější názor stává v našich rukou klackem.

Soucit a úctu získáváme výchovou a sebevýchovou.

I tři nejlepší apoštolové trpěli náboženskou nesnášenlivostí a povýšeností (vůči pohanům, samaritánům, ženám, dětem, neznámému učedníku Ježíšovu ...).

Kdo z nás netrpí tímto neblahým sklonem?

Církev příliš často jednala sektářsky (důkazů je nespočet). Po dlouhá staletí platilo: „Kdo nevyznává to, co tvrdíme my, budiž proklet!“ a kacíři byli vydáváni k upálení.

Církev, místo aby se nechala vést biblickými výzvami k pomoci potřebným, často sahala po moci a nezřídky po meči.

Ve čtvrtek v Náchodě přednášel Doc. Jiří Pavlík. Mimo jiné řekl, že křesťanství se uchytilo v koloniálních zemích a církev přijala mnohé koloniální přístupy. (To je pravda, domorodce jsme dlouho pokládali za méněcenné, vnucovali jsme jim nejen naše liturgické pojetí. V bývalých koloniálních zemích dnes křesťanství mizí, ale v bývalých koloniích často narůstá.)

Dost často připomínám, čím dobří křesťané přispěli k lidštějšímu světu, ale mohli jsme udělat mnohem více.

403 Úryvek má smysl pro toho, kdo zná celek (jako při každém vyučování; platí to i o „myšlence na den“).

A ve větší míře jsme měli přijmout pokoru – lásku k pravdě i o sobě samých (biblický přístup poctivé sebekritiky).⁴⁰⁴

Obraz soli je třeba řádně promyslet. Sůl dodává jídlu chuť a zabraňuje hnilobě. Soustavně přehlízíme Ježíšova slova: „Jestliže sůl ztratí svou slanost, bude vyhozena k pošlapání.“ Ve 20. století jsme byli hrozně pošlapáváni, ale nevidím žádnou sebekritiku. Místo ní prohlašujeme utrpení jako příspěvek k Ježíšově oběti, nebo křičíme jako kluk, kterého řeže táta.

Evropská unie vznikla k zabránění válkám. Církev s velikým zpožděním svolala 2. vatikánský koncil, ale nikde se nerokovalo a nehledalo, v čem a kde jsme nesolili a nesvítili. Místo obrácení se k evangeliu a nápravě podle Písma jsme se pokusili pouze o určité reformy. Podobně přešlapujeme v politice i ve zničeném životním prostředí. Vyhlížíme mesiáše a nerozpoznáváme Ižimesiáše. Mesiáš už přišel, stačí, abychom se u něj učili a přijali jeho postoje. Proč se do toho nikomu nechce?

Falešně se ukolébáváme svým bohatstvím a pocitem, že nám naše zbožnost stačí. Zapomínáme na svěřené poslání solit a svítit druhým.

Svatořečíme další dobré křesťany, ale chceme je využít jen jako další lobbisty.⁴⁰⁵

Prosím Vás, máte ještě zájem o mé poznámky k Modlitbě Páně? Před Vánocemi jsem je přerušil. Na biblické hodině jsem si uvědomil, že některé věci z Písma, kterým jsme se věnovali dříve, pokládám za probrané, ale že je třeba je opakovat. Proto jsme si k porozumění Ježíšově výzvě: „Otče, neuveď nás v pokušení,“ zopakovali Jidášův příběh.

Koho z vás zajímá, jaký rozdíl v přístupu Jidáše a Petra k učednictví u Ježíše nabízejí evangelia, potřebuje k tomu hodinu času.

Zájemce, necht' si přečte tyto texty:

Mt 26:7–16, 26:20–26. 45–50, 27:1–10;

J 12:1–8, 13:20–32, 18:1–9

Připomenu základní informace. Jidáš zřejmě patřil k nejvzdělanějším učedníkům (nebyl povolán ke zradě, ale k apoštolátu!). Byl asi jediným Judeicem mezi Dvanácti, ostatní byli Galilejci. (Vztah mezi Judeici a Galilejci můžeme přirovnat ke vztahu mezi „Pražáky“ a „Ostravaky“.)

404 Mnoho vládců i duchovních více investovalo do kamení než do lidí.

Např. místo současného pořizování dalších zvonů a varhan nebo korunování a strojení sošek jsme měli například přijmout lidi ohrožené na životě. Církev se prohlásila za matku, ale pořizuje-li si matka další parádu a šperky na úkor péče o potřebné děti, říkáme jí „krkavčí matka“.

405 Modlitbu stále pokládáme za přemlouvání Boha.

Nedávno k Ježíšově modlitbě za své učedníky: „Neprosím jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal.“ (J 17:20–21) jeden dobrý kamarád pravil, že nedokáže pochopit, že ani modlitba samotného Ježíše k Otcovi není vyslyšená. Ptám se – především na adresu nás farářů – co v kostele děláme, jak s Ježíšovým vyučováním pracujeme? Jak to, že naši lidé neznají základní poznání o spolupráci Boha s námi: Bůh za nás nebude dělat to, co je v našich silách a my nemůžeme dělat to, co je v silách božích. Modlitba má pohnout s námi, ne s Bohem. Bůh pracuje „na plné obrátky“, ale my mu často stojíme v cestě. Co po něm chceme, když k důslednému učení u Ježíše nemáme odvahu a nevytvoříme patřičné podmínky k tomu, aby nám spolu bylo dobře. (Ekumenismus brzdíme my. Nejednáme s druhými podle Ježíšových slov a vnucujeme druhým svoje pravidla.)

Žijeme v porušeném světě, který nás poznamenává. Každý máme ve své povaze nějaký stín, slabost nebo neblahý sklon.⁴⁰⁶

Při pěstování si své osobnosti ale můžeme v zápase s tím temným v nás, vyrůst (srov. 2 K 12:7–10).

Apoštolové byli osobnostmi, ale i oni v nějaké míře zůstávali trčet v tehdejší představě o Mesiáši – ten v boji porazí nenáviděné římské okupanty. Byli slušnými lidmi a po prvním obrácení u Jana Baptisty se sebou byli docela spokojeni (ještě neporozuměli nutnosti stálého *obracení se a porovnávání se s Ježíšovým způsobem života*).

Ježíš věděl, že Jidáš měl určitou slabost na peníze a úmyslně mu svěřil pokladnu. Jidáš si z ní zřejmě trochu příkrádal. Měl citlivé svědomí a tak pokaždé svého činu litoval a „vzbudil v sobě upřímné předsevzaty, že už to vícekrát neudělá“. Což se mu nedařilo, ale dál si věřil, že se napraví.

Petr byl jiný typ. Vzpomínáte, jak po zázračném rybolovu padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Pane, omlouvám se ti, věděl jsem, že rozumíš Písmu jako nikdo jiný, že přicházíš od Boha, ale vidím, že jsi větší osobnost, než jsem tušil (ty vidíš i pod vodní hladinu, kde jsou ryby ...), jsem hříšným člověkem, nemohu být tvým učedníkem.“ A Ježíš mu řekl: „Vážím si tvé poctivosti, neboj se, s tvými slabostmi ti pomohu.“ (Srov. L 5:8–10)

Co měl Ježíš dělat s Jidášem, který si časem začal myslet, že je chytřejší než Ježíš? Jak ho přivést k trvalému *obracení se* (k Ježíši)?

Řadě hříšníků, kteří si přiznali svou vinu a prosili Boha o pomoc, se odpuštění dostalo (nejen u Jordánu s Janem Baptistou). Všimli jsme si ale, že pobožní si často myslí, že oni zásadní obrácení nepotřebují (srov. L 3:7–14; Mt 21:31–32).

Ježíš usiloval i o Jidáše. Když nepomohla „pokladna“, Ježíš použil silnější „medicínu“.

Při mesiášské jízdě v Jeruzalémě Ježíš nedojel před sídlo Piláta, k převratu a převzetí moci Mesiášem nedošlo. Apoštolové se velice zlobili, Jidáš možná nejvíce (byl původně zélota – partyzán): „Ježíš promarnil jedinečnou možnost k převratu a povstání – do Jeruzaléma přišlo na Velikonoce mnoho Ježíšových stoupenců.“

Jidáš nespokojený s Ježíšovým jednáním si myslel, že on by jednal lépe než Nazaretský. To je ovšem myšlení satanské (ten také vytýká Bohu, že jedná špatně a je přesvědčen, že on by na místě Boha jednal mnohem lépe).⁴⁰⁷

Tím ovšem otevřel satanovi dveře do svého srdce – v evangeliu čteme, že do Jidáše vstoupil satan (srov. L 22:3. 31; J 13:27).⁴⁰⁸

Ježíš toto pokušení satanovi dovolil, Jidášovi mělo jeho selháním otevřít oči, aby se konečně obrátil k Ježíšovi. Ale nebudu předbíhat.

Jidáš začal hrát s velekněžími svou hru – prozradí jim, kde by mohli Ježíše zatknout. (Smluvil s nimi odměnu – ne nijak velkou – aby vypadal hodnověrně. Počítal s tím, že Mesiáše nelze spoutat a zatknout a že se Ježíš začne bránit a konečně vyhlásí svatou válku.

Tato Jidášova soukromá akce byla samozřejmě podrazem na Ježíše. Ježíš se snažil Jidáše získat na svou stranu, u velikonoční hostiny mu projevil řadu pozorností (Jidáš byl poctěn nejčestnějším

406 Každý z nás má znát svůj hlavní hřích, který nás nejvíce ohrožuje a usilovat o osvojení si protikladné ctnosti a prosit k tomu Boha o pomoc.

407 Srov. také Ježíšovo napomenutí Petrovi, když Ježíše káral, že jeho řeč o ukřižování je nesmysl: Petře, mluvíš jako satan!“

408 Když jednáme zle – mám to vyzporováno i na sobě – ten zlý, nebo zlo samo – nás často omámí (jako třeba, některý bodavý hmyz při bodnutí do našeho těla vpouští znečitlivující látku) a my nejednáme s plným vědomím. Je to podobné, jako bychom byli opilí. To ovšem nesnižuje naši vinu.

místem na lehátkách, Ježíš mu dal vybrané sousto z jídla, které dostával nejpřednější host). Ježíš s ním o jeho zradě mluvil otevřeně. Ještě při zatýkání Ježíš nazval Jidáše přítelem.⁴⁰⁹ Ale Jidáš vedl zatvrzele svou s nespokojeností nad Ježíšem a žádnou pozorností se nenechal získat. Neotřásl s ním ani to, že Ježíš o jeho domluvě s velekněžími věděl.

Když byl Ježíš zatčen a odsouzen, Jidáš se svého činu zděsil (satanské omámení už přestalo fungovat) – měl jemné svědomí. Jidáš byl na vysoké úrovni apoštola. (Rád bych Jidáše ve vztahu k Ježíšovi přerostl).

Šel se udat velekněžím. Tak, jako ti, kteří se jdou udat na policii, počítal s trestem. Myslel si, že jej velekněží ukřižují s Ježíšem jako spolupachatele.

Vyzpovídal se: „Zradil jsem nevinného přítele,“ litoval svého činu a vrátil nečisté peníze. Jenže narazil na špatné zpovědníky – vysmáli se mu. Jidáš se dostal do stejného postoje jako Kain. Mám silný důvod si myslet, že Ježíš Kainův případ s učedníky pečlivě probíral – neboť bratrovražda je jedním ze čtyř typů hříchů, které stále opakujeme.⁴¹⁰

Jidáš udělal dvě velké chyby: Když se opakovaně dopouštěl krádeže a viděl, že se sám svého sklonu nedokáže zbavit, neobrátil se k Ježíšovi o pomoc. Nevytvořil si k tomu patřičný návyk.

Nepoučil se z Kainova příběhu, zanedbal své poznávání Hospodina do té míry, aby se dokázal svěřit jeho obrovskému milosrdenství (které je větší než jakákoliv naše vina).

Nejprve si byl jist sám sebou – jak by „On, který se zřejmě pokládal za nejschopnějšího učedníka“, mohl tak velice selhat? Pak se ze své zrady vyděsil – nechal se vyděsit satanem z hrůznosti svého činu, ze své viny a skočil do její propasti. (Tak to ďábel dělá, nejprve nás omámí svými prolhanými řečičkami a po našem selhání nás vyděsí až na smrt, když nám podkládá lživé myšlenky, že tak strašné selhání nám nemůže být odpuštěno.)

Když Jidášovi velekněží nepomohli a vysmáli se mu, on sám nad sebou vynesl trest smrti a vlastní rukou se opravil. Škoda ...

Dětem vyprávím příběh Petrova selhání a obrácení a příběh Jidášův. Už vědí, že Boží milosrdenství je tak veliké, že se Bůh ujímá obětí i každého provinilce. Každý hřích nám může být odpuštěn, když uděláme to, co je z naší strany poctivé a nutné k nápravě ... – a to není nic nemožného.⁴¹¹

409 „Jidáši, vždy jsme si znovu a znovu polibkem potvrzovali své přátelství a ty mě teď líbáš, abys mě označil nepřátelem!“

410 Když Hospodin prohlédl Kainovu nepoctivou oběť, Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři. Hospodin ale s Kainem mluvil laskavě: „Proč se tak vztekáš? A proč máš tak sinalou tvář? Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout.“

Kain si ale nedal říci a neobrátil se k dobru. Řekl si: „Když Hospodin můj dar odmítá, obrátím se ke svým (zemědělským) božstvům.“ (Těm se ovšem obětovala lidská krev.)

Když Kain svého bratra zavraždil, Hospodin se k němu opět obrátil: „Nešťastníku, cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země. Budeš nyní proklet a vyvržen ze země, která rozevřela svá ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra. Budeš-li obdělávat půdu, už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem.“

(Hospodin neproklel Kaina, jak uvádějí mně dostupné překlady, nevynesl soud: „Buď proklet!“ Jen anglická Bible a náš ekumenický překlad je přesný: „Budeš nyní proklet a vyvržen ze země ...“ Hospodin mluví ke Kainovi ustaraně, zůstává našim milujícím Otcem i po našich selháních, nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil.)

Kain Hospodinu odvětil: „Můj zločin je větší, než je možno odčinit. Hle, dnes jsi mě vypudil ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psancem a štvancem. Každý, kdo mě najde, bude mě moci zabít.“ Ale Hospodin řekl: „Nikoli (jedné mrtvolky mám dost, dávám ti čas a příležitost, k obrácení, ke změně myšlení a jednání), kdo by Kaina zabil, bude postižen sedmeronásobnou pomstou.“ A Hospodin poznamenal Kaina znamením (tabu je znamením nedotknutelnosti), aby jej nikdo, kdo ho najde, nezabil.

„Děti“, říkávám, „škoda, že Jidáš nešel za Ježíšem a neprosil ho o odpuštění . . ., mohli jsme mít svatého Jidáše.“ (A dodávám, že doufám, že se třeba Jidáš ještě obrátil. Přeji mu to.)

Jak nazvat to, že Ježíš nezabrání každému našemu selhání?
Bůh nás nezkouší (nepokouší) nad naše síly.⁴¹²

Ježíšova rada v modlitbě: „Neuved' nás v pokušení“ nás upozorňuje na něco závažného, v čem potřebujeme boží pomoc.

Zachraňuje nás Bůh tím, že dopustí, abychom v něčem polehli zlu a pak se konečně k němu *obrátili*?

Otřese naše provinění naší sebejistotou: „To se mě nemůže stát!“ – Tak se kasal i svatý apoštol Petr. Petrovi selhání pomohlo. Nikodémovi také. Jidáš si nenechal pomoci. Neměl návyk přicházení za Ježíšem, myslel si, že to zvládne sám. (Nejen alkoholici si nepřiznávají svá selhání a jsou přesvědčeni, že mají vše ve svých rukách a jsou dost silní na to, aby přestali selhávat.) Apoštol říká, že vše (a tedy i hřích?) napomáhá k dobrému každému, kdo miluje Boha (Ř 8:28). Nedospělý člověk není schopen vědomého svinstva – smrtelného hříchu.⁴¹³

Znovu připomenu, že pod slova: „Neuved' (nevydej) nás v pokušení,“ podkládám prosbou: „Bože, pomoz mi na mých malých selháních včas rozpoznávat jejich příčiny, abych je neopakoval a tys se mnou nemusel otřásat tím, že mě necháš padnout do těžších provinění – abych se mohl obrátit.

Modlitba Páně je darována Ježíšovým (pokročilým) učedníkům. Je návodem k modlitbě pro ty, kteří Ježíšova slova berou vážně a chtějí jim porozumět.
Biblické modlitby jsou vzorem k setkávání se s Bohem a jsou vyučováním, jak s Bohem mluvit.

Těm, kteří se nesnaží Ježíšovu návod k modlitbě porozumět, mnoho neprospěje. „Otčeáš“ se jim stává jen zbožnou mantrou a mate je v jejich představě o Bohu a smyslu modlitby.
Ve válkách Bůh slyšel nesčíslné množství „Otčenášů“, ale vyzněly do prázdna.

Blahopřeji Vám – kteří jste můj příspěvek k Modlitbě Páně dočetli až sem – blahopřeji Vám k Vaší trpělivosti.

Jak přeložit slova: „Neuved' nás v pokušení“ srozumitelněji? Už vás něco lepšího napadlo?
Pokud jste přišli na lepší výklad, nenechte si ho pro sebe.

(Už velký teolog starověku Órigenés říkal, že Bůh ponechal v Bibli mnoho zdánlivých protimluvů a zdánlivých absurdit, aby nás odvrátil od prvoplánového fundamentalistického čtení Písma.)

411 Odpustí-li nám Bůh naši vinu, smíme si a máme si odpustit i my sami sobě. Sám vím, jak obtížné to je – a jaké trápení to je. Někdo, kdo nezná a nepoznává boží milosrdenství, není schopen si sám odpustit.

412 Neříkám ale, že na nás Bůh nedopouští něco nad naše síly. To nás může potkat, ale to je dílem zlých a Zlého.)

413 Selhání není legrace, hřích nás poznamenává (a často mívá sociální dopad na druhé), po velkém hříchu už nikdy nebudeme jako dříve. Odpuštěním se nevymazává náš skutek, naše vina nám je odpuštěna, ale naše odpovědnost za to zlé trvá. A následky našich selhání je třeba nést.

Tyto poznámky rozdělím na dvě části.

První bude obecná, o způsobu Ježíšova vyučování (pokročilejší ji mohou vynechat). Druhá se už bude týkat dnešních čtení.

1. Část – o způsobu Ježíšova vyučování

Ježíš nás vyučuje největšímu poznání – porozumění samému Bohu (jehož si ale nelze představit). Ježíš nemluvil k lidem s maturitou nebo vysokoškolským vzděláním (ti si osvojili skvělé abstraktní myšlení ke zkoumání přírodních věd přijaté z antiky), mluvil k zemědělcům a řemeslníkům, pastýřům, vojákům..., k lidem práce a zdravého selského rozumu.

Někteří byli vzděláváni „Mojžíšem“, jiní byli analfabeti (nejen ženy).

K vyučování Ježíš používal *mašal* – řecky *parabolé*, česky *podobenství*. Tak mluvili už proroci. Bohumil Bílý *podobenství* označuje za „model“.

K pochopení *podobenství* (*mašal*) není třeba abstrakce jako u alegorie.

Ježíšovy modely jsou srozumitelné: každý si svítil lampičkou, solil, znal polní práce, viděl, jak se mele obilí, peče chléb, každý byl vícekrát na svatbě...

Od smyslové zkušenosti nás Ježíšova *podobenství* vedou k porozumění boží nauce, k porozumění vztahu s Bohem (a k novému uspořádání vlastního života).

K *podobenství* nutně patří výklad! ⁴¹⁴

Některá Ježíšova slova mají jiný význam než v našem běžném myšlení. Vede nás to k pozornějšímu a hlubšímu hledání jejich smyslu.

(Před týdnem jsme se snažili odkrýt význam jeho „chudých“, „pokorných“.)

Ježíš počet takových slov nenadužívá. Ale potíž máme s nepřesnými překlady nebo se slovy, která už nepoužíváme. ⁴¹⁵

Vás, rodiče prosím, abyste dětem vysvětlovali slova, kterým nerozumějí. Např. celník, snop, máry...

Co si mohou děti představit pod slovem „bázeň“? ⁴¹⁶

Některá slova Ježíš vyslovil ironicky, poznáme to ze souvislosti textu a z porozumění Ježíšovým názorům v jiných biblických místech. Pokročilejší učedník to už objeví.

To platí také například o Pavlových slovech z minulého a dnešního 2. čtení – „moudří“ – jsou ti, co si o sobě myslí, že všechno vědí.

(Povrchnost náboženských frází pomímám.)

414 Opakování. Ježíš všechna *podobenství* vysvětloval. U těch základních máme v evangeliích Ježíšův výklad. (Ostatní má vysvětlovat církev.) *Podobenství* Ježíšovi sloužila k oddělení plev od zrn (Chytrolíni všeho druhu – vzdělaní i nevzdělaní – nad *podobenství* „ohrnuli nos“ a odešli do své „bubliny“. „Chudí“, „pokorní“ přišli za Ježíšem: „Mistře, já tvému *podobenství* nerozumím, můžeš mi to vysvětlit?“ – „Velice rád.“

Ježíš je geniální učitel, pomocí příkladů a modelů z našeho života nám ukazuje to, na co bychom sami nepřišli. Biblické vyučování vychází ze zkušenosti všem známé, stojí oběma nohama na zemi. Ukazuje se, že je dokonalejší vyučovací metodou než filosofický systém abstraktních pojmů a definic.

415 Horší je to s naší církevní mluvou – každé „druhé“ slovo už je nesrozumitelné. Zapomínáme na svůj úkol mluvit o Bohu a hlásat Ježíšovu nauku všem lidem i nekostelovým. Za srozumitelnost jsme odpovědní Ježíšovi.

416 Budu vám vděčný, když mi poradíte výstižnější a přesnější výrazy, než které používám.

I biblické vyučování – stejně jako vyučování přírodních věd – vyžaduje přesné a logické myšlení. Ale genialita „jednoduchého“ biblického vyučování umožňuje i nadále přesnější, výstižnější pochopení boží moudrosti lidem všech vrstev (těm, kteří umějí přemýšlet a mají o poznání zájem).⁴¹⁷

2. Část – k dnešním biblickým textům

Prorok Izaiáš vybízí Izrael k soucitné pomoci – neboť se v Izraeli rozmohla bezohlednost.

Je pro nás velikou ctí, že nás Ježíš posílá k druhým jako světlo a jako sůl.
I děti začínají rozumět pohádce Sůl nad zlato. (Myslím si, že ji někdo vymyslel kvůli Ježíšovu podobenství o soli.)
Vypravujte dětem, jak vzácná a cenná byla do nedávna sůl.

Elita je ve společnosti důležitá, ale oproti saduceům a farizeům, kteří ustrnuli ve své povýšenosti, Ježíš zakládá novou elitu.⁴¹⁸

Začnu od světla.⁴¹⁹

Světlo vychází ze stravovaného zdroje.

Život stojí na přijímání a dávání. Nemohu dát, co jsem nedostal. Náš život, narození a růst předcházeli a je provázen obětavým dáváním druhých.⁴²⁰

Každý život něco stojí. Bůh se snad nevyčerpá, ale bez jeho dávání a péče se neobejdeme. Jeho vyučování nás směřuje k hospodaření s dary života. Díky němu víme, že můžeme a máme budovat vztahy navždycky.

Řekl jsem, že biblické vyučování vychází z našich životních zkušeností a vede nás dál k pochopení nového osvětleného jednání ve vztahu s Bohem a lidmi.

Např. už vyučování První knihy Mojžíšovy na „sedmi tučných a sedmi hubených kravách“ ukazuje, jak se lidé zemědělské kultury naučili připravovat na budoucnost.⁴²¹

417 Podobenství s výkladem pochopí i větší přemýšlivé dítě. Teologické definice a dogmata jsou těžkopádné a jejich formulace jsou někdy dobově (někdy ideologicky) poznamenány.

My sice žijeme v jiném světě než Ježíšovi první učedníci, ale máme dost možností si k porozumění Ježíšovu vyučování zjistit tehdejší dobové okolnosti.

418 Opakování. Ježíš dal možnost všem, i velkým hříšníkům odepsaným tehdejší náboženskou společností. Ale pak se učedníkům věnoval podle jejich zájmu a píce. Mluvil k zástupcům, z těch, kteří měli hlubší zájem, si vybíral učedníky. Z nich si zvolil apoštoly – a z nich se nejvíce věnoval třem nejlepším učedníkům – podle pravidla: „Kdo má, tomu bude dáno a přidáno.“ (Jan Ježíšovi rozuměl nejvíce.)

Elity posunují dopředu veškerý pokrok.

419 Připomínám, že Ježíšovo vyučování stojí na nauce velkého učitele Mojžíše a předpokládá její znalost.

420 Slunce vyhořívá, obilí bylo umleto, zeleninu sníme, maso pochází z odebraných životů zvířat, maminka nás živila svou krví, rodiče se opotřebovávají, přibývá jim vrásek (kácíme stromy, těžíme uhlí, ropu, nerostné suroviny, řežeme květiny do kytic ...)

Víc k tomu lze najít ve vyprávění o „Velikonočním beránkovi“, na našich webových stránkách, viz: letohrad.farnost.cz -> Čtete -> Průvodce liturgickými slavnostmi roku.

421 Hospodář se hleděl zabezpečit – u nás na zimu – dostatečnou zásobou topení a jídla. Část osiva nebo sazenic (například brambor) uchoval k setí nebo sázení (i kdyby polovina rodiny měla zemřít).

Lovci a sběrači, kočovníci a sběrači (naši Romové) tímto procesem neprošli (žijí „z ruky do pusy“).

I řada našich lidí neumí šetřit. Půjčují si velké peníze na zábavu, dovolenou nebo Vánoce a pak se lehko zadluží. Uvážlivá půjčka na dům nebo založení firmy má smysl.

Rozumný člověk pokud nežije v bídě, si snaží něco našetřit (na svatbu dceři, nenadálé výdaje, nouzi, nemoc ...)

Ježíš nám už teď nabízí začátek nebeského království.

Jeho „vyučování na hoře“ (Mt 5.–7. kap.) a jeho jednání nám vysvětluje a ukazuje možnost nového jednání s lidmi a s Otcem. Zve nás k následování a posílá nás učit druhé tomu, co jsme se od Ježíše naučili.

Ale než můžeme někomu vyprávět o Ježíši, máme ho nejprve zaujmout svou úctou k životu a k lidem. Vždyť i nás nejprve Ježíš zaujal krásou svého zájmu o nás. („Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“) Až pak můžeme někoho učit Ježíšově nauce.⁴²²

Můžeme druhé učit přesto, že jsme teprve jen učedníci. (Sestra Cyril v Indii také posílá starší žáky z jejich školy učit číst a psát děti, které nikdy nemohly do školy chodit).

Ježíš přišel, abychom „poznali“ Boha „milosrdného a milostivého“ (odpouštějícího a obdarovávajícího), přišel, abychom „měli život v hojnosti“. Smíme být hlasateli tohoto osvícení.

Ježíš nás také přirovnává k soli (ta dodává jídlu chuť a byla nejstarším konzervačním prostředkem). Učíme se poznávat, co znamená prorocké poslání svěřené nám při křtu.

O úloze proroků jsme mluvili.

Hospodin skrze proroky znovu a znovu mluvil ke svému lidu (těšil je i káral, když opouštěli Smlouvu).

Díky prorokům se v Izraeli udrželo čisté poznání Hospodina, navzdory ideologické snaze králů (a jejich falešným prorokům).

Proroci nebyli jen zastánci práva (jako třeba disidenti, nebo novodobí ombudsmeni), ale hájili čest Boží, důstojnost a svobodu člověka a jeho výsostné postavení před Bohem. Vystupovali proti mocným – proti jejich zneužívání moci, proti násilí a nespravedlnosti.

Ježíš je největším prorokem.

Proroci nebyli nikdy vítáni, nýbrž pronásledováni.

Ježíšův vyslanec (apoštol) Pavel mluví o prorocké službě s velkou úctou, pokládá ji za dar Ducha: „Bůh v církvi ustanovil jedny za apoštoly, druhé za proroky, třetí za učitele...“ (Srov. 1 K 12:1–30)

Ale i v církvi byla a je prorocká služba potlačována (a učitelská služba je také potlačována, teologové mají v církvi pouze podružný „poradní“ hlas).⁴²³

S prorokováním žen se v naší církvi vůbec nepočítá (srov. Jóel 3:1–2).⁴²⁴

Podobně máme hospodařit se svým tělem, máme mít určitou zásobu „sádra“ na nemoc, operaci, těhotenství a kojení. Nemáme se nechat hloupě manipulovat kšeftem módy a trendů.

Těhotná nebo kojící matka živí dva hladové krky, z čeho může „tuberačka“ dávat? Dítě (má přednost) dokáže mamince vyčerpat i její zásoby z podstaty: z kostí, zubů atd.

Před týdnem jsme si říkali, že potřebujeme mít dostatečnou „zásobu“ poznání o Bohu do krizových situací života, jinak se nám ve velkých otřesech může naše představa o Bohu sesypat jako domeček z karet.

I v manželství (a dalších rodinných vztazích) si potřebujeme udržovat vysokou hladinu vzájemného porozumění a blízkosti („slavení soboty“ odedávna slouží k budování vztahů v rodině lidské a v rodině s Bohem) i pro časy nepohody a krizí.

422 Povzbuzením pro nás je, že si Ježíš svým zájmem o lidi a svým učením získal za 2 tisíce let srdce mnoha lidí. A že mnoho Ježíšových učedníků tímto postupem a přístupem získalo množství dalších zájemců o nové uspořádání vlastního života.

423 Na všechny dary Ducha si v naší církvi už dlouho osobují nárok biskupové. Nás tlačí k poslušnosti autoritě, nejlépe ke slepé poslušnosti. Názor, že nejvyšší autoritou je naše svědomí, se v naší církvi prosadil až po dvou tisících letech.

424 Lidová zbožnost si cení především stigmatizovaných (zajímavé je, že žádný biskup stigmata neobdržel).

Jenže když jsou proroci – nebo ti, kteří berou křestní prorockou službu vážně (budu je nazývat „proroky“ v uvozovkách) – umlčovani, svět se kazí, a církev zaostává a neplní svou úlohu.⁴²⁵ I ve 20. století chyběli nebo byli umlčovani „proroci“.

Mnoha lidem je dostatečně známo jak římská kurie brzdí závěry 2. vatikánského koncilu. Vidíme, jak velké množství biskupů a kněží stojí proti Františkovi.

V církvi se zahnízdily pomluvy. Ideálem je naprostá a nekritická poslušnost a ohýbání hřbetu a charakterů.

Tvrzení, že utrpení je ku prospěchu pomluveného, je nejen rouháním, ale také součástí mučení poplivaného. Ježíš nikde nevybízí: „Trapte se.“

Je-li církev „neslaná nemastná“, nejsme-li následováníhodným příkladem pro společnost, ptejte se, čím se tedy lišíme od ideologických režimů.

Buď v církvi prorocké poslání probudíme, nebo budeme pošlapáni.

Je naší ostudou, že svědomím společnosti jsou za nás – celibátníky – někteří stateční novináři, umělci nebo soudci, kteří mají „na krku“ rodinu. K čemu nám jsou všechny milosti z modliteb a svátostí, když jsme nakonec méně odvážní než oni?

Každý křesťan, natož „Ježíšův učitelský pomocník“ („kazatel“), má hlásat Ježíšovu nauku. Každý pokřtěný přijal také poslání prorocké služby.⁴²⁶

Každý máme bdít nejen nad vlastní věrností Kristu, ale i nad zdravím lidu Božího. „Nebudeš mlčet ke zlu (ani vlastnímu)“, je prvním závazkem učedníků.

Byl jsem překvapen, když arcibiskup R. Bezák na nedávné přednášce v Praze říkal: „Myslel jsem si, že biskupové a kardinálové jsou lidmi na svém místě a mají odpovídající charakter.“ Copak nečetl dějiny církve, nezná války křesťanů, inkvizici nebo pronásledované teology (i v dnešní době)? Já jsem byl už v prvním ročníku semináře šokován donášením. Když se mě StB žoviálně ptala, jaký je můj šéf (to už jsem byl kaplanem) nebo kolaborující kapitulní vikář, pochopitelně jsem odmítl cokoli na ně říci. Ale – když se vysoký představený nejednou pokoušel vyzvídat, zda nevím, jak žije nějaký kněz – to bylo mnohem horší! Takto přece pracovala inkvizice. (Ochotní donašeči často v církvi zaujímají vysoké posty – díky své ochotě donášet v kterémkoliv režimu a každému novému představenému).

425 Např. latinská bohoslužba „nedolehla“ k lidem, svou nesrozumitelností nesloužila. Pius Parsch v lazaretech 1. světové války začal sloužit liturgii v rodné řeči vojáků...

Církev jednala neprorocky, nedostatečně vystupovala proti strašným zločinům. Gándhí by jednal jinak. Velcí teologové byli římskou kurií umlčeni. Až Jan XXIII. je povolal ke koncilní práci. Ale církev učitele využívá jen jako poradce, i když to jsou nejvzdělanější lidé církve a lidi ušlechtilého života. Jejich umlčování trvá, o misi k vyučování na fakultě rozhoduje pouze biskup a ne nějaké grémium, kde by byli také teologičtí odborníci.

V církvi chybí skutečné právo na nezávislý soud a obhajobu.

426 Když se mě někdo ptá, zda jsem buřič nebo prorok, odpovídám: „Prorok nejsem a odmítám pomluvy, že jsem buřič. Víím o křestní povinnosti prorocké, jen občas připomínám, kde se míváme s Ježíšem a jak to stojí v evangeliu. Je pravda, že jsem nedůsledný, povrchní a zbabělý. Jinak bych se nedožil svých 70 let.

Je zvláštní, že nás nikdo (mimo římského biskupa Františka) k horlivosti prorocké služby nevybízí a nepovzbuzuje.

V semináři nás na život podle Ježíše nepřipravili. Až později nás do života vybavili někteří kněží, kteří prošli vězením nebo prací mezi lidmi v továrně.⁴²⁷

Ježíš nám dal dokonalé pokyny, jak se stavět proti zlu (vyřikávat si spory z očí do očí, milosrdně odpouštět, smířit se před bohoslužbou...).

Ježíš byl nejlaskavějším člověkem, ale nemlčel ke zlu. Neusmíval se stále, také nazýval věci pravým jménem (vždyť v životě jde často o krk nebo krky jiných). Jeho vyučování nebylo zmrzlinovým pohárem, ale poctivým chlebem a dobrým vínem.

Zbožní mu vzali dobré jméno a život, ale Ježíš mnoho vykonal, a svět a postavení člověka se velice změnilo.

Vícero lidí šlo cestou nenásilné prorocké služby, i když byli také za života potírání (budu jmenovat alespoň dva: M. Gándhí a M. L. King).⁴²⁸

Ježíšova slova o pošlapání soli, která nesolí, nebereme jako výhrůžku (vždyť známe také jeho slovo o doutnajícím knotu a nalomeném stvolu...), jsou spravedlivá.

Považujeme si, že můžeme s Ježíšem být solí a světlem ve světě. Však nás k tomu patřičně vymazluje a vybavuje. Opět nás zve na hostinu svých nejbližších přátel.

Nabízím vám slovníček základních slov k promýšlení Písma. Můžete si jej vložit do Bible. Budeme si jej doplňovat.

SLOVNÍČEK:

Ješua znamená Zachránce.

Mašiách – Pomazaný (ve smyslu ovoněný) do řečtiny přepsáno *Christos*.

Mesianismus – očekávání mesiáše.

Euangelion je řecký překlad aramejského *besoreta* – zvěstování, oznamování.

Novum testamentum je latinský překlad řeckého výrazu *kainé diathéké* – překlad z hebrejského *berít chadášá* – nová smlouva.

Název **Nový zákon** nás zavádí na slepou cestu neporozumění. Židé se nad námi shovívavě usmívají, slyší-li nás mluvit o Bibli jako o Zákonu, mají nás za nevzdělané, sami mluví o Smlouvě, vědí, že je to smlouva manželská. V našem jazyce „zákon“ znamená něco úplně jiného než „smlouva“.

Vykupitel – *goel* odkupoval otroka, zajatce, pole příbuzného, byl mstitelem krve (usmrcoval vraha) zajatce. Vykupitel je osvoboditelem – to je slovo, které je nám pochopitelné.

Český výraz **apoštol** (řecky *apostolos*) je lidem nesrozumitelný (nejen lidé z ulice neznají jeho smysl) *aposteltein* znamená poslat. Proč neříkáme *vyslanec Ježíšův*? (Protože by to vyslanec zavazovalo?)

427 „Někomu nepomůže ani kriminál“, pravil jeden svatý řeholník, „je to s ním jako se spolknutou skleněnou kuličkou – jaká vejde, taková vyjde.“

428 M. Gándhí byl velikým Ježíšovým učedníkem, i když se nenechal pokřtít. Křesťané, které potkal, byli „neslaní-nemastní“ a ostatním lidem nesvítili Ježíšovým světlem.

Slovo **spasení a vykoupení** zavání pasivitou. Při léčbě je zapotřebí spolupráce pacienta s lékařem, podobně při vyučování je úsilí studenta nezbytné (učedník je k práci pozván ve větší míře než student).

Ježíšovu výzvu **obrat' se** (změňte své smýšlení a svůj život) jsme chybně nahradili slovem *pokání*.

Jan Baptista – Předchůdce Páně (ponořoval do Jordánu, nekřtil).

Ježíše ponořil do vody Jordánu. Ježíš nebyl pokřtěn, to nedává smysl.

Mesiášovým ponořením do Ducha božího a do ohně se stáváme kristovci (učedníky Ježíše Krista).

2014

5. neděle v mezidobí Iz 58:7–10 1 Kor 2:1–5 Mt 5:13–16 9. února 2014

Jsme zvyklí číst biblické lekce několikrát. V kostele nasloucháme textům, které jsme si doma prošli a tak je vidíme v souvislostech jiných biblických míst, přinejmenším evangelia.

Základním textem vyprávění Boha o sobě je Tóra (pět knih Mojžíšových) a evangelia. Proroci a apoštolské listy se pak vyjadřují k životu Izraele.

Proroci v kritických selháních pojmenovali nemoc, stanovili diagnózu a léčebný postup. Vraceli lidi zpět k pramenu.

58. kapitola Izajáše je toho výrazným příkladem.

Máme velké sklony si vymýšlet nová „příkázání“, často v dobré víře, že se jimi přiblížíme k Bohu. Je v tom neukázněnost, náboženská pýcha (zvláštní druh pýchy) a hlavně neposlušnost: „Nic nepřidáš a nic neubereš“ (Dt 13:1).

Každou chvíli od Boha něco chceme. Vkládáme do něj velká očekávání. Může Bůh také něco očekávat od nás, může od nás něco chtít?

Nemusíme se bát, že bude chtít mnoho. Jeho vztah k nám bude stále převelice nerovnoměrný.

Bůh si nás zamiloval první.

„V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás...“ (1 J 4:10).

Na jeho Boží přátelství se snažíme odpovídat, pokoušíme se o první krůčky.

On se prvně zasvětil nám, a my se pokoušíme zasvětit se jeho dílu.

První a nejdůležitější „příkázání“⁴²⁹ můžeme popsat: „Budu o tebe tak pečovat, že si mě zamiluješ celou svou bytostí.

Objevím ti, jakou cenu máš pro mě.

Až přijmeš, že jsi moje milovaná dcera, milovaný syn Boží, nebude ti zatěžko přiznat druhým stejnou hodnotu, nebude ti zatěžko jednat s druhými jak by sis přál, aby oni jednali s tebou.“⁴³⁰

429 „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první příkázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou příkázáních spočívá celá Tóra i Proroci.“ (Mt 22:37–40)

430 Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.

Zachováte-li má příkázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám příkázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.

Není tak těžké milovat milostivou vrchnost, která nám přeje a poskytuje nám výhodné postavení. (To vidíme na lidech lokajských nátur a můžeme to pozorovat i na sobě.)

Náročnější je jednat s druhými jako s dětmi božími milovanými stejně jako jsme my sami. Až jestli tak činíme, pak teprve se začínáme podobat Bohu.

V manželství si nebereme jen partnera, ale také jeho rodinu.

Něco jiného je milovat ženu a něco jiného je také milovat i její děti.

V pohádce Perníková chaloupka jsou děti z prvního manželství vyvedeny do lesa.

Rút řekla Noemi: „... Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. At' se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt.“ (Rt 1:16–17)

I my se tedy hlásíme k celé boží rodině, nikoho nevyjímaje. (Teprve se to učíme, ale cíl nám je jasný.)

Manželé si mezi sebou jsou blíží (mají si být blíží) než si jsou s dětmi (neplet' me sem, prosím, mateřské, rodičovské city). Manželé mají před dětmi náskok v míře lásky, kterou zažili a kterou zakoušejí: od svých rodičů, jeden od druhého, od Boha (od dětí). Jsou starší než děti, dostali tedy více. Dostávají tolik, že mají dětem z čeho dávat. (Kdo umí přijímat, má z čeho dávat, kdo má plnou nádrž, dál dojede.)

Obřezaní a pokřtění – ti kteří přijali službu od Boha, jsou Bohu blíží. Neříkám, že nám je Bůh víc nablízku než ostatním. Bůh má rád všechny lidi, ale my mu jsme blíží. Čím, jak? Tím, že se mu snažíme rozumět a tím, že jsme se dali do jeho služeb.

Slova „jste moji přátelé“, neřekl Ježíš učedníkům hned první nebo druhý den, když k němu přišli, ale až za nějaký čas, až po velké péči, kterou jim věnoval. Učedníci už byli nejen vzdělanější, ale i „vymazlenější“.

Prošli kvasícím procesem.⁴³¹

Všichni lidé jsou zváni do království božího, ale my zakoušíme boží přátelství už za pozemského života.

Apoštol Pavel v 2. čtení mluví o síle Ducha, s nímž se odvažuje svědčit o Bohu.

Sůl dodává jídlu novou chuť. Byla a je také konzervačním prostředkem.⁴³²

To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.

Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji.

Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.

To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali. (J 15:9–17)

431 Ze zadělaného těsta na chleba se část oddělí. Proběhne v něm kvasící proces, stane se kvasem. Za nějaký čas je přidán k novému těstu. Kvas to těsto obohatí, přispěje k nové kvalitě chleba (lepší, než je chleba nekvašený). Stane se součástí chutnější potraviny.

432 Sůl byla používána také v náboženských obřadech (solili se obětní dary, aby naše modlitby a vztahy s Bohem zůstaly „čisté“, abychom je nepokazili). Dodneška se při vítacím rituálu „solí a chlebem“ sůl používá – aby se naše vzájemné vztahy nepokazily.

Kdysi byly děti po narození potírány solí „na ochranu před zlými mocnostmi“.

V předkoncilním rituálu křtu se dávalo do úst pokřtěnému na jazyk trocha soli...

Obrazu „světla“ už snad také trochu rozumíme.

Před týdnem nám „vypadlo“ „blahoslavenství“ (slavili jsme svátek Uvedení Páně do chrámu). Takto poučení nasloucháme dnešním textům.

Izajášovo slovo: „Lámej svůj chléb hladovým, nabídní pohostinství ubohým, oblékni nahého, neodmítej pomoc potřebným, neukazuj prstem..., važ slova – nemluv o nikom křivě...“, vidíme z pohledu „blahoslavenství“ šířeji.

I z vlastní zkušenosti víme, co je žízeň po svobodě, hlad po spravedlnosti a pravdě, nespravedlivé pronásledování, nedostatek úcty a důstojnosti ... K uzdravení těchto nedostatků můžeme přispívat. „Blahoslavení tvůrci pokoje“ – to je náš program.

Máme být solí!

Co to znamená, jaký úkol nám byl při křtu svěřen?

Ve společnosti je stále někomu ubližováno, některým lidem je upírána jejich důstojnost.

Ježíš hájil důstojnost i lidí ponižovaných a odstrčených.

Pohoršujeme se nad nelidským jednáním islamistů, nad jejich nelidským trestáním některých lidí.

Jsme svědky, jak naše chátra svou nenávist vybíjí na některých lidech, často menšinách: Židé, cikáni, homosexuálové, Svědci Jehovovi... jsou označováni za nebezpečí pro většinu.

Z historie víme, jak diktátoři této nenávisti využívali k uchopení moci, k udržení svých pozic. Nejen Hitler a Stalin...

Dnes, mimo jiných, také například Putin. Mnoho lidí taktiku diktátorů včas neprokoukne a nechá se propagandou mocných strhnout.

Putin nedodrhuje lidská práva, kruté a imperialisticky vládne podrobeným národům, opozici, novináře nechává nelidsky pronásledovat. Aby to zakryl, najednou vystupuje jako ochránce křesťanských hodnot.

Někteří politici Putinovi potřásají rukou a někteří církevní hodnostáři (nejen z domácí pravoslavné církve) žehnají jeho propagandistickým a pohanským slavnostem, „ministrují“ mu a obhajují ho. (Někteří politici jeli do Kyjeva podpořit Ukrajince, jiní jeli do Soči.)⁴³³

I někteří izraelské králové měli své (falešné) proroky a kněze, kteří jim poklepávali na rameno, jak dobře vládnu a společně s králem pronásledovali proroky Hospodina.⁴³⁴

Herodes byl vazalem Říma a obdivovatelem jejich kultury. Vystavěl Cesareu podle římského vzoru s amfiteátre, v němž pořádal velkolepé hry.⁴³⁵

433 Sport má svou hodnotu, ale je třeba vědět, jak je propojen s modlou peněz a moci a „slávy“.

Měli se sportovci účastnit olympiády pořádané Hitlerem v r. 1936?

To neznamená, že se nemůžeme dívat v televizi na výkony sportovců.

Věra Čáslavská dala najevo svůj postoj k SSSR, když na olympiádě v r.1969 při sovětské hymně odvrátila hlavu od sovětské vlajky.

434 „Lidský synu, prorokuj proti izraelským prorokům, kteří prorokují sami od sebe. Běda bláznivým prorokům, kteří následují svého vlastního ducha, ale pranic neviděli.

Jako lišky ve zříceninách jsou tvoji proroci, Izraeli. Nenastoupili jste do trhlin a nezazdívali jste zeď izraelského domu, aby obstál v boji v den Hospodinův.

Jejich vidění je šalba a jejich věštba lež. Říkají: »Výrok Hospodinův«, ale Hospodin je neposlal, ... a přece čekají na potvrzení slova.

Protože jsou vaše slova šalba a vaše vidění lež, chystám se na vás.

Znovu a znovu svádějí můj lid slovy: »Pokoj«, ač žádný pokoj není. Lid staví chatrnou stěnu, a hle, oni ji nahazují omítkou. (Srov. Ez 13:1–12)

435 Herodes Veliký byl šikovný státník a diplomat, veliký stavitel, ale také krutý tyran (vládl 74 př. n. l.–4 př. n. l.). Chtěl se zalíbit židům (mimo jiné velkolepě dostavěl jeruzalémský chrám) a zároveň byl lokajem

Ježíš se neúčastnil Herodových slavností, ani nechodil k Pilátovi na oběd. Věnoval se lidem na okraji, dokonce je vyhledával – aby jim pomohl. Však ho také zbožní lidé pomlouvali, že se kamarádí s vyvrženci a jí s nimi. (To neznamena, že přehlížel jejich hříchy.) O mladém Herodovi prohlásil, že je liška podšitá, starající se jen o sebe.⁴³⁶

Při křtu nám byla svěřena služba prorocká.

Jsmo rádi, že se společnost hlásí k lidským právům (jsou ovocem křesťanské kultury). Spolu s těmi, kteří je hájí, máme bdít, aby ve společnosti nebyla pošlapávána. Ale nám byla navíc svěřena ještě péče a starost o boží práva člověka.

Byli bychom vydáni k pošlapání, kdybychom „nesolili“.⁴³⁷

Co máme tedy dělat? Nezahanbují nás odvážní novináři a občanskí aktivisté, když hájí svobodu a práva pomlouvaných a pronásledovaných, zatímco my často mlčíme?

To je na velkou debatu v rodinách, farnostech a církvi.

Doma nás čeká rozprava a hledání, co myslí Ježíš slovy, že máme svítit?

Začneme-li mluvit s dětmi o světle měsíce, bude to bavit děti i nás.

Před týdnem jsme si říkali, že máme být jako dorůstající měsíc, který víc a víc odráží Ježíšovo světlo. A nemáme couvat před zlem (jako „couvá“ měsíc).

Řada rodičů pečuje o děti s velkým postižením. (V Respektu z minulého týdne je uveden skvělý článek o rodičích pečujících o autistické děti.)

Mnoho lidí pečuje o své staré rodiče a příbuzné. Nekostelová paní, pečuje o tchyni: „Nikdy na mě nebyla hodná, řeknu-li to mírně, ale přece ji nestrčím do ústavu.“

Takových obětavých lidí dost známe.

Dopisuji to po přednášce fotografa Eugena Kukly o Ukrajině těchto dní. Byl v Kyjevě před Vánoce a pak v lednu. Ve středu večer se vrátil. Přes dvě hodiny výborně vyprávěl. Mnoho ví, skvěle mluvil v mnoha souvislostech, bez nějakých ambic na pravdu nebo na recept pro Ukrajince.

Říkal, že K. Schwarzenberg měl před Vánoce v Kyjevě pro Ukrajince skvělou přednášku.

Televize to natočila, ale neuviedla. Ukrajinci si pomoci Čechů prý velice považují.

Objednejte si u E. Kukly tuto přednášku v Praze. Kéž by ji slyšeli naši biskupové...

Miroslav Honzátko přednášku natočil. Na přednášku přišlo přes 80 lidí.

Zítřka máme v kostele vernisáž 40 Kuklových fotografií z Ukrajiny. Výstavu budeme mít v kostele na Orlici do konce dubna.

Říma. Sedával u jednoho stolu s Juliem Caesarem, Markem Antoniem, Oktaviánem Augustem i egyptskou královnou Kleopatrou. Za jeho vlády bylo Judské království největší od krále Davida.

Marku Antoniovi, když si ho pozval „na koberec“ prohlásil, „Jsem loajální k Římu a budu mu věrně sloužit, ať je vládcem kdokoliv. Nyní jsi mým pánem ty.“ Tím si zachránil život i trůn.

436 „Jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední.“

Farizeové řekli Ježíšovi: „Rychle odtud odejdi, protože Herodes tě chce zabít.“

On jim řekl: „Jděte a vyřidíte té lišce: Hle, já vyháním demony a uzdravuji dnes i zítřka, a třetího dne dojdou do svého cíle. ... Jeruzaléme, zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromáždí kuřátka pod svá křídla, ale nechtěli jste!“

(Srov. Lk 13:30–35)

437 Co myslíte, mohl být nacistický a komunistický teror také pošlapáním neslaných a nemastných „křesťanů“?

Izajášova 58. kapitola je tak důležitá, že stojí za přečtení a samostatnou úvahu. Pozorně si ji alespoň celou nejprve přečtěme.

Obraz soli a světla je srozumitelný.⁴³⁸

Jsou ale slova: „Vy jste sůl země“ pochvalou nebo výzvou?

Slova: „Takového člověka nám tady bylo potřeba jako soli“, jsou uznáním.

Chválí nás Ježíš nebo jsou jeho slova úkolem?

Podvědomě vypínáme prsa, rádi je bereme jako pochvalu.

Ježíš umí pochválit, ale řekl by Ježíš minulým křesťanům nebo nám, dnešním křesťanům: „Dělali jste a děláte, co máte dělat“?

Velice si přejeme, aby na předních místech zasedl někdo, kdo dá věci do pořádku. Kéž by například byl ministrem poctivý a neúplatný člověk, aby byl solí na ministerstvu.⁴³⁹
Zkažený politik musí pryč.

Co nám říká Bůh ústy proroka Izajáše?

Nakolik jsme v dějinách těm slovům dostáli? Jak jsme řešili sociální těžkosti?

Nedivme se, že přišli jiní a začali to řešit místo nás.

Králové, císař, šlechta, biskupové, to všechno byli lidé, chodící do kostela. Brali vážně příkazy SZ (o propouštění otroků každých 7 let, milostivé léto...)? Péče sv. Anežky o chudé a nemocné nebyla běžným programem. Těch, kteří žili podle evangelia, bylo nepatrně.⁴⁴⁰

Měli jsme a máme být solí země!

Kdyby křesťané dodržovali alespoň pravidla Starého zákona, nemohli by vznikat boháči a proletariát, mocní a utlačovaní.

Křesťanství bylo po staletí státním náboženstvím, ale společnost nebyla budovaná ani na základě starozákonních požadavků, natož podle křesťanských požadavků („nepomine ani čárka z Tóry“, prohlásil Ježíš).

438 Sůl zabraňuje hnilobě, konzervuje, dodává jídlu chuť. Sůl byla používána k očišťování (oběti se solily, novorozeně bylo potřeno solí na znamení ochrany před zlem. Vzácné návštěvy vítáme chlebem a solí. Nabídnout chléb je výrazem nabídnutého přátelství, přijmout chléb je znamením přijatého přátelství. Chléb se navíc solí, aby přátelství ani v budoucnu nic nenarušovalo a nekazilo.

439 Karel Schwarzenberg se pokouší něco dobrého v politice udělat. Nemůže čekat, až mu zvolíme lepší politiky. Riskuje, sedí mezi podvodníky.

Důvěřuji mu, že neztratí svou poctivost, že není naivní a nesoudí lidi jen podle sebe. (Po revoluci lidé šlechtu nesnášeli, církev měla kredit veliký. K. Schwarzenberg si mnohé lidi získal, církev svou pověst ztratila.) (Nedávno byla delegace politiků v zahraničí, když televizní kamera Karla Schwarzenberga zabírala, hned začal zívát.

Svým „spánkem“ často sděluje chytrým něco, co nemůže dost dobře říci slovy.

Po revoluci, při prvním natáčení televize v katedrále, kameraman po bohoslužbě filmoval krásnou řeholnici (také se mi líbila) v lavici modlící se v tichu a zbožné póze se zavřenýma očima. Věděla, že ji filmuje – a podržela. Škoda.)

440 Místo, abychom podle příkladu svatých následovali Ježíše, degradovali jsme je na nebeské dvořany, kteří nám mají získat u Boha protekci.

(My, čeští katolíci, ani život našich světců neznáme, stačí nám jejich jména pro přímluvné modlitby. Mimo naše svaté jiné osobnosti neuznáváme. Kolik z nás zná J. A. Komenského?

Ani film o něm nikdo nenatočil.)

Byly doby, kdy bylo dokonce zakázané čtení Bible (především SZ). Kvůli sociálním nařízením a textům sociálních proroků, kteří nedodržování božích přikázání kritizovali.

Až společenský tlak odspodu (vzpourey nevolníků a dělníků) donutil vládcy, aby začali jednat aspoň trochu lidsky.⁴⁴¹

Máme sklon se vymlouvat na nepřízeň a pronásledování křesťanů. Neumíme rozpoznat, že pronásledování je často následkem toho, že nesolíme, a že jsme vydáváni k pošlapání.

Po staletí boháčci chodili do synagogy nebo do kostela, jenže sociální problémy neřešili, Písma se nedrželi.

Aby si uchlácholili svědomí, stavěli krásné kostely nebo do nich pořizovali nákladné předměty.

Místo skromného života (aby mohli pomáhat potřebným), občas drželi půsty, případně se bičovali a navzájem se ubezpečovali, že jim za to Bůh udělí nebeské vyznamenání. Místo Bible četli legendy o asketických skutcích světců.

I dnes je snazší prosit svaté o získání milostí u Boha než pomáhat potřebným a utištěným.⁴⁴²

Kdybychom byli pořádnými křesťany a včas řešili sociální těžkosti, byly by osudy Evropy a dalších kontinentů, kam se „křesťanství“ Evropané vylili, jiné.

Nebyli jsme ani na úrovni Izajášových slov.

Nebyli jsme solí země, nesolili jsme společnost pořádným křesťanstvím. Pošlapávání jsme proto, abychom se vzpamatovali (ne abychom se chlubili mučednictvím).

Dodneška pykáme za povrchní křesťanský nátěr minulých staletí. Neřídili jsme se biblickými pokyny a pravidly. O králi jsme říkali „Král z Milosti Boží“ místo „král (papež) z božího dopuštění“.

Život v porušeném světě je náročný, pro mnoho lidí je tvrdý, nezřídka krutý.

Kde slanost brát? Soli je dána.

Nám ne? Bůh o nás pečuje. Nechce po nás nic, co bychom nedostali nebo nemohli dostat.

Japonci se k sobě chovají slušně, vědí, že zlo přináší těžké následky.

Židé usilují o spravedlnost, váží svá jednání, vědí, že jim hrozí oko za oko, život za život.

My, křesťané, víme o milosrdenství Božím, Ježíš nás pozvedá a nadnáší. Ale místo, aby nám smilování Boží bylo o to větší pobídkou, zapomínáme na svou službu, na odpovědnost za druhé.⁴⁴³

441 Proč se zaměstnanci biskupských statků často stali komunisty? Církev dodneška nedokázala zaplatit své zaměstnance. Zacpává jim pusy náboženskými frázemi.

Dnes nutí část veřejnosti lékaře, aby se obětovali. Obětavost nemohu vyžadovat od druhých. Každému přeji spravedlivou mzdu.

Vezi jsem jednou autem lanškrounského faráře Josefa Kacálka. Ukázal jsem na krásnou barokní sochu sv. Jana Nepomuckého. „Církev většinou víc investovala do kamení než do lidí“, pravil. Byl to úctyhodný proletářský farář. Jan Zlatoušty vícekrát prodal drahé předměty z kostela a penězi pomáhal chudým.

442 Dnes opět mnoho lidí obdivně vzhlíží k pravoslavné bohoslužbě a zbožně vzdychá: „Ach, to je tajemství“. (Tam se podstatně odehrává za ikonostasem. Kdo by šel do divadla, kde se hraje za spuštěnou oponou?)

Řada lidí se vrací k latinské liturgii. Nechtějí slyšet slova k proměně života a zastírají to tvrzením o nepodstatných věcech. Kolik textů z Bible jsme vyslechli, kolik modliteb pronesli, kolik požehnání jsme přijali, kolikrát jsme se účastnili Stolu Páně? Kde ta milost působí? Záleží na množství darů nebo na naší spolupráci s Bohem? Kde je chyba?

Za minulého režimu jsme si na nic nemohli hrát. Některým lidem ta zkušenost nepomohla. Pro někoho je snazší se halit do lesku bohoslužeb než sebrat na ulici pohozený papír. Je snazší jednou za rok umýt dvanáct umytých nohou, než „jít dvě míle“ s člověkem, který se dostal na dno nebo je v opovržení naší nebo veřejné společnosti.

443 Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu. Vešel tedy do domu toho farizea a posadil se ke stolu. V tom městě byla žena hříšnice. Jakmile se dověděla, že Ježíš je u stolu v domě farizeově, přišla s alabastrovou

Ježíšovo přátelství přijímáme jako ocenění nás samých, jako odměnu za zásluhy. Často se povyšujeme nad druhé. A přitom nás nezřídka nevěřící lidé zahanbují svou ušlechtilostí.⁴⁴⁴

Máme křesťanstvím žít a případně ho i obhájit, ale nemáme jej vnucovat a vynucovat, tím naděláme víc škody než užítku.

Kážeme druhým, jak se mají chovat, vyzýváme je ke smíření, ale sami nejsme ochotní ustoupit ze svých pozic (ideologických).⁴⁴⁵

Dostali jsme a nabízíme se nám mnoho. Jsem-li křesťanem, mám být spravedlivým člověkem, příkladným partnerem v manželství, rodičem, tchánem a tchyní, synem, dcerou, snachou. Jsem-li

nádobkou vzácného oleje, s pláčem přistoupila zezadu k jeho nohám, začala mu je smáčet slzami a otírat svými vlasy, líbala je a mazala vzácným olejem. Když to spatřil farizeus, který ho pozval, řekl si v duchu: "Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co to je za ženu, která se ho dotýká, že je to hříšnice."

Ježíš mu na to řekl: "Šimone, chci ti něco povědět." On řekl: "Pověz, Mistře!" – "Jeden věřitel měl dva dlužníky. První byl dlužen pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím splatit dluh, odpustil oběma. Který z nich ho bude mít raději?"

Šimon mu odpověděl: "Mám za to, že ten, kterému odpustil víc." Řekl mu: "Správně jsi usoudil!" Pak se obrátil k ženě a řekl Šimonovi: "Pohleď na tu ženu! Vešel jsem do tvého domu, ale vodu na nohy jsi mi nepodal, ona však skropila mé nohy slzami a otřela je svými vlasy. Nepolíbil jsi mne, ale ona od té chvíle, co jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy. Nepomazal jsi mou hlavu olejem, ona však vzácným olejem pomazala mé nohy. Proto ti pravím: Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje."

Ženě řekl: "Jsou ti odpuštěny hříchy." (Lk 7:36–48)

444 Nicholas Winton teď v Praze řekl: „Nevěřím v Boha. A nemyslím si, že v něj věří moc lidí. Ani mnoho z těch, kteří chodí do kostela, v něj nevěří. Lidé se na něj obracejí, třeba když jsou nemocní. Jak si mohou myslet, že právě jim se bude Bůh věnovat jako prvním? Myslím si, že náboženství podněcuje napětí mezi lidmi. Odvádí nás to od odpovědnosti za své vlastní životy, když si myslíme, že přijde někdo zvenku, kdo nás zachrání...“

Spoléhám na základní lidskou morálku. Věřím v kompromisy, ve slušnost a úctu k ostatním. To je to, co může lidi zachránit. To je to, v co by měli lidé věřit.“

Winton žádal v r. 1938 řadu zemí, aby přijaly židovské děti. Vyhověla jen Británie. (Dánsko a Švédsko přijalo jen asi 25 dětí). Paradoxně angličtí židovští rabíni byli velice proti tomu, aby židovské děti byly přijímány do nežidovských rodin. Inu, my máme vždy ještě jiná kritéria(!) než lidská, zachraňující život. Pak se ošíváme a urážíme, když nám někdo řekne pravdu do očí.

Winton je starý pán, žádnou kariéru nikdy nedělal a je velice skromným člověkem.

M. Gándhí byl velice ovlivněn Ježíšem – zvláště Horským kázáním, které přijal (na rozdíl od většiny křesťanů) za své. Křesťanem se nestal, neboť křesťané jej zklamali.

445 Opět jsme slavili ekumenickou bohoslužbu. V brožůře vydané Ekumenickou radou k týdnu ekumenických modliteb se v průvodním dopise říká: „... Naše sjednocení kolem jednoho oltáře je pouhými lidskými silami zoufale nemožné. Bez našich modliteb nebudou mít teologové a další odborníci dostatek světla a dobré vůle k společnému hledání cesty k jednotě, bez ní nebudou mít představitelé církví, odpovědní za konkrétní kroky k jednotě, dostatek pokory, odvahy a vytrvalosti v hledání vůle Boží na této cestě a bez ní především nebudou věřící všech vyznání ochotni společně dojednané a připravené kroky k jednotě přijmout.“

Tomu nerozumím. Proč ta převodová páka modliteb přes Boha na lidi? Modlitba vychází z naslouchání Bohu.

Jestli nás Ježíš vybízí k domluvě, „aby jedno byli“, pak je nutné naše „obrácení se“ k Bohu (zatím jdeme na opačnou stranu!) a k jeho slovům. Nějaké další ozařování od Boha nebude.

Jestli nebudeme solit, budeme pošlapáni. Kdo to zažil, ví, o co jde. Však jsme se také za minulého režimu k ostatním křesťanům nechovali povýšeně.

Už moji prarodiče dobře vycházeli s evangelickými sousedy. Rodiče se s evangelíky sblížili ještě více, mluvit s nimi o Bohu bylo snazší než s mnoha katolíky. Když jsme po koncilu slyšeli o možnosti ekumenismu, zajásali jsme. Desetiletí spolupracujeme a žijeme s nekatolíky, ani komunistům se přes jejich veliké snahy nepodařilo nás rozdělit, Ježíš za jednotu prosil Otce. To Ježíšovy slzy a krev a slzy a krev popravených křesťanů za války i v době komunismu – to vše je ještě málo? U koho a kde je to zaseklé?

řemeslníkem, mám být vyhlášeným řemeslníkem, úředníkem, soudcem..., student má být solí a světlem ve třídě.

A pak se budou naplňovat Boží sliby z Iz 58. kapitoly. „... dřív, než domluvíš (v modlitbě), řeknu: tady jsem.“

Jestli nevěříme Božím slibům, je zbytečné chodit do kostela, hlásit se ke Kristu a Boha o něco prosit.

Bůh po nás nechce bezchybný život, ale přiměřenou odpovědnost za dary, které vrchovatě dostáváme. Dobře známe podobenství o nemilosrdném služebníkovi.⁴⁴⁶

S ostatními křesťany v naší zemi souhlasně věříme, že při společném naslouchání Slovu Božímu je Bůh osobně přítomen, věříme, že ve společenství v Ježíšově jménu je Ježíš skutečně mezi námi. Stejně věříme, že v hostině Večeře Páně se setkáváme s Ježíšem.

Proč tato základní společná shoda nestačí k tomu, abychom se setkávali u Stolu Páně?

Nedělám si iluze o úrovni křesťanů v porozumění Eucharistii.

Kdo ví, jak by dopadly naše odpovědi na otázku, proč přicházíš ke Stolu Páně? (Víra, že se v Eucharistii setkáváme s Kristem, nestačí, to ví i satan.)

V našich kostelech nekontrolujeme úroveň vědomostí a morálky katolíků. Proč jiné (nekatolíky) měříme jiným metrem? Dvojí ceny v hospodách v devadesátých letech byly ostudné. Oběd pro cizince byl dvakrát dražší než pro nás.

Nestačila by pro společnou Večeři Páně ekumenická dohoda o základní úrovni biblických znalostí, o něco vyšší než pro děti, jdoucí poprvé ke Stolu Páně? Například: probrat ve všech církvích Janovu 6. kapitolu a Pavlovy texty o Večeři Páně. (Ať k tomu nejlepší biblisté vypracují dobrý komentář.)

Za další hledání porozumění Ježíšově hostině je pochopitelně odpovědný každý křesťan.

Řada skvostných křesťanů, dokonce mučedníků, se společného Stolu Páně nedočkala. Začínám se obávat, že se toho ani já do smrti nedočkám.

Během staletí hádek a sporů obě strany řekly věty, které nechtějí odvolat, a teď se nahoře pracně hledá, jak z toho vybruslit, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Přece nejsme starověcí orientální králové, kteří podle svých zákonů nemohli odvolat slova, jež jednou vyřkli – pokládali se za vyslance bohů.

Co by nám Ježíš poradil? Jeho hostina není za odměnu, ale je pokrmem a posilou pro hříšníky (kteří chtějí být lepší).

Nezveme ke stolu kdekoho, ale křesťan z jiné církve není kdekdo. Že bychom na svatbě nepohostili i ušmudlané děti (mohu jako příklad uvést: rómské děti?) ze sousedství, které se přišly podívat na nevěstu?

Bůh nemá žádné nevlastní děti! Ježíš se dotýkal hříšníků i malomocných. Přísně pokáral apoštoly, když odstrkovali ty, kteří s nimi nechodili (srov. Mk 9:35–41).

Řada znesvářených národů našla společnou řeč. Němci a Francouzi, Češi a Němci, ... se nakonec smířili. Jak by se mohly smířit další národy, když my křesťané toho nejsme schopni. Plamenná prohlášení k druhým, k vzájemnému podání si rukou – to nám jde, ale jaký příklad dáváme?

Bude nám naši neochotu Bůh trpět? Už jsme zakusili, co znamená vydání soli k pošlapání (srov. Mt 5:13–17). Křičet, že jsou křesťané pronásledováni, je málo.

Opět jsme z ekumenické bohoslužby odešli polosytí, polohladoví a napůl smutní.

Říkáme to pokorně a s modlitbami. Naše slova mají svou váhu, můžeme vyjmenovat ty z našich rodin, jejichž krev byla v posledních sto letech nevinně prolita a s nimiž jsme i my léta a léta plakali!

Říkáme to jako potomci těch, kteří se nejen hádali a ubližovali si, i jako potomci těch, kteří od začátku rozkolů toužili po jednotě křesťanů.

Kdo a kdy odvalí kámen zákazu o společné účasti na Večeři Páně? Kristus ten kámen nepřivalil.

446 Petr se ptal Ježíše: "Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?" Ježíš mu na to odpověděl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát."

"S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: 'Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!'

Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spolumužníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: 'Zaplat' mi, co jsi dlužen!' Jeho spolumužebník mu padl k nohám a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On

Posmíval jsem se komunistům – nemocnice přejmenovali na Ústav národního zdraví. V nemocnici není jediný zdravý. Primáře trápí plotýnky a kotelníka žlučové kameny.

Jednáme podobně. Zapomněli jsme, že jsme v církvi jeden hříšník vedle druhého, církevní tituly a kostýmy to nezakryjí (říkali nám v semináři: „V sakristii svlékneme člověka a oblékneme kněze“). Jestli si včas nepustíme k tělu pohádku „Císařovy nové šaty“, hrozí nám, že po smrti řekne poslední děcko v nebi: „Císař je nahý“.

V naší společnosti se mnoho lidí čím dál víc stará jen o sebe: „Chci se mít rád, chci žít příjemně, chci zážitky.“

Jenže k ozdravení světa nestačí, abych nekradl a usmíval se na druhé.

Slyšíme rady: „Přej si štěstí – a budeš štěstí mít. Věř, že ti dobré věci přijdou naproti – a uvidíš, že se tak stane.“ Řada lidí se nechá zhloupnout.

Ale bez výchovy svědomí zpovrchníme a zvlčíme.

Poprvé jsme u nás v Letohradě zažili, že někdo vzal z kabátu odloženého v šatně klíče od auta a auto ukradl. Lidé z velkých měst nám možná řeknou, že u nich jsou takové případy častější. Podle čeho se budeme v naší společnosti řídit? A jak ve světě?

Bylo by dobré ukázat jiným kulturám, muslimské, buddhistické, hinduistické, že Ježíš přináší ještě lepší řešení než Mohamed, Budha nebo kdejaký guru.

Jedno zrnko soli, stejně jako jedno obilné zrno, mnoho nepořídí.

Proto Ježíš stojí o učedníky a posílá nás do světa.

„Světlu“ jsme se nestačili věnovat. Třeba někdy příště.

však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh.

Když jeho spolumužníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo.

Tu ho pán zavolal a řekl mu: `Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spolumužníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?´ A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh.

Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru."

(Mt 18:21–35)

6. neděle v mezidobí

2020

6. neděle v mezidobí Sir 15:16–21 1 Kor 2:6–10 Mt 5:17–37 16. února 2020

K prvnímu čtení.

Přátelství s Bohem je dobrovolné, ale má, jako každý vztah, svá pravidla. Svobodně jsme se rozhodli žít pro druhé, snažíme se, aby druhým bylo s námi dobře, a aby i nám bylo dobře s nimi (miluj Boha, sebe i druhého). Bůh nás k tomu moudře učí, jaké dovednosti si k tomu potřebujeme osvojit.

Kdo volí zlo nebo zanedbává dobro, zneužívá svobodu, škodí životu.

K druhému čtení.

Moudrost je mnohem víc než informace, učí nás rozpoznávat dobro od zla, smysl micvot (pokynů), úmysl zákonodárce a umění rozeznávat Ducha božího od „ducha nebožího“. K životní moudrosti patří láska (úcta, obětavost, věrnost ...). Ježíš je Moudrost sama.

I Ježíš učil nejmoudřejší – hladovějící po Duchu (*chudí Duchem*), toužící po osvojení si moudrosti boží.

Text evangelia si opravte. ⁴⁴⁷

Boží přátelství nás ovlivňuje a pozvedá. (Vzpomeňme Hospodinova slova k Izraelitům: „Budu o vás tak pečovat, že vám nebude nic scházet. Proto nekradeš z cizího talíře, peněženky, postele ani cti. Nedychtíš po ničem, co mají druzí.“)

Ježíšovo přátelství nás ještě víc obohacuje a zve nás ke krásnějšímu soužití s druhými – přináší nám novou spravedlnost, novou radost, nový smysl života, nové bohatství.

Izraelité během svých dějin (díky svým náboženským vůdcům) prošli několika náboženskými reformami. Ježíš přišel nejen s náboženskou reformou, ale Mojžíšovo vyučování dovršuje. ⁴⁴⁸

Ježíš všechny boží *pokyny* (*micvot*) dodržoval, upozorňoval na jejich smysl a vedl učedníky dál a výš.

Ježíšova slova: „Kdo by zrušil i tu nejmenší *micvu*,“ obsahují: „Kdo by neučil, nevykládal její smysl,“ ten bude ...

Kdo z pokřtěných by se řídil pouze Desaterem, dělal by z křesťanství laciný výprodej. Nebyl by Ježíšovým učedníkem. Desatero neobsahuje řadu důležitých směrnic pro dobré soužití.

Např. sociální pokyny k velkorysosti vůči potřebným (chudým, otrokům, cizincům, přistěhovalcům ...), pokyny k Milostivému roku, předhygienické pokyny (mytí rukou, ochrana před malomocenstvím, pravidla o fekáliích – „mezi svým náradím budeš mít kolík,“ (Dt 3:14) ...) pokyny vedoucí k odpovědnosti za společenství (Dt 23:14), pravidla o vedení války, atd.

⁴⁴⁷ Místo *Zákon*, si dosad'te *Smlouvu* (manželskou Úmluvu Hospodina s jeho milovaným lidem). *Přikázání* nahrad'eme *micvou* (životadárným pokynem).

⁴⁴⁸ „Boží království se přiblížilo,“ hlásal Ježíš.

Opakují: boží království je uspořádání sebe a vztahů s druhými a s Bohem podle Ježíšových pravidel. Do jaké míry podle nich jednáme, do takové míry můžeme krásu boží království zakoušet už teď.

Učedníci byli Ježíšem nadšeni, rabínské učení, legalistické zachovávání pouhé litery a „tradice otců“, jim nestačily.

Spravedlivý je podle Bible ten, kdo se snaží na Boží přátelství odpovídat svým přátelstvím k Bohu a lidem. Je to ideál, ke kterému se teprve blížíme.

O Ježíšových *micvot* jsme v minulých letech mluvili podrobněji.

K velikému umění dobrého soužití nám Ježíš stanovil moudrá pravidla. Také nám odkrývá příčiny našeho nedobrého jednání s druhými.

Máme si dávat pozor na hněv, aby ze spravedlivého hněvu nepřešel do hněvu nespravedlivého. Ježíš nikomu nespílá. Učí své učedníky přejícnosti k druhým (*lásce i k nepřítelům*).

„Kdo pohrdá druhým, nazve ho (např.) *rácha*“ („prázdná hlava“, „vypatlaný mozek“), patří před Nejvyšší církevní soud.“

„Kdo druhého zatracuje (svévolně označí za kacíře, heretika, bludaře), propadne pekelnému ohni.“⁴⁴⁹

Naše soužití a náprava chyb se neobejde bez smířování a odpouštění. „Přinášíš-li svůj dar ..., nejprve se smíř ...“

Umění komunikace, úcta k druhému, naslouchání druhému, láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání (srov. například Gal 5:22–23), nás ve sporech a křivdách přivádějí k porozumění a ke smíření.

„Nebudeš přísahat ...“ Vzájemná důvěra stojí na pravdivosti a důvěryhodném jednání obou stran.

Těmto Ježíšovým pokynům nemálo dlužíme. Mnohá ignorujeme, nejen „Vezměte a pijte.“

Bůh má pro manžely jedinečný program (mají spolu být jeho obrazem ve vzájemném porozumění, v přejícnosti jeden druhému a společné službě životu. V rodičovství (včetně výchovy dětí) se nejvíce Bohu podobáme. Výchova k manželství a pomoc manželům a rodině je velice důležitá. Velice mě mrzí, že jsme nad hodnotu manželství svévolně povýšili celibátní život. (Proč tvrdit, že voda je víc než vzduch, soudce je víc než fotbalista ...?)

Velice mě mrzí, že Ježíšovy pokyny (nejen z dnešního úryvku evangelia) jsme opomněli, zatímco k jeho pokynům o sexualitě a manželství jsme opovážlivě přidávali. Šesté a deváté přikázání jsme prohlašovali za nejzávažnější (hned za neposlušnosti církevním představeným). Ježíšovy pokyny o cizoložství a manželství jsme naopak zveličili a nadřadili je nad ostatní.⁴⁵⁰

Život v manželství jsme nebiblicky prohlásili za méněcennější, než život v celibátu.

Nezastupitelnou roli manželů v církvi i společnosti jsme vytlačili na okraj duchovního života s Bohem. O postavení ženy ani nemluvě.⁴⁵¹

449 Až podle Ježíšových pravidel (Mt 18:15–17) může být někdo prohlášen za toho, kdo se vylučuje z Ježíšových učedníků (aby byl stimulován k obrácení a návratu). Ani biskup nemůže sám někoho prohlásit za bludaře nebo kacíře.

Jan Hus byl koncilem prohlášen za kacíře, ale nebylo to podle Ježíšových pravidel o řešení sporu. Církev se omluvila až po šesti stoletích.

K zatracování patří také svévolné vylučování druhých od Ježíšovy Hostiny. Ježíšova pravidla jsou jasná, kdo k nim něco přidává, proviňuje se.

450 Sexuální samoobsluhu, kterou mladí kluci řeší sexuální přetlak, jsme pokládali za smrtelný hřích a za větší provinění než pomluvu druhého (například arcibiskupa Bezáka nebo Profesora Halíka nebo Profesora Petráčka). Sexualita byla nanejvýš trpěna, ideálem byla frigidita – takoví lidé byli automaticky téměř světci.

Ježíš vytýkal některým farizeům jejich povýšený a přezíravý postoj k ženám. Když svou ženu propustili (jen ji vinili z nepodařeného manželství) a napsali jí propouštěcí list, pokládali sama sebe za spravedlivé.

Rozpad manželství je velikým neštěstím. Je hrozné, když někdo připraví rodiče o život a z dětí udělá sirotky. Je strašné, když manželský partner zanedbává, podvyživuje a nakonec rozbije manželství. Co tomu předchází je známé. První lidé v Ráji nejedli dostatečně ze Stromu života. Neživilí vztah s Bohem a pak selhali, přestali Bohu důvěřovat.

Soužití mezi manžely je největším uměním života. Proto má i církve o manželství nejvíce pečovat. To jsme zanedbali, manželům jsme nabízeli jen svátosti a šermovali jsme hříšností všeho možného a nemožného.⁴⁵²

Manželská setkání vzešla zedola od bratří protestantů.⁴⁵³

V civilním životě využíváme preventivní prohlídky všeho možného, školíme se v nových poznacích, udržujeme životnost dovedností, platnost průkazů, pečujeme o svá těla, auta i počítače, ale péči o vztahy s nejbližšími šidíme.

Církev začala duchovní cvičení až příliš pozdě nabízet laikům.⁴⁵⁴

Manžele jsme zakuli do okovů jako galejníky. Naložili jsme jim neunesitelná břemena, předepisovali jsme jim, kdy se mohou a kdy se nemohou milovat.⁴⁵⁵

Ježíšova slova: „Kdo se dívá na ženu s žádostivostí,“ jsme vykládali mechanicky. Vidíme-li dobré jídlo nebo cítíme-li jeho vůni, sbíhají se nám na ně sliny, zvláště jsme-li hladoví, ale to ještě neznamena, že jídlo chceme ukrást. (Ježíš těmito slovy mířil na ty, kteří se na ženu dívali nemravně s úmyslem, že by byla lepší, žádostivější než jeho manželka.)

Znovu povím: život v manželství je nejvýše posvátný – manželé se zasvěcují jeden druhému a Bůh jim žehná. Jsme odpovědní jeden druhému a i Bohu za dary, které dostáváme. I církve má o manželství všemožně pečovat. (Nemáme zapotřebí některou svátost vyvyšovat nad druhou, každá je důležitá a cenná.)

Jako si dáváme pozor, abychom nepřišli o ruku, nohu nebo oko, tak máme být opatrní na manželství. Každý jsme rizikovým faktorem. Kdo neví, že může manželství rozbít, je neodpovědný, namyšlený nebo naivní hlupák. Cizí žena (svobodná nebo vdaná) je nedotknutelná. O svobodnou se lze ucházet.)

Rozbít manželství je zločin. Nepečovat o manželství je ohromný hřích. Prosba za odpuštění: „Vyznávám se i za to, co jsem neučinil,“ není prázdnou formulí. K přípravě na bohoslužbu je třeba se nejprve smířit a pevně se rozhodnout pro nápravu. A k posílení toho rozhodnutí máme vykonat nějaký krok k přiblížení se druhému.

451 U Ježíšovy matky si nejvíce ceníme jejího panenství. Za vzor manželky ji nemáme, o jejím manželovi mluvíme jen jako o snoubenci. Její velikost nedoceňujeme, za to se ale samolibě prohlašujeme za mariánské ctitele.

452 Svátba v kostele není lepším lepidlem. Pokud manželé vztah nebudují, svátost manželství jim nepomůže. Svátosti nepůsobí mechanicky. Naopak někteří manželé i bez církevní svatby vytvoří krásný bohubilý vztah. Někteří lidé slouží božímu království vědomě, jiní nevědomě. (Srov. Mt 25:40)

Křesťanské manželství nastává tehdy, když manželé přijmou Ježíše za svého Mistra, a spolupracují s ním na budování lepšího světa (včetně svého manželství).

453 Manželská setkání pokládám za největší dílo v církvi, které jsem zažil. Za týden tam manželé s pomocí druhých udělají víc práce než za rok v manželské poradně.

454 Slovo laik pochází z *laos* – *lid*, rozuměj boží lid. To bylo označení plnohodnotného křesťana. My jsme křesťany neduchovního stavu prohlásili jen za pokřtěné druhé kategorie. Ti mají pracovat, poslouchat a mlčet.

455 Běda vám zákoníkům! Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem. (L 11:46)

Jak to, že to v církvi nemáme zavedeno? Nevyučujeme Ježíšovým pokynům. Nemáme je za veliké dary životní moudrosti. Nevyužíváme nabídky božích darů. Nenaučili jsme manžely každou „sobotu“ děkovat Bohu za manželku a matku svých dětí jako židé (i apoštolové tak věrně činili). Dar sexuality jsme manželům přiškrtli, dovolili jsme proniknout do myšlení lidí pohanským názorům, že tělo je nečisté. A zkrusili jsme boží pohled na člověka.

Nebyli jsme světlem. Následkem toho se sexualita utrhla ze řetězu do druhého extrému – do nevázaného přístupu.

Velice jsem se ve své službě snažil pomáhat manželům (možná víc než mnozí jiní). To říkám pro to, aby mě nikdo z následujících slov, která řeknu, nespravedlivě neobvinil. Byl by zlý.

Když někdo někoho zavraždí, Bůh i my se ujímáme oběti i pachatele. I vrahovi řekneme: Tvá odpovědnost i následky tvého činu trvají, ale vina ti byla odpuštěna. Snaž se o nápravu. Snaž se ze svého života vytěžit co nejvíce dobrého. Bůh (i my) ti dáváme novou příležitost.

Tak jak se snažím porozumět Ježíšovi a božímu slovu, mám za to, že Bůh dává lidem, kteří zapříčinili rozpad manželství a kteří se obrátili, nesou následky svého jednání, pečují o děti atd., aby v novém manželství sloužili partnerovi (případně jeho dětem). Mám za to, že jim Bůh přeje a žehná jim. Jednohý jednoruký nebo slepý člověk může vstoupit do manželství, přesto, že je něčím omezený. Tak i člověk postižený rozpadem prvního manželství se může ucházet o pomoc boží. My mu to zakazujeme pro sexualitu. Jakoby sexualita byla nepřekonatelnou překážkou. Sexualita je lidem darem od Tvůrce podobně jako jídlo.⁴⁵⁶

Sexualita slouží nejen plodnosti (jestli je manžel druhý den laskavější na manželku, s něčím ji pomůže a věnuje-li se dětem, pak manželské milování bylo plodné), ale je také potěšením, krásným zážitkem, podporujícím náročnost soužití dvou zcela odlišných lidí. Může a má být zážitkem bytostného porozumění a náklonnosti, prožitkem tělesným, duševním a duchovním, má být modlitbou, slavením manželství a opakováním manželského slibu beze slov.

Křesťané jiných církví (včetně pravoslavných) neodpírají lidem vstupujícím do dalšího manželství požehnání. Máme se řídit Ježíšovými názory a máme poctivě hledat smysl Ježíšových pokynů. (Víc toho nestihnu.)

Nesmíření se s druhým je podstatnou překážkou k Ježíšově hostině. Kdo by stoloval bez smíření, velice by si škodil.⁴⁵⁷

Křest v jiné církvi není překážkou ke Stolu Páně. Ježíšův přístup k neznámému učedníku oproti nesnášenlivosti apoštolů o tom svědčí.

Ježíš nás učí: „Nedělej druhému něco, co by sis nepřál, aby druhý činil tobě. A jednej s druhým tak, jak by sis přál, aby on jednal s tebou.“

2017

6. neděle v mezidobí Sir 15:16–21 1 Kor 2:6–10 Mt 5:17–37 12. února 2017

K prvnímu čtení.

Chceš-li, můžeš plnit má slova (pokyny, rady k životu). (Srov. Dt 30:15–16)⁴⁵⁸

456 Vážíme si jídla, nešeredíme s ním, jedení jsme povýšili na stolování, je pro nás modlitbou a jídlo Bůh už před Ježíšem použil k bohoslužbě (při „obětní“ hostině nebylo nikoho, kdo by nejedl, to jedení patřilo k „oběti“ podstatně – Bůh vaše díkůvzdání přijal, jste jeho hosty, jezte a pijte).

457 „Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.“ (1 K 11:29)
Ježíšova hostina slouží ke sjednocení s Ježíšem a bratřími, kdo by druhého ignoroval – nesmířil by se s ním – nerozpoznává v druhém Ježíšova bratra (sestru), přehlíží ho. Neuznává, že s druhým má vytvářet Nové

K druhému čtení.

Boží vyučování je největší moudrostí.

Slovo *tajemství* se v církvi zneužívá. Není něčím utajeným nebo nepochopitelným. Ani poznání jednotlivých vědeckých oborů bychom neobjevili sami, pracovala na nich a odkrývala je řada učenců. Poznání o Bohu nám zjevuje sám Bůh, sami bychom na ně nepřišli.

Ti, co Ježíše ukřižovali, měli otevřený přístup k boží moudrosti, ale nestáli o ni. Jednali mocensky.⁴⁵⁹

V blahoslavenstvích jsme slyšeli, komu Ježíš blahopřeje.

Toužíme si postoje svého Mistra osvojit. Každý, kdo se o něco zajímá, se neustále vzdělává. (I hokejista se snaží naučit mistrovství hry od předních mistrů – ti se často stávají trenéry.)

Před týdnem jsme slyšeli konkrétní program učedníků: „Jste světlem a solí! Jednejte podle toho.“⁴⁶⁰

Ježíšovo tělo.

458 Jsme svobodné děti boží. Slovo boží máme ve svobodě využít k dobrému (nikdo nás nenutí). Bůh nerozkazuje, my sami se hlásíme k odpovědnosti za jeho jedinečné dary, nechat je ležet ladem by bylo víc než jen neuctivostí, ale mařením jeho lásky a péče o nás.

459 Od Ježíše víme, že *víra* znamená přitakání Ježíšovi svým životem.

Blížím se ke konci života, a vidím, že i můj pokus přispět ke vzdělání lidí, vyšel naprázdno. Samozřejmě jde především o Ježíše (já jsem pouze jeho posledním asistentem). Dělán si starost, zda jsme my a naše děti schopní rozpoznat živého mesiáše.

(Zkuste se někoho zeptat, čím bude Pseudokristus lidi svádět a jak ho lze rozlišit od pravého Mesiáše? Slyšeli jste o tom někdy v kostele? Nikdy jsem lidi nestrašil, ale můžeme Ježíšova varování pominout nebo se utěšovat, že nám nic takového nehrozí?)

Naši předkové (kterých si lidsky vážím) nerozpoznali ani podvodníky slibující práci, blahobyt, nový ráj ... Jejich křesťanství bylo slabé, nestálo na evangeliu. I my jsme spíše jen zbožnými pohany politými křesťní vodou. Když opatrně zkoumám, nakolik umíme pracovat s Božím slovem, jsem zklamán. Podobně jako mnoho manželů žije v setrvačnosti s pocitem, že jejich vztah bude sám růst, případně jim pomůže konzumování svátostí, tak i ve vztahu s Bohem spoléhají na skutky zbožnosti. Mnoho starších katolíků si ještě myslí, že na konci života se stačí Bohu omluvit a nechat se protlačit do nebe „posledním pomazáním“. Ježíšova slova, vybízející k osobní práci ke způsobilosti pro nebeské království, neberou vážně. Kdybychom se jich zeptali, zda studentovi k přijetí na školu vyššího typu stačí, když přizná, že se neučil a nemá potřebné návyky a dovednosti, odpověděli by správně, ale ve vztahu s Bohem odpoví: „Ale Bůh je láska“, a myslí si, že nakonec „vše dobře dopadne“.

Ježíšovo vyučování a jeho varování o nepoužitelnosti mnohých neberou vážně.

Kdekdo se vymlouvá „na dobu“, ve které žil.

Antisemitismus v Evropě byl už před Hitlerem, jen jsme si na to nedávali pozor, nedbali varování a nechtěli jsme si nenávisť k Židům přiznat.

I kdyby nepřišel Hitler, byli v Německu mezi „řádnými občany“, pilnými úředníky, spořádanými obchodníky a řemeslníky, mezi těmi, kteří se modlili a navštěvovali kostely, lidé schopní vytvořit koncentrační a vyhlazovací tábory.

Rusové znovu obdivují Stalina a Putina. Jaký vliv na ně má křesťanství? (My se utěšujeme náboženskou frází, že Panna Maria Rusko obrátí a že naši církevní hodnostáři zasvětili Rusko P. Marii).

My, katoličtí Češi, Moravané a Slezané nejsme o mnoho lepší ... Znovu a znovu obětujeme Bohu v kostelích Ježíšovu vykupitelskou obět (jakoby to jednou nestačilo), ale k práci na svém křesťanství se nemáme.

Vytěšňujeme, že Ježíše zavraždili zbožní lidé a už vůbec si toto nebezpečí nevztahujeme na sebe.

Neznám žádný pastýřský list, který by nás takto burcoval.

Říkáme, jak těžké to mají dnes naše děti, ale vůbec je na tento životní nápor nepřipravujeme. Vedeme je k dobrému vzdělání pro jejich pracovní profesi, ale k Ježíšovu vzdělávání je nevedeme. Podobáme se některým předkům, kteří sráželi děti od školní docházky: „Já číst a psát neumím, nepotřeboval jsem to – a sebe i rodinu užívím.“

460 „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec“. (Lk 6:36; srov. celou kap.)

Minulou neděli jsem řekl, že si z nás Ježíš chce vytvořit novou „elitu“. Záměrně jsem to slovo použil, i když nejde o elitářství. Ježíš k tomu použil konkrétní výrazy „světlo“ a „sůl“. Máme si osvojit život „lidu božího“.

V každé rodině existují určitá pravidla soužití. Ježíš nám ukazuje pravidla boží rodiny. To není knuta, v boží rodině má každý výsadní postavení a dar duchovního přepychu. Kdo Ježíšova pravidla nedodrží, sám se z boží rodiny vylučuje.

(Ježíš nemluví o „Zákonu“, ale o Tóře.)

Ježíšovo vyučování není teoretické, je poznáním.⁴⁶¹

„Nic nepřidáš a nic neubereš“, říká se už u „Mojžíše“. „Na nic jsem nezapomněl a nic tam není zbytečné.“

Ježíš nás chce osvobodit od úzkoprsých snah budování „plotu okolo Tóry“, a zároveň nás vede k dokonalejším postojům. (Kdo prošel učením Mojžíše, přichází k vyššímu Učiteli.)

Ježíš bere ohled na růst a úroveň svých učedníků, ale neomlouvá ty, kteří se vymlouvají na nesrozumitelnost nebo přílišnou náročnost učitele, místo aby hledali chybu u sebe: „Netvrď, že sklízím, kde jsem nezasel a sbírám, kde jsem nerozsypal.“

Někdo bude v nebeském království nejmenší, někdo větší, jiný největší. (Úroveň nebešťanů tedy bude různá.)

Před třemi roky jsme Ježíšova slova z dnešního úryvku dost podrobně procházeli.

Můžeme si porovnat, do jaké míry se jimi už ve svém životě řídíme!

Spravedlivý hněv může lehce přejít do nespravedlivého, upozorňuje Ježíš. Máme sklon některé lidi nespravedlivě soudit a zařazovat si je do špatných příhrádek.

Někdy se připojujeme k nespravedlivým soudům.

Např. řada nevzdělaných lidí špiní a ochotně odsuzuje některé teology označené za nepravověrné (byli oceňováni bez spravedlivého posouzení a práva na obhajobu). K přednostovi kliniky by si to nedovolili.

Proč o smíření s bratrem před bohoslužbou zpovědní zrcadla nemluví?⁴⁶²

První by měl přijít ten, kdo má něco proti nám, ale protože Bůh nás hříšné vyhledává první a protože máme být tvůrci Ježíšova pokoje, máme vyhledat i toho, kdo má něco proti nám.⁴⁶³

Svádí nás věci, po kterých dychtíme. Vyloupnout pravé oko, useknout pravou ruku jsou trefným přirovnáním. Toužíme-li po moci, nemáme přijímat úřad, ve kterém by nás moc ovládla.

461 Říká-li Pismo: „Muž poznal svou ženu“, má na mysli bytostné setkání.

Poznání zde není pouhou informací, nejde jen o jednostranný obdiv nebo zájem, ti spolu komunikují (svobodně, bez jakéhokoliv nátlaku nebo nezdravé závislosti), rozumějí si, souzní, spolupracují.

Podobně je to s *poznáním*, *poznáváním* Boha.

Bůh se nám dává poznat, pečuje o nás, vypráví o sobě, zve nás ke stejnému myšlení a jednání. Na Ježíšově životě je to názorně vidět.

462 Kdo taková zpovědní zrcadla sestavuje a šíří – to se může týkat i rodičů – jedná opovážlivě.

„Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě do království nebeského nevejdete.“

463 Každý z obou stran má právo být vyslechnut a má povinnost druhému poskytnout možnost obhajoby a spravedlivého soudu podle Ježíšových pravidel – viz Mt 18:14–17.

Dychtíme-li po slávě, máme se jí zřeknout.
Svádí-li nás televize, máme ji vyhodit z okna...⁴⁶⁴

Ježíš nás učí tak, aby to každý mohl pochopit.

Neuposlechnutí Ježíšových rad je veliká opovržlivost a hřích. Spoléhání na milosrdenství Boží je velkým hříchem. Takový člověk nejen neroste, ale vědomě kazí svůj charakter. Odmítá pozvání k učednictví Ježíše.

Nebudovat manželství je velkou opovržlivostí a hříchem, který zasahuje nejbližší. (Rozvod je větší neštěstí než smrt partnera.)

Ježíšovým slovům o manželství je ale třeba věnovat pečlivou práci (na to zde nemáme dostatečný prostor).

Buďte rádi, že nejste nuceni církví k přísahání (čím dál víc se rozmáhá), k přísahání jsou nuceni ti, kteří přijímají nějaký „církevní úřad“.

Každou neděli vyznáváme „Věřím v Boha“. Jakou hodnotu ta modlitba před Bohem má? Podle naší věrnosti Božímu slovu.

Jen jednou za tři roky v neděli čteme: „Samuel vyrůstal a Hospodin byl s ním. Nedopustil, aby některé z jeho slov padlo na zem.“ (1 Sam 3:19), ale kdo to bere vážně? „Bůh je přece milosrdný.“ Ano, Bůh je milosrdný, ale co náš charakter? Bůh nás do nebe nepotáhne za límec ani na zádech.

Arcibiskupství olomoucké vydalo výzvu členům pastoračních a ekonomických rad. První otázka: „Co uděláme u nás, abychom byli přitažliví jako místní církev, aby nás přibylo?“

Odpověď můžeme lehce vyčíst z Ježíšových slov dnešního evangelia. „Až lidé uvidí, že bereme Ježíšovo učení vážně, budou se o Ježíše zajímat.“⁴⁶⁵

Když nás Bůh zve ke své svatební hostině, ví, co říká a co nám nabízí.

2014

6. neděle v mezidobí Sir 15:16–21 1 Kor 2:6–10 Mt 5:17–37 16. února 2014

Lidé Izraele (i nového Izraele) nejsou poddanými. Jsou lidmi smlouvy (manželské), jsou nevěstou. Přátelství a manželství (jako nejbližší přátelství) má svůj řád, svá pravidla.

Přátelství je svobodnou volbou.⁴⁶⁶

Přátelství a náklonnost nelze přikázat.

Dobrá volba je činem spravedlnosti a projevem vděčnosti.

Láska začíná tam, kde dáváme přednost druhému. Bůh nás tomu učí, pozorujeme jeho lásku k nám, zakoušíme ji a necháme se jí formovat do podobného jednání.

464 Jeden nekostelový mladík se ptal jedné ženy, zda by si ho vzala. „Ne, tvůj táta pije a ty taky.“ – Odložil skleničku a řekl: „Od této chvíle nepiji.“ Vyloupl své pravé oko.

465 Mimochodem, kdo nedopustil, aby boží slovo padlo na zem? Hospodin nebo Samuel?

Hospodin je velkou osobností, svého slova si váží.

Co my, čeho si vážíme? Proč říkáme modlitby, jejichž slova nevážíme?

Lidé mají na opravdovost čich. Hledají víc, než si myslíme. Váží, komu se svěřit do rukou. Proto nás bedlivě pozorují, oklamání různými mluvky byli už mnohokrát.

466 Než jsme se narodili, nikdo se nás neptal, zda chceme existovat, nebylo koho se ptát. Nevybírali jsme si rodiče a oni si nevybírali nás, ale rodiče mají sloužit dětem, aby si je děti mohli zamilovat. Podobně si máme zamilovat Boha.

Před týdnem jsme si říkali: až když s druhými jednáme jako s milovanými dětmi božími, teprve pak se začínáme podobat Bohu.

Dnešní úryvky z Bible jsou opět závažné. Pokud od nás naše děti slyší, jak si je nahlas pro sebe čtete, pokud vidí, že pro nás mají určující hodnotu, na které stavíme život, pak dětem ukazujeme správný směr a základy pro své jednání.

Cenné dary nás nespoutávají, ale zavazují.⁴⁶⁷

Opovrhnout něčím cenným není jen projevem nezájmu. Bůh se namáhá nám svou moudrost předat. Apoštol Pavel v druhém čtení mluví o moudrosti Boží a o vzdělávání pokročilých. Přátelství s Bohem nám prospívá.

Rozumíme slovům: „Někdo někoho do něčeho zasvěcuje“.

Bůh nás svými příkázáními posvěcuje, my se jeho příkázáními posvěcujeme.

Od Boha získáváme cenné informace co je důležité, „jak na to“, a pak se učíme získat potřebné dovednosti.

Čtete-li: „Je v tvé moci zůstat věrným“ (Sir 15:16b), rozumíme tomu. Dostane-li se někomu možnost sportovat v patřičném klubu, je v jeho moci vydržet. Tréninkem může získat sílu k úspěchu.

Minulý týden jsme promýšleli, čím máme „svítit“ a kde jak „solit“.
Dnešní úryvek evangelia nám může posloužit k dalšímu vzdělání.

Ježíš jedinečnou cenu biblických příkázání potvrdil.

Proč vytěsňujeme jeho slova: „Nepomine jedině příkázání z Tóry nebo Proroků“?

Biblická příkázání jsme smrkli jen na Desatero, ale v něm nejsou ani dvě nejdůležitější příkázání: „Miluj Boha a bližního“.

Ježíš kritizoval saducejské a farizejské zákoníky. První rajtovali na předpisech týkajících se chrámového kultu, farizejští zákoníci na dodržování své tradice (zvyky lidové zbožnosti, které povýšili na „církevní“ příkázání). „Jak dovedně rušíte Boží příkázání, abyste zachovali svou tradici!“ (Mk 7:9)

Odkýváme, že Ježíšova příkázání nemají menší cenu než příkázání Tóry.
Zkontrolujme si, zda se jimi řídíme.

K vejítí do království nebeského je třeba mnohem dokonalejší spravedlnosti, než byla spravedlnost učitelů(!) Tóry.

Znovu připomenou: „Je v tvé moci zůstat věrným!“ (Sir 15:16b)

Ježíš navazuje na tisíciletou výchovu Izraele „starým zákonem“ (Tórou a Proroky) a vede nás dál. Tóra postihovala prokázané skutky (vrah bude odsouzen), Ježíš učí: Vše začíná v srdci člověka, nejprve přichází úmysl. Už snižování bratra je projevem nespravedlivého hněvu (označení druhého za „vylízaný mozek“ – „rácha“), je odsouzeníhodné.

Nadávka je projevem vnitřního nesouhlasu, narůstajícího vzteku. Pokud nadržím vztek na uzdě, nebo ho jen potlačuji, místo abych řešil příčiny, pak jsem buď svázaný, nebo mne ovládá hněv.

⁴⁶⁷ Slovo boží, požehnání, Ježíšův dar pokoje při mši ..., to vše dárce zavazuje. Proto jsou tyto dary nabízeny zasvěceným, neleží někde na ulici. Bůh nevede výprodeje.

(Nerozumím požehnání davu. Posvěcený předmět nelze druhému dát jako přívěsek nebo amulet pro štěstí.)

Ježíš nás učí: „Hlídej si svůj hněv!“⁴⁶⁸

V našich zpovědních zrcadlech byla otázka: „Hněval jsem se?“ ale o Ježíšově vyučování se nemluví. Ježíš nás vede ke zkoumání našich postojů, k vyhodnocování našich úmyslů. I zdánlivě malá věc nám může signalizovat, že mám na druhého vztek a že bych s tím měl pracovat.⁴⁶⁹ Proto: „Dohodni se včas, rychle se svým protivníkem, dokud jsi na cestě ... jak se dostaneš k soudu, zaplatíš do posledního halíře.“ (I světské soudy znají mimosoudní vyrovnání.)

Bůh nemá zájem člověka trestat. Nenaucím-li se řešit malé spory, velké spory teprve nevyřeším.

„Dokud se nesmíříte, nechoďte na bohoslužby“, říká Ježíš. Proč na smíření klade tak velký důraz? Kdo něco ví o náročnosti soužití s druhými, s nejbližšími především, ví, že nejvíce konfliktů se dopouštíme špatnou komunikací. Ježíš to dávno věděl.

Nemocný člověk se nemůže účastnit bohoslužeb. Uškodil by sobě, případně by nakazil druhé. Dřívější medicína neznala nakažlivost některých nemocí mimo malomocenství, neznala psychologii, ale upozorňovala na kultickou nečistotu. Ta nebyla hříchem, ale ukazovala na určité nemalé nebezpečí, které je důležité řešit.

Nevyřešené spory patří mezi „novozákonní nečistotu“. Ježíš nás upozorňuje na její nebezpečí, je malomocenstvím, rakovinou vztahů.

Nikomu nevyčítáme nemoc. Bůh nám nevyčítá spory – nemoc vztahů. Přichází jako lékař.

Víme, jak hledat uzdravení těla. Kdo zanedbá rakovinu, může skončit na hrobníkově lopatě, kdo zanedbá spory v manželství, může skončit na lopatě soudce, kdo někoho zatracuje, hrozí mu, že skončí na lopatě, kterou se přikládá do pekelného ohně.

Je Ježíš nejlepší lékař, psycholog, manželský terapeut?

Jestli manželé neřeší své spory, ale jdou do kostela, ubližují nejen sobě, ale dávají dětem špatný příklad, že se toto přikázání dá obejít.

„Zvu tě ke svému Stolu, rád tě vidím, ale jestli jsi s někým ve sporu, který neřešíš, běžte se nejprve dohodnout.“ (Vícekrát jsme o tomto přikázání mluvili.)

Kdybychom se tímto Ježíšovým přikázáním řídili, byla by naše manželství příkladná, daleko široko vyhlášená.

468 Eneagram uvádí devět typů povah. Původně bylo také devět hlavních hříchů (papež Řehoř Veliký z nich vyřadil strach a lež – škoda). Hněv je můj (Václava Vacka) hlavní hřích.

Víme, kam hněv vede:

- Hospodin na Kaina a na jeho obětní dar neshlédl. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři. Hospodin řekl Kainovi: „Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář? Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout.“ ... Kain Hospodinu odvětil: „Můj zločin je větší, než je možno odčinit.“ (Srov. Gn 4:2–13)
- Lámech řekl svým ženám: „Zabil jsem muže za své zranění, pacholíka za svou jizvu. Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát.“ (Gn 4:23–24)
- Jákobovi synové, Šimeón a Lévi, bratři Díny, vtrhli do města a všechny mužského pohlaví povraždili. Zajali jejich děti a jejich ženy a uloupili všechno jejich jmění. (Srov. Gn 34. kap.)
- Jakub a Jan řekli: „Pane, máme na samařany přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“ (Lk 9:54)
- Petr řekl Safíře: „Proč jste se smluvili a tak pokoušeli Ducha Páně? Hle, za dveřmi je slyšet kroky těch, kteří pochovali tvého muže; ti odnesou i tebe.“ A hned se skácela u jeho nohou a zemřela. (Srov. Sk 5:1–10)

469 Ježíšova slova Petrovi: „Jdi mi z očí, satane“ nejsou projevem hněvu, nenávisti, ale věcné hodnocení apoštolova jednání. „Takhle začínal Satan (myslel si, že je chytrější, že všemu nejlépe rozumí), tudy začíná a vede cesta k zavržení“.

Kdybychom se tímto Ježíšovým přikázáním řídili, byly by naše vztahy v církvi daleko široko vyhlášené. (Pohané o prvních křesťanech říkali: „Podívejte se, jak se mají navzájem rádi.“)⁴⁷⁰

Kdo si váží Ježíšovy moudrosti a péče, kdo se naučí používat Ježíšova pravidla o řešení sporů, neprohloupí.

Jak bychom mohli do nebe, kdybychom se nenaučili řešit sporné věci?

Hrozí nám, že po smrti budeme souzeni z věcí zdánlivě malých (jako je hrubá nadávka) a že „zaplatíme do posledního halíře“.

Nepomůže nám hledání různých přímluvců v nebi, včetně duší v očistci. Neznám případ, že by se manželé uměli domluvit jen na přímluvu příbuzných, bez vlastní práce.

Naučíme-li se vyříkávat si své spory s těmi, kteří nám ubližují, s těmi, kterým jsme my ublížili, dokážeme-li si vytknout chybu bez nenávisti, dokážeme-li si vzájemně odpouštět, můžeme mluvit o následování Krista.

Výroku: „Svádí-li tě pravé oko, pravá ruka (obrazně „pravé“ je cennější)...“ snad rozumíme.⁴⁷¹

O nešťastném přísahání v církvi, jsme už také mluvili dříve. Jak můžeme „svítit“ druhým, když si mezi sebou nevěříme a navzájem se podezříváme?

Jak jsem vděčný Josefovi, že nepodezříval Marii z nevěry. (Mt 1:18n)

2011

6. neděle v mezidobí Sir 15:16–21 1 Kor 2:6–10 Mt 5:17–37 13. února 2011

„Horské kázání je ústavou církve“, řekl kdosi. „Trestuhodně ignorovanou“, dodávám.

Bůh o nás pečuje, jsme u něj doma.

Rodina je velikým bohatstvím. Krásu rodinných vztahů vytváří vzájemná ochota, přejícnost a vstřícnost. Poprosíme-li druhého: „Prosím tě, byl bys tak laskav a...“ – a dříve, než stačíme dořici větu – nám ten druhý odpoví: „Samozřejmě, rád.“

Tak jedná Bůh – připomněli jsme si před týdnem v 58. kap. Izajáše.

Bůh nás vede ke šlechetnému jednání s druhými lidmi. (Na Ježíšově jednání s námi vidíme, jak máme jednat s druhými, jak spolu Boží děti mají vycházet.)

470 Uvedu opět případ arcibiskupa Bezáka. Zbavit faráře jeho místa může biskup jen podle určitých pravidel. Arcibiskup Bezák byl zbaven místa bez udání důvodů. Někteří argumentují tím, že církve přirovnávají k firmě. Ale Ježíš nezaložil církve podle modelu Babišovy firmy, ale podle modelu rodiny, ve které si máme vše vyříkávat s úctou jednoho k druhému. Podle jeho – Ježíšových – pravidel: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církve, ať je ti jako pohan nebo celník.“ (Mt 18:15–17)

471 Órigénos (185–253) byl řecký církevní učitel a teolog, nejznámější a nejvýznamnější představitel alexandrijské školy (ovlivněné platonismem). (Alexandrijská škola propagovala alegorickou metodu výkladu Písma, na rozdíl od antiošské školy, která se vyznačovala pečlivým a střízlivým gramaticko-historickým vykládáním Písma.) Órigénos byl od mládí velice horlivý, toužil se stát mučedníkem pro Krista. Napomínal i otce, před jeho popravou, napsal mu, aby si snad nechránil život zřeknutím se Krista a uzavřením nějakých kompromisů s vládnoucí mocí. Órigénos co nejméně jedl a spal (na holé zemi), vykastroval se (nebo se nechal vykastrovat), aby nebyl pokoušen sexualitou, a aby zamezil pomluvám, že má něco s katechumenkami, které připravoval na křest.

Pečující rodiče mají právo od svých velkých a zdravých dětí žádat nějakou práci a pomoc, i Bůh má právo chtít, abychom byli solí a světlem.
Kdo porušuje pravidla soužití v boží rodině, sám se z rodinného kruhu vylučuje.

„Kdo by zrušil nejmenší přikázání z Tóry, Proroků nebo Ježíše...“

Přikázání Tóry jsou moudrostí a darem od Boha, nejsou nespílitelná, nejsou léčkou na lidi (někteří křesťané, vytrhující některá slova sv. Pavla si myslí, že se „starozákonní přikázání nepovedla“). Jsou cennými ukazateli ke spravedlivému a pěknému životu.

Po zničení chrámu rabíni přetvořili přikázání týkající se chrámu a chrámových obětí do nových podmínek. Škoda, že nepřijali Ježíšovu moudrost. Ježíš už před pádem chrámu přikázání boží naplnil a dotáhl. Přivádí nás těsněji k Bohu, do nové krásy.

Ale ta nová krása vyžaduje něco i od našeho jednání s lidmi. „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Tóry a farizeů, do nebeského království nevezdete.“
To jsou závažná slova!

Na Ježíšově výzvě k ovládní hněvu je názorně ukázáno, co znamená naplnění přikázání. Zákaz zabít se kdysi dávno vztahoval na příslušníky vlastního kmene. Později na zabítí každého. Tóra nařizuje potrestání vraha. Ježíš oznamuje postih pro toho, kdo nezvládl svůj hněv. Takový člověk je na špatné cestě, nechá se vléci zlem. (Násilí je plodem potlačovaného vzteku.) „Nečekej, až budeš chtít někoho zabít, ale vyhlas poplach, když začneš mít na někoho vztek. Poctivě zkontroluj, jestli tvůj postoj k druhému je v pořádku.“
Každý máme mít svého „desátníka“, s kterým si máme porovnávat své názory.⁴⁷²
Navíc jsme si Ježíše vybrali za svého Učitele, Mistra a Pána.

Naše způsoby a dlouhodobě pošramocené vztahy s druhými svědčí, že Ježíšova slova nebereme vážně. I jeho varující slova o hněvu. (Málo se ptáme a málo Ježíšova slova vysvětlujeme. Ve starých zpovědních zrcadlech byla pouze otázka: „Hněval jsem se?“)

Ježíš zjemňuje naše chování, prohlubuje naše vztahy a učí nás předcházet zlu. Zve nás k sestupování od činů k pohnutkám našich jednání. Odkrývá nám příčiny našich hříchů a už na začátku choroby nám nabízí řešení a léčbu srdce.

Hřích někde začíná. Většina násilí je až plodem nenávisti. Proto Ježíš říká, je třeba si hlídat i spravedlivý hněv. Snadno může přerůst do hněvu nespravedlivého a pak k nenávisti. Nenávist nás brzy čím dál více ovládne a my se pak lehce dopustíme násilí.⁴⁷³

472 Např. za křestní nebo biřmovací kmotry si vybíráme nějakou křesťanskou osobnost, někoho, kdo je o krok dále v porozumění Ježíšovi.

473 Máme si dávat dobrý pozor na spravedlivý hněv, lehce můžeme sklouznout do hněvu nespravedlivého. Já vám však pravím, že již ten,

- kdo se (nespravedlivě) hněvá na svého bratra (uvnitř, ve svém myšlení), bude vydán soudu;
- kdo snižuje svého bratra (nadává mu slovně, například „blázne“, ve smyslu „vylízanej mozek“), bude vydán radě;
- kdo svého bratra zatracuje (prohlašuje ho za bludaře), propadne ohnivému pecku.

(Jde o tři stupně hněvu: v mysli, ve slovech a činech.)

Prohlásit někoho za bludaře může jen poctivý církevní soud spravedlivým procesem podle Ježíšových pravidel.

Ježíšovi ani Janu Husovi se takového procesu nedostalo.

Hřích někoho svévolně prohlašovat za bludaře je mezi katolíky dost rozšířený.

(Mimochodem, nejvíce vražd je mezi příslušníky rodiny.)

Uvedu příklad: V opilosti někdo ublížil manželce.

Samozřejmě, opilec nemá své jednání ve svých rukou, neovládá se.

Ale jestli po vystřízlivění nepřiznám svou vinu a nevyvodím si pro sebe důsledky, myslím-li si (namlouvám-li si), že se to už příště nestane, že si dám pozor, že to mám v rukách, stal jsem se nebezpečným člověkem, který ubližuje, ohrožuje a bourá rodinu. Jsem nebezpečným člověkem. Kdo poctivě přizná první chybu a hledá pomoc a odpuštění, zachrání své manželství, případně rodinu.

Kdo si neumí přiznávat pravdu, neumí se omluvit, kdo se čímkoliv opíjí (alkoholem, vztekem, zlobou, povýšeností, pýchou, nenávistí), zůstává v pocitu vlastní méněcennosti, ukřivdnosti, sebemrškačství ..., kdo nepozvedne hlavu ze všeho, co jej poutá, svazuje a ovládá, ubližuje sobě a druhým. To vše může mít neblahé konce.

„Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Tóry a farizeů, do nebeského království nevejdete.“

Je důležité nepodceňovat, nepřehlížet vlastní zlo, selhání.

Stejně důležité je nemlčet ke zlu druhého.

Nezapomeňme, že na začátku „horského kázání“ Ježíš blahopřeje „chudým duchem“.

Blahopřeje těm, kteří vědí, že nejsou dokonalí, že jsou pouhými začátečníky v následování Ježíše, chtějí růst, hledají poučení a pravdu o sobě, vyslechnou druhého (pravda k nám může přicházet v různých vnějších převlecích: partnera, dítěte, nepřitele, farníka i faráře), prosí o pomoc.

Možná naší nejčastější chybou je nepřiznání si chyby.

Nechceme slyšet něco nepříjemného o sobě, myslíme si, že by mě chybujícího měli druzí nebo Bůh méně rádi.

I my sami se často máme rádi jen pro výkon. Selžeme-li, nadáváme si, případně se sami nějak trestáme. (Vzpomeňme na Jidáše, který se šel udat k potrestání, a když se mu kněží vysmáli, vzal spravedlnost do svých rukou a ztrestal se sám.)

Máme hrůzu z vlastního selhání, proto vypínáme z provozu vlastní rozum, umlčujeme své svědomí a zacpáváme si „uši“ před kritikou druhých lidí, svádíme rádi chybu na okolnosti nebo na někoho jiného.

Odvracíme se od Božího slova i před tím, co nám „Duch boží připomíná“.⁴⁷⁴

Všimněme si, jak jsme často mazaní při maskování svých chyb.

Umíme šikovně zastírat i nezáměr o Ježíšova slova.⁴⁷⁵

Vážným varováním nám jsou Ježíšovi protivníci u „slepce od narození“ (J 9:1–41). Zůstali zaslepení (i když viděli jako rys). Narozdíl od nich ten slepec prozřel (nejen začal vidět). Ježíš řekl zbožným: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ Psychická slepota je velice nebezpečná.

474 Vsadím se s vámi o bednu whisky, že 90 % katolíků doma ani nevzpomene na Ježíšovo varování: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Tóry a farizeů, do nebeského království nevejdete.“ Natož na další slova z dnešního úryvku evangelia.

475 Např. přidáváním dalších liturgických tanečků okolo čtení z evangelií. Evangeliář je leckde umělecky svázaný do kůže, přidali jsme požehnání touto knihou, ale už v kázání rychle od Ježíšových slov vykličkujeme.

Řekne-li mi někdo: „Udělal jsi chybu“ a dovedu-li to přijmout a požádat o odpuštění, může mně být odpuštěno.⁴⁷⁶

Pokud mi druhý neodpustí nebo pokud já neodpustím druhému (za dodržení nutných podmínek),⁴⁷⁷ pak si na sebe pleteme bič. V modlitbě Páně prosíme: „Otče, odpusť mi tak, jak jsem já odpustil mým viníkům“. Jako mírou měřím druhému, tak mně bude naměřeno.⁴⁷⁸

Ale Ježíš jde ještě dál.

Protože nás obdarovává Pokojem, má právo od nás požadovat, abychom byli tvůrci pokoje („Blahoslavení tvůrci pokoje“).

„Přinášíš-li dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nechej tam svůj dar...“⁴⁷⁹

Do božího království, mezi Ježíšovy přátele jsem byl přijat zadarmo, ne pro zásluhy. Ohromně jsem tím získal. Dobrovolně jsem přijal pravidla jednání k soužití v boží rodině.

Má-li někdo něco proti mně, je mou povinností udělat k němu krok, i když jej ten druhý neudělal ke mně.

Mám jej požádat, aby mně řekl, co proti mně má. Ublížil-li jsem mu, rád poprosím o odpuštění, aby bylo obnoveno naše přátelství.

Pokud jsem druhému neublížil, má druhý povinnost poskytnout mně možnost, abych se mohl obhájit, aby bylo obnoveno naše přátelství.

476 Syn člověka přišel spasit, co zahynulo.

Co myslíte? Má-li někdo sto ovcí a jedna z nich mu zabloudí, nenechá těch devadesát devět na horách a nejde hledat tu, která zabloudila? A podaří-li se mu ji nalézt, amen, pravím vám, bude se z ní radovat víc než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily.

Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezahynul ani jediný z těchto maličkých.

Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.

Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď.

Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.

Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.

477 Mějte se na pozoru! Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto', odpustíš mu!" (Lk 17:3–4)

478 Petr se zeptal Ježíše: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?"

Ježíš mu na to odpověděl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát.

S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven.

Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: `Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!' Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.

Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spolumužníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: `Zaplat' mi, co jsi dlužen!' Jeho spolumužník mu padl k nohám a prosil ho: `Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spolumužníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: `Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spolumužníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?' A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru." (Mt 18:21–35)

479 Tridentský katechismus (Tridentský koncil skončil r. 1563) říká, jak se připravit ke Stolu Páně: „Před mší se nejprve rozpomeň, zda žiješ v přátelství se všemi bližními a jestli je upřímně miluješ. ...“

Oba máme povinnost budovat, udržovat a šířit boží pokoj.

Pro případ, že se nedomluvíme, počítá Ježíš s druhou a třetí instancí. Nedohodneme-li se, kdo z nás má pravdu, máme jít – podle Ježíše – za někým, kdo vám pomůže hledat pravdu (včetně manželské poradny). Třetí instancí je církevní soud. Kdo odmítne zachovávat tato Ježíšova pravidla soužití, vylučuje se z rodiny boží na tak dlouho, pokud je nepřijme.

Je na nás, jak se naučíme umění soužití a do jaké míry přijmeme Ježíšova pravidla k pěknému životu. Jak si usteleme, tak si leheme.⁴⁸⁰

Ježíš není teoretik ani zákoník rajtující na liteře. Učí nás přemýšlet, vážit do budoucna zisky i ztráty.

Někdy se mi na druhém nelíbí něco, co není přímo zlem nebo nespravedlností.

Mám hledat, zda jsou mé požadavky nejen oprávněné a opodstatněné, ale k čemu by prosazování mých nároků za každou cenu, vedlo. Mohlo by se stát, že budu prosazovat svůj požadavek na druhého tak, že budu ničit manželství a nakonec je možná rozbíjí.

Proto Ježíš říká: svádí-li tě něco tak cenného nebo důležitého, jako oko nebo pravá ruka, zřekni se toho pro vyšší hodnotu. Dej pozor, aby ses nepřipravil o boží království.

Co je „okem, rukou nebo nohou“, Ježíš nevypočítává. Záměrně užívá obrazné řeči. Je opět na nás, jak s jeho slovem budeme hospodařit. K jaké moudrosti a prozíravosti dojdeme, jak vyvážíme pro a proti.

Platí to nejen o něčem, co nás svádí ke hříchu („blízká příležitost k hříchu“): alkohol, některé televizní pořady, případně samotný televizní přijímač, blízkost některých lidí, určitá společnost. „Okem“, kterého se mám vzdát, může být něco cenného, co mě příliš zaměstnává na úkor něčeho podstatného: může to být koníček, množství práce...

„Okem“, něčím cenným a dobrým čeho se mám vzdát ale mohou být mé představy o druhém, jak se ten druhý má ke mně chovat nebo co má dělat.

Kolik manželství začalo na vlně zamilovanosti a pak ztroskotalo na prosazování si vlastních představ. To jsem už jen nakouzl ke společnému promýšlení.

Nevzdám-li se svých některých představ, hrozí mi narůstání hněvu, zlosti, otrávenosti, neochoty, postupně i nenávisti, nevěry, lhostejnosti ... na tom všem může nakonec manželství ztroskotat.

Toto jsem jen nakouzl. Můžeme to promýšlet.

Nejlépe s druhými.

Zeptejme se druhého, čeho dobrého ses kvůli mně a našemu vztahu vzdal?⁴⁸¹

Potřebujeme jeden druhého k nastavení zrcadla. Nevidíme si na záda natož do srdce.

Lidé, žijící sami jsou ohroženi dvojnásob. Pokud si neobstarají někoho, kdo jim ukazuje jiný pohled z jiného úhlu, velice často končí jako osamělí, pyšní a nesnášenliví lidé. Člověk chudý duchem nenaslouchá jen svým kamarádíkům, podřízeným nebo lokajům.

Ještě větší nebezpečí hrozí nositelům autority.

480 Už Mojžíšovi lidé byli vedeni k správnému myšlení, k rozeznávání dobrého od zlého, spravedlnosti od nespravedlnosti, k porozumění úmyslu zákonodárce, aby nelpěli na pouhé liteře, ale uměli jednat podle ducha moudrosti. (Např. židé mezi sebe přijali Moabku Rút, David na svou odpovědnost dal jíst svým lidem předkladné chleby.)

Ježíš naši moudrost vede ještě výš.

481 Jestli si někdo z partnerů pro sebe bere víc peněz, času, méně práce ... – je zlodějem, okrádá druhého i rodinu.

Nenaučili jsme se spolu řešit rozepře. (Netýká se to jen manželů.)

Všimněme si, že velická část odsouzených je přesvědčena, že byl rozsudek soudce nespravedlivý. Muslimové ve svých přích vyhledají své náboženské autority a dokáží přijmout jejich názor nebo rozsudek. Pokládají Korán za boží moudrost.

Židé přijdou za rabínem a přijmou boží přikázání, je pro ně závazné (na rozdíl od muslimů všichni umí číst a mohou si ověřit, co Tóra říká).

Kolik je křesťanů, kteří vyhledávají moudrost Tóry (Učení) a moudrost Ježíšovu?

Kdo je ochoten se nad sebou zamýšlet, porovnávat si své názory s druhými a především s Ježíšem. „Každý má svou pravdu“, nebezpečně tvrdí povrchní a pohodlný člověk. (Běda tomu, kdo pohorší, svede z dobré cesty dítě, bylo by mu lépe, kdyby jej utopili v moři, říká Ježíš.)

Nikdo nevlastníme nějakou ctnost jednou provždy. Ani David ani moudrý Šalomoun si neuhlídali některá nebezpečí a stáhli své syny k nepravostem. Ani apoštol Petr nejednal vždy jako „chudý duchem“.

Ani církve není uchráněna od omylů, chyb a hříchů.⁴⁸²

Všechno cenné dá určitou práci, naučit se luštit křížovky, sudoku, hrát mariáš i šachy.

Porozumět druhému, partnerovi, Bohu také něco vyžaduje. Někdo o to stojí a nelituje námahy. Jiný se nechá zaujmout něčím jiným.

„Kde je tvůj poklad, tam je tvé srdce“.

482 V naší společnosti je církve poslední institucí vyžadující přísahu. To je nejen ostuda, ale veřejné povyšování se nad Ježíše.

Před pár lety vyšlo nové nařízení, že každý z duchovních je při přijímání každé nové funkce nucen k nové přísaze. Svědčí to o velké podezřívavosti a nedůvěře k druhým a dáváme špatný příklad, nesolíme a koledujeme si o pošlapání. (Také těžko nesete, že jsme pro spoluobčany nedůvěryhodní?)

7. neděle v mezidobí

2020

7. neděle v mezidobí Lv 19:1–2. 17–18 1 Kor 3:16–23 Mt 5:38–48 23. února 2020

Před týdnem jsme slyšeli Ježíšova slova: „Kdo by ze Smlouvy (manželské mezi Hospodinem a Izraelem) zrušil i tu nejmenší *micvu*, neučil ji nebo nevykládal její smysl,“ ten bude v nebeském království poslední...“

Dotkli jsme se trochu několika Ježíšových *micvot* (pokynů). Dnes slyšíme další. Jsem v pokušení o nich mluvit (slova o neodporování zlému, o lásce k nepřítelům nás buď provokují, nebo odrazují ...), jenže bych je jen nakouzl.

Naříkám, kdy se dostaneme k jejich porozumění. Jedno kázání na to nestačí. Za tři roky čteme stejné texty, ale kazatel nemůže po tak dlouhé době navázat na to, co řekl posledně. Na vysoké škole často přednášky na sebe navazují. Někdy třeba za čtrnáct dní, to ještě posluchač dokáže v paměti podržet, co bylo řečeno minule, ale tři roky – a bez poznámek – to možné není.

Ježíš je negeniálnější učitel, ale i on respektuje naše možnosti. Můžeme mu porozumět, ale i my máme respektovat pravidla vyučování. Představa, že porozumět boží moudrosti „snadno a rychle“, je bláhová. Všechno chce své.

V Ježíšově době chodilo do synagogy velké množství lidí – byli „kosteloví“. A přesto se, až na výjimky, nestali Ježíšovými učedníky – neptali se.

Ježíš mnohokrát učil v podobenstvích (důvody jsme si říkali), ale bez výkladu jim nelze porozumět. Jen někteří přišli za Ježíšem s prosbou o vysvětlení – tím vstoupili do jeho vyučování. My, „kosteloví“ také chodíme každý týden na bohoslužby, ale kdo se neptá, ten mezi Ježíšovy učedníky ještě nepatří.⁴⁸³

Nikoho se těmito dotěrnými slovy nechci dotknout, vím, že tím riskuji přízeň posluchačů (řadu z nich jsem si tak zneprátelil), ale ve službě evangeliu nejde o popularitu lidí.

V prvním čtení slyšíme slova, která nepatří do Desatera, a přesto jsou pro život Izraely, i pro nás, velice důležitá. Kdo si chce ověřit, zda je Ježíšovým učedníkem, poradím mu.⁴⁸⁴

Ovládl jsem se mluvit k dnešnímu úryvku evangelia, a vrátím se k Ježíšovým slovům z minulého týdne.

Ježíš nám nabízí umění ovládat svůj hněv. Představme si, že Ježíš ohlásí kurz k získání této dovednosti. Kdo se přihlásí?

Kdo jsme Ježíšovým kurzem prošli?

Pokusím se to vyprávět příběhem (nejraději máme kázání o našem sousedovi, proto je tolik oblíben bulvár), který se často vyskytuje.

Potkal jsem dlouhou řadu manželských párů, které mně dovolily nahlédnout do svého soužití, do své kuchyně.

Jedna paní, která měla všech „pět P“ vypravovala, jak si po několika letech v manželství přestala s manželem rozumět. Její trápení bylo tak veliké, že si začala přát partnerovu smrt. Nebo i smrt vlastní. Hledal jsem příčinu, byl jsem v pokušení jí stranit proti jejímu partnerovi (i proto, že se mi

483 Je rozdíl mezi fanoušky fotbalu a fotbalisty. (I fanoušci se dokážou kvůli svému idolu poprat s fanoušky jiného klubu, ale pračka je mimo pravidla. Mnohokrát pokřtění zkrvavovali hlavy jiným pokřtěným. Ježíšovými učedníky nebyli.)

484 Pokud sis přečetl celou 19. kapitolu Třetí knihy Mojžíšovy, jsi na dobré cestě.

v mnohém líbila), ale pak se ukázalo, že se spory s manželem nenaučila řešit. Byli sice třikrát v manželských poradnách, ale když došlo na její chyby, pokaždé se rozplakala a další sezení u terapeutů odmítla. Nebyla ochotná si své chyby přiznávat. Opakuji, že byla v mnohém obdivuhodná.

Také máte sympatické a inteligentní kamarády, kteří neudrželi své manželství?

Ježíš nám říká, hledej chybu u sebe, nečekej, až si budeš přát, aby tvůj partner umřel. Hledej, zda nemáš sklon si myslet, že máš ve všem pravdu. Všímej si, zda sneseš jiný názor druhého, zda umíš s vděčností přijmout jeho upozornění na tvou chybu a zda umíš prohrávat.

Pokud sám nejsi dokonalý, nemáš právo čekat dokonalost od druhého. Pokud neumíš přijmout některé nedokonalosti partnera a vašeho manželství („zbav se své pravé ruky nebo oka“), přijdeš o manželství.⁴⁸⁵

Ježíš vypravuje podobenství o rozsévači. S jeho výkladem je podobenství srozumitelné, k pochopení nepotřebujeme maturitu. Ale kdo opakovaně zkoumáme, jak úrodnou půdou jsme my sami, jaký výnos z Ježíšova slova přinášíme? A co děláme pro zlepšení?

Zkusím k tomu přidat příklad. My starší jsme se učili pracovat s počítačem. Neznám nikoho, kdo by jednal jako jistý řemeslník, který ze vzteku nad prací, která se mu nedařila, švihal nářadím o zem. Znáte někoho, kdo by rozdupal počítač, když nereaguje, jak by si přál?

Jak to, že nemáme tolik trpělivosti s partnerem jako s počítačem? Proč se na svého blízkého kvůli nedorozumění zlobíme? Proč jsme méně trpěliví s člověkem než s věcí?

Počítač nám může být dobrým trenážerem k získávání dovednosti komunikovat, dokud nezmáčknu správné tlačítko, neodpovídá.

I sport a hry nás mohou naučit přijímat a dodržovat určitá pravidla, i umění snést prohru.

Řada našich hříchů pramení z nevyřešených špatných sklonů. Ale mnoho lidí jde raději ke zpovědi (vydrží určitou trapnost z přiznání svých hříchů), než aby hledala a napravovala příčiny svých selhávání.

Zkuste takovému člověku říkat, že má hledat a pracovat podle Ježíšova návodu. Dopadnete jako Ježíš, ztratíte jeho oblibu.

Konflikt zbožných s Ježíšem začal tím, že je Ježíš upozorňoval na nemalá nebezpečí, která jim hrozí. Řekl jim něco, před čím zavírali oči, Nechtěli hledat, zda má ten druhý (nejen Ježíš) třeba pravdu. Jejich nesnášenlivost přerostla do nenávisti. Začali si přát Ježíšovu smrt (víme, že nezůstalo jen u nezbožného přání).

Vyprávím-li snoubencům o učení ovládat počítač, neslyší, jsou omámení svou zamilovaností, drží se za ruce a myslí si, že je nemůže potkat, aby si někdy přáli smrt druhého.

Kdo z manželů o něco starších je ochoten naslouchat Ježíšovu vyučování? Místo toho se, v lepším případě, zpovídáme: urážel jsem se, tolik a tolik dní (hodin) jsem nemluvil s partnerem, litoval jsem se, že mě druhý nechápe, živil jsem v sobě nelásku k druhému ... V horším případě si nepřipouštíme možnost vlastní chyby, vytěšňujeme ji a chyby vidíme jen u toho druhého.

Nenasloucháme Ježíši, neučíme se u něj, neprosíme ty, kteří nás mají rádi (včetně Ježíše), aby nás laskavě upozorňovali na to, co můžeme dělat lépe. Místo toho sháníme zbožné zásluhy pro nebe a nebeské ochránce, kteří by se za nás tam nahoře přimluvili a na jejich přimluvy byli vpuštěni mezi nebešťany. Nechceme slyšet, že ten, který není schopen dobrého soužití s druhými tady na zemi,

485 Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrvi je a odhoď pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhoď pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. (Mt 5:29:30)

nebude schopen žít s druhými v nebi. A svůj vztek obracíme proti tomu, kdo by se opovážil nám něco takového říkat. Tak se to stalo i v Ježíšově případu. Jeho odpůrci byli zbožní, měli pravdu, když tvrdili: „Nikoho jsem nezabil a nikoho jsem neokradl.“ Žili podle svého dost vysokého svědomí, ale odmítali slyšet a vidět nebezpečí, které jim hrozilo.

Jejich náboženská sebejistota a boj za čistotu víry a pravdy je ale přivedl až k vraždě nevinného. My už léta z evangelií známe, jak ten nešťastný proces probíhá. Když Ježíš zvěstoval hříšníkovi odpuštění hříchů, zbožní se mu postavili: „Jakým právem tak činiš?“ Aby Ježíš dokázal, že přichází od Boha, uzdravil hříšníka z jeho ochrnutí. Neuznali to. Neuměli hledat pravdu, chybu vždy hledali u druhých. Neměli dobrou vůli. Smluvili se na Ježíše s „penízem daně“. Neuměli prohrávat. Pak k dalšímu útoku využili případ „ženy cizoložné“. Místo přiznání svých vin, obrácení se a nápravy se ale ještě víc zatvrdili. Ježíš je přesto chtěl získat – vzkřísil Lazara. Víme, jak to dopadlo: „Je nutné zabít Sekala (Ježíše a Lazara),“ prohlásili.

Ne málo pokřtěných brojí proti druhým: muslimům, homosexuálům, liberálům a proti zlu druhých (potraty, gender ...).

Nás na prvním místě zajímá Ježíšovo „horské učení“ proti zlu, které ohrožuje nás.

Bereme vážně Ježíšova slova: „Kdo by ze Smlouvy (manželské mezi Hospodinem a Izraelem) zrušil i tu nejmenší *micvu*, neučil ji, nevykládal by její smysl a nežil podle ní, ten bude v nebeském království posledním...“

Vyučíme-li se u Ježíše, budeme mu pak něco platní v jeho úsilí uzdravovat nemocný svět. Pak s ním budeme a schopní šířit jeho osvětu, s ním – podle jeho receptu – prokvasíme společnost, a solí prorocké služby budeme účinně bránit zlu. Bude-li nás určité kritické množství, podaří se nám získat pro lásku k druhým dost lidí.

Ve čtvrtek na biblické hodině se budeme věnovat Ježíšovým slovům z dnešního úryvku evangelia: „Neodporujte zlému ... Milujte své nepřátele ... Budeme hledat jejich smysl. (Ježíš nás vždy překvapí krásou a sladkostí své moudrosti). K audio nahrávce je možné se dostat.

(Velice si pochvaluji penzi. Jsem osvobozen z odpovědnosti za 11 budov a jsem osvobozen od žáků, kteří stále propadají v první třídě, vyučování je nebaví a zlobí paní učitelku. Věnuji se těm, kteří stojí o porozumění božímu slovu.)

V komentáři k „modlitbě Páně“ nám zbývá poslední téma: „**Zbav nás od zlého.**“

Zkusme si tuto prosbu promýšlet v náhledu na Ježíšovo vyučování.

Jako děti jsme pokládali za zlé věci něco jiného, než k čemu jsme došli dnes.

Už neprosíme Boha, aby bylo pěkné počasí na výlet (přání je něco jiného než prosba k Bohu), ale například prosíme Boha, aby nám pomohl, když se snažíme nevytěšňovat něco, co nás vážně ohrožuje.

(Je dobré si formulovat své rozhodnutí kladně, např.: „Bože, chci hledat nejprve chybu u sebe (jako, když mi neodpovídá počítač), prosím tě k tomu o pomoc.“) Ten, kdo se nechá vyučit Ježíšem, ten si ušetří mnohá trápení (jako ten, který se naučí řešit nedorozumění, spory a nedokonalost svého partnera).

Včera bylo hodně svateb – pro „magické datum“: 22. 2. 2020. Co všechno podnikáme, aby se kouzlo podařilo ...

Znovu a znovu žasneme, že nás Bůh zve ke svatebnímu stolu. Má potřebu s námi slavit...
A my máme potřebu společně s druhými rodinami Bohu dobrořečit za jeho dobrodiní.

K prvnímu čtení:

K pochopení pozvání „buďte svatí“, jsme si zatím říkali: Bůh nám zasvětil svůj život (na Ježíšově životě je to názorně vidět),⁴⁸⁶ a my jsme pozváni, abychom se přidali k božím dílu.

Zasvěcení je neustálou prací, Bůh první pro nás pracuje.

(Nechápu, že se naše křestní zasvěcení rozměňuje všelijakými dalšími zasvěcováními.)

K druhému čtení:

To je neuvěřitelné, že jsme chrámem božím!

(Bůh v nás bydlí, ale dobře víme, že nejsme Bohem. Jsme hříšníky, které Bůh miluje a volá k růstu do Ježíšovy podoby.)⁴⁸⁷

„Přátelé“, řekl Ježíš svým učedníkům, „v naší partě budeme udržovat rodinné vztahy. Jde-li to v pokrevní rodině, je to možné i s dalšími lidmi – pokud nás spojuje někdo dostatečně Velký a Silný. Vám nemusím říkat, kdo to je.

V rodině přejeme jeden druhému, dáváme si navzájem přednost, úspěch druhého je naším úspěchem. Nemáme zapotřebí si něco předstírat, jeden na druhého sočit, nebo někomu něco nepřát. Nedorozumění a spory si budeme vyřikávat. Život má jedinečnou hodnotu, budujme vztahy, o které budeme stát navždy. Přesvědčíte se, že je to možné.“⁴⁸⁸

Věty z „učení na hoře“ máme napsány ve stručné podobě. Ježíš podporoval poctivou rozpravu s otázkami a námítkami, aby posluchači mohli jeho názorům porozumět. (Rozmluvy mohly trvat i několik hodin.)⁴⁸⁹

486 Vzpomínáte, jak Ježíš řekl: „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn.“ A: „Život mi nikdo nebere, já jej dávám svobodně!“

487 Prvním krokem pokory je objevování a následné přijetí toho, že mě Bůh má rád „jen tak“, „protože jsem jeho“, bez mé zásluhy a výkonu. Druhým krokem pokory je přijetí této velkorysosti boží. (Pro někoho to není snadné.)

Dalším krokem pokory je přiznání svých chyb. (Vím-li, že to nebude důvodem k odsouzení, trestu nebo nepřízně, ale naopak otevřením cesty k dalšímu růstu, není to ponižující. I lékař – svěřím-li mu svou nemoc, zranění nebo postižení – nás nesoudí, ale nabízí nám svou pomoc. Natož Bůh.)

Čtvrtým krokem pokory je přiznání stejné důstojnosti druhým, i oni jsou chrámem božím. Proto se k nim snažíme podle toho chovat. Proto jsou pokorní často schopní dávat přednost druhým před sebou – takovým Ježíš blahopřeje ve svých „blahoslavenstvích“.

488 Ježíšův způsob vedení a vyučování potvrzuje naši zkušenost: Chci-li se pohnout dopředu, něco nového se naučit nebo něco nezdravého opustit, potřebuji v setkání a rozmluvě získat nové poznání a tyto informace si ověřit a prakticky vyzkoušet, zda je to účinné a dobré. Takové jsou základy a pravidla vyučování mezi Místrem a učedníky.

Ježíš nám zprostředkoval jedinečné poznání a vybízel posluchače k ověření si jeho pravdivosti a vyzkoušení si nových poznatků v životě.

Dokážeme-li například „vyloupnout pravé oko a hodit je na hnůj“, zakusíme velikou svobodu pro Ježíše a jeho království.

Ježíšův geniální způsob vyučování učedníků potvrzuje i moderní pedagogika a psychologie.

489 Ježíš se věnoval lidem ochotným při vyučování spolupracovat. Líné k přemýšlení nebo povrchní uměl předem vyloučit skrze síto podobenství (srov. Mt 13:10–17). Mluvili jsme o tom už podrobněji.

Znovu zopakují „neodporování zlému“; přestože jsme to už promýšleli.
Je důležité Ježíšovi porozumět, jinak nám zůstává vzdálený a nepřitažlivý.

Vysvětlíte prosím dětem, že pravidlo „oko za oko, život za život“ bylo spravedlivým trestem a velkým pokrokem oproti krevní mstě nebo lynčování viníka rozrušeným davem. Nezapomeňte jim říci, že Izraelité už brzy připouštěli možnost hmotného odškodnění postiženého, například místo vypíchnutí oka mohl provinilec nabídnout „výkupné“.

Ježíš nás nevybízí ke smíření se s násilím a nespravedlností.⁴⁹⁰

Copak Bůh mlčí ke zlu?⁴⁹¹

Ježíš nás vede a vychovává ke statečnosti (srov. Mt 5:4. 6).

(Nevyhýbal se ani oprávněné kritice církve a její praxe.)

Ježíš není pacifista jako Chelčický nebo Tolstoj, vždy rozhodně a statečně hájí důstojnost a svobodu člověka.

Pokud ovšem někdo pomíjí vyučování „Mojžíše“, neporozumí vyučování Ježíše.⁴⁹²

Zítká-li se Ježíš používání násilí, neznamená to, že nás vůči násilí nechává bezbranné.⁴⁹³

Ježíšova výzva nejednat nespravedlivě, neoplácet stejnou mincí, být velkorysý, je novým kulturním přínosem pro soužití s druhým. Dá určitou práci dojít k jejímu pochopení.

Nestačí se držet strohému textu evangelia, dosaďte si tam bohaté vyučování Ježíše, které je znát pod řádky evangelií. Ježíš s učedníky znovu procházel Mojžíšovo učení („bylo řečeno vašim otcům“) a pak pokračoval, „ale já vás naučím něčemu vyššímu, dokonalejšímu“.

Ti, kteří volají po patnáctiminutovém kázání, se nemohou dostat tak daleko, jako učedníci bažící po následování svého Mistra.

Ježíš není teoretikem, nebyl mnichem žijícím v odloučení od světa, nežil v paláci obklopen služebnictvem. Neměl kuchaře a ani osobního šoféra. Neměl žádná výsady, v jakékoliv „frontě“ dával přednost druhým.

490 To my jsme nebyli vedeni k poslušnosti Kristu, ale k pokřivené poslušnosti vůči autoritě a k „nesení kříže“ (nepamatují, že by autorita ustupovala). Byli jsme „duchovně“ masírováni, že výrok autority je projevem boží vůle.

To my jsme i Ježíšovo slovo k Petrovi: „Ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“ (Lk 22:32b) zneužili k mocenskému tvrzení o učitelském úřadu (rozuměj biskupů).

491 Není snad Bůh spravedlivým soudcem (těm, kteří ubližují jiným nebo odmítají poskytovat milosrdenství potřebným)?

Neznáme už prorocká slova Mariina?: „Prokázal sílu svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně; vladaře svrhl s trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou.“ (Lk 1:51–53)

492 Kdo nezná Tóru, neumí ji ocenit jako dar z nebe, neděkuje za ni a nechybí mu slavnost „Radost z Tóry“. Šidí se: „Nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry ..., kdo by tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího. Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“ (Mt 5:18–20)

Vzpomínáte, jak jsme mluvili o výchově starých Izraelitů k velkorysosti? „Narazíš-li na býka svého nepřítele nebo na jeho zatoulaného osla, musíš mu jej vrátit. Uvidíš-li, že osel toho, kdo tě nenávidí, klesá pod svým břemenem, zanecháš ho snad, aniž ho vyprostíš? Spolu s ním ho vyprostíš.“ (Ex 23:4–5) „Je možné, že majitel ocení tvou dobrou vůli alepší svůj vztah k tobě.“

493 Vzpomínáte, jak Hospodin vyzbrojil Mojžíše, když ho vyslal k faraonovi, aby vyvedl Izrael na svobodu? Jak vybavil apoštoly velikou mocí uzdravovat (také možností druhé ochromit), křísit mrtvé nebo vymítat demony? Vícekrát jsme o tom mluvili.

Ježíšovo „nastavení druhé tváře“, není první vyučovací lekcí. Je učením pro každého učedníka. Je dost obsáhlé. V Letohradě jsme jí věnovali minulou biblickou hodinu, ve čtvrtek budeme pokračovat.

V dnešních Poznámkách se zaměřím na „nastavení druhé tváře“ v rodinném soužití a mezi nejbližšími.

Za týden budu pokračovat, co ta slova znamenají v kritických životních situacích.

Největším uměním a nejnáročnější celoživotní prací je soužití mezi nejbližšími.⁴⁹⁴

Proto nám Ježíš pro dobré soužití, k řešení konfliktů a sporů dal základní pravidla.⁴⁹⁵

A důležité pokyny, které právě promýšlíme.

„Pokus se získat druhého po dobrém“, říká.

Kdo si každodenně všimá a zakouší Boží štědrost od slunečního svitu, tepla, vláhy, samouzdravné schopnosti našeho těla a ducha ... nejrozmanitějších krás světa ... až po osobní přátelství Boha, ten dokáže být velkorysý, nehádá se a nesoudí se o každý prd. Dostává a vyhrává tolik, že si může dovolit nějakou prohru.

Když nastane „tvrzení proti tvrzení“, dokáže ustoupit. Kdo dodržuje pravidla slušnosti, kdo je ohleduplný a respektuje přání druhých, umí se omluvit, kdo není na druhého přísnější než na sebe ..., takový člověk je požehnáním pro druhé.

Kdo má rád lidský humor a dokáže se zasmát sám sobě, kdo navíc objeví boží smysl pro humor, je mnohem zdravější než suchaři, náfukové a diktátoři.

Toužíme-li po růstu v lidskosti – podle Ježíšova krásného příkladu, připouštíme-li, že se někdy mýlíme, vyslechneme-li druhého, dopřejeme-li mu, aby se obhájil, snažíme-li se jednat tak, jak bychom si přáli, aby druhý jednal s námi, hledáme-li příčiny svých chyb a selhání, dokážeme-li se domluvit navzájem, nebo jít například do manželské poradny, necháme-li si poradit, uznáme-li svá pochybení, omluvíme-li se, poprosíme-li o odpuštění a usilujeme-li o nápravu – dojdeme ke smíření a můžeme druhému nastavit tvář k políbení!

Nemusíme dávat jen ze svého. Bůh o nás pečuje nejrůznějšími způsoby, obdarovává nás pokojem (který pak šíříme jako tvůrci jeho pokoje), zve nás opět ke svému Stolu...

Připomínám, že láska k bližnímu je přáním dobra i nepříteli.⁴⁹⁶

494 Kriminalisté říkají, že mezi vraždami převažují „domácí zabíjačky“.

495 Zhřeší tvůj bratr, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“. Jestliže ani potom neuposlechně, oznam to církvi; jestliže však neuposlechně ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník. (Mt 18:15–17)

Kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu. Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. (Mt 5:22c–26)

Není možné, aby nepřišla pokušení; běda však tomu, skrze koho přicházejí. Bylo by pro něho lépe, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a uvrhli ho do moře, než aby svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných.

Mějte se na pozoru! Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu.

A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto`, odpusť mu! (Lk 17:1–4)

496 To ovšem rozhodně neznamena mlčet k jeho zločinům.

Např. krytí válečných zločinců po válce (umožnění jejich útěku) bylo proviněním proti spravedlnosti, výsměchem právu a dalším ponižením obětí. Konečně už jsou odsuzováni pachatelé sexuálního násilí duchovenstva.

Nemusí mít nic společného s našimi libými pocity. Samaritán zraněného žida neobjímal, mohl být dokonce našťvaný, jak ho pomoc potřebnému zdržela.

Pokračování za týden. Budeme mluvit o kritických jednáních s nepřáteli.

Doporučuji vám shlédnout znovu jedinečný film M. Gándhí. (M. G. byl velkým a statečným Ježíšovým učedníkem. Nebyl pacifistou a mnoho dosáhl svým postojem nenásilí.)

V příloze nabízím nedávnou zkušenost významného faráře Pavla Kuneše.

(Blahopřejeme mu k jeho 80. narozeninám. I k tomu, že si na hlavu nadělat nenechal.)

V Pavlově textu (Příloha) už není popsáno, že napsal nadřízenému povýšeného kaplana a opat se – na rozdíl od kaplana – Pavlovi omluvil:

Příloha:

Oč běží aneb Zázitek klerikalismu 26. září 2016

Už několik let vzpomínáme s přáteli na svého učitele. Býval kaplanem v jednom pražském kostele, a tak se tam setkáváme při vzpomínkové mši. Jako jeden z nich tuhle mši sloužívám. Letos jako vždycky jsem přicházel do kostela půl hodiny před začátkem a v postranní lodi jsem potkal mladého, světlomasého kněze, oblečeného v krajkové albě, směřujícího do zповědnice. Zastavil jsem ho a představil jsem se mu s tím, že za půl hodiny tam budu mít mši, jak je už dva měsíce domluveno. Požádal mě o celebret. To je knížka podobná pasu, kde se potvrzuje, že jsem knězem, kde působím atd. Udivilo mě to. Mám tohle dovolení doma v zásuvce. Nikdy se mě na to nikdo neptal, dnes už není společensky výhodné předstírat příslušnost ke kněžskému stavu. Kdysi z toho plynuly jisté výhody, takže k setkáním s falešnými kněžími docházelo. Řekl jsem mu to, ale on si myslí, že bych ho měl nosit spolu s občanským průkazem. Vyvedlo mě to z míry, nevěděl jsem, jak ho přesvědčit. Odvolal jsem se na Katolický týdeník, který v kostele prodávají. Byl jsem tam před třemi týdny vyfotografován na titulní straně. „Katolický týdeník nečtu.“ „Vždyť ho tady v kostele prodáváte, to se nepodíváte ani na titulní stranu? Co tedy čtete?“ „Jiné knihy.“ „Před čtrnácti dny jsem v KT měl článek o muži, kvůli kterému se dnes u vás v kostele sejdou jeho přátelé, jak to děláme pravidelně už několik let.“ Pokrčil rameny, byla to pro něho zcela zbytečná informace. Propadl jsem zmatku.

Nabídl jsem mu, že by mohl zavolat svého faráře nebo představeného, který mě nejspíše zná. Neměl mobil s sebou. Dal jsem k dispozici svůj, ale neznal číslo. V rozčilení jsem si nemohl ani vzpomenout na telefonní číslo arcibiskupství. A v té podvečerní době tam možná už nikdo ani nebyl. Řekl, že mě může vyzkoušet. Vybídl mě, abych mu odříkal Confiteor. To je jedna z úvodních částí latinské mše. Začal jsem a s malým zaváháním jsem ji dokončil. Naposledy jsem tenhle text říkal v roce 1966, přesně před padesáti lety. „To mě nepřesvědčuje“, řekl. „V kostele sedí řada lidí, kteří mě dobře znají celá desetiletí, mohou dosvědčit, že knězem jsem už pětapadesát let.“ Nevěděl jsem, co si počít, stál rovně jako svíčka a nejevil sebemenší zájem o zjištění pravdy. V zoufalství jsem mu nabídl latinskou definici transsubstantiace, jak ji formuloval tridentský koncil v roce 1563. Učili jsme se na fakultě, že tohle je nejsnadnější zjištění falešného kněze. Nabídkou byl uveden do rozpaků, ale odmítl ji. Nechal mě stát a odešel do zповědnice. Uběhlo deset minut, začátek mše se blížil. Patnáct lidí už sedělo v lavicích.

Přece neodejdu domů, když jsme se na setkání s přáteli těšili. Sedl jsem si dopředu do postranní lavice vedle staré paní kostelnice. „Vy mě přece znáte, už jsem tady poněkolkáté?“ „Ano, pamatuji si vás od loňska.“ „Nemohla byste se mě zastat před panem kaplanem?“ Dívala se před sebe a neřekla ani slovo. Další otázkou bych ji byl jen uváděl do rozpaků. Bezradně jsem šel do sakristie.

Dodneška někteří přezbožní tvrdí, že se nemá práť špinavé právo na veřejnosti. Ovšemže, my přece víme o velkorysé možnosti odpuštění (ale to není možné bez spravedlivého procesu „obrácení“). Ale mlčet ke zlu toho, který neusiluje o nápravu, je spoluvinou.

Podíval jsem se do otevřeného kostelního diáře, kde bylo napsáno, že dnešní mši za našeho přítele budu celebrovat já. Rozhlížel jsem se, zda by někde bylo telefonní číslo na klášter, z něhož pan kaplan pocházel. Nenalezl jsem nic. Vtom vešla paní varhanice, kterou znám i z jiných kostelů, kde jsme spolupracovali. Vyprávěl jsem jí svoji potíže, ale spěchala na kůr, neměla moc času a schodů je mnoho. Stál jsem tam bezradný, všechno ve mně vřelo. Ta bezmoc byla opravdu hrozná. Chodil jsem sakristií sem a tam. Co udělám? Odejdu vyzývavě z kostela, protože se nějak musím postavit vůči té aroganci. Vyzvu přátele, aby odešli se mnou. Nebo učiním další pokus, až se pan kaplan vrátí ze zpovědnice. Ale jaký? Nevěděl jsem.

Vtom jsem si uvědomil, kde jsem: v kostele. Kvůli čemu jsem přišel? Abych se účastnil mše, památky poslední večeře Ježíše Krista. Ta přece probíhala v důvěrné atmosféře, v přátelském prostředí. Ježíš věděl, co ho čeká, a chtěl svým žákům sdělit, co ještě zbývalo dopovědět. A v této posvátné hodině se mám vztekat, že něco nevyšlo podle mých očekávání? V tom okamžiku jsem si vzpomněl na vlastní hříchy. Pohoršuji se nad nějakým kněžským mládencem, který zatím zná život především z knížek. Ale kolik věcí v životě jsem sám udělal špatně! *Nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.* Je to současně Ježíšův příslib: Chceš-li žít pokojně, v Boží blízkosti, můžeš a musíš se dívat realisticky sám na sebe. Řekl: Nejprve *změň své smýšlení* o sobě. Opusť ten nápad, že máš vždycky jen dobrou vůli, že jsi hodný a dobrý. A nezoufej si z toho poznání. Podobně jako žádný duševně zdravý rodič nepodmiňuje svou lásku dobrými skutky nebo poslušností svého dítěte, neztrácí Pán Bůh ze svého laskavého zřetele ani tebe. Pán Bůh miluje kdykoliv i tebe. Dokonce ve chvíli poznání svého reálného stavu jsi mu nejbliže.

Když mně před desetiletími *Hospodin poslal svého anděla* v podobě mého kamaráda, který mě přiměl k realistickému pohledu sama na sebe, zděsil jsem se. Až ponenáhlu a klopotně jsem si přiznal, že *nejsem lepší než naši otcové.* Že jsem stejný jako kdokoliv jiný. Že musím věnovat čas poctivému náhledu na svůj život, abych jej uviděl bez příkras a omluv. Přiznat si všechnu touhu po uznání a pochvale. Nemám sebemenší důvod se vyvyšovat a tvářit se jako posvátná osoba. Ublížil jsem lidem svou liknavostí, nezájmem, povýšeností. Zklamal jsem naděje mnohých. Nevěnoval jsem dost pozornosti některým, kteří se na mě obrátili s prosbou o pomoc. Odložil jsem to, zapomněl jsem na to. Nezastal jsem se dostatečně někoho, kdo byl v tísní. A to všechno ještě nedávno, a možná zítra znovu. Je mi to velmi líto.

V té chvíli se stalo něco, co jsem vůbec nečekal. V jediném okamžiku mi srdce přestalo zuřivě tlouci a do celého těla mi vstoupil naprostý klid. Stalo se cosi přímo v mé tělesnosti. Nikoli pouze dojem nebo představa nebo touha. Jakási skutečná fyziologická změna. Jak je to možné? Nikdy jsem nic podobného v takové síle nezažil.

Najednou jsem měl soucit s panem kaplanem. V téhle chvíli na něm nezáleží. Já jsem taky v životě udělal všelicos, k čemu se nerad hlásím. Ani kdyby neplatilo církevní přesvědčení, že každá svátost působí *ex opere operato* a je platná bez ohledu na rozpoložení udělovatele, nemusím vztekle odejít, ale mohu uprostřed svých kamarádů být této mši přítomen. Není to divadelní představení jednoho herce, ale společné konání všech přítomných.

Odešel jsem v naprostém klidu ze sakristie a posadil se do lavice. Udiveným přátelům jsem sdělil, jak pan kaplan posoudil situaci. Kroutili nevěřičně hlavami, ale já jsem byl zcela klidný. Otevřel jsem zpěvník a začal s ostatními zpívat mešní píseň.

Pan kaplan přišel k oltáři, a co bylo možné, konal po starodávnu, jak to bývalo při předkoncilních mších. Položil kalich s velem na oltář, předtím otevřel burzu a rozložil korporál. Všimnul jsem si, že má štólu přeloženou přes prsa, jak bývalo před reformou zvykem. Pak už jsem nesledoval očima jeho jednání, jen jsem naslouchal po mnoha letech zase římskému kánonu, i když česky. Nakonec jsem si přece jen dovolil menší protest. Odmítl jsem přijetí namočené hostie do úst, a řekl jsem: „Mně stačí pod jednou“.

Pokud mě v průběhu této mše něco nemešního napadlo, pak to byl soucit s lidmi, kteří se mohli a mohou ještě setkávat s takovým klerikálním povýšenectvím. Proto jsem přesvědčen, že zcela

zaslouženě přichází doba soudu na církve. Ve ztrátě důvěry, v opovrhování a posměchu. Naneštěstí kromě nás, kleriků, kteří si to zasluhujeme, to odnášejí i nevinní věřící. Zůstává ovšem i trvale platná a nepřekonaná osvobozující nabídka návratu k evangeliu Ježíše Krista. K jádru Ježíšovy dobré a optimistické zprávy, kterou je příslib i reálná možnost pokojného života na této zemi.

Pavel Kuneš

2014

7. neděle v mezidobí Lv 19:1–2. 17–18 1 Kor 3:16–23 Mt 5:38–48 23. února 2014

Chtěli jsme být popeláři, policisty nebo letci, ale kdo chce být svatým? ⁴⁹⁷

Po několikátou neděli čteme „příkázání“ z „horského kázání“. Jaký pocit z toho máte?

Hned po bohoslužbě minulou neděli jedna paní řekla: „Když druhému ublížím, snažím se přiznat chybu a omluvit se mu. Ale jít za druhým, když má něco proti mně, neumím. Mám strach, že mi neřekne pravdu. A bojím se, že bych se třeba dozvěděla, že mě nemá rád. Kdo toto příkázání „jdi za druhým“ dodržuje? Nemáme to zavedené, nikdy se o tom nemluvilo.“

Pokusím se k tomu něco říci (a trochu něco zopakovat, nemluvíme o tom poprvé).

Odmala jsme doma slyšeli:

„Rozděl se o bonbóny,
dej hračku mladšímu, když ji po tobě chce,
ustup, jsi starší, buď rozumnější,
odpusť mu...“

V kostele jsme slyšeli:

„Miluj svého bližního,
odpouštěj,
nehádej se,
nehněvej se,
snášej utrpení,
miluj nepřátele,
zapírej se,
,koho Pán Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje´ ...“

Stále jsme měli jen žít pro druhé, ustupovat jim a dávat jim ve všem přednost, nastavovat druhou tvář, každému dávat, když nás prosil, neměli jsme se hájit o svá práva, nemyslet si moc vysoko a nikam se nedrat... Neměli jsme zdravé sebevědomí.

Snažili jsme se tak jednat, nutili jsme se k dodržování příkázání. Někdy s rozpaky a otazníky. Ale bylo nám, jako když jsme se v dětství nutili do jídla, které nám nechutnalo. (Jednou jsem pak zvracel.)

Při výchově svých dětí nebo vnuků jsme viděli:

– Děti potřebují nejprve ve značné míře zažít štědrost rodičů a pak jsou ochotné se dělit.

⁴⁹⁷ Slovo svatý je zatížené svatouškovstvím díky kýčovitým obrázkům nebo kýčovitým životopisům světců. Pohoršujeme se nad naší společností, že zdevalvovala některá nám drahá slova (co vše vydává za lásku, konkubíně se říká přítelkyně). Sami zneužíváme posvátná slova.

- Až v určitém věku se dítě naučí prohrávat ve hře.
- Ustupování zlu usnadňuje svévolníkovi jeho špatnosti.
- Odpouštěním druhému, aniž se provinilý kaje, kazíme jeho charakter.

Pozornější čtení Písma nám dalo zapravdu. Bůh s námi jedná jinak, než jak nás vedly naše autority. My jsme se nejprve učili přikázání: „Miluj bližního“.

Bůh začíná jinak: Dávám ti existenci, život, svět, jeho bohatství. Ukážu ti, jak s tím vším dobře hospodařit. Jsem tu pro tebe, budu se o tebe starat.

Izraeli, dáš-li na mě, bude se ti dařit. Budeš mezi ostatními národy hlavou, ne chvostem lidstva.

Nepřehlédněme pořadí.

1. krok: Bůh si nás zamiloval první.

(Zakouším-li, jak mě má Bůh rád, vidím-li, jakou mám pro něj cenu, mohu mít rád sebe sama.)

2. krok: Měj se rád, jako tě miluje Bůh.

3. krok: Miluj bližního jako sám sebe.

Až když zakusím ve velké míře Boží přízeň, mám z čeho rozdávat. Nemusím se nutit.

Ježíš nám tento postup znovu dopřál.

Jeho horské kázání nám ale bude „chutnat“, až když mu porozumíme a ochutnáme jeho nabídku.

Pokaždé, když čteme kdekoliv něco z Ježíšových přikázání, máme si předsadit větu: „Ježíš kázal evangelium království Božího a uzdravoval.“ (Srov. Mt 4:23–24)⁴⁹⁸

Připomenu Ježíšovy kroky.

Nejprve učedníky obdaroval přátelstvím a pomocí (uzdravil nejen Petrovu tchyni, kolaborantského výběrčího Léviho povolal mezi učedníky...).

Když Ježíš apoštolům o posledních Velikonocích řekl: „Přátelé, mám vás rád, jako má rád můj Otec mě“, přitakali mu, měli s jeho přátelstvím osobní zkušenost.

Když je po vzkříšení sám vyhledal, úplně je to dostalo. Přesvědčili se, že pro něj mají obrovskou cenu.

Už na začátku je Ježíš uchvátil svým jednáním s lidmi. Od začátku toužili se mu podobat, ale po Ježíšových Velikonocích ještě víc toužili tu krásu „božího království“ zprostředkovat dalším, ukázat jim, jak lze Ježíšovo přátelství zakoušet na vlastní kůži.

Učedníci se po Velikonocích znovu a znovu vraceli k Ježíšovým slovům. Čím dál víc jim rozuměli, víc a víc žasli nad jejich krásou a snažili se přikázání převzít do svého jednání. (My také čteme biblické texty před bohoslužbou, při ní a pak znovu doma. A příště zas.)

⁴⁹⁸ Příchod Božího království bylo pro lidi dobrou zprávou.

Izraelité dlouho trpěli pod vládou špatných králů a ujařmením okupačních mocností.

Utlačovaní touží po svobodě – ta umožňuje lidem volbu. (Pak záleží, k čemu svobodu využijeme.)

Boží království je víc než jen svoboda. Boží království nabízí nejen svobodu, ale i skvělý program.

Boží království spočívá v přijetí boží péče a uspořádání si svého života a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Učedníci přijali tyto přátelské, čisté a velkorysé vztahy jako nový domov. Nikdy nic krásnějšího nezažili.

Do boží rodiny smí patřit ten, kdo tuto krásu přijal za svou.

Na této stavbě božího království nepracujeme jako zaměstnanci, ale jako rodinní příslušníci. Každý máme v boží rodině jedinečné postavení, jedinečnou důstojnost a nezaměnitelné místo v božím srdci a snad i v srdcích sester a bratří. Máme osobní zájem na vzájemných vztazích (na budování spravedlnosti, pravdivosti, milosrdenství a láskyplnosti).

Nejsme elitou vyvyšující se nad druhé, ale jsme novou, lidštější společností (podle nového člověka Ježíše) povýšenou na vědomou rodinu božích dětí.

Vážíme si pozvání do Boží rodiny, mezi krásné osobnosti. Toto jedinečné bohatství chceme budovat a chránit.⁴⁹⁹

Vystupujeme proti násilníkům, zlodějům a lupičům všeho druhu, bezohledným řidičům, lidem znečišťujícím veřejné prostranství a vandalům. Občan má spoluodpovědnost za společnost. Křesťan ještě navíc přijímá odpovědnost za staveniště božího království na zemi. Tam se nesmí krást a lajdačit.

Už hebrejská Bible (starý zákon) říká: nebudeš mlčet ke zlu, jinak jsi spolupachatelem.

„K svému bratru neměj nenávisť, ale otevřeně ho napomeň, aby ses kvůli němu neobtěžil hříchem“, čteme v prvním čtení.

Ježíš tuto povinnost: „Napomeň bratra, když hřeší“, připomíná a hledání viny a nalézání spravedlnosti jistí přesnými pravidly (samozřejmě s možností odvolání se).⁵⁰⁰

Před týdnem jsme si všímali, jak nás Ježíš varuje před hněvem (abychom ho udrželi na uzdě jeho – nové spravedlnosti).

Všímali jsme si také Ježíšova přikázání. „Přinášíš-li svůj dar k oltáři, nejprve se zkoumej, zda proti tobě někdo něco nemá. A nejprve se jdi smířit se svým bratrem.“

Zopakuj to, co jsme si k tomu vícekrát říkali. Ale nejprve připomenu to vytýkání chyby druhému. Kaje-li se ten, kdo pochybil, získali jsme ho pro boží království, můžeme se znovu obejmout jako přátelé.

Pokud by provinilec odmítl prokázanou vinu přiznat nebo se napravit – „ať je ti jako veřejný hříšník“ (nezdravte ho, nemluvte s ním, nesedejte si s ním ke stolu, ... – to je psychologicky velký a účinný trest).

499 Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5:20)

500 „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církve, ať je ti jako pohan nebo celník. Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 18:15–18)

Vytýkání chyby máme činit jemně, jako když se vytahuje smítko z oka. S vědomím, že sám jsem hříšníkem (mám trám ve svém oku), ale to mě nesmí odradit od bdění nad zlem jiných.

Jestli někdo má něco proti mně, měl by přijít on a měl by mně vytknout to, co jsem podle jeho mínění udělal špatně. To je jeho povinnost.

Ale jestli nepřichází a já mám pocit, že má něco proti mně (mračí se na mě, neodpovídá na pozdrav, pomlouvá mě), mám jít já za ním. Mám být tvůrcem Pokoje.⁵⁰¹

Mám budovat vztahy božího království, abych si mohl s druhými podat ruku při liturgii, abych dal najevo: „Chci s tebou jednat jako Mesiáš („kníže Pokoje“) a mohl s tebou přijmout pozvání k Ježíšovu Stolu.“⁵⁰²

Máš-li něco proti mně, prosím tě, řekni mi, čím jsem ti ublížil. Rád se ti omluvím a budě tě prosit o odpuštění. (Někdy si nejsme vědomi, že jsme šlápli druhému na nohu. Bolí ta spodní noha.)

Slyším-li od druhého: „Nic proti tobě nemám“, mohu být klidný a mohu dobře spát. (Pokud mi dotyčný neřekl pravdu, je to jeho věc, jeho odpovědnost, jeho vina.)

Ale může se stát, že jsem tomu druhému neublížil, má podezření nebo o mě slyšel nějakou pomluvu. (Víme, že naše pocity nejsou vždy objektivní.) K vyjasnění má sloužit otevřený rozhovor. Jedna i druhá strana má povinnost vyslechnout druhého a umožnit druhému obhajobu. Pak můžeme dojít ke smíření. Pokud by to někdo odmítal, nedodrží Ježíšova pravidla a ocitá se mimo „jízdni pruh“.

Podívejme se na dnešní text.

Znovu připomenu: Bůh se nad námi smilovává, jedná s námi velkoryse. To v nás probouzí vděčnost a snahu o milosrdenství.

Jakou měrou dostáváme, takovou chceme rozdávat.

„Oko za oko“ je spravedlivým trestem. Nikdo nelitujeme ježibabu z „Perníkové chaloupky“, že skončila v peci.

Co znamená: „neodporujte zlému“? Není to mlčení ke zlu, Ježíš neruší starozákonní přikázání o vině a trestu. Není to pacifismus Chelčického nebo Tolstého.

„Jdi nad rámec povinnosti a strohé spravedlnosti.“ Bůh s tebou jedná milosrdně, buď ochoten k milosrdenství, v některých případech můžeš získat provinilce na dobrou cestu. Možná tě to bude stát další „kabát“ nebo další „míli“, ale jestli získáš nepřítele ke smíření nebo hříšníka pro dobro, pak jsi nesmírně získal pro společnou věc s Bohem.

Ježíš z nás nechce dřít kůži za živa. Nechce z nás dělat hlupáky nebo dobrohloupé. Jak jednal, si můžeme lehce všimnout.

Věnoval se a stále se věnuje nám(!) hříšným. Stále odpouští tomu, kdo se kaje.⁵⁰³

Ježíš chodil i za velkými lotry a snažil se je získat.

Ne vždy se mu to povedlo. (Před některými lidmi nás dokonce varoval.)⁵⁰⁴

(Jestliže se „ježibaba“ nekaje, hrozí jí, že skončí v pekelném ohni, to je nepochybné.)

501 „Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny“ (Mt 5:9)

502 Cílem Ježíšovy hostiny je sjednocení s Ježíšem a bratřími.

503 Podmínkou k odpuštění je přiznání chyby, prosba za odpuštění, přijetí odpovědnosti za to zlé, snaha nahradit škodu a úmysl se polepšit. Jen za těchto okolností nám Bůh odpouští. Nechce po nás, abychom byli milosrdnější. Těm, kteří se nekají odpustit nelze. (Ježíš se modlil za své vrahy. Bylo jim odpuštěno? Jsem překvapen, když mnoho katolíků říká: „Bylo jim odpuštěno.“ To je otázka, jestli se káli, bylo jim odpuštěno, jestli se nekáli, nemůže jim být odpuštěno. Kdyby se satan kál, mohl by do nebe. Ale vidíme, že do nebe nechce.)

504 Je-li to možné, vyhněte se vlkům, sviním, čubkám a zmijím, jsou nebezpeční.

Ježíš vytýkal svým odpůrcům to, co proti nim měl (farizeům, pomlouvačům, Kaifášovi...) Hájl se před svými odpůrci, když ho odsuzovali a mluvili proti němu všechno zlé.⁵⁰⁵

Když byl Ježíš při výslechu udeřen do tváře, neřekl: „Ještě prosím o jednu ránu na druhou tvář.“ Ano, *zmije* Ježíše odsoudili na smrt, *svině* jim rádi přizvukovali, *psi* na něj přištivali a *vlci* ho roztrhali.

(Znovu jsme viděli, jak na kyjevském Majdanu stříleli lidi do srdce, zezadu do hlavy, bili a kopali do ležících na zemi.) Ti mají svou odměnu. Nekají-li se, není jim pomoci.

Ježíš po zmrtvýchvstání vyhledal apoštoly. Věděl, co proti němu měli: vyčítali mu, že odmítl korunovaci, měli mu za zlé, že je neučinil ministry ve své vládě, že nevyhnal okupační vojska, že není Mesiášem.

To, co chce Ježíš po nás: „Má-li někdo něco proti tobě, běž si to s ním vyříkat“, to sám dělá. Ježíš vytýkal Jidášovi: „Jidášu, tolikrát jsme se objímali; jak to, že mně teď políbením udáváš, označuješ mě, aby komando vědělo, koho má spoutat a odvést k nespravedlivému soudu?“ Zachea Ježíš mohl políbit, Jidáše ne. Apoštoly Ježíš po vzkříšení políbil, káli se.

Co znamená „nastavit druhou tvář“?

Přijímám-li Boží milosrdenství a obrovské bohatství jeho přátelství, mám z čeho rozdávat. Mohu pracovat na získání svého bratra, přijal jsem Ježíšovskou službu záchranáře. V jeho pověření a stylu vycházíme vstříc druhým.

- Uzná-li pachatel svou vinu, kaje-li se – nastav mu tvář k políbení.
- Vyříkáte-li si, co proti sobě máte, smíříte-li se – můžete se políbit.
- Vyslechnete-li jeden druhého, dopřejete-li komukoliv, aby se mohl obhájit (podle Ježíšových pravidel, včetně těch tří kol, tří instancí) a smíříte-li se – můžete se opět obejmout jako přátelé a políbit se.

Ježíše mnoho lidí prosilo o uzdravení a on je odmítl. (Důvody můžeme v evangeliu dohledat.) K velekněžím po zmrtvýchvstání už nešel. Piláta nevyhledal. Heroda také ne, ten se po popravě Jana Baptisty nekál.

Je uměním rozlišit potřebného žebračka od nepotřebného. (Vadí mně, když někdo lže a zneužívá můj soucit. I kdybych chtěl, nemohu všem žebračkům dát.)

Kdo hrubě porušuje pravidla silničního provozu, bude mu odebrán řidičský průkaz. Kdo se těžce proviní, sám se vylučuje z Ježíšových přátel.

Važme si možnosti a daru odpuštění.⁵⁰⁶

Milovat nepřítel neznamena hořet k němu vroucími city.⁵⁰⁷

505 Kde se v církvi bere „zbožné“ napomínání, že když se někomu děje křivda, máme mlčet a nechat to na Pánu Bohu? Ježíš přece říká: „Co jste učinili kterémukoliv z nejposlednějších, jako byste to učinili mně.“

Ježíš věděl, že Zacheus je arcilotr. A Zacheus věděl, že Ježíš o jeho kolaboraci a olupování lidí ví. Ale Ježíš řekl: „Zacheus nepřestal být „synem Abrahámovým““ (Kdyby šlo o našeho syna, prosili bychom Boha o slitování.) Zacheus si dal říci a Ježíš ho nakonec mohl obejmout.

Karel Čapek řekl, že podle „horského kázání“ se nedá dělat politika. Hinduista Gándhí dokázal, že je to možné. Ani jeden z nich nepotkal faráře, který by jim evangelium správně vysvětlil. Ale Gándhí Ježíšovým slovům bez předsudků otevřeně naslouchal a porozuměl jim. Nebyl pacifista a proti zlu se stavěl (na život a na smrt).

Prosím vás, je srozumitelné, co znamená „nastavit druhou tvář“?
Podniknu-li kroky k získání svého bratra podle Ježíšova příkladu a jeho rad a podaří se nám smířit, nastav druhému tvář k políbení. Zabraňuje pomlouvám.

Je trestuhodné, že toto pravidlo obcházíme. ⁵⁰⁸

Opět říkám, že máme možnost si stále doplňovat „nádrž“ od Boha. Bůh nám projevuje nesčetnými způsoby svou přízeň. Pokud jsem „na dně“, pokud mám prázdnou nádrž, musím se do smíření tlačit. Vlastními silami to daleko nedotáhnu.

Otázka k druhému čtení:

Cítíme se jako boží chrám? Můžeme to brát doslova?

Pochvalujeme si svého „Domáciho“? Jak často se v nás vyskytuje?

2011

7. neděle v mezidobí Lv 19:1–2. 17–18 1 Kor 3:16–23 Mt 5:38–48 20. února 2011

Dnešní svět je velice agresivní. Každou chvíli musíme polykat útoky kdekoho ze všech stran. Před časem jsem psal chlapům: „Kamarád si vyházel sních od garáže na ulici a vyjel s autem do města. Když se vracel, před výjezdem stálo auto. Zatroubil. Naproti z obchodu se vyvalil chlap: `Tak se poser, čuráku!´ Přeparkoval o kousek dál, nalil do motoru olej – a prázdnou plechovku hodil na dvorek kamaráda.

„Chlapi“, ptal jsem se, „jak se vám daří takové situace zvládat?“

506 Východní člověk není materialistický jako my, západní lidé. Hinduisté a buddhisté vědí o svém podílu na zlu ve světě, netvrdí, že jsou nevinní. Neříkají, jako naši odrodilci, kteří se dali na esoteriku, že nic není špatně.

Východní lidé věří v převtělování. Kdo jedná špatně, je odsouzen k dalšímu životu (neví, čím se provinil, nemůže se poučit ze svých dřívějších chyb). Bude třeba – podle jejich pojetí – žít třistapadesátkrát a z toho se ve třistačtyřiceti životech rozvede. (Rozpad manželství je horší než smrt partnera. Ani nepříteli něco takového nepřejeme.)

507 Milosrdný samaritán mohl nadávat: „Zrovna já musím narazit na polomrtvého žida. Mám domluvenou obchodní schůzku, soumara jsem naložil nad míru ... Jenže jestli ho tu nechám bez pomoci, tak „zaklepe bačkorama“.

(Někteří křesťánkové mají za to, že říci sprosté slovo je horší než neposkytnout pomoc potřebnému.)

508 Kdyby rodiče řekli dětem: „Děti, máme s maminkou spor a ještě jsme ho nevyřešili. Nemůžeme na bohoslužbu, běžte do kostela sami a vzpomeňte tam na nás. Slibujeme vám, že si s maminkou v úterý od 19 do 20 hodin, až opadnou naše emoce, pokusíme vše vyříkat. (Buďte k nám milosrdní, možná se také budete jednou hádat, ale je nutno spory a hádky řešit, Ježíš nám přichází na pomoc.)“

Neděláme-li to, nahodíme-li masku a jdeme do kostela, dáváme dětem velice špatný příklad, že se Ježíšova přikázání nemusí brát vážně. Pohoršujeme vlastní děti.

Jestli my duchovenstvo, se tímto Ježíšovým pravidlem neřídíme, dáváme špatný příklad. Jestli o tom nekážeme, neukazujeme lidem, jak se dá zabránit pomlouvám.

Jestli se nezastáváme pomluvených, jako bychom se nezastávali Ježíše. Jestliže někoho umlčujeme, jako bychom umlčovali Ježíše. Jestliže někomu nezajistíme řádnou obhajobu a právo na soud podle Ježíšových pravidel, jako bychom to nedopřáli Ježíšovi.

Je-li drzoun o polovinu menší než já (v mém případě by musel být trpaslík), je to jednoduché. Ale co když je dvakrát větší než já?

Ještě horší by to bylo, kdybych šel s manželkou. Nejhorší, půjdu-li se svým synem.

Řadu ponížení musíme spolknout. Ale jak to udělat, abych si potom nevyžil zlost doma na manželce, dětech nebo sovi?

Každou chvíli nás někdo ponižuje nebo na nás útočí. I když nejde o život, maličkost to není.

Do toho slyšíme Ježíšova slova: „Nastav druhou tvář, miluj své nepřátele“.

Pokud s tím nesouhlasím nebo tomu nerozumím, mám se ptát.

Před týdnem jsme si četli, že nemáme mlčet ke sporům, ale učit se je dobře řešit.

Jsem potěšen, že se v neděli po rodinách dost mluvilo o Ježíšových radách pečujících o dobré soužití v rodinách a církevních obcích. (Doma jsme většinou nezažili, že by se naši úctyhodní tátové omlouvali manželce nebo dětem.)⁵⁰⁹

I dnešní text je zatížen našimi zkreslenými představami o horském kázání.

Text je opět určen pokročilým učedníkům.⁵¹⁰

Při prvním čtení evangelia „horskému kázání“ nerozumíme. Při druhém čtení už jsme schopni klást završenější otázky, už Ježíšovo učení a jednání poněkud známe.

Pokročilý ví:

„Oko za oko, život za život“, je spravedlivým trestem. (Oproti bezbřehé krevní mstě.)

Bůh je spravedlivý.

Navíc je milosrdný. Bůh si nepřeje smrt hříšníka, ale aby se změnil a mohl žít.⁵¹¹

Ježíš není pacifista. Nechce po nás, abychom byli milosrdnější než Bůh.

I v evangeliích je opakovaně řeč o potrestání provinilců.

509 V kostele jsem doporučoval k přečtení nárek Davida nad smrtí syna Abšalóma. Pak hledání chyb, kterých se David dopustil při výchově synů. (Plakat nad mrtvým je pozdě.)

510 Za mého mládí jsme se přezehnali, když jsme potkali kříž nebo šli kolem kostela, pánové smekali. Pravým obrazem božím je ale člověk. Pozdravení druhého a každé setkání s druhým má pro nás ještě další rozměr. V semináři jsme jedli po deseti u stolů. Při modlitbě před a po jídle jsme se všichni otáčeli ke kříži na hlavní stěně jídelny. Vadilo mě to. Teď mě potěšil polský kolega, v polském semináři stáli bohoslovci při modlitbě všichni okolo svých stolu otočení k sobě navzájem. Kříž byl za zády rektora.

Jeden starší bohoslovec říkal každému „bratře, bratře“, ale vůbec nás neznal jménem.

S námi bydlí Bůh. Naš rodinný stůl je také stolem Ježíšovým, je členem naší rodiny, přesněji řečeno: my jsme členy boží rodiny. Bůh u nás doma není méně než v kostele.

V kostele mnoho lidí dosud upíná pozornost především na tu „kredenc“ nad oltářem, ale středem liturgického dění je stůl Páně. My jsme Ježíšovými hosty a on je uprostřed nás. V nás chce přebývat.

Je mu dobře v „lidském teple“, v našich dobrých vztazích. Až to více poznáme a budeme tomu věnovat více pozornosti, naše soužití s druhými lidmi se víc přiblíží k božím představám o světě. V kostele budeme prosit druhé: „Mohu si k tobě přisednout?“ Pak budu blíž Kristu.

Provádím-li u nás v krásném kostele návštěvníky, ptám se jich nakonec: „Co je v našem kostele nejvzácnějšího?“ ... „Teď právě vy“, odpovídám.

Lidé z venku dobře rozpoznávají, zda jsme Ježíšem ovlivněni nebo zda je pro nás evangelium jen pohádkou na dobrou noc (v pohádkách se říká: „Dědeček není obyčejným dědečkem, žába není jen ropucha, z Popelky bude královna“).

511 Bůh vyhledává hříšníky a smilovává se nad každým, kdo lituje, prosí za odpuštění a snaží se nespravedlivost napravit a odpouští těm, kteří jeho o odpuštění prosí.

Ježíš nás chce dovést k pěknému soužití. Vybízí k řešení sporů. Před týdnem jsme k tomu slyšeli jeho cenné a závazné rady.⁵¹²

V dnešním oddílu evangelia slyšíme další Ježíšovy pokyny k jednání s nepříjemnými lidmi. Kousek si probereme.

Nehádejme, co znamená „nastavit druhou tvář“, „dát druhému i plášť“, „jít s někým i druhou mílí“ „milujte své nepřátele“. Neopakujme, co jsme kde pochytili od „rabínů“. Nespěchejme, dejme přednost Ježíšově vyučování.

Nemohu prozrazovat výsledek, Ježíš to také nedělal.

Potřebujeme jít cestou Ježíšova vyučování. Učitel diktuje věty, které si mají žáci nebo studenti zapamatovat. Mistr vysvětlí úkol a učedníci se snaží osvojit si novou dovednost. Nestačí jen vědět čeho všeho je třeba k uvaření dršťkové polévky nebo k výrobě poličky, v učebnicích není všechno. Ježíš je Mistr učedníků.

Učedníci odmala znali biblické příběhy. Ježíš učedníky k biblickým příběhům vracel, nově je vykládal a na nich učil.

I my je potřebujeme znát, znovu a znovu je připomínat sobě a dětem.⁵¹³

Potřebujeme vědět:

Bůh vždy vedl Izraelity (nejen muže) ke zdravé hrdosti svobodných lidí.⁵¹⁴

Josef v Egyptě dopomohl svým bratrům k jejich poznání chyb, aby jim mohlo být odpuštěno.

Čím a jak Josef získal bratry pro obnovu přátelství a pro život?

Abrahám, Mojžíš, Debóra i Jáel, Samson, Jiftách, David, ... jsou božími bojovníky (ne jako husité).

David se ubránil Saulovi, který jej na smrt pronásledoval. Čím se pokoušel Saula získat?

Eliáš zvítězil nad bálovými kněžími, nenechal se zabít, bránil se vůči trestným komandům, která na něj král poslal. Neumřel jako mučedník.

Co se od Eliáše naučil Eliáš (Elizeus)?

Jak se svými protivníky jednal Ježíš? Jak a čím se bránil a ubránil:

- v nazaretské synagóze,
- v jednotlivých sporech a léčkách na něj nastražených,
- při pronásledování,
- při zatýkání,
- když byl uhozen,
- jak jednal při výslechu s veleknězem, Pilátem, Herodem?

512 „Omluv se, vyříkejte si navzájem, co kdo proti druhému máte. U rodinného božího stolu nemohou sedět rozhádaní lidé, v boží rodině se nevede tichá domácnost.“

Není jednoduché ptát se druhého, co proti nám má. Míváme strach, abychom se nedozvěděli něco nepříjemného o sobě. Míváme strach, že budeme odmítnuti.

Ježíš říká: „Neboj se, také jsem tě neodmítl a nepostavil na pranýř. Naučte se řešit spory klidnou cestou a zkušeností s poskytnutým milosrdenstvím božím. Kdy jindy, než teď. Domluvte se před soudní budovou, soud hledá jen spravedlnost ...“ (Srov. Mt 5:25–26)

513 I sv. Jeroným, překladatel Písma do latiny (lidové řeči své doby), říkal: „Bez Hebrejské bible (Starého zákona) neporozumíme Ježíši“.

514 „Budete mi královstvím kněží.“ (Ex 19:6)

V Izraeli od začátku nebyla šlechta a poddaní. Řadový člověk se mohl stát vůdčí osobností. Mojžíš, David, proroci neměli šlechtický predikát. (V Izraeli byli izraelští židovští otroci 7. rokem propouštěni. Každý 50. rok byli propouštěni všichni neizraelští otroci.)

Ježíš se úmyslně narodil a pracoval jako dělník. (Obešel se bez jakéhokoliv privilegia. Důvěrně zná postavení pronásledovaného.)

Bůh je v Písmu vícekrát vysloveně popisován jako Bojovník.

Ježíš nebyl fackovacím panákem, Vždy si zachoval svou důstojnost. Nikdy neustupoval, „nepanáčkoval a neaportoval“ útočníkovi.

Ani nás nevede k ustupování (viz čtení z minulé neděle o řešení sporů) nebo k hraní si na vykupitele tím, že obětujeme své utrpení za hříšníky.

Je velice důležité si znovu vzpomenout (už jsme o tom mluvili), jak byli Ježíšovi učedníci vybaveni ke své službě, jak se mohli bránit.⁵¹⁵

Ježíš své kázání na hoře předkládá pokročilým učedníkům, kteří:

- oceňují veliké milosrdenství boží (sami je zakusili),
- vědí o své ceně pro Boha,
- sdílejí Ježíšovu snahu přivést k rodinnému stolu ostatní marnotratné a rozhádané boží děti. (Nejsou jako starší bratr marnotratného syna, který si nechtěl sednout s bratrem ke stolu.)

Kdo se ptá,

kdo si projde biblické vyučovací příběhy,

kdo hledá porozumění Ježíšovým slovům: „blahoslavení chudí duchem“

a textu, který jsme četli minulou neděli, – ten se dozví, co znamenají Ježíšova slova: „Nastav druhou tvář“.

Užasne, bude příjemně překvapen a nadšen.

Rozhodně to neznamená: „Nastav svou tvář k další ráně“.

Vrátím se na začátek, k vyprávění o ponížení kamaráda. Jak se mám zachovat, když mě někdo ponižuje nebo na mě útočí?

Abych obstál, potřebuji si stále doplňovat hladinu zdravého sebevědomí. Potřebuji znovu a znovu zakoušet, že si mě Hospodin váží (ne na prvním místě pro mé výkony), že smím patřit do jeho rodiny, že se ke mně veřejně hlásí. Potřebuji znovu a znovu naslouchat jeho slovům, kterými se mi vyznává ze svého vztahu, potřebuji znovu a znovu přijímat pozvání k jeho Stolu mezi jeho nejbližší přátele, a nechat se jím vyživovat a posilovat k zaujímání jeho postojů.

(Slova: „Budete mi zvláštním vlastnictvím“ a „Jste moji přátelé“, ještě neznamenaají, že už musíme být dokonalí a bez chyb.)⁵¹⁶

Ježíš nás obohacuje, staví na nohy a posiluje, pomáhá nám přejít z přísného postoje spravedlnosti k pomoci hříšníkovi. Každý se můžeme nechat Ježíšem uzdravovat a můžeme někdy k uzdravení druhých hříšníků přispět.

Ježíš je silný a bohatý, vrchovatě rozdává. Slabý žebrák ale v jeho partě není použitelný.

Nemůže mě urazit nebo ponížit:

- pes, který na mě zuřivě štěká,
- kopající dítě, které táhnu do ordinace se zánětem středního ucha,

515 Učedníci Ježíšovi uměli uzdravovat, vyhánět zlé duchy, uměli se bránit. Jen někdy tyto možnosti využili. Apoštol Pavel vzkřísil mladíka, který se zabil pádem z okna (Sk 20:9n), ukamenovaného Štěpána apoštolové nevzkřísili. Petr zabil „holí svých úst“ Ananiáše a Safiru (Sk 5:1n), Pavel oslepil Elymase (Skt 13:8n), ale s Kaifášem jednali v rukavičkách, neobvinili jej z vraždy Mesiáše. Nechali se po ukamenování Štěpána pronásledovat. Proč?

516 „Budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu“ (Ex 19:5) a „Jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji“ (J 15:14).

– člověk, o kterém vím, že je například poškozený z dětství (a já mu chci pomoci k uzdravení).⁵¹⁷

Ježíš nás přišel uzdravit z našich strádání. Jeho náruč je nám stále otevřená. Kdo už umí přijmout Boží slova: „Jsi mou milovanou dcerou“ nebo „milovaným synem božím“, může si dovolit jít s Ježíšem mezi šelmy.

Ne bezhlavě. Ježíš nás varuje: „Pozor na vlky v rouše beránčím, na svině, na psy a zmije. (Trhají, mají prudký jed.) Dnes by Ježíš mluvil o „bezpečnosti práce“.

Není naivním dobrákem.

Neznám člověka, který jen ustupuje a všechno snáší, aby jej to nepoznamenalo a nepokřivilo. Nemáme zlu ustupovat.

Naši tátové, kteří se vrátili z koncentráků, se děsili, když chátka po válce masakrovala Němce bez soudu: „Češi se snížili na úroveň gestapáků.“

„Nejsme jako oni“, řekli jsme po r. 1989. Ale to neznamená, (ani podle Ježíše), že si máme nechat vše líbit. M. Grebeníček a jeho kumpáni jsou poničeni z dětství (starý Grebeníček krutě mučil nevinné), ale je slabostí jim trpět jejich štvání.

„Nikdo nesmí beztrestně vztáhnout ruku na druhého. Nebudeš mlčet ke zlu, postavíš se proti zločinci“, tato slova Písma Ježíš neruší. Ale zároveň přichází jako lékař duše i těla, dobrých lidí i zločinců. Dává každému příležitost. Ani Ježíš ale neobrátil všechny.

Nemáme být naivní, nemáme se přeceňovat, ani podceňovat nebezpečí.

Ježíš přestál všechnu hroznou nepřízeň a nepřátelství jen proto, že uměl vnímat Otcovu přízeň a blízkost. Věděl, že je „milovaným synem Otce“.

Kdo projde tyto lekce Ježíšova vyučování, kdo si všímá, jak je Bohem opečováván, objeví, co znamenají Ježíšova slova: „Nastav druhou tvář“. (Znovu připomínám Ježíšova předcházející slova o nemlčení ke zlu, napomínání bratra, který se provinil, omlouvání se za pochybení a vyřikávání si sporů.)

Kdo porozumí, užasne, bude příjemně překvapen a obohacen.

Mahátma Gándhí a Martin Luther King pochopili horské kázání.

Gándhí byl velice ovlivněn Ježíšem, jeho nauku horského kázání přijal za svou. (Pokřtít se nenechal, byl zklamaný z křesťanů, ale měl v sobě víc z Ježíše než já. Nikdy nebyl u svatého přijímání. Zastavil válku mezi mohamedány a hinduisty.)⁵¹⁸

(Kdyby se o něco podobného pokusil papež za druhé světové války, měli bychom se čím pyšnit.) M. L. King zabránil válce mezi černochoy a bělochoy (mnozí byli křesťany).

Objevovat krásu Písma nám přinese větší zážitek než luštění křížovek, čtení novin nebo sledování televizních zpráv. Ježíš je nejkrásnější lidskou osobností.

517 O člověku, který mě napadl, ale nikdo nenatočil film, který by mi odkryl jeho nešťastné dětství.

518 Když se Gándhí začal modlit, vyhlásil hladovku: „Pokud nesložíte zbraně, nebudu s vámi dál žít“. Pro indické mohamedány a hinduisty byl Gándhí tenkrát tak důležitý, že na něj dali a ukončili válku.

Jak to, že my okuřujeme v kostele kříže, korunujeme obrazy a sošky, ale na Ježíše nedáme? Jeho život a láska až na smrt pro nás moc neznamenají.

Ježíš řekl: „Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je víc než Šalomoun.“ (Mt 12:42) Gándhí a jeho mohamedáni a hinduisté, kteří tenkrát složili zbraně, možná budou svědčit proti nám „křesťanům“, kteří na Ježíše nedbáme.

Poznámky:

/7 Nejen v římských kostelech je mnoho krásných obrazů. Většinou to jsou ale mordy: jednoho stahují z kůže, druhého pečou, mučednice drží na talíři své oči, zuby, ňadra, která jim kati vyrvali nebo uřízli. Tyto obrazy, spolu s křížovou cestou, dělají z kostela popraviště. I pan arcibiskup Duka říká, že křížová cesta do kostela nepatří (původně byla stavěna venku, nejčastěji někde cestou na kopec).

Z biblického „martyra“ (svědka) jsme později udělali mučedníka. Barokní misionáři toužili po mučednické smrti. Začalo se velebit utrpení. Přehlízíme, že takoví velikáni jako Abrahám, Mojžíš, Eliáš, Ježíšova matka a Jan evangelista, byli zdraví jako řepy a nezemřeli mučednickou smrtí.

8. neděle v mezidobí

2017

8. neděle v mezidobí Iz 49:14–15 1 Kor 4:1–5 Mt 6:24–34 26. února 2017

Vysvětlete, prosím, dětem, že Bůh má v Bibli také mateřské rysy. (Bůh není ani muž ani žena, je naprosto jinou bytostí, než jsme my. Kdo to ví, může pochopit, proč Bohu říkáme „Otče“ nebo „Matko“.)
Zeptejte se dětí, zda znají nějakou matku, která zapomíná na své děti.
Pro otce to je příležitost znovu před dětmi ocenit, co všechno pro nás maminka dělá.

Promyšlíme Ježíšovo „učení na hoře“. Říkáme si, že mu nemůžeme porozumět bez souvislosti Mojžíšovského vyučování a po staletém vedení lidu božího k mírumilovnosti a vysokým hodnotám života.

Ve své smlouvě s Izraelem nám Hospodin nabízí bohatství, které nám nikdo jiný nabídnout nemůže, a my sami nic podobného nedosáhneme. Tato nerovnoměrná a pro nás nesmírně výhodná smlouva – Ježíšem obnovená a uzavřená i s námi, ne-izraelci – je dalším přínosem k porozumění a přátelství mezi lidmi a národy.

(Před týdnem jsem doporučoval zhlédnutí – i s dětmi – filmu Gándhí. Děti potřebují vidět dobré a charakterní vzory.)

Víme, jakou váhu má (pro nás – i pro Izrael) požehnání Melchizedecha (krále pokoje a kněze Boha nejvyššího) Abrahámovi.⁵¹⁹

I toto požehnání předznamenává lid boží k vytváření pokoje (šalom) ke všem a všemu (Albert Schweitzer později nazval tuto kulturu „úctou k životu“).

Ježíšova slova o velkorysosti se nedají nařít. Osvojit si je může ten, kdo objevil boží štědrost a milosrdenství (aby věděl, že zadarmo mnoho dostává – a má tedy z čeho dávat).

Porozumění Ježíšovu doporučení učedníkům k velkorysosti (v horském učení) si můžeme porovnávat s Ježíšovým jednáním (obstál v mnoha náročných situacích, před pomluvami, nespravedlivým osočováním, mučením a ponižující popravou).

Na ukřižování Ježíš přistoupil ze zvláštního důvodu.⁵²⁰

Nezapomeňme, že Ježíš dělá vše proto, aby už nikdo nebyl křižován!

519 Abrahám se zachoval statečně a velkoryse vůči synovci Lotovi unesenému do zajetí. Melchizedech Abrahámovi požehnal:

„Abraháme, Bůh – tvůrce nebe i země, ti žehná!

Dobrořečme Bohu Nejvyššímu, který ti vydal do rukou své protivníky.“

Abrahám věnoval Melchizedechovi desátek ze všeho, co získal (tak si požehnání cenil).

Víme, jak důležitá je osobnost a věrohodnost žehnajícího pro žehnaného – aby mohl slovům požehnání důvěřovat.

Pro Izrael – i pro nás – je důležité vědomí, že Abrahám a jeho lidé nejsou prvními lidmi Hospodina. Izrael je od začátku veden k ušlechtilým vztahům mezi souvěrci, k milosrdenství s potřebnými (včetně cizinců a přistěhovaných), k mírumilovnému soužití se sousedními zeměmi.

Izraelští králové mají sloužit lidem. Mají dbát na spravedlnost vytyčenou Hospodinem, na spravedlivé soudní procesy. Nesmějí vést útočné války, nesmějí jezdit na koni (zvířeti válečném). Obviněný nesmí být mučen, soudní proces má vysokou úroveň a přísná pravidla.

Židé jsou národem, který není bez viny, ale má v historii nejméně krve na svých rukou (to je možná také tím, že dva tisíce let žili v diasporách cizích zemí).

(Nenechme se mýlit větou: „vezmi svůj kříž a následuj mě“, ta slova Ježíš nemohl říci.)
Ježíš nebyl pacifista, sám dokonce některé lidi uhodil...

Tak jako „Mojžíš“ učil své lidi přemýšlet, aby porozuměli záměru Hospodinových „pokynů“ (nesprávně „příkázání“), tak i nás Ježíš učí přemýšlet, jak máme s druhými jednat. Dobře ví, že velkorysostí nelze získat každého.⁵²¹

I my si máme osvojovat rozlišování duchů a pěstovat si zdravý rozum.

Před týdnem jsme si řekli, že své nedorozumění a spory máme řešit podle Ježíšových moudrých pokynů k velkorysosti. Svou letitou osobní zkušeností potvrzujeme, že Ježíšovy rady k soužití jsou použitelné, osvědčily se nám. Uznáme-li svá pochybení, domluvíme-li se navzájem, omluvíme-li se, usilujeme-li o nápravu – dojdeme ke smíření a můžeme druhému nastavit tvář k políbení! Jsou velikým pokrokem ke kultuře soužití v rodině a s blízkými.⁵²²

Je důležité s dětmi mluvit o velikosti křesťanské kultury, o bohatství, které nám Bůh poskytuje, aby se rádi samy pokoušely jednat velkoryse.

V naší společnosti jsme ještě nedosáhli Ježíšovy kultury a už ji společnost opouští (možná i naši spoluvinou.)⁵²³

Bohatá, přesycená a zpohodlnělá společnost se neumí jinak bavit než násilím (a zvyšováním adrenalinu). Už malé děti vidí v médiích mnoho násilí. Děti se násilím nedopouštějí, pokud je nezažily nebo je neviděly. Je důležité s nimi mluvit o zvrhlosti válek a tragédiích 20. století. Neválčení není samozřejmostí.⁵²⁴

520 Ježíš nás vícekrát důrazně varoval před naší náboženskou nesnášenlivostí (často vyústující k vraždění nevinných).

My jsme pohanům nabídli křesťanství pod cenu. Vládcí, označující se za křesťany, si ponechali mnoho pohanských a barbarských způsobů. Často vedli útočné války i mezi sebou, a zruďně kolonizovali a zotročovali další země a kontinenty. (Kdo spočítá jejich oběti?)

Spolehliví historici odhadují, že křesťané od 4. století do r. 1925 zavraždili 7 milionů židů.

To vše je naším strašným ovocem tragického nepřijetí biblických pravidel o spravedlnosti, včetně Ježíšova milosrdenství.

Panovníci, kteří rozpoutali 1. světovou válku, byli pokrevně příbuzní a navíc pokřtění, ale ani jedno ani druhé pouto je nepodrželo před nesmyslným vražděním nevinných lidí. My jsme je nikdy neoznačili za válečné zločince. Víte proč? Církevní hodnostáři je korunovali na vladaře z Boží milosti. (Patřily korunovaným takové tituly? Činil by tak Ježíš? Toho se nikdo neptal, ani nezkoumal jeho názory.)

521 Ježíš nás varoval před vlky, sviněmi, nečistými psy a zmijemi. Ti pokládají velkorysost za slabost. Ježíš nikdy darebáčkům: typu Kaifáše, Piláta, Hitlera, Putina nebo mučitelům, nenadbíhal.

522 Kdo zná, jak vypadají rodinné vztahy v jiných kulturách a náboženstvích, jaké postavení tam má žena nebo děti, kdo ví, že dříve velice často i u nás v rodině vládl chlap tvrdou rukou jako despota, ocení jedinečné bohatství a krásu židovství a křesťanství. Mojžíš a Ježíš posunuli lidské soužití nebývalým směrem. (Ovšem stále „Ježíšovi“ zůstáváme dlužní.)

Léta jsem se stýkal s jogíny. Většina z nich si pěstovala především svou osobnost a slušné vztahy s druhými lidmi, ale na vztahy v rodině – tak, jak je známe v křesťanství – nedošlo. Tak to je v jiných náboženstvích. Jsou úctyhodná, ale v křesťanství nacházíme mnohem větší bohatství. V naší kultuře se pěstuje celostní medicína, u nás vznikla psychologie, psychiatrie, manželské a dětské psychologické poradny.

523 Má-li vlak velké zpoždění, můžeme ČD žádat za určité odškodnění.

Církvi – nám – ujíždí jeden vlak za druhým, ale kdo si bere odpovědnost za všechna ta zpoždění? Ti, kteří v církvi rozhodují, „mají čas“ (sto let pro ně není žádnou mírou).

524 EU vnikla po válce jako moudrý mírový projekt o spolupráci a k dodržování lidských práv. Ne každá škola to dětem vysvětluje.

S dětmi je důležité mluvit o násilí a Ježíšově nenásilí. (Jinak nám právem vytknou, že je vedeme k ustupování zlému.)

O rozdílu mezi ulovením nebo zabitím zvířete pro obživu nebo svévolným zabitím.

O utracení raněného zvířete, aby se netrápilo, a o odvaze to udělat nebo k tomu svolit.

Vyprávět dětem jak reaguje na zabití domácí zvíře a jak zvíře neochočené.

Jak se chovají lidé, vedení k popravě? Proč se Ježíš nebránil?

Je rozdíl v zabití člověka (například v sebeobraně) a vraždou.

Jak se chovat při napadení?

Kdy má smysl snášet bolest? Jak děti otužovat proti bolesti? Často se brání i sešití rány.

Někdo se brání mučitelům nebo vrahům, jiný je úplně ochromen strachem.

Jak se chovat při šikaně?

Jak jednat se zvrhlými vyšetřovateli nebo mučiteli?

Jak se má vnitřně chovat znásilňovaný?

Můžeme trápení druhého přecházet?

Co je statečnost a co odvaha?

Jak se chovat vůči lidem, kteří nás využívají, ponižují, podvádějí, okrádají, šikanují, ...?

To jsou důležité otázky pro život, pro sebevýchovu a výchovu dětí. (Hloupost a naivita je nebezpečná.)

Čtíme dětem pasáže z evangelií, jak Ježíš reagoval na pomluvy, osočování, při výslechu a mučení. (Není snadné si to představit, býváme pokaženi sladkými obrázky a lacinými filmy.)⁵²⁵

Vysvětlujme dětem, že ten, kdo nepřijímá nebo opouští Ježíšova pravidla soužití, se vylučuje z boží rodiny. Pro jednání s ním pak platí jiná pravidla: „Jestliže neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.“ (Srov. Mt 18:15–17)

Je důležité porozumět slovům: „Jako ovce vedená na porážku, jako beránek, němý, když ho stříhají, ani on neotevřel ústa.“ (Sk 8:32; srov. Iz 53:7–8).⁵²⁶

Život má velikou cenu (téměř největší). O dar života jsme povinni pečovat. Není možné dát život pod cenu.

Zvíře smíme zabít, abychom mohli žít. (Život stojí na dávání a přijímání.)

Zdravý a dospělý člověk nesmí žít na úkor druhých, aby jen bral a nedával a nesloužil životu.

Ježíše nikdo ke smrti nenutil, sám nabídl svůj život (aby nás zachránil od nenávisti a hříchu – abychom konečně prohlédli)!

Jeho obětavosti se poněkud podobá burcující obětavost Palacha a lidí tohoto druhu.

Bůh Ježíšovu oběť nevyžadoval.⁵²⁷

525 Proč se materialistické a zavádějící „svaté“ obrázky na církevních místech prodávají? Proč nevzděláváme lidi a neukazujeme jim v čem je kýč nebezpečný? Proč kazíme své děti a mrzačíme jejich vkus?

526 O Izaiášově „trpícím služebníku božím“ jsme mluvili a získali krásný a srozumitelný překlad. (Vrátíme se k němu opět o Velikonocích.)

527 Pamatujeme slovo proroka Micheáše: „Jak předstoupím před Hospodina? S čím se mám sklonit před Bohem na výšině? Mohu před něj předstoupit s obětí zápalskými, s ročními býčky? Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje? Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna?“ Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6:6–8) Co Bůh žádá od nás, sám dodržuje.

V listu Židům Kristus říká, když přichází na svět: „Oběti ani dary jsi nechtěl, ale přál sis, abych byl člověkem.

V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení.

Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, rád budu člověkem ... (Srov. Žid 10:5–9)

Ježíšovo chování při mučení a ukřižování není rozhodně postojem „nechat si vše líbit“.

Říkali jsme si, že Hospodin Izraeli vybíral krále. A lidé ho buď přijali, nebo nepřijali.

Zvrhl-li se král, byl Hospodinem odvolán. I lidé mohli krále odvolat.

Než byl král lidmi, procházel zkouškou. Zavázali mu oči a kdokoliv jej mohl bít rukou do obličeje (ne pěstí), mohl mu nadávat, plivat na něj, tahat jej za vousy a vlasy. Kdyby strhl šátek z očí nebo začal útočit, zkouškou by neprošel. Moc je pro nositele úřadu největším pokušením.⁵²⁸

Kdo o tomto izraelském rituálu ví, jinak rozumí pašijovému příběhu Ježíše.

Ježíš byl od římských vojáků bit, poplíván, zesměšňován – v této zkoušce obstál, nikomu se nemstil.

Před tím trpěl od vlastních – to známe, že nepřijetí, pomluvy a nepřátelství od vlastních je mnohem a mnohem trpčí než od nepřátel.

Ježíš ve všem obstál!⁵²⁹

Kdo jiný může být králem než on? Král v Izraeli znamená být služebníkem všech, kteří mu byli svěřeni (toho je schopen jen Hospodin a Ježíš).

Ježíš si zachoval svou důstojnost a vnitřní převahu. Důstojník velící popravě (viděl mnoho poprav a nebyl žádná měkota) nad Ježíšem užasl (srov. Lk 23:47)!

K osobní statečnosti, vnitřní velikosti a velkorysosti lze dojít jen postupným vystupováním a zráním (krok za krokem). Napodobit to nejde.

Pokyn „nastavit druhou tvář“ byl mnoha mocnými často lživě vykládán a zneužíván vůči poddaným, aby se nebouřili (a církve se k jejich ovládnutí často přidávala). Vládcí a jejich sluhové „kázali vodu, ale sami pili víno“.

Komu půjčit peníze? Do jaké míry máme vyjít druhému vstříc? To je velkým uměním. Pomůže nám připomenout si, že Ježíš některé nemocné uzdravil.⁵³⁰

Máme se učit rozpoznávat potřebného od nepotřebného.

528 Být ve vysoké funkci je ohrožující. My už víme, že se na ně derou psychopaté. Škoda, že naše kandidáty do vysokých postavení nepodrobujeme psychologickým testům. Každý, kdo zastává vysoké postavení, nutně zakusí nespravedlivé jednání od „poddaných“. V tom má obstát, nemá se mstít. Kdo žádá o zbrojní průkaz, má projít psychologickými testy – vlastně zbraně dává držiteli velkou moc. Ve středověku mohl nosit zbraň jen šlechtic. Než byl někdo pasován na rytíře, musel projít – jako páže – nejen výcvikem umění zacházení se zbraní, ale také se učil dobrému (šlechtnému, čestnému) chování a dvorním mravům. Procházel školením, cvičením se v kázni, sebeovládání a charakteru, aby zbraň nezneužíval, ale spravedlivě ji používal proti násilí, k ochraně a cti žen, slabších, druhých a cti své.

Naše bojové sporty také vychovávají k sebeovládání a umění používat správně svou sílu a nezneužívat ji.

529 Je ovšem velikou zvrhlostí říkat těm, které my v církvi trápíme, že mají nést svůj kříž jako Kristus.

Nedostali jsme žádné dovolení k trápení a mučení. Dobře víme, že slovo může ublížit více než rána pěstí.

Ale: „Nikomu Bůh nedal dovolení, aby hřešil“, četli jsme v neděli před dvěma týdny.

Velkorysost k druhým (a bez velkorysosti se v hlubších vztazích neobejdeme) je ctností, ale nelze ji vymáhat.

530 Důvod a vysvětlení je v evangeliu popsán, mluvili jsme o něm.

O příběhu Jeana Valjeána z knihy „Bídníci“, jsme vícekrát mluvili. Biskup byl znalcem lidí; zloději, který jej okradl, daroval ještě další věci – a tím mu zachránil budoucnost.

Čínské přísloví říká, lepší je naučit druhého chytat ryby než mu rybu.

Existuje pohodný a zbabělý soucit. Nejen tvrdá, i měkká výchova dítě poškodí. Mamahotely jsou neštěstím...

Něco jiného je kázat v kostele o nastavení druhé tváře a přidání kabátu zloději, a něco jiného je naše jednání.

Církev k ukradenému majetku nepřidala komunistům kalichy a monstrance. (Proč by to dělala? Ale ať primitivně nekáže o nastavení druhé tváře.) Při navrácení budov církvi jsme někdy možná příliš tvrdě

Kdy se v křesťanské Evropě podařilo panovníkům nebo vládám jednat podle biblických pravidel?⁵³¹

Vyhlášení války Srbsku jako odvěta za atentát na následníka rakouského trůnu, neodpovídalo ani „starozákonnímu“ pravidlu „oko za oko, život za život“, natož Ježíšovu milosrdenství.⁵³²
Vítězné mocnosti po 1. světové válce uložily poraženému Německu příliš tvrdé sankce...

Ale někdy se v evropské politice něco přeci jen povedlo. Např. po 2. světové válce se už politici poučili a nabídli poraženým Němcům hospodářskou pomoc. Němci se „obrátili“ a snažili o nápravu národního charakteru; jsou jiní než před válkou (ve světě příkladně pomáhají potřebným). Mezi Němci a Francouzy, odvěkými nepřáteli, došlo ke smíření. Jejich politici se už mohou vítat políbením na tvář. My Češi jsme také na cestě ke smíření s Němci.⁵³³

Mezi Židy a Araby dodneška vládne veliké nepřátelství. Jak může dojít ke smíření?⁵³⁴
Kéž bychom my křesťané k jejich usmíření byli prostředníky.

Někteří politici právě po strašných katastrofách 20. století založili Evropskou unii, aby v Evropě už nedocházelo k válkám. Vysvětlujte to, prosím, dětem, aby si nemyslely, že mír a porozumění mezi národy jsou samozřejmostí. Nic se samo neudělá.
Upozorňujte děti na politiky, kteří jsou proti EU a škodí lidstvu.

Omlouvám se za délku těchto poznámek. Ale naříkám, kdy to vše probereme...

Bez porozumění „horskému vyučování“ nemůžeme porozumět ani Ježíšovu vyučování modlitbě („Otče náš“), ani jeho slovům: „Sejdou-li se dva nebo tři v *mém jménu* (v přijetí Ježíšových velkorysostí a jeho zásad), zažijete zázraky“. (Srov. J 14:13–14. 26, 15:16. 23–26, 17:11)

K dnešnímu textu z evangelia jsem se nedostal.

Jen stručnoučce: „Nestarejte se příliš jen o materiální bohatství“, učí Ježíš.

(Ptáci nelenoší, už teď budou stavět hnízda a nebudou se vymlouvat, že není ideální počasí a doba. A budou zpěvem chválit svého Tvůrce.)

Materiální bohatství a zábava nemohou uspokojit naše srdce a touhu po smyslu života.

Ježíš nás zve k veliké kráse dobrého soužití a k vysokým hodnotám božího království.

Boží království začíná už teď mezi lidmi, kteří se Ježíšem řídí.

Máme být světlem a solí v naší společnosti, zadarmo jsme nesmírně mnoho dostali, tak máme z čeho rozdávat.

vytlačili zdravotnické zařízení. O obrazy se neústupně soudíme.

531 Karel Čapek prohlásil, že se podle „horského učení“ nedá dělat politika. Škoda, že nepotkal dobrého biblistu. Gándhí a M. L. King dokázali že to někdy jde.

532 Panovníci, kteří rozpoutali, světovou válku byli pokrevně příbuzní a byli křesťané, ani jedno ani druhé pouto je nepodrželo před nesmyslným vražděním nevinných lidí.

Nikdy jsme je neoznačili za válečné zločince. Víte proč? Církevní hodnostáři je korunovali na vladaře z Boží milosti. Patřily korunovaným takové tituly? Činil by tak Ježíš? Toho se nikdo neptal.

533 V r. 1967 se polští biskupové omluvili Němcům za to, čím Poláci ublížili Němcům (a Němci se omluvili Polákům). Ale komunisté v Moskvě a celém socialistickém táboře strašně řvali, že je to zrada. (Vždy byli vyznavači nenávisti.)

534 V příloze nabízím článek z novin. Izrael je sekulárním státem, ale přece jen je ovlivněn biblickým étosem. Dovedete si představit řev některých našich politiků, kdyby někdo nepřátelům nabídl velkorysou pomoc?

Příloha:

IZRAEL BYL PRO NĚ SATAN, PŘESTO JE ZACHRÁNIL

V nouzi poznáš nepřítele – takovou zkušeností za poslední roky prošly na tři tisíce Syřanů. Pomoc totiž našli až v Izraeli, kam se dostávají potají přes Golanské výšiny.

TEL AVIV Desetiletý syrský chlapec si sáhl na dráty vysokého napětí a jeho ruce doslova zčernaly, zasaženy byly kosti i šlachy. Z rodné vesnice ho převezli do nemocnice v Damašku, ale tam mu nedokázali pomoci. Matka se rozhodla vsadit na poslední kartu: s chlapcem se vydala na syrsko-izraelskou hranici, odkud oba převezli do nemocnice Ziv.

"Měl jsem strach jít do Izraele," vzpomíná chlapec, jehož příběh zveřejnila izraelská média. Bez jména, to kvůli jeho bezpečnosti. "Strašně jsem se bál Židů, ale už se jich vůbec nebojím," dodal. "Měli jsme strach úplně ze všeho," říká jeho šestadvacetiletá matka pro list Jeditot Achronot. Po dvou měsících a řadě operací se chlapcovy ruce podařilo zachránit. Do severoizraelského Zivu byl kvůli tomu povolán i expert na plastické operace.

Případ chlapce je výjimečný. Ne však kvůli tomu, že jde o pacienta ze Sýrie, nýbrž proto, že v Zivu zachraňují hlavně ty děti, které byly zraněny v občanské válce. Nemocnice, která léčí i vojáky izraelské armády nebo OSN, za tu dobu už pomohla zhruba 700 Syřanům.

Pod rouškou tmy

Jak ve své reportáži popsala agentura Reuters, téměř každou noc, když se Golanské výšiny zahalí do tmy, přinášejí zoufalí Syřané zraněné na známá místa u hraničního plotu, kde je pak nacházejí izraelské hlídky. Jde přesně o tu oblast, kterou Izrael získal ve válce v roce 1967, když ho spolu se Sýrií napadly arabské státy, a kterou drží kvůli své bezpečnosti. Právě v těchto místech Izrael také nechává humanitární pomoc, jako jsou léky, potraviny a příkrývky pro obyvatele vesnic na druhé straně hranice.

Za posledních šest let Izraelci v řadě nemocnic pomohli na třem tisícům Syřanů. Často v případech, které vyžadovaly špičkovou lékařskou péči. Hradí ji Izrael a je vysoko nad tím, co by se dalo nazvat humanitární pomocí. Lékařům nejde jen o to život zachránit, ale také zachovat jeho kvalitu. Podle ředitele Zivu Salmana Zarka se dělá maximum pro to, aby se předešlo například amputacím končetin.

Se Sýrií je přitom Izrael stále technicky ve válce. Pomoc tedy zraněným poskytuje, ale nikoli azyl. Například v Zivu vybavili dítě postižené mozkovou obrnou chodítkem v přepočtu za 70 000 korun, léky i oblečením. "Avšak je otázka, zda mu chodítko bude užitečné, když se vrací do vesnice, kde je vše rozbité," říká sociální pracovník Fares Issa, křesťanský Arab, který Syřanům v nemocnici tlumočí.

Podobně se uzdravení Syřané – vybaveni z Izraele léky a dalším potřebným – vracejí za tmy přes hranici zpět. Při setkání s novináři nechtějí, aby byla známa jejich jména, odmítají se nechat vyfotit. Bojí se, jak by reagovaly syrské úřady nebo jejich známí, kdyby věděli, že byli v Izraeli.

Zůstanou jen sirotci

I Izraelci, byť chtějí lékařskou pomoc hlavně pro děti a ženy ze Sýrie ještě rozšířit, mají strach. V nemocnicích mohou se zraněnými dětmi zůstat matky nebo starší sourozenci, ale sami areál opustit nesmějí. Pokud chtějí vyjít ven na čerstvý vzduch, doprovází je voják nebo policista. Po dobu, co probíhá léčení, nesmějí být v kontaktu s příbuznými a přáteli v Sýrii.

Syřané mají v nemocnicích veškerý komfort. Dostávají jídlo, hygienické potřeby, ošacení a děti i hračky. Je jim k dispozici také sociální pracovník. "Nechci jim způsobovat ještě větší stres,"

vysvětluje Fares Issa, proč se jich na nic nevyptává. "Jsou zranění a vystrašení už jen tím, že jsou v Izraeli. Snažíme se je hlavně uklidnit."

Ani pro izraelské záchranáře není pomoc Syřanům bez rizika. Stane se, že nedaleko míst, kde si zraněné vyzvedávají, duní výbuchy a střelba. Izrael se do konfliktu v Sýrii nezapojuje, na jedné straně tam jsou islamisté, na straně druhé Bašár Asad podporovaný Íránem a Hizballáhem, který na Izrael útočí ze severu. Izrael pouze reaguje na útoky, které jsou vedené ze Sýrie na jeho území. I když Syřané nemohou po uzdravení zůstat, Izrael nedávno oznámil, že stovce z nich azyl poskytne. Jedná se o syrské sirotky. Poté, co se jim dostane péče odborníků, a vzpomínají se z válečných hrůz, budou vychováváni v rodinách izraelských Arabů. Časem by měli dostat izraelské občanství, pokud o ně budou stát.

MfD, 20. 2. 2017

2014

8. neděle v mezidobí Iz 49:14–15 1 Kor 4:1–5 Mt 6:24–34 2. března 2014

„Horské kázání“ je velikou porcí. Kdo o něm mluví? Tváříme se, že mu rozumíme a že podle něj jednáme. Ani nevíme, jak si to Ježíš představuje.⁵³⁵

Při čtení evangelia potřebujeme rozlišit, co platí doslova a co je obraznou řečí.⁵³⁶

Tak jako „vylupování oka, které nás svádí“, nebereme doslovně, tak i „nestarejte se o život“. Platí přece: „Šest dní budeš pracovat“, nejsme sběrači a lovci.

Doslovně ale platí: „Nemůžete sloužit dvěma pánům, Bohu a mamonu“.⁵³⁷ Nejsme lenoši, ale je pravda, že všemu možnému sloužíme více než božím plánům.

Ježíš mluví pozitivně. Jeho posluchači znali Izajášova slova, která nám připomíná první čtení.

Nestává se běžně, že by matka zapoměla na své dítě.⁵³⁸ Rodiče, kteří mají rádi své děti, rozumí mateřské výpovědi Boha ještě víc než děti. Vědí, že se jejich děti mohou na slovo svých rodičů spolehnout.

535 „Tomu, kdo ti bere košili, dej i kabát“. Když komunisté sebrali církvi majetek, nikdo neřekl: „Tady máte ještě monstrance a kalichy“.

Hitler se se Sudetským územím nespokojil. Putin se nespokojil s Čečenskem nebo Osetií, sahá po Krymu. Jak se modlit: „přijď tvé království“, když nevíme, co to obnáší?

536 „Chudý duchem“ je ten, kdo ví, že je začátečník, učedník, že se teprve blíží k porozumění Bohu, kdo je otevřený.

„Oko za oko“ nevyzývá k vypichování očí pachatelům, ale je výzvou ke spravedlivému soudu a trestu: „Nebudeš nadřžovat chudému a nebudeš brát ohled na bohatého“. To je stále aktuální (není těžké si najít příklady z dnešního života).

Ten „nastavuje druhou tvář“ (k políbení), kdo nevyžaduje strohou spravedlnost, ale odpouští viníkovi, když se kaje. Získal druhého pro dobro.

„Nastavujeme druhou tvář“, vyhledáme-li toho, kdo má něco proti nám (přesto, že ten naštvaný měl přijít první) a jsme-li ochotní se domlouvat, vyslechnout a smířit se.

Kdo „nastavuje druhou tvář“, je tvůrcem pokoje.

(Ohlášky před svatbou a kněžským svěcením patří k naplňování Ježíšových pravidel: „Máš-li něco proti druhému, ...“. Je v pravidlech hry, rozejdou-li se snoubenci před svatbou. Poslední příležitost je při svatebním slibu.)

537 Mamon je skrytý poklad, bohatství schraňované pro sebe. Bohatství má sloužit životu: „Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničící mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neníčí mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ (Mt 6:19–21)

Kdo se přesvědčil, že Bůh drží slovo, tomu se jeho „víra“ blíží jistotě. Ví, jak je důležité brát Boží slovo vážně.

Láska těch, kteří nás mají rádi (včetně Boha, samozřejmě), nás formuje.
Jsme rádi, když někdo naši lásku přijímá, když mu pomáhá růst.

Slova: „Nemůžete sloužit Bohu a mamonu“, nejsou příkazem, ale upozorněním.⁵³⁹
Kdo poznává, zakouší boží lásku, nevymění ji jen tak lehce za něco jiného.⁵⁴⁰

Hospodin slíbil Izraeli: „Budu o tebe tak pečovat (Ex 20:2), že ti nebude nic chybět, nebudeš mít příčinu dychtit po jakémkoliv majetku“ (Ex 20:17).

Ježíš: „Hleďte nejprve boží království a jeho spravedlnost a ostatní vám bude přidáno.“

Co si můžeme za slovo *mamon* dosadit? (Majetek, moc, kariéra v politice nebo církvi, sláva, prestiž...)

Víme, že nám může nějaká nižší hodnota zastínit vyšší hodnotu.

Zaměstnání je pro život nezbytné. Rodina je jednou z největších hodnot. Bez svobody ale rodina hyne.

Zkuste se někoho zeptat, co pro něj znamená boží království.

Podle čeho a jak si srovnat životní hodnoty?

Kdekdo chce mít svatbu v kostele. Důvody jsou různé.

Proč zvete Ježíše na svatbu, ptáme se snoubenců.

Jako hosta? (Svatebčané v Káni Galilejské od něj dostali 600 litrů špičkového vína.)

Ale Ježíš nám nabízí mnohem víc.

Manželé, kteří Ježíše objeví a přijmou jako nejbližšího přítele a Moudrost samu, získají mnohem víc. Budou-li se řídit jeho radami k soužití, mají zaručeno, že se jim manželství povede.⁵⁴¹

Manželé, kteří jsou ochotni své spory řešit podle Ježíšovy moudrosti, se nerozvedou. Jejich hádky, spory a provinění skončí políbením.

Jestli se zamilují do někoho třetího, budou vědět, že je to nebezpečné.⁵⁴²

538 Vzpomínám, jak mě ta slova z Izajáše o mateřském vztahu Boha k nám uchvátila, když jsem je – už v dospělém věku – poprvé četl. Měl jsem nevyvratitelnou zkušenost s přejícností naší maminky. Nebyla to důvěra slepá, stála na prožitých zkušenostech toho, že nám, dětem, dávala přednost.

539 Už rodinné příběhy z První knihy Mojžíšovy nám ukazují, jak to dopadá v mnohoženství, muž dá některé manželce přednost. A jaké neštěstí způsobí rodič upřednostňující některé dítě. Láska není jen cit. Nemůžeme si poručit, je-li nám některé dítě sympatičtější než druhé, ale od toho máme rozum, abychom usilovali o spravedlivé jednání a někomu nenadržovali. Rozum je královským darem od Boha!

540 Mnozí z Ježíšových učedníků řekli: „To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?“
... Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.

Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“

Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“

Ježíš jim odpověděl: „Nevyvolil jsem si vás dvanáct? A přece jeden z vás je ďábel.“

Mínil Jidáše, syna Šimona Iškariotského. Ten ho totiž měl zradit, jeden z Dvanácti. (J 6:60–71)

541 Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu... (Mt 5:23–25)

Když tvůj bratr zhřeší, pokářej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: „Je mi to líto“, odpusť mu!“ (Lk 17:3–4)

Nebudou s možností dalšího vztahu koketovat. Vědí, že je nutné se naučit budovat vzájemné porozumění s partnerem. I kdyby se mi ten, do kterého jsem se zamiloval, jevil jako ideální, není můj vztah k němu možný. Kouzlo zamilovanosti je ošidné a jedovaté. Jako se potřebujeme naučit plavat, tak je zapotřebí si osvojit umění domluvy. Máme-li Ježíšovy názory za nejmoudřejší, máme šanci se nakonec shodnout.

Ježíš nesnižuje závažnost sporů v soužití s druhými, naopak. Proto ustanovil stimulační příkázání: dokud se nedomluvíte, nechoďte ještě k mé Hostině. (Ježíš je ženichem, není starým mládencem, který nemá ponětí o náročnosti soužití. Ježíš jako dobrý manžel přicházel za těmi, vůči nimž něco měl, nebo oni měli proti němu.)

Kdo objeví Boží království⁵⁴³ jako nejvyšší hodnotu, nebude mu zatěžko dát Bohu přednost.⁵⁴⁴
Co našim dětem do života poradíme?

Apoštol Pavel říká: „Jsme Ježíšovými služebníky“. Jsme dělníky na boží stavbě a snažíme se hospodařit s Božími dary.

Vztah s Bohem – „víra“ se projevuje činem, poctivou prací, oddanou službou, věrností, odvahou, vytrvalostí, velkorysostí...

Ale dvěma pánům sloužit nelze. V mnohoženství muž přilne k jedné z manželek víc. Bůh je dobrý, pečující a spravedlivý manžel.

2011

8. neděle v mezidobí Iz 49:14–15 1 Kor 4:1–5 Mt 6:24–34 27. února 2011

Kam jste došli v pochopení „nastavení druhé tváře“? Viz Příloha.

Kterému Pánu sloužíme a chceme sloužit? Co nám nabízí Hospodin?
Nepřehlédněme krásu prvního čtení.

Co k životu potřebujeme? Péči o tělo a souznění s druhými (samozřejmě včetně Boha).

542 Každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. (Mt 5:27–30)

543 Boží království je přijetím Boží štědrosti a péče. Z naší strany je budováním naší osobnosti a vztahu s druhými podle Ježíšových pravidel.

544 Rádi jsme tancovali, na taneční zábavě jsme ráno přemlouvali muzikanty, aby ještě hráli. Ale děvčeti, které chodí s muzikantem, řekneme, aby si rozmyslela, co by to pro její rodinu znamenalo (mnoho víkendů v roce bude muzikant v sobotu odpoledne odcházet a v neděli bude do 14 hodin spát).

Co vše musí obětovat profesionální sportovec? Děti věnující se sportu mívají v neděli zápasy.

Od středy začíná „Čtyřicetidenní příprava na Velikonoce“, budeme si číst 58. kap. Izajáše.

„... Jestliže v den odpočinku upustíš od svých pochůzek, od prosazování svých pochůzek, od prosazování svých zálib v můj svatý den, nazveš-li den odpočinku rozkošným, svatý den Hospodinův přeslavným, budeš-li jej slavit tak, že se vzdáš svých cest, že přestaneš hověť svým zálibám a nepovedeš plané řeči, nalezneš rozkoš v Hospodinu.“ (verše 13–14)

Mnoha věcem, koníčkům a zábavám věnuje dost času, ale kolik času si vyčleníme na poznávání Boha a na dobrodružství s ním?

Hospodin je Bohem rozhovoru. Sklání se k nám, mluví k nám, naslouchá nám, bere si nás za partnery.

S vladařem mohli poddaní mluvit pouze z milosti. V řadě černošských zemí se dodneška černoška nejdříve dovolí černocho, zda jej vůbec smí pozdravit.

Bůh od začátku oslovuje člověka (Adama, Abraháma, Mojžíše ... nás, naše děti a děti našich dětí): „Nabízím ti přátelství a stojím o tvůj trvalý vztah“.

Bůh nás zve do své rodiny.

Ježíš znovu řekl: „Přátelé, u nás – v Boží rodině – nasloucháme jeden druhému. Tak ať to je také mezi vámi. Bůh naslouchá první.“

Židé a křesťané si nemohou osobní vztah Tvůrce k nám (i ke všemu stvoření) vynachválit.⁵⁴⁵

Hospodin řekl Izraeli na Sinaji (dnes to říká i nám): „Jsem váš TÁTA-MÁMA, jsem ten, který vás zachraňuje a bdí nad vaší svobodou“.⁵⁴⁶

Milující rád dává.

I slovo je velikým darem.

Znovu a znovu nás těší slyšet i vyznávat: „Jsem rád, že jsi. Neumím si představit, že bys nebyl“.

Nám říká Bůh: „Některé matky odloží dítě, ale já na tebe nezapomenu. Vyryl jsem si tvé jméno do dlaní.“⁵⁴⁷

Říkali jsme si, že horské kázání je určeno pokročilým učedníkům. Ti už v nějaké míře zakoušejí bohatství Božího zájmu o sebe i o druhé lidi. Máme tedy z čeho rozdávat.

Ve společnosti jde stále příliš často o přestřikávání, souboje, o snahu urvat si co nejvíce pro sebe, jeden překřikuje druhého. (Např. ve sporu lékařů a ministerstva zdravotnictví, (který se nešikovně vyhrotil do nešťastné formy) byli mezi lidmi obou stran slušní lidé, a přesto si málo naslouchali.)

Proto nám Ježíš říká: „V naší partě (v církvi) spolu budeme jednat jako v nejlepší rodině, ne jako na vladařském dvoře. (Srov. Mt 20:25–27)

U dvorního ceremoniálu je přesně předepsané, kdo – jaký nositel té které hodnosti – jde v jakém pořadí. Tam je vše určeno podle hodnosti. Ale my se nebudeme cpát do dveří první, my si nebudeme brát nejlepší sousto pro sebe. Nebudeme vyžadovat přednější důstojnost. Dej přednost druhému.

Protože ti Bůh naslouchá, naslouchej druhému jako první.

Buďte solí a světlem i v řešení sporů. Ukazujte lidem, jak se dají spory vyřešit.

Protože je Bůh milosrdný, buďte také milosrdní.

545 Korán je především sbírkou nařízení a příkazů jak se má chovat jednotlivci a společenství. Alláh mluví ke svému lidu, ale nevede rozhovor jako rodič s dítětem. V ostatních náboženstvích povětšinou bůh nebo božstvo ani není bytostí. Člověk se má starat, aby dobře žil, vymanil se ze všeho, co jej sužuje a splynul.

546 Budu o vás tak pečovat, že nebudete mít zapotřebí hledat pomoc u nějakých božstev, nebudete mít zapotřebí si někde něco přikrádat. Nejsem urážlivý, jsem tu pro tebe. Stojíš o trvalý vztah?

Vážíme si toho, že Bohu stojíme za rozhovor. Žasneme nad nasloucháním Hospodina Abrahámovi, Mojžíšovi, žalmistům, Jobovi, starým ženám, poníženým.

Vážíme si pozornosti a vctění Ježíše i k hříšníkům, bloudícím, lidem na okraji.

547 Některým mladým zamilovaným lidem říkávám: „Až potkáš někoho, kdo tě bude mít tak rád, jako tvoji rodiče, přijď mě ho ukázat.“

Ukažte mi náboženství, ve kterém se Bůh vyznává člověku jako třeba v našem 1. čtení? (Tak krásných vyznání je v Písmu mnoho.)

Protože si tě vážím, nemusíš se hned kácet, když tě někdo poníží. Protože se k tobě veřejně hlásím, nemusí tě sklátit každá pomluva. Protože s tebou jednám velkoryse a ne oko za oko; buď velkorysý ke svým viníkům.

Nabízím ti přátelství a dost veliké zázemí, abys s tím, kdo na tebe zaútočí, nemusel hned jednat jako s nepřítelem. Já se zastávám slabších a ubližovaných, ale nestojím proti nikomu. Řeknu ti, jak to je s ďáblem. Bůh se jej nikdy nezřekne. Ďábel má své místo u stolu Nebeského (v srdci Boha), a jeho místo mu nikdo neobsadí, jeho místo nebude nikdy zrušeno, vymazáno. Zatím ke stolu nesmí, ale kdyby o něj natolik stál, že by byl ochoten se změnit, byl by Bůh velice rád. (Srov. pláč Davida nad Abšalónem.)

Mám tě rád (ne na prvním místě pro tvůj výkon). Možná jsi už pochopil, že kdybys byl tisíckrát horší, než jsi, neměl bych tě rád méně. Možná jsi už pochopil, že mně jde o každého. Možná sis všiml, že jsem i s těmi, kteří mě nenáviděli, jednal tak, aby viděli, že jim nejsem nepřítelem. Jednal jsem s nimi s úctou, neponížil jsem je, s nikým jsem nevytrřel podlahu. Vždy jsem jim ponechával prostor k návratu, k obrácení.

Pokud už toto všechno víš a pokud na sobě zakoušíš mé přátelství tohoto druhu – pak budeš jednat podobně s těmi, kteří s tebou zatím jednají špatně.

Pojď, budeme se spolu stavět proti zlu, nebudeme slevovat, ale zároveň budeme dávat druhým prostor k naději. Někdy se to podaří (jako třeba u jednoho vrchního kolaborantského výběrčího daní, myslím, že se jmenoval Zacheus).

Někteří lidé jsou poničení; je dobře jim dát určitou možnost, aby se mohli chytout (jdi s takovým člověkem druhou míli a uvidíš, zda se bude snažit jít už sám dál). Neboj, nevedu tě k naivitě. Řekl jsem k tomu své o vlčích, sviních, vzteklých psech a zmijích.

Kdykoliv se na mě můžeš obrátit ke konzultaci. Čím víc budeš zakoušet mé přátelství, čím víc budeš znát mé myšlení a mé postoje, tím víc odhadneš, jak se v každém případě zachovat. Neboj se, i když uděláš chybu, budu s tebou, budu tvou záchranou.“

Někoho velikost Božího přátelství nadchne, někoho celoživotně okouzlí krása Ježíšovy osobnosti a bude se mu chtít podobat.

Proč Ježíš říká svým učedníkům tu větu: „Nemůžete sloužit Bohu a majetku“? Přece jeho učedníci nebyli lidé dychtící po bohatství, nebyli konzumenti požitků.

Židé na rozdíl od některých antických filozofů a mnoha křesťanů (kteří přejali řecké myšlení o dualismu) věděli, že svět a vše stvořené je dobré. Neodříkali se bohatství, přijímali je jako požehnání.

Jenže Ježíš věděl, že každé dobré bohatství se může stát člověku ošidným.

Bohatství je svůdné, my Ježíšovo upozornění potřebujeme mnohem více než apoštolové. Náš svět i my jsme mnohem bohatší než apoštolové a jejich prostředí. Být bohatý je příjemné, naše bohatství je z části ovocem pracovitosti nás i našich předků a naší kultury. Ale vnější majetek není nejvyšším bohatstvím. Bohatství nás může snadno zotročovat. (I chudák dychtící po bohatství je otrokem.)

Drtivá většina z nás péči o hmotný majetek nezanedbáváme. Máme se starat, ale ne příliš, uměřeně. Ne na úkor důležitějších vztahů.

Snad nám prozatím bude stačit otázka: „Kolik času věnujeme porozumění Bohu a našim blízkým a kolik času věnujeme majetku a kolik zábavě?“

Když děcko nebaví nějaký vyučovací předmět, hledáme učitele, který by jej uměl pro ten předmět nadchnout. Když se nám do něčeho nechce, hledáme správný motiv, aby nám ta činnost nebyla jen otravou nebo povinností. (Jak by se některý chlap zaradoval, kdyby se jeho žena začala zajímat, zda je na sexualitě něco pěkného.)

Když nám nechutná modlitba nebo vztah k Bohu, máme se pít a ptát, co by se s tím dalo udělat. Bylo by škoda se připravit o něco důležitého a cenného.

Kdo neobjeví Boha jako osobního přítele, dá přednost něčemu jinému.⁵⁴⁸
Mnoho lidí přestává chodit do kostela. Před pár léty třeba ještě studovali teologii.

Komu sloužíš? Kdo tě nejvíc obdarovává? Kdo ti nabízí více svobody?

Příloha:

Od Abraháma až po Ježíše vidíme, že Bůh své lidi nenechává bezbranné a na pospas útočnickům. Díky Boží pomoci Izraelité v malém počtu vítězili nad nepřáteli. (I nová existence současného Izraelského státu je toho důkazem.) Abrahám, Mojžíš, David, Eliáš, Daniel a další zemřeli přirozenou smrtí.

Ježíš byl schopen se ubránit.

I apoštolové měli dost obranných prostředků, aby nemuseli být masakrováni. Mohli se ubránit veleknězi, mohli jej dokonce elegantně sesadit. Nemuseli jej za ukřižování Ježíše nechat ukřižovat, nemuseli jej zabít jako Ananiáše a Safiru. Přestalo platit: „Oko za oko, život za život“, stačilo by velekněze na potřebný čas oslepit jako Elymase, dokud by neodstoupil ze své funkce (a prohlásil Ježíše za pravého velekněze).

My si máme ovšem přiznat, že v následování Ježíše nejsme na takové úrovni jako apoštolové (neumíme ani uzdravovat). Proto musíme zatím snášet pronásledování.

Stojí-li mi v garáži auto, musím chodit pěšky, dokud si neudělám „řidičák“.

Dělat ovšem z vlastní nouze ctnost (obětovat své utrpení za druhé) je buď nešikovnost nebo pomluvou Boha (koho Bůh miluje, toho křížkem navštívuje).

(Jestli chce táta přivést lajdáckého kluka k učení a zakáže mu na dva týdny televizi a kluk prohlásí, že postih obětuje za duše v očistci a učit se nebude, jak byste to pojmenovali?)

Utrpení i pronásledování nás má stimulovat, dovést, donutit k jednání. Nebýt těch, kteří povstali proti nacismu, mohli jsme být všichni mučedníci. Bylo by to podle Ježíše?

Právě proto, že můžeme dostat výbavu Ježíšových učedníků k obraně proti zlu, nemáme používat: „Oko za oko, život za život“.

Ale Ježíšovým přáním rozhodně není nechat ze svých učedníků udělat „kanónenfutr“ nebo surovinu na mýdlo v koncentracích.

Ježíšovi učedníci mají tedy možnost se ubránit nepřátelům.

Pro kruh svých přátel (pro křesťany) Ježíš ustanovil tři kola k vyřikávání si sporů a nedorozumění.

Kdo nepřistoupí na toto Ježíšovo pravidlo, vylučuje se ze společenství.

Tomu, kdo jedná podle těchto pravidel, kdo nás prosí o odpuštění nebo se vrací zpět (do společenství), tomu máme „nastavit tvář“ k políbení. (Srov. Mt 18:12–19 a Mt 5:13–26)

To jsou dostatečně silná a účinná pravidla a prostředky pro dobré soužití.

Jenže my se podle nich vůbec nechováme!

Nejsme příkladem pro společnost, jak se k sobě chovat, v úctě jednoho k druhému, v úctě a dodržování Ježíšových pravidel.

548 Slyšte výklad podobenství o rozséváči.

Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce; to je ten, u koho se zaseto poděl cesty.

U koho bylo zaseto na skalnatou půdu, to je ten, kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá; ale nezakořenilo v něm a je nestálý: když přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadá.

U koho bylo zaseto do trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale časné starosti a vábivost majetku slovo udusí, a zůstane bez úrody.

U koho bylo zaseto do dobré země, to je ten, kdo slovo slyší i chápe a přináší úrodu, jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, třetí třicetinásobnou. (Mt 13:18–23)

V kostele se tváříme jak Ježíšovým slovům: „Nastav druhou tvář, dej kabát tomu, kdo ti bere košili ...“, rozumíme a vedeme přezbožná kázání, nemající nic společného s životem. Copak někdo nabídne zloději, kterého načapal ve svém bytě: „Pane, měl jsem doma malou hotovost – kterou jste mi ukradl, ale tady mám kreditní kartu, nadiktuji vám pin“? Když nám brali církevní majetek, soudili jsme se. Když se nejvyšší knížata kněžská pohněvala, uvrhávala se vzájemně do klateb. Náboženské války byli možná nejkrutější. Papežové dokonce dovolili mučení obžalovaných. Ještě horší je, že nejednáme podle Ježíšových rad. Nejsme příkladem pro svět, ale pohoršením. Dodneška, když se ozývá někdo dole, není mu bratrsky a s úctou nasloucháno! (Mohli bychom si uvést stovky případů.) Dokonce se zakazuje klást některé otázky. (Nám, kteří jsme zakusili podobné zákazy od komunistů, je z toho obzvláště trpké. Nepokoušíme se o převrat, jen na to slušně upozorňujeme). S horským kázáním se míváme. Kdosi položil do našeho kostela texty o zaslíbení mariánských prvních sobot. S citací velikých zaslíbení. Smutně jsem pravil: „Proč si Ježíš nenechal poradit od své matky a nevložit tyto texty do evangelií místo blahoslavenství a horského kázání?“ Nastavit druhou tvář znamená nejít do sporu jako dva kohouti nebo boxeři. Máme se proti zlu a proti útočníkovi stavět rozhodně a pevně, ale vyzbrojeni silou ducha. Bez nenávisti k tomu, kdo páchá zlo, aby ten druhý mohl poznat, že ho nechci ponížít a zničit. Křesťan nemá být sudič, nemá mít pěnu u pusy, má být člověkem ducha.

Uvedu dva příklady.

Legenda o sv. Václavu vypráví, jak náš kníže navrhl Radslavu Zlickému osobní souboj místo bitvy. Radslav uviděl za Václavem dva anděly a od souboje ustoupil. Jindřich Ptáčník se urazil, když Václav nepřišel včas do rady, dokonce přikázal přítomným, aby ho nikdo nezdravil a nevídal si jej. Pak ale za Václavem uviděl postavu anděla a sám vyšel Václavovi vstříc, aby jej přivítal. Václav neutíkal před Boleslavem, bránil se, když byl napaden, zvítězil nad ozbrojeným Boleslavem s holýma rukama (ubit byl jako neozbrojený až přesilou u zamčených dveří). Škoda, že zaslepený Boleslav „neviděl anděla“. Film má jiné vyprávěcí možnosti než legenda. Filmový představitel M. Gándhího dlouho studoval svou postavu. Podařilo se mu ukázat Gándhího statečnost, vnitřní sílu ducha, velkorysost a lásku k nepříteli (podle Ježíšova „horského kázání“).

9. neděle v mezidobí

2011

9. neděle v mezidobí Dt 11:18. 26–28 Řím 3:21–25a. 28 Mt 7:21–27 6. března 2011

V dnešních čteních je dobré si podtrhnout slovo.

Jedinečnost člověka tvoří dar myšlení, řeči, vyslovit své myšlenky, naslouchat druhému, dorozumívat se, vzájemně si porozumět.

Řeč je základním prostředkem domlouvání, komunikace.

Žid ocení pozornost Boha a jeho řeč k nám.

My ne. Se slovem božím se tragicky mýjíme.

My máme raději své obrazy, pobožnosti, akce, naučená a predepsaná slova modliteb a obřadů.⁵⁴⁹

Božímu slovu jsme se nenaučili naslouchat!

(Proto nás lehce strhává do svého víru dnešní inflace slov často prázdných, laciných, nepoctivých nebo nedůležitých.)

Kdo někdy strávil sobotu u Adventistů, Svědků Jehovových, zastydí se nad naším přístupem k Bibli, nad naším nezáměrem, bezradností nad biblickým textem a nad našimi neznalostmi.

Už v kostele, po slovech: „Slyšeli jsme slovo boží“, koukáme, aby hlavně nebylo kázání dlouhé a nikdo nás netlačil k přemýšlení.⁵⁵⁰

549 Pane faráři, rozhodně nejsem „pokročilý učedník“, nejsem dokonce ani „papírový učedník“ a křesťanství teprve objevuji, přesto jsem se na Vaši pobídku z nedělního kázání zamyslela nad tím, co to znamená „nastavit druhou tvář“. Budu moc ráda, najdete-li si chvílku a případně mě vyvedete z omylu ... jsem opravdu úplný začátečník...

Nejsem pokřtěná a moje rodina je naprosto ateistická. Přesto moji rodiče vyznávají v podstatě velmi křesťanské hodnoty a vždycky mě k nim vedli (jen vůbec netušili, že jsou křesťanské). Já v Boha věřím od dětství, léta se večer modlím – je-li to vůbec modlitba. Děkuji Bohu za to dobré a prosím ho za své blízké, aby se jim nestalo nic zlého, případně pokud řeší nějaké trápení, aby jim pomohl.. Když jsem poznala P., začala jsem objevovat křesťanství, oslovuje mě. Hodně si o něm čtu, pokud je příležitost, doprovázím P. na mše. A samozřejmě se snažím číst Písmo a zamýšlet se nad ním. Narážím ale na překážky. Nevím, jak se modlit. Když jsme se zkusili modlit s P. společně, nedokázala jsem vůbec ta slova říct nahlas (sama se modlím zásadně potichu, „vnitřně“) – prostě mi nešla přes pusu.

Za slovy třeba Otčenáše nedovedu vnímat nic osobního, nic bytostného a modlitby při mši jsou pro mě také jen ritualizovaná slova, jejichž obsah mi zůstává zastřen ... Něco mi osvětlilo „Pozvání k Večeři Páně“, ale pořád ještě příliš tápu ve tmě. Neporadil byste mi prosím, co si přečíst, nebo spíše jakým způsobem se „vyladit“, aby pro mě Večeře Páně nebyla – neurazte se prosím – tyjátre, ze kterého je pro mě nejpodstatnější čtení z Písma a kázání, nad kterými se můžu zamýšlet?

Stále jsou mi mnohem blíže třeba verše Jana Skácela nebo jiných mých oblíbených básníků, než modlitby.

(z jednoho dopisu)

550 Už v kostele utíkáme od Čtení a myslíme raději na dobrý oběd.

„Víte, kdo bude dnes hostem v „Otázkách Václava Moravce“ v televizi?“ je častější otázka než: „Tomu a tomu jsem nerozuměl, můžeš mi to vysvětlit?“

Nad řečmi politiků (na které často právem hubujeme) vedeme dlouhé diskuze. Proč nad Ježíšovým vyučováním nikoliv?

Nenamlouvejme si, že by Ježíš přišel do našeho kostela. Co by u nás našel? Kdo by mu položil dobrou otázku? Nejsme na to zvyklí.

Zkusme to, na co by ses jej zeptala/zeptal? Co ti leží na srdci?

Teď budeme velice rádi mluvit o půstu.⁵⁵¹
Proč nemluvíme o Písmu? (Někdo má na řeč o Písmu už alergii.)

Ježíš mluví ke svým učedníkům, k těm, kteří mu naslouchají a visí mu na rtech.

Dnešní úryvek evangelia není složitý k pochopení. Není ani nesnadný k přijetí.

Kdo o Ježíšovo vyučování stojí, toho texty vracejí na začátek, k základnímu významu božího slova.

Židé věděli, že Bůh svým slovem tvoří, udržuje život, mluví s člověkem, vyučuje nás.⁵⁵²

Ze všeho vyprávění Boha o sobě je nejuvýstižnějším sdělením ten, který je Slovem.⁵⁵³

Bůh neříká slovo do prázdna, jeho slovo je ochotně vyslyšeno.

Dokonce i svobodný člověk je schopen naslouchat svému Tvůrci a Příteli: „Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal. S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji.“ (Iz 55:10–12a)⁵⁵⁴

Slovo, které přišlo v Těle, pak znovu a v závažné míře svědčí o přátelství Boha k člověku, slovem vyučuje, uzdravuje, pozvedá, odpouští hříchy, vysvětluje, co znamená mytí nohou a jeho Hostina nejbližších přátel (posvěcuje chléb a víno, sám se vydává coby pravý chléb ke kvalitativně novému životu, napájí nás svým duchem – Krví, prolitou pro život svých přátel...), přislubuje vzkříšení.

551 Čím to asi je, že my, bohatí, a s nadváhou, jsme fascinováni „půstem“!

Rádi se budeme zase odvolávat na sv. Františka a další světce, na tvrdé posty pohanů, mnichů a mystiků, na doporučení postit se ve středu a v pátek o vodě a chlebu.

Raději si něco odepřeme, než abychom si přečetli něco o Boží představě půstu (například Iz 58. kap.).

Ježíšův pohled na půst nás už vůbec nezajímá. Kolik křesťanů se snaží objevit, co znamená „novozákonní půst“
Ježíšův? Kdo o tom kdy slyšel?

Nedosahujeme ani k Izajášovi.

552 Bůh stvořil svět svým slovem.

Řekl: "Buď světlo!" A bylo světlo...

Zazelenej se země zelení: bylinami a ovocným stromovím...

Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte...

Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. (Srov. Gn 1:1n–26)

Bůh sesílá svého ducha, který nás znovu přetváří, tak obnovuje tvářnost země. (Srov. Ž 104:30)

Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. (Ž 51:12)

Hle, všechno tvořím nové. (Zj 21:5) Atd., atd.

553 Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh.

Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.

Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. (J 1:1. 3. 18)

(Nechápavě kroučím hlavou nad těmi, kteří se shlížejí v myšlení ortodoxního východu vyzdvihujícím malovaný obraz (ikonu) nad slovní vyprávění (Bible).

Vyprávění slov je dokonalejší, vyžaduje kázeň naslouchajícího, postupně jej vede (vyprávění nelze předbíhat), podporuje spolupráci na porozumění, je mnohem živější. Není většího Učitele nad toho, který zvolil řeč slov. (Kampak se film hrabe nad knihu.)

554 K rozhovoru Boha s lidmi slouží i boží dary (jejichž původ také vyšel z tvořivého slova): obilí, víno, med, smetana, olej, chléb z nebe...,

slova rozhovoru a vyznání Milujícího k milovanému...,

slova probouzející v nás novou radost z netušené blízkosti a porozumění...

Těmto obdarováním také nejprve nasloucháme, žasneme nad nimi, obdivujeme je a pak teprve za ně děkujeme.

Žasneme nad poetickou krásou božích slov, použitých v rozhovoru k člověku, vzduch, vítr, oheň, oblak, olej, vůně, snoubenka a snoubenec, ženich a nevěsta, nad mistrným vyučováním skrze podobenství...

Každý slušný člověk se snaží žít dobře a užitečně. Záleží nám na hodnověrnosti našich slov, poctivé práci, na šlechetném jednání. Každé společenství se snaží poznat a stanovit, co člověku a soužití s druhými prospívá a co škodí. Každou chvíli se pokoušíme zlepšovat zákonodárství.

V božích slovech, v božím vyučování se nám dostává jedinečného vhledu do moudrosti toho, který je starší než my, má jiný nadhled než my, a přeje nám jako nikdo.

Proč jsme my nepřijali slovo Boží alespoň jako židé? Jim je Tóra slabikářem, čítankou a učebnicí. Proč jsme opovrhli jejich slavnostmi okolo Písma?

Proč nosíme medailky, škapulíře, proč si necháváme svítit kdeco? Proč se nenecháváme osvěcovat, ovlivňovat, přetvářet a posvěcovat (zasvěcovat) Božím slovem?

Není náhodné, že jsme Modlitbu Šema nepřijali do svých nejdůležitějších modliteb. Přesto, že to byla nejčastější a nejdůležitější modlitba člověka – žida – Ježíše.⁵⁵⁵

Víme, co se stalo židům a proč Bůh riskoval životy proroků, proč přišel Ježíš a zaplatil své poslání životem – od vlastních. Židé sklouzávali a sklouzli k povýšení své tradice, svých výkladů nad názory Písma. Jejich komentáře k Písmu a další komentáře ke dřívějším komentářům obalily slovo Boží jak obrovská sněhová koule.

Proto Ježíš nabádal a nabádal: „Obrátte se k Bohu“ – Ježíš se dovolával Písma: stavěl na Mojžíšovi a Prorocích. Jeho náboženská reforma vychází z návratu k Tóře.⁵⁵⁶

My jsme si sice dali do vývěsního štítu církve slova: „Církev se stále reformuje“. Ale ta slova nám nepřešla do krve, do jednání. Nedodržujeme je.

Židé nedbali na Ježíše. Zeď nářků a šoa (holocaust) s některými tvrdě otrásl (s těmi, kteří jsou otevření se zamýšlet nad přísliby a varováním Hospodina).

555 **Slyš, Izraeli**, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes prikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4–9)

Jestliže budete opravdu poslouchat má přikázání, která vám dnes udílím, totiž abyste milovali Hospodina, svého Boha, a sloužili mu celým svým srdcem a celou svou duší, dám vaší zemi déšť v pravý čas, déšť podzimní i jarní, a budeš sklízet své obilí, svůj mošt a olej a na tvém poli dám růst bylině pro tvůj dobytek; budeš jíst dosyta. Střeďte se, aby se vaše srdce nedalo zlákat, takže byste se odchýlili, sloužili jiným bohům a klaněli se jim. To by Hospodin vzplanul proti vám hněvem a zavřel by nebesa, takže by nebylo deště, z půdy by se nic neurodilo a vy byste v té dobré zemi, kterou vám Hospodin dává, rychle vyhynuli.

Tato má slova si vložte do srdce a do své duše, přivažte si je jako znamení na ruku a ať jsou jako pásek na čele mezi vašimi očima. Budete jim vyučovat své syny a rozmlouvat o nich, ať budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, ať budeš uléhat nebo vstávat. Napíšeš je na veřeje svého domu a na své brány, abyste na zemi, o které Hospodin přísahal vašim otcům, že jim ji dá, dlouho žili vy i vaši synové, aby vaše dny byly jako dny nebes nad zemí. (Dt 11:13–21)

556 Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Tóru nebo Proroky; nepřišel jsem je zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám: dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane.

Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5:17–19)

Jedinou možností jak se uzdravit z podobných omylů, včetně pyšné sebejistoty („my jsme v pořádku, my jsme v té pravé církvi, my rozumíme božímu slovu, my máme správný výklad“), je obrátit se k Písmu. Jinak nám hrozí naše „zed' nářků“.⁵⁵⁷

Je rozdíl postavit dům na skále nebo na písku, říká stavař Ježíš (spíše než tesařem byl stavařem). Skálou, jistotou je boží slovo, boží moudrost, opakuje Ježíš.

Proč jsme ale my za základ a skálu církve prohlásili úřad Petra, osobu jeho a jeho nástupců?⁵⁵⁸

Jedinou naší šancí je udržet se na Ježíšově vlně myšlení, poctivě se stále vracet k Ježíšovým slovům a názorům. Jak jinak Ježíše následovat?

Buď si vážíme Ježíšových slov a na nich budeme stavět svůj život, nebo nám hrozí odsouzení: „Nikdy jsem vás neznal“.
Žádné jiné pobožnosti nás nezachrání.

Židé si váží, že s nimi Bůh vede rozhovor.

K rozhovoru patří naslouchání i mluvení.

Nejprve máme Bohu naslouchat, abychom neplácali.

Naslouchání božím slovům je tedy součástí modlitby, je podstatnou součástí rozhovoru a pravou bohoslužbou (bohoslužba je služba Boha nám, nikoliv naší službou Bohu).

Pro vyprávění Božích slov a jejich pravdivost jsme schopni Bohu důvěřovat. Víra je ze slyšení Pravdy.

I naše mluvení k Bohu má svá pravidla.⁵⁵⁹

Ježíš nám vypráví o Bohu a učí nás s ním rozmlouvat.

Dobré vztahy stojí na upřímnosti a pravdivosti.

Naše slovo má buď znamenat „ano“ nebo „ne“. („Co je mimo toho, je ze zlého.“)

V modlitbě se nepředvádějte, nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se modlete takto: Otče náš... (srov. Mt 6:5n–9)

557 Za minulého režimu se církev díky velikému útlaku – kdy jsme byli soleni ohněm (srov. Mk 9:49) – držela zpátky. Zbabělí křiklouni se krčili strachem, na suverénní prohlášení si netroufli.

558 Nedávno jsem připomínal – Ježíš chválil Petra za jeho vyznání: „Ty jsi Mesiáš Syn Boha živého, skrze tebe mluví Bůh“.

Základem tohoto vyznání bylo Petrovo poctivé myšlení na základě Písma. Když pak Petr odporoval Ježíšovi (podle rabínských představ o Mesiáši): „Co to povídáš, Ježíši, proč bys měl být popraven, to nikdy nedopustíme“, Ježíš Petra pokáral: „Teď mluvíš jako satan“.

Rádi tato slova vytěsňujeme. Nedržíme se Ježíše, jednáme podle vlastních úsudků. Abychom je protlačili, zaštiťujeme se tvrzením o úřední a neomylné pravdě.

Apoštolové o sobě nikdy netvrdili, že jsou neomylní. (I po „seslání Ducha svatého“ Ježíšovi leckdy odporovali. Uvedu alespoň jeden příklad: Sk 11:5–10.)

559 Jak zacházet s jeho slovem a s našimi slovy, která říkáme Bohu?

Jak jej oslovit?

Mocným se říká všelijakými tituly. Oslovení nejvyšších je jak třípatrový dost. (V církvi to zůstává.) Mocné je třeba si naklonit.

Bůh nic takového nevyžaduje. („Mluvte, jak vám zobák narost. Stačí vám uctivost a vážení slov.“)

Židé nikdy jméno boží JHWH nevysloví, ne ze strachu, ale z bázně – z veliké úcty. A z obavy, aby jej nevyslovili lacině.

My, katolíci často mrháme svatými věcmi. Nemám na mysli jen kříže na vojenských praporech (po staletí byli používány) nebo nápis „Gott mit uns“ na přezkách nacistických vojáků. Máme příliš mnoho obrazů, znamení kříže, požehnání, příliš mnoho nadnesených slov v přebujelých modlitbách a řečech o Bohu.

Naše církve má přebujelé množství slov, modliteb, obřadů, pobožností a na Boha a jeho slova nezůstává prostor a dost pozornosti. V našich kostelech se často víc mluví o světcích a andělech než o Bohu. (Kovář, nás má zajímat více než kováříček, říká lidová moudrost. Myslíme si, že u kováříčka se obejdeme laciněji.)

Velikou hanbou svého druhu je braní jména božího nadarmo.

Židé to nechápou, evangelíci to nemají ve zvyku. Od povrchních katolíků se to naučili nevěřící lidé. Je to většinou spíše zlozvyk než hřích, ale je to naše hanba.

Mnoho to o nás vypovídá. My sami si nevážíme svých nejvyšších hodnot ani svého postavení Božích dcer a synů. Sami sebe si nevážíme.

Neuctivě se dotknout proroka Mohameda je pro muslimy smrtelnou urážkou.

Reportéři ve sdělovacích prostředcích nesmí užívat vulgární slova. Ale brát jména boží slyšíme nejen z televize, ale i v našem okolí. Znovu říkám, můžeme si za to sami.

Nevyzývám, ke svaté válce ale k úctě.

Co si o nás lidé myslí? Pozorují, jak se chováme, jak přicházíme ustrojeni do kostela, jak o Bohu mluvíme, jaké hodnoty vyznáváme a nakolik hodnověrná jsou naše slova.

Nikdo se nesmí neuctivě dotknout cti mých rodičů a památky na ně.⁵⁶⁰

Nejsme zvyklí se pít po porozumění Božím slovům. Kdejakou aférku v našem okolí rozebíráme ze všech stran. Písmo obcházíme uctivým obloukem.

U nás se o Písmu mluví jako o čtení, Kniha se okužuje a zavře. Proneseme slova: „Slyšeli jsme slovo boží“ a už to máme za sebou.

Nevyrostli jsme v naslouchání Božímu slovu. Každý se v kostele tváří, že tomu rozumí.

Židé nazývají bibli Učením (Tórou), židé se učí, vzdělávají, řada z nich se s Tórou radí. My jsme nikdy nezažili, že by se naši otcové radili nad Biblí, se slovem Boha.

560 Není příjemné slyšet: „Dals' nažrat Bohoušovi?“, je-li vaším váženým přítelem Bohouš a někdo tak říká svému praseti.

Zbavit se „braní jména nadarmo“ není tak složité. Když to někomu vyklouzne z pusy, ať z toho udělá modlitbu. Třeba: „Promiň, nevolal jsem tě. Ale když už s tebou mluvím, děkuji ti, že nikdy nevypráváš telefon“.

1. neděle čtyřicetidenní

2020

1. neděle čtyřicetidenní Gn 2:7–9, 3:1–7 Ř 5:12–19 Mt 4:1–11 1. března 2020

Čtyřicet dní (dostatečně dlouhou dobu) se připravujeme na slavení největších svátků – Velikonoc, abychom věděli, co slavíme a proč slavíme.⁵⁶¹

V prvním čtení slyšíme dva samostatné texty, hned za sebou.⁵⁶²

V některých kostelích mají děti po čtení evangelia své vyučování. Podobně lidé, kteří ještě nemají dostatečně prožitou štědrost a péči Boha, by se měli nejprve věnovat veršům z druhé kapitoly Genesis. Vyprávění o selhání lidí v Ráji si mají nechat až na pozdější čas. Ten text je určen těm, kteří se ptají, kde se bere zlo. Není dobré předbíhat vyučovací lekce.

O obou textech jsme už vícekrát mluvili.

Stručně připomenu to podstatné: příčinou selhání lidí bylo nedostatečné živení se ze Stromu života, zanedbali, neudržovali živý vztah s Bohem, nestáli o další poznávání Přítele, nesetkávali se s ním, nenaslouchali mu, neporovnávali si své názory s Tvůrcem, nehledali jeho moudrost. Nechali se svést hadem, nerozpoznali jeho podvodnou lež, že jim Bůh nepřeje a nechává si to nejlepší pro sebe.⁵⁶³

Mluvili jsme spolu o smyslu Ježíšova pobytu na poušti. Každý kantor ví, jak důležitá je příprava osnovy vyučování, samotné znalosti učitele – získané ve škole – k pedagogickému umění nestačí. Tato Ježíšova práce je znamením Ježíšovy úcty k lidem a jeho vědomí, že získat lidi pro boží věc ve světě je náročné. Věděl, že přišel ke „zbožným lidem“, kteří si jsou příliš jistí tím, že mají pravdu a nepřipouštějí otázky, jimiž se cítí ohroženi ve své moci nad druhými. Věděl, že přestavovat starý dům je obtížnější než stavět nový dům na zelené louce. Nic nepodcenil.

Mluvili jsme o „novozákonním“ půstu ...⁵⁶⁴

561 Vysvětlovali jsme si, proč nepoužíváme označení z českého překladu Římského misálu „Postní doba“, ale držíme se originálu, který mluví o Čtyřicetidenní. Navíc neděle jsou našimi největšími svátky, a půst je vyloučen. Podle Římského misálu se na velikonoční slavení máme připravovat „v radosti a lásce“ (český misál uvádí: „ve zbožnosti a horlivé lásce“ – i tady jsme opět „římštější než samotný Řím“).

562 Říkali jsme si něco k metodice (postupu) čtení Bible. Jako dítě má v rodině zakusit mnoho dobrého v péči rodičů, tak si máme z Bible číst (nejen s dětmi) nejprve texty, ve kterých je řeč o štědrosti a péči Boha o lidi. Nejprve 1. a 2. kap. z Gn, pak od 12. kapitoly o Abrahamovi a dalších praotcích. Potom prorocké texty, ve kterých se nám Bůh milostně vyznává z lásky k nám a určitá místa z evangelií o Ježíšově obětavosti. Až později – když máme dostatečnou zkušenost s milujícím Bohem – když si klademe otázky, kde se bere na světě zlo, máme číst 3.–11. kap. Geneze (o čtyřech typech hříchu, které stále opakujeme).

563 Ještě připomínám, že je důležité porozumět, co Strom života představuje, co nám Bůh nabízí. Vysvětlovali jsme si, že pojmenování druhého – jedovatého stromu Strom poznání dobrého a zlého, není trefné, ale matoucí. Bylo by lépe, kdybychom jej nazvali „Stromem svévolného rozhodování co je dobré a co je zlé“. Had není „nejzchytralejší“ ze všech živočichů“, ale je nejvíce arúm. Až z celého vyprávění se pak dozvíme, co je arúm. Arúm znamená podlost. Když lidé poznali, okusili, dopustili se zla, poznali, že jsou arúmím – podlí (nahota sama o sobě nemusí být špatná). Než se dopustili zla, nevěděli, že jsou schopni podlého jednání.

Také jsme si vysvětlovali, za jakých podmínek by mohli lidé v Ráji zůstat.

564 Ježíš nás učí, že když se vyskytne vážná porucha v našich vztazích k Bohu a lidem, je nutné všeho nechat, a usilovně hledat příčinu toho nedobrého, odstranit ji (s pomocí boží) a snažit se o nápravu (aby se „stroj

Vyprávění o Ježíšově pokušení na poušti je tak mistrně vylíčené, že máme pocit, že k Ježíši přišel ďábel fyzicky. Není podstatné, je-li to obrazné vyprávění, ale jde o jeho smysl. Ježíš nám byl podobný vyjma hříchu (srov. Žid 4:15) a pokoušen byl vícekráté.⁵⁶⁵

Mohl být Ježíš sveden?

Nemohl.

Proč?⁵⁶⁶

Vyprávění o ďábově pokusu má pro nás velký význam.

Je geniálně popsáno, na situacích, ve kterých Izraelité selhali, nám Ježíš (jako Učitel) ukazuje, jak máme v našich pokušeních obstát. A předně, kde a jak máme získávat odolnost a protilátky proti omamujícímu vábení svůdců. Ježíš je pro nás Stromem života – od něho se nám dostává velikého poznání o přátelství Boha k nám, a on sám nám prokazuje svou lásku „na život a na smrt“ (dokonce až za hrob).

Ten, kdo je podvyživen, kdo se nedostatečně živí ovocem Stromu života, ten si připadá chudý, ošizený, začne závidět a dychtit.⁵⁶⁷

Ježíš nás chce provést „pouští“ (porušeným světem) k Otci. Oproti Izraeli, který selhával, nám Ježíš ukazuje, jak máme v pokušeních obstát.

Vyhledejte si, prosím, Dt 8:3, 6:16, 6:13 (samozřejmě je dobré si přečíst i okolní verše).

Ježíš svody odmítl. Nikdy by nepoužil jakoukoliv manipulaci s lidmi k získání laciné popularity skrze prostředky, které používají podvodníci a manipulátoři kteří nabízejí „chléb a hry“ (nebo koblihu). Nikdy si nekupoval lidi sociálními lákadly (třeba sociálními vymoženostmi nebo sliby), slávou nebo zázrakem. Nepořádal náboženské akce na odiv, ani se nekamarádil s mocnými k získání jejich podpory nebo vlivu. Nemá toho zapotřebí a má úctu k člověku a jeho svobodě.⁵⁶⁸

znovu rozjel“), aby se dobré vztahy a vzájemná důvěra obnovily. My ovšem pokládáme své posty za zásluhu před Bohem (jako farizeové) a horlivě obhajujeme jejich „spirituální“ význam, místo toho, abychom poslechli Ježíše a *obraceli se k jeho názorům, pokynům a vedení.*

565 Vzpomeňme na Petrova slova, o nesmyslnosti ukřižování. (Petr si vzal Ježíše stranou a začal ho kárat: „Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ (Mt 16:22–36))

Připomínám také slovo v evangeliu Lukášově: „Když ďábel skončil všechna svá pokušení, odešel od něho až do dané chvíle.“ (Lk 4:13) Není těžké si vzpomenout na řadu pokušení od Ježíšových odpůrců „Jakým znamením – zázrakem – nám dokážeš, že přicházíš od Boha?“ A: „Sestup z kříže.“ Atd.

566 Měl tak silný a blízký vztah s Otcem (řekl: „Já a Otec jedno jsme.“), že mu nikdo nemůže Otce pomluvit.

567 Dychtění není touhou nebo přáním, je nezřízeností (viz Desatero: „Budu o tebe tak štědře pečovat, že nebudeš dychtit po nějakých marnostech a přeludech o štěstí.“).

568 Bůh za nás nebude dělat to, co máme odpracovat my. V našich možnostech je se uživit a ujímat se hladových.

„Kdo nechce pracovat, ať nejí.“ (2 Tes 3:10) Nikdy jsem nerozuměl žebrotě kontemplativních řádů – jak to, že se lidé schopní práce, bydlící v krásných prostorách, nestydí přijímat peníze od chudých a potřebných? Proč místo výroby marmelád a hořčice třeba nepečou chleba? U takové práce se mohou modlit a poctivá práce může být modlitbou, milou Bohu. Proč rozmnožují řady těch, kteří se sami nenajedí dosyta?

Kdo je Ježíšovým učedníkem, ten si všiml, že Ježíš nikdy nešel na hostinu k Herodovi, Pilátovi a Kaifášovi. Stolování se Zacheem je jiný případ. Zacheus toužil po změně života, a kladl Ježíšovi otázky (Ježíš u něho zůstal dva dny). Mocní nehledají, jednají navýsost povýšeně.

Ďábel je mocná a inteligentní bytost. Bůh nás před ním chrání, upozorňuje nás, čeho se máme vystríhat, kudy by se nám ďábel mohl dostat na kobytku a čím a jak se nás snaží ovlivnit. Kdo dodržuje bezpečnostní pravidla, udrží si od ďábla důležitý odstup. Kdo ďábla podceňuje, zahrává si s ním, ten spláče nad výdělkem.

Evangelium nám ukazuje, jaké úskoky ďábel používá, že rád mluví zbožně, často cituje Písmo a používá polopravdy, aby nás oklamal. Ďáblovi lidští pomocníci mluví podobně (vlk se k oklamání kůzlátek vždy snaží mluvit a vypadat jako maminka kozička).⁵⁶⁹

Správně jsme si všimli, že nestačí jen něco myslet dobře a upřímně, ale, není-li to v souladu s Bohem, může to být špatně (evangelium nás učí, že například Petr – když Ježíšovi vytýkal jeho řeči o ukřižování Mesiáše – mluvil sice upřímně a myslel to s Ježíšem dobře, a přesto to nebylo dobře. Ježíš mu právem vytkl, že mluví jako ďábel.)

K tomu, abychom ladili s Ježíšem, nám slouží jeho vyučování, Bůh nám odkrývá své myšlení, svá pravidla a záměry. Samozřejmě, že ten kdo přeceňuje sám sebe a podceňuje nepřítele, prohraje. I od jednání nespravedlivé státní moci a velkých i malých zločinců, jsme pochopili strategii zla a zlých. Nejen my, i ďábel využívá naše vymoženosti. Mluvíme o nebezpečí, které se šíří i skrze internet. Nedávno jsme mluvili o velikém nebezpečí šíření lživých a neověřených zpráv.

Poctivý novinář si má svou zprávu ověřit ze tří solidních nezávislých zdrojů, Ten, kdo to nedělá a šíří nezodpovědně kde co, je velice nebezpečný a vědomě nebo nevědomě spolupracuje se Zlem. Víme, z čeho pramenilo zlo zbožných odpůrců Ježíše. Své názory sebejistě a opovážlivě pokládali za nejpravější a jediné správné. Kdo jim stál v cestě, toho odsoudili k smrti (nejen Ježíše, i Lazara, srov. J 12:10)

My v mnohém máme více informací než farizeové a saduceové, ale tím větší nebezpečí nám hrozí, že se už pokládáme za „vědoucí“.

Uvedu příklad. Velice chytrý a vzdělaný člověk, ke kterému řada lidí vzhlíží, prohlásil, že ekumenismus už ztratil význam. Copak Ježíšovo přání o jednom ovčinci jsme už splnili? Před časem jsme byli pozvaní k debatě o ekumenismu s jistým panem biskupem. Tvrzení pana biskupa byla k pláči, i biblické argumenty odmítal.

Ti, kdo lhali o ukrajinském Majdanu, že tam zuří fašisté, lhali.

Ti, kdo šíří propagandistické lži kohokoliv, spolupracují s násilníky i se satanem.

Ti, kteří šíří neoprávněný strach, ochromují druhé a spolupracují s ďáblem.

Slibovat lidem, že se u nás koronavirus nevyskytne, je podceňováním zla (víme, který náš politik to tvrdil – velice rád slibuje poddaným nemožné). Ale i poddávání se strachu je nebezpečné.

Každý z nás – včetně mě – budeme souzeni ze slov, která vypouštíme.

Blahopřejeme Slováckům k dobrým výsledkům voleb. Až smrt dvou mladých lidí vyprovokovala Slováky, aby se začali stavět proti mafiánům a mafiánským politikům.

Mnoho Rusů ale zatím nevyprovokovaly vraždy mnoha novinářů v jejich zemi, a mnoho našich lidí toto násilí nechce vidět.

Všude, kde mlčíme ke zlu, podporujeme zlo a spolupracujeme s tím Zlým.⁵⁷⁰

Bůh je silnější, jeho přízeň a pomoc se máme naučit vnímat a vědět, že za námi stojí. S Ježíšem jsem silnější než zlo.

569 Když M. Z. na staroboleslavské pouti odcitoval tři výroky Ježíše o lásce, A. B. v letáčku pro poutníky velehradské pouti napsal, jak je Desatero důležité a že se jím řídí, řada katolíků si v obou případech řekla: „To je náš člověk.“ (Nepodařilo se mi zjistit, který arcibiskup si Babišův text objednal.)

570 Slyšeli jsme mnoho propagandistických řečí našich politiků, jak je dobré jezdit do Číny a kamarádit se s tamějším režimem. Nejsme slepí, Čína zůstává nebezpečná nejen pro své nedostatečné hygienické podmínky a množství jatečných ptáků a prasat. Řada nebezpečných nemocí přišla z Číny. Čína vydává obrovské peníze na zbrojení a nepřátelské akce proti jiným zemím, ale o vlastní občany nepečuje.

Popeleční středou jsme začali letošní přípravu na Velikonoční slavnosti.

Pro židy jsou Velikonoce největší náboženskou slavností.⁵⁷¹

O prvním čtení i o pokoušení Ježíše jsme už mluvili, snad základním obrysům trochu rozumíme.⁵⁷² Dobrali jsme se poznání příčiny pádu z Ráje – pokud dostatečně neživíme vztahy (s Bohem a lidmi) ze stromu života, připravíme se o Ráj a hloupě a nevěrně dáme přednost svůdci.

Tam, kde boží lid – totiž my – znovu a znovu selháváme, Ježíš obstál.

Jak to, že i my – přesto, že nám je nabízena nejlepší a největší zkušenost s přejícností a důvěryhodností Hospodina – znovu a znovu selháváme?

Kým vším a čím vším se necháváme obelstít?

Ježíš v pokušení obstál, žil v hlubokém a krásném vztahu s Otcem, s ďáblem nemohl prohrát. Ďábel pro něj není rovnocenným protivníkem, ani partnerem v rozhovoru. Ježíš je pro nás stromem života...

Můžeme říci: „Ježíš snadno obstál, ale co my?“

Bůh nespí a nenechává nás bezbranné.

Ježíš nás vybavuje svou moudrostí a vyzbrojuje svým Duchem proti svodům a učí nás jak a čím vítězit.

Ježíš uměl pohotově a patřičně svůdci odpovědět.

I my si tuto dovednost můžeme osvojit. Jak?

Ježíš nám řekl: „Nenechám vás proti nepříteli bezbranné. Nabízím vám svého Ducha – nového Průvodce. Ne Utěšitele; před bojem nepotřebujete utěšovat, ale posilovat.

Útěchu a odpuštění vám po karambolu dopřeje Otec Nebeský.“

571 Velikonoce jsou pro židy oslavou dalšího, nevyčerpatelného božího milosrdenství a daru svobody. I o Velikonocích dobrořečí Hospodinu za to, že se jim od Hospodina v jejich dějinách dostalo věrnosti vícekrát. (Po 19 století při každých Velikonocích na konci sederové večere vyslovovali své toužebné přání: „Příští rok v Jeruzalémě!“ Gójové se jim smáli: „Jak by to bylo možné? To je nemyslitelné!“ Ale v roce 1948 židé získali znovu své staré území, darované jim kdysi Hospodinem.)

My si dokážeme představit radost našich předků z konce války a míru. Dlouho konec války vyhlíželi, stále se bojovalo, padlých i popravených přibývalo ... Radost z míru byla nesmírná, i když další koncentračníci umírali, například na tyfus.

Snad pokaždé si říkáme, kterou biblickou knihu židé o Velikonocích čtou.

Ke slavení je třeba přípravy (na svatbu, porod dítěte se připravuje 9 měsíců, ...), čím větší slavnost, tím je důležitější příprava.

572 Čtyři hříchy popsané v První knize Mojžíšově jsme dlouho měli za selhání lidí kdysi na začátku, pak nám konečně došlo, že to jsou typy hříchů, které stále znovu opakujeme. Bylo by snadnější se cítit jako oběti (ADAMOVA DÁVNÉHO HŘÍCHU) lépe být obětí (hříchu) než pachateli, ale snad nám to pomůže, abychom je už neopakovali.

Připomínám alespoň, že slovo *arúm* neznamená jen, že had je *nahý*, ale i *podlý*.

Provinilci nahlédli, že se zachovali podle, proto se schovali do křoví, kdyby šlo o tělesnou nahotu – před kým by se styděli? Jako se Kain urazil, když jej Hospodin varoval před hříchem a obrátil se k pohanským božstvům s obětní krví Ábela, tak si už lidé v Ráji – místo obrácení se k Hospodinu – udělali jakýsi věnec (pás) z fíkového listí (fíkovník je dodneška u arabů pokládám za strom spojený s démony) – to je poukaz na to, že nečinili nápravu svého postoje a nemohli zůstat v Ráji.

(Tak se to s námi častokrát opakuje.)

Tomu, kdo se učí boží moudrosti, tomu Duch napovídá (a uvádí nás tak do veškeré pravdy.)⁵⁷³

Poučení Bohem víme, kde je naše slabé místo. Kdo si málo všímá boží přejčnosti, má pocit, že mu něco chybí a dychtí „po ovoci, které se mu zdá lákavé“.

Znovu a znovu si opakujeme slova Hospodina: „Až poznáš mě a mou péči o tebe, zamiluješ si mě celou svou bytostí a nebudeš mít zapotřebí dychtit a „zahýbat“.“

Ďábel je nebezpečný. Velice nebezpečný, ale člověk může – vyučen Bohem – d'áblovy lži prokouknout.⁵⁷⁴

Bohu jsme vděční nejen za jeho vyučování a za pozvání k pěknému životu, ale i za varování před nebezpečími. Od Boha víme, že ďábel ví víc než my, ale není vševědoucí. Má omezené možnosti, ale chytře je využívá. Mnoho lidí se nechá d'áblem obelhat, dost lidí jeho inteligenci podceňuje, nevyužívá ochranu boží, někteří si dokonce myslí, že na d'ábla mohou vyzrát.⁵⁷⁵

Nepodceňujme d'áblovy možnosti, víme, že se pokouší napadat naše myšlení množstvím svých lží a měnit naše myšlení podobně, jako viry napadají naše počítače a mění v nich program. Ale, také víme, že jsme Bohem chráněni, a jak máme „dbát své osobní bezpečnosti“.

Bůh nás učí rozpoznávat dobro od zla a ty, kteří božimu království slouží, od těch, kteří ho boří.⁵⁷⁶

Dopravní pravidla silničního provozu dodržujeme, karambolů je neparně, oproti obrovskému množství řidičů. Víme, kdy dát druhému přednost, kde nesmíme zastavit a kde musíme zastavit a pečlivě se rozhlédnout na obě strany. Známe smysl dopravních pravidel.

Proč jsme v dodržování pravidel v manželství, v rodině, ve společnosti slabší?

Porozumíme-li božím pravidlům, není nám zatěžko se podle nich řídit. Pokládáme je za výhru.

Naše děti a vnuci jsou pokoušeni mnohem větším množstvím svodů než my. Obstojí v tlaku svůdných a mazaných lží?

Co jim poradíme z vlastní zkušenosti? Ludvík Vaculík na přednáškách pro gymnazisty říkal: „V životě jsem dvakrát selhal: vystoupil jsem z církve a odešel jsem od rodiny k jiné ženě.“⁵⁷⁷

573 Když jsme byli ve škole vyvoláni, měli jsme někdy trému, znejistili jsme, někdy jsme byli zaskočeni, někdy se nám zatmělo před očima – a některý spolužák nebo dobrý učitel nám napověděl a my jsme se chytli. V divadle to je podobně. Ale ten, kdo se vyučovací látku nebo divadelní roli neučil, ten se neměl čeho chytnout. I zde platí kdo má, bude mu dáno a přidáno. Duch se nepřimlouvá u Boha (to pohané si myslí, že Boha je třeba přemlouvat a shánět lobbisty – mocné přimlůvce). Duch nám napovídá, co je dobré a přimlouvá se u nás, abychom se nenechali svést, přemlouvá nás, abychom víc důvěřovali Boží přejčnosti než prolhanému svůdci.

574 Nevěříme d'áblovu tvrzení, že je knížetem tohoto světa (nikdo mu svět nedal, ani nesvěřil), takže nemůže nic z tohoto bohatství rozdávat. Ďábel nikdy nedává nic ze svého a nikdy nemyslí na prospěch někoho jiného.

575 Pohádky, ve kterých je ďábel přelstěn člověkem, nejsou moudré, snižují naši bdělost. Dětem je nečtu. Ježíš nám vypravuje, že Zlého nemůžeme přelstít. Potkal jsem několik lidí, kteří si mysleli, že přelstí StB. Kdepak, „jejich jméno je legie“ (*pluk*) (srov. Mk 5:9).

576 Od Ježíše víme: „Ďábel je Otcem lži.“ (srov. J 8:44).

Jak se chránit a obstát před demagogií a sváděním politiků, jejich cílenými lžemi a pomluvami v médiích. A před lidmi, kteří jim uvěřili?

Mám ověřené lidi, osobnosti, novináře, kteří se osvědčili v dobách velkého totalitního tlaku nebo lidi, kteří se pak obrátili a snaží se sloužit potřebným a utlačovaným. Dostali jsme k tomu od Ježíše výbornou radu: „Podle ovoce se pozná strom.“ Neznamená to, že se nemohou mýlit, proto si své názory porovnávám s více lidmi.

577 Poradíme dětem jak v pokušeních vítězit?

Mluvili jsme už o nebezpečí virtuálních rozhovorů, které s druhými vedeme, zvláště ve sporech.⁵⁷⁸
Velice často se v nich uplatňuje vliv „Starého manipulátora“.⁵⁷⁹
Snadno nám podsouvá myšleny, že ten druhý je proti nám, že na nás útočil nebo nám nepřeje.⁵⁸⁰

Snažím se na to dávat pozor. Manželům v jejich nedorozumění nabízím, zda jim mohu mezi nimi udělat tlumočnicka. A také v některých mých sporech hledám tlumočnicka pro sebe.
Máme hájit druhého nejen před pomluvami, ale i před vlastním podezřením.⁵⁸¹

Léta si všímám u sebe, i u některých lidí pokušení, vypadat před druhými v lepším světle.
Všímám si, jak je paměť tvárná, hlídám si ji, abych si neupravoval své staré události.
Něco jiného je vypravěčské umění, myslivecká nebo rybářská latina a něco jiného je stylizování se do určité polohy – kde ještě nejsem.

Ještě upozorním na jedno svádění.
Svátosti jsou zvláštní setkání s Ježíšem. Svátosti slavíme, na jejich slavení je třeba se náležitě připravit.

Znovu připomínám: Na slavení svátosti smíření se teprve máme řádně připravit!
Nejprve máme uvažovat o Boží péči a velkorysosti, co vše jsme už od Boha dostali a co jsme si už osvojili Až pak máme přemýšlet, co se nám nepovedlo.
K dobrému učiteli, trenéru, lékaři, příteli přicházíme pro radu a pomoc, natož k Bohu ...
V Bibli je každé odpuštění slaveno. Jak slavíme my naše odpuštění?
Nemáme-li po ruce „vykrmené tele“, zabije táta králíka, maminka ho upeče na smetaně a dětem připraví něco sladkého, otevřeme si láhev vína a dětem džus ...
Když se vracíme od lékaře z preventivní prohlídky a bylo vše v pořádku, byl-li nález negativní, když se léčba zdařila, když jsme se vyhnuli srážce s autem ... pokaždé je co oslavovat.
Vidí na nás děti, že slavíme doma odpuštění hříchu?
Proč pořád používáme slovo *zpověď*? Copak do něčeho sladkého sypeme sůl?

Děti si dovednosti s počítačem najdou jinde, ale kdo jim může nabídnout osobní zkušenost, jak s boží pomocí v pokušeních obstát?

Do jaké míry jsme ochotni svým drahým potomkům pomoci?

Přiznáme jim např.: „Milý vnuku, svádělo mě být obdivován, předvádět své tituly a postavení, neuměl jsem dlouho přiznat svou chybu, omluvit se ..., holdoval jsem alkoholu, cigaretám ...“

„Svádělo mě porno, tak jsem televizi – podle Ježíšovy rady – odvezl do sběrného dvora.“

578 Vzpomínáte na vtip, který jsem vyprávěl: Kohn si chtěl od Roubíčka vypůjčit vozík. Kohn měl Roubíčka za šetřílka a opatrného člověka. Vedl s ním dlouhý virtuální rozhovor ... Když se vydal k Roubíčkově a zazvonil u jeho dveří, vyhrkl: „Roubíček, tak si ten vozejk nechaj!“ (Židé se umí vysmát sobě samým.)

579 V celých dějinách Bůh lidem nabízí svou péči a ďábel své svody. Ďábel má vztek na Boha, je přesvědčen o své jedinečnosti, Boha očerňuje z nespravedlnosti vůči němu, pomlouvá ho a tvrdí, že on by vše dělal lépe. Jako každý kazisvět si hledá do party další pomlouvače a škůdce ve svém pomlouvačství a osočování. Ve své zvrácenosti není schopen přátelství, a ty, kteří mu podlehnou, nakazí smrtelnou chorobou nenávisti a zahleděnosti do sebe.

580 Vícekrát se mně stalo, že mně někdo říkal: „Proč se stále v kázáních strefujete do mě?“ (Často to byli lidé, které jsem měl obzvláště rád.)

Odpovídám: „Já si kážu sám pro sebe, já první jsem pod soudem slova božího. Ale to je dobře, že si to vztahujete také na sebe, jste dobrý Ježíšův učedník.“

581 Vyprávěl jsem vám, jak jsem byl nevěrný svému úhlavnímu příteli, když jsem téměř uvěřil váženým dámám tvrdícím o něm, že se dopustil něčeho špatného ... Všem snoubencům to říkám, když mluvíme o věrnosti.

Do „zповědi“ se nám mnoho nechce, jsme sváděni ji odkládat. Stále spěcháme, na správnou přípravu nám čas nezbude, tak hned zpytujeme svědomí, v čem jsme selhali.⁵⁸²

Ježíš je naším stromem života, jeho ovoce je krásné, chutné, výživné a uzdravující. Opět nás zve ke královské hostině.

2014

1. neděle postní Gn 2:7–9, 3:1–7 Řím 5:12–19 Mt 4:1–11 9. března 2014

Čtyřicetidenní příprava na letošní Velikonoce začala. (Název postní doba je zavádějící.)⁵⁸³

Od Boha jsme dostali neslýchané bohatství.⁵⁸⁴

Co je požehnání?⁵⁸⁵

Příběhem v Ráji jsme se také už víckrát zabývali.⁵⁸⁶

582 Někteří „kající“ dokonce vyžadují tvrdé pokárání, případně trest.

Slova: „Za pokání se pomodlete ty a ty modlitby“, přeložena a převedena do jiného vztahu znamenají: „Za trest si večer budete s manželkou půl hodiny povídat.“

583 Velikonoce jsou výroční slavností svatby Beránka a nevěsty. Příprava na svatbu je radostná. Když se peče na svatbu, nakládá a udí se maso, ale nikdo neuždibuje. Vše se soustředí na připravovanou slavnost ... Znovu se potřebujeme ptát, proč se Ježíš nechal ukřižovat.

O Bohu máme různé představy. Jedni říkají, že Bůh za naše hříchy vyžaduje trest. Druzí tvrdí, že Bůh je bezmocný, třetí hlásají Boha, který si nechá na zádech dřevo štípat.

Líný se vymlouvá, že je to Tajemství.

Jak Vy o Bohu vyprávíte svým dětem, vnukům a kamarádům?

Potřebujeme ve svých představách Boha rehabilitovat. Abychom si nevymýšleli, budeme naslouchat biblickým textům.

Velikonoce chceme slavit ve větším porozumění Ježíši.

Jaképak budou mít Velikonoce Ukrajinci?

V sobotu byly v řadě míst u nás demonstrace pro Ukrajinu. (Komunisté nám 40 let říkali: „Západ nás v Mnichově zradil.“ Dnes i mnoho našich lidí říká: „Co nám je po Ukrajincích?“)

V noci z 8. na 9. března 1944 bylo v Osvětimi zavražděno 3 792 českých židů z „rodinného tábora“ plynem (zpívali čes. hymnu, Hatikvu a Slyš, Izraeli).

584 Vícekrát jsme podrobněji mluvili o Ráji, co vše tam lidé dostali. (Kdo z nás to neumí dětem vyjmenovat, ať jde ke zповědi.) Každé slovo zde má veliký obsah.

Co znamená Strom života?

Kolikrát je v Gn 1. a 2. kap. řeč o požehnání? (Kdo to neví, ať jde ke zповědi.)

585 Např. rodičovská péče je pro děti požehnáním. Jestli rodiče dají dětem peníze na obědy a děti si místo nich koupí nějaké blbosti – děti se proviňují.

Rodiče řeknou synovi: „Zaplatíme ti vysokoškolská studia“. To není svazující, kdyby se syn raději učil truhlářem, rodiče mu třeba koupí nějaký stroj do dílny. Ale kdyby se kluk flákal a místo 5 let studoval 7 let, velmi těžce by se provinil proti rodičům.

Marnotratný syn se velice provinil promrháním peněz, které mu rodiče do života našetřili.

Nevím, zda M. Zeman při své inauguraci žádal o požehnání. Teď si prezident nechal udělit popelec (poprvé v životě). V roli arcibiskupa bych mu to rozmlouval. Požehnání od Boha nás nesvazuje, ale zavazuje. Bůh není poskok.

586 Selhání v Ráji není dávnou příhodou, za kterou neseme kolektivní vinu. S bratrovraždou, potopou a Babylónskou věží, jsou to typy základních hříchů, které se stále opakují. Spolu s Pokušením Ježíše na poušti jsou důležitým zdrojem poznání. Většina vysokoškolských profesorů to nezná. Nám je to poznání

Alespoň trochu si to připomeňme.

Poznávat (biblicky) znamená ochutnávat (dobro nebo zlo).

Bůh *rozpoznává* dobro a zlo. Ale *nepoznává* zlo, nečiní nic zlého.

Ďábel svádí člověka: ochutnej zlo, lízni si, je to chutné, nic se ti nestane. Zamlčuje, že zlo je jedovaté.

Slovo *had* má (i v češtině) stejný kořen jako *hadač* a *hádání*. (*Hadač* je ten, kdo předstírá, že má poznání o vyšších věcech, mate lidi, svádí je od zjevení božího, manipuluje s lidmi ve svůj prospěch, pro svůj zisk. Had lže o Bohu a svádí lidi.⁵⁸⁷

Had je živočich bez srsti nebo peří, je nahý (hebrejsky *arum* znamená je nejen nahý, ale i podlý). Plazí se jako plížíci se nepřítel, nepřichází *rovně*, je zákeřný i svým jedem.

Lidé po hříchu zjišťují, že jsou *arumím* – podlí, nazí.

Ale místo, aby vyhledali ambulanci boží pomoci, schovávají se a zakrývají svou podlost fíkovými listy.

Hospodin je hledá, aby jim nabídl pomoc, ale oni se utíkají k fíkovníku (tento strom byl v pohanství Palestinců spojován s démony, u Arabů dodneška). Svou podlost se snaží zakrývat další křivostí, podlostí, svádějí vinu na druhého a na Boha. Propadli se do zla a zůstávají v něm. Nekají se. Nestojí o pomoc. Hříšník často svou vinu zakrývá lží nebo jiným hříchem.⁵⁸⁸

Vícekrát jsme mluvili o příčině selhání prvních lidí.⁵⁸⁹

I o *pokoušení Páně* jsme vícekrát uvažovali.⁵⁹⁰

Ďábel rád cituje Písmo, samozřejmě, že ho překrucuje (kdo Písmo nezná, kdo nezná Boží myšlení, snadno svůdci uvěří, nechá se svést a přitaká mu).

Připomínám, že existuje někdo, kdo nám krade, vyzobává slovo Boží! (Srov. Mt 13:4, 19) „Když ďábel skončil všechna svá pokoušení, odešel od něho až do dané chvíle.“ (Lk 4:13)⁵⁹¹

V situacích, kde Izrael (i nový Izrael) selhal a selhává, Ježíš obstál. (Srov. Dt 8:3, 6:16, 6:13) Každá generace i každý člověk jsou pokoušeni. (My nejsme naváděni k hrubým zločinům, nejsme typ primitivních zločinců.)

nabídnuo.

587 Mezi hadače patří věštcí, kartářky, a řada těch, kteří tvrdí, že se jim dostalo zvláštního poznání o vyšších věcech. Ten, kdo o Bohu mluví nepřesně (hádá, místo aby Boha poznával, ochutnával) přinejmenším nevědomky pracuje pro ďábla.

588 Např. alkoholik lže, tvrdí, že má vše ve svých rukou, že nepije, schovává flašky. David se dopustil dalších hříchů, aby zakryl svůj hřích s manželkou Uriáše.

589 Muž a žena zanedbali svůj vztah s Hospodinem, málo jedli ze Stromu života, málo komunikovali, málo si porovnávali své názory s Bohem, odcizili se mu. Uvěřili pomlouvači, že si Bůh to nejlepší nechává pro sebe. Uvěřili, že sami mohou určovat, co je pro ně dobré a co je zlé.

Kde je pro nás strom života? Určité zobrazení Ježíše na kříži nám připomíná, že nás Ježíš živí svým slovem, uzdravuje nás svým milosrdenstvím ze smrtelného uštknutí zlem, pozvedá a zachraňuje nás svým přátelstvím.

590 Říkejme dětem, že pokoušení Páně není popisem něčeho vnějšího (zkuste jim dát příklady našich pokoušení).

Nikdo u pokoušení Ježíše nebyl. Tenkrát nebyla známa psychologie, smyslu toho mistrného vyprávění můžeme porozumět.

591 V Getsemanech se Ježíš děsil všech budoucích trápení lidí, včetně Osvětlení. Byl pokoušen tomu zabránit. Jenže to by nerespektoval svobodu člověka.

Jako jsou první čtyři hříchy základními typy našich stálých selhávání, tak jsou i tři pokušení Ježíše základními typy našich pokušení. (Opět trochu připomenu, co jsme už probírali.)

- Přátelství je svobodnou volbou.
(„Nelze dvěma pánům sloužit“, slyšeli jsme před týdnem.)
Ježíš je svobodný a tuto svobodu nám přeje a pomáhá nám ji znovu získávat.⁵⁹²
Koupit si přízeň druhých „sociálním zázrakem“ je manipulací, ke které se Ježíš nesnížil.⁵⁹³
- Bůh si umí získat srdce toužícího člověka, nemá zapotřebí vyrábět zázrak k získání lidí pro Boha.
Nesmíme manipulovat „zbožnými“ praktikami. Nesmíme tímto způsobem pro sebe získávat církevní kariéru.⁵⁹⁴
- Ježíš nepodává ďáblu a jeho spolupracovníkům ruku.⁵⁹⁵
Království boží stojí na službě potřebným, ne na moci a slávě.

Zkusme v týdnu na našich pokušeních promýšlet tyto důležité vyučovací lekce. Většina vysokoškolských profesorů je nezná, my jim můžeme porozumět.⁵⁹⁶

592 Na naše selhání má lék, na jed hříchu má sérum, protijed – možnost odpuštění.

593 Náš soused, pan Jaroslav Doleček, jel před válkou na kole do Německa, ocenil, že Hitler dal lidem práci, viděl budování dálnic. Ale pak mluvil s Židem, který utíkal z Německa, a bylo mu to jasné.

Někteří lidé dodneška tvrdí: „Komunisté zaručili lidem práci“, a nechtějí vidět, že komunisté vytvořili policejní stát.

594 Církev je pokoušena ideologickým manipulováním (pro dobrý účel nelze používat špatné prostředky). Jistý františkán vydával „zjevení P. Marie v Medžugorie“ za Mariina slova. Viz kniha „Kněžím, přemilým synům Panny Marie“. Před komisí církve nakonec přiznal, že to byly jeho „meditace“. Boží věc nemá zapotřebí (ani „zbožných“) podvodů.

595 Křižovník Václav Knittl byl v padesátých letech vězněn. Jednou vězněné kněze přišel navštívit ministr zdravotnictví Gottwaldovy vlády, kněz Josef Plojhar (veliký kolaborant). Vězněným knězem bylo řečeno, že jim Plojhar podá ruku. Nikdo nesmí nic říci, natož panu ministrovi položit otázku. Václav Knittl si před tím alespoň počural ruku. To nebylo velké hrdinství, ale kamarádům to řekl, alespoň nějak se bránil proti tomu znásilňování svědomí. Jan Baptista se zachoval jinak (Mk 6:18), samozřejmě, že si byl vědom následků. Ježíš s Herodem, Pilátem ani Kaifášem nestoloval, ruku podával potřebným.

Vyprávějme dětem, co nám Ježíš radí: „Nepodávejte ruku každému. Pozor na vlky, svině, čubky a zmije. Vlkovi nepodávejte ruku, hrozí, že vám ji ukousne, nehláďte hady. Přemýšlejte, buďte prozíraví a opatrní. Neházejte perly sviním“.

Hloupí lidé neprokoukli Putina, že je psychopat a zločinec, že má naprosto jiné myšlení než my.

Hloupost politiků je ale trestuhodná! Mají informace, mají velkou odpovědnost. V Anglii byl před válkou (fešák) Chamberlain a Churchill; víme, kdo na koho myslel, kdo byl prozíravý a kdo způsobil velké neštěstí.

I někteří církevní hodnostáři neodolávají pokušení vtírat se do přízně mocných. Např. někteří ochotně odsoudili zpěvačky Pussy Riot, které protestovaly proti Putinovi – aby chránili posvátnost „chrámu“. Příbytkem Boha je člověk – toho je třeba chránit; Bohu do tváře nikdo nedoplivne. Je snadnější v Soči poklonkovat Putinovi než jet na Majdan. Být Samaritánem něco stojí.

596 Mohu-li si postesknout, prozradím vám, že pro mě není povzbuzením, když vidím, jak málo si lidé pamatují z biblického vyučování. (Ledaskdo si ze studia pamatujeme, jak si zapamatovat a jak si udržet důležité informace ...) Řadu hodin se poctivě připravuji a když se zeptám na něco, co jsme už vícekrát probírali, téměř nikdo neodpoví. Marnost nad marnost a hořkost nad hořkost. Vzal čert jeden farářský život, ale škoda Ježíšovy námahy; co ho to stálo, aby nás něco naučil a bylo nám na světě lépe.

(Pokud někoho snad zajímá více informací, ať si najde Poznámky z minulých let.)

Prosím Vás, v poznámce pod čarou připojuji dopis od Pavla i svou odpověď. Budu vám vděčný za názor nebo radu.⁵⁹⁷

Popeleční středou začala letošní Čtyřicetidenní příprava na Velikonoce. V Čechách je důraz na půst větší než jinde. (Více k tomu na www.letohrad.farnost.cz – v rubrice: „Průvodce liturgickými slavnostmi roku“ text „Příprava na velikonoční svátky“.)

Kéž bychom se nechali vést biblickými texty víc než lidovou zbožností.

Čím to je, že my křesťané máme často sklon pokládat sebezápor za záslušnější před Bohem než radost ze života?⁵⁹⁸

Bůh přece dělá vše pro to, abychom byli lidmi úsměvu a zpěvu.

597 Milý Václave.

Píši Ti jako příteli mezi čtyřma očima. Po přečtení posledních Poznámek mám pocit rozmrzelosti. V celém textu jsem nenašel jedinou pochvalu, ale celou řadu výčitek. Jsou vlastně od počátku až do konce. Pochválils vícekrát Židy a jednou Adventisty a Svědky Jehovovi. Ale nás ne. A přitom dobrý pedagog každou výtku obalí pochvalou zepředu i zezadu. Navíc nepředpokládáš žádný pokrok mezi svými žáky. Ty výtky jsou po léta pořád stejné. Pravda, některé se mě třeba týkají, ale celá řada výtek jde mimo mě. Nevím, jak to udělat, sám nedokážu moc chválit, ale Ty jsi kněz a učitel, ne?

Příprava na liturgii plná výčitek a bez jediné pochvaly mě nedokáže slavnostně naladit. Jdu pak na mši zachmuřený a hlídám sebe i druhé, jestli správně chápu Slovo Boží.

Znám Tě a vím, že se neurazíš. Pěkný zbytek předpostní neděle. P.

P., děkuji Ti za dopis. Tvé poznámky jsou pro mě cenné.

Pokusím se vysvětlit můj přístup a budu Ti pak vděčný za radu.

Za totality jsem jednou viděl výcvik učňů „chovatelů koní“ v Kladrubech. Učňové na koních jezdili v kruhu, mistr výcviku stál uprostřed: „Jak to sedíš, narovnej se! Zadek dopředu! Zakloň se! Špičky k sobě! ...“

Samá kritika. Koukal jsem na jezdce, jestli za mistrovými zády nedělají ksichty.

Nedělali, asi si mistra vážili a zřejmě se chtěli co nejlépe naučit jezdit.

Na místě mistra bych také víc povzbuzoval a chválil.

Jsem moc rád, že je na Manželských setkáních veselo, jinak bychom utekli.

Večeře Páně je nekrásnější slavnost na světě. (Pokusil jsem se o té kráse napsat knížku, měla se jmenovat „Jak přežít mši?“) Každou chvíli v kostele opakují: „Ježíš nás nejprve jednou rukou objímá, druhou pozvedá a vede ke svému prostřenému stolu. Až pak nám ukazuje správný směr. My sami jej o to prosíme.

Bohoslužba začíná zpěvem a pozdravem. U nás je v kostele velice dobrá rodinná atmosféra. Po přivítání oznámíme kdo má svátek, narozeniny, výročí, neopomenu využít jakékoliv příležitosti k veselí. Kdyby v kostele nebyla radost, míjeli bychom se s Bohem. I pohřeb je slavností života a naděje.

Často připomínám důležitost přípravy na bohoslužbu (i na svátost smíření). Nejprve se mám ptát, zda si dostatečně všímám jak mě má Bůh rád, co jsem se už naučil a za co přicházím poděkovat.

Mé „Poznámky k liturgii“ nejsou totožné s mým kázáním.

Biblické texty si nevybírám. Na ty, ve kterých se nám Bůh vyznává ze svého vztahu, se moc těším, z jiných nejsem moc nadšen. Jsem jen služebník.

Poznámky jsou obecné, na vás nevidím, porad' mi, jak v nich třeba pochválit.

Jsem někdy sám ze svých poznámek nešťastný. Připadám si jak zvon, který stále bije: „Obrat' se, obrat' se.“ Není mi to příjemné. Víš, že nejsem škarohlíd. Ale církev je ve veliké krizi, mnoho na Ježíše nedáme. V čem jsme se v církvi poučili z hrozných tragédií 20. století? Poslední koncil je v mnohém odpískán.

Nepotkal jsem krásnějšího a laskavějšího člověka než Ježíše, ale v evangeliích není jen samá sranda.

P., budu vděčný Tobě i komukoliv jinému za dobrou radu.

Ještě se Tě zeptám, na koho jsi byl posledně rozmrzelý: na mě, na sebe...?

Velice Vás prosím, abyste si doma i s dětmi – přes moje nešikovné Poznámky – udržovali dobrou náladu ke slavení neděle. (Já si téměř každý den zpívám nebo pískám; i na ulici.)

598 Kdysi jsme šli v Bělorusku s místními lidmi z bohoslužby a vypravovali jsme si a smáli se ... Manželka popa se rozzlobila – byla postní doba(!) a zlostně od nás odjela na kole.

Stvořitel je nesmírně štědrý, dal lidem Eden (zahradu je místo chráněné a pěstěné), víc než dostatek vody (čtyři řeky), poklady země, dokonce strom života (zdroj moudrosti a věčného života). Pohanská božstva si takové bohatství, zvláště nesmrtelnost, žárlivě strážila pro sebe – vyprávějí mýty a báje.⁵⁹⁹

Už dříve jsme si všimli, že příčinou selhání lidí v Ráji bylo zanedbání vztahu s Bohem. (Kdo neobjeví živý vztah k Bohu nebo jej dostatečně neživí, odejde jinam. Platí to i ve vztahu k lidem.)

„Pád prvních lidí“ není dávnou historií, ale důležitým obrazem našich opakujících se situací a selhávání.

Proto je důležité si udržovat živý a přátelský vztah s Bohem.

Vím-li, že mě Bůh nemiluje jen pro výkon, ale pro to, že jsem jeho – budu schopen si přiznávat chybu, nesvalovat vinu na druhého, nebudu obviňovat ani Boha.

Budu nesen Božím přátelstvím.

Ježíš přišel do námi porušeného světa a obstál. Přesto, že si jej zlo okamžitě, přednostně a s velkým náporom vzalo na mušku. Ježíš provokoval „zbožné“ průzračností svého jednání a svou svobodou. To „zbožní“ neodpouští.

Zátěž nepřátelství unesl díky silnému a blízkému spojení s Otcem.

Ježíš si nenechal vzít svou královskou důstojnost a nikdy se nesnížil k nespravedlivému tlaku na člověka. To je pro nás inspirativní. Máme žít jako šlechtici ducha rozpoznávající co je hodnotné a přetrvávající. Někteří aristokraté o tom vydávají svědectví. I v tvrdém vězení si uchovali svou důstojnost a pravou radost. Myslím třeba na některé ženy vězněné v koncentracích. Nesnížily se.

Ježíš po svém ponoření do Jordánu (to je vyhlášením programu otroka božího: „nezištná služba lidem uprostřed hříchu“) odešel na poušť.

Ježíš není poustevník zaměřující se jen na svůj vztah k Bohu, to by zůstal v nebi. Ví o ohrožení lidí. Hoří-li, nemůžeme zůstat na kolenou v kostele.

Ježíš nepotřeboval poušť k modlitbě, uměl se soustředit kdekoliv. Na poušti si připravoval vyučovací program a osnovu. (Studovat nemusel, ale promyslet jak učit, co probírat dříve a co později, zvolit správné dávkování, atd., to potřebuje každý učitel.)

Před léty jsem chodil na oběd do jedné rodiny. Jednou v pátek jsem zasedl ke stolu, ani ne desetiletý syn (odmala pracovitý a ochotný) prohlásil, že se postí. „Jé, tak já si budu u vás pochutnávat a ty ne, to se stydím“, pravil jsem.

„Já jsem mu říkala, aby raději zametl podlahu ...“, říkala maminka, ale on řekl: „Já se postím!“

(Je jedním z nejhodnějších a nejpracovitějších mužských jaké znám. Až náhodou jsem se dozvěděl, že vystudoval s červeným diplomem. Je nejmladší, má staršího bratra a dvě sestry. Přestože kluci pracovali s tátou venku /mají dům, zahradu, vysázeli les/, myjí nádobí, perou žehlí, umí péci vánoční cukroví. Máma vařila, táta myl nádobí, proto se kluci vždy přeli s děvčaty, že budou nádobí mýt oni. Už rodiče často pomáhali ve farnosti.)

Začátek Čtyřicetidenní přípravy na Velikonoce je pro nás jednou z příležitostí v roce k rodinné konferenci. Tatínek se zeptá maminky, co by si od něj přála, aby zlepšil. Pak se zeptá dětí, co by si přály ony. Potom se stejně ptá maminka. (Časem se začnou ptát děti rodičů a jeden druhého, děti chtějí být velké.) Všude se konají pracovní porady...

599 Ztracenci z Ráje (nejen dávní alchymisté) dodneška hledají elixír života, kámen mudrců a nesmrtelnost.

Jako vyprávění o Ráji, tak i líčení o Ježíšově ponoření do Jordánu a vyprávění o pokušení Páně má mnohem větší význam než popis historické události.

Boží obdarování lidí je větší než bohatství Ráje.

Vztah mezi Ježíšem a Otcem je větší než slova: „Ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení“.

Všechna lidská slova nejsou s to, popsat náš vztah s těmi, s kterými se máme rádi, natož vztah Otce a Syna.

Podobně i „pokušení Páně“ má větší výpovědní hodnotu než pouhý popis určité události.⁶⁰⁰

Máme skvělou možnost se nechat vyučit Ježíšem k umění včasného rozpoznávání zla a zlých.⁶⁰¹

Ježíš je plný Ducha (vzpomeňme na sestupování Ducha při Ježíšově ponoření do Jordánu), proto umí prohlédnout nástrahy pokušitele a umí správně odpovědět.⁶⁰²

Proč se Ježíš postil?

Jak to, že nás – tak dobře živené fascinuje půst?⁶⁰³

600 Je-li poušť v Písmu místem setkávání s Bohem, pak nepochybujme, že se tam nenápadně připlazí i pokušitel. (Vzpomeňme na putování Izraele z egyptského otroctví pouští, na mocné činy boží péče a záchrany – i na pokušení, reptání a nevěru Izraele).

Přítel chodí zpřímá, přichází tváří v tvář, představí se, jedná s úctou, přichází beze zbraně a s dobrým úmyslem. Had, šelma a nepřítel se plazí, plíží, zůstává ve stínu, maskuje se, číhá v úkrytu, číhá v úkrytu, je zákeřný, napadá i zezadu, bije pod pás, nedodržuje pravidla.

Ďábel je dobrý lovec. Nepromarní svou příležitost. Šelmy a dravci často číhají na kořist u vody! Ďábel se nevzdává, když napoprvé neuspěje.

Má své spolupracovníky i mezi „zbožnými“ (Bývá i v kostele a často tam má svoje lidi.)

Hodí-li se mu to, mluvívá zbožnou řečí, nezřídka cituje Písmo (vytrhává z něj citáty, používá je jako návnadu nebo falešný argument).

Rozhodně není hloupý. Je dobré znát jeho taktiku.

„Jsi-li syn Boží ...“ (proroci měli povinnost se legitimovat a adresát má povinnost si ověřovat hodnověrnost posla).

(Vlk se vždy snaží mluvit a vypadat jako maminka kozička z pohádky „O neposlušných kůzlátkách“. Škoda, že dospělí nečtou alespoň pohádky, když už nečtou Písmo.)

601 Pozor, zlo stále mutuje a používá nové mimikry.

Ježíš uměl rozpoznat ty, kteří nehledali poznání, ale pomocí znamení chtěli Ježíše nalákat do svých léček a podlých záměrů: „Vám nebude znamení dáno!“ (Srov. Mt 12. kap.)

Od Ježíše se máme učit rozpoznávat ty, kteří poctivě hledají. Máme si dávat pozor na ty, kteří jsou nebezpečnými vlky (přestrojení v rouše beránčím), svině, nečistí psi a zmije, na ty si máme dávat pozor.

602 Jsme chráněni před Zlým. Jsme varováni před naivitou, slepou vírou. (Hlupáci podceňují zlo, přeceňují sebe, lezou do klecí šelem, procházejí se minovým polem, koketují s „estébáky“.

Jako vědomě nebo nevědomě spolupracujeme s Bohem, tak podobně můžeme vědomě nebo nevědomě spolupracovat se zlem a Zlým.

Pohané shánějí všelijaké amulety na ochranu před zlem. My můžeme být vybavení silou Ducha božího. Tomu, kdo se snaží naslouchat slovu božímu, tomu má co připomenout Duch boží, aby prohlédl svody a nahlédl pravdu. („Přímlovce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl“ (J 14:26). – Ovšem: „kde nic není, tam ani smrt nebere“, kdo nenaslouchal a neučil se, tomu žádné napovídávání nepomůže.)

603 Za minulého režimu jsme žili v dost velikém tlaku a ve velké skromnosti.

Proč dnes újmu od jídla pokládáme za velikou ctnost a připisujeme jí zásluhy, mystické a kdovíjaké účinky? Je tolik chudých lidí na světě! Mnoho a mnoho lidí žijících v bídě. Nabízeli bychom jim půst? Vyměnili bychom si s nimi pozice? Je snad bída lepší než bohatství?

Nebuďme trapní a směšní, nehrajme si na obětavce a spasitele. Kolik lidí je slepých, chromých, ponižovaných, zneužívaných, nemilovaných...

Napočítal jsem asi 9 druhů postů. (Který z nich asi Ježíš používal, co myslíte?) Všechny mají nějaký užitek, ale nakolik pomůže Bohu, mně nebo chudým moje nepatrné „hladovění“?

Buďme poctiví. Osvoďme se od pohanských představ o Bohu a záslužnosti před ním.

Na pokroucené posty upozorňuje Bible na více místech. Kdy si srovnáme s Písmem krok a kdy ty pohanské přístupy k Bohu konečně opustíme? ⁶⁰⁴

I někteří světci, nejen pohané, dodneška užívají bičování na zkrocení těla a jeho žádostí. (Židy by to ani nenapadlo.)

Koho jsme si my vybrali za svého Mistra a Učitele.

Proč se Ježíš postil?

Měl naspěch, musel využívat čas. Už po prvním kázání mu šli tvrdě po krku. Na poušti se nezdržoval s jídlem. Myslím, že jiný důvod neměl. Čtyřicítka v Bibli znamená „dostatečné množství“.

Pokud ovšem čteme Písmo jen tu a tam, pokud neporozumíme Ježíšovu podobenství o záplatování šatů, o novém a starém víně a nových a starých měších, pokud neporozumíme, že staré a nové nelze míchat, potud se budeme vracet ke svým starým „pohanským“ představám o zbožnosti, modlitbě a půstu a jejich fungování. ⁶⁰⁵

Do té doby bude stačit, aby někdo vytrhl větu z evangelia: „Ale i Pán Ježíš řekl, některé duchy lze přemoci jen modlitbou a postem“ – a už nás vykolejí. ⁶⁰⁶

Ovládání se, kázeň vůle, vytrvalost, umění volit lepší dobro, to vše je pro život důležité, v naší bohaté společnosti více než dříve. Skromnost člověku sluší, prospívá a umožňuje nám pomáhat druhým. K tomu také vedeme své děti, nebudou-li moudré a pevné, budou všelijak hynout.

604 Určitě jste slyšeli, jak nebožtík přijde před Hospodina a ten pokynul Petrovi, aby nebožtíka provedl. „Začneme od pekla“, bere do ruky apoštol klíče.

V prvním oddělení se stoly prohýbají pod neuvěřitelnou spoustou nevidaných jídel a všichni se cpou.

V druhém oddělení teče proudem chlast všeho druhu a nikdo už ani nemůže pít.

Ve třetím v kotlích vře olej, hříšníci se s řevem škváří, všude smrad spáleného masa ... Čerstvý nebožtík se bledý vypotácí ven, otírá zpoceně čelo: „Petře, jak to, že v třetím oddělení je taková hrůza?“

„Tam jsou katolíci. Voni to tak chtějí!“

605 Učedníci Janovi a farizeové se postili. Přišli k němu a ptali se: "Jak to, že se učedníci Janovi a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?"

Ježíš jim řekl: "Mohou se hosté na svatbě postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přijdou však dny, kdy od nich ženich bude vzat; potom, v ten den, se budou postit.

Nikdo nepřisívá záplatu z neseprané látky na starý šat, jinak se ten přišitý kus vytrhne, nové od starého, a díra bude ještě větší. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, jinak víno roztrhne měchy a měchy i víno přijdou nazmar. Nové víno do nových měchů!" (Mk 2:18–22)

606 Ježíš s třemi učedníky sestoupil z hory („proměnění“). Když přišli k ostatním učedníkům, spatřili kolem nich veliký zástup a zákoníky, kteří se s nimi přeli. A celý zástup, jakmile ho uviděl, užasl; přibíhali k němu a zdravili ho.

Ježíš se jich otázal: "Oč se s nimi přete?" Jeden člověk ze zástupu odpověděl: "Mistře, přivedl jsem k tobě svého syna, který má zlého ducha a nemůže mluvit. Kdekoli se ho zmocní, povalí ho a on má pěnu u úst, skřípe zuby a strne. Požádal jsem tvé učedníky, aby ducha vyhnali, ale nedokázali to."

Odpověděl jim: "Pokolení nevěřící, jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás mám ještě snášet? Přiveďte ho ke mně!"

I přivedli ho k němu. Když ten duch Ježíše spatřil, hned chlapce zkroutil křečí; padl na zem, svíjel se a měl pěnu u úst.

Ježíš se zeptal jeho otce: "Od kdy to má?" Odpověděl: "Od dětství."

"A často jej zlý duch srazil, dokonce do ohně i do vody, aby ho zahubil. Ale můžeš-li, slituj se nad námi a pomoz nám."

Ježíš mu řekl: "Můžeš-li! Všechno je možné tomu, kdo věří."

Chlapec rychle vykřikl: "Věřím, pomoz mé nedověře!"

Když Ježíš viděl, že se sbíhá zástup, pohrozil nečistému duchu: "Duchu němý a hluchý, já ti nařizuji, vyjdi z něho a nikdy už do něho nevcházej!"

Duch vykřikl, silně jím zalomcoval a vyšel; chlapec zůstal jako mrtvý, takže mnozí říkali, že umřel.

Ale Ježíš ho vzal za ruku, pozvedl ho a on vstal.

Kdo si dá práci s textem, kdo nemíchá hrušky a jabka, nové a staré, kdo se nechá vést Ježíšovým vyučováním, ten porozumí.

Kdo si za slovo „modlitba“ dosadí Ježíšovu představu o modlitbě,
za slovo „půst“ si dosadí Ježíšovo učení o postu,
za slovo „víra“ Ježíšovy názory na to, co obnáší důvěra k druhému.⁶⁰⁷

Kdo nebude zaměňovat Ježíšovy názory za názory rabínů nebo pohanů – ten porozumí a bude moci postoupit k dalším vyučovacím lekcím.

Půst a sebezápor mě nemusí Bohu přiblížit. I zbožná knížka mě může odvádět od podstatného, od evangelia.

Nikdo není lepší učitel než Ježíš. Pouze on „zná“ Boha a člověka.

I Ježíšova matka, která naslouchala Ježíšovi, všemu hned nerozuměla, ale uchovávala Ježíšova slova ve svém srdci a dál je promýšlela.

Velikonoce jsou vyvrcholením Ježíšova díla. Zachránil nás každým slovem, které vychází z jeho úst, každé jeho gesto, každý čin je pro nás důležitý.⁶⁰⁸

Umenšili bychom Ježíšův život, kdybychom vše pouze zúžili do ukřižování. Jeho láska je silnější než smrt, jde až za hrob.

Je velikým nepochopením, když někdo stále opakuje, že Bůh potřeboval Ježíšovo vykoupení k odpuštění našich hříchů. Ježíš tvrdí něco jiného.

Ježíšovy Velikonoce pak potvrdily, že Ježíš své slovo o přátelství k lidem myslí vážně. Obdivujeme jeho věrnost, statečnost a odvahu.

Naše cena je v pozornosti a péči, kterou nám Bůh prokazuje.⁶⁰⁹

Natolik jsme znalí, že umíme posoudit, kde skončili pohané se svou představou o božstvech. A kam bychom se bez Krista znovu propadli.

Ježíš potvrdil, že jsme z královského rodu. Brání nás před samohanou vlastních hříchů i před zotročováním – před ponižováním zla.

Na Velikonoce se připravme pozorným nasloucháním Božímu slovu, nepodstatné pominěme, všimněme si, jak si nás Ježíš váží a jak s námi jedná.

Když vešel do domu a jeho učedníci s ním byli sami, ptali se ho: "Proč jsme ho nemohli vyhnat my?"

Řekl jim: "Takový duch nemůže vyjít jinak, než modlitbou a postem." Mk 9:14–29 (Srov. Mt 17:20)

607 Modlitba podle Ježíše je naslouchání, konzultace s Bohem.

Půst podle něj je odsunutí všeho stranou a hledání chyby.

Víra vyžaduje a obnáší: poznat, co Ježíš říká,
ověřit, zda je to pravda
a pak Ježíšovi přitakat.

608 Při narození Mesiáše volají a vytrubují nebeští heroldové: „Sláva na výsosti Bohu a lidem na zemi pokoj (v nich má Bůh zalíbení – navzdory jejich hříšnosti)“.

Mesiáš je Knížetem Pokoje. Své veřejné vystoupení oznamuje slovy: „Boží království se přiblížilo, jste Bohu cenní, nabízí vám milostivé léto. Máte se ke komu obrátit, boží náruč je otevřena všem. Každý může obrátit směr a styk svého dosavadního směřování.“

609 Ježíš nás – ztracené ovce a děti ztracených ovcí vyhledal, ujal se nás a vyvádí nás ze živoření k životu. Někteří ztracenci skončili pod mostem, jiní v poušti nebo džungli vztahů. Mnoho z nás se už sice nenarodilo v brlozích, odmala slyšíme o Boží přízni, ale nějak tíhneme k návykům lůzy: k neupřímnosti, nepoctivosti, všelijakému přikrádání, nepřejčnosti, pomlouvání a povyšování.

To nás pozvedne víc než negativní odříkání.

Ježíš nás zve: „Patříš do boží rodiny, jsi Bohem milován.

Chod' s Bohem, narovnej se, nos svou královskou důstojnost, dostal jsi tolik, že máš z čeho rozdávat. Máš proč být laskavější, ochotnější a velkorysý.“

2008

1. neděle postní Gn 2:7–9, 3:1–7 Řím 5:12–19 Mt 4:1–11 10. února 2008

Popeleční středou začala Čtyřicetidenní příprava na Velikonoce (Český misál používá nešikovný výraz „postní doba“).⁶¹⁰

Na největší svátky se máme připravovat v „radosti a horlivé lásce“. Slavíme-li na začátku církevního roku (který je také rokem vyučovacím) narození Ježíše, mělo by svou logiku, kdyby na konci liturgického roku byly Velikonoce. Uspořádání je jiné – Velikonoce jsou na jaře. Každý rok slavíme důkaz boží lásky k nám – aby se pokaždé na jaře znovu rozhořelo naše přátelství k Bohu (a my s novým nadšením mohli naslouchat svému Bratru, Pánu a Učiteli).

K přípravě na Velikonoce slouží i nedělní liturgická čtení „Čtyřicetidenní“. Letošní zvláště (cyklus - A), jsou přípravou ke křtu katechumenů a jsou nejkrásnějšími perlami Písma.

Velikonoce z naší strany vrcholí obnovou křestního slibu – znovu si „pláceme s Bohem“.

Téma dnešních textů jsou zvláště obsáhlá. Je důležité porozumět pojmům užívaným v Bibli (spravedlnost, pokora, Boží hněv, Boží království, milosrdenství, pokušení). Je potřebné rozpoznat, jaké techniky ďábel používá.

Nechceme patřit k těm, co „vychodili náboženství“ (jako ti, co „vychodili školu“) a myslí si, že už všemu rozumí.

Budeme se věnovat prvnímu čtení. Je prvním ze čtyř veledůležitých obrazů, popisující základní typy hříchu (odpovídají na otázky, kde se bere zlo, hřích.)

Člověk, stvořený k obrazu Božímu, dostal k životu zahradu Eden. Chráněný prostor vybavený velikým bohatstvím (ne jedna řeka, ale čtyři, stromy s ovocem, zlato, drahé kamení, ... a vrcholem všeho je strom života). K výbavě ovšem patří i moudrá rada nezneužívat svobodu.⁶¹¹

Zkusme si převyprávět stručný text. Jednou se žena procházela zahradou a slyší: „Chudáci lidi...

Já bych nechtěl být člověkem... Kdyby lidi jen věděli ...“

Žena chce vědět, komu hlas patří, pozoruje a uvidí hada: „Cos to říkal?“

„Nic“, hraje had svou hru.

„Ne, ne. Já jsem tě slyšela. Cos to říkal?“

„Ale to je jen taková hadí písnička.“

„Ne, ne, tys říkal, chudáci lidi.“

„No já nevím, jest-li ti to můžu říct ...“

610 Viz naše webové stránky: www.letohrad.farnost.cz : „Průvodce liturgickými slavnostmi roku“ – „Příprava na velikonoční svátky“.

611 **Strom života:** Mýty (i některé pohádky) vypravují o prostředí, které si bohové vyhrazují jen pro sebe. V něm se vyskytuje pramen živé vody, strom nebo jiný zdroj života věčného a další bohatství určené jen bohům. Božský prostor je přísně střežen, aby se do něj nikdo ze smrtelníků nedostal.

Lidstvo neustále hledá elixír života, kámen mudrců a bohatství („jak si vyrobit zlato“).

Toto vše nabídl Bůh lidem v Ráji... Hospodin není sobeckým bohem.

Strom poznávání dobrého a zlého: Bůh dal všemu moudrý řád. My lidé máme sloužit životu a respektovat jeho pravidla. Nejsme schopni měnit to, co je dobré a zlé. Nemohu jíst vraní oko bez následků. Potřebuji respektovat odstředivou sílu a jet v zatáčce přiměřenou rychlostí. Lež škodí. Potřebuji se naučit odpovědnosti. Svévole ničí.

„Já to chci slyšet, proč jsme my lidi chudáci?“

„No jakpak se tady máte? Prý si ani nemůžete utrhnout ze stromů. Prej vám to Bůh zakázal.“

„Né, můžeme si trhat, jen z jednoho nesmíme trhat, máme zákaz se jej i dotýkat.“ (To si žena vymyslela. Už se v ní ujalo podezření a nechtěla před hadem vypadat jako naivka.)

„To je právě ono“, pokračoval had ...

„Adame, Evo, kdepak jste?“ – Jsou v nouzi, Bůh je sám vyhledává. Dává jim příležitost, aby se mohli svěřit.

„Haló, nikde vás nevidím.“

„My jsme tady.“

„Kde tady?“

„V roští“.

„Co tam děláte, polezte ven.“

„Když my nemůžeme. My jsme nahatý ...“

„Poslouchejte, vy jste jedli zakázané ovoce. Copak jsem vám neříkal, že je jedovaté?“

„Adame, slyšel jsi to ode mne?“

„Já za to nemůžu, mě dala jíst Eva.“

„Co se vymlouváš na Evu, jsi hlava rodiny a jsi služebně starší.“

„Já za to nemůžu, já jsem po tobě chtěl kloudnou manželku a tys mě dal partiovku (nekvalitní zboží). Za to můžeš ty.“

„Evo, jak to, žes svedla Adama? Tys nevěděla, že ten strom je jedovatý?“

„Já za to nemůžu, mně říkal had, že budeme jako ty. A tys přece chtěl, abychom ti byli podobní.“

„Co se, Evo, vymlouváš na nějakého hada, to je nižší obratlovec. Tys neslyšela zákaz jíst toto ovoce?“

„Bóže, já jsem si myslela, že jsem v Ráji a tobě se tady plazí kdejaký svinstvo. Udělej si tady nejdřív pořádek!“

(Každé nezkažené dítě řekne, když se jej zeptáme, zda mohli lidé zůstat po hříchu v Ráji, že mohli – kdyby přišli a řekli: „Bože, my jsme orvali ten strom, my jsme tě neposlechli, prosíme tě, dalo by se s tím něco udělat? Můžeš nám pomoci?“)

Povídali jsme si kdysi o této věci s Bohumilem Bílým. Hledali jsme příčinu, jak to, že lidé dali víc na hada než na Boha?

Ověřoval jsem si výsledek, ke kterému jsme došli. Několika dětí mezi 5 až 6 roky jsem se začal vyptávat:

„Tak co děti, jakpak se máte? Starají se o vás vaši rodiče?“

„Starají“.

„Vaří vám maminka? A pere vám?“

„Jo.“

„A když máte narozeniny nebo svátek, upeče vám maminka dort?“

„Jistě“.

„A na Vánoce dostáváte dárky?“

„Dostáváme.“

„No, tak to by vypadalo, že se o vás vaši starají, ale to není všechno.“

„Jestlipak vám někdy vaši koupí nanukový dort?“

„Koupí.“

„No, a v kolipak hodin chodíte večer spát?“

„V sedum už musíme ležet.“

„Nó, a to je právě ono. A vaši ještě sedí u televize, žejo?“

„To sedí“.

„Tak, a když vy jdete spát ..., vaši si vytáhnou dvouposchodový dort (bylo mi hnusně, takhle pomlouvat rodiče) – a sami si ho snědí ...“

„To není vůbec pravda!“ zakřičela jedno děvče a ostatní děti se přidaly.

(Velice jsem se dětem omlouval, pochválil jsem je, vyprávěl jsem jim „o pádu prvních lidí“ a vysvětlil jsem jim, že jsem s nimi dělal pokus a jak skvěle obstáli.)

Kdyby si někdo dovolil pomlouvat našeho přítele nebo milující manželku, to bychom s ním vyběhli.

Ale pomlouvá-li někdo nemilovanou manželku, může se stát, že uslyšíme: „To já ti o ní řeknu ještě jiné věci ...“

Jak to, že Eva neřekla hadovi: „Co si to dovoluješ pomlouvat našeho vzácného přítele? Koukej se neřáde odplazit, nebo ti dupnu na ocas ...“

Jak to? Tam se muselo něco stát. Nebo vlastně nestát. Adam a Eva zanedbali vztah s Hospodinem. Přestali jej budovat. Přátelství něco vyžaduje: vzájemné setkávání, naslouchání, rozhovor, úsilí o porozumění ...

Toto lidé zanedbali. Tak vyhasíná porozumění, přátelství a důvěra. Důvěřovat mohu jen tomu, o kom vím, že mě má rád. Dát na něj víc než na sebe mohu v tom případě, vím-li, že je moudřejší než já.

Prvotním kořenem hříchu je zanedbaný vztah s tím, kdo dává život a kdo náš život udržuje.

Adam a Eva nejedli ze stromu života.

Dobrá zkušenost s Bohem jim časem vybledla. O vztah, o přátelství je třeba pečovat.⁶¹²

Nepřiznání provinění bylo a je těžším proviněním než sama neposlušnost. To vede k propadu z Ráje, ne pouhá neposlušnost. Obviněním Boha se nejen dopouštíme nespravedlnosti, ale zavíráme si cestu k odpuštění. Nepoctivost a nepravdivost k sobě a k druhému (člověku i Bohu) vylučuje přátelství. (Obvinění Boha se blíží hříchu proti Duchu svatému.)

Někdy se snad dostaneme k „pokoušení Ježíše“ (Mt 4:1–11). Také je to velice závažný text.

Ježíš je pro nás novým Stromem života. Jeho slovo moudrosti, jeho přátelství a jeho Hostina je pro nás ještě větším bohatstvím, než strom života v Ráji. Porozumět tomu všemu a pak se patřičně živit z tohoto zdroje je nutné a Životadárné.

Určitě jste si všimli, že Ježíš nejen dává d'áblovi příležitost k obrácení, ale také reaguje jako ten, kdo nemůže být zviklán v přátelství s Otcem.

Příprava na Velikonoce je pro nás nově darovanou příležitostí k objevení Stromu života.

612 Sobota (neděle) je božím darem lidem, abychom měli čas na sebe a na vztahy s druhými. Jako potřebujeme potravu pro tělo, tak potřebujeme pro život radost z přátelství a porozumění s nejbližšími lidmi i s Bohem. Získávání obživy obojího druhu je třeba se naučit. Jinak hyneme.

2. neděle čtyřicetidenní

2020

2. neděle čtyřicetidenní Gn 12:1–4a 2 Tim 1:8b–10 Mt 17:1–9 8. března 2020

Celou dobu čtyřicetidenní chceme odložit stranou nepodstatné záležitosti a prohloubit si vnímavost k přátelství Hospodina. O nedělích budeme naslouchat perlám ze Slova božího.

První čtení i evangelium jsou velice stručně napsané. A přesto z nich můžeme mnoho vyzískat. Abraháma jsme přijali za svého praotce.⁶¹³

Celý příběh Abraháma stojí za opětovné přečtení (je silnější než Shakespearova dramata). Velmi mnoho pro mne znamenají Abramova slova ke kolemjdoucím: „Pane, přijmi mou pohostinnost, vždyť bys jinak nešel okolo mne (tamní krajina byla velice řídké obydlí).⁶¹⁴ A pak si dovoluji přízeň Boha vztáhnout i na sebe.

Abramův táta byl zbožným pohanem. Abram ho přerostl. Byl daleko nejlepším fotbalistou a kapitánem v okresním přeboru a Hospodin si ho vybral do krajské ligy. Mojžíš šel ve stopách Abraháma a přerostl ho. Hospodin ho vybral za trenéra první ligy. Apoštolové přerostli ostatní Mojžíšovy učedníky a Ježíš je pozval do olympijského mužstva. (Možná si to přirovnání upřesníte.)

Při bohoslužbě v sobotu večer šla paní, která četla první čtení, okolo mě a řekla: „Můžete vysvětlit, co znamenají Hospodinova slova „prokleji tvé nepřátele“?

Je to dobové vyjádření. Tenkrát si lidé šli dost po krku, chlapi chodili stále ozbrojení. Bůh ani Ježíš k nikomu nechová nepřátelství. Nabízí pomoc potřebným, obětem i pachatelům (někdy jsme obětí, jindy pachatelem).

Vážíme si přátel, kteří při nás stojí.⁶¹⁵

Vědět, že při nás stojí Bůh, je pro nás podstatné.⁶¹⁶

613 Někteří Češi se hlásí jen k praotci Čechovi.

Když praotec Čech došel na Říp, bolely ho nohy a tak prohlásil, že naše země oplývá mlékem a strdím a že už dál nemusí chodit. Jsme rádi, že nás dovedl do krásné a přívětivé krajiny, ale praotec Čech byl pohan, Slované nemají holubičí povahu, kdo trochu čte, ten ví, jak si někteří bratři šli po krku (třeba až k oslepení a kastraci).

Ti, kteří se navíc hlásí k Abrahamovi a Mojžíšovi, kdo se stali jejich učedníky, ti se mohou díky jim tak vypracovat, že budou vybráni do Ježíšova týmu ...

Ještě si pamatujeme Ježíšova slova, která se četla před měsícem: „Zvu vás do nejvyšší ligy, ale nepřekročíte-li úroveň Mojžíšových fotbalistů, mezi olympioniky se nedostanete.“ (srov. Mt 5:20)

614 Bůh se nevnučuje, není jako někteří neurvalí mocní, kteří vtrhli do domu a se svými lidmi vyjedli majitelovy zásoby.

615 Někteří lidé si myslí, že (my křesťané) se máme snažit vyjít se všemi za každou cenu.

Život je jiný, nelze se přátelit s židy i s Hitlerem. Jeden prelát tvrdí, že byl přítelem Václava Havla. (Později se také kamarádil s prezidentem Václavem Klausem.) Když V. Klaus veřejně hanobil Václava Havla, pan prelát se svého přítele Havla veřejně nezastal.

616 Jednou na pouti u stolu páter Ferda mezi řečí velmi hlasitě pronesl: „Nikdy se nehádej s kurvou, ani s knězem. Za kurvou stojí ďábel a za knězem Bůh.“ Rozšířil jsem si to boží zastání na každého pokřtěného, když jsme chodili k výslechům a soudům. Vědět, že za námi stojí Bůh, je velikou posilou.

K úryvku dnešního čtení z evangelia jsme si mnohokrát říkali, že mu bez předešlé vyučovací lekce o první zprávě o vraždě Mesiáše (Mt 16:13–28), neporozumíme.

Petr káral Ježíše, za jeho slova, že Mesiáše ukřižuje boží lid. Proto Ježíš třem nejlepším apoštolům věnoval zajímavou doučovací lekci. Největší svatí Izraele Mojžíš a Eliáš nerozmlouvali Ježíšovi úmysl nebránit se a nechat se ukřižovat. Ale učedníci usnuli (je důležité si přečíst tuto událost u ostatních evangelistů, abychom měli více informací, i to, že rozmluva Ježíše s Mojžíšem a Eliášem byla dlouhá.

Jak to, že při ní apoštolové usnuli? Viděli jste někdy fotbalového fanouška, který by při fotbalu usnul?

Když hráč jeho mužstva střelil gól do vlastní branky?

Jak to, že apoštoly nezajímaly názory jejich „Milovaného Učitele“ a jejich největších světců? (Mnohokrát jsme o tom spolu mluvili.)

Když se Petr probudil, bylo mu trapně a navrhoval postavení stanů, „nevěděl, co říká“ (L 9:39).

Jak to, že my nechceme vidět to trapné selhání svatých apoštolů?

Víme proč, museli bychom si přiznat, že ani nás často slovo boží nezajímá. Do toho se nám nechce, zakládáme si na vlastní zbožnosti. Boha ujišťujeme, že ho „nade všechno milujeme“ a vymýšlíme, co „návrh na postavené tři stanů“ alegoricky znamená.

Nechceme ztratit svůj náboženských glanc (lesk, svatozář, kterou jsme si sami nasadili). Nejsme pravdiví jako apoštolové.

Hospodin často říká: „Vyjdi na cestu růstu do mé podoby.“⁶¹⁷

Od Ježíše slyšíme: „Následuj mě.“

Velké biblické osobnosti nám odkázali vzácné dědictví – zkušenost a svědectví o jedinečném božím přátelství. Osvojovat si spravedlnost boží, růst do boží podoby je největším uměním.

I rodiče počítají s tím, že děti někdy budou chybovat (nebudou vždy poslouchat, způsobí škodu nebo ostudu), natož Bůh.⁶¹⁸

Na Abrahámovi a ostatních praotcích, na prorocích a prorokyních, na Davidovi a Šalomounovi, na Petrovi a apoštolech máme co obdivovat.⁶¹⁹

Ale nepohoršujeme se nad jejich selháním.

Nechali se ovlivnit přátelstvím Hospodina, prožili jeho péči i milosrdenství. Získali tím zdravé sebevědomí, unesli kritiku a pěstovali si i umění sebekritičnosti.⁶²⁰

Jsem překvapen, když někdo informaci o nějakém selhání církve bere jako osobní útok na „matku církev“ a svou „víru“ a hned „jde po krku“ tomu, který s poctivou kritikou přichází.

(V březnovém čísle našeho farního měsíčníku Okénko si můžete přečíst rozhovor s Josefem Kordíkem, také vypráví o zkušenosti s Boží ochranou.)

617 „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1:27)

618 I svobodu nám Bůh daroval s rozmyslem, byl si jist svou milující náručí, která nás nenechá zřít se do propasti.

Od Boha víme, že poslední slovo nemá naše selhání, nemoc, smrt, zločin a zlo, ale Bůh. Ukazuje nám, že i selhání a krize nám může být příležitostí k dalšímu růstu. Nejen hledání dalších možností, ale i hledání chyb, jejich příčin a náprav je základem růstu a pokroku.

619 Nemyslím si, že kdybych žil v době Abrahámově, že by mě přišel Hospodin navštívit. Nemyslím si, že by si mě před dvěma tisíci roky Ježíš vybral mezi své učedníky. Ale díky Abrahámovi, Mojžíšovi – pokud se od nich něčemu naučím – a díky Ježíšově péči mohu mezi učedníky božího království patřit.

620 Znáte nějaký jiný lid (nechci říkat národ), který by byl k sobě tak obdivně kritický, jako biblický Izrael?

Takový nebývá schopen ani kritiky svého jednání. Má strach, že se mu jeho vlastní stavba „víry“ nebo sebevědomí, zhroutí.

Ježíš pečuje o ty, které si vybral do své ligy: „Blahoslavení hladovějící po Duchu, ...“ (Mt 5:3n), aby věděli, že boží přátelství je větší než naše jednotlivá selhání. Nezatrácuje toho, kdo si dá vlastní gól. A také nás varuje: „Běda těm, kteří nechtějí sloužit a manipulují s druhými ...“ (nejen v Mt 23. kap.)

Už na začátku Desatera svým lidem říká: „Já jsem tě zachránil a vyvedl z Egyptského koncentráku (a tak o tebe pečuji, že ti neschází nic podstatného k životu) – proto si nehleď jiného boha mimo mne. Nezobrazuješ si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí.“ (Srov. Ex 20:2–4)

A Ježíš k tomu – mimo jiné – dodává: „Nikommu neříkejte Otče, Mistře a Učíteli. (srov. Mt 23:2–12) Abrahám, Mojžíš ani apoštolové se nestavěli na místo Boha a ani nikoho jiného nepatřičně nevyvyšovali (když někdy selhávali, usilovali o nápravu).

Bůh nám dává krásná jména (jméno je programem), např.: „Ty moje nevěsto (nikdy tě neopustím, i když se někdy chováš jako děvka,“ srov. například Ez 16. a 23. kap.), ale také nás varuje přirovnáním k tupému stádu.

To církev (synagoga), ne pohané, ukřižovala Mesiáše a mnoho dalších nevinných nespravedlivě odstranila.

My, křesťané jsme nedbali na Ježíšovo učení a varování.

Např. duchovním suverénně říkáme: „Otče“ (je-li biskup otcem kněží, pak je naším dědečkem).

Přes Ježíšův zákaz máme církevní Učitele a Učitelky a lid boží se samozvaně a nebiblicky prohlásil za neomylnou Matku církev. To vše je nebezpečné pokušení moci.⁶²¹

Nechceme vidět, jak mnoho má Ježíš Petra rád, že může dovolit Petra upozornit na jeho nebezpečnou chybu: „Petře, není pro mě snadné přijmout ponížení od vlastní církve a nechat se umučit k smrti. Myslíš to dobře a upřímně, ale svádíš mě z mé cesty. Nevíš, že tak se anděl stal satanem? Začal si myslet, že je chytřejší a lepší než Bůh. ...“

621 Lid boží je množinou nevěsty Boží. „Boží království je také podobné síti, ve které jsou různé ryby,“ říká Ježíš. „Ty budou vytríděny.“ „Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane´, vejde do království nebeského.“ (Mt 7:21) Ne každý ale doroste na úroveň boží manželky (královny), která „bude sedět na Beránkově trůnu po jeho pravici.“ Nemáme si předčasně hrát na někoho, kým ještě nejsme. Jsme teprve na cestě a chybujeme.

Genialitu Ježíšova varování jsem si uvědomil také na trpké zkušenosti s komunismem. Potkal jsem „věřící“ komunisty. Stranu pokládají za Matku: „Matka a (komunistická) strana má vždy pravdu.“ Vědí o krutých nespravedlnostech komunistů, ale prohlašují je jen za „selhání lidského faktoru“. Někde dodneška mají své vůdce za neomylné. Stalin je pro ně stále „Báťuškou“ (přesto, že byl krutý), další diktátoři jsou rovněž uctíváni jako otcové svých národů.

Po zkušenostech s podobnou ideologií v církvi, mi je smutno.

P. Alfred Delp S.J. o slavnosti apoštolů Petra a Pavla v jezuitském kostele v Mnichově roku 1941, kázal: „Čím žiješ, církvi? Na co umíráš, církvi? Jsi církvi života nebo jsi u konce? Zdá se, že jsi sama sobě překážkou na své cestě...“

Jsme na mrtvém bodu. Úřad má špatnou pověst a musí se nově legitimizovat. Jenže strach je naše „kardinální ctnost“... Víme vše nejlépe a jsme spokojeni sami se sebou...“ Právě před 75 lety ho Hitler nechal popraviti v Berlíně.

Jako Ježíš rázně vystupoval proti povyšování se farizeů a saduceů nad jiné, tak podobně se František staví proti klerikalismu.

Bůh nás skvěle učí a vychovává. Ví, že potřebujeme vzory, hrdiny a světce. Abrahám je pro nás velikou postavou. Ale Písmo nezamlčuje, že také chyboval. Dvakrát ze strachu o svůj život dělal pasáka své manželce. O svém selhání neřekl svému synovi a Izák selhal v stejné věci. Bezduše opakujeme úsloví: „Kdo nezná selhání předků, odsuzuje se k jejich opakování“.⁶²²

Apoštolové jsou pro nás velikým příkladem, i ve své poctivosti, se kterou přiznávají své chyby. Mají k nám veliký vztah, velice jim záleží na tom, abychom se nedopouštěli stejných chyb. Víme o Petrově zapření Ježíše ..., ale kolik katolíků čte poctivě Písmo (je snadnější v kostele okuřovat evangeliář kadidlem). Petr pro všechna pokolení uznal, že už jako „papež“ selhal, když nad Annaniášem a Safirou za jejich lež vynesl trest smrti (to nebylo podle „Mojžíšových“ ani podle Ježíšových pravidel – všimněme si, jak to církevní hodnostáři – s prominutím – „okecávají“ a my to po nich opakujeme.)

Ježíšova slova máme přesně zaznamenána, ale často je odstrkujeme a tomu, kdo připomíná jejich naléhavost, spíláme a kriminalizujeme ho.

Slova: „Toto je můj milovaný syn, toho poslouchejte,“ jsou určena těm, kteří Ježíše neposlouchají. Pokud si je nevztáhneme na sebe, nikam se neheme. Ostatní naše posty a pobožnosti nám nepomohou.

Stále trvá Ježíšovo stýskání si: „Kdo slyší vás, slyší mne, a kdo odmítá vás, odmítá mne; kdo odmítá mne, odmítá toho, který mě poslal.“ (L 10:16)

„Obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobrábí se – a já je nemohu uzdravit.“ (Mt 13:15)

Prosme Boha, aby s námi neztrácel trpělivost a zatřásl s námi. Příprava na velikonoční slavení nám k tomu může napomoci.

2017

2. neděle čtyřicetidenní Gn 12:1–4a 2 Tim 1:8b–10 Mt 17:1–9 12. března 2017

I řada ušlechtilých pohanů hledá u svých božstev to, co jim vnitřně chybí. Nám se ovšem dostává veliké cti – s námi Bůh mluví a prokazuje nám velikou péči.

Hospodin nabídl Abramovi a jeho potomkům veliká obdarování.⁶²³

Abram měl uprostřed svého lidu význačné postavení, bohatství své osobnosti, zásad, zkušeností, znalostí, ale nic z toho nezakonzeroval. Vydal se na další cestu. Opustil bohatství soukmenovců,

622 Generace mých dědů po první světové válce říkala: „Taková tragedie se už nesmí opakovat.“
Církev nehledala příčiny té strašné katastrofy podle biblického návodu a za dvacet let přišla ještě horší válka.
A my jsme k ní přispěli víc, než jsme ochotní si přiznat. Neučinili jsme, co jsme – podle Písma – měli učinit!

Místo „obracení se k Bohu“ raději pěstujeme pompézní církevní slavnosti.

623 Proč má mnoho dnešních křesťanů představu, že nám Bůh nabízí především utrpení, nesení kříže a co nejvíce půstů a sebezáporů? Dovedeme si představit rodiče, kteří stojí o adopci dětí a v dětském domově nabízí dětem, že život u nich bude krušnější než v jiné rodině, ale po smrti se budou mít báječně?
Ježíš se ze života radoval, chutnal mu – proto životu sloužil jako nikdo jiný. Nebyl a ani nemusel být asketou.
Proč my pořád mluvíme o nějakém zásluhném odříkání dober? Každý, kdo o něco usiluje, dává přednost něčemu, co pokládá za cennější (i teroristé tvrdě pracují na sobě a pro svůj cíl), ale proč z toho dělat zásluhu?

města a výsadní postavení místního knížete a jako kočovný beduín vstoupil do první třídy školy Hospodina.

(My patříme také mezi velice bohaté lidi (mezi pětinu nejbohatších na světě), i když máme méně velbloudů a koz než Abram.)

Blahoslavený, kdo Abraháma přijal za svůj vzor a jeho odkaz za své bohatství.

Ježíšovi učedníci“ měli stejnou krevní skupinu“ s Abrahámem. **Byli osobnostmi**, otci rodin, autoritami mezi lidmi, měli slušné náboženské vzdělání, byli dědici velké a úctyhodné Mojžíšovské tradice, beroucí vážně proroky, byli lidmi přemýšlivými, pružnými, toužícími po růstu a dychtícími po dalším poznávání Boha. Nebyli ustrnulí, spokojení sami se sebou, nebyli „sytí“, „bohatí“, vážili si možnosti být Ježíšovými učedníky. Po Janu Baptistovi byli největšími osobnostmi Ježíšovy doby. Jsou nám vzorem pro naše učednictví.

Všichni jsme chodili do školy.

V základní škole nám byl učitel určen. Ani farnost si faráře nevybírá.⁶²⁴

Je-li žák chytřejší (nebo si to myslí) než učitel, vyučování nemá smysl. Ježíš to některým řekl otevřeně.

„Tebe by to u mě nebavilo, ty hledáš jinou kariéru.“ (srov. Lk 9:57–62) A učedníkům, kteří reptali, řekl: „Nikoho z vás nedržím, tady to není zájmový kroužek.“ (Srov. J 6:40. 60–69)

Někteří vydrželi!

O Ježíšově setkání s největšími postavami Izraele, s Mojžíšem a Eliášem, jsme mnohokrát mluvili. Říkáme si, že smyslu té události nemůžeme porozumět bez souvislosti Ježíšovy otázky učedníkům:

„Za koho mě pokládáte?“⁶²⁵

Kdo si to nepropojí, míjí cíl Ježíšovy vyučovací hodiny. (To se stalo i těm třem apoštolům.)

K učednictví u Ježíše je zapotřebí několika důležitých postojů, jedním z nich je trvale si nehrát na vědoucího. Tomu říkáme pokora.⁶²⁶

Apoštolové patřili k nejpružnějším lidem Ježíšovy doby. Byli Nazaretským okouzleni – a přesto se některým jeho názorům vzpouzeli.

624 Mnoho dětí dříve chodilo pěšky do vzdáleného gymnázia. Naše děti si vyšší školu volí.

Do hospody chodíme tam, kde je dobrý kuchař, příjemný číšník a atmosféra hostů. S bohoslužbou to je podobné.

Povinnost bohoslužby měl dříve každý, kdo měl kostel do šesti kilometrů. Dnes to odpovídá hodině cesty autem. Máme si vybrat co nejlepšího kazatele.

O dobré učitele bývá zájem, ale někomu jde víc o prestiž než o vzdělání. Ježíš si své učedníky vybíral.

625 V evangeliu Markově (Petrovu svědectví sepsaném Markem) Petr kárá Ježíše: „Co to říkáš za nesmysly, že by naši představení zabili Mesiáše? My jsme se učili v náboženství, že Mesiáš bude vládnout na Davidově trůnu navěky ...“ (Srov. Mk 8:31n)

Dobrý učitel dá možnost všem žákům, ale nejlepším se věnuje nejvíce, ti budou přínosem společnosti.

Proto Ježíš třem nejlepším dopřál doučovací lekci. (V židovském vyučování má bystřejší student na starosti slabšího kolegu.) Jenže doučovací lekci z nezájmu prospali (srov. Lk 9:32) a nic nepochopili. Ježíš jim zakázal o té události mluvit. (Nemáme hned mluvit o věcech, kterým pořádně nerozumíme. Špatné učení posluchače mate. A nemáme se předvádět jako důležití nebo zajímaví.)

626 Objevit, že Ježíš je Učitelem nad všechny učitele, není nic samozřejmého. Nestačí k tomu přijmout tvrzení: „Ježíš je Pán“, jako axióm, jako „pravdu víry“. Bud' si ověříme, že Ježíš přichází od Boha a zná mnohem víc než obyčejný člověk, nebo se každou chvíli Ježíšovým převratným názorům vzpouzíme.

Ježíš nám přináší největší poznání (na které by žádný sebeosvícenější člověk nepřišel), to je mnohem více než všechny převratné vědecké objevy.

Přesto smekáme před jejich pokorou – veřejně přiznávají své chyby a selhání a jsou k nám velice laskaví – varují nás, abychom jejich chyby neopakovali.⁶²⁷

Těsně před Petrovým káráním Ježíše, byl Petr Ježíšem pochválen.

Pochvala je důležitá (přijmout ji patří k pokoře), ale neměla by nám „stoupat do hlavy“, nemá nám oslabit vědomí, že u Ježíše jsme stále začátečníci.

To není ponižující, trapné je hrát si na Mistra.

Ježíš byl milý, a také náročný učitel. K apoštolům si to mohl dovolit, stáli o jeho vyučování. Vážili si Ježíšovy důvěry a pozornosti.

Jakou známku by si jako Ježíšovi učedníci dali?

Tipuji, že by řekli: „Čtyřku.“

To nebyla hrbatá pokora. Apoštolové Petr, Jan a Jakub rozhodně netrpěli pocitem méněcennosti.

Byli vychováváni v oprávněné hrdosti Izraelitů. Ale Ježíš bděl nad jejich sklonem k povýšenosti a vedl je k vysoké úrovni.

My neradi slyšíme, že apoštolové Ježíšovi také odporovali, tlačíme se sice do jakési pokory (ovšem pokroucené), ale s nechutí přijímáme roli začátečníků.

Nepokládat se za Mistra, nemá nic společného s podceňováním.⁶²⁸

(Bůh nikoho nepodceňuje, protiřečilo by to jeho milujícímu rodičovskému srdci, jeho štědrosti a péči.)

Ježíš si svých učedníků vážil, nikdy je neponižoval a nenadával jim. Ano, někdy je důrazně káral.

A oni přiznali, že je káral právem. Zakoušeli, že je nikdo nemá tak rád jako on. Zažili s ním takovou lidskou a duchovní krásu, jako s nikým jiným. Nad všechny jejich dosavadní představy o přátelství.

Není zahanbující si přiznat, že nevím všechno, vždyť stále čteme něco nového, vyhledáváme nové informace, vzděláváme se, počítáme s tím, že nepochopíme vše, že se nám tady na zemi nepodaří „porozumění se všemi“.

Kdyby se mě někdo zeptal, do jaké vyučovací třídy patřím, řekl bych: „Možná do druhé?“

Smířil jsem se s tím, že zemřu jako hříšník. Těším se, že Bůh po smrti mého těla znovu restartuje mou touhu a odvahu se k němu přibližovat a růst do Ježíšovy podoby. Jsem mu velice vděčný, že s touto nadějí mohu žít.

Vím, že bych měl být dál, než jsem, ale necítím se ponížěn tím, že jsem jen začátečníkem.

(Mám ověřené, že přiznávání mých chyb a provinění mi nikdy i od Boha nepřineslo zahanbující reakci – ale šetrnou a nejlaskavější pomoc.)

Za minulého režimu, jsem byl jednou opět u své kamarádky. Potřebovala spravit taškovou střechu.

V sousední vesnici byl velice dobrý pokrývač. Dva roky sliboval, že střechu opraví, ale měl mnoho práce. Nabízel jsem mu pomoc, a že bych třeba namíchal maltu, kdyby mi dal přesný recept.

„Hovno, bys namíchal,“ křičel nad mou opovážlivostí ...

627 Čím to je, že se tolik vzpouzíme novým objevům? Např. jen co někteří říkali, že je země kulatá, už jim „Mistři“ připalovali vous, aby odvolali.

628 Marxisté nám slibovali: „Až nebudou lidé vykořisťováni a budou vlastnit výrobní prostředky, budou lepší.“ Svůdci dneška hlásají: „Ty sám jsi Bohem! Nenech se zotročit řečmi o hříchu! Nic není špatně! Osvobod se od tmářské církve! Věř si! Co si budeš usilovně přát, to se stane a toho dosáhneš! ...“ (Zatím nevidíme, že by tito hlasatelé budovali manželství, byli obětaví k potřebným, pozvedali lidstvo. Zdědili jsme jednu moudrou radu: Lékaři, nejprve uzdrav sám sebe. Podle ovoce, které neseš, si ověříme tvou úroveň.)

Neurazil jsem se. Neřekl jsem: „Víte, s kým mluvíte? Mám také řemeslo a další vzdělání a titul.“ Rychle mi došlo, v čem spočívá jeho mistrovství. (A já jsem nebyl ani jeho učedník.)

Budeme křtít tři malé bratrance. Jsou obdarováni Bohem i svými předky. Rádi je svěříme tomu nejlepšímu Učiteli. Ten jim nabízí svou pomoc (jako každému z nás): „Můžeš být nejlepším kamarádem, bratrem, bratrancem, spolužákem, přítelem, manželem, tátou, dědou, člověkem, kristovcem.“

My jim k tomu můžeme ukazovat cestu (jako nám ji ukazovali a ukazují Ježíšovi přátelé)!

Židé mají krásnou legendu k modlitbě „Slyš, Izraeli“.

Když se dvanáct Jákobových synů shromáždilo k umírajícímu otci, dělal si Jákob starosti, zda je dobře vychoval a zda se budou všichni držet Hospodina – vždyť někteří synové jeho předků na Hospodina nedbali a žili svévolně.

Všech dvanáct synů vycítilo obavu otce a jedním hlasem proneslo: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin ‚Jediný‘.“

(Izrael bylo jméno, které dal Jákobovi Hospodin.)⁶²⁹

2014

2. neděle postní Gn 12:1–4a 2 Tim 1:8b–10 Mt 17:1–9 16. března 2014

Připravujeme se na Velikonoce, dnešní evangelium se týká Ježíšova ukřižování. Je dobré si připomenout jeho důvod.

Proč si Hospodin vybral Abraháma?⁶³⁰

K čemu si vybral nás?

Opět slyšíme slovo *požehnání*.⁶³¹

Označení „Proměnění Páně“ není šťastné.

Celá událost může pro někoho vyznít jako světelná show. Evangelia nejsou pro malé děti.

Kdysi starším kojencům maminky užívaly jídlo a předávaly jim ho z pusy do pusy. Stejně tak starým, bezzubým lidem. (Z toho prý vznikl polibek.)

My, učedníci nejsme kojenci. S Ježíšovou výukou, s evangeliem máme pracovat.

Události neporozumí ten, kdo si nepřečte celý text: Mt 16:13–17:13, kdo si k tomu nevyhledá

Lukášův text: „S Ježíšem rozmlouvali Mojžíš a Eliáš a mluvili o cestě, kterou měl dokonat

v Jeruzalémě“ (Lk 9:30–31). Ulpí na kulisách a mine se s Ježíšovým záměrem jako ti tři učedníci.

(V kterém evangeliu je popsáno, že učedníci spali? Proč spali?)

Mnohokrát jsme o tom mluvili.

Učedníci se bránili Ježíšově informaci, že bude ukřižován.

629 A Jákob řekl: „Dobrořečené budiž jméno Jeho vznešeného království na věky věků.“

630 Pohané měli hrůzostrašné představy o božstvech, obětovali jim i lidi. Bůh potřebuje národ, lidi, kteří přijmou jeho péči. Ostatní lidé pak začnou toužit po péči Hospodina. Bůh si nás dovede získat.

Abram díky svým předkům a vlastnímu úsilí dosáhl významného postavení, ale nezpyšněl, patří mezi „chudé duchem“, mezi toužící poznávat Nejvyššího.

Nemusíme se spokojit jen s naší mytologií, s praotcem Čechem a čekáním na blanické rytíře. Můžeme získat náhled Hebrejů a Izraelitů, můžeme přijmout jejich zkušenost s živým Bohem za svou. To je víc než jen roub naroubovaný na podnož.

631 Na životě Abraháma si můžeme všimnout, jak se má s požehnáním hospodařit a jaké ovoce požehnání nese. Hospodin je spolehlivý, lze se na něj spolehnout.

Ježíš vzal tři nejlepší učedníky k doučování. Mojžíš a Eliáš byli pro židy největšími osobnostmi, ale kupodivu učedníci nevěnovali pozornost rozhovoru největších proroků s Ježíšem. Protože jim „bylo vše jasné“ – Mesiáš osvobodí Izrael od okupace.

Zatímco apoštolové odporovali v otázce ukřižování, Mojžíš a Eliáš Ježíši přitakávají: „Chápeme tě, s lidmi je téměř nemožné pohnout, nemáš lepší volbu k docílení náboženské reformy.“

Když se Ježíšovo úsilí o doučení učedníků nepodařilo, Ježíš zakazuje o té události říkat druhým (ostatní apoštolové a učedníci by tomu neporozuměli, možná by žárlili ...).

Jak byste událost na hoře pojmenovali? ⁶³²

Proč nás tolik provokuje něco nového v informacích o Bohu?

Proč se nechal Ježíš ukřižovat?

Naše představy o Ježíši jsou často ubohé. ⁶³³

Ježíš nikdy neustupoval zlu. Nevyhledával utrpení.

S učedníky vícekrát pečlivě na biblických postavách probíral obranu proti zlu. ⁶³⁴

Návrh apoštolů na vypálení samařské vesnice vedl zřejmě k debatě o obraně.

Apoštolové byli vybaveni mocí uzdravovat i ochromit. Jako Mojžíš a proroci. ⁶³⁵

Petr potrestal smrtí Ananiáše a Safiru. Ale když byl sám zatčen a zabíjen, nebránil se. ⁶³⁶

Ježíš nás vede k nenásilí, ale ne k mlčení vůči zlu. ⁶³⁷

632 Jaký nadpis do novin byste zvolili? Co třeba podle Lk 9:32a? Nebo „Selhání apoštolů“? ...

633 Středověk začal s obrazem „muž bolesti“, před sto lety vyhrával „Božské srdce Ježíšovo“ dnes je propagován obraz „Božího milosrdenství“: „Ježíši, doufám v tebe.“

Mohou naše představy Ježíše nadchnout naše velké děti?

Apoštolu Pavlovi se nepovadlo kázání v Aténách. Vyprávěl o Ježíši, který se nechal ukřižovat. „A on se nebránil?“, ptali se Řekové hrdí na svou svobodu, čest a boj? Začali si ťukat na čelo...

Jaký obraz mají naše velké děti z našeho líčení Ježíše?

Jak se jim líbí postní písně: „Svatý kříži, tebe ctíme“, „Již jsem dost pracoval“, ...?

Ježíšův proces byl krátký. Ani při něm nepřišel o svou důstojnost. Proč tvrdíme, že rád trpěl? Neznám maminku, která by si při porodu zpívala.

634 Abrahám šel do střetu, bránil uneseného příbuzného kvůli obraně. (Nespokojil se jen s modlitbou za uneseného Lota, vyrazil se svými ozbrojenci vysvobodit nezdárného(!) synovce.)

Mojžíš šel do střetu. K sebeobraně měl i hada a malomocenství. Vzpoua Kórachovců a jejich trest Lv 16. kap. Síla Samsonova byla projevem Ducha božího.

Davidova přesná trefa Goliáše je také popsána jako pomoc Boží.

Ježíš s učedníky procházel biblické texty jak se Eliáš a Eliáš bránili násilí.

635 Elymas, ten kouzelník, vystoupil proti Barnabášovi a Saulovi. V tu chvíli Saul, kterému říkali také Pavel, byl naplněn Duchem svatým, upřel na Elymase zrak a řekl: „Ty svědce všeho schopný, synu ďáblův, nepříteli Boží spravedlnosti, kdy už přestaneš podvracet přímé cesty Páně? Nyní na tebe dopadne Boží trest: Oslepeš a neužiješ sluneční světlo, dokud se nad tebou Bůh neslituje.“ Tu Elymase náhle obestřela mrákota a tma, tápal kolem sebe a hledal, kdo by ho vedl za ruku. (Srov. Skt 13:8–11)

636 Neuměl si Petr úplně odpustit své selhání? Nemohl svědčit o Bohu jako Samson, jako Eliáš vůči Bálovým prorokům? Je mučednictví největším svědectvím? Ježíšova matka umřela přirozenou smrtí. Apoštol Jan se ubránil svým mučitelům.

637 Gándhí a M. L. King dokázali, že nenásilí může v určitých podmínkách zvítězit. Ale psychopatům typu Elimase, Hitlera, Putina a teroristům nelze podávat ruku a „nastavovat jim druhou tvář“. Těmto postojům se

Dobře ví, že zbabělost vede k podlosti. Jako máme krotit svůj hněv (a další špatné sklony), tak se máme bránit zbabělosti a pěstovat v sobě solidaritu s potřebnými (viz podobenství o posledním soudu). Možná nebudeme souzeni tolik za naše provinění, ale spíše za to, co jsme nevykonali dobrého, i když to bylo v našich silách.

Ježíš nás posílá hlásat evangelium do celého světa. Učedníky vybavuje svou mocí, ke svědectví (ke konání znamení, zázraků že jsou jeho lidmi), k pomoci potřebným i k sebeobraně.⁶³⁸

Kdo z nás tuto výbavu dostal?

Proč ji nemáme?

Ježíš řekl svým učedníkům: „Žeň je velká, dělníků málo. Proste proto Pána žně at' vyšle dělníky na svou žeň!“ (Mt 9:37–38) Co to znamená?

Aby mohl někdo léčit, nestačí, aby prosil profesory k udělení lékařského diplomu. Musí studovat a složit zkoušky. Lékařská komora si nepustí do svého cechu neumětela.

Zbrojní pas také vydáváme tomu, kdo složil patřičné zkoušky.

I student učitelství musí prokázat své znalosti a dovednosti.

Bůh nevybaví svými dary někoho, kdo nerozumí v určité míře Ježíšovu vyučování. Bůh má rozum.⁶³⁹

Dokud mi není dána Ježíšova moc uzdravovat a konat znamení, musím přiznat, že nemám ještě dokončená základní učednická léta u Ježíše. Jsem nehotový učedník, ještě jsem nepostoupil mezi tovaryše, mezi kvalifikované dělníky božího království.⁶⁴⁰

Pokoušíme se porozumět smyslu Ježíšova ukřižování.

Ježíšovo utrpení nebylo nutné pro odpuštění našich hříchů.

Jednotlivcům a celému Izraeli bylo mnohokrát odpuštěno před Ježíšem. On sám odpouštěl hříchy i před svým ukřižováním.

Bůh je svobodný a suverénní vládce, který může udělovat amnestie. Není vázán nějakým „vyšším“ zákonem odplaty.

Smilování Bůh uděluje podle pravidel, ne podle nálady; kdo se v životě obrátí, tomu může být odpuštěno.⁶⁴¹

vysmívají, mají je za slabost. S vlky a zmijemi se nelze domluvit, mají zvrácené myšlení.

Ježíš se těmto lidem postavil, ubránil se silou, ale nevedl s nimi boj.

638 „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět demony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“

Když to Pán jedenácti řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží. Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními. (Mk 16:15–20)

639 Je třeba, abychom si přiznali, že jsme neprošli celým Ježíšovým vyučováním. Nesplňujeme podmínky.

Apoštolové je splnili. Pozor, Ježíš od nich nevyžadoval, aby byli bezchybní.

Jestli někdo prohlašuje, že Ježíšova „výučního listu“ není třeba, je opovázlivý, podobá se komunistům, kteří podvodně rozdali pověření k určité praxi (i právnické a lékařské). Stranická příslušnost, „zbožnost“ nebo svěcení nenahradí znalost, dovednost a boží pověření. (srov. Dt 18:15–22; Mk 9:38–39; 16:15–20)

640 Ježíš nemá zapotřebí snižovat úroveň svých učedníků a svého díla.

Říkáme o Bohu řadu nesmyslů a nepřesností.

Proroci a učedníci Ježíšovi uměli uzdravovat a uměli ochromit nepřítele (i Ježíš ochromil, paralyzoval lidi, kteří ho v Nazaretě chtěli zavraždit, povalil vojáky, kteří jej zatýkali).

Dokud nesplníme podmínky, nedostaneme tyto dary. Už tak dost zneužíváme svou moc (rodičovskou autoritu i stavovskou autoritu v církvi).

Už celopaly ve starém Izraeli byly ze strany Hospodina projevem milosrdenství a odpuštění.⁶⁴²

Písmo nám poskytuje mnoho významných obrazů, které vztahujeme k Ježíši a jeho smrti, ale je třeba je vážít.

V jedné řadě jsou obrazy:

- velikonočního beránka,
- smrt prvorozeného (Izák, i dcera Jeftácha, obětování syna Moabského krále 2 Kr 3:26–27),
- smrt velekněze,
- trpící služebník Izajášův,
- oběť smíření (dvou kozlů, jeden pro Azázela, srov. Lv 16:6–22),
- obrazy Pavlovy: vykoupení otroka.

V druhé řadě jsou obrazy: krále, zachránce, Otce a Matky, ženicha, manžela, soudce, přítele ...

Mnohé z nich používáme k pochopení Ježíšovy záchrany.

Ale na prvním místě je třeba sledovat Ježíšova slova z evangelií o záměru a účelu jeho smrti.

Někteří teologové mají za to, že Ježíš musel podstoupit smrt, aby bylo učiněno zadost spravedlnosti.

Jiní si myslí, že Ježíšova smrt byla výchovná, jako smrt zvířete při celopalu.

Ale to by v obou případech byla porušena spravedlnost Nevinného. (Navíc padlí v minulosti nám nejsou dostatečnou výčitkou, necítíme se spoluvinní za jejich smrt.)

My z Ježíše absurdně děláme spíše kozla pro Azázela.⁶⁴³

(Ale to velekněz zavrhl Ježíše, poslal ho „k čertu“, vyhnal ho mimo společenství – do pouště. Bůh se naopak Ježíše zastal. Rehabilitoval ho, prohlásil ho za nevinného.)

641 Jestli se svévolník odvrátí ode všech svých hříchů, jichž se dopouštěl, a bude-li dbát na všechna má nařízení a jednat podle práva a spravedlnosti, jistě bude žít, nezemře. (Srov. Ez 18. kap.)

642 Ze strany viníka byl celopal kajícím projevem obrácení. Při celopalu se spálilo celé zvíře. Celopal byl výchovným prostředkem pro provinilce, viník si uvědomoval, že zlo má velké následky, často smrtelné. Provinilec byl vděčný za Boží milosrdenství, za to, že mu Soudce slevil trest jen na obětování zvířete. Celopaly byly přinášeny za velká provinění. Ostatní oběti byly projevem vděčnosti za úrodu a boží pomoc. Na znamení, že Hospodin poděkování lidí přijal, zval Hospodin k hostině ty, kteří mu přišli poděkovat. Při děkovných obětech byly spáleny na oltáři jen ledviny a střevní sádlo. Maso bylo upečeno k hostině. Nebylo obětujícího (děkujícího), který by nepřijal pohoštění. Hostina podstatně patřila k děkování (oběti). Kéž by to všichni křesťané při Večeři Páně pochopili.

I to je důvod, aby lidé žijící v druhém manželství mohli jít ke Stolu Páně. K tomu je zván každý, kdo vyznává, že mu vadí, že je hříšníkem a kdo prosí o smilování. Ježíš říká, že celník, prosící v chrámě (vedle modlícího se farizeje) byl ospravedlněn. Přestože podle spravedlnosti nemohl dostat odpuštění. Zacheus si mnoho nakradl, ale dobře s nakradeným hospodařil. Když vše vynahradil dlužníkům krádeže a rozdal polovinu majetku, ještě mu zbylo. „Celník z chrámu“ nebyl takový hospodář, všechno rozházel a neměl, čím by vynahradil své krádeže. Nemohlo mu být odpuštěno. Proto se modlil: „Bože, jestli se nade mnou nesmiluješ, jsem ztracen.“

643 Když velekněz dokončí smířící obřady za svatyni, za stan setkávání a za oltář, přivede živého kozla. Áron vloží obě ruce na hlavu živého kozla. Vyzná nad ním všechny nepravosti Izraelců a všechna jejich přestoupení se všemi jejich hříchy a vloží je na hlavu kozla; pak ho dá připraveným mužem vyhnat do pouště. Kozel na sobě ponese všechny jejich nepravosti do odlehlé země. Toho kozla vyžene na poušť. (Lv 16:20–22)

Ježíš nás chce dovést k Bohu. Řada velkých hříšníků, přijala nabídku odpuštění. Ale ti, kteří se měli za „slušné lidi“ si mysleli, že si budou s Mesiášem rozumět, mysleli si, že jim bude stačit, když se uchrání zločinů a že nepotřebují měnit své názory a myšlení.

Tito lidé ale odmítali potřebnost Ježíšovy náboženské reformy.

Často si ukazujeme na příkladě učedníků nebo Nikodéma, že bez jejich selhání při vraždě Ježíše, by nepřítakali Ježíšovi svým celým životem.

Možná by nám víc než pobožnost Křížové cesty pomohlo, kdybychom si třeba v každou postní neděli přečetli jedno z evangelií a všímali si, co Ježíš říká o své smrti, o jejím důvodu.

Jenže do toho se nám nechce. Co kdybychom se dozvěděli něco nového, něco zneklidňujícího. Křížovou cestu známe, tam nás nic nezaskočí. Je výkonem, dá se „vykázat“, jsou za ní odpustky. Může nám přinést pocit uspokojení. Co z čtení evangelia, za to si žádné „body“ neudělujeme.

Náš základní zádrhel spočívá v tom, že mnoho nepřemýšlíme o Ježíšových slovech.

„Vždyť je Bůh nekonečně milosrdný“, naivně se utěšujeme.

Jsme podobni hloupé nevěstě, která se spoléhá na to, že je ženich hodný, má ji rád. Matinka jí říkala, proč by ses učila vařit, jsi hezká, tebe si vezme ministr a na obědy budete chodit do hotelu.

Vzala si zedníka a ani tomu nestačila, manželství se rozpadlo, byla nepoužitelná pro život.

Můžeme dopadnout jako pracovitá a skromná Popelka, kterou si princ vybral za královnu nebo jako její hloupé a líné setry, které se dokonce samy zmrzачily.

Jako [přílohu](#) připojuji text Josefa Zvěřiny.

Příloha:

VYKOUPENÍ A SPÁSA

Josef Zvěřina k jubilejnímu roku 1983

Svět, ve kterém žijeme, stojí vůči vykoupení (Božímu činu) a spáse (naší situace v Bohu) buď nechápavě, nebo odmítavě. Vykoupení? Od čeho? Podle optimistů není hřích (přelud nevinnosti), jsou jen úchylinky ve vývoji, chyba je v přírodě, v dějinách, ve společnosti (teorie omluv). Anebo se upadá v těžký pesimismus: Vykoupení? Podívejte se na tento neutěšený, ba příšerný svět – ten že je vykoupěn?

Trochu podobná je situace v různých náboženstvích. Židovství stále očekává vykupitele, islám jej zavrhuje. Buddhismus Boží zásah do lidských dějin odmítá, protože vykoupení nadpozemskou silou snímá člověkovu odpovědnost za zlo, ale zlo se může odčinit jen dlouhou řadou převtělování.

Naopak tzv. vykupitelské sekty propadají nové gnózi, nové mytologii šťastných a blažených, pro něž svět tone v růžových mlhách. Filosofie novověku zdůrazňuje, že každý čin, tedy i zlý je vždy osobní: ukládá odpovědnost. Vykoupení tuto odpovědnost údajně ulehčuje, ne-li zlehčuje, je to neuskutečnitelný slib, vede k pasivitě, odcizení atp. Člověk musí být sám sobě vykupitelem.

Marxismus nabízí jiné vykoupení – postátněním výrobních prostředků, změnou výrobních vztahů a nastolením beztrždní společnosti.

Na této situaci mělo podíl i křesťanství, životem i teologií. Sv. Anselm (+1109) se první pokusil o soustavnou „teologii vykoupení“ – byla to však spíš meditace zbožného mnicha o propastné vzdálenosti a bezmocnosti hříšného člověka před Boží svatostí. Tato modlitba ustrnula v podobě jakoby právního zadostiučinění: Bůh se pro naše hříchy urazil, tato urážka je nekonečná, člověk ji nestačil odčinit, proto se musel Boží Syn vtělit a na kříži obětovat za nás, aby uraženému Božímu majestátu přinesl zadostiučinění k naplnění spravedlnosti. – Ale představa „uraženého Boha“, který vyžaduje zadostiučinění smrtí svého Syna, je cizí Novému zákonu. V citlivější formulaci (my jsme

urazili Boha) může přinášet částečný pohled na tajemství vykoupení a spásy, ale může i vyvolat představu krutého Boha, oběti jako krvavé události, hříchu jako vševládné moci.

Lutherova představa „výměny úloh“, že Kristus se stal archihráškem, abychom my byli bez hříchu, je spíš básnickou metaforou než hlubším vhledem do skutečnosti vykoupení a spásy.

Ježíš vystupuje i v nejstarší křesťanské tradici jako ten, který vydává své tělo a vylévá svou krev na odpuštění hříchů. To je vrcholný Ježíšův čin, vyvrcholení jeho vydanosti, celé jeho „proexistence“, jeho bytí pro nás (Schürmann). Zbavit jeho smrt významu zástupné oběti by znamenalo zbavit jí jejího nejvlastnějšího smyslu (Schürmann, Käsemann, Smolík).

V podobenstvích synoptiků je často něco ztraceného, co je zachraňováno (zbloudilá ovce, ztracená drachma, marnotratný syn). Ježíš odpouští hříchy, uzdravuje nemocné, křísí mrtvé – je dobrým pastýřem, který dává život za své ovce. V janovských spisech je Ježíš Kristus světlo, pravda, život, cesta – protože není vykoupení jiné než v něm (proti gnózi, která viděla vykoupení v poznání pravdy a v extázi).

Nejrozsáhlejší a nejhlubší popisy tajemství vykoupení a spásy máme u sv. Pavla. Jsou jednak vzaty ze světa obchodního: zrušení dluhopisu, vykoupení ze světa právního: osvobození, ospravedlnění, zadostiučinění; ze světa mravního: smír, odpuštění, (zástupní) oběť.

Nejhlubší výrazy však jsou: proměna, uzdravení, očista, znovuzrození, obnovení (synovství), nový člověk, nový život, nové stvoření, posvěcení, pečeť a záruka Ducha Svatého.

Máme tedy úžasné *rozpětí významů*. Bylo by chybou, kdybychom svedli celé Boží tajemství vykoupení a spásy na jeden výraz. Naopak toto bohatství nám dává možnost hluboce prožívat největší dar a také o něm tak mluvit!

Je třeba znovu a znovu číst a znovu rozjímat veliké texty: Ef 1:3–14, 2:4–10; Jan 2:2–14, 3:5; Gal 1:4 aj.)

Dnešní teologická reflexe se pokouší přiblížit radostnou zvěst o vykoupení dnešnímu světu.

Kdo nás vykoupil? Důsledně zdůrazňujeme trojiční charakter spásy. Otec tak miloval svět, že nám pro naši spásu daroval nejdražší dar – svého Syna. Ten svobodně a dobrovolně vykonal spásnou vůli Otcovu i svou. Celým svým životem, který byl počat, naplněn a dokonán jeho Duchem, Duchem lásky. Tedy celá nejsvětější Trojice – každá osoba svým vlastním způsobem – nám přináší, nabízí a uskutečňuje s naším přijetím dílo radikálního smíru. Není to člověk, který první „přináší smírnou oběť uraženému bohu“, ale je to Bůh, který „obětuje“ člověku, Otec svého Syna, který vydává sebe. Duch jako nový přímlovce, utěšitel a posvětitel, pomocník a zastávce dokonává Kristovo dílo.

Z čeho nás Bůh vykoupil? Zajisté z hříchu. Ale mnohem důležitější je hlásat, že se „pro nás a pro naši spásu stal člověkem“! Daleko závažnější je, k čemu nás vysvobozuje! Že Boží spása je naplněním našeho lidství. Že jsme spaseni nejen Bohem, ale v Bohu a pro Boha. Že tedy spása je přítomný děj – ne něco, co se stalo před 1 900 lety na Kalvárii!

Jak se uskutečňuje spása, skutečná spása celého člověka, z jeho duchovní smrti, hříchu i zákona lidské slabosti? Obětí Ježíše Krista. Je to poněkud rychlá odpověď a zasluhuje vysvětlení, tím spíše, že ji zpochybňují někteří teologové – a že ji jiní lidé banálně odbývají: Co z toho mám, když druhý za mne umře?

Oběť má dvě stránky, jednu těžkou, bolestnou, až krvavou – druhou duchovní, která jí teprve dává smysl. Kde se něco rodí, bývá oběť: zrno musí zemřít, aby vydalo plod, matka rodí v nebezpečí života a v bolesti, myslitel a umělec obětuje svobodně sebe své tvorbě. V tom smyslu je oběť vrcholným mravním činem, nejvyšším darem lásky. Tak se Kristus „vydal do krajnosti“ (kenósis – srov. Flp 2:6–11; Jan 10:10b–18, 13:1, 15:13).

Proto je smysluplná oběť zástupná, za druhého, snad lépe: pro druhého. U Ježíše ještě podle Pavla i místo nás, protože čin vykoupení není plně v našich silách. Celý jeho život byl „bytím-pro-nás“, takže jeho smrt byla jen vyvrcholením a dokonáním. Celým svým životem i smrtí se postavil za svá slova, za své dílo pro nás. Smrt (ale pak i vzkříšení a oslavení) byla svědectvím, že se nám daroval cele; proto říká emauzským učedníkům, že „musel“ trpět – a tak vejít do slávy.

Tím máme napověděno také, proč se obětoval a k čemu je vykoupení/spása. Ne jenom „zadostiučinění za urážky“, na „odčinění hříchů“. V tajemství vykoupení se zjevuje nejplněji – na rozdíl od pohanských představ usmíření božstva – především Boží láska. Bůh první přichází k nám, potřebným spásy, jako otevřené nebe, jako znamení naděje. Advent lidstva – jeho očekávání – se naplňuje, Bůh je tak skutečně Emanuel – Bůh s námi. Bůh přichází k člověku: Boží všudypřítomnost se „prolamuje“ v blízkost milosrdnou, slitovnou, zachraňující a posvěcující. Je s námi Otec, skrze Syna, v Duchu Svatém – celý Bůh s námi a pro nás, v nás a před námi. Dává nám účast na svém životě, vtahuje nás do svého společenství. To je jeho pokoj a mír – jaký svět nemůže dát.

Duch svatý zpřítomňuje vykoupení v každém křtu, v každém odpuštění hříchů, v každém slavení eucharistické oběti. Tak nás posvěcuje a zasvěcuje: oběť je sacrificium! Dává i pravou svobodu, sjednocuje vykoupené, naplňuje je plností lidskou i Boží.

Ovšem vykoupení je spásou člověka. „Člověk nemůže žít bez lásky. Je sám sobě nepochopitelnou bytostí a jeho životu chybí smysl, jestliže lásku nepozná, nesetká se s ní, nezakusí ji, neschvaluje její zásady a neproklazuje ji sám činně druhým. Proto právě Kristus Vykupitel zjevuje plně člověka samotnému člověku. A to je také – můžeme-li se tak vyjádřit – lidská složka tajemství vykoupení. V ní nalézá člověk velikost, důstojnost a hodnotu lidské přirozenosti vlastní. V tajemství vykoupení člověk znovu dochází svého výrazu. Určitým způsobem je znovu stvořen (Jan Pavel II., enc. Redemptor hominis 10).

Vykoupení nepůsobí automaticky, mechanicky, magicky. Jsme dělníky své spásy, odvažme se říci: spoluvykonavatelé. Tak je vykoupení Boží výzvou, abychom „spasili svou duši“ – neboť co prospěje člověku, kdyby získal celý svět a ztratil svou duši? (srov. Mk 8:36); máme vykupovat i čas (srov. Ef 5:16) a mrtvé skutky (srov. Žid 9:14).

Vykoupení je pověřením a posláním. Jako Kristus, tak i vykoupěný nežije již sobě, má žít pro druhé! „Osvobození od hříchu, stali jste se služebníky spravedlnosti“ (Řím 6:19). „Vybízáím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sebe sami přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba (...) jeden druhému sloužíte jako jednotlivé údy“ (Řím 12:1. 5). „Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás“ (Řím 15:7). Charizmatickými dary Ducha jsme zasvěceni k „službě smíření“ (2 Kor 5:18).

Jsme vykoupěni také pro Boha! „Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a chválili slávu jeho milosti (...) stali se chválou jeho slávy (Ef 1:5–6. 12; srov. Řím 8:18, 15:7; 1 Kor 10:31; Sol 2:12; Kol 3:4 aj.)

Teologické listy 1/2007, Okénko, časopis letohradské farnosti 4/2007

2011

2. neděle postní Gn 12:1–4a 2 Tim 1:8b–10 Mt 17:1–9 20. března 2011

Myslíme na Japonce, Libyjce a Egyptany...

Někdo trochu pošilhává po nebi, co si o tom tam nahoře asi myslí?

Co si o katastrofách myslíme my? ⁶⁴⁴

644 Ježíšovi protivníci jednou přišli za Ježíšem se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísl Pilát s krví jejich obětí. Měli za to, že smrt poutníků je božím trestem za hříšnost Galilejců. Tím mezi řádky říkali: „Ježíši, ty jsi z „Galileje pohanské“ a navíc se stýkáš s hříšníky a nadřazuješ jim! Bůh vás trestá!“

On jim na to řekl: "Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?"

Ne, pravím vám, ale neobráťte-li se, všichni podobně zahynete.

Nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma?

Ne, pravím vám, ale neobráťte-li se, všichni právě tak zahynete."

Potom jim pověděl toto podobenství: "Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl.

Začali jsme se připravovat na Velikonoce.

Před týdnem nám čtení o Ráji připomnělo boží přejícnost lidem.⁶⁴⁵

Připomnělo také naše selhávání.

(Na začátku Bible čteme o základních typech hříchů: pád lidí, bratrovražda, potopa a stavění babylónské věže. Ta selhání nejsou minulostí, stále je opakujeme.)⁶⁴⁶

I proto nás Bůh vyučuje a nabízí nám svou pomoc.

Přiznám-li si, že jsem nemocný, vděčně přijmu pomoc lékaře. Poučím-li se z chyb (vlastních nebo cizích), mohu jim příště předejít.⁶⁴⁷

Řekl vinaři: `Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?`

On mu odpověděl: `Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím.

Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.`" (Srov. Lk 13:1–9)

645 Bůh stvořil všechno dobře. (Zlo je až plodem vzpoury tvorů.) Pohané si mysleli, že svět je krutým místem plným nebezpečí, hladu, nemocí a katastrof.

Bůh nám zachovává přízeň, ani po našich selháních nás neopouští.

Ježíš nás přivádí k porozumění Bohu a do jeho náruče. Učí nás moudrosti, abychom prohlédli svůdce všeho druhu, je nám stromem života.

646 Psychologové a myslitelé se vracejí k mýtickým příběhům a pohádkám. Odedávna jim lidé naslouchali, aby lépe porozuměli sobě a našemu soužití.

Biblické příběhy jsou nejméně o jednu vrstvu hlubší. Nabízejí nám poznání, které se neučí na fakultách psychologie, sociologie ani dějin umění. Umožňují nám veliký vhled do života z nadhledu Božího.

Slyšíme-li o pádu lidí, bratrovraždě, potopě a stavění babylónské věže ve společnosti – většinou se o nich vedou zlehčující řeči – raději se k nim nehlásíme, nerozumíme jim a nepřipadají nám použitelné k životu. Odložili jsme je dětem na hraní, jako poničené hračky (jak vidím, že v převyprávění příběhu o Ráji dětem chybí strom života, házím knížku do sběru.)

Přitom ta biblická vyprávění jsou geniálnějším vyučováním než moderní psychologie. Pochopí je i děti, když jim je vyložíme.

K pořádnému vysvětlení je třeba biblické hodiny, kázání při Večeři Páně je na to krátké.

(Pokusíme se vám něco nabídnout.)

647 Dodneška jsme se z pohledu Bible nepodívali na příčiny evropských hrůz 20. století. Podobně nejsme schopni nahlédnout, kde se nachází dnešní svět, Evropa a naše křesťanství.

Neumíme rozpoznat, v čem a kde jsme ohrožení a jakou pomoc nám Bůh nabízí. Lidem nabízíme nesrozumitelné a strnulé kostelové obřady a církevní slavnosti.

Nenahlávejme si, že našimi modlitbami zachraňujeme svět, nepokládejme si za zásluhy, že „věříme“. Je nebiblické si myslet, že utrpení lze nabídnout Bohu jako strategickou surovinu k pohánění nějakého mechanismu na spásu světa.

V krásném starém velikonočním chvalozpěvu „Exultet“ se nachází nešťastný výraz „šťastná vina“.

Pohané tvrdili a tvrdí, že od začátku asistují dva základní principy: dobro a zlo. Bible říká: „Bohu se stvoření povedlo. Vše, co vychází z boží ruky a božího srdce je posvěcené. Člověk má s úctou zacházet se sebou i světem.

Gnostikové, platonici a další pohané (i řada současných psychologů neznajících biblickou výpověď) nepokládají „prvotní hřích“ za zlo, ale za nezbytný krok lidstva k poznávání světa a pokroku.

(Proč jim nevysvětlujeme výpověď Bible?)

Žid by nikdy o „šťastné vině“ nemluvil. Copak lze říci: „Šťastná světová válka, alespoň k nám přišli ruští a američtí vojáci?“ „Šťastné tsunami, Japonci si postaví nové a krásnější domy?“

Zanedbání vztahu, opovrnutí Bohem, volba zla, selhání, hřích jsou neštěstím!!

Žijeme si ve svém ghetu, moc nepřemýšlíme a nevšimli jsme si pohanského vyjádření.

„Je to krásné a starobylé“, říkají zbožní, „a Pán Bůh si naše modlitby přeber.“ Ale přemýšliví lidé z venku si to nepřeberou. Ještěže nebudou slyšet náš zpěv:

„Vpravdě nezbytný byl hřích Adamův, který Kristus zahladil svou smrtí.

Dnešní vyučování mluví o Abrahámovi, Mojžíšovi, Eliášovi i apoštolech. Zkusme si nejprve říci – třeba v rodině – čeho si na nich vážíme ...

Abraháma si všimneme více, ale zopakujme si, co znamená být vybrán, vyvolen, přesněji řečeno oddělen.⁶⁴⁸

A kdo, jaký člověk, může být vyvolen.

Nemusí být dokonalý, bez chyb, ale potřebuje být:

poctivý,
přemýšlivý,
odvážný,
obětavý,
schopný spolupráce,
pružný (pro nové schopný opouštět staré, vydávající se na nové cesty),
svobodmilovný a hájící svobodu jiných.

Abrahám takový byl. Něco ve své rodině dostal a svým úsilím dosáhl dost velikého postavení ve své společnosti. Ale Bůh jej pozval dál: „Vyjdi ze své země, ze svých blízkých, ze své rodiny. Získáš!“⁶⁴⁹

Abrahám začal chodit s Bohem, učil se důvěřovat víc Hospodinu než své chytrosti a svým dosavadním zkušenostem. (Hospodin se mu stal větším přítelem než Dlouhý, Široký a Bystrozraký.)

Abrahám nebyl bez chyb, ale byl „chudý duchem“.

Stál o nová dobrodružství s největším Dobro-druhem, stál o získání nových dober pro lidi. Ze svých chyb (některé opakoval) se chtěl poučit, uměl ocenit velikost druhého a naslouchat mu (i cizinci Melchisedechovi), myslel na druhé, přál i tomu, kdo jej odstrčil (Lotovi), vysvobozoval zajaté, vážil si Hospodina, odvážně a pokorně stál před Bohem a přimlouval se za hříšné, pochopil, jak velice Bohu záleží na člověku ...

Ó šťastná vina, pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký!“

Nebýt hříchu, Bůh by nepřišel mezi nás? Nestáli bychom mu za pozornost? Proč se neptáme Ježíše, co si o tom myslí? (I my si sedáme k dětem a hrajeme s nimi dětské hry.)

648 Ježíš vyvolení jednoduše a srozumitelně popsal: „Budete kvasem, solí a světlem.“

Kus těsta se oddělí a nechá zkvasit na kvas. Do dalšího zadělaného těsta se pak přidá, kvas těsto prokvasí a napomůže nové kvalitě chleba.

Sůl zabraňuje zkáze (je konzervačním prostředkem) a dodává jídlu chuť.

Světlo umožňuje život, osvětluje, osvobozuje od strachu.

Hasič a záchranář slouží životu.

Záchranář božího království nedostává a nedědí výsady.

„Je hoden své mzdy“ a je vážen svým šéfem: „Jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji“

„Blaze služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat.“

Ale služebník, který zná vůli svého pána, a podle ní nejedná, bude velmi bit. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.“ (srov. Lk 12:37–48)

Dobrý služebník neprodělá. „Amen, pravím vám, není nikoho, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole pro mne a pro evangelium, aby nyní, v tomto čase, nedostal spolu s pronásledováním stokrát více domů, bratří, sester, matek, dětí i polí a v přicházejícím věku život věčný.“ (Mk 10:29–30)

649 Povolání Abraháma a jeho vyjití (Gn 12:1–4a) není vyučovací lekcí o získávání důvěry (víry), ta je vyučována například u Jáкова nebo u vyjití Mojžíše a Izraelitů z Egypta.

Kdyby Abrahám nevyšel, zůstal by neznámým.

Dodneška mu jsme vděční. Až k nám se dostala jeho zkušenost s Bohem (Hospodin je veliký přítel!), vydáváme se jeho cestou.

Dodneška dáváme některým svým synům jméno po Abrahámovi a všem dětem přejeme, aby jeho cestou šli. I my i naše děti můžeme být – i díky Abrahámovi – požehnáním pro jiné.

My starší víme, že zlo ve světě stále bují jako rakovina, ale také už víme o dobrém lékaři a účinném léku.

Stále znovu a znovu se opakují čtyři typy hříchu: pád lidí, bratrovražda, potopa a stavění babylónské věže:

- dodneška se snažíme odstavit Boha stranou, natahujeme ruku po něčem jedovatém a jako lidé v Ráji se často vymlouváme: „Já za to nemohu, to ten druhý“,
- stále odmítáme odpovědnost za druhé a šplháme po zádech svých bratrů (jako Kain),
- stále si někdo svévolně a bezohledně dělá co chce a kazí druhé (jako lidé před potopou),
- stále se někdo staví na místo bohů (jako stavitelé babylónské věže).

Naštěstí se ale dodneška také nacházejí ochotní „abrahámovci“, ochotní vyjít z proudu, z davu a vydat se na cestu.

Abrahámem začala naše cesta ke svobodě a cesta k blízkosti Bohu.

Svoboda není samozřejmou hodnotou, je třeba ji vytvářet, starat se o ni, předávat ji dalším generacím.

Jako Abrahám máme z toho, co jsme dostali, přijmout to dobré, ale máme se vymanit z toho, co nás zatěžuje a poutá. Bůh i nám nabízí svou pomoc. S ním můžeme dojít k většímu poznání a k větší svobodě než naši otcové. Můžeme a máme vést své děti výš, než k čemu jsme byli vedeni my.

Abrahám nám po svých životních zkušenostech odkazuje Hospodinovo vyzvání:

„Vydej se na cestu,

neboj se bourat modly (své představy o Bohu a lidech).

Vydej se na cestu, aby ses mohl uskutečnit podle božích plánů.

Abyste nebyli jako vaši otcové:

abys ty, Abraháme, nebyl jako tvůj táta Terach,

abys ty, Izáku, nebyl jako Abrahám,

ty, Jákobe, abys nebyl jako Izák,

abyste vy, Jákobovi synové, nebyli jako váš táta Jákob,

vy františkáni, abyste nebyli jako svatý František,

vy dominikáni, abyste nebyli jako svatý Dominik,

vy jezuité, jako svatý Ignác...“

I já se mohu a mám vydat na cestu, abych nebyl jen jako můj dobrý táta,

ty se nemůžeš vydat na cestu, abys nebyl jen jako Tvůj dobrý táta,

ty abys nebyla jen jako Tvoje dobrá máma,

abychom došli dál, než došel Abrahám, Mojžíš, Eliáš ... abychom rostli k synovství Božímu.

Nestačí říkat: jsme synové našich tátů nebo světců.⁶⁵⁰

Nám, svým učedníkům Ježíš nabízí větší program: „Buďte syny Nejvyššího!“ (Srov. Mt 5:9. 49; Lk 6:35)

650 Nemyslete si, že můžete říkat: „Náš otec je Abraham!“ (Mt 3:9)

Farizeové řekli Ježíšovi: „Náš otec je Abraham.“ Ježíš jim řekl: „Kdybyste byli děti Abrahamovy, jednali byste jako on.“ (J 8:39)

„Vydej se na cestu,“ říká Bůh, „se mnou můžeš přerůst sám sebe, aby se tvé děti rodili do nové svobody a pěknějších vztahů.

Od svých rodičů a předků jsi dostal veliké hodnoty (přinejmenším život). Stavěj na tom dobrém, ale neustrň. Možná jsi byl druhými nedobře poznamenán, neboj se, přestaň se vymlouvat na druhé, vezmi svůj život do svých rukou. Vydej se na cestu, pomohu ti překonat tvá zatížení, uzdravím tě. Stojím při tobě, neboj se být sám sebou. Neboj se stavět proti zlému, já stojím při tobě. Nazývej dobro dobrem a zlo zlem. Nabízím ti poznání (vzdělání) i osobní přátelství.

Nechod' pod svou cenu, pro mě máš velikou hodnotu.

Pokud mou nabídku pokládáš za cennou, věz ale, že cesta, kterou ti nabízím, je dlouhá, na celý život.“

Od Abraháma víme, že Bůh říká: „Nechci oběti (vzpomeň na obětování Izáka), buď spravedlivý a usiluj o spravedlnost pro všechny.“

„Nepotřebuji, abys mě oslavoval,“ říká Bůh. „Ty se potřebuješ učit umění naslouchat Bohu (k tomu především slouží modlitba). Ty se potřebuješ učit umění naslouchat druhému i sobě.

Ty se potřebuješ učit ovládat a žít v řádu. Já tvé posty nepotřebuji. Neplet' si, co děláš pro mě s tím, co děláš pro sebe.“

„Poslouchej dobře,“ říká Bůh, „k čemu tě vyzývám:

Nechci, aby ses vznášel,

přeji si, abys to, co ti prokazují – spravedlnost, věrnost a milosrdenství – snášel lidem na zem.“

Takováto služba a spolupráce s Bohem je pro nás ctí!

Přináší veliké požehnání. Nám i druhým.

Z příběhů Abrahámových se nám dostalo vzácného poznání. Od Mojžíše, Eliáše a dalších mužů božích také.

Od Ježíše teprve!

K evangeliu jen krátce:

Vícekrát jsme si všímali, že holý úryvek evangelia „o proměnění na hoře“, je nešťastně vytržen. Kdo si nepřečte patřičné souvislosti od všech evangelistů, může se lehce nechat svést z Ježíšovy cesty.

(I slova Písma je třeba správně používat. Minule jsme si opět všímali, jak ďábel rád určitá místa z Písma vytrhává ze souvislostí, aby nás chytře a pod rouškou zbožných řečí dostal tam, kde nás chce mít.)

Nezavírejme oči před selháním apoštolů! ⁶⁵¹

651 Apoštolové nám velice přejí. Velice jim záleží na tom, abychom neopakovali jejich chyby. Poctivě nám přiznávají svá selhání. Oceňme to!!

A vyhledejme celý vyučovací oddíl (Mt 10:1–15. 16:1–4. 11b–7:13): od vyslání dvojic učedníků, vyprávění, jak dopadli, odpovědi na Ježíšovu otázku: „Za koho mě lidé pokládají?“ („tvrdí, že jsi prorok, Jan Baptista – ti lidé jsou zblblí rabínským vyučováním, nedali si nic vysvětlit(!) ...), Petrova vyznání: „Jsi Mesiáš“, Petrova odporování a Ježíšova napomenutí: „Petře, mluvíš jak satan“.

Až pak lze číst ze všech evangelií(!) o události na hoře proměnění.

Proč apoštolové usnuli?

Proč Petr „nevěděl, co mluví?“

Proč učedníci špatně reagovali, když šli z hory?

Kontrolu správné odpovědi najdeme u Mk 2:18–22:

„Učedníci Janovi a farizeové se postili. Přišli k Ježíši a ptali se: "Jak to, že se učedníci Janovi a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?"

Ježíš jim řekl: "Mohou se hosté svatebního stanu postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přijdou však dny, kdy od nich ženich bude vzat; potom, v ten den, se budou postit.

Proč chceme raději stavět Ježíšovi slavobránu? Jeho velikost přece nepopíráme.

Nepřeskakujme Ježíšovy vyučovací lekce.

Varují nás, abychom nespali tam, kde nemáme.

Abychom se nepřeceňovali, abychom si nemysleli, že jsme pokročilí a nehráli si na Mistry.

Abychom si nemysleli, že už všechno známe a všemu rozumíme.

Apoštolové nám zaznamenali Ježíšova slova: „Až učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte:

‘Jsme jenom služebníci neužiteční, učinili jsme jen to, co jsme byli povinni učinit.’“ (Lk 17:10)

I Petr, apoštolové, Abrahám, Mojžíš i Eliáš nás učí: „Porozuměl-li jsi jedné věci, nemysli si, že už rozumíš další věci.“

Umíš-li jednu věc, nemysli si, že umíš všechno. ⁶⁵²

Abrahám netrpěl komplexem méněcennosti, ale na Mistra si nehrál. Svá selhání nepopíral.

Cesta ke svobodě a porozumění Bohu pro něj měla největší hodnotu.

Stal se požehnáním pro druhé.

2008

2. neděle postní Gn 12:1–4a 2 Tim 1:8a–10 Mt 17:1–9 17. února 2008

Setkání Abráma s Hospodinem popisované v 1. čtení nemohlo být takto stručné (a zřejmě nebylo první.) Příklad Hospodina je nabídnut i nám.

Stále ovšem platí výzva k vycházení z příliš lidských představ o Bohu a ze všelijakých zatížení rodiny a společnosti. I učedníci Ježíše potřebovali „vyjít“. V něčem se jim to podařilo, v něčem ne.

I apoštolové se několikrát dostali do sporu s Ježíšem. I my se někdy s Bohem ve svých názorech míváme. Zřejmě nás ještě spor s Bohem čeká. Bůh má často jiné názory než my, má jinou představu o spravedlnosti, odpuštění, zbožnosti, atd. než my. Písmo nás kolikrát překvapí něčím, co bychom my řešili jinak.

Už vícekrát jsme se zamýšleli nad událostí na hoře Proměnění. Říkali jsme si: pokud čteme pouze Mt 17:1–9 budeme se točit v bludném kruhu. Je důležité nepřehlédnout, co předcházelo – viz celou 16. kap. Matoušovu. (Je dobré si to vše porovnat s druhými evangelisty.)

Ježíšovi odpůrci nebyli ochotní naslouchat Ježíšovi. ⁶⁵³

Nikdo nepřišívá záplatu z neseprané látky na starý šat, jinak se ten přišitý kus vytrhne, nové od starého, a díra bude ještě větší. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, jinak víno roztrhne měchy a měchy i víno přijdou nazmar. Nové víno do nových měchů!"

652 Za totality, v době smutečních řečníků, před pohřbem, uprostřed chlapů v hospodě jeden chlap – jinak docela slušný řemeslník – pravil: „Cóó? To co umí ten farář, to umím taky!“ Na posilněnou si dal ještě čtyři velký.

U hrobu se pak postavil před rakev, kabát rozepjatý, ruce na zadku, trochu se kolíbal dopředu a dozadu:

„Milej kamaráde!

Cos nám to ud'ál?

Tos' nám eště nikdá takle neud'ál!

Bud' hodně dlouho ... zdráv!“

653 Slýcháváme okolo sebe omluvu určitých lidí: „Ale on je o svém názoru upřímně přesvědčen“. Kam až někdy vedou upřímně míněné názory vidíme třeba na popravištích. Od Ježíše až po Miladu Horákovou.

Předpokládám znalost toho, co jsme si už o Proměnění Páně říkali.⁶⁵⁴

Vyjděme z nenápadné věci – spánku učedníků.⁶⁵⁵

Pokud nás něco nebaví, buď lelkujeme nebo pospáváme. Dobře to víme ze školy i z kostela. U napínavého filmu neusneme. Zajímavou knížku musím násilím odložit.⁶⁵⁶

Aby se vyučování povedlo, je třeba, aby mezi učitelem a žákem proběhla sympatie, aby spolu ladili a aby žáka zajímalo téma, nejlépe, aby mezi oběma proběhla diskuze.⁶⁵⁷

Učedníky nebavilo, co Ježíš projednával s Mojžíšem a Eliášem.

Abychom pochopili o čem byla řeč, je nutné se vrátit zpět:

„Od té doby začal Ježíš svým učedníkům ukazovat, že musí do Jeruzaléma, trpět od starších, velekněží, vykladatelů Písma, být zabit a třetího dne vzkříšen.“ Petr však vzal Ježíše stranou: „Bůh uchovej, to se ti nestane“. Ježíš se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane!“ ... (Srov. Mt 16:21–23) V Markově evangeliu Petr Ježíše „kárá.“ (Mk 8:32).

„Petře, takhle začíná a tak jedná satan. Myslí si, že je chytrější než Bůh. Jestli ty budeš takhle jednat, stane se z tebe zavrženec jako satan.“

Toto je velice kritické místo. Takové jednání je velice nebezpečné. Všimněme si toho. Z této chyby apoštolů (nejen Petra) se můžeme mnoho naučit. Mnohokráté jednáme podobně.

Ježíšovi učedníci jsou v prvním semestru a už opravují svého profesora. Každou chvíli někdo z křesťanů, který by ani „neudělal základní zkoušku z náboženství“, vykládá, jak je „to a to“ správně.⁶⁵⁸

(Nezapomeňme, že jsme teprve v základním kurzu! Potřebujeme vědět: Až pozorně a poctivě projdu evangelia, pak mohu něco o Ježíši nesuverénně říkat.)

Z této evangelijní události se můžeme mnoho naučit pro řešení svých sporů.

Kdo má pravdu? Jak se jí dobrat a podle koho se budeme řídit?

Nepomohou naše halasná prohlášení: „Ježíš je Mesiáš, syn Boha živého“. To tvrdil i svatý Petr a přesto jej Ježíš nazval satanem.

Jana Bobošíková hájila upřímnost prokurátorky Brožové a postavila ji na roveň Milady Horákové: „Jedno mají společné: upřímnou víru. V něco věřily“ (Metro, 3. 8. 2007)

654 Přípomenu z 16. kap. Matouše:

„Spor o znamení“ – nechota farizeů měnit své náboženské názory (hledat názor Boží).

„Varování před kvasem farizeů“ – před svévolným učením farizeů.

„Za koho mě lidé pokládají?“ učedníci pak vyprávějí, jak jsou lidé zhlouplí od rabínů, jak nemožné představy mají o Mesiáši. Neuvědomují si ale, že i oni lpí na své představě o Mesiáši.

Petr pak odporuje Ježíšovi...

655 Petra a jeho druhy obestřel těžký spánek. Když se probrali, spatřili jeho slávu i ty dva muže, kteří byli s ním. (Lk 9:32)

656 Stalo se mi, že jsem usínal na přednášce, která mě velice zajímala, ale to je něco jiného, byl jsem nevyspalý – rádně jsem se nepřipravil.

657 Pak nezáleží tolik na délce vyučování. Snoubenci si u nás prodloužili na hodinu a půl „besedy se snoubenci a novomanžely“. Někteří snoubenci nechodí. Každý podle svého gusta.

658 Josef Zvěřina si stýskal: Bohoslovci, kteří sotva udělali maturitu, si na mě chodili stěžovat panu biskupu Tomáškovu, že učím bludy.

Učedníci, kteří upřímně milovali svého Mistra, měli někdy výpadky v naslouchání Ježíšovi. Ne že by měli poruchu sluchu. Někdy nenaslouchali „svému milovanému Mistrovi,“ někdy nebyli ochotní „obracet“ se k Bohu skrze Ježíše. Následovat Ježíše.

Z dětství se drželi náboženské cestičky svých otců, o které rabíni tvrdili, že vede k Bohu. Už „věděli jak to je“. Máme na to přísloví: „Vejce učí slepici“.

Bylo by dobré si delší dobu všimnout této chyby (nejprve u druhých – tam vidíme chybu nejdříve, ale pak ji hledejme u sebe).

Všimněme si i dvou způsobů odmítání: zdvořilého a hulvátského (oba ovšem vedou ke stejné chybě).

Přichází návštěva. „Koho to sem čerti nesou?”

Pojďte dál, pane Nováku, vítám vás!“ („Ten mně mohl být ukradený!“)

Na Boha to ale neplatí. Ví, co si myslíme, před ním si nemůžeme hrát na slušně vychovaného člověka, který nesouhlasí s tím, co ten druhý říká.

Říká-li někdo, co druhý považuje za nesmysl, pak „dobře vychovaný člověk“, přikyvuje, taktně mlčí, něco k tomu přidá nebo se začne bavit o počasí. Neomalenec, společenský barbar řekne: „A to je hloupost“.

My hodnotíme lidi podle společenské stránky. Ale Bůh to hodnotí jinak, Bůh ví, co si myslíme.

A z hlediska Božího je úplně jedno, když Petr řekl Ježíšovi: „Ježíši, prosím tě, neboj se, to tě nemůže potkat“ nebo „Ježíši, nepovídej hlouposti, vždyť se v tom nevyznáš, pan rabín říká to a to, a pan rabín je vzdělaný, to je teolog. A co jsi ty? Obyčejný tesař!“

Z hlediska toku informace je to naprosto rovnocenné. Pokaždé je to odmítnutí informace. Výsledek je stejný. A to je rozhodující.

Nepřehlédněme ale, že naše zařatost trvá, stává se procesem a nese další zlé ovoce.

Všimněme si toho opět na apoštolech (ti jsou tak poctiví a velkorysí, že to o sobě nechali rozhlásit – abychom se my co nejdříve „obrátili“).

Ježíš poprvé říká: „Jdeme do Jeruzaléma, oni mě zabijí“. („Kdepak, to se ti nestane.“)

Druhý případ je „Proměnění na hoře“. Ježíš sebou bere Petra, Jakuba a Jana, aby jim to, co odmítli Ježíšovi, řekl Mojžíš a Eliáš, jejich největší autority.

Ježíš samozřejmě ví, že se mu nepodaří s apoštoly v této věci pohnout, ale je to poučení pro nás, **poučení o zatvzlosti člověka, který stojí tváří v tvář vůči Bohu a přesto tvrdí své!**

Petr, Jakub a Jan tedy podruhé slyší zprávu o Ježíšově zmrtvýchvstání právě tady a to z úst nejpovolanejších, z úst Mojžíše, Eliáše a Ježíše. **Ale Petra, Jakuba a Jana to nebavilo a schrupli si.**

Když to skončilo a apoštolové se probrali, začali se svým hurá nadšením: „to je nádhera, postavíme Vám Nejdůstojnější Otcové tři kapličky (tři stany)“ – což ovšem Ježíš nemá rád, proto setkání ukončí.

Zde je ukázán problém nebe. Apoštolové chtějí být spolu s Ježíšem, Mojžíšem a Eliášem, ale rozhovor s Ježíšem, Mojžíšem a Eliášem je nebaví a usínají.

Jak chceme být v nebi se svými názory? Kdy a jak se TO změní? Samo? Kdy a jak se MY změníme?

Nikdo nás měnit nebude. Do nebe není nikdo tlačěn.

Jak stárnu, čím dál častěji přemýšlím, jak se v nebi shodneme? Nic se neudělá samo. Jsme čím dál víc moudřejší a smířlivější nebo čím dál víc rozhádání? Co pozorujete ve svém okolí vy?

Jak to, že apoštolové byli v něčem rozumní a v něčem si nedali říci? Jak to, že některé Ježíšovy názory dokázali rozpoznat coby správné a dobře je slyšeli a jiné jakoby neslyšeli?

Jak to, že pro nás jsou některé stránky nebo místa v evangeliu jakoby bílá?

Kolik lidí z nás by si Ježíš vybral do své party? Kolik z nás by skutečně stálo o jeho blízkost?

Kolik z nás by mu odporovalo a kolik by sice neodporovalo, ale nestálo o jeho názory?

Jak se naučíme řešit naše spory a podle jakého klíče? Viz Příloha.

Dodatek:

V Prologu Janově čteme: „Ježíš přichází z náruče otcovy“ (srov. J 1:18). Evangelia pak zvou čtenáře k tomu, aby si ověřil, zda je to pravda. Bůh má úctu k člověku a nevynucuje si, aby člověk před jeho pravdou sklonil hlavu. Bůh nemá poddané, ale děti, které vede k dospělosti.

Příloha:

Článek z Okénka 2/2008:

PRAVIDLA K HÁDÁNÍ A SPORŮM

Čtenáře evangelií překvapí, že Ježíš mnoha tazatelům na jejich otázky vůbec neodpověděl. Už jeho předchůdce Jan neodpověděl vyšetřovací komisi, jež měla zjistit, kým Jan je: „To je vedlejší, kdo jsem já“. A hned přešel k nejdůležitějšímu: „Já jen připomínám výzvu Izajáše, je třeba si srovnat své názory s Bohem, jinak se mineme s Mesiášem“. (Srov. J 1:19n)

Písmo nás učí, že se máme ptát, zkoumat a ověřovat, zda je pravda to, co kdo tvrdí.

Podobně nás učí vytřídit podstatné otázky od zbytečných. A rozpoznat hádku od sporu.

Při sporu o něco jde. Chceme spolu třeba hezky strávit večer, ale jeden chce jít do kina a druhý chce zůstat u televize. Jeden by rád koupil ze společně ušetřených peněz fotoaparát a druhý myčku nádobí. Co si počít, nezískáme-li pro svůj návrh většinu hlasů? Dohodneme-li si pro tyto případy nějaké pravidlo (například hodit si korunou, střídat si právo rozhodujícího hlasu...), dokážeme spor vyřešit.

Při hádce na rozdíl od sporu nejde o řešení něčeho důležitého. Ale mám špatnou náladu a potřebuji si na druhém schladit žáhu, pomstít se mu, ponížít druhého, vybit si agresivitu... Zaútočím na druhého a v okamžiku, kdy se naštve, se mně uleví. Pak ten druhý sbírá municí, zaútočí na mě a když se naštve já, uleví se jemu. Tak to může pokračovat čtyři hodiny nebo čtyři dny.

Ježíš viděl do lidí, hádkám se úspěšně vyhýbal a šel jen do sporů, které mohl vyhrát. (Není snadné na hádku nepřistoupit; ten, kdo se chce hádat, se ji velice snaží vyvolat.)

Ježíš nám ukazuje jak řešit spory: „Pokud si nevyříkáte, co máte proti sobě, nechci vás vidět v kostele“. (Srov. Mt 5:23–26)

(To komunisté měli jen prokurátory a soudce a nedodržovali starou pohanskou zásadu: „Nechť je slyšena druhá strana“.)

Ježíš rozpoznal ty, kteří hledali pravdu. S některými hříšníky se rychle dohodl (se Zacheem, Samaritánkou, ženou cizoložnou i s lotrem po pravici). Ale neuspěl s těmi, kteří vždy všechno vědí nejlépe.

Mnoho se můžeme naučit hrou. Má svou vlastní hodnotu, ale také nás připravuje na život. Učí nás co je ke hře (a k životu) třeba, aby hráči:

1. chtěli hrát,
2. snažili se ze všech sil vyhrát
3. dodržovali pravidla (včetně výroku soudce, jež není vševědoucí).

Nedospělí (všech věků) neumějí prohrávat, nemohou být partnery. Buď druhá strana přijme jejich názor nebo se do nekonečna hádají.

Kdo nedodržuje pravidla, nepatří ani na hřiště, ani do hlediště. Chce se prát, kazí hru i život. Je velice poučné si všimnout s kým se Ježíš bavil a komu se vyhnul. Komu říká: „Běda vám ...“, „Plemeno zmijí ...“ a před kým varuje: „Neházejte perly psům ...“ (To nejsou nadávky, ale diagnóza). Náboženské násilí často ohrožuje život a zatím nevyhynulo.

Teroristé, kukluxklan, extrémisté a anonymové si zakrývají svou tvář. Nejsou schopni dialogu ani řešení sporu.

Ježíš ale pochválil profesora, který přišel na Ježíše útočit.

„Ježíši, to jsi řekl správně, u mě bys udělal zkoušku z morálky za jedna“.

Ježíš mu řekl: „Pane profesore, nejste daleko od božího království. Dokážete uznat, v čem má protivník pravdu“. (Srov. Mk 12:28–34)

Dospělý člověk snese jiný názor druhého a pokud ten druhý není padouch, může si jej vážit.

My máme tedy velikou výhodu. Máme učitele, jež zná člověka jako nikdo jiný. „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ (J 1:1–3)

Máme učitele, který zná Boha jako nikdo jiný. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1:18)

Máme přítele, který nás má rád jako nikdo jiný.

Ježíš nepřistoupil na hádky. Šel do některých sporů – všechny čestně vyhrál. Ti co se pokládali za zbožnější, neunesli prohru...

3. neděle čtyřicetidenní

2020

3. neděle čtyřicetidenní Ex 17:3–7 Ř 5:1–2. 5–8 J 4:5–42 15. března 2020

Ježíšovo setkání se Samařankou je v mnoha věcech výjimečné a přelomové. Dva tisíce let o něm čteme a tak málo jsme pochopili.

Zajímá nás vyučování boží moudrosti, čteme, jak byli staří Izraelité po staletí vedeni k rozlišování „čitého“ a „nečitého“, aby si všímali, že i něco, co není hříchem, ale je závažnou překážkou k setkávání s Bohem a druhými.

Ježíš nám (novému Izraeli) ukázal, co je „nečistotou“ (není košer) a kde se to bere. Jako uzdravoval tělesně slepé, hluché a malomocné, tak nám nabízí uzdravení ze slepoty, hluchoty a malomocenství ducha. Tato postižení vycházejí z našeho srdce, máme nepřejícný, nepřátelský – nečistý pohled na druhé (srov. Mt 6:22–23) a sami ledacos nechceme vidět a slyšet (srov. J 9:40–41). Naše náboženská povýšenost („naše církve je dokonalá, já vím jak to přesně je,“), je naší „nečistotou“, je překážkou na naší straně, zabraňující nám setkání s Bohem a s lidmi, s kterými máme společně Boha hledat.

Myslíme-li vážně naši prosbu při liturgii: „Pane, řekni jen slovo a má duše bude uzdravena,“ a přijmeme-li boží slovo o Ježíšově jednání se samařankou, může být naše slepota („nečistota“) uzdravena.

V minulých letech jsme dost podrobně sledovali, co se mezi Ježíšem a samařankou odehrálo. Připomenu to základní.

Judeici a Samařané se nesnášeli, přesto, že byli „bratřenci ve víře“ (navzájem si prováděli veliké a kruté naschvály ...).

Ježíš šel úmyslně přes území Samařanů (nedbal na to, že se v očích „zbožných“ „znečistí“).

K ženě samařské se choval (podle tehdejších společenských náboženských pravidel) nepatřičně, pohoršlivě:

1. mluvil na veřejnosti s ženou
2. dokonce ji požádal o službu
3. mluvil s ní o náboženských věcech (i když věděl, že nežije v řádném manželství)
4. řekl jí, že je Mesiášem (to židům neřekl, až před Kaifášem a veleradou)
5. použil ji jako apoštolku samařanů.

K té, na kterou ostatní plivali (proto chodila pro vodu v poledne za úmorného vedra, kdy ostatní drží siestu v chládku svých domů), se Ježíš choval s velkou úctou jako k dceři boží. (Apoštolové ovšem nad Ježíšovým jednáním pohoršeně pozvedli obočí – tentokrát se ale neodvážili svého Učitele napomínat.)

To, že žena nechala svůj džbán u studně je hodné naší pozornosti (nádoba na vodu měla svou hodnotu, stejně jako načerpaná voda – s tou nikdo nešeredil) a běžela k samařanům se zprávou, že je u Jákobovy studny zřejmě Mesiáš.

I samaritáni byli „nečistí“ svou nenávisť k židům a svou povýšeností nad „ženou od studny“. Ale nechali se od Ježíše ze své nečistoty uzdravit.

Oceňuji jejich překvapivé jednání s tou ženou – neodplivli si před ní („Co ty, nás budeš poučovat, nejdříve si dej do pořádku své manželství!“), ale následovali ji ke studni. Byli ochotni se jít přesvědčit, kdo ze židů ke studni přišel. A uznali, že Mesiáš může přijít z jiné „církve“. V mnohém předčili židy.

Dva dny pak Ježíš samařany vyučoval.

Kdo z nás by čekal, že „bludaři“ budou hladoví a žízniví po Duchu, že přijmou vyzvání k obrácení se k Hospodinu a nebudou sebejistě tvrdit, že jejich „víra“ je ta nejpravější.

Jaké ovoce pak Ježíšovo odvážné jednání (porušování zbožné tradice) přineslo?

Z Ježíšova jednání si máme vzít příklad k náboženské snášenlivosti (která nám v dějinách krutě chyběla a mnohdy dodneška chybí)⁶⁵⁹ a jeho lásku k druhým.

I k vlastním ženám se my, muži, chováme nadřazeně. Katolická církev je jednou z nejzpozdilejších církví – i v této věci se zřekla svého úkolu být ve společnosti předvojem a nositelkou osvětlení Ježíšova – žena u nás dosud nemá stejné postavení jako muž.

Ekumenismus patří k úkolům Ježíšových učedníků (zatím nesplněným) při budování božího království.

Ježíšova slova o sjednocení nám jsou životadárným a nezpochybnitelným pokynem (i ti, kteří místo *micva* říkají *příkázání*, jsou také za ta Ježíšova slova odpovědní).⁶⁶⁰

Provinili jsme se proti Ježíšovu vyučování o budování božího království. Vymysleli jsme si pro sebe všelijaká privilegia a povyšovali se nad jiné rasy, náboženství, pohlaví, sexuální orientaci, sociální třídy, chudé, laiky ... Nechtěli jsme vidět, že Ježíš hájí důstojnost každého a s každým jedná tak, aby zakusil, že je milovaným dítětem božím.⁶⁶¹

659 Rádi poukazujeme na radu starého Gamaliela veleradě: „Nechte tyto lidi (apoštoly) a propusťte je. Pochází-li jejich záměr a toto dílo z lidí, rozpadne se samo; pochází-li z Boha, nebudete moci ty lidi vyhubit – nechcete přece bojovat proti Bohu.“ Členové velerady mu dali za pravdu. (Skt 5:38–48)

Když jde o „nás“, jsme spokojeni, ale když šlo o protestanty nebo i muslimy, na Gamaliela jsme si nevzpomněli. (Je islám do Boha nebo od ďábla? Co když byl Mohamed božím poslem pro arabské kmeny? Copak pro jejich pozdvižení nevykonal mnoho dobrého? Nemálo křesťanských misionářů žilo a žije pokojně mezi muslimy – nejen Carlo Carretto. Mezi muslimy je mnoho lidí dobrých a řada z nich jsou zločinci, stejně jako mezi křesťany (mnoho fašistů, nacistů a bolševiků bylo a je pokřtěných, nejen Hitler, Stalin, Mussolini, Franco ...).

Proč se dnes necháváme svést k nenávisti vůči muslimům zbabělými politiky nebo bláznů?

Podobně zapomínáme i na Ježíšův postoj k „neznámému učedníku? (Jan řekl Ježíšovi: „Mistře, viděli jsme kohosi, jak v tvém jménu vyhání demony, a bránili jsme mu, protože tě nenásleduje jako my.“ Ježíš mu řekl: „Nebraňte mu! Kdo není proti vám, je pro vás.“ (L 9:49–50)

660 Ježíšova modlitba k Otci mluví za vše: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. ... Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal. ...aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne. (Srov. J 17:11–23)

Ježíšova slova o jednom ovčinci také nemůžeme minout: „Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.“ (J 10:14–16)

Úsilí o sjednocení křesťanů nám mělo být přípravou na pokojné porozumění s nekřesťanskými náboženstvími. Neučinili jsme, co jsme měli udělat. Ujíždí nám jeden vlak za druhým. Naše zpoždění se už nedá dohnat. Ale neporozumíme-li si v základních podmínkách k životu s lidmi jiných náboženství, nebude ve světě dobře. Nenechme se svést falešnými proroky od Ježíšovy cesty.

661 Slovenská biskupská konference, kvůli koronaviru dočasně nařídila „přijímání na ruku“ (doposud to nedovolovala). Ale každý si má hostii vložit do pusy, před knězem. Biskupové zřejmě podezřívají Slováky ze satanismu. Pokud by někdo chtěl získat hostii, mohl by ji přece v lavici vyplivnout do ruky. Děláme ze

Ted' nabídnu něco pro pokročilejší.

Ježíšovým zbožným současníkům bránila k přijetí Mesiáše jejich náboženská sebejistota.

Kupodivu samaritáni (kteří také měli svou „nečistotu“ a byli přesvědčení o své pravověrnosti) se otevřeli Ježíšovu kázání.

Žena od studny (která mimo jiné zakusila na vlastní kůži, jak tvrdě s ní její souvěrci jednali) se ptala Ježíše, kde má být Hospodin uctíván (zda v Jeruzalémě nebo na jejich hoře Gerizímu) – směřovala k otázce, které náboženství je Bohu blíže.

Výše jsem popsal, že pak i obyvatelé Sycharu Ježíše přijali a s velkým zájmem mu naslouchali. Když Ježíš před Kaifášem řekl, že je Mesiášem, víme, jak agresivně velekněz reagoval. Místo, aby požádal Ježíše: „Dokaž, že si Mesiáš,“ nespravedlivě Ježíše poslal na kříž a všichni členové nejvyššího církevního soudu rozsudek smrti Nazaretského odkývali.

Zkuste si každý doma v rodině sám přečíst potichu rozhovor mezi Ježíšem a samařskou ženou, a pak každý text přečtete nahlas. Uvidíte, jakým tónem budete jednotlivé věty té ženy číst, kdo z Vás textu porozuměl nejlépe, kdo se trefil nejlépe. ⁶⁶²

Když Samařanka poznala, že ten neznámý Judejec o ní všechno ví („máš to těžké, tvůj mužský si tě nechce vzít za manželku, má strach, aby nedopadl jako těch tvých pět dřívějších manželů,“) ⁶⁶³, bylo to pro ni potvrzením proroka přicházejícího od Boha (tak argumentovala i samařským chlapům).

Ptejme se, co jsme my udělali z Ježíšových slov: „... ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctili. Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“

Řada křesťanských církví hlásá, že je ta nejpravější, ale pouhá příslušnost k vlastní církvi nebo náš kostel nám nezaručí, že je Bůh s naší službou jeho království spokojen.

Judeici Ježíšovy doby byli také v pravé církvi a nebylo jim to nic platné. ⁶⁶⁴

Pravdu nevlastníme, teprve se k ní každý blížíme, dokonce se také často Bohu vzdalujeme – proto se stále potřebujeme obracet k prameni vody živé. ⁶⁶⁵

Judeici a samaritáni (včetně ženy od studně) byli „nečistí“ pro Ježíšovo království, ale chceme najít, co ti samaritáni měli navíc proti Judeicům.

sebe církevní četníky. Ale co když někdo jenom „zbožně polkne“, ale už nespolupracuje s Ježíšem, který jej chce proměňovat?

V Milostivém létě, které biskupové ve svých katedrálách otevírali a vybízeli věřící ke smíření, jsem čekal, zda pozvou na kávu arcibiskupa R. Bezáka.

662 Smartitánka nebyla žádná puťka, na začátku Ježíšovi poněkud odporovala („vždyť ani nemáš vědro, kterým bys mohl vodu ze studně načerpat“).

I pak trochu ironicky říká: „Tak mně tu svou vodu dej, abych se sem ke studni už nemusela trmácet.“ Ale Ježíšovi se nevysmívala, vážila si toho, s jakou úctou s ní jednal.

663 Je možné, že dřívější manželé Samařanky zemřeli jako manželé Sáry, kterou si později vzal Tobiáš.

664 Měli plná ústa modliteb, horlivě chodili na poutě, nešetřili na obětech ve svatyni, postili se 100x víc než měli, snažili se získávat si zbožné zásluhy a odpustky, a přesto si s Mesiášem neporozuměli, nesnášeli, co jim říkal a zavraždili ho.

665 Např. několik století jsme v západní církvi (na rozdíl od východních církví) neposlouchali Ježíšova slova (micvu): „Vezměte a pijte“. Jakoubek ze Stříbra si toho všiml a v některých kostelích začali podávat pod obojí. Papež to povolil, jiný to po čase zakázal. Další půltisíciletí trvalo, než jsme Ježíšovu výzvu přijali.

Samritáni šli za ženou, kterou před tím špinili, přemohli svůj odpor k ní, očekávali Mesiáše a připustili, že může přijít od náboženských konkurentů. Je na místě před nimi smeknout. Ale to nestačí. Připouštíme, že nás někdo, kdo nám nevoní, může upozornit na to, co z Ježíšova učení zanedbáváme?

Jak často toho, kdo nám to připomíná, špiníme a napadáme?

Rozumíme tomu, co má Ježíš za „nečistotu“ svých učedníků?

Je to také neochota naslouchat Bohu, nesprávné náboženské myšlení, které ovšem pokládáme za správné. Není to ještě hřích, ale často vede k nesnášením názorů druhých, k jejich posmívání a pohrdání jimi a nezřídka k náboženské nenávisti.

Touto nečistotou je nejen neochota naslouchat slovu božímu, nehledání zájmu o ně (aby nás přitahovalo a těšilo jako samaritánku a obyvatele Sycharu), ale i neochota hledat způsob Ježíšova myšlení.

Uvedu jeden příklad: Ježíš kdysi káral nejlepší izraelské farnosti:

„Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Sodomě, Týru a Sidónu udály takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli seděli v zíněném šatě, sypali se popelem a činili pokání. Ale v Sodomě, Týru a Sidónu bude na soudu lehčeji než vám. A ty, Kafarnaum, budeš vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš!“ (Srov. L 10:112–15)

Mnohokrát nás Ježíš varuje: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci!“

Kdo z křesťanů se nechvěje a neptá se lépe než Ježíšovi učedníci: „Ježíši, jsem to snad já?“

Kdo by se nechtěl zkoumat, zda není „nečistý“ pro Ježíšovo království, nemohl by ho Ježíš očistit a uzdravit z jeho slepoty a hluchoty.

Pokládáme „nečistotu“, před kterou nás Ježíš varuje, za větší nebezpečí než koronavirus?

Prosíme o pomoc proti této „nečistotě“, když říkáme: „Otče nás, zbav nás od zlého“?

Děkujeme Bohu, že k nám v Ježíši sestupuje s úsměvem jako laskavý lékař.

2017

3. neděle čtyřicetidenní Ex 17:3–7 Řím 5:1–2. 5–8 J 4:5–42 19. března 2017

Čtyřicet let se Izraelci vysvobození z Egypta motali v kruhu, než směli vstoupit do země svých otců.⁶⁶⁶

Voda patří mezi základní životodárné látky. Proto je také velkým duchovním symbolem.⁶⁶⁷

Voda propojuje první čtení s evangeliem.

Mojžíš byl veliký učitel, Ježíš je ještě větším Učitelem.

666 Čtyřicítka v Bibli je dostatečně dlouhým časem. I k obrácení, včetně přípravy na Velikonoce.

Izraelité zůstali trčet v myšlení otroků, nenarovnali se, nedospěli, neuměli nést následky svých dřívějších chyb a těžkosti a rouhavě vše sváděli na Hospodina.

I Mojžíš nějakým způsobem selhal, ještě jsem tomu nepřišel na kloub, i když určitý směr snad mám. Rozumíte-li někdo jeho chybě, budu rád, když se se mnou podělíte...

667 Předloňský rok byl velice suchý, uschlo mnoho smrků – jejich kořeny rostou v mělké vrstvě. Loňský rok byl suchý o něco méně. Ale klesla hladina spodní vody a uschlo mnoho jedlí a borovic, které kořeny v hloubce. Řada ušlechtilých lidí ještě žije z křesťanských hodnot svých předků, ale je otázkou, z čeho budou jejich děti pít vodu živou?

Nemohu si vzpomenout, kdo řekl: „Nebojím se plných mešit v Evropě, ale bojím se prázdných kostelů.“

V naší církvi jsme se nevrátili dostatečně k Písmu, k prameni vody živé (ač k tomu koncil vyzýval). Kdo by tedy naše spoluobčany přivedl k tomuto zřídlu a odkryl jim jeho sladkost?

Svět je krutý a život – tak, jak ho vedeme – je nespravedlivý.⁶⁶⁸

Naprosto zbytečně si ubližujeme svou povýšeností, nesnášenlivostí a předsudky. Ježíš před dvěma tisíci lety zbořil mnohé zdi mezi lidmi. Ženám, dětem, nemocným, i hříšníkům vracel důstojnost dětí božích.⁶⁶⁹

Proč zůstáváme jeho učení tolik dlužni? Kdy konečně domyslíme Ježíšův přístup k člověku? Ježíš se neptal, zda je někdo žid nebo samařan, obřezaný nebo pohan, člověk svobodný nebo otrok, muž nebo žena, dospělý nebo dítě, heterosexuál nebo homosexuál, s každým jednal s velikou úctou a respektem.

Po měsíčním vyučování u Ježíše by už mohlo každému dojít, že Ježíš přišel s převratnými, někdy šokujícími názory.⁶⁷⁰

Ježíš byl první ekumenik ... My jsme sralbotkové, dva tisíce let utekly a stále neumíme uznat rovnocennost nekatolických křesťanů (proto jsme byli ve 20. stol. jako zvětralá sůl pošlapáni srov. Mt 5:13).

Setkání Ježíše se Samaritánkou je jedním z převratných příběhů. Je velice obsáhlý. Rozhovor byl o mnoho bohatší. Text je opět popsán jen heslovitě.

Připomenu z dřívějšíka alespoň pár věci.

Samaritáni a židé se nenáviděli a navzájem si dělali kruté naschvály. Postoj některých apoštolů k samařanům známe, na Ježíšovo jednání nestačili ani koukat.

Pro váženého muže bylo tenkrát nemyslitelné mluvit na veřejnosti s ženou vlastního kmene. Natož se samaritánkou. S ženou, která nemá v pořádku manželství – to je už nad všechnu představivost. Nevíme o Samaritánce víc, než co nám text prozrazuje. Nevíme, proč si ji poslední mužský nevzal za manželku.

Chodila pro vodu v největším vedru, aby nikoho nepotkala a nikdo po ní nemohl plivat, že žije s chlapem na hromádce.

Nestalo se jí, že by s ní tak krásný člověk mluvil s takovou úctou!

Kladla více otázek než pan profesor Nikodém. A neznámý s ní mluvil i o Bohu – s ženou a samaritánkou!

Má říci pravdu, že není vdaná? Co když jí ten pán neznámý plivne do tváře a ona přijde o životní zážitek? Když řekla pravdu, ukázalo se, že Ježíš o ní od začátku věděl co je zač – a přesto s ní jednal jako s dcerou královskou! („Kdo má, tomu bude dáno!“)

Běžela k těm, kteří na ní dosud plivali. Jak to, že se jí nedostalo dalšího ponížení? Kdo by to do samaritánů řekl, že s ní půjdou za neznámým židem?

668 Na Ukrajině se válčí už třetí rok a svět k tomu mlčí. I jinde se vedou kruté války ... Na mnoha místech světa chybí voda, plundruje se krajina, obchoduje se s lidmi, ničíme životní prostředí ... Nevinní lidé jsou nemocní, ponižováni, přehlíženi...

Svět se také mění k lepšímu ..., buďme spravedliví, ale mění se nedostatečným tempem.

669 Když zbožní reptali, že Ježíš stoloval v domě vrchního celníka, dostalo se jim odpovědi: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“ (Srov. Lk 19:1–10)

Jako bychom to neslyšeli. Řekl jsem kdysi: „Dokud biskup nebude mít jedno děcko rozvedené a druhé homosexuální, neporozumí životu a Ježíšovi.“ František děti nemá a Božímu milosrdenství rozumí.

670 Studující vyšší odbornou školu počítá s tím, že se dozví nové, někdy převratné informace, které by v rodině nebo obci neslyšel. Apoštolové zažili u Ježíše převratné, a dříve nepředstavitelné věci. Navíc ve velkých dávkách. Ježíš nevedl školu pro spanilomyslné paní a dívky. Svět hoří a Ježíš potřebuje záchranáře a muže činu.

Známe to, že každá církev je přesvědčená, že je Bohu nejmilejší a je ta pravá.

Jak, to že samaritáni přijali, že Mesiáš přijde ze židů?

My se bráníme Ježíšovým informacím mnohem menšího kalibru.⁶⁷¹

Dva dni Ježíš zůstal u samařanů (v Nazaretě ho chtěli kamenovat už po prvním kázání).⁶⁷²

Apoštolové vyrostli ve vědomí o Bohu slitovném a milosrdném. A podobně jako my, měli svou hranici, ve které suverénně určovali, ke komu by Bůh měl být milosrdný a ke komu UŽ NE!

My také nezkoumáme, jak Ježíš nahlíží na homosexuály, rozvedené nebo muslimy. My víme(!), co si takové lidé od Boha nezaslouží.

Sešel jsem se se spolužákem, který žil odsouzeně, ale přiznává i spolupráci s StB. Myslím si, že je Bohu asi blíží než já (pro ty, kteří mě nemají rádi, povím: možná je Bohu blíží než někteří úspěšní spolužáci).

Bylo by dobré uvažovat, jak samaritánka žila dál. Možná se už nikdy s Ježíšem nesetkala.

Přátelství a každý vztah je třeba žít. Znovu a znovu se setkávat, naslouchat Písmu, porovnávat si vzájemně své názory s druhými hledajícími.

Velice záleží na tom, zda je nám učitel (nebo někdo druhý) sympatický. Máme si dávat pozor, abychom nevyhledávali informace, které pouze potvrzují naše názory.

Ale poctivý člověk je schopen změnit názor i na původně nesympatického člověka.

Uvěřili jsme svým učitelům v semináři, když některé teology označili za bludaře („Naši odpůrci jsou směšni,“ jsme často slyšeli.) Někdo pak zjistil, že to byla pomluva.

Někteří Samaritáni Ježíše přijali, uznali jeho velikost. Jak to, že někteří židé ohánějící se pravověrností (a celou Biblií) se na Ježíše velice zlobili?

Co zapříčiňuje náš odpor vůči některé pravdě?⁶⁷³

Na promýšlení máme celý týden.

Objevit v sobě vzpurnou příčinu je víc než kdybychom 40 dní nepozřeli ani sousto. Obracení se k Ježíšovi vyžaduje práci (ta ale přináší radost). „Když se „postíš“, navoň se“, říká Ježíš s úsměvem (srov. Mt 6:17).

2014

3. neděle postní Ex 17:3–7 Řím 5:1–2. 5–8 J 4:5–42 23. března 2014

Pochybovat o přátelství a péči Boha Zachránce je ošklivé. Obvinit Hospodina, že Izraelity vyvedl do pouště, kde zemřou žízni, je hnusné.

Dovedeme si to trochu představit, kdyby o nás něco podobného řekly naše děti, velice by se nás to dotklo.

671 „Bože, děkuji ti, že jsi mě neučinil ženou“ se židé modlí každé ráno.

Katolické duchovenstvo takovou modlitbu neříká, ale postoj k ženám má stejný, žena nemůže být knězem. Ježíš tuto ženu použil jako apoštolku samaritánů. Nikdo z jeho učedníků by k nim nešel.

672 „Záchrana přichází od židů, vy, samaritáni, jste odmítli prorocké knihy, uznáváte jen knihy Mojžíšovy“, řekl Ježíš samaritánce.

673 Dva zákoníci přišli Ježíše položit na lopatky, ale jeden z nich ocenil Ježíšovu správnou odpověď a Ježíš mu řekl: „Nejsi daleko od Božího království, jsi otevřený a poctivý.“ (Mk 12:34)

Máme k Ježíšovi sympatie, ale řadu jeho postojů a názorů nepřijímáme. Ježíš nestojí o papouškování, jeho učedníci nejsou studenty, mají si nové dovednosti ověřit a osvojit. (Srov. Mt 7:21)

Po návratu z babylonského otroctví začali Judejci obnovovat chrám. Samaritáni přišli na brigádu, ale byli odmítnuti jako ti, kteří nejsou košer – jsou nečistí.

Samaritáni si na vedlejší hoře u města Sychar zbudovali svůj chrám, ale Židé jim ho v r. 170 př. n. l. pobořili. Ježíš jako žid vstoupil na toto „horké místo“. Samaritáni nebyli žádná nevinátka. „Jeden za osmnáct, druhý ...“

Ježíš ví, že je „doba žní“, chce shromáždit do boží stodoly co nejvíce lidí, kteří jsou schopni přijmout výzvu k obrácení.

Jak si počíná boží žnec, ukazuje na přístupu k Samařance.

Do některých kostelů přicházejí homosexuálové a místní faráři se jim věnují. (To se některým křesťanům krajně nelíbí.)

Ježíšovo jednání se Samaritánkou bylo tak opovážlivé, že u toho apoštolové ani nemohli být. Byli by tak pohoršeni, že by rušili a ani by neposlouchali to, o čem byla řeč.

Styděli by se za Ježíše, že si na veřejnosti zadává s ženou, navíc Samařankou, že ji požádá o pomoc (a to by ani nevěděli, že žena žije na hromádce s kolikátým chlapem).

My se v tomto případě nepohoršujeme nad tou událostí a nám je už dva tisíce let. A také už příběh „známe“. Co jsme si od něj do života odnesli, jak mění naše postoje, si můžeme opět zkontrolovat. Je možné, že my někde zaostáváme za Ježíšem v úctě k lidem na okraji?

S některými lidmi je lépe mluvit tak, aby nás určité ostríží oči neviděly.

Ježíš nechodil v uniformě, nenosil žádný odznak toho, kdo je. Neměl zapotřebí vnějším způsobem zviditelňovat boží církve. Neohromoval druhého svým postavením, hodností, důstojností. To vše brání otevřenému, upřímnému a svobodnému rozhovoru. Nepřichází s vnější mocí, nikoho netlačí dolů, na kolena, naopak nás přichází povzbudit a pozvednout.

Samaritánka nebyla zbožná puťka, její tón řeči s Ježíšem ukazuje, že se jen tak nedala (měla svou odvahu – například unesla odsouzení svých sousedů).

Ježíš se neuráží, když před ním – mužem Samaritánka nestojí v pozoru, ví, že tu ženu může získat. I Samaritánka si rozhovor vychutnává.

Ježíš ji za chvíli řekne, že je Mesiáš (tím ji Ježíš šetřil, víme proč), ale všimněme si, jak si počíná, nejprve ji překvapí svou úctou, pozve ji k rozhovoru a jedná s ní jako s úctyhodným partnerem. (Jak jinak bude s Ježíšem později jednat Kaifáš.)

Ježíš nespěchá, nechává na ženě, aby krok za krokem objevovala, s kým mluví. Když žena zareaguje: „Dej mi tu živou vodu“, Ježíš hraje dál svou hru: „Proč ne, zavolej manžela, třeba se dohodneme a podepíšeme smlouvu.“

V minulých letech jsme si říkali, že přiznat pro ženu pravdu o jejím nemanželství bylo rozhodující pro pokračování Ježíšovy rozmluvy s ní – může se o neznámém muži dozvědět víc.

A může být obdarována víc, než tuší.

Mělas pět mužů a ten, s kterým žiješ, si tě nechce vzít. Ví, že s ním máš trápení.

„Jak to víš??“

Ty jsi prorok.“

„Počkej, když jsi prorok, tak mi můžeš říct i jestli lze Boha uctívat na naší hoře, nebo jestli to je možné jen v Jeruzalémě (jenže tam nejsme my Samaritáni vítáni).“

(Že otázka ženy nebyla únikem z trapného odhalení jejího neuspořádaného života, ukazuje její další jednání.)

Kdož ví, jaké postoje tato žena zastávala jako mladá. Možná ji její životní prohry přivedly k přemýšlení, kde je zákonitví, pravda a život. K vyhlížení Mesiáše, který nám může vnést nové světlo do našich sporů a očekávání.

Takovému člověku – dokonce ženě – se Ježíš může představit jako Mesiáš.

Samařanka je pro mě patronkou těch, kteří jsou schopni rozhovoru. Připouští, že její církev nemusí všechno vědět. Že ten druhý může víc vědět než ona. Je svobodná, nebojí se přiznání svých zranění a vin.

Za týden uslyšíme, jak při uzdravení slepého zareagovali židé (kteří byli v pravé církvi).

Žena běžela ke svým souvěrcům. Možnost, že přišel Mesiáš, jí převážila nepříjemné pocity s těmi, kteří na ní dosud plivali.

„U studny Jákobovy je nějaký člověk ..., možná to je Mesiáš. Přezkoumejte to ...“

A samaritánské náboženské autority jdou na popud nějaké ženštiny ke studni. Vedou řeč s židem!! Pozvou ho do města a ke stolu. Dva dny stráví v ekumenickém rozhovoru, ve kterém nemají převahu.

Po Ježíšově odchodu náboženští představení pochválí ženu: Mělas pravdu, je to Mesiáš.

Samaritánka neměla správné náboženství, ale byla otevřená hledání, kde je pravda. Měla otevřené dveře pro Mesiáše, i kdyby přišel z jiné církve.

Velekněz žil ve správném náboženství, ale už dopředu vyloučil, že by Ježíš mohl být Mesiášem. Když Ježíš přiznal, že je Mesiášem, Kaifáš neřekl: Dokaž to, legitimuj se. O Ježíšových zázracích moc dobře věděl, včetně vzkříšení Lazara. Sehrál divadélko: "Rouhal se! Nač ještě potřebujeme svědky?" A velerada souhlasila: „Ukřížuj ho.“

Řady lidí dál a dál si jsou jistojistí, že oni mají pravdu a jejich církev je neomylná. A neumí rozlišit, že nestačí být v pravé církvi.

Nás Ježíšova odpověď, že Bůh nebude uctíván ani v Jeruzalémě ani na Samaritánské posvátné hoře, netrápí. Ale zkusme se vžít do jiných otázek a zkusme si představit své postoje.

Samaritánka se ptala, je spása ze židů nebo ze samaritánů?

Kdyby se někdo ptal:

Před půl stoletím:

Je naše katolická církev ta pravá nebo je pravá evangelická církev?

„Přichází doba, kdy bude v každém kostele čteno z Bible v mateřském jazyku a lidé budou přijímat i Krev Páně.“

Před deseti lety:

Je naše evangelická církev pravá nebo katolická?

„Přichází doba, kdy budou přijímat katolíci i protestanté u jednoho Stolu Páně.“

Před jedním rokem:

Je naše katolická církev pravá nebo evangelická?

„Přichází doba, kdy i ženatí muži budou svěceni na kněze.“

Včera:

Je naše evangelická církev pravá nebo katolická?

„Přichází doba, kdy budou i ženy povolány do kněžské služby.“

Zítří:

Je naše katolická církev pravá nebo evangelická?

„Přichází doba, kdy se bude Evropa zmítat v další válce.“

Pozítří:

Je naše evangelická církev pravá nebo katolická?

„Přichází doba, kdy bude Evropa islámská a pod nadvládou Číňanů.“

Pokaždé by někteří lidé v určité době nepřipustili odpověď za možnou.

Co jsme se dosud z této události, ze setkání Samaritánky s Ježíšem naučili?

Co se můžeme naučit?

Jakým způsobem jako autorita přicházet k druhým.

Jakým způsobem jako autorita vést s druhým rozhovor.

Poctivost a pravdivost se vyplácí.

2011

3. neděle postní Ex 17:3–7 Řím 5:1–2, 5–8 J 4:5–42 27. března 2011

V naší krajině je dostatek vody, u nás nikdo žízni neumírá. Ale ještě pamatuji některá stavení bez vodovodu, vodu museli každý den vytahovat ze studně, donést do domu a do chléva. Některé ženy ještě chodily máchat prádlo do potoka.

Víme, že v mnoha zemích je o vodu veliká nouze ...

Ale jsou i jiné životodárné zdroje.⁶⁷⁴

Ježíše potkala řada lidí, někteří jej minuli, jiné zaujal, jen někteří mu přitakali.

Někteří oslovili Ježíše, některých si on sám všimnul. (Ježíš má oproti nám výhodu, vidí do lidí a nemýlí se v nás.)

Čím Ježíše zaujala samaršská žena, jsme schopni říci až po vyslechnutí celého příběhu.

Nedávno jsme četli z evangelia: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.“ (Mt 5:8)

Na samaritánce je vidět, co znamená „čisté srdce“.

674 Mám radost z Vaší péče o děti. Vy, kteří jste učili děti přemýšlet a klást otázky, sklízíte krásné ovoce. Nejen že Vaše děti studující na školách Vás už obohacují svým poznáním, když se vrací na víkend domu, ale je s nimi i dobrá řeč o podstatných věcech.

Jel jsem nedávno vlakem do Prahy s nejmladším synem jedné rodiny, byl jsem potěšen jaký vhled má do poměrů v naší společnosti a jaké má názory.

Rodina je místem, kde se děti mohou naučit klást životně důležité otázky. Univerzity a umělecké akademie nic takového nevyučují. Tam o odpovědnosti a svědomí řeč nebývá.

Na mnoha pohřbech (i svatbách) je většina lidí nekostelových. Jaký text z Písma zvolit? Jak mu mohou porozumět? O čem mluvit? Pokud se lidé do čtyřiceti let nenaučí některé otázky klást, jsou k nim později už hlší.

Slyším-li řeč o oboru, který neznám, také mi otázky zasvěcených nic neříkají, jsem bezradný. Nedávno jsem vedl pohřeb v kostele, sympatická rodina si přála úplně civilní pohřeb, byl jsem v civilu, četl jsem krásný text z Malého prince, ale myslím, že ani Exupéryho slova o naději nedošla odezvy.

V některých rodinách je nejvyšším zdrojem poznávání a zábavy televize.

Samařanka pětikrát odověla a současný mužský si ji nechtěl vzít, možná měl strach, aby také neumřel. (Vzpomeňme na Sáru, pozdější ženu Tobiášovu a na Támar.) Troufla si vybočit ze slušné společnosti, žila „na hromádce“, ale příjemné jí to nebylo. Proto chodila pro vodu raději v největším vedru, jen aby nepotkala někoho, kdo si před ní bude uplivovat. Nebyla chudinka, měla svou hlavu. Ani s Ježíšem nemluvila jako zakřiknutá. Netvářila se zbožně, nepředstírala, že její život je v pořádku. Neupravila svědomí podle svých názorů. Neuměla vyřešit svou nouzi lépe, ale o vztah s Bohem stála. Byla poctivá, nezakrývala, co jí chybí a nedělala se lepší.

Ježíš se jí mohl představit jako Mesiáš.⁶⁷⁵

Jestlipak by se Ježíš jako Mesiáš představil nám?
Nepřehlédněme, že Ježíš přichází jako pan Novák.⁶⁷⁶
Zkusme vyjmenovat, kterým lidem se Ježíš sám představil.
Kterým to nepomohlo? Proč?

Pilát si otázky po Mesiáši nekladl.

Kaifáš a jemu oddaní saduceové měli svou hotovou představu o Mesiáši. Farizeové zrovna tak. Neuměli se poučit od Mojžíše a od Proroků (saduceové Prorocké knihy neuznávali), že se boží věci stále vzpíráme. Nepřipustili si, že se jim jejich poznání stává mocí, kterou zneužívají vůči ostatním lidem.

Pyšně nadřadili pravost svého náboženství nad snahu porozumět Bohu. Už jen to, že směli patřit do božího lidu, pokládali za osobní přednost. Byli se sebou spokojeni.

Samařanka byla také odmala vychovávána, že jejich náboženství je pravé. (Samaritáni uznávají jen Tóru, Pět knih Mojžíšových.) Ale zřejmě na sobě viděla, že pouhá příslušnost k „pravé víře“ nestačí.

Velekněz, saduceové i farizeové měli zřejmě manželství v pořádku, V Písmu si sice četli, že i světci dělají chyby, i jejich výjimečný první král Saul vnitřně (ne navenek) odpadl od Hospodina a neslavně skončil, ale mysleli si, že jim by se to nemohlo stát.

Samaritánka se uměla ptát.

„Které náboženství je pravé“?

Sama nic druhým nevnucovala: „Pojďte se podívat, zda u studny neodpočívá Mesiáš?“ Dobře to řekla.

A Samaritáni vyslechli ženskou, kterou měli v opovržení, neodplivli si před ní – když mluvila o Mesiáši – a šli se přesvědčit. (K Ježíšovu hrobu se po zprávě žen šli přesvědčit pouze dva z Ježíšových učedníků.)

Samaritáni pak přijali člověka z nábožensky nepřátelského tábora – Žida! A dali mu za pravdu.

675 Víme, proč se Ježíš nepředstavil židům jako Mesiáš. Zdvihli by se v ozbrojené povstání vůči Římanům. (Vnější svoboda nestačí.) A navíc by si židé mysleli, že jsou nábožensky v pořádku, že nepotřebují náboženskou reformu – „obracení se“.

676 Bůh by mohl přijít i jako paní Nováková.

Nikdo mu nemá co předepisovat „jaký oblek“ má mít na sobě.

To vlk si obstarává vzezření maminky kozičky, aby oklamal kůzlátka, nebo se přestrojí za babičku, aby dostal

Karkulku. Dábel si potrpí na parádu. Bůh nemá zapotřebí zbožného třepení.

Je důležité, „aby se zjevilo smýšlení našich srdcí“ (srov. Lk 2:35).

To Bible demaskuje ďábla jako hada. Zvířata a lidé mají své ustrojení, had je „nahý“.

Mesiáše nikdo sám nepoznal, ani Jan, ani Simeon, Petr, ani Josef, nepoznala by jej ani jeho vlastní matka.

Rozpoznali jedinečnost Ježíšova pramene a pili z něj.

Ježíš přijal Samaritány (pro židy kulticky nečisté).⁶⁷⁷

Mohl jim říci: „Blahopřeji vám: blahoslavení čistého srdce, neboť uzříte Boha.“⁶⁷⁸

Všimněme si Ježíšovy krásy.

Je otevřený k rozhovoru. „Zná“ nás, vidí do nás, ale nezařazuje si nás navždy do určitých přihrádek.

Nikoho nesnižuje, neodrazuje.

Mluvil i s ženou (na veřejnosti, o Bohu, dokonce se samaritánkou, která navíc žila na hromádce).

Dokonce z ní udělal hlasatele dobré zprávy – evangelia.

Podobně použil Marii Magdalskou, aby zvěstovala apoštolům(!) jeho vzkříšení.⁶⁷⁹

Kdo je čistý a kdo nečistý?

„Novozákonní nečistota“ je velice nebezpečná. „Nečistý“ podle Ježíše je ten, který své nesprávné náboženské názory pokládá za správné. Taková nečistota postihuje každého z nás. Proto nás přichází Ježíš očistit.

Čím?

„Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“

Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: „Ne všichni jste čistí“. (J 13:10–11)

„Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil.“ (Srov. J 15:1–12)

Samařanka i ti ostatní Samaritáni byli „nečistí“, ale Ježíš je svým slovem očistil od jejich omylu. Stáli o to, byli schopní s Ježíšem na očistění spolupracovat.

Aby si židé uvědomili svou „nečistotu“, šel Ježíš na smrt.

677 Kultická nečistota nebyla způsobena hříchem, ale znemožňovala člověku setkání s člověkem a Bohem. Po staletí židé viděli, že existuje něco, co staví zeď mezi mnou a druhým, mezi mnou a Bohem.

678 My jsme nečistotu ztotožnili se 6. přikázáním! Dábel nám to šikovně podstrčil a my jsme mu to neprokoukli.

Novozákonní nečistota se netýká těla, ale smýšlení. Zabraňuje setkání s člověkem nebo Bohem.

Např. nemá-li k nám někdo dostatečnou úctu, nelze vést debatu. Podezřívám-li druhého, že je lajdák, nejsem ochotný a schopný naslouchat jeho argumentům. Je mezi námi zeď. Nemám „čisté srdce“.

679 Občas nastražím na udici třešničku: „Představte si, že se žid denně modlil: `Bože, děkuji ti, žes mě neučinil ženou`“.

Když se lidé začnou pohoršovat, pokračuji: „Je špatné říci, Bože děkuji ti za to, že vidím, že jsem se nenarodil slepý? Nepohoršujme se lacině nad druhými, žena neměla u židů stejné postavení jako muž.“

Žádný náš biskup se asi nemodlí: `Bože, děkuji ti, žes mě neučinil ženou`. Ale je rád, že není ženou, nemohl by v našich církevních souřadnicích být biskupem.“

Ještě že Ježíš má jiné názory než my.

Škoda, že jeho názory nepřijímáme. Odporujeme mu jako židé tenkrát.

Biskupovi Davidkovi se v kriminále rozsvítilo. Začal promýšlet svěcení žen na kněze.

Muži se někdy v kriminále dostali k eucharistii. Když za komunistů nesměli být vězeňští kaplani, dostali se kněží do vězení jako muklové. Podařilo se jim občas tajně sloužit Večeři Páně a vězňům pak strčit v cigaretovém papírku kousek Těla Páně! (Slyšel jsem od nich, co to pro ně znamenalo!)

Ženy ve vězení takovou možnost neměly. (Je otřesné, nespravedlivé a kruté vězňit chlapy, ale ženy teprve!!)

Možná jste četli například knihu Dagmar Šimkové: „Byly jsme tam taky“.)

Ovšem „syťý hladovému nevěří“, jsme schopni druhému na dálku žehnat a doporučovat mu, aby utrpení obětoval za hříšníky. Ti, kteří zamítají svěcení žen, většinou v kriminále nebyli, ani ti, kteří vášnivě hájí zákaz svěcení žen. Možná by je to netrklo, ani kdyby se do kriminálu dostali. Jeden kněz, který komunistický koncentrák nepřežil, řekl: „Někomu nepomůže ani kriminál, je to jako se spolknutou skleněnou kuličkou, jaká vejde, taková vyjde“.

Ježíš myslel na všechno dřív než se do kriminálu dostal. Naštěstí nebyl svázán „posvátnou tradicí“, vždy mu šlo o člověka. I o ženy!

Samaritáni mu uvěřili, že je třeba si opravit své představy o Bohu. Nikodém, který byl velice slušným člověkem, nechápal, proč „musí být Mesiáš „vyvýšen podobně jako Mojžíš vyvýšil na kůl něco tak oporného jako je had“. (Srov. J 3:14) I Nikodém a apoštolové nazřeli svou „nečistotu“ až díky ukřižování.

Samařanka položila Ježíšovi více otázek než pan profesor Nikodém. Ježíšovi stála za odpověď.

Na co bychom se zeptali Ježíše my?

Lidé všech velkých kultur došli k určité moudrosti, ale Bůh nám skrze Mojžíše nabízí svou modrost, větší než je naše.

Výrobce nám poskytuje návod k používání svého výrobku nebo své technologie. Rozumí svému dílu více než uživatel. Nemusíme získávat poznání přes kruté chybování. Život není věc.

Ježíš je nám novým zdrojem poznání, další pomocí k porozumění Bohu a životu. Je nám pramenem čisté a životodárné vody. Je nám stromem života.

Ježíš nám svůj pramen nabízí zdarma.⁶⁸⁰

Čerpat z něj dá určitou práci. Polykat také musíme sami.

2008

3. neděle postní Ex 17:3–7 Řím 5:1–2. 5–8 J 4:5–42 24. února 2008

V 1. čtení, i v úryvku evangelia, najdeme víc než jen řadu styčných bodů...

Nabízím dvě téma ze setkání se samaritánkou. První bude pro katechumeny, druhé pro pokročilé, to bude delší, všimneme si, co znamená „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni uvidí Boha.“

Každý si můžeme a máme vztáhnout Ježíšovu pozornost a úctu na sebe. To je uzdravující.

Samaritáni byli potomci obyvatel severního království a pohanských kolonizátorů za asyrské nadvlády. Když se Judejci vrátili z babylónského zajetí, chtěli Samařané s Judejci stavět chrám, ale Judejci (židé) je odmítli. Samaritáni začali stavět svůj chrám právě v Sycharu, ale Judejci jim ho rozbili.

Samaritáni a Židé žili v dlouholetém nepřátelství a dělali si vzájemně veliké naschvály.

Ježíš při setkání se Samařankou porušil několik společenských pravidel. Ale Ježíš je svobodný člověk. V tehdejší kultuře nemohl muž mluvit na veřejnosti s cizí ženou. Mohlo by to vypadat jako koketování. Žid se Samaritánkou už vůbec ne, natož aby jí žádal o pomoc. To je naprosto překvapující, neslýchané a opovážlivé jednání.

Ježíš od začátku věděl, proč žena chodí ke studni v poledním žáru; měla jistotu, že v době siesty se nepotká s lidmi ze Sycharu, kteří na ní plivali za to, že žije s mužským na hromádce.

Samaritánka byla překvapena s jakou úctou s ní neznámý Žid jedná. (Vidí, že po ní nejede.)

Dokonce se s ní baví o náboženských otázkách („kterým přece ženské nemohou rozumět“, ženy z tohoto důvodu nechodily do školy).

Ježíš vede mistrně rozhovor až ke kritickému bodu: „Přijďte spolu s manželem“.

680 Za našeho mládí by nás nikdy nenapadlo, že se voda bude prodávat.

Kolik všelijakých guru nabízí své „zdroje poznání“, všimněme si, že nikoliv zdarma.

Co má říci? Nikdo s ní nejednal nikdy s takovým zájmem a úctou. Jestli řekne pravdu o svém nemanželství, velice riskuje, že se k ní ten vznešený a pozorný člověk zřejmě s opovržením otočí zády. Přijde o krásu přátelského setkání ...

Ale lhát je podlé, přece si nemůže hrát na lepší, zvláště před takovou osobností.

Samaritánka je rovná, není obilným hrobem.

Ale ten krásný Žid si neodplivl, a když se Samaritánka dozvěděla, že neznámý od začátku věděl, jak to s ní je, tím více žasla nad tím, že s ní jednal jako s dámou... Pokračoval s ní v rozhovoru o Bohu ... („Kdo má, bude mu dáno a bude mu přidáno“), dokonce se jí představil jako Mesiáš. A nakonec ji použil jako první misionářku pro Samaritány, neboť celé setkání se Samařany nebylo přece náhodou.

(Mimochodem, Samaritánka kladla více otázek než učený teolog Nikodém.)

Už jen toto Ježíšovo jednání s ženou, která žije na okraji samaritánské společnosti, stojí za samostatné uvažování a za ponoření se do neuvěřitelně velkorysého Ježíšova přátelství nabízeného každému člověku.

Nepřehlédněme, co se s ženou stalo, že byla vnitřně uzdravená. Tudy vede cesta k uzdravování naší bídy, komplexů méněcennosti a různých zranění ...

Rád se k tomu příběhu znovu a znovu vracím. Nikdy se té krásy nenasytíme ...

Kdo chce, může jít k dalšímu tématu.

Jsme svědky výjimečné události, Ježíš Samaritánce přímo řekl, že je Mesiáš. (Vzpomeňme si, že apoštolové a učedníci měli zakázané šířit, že Ježíš je Mesiášem.)⁶⁸¹

Na Samaritánce si můžeme osvětlit něco z významu: „Blahoslavení čistého srdce, oni budou vidět Boha“ (srov. Mt 5:8) a otázku „čistý – nečistý“.

Samaritáni byli pro Židy nečistí.⁶⁸²

Do starozákonní nečistoty se někdo dostal vnějšími skutky (nečistota nebyla hříchem). Byl na nějaký čas vyřazen ze setkání s Bohem i s lidmi.⁶⁸³

Důvod novozákonní nečistoty spočívá někde jinde. Proto Ježíš říká: „lidé čistého srdce“.

Netýká se vnějších věcí, ale je vnitřní (o to hůře je pozorovatelná a dokazatelná, a je nebezpečnější).

Ale i ta vyrazuje člověka ze setkání, z porozumění druhému včetně Boha. (Novozákonní nečistotou je například neochota smířit se s druhým, zabraňuje účasti na bohoslužbě.)⁶⁸⁴

Porovnejme si reakce Samařanů a Židů na setkání s Mesiášem.

Všimněme, jak samařská žena reagovala, když se jí Ježíš představil: „Já jsem Mesiáš“. Všeho nechala, (položila nádobu) a utíkala do města k lidem, které by před tím ani za nic nechtěla potkat. V městě rozhlašovala: „U Jákovovy studny je člověk, běžte se na něj podívat, mně se zdá, že by to mohl být Mesiáš“.

681 Mnohokrát jsme si říkali proč – aby nevzniklo překotné nadšení z příchodu Mesiáše, které si Židé spojili s vyhlášením ozbrojeného povstání proti římským okupantům.

682 Pokud by Židé pustili Samařany do Jeruzalémského chrámu, mohli by vstoupit pouze na nádvoří pohanů, pro nevraživost (vzájemnou) by je ale nepustili ani tam. Nadávka „Samařan“ má svůj zvláštní obsah. (Židé Ježíšovi odpověděli: „Neřekli jsme správně, že jsi Samařan a jsi posedlý zlým duchem?“ J 8:48)

683 Setkání s krví, sexualitou, s rozením a smrtí kulticky znečistilo člověka. Musel se rituálně očistit. Izraelité byli po řadu staletí vedeni k tomu, že něco, co není hříchem nás zablokuje pro setkání s druhými.

684 Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. (Mt 5:23–24)

Samařané na ni dali, přesto, že na ni koukali skrz prsty, a šli za Ježíšem přesvědčit se. (Ježíšova rada: „Neptej se, kdo něco říká, ale zkoumej, zda je pravda to, co někdo říká“.)

Židé reagovali jinak než Samaritáni.

Před Židy se Ježíš prohlásil za Mesiáše až před veleradou. (Víme proč.)

Velekněz ale neřekl: „Ježíši, dokaž, že je pravda to, co o sobě tvrdíš“, naopak sehrál ošklivé a křivé divadlo: „K čemu potřebujeme další důkazy?“ a úctyhodní členové nejvyššího církevního soudu křičeli: „Ukřížuj!“

Na těchto dvou protikladných reakcích Samařanů a Židů na výrok: „Já jsem Mesiáš“, se projevuje ono „čistý – nečistý“, „nečistý neuvidí Boha“. K tomu si ještě něco řekneme.

Samaritáni i židé neměli náboženství v pořádku, byli z hlediska Ježíšovi nauky obojí nečistí.

Ale to není všechno, někdo zůstane nečistý a někdo může být očištěn.

Ve starém zákoně byla k očištění nutná rituální koupel. Jak je to v novém zákoně hned uvidíme.

Samaritánka věděla, že její život není v pořádku. Samaritáni (včetně té ženy), kteří v Ježíše uvěřili, uznali, že jejich náboženství není v pořádku.

Židé byli přesvědčení, že jsou před Bohem ti praví!

Samaritáni se „obrátili“, Židé převážně nikoliv.

K „obrácení“ a ponoření do Jordánu vyzýval už Jan syn Zachariášův.⁶⁸⁵

K „obrácení“ vyzývá Ježíš, ke změně smýšlení. Nabízí „ponoření do ohně a Ducha svatého“.

Samaritánka prošla ponořením do Ježíšovy lásky (a byla uzdravena), prošla očištěním ohněm „soudu“ (na nic si nehrála, svou pravdivostí, poctivostí o sobě vyřkla soud, správně se zařadila) a mohla být Ježíšem ponořena do nového poznání.

Tudy vede cesta k očištění od novozákonní nečistoty (ne vnějším rituálem jako u starozákonní „nečistoty“, například rituální koupelí „mikve“, ale ani pouhým povrchním projitím rituály křesťanskými).

Čistý je ten, kdo je poctivý a pružný v myšlení. „Čisté srdce“ je víc než „čistota“ těla. (My křesťané jsme, Bohu žalováno, novozákonní čistotu a nečistotu zaměnili za 6. přikázání.)

K lepšímu pochopení celé události uvedu ještě pár poznámek.

Na začátku rozhovoru byla Samaritánka nedůvěřivá, její otázky byly trochu rýpavé. Ale Ježíš jí odpovídá: „Kdybys věděla s kým mluvíš, tak bys tolik nerýpala, spíše ty bys chtěla vodu po něm“.

Ona odporuje opět trochu provokativně: „vždyť ani vědro nemáš“.

Ježíš se neuráží: „Kdo se napije vody z vaší studně, bude mít zase žízeň. Ale voda, kterou mám já je jiná. Když se jí někdo napije, už nikdy nebude mít žízeň – ta voda se v něm stane pramenem tryskajícím do věčného života“.

Žena si možná myslela, že Ježíš má u sebe nějakou nádobu se zvláštní vodou, a proto položertovným a polovyzývavým tónem říká: „Tak mi takovou vodu dej, abych už sem nikdy nemusela“. (Připomínám, že ke studni chodila v poledne, za úporného vedra, jen aby měla jistotu, že nikoho nepotká.)

(Rozhovor Samařanky s Ježíšem neodpovídá zakořeněné nenávisti mezi Samaritány a Židy, ale na začátku vypadá jako dobrosrdečné špičkování. Rozhovory Židů s Ježíšem vypadaly jinak.)

Ježíš ale vede rozhovor ke svému cíli (ví, jak to žena myslí, a ví jací jsou Samaritáni).

⁶⁸⁵ Jan volal ke „změně myšlení a života“.

Jordán tvoří hranici mezi dvěma prostory, přes Jordán se „vstupuje“ do zaslíbené země. Mojžíš se svým lidem překročil Jordán, Jan obrazně zůstal na jednom břehu (staré smlouvy – starého zákona) Ježíšovi učedníci šli za Ježíšem na druhý břeh nové smlouvy – nového přátelství.

Ženě se legitimoval jako Mesiáš a pak ji vyzval: „Zavolej svého muže, sjednáme cenu (kupní smlouvu) a já ti svou vodu prodám“.

Ženu trápilo, že není oddaná a že žije nadivoko, proto smutně říká: „Nemám muže“.

Tady už špičkování přestává, Ježíš jí říká soucitně: „Já vím, nemáš to lehké, vím, že jsi byla pětkrát provdaná, a teď žiješ s mužským jen tak, protože on si tě nechce vzít“.

„Pane, jak to můžeš vědět? ...

Ty jsi prorok! ...

Prosím tě, já se tě na něco zeptám, naši předkové uctívali Boha na této hoře, a vy říkáte, že místo, kde se má uctívat Bůh je v Jeruzalémě.“

Nepřehlédněme, že Ježíš ženě ukázal jen „kousek legitimace“ žádný velký zázrak nemusel dělat a ta žena okamžitě kladla podstatnou otázku: „Jé, pane židovský proroku, když vás tady mám, můžu se vás na něco zeptat? Naši předkové uctívali Boha na této hoře a Židé mají jiné místo, kde se má Bůh uctívat? Jak to vlastně je?“

To je otázka rovnocenná s otázkou: „Poslyš, naši učitelé náboženství nám říkají, že naše víra je pravá a Židé říkají, že naše víra je špatná. Jak je to?“

(Nepřehlédněme význam otázky Samařanky: „Máme uctívat Boha tady nebo v Jeruzalémě?“

V dotazu nejde o místo, kde stojí chrám, ale o otázku: „které náboženství je pravé?!“)

Ježíš promluvil jako prorok a Mesiáš: „Věř mi ženo, přichází hodina, kdy tato otázka padne (nechce jí říkat drasticky: „vaše náboženství je špatné“). Už nebudete uctívat Otce ani na této hoře ani v Jeruzalémě. Vy opravdu uctíváte co neznáte, my uctíváme co známe. Víš, židovské náboženství je pravé.

Ale nastává hodina, už je tady, kdy opravdoví ctitelé Boha budou uctívat Otce v Duchu a v pravdě. Budou uctívat Boha všude, nezávisle na tom či onom chrámě.“

Samaritáni a Židé žili ve stálých šarvátkách a vzájemném pohrdání, podobně jako před pár stoletími katolíci a protestanté. Pro přiblížení atmosféry, by to – převedeno do našich poměrů před 200 až 300 léty – vypadalo takto: „Pane, vidím, že jsi prorok, naši předkové i my říkáme, že naše kališnická víra je pravá, a papeženci říkají, že jejich víra je pravá, můžeš mi říci jak to je?“

Ježíš by řekl: „Blíží se čas, kdy už všichni budou moci přijímat krev Kristovu a kdy se v kostelech bude číst evangelium lidovou řečí a modlitby budou také v češtině.“

Tak by to vypadalo, kdyby dialog probíhal na katolicko – husitském pomezí.

Žena říká: „Vím, že má přijít Mesiáš a ten nám oznámí všechno, ten konečně vnese jasno do celé té naší náboženské pře“.

Ježíš odpovídá: „Mesiáš jsem já“.

Žena postavila nádobu a okamžitě běžela ...

„U studny Jákobovy je nějaký člověk a ten člověk by mohl být Mesiáš, pojd'te se na něj podívat. Na mě dělal dojem, že je, ale ty rabíne, prosím tě, běž si ho omrknout.“

Samařané se pak dají s Ježíšem do řeči, pozvou ho do města a ke stolu a: „Prosíme tě, vysvětli nám to a to“.

Ježíš tam pobyl dva dny naplněné náboženskou debatou (ne ukázkou městečka).

A když Ježíš odcházel, říkali té ženě: „Člověče ženská, tys měla pravdu, podle toho, co říkal, je jasné, že to je Mesiáš“.

Proč si to říkáme? Kvůli porozumění „čistý a nečistý.“

Starozákonní nečistota byla něčím vnějším (zabraňovala setkání s Bohem i s lidmi), ale novozákonní nečistota má jiný činitel, vnitřní. Tou nečistotou je také silné, neotřesitelné přesvědčení o pravosti svých přesvědčení (především náboženských), která člověk slepě převezme, aniž by se naučil rozlišovat (naučí se výsledky, ale neumí počítat).

Slepá víra bývá tragická, pokud doroste do nesmiřitelných rozměrů. Proto je novozákonní „nečistota“ velice závažným a nebezpečným problémem.

„Nečistý“ člověk není schopen si ověřovat názory, pokládá to za zbytečné a za projev slabé víry.

Bývá člověkem poslušným autority (ne Boha) – od autorit převzal své informace (o Bohu).

Své názory skálopevně a fanaticky pokládá za správné, už nehledá. Špatně věří (má špatné názory o Bohu), ale o to víc je přesvědčen, že věří dobře.

Nebo mu třeba nefungují určité myšlenkové procesy (pod vlivem zkresleného názoru na Boha).

Lidé tohoto druhu jsou tedy „nečistí“, nemohou se setkat s Bohem (ani s lidmi), narážejí, míjejí se, uráží se („pohoršují se“), často opovrhují druhými a nakonec bývají schopni pro „čistotu víry“ obětovat druhé nebo se dopustit něčeho zlého, nečistého.

Jsou „nečistí“, mají nesprávné poznání, náboženství, jsou slepí. Slepě věří.

(Tato zaťatost se neobjevuje nejen v náboženských otázkách, nedávno jsme si připomínali lékaře, kteří opovrhovali Pasteurovými objevy a zbytečně zemřelo dost lidí. Povýšenost a pýcha se vyskytuje nejen v náboženských, ale i ve vědeckých uměleckých kruzích. I v hospodě (tam jde i o hloupost). Všude tam, kde si někdo myslí, jak on všechno zná.)

Starozákonní nečistota nebyla hříchem, ale vyřazovala člověka ze setkání s Bohem.

Novozákonní „nečistota“ také není na začátku hříchem, ale postupně často vede k tragédii (k pronásledování, někdy ke smrti proroků, přinejmenším vede k míjení se s Bohem, s lidmi a s životem).

Novozákonně „nečistý“ je ten, kdo má:

- nesprávné náboženství (pohané, samaritáni) a neví o tom
- nesprávný způsob zacházení se čtením Písma (typ farizeů a saduceů)
- má nesprávný způsob myšlení, logiky a poctivosti (víry), nechce si ověřovat to, co tvrdí a nesprávně reaguje na jiné názory. (Fundamentalisté jsou buď „pokorní“ nebo útoční. Obojí jsou tvrdohlaví a nesmiřitelní.)

Novozákonní „nečistý“ má buď některou z těchto vad, nebo jich má více, případně všechny.

Samaritánka neměla správné náboženství, byla „nečistá“. Sama by se minula s názory Božími (a s Bohem), ale nebyla pyšná na své náboženství (k tomu nebýt pyšný často vede nějaké selhání), dokázala přemýšlet, hledat a přiznat chybu.

Samařská žena dobře reagovala, rozpoznala proroka, ptala se dál, zajímala se, byla schopná si ověřovat to, co ten druhý říkal, zda má pravdu. Tak umožnila své očištění tomu, kdo nás ponořuje do ohně a svého Ducha, do lásky a pravdy.

(Nepřehlédněme Ježíšův postup v jednání a přístupu k člověku. Ježíš ženu nejprve obdaroval svou úctou a svým přátelským jednáním, a pak ji ošetřil svou pravdou. Fundamentalisté začínají „Pravdou!!“ a lásku neznají.

Setkání s Ježíšem nebylo náhodné. „Je-li žák připraven, učitel se najde“. Ježíš je lékařem, který vyhledává postižené a ztracené ...)

I Židé byli postižení (nejen Samařané), i když jinak. Náboženství měli sice pravé, ale zkreslili jej. Od začátku si jeli po svém a nebyli ochotní si porovnávat své názory s názory proroků (s názory božími).

Utvdili se ve své „pravdě“, že nebyli sto se nechat kýmkoliv přesvědčit (ani samotným Mesiášem). Tím se dostali do „nečistoty“ – míjeli se s Bohem. Kvůli tomu, aby Ježíš rozbil jejich náboženskou sebejistotu (má rád i je), šel nakonec Ježíš na kříž. Ničím jiným u nich neprorazil (ani porovnáváním slov s Mojžíšem a proroky, ani znamením, natož svým láskyplným jednáním).

Až když se některým zhroutili jejich představy, prohlédli. (Učedníci po Ježíšově pohřbu konečně říkali: „My už ničemu nerozumíme“. Před tím říkali Mesiáši – Ježíšovi: „Ty tomu nerozumíš“.)

Ještě to jednou raději shrnu:

Nečistý je člověk, který nedělá hříchy, ale má buď nesprávné náboženství a neví o tom, má nesprávný způsob zacházení se čtením Písma anebo má nesprávný způsob jak věřit, nesprávný způsob jak reagovat na náboženský problém.

Samaritánka byla postižena tím prvním neduhem, ale dobře reagovala a otevřela se Ježíšovu „očištění“.

Židé byli také znečištěni, ale nebyli schopni opravy svého myšlení. Neobrátili se.

Tím zavinili, že se pro ně „musel“ Ježíš nechat ukřižovat, aby jim mohl rozbít jejich jistotu, jak všemu rozumějí (alespoň někteří pak přišli k rozumu – včetně apoštolů).

„Nečistota“ na začátku není hříchem. Např. Petr upřímně a s dobrým úmyslem tvrdí: „Ježíši, jak tě napadá, že bys mohl být ukřižován?“ (Ježíš: „Petře, víš, že takto jedná satan?“) Ovšem později „nečistota“ vede k hříchu (zapření Petra nebo protiprávný rozsudek Velerady).

Hříšníky hrubých provinění ohrožuje zlo. Zahrávají si s velkým nebezpečím, že je zlo stáhne ke dnu, jako vír ve vodě, nebo je pohrbí jako lavina.

„Věřící“ lidi (včetně Židů) ohrožuje jiné nebezpečí. Hrozí nám povýšenost (nad druhými) z našeho poznání (víry) a z našeho slušného způsobu života (morálky). Často si myslíme, jak vše známe a nesnášíme ty, kteří o Bohu mluví jinak, než jak jsme slyšeli my.

Díky Ježíšově obětavosti (až na smrt) můžeme být z „nečistoty“ zachráněni.

Někdy k tomu ještě něco přidáme, už takhle je to dlouhé.

4. neděle čtyřicetidenní

2020

4. neděle čtyřicetidenní 1 Sam 16:1–13 Ef 5:8–14 J 9:1–41 22. března 2020

Koronavirus nám může posloužit k objevení duchovního života v rodině.⁶⁸⁶

Evangelium přináší další perlu z Ježíšova vyučování. V jaké míře objevíme její bohatství a jak velký užitek z ní přijmeme, záleží už jen na nás.

Nám nestačí pouze porozumět tomu, co se událo mezi těmi, kdo se s Ježíšem setkali, ale chceme pít z Ježíšova pramene vody živé. A pomáhat ji čerpat druhým.

Ježíš se přibližuje „k Jeruzalému“. Jeho učedníci už ve vyučování pokročili. Ze střetu farizeů s Ježíšem mnoho pochopili. To, co se odehrálo, nebylo nijak náročné na pochopení, byla to stěžejní lekce o dobré vůli a o zatvrzelosti srdce.

Před týdnem jsme mluvili o „nečistotě“ Judeiců i Samařanů. Ale také, jak se Samařani z města Sychar od Ježíše z tohoto nebezpečí nechali uzdravit. Teď si všimněme, jak rozdílně se zachovali Judeici okolo slepce od narození.

(Pár stručných poznámek k dotazu o kultické nečistotě.)⁶⁸⁷

686 Před týdnem jsem znovu poslal Rituál ke slavení Dne Páně. Není těžké jej zvládnout (vyučil jsem se náročnému řemeslu, naučil se tancovat, řídit auto, používat počítač ...). U židů se převážná většina náboženského života odehrává doma v rodině.

Ježíš ve své touze setkávat se námi není omezen jen na svátosti. Skutečně se setkává s námi i tam, kde se lidé sejdou „v jeho jménu“ (v touze se s ním potkat a v otevřenosti jeho Duchu), v jeho slovu (pokud se mu snažíme porozumět a učit se jeho moudrosti), v těch, kteří nám slouží, v potřebných, kterým sloužíme Ano, Ježíšova Hostina má důležitý význam. Církevní dokumenty (VI. Instrukce o Eucharistickém mysteriu) říkají, že Eucharistii uchováváme pro ty, kteří se nemohou účastnit Ježíšovy hostiny (tento případ opět nastal), jako viatikum (pokrm na cestu pro umírající), a (až na třetím místě) k adoraci. Nejen první křesťané si eucharistii nosili domů, když se nemohli účastnit Ježíšovy hostiny, jak by si přáli. I v dobách komunistického režimu jsme tohoto dobrodiní využívali („Mexické fakulty“ dané kněžím pro dobu pronásledování nám to umožňovaly). Naši lidé mají velké vzdělání, jsou lidmi kulturními (nejsme ve středověku) a podle toho s úctou, vděčností a pokorou se k Eucharistii chovají. Neznám případ, že by tento Dar někdo nějakým způsobem snížil, natož nějak zneužil. Proč by lidé nemohli dostávat Tělo Páně „z okénka“?

„Duchovní svatě přijímání“ mně nikdo teologicky nevyložil. Pokrm a nápoj jsou povahy hmotné, proto Ježíš formu jídla ve své Hostině použil a s láskou, odvahou, moudrostí a důvěrou daroval.

„Mašinfíra“, jsou-li koleje podemleté nebo na ně spadl strom, jen čeká, až to někdo spraví, má své předpisy a není schopen pohybu jinými prostředky.

687 Pohanští sousedé Izraelitů používali magické praktiky ve snaze ovlivnit přízeň božstev (například k získání životní přízně při narození dítěte, při věštění budoucnosti – ve snaze o setkání se zesnulými, k zajištění úrody. K magii, čarování a kouzlům využívali i sexualitu a krev. (Izraelité se o magii, přes přísný zákaz, někdy pokoušeli). Aby nikdo nezanesl do shromáždění lidí nebo na bohoslužbu něco z těchto praktik, dostali Izraelité řadu *micvot* – předpisů o *kultické nečistotě* – *nidda*. *Nidda* znamená „oddělení, vzdálení“ (karanténu), bez negativního morálního hodnocení. Počít dítě, pomáhat při porodu, nemocnému, zraněnému, vypravit pohřeb, je dobrým činem.

Nidda je dočasným oddělením – karanténou, vyžadující kultické očištění. Zákoníci farizeů přes zákaz: „Nic nepřidáš a nic neubereš,“ ale vybudovali „bezpečnostní pásmo“ – „hradbu okolo Tóry“ a vymáháním nesmyslných příkazů a zákazů týrali lidi. Ježíš tuto „hradbu“ boural (a byl za to pronásledován). Dodržoval

Otázka učedníků, kdo stojí za slepotou postiženého, má smysl – pokud nehádáme, ale poctivě hledáme odpověď v Písmu.⁶⁸⁸

(O smyslu Ježíšovy odpovědi: „... je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží,“ jsme už dříve trochu mluvili.)

„Kdo tě uzdravil?“ ptali se slepce u výslechu. – „Nějaký Ježíš.“ Ježíš bylo běžné jméno jako u nás třeba Josef nebo Jiří. Ale jak si samozvaní strážci pravověří uvědomili, že k uzdravení došlo v sobotu, hned zavětřili směrem k Nazaretskému ...

Znovu si všimněme, jak je slepá víra nebezpečná!⁶⁸⁹

micvot Tóry podle smyslu „Zákonodárce“, ale „tradici otců“ usvědčoval ze svévole („Sobota je pro člověka a ne člověk pro sobotu.“). Nedodržoval nesmyslné rituální omývání, dotýkal se nemocných, chodil mezi pohany i Samaritány.

Křesťané pocházející z pohanů a neznající jedinečnou biblickou kulturu Izraele, se časem nakazili antickým dualistickým myšlením (Aristotela a Platona), hlásajícím, že tělo je – oproti duchu – špatné. Pozdější křesťané pak *niddu* – řecky *porneia* (od toho je také naše pornografie) – ztotožnili se sexualitou, které podsouvali negativní hodnocení. V biblickém vyučování Slova božího je ale sexualita požehnáním obdarovávající manželé potomstvem, potěšením a rozkoší. (Penisu židé říkají *sluha*; „muž má nejméně třikrát za týden potěšit svou manželku.“)

Došlo pak k neštěstí (z kterého se radoval satan), křesťanství moralisté západní církve (neznající pořádně Bibli) pak vytvářeli nemoudrý seznam čím dál většího množství sexuálních hříchů – téměř všechny byly označeny za smrtelné (a zapoměli na mnohem větší nebezpečí: „Běda vám, kteří ...“).

Sv. Augustin uznával manželství jako zařízení podle Boží vůle, ale tělesnou rozkoš pokládal za projev zlé žádostivosti (v mládí prošel nezřízeným životem) a neuměl sexualitu chápat jako dar od Boha.

Ježíš nás osvobodil nejen od břemene zákonické tradice. Řadu rituálních předpisů překonal (mnohá pohanská úskalí nás už neohrožují (v krvi nevidíme princip života, jíst můžeme všechno ...). Kdybychom ho opravdu pokládali za „jediného Učitele“ (Mt 23:10), nepřehlédli bychom smrtelně vážnou „duchovní nečistotu“, před kterou nás varuje – ještě se k ní vrátím. (A neprovinili se proti Stvořiteli, když jsme až donedávna pohrdlivě ženy v mnohém měli za „nečisté“).

688 Někdy se stane neštěstí bez lidské příčiny.

I rodiče mnohou dítěti odkázat dědictví blahé nebo neblahé, různé bohatství nebo různé dluhy.

Pro jistotu připomenu časté nebezpečí lidové zbožnosti. Ze špatného porozumění slovům: „Kárám a trestám ty, které miluji,“ (Zj 3:19) a „Koho Pán miluje, toho přísně vychovává, a trestá každého, koho přijímá za syna.“ (Žd 12:6), učinila krutou pomluvu: „Koho Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje.“ (Porovnej k tomu též Jób 5:17, 22:4; Ž 141:5; Př 13:24.

Hlásání dědičného hříchu bylo také trefou mimo. Kolektivní viny jsme za nacistů a komunistů zakusili až příliš, ale přičítat ji Bohu, je rouháním. Bůh je spravedlivý! Když na něj Izraelité vztahovali své přísloví: „Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby,“ ohradil se (srov. Ez 18. kap.).

Také kult utrpení jako zásluha pro věčnost je masochistický a sadistický. Zvrhlý! Bůh si v utrpení nelibuje.

Jak to, že si kdekdokdo hraje na Vykupitele? „Účastí na Ježíšově kříži“ není rakovina, ale pouze pronásledování pro učednictví u Ježíše (například Josef Toufar). Na Golgotě byli tři kříže. Kříž jednoho teroristy byl „začátkem pekla“. Druhý odsouzenec uznal svou vinu. Jen Ježíšovo ukřížování zatřáslo těmi, kteří nahlédli svou vinu a svou nebezpečnost a obrátili se a následovali Ježíše.

V jedné učebně náboženství jsem viděl obrazy křížové cesty, barevně vyvedené dětmi. Kdo z nás by děti vyzval k malování křížové cesty Milady Horákové od mučení esesáky v koncentráku, až po pověšení na šibenici? Nebo křížové cesty Židů z Terezína k plynovým komorám do Osvětimi? Chráníme děti před drastickými scénami nejen ve filmech. Nekazme dětem jejich představu o Bohu a nemrzačme jejich cit.

(Někteří lidé říkají: „Nemohl bych jet do Osvětimi.“ Není to nutné, pokud ze všech sil budou usilovat o to, aby naše děti někdy neskončily podobně.)

Kdo nehledá krásu Boží tváře, neklade otázky nad smyslem Písma, šidí sebe i druhé. Bereme vážně Ježíšova slova, že můžeme být zloději a lupiči vlastním dětem, jestliže jim zkreslujeme pohled na Boha nebo vůbec neobjevujeme Boží milosrdnou náruč.

689 Někteří Němci ještě po válce věřili Hitlerovi (neonacisté i dnes). Podobně „věřící“ komunisté říkají: „Ano, jedinci selhali, ale komunismus je jediné dobré řešení.“

Opakuji: ti, co slepě věří, že mají pravdu, nechtějí slyšet nic jiného, nesnášejí nepříjemné otázky, neuznávají argumenty, jsou popuzeni názorem jiných lidí a navíc – utočí na ty, kteří mají jiný názor než oni.

Mají strach, aby se jim nezbořil jejich pomyslný svět. Nepřipustí kritiku svých názorů, své „víry“ a svých božstev. Ze své pravdy si udělali božstvo, vlastně si hrají na Boha.

Tito lidé jsou použitelní pro politické i náboženské vůdce, toužící po moci. Vzpomeňme na dav, který na pokyn velekněze řval: „Ukřižuj ho!“ Na nadšené fanoušky Hitlera, Stalina, Gottwalda a dalších šikovných manipulátorů.

Dav se chová jako stádo. Získá-li diktátor určité kritické množství lidí jemu nekriticky oddaných, začne likvidovat lidi kritického myšlení.

K tomu slouží každá ideologie, včetně náboženské.

Na Ježíšovo kázání chodily nadšené davy čekající Spasitele a jeho zázraky, ale jak jim Ježíš začal klást určité otázky, bylo zle. Pak se mu pomstili, „protože se dělal Mesiášem“ – a nesplnil jejich očekávání.

Rádi slyšíme, jak je Ježíš laskavý, soucitný skvělý, ale pokud nevyhlížíme jeho varování, sami sebe ohrožujeme.

(Mnoho lidí je nadšeno, jaký je pan premiér starající se „taticek“, co všechno s M. Z. zařídili, a jak naše vláda maká a je nejlepší na světě.)⁶⁹⁰

Samaritánka si uvědomila, že Ježíš je „vidoucí“ – když slyšela: „Vím, jak to máš se svým mužským ...“ a hned se ptala, jestli židé mají lepší zdroj poznávání Hospodina („náboženství“).

Slepec, který byl v očích zbožných „nečistý“ a nevzdělaný hříšník, předběhl horlivé (*perušim* – farizeje). Na rozdíl od nich uznal, co mu Ježíš prokázal.

Farizeové, vyslyšající uzdraveného slepce, pravdu nehledali. Zavírali oči před jasným faktem. (Za chvíli se nezastaví ani před rozhodnutím zavraždit Ježíše i Lazara.)

Když na Ukrajině začal Majdan, řada našich lidí opakovala lež, že tam řadí fašisté, když Rusové sestřelili civilní malasijské letadlo, hájili ruskou lež. Slepě věřili svým (dez)informačním zdrojům, neumějí rozlišovat zprávy.

690 Bílý plášť a stetoskop na krku Ing. premiéra je psychologicky působivý. Podobně jako kostýmy a odznaky posvátné moci církevních hodnostářů a jiných šamanů. Všimněme si, jak působí na nás. Jaký dojem máte z civilních obleků některých protestantských kazatelů? Také máte pocit, že jim něco chybí? Já jsem ten pocit míval; rozumem jsem si jej musel opravovat. Vratká „víra“ potřebuje a vyžaduje všelijaké berličky, výztuže a podpěry. Jinak na nás působí fotografie Jos. Ratzingera vysluhujícího Večeři Páně v obleku a vázance, a jinak v liturgickém rouchu. Někomu nátlak komunismu otevřel oči. Ale někteří se po převratu k tomu lesku rádi vrátili. „Pane biskupe, ale v mundúru kriminálního jste nebyl méně biskupem, než jste dnes.“ (*rozhovor v r. 1992*) – „Václave, ale tenkrát to byla nenormální situace.“

Škoda, že si Ježíš nenechal poradit, možná by měl větší úspěch, než když chodil v civilu a bez křížku na krku.

Je pravdou, že s Romy bych Večeři Páně v civilu asi neslavil. Co myslíte, vzal by si Ježíš k Romům indiánskou náčelnickou čelenku?

Bůh, Ježíš i rodiče si nejprve získávají důvěru. Přejde-li maminka v noci k plačícímu děcku, nepřestrojí se nejprve do uniformy. „Ale“ namítnou jiní, „jak poznat biskupa v civilu, když jsme ho nikdy neviděli?“ Každý prorok byl povinen se legitimovat, že přichází od Boha. Ježíšovi odpůrci mohli od Ježíše žádat: „Nechceme být lehkověrní, prosíme tě, mohl bys před námi uzdravit dalšího slepce?“

Jenže tento typ lidí takovou prosbu nevysloví. Kaifáš k odsouzení Ježíše nevyžadoval důkaz: „Ježíši, tobě jde o život a nám o spravedlivý soud, dokaž, že jsi Mesiáš, uzdrav před námi malomocného, nebo slepého.“

„Když se nechce, je to horší než když se nemůže.“

Je snadnější se navlíknout do stavovské uniformy a poroučet, než si získávat důvěru druhých nezištnou službou.

Mluvíme o Desateru a hlavních hříších. Ale v našich zpovědních zrcadlech ani v Katechismu se nedočteme, že existuje ještě mnohem větší nebezpečí – „duchovní slepota“.

Začíná nenápadně, často horlivou účastí „v chrámech církevního konzumu“ a budováním vlastních jistot. Pokračuje posměchem a nesnášenlivostí „jiných“ a často nakonec ústí do válek proti jednotlivcům i skupinám lidí. Poznávací znamení: (zaviněná) neochota hledat pravdu a uznávat argumenty.

V našem arzenálu proseb (i v Modlitbě Páně) má být jedna z nejzávažnějších – prosba člověka, který oslepl: „Pane, ať vidím.“

A opět řeknu: do prosby „Otče, zbav nás od zlého,“ patří: „Bože, prosím tě, budu hledat tvou pravdu (která osvobozuje), pomoz mně.“

Dovednost si máme cvičit už na všedních sporech s druhými.

Někteří lidé ve sporu s druhým nejprve zkoumají, zda není chyba u nich. Jiní hledají chybu u těch druhých, nepřipouštějí, že by oni neměli pravdu.

Z nejlepšího ministranta se stane Kaifáš, z frajtra Vůdce, z vlakového lupiče Džugašviliho Bát'uška Stalin, z krásné ženy ježibaba ...

„Modlím se, do kostela chodím, poctivě pracuji, potrpím si na úklid doma i v práci, snažím se dobře vychovávat děti, nikoho jsem neokradl ani nezabil, Desatero dodržuji. Dokonalý nejsem, ale nejsem lakomý; a pan farář k nám chodí na oběd. Mohu být celkem spokojen, moje úroda je složena ve stodole boží (srov. L 12:16–19). Tak to platilo i o některých zbožných, kteří pozvali Ježíše ke stolu – přesto Ježíšovi nepřítakali.

Hospodin řekl Samuelovi: „Vzhled člověka není určující.“

Ježíš nám nabízí poznání nejvyšší kvality.

Můžeme si k tomu přidat jeho slova:

„Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn.

Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.

Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“ (J 3:16–21)

2017

4. neděle čtyřicetidenní 1 Sam 16:1–13a Ef 5:8–14 J 9:1–41 26. března 2017

Bylo by zbrklé si myslet, že Hospodin má zalíbení v posledních. Každému, i nejmladšímu, dopřává stejné přízně jako prvorozenému (srov. Mt 12:47–50).⁶⁹¹

Pomazaný znamená ovoněný.

691 Prvorozenému je nabídnuto určité poslání, ale nemá-li se k práci, může se práce ujmout někdo jiný. Vzpomeňme Esaua a Jákoba (ostatní příklady si doplňte).

Jedním z obrazů Ducha je vůně.⁶⁹²
Pomazání mají svým jednáním vonět po Hospodinu.⁶⁹³

S Davidem od jeho pomazání působil Duch Hospodinův.⁶⁹⁴

Apoštol Pavel v dnešním druhém čtení použil další obraz – světlo.⁶⁹⁵
Ježíš je světlem. (J 9:5)⁶⁹⁶

Některým lidem Ježíš nevoněl.

Učedníci si vypěstovali jemnější čich na „vůni Boží“. Dokonce i nevzdělaný slepec rozpoznal, kým Ježíš voní, odkud jeho vůně přichází.

Sami se necítíme. Potřebujeme druhého, aby nás očichal.

Ale někteří – když slyší něco, co jim nevoní – se urážejí. (K tomu se ještě vrátím.)

O uzdravení slepce jsme už mluvili podrobněji.⁶⁹⁷
Ten člověk byl poctivý, statečný a věrný ...!

Příběh v evangeliu začal otázkou (ta otevírá rozhovor). Pak otázek a rozhovorů přibývalo. Někdo se dozvěděl něco nového, v jiných zpěníla zloba.

Odmala nasloucháme těm, které pokládáme za chytřejší a vzdělanější. Někdo stále stojí o další poznávání, jiný si ale časem začne myslet, že už ví dost. Zapomene, že před Bohem je stále učedníkem a slyší-li něco od člověka, který mu nevoní, prská a uráží se. Ježíš o takové lidi neměl nouzi.

Rabín, kantor, správce synagogy nebo školy, pan starosta, pan nadlesní, pan poštmistr, pan doktor, pan obchodník – každý z nich byl „někým“. Nesnesli, že začínající katecheta říká o Bohu něco

692 Vůně není vidět, je nehmateľná, je esencí toho nejlepšího, uzdravuje, potěší, povznáší, je příjemná.

693 Je víc než hanba, že někdy smrdím peklem.
Ježíš řekl i Petrovi: „Teď mluvíš jako satan. Pekelně ti páchne z pusy.“ (Srov. Mk 8:33)

694 Křest není menším obdarováním než pomazání na krále. Od křtu máme vonět Bohem.
Jako se znovu a znovu voníme, tak se máme opětovně nechávat ponořovat do Ježíšova Ducha.

695 Osvícení přichází skrze informace (ty čerpáme především z Božího slova, ale i znamení je informací).

696 Někteří lidé mají raději (vnitřní) tmou vlastní nevědomosti. Nejsou nočními tvory jako třeba netopýři.
Nesnáší světlo, svou vnitřní bídu temnotu zahalují fíkovými listy pohanské zbožnosti.
„Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmou než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“
(J 3:19–21)

697 Bohem (lékařem, učitelem, partnerem ...) i Ježíšem jsme zváni ke spolupráci. „Co si přeješ?“ ptá se Ježíš nemocného. Prosíme-li Boha, ptá se nás, co jsi ochoten pro to udělat ty? (Bůh nikoho na zádech do nebe neponese). Některým nemocným vyjednali uzdravení u Ježíše kamarádi. Některých si Ježíš sám všiml.
(Ne všichni uzdravení se ale stali Ježíšovými učedníky, srov. Lk 17:11–19; J 5:2–16).

Slepec od narození byl možná zatrpklý, mohl mít špatné zkušenosti s týráním. Ježíš se jej nemohl ptát: „Chceš být uzdraven?“, ale i k takovým se Bůh umí přiblížit (přes riziko nepochopení). Je možné, že Ježíš vzal do ruky prach, pak si v puse udělal veliké sliny, vzniklým blátem slepce zamazal a řekl mu: „Běž se umýt k rybníku Siloe.“ Ten člověk mohl cestou nadávat. Ale po umytí prohlédl nejen tělesně!

Vícekrát mě potkalo něco nepříjemného, ale později jsem nahlédl, že to bylo k něčemu dobrému. (Nemám ovšem rád fráze: „Bůh vše zlé promění k dobrému!“ Když to jde, říkám takovému člověku: „Až zase pojedeme do Osvětlení, pojed' s námi a vyzkoušej si, zda tam budeš schopen své tvrzení opakovat.“)

jiného, než dosud slyšeli. I pan profesor Nikodém se ošival, když slyšel, že by měl zasednout do školní lavice u Ježíše mezi prvňáčky. (Srov. J 3:3n)

Slepce, který logicky správně argumentoval, „všeznalci“ úplně smetli: „Ty budeš poučovat nás vzdělané, vážené a zbožné? Co si to dovoluješ, ty nulo?“

Ježíš přišel „v Duchu a v pravdě“ (slyšeli jsme to opět „minulou neděli“) – samaritánka a pak další samaritáni se „Duchu a pravdě“ otevřeli.

Ale mnoho zbožných (farizeů) s Ježíšem společnou řeč nenašlo, měli svého ducha – svou tradici, podle níž se „v sobotu uzdravovat nesmí“. Duch boží jim zůstal vzdálený.

Tento druh lidí nepřeje uzdravení komukoliv, nepřeje úspěch nebo milosrdenství někomu z druhého houfu. Je třeba tyto sklony v sobě hlídat!

Snažím se objevit své stíny, ale na všechny bych sám nepřišel, vždyť se upřímně snažím o šlechetnost!⁶⁹⁸

Jsem vděčný Písmu, jak mě vede. Jsem vděčný apoštolům, že přiznáváním svých chyb mi nastavují zrcadlo a ukazují mi, že s Ježíšovou pomocí mohu ještě povyrůst.

Bibličtí autoři neznali psychologii a řeč psychologie a přesto popsali to, co potřebujeme vědět, co nás ohrožuje. Napsali to tak šikovně, že to pochopí i ten, kdo nemá maturitu, dokonce i analfabet. Popsali to tak elegantně, že se to pamatuje snadněji než popis psychologický. Psychologie nám potvrzuje genialitu biblického vyučování.⁶⁹⁹

(Kde jinde takové bohatství seženeme?)

Satan se snaží lovit mezi lidmi všech stupňů.

Z 1. skupiny získal všechny možné menší násilníky i ty obrovské (císaře, Piláta, Hitlera, Putina ...)

Z 2. skupiny satan poštvá proti Ježíšovi (a prorokům všech časů) řadu farizeů, saduceů, velekněží (všech dob). Vzpomeňme na Ježíšovo podobenství o jílku mámivém.

Z 3. skupiny satan ulovil všechny možné revolucionáře.

Ježíš teprve usiluje o získání všech lidí.

Občas mě někdo žádá, zda bych nenapsal „zповědní zrcadlo“. Není obtížné si je sám vytvářet podle Ježíšova vyučování. Psal jsem, potřebujeme druhé, aby nás očichali, nakolik voníme po Bohu nebo v čem nepříjemně zaváníme. Podobně máme žádat naše milé, aby nás upozornili, v čem jsme slepí, kde máme slepou skvrnu.

698 Nikdo o nás nemluví tak pěkně jako Ježíš: „Jsi z královského rodu,“ potvrzuje. „Petře, blahopřeji ti k poznání, o Mesiáši. Tobě svěřím partu svých učedníků.“ atd.

Ale také apoštolům odkrývá jejich slabiny, aby mohli růst do Ježíšovy podoby. („Petře, teď mluvíš jako satan.“ „Jane a Jakube, proč chcete vypálit samařskou vesnici? Podle jakého pravidla? Odpovídá tomu Mojžíšovo: „Oko za oko, zub za zub, život za život“?“

699 Někteří znáte „Čtyři stupně duchovního života“ Scotta Pecka:

1. Lidé, kteří ustrnuli v zahleděnosti do sebe, sobci, nedošli od Já k Ty. Jsou nedospělí, nepřijali odpovědnost za své jednání a svá slova, nemají svědomí, psychopati. Nejsou schopni trvalejšího vztahu, natož manželství. V menší formě jsou zloději, lupiči, násilníky, vrahy. Inteligentní psychopati velkých rozměrů se vyskytují mezi politiky, často jsou diktátory, válečnými zločinci.
2. Ti přijali řád, který jim ukazuje, co je dobré a co zlé. Jsou pracovití, často horliví. Vědí, že nejdůležitějšími ctnostmi jsou víra, naděje a láska, ale za největší z nich považují poslušnost (autoritě). Jsou zneužitelní, vykonávají slepě rozkazy, jejichž špatnost nedovedou rozlišit.
3. Jsou revolucionáři, pubertáči, pochybují o systému, kladou otázky, často bourají systém, nestaví, vzbouří se proti partnerovi, rodičům, církvi, systému prásknou dveřmi a utečou...
4. 4. stupeň je naším ideálem. Tito lidé porozuměli úmyslu Zákonodárce, došli k samostatnému a osvícenému myšlení, rozpoznají, kdy dobré pravidlo škrtní život a je třeba je neposlechnout...

V příběhu o uzdravení slepého od narození snadno najdeme, co některé lidi okolo Ježíše popuzovalo.

V čem je satan pokoušel.

Ti, co si nedali od Ježíše říci, nakonec Mesiáše uštvali.

Přítakat pravdě – říká-li ji člověk, který nám nevoní – je náročné.

Ale Ježíš nám nabízí účinnou pomoc, jak se dostat z víru nesnášenlivosti, abychom nebyli zlem staženi ke dnu.

Pokorná prosba nás může dovést k naslouchání Bohu. „Ježíši, říkáš mi nejkrásnější slova přátelství, prosím tě, upozorňuj mě také na mou slepotu a na má chybná vidění, vždyť jsi nejlepší „oční lékař“.

Po Ježíšově vyučování podobenstvím „o rozsévači“ se učedníci ptali, co to podobenství má znamenat.

Řekl jim: „Vám je dáno znát tajemství Božího království, ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali.“ (Lk 8:9–10).

Kdo poctivě naslouchá Učíteli a kdo se poctivě ptá, prohlédne a zaslechne.

2014

4. neděle postní 1 Sam 16:1b. 6–7. 10–13a Ef 5:8–14 J 9:1–41 30. března 2014

Někteří naši spoluobčané nedávno hájili (později i Putin) legitimitu ukrajinského presidenta Janukoviče: „Byl demokraticky zvolen.“ (Hitler a Putin také, a přesto oba patří před soud pro válečné zločiny.) Podívejme se, co nám k tomu napoví Písmo.

Izraelité si svobodně (po vysvobození z Egypta) vybrali Hospodina za Krále. Zatímco se pohanští králové pokládali za bohy a svévolně určovali, co je dobré a zlé (pro ně), Izraelský král byl služebníkem Božím. Nad ním byla „Ústava Hospodinova“ (ustanovení řádu života Hospodinem). Král byl vybírán Bohem a volen lidmi. Když se ale král Bohu a jeho příkázáním zpronevěřil a nesloužil, jak měl, jeho legitimita skončila.

Saul propadl moci, proto byl nahrazen Davidem.⁷⁰⁰

Nejprve opakování starého vyučování.

Otázka proč Ježíš některé nemocné neuzdravil je důležitá.⁷⁰¹

Už jsme uvažovali, co může znamenat: „na slepci se mají zjevit skutky Boží“⁷⁰²

700 Dětem vysvětlete, prosím, že se rohy používaly jako lahvičky nebo poháry. Naši pradědové z kravských rohů dělali kloubce na brousek (kterým brousili kosy).

701 Ježíš řekl v nazaretské synagóze: „Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti. Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Náman.“ Když to slyšeli, byli všichni v synagóze naplněni hněvem. Vstali, vyhnali ho z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů. (Lk 4:24–29)

Devět z deseti uzdravených malomocných poděkovalo Bohu za uzdravení, ale nestali se Ježíšovými učedníky jako Samaritán.

Chromému od rybníka Bethesda uzdravení nepomohlo (dokud byl chromý, nevyskakoval si), přes varování, aby si neuhnal něco horšího, zhřešil udavačstvím.

702 Je třeba si udržovat vysokou představu o Boží velikosti a bránit se podezřením vůči nějaké malosti Boha. Máme se ptát a hledat porozumění Bohu.

Mengele na věznicích zkoušel své léčebné metody.

V 1. čtení byla řeč o pomazaném, v evangeliu o zamazaném (jinde o namazaném). Obdivuji Ježíšovu vynalézavost, jak se dostat k zatrpklému a nedůvěřujícímu. Zmazal slepce a poslal ho k vodě. Ten s nadáváním odešel, ale s vděčností za prohlédnutí se vrátil.

„Musíme činit skutky toho, jenž mne poslal“. Ježíš i apoštolové musí dělat zázraky. O zázracích Ježíš říká, že v nich je oslaven Otec. („Lazarova nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Syn Boží byl skrze ni oslaven.“ Srov. Jan 11:4)

My velebíme snášení utrpení, Ježíš oslavuje Otce konáním zázraků, dokonce v sobotu, v den zasvěcený. Apoštolům, kterým se nepovedl zázrak, říká: „Pokolení nevěřící a zvrhlé, jak dlouho mám být ještě s vámi...“ (Srov. Mt 17:14–17)

Před týdnem jsme slyšeli, jak Samaritáni pozvali Ježíše ke stolu a dva dny se nechali vyučovat. S „pravověrnými“ věřícími ovšem Ježíš nehnul.

Ti, co „vidí“, „vědí“. Tak proč by hledali nějaké jiné, lepší porozumění Pánubohu?

Za týden uslyšíme o vzkříšení Lazara – Ježíšovo proroctví „o boháči a Lazarovi“ se naplnilo. (Lk 16:31)

„Víra“ podle Ježíše znamená, dát mu za pravdu, přitakat mu. Ježíš nám nabízí dost důkazů, že přichází od Boha.

Vzpomínáte, jak Ježíš hořekoval nad nejlepšími židovskými „farnostmi“?

Pravil, že existuje horší nebezpečí, než hříchy sodomské. (V Sodomě nešlo v první řadě o homosexualitu, ale o strašné ponížení lidí.) „Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu udály takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli seděli v zíněném šatě, sypali se popelem a činili pokání. Ale Týru a Sidónu bude na soudu lehčeji než vám. A ty, Kafarnaum, budeš vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! ... ; kdo odmítá mne, odmítá toho, který mě poslal.“ (Lk 10:13–16)

Židé si mysleli, že stačí nehřešit a být v pravé církvi.

Obyvatelé Jeruzaléma a Kafarnaum zažili s Ježíšem nejvíce z jeho vyučování. Nechtěli vidět. Aby nemuseli Ježíši přitakat, vymýšleli si hrozné pomluvy o Ježíši.

„Každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno. Avšak tomu, kdo se rouhá proti Duchu svatému, odpuštěno nebude“. (Lk 12:10)

„Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špatné, i tvé tělo je ve tmě. Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou. Má-li celé tvé tělo světlo a žádná jeho část není ve tmě, bude celé tak jasné, jako když tě osvítilo světlo svou září.“ (Lk 11:34–36)

Jsme opětovně svědky toho, jak s některými lidmi nehnou ani fakta.

Týká se to:

- Ukrajiny a Putina.⁷⁰³
- Nepřátelství k homosexuálům.⁷⁰⁴
- Nesnášenlivosti vůči čemukoliv novému v církvi.

703 Článek na www.reflex.cz

704 www.emimino.cz – [Poslední přání našeho syna Filipa](#)

S některými lidmi nepohne ani výrok římského biskupa, který řekl: „Kdo jsem já, abych homosexuála soudil?“ Nepohnou s nimi ani slova významných biblistů, kteří ukazují, že biblické texty nemluví o homosexuálech tak, jako ti, kteří je zatracují.

Ve všech těchto případech, jsou ti zaťatí ovládnáni strachem.
(Homosexuálové nás a naše děti zdaleka neohrožují tolik, jako bezuzdná sexualita v televizi a okolo nás. Proti ní si ti „křesťanští bijci“ netroufnou. Zbabělci vždy útočí jen na slabší.)

„Říkáte ‘vidíme‘ a proto váš hřích trvá.
Přišel jsem tento svět soudit, aby kdo nevidí, viděli a ti, kdo vidí, aby oslepli.“

Ti neposlechnou Ježíšovy rady: „Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přechištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potření očí, abys prohlédl.“ (Zj 3:18)

Slepý patřil k lidem, kteří nevyčítají Bohu těžkosti života, uznávají, že díky nim přemýšleli, hledali a dostali se dál. Nejsou to ale lidé, kteří „obětují utrpení Bohu“.
Potkal jsem řadu těchto obdivuhodných lidí.

2011

4. neděle postní 1 Sam 16:1b. 6–7. 10–13a Ef 5:8–14 J 9:1–41 3. dubna 2011

Pohanské představy tvrdí, že Bohu dělají dobře naše odříkání, sebezápory, posty a utrpení, že je závislý na našich modlitbách a obětech.⁷⁰⁵

Co je nám příjemné od našich dětí a přátel? Chutná-li jim a nechce-li se jim odcházet od stolu. Rozumíme-li si, rádi se setkáváme a přemlouváme druhé, aby ještě chvíli zůstali.

Má to s námi Bůh jinak?

Je nám dobře s Bohem?

(Pokud je nám bohoslužba dlouhá, a netěší nás, kde je chyba, nebo co máme změnit?)⁷⁰⁶

Příběh o uzdravení slepého čteme v době přípravy na slavení Velikonoc (nejen k vyučování katechumenů, čekatelů křtu).

Jako nás maminka nosila ve své děloze (děloha je vnitřní pokojíček maminky, vnitřní náruč), porodila a pak nás nosila v náruči a s tátou nás vychovávala a uváděla do života a celý život nás

705 Pro ty, co mají strach, že říkám něco zvráceného, znovu opakuji, že my pro sebe potřebujeme k životu kázeň. Rodiče nám říkali, že se učíme pro sebe. Nemuseli jsme denně pět ódy na jejich obětavost. Samozřejmě, že ke kultuře patří umět ocenit druhého, pochválit, poděkovat a poprosit. Nevděčnost je hříchem.

706 Je rozdíl, je-li je pro nás bohoslužba opakováním Ježíšovy popravky nebo svatební hostinou Vzkříšeného s jeho nevěstou (srov. Lk 12:35–37).

Dobře víme, že Ježíše jeho obětavost stála život, veliké potupení a naprostou ztrátu cti.

Neutíkejme od toho, že jej na kříž dostala nesnášenlivost a pýcha zbožných lidí a funkcionářů církve. Kdo chce, najde se sám v podobném postoji. Jen na místo našeho hříchu nepodsouvejme tvrzení, že Bůh k odpuštění hříchů lidstva vyžadoval Ježíšovu krev.

(Vyprávěl jsem dětem o kříži. Je hrůzostrašným znamením. Přesto jsme si jej zvolili jako hlavní znamení.

Připomíná nám velikost Boží lásky a také náš strašný sklon vybijet si vztek na druhém. Rituál požehnání bychom měli pozměnit: po důstojném nakreslení kříže na sobě bychom se měli ještě plesknout levou rukou po pravé a pravou po levé – abychom už víc neopakovali jakékoliv násilí na jiných.)

Jestli Ženich při své Hostině obsluhuje nás – aby z nás mohla vyrůst jeho budoucí nevěsta – pak je to závrtná slavnost, pak máme důvod ke zpěvu a slavení. Ale to je něco jiného než jakási „křížová cesta“. „Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk.“ (Srov. J 16:20–22)

Maminka nám nelíbila bolesti svého porodu. Je na inteligenci, pokoře, citlivosti a vděčnosti každého, aby obětavost své maminky (nebo Ježíše) objevil.

nosí ve svém srdci – tak nás Ježíš porodil do nového života s Bohem (křest je znamením porodu), nosí nás ve své náruči a ve svém srdci, vede nás, vychovává a uvádí do nového života přátelství s Bohem a lidmi.

V pozadí prvního čtení je příběh krále Saula.⁷⁰⁷

David nebyl tak urostlý, ale Hospodin vidí do srdce člověka.

Saul i David byli stejně pomazáni na krále a dostali nabídku pomoci Boží.

Pomazání Davida změnilo. Od toho dne i nadále se David nechával ovlivňovat Hospodinovým duchem.

Je-li porod vstupní branou do pozemského života, je křest vstupní branou k životu svobodných dětí božích.

I my jsme byli při křtu pomazáni na kněze, proroky a krále.

Ale ne každý pomazaný při křtu přináší stejné ovoce, hodné toho, co nám je Bohem nabízeno a co jsme od něj dostali.

Náš nový život v Kristu a s Kristem začal obdobím nemluvněte a nedochůdčete. Celý život se máme učit dorůstat do podoby Krista.

V příběhu slepce od narození vystupují lidé s rozdílnou startovací čarou. Slepce byl velice znevýhodněn proti vzdělaným farizeům.

Můžeme si všimnout, jak jej setkání s Ježíšem změnilo.

Slepce tenkrát byl pokládán za hříšníka, nemohl se vzdělávat ani pracovat, byl žebrákem, odkázaným na milosrdenství, občas předmětem krutých žertů.⁷⁰⁸

Tento slepec měl zřejmě špatné zkušenosti se zlomyslností lidí. Ježíš nemohl navrhnout uzdravení. Vymyslel jinou cestu, udělal z plivance (voda nikde) a prachu bláto, slepce zamazal a poslal ho umýt k rybníku. Slepce asi cestou zlobně nadával: „Ti lidé jsou hrozní, ze slepce si dělají blázna ...“ (Část biblistů má laskavý výklad o slině.)

Oceňuji Ježíšovu odvahu a vynalézavost, s jakou se umí přiblížit i k lidem, kteří by se mu jinak bránili.

Slepce byl nejen uzdraven, prohlédl(!), on, člověk tehdejší společnosti zneuznaný a zašlapaný do země, je hoden pozornosti a uzdravení prorokem (a Mesiášem)!

Nevzdělanému (slepý nechodil do školy, o Bohu mohl pochytit jen to, co někde letmo zaslechl) se dostalo ohromného poznání. Byl vyhojen, uzdraven od své bezvýznamnosti, odstrčenosti, méněcennosti. Byl zbaven cejchu člověka, ke kterému se Bůh obrátil zády.

Byl připraven k uzdravení. (Ne všechny slepé Ježíš uzdravil.)⁷⁰⁹

Dostalo se mu správného vidění věcí. Získané nové sebevědomí si chránil, už se nedal zastrašit výhružkami, odsuzováním a výzvami k slepé poslušnosti autoritám.

707 Když Izraelité na Hospodinu vymáhali krále, vybral jim Hospodin nejschopnější osobnost té doby. Saul převyšoval ostatní od ramen, navíc byl otevřený ke spolupráci s Božím duchem. Ale později neunesl pokušení moci. Ani přísaha, že přestane usilovat o život Davida, mu nepomohla.

708 Proto bylo přikázání: „Nebudeš zlořečit hluchému a slepému nepoložíš do cesty překážku, ale budeš se bát svého Boha. Já jsem Hospodin.“ (Lv 19:14)

709 Ježíš řekl rodákům v nazaretské synagóze: „Po pravdě vám říkám, mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádnému z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Námán.“ (Lk 4:25–27)

Pevně dokázal hájit svého nového přítele. Nebál se. Uměl pojmenovat dobro dobrem a zlo zlem. Nenechal si vnutit nelogická tvrzení a neopakoval, co mu bylo nařizováno. Věděl své, neměl strach, že jej uzdravil někdo bezbožný, porušující tehdejší názory lidové zbožnosti o přikázáních o sobotě.⁷¹⁰ Zřejmě už dříve byl charakterní. Ježíš mu dopomohl, aby se – jako vědoucí – postavil novým způsobem na nohy. Viděl přesněji než ti, kteří jsou neochvějně přesvědčení, že správně vědí.

Slepec patřil mezi ty, kterým Ježíš blahopřeje, neboť „jsou čistého srdce – ti uvidí Boha“. Svou odvahou, posílenou Ježíšem, přerostl své rodiče (ti se vyšetřujících funkcionářů báli – vyloučení ze synagogy – z církve, často znamenalo ztrátu práce.)

Mohli bychom odhadovat, jak asi slepec odmala vyrůstal, jak jej mínění tehdejší společnosti, včetně jeho rodičů, poznamenalo.

Nechme stranou ty, kteří soudili Ježíše i slepce. Tento typ nikdy nepochybuje o svých názorech. Nepoučitelně vždy hlava nehlava prosazuje tradici svých otců, prohlašujíc ji za svatou. S těmi nezmohl nic ani Ježíš.

Všimněme si, jak Ježíš svou pozorností staví na nohy ty, kteří byli odstrkovaní, podceňováni, okopáváni od druhých nebo vychovávaní tak, aby druhým vždy ustupovali a dávali jim přednost.

Naslouchejme Ježíšovi, který si váží Samaritánky, který dává novou příležitost kolaborantům (Zacheovi a Matoušovi), teroristům (Šimonu Zélótovi), malomocným, slepcům a hříšníkům všeho druhu. Nechme se uzdravovat. Smíme si vztáhnout Ježíšova laskavá slova a jeho pozornost na sebe. (Bible je milostným dopisem milujícího Boha milovanému.)

Dovolme Ježíšovi, aby se nás dotýkal a hojil naše rány.

Máme přerůst své rodiče a své předky a nechat se uzdravovat ze svých zranění, které jsme si přivodili sami nebo nám je způsobili druzí.⁷¹¹

Psychologové nás od viny osvobodit nemohou.

710 Ježíš nebourá „svatou tradici“, aby za každou cenu provokoval. To nemá zapotřebí. Bouří se proti obrazu, který si lidé vytváří o Bohu. Bůh není podivínský patron, který šikanuje lidi svévolnými a nesmyslnými příkazy a zákazy. Bůh nemá ženu za méněcennou, jak jsme slyšeli před týdnem, sobotu nepovažuje za nevhodný den k uzdravování, naopak, sobota je dnem daným lidem k radosti.

Udělání trošky bláta může za cihlářskou činnost (nepálené cihly) pokládat jen zlý a hloupý fanatik.

711 Na jedné straně často zapomínáme, že svět je trvale porušený a narušovaný zlem a na druhé straně jsme dost zhýčkaní pohodlím a bohatstvím naší společnosti. Řada našich mužských předků utrpěla velká zranění na duši ve válkách a velká ponížení za totality. V první světové válce mnoho našich otců někoho zabilo. Zabít i nezabít je pokaždé hrozné a každého to poznamená (proto slušné režimy dávaly popravčí četě část pušek se slepými náboji, aby se každý mohl utěšovat, že zrovna on nezabil).

Dost žen bylo během války znásilněno.

Mnoha rodičům zemřelo více dětí.

Mnoho žen umřelo při porodu.

Lidé si dříve některé věci ani nemohli tolik brát, jinak by se žalem pomátli. Máma musela pečovat o děti, které žily.

Ti, se kterými bylo krutě nakládáno, se museli zocelit, aby přežili. Nedivme se, že se jim často nedostávalo dost citu vůči jejich dětem.

Navíc církev byla dříve především přísná, hlásala přísného Boha a lidem nabízela jen lidovou zbožnost. (Lidová zbožnost lidi v tragických situacích většinou nepodržela.)

Nová generace se umí jinak prosadit než generace starší. To je dobře, ale na druhou stranu je značná část mladých – podle našeho názoru – rozmazlená a mnoho nevydrží.

Léčitelé často zavedou lidi na slepou cestu.

Znáte lepšího lékaře než Ježíše? Někoho, kdo věnuje člověku větší ohleduplnost a úctu?

Od koho se můžeme naučit krásnějšímu lidství než od Ježíše?

Jsme na něj hrdí. Byl pozorný ke všem a přitom se před nikým nehrbil.

(Slepec se, podobně jako Samařanka, ptal na to, čemu nerozuměl.

Proč se my neptáme?

A proč tak rádi předepisujeme Bohu, co je vhodné a proč tak často rozhodujeme za něj?)

2008

4. neděle postní 1 Sam 16:1b. 6–7. 10–13a Ef 5:8–14 J 9:1–41 2. března 2008

Příběh s uzdravením slepého je velice bohatý. Co slovo nebo věta, to bohatství. Chci Vás trochu nalákat řadou otázek, stihnu ale jen kousek.

Slepý nemá jméno, tím spíše se příběh může týkat nás...

„Proč jsou nemoci?“ se pochopitelně ptáme. Někteří si dovolí obviňovat Stvořitele. Málokdo si s tím dá větší práci. Jsme slepí. Kdo chce vidět, kdo se chce dozvědět, může se vydat cestou poznávání (ale Písmo nedává hotové odpovědi jako Katechismus).⁷¹²

Všimli jste si, že slepec od narození také patří mezi výjimky, kterým se Ježíš představuje? „Věříš v Syna Božího“? (Tak uvádí řecký text, stejně i Col. Náš lekcionář: „Věříš v Syna člověka?“ Ale všechny tyto tituly patří Mesiáši.)

Opět platí: „Kdo má, bude mu dáno a přidáno.“

Porovnejme si jednání zbožných židů (vyšetřujících bývalého slepce), s jednáním Samaritánky. Samaritánka přijala Ježíšovo jednání s vděčností, „Zbožní“ židé se dostali do střetu se slepcem i s Ježíšem.

Samaritánka na Ježíšova slova: „Byla jsi pětkrát vdaná, ale ten chlap, kterého máš teď ráda, si tě nechce vzít“, zůstala stát s pusou otevřenou: „Pane, vidím, že jsi prorok“.

Viděla malinký zázrak, a to ji (s tím zážitkem Ježíšova krásného zájmu o ní) stačilo. Hned položila zásadní otázku: „Prosím tě, je naše náboženství pravé, nebo je pravé náboženství židů?“⁷¹³

712 Roztřídíme-li si uzdravené z evangelií do určitých skupin, ledacos se dozvíme.

Alespoň načrtnu osnovu k dosazení:

Někteří prosí Ježíše sami,

některým zařídí Ježíšovu pomoc kamarádi,

některých si všimne sám Ježíš.

Některým uzdravení pomůže k náboženskému růstu,

jiným ne.

Někteří jsou pak lepší,

jiní ne.

Někteří si nemoc uhnali.

Jiní ne.

Co znamená: „Mají se na něm zjevit skutky Boží?“

713 Dobře víme, že nestačí mít doma koupelnu, pokud se nemyjeme. Stejně nestačí jen být v pravém náboženství.

Zato zbožní židé (farizeové) slyšeli o uzdravení slepce od narození (to je veliký kalibr – znak Mesiášův) a hned zavěřili (už jen proto, že se uzdravení odehrálo v sobotu). Navíc to bylo v době, kdy se židé usnesli, aby každý, kdo vyzná Ježíše jako Mesiáše, bude vyloučen ze synagogy (z církve).

Znovu a znovu vyslyšali uzdraveného, chtěli od něj slyšet, že slepotu jen předstíral, aby mohl žebrať a nemusel pracovat. V tomto případě by podvod dokonce uvítali a ještě by „slepce“ poplácali po ramenou.

Výslech byl vážný, po dobrém a po zlém. Stále dokola hledali něco, za co by mohli Ježíše obvinít z podvodu, dokonce předvolali rodiče.

Všimněme si jejich úporného boje se skutečností, která se dala ověřit. Měli před sebou zázrak, doložený svědky, všechno si zjistili, mohli dokonce Ježíše požádat: „My nevěříme, že ten člověk byl slepý, mohl bys před námi uzdravit někoho slepého?“

Nic takového ale nechtěli. Nehledali pravdu. Nechci zdržovat popisem události, zkusme si ji znovu pečlivě přecíst a pozorujme zaťatost těch, kteří se dokolečka ptají, ale chtějí slyšet jen to svoje.⁷¹⁴

To, co řeknu, bude znít podivně, ale nerad bych, abychom to přehlédli:

Zřejmě musíme počítat s tím, že setkání s Bohem není jednoduché a ti, „kteří nemají čisté srdce,“ narážejí. Pokud nejsme lidmi neustálého „obracení“, ⁷¹⁵ pravděpodobně nám hrozí, že se v nás při setkání s Bohem objeví postoje, o kterých často nemáme potuchy, protože jsme je nikdy nechtěli vidět (k řadě věcí zůstáváme slepí).

Až se setkáme s Ježíšem, zřejmě budeme dělat stejné chyby jako židé. A budeme moci mluvit o velkém štěstí, pokud se vůči Ježíšovi zachováme jako sv. Petr nebo sv. Jan. Nechci za někoho mluvit, ale sám počítám s tím, že to může být náraz (přítakat Ježíšovi není stejné jako přítakat Katechismu).

Sv. Petr i sv. Jan se v dialogu s Ježíšem dopustili řady chyb.

Co uděláme my, řekne-li nám Ježíš: „Jdi mi z očí satane?“

Uzdravený slepec skvěle obstál, byl statečný a charakterní.

Když farizeové (raději říkejme zbožní) prohlásili Ježíše za bludaře a napomínali uzdraveného: „Poděkuj Bohu. Máš štěstí, že jsme tě zachránili. Ten člověk je hříšník a málem tě svedl z pravé cesty k Bohu!“, uzdravený se nedal a zastával se Ježíše. (Vybral jsem si jej kdysi jako patrona vyslychaných. Před výslechem StB jsem si vždy v duchu přehrával jeho statečný postoj.) Překonal svůj strach a navíc byl sympaticky ironický: „Pánové, ale to je zvláštní, vy nevíte odkud ten člověk je a uzdravil mě ze slepoty! Přece jste nás v náboženství vždy učili, že hříšníky Bůh neslyší.“

Ti, co jsou přesvědčení, že „vidí“, ovšem tvrdí: „Celý jsi se narodil v hříších a nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho.

Pro setkání těch zbožných s Ježíšem je typické, že zavírají oči před jasnými fakty.⁷¹⁶

Všimněme si i dalšího:

Jak je možné, že Samaritánka na minizázrak reaguje tím, že se dokáže zeptat, které náboženství je pravé? A že na jedno výsostných Mesiášských znamení – zázrak – vzdělaní a zbožní reagují tím, že uzdraveného slepce i Ježíše prohlásí za hříšníka?

Opět jsme u otázky „čistý – nečistý“.

714 Ne každý, kdo klade otázku, hledá pravdu. Někdo jen stále prosazuje „svou pravdu“!

715 „Obrácení je celoživotní proces a program. Lidé čistého srdce jsou natolik pružní, že si dokáží poctivě porovnávat své názory s názory Božími (Samaritánka a obyvatelé města Sychar, slepý od narození, Zacheus, mudrci od Východu, kananejská žena...).

716 Zaťatost těch, co mají vždy pravdu se ale projevuje kdekoliv. A vylučuje dialog a společné hledání pravdy.

Židé jsou „nečistí“, mají špatnou představu o Mojžíšovi a prorocích, špatně čtou Mojžíše i proroky. Výsledek – nerozumí Ježíšovi.

Samaritáni také nečetli dobře Mojžíše a proroky, náboženské názory měli ještě pokroucenější než židé, ale nebyli ve své víře fanatičtí, nebyli si tak jisti.

Samaritáni byli v Ježíšově době menšinou, která si nemohla vyskakovat, nebyla u moci (ani náboženské). Možná byla v Sycharu nějaká vážená osobnost, třeba nějaký pastýř, rabín nebo starosta, která říkala: „Ne všichni Židé jsou darebáci. A je otázkou, kdo má lepší poznání o Bohu, jestli my nebo oni (dnes bychom takového člověka označili za ekumenickou osobnost)“.

Jak Samařanka, tak ostatní Samařané uznávali, že je na Mesiáši, aby řekl, která „víra“ je Bohu blíž. Dopředu přijali Mesiáše jako soudce.

Zřejmě věděli o lidských předsudcích a byli pokorní, věděli, že se každý můžeme mýlit a že někdy může mít pravdu ten druhý.

Pro tyto lidi byl rozhodující výrok Mesiáše.

Židé se oháněli Mesiášem, ale pak se s ním minuli. Nebyli schopní jej ani rozpoznat.

Proč? Nebyli hledači pravdy.

Samaritánka se ptala Ježíše na Mesiáše jako na nejvyšší autoritu a neměla potíže Mesiáše přijmout, přesto, že přišel z nepřátelského tábora. „Mesiáš nám to řekne“, a Ježíš jí mohl říct, já jsem to. „Zbožní“ židé se nikdy nezeptali na pravost a kvalitu své víry. Oni **mají** pravou víru, čistou pravdu a jsou přece dobří (až na nějaké nedokonalosti a malé hříchy), přesně vědí jak to vše je.⁷¹⁷

„Uzdravený ze slepoty“ se po Ježíšových slovech okamžitě ptal.

„Věříš v Syna Božího?“ (Máš důvěru k Synu Božímu? Je pro tebe autoritou? Dáš na něj?)

„A kdo to, je pane, abych se od něj mohl nechat vést, abych na něj mohl dát, rád bych znal jeho názory. To víš, že na něj dám.“

Židé se neptali, nepotřebují to, oni přece vědí vše.

„Ty nevíš nic, už jsi se v hříších narodil a nás chceš poučovat?“ To říkají tváří v tvář člověku, kterého Ježíš uzdravil ze slepoty, který na vlastní kůži zažil, na vlastní oči viděl pomoc Mesiáše.

Ježíšovo prohlášení: „**Přišel jsem tento svět soudit, aby kdo nevidí, viděli a ti, kdo vidí, aby oslepli,**“ je velice důležité.

Jak to, že mu nevěnujeme pozornost?

Kde jsme my, jak se zachováme a jak se chováme?⁷¹⁸

Někteří farizeové to slyšeli a řekli: „Jsme snad i my slepí?“

„Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích.“

Vy však říkáte, `vidíme,´ a proto váš hřích trvá.“

Starozákonní nečistotu způsobovalo něco vnějšího. Novozákonní nečistotu – vyřazení ze setkání, z komunikace, z porozumění – způsobují nesprávné názory a nedobré návyky.

717 Ano, přesně například věděli, kdy a kde se má Mesiáš narodit. Ale do Betléma nešli (jako Mudrci nebo pastýři). Nestačí jen vědět.

718 Nemylme se, co je víra. „Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane´, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mt 7:21)

Pak budete říkat: „Jedli jsme s tebou i pili a na našich ulicích jsi učil!“ On však odpoví: „Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.“ (Lk 13:26-27)

Bůh nám našťestí přichází naproti. Upozorňuje nás na tyto chyby Na Ježíši to je viditelné, naprosto zřejmé. Nabízí nám pomoc, abychom prohlédli, mohli si porovnat Boží názory se svými. Kdo ale nechce vidět, tomu není pomoci.

Vyrůstat ve společnosti, která má zkreslené vidění, není hříchem. Vyrůstat v rodině Samaritánů, komunistů, židů, katolíků, evangelíků ... (nikdo ještě nevidíme Boha přesně) není tragédií. Ale oprava myšlení, kterou nám nabízí Ježíš (a Bůh) je darem, za jehož použití, nebo nepoužití, jsme odpovědní.

Kdo nechce vidět, upadá do zla (dopouští se hříchů, každá chyba a omyl má následky.)

Když se ke špatnému poznání připojí druhá chyba: „Já vím jak to je, já přeci věřím“, pak se takový člověk stává nepoučitelným, zůstává v nečistotě víry a při setkání s Ježíšem dojde ke konfliktu, buď k mírnému, to se potom dohrává v „očistci“, anebo třeba i k velkému a to je peklo.

Podstata nečistoty spočívá v postoji: „Já vím, jak to je, ty mi do toho nemluv, já věci chápu dobře, moje víra je v pořádku, moje skutky byly dobré, mně se děje křivda, ty mi, Bože, ubližuješ, dělal jsem podle svého čistého vědomí a svědomí, ty sis na mě zasedl.“ S takovým člověkem (nebo ďáblem) už nikdo nehne.

Být slepým není hříchem, ale je zdrojem chyb, malérů a hříchů.

„Říkáte: `vidíme,´ a proto váš hřích trvá.“ Toto: „vidíme“ je nesmírně těžký a nebezpečný stav!! Je cestou do pekla.

„Jdi mi z očí, satane“, říká Ježíš Petrovi (víme, že to nebyla nadávka, ale stanovení diagnózy: „Takto začínal satan“.)

Nemáme čistý pohled na Boha, čisté poznání, ale pokud s tím nechceme hýbat, a jen tvrdíme, moje víra (poznání a vztah, přátelství s Bohem) je v pořádku – dostáváme se na scesti. Nakonec nás při setkání s Bohem ale čeká náraz, střet a pak z toho kouká očištec nebo peklo.

Proto máme pěstovat čistotu svého srdce, myšlení a ryzosti úmyslů.

Ješitnost, touha po moci, neústupnost, zatvrdlost a vše, co nám brání hledat a poznat pravdu a chybu – to vše nás znečišťuje.

„Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“

Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“

Pružnost v myšlení, ochota hledat a opravovat chyby je důležitá obecně (pro vztahy s nejbližšími, pro poznávání svého pracovního oboru i pro jakýkoliv pokrok) natož ve vztahu s Bohem. Kdo není osobnostně a sociálně dospělý, těžko se domlouvá a naráží kdekoliv.

Ježíš nás přichází uzdravit a jeho uzdravení nemusí bolet.

„Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou viděti Boha“.

5. neděle čtyřicetidenní

2020

5. neděle čtyřicetidenní Ez 37:12–14 Ř 8:8–11 J 11:1–45 29. března 2020

Nejdříve Vás poprosím o opravu mých Poznámek ze 4. neděle čtyřicetidenní o kultické nečistotě. Rituální čistota v hebrejštině se nazývá *tohora*. Rituální nečistota je *tum'á*.

Slovo *nidda* – oddělení, které jsem použil, už v dnešním kontextu znamená „oddělená menstrující žena“.

Lazarovo vzkříšení je největším Ježíšovým znamením, potvrzujícím, že Ježíš přichází od Boha, a že mu můžeme důvěřovat.

Ale nejprve připomenu důležitý předpoklad pro náš vztah s Bohem (i člověkem). Ježíš nás přivádí do boží náruče, staví na vyučování Mojžíše, nabízí nám novou životní moudrost, ale k jeho vyučování máme přijmout určitá pravidla.⁷¹⁹

V minulých letech jsme si všímali, jak měl Ježíš Lazarovo vzkříšení dokonale promyšlené (Ježíšovo vzkříšení pak velebněji popřeli, ale Lazarovo vzkříšení zpochybnit si nedovolili), aby mohlo být důvěryhodným znamením i pro nás.

Ještě se trochu vrátím k slepci z minulého úryvku evangelia. Úděl slepce tenkrát byl krutý a on mohl zatrpknout z pocitu, že je postižený Bohem (viz odsudky vyšetřovatelů slepce – lidové zbožnosti chybí vzdělání od Boha a bývá krutá).

Slepec se ale s Bohem „nerozvedl“, byl poctivý, měl zdravý rozum a byl statečný. Je možné, že si při dobrořečení za uzdravení, řekl: „Bože, kdož ví, kým bych byl, kdybych nebyl léta slepý. Mohl bych se sice účastnit náboženského vyučování, ale mohl bych si pak na svých vědomostech zakládat a stát mezi těmi, kteří pronásledují Ježíše.“

Ježíš jeho poctivost velice ocenil: „Je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.“ Léta mi trvalo, než jsem těmto slovům trochu porozuměl.⁷²⁰

719 Ucházíme-li se o práci, řekneme: umím to a to, rozumím tomu a tomu, mám takové a takové vzdělání ..., jsem dobrá manažerka (x let jsem pečovala o tři děti), mám firmu ...

Kamarád námořník je velkou osobností, možná nechodil ani celých 9 let do základní školy, ale umí několik řečí, má kapitánské zkoušky, mnoho let se plavil oceány, postavil několik lodí, zná hodně z medicíny, napsal řadu krásných knih, pomohl mnoha dětem ... Je radost s ním mluvit, vždy mě obohatí. A umí se ptát.

Určité trápení je ale s lidmi, mluvícími do věcí, kterým mnoho nerozumějí. Jsou jako pohodlné děti, nečtou, nevzdělávají se, ale mají pocit, že všechno vědí a hrají si na učitele. Např. vykládají něco o modlitbě, ale neví, že biblická rozmluva je jiná než pohanská. Nebo – vymyslím si příklad: „Ježíš volal, Otče, proč jsi mě opustil – prožil tedy krizi víry.“ Nejsou zvyklí pracovat s Písmem, nemají základní náboženské vzdělání, ale ventilují vše, co je momentálně napadá. Kdyby mně tu otázku o Ježíšově „krizi“, položil sedmnáctiletý syn, nejprve bych mu řekl: „Vypiš si všechna místa z evangelií, kde Ježíš mluví o své smrti a o vzkříšení.“

(Třicetiletý Izraelita mohl soudit v bráně, nebo ve shromáždění vykládat texty proroků – učít Tóře bylo vyhrazeno rabinům – od pěti let se ale pečlivě vzdělával. Už ve třinácti letech skládal náboženskou zkoušku dospělosti a mohl tím pádem založit rodinu a vést pak rodinnou bohoslužbu.) Dospělý konvertita potřebuje před křtem nejprve nahlédnout, kým je pro něj Ježíš Nazaretský, zda dobrý řemeslník, lidový myslitel, znalec Písma, jeden z učitelů, prorok nebo Mesiáš. Sám Ježíš od nás vyžaduje určitou rozumovou – intelektuální práci (srov. J 10:38), pocity („já to tak cítím“) nestačí, v krizi bude prožívat opačné pocity. Věrohodnost Ježíše a pravdivost Písma si pak bude celý život prohlubovat (v krizích možná přepočítávat a vylepšovat) a pracovat tak, aby se jeho důvěřování Bohu co nejvíce blížilo jistotě.

720 Z uzdraveného nemocného od rybníka Bethesda Ježíš radost neměl. Říkali jsme si, někteří „malí“ lidé, dostanou-li se nahoru, podlézají mocným a dupou po lidech pod nimi. Obrátí se i proti těm, kteří jim dříve

I Lazarovy sestry mohly být zklamané, že Ježíš Lazara neuzdravil – nic by ho to přece nestálo, nemusel se vracet do Betánie, setníkova služebníka také uzdravil na dálku.

Marta a Marie zůstaly Ježíšovi věrné, jejich důvěra v Ježíšovo přátelství nedostala trhlinu. (Rodina těchto sourozenců v Betánii patřila mezi milé Ježíšovi přátele. Vzpomeňme, jak Ježíš pozval i Martu k vyučování.)⁷²¹

Jak číst nahlas slova Marie a Marty? Zkuste si to doma. Kdo dojde v pochopení nejdál?⁷²²

Slova těch sester čtu dnes nahlas jinak než dříve. A čtu je s daleko větším ostychem, vědom si své povrchnosti a nevelkých znalostí.

Díky Lazarovým sestrám (jejich věrnosti) mohl Ježíš vzkřísit Lazara podle svých plánů, mohl si vůči nim dovolit to úmyslné zpoždění příchodu k Lazarovi.

O důvěřování sester Ježíšovi, navzdory smutku ze smrti Lazara, platí Ježíšovo:

1. „Blahopřeji těm, kteří se nade mnou nepohorší.“
2. „Blahopřeji těm, skrze něž a na nichž se zjevují (mohou zjevit) skutky Boží.“

Láska, důvěra a věrnost nejsou pouhými pocity, ale činy vůle, konáním. Máme-li při tom libý pocit, je to krásné, ale hodnotný vztah pouze na nich nestojí.⁷²³

Je vidět, čím Lazarovy sestry žily.

Všimněme si, že Marta (která možnost Ježíšova vyučování přijala až po Učitelově vyzvání) po Lazarově pohřbu za Marií nezaostává.⁷²⁴

Obě říkají stejnou větu: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel.“

Ale Marta pokračovala ...

Mluví o důvěře ve vzkříšení (to nebylo samozřejmé tenkrát, a není ani dnes).

pomohli (potkal jsem takové).

721 Naše patriarchální církve si stále nevšímá skvělých žen okolo Ježíše a jeho postoje k ženám vůbec. Nechce vidět, že Ježíšovy učednice nejednou předčili učedníky a apoštoly.

722 K umění herce a recitátora patří správné porozumění postavě, kterou představuje. Ptá se, co je pod slovy scénáře a za slovy té postavy, aby posluchače pravdivě uvedl tam, kam nás autor příběhu vede. Ten, kdo čte, nás může velice obohatit svým vhledem to textu. Naopak povrchní přečtení nás zavede na slepou kolej. (Číst při liturgii z Písma je velice odpovědná práce a kdo se na čtení poctivě nepřipravuje, proviňuje se neúctou ke slovu božímu. Přečíst si lekci až těsně před bohoslužbou je nezodpovědné, profesionální herec by si to nikdy nedovolil.)

723 Ve vztahu míváme různé pocity, kdo staví pouze na těch dobrých, staví dům na písku. Dopustí-li se například partner nevěry, chci dál usilovat o svou věrnost (a hledat, v čem se mám zlepšit). Dopustil-li jsem se nevěry, mám nejprve hledat chybu u sebe, neomlouvat se falešnými zdůvodněními a hledat pomoc u kováře a ne u kováříčka. Tomu, kdo se bojí pravdy a hledá u kamarádů potvrzení svých pocitů, že jeho parter je nesnesitelný, tomu chybí odvaha (má si ji doplnit). Zda vztah není k životu necht' posoudí odborník (za posudek statika nebo lékaře dokonce platíme).

724 V naší církvi jsou dvě skupiny řeholnic: kontemplativní (tu zastupuje Marie) a činná (pečující o potřebné, zastupuje ji Marta). „Obě jsou důležité a doplňují se,“ říkáme, ale mnozí si více cení tu první (ve které sestry žijí odloučené od světa v přísné klauzuru a více se modlí), protože „duchovní je přece více než to hmotné“.

Nemám rád takováto hodnocení, co, nebo kdo je víc.

Vyznává, že Ježíš je Mesiášem a Zachráncem z nicoty smrti.

Slova Marty a Ježíše můžeme lacině opakovat – nebo promýšlet.
Čím jsem starší, tím více otázek si nad těmi slovy kladu.

Přijmout smrt blízkého, natož svou smrt, není samozřejmé, život je krásným darem Stvořitele.
Jaká bude moje smrt? Za jakých okolností nastane?

Co jí bude předcházet?

Být bezmocný je ponižující. Není snadné přijmout pomoc, nadměrně zatěžující druhé.

(Každá kultura učila lidi umění umírat. Naše současná společnost na ně zapoměla.)⁷²⁵

Promýšlím, jaké bude mé setkání s Bohem? (I někteří světci umírali těžce.) I v našem vztahu k Bohu hledáme další a další odpovědi. Nepochybuji o milosrdenství Boha, ale dost mě trápí má selhání, promarněné možnosti a moje povrchnost. To, čím jsem ublížil, i to, v čem jsem nenaplnil přiměřená očekávání druhých. „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává.“

Vím o hrůze Kainově: „Můj zločin je větší, než je možno odčinit,“ a o Jidášově zoufalství.

Rozumím pláči apoštola Petra. A jsem vděčný Ježíšovi za jeho terapeutický rozhovor, ve kterém Petra těší a třikrát jej ujišťuje o odpuštění a důvěře (J 21:15–17).

Jsem vděčný apoštolům a dalším biblickým osobnostem, které nám poctivě vyprávějí o svých selháních – a za jejich svědectví o božím milosrdenství. (Srov. 1 J 3:18–24)

A ještě připomenu, jak na Ježíšovo vzkříšení Lazara odpověděli ti, kteří Ježíše nesnášeli (J 11:46–53). *Nečistota a slepota* (zatvrzelá neochota přitakat tomu, co nám Bůh sděluje) – před kterými nás Ježíš varuje – plodí nenávisť až na smrt k těm, kteří určitým lidem stojí v cestě k udržení jejich moci.

Jsou velkým nebezpečím i pro nás (nesnášíme ty, kteří mluví jinak o Bohu než my, a ty, kteří nás převyšují).

Děkujeme Ježíšovi za jeho vyučování i za jeho přátelství, které jde až za naši smrt.

(Bledule opět krásně kvetly, letohradský zámecký park už krásně kandičky a na terase nám rozkvétá sakura. Rehek, loni hnízdící ve větrací trubce, přiletěl, ale trubku už nenašel. Honem jsem mu dokončil budku, doufám, že přiletí. Skřivani jsou pro mě podobností orantů – se zpěvem vystupují vzhůru, až se nám ztratí z očí, a pak se jako kámen navrací k zemi.)

2017

5. neděle čtyřicetidenní Ez 37:12–14 Ř 8:8–11 J 11:1–45 2. dubna 2017

Kdo se nebojí smrti? Mnoho lidí myšlenku na ni vytěšňuje.

Zatímco hmotná úroveň našeho života stoupá (úroveň naší medicíny, tělesné hygieny, bydlení, veterinární péče o domácí mazlíčky, péče o zahrady, výbavu ke sportu a turistice, o kola, auta), v otázce smrti krníme. Děti se ptají: „Kde je dědeček, když umřel?“ a od svých nejbližších slyší všelijaké výmluvy (dětem už také neříkáme, že děti nosí čápi a vrány).

⁷²⁵ Nejobtížněji přijímají smrt ti, kteří velice pěstovali zdravou výživu a zdravý životní styl.

Vícekrát jsem si všiml, že ženy, léta obětavě pečující o starého rodiče se natolik vyčerpaly, až onemocněly rakovinou. Lékaři mě potvrdili, že to tak je. Častokrát neumíme včas odejít a také příliš dlouho lpíme na životě blízkého člověka, přesto, že už jen uboze přežívá. To je samostatná kapitola, o které se naštěstí začalo mluvit.

Pečovat o těžce nemocného rodiče je nejtěžší službou.

Proč děti neslyší: „Jak to se smrtí je, nevím. Doufám, že ty budeš odpověď hledat pečlivěji a vytrvaleji než já.“ Nebo: „Zajímá tě, na co jsem přišel?“⁷²⁶
Nás Bůh zajímá kvůli vztahům (k němu, ke vztahu k životu a kvůli vztahům s druhými).
Objevujeme, že Bůh k nám buduje vztah navždy a zve nás k budování takových vztahů s druhými – že o ně budeme stát navždy.

Katechismový axiom (tvrzení náboženské pravdy), že duše je nesmrtelná, jsme dávno opustili.⁷²⁷
Bůh od nás nechce opakování axiomů, vede nás k ověřování si co největšího množství jeho pravdy.
Poznávání smyslu života nám přináší veliké bohatství. Život má větší hodnotu než jen jeho trvání do smrti. Našemu přátelství s druhými chceme věnovat co nejvíce péče. Při setkání se smrtí a pozůstalými můžeme přinejmenším říci: „A co když po smrti odcházíme do lepšího ...?“ A pak je třeba můžeme pokorně pozvat ke společnému hledání o věčnosti.⁷²⁸

Bůh nám přichází na pomoc proti strachu. I proti strachu z nicoty smrti a z konce přátelství s těmi, kteří nám tolik přirostli k srdci.

Naše ptaní po smyslu života je také úsilím k budoucnosti s našimi drahými.⁷²⁹

O naději na život věčný je třeba pečovat.⁷³⁰

Izraelité byli Hospodinem vedeni k zaměření na tento život: „Dotvářej se mnou svět, pečuj o život, o dobré vztahy, buď soucitný s potřebnými, pamatuj na má slova a střež je. (Budoucnost nech na mě.)“

726 Co se nám komunisté naposmívali, že jsme hloupí, nevzdělaní, zaostalí v pověře o Bohu. I proto jsme se vzdělávali, aby naše důvěrování Bohu stálo na pevných důvodech a co nejvíce se blížilo jistotě. V debatách jsem říkal: „Nebyl jsem ve škole hloupější ... Kolik času a úsilí jsi ty věnoval poznání, že smrtí vše končí ...? I my máme – zvláště při setkání se smrtí – pochybnosti, zda si něco nenamlouváme. Mnohokrát jsme si to znovu a znovu „přepočítávali“ ...“

727 Tvrzení o nesmrtelnosti duše je výpovědí starých Řeků. Bible nás učí, že jsme pozemskou existenci dostali z lásky (podobně i rodiče touží mít děti) a že nám Bůh po smrti pozemského těla dá nový život. Věčný život není automatickou výbavou člověka.

Srov. Druhé čtení – Ř 8:8–11

728 Jsem překvapen, jak mnoho lidí papouškuje povrchní tvrzení esoteriků. Ano, lidé východních náboženství nepočítají se vztahy na věčnost. Proto nebudují tak silné vztahy (například v manželství), k jakým nás vede naše židokřesťanská kultura. Josef Novák je Josefem Novákem jen na pár let. Naše maminka je nám maminkou jen na nějaký čas, každý člověk, i naše dítě a náš manžel budou po smrti někým nebo něčím jiným. Lidem, kterým se vztahy nepovedly, to někdy vítají, nebo nemají promyšlené důsledky pohanských náboženství. Naporovnali si náš svatební slib s obsahem manželství v hinduismu a buddhismu (tam je především řeč o naprosté poslušnosti ženy k manželovi.)

Radujeme se, že každý, kdo hledal pravdu, je Kristův. Hledající je ochoten přijmout něco krásnějšího. Nám se nahlédnutí do Kristovy krásy a její okoušení dostává už nyní. My si bohatství pozemského života užíváme mnohem víc, než ten, který se kormoutí myšlenkou na naprostou pomíjivost a konečnou marnost všeho.

729 V tom si možná zůstáváme víc dlužni než naši předkové.

Potkávám lidi ohrožené smrtí, byl jsem u umírání řady lidí, setkávám se s pozůstalými. Nenecháváme je v úzkostech a strachu úplně samotné – nakolik to je vůbec možné.

Víme o jejich zármutku, snažíme se jim být nablízku, aby nezůstali bezradní a udrželi si duševní zdraví. Jsem často na pohřbech, dělám si starost, jak pozůstalé potěšit. Biblická naděje jim je vzdálená, často s ní ani nepřišli do styku.

730 Kam až naše poznání o našich lidských předcích dosahuje, všude vidíme, že v sobě nosili naději, že život nekončí smrtí našich těl.

Archeologické nálezy z nejstarších dob ukazují hroby lidí rituálně pohřbených.

Už ve škole jsme se učili například o egyptské kultuře, bohatí a mocní se především připravovali na posmrtný život. Jakou šanci měli chudí, je otázkou.

Ale postupně se u Proroků objevují čím dál více a více ujištění, že spravedlivé Bůh u sebe zachová navždy. Viz například První čtení z Ezechiela.
(Saduceové, kteří se drželi jen Pěti knih Mojžíšových, Prorocké knihy neuznávali, a ve vzkříšení nevěřili.)

Ježíš je největším prorokem, nad jiné potvrzuje, že smrt pozemského těla nemá poslední slovo.
„Vzkříšení“ Lazara je největším znamením, že Ježíš je Pánem života.⁷³¹

Příběh o Lazarovi potřebujeme mít důkladně promyšlený pro sebe i pro své potomky (naše poslání k jejich vyučování o živém a milujícím Bohu, je nenahraditelné).

O Lazarovi jsme už mluvili podrobněji. Jen krátce připomenu:

Modlitba Lazarových sester je skvostná – nevymáhající. Dosloučuje, že sestry byly výtečnými učednicemi Ježíše.

Tomáš mluví vzpurně: „Tak půjdeme umřít s Ježíšem“ (Ježíšovu smrt přece apoštolové nepřipouštěli).

Mluvili jsme o Ježíšově pláči ..., i co znamenají Ježíšova slova: „Lazarova nemoc (a smrt) je k slávě boží.“

Ježíš Lazara mohl uzdravit na dálku ...

Lazara se zřejmě pokoušeli uzdravit jeruzalémští význační lékaři (rodina byla bohatá). Jeruzalémští preláti Lazarovu smrt a „vzkříšení“ nezpochybnili (lékaře si nedovolíme znepřátelit, nevíme, kdy je budeme potřebovat), ale Ježíšovo vzkříšení prohlásili za podvod učedníků („Ježíšovi učedníci mrtvé tělo svého Učitele ukradli z hrobky a lidem namluvili, že Ježíš vstal z mrtvých.“).

Procházíme postupně jednotlivé události z Ježíšova života. Začas, při dalším čtení, se nám ale jednotlivé události z evangelií propojují v celek. Z „vyučovacích lekcí“ – jako z kamenů – se nám víc a víc objevuje celá promyšlená stavba Ježíšova života. Celý jeho život je pro nás velikým a jedinečným vyučováním.

Vše má svůj význam, vše zapadá do sebe a ústí k novému poznání. Jeho slova nejsou náhodná, jsou promyšlená – pro nás klíčová a životadárná.⁷³²

Vzpomínáte, jak jsme si o Ježíšově čtyřicetidenním pobytu na poušti (po jeho ponoření do Jordánu) říkali, že si tam promýšlel „vyučovací osnovu“, svůj program odkud a kam nás vede?

Jeho mnohá setkání s určitými lidmi (například se Samaritánkou, se slepým od narození, s vzkříšením Lazara ...) měl ve své „režii“, vše měl dokonale promyšlené ...

Při „vzkříšení“ Lazara se naplnilo Ježíšovo proroctví: „Kdo neposlouchá Mojžíše a Proroky, nedá se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ (Srov. Lk 16:19–31 – „podobnoství o bohatci a chudém Lazarovi“ je především proroctvím než jen podobnostvím.

„Velekněží a farizeové se od toho dne smluvili, že Ježíše zabijí.“ (J 11:53, srov. J 11:45–57)

„Proto se velekněží uradili, že zabijí i Lazara.“ (J 12:10)

Na Ježíšových nepřátelích vidíme, k jakým koncům vede sebejistota „zbožných“, když podcení, nebo si vůbec nepřipouštějí, že by se mohli ve svých představách o náboženství a Bohu mýlit. Taková „zbožnost“ je nebezpečná pro druhé.

731 Dětem vyprávím, jak Ježíš navrátil život „teplému“ (Jairově dceři), „studenému“ (synu vdovy z Naimi) a „smradlavému“ (Lazar už byl čtvrtý den v hrobě).

732 Ježíš nás nezachránil jen svou smrtí na kříži, zachraňuje, vyvádí nás z naší nevědomosti a temnoty k novému osvětlení, k novému životu: svými slovy, svým jednáním, svými skutky a znamením. Navazuje na Mojžíše a vede nás dál a výš. Celým svým životem nás osvobozuje a přivádí k Otci. Zachráněný je ten, kdo Bohu důvěřuje a nechává se jím vést. Od Ježíše si osvojujeme nový způsob života (znovu a znovu to opakují: Přijímáme Ježíšův způsob myšlení, mluvení a jednání).

Židé drží zásadu: „Kdo promýšlí Písma, jakoby korunoval Hospodina.“⁷³³

Jsme syny Božími, nejsme „synové smrti“, ale dědici života v Bohu.

O Velikonocích budeme znovu v nové síle slavit Ježíšovo vítězství nad smrtí a hříchem. Při jeho Hostině znovu a znovu slyšíme Ježíšovo vyznání: „Zamiloval jsem si Vás navždy. Miluji vás láskou věčnou.“

Od křtu jsme jeho snoubenkou. Nabízí nám svou lásku a pomoc, abychom dorostli do krásy jeho nevěsty.

Vážíme si tohoto životodárného poznání. Čím dál víc poznáváme (a zakoušíme), že jsme byli Bohem počati z lásky a k lásce jsme byli pozváni.

Poznámky:

Přímluvy:

Bože,

- chceme Tě poznávat a rozumět Tvému vyučování.
Prosíme Tě k tomu o pomoc.
- chceme si všimnout, z čeho se rodí hřích a utrpení.
Prosíme Tě o pomoc.
- chceme s Tebou spolupracovat na budování pěkných vztahů.
Prosíme Tě o pomoc.
- chceme se dobře připravit na Velikonoce.
Prosíme Tě o pomoc.
- zveš nás k radosti z daru života věčného.
Prosíme Tě k tomu o pomoc.

2014

5. neděle postní Ex 37:12–14 Řím 8:8–11 J 11:1–45 6. dubna 2014

Z letošní přípravy na Velikonoce nám zbývá poslední týden. Pak už začíná svatý týden. (Jak tomu označení *svatý týden* rozumíte?)⁷³⁴

Minulé neděle jsme se ptali: Co jsme se naučili od Samaritánky? Z příběhu uzdravení slepce od narození?

Teď si můžeme říci: Co z Ježíšova přátelství s Lazarovými?

Celá událost se vzkříšením Lazara je velice obsáhlá.

733 My korunujeme raději sochy a obrazy a myslíme si, že se to Bohu líbí a je z nás nadšen. Sláva Boha je v jeho péči o nás. Nechce, abychom zůstali hloupí a primitivní. Nestojí o poddané a dvořany, kteří ho okuňují. Zve nás k radosti ze života a k přátelství s ním i s druhými.

734 Já bych řekl – je to týden, který vrcholně ukazuje, co znamená, že se nám Ježíš zaslavil.

Evangelijní vyprávění je často kostrou, na kterou máme pověsit „maso a kůži“ (jen musíme přísně dbát na to, abychom nepostavili něco, co do evangelia nezapadá).

Je dobré si dočíst 11. kap. Janovu do konce a J 12:9–11.

Navrhuji ale tentokráte zůstat u prvních 16 veršů.

Děti i vnuky zaujmeme vypravováním, jak velekněží mafiánsky přinutili vojáky, aby po vzkříšení Ježíše prohlásili, že ve stráži při hlídání hrobu zaspali. Dětem se bude líbit, jak měl Ježíš vzkříšení Lazara promyšlené, že ho velekněží nemohli zpochybnit (kterýsi rok jsme o tom mluvili).

O to otresnější byla jejich reakce, že něco takového si Ježíš neměl v žádném případě dovolit.

Náboženská nenávist je nesmiřitelná.

Dětem ovšem nemůžeme vyprávět o Bohu a svědčit o něm, pokud sami nemáme silný prožitek s Božím přátelstvím. Nemohu dát, co nemám.

„Nemohu k děvčatům nepřijít“, říká Ježíš odporujícím.

Život je prostorem k přátelství, být tu pro druhého, přátelství dává životu smysl. Je v mých silách a možnostech pomoci příteli. Věrnost je silnější než strach.

Stejně všichni jednou zemřeme, proč se klepat o pár dnů života? Můžeme získat větší hodnoty než zachování biologické existence za každou cenu.

Přátelství se projevuje ochotou ke službě. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. (J 15:13)

Má nás Ježíš rád méně, více nebo stejně jako sourozence z Betanie? ⁷³⁵

Děti mají mezi svými vrstevníky kamarády, přátele ještě ne, ale rodiče jim mohou vypravovat, jaký rozdíl je mezi kamarádem a přítelem. Táta může dětem na příkladech a zkušenostech ukazovat, že jejich maminka je jejich přítelkyní (to, co pro děti dělá, by kamarádi nesvedli) a maminka může mluvit o přátelství táty k dětem.

Pak mohou dětem vyprávět o Ježíšově přátelství k „Lazarovým“, případně dosvědčovat, že Bůh je jejich přítelem – pokud se o přátelství Ježíše přesvědčili.

Židé svým dětem dotvrzují boží přátelství požehnáním. ⁷³⁶

735 Má Bůh někoho víc rád než jiného?

„Babičko, já k tobě ráda jezdím“, pravila vnučka, „jenže já tě pak zlobím...“

Potkali jste někdy žárlivého člověka? Je posedlý pocitem, že ho ten druhý nemá rád. Kdyby se jeho partner v manželství rozkrájel, stále je to žárlivci málo. Žárlivec podezřívá druhého, že mu zahýbá.

Nekřivdíme my Bohu svým pocitem, že nás má málo rád? (Pocity si nemusíme vyčítat, ale spravedlnost – nejen k Bohu – nás má vést ke zkoumání, zda jsou naše pocity objektivní, zda druhému nekřivdíme.)

(Žárlivce nemůže vyléčit psycholog. Může být uzdraven, pokud nad sebou uznává autoritu, od které přijme, že je postížen, bude-li prosit Boha o uzdravení a bude na uzdravování spolupracovat.)

736 Židé svým dětem pouze o Bohu nevyprávějí, ale každou sobotu jim žehnají. (Proč bychom my své děti šidili?)

Vedli jsme s chlapý řeč o požehnání. Jedni říkali, že požehnání je přání, druzí je měli za modlitbu.

Přátelé novomanželům blahopřejí, věřící účastníci svatby se za ně modlí, ale jen rodiče jim žehnají. Soused nemůže rodičovské požehnání nahradit.

Rodiče jsou pro děti prvními velvyslanci Hospodina, dostali k tomu obrovskou výbavu, pravomoce (nejen civilněprávní) a pověření. Požehnání není jen svoláváním boží přízně, ale zvěstování: „Bůh tě má rád“. Jestli při požehnání dítě obejmou nebo mu dají pusku, pak je to jiná puska než včera, tento polibek je „od Boha“. Jejich ruka je prodlouženou rukou Boha. To má a může platit o celé rodičovské péči, ale při požehnání to výslovně platí.

Není to pouhý rituální mechanismus nebo automatická liturgie. Je také osobním svědectvím, které stojí na osobnosti žehnajícího. Váha našeho slova, svědectví, je měřena podle našich skutků. Máme-li děti rádi,

Ježíš nechal záměrně Lazara umřít (mohl ho přece uzdravit na dálku, jak jsme slyšeli i v samotném vyprávění evangelia).

Pohanská modlitba přemlouvá Boha, aby se smiloval.

Židovská modlitba připomíná prosebníkovi, že Bůh je milosrdný.

Novozákonní modlitba uklidňuje nás: Bůh je přítel!

Samozřejmě, novozákonní modlitba je plodem pokročilého důvěrného vztahu, kdy se „víra“ v ochotu a blízkost Boha blíží jistotě.

Před 40 lety onemocněla rakovinou naše milovaná teta, máma tří kluků. Byl jsem tenkrátě bohoslovec 4. ročníku, věřil jsem, že bude teta uzdravena, byli jsme zaujati knihou „Dýka a kříž“ Davida Wilkersona. Modlili jsme se fest.

Zemřela. Psal jsem pak dopis svým přátelům, byl upřímný, ale výplodem nevzdělaného.

Mluvil jsem o úmrtí tety v semináři, ale nebyl nikdo, kdo by mě navedl k dalšímu hledání.

Neznám lékaře, který by nemocnému rakovinou řekl: „To je tajemství“.

Doktoři se nevzdávají a účinné léky hledají.

Ježíš nehledá nové metody léčby. My máme hledat, jak mu porozumět, co máme udělat.

Výzvami k modlitbám se to okolo nás hemží. Kroutím hlavou nad našimi představami o Bohu a o modlitbě. Co má Bůh dělat s rozpadlým manželstvím, s člověkem, který chce, aby za něj Bůh udělal to, co má dělat sám? ⁷³⁷

Jeden z mladých chlapů přivezl tři sympatické mladé muže do 25 let. Začali jsme se bavit o Bohu a ukázalo se, že nerozumíme tomu, co se v kostele povídá (boží království, modlitba, půst ...). Na nic jsme si nehráli a tak se dalo o Bohu mluvit. ⁷³⁸

pěstujeme-li si svou hodnověrnost (například plníme dětem své sliby), vidí-li na nás děti, že se řídíme Božími pravidly, že na Pána Boha dáme, že usilujeme o spravedlnost a velkorysost v jednání s lidmi – pak budou mít naše slova: „Bůh o tebe pečuje, střeží tě. ... objímá tě ...“ velkou váhu. Budou dětem uvěřitelná.

Proto nemůže menší žehnat většímu (srov. nejen Žid 7:7)

O tom, že je třeba se naučit s požehnáním pracovat, nebudíž pochyb (rostlina také pracuje s vláhou). Požehnání nepůsobí mechanicky, užitek přinese jen ve spolupráci.

Hodnota požehnání samozřejmě spočívá na přejícnosti a práci Boha pro člověka a také v nemalé míře na hodnověrnosti žehnajícího. Za hodnověrností žehnajícího stojí velká práce na vlastní osobnosti.

Pro mnoho z nás mají některá slova našich rodičů a prarodičů velkou váhu.

737 „Mnoho jsem se naučil z vlastních chyb,“ řekl římský biskup František mladým Belgičanům. Jedna dívka se ho ptala: „Čeho se bojíte?“

„Nejspíš sebe samého!“

Ale v evangeliu Ježíš často opakuje: „Nemějte strach! Nebojte se!“

Ježíš ví, že strach je běžným pocitem. Bojíme se života, máme obavy z úkolů, které jsou před námi, máme strach před Bohem. Všichni mají strach. Netrap se tedy tím, když se bojíš, ale přemýšlej před Bohem, proč se bojíš. Případně se běž s někým poradit. Ale nezůstávej se svým strachem sama, strach není dobrým rádcem, strach nás strhává k malověrnosti.“

738 Občas mívám pocit marnosti. Když milý, sečtělý, vzdělaný chlap, znající několik jazyků, řekne: „Odpuštění nemá žádná pravidla“, ptám se: „Jak to myslíš? Trčí čtyřicet let v první třídě“? Tu otázku umí zodpovědět děčko, které jde poprvé ke Stolu Páně.

Jak to, že se systematicky nevzděláváme u Ježíše? Jak to, že máme v hlavě takový guláš?

Musíme vážit nejen to, co říkáme, ale i to, co slyšíme.

Je nám Ježíš větším mudrcem než filosofové všech dob, mystici, náboženští myslitelé a všichni svatí dohromady?

Kdo z nich má vyšší kartu?

Jsme vzdělaní ve všem možném, ale Písmo zůstává na okraji.

Lazar a jeho sestry patřili mezi Ježíšovy učedníky. Je na nich znát, že mnoho hodin Ježíšovi naslouchali a mnoho se od něj naučili.

2011

5. neděle postní Ex 37:12–14 Řím 8:8–11 J 11:1–45 10. dubna 2011

Z bohatství příběhu o vzkříšení Lazara stihneme jen něco. V Čechách se drží „postní doba“, tak si všimneme zdroje veliké svobody a krásy.

Bible není pro židy čítankou pro prvňáčky, ale učebnicí na celý život. Nečtou příběhy o Abrahámovi, Mojžíšovi nebo Davidovi jen v „první třídě“, ale čtou si je každý rok znovu, aby si pokaždé opět připomínali to nejdůležitější pro život, aby pokaždé mohli o něco více porozumět milujícímu Bohu.

My jsme oproti židům bohatší o další část Písma. Evangelia nám odkrývají další krásu lásky Boží. Zatímco svět pokládá za nejdůležitější vlastnit co nejvíce moci, slávy a bohatství, Ježíš nevyhledával záři reflektorů, ani známosti mocných. Nebýval k vidění v palácích světské ani církevní šlechty. Diplomacie jej nelákala, měl svou představu, jak postavit svět na nohy. Přišel ke všem. Nevylučoval nikoho. Dostal-li se do vznešenější společnosti, nepoklonkoval VIP, ale řekl si své (srov. například Lk 7:36n; 14:1n).

Ježíše zajímali lidé a ne diplomacie, každý mu stál za pokus postavit ho na nohy.

Po „Samaritánce“ a „slepém od narození“ můžeme přijmout za vlastní i krásnou zkušenost s Ježíšem těch z Betánie.

Sourozenci z Betánie patřili mezi Ježíšovy přátele. Sestry věděly kam a komu poslat zprávu o nemocném Lazarovi.

Přání sester je jednou ze skvostných ukázek novozákonní modlitby.⁷³⁹

Ta nemoc je k slávě Boží.⁷⁴⁰

„Pojďme k Lazarovi.“

„Co to říkáš, celou cestu se skrýváme a teď chceš lézt svým pronásledovatelům do chřtánu?“

Křížovou cestu jsme procházeli mnohokrát, ale kdy si najdeme čas třeba na „vzkříšení Lazara“?

To se ví, že účastnit se pobožnosti je snazší (prý se jí „získávají nějaké body pro nebe“). Promyšlení Písma církev tolik nepreferuje, je navíc „nebezpečné“.

739 Stále si mnoho lidí myslí, že Bůh je závislý na našich modlitbách jako moderní člověk, který se nudí, pokud nemá puštěnou muziku. Pohané si myslí, že je třeba oslavnými modlitbami udržovat božstvo v dobré náladě a žádostmi božstvu připomínat naše přání, aby se božstvo nevěnovalo někomu nebo něčemu jinému.

Ježíš nás vede k jinému pojetí modlitby. Modlitba především slouží nám. Bohu není třeba nic připomínat. Já si potřebuji připomínat, že Bůh je přítel, na kterého je naprosté spolehnoutí.

740 Když Ježíš něco řekne, máme tu informaci zkoumat, abychom jí porozuměli. Netrápí nás záhadami ani (nerozluštitelnými tajemstvími). Ani my nemluvíme s blízkými, natož s dětmi, v záhadných prohlášeních (mlží jen politici a podvodníci).

Antická filosofie je pro intelektuály, kóany jsou určeny buddhistickým mnichům. Ježíš umí učit i prosté lidi, kteří jsou ochotni přemýšlet.

Slepec od narození si možná řekl: „Kdybych nebyl slepý, možná bych stál mezi těmi, kteří útočí na Ježíše, kdekoho odsuzují a sebejistě tvrdí, že „vidí“.“

Už vím, že mě některá trápení uchránila před něčím horším. Zpětně jsem to nahlédl.“

Lazarovo vzkříšení je největším Ježíšovým znamením.

„Přátelé mě potřebují.“
„Co když tě chytanou?“
„Tak budu chycenej. Nemohu nepřijít, přátelé mě čekají!“

Ježíš věděl, jak to je s nemocí Lazara. Vědomě nechal jeho mrtvolu uležet. Vzkříšení mrtvého čtvrtý den bylo za jakýmkoliv lidskými představami a možnostmi. Lazarovo vzkříšení je největším znamením Ježíše ...
(Zázrak nevyvrábí víru, ale hledajícimu potvrzuje, že jde správnou cestou a je na správné adrese.)

„Ten, kdo žije a věří ve mne, bude žít.“
„Kdo mě pozná (od koho přicházím), přitaká mně (svým životem) a přidá se ke mně zachraňovat, bude vzkříšen.“

Kdo zná spolehlivost svých rodičů, důvěřuje jim. Řekne-li maminka: „Zítřka s vámi počítám k obědu“, pak to slovo platí. Oběd bude. (Je vedlejší, že oběd začne vařit až za několik hodin.)
Slíbí-li táta: „Zítřka večer pro tebe přijedu na nádraží ve 22:30 hod.“, stane se.
Tudý vede cesta k novozákonní modlitbě. Přesvědčit se, že Ježíš je větší přítel než my.
Co řekne, platí!

Celý náš náboženský život je cestou k tomuto poznání a k přitakání Ježíšovi. Ke svěřením se do jeho rukou.

Teprve pak jej mohu následovat. Pak mohu zvat lidi k poznání Boha jako přitele. Dokud nezažijeme velikost jeho přátelství, jsme spíše pohanskými agitátory než Ježíšovými učedníky. Svádíme lidi na cesty pohanského myšlení o Bohu.

Kam a k čemu Ježíšova péče směřuje?

Připomenu program Božího otroka z Izajáše.⁷⁴¹

Mesiáš krotí šelmy a pozvedá ty, kteří byli dříve kořisti (přináší pokoj těm, kteří jej vyhlížejí). Po setkání s Ježíšem šla Samařanka vzpřímeně, s novým sebevědomím k sousedům, kteří po ní dříve házeli kamení.

Slepec po prohlédnutí stál pevně před těmi, kteří si hráli na soudce celého světa. Nepřistoupil na autoritativní nátlak, aby odvolal svá tvrzení, stál si za svým, dokonce se zastal pomlouvaného.

Sestry Lazarovy i jejich bratr poznali, že Ježíš je statečný a věrný přítel.

Navíc poznali, že je skutečným Pánem nad životem a smrtí. Co slíbí, to se stane.

Lazar se nebál svědčit o svém vzkříšení, už se nebál smrti (přesto, že se zbožní „usnesli, aby ten, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy“) (srov. J 9:22).

Šelmy po vzkříšení Lazara svou slepotu nepřiznali, naopak dostalo se jim chuti na beránkovu krev.⁷⁴² Odzbrojení těchto šelem teprve nastane.

Bylo to řečeno Spolehlivým, tak se to stane.

741 Vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, nýbrž bude soudit nuzné spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívát. Tele a lvíče i žirafy dobytka budou spolu a malý hoch je bude vodit. Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívát spolu, lev jako dobytče bude žrát slámu. Kojenec si bude hrát nad děrou zmiže, bazilišku do doupků sáhne ručkou odstavené dítě. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu na celé mé svaté hoře, neboť zemi naplní poznání Hospodina, jako vody pokrývají moře. (Iz 11:1–9)

742 Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš učinil, uvěřili v něho. Ale někteří z nich šli k farizeům a oznámili jim, co učinil.

Velekněží a farizeové svolali radu a řekli: "Co si počneme? Ten člověk činí mnohá znamení. Když proti němu nezakročíme, všichni v něj uvěří, a přijdou Římané a zničí nám toto svaté místo i národ."

Pro jistotu si znovu pozorně všimněme, jak zbožní pronásledovali tesaře z Nazareta! Kupodivu se odedávna my zbožní rádi promítáme do těch, kteří jsou Bohu blízko. Ani nás nenapadne, že bychom mohli stát v té druhé partě. Nevidíme ten nejnebezpečnější hřích – neochvějné tvrzení: „Vidíme“.⁷⁴³ Říkali jsme si, že existuje horší hřích než sodomský hřích. Vzpomeňme: „Běda tobě, Kafarnaum, Betsaido“. (Srov. Mt 11:20–24) Pyšná slepota pak rodí hřích nenávisti.

Aby Ježíš stihl splnit své poslání (aby mohl říci vše, co měl vyslovit a vykonal vše, co měl vykonal), musel později čím dál více utíkat a skrývat se jako David před Saulem.⁷⁴⁴ Všimáme si, jak je taková slepota možná. „Slepota“ je naším největším a nejzákeřnějším nebezpečím.⁷⁴⁵ Jednou z našich nejdůležitějších modliteb by měla být prosba: „Pane, pomoz mi, ať vidím“.

„Chlapi, jdeme s ním, přece ho v tom nenecháme“, prohlásil Tomáš. (Ještě nevěděl, co se jemu a učedníkům stane, až jim ze strachu srdce spadne do kalhot. Statečnost nepřijde sama, nelze ji koupit nebo dostat. Ještě potřebovali další dávky Ježíšova přátelství, než byli schopní se chovat rovně.)

Ježíš nabízí i nám své přátelství, které nás staví na nohy a odkrývá nám novou důstojnost před Bohem. (To není všechno, v letošním čtení evangelíí jsme teprve před Velikonocemi. Zase nás čekají další závratné průhledy do přátelství a věrnosti Boha k nám.)

Jeden z nich, Kaifáš, velekněz toho roku, jim řekl: "Vy ničemu nerozumíte; nechápete, že je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ."

To však neřekl sám ze sebe, ale jako velekněz toho roku vyřkl proroctví, že Ježíš má zemřít za národ, a nejenom za národ, ale také proto, aby rozptýlené děti Boží shromáždil v jedno.

Od toho dne byli tedy smluveni, že ho zabijí. Proto už Ježíš nechodil veřejně mezi Židy, ale odešel odtud do kraje blízko pouště, do města jménem Efraim, a tam zůstal s učedníky. Bylo krátce před židovskými velikonocemi a mnozí z té krajiny přišli před svátky do Jeruzaléma, aby se očistili. Hledali Ježíše, a jak stáli v chrámě, říkali si mezi sebou: "Co myslíte? Přijde na svátky?"

Velekněží a farizeové vydali totiž nařízení, že každý, kdo by věděl, kde se zdržuje, má to oznámit, aby ho mohli zatknout. (J 11:45–57)

743 Ježíš řekl: "Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí."

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: "Jsme snad i my slepí?"

Ježíš jim odpověděl: "Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu." (J 9:39–41)

744 Když si židé čtou například o Saulově pronásledování Davida, samozřejmě odsuzují Saulovu podlost.

Jak to, že si Ježíšovi současní nepřipustili, že oni sami budou nespravedlivě pronásledovat božího Pomazaného?

Jak to, že ani nás nenapadne, že bychom mohli my pronásledovat „božího Pomazaného“ (tím je každý pokřtěný).

Při pobožnostech křížové cesty se často rozpomínáme na všelijaká naše provinění. Ale Ježíše přivedl na kříž jeden hřích – pyšná a slepá sebejistota a nenávist nábožensky nesnášenlivých lidí.

745 Evangelista Jan často Ježíšovy nepřátelé nazývá „židé“. Mnozí mu podsouvají nenávist k Židům. Je to nesmyslné, sám přece byl žid, (stejně jako Ježíš a všichni jeho přátelé), ale Jan mluví do vlastních řad. Je to jako když my říkáme „my zaslepení katolíci tvrdého srdce“. (Velké písmeno u slova Žid používáme, mluvíme-li o národnosti, malé „ž“, když mluvíme o náboženství, ve slově katolík také píšeme malé „k“. Škoda, že to naše překlady nerozlišují.)

S kritikou je třeba začínat sám u sebe a u své rodiny. (Jan svá osobní provinění a selhání nikterak nezakrývá. Nejprve kritizuje sebe a na druhém místě kritizuje vlastní náboženskou společnost – „synagogu“, nebo církev).

Ježíš je obdivuhodný společník. (I s protivníky jedná s úctou.) Pokud o něj někdo stojí, Ježíš jej nejprve pozvedá, ukazuje mu jeho vznešenost a zve jej ke šlechetnému jednání.

Přidám kus kázání, aby se nikdo nemusel cítit jen kritizovaný.

Mám rád koně a viděl jsem několik významných hřebčinců (i v cizích zemích), kde se po staletí chovají ušlechtilá plemena koní. Koně tam žijí jako na zámku, v krásných stylových stájích, s vyřezávaným hrazením stání, někde s mramorovými žlaby a napáječkami ... Právem se s nimi zachází jako s osobnostmi.

Bůh nám ukazuje, že my všichni jsme z královského rodu. Vaše děti nejsou jen Vaše.

Jsou především čistokrevné děti Boží!

A také Vaše (nikdo Vám je nebere, naopak, dostali jste je přímo od Stvořitele).

Bůh nemá žádné nevlastní děti. Nikdo nejsme nějaký bastard. Jsme z nejlepšího rodu!

Ježíš to znovu potvrdil, jemu stojí za pozornost i odstrčená samařská žena (která má zašmodrchaný život), neznámý slepec, rodina sedláka z venkova (z Betánie od Jeruzaléma), ty a já.

Ježíš přišel do našeho pokaženého a zprzněného světa, aby nás pozvedl, aby nám odkryl ušlechtilost, kterou jsme dostali od Stvořitele. Ukazuje nám, jak vypadá šlechetné jednání svobodných a hrdých dcer a synů božích.

Svobodná zvířata žijící volně v přírodě nejsou špinavá od hnoje. Kůň chovaný ve stáji potřebuje být čištěn a opečováván. My lidé jsme se propadli z Ráje, občas se koušeme, kopeme jeden druhého jak koně a občas stojíme ve vlastním hnoji.

Ale z hnoje se dá vystoupit a ...

Na ušlechtilého a pěstovaného koně je nejen krásné podívání ...

Navštivte někdy třeba kladrubský hřebčín, podívejte se, jak jsou ti koně vystavění, jak se nosí, jaký mají krok, všimněte si, že nepijí z kaluže ... napadne vás řada dalších přirovnání.⁷⁴⁶

Člověk může být v mnohem větší míře obrazem božím než kůň“.

(Koňský obraz připisují Novákovým z Prahy a dalším milovníkům koní.)

Vrátím se k Poznámkám.

Kdo nám může nabídnout osobní vzkříšení jako Ježíš?

Kdy se začneme počítat mezi vzkříšené?

Kdy si srovnáme, že lidský čas končí se smrtí našeho těla a pobytem v pozemském životě?

Bůh žije „jinak“.

Židé rozeznávají určité časy:

Jeden od pádu lidí do Abraháma.

Druhý od Abraháma do příchodu Mesiáše.

Třetí je čas Mesiášský.

Židé mají zato, že žijí v druhém čase.

Křesťané jsou přesvědčeni, že mesiášský čas už nastal.

My žijeme v posledním dnu („u Boha je jeden den jako tisíc let a tisíc let jako jeden den“), v čase záchrany (spásy), v Milostivém létu Páně. My jsme už vzkříšení.

Ježíš nám dal víc než jen ruku na to, že s námi navždy počítá. (Dává nám lásku na život a na smrt, ubezpečuje nás znovu a znovu dáváním svého Těla a Krve.)

746 Kdo nevíte, jaký je rozdíl mezi udidlem měkhubého a tvrdohubého koně, nechte si to v hřebčinci ukázat.

Herec Václav Vydra jezdí na koni nejen bez sedla, ale i bez uzdy. Umí se s koněm domluvit.

Byl bych rád měkhubým koněm božím, líbí se mi, když se nemusí na koně používat bič a ostruhy.

Jakou barvu má hříbě: ryzáků, hnědáků, vraníků?

Jakou barvu má hříbě běloušů? Kdo to neví, ať se zeptá?

Co narozené hříbě čeká? Co čeká pokřtěného člověka?

My mu děkujeme, že naše zesnulé probudil ze spánku smrti a nám dal příslib, že se s nimi znovu setkáme. Co řekl, platí!
(Když Stvořitel řekl: „Budiž světlo, budiž země a klenby nebe, a buďtež rostliny ... a koně a srny – vše bylo, jak řekl.)

Jsme vzkříšenými lidmi.

Už se nemusíme klepat o pozemský život, nemusíme si pozemský život udržovat za každou cenu, můžeme se zastávat spravedlnosti boží.

„Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel (kdyby ho třeba zabili), bude žít.“
(J 11:25)

Kdo uvěří Ježíšovu příslibu, ví, že „vstoupil do boží věčnosti“.

Začínáme být nebeskými lidmi – proto dostáváme nebeský pokrm.⁷⁴⁷

Kdypak už přestanou být naše úmrtní oznámení pohansko-křesťanským kočkopsem, kdy už domyslíme dobrou zprávu (evangelium) a přestaneme konečně psát: „Po smutečních obřadech našeho zesnulého uložíme do hrobu, kde bude očekávat vzkříšení“.⁷⁴⁸

(Pozemské tělo dosloužilo, s úctou je pochováváme, ale člověk dostává od Boha nové tělo – nebeské.)

Naši drazí jsou už vzkříšeni (už nežijí v pozemském čase), Bůh je probudil ze spánku smrti, pečuje o ně, už smějí patřit na krásu jeho Tváře.

I při pohřbech máme svědčit o této naší naději.

Setkání s Ježíšem nás staví na nohy pro život pozemský a brání nás proti smrti.

Kdo jiný nám může slíbit setkání s našimi drahými a s Bohem? Kdo jiný nám k tomu může nabídnout odpuštění a pomoc?

2008

5. neděle postní Ex 37:12–14 Řím 8:8–11 J 11:1–45 9. března 2008

V události vzkříšení Lazara je mnoho důležitých informací.⁷⁴⁹

Navíc je poslední příležitost pro židy, aby bez tragédie poznali, že Ježíš přichází od Boha.

747 „Já jsem chléb života.

Vaši Otcové jedli na poušti manu, a zemřeli.

Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře.

Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.”

Židé se mezi sebou přeli: "Jak nám ten člověk může dát k jídlu své tělo?"

Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.

Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.

Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. (J 6:48–57)

748 Jan Rybář SJ, se vtípem sobě vlastním, dodává: „A co chudák nějaký svatý misionář, kterého sežral a vykadil lev“?

749 Co například znamená:

„Nemá den dvanáct hodin ...“?

Proč Ježíš plakal? Jakého druhu byl jeho pláč? Atd.

Přejedeného řečmi o dobrém jídlu nenadchneme, ale hladovému se sbíhají sliny. Bohatý duchem se neptá, chudý duchem se zajímá.

Pro naše poznání Ježíše je důležité mít tuto událost dobře promyšlenou, je jedním z velikých kamenů stavby naší víry – důvodů proč Ježíšovi důvěřujeme. (Mnoho lidí si ale raději místo vlastního přemýšlení čte Šifru Mistra Leonarda a nechá se vést spisovatelem tam, kam on chce.) Nelze se zabývat vším najednou.

Všimneme si 11. kap. Lukášovy z pohledu „čistý – nečistý“ v novozákonním slova smyslu⁷⁵⁰ a také z pohledu problému „vidíme“ (viz Poznámky z minulé neděle).

Minulou neděli jsme si všimli, z čeho se rodí hřích a utrpení. „Otcem“ je ono „vidíme“, a „matkou“ je „nečistota“.

Všímali jsme si, že Samaritáni měli zdeformované náboženství (byli „nečistí“), ale neměli v sobě to „vidíme“ (alespoň ne v městečku Sychar). Když Samaritánka viděla, že Ježíš udělal zázrak (minizázrak), hned se ptala na zásadní věc: „Pane, které náboženství je správné?“ (Nebyla zaslepená, aby si myslela, že Židé jsou horší než samaritáni.). A obyvatelé Sycharu pozvali Ježíše na dvoudenní vyučování náboženství.

Před týdnem jsme uvažovali o uzdravení slepého od narození. (Vzpomeňme, jak se nemohl se „zbožnými“ domluvit, protože chtěli slyšet, že jeho vyléčení byl zaranžovaný podvod. Když uzdravený poznamenal: „Chcete se snad stát jeho učedníky“, zaútočili na něj: „My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, ale o tomto nevíme, ani odkud je“... Kdyby si zbožní dali práci, zjistili by, že Ježíšovo učení je v naprostém souladu s učením Mojžíše.

Pochopit Ježíše nebyl veliký problém. Kdyby byli farizeové poctiví, mohli v Ježíši Mesiáše rozpoznat. Ježíš je dostatečně upozorňoval na rozdíly mezi Mojžíšovými slovy a jejich způsobem vyučování náboženství. Kdyby byli farizeové poctiví, přiznali by, že tesař z Nazareta má pravdu. Jenže jim se nechtělo říci: „Ano, máš pravdu“, oni přece „vidí“.

Neochota uznat zjevnou pravdu je nebezpečným místem, kde můžeme přijít k úhoně. To je kámen úrazu! Závažné a klíčové místo. Dnes by se řeklo: MÍSTO ČASTÝCH A ZÁVAŽNÁCH NEHOD.

Čím víc se farizeové dostávali do sporu s Ježíšem, tím je potkávali tvrdší prohry. Jejich viny narůstaly.

Tak to v našem životě chodí. Ve sporech jednotlivce i společnosti. (Není těžké si toho všimnout třeba v dějinách, které jsme prožili.)

Všimneme si několika míst.

Ježíš byl už pronásledován a protože hrál o čas (ještě neřekl a neudělal vše, co potřeboval pro naši záchranu), vytratil se z Jeruzaléma do Galileje. Možná se zastavil u svých přátel v Betánii, v každém případě Lazarovy sestry věděly na koho se obrátit, když se rozhodly poslat za Ježíšem posla.

(Prosba Marty a Marie je skvostnou ukázkou! novozákonní modlitby ...)

Ježíš nechal Lazara umřít. (Mohl jej uzdravit na dálku.)⁷⁵¹

Ježíš úmyslně zůstal na místě a pak pomalu odcházel do Jeruzaléma.

Lazarovy sestry patřily mezi Ježíšovy učedníky a přátele. Marta říká: „Pane, kdybys tady byl, můj bratr by neumřel. Poslaly jsme hned posly. Kdybys šel hned, zastihl bys ho naživu a mohl jsi ho uzdravit“ (Sestry nemohly vědět, jaké překvapení jim Ježíš chystá).

750 Nedávno jsme četli blahoslavenství a já jsem říkal, blahoslavenství jsou napsány jako třeba kapitoly v obsahu knihy. Na dalších místech evangelia k blahoslavenství nám je nabízena látka k jejich pochopení. Na několika postavách jsme si už ukazovali, kdo k blahoslaveným patří nebo ne.

Bohatý mladík má své bohatství v majetku materiálním i duchovním...

Samaritánka a její spoluobčané viděli Mesiáše. Mnoho židů nikoliv. Slepý od narození viděl Syna Božího, představení židů nikoliv.

751 Je dobře si všimnout, co nám kyne s Ježíšem a na co se zmůžeme bez něj.

Všimněme si, že Marta pak říká slova, jejichž význam je větší než sama chápe (to se i nám někdy stává). Za chvíli ale zrazuje Ježíše od otvírání hrobky.

Marta je odevzdaná do vůle Boží, ale Marii to vrtá v hlavě: „Škoda, asi to udělal úmyslně“... (Marie rozuměla Ježíšovi víc než Marta, byla nábožensky dál.)

V celé události nejde jen o sourozence z Betánie. Vzkříšením Lazara dává Ježíš židům vrcholnou a poslední příležitost, jak bezbolestně vyřešit otázku je-li tesař z Nazareta blázen nebo má-li pravdu. Lazar byl známou osobou, poměrně bohatým člověkem. Betánie byla tenkrátě předměstím Jeruzaléma. O Lazarově smrti vědělo mnoho lidí, na jeho pohřeb přišlo mnoho lidí. Pak se rozkřiklo: „Lazar vstal z mrtvých“.

Je dobře si evangelium přečíst dál (nepřistoupit na pocit, že evangelia známe).

Jak to, že velekněz a velerada na Lazarovo zmrtvýchvstání reagovali rozhodnutím o zlikvidování Lazara i Ježíše?

Tady už skončily intelektuální dohady o náboženských názorech. Začíná tvrdý zločin. Tady vidíme důsledky nekvalitních názorů na Boha („Ježíše je třeba zabít“). Kolikrát se to podobně objevilo, kolikrát to bylo před Ježíšem i po něm! Odstraněno poctivých a kvalitních lidí?

Ježíše nechtěl popraviti ani nemrava Herodes, ani surovec Pilát – cynický Říman. Oba jednali pod tlakem zfanatizovaných věřících.

Herodes si myslel, že Ježíš je cvok: „Tomu nemůžeme nic udělat“.

Pilát: „Ani Herodes ani já jsme na něm vinu nenašli“.

Židé: „Ukřižuj, nebo nejsi přítel císařův“.

Pilát věděl, že mu jde o krk, umyl si ruce: „S tímto člověkem, nechci mít nic společného, já ho považuji za nevinného“. A zfanatizovaný dav začal křičet: „Jeho krev na nás a na naše děti“.

A to předtím pohan Pilát jim – pravověrným a zbožným židům – řekl: „Pozor, jste vinni krví spravedlivého člověka“.

Kdo si přečte další úryvek: J 11:45–57 nepřehlédne strašné varování nás zbožných lidí, jak nekvalitní zbožnost člověku zavírá oči. (Kdo nečte Písmo a slyší jen úryvky v kostele – ten za celý život nemusí toto místo slyšet.)⁷⁵²

Nestačí zpytovat své svědomí podle Desatera (to nestačí ani židům), Ježíš nás upozorňuje na velice závažné věci.

V minulých nedělích jsme se snažili ukázat závažnost „blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha“. Chceme porozumět smyslu „čistý a nečistý“ v novozákonním smyslu.

752 Řada lidí se při pobožnosti křížové cesty nebo při pašijích snaží vymáčkout slzu nad Ježíšovým utrpením, ale nevšímá si, kolik Ježíš zkusil od zbožných během celé doby jeho vyučování veřejnosti (už primiční kázání Ježíše málem stálo život, kdyby se neubráníl).

Dobře nám jde hra na jeruzalémské ženy: „Chudáku, co ti to udělali“ (případně: „Ti Židé!“), ale stejně jako tenkrátě neslyšíme: „Plačte nad sebou a nad svými dětmi, které jste špatně (i nábožensky) vychovali“.
Srov. Lk 23:28

Židé nedali na Ježíše a čekali je hrozné události při pádu Jeruzaléma.

Kdo si to propojí s 13. kap. Lukášovou, opět něco dalšího získá.

Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí.

On jim na to řekl: "Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?"

Ne, pravím vám, ale neobrátlíte-li se, všichni podobně zahynete. Nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma?

Ne, pravím vám, ale neobrátlíte-li se, všichni právě tak zahynete."

Potom jim pověděl toto podobenství: "Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl... (Lk 13:1n)

Farizeové velice dbali na rituální „čistotu“, ale s Mesiášem tvrdě narazili (kdyby se jen minuli). Všimli jsme si z čeho se rodí hřích a utrpení.

„Otcem“ je ono „vidíme“ a „matkou“ je „nečistota“.

Na rozhodnutí předních židů (J 11:45–57) vidíme, jaký hřích přivedl Ježíše na kříž (ne nějaké dětské zlobení, ale jeden konkrétní a závažný hřích) – který ve Zpovědních zrcadlech nenajdeme – zařátost zbožných lidí, přesvědčených o své náboženské pravdě.

Ježíš předpověděl strašnou událost: „Mesiáše nezavraždí pohané, ale duchovenstvo, teologická fakulta a biskupské konference v čele s papežem. (Srov. Mt 16:21) Ta slova mě jsou více nepříjemná než sv. Petrovi (který Ježíšovi mocně odporoval, že je to nesmysl), protože jsem vyjmenován mezi těmi, kteří jsou Mesiáši nebezpeční. Petr jen zapřel.

Shrnu-li naše uvažování z posledních několika týdnů:

1. novozákonní „nečistota“ je ohrožující (matka hříchu),
2. krajně nebezpečná je jistota zbožných „vidíme“ (otec hříchu),
3. prvek (který zatím označíme jen číslovkou) má děsivé následky.

Toto vše vede ke strašnému hříchu likvidování odpůrců...⁷⁵³

Bylo by zapotřebí si pečlivě rozebrat text (J 11:45–57), abychom porozuměli celému monstróznímu mechanismu snažícímu se zachránit náboženské společenství („Synagogu“ nebo „Církev“).

Nemysleme si, že jde jen o dávné Židy, stejně nebezpečí hrozí nám (i když v dnešní době se u nás používají uhlazenější způsoby). Důkazů je po ruce kolik kdo chce.

Co je tím 3. prvkem?

Náboženští představitelé viděli vzkříšeného Lazara a došli k rozhodnutí: „Musíme ho zlikvidovat“ (úmyslně zde vynechávám Ježíše).

V této fázi to ještě může být ze strany židů neuvědomělé. Později ovšem už nikoli. (Na Květnou neděli budeme uvažovat o procesu s Ježíšem.)

Lazar byl vzkříšen a mnoho židů stejně Ježíši nedůvěřovalo. Začalo se naplňovat Ježíšovo proroctví: „Kdo nehledá pravdu, kdo nedá na Mojžíše a proroky, ten nedá ani na vzkříšeného“ (Text Lk 16:19–31 není „podobstvím“ o boháči a Lazarovi, ale prorockým obrazem.)

Postižení „nečistotou“ a oním „vidíme“, je tak těžké, že toho, kdo má zkreslené názory a zároveň má pocit, že je pravověrný a dobrý věřící, dovede ke 3. stupni zla.

Tento třetí faktor je výslednicí těch dvou faktorů předešlých. Je „dítětem“ („otce a matky“), je hroznější a zvrhlejší než jeho „rodiče“.

Vystupuje až nakonec. Tady ho začínáme vidět, ale naplno vystoupí až při procesu s Ježíšem.

753 Běda vám farizeům! Odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale nedbáte na spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Toto bylo třeba činit a to ostatní neopomíjet.

Běda vám farizeům! S oblibou sedáte na předních místech v synagogách a líbí se vám, když vás lidé na ulici zdraví.

Běda vám! Jste jako zapomenuté hroby, po nichž lidé nahoře chodí a nevědí o nich."

Na to mu jeden ze zákoníků odpověděl: "Mistře, když toto říkáš, urážíš také nás!"

On mu řekl: "I vám zákoníkům běda! Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem.

Běda vám! Stavíte pomníky prorokům, které zabili vaši otcové. Tak dosvědčujete a potvrzujete činy svých otců: oni proroky zabíjeli, vy jim budujete pomníky. Proto také Moudrost Boží promluvila: Pošlu k nim proroky a apoštoly a oni je budou zabíjet a pronásledovat, aby tomuto pokolení byla připočtena vina za krev všech proroků prolitou od založení světa, od krve Ábelovy až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a svatyní. Ano, pravím vám, tomuto pokolení bude přičtena vina.

Běda vám zákoníkům! Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili."

Když odtud vyšel, začali na něj zákoníci a farizeové zle dotírat a na mnohé se vyptávat, činíce mu tak nástrahy, aby jej mohli chytit za slovo. (Lk 11:43–54) (Srov. Mt 23:29–35)

Když chtěli Ježíše zlikvidovat, pořád mohli být přesvědčení, že Ježíš je bludař, že to dělají ve vyšším zájmu, v zájmu svaté víry, záchrany Izraele, atd. Ale na soudu Velerady vyvstane ten třetí faktor naplno.

Tam si všimneme, kam vede:

1. novozákonní nečistota – nesprávné názory, nesprávné způsoby myšlení.
2. pocit „já věřím, já jsem dobrý (Říkáte: „Vidíme“, proto váš hřích trvá).“, který se připojí k první chybě (V této situaci se člověk už dostává do střetu s Ježíšem (s Ježíšovými názory), tyto střety se opakují, člověk útočí na Ježíše a – prohrává.

Bída je, že si to neuvědomuje. Je to nevědomost – ale zaviněná! Nebudeme se před Ježíšem moci vymlouvat. Umíme číst, máme Písmo i čas.

Ta nečistota a zaslepenost mohou vést ke třetímu stupni duchovní rakoviny. Jdou tak daleko, že si lidé myslí, že když zlikvidují Lazara a Ježíše slouží svaté věci. Ježíš říká : „Budou vás zabíjet a myslet si, že slouží Bohu“. Tak dopadl i sám Ježíš (ale nejen on).

Platí rovnice: „nečistota“ + „vidíme“ = člověk ztrácí soudnost (i v oblasti náboženské).

Tato chyba se prohlubuje a dochází k psychickým deformacím vedoucí k likvidaci jiných. Názorným vrcholem všeho je proces s Ježíšem.

To vše přináší mnoho utrpení. Tragedií Židů a dalších v dlouhé historii.

I my jsme někdy utlačovaní a jindy jsme utlačovateli. (Co je horší, být obětí nebo útočníkem? Obojí je hrozné. Věřící násilníci ubližovali okolo Ježíše i v dalších a dalších vlnách antisemitismu i rasismu a jiných hrůzných násilnostech.⁷⁵⁴

Čím větší poznání, tím větší odpovědnost. To platí o židech a ještě více o nás, křesťanech.

Bylo by velice zajímavé, krásné a především velice užitečné si projít podrobně celou 11. kapitolu Janovu. Mnoho bychom se dozvěděli.⁷⁵⁵

Každý jsme strůjcem svého štěstí a v mnohém strůjci svých dětí, vnuků a farníků.

754 Slyšel jsem vyprávění kardinála Lehmana, z jednoho významného německého náboženského časopisu. Misionáři německé misie z míst krvavých bojů mezi Buty a Tusy se ptali: „Co jsme udělali špatně?“ Černoši si totiž na mši přinesli mačety, šli ke Stolu Páně a pak vyrazili usekávat svým protivníkům ruce, nohy a hlavy.

U nás se nepoužívají tak barbarské metody.

755 Ale my raději utíkáme v lepším případě k dalším stránkám Písma (místo poctivé snahy porozumět Ježíšovu vyučování – a pak nejsme schopni odpovědět na otázku, proč byl Ježíš ukřižován), v horším případě ke snadnějšímu čtení zbožných knížek nebo novin.

Jaké úrody chceš dosáhnout, říká Ježíš v podobenství o Rozsévači. My toho nedbáme, nebe si představujeme jako sociální zajištění nemakančenkům, však se za nám přimluví P. Maria a všichni svatí.

Květná neděle

2020

Květná neděle Iz 50:4–7 Ž 22 Flp 2:6–11 Mt 26:14–27. 66 5. dubna 2020

(Nelekněte se dlouhých poznámek pod čarou, jsou určeny především „služebně mladším“ čtenářům, nebo k osvěžení paměti. Ve vyšších ročnících školního vyučování se předpokládá porozumění dřívější vyučovací látce.)

Na Květnou neděli se pašije čtou poprvé.

K čemu nám budou?

Nemoc i řada trápení nám říkají: zastav se, přemýšlej, kde děláš chybu.

Ježíš vyzýval Izraelity k náboženské reformě (jen někteří ji přijali, ale až po jeho smrti).

Jeho první výzva k obrácení začíná kladně: „Boží království se přiblížilo, máte se ke komu obracet.“

Ti, co se neobrátili (tvrdili: „My jsme v pořádku, ať se obracejí hříšníci“) a nenapravili se, nedopadli dobře, zavraždili spravedlivého.

V podobenství o jílku mámivém nás Ježíš varuje před nebezpečně jedovatou zbožností.⁷⁵⁶

Podcenění jeho slov přispělo také ke strašné nenávisti mnoha křesťanů vůči Židům.

Solidní historici uvádějí, že my, křesťané, jsme v pogromech do r. 1925 zavraždili 8 milionů Židů.

Tuto vinu máme mít na paměti, máme ji nést spolu s následky svých provinění, napravovat, poučit se z ní a pracovat pro to, aby se něco podobného už nikdy nemohlo opakovat.

Žid Pinchas Lapide (veliký biblista, znalec „Nového zákona“, obdivovatel Ježíše, usilující o dialog mezi židy a křesťany) napsal knihu „Kdo byl vinen Ježíšovou smrtí“ (vyšla v Německu v r. 1989, česky 1995). Vychází z neblahé zkušenosti židů s křesťanským antisemitismem, z křesťanské teologie a z našeho výkladu evangelíí (*bohužel pokrouceného a nedotaženého*) a touhy porozumět Ježíšovi.

Ptá se, jak to bylo historicky s Ježíšovým procesem a jak je možné, že byl Ježíš protiprávně odsouzen. Jeho řeč nám může být nastaveným zrcadlem.

Uvedu několik prohlášení církevních Otců, které na adresu Židů pronesli a jež Lapide cituje.⁷⁵⁷

⁷⁵⁶ V minulých letech jsme o „jílku“ dost podrobně mluvili (patří do tří nejzávažnějších podobenství).

Na Ježíšově umučení je vidět nebezpečnost a hrůznost jedovate zbožnosti.

Říkali jsme si, jak zlé následky má v překladu Bible záměna jílku za plevel nebo koukol. Plevel (například lebeda, kopřiva, bodlák) nejsou jedovaté, jen méně chutné. (Kopřivový špenát, který nám v době nouze maminka vařila, nám nechutnal tak, jako pravý špenát). Kdyby někdo prohlásil jedovatou houbu za nejedlou, dopustil by se zlé věci. I kdyby to bylo z neznalosti, spolupracoval by se zlým, i když možná nevědomě. Pokud by někdo na informátora dal a jedovatou houbu pozřel, víme, jak by dopadl.

⁷⁵⁷ Biskup Melito ze Sard, jedna z nejváženějších církevních osobností v Malé Asii (kolem r. 160) píše:

„Slyšte, všechny národy, a vizte. Stala se vražda, jaké nikdy nebylo, v Jeruzalémě, v městě Zákona, městě hebrejském, ve městě, jež bylo pokládáno za spravedlivé! (...) Ten, jenž zavěsil zemi, byl sám zavěšen; ten, kdo upoutal nebe, byl sám upoután; ten, kdo připevnil celý vesmír, byl sám připevněn na dřevo! (...) Byl zavražděn Bůh! Král Izraele byl odstraněn izraelskou rukou!“

První církevní historik Eusebius pokládá za hotovou věc, že zničení Jeruzaléma, vyhnání Židů z vlasti, jejich rozptýlení po světě a bída jejich životních podmínek byl spravedlivý „Boží trest“ za zavraždění božího syna.

Origénes, největší teolog 3. stol.: „Židé přibili Ježíše na kříž (...), proto padá Kristova krev nejen na Židy jeho doby, nýbrž na všechna židovská pokolení až do skonání světa.“

Na začátku židé pronásledovali Ježíšovy učedníky, ale my jsme jim to později v mnoha miliónech zavražděných vrátili. A během času se nárůst zavražděných zvětšoval.

Ptám se, jaké chyby pokřtěných tu strašnou a krutou nenávist k Ježíšovým bratrům zapříčinily? Co jsme se od Ježíše nenaučili?

Ježíš nás vede ke službě, ne k vládnutí. Varuje nás: „Nikoho nenazývejte Mistrem, Otcem a Učitelem, váš učitel je jeden, Kristus“ (srov. Mt 23:7–10), ale my jsme si svévolně jmenovali církevní Otce, Učitele a Učitelky církve – s opovážlivým tvrzením, že Ježíš svůj zákaz tak nemyslel.

Církevní Učitel Gaudentius napsal: „Všichni židé jsou lakomí, chtějí peněz a zanedbávají chudé – přesně jako ten, kdo jim dal jméno – Jidáš Iškariotský.“

Pro sv. Efraima jsou Židé „obřezaní psi“.

Pro církevního Učitele sv. Jeronýma: „židovské zmije, které mají v Jidášovi věrnou podobu“

Pro církevního Učitele sv. Řehoře z Nyssy: „ničemní vražedníci Páně“.

Církevní Učitel sv. Augustin: „Všichni synové synagogy jsou pod d'áblem Jidášem – dokud se neobrodí v Kristu.“
Papež Gelasius I.: „V Bibli se často nazývá celek podle části, takže Jidáš, pomocník d'ábla, odkázal své zlořečené jméno celému židovskému národu.“

Církevní Učitel sv. Jan Zlatoústý: „Synagoga je nevěstinec, zkáza duší, místo nenávisti, azyl d'ábla, hrad satana, shromáždění Kristových vrahů. Bůh vás, Židy, nenávidí.“

Augustin: „Židé, kteří usmrtili Krista a nechtěli v něj uvěřit, byli Římany vyhnáni a rozptýleni po celém světě.“

O Židech mluví jako o „zvířené špíně“, „krhavých očích“, „octu, zkaženém víně proroků“, „nádobe plné nespravedlnosti tohoto světa, se srdcem jako houba, plným křivolakých úkrytů“.

Tomáš Akvinský: „Židé hřešili jako ti, kdo ukřižovali nejen člověka Ježíše, nýbrž i Boha Krista.“

Martin Luhter v pozdním spisu „O Židech a jejich lžích“ mluví o chování Židů vůči Kristu: „Tu proti němu vzplanula zášť, byli vzteklí, jedovatí, nepřítelští (...). Ukřižovali jej tak potupně, jak jen mohli, a zchladili si na něm záhu tak, že i pohan Pilát to postřehl a dosvědčil, že jej ztratili a usmrtili bez příčiny, z nenávisti a závisti, nevinného.“

Luther doporučuje „ostré milosrdenství“ jako údajně jediný správný postup vůči tomuto „zvrhlému, prokletému národu Židů“. Radí „zapálit jejich synagogy a co nebude chtít shořet, zahrnout hlínou (...), zničit jejich domy (...), vzít jim všechny modlitební knihy a Talmud (...), zakázat jejich rabínům pod trestem smrti, aby nadále vyučovali, (...) a zcela zrušit Židům právo používání cest, protože stejně nemají co pohledávat na venkově“.

Protižidovská nařízení papeže Inocence III. jsou známá, aby byli Židé zdaleka rozpoznatelní, museli nosit potupný klobouk na hlavě na prsou a zádech žluté znamení. ...

Pinchas Lapide také uvádí, že řada papežů a osvícených králů vystupovala proti řadě hnusných pověr obviňujících Židy („traviči studní, původci morů, hanobící svaté hostie, podřezávající dívky a hochy k získání krve ...“), podněcujících davy k pogromům na židy (především o Velkých pátcích).

Uvádí, že katolická církev už v Tridentském katechismu z r. 1570 v předmluvě říká: „Naše víra nás učí: Když z rozkazu císaře Tiberia vládl v Judsku Pontius Pilátus, byl přibit na kříž Kristus Pán (...) Vinu za to musíme přičíst všem, kdo opakovaně propadají hříchu; a ti, jež tonou v neřestech, znovu křijí Božího Syna a uvádějí ho v posměch. (Žd 6:6) Naše křesťanská vina na tom je vskutku hlubší než vina Židů, protože je tomu tak, jak praví Apoštol (Pavel): „Tu moudrost nikdo z vládců tohoto světa nepoznal, neboť kdyby ji poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy (1 K 2:8) Naproti tomu my (křesťané), kteří veřejně vypovídáme, že jsme ji poznali, a přesto jej svým konáním zrazujeme – my na něj vztahujeme ruku a činíme mu bolest.“

Ale rozjetý vlak nenávisti k Židům nebylo možné zastavit. I Hitlerovu nenávist k Židům připravil a umožnil tisíciletý antisemitismus křesťanů.

Teolog H.Frankemöll v roce 1972 učil, že slova: „Krev jeho na nás a na naše děti,“ je v souvislosti s Ježíšovou smrtí na kříži „dějinně rozhodujícím sebekletem“, „jimž celý Izrael „navždy ztratil své privilegium jako národ smlouvy.“

Jósef Tischner, kněz, teolog, fenomenolog a duchovní rádce polské Solidarity, v knize vydané v roce 1982 jedním vatikánským nakladatelstvím píše: „V Izraeli byl spáchán zločin bohovraždy,“ a dodává, že „Izraelité“ se budou muset jednoho dne z tohoto zločinu „zodpovídat před soudem“. V nemálo kostelích a katedrálách jsou ponižující vyobrazení našich starších bratrů ve víře, od kterých jsme téměř vše získali.

Nikdo nejsme černí, nebo bílí, jsme kropenatí. Citovaní „církvní Otcové“ udělali také mnoho dobrého, ale také svými špatnými slovy vypustili mezi lidi strašné běsy. Máme se z toho poučit a konečně brát Ježíšovy rady vážně.

Jak došlo k chybám „církvních Otců“?

Už v první generaci církve se k Ježíšovým učedníkům přidávali pohané a jejich počet zanedlouho převážil židokřesťany. Vzdělanější pohanokřesťané byli formováni antickým myšlením, neznali dostatečně biblické myšlení a způsob řeči slova božího. Neobstarali si správný klíč k porozumění Bibli, včetně evangelií. V dalších generacích už chyběli učitelé uvádějící lidi do biblického myšlení a řeči. Např. došlo k neporozumění Ježíšově kritice farizeů.⁷⁵⁸

Místo abychom si vztáhli Ježíšovu kritiku farizeismu na sebe, začali jsme útočit na židy.

Pinchas Lapide, ve svém smutku nad utrpením svého národa, uvádí slova dánského teologa Sören Kirkegaard z knihy „Křesťanská cvičení“: „Co myslíš, jaký dojem asi zanechá v mysli dítěte vyprávění o útrapách, které musel Ježíš v životě podstoupit, o zradě, které se na něm dopustil jeden z jeho učedníků a jak jej ostatní zapřeli, a o nadávkách a urážkách Židů, kteří jej nakonec přibili na

Tolik P. Lapide.

Ale i po válce řada katolických kněží (zažil jsem to v milovaném Polsku) byla antisemity. Józefa Tischnera mám velice rád; jeho výrok citovaný Lapidem jsem neznal.

Antisemitický reliéf na kostele ve Wittenbergu

Znovu povím, nepohoršuji se nad těmito lidmi, lomím rukama nad tragédií, ke které jsme přispěli tím, že nebereme Slovo boží a jeho vyučování dostatečně vážně.

758 Ježíš i řada jeho přátel patřili k farizeům. Farizeové nejvíce přispěli k porozumění Bibli. Vyšlo z nich mnoho světců. Pouze farizeové dodneška existují, ostatní seskupení Izraelitů skončila. (Říkáme si, že slovo farizej nemáme používat jako nálepku pro pokrytce.

K pokroku zásadně patří hledání chyb. Jsme vedeni nejprve k sebekritice a ke kritice vlastní rodiny. Dnes bychom Ježíšovu kritiku farizeů nazvali kritikou klerikalismu.

kříž – jak se to často vídává na obrazech – a chtěli, aby jeho krev přišla na ně a na jejich děti, zatímco on se tiše modlil, aby jim nebeský Otec odpustil jejich hříchy (...) Co myslíš, jak na dítě zapůsobí, když mu povíš, že ve stejné době žil ukrutný zločinec, který byl odsouzen na smrt, ale židovský národ se domáhal jeho propuštění a jásal mu v ústrety (...), zatímco na Ježíše křičel: 'Ukřižovat, ukřižovat!'

Takové dítě bude určitě pevně rozhodnuto, že až vyroste, roztrhá na cucky všechny ty nezabohy, kteří se obrátili proti Ježíšově lásce.“

Ano, nespočet velikonočních kázání na Velký pátek poštvalo dav k pogromům na Židy. Kolik podprahové nenávisti v průměrném křesťanském dítěti přecházelo do jeho dospělosti! Oběti pogromů na židy nejen v dávných dějinách, ale i ve 20. století, to potvrzují. (Možná znáte román Romaina Rollanda „Jan Krištof“.)

Vidíte, tak jsme dopadli, když jsme Ježíšův „jilek mámivý“ zaměnili za pouhý plevel.

I malý kamínek může způsobit obrovskou lavinu.

Jsme mizernými učedníky Ježíše. Jak to, že jsme si nevšimli, že jsme téměř celé duchovní bohatství přijali od židů? Po vděčnosti není ani vidu ani slechu.

P. Lapide také mluví o zkreslení historického příběhu s Ježíšem v evangeliích. Namítá: „Židovské i římské právo bylo velice propracované.“

Lapidovy výhrady ke zprávám evangelistů uvádím pro zájemce v poznámce pod čarou.

(Uvádím je i proto, abychom si všimli obdivuhodné úrovně židů v ochraně svobody, cti a života. Oceňme, jak tito učedníci Mojžíšovi spolupracovali s Duchem božím.)⁷⁵⁹

759 V Izraeli se hrdelní procesy směly konat jen za plného denního světla (od časného rána do poloviny odpoledne; Sanh IV, 1).

1. Žádné soudní řízení se nesmělo konat o šabatu, svátcích a v předvečer svátků (Beza V,2)
2. Rozsudek smrti nesměl být nikdy vynesen v den samotného přelíčení, nýbrž až následujícího dne, aby se soudcové měli možnost „se na celou záležitost vyspat“ (Sanh IV,1).
3. Rouháním, které se trestalo smrtí (Sanh VII, 5), bylo vyslovení Nejsvětějšího jména Božího (teragramn), což Ježíš nikdy neudělal. Oповázlivost nazývat se titulem Mesiáše nebo Synem Božím (v hebrejském smyslu) nebylo podle vdovského práva žádným rouháním (Sanh VII, 4–5).
4. Obě evangelia budí dojem, že se proces konal v domě velekněze. Právoplatné procesy se však musely konat ve shromažďovací síni velerady – v komnatě Jeruzalémské svatyně „z tesaných kvádrů“ (liškat ha-gazit; Sanh XV, 2).
5. Mlčení obžalovaného platilo sice podle římského práva za doznání, podle praxe velerady nesměl být nikdo shledán vinným na základě vlastního doznání. Veleknězova slova: „*Hle, právě jste slyšeli rouhání*“ (Mt 26:65), nemají tedy žádnou právní sílu.
6. U hrdelních procesů začínalo každé přelíčení zmírněním a obranou obžalovaného. Pak teprve dostávali slovo svědkové obžaloby (Sanh IV,1). V Ježíšově procesu ale vystupují výhradně svědkové obžaloby. Chybí jakákoli obhajoba ze strany soudců. Takový proces by byl protiprávní.
7. Při vynášení rozsudku se podle židovského práva nejprve musel ujmout slova nejmladší soudce, aby nebyl ovlivněn staršími kolegy. Teprve na závěr, po starších soudcích, přišel ke slovu předsedající rady (Sanh IV,1). V obou evangeliích ale nejprve mluví „nejvyšší kněz“ a pak teprve přicházejí ke slovu ostatní.
8. Podle židovského práva je k odsouzení zapotřebí výpovědí nejméně dvou čestných a nezávislých svědků, kteří jsou vyslýcháni odděleně. „Svědkové jsou zkoušeni sedminásobným tázáním (...) Pokud si protirečí, je jejich svědectví neplatné. Křiví svědkové budou neprodleně a přísně potrestáni (Sanh V,1). V evangeliích je řeč o dvou křivých svědcích, vyslýcháných společně, a potom vzniká dojem, že velerada jejich svědectví přijala.
9. „*Oni pak všichni rozhodli, že je hoden smrti.*“ (Mk 16:64) Tato věta odporuje jak židovské praxi, podle níž jeden ze soudců musel vystupovat jako obhájce obžalovaného bez hlasovacího práva proti němu (Sanh IV,1). Evangelia dosvědčují přátelství Ježíše se členy rady Nikodémem (J 3:1–2), Josefem z Arimarie (Lk 23:50) a Gamalielém (Skt 5:34–39), kteří by určitě vznesli námitky v Ježíšův prospěch. Jednohlasé rozsudky byly vyloučeny už samotným procesním řádem.
10. „*Tu velekněz roztrhl svá roucha ...*“ (Mt 26:65). Něco takového bylo kněžím výslovně zakázáno Tórou: „... *neroztrhnete svá roucha, abyste nezemřeli. Na celou pospolitost by dolehl hněv*“ (Lv 10:6).

Než k Lapidovým slovům o zkreslení Ježíšových pašijí něco povím, nabízím pro zájemce také – v poznámce pod čarou – stručné zopakování způsobu biblického vyprávění.⁷⁶⁰

Židé žili skoro dva tisíce let v exilu, bez vlastního území, policie, vojska, a soudní pravomoci, odkázáni na vrtkavou přízeň hostitelů. Jako menšina se snažili dobře vycházet i s vládní mocí a neměli možnost se dopouštět většího bezpráví. My, na rozdíl od nich, máme dějinné trpké zkušenosti s naším pošlapáváním práva. Který národ (včetně starého Izraele) nemá ruce od krve? (Dnešní Židé, když už mají svůj stát, se také dopouštějí různých nespravedlností.)

Ježíšův příběh z evangelií je pro nás především vyprávěním o tomto typu našeho selhání. (Říkáme si, že i čtyři hříchy popsané ve 3.–11. kap. Gn, jsou typy hříchů, které stále opakujeme.)

Ježíšův proces nejsme s to přesně historicky a právnicky popsat a rozluštit. Ale biblická výpověď o Ježíšově umučení a o celém jeho nepřijetí s pronásledováním nevinného, je víc než jen historickým líčením.

Předně je kladným vyučováním o možnosti dobrého vzájemného soužití.

A je také varováním před zneužitím moci. (Nejen Hitler byl demokraticky zvolen a pak zákonně vládl. Krok za krokem s pomocí právníků postupně nedemokraticky nastoloval nelidské zákony.)

Evangelia popisují, jak i náboženská moc může selhat – i v neblahém spojení s vládní mocí – a dopouštět se strašných zločinů. Tak se vícekrát stalo i ve 20. století v řadě evropských zemí.

-
11. Svědkové ani soudci nebyli bráni do přísahy kvůli obavě z porušení druhého přikázání. Slova: „*Zapřísahám tě při Bohu živém*“ (Mt 26:63) z úst velekněze by velerada nestrpěla (a velekněz by je nejspíše vůbec nevysslovil). Systém preventivních opatření, která měla chránit před justičním omylem, byl tak úzkostlivě propracovaný, že podle talmudských učenců byl sanhendrin, který odsoudil člověka k smrti jednou za 70 let, poznamenán jako „vražedný soud“ (Makkot 1,10). ...

Na základě těchto faktů můžeme konstatovat, že kdyby někdy velerada zinscenovala takový proces, jaký líčí Marek a Matouš, byl by to bezpříkladný rekord v nezákonnosti. Nejmoudřejším hlavám starého Izraele by se v něm totiž podařilo porušit nebo obejít většinu svých vlastních ustanovení.

A kdo má jen nejpovrchnější povědomí o pedanteriích rabínské právní praxe, zvláště v hrdelních případech, kde se musí uplatnit vše ve prospěch obžalovaného, ten chápe, že historik nemůže těmto zprávám věřit. Lze říci, že tak jako římský proces před Pilátem *odpovídá* nám známé soudní praxi Římanů, tak židovský proces před veleradou *odporuje* soudní praxi Židů.

760 Bible, včetně Ježíšova příběhu, není psána podle našich historických pravidel (my, západní lidé, máme nejraději audio a video záznam), má jiný cíl a větší výpovědní hodnotu – je vyučováním k našemu růstu do boží podoby. Používá k tomu „vlastní způsob řeči“, vystihující víc, než to, co by zachytila filmová kamera. Západní člověk je orientován na viditelná fakta, orientální vypravěč se zaměřuje na smysl výpovědi.

Královským způsobem vyprávění je pro něj příběh. Aby se posluchač se smyslem vyprávění neminul, některé informace vynechá, jiné zveličí nebo dokonce přidá. Na egyptském obraze „faraó loví hrochy“ je král zobrazen dvakrát větší než jeho dvořané a otroci jsou čtyřikrát menší než král. Výpověď toho obrazu je větší, než co by nám ukázala fotografie. Na jedné obraze (tuším ze 4. stol.) „Ježíš jede na oslátku“ také Ježíš mnohem větší než apoštolové, natož zástup lidí. Jeho žehnající ruka je dvakrát větší než levá ruka. Malíř netvrdí, že Ježíš neměl souměrnou postavu. Jeden veliký a přelomový biblista k tomu říká: „Představme si, že Rembrandt namaloval svou matku v červených šatech. Co to znamená? Je možné, že se paní při nějaké příležitosti oblékla do červených šatů. Ale co když nikdy žádné červené šaty neměla? Pak nám tím malíř (který dobře svou matku zná) chce sdělit něco víc než co by bylo v možnosti fotografie.“

My, západní lidé, se někdy zbytečně trápíme otázkami (pro orientálce nepochopitelnými) typu: „Kdo byl u Ježíšova pokušení, aby je mohl přesně zaznamenat“ nebo „Proč Pavel říká: `Vzkříšený Ježíš se zjevil Petrovi, potom ostatním Dvanácti`, když Jidáš chyběl“ a další mnohé logické námitky těch, kteří neznají biblický způsob řeči.

Písmo nám ukazuje, že svévolí je ohrožen každý stát, národ, náboženská společnost i jedinec. Ježíš nám odkrývá kořeny a příčiny našich selhání. Zve nás ke stálému přiklání se k Bohu a k odvracení se od zla. Mluví o pomoci Boha, o odpuštění a nápravě člověka, společnosti a světa.

Ježíšovo ukřižování je po všech stránkách odporné, ale to, že nevinná krev byla více jak miliónkrát více prolévána dál a dál, je teprve strašidelné.

Ti, co vymysleli a provedli likvidaci Ježíše, byli (také jako my) v pravé církvi a pokládali se za boží služebníky.

My, křesťané, jsme Židy opovážlivě označili za Kaina, ale už jsme neviděli, že i my jsme Kainem ubíjejícím Ježíšovy bratry v milionových počtech.

Zvrhle a nebiblicky jsme prosazovali „kolektivní vinu“ navzdory přísnému zákazu z Dt 24:16 a Ez 18:2–4).

Vyznáváme, že jsme odporně a nespravedlivě obviňovali Židy z Ježíšovy smrti. Způsobili jsme jim strašné ponižování a pronásledování. Je to neomluvitelné! Samého Ježíše jsme v jeho bratřích znovu strašně pomlouvali a ubíjeli. I tuto vinu a následky svých hříchů máme nést, napravovat je a chyby neopakovat.

Někteří lidé tvrdí, že stačí jedna omluva a vše je vyřízeno.⁷⁶¹

Jsme hříšníci!

Nejde o nějaký nezdravý pocit provinilce.⁷⁶²

František, biskup římský, nám dává příklad, přiznává, že je hříšník a nemá přitom pokroucené sebevědomí.

Ukřižování Mesiáše otřásl Ježíšovými učedníky. Uvědomili si, že se stále potřebují „obracet“ ke Kristu. Jednou to nestačí. Stále sjíždíme do staré vyjeté „náboženské“ stopy (běžkaři tomu přirovnání rozumějí). Potřebujeme porozumět božím vyučováním a přiznat si, že jsme pouhými učedníky a že už si nechceme hrát na Mistry. Staletý ostudný hon na kohokoliv musí přestat.

Vzpomínáte, jak apoštol Pavel říká, že by šel třeba i do pekla, kdyby to pomohlo židům k poznání Krista (srov. Ř 9:1n)? Nechtěli jsme to číst. Zkrvaveným klackem v ruce jsme Židům zatarasili cestu k Ježíši, k jejich největšímu bratru. Ti, co pracovali ve strašném „průmyslu“ Hitlerova konečného řešení židovské otázky, i ti, kteří bezmocně přihlíželi, byli přece pokřtění a uměli číst. Tisíc let jsme si nevšimli, že tyto lidské bytosti polykají slzy a krev, nechtěli jsme vidět jejich strach a úzkost o své nejbližší. Byly jich milióny a milióny. K tomu si přidejme vybíjení a zotročování indiánů, černochů a dalších lidí.

Albert Schweitzer řekl: „My, Alsasané, jsme nikdy nebyli kolonizátory, ale jsem Evropan a běloch...“. Nechal proto svou kariéru, vystudoval medicínu a vybudoval v Africe významnou nemocnici.

První Ježíšova výzva k obrácení začíná kladně: „Boží království se přiblížilo, máte se k čemu a ke komu obracet – Bůh k vám ještě více sestupuje.“

Ti, co se neobrátili (tvrdili: „My jsme v pořádku, ať se obracejí hříšníci“) a nenapravili, nedopadli dobře, zavraždili spravedlivého.

761 Také jste si všimli, že tito lidé mají potíž s přiznáváním svých vin a omluvou? Často vytvářejí z autorit modly. Mívají autoritářskou povahu a tím, že své názory mají za jediné správné, dělají ze sebe modlu – staví se na místo božstva.

762 Spirituál v semináři (později povýšený) nám říkal, že svatý Petr měl od očí směrem dolů vyhnisané rýhy od pláče – každou chvilku si vzpomněl na své zapření Ježíše a stále mu tekly slzy. Odmítl jsem to – Ježíš byl nejlepší terapeut a Petr uměl přijmout Ježíšovo odpuštění a přátelství.

Jsem Ježíši velice vděčný za jeho vyučování. Vzpomínáte, co jsme si říkali o jeho varování před některými lidmi? „Dejte si pozor na vlky, svině, (divoké) psy, zmije a vlky v rouchu beránčím.“ Nezkoumali jsme, kdo v evangeliích těmto typům odpovídá, abychom je v životě včas rozpoznali. Těmto slovům jsme nevěnovali pozornost. Naopak jsme byli vedeni k slepé víře v autority a k poslušnosti nadřazeným (tak se mocným dobře vládne). Následky jsme pocítili na vlastní kůži. Místo pečlivému promýšlení biblických textů, jsme lidi učili pouze Katechismu.

K tomu vám posílám odkaz na film: „[Psychopaté](#)“.

Jsem nadšen z toho, že nás Ježíš před 2. tisíciletími před nebezpečnými lidmi varoval.

Kdy jsme pracovali s podobenstvím o slepcích? (L 6:39)

Jak rozumíme varování: „ Prokletý člověk, který spoléhá na člověka, kdo za svou oporu pokládá smrtelníka?“ (Jer 17:5)

Nemohu ve všem spoléhat na sv. Tomáše Akvinského, natož na své názory.

Apoštol Pavel potvrzuje, že se máme naučit rozpoznávat jakého ducha kdo má a jak my máme v sobě pěstovat Ducha Kristova.

Místo, abychom se stali Ježíšovými učedníky, stali jsme se jen jeho fanoušky. (Fanouškům nesmíte za žádnou cenu sáhnout na jejich idol, nebo mít jiný názor než oni – rádi se perou.)

K významu a smyslu Ježíšovy smrti, se vrátíme na Velký pátek.

2017

Neděle Květná Iz 50:4–7 Flp 2:6–11 Mt 26:14–27:66 9. dubna 2017

V prvním čtení minulé neděle z Ez 37:12. 14 jsme dvakrát slyšeli Hospodinovo označení Izraele: „Můj lid“. Hebrejové byli kdysi barbary. Hospodin se jich ujal a z divokých beduinů vychoval svůj lid. Pečoval o ně svými slovy – svou moudrostí, svou pomocí, milosrdenstvím, svým věrným přátelstvím.

Rodiče řeknou: „To jsou naše děti“, pan ředitel: „To jsou moji žáci“ Hospodin prohlásí: „To je můj lid.“

Bůh si o nás nedělá žádné iluze, a přesto si nás pořídil a věnuje se nám. Věděl, jak se vzpíráme, jak dlouho nám trvá – v lepším případě – než si přiznáme svou vinu, než se smíříme ... V horším případě zůstaneme ve své nepravosti (čtyři typy hříchů z prvních kapitol Gn stále znovu a znovu opakujeme), a přesto se od nás Hospodin neodvrátil.

Číst, jak zbožní z lidu Božího – po tolika vraždách proroků – dlouho nemilosrdně trápili, až utrápili Mesiáše, je velice smutné čtení.

Jen si nemysleme, že židé byli horší než ostatní národy.

To sám ďábel nás svádí si myslet, že my jsme lepší, že my jsme lidem Ježíšovým.⁷⁶³

763 Přinést si do kostela květiny na Květnou neděli (a přinést si svíčku na bohoslužbu Vzkříšení) je významnou součástí modlitby (nekomunikujeme s druhými jen slovy).

Nebylo by ale dobré, kdybychom si mysleli, že my už jen provoláme „Hosana“ a nekřičíme: „Ukřižuj“.

V kterém národě nejsou „synové Kaina“? O Němcích a Rusech netřeba mluvit. Španělé mají na svědomí strašlivé masakry nevinných v občanské válce 1936–39. Turci genocidu Arménů, Poláci mají své kostlivce nejen při pogromu v Jedwabnem, Ukrajinci nejen při strašném pogromu v Babi Jaru, Litevci, Lotyšů ... Slovinci v pogromu na Židy v Topolčanech 24. září 1945, Češi při masakrech sudetských Němců. Katolíci

Apoštolové byli Ježíšovými učedníky, a přesto nevěřili, že by mohli ve svém přátelství k Ježíšovi selhat.

Za nějaký čas sami zakusili úděl pronásledovaných.

Je velice smutné, že křesťané brzy zapomněli na trpkost týraných a sami se stali pronásledujícími ...

Je snadnější zastávat se nespravedlivě stíhaných, než pomáhat provinilcům nebo lidem vyloučeným ze slušné společnosti. V Ježíšově době byl slepý člověk, žena, samaritán, otrok, někým jiným než dnes.

Nám celníci a nevěstky Ježíšovy doby tolik nevadí jako Ježíšovým současníkům. Lidé typu Zachea, byli velcí lumpové.

Ježíš říká, že přišel zachraňovat hříšníky. Těm, co se považují za spravedlivé, to vadí velice.

Přišla doba účtování a Ježíšovi to spočítali.

On sám věděl, jak reformátoři dopadají, od začátku s tím počítal. Věděl, že se ho nikdo nezastane a věděl jaké omluvy si my, zbabělci, vymýšlíme na vlastní obhajobu a jak útočíme na toho, kdo se druhého zastává.

Ježíšova obětavost je obdivuhodná.

Kdo chce být jeho učedníkem, má ho následovat.

Naslouchejme Pašijím a pak řekněme: „Ježíši, poraď mi, co mám dělat“ („Řekni jen slovo a má duše bude uzdravena“), pak naslouchejme a potom podle Ježíšovy rady konejme.

(Dostal jsem otázky k článku o Velikonocích. Článek připojuji:

2017 (O VELIKONOCÍCH)

Pro židy jsou Velikonoce oslavou božího daru svobody a stálého milosrdenství! My jsme si k nim přidali vyvrcholení Ježíšova života.

Jak se vám daří k lidem mluvit o Ukřižování? Také se vás ptají, proč se Ježíš nebránil a k čemu je jeho smrt dobrá? Vzpomínáte, jak sv. Pavel pohořel s kázáním v Aténách? Ptali se: „A kolik chlapů ten váš Ježíš zabil, než ho přemohli?“ (Pro Řeky byl boj ctností.) „Co? On se nebránil? Poslouchej, Pavle, mluvíš pěkně, ale teď už nemáme čas, někdy si tě zase poslechneme...“

My sami si potřebujeme znovu promyslet, jak Ježíšovu příběhu rozumíme, abychom o něm mohli říkat dnešním lidem. Nebyli jsme, a ani nejsme, dost šikovní, a jsme spíše pozadu než napřed. Kdosi řekl: „Po Osvětlení už nemůžeme o Bohu mluvit jako dříve,“ ale rychle jsme na to zapomněli. Ve fyzice, medicíně, psychologii ... také nemluvíme jako dříve, natož abychom o Bohu jen opakovali to, co říkali naši předkové. I Ježíš nás tak vychovává: „Dobrý správce vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (srov. Mt 13:52)

v inkvizici ..., protestanté...

Kteří křesťané – jako Jednota bratrská – nevzali meč do ruky?

Philip G. Zimbardo ve svém pokusu o dozorcích a věznicích potvrdil biblické varování: „Kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.“ (1 K 10:12)

Jak vyprávíte o Bohu svým dětem? Já bych těžko někoho zaujal tvrzením, že scénář k Ježíšově vraždě napsal Bůh. Nebo že k odpuštění Bůh potřeboval krev nevinného. Táta, president, každý z nás může někomu udělit milost. Bůh už před Ježíšovou smrtí nesčetněkrát odpouštěl.

Došlo nám, že první čtyři hříchy z Bible nejsou dávnými příběhy, za něž my pykáme, ale že to jsou prototypy hříchů, které stále znovu a znovu opakujeme. (Pravda, je těžší si přiznat, že jsem pachatelem, než být obětí – pykat za hřích druhého.) Už nemůžeme používat pojem „dědičná vina“; protože první, kdo proti tomu protestoval, byl Hospodin (srov. Ez 18. kap.). Hřích se nedědí. Mohl by snad spravedlivý Bůh za viníky odsoudit nevinného? Hřích se nedá spravit hříchem.

Ježíš žil rád mezi námi. Řekl: „Otče, oběti ani dary jsi nechtěl, v zápalné oběti ani v oběti za hřích nemáš zalíbení, ale dovolil jsi mi, abych šel mezi lidi; budu rád člověkem.“ (srov. Žid 10:5–7)

Anselm z Cantenbury viděl, jak uražený šlechtic žádá „zadostiučinění“ (do první krve nebo až na smrt) a spojil to s názorem pohanských Řeků, kteří si mysleli, že urážku Boha nemůže odčinit pouhý člověk, ale někdo Bohu rovný. Ale tím jsme se dostali na slepou kolej. Zapomněli jsme na Písmo; copak Bůh není zásadně proti lidským obětem?

Ježíš nás nezachránil tím, co mu udělali zločinci, ale každým svým slovem, činem, svou obětavostí a láskou až za hrob. O Ježíšově matce říkáme, že neselhala. Nepotřebovala tedy Ježíše následovat? Zachráněn je ten, kdo důvěřuje Bohu a řídí se v životě jeho moudrostí (srov. Mt 7:21). Ježíš si získal naše srdce, abychom na něj ve všem dali. (Ani apoštolové mu v něčem nedůvěřovali, plně mu dali za pravdu až po vzkříšení.) To my jsme vyžadovali Ježíšovu smrt! Osvojili jsme si Eliášovu modlitbu: „Bože, nejsme lepší než naši otcové“? Poučení Ježíšem se ptáme: „Bože, je možné, že i já v sobě nosím virus náboženské nesnášenlivosti a nenávisti? Prosím tě, pověz mi, co mám dělat, řekni jen slovo a má duše bude uzdravena. Pomoz mi, abych nereagoval na Ježíšovo vyučování jako nazaretští (srov. Lk 4:14–30). Pomoz mi zbavit se sklonu pomlouvat, sočít na nevinné, pronásledovat proroky a jejich služebníky, mlčet ke zlu a křížovat.“

Pak snad budeme schopni hlásat Ježíšovu dobrou zprávu.

Nekosteloví lidé nás pozorují. Mají čich na neupřímnost. Pozvat je na bohoslužby může být rizikem. Mluvíme v kostele o bratrství, tykáme při bohoslužbě biskupovi (i římskému) i knězi, ale za dveřmi kostela to je jinak. Lidé nás prokoukli, že je to jen hra. Navíc nerozumějí našemu slovníku. Co je spása, co vykoupení? Ovce *spásají* stráž, *vykupují* se vratné lahve nebo králíčí kožky. Každé druhé slovo je už nesrozumitelné. Ani naši lidé nám nerozumějí, připadají si jako pacient, nad kterým mluví lékaři, tuší, že snad lékaři mluví o něm. Jak by nám mohli rozumět lidé nekosteloví (nejen při svatbách, křtech a pohřbech)? Chceme je získat pro krásu Boha nebo ne? Proč tedy (my, pyšní ctitelé svatých Cyrila a Metoděje) k nim nemluvíme srozumitelnou řečí?

Ani já například nechápu (natož lidé zvenku), proč stále mluvíme o své oběti a o nesení kříže. Potkal jsem dost lidí, kteří šli s rizikem do odboje, někteří byli zmrzačeni, mučeni, někteří holýma rukama třídili uran, potkávám maminky umírající na rakovinu, rodiče, kteří si adoptovali velice nemocné děti – a nelitují se, neslyším od nich slova o oběti a o kříži.

Čemu by lidé zvenku na bohoslužbě rozuměli? Jak by to, co by viděli, propojili se svým životem?

Ježíš žil cudnou zbožností, ctil prostotu a eleganci jednoduchosti, byl proti pompě. Samaritánce řekl: „Bůh má být ctěn v Duchu a pravdě.“ Naše pseudobarokní parády jsou fotogenické, ale dnešnímu člověku jsou cizí. Ještě Brežněv nosil na kabátě mnoho vyznamenání, Putin už nenosí ani jedno. Proč my nenapodobujeme Ježíše? Líbí se mu mezi námi?

Proč si nás naše společnost neváží? Čekali od nás víc. I Ježíš říká, že nestačí jen neubližovat druhým, naučil nás ptát se, co jsme mohli udělat a neudělali jsme.

Dalajláma je zajisté uznávanou duchovní autoritou. Ale když do Říma přišel nám i světu neznámý arcibiskup, do půl roku se stal největší světovou duchovní autoritou. Mnoho nekostelových lidí nemůže pochopit, proč má František tolik nepřátel i mezi biskupy a kněžími.

Lidé zvenku nevědí, z čeho se vyznáváme při svátosti smíření. Nevědí, že se mnoho katolíků „zpoovídá“ jen podle Desatera (židé se poměřují s 613 pokyny – „příkázáními“), ale vidí, že se nepomě-

řujeme a nežijeme podle „horského vyučování“ a dalších pokynů Ježíšových. „Nesvítíme a nesolíme“ (srov. Mt 5:13–16).

Přeji sobě i Vám, abychom se o Velikonocích nechali nasvítit Ježíšovou obětavostí a krásou, a nechali se prosolit jeho milosrdenstvím a jeho svědectvím pravdě.

Přímluvy:

Bože,

- chceme Tě poznávat a rozumět Tvému vyučování.
Prosíme Tě k tomu o pomoc.
- chceme si všímat, z čeho se rodí hřích a utrpení.
Prosíme Tě o pomoc.
- chceme s Tebou spolupracovat na budování pěkných vztahů.
Prosíme Tě o pomoc.
- chceme se dobře připravit na Velikonoce.
Prosíme Tě o pomoc.
- zveš nás k radosti z daru života věčného.
Prosíme Tě k tomu o pomoc.

2014

Květná neděle Iz 50:4–7 Flp 2:6–11 Mt 26:14–27:66 13. dubna 2014

Květná neděle nám nabízí velké množství témat.

Izraelský král byl služebníkem (otrokem) Hospodina. Měl sloužit lidem. Nesměl mít mnoho vojáků, ani velký harém, nesměl jezdit na koni, ale na oslu, nanejvýš na mezku.⁷⁶⁴

Učedníci měli Ježíšovi za zlé, že nedojel do Davidova paláce a nevzal moc do vlastních rukou.

Zástup lidí oslavoval Ježíše. Za pár dnů dav žádal Ježíšovu smrt. Je možné, že někteří lidé se zúčastnili obou volání. Ježíšovi učedníci ne. V každém národě se najdou korouhvičky otáčející se podle toho odkud fouká vítr (někdo hned, někdo později).

Bezbožným hrozí, že je zlo strhne ke dnu. Ale i ti, kteří se hlásí k Bohu, mohou zpyšnět a začít ubližovat těm, kteří nezpívají jejich píseň. Pokládají se za spravedlivé, ale pro své „ušlechtilé“ cíle použijí špatné prostředky.

Nesklouznout k pomluvám není snadné. Pomluva výše postaveného má větší dopad, strhne velkou lavinu nenávisti.

764 Kůň byl zvíře válečné, na oslu se nedá bojovat. Izraelský král nesměl vést útočné války, v případě ohrožení od nepřátel se Izraelité měli spolehnout na pomoc Hospodina. (Ten, kdo zabije, je nadosmrti poznamenán. Stejně, jako ten, který měl zabít a nezabil.)

Moc je nejsilnějším pokušením. Mnoho církevních hierarchů se jí nechalo svést. Když už nemáme po ruce moc vnější, jsme sváděni k nadvládě duchovního autoritářství.

„Nebudeš nadřžovat nemajetnému ani brát ohled na mocného; budeš soudit svého bližního spravedlivě.“ (Srov. Lv 19:15)

Potřebujeme vědět, ke které straně tíhneme. Já tíhnu na stranu oběti. Musím si na to dávat pozor.

Pozoroval jsem, jak se lidé okolo nešťastného pohřbu 14letého hochy, který se oběsil, rozdělili na dva tábory. Není těžké dopředu odhadnout, na kterou stranu se naši známí postaví.

V semináři jsem si zakázal používat intuici. Měl jsem za to, že mě svede k neobjektivitě. Po letech, když jsem mohl trochu studovat psychologii, jsem slyšel: „Nedejte na první dojem, je pravdivý.“ Vzal jsem intuici na milost, ale snažím se ji kontrolovat fakty.

Je užitečné si soukromě pročíst Pašije. Můžeme se zastavit, vrátit se, hledat v evangeliích místa, která nám nasvítí to, co zkoumáme.

Ježíše přivedl na kříž jeden hřích – náboženská nenávisť. Kde začíná? Postojem, který tvrdí: „Já vidím, nejsem slepý“. (Srov. Uzdravení slepého od narození z Janova evangelia.)

I apoštolové si někdy mysleli, že něčemu rozumí lépe než Ježíš. Petr dokonce káral Mesiáše!

Nedali na Ježíšovy rady k vyléčení této choroby, museli se spálit. Až když selhali, konečně Ježíšovi přitakali.

Copak budeme říkat svým dětem a vnukům o Ježíšově smrti? Proč se nechal ukřižovat? To by byla otázka velikonoční písemky (k ověření nakolik Ježíšovi rozumíme)!

Nerad bych u Ježíše propadl.

Jakoupak známku si asi apoštolové sami sobě po Velikonocích dali?

Bylo by hloupé, kdybychom se z jejich chyb nepoučili.

Na konci krásného 139. žalmu stojí velice důležitá prosba: „Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled', zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved'!

2011

Květná neděle Iz 50:4–7 Flp 2:6–11 Mt 26:14–27:66 17. dubna 2011

Povědomí o smyslu Velikonoc v naší společnosti se stále více propadá až do úplné nevědomosti. Narůstají novodobé bakchanálie: spousta jídla, alkoholu, upadlý způsob pomlázky a drobty lidových zvyků (policisté a chirurgové budou mít pohotovost). Někteří lidé alespoň vyražejí do přírody.

Židé si velikonoční slavnost drží. I ti sekulární slaví sederovou večeři se všemi vyprávěními a obřady. Slaví svobodu božího lidu.

Křesťanské Velikonoce nezachrání pár církevních veřejných průvodů, nebo několik záběrů z nich, které se mihnou uprostřed zpráv v televizi.

Web. stránky letohradské farnosti www.letohrad.farnost.cz nabízejí k porozumění Velikonoc pod názvem „Průvodce liturgickými slavnostmi roku“ dva texty:

„Velikonoční beránek“ (o největším židovském rituálu z křesťanského pohledu),

„Slavíme Velikonoce“ (průvodce jednotlivými dny od Květné neděle po Vzkříšení).

Biblické texty Květné neděle jsou velice obsáhlé.
Je užitečné si i pro sebe číst pašije nahlas.
Kdekoliv a na jak dlouho potřebujeme, se můžeme zastavit.

Položme si několik otázek nejprve pro sebe (jinak nebudeme schopni nic sdělit dětem).
Proč Ježíš přišel?
Co víc nám Ježíš nabízí než Mojžíš?
Jakým byl Ježíš přínosem: pro lotra po pravici (Dismase), pro apoštoly nebo pro své rodiče?
Kdo nemá jasno, lehko dá přednost esoterice.⁷⁶⁵

Ježíš nepřišel jen umřít na kříži!
Proč přistoupil na svou popravu?
(Mnoho kostelových lidí si vůbec tuto otázku neklade. Spokojí se s prohlášením, že je to tajemství.)
Odpověď „Za naši spásu, aby nás vykoupil“, je zdánlivě snadná, ale při hlubším přemýšlení nám hned vyvstanou potíže.
Věty o „výkupném“ (Mt 20:28; 1 K 6:20, 7:23; 1 Tm 2:6) sice v obrysech vypovídají o zisku pro nás, ale nepopisují příčinu naší nouze a viny před Bohem, ani proces jak záchranu obdržet.

Naše představa: „Adam zhřešil a my jsme propadli smrti“, dávno neobstojí.

Kolektivní vina je nepřijatelná a protibiblická.

Hřích nelze zdědit. I civilní soud umí zohlednit polehčující okolnosti.

Je Bůh spravedlivý nebo ne?

Nenechme se opět umlčet slovy: „Boží spravedlnost a milosrdenství jsou tajemstvím“!

Kdyby všichni byli vinni Adamovým hříchem – plošně, jak to, že Ježíšovo vykoupení plošně nepomáhá každému člověku? Je milosrdenství boží méně účinné než lidské provinění?

Mnoho lidí neví, kdo je strůjcem Ježíšovy vraždy. Jak to, že mnoho pokřtěných si myslí, že to byla vůle Otcova? Jak mohou žít s tak krutou představou o Bohu?

Jak to, že vyřazují svůj rozum ze hry a stávají se poslušnými poddanými nepochopitelného „Boha“?
Koho mohou pro Boží přátelství získat?

„Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno (jen rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno).
(Mt 12:31)⁷⁶⁶

Hřích proti Duchu svatému nesouvisí s Adamovým hříchem, je záležitostí osobní spravedlnosti a rozhodnutím každého jednotlivce. Jak to, že někteří se tohoto hříchu nedopustili?

Modely: „beránek“, „veřeje pomazané krví beránka“ a „vyvýšený Syn člověka na kříži“, mají svou výpovědní hodnotu, ale je třeba jim patřičně rozumět.⁷⁶⁷

765 Boží slovo je pro mnoho lidí příliš náročné. Andělé, víly, skřítky, hádání z ruky a karet, pochybné léčitelství, esoterické síly a mocnosti mají své hlasatele a manažéry. Ti o hříchu nemluví („všechno je dobře“), proto jim klienti nadšeně zaplatí slušné honoráře.

766 „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:41)
„Kdybych byl nepřišel a nemluvil k nim, byli by bez hříchu. Nyní však nemají výmluvu pro svůj hřích.“ (J 15:22)
„Přímluvce On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že mi nedali za pravdu (neuznali, popřeli ji!)“. (Srov. J 16:8–9)

767 „Beránek Boží, který snímá hřích světa“ (J 1:29).

„Já jsem dveře pro ovce. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu.“
(J 10:7, 9)

„Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.“ (Srov. J 3:14–21)

S těmito otázkami je třeba číst Janovo evangelium (raději nebudu odkazovat na jednotlivá místa) a hledat Ježíšovo vyučování o významu jeho popravu.

Kdekdo přichází s povrchními odpověďmi na Ježíšovo ukřižování, vytrhává věty z Pavlových textů a jimi vykládá evangelia. Legitimní je opačný postup, základní výpověď najdeme v evangeliích. (Ale nestačí odcitovat slova určitého verše, dá práci jim porozumět v souvislostech s ostatními místy Ježíšova vyučování.)

My se raději dohadujeme o všem možném ...

Už vícekrát jsme si něco k Ježíšově smrti říkali. Dnes jsem položil jen pár starých otázek, abychom nezůstali trčet v dosavadní představě. (Znovu upozornuji na knihu Jakuba S. Trojana: „Ježíšův příběh – výzva pro nás“.)

Do vínku jsme dostali smysl pro spravedlnost.

I výchova a hlavně sebevýchova svědomí stojí na smyslu pro spravedlnost.

Od dětství jsme fandili hrdinům, při čtení knih a shlížení filmů, jsme se do hrdinů promítali a stáli na jejich straně.

I když jsme si časem dokázali přiznat svá vlastní pochybení, nikdy nás nenapadlo, že bychom mohli stát na druhé straně. I řadě Ježíšových přátel se to v něčem stalo.

Je důležité si všimat, jak se stalo, že „naši lidé“ stáli proti Ježíšovi? Jak se stane, že i my můžeme stát proti Ježíšovi?

Petr zapřel, Jidáš zradil a Kaifáš se dopustil strašného zločinu.

Petr litoval, Jidáš se šel udat, nakonec se sám tvrdě odsoudil a vykonal na sobě ortel smrti. Nevěřil v milosrdenství Boží.

Pokud nechceme přispívat ke zlu, máme možnost se nechat vyučovat evangeliem.

Petrovo selhání nebylo způsobeno jen strachem ze zatčení. Vždyť před tím, Ježíše odvážně bránil.

U všech třech jmenovaných v různé míře byla kořenem všeho jejich vlastní představa o Mesiáši.

U Kaifáše největší.

Podivujeme se nacistickým i komunistickým zločincům, kteří jsou přesvědčeni, že nikomu neublížili. Jak to, že se to ale vyskytuje i u lidí, kteří si celý život namáhavě pěstují zbožnost? Typ velebněze Kaifáše se vyskytuje častěji než bychom si mysleli.

Nechali jsme se už Ježíšem upozornit, že naše tvrzení: „Vidíme“ (J 9:39–41) je nebezpečnější než ostatní hříchy?

To: „Vidíme“, bývá v řadě případů způsobeno opovážlivým spoléháním na „učení církve“.

Stěžejní je přece slovo Boží!

S Božím slovem je třeba všechna naše tvrzení porovnávat. Odvolávat se na autority nemusí být nic platné. To neplatí jen od norimberského procesu. Ani děcko nemohu automaticky vychovávat stejně, jako mě vychovávali moji hodní rodiče.

V kolika případech mlčíme nebo ustupujeme sobectví, bezohlednosti – zlu v jakékoliv formě a míře – jako ti „mírní, hodní a vstřícní“.

Neučíme se biblickému rozlišování spravedlnosti a nespravedlnosti. Neznalost, nepevnost a zbabělost pak přináší své zlé ovoce.

Ježíš rozhodně nebyl tvrdým a neústupným zákoníkem, byl nejlaskavějším a nejobětavějším člověkem, ale zároveň neustupoval žádnému zlu.

Jak dojít k moudrosti a odvaze srdce?

Hledat moudrost Boží. Naslouchat, vyhledávat moudré, hledat, ptát se, porovnávat, nebát se říkat svůj názor (nebát se svých omylů, bez chyb není hledání), nebýt v názorech neústupný, vědět, že jsem teprve učedník, začátečník, vědět, že k pravdě se teprve nanejvýš přibližujeme (ze slepé uličky se můžeme vrátit, to není hanba).

Pěstovat si živý vztah s Ježíšem, aby nám nesláblo vědomí, že je naším přítelem, že za námi statečně stojí.

Kaifáš se nikdy Ježíšovým učedníkem nestal. Byl církevním úředníkem (židovským papežem) i když byl každý den v kostele, i když každodenně hojně odříkával správná slova modliteb.

Jidáš je přinejmenším typem člověka, který spoléhal na vlastní úsudek a vlastní sebevýchovu. Proč nešel se svým hříchem (vykrádal společnou pokladnu) za Ježíšem? Proč nevyužil možnosti Ježíšovy supervize (v církvi se tomu říká svátost smíření a duchovní doprovázení).

Ježíš by mu elegantně pomohl, bez jakéhokoliv snižování nebo trapnosti. Jidášův vztah k Ježíšovi mohl narůstat.

V každém vztahu je třeba si stále vzájemně porovnávat své názory. Nestýkáme-li se delší dobu se svými přáteli, můžeme zjistit, že si přestáváme rozumět. Jen společným hledáním se můžeme k pravdě blížít.

Kdo ví víc než Ježíš?

A kdo nám je víc k (přátelské) dispozici?

2008

Květná neděle Iz 50:4–7 Flp 2:6–11 Mt 26:14–27:66 16. března 2008

Při židovském slavení velikonočního beránka pokaždé nejmladší syn pokládá otci několik otázek. „Proč pečeme beránka? ...“

Otázka otvírá dveře odpovědi. Každý židovský táta ví, co má vyprávět.

My jsme si podobné otázky nezavedli. Proto neumíme odpovídat. Buď mlčíme, hádáme nebo díry v poznání záplatujeme ubohými a zavádějícími vycpávkami.

Jsmo podobní šprtům ze školy, naučili jsme se řadě výsledků nazpaměť, ale neumíme počítat.⁷⁶⁸

Potřebuji vědět, jaký smysl mělo ukřižování. To určuje můj postoj k Ježíši na kříži. Nechápu-li, proč šel Ježíš na kříž, pak moje křižování, vztah ke kříži, ale i mé vlastní utrpení, může vyznít na prázdno.

A naopak, budu se plahočit zbytečným trápením, dokud nepochopím, proč trpěl Ježíš.

Je v tom mezi lidmi mnoho a mnoho nejasností. Už jsme o tom ledaskdy mluvili, ale Velikonoce jsou přede dveřmi. Zkusme přemýšlet jaký důvod vedl Ježíše na kříž. Pak uvidím, čím a jak jsem zachráněn.

⁷⁶⁸ „Proč přišel Ježíš na svět?“

„Aby nás vykoupil“.

„Máš jedničku z náboženství“.

Některá pohanská náboženství měla za to, že je třeba – aby druhý den vyšlo Slunce – obětovat božstvu tolik a tolik lidských životů.

„Ke smíření našich hříchů bylo potřeba Ježíšova vykupitelské smrti na kříži“.

„Jak to funguje?“

„To je tajemství.“

Uvedu několik příkladů.

- 1) Někdo za druhého umře. Např. případ Maxmiliána Kolbeho. Nabídl svůj život za otce několika dětí. Tím jej zachránil.
- 2) Někteří lékaři, hledající příčiny nemocí, se naočkovali nemocí, aby si ověřili, zda je ta nemoc nakažlivá. Vystavili se nebezpečí smrti, aby jiní mohli žít.
- 3) Vědci vyvinuli sérum proti nemoci a aby dokázali, že je sérum použitelné, odzkoušeli ho na sobě, aby měli jistotu, že ho mohou lidem dávat. Kdyby ten vědec zemřel, položil by život pro to, aby ten druhý žil.
- 4) Představme si, že se někdo, nebo několik lidí, topí a zachránce některé zachrání a přitom se sám nakonec utopí. Dal život za druhé.
- 5) Třeba přijdete na lepší příklad.

Jaká je souvislost mezi Ježíšovou smrtí a „naší“ záchranou?

Prosme, očekávejme a hledejme ve svatém týdnu novou „letošní“ odpověď.

Pašijové vyprávění ukazuje, kam až došel Ježíšův pokus – dovést nás k Bohu.

(Slova: „Po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje“ naprosto zapadla.)

Každá tragédie má svůj počátek...

Kdo neobjeví, kde se stala chyba, hrozí mu její opakování.

Nejsem-li dost pozorný, nezískám-li potřebné dovednosti a odpovědnost, nejsem schopen spolupráce. Vyřazují se (alkoholik nemůže řídit autobus nebo rodinu).

Kdo je ochoten se zamýšlet nad evangeliem a pracovat s jednotlivými událostmi z Písma, je jako učedník, který se postupně učí zvládnout určité dovednosti.⁷⁶⁹

Stane-li se nějaká havárie, hledáme příčinu.⁷⁷⁰

Hledali jsme, proč se Adam s Evou nechali svést hadem.

Proč se Bohu líbila oběť Ábelova a ne Kainova.

V čem byl Abrahám ušlechtlejší než Lot.

Čím Jákob předčil prvorozeného bratra.

V čem Saul neobstál a David obstál.

Proč Zacheus, Petr a samaritánka vstoupili do božího království a bohatý mladík ne.

Umíme porovnat pokoru kananejské ženy a urážlivost Nazaretských (při Ježíšově primičním kázání). Rozdílné jednání slepce od narození a Nikodéma. Různé reakce setníků, Heroda, Piláta,

769 Vařit, péci, dusit, smažit, grilovat...

Zdít určité vazby z cihel, kamene a dalších materiálů...

Řezat, hoblovat, brousit, dlabat, lepit...

Pilovat, svářet, frézovat, soustružit, kovat, pájet, vrtat...

Jezdit autem dopředu a dozadu, zahýbat, projíždět zatáčky a křižovatky různých druhů, předjíždět, parkovat...

Např. já neumím péci koláče. Buď je dostanu, nebo si je musím koupit.

770 Lámou se mu kosti – chybí mu vápník.

Zadřel se mu motor – nedoléval do motoru olej.

Koláč není k jídlu – zapomněla dát do těsta sůl.

Ukradli mu kolo – nezamkl si jej.

Samaritánů ze Sycharu, farizeů, Kaifáše, Jana syna Zachariášova („Křtitele“), Nikodéma ... Petra a Jidáše ...

Už si umíme spočítat, proč se zbožní z vyvoleného národa a pravého náboženství minuli s Mesiášem. Už víme, v čem byl jejich kámen úrazu.

Nikdo jsme Boha neviděli, neznáme jej nedokonale. To je nouze, ale pokud hledám, jsem vzdělavatelny.⁷⁷¹

Horší je, pokud si myslím, že vzdělávání nepotřebuji. (Hrozí mi nekvalifikované postavení nebo žebrota.)

Pokud si ovšem myslím, že vím dost a správně, hrozí mi srážka s druhými (včetně Boha).⁷⁷²

Ti, co byli přesvědčení, jak jemné a čisté svědomí si pěstují, jak vedou bohatý náboženský život – ti nakonec zavraždili Mesiáše (srov. Mt 16:21–23). (My Mesiáše často likvidujeme v jeho bratrích.)⁷⁷³

Vidíme, že Ježíše na kříž nepřivedly hříchy typu „mluvil jsem neuctivě o paní učitelce“ nebo „ukradl jsem v samoobsluze čokoládu“, dokonce ani ne „opil jsem se“ a „nespala jsem doma“ (nic z toho nesnižuji, tím vším může začínat cesta do pekla). Toto vše farizeové všech dob nepřehlížejí. Ale vůbec si nepřipouštíme, že bychom se někdy mohli stát Božími nepřáteli. Nevěříme, že my bychom se měli „obracet“.⁷⁷⁴

Často přeceňujeme sebe a podceňujeme náročnost přátelství s Bohem.⁷⁷⁵

Ježíše poslala na kříž nesnášenlivost, pýcha a přesvědčení, že odstraněním tvrdohlavého tesaře z Nazareta bude zachráněna existence a víra božího lidu.

„Cedili komára a spolkli velblouda“. (Srov. celou 23. kap. Matoušovu)

771 Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. (J 1:18)

772 Ježíš nás varuje před nebezpečnou a jedovatou zbožností v podobenství „o jílku mámivém“. (Mt 13:24–30. 36–43)

Ježíš řekl zbožným: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)

Náboženská pýcha nesnese nikoho, kdo mluví o Bohu jinak než on, a má-li moc, snadno likviduje protivníky a ty, kteří mu překážejí v cestě.

Židé se usnesli, aby ten, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy. Proto měl být zlikvidován Ježíš i Lazar. Většina proroků službu boží pravdě zaplatila životem a mnoho světců zakusilo trpké pronásledování od nejbližších.

773 Farizeové se více modlili a postili než Ježíšovi učedníci. Hnidopišsky si hlídali kultickou čistotu a přidávali mnoho dalších zákazů a příkazů. Kněžstvo sloužilo v pravém chrámě, zákoníci byli teologicky vzdělaní, ale nebyli schopni rozpoznat nebezpečí své povýšenosti („vidíme“). Přes všechna varování Jana a Ježíše se neobrátili.

774 „Obracet se“ je celoživotní proces, je to stálé porovnávání svých představ s představami Božími.

775 Kdo ze snoubenců si připouští, že by se během manželství mohl zamilovat do někoho cizího? Každý s upřímným přesvědčením říká svatební slib. Nikoho o svatbě nenapadne, že by se někdy mohl rozvést. Komu z mladých manželů přijde na mysl, že by jeho děti mohly přestat chodit do kostela nebo se rozvést? Sv. Petr se bránil: „Ježíši, jak tě vůbec mohlo napadnout, že já bych tě zradil? Já s tebou půjdu i do horoucích pekel!“

Kaifáš byl od dětských let naprosto přesvědčen, že bude Mesiáš k službám. Nikdy neřekl: „Já Mesiáše ukřižuju“. Neznám ženicha, který by řekl: „To budete všichni koukat, jak se za sedm let rozvedu“.

Nikdo nepochybujeme o svých dobrých a upřímných úmyslech a předsevzetích.

Porozumění přáteli a spolupráce s ním dá určitou práci. Platí to nejen o manželství, nejen při práci s dětmi, ale i ve spolupráci s Bohem.

Proto se nám Ježíš tolik věnuje. Kdo má čisté srdce, uvidí Boha. (Srov. Mt 13:10–17) ⁷⁷⁶

O Ježíšových Velikonocích došlo ke zkoušce. Většina židů neobstála.

Boží přátelství bylo prověřeno.

Nemohli bychom ani ceknout, kdyby se Bůh naštvál.

Na Ježíšově místě by mi bylo trpko a asi bych si neodpustil větu: „Chlapi, kde jste byli“?

Ježíš je silný přátelstvím Otce. Proto nebyl zatrpklý. A viděl, co učedníků ještě bude.

Je vidět, že nejsme milováni pro výkon.

Tím není řečeno, že můžeme zakopat hřivnu.

Máme proč slavit (je důvod k napití, by řekli někteří chlapi).

Přátelství nás nese a ovlivňuje.

Přeji vám zážitek z Velikonoc.

⁷⁷⁶ Biblicky je „srdce“ místem „poznání“, moudrosti a lásky (ne intelektu, paměti, zamilovanosti a citů). Slovo „poznat“ je v Bibli používáno o milostném setkání manželů (s prostitutkou se lze jen vyspat), můžeme říci, jde o setkání, porozumění, prožitek dvou lidských bytostí (za tím něco stojí, to nepřijde samo sebou).

Velikonoce

2014 (Velikonoční třídení)

Velikonočnímu třídení 18.–20. dubna 2014

Bohatství Velikonoc je tak rozsáhlé a obrovské, že je nikdy nevyčerpáme. To je krása!

S židy prožíváme Velikonoce jako vděčnost Bohu za (tady na zemi nekončící) cestu ke svobodě.

Na Zelený čtvrtek znovu žasneme za dar Ježíšovy Hostiny (Velikonoce nám připomínají, že jeho Hostina je podložena jeho obětavostí až na smrt).

Radost z Ježíšovy rehabilitace Otcem (nejen poprava, ale i ztráta cti je krutá) a Ježíšovo vítězství nad nenávisť, smrtí a hříchem.

Vděčnost za odpuštění našich vin a další přátelství.

Kdo se vydá touto cestou, prožije zážitek, který nikde jinde nenajde. Všem pobitým, zašlapaným, nešťastným, dokonce i provinilcům v celých dějinách, je nabídnuta dobrá budoucnost. (Ne lacině, ne každý hříšník je schopen přiznat vinu a znovu budovat svou odpovědnost a lepší vztahy s druhými.)

Jako každý dar, i Velikonoce nemáme jen pro sebe. ⁷⁷⁷

Velikonoční večeře židů je větší než naše štědrovečerní. Nikdo nemá být sám, proto židé zvou ke svému stolu ty, kteří nemají vlastní rodinu.

Ježíš použil tuto rodinnou hostinu, povýšil ji a navždy nám ji daroval. ⁷⁷⁸

O Ježíšově mytí nohou jsme vícekrát mluvili. Žid nesměl židovského otroka požádat, aby mu umyl nohy nebo vyčistil boty. Ježíš své učedníky mytím nohou úplně šokoval.

Máme na paměti Ježíšova slova: „Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat“. Pomáhající soucit si bereme jako jeden za zásadních úkolů.

Až po dvou tisíci letech římský biskup prolomil ustrnulost velikonočního obřadu mytí nohu, když vloni umyl nohy také dvěma ženám, dokonce trestankyním.

Nikdy jsem na Zelený čtvrtek nemyl nohy. Právě kvůli tomu, že bych tvrdě narazil, kdybych mezi těch dvanáct pozval ženy.

Kdyby někdo před papežem umyl ženě nohy, bylo by zle. I Františka někteří pomlouvají.

⁷⁷⁷ Židé o Velikonocích mluví o otcích a synech a o následujících generacích synů, kteří se sejdou u velikonočního stolu.

Je-li otec moudrý, učí své syny smyslu Tóry. Otec, který se nepídí po porozumění Bohu a jen své syny nutí do náboženských obřadů a mechanickému dodržování příkázání, bude ve svých dětech vzbuzovat odpor. Otcové jsou první generací.

Moudrý syn se ptá po smyslu. Nemoudrý všechno zpochybňuje a po smyslu Tóry se neptá – to je druhá generace. Jeho syn se náboženství už jen posmívá – to je třetí generace.

Syn nemoudrého se ani ptát neumí – to je čtvrtá generace.

Pátou generaci tvoří ti, kteří už ani formálně velikonoční svátky neslaví.

⁷⁷⁸ Škoda, že jsme dlouho dělali vše proto, aby Ježíšova Hostina místo rodinné slavnosti vypadala jako sterilní oběť. Ale už umíme číst, sami vidíme, že Ježíšova slova nad chlebem a vínem jsou svatebním slibem Ženicha – Mesiáše své nevěstě. Ježíš v nich mluví k nám, ne k Otcí.

To už jsme u hříchu, který přivedl Ježíše na smrt – u náboženské nesnášenlivosti.⁷⁷⁹

Co jsme zač? Jak to, že s námi Ježíšova poprava patřičně nezacloumala? Kdyby umyl ženě nohy venkovský farář, zle by dopad; na papeže si jen tak někdo netroufne. O to právě jde. Čím se řídíme ve svých krutých náboženských nebo ideologických soudech? Buď je něco dobré, nebo špatné, bez ohledu na to, kdo to dělá. Jaké hrozné spory se vedly kvůli naprosto nepodstatným věcem. Např. když děvčata začala ministrovat. „Nikdy to tak nebylo!“ „Nebylo“, ale co to je za argument?

Nepřehlédněme důležité znamení takových sporů – nespravedlivý hněv. Ježíš nás před ním přece varuje.⁷⁸⁰

Je správné usilovat o dobro, ale nechali jsme se ohloupit a omámit pocitem, že v životě je nejdůležitější „být šťastný“. A že štěstí dosáhneme pomocí peněz, slávy a zábavy. Zapomínáme, že žijeme v porušeném světě. Vytěšňujeme vědomí, že máme sklon ke zlému. Od mala jsem věděl, že komunismus je zločinecký, přesto jsem byl velice zaskočen okupací v r. 1968. Teď jsme zaskočeni zločinností Putina, nedodržuje žádná pravidla, na nic se neohlíží. Každou chvíli jsme překvapeni, že se rozpadá manželství našich kamarádů ...

Svoboda, spravedlnost a porozumění nejsou možné bez dodržování pravidel života. Nejen politici o nich nemluví.⁷⁸¹

Đáblovi se stále daří svádět lidi: „Nevaž se, odvaž se. Utrhni si, co chceš, nebude ti špatně, neumřeš, naopak získáš štěstí.“

Ve společnosti se už nedokážeme dohodnout na tom, co je dobré a co špatné, co je přirozené a co nepřirozené.

Každá společnost trestala určité zločiny poddaných (vládcové se snažili o svou nepostižitelnost). Ježíš varuje i nás „zbožné“ před smrtelným nebezpečím falešné zbožnosti. Nedáme na něj. V církvi zůstalo nepovšimnuté i podobenství o jítku mámivém. Nikdo nespočítá, kolik skvělých lidí bylo zlikvidováno nejen ve starém Izraeli, ale i po Ježíšově Velkém pátku. Nenechali jsme se varovat Ježíšovým procesem.⁷⁸²

779 Ježíše ukřižovali z náboženské nesnášenlivosti, neplet' me do toho nepravdivé tvrzení, že prý Otec potřeboval někoho patřičně ztrestat za naše hříchy.

780 „Já vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu. (Mt 5:22)

Židé se před velikonočními svátky velice pečlivě zbavují ve svých domácnostech všech kvašených potravin. To jim připomíná, že se mají zbavit všech hříchů. K velikonoční večeři pečou zvláštní nekvašený chléb macot š' murot. Velikonoce jsou pro ně především svátky milosrdenství.

Když se rabi MaHaRŠ dozvěděl, že jeho žena rozdala chudým jeho vlastní macot š' murot a on bude muset slavit sederovou večeři s obyčejnými macesy, odešel důstojně z místnosti, zavřel se ve vedlejším pokoji a stále dokola si opakoval: „Trošku chamecu (něčeho kvašeného) zakazují rabíni, ale i trošku hněvu zakazuje Tóra!“

781 Naše modlitby za politiky jsou laciné. Místo abychom politikům připomínali závaznost a nezbytnost Desatera, říkáme Bohu, že by měl s politiky pohnout On.

782 I Jan XXIII. byl nařčen svatou inkvizicí z modernismu. Jako papež pak povolal řadu teologů, kteří byli postiženi inkvizicí ještě víc než on, za poradce koncilu. Ale i po jeho smrti byli další nespravedlivě

Čtení velikonoční vigilie jsou úžasná. Všimněme si, že „náš“ Bůh se s námi baví. „Na počátku bylo slovo, rozhovor.“ Za první přikázání můžeme označit: „Slyš, Izraeli“.

Bůh nám vypráví, proč a k čemu stvořil svět, jakou cenu pro něj máme a že nic není náhoda. On sám nás vysvobozuje z veškeré nesvobody a závislosti, od Abraháma až po Ježíše.

Není těžké naslouchat božím vyprávěním a odpovědět na ně. Třeba jen smeknutím klobouku. Nevím, proč z modlitby děláme takovou vědu. Proč ta předepsaná slova a náboženské mechanismy. Bůh se věnoval původně nevzdělaným Hebrejům a podařilo se mu je ovlivnit a vybudovat z nich lidštější lid než byli tehdejší pohané s jejich významnou kulturou. Izraelité je předběhli v životní moudrosti a účinnému soucitu k bližním.

Ježíšovo vzkříšení a jeho vyhledání přátel (kteří se po „prvním svatém přijímání“ zachovali podle), je pro nás velikou úlevou.

Do konce světa bychom „chodili kanálama“, nejen za popravu Ježíše, ale i za další zločiny našeho lidského plemene.

Naše slovo *láska* jsme velice zdevalvovali. Co vše se dnes vydává za lásku?

Láska vytrvá až do smrti.

Ten, kdo z manželství lacino utekl, ať si přizná, že neumí mít rád. Kdo se zamiloval, ať nemluví o lásce.

Láska nehledí za každou cenu jen na své osobní štěstí, neutíká z těžkostí, je věrná, unese i zradu, jde až na smrt, dokonce až za hrob.

Potkáme-li někoho, kdo se o to s námi pokouší, jsme bohatí.

Žasneme nad obětavostí rodičů, kteří dobře hospodaří s darem rodičovské lásky. Pozoruji ale, že manželská láska vyžaduje víc osobní práce. Kdybychom mamince, jejíž dítě trpí rakovinou, řekli: „Chytněte ropuchu, ukousněte jí hlavu, spolkněte ji a vaše dítě bude zdravé“, mnoho matek by to udělalo. Kdybychom to řekli manželům, jejichž vztah onemocněl rakovinou, bylo by těch ochotných mnohem méně.

Otec dovolil svému Synovi jít mezi nás, i když věděl, že ho strašně ponížíme. Ale i Syn, který je naším Ženichem a Manželem obstál, projevuje nám stejnou lásku. Je skutečným „obrazem“ Otce. Věrnějšího manžela nenajdeme.

Nechodme pod svou cenu.

Boží přátelství smíme přijímat. Máme pak z čeho rozdávat.

Rozhovor s Bohem není obtížný, Bůh nám krásně a zajímavě vypráví. Jeho slovům můžeme porozumět a svědčit dětem a vnukům o Božím přátelství.

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes prikazuji, budeš mít v srdci.

Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.

odsuzování. R. Bezák je bez možnosti obhajoby odklizen do domova důchodců.

Proč církve upadla do nepřátelství k vědcům, demokratům a mnohým umělcům? Proč byl její slovník často poznamenán hněvem a odsuzováním? Proč na první místo nebezpečí nedáváme svou nesnášenlivost a povýšenost?

Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4–9)

2008

VELIKONOCE březen 2008

Před pár dny jsem uvedl několik příkladů lidské obětavosti a ptal jsem se, který by se hodil na Ježíšovy Velikonoce. Téměř nikdo se neozval. Zkusíme to znova třeba za rok.

Češi, Francouzi i Němci pokládají za důležité se třeba ptát, jak to bylo za války. Kde stáli lidé z naší rodiny a kde máme stát my dnes. Nestačí si jen užívat dnešní svobody.

Mělo smysl se bránit proti Němcům, ptáme se my? Měli jsme bojovat, měl smysl atentát na Heydricha?

Proč po válce tolik lidí žádalo smrt Milady Horákové, jak je to s Mašíny, proč se obětoval Palach? ... O tom všem dokážeme mluvit. Horší je to s otázkami po smyslu Ježíšových Velikonoc a hledání odpovědí.

Židovští kluci u sederové večeře kladou svým tátům několik otázek. A tátové umí odpovídat.

Kamarád položil dobrou otázku: „Proč přišel Ježíš mezi nás, proč nepřišel nějaký další prorok?“

Není jednoduché pro Boha získat nějakého člověka, aby byl jeho mluvčím. Většina proroků za tu odvahu zaplatila životem ...

Už řeč o politice může být mezi námi tenkým ledem. O náboženství teprve. Neumíme snést jiný názor. Často nesneseme ani názory boží.

Naši starší bratři ve víře před 2 000 lety vytvořili z náboženství natolik vlastní systém, že se jim do něj Bůh už nevešel.

Po řadě proroků přišel mezi nás v Ježíši Bůh (srov. podobenství o zlých vinařích Mt 21:13–42). Kdo jiný by snesl takové nepřátelství zbožných od začátku až do konce? (Už za primum kázání chtěli Ježíše zabít.)

Velikonoce nastavují zrcadlo naší zbožnosti. Naštěstí nejsou jen usvědčením naší náboženské pýchy, ale zároveň velikým a do té doby neslýchaným projevem bezmezného Božího přátelství.

O Velikonocích se po řadu dní krok za krokem snažíme nechat vtáhnout do toho velikého dobrodružství.

Už „Mojžíšovými Velikonocemi“ slaví Hospodin své přátelství se svým lidem.

Slavnost Ježíšových Velikonoc je ještě větší. Ježíš se projevuje vůči své nevěstě ještě velkoryseji.

Nevěsta doby Ezechielovy je děvkou (srov. Ez 16. kap.), nevěsta doby Ježíšovy (ta doba stále trvá) se stala vražednicí.

I my patříme mezi pozvané, kteří mají být nevěstou ...

Jsme nevěstou slavnou i neslavnou.

Slavnou tím, že o nás má Bůh zájem.

Neslavnou naší tvrdohlavostí.

Jsme nevěstou, které je třeba, aby dorostla lásky svého milého.

Neřekl jsem: „zasloužila“, to nelze a není toho – díky boží velkorysosti – třeba.

Ale na boží spravedlnost máme odpovědět svou spravedlností. Samozřejmě nejen vůči němu, i vůči lidem.

Na Boží věrnost máme odpovědět svou věrností Bohu i lidem.

Na Ježíšovu statečnost, statečností k lidem i k Bohu.

Na Boží lásku máme odpovědět láskou lidem i Bohu.

Jak se to dělá? Kde se tomu vyučit?

Když se dítě narodí, nejprve se dlouho rozkoukává. Pak skrze péči nejbližších zakouší libost.

A pomalu se učí nejen brát, ale také dávat. (V dávání objevujeme zvláštní radost.)

Podobně si všímáme péče Boží. (Není úplně samozřejmé objevit přátelství druhých.) Přátelství nás ovlivňuje. Boží přátelství nám dodává motiv a sílu. (Ochotná služba druhým samozřejmě není privilegiem těch, kteří chodí do kostela.)

Bůh nezahlavil. Boží lid zradil. Boží láska se zaskvěla.

Podle spravedlnosti vrazi zasluhují smrt.⁷⁸³

Ježíš nejen nikoho neztrestal, ale nic ze své láskyplnosti neubral.

ZELENÝ ČTVRTEK Ex 12:1–8. 11–14 1 Kor 11:23–26 J 13:1–15

Ježíš s námi slaví nové přátelství (novou smlouvu – obnovenou). Souvisí se starou smlouvou, ale v mnoha ohledech je nová. Všichni jsme zváni – i my z nežidů.

I proto se všem apoštolům dostává konkrétní zkušenosti s přátelstvím. (Apoštolové zastupují lid boží.)

Všem myje Ježíš nohy, Jidášovi i Janovi.⁷⁸⁴

Všem dává pít z kalicha.⁷⁸⁵

Ta zkušenost s Ježíšovou láskou – je „napsáním do srdce“.⁷⁸⁶

Zkušenost je poznáním. Jiným než intelektuálním pochopením.⁷⁸⁷

S Ježíšem jsme hmatatelně udělali (a děláme) svou zkušenost.

VELKÝ PÁTEK Iz 52:13–53:12 Žd 4:14–16, 5:7–9 J 18:1–19:42

783 Nakonec hospodář poslal svého syna; řekl si: „Na mého syna budou mít přece ohled!“ Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: „To je dědic. Pojďme, zabijme ho, a dědictví připadne nám!“ Chytili ho, vyvlekli ven z vinice a zabili.

Ježíš se zeptal velekněží a starších lidu: „Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?“

Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“ (Mt 21:37–41)

784 Péče o nohy a boty byla u Izraelitů ponižující. Majitel nemohl požádat židovského otroka o umytí nohou nebo vyčištění bot.

785 Hostitel dal nejvýznamnějšímu hostu napít ze svého poháru.

786 Vezmu vás z pronárodů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás do vaší země. A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa ... budete mým lidem a já vám budu Bohem. (Srov. Ez 36:24–28)

787 O manželích Písmo říká: „Muž poznal svou ženu“ (ne prostitutku).

V poznámce ⁷⁸⁸ nabízím krásný překlad textu o trpícím božím služebníkovi ThDr. Radivoje Jakovjeviče.

Ježíš vytýkal svým současníkům, že si myslí, že lezením po kolenou nahradí spravedlnost. ⁷⁸⁹

Německý stíhač lituje, že za války sestřelil Exupéryho. (Jiné Francouze nelituje.)

My litujeme zavražděného Ježíše.

Jiné už tolik nelitujeme, nebo vůbec ne. (Tibet'ané nám jsou vzdálení.)

Jak to, že my – stojící proti sobě – často čteme stejnou Bibli nebo Malého prince a přesto na sebe útočíme?

Dojímáme se stejnými příběhy, ale ponecháváme si svou nesnášenlivost.

788 Iz 52:13–53:12

Hle, můj služebník bude mít úspěch,
zvedne se, povznesse a vysoko se vyvýší.

Jak mnozí ztrnuli
úděsem nad tebou!

Jeho vzezření bylo tak nelidsky poničené,
a jeho vzhled nebyl vzhledem lidských synů.

Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?

Nad kým se pak zjeví paže Hospodinova?

Vyrostl před ním jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země,
neměl královský vzhled ani důstojnost.

Prohlédli jsme si ho: Byl nevzhledný.
Nedychtili jsme po něm.

Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený nemocemi,
jako ten, před nímž si Bůh zakrývá tvář.
Byl v opovržení, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše nemoci
a vzal na sebe naše bolesti.

A my? Mysleli jsme, že je zasažen,
ubit od Boha a pokořen.

Ale on byl proklán naší nevěrností,
zmučen naší nepravostí,
naše výchova k pokoji na něj byla vložena
a naše uzdravení do jeho podlitin.

Všichni jsme vrávorali jako ovce,
každý se obrátil na vlastní cestu,
a Hospodin způsobil, že v něm byla sražena
nepravost nás všech.

Byl trápen, ale on se pokořil
a neotevřel ústa.

Jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před stříhači
zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl vzat na popravu bez vazby, bez soudu.
Na jeho rod kdo pomyslí?

Neboť byl vyťat ze země živých
raněn nevěrností mého lidu.

Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.

Může s k nám Exupéry (nebo Ježíš) hlásit jako ke svým přátelům?
Ježíš vytýká jeruzalémským ženám, že jej litují, jaký je chudák. „Plačte nad sebou, jak jste zblblí a jak blbě jste vychovaly své děti“.

Ukřižování Ježíše ukazuje, že Ježíš nepřeháněl, když varoval, že Mesiáše zákeřně zavraždí zbožní.⁷⁹⁰

Na spravedlnosti a statečnosti stojí život. Ničím ji nelze nahradit.⁷⁹¹
O Velikonocích se znovu rozhodujeme, že budeme usilovat o spravedlnost (v rodině především) a že si budeme cílevědomě pěstovat statečnost.

SLAVNOST VZKŘÍŠENÍ (8 čtení vigilie Mt 28:1–10)

Je možné, že velekněz v životě nepřinesl ze školy jedinou poznámku a neukradl ani bonbón. Jak to, že „pro církve“ se dopustil těžkých podvodů (nejen okolo vzkříšení)?

Možná si pamatujete z Markových pašijí Květnové neděle: „A hle, chrámová opona se roztrhla v půli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly, hroby se otevřely a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena; vyšli z hrobů a po jeho vzkříšení vstoupili do svatého města a mnohým se zjevili. (Mt 27:51–53)

Ačkoliv se nedopustil násilí
a v jeho ústech nebylo lsti,
zalíbilo se Hospodinu,
aby byl rozdrcen. Dopustil, aby onemocněl
a dal svůj život v oběť smíření.
Spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.
Co vzejde z jeho útrap,
uvidí a nasytí se.
Svým poznáním učiní spravedlivými
můj spravedlivý služebník mnohé:
On vezme na sebe břemeno jejich nepravostí.
A tak mu dávám podíl mezi mnohými
kořist rozdělí s četnými,
protože obnažil svůj život vsříc smrti
a mezi nevěrníky byl počítán.
Ale on nesl hřích mnohých
a dal se srazit mezi nevěrné.

Překlad Radivoje Jakovjeviče (R. J. je starozákonní biblista, mj. člen překladatelského týmu Ekumenického překladu Bible, 40 let byl pravoslavným farářem v Mariánských Lázních, v r. 1998 byl vysvěcen na biskupa, v r. 2000 jmenován biskupem olomoucko-brněnským.)

Vřele doporučuji jeho skvostnou knihu „Tajemství starozákonního proctví“ Izajášův EBED JAHVE a smysl jeho utrpení, Fontána 2005

Je to úlevné proti primitivnímu filmu Gibsona: „Umučení Krista“.

789 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: spravedlnost, milosrdenství a věrnost. (Mt 23:23)

790 Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. (Mt 16:21)

Ukřižování bylo zákeřné, kruté a potupné. Židé popravovali ukamenováním.

791 Stejně nelze ničím nahradit poctivou a pečlivou práci nebo slušné a rovné jednání. To vše patří do spravedlnosti.

Je možné, že se třeba Kaifášovi zjevil zemřelý pradědeček (aby neměl výmluvu): „Já se za tebe stydím. Vedl jsi monstrproces proti spravedlivému, jako prokurátor Urválek proti Miladě Horákové“.⁷⁹²

Ti, co jsou přesvědčení o své pravdě a o svých dobrých úmyslech, nikdo nepřesvědčí. Ani milovaný pradědeček ani vzkříšený Lazar z Betanie ani samotný Mesiáš.

K víře (důvěře) vedou tři kroky: poznat, ověřit a přitakat.

Velekněží si podrobně nechali vylíčit události okolo Ježíšova hrobu. Ale Ježíšovi za pravdu nedali, nepřitakali mu. Nebyli spravedliví.

V náboženství používáme často vznešená slova. (Vloni jsem napsal: „Těšíme se na vzkříšení?“ Jak to, že o tom nemluvíme? Copak to je neslušné?)

Ukážu na něco zdánlivě primitivního. Ježíš dostal nové vzkříšené tělo. (Několikrát apoštolům říkal: „Syn člověka bude třetího dne vzkříšen, ukřižování nebude konečným řešením.)

Možná by Ježíš rád svým přátelům předvedl, jak vzkříšené tělo vypadá, aby se měli na co těšit. Ježíš si vážil svého pozemského těla. Jako uživatel si vyzkoušel dílo, na němž se spolupodílel v týmu Stvořitele. To my bereme tělo jako něco samozřejmého. (My se modlíme všelijakými vznešenými slovy a zapomínáme žasnout a děkovat nad genialitou ruky, za to, kam nás nohy donesly, k čemu všemu nám slouží čich ... Nestojíme užaslí nad tím, že tělo matky „vyrobí“ dítě ...)

Ježíš zůstal člověkem a má vzkříšené tělo, radoval se ze všeho, co se mu povedlo.

My si představujeme Ježíše neslaně nemastně podle ne zdařilých obrazů v kostele a nevšímáme si, v jaké kráse nám Ježíše líčí evangelia.

Přece jako se my radujeme ze svého díla, úspěchu nebo daru, tak se raduje i Bůh z toho, co se podařilo nám nebo jemu. Zapomínáme na to, a proto se nám Bůh leckdy zdá cizí. Neumíme najít, co s ním máme společného. A mluvíme o Bohu vznešenými slovy, často prázdnými.

Ježíš si šel odzkoušet to svoje tělo, ale napřed čekal na lidi. Přišly jenom ženy (i když nepřišli na vzkříšení). Petr a Jan přišli až k prázdnému hrobu. Kdyby si řekli, půjdeme se podívat, co se tam vlastně stalo, zastihli by Ježíše. A Ježíš by jim rád ukázal vzkříšené tělo s novými vlastnostmi. Ale větší radost by pro něj byla, kdyby se tam na něj přišli podívat, šli si ho osahat: „Ježíši, my ti gratulujeme k vítězství nad smrtí. Tak ty jsi vstal z mrtvých, ukaž se nám, jak to vzkříšené tělo vypadá“.

Petr a Jan se šli podívat jen na prázdný hrob, ostatní se hádali se ženami.

Nejsme zvyklí ani takto uvažovat. Dovedu si představit, že si ledaskdo řekne, co zas Vacek blázní. Z plných plic v kostele si zazpíváme nějakou tu velikonoční píseň z 19. století a máme pocit, jak jsme dobří a Kristu blízcí.

Jsme dobří na ten bugr fanoušků. Ať už „Hosana, Synu Davidovu“ nebo „Kdo neskáče, není Čech“.

792 A hle, chrámová opona se roztrhla v půli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly, hroby se otevřely a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena; vyšli z hrobů a po jeho vzkříšení vstoupili do svatého města a mnohým se zjeví. (Mt 27:51–53)

V Ježíšově prorocství říká boháč Abrahamovi: „Prosím tě, otče, pošli Lazara do mého rodného domu, neboť mám pět bratrů, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.“

Ale Abraham mu odpověděl: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“

Boháč řekl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, obrátí se.“

Abraham mu odpověděl: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“

(Srov. Lk 16:1–31)

Místo pořádné práce jsme jen fanoušky a už nevnímáme, že Ježíšovo vzkříšení bylo trochu smutné – pro nevěru těch, kteří se tolikrát dušovali jak jsou Ježíšovými blízkými přáteli. Dejme si pozor, abychom nějakými průvody nenahrazovali skutečné porozumění Kristu. Skutečné porozumění je pracnější než „hurá akce“.

Naším posláním je připravit se na setkání s Ježíšem. Měli bychom vědět, že máme v sobě řadu nedořešených věcí, pro které nám Ježíš není dost přitažlivý.

Někdo řekne: „Ale já po něm toužím celým srdcem!“ To si myslíme všichni. Jenže něco jiného je toužit po Ježíšovi, kterého neznám, a něco jiného je být s ním v pravidelném kontaktu. To je náročnější.

Je to podobné jako u lidské známosti. Když spolu chodí dva mladí lidé, jsou přesvědčení, že je to láska jako trám, ale později se ukáže, že být spolu nejsou jen slavnostní okamžiky, ale i spory, hádky, mrzutosti, třeba i rozvod.

Počítejme s tím, že při setkání s Ježíšem také může docházet ke střetu mezi člověkem a Bohem, člověkem a Ježíšem. Nebuďme povrchní.

Ale vezme, že si můžeme s Ježíšem poctivě porozumět a to je veliká krása.

Zelený čtvrtek

2020

Zelený čtvrtek Ex 12:1–8. 11–14 Ž 116 1 Kor 11:23–26 J 13:1–15 9. dubna 2020

Tři tisíce let Izraelité slaví velikonoční svátky. My jsme s Ježíšovým národem velice spjati, vědomě nebo nevědomě. Sdílíme s nimi také touhu po životě s Hospodinem. Jeho přísliby živily všechny generace lidí, které žily v nejrůznějším ohrožení, ale k Bohu se s očekáváním obracely.

Izraelité vědí, co slaví, proč slaví a kým jsou.

Slavnostmi svátečních dnů dobrořečí Hospodinu.⁷⁹³

„Hospodine, zakusili jsme hořkost, strach, útisk a bezvýchodnost otroctví. Ty, Hospodine – budiž tvé jméno pochváleno – ses nad námi smiloval a vyvedl nás ze záhuby. Donutil jsi faraona, aby nás propustil a zachránil jsi nás před jeho vojskem. Nesl jsi nás na orlích křídlech a přivedl nás k sobě (Ex 19:4). Daroval si nám svobodu, znovu se smíme nazývat tvými milovanými dětmi. Po tisíciletí zakoušíme tvou přízeň a péči.“

S touto vděčností a děkováním se Ježíš sešel se svými přáteli k velikonoční slavnosti. Ale na sederovém rituálu ledacos pozměnil, a pak nám svou Hostinu daroval.

Ke slavení patří opakování příběhu, tak si něco připomeneme. (Podrobněji o tom píšu v knize „Pozvání k Večeři Páně“.)⁷⁹⁴

Ježíš nejprve všechny šokoval – když svým přátelům umyl nohy.

(Žid nesměl ani židovského otroka požádat, aby mu umyl nohy nebo vyčistil boty – to by bylo tenkrát ponižující.)⁷⁹⁵

Ježíš je knížetem Pokoje (Šalom) – boural nesmyslné společenské a náboženské zdi ponižující slabší.

793 Židé se dodneška v předvečer Pesachu (přeskočení) scházejí v širších rodinách. Osvojili si umění domácí liturgie, která má svůj řád, je srozumitelná, i pro děti záživná a přitom vzdělávací a výchovná. Stojí na stolování, (otázkách) a vyprávění. Není podstatné, že sederová večeře v Ježíšově době nevypadala tak, jako dnes (současný rituál je pozdější).

794 Letos v karanténě můžeme více objevit bohatství toho, že máme jeden druhého. Nechtěli bychom někoho ztratit. Znovu zakoušíme krásu sešlosti u rodinného stolu.

Všude na světě se rodina, příbuzní a přátelé scházejí u jídla. Jídlo má své mocné kouzlo. Společné stolování to kouzlo ještě umocňuje. Každá naše oslava je spojena s jídlem.

Kdo nepochopí podstatu stolování, těžko porozumí Ježíšově hostině.

Krásu stolování vytváří vzájemná přejícnost: „Jsem tu pro tebe!“ Odmala se učíme pečovat jeden o druhého (nejen u společného jídla), aby ti nic nechybělo.

795 Mahátma Gándhí (Ježíšův dobrý učedník) boural kastovní systém v Indii. Konal práce, které mohli vykonávat jen *nečistí* (páriové – jejich přítomnost nebo už jen samotný jejich stín může v hinduistické společnosti způsobit rituální poskvrnění).

Naše rituální mytí nohou je vyprázdněné – má smysl mýt umyté nohy?

Až František prohlásil: „Já vím, jak muklům smrdí nohy, nikdy bych jim je nemyl.“

Před přednáškou Dr. Jiřiny Prekopové se před dveřmi auly sešla naše kamarádka (za čtrnáct dní pak porodila 6. dítě) a kníže kněžské. Kdo myslíte, že šel první?

I naše upřímně myšlená gesta a pozornosti někdy vyznívají naprázdno. Když jsme blahopřáli mamince k narozeninám, někdy poznamenala: „Bylo by lepší, kdybyste mě víc poslouchali.“

Ježíšovo umytí nohou a jeho výzvu „umývejte nohy jeden druhému“ jsme pochopili. Mnoho obětavých (ženy především) slouží druhým (i když je to někdy nevábné) ... Obdivujeme je a jsme jim za to vděční.

(My, jeho učedníci, máme činit stejně.)

Stolování začínalo lámáním chleba.⁷⁹⁶

Izraelité na začátku stolování děkovali Bohu a těm, kteří jídlo obstarali (to patří k naší kultuře).⁷⁹⁷ I Ježíšova hostina začala modlitbou nad chlebem a pohárem vína. Ale Ježíš tu hostinu povýšil na svatební hostinu Velikonočního beránka se svou nevěstou. – To Ježíšovým přátelům až postupně docházelo.

Dobrořečil nad chlebem a pak řekl: „Už to není obyčejný chléb, ale moje Tělo, které se pro vás a za vás vydává“ – a chléb rozlámal ... (bylo to srozumitelné).

Pak stolovali; s radostí jedli, pili, hodovali, a přitom si vyprávěli o Bohu, zpívali ...

Na konci hostiny, při dobrořečení nad čtvrtým pohárem vína, Ježíš řekl: „Přátelé, dnes to uděláme jinak. Při velikonoční hostině hostitel dává tomu, koho chce vyznamenat, napít ze svého poháru, ale dnes budete z mého poháru pít všichni! Jste boží nevěstou!“ (Při židovské svatbě ženich a nevěsta pijí víno z jednoho poháru.)

„Vezměte a pijte z tohoto poháru všichni – je to kalich mé krve, která se prolévá pro vás, do vás, za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Obnovuji a ztvrzuji (toto je nová a věčná smlouva) manželskou úmluvu Boha s vámi – jeho nevěstou. Slavte ji na „památku“ mého přátelství.“

Učedníci měli oči navrch hlavy. Obraz nevěsty Hospodina Izraelité znali už od Mojžíše.

Učedníkům docházelo, že Ježíšovo vyznání je svatebním slibem Mesiáše. („Já se ti odevzdávám a přijímám tě za svou manželku. Slibuji ti lásku úctu a věrnost na život a na smrt. Až za hrob. Navěky!“)

Když se pak učedníci z Ježíšova strašného ponížení, mučení a vraždy za tři dny – díky Ježíšovu zmrtvýchvstání – zmátožili, radovali se nevýslovnou radostí. Jim – kteří po Ježíšově zatčení selhali – Ježíš prokázal svou lásku až do krajnosti. Postupně jim čím dál víc docházelo, co všechno Ježíš do své Hostiny vložil.

Tuto největší slavnost, největší rituál v dějinách lidstva jsme dostali i my.

Je závatné, že nás Bůh má za svou nevěstu. Téměř neuvěřitelné.

Každý smíme patřit do množiny Boží nevěsty.

Vážíme si toho. Chceme být Ježíšovou nevěstou, která se mu bude líbit a která mu bude k ruce.

Proto pokaždé při Ježíšově slavení prosíme: „Bože, ať nás tvůj svatý Duch proměňuje do Ježíšovy podoby, abychom si čím dál víc osvojovali Ježíšovo jednání, mluvení i myšlení.“

796 Prastarý rituál lámání chleba byl tenkrát každému srozumitelný, už malým dětem rodiče vysvětlovali, co to znamená.

Děti viděly, jak tatínek vypěstoval obilí a jak maminka z mnoha zrn namlela mouku a upekla chléb. Každý víme, že bez jídla není život. Podělit se s druhými o jídlo může někdy zachránit život. Rozlomení chleba bylo názorné: Jsme přátelé „na život a na smrt“!

797 Víme, co ke stolování (doma i v kostele) patří. Jídlo i prostředí stolu je třeba nejprve připravit, odmala se k tomu nabízíme. Ustrojíme se do pěkných šatů, a pokud bychom si třeba před tím ublížili, omluvíme se jeden druhému, aby nás při sváteční atmosféře netrápilo špatné svědomí.

Bez této osobní prosby každého z nás by Ježíšova hostina nedošla Ježíšova záměru, neboť on s námi chce být „jedno tělo a jedna duše“.⁷⁹⁸

Ježíšovo přátelství nás ovlivňuje – i my s ním chceme žít a pracovat pro uzdravování vztahů ve světě. Chceme také být chlebem vydávajícím se pro druhé. Chceme se dělit o svůj život s druhými.⁷⁹⁹

Můžeme porozumět Bohu více než židé. Už na začátku Bůh řekl Izraelitům: „Jsem jako táta, máma, ženich, manžel.“ V Ježíši vidíme, že se nám Bůh vydává „až do roztrhání těla“.
Bůh slouží nám, ne my jemu.

„Slavte tuto slavnost přátelství – manželství Boha s vámi často!“, řekl Ježíš.⁸⁰⁰

Fascinuje mě, že Ježíš v situaci odsouzeného na smrt, svým přátelům uspořádal velikonoční slavnost nečekané hloubky a ceny. A přitom věděl, jak selžou.

Unesl to, neboť žil ve veliké blízkosti Otce a v jeho lásce. Věděl, že ho Otec nikdy neopustí. (Slova: „Bože, proč jsi mě opustil,“ jsme si vysvětlovali.)

Ještě nikdy jsem na Zelený čtvrtek nemyl nohy (kněz to nemá predepsané, kdybych myl nohy ženám, zlí by mě pomluvili, že rád sahám na ženy). Pokaždé jsem ale při liturgii vysvětlil, co Ježíšův odvážný čin znamenal a jak podle Ježíšova příkladu měníme svět, složíme-li druhým. Místo mytí nohou jsem pozval do presbytáře řadu lidí, kteří nezištně slouží druhým (maminku pečující o děti s postižením, paní, sloužící člověku s rakovinou, sestry z Charity, dobrého tátu, učitele, lékaře, obětavého kostelníka, vedoucí skautů, paní uklízející kostel, kuchařky vařící na svatbách a při společných akcích, ty, kteří vedou spolky, atd.) Otočili se tváří k lidem v lodi kostela; děkoval jsem jim osobně i zástupně za ty, kteří slouží podobě. Políbil jsem jim ruku, dostali kytičku frézí a celý kostel jim tleskal. Pokaždé jsme děkovali více než dvanácti lidem, neboť Ježíšův příklad služby se šíří jako kola na vodě, když do ní vhodíme kámen. Třicet let jsme tak konali a vždy jsme měli komu projevit vděčnost.

798 Na bohoslužbu nepřicházíme klečct, zamilovaně koukat nebo vrkat na ženicha, ale slavit přátelství Boha s námi, obnovovat manželskou Úmluvu a opět se Bohu nabídnout k práci (láska se projevuje činy). S úžasem se máme pohotově postavit vedle ženicha. Bůh slouží nám a my chceme s ním sloužit druhým. Tak se buduje rodina božích dětí. Nepřicházíme jako diváci, ani jako hosté na svatbě, ale jsme nevěstou! To je největší čest, jaké se nám mohlo dostat. Ani ve snu by mě nenapadlo, že něco takového je možné. To je závrtné, slovy nevyhovitelné ...

Představte si, co se mi přihodilo. Předsedal jsem kdesi Večeři Páně. Někteří lidé tam po „přijímání“ klečeli. Chtěl jsem jim ukázat závrtnou krásu Ježíšovy Hostiny – vyprávěl jsem, že jsem také do 30 let po „přijímání“ klečel (i v semináři to tak bylo), ale pak mě konečně došlo Ježíšovo vyznání: „Jsi mou milovanou nevěstou.“ A místo na podlaze jsem se ocitl „u stropu“.

Ale někteří lidé mě tam obvinili, že jsem se jich „dotknul“. To nechápu, nabídne-li mě někdo něco lepšího, jsem mu za to vděčný. Znáte nějakého ženicha, který by dovolil, aby před ním nevěsta klečela? Copak nám náš Ženich nenabízí svou náruč?

799 Současná služba těch, kteří pomáhají zvládnout onemocnění koronaviru (a nevedou u toho zbožné řeči) nám to připomíná. Hlásíme se do práce. (Svět je nemocný, a „církev má být plná nemocnic“, řekl už před léty František.)

800 Louis Evély napsal: „Dítě sní mnoho obědů, které mu maminka uvařila, než mu dojde, jak mnoho je milováno. I Bůh nás mnohokrát zve ke své Hostině, aby nám konečně došlo, jak mnoho nás má rád.“

Komu jsme vděční letos? Těm, co šíjí roušky, vymýšlejí a vyrábí další pomůcky, obětavým zdravotníkům, těm, kteří řídí nutnou pomoc, hasičům, Vietnamcům, kteří zdarma hostili záchranáře, popelářům, rodičům učícím trpělivě své děti doma, Gretě Thunbergové za vyprovokování debaty ... Koho navrhuje vy?

Každý můžeme někoho ocenit a poděkovat mu. Nepochybuji o tom, že by někdo navrhl vás.

V letošní situaci nám může více dojít, že podstatnější než pouhá účast na liturgii v kostele, je porozumění tomu, co nám Bůh nabízí a jak my na jeho nabídku odpovíme. Modlitby a rituály nás mají přivést k jednání, k činu (jinak jsou mrtvé).

Komu poděkujeme?

2017

Zelený čtvrtek Ex 12:1–14 1 Kor 11:23–26 J 13:1–15 13. dubna 2017

Ježíš od začátku věděl, jak mezi námi (v pravé církvi) skončí. Při slavení velikonočních svátků se tím ale nenechal vnitřně rozložit. (Slova: „Bud' silný a odvážný,“ o něm platí nejvíce.) Velikonoční (rodinnou) slavnost závratně obohatil a nám ji (jako rodinnou slavnost) daroval.

Ježíš při velikonoční hostině netajil svým nejbližším, jak dopadne, ale především pokračoval ve své „práci“: „Projevil nám svou lásku až do krajnosti.“

Bůh nám dal svobodu a ví, že se s ní potřebujeme naučit správně zacházet. Nejen nás snáší, ale milosrdně o nás pečuje. Stvořil si nás ke svému obrazu a trpělivě nás od prvních krůčků přes naše selhání vede dál a dál a výš a výš.

My starší na svém životě a na provinění druhých lidí vidíme, že neděláme jen to, co pokládáme za dobré. Vedle touhy po ideálech jsme také mnohokrát šlápli nejen do prázdna, ale na druhé, dokonce i na ty, kteří nás mají nejvíce rádi.

Co vše nás ovlivnilo? Potkali jsme lidi, kteří nám dali ušlechtilý příklad, ale také jsme se – z nám zprvu nepochopitelných důvodů – chovali špatně. Až později jsme rozpoznávali, čím nedobrym jsme také poznamenáni (třeba už z dětství), v čem jsme slabí, co ještě neumíme, proč jsme neobstáli. Kdo se ptá, proč si lidé ubližují, může objevit různé příčiny ...

Kdo hledá pomoc, může ji najít.

Úsilí o ušlechtilost je krásné – a také pracné.

Asi znáte vyprávění indiánského náčelníka o dvou psech. Svůj vnitřní boj o dobré jednání přirovnal ke dvěma psům v sobě. Jeden pes je dobrý, druhý špatný a zlý. Špatný se s tím dobrým neustále rve.

Kdosi se náčelníka zeptal: „Který z těch psů obvykle vyhrává?“

Indián po chvíli přemýšlení pravil: „Ten, kterého krmím víc.“

Ježíš nás vyživuje:

- svou moudrostí a vyučováním
- svým přátelstvím, příkladem, službou, pomocí a milosrdenstvím
- svou hostinou.

Na nás je, zda pochopíme „mytí nohou“ a přijmeme je za své.

Ježíšovým atributem není zlatá koruna, ale pracovní zástěra „otroka“.⁸⁰¹
Podle ní (podle jeho služby) se poznají jeho učedníci i jeho vyslanci (apoštolové).⁸⁰²

Ježíš nám dal příklad: „Služ druhému: manželce, dětem, potřebným jako *otrok* (bez nároků na odměnu – i nebeskou, na uznání a obdiv).

Apoštolové při mytí nohou o sobě ještě měli vysoké mínění. Až po svých selháních jim docházela velikost Ježíšova gesta a jeho přátelství.

Ježíš umyl nohy Petrovi, který bude za pár hodin tvrdit, že „toho chlapa v životě neviděl“ (nedávno tvrdil, že za Ježíše dá hlavu na špalek) a v budoucnu se dopustí velikých chyb.

Ježíš umyl nohy apoštolům, kteří od zatčeného Mistra zdrhli.

Janovi, který se jen opatrně kradl za Ježíšem vedeným k popravě a nezmohl se na nic víc.

Umyl nohy i Jidášovi ...

Nedávno jsme přemýšleli, co znamená: „Dej košili tomu, kdo ti bere kabát, jdi druhou míli s tím, kdo tě donutil jít na jednu míli. Prokaž občas nějakou velkorysost druhému, možná ho získáš.“
Taková věc (typu umytí nohou) bude pro určitý druh lidí nezapomenutelná. (Zkusme si promyslet, na jaký druh lidí velkorysost zabírá.)⁸⁰³

Ježíšova služba je neobvyklá (my o ní sice odmala čteme, ale není nám ještě úplně vlastní). Ani apoštolové by do péče svého Mistra nedoporučili malomocné, natož takové hříšníky jako Zachea, Léviho, Šavla nebo ženy pochybné pověsti. Doporučili by nás? Mě?

Normálního chlapa může krása pěkné prostitutky přitahovat, ale „zbožný“ by to ve své společnosti nepřiznal. Pokrytci budou takovou ženu kvůli své slabosti(!) mstivě likvidovat, za to, že jejímu kouzlu, přinejmenším ve svém srdci, podléhají.

Kdo z nás by Ježíšovi doporučil Zachea? Velkého darebáka! (My už Ježíšovi milostivě dovolíme, aby k němu zašel na večeři – nás totiž neokradl.)

Z těch, kterých si Ježíš všiml, se zřejmě nestali přes noc světci (to platí i o apoštolech, i o nás).

Mimochodem na jejich další provinění důrazně poukazovali Ježíšovi kritici (moralisté, kteří jsou proti milosrdenství prokazovanému komukoliv jinému než jim).

My, „zbožní a spravedliví“ – starší bratři marnotratných synů – protestujeme proti otcovu milosrdenství.

Např. šmahem odsuzujeme muslimy, nepřipouštíme, že by byli našimi mladšími bratry ve víře. (Naši předkové je povětšinou automaticky pokládali za pohany. A mnoho muslimů pokládalo křesťany za nevěřící psy.)

Půldruhého tisíce let jsme židy – ty současné – prohlašovali za Ježíšovy vrahy.

Promyslet si jaký vztah a přístup má Ježíš k homosexuálům a feministkám je často nad naše představy.

(K novému přístupu k hříšníkům nám možná může pomoci kniha Ladislava Heryána „Exotem na této zemi“.)

801 Izraelský král má sloužit a pracovat pro ty, kteří mu jsou svěřeni.

802 Až do Františkova mytí nohou v Římě (lidem na okraji – věžňům), byl obřad mytí nohou na Zelený čtvrtek mnohdy jen liturgickou hrou na „pokoru“.

(Ti, co mají rádi líbání prstenů a kardinálská roucha, a stýská se jim po vlečkách, to nemohou Františkovi zapomenout.)

803 Jidáš mytí nohou mohl mít za komedii; to on by vládl pevnou rukou. Kaifáš nesnášel Ježíše od začátku. Pilát...

Po otázkách, které jsem uvedl (a po otázkách, které napadají vás), je dobré si číst Ježíšovu řeč ze 13.–17. kapitoly Janovy.

(Je to obrovská porce závratných a zachraňujících informací; u některých je dobré se zastavit, k ostatním se můžeme během roku vracet – na rozdíl od našich předků máme Bibli doma.)

Těšíme se, jaké další překvapení v Ježíšově Hostině objevíme.
To, že nám ji daroval za dramatických okolností, nás vábí k hledání.

Na zítřejší první čtení nabízím krásný (srozumitelný a přijatelný) překlad „O Božím služebníku“.

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hle, můj služebník (doslovně: otrok) nakonec uspěje,
zvedne se, jeho vznešenost zazáří.

Mnozí nad ním strnuli úděsem!
Jeho vzezření bylo nelidsky zohaveno,
vzhled se nepodobal člověku.
Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?
Nad kým se pak zjeví síla Hospodinova?
Vyrašil před Bohem jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země.

Neměl královský vzhled ani důstojnost, abychom po něm toužili.
Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený utrpením.
jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář.
Opovrhli jsme jím, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše trápení.
Obtížil se našimi bolestmi.
A my?
Mysleli jsme, že je zasažen, ubit a pokořen od Boha.

Jenže on byl proklán naší nevěrností,
zmučen naší nepravostí,
Nespravedlivý úděl snášel pro náš pokoj,
jeho jizvami jsme uzdraveni.

Byl týrán,
ale utrpení bez výčitek přijal,
jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před střihači zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl popraven bez vazby, bez soudu.

Kdo pomyslí na jeho čest?
Byl vyt'at ze země živých
raněn nevěrností mého lidu.
Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.

Nedopustil se násilí a v jeho ústech nebylo lsti,
Hospodin dopustil, aby byl rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.

Spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.
Ponese jejich břemeno nepravostí.

Obdrží úděl spravedlivého.
Neboť mnohé zachránil před zkázou.
Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.

Překlad: Radivoj Jakovljevič

2011

Zelený čtvrtek – večer Ex 12:1–14 1 K 11:23–26 J 13:1–15 21. dubna 2011

Velikonoce jsou svátky svobody, přátelství, života a vzkříšení. (Svobody božích dětí, přátelství až na smrt, až za hrob, nového života.)

Židé vědí, že rodina je základem života. Zatímco ostatní velké kultury se snažili postavit velké stavby (stavby přetrvávají stavitele), židé se rozhodli dát přednost stavitelům. Staviteli budoucnosti jsou děti.

Tóra, sobota a rodina jsou životodárné.

Z Písma čerpáme boží moudrost k životu, slovo Boží nám vypráví kým je pro nás Bůh a kým jsme pro něj my.

Izrael není náboženským státem, a přesto v sobotu nejezdí veřejná doprava, obchody jsou zavřeny, veřejné záchody jsou otevřeny, ale bez obsluhy, izraelská letadla nikde po světě nelétají. Někdo by řekl, vždyť Židé prodělají. Kdepak, lidé si nakoupí, co chtějí v pátek, prodavačky mají být v sobotu u svých rodin. Lidé cestující letadlem se přizpůsobí, pěšky nepůjdou. Sobota je pro rodinu. Pro věřící rodinu je navíc sobota pro rodinu s Bohem.

Sederová hostina je pro židy největší slavností. Mnohem větší než naše štedrovečerní večere.

Sederová večere má veliký a nádherný obsah (slavnost vysvobození a svobody božích dětí), je plná vyprávění.

Počítá se s dětmi, ty kladou otázky, schovávají kousek macesu ..., pak dostanou dárky ...

Ježíš zažil krásu a hloubku společného stolování v rodině. (I pro nás je největší slavností společné jídlo, především nedělní oběd.)

K naší největší slavnosti Ježíš použil rodinnou slavnost (velikonoční hostinu), povýšil ji a jako rodinnou slavnost ji ponechal! (To my jsme z ní udělali něco jiného, vtiskli jsme jí jiný charakter, tlačíme ji z jídelny na popraviště.)⁸⁰⁴
(Je dobré si přečíst něco o slavení sederové hostiny a o smyslu beránka.)

Péči o nohy a o boty židé pokládali za ponižující. Žid nesměl požádat židovského otroka, aby mu umyl nohy nebo vyčistil boty, tím by jej ponižil.
Ježíš bourá všechny přehrady. Posloužil apoštolům jako nejnižší otrok.⁸⁰⁵

Dětem vysvětlíte rozdíl mezi služebníkem (zaměstnancem) a otrokem. Otroek nedostává plat. Označit se za otroka v Bibli někdy znamená vyjádření nejvyšší oddanosti a nezištné služby. Rodiče slouží dětem, ne děti rodičům ... Bůh slouží nám.
V našem překladu Bible se mluví o božím služebníkovi (u Izajáše). V originále stojí „otrok boží“. Kdo jím je?
My postavu božního otroka ztotožňujeme s Ježíšem. Nezištně nám slouží! Jako nikdo jiný. Ale jeho program je i naším programem. Při naší svatbě ženich říká nevěstě: „Jsem tvým otrokem, jsem tu pro tebe.
Nevěsta říká totéž.
Rodiče bez slov takto slouží dětem.
Kdyby však někdo řekl o druhém: „Jsi můj otrok, otrokyně“, byl by to hřích do nebe volající.

Když Ježíš umyl apoštolům nohy, oblékl si svůj šat, opět se posadil a řekl jim: „Chápete, co jsem vám učinil?

Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem.

Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat.

Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.

Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal.

Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.“ (J 13:12–17)

V Letohradě nohy nemyjeme. Každý rok pozveme k oltáři dvanáct až čtrnáct lidí, kteří nezištně slouží druhým (například maminku postižených dětí, pečujícího o staré a nemocné lidi, setru z ošetrovatelské charitní služby, obětavého, lékaře, učitelku, pečujícího o kostel, vedoucího skautů atd.). Poděkujeme jim (a všem ostatním, kteří podobně slouží druhým), dám jim kyticu, ženám políbím ruku a celý kostel tleská. Za dvacet let už to bylo veliké množství a stále máme komu děkovat – těm, kteří Ježíšova slova o službě jiným naplňují.

Boží království stojí na nezištné službě.

Mnoho z nás jsme v rodině z nezištné péče rodičů vyrostli.

A s dětmi si rád povídám. Kde je ve vejci kuře, z čeho vyroste, jak to bylo s námi. Jak děloha je mamčinou vnitřní náručí a jak nás maminka vyživovala krví přes pupeční šňůru a co nám krev předávala, jak mateřské mléko má souvislost s krví a jak jsme si pak už začali všimnout obětavé péče maminky i táty. O krvi a transfúzi. A jak v Bibli dech a krev (a voda a oheň) jsou symboly Ducha božského.

804 Večeře Páně je rodinnou slavností. I na velikonoční večeři byli a jsou zváni lidé ze sousedství, o židovských velikonočních nemá být nikdo sám.

805 Židovský otrok měl vyšší postavení a důstojnost než pohanský. Otroci jedli u jednoho stolu jako židovský pán. Stejně jídlo. Ale židovský otrok byl sedmý rok propuštěn, pohanský až o Milostivém létu (to bylo každý padesátý rok).

A jak my přidušení potřebujeme občerstvovat dechem Božím a novou transfúzí Božího ducha skrze Ježíšovu krev.

Proč lidé stále tíhnou k představě, že Ježíš vylil svou krev jako oběť bohu na odpuštění hříchů. Ježíš přece při Poslední večeři opustil symbol beránka (který má svou silnou výpovědní hodnotu), ač upečený beránek ležel na stole. Použil obraz chleba a vína. Ježíš nevyžil krev Bohu, ale nám – pro nás: „Vezměte a pijte!“⁸⁰⁶
Potřebujeme si vyčistit uši, abychom dobře slyšeli!

Kdo slyší a nespokojí se jen se zbožným polknutím, kdo se otevře Duchu božímu, tomu nebude zatěžko znovu říci svému partnerovi: „Jsem tvůj otrok.“
Ano, jsou to silná slova, ale my si je můžeme dovolit, vždyť zakoušíme Ježíšovu oddanou službu na život a na smrt.
Pokorně říkáme: „Jsem tu pro tebe, chci ti nezištně sloužit. Jen tě prosím, buď ke mně shovívavý, ještě to neumím tak, jako Ježíš.“
Kdo to řekne, prožije Velikonoce ve veliké radosti osvobození, přátelství, života a vzkříšení mnohého.

Židé při sederové večeři říkají krásnou modlitbu dajenu.
Slovo „dajenu“ vyjadřuje vděčnost z nezaslouženého daru, bránící nezřízené touze vlastnit.⁸⁰⁷

MODLITBA DAJENU

Za kolik dobrodiní jsme Hospodinu vděční!

Kdyby nás vyvedl z Egypta
a nevykonal nad nimi soud
dajenu (bylo by nám to stačilo).

Kdyby nad nimi vykonal soud
ne však nad jejich bohy,
dajenu (bylo by nám to stačilo).

Kdyby vykonal soud nad jejich bohy,
ale neusmrtil jejich prvorozence,
dajenu (bylo by nám to stačilo).

Kdyby usmrtil jejich prvorozence,
nedal nám však jejich jmění,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal jejich jmění
a nerozdělil by před námi moře,
bylo by nám to stačilo.

806 Ježíš při Poslední večeři některé věci změnil. Zatímco předsedající sederové hostiny poctil některého z hostů tím, že jej nechal napít ze svého poháru vína, Ježíš poctil všechny: „Napijte se z něho všichni“.

807 Vzpomeňme na 10. přikázání z Desatera (biblického, ne toho našeho zmrzačeného): „Nebudeš mít zapotřebí po ničem nezřízeně dychtit“ (budu o tebe dostatečně pečovat).

Kdyby před námi rozdělil moře,
ale nepřevodl nás středem suchou nohou,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nás převedl středem suchou nohou,
nenechal však utonout naše pronásledovatele,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nechal utonout naše pronásledovatele,
ale nestaral se o nás na poušti čtyřicet let,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby se staral o nás na poušti čtyřicet let,
ale nadal nám jíst manu,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal jíst manu,
nedal nám však šabat,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal šabat,
ale nepřivedl nás k hoře Sinaj,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nás přivedl k hoře Sinaj,
ale nedal nám Tóru,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal Tóru,
neuvedl nás však do izraelské země,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nás uvedl do izraelské země,
ale nezbudoval by nám svatyni,
bylo by nám to stačilo.

Ne tedy jedno, ale mnohá a mnohá dobrodiní
nám Všemohoucí prokázal:
Vyvedl nás z Egypta,
vykonal nad nimi soud,
vykonal soud nad jejich bohy,
usmrtil jejich prvorozence,
dal nám jejich jmění,
rozdělil před námi moře,
převedl nás středem suchou nohou,
nechal utonout naše pronásledovatele,
staral se o nás na poušti čtyřicet let,
dal nám jíst manu,
dal nám šabat,
dal nám Tóru,

přivedl nás k hoře Sinaj,
vedl nás do izraelské země,
zbudoval nám svatyni,
aby smířil všechny naše hříchy.

Co vše nám Bůh dal?
Co my ke své modlitbě dajenu přidáme?

Velikonoce nám nabízejí také čas, abychom si svého nesmírného bohatství všimli, všímali, ocenili
je a poděkovali druhým i Bohu.
Máme kolem sebe ty, kteří slouží i našemu životu. Máme co slavit.

Sám Ježíš nám nabízí jedinečný přípitek: „Na Život!“ (věčný).

Velký pátek

2020

Velký pátek Iz 52:13–53:12 Ž 31 Žd 4:14–16, 5:7–9 J 18:1–19:42 10. dubna 2020

Text písně o Božím služebníku v prvním čtení našeho lekcionáře je poznamenán teologií o zadosťučinění zástupného utrpení. Nabízím překlad od biskupa Radivoje Jakovljeviče.⁸⁰⁸
Jak rozumíme prorocké výpovědi Ježíšova ukřižování?

808 Iz 52:13–53:12, překlad: Radivoj Jakovljevič (člen skupiny Ekumenického překladu Bible)

Hle, můj služebník (doslovně: otrok) nakonec uspěje,
zvedne se, jeho vznešenost zazáří.

Mnozí nad ním strnuli úděsem!
Jeho vzezření bylo nelidsky zohaveno,
vzhled se nepodobal člověku.
Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?
Nad kým se pak zjeví síla Hospodinova?
Vyrašil před Bohem jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země.

Neměl královský vzhled ani důstojnost, abychom po něm toužili.
Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený utrpením.
jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář.
Opovrhli jsme jím, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše trápení.
Obtížil se našimi bolestmi.
A my?
Mysleli jsme, že je zasažen, ubit a pokořen od Boha.

Jenže on byl proklán naší nevěrností,
zmučen naší nepravostí.
Nespravedlivý úděl snášel pro náš pokoj,
jeho jizvami jsme uzdraveni.

Byl týrán,
ale utrpení bez výčitek přijal,
jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před stříhači zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl popraven bez vazby, bez soudu.
Kdo pomyslí na jeho čest?
Byl vyt'at ze země živých,
raněn nevěrností mého lidu.
Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.

Nedopustil se násilí a v jeho ústech nebylo lsti,

Odvážíme se do dalšího, hlubšího porozumění?

K ránu jsem měl sen. Pro obyvatele jakési země postižené těžkou nemocí jsme dostali lék. Chtěli jsme jej rozdávat, ale Bohumil Bílý – náš významný biblista, který vždy bděl nad naším přesným myšlením – po nás chtěl, abychom nejprve kvalitu léku ověřili, zda je pravý a není napodobeninou s vedlejšími účinky. „Bohouši,“ pravil jsem mu, „ale ověřování léku nás zdrží.“ – Trval na svém pokynu: „Dáš-li podvyživeným lidem špatný lék, poškodíš je.“

Sen mi zapadl do našeho hledání smyslu Ježíšovy smrti. Ježíš přišel, aby nás obrátil a přivedl k Otci (když jsme se Bohu víc vzdalovali, než přibližovali). I apoštolové v něčem trvali na svých představách o Bohu a Mesiáši.

Ježíš jeruzalémským ženám, které ho litovaly, jak je dobitý, řekl: „Nade mnou neplačte, vydal jsem se svým katům svobodně. Něco vydržím. Ale plačte nad sebou – špatně jste vychovaly své syny a plačte nad svými syny, jsou z nich (zbožní) grázlové.“

Jiný žid pravil: „Mír ve světě nastane, až židovské matky budou plakat nad tím, co potkalo německé a arabské matky a až německé a arabské matky budou plakat nad tím, co potkalo židovské matky.“

Vícekrát jsme mluvili o významu a smyslu Ježíšovy smrti.

Našli jste někde v evangeliích, že by o ní Ježíš mluvil jako o oběti Bohu? ⁸⁰⁹

Pokud to říkáme, snižujeme tím svou vinu a maskujeme svou vlastní nebezpečnost. ⁸¹⁰

Nemusíme hrát podivnou hru na smutek nad Ježíšovým utrpením.

Ponořit se na jeden den do smutku by nebylo těžké, víme-li, že to v neděli ráno dobře dopadlo. Představa, že Ježíše potěší naše postní odřeknutí nějakého potěšení, by byla dětinská. Stejně tak, kdybychom si mysleli, že bude Bůh nadšen z několika milionů polibků kříže na Velký pátek.

Hospodin dopustil, aby byl rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.

Spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.
Ponese jejich břemeno nepravostí.

Obdrží úděl spravedlivého.
Neboť mnohé zachránil před zkázou.
Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.

809 My, katolíci jsme svou náboženskou řeč pohansky zaplevelili *obětmi*. Chybí nám pečlivost a přesnost ve vyjadřování a tím úcta k Bohu. (My sami nesnášíme, mluví-li o nás někdo nepřesně.) Bylo snad Ježíšovo umučení milé Otci?

(Mluvíme-li o svých obětech, prozrazujeme tím svou zlišťnost a záslužnost.) Bůh se obětuje pro nás, ne my jemu.
On by se bez nás obešel, my se bez Boha neobejdeme. Bůh slouží nám, ne my jemu.

810 Ježíš se nechal ukřižovat:

- „pro nás“ – aby s námi otrásl; bez jeho prolité krve a mrtvol bychom stále tvrdili, že my jeho (ani jiného) nikdy nezapřeme, neopustíme, nezradíme, nebudeme na něj číhat, křivdit mu, plivat po něm, odsuzovat ho a strkat do něj
- „pro sebe“ – necouvl od rozdělané práce
- „pro Otce“ – nabídl se, že nás dovede do jeho náruče.

Procházíme hlubším smutkem a větším vědomím viny než z jaké se zpovídáme.

Právem s námi otráslly sexuální skandály duchovních. Ještě více s námi zatřáslo zakrývání těchto skutků představenými církví, neochota vyslechnout oběti a nad to jejich umlčování. Pod tíhou důkazů konečně přiznáváme pravdu a svůj podíl na tomto zlu. (Někteří poctivě hledají nejhlubší příčiny těchto selhání.)

Ale mnohem hrůznějším proviněním je vraždění Ježíšova národa pokřtěnými po víc jak tisíce let – mluvil jsem o tom na Květnou neděli.

Připomeňme si bezpočet těchto nesmyslných křížování a přiznejme si, že nevíme, na čí straně bychom stáli my, kdybychom žili v některém minulém století.⁸¹¹

Ježíš své tělesné utrpení vydržel, nezhroutil se pod ním, nezatrpkal a nebyl námi, lidmi, zklamán. Ale jeho trápení trvá, když stále opakujeme všechna ta selhání, která nám mají připomínat křížové cesty a památníky utrpení.

Nemyslím si, že náš dobrovolný jednodenní půst na Velký pátek má nějakou náboženskou zásluhu (bylo by to trapné). Pouze si jím připomínáme, že na světě ročně zemře 14 miliónů dětí hladem. Každé 4 minuty někdo hladem zemře. Víme, že v krajinách, kde je katastrofální nedostatek vody, některým lidem chybí voda k napití, nemohou se ani mýt.

Kdyby půst nás, kteří máme víc, než nutně potřebujeme k životu, nevyústil k činu – k rozhodnutí kolik peněz hned po Velikonocích věnujeme potřebným, byli bychom náboženštlí pokrytci, kteří si lžou do kapsy.⁸¹²

I ti, kteří nemají peníze na rozdávání, mohou někomu potřebnému pomoci – láska je vynalézavá.

Je zvláštní, že jsme Ježíšovi dali do jeho „znaku“ především kříž (podobně našim mučedníkům atributy popravčích nástrojů, kterými byli zavražděni). Ježíš pro nás přece vykonal víc než, že prošel umučením.

Bylo by zajímavé, kdybychom s dětmi přemýšleli, jaký znak bychom těm obětavým hrdinům přisoudili.⁸¹³

811 Při velkopáteční liturgii se při „uctívání kříže“ čtou nebo zpívají „Výčitky“ (podle mého vkusu zpěv jejich syrovost snižuje). Možná by tento text měl být uložen do muzea a nahrazen slovy, popisující naše viny „po Kristu“.

Proč říkáme: „uctívání kříže“? Mateme tím nejen děti. Proč to nevyjádříme jednodušeji, třeba: „Ježíši, klaníme se Ti pro Tvou obětavost a lásku.“?

Křížových cest přibývá, ale u nás chybí například památníky obětem komunistické zvůle. (Pomníky a památníky nacismu už máme. Vstup do památníku šoa „Jad Vašem“ v Jeruzalémě je zdarma. Studenti, vojáci a policisté jej navštěvují v rámci výchovy proti násilí.

K velikonočnímu rozjímání si znovu připomínám Milenu Jesenskou. Čtu její strhující novinářské články z let 1937–39, vydané v knize „Nad naše síly“, o účinnosti nacistické propagandy, zrodu fanatismu v Sudetech, o sociální otázce, o odvaze jedněch, o mlčení ke zlu a podlosti druhých.

M. Jesenská vyplnila prázdné místo pokřtěných novinářů, kteří nebyli vychováni k prorockému varování před narůstajícím největším zlem té doby.

M. Jesenskou řadím k Přemyslu Pitrovi, Januši Korčakovi, Ireně Sendlerové a řadě našich světců, kteří pro záchranu druhých vydávali svůj život.

Škoda, že my svatořečíme pouze „naše lidi“, katolíky. Škoda, že jsme od Židů nepřejali ocenění i „těch druhých“ – gójů (nežidů): „Spravedlivý mezi národy“ a „Alej Pokoje“ (Šalomu).

812 M. Jesenská se v koncentračním táboře dlouhodobě dělila o svůj nedostatečný příděl jídla s jinými vězeňkyněmi. Tak se vyčerpala, že nakonec podlehla skvrnitému tyfu. Nevydávala to za „kříž“ a „obět“. A nečekala za to odměnu v nebesích ... (viz kniha Buber: „Moje přítelkyně Milena“)

813 Přiřadili bychom například k Miladě Horákové popravčí oprátku? Možná bych pro Ježíše zvolil „olovníci, zednickou lžici“ (neboť stavěl boží království a jeho podobenství o základním kamenu zavrženému „profesionálními staviteli“ je zásadní) a „pracovní zástěru“ (montérky), kterou také utíral nohy těm, kterým myl nohy. Ale to by mě neodpustili „pravověrní“ a hned by mě označili za zednáře. (Škoda, že jsme zednáře s tím erbem nepředěšili a nechali si ty symboly vzít).

Myslím si, že mezi naše církevní poutě a pobožnosti křížové cesty bychom měli zařadit kající poutě na nějaké místo hromadného mučení nevinných (Terezín, Osvětim, Lety u Písku, památníky komunistického teroru).

Myslím si, že bychom měli jeden den v roce věnovat k přihlášení se k našemu podílu na zlu ve světě. A ten den by měl vyústit do nějakého dobrého činu.

K tomu se vrátím zítra – k hledání našeho programu Bílé soboty.

Doporučuji Vám Velkopáteční meditaci Tomáše Halíka.

2017

Velký pátek Iz 52:13–53:12 Žid 4:14–16, 5:7–9 J 18:1–19:42 14. dubna 2017

Veronika

nebylas tam, když mu plivali do tváře
a i kdybys snad byla
pak vojáci by zmařili tvůj záměr

vymysleli tě lidé středověku
nedokázali si představit
jak tam tehdy přešlapuje
jejich lhostejná nepřítomnost.

Waclaw Oszajca
překlad Fratišek Xaver Halaš

Ježíšovo utrpení na kříži umenšit nemůžeme. Můžeme zmenšit jeho trápení z pronásledování druhých. („Co dobrého nebo špatného jste učinili i tomu, koho pokládáte za nejnepatrnějšího, mně jste učinili.“)

Je namístě se stydět za to, jak Ježíš dopadl uprostřed lidu božího. Je na místě se mnohonásobně stydět za to, že jsme téměř nedotčení Ježíšovým příběhem. Jako stále opakujeme čtyři první hříchy z Gn 3.–11. kap., tak neustále křížujeme Ježíšovy bratry. (Kdo to nevidí, je slepý.)

Jak je to možné?

Jak to, že nás to nechává lhostejnými?

Kudy z toho ven?

Nejsme dobrými učedníky Ježíšovými.

Ve 20. století jsme se vytrestali. S hrůzou jsme zjistili, že náš hřích je větší, než jsme si mysleli (tak i apoštolové).

Říkali nám, že nás Ježíš vykoupil svou smrtí na kříži, a že máme druhým odpouštět, jinak nám nebude oduštěno. Těchto dvou věcí bych si rád všimnul.

Možná bychom byli my i naše Velikonoční slavení nekostelovým lidem srozumitelnější a oni by se z nouze neuchylovali o Velikonočích pouze k velikonočním zajíčkům a symbolům jara.)

Po „Osvětami“ jsme si znovu kladli otázku, jak je možné, že i křesťané jsou schopni páchat velké zlo, nebo k němu mlčet.

Proč v některých situacích nejsme schopní dostat svým ideálům?

Jak to je s naší žádostivostí po moci, bohatství, slávě ...?

A jak je to se zneuznáním, ponížením, strachem, s vinou ...?

K čemu má sloužit trest, náprava spravedlnosti, obrácení, odpuštění a smíření a jak k tomu dojít?

Odpustit viníkovi nám nikdo nařídít nemůže. Ani sám sobě si v tom nemohu poručit.

Díky Zimbardovu a Milgramovu pokusu jsme už konečně ochotní připustit, že patříme mezi ty, kteří za určitých okolností mohou jednat zvrhle.⁸¹⁴

I Milgram psychologicky potvrdil to, co se po hrůzách minulého století obnažilo. Nespočetné statisíce vojáků, řemeslníků, obchodníků, úředníků, lidí chodících do kostela, milujících manželku a své děti – poslouchaly příkazy svých autorit. Omlouvali se: „Rozkaz je rozkaz, autorita ví, co, proč a z jakého důvodu to nařizuje.“ V každém národě, nejen v německém a ruském, to tak je, i v českém a židovském.

Kdo si myslí, že není mezi ohroženými, „už se veze“ (nebo je ohrožován zlem jiného typu).

(Ano, byli také tisíce těch, kteří s velkým rizikem pomáhali pronásledovaným.)

Kolikrát jsme i v církvi slyšeli: „Nadřízený zná důvody potrestání, vám to nebudeme říkat, šetříme pověst potrestaného.“ Charakterově vadná tato tvrzení rádi opakují (bývají rádi, že terčem nejsou oni).

A pak i oni znovu ponižují oběť, když jí radí, že jí trest má být k růstu. To je odporné!

Jak je to s oběťmi?

Naslouchal jsem řadě znásilněných (fyzicky nebo psychicky) ...

Převážně se stydí mnohem více než jejich mučitelé. Proč? Stydí se za svou bezmocnost, za své pošpinění a ponížení. Za neschopnost ubránit neporušenost svého těla, za bezmoc neubránit svou čest, za to, že se neobhájili proti pomluvám a nespravedlivým nařčením. Někdy za ponížení, že jim nikdo nevěří.

„Vždyť se přiznali“, cynicky tvrdí dodneška někteří komunisté o obětech 50. let, které byly mučením donuceny vypovídat proti svému svědomí.

O ponížení židů, cikánů a dalších obětí za války, o ponížení ukřižovaných Armének v Turecku, o strašně ponížených obětech v Sovětském svazu, v Africe ... už skoro nemám sílu mluvit.

Pokud mi bude rozum sloužit, nezapomenu na scény z některých filmů. Např. jak se ve filmu „Kladivo na čarodějnice“ kněží z děkanátu nezastali svého souseda faráře Lautnera u svého biskupa (a to nebyli u výslechu ani na mučidlech). Nezapomenu na film „Goyovy přízraky“ na bezmocnost a ponížení nevinných, na film „Je třeba zabít Sekala“ – jak byl zbitý ještě „pochcán“ mučitelem (omlouvám se za sprostý výraz).

Je možné, že se některých lidí taková ponížení nevinných netknou?

Ježíš byl znásilněn neohroženějším způsobem.

814 Zimbardův pokus jsem nedávno připomínal (80 % lidí hrozí, že za určitých tlaků budou jednat bezprávně a krutě).

Milgram při svém pokusu pozval dobrovolníky ke zkoumání snášení bolesti. Tomu, který bude zkoumán, mohou zvyšovat sílu elektrických šoků. Samozřejmě mohou s udílením šoků kdykoliv přestat, nikdo jim to nebude vytýkat. Milgram posadil na židli herce, který ale žádné šoky nedostával. Zkoumání byli naopak ti, kteří měli trápit druhého. Dobrovolníci zvyšovali elektrické šoky, až herec na židli začal křičet. Psycholog chválil mučitele: „Výborně, tohle je důležité, ještě zvýšte sílu elektřiny, ještě víc!“ Herec – mučený – prosil o slitování: „Přestaňte, už to nevydržím.“ Milgram vybízel mučitele: „Neposlouchejte ho, zvyšujte šoky!“

Přestože účastníci pokusu neměli důvod k ubližování člověku na židli, a přesto, že jim bylo řečeno: „Kdykoliv můžete s elektrošoky přestat,“ téměř nikdo nepřestal. – Protože je k mučení vybízela autorita.

Ukřižování nebylo oběšením.⁸¹⁵

Ukřižovaní pomalu umírali i řadu dní, když jim mučitelé dávali napít, aby se na mukách odsouzců mohli kochat pocitem, že jsou bohy nad životem a smrtí popraveného. Ježíš byl nejvyšším veleknězem úředně, liturgicky, posvátně, neomylně prohlášen za největšího zločince a kacíře.

Nikdo se jej nezastal.

Něco jiného je strach – důvěrně svůj strach znám. Neodsuzuji apoštoly.

Pronásledování nevinného je strašné, jde-li o naše blízké, je to příšerné. Ale ještě horší by bylo, kdybych byl pronásledován a mučen já.

Jen mámy a řada dalších statečných na svůj strach nedbají.

Ježíš si zvolil ukřižování dobrovolně. Nebyl také vůči mučitelům bezmocný. Navíc žil ve veliké blízkosti Boha. Jeho utrpení je poněkud jiného druhu než ostatních znásilněných. (K tomu se ještě vrátíme v neděli.) Ale jeho smrt nás má vyburcovat k úsilí pracovat dnešního dne a následných dnů na lidštějším světě.

2011

Velký pátek Iz 52:13–53:12 Žid 4:14–16, 5:7–9 J 18:1–19:42 22. dubna 2011

Velikonoce jsou svátky svobody, přátelství, života a vzkříšení. (Svobody božích dětí, přátelství až na smrt, až za hrob, nového života.)

I o posledních Ježíšových velikonocích židé nadšeně slavili svátky svobody. Osvobození jejich předků z egyptského otroctví jim bylo nadějí svobody od římské okupace.

Slavili svátky Božího slitování, božího milosrdenství, a přesto se řada církevních pohlavárů snížila k nenávistné válce proti nazaretskému tesaři.

Židovský papež Kaifáš těžce nesl neúspěch svých kroků proti Ježíšovi. Strašně se Ježíšovi pomstil – žid nikdy nemohl být popraven barbarskou smrtí otroků.

Kaifáš děkoval Hospodinu za jeho milosrdenství – a hned na to se nemilosrdně a zlomyslně mstil.

Nám nejde o odsuzování druhých, ani Kaifáše.

Nám je třeba, abychom tu strašnou smrt nepřipisovali božímu scénáři.

A abychom nepodcenili své nesnášlivé sklony k některým lidem, svou zbabělost a neústupnost svých náboženských názorů (peklem se hrozilo především těm, kteří měli jiné náboženské názory).

Ukřižování mluví o ponižování lidské důstojnosti – námi zbožnými(!). Nezakrývá bídu a selhání lidu božího (synagogy, církve).

Nemáme si na Velký pátek hrát na „jeruzalémské ženy“, které Ježíše litovaly: „Chudák, sotva plete nohama“.

„Naříkejte nad sebou a nad svými dětmi, špatně jste je vychovaly“, řekl jim Ježíš.

Ježíše už nebolí tělo. Trpí ve svých bratřích. „Co jste udělali komukoliv – udělali jste mně. Dobré i zlé.“

815 Při velkopátečních obřadech jsem letos korpus Ukřižovaného pověsil na oprátku šibenice. To je sice neskonale slabší pojetí té potupné popravy, ale chci, abychom se nechali alespoň trochu vykolejit. My, katolíci, jsme vůči ukřižování otupěli, už se za ukřižování nestydíme, máme za to, že „Ježíšovi kříž sluší“ (nosíme jej i jako ozdobu).

Všechny tři biblické texty jsou nadějně.

(Konečně máme slušný překlad Izajáše o božím služebníku/otroku. Janovy pašije nejsou Gibsonovým krvákem, ukazují Ježíšovo povýšení – velikost Ježíšovy obětavosti pro záchranu hříšníků. Neodplivl si a neodvrátil se ani od Kaifáše.)

Poslední slovo nemá nenávisť, hřích a smrt.

Kříž je hrůzným znamením. Pohoršujícím znamením. V rodině Milady Horákové by si nevystavili fotografii Milady Horákové na šibenici!

Zvolili jsme si to znamení z vděčnosti. Chtěli jsme mít před očima: „Tak daleko jde boží láska k nám hříšným!“.

(Že jsme kříž leckdy snížili na ornament, že byl používán ve válečných taženích jako korouhev, že se někdo nedbale žehná znamením kříže, je naše veliká bída a neomluvitelné zneužití).

Zvolili jsme si to znamení pokorně. Jako výstrahu pro sebe sama: „Tak daleko jde nesnášenlivost (i náboženská) k člověku!“

Kdybych mohl, navrhl bych, abychom se po přežehnání znamením kříže navíc pleskli přes levou i pravou ruku. Možná i přes pusy. Abychom tím znovu a znovu přijali rozhodnutí: „Nebudu ubližovat druhému“. (Kdybychom to deset let pokorně a poctivě dělali, třeba by to přispělo k zušlechtění našeho jednání s druhými.)

Židé si zacpávají uši, když slyší, že se Bůh stal člověkem. Vědí, že mezi velikostí Boha a člověka, navíc hříšného je obrovská propast.

My říkáme: „Bůh je tak veliký, že mu žádný člověk není malý“. Žasneme nad soucitem Boha k člověku.

Nikdy nepřišlo nikomu na rozum, že by Boží syn dal život pro to, aby se lidé mohli přesvědčit o jeho hodnověrnosti a nezištnosti. Aby mohli přijmout nový způsob života božího království.

Velikonoce nás vedou k obdivu a vděčnosti, jsou pro nás nejsilnější motivem ...

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

2020

Slavnost Zmrtvýchvstání Pána

12. dubna 2020

Velikonoční slavení vrcholí z naší strany obnovou křtu. Tím můžeme projít i při domácím slavení.

Každou slavnost Vzkříšení jsme slavili ve tmě noci z Bílé soboty na neděli. Začíná zapálením ohně. Krása světla zazáří nejvíce ve tmě a teplo ohně je požehnáním pro ty, kterým je zima. Pokud nemůžeme doma rozdělat oheň, svíci si zapálit můžeme. Toužíme se nechat prozařovat Ježíšovým světlem, abychom se sami světlem stávali („Vy jste světlo světa“).

V našem prostředí máme přemíru světla ⁸¹⁶ a žijeme ve všemožném bohatství; o něčem takovém se našim předkům ani nesnilo.
(Škoda, že jsme to přijali za samozřejmost a marnotratně mrhali kde čím.)

Ale teď jedna nemoc ohrozila mnohé naše bohatství a mnoho lidí se ocitlo ve velikém strachu, který jsme dříve nepociťovali. A to nežijeme ve válce, naše domy nejsou rozstříleny, nikdo z naší rodiny nebyl zabit a nejsme na útěku. Vidíme takové tragédie v televizi, ale nemáme pocit, že by se mohlo něco podobného stát u nás.

Dnešní čtení jsou perlami z Bible – posilovaly naději mnoha generací.

Pro pochopení úryvku je vždy důležitý celek.

Podstatné je to, čemu porozumíme a přijmeme za své.

K textům nabízím malý úvod. (Čtený žalm v liturgií je modlitbou, odpovědí na předešlé čtení.)

1. čtení (Gn 1:1–2:2; Ž 104) není přírodovědeckou zprávou o stvoření světa, ale nádhernou básní o daru života a všeho stvoření, které jsme dostali darem od Tvůrce. (Nesmírně mnoho různých tvarů, barev, vůní ... pro nás Bůh vymyslel, aby se nám na světě líbilo. Dal nám smysly k vnímání té krásy a rozum ..., a srdce, které je schopno zájmu o druhého a nezištné přejícnosti.)

Kolikrát slyšíme: „Bůh viděl, že je to dobré,“ a „velmi dobré“?

Každý člověk je obrazem božím! Každý; nikoho nemáme odstrkovat.

Škoda, že jsme si pokyn: „Vládni a podmaň si zemi,“ vyložili po svém; židé si všimli, že to znamená: „Hospodař s tímto bohatstvím a sřež je jako dobrý pastýř. Mohli jsme být příkladem v hospodaření s přírodou.

Písmo nás učí žasnout nad štědrostí Stvořitele. Kdo si každý den všímá, co vše od Stvořitele dostává, zakouší nesmírné bohatství a s radostí a vděčností za to dobrořečí.

2. čtení (Gn 22:1–18; Ž 16). Náš praotec Abrahám nám odkázal veliké dědictví: vědomí, že zem a děti jsou cennými dary od Hospodina (nejsme jejich majiteli).

Ale zkouška Abraháma s obětováním syna je šokující.

(Čím více otázek klademe a čím víc odpovědí nacházíme, tím lépe. Jen slepá víra se neptá; z nerozumu, ze zbabělosti a z lenosti.)

Už se nepohoršujeme. Jak má Bůh lidi přesvědčit, že Bůh slouží lidem a že od nich pro sebe nepožaduje oběti? Natož oběti lidské!!

816 Chceme-li dnešním dětem zprostředkovat zážitek světla, potřebujeme jim nejprve zařídit tmou (táta vypne elektrické jističe) ...

(Izraelský král ještě v polovině 7. stol. obětoval u Jeruzaléma svého syna Hospodinu, aby ho pohnul k pomoci. Dodneška jsou některé děti obětovány moderním božstvům.)

Ponoříme-li se do tohoto dramatu, bude nám hrůzou stydnout v žilách krev, poslechneme: „Nevztahuj svou ruku na žádného člověka – každý je mým dítětem.“

3. čtení (Ex 14:15–15:1; Ex 15:1–6. 17–18) Také bychom vyděšeně křičeli, kdyby nás pronásledovali vojáci a před námi bylo moře. Lidsky viděno, naděje na záchranu nebyla. ... Nechat se připravit o svobodu je snadnější než se z otroctví dostat a pak svobodu udržet.

4. čtení (Iz 54:5–14; Ž 30). Jeruzalém je ženského rodu. Krásný obraz manželství použitý Hospodinem o jeho přátelství s Izraelem, je velmi starý. Ježíš za svou nevěstu přijal i nás, původně pohany.

Izaiášova slova patří i nám. Přijměme ruku Ženicha, kterou nám on sám nabízí a těšme se ze záchrany i z nově darované důstojnosti. (A neupírejme ji židům. Jsme jejich součástí.)

5. čtení (Iz 55:1–11; Iz 12:2–6). I my si pomalu začínáme vážit vody. Manželská Úmluva (Smlouva) Hospodina s námi je nerovnoměrná. Bůh slouží nám. Zadarmo. Jeho přátelství si nemusí zasloužit (jako v písni „Sedm let jsem u vás sloužil“). Náš Ženich nám nestanovil výši věna. On sám nás vyučuje novým způsobům jednání královských dcer a synů. V jeho škole neplatíme školné. Jeho přátelství nás životně ovlivňuje. Kdo touží po přátelství, kráse a lásce, s vděčností přijímá jeho nabídku i jeho životodárná slova.

6. čtení (Bar 3:9–15. 32–4:4; Ž 19)

Hospodin ve své Manželské Úmluvě sepsal, co všechno nám – své nevěstě – nabízí. „Budu o vás tak dobře pečovat, že si mě zamilujete celým svým srdcem. Bude se vám ve všem dařit a nic vám nebude chybět. Budu vás chránit. Pokusí-li se někdo vás napadnout, se zlou se potáže. Řeknu vám, jak se budete chovat ke mně a jeden k druhému. Pokud budete páchat zlo, nebudu k tomu mlčet, odtáhnu od vás svou ochrannou ruku ...“ Izraelité odpověděli: „Budeme dělat vše, co nám říkáš!“ (Ex 19:8)

Opakovaně a dlouhodobě svá slova porušovali a opakovaně se ocitali v otroctví.

Baruch se jich – a nás – ptá: „Co myslíš Izraeli, proč se ti nedaří? Kdo udělal chybu ty, nebo já? Přemýšlej, hledej příčinu, obrať se a navrať se k moudrosti, kterou se u mě můžeš vyučit.

Kéž bychom si teď začali víc vážit vztahů s druhými a všeho dobrého.

7. čtení (Ez 36:16–17a. 18–28; Ž 42) – Toto čtení je jedno z vrcholných textů Hebrejské Bible.

Hospodin se nám zasvětil – žije pro nás. Ale my jsme znesvětili kde co: zemi, zvířata i lidi.

Přesto se nad námi Hospodin smilovává. Očistím vás od vašich nečistot a model. Dám vám svého ducha a nové srdce.

Je taková náročná a život zachraňující operace možná?

Je, Bůh si umí získat naše srdce.

Kolik operace stojí? – Je zdarma, z věrné lásky.

Jak ta operace probíhá? – Při plném vědomí. Bez uspání.

Ale z naší strany přece jen něco vyžaduje: Souhlas pacienta. Touhou po novém životě. Velikou spoluprací s Operujícím. Rehabilitaci vztahů a trvalou a zdravou životosprávu.

Jen bláhový by o něco takového nestál.

8. čtení (Řím 6:3–11; Ž 118)

Při obřadu křtu jsme se nechali ponořit do Ježíšovy obětavé lásky, abychom jí nasákli, přijali ji za svou.

Už se nemusíme zachraňovat za každou cenu, paktovat se s mocnými a přikrádat si z cizího.

9. čtení (Lk 24:1–12), nebo řada dalších úryvků evangelií.

Nikdo z Ježíšových přátel Vzkříšení Mesiáše nečekal.

Nepomůže nám prohlášení: „Ježíš je Mesiáš a Syn Boží“ (to řekne i ďábel). Nic nebude platné klanění, ale jen následování.

Ženy byly i tenkrát přehlížené a tak byly otevřenější než chlapi. Pánové si zakládali na svém vědění, postavení, na své zbožnosti a svých názorech. Petr se měl za největšího provinilce, jeho selhání mu srazilo hřebínek z hlavy (mitru ani tiáru nenosil), ale to otevřelo vnímání pro další možná překvapení.

Přeposílám vám k tomu text Jana Rybáře. ⁸¹⁷

Se vzkříšením nemáme žádnou zkušenost.

Ježíšovo vzkříšení si nemůžeme ověřit přímo. Ale ověřování si pravdivosti jeho slov a ovoce, které jeho učení přineslo světu i nám, nám může přispět k očekávání všech jeho příslibů.

Obnovu křtu – potvrdit manželství Boha s námi – můžeme každý.

Při křtu nám bylo zvěstováno:

1. „Bůh ti navždy nabízí svou otevřenou náruč.“
2. „Jsi navždy moje milovaná dcera, můj milovaný syn.“

2017

Slavnost Zmrtvýchvstání Pána J 20:1–9 16. dubna 2017

Připomínám, že velikonoční událost je projevem velikého přátelství Boha k nám. Obsah jednotlivých dnů nám ten obrovský dar rozkládá, jako skleněný hranol ukáže světlo ve spektru barev. ⁸¹⁸

Léta je důležité zkoumat a znovu přepočítávat, zda je pravdou, že Ježíš vstal z mrtvých.

Potřebujeme pro to získat pádné důvody blížící se co nejvíce k jistotě.

(Ježíš byl buď podvodníkem, bláznem nebo má pravdu.)

Je důležité vědět, zda je Ježíš Pánem nad životem a vítězem i nad smrtí našich drahých a nad smrtí naší.

Tuto důvěru si pak udržujeme, aby nám ji nějaká nečekaná a nevídaná životní katastrofa úplně nerozbila. Velikonoční události přece vyšly z velice dramatických situací a my nepatříme mezi ty, kteří by vytěšňovali možnost nemoci, neštěstí a smrti.

817 Na co čekáme?

Vážení a milí, věříte ve zmrtvýchvstání? Ano, řeknete, a i když vyznáváme neděli co neděli že „s nadějí očekáváme příchod našeho Pána,“ jsme rádi, že to ještě nenastalo, že je to ještě vzdáleno. Jsme jako Marta: „vím, že bratr vstane, »při vzkříšení v poslední den«“ (J 11:24), tedy až potom, někdy, až jednou... Copak to není strašné, čekat na budoucí život? Jenže Ježíš Martě odpoví: „JÁ jsem Vzkříšení a Život a to teď, hned! Vždyť »království Boží je ve vás«“! (L 17:21). Ne tedy až jednou, ale teď! „Služebníkovi dobrý a věrný, sdílej radost svého Pána!“ (Mt 25:21. 23). Proč tedy nesdílet tu radost Pána hned teď? Proč se teď hned nestát tím, čím chceme zůstat na věky? Opusťme ty strašpytle a třasprdelky, co se bojí konce a posledního soudu. Přijměme, že Ježíš je naše Vzkříšení teď, kdy žijeme s ním a pro něho. Vždyť kdo tak žije, „nepodléhá soudu, ale přešel už ze smrti do života.“ (J 5:24).

Copak není lepší žít v radosti než ve strachu?

Jan Rybář

818 Kdyby náhodný návštěvník přišel z ulice na naše bohoslužby, byl by zaskočen. My jsme se na Velikonoce připravovali 40 dní a pak jsme vstupovali do jejich atmosféry. (Příprava svátečních jídel, barvení vajíček a pomlázka není tím hlavním. I děti vycítí, odehrává-li se uvnitř nás něco silného.)

Než se dostanu k úryvku evangelia, něco přečtu.

V pátek jsme mluvili o ponížených (o Ježíšových sestřích a bratřích, kteří byli poníženi).

Nemáme se nutit do zbožných pocitů nad utrpením Ježíše a jeho nejbližších. Náš soucit s trpícími nás má pohnout k činům v současnosti.

Jak pomoci potřebným? Jak dojít k našemu uzdravení z ponížení a vlastního zla?

Zneužitý, znásilněný, ponížený, je zraněn, stydí se, trpí strašným pocitem, že selhal, neobstál proti zlu a násilníkovi. Většina znásilněných o svém ponížení nemůže mluvit. Kdo z nás by chtěl, aby se někdo o našem ponížení dozvěděl? (Už malí kluci obtížně přiznávají, že jsou ve škole šikanováni.)

V pátek, než jsem pověsil Ježíšovo tělo na šibenici, poslal jsem děti mladší 13 let ven z kostela, protože dívat se na popravu nebo popraveného je drastické.⁸¹⁹

Rodina znásilněného/ho – pokud to ví – asi rok nese jeho ponížení s ním (také si vyčítají, že tomu nemohli zabránit). Když se ale znásilněný neuzdravuje, někdy se na něj začnou jeho nejbližší zlobit. Chápu to, oběť jim připomíná i jejich „selhání“. Podobně se zlobíme na ty, kteří připomínají provinění a nezahojené rány ponížených v církvi. Připomínají nám naši vinu, naši zbabělost nebo naše mlčení ke zlu.⁸²⁰

Co může přispět k uzdravení ponížených?

Ne naše hraběcí rady, ani ty zbožné!

Ponížení většinou neprahnou po pomstě ani trestu. Potřebují obnovit spravedlnost, která jim byla ukradena. Velmi jim může pomoci, slyší-li pachatele, že lituje svého činu!

Dobrym lidem, kteří nevyžadují oko za oko, život za život, to vrací jejich důstojnost. Mějme to na paměti.

819 Pohoršujeme se nad rodiči, nechají-li děti dívat se na drastické věci v televizi.

Naše děti se dívat nenecháváme – i když jde jen o film a ne o skutečnou událost.

Ale odmala je necháváme hledět na nespočetné množství křížů. Neotupujeme je? Na druhé straně jim ani nejsme schopni sdělit, že zašla jejich andulka.

Mnoho lidí je nadšených z Gibsonova Ukřižování. Nechci se nikoho dotknout, ale film je to odporný.

Tyrani a zbabělci se rádi dívají na utrpení druhých. Nemají soucit ani se svými manželkami, dětmi, podřízenými nebo slabšími.

Máme také určitý sklon k masochismu – jsme ochotní se podívanou na utrpení trochu trestat za naše hříchy.

Myslíme přitom především na fyzickou bolest Ježíše.

Znáte někoho, kdo by na Velký pátek z Ježíšova ukřižování nespal? To by byl projev psychického utrpení. Nikoho nenutím, aby jel do Osvětí, třeba chodí do nemocnice za nemocným rakovinou.

Jak to, že druhému doporučujeme utrpení jako něco záslužného? Kde se to vzalo? (K tomu se jednou snad vrátíme.)

V době vězněných chartistů jeden kolega rád mluvil „o opuštěném Ježíšovi“. Bylo mi to divné, Ježíš byl při popravě opuštěn od lidí, ale ne od Otce. Ponížený člověk se snadno může cítit opuštěný od Boha, protože Bůh není vidět, ale od nás by opuštěný být nemusel. Ptal jsem se toho kolegy, zda chodí na soudy podporovat nespravedlivě stíhané nebo zda píše dopisy svým spolužákům nebo se zajímá o poměry ve vězení – Václav Malý a František Lízna byli v semináři z jeho ročníku...

Já se někdy nutím k návštěvě nemocných, kteří nevidí nikoho jiného než sebe. Stydím se za to, že je posuzuji.

820 Nebyla náhoda, že ženy nařčené z čarodějnictví byly často krásné. Když je mučitelé nedostali do postele, páslí se alespoň na jejich kráse a nahotě při mučení, a na pocitu moci nad nimi. K ženám se často chováme chlápě a potupně!

Svým dcerám neřekneme, že nemají chodit do školy polonahé. Táta je příliš zbabělý na to, aby svým synům řekl, jak na něj a nás chlapy působí ženská krása lacině nabízená (někdy z nevědomosti). Nepoučujeme je, jak nakládat se sexualitou a vlastní smyslností. Tátové svým dcerám nevysvětlují, k čemu mají svou krásu a půvab používat (že kouzlem své krásy mají nás mužské pozvedat k tomu lepšímu v nás) a nedráždit ve škole kluky.

Jsme zbabělí pokrytci.

Voják zastřelil kamaráda! Byl vinen. Slyšel jsem maminku zastřeleného, která, když viděla na soudu plakat viníka, přimlouvala se u soudce, aby upustil od trestu pro provinilce. Když znásilnění (třeba ne vždy fyzicky) potkávají – nejen u soudu – pachatele sebejisté, povýšené, nedotknutelné, vysmívající se svým obětem, nebo lhostejné, jsou opět ponižováni zatvrzelostí pachatelů a znovu zakoušejí svou bezmocnost a nemožnost dosáhnout vlastního ospravedlnění a práva na svou čest. Když pachatel od soudu vyklouzne bez trestu, jsou znovu poníženi. Vícekrát jsem toho byl svědkem a slyšel to i od lidí, kteří přežili koncentrák. Vícekrát jsem viděl, jak lítost pachatelů a jejich slzy pomohly obětem k uzdravení – jejich ponížení pominulo.

Naopak jsem slyšel u soudu soudce, ptajícího se mladistvé znásilněné, jak byla v den činu ustrojena – tím soudce ponížil oběť! V Americe by si to nemohl dovolit. I kdyby vedle nás byla žena nahá, nebyla by to polehčující okolnost ...

Radíme-li poníženému, aby své trápení obětoval Bohu, znovu jej ponižujeme a rouháme se! Radí-li někdo poníženému, že mu jeho bolest pomůže k duchovnímu růstu, sype mu do ran pepř a sůl – ponižuje ho a rouhá se Bohu! Může s námi jet do Osvětlení; uvidělo by se, zda by to opakoval na adresu těch, po kterých zůstaly jen násilím ostríhané vlasy, ukradené berle, protézy, prázdné kufry a spálené děti.

My starší už trochu víme, jak to s námi je. Ovlivňuje nás jednání druhých, jednání dobré i zlé. Šikanovaný se (bez účinné pomoci druhých) stává šikanujícím. Oběť i pachatel jsou v nás prorostlí jako siamská dvojčata.

Slyšíme, že nás Ježíš přišel z této nešťastné někdy tragické bídy zachránit. Čím a jak se mu to může podařit?

Slyším-li, že za nás přijal trest za naše hříchy, nerozumím tomu.⁸²¹

V čem by trest – který prý měl na Ježíšovi spočinout – měl být?

Ve fyzické bolesti?⁸²²

V psychické bolesti?⁸²³

V ponížení?

Nespočetné množství lidí strašně dlouho trpělo fyzicky, byli déle mučeni než Nazaretský, mnoho jich bylo nepředstavitelným způsobem dlouhodobě zneužíváno, ponižováno ... Jejich strašný pocit opuštěnosti od lidí a Boha ničil ty nejcitlivější a nejzbožnější psychicky i duchovně.

821 Je takové tvrzení nějakou náboženskou zkratkou, které se neodvažujeme oponovat, nebo se ptát, když to říká nějaká autorita?

Váleční zločinci byli nanejvýše popravení. Nedostalo se jim odpovídajícího trestu. Kolik milionkrát by musel Hitler prožít naprostou bezmoc a ponížení?

Zřekli jsme se msty i mučení, a v některých případech netrváme na odpykání celého trestu.

K velikosti naší kultury v soudnictví jsme přijali pravidlo, že rozsudek vynáší nepodjatý a nezávislý soud. Naše kultura byla, a někde zůstává, náboženská, přijala vědomí, že nejvyšším soudcem je Bůh (který je naším Otcem i Matkou, ale nedovolí, aby někdo beztrestně ubližoval nevinnému). Bůh si nepřeje zničení viníka, ale jeho nápravu. Trest má být výchovným prostředkem. Napravil-li se pachatel, může mu být odpuštěn zbytek trestu.

822 Jak by mohl někdo vzít na sebe všechny hříchy světa?

Mohl by Bůh odsoudit nevinného místo viníka? Ani my lidé bychom nebyli takovým nespravedlivým soudcem. Srov. Gn 18:23–33

823 Nepochybuji o tom, že Ježíš strašně trpěl vědomím, že si od něj nedáme říci, že se mu podaří zachránit jen pár rodin při zkáze Jeruzaléma (srov. Mt 23:37; Lukáš 21:20–21) a nepodaří se mu zabránit šoa a dalším strašným hrůzám v dějinách.

Ježíšovo utrpení není zapsáno v Guinnessově knize rekordů, nestalo se, že by bez jídla trpěl na kříži třeba měsíc. Tudy cesta zřejmě nevede.

Ježíš žil v neochvějně lásce se svým Otcem. Byl i nábožensky znásilněn (byl proklet do pekla jako největší zločinec bez možnosti být vyslechnut a obhájit se), ale neprožil bezmocnost těch, kteří byli zadupaní do země. Ježíš věděl, že může kdykoliv požádat Boha o pomoc a dostalo by se mu jí. Věděl, že jeho modlitby – na rozdíl od našich – by byly vyslyšeny. Neměl krizi důvěry k Otcí. Věděl, že se ho Otec zastane, počítal se vzkříšením.

Ježíšovo ukřižování je pro mne – jak mu zatím rozumím – porodem do nového života. My jsme mu naordinovali umučení a ponížení až na smrt. V takových beznadějných situacích si mnoho lidí už přeje raději smrt a konec. Ježíš stále – bez konce – pracoval pro životy druhých. I na kříži pečoval o druhé (o teroristu popravovaného s ním, o své nejbližší), všem přál poznání božího přátelství, milosrdenství, obrácení a nápravu života.

My jsme mu porod do života věčného strašným způsobem „osladili“, hrozně jsme mu pustili žilou, přibíli za nervy a škrtili posměchem, že jsme neomezenými pány nad jeho životem. Vysmívali jsme se mu (často v jeho bratřích), že je prolhaným zkrachovancem a trapnou nulou. Snažili se nad ním triumfovat prohlášením nejvyšší církevní autority, že pravými božími služebníky jsme my! Tak se to podobně opakuje.

Ježíš se ale ničím a nikým nenechal odradit od přátelství a služby člověku.

Ujímá se obětí a nabízí pomoc i provinilcům. Poníženým vrací jejich důstojnost a čest. Kdo o jeho pomoc stojí, neprohraje.

Ježíšovo morální vítězství nás velice ovlivňuje a posiluje – víc než obětavost a vítězství všech ušlechtilých a statečných lidí, kteří svou obětavostí sloužili svobodě, spravedlnosti a důstojnosti druhých. Jeho možnosti jsou větší než naše – o tom častěji mluvíme.

Pozdrav Vzkříšeného „Pokoj Vám“ není laciný, naivní ani utopický. Nikdo mu nemůže předhazovat, že nezná tvrdost života, nespravedlnost mocných a lidských krys.

Podářilo se mu větší dílo, než kdyby kraloval v Jeruzalémě, byl mírumilovným králem na dlouhá léta a založil novou dynastii.

Ukázal nám, co obnáší *království boží*. (Obsah toho pojmu zkoumáme, je nám přijatelný a líbí se nám.)

S Ježíšem jsme silnější. Jeho přání Pokoje – jako souhrnu všech dober od Boha – není pouze lidským přáním. Věříme, že jeho Pokoje se dostane navždy těm, kteří budou stát o osvojení si jeho životních postojů.

Život je příležitostí k našemu růstu, prověří nás, ukazuje se, kdo je kdy šlechetný k druhým.

Ujímá se i nás hříšných.

Ježíš nám nebere svobodu, ale nabízí nám svou velikou pomoc.

Vzkříšený nás stále překvapuje. Vyhledal své přátele – kteří se před tím nezachovali podle svých představ o přátelství. Kdyby přišel k nám, do naší rodiny – kolik času bychom mu věnovali?

(Nevymluvili bychom se, že máme svůj bohatý program? Barvení vajíček, pletení pomlázek ...)

Jaké otázky bychom mu položili? ⁸²⁴

Při slavení jeho Hostiny mu můžeme odpovědět. (Třeba se rozhodne s námi pobýt ...)

824 Naše děti neomylně vycítí, poznají do jaké míry je Ježíš pro nás v životě důležitý.

Závidím východním křesťanům jejich pozdrav "Kristus byl vzkříšen!".
A Lužickým Srbům jejich jízdu na koních se zvěstováním Zmrvýchvtání.

(Nestihl jsem znovu připomenout podmínky ke smíření a odpuštění. Často šidíme ty, kterým jsme ublížili nebo je ponížili. Pokusím se o to za týden.)

2011

Slavnost Zmrvýchvtání Páně – vigilie 24. dubna 2011

O Velikonocích má farář nejvíce práce. Rád bych někdy stihl napsat alespoň úvody k biblickým textům vigilie. Ta čtení jsou vzácnými perlami a stojí za to se k nim vrátit.

Napíšu alespoň pár bodů ke vzkříšení.

Přesto, že jsme Mesiáše zločinným způsobem zlikvidovali, Bůh nám jej znovu daroval.
Vzkříšeného.

Víme, že už od stvoření nám byla nabídnuta možnost podobat se Bohu. Nic tak vznešeného jsme nikdo nečekal.

Později nám Hospodin nabídl „manželství“. (Manželství Hospodina s lidmi je samozřejmě bližším a krásnějším stavem než manželství mezi lidmi, je to nerovnoměrný stav, pro nás nesmírně důstojný a výhodný.)

To, že nás – nevěrné a krvežiznivé – znovu Ježíš po vzkříšení vyhledal – a vyhledává – je mimo lidskou představitost a spravedlnost. „Vinaře, kteří zabili syna hospodáře, hospodář bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům ...“, řekli Ježíšovi posluchači.⁸²⁵

Bůh na nás není závislý. Není jako matinka nezdravě upnutá na zvrhlého synáčka, kterému cokoliv zlého odpouští.

Bůh je partner trvalých vztahů.

Ptáci a zvířata se věnují svým mláďatům jen nějaký čas (pěnkava několik týdnů, srna vodí koloucha rok, slonice několik roků). Ale pak se už nepotkávají ve vztahu matka a syn, vnučka a dědeček.

Hinduisté a buddhisté se ve vztahu k druhému šetří. „Drž své city a blízkost k druhému na uzdě, vždyť tě brzy čeká odcizení a ztráta. Vztah maminky a dítěte je vztahem jen na chvíli, rozpojí se, zanikne. Nevkládej do vztahů příliš, jinak ti zbude jen trápení z nenaplněných očekávání. Za pár let bude tvoje maminka možná rosničkou, pak třeba tůňkem, jinou osobou, a pak zase něčím jiným. Potkáváme se jen na pár let.“

Křesťanská kultura nám ukazuje jedinečnost lidského života a zve nás do blízkosti s druhými navždy. Manželům Písmo říká: „Stanete se jedním tělem – jednou bytostí.“

„Nešetři na vztahu s druhým, přidej do kroku, přidej plyn.“

Neboj se. Neboj se ani smrti.“

825 Poslyšte podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval.

Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody. Ale vinaři jeho služebníky chytli, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího ukamenovali.

Znovu poslal další služebníky, a to více než před tím, ale naložili s nimi právě tak.

Nakonec k nim poslal svého syna; řekl si: `Na mého syna budou mít přece ohled!`

Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: `To je dědic. Pojďme, zabijme ho, a dědictví připadne nám!`
Chytli ho, vyvlekli ven z vinice a zabili.

Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?"

Řekli mu: "Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas."
(Mt 21:33–41)

My lidé dostáváme jeden druhého navždy. Děti jsou pro nás (na rozdíl od mláďat) velikým a jedinečným bohatstvím (děti jsou Božími i našimi dětmi). Jistě, že rodičovství přináší také starosti, práci, obětavost a někdy i trápení, ale také radost navždy. (Na výchovu a život dětí nejsme sami.)

Potkal jsem několik lidí, kteří ztratili vztah s Bohem a naději na vzkříšení. Když jim zemřel milovaný partner v manželství, zakazovali si na zesnulého myslet, protože by si jinak zoufali. Měli za to, že navždy přišli o to nejkrásnější, co se jim podařilo vybudovat.

Některým lidem bylo dáno nové jméno, když se stali nebo měli stát někým novým – byli povoláni k novému poslání.

(Robinson dal novému společníkovi jméno Pátek.

Jákobe, už se nebudeš jmenovat Lstivý, ale Izrael – Za-tebe-bojuje-Bůh.

Šimone, budu ti říkat Skálo – na /tvém/ vyznávání Mesiáše vybuduji základy církve).

Rusové říkají neděli vaskresenie. Neuplyne týden, aby neslavili Ježíšovo vzkříšení – které je zároveň příslibem našeho vzkříšení.

Každý z nás – pokřtěných – jsme dostali také další jméno: Vzkříšení.

Každou neděli slavíme Den Páně – den Ježíšova vzkříšení. Kdo se dožije 70 let, má z toho 10 let vzkříšení.

„Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel (kdyby ho třeba zabili), bude žít.“

(J 11:25) Co Ježíš řekl, platí.

Zvykáme si žít jako ti, nad kterými nemá smrt trvalé moci.

Kdybychom o vzkříšení více mluvili, pak by řada katolíků nepošilhávala po převtělování (před pár léty průzkum mezi katolíky ukázal, že jich 38 % věří v převtělování).

Mnoho lidí se bojí smrti. Se starými lidmi, s umírajícími lidmi, s těmi, kteří mají ze smrti strach, se setkávám. V dnešní společnosti se o tomto svém trápení a nejistotě bojí mluvit.

Těšme se z příslibu vzkříšení. Buďme zvěstovateli naděje na konečné setkání.

Čtyřicet dní jsme se připravovali na Velikonoce, padesát dní je teď budeme slavit.

Velikonoce jsou svátky svobody, přátelství, života a vzkříšení. (Svobody božích dětí, přátelství až na smrt, až za hrob, nového života.)

Velikonoce jsou větším vítězstvím, než když na mistrovství světa vyhraje hokej, větším vítězstvím než konec 2. světové války!

Tak proč to my křesťané bouřlivě neslavíme?

Nevěříme? Stydíme se? ⁸²⁶

Židé o některých náboženských svátcích tančí ...

A to jsme jim zabránili dostat se ke zprávě o vzkříšení.

826 Lužických Srbů mnoho není, ale ve svých vesnicích po staletí drží krásnou tradici: Jezdci na koních zvěstují sousedním vesnicím Ježíšovo vzkříšení (každý rok jedou stovky vyparáděných jezdců a koní). To je rozdíl proti španělským kajicníkům nebo proti Filipíncům, kteří se nechávají křížovat!

2. neděle velikonoční

2020

2. neděle velikonoční Sk 2:42–47 1 Petr 1:3–9 J 20:19–30 19. dubna 2020

Židé slaví Velikonoce 8 dní, z toho 3 dny jsou velké svátky. I my slavíme velikonoční oktáv (vyšli jsme ze židů), máme co promýšlet a proč slavit.

Židé dodneška slaví Velikonoce s vědomím, že byli vysvobozeni z otroctví. „Vypravuj svému synu,“ říká pokyn hagady vycházející z Tóry o velikonočním slavení, „o vysvobození z Egypta. Naši slavnost konáme pro to, co pro mne Hospodin učinil, když jsem vyšel z Egypta.“ Každá generace a každý jedinec se mají považovat za ty, kteří jsou vyváděni z Egypta.

Tak slavili Velikonoce i učedníci s Ježíšem.

Ale nepřehlédněme, že Ježíš (jako nový Mojžíš) vysvobodil své učedníky z jejich otrockého jha. Říkáme si, že Izraelité ke svému otroctví v Egyptě také přispěli svým podílem.⁸²⁷

Podobně se Izraelité sami nechali zotročit zákonickým myšlením a propadli se do náboženské pýchy, kterou trápili druhé.

Ježíšovy Velikonoce osvobodily učedníky od jejich touhy vypalovat samařské vesnice, povyšovat se nad ženy, pohany a slabší, vládnout druhým, zakládat si na svém postavení, kárat druhé a myslet si, že jsou hodni božího království.

Poučme se z těchto upadnutí do otroctví i z trvalé nabídky Hospodina vysvobozovat nás.

Slova z Ezechiela: „Proto prorokuj a řekni jim: Toto praví Panovník Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby a vyvedu vás z vašich hrobů, můj lide, a přivedu vás do izraelské země,“ – neztrácejí na významu.

Nepřehlédněme to, prosím!

Ale vraťme se k evangeliu.

Ježíšovou smrtí se učedníkům natolik zhroutil celý svět, že Ježíšovo vzkříšení nečekali.

Ježíš jim pomohl, aby se narovnali.

Právem na adresu apoštolů řekneme: „Proč jste nepřišli v neděli ráno k hrobu, vždyť Ježíš tolikrát mluvil o své smrti i o vzkříšení?“⁸²⁸

(Každý rok se snažím víc promýšlet, co znamená umřít.

Ten, kdo se nechá vést Písmem, může dojít k novému náhledu na život a k prozření.)⁸²⁹

Ježíšovo vzkříšení nebylo triumfální. Ani pak se nekonal nějaký vítězný pochod městem.

827 Proč se Izraelité po pomnutí hladu nevrátili do země svých otců, kterou jim dal Hospodin? Nechali se zlákat faraonem, že země, kterou jim daroval farao, je lepší. Časem přišli o svobodu.

828 Ten, kdo pracuje s Písmem, si vzpomene na Ježíšovu odpověď rodičům: „Proč jste se zbytečně trápili, přece jsem vám říkal, jaký mám program. Nejsem už děcko.“ – Pak se nám ta událost už nebude jevit krutá a nebudeme mít Ježíšovi za zlé, že rodičům neřekl: „Zdržím se ve svatyni, nedělejte si o mě starost.“

829 Ten, kdo zná tmu, ocení světlo a vidění mnohem více než ti, kteří vše berou jako samozřejmost. Některé děti se vztekají, není-li něco po jejich. Třeba se propracují k trpělivosti a moudrosti. Vzдор a vynucování nemusí být vždy na místě.

Nedávno jeden kamarád na setkání chlapů mluvil o nemocech: „Díky nim se udrží životaschopné druhy.“ (Neříkal to lacině, má vážně nemocnou ženu).

Setkával se jen s přáteli. Ti prošli velikým prozřením. Zkrotli ve své sebejistotě i v touze po moci a lesku. (To my jsme ještě namyšlení a vymýšlíme všelijaké okázanosti a prodáváme je za oslavu boží.)⁸³⁰

Jak Ježíš žil a jednal před smrtí, tak žil i po zmrtvýchvstání. I podle toho jej učedníci a učednice poznávali. Podle laskavého způsobu řeči, podle jeho zájmu o druhé a velikého naslouchání druhému. Připojoval se k nim na cestě, při práci, těšil smutné a bezradné, přinášel radost, odvahu a naději.

I nám Ježíš pomáhá nahlédnout na nás samotné, abychom si na nic bláhově nehráli, abychom se nestyděli, že jsme teprve na cestě a že se – díky jemu – můžeme poučit ze svých chyb.

I nám pomáhá nalézt smysl života – krásnější a větší, než na jaký bychom kdy sami pomysleli.

Evangelisté i apoštolové nás vedou k promýšlení důvodů, které vkládáme do přitakání zprávě: „Ježíš vstal z mrtvých.“ Ježíše jsme sice neviděli, ale můžeme si v nějaké (nezanedbatelné) míře ověřit poctivost učedníků, kteří o Ježíšově vzkříšení svědčí.

Každý vztah je určitým rizikem, i vložení své důvěry Ježíšovi. Ale každý vztah nese ovoce, a jakost ovoce ukazuje, zda byla volba dobrá.

Snad každý rok k Ježíšovým slovům: „Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu jsou zadrženy,“ připomínám, že ta slova platí pro Ježíšovy učedníky šířeji než jen pro svátost smíření. My jsme až velice pozdě o těchto slovech prohlásili: „Ježíš ustanovil další svátost,“ ale Ježíš nás už před vzkříšením vyučil cestě k odpuštění, nápravě a smíření.

Opakuji, že v prvním tisíciletí křesťanství se lidé „zповídali“ – vyznávali své viny nejen duchovním. Dokonce i ženám. Pak obě strany společně prosily o odpuštění. (Pochopitelně, že k tomu lidé vyhledávali důvěryhodné Ježíšovy učedníky a učednice. Vždyť uvěřit v odpuštění vlastních vin není pro odpovědného člověka něčím samozřejmým.)

Tento způsob projevu božího milosrdenství má svá pravidla stanovená Ježíšem ... („Vyblít“ své provinění kamarádovi, je něčím jiným.)

Stanovení Tridentského koncilu, o „zповídání se řádně ustanovenému knězi“, mělo své opodstatnění (i dnes by měla být odebrána licence některým zповědníkům), ale zapomnělo se na mimořádné situace. Ze strachu o „platnost svátosti“ jsme o Ježíšových slovech neřekli všechno a lidé mnoho let věznění bez vězeňských kaplanů trpěli tím, že nebyl nikdo, kdo by jim svátost smíření poskytl.

Ježíšovo poselství změnilo učedníky a pak postupně se měnil i svět ...

Teď se mluví o změně našeho života po koronaviru. Mluvme spolu, jak jsme tu krizi využili, co nám – křesťanům – o našem způsobu života došlo.

Teď je k tomu čas příhodný.

830 Nechceme vidět, že apoštolové selhávali, protože bychom si museli přiznat, že nejsme asi lepší.

Apoštolové na hoře Proměnění selhali, ale my z toho děláme velikou slávu ...

Apoštol Tomáš trapně trucoval – ale my nadšeně vzdycháme: „Jediný z apoštolů vyznal: ‚Pán můj a Bůh můj!‘.“

Na „Květnou neděli“ se vidíme jen mezi těmi, kteří stáli za Ježíšem. – Nepoučili jsme se ze sebejistého zapřísahání učedníků, že za Ježíše dají ruku do ohně.

Petr vyznal: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého,“ a Ježíš ho pochválil – ale už nechceme vidět Petrova selhání.

(Nedochází nám, že i satan je takových slov schopn, ale že tvrdí: „I já jsem synem božím, ovšem Mesiášem bych byl lepším.“) Tak i my zbrkle a předčasně provoláváme: „Hosana Synu Davidovu,“ ale pak vykládáme svoje nerozumy a Ježíše nenásledujeme.

Připadá mi to, jako žáci ve škole lichotící učitelu a odvádějící řeč jinam, aby se nemuseli učit.

(Za chvíli se lidé horečně vrhnou na vše, od čeho byli odtrženi – tak se stalo po válkách a politických převratech.)

Léta se mluví o závažných věcech (o nemocném životním prostředí, o nedostatku vody v krajině, o krizi manželství, o nedostatku kněží ...), ale mnoho se pro jejich nápravu nedělá. Ta slova jsou ale vodou na náš mlýn. Hlásíme se do práce.

Od války jsme nabádáni k modlitbám za nová kněžská a řeholních povolání – přesto jsou semináře a kláštery čím dál prázdnější ...

František mluví o církvi, která má sloužit – mluví nám z duše.

Koronavirová karanténa nás přivedla i k promýšlení našeho duchovního života. Znovu jsme si připomněli, co znamená domáci – rodinná církev. A že máme bohatší výbavu ke křesťanskému životu než jen církevní provoz v kostelích, na který se – k naší škodě – smrskl.

Nedávno jsem tady mluvil o účelu uchovávání Těla Páně – který nepatrně využíváme.

Naše povědomí o královském kněžství – kterého se nám dostává při křtu – je zakrnělé.

Někdo říká, že muž je knězem v rodině – ženu vynechává – ale prakticky z toho mnoho neplyne.

Opět připojuji text o dospělém křesťanství.⁸³¹

Jaké možnosti máme? Nemusíme všechno vymýšlet znova, můžeme se poučit z historie dávné i blízké.

Pro vás, které by to zajímalo, mám k tomu něco připraveného, možná to pošlu ještě dnes. Ale nejdříve se věnujme promýšlení textů dnešní neděle.

Zopakuji Tomášovu chybu. Tvrdohlavě zůstával ve svém zklamání nad Ježíšovým chováním – že se nechal ukřižovat. Nechtěl si znovu „přepočítat“ důvody apoštolů, k jejich tvrzení: „Ježíš Mesiášem je, vstal z mrtvých – jak to už i dříve říkal.“

(Hlavně nevypínejme prsa a nevztahujme lacině na sebe Ježíšova slova: „Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili,“ dokud jim neporozumíme.)

831 KŘESŤAN JE KRISTOVCEM

- Od křtu patří do království kněží (královské kněžství je větší než služebné kněžství).
- Od křtu ví, že má trvalé místo v boží náruči.
- Ví, že vším dobrým spolupracuje na dotváření světa a budování božího království.
- Od křtu je spolupracovníkem Ježíšovým.
- Křtem dostal pověření ke zvěstování dobré zprávy: „Bůh o nás pečuje a je milostivý ...“
- Každému pokřtěnému je svěřena:
 - pastýřská péče (péče o druhé),
 - prorocká služba (máme hájit boží milosrdenství a pravdu a svobodu a právo lidí).
 - kněžská služba (pokřtěný má otevřený přístup k Bohu, má slovy i skutky hlásat evangelium).
- Pokřtěný má trvalé místo u stolu Ježíšovy hostiny a z titulu královského kněžství může číst slovo boží i při bohoslužbě.
- Může podávat a přinášet Tělo a Krev Páně jiným.
- Může slavit všechny svátosti.
- Může dávat sám sebe v manželství druhému.
- Může a má předávat život svým dětem, vzdělávat je a vychovávat. Je pro své děti prvním božím poslem, andělem.
- Smí a má svým dětem žehnat.
- Při slavení svátostí (včetně Večeře Páně) je každý (poučený) pokřtěný koncelebrantem (spolu slaví svátosti s druhými z titulu královského kněžství při křtu).

2020 (O užitku krize koronaviru a výhledu do budoucna)

K 2. neděli velikonoční – o užitku krize koronaviru a výhledu do budoucna 19. dubna 2020

V neděli jsem připomínal, že nám současná krize může k ledasčemu posloužit. Kdosi znalý řekl, že sucho, je daleko větší hrozbou než koronavirus. Je toho více, co nás ohrožuje. A není za pět minut dvanáct, nýbrž půl druhé.

Zdalipak bychom uměli říci, před čím nejvíce nás Ježíš varuje?

„Jestli se neobrátíte a nenapravíte se, dopadnete podobně jako ti, které zmasakroval Pilát nebo jako ti, na které spadla věž v Siloe.“ Ježíš nevyhrožuje, varuje.

Podají se nám z té karantény vytěžit něco pro nápravu našeho mdlého křesťanství?

Řekl jsem, že nemusíme všechno vymýšlet znova, ale můžeme se poučit z historie dávné i blízké. Bůh si pro své dílo vytváří podmínky, ale čeká, až bude někdo připraven. Mesiáš přišel mezi Izraelity, protože byli připravení, vzdělávali se v boží moudrosti. Během několika měsíců si Ježíš ke své misi připravil učedníky.⁸³²

Svým vzkříšením jim pomohl přestat strach. Byli připraveni se postavit vedle rabínů.

I my se můžeme u Ježíše vyučit ... K tomu nabízím dva texty z Ježíšovy výuky.

1. „Zmrtvýchvstalý se zjevil samým jedenácti, když byli u stolu; káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného.
A řekl jim: „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude zachráněn; kdo však neuvěří, bude odsouzen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“
Pak byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží. Oni vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními.“ (Mk 16:14–20)

Na Ježíšova kárání jinak reagovali učedníci, jinak (pozdě) reagoval Nikodém (J 3:10), jinak farizeové a saduceové.

Ten, kdo není chudinka, kdo není zbabělý a urážlivý, ten si Ježíšovo pokárání vztáhne na sebe, unese je, přijme je a bude se snažit o nápravu.

I nás Ježíš vzdělává – nejen k našemu potěšení – a posílá nás k lidem.

2. Při Ježíšově mesiánském vjezdu zástupy volaly: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!“
Ježíš vešel do chrámu a vyhnal prodavače a kupující v nádvoří, zpřevracel stoly směnárníků i stánky prodavačů holubů; řekl jim: „Je psáno: `Můj dům bude zván domem modlitby', ale vy z něho děláte doupě lupičů.“
I přistoupili k němu v chrámě slepí a chromí a on je uzdravil.
Když velekněží a zákoníci viděli jeho udivující činy i děti volající v chrámě „Hosanna Synu Davidovu“, rozhněvali se ...
Opustil je a vyšel ven z města do Betanie; tam přenocoval. Když se ráno vracel do města,

832 Učedníci neprošli seminářem. Měli svou práci a pečovali o své rodiny. Ježíš je vyučil a obdaroval je svým Duchem (včetně daru uzdravování). Nebyli dokonalí, ale byli prozkoušeni životem i Ježíšem. Nechyběla jim touha následovat svého Učitele.

dostal hlad. Spatřil u cesty fíkovník a šel k němu; ale nic na něm nenalezl, jen listí. I řekl mu: „Ať se na tobě na věky neurodí ovoce!“ A ten fíkovník najednou uschl. Když to učedníci viděli, podivili se: „Jak najednou ten fíkovník uschl!“ Ježíš jim odpověděl: „Amen, pravím vám, budete-li mít víru a nebudete pochybovat, učiníte nejen to, co se stalo s fíkovníkem; ale i kdybyste této hoře řekli: `Zdvihni se a vrhni se do moře` – stane se to. A věříte-li, dostanete všechno, oč budete v modlitbě prosit.“ (Srov. Mt 21:1–27)

Co znamenají ta poslední slova: „Věříte-li, dostanete ...“?

Modlíme se za nová duchovní povolání, za mír ve světě, za moudrost pro politiky, za obrácení morové rány, za déšť ... Kdekdo vyprošuje druhým vše možné – zasvěcuje národy a svět Ježíšově matce, žehná krajům z letadel a kostelů ... – a přesto naše upřímné modlitby, posty a oběti nepřinášejí vyhlížené ovoce. Zavíráme před tím oči a nechceme hledat, kde je chyba.⁸³³ (Když duchovní něco neví, zbožně si umyje ruce prohlášením: „To je tajemství.“ – V zaměstnání by skončil.)

Nechápeme-li slova z dřívějších vyučovacích lekcí Ježíše, jak porozumíme smyslu jeho ukřižování, zmrtvýchvstání a poslání: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření.“? Jak rozumíme uschlému fíkovníku?⁸³⁴

Ptal jsem se druhých, jak prožívali tento čas karantény ve své rodině. A zda pro sebe objevili něco přínosného.⁸³⁵

Napíšu, jak žijeme my.⁸³⁶

833 Jak rozumíme Ježíšovým příslibům: „Při modlitbě nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebudte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. (Mt 6:6–8) Opět vám pravím, shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní. (Mt 18:19)

834 Zopakujme něco z dřívějších lekcí. Uschlý fíkovník je podobenstvím. Chybí nám vyučování Hebrejské bible (v ní je vícekrát řeč o fíkovníku), proto mnohé z Ježíšových slov nechápeme. (Izraelité mají silný vztah ke stromům, fíkovník si velice cení a zná jeho biblickou symboliku.) Ježíšovi učedníci se rádi učili v „Mojžíšově škole“ (znali také uschlý keř Jonášův). Tím získali přípravu na učení Ježíšovo. Proto uměli klást správné otázky.

Marek ve svém evangeliu říká: „Nebyl čas fíků.“

Fíkovník rodí jinak než jiné stromy, ale ani on nemá ovoce celý rok. Člověk ovšem není strom, má sloužit vždy (srov. J 11:9–10).

Uschlý fíkovník je podobenstvím o jalovosti života. Lukáš místo „uschlého fíkovníku“ má „podobenství o neplodném fíkovníku“. (Víme, kdo je sadařem, který se u majitele vinice za strom přimlouvá a nabízí další péči – L 13:6n) Izraelité měli po Ježíšově zmrtvýchvstání „dostatečný čas“, aby přitakali Ježíšovi. Ale oni se raději drželi církevní tradice („tradice otců“) a raději přitakali vůdcům povstání proti Římanům. Ti po dobytí Jeruzaléma pokáceli všechny stromy v dalekém okolí a „ozdobili je jako vánoční stromečky“ ukřižovanými židy.

Znovu řeknu, že uschlý fíkovník je názorným varováním (i s učedníky uschnutí stromu oťráslo).

Pokud jste si přečetli i předešlé verše – L 13:1–5 – pak vás i Ježíš chválí za dobrou práci s jeho vyučováním.

835 Rozumný člověk má našetřené peníze na dobu nouze a má mít pár kilo tělesné váhy pro případ nemoci, zranění nebo těhotenství, tak máme mít potřebné (i náboženské) dovednosti pro život (proto jsme chodili do škol).

Opět se potvrdilo: „Kdo má, bude mu dáno a přidáno, kdo nemá, přijde i poslední trošku toho, co má.“ Kuřáci kouří více a pijani pijí více. Ti, kteří uměli komunikovat s blízkými, získali. Ti, kteří mají hluboký vnitřní život, mají z čeho rozdávat (pokud ten druhý o jejich sdílení stojí). Někteří ten čas využili k hledání hlubšího smyslu života, manželství, rodiny a přátelství s Bohem. A k nápravě našeho života.

Mnozí pravili: „Porozuměli jsme smyslu Velikonoc hlouběji než kdy jindy. Nikdy dříve jsme neměli tolik materiálů ke slavení. Kázání vyslechneme, ale máme-li text komentáře v ruce, můžeme jej studovat a promýšlet.“

Mnozí učedníci Mojžíšovi i Ježíšovi neměli zdaleka tolik možností, jako máme my, a přece jejich vztah k Bohu byl živý a silný. (Veliký učedník Ježíšův M. Gándhí nebyl ani pokřtěn, a přesto pro boží království vykonal mnoho.)

Nemusíme tedy ani v této určité nouzi strádat „podvýživou“. Naopak ta nouze nám může pomoci rozhoupat se ke krokům, ke kterým nás Duch boží už dlouho pudí.

Ptám se (sebe nejprve): Je vyslyšení našich modliteb prubířským kamenem naší „víry“ nebo ne?

Co nás čeká? Skončíme jako neplodný fíkovník? Jako sůl, která nesolí a bude pošlapána?

Budou z nás jen konzumenti kostelního konzumu?

Co předáme svým dětem a dalším generacím?

Náboženský život katolíků byl v mnohém jen přijímáním.⁸³⁷

Máme velké bohatství, včetně zkušeností Izraele, z kterých můžeme čerpat.

Jen v odkazech připomenu alespoň několik věcí.

Synagoga znamená především náboženskou obec. Byla vytvořena svatými muži k celoživotnímu vzdělávání a slavení. Židé byli vedeni k samostatnosti a dospělosti.⁸³⁸

Proč současný nedostatek kněží nikdo neřeší? Jen jsme stále vyzýváni k modlitbám.

Prvokřesťané neměli kněze, ale starší (presbytery) a episkopy.⁸³⁹

Krise církve (nejen trojpapežství) vyvolala reformaci.

Nikdo nemůžeme říci: Nebyl čas.“

836 Jana pilně pracuje v knihovně. S paní Norou Fridrichovou spustily pomoc samoživitelkám. Už se vybralo 1 700 000 Kč. Jana dál propojuje lidi. Já pracuji i po telefonu. Přenosy bohoslužeb nesledujeme, jen Fortnu a některá kázání. O nedělích slavíme Rodinný rituál Dne Páně a Ježíšovu Hostinu, ale kdybych byl sám, vydržel bych půst od slavení Večeře Páně a využil ho k prohlubování jiných možností sloužících k setkávání se s Bohem. Bůh ve své touze po naší blízkost není odkázán pouze na svátosti. Jeho láska je vynalézavá.

Ježíšova Hostina je pro mě vrcholným darem boží Náruče, ale jako manželé mají pěstovat všechno bohatství vzájemné blízkosti, tak i my potřebujeme využívat a zakoušet bohatství a krásu všech darů od Boha. Z různých důvodů bývají manželé někdy odloučeni, ale jejich vztah nemusí nutně upadat. Velkým pokladem je fotografie druhého, dárek na památku, vzájemné dopisy. Někdy odloučeným zbyla jen touha po blízkosti druhého, a naděje na shledání. Vězni neměli léta ani kousíček soukromí, Bibli, knihu (ani na vojně jsme neměli vlastní kapesník, spodní prádlo nebo obrázek nad postelí).

837 Kněz byl kojnou a katolík celý život jen přijímal, byl konzumentem. Laik(!) byl jen poddaný, nemající často většího vzdělání, úřad a postavení. Není schopen – a proto nesmí – do ničeho mluvit. Smí jen klečat, spínat ruce, v určitých situacích je vztáhnout (k pomazání, k přijetí svatebního prstenu), ústa otevřít jen k „svatému přijímání“ a na vše odpovídat: „Amen“. Až liturgie posledního koncilu poněkud pootevřela „laikům“ dveře.

Židé byli celoživotně vzdělávání, byli vedeni k samostatnosti a dospělosti.

838 13letý chlapec, složil-li po letitém náboženském zdělávání zkoušku dospělosti, byl přijat mezi muže, mohl číst z Písma při bohoslužbách, s muži (už ne s dětmi) se dál vzdělával, mohl se oženit a byl ve své rodině schopen vést bohoslužby. Od 30let mohl muž kázat v synagoze na texty proroků a mohl být vybrán, aby soudil (v bráně města).

Kdo chtěl být rabínem (učitelem), potřeboval si získat žáky. Neschopný rabi by neměl koho učit.

839 Už staří Izraelité měli své „starší“. Jejich význam známe i z našich rodin, starší bratr nebo sestra dokáže pomoci mladšímu sourozenci (i s učením).

Episkop má pečovat o svěřené a má dohlížet na to, aby nikomu nechybělo nic podstatného.

Až v pozdější době se křesťané vrátili ke kněžstvu (převzali k tomu mnohé od kněží z doby existence izraelské svatyně a z pohanství, zvláště z Egypta).

Kolik katolíků ví, jaké bohatství reformace přinesla a jak ovlivnila katolíky? ⁸⁴⁰

Po krizi první světové války vzniklo ve Francii kněžské dělnické hnutí, které přineslo důležité ovoce.

Během krize druhé světové války k nám přišel chorvatský profesor Kolaković SJ, a začal na Slovensku a v Čechách vytvářet kroužky „Rodina“, především v řadách vysokoškolské mládeže ... V padesátých letech komunisté veliké množství kněží uvěznilo nebo poslalo do továren. Řada z nich v této krizi promýšlela program pro novou situaci. Velcí teologové vykonali mnoho práce, včetně tajného vyučování a samizdatu. Křesťané se začali po skupinách scházet ... Někteří řeholníci, především salesiáni, obdivuhodně pracovali.

Skupiny skryté církve žily obdivuhodně bohatým životem. Jejich biskupové vzdělávali novým způsobem kandidáty služebného kněžství. Osvědčené ženaté muže světili na kněze v řeckokatolickém ritu (biskup Davídek vysvětil i několik žen).

Některé komunity křesťanů žijí dodneška a poskytují si navzájem mnohem víc, než nabízejí naše farnosti.

Krize je příležitostí a někteří odvážní křesťané využili tehdejší krizi navzdory velikému slídění a pronásledování komunistické tajné policie a udavačů.

Z tohoto bohatství a ze zkušenosti z jiných zemí, dob a křesťanů z jiných církví, můžeme mnohé využít.

Je možné, že křesťané budou v blízké době žít v malých církevních komunitách, v nichž se budou dobře znát a budou si i rozumět. (Už Izraelitům se osvědčily malé synagogy, je známé, že pastýř dokáže dobře pečovat nejvýše o 120 duší.) O nedělích budou slavít bohoslužby se svým presbyterem („starším“).

Jednou za měsíc by všechny skupiny slavily bohoslužby společně.

Presbyter by mohl předsedat slavnosti „Večeře Páně“. (K takovému vzdělávání máme co nabídnout.)

Kdyby byl „starší“ jen o jednu lekci vpředu, už tím by mohl být užitečný „mladšímu“. Podle stupně svého vzdělání a další úrovně by mohl sloužit druhým lidem – například by mohl lidem posloužit k odpuštění vin „nesvátostným způsobem“ (viz moje Poznámky z neděle 19. 4. 2020) nebo formou svátosti smíření, pokud by byl schopen kajícímu posloužit „teologickou supervizí“ jako „zpovědník“.

Nelze vyloučit, že křesťané takový model přijmou. Máme být připraveni i pro takovou možnost, jako byli připraveni Izraelité pro působení Mesiáše.

Možnosti máme veliké. ⁸⁴¹

840 Slyšeli jste někdy nějakého kazatele, který by na existenci protestantů použil slova velké farizejské osobnosti rabiho Gamaliela: „Nechte tyto lidi a propusťte je. Pochází-li tento záměr a toto dílo z lidí, rozpadne se samo; pochází-li z Boha, nebudete moci ty lidi vyhubit – nechcete přece bojovat proti Bohu.“ (Srov. Sk 5:34–39)

Bratři protestanté donedávna slavili Večeři Páně pouze jednou do roka. O to více žili ze Slova božího („víra je ze slyšení a hlásání“), vzdělávali se více než my.

841 Před 15 roky jsem našim chlapům řekl: „Máme mnohem větší všeobecné a odborné vzdělání než měli naši předkové. Jste tak šikovní, že jste i ve svých zálibách dosáhli obdivuhodné úrovně. Celoživotně se zděláváme. Ale potřebujeme porozumět Slovu božímu. Každou neděli nám církev při bohoslužbách nabízí vyučování boží moudrosti – zdarma. Máte-li zájem, budu vám posílat Poznámky k biblickým textům nedělní liturgie. Vydržíme-li 10 let, projdeme 500 vyučovacích lekcí. Kdo si osvojí takovou porci, ten, už se domluví v jazyce lingvistickém i počítačovém.

Řada lidí se začala vzdělávat nejen z mých Poznámek (podobných možností je čím dál více).

Znám řadu chlapů, které bych doporučil k přijetí služby presbytera (službu ženatých mužů – i žen – v církvi prošlapává i František).

Kdo rozumí prorockým textům, ⁸⁴² je otevřený Duchu a je ochotný pracovat pro Krista, ten se připravuje. I kdyby nedošlo k uskutečnění této vize, žádné poznání a žádná dovednost se neztratí, vše dobré bude naplněno nejpozději v království nebeském.

Tak vám svou vizi předkládám k uvážení a rozpravě. Tím, co jsem napsal, nesu kůži na trh.

Četl jsem na internetu text 12ti nápadů Martina Jaroše: „[Pojďme využít krizi k restartu Česka](#)“

Čekám na jeho text také reakci všech možných chytrolínů, kteří vždy jen kritizují, aby „nemuseli hnout svou línou prdelí“ – to je citát z divadelní hry Pygmalion. Tak bylo s textem Charty 77 a dalších výzev. Vždy se ozývali zbabělci: „Kdy v textu nebylo to a to slovo, a kdyby tam bylo to a to, souhlasil bych.“

Místo ztrhání dobrého nápadu máme přidávat další nápady a společně hledat další cestu.

2017

2. neděle velikonoční Sk 2:42–47 1 P 1:3–9 J 20:19–31 23. dubna 2017

*Svatý Otče, je spravedlivé ti dobrořečit zvláště o Velikonocích.
Obdaroval jsi nás – hříšné – vzkříšeným Kristem.
On svou láskou přemohl hřích a smrt,
jeho vzkříšením je všečen život vzkříšen.
V něm nám vyšlo Slunce, které osvětluje všechno,
v něm se nám otevřela brána vedoucí k tobě, Bože.
Skrze něho vstoupila do světa nová radost.*

Upravená preface velikonoční.

(Poznámky jsou obsáhlé. První část míří k velikonoční radosti. Druhá část je opakováním o setkání se Vzkříšeným. Pokročilým nabízím třetí část o odpouštění a smíření.)

Bůh nás stvořil k svému obrazu. Být božími dětmi je pro nás ctí i programem, máme si osvojit jednání synů a dcer z královského rodu.

Jako boží děti máme ale časem dorůstat do krásy snoubenky.

Bůh o manželství s námi velice pečuje – vrcholně se to projevilo Ježíšovým životem.

Bohu jsme vděční, že od nás neodstoupil. Nedivili bychom se, kdyby se s námi rozvedl.

K prvnímu a druhému čtení.

Ježíšovo vzkříšení učedníky velice ovlivnilo v jejich vzájemných vztazích a v soužití (pro nás příkladně).

Postupně se smířovali s rozdílem mezi svými představami o Mesiáši a Ježíšovým působením.

Za Ježíšova života si mysleli, že Mesiáš zařídí v Izraeli ráj. (Jenže Boží království se neprosazuje násilným politickým převratem, ale přichází do srdcí těch, kteří svobodně přijímají Ježíšův životní styl.)

842 Např.: „Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. Rovněž na otrocky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha“, Jóel 3:1–2)

Po vzkříšení si mysleli, že Ježíšův druhý příchod nastane už za jejich života. Proto prodávali svůj majetek a peníze rozdávali. – To nebylo dobře, peníze se brzy rozkutálí ...

I v Petrově listu slyšíme: „Jen krátký čas budete procházet trápeními a zkouškami ...“

Čtyřicet dní jsme se připravovali na Velikonoce, padesát dní slavíme velikonoční dobu. Mluvíme o velikonoční radosti. Co to znamená, jakého je charakteru, kde a v čem pramení? Jak a kde k ní můžeme přijít? Proč se s ní někdo nepotká?

Velikonoční radost má zvláštní krásu i náročnost (všechno krásné, blížící se dokonalosti, je pracné, proto je tak cenné).

Nám se dostalo osvětlení, vidíme, že svět spěje k lepšímu (i když pomaleji než by mohl a jak bychom si sami přáli). Smíme počítat s boží péčí a s Ježíšovým vítězstvím (nad zlem a smrtí). „Kristus je naše naděje“, zpíváme rádi v jedné gotické písni.

Velikonoční radost nemá nic společného s běžnou zábavou (kterou máme rádi a které nám je také třeba), bývá tišší, o to je však silnější (srov. J 16:22).

Není pro nás snadné vstoupit do smutné nálady pašijové – Velkopáteční (zvláště, když příroda kvete a je teplé počasí). Ale možná je ještě náročnější radovat se ze Vzkříšení – někdy navzdory něčemu velice těžkému, co na nás třeba osobně dolehlo.

Vyžaduje to ochotu a schopnost naslouchat nejen tomu smutnému v životě a ve světě, ale i velkou nezištnost a silnou důvěru v Boží přísliby.

Velikonoční radost přichází k tomu, který je ochoten hledět do očí i smrti – i sám Ježíš se nechal ponořit do smrti. Ukázal nám, že s ním můžeme skrze smrt projít ke vzkříšení. (Srov. 1 K 15:55)

Ježíš tu radost přirovnal k radosti matky při narození dítěte po porodu (J 16:21–22).

Ta může být také vyčerpaná a poraněná porodem, ale už víc myslí na „nový život“.

Zvláštním důvodem k velikonoční radosti je odpuštění hříchů.

Ježíš velkoryse vyhledal své přátele (kteří jej po zatčení opustili), aby je znovu obdaroval svým Duchem a odpuštěním je osvobodil od jejich výčitek, dluhů a vin.

Do velikonoční radosti se nelze nutit. Ale i v bolesti, zmatku, strachu, bezradnosti a opuštěnosti se v nás může objevit naděje a důvěra v boží přísliby.

Ježíš řekl: „Přináším vám svůj šalom.“ (Srov. J 14:27)

Jeho *pokoj* se v nás někdy může projevit jen jako jiskřička dalšího očekávání ...

Kdo si pěstuje věrnost Bohu, nevylučuje možnost naplnění jeho slov (srov. Iz 66:13).

Radost učedníků vyvěrá z nového porozumění Ježíši (už porozumění s druhým pokládám za jeden z největších zážitků), z nového osvětlení, z blízkosti Milujícího a milovaného, z možnosti dál růst a spolupracovat na velkém díle Mesiáše.

Nová radost vyrůstá z porozumění božím slovu a Ježíšově hostině (její obsah je nevyčerpatelný).

Ježíšova touha být s námi „jednou bytostí“ je překvapující. Je jinde neslychaná. Ježíš o nás stále stojí (navzdory naší povrchnosti, šnečímu pohybu, navzdory našim vinám a dluhům).

Z velikonočních událostí se učedník může mnoho přiučit.

Učedníci byli vícekrát „nechápaní“ (to nebyl intelektuální nedostatek, ale postoj toho, který si myslí, že všemu rozumí lépe než učitel).

Říkali jsme si už, v čem byla příčina, že Ježíš nemohl učedníkům dříve „otevřít mysl“ (a co to znamená pro nás).

Stručně připomenu naše starší úvahy, proč učedníci nepoznali Vzkříšeného.

Byl to záměr skvělého Učitele. Kdyby se nechal učedníkům poznat hned, propadli by „hurá efektu“, ⁸⁴³ neposlouchali by Ježíše, nemohl by s nimi znovu procházet texty Písma, které zanedbali. Nenechali by si vysvětlit, kde a v čem nedávali ve vyučování pozor, co podcenili, v čem přecenili sami sebe.

Ježíš jim pomohl poznat, kde se dopustili chyb a mohli se z nich poučit.

Ježíš učil své učedníky jak a kde Vzkříšeného potkávat. ⁸⁴⁴

Dnešní text evangelia je opět stručný, „heslovitý“. Popisuje dvě setkání během sedmi dnů. Z ostatních zpráv o setkání se Vzkříšeným si doplníme, jak učedníci reagovali. ⁸⁴⁵

Učedníci pokládali Ježíše za strašidlo (Ježíš jim dokazoval, že není nějaký duch – pojedl rybu) ... Ježíšovo setkání s učedníky a jeho nové vyučování trvalo zřejmě déle a bylo obsáhlejší než jen pár vět popsaných v evangeliu. Přátelé si na sebe dopřáli dostatek času.

Ježíš s učedníky znovu procházel texty Písma, které o jeho konci dopředu mluvily. Písmo je pro nás rozhodující autoritou. Kdyby důvěra stála jen na vnitřním zážitku, mohla by být v budoucnu otřesena nějakou těžkou situací. ⁸⁴⁶

Osobní zkušenost je nepřenosná, ale druhému můžeme ukázat biblickou cestu k poznání a porozumění. Říkáme si k čemu a kudy a jak nás k „víře“ Bible vede podle zásady: „Poznat, ověřit a pak přitakat (životem).“

Ježíš probral s učedníky důležité otázky (to mohlo trvat třeba několik hodin), znovu jim přál šalom, a připomněl, že k pokoji podstatně patří odpuštění. Byla to další vyučovací lekce ...

Pak v evangeliu čteme stručnou zmínku o nepřítomném Tomášovi a jeho tvrdohlavosti (promýšleli jsme jeho chybu – nechtěl slyšet argumenty apoštolů a nechtěl si z Písma nic ověřovat ..., trucoval). Následující setkání se Vzkříšeným se odehrálo za týden...

843 Málokterý student, který „udělal zkoušku“ a dostal lepší známku, než jaká odpovídá jeho znalostem, se poctivě vrátí k dostudování odpřednášené vyučované látky.

Také jste potkali studenty, kteří se drze naučili jen dvě otázky, měli štěstí (spíš neštěstí) a zkoušku udělali? „Bůh potěš toho, kdo se pak dostane do jejich rukou.“

844 Vzkříšený je jiný, než smrtelník; motýl vypadá jinak než housenka. V Malém princovi se říká: „Co je viditelné našima očima je nepodstatné, hlouběji vidíme milujícím srdcem.“

Magdaléna nepoznala Vzkříšeného ani podle hlasu, ani ze své intuice, ale podle toho jak s ní Ježíš mluvil (měla s ním dřívější zkušenost – nikdo jiný s ní nemluvil s takovou úctou, pozorností a laskavostí).

Nešťastné ženy poznali Ježíše v tom, který je utěšil.

Emauzští se setkali se Vzkříšeným v pocestném (podle dřívější zkušenosti s Ježíšem – nikdo jiný jim tak nevysvětloval Písmo jako jejich Učitel. Při biblických hodinách jim s nikým tak „nehořelo srdce“, jako s jejich Mistrem. Učinili novou zkušenost, se Vzkříšeným se lze setkat při studiu Písma (on sám řekl, když se sejdete nad slovy Bible, chci a budu při tom). V tom, kdo s námi „jde“ cestou, se můžeme setkat se vzkříšeným Ježíšem a s novým Průvodcem, kterého k nám posílá (s Duchem svatým).

Rybáři nám vypráví, že se s Ježíšem setkali v tom, kdo jim s velkou pozorností připravil snídani.

V tom, který jim zásadně pomohl k velikému úspěchu při práci...

Učedníci se naučili setkávat se se Vzkříšeným při „lámání chleba“ při slavení Ježíšovy hostiny. Nikdo nám znovu a znovu neříká svůj „svatební slib“ jako náš Ženich. Atd.

845 Pozvěme k tomu své děti nebo vnuky. Ptejme se jich, zda je možné Ježíšovu vzkříšení uvěřit.

Nechme děti, aby četly nahlas zprávy jednotlivých evangelistů.

Vyprávějme jim, jak jednou sv. Pavel počítal, kolik lidí na vlastní oči vidělo Vzkříšeného Ježíše. Napočítal víc než 500 svědků. Ty už vyhledat nemůžeme. Jaké cesty nás dovedou k poznání Zmrtvýchvstání? Provokujme děti, aby kladly oponující otázky. Hledání dětmi je vzrušující, pomůžeme nám i jim.

846 To známe, zažili jsme například velice silný, krásný a „nezapomenutelný“ zážitek z vlastní svatby, ale při velké krizi nám rozčarování nebo ublížení dřívější krásnou zkušenost úplně zastíní.

„Blahopřeji těm, kteří neviděli a uvěřili“, bylo by laciné si myslet, že Ježíš blahopřeje nám. (Možná si někdo vzpomenete, co jsme si k tomu říkali. Nejprve je nutné zkoumat, co si pod slovy „uvěřit“ představuje Ježíš.)

Učedníci měli dveře na závoru před církevní vrchností. Ne před Ježíšem. Proto je Ježíš vyhledal. Velekněžské přívržence nenavštívil, už dávno zabarikádovali dveře svého srdce vůči Ježíšovi ...

Říkali jsme si, že v Petrovi a v ostatních apoštolech zřejmě hrklo, když uvěřili, že Ježíš vstal z mrtvých. Čekali, že jim Ježíš vyčiní za jejich zbabělost. Dostalo se ale jim obrovského překvapení; Ježíš se neusmíval, jakoby se nic nestalo, ale nic učedníkům nevyčítal, viděl, jak je jejich selhání mrzí.

Obdarování pokojem často doprovází odpuštění.

Ježíš využívá zážitek apoštolů při odpuštění.

Dříve mu zalívali, že při odpouštění hříšníkům své milosrdenství přehání – teď na vlastní kůži zakusili krásu a sladkost odpuštění.⁸⁴⁷

Šalom (je plností božích darů) často souvisí s odpuštěním. Ve svém pozdravu Ježíš obdarovává apoštoly svým Duchem (o tom jsme také mluvili), a připojuje velice zásadní pokyn: „Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte), odpouštějte jeden druhému.“

(Léta si říkáme, že se to v první řadě týká našeho vzájemného odpouštění, zdaleka ne jen odpouštění při svátosti smíření). Odpuštění má velikou moc. Životodárnou. Odpouštěním se podobáme Bohu.

Kdo si někdy uvědomil své obrovské dluhy vůči Bohu, zakusil obrovskou úlevu a radost z odpuštění.⁸⁴⁸

Oceňme znovu Ježíšův laskavý přístup k nám hříšným. Učí nás, co máme učinit, aby nám mohlo být odpuštěno a došlo ke smíření.

Mám hledat, kde jsem pochybil, najít příčinu selhání, vinu přiznat, poprosit poškozeného o odpuštění a napravit to, co jsem způsobil. K nápravě chyby, ale nemůže dojít, pokud jsem neobjevil příčinu svého selhání.

Někdy nám lidé vytýkají, že se sice vyzpovídáme, ale už se nenapravujeme. Může to být pravda. Někdy zapomínáme, že nemůžeme prosit Boha o odpuštění, pokud jsme se před tím nesmířili s tím, koho jsme poškodili.

Znovu si uvědomme, že stojíme-li někomu na noze, necítíme bolest toho, kdo má nohu vespod.

Ježíš nám rozumí, zná naši bolest (vždyť sám zakusil, jak zraňuje jakýkoliv hřích). Rozumí nám. Nikdo není tak citlivý, jako on. U něj se můžeme vyplakat (aniž by nad námi sentimentálně lkal).

847 Židé říkají: „Bůh je sladký“ – my to překládáme: „Bůh je dobrý“. Jako o Vánocích dětem říkáme, že sladkosti na vánočním stromku nám připomínají sladkost Boha, tak o Velikonocích jim při obdarování sladkostí vyprávíme o sladkosti odpuštění.

(Dnes je to obtížnější, sladkosti jsou běžnou všední záležitostí.)

Židé dodneška u každé sladkosti říkají modlitbu dobrořečení: „Tobě, Bože vděčíme za bohatství života, tobě děkujeme za příjemnost sladkostí, kterými nás obdarováváš ...“. Sladkosti není třeba žehnat nebo světit, jsou dost dobré, ale my je máme – biblicky řečeno – „posvěcovat“ tím, že je užíváme s vděčností a v řádu. (Mluvili jsme o tom při vyučování o modlitbě dobrořečení.)

848 Naše vina nemusí být zrovna ve spáchání něčeho velice zlého, naše bída často spočívá více v tom, co jsme neudělali dobrého, a co bylo v našich silách.

Jako my potřebujeme, abychom druhému mohli říci, co nás bolí, jak a v čem nás zranil, ponížil, urazil ..., – tak i ten druhý potřebuje, abychom vyslechli jeho ...
Poskytujeme si to navzájem. Omluvme se, řekněme, co zlepšíme.
Prokažme druhému nějakou pozornost, službu, obdarujme ho ...
Ne nadarmo dal Stvořitel lidem sexualitu (nejen k rozmnožování) jako jedinečnou možnost obdarovat druhého. Kdo z manželů nezažil jak sladké je po vzájemném usmíření, se pomilovat?
Čím jiným se chudí manželé mohli obdarovat, když ani jídla neměli nadbytek?

Víme, jak dopadá nedostatečné smíření. Viník dostatečně nevyslechl ublíženého, možná se mu ani neomluvil, nepoprosil o odpuštění, dostatečně ho nepolitoval, nesnažil se zlepšit své jednání, atd.
Zraněný na duši se snažil druhému odpustit. Ale při dalším větším ublížení znovu vyčetl provinilci jeho minulé provinění. Také tím jste překvapení, že ten druhý vytahuje „staré“ šrámy?
Hledejme chybu: tím, že jsem ránu druhého nedostatečně ošetřil, se pouze zajizvila, ale nezahojila se!
Svou nešetřností a novým selháním jsem ji znovu otevřel.
A ještě se cítím ukřivděn.
Ne každému se stejně rychle hojí rány ...

Kdo z nás nezakusil bolest ze zranění, neporozumění a ponížení?
„Pamatuj a střež“, říká Písmo.
Pamatuj si, že i druhý člověk je citlivý. Jako jsem zraňován, tak zraňuji já druhé. Mám střežit i své nedobré sklony.
Znovu nabídněme nejbližším dostatečný čas a otevřené srdce, aby nám mohli říci, čím jim ubližujeme. Vyslechněme se navzájem. Dávejme jeden druhému možnost, aby se mohl případně obhájit.
Hledejme společně pravdu. Většinou bývá někde mezi druhým a mnou v různé vzdálenosti.
Zkuste se zeptat sami sebe: „V kolika procentech mívám při sporech s nejbližším pravdu?“
Pamatujme, že naše pocity o ublížení (na které máme právo) nemusí být objektivní, máme s nimi spravedlivě nakládat.
Hledat spravedlnost – i o sobě – je velkou ctností.

Vžít se do druhého, i do jeho zranění a bolesti, je ovocem vcítění. Sociální inteligenci a praktický soucit si máme pěstovat. S touto dovedností se většinou nerodíme, jsme k ní vedeni naší velikou židokřesťanskou kulturou. Už jako malé děti jsme byli vedeni k lidskosti podle obrazu božího.

Milosrdný Samaritán je naším ideálem.
Největším Samaritánem je Ježíš, citlivě jedná s každým zbitým, poníženým a okradeným, jemně ošetřuje naše rány ...
Jeho šalom nás velkoryse obdarovává do nové plnosti darů a k nové radosti.

Je pěkným zvykem si blahopřát k narozeninám, ke svatbě, jubileím, k úspěchům ve studiu, práci, sportu, výhře ...
Máme proč si vzájemně blahopřát ke Vzkříšení.

2014

2. neděle velikonoční Sk 2:42–47 1 P 1:3–9 J 20:19–31 27. dubna 2014

40 dní jsme se připravovali na Velikonoce, 50 dní slavíme velikonoční dobu. Co je jejím obsahem?

Co můžeme čekat od Boha? Co se čeká od nás? ⁸⁴⁹

Evely říká: „Ochotně procházíme pobožností křížové cesty, ale s Ježíšem a jeho přáteli se odmítáme radovat.“

Pobožnost radosti ani nemáme. Je to projevem masochismu, že nevěříme Bohu odpuštění našich vin?

Kdysi jsme si říkali, že oslavné řeči o apoštolu Tomášovi jsou uspěchané. ⁸⁵⁰
Nespěchejme.

Bůh Ježíše rehabilitoval vzkříšením.

Kdyby mu poradil: „Už se k lidem nevracej, nestojí ti za to, ani u hrobu tě nikdo nečeká“, nemohli bychom ani ceknout.

Kdyby Ježíš po vzkříšení nevyhledal své přátelé, do konce života a do konce světa bychom se trápili vědomím svých vin (nejen za smrt Ježíšovu, u té jsme neasistovali).

Ježíš nepřišel k učedníkům jako výčitka. Nepřišel s prázdnou, obdaroval je Pokojem.

Potřebujeme prozkoumat, co Ježíšův Pokoj obnáší. ⁸⁵¹

Pokoj je harmonií a přátelstvím se sebou samým, s druhými, s Bohem ...

K tomuto bohatství patří také odpuštění, smíření a nové navázání přátelství. Nic z toho si nemůžeme pořídit sami, Pokoj přijímáme jako nezasloužený Boží dar. K tomu je ale zapotřebí i naše součinnost.

K pokoji tedy patří odpuštění!

Dříve jsme Písmo často používali jen jako základ k našim teologickým tvrzením. O slovech:

„Komu hříchy odpustíte ...“, jsme řekli, tady Ježíš ustanovil svatou zповěď.

To by bylo zúžením, to bychom se šidili. To slovo je výzvou ke každému z nás. Každému, kdo nás prosí o odpuštění, máme odpustit.

Apoštolové potřebovali odpuštění.

Nedopustili se žádného zločinu, ale selhali jako přátelé. ⁸⁵²

Ledaskdo z nás jsme zažili tíhu viny. A pak vysvobození, úlevu z odpuštění. ⁸⁵³

Pokoj přináší i smíření.

849 Ledaskdo z nás prožil radost ze stěhování do nového bytu. Nebo radost starších manželů, kteří si pořídili novou kuchyň nebo koupelnu. Nemocný, který se po delší době vrátí z nemocnice, si váží bohatství domova. Jaké je asi radost vězně z návratu domů?

850 Vytěšňováním chyb apoštolů se šidíme a kazíme jejich snahu nás něco naučit (lehko bychom je sami opakovali).

851 Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. (J 14:27)

Když vstoupíte do domu, řekněte: „Pokoj vám.“ A budou-li toho hodni, ať na ně přijde váš pokoj. Nebudou-li toho hodni, ať se váš pokoj vrátí k vám. (Mt 10:12–13)

Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. (Mt 10:34)

Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení. (Lk 2:14)

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. (Mt 5:9)

852 Právem se hanbili za svou zbabělost (se samozřejmostí předtím kývli Ježíšovi na pravidlo: „Komu se více dává, od toho se bude více očekávat“).

Tomáš se oproti ostatním apoštolům navíc provinil tím, že se zatvrdil, nechtěl přemýšlet, nechtěl si od apoštolů nechat „otevřít mysl“ (k tomu se vrátíme za týden), nechtěl si ověřovat jejich tvrzení o Ježíšově vzkříšení.

V modlitbě při svátosti smíření slyšíme: „Bůh ti milosrdně odpouští hříchy a naplňuje tě pokojem“.

Odpuštění není lacinou záležitostí. Snad každý jsme někdy zažili, když jsme měli odpustit, že odpuštění něco stojí.

I Boha odpuštění něco stojí.

(Proto jsou ve svatebním slibu Mesiáše slova: „... To je moje tělo, které se vám, za vás a pro vás vydává. Krev, která se za vás a pro vás prolévá.“ Vy jezte a pijte, vy jste potřební, ne můj Otec. Svůj život dávám vám a pro vás.

Ano, svůj život jsem také dal kvůli Otci, řekl jsem mu, že si získám vaše srdce a přivedu vás do jeho náruče. Otec mě neposlal na smrt, mě zardousili (církvní) vlci! Otec poslal mě k vám, pro vás. Jsem dobrý pastýř, který dává svůj život za své ovce.

Svůj život jsem položil kvůli sobě, nejen český král z boje neutíká.“)

Odpuštění má svá pravidla.⁸⁵⁴

Boží dary nás nesvazují, ale zavazují, dostali jsme totiž tolik, že máme z čeho rozdávat.

Dar odpuštění nás zavazuje odpouštět těm, kteří nás prosí o odpuštění (a přijal kající pravidla).⁸⁵⁵

K Večeři Páně jsme zváni jako Ježíšovi nejbližší přátelé. Víme, co nám je nabízeno ... Mimo jiné také nové, další obdarování Ježíšovým pokojem.

Na slavnost se umíme patřičně ustrojit, naladit, připravit (do divadla, na ples, na promoci, na svatbu, na pohřeb, natož k Večeři Páně). I na konkurz, na olympiádu se umí lidé připravit, aby získali co nejvíce. Zlatou medaili může získat jen jeden, při Večeři Páně můžeme mnoho získat všichni.

To nás samozřejmě nevede k bačkorové kultuře. Znovu řeknu, boží dary nás nesvazují, ale zavazují, neboť nám Bůh dává i pro druhé.

K Večeři Páně přicházíme jako hříšníci, jako ti, kteří velice(!) touží po odpuštění a Ježíšově pokoji. Ježíš nám radí, jak se připravit: „Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě

853 Kdysi jsem srazil jednu paní autem. Vedle jejího zranění, byla pro mě také důležitá otázka mé viny. Naštěstí jsem to nezavinil, ale mé pocity byly hrozné, několik dnů jsem si pořád zkoušel, jestli jsem té srážce mohl nějak zabránit.

Od té doby jsem daleko víc vděčný Bohu, že jsem na silnici nikomu neublížil (vícekrát jsem měl mikrospánek nebo jsem na sněhu dostal smyk, ale naštěstí nikdo v protisměru nebyl).

854 Odpuštění je darem Milosrdného. Nemáme na něj žádný nárok. Je milostí – darem zdarma daným. Díky boží velkorysosti jej může dostat každý, kdo splňuje pravidla kajícíka: přizná vinu, lituje svého provinění, prosí o odpuštění, přijímá odpovědnost a následky svých činů, a snaží se napravit, co spáchal.

855 Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: „Je mi to líto“, odpustíš mu! (Lk 17:3–4)

Petr se zeptal Ježíše: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“ Ježíš mu na to odpověděl: „Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát.

V království božím je to tak ... Král si zavolal svého ministra financí a řekl mu: „Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spolumužníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?“ A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru. (Srov. Mt 18:21–35)

Otče, odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. A nevydej nás v pokušení, ale vysvobod' nás od zlého. Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení. (Mt 6:12–15)

neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.“ (Srov. Mt 5:22–26)⁸⁵⁶

Před třiceti lety se křesťané častěji zpovídali než my.⁸⁵⁷

Ale množství zpovědí nestačí. Jde o naše neustálé obracení se ke Kristu, o naši kajícnost! O vědomí proč přicházím slavit Večeři Páně. S vědomím vlastního neuměteltví a nedostatečnosti. S touhou po odpuštění a pokoji.

Ježíš nás vzdělává (každou neděli máme zdarma 1 vyučovací lekci, za rok jich je přes 50 a za 10 let víc jak 500). Ježíš nám ukazuje jak být tvůrcem pokoje, obdarovává nás tak mnoho, abychom měli z čeho rozdávat.

S tím vším mám spolupracovat s Bohem (člověk není jako kleště nebo klavír).

I rostlina umí naložit s vláhou.

Požehnání není jako papírový ubrousek, s kterým si utřeme špinavou pusou nebo boty.

Rodiče dávají svým dětem peníze na obědy a ne k tomu, aby si za ně kupovali blbosti.

Vzkříšený Ježíš nám přináší převzácný dar.

„Pokoj vám! Jako mě poslal Otec, tak i já posílám vás ...“

„Gratuluji, blahopřeji tvůrcům pokoje, budou nazváni syny Božími.“ (Srov. Mt 5:9)

Zachráněný (vykoupený) není ten, za koho byl zaplacený dluh, nebo kdo si odpykal trest, ale ten, který důvěřuje Bohu a učí se od Ježíše jeho způsobu mluvení, myšlení i jednání.

2011

2. neděle velikonoční Sk 2:42–47 1 P 1:3–9 J 20:19–31 1. května 2011

Náš čas rychle běží (už je za námi zase třetina letošního roku).

Ale zpráva o Vzkříšeném je mimo ubíhání času. Je pro náš náhled na život podstatná.

Ježíš po vzkříšení vyhledal své přátele. Nevnučuje se, ani nevyčítá. Je Pánem přátelství a radosti. Je naprosto svobodný, nezávislý a přitom dávající se.

Apoštolové přiznávají, že sami zůstali pod míru svých ideálů.

(Máme pro ně pochopení, způsob příchodu Mesiáše byl – přes všechnu přípravu židů – přece jen víc než překvapivý. My jsme se narodili v kultuře, která vědomosti o Ježíši už 2 tisíce let hlásá – a přesto nám řada věcí nedochází).

Apoštolové ve své veliké nezištnosti, přejícnosti a pokoře nám i na svých chybách ukazují, kudy vede přímá cesta k pochopení a přitakání Ježíšovi.⁸⁵⁸

856 I Tridentský katechismus (a ten není žádnou novotou) říká, jak se připravit na mši: „Nejprve se upřímně rozpomeň, zda žiješ v přátelství se všemi lidmi...“

857 V 1. světové válce feldkuráti tlačili vojáky ke zpovědi. Škoda, že arcibiskupové netlačili ke zpovědi mocnáře, kteří hnali vojáky k zabíjení protivníků. (Tlačit na ty, kteří jsou pod námi, je snadnější, než se ozývat směrem vzhůru.)

858 I apoštolové k pokoře teprve dorůstali – vzpomeňme na jejich rivalitu, jak se někteří snažili uchvátit první křesla v domnělé Ježíšově královské vládě.

Ale zklamali bychom je, kdybychom se z jejich poctivého přiznávání chyb nepoučili.

Máme sklon vytěšňovat selhání svá i selhání svých oblíbenců.

Rádi přecházíme Petrovo odporování Ježíšovi („To se ti nemůže stát!“), natvrlost a nezáměr učedníků na Hoře proměnění, zat’atost apoštola Tomáše.⁸⁵⁹

Za tím vším je strach, aby se nám nezbořil náš pracně zbudovaný domeček „víry“.

Ale dům naší víry přece stojí na věrnosti Boží a nekácí se našimi chybami!

Nemusíme své oblíbence omlouvat: „Petr to myslel dobře“, „apoštolové byli unavení“, „Tomáš vyznal víc než ostatní apoštolové“ ...

Procházíme-li Ježíšův příběh znovu a znovu, pokaždé nám docházejí některé věci.

Chyby apoštolů můžeme převést na jednoho jmenovatele:

„Nelze míchat staré učení a nové“.

Když to Ježíš vyučuje podobenstvím o záplatování šatů a o víně v měších, většinou jeho slova podceňujeme: „O čem mluví? Proč to říká? K čemu to je pro nás dobré?“⁸⁶⁰

Na jednání apoštolů si můžeme znovu ukázat, jak Ježíš nikdy nemluví do větru a jak se nám vymstí, když Ježíšovo vyučování podceníme.

Apoštolové záplatovali své náboženské znalosti z mládí Ježíšovou moudrostí. V něčem dali na své učitele náboženství a církevní autority a v něčem na Ježíše.

Vyznávali, že Ježíš je Mesiáš, viděli jeho znamení,
sami učení svých náboženských učitelů kritizovali
a v něčem stejně dali více na své náboženské autority než na Ježíše.

To je duchovní schizofrenie!

Evangelia nám na jednotlivých učednících ukazují, jak se jejich důvěra v Ježíše – jako Mesiáše – postupně trhala. (Znovu si to letos stručně připomeneme.)

Ježíšovo zatčení a poprava všem apoštolům zbourala jejich přesvědčení, že Ježíš je Mesiáš.

To není lehké. Vybudovat si o něčem představu je pracné, podobně jako stavět dům ...

Pracně jsme si svou představu budovali (obětovali jsme čas, snažili se zapamatovat učitelův výklad, někdy potlačovali vlastní námitky ...) a pak jsme byli zdrceni nebo rozlobeni, když něco nedrželo, padalo nebo nám něco někdo zboural.

Vzkříšený apoštolům pomáhal najít chyby na jejich stavbě poznávání Mesiáše a postavit znovu a lépe to, co neobstálo.

Tomáš zbytečně smutnil a uraženě zůstával ve svém zranění z Ježíšovy popravy. Jeho chybou bylo, že přestal hledat a od nikoho si nenechal vysvětlit, co o lidské zlobě vůči Mesiáši říká Písmo.

859 Řada Čechů není ochotna přiznat masakry německých civilistů po 2. světové válce, řada katolíků nechce slyšet o přehmatech církve, většinou sami těžko přiznáváme vlastní selhání.

860 Už od Mojžíše byli Izraelité řadou ustanovení vedeni k tomu, že nelze některé věci míchat. Nesměli spřahovat osla s býkem, nesměli osívat pole dvojím druhem obilí, látky na šaty nesměli mít částečně z vlny a lnu, atd. To byla staletá výchova pro příchod Mesiáše.

Ježíš vymyslel dva chytré modely (jedno podobenství je pro ženy): „Nikdo nezalátá starý šat záplatou z neseprané látky; nebo se ten přišíť kus ze šatu vytrhne a díra bude ještě větší. A mladé víno se nedává do starých měchů, jinak se měchy roztrhnou, víno vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se dává do nových měchů, a tak se uchová obojí.“ (Mt 9:16–17)

(Dětem je třeba podobenství vysvětlit, zřejmě neviděly záplatování šatů natož víno v měchu.)

Podobenství o záplatování a víně v měchu je důležitým vyučováním pro porozumění Mesiáši. I pro nás!

Tomáš si od nikoho nechtěl nechat poradit, sám nejlépe „věděl, jak to je“. Odmítl naslouchat emauzským učedníkům, Petrovi, Janovi, ostatním apoštolům. (Písmo bylo pro židy stěžejní, mnohokrát si ve svých dějinách vyzkoušeli, že Hospodin je spolehlivý a jeho slovo je pravdivé.)⁸⁶¹

Je třeba si ověřit pravdivost Ježíše z Narareta a slov:

„Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“

(srov. J 1:1–18)

A je-li to pravda, pak jednou pro vždy přijmout zásadní rozhodnutí:

– **Nikdo nezná Boha tak, jako Ježíš!**

– **Ježíš je nejvyšší a nejpřednější autoritou!**

A podle toho se jednou pro vždy(!) zařídit.

Kdo patří mezi „Blahoslavené, kteří neviděli a uvěřili“?

Ti, kteří se šli přesvědčit.⁸⁶²

Kdo hledá, nalézá.

Ježíš má rád přemýšlivé lidi – ti jsou schopní spolupráce a hlubokého vztahu.

Ježíš je Přítel.

Nepřátelé nebo lidé, kterým nejsme sympatičtí, často číhají na naše chyby, radují se z nich a hned o nich všude mluví. Naše chyby jim přece potvrzují naši špatnost.

Přítel nám nabízí svou pomoc.

Ježíš přišel k apoštolům, kteří se provinili, styděli se, strachy byli celí schlíplí, byli jako tělo bez duše.

Ducha božího poněkud poztráceli, proto Ježíš přichází nejen s úsměvem, ale i s pozdravem:

„Pokoj vám“. Židé vědí, co ten pozdrav znamená, že obsahuje také odpuštění.

Apoštolům bylo srozumitelné i gesto dechnutí. Do člověka vdechl Stvořitel svůj „ruach“ (dech, duch, vítr).⁸⁶³

Ježíš nám přináší novou dávku svého Ducha (astmatici dnes dostávají kyslík). Apoštolům postupně docházelo, co Ježíš vkládá do své Hostiny a co myslí slovy: „Toto je moje krev, pijte ji všichni“.

Krev (podobně jako vzduch) je také nezbytná pro náš život. Obraz krve v Bibli souvisí s Duchem božím.

Ježíš přichází na pomoc k apoštolům v jejich nouzi s odpuštěním. Nepřišel, jakoby se nic nestalo, ale nikoho nepostavil na pranýř. Jeho věrnost je větší než naše slabost.

861 Naštěstí tenkrát ještě nebylo vynalezeno „kladivo na pochybovače“: „Kdo neuvěří tomu, co církev k věření předkládá, budiž vyobcován z církve“, jinak by byl Tomáš vyloučen.

862 Petr a Jan si šli tvrzení žen o prázdném hrobu ověřit a nezůstali trčet v rabínském náhledu na Mesiáše. Emauzští byli ochotni diskutovat s „cizincem“.

Blahoslavení ti, kteří mají pružnou mysl, nevězí tvrdohlavě ve svých názorech a jsou schopni si je opravovat.

Dokáží se učit z vlastních chyb i chyb druhých. A nepotřebují se s Ježíšem srazit, zakopnout o něj, ale bez krizí a havárií přijmou pravdu.

Blahoslavení, kteří promýšlí slova proroků, kteří se ptají, protože si jsou vědomi, že nevědí vše.

Blahoslavení, kteří slepě nepapouškují řeč nábožného davu nebo neopakují bez ověření tvrzení autorit.

Začíná to ve škole, blahoslavený student, který neopakuje něco, čemu nerozumí, snaží se vyučované látce porozumět a nejde mu jen o dobrou známku.

Blahoslavený, který neopakuje pouze poučky z Katechismu, ale zamýšlí se nad všemi zprávami evangelistů – neboť u každého je vylíčeno něco.

863 Pan profesor Jan Heller krásně říkal: „Bůh do nás vdechl svého Ducha, a rozdýchal nás do rytmu svého srdce.“

Nevyčítá, ale využije chvíli svého obdarování apoštolů odpuštěním k tomu, aby nám znovu připomněl, jak důležité je naše vzájemné odpuštění.

Slova: „Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou“, nejsou slovy ustanovení svátosti smíření, ani pověřením pro zpovědníky. Platí všeobecně pro naše vzájemné odpouštění. (Židé dobře věděli a vědí, že nelze prosit Boha o odpuštění, pokud jsme se přinejmenším nepokusili usmířit s tím, vůči komu jsme se provinili. Starý zákon zná „zpověď“.)

Ježíš se od nás neodklání. Nikdy si nemusíme zoufat.

Náš svět upřednostňuje technický výkon. Ale v božím království jsou ještě jiné hodnoty. Co je platné, že někdo měl ve škole samé jedničky, nebo vydělává mnoho peněz, není-li dobrým člověkem?

Bůh pracuje pečlivě a zodpovědně, ale ví, že my, lidé, žijeme v porušeném světě. Bere na nás ohled a není netrpělivý, když děláme chyby.

Bůh je přítel. Nepoužívá drezúru, ví o svém bohatství – jeho přátelství je nakažlivé, samo nás zve blíž a výš.

„Přišel, abychom měli život v hojnosti“ a těšili se z přátelství božího.

Letos jsem poprvé při velikonočním chvalozpěvu nezpíval: „Vpravdě nezbytný byl hřích Adamův, který Kristus zahladil svou krví. Ó šťastná vina, pro kterou přišel vykupitel tak vznešený a veliký!“⁸⁶⁴

Židé by nikdy nic takového neřekli, dobře vědí, že hřích je vzpourou proti Bohu.

Copak by jinak Bůh nepřišel mezi své děti?

Ježíš přece přišel z lásky, aby nám ukázal krásu boží tváře, blízkost, přejícnost a věrnost Boha člověku, a abychom viděli, jak vypadá lidskost podle božích představ.

Proto nám Ježíš tolik a tak krásně o Bohu vyprávěl, proto vykonal mnoho ušlechtilých činů a zbouřil tolik zdí (které jsme si mezi sebou pyšně vystavěli). Nepřišel jen vykřváct.

Jak bychom jinak poznali, že mu můžeme důvěrně říkat: „Ty“, „Táto“, „Mámo“, „Příteli“, „Bratře“, „Sestro“...⁸⁶⁵

Boží zájem a slitovnost nás uchvacuje a posiluje.

Ježíšovo přátelství, je silnější než smrt, jde až za hrob. Ježíš si své přátelství nenechá skácet selháním učedníků.

Ježíšovo přátelství je tak veliké, čisté a krásné, že mě neponižuje.

Proto mě nezahanbuje postavení učedníka a začátečníka.

Ježíšovo přátelství můžeme každý přijmout.

Až Ježíšovo přátelství přijmeme, prostoupí nás radost, že to i lidé okolo nás poznají.

Zatím se v nás radost mnoho neprojevuje. Ve velikonoční době při Večeři Páně pouze po závěrečném požehnání říkáme dvakrát: „Aleluja“.⁸⁶⁶

864 To mě to trvalo let, než mě ta slova došla a než jsem se proti nim odhodlal vzepřít. (Tak silně působí úcta k tradicím a autoritám, že jsme někdy jak slepí.)

865 Mnoho lidí má v mamince nejbližšího člověka (dnes je veliká krize otců). Tam, kde selhal otec, může a má vést dceru k oltáři maminka.

Bůh není ani muž ani žena. Na více místech Bible je Bůh popisován jako Matka.

866 Znáte to, jak dva indiáni, táta a syn přišli do baru a poručili si sklenici whisky: Starý indián koplul sklenici do sebe a řekl: „UF!“

Velikonoce jsou rodinnými svátky, Bůh nás počítá do své nejbližší rodiny a stojí o soužití s námi, v naší rodině. Žije s námi 24 hodin denně.⁸⁶⁷

Bůh je rád, když si všímáme jeho přítomnosti, úsměvu, přejícnosti a jeho darů.
Jen přísní napomínají, že se s radostí má šetřit.

2008

2. neděle velikonoční Sk 2:42–47 1 P 1:3–9 J 20:19–31 30. března 2008

Dnešní lekce předbílá text příští neděle o emauzských učednících, ale to není podstatné. Alespoň si znovu všimneme, co je k víře potřebné.

Evangelia jsou nabitá informacemi a události po vzkříšení zvláště.

Co znamenají slova: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“?

Často používáme některé věty z Písma jako náboženské fráze.

Asi by nešlo psát v kostele občas písemky, ale možná by bylo užitečné, kdyby někdo vytvořil test na nějaké náboženské téma, které by nám ukázalo, jak na tom jsme s porozuměním Ježíšovu vyučování. Nechcete se toho někdo ujmout?

Nedívejme se na Tomáše zpatra, ale považujme si poctivost Písma. My sami, neradi slyšíme kritiku na sebe. Písmo neodsuzuje člověka, ale zve nás k vyučování, k porozumění a k přátelství.

Lenoši se ohánějí náboženskými frázemi, „tajemstvím“ a tvrzením, že Písmu nemůžeme rozumět.

„Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“. Zdá se to jasné, ale bohužel často špatně vykládané.

Když něčemu věřím, měl bych vědět, čemu věřím. Uchází-li se někdo o mou důvěru, měl bych jej poznat. (I Hitler si hrál na spasitele.) Když podepisuji stvrzenku, přečtu si, kolik a komu platím.

Někteří rádi namítnou, že se nedá všechno změřit a zvážit a že Pán Ježíš říkal: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“. Těm nelze danou věc vysvětlit, nevědí a nezkoumají za jakých okolností Ježíš tuto větu říkal. Jsou přesvědčení: „Já musím věřit, o tom nesmím přemýšlet, musím se modlit za dar víry“. Tím se ale dostávají do odmítavé pozice (nevěřícího Tomáše).⁸⁶⁸

Tak si i letos něco opět zopakujme.

Mladý také hodil whisky do sebe a také řekl: „UF!“

Znovu si oba poručili pít, kopli kořalku do sebe a táta řekl: „UF!“, a syn řekl: „UF!“

Potřetí to zopakovali.

Táta vypil a řekl: „UF!“

Mladej následoval táta, a řekl: „UF!“ „UF!“

„A domů, už ti to kecá!“, poručil táta.

867 Bůh nevyžaduje, abychom se mu klaněli k zemi, nemusíme si doma stavět oltáříček, ani doma nemusíme mít kapli s Nejsvětější Svátostí Oltářní.

Kdysi jsme v Bělorusku navštívili rodiny dětí, které byly u nás v Letohradě na ozdravném dvouměsíčním pobytu.

V jednom domě jsem viděl za sklem vystavenou čokoládu, kterou jsme jim před dvěma roky dali.

Chléb i bonboniéru dostáváme k rozdání a ke snědení, ne k vystavování.

Ježíš neřekl: „Klanějte se mi“, ale řekl: „Mějte se rádi, co komukoliv prokážete, jako byste to prokázali mně“.

868 Modlitba za pomoc při studiu má smysl, ale studium nelze nahradit modlitbou.

Už při Ježíšově zatčení se učedníkům začalo hroutit přesvědčení, že Ježíš je Mesiáš. Smrt Ježíše byla tečkou za jejich „vírou“.⁸⁶⁹

Učedníci – podle rabínského vyučování náboženství – nemohli přijmout předpovědi utrpení Mesiáše. Natož řeči o jeho zmrtvýchvstání. „O co jde, to je úplný nesmysl, proč by vstával z mrtvých, ten nás přece všechny přežije, bude kralovat na Davidově trůně ...“

Petr za všechny prohlásil: „Nic takového se ti nestane“. Nikdo z učedníků tuto informaci nepřijal, úplně ji vytěsnili (přesto, že se k ní Ježíš mnohokrát vracel).

V této otázce byl Ježíš v očích apoštolů „malý“ proti rabínovi. Rabínovi by si učedníci netroufli dříve říci: „Kdepak takhle to není“.

S Ježíšem měli diskutovat, protože diskusí (společným hledáním) se prohloubí vědomosti.

Petr byl (s Janem) nejlepší a jak dostal vynadáno.

U židů existovaly dva rozdílné pohledy na Mesiáše. Pohled proroků (zapomenutý) a Ježíšův – a pohled rabínů. Oba si dělali nárok na pravou náboženskou výuku.

Tomáš i Petr byli prolezlí rabínskou naukou, i když to mysleli dobře. Tam, kde do jejich představ nezasahovala rabínská nauka, tam přijali Ježíšovo vyučování bez problémů. Ale v oblastech, které učedníci „znali z náboženství“, z vyučování rabínů, tam se Ježíš u učedníků neprosadil.

Ježíš při zatýkání ukázal učeníkům, že by se mohl bránit. Utekli strachy. Zřejmě jim tento zázrak nic neřekl. (Zázrak nevyrábí víru.)

Z naprosto nepochopitelných důvodů – pro apoštoly – se nechal Ježíš svázat.

Mysleli si, že Ježíš také nějak selhal, udělal chybu. „Ale nás proháněl!“ („Této noci se nade mnou pohoršíte“).

Učedníci snížili Ježíše ve svých představách z Mesiáše na pouhého proroka. (Ve své „víře“? Co to bylo? Jak bychom to pojmenovali? I slovo „víra“ používáme, aniž pořádně rozumíme, o co jde.) Degradovali tedy Ježíše na proroka, vždyť proroci byli zabíjeni, a proto ho nemůžeme odsuzovat. Se vzkříšením nepočítali v žádném případě.

Nejdříve ženy viděly anděla – (nepochybovaly o jeho slovech) ...

Petr a Jan šli a zjistili, že hrob nebyl vykraden – začínali pomalu věřit ve zmrtvýchvstání ...

Pro Kleofáše a toho druhého bylo vše absurdní, oni si „zachovali chladnou hlavu“, ženské blázní, už i Petrovi a Janovi přeskočilo, jdeme pryč, dokud nás tady nezatkne veleknězova stráž.

Ale cestou dokázali diskutovat s „cizincem...“

To je pokrok!

869 Jakou měli apoštolové víru? Na čem stojí víra? To se apoštolové málo modlili? Obdrželi málo milostí? Kde se stala chyba?

Všimněme si, že jsme takto nebyli k přemýšlení vedeni.

Často jen opakujeme své fráze. A nakonec prohlásíme: „Ale svatý apoštol Tomáš jediný prohlásil: Pán můj a Bůh můj.“ Tak se vykroutíme z otázek a přesvědčujeme sami sebe, že s tím Tomášem se vlastně mnoho nestalo a všechno dobře dopadlo.

Vše uzavřeme prohlášením: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili,“ a o to více se modlíme za dar víry.

Jenže, tak bychom nebyli moudřejší než předtím, než jsme o Tomášovi četli.

Jak dítě získá nebo nezíská důvěru k rodičům, jak k učiteli?

Jak stoupenci strany ke svému vůdci? Fanouškové ke svému idolu?

Když to promyslíme, hned uvidíme dva rozdílné přístupy.

K Hitlerovi se také oddaně upínali: „Já svému vůdci bezmezně věřím. Nemám žádné pochybnosti, nic mně neříkej, vůdce to myslí dobře a nejlépe.“

Nepodobaly se některé projevy vůči Hitlerovi našim modlitbám?

Co je slepá víra víme po 20. stol. o něco více než lidé dříve.

Předtím apoštolové nikdy Ježíšovi nedovolili, aby jim vysvětlil jak a proč to s Mesiášem bude! Hned na začátku mu skákali do řeči. Nenaslouchali, nechtěli si nic nechat vysvětlovat. Věděli jak to je. Věděli to správně. **TENTO PŘÍSTUP JE VELICE NEBEZPEČNÝ, K TOMU BYCHOM SE MĚLI ČASTO VRACET A KONTROLOVAT SI, JAK SI V PODOBNÝCH PŘÍPADECH POČÍNÁME MY.**

Ted' konečně emauzské zajímalo, co je v Písmu o Mesiáši psáno!

Předtím jen opakovali, co se naučili v náboženství.

Ježíš „dělal drahoty“, ale oni ho dokonce přinutili, aby jim dopověděl své názory.

Pak v cizinci poznali Ježíše. Okamžitě se vrátili a potvrdili apoštolům, že Petr a Jan, i ženské, mají pravdu.

Mezi učedníky se strhla pře – na jedné straně Petr, Jan, Kleofáš s kamarádem a na druhé straně ostatní učedníci. (Tomáš tam nebyl.)

Když byla hádka v plném proudu, přišel Ježíš. Ta druhá část učedníků si myslela, že je to strašidlo. Ježíš je musel přesvědčit, povídal, jedl s nimi ...

Když se přesvědčili, že Ježíš vstal z mrtvých, když si nechali vše vysvětlit podle Písma a došlo jim Ježíšovo vítězství, velice se radovali. Zřejmě Ježíše poplácali po ramenou, možná jej nosili na ramenou a vyhazovali vzhůru.

Všimněme si, že učedníci měli s Ježíšem neliturgické, neformální jednání a vztahy.⁸⁷⁰

Tomáš stále vzdoroval (poslední). „Dokud si nesáhnu, neuvěřím,“ neřekl proto, že by si chtěl ověřit, co apoštolové tvrdili. Nějaké vzkříšení v žádném případě nepřipouštěl. Stále zůstával v rabínských názorech na Mesiáše.

Ježíš přišel kvůli němu: „Tak si, Tomáši, sáhni“. A Tomáš zkroušeně a zahanbeně řekl: „Pán můj a Bůh můj“.

Blahoslavení Petr a Jan – ti si šli ověřit tvrzení žen ke hrobu a neustrnuli v rabínské mentalitě.

Blahoslavení ti, kteří mají pružnou mysl, nevězí tvrdohlavě ve svých názorech a jsou schopni si je opravovat.

Blahoslavení Kleofáš a jeho druh, kteří byli ochotni diskutovat s „cizincem“.

Ježíš chválí lidi schopné diskuse o náboženství.

Blahoslavení, kteří se nepotřebují s Ježíšem srazit, zakopnout o něj, blahoslavení, kteří jsou schopní bez krizí a havárií přijmout pravdu.

Blahoslavení Petr a Jan, kteří dovedli vyhodnotit minimum informací (plátna srovnaná v hrobě) a opravit své názory.

Být psychicky pružný a diskutovat o svých názorech je ctností!

V žádném případě zde není vychvalováno slepé přijímání pouček víry, ale naopak, promýšlení toho, co nám Písmo nabízí. Než mohu DÁT BOHU ZA PRAVDU, potřebuji tomu rozumět.

Tedy ne blahoslavení naivní, kteří věří všemu, co se jim řekne, ne blahoslavení „ortodoxní“, kteří se něco naučí a celý život s nimi nic nehne. Ale blahoslavení, kteří mají svůj přístup k Bohu uvážený, dovedou ho celý život opravovat a vylepšovat. Blahoslavení, kdo se dokáží učit z vlastních chyb i chyb druhých (například Ježíšových učedníků).

Ideálem jsou pro nás Petr a Jan. Ti dokázali na začátku nejasností vyhmátnout správné řešení.

Kéž bychom byli alespoň jako Kleofáš, který si v diskusi od „cizince“ dal říci.

870 Nenechme se ve svých představách o Ježíši ovlivňovat některými obrazy 19. stol. například „Večeře Páně“ a „Vzkříšený Ježíš s apoštoly“ (klečení, paprsky, sepjaté ruce, atd.).

Je jenom na nás, jaký způsob hledání a „víry“ přijmeme. To za nás nikdo neudělá.
Dobré je být Kleofášem, ideálem je Petr a Jan.

Tomáš byl z náboženství od pana rabína skálopevně přesvědčen, jak to s Mesiášem bude. Vše nové rozhodně odmítal: „S tím na mě nechod'te. Dokud si na něj nesáhnu, nevěřím.“
Tomášovi chybělo: „Já si to chci ověřit.“
Nepřipouštěl hledání: „Já se s vámi o tom bavit nehodlám“.

„Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“ – blahoslavení pružní duchem, kteří se dokáží zamyslet nad slovy proroků, kteří se ptají, kteří vědí, že nevědí vše.
Blahoslavení, kteří nemají postoj stáda ani nábožného davu, který slepě odkývá tvrzení autority.

Začíná to ve škole. Blahoslavený student, který nepapouškuje něco, čemu nerozumí, nespokojí se jen s dobrou známkou, ale snaží se vyučované látce porozumět.
Blahoslavený, který se nespokojí jen s opakováním vět Katechismu, ale zamýšlí se nad všemi zprávami evangelistů – neboť u každého je vylíčeno něco. A kdo hledá, nalézá.
Jistě, že je to trochu náročné, ale někomu to za námahu stojí. Porozumět fyzice i nejbližšímu člověku dá práci, natož porozumět Ježíši. Někomu Ježíš za námahu stojí.
A Ježíš má rád přemýšlivé lidi – jsou schopní spolupráce a hlubokého vztahu.

3. neděle velikonoční

2020

3. neděle velikonoční Sk 2:14. 22–28 1 Petr 1:17–21 L 24:13–35 26. dubna 2020

Jinak se učí v jednotřídce a jinak ve třídě stejně pokročilých žáků. V kostele jsou posluchači různé úrovně poznání. Poznámky pod čarou jsou určeny „nižším ročníkům“.

*Odpovídám na dotaz o tvrdohlavosti apoštola Tomáše.*⁸⁷¹

*Četl jsem některé komentáře kamarádů omlouvajících apoštola Tomáše v jeho přístupu k Ježíšovu vzkříšení.*⁸⁷²

871 Jak byli apoštolové staří? Rabíni vyučovali o Bohu, proto měli velikou autoritu. Až od 30 let se zralý muž mohl stát rabínem (i Jan Baptista a Ježíš).

Ježíšovi učedníci byli přemýšliví a pružní, viděli nesrovnalosti mezi „tradicí otců“ a rabínským učením oproti Písmu. Byli nadšeni Ježíšovou osobností – učil jinak než rabíni:

Pro každého, kdo není lehkověrný, může být přijímání nového náročné (srov. L 5:39).

Ježíšovým umučením se víra učedníků, že Ježíš je Mesiáš, naprosto zhroutila. Vrátili se ke staré „jistotě“ rabínského vyučování o Mesiáši a usoudili: „Musíme čekat nového Mesiáše.“ Opustili Ježíšův způsob vyučování: „Pravdivost náboženských výpovědí si ověřuj Písmem (spolehlivost slova Božího je potvrzena staletou zkušeností). Přemýšlej a zkoumej, kdo má pravdu, zda rabíni nebo já.“ (Srov. J 9:4, 10:25. 37; Jan 14:10–12).

Tomáš v přitakání Ježíšovu vzkříšení vzdoroval nejvíce. Když apoštolům odporoval: „Ježíš není Mesiáš!

V náboženství jsme se učili, že Mesiáš vyžene Římány.“ Apoštolové mu říkali: „My jsme si to také mysleli, ale vzkříšený Ježíš nás i emauzské znovu prováděl Písmem, dokládal nám, že o jeho smrti a vzkříšení mluví Písmo. Připomněl nám, že přece prorok Malachiáš napsal, že Mesiáš bude nejprve tříbit Izrael a ne Řím.“

„Dejte mně s tím vším pokoj! Dokud si nesáhnu, neuvěřím!“

Tomášovo pozdní přitakání vzkříšení Ježíš rozhodně neoceníl.

Co znamená pochvala: „Blahopřeji těm, kteří neviděli a uvěřili.“?

Když ženy přiběhly se zprávou o prázdném hrobu a o slovech andělů, že Ježíš žije, pouze Petr a Jan utíkali k hrobu.

(Jejich selhání – Petr Ježíše zapřel a Jan se jen přišoural ke kříži až po Ježíšově smrti – je usvědčilo z povrchnosti jejich dřívějšího tvrzení: „Ježíši za tebe položíme hlavu na špalek.“) Zkrotli a přiznali, že Ježíš měl pravdu, když je před jejich sebejistotou varoval.) Viděli, že hrob nebyl vykraden, a zprávu žen brali vážně.

Ježíš rád chválí, jakmile je za co. Jeho ocenění: „Blahopřeji těm, kteří neviděli a uvěřili,“ patří Janovi a Petrovi, že uvěřili ve Zmrtvýchvstání dřív, než Ježíše uviděli na vlastní oči.

Ta pochvala patří také žernám – zachovaly se ještě lépe než apoštolové (nebyly nafoukané jako chlapi, kteří se honosili svými náboženskými znalostmi a vysvědčením: „s významáním“, z rabínského náboženství). Ženy byly pružnější. My, chlapi, si více zakládáme na vnějších věcech a víc lpíme na svých „jistotách“ – náboženských).

(Mluvícího papouška pochválíme, ale člověk, který jen papouškuje a nepřemýšlí u práce, je v mnohém nepoužitelný a ne zřídkka nebezpečný.)

Za chvíli se znovu podíváme na to, co znamená „věřit Ježíšovi“.

872 Je rozdíl, uvažujeme-li pouze nad krátkým úryvkem Písma, nebo vidíme-li už v příběhu Ježíše a jeho učedníků širší souvislosti.

Chybí-li v krajině voda, je-li půda v katastrofálním stavu a řadí-li v lesích přemnožený kůrovec, nepomohou modlitby, posty a prosebná procesí, ale je třeba u toho všeho hledat příčiny, souvislosti, naše chyby a usilovat o nápravu. Je třeba zaplatit za škody, které jsme způsobili.

Podle čeho se pozná dobrý učitel a dobrý žák? Dobrý učitel vždy na konci určité části výuky zjišťuje, zda studenti pochopili její smysl a jaké mají znalosti. Jinak výuka nemůže pokračovat a je třeba opakovat látku, nebo dokonce ročník. Poctivý student si rád ověřuje svůj výsledek.

Proč lidi neučíme rozumět Slovu božímu? Učili jsme je pouze opakovat otázky a odpovědi Katechismu (jiné otázky byly zakázány pod hříchem „Měl jsem pochybnosti o víře!“).

V kostele se neznámkuje, ale po určité době „chození do kostela“ bychom si měli sami odpovědět na určité otázky, např.:

Koronavirová karanténa nám pomohla objevit hodnotu Slova božího. Nikdo nemůže říci, jako dřív: „Nemám na Písmo čas.“ Kázání při bohoslužbách rychle plyne, ale Slovo boží máme vytištěné a můžeme se k němu znovu a znovu vracet a promýšlet ho.

K prvnímu čtení. Biblické slovo „vydat“ potřebuje promyšlení. Myši byly vydány kočkám, mouchy pavoukům a vlaštovkám. Rostliny a zvířata byly vydány lidem. Rodič a učitel se vydává dětem. Ten, kdo mluví, se vydává kritice posluchačů. Bůh nám vydal svého Syna. Bůh se nám vydává. O Ježíšově smrti rozhodl Kaifáš a Pilát. Kdyby Bůh neposlal Ježíše, nedovolil by jeho vydanost, nikdo by se o Ježíše nemohl otřít ani slovem. Svoboda nám ale nebyla dána ke zneužití, nýbrž k dobru. Bůh nám nedal Ježíše k umučení, poslal ho k naší záchraně.

Každý rok se snažíme hlouběji porozumět setkání emauzských učedníků se Vzkříšeným. Rychle se z Jeruzaléma vypařili, přece nebudou čekat, až je Velerada z hnízda apoštolů vybere. Společníkovi na cestě, neřekli: „Dlouho kážeš, zkrat' to,“ jako my svým kazatelům. Nemluvil nudně, sdělil jim podstatné. „Hořelo jim srdce“ tak, že utíkali za svými přáteli. Nadšení převážilo nad jejich dřívějším strachem. Jestli budou zatčení, je vedlejší. Ježíš jim vzkřísil důvěru v Mesiáše, která jim po ukřižování umřela. (Postupně se jim také vracelo zdravé sebevědomí: „Jsme učedníky největšího Rabiho.“)

Nepřehlédněme, co znamená: že Ježíš s nimi „lámal chléb“. „Dobrořečení nad chlebem a vínem“ je u Izraelitů častým rituálem. Ale Ježíš tento rituál povýšil a nám daroval. Řekl při něm jiná slova ... slavil s nimi svou Hostinu (Beránka se svou nevěstou). Pro ně to byl ještě silnější zážitek než při poslední večeři.

Mesiáš není beránkem vedeným na jatka, je Beránkem, který se nám obětavě z lásky vydává do krajnosti (až na smrt a až za smrt, navždy).

Je Beránkem, který byl z toho strašného ponížení vzkříšen, povýšen, rehabilitován.

A tento Beránek slaví své přátelství – manželství se svou nevěstou, která není nevinná, ale dopustila se ostudného jednání, byla nevěrná.

Z evangelií jsme pochopili, že podle Ježíše naše „víra“ má znamenat přitakání Mesiáši způsobem našeho života.

Ptejme se:

Proč chodím do kostela?

Jaký hřích pokládám za nejhorší?

Proč komunisté popravili Miladu Horákovou?

Jaký hřích pokládá za nejhorší Ježíš?

Jaké jsou příčiny nejnebezpečnějšího hříchu?

Jaký hřích spáchali vrazi (a jejich pomocníci) Milady Horákové?

Jaký hřích přivedl Ježíše na popraviště?

Co Ježíš vytýkal apoštolům?

Mám si na Ježíšovy výtky apoštolům dávat pozor i já?

Proč nikdo z Dvanácti, kteří Ježíši tvrdili: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha,“ ani z těch tří „z hory Proměnění“ nepřišel v neděli ráno k Ježíšovu hrobu?

Jak se zachovali učedníci po ukřižování Ježíše, kdo z nich lépe a kdo hůře (nejde o souzení, ale o naše poučení). (Řada nás, mužských, ráda diskutuje. Občas si říkám, kdyby naše ženské slyšely, o čem plácáme, ty by nás hnaly. Podivuji se tématům diplomových prací na našich teologických fakultách – například „Kdy je válka spravedlivá“. Vypovídají o úrovni naší teologie, o vyučujících a vyučovaných, o míře pochopení nebo nepochopení evangelia.)

Podle čeho učedníci vzkříšeného Ježíše poznali?

Správnost svých odpovědí bychom si měli nechat posoudit někým pokročilejším ve studiu Písma.

(„Studujete-li Písmo, jako byste mě korunovali, říká Bůh.“ *Talmud*)

- Co znamená Ježíšovo vzkříšení pro nás? ⁸⁷³
- Co je smyslem našeho života?
- A jakou perspektivu má náš život?

Ježíš (a cele Písmo) nás vede k hledání co nejhlubšího smyslu života.
Od Gándhího jsem si zapamatoval: „Pravda je to, co mě činí lepším.“ ⁸⁷⁴

Ptám se, co pro mě – kristovce – znamená Ježíšovo vzkříšení, jak mě ovlivnilo?

Kdyby se za války u mých dveří objevil pronásledovaný člověk, vím, jak bych měl jednat, ale nevím, jak bych se zachoval.

Kdyby například moje žena nesouhlasila s přijetím pronásledovaného do domu a nechtěla tím smrtelně ohrozit naše děti, musel bych se pokusit najít jiný úkryt.

Mnoho lidí, i nekostelových, za takovou pomoc zaplatilo životem svým i své rodiny. Pokládali to za svou lidskou povinnost a nikdy nemluvili o oběti (jako o oběti stále mluví mnoho katolíků). Nevím, jak bych se zachoval, ale vím, že si mám pěstovat odvahu a vůli ke smyslu, k co nejhlubšímu smyslu svého života.

Radost z Ježíšova vzkříšení a jeho vítězství nad smrtí vysvobodila mnoho křesťanů od ochromujícího strachu. Už si nemusíme chránit pozemský život za jakoukoliv cenu.
(Pravoslavní neříkají 8. dni: „Nedělání“ jako my, ale: „Vzkříšení“.)

Po Velikonocích, po Ježíšově vzkříšení, čteme jinak slova Ježíše a Marty u Lazarova hrobu:
Ježíš řekl Martě: „Tvůj bratr vstane.“

873 Prohlášení: „Věřím, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boha živého, který byl ukřižován a vzkříšen,“ nestačí, to řekne klidně i ďábel (není ateista).

874 Na začátku války vytvořili nacisté ve Varšavě židovské ghetto. Adam Czerniakow přijal místo předsedy Židovské rady. Od nacistů nečekal nic dobrého, od začátku tušil, že Židé jsou odsouzeni k smrti, ale neúnavně se snažil dělat pro své lidi co nejvíce. Ještě těsně před transporty „na Východ“ (do Auschwitz) pořádal, i pro děti, šachové turnaje, divadelní a hudební vystoupení. Nejen kvůli zvýšení morálky, ale kvůli pěstování vlastní důstojnosti těch, které nacisté za lidi nepokládali.

Czerniakow od prvního týdne války psal deník, až do svého posledního dne. Tváří v tvář peklu, které si nikdo neumíme představit a které připraví člověka o jakýkoli sentiment, stále pracoval pro druhé. Ve svém deníku popisuje i drobné věci, třeba jaké bylo každý den počasí, ale také si všímá pozoruhodných věcí.

Např. o jedněch milujících se manželech: manžel byl těžce zraněn, vyhřezla mu střeva a manželka mu je svými rukama dala zpátky a odvezla ho do nemocnice. Zemřel. Ze společného hrobu ho vyhrabala a sama ho pochovala. Její čin byl pro Czerniakowa vrcholem ctnosti.

V ghettu byly zoufalé poměry, ze židů zbyly jen strašné a ubohé stíny ... Čím dál víc jich umíralo hladem. Mnoho na ulicích. Ti, ještě živořící, je svlékli z jejich hadrů, neboť hadry pro ně měly nějakou cenu, a mrtvoly přikryli novinami. Czerniakow vypráví o člověku, kterého řadil k židovské inteligenci, ten ho žádal o peníze: „Ne na jídlo, ale na nájem, abych mohl zaplatit nájem, nechci umřít na ulici.“ Czerniakow mu peníze dal; ocenil jeho smysl pro lidskou důstojnost – ve strašném hladu jí dal přednost.

V den, kdy velitel ghetta poručil Czerniakowi: „Do odpoledne vypravíš do transportu 6 000 lidí a každý další den další vlak se stejným množstvím židů.“ Czerniakow se snažil před transportem uchránit alespoň členy Rady, další důležité lidi pracující pro ghetto a hlavně sirotky.

(Proč sirotky, ptáme se. Přišli o rodiče, jsou malí, bezmocní a nejslabší. Proto je třeba až do poslední chvíle pro budoucnost pracovat.)

Pro sebe Czerniakow nikdy nic nechtěl. Když viděl, že nemůže chránit ani sirotčinec, skončil svou práci předsedy Židovské rady i svůj život (to byl jeho protest vůči nacistům, kteří se povyšovali za Pány rozhodující o životě a smrti vězňů).

Židé jsou ovlivněni biblickým vyprávěním o ohrožení a záchraně Izáka – jednoho z jejich praotců. Děti jsou pro ně příslibem budoucnosti. A pro budoucnost je třeba stále pracovat. Židé věří, že život a budoucnost nekončí smrtí.

Marta mu odpověděla: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“
Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.
A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“
Řekla mu: „Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“

Letos jsme prožili Velikonoce jinak. Budeme je slavit jinak už napořád?

Příloha:

Fejeton Jana Rybáře. ⁸⁷⁵

2017

3. neděle velikonoční Sk 2:14. 22–28 1 P 1:17–21 Lk 24:13–35 30. dubna 2017

S naší představou o výkupné oběti je potíž. Kdyby nás slyšeli židé, jak mluvíme o obětech Bohu, kroutili by nad námi hlavou a možná by řekli: „Inu, vždyť to je pohanská sekta.“

Říkáme si o rozdílu mezi pohanskou obětí a „obětí“ biblickou. ⁸⁷⁶

Kdo se nenaučí biblickou řeč a biblické myšlení, čte Bibli pohanskýma očima a pohanským myšlením, nemůže Bohu porozumět. ⁸⁷⁷

875 Tehdy i dnes

Zločinec se prý rád vrací na místo činu, ale člověk zklamaný prchá odtud, kde byly jeho naděje pohřbeny. To byl i případ Ježíšových učedníků z Emauz. To je případ Ježíšových učedníků i dnes. Tisíce zklamaných věřících utíkají z církve, kde jim umřela naděje. Nejen v Německu a jižní Americe. Ti emauzští také neměli s Bohem trpělivost. Byli hr hr.. Kdo počká, ten se dočká. Dočkali se i ti v jeruzalémském uzamčení, kam za nimi přišel oslavený Kristus. Ale on neopustil ani ty netrpělivé emauzáky. Nenabídl jim své rány, ale zůstala jim jeho Eucharistie, a to hluboko v srdci, navždy. Profesorka UK Vacková byla ve vězení 15 let beze mše. I dnes jsme celé týdny beze mše. Ježíš učil lidi 3 roky a pak sloužil jedinou „mši“. My jsme ji zvyklí sloužit 365 dní, ovšem to učení nás tak neláká ... Růženka Vacková ale za těch 15 let vězení svou věrouku umocnila snad až na svatozář ...

Jan Rybář

876 Pohané se snaží získat, „uplácet“ božstva, aby si naklonili jejich přízeň.

Mafiánům lidé platí „výpalné“, aby od nich měli pokoj (mafiáni často lidem tvrdí, že je střeží před jejich nepřáteli).

Říkali jsme si, jak židé brzy místo trestu došli k náhradě („zadostiučinění“). Chlapi se porvali a jeden druhému vyrazil oko. Podle spravedlnosti „oko za oko“, ti buď vyrazíme oko, nebo poškozenému zaplatíš tolik a tolik korun (my bychom tomu možná řekli „úhrada bolestného“).

Mluvili jsme o významu biblických „obětí“ – nejsou trestem, Bohu neplatíme odškodné. Jestli je místo Izáka obětován beran, Bůh z toho nic nemá, nejlí skopové (zabití berana má jiný smysl).

Učili jsme se spolu, že základní typ oběti je dobrořečením: „Bože, díky tobě se mi desetkrát víc urodilo, mám tolik, že mohu desetinu úrody věnovat na dobré účely, potřebným. (Srov. Dt 26. kap. – kdo nezná tento skvostný text, je ošizen o krásné vzdělání).

Pohanský přístup k božstvům je: „Dávám, abych dostal.“

Biblický přístup je jiný („rodinný“). Od Boha stále dostáváme, až časem se učíme sloužit druhým, rodiče slouží dětem, až časem se postupně učí pomáhat druhým.

Kdo to poznal, řekne: „Dostal jsem, dávám“.

Tak přicházíme ke své královské vznešenosti: „Mohu být člověkem pro druhé“, nejsem žebrákem.

877 Ježíšova smrt není trestem, je varováním.

(Trest není mstou. Má sloužit ke změně myšlení a života, k novému náhledu, který nasměruje provinilce k jeho nápravě a k náhradě škody poškozenému. Jen tak vedle sebe mohou žít dřívější dravci a oběti – v „šalomu“.
(Srov. Iz 11:1–9). Tak začíná boží království – novým soužitím podle Ježíšova způsobu.)

Kdo se nenechá varovat, může skončit hrozně.

Skutky apoštolské a epištoly jsou kázáním apoštolů – mají jiný způsob řeči (je to 18ti karátové zlato, evangelia jsou 24 karátovým zlatem). Ježíš je dokonalý Učitel, jeho slova jsou jinak pravdivá – on sám je Pravdou!

Kázání apoštolů nejsou naší dogmatickou řečí, jsou jiným literárním a pedagogickým druhem.

Čteme-li je ovšem „pohansky“ a překládají-li je překladatelé z originálu podle svého – „pohanského“ myšlení (nechci se nijak dotknout překladatelů), dostaneme se na slepou kolej. Bůh nepotřebuje naše potrestání (natož mstu). K odpuštění našich hříchů nepotřebuje krev a oběť, ani mrtvolu svého syna. Bůh nebyl uražen. Těší se na naše obrácení, proto nás zve na cestu „metanoia“ (obrácení).

Nikomu tyto názory nevnucuji, má-li někdo rád Boha „krvavého“, nebudu mu to vymlouvat.

Bůh má v Písmu také mateřské rysy (srov. Iz 66:13) a Ježíš jedná podobně. O tom se znovu přesvědčujeme na jeho jednání s učedníky po vzkříšení.

Po staletí se katolíci procházejí pobožností „křížové cesty“. Proč jsme si nezavedli „cestu Vzkříšeného“? (Kolik jste v evangeliích napočítali setkání se Vzkříšeným? Každou neděli doby velikonoční si můžeme doma postupně prohlubovat jedno z nich.)

Vždy jsem „záviděl“ židům, jak po nocích společně naslouchají biblickým textům a nadšením pak chválí Hospodina („Kdo studuje Tóru, jakoby korunoval Hospodina,“ říkají.)

Nikdy nezapomenu na setkání nad Písmem s Bohumilem Bílým, 7 až 8 hodin jsme promýšleli texty evangelia. Bylo to dobrodružné, krásné a radostné. Pochopil jsem, co znamenalo, že se Ježíš celou noc „modlil“ – „notoval si“ s Otcem.

Někdy mě text Písma natolik zaujme, že z toho nemohu usnout – tak si ho dál dlouho do noci promýšlím. Je to zážitek krásy nesmírné ...

(Je to tak výživné, že z toho nejsem druhý den ospalý. To se ví, že nelze takto ponocovat příliš často, každý máme náročnou práci.)

Mám rád setkávání s kamarády a přáteli. Ale není mnoho těch, s kterými se dá mluvit o Písmu ...

V dnešním úryvku se Ježíš připojil k učedníkům emauzským. Vyhledal je, přišel je doučit, potěšit, odpustit jim a u stolu je znovu obdaroval svým „svatebním slibem“ – opět jim „lámal chléb“ svého života („lámání chleba“ je jedno z nejstarších pojmenování Večeře Páně).

Co to s učedníky udělalo, jsme znovu slyšeli: „Hned v noci se sebrali a spěchali k apoštolům.“ Velikonoční radost, dobrá zpráva, nás pudí rozdělit se o ni s druhými, šířit ji dál!⁸⁷⁸

Bůh i Ježíš pečují o své „manželství s námi“ – setkání Ježíše s emauzskými to opět potvrzuje.

V Letohradě máme na 7. května smlouvanou obnovu manželských slibů. Proto po dvě neděle místo „Poznámek“ napíšu pár bodů ke kázání – abychom se na obnovu manželství připravili.

(Zimbardův a Miligramův pokus je mladého data, ne všichni lidé chodící do kostela o těchto pokusech vědí, ale příběh o Ježíšově pronásledování a ukřižování zbožnými lidmi znají všichni, kdo kdy chodili do kostela. Nikdo se nemůže vymlouvat, že nebyl varován.)

878 Na setkání s chlapy jsme se ptali sebe sama: „Co pro mě znamená, že jsem křesťanem (je to na mně poznat?)“

Říkali jsme si: „Křesťan patří mezi ty, kteří:

- hledají smysl života
- přijímají odpovědnost za život
- jsou vděční Bohu za život a jeho dary
- chtějí s Bohem dotvářet svět dle jeho plánů
- přidávají se k Ježíši na záchranu lidí...

Bůh nás dovedl k manželství s jedním partnerem na celý život (a na celou věčnost). Nezakul nás do manželských okovů, ale řekl: „Ukáži ti, jak vybudovat vztah s nejbližším.“ Jako se od něj učíme umění rodičovství, tak se od něj učíme, jak pečovat o vztah s manželkou a manželem. Kdybychom tuto péči svému manželství nevěnovali, nemuselo by se nám povést. Kdo boží recept nepoužije, tomu manželství přestane chutnat (nedivme se, že se tolik manželství rozpadá, bez práce nejsou koláče).⁸⁷⁹

S vděčností jsme přijali boží péči.

Každou neděli nám Bůh zdarma nabízí vyučovací lekci moudrosti jak budovat pěkné vztahy (za rok to je 50 vyučovacích hodin).

Víme o důležitosti a nezbytnosti vody k životu. Z nedostatku vody může naše tělo onemocnět nebo dokonce umřít.

Někteří lidé si nosí vodu z dobrých studánek nebo léčivých pramenů domů.

Nám pramen vody živé nabízí Ježíš zdarma (J 4:10).

Rozumíme hygieně a vypěstovali jsme si hygienické návyky. Nenapili bychom se vody, která není pitná.⁸⁸⁰

To, co do sebe přijímáme, nás ovlivňuje – i v duchovním životě.

Vybíráme si, co čteme, odkud čerpáme, s kým se setkáváme, o čem spolu mluvíme.

Vzděláváme se: nejprve jsme se učili kultuře jednání, pak mluvení a nakonec kultuře myšlení.

Pokud se sami u Pána Boha vzděláváme, ukazujeme dětem cestu, kde voda živá pramení.

Dobře víme, že „víra“ se nedědí, pokud někdo – včetně našich potomků – nebude z tohoto pramene pít, jaké manželství se jim podaří z vlastních sil nebo jiných zdrojů, vybudovat?

Bůh o nás pečuje mnoha způsoby.

Čínské přísloví: „Nehladíme-li kočku, vysychá jí mícha“, jsem si upravil na nás, lidi.

Bůh není Číňan, ale ví, co potřebujeme a nezanedbává nás.

Jako Ježíš vyhledal emauzské (celou cestu – dvě hodiny – je vzdělával) a pak s nimi slavil hostinu svého přátelství. Chlapi viděli, že Ježíšovo přátelství k nim neochladlo.

Ježíšovu „svatebnímu slibu“ porozuměli víc než u „prvního svatého přijímání“.⁸⁸¹

879 Umíme si představit, jak by dopadlo naše auto, kdybychom neudržovali jeho technický stav.

Odmala se učíme pečovat o svůj zdravotní stav (včetně preventivních prohlídek).

(Netvrdíme, že jen my máme monopol na pěknou rodinu, známe řadu pěkných manželství lidí, kteří nejsou kosteloví, ale oni žijí z křesťanské podstaty).

880 Chutná mně alkohol, zamlada jsem byl třikrát opilý, neznal jsem svou míru. Mám štěstí, že zvracím dřív než bych se dostal do stavu, kdy bych nevěděl, co mluvím. Zvracení mi je krajně nepříjemné, proto si svou míru hlídám.

Jako každého zdravého člověka mě přitahovala sexualita. Ale nikdy jsem se nedíval na pornofilm – rozumím jeho očarování a jedu. Byl bych znovu pokoušen se na další takový film podívat. Mám obavy, že by se mně o tom zdálo, mám velkou fantazii, ty obrazy by se mi mohly vracet.

Prostitutky a pornoherečky jen předstírají svou vášeň a to přece nemá nic společného s láskou a s manželským obětím.

Vysvětlujme to svým dětem!

(To, co jsem řekl, neberte prosím, jako chlubení. Mám jiná provinění.)

Zamlada jsem četl knihu kardinála Suenense „Žít křesťansky“ a vryla se mi do paměti slova: „Přečetl jsem špatnou knihu, už nikdy nebudu takový, jako před tím!“

K moudrosti přicházíme poučením se z chyb vlastních i druhých.

881 Nevím, zda jsem tady psal, že jsem potkal několik párů, které každý měsíc slaví své manželství. Je to krásné, ale také náročné. Jsou-li někdy na patřičné datum „ve při“, (to se stává i v nejlepších rodinách), čekají několik dní, až se vyprší mraky a vyjde slunce. Ale ten „svatební večer“ si nenechají ujít.

Kdo se snaží víc a víc pochopit záměr Ježíšovy hostiny (sjednocení s ním a s bratřími), má nesmírný zdroj bohatství ze kterého může čerpat sílu k budování svého manželství.⁸⁸²

2014

3. neděle velikonoční Sk 2:14. 22–28 1 P 1:17–21 Lk 24:13–35 4. května 2014

Bůh souhlasil s tím, aby se jeho Syn vydal mezi nás a přivedl nás do jeho náruče. Otec věděl, jak mezi námi dopadne, ale také věděl, co pro něj může udělat – vzkřísit jej z mrtvých.

Snažíme se rozumět evangeliím.⁸⁸³

Víme, že evangelia jsou pro nás životadárnými slovy života.⁸⁸⁴

Proto nás zajímá, jakou chybu udělali apoštolové před Ježíšovým ukřižováním.

Jakou chybu udělal apoštol Tomáš po Ježíšově vzkříšení?

Jakou chybu udělat Jidáš po svém provinění?

Které kroky k odpuštění udělal a který krok mu scházel?

To vše máme umět svým synům a vnukům říkat. To nám Bůh svěřil, když nám dal potomky. Nechat děti pokřtít nestačí.⁸⁸⁵

Jak dlouho chodili učedníci s Ježíšem?

Proč jim musel Ježíš otevřít mysl?

Co to znamená otevřít mysl? Je to jako otevření konzervy, lebky nebo dveří?⁸⁸⁶

882 Vysvětlujte větším dětem, jak důležité je najít si do manželství partnera, který je ochoten přijmout recept na dobré manželství od Boha. Máte-li třeba příbuzné, kteří mají jiné politické názory i děti vidí, že s nimi nelze o politice mluvit. Někdy se neshodnou na politických názorech ani manželé. To je velká bída, ale ještě horší je, když mají různé životní hodnoty. Jiné názory na výchovu dětí, na řešení sporů v manželství, na nutnost přiznání chyb a omluvy, na slavení neděle, na ochotu budovat manželství, nebo jít se poradit do manželské poradny ... Ukazujte jim to na svých zkušenostech, uvidí-li, že vy tyto zdroje využíváte, vybavíte je do jejich manželství jedinečným způsobem. Nikdo jiný jim v tom nemůže dát větší příklad než vy.

883 Abychom si byli vědomi, jak velkou hodnotu mají určité informace, říkali nám: „Farář dvakrát nekáže“ (kněz měl kdysi v neděli jen jednu mši). (Víme o ochraně určitých informací i o špionáži v těchto věcech.) Přijímáme odpovědnost za to, co slyšíme od svých rodičů a vychovatelů. O Božím slovu to platí teprve. Nikdo se nemůžeme vymlouvat: „Nikdo mně to neřekl“.

A přesto Ježíš svým učedníkům někdy milosrdně opakoval své vyučovací lekce.

(Třikrát opakoval své vyučování o chlebu, nejméně osmkrát se pokoušel učedníkům vysvětlit, proč bude ukřižován.) I po vzkříšení znovu vyhledal své přátele a věnoval jim velkou opakovací vyučovací lekci.

884 Život je veliký dar, který máme brát vážně. I Bůh bere naše životy vážně (proto o něj ve veliké míře pečuje, proto mu nebylo zatěžko k nám poslat svého Syna).

Proto nás vyučuje umění pečovat o život. Někdy stačí jedna chyba a život je zmařen. (Na silnicích někdo špatně odhadne vzdálenost při předjíždění nebo nevyspalý sedne za volant ... a život je zmařen.)

885 Bývalý premiér Stanislav Gross teď na veřejnosti prohlásil, že se obrátil ke Kristu. I lidé chodící do kostela ho okamžitě chválili. Vzdělávají se ti lidé u Ježíše? Jak vypadá obrácení se ke Kristu? Z té zprávy nelze vyčíst, zda Gross něco udělal s nepoctivě získanými penězi.

Putin před olympiádou prohlašoval, že chrání křesťanské hodnoty, když se vymezoval proti homosexuálům.

I někteří naši lidé ho hned nekriticky chválili. Copak nevidí, že Putin zločinně porušuje Desatero?

Zapomněli, že nechal vraždit civilní obyvatele v Čečensku, v Gruzii, své odpůrce a novináře? Nevidí, že řídí další válku na Ukrajině?

886 „Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“. (Lk 24:45) (Srov. Mk 6:52, 8:17; Lk 24:38)

Nestačí chodit do kostela a odříkávat předepsaná slova.

Modlitba je rozhovorem (který se povedl).

Emauzští učedníci rozmlouvali s neznámým pocestným a ukázalo se, že Ježíši neporozuměli. Ve škole by propadli, v životě se s Ježíšem mýjeli.

Ježíš se jim znovu věnoval. Bylo to možné jen proto, že jimi ukřižování Ježíše tak otřásl, že řekli: „My už ničemu nerozumíme“. I pro ně „musel“ být Ježíš ukřižován.

Až když neznámému pocestnému naslouchali, až když mu neskákali do řeči, až když si nechali vše vysvětlit, pak došlo k jejich otevření mysli. Před tím tvrdili, že úkolu Mesiáše rozumí lépe než nazaretský tesař.

Abych si mohl povídat s Bohem, rozuměl si s ním, nemusím do kláštera. Nenechme si namluvit, že modlitba – rozmlouvání s Bohem je těžké. Ježíš nám ukazuje, jak Bůh myslí, přichází nás vyučit novozákonnímu myšlení a způsobu života.

Buďme kritičtí, řada slov v našich modlitbách je nepřesných, míjejí se s Božími názory.⁸⁸⁷

Naše modlitby vlastními slovy mohou být pouze virtuálním rozhovorem s Bohem. Můžeme se s Bohem úplně mýjet.⁸⁸⁸

Emauzští mluvili cestou s Ježíšem, ale jejich slova se mýjela s tím, co jim Ježíš před ukřižováním říkal o Mesiášově smrti.

Samozřejmě, že tenkrát slyšeli, co jim Ježíš o smrti Mesiáše říkal, nebyli nedoslýchaví, jenže si ponechávali svou představu o Mesiáši. Stáli za tím, co se v náboženství o Mesiáši učili („vyžene Římany a dosedne na Davidův trůn“), vůbec si nepřipouštěli, že by mohl být Mesiáš zavražděn.

Uvědomme si, že učedníci nebyli lidmi z davu, Ježíš si je vybral pro jejich kvality, ale i oni v některých názorech byli zatvrzelí.

Tu zatvrzelost jim rozbil až šok ze strašné popravy jejich Mistra.

Ale všimněme si, řekli pouze: „My už ničemu nerozumíme.“ Vhled do celé situace, do důvodu ukřižování, jednání velerady a zbabělosti učedníků jim umožnil Ježíš. To byl osvícený a osvobozující vhled.

Ježíš byl pro učedníky záchranou. Znovu je vyhledal, znovu se jim věnoval, znovu je vyučoval.⁸⁸⁹

887 „Obětujeme Ti, Bože, tvého Syna. Naší velikonoční obětí je Vzkříšený Kristus.“

Maminka je obětavá, v těhotenství nosí dítě devět měsíců. Porodí ho sobě, manželovi, rodině, Bohu ... To vše je její velká modlitba.

Ale děti nemohou nového sourozence přinést tátovi jako svou obět' (je dobře, když byly na maminku v těhotenství hodné a pomáhaly jí, ale to je něco jiného).

Řada našich předků položila život za osvobození ve válce. Ale my jejich životy nemůžeme nikomu, ani Bohu, obětovat. Jejich obětavost a statečnost nám může a má být povzbuzením k naší obětavosti a službě životu.

888 Psychologie mě poučila, jak to s našimi virtuálními rozhovory je. Všímám si jich.

Židovská moudrost to umí stručně popsat vtípem. Kohn si potřeboval půjčit vozík. Roubíček vozík měl, ale byl velice opatrný. . Nemohu si vzpomenout na přesné znění vtípu. Ve svých virtuálních rozhovorech s Roubíčkem došel Kohn tak daleko, že když zazvonil u domu Roubíčka, našťvaně pronesl: „Roubíček, tak si ten vozejk nechaj“.

889 I pro nás je důležité si velikonoční texty podrobně promyslet.

S Ježíšovým vzkříšením nemáme přímou zkušenost, ale je třeba si procházet i předpovědi o Ježíšově smrti ať už z Hebrejské bible, tak i Ježíšova slova před ukřižováním.

Učedník si nehraje na Mistra, ještě všemu nerozumí.⁸⁹⁰

Čím více budeme rozumět Písmu, tím víc budeme rozumět Bohu, tím méně se budeme s Bohem v našich rozhovorech mýjet.

Evangelia – apoštolové a učedníci Ježíšovi – mě naučila to, co mi duchovní vůdci neřekli: jakmile podcením náročnost situace a přecením sám sebe, hrozí mě, že snadno udělám chybu.

Apoštolové svá selhání nezamlčovali.

To, že si římský biskup František nehraje na „svatého“, nás osvobozuje a ukazuje cestu ke skutečnému pokroku.

Před týdnem: „Pokoj“ je pozdravem a programem židů i muslimů. Ježíš jej povýšil, ukazuje nám, jak můžeme být tvůrci jeho pokoje. Někteří lidé nepracují s Ježíšovým pokojem. S některými lidmi nežijí v míru (nejen s Putinem), mrzí mě to, ...

Bůh nám nejen daroval svobodu, jeho moudrost je návodem ke svobodnému životu, jak si svobodu udržet a jak ztracenou svobodu znovu získat.

Bůh nás učí jak vycházet s lidmi, kteří stojí a dobré soužití.

Máme-li někoho, na koho se můžeme v nouzi obrátit, jsme bohatí.

Naši přátelé nám ale nemohou kdykoliv zvednout telefon.

Víme-li že existuje někdo, kdo nás vždy slyší, jsme zachráněni. Jen je důležité mu naslouchat a porozumět mu.

2011

3. neděle velikonoční Sk 2:14. 22–28 1 P 1:17–21 Lk 24:13–35 8. května 2011

To se po smrti bin Ládina zase vyrojilo chytrolínů...

Čteme, posloucháme, koukáme na televizi, diskutujeme ...

A co Ježíšova smrt?

Svět to nezajímá.

Nás také ne.

„Aleluja, vstal z mrtvých, šťastná vina“. „Na zdraví!“

„Tak to je! Není co řešit! Nerejpej!“

Emauzští prohráli, Ježíš není Mesiášem. „Nebudeme čekat, až nás tady velerada vybere“.

Ježíš je našťestí věrný přítel...

Emauzští mu, přes jejich selhání, dál stojí za přátelství.

Ježíš po zmrtvýchvstání vyhledal jen některé lidi. Podle jakého klíče? Ke Kaifášovi nepřišel.

Potkal jsem řadu mužských, kteří ministrovali, ale pak jim na vojně při politickém školení mužstva politruk vysvětlil, že víra v Boha je nesmysl. Jiní lidé dali na romanopisce, kteří ve svých knihách tvrdí, že Ježíš byl jen zdánlivě mrtvý, odešel do Indie nebo Egypta a tam měl s Magdalénou děti...

Jiní se nechají školit esoterickými školiteli o andělech a už Ježíše neberou jako jedinečného Učitele.

O všech platí, že neměli „víru v Ježíše“ ověřenou. Všem je vlastní ochota zbavit se otázky hříchu.

890 Rodič může svému dítěti říci: „Ty se letos učíš být naším pětiletým synem a já se letos učím být tátou pětiletého kluka. Příští rok se budeme učit šestý rok...“

Emauzští řekli: „My už ničemu nerozumíme“.

Konečně!

Před tím se hádali: „Ježíši Kriste, ty tomu nerozumíš!“

Konečně jim Ježíš mohl otevřít mysl (rozum)!

Co myslíte, vyhledal by Ježíš nás?

Jak se to pozná?

Ježíš emauzským učedníkům a pak i apoštolům znovu v biblické hodině zopakoval, co Písmo předvíдалo o střetu Mesiáše se zbožnými. Tomáš odmítl: „Dejte mně s tím pokoj! Nechci nic slyšet!“ (Za to jej Ježíš káral.)

Zajímá nás, jak to bylo s Ježíšovou smrtí?

Emauzští přemlouvali neznámého pocestného: „Přespi u nás, já si lehnu na podlahu, ty vykládáš úžasně Písmo, dopovídej nám to.“

Zajímá nás „smysl Písma“?

Co znamenají slova: „že Mesiáš musel trpět“?

Proč musel, kdo to nařídil? Nic přece nemusíme (jen zemřít).

Co vyprávíte dětem o Ježíšově smrti?

Umíme děti přivést k tomu, aby se ptali?

Nebo se tváříme i doma (jako v kostele), že všemu rozumíme?

Jak dlouho může dětem takový přístup vydržet?

(Nebudou-li Ježíši rozumět, stačí pár otázek zvenku a jejich chatrná konstrukce víry se jim zborší.)

Jedno idylické vánoční kázání o narození Ježíška ve svaté rodině zakončil „Důstojný pán“ prohlášením: „A keby to aj pravda nebola, veď je nám tu dobre“.

Připadám si podobně, když i od některých přátel (kteří se už nějaký čas namáhají číst tyto Poznámky) slyším reakce typu: „Ale vždyť ti naši svatí apoštolové, Tomáš, Petr a apoštolové byli přece skvělí a šikovní, co proti nim máš?“

Byl bych poslední, kdo by chtěl apoštoly kritizovat.

Ale proč jim Ježíš řadu věcí vytýká a kárá je?

(Na jedné straně se už umíme zbavit biče výkonnosti, ale na druhé nechceme apoštoly slyšet, když mluví o svých selháních.)

Všímejme si, za co Ježíš někoho chválí a proč někoho kárá. Pokaždé hledejme proč.

Ježíš přišel dopomoci židům k náboženské reformě.⁸⁹¹

Apoštolové ukazovali židům, později i pohanům, co je třeba na židovství změnit („spása je ze židů“), čím se židé ve vztahu k Hospodinu mýlí a co a jak je třeba zreformovat.

V evangeliích učedníci zapsali Ježíšova slova o důvodech ukřižování.

Když nám popsali svá selhání, měli k tomu důvod. Nikdo se jen tak nechlubí svými chybami.

Proč tedy nebereme evangelia vážně?

891 Ježíš přišel i k nám a pro nás. (I my máme být „církvi stále se reformující“, stále se máme obracet ke Kristu a porovnávat si své názory s jeho názory.)

Představme si, že se nám někdo vážený svěří se svým životním selháním – aby nám pomohl neupadnout do podobných chyb nebo nepřeceňovat sám sebe – a my bychom mu odpověděli laciným ujišťováním o boží lásce.

Takového člověka bychom zarmoutili, jeho poctivé vyznání a starost o nás bychom zlehčili.⁸⁹² Zapomínáme, že naše provinění má většinou sociální dopad.

Jestli se rozvedu, nejsem zasažen jen já a partner, nepřijdu jen o peníze, ale jsou zasaženy děti, příbuzní, široké okolí a veřejnost. Sám se mohu nějak poučit, ale co se spáleništěm okolo mě?

Trochu se přeme, zda je použitelný starý výraz z velikonočního chvalozpěvu „šťastná vina“ (posvěceném staletím, také chvalozpěv mnoho let rád zpívám).

Je to poetické vyjádření, ale nikdy jsem zdrcenému kajícímu, ani jediné znásilněné, ani jedinému vrahovi nemohl říci: „Šťastná vina“.

V kostele nám ta slova nevadí, ale zkuste je vyslovit, až budete v Osvětím u hromad vlasů, kartáčků na zuby a bot ...

Apoštolové nikdy nezlehčili Ježíšovo ukřižování. Zvraceli nad sebou, nad svou zbabělostí. Když je Ježíš vyhledal a potěšil, skákali radostí.

Byli svému Mistrovi vděční, že jim nic nevyčítal, ale kvůli své poctivosti (i pro ty, které pak měli doprovázet do božího království) chtěli vědět, kde udělali chybu.

Nedávno jsem četl přednášku váženého křesťana a akademicky vzdělaného člověka, také mluvil o důvodu Ježíšova ukřižování.

Ale místo, aby vyšel z Ježíšových slov, použil příměr z kázání sv. Pavla, že „Ježíš na sebe vzal naše viny“, aniž by vysvětlil, co ta slova mají znamenat.

Ten dobrý bratr na přednášce řekl: „Ježíš na sebe vzal hříchy světa skutečně, ne jakoby, a prožíval tedy i pocit viny a odpovědnosti. Na něm leží vina za gulagy, koncentráky, za každé znásilňování a vraždění nevinných dětí, tím vším je oddělen od Otce. Proto na kříži ve smrtelných mukách volá: „Bože, můj, Bože můj, proč jsi mě opustil.“

Prosím Vás, můžete mně někdo vysvětlit, co znamená, vzít na sebe vinu druhého?

Někdy se mluví o trestu za druhého.

Ale jak mohu vzít na sebe vinu vraha, který znásilnil a zavraždil Aničku J. Nebo jak vzít vinu Heydricha a Eichmanna za „konečné řešení židovské otázky“?

Jak se mohu postavit před oběti a říci: „Beru vinu na sebe, vinen jsem já!“⁸⁹³

892 Vyslechl jsem řadu kajících, nesoucích poctivě a odpovědně následky svých provinění. Přijali odpuštění – jinak by svou vinu neunesli, ale netvrdí, že se nic nestalo.

Někteří, kterým se rozbilo manželství, nezakrývají svůj podíl viny, celý život nesou následky, nevytěšňují je a snaží se, aby v novém vztahu uhráli co nejvíce dobrého. Jiní, s úsměvem vymění manžela za jiného a tváří se jakoby se nic nestalo.

Vícekrát jsem řekl o druhém něco, co jsem neměl ověřeno – a zřejmě se to šířilo dál, jak vlny na vodní hladině, do které jsem hodil kámen – následky nejsem schopen zvrátit. Někdo si nespravedlivě zařadil druhého na základě mého nespravedlivého hodnocení.

Jsem Bohu vděčný za to, že nás svým odpuštěním nese, abychom měli odvahu jít dál, ale následky a odpovědnost nemůžeme odhodit.

Viz také příloha na konci textu.

893 Za otěhotnění v koncentráku byl trest smrti. Stalo se, že vězeňkyně pomohly ženě porodit dítě, umyly ho, pochovaly a pak jej udusily (svěřily dítě do náruče boží, nedopustily, aby se dostalo do rukou vrahů).

Lékař se vyznával: „Snažil jsem se pomoci těhotné ženě, aby si nechala dítě. Ale žena byla v tak hrozném tlaku, že k tomu neměla odvahu a sílu. Byla by šla ke známé anděličkářce, u které hrozily pro ženu těžké

Apoštol Pavel ve své lásce ke svým souvěrcům jednou řekl: „Přál bych si sám být proklet a odloučen od Krista Ježíše za své bratry, za lid, z něhož pocházím“. (Ř 9:3)

Víme, co tím chtěl říci, ale rozumíme také, že to nemyslel do důsledků. Zavržen je ten, kdo proklíná Boha. Pavel to přece nemyslel tak, že by řekl: „Když už chcete proklínat Boha, buďte ticho, já budu proklínat a vy nepůjdete do pekla. Vlk se nažere a koza zůstane celá.“

Jak je to s potrestáním za druhého? To by snad šlo – pokud by soudce neznal skutečného pachatele! Ale, „odsoudí náš zákon někoho, aniž ho napřed vyslechne a zjistí, čeho se dopustil“ (srov. J 7:51)? Natož Bůh, copak může odsoudit nevinného? Kde by byla spravedlnost vůči Ježíši?

Trest má sloužit k nápravě. Pokud se trestanec nenapraví, trest se minul účinkem. Napraví-li se, může mu být trest zmenšen nebo prominut. I světský soud zná milosrdenství. Trest často neodčिňuje provinění.

Jak jedná Bůh? Jakou představu o něm máme? Je Bůh pedantské monstrum, které vyžaduje odpykání trestu do poslední špetky?

Jaký trest by měl vytrpět Hitler, aby byl odpovídající jeho vině?

Navíc trest nenapraví škodu.

A copak je Bůh vázán na nějaký vyšší princip přísné spravedlnosti, která je nad Bohem a z které se nemůže vymanit?

Copak Bůh nemůže být víc než spravedlivý – totiž milosrdný?

Bůh nevyžadoval trest smrti za Ábelovu vraždu.⁸⁹⁴

Bůh nevyžadoval trest smrti ani za prodání Josefa do otroctví, ani za Davidovy hříchy, ani za egyptské a babylonské zajetí, ani za viny nás – „marnotratných synů“.

Světský soudce je vázán zákonem, ten je pro něj nejvyšší normou. Bůh je svobodný ve svém milosrdenství.

„Bůh nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil a žil.“

Ti, kteří nechtějí přemýšlet, prohlásí: „To je tajemství, Boží jednání nemůžeme pochopit“.

Každý slušný rodič se snaží, aby děti pochopily jeho myšlení, jeho jednání, rozpoznaly pravidla, dobro a zlo, spravedlnost a nespravedlnost.

Je mi občas trpko, když někdo jen tak shodí některá má tvrzení. Já bych si to vůči jeho odbornosti nedovolil, ani k zedníkovi, ani k účetnímu, ani k fyzikovi. S lékařem by tak nejednali. Ale to už je úděl kněze uprostřed věřících. (Místo, aby se ptali, shodí faráře jak chlapi v poslední hospodě.)

Ale budiž. Mnohem více mě ovšem mrzí, když nebereme vážně slovo Písma. (K této naší závažné nemoci se ještě vrátím.)

Smrt bin Ládina nás zajímá víc než smrt Ježíše. Není to ostuda?

Zpěvem: „Tebe ctíme, milujeme celým srdcem, Maria“, to nezachráníme.

Marii Ježíšova smrt bytostně zasáhla.

následky, možná i smrt. Abych zachránil ženu, udělal jsem ten potrat já.“ Kněz lékaře objal, plakal s ním – nad tím strašným trápením – a lékaře potěšil.

894 Kainovo znamení není vypáleným cejchem pro bratrovrahy, ale znamením tabu – nedotknutelnosti. Kain je chráněn, aby měl čas na obrácení a změnu smýšlení, aby poznal, jakou cenu má bratr vedle nás a že každý máme být strážcem druhých.

Za totality jsme na soudy svých přátel chodili, nelitovali jsme času ani nebezpečí. Proces s nimi nás zajímal.

Koho zajímá rekonstrukce biblické hodiny, kterou vyslechli emauzští a pak apoštolové?

Příloha (článek z Lidových novin):

TEN PÁNBÍČEK JE HORŠÍ NEŽ HAVEL

„Chyby minulosti se ale neustále vracejí,“ říká muž, po jehož úderu zemřel jeho otec Josef Odložil. JESENÍKY/PRAHA Léta žije pod pahorky Jeseníků, stará se o lesy: uklízí po těžbě i bojuje s kůrovcem. Martin Odložil (37) začíná pracovat v šest a končí odpoledne, podílí se na péči o roční dcerku. LN ho vyhledaly kvůli vůbec prvnímu rozhovoru po smutných událostech z 90. let. Žádost neodmítl, ale fotit se nechtěl. "Tyhle lesy mají jedinečné kouzlo a já mám štěstí, že pracuji s lidmi, kteří mají les rádi a disponují i výjimečným smyslem pro humor.

LN Lidé z vašeho okolí říkají, že jste se změnil. Změnil jste se tedy?

Myslím, že jsem prodělal slušnou genezi. Blížím se ke čtyřicítce, viděl jsem kousek světa a snad i našel trochu pokory. Život už pro mě není výzva k boji s překážkami a nepřáteli, mám dost co dělat sám se sebou. Došel jsem ke zjištění, že největšího nepřítele si paradoxně hýčkám v sobě. Velmi si vážím přátel, kteří se mnou moje příběhy šílenství prožili, a přesto se nenechali zapudit. Začal jsem vnímat podstatně širší spektrum barev, dnes vím, že dřív jsem viděl svět dost černobíle.

LN Lidi kolem vás, ale také sebe jste zatížil velkým břemenem. Je hodně těžké s ním žít?

Dost dlouho mi trvalo, abych si vůbec připustil, že jsem zabil člověka. Myslím, že jsem prožil bolest, snad si umím představit, jak chutná utrpení, ale pocit, který ve mně zanechal rok 1993, s ničím srovnat neumím. Myslím, že musí být neuvěřitelně těžké vyrovnat se s tím, že člověk zabije někoho cizího, ale když to udělá člověku, jehož tvář a život jsou součástí jeho, ať jsou okolnosti jakékoli, vyrovnat se s tím nedá. Kdyby to jakkoli šlo, události bych vrátil. Nezničil jsem přece život jenom sobě, zničil jsem ho třem sourozencům, mojí matce, tátově manželce, jeho příbuzným i přátelům.

LN Prý jste tátovi u hrobu v obci na Jesenicku postavil velký kámen. Prozradíte, kdy a jak k tomu došlo?

Promiňte, ale na tuhle otázku nechci odpovídat. Nechci z hrobu svého otce dělat atrakci. Za pomoci několika lidí jsem tam dovalil kámen z místa, o němž si myslím, že mohlo být otci drahé. Nechci z té věci udělat gesto. Její význam je moje soukromí, do kterého nikomu nic není.

LN Už jste se dotkl otázky vaší viny. Můžete o tom ještě promluvit?

Nějakou dobu jsem byl označován za vraha, pardon, otcovraha, řada lidí se mi snažila dokázat, že jsem měl úmysl otce zabít, pardon, zavraždit. Taková, nevím přesně, jak to říct, křivda mě postavila do role, v níž jsem si připadal jako oběť, a úplně mi utekla podstata. Zemřel člověk, a nebýt mne, nejspíš by žil.

LN Když vám v lednu roku 1997 udělil prezident Havel milost, setkala se vaše maminka s velkou kritikou. Jak to vnímáte dnes?

Řada lidí si myslí, kdovíjak mi Václav Havel pomohl. Jeho rozhodnutí si vážím a děkuji mu za něj. Nedávno na Slovensku syn naběhl otci na nůž a zemřel. Myslí si někdo, že toho otce lze ještě něčím potrestat? Já zabil svého otce a mámu dostal do blázince. Myslím, že být někde, kde bych se

nemusel dívat na následky svých činů a třeba si mohl namluvit, že jsem si trest vězením vybral, by pro mne bylo nejspíš dost jednodušší.

LN Jak jste vůbec vnímal mamčin osud?

Maminka celý život dělala bez jakéhokoli kompromisu a ohledu na sebe to, čemu věřila. Je-li bůh, je-li v každém z nás a je-li naše svědomí naším rádcem, u mé maminky mu nerozumím. Ona byla skutečně za každý dobrý skutek velmi důsledně potrestána.

LN Ještě k milosti prezidenta Havla. Setkal jste se s kritikou také sám?

Že bych po tom všem ze sebe ještě dělal nějakou oběť a chudinku, které někdo nespravedlivě nafackoval? Vážím si lidí, kteří řeknou otevřeně svůj názor. Lidé, kteří v takovém projevu zajdou k násilí, si možná neuvědomují, že jejich jednání je minimálně stejné jako to, za které mne chtějí "potrestat".

LN Hovoříte z vlastní zkušenosti?

Před dvěma lety mně v Týništi nad Orlicí policisté, kvůli mému jménu a bez jediného mého projevu agrese, nasadili pouta, na zemi mi šlapali na krk, nohou mi zasunuli hlavu pod auto a kopali do mě takovým způsobem, že se mi u ledvin modřina táhla přes celá záda. Inspekce věc odložila s prohlášením policistů, že jsem sebou po nasazení pout začal na zemi zmítat, odřenyiny a modřiny za krkem, na hlavě a zbytku těla jsem si prý udělal sám. Test na drogy i alkohol jsem měl negativní. Paranoidně jsem se potom půl roku skrýval v přesvědčení, že mě chtěli popravít. Dodnes nevím, jestli to udělali pro zábavu, nebo mě zachránilo, že přišli cizí lidé. To je jediný příběh, který chci v této souvislosti říct, a to hlavně proto, abych upozornil, co si parta lidí v uniformě může bez problémů dovolit.

LN Jak dnes vzpomínáte na svého otce?

Naučil mě jezdit na běžkách, na kole, hrát šachy, chytat ryby do ruky, ukázal mi Jeseníky. Nikdy si přede mnou nestěžoval a neřešil se mnou své osobní problémy. Kdybych řekl, že hodně ublížil mé mamince a sestře, musel bych se zabývat i tím, jestli třeba někdy neublížily také ony jemu. Ale došel jsem k závěru, že mi takové komentáře naprosto nepřísluší. Tohle je asi tak všechno, co o něm můžu říct a považovat to za nezprostředkovanou informaci.

LN Hodně lidí, kteří vaše rodiče znali, říká, že maminka byla ve výchově příliš láskyplná, zatímco otec zase velmi přísný. Jak jste to cítil vy?

Maminka dodnes bere to, že mi v dětství táta chtěl koupit zimní boty o pár čísel větší a vycpat je novinami, za něco nepochopitelného.

Bylo to po našem pobytu v Mexiku, kde rodiče svojí pílí a dřinou vydělali nějaké peníze a nejspíš měli dost na koupi dětských bot každý rok. Nosil jsem je pár dní na horách. Nemyslím, že by mi ty noviny nějak zkomplikovaly život. Když jsem nezvládal něco ve škole, maminka mi sehnala doučování. Dávala mě do sportovních kroužků a kupovala mi do nich pomůcky, platila soustředění a naprostou většinu našich potřeb včetně jídla. Je opravdu nezbytné, abych takhle rozebíral jejich soukromí?

LN Existuje něco z toho, o čem se v 90. letech psalo, co vyloženě nebyla pravda? Nebo proti čemu byste se chtěl ohradit?

Článků byly stohy a pravdy tam nebylo ani deset procent. Soud vycházel také z posudku znalce, kde se tvrdilo, že jako judista znám místa na těle člověka, kde lze úderem, bodnutím či vpichem zavraždit. Judista je vyloučen i z nedůležitého zápasu, když má ve vlasech byt' jen gumičku s kovovou sponkou. Nechtěl jsem zabít svého otce, ani ho jakkoli zranit. Nepoužil jsem žádnou zbraň ani likvidační techniku. U soudu mi z asi osmi k mému případu případných polehčujících okolností soudkyně přiznala, že jsem byl blízko věku mladistvých a že jsem do té doby vedl

v podstatě řádný život. Do té doby ani po ní jsem nebyl projednáván pro trestný čin ani přestupek s výjimkou špatného parkování a o pár kilometrů vyšší rychlost. Můžu se chtít zeptat, jak se vede v podstatě řádný život.

LN Máte roční dceru. Jaký model výchovy byste pro ni nejdříve vybral? Maminčin? Tátův?
Hlavně bych chtěl, aby vyrůstala v lásce.

LN Maminka se po letech života v ústraní už druhým rokem opět pohybuje na veřejnosti. Máte z toho radost?

Obrovskou. Větší bych mohl mít, snad jen kdyby mohla na všechno zapomenout. Její odchod do ústraní mě velmi mrzel, bylo to kvůli mně.

LN Stýkáte se s nevlastními sourozenci?

Jiří Voskovec kdysi napsal moc hezkou věc o statečnosti. Že statečnými rozhodnutími člověk roste, zatímco těmi ostatními se křiví a zmenšuje. Já nebyl ani na pohřbu vlastního otce, jeho dětem jsem se nikdy neomluvil, nepodíval do očí. Zvláštní, tak stateční rodiče, a vychovávají takového zbabělce. Ne, nestýkám se s žádným sourozencem.

LN Co cítíte nejvíc?

Dřív jsem miloval sporty jako lyžování v lavinových polích nebo surfování ve vlnách. Těm sportům vůbec nerozumím. Tolikrát už to vypadalo, že si mě ďábel vezme, ale ten pánbíček je horší než tehdejší prezident Havel. Pořád mě tady nechává se na sebe koukat.

JIŘÍ JAKOUBEK, LN, 5. 5. 2011

2008

3. neděle velikonoční Sk 2:14. 22–28 1 P 1:17–21 Lk 24:13–35 6. dubna 2008

Vyprávění o emauzských je krásné, ale nebuďme povrchní.

Ano, už se nemluví o utrpení, ale pozorný čtenář si všimne, že to tak úplně slavnostní není.

(Např. Ježíš těm dvěma vyhuboval: „Jak jste nechápaví, těžkopádní, že nevěříte všemu, co říkali proroci“. Nepřehlédněme, že se Ježíš někdy zlobí. A všimějme si, proč se zlobí.)

Nenechme si zbožnou náladou vytvářet nějaké iluze o setkání s Ježíšem. Učedníci měli mnoho zanedbáno. Kdopak z nich byl na „čtyřku“? Doučování nebývá jednoduché. Pro apoštoly bylo velice bolestivé. Selhali a styděli se.

O tom jsme mluvili. („Této noci se nade mnou pohoršíte“.)

Ježíše po zatčení apoštolové degradovali z Mesiáše na proroka.

Oznámení žen o Ježíšově zmrtvýchvstání se učedníkům zdálo nesmyslem.

Jan a Petr se šli podívat ke hrobu, ale ostatní ani potom neuvěřili.

Většina apoštolů nevěřila ani vyprávění „emauzským“ ani když se jim Ježíš ukázal – to se vyděsili, že si pro ně přišla smrt.

Petr a Jan (zejména) chápali, že Ježíš vstal z mrtvých až u hrobu. Viděli, že to není vykradený hrob, ale že tam někdo jenom přespal.

Začali znovu věřit, že Ježíš přece jen Mesiášem je.

Petr si vzal poučení z toho: „Já tě nezapřu!“ V duchu si možná říkal: „Ten nám asi vynadá, když přijde, ale hlavní je, že přece jen tím Mesiášem je“.

Jenže ostatním nepomohlo ani tvrzení Petra a Jana, hádky pokračovaly, až se nakonec Kleofáš se svým druhem rozhodli, že půjdou domů, že v tom blázinci už nemohou vydržet.

Je třeba si tu atmosféru dokázat představit.

Tedy – žádná velikonoční pohoda.

Úžasná je ovšem velikost Ježíšova přátelství – jak vychází člověku vstříc. Jednou jsme s mužskými báдали nad tím, jak Bůh zasahuje do našeho života – ještě víc a lépe než nejlepší rodiče do života svých dětí.

Na setkáních se vzkříšeným si všimněme stanoviska učedníků i to, jakým způsobem jim šel Ježíš naproti. Jeho stylu, jeho způsobu práce. Mnoho se můžeme naučit.

Z hlediska věrnosti dopadli nejhůř „emauzští učedníci“.

Všemu je konec, prorok Ježíš popraven, Mesiáš v nedohlednu, každou chvíli můžeme čekat pronásledování. Nenecháme se pobít, jdeme domů.

To Tomáš je věrná duše, zůstává s kamarády. (Při ztrátě víry nás může podržet věrnost. Věrnost je jednou ze stěžejních projevů lásky.)

Všimněme si ale, jak je i vztah něčím živým, v pohybu. Kleofáš a jeho kamarád probírají, co se stalo (jsou toho plní) a Ježíš „jde kus cesty s nimi“, vychází jim vstříc, přichází jim naproti, aby se „přestali vzdalovat a obrátili se!“

Díky ukřižování prohlásili, „my už ničemu nerozumíme“. (Tady začíná ukřižování nést plody – předtím se hádali: „Ježíši Kriste, ty tomu vůbec nerozumíš!“) – *Jak to máme my?*

Díky otřesu z ukřižování byli schopni naslouchat i cizímu chlapíkovi. – *Jak to máme my?*

Ježíšovo vyprávění jim bylo lahodným zpěvem. (Ježíšova slova nejsou příjemná každému, a ani učedníkům nebyla vždy příjemná. Některá Ježíšova slova před ukřižováním je dráždila jako červený hadr bejka). – *Jak to máme my?*

Emauzští nejen přestali „machrovat“, ale přemluvili neznámého, aby jim dovykládal, jak to v Písmu o Mesiáši je.

Už je zajímalo Písmo a ne jen to, co slyšeli v náboženství a v kostele. – *Jak to máme my?*

Dovolili neznámému, aby jim otevřel oči. – *Jak to máme my?*

Nepovyšovali se nad neznámého, že oni jsou učedníci posledního (nejnovějšího) a největšího proroka (většího než byl Jan Baptista), neřekli: „Co nám! může někdo cizí vykládat o Ježíši a o Mesiáši? Kdo toho ví více než my?“ – *Jak to máme my?*⁸⁹⁵

V něčem byli emauzští „horší“ než Tomáš (odešli od apoštolů), ale tady zareagovali lépe než Tomáš. „Předběhli“ jej (říkal jsem víra je živá je v pohybu, můžeme klesat i růst).

Emauzští se obrátili (celoživotní proces). Nejen tím, že se vrátili do Jeruzaléma. Využili příležitost a zpracovali ji. – *Jak to máme my?*

Ježíš je vyhledal, dal jim příležitost, ale svůj podíl si museli „odpracovat“, to za ně nikdo neudělá. – *Jak to máme my?*

Získali novou radost, nový motiv, novou šťávu do života. Přestali se bát a získali potřebu si nenechat pro sebe to nádherné a opojné vítězství! – *Jak to máme my?*

895 Učme se od Marie, ta si nechala od řady lidí vyprávět o Ježíši – od nevzdělaných pastýřů, neobřezaných cizinců (mudrců), od dědy z domova důchodců, staré tety a neznámého mužského (posla).

My často mluvíme o víře, že je darem a milostí.
Nechme si svá moudra odposlouchaná od těch, kteří se tváří, že ví.
Nechme se vyučit slovem Božím.

Mám-li dobrého učitele, mohu si gratulovat. Od něj se mi dostává daru informací a daru jeho přátelství, ale já mám to vše zpracovat a odpovědět.
Nikdo si nevyprosí hezké manželství, žádná maminka si nevymodlí dobrý oběd pro děti.
Bez práce nejsou koláče.⁸⁹⁶
Toto vše potřebujeme promýšlet.

Když se to naučíme (vše je třeba se naučit, nelze si to vyprosít), budeme objevovat, že i k nám bude přicházet Ježíš („v přestrojení“).
Půjde s námi kus cesty a snad mu budeme naslouchat. Nepřichází ve zlatém rouchu, ani s křídly, zřejmě nepřijde jako otužilce se stigmaty...
To lenoší nepromyšlejší pracnou cestu apoštolů k porozumění, nepracují a jen žebrají. Mají obě ruce levé jako někteří bezdomovci a jen žebrají.⁸⁹⁷

Kdyby víra byla jen darem, neměl by Ježíš právo zlobit se na učedníky a hubovat je. („Jak jste nechápaví, těžkopádní, že nevěříte všemu, co říkali proroci“.)

Samozřejmě, že lidem, kteří si myslí, že Ježíš za nás zemřel jako sv. Maxmilián Kolbe za pana Gajovníčka, připadá všechno toto uvažování zbytečné.
Ježíš nás na kříži vykoupil a hotovo. Proč spekulovat? Zpívejme často „aleluja“ a je to.⁸⁹⁸

Jenže ti lidé už nedomyšlí, že tento přístup dělá z Boha stvůru, jakou byl nacistický velitel koncentráku, který vyžadoval mrtvolu, aby vězni patřičně poslouchali.⁸⁹⁹

Představme si, jak asi mohl vypadat rozhovor mezi emauzskými a cizincem. Cizinec se tvářil, jakoby nic nevěděl. Hoši se rozpovídali, třeba: „Ježíš byl tak mocný prorok, že jsme si mysleli, že je to Mesiáš“. Ježíš si to nechal vylíčit, pak jim vynadal (a učedníci to unesli, neurazili se – *Jak to máme my?*)
A pak jim začal vysvětlovat, že v Písmu je přece napsáno, že Mesiáš dopadne tak, jak dopadl Ježíš. Ještě nebyl hotov se všemi prorocstvími o Mesiáši, ale to už stáli před barákem, kde minili učedníci přenocovat.
Ježíš by byl určitě odešel, kdyby ho nepřinutili (naléhat je slabé slovo), chtěli, aby jim to dopověděl. Nepřehlédněme to!

896 Proč o vztahu s Bohem, „o víře“, mluvíme tak nelogicky. Kde se berou ty „zbožné“ nesmysly?

897 Když nepřiletí pečený holub, nikdo jim nenabídne skvělý plat za málo práce nebo nepřijde Ježíš s nabídkou, aby si osahali jeho rány – mají výmluvu: „Bůh jim nedal tu milost jako apoštolům!“

Líní bezdomovci (ne všichni bezdomovci) vedou pěkné a přesvědčivé řeči. Jejich žebrota („modlitba“) má mnoho slov, důvodů, odkazů na všelijaké „světce“ („znám toho a toho pana děkana, pana biskupa), útočí na city, a naše milosrdenství (nebylo slýcháno, že vy byste, pane děkane, odmítli někoho potřebného, natož tak potřebného, jako jsem já ...“)

898 Pak samozřejmě můžeme kázat, jak zajíc patří k velikonocům a jak může být pomlázka využita k preevangelizaci.

899 Mel Gibson předvedl ve svém hrozném filmu rozbitý cár masa, aby nepřemýšlivým lidem došlo, že ukřižování bolelo – světe div se – ale nevede lidi k přemýšlení o co Ježíšovi šlo a proč se nechal zlikvidovat.

Nikdo nás do nebe nebude přemlouvat. Chceš nebo nechceš? Co jsi pro to sám ochoten udělat?

Nežijme v iluzi, že když se setkáme s Ježíšem, že všechno bude hladce a bezpracně probíhat. Potřebujeme prozírat, uvidět to, co jsme nechtěli vidět.

Kdo nerozpozná, k čemu slouží kříž, kdo nad jeho smyslem nechce přemýšlet, kdo se jím nenechá uzdravit, nikam se nedostane.

Zamilovanost novomanželů má své omezené trvání. Bez práce nejsou koláče.

Emauzští potkali neznámého, s kterým zavedli řeč. Neznámý jim pomohl k porozumění Písmu. – *Jak to máme my? O čem jsme schopní a ochotní diskutovat, ptát se a naslouchat?*

Emauzští se před časem hádali s Ježíšem, s Mesiášem.

Teď už dokázali vyslechnout neznámého.

Nezáleží, kdo nám něco říká, ale jestli je pravda to, co říká?

Není jednoduché objevit pravdu a dát jí za pravdu. Zvláště když to říká někdo, koho neuznáváme za autoritu.

O Písmu se lze přesvědčit, že má jinou výpovědní hodnotu než knihy jiných náboženství. (To dá práce mnoha hodin. K maturitě také nikdo nedošel za jeden rok.)

Ježíš se dal emauzským poznat až když s ním ušli kus řeči v jeho vyučování. Kdyby jej nepozvali, minuli by s námi!!

Tak to je a bude i s námi.

Písmo je nám dostupné jako žádné jiné generaci před námi. Času máme více než lidé dříve.⁹⁰⁰

Podoba Ježíše je nedůležitá, důležité je hledání, naslouchání a snaha porozumět. Pak to přijde. Takový je Ježíšův přístup, pracovitému se dává poznat.

Ježíšovo přátelství je skvostné – ale přátelství něco vyžaduje i od nás.

900 Za mého mládí jsme v sobotu chodili na 6 hodin do práce. Nebyli automatické pračky... Dnes většina z nás máme nadváhu a nikdo nezápasíme o přežití.

4. neděle velikonoční

2020

4. neděle velikonoční Sk 2:14a. 36–41 1 Petr 2:20b–25 J 10:1–10 3. května 2020

Také teď po Velikonocích lépe rozumíte některým Ježíšovým slovům?
Každý rok čteme třetinu Ježíšových slov o dobrém pastýři (tak je to hutné).

Nebudeme spěchat (v karanténě už neříkáme: „Nemám čas.“).

Ježíšovu moudrost o dobrém pastýři by se teologové možná pokoušeli uvěznit do nějaké definice, ale dopadlo by to, jako když mráz spoutá vodu ledem, ten studí a nedá se pít.

Bible k popsání boží moudrosti a krásy nepoužívá jazyk „matematiků“ a „právníků“.

Biblická řeč k uvedení do smyslu určité pravdy používá krásu příběhů, přirovnání, obrazů, podobenství ... (ty jsou vystavěny jinak, než jak by je zachytila kamera). Této orientální poetické řeči můžeme porozumět i my, neorientálci.

Mějme na zřeteli celý text „o dobrém pastýři“.

Už předešlá kapitola nám nasvítí důvod Ježíšových slov.

Oslavujeme Dobrého pastýře a snadno si myslíme, že je z nás Ježíš nadšený.

Něco stručně zopakuj.

Doma nemáme vrátného, ale máme klíč od zámku našich dveří. K blízkému soužití s druhým jsme získali klíč od jeho srdce. Jako si rodiče svou péčí o děti získali jejich důvěru, tak si Hospodin získal naši důvěru.

Dětem dáváme v určitém věku klíč od našeho domu, aby mohli sami vcházet a vycházet.

Zloděj klíč nemá, vloupává se.

Ježíš si získal naše srdce, je jedním z nás, nepovyšuje se, s laskavostí nám slouží (jako maminka dětem). Přišel k nám známými dveřmi Písma. Mluví s námi srozumitelně, navazuje na ověřené slovo boží.

Nabízí nám další dveře – on sám je pro nás dveřmi – vedoucími do ještě většího porozumění Otci, než dveře „Mojžíšovské“.

Kdo skrze Krista vchází a vychází, je u Boha doma. Ví, že Bůh je v nejvyšší míře s ním. Nadechuje božího ducha a vydechuje ho (třeba svým dětem).

(Každé slušné náboženství je dveřmi vedoucími vzhůru, ale ne každá cesta vede stejně vysoko. A ne každý člověk vystoupá s Ježíšem k Otci stejně vysoko.)

Od dětí si přejeme, aby nám důvěřovaly a poslouchaly nás. Od dospělých dětí očekáváme, že do svého života přijmou zásady, které jsme objevili jako životadárné.

Máme vyzorováno, že v určitých situacích se lidé řadí do třech skupin: Pachatelé, oběti a diváci. Kdo nevchází skrze Ježíše a nevychází s ním k druhým, tomu hrozí, že se stává pachatelem nebo divákem. (Divák mlčí ke zlu, hledá si důvody, proč nemůže vůči zlu zasáhnout (viz kněz a levita u „milosrdného Samaritána“).

Ten, kdo nevchází skrze Ježíše a nevychází s ním ven, nemusí včas rozpoznat nebezpečí a hrozí mu, že skončí jako oběť.

Ted' v času nouze (koronavirové krize) mnoho lidí znovu hledalo dobrého pastýře. Tím Bůh a Ježíš jsou.

Ale očekávají od nás víc než pastýř od stáda ovcí.

V našem úryvku stojí: „ovce slyší hlas pastýře“ a „znají jeho hlas“.

Zvířata, která jsme si ochočili, nám důvěřují, znají určitý počet našich slov, ale naši řeči nerozumí. Pozorují nás a vnímají, jakým způsobem k nim přistupujeme a jednáme a v jakém „tónu“ s nimi mluvíme (klidně nebo netrpělivě, se strachem, laskavě ...).⁹⁰¹

Člověk má schopnost ve velké míře porozumět Bohu a získat k němu důvěru.

„Slyšet“ a „poznat“ v Bibli znamená druhému bytostně porozumět, „naladit se na jeho notu“, „srovnat si s ním krok“, přitakat druhému svým životem, sjednotit se s ním.

Slovo „poznat“ Bible používá pro celostní porozumění manželů, „budou jednou bytostí“ („jedním tělem a jednou duší“). Ježíš mluví o sjednocení, když vysvětluje, k čemu slouží jeho Hostina („Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ J 6:56).

Abychom pochopili, co pro ono biblické – „Slyšet“ a „poznat“ – máme udělat, nabízím nejprve nebiblický text:

Jednoho dne se potkala lež s pravdou.

Dobry den, řekla lež.

Dobry den, odpověděla pravda.

Nádherný den, řekla lež.

Pravda se rozhlédla, aby se podívala, jestli je to tak. Bylo.

Nádherný den, řekla tedy pravda.

Ještě krásnější je to jezero, řekla lež.

Pravda se rozhlédla, aby viděla, jestli je tomu tak a souhlasila.

Lež běžela k vodě a řekla.

Ta voda je ještě krásnější. Plavme.

Pravda se dotkla vody svými prsty a opravdu byla nádherná a důvěřovala lži.

Obě si vysvlékly oblečení a klidně plavaly.

Po chvíli lež vyšla, oblékla se do šatů pravdy a odešla.

Pravda, neschopna obléci se do šatů lži, začala kráčet bez oblečení a všichni se jí děsili, když ji uviděli.

A tak se to stalo, že dnes lidé raději přijmou lež oblečenou za pravdu, než nahou pravdu.

Jean-Léon Gerôme, 1896

Na ta slova kývneme: „To je pravda, tomu rozumím.“

Ale k prozíravému a odpovědnému životu přikývnutí nestačí.

Ježíš to vysvětluje: „Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny.

Přišel a řekl prvnímu: `Synu, jdi dnes pracovat na vinici!`

901 Naše roušky zvířatům vadí, vyprávěla mně paní doktorka zvířat, nepoznávají nás podle podoby a podle hlasu, který rouška mění.

On odpověděl: „Nechce se mi.“ Ale potom toho litoval a šel.
Otec přišel k druhému a řekl mu totéž. Ten odpověděl: „Ano, pane.“ Ale nešel.
Kdo z těch dvou splnil vůli svého otce? Odpověděli: „Ten první!“
Ježíš jim řekl: „Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království.“
(Mt 21:28–31)
Druhý syn neměl poruchu sluchu (srov. Mt 13:14).

Nestačí jen sebekrásnější pravdu odkývat. Pokud si neosvojíme dovednost pravdu nacházet a rozeznávat ji od lži (často oblečené do šatů pravdy), nebude se nám dařit. Lež je navíc třeba usvědčovat, vystupovat proti ní, je nebezpečná, jedovatá.

„Slyšet“ a „poznat“ znamená pracovat pro to, co nám Bůh sděluje a k čemu nás zve.
Proto Písmo užívá pojem „vcházet a vycházet“.

Ježíš si nás vybral za učedníky, jeho učení máme šířit a s ním máme vědomě pro jeho království pracovat. Tím se lišíme od jiných lidí i do těch, kteří pro boží království pracují nevědomky („Kdy jsme tě viděli v nouzi a pomohli jsme ti?“ Mt 2:31–46)

„Vcházet a vycházet“ znamená pít „z pramene vody živé“ a zvat jiné k tomuto prameni a dávat jim ochutnat tu dobrou vodu. Tou ochutnávkou je naše kristovské jednání a šíření Ježíšova učení.
To začíná u našich dětí.

Někteří naši kamarádi z chlapů shání dobré kázání pro své děti. Napsal jsem jim.⁹⁰²

Připomenu základní modlitbu Izraelitů: „Slyš, Izraeli.“ („Až mě poznáš – k lásce a přátelství nelze nikoho nutit – až zakusíš mou péči, zamiluješ si mě celou svou bytostí a budeš o mém přátelství nadšeně vyprávět svým dětem.“)

Nečtu Písmo poprvé, vím, že je v něm mnohdy řeč také o mně i při Ježíšově řeči o zlodějích a lupičích.

902 „Děti nemám, vychoval jsem jen 4 psy, ale přimlouvám se za Vás a za Vaše děti.

Vždy jsem oceňoval rodiče, kteří se snažili porozumět nějakému textu z Písma (prostředků k tomu je dnes dostatek) a pak o tom se svými dětmi mluvili. Vy své děti nejlépe znáte, svou péčí o ně jste získali jejich důvěru. Vaše svědectví, vyprávění a žehnání, nemůže žádný kněz nahradit. Nenechte se o tuto možnost připravit. Máte (nejen všeobecné) vzdělání, jaké lidé před námi neměli.

Židovští rodiče 2 tisíce let žili v diasporách, často v ghettech a ohrožení, ale uchovali si jazyk, poznání Hospodina a toto bohatství předávali svým dětem. Nejste vybaveni méně. I skrze svátosti a Ducha sv. je Vám nabízena pomoc.

V rodičovství se nejvíce podobáte Stvořiteli. Ptejte se jedni druhých na zkušenosti. Každý, kdo něčemu rozumí a něco umí – od čtení až po svůj koníček – o tom umí mluvit a každý se v tom můžeme dál zdokonalovat. Mnoho jiných dovedností jste si už osvojili. Teď svým dětem ještě více pomáháte se školním vyučováním doma.

V kostele jsme převážně konzumenti farářovy služby. Účastníme-li se akce „Táta a syn/dcera“, někdo pro nás připraví program. Ale uznáváme-li, že rodina je základní buňkou společnosti, pak je nutné, aby rodiče svou roli výchovy a vzdělávání dětí pro boží království přijali. Mají být pro děti nejvyšší lidskou autoritou nejen v náročných rozhodováních a životních situacích (nejen v pronásledování).

Rodiče mají přijetím svého poslání připravovat děti do života i pro jejich budoucí rodičovskou úlohu a odpovědnost. Psycholog MUDr. Peter Pöthe ve své přednášce ve „Fortně“ připomínal, že jsme druhá nebo třetí rozmazlená generace, která žije v bláhovém domnění, že už nebude válka, mor nebo nás už nepotká jiné neštěstí. Vůbec si nepřipouštíme, že bychom my, nebo někdo z našich blízkých, mohli zemřít v mladším věku. Na krize nejme připravení.

Ježíšova slova o pronásledování jeho učedníků si už vůbec nepřipouštíme. (Patříme k těm, kteří stále bláhově očekávají lidského Mesiáše, který nám připraví Ráj na zemi. Selže-li, jsme zoufalí. Pak znovu začneme vyhlížet dalšího.)

My, křesťané, ale pracujeme i ve vedení svých dětí pro budoucnost božího království.
Pánové, nespoléhejte na nás, kněze, Vy mluďte s dětmi o Bohu.“

Říkali jsme si, že my můžeme své děti šidit a okrádat je, když *neslyšíme* (a nechceme slyšet), když *nepoznáváme*, nezakoušíme krásu božího království (jako rozmazlená snoubenka z Písně písní), nebo dokonce jako nevěrná manželka koketující nebo spouštějící se s jinými „božstvy“.

Jako děti jsme se zpovídaly: „Neposlouchal jsem svoje rodiče.“
Kdy si přiznáváme, jak mnoho *neposloucháme* pokyny od Boha?

Farizeové vykradli židům informace o Mesiáši (říkali jen to, co se jim líbilo), podobně my šidíme sebe i druhé.

Ptal jsem se lidí, k čemu jim slouží Ježíšova Hostina. Pokud odpověděli, často jsem slyšel: „Abych získal posilu.“ To je málo, možná to slyšeli od pana faráře, ale proč si ještě nepromysleli Ježíšova slova z 6. kapitoly Janova evangelia?

Jsme zloději nebo lupiči, když nebereme vážně Ježíšova slova: „Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane.“? (Srov. Mt 5:14–20)⁹⁰³

O tom se v církvi nemluví a církve se z toho „nezpovídá“ a nikomu se z toho nezodpovídá.

Slyšíme, nebo *neslyšíme* Ježíše: „Přišel jsem, aby moje ovce měly život a měly ho v hojnosti.“

Už starým Izraelitům Hospodin nabídl: „Předkládám vám cestu k životu nebo ke smrti, požehnání nebo nicotu; vyber si dobře.“⁹⁰⁴

Ke svobodě dětí božích a k *poznání*, že jsme milovanými dětmi božími, nedojdeme bez vlastního přičinění.

2017

4. neděle velikonoční Skt 2:14a. 36–41 1 Petr 2:20b–25 J 10:1–10 7. května 2017

Biblickým textům se budu věnovat jen malinko.

V Letohradě máme na tuto neděli smlouvenou obnovu manželských slibů. Slíbil jsem, že v „Poznámkách k nedělním biblickým textům“ zaměřím pozornost k manželství.

První čtení.

Apoštol Petr řekl židům: „Obrátte se a nechte se ponořit do jména Ježíšova a darem dostanete Ducha svatého.“

Jak jsme se podle této výzvy zařídili? (Stačí být jen pokřtěn?)

Petrova slova: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“ jsou velice odvážná. Kdo byl ochoten je přijmout? (Představte si, že by to někdo řekl o dnešní církvi.)

Co to znamená pro nás?

903 Vykradli jsme Desatero a Ježíšova slova: „Jezte a pijte, máš-li něco proti druhému, běž si to s ním nejprve vyříkat, má-li někdo něco proti tobě, vyříkejte si to před bohoslužbou, nepřisahaňte, nikomu neříkejte „Otče“ a „Učiteli ... to by byla dlouhá řada.“

904 Ladislav Hejdánek (zesnul před pár dny) kdysi napsal:

„Uvědomil jsem si, že má hrdost na to, že jsem český bratr, je k ničemu. Jsou to jen vzpomínky na minulost. Od té doby jsem se přestal cítit českobratrským evangelíkem a cítím se křesťanem.“

„Naše společnost očekávala po Listopadu od křesťanů poselství života, ale dnes vidí, že se jí dostalo jen pozvání do muzeí a skanzenů, v kterých jsou místo programů životní proměny nabízeny – a nikoli zadarmo – laciné tretky, přetřené nevkusným náboženským lakem nebo falešně zaznívajícími zbožnými frázemi.“

„Věřící je ten, kdo je – pln odhodlání a aktivity, zejména beze strachu a v naprostém spolehnutí – s důvěrou zaměřen na přicházející budoucnost a do ní, a to do blízké i vzdálené. Pravou budoucnost křesťanství – a tudíž také Evropy a jejích nejlepších tradic – vidím tedy ve víře, ovšem v tom původním smyslu. Je totiž zapotřebí dobře porozumět, o čem vlastně Ježíš mluví, když vyzýval: Neboj se, toliko věř!“

Druhé čtení.

K čemu jsme byli povoláni? (K utrpení?)

Co v nás mají Ježíšovy rány uzdravit?

Kdo je zachráněný?⁹⁰⁵

Přesvědčili jsme se, že Ježíš je dobrým pastýřem (hospodářem).

Prošel životem před námi a získal si nás. Jeho slova jsou jiná než těch, kteří jen předstírají, že jsou pastýři. Volá nás, nevnučuje se, nevlamuje se, je taktní a neruší naši svobodu. Kdo chce, může jej následovat.

Ve svém podobenství používá model dveří.

Dveře do ovčince nejsou pastí, nevedou do vězení, lze jimi procházet, vstoupit a vyjít.

Skrze Ježíšův způsob života je možné vstoupit do jeho království, do svobody synů a dcer božích. K plnosti života.

K budování manželství.

Bůh je naším Otcem a Matkou, od něj se učíme rodičovství.

Připodobnil se také k ženichovi a nás ke své nevěstě. Od něj a od Ježíše se učíme přátelství a partnerství do vztahu s ním a do našeho manželství.

V naší židokřesťanské kultuře jsme došli k jiné představě o manželství než jiné kultury.

Láska je nám silným motivem pro život. Potřebujeme žít nejen pro něco, ale i pro někoho.

I ti, kteří zakusili krásný domov a mají pěkný vztah k rodičům, hledají partnera pro své manželství. Potřebujeme někoho (mimo Boha), kdo nás má rád, kdo nám přeje, kdo nám potvrzuje naši vlastní důstojnost, kdo nám bude dodávat sebedůvěru, kdo nám bude znovu a znovu opakovat, že jsme jedineční a nenahraditelní, kdo bude zažehnavat naše strachy a nejistoty (jako to dělali naši rodiče, když jsme byli malí).

Proto od určitého věku hledáme někoho, kdo bude pečovat o naše potřeby a o koho se budeme starat my.

Máme potřebu mít někoho rádi (partnera a naše potomky), něco pro ně znamenat.

Tuto touhu v sobě objevujeme a Písmo nás učí, že ji do nás vložil sám Tvůrce jako dar.

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1:27)

„Ať manželskou se nazývá, vždyť z manžela vzata jest. Proto se muž vyváže ze závislosti na svém otci a matce a přilne ke své manželce a stanou se jednou bytostí. (Gn 2:23b–24)

Manželství s jedním partnerem na celý život je programem Stvořitele.

On sám nám k tomu velkoryse nabízí vrchovatou pomoc (včetně odpouštění).

Láska muže a ženy má být obrazem božím. K tomu je Bůh vybavuje svými dalšími dary ...

Manželé mohou obdarovávat jeden druhého a spolu mohou dávat druhým víc, než na co by se zmohli každý sám.

Mají nejen dát život dětem, mají děti vychovávat a svou láskou jim mají ukazovat lásku Boha a uvádět je do křesťanského způsobu života. Tak se nejvíce připodobňují Stvořiteli.⁹⁰⁶

905 Zachráněný je ten, kdo důvěruje Bohu, kdo na něj v životě dá víc než na vlastní rozum.

906 Izraelita ví, že jeho posláním je se oženit/vdát, mít děti, dovést je k Tóře, a umožnit jim, aby byly schopné založit svou rodinu a užít ji.

Je-li manželství ještě větším vztahem než láska rodičů k dětem, pak je nutné manželství věnovat ještě víc péče než vztahu k dětem. To si znovu a znovu připomínáme.

My lidé jsme dostali mnohem více Ducha božího než všechno stvoření.

Nic a nikdo z pozemského stvoření není schopen vnímat a přijímat Boží lásku jako my. Kdo jiný by tedy byl schopen dávat víc lásky než my?

Tak nejen potřebujeme mít někoho, kdo nás bude mít rád, ale také od určitého věku hledáme, komu bychom my byli nejbližším přítelem. S kým můžeme společně růst do obrazu božího a nést s ním dobré i zlé.

Jedinečnost nás lidí potvrzuje to, že jsme milováni a dokážeme milovat druhé.

Na konci svatebního slibu ženich a nevěsta prosí: „... K tomu mi dopomáhej Bůh.“

A svědek církve, potvrzující řádné uzavření manželství, připojuje: „Co spojil Bůh, ať člověk nerozlučuje.“

Už při narození jsme dostali mnoho z Ducha božího.

Biblické slovo *ruach* znamená dech, vzduch, vánek, vítr, duch. I ostatní biblické obrazy Ducha: voda, oheň, vůně, vyjadřují pohyb.

Vše stvořené duchem božím je „v pohybu“, mikrokosmos i makrokosmos. A nejvíce člověk. Nás nejvíce Duch boží vede nejen k radosti z obdarování a porozumění ..., ale i k dalšímu růstu, k dalšímu porozumění, k novému poznávání, k objevům, k vystupování tam, kam jsme dosud vystoupali. K dalším dobrým činům, k obdarovávání druhých a ke službě životu.

Máme čím obdarovávat druhé a potřebujeme někoho, kdo nás bude podporovat k „pohybu“, k růstu. Chceme povzbuzovat druhé a také potřebujeme, aby někdo povzbuzoval nás.

Potřebujeme někoho, aby nám nastavil zrcadlo v dobrém, i v tom, co neděláme dobře – co můžeme dělat lépe. Jen tak můžeme růst.

Duch nás jedinečným způsobem neustále znovu a znovu propojuje s druhými lidmi (i s Bohem).

Chceme se učit s Duchem božím spolupracovat. Proto si také do manželství vybíráme někoho, kdo je také Duchu božímu a jeho „pohybu“ otevřen.

Říkáme si, že k božímu pozvání k manželství je nezbytné používat manželskou technologii zdarma nám nabídnutou Bohem. (I u věcí platí: nedodržíme-li návod výrobce, věc poškodíme.)

Dobrá rodina a pěkné dětství je naší základní výbavou pro život a do manželství.

Proč se tolik manželství rozpadá?

Nedostávají a nedávají si lásku, kterou potřebujeme ke společnému životu.

Krásu křesťanského manželství dosáhnou manželé, kteří přijmou Ježíše za osobního Přítele, Učitele, Mistra a Lékaře (Terapeuta) a nechají se jím v soužití vést.⁹⁰⁷

Ježíš nám svým životem ukazuje, jakého přátelství jsme my lidé schopni. Vyučuje nás lásce (dalším moudrým pravidla k soužití...)

907 Naše společnost se propadla do pohanství. Už se v ní nedrží dané slovo, „láska“ byla degradována (co vše se za ní vydává), manželství není společností chráněno jako dříve, svodí k nemravnosti všeho druhu přibylo, manželé se příliš rychle rozcházejí, nemyslí na děti tragicky poznamenané rozpadem rodiny, atd. O to více potřebujeme o rodinu pečovat.

Manželé – kteří stojí o pěkný vztah – nejsou bez pomoci. Vedle větší možnosti porozumět Písmu, mají víc psychologické literatury a poraden, než měli naši předkové.

Ježíš nám přislíbil Ducha svatého v nové míře: „Dám vám nového Průvodce, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)

Vysvětlovali jsme si, co náповěda Ducha znamená – Ježíš nám řekl vše, co k životu (i v manželství) patří, ale kdo se Ježíšovým slovům nenamáhá porozumět, tomu náповěda Ducha není nic platná, neví o čem je řeč.

Potřebuje si více osvojit svou spolupráci s Duchem.

V našich modlitbách jsme poněkud ustrnuli. Prosíme a prosíme, učíme se děkovat, ale to v soužití s Bohem není vše.⁹⁰⁸

Ani v soužití s lidmi nestačí jen prosit a děkovat. Naším cílem je čím dál větší porozumění sobě, druhému, druhým a umění žít v manželství (a rodičovství).

Proto si znovu a znovu promýšlíme boží slovo, které nám říká:

- kým je pro nás Bůh, co od něj smíme očekávat
- kým jsme my a co můžeme dávat druhému
- jak se to dělá – být pro druhého
- co je láska a co láska není
- co potřebujeme a co potřebuje partner od nás
- ostatní si doplňte.

Duch nás k tomu zve. Je tichý (jako vánek), ale je silný jako nikdo jiný. . .

Máme kde přijímat a máme z čeho rozdávat.

Každý den jíme dobrá jídla, každý den se oblékáme do pěkných šatů.

Znovu a znovu si říkáme, jak je druhý pro nás důležitý a že ho máme rádi.

Znovu si říkáme manželský slib – je programem našeho manželství.

Mnoha způsoby si znovu a znovu projevujeme svou náklonnost a vymýšlíme pro své drahé různé pozornosti, aby viděli, že jsou pro nás jedineční.

Učíme se to také od Boha...

Za chvíli nás Ježíš pozve ke slavení svého manželství s námi.

Nedá nám něco, ale sám sebe v jedinečném přátelství.

Ukážeme-li v rodině dětem, že lze Boží lásku a pomoc vnímat, že lásku – o jaké Bible mluví – nám Bůh dal do srdce, a že taková láska je možná, vybavíme je do života víc než všechny ostatní školy.

A v manželství budeme jeden druhému jedinečným pokladem.

2014

4. neděle velikonoční Sk 2:14a. 36–41 1 P 2:20b–25 J 10:1–10 11. května 2014

Společnost okolo nás ani netuší, že my slavíme velikonoční dobu.

Považujeme si, jakého poznání, vzhledu do života a přátelství se nám dostává.

908 Nerozumíme dost dobře Ježíšovým slovům: „Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno.“ (Mt 7:7)

(Zkoumali jsme spolu, co těmi slovy Ježíš myslí.)

K 1. čtení:

Někdy po první válce v parlamentu jakýsi poslanec útočil na lidovce: „Katolíci nám upálili Jana Husa.“

Jeden lidovec se ohradil (záměrně neříkám jména): „Prosím, já to nebyl.“

Útočit je jednoduché. Byl jsem učen, že Jan Hus i Martin Luther jsou kacíři. Když jsem slyšel „druhou stranu“, musel jsem se reformátorům omluvit.

Apoštol Petr říká celému izraelskému národu: „Jste vrazi!“

Někdo z nich by mohl namítnout: „Já jsem o Velikonocích v Jeruzalémě vůbec nebyl.“

Petr si byl vědom svých vlastních vin.

V pašijích jsme letos opět slyšeli Ježíšovo slovo učedníkům: „Vy všichni ode mne odpadnete.“

Apoštolové měli nejen strach ze zatčení a poprav, ale měli na Ježíše zlost, že nedojel na oslu do Davidova paláce a nevyhnal Piláta s jeho vojáky ze Svaté země.

Nežili jsme mezi židy před dvěma tisíci léty, ani v době Husově, ale nestavíme se mezi nevinné.⁹⁰⁹

Za Petra ještě nebyla známá teologická konstrukce o zadostiučinění za naše hříchy, že by byl Ježíš ukřižován za naše hříchy (za každé vypláznutí dětského jazyka na druhého nebo za roztržitou modlitbu).

Ježíše dostal na kříž strašný hřích náboženské pýchy a nesnášenlivosti.

Já jsem na nikoho jazyk nevyplazoval, to ve mém arzenálu nemám, ale pýchou a nesnášenlivostí jsem se mnohokrát provinil.

Nepřehlízíme, jak mnoho Ježíš vytrpěl skrze pomluvy a nepřátelské, zlomyslné(!) a podlé útoky.

My můžeme být někdy oběťmi a někdy i útočníky, někdo na nás někdy zlovolně útočí a i my můžeme také někdy zlovolně útočit na jiné. Ježíš zůstal čistý.

A přece byl zlikvidován. Od lidí, kteří byli přesvědčeni, že jsou zbožní.

K evangeliu:

Dnešní úryvek je docela nenápadný, ale kdo chce, objeví v něm perlu.

Bůh nám opět vypravuje (nejen slovy, ale celou svou péčí), kým pro něj jsme, a kým je pro nás on. Pro větší srozumitelnost k nám Bůh v Ježíši přichází jako člověk. (Svým jednáním s lidmi ukazuje, jakou cenu pro Boha máme.)

Ježíš nepoužívá vladařských titulů a oslovení.

Neprohlašuje se za „zástupce Boha na zemi“.

Nenechává si říkat „Otče“, nevydával se ani za velekněze, ani za krále.⁹¹⁰

Ježíš je uprostřed nás, sester a bratří Synem a Bratrem.

My sami jsme ho přijali jako svého Pána, nevnutil se nám.

Je jediným Učitelem (presbyteři – „starší bratři“ a biskupové jsou pomocníky Učitele, ale stále jsou učedníky).

909 I Zimbarovy pokusy o věznicích a dozorcích nám potvrdily, co jsme už dříve z Písma vyčetli – nevíme, na čí straně bychom kdy v té které době a v určitých sporech stáli. Už nezapomeneme Ježíšovu otázku: „Myslíte si, že jste lepší, než vaši „otcové“, kteří pronásledovali proroky?“

910 Hitler si nechal říkat „Vůdče“, Stalin „Generalissime“, turkmenský diktátor si nechává říkat „Turkmenbaši (Otec všech Turkmenů).

Mluví-li Ježíš o sobě, neuchyluje se k patetickým obrazům. Nepotřebuje reklamy a billboardy. ⁹¹¹

Obrazy, které používá, jsou nenápadné, ale o to hlubší (slovo, chléb, dveře, světlo, cesta, pastýř ...). Povrchní lidé je míjejí. Je třeba je promýšlet.

V Ježíšově době byli pastýři na okraji společnosti. ⁹¹²

Přirovnat se k pastýři nebyla tedy tenkrát žádná sláva, ale Ježíš nemá zapotřebí se nějak vypínat, hlásí se k postavě biblických pastýřů, kteří byli vzorem dobrého a statečného hospodáře. Proto říká: „Já jsem dobrý pastýř“ (který nešvindluje). Kdo chce, ten Ježíšovu velikost objeví. Kdo patří mezi lupiče a zloděje Božího království, mezi falešné proroky, není těžké určit.

Dvakrát mluví Ježíš o dveřích.

Poprvé říká, že přichází dveřmi. Podruhé se sám přirovnává ke dveřím.

Násilník vniká za kořistí do cizích prostorů, dveře rozkopává nebo vyráží. O vlezlém člověku říkáme: Když ho vyhodí dveřmi, vrátí se oknem.

Ježíš přichází mírumilovně, snaží se nás získat (liška z Malého prince by řekla, přichází si nás ochočít).

To, co nám říká a nabízí, nám nenabízí a nemůže nabídnout nikdo jiný.

Nikdo mimo něj „nezná“(!) Otce.

Ježíš o sobě nikdy neřekl, že je korunním princem ani se tak nenechá titulovat – přesto nás zve do královské rodiny. Má k tomu pravomoc.

I někteří lidé adoptují „neurozené“ dítě. Bůh nás nepřijal do pěstounské péče, ale do rodiny.

V žádném náboženství jsem nečetl pozvání všech, i ubohých a hříšníků do královské rodiny.

Ježíš o nás mluví jako o svých přátelích, dokonce nás zve, že můžeme být jeho nevěstou.

My máme štěstí, že i k nám přátelé donesli zprávu, že Ježíš vyhledává každého člověka, že i nám je ochoten ukázat krásu jednání božích synů a dcer a zve nás do své školy.

Ježíš si získal naše srdce. Chceme se mu podobat.

Ježíš se přirovnává ke dveřím. Do nebeského království nemůže vstoupit nikdo, kdo si neosvojí Ježíšovo jednání.

Čím dříve si jej osvojíme, tím lépe pro nás i pro ty, kteří s námi žijí. („Spasen“ je ten, kdo důvěřuje Bohu a usiluje o způsob jednání, jaké vidí u Ježíše.)

Doma a v tanečních jsme se učili společenskému chování. V autoškole, jak řídit auto. Ve školách jak ovládnout další dovednosti.

911 Někdy před válkou nastoupil do vlakového kupé jistý prelát, úctyhodných rozměrů, patřičně a sebevědomě vyfešákován, autor řady knih o společenském vystupování duchovenstva. V rohu kupé už seděl menší starší kněz. „Víte, kdo já jsem?“, pravila církevní dignita k cestujícím. „Já jsem infulovaný prelát, Monsignore XY!“ (Infulovaný prelát měl právo nosit při bohoslužbách infuli – mitru jako biskup). Cestující užasli úctou, kněz v rohu kupé pokynul na pozdrav uctivě hlavou a modlil se dál breviář. Když kněz vystupoval, otočil se do kupé a s mírným úsměvem bez ironie pronesl: „Já jsem jen litoměřický biskup Weber.“

912 Pastýři v Ježíšově době byli nevzdělaní, pásli stáda na vzdálených místech, proto nemohli chodit do ješivy a synagogy. Lidé jim svěřili pár svých ovcí. Pastýři občas něco šlohli, prodali ovci a pak lhali, že ji sežraly šelmy (proto v takovém případě museli přinést nějaký pozůstatek z ovce, například ucho, ale i v tom podváděli.) Neměli dobrou pověst, nebyli pro druhé hodnověrní, jejich svědectví nebylo bráno vážně.

Máme skvělého a laskavého Pastýře. Můžeme k němu chodit „do hodin“.
Znám dobré lékaře, umělce, letce, námořníky ... Ale nad to všechno umění je nejvíce být dobrým manželem, rodičem, Ježíšovým člověkem. To není otázka peněz.

Před týdnem byla v kostele paní hraběnka. Nikdo by to podle ustrojení nepoznal (samozřejmě, že byla pěkně ustrojená). Ježíš nepřišel s mitrou, s královskou korunou, ani s jediným označením, které by svědčilo o přicházejícím božím království.⁹¹³

I na venkově jsou aristokraté ducha. Nedostalo se jim akademického vzdělání, ale chodí do Ježíšovy školy. Přemýšlejí o následování Ježíše, cílevědomě se o to snaží.
Nadchli se nabídkou Ježíšova přátelství a počínají si podobně jako sportovec nebo umělec, který chce dosáhnout mistrovství, nelitují námahy ani pečlivosti.

Světec (použijte to zdevalvované slovo) nebo řeknu – Ježíšův milovaný učedník – se pozná podle toho, zda je uchváten nabídkou božího přátelství. Zda pozorně hledá, co by mohl zlepšit. Když je upozorněn na chybu, nevymlouvá se, nesvaluje vinu na druhého, neuráží se.

Mnoho lidí se narodilo urozeným rodičům; z některých opravdu vyrostli šlechtici ducha.
Je škoda, že někdo neví, že je z královské boží rodiny?
Když to víme, můžeme se podle toho zařídit, využít veškeré Ježíšovy nabídky a pomoci.⁹¹⁴

Líbí se mi chůze černochoů. Pomáhá jim také nošení břemen na hlavě.
Izraelští králové nenosili na hlavě zlatou korunu. Byli pomazáni – ovoněni vonným olejem – měli svým jednáním vonět po Bohu.
Každý z nás si má dávat záležet na tom, jak nosí svou královskou vznešenost.
Kéž by ji lidé okolo nás viděli, kéž bychom uměli královsky jednat.

Při křtu jsme byli ovoněni.

Pokaždé při křtu říkáme křtěnému modlitbu:

Milosrdný Bůh tě bude vždy zachraňovat ze zla hříchu,
dává ti nový život z vody a z Ducha svatého.
A jako pomazal svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista,
na kněze, proroka a krále, označuje posvátným olejem i tebe,
neboť patříš ke Kristu navěky.

Máme si vážit všeho, čím jsme byli obdarováni, i toho, čeho jsme dosáhli vlastní prací a pílí.
Největší hodnoty jsme dostali zdarma: život, svobodu, dobré rodiče, mateřský jazyk ... přátelství a Boží přátelství!

Namyšlený si nevšiml, za co má být vděčný.⁹¹⁵

913 Občas mě někteří tlačí, abych svým oděvem reprezentoval církev, ale když zavedu řeč na Ježíšova slova a postoje, začnou se ošívát. Buď jednáme jako ti, kteří vědí, že jsou z královského rodu nebo ne. Ničím jiným se to nedá nahradit.

914 Naši třetíci poprvé přijali pozvání k Večeři Páně. Ukazujeme jim, jak můžeme dosáhnout královského jednání. Ke svátosti smíření nutně nemusí, nejsou žádní zločinci, ale na příkladu preventivní prohlídky (děti nejsou zase úplná neviňátka) jsme si vysvětlili, jak je důležité zažít odpuštění v této svátosti ... Nám dospělým se stává, že to někdy nutně potřebujeme, nejen preventivně. Říkáme jim, jak na sobě pracujeme my dospělí. Je pěkné, že přijmou návrh, např., že se v té a té věci budou snažit nejvýše napodruhé doma poslechnout...

915 Na web. stránkách naší farnosti můžete vidět Václava Klause na Svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi.
letohrad.farnost.cz – rubrika: „Farní časopis Okénko“ texty „Okénko 2014–05“, str. 5.

Říkejme si:

- Narovnej se, jsi z královského rodu.
- Denně vcházej skrze Dveře do božího království (někde už začíná), abys jednou mohl vejít do nebeského království.

2011

4. neděle velikonoční Sk 2:14a. 36–41 1 P 2:20b–25 J 10:1–10 15. května 2011

Třetí týden slavíme Velikonoční vítězství. Boží přátelství našťestí nepadá s naší nevěrností. O Velikonocích jsme se jednou provždy přesvědčili o Ježíšově věrnosti (až na smrt, až za hrob).

Chtěl jsem zrekonstruovat biblickou hodinu, kterou Ježíš věnoval emauzským učedníkům, ale nepodařilo se mi to.⁹¹⁶

Ježíšovo podobenství „Já jsem dveře“, je jedno z nejkratších. Pochopit je dá ale určitou práci a vyžaduje nechat si „otevřít mysl“ (srov. Lk 24:45).

K porozumění je dobré si nějaký čas všímat dveří. (Podobenství je modelem.)⁹¹⁷

Dveře slouží k vcházení i vycházení, chrání ty, kteří za nimi žijí.

U některých dveří bychom se báli nebo ostýchali zazvonit nebo vzít za kliku.⁹¹⁸

Ježíš mluví o dveřích do ovčince.⁹¹⁹

Mnoho lovců lákalo a láká lidi do svých pastí a ohrad. (O zlodějích jsme mluvili před třemi roky, i my můžeme lehko ošidit, okrást své děti, například neuvédeme-li je do Ježíšova způsobu modlitby.)

Mnoho lupičů vniká i do božího ovčince a snaží se získat ovce pro sebe.

916 Materiálu mám asi dvacet stran, je to téma skoro na knihu. Jenže zatím se mi zoufale nedostává čas (z posledních 14 dní jsem musel věnovat celé dva dny péči o památky).

917 Dveře nejsou „vlezem“ nebo vchodem.

Co všechno dveře vypovídají o majiteli a domu (provedením, výzdobou, polohou, stavem zachovalosti – od chybějících, vyvrácených dveří ... přes pootevřené ... až po zapečetěné, zatlučené nebo zazděné)? Jinak vypadají dveře prasečího chlívků, jinak dveře rodinného domu, bytu, paláce, katedrály, úřadu, vězeňské cely...

Důležitá je funkce dveří a jejich bezpečnost. Před některými dveřmi pobíhá pes, někdy zlý pes, stojí strážci... K porozumění Ježíšova modelu (podobenství) řadu postřehů o dveřích nepoužijeme, ale pozorování dveří a jejich „řeč“ nás může obohatit. Nejen kulturně, ale i duchovně (vždyť i skrze věci se můžeme setkávat s Bohem). Při používání modelu (podobenství) je důležitá určitá kázeň. Je nutné se držet tématu a nenechat se zlákat nějakou myšlenkou (třeba pěknou) na výlet mimo určený cíl.

918 Vzpomeňte na hru: „Co by to bylo?“ Jeden jde za dveře. Ostatní se dohodnou na někom ze společnosti, kterého má pak ten vybraný poznat pomocí otázek pokládaných ostatním. Ptá se: „Jaké by to byly boty, křeslo, květina, zvíře, muzika, dveře...“

Jakými dveřmi bychom charakterizovali Ježíše?

919 Podobenství bylo srozumitelné pro mnoho lidí, ovce a kozy chovali i chudí lidé. My si k tomu potřebujeme ledacos uvědomit, případně získat informace. Kůň, osel (pes u Izraelitů nepřipadal v úvahu, byl nečistým zvířetem) jsou zvířaty jiného typu služby, jednají na povel.

Ovčinec je obrazem Božího království. Ovce nejsou cvičené na povel (lidé božího království jsou svobodní, sami svobodně vešli, nejsou uvězněni).

Mimochodem my jsme si Ježíšův ovčinec rozparcelovali na mnoho podovčinců, z nichž každý o tom svém tvrdíme, že je jediným pravým ovčincem Ježíše Krista.

Nepřicházejí „dveřmi“, mají své cíle a metody.

Neznají ovce „jménem“ – jejich osud je nezajímá, jde jim o kořist. Kdo je naivní, kdo si netrénuje a nepoužívá rozum a nedává si bedlivý pozor, často prohlédne úmysly kořistníků až pozdě. ⁹²⁰

Ježíš mluví o božím „ovčinci“ (ne o jiných kulturách a říších), o lidu Hospodinově. Vychází nám vstříc, přichází jako přítel, vypráví, jak je boží království uspořádáno, svým jednáním nám dává zakoušet (od prvního úsměvu až po mytí nohou), co jeho přátelství obnáší.

Koho tyto hodnoty zajímají, kdo si cení života, rozumu a svobody a ocení Ježíšovu nabídku, může vejít.

Ze starého Izraele nebylo mnoho těch, kteří do Ježíšova ovčince vešli.

Kaifáš nikdy u Ježíšových dveří do Božího království ani nezaklepal. ⁹²¹

Jidáš měsíce vcházel i vycházel, ale pak ztratil zájem. ⁹²²

I ostatní apoštolové přestali věřit, že Ježíšovy dveře jsou dveřmi Mesiáše (a „vrátili se ke dvěřím rabínským“). Ty Ježíš vyhledal, pomohl jim najít jejich chyby a umožnil jim znovu vejít.

Pozorujeme, že ani apoštolové nevěnovali napoprvé Ježíšovu hlasu dostatečnou pozornost. ⁹²³

Až po Ježíšově ukřižování nahlédli, že Ježíšovo vyučování podcenili (včetně podobenství o dveřích).

Po Ježíšově vzkříšení se znovu k Ježíšovým slovům vraceli, znovu je promýšleli, vyučovali podle nich a nechali je zapsat.

I my se po čerstvém zážitku Velikonoc znovu vracíme k Ježíšovým předvelikonočním slovům a znovu je promýšlíme. ⁹²⁴

Proto se vracíme k podobenství o dveřích.

Poučení z chyb apoštolů (kteří chodili s Ježíšem v mnohem větší míře než my) se ptáme, nakolik my „známe“ Ježíšův hlas.

(Křtem jsme do Ježíšova ovčince sice vstoupili, ale už víme, že nestačí být jen na správném místě.)

Vzpomeňme, jak se nazaretští věřící urazili, když jim Ježíš připomněl, že jejich otcové pronásledovali proroky.

Nechceme opakovat do nekonečna tyto chyby, 20. století nás strašně vytrestalo. ⁹²⁵

920 Ptal jsem se některých židů, například Arnošta Lustiga: „Proč jste se dali ke komunistům, vy kteří jste měli vycvičený čuch na lidi?“ Řekl: „Nedávali jsme dost pozor, a po strašném zklamání ze zhroucení všeho, čemu jsme dosud věřili, jsme chtěli věřit, že komunisté jsou upřímní, v koncentráku se chovali dobře.“

(Můj táta ale říkal, že komunistům v koncentráku byly občas vidět jejich vlčí tesáky.)

Ale ani mnoho křesťanů neprohlédlo včas nebezpečí diktatur.

Co bylo platné, že několikrát denně říkali v modlitbě: „Neuved' nás do pokušení, ale zbav nás od zlého“, když nerozuměli významu Ježíšových slov.

921 Kaifáše Ježíš po vzkříšení už nevyhledal. Velcí zločinci neumějí přiznávat svou vinu.

Uznat, že jsem léta sloužil zlu, není lehké. Známe mnoho nacistických nebo komunistických zločinců, kteří tvrdí, že nikdy nikomu neublížili, že mají čisté svědomí. Překvapivé je, že i lidé církevní, Kaifášové starého i nového Izraele, lidé, kteří v kázáních a modlitbách tolik mluví o odpuštění, nejsou schopni sami svou vinu uznat.

922 Jidáš na rozdíl od Kaifáše uznal svou chybu, ale přestal věřit, že za dveřmi najde chápavé srdce a otevřenou náruč.

923 Až když se namočili do Ježíšovy smrti, dokázali říci: „Už ničemu nerozumíme,“ a byli schopni Ježíšovým slovům přikládat větší váhu.

924 Některým věcem při prvním setkání neporozumíme. Při studiu také někdy čteme knihu nejprve orientačně, podruhé si podtrháváme důležitá místa a potřetí čteme už jen to podtržené.

Naši předkové nedocenili jedinečnost Ježíšových dveří a závažnost Ježíšových slov. Existují snad nějaké jiné dveře vedoucí k míru a pokoji?

Ale my jsme v mnoha ohledech bohatší než naši předkové. I o ty trpké zkušenosti selhání 20. století.

Nebudeme-li před nimi utíkat, dokážeme-li pojmenovat chyby našich otců a jejich příčiny, může nám znovu a silněji zazářit velikost Ježíšova vyučování.

Přiznání chyb samotnými apoštoly nás povzbuzuje, abychom se nebáli odkrývat naše chyby. Zkusím pojmenovat, co se stalo později v historii s „Ježíšovým hlasem“, proč jsme vůči němu dlouhou dobu nedoslýchaví.

Za nějaký čas po Pavlově misi mezi pohany začal narůstat počet křesťanů nad židokřesťany. Jenže ti neprošli židovským vzděláváním, neuměli ocenit genialitu biblického vyučování. Ježíšova podobenství a biblické příběhy jim – oproti antické filosofii – připadaly primitivní a tak křesťané vůči helénistům trpěli méněcenností.⁹²⁶

Když se (vedle jiných vzdělaných křesťanů) pak objevili Augustin a později Albert Veliký a Tomáš Akvinský, kteří antickou filosofii znali, použili filosofii a její jazyk jako nástroj k zformulování křesťanského učení do teologického systému.⁹²⁷

Jenže ten mohli obsáhnout pouze lidé vzdělaní. Ve středověku byla malá skupina teologicky vzdělaných lidí (Mistři na univerzitách) a pak masa prostých věřících – těm byla nabídnuta pouze lidová zbožnost. (Vzdělání kněžstva bylo nevalné úrovně.) Bohoslužby v řeči lidu, geniálně prosazené Cyrilem a Metodem a užívané ještě utrakvisty, byly definitivně zakázány. Časem byla řadovým katolíkům zakázána i četba Bible (ze strachu, aby nedocházelo k herezím).

Bible byla donedávna i na teologických fakultách Popelkou.⁹²⁸

(V životě církve jsme Bibli a evangelium zaměnili za právo, Katechismus a morálku. Vcházeli jsme jinými dveřmi než Ježíšovy.)

925 Až příliš mnoho Evropanů vícekrát dalo přednost hlasu „zlodějů a lupičů“ (fašistickým, komunistickým, nacistickým ...).

Naše civilizace se může chlubit svým uměním, humanismem, demokracií, ale to všechno neobstálo pod velkými tlaky „zlodějů a lupičů“ minulého století.

Dokonce ani bohatá lidová zbožnost minulého století nebyla dost silná, aby vydržela nápor drzých neurvalých a tyranizujících. Příliš mnoho lidí se nechalo zmanipulovat, příliš mnoho pokřtěných hajlovalo, zvedalo pěsti, na nesprávné straně fronty vzalo zbraň na rameno nebo přiložilo ruku k službě jinému království než Ježíšovu.

Naši předkové přečetli mnoho ušlechtilých knih, hráli dobrou muziku (v téměř každém venkovském kostele), chodili do kostela, účastnili se mnoha pobožností, ... – ale to vše se ukázalo jako slabé proti zničujícím tlakům totalit 20. stol.

926 Antická filosofie a kultura má svou velikou krásu, už delší dobu ohromovala mnoho židů (nejen Heroda a jeho syny). Jenže filosofii zvládnou jen vzdělanci (je pro intelektuály). Biblické vyučování je schopné osvětit každého, kdo mu naslouchá a hledá porozumění. Židům se osvědčilo, Bůh je geniální učitel.

927 Pan profesor Hermach, který na teologické fakultě přednášel filosofii a pak i biblistiku, jednou prohlásil: „Novoscholastická dogmatika je jako krásně vybroušený briliant – ale láčkovec je živý(!)“

928 Po mnoha stoletích snahy některých biblistů v katolické církvi vrátit Písmu jeho závažnost se stala biblická encyklika Pia XII. „Divino afflate Spiritu“ vydaná v r. 1943 průlomem k novému zkoumání Bible.

Potvrzením klíčového významu Písma se pak stala věroučná konstituce „O božím zjevení“ (Dei verbum – slovo boží) Pavla VI. Patří k nejzávažnějším usnesením II. vatikánského koncilu.

Na 20. století je patrné, kam podcenění Ježíšových „dveří“ i jeho „hlasu“ vedlo. Mnozí otvírali jiné dveře ... Evropa a její kultura málem zanikla. (Kdyby se proti Hitlerovi nepostavili Američané, mohla z Vatikánu zbýt jen zed' nářků. To nebezpečí úplně nepominulo, teroristů je dost.)

Tušíme, že ani 21. století nebude snadné.

Od řady lidí dvacet let slýchávám: „Spoléhám na mladou generaci, která není zatížena komunismem“.

Ano, děti jsou do 12 let skvělé – než je my dospělí zkazíme. Je dobře, že mladí lidé mají své ideály (také jsme je měli), ale z jakého pramene budou pít, kde budou čerpat nejdůležitější poznání a odvahu stavět se proti zlu?

Naše generace jsou vzdělané jako nikdy předtím (i zedník u nás má dvanáctileté vzdělání).

Na univerzitách a uměleckých akademiích je možno dosáhnout mnoha vědomostí, dovedností a získat pověření toto bohatství užívat a tím sloužit – doufejme dobrému cíli. (MUDr. Mengele v Osvětlení pracoval na vědeckém výzkumu, někteří teroristé jsou vzdělaní i odvážní.)

Ale tam se neučí to, co si říkáme doma, v rodině a „kostele“ (ve společenství křesťanů), když se učíme z Písma poznávat, co je dobré a zlé, co je spravedlnost a nespravedlnost.

Máme teď v kostele výstavu pašijových obrazů. Když přijdou žáci 8. nebo 9. třídy, z nich pouze tři, čtyři chodí na náboženství. Ostatní děti, ani paní učitelka Ježíšův příběh neznají. Kde ty děti poznají Boha? Copak sami přijdou na to, co je důležité k dobrému životu nebo k dobrému manželství?

(Nikdo přece v žádném oboru nehledá znovu to, co už bylo objeveno.)

Kdo jim Boha (ne jeho karikaturu) objeví? Budeme to my? Kde a jak?

Po mnoha stoletích jsme pro sebe objevili nezastupitelnost Bible a Ježíšovy osobnosti. Znovu pro sebe objevujeme také genialitu Ježíšova vyučování. (K tomu se vrátíme příště v podobenství o cestě.)

Kdybych objevil jiné dveře ke krásnějšímu životu, vstoupil bych do nich.

Apoštolové po vzkříšení, když je Vzkříšený vyhledal, znovu vzali za kliku Ježíšových dveří.

Poté, co jim Ježíš ukázal, kde dělali chyby, kde dávali přednost dveřím rabínů.

Vyhledal jsem si v evangeliích místa, ve kterých Ježíš předem mluvil o své smrti. Je jich překvapivě mnoho a jsou vyjmenovány v [příloze](#).

„Ať nás provází pečlivost při naslouchání Ježíšovým slovům.“

Každému, kdo se zajímá o důvod Ježíšovy smrti, doporučuji výbornou knihu profesora J. Trojana, bývalého děkana evangelické teologické fakulty: „Ježíšův příběh – výzva pro nás“.

Přílohy:

„**Předpovědi**“ *Ježíšovy smrti v evangeliích, přímé i nepřímé (překlad 21. století):*

Matouš

Mt 9:15 ¹⁵Ježíš jim odpověděl: „Mohou ženichovi přátelé truchlit, dokud je ženich ještě s nimi? Přijdou dny, kdy jim bude ženich vzat, a tehdy se budou postit.“

Mt 12:40 ⁴⁰Jako byl Jonáš tři dny a tři noci v břiše velryby, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země.

Mt 16:21 ²¹Od té doby začal Ježíš oznamovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma, mnoho vytrpět od starších, vrchních kněží a znalců Písma, být zabit a třetího dne vstát z mrtvých.

Mt 17:3 (i *Lk 9:30. 31*) ³A hle, uviděli Mojžíše a Eliáše, jak s ním rozmlouvají.

Mt 17:9 ⁹Cestou zpět z hory jim Ježíš přikázal: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.“

Mt 17:12 ¹²„Já vám však říkám, že Eliáš už přišel, ale oni ho nepoznali a udělali s ním, co chtěli. Totéž od nich vytrpí i Syn člověka.

Mt 17:22–23 ²²Ještě když se zdržovali v Galileji, Ježíš jim řekl: „Syn člověka bude vydán do lidských rukou. ²³Zabijí ho, ale třetího dne bude vzkříšen.“ Učedníci z toho byli zdrceni.

Mt 20:18–19 ¹⁸„Hle, blížíme se k Jeruzalému. Tam bude Syn člověka vydán vrchním kněžím a znalcům Písma a ti ho odsoudí k smrti. ¹⁹Vydají ho pohanům, aby se mu vysmívali, zbičovali ho a ukřižovali, ale třetího dne bude vzkříšen.“

Mt 20:28 ²⁸Právě tak Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

Mt 21:38–45 ³⁸Když ale vinaři toho syna uviděli, řekli si: „Tohle je dědic. Pojdme ho zabít a zmocnit se dědictví!“ ³⁹Chopili se ho, vyvlekli z vinice ven a zabili. ⁴⁰Co tedy pán vinice udělá s oněmi vinaři, až přijde?“ ⁴¹Odpověděli mu: „Ty zlosyny zle zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odevzdávat ovoce v čas sklizně.“ ⁴²Ježíš jim řekl: „Nikdy jste nečetli v Písmech?

„Kámen staviteli zavržený stal se kamenem úhelným. Sám Hospodin to učinil a v našich očích je to div.“

⁴³Proto vám říkám, že Boží království vám bude vzato a bude dáno lidu, který ponese jeho ovoce.

⁴⁴Kdo upadne na ten kámen, ten se roztrhne, a na koho ten kámen padne, toho rozdrtí.“

⁴⁵Když vrchní kněží a farizeové slyšeli ta jeho podobenství, pochopili, že mluví o nich.

Mt 23:39 ³⁹Říkám vám, že od této chvíle mě neuvídíte, dokud neřeknete: „Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu!“

Mt 26:2 ²„Víte, že za dva dny jsou Velikonoce. Tehdy bude Syn člověka zrazen a ukřižován.“

Mt 26:12 ¹²Když mi tato žena polila tělo mastí, připravila mě na pohřeb.

Mt 26:24 ²⁴„Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno, ale běda tomu, kdo Syna člověka zraňuje. Bylo by pro něj lepší, kdyby se vůbec nenarodil.“

Mt 26:31–32 ³¹Tehdy jim Ježíš řekl: „V tuto noc ode mě všichni odpadnete. Je přece psáno: „Budu bít pastýře a stádo ovcí se rozprchne.“ ³²Až ale vstanu z mrtvých, předejdu vás do Galileje.“

Mt 26:38–43 ³⁸„Je mi úzko až k smrti,“ řekl jim. „Zůstaňte tu a bděte se mnou!“ ³⁹Kousek poodešel, padl na tvář a modlil se: „Otče můj, je-li to možné, ať mě ten kalich mine! Ať se však nestane má vůle, ale tvá.“ ⁴⁰Když se vrátil k učedníkům, zjistil, že spí. „Nemohli jste se mnou bdít ani hodinu?“ řekl Petrovi. ⁴¹„Bděte a modlete se, abyste nepodlehli pokušení. Duch je odhodlaný, ale tělo

malátné.“⁴²Odešel podruhé a modlil se: „Otče můj, nemůže-li mě tento kalich minout, ale musím ho vypít, ať se stane tvoje vůle!“⁴³A když se vrátil, zjistil, že zase spí. Víčka jim ztěžkla únavou.

Marek

*Mk 8:31–33*³¹Tehdy je začal učit, že Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, vrchními kněžími i znalci Písma, být zabit a po třech dnech vstát z mrtvých.³²Protože ty věci říkal otevřeně, Petr ho vzal stranou a začal ho kárat.³³Ježíš se ale obrátil, podíval se na své učedníky a okřikl Petra: „Odejdi ode mě, satane! Nemyslíš na Boží věci, ale na lidské.“

*Mk 9:9*⁹Cestou zpět z hory jim přikázal, aby nikomu neřikali, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.

*Mk 9:31–32*³¹Učil totiž své učedníky a říkal jim: „Syn člověka bude vydán do lidských rukou, zabijí ho a třetího dne po svém zabití vstane z mrtvých.“³²Oni ta slova nechápali, ale báli se ho zeptat.

*Mk 10:32–34*³²Byli na cestě vzhůru do Jeruzaléma. Ježíš šel napřed a oni ho ohromeně a se strachem následovali. Tehdy vzal těch Dvanáct znovu k sobě a začal jim opakovat, co se mu má stát:³³ „Hle, blížíme se k Jeruzalému. Tam bude Syn člověka vydán vrchním kněžím a znalcům Písma. Odsoudí ho k smrti, vydají pohánům,³⁴ budou se mu vysmívat, zbičují ho, poplivou a zabijí, ale třetího dne vstane z mrtvých.“

*Mk 10:45*⁴⁵Ani Syn člověka přece nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

*Mk 11:18*¹⁸Když to uslyšeli vrchní kněží a znalci Písma, začali hledat způsob, jak ho zničit, protože se ho báli. Všechen zástup totiž žasl nad jeho učením.

*Mk 12:7–8*⁷Vinaři si ale řekli: ‚Tohle je dědic. Pojd’me ho zabít, a dědictví bude naše!‘⁸Chopili se ho, zabili a vyvlekli ho z vinice ven.

*Mk 12:10*¹⁰Nečetli jste snad Písmo? Kámen staviteli zavržený, stal se kamenem úhelným.

*Mk 13:26*²⁶Tehdy spatří Syna člověka, jak přichází v oblacích s velikou mocí a slávou.

*Mk 13:34–36*³⁴Je to, jako když člověk odešel na cestu: opustil svůj dům a svěřil správu svým služebníkům. Každému určil jeho práci a vrátnému přikázal, aby bděl.³⁵Proto bděte. Nevíte totiž, kdy přijde pán domu – zda večer, o půlnoci, za kuropění, nebo za svítání.³⁶Aby vás snad, když znenadání přijde, nenalezl spící.

*Mk 14:1–2*¹Bylo to dva dny před Velikonocemi a Svátkem nekvašených chlebů. Vrchní kněží se znalci Písma hledali způsob, jak by se ho lstí zmocnili a zabili ho.²Říkali si totiž: „O svátcích ne, aby mezi lidmi nevypuklo povstání.“

*Mk 14:6–8*⁶Ježíš jim ale řekl: „Nechte ji. Proč ji trápíte? Udělala pro mě něco krásného.⁷Chudé tu budete mít vždycky a můžete jim pomáhat, kdykoli budete chtít; mě ale vždycky mít nebudete.⁸Ona udělala, co mohla. Předem pomazala mé tělo k pohřbu.

*Mk 14:24–25*²⁴Tehdy jim řekl: „To je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé.²⁵Amen, říkám vám, že už neokusím plod vinné révy až do dne, kdy ho budu pít nový v Božím království.“

*Mk 14:28*²⁸ Ale až vstanu z mrtvých, předejdu vás do Galileje.“

*Mk 14:34–36*³⁴ Řekl jim: „Je mi úzko až k smrti. Zůstaňte tu a bděte.“³⁵ Kousek poodešel, padl na zem a modlil se, aby ho, je-li to možné, ta hodina minula.³⁶ Tehdy řekl: „Abba, Otče, pro tebe je možné všechno. Odejmi ode mě tento kalich! Ať se však nestane má vůle, ale tvá.“

*Mk 14:48–49*⁴⁸ Ježíš jim řekl: „Jsem snad zločinec, že jste se mě vypravili zatknout s meči a holemi?⁴⁹ Když jsem s vámi denně býval v chrámu a učil, nezatkli jste mě. Ať se však naplní Písma!“

Lukáš

*Lk 5:34–35*³⁴ Odpověděl jim: „Můžete snad nutit ženichovy přátele k půstu, dokud je ženich ještě s nimi?³⁵ Přijdou dny, kdy jim bude ženich vzat, a tehdy, v těch dnech, se budou postit.“

*Lk 9:22*²² Pověděl jim: „Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, vrchními kněžími i znalci Písma, být zabit a třetího dne vstát z mrtvých.“

*Lk 9:30–31*³⁰ A hle, mluvili s ním dva muži. Byli to Mojžíš a Eliáš,³¹ kteří se ukázali ve slávě a mluvili o jeho odchodu, k němuž mělo dojít v Jeruzalémě.

*Lk 9:44*⁴⁴ „Dobře si pamatujte tato slova: Syn člověka bude vydán do lidských rukou.“

*Lk 11:29–30*²⁹ Zatímco kolem něj houstly davy, Ježíš pokračoval: „Toto pokolení je zlé. Vyžaduje znamení, ale žádné znamení nedostane, kromě znamení Jonášova.³⁰ Jako se Jonáš stal znamením pro Ninivské, tak bude Syn člověka znamením pro toto pokolení.“

*Lk 13:33–35*³³ Dnes, zítra i pozítří musím pokračovat v cestě. Kde jinde by měl prorok zemřít než v Jeruzalémě?³⁴ Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako slepice shromažďuje svá kuřata pod křídla, ale nechtěli jste.³⁵ Hle, váš dům se vám zanechává pustý. Říkám vám, že mě už nevidíte, dokud nepřijde čas, kdy řeknete: „Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu!“

*Lk 17:25*²⁵ Nejdříve ale musí mnoho vytrpět a být zavržen tímto pokolením.

*Lk 18:31–33*³¹ Tehdy vzal k sobě svých Dvanáct a řekl jim: „Hle, blížíme se k Jeruzalému. Tam se naplní všechno, co je o Synu člověka psáno skrze proroky.³² Bude vydán pohanům, bude zesměšněn, pohaněn a poplíván.³³ Zbičují ho a zabijí, ale třetího dne vstane z mrtvých.“

*Lk 19:47*⁴⁷ Každý den pak učil v chrámu. Vrchní kněží, znalci Písma a přední muži z lidu zatím hledali způsob, jak ho zničit.

*Lk 20:14–15*¹⁴ Když ho ale vinaři uviděli, domluvili se spolu: „Tohle je dědic. Zabijme ho, a dědictví bude naše!“¹⁵ Pak ho vyvlekli z vinice ven a zabili.

*Lk 20:19*¹⁹ Znalci Písma a vrchní kněží se ho v tu chvíli chtěli chopit, ale báli se lidu. Poznali totiž, že to podobenství vyprávěl o nich.

*Lk 22:2*² Vrchní kněží a znalci Písma hledali způsob, jak ho zabít, ale báli se lidu.

Lk 22:15 ¹⁵Tedy jim řekl: „Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto beránka předtím, než budu trpět“.

Lk 22:19–20 ¹⁹Vzal chléb, vzdal díky, lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“ ²⁰Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás“.

Lk 22:22 ²²„Syn člověka sice odchází, jak je určeno, ale běda tomu, kdo jej zrazuje.“

Lk 22:37 ³⁷„Říkám vám, že se na mně musí naplnit ještě toto Písmo: ‚Byl započten mezi zločince.‘ Naplňuje se totiž, co je o mně psáno.“

Lk 22:42 ⁴²„Otče, pokud chceš, odejmi ode mě tento kalich. Ať se však nestane má vůle, ale tvá!“

Jan

J 3:14 ¹⁴Jako Mojžíš vyzdvihl hada na poušti, tak musí být vyzdvižen Syn člověka.

J 6:51 ⁵¹„Já jsem ten živý chléb, který sestoupil z nebe. Kdokoli by ten chléb jedl, bude žít navěky. Chléb, který dám já, je mé tělo, které dám za život světa.“

J 7:25 ²⁵Někteří z Jeruzalémských začali říkat: „Není to snad ten, kterého chtějí zabít?“

J 8:28 ²⁸Proto jim Ježíš řekl: „Až vyzdvihnete Syna člověka, tehdy poznáte, kdo jsem. Nic nedělám sám od sebe, ale mluvím, jak mě naučil Otec.“

J 8:37–40 ³⁷„Vím, že jste Abrahamovo símě, ale chcete mě zabít, protože mé slovo u vás nemá místo. ³⁸Já mluvím o tom, co jsem viděl u svého Otce; vy zase děláte, co jste slyšeli od svého otce.“ ³⁹„Náš otec je Abraham,“ odpověděli mu. „Kdybyste byli děti Abrahama,“ řekl jim Ježíš, „dělali byste Abrahamovy skutky. ⁴⁰Vy mě ale chcete zabít – člověka, který vám pověděl pravdu, kterou slyšel od Boha. To Abraham nedělal.“

J 11:49–53 ⁴⁹Jeden z nich, Kaifáš, který byl toho roku veleknězem, jim řekl: „Vy nic nevíte! ⁵⁰Nechápete, že je pro nás lepší, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby celý tento národ zahynul?!“ ⁵¹(To však neřekl sám od sebe, ale protože byl toho roku veleknězem, prorokoval, že Ježíš má zemřít za tento národ. ⁵²A nejen za tento národ, ale také aby shromáždil rozptýlené Boží děti v jedno.) ⁵³Od toho dne tedy byli rozhodnuti, že ho zabijí.

J 12:7 ⁷Ježíš odpověděl: „Nech ji, tu mast schovávala pro den mého pohřbu.“

J 12:32 ³²„A já, až budu vyzdvižen od země, potáhnu všechny k sobě.“

J 13:1 ¹Před Velikonočními svátky už Ježíš věděl, že přišla jeho chvíle, aby odešel z tohoto světa k Otci. Miloval své druhy na tomto světě, miloval je až do konce.

J 13:33 ³³Moji drazí, ještě na kratičko jsem s vámi. Budete mě hledat, ale říkám vám, co jsem už řekl Židům: ‚Jdu tam, kam vy nemůžete.‘

J 14:2–3 ²V domě mého Otce je mnoho místa. Kdyby to tak nebylo, řekl bych vám to. ³Jdu, abych vám připravil místo. Až odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já.

J 14:12 ¹²Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, bude dělat skutky, které dělám já. A bude dělat ještě větší skutky, neboť odcházím k Otci.

J 14:28–31 ²⁸“Slyšeli jste mě říci: ‚Odcházím a zase k vám přijdu.‘ Kdybyste mě milovali, byli byste rádi, že jdu k Otci, neboť můj Otec je větší než já. ²⁹Řekl jsem vám to teď, předtím než se to stane, abyste, až se to stane, uvěřili. ³⁰Už s vámi nebudu dlouho mluvit, neboť přichází vládce tohoto světa. Nemá na mně nic, ³¹ale přichází, aby svět poznal, že miluji Otce a že jednám, jak mi Otec přikázal. Vstaňte, pojďme odsud.“

J 16:5–16 ⁵„Teď odcházím k Tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: ‚Kam jdeš?‘ ⁶Kvůli tomu, co jsem vám řekl, naplnil vaše srdce zármutek. ⁷Říkám vám ale pravdu: Je pro vás lepší, abych odešel. Když neodejdu, nepřijde k vám Utěšitel; když ale odejdu, pošlu ho k vám. ⁸Až přijde, odhalí světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud. ⁹Hřích, že nevěří ve mne; ¹⁰spravedlnost, že jdu k Otci a už mě nevidíte; ¹¹a soud, že vládce tohoto světa je již odsouzen. ¹²Ještě vám mám mnoho co říci, ale teď to nemůžete unést. ¹³Až ale přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy. Nebude totiž mluvit sám od sebe, ale řekne vše, co uslyší – oznámí vám i věci budoucí. ¹⁴On mě oslaví, neboť vám oznámí, co přijme ode mě. ¹⁵Všechno, co má Otec, je mé. Proto jsem řekl, že vám oznámí, co přijme ode mě.

¹⁶Za okamžik mě už nevidíte a za další okamžik mě znovu spatříte.“

J 16:28 ²⁸“Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět. Teď zase opouštím svět a jdu k Otci.“

J 17:13 ¹³Teď ale jdu k tobě a toto říkám na světě, aby má radost v nich byla dokonalá.

2008

4. neděle velikonoční Sk 2:14a. 36–41 1 P 2:20b–25 J 10:1–10 13. dubna 2008

Ježíš je Slovem...

Životem...

Pravdou...

Cestou...

Dveřmi...

Pastýřem...

To nejsou definice. Objevování těchto obrazů je na celý život. Krásné objevování ...

Kdo dokáže i v dobách temných a těžkých důvěřovat, že Ježíš je dobrým pastýřem, je zachráněn. (Sv. Pavel by řekl vykoupen. Vykoupen z otroctví strachu.) Někteří lidé v koncentráku doufali přes všechnu tu nevyslovitelnou hrůzu, tím pádem měli lehčí život než ti, kteří se bez naděje také rozhodli zemřít vestoje.

Projevem úcty k dobrému Pastýři je úsilí o spravedlivý život.

Koho to zajímá, může postoupit k dalším závažným slovům: „Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči.“

To jsou silná slova a silná obvinění. Kdo jsou ti zloději a lupiči? K pochopení nám pomůže vrátíme-li se k 9. kap. Janově o uzdravení slepce.

Co vše farizeové podnikli, aby dokázali, že Ježíš je podvodník. Nechtěli připustit, že by Ježíš dělal zázraky. Trvali na svém způsobu myšlení a osobovali si nárok na (náboženské) vedení národa.

Jejich vinou bylo, že nedali na Mojžíše a proroky a okřikovali druhé, že nikdo nesmí jít za Ježíšem. Uzdravenému mladíkovi láli: „My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, ale o tomto nevíme, odkud pochází.“ Okrádali mladíka i druhé o poznání, kým Ježíš je.

Ježíš označuje tyto učitele náboženství a představené lidu božího za zloděje a lupiče.

Samozřejmě Ježíš ví, že i oni byli okradeni svými učiteli náboženství, protože jim od dětství byly vštěpovány neúplné, nekvalitní názory.

My klidně sneseme označení dávných židů za zloděje a lupiče. Ovšem, kdo se snaží o vlastní poctivost, přizná, že i my jsme šizunkové.

I nám se nedostalo pořádného biblického vzdělávání o Bohu a neděláme mnoho pro porozumění Bohu. Jsme ošizení, ale šidíme sami sebe a jiné. Okrádáme, i když nelezeme do kapes jiným.

Většina přikázání desatera se dá převést na společného jmenovatele: Nekrást!

Krádež života, manželky, cti, času na setkání s druhými i s Bobem ...

Nedávno jsem říkal, že Hebrejská bible (Starý zákon) nepoužívá slovo zbožný, ale spravedlivý.⁹²⁹

Jestli něco zanedbám, nevyužiji-li výhodné možnosti, ošidím (okradu) se (nebo i druhé).⁹³⁰

Děti nešidíme o hudební výchovu, taneční nebo autoškolu. Uznáváme, že umět plavat nebo znát cizí jazyk je potřebné pro život. Ale nevedu-li sebe nebo děti ke kázni, jsem zloděj. Nechám-li děti lenořit, poškodím je.

My faráři, kteří učíme z Písma jen něco, jsme lupiči.

Rodiče, kteří nepečlivě vedou své děti k Bohu, jsou zloději.

Jestli někdo, místo umění rozmlouvat s Bohem, nabídne druhému jen slova modliteb, ošidí jej.

Jestli místo porozumění Bohu vnucuji formulky, jsem lupič, stejně jako učitel, který je líný učit tak, aby studenti pochopili látku a naučili se myslet. Okrade je a škodí jim jestli jen zkouší, zda na jeho otázky odpovídají tím, co jim nadiktoval, co se on sám kdysi nabifloval ve škole.

Zamyslíme-li se nad tím, jak se z židů stali zloději Božího slova, pak – budeme-li chtít – se najdeme i my mezi zloději.

Nebudeme-li chtít, nikdo nám sebelepším výkladem nepomůže porozumět tomu, co Ježíš nazývá zlodějstvím a lupičstvím.

Víme, jak se zbožní nad Ježíšem pohoršovali. Víme, v jakých představách o Mesiáši byli vychovaní. Vynechali, že Mesiáš nejdříve udělá náboženskou reformu a soud nad židy.⁹³¹

929 Co to je zbožnost?

Spravedlnost lze poznat. Světec je ten, kdo je spravedlivý i vůči Bohu“.

Bůh je každodenně nejčastějším z obžalovaných.

Josef je „muž spravedlivý“, velice mu záleží na tom, aby nebyl nespravedlivý k Marii, když čeká dítě...

Spravedlnost nelze nahradit nějakým lezením po kolenou.

930 V manželství je vše společné. Každý má své kapesné a čas, který nutně potřebuje pro sebe, ale jestli si vezmu více (času nebo peněz) pro sebe, kradu z toho, co patří rodině.

931 „Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu.

I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno.

Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro.

I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.

Předtím vás však přijdu soudit...

„Já Hospodin jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými.

Už za dnů svých otců jste se odchýlili od mých nařízení a nedbali jste na ně. Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám, praví Hospodin zástupů. Ptáte se: »Jak se máme vrátit?«

První generace „zlodějů“ některá místa z Písma přehlížela, další generace už byla okradená a slepě přebírala to, co je rodiče a rabíni zkresleně učili.

Jestli tedy židovský tatínek nevykládal dětem o Mesiášovi to, co o něm psali proroci, ale živil v nich „nadšenectví“, jak Mesiáš přijde a osvobodí jejich národ, pak tím okradl děti o důležitá slova proroků, okradl je o porozumění toho, proč a k čemu má Mesiáš přijít. Oloupil děti o možné pochopení Ježíše.

Ježíš by rád dal židům svobodu, ale nejdříve by museli přijmout výzvu k obrácení. Ježíš přece plakal nad Jeruzalémem.: „Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti ..., ale nepoznali jste čas svého navštívení.“⁹³²

Tátové „milující své děti“ byli přesvědčení, že Ježíš je bludař. Byli také okradeni, narodili se do vykuchané náboženské výuky, ale nebyli nevinní. Starý Simeón a další, kteří „očekávali boží království“, nepřehlédli proroky a uměli rozpoznat poctivost Ježíše.

Ti „okradení“ se přece mohli uzdravit. Ježíšovo označení „zlodějů a lupičů“ je – přinejmenším pro nás – stanovením diagnózy (ne or telem). Diagnóza je k uzdravení.

I k tehdejším židům přece přišel Ježíš jako lékař. Mohli naslouchat Písmu, prorokům a poslední generace měla příležitost naslouchat Janovi a přinejmenším Ježíšovi. „Pane, ponech fíkovník ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím“. (Srov. Lk 13:8)

Kdyby pořádně četli Mojžíše a proroky, řekli by: „Milé děti, pozor, naši otcové nerozuměli prorokům a nám by se také mohlo stát, že špatně pochopíme Mesiáše. Proto si pečlivě přečteme, co o Mesiáši říkají proroci“.

Pak by nebyli zloději. Vedli by děti za Ježíšem dveřmi božího slova a ne cestou vlastních názorů (přelézáním zdí).

Jenže oni se obrátit nechtěli!

„Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“⁹³³

Smí člověk okrádat Boha? Vy mě okrádáte. Ptáte se: »Jak tě okrádáme?« . (srov. Mal 3:1–8)

932 Říkáte: „Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.“ Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kteří zabíjeli proroky.

Dovršte tedy činy svých otců!

Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu?

Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křížovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo, aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše syna Bachariášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem.

Amen, pravím vám, to vše padne na toto pokolení.

Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromáždí kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste!

Hle, váš dům se vám ponechává pustý. Neboť vám pravím, že mě neuzříte od nynějška až do chvíle, kdy řeknete: „Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově.“ (Mt 23:30–39)

933 Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“

Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: ‘Vidíme’. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)

Kdo má uši, slyš. (např.: Mt 11:15)

Ale oni tomu odmítli věnovat pozornost, svéhlavě se obrátili zády a zacpali si uši, aby neslyšeli. (Za 7:11)

Přenesme se do našich (novozákonních) poměrů. Co kolikrát říkáme my kněží, rodiče a prarodiče dětem o Bohu? (Např. o „sv. přijímání“. Ježíš ani taková slova „svaté přijímání“ nepoužívá. Kdo vychází z Ježíšových slov a zajímá se, co znamenají? Okrádáme sebe i děti o správné poznání.)

„Běda vám zákoníkům! Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili.“ (Lk 11:52) A to se přenáší na další generace.

Kde to končí? I my, když někdo začne od proroků, číháme na něj a hledáme, za co jej chytit. Horliví vždy něco najdou co nepasuje do jejich systému. (Něco na způsob: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“)

„Kdo má uši, slyš.“

Kdo chce slyšet, porozumí a rád si opraví svoje názory podle Ježíše. Pochopí podobenství o dveřích.

Pak bude vědět, proč chodí do kostela, proč jde ke Stolu Páně, jaká jsou pravidla k odpuštění ...

Slova o lupičích a zlodějích nejsou dvakrát příjemná, zvláště tomu, kdo by si už teď přál vyznamenání za víru. Ale tomu, kdo trpí tím, že v mnohém Bohu nerozumí, jsou cestou, jsou diagnózou lékaře, která může vést k uzdravení.

5. neděle velikonoční

2020

5. neděli velikonoční Sk 6:1–7 1 Petr 2:4–9 J 14:1–12 10. května 2020

Ještě se trochu vrátím k evangeliu minulé neděle.⁹³⁴

Ježíšova slova: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Ověřili jste si důvěryhodnost Boha, ověřte si i důvěryhodnost mou“, byla reakcí na odpor Petra vůči Ježíšovu tvrzení, že Mesiáš bude zlikvidován.

Přečtěte si, prosím, alespoň konec 13. kap. Janovy.

Ježíšovo vítězství nad zlem a hříchem (jeho vzkříšení, nanebevstoupení a seslání Ducha) je i naším vítězstvím. Ten, kdo to přijme do svého života, žije nadějí, že všichni ti, kteří padli pro svobodu druhých, ponížení a dokonce i ti, kteří selhali, mají otevřené dveře do božího ovčince a nekončícího příjemného života s nebešťany. Toto zázemí božího přátelství nás posiluje v úsilí, aby se boží království co nejvíce projevovalo už tady na zemi.⁹³⁵

Reakce apoštolů na Ježíšova slova o jeho odchodu k Otci je podivná. Slova: „Odcházím k Otci, ale vrátím se pro vás,“ nejsou přece nijak záhadná, známe-li trochu způsob orientálního vyjadřování, nepřipadají nám nepochopitelná. Navíc, apoštolové měli možnost se zeptat na to, čemu hned nerozuměli.

Ježíš je přece skvělý učitel, schopný vysvětlit krok za krokem i věci nové, dříve neslychané. Ježíš nikdy učedníkovi, který se na něco ptal, neřekl: „To je tajemství.“⁹³⁶

Už jsme si všimli, co učedníky blokovalo tak, že Ježíši nerozuměli. Byla to jejich přílišná jistota o své představě Mesiáše – válečníka, kterou získali při hodinách náboženství.⁹³⁷

934 Nemějme Ježíšova slova: „Dobrý pastýř dává život za své ovce,“ za samozřejmost.

(Židé říkají „krásný pastýř“. Křesťané prvních staletí zobrazovali Krista jako „dobrého pastýře“, až později přijali zobrazení „Ukřižovaného“.)

Mezi pastýřem a ovci je nesrovnatelný rozdíl. Nepřáli bychom si, aby náš tatínek kvůli záchraně zvířat přišel o život ... V ohrožení života dáváme přednost záchraně matky před dítětem. Matka (někdy i zvířecí) často dává přednost dítěti.

Mezi Bohem a člověkem je nebetyčný rozdíl. To, že Ježíš dává přednost nám, je téměř neuvěřitelné. (Známe svůj sklon hledat výmluvy k tomu, abychom nemuseli pomáhat potřebnému.)

K „vcházení a vycházení“ jsme darem dostali „vlastní klíč“. Ten neslouží k courání sem a tam; smíme vcházet k nejlepšímu Pastýři a smíme a máme se od něj soustavně a pečlivě učit – abychom pak s poznáním mohli vycházet k dětem a dalším lidem. „Zlodějem a lupičem“ se může stát i ten, kdo jen občas vlezle do ovčince, u Pastýře něco ukradne, aby se při hlásání vlastních názorů mohl zaskvěť „citací Mistra“. Takový člověk Ježíšovým učedníkem není.

935 Velice ctíme ušlechtilé lidi usilující o spravedlivější svět, i když o božích plánech věčnosti nevědí. My, kteří jsme „poznali“ neboli přijali Vzkříšení, jsme oproti nim bohatší a vyzbrojenější. Znovu opakuji, že jsme teprve na cestě. Víím, jak bych se měl zachovat vedle ohroženého člověka. Mám prosit Boha o sílu, abych se pak zachoval správně. Současně si mám posilovat odvalu a zjemňovat smysl pro spravedlnost.

Lásku a milosrdenství nelze přikazovat, ale máme je mít za vytouženou metu.

936 Já bych se třeba zeptal, zda správně rozumím slovům: „Jdu vám připravit místo,“ ale to je teď podružné.

937 Všimněme si, jak my lpíme na svých dřívějších náboženských představách a „neměnných pravdách“ ...

Kdyby apoštolové Ježíši opravdu naslouchali, prožili by Ježíšovy Velikonoce jinak. Kdyby „nespali“ na hoře Ježíšova proměnění a všimli si, že Mojžíš a Eliáš (jejich největší světci) Ježíšovi – když mluví o své smrti – neodporují, ale podporují ho, Ježíš by jim mohl vysvětlit, k čemu jeho smrt poslouží. Jeho ponížení a popravu by přijali jako jeho věrní přátelé. Místo útěku by při něm stáli a v neděli ráno by se dostavili k jeho hrobu s očekáváním božího vítězství.

Ježíš nepřehání, když říká: „Já jsem dveře. Já jsem cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“

Evangelium je pro nás dokonalým zrcadlem, které nám umožňuje růst do krásy Ježíšových učedníků.⁹³⁸

Nepohoršujeme se nad chybným jednáním učedníků, objevili jsme a přiznali si, že ani my nejsme pružnější.

V nenáboženském životě jsme poznali mnoho věcí, které se nám dříve zdály nemožné.⁹³⁹

Na mnoho věcí jsme změnilí svůj názor.⁹⁴⁰

Ale proč jsme ustrnuli ve svých představách o Bohu a církvi? Proč nečekáme další (závratná) poznávání Boha a jeho další a další překvapení? Proč si myslíme, že vše už víme správně? Proč nepřipouštíme, že Boží láska je vynalézavější než naše. Jeho projevy přátelství jsou už vyčerpány?

Náboženská nesnášenlivost je nebezpečnější, než si připouštíme. Bláhově si to mysleli i apoštolové a Ježíšovo varování a jeho pomoc odmítali. Patřili přece k lidem, kteří nechtějí ubližovat druhým. Ani my nechceme ubližovat druhým. Ale nechceme slyšet, že i apoštolové ubližovali nevinným, že naši předkové také někdy ubližovali a že i církev ubližovala ... že i my jsme v ohrožení stát se pachateli.

Často prohlédneme, až když sami selžeme – pokud svou vinu nevytěsníme nebo ji přestaneme vytěšňovat.

Apoštolové usvědčila z jejich selhání až Ježíšova mrtvola. Dříve Ježíšovým varováním nevěřili. Ani tomu, že se od něj rozutečou, nechtěli uvěřit.

My starší tomu rozumíme, netušili jsme, že by mohly selhat naše autority a že jednou selžeme i my. – My, kteří jsme se odmala chtěli podobat správným hrdinům a zasvětili se dobru!

Nikdo nejsme nevinný, a ne všichni statečně svou vinu přiznají.

Už si bláhově nemyslíme, že bychom před dvěma tisíci roky rozhodně stáli na straně Spravedlivého.

938 Zrcadla, která nám nastavují druzí a která my nastavujeme jim, jsou křivá, některá více, jiná méně. Kdo není zbabělý, zkoumá to, co nám druzí o nás říkají. Ale nenechme si vnútit to, co nám podsouvají ti, kteří jsou drzí a nemají nás rádi. Držme se Ježíše, má nás rád, jako nikdo jiný. Jedná s námi dostatečně pevně, ale také ohleduplně a laskavě.

939 Přesvědčili jsme se o pravdivosti řady tvrzení od kulatosti země až po teorii relativity, přijali jsme technické vymoženosti dříve nevídané.

Ale také jsme potkali zlo, které si nikdo neuměl přestavit. A také jsme sami způsobili zlo a nahlédli na jeho následky – nikdy dříve by nás nenapadlo, že budeme patřit mezi pachatele, ani ve zlém snu nám něco takového nepřišlo na mysl.

Také jsme ale poznali i velikou krásu života a netušenou obětavost druhých. I šíří vlastního srdce, do kterého se vejdu další děti a další a další přátelé, vnoučata, pravnoučata ...

940 Tak, jako naši předkové změnilí názor na otroctví, nevolnictví, ..., na dříve nemyslitelné všeobecné volby, svobodu svědomí, postavení ženy, tak jsme i my zavrhlí antisemitismus a rasismus, změnilí názor na nekatolíky, homosexualitu, ...

Nikdo nás nepřipravoval do života podle evangelia.

I řada světců měla také temnou část života. Chyby církve jsme zakrývali, schovávali. Církev se nebiblicky a ideologicky a přes Ježíšův zákaz (Mt 23:9–10) prohlásila za Matku a za Neomylnou.

„Ano, starozákonní lid byl hříšný, i Bible o tom píše,“ tvrdíme. „Židé byli zavrženi a my jsme jediný lid boží, stojící na svatých apoštolech.“

Církev stojí pevně na svých nohou jen tehdy, vyznává-li svou službou (nejen slovy): „Jen Ježíš je Pán,“ ale povážlivě se kývá a selhává, když náročné následovní Krista nahrazuje institucí, která sama sebe manipulativně prohlašuje za vlastníka boží pravdy. Když zapomíná, že je teprve na cestě hříšníků do božího království.

Křesťané mnohokrát nespravedlivě osočovali ty druhé: „Židé nám ukřižovali Krista Pána,“ a „Židé se dopustili bohovraždy.“

Nenašel se biskup nebo papež, který by řekl: „Ten, kdo takovou větu vypustí z pusy, rozdmýchává nenávist, podněcuje k pogromům a dopouští se strašného hříchu!“

Málo jsme se zastávali nespravedlivě stíhaných.

Mnohokrát jsme mlčeli ke zlu.

Mnohokrát jsme neudělali to, co jsme měli udělat.

Před mnoha lety jsem si uvědomil, že největším nebezpečím je, když přecením sám sebe a podcením náročnost určité situace a života. Takové smýšlení je šikmou plochou, po které se sunu k chybě nebo selhání.

A sebejistota: „To se mně nemůže stát,“ tu šikmou plochu ještě namydlí.

Apoštol Petr se přiznává nejen k těmto slovům, také vyznává, že mlčel ke zlu, nezastal se nespravedlivě stíhaného, zapřel drahého přítele a utekl od něho.

Petr ale také svědčí o Ježíšově odpuštění, a o Ježíšově důvěře, když mu svěřil péči o boží lid, včetně apoštolů. Svědčí také o Ježíšově terapeutickém umění – třikrát Petrovi říká: „Pas mé stádo,“ aby byl Petr schopen se svou vinou žít a sloužit druhým.

Nedokonalému Petrovi Ježíš svěřuje ty, kteří se někdy chovají jako tupé stádo a jako hloupé ovce s vlčími sklony. A příslibuje nám: „Nenechám vás opuštěné ...“

Ale vraťme se k příčině náboženské zatvřelosti přijímat věci nové. Jsme pyšní na to, co „víme, známe a umíme“, na to co my pokládáme za správné. A bráníme Duchu božímu.

Jan Rybář na to vtipně upozorňuje ve svém fejetonu.⁹⁴¹

Proč se tak úporně bráníme, když dobrý hospodář vynáší ze svého pokladu nové i staré. (srov. Mt 13:52) (Naším pokladem je napojení se na Ducha božího.)

941 Brzda, nebo plyn?

Národní muzeum v Praze vydalo sborník o ženách "Vlastním hlasem", kde je též zmíněna Ludmila Javorová, tajně vysvěcená pastorka katolická. A já dostal zděšené reakce, že to snad nemůže být pravda?

Tož odpovídám, jak umím. Nejprve vtipem. Biskup se ptá venkovského faráře, jak to, že sloužil v neděli Requiem? To přece nejde! Ano, Excellence, já opravdu sloužil v černé barvě, a ono to šlo! – Lidé se ptali, proč se slouží mše latinsky. Jinak to nejde, řekli znalci zákona. Mnich P. Parsch to zkusil – a ono to šlo! Apoštolové byli ženatí; proč to nejde i dnes? Nejde to, řekli oprávcí Krista. Avšak biskup Davídek vysvětlil několik desítek ženatých chlapů – a ono to šlo! Debatuje se o svěcení žen v katolické církvi. To je vyloučeno, řekli církevní právníci. Davídek jich několik vysvětlil – a ono to šlo...

Neced'te Krista přes paragrafy, vyzývá papež František. Leč majitelé pravdy křičí, že je to úpadek morálky. Ono to jde, radují se hledači pravdy.

Teď jde jen o to, ty odvážné neházet přes palubu...

Jan Rybář

Apoštol píše: „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí.“ (Ř 8:28)

I nám – nedokonalým a selhávajícím – svěruje Bůh, s nabídkou své pomoci, podíl:

- na pastýřské službě v péči o děti a další lidi
- na prorockém poslání k hájení Boží pravdy a důstojnosti a svobody člověka
- na kněžské službě „vcházení a vycházení“ (viz výše), neboť u Boha jsme doma a smíme se stávat Ježíšovými učedníky, hlásajícími jeho zprávu.

K našemu pěstování sociální inteligence, soucitu a odvahy, ke kterému nás Bible vede, přikládám v příloze přitakání psychologa.

A nezapomeňme, prosím, na to, co znamená Ježíšovo zmrtvýchvstání a zabudování tohoto daru do jednání ve svém životě.

Kde bych bez Ježíšova přátelství byl? Čeho všeho špatného bych se bez jeho vyučování a pomoci dopustil?

O podobenství „základního kamenu“ – připomínaném apoštolem Petrem v druhém čtení – jsme dost podrobně mluvili.

Stavbu božského království máme stavět podle Ježíše (architekta a základního kamene) „na milimetr přesně“. Nikoliv podle svých nápadů a „jak to cítím“ (nesnáším tu floskuli: „Já to cítím tak, ...“ a ten namyšlený přístup k závažné věci).

Příloha:

Hrdinství se lidé mohou naučit

4. 5. 2020

Ivona Remundová

*Když bylo **Philipu Zimbardovi** pět let, dostal infekční chorobu. Zákeřnou nemoc, na kterou se masívně umíralo, prodělal v jedné z newyorských dětských nemocnic. A rozhodně tehdy nešlo o luxusní zařízení. „Mnoho a mnoho dětí tehdy trpělo na infekční onemocnění. Žlutá zimnice, dětská obrna, spála, tuberkulóza, černý kašel...“ vzpomíná Philip Zimbardo, americký psycholog známý jako koordinátor [stanfordského vězeňského experimentu](#).*

On sám si takový "experiment" prožil jako dítě v nemocnici. Teď už experimentuje jinak.

Se svým týmem učí lidi, jak se stát, nebo vychovávat "rozumné hrdiny". A s tímhle programem se chystá i do Česka.

„Já jsem dostal černý kašel a oboustranný zápal plic. Děti s infekčními chorobami zůstávaly nejdřív doma, a pokud se neuzdravily, musely se podle zákona poslat do nemocnice. Byla to Nemocnice Willarda Parkera pro děti s infekčními onemocněními. Pro všechny děti a všechny choroby. Nejmladším byly dva roky, menší mohly být doma. Byly tam děti od dvou do šestnácti let. Já jsem šel do nemocnice s tím, že se mi těžko dýchá. Myslel jsem, že mi doktor něco předepíše. Tehdy ještě penicilin neexistoval. Nebyla antibiotika.“

Jak vás tedy léčili?

Nevím. Jen tam ležíte a čekáte, až vám píchnou nějaké léky, to je všechno. Když zavřu oči, vidím velké oddělení, stovky postelí vedle sebe, nad sebou. S oboustranným zápallem plic a černým kašlem jsem sotva dýchal. Skutečně jsem bojoval o každý dech a nejtěžší bylo něco sníst. Takže jsem moc nejedl, byl jsem hrozně vyzáblý. Čím byl člověk hubenější, tím byl slabší a tím spíš umřel.

Vzpomínáte, jak jste se z nemocnice dostal?

Přišla sestra a řekla: „Dobré zprávy, pustíme tě domů!“ Já jsem začal brečet, myslel jsem, že to znamená, že umřu. „Ne, ne, opravdu pojedíš domů.“ Vyskočil jsem z postele a sesypal se na podlahu. Šest měsíců jsem se nehýbal a ochably mi svaly. Byl duben, přišel jsem domů, do maličkého bytu a tam stál velký vánoční strom.

„Ten stromek nesundáme, dokud se Philip nevrátí domů,“ řekla tehdy máma. Tak jsem si řekl, že to nejhorší mám za sebou. A když jsem přežil tohle, tak jsem možná nesmrtelný. A jako nesmrtelný musím konat dobro, nemůžu se jen tak poflakovat. A takhle mladý jsem se rozhodl odvděčit Bohu za to, že mě ušetřil. Takže budu dělat dobré skutky, pro kamarády a rodinu...

Co je tedy ten faktor, který rozhodne o tom, jestli z utrpení člověk vyjde silný a dobrý, nebo jestli to člověka zlomí a bude trpět celý život?

Myslím, že když jsou zdrojem vašeho utrpení v dětství jiní lidé, když vás rodiče bijí nebo zneužívají, tak se chcete pomstít, ale jste ještě příliš malí. Pak vyrostete a stále myslíte na tu pomstu. V mém případě to bylo opačně. Já jsem mohl říct, že mě Bůh ušetřil. Moji bratři a všichni ostatní byli rádi, že jsem doma. Takže mé utrpení způsobila nemoc, nikoliv lidé.

Jakou cestou by měli jít ti, kteří trpěli právě kvůli jiným lidem?

Jedna z mých prací se týká psychologie perspektivního vnímání času. Vyvinul jsem psychologickou stupnici, takzvaný Zimbardův dotazník časové perspektivy ZTPI. Ten měří, do jaké míry který člověk žije v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Někteří lidé, kteří se soustředí na minulost, z ní vnímají jen to špatné. Výčitky, neúspěch, zneužívání, samé hrozné věci. Jiní si zase pamatují spíš oslavu šestnáctin, kamarády, prázdniny. To označujeme jako pozitivní a negativní minulost.

Lidé orientovaní na přítomnost mohou být buď fatalisté. Když jsou chudí, neplánují do budoucnosti, nic jim nevyjde, tak zůstanou chudí. Když jsou muslimové, mohou zase věřit, že jim víru poskytne Alláh. Nebo mohou být hédonisté, kteří žijí pro radost, potěšení, senzací, vzrušení. To jsou dva způsoby orientace na přítomnost.

No a lidi, kteří se orientují na budoucnost, ti se ptají, „co musím udělat dnes, aby můj život byl zítra lepší?“ A jakého pokušení se musím vzdát, protože s sebou nese příliš velké riziko. Když neodolám, mohl bych se stát závislým, nebo jít do vězení. Druhý způsob orientace na budoucnost se nazývá transcendentální budoucnost: „Budu dobrý člověk, protože až umřu, půjdu do nebe.“ Připadá mi, že někteří lidé se rodí jako hrdinové. Že to mají v sobě.

Taky říkáte, že hrdinství se dá naučit...

Myslím, že někteří lidé, nechci říct, že by se jako hrdinové narodili, ale jako by měli v životě nějaké poslání. Pomáhat lidem. Být ochoten trpět. Celý život sloužit lidstvu... A máme i příklady: Mahátma Gándhí, Nelson Mandela, Martin Luther King, Matka Tereza... Známe jejich jména, protože byli celoživotními hrdiny. Ale je jich velmi málo. Proto je známe.

Já také říkám, že obyčejní lidé dělají hrdinské skutky pořád. Ale o nich nic nevíme. Udělali třeba jen jeden a nebyla u toho média. Média se přece zabývají jen tím negativním. Já si tedy myslím, že bychom měli ctít obyčejné hrdiny. Jejich činy jsou mimořádné, ale jsou to obyčejní lidé. Nejsou chytřejší, vzdělanější, milosrdnější, ale v určité situaci jsou schopni poodstoupit a uvědomit si, co je správné a co špatné. A povzbudit ostatní, aby to správné udělali také. Myšlenka je taková, že hrdinství se lze naučit, hrdinové jsou obyčejní lidé. I děti mohou být hrdiny, dáte-li jim vizi, jak se k hrdinství inspirovat a jak se jej naučit. Nestačí říct, "prostě to udělej".

Co to znamená být hrdina?

Znamená to chápat, co je dobré a co špatné. Vyhodnotit překážky ke konání dobra. Občas je překážka ve mně. Topí se dítě, chci ho zachránit, ale neumím plavat. Tak to neudělám. Občas je překážkou, že jsem moc malý. Někdo velký měl nehodu, nemůžu ho zvednout. Tak co udělám?

Občas je to situací. Kolem je spousta lidí a nikdo nepomůže. Efekt nezúčastněného diváka.

Kdybych byl sám, pomohl bych, ale situace mě nutí to neudělat. Záleží na člověku, uvědomělosti, systému a situaci.

Občas je to systémem. Například v Číně, když někomu pomůžu v nouzi, můžou mě soudit a říct, že jsem to zavínil. A můžou skoro vždycky vyhrát. Takže v Číně lidé pomáhají málokdy. I když je

naprosto jasné, že... Máme třeba záznam z bezpečnostní kamery, jak auto srazilo tříletou holčičku. Ležela tam a projelo kolem ní spoustu lidí. Nikdo nezastavil, aby jí pomohl. Až ji přejel a zabil projíždějící kamion.

Bylo to všude v čínských zprávách. Spousta lidí řeklo, že by nepomohli, protože by jim to dali za vinu. V takovém případě se musí změnit systém. A dodržovat tzv. Zákon milosrdného Samaritána. Pokud se snažíte pomoci někomu v nouzi, nesmějí vás žalovat. Tím se sníží překážka pro nečinnost. Říká se tím: Teď bys měl něco udělat.

Co si o tom myslíte vy? Kdo jsou ti hrdinové? Kdo jsou ti lidé, kteří pro něčí záchranu riskují vlastní život i životy svých dětí?

Existuje studie, která se zabývá tím, jací lidé pomáhali Židům za druhé světové války.

Předpokládalo se, že rozhodujícím faktorem bude vzdělání. Že vzdělanější lidé spíš schovávali Židy před Hitlerem. Ale zjistilo se, že to není pravda. A tak se snažili najít jiné společné znaky. Kdo byli ti lidé a co měli společného. A zjistilo se, že hodně záleží na tom, jestli ti lidé byli v dětství bití nebo ne. Což byl velmi zajímavý výsledek.

To málo, co vím o obyčejných lidech, kteří nasazovali život za záchranu Židů, je, že v mnoha případech pocházeli z rodin, kde byly jasně dané morální hodnoty. Co je správné a co je špatné. Pokud uděláš, co je správné, získáš si úctu, pomůžeš rodině. A pokud uděláš něco špatného, Bůh tě potrestá. Morálka byla důležitější než myšlenka, že všechno je relativní. Všechno totiž není relativní. Některé věci jsou jednoznačně špatné. Lidský život je dobrý. Všechno, co způsobuje utrpení a ztráty na životech, je zlé. To si rodiče museli uvědomit a předat to dětem. Nezáleželo na tom, kdo byl vzdělaný, nebo kdo si co dokáže vyargumentovat...

Jak tedy mohu pomoci svému dítěti jít touto cestou?

Rodiče musí jít příkladem. Děti poznají, když děláte něco jiného, než říkáte. Musíte být důslední. Musíte udělat, co řeknete. I drobnosti, které řeknete nebo uděláte, jež se zdají nepodstatné, jsou důležité, protože děti vás sledují. Mají maminku a tátu a čerpají z obou. A vnímají, co říkáte po telefonu, že se hádáte s manželem nebo s rodinou. Učíte dítě, aby se chovalo hezky, ale už vás slyšelo, jak pomlouváte sousedku, jak říkáte, že mužům se nedá věřit. Myslím, že je velmi důležité, aby rodiče měli vysoké morální hodnoty a vysvětlili dětem, co je dobré, čemu se vyhnout, a šli příkladem.

To by se mělo učit ve školách, třeba místo jedné hodiny matematiky týdně by se mohla učit hodina hrdinství. To by bylo skvělé. Dětem by se mohl dát jednoduchý příklad. Nějaké dítě spadlo a zranilo se, teče mu krev. Co uděláš? Měl bys mu pomoci. A kdy by se pomáhat nemělo? Když se třeba dvě děti perou a ty jsi malý. Co dělat v takovém případě? Říct to učiteli, zavolat policii... Jde o to, že by se vždycky mělo něco udělat. A my učíme, jak jednat správně a chytře. Poodstoupit a vyhodnotit situaci.

Můžete uvést konkrétní příklad?

V New Yorku se před třemi lety stalo něco neuvěřitelného na stanici metra. V New Yorku jezdí metrem každý, není to drahé a dostanete se kamkoliv. A všichni vědí, že vlak jezdí každou chvíli. Na stanici byla spousta lidí. Jeden běloch dostal záchvat a spadl do kolejiště. A všichni vědí, že ho ten vlak přerízne na tři kusy. Spousta lidí se na to dívá a nikdo nic nedělá.

Na stanici přijde Afroameričan se dvěma dětmi. Vidí, že lidé přihlížejí a nikdo mu nepomůže. Řekne cizímu člověku, aby mu dohlédl na děti, a skočí dolů na koleje. Byl to velký chlap. Vzal toho muže, položil ho mezi koleje a lehl si na něj. A v tu chvíli nad ním přejede vlak. Nad hlavou má jen pár centimetrů. Pokud by se nadechl, srazil by mu vlak hlavu. Jmenuje se Wesley Autrey a je k tomu úžasné video. Říká se mu superhrdina z metra. Tomu, co udělal, se říká impulzivní hrdinství. Ale nebylo to rozumné. Představte si, že by se muž pod ním pohnul, a jemu by to useklo hlavu přímo před jeho dětmi. Viděly by, jak vlak jejich otci rozrazí lebku. Z toho by se nikdy nedostaly. Navíc se o týden později stalo totéž. Někdo, kdo to video viděl, skočil dolů, sebral toho člověka, zavolal, že potřebuje pomoci. Dva lidé je zvedli, všichni se z kolejí dostali včas a šli do práce. To

byl moudrý hrdina, který na situaci nereagoval impulzivně. A tohle učíme, dáváme podobné příklady. Jak být moudrý a efektivní, ale nikdy neriskovat vlastní život.

S tímhle učením se chystáte i do Česka. Jak to bude probíhat?

Vyvinul jsem mnoho vzdělávacích programů pro školy. Většinou střední a vysoké, ale snažíme se i o základní. Program je založený na provokativních videích. Vidíte, že někdo leží na schodech a nikdo mu nepomůže. Učitel je v roli kouče. Třída se rozdělí na týmy, které tvoří vždy chlapec a dívka. A ptají se: Proč nikdo nepomáhá, co bys udělal ty, co by se mělo udělat? Celé to trvá tak hodinu. Učitel se ptá, děti se baví s učitelem i mezi sebou. Nebo pouštíme video, kde jsou lidé v místnosti, která vypadá, že hoří, je tam kouř. Když jste mezi lidmi, kteří nereagují, sami také nereagujete. I když byste mohli uhořet. Neuvědomíte si to. A jeden z programů odpovídá na to, jak takové situace vyhodnotit.

Máme ještě další o nastavení mysli. Většina lidí má nastavení mysli fixní. „Jdou mi křížovky, neumím zpívat, nejsem dobrý na jazyky, ženám nejde matika...“ To jsou předsudky vůči sobě i vůči ostatním. Měli bychom mít růstové nastavení mysli. Soustředit se na zlepšování, snahu, úsilí... Je k tomu zase spousta příkladů. Pořádáme tyhle programy, do kterých jsem investoval hodně peněz a času. Ty programy jsme certifikovali. Máme celkem šest programů pro školy i jednotlivce. A pak já nebo další lidé pořádáme školení. Naučíme vás, jak na to. A předáme vám licenci, abyste mohli školit sami. Náš program je v celém Maďarsku. Během let je na mnoha středních školách. Je na mnoha místech v Polsku, v Krakově a Varšavě. Je i na Sicílii, v ghettech, odkud pochází moje rodina.

Ale také v Indonésii na Bali, tam jedu za týden. Jsme v Geelongu v Austrálii. Brzy budeme na Slovensku a doufáme, že Česko brzy přibude, protože zájem má asi pět organizací, které mě slyšely mluvit. Právnická fakulta UK, Knihovna Václava Havla, lidé kolem památníku Bubny... Celé je to o tom, že se ptáte: Co bys dělal ty? Víte, hrdinství a příběhy o něm jsou jedna věc, ale pořád se musíte ptát: Co bys udělal ty?

Americký psycholog známý zejména jako koordinátor stanfordského vězeňského experimentu, během něhož bylo 24 náhodně vybraných studentů drženo v předstíraném vězení ve sklepě budovy Stanfordovy univerzity. Zimbardo obdržel v roce 2005 cenu Nadace Vize 97, kterou založil exprezident Václav Havel se svou ženou Dagmar. Předání ceny doprovázalo české vydání jeho knihy Moc a zlo.

www.flowee.cz

2017

5. neděle velikonoční Skt 6:1–7 1 Petr 2:4–9 J 14:1–12 14. května 2017

Ve Skutcích apoštolských a v epištolách vidíme, jak první učedníci znali Tanach („starý zákon“) a jak jím žili. Pojmům „královské kněžství“, „kámen úhelný“ rozuměli víc než my. (Bez „Mojžíše“ neporozumíme Ježíšovi.)

K prvnímu čtení.

Ve velikonoční době znovu žasneme, do jaké míry se nám Ježíš zasněl. My se od křtu zasvěcujeme Ježíšovu království.

Křtem jsme přijali poslání ke službě pastýřské (královské), kněžské a prorocké.

Služba pastýřská je péčí o svěřené (v manželství, rodičovství, sociální a jakkoliv potřebné) a je přijetím určitého dílu zodpovědnosti za společný životní prostor. (Srov. 1 Kor 12:28; Ef 4:11)

Proto byli „vkládáním rukou“ ustanoveni za jáhny ti, kteří pověření k „sociální službě“ přijali.

Proto přijímají pověření ke své službě manželé při svátosti manželství a kněží ke své službě svátostí služebného kněžství.

Kéž by si biskupové uvolnili ruce ke konzultaci s Bohem – k modlitbě (aby jednali a mluvili jako Ježíšovi vyslanci), ke službě slovu Božímu a k péči o srozumitelnost liturgie.

Je potěšitelné, že množství kněží se po vzkříšení Ježíše obrátilo.

K druhému čtení.

Na Kristu – kameni nárožním – máme stavět (podle jeho plánů a na „milimetr“ přesně).⁹⁴²

Duchovní chrám je společenství, ve kterém přebývá Bůh (srov. Jan 14:23).

Stavba potřebuje tvrdé podloží – skálu. Kameny v základech musejí být kvalitní, aby se pod tíhou zdíva nerozpadly (čím větší a vyšší je stavba, tím je třeba kvalitnějšího materiálu – Ježíš se pod tíhou naší hlouposti a zla nezhroutil).

Nejdůležitější je kámen úhelný, nárožní (na rohu) váže, spojuje obě zdi.

U velikých staveb byly základové kameny obrovské (a nejširší), často vystupovaly před vnější zeď – slepý nebo jdoucí ve tmě na ně mohl narazit.⁹⁴³

Řecké slovo *skandalon* má úplně jiný význam než náš skandál – ten je nepřipustnou morální aférou, která se provalila na veřejnost.

Skandalon je překladem hebrejského *mokeš* nebo *mikešol*. Ta slova znamenají léčku, past, osidlo, tenata, nástrahu, návnadu, pád, překážku, na kterou se naráží nebo se o ní zakopává ve tmě, kámen, o který lze klopýtnout.

Bůh na nás žádné léčky nechystá. Dodržuje to, k čemu vybízí nás: „Nebudeš zlořečit hluchému a slepému, nepoložíš do cesty překážku (*skandalon*), ale budeš se bát svého Boha. Já jsem Hospodin.“ (Lv 19:14)

Ten, kdo se nechá oslepit svou zlobou, kdo se z lenosti a hlouposti nevzdělává – žije ve tmě.

Mnozí narazili na Ježíše, přivodili si pád. Velekněz byl slepý pomstou, dav nepřemýšlel, nechal se zmanipulovat. Stalo se jim to, před čím je varoval už prorok Izaiáš: „Tápeme, ohmatáváme stěnu jako slepí, hmatáme jako ti, kdo nemají zrak. V poledne klopýtáme, jako když se stmívá, mezi zdravými jsme jako mrtví“ (Iz 59:10).

Představme si slepého, jak jde okolo stěny domu, ale na rohu zakopne o vyčnívající úhelný kámen nebo – pokud je vysoký – na něj narazí.

Ježíš nás přišel ze „slepoty“ uzdravit.⁹⁴⁴

Ježíš ale nejprísněji varuje každého, kdo by položil *skandalon* do cesty druhému. „Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, pro toho by bylo lépe, aby mu pověsili na krk mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny.“ (Mt 18:6)

942 Znovu prosím, zajděte s dětmi nebo vnuky na stavbu a ukažte jim, jak zedníci měří kolmost zdíva podle základu. Až pojedete na výlet, přeměřte kolmost třeba vysoké věže.

Děti to bude bavit.

943 Nevím, z jakého důvodu někteří biblisté mluví o „klenáku“ (o kameni, který se jako poslední vkládal doprostředka klenby). Ježíš nedovršuje naši stavbu, na něm máme od začátku až do konce stavět. Podle něj máme vše poměřovat, ne podle některých kamenů ve vyšších polohách. (Zajímají nás názory apoštolů a dalších autorit, ale podle nich měřit další zdívo by bylo katastrofou. Na klenák nelze narazit.)

944 „Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium“. (Mt 11:5)

„Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Farizeové se na Ježíše utrhli: „Jsme snad i my slepí?“ – „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)

Politici, (typu Hitlera, Lenina ...) svádějí lidi a přivádějí je do záhuby.

Platí to i o lidech církevních (typu Kaifáše a Annáše). „Běda vám, slepí vůdcové!“

„Vede-li slepý slepého, oba spadnou do jámy!“ (Mt 15:14)

Musíme si dávat bedlivý pozor, abychom – na milimetr přesně – stavěli na Kristu a pečlivě k němu vedli své děti. Apoštolové nás varují, i oni udělali řadu chyb (i po Seslání Ducha svatého).

Na Ježíše někteří lidé narazili (a naráží) – ukazuje se smýšlení jejich i našich srdcí (srov. Lk 2:35, 8:12; 1 Kor 4:5b; 2 Kor 3:3; Gal 4:6). To jsou ti, kteří se neobrátili (jdu-li špatným směrem, nepomůže mi, abych se víc snažil a šel rychleji).

I kněžstvo může zbloudit, proto je nutné stále svůj život, jednání, slova a myšlení porovnávat s Ježíšem.

Ceníme si té výsady, že křtem smíme patřit do lidu Božího a do královského kněžstva.⁹⁴⁵

Ale to není nic nehybného – před týdnem jsme si říkali, že Duch se vyznačuje životním a životadárným pohybem.

K evangeliu.

„Ověřili jste si důvěryhodnost Boha a pravdivost jeho slov – ověřujte si i pravdivost mou!“

Naše důvěra Ježíšovi se má co nejvíce blížit jistotě. I my se snažíme být co nejdůvěryhodnějšími pro druhé (nejbližšími počínajíc), aby měli co největší jistotu o našem přátelství, o naší lásce, spolehlivosti a o pečlivém hledání pravdy (o hledání pravdy bude ještě řeč).

Ježíš využil své smrti k tomu, abychom poznali, že smrt je průchodná a že díky Bohu vede do Domova.⁹⁴⁶

Ježíš nám ukazuje cestu a připravuje nám místo. Kde? U Boha? Tam je vše připravené.

Připravuje nám místo v nás – pro pochopení jeho úmyslů, plánů. Abychom jeho názory „vpustili do sebe“, přijali je za své.

To není samozřejmé. Vidíme, že nejen fanatici, sektáři a nekritičtí straníci nehledají pravdu, myslí si, že ji vlastní. Nenaučili se kriticky myslet a ověřovat si to, co učitel nebo někdo jiný říká.

Ježíš dvakrát po sobě(!) říká: „Bohatý těžko vejde do božího království“ (Mt 19:23–24).

Bohatství, kterého jsme se domohli vlastní pílí, si pochopitelně ceníme. Platí to i o bohatství duchovním. Studoval jsem, skládal zkoušky ... a teď někdo říká, že je to jinak než co jsem si pracně vybudoval.

Náboženské vzdělávání Izraelitů je pozoruhodné. Vzdělávají se celý život.⁹⁴⁷

945 U Boha jsme doma. Nepotřebujeme prostředníky (mimo Ježíše). Ani naše děti nepotřebují nás jako prostředníky u Boha. Nemusíme dětem denně vyprošovat boží přízeň a ochranu, Bůh na ně nezapomíná. Máme jiný úkol, máme Bohu dobrořečit a hledat, jak děti k Bohu vést a učit. A pak máme Boha prosit o pomoc k tomu, co máme konat. (Např. Bože, když děti slyší o úhelném kamenu, nic jim to neříká. Tvůj Duch nám radí, abychom s dětmi šli k nějaké stavbě, ukázali jim, jak se staví zeď, udělali jim olovnici a poměřovali kolmost zdi. Prosím tě Bože, pomoz mi, abych na to nezapomněl (jdu si naplánovat termín do diáře), abych nad tím nemávl rukou a nemyslel si, že mám na práci něco důležitějšího. Děkuji.)

946 Židé o smrti říkají: „Pro nás nepřijde na konci života nějaké zubaté strašidlo s kosou, ale Hospodin. Políbí nás na ústa (ne jako anděl smrti) a odvede si nás jako ženich svou nevěstu do svého domu.“ Proč se pokřtění pohané začali strašit smrtkou? Nevšimli si Ježíšových slov, že pro nás jednou osobně přijde a uvede nás Domů?

947 Přijali závazné pravidlo otce vůči synovi: „Obřezat syna, vykoupit ho (je-li prvorozeným), učit jej Tóře, oženit jej a dopřát mu vzdělání, aby uživil své děti.“ Znají slova Bible (vícekrát opakovaná): „Budeš o mě

Tímto vysokým vzděláním prošli i apoštolové. Navíc se řadu měsíců učili u svého Mistra. Uznávali, že Ježíš přichází od Boha. Odkývali Ježovo varování, že některého Mistra nemůže učedník přerůst. A přesto občas podleli pokušení, že už toho vědí dost. A že něco vědí lépe než jejich Rabbi (někdy ho i opravovali a kárali).

Když se i apoštolé dopustili této chyby, jak by se netýkala mě?

Ježíš neříká nic zbytečně, nikdy nepřeháněl.

Znovu a znovu si mám dávat pozor, zda v sobě máme místo pro to, co nám Duch boží ukazuje jako nové (srov. Mt 13:52).

Ježíšovy názory jsou i námi odmítány!

Slova: „Já jsem cesta, pravda a život“, jsou velice provokativní. „Všichni, kteří mluví podobně, jsou lháři, lupiči a vrazi“ – jsme slyšeli v evangeliu před týdnem.⁹⁴⁸

Ti, kteří tvrdí: „Každý má svou pravdu“, jsou podezřelí a nevzdělaní.

Nikdo nevlastníme pravdu. Ježíš vidí vše v jiném nadhledu. My žijeme jen při zemi.

Ale máme výhodu, že nás učí nejvzdělanější Učitel. Od něj můžeme nejvíce získat.

V porozumění Ježíšovi – Pravdě se ovšem jen blížíme.

Pravda není otázkou názoru. Podstatné je, nakolik Pravdu hledám a nakolik podle ní žiji.

„Pravda je to, co mě činí lepším,“ říká M. Gándhí.

A. Solženicyn napsal pojednání: „Nežít se lží.“

Možnost vzdělávat se od Ježíše nás zavazuje. (Kdo vystudoval například medicínu, je odpovědný za léčení nemocných. Statik je odpovědný za pevnost mostu ...)

Je nám ctí společně hledat Pravdu, žít podle poznané Pravdy, hájit ji ...

Přijímáme za ni odpovědnost.

Každý máme kousek vhledu – do svého oboru.

A každému Bůh nabízí veliké a zásadní poznání a vhled do životně důležitých věcí (co je dobro a zlo, spravedlnost a nespravedlnost, co je láska, milosrdenství, odpuštění, náprava, smíření, pevnost a měkkost, co nám prospívá a co škodí ...)

S lidmi, kteří přijmou Ježíšův životní styl, jeho pravidla, se snadněji domluvíme. S nimi budeme lépe a přesněji nahlížet na správnost jednání, na manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi, na dějiny, politiku, přístup k životnímu prostředí ..., ke všemu a na vše.

S lidmi, kteří hledají boží náhled na všechny podstatné otázky života, se dá snadněji spolupracovat a nést společně odpovědnost i za budoucnost.

„Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Nejen od vlastních omylů a chyb, i od zlé spolupráce s těmi, kteří vědomě páchají zlo nebo s těmi, kteří se mýlí – rychle je prokouknete.“

vyprávět svým dětem a dětem svých dětí.“

Děti do třinácti let procházejí základním vzděláváním, pak společně s dospělými pravidelně studují Písmo. Od třiceti let mohou v synagoze kázat na „Proroky“ nebo soudit (a u soudů vznášet námítky).

Jsem překvapen, když si někteří naši lidé bez základního biblického vzdělání troufají nad Písmem vykládat své nápady. Ve strojařině, v medicíně a dalších oborech by si to nemohli dovolit. Student nemůže navrhopvat jak operovat kýlu, natož srdce.

948 Lidem, kteří se nenaučili přemýšlet a rozpoznávat dobro od zla, dlouho trvalo než „vlky“ prohlédlo (až na hromadách mrtvol). Někteří tyto lumpy opěvují dodneška.

Navrhuji vám, pročíst si k tomu jeden z příkladů božího vyučování k vhladu do politiky: Iz 59:1–60:1.

Víc už nestihnu.

2014

5. neděle velikonoční Sk 6:1–7 1 P 2:4–9 J 14:1–12 18. května 2014

Velikonoční doba nás vybavuje pro život.

Považujeme si jakého poznání, vhladu do života a přátelství se nám dostává.

V Letohradě slavíme pout' s Janem Nepomuckým. K jedinečné barokní kapli nad městem půjdeme s otázkou: „Za jaké hodnoty bychom byli ochotni položit život?“⁹⁴⁹

K 1. čtení: „Nebylo by správné, abychom zanedbávali službu božímu slovu“, řekli apoštolové. K sociální práci ustanovili jáhny. Neboť služba potřebným patří k bohoslužbě – Bůh slouží lidem a člověk má být prodlouženou rukou boží. (Srov. Dt 26:1–12)⁹⁵⁰

Čím to je, že se k nám lidé nehrnou!

Kdekdo nadává na EU a pomlouvá ji, že nás zbavuje naší tradice a hodnot.

Nikdo nám nic nebere, my sami se zříkáme podstatného. Proč máme menší sebevědomí než muslimové?

K 2. čtení: Jako zedník stavící vysokou věž klade kameny na milimetr přesně podle základního kamene, tak křesťan poměřuje svůj život a své názory podle Krista.⁹⁵¹

Kdo se vyučuje u Ježíše, přijal křtem službu královského kněžstva.

Židé patřili obřízkou do královského kněžstva a přece jich hodně klopýtlo při setkání s Ježíšem. Řada Ježíšových učedníků od svého Mistra odešla. Mnoho pokřtěných se drží raději svých „rabínů“ (církevních Učitelů, Učitelek, Mistrů, svatých, omilostněných ..., často úctyhodných) než Ježíše.⁹⁵²

949 V Mt 10:17 Ježíš říká: „Mějte se na pozoru před lidmi“.

„Bratr vydá na smrt bratra ...“ (verš 21)

Pořád jsme naivní a toto Ježíšovo varování podceňujeme.

(Např.: mnoho lidí u nás podceňuje Putina a zapomnělo na zkušenost z r. 1968. T. Halík při přijímání Templetonovy ceny mluvil o politickém zneužívání křesťanství důstojníkem KGB.)

950 Jestlipak se dožijeme toho, aby měli biskupové čas na službu božímu slovu (zatím u nás spravují obrovské diecéze a jsou politiky, manažery, funkcionáři). Restituce – tento způsob navrácení majetku – zatěžuje ještě víc kněze se správou majetku a opravou přílišného počtu kostelů – na boží slovo je čím dál méně času.

951 O základním kameni jsme už podrobně mluvili.

952 Římský biskup František ve své promluvě řekl: „Jsou dvě skupiny lidí, „jemní, milí, pokorní, otevření Duchu svatému, a pak ti pyšní, soběstační, domýšliví, odtržení od lidu, intelektuální aristokracie, která uzavřela brány a odporuje Duchu svatému. Není to tvrdohlavost, ale něco víc, je to tvrdost srdce! A to je nebezpečnější. Při pohledu na tyto dvě skupiny lidí, končil papež František, prosme Pána o milost poddajnosti Duchu svatému, abychom v životě postupovali vpřed, byli kreativní a radostní, protože ti druzí nebyli radostní. Tam, kde je přílišná serióznost, totiž není Duch svatý. Prosme tedy o milost poddajnosti, aby nám Duch svatý pomohl ubránit se před oním špatným duchem soběstačnosti, pýchy, domýšlivosti,

K evangeliu:

Tento text čteme někdy na pohřbech. ⁹⁵³

Naše společnost se bojí smrti.

Malé děti se ptají: „Maminko, ty také umřeš?“

Dítě, které se ptá: „Co bude s malým bratříčkem, který umřel?“, od dospělých může slyšet trapnou odpověď: „Bude z něj andílek“.

Větší děti už otázky o smrti nekladou, poznaly, že by dospělé uvedly do rozpaků.

Housenky jen žerou. Nevědí, že z některých bude krásný motýl.

My máme od Ježíše důležité informace, že smrt je průchodná. Máme se na co těšit. Můžeme o své budoucnosti mluvit, počítat s ní a zabavovat se strachu ze smrti.

Každý pohřeb nám připomíná, co je v životě důležité. Víme, co děti potřebují do školy, na skautský tábor, co potřebujeme do nemocnice nebo na dovolenou. V některých zemích jsou obyvatelé bez hysterie připraveni i na možnost války.

Lidé, kteří věří kde čemu, třeba ufónům, se za své názory nestydí. Proč nebýt hrdí na poznání, kterého se nám od Boha dostává? Můžeme svědčit o štědrosti a velikosti Boha, který s námi navždy počítá.

Své poznání máme rozumem podloženo. Ano, jsou za ním stovky hodin promýšlení.

Nikomu to nevnucujeme, ale je normální mluvit o své naději.

Když teď někteří lidé slyší, že by mohla být válka, jančí. Schovávat hlavu pod polštář nám ale nepomůže.

Co bychom dělali, kdybychom se ocitli ve válce?

Je důležité žít zlu natruc. Třeba bychom přežili. Ale v každém případě chci zemřít „vestoje“ jako Ježíšův člověk.

Dnes si můžeme úryvku z evangelia všimnout víc, než se stihne na pohřbu.

Pro pokročilejší:

Ježíš přišel, aby nás dovedl k Otci. Izraelité už od Mojžíše věděli, že se člověk zločinem vylučuje ze soužití.

Ježíš ale připomínal, že zbožní Izraelité likvidovali proroky. Varoval je, že ubijí i Mesiáše.

Jenže ani jeho nejbližší – apoštolové – nevěřili, že by se to mohlo stát.

Několikrát se jim to pokoušel vysvětlit!! Marně.

Evangelia ukazují, jak a proč se to stalo.

Neopakovat staré chyby je důležité.

Je pro nás Evropany důležité, abychom Putinovi nedovolili okupaci Ukrajiny, případně rozpoutání války – abychom neopakovali chyby, kterých se Evropa dopustila, když ustupovala Hitlerovi.

Podobně je pro nás důležité, abychom neopakovali chyby Ježíšových apoštolů a učedníků.

Doufám, že si každý přečetl, co předchází dnešnímu úryvku.

uzavřenosti srdce před Duchem svatým.“

953 Pohřeb má potěšit pozůstalé. Na většinu pohřbů přichází mnoho nekostelových lidí. Jaké texty z Písma vybrat? Jsou přece určeny pokročilým.

Náboženští funkcionáři se rozhodli zabít nejen Ježíše a přinejmenším jednoho z jeho učedníků – Lazara.

Jidáš už odešel prodat svého Mistra.

Evangelista říká: „Nastala noc“. (Srov. Jan 13:30). To sdělení je víc než jen časovou informací. Ježíš se opět pokoušel sdělit svým přátelům, že doba jeho života končí. (J 13:33) Ale apoštolové zůstávají ve tmě, Ježíš – Světlo je nezajímá.

A to jsou po „prvním svatém přijímání“!

Petr odporuje

Ježíš vysvětluje: „Kam já jdu, tam mne nyní následovat nemůžeš; budeš mne však následovat později.“

Petr: Proč tě nemohu nyní následovat? Svůj život za tebe položím.

„Kdepak, ty mě třikrát zapřeš.“

Nálada ztěžkla, učedníci nechápou, co jim Ježíš říká.

„Odcházím k Otci ...“

A jáje, Ježíš už zase začíná ...

Co zase vede za pesimistické řeči?

To si nevěří? Projel slavně Jeruzalémem na oslu, my jsme volali: „Máme nového krále“, davy jásaly. Převzetí moci bylo na dosah.

Na co Ježíš čeká? Nevěří si? Chce získat ještě víc příznivců?

Má obavy z římských vojáků, které Pilát na posilu přesunul do Jeruzaléma? Neumí se spolehnout na svou moc? Naše oddanost mu nestačí? Jsme ochotni se za naši svobodu bít!

Proč váhá? Proč to zdržuje? Všichni lidé jsou přece ochotni svrhnout okupanty. Přidali se zbraněmi v ruce i k těm, kteří se vydávali za Mesiáše před Ježíšem.

Jenže teď se to najisto povede. Ježíš je pravý Mesiáš! Je vyzbrojen mocí z výsosti. Jaképak váhání, jdeme na věc.

„Odcházím k Otci.“

Co to je za zbytečné úvahy?

Kdo to má poslouchat?

Apoštolově nechtějí rozumět, popírají to. Kam bys chodil?

Tomáš: „Nevíme, kam jdeš!“

„Odcházím k Otci, už jsem říkal, že Mesiáš bude zabit. Třetího dne vstanu z mrtvých.“

Tomáš: „Kam teď chceš chodit?“

Přece jsme přišli do Jeruzaléma k poslednímu kroku. Kam zase máme jít?

„Vy nechoďte nikam, já jdu sám. Jdu k Otci, přece víte, odkud jsem přišel. Odcházím k Otci.

Nebojte se, já se k vám vrátím. ...“

Apoštolové byli netrpěliví. Proč se zdržovat? „Vyražme na barikády!“

My se jim nápadně podobáme. Proč se zdržovat tímto textem?

My už také *víme*, jak to bylo: Ježíš zemřel, aby nás vykoupil.

Kdo tomu uvěří, je spasen. Jaké dlouhé řeči?

To známe odmala. Jo, apoštolové nemohli ukřižování uvěřit, ale my tomu věříme.

Faráři, řekni: „Amen“.

Vyznáme víru. Přečteme přímluvy. Eucharistickou modlitbu, svatě přijímání. Dělej faráři, nezdržuj, jdeme na věc. Doma nás čeká nedělní oběd ...

Proč apoštolové neřekli: „Ježíši, ty dnes mluvíš nějak záhadně. Kam půjdeš?

Říkáš, že půjdeš k Otci, Přece tvůj Otec je Bůh. Půjdeš do nebe?“

Ježíš by řekl: „Ano“.

„Můžeme se jít s tebou na tvého Otce podívat?“

Ježíš: „To nejde, k Otci se přichází skrze smrt. Já zemřu, budu ukřižován. Ale nechci, abyste umřeli a vůbec nechci, abyste byli popraveni.“

Ježíš jasně říká : „Jdu k Otci“.

A apoštolové vědí (tuší), že Ježíšův Otec je Bůh. (I Josef byl po smrti.)

Ale některá slova nechťejí slyšet.

Je možné, že my některá slova nechceme slyšet?

My přece věříme, že Ježíš je cesta, pravda a život. Jakou vědu z toho chceš dělat?

Moudré lidi Ježíšova slova zajímají. Ostatní to nechťejí slyšet.

Odváží, kterým záleží na dobrém soužití, se mohou zeptat svých nejbližších, zda od nich nechceme něco slyšet. (Nejvíce chyb v soužití pochází ze špatné komunikace. V rodinách ve společnosti i v církvi. Dva dny jsme měli kolokvium na téma: „Dialog v církvi“. 150 lidí, kterým o umění komunikace v církvi jde, přijelo.)

Evangelia nám opět říkají, že řadu Ježíšových slov nechceme slyšet.

Někteří studenti nekladli otázky, naučili se z paměti to, co učitel říkal, aniž tomu rozuměli. Hlavně, aby se učitel neptal, jestli rozumí vyučované látce.

Někomu jde jen o titul, o pouhý křest, o svatbu v kostele, o „poslední pomazání“ (tak tomu už neříkáme), o razítko „absolvoval“.

Jak přijde někdo s něčím novým, jak přijde Ježíš s něčím novým, začneme být často nervózní jako apoštolové. „Co zase zdržuje?“

„My jsme se v náboženství učili, že Mesiáš vyžene Římány!“

Ježíšova slova některé zbožné lidi přiváděla k zuřivosti: „To se nedá poslouchat!.

Odešli, začali chodit k jiným rabínům.

„Já při jeho kázání, vypínám uši“.

Mnoho lidí se pohoršuje, když slyší: „Umíte se modlit?“

„Prý se máme obrátit, prý jdeme na opačnou stranu od Boha. Co si to dovoluje?

Prý je naše tradice nebezpečná.

Uráží nás, když tvrdí, že nejsme lepší než naši otcové Uráží naše ctihodné předky.

Všechno převrací, nic mu není dobré. Naši dobří učitelé nic takového neříkali.“

Zapomínáme, že jsme na začátku poznání o Bohu.

Přehlízíme, že neseme malé ovoce víry. Že bychom mohli být užitečnější světu.

Kdyby apoštolové pečlivě naslouchali, kdyby byli trpěliví, dozvěděli by se: „Lidé si nedají říci, že jejich způsob náboženství je nebezpečný. Nejen že se nezastávají pronásledovaných, ale připojí se k pronásledovatelům. Nebo alespoň zbaběle mlčí.“

Jak mohou s těmito postoji přijít do nebe? Chybí jim patřičná výbava. Všechna selhání mohou být odpuštěna, ale k tomu potřebuje každý znát své provinění. Potřebuje vědět, co si má doplnit, co se má doučit, jakou dovednost získat.“

Ježíš by jim znovu řekl: „Přátelé, vy mně nevěříte.

Bohužel potřebujete „padnout na hubu“, potřebujete se spálit. Toho jsem vás chtěl ušetřit. Ale vy se tomu bráníte.

Přeceňujete sami sebe. Podceňujete náročnost života v porušeném světě.

Zapomínáte, že mnohému nerozumíte.

Když něčemu nerozumíte, tak ale neříkejte: *To je tajemství*. Jsem ochoten vás vyučovat. Nikdy nezačínám mluvit o něčem, co bych neuměl vysvětlit.“

Ježíš by apoštolům znovu řekl: „Budu popraven, ale vy se ničeho nebojte. Nebude vám zkřiven jediný vlas. V neděli vstanu z mrtvých. Nevzdávám svou práci a své poslání.

Budeme spolu pokračovat.“

„Ježíši, co máme dělat? Můžeme ti nějak pomoci?“

Třeba by Ježíš řekl něco jiného, než aby se modlili bolestný růženec a obětovali jeho utrpení Bohu.

Ale i nás už takovýto druh slov pobuřuje.

Nepodobáme se apoštolům?

Ježíš nás chce ledasčeho ušetřit. Včetně našich strachů.

Potřebujeme modlitbu: „Ježíši, odpusť nám naši povrchnost, chceme ti naslouchat pečlivěji než apoštolové“?

2011

5. neděle velikonoční Sk 6:1–7 1 P 2:4–9 J 14:1–12 22. května 2011

Všechna tři čtení jsou pro pokročilé. Úryvek z evangelia je nabitý informacemi. Je z posledního „semestru vyučování“ před ukřižováním.

Máme v živé paměti události Velikonoc.

Apoštolové při nich poněkud selhali – nevěnovali patřičnou pozornost Ježíšovým slovům, která jim před Velikonocemi říkal. Poučení chybami apoštolů, chceme znovu naslouchat Ježíšovým slovům.

Před týdnem jsme slyšeli podobenství o dveřích. V životě potkáváme různé dveře. Záleží, pro které se rozhodneme, do kterých vstoupíme.

Ježíš je dveřmi i cestou do Božího království.⁹⁵⁴

954 Ježíšova cesta vede do Božího království. Nemůžeme změnit celý svět, ale můžeme sebe a vztahy s druhými uspořádat podle Ježíšových pravidel. Kdo zachrání jednoho člověka, zachrání celý svět. Ten na koho máme největší vliv a koho máme v největší moci, jsme my sami.

Abych se mohl uskutečnit jako syn/dcera, abych dospěl z množiny snoubenky do množiny nevěsty Mesiáše, potřebuji věnovat Ježíšovým radám velkou pečlivost.

Větší než ji věnovali apoštolové.

Pokud o to nestojím, pokud se spokojím s málem, rouhám se Ježíšově úsilí, jeho obětavosti!

Nepotěšilo by nás, kdyby hokejisté prohlásili, stačí nám účast na mistrovství, nebudeme usilovat o medaili.

Nevěstu (a její rodiče) bychom nenadchli, kdybychom řekli, mně stačí průměrné manželství. Trestuhodně bychom ošidili své děti, kdybychom lajdačili ve svém rodičovství.

Na cestě je důležité vytrvat a dojít k cíli.
Všimněme si trpělivě podobenství o cestě.⁹⁵⁵

Na ruské stepi stačí rada: „Ve čtvrtek zahni doprava“. Jenže život se někdy podobá také cestě v kopcích nebo horách – každou chvíli se objevuje něco nového, jiné okolí, jiný terén, mění se směr, když se cesta kroutí, někdy se jde dolů a jindy nahoru.

I na své životní cestě se setkáváme s jinými cestami, procházíme různými rozcestími.⁹⁵⁶

Nesejít ze správné cesty není úplně samozřejmé.

Potkáváme všelijaké agenty, doporučující jiné cesty ke štěstí „snadno a rychle“.

Někdy se necháváme svést, hledáme zkratky, pohodlnější stezku ...

Životem jdeme poprvé. Někteří mají strach, nebo jsou pohodlní a obstarávají si „navigační zařízení“ – vyhledávají regulovčíky ochotně ukazující „kudy jít“ (pomocí jejich osvětlení, hvězd, hádání z ruky, věštění všeho druhu ...) nebo se nechají zlákat agenty zvoucí pocestné do svých podniků podél cesty.

Existují také škodolibci, zlomyslně otáčející ukazatele cest nesprávným směrem.

Ježíš mluvil k lidem, kteří převážně chodili pěšky. Cestování tenkrát bylo mnohem nebezpečnější než dnes, cesty byly mnohem nepohodlnější než dnes, nevybavené, většinou neudržované, ukazatelů málo.⁹⁵⁷

Nezabloudit bylo náročné, chůze po cestě není jízdou po kolejích.

Ježíšovi posluchači znali důležitá biblická vyprávění o vydání se na cestu.

Henoch i Noe chodil s Bohem. (Gn 5:24n) Co to znamená?

„Martina chodí s Pepíkem“, slyšíme. Co ta slova vypovídají o vztazích?

Chodit s Bohem, znamená bytostné přátelství, jít stejným směrem s někým, kdo je pro mě tím určujícím, koho obdivuji, komu jsem oddán, pro koho žiji, s kým „jdu třeba i do pekel“ – do nebezpečí.

„Tonda má děvče.“ „Naše holka nikoho nemá.“

Někdo také řekne: „Mám Boha. A Bůh má mě.“

Henoch i Noe žili bytostně s Bohem, platilo o nich: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí a miluj svého bližního jako sám sebe.“ (Lk 10:27)⁹⁵⁸

955 K pochopení podobenství nestačí jen souhlasit se slyšenými slovy, odkývat je. Aby děti porozuměly, jak důležitá je sůl, zveme je k naslouchání a prožití pohádky „Sůl nad zlato“.

Abychom si mohli představit, jak cesty dříve vypadaly, je dobré se podívat na obrázky tamější krajiny, nesrovnatelně pustší krajina než naše, bez vody, málo obydlená, cesty téměř neudržované, bez značení...

956 Víme, že chyba na křižovatce nás často zavede jinam a než se vrátíme na původní silnici, ztratíme zbytečně mnoho času.

957 Vzpomeňme, že to, co my nazýváme biblickými příkázáními, bylo pro Izraelce ukazatelem cesty (kterých na jejich cestách bylo málo). Když něco takového potkali, měli velikou radost, že jdou správně („Tudy k pěknému manželství“).

958 Mnoho našich zbožných přehlíží, že máme milovat Boha také celou svou myslí. Rozum je jeden z největších božích darů. Díky rozumu poznáváme krásu milujícího, ne jen citem nebo intuicí, nejsme pouhými živočichy. Rozumem se můžeme ubránit podvodníkům a lžimesiášům, kteří se mistrně přetvařují. Bez přemýšlení lehce sejdem z cesty, bez přemýšlení by naše důvěra (“víra”) byla slepá a naivní. Naivita je někdy životu nebezpečná.

Za přemýšlení Ježíš řadu lidí chválí (ženu krvotokou, ženu kananejskou, důstojníka, kterému Ježíš uzdravil služebníka, Marie je člověk krásného přemýšlení, atd.)

Za nepřemýšlení kárá Ježíš apoštoly a řadu horších neústupných náboženských pokrytců.

Kdo se vydává na cestu, nutně potřebuje mít všech pět pohromadě. Mezi biblickými osobnostmi a dalšími světci nenajdeme jediného hloupého.

Abrahám je předním poutníkem. Prošlápl nám cestu (i on sešel z cesty, ale vrátil se).

Izrael upadl do otroctví a byl vyveden ke svobodě.

Saul sešel, litoval, ale už neudržel správný směr.

David se vrátil.

Marie se vydala na cestu, aby si ověřila, zda se může tímto směrem navždy vydat.

Zachariáš a Alžběta ušli mnohem větší kus cesty než jejich současníci, ale zůstali někde trčet, pár kilometrů před místem, kde se na ně pak usmálo štěstí. Naštěstí byli „postrčeni“ a dostali pak velikého syna (jméno Předchůdce Páně souvisí s cestou).

Vícekrát jsme mluvili, co znamená Izajášova výzva: „Vyrovnejte Bohu cestu (aby k vám mohl přijít)“.

Také víme, co znamená: „Obráťte se, jdete opačným směrem“.

Každý jdeme životem poprvé. Zkušenost jiných – spolehlivých, ověřených – s cestou, nám může být náramně užitečná (jejich rady, jak cesta vypadá, co s sebou, jak jít, jak přežít v nebezpečí, čemu se vyhnout, co neobcházet, jaké dovednosti a návyky jsou k putování potřebné ...)

Je dobré někam putovat, někdy sám, ledacos pak pochopíme. Autobusové nebo letecké zájezdy s tím nemají nic společného, to není pouť, ale návštěva (dnes přepychová).

Ježíš nás natolik upoutal, že jsme k němu vstoupili. Stal se nám vstupními dveřmi, nad nimiž je nápis: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi“ (J 1:12)

Ověřili jsme si, že Ježíš nepoužívá lacinou reklamu k vlastnímu zisku.⁹⁵⁹

S Ježíšem jsme se vydali na cestu. Po Velikonocích přesněji víme, kam až nás vede.

„Skrze Ježíše, s ním a v něm chceme celým svým životem chválit Otce“ – těmito slovy vrcholí děkovaná modlitba Večeře Páně.

Skrze Ježíše – skrze Dveře – jsme vstoupili do božího království, s Ježíšem chceme jít životem, jeho chceme následovat, jemu se chceme podobat, jeho životní styl se nám natolik zalíbil, že s ním chceme rádi sloužit.

V Ježíši máme přítele (Velikonoce to v nové míře prokázaly), který nám dává přednost, myslí na nás, fandí nám, věří, že z nás něco bude, hájí nás, pečuje o nás, zachraňuje nás.

Pomáhá nám, abychom se uskutečnili jako boží dcery a synové. Nejsme malými dětmi, nevede nás za ručičku, nevozí nás autokarem, „raďte nastoupit, podívejte se vlevo, raďte se naobědvat ...“, vede nás k dospělosti. Máme se naučit chodit po svých nohách. Máme být spolutvůrci svého charakteru a života. Jsme pozváni být jedinečnou osobností, ne nějakým klonem, máme být vynalézaví, naučit se riskovat.

Nemusíme být nevědomými, slepými, Ježíš je naším průvodcem, ukazuje nám jak nebloudit, upozorňuje nás na nebezpečí, a nabízí pomoc, sejdem-li z cesty.⁹⁶⁰

Každý pokřtěný se má vzdělávat, jinak svede druhé z Ježíšovy cesty. „Kdybych si měla vybrat mezi zpovědníkem zbožným a vzdělaným, vyberu si vzdělaného“, řekla Terezie Veliká.

Vyprávěl jeden jezuita: „Po válce se k jezuitům hlásilo dost uchazečů. Přijata byla jen třetina. Lidé říkali, proč ty hochy nevezmete, jsou zbožní? `Zbožní jsou, ale jsou hloupi. Zbožnost vyprchá a hloupost zůstane`, pravil novicmistr.“

959 Podvodníci, lákající poutníky na své cesty – berou za to často tučný peníz. (Čert má mnoho mladých a nikdo z nich nedělá nic jen pro naše modré oči. I když se snaží vypadat a mluvit jako maminka kozička, zůstávají vlky, živící se masíčkem kůzlátek.)

960 Minule jsme si říkali, antická filosofie je úžasná, ale je dostupná jen vzdělaným, teologie, dogmatika, katechismus a zpovědní zrcadlo mají svou cenu, ale naše putování, život je něčím živým. Bůh nás vybavil

Připomenu několik novozákonních příkladů putování.⁹⁶¹

Připomenu několik osobností z Izraele Ježíšovy doby – lidí, vyznávajících Cestu.

Kaifáš, nejvyšší velekněz, přesvědčený, že vede Izrael k Hospodinu, vstříc Mesiáši a chrání národ před okupačním Římem, se odsouzením Ježíše odkryl – sešel z cesty k Bohu. Nedával pozor, nehledal pravdu, byl si jist svou pravdou, že si už nehlídal svůj hněv a propadl nenávisti. Nikodémovi až nespravedlivé odsouzení Ježíše ukázalo, v jakých iluzích o spravedlnosti Nejvyššího církevního soudu žil. Až když se Nikodém namočil (ze strachu mlčel k Ježíšově vraždě) přiznal si svou bídu a vydal se Ježíšovou cestou.

Josefa z Arimatie také až hřích ukřížování přivedl k poznání své zbabělosti a správného ohodnocení Ježíše.

Jidáš si léta pečlivě formuloval své svědomí (díky Ježíšovi). Svou vinu si pak přiznal, ale propadl do své představy o spravedlnosti, o nutnosti potrestání viny. Ale neuměl přijmout Ježíšem nabídnutou pomoc. Nenašel už cestu k Ježíšovým dveřím, vedoucím k milosrdenství a k životu. Apoštolové také opustili Ježíšovu cestu (po Ježíšově zatčení) a vydali se cestou rabínů („rabíni měli pravdu, Ježíš Mesiášem není, spletli jsme se“). Vnitřně Ježíše opustili.

Kdyby je Ježíš nevyhledal a nevyprostil, do smrti by zůstali připosražení svým proviněním.

Ježíš je pro nás cestou, není krásnější a nezištnější osobnosti.

Není rozumné ani bezpečné koupit si řidičský průkaz bez absolvování autoškoly. (V Praze zas takový podvod vyšel na světlo.)

Písmo nás zdarma vyučuje jak putovat po boží cestě.⁹⁶²

Naším cílem je dojít Ježíšovou cestou do jeho podoby: osvojovat si jeho myšlení, jeho řeč a jeho jednání s lidmi i s Bohem.

Ježíš řekl Filipovi:

- „Filipe, ty sis nevšiml, že žiji s Otcem, ve sjednocení s ním? Nic jiného mě neláká, není větší krásy, neprosazují nic jiného, skrze mě jedná Otec sám. Neříkám nic jiného než Otec, nekonám nic jiného než co můj Táta.

Na mých skutcích jste to přece sami viděli. Dokonce i vy uzdravujete a vymítáte zlé duchy a dobře víte, že to není z vaší síly, z vaší dovednosti nebo z vašich možností.“

Natolik tomu i my rozumíme, proto přitakáváme slovům eucharistické (děkovné) modlitby Večeře Páně, která nás zve ke sjednocení s Ježíšem a vrcholí slovy:

- „Skrze Krista, s ním a v něm, tě Bože chceme celým svým životem chválit“. To je naše cesta, náš životní program odkoukaný a přijatý od Ježíše.

Sjednocení s Ježíšem je naším cílem. Tak on sám popisuje jeden z účelů své Hostiny: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“⁹⁶³

Písmem, to nás svými vyprávěními prakticky učí přemýšlet a rozpoznávat co vede k životu a co jej ničí.

961 Starozákonní vyprávění jsou neméně důležitá, novozákonní vyučování jejich znalost předpokládá a na nich staví, jsou nezastupitelná.

962 Apoštolové nám předávají cenné zkušenosti jak s Ježíšem putovat. Upozorňují nás, jak se jim vymstilo, když Ježíšova slova nebrali úplně vážně. Nedávno jsme si připomínali, jak podcenili i podobenství o záplatě na šatech a o měchu na víno, jak míchali Ježíšovy názory s názory rabínů.

963 Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.

Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.

Ježíš sám je cestou k Otci. Dojít k Bohu, být s druhými jeho obrazem, je cílem našeho života.⁹⁶⁴
Pro jistotu připomenu, že cílem není nehřešit. Cílem není boj proti hříchu, to k té cestě samozřejmě patří, ale není to cíl sám.

Hřích nás může smrtelně ohrozit, proto ho rozhodně nepodceňujeme a chceme se jej co nejvíce vyvarovat, ale nestačí jen nehřešit. Máme se vydat na cestu a jít dál a dál. Nemusíme se bát. Hřích sice sami nevyhlédáme, ale známe lékaře, který si s ním umí poradit.⁹⁶⁵

Hřích nemusí být – díky božímu milosrdenství – tragédií. Ukazuje nám, co máme nedomyšleného, co neumíme, kde jsme slabí. Víme, že nestačí odstraňovat hřích, ale hledat jeho příčinu a tu pak odstranit.

Ježíš mluvil o slabinách židovské zbožnosti. Nevěřili mu, tvrdili, že přehání a pomlouvá. Ježíš se nechal ukřižovat, aby zbožní všech časů prokoukli. Ukřižování ukázalo jejich slabiny – prokázalo, že jejich „víra“ je životu nebezpečná.

Uvedu dva další příklady: „Německá okupace ukázala, jak málo naše převážně křesťanská společnost před 2. světovou válkou přijala Ježíšovy názory: Dva týdny po Mnichovu, 14. října 1938, půl roku před německou okupací, vydaly České komory lékařů, inženýrů, advokátů a notářů prohlášení, aby v jejich povoláních, ani v budoucnu, nesměli působit Židé. Advokáti se omluvili až v r. 2009, lékaři v r. 2010.

Mnoho matek přivádí své třináctileté dcerky ke gynekologům, aby jim předepsali antikoncepční pilulky. Kam mámy ta děvčata vedou?

Dobře, můžeme říci, my to neděláme. Ale co znamená Ježíšova věta: „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.

A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu.

Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním.“ (J 14:12–14)

Má smysl o to usilovat? Zajímá nás to? Chceme tam dojít?

Cestu a průvodce máme.⁹⁶⁶

Kdo o sobě může říci: „Já jsem cesta pravda a život“?

Kdo nás může provést tak náročnými místy, jako bylo třeba mučení, kterým prošel Jan Nepomucký?

(U nás slavíme svatojánskou poutní slavnost).

(J 6:53–57)

964 Z pozice snoubenky můžeme dorůst až na úroveň nevěsty a královny Boží.

965 Víme sice, že existuje hřích, s kterým nikdo nehne, ani Bůh, ale do toho nemusíme upadnout, pokud na Ježíše dáme.

Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání:

„Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu dály takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám.

A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.“ (Mt 11:20–24)

966 Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání; a já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi navěky – Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte,

Pravda není jen mé přitakání pravdě, pravdivým se stávám jen natolik, nakolik pravdivé, poctivé a spravedlivé je mé jednání.⁹⁶⁷

Kdo je dárce a udržovatelem života?

Život mně nedal Marx, Hitler, ani andělé ani někdo mimo Boha. Sami dojdeme jen ke smrti. Tu můžeme oddálit dobrou životou správou nebo péčí o společnost a svět. Ale nikdo, kromě Boha nás nemůže obdarovat odpuštěním nebo životem věčným. Ani andělé, hvězdy, drahokamy, operace, léky a léčivé byliny – jen Pán života.

2008

5. neděle velikonoční Sk 6:1–7 1 P 2:4–9 J 14:1–12 20. dubna 2008

Minule jsem mluvil o zlodějích a lupičích. Kázání v Letohradě jsem ale zkrátil a mluvil také o podobenství „Ježíš je dveřmi“ ...

Odmala jsme pozorovali kdeco, dívali se ptákům a králíkům do hnízda, zajímaly nás knížky, fyzika, stavěli jsme se na špičky a koukali i tam, kam jsme neměli.

Ježíš nás zve k Bohu, skrze něj se můžeme dostat do netušených míst a blízkosti. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1:18)

Ježíš nás nejprve jednou rukou objímá (přinejmenším u Večeře Páně) a pak nám druhou rukou ukazuje kam dál a výš...

I my můžeme být pootevřenými dveřmi, nejen dětem.

Dnešní úryvek je náročnou lekcí, nabitou informacemi. Je poslední „vyučovací hodinou“ (ve skutečnosti to byl celovečerní rozhovor). Pro zajímavějšího se není obsah nijak složitý k pochopení. Můžeme se z něj naučit něco k lepšímu dorozumění s Bohem (i s druhými).

Apoštolové rádi přijali pozvání do učení k Ježíši a byli většinou nadšení z jeho názorů. Rádi přijímali jeho očišťující přístup ke zkorumpované tradici, která se stavěla mezi Boha a člověka a odváděla lidi od porozumění Bohu. Apoštolové vítali Ježíšovu reformu náboženství. Ale v některých věcech a to dost zásadních, Ježíšovi nerozuměli.

Vážíme si jich ovšem za jejich poctivost, ve které ukazují svoje chyby a především jim jsme vděční za jejich přejícnost – chtějí, abychom je přerostli a neopakovali jejich chyby. (Pokud někteří rodiče takto přistupují k dětem – všechna čest jim.)

Naplníme jejich přání, když si všimneme jejich těžkopádnosti.

Jak k tomu došlo, že v něčem byli pod mírou? Proč nerozuměli, když měli dobrou vůli?

Probereme samozřejmě jen něco. Všimněme si první věty: „Ať se vaše srdce nechvěje“.

Na první pohled by se mohlo zdát, že je to maličkost. Ale nepřehlédněme, že my se na ta slova díváme jinak než apoštolové tenkrát.

My už víme a Ježíš tenkrát věděl, že bude ukřižován (mluvil o své smrti). Ale pro apoštoly to byla nesrozumitelná řeč. To neznamená, že Ježíš neumí vyučovat. Chyba byla na straně učedníků (a my se opět můžeme něco o komunikaci naučit).

Proč učedníci nerozuměli Ježíšovým slovům?

neboť s vámi zůstává a ve vás bude. (J 14:15–17)

967 Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. (Mt 7:21)

Ježíš několikrát připomínal, že proroci ukazují, jak jsme nesnášenliví k těm, kteří přinášejí informace od Boha. Připomínají nám to nejen svými proroctvími o údělu Mesiáše, ale i příběhy vlastních životů.

Když Ježíš poprvé mluvil o své smrti z rukou zbožných – Petr rozhodně odporoval: „To se ti nestane“.

Víme, jak učedníci reagovali, když se k tomu Ježíš znovu a znovu vracel (u Matouše můžeme napočítat nejméně osm pokusů).

Apoštolové Ježíšovým slovům o předčasné smrti neporozuměli, i když ten samotný fakt nebyl nesrozumitelný (žádný teologický rébus o Boží Trojici nebo hypostatické unii – jednotě lidské přirozenosti a božské osoby v Kristu). Slova: „Zbožní mě zabijí a třetího dne vstanu z mrtvých“, přece nejsou tak nepochopitelná. To může pochopit každý.

Ano, ale ne ten, kdo je zatížen.

Už jsme si vícekrát říkali, jak byli apoštolové zatíženi rabínským vyučováním náboženství. Já se po desetiletí setkávám s tím, že jakmile řeknu něco nezvyklého, řada lidí je podrážděna: „To jsem v životě neslyšel“ (strop svého poznání prohlašuji za absolutní).⁹⁶⁸

Možná si učedníci mysleli o Ježíšově prohlášení o jeho smrti, že je Ježíš jen zkouší, jak budou reagovat. Je možné, že se obávali, že dostanou vynadáno.

Ale i pozdější Ježíšovy předpovědi o umučení zůstaly naprosto bez odezvy.

Je to proto, že to, co říkal důstojný pan rabín, měli apoštolové pevně uložené ve svých mozcích a podle rabínských názorů si upravovali, vše, co slyšeli – včetně toho, co říkal Ježíš. Tvrzení pana rabína bylo určující. Můžeme si to porovnat se svými postoji, máme to podobné.

Kdybychom se apoštolů zeptali: „Kdo je víc, rabín nebo Ježíš“, vysmáli by se nám, za tak hloupou otázku. (Máme to podobně.)

Ale ve skutečnosti to, co řekl pan rabín, měl sv. Petr ve svém mozku pevně zabudované jako určující a rozhodující měřítko. Vše nové – i Ježíšova slova – si Petr cedil přes to, co slyšel od pana rabína. Beru Petra teď zástupně za všechny apoštoly. (Máme to podobné se svými autoritami. Kam se na názory autorit hrabou slova z evangelia? Kdo chce vidět – vidí.)

Když Ježíšovy názory nezapadali do rabínského systému, Petr okřikoval Ježíše: „Kdepak, to se ti nestane“.

Všimněme si, že když se to opakuje víckrát, dochází k úplnému útlumu, apoštolové přestali některá Ježíšova tvrzení úplně vnímat. (Máme to podobně. Už děti některá upozornění rodičů „neslyší“. My dospělí taktéž.)

V dnešním úryvku evangelia se Ježíš už poněkolikáté pokouší apoštolům něco důležitého říci („poslouchjte, oni mně zabijí“). Snaží se to říkat jinak ne naplno – právě proto, že přímou řeč o zabití už vytěsnili, už to nevnímají. Proto jim to zkoušel říkat oklikou: „Ať se vaše srdce nechvěje“.

968 V jiných oblastech života by si to dnes nikdo nedovolil. V dnešní době přichází tolik nových, dříve neslýchaných a neviděných věcí a technologií.

Kdysi se život lidí skoro neměnil. Mezi člověkem sedmnáctého a osmnáctého století nebylo téměř rozdílu. Kolik vynálezů tenkrát člověk za svůj život potkal? Nebyli noviny ani novinky. Dnes je obrovský posun mezi dvěma generacemi. Dnešní děti ani muziku neposlouchají stejnou jako jejich rodiče.

Ale kupodivu v náboženství, v soužití s druhými, ve výchově dětí, jsme často ustrnuli. Především v poznávání Boha se často tváříme, jako bychom už všechno věděli. Nesnášíme nové věci a nové pohledy.

V náboženství máme rádi staré a zavedené pořádky. Hlavně s ničím nehýbat!

Jak to, že apoštolové neřekli: „My se nechvějeme, z čeho bychom mohli mít strach (těšíme se na ministerská křesla ve tvé vládě)“.

Pak by jim mohl Ježíš říci: „Teď sice strach nemáte, ale za pár hodin budete mít plný kalhoty“.

Ježíš řekl: „Jdu k Otci, připravit vám místo“.

Jak to, že neřekli: „Tak ty jdeš k Otci?“

Ježíš: „Ano“.

Učedníci: „A na jak dlouho tam půjdeš?“

Ježíš: „Zbožní mě zabijí“.

Jenže se Ježíše neptali.

Ježíš říká: „Jdu k Otci, cestu znáte“.

Učedníci mohli začít uvažovat: „Jeho Otcem je Bůh, co to znamená? To není cesta jako do Nazareta (rozmlouvali v Jeruzalémě). Otec je v nebi, že by chtěl jít do nebe?“

Proto by byl na místě dotaz: „Jak tam půjdeš?“

Odpověď by byla: „Zabijí mě“.

Proč se učedníci takto neptali?

Tomáš se ptal: „Pane, nevíme kam jdeš, jak můžeme znát cestu?“

Všimněme si, jak jsme snadno ztrnulí v myšlení.

Jak se do takového stavu dostáváme? V čem to vězí?

V řadě věcí máme určité názory, určité příhrádky a schémata, a když slyšíme něco jiného, než jsme byli zvyklí slyšet, rychle tvrdíme: „To ne, to takhle není“.

Učedníci poměřovali všechny informace o Bohu tím, co se naučili v náboženství a slyšeli od dosavadních autorit a podle toho třídili nové informace. Je to velice běžný způsob jednání.

Když něco slyšíme, pochopitelně třídíme. Slyšíme-li něco známého, pak reagujeme: „To znám,“ a nezabýváme se tím dál.

Novou informaci hned poměřujeme zda je v souladu s naším „panem rabínem“, s učením z náboženství. Pokud neladí, většinou ji zavrhneme.

V náboženství si tak počínáme „příliš rychle! a velice rádi!“

Naučme se na chybách apoštolů, že nemáme být vůči novým pohledům na Boha už předem odmítaví.⁹⁶⁹

Z našeho úryvku vidíme, že apoštolové nejednali šťastně.

Nečekali byste od nich: „Ježíši, ty dnes mluvíš nějak záhadně. Kam půjdeš? Říkáš, že půjdeš k Otci. Přece tvůj Otec je Bůh. Pujdeš do nebe?“

Ježíš by řekl: „Ano“.

Učedníci: „Mohli bychom jít s tebou se na tvého Otce podívat?“

Ježíš: „To nepůjde, protože já půjdu cestou, kterou vy jít nemůžete“.

Učedníci: „Jak to?“

Ježíš: „Já zemřu, ukřižují mě a já nechci, abyste byli ukřižováni. Toho vás chci ušetřit“.

Bohužel, učedníci se vůbec neptají.

969 Nezapomínejme Ježíšova slova:

„Přímlovce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)

„Duch pravdy vás uvede do veškeré pravdy...“ (J 16:13)

„Proto každý učitel (zákoník), který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Mt 13:52)

Reakce Tomáše ukazuje na myšlení všech.

Ježíš přece jasně říká : „Jdu k Otcí“. A učedníci vědí, že jeho Otec je Bůh.

A Tomáš : „Jak můžeme znát cestu“.

Kdyby nám někdo v profánních věcech takhle odpověděl, řekneme, že je hlupák.

Máme-li doma auto a řekneme-li: „Navštívíme babičku“ (která bydlí 50 km od nás), i malé dítě si domyslí, že se pojedete autem.

Řekneme-li: „Musíme koupit chleba“ (a chodíme-li do pekařství za rohem), dítě si domyslí, že půjdeme pěšky.

Jezdíme-li za babičkou někdy autem, jindy vlakem, dítě se zeptá: „Pojedeme vlakem nebo autem?“

Řekl-li Ježíš : „Půjdu ke svému Otcí“, všichni vědí, že je v nebi, a i malé dítě by se zeptalo: „Jak se tam dostaneš? Čím do nebe pojeděš? Letadlem nebo raketou?“

Samozřejmě, že apoštolové nebyli hloupí, ale nechali si své myšlení spoutat „církevním vyučováním“ (o kterém máme představu, že už všechno přesně ví).

Jakoby apoštolové říkali: „To, co říká Ježíš, je většinou zajímavé, ale některé věci nás nebaví. Co je zas tohle za řeč, zas něco nesrozumitelného. S Ježíšem je to krásné, ale někdy je to namáhavé, aby člověk pořád přemýšlel... To je jak ve výzkumném ústavu, pořád se něco řeší ... Ne že by Ježíš neuměl jít do hospody nebo se neuměl radovat ze života, ale jindy bere všechno tak vážně ...“

Apoštolové si naopak přáli – a přání bývá otcem myšlenky – aby Ježíš všechno vyřešil, vyhnal Římany, aby velekněží padli před Mesiášem na kolena, přáli si, aby už nebyli války, aby i pohané uznali Ježíše za Krista Krále. Přáli si, aby církve mohli vést oni s Ježíšem.

ONI chtěli vést církve s Ježíšem. Ne aby se církve nechala vést JEŽÍŠEM.

(Máme to stejně.)

I k nám Ježíš mluví skrze evangelia, a my také jeho slova přecházíme. A jak na ně někdo poukáže, jsme nedůtkliví.

„Copak nejsme katolíci? Copak se léta nenamáháme, copak my nevěříme, co nám církve k věření předkládá? ...“

Proč je, Kriste Pane, všechno tak složité, přece se modlíme, v přímlovách prosíme Boha, aby nebyly války a nikdo neumíral hlady, politici sloužili občanům a děti nás poslouchaly, a aby bylo dost kněžských a řeholních povolání.

Proč to je všechno tak složité. Copak nemáme věřit jako děti?“

Jak to, že se učedníci neptali jako dítě: „Ježíši, ty zemřeš?“

„Ano.“

„A co bude s námi?“

„Nic. Vám se vůbec nic nestane.“

Kolik strachu mohli být ušetřeni?

Mohli klidně stát vedle popraviště (pod křížem to nešlo), mohli být svědky Ježíšova zmrtvýchvstání, nemuseli se vzkříšeného Ježíše lekat, velikonoční neděle nemusela být dnem zmatků atd.

Tady jsme u toho: nechce se nám poctivě číst evangelium, v kostele chceme slyšet jenom to svoje, a když to není podle nás, tak se nám to nelíbí.

Ať se nikdo nediví, když nechte pečlivě evangelium, že mu Ježíšova slova nic neříkají.

Pak raději čtete nějaká příjemná slova a povzbuzení ... A už si nevšímáme, že v evangeliu máme největší a nejhlubší slova povzbuzení.

Jenže z Ježíšových slov se nám nechce ta povzbuzující slova vytěžit, objevit.

Proč? Protože si z evangelií vybíráme jen to, co nám zapadá do našich dosavadních představ o Bohu. A když tomu nerozumíme, hodíme to přes palubu a svedeme to na jiného.

Jako mnoho lidí hledá v televizi pořad, který nevyžaduje mnoho přemýšlení, tak řada kostelových lidí raději sáhne po nějaké zbožné knížce – ta bývá snadnější.

Řada lidí tvrdí, že křesťanství zklamalo (neřeknou, že oni sami jsou pod míru). Pokukují po jiných náboženstvích a už nedomýšlejí, že by v jiných kulturách jejich děti nechodily do školy, kráva by měla možná větší úctu než oni sami, neměli by zdravotní a sociální pojištění. Žádnou penzi a doktora za rohem.

V evangeliích je toho mnoho nádherně vysvětleno. Je to cesta k lepšímu životu a většímu porozumění.

Až budeme jednou stát před Ježíšem, nebude nám Ježíš říkat nic jiného, než co je v evangeliu.

Ten, kdo zavírá evangelium, nebude Ježíšovi rozumět.

Cílem našeho života je porozumět Ježíšovi a vyhnout se mnohému utrpení.

Mnoho trampot a trápení by nás mohlo minout, kdybychom víc Ježíši naslouchali.

Apoštolové nám říkají: „Podívejte se, jak jsme se špatně ptali: `Nevíme kam jdeš, jak můžeme znát cestu?`

Takto se žádné malé dítě neptá. A kdyby se zeptalo, nebylo by vám to divné? A my jsme byli dospělí a Ježíšovi pilní učedníci. Není vám to divné? Nevrtá vám to v hlavě?“

To, že se před námi nestaví do lepšího světa, svědčí o úrovni apoštolů!

Tím se projevuje jejich láska k nám.

Tak jedná ten, kdo přijal Ježíšovo přání: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás“ (srov. J 15:12).

6. neděle velikonoční

2020

6. neděle velikonoční Sk 8:5–8. 14–17 1 Petr 3:15–18 J 14:15–21 17. května 2020

Bůh nás pozval k životu veliké kultury – být (společně s druhými) obrazem božím.⁹⁷⁰
A Ježíše poslal, aby nám byl Průvodcem na cestě k tomuto vznešenému a krásnému cíli.

„Milujete-li mne, budete zachovávat mé micvot (pokyny).“⁹⁷¹
Kdo z nás, Ježíšových učedníků, těmto slovům horlivě nepřítakal?

Jenže evangelia nejsou románem, který hltáme jedním dechem, přitakáváme hrdinům a už se máme za jim podobné.

Číst a slyšet Ježíšova slova je ale nebezpečné. Proto od nich rychle utíkáme. I naše kázání často sklouzne stranou k něčemu líbivému a mnoho posluchačů si oddychne.

Kdo je odvážný, necht' čte dál.

Zahlédl jsem kdysi v televizi návštěvu pana Z. Pohleicha v nějaké restauraci. Majitelé si známého kuchaře pozvali přesto, že personálu ostře vytýká chyby. Zřejmě místnímu kuchaři záleží na zlepšení úrovně podniku, když před veřejností snese neúprosnou kritiku. Takovou odvalu my katolíci nemáme, před Ježíšovými slovy si zacpáváme uši a zavíráme dveře svého srdce (přesto, že Ježíš není vulgární a nikoho neponižuje). Odvádíme pozornost jalovými řečičkami a tváříme se sebejistě a zbožně.

„Milujete-li mne, budete zachovávat mé micvot (pokyny).“

Pro milovaného uděláme mnoho.

(Podvodník – nejen politický – žongluje se slovy, sňatkový podvodník vede o lásce mnoho řečí, náboženský prázdný sud duní. Pokrytectví je jejich společný jmenovatel.)

Apoštolově měli Ježíše za nejkrásnějšího Pastýře a Přítele, za nejmoudřejšího Učitele. Obdarovával je svým jedinečným přátelstvím a mnoha dary z toho vyplývajícími.

Totéž nabízí nám!

Apoštolové si vážili Ježíšova pozvání k učednictví.

Patřili mezi přemýšlivé a odvážné, které nikdo neopije rohlíkem ani sladkou koblihou.

Věděli, že s Ježíšem vstoupí do odboje proti zavedeným (náboženským) pořádkům – a to bude nebezpečné.

Ježíš je vedl především k hledání pravdy o sobě. K práci na sobě.

(Není snadné si přiznávat omyl a selhání. Nemluvíme o hříchu, jsme teprve na cestě k cíli. Mám na mysli ochotu hledání příčin toho, čím ubližujeme sobě a druhým.)

Historie přátelství apoštolů s jejich Učitelem nás povzbuzuje.

970 Zbožní pohané se snaží čestně jednat s božstvy, vyrovnávat své položky „má dáti – dal“.

Nemálo ušlechtilých lidí nevědomky čerpá ze spodního pramene křesťanství a obětavě slouží druhým bez vědomí nějaké odměny v nebi.

971 Proč *micvu* překládáme jako *přikázání*? (Bůh nerozkazuje a lásku nelze přikázat.) Micva je ukazatelem cesty, jednat podle pokynu moudřejšího, milujícího a milovaného je dobrým činem.

Ježíš na nás neklade neunesitelná břemena (jako farizeismus a současný klerikalismus), je moudrý, trpělivý, milosrdný a nikoho neodepisuje. (Vzpomeňme, jak se do poslední chvíle snažil Jidáše získat.)

Ježíšovi učedníci se od mládí učili rozlišovat dobro od zla a spravedlnost od nespravedlnosti, ale Ježíš je navíc učil milosrdenství vyřčené už Izaiášem: „Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy.“ (Srov. Mt 12:20)

Apoštolové byli Ježíšovi oddáni. On to věděl, ale neodrazovalo ho, že oddanost a statečnost učedníků ještě nebyla na patřičné úrovni.

Vztáhněme si Ježíšovu velkorysost a rozumnost na sebe. To nás nemusí vést k lehkomyšlnosti.

„Milujete-li mne, budete zachovávat mé pokyny k dobrému životu,“ řekl Ježíš před ukřižováním a apoštolové to odkývli se samozřejmostí nám vlastní (také příkyvuji tomu, co pokládám za dobré). Ale nasloucháme-li Ježíšovým slovům z povelikonočního pohledu, po jeho třech tázáních: „Petře, miluješ mě?“⁹⁷² – tak nás evangelia varují před zrádnou sebejistotou.

Je velice důležité si události z evangelia procházet a přemýšlet nad Ježíšovými nároky na učedníky z různých úhlů. Je dobré si všimnout Ježíšovy laskavé moudrosti, pedagogické geniality a trpělivé a věrné lásky, ale také jeho oprávněného očekávání, že bereme jeho vedení vážně.

Na porozumění Ježíšovým slovům a jeho vyučování mnoho záleží.

Dobrý učitel váží slova.

Ježíš mluví jasně a srozumitelně.

Apoštolové měli možnost se ho ptát. Nikde nečteme, že by řekli: „Ježíši nerozumíme ti, řekni nám to, prosím tě jinak.“

Chyba nás i apoštolů leží jinde. Když se nám něco nezdá, nebo když jsme Ježíšova slova nepochopili, máme se ptát a ne Ježíšova slova vytěšňovat.

Stejně chyby se dopouštíme ve vztazích s druhými (při práci by se nám to často brzy vymstilo, počítač by s námi přestal komunikovat).

Ano, ne každý člověk se pečlivě vyjadřuje a ne každý je ochoten se nám věnovat, ale u Ježíše to neplatí.

Jaké poslání nám Ježíš svěřil? Máme zvěstovat lidem jeho dobrou zprávu ...

V dnešním druhém čtení nám apoštol Petr připomíná: „Buďte stále připraveni obhájit důvod vaší naděje.“ A mluví o svědomitosti. K té patří pečlivost, s jakou o Bohu mluvíme. A samozřejmě věrnost Ježíšově nauce (pokynům k soužití s druhými).⁹⁷³

Před týdnem jsme si říkali, že kdyby apoštolové více zkoumali Ježíšova slova o ukřižování, ušetřili by si zbytečný strach, zbabělé jednání, ztrátu „víry“ v Mesiáše, nemuseli se Vzkříšeného Ježíše bát. Apoštolové přistoupili na způsob Ježíšovy výuky. Vypravují nám, jak je Ježíš přivedl k náhledu na jejich nechotu měnit své zavedené náboženské názory. Bez Ježíšovy trpělivosti a věrnosti by začali očekávat jiného Mesiáše.

Na začátku jsem mluvil o odvaze některých kuchařů, pozvat si do své restaurace pana Pohlreicha. Ježíš je laskavý kritik. Taktně, a s jemností sobě vlastní, se nám věnuje. My sami se máme ptát, nakolik jsme jeho pokyny do života přijali.

972 Říkáme si, že Ježíšovy otázky po Petrově selhání nebyly ponižující, ale terapeutické.

973 Sami bychom se ohradili, kdyby nám prodavač dal něco jiného nebo poškozeného, než co jsme si přáli. Lékař na naši nemoc hledá lék, který snášíme, a jinak nám padne oblek na míru než konfekční.

Apoštolové nebyli pachateli Ježíšova ukřižování, ale svůj podíl viny přiznali. My se ke svým vinám velice těžko přiznáváme.⁹⁷⁴

Je dobré si porovnat postavení a vliv hrstky Ježíšových učedníků a křesťanů ve 20. století, před 2. Vatikánským koncilem. Proč byli křesťané tak slabí v porovnání s prvotní církví? A jak si my stojíme mezi svými spoluobčany?

Zamlčel nám něco Ježíš? Nepřipravil nás na ty strašné krize?

Jak to, že v některých lidech nevidíme Ježíšova bratra (v židovi, křesťanu jiného názoru, nevěřícím, muslimovi, v pachatelích a obětech ...) Je pohodlnější hájit slepě mocného než nést kůži na trh při hájení oběti. Mocní (i v církvi) pro nás bývají důležitější.

(Jak se my, křesťané, můžeme vmlouvat, že pronásledovaný „není ideální“? Lékař ošetřuje i pachatele. Ježíš nás posílá i k trestancům – a on sám přišel k nám, hříšným.)

Nechceme vidět nepravosti své a často i nepravosti mocných pachatelů. A dlouho mlčíme ke zlu.⁹⁷⁵

Nikomu nechci křivdit, ale evangelia, historie i současná krize nás usvědčují, že Ježíšovy pokyny k dobrému životu neznáme, nechce jim rozumět a nezachováváme je.

Která to jsou, můžeme zjistit.

Nakolik tedy Ježíše milujeme – nejsme-li zbabělí – si každý poctivě zodpovíme.

„K odpuštění hříchů je důležité po svaté zpovědi zadostiučinit za své hříchy uloženým pokáním, které nám zpovědník uloží,“ nás učili. To je málo. Máme usilovat o nápravu a tu nespraví: „Za pokání se pomodlete třikrát Otče náš a Zdravas Maria.“

Až budeme poctivě usilovat o následování Ježíše, bude o nás platit i poslední verš dnešního úryvku evangelia. A bude se na nás naplňovat příslib daný Abrahámovi: „Požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním!“ (I pro společnost, pro lidi okolo nás.)

974 Asi jste četli poctivé přiznání německých biskupů ke spoluvinně jejich předchůdců v druhé světové válce. O Slovácích lehko řekneme, že ještě nepřiznali svou vinu na transportech židů – za každého odvezeného žida Hitlerovi zaplatili 500 marek.

Významný židovský historik Raul Hilberg (před válkou se mu podařilo utéci z Rakouska do USA) dobře ví, že politici i vedoucí židovských náboženských obcí v řadě států nevěřili očitém svědkům nacistického průmyslového vraždění Židů. Ví, že spojenci nebombardovali koleje vedoucí do koncentračních táborů.

Také vysvětluje situaci křesťanských církví. Uvedu pár jeho vět, která mohou být zajímavá i pro nás v naší současné situaci.

„Vliv církví na evropském kontinentu klesl během druhé světové války ke svému nejnižšímu bodu. V sekulárním státě byly církve jen anachronickým stínem sama sebe.

V komunistickém Rusku církev téměř zanikla. ... Dokonce i na demokratickém Západě církve ovlivňovaly život občanů převážně jen v neděli a i tehdy jen obřadným způsobem. Církve se tedy nemohly postavit proti vládnoucímu politickému pořádku a v době, která byla veskrze materialistická, nemohly hlásat, že materialismus je velké zlo. A nemohly také v době, kdy na všech místech triumfovaly národní státy, zatracovat nacionalismus a imperialismus a označit úřední zabíjení za vraždu, aniž by riskovaly, že je stát zakáže.

Církve se v tomto čase snažily přežít i jako jako společenské instituce s vlastními rozpočty a nemovitostmi a zviditelňovaly se jen o svátcích a při státních oslavách, organizovaly čas, a nadále si zachovaly svou roli při křtech, svatbách a úmrtích. Když pak vypukla válka, snažily se posílit ducha a po válce nabízely útěchu a uchovávaly vzpomínky na mrtvé... Církve neuměly jednat společně a hodnostáři katolické, protestantské a ruské ortodoxní církve proto nemohly bez problémů a pohotově spojit své názory do jednotného postoje. To, jakých úspěchů mohli nebo nemohli různí kněží dosáhnout, bylo proto v nemalé míře určováno jejich osobností a místem, kde se nacházeli. ...

2017

6. neděle velikonoční Skt 8:5–17 1 Petr 3:15–18 J 14:15–21 21. května 2017

K pochopení prvního čtení je důležité si promyslet celou 8. kapitolu.⁹⁷⁶

Jáhen Filip si troufl jít vyučovat do Samařska a byl přijat.

Mág Šimon se nechal pokřtít, toužil po „moci“ ...

Učit Ježíšově nauce je základním posláním všech učedníků. To ale není možné bez přijetí Ducha a jeho darů.⁹⁷⁷

Málo rozumíme tomu, co přijetí Ducha svatého znamená, proto po Duchu ani netoužíme.

Kdo si všiml Ježíšovy výzvy k prosbě za přijetí Ducha po podobenství o vdově a nespravedlivém soudci a přijal ji za svou? (Srov. Lk 11:13)

K druhému čtení.

Přeje si Bůh naše utrpení?

Jak tomu porozumět?

Přál si Bůh ukřižování Ježíše?

Umučení Jana Nepomuckého?

Pronásledování Ježíšových učedníků po ukamenování Štěpána?

Vypálení Lidic?

Pronásledování spravedlivých v 50. letech?

Mnoho našich trápení má svou příčinu v našich chybách. Pokusím se k tomu něco říci.

Kdo by toužil po nějakém trápení.

V církvi se ale často snášení utrpení vychvaluje. Z bezradnosti a neporozumění!

Opomenutí důležité věci se nám často vymstí.

K porozumění biblickému vyučování je třeba určitého klíče, trpělivosti a práce. Přeskočíme-li některou vyučovací lekci, brzy narazíme na některá místa v Bibli, kterým nerozumíme. Nebo se v životě dostaneme do situace, ve které nejsme schopni se správně zachovat.

Všímáme si, že Bůh své služebníky vybavil a vyzbrojil proti zlu. (Vzpomínáte? Mluvili jsme o Mojžíšovi, Eliášovi, Elizeovi, Ježíšovi a jeho učednících ...)

Mnoho lidí si toho ale vůbec nevšimá. Když se pak setkají s nějakým trápením – tak, aby nevypadali hloupě nebo aby Bůh v případě utrpení nevypadal bezmocně, vyhlásují, že utrpení je záslužné.

Chyba jejich tvrzení pramení v podcenění a nepromyšlení Ježíšových slov.

Uvedu příklad Ježíšových slov: „Kdo nemá v nenávisti otce a matku, není mne hoden,“ nebo s tvrzením:

976 Ježíš učedníkům svěřil poslání: „Jděte do celého světa a všechny vyučujte evangelium.“ (Mk 16:15)

Ale apoštolové se šest let nehnuli z Jeruzaléma. Až pronásledování je vypudilo.

(Připomínám dřívější vyučovací lekci: Velekněz měl k Ježíšovým učedníkům respekt – pro jejich moc uzdravování. Po ukamenování Štěpána ale apoštolové proti veleknězi rázně nevystoupili. Důsledkem bylo pronásledování křesťanů.)

977 Základní formou křtu je pokřtění dospělého. Mnoho pokřtěných v dětském věku ale nepřijalo Ducha, zůstávají duchovními trpaslíky.

Uhlazenější verze zní: „Kdo miluje otce a matku více nežli mne, není mne hoden,“ (Mt 10:37). Tu snadněji odkýváme, ale její důležitost pro život snadněji přehlédneme. Drsná verze vyprovokuje pečlivého ke zkoumání smyslu. Kdo nebere boží slovo vážně, kdo si myslí, že je nepotřebuje, nic se nedozví.

Apoštolové mnohá Ježíšova slova podcenili (my ještě více). Např. slova o budoucím pronásledování.⁹⁷⁸

(Ježíš věděl, že se nebudou bránit a nevyužijí jeho výbavy proti zlu.) Apoštolové byli přesvědčeni, že v Ježíšově království budou u moci. Udělali to, co my – jak něčemu nerozumíme, vytěšňujeme to. Vážná varování často přehlízíme.

Dříve apoštolové před velekněžími prohlásili: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi“ (Sk 5:29n), na Ananiáše a Safiru si Petr troufl (srov. Sk 5:1n.), ale už ne na velekněze po ukamenování Štěpána.⁹⁷⁹ Apoštolové než by se postavili veleknězi – raději snášeli pronásledování a bezmocně přihlíželi pronásledování ostatních Ježíšových učedníků.

Ježíšovu výbavu proti zlu učedníci nepředali další generaci, neukázali, jak se lze bránit násilí mocných. Místo aby o Ježíšovi svědčili mocnými skutky jako Eliáš a Elíša, prohlásili utrpení za milé Bohu.⁹⁸⁰

Úctyhodný starý kněz v tomto týdnu na svátek sv. Jana Nepomuckého kázal o nezřízené svévoli krále Václava IV. vůči arcibiskupovi Jenštejnovi a jeho generálnímu vikáři J. Nepomuckému. U stolu jsem pak nadhodil povolnost některých našich církevních hodnostářů vůči tomu, který si dnes na Pražském Hradu hraje na krále. Odpověděl: „Já mám co dělat se svými hříchy, než abych posuzoval jednání jiných.“

Už po projevu minulého presidenta na pouti ve Staré Boleslavi začali někteří naši biskupové prohlašovat, že presidenta nebudou nikdy kritizovat.⁹⁸¹

Vzpomněl jsem si na rady představených a kolaborujících kolegů: „Církev nemá mluvit do politiky.“

Na otázku: „Byl Jan Baptista politickým vězněm?“ (za kárání Heroda), neodpověděli.

Vládcové všech dob si osobují moc pro sebe a nikomu se nechtějí odpovídat. Církevní hodnostáři se proti nim často stavěli, ale také často jen kvůli vlastní moci.

978 Posílám vás jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice.

Mějte se na pozoru před lidmi; neboť vás budou vydávat soudům, ve svých synagogách vás budou bičovat, budou vás vodit před vládcy a krále kvůli mně, abyste vydali svědectví jim i národům.

Vydá na smrt bratr bratra a otec dítě, povstanou děti proti rodičům a připraví je o život. Budou vás všichni nenávidět pro mé jméno; ale kdo vytrvá až do konce, bude zachráněn.

A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.

Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. Neboť jsem přišel postavit syna proti otci, dceru proti matce, snachu proti tchyni; a nepřitelem člověka bude jeho vlastní rodina.

Kdo nemá v nenávisti otce a matku, není mne hoden. Kdo nenásleduje mne, není mne hoden. Kdo nalezne svůj život, ztratí jej; kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. (Srov. Mt 10:16–39)

979 Připomínám: Pavel vzkřísil Eutycha (Sk 20:9–12) ale Petr nevzkřísil Štěpána. Pavel dočasně oslepil kouzelníka Elimase (Sk 13:6–12), ale Petr stál před veleknězem jako bezmocný.

Na ženy, které si nechali – v pro ně zoufalé situaci – udělat potrat, si troufáme, ale do demonstrací proti porušování ústavy, omezování demokracie a svobody nechodíme.

980 Skončili jako při Petrově pokusu s chůzí na vodě. (Petr se začal topit a k dalšímu pokusu se už neodhodlal. A ani nikdo z ostatních apoštolů na hladinu nevstoupil.)

981 Vybízí-li nás někdo k modlitbě za politiky, ať také dodá, že modlitba nemá pohnout s Bohem, ale nás(!) má pohnout k dalšímu činu. Třeba k odvaze pojmenovat lež a porušování práva mocnými.

Mocným jejich moc náramně chutná, sami se jí nevzdají.

Mnoho vládců (nechali se polít křestní vodou, ale nestali se Ježíšovými učedníky) si osobovalo nárok na co největší moc nad lidmi. A mnoho duchovenstva jim k tomu ministrovalo. Příčinou umučení Jana Nepomuckého byl dávný, vlekoucí se dluh biskupů: pojmenovávat dobro dobrem, zlo zlem a svědčit o Ježíšově Pravdě (nejen ze svých lidských sil).

K evangeliu jen krátce.

Komu vyhovuje výraz „příkázání“, ať si jej ponechá.⁹⁸²

Nám lépe zní „pokyn“. Láskyplné radě milujícího se sami zavazujeme.

Mnoho katolíků se řídí jen „Desaterem“ ...

Proč jsme „Desatero“ označili za „příkázání“?

Stačilo by v manželství vůči partnerovi jen dodržovat Desatero?

Máme-li někoho rádi, zajímáme se o jeho názory, chceme si s ním rozumět. Rádi vyhovíme milujícímu i milovanému.

„Kdo mě miluje, bude dbát a zachovávat má slova.“

Jak mnoho nás miluje Bůh?

Mnoho katolíků si udržuje armádu svatých k přímluvám u Boha.

Jsou světci milosrdnější než Bůh?

Bůh rád obdarovává druhé jako nikdo jiný.

Může nás obdarovat dalšími dary? Jak hospodaříme s tím, co nám dal?

Co si od něj přejeme jako další dar?

Stojíme o nového Průvodce – Ducha svatého?

Co od něj čekáme?

Je duchem Pravdy, touží nás do Ježíšovy pravdy uvádět.

Nakolik ho známe? Nakolik v nás už přebývá? Líbí se nám to?

Budeme se ptát na to, čemu rozumíme?

Toužíme po tom, být v Otci a Synu?

Koho to zajímá?

Co si odnese z pouti s Janem Nepomuckým? (V Letohradě slavíme pout' s Janem Nepomuckým)

Až budeme opět říkat: „Pane, řekni jen slovo, a naše duše bude uzdravena“, budeme naslouchat a vyhlížet to slovo? Které to asi bude?

982 Lze dětem poručit, aby milovali své sourozence? Mohu si přikázat mít rád sebe, jako mě miluje Bůh?

Před týdnem jsme četli o rozhodnutí apoštolů: „Vyberte ze svého středu lidi pro jáhenskou službu.“ Všimli jsme si, že výběr svěřili „laikům“. Jen moudře určili kritéria výběru. Dnes čteme o působení druhého z jáhnů (o Štěpánovi byla řeč v předešlém textu). Samaří se obrátilo. (Přispěla k tomu před pár lety i samařanka? Ježíš věděl, co dělá a kdo je otevřený, za pozornost mu stáli i ženy a samaritáni.)

Ježíš v evangeliu říká: „Jestliže mě milujete, budete zachovávat má „přikázání“.
Aby nám ta slova nezněla odcizeně, je třeba je nasvítit z jiného úhlu.

Hospodin nabídl Izraeli manželství. Nebylo bezproblémové, nevěsta byla rozmarná, svévolná, vícekrát koketovala s pohanstvím.

Abychom si lépe všimli, jak velkým přátelstvím je manželství s Hospodinem, přišel Ježíš.

Učedníci se dostali s Ježíšem do všelijakých i náročných situací a vyzkoušeli si na vlastní kůži Ježíšovo přátelství.⁹⁸³

My si můžeme jejich zkušenost s Ježíšem v nějaké míře přisvojit (Ježíš se mnou jedná stejně) a sami pak jeho blízkost zažívat.

Při poslední večeři Ježíš děkoval Otci a pak (přesto, že věděl o popravě, ke které se schylovalo a přesto, že věděl, jak se učedníci zachovají) – odevzdal se učedníkům (a nám) svatebním slibem. Ježíš svatební smlouvu rozšířil (o pozvání pohanů do manželství, my jsme byli původně pohané) a obohatil.

Manželské smlouvě židé říkají *berít*.

Řečtina slovo *berít* přeložila *diathéké*, latina *testamentum*, obojí znamená závěť, odkaz.

Čeština použila slovo *zákon*. To je škoda.

Bylo by nešťastné snížit manželství jen na dodržování zákona.

Manželství má být největším přátelstvím.

Při svatbě se oba snoubenci odevzdávají jeden druhému. Hospodin záměrně nechal svou manželskou smlouvu pro Izraelity sepsat, aby věděli, čím se jim zavazuje, co od něj mohou očekávat. I Izrael se k něčemu zavázal. (Kdykoliv si tu smlouvu můžeme přečíst.)

My jsme dnes část Ježíšovy řeči (řeči manžela) opět slyšeli.

Následkem nešikovného českého vyjádření „zachovejte má přikázání“ nám ta slova znějí dost zákonicky. V manželské smlouvě (a *berít* je ta nejkrásnější a nejbohatší manželská smlouva) přece nejde o dodržování litery, zákonů.

Vybudovat společenství manželů je pracné, ale může a má být krásné. Manželství je přátelstvím, ve kterém jeden žije pro druhého. Kdo druhého miluje, nedělá, co druhému ubližuje a dodržuje pravidla soužití. Nepřelézá plot.

Máme sklon dělat z Boha dozorce, číhajícího na přestupníky. Nedělejme to, křivdili bychom mu.

Naše manželství s Bohem je nerovnoměrné. Můžeme být hrdí na svého manžela – s Ježíšem si to můžeme snadněji představit. Náš manžel je veliký, vznešený, inteligentní, vzdělaný, přející, velkorysý, obětavý, věrný, ... (doplňte si to dál sami).

983 Např. když byl nemocný Lazar, Ježíš se k němu vrátil, i když to bylo nebezpečné. „Nemohu se nevrátit“, řekl učedníkům, „jsme přátelé, čekají mě, nemohu nepřijít“.

Jako mladík jsem řekl jedné starší kamarádce, krátce po její svatbě: „mladá paní“, potěšilo jí to. Snad každá nevěsta, když si ji ženich vede od oltáře, je naplněna blahem.

Všímejte si, že si nás Ježíš – nejen když kráčíme z bohoslužby – vede jako svou nevěstu. Těšme se z toho.⁹⁸⁴

Dříve nevěstě o půlnoci uvázali jinak šátek (v jedné písni zpíváme, že je *začepená*). Nevěsta s hrdostí nosila šátek uvázaný *na čepec*.

V knize Kazatel čteme: „Někdo je sám a nikoho nemá... Lépe dvěma než jednomu ...“ Rozumíme tomu a další slova „o trojitě niti“ vztahujeme na Ježíše.

Považujeme si toho, co nám Ježíš radí, a byli bychom bláhoví, kdybychom na Ježíše nedali. Jeho moudré rady nejsou „příkázání“, ale nadhled z pozice boží a víc než jen životní moudrost. To jsou slova života vedoucí ke krásnému vztahu, k manželství.

Čtěme tedy Ježíšova slova z pozice milované nevěsty. „Jestliže mne milujete, budete zachovávat to, co jsem vám poradil (má příkázání).“

Ale, pozor, to není to, co my za Ježíšova příkázání považujeme.

My jsme manželskou smlouvu (*berít*) zaměnili a degradovali ji nešikovným pojmenováním za *Zákon*.

A zákon jsme smrskli pouze na Desatero (židé dodržují 613 „příkázání“) dokonce i to Desatero jsme zmrzčili a ořezali (o tom jsme vícekrát mluvili).

Ježíš mluví o „svých příkázáních“.

Bylo by neštěstím, kdybychom jeho slova („příkázání“) neznali. Známe, jak dopadá manželství, ve kterém spolu manželé nemluví. Nesnaží-li si porozumět, nerozumí si a nejsou schopni spolu pracovat ani slavit.

Ve vztahu s Bohem je to podobné.

Kdybychom Ježíšovým slovům věnovali malou pozornost, kdybychom je neznali, nemohli bychom se podle nich řídit.

Vyžaduje to pořádně číst Bibli a rozumět jí. (Rejpalové hned řeknou: „A kdo rozumí Bibli?“

Nebudou ovšem protestovat, když profesor říká medikům: „Musíte znát medicínu.“)

I my máme sklon k výroku: „To je pro mě složité, tomu já nerozumím.“ a sáhneme po nějaké zbožné knížce.

Písmo je slovem božím!⁹⁸⁵

Snad nemusím znovu uvádět zlé příklady z historie, kdy si pokřtění z Ježíšových slov vybírali jen to, co se jim hodilo a to, čemu nerozuměli nebo jim nevonělo, odkládali.

Jako se rozpadají manželství těch, kteří zanedbali komunikaci a ztratili dobrou vůli s druhým, tak se rozpadá leckteré manželství s Bohem.

984 V kostele na Orlici máme na noze stolu Páně kámen z 1. pol. 14. stol. s reliéfem dvou postav, které mají propletené paže. Říkávám, pokud se nám při bohoslužbě nepodaří takto se propojit mezi sebou navzájem a s Bohem, byli jsme tu nadarmo.

985 Bibli můžeme porozumět. Bůh není horším autorem než ti, kteří napsali naše učebnice přírodních věd. Bible je napsána jinak, protože poznávání Boha je větší než poznávání světa a Bůh je geniální Učitel.

Můžeme si najít slušného průvodce.

Víra není pouhým darem od Boha. Za naším poznáním Boha jsou stovky hodin studia. Za každým poznáním je velké úsilí. Kdo po poznání touží, není mu práce na poznávání, studium, zatěžko.

Rusko bylo kdysi pravoslavné. Většina dnešních Rusů Boha nezná, nemůže mu tedy důvěřovat. Rusové místo Bohu velice důvěřují Putinovi. Pokřtění Němci také víc věřili Hitlerovi než Bohu. ⁹⁸⁶

Nechci opakovat selhání našich předků, jen si „nesmíme myslet, že jsme lepší než naši otcové“ (to je varování Ježíšovo).

Snad mi dáte za pravdu, že je pro snoubence snadnější říci si navzájem svatební slib při svatbě než ho později kdykoliv znovu opakovat. Ve chvílích, kdy je nám s druhým dobře, můžeme slib znovu vyslovit, ale pokud jsme ve při, ta slova nám nejdou z pusy. (Někde to skončí nakonec rozpadem rodiny.)

Ježíš nám znovu a znovu svůj slib opakuje.

Teď budu mluvit o sobě – každou chvíli se stydím za svou strašnou povrchnost!

Ježíš se mi vyznává ze svého vztahu, nabízí mi veliké přátelství a veliké poznání a já z toho bohatství rostu pomaleji než krápník.

Ale co bych byl bez jeho pomoci a velkorysosti?

Znovu se tedy vracím k jeho slovům.

Láska k Bohu není jen nějaký náboženský cit, ale životní postoj.

Zamilované čeká rozčarování, zamilování přece pomíjí.

Milovat Ježíše znamená v první řadě zajímat se o jeho slovo, poznávat ho.

Kdo nezná Ježíšova slova, nemůže ho milovat (to si jenom případně nalhává), s Ježíšem se mímí.

Máme sklon vydávat vlastní náboženský „vkus“ za Ježíšovy názory.

Kdo Ježíšova slova nezná, neví, jak má žít a nemá sílu Ježíšova přikázání plnit.

Vzpomínám, jak jsme se doma kdysi upřímně modlili: „Ježíši, v tebe věřím, v tebe doufám, tebe nadevše miluji.“, ale Ježíšova slova jsme vůbec neznali. Jen jsme pořád dokola opakovali několik událostí z evangelií. Ten, kdo si myslí, že Ježíše miluje a nezná jeho slova, se plete. ⁹⁸⁷

Porozumění a spolupráce jsou pracné.

Láska k Bohu nás pudí k poznávání Ježíšova učení.

Petr nás (v druhém čtení) vybízí k připravenosti obhájit důvody naší naděje.

V sobotu jsme pochovávali dítě, které v sedmi měsících umřelo. Jeho maminka neumřela jen díky naší skvělé medicíně. Maminka děkovala za těch sedm měsíců, co s děťátkem žila, za to, že s ním byli na koncertě a na několika výletech... a že se třeba znovu setkají. Maminka není pokřtěná, ale nasákla už nějakou nadějí od svého manžela a jeho rodiny. V té rodině se o Bohu mluví ...

Samozřejmě jsme všichni plakali, ale naše naděje nám není utišujícím prostředkem.

Znovu řeknu, zas naší nadějí jsou tisíce hodin hledání a ověřování. A také dlouhé sžívání se s Bohem.

A také hádáním se a přením se s Bohem – tak to v našich člověčích vztazích bývá.

986 Fašismus, nacismus i komunismus je zvrhlým „náboženstvím“. Ideologie mají náboženské projevy. Putin je neofašista svého druhu.

987 Boha není třeba ubezpečovat o naší lásce. Nemusíme mu nic o sobě vykládat, ví, nakolik se jeho přikázáními řídíme. Známe jednoho mužského s velkými komunikačními schopnostmi (mezi námi: je to velký mluvka) a ten o své ženě mluvil často v superlativech. Všichni nad ním žasli, jaký je skvělý manžel. A zatím byl lempl bez charakteru. Manželství se mu rozpadlo.

Kdo má, ten se může rozdělit. Kdo ví, může druhému poradit. Kdo má pěkné manželství, může nám říci jak k pěknému vztahu dojít.

Kdo udělal s druhým (i s Bohem) dobrou zkušenost, může o tom svědčit. – K tomu nás také Bůh má. Dává nám mnoho, chce po nás jen trošku. A nechce to ani pro sebe.

2011

6. neděle velikonoční Sk 8:5–8. 14–17 1 P 3:15–18 J 14:15–21 29. května 2011

Dnešní úryvek evangelia je pokračováním textu minulého (posledních vyučovacích lekcí – pro pokročilé).

Promýšleli jsme Ježíšova slova: „Chlapi, ověřili jste si pravdivost, spolehlivost a důvěryhodnost Boha, ověřte si i mou poctivost.“⁹⁸⁸

Vzpomínáte na poslední větu z úryvku evangelia poslední neděle? „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (J 14:12)

První generace učedníků tato Ježíšova slova nezapomněla. V prvním čtení slyšíme o jáhnu Filipovi – „činil skutky boží“.

Dnešní úryvek z evangelia vypadá docela slibně, lehko jej můžeme v klidu odsouhlasit.

Než k němu přikročíme, všimněme si, v jaké situaci jej Ježíš vypráví.

Nejprve budu vyprávět zobecněný příběh, který se znovu a znovu opakuje na více rovinách a který nám pomůže pochopit Ježíšovu situaci.

Vyberu do něj raději ženu (ty mají většinou širší srdce a většinou mají těžší život).

Představme si osmdesátiletou vdovu, šedesát let prožila v tlaku policejního státu, bez možnosti studovat, získat s manželem pro rodinu lepší zabezpečení. Vychovali hodně dětí a dali jim dobrý příklad spravedlivého života. Kostelová rodina, farář konzervativní.⁹⁸⁹

Paní stále ráda sloužila dospělým dětem a vnoučatům.

Ve stáří se vyrovnala s mnoha velikými životními křivdami. Onemocnění rakovinou a vědomí blízkého konce pokojně přijala. Zbyla jí jediná veliká starost – o děti.

988 „Filipe, dost dlouho spolu chodíme, znáš mě, udělal jsem někdy něco, co by neladilo s Bohem? Všiml sis, že nic nedělám svévolně, že vše konzultuji s Otcem (modlitba je pracovní poradou)?

Ano, samotná slova nestačí, proto jste byli svědky ´skutků božích´. (Vícekrát jsme probírali smysl znamení, záznaků, že jsou potvrzením pravosti posla. Vzpomínáte, jak jsme začínali od Mojžíše ...)

Když jste pak sami uzdravovali, přesvědčili jste se, že nejde ani o vlastní dovednost, ani o vyšší schopnosti nebo magii, ale i dílo Boží.“

Každý si máme nejprve ověřit, kdo je Ježíš z Nazaretu než o něm něco závažného začneme tvrdit.

Kolik pozorování a zkoumání předcházelo tvrzení, že země je kulatá?

Před chvílí volali z nějaké agentury, zda koupím jimi vydané blahopřání, z jehož ceny jde nějaká část na postižené děti. Ptal jsem se na přesnější údaje, slečna zopakovala pět písmen zkratky agentury, požádal jsem ji, aby mi poslala e-mailem všechny údaje i adresu. Nic nepřišlo.

Občas někdo pošle text s výzvou o jeho rozšiřování. S textem třeba souhlasím, ale pokud je bez podpisu, adresy a data, neposílám text druhým.

Např. dokumenty Charty podepisovali její mluvčí. Ručili svou osobou.

Kdy se konečně narovnáme?

989 Církev byla potlačovaná zvenku, ale sama v ledasčem zůstávala pozadu. Koncilové změny se k nám dlouho nedostaly. Manželům k jejich soužití uměl málokterý kněz poradit, přežíval paternalismus, žena slibovala muži poslušnost, jediným cílem manželského objetí bylo plození dětí (do 2. vatikánského koncilu), o sexualitě se mluvilo jen z hlediska hříchu, co vše je hříšné, naše maminky každý měsíc trnuly, zda nejsou v jiném stavu.

Pro rodiče je největší radostí, když děti stojí nejen o rodiče, ale i o sebe navzájem a drží-li se Boha a hodnot, ke kterým je rodiče vedli.

Matka by ještě dětem ráda řekla, k čemu nakonec v životě došla, co nemají přehlédnout, čemu se vyhnout, co je nejdůležitější, ale děti už mnoho nenaslouchají, mají pocit, že všemu rozumějí lépe, matka je pro ně přece člověkem předvcerejška. Děti netuší, že maminka došla k velké životní moudrosti a dorostla k nové statečnosti ve vztazích.

(Můžeme být velice obdarováni nasloucháním člověku, kterému zůstal jasný rozum do posledních chvil, je smířen s životem a lidmi, a je připravený na setkání s Bohem. Každého z nás čeká konec života a my se můžeme dozvědět něco podstatného. Knihu o někom cizím bychom četli nebo šli do kina na film, jen často netušíme, že někdo jako náš táta, máma, nebo tesař z Nazareta je tím pravým zvěstovatelem.)

Představme si, že rodič nestihne dětem říci všechno, co má pro ně na srdci, (nemoc rychle pokračuje a děti mnoho za mámou nejezdí), možná rodič něco svěří nějakému svému důvěrníkovi nebo dětem napíše dopis.

Ale budou se děti pít, co jim máma chtěla říci? Budou si skládat dohromady útržky z toho, co jim stačila říci, když za ní na poslední chvíli přicházeli?

Budou číst dopis, který jim napsala? Nebo budou dál pádit svým životem, starostí o firmu nebo svými životní projekty?

Nebo se spokojí s tím, že mamince vypraví pěkný pohřeb a budou za ni dávat pravidelně na mši?

Zkusme se na chvíli zastavit a vžít do příběhu takového rodiče, do jeho starosti o děti.

(Takových příběhů známe řadu, zvláště na venkově, kde si více vidíme do talíře).

Za nějaký čas se možná i my octneme v podobné situaci – jako rodiče svých dětí.

A teď přistupme k druhému příběhu, můžeme zjistit, že Ježíš je (stále) v podobné situaci jako zmíněný rodič. Jen s rozdílem větší odpovědnosti a ještě většího nasazení – pro lidstvo. Ještě s jedním rozdílem. Rodiče můžeme ve všem přerůst – Ježíše ne. Nikdo nám neřekne tak podstatné věci pro život jako on.

Ježíš věděl a ví, jak mnoho je svět porušený. Dobře věděl, že i lid Hospodinův sešel z cesty (víc, než si ti nepoctivější byli schopni připustit).

Proto přišel – aby nám ukázal pravou Tvář boží, aby nás vyvedl na cestu. Aby se svět mohl zlepšit.

Ježíš vystrojil apoštolům velikonoční večeři, věděl, jaký konec ho čeká (věděl, že bude církevně prohlášen za největšího kacíře a svůdce lidí – „z veleknězovy posvátné moci církevní a učitelského úřadu církve“). Rád by ještě apoštolům řekl řadu důležitých věcí, jenže ledacos nepochopili, a v některých věcech mu úplně nevěřili (například se úporně drželi svých představ o Mesiáši).

Na sebe Ježíš naprosto nehleděl a nehledí. Dobře ví, jak to na světě chodí. Není zatrpklý vůči nespravedlnostem, které ho potkaly a ještě potkají.

Myslí na druhé, je kvočnou chránící svá kuřata, má k nám větší vztah než nejlepší táta a máma dohromady, kterým leží na srdci jen blaho dětí.

Ježíš viděl, že apoštolové i při poslední večeři stále myslí na jeho korunovaci na „jeruzalémských Hradčanech“.

Jakou má tedy Ježíš starost? Jako ta máma z předešlého vyprávění.

Budou – apoštolové, učedníci následujících generací a my – stát o jeho slova, o jeho odkaz? Nepojedeme po svých kolejkách? Budeme se k jeho slovům poctivě vracet?

Budou jeho učedníci (včetně nás) měnit svět podle Ježíšových plánů a rad (příkázání) na boží království. Přijmeme my Ježíše za přítele, Učitele a Mistra v soužití?

Nezačnou učedníci zdobit kříž? (Aby zakryli svou trapnost, když nechali Ježíše na kříži samotného.)

Nevystaví Ježíšovi krásnou hrobku nebo baziliku, když zmeškali jeho zmrtvýchvstání? (Je snadnější rodičům udělat honosný funus, než pokračovat v křesťanském díle svých předků.)

Budou učedníci místo vzdělávání lidí v Ježíšových příkázáních raději pořádat náboženské parády a zatracovat hříšný svět?

Budou sloužit „raněným“ nebo povedou vlastní války k hájení „Ježíšovy“ pravdy?

Ježíše netrápil strach z mučení, byl chlap, nebyl zničený z nepochopení blízkých.

Nedělal si o světě iluze, dobře věděl, do čeho jde. Neprožil krizi víry („Bože, proč jsi mě opustil?“). Měl a má starost, nakolik půjdeme jeho cestou.

Budeme se my, jeho učedníci, dost rozhodně stavět proti zlu? Budeme hájit ubližované? Budeme žít podle Ježíšových příkázání, budeme šířiteli jeho Pokoje?

Nebo budeme opatrnicky ustupovat, kývat mocným nebo zbaběle mlčet?

Prohlásíme, že svět je už vykoupen? Budeme tvrdit, že Bůh musel být usmířen a Ježíš to učinil za nás? Budeme klamat lidi, že svět už je vykoupen a my máme už jen trpělivě nést svůj kříž?

Ježíš chce, abychom žili jako boží děti, hrdé, obětavé, pracovitě, aby ve světě byli světlem, solí a kvasem.⁹⁹⁰

Jako některé dospělé děti nezajímá, k čemu táta nebo máma v posledních týdnech života došli, k čemu dožráli a co objevili jako nedůležitější pro soužití, tak nás křesťany často nezajímá, co má Ježíš na srdci. Že touží, aby se snížilo zlo ve světě, abychom uměli vyslechnout jeden druhého a brali vážně to, k čemu nás vybízí.

Ježíš říká:

- „Nestojím o slavobrány, ale – pro lásku Boží – budujte civilizaci lásky.,,
- „Ukázal jsem vám cestu ...“ (text z minulé neděje).
- „Nenechám vás opuštěné, dám vám skvělého Průvodce, svého a Otcova Ducha. Nesložím ruce do klína, neodstoupím od svých plánů se světem. Ale dejte pozor na to, co Bůh čeká od vás.“
- Já pro vás udělám vše. Jen vám kladu na srdce, abyste vy udělali to, co je na vás. Je to důležité!
- Kontrolu budete mít jednoduchou: "Kdo mě miluje, bude zachovávat moje příkázání.“

990 „Skutečný mír není možný bez spravedlnosti, proto i křesťan musí bránit právo, je-li ohroženo. Slabost dobrých lidí uvolňuje cestu bezpráví. Za mír a proti bezpráví je nutné bojovat. Svatí byli laskaví, ale ne slaboši, bez mocného nasazení síly v obraně by ničeho pozoruhodného nedosáhli. Dobrý křesťan není totéž co „hodný“ křesťan.

Nejsme všichni stejně vybaveni a u bratří a sester nadaných převážně citlivou láskou a méně schopností otevřené obrany jsme povinni respektovat jejich dary a možnosti. Z toho však neplyne právo, aby někdo pravou statečnost druhých vydával za nedostatek pokory nebo lásky a vlastní slabost za následování Krista tichého a pokorného. Kristus užíval mnoho způsobů obrany, od mlčení přes dialog, od obhajoby až po mocné slovo obvinění a usvědčení.

Boj jako opak netečnosti a duševní splihlosti patří ke křesťanskému životu. Apoštol Pavel mluví jasně: „Bojuj dobrý boj víry.“ Oto Mádr: „Jak církev neumírá“ (1986)

Milovat znamená: ladit s druhým, souznít, hledat nejsprávnější pohled, poznání, spolupracovat, jít stejným směrem, žít pro stejné hodnoty. Milujícího zajímají názory druhého.

(Ježíšova přikázání nejsou totéž co Desatero (to platí už od Mojžíše). Uměli bychom je vyjmenovat?)

(Copak asi znamená: Ducha božího znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás?)

Jaký rozdíl je mezi „prebývá u vás“ a „bude ve vás“?

Nestálo by to za prozkoumání?)

2008

6. neděle velikonoční Sk 8:5–8. 14–17 1 P 3:15–18 J 14:15–18 27. dubna 2008

Úryvek evangelia patří do poslední Ježíšovy vyučovací lekce. (Je důležité si přečíst celou 14. kapitulu, alespoň.)

Míváme pocit, že tyto věty známe, otázkou je, nakolik jim rozumíme.

Není to tak jednoduché. Jsou to poslední přednášky na vysoké škole. To znamená výuka pro pokročilé studenty, kterým může porozumět jen ten, kdo prošel celou výukou. Někdo zvenku – nahodilý posluchač – tomu není schopen porozumět.

Např. letmý posluchač věty: „Jestliže mně milujete, budete zachovávat moje přikázání“, by si třeba myslel: „Nedělat hříchy a dodržovat Desatero“.

Ale to nejsou Ježíšova přikázání. Desatero je už starozákonní přikázání.

K Ježíšovu přikázání patří například umět se modlit ve jménu Ježíše Krista.

Což není tak jednoduchá věc. Ježíš apoštolům v té poslední lekci ostatně říká, že to ještě nedovedou: „Dosud jste za nic neprosili v mém jménu“.

To neznámá, že na konci mše řekneme: „Skrze Krista, Pána našeho“, nebo že před modlitbou uděláme kříž.

„Modlitba ve jménu Ježíše“ je kvalitativně odlišná od celého souboru našich modliteb.

Umět se modlit „v Ježíšově jménu“ znamená, že se z člověka stává světec nejvyššího kalibru. Stačí jenom pár těch modliteb a byl by z nás nový Eliáš.⁹⁹¹

Abychom se mohli „modlit ve jménu Ježíše Krista“, k tomu je třeba znát Ježíšova slova.

Mimo jiné je třeba nejprve rozumět slovům:

„Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje ...

Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, toho bude milovat Otec i já ...

přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek ...

Začkoliv budete prosit ve jménu mém, učiním to.

Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší.“ (Tato slova patří do poslední Ježíšovy vyučovací lekce. Porozumí jim ten, kdo poctivě prošel předešlým Ježíšovým vyučovacím lekcím.)

Je dobře, že nás Ježíš zve vysoko a že nám je dostupné Ježíšovi porozumět.

991 Eliášovského světe jsme my křesťané dosud v Novém zákoně neměli. „Eliášů“ je v celém lidstvu málo. Myslíme si jak máme rádi své světce a patrony, ale nechceme je přerůstat. Říkal jsem před týdnem, že nás mají apoštolové tak rádi, že nám přejí, abychom je přerostli. (Vy rodiče tomu můžete rozumět, vy si také přejete, aby vás děti přerostly.) Mohli bychom se eliášovským světcem stát, ale kdo o to stojí? Tak pokorní nejsme. Natolik netoužíme být Bohu k ruce jako Eliáš. To sportovci, vědci a muzikanti se ve svých zájmech jinak snaží.

Židé měli dva a „dvě třetiny Eliáše“ (Eliáš, Jan Baptista a ty „dvě třetiny Eliáše“ – to byl Eliáš – Elizeus). Takoví světci dokáží obrátit svět naruby.

Proč se z toho pozvání netěšit s nepokoušet se vystupovat vzhůru?

Prvním předpokladem ovšem je si na nic nehrát a přiznat si, že Ježíšovo slovo ještě mnoho neznáme.

Zatím jsme my křesťané stále dost pod míru.

První příčinou nejsou naše nedokonalosti, ale předstírání, jak Ježíše milujeme. Hrajeme si na mistry, tváříme se kolik už toho známe a zatím jsme se ani nenechali zapsat do první třídy (v kostele se každý tváří jako vyučený).

Pokusím se to ukázat nejprve historicky (připomenu známé věci, abychom se mnoho nezdržovali).

Naši „křesťanští“ předkové zpytovali své svědomí povětšinou jen podle Desatera.

Stavěli katedrály a veliké množství kostelů, slavili v kostelích přes sto svátečních dnů v roce, ale v řadě důležitých věci zůstávali dlužni úrovni „starého zákona“:

- Až velice pozdě začali se všeobecným vzděláním.⁹⁹²
- Drželi otroky (nevolníky).⁹⁹³
- Nezachovávali biblické milostivé léto.⁹⁹⁴
- Péče křesťanů o sociálně slabé (například v „křesťanském“ středověku) nedosahovala starozákonní úrovně.⁹⁹⁵
- Nedodržovali předpisy o válčení.⁹⁹⁶
- „Křesťanští“ králové („Apoštolská Veličenstva z Boží milosti“) byli korunováni církevními preláty, a ti jim trpěli nekřesťanské spravování poddaných.

Nejde mi o kritiku našich předků. Říkáme si to jen proto, že Ježíšova slova: „Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání“, znamenají něco jiného než „jestliže mně miluješ, musíš zachovávat Desatero“. Už Mojžíšův „zákon“ obsahoval mnohem více než Desatero.

Mimochodem, židé žádný „zákon“ nemají. Mají „smlouvu“. Smlouvu uzavřenou mezi Bohem a lidmi. Používat slova „zákon“ je nešťastnou formulací.

Starozákonní smlouva je pro lidi velice výhodná. Je nerovnoměrná. Obsahuje veliké závazky Hospodina a malé závazky pro lidi.

Označit „smlouvu“ „zákonem“ nebylo moudré. Pak se nám (Starozákonní) Bůh začal jevit jako přísný panovník. To je nešťastný posun. A přitom Hospodin je už ve „staré smlouvě“: Dobrý Pastýř, Slitovný Bůh, Zachraňující a Milosrdný Otec...

Po naši zkušeností s Boží láskou v životě Ježíše máme ještě větší zkušenost s jeho obrovskou a nevyčerpatelnou přízní. (Láska často bolí, mnoho stojí – jsme chybuující.) To vidíme mnohem více než židé – kolik Boha stojíme.

Proto Ježíš může říci: „Kdo vidí (zakouší a přijímá) Boží lásku a na mé přátelství odpoví svým přátelstvím (kdo mě má rád), tomu nebude zatěžko zachovávat má „přikázání“ – mé rady.

Víme, že „přikázání“ znějí židům příznivě, jsou ukazateli cesty, jsou podmínkou k získání veliké výhody, zisku. (Půjdeš-li tudy, dojdeš k vytouženému cíli.)

992 Židé měli všeobecné školství o 2 tisíce let dříve než my.

993 Otroci u Židů jedli u jednoho stolu se svým pánem, židovský otrok byl sedmý rok propuštěn, pohanští otroci byli propouštěni o milostivém létě, za těžké ublížení na těle následovalo propuštění otroka.

994 Každý padesátý rok byli propouštěni otroci, domy a pozemky byly vraceny původním rodinám (tak nemohly vznikat velkostatky a proletariát)...

995 Něco jiného je almužna nebo zajištění „výrobních prostředků“.

996 Mimo jiné: kdo postavil dům nebo se oženil, rok nemusel na frontu (ne na vojnu, do války).

„Příkaz“ můžeme říkat různými způsoby:

Řekneme děcku velice laskavě: „Prosím tě, udělej si nejprve úkol“ – to je rada.

Nebo přísně: „Nejdřív si napišeš úkol“ – to je příkaz.

Klíč k tomu, zda jsou slova laskavou radou nebo přísným příkazem, má ten, komu Bůh nebo rodič slouží a pomáhá. (U otrokáře a otroka, u pána a nevolníka, u zaměstnavatele a zaměstnance jsou vztahy jiné.) Záleží na pochopení, vztahu a ochotě člověka ke spolupráci s Bohem.

Ježíš říká: „Kdo ví o mé lásce, kdo stojí o mou přátelskou smlouvu („Novou smlouvu“), o mé závazky k vám, ten mě bude mít rád a ochotně a rád dá na mé rady („přikázání“).

Je ale rozdíl mezi zachováváním Ježíšových přikázání, a tím, co my za Ježíšova přikázání považujeme.

Znamená to pořádně číst a poznávat Bibli. A ne si vybírat to, co mně lahodí (například pouze Desatero) a přehlížet to, co je mi nesympatické, nebo čemu nerozumím.⁹⁹⁷

Dokud neznám celé Písmo, nejsem schopen říci zda plním Ježíšova přikázání nebo ne.

Pak ovšem nemohu plnit smlouvu mezi Ježíšem a mnou.

Pak nemůže dojít k tomu, aby ke mně „přišel Bůh a Ježíš a aby si u mě učinili příbytek“.

Pak nemůže dojít k příslibu: „Začkoliv budete prosit ve jménu mém, učiním to“.

Pak nemůže dojít k obdarování: „Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší“.

Tyto přísliby myslí Ježíš naprosto vážně. Nabízí nám přátelskou a velice výhodnou smlouvu.

Jestli si Ježíš na „Zelený čtvrtek“ postěžoval na apoštoly: „Dosud jste za nic neprosili ve jménu mém“, pak si nenalhávejme, že se dovedeme dobře modlit. (Zdaleka nejsem na jejich úrovni.)

Vůbec nejde o sypání si popele na hlavu, jde o otvírání dveří do božího království. Smíme vstoupit, jsme zváni přítelem.

997 Kdo nevěří, že nedodržíme Ježíšovy přikázání, ať si přečte alespoň pár následujících odkazů a porovná je se svým životem a praxí v církvi.

Mt 5:17–20 (k tomu bychom si měli alespoň jednou do roka přečíst Dt 28.–30. kap.)

Mt 5:21–26

Mt 5:33–37

Mt 6:5–9

Mt 18:15–20

Lk 17:3b–4

Mt 23. kap.

7. neděle velikonoční

2020

7. neděle velikonoční Sk 1:12–14 1 Petr 4:13–16 J 17:1–11 24. května 2020

Díky karanténě jsme si něco přiznali. Např. některé děti zjistily, že se doma v mnohem kratší době naučí potřebné znalosti. Je možné, že budou chodit do školy třeba jen dva dny v týdnu, ostatní dny se budou učit doma. Podobně bychom se my mohli doma věnovat Ježíšovu vyučování, abychom byli s to splnit Ježíšovo pověření: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, ponořte je do jména Otce i Syna i Ducha svatého a uče je, aby zachovávali všechno, co jsem vám svěřil (jako největší poklad, ne *příkázal*)“ (Mt 28:19) – četli jsme to opět při slavnosti Nanebevstoupení.) Ne každý pokřtěný je učedníkem něco Ježíšovi platným.

Úryvek evangelia této neděle je (stejně jako minulou neděli) z Ježíšovy poslední vyučovací lekce před ukřižováním.

Porozumění Ježíšovým slovům je v našich možnostech, ale něco to obnáší.⁹⁹⁸

Ježíšovo vyučování je srozumitelné, ale my rychle přeskakujeme to, co by od nás vyžadovalo další práci.⁹⁹⁹

V kněžském semináři nás poslali klečat do kaple na adoraci, ale nikdo nás do umění adorace neuvedl.¹⁰⁰⁰

Podobně hrubě zacházíme se slovem božím.

Je nemoudré jen kus Písma nechat přečíst (bez patřičného výkladu), a pak posluchače vyzvat, aby

998 Jsme vděční Ježíšovi za jeho vyučování. K nutné osobnostní výbavě učedníka patří slušnost, s božím slovem se snažíme jednat s úctou, respektem a pečlivostí.

Vyučování nemá být náhodným procesem. Na kvalitě některých výrobků stojí život. Stavitel mostu ručí za pevnost konstrukce. Profesori medicíny jsou odpovědní za úroveň lékařů a lékař ručí za léčbu pacienta. Důležitá vyučování bývají „zamknutá“ před nepovolanými. Nezasvěcený neporozumí odborným přednáškám náročných oborů pro pokročilé studenty.

I boží vyučování vyžaduje poctivou a soustavnou práci, metodu „snadno a rychle“ nabízejí podvodníci.

Netrpěliví napáchají velké škody.

(Gymnazista se svěřil kamarádovi – studentovi 2. ročníku medicíny se svou fimózou. „Zařídím,“ pravil medik. Gymnazistu strčil do vany s horkou vodou, břitvu ošetřil lihem – a nádobíčko mu zkrátil o celý žalud. Co s pacientem? „Do semináře“? I stalo se. – Oba už jsou na věčnosti. Bohoslovec po prvním ročníku už pořádal pro své kamarády exercicie. Už táboritští kněží si stýskali, že kdejaký švec vykládá Písmo.)

Nejdůležitější lidé na světě bývali za socialismu domovní důvěrníci, vrátní, uklízečky, kostelníci a hajzlbaýy. („JÁ a pan ředitel.“ „JÁ a pan děkan.“)

Ježíš nás varuje před velikým a nebezpečným pokušením hry na guru. Nikomu neříkejte: „Otče, Mistře, Učiteli,“ ... to jsou velice závažné pokyny („příkázání“).

Kdo neporozumí základním pojmům a přístupům, nemůže porozumět dalšímu Ježíšovu vyučování.

Neporozumím-li například slovům o dětech („nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského“) a maličkých („dobrořečím ti, Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým,“), budu říkat zbožné fantasmagorie.

999 Neradi si přiznáváme, že Ježíš mluví k nám, Nikodémovi říká: „Ty jsi učitel Izraele, a ty nevíš, co znamená znovu se narodit?“ (J 3:1n) Kolik pokřtěných si vztáhlo na sebe, že jim chybí základní poznatky? Nechceme si je doplnit, raději prohlásíme: „Ale, my ti, Ježíši, věříme.“ (Ve škole bychom si při zkoušce nedovolili učiteli, místo odpovědi na jeho otázku, říci: „Pane profesore, ale já věřím tomu, co přednášíte.“)

1000 Jogíni přípravě a jednotlivým krokům meditace vyučují. Známe trapnost mlčení, když nevíme, co bychom při setkání s druhým řekli nebo se zeptali. Až když s druhým ujdeme „kus cesty“, pak někdy není třeba slov. Rozumíme si už s druhým jinak.

Připravujeme se na Slavnost Seslání Ducha svatého.
(Umíme druhým srozumitelně sdělit, co o Duchu božím říká Písmo?)

Ducha svatého nemusíme přemlouvat, aby přišel, obdaroval nás a učinil pro nás to a ono (netouží po ničem jiném, než aby nás obdarovával). Hledejme, co máme my podle Ježíše vykonat pro další vyjití Ducha na nás. A učiňme to.¹⁰⁰²

Na biblické hodině jsme si řekli: „Projděme si znovu 14.–17. kapitulu Janova evangelia. Připomeňme si, jak nás Ježíš připravuje na přijetí Ducha svatého a na spolupráci s jeho dary. Pokusím se něco říci k dnešnímu textu evangelia 7. neděle velikonoční. Ale pokud by měl někdo zájem, nabízím mu záznam z naší čtvrtěční biblické hodiny. A k Poznámkám na další neděle budete mít možnost dalších záznamů z biblických hodin k té poslední Ježíšově vyučovací lekci. Bude to jen stručné uvedení, Ježíšova slova jsou tak bohatá, že se do jejich krásy můžeme nořit do konce života.

K Poznámkám na minulou neděli mně jeden kamarád poslal dobrý dotaz. Třeba s odpovědí někomu přispěje k porozumění Ježíšovým slovům.¹⁰⁰³

1001 Ten, kdo svou nevědomost tají, ale tváří se přitom jako ten, kdo „ví“, nemá, co by učil druhé a zbaběle je ponechává v prázdnu, ve kterém sám trčí.

Až po padesátce, jsem se odvážil ve větší míře učit o porozumění Božímu slovu. (Dvacet let před tím jsem už kázal – se studem a vědomím, že nás na fakultě do porozumění Písma nevedli. Jednou mě za určitý výklad kdosi napomínal a šerموval svou úvahou. Někdo třetí poznamenal: „Za Václavovým názorem stojí tisíce hodin jeho práce, kolik času jsi ty věnoval tomu, co tvrdíš?“ Uvádím to jako příklad. Nejde o mě. Někdo má tři doktoráty a není mu to nic platné. Vztahuji si na sebe výrok F. Davidka, pozdějšího biskupa, který v kriminále řekl komusi: „Z koně vypadne jen kobylina.“

Stále si jsem vědom, že toho mnoho nevím.

Ve škole jsme nejprve naslouchali výuce učitele, až pak jsme byli schopni něco k tomu povědět. Učitel nejprve vysvětluje medikům, jak lze určitý orgán operovat, jaké metody už jsou známé. Až po druhé atestaci mohou mladí lékaři hledat další cesty k léčení pacienta. Jak to, že, si mnoho křesťanů hned opovážlivě hraje na Mistra? Z evangelia známe židovské přísloví: „Lékaři, uzdrav sám sebe!“ (L 4:23)

1002 Na svatbě v Káni Galilejské Ježíš řekl své matce, která se na něj obrátila s otázkou, zda by nepomohl novomanželům, když se jim nedostávalo vína: „Ještě k tomu nejsou vytvořeny podmínky! – („Nepřišla má hodina!“ ...) A víme, co pak pro vytvoření podmínek udělala.

1003 „**A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec**; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého.“
Moja otázka: Takže, ak by sme nemilovali Ježíša, tak nás Otec nebude milovať?

Nerozumiem, ako si to vysvetliť, keď vieme, že Boh nás miluje všetkých – nezaslúžene, bez toho, aby sme sa o to vopred pričínili – aj keď nejdeme po ceste do neba. Myslel som si, že náš problém je v tom, kedy na to prideme, že nás miluje akí sme.

Třeba moje.

„Kdo přijal mé pokyny a zachovává je, ten mě miluje.“

„Až poznáte (tomuto biblickému pojmu už snad rozumíme), jak vás mám rád a s jakou láskou o vás pečuji, zamilujete si mě celou svou bytostí,“ řekl na Sinaji Hospodin Izraeli.

„Kdo si všimá mé péče, ten mě miluje – ten rád přijímá mé pokyny za své (zachovává je).“

(Ten kdo vede jen zbožné řečičky, jak mě miluje, ale žije podle svého, je mluvka. „Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova.“ – verš 24)

„A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám mu to poznat.“

„Milovat“ – znamená porozumět druhému, souznít s ním, srovnat si s ním krok, dívat se stejným směrem, přijmout jeho názory a postoje za své, spolupracovat s ním („být jedno tělo a jedna duše“ je cílem manželů).
Přijmeme-li do svého života péči boží, odpovíme-li na boží lásku svou láskou, Boha to těší. Mezi člověkem a Bohem „přeskočí jiskra“. Potěšení z toho bude na Boží i na naší straně. (Vzájemné porozumění pokládám za největší krásu.)

Není-li láska jednostranná, vyvolá-li láska milujícího (Milujícího) lásku v milovaném, pak milovaný odpoví svou láskou k milujícímu.

K dnešnímu evangeliu.

Pokud nerozumíme několika klíčovým slovům (*oslatvit, poznat, zjevit, jméno, slovo, prosit*) z předešlého vyučování, zbloudíme v textu jako v bludišti. Bez porozumění dřívějším lekcím nám budou Ježíšova slova „zamknutá“. (Říkal jsem, k čemu slouží „uzamknutí“ i ve vyučování jiných oborů).

Co znamená *oslatvit*?

Slavení patří do množiny dobrořečení.

Čím Ježíš oslavil Otce? Neuspořádal něco takového, jako je naše slavnost „božího Těla“. Slavení se nedá nahradit nějakou parádou. Oslavujeme druhého souzněním s ním, prací podle jeho přání, spoluprací s milovaným, pokračující prací s učitelem. Spolupráci předchází zalíbení v tom druhém a v jeho díle, podnikání – to samozřejmě předpokládá souznění s druhým.

Ježíš nás (stále) zasvěcuje (uvádí) do poznávání Otce. Tím oslavuje Otce. Je nadšen Otcem a Duchem. Jeho spolupráce s námi ho těší. Rosteme-li v porozumění Bohu, má z toho radost. Spolupracujeme-li s ním, pečujeme-li podle jeho plánů v soužití se světem a v soužití s druhými lidmi, Ježíšova oslava Otce roste – a my se na ní podílíme. To Ježíš vícekrát vysvětluje (např.: „Zjevil jsem tvé jméno lidem.“ (J 17:6)).

I my máme druhé lidi zasvěcovat do života s Bohem (především uvádět své děti do poznání = porozumění Bohu a do soužití s ním).

Co znamenají Ježíšova slova: „Otče, *oslav* mě.“?

Ježíš netouží po slávě, kterou je uhranut svět, po které mnozí touží a mnoha lidem se líbí.

My jsme Ježíšově „oslavě Otce“ neporozuměli, prohlásili jsme ho za největšího rouhače před Bohem a rukama bezbožníků jsme ho zavraždili ponižující smrtí.

Jeho prosba: „Otče, oslav mě,“ je otázkou spravedlnosti, abychom si nemysleli, že Ježíš je ztroskotaným bláznem nebo utopistou. Jeho vzkříšení, nanebevstoupení a seslání Ducha je Otcovou rehabilitací Syna, je potvrzením toho, že Ježíš je milovaný Syn boží, kterému máme důvěřovat a následovat ho.

Otec nevsazuje na Ježíšovu hlavu zlatou korunu, neodívá ho hermelínem a nevsazuje ho na nebeský trůn. Oslavuje ho tím, že poslední slovo má on a ne hřích, nenávisť, zločin a smrt, ale jeho láska a milosrdenství, ve kterém nabízí nápravu a život nám, hříšníkům.

Nedávno jsem připomínal, co znamená slovo *poznat* v Bibli.

„**Dám mu to poznat,**“ Colův překlad říká: „**zjevímu sám sebe.**“

Láska mezi Bohem a člověkem je nerovnoměrná, ale i člověk boží přízeň *poznává*, zakouší, ochutnává a těší se z ní. (Nesnižujme lásku jen na citový prožitek.)

Tomu, kdo v porozumění Bohu (Kristu) udělá krok, tomu se dostane nabídky k dalšímu porozumění, k dalšímu kroku.

To, co Ježíš říkal apoštolům, nesděloval učedníkům, natož zástupu.

Tomu, kdo sní svou porci jídla, tomu maminka ráda na talíř přidá (srov. Mt 25:29).

Verš 23.: „**Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho přibyték.**“

To je další krásný obraz společného života, porozumění, nazírání, bydlení, bytí spolu.

K tomu si připojme Ježíšova slova o smyslu a cíli své Hostiny, mluví o *sjednocení*: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:56) („Být jedním tělem a jednou duší.“)

Bůh miluje všechno své stvoření, má nás rád nezaslouženě, ale otevřenost lidí pro jeho lásku je různá. Ne z každého člověka a ne z každého našeho jednání má Bůh stejnou radost. Dalo by se to takto naší řečí popsat? Je to srozumitelné?

„Zjevil jsem tvé jméno lidem,“ – zjevit znamená nejen ukázat, ale i dát ochutnat to, na co bychom sami nepřišli.

Říkali jsme si, co v Písmu znamená *jméno*.¹⁰⁰⁴

Ježíšova *modlitba* za nás neslouží k přemlouvání Otce, Ježíš není zbožným pohanem, který něco od Boha vyprošuje, není lobbistou. Není třeba si Boha naklonit, teprve získávat jeho přízeň – Bůh nám přeje víc než my sami sobě. (Kdypak nám to konečně dojde?)

Ježíšova *modlitba* nám ukazuje, co nám Ježíš přeje, na čem mu velice záleží, k čemu a kam nás zve.

Více si k dnešnímu evangeliu povíme na biblické hodině.

Odkaz na uloz.to pro stažení biblické hodiny z 21. 5. 2020.

Ježíšova slova nejsou tajemná, zašifrovaná, ani tajná, člověk je schopen jim porozumět a osvojit si to, do čeho nás uvádějí. Ano, jejich bohatství je nevyčerpatelné.

Ježíšova slova – jeho učení (umění žít) – máme šířit: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, *ponořujte* (křtíte) je do jména Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám svěřil jako největší poklad.“

2011

7. neděle velikonoční Sk 1:12–14 1 P 4:13–16 J 17:1–11a 5. června 2011

Slavili jsme Slavnost Nanebevstoupení. Je rehabilitací Ježíše. Jen je škoda, že se nám Ježíš občas neukazuje – jako apoštolům po vzkříšení. „Proč?“ – to je kontrolní otázka.

Chybí nám přímá konzultace nebo ne?

Nejde o lenost, ale o poctivost.¹⁰⁰⁵

Zajímají nás Ježíšovy názory? (To lze lehce ověřit.)

Hádali bychom se s ním, že něčemu rozumíme lépe než on? (Proč Ježíš neučil Katechismus?)

Poslední vyučovací lekce (Janova 14.–17. kap.) jsou nádherné, ale i náročné. V církvi se ani nepočítá s jejich podrobnějším vyučováním. Jak a co z toho stihnout?

Vždy si z toho jen malinko udrobíme. Bude nám ale těch pár kamínků stačit na celkový obraz mozaiky?

Protože jde o určitý celek, spojím několik důležitých Ježíšových slov.

1004 *Jméno* zastupuje nositele jména. Vystihuje, popisuje, kým ten druhý je, nebo kým já jsem. Jméno je jako chemická značka nebo matematický vzorec. Jméno zpřítomňuje jmenovaného. Vysloví-li někdo jméno druhého, je jmenovaný „mezi námi“. Když někdo vysloví naše jméno, bezděky se otočíme směrem, odkud zaznělo.

Židé z převeliké úcty k Bohu nevyslovují vlastní jméno Boha (JHVH, ani nevědí, jak zní, jaké samohlásky k těm souhláskám patří). Místo toho často říkají: „Jméno boží,“ nebo jen: „Jméno.“

Rozumíme opisu: „Povšev se jméno tvé.“

Už víme, co při křtu znamená: „Ponořit do jména ...“

1005 Ptá-li se nás větší dítě na význam cizího slova, pošleme ho hledat do encyklopedie, nepíšeme za děti domácí úlohy z matematiky.

Kdysi nad námi řekli: „Já tě křtím ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého“. (Opět jsme tato slova slyšeli při slavení Nanebevstoupení Páně. Nad těmi slovy už skoro nepřemýšlíme. Nad ledasčím se v církvi rajtuje, ale že používáme nepřesná slova a nesrozumitelná, nikoho netrápí.)

V evangeliu stojí: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, ponořujte je do jména Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal“, (Mt 28:19–20a) – „Ponořujte je do jména a učte je zachovávat má „přikázání““.

I druhé čtení ze slavnosti Nanebevstoupení Páně mluví o učení:

„Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, ať vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat, takže budete mít o něm správné poznání. On ať osvítí vaše srdce, abyste pochopti, jaká je naděje těch, které povolal, jaké poklady slávy skrývá křesťanům jeho dědictví...“ (Ef 1:17–19)

V dnešním úryvku evangelia si podtrhneme:

Věčný život je v poznání Otce a Syna

Zjevil jsem tvé jméno lidem.

Zachovali tvoje slovo.

Přijali a poznali, že přicházím od tebe.

Všimněme si významu těchto Ježíšových slov.

Naše zkreslující slovo „křtíte“ nás daleko nedovede. Křest je obřadem, který se neopakuje.

Ale zjistím-li, že „křtít“ znamená ponořovat, mohou se mi otevřít dveře vedoucí k porozumění.

Říkáme: „Byl úplně ponořen do četby“, „... do muziky“, „neslyší a nevidí“.

Ponořené je obklopené ze všech stran.

„Ponořujte do jména“

Jméno popisuje, vyjadřuje, kým pojmenovaný je.

I lidské jméno je jen zkratkou. Někdo má řadu titulů, před i za jménem, obsáhl třeba několik oborů poznání, je synem, manželem, rodičem, sousedem, Čechem, Evropanem, křesťanem, ...

Boha nejsme schopní lidskou řečí popsat, natož mu dát jednoduché jméno.

O Bohu vypráví celá Bible, ze všech možných stran a v mnoha nejrůznějších situacích popisuje, kým pro nás je.

Ponořovat do Jména Božího znamená: (židé místo „Bůh“ nebo „JHWH“, někdy říkají „Jméno“)

ponořovat do Jména Otce,

ponořovat do Jména syna,

ponořovat do Jména Ducha.

To je něco tak velikého, že s tím nebudeme hotovi ani v celé věčnosti. Zdroj Boží krásy a přátelství je nevyčerpatelný.

Jako dítě nejprve vnímá vztah matky skrze pocity (z jídla a péče), až později si uvědomuje osobnost matky i samo sebe a postupně víc a víc krásy vzájemného vztahu, tak i ve vztahu s Bohem nejprve vnímáme krásu božího díla ve stvoření a boží péči, pak význam jeho slov ..., pak se učíme vnímat boží blízkost.

Nořit se do Jména můžeme při modlitbě, při naslouchání slovu božimu, při slavení svátostí.

Při slavení svátostí se neptáme jen, co se děje s tím, kdo svátost dostává a přijímá, ale ptáme se, co se může dít s námi ostatními – i nám je totiž nabízeno další obdarování Duchem božím.¹⁰⁰⁶

Křest je ponořením do lásky Boží, do Náruče Otce Syna i Ducha. Náruč blízkého člověka není jen věcí tělesného tepla (to by nám stačila umělá líheň, inkubátor, termofor, nebo blízkost prostitutky). Abychom mohli vnímat blízkost druhého, potřebujeme jej poznávat. Ani kočka se nenechá chovat cizím člověkem, ovečka se nenechá pohladit cizím člověkem.

„Víra“ je poznáváním a blízkým vztahem. Jedno bez druhého by bylo málo.

Od Abraháma a Mojžíše se Izrael nořil a koupal v kráse a přízni Otce: Tvůrce, Dárce života, Osvoboditele, Ženicha a Manžela, Přitele ... Dodneška se vydáváme do Náruče Boží a jeho Moudrosti...

Ježíš nám ukazuje další poklady přátelství a obětavosti (máme pro Boha takovou cenu, že se Bůh stal člověkem ... – to nevyčteme z krásy stvoření ani z jiných náboženství. Ježíš nám na svém životě ukazuje, co to znamená být dcerou/synem božím – jak takový život vypadá.

To můžeme pochopit a naučit se – sám Bůh nás vyučuje.¹⁰⁰⁷

Bůh se nám dává „**poznat**“, od Abraháma nám o sobě vypráví. Ježíš nám dává v nové míře poznat krásu Otce a další, novou moudrost. Připravuje nás na setkávání s Duchem – jak s ním spolupracovat (o tom jsme už trochu mluvili). Duch nám připomíná Ježíšova slova a přimlouvá se (u nás), abychom na něj dali. Vybavuje nás novými dary. Je naším Průvodcem. Do tohoto velikého bohatství se můžeme nořit a naučit se v něm pohybovat (jako ryba ve vodě).

Čím dál víc můžeme a máme znát „z božího Jména“, kým Bůh pro nás je.

Jsmo schopni Bohu porozumět.

„Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“, je řečeno už u Mojžíše.

Co to je za zlozvyk stále mluvit o „tajemství“! Žádný student by si nedovolil říci: „Pane profesore, to je tajemství“, ani žádný učitel: „Studenti, to je tajemství“.

Židé tak nemluví, každý den se modlí modlitbu „Šema“¹⁰⁰⁸

1006 Křtít se má uprostřed shromážděné obce.

Za minulého režimu se někdy křtílo tajně, v úzkém kruhu, i svatební obřad v kostele se tak někdy konal, někteří i dnes vyžadují pohřeb v úzkém rodinném kruhu – sociálně a liturgicky je to špatně. Následky komunismu v lidech přetrvávají víc, než si myslíme.

1007 Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu.

Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův.

Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.

Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávajíte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. (Jr 31:31–34)

1008 „**Slyš, Izraeli**, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes prikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“

To byla i Ježíšova nejčastější modlitba. (Jak to, že ji nepoužíváme – když je posvěcena Ježíšovými rty?)

Ježíš říká: „Vám je dáno znát tajemství království nebeského“ (Mt 13:11)

Rozum jsme dostali k poznávání Boha celou svou myslí, duší a srdcem.

Ježíšovo vyučování je jedinečné, důležité a srozumitelné.¹⁰⁰⁹

Protože je naše vyučování náboženství těžkopádné a nesrozumitelné (a plné „tajemství“), mnoho lidí opouští křesťanství a vrhá se do esoteriky, která slibuje „snadno a rychle“.

Kdo se nechá vyučit Mojžíšem, může porozumět Ježíšovu vyučování („Nikdo nezná Otce – jen Syn“).

Kdo zná Ježíšova slova, tomu je může Duch svatý připomínat.¹⁰¹⁰

Vážíme si Ježíšovy modlitby (ukazuje nám cestu):

„Otče, dal jsem jim tvé slovo.

Posvět' je pravdou; tvoje slovo je pravda.

Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli v pravdě posvěceni.“ (Srov. J 17:14–19)

Ježíš nás „zasvěcuje“ do života božích dětí tím, že se sám „zasvětil“ do lidského života dítěte božího. Jako člověk nás uvádí do porozumění Bohu.

Vysoká úroveň jeho vyučování je vyzkoušená a ověřená jeho lidstvím. Stal se člověkem, všechno si lidsky osahal, našima rukama, lidským mozkiem, našimi smysly.

Přijali jsme, spočítali jsme si, ověřili si, že Ježíš je Bůh a člověk.

Zná Boha víc než člověk i jako Syn boží. Ale vyzkoušel si i lidství.

Nestačí vědět, jak se pečou koláče, něco jiného je také umět je upéci. Něco jiného je vědět, jak se hraje na pozoun nebo tesá trám, ale něco jiného je umět mistrovsky na nástroj hrát nebo trám otesat. Ježíš neučí nic, co si sám neodzkoušel jako člověk, neučí nic, co by prakticky nebylo pro nás použitelné.

(Dt 6:4–9)

1009 Říkali jsme si, že pohanokřesťané neznající biblický způsob vyučování, měli komplex méněcennosti před antickou filosofií. Časem se snažili křesťanství vyučovat pomocí filosofické metody a pojmů.

Zatímco filosofické myšlení je pro intelektuály, Ježíšovo vyučování je geniální, dokáže pomocí podobenství vyložit věci každému přemýšlivému člověku.

Katechismus vznikl ze strachu a z pečlivosti. Katechismus může být jako sbírka výsledků matematických příkladů, ale nikoho nenaučí počítat.

Říkali mi: „V novém Katechismu je nejlepší část o modlitbě“. Dvakrát jsem to četl, je tam řada pěkných vyjádření o důležitosti modlitby, ale Katechismus neumí rozhovoru s Bohem naučit.

Katechismus je suchý. Je jako sbírka mrtvých motýlů připíchnutých špendlíky v krabici. Ježíšovo vyučování je živé jako motýl, kterému se hýbají a chvějí křídla.

Katechismus například není schopen říci, co je boží království.

Ježíš i pomocí řady podobenství odkrývá, co boží království obnáší, jak je uspořádáno a jak do něj vstoupit. (Jen tehdy, vím-li, co boží království je, mohu mít užitek z Modlitby Páně.)

Na bohoslovecké fakultě jsme se učili několik set článků víry. U každého stálo: „Kdo nevěří tomu a tomu, budiž vyobcován z církve“. (Štěstí, že to nepoužili apoštolové, když Tomáš odmítal uvěřit ve zmrtvýchvstání Ježíše.)

1010 V učení jsme měli tak hloupého kluka (v učení ho držel táta, který byl politickým zvířetem), že když jsem mu jednou na hodině technologie napovídal něco z „Babičky“ Boženy Němcové, byl schopen to papouškovat. Nerozuměl jednomu ani druhému.

Ježíš je dokonalý psycholog a pedagog. Neučí nic, co by mu jako člověku nefungovalo. A to lidské se učil jako každý z nás. Osvojoval si dovednost rukou, nohou i lidského mozku. Učil se chodit, „hrát na housle“, i počítat.

Ježíš nejen rozumí Otci, ale také zná lidskou řeč, je nejlepší lingvista.

Nezná-li vědec jiný jazyk, nemůže přednášet cizincům.

Vůbec nebereme v potaz, s jakou pečlivostí Ježíš volil slova a modely podobenství.

Ježíš umí dokonale učit, umí dokonale přeložit své poznání Otce (z otcovštiny) do lidské mateřštiny.

Je třeba objevit dokonalost Ježíšova vyučování, přistoupit na něj a osvojit si jeho způsob myšlení.

Bude se nám to hodit kdekoliv v životě.

Nevšimli jsme si, že je skvělý učitel, necháme se vést svými učiteli, kteří jsou jen lidé.

Dodneska se trochu stydíme za řeč Bible a v teologii používáme abstraktní pojmy, které se nejen těžko pamatují, ale nejsou s to vysvětlit věci nebeské.

Ježíš rozlišuje mezi věcmi pozemskými a nebeskými.¹⁰¹¹

A pomocí pozemských věcí a zkušeností vypráví o nebeských.

Když Písmo říká: „Na Ježíše sestoupil Duch jako holubice“ a my hledáme holuba, některý malíř na obraze „Seslání Ducha sv.“ namaluje plameny. „Ježíš vystupoval při nanebevstoupení do mraků“ a my se stydíme za kosmický let. Proč nehledáme, co v Bibli znamená „holubice, oheň, vystupovat“?¹⁰¹²

Jsme zmatení, když nás někdo upozorní, že jsou „dvě verze“ o „čase“, kdy Ježíš vstoupil na nebesa. Jedna říká „v den vzkříšení“, druhá „čtyřicátý den po vzkříšení“.

Kdyby se nás děcko zeptalo, kde Ježíš v té době přespával, zda u mámy, ve stohu slámy nebo na lavičce v parku, co bychom mu řekli?

Kdo se naučí naslouchat a porozumět biblické řeči, je okouzlen její genialitou. Netrpělivý nepochopí nic. Klipy nás mnoho nenaučí.

Kdy „poznáme“ (ne odpapouškujeme), že Ježíš přichází z Otcovy náruče?

Kdy jej skutečně přijmeme za Učitele a Mistra? Kdy na Ježíše dáme víc, než na své rabíny, profesory, „učitele a učitelky církve“, na dnešní osvícené, kteří mají nejrůznější „vidění“ a na kdejakého guru?

Máme skvělého, nejlepšího učitele a můžeme se hrát a nořit do Boží náruče.

Věčný život je v poznání Otce a Syna.

Kdo pozná Boha, o kterém nás vyučuje Ježíš, kdo se bude řídit jeho moudrostí, kdo na něj dá, vstoupil do nového životního stylu.

1011 Ježíš řekl Nikodémovi: „Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?

Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte.

Jestliže nevěříte, když jsem vám mluvil o pozemských věcech, jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských?

Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka. (J 3:10–13)

1012 Je báječné s dětmi prozkoumávat například vinný keř, na jaře jim ukázat jak z ustrížené větve teče míza, říci jim, že kořeny dosahují až do 30 metrů, jak vysoko která pumpa vytlačí vodu, jak stromy na podzim vypustí mízu, aby jim mráz nepotrhal porubí, jak keř na jaře vydá skrze „počítač“ příkaz pupenům listovým, květovým a šlahounovým – co mají dělat. Jak a z čeho umí keř vytvořit šťávu hroznů (kdybychom se potentočkovali, tak to nevyrobíme). A pak dojdeme k tomu, co je naší mízou, a jaké teplo, světlo a živiny potřebujeme k životu a přátelství pozemskému a co potřebujeme k životu a přátelství s Bohem. Pak porozumíme Ježíšově hostině, jejímu smyslu a účelu. Kdepak Katechismus.

Jsme v období mezi svátkem Nanebevstoupení a svátkem Soslání Sv. Ducha. O kterýchsi svátcích jsem říkal, že každý rok vystupujeme po točitém schodišti liturgického roku k většímu porozumění Bohu. Zatímco o Vánocích a Velikonocích spolkneme mnoho našeho času příprava svátků a různého gruntování, před Svatodušními svátky můžeme mít větší klid na podstatné – pokud od nich něco očekáváme. Janovo evangelium nás nejvíce uvádí k porozumění s Ježíšem. (Jan jej nejvíc pochopil.) Místo „vyprošování“ darů Ducha sv.¹⁰¹³ bychom si měli promýšlet 14.–17. kapitulu Janova evangelia, jen tak Ježíšovi více porozumíme.

Nedělní liturgie zaměřuje pozornost opět na jednu část z tohoto velikého celku. Ježíš oslavil Otce – svým životem¹⁰¹⁴ a svou službou lidem. Ke stejné oslavě Boha jsme přizváni my.

„Nikdo nezná Otce – jen Syn.“

Ježíš nám svým životem ukazuje, jak s námi jedná Bůh (přesto, že jsme hříšní). Objevujeme, kým jsme pro Boha, jakou cenu pro něj máme. To je velice příjemné.

Ježíš nám ukazuje, jak si Bůh představuje život člověka. „Poznat“ Boha znamená jej objevit, porozumět mu a přitakat mu způsobem života – přijmout Ježíšův životní styl za svůj.

Bůh nám vypráví o sobě i o nás – proto nám je Slovo Boží pokladem nadevše. Nemusíme tápat v mlze svých pocitů, tušení a osvětlení o Bohu.

Boží slovo je naprosto výstižné, neboť:

- Ježíš zná Otce jako nikdo jiný,
- Ježíš zná náš jazyk a náš život, žil mezi námi,
- Ježíš je nejlepší pedagog.

Ježíš prosil Otce, aby jej oslavil před lidmi, aby se prokázalo, že není podvodník – vzkříšením, nanebevstoupením a seslání Ducha. Ale také znamením, která apoštolové znovu ve jménu Ježíšově – konali. To není jako sláva světa. Boží sláva spočívá v jeho obětavosti a péči o své děti (to známe – dobří rodiče pro nás mají jedinečnou cenu).

Všechny tyto události mají sloužit tomu, abychom mohli Bohu snadněji přitakat.

(Je naším mínusem, že jsme oslavu Boha – skutky ve jménu Ježíše – vyměnili jen za slávu liturgickou. Je škoda, že nám, dnešním křesťanům, tento druh oslavy Boha už neschází.)

Ježíš žije u Otce. (Nevšímáme si mnoho, že také nezanedbatelným způsobem žije s námi.)

Nijak mnoho se nám nestýská a Ježíš nám nijak neschází (setkání Ježíše se Šavlem pokládáme za poslední výjimku), ještě by nám do toho mluvil.

Přitom Ježíš by nám rád sloužil třeba svým královstvím na zemi.¹⁰¹⁵

K tomu našťestí jednou dojde, ale to má své podmínky a pravidla.

My si stačíme, s ostatními lidmi nadáváme na politiku a drahotu, a jen když je nám moc zle, „zapalujeme svíčku“.

1013 Duch nám je nabízen k dispozici, už je jen na nás, zda jej přijmeme.

1014 Je důležité a objektivní si všimnout, jak Ježíš oslavuje Otce. Už jen tím, jak (pěkně) chodil, jedl, jak se oblékal, jaký měl pořádek okolo sebe i v sobě, poctivou prací...

1015 Ti, kteří byli s ním, se ho ptali: „Pane, už v tomto čase chceš obnovit království pro Izrael?“ (Skt 1:6)

Živé společenství s Ježíšem jsme zaměnili za chození do kostela a dodržování Desatera (za to očekáváme v nebi ocenění).

Ježíš nám tady mnoho nechybí, ani nevíme, že bychom měli připravovat Ježíšův příchod a ani nehledáme, jak si Ježíš přípravu představuje.

Bylo by pěkné mít dary Ducha svatého, ale zdají se nám nedosažitelné.

Zkusme si nechat pootevřít dveře k životu s Duchem svatým. Ale nejprve potřebuje odstranit všelijaké staré krámy, které jsme k těm dveřím přisunuli – když se dlouho neotvíraly.

Židé se učili spolupracovat s Hospodinem (kterého neviděli). Vyzkoušeli si, alespoň v některých obdobích a v krizových situacích jejich národa – že smlouva Hospodina s nimi je výhodná.

Učedníci se učili spolupracovat nejprve s Ježíšem a velice se jim to líbilo.

Později se učili spolupracovat i s Duchem svatým.

My potřebuje také přijmout moudrost Izraele, pochopit Ježíše a pak teprve můžeme čekat plnou moc Ducha Svatého.

Duch Svatý nám neřekne nic nového, než co řekl Ježíš. ¹⁰¹⁶

Ale ten, kdo odmítá Ježíše, ten klidně odmítne i Ducha Svatého a ještě snáz.

Když Ježíš něco říkal, třeba apoštolům nebo farizeům, Ježíš na to reagoval. Spolupráce s Duchem vyžaduje „určitý cvik“, pokročilost, určitou jemnost na podněty Ducha.

Duch Svatý se před námi neobjevuje jako viditelný partner, ale – napadne nás „myšlenka“.

Ten, kdo odporuje Ježíši umlčí i Ducha svatého.

Ten, kdo dokázal umlčet Ježíše (kterého chvílku předtím viděl dělat zázraky a pak řekl: „Kdepak, Pane, to se ti nestane“, a jednal s Ježíšem jako s malým klukem), ten tím spíš umlčí Ducha Svatého (jehož hlas se projeví v člověku jenom jako „nápad“).

Jestli někdo řekne: „Ježíši, co to říkáš za hloupost“, ten si lehce pomyslí: „Co mě to napadlo za hloupost“.

Duch Svatý je ze všech Božích osob nejsnáze umlčitelný.

Když Mojžíš mluvil na Sinaji s Bohem, všichni se třásli.

Ze Sinaje bylo slyšet hřmění, hlahol trub, zemětřesení, všichni se báli přijít blíže. Jen Mojžíš směl vystoupit na Sinaj. Když proti Mojžíšovi vyvstala opozice, Mojžíš prohlásil: Vy, co máte jiný názor, si stoupněte ke Korachovi.

Kdo souhlasí se mnou, stoupněte si ke mně. Tak a teď ať Bůh rozhodne. Otevřela se země a Mojžíšova opozice se propadla a zahynula. (Srov. Nm 16. kap.)

Ježíš neměl zapotřebí zasahovat tímto způsobem. Např. když apoštolové chtěli vypálit samařskou vesnici, Ježíš je tvrdě pokáral. ¹⁰¹⁷

1016 Přímlovce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14:26)

1017 Jan řekl Ježíšovi: "Mistře, viděli jsme kohosi, jak v tvém jménu vyhání demony, a bránili jsme mu, protože tě nenásleduje jako my."

Ježíš mu řekl: "Nebráňte mu! Kdo není proti vám, je pro vás."

Když se naplňovaly dny, kdy měl být vzat vzhůru, upjal svou mysl k cestě do Jeruzaléma a poslal před sebou posly. Vydali se na cestu a přišli do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili. Ale tam je nepřijali, protože jeho tvář byla obrácena k Jeruzalému. Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: "Pane, máme přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?" Obrátil se a pokáral je: "Nevíte, jakého jste ducha. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit." A šli do jiné vesnice. (Lk 9:49–56)

Další příklady si doplňte!

Ježíš označil Petra za začínajícího satana,¹⁰¹⁸ ale Duch Svatý nám „satane“ neřekne. Duch sv. nám přihraje nápad, myšlenku, ale ten, kdo není vyladěn na Ježíše, nerozumí si s ním, ještě s Ježíšem nesouzní, takový má „přihrávku od Duchu Sv. za bláhovost. Za nepoužitelný nápad. „To je hloupost, co mě to teď napadlo.“

Proč si to říkáme ?

Abychom si bláhově nemysleli, že z nás Duch Svatý udělá křesťany, když se necháme obířmovat a že budeme samozřejmě mít pocit: „Duch Svatý je ve mě“.

Je to jinak. Aby v nás mohl Duch Svatý pracovat, potřebuji být plně ztotožněn s tím, co říká Ježíš. Pak mi Duch Svatý jen připomene, co Ježíš řekl. A jestli uděláme další krok podle Ježíšovy rady, pak nás Duch podpoří svým obdarováním.

Duch Sv. je nejsnáze umlčitelná božská osoba. (V minulých letech jsme si říkali, že symbol Duchu Sv. – holubice – je neobyčejně výstižně vybrán. Holub nikoho nenapadá, není jestřáb nebo kohout, stačí udělat rychlý pohyb proti němu a ulítne.)

Proto, chceme-li být pořádnými křesťany, potřebujeme se Ježíšově nauce otevřít. Pak tu „holubičku“ nebudeme odhánět, a Duch nám bude moci všechno připomenout. Říkali jsme si, že Duch se přimlouvá při nás. Bůh nepotřebuje být přemlouván, není sklerotický ani neochotný. To nám se do některých věcí nechce. Maminka mně připomínala a přemlouvala: „Udělej si nejprve úkol“.

Ještě jednu věc připomenu. Zdravé sebevědomí křesťana nemá nic společného s pýchou.

Zrovna tak pokora není pocit méněcennosti.

Pokorný není ten, kdo si nevěří. Pyšný člověk, který zkrachoval, může mít mindráky. Ale pokorný člověk má jasný postoj.

Pokora nepřináší to, že automaticky přebírám všechno, co mi někdo říká. Pokora dokáže správně reagovat na podněty. Pokora si umí přiznat – když čtu evangelium a narazím tam na nějaké místo, které mi říká něco jiného, než jsem byl zvyklý si představovat – že tomu nerozumím. Pomůže mi ptát se, hledat. Pokorný je ten, kdo chce porozumět, kdo přemýšlí a nemávne nad tím rukou. Pokorný si nemyslí, že se bez toho obejde a stačí mu jen se řídit Desaterem.

Pokora vede ke zdravému sebevědomí a vůbec není na překážku ke zdravému sebevědomí, k rozvoji člověka.

Kdyby Petr nebyl tak závislý na rabínské nauce, nebyl pokažený tím, že „poslušně“ přebíral to, co se učil jako kluk v náboženství, neřekl by Ježíšovi: „To se nemůže stát, aby tě někdo ukřižoval“. Petr dává přednost rabínské nauce.

Kdyby měl Petr dost sebevědomí (a pokory), řekl by: „Ježíši, já s tebou nesouhlasím, prosím tě, zdůvodni, proč říkáš, že tě naši náboženští představitelé zlikvidují?“¹⁰¹⁹

A Ježíš by se nezlobil. Naopak, ochotně by s ním diskutoval.¹⁰²⁰

1018 Ježíš řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ (Mt 16:23)

1019 Ježíši, copak naši představení nejsou zástupci Boha na zemi? Copak jim Bůh nedal svého Duchu? Nesvěřil jim Bůh náš národ? Nevybavil je svých Duchem?

1020 Ježíš by Petrovi vysvětlil, jak to je. „Předáci byli vybaveni od Boha, ale to neznamená, že se nemohou mýlit nebo selhat. Petře, uč se přemýšlet nad tím, co ti kdo říká a srovnávat to kriticky s Božím slovem.“

Ježíš by třeba připomněl Petrovi příběh krále Saula, který byl velikou osobností, dostal se duchovně na velikou úroveň, takže někdy „prorokoval“, a přesto se dostal do protisměru.

Jenže Petr byl vychovaný od pana rabína k falešné „pokoře“. „Ty musíš věřit tomu, co ti já, rabín, říkám. Já jsem duchovní osoba, ty ne.“

A tak byl Petr bezpodmínečně podroben panu rabínovi a s čistým svědomím Ježíšovi odporoval. (Nepomohlo, že to s Ježíšem myslel upřímně a dobře.)

Kdyby Petr měl zdravé sebevědomí, řekl by: „Ježíši, já si to musím přebrat, prosím tě, vysvětli mně, jak to myslíš, jinak bych musel jít od tebe“.

Ježíš by jej pochválil a Petr by si nezasloužil ono „satane“.

Pokud tedy čekáme pomoc od Ducha Svatého, potřebujeme vědět, jak Duch Sv. pracuje a co ode mne očekává.

Potřebuji se naučit spolupracovat s Ježíšem – a pak budu reagovat na podněty Ducha božího a dostane se mi jeho krásné výbavy.

Slavnost Nanebevstoupení Páně

2017

Slavnost Nanebevstoupení Pána Skt 1:1–11 Ef 1:17–23 Mt 28:16–20 28. května 2017

Co pro nás a pro náš život Nanebevstoupení znamená?
Co řekneme potomkům, když se nás zeptají, jaký užitek nám Nanebevstoupení přináší?

Vzkříšení je triumfem života nad smrtí a naším hříchem. ¹⁰²¹

Vzkříšení a nanebevstoupení jsou rehabilitací Ježíše, který byl tehdejší oficiální církví prohlášen za nezabožáka a zločince a byl odstraněn potupnou smrtí.
To, že Vzkříšený vyhledal učedníky, nám přineslo veliké ulehčení a novou naději ...

Je nám třeba si dávat bedlivý pozor, abychom byli opatrní a uvážliví a neopakovali Kaifášovu chybu ...

Je ohromné, že se Bůh neurazil, nezlomil nad námi hůl, když jsme Ježíše odmítli. Máme za co mu dobrořečit...

Ježíš je pro nás nedozírným bohatstvím.

Řekl nám o Bohu vše, co potřebujeme k novému způsobu života vědět. Prakticky nám ukázal, jak si Bůh představuje pěkný lidský život. ¹⁰²²

Probral s námi všechny vyučovací lekce, vše nám vysvětlil a zadal nám úkoly na budování vztahů a dal nám prostor pro práci na božím království.

Je ochoten nás stále vyučovat a vést k umění života.

Ale také věděl, že jsme příliš velkými suverény, že si v něčem nedáme poradit, dokud si opět nenatlučeme nos.

Řekl nám vše, co měl říci – jednou!

A to stačí. ¹⁰²³

1021 Ježíše na kříž nepřibily naše hříchy (to, že kluk na někoho vyplázne jazyk nebo ukradne lízátko, dokonce ani běžná vražda), ale jediný hřích – pyšná a nenávistná náboženská nesnášenlivost zbožných (a vlastních) lidí! Ježíš ji označuje za hřích větší než hřích sodomský (o tom jsme mluvili podrobněji). (Srov. Mt 11:16–24, opravte si text – místo „činit pokání“ si dosad'te „neobrátili se“.)

1022 Ježíš je největším Učitelem moudrosti. Potvrdil moudrost „Mojžíšovu“ a sám k ní mnoho přidal.

Ukázal nám krásný příklad života.

Dal nám pokyny a příklad jak žít v bratrství s lidmi, jak komunikovat, jak se domlouvat na spolupráci, jak s druhými vycházet, jak řešit vzájemné nedorozumění a střety, kudy vede cesta ke smíření s lidmi i s Bohem, jak dojít k nápravě.

Jak vybudovat pěkné manželství, co je obětavost a co nerozumnost, co je velkorysost a co slabost, co je dospělost, odpovědnost a co je manipulace s druhým atd., atd.

Jak pracovat na stavbě božího království.

1023 Kdysi se říkalo: „Pan farář dvakrát nekáže.“ (Kdysi měl kněz jen jednu mši a jedno kázání.)

Jsme odpovědní za to, co slyšíme! (Od rodičů, když mají pravdu. Od lékařů, právníků, partnerů ...) Nebudeme se moci obhajovat, že jsme to a to neslyšeli.

Ježíš nám řekne: „Tvůj pětiletý kluk ti řekl pravdu. Mám ti pustit video? Ale tys syna okřikl, že je drzý. Kluk na tebe nekřičel, ale tys byl drzý na něj.“

Malým dětem je třeba některé věci říkat ne stokrát, ale tisíckrát, např., aby zdravili. Co jim nestihneme vštípit do 12. let, se už později těžko napravuje.

Ježíš se nám dostatečně věnoval, nenechal nás jako sirotky, poslal nám nového Průvodce, který je velice ochotný nás uvádět do Ježíšovy pravdy. Je už jen na nás, zda si od něj necháme napovídat ...

Ježíš je trochu v podobné situaci s námi jako rodiče novomanželů (ti nemohou dětem radit, jak mají žít – pokud je děti nepožádají o radu).

Jsou-li děti dobře vychovány, mají dostatečnou výbavu. Budou-li se řídit Ježíšovými radami do manželství, vybudují si vztah, který je ponese a bude je těšit.¹⁰²⁴

Ježíš zná psychologii, ví, že nevyžádaná rada nefunguje ...

Ale, neptat se, může pro nás být dokonce tragické ...

Velice by se mně líbilo, kdybych měl možnost si s Ježíšem někdy konzultovat některé věci.

Jan Masaryk vyprávěl, že se děti mohly táty na cokoliv ptát. Ale když se ho ptaly, co některé cizí slovo nebo pojem znamená, táta se nejdříve ptal: „Hledal jsi ve slovníku nebo encyklopedii?“ ...

Kdybych se ptal Ježíše na něco, co nám už řekl a nechal napsat, také by mě řekl: „Nebud' líný, vyhledej si, co jsem k tomu řekl; pan farář dvakrát nekáže.“

Uvědomme si, jakou potíží s námi Ježíš má. V mnohém si nedáme říci. Ježíš od nás odešel do exilu. Exil je také náboženským pojmem.

Židé říkají: „Šechina – boží přítomnost – je v exilu.“

Po vystavění chrámu Šalomoun řekl: „Bože, dobře vím, že ty nemůžeš bydlet v domě z kamení. Ale ať zde přebývá šechina – tvá přítomnost ...“

Izraelité přišli vlastní vinou o chrám. Vědí o své nepoddajnosti Bohu a přiznávají, že se od nich šechina vzdálila – je v exilu.

Ježíš je také v exilu.

Vyprávějte dětem o náboženských exulantech, například proč J. A. Komenský odešel do exilu.

Vyprávějte jim o sv. Vojtěchovi, jak by se byl rád vrátil do Čech. Jak se i vracel, když Čechové slibovali, že jej budou poslouchat – ale Češi vybili jeho rod ...

Ježíš by se rád z exilu vrátil mezi nás, ale (nejen, že naši předkové vybíjeli jeho rod) dodneška na něj v mnohém nedáme.

Pokusím se to doložit na několika málo příkladech.

Ježíš slíbil, že se k nám vrátí. Ti, co nečtou Písmo, si myslí, že s jeho příchodem nastane konec světa. Mohl bych uvést, kde je to napsáno jinak, ale nebudu nikoho rozmazlovat. Vydáme-li se na houby, třeba několik hodin v lese hledáme, kde houby jsou (nikdo nám neřekne, kde je viděl). Proč podobně nehledáme v Bibli?

Ve starších eucharistických modlitbách stojí: „Na tvůj druhý příchod, Ježíši, čekáme.“

Paní Dr. Jiřina Prekopová říká o situaci, kdy se dítě řítí svým nerozumným jednáním do neštěstí (například sedmnáctiletého syna očarovala starší žena, která už vystřídala řadu chlapů a kluk s ní žije): „Posad'te syna ke stolu a s vážnou a klidnou tváří mu rekněte, je to špatné řešení ... Řekněte mu to jednou. Ne víckrát.“

To je zajisté pro rodiče velice těžké. Ale dalším opakováním nic nezmůžeme.

Vyprávěli jsme to před dvěma dvacetiletými děvčaty – ty řekli rodičům: „Prosíme vás, neříkejte nám takové věci jednou, ale desetkrát“.

Nejsme malými dětmi, ale někdy Ježíše umlčujeme, jako někdy apoštolové.

Snad patříme mezi ty, kteří Ježíše prosí: „Pane, říkej nám svá upozornění vícekrát“.

1024 Snoubencům říkám, aby si už před svatbou našli tři nebo alespoň dvě osobnosti, s kterými se mohou poradit v situacích, kdy si neporadí sami – podle Ježíšovy rady (Mt 18:16–18). Těmi moudrými mohou být také terapeuti v manželské poradně. Někdo si nechá poradit, jiný ne.

Někteří, častěji chlapi, nechtějí například jet na Manželská setkání. Jsou zbabělí, dozvěděli by se možná, že ne vždy si počínají v manželství nejlépe.

Říkáme si, že ke křesťanskému manželství nestačí být pokřtěn, biřmován a mít svatbu v kostele, ale je třeba přijmout Ježíše za svého Přítele, Lékaře a Supervizora. Máme na koho se obracet.

(Na příjezd vlaku čekáme na nádraží. Nemůžeme jít vlaku naproti, i když má třeba zpoždění.)
V novějších eucharistických modlitbách už konečně říkáme: „Tvůj druhý příchod, Ježíši, připravujeme.“

Už se konečně hlásíme k práci.

Ježíš přislíbil, že mezi nás opět přijde, jeho vize božího království není utopií jako marxismus. Ježíš chce přijít, ale má podmínku, přijde, až o něj budeme skutečně stát. Ne až budeme dokonalí, ale až budeme ochotní se jím nechat vést.

Kaifáš byl upřímně přesvědčen, že až přijde Mesiáš, předá mu velení a bude mu ministrovat, sloužit. Jenže Mesiáše nejen nerozpoznal (zapřísahal se, že Nazaretský rozhodně Mesiášem není), ale podle zavraždil nevinného.

My bychom asi Ježíše neukřižovali – je to už zakázané – ale nakolik na něj dáme? Myslíte, že bychom mu my předali kormidlo?

Kdybychom jej rozpoznali, nemohl by ani při bohoslužbách kázat (nebyl vysvěcen ani na jáhna).

Kdyby Ježíš začal svěřit ženaté chlapy jako kdysi, to by bylo pohoršení..., církev by se roztrhla ...

Proč se v mnoha věcech nenecháme Ježíšem vést?

Některé úkoly jsme splnili (po mnoha stoletích) například otroctví bylo zrušeno, děti mají mnohem lepší postavení než před dvěma tisíci léty. Ale například otázku rovnoprávnosti žen nemáme vyřešenou.

„Nemohu k Vám přijít“, by možná Ježíš řekl. „Mé matce byste nedali stejný důchod, jako máte vy, pánové. Nepracovala méně než Josef. Každou neděli vyznáváte: „Věřím v Boha“, ale nakolik na mě dáte? Jak to, že vám nevadí nízká starobní penze vašich maminek, babiček, manželek a sester? Neslyšeli jste, co jsem řekl v Matoušově evangeliu 12:47–50? Chlapi, jak to, že necháváte manželky pracovat víc, než kolik pracujete sami ...?“

Je skvělé, že s námi Bůh i po ukřižování Ježíše i nadále mluví, že „neutáhl šrouby“, nezmenšil přiděl své lásky a přízně k nám.

O to víc si máme vážit jeho přátelství, ale poučení dějinami – chybami – si dávejme pozor na svou nebezpečnost.

Nůž, oheň, auto jsou velkým přínosem, ale to vše může být nesprávným používáním nebezpečné. Já jsem nebezpečný!: sobě, druhému i božím plánům.

Mám být požehnaním, ale ohrožuje mě – mimo jiné – falešná sebejistota, že mám víc pravdy než druhý. (To byla prapříčina Ježíšovy smrti.)

Začali jsme přípravu na novou příležitost k přijetí Ducha svatého. V sobotu budeme mít svatodušní vigilii. Ptáme se, zda a jak se necháváme ponořovat do Ducha božího. Jak naslouchat a nepřeslechnout jeho „napovídání“.

Máme se na co těšit...

V druhém čtení jsme slyšeli: „Bůh vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat, takže budete mít o něm správné poznání.“

To je další podnět k osobní modlitbě. Ta nás může pohnout k dalšímu činu.

Už ze základní školy víme, že s darem je třeba pracovat. Učitel za nás nebude dělat to, čemu se máme naučit, co si máme osvojit. Pěkné manželství nám rodiče ani nikdo jiný neobstará. Boží nabídka je velkolepá ...

Vzkříšení a přijetí Ježíše po Otcově pravici je rehabilitací Ježíše. Před ukřižováním mu dal málokdo za pravdu (i jeho nejbližší mu přitakali jen zčásti). Čím to bylo? Přišel Mesiáš příliš zakuklen? Nedostatečně vyučoval?

Připomínám, že židé byli přes tisíc let vyučováni božím slovem.

Ženy, Samaritáni, kananejská žena, setník z Golgoty a další budou svědčit proti těm, kteří by se vymlouvali na nesrozumitelnost Ježíše.

Řekl: „Kdybych přišel v královském nebo velekněžském hávu, tleskali byste mi.“ Ale Bůh nemá zapotřebí davu skandujících fanoušků. Přátelství má svou cenu a kamarádíčkování pro nějaké výhody nepřipadá v úvahu. Ježíš přišel, jak přišel, aby se „zjevilo smýšlení našich srdcí“.

Ježíš se nad námi nepohoršuje, neponižuje chybní, ale nabízí nám pomoc. Jistě, také od nás něco vyžaduje, ví o ceně své nabídky.

Nemávl lacině rukou nad selháním apoštolů, neřekl, že se nic nestalo.

Za svou věrnost zaplatil vysokou cenu, přišel o dobré jméno a byl popraven jako největší vyvrhel.

Proti pomluvám není obrany. Ani Ježíšova znamení (zázraky) nepřesvědčily pomlouvače, ani ty, kteří strašné pomluvy opakovali.

Všimněme si projevu Ježíšovy lásky z dnešních čtení.

Už dopředu řeknu, že s přátelstvím a láskou se nešeredí.

Za veleknězi už Ježíš nešel. (Každý je odpovědný za své jednání i za svá slova. I myšlení si vychováváme, kultivujeme.)

Ježíš apoštolům po čtyřicet (dalších) dní mluvil o Božím království.

„Jan ponořoval do vody, ale vy budete ponořeni do Ducha.

Dostanete moc a budete mými svědky až na konec země.“

Spojme s tím Pavlovo požehnání:

At' vám Bůh udělí dar moudře věci chápat

a jejich smysl odhalovat, (takže budete moci mít) o něm správné poznání.

Abyste pochopili, jaká je naděje těch, které povolal, jaké poklady slávy poskytuje křesťanům jeho dědictví.

Ježíš učedníkům po vzkříšení vše znovu vysvětlil.

My se o to vysvětlení také chceme zajímat, neboť i my jsme povrchní a chybní, i my se od Ježíše chceme učit přemýšlet. Vážíme si možnosti být Ježíšovými svědky a jeho vyučování je pro nás projevem jeho milosrdenství.

Dovolme si nejprve kontrolní otázku: „Mohl být Ježíš neukřižován? (Na odpovědi se projeví naše porozumění nebo neporozumění Písmu.)¹⁰²⁵

1025 Lenochoy přemýšlení bolestivě obtěžuje. Spolu se zbabělci tvrdí, že nemá smysl přemýšlet o tom, co by bylo, kdyby bylo. Pro své poučení se vždy ve 2. poschodí ptám, co jsem měl udělat v 1. poschodí.

Ptáme se, zda šlo zabránit 2. světové válce, abychom se příště zachovali lépe. Kdyby se Němci před válkou postavili nacistům, kdyby padl i milion Němců v občanské válce, zabránili by Němci válce světové, milióny dalších obětí by byly ušetřeny.

Židé se před Ježíšem už tisíc let učili, že každý, kdo se dopustí těžkého zločinu, propadá smrti (přinejmenším duchovní smrti).

Ježíš nás ale přišel varovat, že i ti, kteří nikoho nezabili a nikoho neokradli, jsou také ohrožení. „Vy zbožní jste sešli z cesty od Hospodina, jdete cestou svévolné zbožnosti. Váš vztah k Bohu napadá rakovina svého druhu. Začne bolet, až když už bývá pozdě.“¹⁰²⁶

Ježíš přišel kvůli náboženské reformě. Kdyby židé Ježíšovu reformu přijali, nemusel být Ježíš popraven.

Mohl vstoupit na nebesa bez průchodu smrtí.

Apoštolové přijali Ježíšovu náboženskou reformu až po Ježíšově ukřižování a vzkříšení (před ukřižováním mu v řadě věcí nevěřili, jeho varování před „rakovinou“ podcenili).

Pokud bychom my Ježíšovo varování přeslechli nebo podcenili a nepřijali jeho jednání a myšlení, pak by pro nás Ježíš zemřel zbytečně.

Je nebezpečné se ohánět slovy: „Ježíš nás vykoupil svou krví na kříži“. To může být prázdnou náboženskou floskulí. (Slyšíme okolo nás velké množství náboženských frází, někdy je opakujeme a nedochází nám, že je to náboženská rakovina.)

Zachráněný je ten, kdo důvěřuje Bohu a dá na něj.

Nestačí zaplatit za dlužníka dluhy, je otázkou, zda alkoholik, gambler, lajdák, lehkomyšlný, lenoch ..., změni svůj životní styl, zda si nechá poradit a postaví se zodpovědně ke svému životu.

Teď jsme si o Velikonocích znovu všimli postojů Ježíšových protivníků.¹⁰²⁷

Všimli jsme si, že i někteří z apoštolů toužili po funkcích u Mesiášova dvora.

U druhých není těžké jejich chyby uvidět, u sebe je to obtížnější.

Každou chvíli se účastníme nějakých sporů. Některé provázejí slzy, jiné dokonce krev. Život není hra.

Chceme stát na straně spravedlnosti a pravdy. Jsme odpovědní i za svá slova.

Hledat pravdu je pracné. Je k ní třeba odvahy nejen k přiznávání omylů, někdy je třeba si pálit prsty i tím, co nás přímo nepálí.

Hledat pravdu a spravedlnost je náročné. Jak se k nim dopracovat? Jak rozlišit, která zpráva se k pravdě blíží a která je podvržená?¹⁰²⁸

1026 Když nás ďábel nemůže svést ke zločinům, infikuje naši zbožnost – viz Ježíšovo podobenství o jílku mámivém.

Ježíš nás přišel léčit: „Změňte svůj životní styl, to, co konzumujete, vaše zbožné návyky, obraťte se, změňte své myšlení.“

1027 Ježíšovi protivníci si chtěli za každou cenu udržet své pozice. Narkoman potřebuje na svou denní dávku drogy tisíc korun. Člověk závislý na moci nebo slávě je podobně nemocný. Kaifáš si zakládal na svém postavení. (Zřejmě si myslel, že by někdo jiný v úřadu velekněze neuhrál více než on.) Venkovští rabíni se Ježíšem cítili ohroženi, brojili proti němu, aby neztratili u lidí svůj vliv. Vítili náboženské suverény, kteří Ježíšovi házeli klacky pod nohy a fanatiky, kteří Ježíše nestydatě pomlouvali.

Tak to ve světě chodí pořád. Pamatujeme se na nenávislný a nesnášenlivý jazyk komunistické propagandy. Putin je neofašista. Mnoho lidí u nás je nesnášenlivých k některým menšinám.

1028 Uvedu svou zkušenost s hledáním (nebylo bez chyb a selhání).

Vyrůstali jsme uprostřed hlasité komunistické propagandy (SSSR je náš přítel, bojující za světový mír, Západ je zločinným diverzantem, Svobodná Evropa a Hlas Ameriky jsou zaprodané a štvavé rozhlasové stanice. Jen rodiče nám říkali něco jiného. Rodiče nemusí mít ve všem pravdu. Táta občas řekl něco mírně antisemitského – opakoval tvrzení kaplana (to jsme si později vyříkali).

(Děti, které třeba vyrůstaly v komunistických rodinách, měly hledání těžší. Ale ti, co říkají: „My jsme nic nevěděli.“ – nechtěli vidět.)

Všimáme si lidí, kteří dokázali odhadnout přicházející nebezpečí. (Za všechny uvedu třeba Milenu Jesenskou, Ferdinanda Peroutku, Karla Čapka, Pavla Tigrida, Ivana Medka, Václava Havla, Tomáše Halíka ...)

Odedávna se naši předkové učili osvojovat si ctnosti (a varovat se neřestí).¹⁰²⁹

Moudrost si nevyprosíme, ale díky Bohu ji lze získat.

Ježíš nám dokonce přislíbil dalšího Průvodce – Ducha božského.

„Budete ponořeni do Ducha.

Dostanete moc a budete mými svědky až na konec země.“

**Bůh vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat,
(takže budete moci mít) o něm správné poznání.**

Občas se hloupě nebo vědomě namočíme do pomluv, lží, podezírání a dalšího zla.

Křestní ponoření do vody je smluveným znamením od Boha: „Nabízím vám záchranu před zlem.

Moje zachraňující náruč vám je provždy otevřená“.

Ježíš nás učí myslet, vyučuje nás moudrosti a přináší nám osvětlení ze svého nadhledu.

(Navíc nás upozorňuje, že ďábel je otcem lži, že tady má víc svých lidí než bychom čekali.)

Ježíš je naším skvělým Průvodcem v umění života. Chce nás ponořit do Ducha.¹⁰³⁰

Všimáme si (znovu a znovu) co znamená a obnáší – dát na Otce, oddat se Ježíši, nechat se ponořit do Ducha božského. Vsáknout do sebe Ducha božského.

Ježíš nás učí jako Učitel, jako Mistr učedníkům nám ukazuje, jak se spolehnout na moudrost boží, žít podle jeho příkladu.

Svého a Otcova Ducha nám dává, aby nás budoval zevnitřku. Už nejsme odkázáni jen na své síly. To neznamena, že složíme ruce do klína, že polevíme ve svém snažení. Naopak, pomoc Ducha je nám naopak povzbuzením, „duchovní injekcí“.

Přes všechny informace o zločinném komunismu jsem byl v r. 1968 zaskočen okupací. To jsem od sovětů nečekal. Jak se dnes orientovat ve sporu izraelsko-arabském? Jugoslávském? V dnešní Ukrajině? Ve volbách?

Pozoruj, jak i někteří lidé akademicky vzdělaní nechtějí nebo neumějí myslet.

Buď fandím některé straně – podle svého založení a tradice – nebo pracně hledám. Snažil jsem se vždy naslouchat velkým osobnostem, které měly správný odhad v minulosti.

V otázce Ukrajiny naslouchám novinářům, které znám, kteří se osvědčili životem (Jan Urban, Karel Hvizďala, Bohumil Doležal, Petra Procházková, Jaromír Štětina, Jefim Fištejn, Vladimír Bystrov...).

Když o situaci na Ukrajině vydalo prohlášení 8 představitelů různých církví a židů Ukrajiny, má to pro mě velkou váhu.

Každý se můžeme mýlit. Kdysi jsem se ptal Arnošta Lustiga: „Na vojně poznáme za měsíc charakter druhého víc než za rok v zaměstnání. V kriminále za týden. Arnošte, vy židé jste měli z koncentráků vytříbený čich na lidi, jak to, že jste se po válce dali ke komunistům?“

„Víš“, řekl mi Arnošt, „nám se za války vše zhroutil, my jsme řečem komunistů o spravedlivějším světě chtěli věřit. Prokoukli jsme až při prvním honu komunistů na sionisty“.

Je tedy vidět, že si nikdy nesmím myslet, že jsem neomylný a nemohu chybit.

Bible je nádherným a osvobozujícím textem. Není ideologická, nezamlčuje a nepotírá pravdu.

„Pravda nás osvobozuje“, neboť Bůh se ujímá padlých.

1029 Náš farní kostel má jedinečnou štukovou výzdobu. U stropu presbytáře visí krásné postavy čtyř základních ctností. Ke slušnému životu potřebujeme spravedlnost. K jejímu prosazování potřebujeme moudrost a odvahu. Uměřenost nám pomáhá nezabřednout do extrémů.

1030 My jsme doma říkali o tom, kdo byl tak zabraný do čtení a neslyšel a neviděl: „Je ponořený do knížky“. Ponořený je kolem dokola obklopen tím, do čeho je ponořen.

Mnoho lidí se baví sci-fi, mnoho lidí hledá pomoc v esoterice a pohanských náboženstvích, mnoho lidí hledá pomoc u andělů a zatím je nám nabízena pomoc Ducha. Ovoce jeho působení můžeme vidět a oceňovat v naší západní kultuře (přesto, že jsme pomoci Ducha využili jen na pár procent). Křesťanství je pro mnoho lidí obtížné; nechali se odradit našimi chybami, možná se nebránili pomlouvám o nás a my k nim často mluvíme nesrozumitelnou řečí. Neseme za to kus své zodpovědnosti. Tím více se máme o ně zajímat: „budete mými svědky až na konec země.“ Máme hlásat Ježíše, pomlvy o něm, pokud existují, můžeme lehce vyvrátit.

V minulých letech jsme se na Ducha svatého ptali, zkoumali jsme obrazné výpovědi Písma, abychom jim porozuměli. Ptali jsme se také, co znamená: „Duch vás bude uvádět do celé pravdy“? Jak to dělá a co máme dělat my?

Prvním krokem k našemu pokroku je objevit Ježíšovu výjimečnost. K tomu je třeba porozumět jeho názorům a úmyslům. Kdo to objeví, bude stržen k následování, bude unesen jeho Duchem.

Lituji, že se Ježíš občas neukáže, že nás nenavštíví, jako kdysi navštěvoval apoštoly.
Proč to nedělá?

Kdo by si s ním chtěl porovnávat své názory? Kdo se chce od něj víc učit?

Ježíše nelákají senzacechtiví lidé, honící se za všemožnými zázraky, ostatky světců ani lidé, kteří si myslí, že na poutích zažijí něco víc než u vlastní Bible nebo při jeho Hostině ve farním kostele. ¹⁰³¹

Ježíšovo království může díky nám růst, krnět nebo zanikat. (Lenoši hned namítnou: „Ale Ježíš přislíbil, že boží království brány pekelné mocnosti nepřemohou.“ To je jedna z náboženských frází.)

Ježíš si nás vybral k práci na své stavbě. Není krásnější a trvanlivější stavby.

1031 Mám velice rád římského biskupa Františka, ale nerozumím papežskému kultu posledních padesáti let. Na setkání s papežem a na papežských bohoslužbách je narváno. U Ježíše je poloprázdno.

Židovské bohoslužby se už čtyři tisíciletí obešly bez obrazů. My s náboženskými a pseudonáboženskými ikonami nešetříme. (Pseudonáboženskými obrazy jsou zvrhlí ideologové – od Marxe, Hitlera, Kim Ir Sena ... až po Putina – nebo zbožšťující ikony sportovců, populárních zpěváků a všelijakých celebrit.

Slavnost Soslání Ducha Svatého

2020

Slavnost Soslání Ducha svatého Sk 2:1–11 1 Kor 12:3–13 J 20:19–23 31. května 2020

40 dní („40“ v Bibli je „dostatečně dlouhou dobou“) Ježíš své učedníky uváděl do významu a smyslu Zmrtvýchvstání a do možností, jak se s Ježíšem nadále setkávat.¹⁰³²

(Zkoumali jsme, proč se Ježíš po vzkříšení zjevoval jen svým učedníkům.)¹⁰³³

Při Nanebevstoupení Ježíš učedníky vyzval, aby se modlitbou připravili na Soslání Ducha. (Modlitbou nemyslí vyprošování, ale abychom promyšlením jeho slov v sobě vytvořili podmínky pro přijetí Ducha.)

Ježíšovým vzkříšením nastalo konečné vylití Ducha – událost dlouho v Izraeli očekávaná.¹⁰³⁴
K velikému vylití Ducha došlo při svátku Šavuot.

(Každý rok jsme si připomínali, kdy a jak se Duch boží projevoval, projevuje, co od něj smíme a máme očekávat.)

Pro Izraelity je dodneška svátek Šavuot dovršením svátku Pesach.

O Velikonocích Izraelité slaví *vyjití z Egypta*, návrat do země otců. (Pesach není jen vzpomínkovou slavností, ale každý se pokládá za toho, kdo je vysvobozován Hospodinem z otroctví).

O svátku Šavuot (Týdny) oslavují židé *dar Tóry*.¹⁰³⁵

Při uzavírání (svatební) Smlouvy Hospodina s Izraelity lidé prohlásili: „Budeme poslušní tvých slov, která nám Mojžíš tlumočil.“¹⁰³⁶

Svátkem Šavuot se Izraelité znovu (dodneška) hlásí k pokynům (*mictot*) Tóry.

1032 Vzkříšeného vítěze nad hříchem a smrtí potkáváme v tom, kdo s námi hříšníci jde naší cestou, a nepohoršuje se nad námi. V těch, kteří s námi jednají s úctou a zvěstují nám odpuštění a odpouští nám. V těch, kteří nám slouží, těší zarmoucené a skleslé, v těch, kteří nám osvětlují smysl božího slova. Ježíš nás ve své hostině – nás hříšné a selhávající – znovu a znovu pozvedá z *prachu*, staví na nohy a opakuje nám svůj svatební slib.

Také my, když takto sloužíme jiným, zvěstujeme jeho lásku až „za hrob smrti“.

1033 Nemá smysl „házet perly sviním“. (Srov. také J 15:22–25)

1034 Např. „Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha.“ (Jóel 3:1–2) – Setkali jste se někde v církvi s tímto očekáváním? Až František například mluví o využití darů Ducha v ženách.

„Lidský synu, prorokuj a řekni mému lidu: Toto praví Panovník Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby a vyvedu vás z vašich hrobů, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. I poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás z hrobů, můj lide. Vložím do vás svého ducha a oživnete. Dám vám odpočinití ve vaší zemi. I poznáte, že já Hospodin jsem to vyhlásil i vykonal, je výrok Hospodinův.“ (Ez 37:10–14)

1035 Šavuot se slaví 49 dní po svátku Pesach, 7 týdnů, 7x7 dnů.

Izraelité jsou vděční Hospodinu za dar svobody i za dar moudrých pokynů k dobrému soužití s druhými lidmi a s Bohem.

V tento čas svátku Šavuot začínají žně pšenice – lidé se radují také z úrody země, kterou jim Hospodin znovu daroval.

Ke slavení patří vždy hostina. Izraelité si pochutnávají „na koláčích“ z nové úrody i tím oslavují dar svobody (i o svobodu je třeba pečovat, aby bylo co sklízet a slavit). Připravují mléčná jídla z tvarohu a medu,

Darem Tóry je osvobození Izraele dovršeno.

Sám Hospodin učí Izraelity jak si svobodu synů božích zachovat.

I dále o svůj lid pečuje, posílal mu proroky a opětovně je zachraňoval a zachraňuje (po devatenácti stoletích Izraelité také znovu dostali zemi otců).

Ježíš je největším Prorokem a Učitelem.

Ježíšova pozemská mise je dovršena darováním Ducha.

Proto si před slavností Seslání Ducha svatého připomínáme, k čemu jsme my, učedníci Ježíšovi, na světě, a jaké poslání je církvi svěřeno.

Ježíš nám svým životem ukázal, že i v porušeném světě můžeme obstát a můžeme mu být něco platní jako jeho svědkové záchranáři.

Křest není vstupenkou do nebe. „Víra“ křesťana je odpovědí na Ježíšovo přátelství. Ježíš nás zasvětil – vrcholným způsobem uvedl – do lásky Otcovy. Nečekáme privilegia, výhody nebo protekci, ale přijali jsme pozvání ke službě, k zapojení se do záchrany světa; ne k adorování, ale k následování.

„Budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, říká Hospodin svému lidu.“ (Ex 19:5)
Vyvolení – oddělení Izraele se dostalo i nám.¹⁰³⁷

Na zkušenost Izraele s Hospodinem navazujeme, zakoušíme sladkost přátelství Hospodina a celým srdcem ji chceme ukázat dalším lidem.

Veliký darem Ducha je Šalom.

S Izaiášem *vyznáváme* (to je aktivní životní postoj), že Ježíš je knížetem pokoje.

Zkoumali jsme, co šalom obnáší, co pro nás znamená a jak a čím můžeme a máme být tvůrci Ježíšova Pokoje.

Zakoušíme jeho požehnání a učíme se tento Pokoj vytvářet a šířit.

Kdo nerozlišuje zlo od dobra, ubližuje, kdo si nepěstuje svědomí podle Tóry a Ježíšových pokynů, skončí mezi pachateli bezpráví nebo mezi zbabělými diváky umožňujícími řádění pachatelů. Známe palčivost výčitek svědomí. A známe úlevu odpuštění.

protože Tóra často bývá přirovnávána k mléku a medu.

1036 Mojžíš na Sínaji vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“

Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. Všechen lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu.“ (Ex 19:3–8)

V noci od začátku svátku Šavuot do rána nejdou židé spát, ale „studují“ Tóru. (Studium Tóry slouží k „poznávání Hospodina“. Porozuměním se buduje důvěřující vztah.)

1037 Jsi svatý lid Hospodina (ne ve smyslu mravním), svého Boha; tebe si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech lidských pokolení, která jsou na tváři země, abys byl jeho lidem, zvláštním vlastnictvím. Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás ... Ale protože vás Hospodin miluje a zachovává přísahu, kterou se zavázal vašim otcům, vyvedl vás Hospodin pevnou rukou a vykoupil tě z domu otroctví, z rukou faraóna, krále egyptského. Poznej tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisíců pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho přikázání. (Dt 7:6–9)

Odpuštění hříchů, smíření s druhými a úsilí o nápravu jsou velikým darem Ducha. Jsou prvním darem Vzkříšeného. (Viz dnešní úryvek evangelia.)

Bez odpuštění by se apoštolové nenarovníli.

(Říkáme si, že se Ježíš ujímá obětí i pachatelů. Apoštolové se právem pokládali za diváky, kteří jen zbaběle přihlíželi Ježíšovu ponížení, aniž by mu pomohli, nebo při něm věrně stáli).

Škoda, když Ježíšova slova: „Komu hříchy odpustíte ...“, zužujeme jen na odpuštění při svátosti smíření.

To, že se někteří lidé vědomě staví proti dobrodincům lidstva – včetně samého Mesiáše – je dost nepochopitelné.

Jak to, že byl Ježíš tak strašně nenáviděn?

Apoštolové ale byli neméně překvapeni i vlastním selháním. Nezachovali se dobře podle vlastních představ o slušném jednání a přátelství vůči Ježíšovi. (Kdo poctivě zkoumá sám sebe, dojde k podobně ponižujícímu náhledu na sama sebe. Nikdo nejsme nevinní.)

Hodným lidem – pokud přemýšlí – časem dojde, že není možné dobře vycházet se všemi lidmi. S tím, kdo si nechce přiznat, že ubližuje jiným a nemíní měnit svůj přístup k nim, se nelze přátelit.¹⁰³⁸

Ježíš nás připravuje na střet se zlem.

Ježíš ví, kdo neoprávněně uchvátil moc ve světě, ví, kdo jsou tímto všeho zlého schopným vychloubačem uhranuti, kdo mu dali svůj hlas, slouží jeho impériu a podpírají jeho trůn.

(Srov. J 14:30 16:11)

Stojíte-li se mnou v odboji proti zlu, budete podobně pronásledováni jako já.

Škoda, že se od něj nenecháváme vyzbrojit, abychom pronásledování nejen ustáli, ale uměli se proti němu účinně stavět.¹⁰³⁹

I stavění se proti zlu je projevem Ducha božího. Proroci i sám Ježíš nebyli těmi, kteří neodporují zlu.

Je trestuhodné, že jsme Ježíšova slova: „Budou vás vylučovat za synagog; ano, přichází hodina, že ten, kdo vás zabije, bude se domnívat, že tím uctívá Boha,“ vztáhli jen na židy. My jsme sami sebe – církev – prohlásili za Matku, dokonce neomylnou a nepřipouštíme, že bychom také my někoho nespravedlivě pronásledovali. Jsme slepí (srov. J 9:39–41).

Nedávno jsme si opět připomínali: „Milujete-li mne, budete zachovávat mé pokyny a já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi navěky.

Kdo přijal mé pokyny a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám mu to poznat. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal.“ (Srov. J 14:15–24)

„Až přijde nový Průvodce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví.“ (J 15:26)

„Duch pravdy vás uvede do veškeré pravdy.“ (J 16:13)

„I vy vydávejte (se mnou) svědectví, neboť jste se mnou od začátku.“ (J 15:27)

1038 Nemohu mlčet k jednání Hitlera. (Kdybych měl možnost a odvahu ho odpravit, udělal bych to.) Jenže i apoštolové nahlédli, že není snadné se mocným násilníkům a pomlouvačům postavit.

1039 O Ježíšových slovech: „Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist'ujte, demony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte,“ (Mt 10:8) není v církvi řeč.

Místo toho nás vedli ke snášení utrpení s pocitem získávání si zásluh.

Léta si říkáme, že Duch svatý je především Průvodcem (nejen Utěšitelem). A že se za nás nepřimlouvá u Boha, ale u nás.

„Jakmile přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. (J 16:13–15)

Kdo neví o tomto základním přístupu k působení Ducha, mívá se s ním.

Ten, kdo buď odporuje Ježíšovým slovům, nesnaží se jim porozumět nebo je vytěsňuje, ten nebude dbát ani na náповědu Ducha.

A kdo Ježíšova slova nezná, tomu náповěda Ducha nepomůže.

Přísliby Ducha a jeho darů jsou závratné, kdo o ně opravdu stojí, může se vydávat na cestu. A ten, kdo se vydá, potěší Ježíše, Otce i Ducha.

Odkaz na uloz.to pro stažení záznamu biblické hodiny.

2014

Slavnost Seslání Ducha sv. Sk 2:1–11 1 Kor 12:3b–7. 12–13 J 20:19–23 8. června 2014

Židé o Letnicích slaví dar Tóry. Těší se z „Učení“ Hospodina, které jim na Sinaji bylo darováno. Celou noc si z Tóry čtou.¹⁰⁴⁰

Stvořitel nám nabízí nádherný program: být s druhými jeho obrazem.

Přátelství je cílem (krása nebe bude ve vytvářeném přátelství se všemi).

Už v pozemském životě si přátelství budujeme, učíme se mu. Manželství má být přátelstvím.

Jak o Bohu mluvit? Jen v analogiích.

„Kolik vás doma je?“, ptáme se. „S babičkou sedm“, slyšíme odpověď.

V našich řečech o Bohu je matematika jen částečným príměrem.

Řekneme-li: „Bůh je jeden“, zbavuje nás to strachu, že bychom snad nějaké božstvo opomenuli.

Mluvíme-li o „třech osobách v Bohu“, pomůže nám to pomoci porozumět, jak máme být obrazem božím.

Bůh není starý mládenec, který si stačí, ani narcis, který má zalíbení jen v sobě. V Bohu „je společenství“, ve kterém jeden dává přednost druhému, společenství dokonalého porozumění, přejícnosti, spolupráce, přátelství, lásky ... Proto můžeme být obrazem Božím jen ve spolupráci s druhým. Ne jedinec sám.

Spolupráce předpokládá porozumění druhému. Můžeme mít v zaměstnání dobrou partu. Na vojně, ve válce, v kriminále můžeme najít blízké lidi, s kterými je možné dobře spolupracovat. Ale něco jiného je spolupráce ve sportovním týmu a spolupráce manželů. Manželství je velice těsným soužitím, říkáme si, že je přípravou na nebe.

Na Ježíšově životě můžeme nahlédnout jak přátelství (s Otcem i s lidmi) vypadá.

Ježíš naprosto souzněl s Otcem, přijal jeho geniální plány, neměl zapotřebí je nějak „vylepšovat“ (přesněji: Boží plány byly dílem „kolektivním“, na kterém měl podíl).

1040 Někteří z mých drahých už odešli k Hospodinu. Stydím se za svou povrchnost, jejich obraz mi bledne, některé jejich řeči zapomínám. Rád bych se je na některé věci zeptal...

Židé si považují, že rozhovory Hospodina s nimi byly zaznamenány. Nejsou tichou poštou, která zkresluje. Jedním z autorů Bible – převažujícím autorem – je Duch svatý. Do sytosti se můžeme do Bible nořit.

„Řekni mi, s kým se přátelíš, jaké knihy čteš, s jakými mysliteli souzníš a já ti řeknu, kdo jsi.“
Ježíš si liboval v Otcových názorech, bylo mu s ním dobře.

Je představitelné, že celý den vědomě žil před Otcovou Tváří. Navíc čteme, že někdy celé noci komunikoval s Otcem. Tento zdroj blízkosti je nám také k dispozici.¹⁰⁴¹

Už v Hebrejské bibli je mnohokrát řeč o Duchu božím. (Nemluvíme o Duchu božím poprvé.)¹⁰⁴²

Evangelia jsou silným příběhem přátelství Ježíše ke svým učedníkům a přátelství Ježíše s Otcem. Ježíš sestoupil z nimbu Učitele a začátečníkům nabídl své přátelství. To není vztah maminky, tatínka k dětem nebo vztah hodného a obětavého pana faráře ke svým ovečkám. (Vy, kteří máte rodiče, víte, co znamená nejen dávat přednost dětem, čekat až porozumějí, přijdou k rozumu, vrátí se ...

Stálé sestupování něco stojí.

Jít s milenkou po jejích obchodech je snadné, jít s manželkou po patnácti letech manželství vyžaduje víc nezištnosti.

Dávat druhému stále přednost je namáhavé.

Fotbalisté trénují a hrají pár hodin. Manželství je na věčnost.

Ježíšovo přátelství je vrcholem (proto ten příměr o manželství), je tak velké, že unese i zradu. Jde až na smrt, až za hrob. („Nalomenou třtinu nedolomí ...“)

Ježíš nám nabízí jedinečné přátelství. Nabízí svého Ducha. „Co je mé, je Tvé“.

Jeho přátelství s Otcem není rozpuštěním vlastní osobnosti, zřeknutí se svých názorů, plánů, svého já. Není nirvánou. Je darováním se druhému. Darováním se druhým.

Bůh není uzavřen, je ve svém společenství „božských osob“, dává se nám – svým tvorům. Má nás za své děti, za své společníky. To je neuvěřitelné!

Židé dodneška velice čerpají z přátelství a moudrosti Hospodina.

My jsme bohatší o zkušenost s Ježíšovým přátelstvím.

Ježíš nám ale ještě navíc nabízí svého Ducha.

Mluvili jsme v minulých letech, co znamená, že „nás Duch boží bude uvádět do veškeré pravdy“.

Kdo zná Ježíšova slova, tomu bude Duch boží „napovídat“, připomínat Ježíšova slova zevnitř.

Jsme ovlivňováni okolním světem, kde kdo a kde co se snaží nás ovlivnit.¹⁰⁴³

1041 Místo našich dlouhých modliteb můžeme naslouchat božímu slovu a hledat porozumění...

Při modlitbě nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebud'te jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. (Srov. Mt 6:7–8)

V poslední, velký den svátků, Ježíš vystoupil a zvolal: "Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proud živé vody poplyne z jeho nitra", jak praví Písmo."

To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven. (J 7:37–39)

1042 Stvořitelská moc je připisována Duchu božímu (Gn 1:2).

(„Jestli Duch tvoří svět, co tedy dělá Otec?“ – napadne nás.

Tak jako Ježíš pracoval a pracuje na záchraně světa s Otcem, tak podobně pracuje Duch. Vždy je „při práci“ celá Trojice. Píší-li dva autoři knihu, mají-li na Manželských setkáních společně manželé přednášku, těžko říci, které slovo je cí.)

Síla Samsonova, když sjednocovala lid boží a osvobodila ho od nepřítele, je připisována Duchu Božímu.

(Sdc 13:25, 14:6–19, 15:19) Moudrost Boží je připisována Duchu (srov. například Mdr 11:23–26).

Pokaždé, když se někdo Duchu otevřel, byl Duchem povznesen: velké osobnosti Izraele, soudci, proroci, ... sloužili k prospěchu druhých (1 Sam 10:6. 10. 13; Ez 11:5; Zch 7:12).

(Duch dokonce stojí za ušlechtilými činy i mimo Izrael – „vane, kde chce“.)

V Izraeli je očekáváno vylití Ducha na všechny (Nm 11:26–29; Jl 3:1. 5; Ez 36:1n; Jer 31:3133).

Všude, kde je nějaké dobro a nějaká krása, tam všude působí také Duch boží.

V události v den Letnic v Jeruzalémě je uveden veliký příklad porozumění skrze Ducha (první čtení).

Na Ježíše měli lidé různý názor („je to Jan syn Zachariášův, který vstal z mrtvých, nanebevzatý Eliáš, který k nám přišel, je to jeden z proroků, je to Mesiáš – nebo Nazaretský je blázen, psychopat, kacír ...“).

Lidem hledajícím přišel Duch boží na pomoc a oni porozuměli svědectví apoštolů – „mluvili jim z duše“.

Muzikantům a zpěvákům před koncertem udá sbormistr „tón“. Každý z nich si naladí (děti to ještě neumějí, jejich nástroj jim naladí pan učitel).

Máme na ledacos své názory, na dějiny, současnou politiku, náboženské spory. Budeme-li se vyladovat na Ducha božího, budeme-li znát Ježíšovy názory, porozumíme si navzájem.

Při slavení Večeře Páně dvakrát prosíme Ducha božího o pomoc. Poprvé prosíme, aby Bůh svým Duchem posvětil chléb a víno (to je pro Boha snadné, chléb a víno se nebrání).

Podruhé prosíme(!), aby nás Bůh proměňoval do Ježíšovy podoby, na nové Ježíšovo tělo vydávající se na záchranu dnešního světa. To je náročnější, k tomu je zapotřebí nejen ochoty Boha, ale i ochoty člověka.

Může se to podařit, natolik, nakolik jsme vyladěni na Ducha Božího. Natolik, nakolik s Duchem umíme spolupracovat.

Všímáme si, jak nenávist k nepříteli silně spojuje lidi a dokáže hrozné a mohutné činy ...

Ale láska k Bohu je silnější – pokud se jí oddáme a spolupracujeme s ní.

Jsme chybuující, jsme teprve na cestě, bez vzájemného odpouštění se v přátelství a v manželství teprve neobejdeme.

Postavit dům, vystudovat vysokou školu, může být dřina. Vybudovat pěkné manželství, vychovat dobře děti, je ještě namáhavější, ale není větší krásy. Udržování stavení domu je nikdy nekončící prací, budování domova – vztahů – je teprve pracné.

Bůh je stavitel našeho Domu.

Nenechme se odradit nedorozuměním v manželství nebo přátelství. Něco jiného je cíl a něco jiného je cesta k cíli.

(Lidé, kteří jsou sami, žijí „snazší“ život, ale jsou sami, nemají tak náročný trénink do nebe.

Manželství je nejnáročnějším soužitím.)

Bůh nám – lidem na cestě, lidem nedokonalým, hříšným – nabízí velkorysé přátelství.

Pozorujeme, že v některé rodině děti nebo děcko přijmou ducha svých rodičů, nasáknou jejich ušlechtilostí.

Ale Duch boží je „osoba“, působí ještě jinak, silněji. Duch není a nepůsobí jen jako určité vlastnosti a postoje druhého. Působí osobně zevnitř, má k nám svůj osobní vztah.

Jeho prvním ovocem je Porozumění, Pokoj a odpuštění.

Duch boží nás přivádí ke spravedlnosti. A setkání s boží spravedlností se pak projeví milosrdenstvím, odpuštěním ne odsouzením (nikdo není popravován). Duch v nás pracuje dál, abychom i my byli schopni odpustit těm, kteří o odpuštění prosí.

1043 Někteří lidé byli uhranuti, očarováni A. Hitlerem. Nejen davy, i vzdělaní jedinci. Tvrdili, že je příjemný společník, laskavý člověk, hodný pán. Tak psychopati působí.

(I Putinem jsou mnozí okouzleni. Teď se to ukázalo i ve Francii při oslavách „Dnu D“.)

Romány o přátelství jsou krásnou četbou a nějakým způsobem nás ovlivňují. Ale evangelia jsou živým a dramatickým životním příběhem o Ježíšově přátelství k nám. Jsme zváni do Ježíšova osobního přátelství.

2011

Slavnost Sslání Ducha sv. Sk 2:1–11 1 Kor 12:3b–7. 12–13 J 20:19–23 12. června 2011

Ten, kdo prošel Ježíšův život, kdo nečte Bibli poprvé, má výhodu, že vidí celou tuto cestu už z určitého nadhledu. I působení Ducha božího může porozumět mnohem více než úplný začátečník. Zkusíme si takový pohled dopřát. Bude to sice jako z letadla (nebude to putování pěšky), ale snad to bude užitečné.

Předchůdce Páně řekl: „Já vás ponořuji jen do vody k obrácení, ale Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně“ (srov. Mt 3:11).

Ptáme se: „Co to znamená, jak to bude vypadat, co bude Ježíš provádět?“

Jan nemluvil k lidem nepolíbeným, Izraelité byli tisíc let vzdělávání Božím slovem.

Vraťme se ještě před Abraháma. Cesta lidstva od sběračů a lovců k současnému člověku je pozoruhodná.¹⁰⁴⁴

Vážíme si velikých náboženských kultur, ale cestu židokřesťanské kultury pokládáme za výjimečnou v mírumilovnosti, přejícnosti, spravedlnosti a solidaritě se slabšími. V její otevřenosti k růstu, k větší kultuře soužití, k budoucnosti, k větší dobrotě srdce.¹⁰⁴⁵

V Hebrejské bibli (Starém zákonu) je od začátku řeč o Duchu Božím.¹⁰⁴⁶

Tvořivá moc se připisuje Duchu božímu.¹⁰⁴⁷

Všechny velké biblické osobnosti jsou lidmi, kteří se Duchu božímu ochotně otevírali a spolupracovali s ním.¹⁰⁴⁸

1044 Cesta od stravování neandrtálců až k našim hostinám, od pazourkových nástrojů k dnešním počítačům a transplantacím, od Věstonické Venuše k Bachovi, od počítání na prstech k závratné moderní vědě, od krutých rituálů k soucitu a ochraně života.

Duch boží vane, kde chce. Kdekoliv se někde děje něco dobrého a krásného má v tom Duch boží svůj podíl. Někdo to nazve pozoruhodnou cestou Ducha k lidskosti podle obrazu Božího.

1045 Díky rozumu, schopnosti poznávat, rozlišovat (dobro a zlo), díky řeči, svědomí, vyprávění, vynálezu písma, smyslu pro spravedlnost, pěstování moudrosti, Bibli (ve které nám Bůh vypráví o nás, o sobě a vzájemných vztazích) rosteme k odpovědnosti za život a dobrým vztahům s druhými (včetně Boha).

1046 Je řada věcí, které nejsou vidět a jsou. Bůh (není věc nebo jev) také není vidět a přesto mocně působí. Bible používá ve vyprávění o Bohu a jeho Duchu a o jeho působení, obrazy z našeho života: hebrejské „ruach“ znamená: dech, vzduch, vítr (duje), duch, dále obrazy vody, krve, ohně, vůně, holubice.

Vzduch, krev a voda jsou životadárné, vítr, voda, Duch, oživuje mrtvé, to, co je pro člověka nezvratné, Duch dokáže zvrátit (Ez 37:1–14). Duch odnese i člověka (Sk 7:39).

Oheň svítí, osvětluje, zahání šelmy a strach ze tmy, hřeje, stráví nečistoty, očišťuje, tříbí kov k ryzosti, zviditelňuje hořící plyn, který jinak není vidět, plameny šlehají vzhůru, zatímco ostatní padá k zemi.

Vůně (neviditelná esence z rostliny) nás „omráčí“, nadchne, přitáhne.

Holub je velice inteligentní a mírný pták (nemá žlučník), holubi stoupají vzhůru do nebe, až zmizí našim očím, ale také se z nedohledné výšky snášejí na zem.

Spiritus – duch je buď Dobroduch nebo zloduch, může ovládnout člověka. (Slivovice je to nejlepší a nejsilnější ze švestky – řeknou nejen Moraváci –, je velice mocná. „V rukou lékaře je lékem, v rukou duchovního je požehnáním“, říkávám při společné snídani po slavnosti Vzkříšení a pak připijíme „Na život (věčný)“.)

1047 Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůň byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. (Gn 1:1–2)

I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem. (Gn 2:7)

Ježíš se liší od ostatních velikých osobností, které byly obdarovány Duchem božím. Je plný Ducha. Byl počat z Ducha svatého (srov. Lk 1:34–35, to je víc než biologie). „Veřejně“ je to zjeveno při jeho ponoření do Jordánu – Duch sestupuje na Ježíše (to neznamená, že před tím Ducha neměl), z nebe je slyšet hlas: „Ty jsi můj milovaný a vyvolený Syn“. (Srov. J 1:29–34) Duch Ježíše vyvedl na poušť. V moci Ducha Ježíš přišel do Galileje.

Brzy pak řekl: „Blaze chudým v duchu (toužícím, žíznícím, hladovějícím po Duchu), neboť jejich je království nebeské.

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uží Boha.“ (Mt 5:3. 8)

V poslední velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proud živé vody poplyne z jeho nitra, jak praví Písmo.“

To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven. (J 7:37–39)

Víckrát pak Ježíš mluvil o Duchu – Průvodci, kterého dá učedníkům.

Ježíšovou smrtí nastává konečné vylití Ducha.¹⁰⁴⁹

1048 Dokonce i síla Samsonova je popisována jako působení Ducha, když bránila a sjednocovala boží lid. (Sdc 13:25, 14:6–19, 15:14) Prorocké slovo – svědčící o Hospodinu, usvědčující Izrael z hříchů je projevem Ducha (1 S 10:6. 10; Ez 11:5; Za 7:12)

Moudrost starších, kteří sloužili lidem moudrostí (boží) (Nm 11:17).

Králové, proroci a kněží byli pomazáni olejem na znamení, že jsou obdarováni duchem Hospodinovým. (1 S 16:13)

Už Prvnímu Izraeli bylo přislíbeno ve velké míře obdarování Duchem božím.

Když Mojžíš nařikal (právem) nad těžkou službou zabeđenému Izraeli, Hospodin mu řekl: „Vyber z moudrých mužů sedmdesát osobností, vložím na ně svého ducha, aby ti pomohli vést můj nevěrný lid. Po duchovních cvičeních se ale dva muži nedostavili k rituálu. Ale i na nich (v táboře) spočinul duch Hospodinův. Jozue, který Mojžíšovi ministroval (a byl už „důležitý“), protestoval: „Mojžíši, zakaž jim to!“. Ale Mojžíš řekl: „Houby tomu rozumíš, kéž by všem lidem mohl Hospodin dát svého ducha!“ (Srov. Nm 11:1–29)

Prorok Jóel vysloveně mluví o příslibu vylití ducha na všechny, dokonce i na izraelské ženy a i na otrokyně (!) (Jl 3:1–2) (Zpíváme v kostele: „Přijď, o Duchu přesvatý“, ale církev dodneška nepřipouští, že by mohl někdo z laiků být prorokem nebo ve službách proroků, natož ženská. Jsme jen kývalové, platí o nás: „Jste tvrdošijní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové. Byl kdy nějaký prorok, aby ho vaši otcové nepronásledovali?“ (Sk 7:51–52)

Skrze Ezechiela Hospodin přislubuje: „Dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich. (srov. Ez 36:24–28)

A u Jeremiáše: „Hle, přicházejí dny, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu (starou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem): Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.

Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávejte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich. (srov. Jr 31:31–34)

1049 Konečné vylití Ducha:

Chránová opona se roztrhla v půli. A Ježíš zvolal mocným hlasem: "Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha." Po těch slovech skončil. (Lk 23:45–46) (Chránová opona oddělovala velesvatyni v chrámě od ostatního prostoru, za ní vstupoval jen velekněz pouze jednou v roce, roztržením opony se úplně otvírá přístup k Bohu těm, kteří pochopí význam ukřižování.)

Z Ježíšova probodeného srdce vytekla krev a voda. (Srov. J 19:34) (Krev a voda souvisí s Duchem).

V neděli večer přišel Ježíš k učedníkům a dvakrát jim řekl: „Pokoj vám.

Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“

Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého“. (J 20:19–22) (Šalom je vrcholným, všeobsahujícím darem Ducha. Při stvoření Hospodin vdechl do člověka svého Ducha.

Při narození nového člověka Ježíš dává, vdechuje učedníkovi „další porci“ Ducha. Srov. J 3:3–10)

Pak je Duch mnohokrát vyléván i na veliké množství lidí. Významným a charakteristickým takovým vylitím Ducha jsou Letnice.¹⁰⁵⁰

Izajáš popisuje působení Ducha a jeho „sedm“ darů (Iz 11:1–4a, 42:1–3, 61:1–9), v Nové smlouvě (Novém zákoně) jich je popsáno více jak „čtyřicet“ (Duch je vyléván vrchovatě).

Jsou i mimořádné dary Ducha a neměli bychom se jich odříkat. (To, že neuzdravujeme, je samostatnou vážnou a zahanbující kapitolou, srov. Mk 16:15–20).

Ale nepředbíhejme a nepřeskakujme to základní a důležité.

Nenechme se zlákat vidinou mimořádných darů Ducha. Nikdo si například nemá myslet, že když mluví jazyky, je lepším křesťanem než ostatní. Apoštol Pavel k tomu řekl své!

Pavel také upozorňuje, že největším darem Ducha je to, co se jeví jako obyčejné – láska.¹⁰⁵¹

V naší krajině (v které je mnoho zeleně) je přítomná voda víc než je na první pohled patrné, i když nevidíme potok, řeku nebo rybník. Kdyby nebyla, vypadala by jinak, byla by poušť. Podobně je to i s působením Ducha ve světě, každé dobro a krása projevená kdekoliv, je také ovocem Ducha božího. Je okolo nás dost obětavých, nezištných lidí, kteří neokázale a nezištně slouží druhým. Psycholog pan profesor Matějček říkával, že by měli být vyznamenáváni především obětaví rodiče dětí s postižením.

Ježíš už před ukřižováním řekl učedníkům vše důležité. Jen učedníci nebyli všem jeho slovům dost otevření (jako my).

Z Janovy kapitoly 14.–17. vyberu (připomenu) několik „cihel“, bychom si zase postavili kousek stavby:

„Život věčný je, když poznají Boha a jeho Syna.

Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich.

Duch vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.

Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude.

Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo (má přikázání), a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.

Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám.

Ducha božího znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás.“

U poslední věty se trochu zastavme.

Před ukřižováním Ježíše učedníci Ducha božího znali, viděli, jak působí v Ježíši – „přebýval u nich“, ale „nebyl ještě v nich“.

Učedníci byli nadšeni Ježíšovým přátelstvím, ale ještě mu úplně nedůvěřovali, v některých názorech jeli po svém, ještě neměli úplně otevřené dveře svého srdce pro Ježíšova Ducha, nežíznil

Před nanebevstoupením posílá Ježíš učedníky: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, ponořte je do jména Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.“ (Mt 28:19)

1050 O Letnicích židé v Ježíšově době slavili svátek darování Tóry na Sinaji. Podobně jako tenkrát na Sinaji je i v Jeruzalémě o Letnicích slyšet hukot větru a objevuje se oheň. Důležitější než tyto obrazy je nové porozumění lidí. Zatímco v Babylóně při stavění věže začnou lidé mluvit každý svým jazykem: „Já, já, já“, o Letnicích si porozumí mnoho lidí, kteří pochází z různých židovských diaspor tehdejšího světa. Tito lidé byli tak proměněni, že je ostatní podezřívají, že jsou opilí. Petr jim vysvětlil, že nastalo poslední vylití Ducha. (Sk 2:13n) (Pavel píše: Neopíjejte se vínem, ale buďte vůní Ducha svatého Ef 5:18). Tak jsme uzdravováni z „babylónského hříchu“.

1051 S láskou se můžeme setkat kdekoliv, doma, v práci, na ulici ... (Srov. 1 K 12.–14. kap.) V listě Galatánům najdeme nejen krásný popis ovoce Ducha (Ga 5:22), ale i souvislost se svobodou z Ducha (Ga 5:13–25).

po něm, „neumírali žízni po Duchu“, nepokládali ho ještě za životně důležitého. Ježíšova Ducha obdivovali – „přebýval u nich“, ale ještě jej nepřijali, ještě „nebyl (nežil úplně) v nich“.

Až když učedníci selhali (když Ježíše opustili a přestali ho pokládat za Mesiáše) a až když byl Ježíš oslaven Otcem (za svou obětavost až na smrt), vzkříšen a povýšen Otcem (aby jej lidé nepokládali za prokletého srov. Dt 21:23; Ga 3:13), až tehdy dovolili Ježíšovi, aby jim otevřel mysl. A až tehdy se otevřeli Duchu božím, aby vstoupit do jejich nitra. (To není, ani u apoštolů, otázka jednorázové akce, ale celoživotního procesu. I apoštolové někdy – i po přijetí Ducha o Letnicích – odporovali Duchu Božímu.)

Všimněme si textu dnešního úryvku evangelia. O Svatodušních svátcích bychom možná čekali něco vznešeného, nějaký luxusní a výjimečný svatodušní dar.

Nejsme ošizeni, pouze překvapeni, že ten luxusní dar vypadá na první pohled obyčejně (jako třeba sůl), ale snad rozpoznáme, že je nezbytným darem.

Ve svých vztazích každou chvíli narážíme a bouráme. Na spravedlivý život se z vlastních sil nezmůžeme. Kdo se provinil, zakusil, jak se život změní na živoření. Kdo někdy plakal nad svým proviněním, vděčně odpuštění přijme. (Srov. také Lk 7:47)

Učedníci po vzkříšení mohli právem čekat, že je Ježíš přinejmenším „vytahá za uši“.

Opět byli překvapeni Ježíšovou „náručí“. (V pozdravu: „Pokoj vám“ je obsaženo i odpuštění.) Slatně si oddechli.

Ježíš jim při osvobozujícím zážitku odpuštění kladl na srdce: „Odpouštění a budování vztahů je nezbytné. Provinilce staví na nohy. Křísí „syna smrti“ (ovocem hříchu je smrt) k novému životu.

To, že Bůh odpouští provinilci, který skončil v propasti je snad pochopitelné, když víme, že Bůh je láska. Ale že se znovu a znovu smilovává i nad tím, kdo opětovně zradil, je skoro neuvěřitelné. Bůh není slaboch, není na nás závislý, ale jeho soucit je nesmírný. Odpuštění nás vede k obdivu a vděčnosti k Bohu a k soucitnosti vůči druhým.

Minule jsme mluvili o „Náručí“ jako o jednom ze Jmen Božích.¹⁰⁵²

„Život věčný je když poznají Boha a jeho Syna.“ – Ježíš nám ukázal krásu Otcovy náruče (jako nikdo před ním). Zakoušíme také krásu Ježíšovy náruče. V porušeném světě tak máme jistotu věrného přátelství.

Ježíš nám ukázal, jak si Bůh představuje pěkný život člověka. Daroval nám pravidla pro pěkné soužití (dopravní předpisy mají svůj smysl).

Kajícník často ocení Ježíšova přikázání víc než ten, kdo se tolik neprovinil (Vzpomeňme na Marnotratného syna a jeho bratra.)

„Kdo mě miluje, bude zachovávat má přikázání, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“

1052 Náruč je srozumitelná, máme s ní vlastní zkušenost. První náručí, kterou jsme každý zažili, byla děloha naší maminky. (Říkejme dětem, že děloha je vnitřní náručí maminky. Vyprávějme dětem, co vše se v děloze odehrává, co vše se v dětku vytváří během devíti měsíčního pobytu, dříve než děcko začíná brát rozum a vědomě prožívá a uvědomuje si osobní vztahy.) Tato náruč je prvotní zkušeností každého. Kéž by tato vnitřní náruč všech matek a po narození dítěte každá náruč rodičů byla pro každé dítě náručí otevřenou, přijímající a láskyplnou.

Děti vidí, jak táta objímá maminku i dítě, které maminka nosí. (Podávám-li těhotné mamince Tělo a Krev Páně, často říkám: „To je pro dva“.)

Víme, co s plačícím, ublíženým a všelijak zraněným dítětem udělá milující náruč.

Náruč je pro nás srozumitelná a celý život potřebná, náruč rodičů, partnerů i náruč dětí.

Každý potřebujeme otevřenou a chápající náruč.

Soužití v porozumění s druhými je nejdůležitějším úkolem. ¹⁰⁵³

Ježíš nám ukazuje pravidla pro soužití mezi jeho přáteli. „Stojíte-li o boží království, zachovávejte má přikázání“:

- Vztahy v Božím království Ježíš postavil na modelu rodiny. ¹⁰⁵⁴
- Buďte tvůrci pokoje (Mt 5:9). ¹⁰⁵⁵
- Vyříkávejte si spory. Každý má právo na obhajobu. Každému máme odpouštět – splnil-li podmínky k odpuštění. ¹⁰⁵⁶
- Přijímejte pokorně odpovědnost jeden za druhého. ¹⁰⁵⁷
- Vzájemně si odpouštějte. ¹⁰⁵⁸

1053 To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.

Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji.

Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.

To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali. Jako mne miloval Otec... (J 15:12–17)

„Podívejte se, jak se milují“, říkali o prvních křesťanech – dodržovali Ježíšova přikázání...

1054 Mezi apoštoly vznikl spor, kdo z nich je asi největší.

Ježíš jim řekl: „Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci. Avšak vy ne tak: Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží. Neboť kdo je větší: ten, kdo sedí za stolem, či ten, kdo obsluhuje? Zdali ne ten, kdo sedí za stolem? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží. (Lk 22:24–27)

Víte, že vládcové panují na národy a velcí je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé. (Mt 20:25–28)

Na stoličce Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové...

Vy však si nedávejte říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.

A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský.

Ani si nedávejte říkat `Učitelé´: váš učitel je jeden, Kristus.

Kdo je z vás největší, bude váš služebník.

Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen. (Mt 23:2–12)

Jestliže já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte. (J 13:14–17)

1055 Dávejte si pozor, aby váš spravedlivý hněv nepřerostl do nespravedlivého hněvu. (Mt 5:21–22. 38–48)

1056 Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem. Potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. (Mt 5:23–26)

1057 Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby `ústý dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď´. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církve, ať je ti jako pohan nebo celník. (Mt 18:15–18) – pravidlo zdvořilého a laskavého napomenutí.

1058 Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den a sedmkrát za tebou přijde s prosbou: „Je mi to líto“, odpustíš mu! (Lk 17:3b–4) – To je nutná podmínka k odpuštění.

Odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.

Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec;

jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení. (Mt 6:12–15)

Jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. (Srov. Lk 6:38)

Smíření a porozumění s druhými je pramenem radosti.

Slavnost Seslání Ducha svatého dovršuje Velikonoční dobu.

Vidět působení Ducha a přidávat se k němu je poněkud pracné – zvláště když neuhýbáme před trápením světa – ale dává nám nadhled a naději. Ježíš prošel se ctí život v porušeném světě (nikdo nemůže říci, že by si byl pro sebe něco ulehčil). Je pro nás velikou posilou, že na nic nejsme sami. Svět je nespravedlivý a život je pro někoho velice krutý, ale vedle zla je tady také dobro.¹⁰⁵⁹ Všimáme si, že Bůh je silnější než všechno zlo.

Vedle bolesti a oprávněného smutku a někdy jemu navzdory, můžeme také zkoušet Pokoj boží, který všechno převyšuje. Jistotu Božího přátelství. Nebo alespoň naději na Boží přátelství.

Bůh je přítel, kterého zajímá i hříšník. I provinilec přitahuje Boží lásku. I provinilec zůstává synem či dcerou boží a je zván k podobě s Bohem. (Dobrý rodič si to umí představit.)

Odpuštění Boha nám hříšníkům je nemalý zázrak. Ten, kdo dokáže odpustit druhému, způsobuje podobný zázrak.

(Za týden se ještě k působení Ducha vrátíme.)

2008

Slavnost Seslání Ducha sv. Sk 2:1–11 1 Kor 12:3b–7. 12–13 J 20:19–23 11. května 2008

Mnoho lidí „řeší“ chyby jiných lidí. My patříme (což není křesťanská výsada) mezi ty, kteří pracují na sobě. To bychom si mohli skromně pochválit.

Událost v den Letnic z 1. čtení stojí oproti tomu, co postihlo stavitele babylónského ziguratu.¹⁰⁶⁰

„Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“

Cesta ke smíření a odpuštění vede od hledání chyby, k příčině – k objevení toho, co mně chybí. K nápravě. K hledání spravedlnosti vlastního života.

Učím se přemýšlet, objevovat skryté věci na sobě, nacházet zpětnou vazbu od druhých i u sebe. Vede mě k moudrosti a velkorysému zacházení s chybujiícím (se sebou nebo s druhým), k milosrdenství. Učí mě snášenlivosti.

Kdo říká, že není hřích, mýlí se a svádí druhé.

Příčinou řady nemocí těla i duše je často nesmíření. Apoštol Jakub to potvrzuje: „Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni.“ (Jk 5:16)

1059 Nakoukl jsem do knihy „Děti Ireny Sendlerové“ od Anny Mieszkowské.

V r. 1999 objevily čtyři čtrnáctileté dívky v malé obci v USA neznámý příběh Ireny Sendlerové, která se svými spolupracovníky zachránila za války z Varšavského gheta 2 500 dětí. Ten příběh změnil život děvčat a může ovlivnit kohokoliv.

Irena Sendlerová asi nebude svatořečena, ale Bůh si ji cení víc, než jak si my umíme cenit dobrých lidí.

1060 V 1. knize Mojžišově jsou ukázány základní čtyři typy a obrazy hříchu (ztráta důvěry v Boha, bratrovražda, potopa zla a zbožštění lidí).

Když se lidé chtějí stát božstvem, které si bude dělat, co jim vyhovuje. („Řekli si: „Vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“, dojde k vnitřnímu rozpadu, neboť každý začne mluvit „svým jazykem“, totiž: „Já.“ „Já.“ „Já.“ Srov. Gn 11:4)

Židé z různých provincií světa (římské říše) uslyšeli řeč, která je chytla za srdce. (To je víc, než kdyby jen slyšeli vlastní rodný jazyk.)

Kdyby někdo přišel poprvé slavit Svatodušní svátky, byl by asi dost překvapen, že se v evangeliu čte o odpouštění hříchů. Každý rok.

Nečekali byste spíše něco víc o darech a působení Ducha svatého?

Proč to tak je?

Život stojí na pravdě a spravedlnosti.

Chyby a hříchy ničí život. Neléčená nemoc čím dál víc hubí. Díra ne střeše je zdrojem zvětšující se škody. Neošetřená ublížení jsou rakovinou vztahů.

Proto při slavení Letnic slyšíme zásadní radu pro dlouhodobější soužití – o odpouštění, s obdarováním Ducha, který nám přichází na pomoc.

Ježíšovou smrtí nastalo konečné vylévání Ducha. ¹⁰⁶¹

Ježíš nás své přátele zve k novému uspořádání života. ¹⁰⁶²

Není většího pozdravu než Šalom. ¹⁰⁶³

Dýchání je jednou ze základních podmínek života. ¹⁰⁶⁴

Bez kyslíku se neobejdeme. Ježíš nás „okysličuje“, nám „zadušeným“, „utopeným“, „bez života“ dává „umělé dýchání“. Přináší nám „druhý dech“, oživuje nás svým Duchem. ¹⁰⁶⁵

Vybavuje nás svým Duchem ¹⁰⁶⁶ a posílá nás, abychom byli tvůrci Pokoje a budovali Boží království.

Jednou ze základních podmínek dobrého života je ochota k odpuštění a ke smíření. Bez kyslíku se také nedá delší dobu žít. Odpuštění nás vrací k životu, do spravedlnosti a pravdy.

1061 Ježíš zvolal mocným hlasem: "Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha." Po těch slovech skonal. (Lk 23:46)

Pak následuje další „vylévání“ Ducha, jedním z nich je událost Letnic.

1062 Do Božího království vstupuje ten, kdo si uspořádá svůj život a vztahy podle Ježíšových pravidel. Takovému se jinak žije. (Jiné vymoženosti mají občané ve Švýcarsku, jiné ve Švédsku, USA, v Izraeli a jiné poměry vládnu v Číně, Iráku nebo v Severní Koreji.)

1063 Všechny pokusy o zbožnější nebo lepší pozdrav jsou liché. Pokoj je božím darem. Je harmonií se sebou, s druhými, s Bohem, s celým kosmem (patří sem i vztah k životnímu prostředí). Je určujícím nastavením člověka pro úctu a službu životu.

Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni syny Božími. (Mt 5:9)

Ježíš poslal ještě sedmdesát učedníků ... a řekl jim: „Když vejdete do některého domu, řekněte nejprve: `Pokoj tomuto domu!´ A bude-li tam člověk hodný pokoje, váš pokoj na nich spočine; ne-li, vrátí se opět k vám. (Srov. Lk 10:1–6)

Pokoj je souhrnem božích obdarování. Kdo jej v sobě nemá, není spokojený. Takový si lehko přihrádá. (Možná bychom se shodli, že snad všechny hříchy Desatera se dají převést na jednoho společného jmenovatele – krádež toho, co mi nepatří.)

1064 Také:

„Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo.“ (J 4:34)

„Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4:4)

„Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“ (J 4:14)

„Jezte mé Tělo, pijte mou Krev.“

1065 První stvoření „I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.“ (Gn 2:7)

Po vzkříšení Ježíš křísí „starého Adama“ (člověka).

1066 „Nejste to vy, kdo mluvíte, ale mluví ve vás Duch vašeho Otce.“ (Mt 10:20)

Když chtěli apoštolové Jakub a Jan vypálit samařskou vesnici, Ježíš se obrátil a pokáral je: „Nevíte, jakého jste ducha“. (Lk 9:55)

Darů Ducha sv. je v novém zákoně uvedeno více jak 40.

Duch svatý vytváří pokoj a působí odpuštění (za chvíli si řekneme, jak to dělá).

Slova: „**Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou**“, jsou určena všem. (Nejsou jen výbavou zpovědníků.) Jsou určena každému, neboť odpuštění je životodárné, zachraňující.

(Tento úvod pokládám za důležitý. Odpuštění se dotkneme jen začátečnický. Možná budeme i tak překvapeni, kolik si toho o odpuštění všimneme. Neboť, přes množství našich řečí, máme novozákonní umění odpouštět velice zanedbané.)

Ježíš nás upozorňuje na důležitost smíření a ukazuje „mechanizmy“, cestu jak k odpuštění dojít. Vede nás k vyřikávání si vzájemných postojů a k vyjasňování našich úmyslů.

Ježíš stanovil pravidlo, které nás má stimulovat (povzbuzovat, pobízet):

„Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem. Potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře“. (Mt 5:23–26)¹⁰⁶⁷

Ježíš nám dal další pravidlo zdvořilého a láskyplného napomenutí: „**Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si říci, získal jsi svého bratra**“ (srov. Mt 18:15–18).

Židé vědí, že není možné (!) prosit Boha o odpuštění, dokud se nesmíříme s tím, koho jsme poškodili.

Vědí také, že neexistuje promlčecí lhůta.

1067 „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby `ústý dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď`. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.

Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.

Opět vám pravím, shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní.

Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.

Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: "Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?"

Ježíš mu na to odpověděl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát."

"S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven.

Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: `Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!` Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: `Zaplat' mi, co jsi dlužen!` Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: `Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!` On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: `Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?` A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. – Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru." (Mt 18:15–35)

Ježíš pevně stanovil: „**Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den a sedmkrát za tebou přijde s prosbou: `Je mi to líto, odpustíš mu!**“ (Lk 17:3b–4)

Má k tomu právo, neboť nám nabídl přátelství bez podmínek (to neznamena bez pravidel).

Víme, jak může k odpuštění dojít. Když se dva sourozenci poperou a jeden ublíží druhému, nelze nařídit: „Odpusť bratrovi“.

Maminka vezme brečící děcko do náruče, pochová je, dá mu bonbón nebo dvacku na houpačku. Vynahrazuje děcku „zranění“, obdarovává jej, vyrovnává křivdu a nespravedlnost, obdarovává děcko natolik, aby mělo z čeho odpuštění darovat.

Bůh o nás stále pečuje (je naším mecenášem), chová se k nám milosrdně a vynahrazuje nám křivdy jiných. (Otec přijal marnotratného syna do svého domu ...)

Proto Ježíš smí určit pravidlo o odpuštění: „**Jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám**“ (Srov. Lk 6:38)

Odpuštění nelze poručit ani si vynutit. Odpuštění a smíření není nic laciného. Nelze říci, nic se nestalo, když se stalo.

Odpuštění je darem, nemáme na něj nikdo právo.

Ten, kdo je pozorný a spravedlivý k velkorysosti Boží je lehčeji schopen odpouštění.¹⁰⁶⁸

V „modlitbě Páně“ jsme vedení k promýšlení a osvojování si toho nejdůležitějšího k životu.

Modlitba o odpuštění je tam chytře vymyšlena: „**Otče náš, odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili (!) těm, kdo se provinili proti nám. A nevydej nás v pokušení, ale vysvobod' nás od zlého. Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení.**“ (Mt 6:12–15)

Odpuštění hříchů je spjaté s odpuštěním bližnímu.

Nikdo nejsme bez hříchu. Svými hříchy a chybami narážíme na chyby a provinění druhých. Proto potřebujeme vzájemné smíření a odpuštění.

Křesťanství nenabízí bezhříšnost, ale odpuštění.

Ke smíření, k odpuštění a uzdravení je zapotřebí třech, kteří odemknou – každý svým klíčem.

Pořadí odemykání je důležité.

Přiznám-li poškozenému svou chybu,
snažím-li se dát do pořádku následky,
projevím-li lítost
a snažím se napravit svůj postoj

– pak ten, kterého jsem poškodil – může odemknout klíčem svého milosrdenství.

Potom mě může Bůh odemknout svým milosrdenstvím. Udělá to velice rád!

Pak si smím a mám odpustit také sám sobě. To je třetí klíč (na který se také často zapomíná).

Cesta ke smíření a odpuštění vede od hledání chyby, k příčině – k objevení toho, co mně chybí. K nápravě.

Vede mě k hledání spravedlnosti vlastního života.

Učím se přemýšlet, objevovat skryté věci na sobě, nacházet zpětnou vazbu od druhých i u sebe.

Vede mě k moudrosti a velkorysému zacházení s chybujícím (se sebou nebo s druhým).

1068 Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“

Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)

K milosrdenství, učí mě soužití.

Na této cestě narůstá moje rozlišovací schopnost, vedoucí ke kvalitnějšímu životu. „**Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špatné, i tvé tělo je ve tmě. Hled' tedy, ať světlo v tobě není tmou. Má-li celé tvé tělo světlo a žádná jeho část není ve tmě, bude celé tak jasné, jako když tě osvítlí světlo svou září.**“ (Lk 11:34–36)

Mluvili jsme už o veliké tragédii, pokud si někdo myslí, že „vidí“ – zůstává v hříchu. Neradi bychom patřili k těm, kteří odmítají, nesnášejí a pronásledují Ježíše.

Bez těchto znalostí a dovedností nemůžeme růst. Naopak se vydáváme nátlaku (stimulace):

„**Nestáli o správné poznání Boha, a proto je Bůh vydal**“ . (srov. Ř 1:28) – Vím, že bychom si to museli vysvětlit, stejně jako: „**Neuved' nás do pokušení**“.

Potřebujeme poznávat Boha (nejen se co nejvíce vyvarovat chyb a hříchů), jinak jsme pro jeho dílo tady – pro připravování jeho království – nepoužitelní.

(Kdypak se dostaneme k poznání druhu Jidášovy lítosti? Proč mu nepomohla?

To nařukávám jen proto, abych trochu odkryl další obzor. Přece chceme přerůst alespoň Jidáše.

Doufám, že celý tento text vyvolá další otázky. Odpovědi na to v Písmu jsou.)

„Duch svatý, nás chce naučit všemu a připomenout nám všechno, co nám Ježíš řekl.“ (Srov. J 14:26)
Už jsme si řekli, že Duch boží se nevnucuje, lze jej velice rychle odmítnout.

Je skvělé, jak nám Bůh napomáhá. Vybavil nás do života, dal nám rozum, smysly, city, intuici, můžeme poznávat a pěstovat si svou vůli ... Ale někdy jsme s rozumem v koncích, smysly jsou krátké, můžeme vyhořet nebo se nám zblázní city (zamilujeme se), přijdeme o chuť do života, uděláme chyby, které se nedají napravit, proviníme se tak, že jsme bezradní ...

Ve všem – a už preventivně – nám Bůh přichází naproti.

Vede nás ke smíření a vzájemnému odpouštění.

Přinejmenším za to mu můžeme dnes poděkovat. Neudrží-li se a neobnovují-li se vztahy, nevyříkávají-li se pocity, neposkytujeme-li si možnost vysvětlit, obhájit, omluvit se, – pak vztahy chladnou, vzdálenost mezi námi narůstá, propastí se prohlubují ...

Bez smíření se navíc zablokovává vztah k Bohu a přístup k Božím darům. Místo bychom kvetli, chřadneme.

Kdo říká, že není hřích, ten se mýlí a svádí druhé.

Nemocní chodí k doktorům a ti o vinách nemluví. Běhají za léčitely a ti o hříchu a potřebě smířování a odpouštění nemluví.

Příčinou řady nemocí těla i duše je často nesmíření. Apoštol Jakub to potvrzuje: „**Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni.**“ (Jk 5:16)

Slavnost Nejsvětější Trojice

2020

Slavnost Nejsvětější Trojice Ex 34:4b–6. 8–9 2 Kor 13:11–13 J 3:16–18 7. června 2020

Ne každému člověku se představujeme ...

Bůh se nám představuje s laskavostí jemu vlastní.¹⁰⁶⁹

Máme, tak, jako Mojžíš, „vzývat jméno Hospodinovo“ – máme jej prosit o pomoc v *poznávání* jeho *jména* – vždyť usilujeme o čím dál větší porozumění s ním.

(Co znamená *poznat*?)¹⁰⁷⁰

(Co znamená *jméno*?)¹⁰⁷¹

Bůh nám nejen vypráví, kým je, ale dává se nám *poznat* (zažít, prožít), **kým je pro nás**. Zakoušíme „plnost jeho slitování a milostivosti, shovívavost, nejvyšší milosrdenství a věrnost – neboť osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, odpouští vinu, přestoupení a hříchy; avšak viníka nenechává bez trestu, dohlíží na vinu otců, projevující se na synech i na vnucích do třetího a čtvrtého pokolení (aby se co nejdříve uzdravila poranění a křivdy byly napraveny).“

(Srov. Ex 34:6–7)

Písmo mluví většinou o jednom Bohu, jindy říká: „my bohové.“

Písmo svědčí o dokonalé jednotě v Bohu v porozumění a konání. Ale také některá jednání přisuzuje jednotlivým „božským osobám“.

1069 České *Bůh* je od slova *bohatý* (štedře obdarovávající). Bůh je bohatý svým vnitřním životem i svým dílem stvoření, neustálého tvoření a vyzarováním své lásky ke stvoření.

Bůh nás naprosto přesahuje, je nepopsatelný lidskou řečí, nevystižitelný našim rozumovým poznáním i a jen zčásti zakoušený našim srdcem. Jeho přízeň k nám je větší než množství vody protékající Niagarskými vodopády.

Bůh je tak velký, že mu nikdo nejsme malý. Nesmírně nás přesahuje, a přesto k nám sestupuje, navíc se k nám sklání a vypráví nám, jak drazí pro něho jsme.

1070 Zachariáš naplněn Duchem svatým prorocky o synu Janovi říká:

„... půjdeš před Pánem, abys mu připravil cestu a dal jeho lidu *poznat* spásu v odpuštění hříchů, pro slitování a milosrdenství našeho Boha, jímž nás navštíví Vycházející z výsosti, aby se *zjevil* (dal *poznat*) těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje.“ (Srov. L 1:67–79)

„Kdo mé pokyny (micvot) přijal a zachovává je, ten mě miluje.

A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám mu to *poznat* (zakoušet)..“

Juda se ptal: „Pane, jak to, že se chceš dát *poznat* nám, ale ne světu?“ (J 14:21–22)

„Svět má *poznat*, že miluji Otce a jednám, jak mi sdělil.“ (J 14:31)

„Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal *poznat* všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“ (J 15:15)

„Dal jsem jim *poznat* tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich.“ (J 17:26)

1071 Jméno vyjadřuje kým nositel jména je.

Izraelité váží (z veliké úcty k Bohu), kdy jméno boží vyslovit. Aby neplýtvali slovem Bůh, často o něm mluví nepřímě. Např. místo: „Nechť je pochválen Bůh,“ – řeknou: „Nechť je pochváleno Jméno.“

V Bibli není přímo řeč o Trojičním Bohu, ale z jejího vyprávění o Otci, Synu a Duchu vyvozujeme boží Trojici.¹⁰⁷²

Poznání o vztazích božských „osob“ má pro nás praktický význam – jen s druhými lidmi můžeme být obrazem božím – ve vzájemném porozumění a ve spolupráci (srov. Gn 1:27). Jako děti napodobují rodiče, tak se naše soužití s druhými má podobat soužití „božských osob“.

Boha nemůžeme svými možnostmi úplně poznat (mluvíme o něm pouze v obrazech). Známe ho jenom trochu, ale už to je pro nás obrovským pokladem, z něhož čerpáme výživu k důvěřujícímu vztahu a bohatému životu. (Jednou budeme Boha mnohem více nazírat.)

Z přátelství Božího žijeme a rozdáváme.

V jásoch z knihy Daniel si místo: „*Požehnaný jsi,*“ dosadíte „*Dobrořečíme ti.*“

K evangeliu.

Rozmluva Ježíše s Nikodémem je popsána velice, velice stručně. Tomu, kdo hledá porozumění těmto Ježíšovým slovům, tomu Duch svatý napoví: „Přečti si znovu 14.–17. kap. Janova evangelia, slova, která řekl učedníkům před svou popravou.“

(Pokud by někdo neměl zájem o Ježíšova slova, ten nebude mít zájem ani o náповědu Ducha a nic nepochopí.)

Na biblické hodině procházíme uvedením do 14.–17. kap. Janovy. Odkaz na uloz.to pro stažení třetí hodiny.

Začíná nám svítat. Číst tu Ježíšovu řeč z pohledu po Ježíšově vzkříšení je pro nás osvobozením a občerstvením. Zasadím to do smutné události – pak se ukáže veliké světlo do naší temnoty. Umřel nám další výborný kamarád (v 55 letech), jeden z nejinteligentnějších lidí, jaké znám. Je nám to velice líto, že zemřel, ale místo nářku a sebelitování (k němuž snadno nad smrtí přátel sklouzáváme), máme více přemýšlet, co pro nás smrt a příslib vzkříšení znamená.

Bůh nám zjevil nejhlubší smysl života – jsme zváni k růstu do podoby boží (skrze úsilí o dobré soužití s druhými). To je naším cílem.

Cestu k tomu jsme nastoupili už v pozemském životě.

Pro blízké toho, kdo zesnul (pro partnera, děti a přátele), bývá ztráta fyzické blízkosti drahého člověka velikou ránou (někteří se z ní dokonce nevzpamatují). Ale poznání, že nebe je pokračováním a naplněním toho – po čem bytostně toužíme (po dokonalém a trvalém porozumění s druhými) – je přece stěžejní životní výhrou. Život má větší smysl než jsme si sami dovedli představit.

Smrt pro nás není propadliskem do prázdna, do nicoty nebo do strašné nejistoty. Smrt nám otevírá dveře z pozemského života do Náruče boží a do náruče nebešťanů.

Tuto nabídku naděje si máme promýšlet, ověřovat si ji, žít ji a pěstovat si ji.

Proto, abychom mohli toto boží pozvání k životu přijmout (abychom této cestě mohli důvěřovat ať se děje, co se děje), dal Ježíš svůj život (viz slova v dnešním čtení z evangelia). Život je přece jednou z největších hodnot.

Ježíšova obětavost není laciná ani bláhová.

Snaha porozumět přátelství milujícího, i Milujícího, má smysl.

1072 Poznání jediného Boha nás osvobozuje od obavy, že nějaké další božstvo zanedbáme.

Výpověď o třech božských „osobách“ nám ukazuje, že Bůh není narcisem zahleděným do sebe. Je společenstvím, ve kterém každý naslouchá ostatním, dokonale s nimi spolupracuje a dává jim přednost – je s nimi jedno.

Ano, náš život je ohrožován zlem. Nejstrašnějším zlem je to, ke kterému jsme se sami vědomě snížili a které nám bere odvahu k pokračování života (vzpomeňme na Jidášovo smutné zoufalství). A přece Ježíš přišel proto, aby i hříšníci věděli, že se jich Bůh ujímá a nabízí jim pomoc, aby jim život znovu chutnal a oni se snažili znovu ze všech svých sil pracovat pro dobro.

Ježíš přišel „vzít vítr z plachet“ hrůze našich vin, strachu, lidské beznaději a zoufalství. Pravdivost boží nabídky k růstu a životu bez konce, si potřebujeme promýšlet a ověřit si ji. Kdo se na tuto cestu s Ježíšem vydá, ten získá velikou oporu ke službě životu (následování Ježíše – jak známo – vyvolává velký protitlak některých lidí). Ten, kdo staví na Ježíši, bude schopný povzbuzovat ty, kteří selhali (nikdo nejsme bez viny) a bude schopný těšit nešťastné (například ty, jejichž blízký si vzal život).

Každému člověku Ježíš říká: „Jsi zván do náruče Boží a do náruče nebešťanů (říká to i velkým hříšníkům – vzpomeňme na Ježíšova slova teroristovi, ukřižovanému po Ježíšově pravici).“

Důvěra nemá být slepá. Má stát na pádných důvodech a poctivých zkušenostech. (Výrok mnoha dnešních lidí: „Já to vnímám tak a tak,“ „já to cítím tak a tak,“ mně není nic platný. Ježíš mluví jinak. Zve nás k ověřování toho, o čem svým životem svědčí a za co se zaručuje.)

„Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo mu důvěřuje, nezahynul, ale měl život věčný.

Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn.

Kdo mu důvěřuje (jde jeho cestou, kdo přijal Ježíšův životní styl za svůj), ten není souzen (neboť je ochoten přijmout podmínky božího milosrdenství).

Kdo „nevěří“ (kdo opovrhne Ježíšovým přátelstvím a jde povýšeně „svou“ cestou), sám sebe odsuzuje (hrozí mu, že zabloudí a vzdá snahu o dobro).“

Ten, který povýšeně odmítá *poznat a ověřit si poctivost Ježíšovy pomoci* (jeho pravdy a jeho svědectví o přátelství na život a na smrt) – ten se provinuje tím, že opovrhne nabídkou Ježíšova přátelství a pomoci. Ten „je již odsouzen, neboť *neuvěřil ve jméno* jednorozeného Syna Božího.“

V naší společnosti se dlouho nemluvalo o smrti, umírání a truchlení. Ze strachu a z falešných obav jsme byli každý sám. To se mění. Ale my, Ježíšovi učedníci, potřebujeme osvobození ze strachu zažít. Jak se dá k tomu přijít? Tmu nelze z místnosti vynést ven, je třeba přinést světlo. Potřebujeme jít cestou Ježíšova vyučování. To není jen teoretickou záležitostí, ale vydáním se na cestu s Učitelem.

Pak budeme schopni o Ježíšovské naději mluvit.

Samozřejmě je rozdíl, s kým mluvíme.

Před těmi, kdo nevědí nic o Naději, mohu pouze říci: „Co, když jdeme do lepšího?“ a „Proč zabouchnout dveře před Nadějí, když nás k tomu nikdo nenuť? Nechme dveře otevřené.“

Úplně jiná řeč, je ale s tím, pro koho vzkříšený Ježíš není cizím pánem, ale přítelem, s kterým zažil velikou blízkost a krásu – a na koho se těší.

Takový člověk může dokonce zásadně potěšit své drahé, od kterých odchází. „Těším se, že vás budu mít víc rád, než jak se mně dosud podařilo. Nic z toho krásného, co jsme spolu prožili, nekončí, naopak bude to umocněno. Dál na vás budu myslet v nové míře přejícnosti. Budu se těšit ze všeho, co se vám podaří pěkného. Přejte mi tu krásu blízkosti a porozumění s Bohem a nebešťany. Čeká mě skvělý program. Můj život má, díky Bohu, veliký smysl. Můžeme si vzájemně blahopřát k přátelství Boha i k přátelství našemu.“

Ti, kteří si pěstovali poznání o Bohu, ti, pro které jsou neděle oslavou Ježíšova vzkříšení, ti si mají co říci před smrtí svého drahého i po jeho zesnutí.

Vše krásné, co jsme v životě poznali, to, co příjemného jsme zakusili a čím vším dobrým jsme se vzájemně obdarovali, má jedinečnou hodnotu. A to, co má Bůh pro nás v budoucnosti připravené a to, čím se budeme i my nadále obdarovávat – to vše převyšší krásu života pozemského. K tomu si navzájem blahopřejme!

Po uvedení do Ježíšovy poslední vyučovací lekce (po poslední večeři – J 14.–17. kap.), dostávají Ježíšova slova k Martě: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“, konkrétní obrisy.

V druhém čtení upozorňuji na Pavlovu výzvu: „bud'te přístupní napomínání“ (především napomínání slova božího a Ducha božího).¹⁰⁷³

Pavlova slova patří do nezbytné výbavy pro cestu k dobrému soužití s druhými, kdo je přijal a řídí se jimi, zakouší: „Boží království začíná už tady, je mezi vámi.“

Mnozí z nás mají (jako někteří hadi) jedový váček. Když se naplní, jed se v něm tlačí ven (ten tlak je větší než v plném močovém měchýři. Ten jed může stříkat ven i několik dní.

Kdo z nás už umí přijmout napomenutí druhého (podle Pavlových slov): „Pliveš jed“ a přestane? Kdo hledáme příčiny tvorby našeho jedu, kdo se jde poradit jak se své jedovatosti zbavit?

„Bud'te vůní Ducha svatého, voňte po Bohu“ říká apoštol.

Jak se to dělá? Kde je takový parfém k dostání, jak jej získávat?

To je další kapitola.

2017

Slavnost Nejsvětější Trojice Ex 34:4b–6. 8–9 2 Kor 13:11–13 J 3:16–18 11. června 2017

Opakování:

Je obtížné a nedostačující mluvit o Bohu lidskou řečí. Jak vypovědět jeho jedinečnost a krásu?

Ale Bůh sám k nám začal o sobě vyprávět lidskou řečí.¹⁰⁷⁴

Víme, že mluvíme-li o Bohu, matematika nám mnoho nepomůže, Bůh je mimo jakékoliv počty.

1073 Doma si vzájemně říkáme nejen to, co se druhým podařilo pěkného, také se vzájemně prosíme, aby nás druzí (s laskavostí) upozorňovali na naše chyby. Velmi nám záleží na tom, aby nám bylo spolu čím dál víc dobře.

Na Slavnost seslání Ducha jsme opět četli výzvu k vzájemnému odpouštění – to předpokládá vzájemnou otevřenost (nebudeš mlčet ke zlu), svobodu, přejícnost a úctu k druhým (nikdo nemá být umlčován, žádné otázky zakazovány, každý má přijmout svůj díl odpovědnosti).

1074 My dospělí také mluvíme s dětmi a domluvíme se s nimi. A děti si o nás udělají nějakou představu – tu si stále rozšiřují a upřesňují. Neřeknou, můj táta je pro mne tajemství.

My kazatelé zase budeme vyprávět dojemné a zdánlivě zbožné líčení o sv. Augustinovi, jak přemýšlel o Boží Trojici a jak mu bylo řečeno: „Spíše lasturkou přečerpám moře, než ty pochopíš tajemství vnitřního života Boha. Tím budeme opět uklidňovat sami sebe i posluchače, že nad božím sdělením nemusíme přemýšlet. (V Písmu podobná tvrzení nenajdeme.)

Lékař si nedovolí pacientovi prohlásit: „Vaše nemoc je pro mne tajemství“. To faráři mluví o tajemství, když někomu neumějí odpovědět na jeho otázku.

Začne-li nám Bůh něco vyprávět, své vyučování dovede do cíle, neskončí ve slepé uličce, v bezradnosti jak věc vysvětlit.

Často další text v Bibli ukazuje jak určitému tématu vyučování porozumět.

Výpověď, že Bůh je jeden a je jedinečný, je pro nás osvobozením. Nemusíme mít obavy, že bychom nějaké božstvo opomenuli, a tak si zadělali na průšvih.

Říkáme-li, že Bůh není „samotář“, ale žije ve společenství (v Trojici), v kterém jeden myslí na druhé a dává jim přednost, je to pro nás dalším důležitým poznáním, když slyšíme, že jeho obrazem můžeme být jen ve společenství s druhými (srov. Gn 1:27).

V manželství, v rodině, v komunitě, ve společenství s druhými máme zobrazovat „společenství v Bohu“. Každý víme, že spolupráce s druhými je vyšším uměním než um a práce jednotlivce.¹⁰⁷⁵

Škoda, že úryvky některých biblických textů používáme jen na podporu svých teologických tvrzení (správných), ale jejich zjevující obsah o milosrdném Bohu už nepřijímáme do svého života.

V prvním čtení slyšíme o druhém pokusu uzavření smlouvy Hospodina s Izraelem ...

Hospodin představuje: „Jsem Hospodin (Hospodář), Bůh milosrdný a milostivý (štedrý – ten, který rád obdarovává), shovívavý, velmi laskavý a věrný“.

(Porovnáváme si, zda rozumíme jednotlivým slovům podle biblického vyučování, nebo zda si je vykládáme podle svých nápadů a pocitů.)

Pravdivost tohoto „Jména“ božího – tak, jak se nám Bůh představuje – bychom si měli ověřit a je-li pravdivé, měli bychom si je dobře pamatovat a používat je v modlitbě jako jednu ze zásadních pravd (vět) o Bohu.

Je Bůh uprostřed nás? (Nebo je jen v kostele?) Vnímáme to? Těšíme se z toho?

Bereme tento dar vážně?

Ukazujeme dětem, jak se boží péče pozná?¹⁰⁷⁶

V čem jsme bohatší oproti těm, kteří boží přízeň nevidí?¹⁰⁷⁷

V úryvku prvního čtení je vypuštěn verš 7.: „(Bůh,) který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích; avšak viníka nenechává bez trestu, stíhá vinu otců na synech i na vnucích do třetího a čtvrtého pokolení.“

Protože náš překlad popírá předchozí verš o Bohu milosrdném, byl vynechán – ale tím podporujeme náš dojem, že Bůh není milosrdný tak, jak Písmo hlásá. (Hanba nám.)

Místo: „stíhá vinu“ si dosadte: „dohlíží na nápravu vin otců na synech i na vnucích do třetího a čtvrtého pokolení.“¹⁰⁷⁸

1075 Kolektivní sport, umění (duo, trio ..., natož muzika mnohačetného celého orchestru) je vrcholným uměním. Dnešní věda a její výzkum, ateliéry všeho druhu, kolektiv pracovníků ve firmě, medicína, atd., je postavena na spolupráci s druhými. Je nemyslitelná bez druhých.

1076 S dětmi máme mluvit, jak se pozná, že je má maminka, táta, prarodiče rádi, že na děcko myslí ... Pak není těžké s dětmi mluvit o Bohu.

1077 My vidoucí se nepovyšujeme nad slepé, ale jsme vděční za to, že vidíme. Když se nám komunisté posmívali, že my „věřící“ jsme hloupí, věděli jsme své a nenechali si vnutit pocit méněcennosti.

1078 Dětem můžeme odkázat dědictví blahé nebo neblahé. Majetek nebo dluhy, zdraví nebo nemoc (některé nemoci dětem uženou rodiče), svobodu nebo nesvobodu. Hřích a vinu druhému odkázat nemůžeme. Výraz dědičný hřích jsme dávno opustili, není biblický, sám Bůh tvrdí, že hřích je osobní a nepřenosný: „Duše, která hřeší, ta umře; syn nebude pykat za nepravost otcovu a otec nebude pykat za nepravost synovu; spravedlnost zůstane na spravedlivém a zvuile zůstane na svévolníkovi. Ez 18:20; Jr 31:29–30 (srov. Ez 18:1–24)

Bůh dohlíží na uzdravení a nápravu vin hříšníka v co nejkratší době – nejlépe už za života provinilce.

New Age je laciné. Není schopné přijmout odpovědnost za sebe, za svůj život. Popírá vinu a hřích, tvrdí, že nic není špatné. Naše trápení je podle něj následek jednání našich předků. Je to nelogické, vinu strká na druhé.

Mojžíš se proti Hospodinu neprovinil, a přesto prosil: „Bože, odpusť naši vinu a náš hřích“, nedělal se lepším, než je jeho lid.

Platí o něm: „Mojžíš (jeden z nejvzdělanějších lidí všech dob) byl nejpokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi.“ (Nu 12:3)

Bůh od Abraháma postupně víc a víc – podle chápání lidí – ukazoval Izraeli krásu své tváře. (Dříve by tu krásu nesnesli, nerozuměli ji, odmítli ji. Dodneška určitý typ lidí „vyžaduje“ tvrdého, neúprosného Boha a milosrdenství vůči některým lidem zakazuje.)

Ježíš je dalším zjevením Boha milosrdného. („Kdo vidí mne, vidí Otce.“ Srov. J 14:6–11)

Ježíš mezi nás přišel také jako člověk. „Chodí“ uprostřed nás, žije s námi.

To je velikým přínosem; snadněji si například představíme Ježíšovo manželství s námi, než s Hospodinem – jehož Tvář jsme nikdy nespatriili a nelze si ji představit.

Duch boží a jeho činnost nejsou starému Izraeli neznámé. Ale nová nabídka pomoci Ducha božího, o které Ježíš mluví, je opět dalším bohatstvím pro ty, kteří o ni stojí a učí se s Duchem spolupracovat.

Bůh se nám věnuje v nepředstavitelné míře, zatím toho o jeho milosrdenství a milostivosti víme jen trochu.

Co dál – po zjevení Trojice?

Nepřehlédněme výzvu apoštola Pavla: „Radujte se z Božího přátelství, zdokonalujte se a buďte přístupní napomínání ...“

Před týdnem jsem připomínal, jak je důležité si kontrolovat, zda máme stejné pojetí o důležitých biblických pojmech. Kdyby tomu tak nebylo, náповěda Ducha by nám nebyla nic platná (rozumíme přísloví: „Jeden o koze a druhý o voze“).

Dnes opět slyšíme pojmy: „pokoj“, „milost“, „víra“, „spasení“, „soud“.

Šalom je souhrnem, plností všeho obdarování od Boha. V Písmu je nesčetněkrát zmiňován.

Škoda, že jsme šalom přeložili jako „pokoj“.

Máme pocit, že máme hlavně dávat druhým pokoj, nikoho neznepokojovat, neříkat nic, co by mohlo druhé znejistit, provokovat.

Proroci mnohokrát strhávali falešnou zbožnou masku vládcům, lži prorokům, kolaborantským kněžím i nevěrnému lidu.¹⁰⁷⁹

Když se vyznavačů New Age zeptáte na příčiny světových válek, na plynové komory, neodpoví. Nestavějí se proti zlu. Nezastávají se nespravedlivě stíhaných. Aby se vyhnuli odpovědnosti za své činy, hlásají převtělování. Jsou nevzdělaní, nevědí, že v náboženstvích, které převtělování vyznávají, je převtělení trestem.

Východní člověk je hluboký, viny nepopírá. Vyznavači New Age nebudují hluboké vztahy (například v manželství), soužití je jen na pár let, maminka bude stejně po smrti něčím úplně jiným, dítě, manžel zrovna tak. Vyznavači New Age hlásají všeobecné objímání, ale lidem, které se jim nepodaří získat (třeba partnera v manželství), nasadí psí hlavu, označí jej za člověka prolezlého zlem a vyženou ze své blízkosti.

1079 Např.: „Od nejmenšího až po největšího všichni propadli chamtivosti, od proroka až po kněze všichni klamou. Těžkou ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy: »Pokoj, pokoj!« Ale žádný pokoj není. Zastyděli se, že páchali ohavností? Ne, ti se nestydí, neznají zahanbení. Proto padnou s padajícími, klopýtnou v čase, kdy je budu trestat, praví Hospodin.“ (Jr 6:13–16n)

Protože neposlechli, znovu Jeremiáš nařiká a varuje:

Ježíš je knížetem pokoje, ale je také největším z proroků.

Máme si zkontrolovat čím je šalom pro Ježíše. ¹⁰⁸⁰

Ježíš i po vzkříšení zdravil apoštoly:

- „Pokoj vám.“ (Lk 24:36)
- „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám“. (J 14:27)
- „Myslíte, že jsem přišel dát zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení! Neboť od této chvíle bude rozděleno v jednom domě pět lidí: tři proti dvěma a dva proti třem, budou rozděleni otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni.“ (Lk 12:151–53)
- „Blahopřeji tvůrcům pokoje, budou nazváni syny Božími“. (Mt 5:9)
- „Vejdete-li do některého domu, řekněte nejprve: `Pokoj tomuto domu!´ A přijmou-li pozdrav pokoje, váš pokoj na nich spočine; ne-li, vrátí se opět k vám. Když však přijdete do některého města a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: `Vytřásáme na vás i ten prach z vašeho města, který ulpěl na našich nohou! Ale to vězte: Přiblížilo se království Boží. Pravím vám, že Sodomě bude v onen den lehčeji, než tomu městu.“ (Lk 10:5–6. 10–12)
- „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám.“ (J 14:27)
- „Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.“ (Mt 5:9)

Škoda, že se u nás šalom neujal jako program. (Lze vymyslet lepší pozdrav, přání, prosbu a modlitbu?)

Jak vážně bereme Ježíšovu nabídku pokoje?

Když o něj prosíme a přijímáme Ježíšův pokoj – zavazujeme se k šíření jeho pokoje?

Co pro nás pozdravení pokoje při liturgii znamená?

Liturgové přemýšlejí, kam pozdrav zařadit. Přimlouvám se až po požehnání. Ježíš nás při své Hostině vrcholně obdarovává ... a po požehnání – které je dalším ujištěním žehnajícího o Boží štědrosti – jsme vybaveni k odhodlání být tvůrci Ježíšova pokoje. Pozdravením pokoje

„Judští synové se dopouštěli toho, co je zlé v mých očích, je výrok Hospodinův. V domě, který je nazýván mým jménem, postavili ohyzněné modly, a tak jej poskrvnili. V Tófetu, který je v Údolí syna Hinómova, postavili posvátná návrší a spalovali své syny a své dcery ohněm. To jsem jim nepřikázal, ani mi to nepřišlo na mysl.“ (Jr 7:30–31)

„Od nejmenšího až po největšího všichni propadli chamtivosti. Od proroka až po kněze všichni klamou. Těžkou ránu dcery mého lidu léčí lehkovážnými slovy: »Pokoj, pokoj!« Ale žádný pokoj není. Zastyděli se, že páchali ohavností? Ne, ti se nestydí, neznají zahanbení. Proto padnou s padajícími, klopýtnou v čase, kdy je budu trestat, praví Hospodin.“ (Jr 8:10b–12)

1080 Šalom není ani *eiréné* – klid zbraní, ve kterém se ovšem připravuje další válka, neboť pro Řeky byl boj ctností), ani *pax* – určitá právní jistota pro svobodné Římany, která se ale netýkala neřimanů nebo otroků (žid mohl být ukřižován), není ani naším *mírem*, který chápeme jen jako nepřítomnost války (komunisté tvrdí, že jsme za jejich vlády 70 let žili v míru, někdo tvrdí, že na Ukrajině není válka ...).

Šalom je porozuměním, harmonií se sebou, s druhými, s Bohem, s přírodou, s celým kosmem. Je plností všech božích darů. Šalom je naší, budoucností o kterou usilujeme, cílem, ke kterému směřujeme.

ubezpečujeme druhé: „Chci s tebou jednat tak, jako Ježíš jedná se mnou, chci se k tobě chovat tak, jako bych jednal s Ježíšem.“

Smyslem setkání lidu božího a Ježíšovým záměrem jeho Hostiny je naše sjednocení s Ježíšem a s bratřími.

My pastýři (duchovenstvo, představení, rodiče, učitelé ...) máme „jít před druhými (před stádem)“, máme nejen vyučovat, ale také ukazovat, jak a čím se šalom vytváří.

Zatím často naše bratrství a úcta jednoho k druhému kulhá na obě nohy. Jsme nemocní povýšeností, zbabělostí a neupřímností.

Šalom bourá: povyšování, manipuluje s druhými, nelaskavost, netaktnost, nepevnost, strach, zbabělost ...

Ustupování zlému podporuje násilí jakéhokoliv druhu.

Jak bychom mohli vnášet Ježíšův pokoj do společnosti, když nejednáme podle Ježíšova příkladu?

Když jednáme neurvale a drže se slabšími a hrbíme se před mocnými?

Několik lidí řeklo: „Byl jsem zbabělý, když prezident prohlásil: `Popelníček by nebyl?` Měl jsem říci, `Pane presidente, tady se nekouří`.“

Ustupování za každou cenu, typu: „Ticho, ticho, hlavně aby se tatíček nezlobil“, není dobré.

Ježíš za druhými neběhal, aby jim vše znovu a znovu vysvětloval.

Jsme odpovědní za vzájemné vztahy, umět si přiznávat chybu a omlouvat se, patří do naší výbavy k soužití s druhými. Ale máme také druhého bránit před vlastním podezřením a před pomluvami.

Pokoj není klidem za každou cenu, může se stát nebezpečnou frází, dokonce manipulací.

Samozřejmě máme být moudří, máme vědět, kdy má smysl ustoupit a nepřít se za každou cenu.

Evangelia nám poskytují mnohá svědectví, jak Ježíš jednal (i se svými odpůrci).

Co je to za přání, modlitbu, a prosbu: „Milost Pána Ježíše Krista, láska boží a společenství svatého Ducha s vámi se všemi? – druhé čtení.

To je odkaz na výbavu, kterou nás Ježíš obdarovává a s kterou nás posílá k lidem.

Nikodém byl zbožný a slušný člověk, ale Ježíšovo vyučování pokládal za nedůležité. (Jeho rozmluva s Ježíšem mohla trvat několik hodin. V záznamu evangelia je jen pár bodů.)

Nikodém Ježíšovi neporozuměl, kladl mu málo otázek. Měl pocit, že Hospodin už Izraelitům vše řekl – a on – Nikodém to má vše nastudované (má přinejmenším „doktorát z teologie a církevního práva“).

Proč by měl Hospodin dávat svého syna k pověšení na kůl (to přece církevní právo nedovoluje a církevní soud by nic takového nikdy nedovolil)...

Měl o sobě a o Veleradě příliš veliké mínění! Apoštolové měli podobné mínění o sobě: „Ježíši my tě budeme bránit, jen přes naše mrtvoly“. (Srov. J 13:37b) ¹⁰⁸¹

Až po odsouzení nevinného Nejvyšším církevním soudem – jehož byl členem – se Nikodém vyděsil, konečně dal Ježíšovi za pravdu a stal se jeho učedníkem.

Všechna čest Nikodémovi!

Jak dlouho jsme my hájili nebo hájíme nespravedlivé soudy mocných?. (Ze zbabělosti, kariérismu nebo lhovosti.)

1081 Po okupaci Československa Hitlerem u nás začaly platit Norimberské zákony o židech a česká komora právníků, lékařů a inženýrů vydala prohlášení: „Souhlasíme s tím, aby Židé z našich oborů odešli a už nikdy se do nich nevrátili!“ Rok předtím, by naprosto nepřipustili, že by něčeho takového byli schopni!

Léta jsem po svých učitelích a po svém tátovi opakoval, že Hus, Luther a další reformátoři byli kacíři. Měl jsem za to, že papežové a další církevní autority určitě měli k odsouzení těchto páňů pádné a spravedlivé důvody ...

Až za dlouho jsem se reformátorům omlouval.

Janu Pavlu II. jsem pak byl později vděčný, že je rehabilitoval a odvolal jejich prokletí.

Uvěřit Ježíšovi znamená dát mu za pravdu svým jednáním, přijmout jeho postoje k Bohu i k lidem. Než k tomu dojdeme, dá samozřejmě dost práce.¹⁰⁸²

2014

Slavnost Nejsvětější Trojice Ex 34:4b–6. 8–9 2 Kor 13:11–13 J 3:16–18 15. června 2014

(Před týdnem jsme si opět připomínali, že společenství je naším programem a cílem – s druhými máme být obrazem Božím. Vraťme se k tomu.)

Hned na začátku prvního čtení nám dojde, že Mojžíš přichází před Hospodina podruhé. Už před tím je krásný text, Mojžíš se přimlouvá za nevěrný Izrael: „Ach, tento lid se dopustil velikého hříchu, udělali si zlatého boha. Můžeš jim ten hřích ještě odpustit? Ne-li, vymaž mě ze své knihy, kterou píšeš!“

To ještě Mojžíš nevěděl o velikosti milosrdenství Hospodina.

Proto pak Hospodin o sobě říká:

„Jsem Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvš milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích ...“

Ach, to jsou krásná slova, která bychom měli umět z paměti.

Nemůžu se nasytit čtení o Mojžíšovi. Bible je kniha, ke které se stále s žasnutím vracíme ...

Kdo je takové obětavosti jako Mojžíš schopen?

Mojžíš byl krásný a statečný člověk. Vysoko a blízko se dostal k Hospodinu.

Věta: „A Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem“, je nad všechnu světovou poezii!

Židé umí ocenit, že Bůh mluví s člověkem. To je životadárný dar!¹⁰⁸³

To Bůh nám bytostně a s největším zájmem naslouchá.

1082 Naše biskupská konference pozvala na Velehrad, na slavnost Cyrila a Metoděje 5. července 2017, jako hlavního celebranta kardinála Ouelleta, prefekta Kongregace pro biskupy, který odvolal trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka.

Myslím, si, že kdyby žil kardinál M. Vlček, že by se mu to nelíbilo.

Je to od našich biskupů ignorace vůči římskému biskupovi Františkovi, nebo tah proti němu?

Před roky naši biskupové slavili s Bezákem (i na Velehradě) bohoslužby a navzájem se zdravili „Pozdravením pokoje“. Co pro ně slavení liturgie znamená – zavazuje nás k přátelství a věrnosti nebo to je jen taková nezávazná hra na bratrství?

1083 Kdo jste někdy mluvili s nějakou významnou osobností, víte, že často ti nahoře mnoho „nesestupují“ k člověku, mají své plány i nabitý program. Koho z vrchnosti zajímají naše názory?

Hospodin ale není panovník „Dobrotivý“; udeřil na lid, který porušil přikázání: „Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit.“ (Ex 20:4–5)

I my jsme toto neposlušné jednání Izraele zlehčili a nazvali je: „Tancem okolo zlatého telete“. (Izraelité chtěli, aby jim zobrazení býka – jako symbol síly – připomínalo velikost Hospodina. Nemysleli si, že socha je Bohem.)

Přikázání o zákazu zobrazení Boha také zlehčujeme, tvrdíme, že už ztratilo význam. (Na některých církevních přikázáních zato velice rajtujeme.)

Všimněme si, o co Mojžíš prosí (a odkoukejme to): „Jestliže jsem tedy nyní u tebe našel milost, dej mi poznat svou cestu, abych poznal tebe a našel u tebe milost; pohled', vždyť tento pronárod je tvůj lid.“

Odvětil: „Já sám půjdu s vámi a dám vám odpočinutí.“

Mojžíš mu řekl: „Kdyby s námi neměla být tvá přítomnost, pak nás odtud nevyváděj!“ (Ex 33:13–15)

Mojžíšovi velice záleželo na přítomnosti Hospodina uprostřed lidu.

Předtím totiž Hospodin prohlásil: „Já však nepůjdu uprostřed vás, abych vás cestou nevyhubil, neboť jste lid tvrdošíjný.“ (verš 3b)

To je krásný rozhovor! ¹⁰⁸⁴

Co znamená, že Hospodin jde uprostřed svého lidu?

(To není uchovávaná Eucharistie, ani průvod Božího Těla.)

Někdy si nevšímáme toho, kdo jde vedle nás.

Náboženští lidé chtějí své ikony, náboženský dav adoruje své idoly. ¹⁰⁸⁵

Mojžíš viděl v přebývání Boha uprostřed Izraele veliký dar.

My, křesťané, na Ježíšově lidském přátelství a na jeho nesmírné pozornosti k nám, můžeme zakoušet další blízkost Boha mezi námi.

Ale není dobré přeskakovat zkušenost Izraele a spěchat do „Nového zákona“. Postup božího vyučování má svůj smysl. Bez pochopení „Mojžíše“ neporozumíme Ježíšovi.

Druhé čtení nám připomíná, jakými postoji se připravujeme na přebývání Boha s námi: radostí (z ochoty Boha žít s námi), touhou po růstu, přístupností k napomínání, snahou být tvůrcem pokoje. Boží blízkost nás poznamenává: je-li pro nás Bůh Nejvyšší Moudrostí, pak se můžeme dobrat k novým náhledům na mnohé naše spory.

1084 Naprosto nejde o usmiřování a o přemlouvání. Bůh nemění názory, ale nasloucháme-li mu, chceme-li se učit jeho moudrosti, jsme-li ochotní s Bohem spolupracovat, zaujmout jiný postoj, pak se naše postavení a situace před Bohem mění, pak rozhovor s Bohem ústí do spolupráce a rozhovor přináší veliké ovoce.

1085 „Náboženskost“ zde myslím pokus zmocnit se boha, (pochopit ho, popsat ho definicemi, zakout ho do náboženských formulí a paragrafů), zapřáhnout ho do svých plánů, tak, jako se dvořané snaží manipulovat s vládcem přinejmenším svou poslušností a využíváním dvorních pravidel.

Vzpomeňme, jak se Izraelité pokoušeli magicky zneužít Archu úmluvy v boji s nepřáteli (1 S 4. kap.). Podobně někdy vyrazily křesťanské průvody s Eucharistií proti nepřátelům (k tomu jsme Eucharistii nedostali).

I v rodinách se někdy setkáváme s šikovnou manipulací hlavy rodiny.

Proti tomuto pohanskému manipulování s Bohem vystupuje Bible. V tomto smyslu je židovství a křesťanství nenáboženské. Bůh k nám nepřistupuje manipulativně. Pro sebe nic nechce, přichází k nám jen z čistého velkorysého přátelství. A my nemáme zapotřebí si Boha získávat. Opět uvedu modlitbu jedné mohamedánské poustevnice:

Bože, sloužím-li Ti proto, abych se dostala do Ráje, zakaž mi tak vstoupit.

Sloužím-li Ti ze strachu před peklem, uvrhni mě do plamenů jeho ohně.

Ale sloužím-li Ti pro Tebe sama, neodvrhni mě, abych směla patřit na Tvou Tvář.

Projevem manipulace bylo i zhotovení zlatého býčka. Vládcové ideologických režimů používají obrazy pohlavárů k manipulaci poddaných (vzpomeňme na komunistické průvody). Nebezpečí v sobě mají i obrazy a sochy v lidové víře nás katolíků. Nedávno jsem viděl liturgický prostor: uprostřed střízlivá velikost obrazu Ukřižovaného a po stranách obrovské obrazy dvou posledních svatořečených papežů.

Židé mají v synagogách jen skříň na Tóru a stačí jim to. Muslimové mají v mešitách jen na stěnách kaligraficky napsané citáty z Koránu a stačí jim to.

My se sice také označujeme za lid Knihy, jako židé a muslimové, ale dáváme často přednost obrazům.

Bohatství je v Božím slovu – nakolik ho přijímáme.

Zkoumejme se, zda stojíme o křesťanské políbení a pokoj. Jsme ochotni políbit druhého?

„Co? Tu ropuchu nebo toho hada?“

Nemusíme se bát, Ježíš není fanatik, nikoho neláme, nepáchá na nás dobré skutky. Nikdy nikoho nikam netlačil. Má krásnější a elegantnější způsoby. Toho, kdo touží po pokoji, toho, kdo se mu svěří do rukou, povede krok za krokem blíž k sobě a výš k Bohu. Pak se u něj budeme setkávat s druhými. Nakolik se Ježíši přiblížíme my i ti druzí, natolik si také mezi sebou porozumíme.

Ti, co se jím nenechávají vést, zůstávají dole, v neporozumění.

Žít podle evangelia znamená nechávat se proměnit láskou Boží.

Ježíšově větě: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna ...“, můžeme rozumět mnohem více, než Nikodém mohl tušit.

(Dát dítě je pro dobrého rodiče těžší než dát sebe.)

Ježíš nám daroval své přátelství na život a na smrt ...

Navíc nám nabízí svého Ducha.

Duch nás uvádí do veškeré pravdy, říká Ježíš. Připomíná nám Otcova i Ježíšova slova.

Co to znamená?

Jestli žid zná boží slovo, Duch mu je napovídá.

(Herci mají náповědu, ve škole jsme si napovídali.)

Jestli známe Ježíšova slova, Duch nám je napovídá. Žid Ježíšova slova nezná, Duch mu je nemůže napovídát. Jestliže my neznáme boží slova, nemůže nám je Duch napovídát.

Nenaučí-li se herec roli, náповěda mu není nic platná. Jestli jsem doma učebnici ani neotevřel, náповěda spolužáků byla marná.

Jak můžeme boží zájem a ochotu být s námi používat? ¹⁰⁸⁶

Pokouším-li se vnímat boží přítomnost uprostřed nás, pak si mohu třeba hned ráno nechat Duchem napovědět, že Bůh touží bydlet s námi. To mě může velice obohatit: nejsem na nic sám, mohu se na něj kdykoliv obracet ... ptát se, těšit se z jeho blízkosti a zájmu ...

Znám-li například nazpaměť vyznání Hospodina: „**Jsem Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvýš milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích ...**“, může mi je Duch boží připomenout.

Vstoupím-li do těch krásných slov ..., nemusím už nic dalšího říkat ... Ta krása mě vrchovatě naplní.

Krása božího vyznání je nad krásu ranního východu, nad nejoblíbenější hudební skladbu, časem pro nás může být i nad vyznání našeho nejbližšího životního druha.

(Setkávat se s Bohem je uměním svého druhu, ale není nedostupné. Je samozřejmě rozdíl mezi zážitkem z hudby varhaníka a posluchače. A jinak hraje žák prvního ročníku na varhany a jinak

1086 Rozhovor s Bohem (modlitba) není těžký. Slyšet boží slovo není nemožné. Zvláště, když je Duch ochotný nám boží slovo připomínat.

V Izraeli na Karmelu je kostel karmelitánů, s freskami ze života proroka Eliáše. Nijak mě to nezaujalo, výtvarně je to slabounké, ale níž v kopci je „Eliášova jeskyně“. V synagóze je jen skalní nehluboká nika (možná metr hluboká, od prostoru synagogy oddělena závěsem), do které jednotlivě vstupují židé, ženy i muži. Nic ve skalním výklenku nenajdete, žádnou fresku, nic na způsob lurdské jeskyně. Z ohledu na druhé, nikdo za plentou dlouho nepobude a přece to v nás zanechá jednou provždy důležitý dojem pro setkávání se s Bohem.

Kdekoliv a kdykoliv se mohu setkat s Nejvyšším. Není to otázka času, natož místa, ale mé pozornosti.

Modlící se žid se někdy halí do talitu, někdy si jej dá přes hlavu, aby si udělal jakousi jeskyňku, soukromí. (Talit je krásná rituální pomůcka. Ale ani talit není k setkání s Bohem nutný.)

Mistr. Nevím, zda někteří mladičtí geniální muzikanti, hrající vrcholnou muziku, mohou vnímat i hloubku skladby.

Ale asi víc než já, sice téměř sedmdesátiletý, ale povrchní stařec.)

Je velikým obohacujícím zážitkem si ráno všimnout a prožít, že Bůh je uprostřed nás.

Boží blízkost je nesmírně bohatá:

přichází skrze slova a mocné skutky vykonané v Izraeli,
zakoušíme ji skrze uzdravující slova a mocné skutky Ježíšovy
a přichází v další pomoci Ducha a jeho darů.

Boží přátelství nemá hranic. Boží Trojice je příkladem nevyčerpatelného bohatství v Bohu. Toho, kdo je ochotný vystupovat, čeká jedno překvapení za druhým. A boží přátelství není samoučelné, životně nás ovlivňuje.

Kdo důvěřuje Bohu, je zachráněn, protože je schopen dát víc na boží moudrost než na svou chytrost, na svou intuici a na své pocity.

Poznámky:

/4 Máme snahu Boha „zavírat“ do kostelů (proto mluvíme o chrámech a svatostánkách, Slováci říkají bohostánek) a doma jeho přítomnost už neočekáváme. Při koncertu nám předpisy velí odnést Tělo Páně z prostoru, kde bude koncert, třeba do vedlejší kaple. (A to posluchači přišli krásně ustrojeni a chovají se v kostele uctivě.) Připomíná mi to jednání majitelů ptáka – večer zakrývají klec látkou, aby pták nebyl rušen světlem žárovky a hovorem společnosti.

V kostele poklekáme, před kostelem pomlouváme, doma jsme Bohu vstup zakázali, na bojišti jeho děti vraždíme. Málo jsme ovlivnili svět okolo nás.

2011

Slavnost Nejsvětější Trojice Ex 34:4b–6. 8–9 2 Kor 13:11–13 J 3:16–18 19. června 2011

Pokusme se z toho, co už známe, sestavit nějaký obraz. Nevadí, že nebude úplný, že části puzzle nám ještě zůstanou v ruce nerozluštěné a nezařazené.

K 1. čtení: Jak může někdo říkat, že Bůh ve starém Zákoně je spravedlivý a až v Novém milosrdný? Z kusých a vytržených informací vznikají pomluvy ...

Všimněme si, jak s námi Bůh jedná, kdy o sobě Hospodin říká: „**Jsem Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvš milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích ...**“

Nejedná hůře než rodiče s dětmi. Než rodiče řeknou dítěti: „Jsem tvoje maminka, tvůj táta, který tě má rád a pečuje o tebe“, už o dítě měsíce a měsíce pečují. Slovům, která je dítě schopno pochopit, předchází dobrá zkušenost s rodičem.¹⁰⁸⁷

1087 Děti (bylo jich 2 500), které Irena Sendlerová za války vyvedla z Varšavského ghetta, pochopitelně plakaly. Někteří lidé přijali děti za své, ale pro děti byli cizími lidmi, i když dětem řekli, že na ně budou hodné. Až za čas děti poznaly jejich lásku.

Dnešní snoubenci si nejsou cizí, už se nějaký čas navzájem ochočovali.

Hospodin nás nevzdělává teoretickými abstraktními katechismovými definicemi. Až po zkušenosti s vysvobozením z otroctví a s velikou péčí Hospodina mohli Izraelité přitakat slovu o přátelství Boha.¹⁰⁸⁸

Proto Mojžíš s nevýslovnou radostí a vděčností prosí: „**Pane, putuj, prosím, uprostřed nás ...**“¹⁰⁸⁹

„Mojžíš vzýval Hospodinovo Jméno.“¹⁰⁹⁰

Jsme schopni o Bohu mluvit, i když víme, že je naprosto jinou bytostí (někým živým, majícím k nám osobní vztah, není nějakým principem, energií). Máme na paměti, že naše slova jsou jen koktáním.

Mluvíme-li o Bohu, víme, že je přinejmenším nešikovné mluvit o nějakém počtu.¹⁰⁹¹

Mluví-li Bůh o sobě, neříká: „Jsem B12X4KLM55673921Y“, ale, řekne-li: „Jsem vaším Otcem (TÁTAMÁMA), „Ženichem“, „Manželem“, „Přítelem“, „Zachráncem“ ... – používá slova nám důvěrně známá, ověřená zkušeností.¹⁰⁹²

Použil jsem také výraz „Náruč“, která může platit o vztahu Otce, Syna i Ducha k nám. Je jedním z důvěrných jmen Božích.¹⁰⁹³

Nasloucháme-li biblickému vyprávění o Otci, Synu a Duchu, naše poznávání Boha může stále narůstat.

1088 Řekne-li maminka: „Upekla jsem tvarohové, makové a povidlové frgále“, rozzáří se úsměv na tváři každému, komu chutnají. Řekne-li Bůh: „Jsem tvarohový, makový a povidlový“ – je nám jeho informace vítaná, příjemná, už se nám sbíhají sliny.

1089 „Ať jde Pán uprostřed nás“ je základním přáním a ideou Izraele. Bůh chce bydlet v nás a uprostřed nás. Na nás je, abychom se ptali: „Co pro to můžeme udělat?“

1090 Nejde o nějaký „název“. „Jméno“, zastupuje Boha. Kdysi se Mojžíš ptal: „Bože, jaké je Tvé jméno, abych se na tebe mohl obracet a aby lidé věděli, jak Tě zavolat?“ „Mojžíši, všechny jazyky se svou obrovskou slovní zásobou mě nemohou popsat. Ale s tím se netrap. Jsem tu pro tebe a pro vás. A vždy tu budu pro vás a pro tebe. To je základní a určující zkratka mého jména, toho, kým jsem pro vás. Nemusíte mě volat jako Smolíček Pacholíček: „Mé zlaté parohy, kde se pasou?“ Nepotřebujete se mě dovolávat, naslouchám vám dříve, než na mě kdokoliv z vás pomyslí.“ (Filosofický výklad božího jména: „Jsem, který jsem“, je naprosto mimo souřadnice hebrejského myšlení).

1091 Geniálním vyprávěním je biblické vyprávění o „Návštěvě“ u Abraháma (Gn 18 kap.) Počty „Návštěvy“ se každou chvíli mění. Nezasvěcený nerozumí, zasvěcený nad tou jednoduchou krásou vyprávění žasne a číslovkami se už netrápí.

Říkáme-li, že Bůh je jeden, chceme říci, že je naprostý suverén, svobodný, nikomu nepodléhající, není na nikom závislý. To je osvobozující.

Mluvíme-li o Trojici, pak chceme říci, že není narcisem zahleděným do sebe, který si stačí sám, ale je zvláštním „společenstvím“, ve kterém jeden myslí na druhého, jeden dává přednost druhému.

1092 Ta jména nás zároveň zvou k tomu, kým se můžeme a máme stávat. Mám být rodičem, manželem podle příkladu Boha. Synem, dcerou, přítelem jako Ježíš. S druhými mám vytvářet množinu příjemné a krásné manželky Krále, královnu. (Víme, že všechna ta jména jsou jen kapkou v moři jeho „Jména“ a kapičkou jeho velikého vztahu k nám.)

1093 „Náruč“ je snad srozumitelná každému normálnímu člověku. Je obdivuhodné, jak děti často něco nebo někoho chovají: hračku, zvířátko, menší dítě. Natolik jsou dobře poznamenané zkušeností alespoň s vnitřní náručí matky – s dělohou. (Většina pak je také dobře poznamenaná i vnější náručí rodičů.)

Každý potřebujeme náruč rodiče, manžela, a nakonec i dětí.

Bůh na nás nešetří, dává nám mnoho ze své inteligence, svobody, stejného citu, stejného vkusu krásy (materiální, duchovní i duševní), životního programu (radost z žití pro druhé). Jde ještě dál, dělí se s námi i o to, co má nejcennější, co má – o svého Syna i Ducha.

Protože poznání Ducha je nejmladší a dost opomíjené, vrátíme se k působení Ducha Božího v Bibli, abychom jeho projevy uměli rozpoznávat ve svém životě. (Před týdnem jsem to slíbil.)

Vícekrát jsme mluvili o vdechnutí dechu života Stvořitelem člověku při jeho stvoření (k porozumění by nám mohlo pomoci podobenství o software a hardware), i o dalším Ježíšově vdechnutí Ducha po vzkříšení do apoštolů. ¹⁰⁹⁴

Na biblických příbězích vidíme, jak s Duchem božím ladit, souznít, a spolupracovat. Písmo nás ale upozorňuje, že i ten, kdo s Duchem kus cesty ušel, může o Ducha přijít, potratit jej. Už čtyři základní typy hříchu (stále lidmi opakované) nás varují. Už příběh o propadu lidí z Ráje ukazuje na příčinu selhávání – zanedbání požívání ovoce Stromu Života.

Dobře víme, že zanedbávání vztahu může mít tragické následky. ¹⁰⁹⁵

V prázdném vztahu strádáme, jsme oslabeni a pak často neprohlédneme lživost lákání svůdce. Ochutnání zla ovšem přináší následky. ¹⁰⁹⁶

Člověk, který v sobě potratil Ducha božího, si do svého vnitřního domu často nechává vstoupit zloducha. Příběh o Kainovi a Ábelovi ukazuje, kam až se propadá ten, kdo se zřekl synovství božího, kdo už nestojí o přátelství Boha a je zahleděn pouze do sebe. ¹⁰⁹⁷

Kam vede další zvrácené bujení zla a působení ducha „nebožího“ popisuje zruďné a naprosto bezuzdné jednání Kainových potomků.

Lámech zpupně prohlašuje: „Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát.“ ¹⁰⁹⁸

1094 Dětem jsem říkal, že byli apoštolové jako píchlý balón nebo pneumatika, potřebovali opravit a dopumpovat Ducha božího.

Děti skoro všechno pochopí. Stačí si s nimi říkat, co všechno potřebujeme k životu (jídlo, vodu, vzduch, světlo, teplo, aby nás měl někdo rád – náruč ...) – a pak jim s pomocí těchto pojmů přiblížíme, jak je Duch boží pro nás potřebný a jak v nás působí. To je skvělé, jak je biblické vyučování chytře vymyšlené, když pomocí těchto obrazů a podobenství umí učit o něčem tak velikém, jako je Duch boží.

1095 Vztah má žít, růst a přinášet plody. Není-li náležitě pěstován, může vadnout, zasychat a odumřít jako rostlina bez vody. Nepěstujeme-li dostatečně vztah s druhým, nepovídáme-li si navzájem, nehledáme-li spolu, neporovnáváme-li si své názory, neumožníme-li druhému, aby viděl, co si myslím, co se ve mně odehrává, čím žiji, co mě trápí ..., nejsme-li naladěni na stejnou strunu, neusilujeme-li o jednoho ducha – odcizujeme se.

Proto je důležité se vzdělávat v pěstování vztahů. (Manželství a rodina jsou dnes vystaveny novým a nebývalým zátěžím. Ale oproti dřívějším generacím máme nové možnosti. Psychologie nám nabízí životně důležité informace pro manželství a rodičovství. Dobré manželské poradny jsou velikým přínosem pro rodiny, „Manželská setkání“ nás učí osvojování důležitých dovedností pro dobré vztahy.

1096 Zatímco Tvůrce vytváří dobro a ze svého vzhledu ví, co k chodu života a vztahům prospívá a co škodí – člověk „poznává“ zakouší dobro i zlo až zkušeností. Ovšem „poznat“ zlo znamená nejen ochutnat, ale dopustit se zla, způsobit neštěstí. Nelze „poznat“ zlo bez hříchu, bez následků, poznamenání. (Kardinál Sienens říká: „Už nikdy nebudu takový jako dříve, než jsem přečetl špatnou knihu“.)

Většina psychologů a mnoho teologů nerozumí biblické řeči a otevírá (vykládá) si „Pád lidí v Ráji“ klíčem vlastní výroby a smysl příběhu jim pak úplně uniká.

1097 Kainovo „já“ zbytnuje, bratr se mu stává jen pouhým prostředkem k jeho vlastnímu prospěchu. Aby získal přízeň božstva, dopouští se rituální vraždy. (Slyšeli jsme, že někteří pro kariéru udávali StB své nejbližší.) (I tento hřích je stále opakován.)

Dál čteme: „Synové božští si brali za ženy všechny, jichž se jim zachtělo, ale ty jim rodily zrůdy(!)“¹⁰⁹⁹

Porozumíme-li biblickým příběhům a vyprávíme-li je dětem – například příběhy praotců – děti dokáží rozpoznat, co znamená stát o Ducha Hospodinova, spolupracovat s ním.

„Praotcové“ a další osobnosti zachraňovali v síle Ducha Božího druhé lidi ...

Ale když se nechali ovládnout „jiným duchem“, propadali se – jako později Petr – do rozbouřených vln zla. (Abrahám obchodoval se svou krásnou ženou. „Duch neboží“ smýkal s Noem i Lotem, když se zpili pod obraz boží.)

Člověk buď roste k obrazu božímu, nebo k obrazu ďábla – který je opicí boží a hraje si na boha.

Pavlovo vyučování, psychologie, Katechismus, to vše je cenné, ale suché. Biblické příběhy jsou geniálním vyučováním.

Ostatně Pavlovi posluchači byli odkojeni biblickými vyprávěními. Když apoštol prohlásil:

„Ovocem Božího Ducha je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. (Ga 5:22–23), posluchači přesně věděli, jak to vše vypadá a chutná.

Příběhy praotců jsou určeny především dospělým, ale i dětem jsou srozumitelné (vždyť v nich jde o rodinné vztahy). Lehce pochopí příběh o Jákobovi a Ezauovi,¹¹⁰⁰ o Josefovi a bratrích.¹¹⁰¹

Provedeme-li děti příběhy Saula a Davida, vdovy ze Sarepty, Námana Syrského, Daniela .., dali jsme jim mnoho.

Na konkrétních událostech uvidí, že nás Hospodin zachraňuje z otroctví a vyvádí ke svobodě, k osobnímu přátelství, k velikému bohatství krásných vztahů s druhými a k zdravému životu. To vše nám pomůže i ve výchově a našich vztazích k dětem i k jejich vztahům k nám.

Chceme-li dětem předat to, co pokládáme za nejdůležitější pro život, rozumíme tomu, že nám Bůh klade na srdce to, co je velice důležité („příkázání“).

(Jako naše rodičovská varování dětí předchází letitá odpovědnost a letitá nezištná péče o děti, tak i Hospodinovy pokyny pro naše dobro, předchází jeho péče o nás.)¹¹⁰²

1098 Hitler – jako další Lámech – nechal 77x pomstít smrt R. Heydricha vypálením Lidic. (I tento hřích je stále opakován.)

1099 Hitler je jedním z mnoha Kainových synů. Také přivedl na svět další zrůdy: R. Heydricha, J. Mengele, J. Goebbelse, M. Bormanna ... Ty příběhy se stále opakují.

1100 Jákob stál o „prvorozenectví“ (byl hospodářem („pastýřem“) pečujícím o jiné).

Děti přesně rozpoznají, v čem bylo Jákobovo podlehnutí podvodu, který vymyslela matka. (I naše milovaná maminka se může někdy mýlit.) Nepoctivá výhra nepřináší štěstí. Když pak Jákob zakusil trpkost podvodů tchána, ledacos mu došlo. Ale také zakusil velikou přízeň Boží, držel se příslibu Boha a jeho Ducha, vyzkoušel si hodnověrnost Božího příslibu.

Jákob udělal první krok ke smíření s bratrem a první se kál (Ezau se provinil víc než Jákob, chtěl bratra zabít), ale i Ezau se časem nechal vést Duchem božím a smířil se s Jákobem.

1101 Příběh Josefa a bratrů je další perlou světové a náboženské literatury. I děti rozpoznají, kdo se kdy držel nebo nedržel Ducha božího, kudy vede cesta k odpuštění a ke smíření.

1102 Náš Tvůrce a věrný Zachránce – nám (z vlastní vůle bloudícím) velkoryse dopředu nabízí: „Budeš-li opět(!) poslouchat Hospodina a dodržovat všechny jeho příkazy, které ti dnes udílím, dám ti nadbytek dobrého...“

Jako rodiče dbají, aby jejich děti měly dobré kamarády a varují je před kamarády nedobrymi, tak i nás Hospodin varuje před zlíšnými a nedobrymi společníky. Učí nás rozpoznávat přátele od kořistníků (varuje nás před vlky, které zajímá jen vlna a maso beránků).

Ve 20. stol. byli lidé sváděni, vysáváni a likvidováni podvodnými politickými Mesiáši. Tyto šelmy 20. století jsme rozpoznali. Když u nás padl komunismus, objevili se škůdci v jiném kabátě, slibující jiný ráj než nacisté nebo komunisté. Nejsme ti, kteří by se nechali zlákat zjevnými špatnostmi, ale jsem překvapen, kolik naivních lidí se zadlužilo, kolik starých lidí se nechává ohlupovat těmi, kteří je podvádějí a prodávají jim nepotřebné zboží. Jsem překvapen kolik lidí je uhranuto ezoterií. (Stačí se podívat na internetu, kdo všechno a co vše nabízí, jaké osobní štěstí je slibováno. Vždy podle hesla: „Snadno a rychle“.)

Jako Izrael zapomínal na toho, kdo je vysvobodil z otroctví, tak i řada lidí příliš rychle zapomněla, že i naše svoboda je darem od Hospodina. (Copak se něco udělá samo?)

I lidé, kteří snad ušli kus s Bohem, se vydávají zdánlivě snadnější cestou. Vyměňují dávného a osvědčeného přítele za pochybné a neověřené kazatele slibující brzký vstup do Ráje. Jakoby zapomněli, že s Hospodinem máme zkušenost čtyř tisíc let. S Ježíšem dva tisíce let.

Potkal jsem pár lidí, kteří dostali dar od Boha k uzdravování. Vždy se ptají, zda mohou dotyčnému pomáhat (Ježíš také neuzdravil všechny lidi), nesmí brát peníze („zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“).

Nápadné je, jak esoterici působí – vždy poněkud ve stínu jako had, s chytrými mimikry. Tváří se přátelsky, „usmívají se“, sladce mluví (vlk není hloupý, snaží se vypadat a mluvit jako maminka kozička), předstírají zájem o člověka, ale jde jim o vlastní moc, slávu a peníze druhých. Zatímco lékaři a psychologové museli tvrdě studovat a skládat zkoušky a nesou trestní odpovědnost za případné chyby – šamani, léčitelé, mágové a věštcí se pouze odvolávají na zvláštní osvětlení a odkryté vnitřní síly a schopnosti. Vydávají se za terapeuty, i když většinou mají jen pochybné kurzy.

„Podle ovoce se pozná strom“, říká Ježíš. Kohopak esoterici vyléčili? Vytvářejí závislost klientů na své osobě a nestydí se od nemocných brát často veliké peníze.

Mojžíš studoval na nejprestižnější náboženské Egyptské univerzitě (tam se vyučovala veliká magie) a přece rozpoznal Hospodinova ducha a toho se držel. Už v knihách Mojžíšových máme veliké varování, abychom nepadli do pastí nepřátel. ¹¹⁰³

Předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo; miluj Hospodina, svého Boha, choď po jeho cestách a dbej na jeho příkázání, nařízení a právní ustanovení, pak budeš žít a rozmnožíš se; Hospodin, tvůj Bůh, ti bude žehnat...

Jestliže se však tvé srdce odvrátí a nebudeš poslouchat, ale dáš se svést a budeš se klanět jiným bohům a sloužit jim, úplně zaniknete.

Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu.“ (Srov. Dt 30. kap.)

1103 At' se u tebe nevyskytne nikdo, kdo by provedl svého syna nebo svou dceru ohněm, věstec obírající se věštbami, mrakopravec ani hadač ani čaroděj ani zaklínač ani ten, kdo se doptává duchů zemřelých, ani jasnovidce ani ten, kdo se dotazuje mrtvých.

Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka jako jsem já. Jeho budete poslouchat, ... Povolám jim proroka z jejich bratří, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáži. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti. Avšak prorok, který by opovážlivě mluvil mým jménem něco, co jsem mu mluvit nepřikázal, nebo který by mluvil jménem jiných bohů, takový prorok zemře. (srov. Dt 18. kap.)

Nenapadlo mě, že se – v 21. stol.(!) – setkám s čarodějnictvím a podivnými nabídkami, které svádějí lidi od Hospodina.

Paní, kterou jsem kdysi křtil, čaruje, její podřízení před ní klekají a klaní se jí jako božstvu, klientům nabízí domlouvání s mrtvými, manipuluje s nemocnými lidmi a bere za to těžké peníze. I někteří moji příbuzní a kamarádi esoteriku přijali.

Doporučuji pomoc andělů (co všechno o nich ví!), ale zeptejte se jich na Archanděla Michaela (Michael znamená: „Kdo je jako Bůh?“) a oněmí. Bůh tyto „odborníky“ už nezajímá.

Protože Bůh nám říká „Já jsem tvůj Bůh“.

Dobře vím, že nejsem Bůh. Přiznávám, že jsem hříšník. Od Boha vím, že jím jsem nezištně milován a mohu dorůst do jeho podoby.

Esoteriky ale Bůh nezajímá, jen energie, schopnosti, duchovní síly, pozitivní myšlení ... Nechtějí být ti druzí, jednají jako božstva.

Někteří vyrostli v církvi, ale jakoby oslepli, už nevidí veliký přínos křesťanské kultury. O Ježíši byli svými učiteli „správně“ poučeni. Není pro ně Mesiášem. Velkým obloukem ho míjejí (někteří si na něj vypěstovali alergii). Jsou uhranuti svými učiteli, žijí už jiným duchem.

Ježíšovi přátelé a světci (typu Alberta Schweitzera, Matky Terezy, M. Gándhího, Ireny Sendlerové a dalších, dávajících život pro druhé) je už nezajímají.

Už nevidí Ježíše a působení jeho Ducha. Mají své kamarády a jiné zdroje.

Zapomněli, nebo si nevšimli, že Zlý duch nám dokáže „vymazat program“ v našem mozku a nasadit nám své „viry“.

Bůh od nás nechce slepou víru a poslušnost jako samozvaní „osvícení“ a náboženští vůdci. Jako jsme si ověřili přátelství našich rodičů, tak si můžeme ověřovat přátelství Hospodina.

Naše rodiče nikdy ani nenapadlo, že by nás vyměnili. Mnoho z nás by nevyměnila rodiče za jiné, přesto, že víme o jejich i své křehkosti.

„Nevyměňuj staré osvědčené přátele za nové“, říká Písmo. Bůh si o nás nedělá iluze, ale nikdy nás nevymění ...

Jako máme svou zkušenost s náručí našich blízkých, tak můžeme ochutnat náručí Otce, Syna i Ducha: Tvůrce Pokoje, mírumilovnosti, přejícnosti, spravedlnosti, obětavosti a solidarity se slabšími. Pak rozeznáme pravé zlato od falešného pozlátka. ¹¹⁰⁴

Kdyby povstal ve tvém středu prorok nebo někdo, kdo hádá ze snů, a nabídl ti znamení nebo zázrak, i kdyby se dostavilo to znamení nebo ten zázrak, o němž ti mluvil, když říkal: "Pojďme za jinými bohy", které jsi neznal, "a služme jim", neuposlechněš slov takového proroka nebo toho, kdo hádá ze snů. To vás zkouší Hospodin, váš Bůh, aby poznal, zda milujete Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší.

Hospodina, svého Boha, budete následovat a jeho se budete bát, budete dbát na jeho přikázání a poslouchat ho, jemu budete sloužit a k němu se přimknete.

Avšak takový prorok nebo ten, kdo hádá ze snů, bude usmrcen, ... Chtěl tě svést z cesty, po které ti Hospodin, tvůj Bůh, přikázal chodit. I odstraníš zlo ze svého středu.

Kdyby tě tvůj bratr, syn tvé matky, nebo tvůj syn nebo tvá dcera nebo tvá vlastní žena nebo tvůj nejmilejší přítel potají ponoukal: "Pojďme sloužit jiným bohům", nepřivolíš mu a neuposlechněš ho, nebudeš ho litovat ani s ním mít soucit ani ho krýt... (Srov. Dt 13. kap.)

1104 Milování, nevěřte každému vnuknutí, nýbrž zkoumejte duchy, zda jsou z Boha; neboť mnoho falešných proroků vyšlo do světa.

Podle toho poznáte Ducha Božího: Každé vnuknutí, které vede k vyznání, že Ježíš Kristus přišel v těle, je z Boha; každé vnuknutí, které nevede k vyznání Ježíše, z Boha není. Naopak, je to duch antikristův, o němž jste slyšeli, že přijde, a který již nyní je na světě. (Srov. 1 J 4. kap.)

Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše svévole. Ta vás staví proti Duchu Božímu.

Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci. Řekl jsem už dříve

Židé dávno vědí, že jim Bůh nabídl mnohem a mnohem více, než kolik požaduje od lidí. Vědí, jak výhodná je pro ně smlouva s Hospodinem.

O minulých nedělích jsme si připomínali, co způsobil nedobrý překlad hebrejského slova „smlouva“ jako „zákon“ ..., jak Písmo vede člověka ke spravedlnosti a nepoužívá slova zbožnost a že „příkázání“ není židům rozkazem, ale ukazatelem cesty k žádoucímu cíli.

Politici se před volbami naparují, co vše pro lidi vykonají ... To Hospodin nejprve vysvobodil Izraelity z egyptského otroctví a pak teprve řekl: „**Jsem Bůh slitovávající, milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích ...**“

Mojžíš si vážil Božího zájmu a pokorně prosil: „**Pane, putuj, prosím, uprostřed nás ...**“

První čtení určitě stojí za samostatnou pozornost – kdo přijme jeho nabídku, změní se mu život!! ¹¹⁰⁵ My jsme Boha uvěznili do kostelů (dům boží) a do svatostánků a všechno ostatní jsme okupovali pro sebe ...

Přesto o nás Bůh stále pečuje.

Spravedlnost vyžaduje dávat čemukoliv, co se patří.

Bůh od počátku přichází s láskou. Ta je víc než spravedlností, dává přednost druhému.

Důležitá poznámka: Věřit neznamená vědět, že Nazaretský je synem Božím (to ví i Dábel). Věřit znamená – dát za pravdu Ježíšovi svým způsobem života (nejen slovy).

Slova z evangelia: „**Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný**“, se nám mohou stát buď frází nebo největším pokladem.

Abychom nepřijali Ježíšovo tvrzení o Boží lásce lacině, znovu a znovu si všímáme Boží přízně.

Připomenu dvě důležité věci.

Na vztahu mezi rodiči a dětmi chci ukázat jak to je s Bohem.

a říkám znovu, že ti, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl na království Božím.

Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. (Srov. Ga 5:16–23)

1105 Potřebujeme znovu sdělení 1. čtení promyslet. Kde najdeme přítele tak příjemného a mocného jakým je Bůh? Kdo stojí o toto bohatství, tomu se změní zásadně život. Bude se radovat, že Bůh s námi žije a bydlí. Získá nový motiv k životu.

Pak mohu mít jinou chuť do života, k pečlivé práci, pak nebudu nedbale chodit, hltat jídlo, pouštět bezohledně hlasitě hudbu, budu tíhnout k pořádku v sobě a okolo sebe (dříví může být vyrovnané do pěkné hranice, okolo stavby může být pořádek, veřejný prostor nemusí být zasviněný reklamami). Pak už nebudeme muset dětem říkat: „Hezky si uklízej, všichni si pěkně uklízej!“ Budou s námi žít v jiném vědomí: Budeme si uklízet, aby se Bohu u nás a mezi námi líbilo...

Tak byli Židé vychovávaní: „Vně za táborem budeš mít vyhrazené místo, kam budeš chodit na stranu. Mezi svým náradím budeš mít kolík. Než si venku dřepneš, vyhrabeš jím důlek a své výkaly zase přikryješ. Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, chodí po tvém táboře, aby tě vysvobodil a aby ti vydal tvé nepřátele. Ať je tedy tvůj tábor svatý, aby u tebe nespatřil nic mrzkého a neodvrátil se od tebe. (Dt 23:13–15)

Už jen tato skutečnost stojí za samostatné promýšlení!

1. Dětem mnoho nepomůžeme, slyší-li: „Vaši tě mají rádi“. Děti potřebují zažít dlouhodobou péči rodičů. Podobně je to s naším vztahem s Bohem. Děti potřebují objevit obětavost rodičů. Pochopitelně ji dlouho pokládají za samozřejmost. Co si pamatují, rodiče je obskakovali; maminka vždycky vařila, prala, uklízela, táta vstával ráno do práce a vracel se pozdě ... Nedojit už jen ke spravedlivému posuzování, neobjevit velkorysost druhých, je neštěstím. Takový člověk nebude v životě šťastný. Proto je důležité si podobně všimnout co všechno od Boha a od Ježíše dostáváme. Např. Ježíšova vyprávění o Bohu, jeho jednání s lidmi ... jeho lásku už za hrob, jeho příklad, jak se v nejrůznějších – i vypjatých – životních situacích zachovat... Bůh dovolil, aby se nám jeho Syn věnoval. O takové lásce Boha se nikomu z lidí nikdy nesnilo. (Kdybychom řekli před židy nebo muslimy, že se Bůh stal člověkem, budeme za rouhače. Mají tak velikou úctu k Bohu, že by jim to připadlo jako nesmírné ponížení Boha. My řekneme, Bůh je tak veliký, že mu žádný člověk není malý.)
2. Malým dětem rodiče jen slouží. Až časem je začínají vést také k práci a odpovědnosti. To se dětem nemusí vždy líbit. Pak kladou rodičům otázky (někdy bývají drzé). Rodiče se hájí a slušné děti časem rozpoznají, zda jednání rodičů bylo moudré nebo ne. Časem také děti přejdou od obviňování rodičů ke kladení otázek sobě samým – zdali ony samy nedělají nějakou chybu. To vše je cestou k dospělosti a odpovědnosti za sebe (a za druhé). I Bohu smíme a máme (slušně) klást otázky. To je cestou k dospělosti. Někteří si stěžují, že Bůh neodpovídá. Jeho odpovědi jsou poněkud jiné než naše řeč, kterou vedeme s dětmi.
Všechny výpovědi o Bohu v Písmu začínají velikou péčí Boha o lidi!

Pochopitelně nás v Bibli také řada věcí zarazí. Strašně nám třeba zní slova Hospodina k Abrahámovi: „**Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ a obětuj ho ...**“ (srov. Gn 22:2).

Kdo se ptá, ten se dozví.

Léta jsem hledal odpověď a nespokojil jsem se s lacinými názory. (I doma mě léta trvalo, než jsem objevil velikost svých rodičů.)

Bůh nás vede k hledání a přemýšlení, ke kladení otázek k umění spravedlivě posuzovat.

Kdo neklade otázky, vyřazuje se s debaty. Buď ohne hlavu jako nevolník a je nepoužitelný pro samostatnou práci nebo se s Bohem rozvede.

Ve čtvrtek jsme v brněnském divadle „U stolu“ viděli divadelní hru Elieho Wiesela: „Šamhorodský proces“. Dějištěm je ruská vesnice 17. stol. v době velikých pogromů na Židy.

Na jednu židovskou svatbu vtrhla chátra; ženicha umučili k smrti, svatebčany krutě pobili a nevěstu znásilnili. Otec nevěsty, známý spravedlivý člověk, začal bránit své lidi, ale svázali ho, aby všichni tu hrůzu viděli. Dcera se z toho pomátla.

Její otec ve hře obžalovává Boha: „Rád bych porozuměl, ale Bůh na nás zanevřel, nenávidí nás, nezastal se nás ...“

To sám Elie Wiesel (přežil Osvětim, Nobelova cena za mír), tiše vede spor s Bohem, klade mu otázky. Neodepsal Boha, ale slušně žádá vysvětlení. Stále čeká odpověď ... (Hru každému doporučuji.)

Hrůza a násilí ve světě nás pochopitelně děsí. Nechceme patřit k davu, který se na kanapi před televizí nechává šimrat horory, ale před skutečným trápením strká ruce do kapes. I my klademe vyděšeně Bohu vážné otázky. To smíme a máme.

Mnoho Židů řekne: „Skoro všechny mé příbuzné zavraždili ...“

Stačilo by nám, kdyby Bůh řekl: „I mě zahubili 6 milionů židů a miliony dalších“?

V Alšově jihočeské galerii v Hluboké n. Vlt. je nádherné sousoší „Boží Trojice“ (počátek 16. stol.) Bůh Otec drží v rukách zbité, mrtvé tělo syna. (Velice mně vadí nedodržení přikázání o zobrazování Boha, ale toto zobrazení se mi líbí ...) Bůh nám poslal pěkného syna (ne k umučení) a my jsme mu hodili před dveře poníženou mrtvolu!

Ani tato výpověď by úplně neuspokojila naše palčivé otázky.

Ani to, že se Bůh nemstí.¹¹⁰⁶

Ledaskdo by se ptal: „Bože, proč jsi nebránil svého Syna“?

Kdo by se odvážil Elie Wieselovi poukazovat na umučeného Žida na kříži?

Mohl by namítnout: „Proč Bůh posiluje ruce katů? Co vy křesťané, nedodržující ani Desatero nabízíte nám, řídícím se 613 přikázáními? Jak žijete Ježíšova přikázání? Vy mluvíte o lásce, my jsme strážlivější, usilujeme o spravedlnost. Za vámi je větší stopa krve než za námi.“

Nemá smysl lacině obhajovat Boha, ale otázky je třeba klást.

Ale jako dospívající děti začínají, vedle obviňování rodičů, klást také otázky sami sobě a hledají, kde dělají chybu – tak my buďme spravedliví k Bohu a hledejme, kde děláme my chyby. (Nebuďme jako Eva s Adamem v ráji, svalující vinu na někoho jiného a nakonec na Boha.)

V Letohradě slavíme pouť se sv. Janem Nepomuckým. Než půjdeme s dětmi na kolotoč, mluvmě doma o Janu Nepomuckém, co se stalo a kde bral sílu k překonání strachu. Jak to, že „křesťanský“ král s katem propálili Janovi bok až do dutiny břišní? Jak to, že se Václav IV., syn skvělého otce, stal opilcem a násilníkem?

Karel IV, byl na své děti měkký.

Mluvmě doma s dětmi o výchově. (To už se ocitáme v současných trápeních a úkolech a dnešní nabídce pomoci Boha nám.) Co je přísné a co je rozmazlování a neodpovědnost?

Ať se nikdo nevymlouvá. Někde to vždy jednou začíná. Opilý (čímkoliv, třeba mocí) někdy poprvé ochutnal...

(Rozmazlujeme své děti a kazíme je. Mládež hodně pije. Hospodský, který prodá mladistvému alkohol, je postižen, ale řada rodičů svým vlastním dětem dovolí pít alkohol ve větším množství?!) Potřebujeme vidět, jak se má slušný člověk v náročných situacích zachovat. A jak má odolat všemu, co život podrývá.

Kdo uvěří Ježíšovi, kdo dá na jeho milující moudré rady, zachrání se. Víra je přitakání Kristu způsobem života. Kdo neodolá svodu a nechá se zlákat ke špatnosti, nedopadne dobře. (Ježíš nebyl abstinent, ale neopíjel se. Ani mocí, ani svým postavením ...) Umí žít a umí nám dávat přednost před sebou – dodneška.

Na spravedlnosti život stojí, obětavost a láska život zachraňuje.

Kdo Boží lásku oceňuje a kdo dá v kritických situacích víc na Boha než na sebe, bude zachráněn.

1106 Nakonec k vinařům poslal svého syna; řekl si: „Na mého syna budou mít přece ohled!“ Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: „To je dědic. Pojdme, zabijme ho, a dědictví připadne nám!“ Chytili ho, vyvlekli ven z vinice a zabili. Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům? Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“ (Srov. Mt 21:33–46)

Slavnost Těla a Krve Páně

2020

Slavnost Těla a Krve Páně Dt 8:2–16a 1 Kor 10:16–17 J 6:51–58 14. června 2020

K Ježíšově hostině nejsme pozváni poprvé. Jak a nakolik jí rozumíme?

Před tím, než Ježíš slavil se svými přáteli svou Velikonoční hostinu, před tím nejprve – v dostatečně dlouhé době – ukazoval zájemcům krásu božího přátelství a vyučoval je umění dobrého soužití s lidmi i s Otcem nebeským.

Všem projevoval své přátelství, lidi velké nouze uzdravoval a osvobozoval je.

Tehdejší svět byl mnohem krutější, než je náš. ¹¹⁰⁷

Ježíš z ponížených nedělal proletariát, který má svrhnout mocné, ale věnoval se lidem zvláštním způsobem. Viděli jeho úctu k nim.

Víme, jaké postoje u lidí oceňoval:

„Blahopřeji vám, kteří naříkáte nad zlem ve světě a zřekli jste se násilí. Blahopřeji vám, kteří se smilováváte nad druhými, usilujete o spravedlnost, jste soucitní a jste nenásilnými lidmi pokoje. Blahopřeji odvážným, kteří pracují pro boží království a jsou kvůli tomu pronásledováni. Blahopřeji vám, kteří hledáte většího a milosrdnějšího Boha než jakého jste dosud poznali a zakusili, ... Vy jste sůl země a světlo světa.“

Známe Ježíšův program pozornosti a úcty ke každému člověku: „Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy. Cokoliv jste prokázali i nejnepatrnějšímu člověku, prokázali jste Bohu, neboť všichni jsou dětmi božími.“

Neusiloval o moc, nekupoval si přízeň lidí, nebyl populista. Kdo chtěl vidět, ten poznal, že Ježíš má lidi rád dosud nevídaným způsobem. „Prokázal svou lásku k nám už do krajnosti.“

Ježíš nám svým příkladem ukázal, že boží království stojí na službě druhým. I umytím špinavých nohou učedníků nám dal příklad. (My, místo opravdové a stálé služby potřebným, jednou do roka v kostele lidem myjeme umyté nohy.)

Ježíš svým přátelům vystrojil zvláštní Hostinu!

Ne opulentní, ne okázalou, a přesto silnou.

Vypravoval mně vězeň z 50. let: „Při procházce na vězeňském dvoře jsem kradmo dostal kousíček rohlíku zabalený v cigaretovém papírku. Po deseti letech kriminálu jsem přijal Tělo Páně!

Ten dar mně předal vězeň, který velice pomáhal druhým.“

My jsme Ježíšovu Hostinu opředli svévolnými předpisy, podmínkami a nařízeními. Ježíš pozval ke svému stolu učedníky, kteří za chvíli selžou, dokonce i Jidáše. Jeho hostina není odměnou, ale je projevem přátelství, povzbuzením pro bezradné a posilou slabým. ¹¹⁰⁸

1107 Někteří lidé ztroskotávají vlastní vinou (typ „celníků“) nebo životní smůlou (typ „nevěstek“).

Ani dnes – natož tenkrát – není snadné se vymanit z chudoby, sociální bídy, uzdravit se z nemoci, osvobodit se z nadvlády mocných, z ponížení, znásilnění všeho druhu, z vlastních vin. My si bídu tehdejšího světa neumíme ani představit.

1108 Otok musel poslouchat nespravedlivější příkazy od svého pána než dnešní zaměstnanec svého zaměstnavatele. Otok se nemohl z otroctví dostat. Voják se nemohl vymanit z válečné služby, ke které se upsal, prostitutka nebyla schopna se postavit svým pasákům, ... (V prvotní církvi byli otroci, vojáci ...).

Každého hříšníka, který je nešťastný ze své bídy a chce být lepší, Ježíš zve ke své Hostině.

Ti, kteří si zakládali na svévolné zbožnosti a zásluhách před Bohem, Ježíše nesnášeli. Víme, co mu udělali.

Tvrdíme, jak nám je Ježíš milý, ale mnoho mu nerozumíme. Nasákli jsme světským vkusem. Mocní všech dob předvádějí svou nadřazenost svou bezohledností, bohatstvím a parádou. Dříve se pyšnili krásnými koňmi a kočáry, dnes se okázale předvádějí v limuzínách, palácích, drahých šatech, s drahými šperky, ozbrojenci, ochrankou, vychvalovači a propagandisty v záři reflektorů ... – a jejich poddaní se jim klaní a líbají ruku, která jim tvrdě vládne.

Nakazili jsme se od nich a zatáhli jsme tyto manýry do církve.

Mocným jejich bohatství nezávidíme, ale na Ježíši pácháme násilí. Je otázkou, nakolik se mu naše parádní bohoslužby zamlouvají.¹¹⁰⁹

Z oslavy babiččiných osmdesátin se těší i malá vnučka. Ale babiččiny dospělé děti se z babiččina přátelství a obětavosti těší mnohem více.

Nakolik my našemu vzácnému Příteli rozumíme?

Z jakého důvodu nás zve ke Stolu, co nám nabízí a jaký záměr s námi má?

Co mám od jeho Hostiny očekávat, jaký smysl má, k čemu má sloužit?¹¹¹⁰

Zajímá nás úmysl Hostitele, nebo se spokojíme jen s náboženským konzumem?

Co Ježíš očekává ode mne?

Ježíš nikdy neřekl: „Klanějte se mi,“ ale: „Následujte mě při zachraňování světa.“

Minutý týden jsme si připomínali genocidu Arménů před sto lety. Ve 20. století následovaly další ... V sobotu opakovali film „Volyn“¹¹⁰⁹. Už jednou jsem ho nedokoukal (podobně jako „Habermannův mlýn“), ale k oběma filmům se vrátím.

Za žádnou cenu už nesmíme dopustit takové násilí!!

Včera jsem měl jiný naléhavý program. Pochovali jsme 55letého kamaráda, už kolikátý den truchlím a mám o čem přemýšlet. Co jsem od něj dostal? Za co mu vděčím? Co jsem mu zůstal dlužen? Kde je? Potřebuje něco? Čím žije? Co pokládá za podstatné? Jak bude naše přátelství pokračovat? Bude o mé ubohé přátelství stát, když už patří mezi nebešťany?

Budeme usilovat o další vzájemné porozumění, nebo se budeme utíkat jen do minulosti a naše vzpomínky budou už jen blednout?

Co nás bude spojovat? Poznávání světa, věda, hospoda? Co je v životě podstatné a co je zbytečné?

Mohu odhadovat, co by mně Vlastík řekl?

Ale to, co leží na srdci Ježíšovi, máme přesně zapsané. Truchlení je pro náš život velice důležité. Ježíš nás učí jak truchlit. Jeho učení nás ubezpečuje, že nám Bůh každého navždy zachová. Svou Hostinu s námi rád slaví. Při svatbě i při pohřbu. Raduje se s námi a těší nás při truchlení nad našimi zesnulými přáteli i při truchlení nad strašným údělem zavražděných a ponížených.

Kdo by těmto lidem nabídl pomoc?

Židovská společnost stála na moudrých pokynech Hospodina, ale Izrael Ježíšovy doby byl okupován.

1109 Tělo Páně nosíme po ulicích v pseudobarokním průvodu s bizarními proprietami a myslíme si, že je to manifestace víry. Ježíši nenasloucháme, jsme uhranutí mocí světa a Ježíše tlačíme do světské parády.

1110 Vinu za nízké náboženské „poznání“ lidí hledám nejprve u sebe a u našeho duchovenského stavu. Neumíme provést lidi Ježíšovou slavností tak, aby ji chtěli víc poznat a víc jí porozumět.

Ježíš nás vyvádí ze sebelítosti (do které snadno upadáme) nad tím, že náš drahý nám už není na dotek. Nemusíme skončit jen v slzách, v rezignaci nebo v alkoholu. Ježíš se nám zaručil, že naše drahé (i nás) probudí ze spánku smrti a dopomůže nám dorůst na úroveň nebešťanů.

Ježíš nás i skrze správné truchlení vede k činům.

Ovlivnil svět víc, než si myslíme. Ale dodneška se mu jeho záměr se světem zdaleka nepodařil.

Potřebuje obětavé zachránce.

Chceme mu více důvěřovat, chceme dorůst k větší obětavosti a ochotě sloužit, chceme s Ježíšem přemáhat strach. Pak možná nalákáme druhé, aby se o Ježíše začali zajímat.

Naše zbožné panoptikum si možná lidé vyfotografují, ale víc je nezaujme.

K dnešním biblickým textům jsme si něco v minulých letech říkali a třeba budeme mít ještě příležitost jim naslouchat.

Vzpomínáte na sekání Jáкова s Hospodinem? Ve snu Jákob viděl Hospodina. A když se ráno probudil, řekl: „Na tomto místě byl Bůh a já jsem to nevěděl. Kdybych to byl věděl, to bych oka nezamhouřil.“ Od té doby věděl, že Bůh je s námi vždy a všude. I když si to neuvědomujeme. Jákob nám ukázal toto veliké bohatství!

Víme, za jakých okolností Ježíš svou velikonoční Hostinu slavil.

Učedníci se pak styděli nejen za své selhání, ale i za to, co jim při slavení mělo dojít a nedošlo.

Naštěstí je Ježíš neobyčejně laskavý, i po zmrtvýchvstání až do nanebevstoupení s nimi několikrát svou Hostinu znovu slavil. Tak je postupně učil „lámat chléb“ druhým a sloužit životu.

V listě Židům je pro nás zapsáno: „Kristus říká, když přichází na svět: `Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli´.“

„Otče, přál sis, abych přivedl lidi do tvé Náruče, aby věděli, že jsou tvými milovanými dcerami a syny. Aby dorostli do naší podoby, do našeho způsobu jednání. Otče, přál sis, abych byl člověkem (dal si mi tělo), ano rád budu člověkem.“

Zaměříme svou pozornost tímto směrem.

Bez potravy, nejen tělesné, se neobejdeme. Čím se živíme, tím se stáváme.

Nasloucháme-li božímu slovu, učíme-li se boží moudrosti, přijímáme-li Ježíšovo přátelství, živíme-li se Ježíšovým Tělem a přijímáme-li jeho krev – transfúzi jeho Ducha – a usilujeme-li o následování Ježíše, pak usilovně prosíme:

– „Bože, ať nás tvůj svatý Duch proměňuje na nové Ježíšovo Tělo, ochotně se vydávající na záchranu dnešního světa.“

To je naše nejdůležitější modlitba při Večeři Páně. Toto odhodlání si od nás Ježíš přeje. Bez našeho souhlasu a úsilí má svázané ruce (naší svobodou).

Do umění modlitby vůbec a do této modlitby nás Ježíšův Duch rád uvádí.

Ježíš s námi nechce klečít na podlaze, ale touží s námi být „jedno tělo a jedna duše“.

Přijmeme jej jako svého ženicha? Se vším všudy?

Nebo budeme trvat na svých projevech a pokládat je za záslužné?

Ježíš nás znovu a znovu zve: „Slavte manželskou smlouvu mezi Bohem a vámi na mou „památku“.“

V „Poznámkách“ vždy píšu jen něco, nechávám prostor pro Vaši práci s texty. Kázání je něco jiného.

Celý týden promýšlíme vyučování z neděle. Tentokrát přidám jednu ozvěnu.¹¹¹¹

Slavnost Ježíšovy hostiny je největší slavností, jaká v dějinách světa existuje. Nám se dostalo veliké cti – smíme patřit do množiny boží nevěsty. Jsme pozváni do nebeského týmu. Kde jinde máme tak vysoké postavení?

K prvnímu čtení.

Rozumíme slovům: „Bůh Izraelity pokořil“? Jak to vysvětlujete svým potomkům?

(Slova, kterým nerozumíme, vytěšňujeme a šidíme se o významné „živiny“. Podobáme se dětem přemístujícím z talíře to, co jim „nejeđe“ na talíř táty.)¹¹¹²

Hospodin se na poušti o Izrael staral, dával mu manu, maso, pramenitou vodu a vyučoval ho svým životodárným slovem. Kdo si přečte celou 8. kap., porozumí, k čemu byl Izrael veden a doveden.

K druhému čtení.

Opravte si: „Kalich dobrořečení, nad kterým dobrořečíme ...“¹¹¹³

Dobrořečení je vrcholnou biblickou modlitbou (často o ní mluvíme).

Modlitba je hodnotná jen tehdy, je-li podložená životem, skutky. Ježíš svůj život označil za *berachu* – dobrořečení (srov. J 17:1n). Jeho život má jedinečnou cenu a krásu.

Ježíšova hostina je největším dobrořečením. K jeho dobrořečení (a životu) se učíme přidávat.

Ježíš nás svou Hostinou přivádí k Otci a k bratřím, záměrem jeho slavnosti je sjednotit nás s Otcem a s lidmi.

K evangeliu.

Ježíš se přirovnává k chlebu (bez *chleba* nelze žít). V Modlitbě Páně prosíme o *chléb* – o vše, co potřebujeme k životu, včetně přátelství a slova božího („člověk žije vším, co vychází

1111 Mezi tím, co říkáme o Bohu my a co on říká o sobě, je veliký rozdíl. Katechismus říká: „Proč jsme na světě? Abychom Pánu Bohu sloužili a za to se dostali do nebe.“

Jak bychom mohli sloužit Bohu? Rodiče slouží dětem (onemocní-li a zeslábnou, dospělé děti jim poslouží, ale Bůh nezeslábnou ...)

Naše základní věty (s jejichž bohatstvím se učíme hospodařit):

1. věta (o Bohu): „Jsem Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný.“ (Ex 34:6)

2. věta (o každém z nás): „Jsi má milovaná dcera, milovaný syn.“ (Srov. Lk 3:22; J 15:9)

3. věta (o druhých): „Každý z lidí je milovaným dítětem božím.“

I muslimové v modlitbě několikrát denně vyznávají: „Bůh milosrdný a slitovný.“

1112 Bůh Izraelity *pokořil*, *soužil* (K. Sidon), *ponížil* (Kraličtí).

Izraelité do určité míry přispěli k egyptskému otroctví (dali kdysi přednost Egyptu, nestarali se o politiku, nevrátili se do Izraele ..., pak už bylo pozdě.) Hospodin je přesto vysvobodil. Neocenili to, dokonce se rouhali:

„V Egyptě jsme se měli lépe.“

Kdo odmítá odpovědnost za své činy a slova, není schopen užívat určitá bohatství (například sobec není schopen manželství, sportovec peroucí se na hřišti je vyloučen ze hry, neurvalému řidiči je odebrán řidičský průkaz, podvodník nesmí podnikat, nesmí se účastnit politiky atd.) Vězni dopřejeme základní potřeby k životu, ale bez přepychu svobody a domova, aby nahlédl na svou vinu, napravil se a byl schopen se začlenit do slušné společnosti.

40 let Izraelitům trvalo, než si přiznali svůj podíl viny, ocenili dar svobody a dorostli k odpovědnosti lidu božího.

1113 Židé nežehnají věci (maminka uvařila dobré jídlo z dokonalých plodů od Boha), není třeba k nim něco přidávat. Je třeba za ně děkovat – dobrořečit Bohu a mamince.

z Hospodinových úst“ – viz první čtení). K novému způsobu života je třeba se vyživovat Ježíšem: jeho slovy i jeho přátelstvím, jeho obětavostí. Připomínám, že slovo oběť máme zatížené pohanským myšlením.

Písmo mluví básnicky: „Bůh je jako Otec, Matka, král ...“. To nejsou jen přirovnání a obrazy z našeho života. Biblická poetičnost vystihuje podstatu věcí a vztahů výstižněji, pravdivěji, hlouběji, skutečněji než naše teologické popisy a konstrukce.

Ježíš říká: „Já jsem vinný kmen, dveře, pastýř, pramen vody živé, pravý beránek, skutečný chléb ...“, ale ten, kdo jeho vyučování nepochopí (kdo zanedbal předcházející vyučovací lekce), se uráží: „Jak nám můžeš dát jíst své maso? (tak to stojí v originále)“, a pohoršeně odchází (srov. J 6:66–69). Někteří dnešní věřící, kterým se nechce mnoho učit, opakují určitá slova a formulace bez vysvětlení jejich smyslu. (Připomínám, že k porozumění Bohu se jen blížíme.)

Ježíši neporozumíme bez znalosti o starém Izraeli, a Izraeli neporozumíme bez porozumění prostředí pohanskému (z kterého Izraelité vyšli, nadále jím byli obklopeni a nechali se jím bláhově ovlivňovat).

Hebreové před Abrahámem byli barbaři (my říkáme pohané). Hospodin s nimi nezačínal na „zelené louce.“ Bible v mnohém reaguje na pohanské představy o Bohu, na pohanské myšlení, jednání a rituály.

Pojmenování, výrazy, dům, chrám, rituály byly „přestavěny“ do nové podoby s novým významem. Je velký rozdíl mezi knězem pohanským, židovským a křesťanským. Mezi obětí pohanskou a židovskou, natož křesťanskou. ¹¹¹⁴

V představě o Ježíšově oběti jsme ustrnuli v pohanském myšlení (podle některých prý byl k usmíření božího hněvu a jeho spravedlnosti nutný trest – zmaření života nevinného ...) ¹¹¹⁵ Kdo si váží obětavosti například maminky, může dojít k porozumění Ježíšovy obětavosti. Bůh není krutým a neúprosným vládcem, je svobodnou a milosrdnou bytostí. Jeho milosrdenství nepopírá spravedlnost, podporuje obrácení a nápravu viníka (toužícího po odpuštění a novém způsobu života).

1114 Pohanské božstvo bylo podle pohanů jakýmsi „akumulátorem božských sil“, které je nutné „krmit“ a jeho energii usměřňovat žádoucím směrem. Pohanský kněz byl prostředníkem mezi člověkem a božstvem, věděl jak k božstvu přistupovat, aby přežil, znal druh výživné a oblíbené potraviny (například mladé masíčko, ne zředka lidské).

V Izraeli mají oběti Hospodinu naprosto jiný význam. Co měl Hospodin z berana obětovaného místo Izáka? Má snad potěšení ze zabíjení? (Chrám byl velkými jatkami s puchem ze spáleného masa.)

Smysl oběti byl výchovný, v případě velkého hříchu bylo spáleno všechno maso (viníkovi bylo odpuštěno, ale zvíře zaplatilo životem, neboť hřích ničí). Oběť dobrořečení byla výchovná. Dostaneme-li čokoládu, nabídneme nejprve dárci, aby si kousek vzal (to je projevem určité kultury).

K oběti vždy podstatně patřila hostina, obětující a jeho lidé byli i u pohanů pozváni ke stolu, aby viděli, a zakusili přátelství božstva. Nebylo obětujícího, který by nestoloval.

Jeruzalémský chrám i oběti v něm, byly dočasné, nejsou zapotřebí, Izraelité dorostli. Obětovaná zvířata a pokrmy byly nahrazeny „obětí rtů“ – modlitbami a posty.

Nebyla-li oběť podložena dobrým úmyslem a snahou po životě podle představ Hospodina, byla rouháním a hříšnou manipulací. „Vaše oběti mi lezou krkem, vůni vašeho kadidla nesnáším...“

Podobně Ježíš mluví proti jakémukoliv obchodování s Bohem (vyhnání obchodníků z chrámu): „I vaše modlitby a `dobré skutky` jsou pokrytecké a zisťné. Co se Bohu líbí? Dobré hospodaření s jeho dary, pěkné soužití, dobré a upřímné vztahy. Milosrdenství a věrnost.“

„Kristus, když přicházel na svět, řekl: Dary ani oběti jsi nechtěl, ale připravils mi tělo. V celopalech a v obětech za hřích jsi neměl zálibu. Proto jsem řekl: Tady jsem, abych plnil, Bože, tvou vůli.“ (Žd 10:5–7)

1115 Někteří o tom nechtějí přemýšlet, říkají, že je to tajemství. Jednají podle přísloví: „Každá liška chválí svůj ocas a ta, která ho nemá, tvrdí, že je lépe bez oháňky“, nebo podle: „Hrozny jsou kyselé“, nač se namáhat. Protože výraz *oběť* je dodneška zatížena zavádějící pohanskou představou (nejsme pozornými učedníky Ježíšova vyučování), užívám raději slovo *obětavost*.

Výraz *Boží tělo* je zavádějícím pojmenováním lidové zbožnosti.¹¹¹⁶

Vznik dnešní slavnosti známe. Lidé nebyli vzděláváni, uměli se pokřizovat, znali pár modliteb a Desatero.

„Boží Tělo“ se stalo náhražkou za vzdělávání a porozumění Ježíšově Hostině.¹¹¹⁷

Večeře Páně je dobrořečením s hostinou. Ježíš nás přivádí k dobrořečení Otci a ke sjednocení s bratřími (viz druhé čtení). Jeho Hostina nás vyživuje k jeho způsobu života, k novému životnímu stylu. (Často o tom mluvíme.)

Velikonoce jsou pro židy jedinečným svátkem dobrořečení za Boží přátelství.

Slovům: „Jsem Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný,“ rozumíme více než Izraelité v době Mojžíšově. Máme ještě větší důvod k dobrořečení Bohu.

Ježíš svůj život označil za *berachu* (srov. J 17:1n). Dobrořečil Otci celým svým životem jako nikdo z nás. Do velikonočního dobrořečení nad chlebem a vínem vložil celou lásku svého srdce. My se k jeho modlitbě učíme přidávat (nejen při bohoslužbě, ale v celém svém životě).

Ježíš nás při svém dobrořečení nad chlebem a vínem při své Hostině přivádí k Otci (nepřecházejme rychle jeho dobrořečení ...). Ale pak se obrací k nám – svým přátelům (spolustolovníkům): „Ten chléb – mé tělo vydávané na vaši záchranu – je pro vás! Kalich mé krve nabízím vám! (Ježíšova pozornost a štědrost k nám je nečekaná, překvapující, obrovská.)

Škoda, že jsme z Ježíšových slov (z jeho svatého slibu) „podtrhli“ jen: „... tělo, které se za vás vydává“ a „kalich mé krve, která se prolévá za vás na odpuštění hříchů.“¹¹¹⁸

Od reformace, která popírala obětní charakter Večeře Páně, jsme tím víc mluvili o „zpřítomňování Ježíšovy oběti“ a zapomněli jsme na ostatní bohatství, které Ježíš do svého dobrořečení a hostiny vložil.

Ježíšovu obětavost nepopíráme! Každý si vážíme své maminky a její obětavosti. Ale jak můžeme Ježíšovu obětavost přinášet Bohu? Bylo by to chlubení se cizím peřím. Mohu nabízet Bohu životní oběť Maxmiliána Kolbeho, obětavost faráře Štenberky nebo Janusze Korczaka?¹¹¹⁹

1116 Nepečlivá mluva o Bohu (Boží Tělo, Boží hrob, Matka Boží ...) nesvědčí o naší úctě.

Mateme jí nejen své děti.

Jsem vděčný každému, kdo mě upozorní i na gramatickou chybu v řeči i psaném textu.

Mršíme svůj jazyk i v běžných věcech (místo *obchod*, říkáme *shop* nebo *market*, politický slovník je zaplevelený frázemi a nesrozumitelnými výrazy).

Kdo si cení krásy mateřštiny, dobrořečí za ni Bohu. Dobrořečíme za umění přesného mluvení o Bohu.

1117 V době nouze se používají náhražky (například za války byly náhražky kávy, ořechů nebo másla).

Začalo se mluvit o milosti proudící z vystaveného Těla Páně. Porozumění bylo nahrazeno množstvím modliteb, požehnání ... Dětem se místo prsu dává dudlík – šidítka (ale my už nejsme malými dětmi).

Jistá biskupská konference doporučila lidem žijícím v druhém manželství „duchovní svaté přijímání“ (protože „žijí v trvalém hříchu“), jeden bystrý teolog se ptal, zda trvalý hříšník může duchovně přijímat Krista...

1118 Samozřejmě uznáváme, že bez Ježíšova ukřižování bychom nenahlédli a nepřipustili, že jdeme od Boha na opačnou stranu, a že jsme nebezpeční i nevinným. Kdo to ví, může prosit o pomoc, o lék proti zlobě a nesnášenlivosti. Kdo přizná svou vinu, tomu může být odpuštěno.

1119 Štenberka neopustil lidické muže a šel s nimi na popravu, Korczak šel se „svými“ dětmi do plynové komory; (oběma nacisté nabídli svobodu).

K Ježíšově modlitbě, životu a obětavosti smíme a máme přidávat svůj život, svou obětavost a své dobrořečení. To je pro nás ctí a životním programem.

Už Josef Zvěřina nám říkal: „Ježíš svůj život a své „tělo“ dává nejen za nás, ale i pro nás.“

Dodávám: Ježíš svou „krev“ vylévá nejen za nás, ale i vylévá ji pro nás a do nás. (Bůh nejí chléb a nepije víno.)

Když Ježíš říká (doslova): „Kousejte mé maso a pijte mou krev“, ti, co nedávali pozor při dřívějších hodinách vyučování, říčeli: „To se nedá poslouchat!“ Pak odešli. (Srov. J 6:60–69)

Kdo ví, že hroznová šťáva je z mízy (z „krve rostlin“), kdo ví, že víno je v Bibli symbolem krve a krev je obrazem Ducha, ten naslouchá a neuráží se; žasne, promýšlí Ježíšova slova a snaží se o další porozumění.

Rozumíme pití a Ježíšově krvi jako transfuzi Ježíšova Ducha. (Kdo přišel o krev, kdo má špatnou krev, toho zachraňuje krevní transfuze.)¹¹²⁰

Ježíš nás živí svým slovem a svým přátelstvím. (Děti, kterým se rodiče nevěnovali, nemluvili s nimi a neposkytovali jim dostatečně svou náruč, jsou zanedbané.)

Je známo, že děti potřebují sníst mnoho obědů od rodičů, aby objevily a uznaly, jak mnoho je mají rodiče rádi. Nedávno jsem počítal, že jsem přijal asi 20 000 krát pozvání k Ježíšově hostině. To je závratné číslo. Ale ptám se, kde jsem, jak jsem využil tohoto závratného bohatství?

Hospodin se ptá Adama: „Kde jsi?“ (Gn 3:9)

Farizeové se ptali Jana Baptisty: „Kdo jsi?“ (J 1:19)

Já se ptám sám sebe: „Václave, kde jsi, kdo jsi, kam jsi došel v poznání Ježíšovy moudrosti a v síle Ježíšova pokrmu?“

Krápník bez svého přičinění kapka po kapce narůstá. Jenže já nejsem krápník, mám spolupracovat. Bůh mi může říci: „Václave, do jaké velikosti jsi narostl? Nic nevidím, mám si na tebe vzít lupu?“

Nestačí nám říkat: „Nikoho jsem nezabil a nikoho neokradl.“

Jan Baptista se ani jednou neúčastnil Ježíšovy hostiny, ale tak spolupracoval s Duchem božím, že vyrostl v obrovskou osobnost.

Mohu jen prosit, aby mě Bůh ještě milostivě ponechal nějaký čas ve své službě, abych ještě trochu dorostl.

Pokaždé při Večeři Páně prosíme: „Pane, řekni jen slovo a má duše bude uzdravena“ a máme naslouchat, abychom si jednu myšlenku odnesli a snažili se přijmout ji do svého života. Pokaždé se máme nechat Ježíšem obejmout a prostoupit, aby nás jeho Duch ovlivňoval a proměňoval do Ježíšovy podoby ...

Prosím Vás, příští neděli si vezmeme biblické texty ze Slavnosti Nejsvětějšího Srdce Páně: Dt 7:6–11; Ž 103:1–10; 1 J 4:7–16; Mt 11:25–30, jsou důležité a jindy se k nim nedostaneme.

2014

Slavnost Těla a Krve Páně Dt 8:2–3. 14b–16a 1 K 10:16–17 J 6:51–58 22. června 2014

Dnešní slavnost je určena pokročilým učedníkům.¹¹²¹

¹¹²⁰ Ježíšova krev není vylévána na oltář jako oběť Bohu příjemná, ani za trest nebo jako zadostiučinění za porušení spravedlnosti a na usmíření božího hněvu.

My jsme novým chrámem, v nás a uprostřed nás chce Bůh bydlet. Nás chce Duch proměňovat.

Bez přečtení celé kapitoly ale ničemu neporozumíme. Navíc nás ohrožuje další nebezpečí. ¹¹²²

První čtení nás připravuje na událost před úryvkem evangelia.

(Také vás provokuje dvakráté použité slovo o pokoření Izraelitů? Někdo to ani „neslyší“, duchem je u „papouška“. Co to slovo znamená?)

Pře lidí s Ježíšem u Tiberiadského jezera po nasycení zástupů je pro nás důležitá (jinak by nebyla zaznamenána). Bylo by škoda, kdybychom dopadli jako Ježíšovi posluchači. ¹¹²³

„Nabízím vám jiný chléb než Mojžíš – chléb pro věčný život.“

„Potřebujete se vyučit od Boha ...“ ¹¹²⁴

„Potřebujeme Mesiáše, aby nám získal náboženskou svobodu ...

Jaké dlouhé řeči? Máš moc od Boha, tak konej Mesiáši! Dávej nám chleba, maso a veď nás do boje!“

Posluchače nezajímalo, zda je Ježíšův chléb jiný a zda má sloužit k jinému účelu než chleba od jejich pekaře.

I mnoho Ježíšových učedníků odešlo.

Jakpak bychom asi dopadli my?

Pokud se neptáme na smysl Ježíšových slov, které jsme četli, pokud bychom nečetli pečlivě evangelium, byli bychom jim podobní a ošidili bychom se.

1121 Pohádky jsou mudroslovnou literaturou určenou dospělým, podobně jako Shakespearova dramata. Děti z pohádek pochopí jen desetinu moudrosti.

Pokud by někdo četl jen výše uvedené úryvky, mnoho by o Chlebu života nepochopil.

V Janově evangeliu je k tomu uvedena celá vyučovací látka.

1122 V polském (dříve pruském) kostele Łądek Zdrój jsou fresky provokujícího malíře. Neměl rád ženy (kvůli tchyni?) a na fresce „Svatba v Káni“ namaloval jen dvě ženy Ježíšovu matku a nevěstu, jinak samé chlapy. Na fresce „Klanění tří králů“ je návštěva z Orientu vyvedena v oslňujícím bohatství. Všichni jsou zaujati Dítětem. Jen Josef se dívá stranou – je zaujat krásným barevným papouškem.

První co mě napadlo, že nám je nastaveno zrcadlo – jak někdy lelkujeme. I v kostele.

Půjdu na mši? Byl jsem na mši?

Máme očekávat, co nového se dozvíme a co zažijeme. Bylo by přece škoda se minout s něčím velikým.

1123 Ježíš učil nejen zajímavě, ale po vyučování pohostil posluchače. Pohoštění pro ně bylo velkým znamením. Najedli se k prasknutí (bylo to zadarmo), z ryb nezbylo nic, chleba dost.

„Je to Prorok!“

„Ježíš na Hrad! Ježíš na Hrad!“, volali.

Když druhého dne Ježíše konečně dohnali, ptali se: „Kudy jsi nám utekl? Jak si se sem dostal?“

„Vám jde jen o jídlo.“

1124 Přínejmenším řada z Ježíšových posluchačů byla zbožnými lidmi. Namítali mu: „Umíme číst z Tóry, umíme všechny modlitby všedních dnů, i modlitby sabatu, známe příběhy a obřady všech svátků, postíme se, dodržujeme přikázání, chodíme na poutě...“

Je velmi pravděpodobné, že Ježíš své posluchače v kázání před rozmnožením chlebů vyzýval, aby opravili svoji zbožnost, aby rozeznali rozdíl mezi přikázáními, ke kterým je vedli jejich rabíni a mezi přikázáními božími, aby dodržovali skutky Boží. (Všimněte si, že se ptali „co jsou to ty Boží skutky“.)

„Nejdříve se potřebujete naučit číst Bibli, abyste jí porozuměli, pak budete dělat Boží skutky. Nebudete-li rozumět tomu, co vám Bůh říká, nebudete schopní jednat tak, jak si Bůh přeje a jak vám radí.“

Uvedu jednoduchý příklad toho, jak Bohu cpeme něco, co nechce.

Chybí nám kněží. Vložím Ježíšovi do úst: „Neptáte se, co znamenají moje slova: `Proste Pána žní, aby poslal na pole své dělníky´. Tvrdíte, že je třeba kněžská a řeholní povolání si u mě vyprosít. Neptáte se, jaké podmínky pro kněze jsem já nechal napsat do Nového zákona, kterým se oháníte a jehož knihou žehnáte.“

Každý si může porovnat slova rabínů se slovy Ježíšovými. Proč je problém svěřit ženatému muži, když to Ježíš činil?

A každý si může porovnat, zda jsem Ježíšovi do úst vložil něco, co by nikdy nevyslovil.

**„Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe.
Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky.
Chléb, který já dám, je moje tělo obětované za život světa.
Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život ...
Jako já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne.
Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“**

Koho zajímá chléb k životu věčnému? ¹¹²⁵

V sobotu bylo 65. výročí poprav generála Heliodora Píky (byl na smrt připraven).

Řekl, že obětuje svůj život za vlast. Jak tomu rozumět?

A co znamenají Ježíšova slova, že „jeho tělo je obětované za život světa“?

Jaký rozdíl je mezi Ježíšovou smrtí a Heliodorovou smrtí? ¹¹²⁶

Není složité se dostat ke Stolu Páně, zveme už třetáky. My kněží a katechetky jim trochu řekneme, jak se mají chovat. (Zjistuji, že rodiče svým dětem mnoho neříkají – ač by měli, je to jejich výsada.)

My dospělí dotrháváme „dětské kalhotky víry“ po svých rodičích. Kam jsme každý z nás pokročili? Pamatujeme si těch několik rad od svého „prvního svatého přijímání“ (už ten název není šťastný).

Všichni se tváříme, že nám to je jasné. Chudáci naše děti, také se budou nutit do nějakých zbožných pocitů? ¹¹²⁷

1125 Minulý týden jsem v jednom dni mluvil se dvěma paními. Jedna před třemi týdny pochovala manžela, druhá má postižené dítě. S oběma přišla řeč na věčný život, jedna se ptala na převtělování, jestli znám Tibetskou knihu mrtvých...

„Za naším hledáním jsou stovky, tisíce hodin hledání“, říkal jsem.

Jen málo lidí se ptá. Naši nemocní často velice silně vyžadují po lékařích, aby je uzdravili, ale o smrti nechtějí nic slyšet. Příbuzní po kněžích chtějí, aby smrtelně nemocným řekli, že zemřou. Jak to, že sami mezi sebou o smrti před tím nemluvili? Nemocní jsou oslabení, a my máme zneužívat jejich situace a honem je cpát do nebe?

Dokud nikoho nic nebolí, o smrti se vůbec nemluví, společnost hledá jen příjemné prožitky, jednoduchou zábavu (srandu) a úsilí o mladistvý vzhled...

Italský filosof a psycholog Umberto Galimberti v časopisu *Universum* (2/2014) říká: „V Evropě dnes už žádný duchovní rozměr neexistuje ... lidi zajímá jen materiální bohatství. Rodiče chtějí, aby jejich syn byl zpěvákem a dcera modelkou ...“ (U. Galimberti není křesťan, nevěří ve věčnost, ale uznává veliký přínos křesťanství k naší civilizaci.)

I řada našich lidí chce krátký pohřeb. „Vacek dlouho mluví.“ (Pohřeb u nás trvá asi hodinu.)

Jak pozůstalé potěšit? Trápím se tím.

Co říkáme my svým dětem a vnukům?

1126 Jak se můžeš Vacku tak hloupě ptát? Nemáme rádi takové otázky.

Je možné, že se ptám hloupě. Ale jak odpovíme naším vnukům? Jsou chytrí.

Jak může někdo vzít na sebe třeba vinu za Osvětím?

Rád bych si o tom s někým povídal a porovnával si své názory, nejen s panem biskupem, ale na to nikdy „není čas“ a koho to zajímá? (Co nás zajímá víc?)

Stačí stavět oltáře Božího Těla, nosit prapory a nebesa, ministrovat, zpívat, modlit se? Stačí dětičky ustrojít do krásných šatiček a poslat je sypat květiny do průvodu Božího Těla? Slavení máme dost...

Papež Pavel VI. řekl o průvodu Božího Těla, že nepotřebujeme vnějších demonstrací své víry, ale vnitřní modlitby.

Ježíš nás vede k cudné zbožnosti (viz Mt 6:1–8. 16–18)

„Milosrdné skutky prokazované potřebným postačí lidem ukázat cestu k Bohu.“ (Srov. Mt 5:13–16).

1127 My, faráři někdy nerozumně nebo naivně přejeme dětičkám při „prvním svatém přijímání“, aby v budoucnu prožívali Ježíšovu blízkost jako při té své první slavnosti.

Každý vztah má zrát a ne zůstat na první zkušenosti (i kdyby byla jakkoliv veliká a závrtná).

Nepamatuji se, že by někdo přišel s otázkou: „Co mám po svatém přijímání dělat?“ Bylo by nám to trapné? Raději se „tváříme zbožně“ – hanba nám.

„Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe.“ (Víme, co obnáší prosba: „Otče náš, dávej nám každý den chléb vezdejší“.)

Ježíš potvrzuje slova z Dt (v prvním čtení): „člověk je živ každým slovem, které vychází z úst Božích“. (Srov. Mt 4:4)

Bůh potvrdil, že k nám Ježíše posílá: „Toto jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouvejte.“ (Mt 17:5)

Jako potřebujeme k pozemskému životu „chléb“, tak potřebujeme k životu Ježíšovu moudrost, bez ní daleko nedojdeme.

Ale Ježíš nám vedle životodárného božího slova nabízí i další „potravu“ jiného typu, k jiné než pozemské formě života.

Věříme, že v Ježíšově slovu je on sám skutečně přítomen. (Jako když je autor dopisu přítomen předčítání.)

Věříme, že se v hostině Beránkově skutečně a jedinečně setkáváme s Ježíšem.

Odmala jsme rádi chodili na návštěvy (bylo tam pokaždé i něco dobrého k jídlu), i když jsme nerozuměli všemu, co dospělí říkali. Vždy jsme měli rádi, když někdo pěkně vypravoval, když nás rodiče brali k práci (která se nám líbila), měli jsme radost, když si s námi někdo ochotně hrál. Ježíš nám toto všechno poskytuje v nejvyšší míře a kráse. Ale potřebujeme tuto krásu objevit. Nejdu do společnosti, kde se jen tlachá. Někdo zase nevyhledává mě nebo to, o čem mluvíme v kostele. Ne každý učitel dobře učil, ne každý student chtěl objevovat více. Zdalipak nás bude zajímat debata a život nebešťanů a to, co bude říkat Ježíš?

Čím se živíme, tím se stáváme. S kým se přátelíš, ke komu se vztahuješ, kdo je pro tebe autoritou – tomu se podobáš.

Říkali jsme si, jak máme spolupracovat a nakládat s pozeňáním...

S Ježíšovou hostinou je to podobné. Nestačí zbožně polknout a nutit se do zbožných pocitů.

Ježíšova hostina nás může ještě víc ovlivňovat než blízkost a přízeň milovaného člověka. Neboť Ježíš není jen vedle nás (jako přítel). Neovlivňuje nás jen zvenku, ale i „zevnitř“. Jeho Hostina je nám pokrmem k růstu jiného myšlení a způsobu života.

Chceme se co nejvíce podobat Ježíši. Je nám nejkrásnější osobností. Jeho přátelství, odvaha a věrnost nás přitahují.

Chceme na něj myslet jako na nejobdivuhodnější osobnost, pokaždé na něco konkrétního z jeho krásy. Nemusíme ani nic říkat, z naší touhy vyčte, o co se chceme snažit. Touha našeho srdce je největší modlitbou. Slova si můžeme od někoho vypůjčit nebo je papouškovat. Touhu předstírat nelze.

Ježíš nám mimo jiné výbavy nabízí možnosti, jak si můžeme svůj růst do jeho podoby poměřovat.

I apoštolové se nám přiznávají, že se po „prvním svatém přijímání“ chovali nemožně (a to už byli zralí chlapi). Je výsadou rodičů uvádět své děti (a výsadou prarodičů uvádět své vnuky) k porozumění boží blízkosti. My, faráři a kazatelé, nemůžeme vás – rodiče – zastoupit. S vámi děti a vnuci prožívají blízkost, když je chováte v náručí nebo na klíně. Vy jim v těchto krásných chvílích můžete říkat: „Vidíš, jak nám je spolu dobře a takto nablízku a Ježíši jsme podobně nablízku při jeho Hostině ...“ To je názorné. My se do takovéto blízkosti s dětmi nedostaneme.

Užijte si této výsady, využívejte ji.

Zkušenost je osobní, je nepřenositelná, ale pokud děti vidí, že jejich rodičům je spolu dobře, mohou něco vytušit i o krásné blízkosti s Ježíšem.

Ježíšova blízkost v jeho Hostině není jako prchavá látka, která se rychle vypaří. (Není pravda, že jeho přítomnost trvá 15 minut.) (Jak u koho. Evangelium nás učí rozpoznat, s kým Ježíš rád mluvil a ke komu nezašel.)

Nemusíme se bát, že Ježíše vyplaší náš rozhovor s druhým po bohoslužbě. Ježíš není jako motýl, který rychle odlítá, když se k němu někdo přiblíží. Stačí se k Ježíši vrátit. Stojí o nás víc než my o něj.

Sám Ježíš nám vysvětluje, proč a jak se nám obětoval (mluvíváme o tom).
Ukázal nám, které modlitby a které oběti nejsou Bohu milé.

Kdysi si husité a katolíci zkrvavovali hlavy – jedni tvrdili, že bez přijímání Krve Páně je Hostina neplatná, druzí tvrdili, že „přijímání z Kalicha“ je zbytečné. Od té doby se mnoho křesťanů o Ježíšově „přikázání jezte a pijte“ raději nebaví.

Dospělý člověk ví, co obnáší těhotenství a porod. Ježíš to samo sebou také ví, mluví o krvi – ta je srozumitelným znamením obětavosti a vydanosti až na smrt.

Maminka doslova živí své dítě ze svého těla (nejen devět měsíců v těhotenství, nejen kojením, ale i dalším opotřebováním těla prací, starostmi atd.)

Ježíšovo podobenství „o vinném keři“ také mluví o důležitosti našeho bytostného existování s Ježíšem.

Ježíš mluví o „sjednocení“.

(Ježíšovi učedníci byli vzdělaní Mojžíšem a vzdělávání samotným Ježíšem. Jejich rozpravy byly na takové úrovni, že jim často nestačíme s dechem.)

Děti měříme, vážíme, pečujeme o jejich správnou výživu ..., jak se nám něco nezdá, jdeme k lékaři. (Mnoho lidí kupuje všelijaké „doplňkové přípravky“ a podstupuje omlazovací kúry a operace – bohatí se vždy sháněli po elixíru života).

Podobně i my se můžeme ptát, jak rosteme do Ježíšovy podoby, nakolik se mu podobáme (v jeho způsobu jednání, mluvení a myšlení). Máme k tomu dost veliké možnosti...

Máme možnost nejen měřit, ale i žít svou obětavost Ježíšovou obětavostí. Ale nejdříve potřebuji porozumět Ježíšovým plánům a jeho myšlení. Židé Bohu mnoho obětovali, a Bůh jim ne zřídka říkal: „Leze mi to krkem.“

Ježíš třeba říká: „Ze svých slov budeš souzen. Mnozí přijdou v onen den a řeknou, cožpak jsme nevymýтали zlé duchy, nečinili mnoho divů a zázraků? A tehdy jim řekne, nikdy jsem vás neznal.“

(Nemohu to teď víc vysvětlovat, jen to připomínám, abychom si všimli, že máme víc nedořešených věcí v porozumění Ježíši.)

Čím více budeme Ježíši rozumět, tím více se mu můžeme podobat.

Ježíš nás znovu a znovu zve ke své Hostině. Můžeme jí čím dál víc rozumět.

Dojímá nás svatební slib snoubenců. Je dobře, aby ho jeden druhému často znovu říkali.

Víme ale, že soužití manželů je náročné, proto chápeme manžele, že jsou chvíle, kdy je těžko ta silná a závažná slova opět druhému vyslovit. Tím více oceňme velikost Ježíšova přátelství – je schopen nám svůj svatební slib opakovat kdykoliv (a on svá slova váží, nemluví lacině). Rád nám opakuje svůj svatební slib – pokaždé, když se „v jeho jménu“ sejdou nejméně tři (v nouzi dokonce stačí jen dva) a stojí o slavení jeho svatební Hostiny.

Někdo to ocení ...

Lidová zbožnost měla „Svátek Božího Těla“. ¹¹²⁸

Celá 8. kapitola Páté knihy Mojžíšovy patří mezi skvostné texty „ústavy“. Zvou nás k modlitbě. ¹¹²⁹

Dnes budeme především potřebovat větu: „Hospodin ti dával poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst.“

Bůh nás učí pracovat i slavit. Žijeme ze zážitku. Jako pečujeme o své tělo, tak máme pečovat o svůj vnitřní život. Máme si obstarávat zážitky, které nám přispívají k radosti ze života a motivují nás. Tvůrce nás stvořil z potěšení a k tomu, abychom potěšení zakoušeli. Vytvořil nás také k tomu, abychom potěšení uměli vymyslet a obdarovávat jím druhé.

Už jen slovo toho, kdo nám přeje a má nás rád, nás pozvedá.

Slovo Boží je na začátku. Je vyslovenou myšlenkou, tvoří. (Mnoho našich myšlenek zapadne a řada našich slov se neuskuteční.)

Boží slova (a činy) jsou vyznáním milujícího milovanému.

Celá 6. kapitola Janova evangelia je pro dnešní svátek a jeho vyučování důležitá. Je nabitá zážitky a reakcemi. (K jejímu porozumění je ale třeba znát celá evangelia.)

Kdo ví, co představuje Strom života v Ráji a mana na poušti, může pochopit, co Ježíš říká v této vyučovací lekci o Chlebu nebeském; kam a k čemu nás zve.

Pak nám dojde jak se chovat u Stolu, ale i co se ode mne očekává, co je na mně, abych se s Ježíšem setkal a nemíjel.

Bez Ježíšových průvodních slov by pro nás byla jeho Hostina jen nesrozumitelnou šifrou. Navíc by z ní každý ve své fantazii nacházel něco jiného. ¹¹³⁰

Ježíš vyučuje velice prakticky, nepřehlédněme nejprve „nasyčení zástupů“ (dá určitou práci tomuto znamení porozumět), nejprve dopřál lidem hmatatelný zážitek s jídlem.

Nepřehlédněme, lidé byli tak nadšení, že Ježíše chtěli korunovat na krále Izraele (J 6:15).

Dvakrát nepřehlédněme, že pak se na něj naštváli, když jim nedal opět najíst. Když zdržoval nějakým „vyučováním“ – nestáli o vyživování „tím, co vychází z Hospodinových úst“ (!).

To je veliké varování i pro nás.

¹¹²⁸ Za malou úroveň lidové zbožnosti mohou nepečliví pastýři, kteří podceňovali lidi.

„Mluvit přesným jazykem znamená žít v pravdě a odbývat řeč je zvláštní způsob lhaní“, říká Martin Hilský.

¹¹²⁹ Naše modlitba není přivoláváním Boha, ale přebýváním v blízkosti s Bohem.

Oceňujeme, že i při „pracovní poradě“ s Hospodinem (jeden typ modlitby) nemusíme ležet tváří v prachu země před králem sedícím na trůně, ani nemusíme stát v pozoru před šéfem sedícím za ředitelským stolem, ale můžeme přebývat v náručí nebo na hostině.

(Manželé si také třeba v sobotu ráno v posteli říkají, co budou ten den doma dělat. To je příjemná porada! Jaké kouzlo má společné jídlo. Na hostině se domlouvají i náročné věci, v rodině, při obchodním jednání, až po velice náročná jednání diplomatů.)

Dokonce spor s Bohem se může (a má) odehrávat v náručí. Vzpomeňme Jóba nebo některé žalmisty. (Je rozdíl, jestli dítě u lékaře drží při bolestivém zákroku maminka nebo zdravotní sestra. Podobně u zvěrolékaře držíme psa a konejšivým hlasem k němu mluvíme.)

¹¹³⁰ Rituály je třeba vysvětlovat. Dost lidí neumí ani podat ruku a neví, co znamená pozdrav. Mnoho těch, kteří se účastní křtů, pohřbů, svateb a mší, se s významem obřadu mívají.

Nepřehlédněme, že mnoho Ježíšových učedníků od Mistra odešlo! Po tom všem co s ním zažili! Byli přece nadšení z jeho skvostných biblických hodin, z nového vhledu do Písma, který jim umožnil, z uzdravování lidí, ze záchrany lidí od Zlého (vymítání zlých duchů), z mocných skutků – které snad rozpoznali jako legitimaci toho, který přichází od Boha. Podobného jevu jsme svědky i dnes, řada lidí po kuse cesty s Hospodinem a Ježíšem odchází. Svůj poklad našli jinde.¹¹³¹

I v našich kostelích máme tři skupiny lidí.

Do první skupiny patří ti, ke kterým nedošlo, nebo jim ještě nedošlo, že Ježíšova hostina je důležitá a že není za odměnu. (Dětem také neodměňujeme jídlo jen za odměnu.)

Do druhé skupiny patří ti, kteří „chodí ke svatému přijímání“, ale kdyby se jich někdo zeptal, kdo koho přijímá, byli by v rozpacích. Spokojí se tím, co slyšeli někdy v dětství.

Třetí – ale těch je málo – jsou ochotní naslouchat Ježíšovým slovům vysvětlujícím, co do své Hostiny vkládá. (Neřekl: „Eucharistie je tajemstvím“, neřekl: „Klanějte se, strojte oltáře“, ale: „Vezměte, jezte a pijte“.)

Ježíš vysvětluje účel a obsah své Hostiny řečí Orientálce (poesie dokáže víc říci než popis přírodních věd). Tomu porozumí už bystré 6–8leté dítě:

Mluví-li Ježíš o „chlebu“, nemá na mysli pečivo.

I o božích a svých slovech používá obraz „chleba“. (Můžeme rozlišit, kdy mluví o „eucharistickém“ chlebu.)

K pozemskému životu potřebujeme jíst (chléb) a mít někoho, kdo nás má rád.

K nebeskému životu potřebujeme potravu podobného, ale vyššího typu. („Boží království už začalo“ tam, kde lidé přijímají Ježíšův způsob života.)

Jako dítě jsme nejprve pobývali v nejnivnější domě (děloze) své maminky. Ne jako polknutý knoflík nebo kámen ve žlučníku.

Říkáme-li, maminka nosí dítě „pod srdcem“ nejde o prostorové určení místa, neříkáme „pod žaludkem“.

Maminka nás živí svým tělem, krví, i svým duchem (mnoho záleží na tom, co prožívá a s kým žije).

I po narození nás dále živí, nejen mlékem, ale „vším co vychází z jejích úst“, myšlením, slovy, obětavou péčí, pohlazením, trpělivostí, pochopením ...

Nepomíjíme důležitost blízkosti milujícího táty. (Bůh je Stvořitel, rodiče jsou jeho spolutvůrci.)

Co vše naznačují slova: „Rodiče jsou za dítě ochotní dýchat“. Bible neřekne: „Matka a dítě jsou jedním tělem“ (přes všechnu nejen biologickou blízkost a spojení krví), ta slova o sjednocení vysloví až o manželech, kteří si rozumějí, neboť k jednotě patří souznění duchem („Budou jedním tělem, jednou duší, jedním člověkem“). Toho malinké dítě ještě není schopno. Ještě nemá dost veliké „srdce“ (biblická řeč do „srdce“ vkládá lásku, úctu, věrnost, odvahu, obětavost, trpělivost ...)

1131 Minule jsem nařikal nad lidmi, kteří odcházejí ..., kam dali oči a rozum?

Kdo nám dal život a všechny smysly pro vnímání krásy života? (Budha, guru, šamani, čarodějnice to nebyli.)

Samo se nic neudělalo. Bez Stvořitele by bylo jen prázdno a tma (Marek Orko Vácha o tom umí mluvit).

Kdo pojedle na dovolenou má zase příležitost pozorovat ... Kdo bude doma, ať kouká o co je bohatší než slepec.

Co vše jsme slyšeli (doma, ve škole, v přírodě, na koncertu, kolik poezie, vyznání blízkého člověka i Boha, odpuštění ...). Jak jsme bohatí proti neslyšícím...

Kolik dobrot jsme ochutnali...

Čeho všeho se naše ruce dotýkaly, hladili jsme děti, koťátka i housátka, koně i krávu, trávu i stromy...

Kráva asi nevnímá krásu rozkvetlé louky, potřebuje se jen napást. (Kdosi prý v kravíně pouštěl kravám

Beethovena.) My dokážeme pozornost hostitelů vnímat všemi smysly.

Dětem můžeme vysvětlit Ježíšův model „o vinné révě“ (J 15:1n). Stačí na to pár měsíců, od doby neolistentých větví, kdy z uříznuté větve teče míza, až po ochutnání hroznů. Už pětileté děti budou šťastné (a vděčné), když jim budeme vyprávět a ukazovat. Ještě víc jsou nadšené, ukazujeme-li jim fotografie embrya a vyprávíme-li jim o těhotenství. Pochopí-li podstatu stolování („Jsem tu pro tebe“), porozumějí liturgii.¹¹³²

To vše jsou obrazy z Ježíšova vyučování, nebo obrazy jeho způsobu vyučování podobné. Tomu všemu jsou už děti schopné (postupně) porozumět.¹¹³³

Proč stále jen umanutě mluvíme o Ježíšově oběti a prolité krvi k zadostiučinění a usmíření našich hříchů? Trčíme stále v pohanských představách o obětech uraženému božstvu, místo abychom naslouchali smyslu Ježíšových slov.¹¹³⁴

Ano, věrné přátelství k nám (zločincům) stálo Ježíše život. Ale Ježíš neprolil krev na usmíření – ale abychom konečně prokoukli!

Nepřináší svou krev Otci, ale nám ji dává jako transfúzi svého Ducha.¹¹³⁵

Kdo čte pozorně evangelia, ví, že Ježíš vložil do své Hostiny:

- svá slova (své vyučování) a debatu o nich,
- svou velikou blízkost (obětavou lásku až za hrob) s nabídkou sjednocení,
- setkání přátel (viz 2. čtení).

Toto vše je Chlebem (pokrmem) nebeským. Jako jsme byli doma živeni a vychováváni slovem a milující péčí rodičů, tak jsme podobně živeni Božím slovem a jeho péčí.

Říkali jsme si, že blízkost maminky nenahradí inkubátor a teplo rodiny nezastoupí kamna.¹¹³⁶

Láska blízkých nás vzdělává, ovlivňuje, pozvedá, těší, formuje a proměňuje k obrazu milujících (třeba rodičů). Láska Boží nás informuje o Bohu a proměňuje do Jeho podoby.

I fyzický kontakt je pro náš život důležitý.

Dříve byl mnohem tvrdší život. Řada skvělých lidí přestála obrovské tlaky zvrhlých režimů. Někteří byli sami k sobě tvrdí, aby přežili. Někteří neuměli projevit svou lásku fyzickou blízkostí.

Bůh nám poslal svého Syna, abychom jej mohli vidět a dotýkat se jej.¹¹³⁷

1132 Ptal jsem se dětí: „Kdo žere první ve smečce?“

„Vůdce stáda“, pravil kluk z první třídy.

„Nalévá maminka polévku nejdříve sobě? Jí první a až potom děti a tatínek?“

Ježíš svou Hostinu i vztahy v božím království postavil na modelu rodiny, ne podle modelu císařského dvora.

1133 Martin Hilský říká: „Vzdělaná česká rodina je mocnější institucí než mnohá jiná vzdělávací zařízení“.

1134 Abych uvedl konkrétní případ – viz například šířené modlitby sestry Faustiny Kowalské „O božím milosrdenství“.

1135 V LN z 25. 6. 2011, vyšel článek „Jezte mi tělo, pijte mi krev“. Autor nás má za kanibaly. Škoda, že neudělal rozhovor s biblistou. Je ovšem pravda, že mu některé naše náboženské výpovědi o eucharistii nahrávají.

1136 Je znám pokus: jedna skupina pokusných králíků byla krmena pouze mechanicky bez dotyku lidských rukou. Druhou skupinu chovatelé hladili, mluvili na ně, chovali je v náručí.

Králíci druhé skupiny, rychleji rostli, byli zdravější, měli více mladých...

1137 Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života.

Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven.

Ježíš pro nás zůstal člověkem.
Zřejmě touží po naší blízkosti víc než my po jeho.
Zřejmě má potřebu se nás dotýkat.
Těší se na nás víc, než my na něj.
Jeho největším přáním je – nás proměňovat do podoby božích dětí.

Ženich se těší na svou nevěstu a rád ji obsluhuje.
Stalo se neuvěřitelné – Ježíš si za svou nevěstu zvolil lidi. ¹¹³⁸

2008

Slavnost Těla a Krve Páně Dt 8:2–3. 14b–16a 1 Kor 10:16–17 J 6:51–5 25. května 2008

Aby nám z 1. čtení neznělo podivně „pokoření“ Izraele, připomenu: Jákobovi synové a jejich potomci zůstali hloupě trčet v Egyptě. Mysleli si, že jim farao nabízí víc než Hospodin (i my opakovaně tomuto pokušení podléháme). V Egyptě byli pokořeni jako otroci, ale v sebeponížení zůstali zbytečně dlouho i později. Čtyřicet let se motali na poušti (vzdálenost z Egypta do země otců mohli zvládnout za pár týdnů), dokud stará generace „ohnutých hřbetů“ nevymřela ... To pokoření nepřišlo od Boha, Bůh jim netlačil hlavu k zemi. Byl s nimi, ¹¹³⁹ ale nedal jim úplně vše zadarmo. Museli se vymotat ze dřívějších špatných návyků. Něco jiného je dostat svobodu a něco jiného je narovnat se a jednat přímo. Srovnajme si současné stěžování některých lidí na svobodu a přešlapování společnosti, která se neumí vymotat z poddanských zlovyků (ať se někdo postará), je bez hrdosti a neumí si prosadit právo, trčí v sobectví a neodpovědnosti. (Koho a co volíme, to máme.)

Text evangelia je náročný. Porozumět může ten, kdo z evangelia hodně zná. Je důležité si znovu přečíst celou 1. kapitulu Janovu. V první části 6. kap.: „Já jsem Chléb“, ještě Ježíš nemluví o Eucharistii. Všechno, co Ježíš konal, je pro nás životodárné. Jeho slova („člověk je živ každým slovem, které vychází z úst Božích“), jeho činy i jeho hostina.

Při Večeři Páně máme prostřené dva stoly – stůl Slova a stůl Hostiny (Pokrmu a Nápoje). Ježíš nás jednou rukou přátelsky objímá a druhou ukazuje kudy jít. To, co pochopíme rozumem a přijmeme srdcem, pak v nás Ježíš vyživuje svým Tělem a Krví.

K porozumění druhému (i Bohu) jsou důležitá a výhodná slova (je třeba naslouchání a vyjádření se). Boží slovo je nám přesnou informací. Bůh vypráví o sobě i o nás. To je jedinečné bohatství židovství a křesťanství. Jsme vzdělávání z první ruky. ¹¹⁴⁰
„Víra je ze slyšení, ze zvěstování“ (Srov. Ř 10:17)

Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem.

To píšeme, aby naše radost byla úplná. (1 J 1:1–4)

1138 „Hleďte jeho království a to ostatní vám bude přidáno.

Buďte připraveni a vaše lampy ať hoří.

Buďte jako lidé, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, až přijde a zatluče na dveře. Blaze těm služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat. (Srov. Lk 12:31–37)

1139 Bůh má „cit“, nejsme mu lhotejní. Má „slzy a bezesné noci“.

Před týdnem jsme slyšeli: „Jsem Bůh slitovávající, milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, odpouští vinu, přestoupení a hřích ...“ Byl s Izraelity v Egyptě,

V každé době od Ježíše část učedníků po čase otráveně odchází.¹¹⁴¹

V našem úryvku už je řeč o hostině Těla a Krve Páně.

Ježíš je pro nás také: „darovaným chlebem, tělem obětovaným za život světa“ (Život stojí na dávání a na obětavosti).

„Kdo jí moje tělo a pije mou krev, zůstává ve mě a já v něm. To je ten chléb, který s nebe sestoupil, ne takový, jako jedli vaši otcové a zemřeli.“

Ježíš je chlebem – ale chlebem jiného typu, z tohoto chleba vyrůstá nová forma života.

Žijeme život tělesný, duchovní a duševní.

Maminka vyživuje dítě nejprve svou krví, pak mlékem, později jídlem. Ale jestli jí není dobře (netěší se na dítě, má veliké trápení ...), bude děcku něco důležitého chybět.

Jestli člověk neobjeví přátelství s Bohem, bude žít nanejvýše v přátelství s lidmi, ošidí se.

Židé v Terezíně za války říkali, jak pro ně byla důležitá hudba: „Víc než jídlo.“

Ježíšova hostina je přátelským gestem. (On se na nás těší víc než my na něj, on nám dává víc než my jemu. Dávání je pro něj potřebou.) Ale tím její význam nekončí.

Ježíšova hostina má tři účely:

Ježíšova hostina nás živí k věčnému životu.¹¹⁴²

Sjednocuje nás s Ježíšem.¹¹⁴³

Sjednocuje nás s druhými. – viz 2. čtení¹¹⁴⁴

O všech těchto účelech potřebujeme vědět (dozvídáme se o tom skrze slovo Boží), a ve všech potřebujeme vědomě spolupracovat.

Mně se lámou nehty. Jím stejné jídlo jako druzí, ale moje tělo neumí z potravy vytěžit potřebné látky pro zdravý růst nehtů.

Někdo celý život chodí ke svatému přijímání a nic. Nestačí zbožně polknout a zbožně si něco přát. (Název „svaté přijímání“ není výstižný a vlastně je zavádějící. Latina říká comunio – sjednocení spolusjednocení.)

Potřebujeme s Ježíšem spolupracovat. Znat jeho přikázání (Mojžíšova přikázání se předpokládají¹¹⁴⁵), přijmout je do svého způsobu života a řídit se jimi. („Buď vůle tvá.“¹¹⁴⁶) To vše slouží i k příjemnému soužití s druhými.

putoval s nimi na poušti – Mojžíš prosil: „Pane, putuj, prosím, uprostřed nás ...“

1140 Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. (J 1:18)

1141 Kdo nenajde k Bohu osobní vztah, přestane jej Bůh bavit. Lidé, kteří se nenamáhají Ježíšovým slovům porozumět, to v kostele přestane bavit. Časem najdou nějakou výmluvu a přestanou do kostela chodit: „To je hrozná řeč. Kdo to může poslouchat?“

(Mimochodem – špatné kázání nás může vyprovokovat více než průměrné. Za předpokladu, že nás Bůh zajímá.)

1142 Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. (J 6:54)

1143 Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mě a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. (J 6:56–57)

1144 Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu. (1 K 10:16–17)

1145 Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám,: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona,

Kdo jde touto cestou, ten je vnitřně tajuplně vyživován Tělem a Krví Páně.
Možná bych mohl říci, potřebujeme: informace, spolupráci a výživu.

Abych mohl jíst, potřebuji pracovat.¹¹⁴⁷

Abych mohl hrát na housle musím pracovat – osvojit si hraní. Porozumění druhému také vyžaduje nějakou „práci“.

Porozumět Bohu a přitakat mu svým životem opět vyžaduje „práci“.

Žijeme z darů, obdarování (potrava, bohatství krásy a nabídky přátelství), ale pokaždé jsme zváni ke spolupráci.

„Vydej se na cestu.“

Ježíš je otevřenými dveřmi k Bohu. Zve nás, ale nechytá nás za límec, aby nás vtáhl dovnitř.

Bůh je štědrý a bere nás vážně.

A usmívá se.

Ježíšova Hostina je také radostí Otce a Ducha.

(Dovolím si odkázat na několik kapitol ve své knize „Pozvání k Večeři Páně“.)

dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jedině z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5:17–20)

1146 Ze slova Božího víme, co si Bůh přeje, co nám Bůh přeje a kudy se k němu dostaneme.

1147 Kdo nechce pracovat, ať nejí. (2 Tes 3:10b)

Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

2017

12. neděle v mezidobí 25. června 2017
texty ze Slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova:
Dt 7:6–11 1 J 4:7–16 Mt 11:25–30

K prvnímu čtení.

Žasneme nad tím, že se nám Bůh zasvětil.

S potěšením se zasvěcujeme jeho plánům a jeho dílu. ¹¹⁴⁸

V Páté knize Mojžíšově je znovu prohlášena smlouva Hospodina s Izraelem.

Pro další pokolení je popsána trochu jinými slovy než v Druhé knize Mojžíšově. Podle nových poměrů byly některé důrazy položeny jinak.

Všimnout si této pružnosti je důležité. Bohatství poznání o dobrotě Boha tím narůstá.

Bible není konzervou božích slov. Nasloucháme-li božím slovům, promýšlíme-li je a s prosbou o pomoc se je snažíme přijímat do svého života – je to Slovo živé. ¹¹⁴⁹

Jen tak přináší užitek, viz Ježíšovo vyučování o rozdílné půdě v podobenství o rozsévači.

Věřící židé si jsou vědomi svého „vyvolení“, vědí, že to není vyznamenání, ale poslání.

Co pro nás znamená „vyvolený“ už víme. ¹¹⁵⁰

Bůh k nám jedinečným způsobem přilnul (verš 6–7)! ¹¹⁵¹

1148 Který vládce měl srdce?

Které božstvo mělo zájem o lidi? Lidé se snažili získat a usmiřovat božstva svými obětmi (podle zásady: „Dám, abych dostal“).

Hospodin má nejštedřejší srdce...

Bible se vyjadřuje určitým druhem poezie (ale jinak než naše poezie), ta vystihuje podstatu věci hlouběji než próza. Bůh má v Bibli dech, srdce, paži, ruku, dělohu, ... ale je třeba zkoumat, co tím Písmo vypráví, co má na mysli.

Při používání výrazů: „Nejsvětější Srdce Ježíšovo. Velebná svátost, Nejsvětější svátost Oltářní, dochází často ke zvěcnění a Ježíš mizí. Jen málokdy někdo řekne „ty moje srdénko“.

Litanie je krásnou modlitbou zamilovaných...

Jazyk se časem mění. Naše děti už poslouchají jinou hudbu než my, ale barokní poezie (do které patří naše litanie) má svou krásu. Jen je třeba zkoumat obsah jednotlivých invokací, aby naše modlitba neskončila na úrovni bohatého mladíka (jeho lichocení: „Mistře dobrý!“, Ježíš odmítl).

Ezechiélův text o novém srdci (Ez 36:25n) je jedním z vrcholů předježíšovské Bible. Jak nám dá Bůh nové srdce? Bez naší spolupráce to nejde.

1149 „Naslouchat, promýšlet Boží slova a učit se z nich žít, je jako byste mě korunovali svým Králem“, říká Talmud.

Prohlásit Ježíše za Krista Krále celého světa – místo úsilí být těhotní slovem Božím a přivádět ho na svět ve svém jednání – by bylo žalostně málo. Ostatně k tomu nás nikdy Bůh nevolal.

1150 Známe podobenství o kvasu. Část těsta se oddělí, projde kvasným procesem a pak přinese velký užitek. Jestli nebudeme lepšími učedníky než naši úctyhodní předkové, je možné, že křesťanská kultura v Evropě zmizí.

1151 Někdy máme při modlitbě sepnuté ruce. Co to znamená? Jak to vysvětlujete dětem?

Snoubenci v sobě našli zalíbení a přilnuli k sobě. Drží se za ruce, objímají se. Manželé chodí zavěšeni jeden do druhého. Indové, Japonci ... vyjadřují úctu a touhu po přátelství k druhému sepnutím rukou a úklonou:

Zachovává svou smlouvu věčně („do tisícího pokolení“).

Slovům o trestu potřebujeme rozumět. Písmo hovoří o božích trestech, ale také jinde říká, že Bůh netrestá. Kdo si dá práci k porozumění, něco se dozví. Byly doby, kdy se běžně fyzicky trestalo a nikdo se nepohoršoval. ... Blížíme se k lepším pedagogickým způsobům výchovy ...

Mohli bychom třeba říci: Bůh nemlčí ke zlu, nikdo nesmí beztrestně ubližovat druhému. Slabí a poddaní jsou v nevýhodě, Bůh za nimi stojí (Bůh nestojí proti nikomu).

Dnes řekneme: potrestal se sám.

Židé usilují o spravedlivé jednání a Písmo jim k tomu poskytuje účinné mechanismy a účinnou pomoc.¹¹⁵²

O biblických „příkazech“ jsme mluvili mnohokrát. Bůh v Bibli nepřikazuje, ale ukazuje (cestu k životu). Ukazuje-li, dej se vpravo ...

K druhému čtení.

Slovo láska je dnes zdevalvované. Co vše se za lásku vydává?

Ale i my si potřebujeme upřesnit, co láskou myslí Ježíš.

Je to cit?

Milujte i své nepřátelé? Jak se nám to daří? Pokud jsme měli štěstí, že nám nikdo hodně neublížil, raději mlčme.

Táta byl v nacistickém koncentráku a komunistickém vězení. Jako kluk jsem nenáviděl Němce a komunisty. V den, kdy táta nastupoval „do výkonu trestu“, přišel do školy komunistický prokurátor a vychvaloval jejich právo. Jak já jsem ho nenáviděl ... Čtrnáctiletou dceru našich přátel znásilnil odporný chlap. Jak mají rodiče tu zrudu milovat?

„Kdo nemá v nenávisti své rodiče, není mě hoden“, říká Ježíš v té lepší(!) verzi. (Mt 10:37)

Samaritán nemusel být nadšen, když viděl zraněného žida. Nemusel jej nadšeně vítat: „Buď vítán, ty mi jdeš naproti; od rána vyhlížím nějakou možnost dobrého skutku.“ Kdo jste delší čas sloužili nemocným starým rodičům, víte, že to nepřináší jen slast. Kdo slouží dítěti s postižením, ví, že to není vždy lehké a nevznáší se vždy citem.

Láska přináší vědomí, že ten druhý, je milovaným dítětem božím (i když je zločincem).

Láska není vždy doprovázena příjemným citovým potěšením. Láska nepřeje druhému zlo, ale usiluje o dobro pro druhého. V případě zločince nápravu, to znamená třeba dostat jej před soud.

Kdybych jej nechal upláchnout, nebyl by to skutek milosrdenství; provinil bych se proti spravedlnosti a šalomu. Někdy se nám nechce, někdy se nám velice nechce, ale to neznamená, že neuděláme, co je třeba udělat.

Čím více poznáváme a zakoušíme nezaslouženou a nezištnou lásku Boha k nám, tím více Bohu důvěřujeme a dáme na něj.

Je nám závatnou ctí, že smíme patřit do množiny nevěsty boží.

Slušná nevěsta se připravuje do života s manželem, aby mu mohla co nejlépe pomáhat. Na slavnost se s radostí vyzdobí.

Rozdíl mezi fotbalovým fanouškem a hráčem fotbalu známe.

„Chci s tebou držet“. K odtržení sepjatých rukou by bylo třeba určité síly. Sepjaté ruce s propletenými prsty jsou ještě pevnější. K odtržení by bylo třeba mnohem větší síly. „Chci se tě, Bože, držet ze vsí své síly ... ty, mě, prosím tě, drž!“ Kdo zná smysl gest, tomu gesto napovídá, jaký vnitřní postoj má zaujmout. Jinak by bylo bezobsažným gestem.

1152 My hlásáme lásku, ale spravedlnost nepěstujeme.

Je rozdíl mezi hlasatelem pokoje a tvůrcem pokoje. (Naše pozdravení pokoje při liturgii je často prázdným divadlem.) V církvi nemáme účinné prostředky k odvolání a spravedlivému soudu. Při odvolání má často stížnost vyřizovat ten, proti kterému je veden spor. Biskupové neskládají nikomu účty, ani lidu božímu, jen se bojí vysokých vatikánských hodností.

Jsem velkým fanouškem Boha, ale mnohem menším pracantem – učedníkem Ježíšovým. To zahanbeně přiznávám!

Ke „smírné oběti za naše hříchy“ jen připomenou: Ježíš smířil nás(!) s Bohem. Ne Boha s námi. My jsme se zatvrdili, my jsme byli uraženi. (Srov. Ř 5:10; 2 K 5:18; Kol 1:19–22)

K evangeliu:

Slova: „před moudrými a chytrými“, je třeba číst ironicky.

Kdo jsou *maličtí*?

„Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.“ (Mt 18:3) Děti chtějí růst, chtějí být velké a ptají se.

Maličký se nepovyšuje, nehraje si na Mistra, ale touží po velikosti a porozumění. Je vděčný za každou další informaci.

Biblicky *chudý* a *maličký* ví, že toho mnoho nezná, hledá dál, je otevřený novému, zvláště Duchu božímu.

Opakem jsou *bohatí*. Ti už vše vědí a vše mají, jsou „spravedliví“ a zakládají si na bohatství svých „skutků“ a „dokonalosti“.

V nebi nebudou překabátenci. ¹¹⁵³

Už víme, že biblické slovo *znát*, *poznat* není jen otázkou informací ...

Jho je nástroj ulehčující dřinu.

Několikrát jsme o něm mluvili. ¹¹⁵⁴

Ježíš si pochvaluje své *jho*, je „na míru“, netlačí...

Ježíš velice pracoval, ale nehroutil se; zpíval si „u práce“.

Ptal jsem se dětí, jaké hry Ježíš jako kluk hrál?

Když jsem jim prozradil: „na svatbu a na pohřeb“, jedno děvče pravilo: „A na schovávanou. Jednou ho hledali tři dny.“

1153 Jsem už dlouho na světě, viděl jsem řadu kotrmelců v politice a zažil řadu šéfů. Šikovní kariéristé jsou pokaždé „u talíře“, nikdy se nedostanou do střetu s nadřízeným. Rychle se učí novým slovíčkům, frázím, vědí, co se má a co nemá říkat. Hned rozpoznají, odkud vane vítr.

1154 Jho se používalo (a někde dosud používá) k nošení břemen. Např. usnadňuje nošení vody. Jaké množství vody denně potřebuje kráva? Kolik litrů denně nadojí? (Nebudu vám vše dávat na talíř.) Kolik denně vypustí tekutého odpadu (úžasné „vnitřní zařízení“ je třeba „čistit, vyplachovat, omývat“) – 80 litrů. Denně vytvoří 120 litrů slin (ty se z těla neztrácí). Dříve musel někdo každý den nanosit vodu z potoka nebo ze studny i pro více kusů dobytka. To byla těžká práce.

9. neděle v mezidobí

2008

9. neděle mezidobí Dt 11:18. 26–28 Ř 3:21–25a. 28 Mt 7:21–27 1. června 2008

Biblická modlitba vychází z jiných pozic než pohanská. Dvořané u „knížecích dvorů“ všech dob a variací se často snaží vrchnosti zalichotit a získat si u ní „voko“. Vztah poddaných směřuje zdola nahoru.

Vztah Boha k nám je rodinný, přichází seshora dolů. Bůh se k nám sklání (a pozvedá nás k sobě).

Posláním rodičů a rodinného života je ukázat (svým životem) dětem řadu dovedností a pomoci jim osvojit si pěkný způsob života. Pracovitost, pravdivost, spravedlnost, obětavost, statečnost, štědrost, velkorysost, milosrdenství ... – aby děti dorostly k dospělosti (a byly schopny to vše předávat dál – ve svých rodinách).

Bůh nám toto všechno bez chyb ukazuje na svém jednání s námi (na Ježíšově životě to v mnoha situacích názorně vidíme).

Zatímco my často pokládáme za vrchol modlitby oslavné proslovy, biblická modlitba spočívá především v naslouchání Božímu slovu, opakováním Božích nabídek a zkušenosti s Bohem. (Připomínají nám to i počty – máme dvě uši a jen jedna ústa.)

Žid si denně znovu „ukládá Boží slova do svého srdce a do své duše a přivazuje si je jako znamení na svou ruku a mezi své oči“ (modlitební krabičky tefilin).

Samozřejmě Boží slova zná, ale stále si je znovu a znovu připomíná a jsou mu modlitbou. ¹¹⁵⁵

Zatímco my učíme: „Toto musíš a toto nesmíš“ a mluvíme o Deseti přikázáních, židé žasnou nad Boží péčí a přátelstvím. Zatím co my se „tlačíme“ a nutíme k morálce, židé jsou Bohem přitahováni.

My to děláme v opačném směru než židé – a to je škoda.

Hospodin se vyvolenému národu v úmluvě navždy zavázal přesně vypočítanou a popsanou péčí. Židé si znovu a znovu nahlas opakují co všechno s Bohem zažili, kolikrát je už vysvobodil, co jim i nadále nabízí, jaké u něj mají postavení, o jaká práva se mohou hlásit a – co mají dělat a co nebudou dělat.

Židé se cítí u Boha doma.

My si také v rodině říkáme: „Je nám spolu dobře. Pomáháme jeden druhému, důvěřujeme si, říkáme si pravdu, nikdo nikomu nic nesní, nikoho nepodvádí a neokrádá. Proč bychom měli dělat něco špatného?“

1155 Modlitbu Šema říkají židé ráno i večer (zřejmě byla i Ježíšovou nejčastější modlitbou): „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes prikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na věže svého domu a na své brány.“ (Dt 6:4–9)

Modlitbu Šema a další texty (Dt 6:10–25; Dt 11:13–21; Ex 13:1–16) mají židé napsány v kožených krabičkách tefilin, které používají k ranní modlitbě.

Starozákonní přikázání jsou vyslovena v tomto přístupu.¹¹⁵⁶

I samotné Desatero začíná: „**Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.**“

Až pak se říká: „(Proto) nebudeš ... nezobrazíš ... nezneužiješ ... (nemáš to zapotřebí)“.
(Srov. Ex 20:1n)

Ten, kdo zakouší krásný domov, nebude dělat nic špatného. – Proto je třeba si stále všimnout krásy domova a přátelství. Proto židovská modlitba znovu připomíná a vypočítává skutky boží slitovnosti. (Vícekrát jsme si říkali, že „přikázání“ jsou židům ukazateli cesty k pěknému životu a přátelství s Bohem a nezní jim jako příkaz.

Kdo si přečetl celou 11. kap. páté knihy Mojžíšovy, ten tomu rozumí.)

Poznámka: „klatba“ nebo „zlořečení“ (ekumenický překlad) není vynesením ortelu, prokletím, ale konstatováním špatného života, v kterém se hříšník už octl (žiješ v prokletí, o tvém jednání a životě nelze říkat nic dobrého, tvé jednání je zlé, zlo-řečené).

K evangeliu:

Často si hlídáme, abychom se nemodlili roztržitě, neuctivě, v nedostatečném množství ...

Většinou si myslíme, že naše modlitba je ucházející (nebo dobrá), ale že ne vždy je vyslyšena.

Jenže Ježíš zdůrazňuje, že ne každá modlitba je dobrá. „**Ne každý kdo mi říká: `Pane, Pane´, vejde do nebeského království ...**“¹¹⁵⁷

My, tím, že jsme chybně vynechali starozákonní školu, lehce v modlitbě sklouzáváme do lichocení Bohu a proseb, co vše má Bůh zařídit, ale už si neporovnáme své jednání s nabídkou Boží úmluvy a s jeho návodem k životu.

Nezajímá nás, že většina 613 přikázání platí a že nám navíc Ježíš poradil další pravidla k soužití (Ježíšova přikázání). (Viz poznámky ke Slavnosti Soslání Ducha sv. z 11. 5. 2008)

Každý jsme chybujiící, ale jestli si v modlitbě budeme připomínat boží „přikázání“ a budeme-li si své jednání porovnávat s návodem k životu, hned nám budou „přikázání“ v tom a v tom hlásit poruchu: „Tvůj vztah k Bohu není v pořádku“.

Vzpomeňme na příčinu selhání prvních lidí v Ráji. (Viz poznámky k 1. neděli postní 10. 2. 2008)

Pokud si nebudu všimnout toho pěkného, čím mě Bůh slouží a obdarovává a budu si pouze zpytovat svědomí podle Desatera, bude mé křesťanství drhnout. Bude bez šťávy, bude jen otázkou výkonu a povinností, příkazů a zákazů. Budu jen donekonečna zápolit s Desaterem.

Biblické texty jsou k nezaplacení. Upozorňují nás, jak budovat vztah s Bohem. Pomáhají nám opravovat naše myšlení a přístup k Bohu. Upozorňují nás na otcovsko-mateřskou náruč boží.

1156 Mojžíš oznámil Izraeli Boží slovo: „Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým...“

Všechny lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ (Ex 19:3–8)

1157 Jinde přece říká, že každá dobrá modlitba je vyslyšena. Ovšem my rychle vyklouzneme a zbožně vzdechneme: „Pane přidej nám víru“, vždyť jsi řekl: „Budete-li mít víru jako hořčičné zrnko... – takovéto zkratky nejsou od ducha božího.“

Máme ještě hodně daleko k tomu, abychom se dovedli modlit ve jménu Ježíše Krista. Nedávno jsme si to zmiňovali.

Ježíš nás – své učedníky – zve jako sourozence do rodiny Boží. ¹¹⁵⁸

Kdo by si nepřál, aby se naše modlitby líbili Bohu a mohly být vyslyšeny?

Ježíš nás obrací od našich „vznešených“ výlevů v modlitbách ke spolupráci. K budování naší osobnosti a vztahů s druhými (k božímu království) podle Božích slov.

„Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce.“

Mnoho z nich mi řekne: `Pane, Pane...´ a já mu budu muset namítnout: „Co my dva máme společného? (Nikdy jsem vás neznal)“

Ježíš nás důrazně upozorňuje (jako upozorňoval své současníky), že není každá modlitba dobrá.

Jako židům psychologicky vadila jejich koncepce o náboženství, tak může naše koncepce o vztahu k Bohu překážet i nám. Vadné pojetí o modlitbě a vztahu k Bohu je velikou překážkou.

(Proto si máme dávat pozor na svou „lidovou“ zbožnost, proto si ji máme opravovat podle Božího slova a obracet se k Bohu podle Ježíše.)

Ježíš nás bere za ruku (je nám otevřenými Dveřmi, je Cestou do boží náruče).

Pokud si ponecháme své zkruslené představy z dětství (jako židé), pak budeme sice možná číst evangelium, ale to nám nebude mít co říct.

Podobně se budeme možná mnoho modlit a naše modlitba nebude vyslyšena (nebude fungovat) a přestane nás těšit a bavit.

Ježíšova slova: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane...“ nás upozorňuje na příměsi, deformace a chybnost našich psychických přístupů.

Židům zbyla z jejich chrámu jenom „zeď nářků“.

Prosíme Boha, aby nám pomohl s hříchy a přehlízíme, kde máme hledat příčinu naší malé a pokroucené víry.

Ježíš nás upozorňuje, kde máme hledat chyby naší „víry“ – dbát na jeho slova. Jsou návodem, jak si postavit dům své osobnosti a svého života. Opravovat si svůj způsob myšlení, dát na názory o Bohu podle evangelií. (Pak budou moci být naše modlitby vyslyšeny.)

Dnešní pasáž nepopisuje ten problém celý, ale pouze jej nakousne k přemýšlení.

Nezapomeňme, že Ježíšova kázání a následující debaty s učedníky trvaly hodiny (a promýšlení jeho slov i několik dní). „Myšlenka na den“ toho mnoho nespraví. (Texty zachycené v evangeliích jsou jen zachycenými hlavními body.)

Je důležité si připustit, že naše modlitby nemusí ladit s Ježíšovými názory na modlitbu (a nehlídat si jen „roztržitost v modlitbě“).

Když učedníci prosili: „Mistře, nauč nás modlit se“, neřekl jim jen zázračnou formuli, ale laskavě a trpělivě jim ukazoval „Otcovu tvář“ a opravoval jim jejich myšlení.

Je důležité se modlit: „Ježíši, pomoz mi objevit Otce a opravit, co mám dělat lépe, aby to bylo podle Tebe. Pomoz mi to, prosím, poznat“.

1158 To my jsme rychle přebudovali církve podle svého – podle uspořádání římského právního státu.

Ježíš to velice rád udělá, ale nečekejme jeho odpověď jako nějaké zvláštní vnuknutí. Nečekejme až zahřmí. Naslouchejme jeho slovům, která s velikou pečlivostí zvolit tak, abychom jim byli schopni porozumět.

10. neděle v mezidobí

2008

10. neděle v mezidobí Oz 6:3–6 Ř 4:18–25 Mt 9:9–13 8. června 2008

Láska nevydírá, ale zve k odpovědi.

Ozeášův život mi připadá jako otevřená rána.¹¹⁵⁹

„V nouzi poznáš přítele.“ Bůh se neuráží, ale smilovává se i nad padlými.

Než se celník Levi stal Ježíšovým apoštolem Matoušem a evangelistou, propadl se do společnosti opovrhovaných. Než se dal k výběřčím daní, rozešel se s Hospodinem i s Božím lidem. Dal přednost okupační moci. Opovržení vůči kolaborantům je pochopitelné, byli to zrádci.

Je překvapivé, že Ježíš říká kolaborantovi: „Bud' mým učedníkem“.

Proč to neříká radě jiných lidí? (Obyčejně si učedníci vybírali svého rabína. Ježíš to dělá opačně, on si vybírá učedníky.)

Proč si vybral zrovna Matouše? Není to nespravedlivé protekcionářství? (Řada lidí si to netroufne vyslovit. „Nelze kritizovat autoritu“, tak někteří říkají: „To je tajemství“.)

Ježíš chce, abychom mu porozuměli a jelikož zná naše myšlení, jde nám ve svém vyučování předvídavě naproti. Ukazuje, podle jakých pravidel jedná a jaké jsou předpoklady k tomu, aby se někdo mohl stát jeho učedníkem.¹¹⁶⁰

Proto máme v evangeliích zaznamenán příběh bohatého mládence.

Bohatému mládenci, který tvrdil: „Všechna přikázání jsem dodržoval“, Ježíš odpověděl: „Jedna věc ti schází ...“.

„Co by mě scházelo? Já jsem pro boží království čehokoliv schopen“.

A jelikož Ježíš vidí do jeho srdce a ví na čem mladík lpí, vyzval jej k rozdání majetku (některým tuto podmínku neukládal (například Lazarovi a jeho sestřím, Zacheovi). Hned se ukázalo, co je pro mládence podstatné. Bublina mladíkovy zbožnosti splaskla, majetek u něj převážil.

Na příkladu mládence Ježíš ukazuje, jak určité smýšlení zabraňuje následování Ježíše.

1159 Kniha proroka Ozeáše je plná citu, bolesti a naděje. Prorok ve svém manželství s nevěstskou (kultickou) prožíval to, co Hospodin s Izraelem, který mu „zahejbá“ s Baalem (božstvo plodnosti a bohatství). Děti kultických nevěstek byly pokládány za zasvěcené Baala.

Ozeášova žena nedbala dobré vůle manžela, odešla a žila si „po svém“ („za dva fíkové koláče“). Jako opuštěnou, starou a již bez půvabu ji prorok vykoupil a časem jí vrátil postavení své manželky.

Stejně se Hospodin smilovává nad námi hříšnými.

1160 Na Slavnost Těla a Krve Páně jsme si připomněli, že v každé době část Ježíšových učedníků odchází. Židé proti Ježíšovi reptali. (Ježíš jim odpověděl: „Nereptejte mezi sebou! Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. Je psáno v prorocích: `Všichni budou vyučeni od Boha'. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně. Ne že by někdo Otce viděl; jen ten, kdo je u Boha, viděl Otce. Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný.“)

Když to jeho učedníci slyšeli, mnozí z nich řekli: „To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?“

Ježíš poznal, že učedníci na to reptají, a řekl jim: „Nad tím se urážíte? ...“

Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.

Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“

Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“

A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“ (Srov. J 6:35–69)

Mladík, patřící k náboženské smetánce, se nedokázal odpoutat od svého majetku a od „své“ zbožnosti. Měl za to, že se nepotřebuje „obrátit“.

O Matoušovi by samozřejmě mladík řekl: „Ten ať se obrátí, to je neznaboh a lupič okrádající poctivé Izraelity. Ale já přece pečlivě dodržuji všechna přikázání. Nikoho jsem neokradl a nikoho nezabil.“

Zatímco mladík odešel od Ježíše s pocitem neocenění, Matouš vyskakoval radostí: „Kamarádi, to že si Mistr všiml, mě – kolaboranta, to se musí oslavit. Mistr z Nazareta mně daroval novou důstojnost, dal mi novou příležitost, smím patřit mezi jeho učedníky.“

Ježíšova věta: „**Přišel jsem pro hříšníky**“, patří mezi základní kameny evangelia.

S nadsázkou řeknu, abychom se k takovému lékaři dostali, máme na sobě honem najít alespoň nějakou rýmu.

Fakt, že „Bůh je ochoten odpustit i tomu největšímu hříšníkovi“, je řešením budoucnosti lidstva, každého člověka. Je nám nabízen nový program, nemusíme žít a skončit jako provinilci.

Ježíšova kázání byla velikým pozváním. Někdo to viděl, někdo ne. Někdo se radoval, jiný se naštvál, že nedostal vyznamenání za svou zbožnost.

Jak to, že mládence nelákala příležitost chodit s Ježíšem a dělat zázraky? Jak to, že neměl potřebu se od Ježíše něco naučit?

Bohatý mládenec patřil mezi významné sloupy farnosti. Proč by se měl obracet, copak je hříšník? S takovými by si ani nesedl ke stolu, například k tomu rybáři Petrovi, který se s Ježíšem kamarádíčkuj. O toho Leviho by nezavadil ani pohledem. Mládenec je přece „Někdo“. Na Ježíši ale mladík nerozpoznal, že je NĚKDO. Matouš to rozpoznal.

Ježíš si Matouše získal. Mládence Ježíš přitahoval jen chvilku, malinko.

Jedna věta („Nepřišel jsem povolat spravedlivé, ale hříšníky“) vyvolává u různých lidí různou reakci. Člověka se sebou spokojeného naplňuje nechutí, pobouří jej, vyvolá naštvání. Hříšníka, vědomého si hříchů, naplňuje radostí.

Matouš vyskočil, nechal majetek a „následoval“ Ježíše.¹¹⁶¹

Matouš viděl Ježíšova znamení a uznal, že Ježíš přichází od Boha. „Jak to, že já, vyděděnec společnosti, mám možnost změnit, co jsem svým špatným životem spáchal?“ Matouš se radoval.

Věta: „Nepřišel jsem povolat spravedlivé, ale hříšníky“, neznamená, že se musíme nejprve stát hříšníky a že si Ježíš za učedníky vybírá jen lidi na okraji společnosti.. Mezi Ježíšovými učedníky byli lidé vynikající (například Jan syn Zachariášův – i když ten mohl naslouchat Ježíšovi až po své smrti.)

Příběh Matouše a příběh bohatého mládence jsou názorným vyučováním evangelia o nutných podmínkách k přijetí mezi Ježíšovy učedníky. „Přijímací zkoušky“ jsou otevřené všem. Ježíš nevyžaduje k přijetí mezi své přátelé skutky zbožnosti a zásluhy. (Až pak se učedníci nechají uvádět do porozumění Božím slovu a Ježíšova životního stylu.)

1161 Římané měli vybírání daní chytře vymyšlené. Výběřčí dopředu zaplatil státu určené peníze a pak si je vybíral u obyvatel. Výběřčími se stávali domorodci, znalí místních poměrů a samozřejmě jazyka. Místní obyvatelé nemohli židovského výběřčího snadno ošidit, znal počet jejich dětí a jejich majetkové poměry (cizince by obelhali snadněji). Řím vybavil výběřčí úřadem (mocí).

Matouš po setkání s Ježíšem nechal „firmu“ být, i když do ní předtím vložil peníze, které se mu pak nevrátily. Majetek pro něj už nebyl tak důležitý.

Jak to, že někdo byl Ježíšem nadšen a druhý se opovržlivě ušklíbl? Jedni byli Ježíšovými slovy nadšení a druzí nového kazatele pomlouvali.

Petr si považoval, že smí chodit s Ježíšem. Petr se nepovyšoval nad výběřčího Matouše. Ježíš věděl co je v Petrovi a co v Matoušovi. Věděl, že bohatý mládenec je spokojený sám se sebou. Matouše Ježíš bez zkoušení pozval. Řadu jiných Ježíš odmítl. Ježíš samozřejmě věděl, co v bohatém mláďenci je, ale to „prozkoušení“ se událo kvůli nám, abychom viděli a pochopili čeho je nám třeba.

My máme velikou výhodu oproti Ježíšovým současníkům. Známe dopředu „otázky přijímacích zkoušek“.

Jsem Bohem pozván!! – proto teď už jen já sám rozhoduji, zda budu patřit k mladíkovi bohatému svou zbožností nebo k těm, kteří jsou přitahováni Ježíšovými slovy a jeho jednáním.

Každého z nás Ježíš zve – i když ví, že mnozí odřekneme.

Pokud vím, že nikdo není bez hříchu a přijmu pozvání, pak se mohu stát velikým světcem. Záleží na mně, co si připustím a o co stojím.

Ježíš zve každého, i když ne každému říká, pojď za mnou. Záleží na mně, jestli se cítím jako Matouš nebo jako bohatý mládenec.

Bohatý mládenec nebyl žádný vyvrhel (nevíme, zda pak patřil mezi Ježíšovy nepřátele), možná se dál snažil být slušným člověkem.

Matouš zřejmě – jako výběřčí daní – ublížil mnoha lidem a rozešel se s Hospodinem. Jeho rodáci mu byli jen zdrojem k získání peněz. Přesto mu Ježíš říká: „Chceš v životě něco podstatného uhrát? Pojď za mnou!“

Matouš ctnostného mladíka předběhl. (Bez Ježíše by se mu to ale nepovedlo.)

Ty, které zajímá, proč jsou rozdíly mezi jednotlivými světci, je určena poznámka ¹¹⁶².

1162 Proč někteří světci umírají a jiní ne? Proč je někdo mučedníkem? Říká se, že obětovat život je vrcholem při následování Krista.

To není tak jednoduché. Nejmilejší Ježíšův učedník Jan umřel přirozenou smrtí (stejně Ježíšovi rodiče).

Obrovská postava „Starého zákona“ Eliáš a v „předpotopní době“ Enoch, jsou lidmi, kteří dokázali pozvání k Bohu tak dalece pochopit a přijmout, že je Bůh nechal žít bez omezení.

Eliáš odešel z tohoto světa, ale ne skrze smrt. Biblická řeč říká – byl pozván někam jinam, k pokračování svého růstu někam, kde už nemusel válčit s lidmi (kteří se pokládali za lid boží).

Eliáše zmáhalo a zdržovalo bojování s nepřáteli. Měl z Izraelitů strach, ale to neznamená, že by se nemohl bránit. (Víme, jak dopadly pokusy Eliáše zatknout. Byl dostatečně vyzbrojen zlikvidovat každého protivníka.)

Eliáš nechtěl pobíjet židy, kteří jako stádo poslouchali namyšleného a krutého krále (přesněji řečeno, královu Ježibabu) a byli ochotní proroka pronásledovat a bít se s ním.

Eliáš se dostal hodně vysoko (a nebyl namyšlený jako bohatý mládenec), přiznal si svoje slabosti (oproti bohatému mladíkovi), a proto prosil: „Bože, prosím tě, nech mě umřít, nejsem o nic lepší“.

(Srov. 1 Kr 19:4) A Bůh ho nechal odejít, dal mu „nové dějství života“, aby na sobě mohl dál pracovat.

Vyprávění o Eliášově nanebevzetí nám ukazuje, že Eliáš ještě nedosáhl stropu svého rozvoje. Byl schopen dalšího růstu, nemusel zemřít, mohl žít dál. Když nemohl žít v tomto světě, žije v jiném světě, aby mohl růst dále...

Elizeus (Eliáš) je také velikým světcem, ale svého stropu už dosáhl v pozemském životě. Elizeus zvolil „nižší soustavu“, nižší způsob myšlení než Eliáš, dosáhl nižšího stropu, a proto umřel.

Vyprávění o Eliášovi a Elizeovi nám odkrývá velikost pozvání od Boha a velikost možností našeho duchovního rozvoje.

Vícekrát jsme si říkali, že Nový zákon ještě neměl takového světce jakým byl Eliáš (tolik alespoň říká Písmo). Stojí to vše za úvahu.

Můžeme být světcem „Matoušovy“ úrovně, ale i světcem eliášovského typu. Záleží na každém z nás o co stojíme, kam se vydáváme a nakolik chceme Ježíše následovat. Vlastní strop si volíme sami.

11. neděle v mezidobí

2008

11. neděle v mezidobí Ex 19:2–6a Ř 5:6–11 Mt 9:36–10:8 15. června 2008

Zkusme si nejprve položit otázku, zda něco očekáváme od tak starého textu jakým je dnešní první čtení.

Jak to, že nás katolíky často zaujmou zbožné knihy víc než Bible?

Židé říkají, že jsou jediným národem, který přijal Bibli. Evangelíci na tom bývají lépe než my.

Izraelité bláhově trčeli čtyři století v Egyptě. Kdyby se jim Egypt „nepřejel“, kdyby je tam nepostihlo to strašné trápení, zanikli by v blahobytu, v kterém tam dlouho žili. Ztratili by úplně Hospodina z očí. Až v nouzi ocenili nabídku ke svobodě, k návratu do země, kterou jim kdysi Hospodin dal. Ocenili, že se Hospodin neurazil, když tak dlouho dávali přednost faraónům. Slova: „... nesl jsem vás na orlích křídlech ...“¹¹⁶³ židé přijímají jako živou, trvajících a stálou zkušenost s Boží péčí.

Je dobré přijmout dávnou Boží pomoc židům za vlastní. Pak s židy budeme také sdílet obdiv a vděčnost za věrnost božího přátelství už před Ježíšem. Události a slova hebrejské bible se stanou i naším bohatstvím, které je schopné nás mocně povznášet (ještě víc, než silný umělecký zážitek v divadle, na koncertě...) a ovlivňovat.¹¹⁶⁴

„Budete mi královstvím kněží“.¹¹⁶⁵

Matouš i Eliáš dokázali správně posoudit sami sebe. Objevili své nedostatky a slabá místa ve vztahu k Bohu, nedořešené věci s Bohem.

Na výběřčím Matoušovi je nám ukázán výchozí bod k růstu s Bohem.

1163 Slovo boží je často vyjádřeno krásnou formou, Bůh je veliký básník.

1164 Izraelité na Sinaji ochotně a s nadšením přijali biblická pravidla k životu svobodných lidí a dětí božích. Židovská mystika k tomu říká, že na Sinaji byly duše všech židů, duše všech budoucích židovských pokolení. Každý z nich osobně dostal od Hospodina Tóru.

Kéž bychom i my toužili také tenkrát stát na Sinaji. Pak by to možná skutečně platilo.

Můžeme a máme se propojit s Abrahámem, Jákobem, Mojžíšem ... s apoštoly a jejich Mistrem.

Znáte tu:

Žid vstoupí do kostela, usadí se v přední lavici a zvědavě pozoruje oltář s křížem. Po chvíli k němu přijde kněz a říká: „Promiňte, ale brzy začne bohoslužba. Židé sem nesmějí. Buďte tak laskav a opusťte kostel.“ Žid se na něj ani nepodívá, popojde k oltáři, podívá se nahoru na kříž a pronese: „Pojď, Ješuo, musíme jít!“

Při biblických liturgických čteních (zvláště o vigiliích) si uvědomuji, co nám slovo boží silně zprostředkovává. Jak životodárná jsou vyprávění o skutcích milosrdného Boha. Nejen pro naše vzdělání – pro informace, ale pro naši formaci – pro duchovní prožitek a duchovní paměť. Pro zachování naší náboženské kultury – pro život s Bohem. Pro zkušenost, jak Bůh jedná, jak vypadá boží věrnost a jakou pomoc nám do budoucnosti Bůh nabízí.

Na tom se dá stavět!

Při liturgii prožíváme, jaká duchovní síla je přenášena na ty, kteří Božímu slovu naslouchají a slaví to, co nám Boží slovo zvěstuje.

1165 Kněz je ten, kdo má přístup k Bohu a nepotřebuje žádného prostředníka.

Na „knížecích dvorech“ se musíme řádně objednat. Ke „knížeti pánu“ se dostáváme až přes několik „dvořanů“ – dveřníků. Někdy až přes protekci.

U Boha jsme doma. Doma nestojí žádná stráž, od domova máme svůj klíč.

Nový zákon zná pouze jednoho kněze a prostředníka – a tím je Kristus. Bez něj bychom k Bohu nedošli. On nám ukazuje jak žije dítě Boží. Toto potřebovala ukázat a přijmout i Ježíšova matka, i Jan syn Zachariášův.

Budoucí apoštolové nebyli nevzdělaní prostřácci, jak někdy v našich kázáních tvrdíme. Učedníci od Boha očekávali mnoho. Byli lidmi otevřenými, živými, oslovitelnými, podnikavými ve vztahu s Bohem. Byli lidmi otázek. Před týdnem jsme si všimli povolání Matouše. Přesto, že se „před časem“ nechal zlákat vidinou majetku, stál i o jiné bohatství. Přesto, že se „před časem“ rozešel s náboženstvím rabínů, nechal se zlákat vyprávěním tesaře z Nazaretu o Hospodinu. Dvanáct apoštolů bylo vybráno za nové patriarchy lidu Božího. Staří patriarchové dvanácti kmenů – synové Jákobovi – se nechali zlákat vidinou bohatého života v Egyptě. Několik dalších generací synů vidělo, jak jejich otcové nemluví o ničem jiném než o bohatství ...

Toto pokušení Egypta se stále opakuje. ¹¹⁶⁶

Ten, kdo má utlumené nebo neprobuzené poznání o bohatství blízkosti s Bohem, se nechává lehko svést. Pak přijde o svobodu (přínejmenším o svobodu vnitřní) a o hlubší smysl života. K dobrému životu je třeba někde čerpat. Kdo dá přednost věcem povrchním vnitřně zplaní a nebude schopen svým dětem předat to podstatné. ¹¹⁶⁷

Ježíš si za učedníky vybral lidi, kteří stáli o víc než kolik nabízí svět. Tesař z Nazareta je bytostně zaujal. I kolaborujícího Matouše.

V přijetí tohoto životního stylu spočívá to, čemu zkratkou říkáme „vykoupení“.

Už „starozákonní lid“ byl přijat za vlastní děti do Božího domova: „Budete mi královstvím kněží“.

Biblický název „královské kněžství“ se mi líbí více než naše pojmenování „všeobecné kněžství“. Zní v něm nová a jedinečná důstojnost svobodných dcer a synů Božích.

Služebné kněžství je „menšího“ významu“ než „královské“.

1166 V každé době jsou lidé sváděni. Před léty byli lidé lákáni nabídkou vstupu do komunistické partaje a prorežimních organizací (vy starší vysvětlete dětem, co byla kolaborační organizace Pacem in terris pro kněze).

Dnes jsme svědky kupování řady politiků, soudců, policistů, úředníků i lékařů. I řadoví občané jsou lákáni – třeba reklamou k rychlému vlastnění věcí.

Na začátku mnoho lidí neprokoukne, že je v sázce svoboda. Přehlédneme-li nebezpečí své žádostivosti, nabídka bohatství – peněz, moci a slávy vítězí.

1167 Víte, že mám veliký vztah k věřícím židům. Kdysi jsem se pustil do čtení o chasidech. Ale přes všechnu úctu k nim mi to nestačí. Přeci jen jsme zvyklí od Ježíše na jinou úroveň. Ježíšovo vyučování nás přivádí k porozumění Bohu dál než židovská tradice po Kristu. Zkusím to ukázat na jednom pozoruhodném vyprávění:

Když měl Ba'al-Šem Tov (zakladatel východoevropského mystického hnutí zvaného chasidismus) vykonat něco důležitého, nějaké tajné dílo ku prospěchu tvorstva, odebral se na určité místo do lesa, tam zapálil oheň a ponořen do hluboké meditace se modlil. Vše potom dopadlo tak, jak si přál.

O generaci později měl totéž učinit Magid z Meziříče. I on odešel na jemu známé místo v lese a pravil: „Oheň už rozdělávat nesmíme, ale modlit se smíme.“ Vše potom dopadlo tak, jak si přál.

V další generaci se měl o totéž pokusit rabi Moše Leib ze Zasova. I on odešel do lesa a pravil: „Nesmíme rozdělávat oheň, neznáme už ani tajné meditace, které oživují modlitbu, známe ale místo v lese, kde se to vše stalo. To musí stačit.“ A také to stačilo.

O další generaci později totéž potkalo rabiho Izraele z Rišina. Ten se ve svém zámku posadil na zlatou stolicí a řekl: „Nemůžeme rozdělávat oheň, nemůžeme se modlit, neznáme ani místo, můžeme však o tom vyprávět.“ Jeho vyprávění mělo tentýž účinek jako činy předchozích tří.

Obdivujeme kde koho, ale neumíme objevit vlastní bohatství. Nedůvěřujeme velikosti svého Učitele. Máme biblická vyprávění, rituály a modlitby, ale mnoho jim nevěříme a jejich porozumění nevěnujeme mnoho času ani úsilí. Podobáme se dětem, které po prvním nezdařeném pokusu přestanou mít o věc zájem. Přitom nám Ježíš vše srozumitelně vysvětluje.

Před týdnem jsme si všímali podle jakého klíče si Ježíš své učedníky (dodneška) vybírá. Ví, kdo z nás je a kdo není použitelný.

Po několik následujících nedělí ještě bude řeč k učedníkům. Samozřejmě to bude zajímat ty, které Ježíšova nabídka láká. Řadu lidí Ježíšova slova může otravovat. Řada lidí raději otevře nějakou zbožnou knihu s odůvodněním, že je víc oslovuje. Některým lidem Ježíš rozmlouval jejich povrchní zájem patřit mezi jeho učedníky.

Do nebe se dostanou i lidé, kteří se s Ježíšem a jeho učením nepotkali. Ale setkání s Ježíšem je životní šancí a je škoda ji nevyužít.¹¹⁶⁸

Nespoléhejme, že se na nás usměje štěstí a že si nás Ježíš vybere.

Není nevyzpytatelným tajemstvím božím kdo je povolán a kdo ne. Není to nějaká nahodilá protekce, ale zákonitost. Ježíš nám vysvětluje, jaké předpoklady potřebuje člověk, aby byl použitelný pro boží království.

Kdo se podle toho zařídí, má úspěch zaručený. Potřebujeme ale nejprve pochopit, kdo je pro Ježíše použitelný.

Žádná protekce nám nepomůže. Ve škole se může někdy podařit, že vlivný tatík zařídí nepilnému dítěti protekci, ale v životě s Bohem to nejde. Žádný světec si nedovolí ovlivňovat spravedlnost. Ježíš si vybral dobré žáky a ty pak vybavil mocí ...

Tu moc může dát každému a každému by ji rád dal, ale zda-li ji obdržíme, si určujeme každý z nás. Předpokladem je, že se budeme zamýšlet nad tím, co Ježíš říká. Ježíš si za své učedníky vybral lidi, kteří byli dobrými posluchači slova Božího (nejen slova Ježíšova).

Jidášův příběh z toho nevybočuje, ale zapadá.¹¹⁶⁹

Jidášův příběh je ukázkou toho, na co si máme dávat pozor. Nestačí se jen ptát, zda jsme zbožní nebo ne (o zbožnosti jsme mluvili nedávno). Je třeba si dávat pozor na to, co po nás Ježíš vlastně chce. To, že rádi chodíme do kostela, ještě neznamená, že jsme dobrými posluchači Ježíše. Jeho dobrý posluchač se nepozná podle toho, zda se rád modlí (farizeové se modlili hodně, Jidáš určitě také, o Kaifášovi se to dá velice předpokládat). Poznává se to například podle toho, zda mě zajímá porozumění Písmu. Ale kdo si myslí, že Písmu rozumí a nemá nejasnosti – ten Písmo ještě nezačal pořádně číst.

Ježíš si vybíral ty posluchače, kteří přemýšleli o tom, co říká Mojžíš, Proroci i Ježíš. Ježíš věděl, co se v mozku a srdci každého člověka odehrává a podle toho si vybíral učedníky.

Učitel si na olympiádu vybírá také studenty podle toho, co dovedou a ne podle protekce.

1168 Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání – a hle, zde je víc než Jonáš. Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je víc než Šalomoun. (Mt 12:41–42)

1169 Jidáš nebyl povolán, aby se stal zrádcem. Jidáš měl výše uvedené správné vlastnosti a podle nich byl přijat. (Byl připraven a uspěl u přijímacích zkoušek.) Ale časem mu „stoupla sláva do hlavy“ a postupně se stal špatným žákem. I Jidáš dělal zázraky a důsledkem úspěchu se mohl postupně stát špatným posluchačem. Přestal Ježíšovi naslouchat a „jel si po svém“. Myslel si, že rozumí věci lépe než Ježíš.

Proto Ježíš říká Petrovi, když měl nakročeno tímto směrem: „Jdi mi z očí, satane“.

„Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.“

Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: `Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!`

Ale on se obrátil a řekl Petrovi: `Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!` (Mt 16:21–23)

Každý člověk i my máme tu moc rozhodnout o sobě, zda se k Ježíši dostaneme a jakými učedníky budeme. Zda-li přerosteme Jidáše a budeme jako Petr, Jan, Jakub (ti byli nejlepšími učedníky Ježíše) nebo jako ostatní apoštolové.

Ježíš měl okolo sebe různé posluchače. Také náladové a náhodné, kteří si přišli poslechnout kázání a zas odešli – čumily. Ti, když si ho poslechli, nepřemýšleli o tom, co Ježíš říká. Těmto říká evangelia lid nebo zástup.

Ti co o Ježíšových slovech přemýšleli se přišli Ježíše zeptat, čemu nerozuměli. Někteří z nich byli jen debatěři, jiní se opravdu chtěli něco dovědět a snažili se dopátrat jistoty v nejasnostech. Z nich se stávali učedníci a z nich (bylo jich hodně) si vyvolil Ježíš 12 apoštolů, které potom posílal před sebou kázat a dal jim moc dělat zázraky.

12. neděle v mezidobí

2020

12. neděle v mezidobí Jr 20:10–13 Ř 5:12–15 Mt 10:26–33 21. června 2020

Bůh pro nás vymyslel tak krásný svět, že se nám z něj nechce.

Kde se bere zlo?

A kde se bere zlo v nás? Copak ho někdo chceme?

Bůh nám na tyto nepříjemné otázky pomáhá nacházet odpovědi. A navíc nám nabízí pomoc proti zlu.

Biblické texty nás zvou k hledání.

Druhé čtení – už jsme naříkali nad tím, jak je zašmodrchané představou „dědičného hříchu“ (ta je nebiblická) a nepřesnými pojmy. Nesouhlasíme s dnešními vykuky, tvrdícími: „Co není zakázáno, to je dovoleno.“ Před Smlouvou nebyla vražda zločinem? ...

Vyjdu z evangelia – Ježíš mluví ke svým učedníkům – k mladým, dospělým chlapům, rozhodnutým stavět se po boku Ježíše proti zlu. Odmala vzhlíželi ke smělým biblickým osobnostem. Odmala si pěstovali svou odvahu. Příběhy proroků znali nazpaměť. Kdyby zaslechli slova našeho prvního čtení, hned by nám řekli o kom je řeč, co těm slovům předcházelo a jak to s prorokem dopadlo.

Jeremiáše likvidoval kněz – vrchní dohlížitel v jeruzalémském domě Hospodina („arcibiskup v katedrále“, episkopos znamená dohlížitel) – to je strašidelné.

Karel Čurda zradil své kamarády a spolubojovníky, kteří popravili R. Heydricha. To je smutné a těžké provinění. Odbojář, voják, který prošel elitním výcvikem výsadkářů, věděl, do jakého rizika jde – a zradil. Nesoudím ho, ale jak to, že si neprohnal kulkou hlavu, jako jeho kolegové?

Někteří kněží udávali své bratry komunistům. Někteří podepsali spolupráci s StB pod tlakem. Nesoudím je, mám svá provinění, ale kdyby svou vinu přiznali, ulevilo by se jim i nám.

Apoštolové byli odvážní nadvkrát.

Byli rozhodnutí stavět se proti zlu dříve, než potkali Nazaretského. Připravovali se na povstání s Mesiášem, chtěli se postavit proti okupantům se zbraní v ruce.

(Nepočítali ovšem s nepřítelem ve vlastních řadách – i když je na to Ježíš poctivě připravoval.)

Byli svědky nenávistných a podlých pomluv a zákeřných léček od náboženských elit na jejich Učitele. Věděli, že se po vzkříšení Lazara velekněží rozhodli Ježíše i Lazara zavraždit. Apoštolové nebyli naivní snílci, byli muži činu.

Po svém selhání, kdy Ježíše opustili a odepsali ho jako Mesiáše, měli odvahu si svou vinu přiznat. Podruhé projevili svou statečnost.

„Kdo se ke mně přizná, nebo nepřizná.“ Nejde o zapření ze strachu, ale o vědomé a záměrné popření, že Ježíš přichází od Boha – navzdory jeho činům.

„Nebojte se lidí,“ říká nám Ježíš.

Kdo z nás se připravil na bohoslužbu a přečetl si, začátek 10. Matoušovy kapitoly, ten ví, co před tím Ježíš apoštolům řekl:

„Posílám vás jako ovce mezi vlky ...
Mějte se na pozoru před vlastními lidmi; neboť vás budou vydávat soudům, ve svých synagogách (v církvi) vás budou bičovat...
Vydá na smrt bratr bratra a otec dítě, povstanou děti proti rodičům a připraví je o život ...
Budou vás všichni nenávidět pro mé jméno ...
Budou vás pronásledovat ... (Když hospodáře nazvali Belzebulem, čím spíše jeho čeled!) ... “

Víme, že Ježíš nemluvil do větru. Ale nepřipouštíme si, že bychom mohli být pronásledováni. Blahobyt nás rozmazlil.

Rádi bychom, kdyby láska a pravda zvítězily nad lží a nenávistí, ale k tomu se můžeme zatím jen přibližovat.
Nebo vzdalovat.
Nebuďme naivní, zlo se nikdy nevzdá bez boje.

Naše společnost je rozmazlená.
A česká církev je neslaná, nemastná. Poklesla na náboženský folklor. V řadě míst světa jde o životy a my se přeme o hlouposti.

My starší jsme i po 2. světové válce, v komunistickém režimu (jehož propaganda hlásala „boj za mír“) zažili mnoho padlých a umučených.¹¹⁷⁰

Nemáme podceňovat nebezpečí zla.
Záchranáři se staví proti živlům, neštěstí a haváriím. Nepodceňují nebezpečí, cvičí se.
My jsme ve větším ohrožení, stavět se proti úmyslnému zlu, je nebezpečnější. Potřebujeme se připravovat na střety se zlem, hlídat spravedlnost a trénovat si svou odvalu k obraně spravedlnosti a života.

Ježíš nás povzbuzuje: „Nebojte se.“ To není planá řeč, ale strach nelze zakázat, je třeba jej přemáhat.
Nás zajímá, jak se to dělá.

Nepodceňovali jsme nebezpečí koronaviru, péče o zdraví a odpovědnost za nešíření nákazy je namístě. Ale řada lidí podlehla strachu.

Jak se přemáhá strach?

Navštívili jsme Jana Rybáře a zmínili jsme, že naši třetí jdou poprvé ke Stolu Páně. A on řekl, že nejen on, řada dětí šla k „prvními svatému přijímání“ v pěti letech. „Byli jsme k tomu zralí,“ a vyprávěl, jak za války i malé děti načerno pašovaly potraviny.¹¹⁷¹

1170 Někteří říkáme, že komunisté s námi vedli válku. Jiní tvrdí, že to válečný stav nebyl (mají „svá“ kriteria války). Povím-li: „Církevní představení Izraele vedli válku proti Ježíšovi,“ mnozí také nebudou souhlasit (mají „svoje“ kriteria).

Povím to tedy jinak: „Ježíš byl podle práva zavražděn. Komunističtí vrazi zavraždili nejen Miladu Horákovou.“ Říkám to bez nenávisti. Hlásím se k Eliášově modlitbě: „Bože, nejsem lepší, než naši otcové.“

1171 Jan Rybář byl jedináček, jeho maminka nemohla mít víc dětí. Jan vypráví: „V Říši byl nedostatek jídla, zemědělci měli předepsány velké odvody potravin, jídlo a další zboží bylo jen na příděl. Na hranicích Sudet a protektorátu, na nádražích a na dalších místech mnoho německých a českých četníků přísně kontrolovalo zavazadla občanů. Každý, i děti, musel ukázat, co nese v tašce. Děti byly nenápadnější než dospělí. Já jsem byl vždy mezi dětmi nejmenší, ale maminka mně koupila čepici, jako nosila hitlerjugend, a tu jsem si

Dovedete si představit, že bychom naše školáčky vystavili tak velkému nebezpečí?

Janu Rybáři ta příprava k odvaze byla něco platná. Později obstál i ve velkých nátlacích komunistů a StB. Byl pronásledován, sloužil v PTP a byl vězněn. Žil v těžkých podmínkách, o kterých dnešní lidé nemají ani ponětí. Je krásným člověkem!

Potkávám řadu velice statečných a často nenápadných lidí (mám veliké štěstí na lidi). Zním mnoho obětavých lékařů (v nemocnicích se uzdravuje víc lidí než na poutních místech), obětavých rodičů, pečujících o děti s postižením, vědců a dalších lidí sloužících nezištně potřebným ...
Ti se zasvětili lásce k bližním.

Umíme pomáhat dětem, aby přemáhaly strach ...

Bůh nás podobně „otuzuje“, nezakrývá nám hrozící nebezpečí a učí nás pěstovat si – krok za kokem – důvěru v jeho moc a pomoc. „Z jeho náruče nás nikdo nemůže vytrhnout.“ (srov. například Iz 43:13)

Nejvíce se bojíme smrti. Ale Ježíš nám říká: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo ...“ Sám prošel velice ponižující popravou a ukázal nám, že smrt je průchodná, slíbil nám, že nás probudí ze spánku smrti do plného života.

Mluvili jsme s Janem Rybářem o našich pohřbech. Některé pozůstalé lidi je obtížné potěšit. Bezradně stojí nad hrobem svých drahých, oplakávají je, ale neumí se dívat dopředu. Jak to, že my křesťané neumíme mluvit o království nebeském tak, aby se lidé smrti tolik nebáli a mohli se těšit na nebeskou krásu?

Jan Rybář byl požádán rodinou, aby vedl pohřeb jejich otce – mnohaletého ředitele školy. Pohřeb byl civilní, zesnulý byl komunist (slušný člověk) a na pohřbu bylo plno nekostelových lidí ...

Jan v krematoriu řekl: „Pan ředitel celý svůj život kladl žákům otázky. Když neodpověděli, byl smutný. Dnes nám klade otázky: ‚Odkud jsme přišli, k čemu tady jsme, kam jdeme, jaký smysl život má?‘

Ale my mlčíme, jsme špatní žáci.“

Někteří lidé se nebojí ptát se. Došli k zajímavým odpovědím.

Známe například životní příběhy lidí, kteří prošli kriminály. Nelitovali se a strach přemáhali.

Udrželi si naději i radost ze života. (Profesorka Růžena Vacková byla vězněná 15 let a spisovatelka Nina Svobodová 16 let.)

Známe jejich příběhy. Nikomu nic nevnucovali, ale způsobem života a úctou k lidem svědčili o důvodech své Naděje.

Pozorujeme trenéry sportovců, jak pracují se svými svěřenci, jak je povzbuzují a pečují o ně, aby dosáhli co nejlepších výsledků. Některé sportovci nám jsou sympatičtí nejen svým sportovním výkonem.

Máme nejkrásnějšího, nejmilejšího, nejlepšího a nejmocnějšího Trenéra ...

Ten bude mít poslední slovo.

nasadil, když jsem něco pašoval.

V lese byly tři mlýny. Paní mlynářka nám dětem dávala do plátěného pytlíku mouku a my jsme ji nosily ve školní tašce domů. Mlynářka nám kázala: „Nesmíte se nechat Němci chytit a nikomu prozradit, že jsem vám mouku prodala.“ Jídlo jsme také nosily Židům. Ti mohli nakupovat od 17. do 18. hod, ale to už bylo málo zboží. Někdy jsme jim ráno nosili čerstvé rohlíky ...

I my, děti, jsme věděly, jak hrozné tresty hrozí dopadeným, ale rády jsme se zapojili do odboje proti Říši.“

Pavlov text ve druhém čtení by potřeboval podrobný výklad. Uspěchané čtení by nás mohlo mást. Zůstalo nám nejen neblahé dědictví po Adamovi, ale také jsme získali veliké dědictví po Abrahámovi, Mojžíšovi a jedinečný poklad – ve své velikosti – Ježíšův.

K prvnímu čtení a evangeliu:

Biblická čtení mluví k životu každé generace. Ledacos se stále opakuje, obtěžují a pokoušejí nás stejné zárodky zla v nás jako dřívější generace. Písmo nám ale proti nebezpečným virům nabízí účinné „očkování“, abychom neopakovali chyby svých předků ve víře.

Být prorokem nebo být ve službě proroků (včetně největšího Proroka) nepřináší všeobecnou oblibu, „svět“ prosazuje tvrdě vlastní zájmy. (Světlem jsou míněni všichni, kteří stojí proti Bohu, nejen zjevní zločinci, ale také i lidé slepě věřící ideologii, vůdci, své pravdě ... včetně lidí falešné zbožnosti typu velekněží, zákoníků a farizeů.)

Na každém z nás mohou protivníci najít nějakou chybu, ale moje nedokonalost je něco jiného než to, co mám druhým vyřídit od Boha. Jestli lékař dobře operuje, šofér dobře řídí a kuchař dobře vaří, nepletete do toho jeho nedokonalosti. Umíme rozlišit tyto dvě různé roviny.

Jak to, že slyšíme-li něco, co nám může pomoci nebo nám ukazuje naši chybu, často to pokládáme za útok proti sobě a cítíme se ohrožení? Často začneme kličkovat, vymlouvat se a svádět vinu na druhého.

„Jeremiáš je zrádce národa, sejčkuje, svádí lidi k podrobení se nepříteli“ ...

„Ježíš je alkoholik, děvkař, hospodskéj povaleč, Samařan, neznaboh, bourač víry a tradice, rozvraceč farnosti a národa ...“

„**Hospodine, kéž uzřím tvou pomstu ...**“ Nespravedlnost se nás bolestně dotýká. Jak se vyrovnat s křivdou a ponížením? Naše síly jsou často menší než síly útočnicka. (Právem nařikáme, že stát hájí práva útočníků, ale není schopen zajistit spravedlnost pro oběti.) Co si počít?

Jako kluk jsem nechápal, že táta (který prošel koncentrákem) neměl nenávisť k nacistům. To já jsem souzněl s pomstou hraběte Monte Christa. Bylo pro mě překvapením, když nás Alexandr Dumas ve své knize dovedl k poznání, že msta je slepá a často páchá další škody.

V Písmu nacházíme jisté řešení: svěří-li ukřivděný svou při Hospodinu, v nějaké míře se zbaví traumatizujících následků z ublížení (podle velikosti své důvěry v boží spravedlnost; nikdo nesmí beztrestně ublížit druhému).

V Matoušově evangeliu jsme už v 10. kapitole. Ježíš už učedníky dovedl na úroveň nových osobností. Ukázal jim jejich cenu, už s Ježíšem prožili závratné přátelství ...

Už byli natolik vyučeni, že je mohl poslat s určitým úkolem mezi lidi.

Na znamení, že jsou posláni Bohem, je vybavil mocí pomáhat potřebným (viz evangelium minulé neděle).

Připravoval je – i nás – k práci na jeho programu.

Ježíš nám nezakrývá obtíže, které se budou „záchrannářům“ stavět do cesty – nesnášenlivost těch, které pobuřuje cokoliv nového o Bohu. To se stále – už od proroků – opakuje.

Znovu řeknu, nejprve nás vybavuje, proto pak může říci: „**Nebojte se ...**“ (říká to dvakrát).

Vím, co je strach. Ochromuje nás. Trochu jsem se naučil, jak proti strachu bojovat. Čím větší důvěru budeme k Bohu mít, tím méně se budeme bát. Strachu se nezbavíme a nebudeme zbaveni jednou provždy.

Jak mohou děti získat důvěru k rodičům a nebát se s nimi? (Zkuste na to odpovědět. Jak dlouho zakoušejí rodičovskou ochranu?)

Často doporučujeme lidem adoraci a vnitřní modlitbu. Už méně ukazujeme, jak se to dělá. ¹¹⁷²

Mučednictví není nutným údělem učedníků (Mojžíš, Eliáš, Ježíšova matka nebo apoštol Jan neskončili na popravišti).

Ježíš nezastírá nebezpečí, které jeho lidem hrozí. Tím více se máme zajímat o možnosti, které nám nabízí na obranu proti zlu. Už ve starém zákoně Hospodin slíbil, že svůj lid ochrání před nejruznějším zlem (pokud ...). Nemusíme skončit jako zvíře vedené na porážku. Nejsme povoláni k mučednictví, Ježíš nás neposílá na jatka, to bychom mu křivdili. ¹¹⁷³

„Kdo se ke mně přizná před lidmi“

Nemáme se hlásit k Ježíši jen slovy, a tím, že přijmeme celou Ježíšovu výbavu. Máme využít celou výbavu učedníka.

Necpěme sem okamžitě Ježíšovu smrt – ta je poněkud jiného druhu.

Ježíš se mohl bránit a také se bránil. Ježíš nás neposílá s holýma rukama proti tankům. Je důležité si projít možnosti a obranu, kterou přijal Mojžíš, Eliáš i Eliša. Možná pak objevíme možnost obrany i proti teroristům.

Je zvláštní, že apoštolové tuto moc někdy využili (Petr proti Ananiášovi a Safíře nebo Pavel vůči kouzelníku Elimasovi – viz Sk 5. a 13. kap.), ale na velekněze si netroufli. Proč?

Možnost obrany je důležitou informací Písma, ale Ježíšovu výbavu nedostane začátečník. Bůh svá znamení nesvěřuje jen tak někomu.

Na rytíře ve středověku byli pasováni jen ti panoši, kteří se osvědčili. Meč mohl dostat a nosit pouze ten, kdo měl sám sebe v rukách a byl ochoten se zastávat slabších a svou moc nezneužíval. To je smyslem „zasvěcených“ v každém bojovém umění. Tak by to mělo být!! (Jen takoví by měli dostat zbrojní pas.)

Ježíšovu výbavu tedy dostane jen pokročilý učedník, který poznal a přijal Ježíšovo učení, neboť znamení od Boha potvrzuje pravost posla. ¹¹⁷⁴

1172 Adorace není sezení před Nejsvětější Svátostí Oltářní se zbožnými pocity. Pohled zamilovaného na zbožňovaného člověka ještě není láskou. Mohu se zamilovat do někoho koho neznám, ale láska nás táhne k poznávání, k porozumění a k dílu. Dokáže, že udělám i to, do čeho se mi momentálně nechce. Láska je silnější než smrt. Zamilovanost bývá krátkodechá.

Rodiče se zasvětili dětem. Bůh lidem. Zasvětit se, znamená odpovědět, přidat se k druhému, naučit se spolupracovat a táhnout za jeden provaz.

Adorace je zakoušení péče, přátelství a ochrany. To si nelze navodit. Buď s tím mám zkušenost nebo ne. Jako v rodině.

Pokusil jsem se něco k tomu plebejsky (jaký autor, taková kniha) popsat v knize „Pozvání k Večeři Páně“. (Těším se, až to někdo napíše lépe.)

1173 Jen pro stručnou informaci: V knize Zjevení jsou popsány tři úděly, které si každá místní církev svým způsobem následování Ježíše volí – podle úrovně pochopení Ježíšova učení.

Smyrna – „Znám tvé soužení a tvou chudobu, přesto však jsi bohat. Víím, že tě tupí ... Nic se neboj toho, co budeš trpět. ... Buď věrný až do smrti, a dám ti korunu života!“

Filadelfia – „Máš malou moc a přece jsi zachoval mé slovo a nezapřel jsi mé jméno ... Poněvadž jsi zachoval mé slovo k trpělivosti, i já tě zachovám od hodiny pokušení, která přijde na celý svět, aby podrobila zkoušce obyvatele země. Drž co máš, aby ti nikdo nevzal tvou korunu!“

Thyatira – „Znám tvé skutky, tvou lásku, tvou víru, tvou službu lásky a trpělivosti i tvé skutky, z nichž poslední ještě převyšují první. ... Nevložím na vás jiné břemeno. ... Kdo zvítězí a bude se pevně držet mých skutků až do konce, tomu dám moc nad pohany, a bude je řídit železnou berlou a jako hrnčířskou nádobu je rozbije. Tu moc jsem i já přijal od svého Otce ...“ (Srov. Zj 2.–3. kap. Colův překlad).

Tedy: Smyrna bude trpět. Filadelfia bude chráněna a Thyatira má moc se bránit a osvobodovat jiné. K tomu je samozřejmě třeba podrobnějšího promyšlení.

1174 Srovnej tři texty: Ex 19:7–22; Ex 20:18–21 a Dt 5:1–6.

Nedostane ji ten, který učí podle svých názorů a představ.

Nedostane ji ten, který by si myslel, že už ví.¹¹⁷⁵

Tolik pro pořádek a k výhledu Ježíšových učedníků. Je to jako když medicí vidí svého profesora operovat srdce nebo mozek. Když budou studiu věnovat potřebný čas, budou také takové operace schopni. Kdo ovšem chce jen trpět, může. Jen to nesvádějme na Boha, že je to jeho vůle. Nekřivdíme Bohu.

Zatím se vraťme na začátek, nepředbíhejme.

Bůh je nám Otcem a Matkou.

Rodiče pečují o děti, a děti od rodičů odkoukávají pěkné jednání.

Stejně my zakoušíme péči od Boha a učíme se od něj jeho jednání.

Dítě asi dva roky pečlivě pozoruje a naslouchá, pak se teprve pokouší mluvit (a chodit). Až po šesti letech začne samo chodit do školy.

K posláním mezi druhé potřebujeme tedy nejprve patřičně vyspět. (Je to zlé, když dnes „děti“ mají děti.)

Bez dostatečné zkušenosti s Božím přátelstvím budu slabý a nejistý. A nepoužitelný. Proto jsem řekl, nespěchejme a na nic si nehrajme. Ale také neztrácejme čas. Není kdy.

Všimněme si co nám Ježíš říká slavností Večeře Páně.

Pes mě pokaždé vítá. Maminky se těší na děti až přijdou ze školy. Těšíme se, že si s námi táta večer sedne a budeme si vypravovat.

Bůh je s námi stále, ale těší se na nás, že budeme v neděli společně slavit přátelství. Kdo objeví krásu přátelství Boha k nám (jako třeba Matouš), je zachráněn. Kdo vytrvá déle než Jidáš, vyhraje. (Minulou neděli mnoho lidí sledovalo fotbal. Trvalo to déle než nedělní bohoslužba. Nikdo nehuboval, že zápas trvá dlouho. – A to jsme prohráli. Při bohoslužbě všichni vyhráváme.)

To, že mě Bůh nabídl tykání a zve mě na hostinu, nepokládám za samozřejmost ...

Povznáší mě to (známe to z lidských vztahů).

Na oběd nejsme zváni jen kvůli prázdnému žaludku.

Jako s přáteli, s někým, kdo mě má rád a je výše než já, koho obdivuji a chci se mu podobat, tak i s Bohem chci souznít! Už děti si hrají v řadě věcí na rodiče. „Staví se na špičky.“

Nevím-li, nerozuměl-li jsem, neslyšel-li jsem, přeslechl-li jsem – zeptám se. Jako doma.

Zachráněný (vykoupěný) je ten, kdo může důvěřovat Bohu a dá na něj víc než na sebe.

Neuspěchejme své dětství a učednická léta. Bylo by škoda vychodit školu v druhé třídě. Bylo by trapné si hrát na mistry.

Všímejme si boží přízně. Přestaneme se bát. Boží přátelství nás nadchne a pak nabídneme své služby jeho úsilí ve světě.

Poslední text uvádím:

Všechno, co vám přikazuji, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš.

Kdyby povstal ve tvém středu prorok nebo někdo, kdo hádá ze snů, a nabídl ti znamení nebo zázrak, i kdyby se dostavilo to znamení nebo ten zázrak, o němž ti mluvil, když říkal: "Pojďme za jinými bohy", které jsi neznal, "a služme jim", neuposlechněš slov takového proroka nebo toho, kdo hádá ze snů. To vás zkouší Hospodin, váš Bůh, aby poznal, zda milujete Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší. Hospodina, svého Boha, budete následovat a jeho se budete bát, budete dbát na jeho přikázání a poslouchat ho, jemu budete sloužit a k němu se přimknete.

Avšak takový prorok nebo ten, kdo hádá ze snů, bude usmrcen, protože přemlouval k odpadnutí od Hospodina, vašeho Boha, který vás vyvedl z egyptské země a vykoupil tě z domu otroctví. Chtěl tě svést z cesty, po které ti Hospodin, tvůj Bůh, přikázal chodit. I odstraníš zlo ze svého středu. (Dt 13:1–6)

1175 Vzpomeňme na pokornou (ale ne hrbatou pokoru) modlitbu Eliáše: „Bože, nech mě zemřít, nejsem lepší než naši otcové“. (Srov. 1 K 19:4)

Slavnost Petra a Pavla

2014

Slavnost Petra a Pavla 1 K 15:1–11 Lk 22:14–34 29. června 2014

O Petru a Pavlovi se často mluví jako o apoštolských knížatech – to aby byla potvrzena velikost jejich nástupců. Petr a Pavel neměli něco takového zapotřebí, ani by je to nenapadlo.¹¹⁷⁶

Nabízím jiné texty z Písma než lekcionář, jsou náročnější, ale můžeme z nich vytěžit mnoho.¹¹⁷⁷

Rád bych upozornil na možnosti, které Ježíš nabízí i nám. Nemáme horší výchozí pozici než Petr a Pavel.

Každý z nás může někdy být apoštolem, i když nebudeme biskupem, každý můžeme porozumět Ježíši.

O některých apoštolech máme řadu informací, podle kterých si o nich můžeme udělat určitou představu.

1176 Petr i Pavel zažili duchovní převahu Ježíše nad velekněžími, Herodem a římským prokurátorem. Věřili ve velikost Ježíšova díla, neměli zapotřebí se zdobit tituly a uniformami jako knížata světská. Stačilo jim pověření Ježíše k hlásání evangelia.

1177 Následující texty ukazují velikost apoštolů.

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům. (1 K 15:1–11)

Bratři, chci vám připomenout evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte, a skrze něž docházíte spásy, držíte–li se ho tak, jak jsem vám je zvěstoval – vždyť jste přece neuvěřili nadarmo.

Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem, ukázal se Petrovi, potom Dvanácti.

Poté se ukázal více než pěti stům bratřím najednou; většina z nich je posud na živu, někteří však již zesnuli.

Pak se ukázal Jakobovi, potom všem apoštolům.

Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně. Vždyť já jsem nejmenší z apoštolů a nejsem ani hoden jména apoštol, protože jsem pronásledoval církev Boží.

Milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo; více než oni všichni jsem se napracoval – nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou. Ať už tedy já, nebo oni – tak zvěstujeme a tak jste uvěřili.

Slova svatého evangelia podle Lukáše. (Lk 22:14–15. 20–27. 31–34)

Ježíš usedl ke stolu a apoštolové s ním.

Řekl jim: "Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka..."

Když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá."

"Avšak hle, můj zrádce je se mnou u stolu. Syn člověka jde, jak je určeno, běda však tomu člověku, který ho zrazuje."

A oni se začali mezi sebou dohadovat, který z nich je ten, kdo to učiní.

Vznikl mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší.

Řekl jim: "Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci. Avšak vy ne tak: Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží.

Neboť kdo je větší: ten, kdo sedí za stolem, či ten, kdo obsluhuje? Zdali ne ten, kdo sedí za stolem? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží.

"Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici.

Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím."

Řekl mu: "Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt."

Ježíš mu řekl: "Pravím ti, Petře, ještě se ani kohout neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš."

O kterých? ¹¹⁷⁸

Někteří apoštolové nám dali nahlédnout do svého vztahu s Ježíšem, upřímně a poctivě přiznávají i to, co se jim nepovedlo. Na které apoštoly si vzpomeneme? ¹¹⁷⁹

Díky Mojžíšovu vyučování mohli Jan Baptista, Petr a učedníci (včetně Pavla) v Nazaretském tesaři rozpoznat Mesiáše. ¹¹⁸⁰

Petr a Pavel byli samozřejmě různí.

Petr byl jedním z nejlepších učedníků Jana Baptisty. Ježíš si ho nevybral náhodou. Dopracovat se na předního učedníka obnášelo velké úsilí. Ježíš je velice laskavý, ale také má své nároky. ¹¹⁸¹

Pavel se s Ježíšem přímo nepotkal. Velkou práci na sobě vykonal v jiném směru. Uznal, že přes mnohaleté vzdělání a usilování směřoval na opačnou stranu. To vyžaduje velkou poctivost a odvahu (mimo jiné se po obrácení stal v očích dosavadních „spolubojovníků“ kacířem).

Petr byl ženatý, Pavel byl svobodný. ¹¹⁸²

(Každý z nás, ať jsme ženatí nebo žijeme v celibátu, tedy můžeme patřit mezi přední Ježíšovy spolupracovníky. To není vyhrazeno jen duchovenstvu.)

Petr a Pavel (stejně i Ježíš) byli – z našeho pohledu – laiky, nevyšli z kněžského rodu. Ale věděli, že obřízkou patří do královského kněžstva.

V prvotní církvi vznikly služby presbyterů („starších bratrů“ ve víře) a episkopů (ti, dohlíželi na to, aby nikomu nic nechybělo.) ¹¹⁸³

Petr byl rybář, odmala chodil do „Mojžíšovy školy“.

Pavel šil stany, ale dostalo se mu vyššího rabínského vzdělání.

1178 O Petrovi, Janovi a Jakubovi, Pavlovi, Tomášovi, Jidášovi.

1179 Petr, Jan a Jakub, Tomáš.

1180 Mojžíš byl vzdělaný egyptský princ, pak se mu dostalo nejvyššího vzdělání od Hospodina. (Mojžíš je větší pedagog než J. A. Komenský.) Díky Mojžíšově škole je dodneška Izrael vzděláván. V Mojžíšově škole se máme vzdělávat i my. „Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům?“ (J 5:46–47)

1181 Studovat u významného profesora je nejen ctí, ale také to vyžaduje velkou práci. Žít natěsno s velkou osobností je bohatstvím, ale je to také náročné. (Řada velkých osobností žijících spolu v manželství se nakonec rozešla. I Ježíše dost učedníků opustilo.)

1182 Východní církev si cení ikony „Apoštol Petr se svou svatou chotí“.

Západní církev se k Petrově manželství mnoho nehlásí. Podobně nemluví o manželství Ježíšových rodičů. Josefa jsme v eucharistické modlitbě sice vzali na milost, ale nazýváme ho snoubencem Panny Marie. (Jen děti, nepoznamenané mluvou církevní ideologie, říkají „paní Marie“.) Josef nežil s Marií na hromádce, jako dnešní mladí. Jejich svatba nebyla jen společensky „na oko“. Z Ježíšových rodičů jsme dodatečně udělali „řeholníky“ svého druhu.

Celibátní život umožnil Pavlovi jeho misijní cesty, ale nad dnešními přetahovačkami o povinném celibátu kněží by kroutil hlavou.

1183 V té době, kdy učedníků stále přibývalo, začali si ti z nich, kteří vyrostli mezi Řeky, stěžovat na bratry z židovského prostředí, že se jejich vdovám nedává každodenně spravedlivý díl. A tak apoštolové svolali všechny učedníky a řekli: "Bohu se nebude líbit, jestliže my přestaneme kázat Boží slovo a budeme sloužit při stolech (péče o sociálně slabé). Bratří, vyberte si proto mezi sebou sedm mužů, o nichž se ví, že jsou plni Ducha a moudrosti, a pověříme je touto službou. My pak budeme i nadále věnovat všechen svůj čas modlitbě a kázání slova." Celé shromáždění s tímto návrhem rádo souhlasilo ...“ (Skt 6:1–5)

Nový zákon zná jen jediného Velekněze a to Ježíše Krista (viz list židům). Až později si křesťané – podle starozákonních levitů a pohanského kněžstva – ustanovili (ze služeb presbyterů a episkopů) církevní kněžskou hierarchii.

Ovšem, každé bohatství, i vzdělání, se nám může stát kamenem úrazu, říká Ježíš. To platí i na nás. Ustrneme-li v hledání a zapomeneme-li, že se k pravdě pouze klopotně blížíme, dočkáme se prázdného oříšku. Ledacos je přece jinak než si myslíme. I apoštolové zakopávali o bohatství svého vzdělání – na kterém si příliš zakládali – při setkávání a soužití s Ježíšem.

Josef chodil do synagogy, později Ježíš učil soukromě doma oba své rodiče. Po „třicítce“ Ježíš začal učit „obyčejné lidi“. V jeho „semináři“ byli ženáci i ženy. Ježíšovi učedníci si vážili Mojžíšského vyučování, ale byli lační dalšího vzdělávání. Byli Ježíšovi vděční za to, co jim o Bohu odkrýval. Každý Ježíšův učedník byl pak poslán podle svých možností zvěstovat Ježíšovu dobrou zprávu. Evangelium. My jsme také posíláni. Každá Večeře Páně končí vysíláním učedníků. Od tohoto „vysílání, posílání“ byla bohoslužba dokonce pojmenována: MŠE. (Pojmenování mše je dost slabé, ale přece něco – zapomenutého – znamená!)

Každý z nás je poslán zvěstovat evangelium! Abychom nevyšli k druhým s prázdnou, jsme vyučováni Božím slovem a vybaveni tím, co nám Ježíš nabízí ve své Hostině.

Naši předkové neměli možnost vyššího vzdělání, moji prarodiče chodili do školy jen pět let, rodiče neuměli řídit auto. Ale jako manželé, rodiče, občané a křesťané slušně obstáli. ¹¹⁸⁴

My máme mnohem větší možnosti náboženského vzdělávání než naši otcové (nejen skrze internet).

Vícekrát jsme si všímali příčiny Petrova selhání: Když se Ježíš snažil učedníkům vysvětlit, proč bude ukřižován, nechtěl to slyšet, sám věděl, jak to je s Mesiášem správně, chodil přece do náboženství, slyšel to od pana rabína i doma od svého táty a dědy.

Několikrát se Ježíš znovu pokoušel o smyslu ukřižování mluvit – marně. Naposledy po Poslední večeři – to jsme si teď četli.

Petrův hřích začal mnohem dříve, než když Ježíše zapíral.

Co nás svatý Petr učí? „Poslouchejte, místo, abych se Ježíše ptal: Mistře, myslíš, že bych byl schopen tě zapřít, tak jsem ho káral, že vím, jak to bude – Mesiáš vyžene Římany. Kdybych se ptal, co mám dělat, řekl by mi: ‘Petře, nechod’ k ohni!’“

Lékaři nám říkají, nemoc je informace – něco v těle není v pořádku.

Ježíš říká: „Hřích je informací – něco u tebe ve vztazích s lidmi a Bohem, není v pořádku, něco ti chybí.

Jako nemůžeš říci, už nebudu mít chřipku, nechci, aby mě padaly vlasy, tak ti nepomůže prohlášení: „Už to víckrát neudělám!“ Hledej příčinu svého hříchu a tu odstraň.

Neříkej, už se nebudu hněvat. Už nebudu pomlouvat. Ty nemáš určité lidi rád. Hledej proč. Mají špatný charakter nebo jen jiné názory než ty? Myslíš si, že víš všechno o Bohu správně? I svatý apoštol Petr, první papež – jak vy říkáte – se šeredně mýlil. Vezmi si z něj příklad.

Ne každý si dovede přiznat svou chybu. Natož veřejně jako sv. Petr.

(Václav Havel o svých krocích pochyboval, Václav Klaus nikdy.)

Letos znovu zkoumáme příčiny 1. světové války. Jsem zvědav, zda se bude zkoumat církev. Nestačí jen sloužit zádušní mše za oběti války.

V sobotu jsem četl ve zpravodajství z Vatikánu o papeži Benediktu XV. ¹¹⁸⁵

1184 Škoda, že náboženské vzdělávání v kostele bylo dříve slabounké, náboženský život byl zaměřen především na přistupování ke svátostem. (Podle toho se hodnotilo, kdo je a kdo není „praktikujícím katolíkem“.)

1185 **Vatikán** (28. 6. 2014): Dnes uplynulo sto let od Sarajevského atentátu, po kterém se rozpoutalo „hrůzné vraždění, které je ostudou Evropy“, jak napsal Benedikt XV. 28. července 1915. Tentýž papež o necelý rok později (4. března 1916) mluvil v téže souvislosti o „sebevraždě civilizované Evropy“ a krátce na to o „nejtemnější tragédii lidské nenávisti a nepřítelosti“. 1. srpna 1917 napsal Benedikt XV. list vládám

Naříkal, že ho světoví politici neposlechli, když je vyzýval k mírovému jednání. Papež naříkal pozdě. Příčiny války vznikly už dříve. Málo jsme vzdělávali křesťany, málo se církev zastávala vykořisťovaných dělníků. (Toto nám komunisté dlouho cpali do hlavy, ale musíme se ptát, nakolik to je pravda.) Sociální encyklika Lva XIII., *Rerum novarum* vyšla r. 1891, Marx přišel s Komunistickým manifestem už v r. 1848).

Papež smí kritizovat kohokoliv i světové politiky, ale „nesmí“ kritizovat své předchůdce.

Proč? My, konzervativní katolíci, bychom mu to nedovolili: „Nelze podkopávat skálu, na které stojí církev svatá“.¹¹⁸⁶

Všimli jsme si, proč byl prvním papežem Petr, a ne Jan, který Ježíšovi nejvíce rozuměl. (Jan se nestal papežem ani po Petrově smrti.)¹¹⁸⁷

Odpuštění není pro Boha těžké, ale aby nás mohl milosrdně obdarovat odpuštěním, potřebujeme přiznat svou vinu. Abychom ji neopakovali, potřebujeme najít příčinu a odstranit ji.

Ježíš je největším lékařem. Nepředepisuje nám prášky a nekropí nás (mrtvou a živou vodou z pohádky).

Uzdravuje nás zevnitř.

Důležitější, než prosba ke svatým Petru a Pavlovi, je poučit se z jejich chyb. Kdyby prohlásili, že jsou neomylní, nepomohli by nám. Važme si jejich upřímnosti a poctivosti.

Na sobě nám ukázali nejen vlastní omylnost, ale i velikost boží přízně. Olitovaný hřích nevyřadil Petra z jeho „kariéry“ – tak veliké je boží milosrdenství.

válčících stran, ve kterém píše: „Na sklonku prvního roku války jsem se na vás obracel s vroucí pobídkou k nastoupení cesty vedoucí ke stabilnímu a důstojnému míru. Bohužel, jsem nebyl vyslyšen. Válka zavile pokračovala další dva roky a přinesla další hrůzy, stala se ještě krutější a šířila se po zemi, na moři, ba dokonce i ve vzduchu, odkud na bezbranná města, klidné obce a jejich obyvatele dopadala smrt a útrapy. Nikdo si dnes neumí představit, jak by se rozmnožilo a prohloubilo zlo, kdyby k těmto krvavým třem letům přidaly ještě další měsíce, neřku-li roky. Má se snad civilizovaný svět stát polem smrti? A Evropa, tak slavná a kvetoucí, má upadnout nebo být stržena do všeobecného šílenství, do propasti, vstříc skutečné sebevraždě?“ Takto se Benedikt XV. obracel k vládcům a zároveň, jak napsal, „nepřestával vroucně prosit Toho, který má v rukou osudy národů“. Po celou válku tento papež nepřestával apelovat na „morální sílu práva“ a vybízet k odzbrojení, aby byla učiněna přitřž „tomuto děsivému válčení“, které se s každým dalším dnem jasněji jeví jako „zbytečné krveprolití“. Ještě během války se zásluhou jeho diplomatických iniciativ mohli mnozí váleční zajatci vrátit ke svým rodinám. Během jeho pontifikátu nicméně došlo k tragickému masakru arménských a také chaldejských křesťanů na území Turecka, kterému se marně snažil předejít. Na konci války Benedikt XV. znovu navázal diplomatické vztahy s Francií a dalšími státy a roku 1920 napsal první encykliku o míru *Pacem Dei munus*, ve které upozorňuje na křehkost míru, který není založen na smíření. Za jeho snahy o mír byla v Konstantinopoli ještě za jeho života zbudována tureckým lidem k jeho cti monumentální sedmimetrová socha, na jejímž podstavci byla vryta dedikace: „Východ na znamení úcty Benediktu XV. velkému papeži světové tragédie a dobrodinci národů, který nehleděl na národní či náboženskou příslušnost.“

1186 Všimli jsme si, že skálou, o které Ježíš mluví, je vyznávání Mesiáše – jako neustálý proces, jako neustálé hledání. To my jsme postupně skálu ztotožnili s Petrem a pak s institucí papežů. Svatý Petr se dlouho chytá za hlavu: „Kam jste se to dostali, vždyť vám říkám, že jsem se vícekrát mýlil, že jsem vícekrát odporoval Ježíši a později Duchu svatému.“

1187 My, kteří tvoříme Lid boží – Církev, jsme lidmi selhávajícími, hříšnými a proto potřebujeme mít v čele člověka kajícího. Petr se nejvíce kál, nejvíce přiznával své omyly a provinění.

Izraelským patriarchou se po Jákobovi stal Juda a ne Josef. Juda se nejvíce kál.

Po několik neděl nám evangelia ukazují co potřebujeme, abychom byli použitelnými učedníky. Místo textů z 13. neděle si připomínáme svátek mimořádně významných apoštolů. Můžeme si osvěžit, proč si je Ježíš vybral.

Petr a Pavel nepodcenili zásadní důležitost „Mojžíšova vyučování“: naučit se rozlišovat, dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti. Na tom postavili svůj život!¹¹⁸⁸

Díky tomu se Pavel a Petr neminuli s Mesiášem jako mnoho jejich součastníků.

Jak dopadneme my se právě rozhoduje ...

Rybář Petr byl poctivec. Do synagogy chodil jak bylo předepsáno, ale nevedl žádné farizejské přidávání modliteb, postů a zbožností. Když Jan Baptista začal učit, Petr se stal jedním z jeho nejlepších učedníků.

Jan říkal: „Přichází doba Mesiáše, ten se bude věnovat všem, dobrým i zlým, ale mnoho lidí se nebude snažit Mesiáše pochopit“. Petr vzal Janovo varování vážně a nakonec patřil mezi Ježíšovi tři nejlepší učedníky.

Žádný z Petrových kroků nebyl samozřejmostí, ale svědectvím o jeho spravedlnosti. Ta spočívá v uznání pravdy. K tomu je ovšem třeba spravedlnost pracně a poctivě hledat, neprosazovat jen vlastní zájmy, mít charakter – udržet zásadu, padni, komu padni, a umět přiznat vlastní chybu. Ne každý uměl dát Janovi a Ježíšovi za pravdu.

Ještě jsem zapomněl: Nestačí jen charakter, říkáme si, je nutné si také osvojit umění správně přemýšlet. Bez správného, logického myšlení dělám chyby. I chyba z dobrého úmyslu poškozuje.

Druhý den po Ježíšově ponoření u Jordánu se Ježíš potkal s Janem a dvěma učedníky. Jan ukázal na Ježíše: „Podívejte, to je Beránek Boží“. Ti dva Janovi učedníci šli Ježíše omrknout a druhého dne přivedli za Ježíšem i Petra. Tomu se Ježíš moc líbil. Viděl, že Ježíšovo vyprávění o Bohu v porovnání s učením farizeů je zcela něco jiného. Ježíš (stejně jako Jan) mluvil o nutnosti obrácení židů k Bohu, připomínal Mojžíšovo: „K božím příkázáním nic nepřidáš a nic neubereš“, mluvil o nutnosti „náboženské reformy“.

Petr byl svědkem znamení v Káni Galilejské. Pak zažil rybolov s Ježíšem. Jednou si Ježíš ke kázání vypůjčil od Petra loď (Petr se právě vrátil z neúspěšného lovu). Po kázání Ježíš řekl Petrovi: „Vyjeď od břehu, na hloubku, tam jsou ryby“ Petr vysvětloval: „Dnes jsou ryby u dna, dnes se nedá chytat, za celou noc jsme nic nechytali.“ Pak se ale stalo něco neuvěřitelného ...

Petra ohromilo, že Ježíš vidí i pod vodu – kde hejna ryb jsou. Vidí dál než lidské oči ...

Petrovi (rybářskému profesionálovi) znovu došlo – Ježíš přichází od Boha! Takové množství ryb, že se až sítě trhají. Chytil se za hlavu: „Rabi, já se ti musím omluvit. Já jsem hříšný člověk, to nejde, abych já byl učedníkem takového Učitele, jako jsi ty.“

„Petře, tomu tvé nedokonalosti nebrání. Neboj se, já ti pomohu. Chceš se mnou tahat lidi ze zla (lovit lidi z moře zla)?“

Petr se okamžitě rozhodl (nadšen, že smí spolupracovat s Ježíšem).

Za dnešním úryvkem evangelia Ježíš mluví o ukřižování a Petr odporuje: „Ježíši, co to povídáš? Jak tě může napadat něco o ukřižování? My bychom tě nedali!“ Často o tom mluvíme.¹¹⁸⁹

1188 My často úsilí o spravedlnost podceňujeme, často si myslíme, že nejdůležitější je se modlit, chodit do kostela a získat náboženské zásluhy... Tak jednali farizeové a pak „propadli“ při setkání s Ježíšem. Spravedlnost nelze nahradit „zbožností“.

1189 I Petr měl v sobě kus farizejského myšlení, aniž si to uvědomoval. Jeho chybou bylo, že se nedostatečně obrátil od rabínského učení o Mesiáši k Ježíšovu vyučování o Mesiáši.

Petr to myslel s Ježíšem dobře a upřímně, a přesto mu Ježíš řekl: „Petře, víš, že mluvíš jako satan – i když si to neuvědomuješ, víš, že teď nevědomě spolupracuješ se satanem?“¹¹⁹⁰

Petr (jeden ze tří nejlepších Ježíšových učedníků) nejen nezakrýval své chyby, nejen dovolil, ale přímo chtěl, aby se o jeho chybách mluvilo po celém světě. „Klobouk dolů“ před Petrem. A stejně před rodiči, kteří nezakrývají dětem své chyby, aby je děti mohly přerůst. Tak činí láska.

Na „Zelený čtvrtek“ Ježíš sdělil apoštolům: „Této noci se všichni nade mnou pohoršíte“.

Petr na to: „Kdyby všichni, já ne!“

Ježíš: „Ty Petře? Dřív než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mně zapřeš“.

A Petr: „Přisahám, nezapřu“.

Až po třetím zapření (!) mu došlo: „Ježíš je přítel a já? Chvillemi uznávám, že je Synem božím, jindy s ním jednám jako s malým klukem a poučuji jej. A teď tvrdím, že jsem jej v životě neviděl.“

Petr se nevymlouval, že měl strach nebo že to myslel dobře a upřímně. Uznal své chyby a provinění a snažil se je změnit. Když ženy přiběhly od hrobu se zprávou, že Ježíš vstal z mrtvých a apoštolové označili ženy za hysterky – Petr (s Janem) utíkal k hrobu: „Vždycky jsem si myslel, že mám patent na rozum, ale už jsem se několikrát spálil, raději se půjdu k hrobu podívat“.

My si můžeme vzít ponaučení, jak odpovědět na otázku: „Za koho pokládáš Syna člověka“. Nestačí prohlásit: „Ty jsi Mesiáš, syn živého Boha“, ale je nutné nechat se u Mesiáše vyučit. Bez jeho učení se nedostanu do nebe. Život v nebi je krásný, ale má své nároky.

Chceme-li se dostat ze svých chyb, je důležité si přiznat, že chyba má hlubší příčinu. Je projevem slabé víry.

Neobdivujme sv. Petra povrchně. Dokázal objevit a přiznat své chyby. Nestrkal před nimi hlavu do písku jako farizeové, kteří si mysleli, že nějakou modlitbičkou navíc nahradí svou nespravedlnost. Petr byl spravedlivý, stavěl na „Mojžíšově vyučování“, rozeznal spravedlnost od nespravedlnosti a poctivě přemýšlel.

Proto si Ježíš Petra cenil. Uklidnil jej, kdy Petr přiznal, že je hříšným člověkem: „Neboj se. Tvoje chyby ti pomohou ukázat tvé slabiny a já ti pomohu na tvých chybách vyrůst. Neboj se, jsem věrný přítel.“ (Srov. Lk 5:8–11)

Petr Ježíšovi důvěřoval. Pro jeho zkušenost s Ježíšovou pomocí nám ustanovil za prvního z Dvanácti Petra (i když Jan rozuměl Ježíšovi víc než Petr): „Petře, ty, až se úplně obrátíš ke mně, budeš povzbuzovat druhé. Přijde-li k tobě někdo nešťastný ze svého selhání, potěšíš jej a povzbudíš. Budeš mu vyprávět o svém selhání i o vlastní zkušenosti se mnou. O věrnosti mého přátelství, které nabízím každému.“¹¹⁹¹

My chybující silně potřebujeme Petrovo svědectví, že selhání nemusí být tragédií a nemusí vést k degradaci. Tragédií je nehledání pravdy o sobě!

1190 Proto nestačí jen charakter, je nutné si osvojit umění správně přemýšlet. Máme – oproti mnoha lidem – jedinečnou výhodu, můžeme si své názory a názory dnešních „rabínů“ porovnávat s Ježíšovými názory. Petr neuměl dostatečně oddělit rabínské vyučování od Ježíšova vyučování. Víz podobenství o neslučitelnosti starého s novým: „Nikdo nevyspraví starý šat záplatou z neseprané látky; nebo se ten přišitý kus ze šatu vytrhne a díra bude ještě větší. A mladé víno se nedává do starých měchů, jinak se měchy roztrhnou, víno vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se dává do nových měchů, a tak se uchová obojí.“ (Mt 9:16–17)

1191 „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“

Petr mu řekl mu: „Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt.“

Ježíš mu řekl: „Pravím ti, Petře, ještě se ani kohout neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš.“ (Lk 22:31–34)

Položme si kontrolní otázku, čím bylo Petrovo odporování Ježíši nebezpečnější než jeho zapření na Kaifášově dvoře?

A v čem především je velikost apoštola Pavla?

Šavel byl od mládí člověkem výkonu. Fanatický farizej, přesvědčený, že má pravdu.

Pro prosazení „naší“ pravdy mnoho riskoval (pronásledovat jiné je nebezpečné).

Asistoval také u kamenování Štěpána.

Pak se mu ukázal Ježíš: „Šavle, proč mně pronásleduješ? Celý život jsi v omylu, tvoje zbožnost je špatná“. Ne každý je ochoten taková slova zkoumat?

Pavel prošel velikým procesem obrácení.

Uznat, že jsem šel špatnou cestou a sloužil zlu není jednoduché. (Kolik lidí se kaje třeba za své špatné postoje v minulém režimu?) Kolik z nás hledá poctivě spravedlnost a dovede si přiznat chybu?

Pavlovo obrácení bylo ještě obtížnější. Byl horlivým zbožným člověkem. Bohatý mladík se neobrátil, většina farizeů také ne. Pavel opustil postavení, které si svou horlivostí získal. Z tábora – dnes bychom řekli – „učitelského úřadu“, ¹¹⁹² přešel do tábora pronásledovaných. Už bez fanatismu. Obrácení člověka, který udělal kariéru ve zbožném systému (přesvědčeném o své pravdě), je těžší než obrácení očividného zločince.

Poznat chybu je náročné. Přiznat si ji je také náročné.

Znáte jiný důvod rozpadu manželství než že se neuměli domluvit a uznat svou chybu?

Slepé přesvědčení o vlastní pravdě je nebezpečné. Dům před sebou vidíme nanejvýše z jedné strany.

Dokud dům neobejdu dokola a nevstoupím dovnitř nemohu říkat: „Vidím jedny dveře a tři okna“.

Ten, kdo bude stát na jiném místě může vidět také jen část pláště domu.

Nedávno jsem říkal, že ve sporu rodičů jak vychovávat dítě, je každý z rodičů přesvědčen, že on má děti nejraději.

Podobně každý hájí svou pravdu ve sporech mezi sourozenci, příbuznými, sousedy, manžely.

Bez poctivého hledání pravdy, bez vyslechnutí druhého, případně bez vyhledání někoho, kdo naši při posoudí se těžko dobereme poznání.

Je naším těžkým proviněním, že nedodržujeme Ježíšovo přikázání:

„Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.“ (Mt 5:23–26)

Zloděje lze chytnout, ale jsou chyby, které si buď sami přiznáme nebo ne. Některé chyby se těžko dokazují. Ovšem, kdo si chybu nepřizná odsuzuje sám sebe do života ve lži. Tak každý rozhoduje o vlastním směřování do nebe nebo do pekla. Každý rozhoduje o své budoucnosti. ¹¹⁹³

1192 Saul nepřestával vyhrožovat učedníkům Páně a chtěl je vyhladit. Šel proto k veleknězi a vyžádal si od něho doporučující listy pro synagogy v Damašku, aby tam mohl vyhledávat muže i ženy, kteří se hlásí k tomu směru, a přivést je v poutech do Jeruzaléma. (Sk 9:1–2). Velekněz měl velikou autoritu, jako papež.

1193 Kdo slyší má slova a nezachovává je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil.

Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, má, kdo by jej soudil: Slovo, které jsem mluvil, to jej bude soudit v poslední den. Neboť jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, přikázal mi, jak mám mluvit a co říci. (J 12:47–49)

Dalším nebezpečím je přesvědčení, že mám vždy pravdu, nepřipustit si, že bych se mohl plést přesto i když mám třeba dobrý úmysl.

Mnohokrát jsem si takto myslel a pak jsme zjistil chybu u sebe. Vytrestal jsem se, proto jakmile se objeví chyba, hned si kontroluji sám sebe.

Petr i Pavel se Ježíšovi líbili pro svou poctivost. Ne pro to, že nedělali chyby. Kolik bezchybných by se Bůh napočítal?

Narozené děcko umí jen pít, brečet a zlobit. Všechno se musí teprve naučit.

Bůh umí pracovat i s neprofesionálními lidmi.

Petr a Pavel nám ukazují, jak vytrvat v Ježíšově výuce a jak se stát dobrým křesťanem.

Nemusíme opakovat chyby apoštolů, máme se od nich poučit. Už jen z úcty k Ježíšovi, z úcty k jeho slovům, vyučování a obětavosti (až na kříž) se máme – když se někde vyskytne chyba – zarazit, hledat ji (nejprve u sebe) a opravit ji.

Když se nám to podaří, budou o nás stát zřejmě i tady na zemi a v nebi určitě. Řeknou nám: „Vítáme tě: z tebe máme radost, na tebe jsme se těšili, tebe bereme do party mezi sebe“.

13. neděle v mezidobí

2020

13. neděle v mezidobí 2 Kr 4:8–16a Ř 6:3–11 Mt 10:37–42 28. června 2020

Kdo věnuje čas slovu božímu, okusí jeho bohatství a lahodnost.

Konec dnešního úryvku evangelia nám doplní to, co jsme pochopili z příběhu o Eliášovi a Elizeovi. Oba proroky přijala pod svou střechu žena. Napojit žíznivého má velkou hodnotu. Přijmout nespravedlivě stíhaného je velkým rizikem, vyžaduje veliké milosrdenství a velkou odvahu. Rozpoznat proroka nebo Mesiáše je známkou velikého porozumění boží věci – takovému člověku se dostává odměny proroka nebo samého Mesiáše.

Ježíšova slova: „Kdo miluje otce a matku více nežli mne, není mne hoden,“ mně v mládí připadala zvláštní.

Co Ježíš těmi slovy míní?

(Pokaždé se na smysl Ježíšových slov máme ptát.)¹¹⁹⁴

Proč máme Ježíše milovat více než rodiče?

A jak se to dělá, jak k tomu dojít? Láska se nedá přikázat.

Při vyučování vycházíme z toho, co známe a k tomu přidáváme další *poznání*. Jako když zedník na předešlou vrstvu cihel klade další řadu.

Rád bych došel až Ježíšovým slovům:

„Toto je moje tělo, které se za vás vydává.

Toto je kalich mé krve, která se prolévá pro vás, do vás, za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Toto je (obnovená) nová a věčná manželská smlouva.

Tu slavte na mou památku.“

Ale začněme od rodičů.

V (dobrých) rodičích máme obrovské bohatství.¹¹⁹⁵

Víme, za co jim jsme vděční.

Připomeňme si to právě dnes. Říkejme jim to – i v tom případě, že už jsou v království nebeském.

Podívejme se třeba na fotografie z rodinného alba a vyprávějme to svým blízkým, připomeňme si to my sami. Rodiče jsou prvními anděly – posly od Boha.

Poděkujme Bohu za jeho vyučování – od něj se učíme být rodiči.

Za posledních sto let se ve výchově dětí mnoho změnilo. Zkusme to pojmenovat.

1194 Bůh s námi mluví. Stojí o dialog.

Proč říká: „Neučiníš si obraz.“ Proč to říká? Židé a muslimové to dodržují. „Nebudeš vařit kůzle v mléku.“

„Nebudeš požívat krev.“ „Nikomu neříkejte Otče.“ Byl to boží vrtoch, rozmar? Jak k tomu ladí: „Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane. (Mt 5:18)

Jak to biblicky (ne podle svého názoru) vysvětlujeme dětem?

Je třeba porozumět zákonodárci (to platí pro světské zákony).

1195 Rodiče po mnoho let s přejícností a láskou o děti pečují. Svými životními zkušenostmi, znalostmi a mnoha dovednostmi zasvěcují, uvádějí děti do života. Čím dál víc jsme jim důvěřovali. Časem jsme je v něčem asi přerostli, ale obdiv, vděčnost a úcta k nim nám zůstává, často narůstá.

Naši rodiče jsou manžely, o které Hospodin stále pečuje.
K uzavírání manželské smlouvy v Izraeli patří prolítí krve.

Krev je nejsilnějším poutem.

Říkali jsme si, co znamená obřízka: Mladý muž tím obřadem ukazuje svou odvahu a odhodlání pečovat o svou budoucí ženu a děti – až k prolítí krve.

Krev nevěsty o svatbě při defloraci je stejným znamením. Manželé dávají svým dětem život. (Staří Izraelité měli představu, že život sídlí v krvi – proto zákaz pití krve a jedení lidského masa.)

Maminka pak svou krví vyživuje dítě, vytvořila naše tělo ze svého těla. Pak další řadu měsíců dítě živí mlékem, které se tvoří z krve.

Vy, rodiče, jste byli a jste ochotní za své děti dýchat, chráníte je svým tělem a jste připraveni pro ně cedit svou krev.

Proto je rodinné pouto krve tak silné.

Bůh naše rodinná pouta upevňuje a posiluje.

O sobě nám říká: „Já jsem jako váš TÁTAMÁMA.“

(Život jsme dostali od rodičů a od Boha. Vyšli jsme z náruče rodičů a z Náruče boží.)

Krásu svého přátelství k nám Bůh nazval Manželstvím.

Mluví o sobě jako o ŽENICHOVI A MANŽELOVI.

„Vy jste mou Nevěstou.“

Obřízka Izraelitů je v Bibli přeznačena na znamení manželství s Hospodinem. „Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví.“ (Ex 4:25)

Při uzavírání manželské Smlouvy Hospodina s jeho lidem – u Abraháma i Mojžíše – je krev použita jako nejdražší inkoust ze strany boží. Za krví zvířat viděli Izraelci krev svou (prolévání lidské krve Hospodin velice přísně zakazuje!).

Když Ježíš při své záchranné akci lidstva přišel o život, prolévá svou krev pro nás, kvůli nám.

Jeho krev je znakem jeho veliké vydanosti a obětavosti. Nelijeme ji jako pohané, lijící krev na oltáře svým krvelačným božstvům (včetně Hitlera a dalších lidských zrud).

Ježíš nás sytí svým Slovem a svým Tělem (čím se živíš, tím se stáváš).

Ježíš nám poskytuje transfúzi své Krve – svého Ducha.

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:56)

Ježíš s námi chce být „jedním tělem a jednou duší“.

Ježíšův Duch z nás tvoří Ježíšovo Nové Tělo (vydávané na záchranu dnešního světa).

Apoštol Pavel v druhém čtení píše: „Při křtu jsme byli ponořeni do Ježíše,“ do láskyplné Náruče Otce, Syna i Ducha svatého.

Ježíš je Ženich. Svá slova: „Mám vás mnohem víc rád, než vás milují rodiče a ještě víc než vy milujete své děti,“ podkládá vyučováním své Moudrosti, celým svým životem lásky k nám, svou obětavostí a láskou.

Jsme zváni do Ježíšovy blízkosti. Jeho přátelství nás ovlivní ještě více než přátelství nejlepších rodičů ke svým dětem.

Ani naši rodiče, ani my nemáme vždy pravdu. V ledasčem selháváme, často se mýlíme, neumíme mít rádi ani své drahé tak, jak toužíme. Naše usilování je nedostatečné.¹¹⁹⁶

1196 Naše snaha žít pro druhé se neobejde bez nedokonalostí. Kdo je poctivý k sobě, nepřeje si, aby byl pro někoho vzorem k následování. Nenajdeme žádnou historickou osobnost bez chyby. Chybou by bylo, kdybychom od někoho dokonalost vyžadovali nebo kdybychom si z někoho udělali modlu.

I Ježíšovi rodiče udělali nějaké chyby ...

Ježíš je Přítel, Pravda a Láska sama.
Nabízí nám své vyučování a osobní výchovu.

Vyšli jsme z náruče svých rodičů i z Náruče boží.
Ježíš je božím Synem a my jsme božími dětmi.
S Ježíšem jsme sourozenci i skrze lidskou krev.

Ten, kdo poznává (zakouší) velikost a jedinečnost Ježíšovy lásky, ten si zamiluje Ježíše ještě více než své rodiče a své děti. A nemusí se do ničeho nutit.

Co znamená *milovat*, už od Ježíše známe. (Na 7. neděli velikonoční jsme o tom znovu mluvili.)
„Kdo přijal mé pokyny (má slova) a zachovává je, ten mě miluje.“
„A toho, kdo mě miluje (zachovává má slova), bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám mu to poznat.“
„Dám mu to poznat,“ Colův překlad říká: „zjevím mu sám sebe.“
„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“¹¹⁹⁷

O slovech: „Kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mě,“ jsme mluvili vícekrát.
(Kdo nevytrhává svůj kůl z „kolové hradby okolo Tóry“ – kdo nerozpoznává, co „v tradici otců“ není podle Ježíše, ten je učedníkem „otců, kteří pronásledovali a zabíjeli proroky“. Takový není učedníkem Ježíšovým.)
Mesiášem je Ježíš a nikdo jiný. „Nedávejte si říkat `Učiteli. A nikoho nemějte za učitele. Váš učitel je jeden, Kristus.“

Ten, kdo v Ježíši rozpoznává Mesiáše a pečlivě se u něho učí, tomu se dostává Ježíšova přátelství.
Neznáme větší radost a krásu.

Máme se z čeho těšit, máme za co Bohu dobrořečit a máme co slavit.

2017

13. neděle v mezidobí 2 Kr 4:8–16a Ř 6:3–11 Mt 10:37–42 2. července 2017

Všechny dnešní texty se vztahují k poslání proroka.

Stručné opakování: Moc je největším pokušením. Kdo z nás nemá sklon k manipulaci s Bohem a druhými? Nejen vládcí a církevní hodnostáři se snaží přizpůsobovat i náboženství ve svůj prospěch a z nauky dělají ideologii. Proroci byli posláni jako strážci (ne jako inkvizice), mají hájit zjevení Boha pro lid boží, hájit Boží čest, potřebné a ponižované. ...
Umíme rozlišit proroka od věštce ...

Své rodiče, vzory a hrdiny máme přerůstat.

Ale v Ježíši máme někoho, kdo má dokonale rád každého člověka (oběť i pachatele – oběma rolemi procházíme).
Ježíši můžeme úplně důvěřovat. Nepřeceňoval se a nepovyšoval se, když řekl: „Já a Otec jedno jsme.“ „Já jsem cesta, pravda a život.“

Každá generace a každý z nás máme rozbít modly minulé generace, svých rodičů i učitelů, a k těmž máme vést své potomky a žáky. Vzpomeňme na vyprávění Talmudu o Abramovi, který rozbil modly svého otce.

1197 Hierarcha žehnal: „Požehnej vám Bůh na přímiluvu P. Marie a těch a těch svatých.“
Také vám maminka říkala: „Na přímiluvu vašeho tatínka jsem vám uvařila oběd.“?

Prorok je ke své službě vybaven:

1. Těm, ke kterým je prorok poslán má povinnost se legitimovat znamením, aby adresát věděl, že prorok přichází od Boha.
2. Má možnost obdarovávat ty, kteří stojí o Boha – aby mohli Bohu ještě víc důvěřovat. (Viz první čtení.)
3. Dostává výbavu k sebeobraně.

Ježíšovu větu: „Kdo přijme proroka, dostane odměnu proroka ...“, jsme promýšleli.

Připomenu, že proroci byli a jsou pronásledováni. Být prorokem, do toho se nikdo nehrne. Přijímání proroka je nebezpečné, žádná kariéra z toho nekouká, naopak.¹¹⁹⁸
(I římský biskup František má v církvi velmi, velmi mnoho nepřátel.)

Ježíšova slova z dnešního evangelia: „Kdo mně nedá přednost před druhými ... není mě hoden“, jsou řečena v souvislosti s pronásledováním. Někdy je nutné dát přednost Ježíšovým názorům a postojům před mylnými názory i největších autorit.

Znovu promýšlejme, zda proroky potřebujeme.

Doba, ve které Bůh neposílá svému lidu proroky, není šťastná, ale Bůh neposílá proroky pod nůž, lidský život pro něj má velikou cenu. Je naší volbou, zda o proroky stojíme nebo nestojíme, volíme-li život nebo smrt, Boží péči nebo svou svévoli.

Bůh o nás velice pečuje: dětem dává rodiče, řada jeho spolupracovníků je ochotná sloužit ostatním mnoha způsoby.¹¹⁹⁹

Nedovedeme si představit život bez rodičů, lékařů, učitelů, soudců ... I tyto naše služebníky Bůh vybavuje.¹²⁰⁰

Málokterá autorita má tak ráda ty, kteří jí byli svěřeni, jako rodiče.

Na jaké úrovni je naše bratrství?¹²⁰¹

1198 J. A. Komenský nebyl zločincem, jen byl „jiné víry“. Zastal se jej jen málokdo.

K Václavu Havlovi se mnozí lísali, až když byl na Hradě.

Ježíš byl obdivován jen krátký čas.

Kdo dnes pochvává Hanse Künga, ocitá se v podezření. Elizeus, podobně jako jeho učitel Eliáš, byl pronásledován.

1199 Rodičům se dostalo velkého obdarování ve svátosti manželství a příslibu další pomoci k životu v rodině.

Bůh rodičům svěřuje děti a vybavuje je k rodičovství, včetně výuky k moudrosti, aby dětem mohli být jeho prodlouženou rukou.

Manželé si při slavení svátosti manželství navzájem slibují: „Budu tě mít rád víc než tvoji rodiče.“ A přijímají k tomu boží pomoc, výbavu.

(Bylo nás mnoho, kterým komunisté nedovolili studovat, protože jsme chodili do kostela. Rodičům hodní přátelé radili, aby kvůli dětem udělali nějaké ústupky režimu. Nikdy jsme rodičům nevyčítali, že neustoupili.)

1200 Sloužil jsem nějaký čas jedné komunitě sester, říkal jsem jim: „Bůh vám nabízí pomoc k tomu, aby vám spolu bylo tak dobře, že se vám nebude stýskat po rodině.“

Líbilo by se vám, kdyby kněz nebo biskup při slavení svátosti kněžství slibovali: „Budu vás mít rád víc než vaši rodiče?“

A ostatní boží lid by sliboval úctu svým pastýřům.

Je to přehnané?

1201 Jak silným a nakolik cenným a krásným poutem mezi námi je Ježíšova krev? On sám ji nepokládá za vodu („Kdo nadřazuje i třeba pokrevní pouta před poutem mé krve, nemůže být mým učedníkem.“) Něco jiného je klanět se Ježíšovi nebo Bohu při našich slavnostech (to nás mnoho nestojí) a něco jiného je budování vztahů s druhými podle Ježíšova horoucího přání. (J 15:17; 1 K 10:16–17)

Autorita – rodiči počínajíc – je odpovědná Bohu a těm, kterým slouží.

Autorita je darem, kdo její spravedlivou službu uznává, přijímá toho, kdo nám ji daroval. Ale každý jsme omylný.

Bůh nás ve své péči vyučuje své moudrosti, abychom nebyli odkázáni na slepou poslušnost autoritě. Za jeho vyučování jsme sami přijali odpovědnost. Kdo se může vmlouvat: „Já jsem nevěděl, neměl jsem přístup k poznání.“?

Vděčně jsme ve společnosti přijali úřad ombudsmana.¹²⁰²

Byl by ombudsman třeba také v církvi?

Na tuto vymoženost Hospodin dávno myslel – povolával své proroky.

Bůh o nás promyšleně pečuje. Je-li jedním z jeho krásných jmen „Milosrdenství“, pak jedním z jeho projevů milosrdenství jsou proroci.

Dovedeme si představit život bez tohoto daru božího?

Jak to, že stále opakujeme chyby svých předků? Dávným prorokům pokrytecky stavíme pomníky, ale současné proroky nesnášíme a křížujeme je.¹²⁰³

„Kdo dá přednost autoritě, když se mýlí a nejedná podle božího učení, není mě hoden.“

(Nedávno jsem připomínal variantu drsnější: „Kdo nemá v nenávisti ..., není mě hoden.“ Ta slova nelze jen tak minout, nutí nás k jejich promyšlení.)

Apoštol Pavel vysvětluje, co znamená „nechat se při křtu ponořit do Ježíšovy smrti“.

Křest je naším životním programem. Nestačí být polit křestní vodou.

Při křtu jsme byli ponořeni – vloženi (církví) do Boží náruče (dospělý tu otevřenou náruč rád přijal).

Vydali jsme se na cestu s Ježíšem, cestou jeho služby druhým. Víme, že to často znamená jít proti proudu, vydávat se úzkou cestou vystupování.

Křest není vstupenkou do nebe, ale branou k učednictví Ježíše. Kdyby někdo po křtu hned umřel, nemusí to znamenat, že bude automaticky schopen žít mezi nebešťany. Potřebuje získat určité dovednosti v soužití s druhými podle Ježíše. Osvojit si Ježíšovy hodnoty, zastávat jeho názory a postoje.

I za cenu pronásledování (ale to nám nepřijde jako neúměrná cena).

Apoštol Pavel k tomu učí: „Kdo nerozpoznává, že jde o (Nové) tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.“ Kdo v druhé sestře nebo bratru nerozpoznává nové Ježíšovo tělo a jedná s nimi nelaskavě a nespravedlivě, provinuje se proti Ježíšovým sourozencům a při samotnému Pánu. (Srov. 1 K 11:29)

Manželé žasnou nad láskou (ochotou a obětavostí ke službě) ke svým dětem. My víme, kde se ta láska bere, při požehnání rodičům říkáme: „Bůh vám – matce a otci – vkládá do vašeho srdce také svou lásku.“ Tuto lásku dobří rodiče rozvíjejí (každý vztah je třeba budovat). Ale všimněme si, že nám podobně Ježíš vkládá do našeho srdce lásku k bratřím. A stále ji vyživuje u svého Stolu.

1202 Úřad ombudsmana je moudrou vymožeností demokratické společnosti 20. století.

1203 „Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti.

Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Námán.“

Když to slyšeli, byli všichni v synagóze naplněni hněvem. Vstali, vyhnali ho z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů. (Lk 4:24–29)

Nevyléčili jsme se z nesnášenlivosti k prorokům.

Z čeho ta nesnášenlivost vyvěrá?

Z náboženské pýchy! Tento hřích dostal Ježíše na šibenici!!

Nestačí se slovy hlásit ke Kristu. („Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane`, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ srov. Mt 7. kap.)

Stavět se proti zlu v sobě(!), i okolo nás, patří k následování Krista.
Je prorockou službou pokřtěných – Kristovců.

Připomínám, že „účastí na Ježíšově kříži“ je pronásledování pro Krista (pro jeho věc), ne bolení hlavy, havárie na silnici, zmrzačení při adrenalinovém sportu nebo rakovina. Bránit svobodu je velkou hodnotou, kterou ocení i Bůh, ale nemusí to být účast na Ježíšově kříži. Velice si vážíme těch, kteří slouží životu – například těch, kteří obětavě pečují o lidi s postižením nebo těch, kteří obětavě položili život za vlast. Svůj postoj brali jako samozřejmou povinnost, ale svou obětavost nenazývali „křížem“.

Ježíš nám neříká: „Dávejte si kamínek do boty, bičujte se, způsobujte si rány ...“, ale: „Mějte rádi sebe a druhé tak, jako mám já rád vás a lidi okolo vás.“¹²⁰⁴

Bože přiznáváme, že se ti vzpouzíme a pronásledujeme tvé lidi.
Přes všechnu svou hříšnost tě prosíme, abys nás neopouštěl.
Chceme poctivě naslouchat tvým slovům a tvým služebníkům, které nám posíláš, abychom nezbloudili z tvé cesty.

2017 (Příloha: O slepotě)

Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Zbožní mu odporovali: „Jsme snad i my slepí?“

Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)

Ježíš se zeptal slepého: „Co chceš, abych pro tebe učinil?“

Slepý odpověděl: „Pane, ať vidím!“ (Mk 10:51)

S Bohumilem Bílým – katolickým knězem, biblistou, amatérským fyzikem jsem se nikdy nesetkala. Zemřel více jak deset let před tím, než jsem poprvé uslyšela jeho jméno. Přesto ovlivnil můj profesní, osobní i duchovní život víc než kdokoliv jiný.

Poprvé jsem se o něm dověděla na seminářích pro učitele fyziky v Praze, kam už léta jezdím. Pět víkendových setkání učitelů do roka, spíme ve škole ve spacácích na karimatkách a učíme se dělat fyziku „vlastníma rukama a hlavou“. Semináře vede Irena Dvořáková, skvělá žena i učitelka, která mnohé z toho, co nám předává, načerpala právě u Bohouše. Naučila jsem se tam to, co nám nikdo ve škole (ať už střední nebo vysoké) nikdy neřekl: když umíš o něčem mluvit (nebo to dokonce učíš), ještě to neznamená, že tomu rozumíš. Neschovávej se za naučené definice a vzorce, to nikoho nezajímá a nikoho tím nepřesvědčíš. Přemýšlej, neopakuj jen to, co najdeš v učebnici. Nestyd' se zeptat. Tím, že se ptáš, poznáváš, že věci nejsou tak jednoduché, jak se na první pohled může zdát. Nestyd' se říct „nevím“.

Někdy bylo velmi těžké si přiznat, že nerozumím ani těm nejzákladnějším věcem, že jen odříkávám definice, používám odborné termíny, za kterými ale nic nevidím...

¹²⁰⁴ „To vám kladu na srdce, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele (nebo obětavě slouží druhým). Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám kladu na srdce. Obětavě milujte jeden druhého.“ (Srov. J 15:12–17)

Irena nás ale povzbuzovala: to je v pořádku, to není tím, že jste hloupí, naopak. Nikdo vám takovéto otázky nikdy nepokládal, jak byste mohli na ně znát hned odpovědi?

A že toto poznání není důležité jen ve fyzice, ale také při studiu Bible a v životě vůbec, mi docházelo postupně a jaksi nenásilně i při kázáních pana faráře Václava Vacka, který také na Bohouše s vděčností vzpomíná.

Na fyzikálním semináři jsem prožila jeden sobotní večer, který se mi nesmazatelně zapsal do paměti, stále mě oslovuje a provází. A vlastně shrnuje i všechno to, o čem byla řeč výše. Na začátku nám byl vyprávěn krátký příběh o slepém princí, jehož autorem je opět Bohouš. Takto si ho pamatují:

Králi se narodí princ, který je slepý. Všichni kolem jsou zarmouceni, nejvíce samozřejmě král. Lituji nemluvnětko, pláčou, ale pomoci není. Princ je a zůstane slepý. A tu krále napadne malá lest: aby princ nebyl nešťastný, nikdo mu o jeho slepotě neřekne. Naopak, všichni kolem s princem mluví a jednají, jako kdyby byli také slepí. Princ prožije opravdu šťastné dětství. Po dvaceti letech do království přijede kouzelník, který dovede vyléčit každou nemoc. Král ho okamžitě pozve na svůj hrad a prosí ho, aby prince uzdravil. Kouzelník dokáže vyléčit i slepotu, ale má podmínku: o uzdravení ho musí požádat sám princ. To by ale znamenalo, že mu král musí říct, že je slepý. Král přemýšlí...

My jsme v roli rádců. Jak králi poradíme? Má svému synu přiznat, že mu on a všichni kolem těch 20 let lhali? Riskuje, že mu třeba syn tuto lež nikdy neodpustí, uteče, třeba ho už nikdy neuvidí...

Anebo mu nic neřekne, koneckonců princ je sice slepý, ale šťastný... Dokáže ale král dál žít s vědomím, že jeho syn zůstává slepý jen kvůli němu?

Večer ubíhal, pomalu padla noc a my dospěli k tomu, že na světě existuje spousta „slepoty“, že každý je „slepý“ nějak jinak a v něčem jiném. Diskutovali jsme nebo se spíše ptali, zda máme lidi kolem sebe upozorňovat na to, že jsou „slepí“? Chci i já, aby mně lidé říkali, že jsem „úplně slepá“? Stojím o to? Pokud ale chci prozírat a otevřít oči, bez uvědomění si toho, že je mám zavřené, to nejde. A jak slepý může sám přijít na to, že nevidí? A ještě jedna úvaha: bude vůbec syn stát o to, aby viděl, i když mu to řeknu? Nemáme někdy strach „otevřít oči“, i když víme, jak na to? Není pro nás někdy pohodlnější a jaksi bezpečnější žít ve „slepotě“?

Pomalou začalo svítat, ale otázek neubývalo...

Na některé otázky neexistuje jednoznačná odpověď, ale dokud se nezeptáme, nemáme šanci zodpovědět ani ty, které jsou velmi jednoduché...

*Milada Marková,
vyučující na soukromém gymnasiu v Letohradě
Okénko do farnosti 7–8/2017*

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

2020

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje Iz 61:1–3a 2 K 4:1–7 L 10:1–9 5. července 2020

Mezi našimi představami o Bohu a tím, jak se Bůh představuje nám, je velký rozdíl. Pohané si představovali božstva a podle svých vládců ...¹²⁰⁵

Bůh s námi jedná důstojně, na svém jednání s námi nám ukazuje, že skutečná autorita nesráží druhého na kolena.

Bůh žije pro nás, slouží nám, ne my jemu! – To je převratné poznání.

Izaiášova píseň o Hospodinově služebníku (originální text mluví o otrokovi – neboť Bůh nám slouží zadarmo) to potvrzuje.¹²⁰⁶

My, křesťané, vidíme v Hospodinově služebníku Ježíše. On je „obrazem Boha neviditelného“ (srov. Kol 1:12–15).

Slova o božím služebníku jsou pro nás dvojnásobně důležitá.

– Znovu potvrzují soucit a milosrdenství Boha.¹²⁰⁷

– Popisují program Mesiáše i životní program nás – božích služebníků.¹²⁰⁸

Skutečná autorita s radostí slouží těm, které má ráda.

Bůh si nás svou přátelskou péčí získal, s ním se snažíme sloužit druhým.

Smysl slov: „Hospodin mě pomazal,“ je: „Hospodin mě ovoněl.“

Ježíš nádherně voní po Bohu, je nám příjemný a milý jako Otec nebeský.¹²⁰⁹

1205 Otroci před vládcem leželi v prachu. Mohlo jim být milostivě dovoleno, aby pohlédli na tvář Nejvyššího. Setkají-li se dva psi, buď se jeden podřídí druhému, nebo se porvou, aby se ukázalo, kdo z nich je silnější. Poddaní stáli před vrchností v předklonu. Podobně vězni v koncentračních táborech, před svými veliteli. Na vojně podřízený musel o vše nadřízenou šarži žádat, např.: „Soudruhu podporučíku, vojín Vacek, dovolte mi vstoupit (do místnosti), dovolte mi promluvit, odejít ...“ Ten, kdo nepozdravil vyššího, byl potrestán.

Audience poddaných a podřízených se i dnes odehrává podle pravidel a v prostoru k tomu určeném.

Donedávna nebylo společensky možné na ulici oslovit dámu. Dodneška na toaletě nevedeme společenskou řeč.

Biskup nesmeká ve společnosti ani před ženou svou čepičku – *solideo*. (*Solideo* znamená „jen před Bohem“ – to jsme odkoukali od privilegia šlechticů, ti před králem smekli klobouk, ale pak si ho směli – na rozdíl od ostatních poddaných – nasadit na hlavu.)

Leckde se ještě v kostele zpívá píseň z 19. stol.: „Na své tváře padáme, před tvou velebností ...“

I naše společenská pravidla se vyvíjejí a mění.

1206 Bůh po nás žádné dary ani žádné oběti nechce. Můžeme jej obdarovávat jen tím, co mu je milé. („Kristus, když přichází na svět, říká: ‚Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli.‘“ Žd 10:5–7)

1207 Kdyby byl Bůh despotou, nic bychom nezmohli. Proti krutým nebo neschopným vládcům je možné se vzbouřit, ale Bohu nemůžeme plivnout do tváře; nemůžeme plivat „vzhůru“, plivanec by skončil na naší tváři.

1208 Křtem jsme Ježíšův program přijali za svůj, vstoupili jsme mezi Ježíšovy záchranáře.

1209 Jedním z obrazů pro Ducha božího je vůně. *Ruah* znamená vzduch, dech, vítr, duch. To vše může příjemně vonět, zapáchat, nebo být bez vůně či zápachu.

U dobrého vína rozeznáváme jeho vůně a chuti. Ježíš voní a chutná milosrdenstvím, soucitem, spravedlností, pomocí, svobodou, úctou k druhým, radostí, odpuštěním ...

S Hospodinem a s Ježíšem nám je dobře.

I my chceme (a máme) lidem svým životem vonět po Bohu (proto jsme při biřmování a křtu ovoněni vonným olejem) a chutnat po Bohu.

K druhému čtení.

Služba druhým z lásky není vždy přijímaná a oceňovaná (Ježíš i Pavel o tom vědí své.)

Ne každá láska bývá opětována. Bůh, rodiče, učitelé a všichni, kteří mají rádi druhé a slouží jim, zakoušejí také nevděk. Nejen Bůh má více rád lidi, než my lidé jeho. I rodiče mívají více rádi své děti než potomci své rodiče. Podobně to může platit o učitelích (i kněží mívají své farníky více rádi než farníci je).

Ale každý jsme v obou rolích, jsme milovanými (přinejmenším milovanými Bohem) i milujícími, jsme dětmi i rodiči.

Apoštol Pavel připomíná, kde lze čerpat a zakoušet lásku bez omezení, abychom nevyhořeli a nezatrpkli.

Bůh si nás zamiloval první, nešetří na nás, nic nám nedluží, má nás rád bezpodmínečně – „jen tak“. Je mu to vlastní.

Ale nemělo by to pro nás být samozřejmé. – To většinou oceňujeme až časem a zkušenostmi s láskou těch, kteří nás mají rádi i s těmi, kteří nás rádi nemají.¹²¹⁰

Ježíš své učedníky obdaroval nevídaným přátelstvím, které od nikoho jiného nezažili (a ani nemohli zažít). Ježíšovo přátelství pro ně bylo strhující. S vděčností a radostí přijali pozvání k jeho vyučování a záchranářství.

Máme-li v někom nebo v něčem zalíbení, nechápeme, že někdo zamilovaný není. Ale ani naši, lidskou lásku nepokládáme za samozřejmost. Lhostejností druhých trpíme.

Nesobecký, přející člověk je otevřený druhým a rád se rozdělí. Přejeme druhým, aby poznali a zakusili krásu božího přátelství.¹²¹¹

Připomínám to kvůli nám, i kvůli Cyrilu a Metodějovi.

Na své přátele rádi myslíme a rádi o nich mluvíme. Zkusme si doma mezi sebou říci, co o Cyrilu a Metodějovi víme ... (abychom nebyli cizinci ve vlastní kultuře).

„Neopíjejte se vínem ..., ale buďte vůní Ducha (svatého)“ Ef 5:18

Stáváme se tím, co konzumujeme. Z našeho dechu je někdy cítit, co jsme jedli nebo pili. Načichneme tím, s čím pracujeme nebo kde jsme byli.

1210 Mít rád je největším uměním, největší krásou a zdrojem nejhlubší radosti.

Být nemilován, je těžkým údělem. Ale jednostranná láska bez odezvy je bohatstvím. Nemít rád je prázdnotou.

Sobci a narcisové jsou chudí na duchu (jsou nedospělí, nejsou schopni přátelství a nezištné obětavosti).

Přátelství nepokládáme za samozřejmost. Přátelství nás pozvedá a ovlivňuje. O jedinečné Boží lásce to platí v nejvyšší míře. Těší nás i to, že jsme pro Boha důležití (i pro rodiče jsou děti důležité). Bůh by byl bez nás byl chudší. To, že jsme jeho milovanými dětmi, sice není naší zásluhou, ale jsme rádi, že i my můžeme nějakým způsobem přispívat k jeho radosti a potěšení. Víme čím a jak – láska volá po lásce a každý dobrý čin volá po činění dalšího dobra.

1211 Podle osobnosti milujícího a milovaného má přátelství svou osobitou chuť, vůni, barvu, hloubku, výšku i šíři. Vynutit se nedá. Má svůj růst, může upadat i umřít.

Nesetkávají-li se přátelé, nevedou-li mezi sebou rozpravu, neporovnávají-li si navzájem své názory, nehledí-li jedním směrem, nemají-li stejný cíl a nevyznávají-li stejné hodnoty – ztrácejí se z dohledu a odcizují se ...

Ledaskdo z nás se stydí za svou povrchnost, nešikovnost, nedostatek odvahy a sebedůvěry. Ledaskoho bolí srdce z vlastní nemožnosti sdělit druhému, jak mnoho jej máme rádi.

Cyril a Metoděj zakusili závratnost Božího království v takové míře, že se ochotně dali do Ježíšových služeb. Všechno své nadání, vzdělání, poznání, zkušenost, genialitu, svou odvahu i charakter využili ke zvěstování božího přátelství k lidem. Sloužili lidem, které svou osobní kulturou převyšovali, ale věřili, že i z našich barbarských národů může něco vyrůst. Zakusili mnohou nepřízeň i od některých křesťanských bratří a biskupů, od pomluv, nesnášenlivosti až po nenávisť a zločin. Zadostiučiněním pro Metoděje byla papežská rehabilitace, umožňující Metodějovi návrat k biskupské službě na své místo, ze kterého byl podvodně sesazen.¹²¹²

Vraťme se k evangeliu.

Co Ježíš myslí zvláštními slovy: „Proste pána žní, aby poslal dělníky ke sklizení úrody?“

Kdo si přeje víc než sedlák, aby se úroda dostala z polí do stodol? Nejsou pak naše prosby za nová kněžská a řeholní povolání absurdní?

Kam a k čemu Ježíšova slova tedy míří?

Dle mého mínění se máme stále porovnávat s Ježíšem, abychom byli jeho věrnými učedníky a nehlásali své názory. Uvedu jednoduchý příklad: Někteří papežové dovolili slavit liturgii Slovanům jejich jazykem, jiní to zakázali. „Vezměte a pijte,“ říká dodneška Ježíš při své Hostině. Jak to, že to někteří lidé neslyší?

Sloužíme-li s Ježíšem potřebným lidem podle jeho pokynů, dotváříme-li s Bohem jeho dílo. Tím neprokazuje Bohu nebo Kristu nějakou milost, je to pro nás ctí.

„Až uděláte vše, co máte, řekněte: jsme pouze učedníci, vykonali jsme pouze to, co jsme byli povinni udělat.“

Když si učedníci u Ježíše osvojili určité znalosti a dovednosti pro budování božího království, poslal je Ježíš na „praxi“. Nejprve svých Dvanáct, pak Sedmdesát, aby si vyzkoušeli, jak se pro boží království pracuje.

Je důležité se ptát, co a jak my konáme pro Ježíšovu věc ve světě.

Ježíš své učedníky bohatě vybavil. Než budete číst dál, vyjmenujme, prosím, jaké pokyny a jaké návody učedníci od Ježíše dostali. Zkontrolujeme si tím své znalosti, a nakolik Ježíšovi rozumíme.

Učedníci měli Ježíše za „Izaiášova“ božího služebníka, který je knížetem Pokoje.

Viděli, jak a čím Ježíš buduje boží království, zakusili jeho skvělé vyučování, viděli, jak boural nesmyslné přehrady mezi lidmi, viděli projevy jeho milosrdenství, byli svědky jeho uzdravování, odpouštění hříchů ... Ale také se jim líbilo, že si jejich Učitel nenechal kálet na hlavu, obdivovali, jak se bránil proti pomlouvačům a těm, kteří mu šli mu po krku.¹²¹³

Nebyli překvapeni jeho slovy: „Posílám vás mezi vlky.“

1212 Naše církevní politika je pokleslá, tvrdí, že arcibiskup R. Bezák by se nemohl vrátit do své diecéze, i kdyby se dokázalo, že je nevinný. Ani v církvi se neprosazuje spravedlnost a nejsou ceněny osobnosti a pevný charakter.

Hlasitě se vydáváme za ctitele svatých Cyrila a Metoděje a pořádáme okázalé poutě na Velehrad, ale nejsme schopni poctivě sebekritiky, abychom si přiznali, že Ježíšovi dlužíme jeho následování.

1213 Ježíš nikdy nepoužil ke své obraně násilí. Přesto se ubránil. (Do rukou svých nepřátel se vydal dobrovolně – to je jiná záležitost.)

Kdo Ježíše a učedníky ohrožoval? Před kým se měli mít na pozoru? Kteří lidé jim mezi lidmi Izraele byli šelmami?

Ježíš své učedníky vybavil uzdravováním a vyzbrojil silou k vyhánění démonů.

S darem uzdravování souvisí možnost na někoho nemoc seslat, nebo ochromit nepřítele. Tak jednal Mojžíš, Eliáš, Ježíš i Pavel. ¹²¹⁴

Škoda, že nástupci apoštolů časem přestali uzdravovat nemocné, přišli o tento dar a nevedli k jeho přijetí své spolupracovníky. ¹²¹⁵

Časem se nástupci apoštolů stali funkcionáři církve. Službu zaměnili za úřad a ztratili potřebnou autoritu (i skrze uzdravování) – začali napodobovat mocné světa. ¹²¹⁶

Často se přátelili s mocnými, hledali u nich ochranu.

Ježíšova slova o hlásání evangelia a nabídka jeho výbavy platí i pro nás. Cyril a Metoděj nám jsou pobídkou.

Ježíšovi učedníci vyrostli na Hospodinově vyučování: „Budete mi královstvím kněží, lidem svatým.“ (Ex 9:6; 1 Pe 2:9) Byli manželé a rodiči svých dětí (rodiče jsou prvními vyslanci Hospodina, učitelé a vychovateli svých dětí) a k tomu, navíc, přijali od Ježíše další pověření – hlásat evangelium.

Jsme ve stejných pozicích. K Ježíši máme vést nejenom své děti (výuka náboženství skrze katechety je doplňková, rodinnou výchovu nemůže nahradit).

Kdo si osvojí umění náboženské výchovy svých dětí podle Ježíšovy metodiky, bývá schopen hlásání evangelia dalším lidem.

Domácí vyučování dětí v době koronaviru, mnoha rodičům potvrdilo možnost a nezastupitelnost výuky a výchovy dětí v rodině. Je zároveň lékem proti úpadku autority i našeho otcovství.

1214 Petr neměl za lež zabít Ananiáše a Safiru, mohl je potrestat, aby se mohli obrátit a napravit.

1215 Uzdravování má svá pravidla, je svěřeno pokročilým učedníkům. (Lékaři i učitelé musí také splňovat potřebné podmínky.)

1216 Diktátorské, vojenské a policejních režimy používají k prosazení své moci manipulativní praktiky (psychologicky účinné), hodnosti, uniformy (včetně zvláštních pokrývek hlavy podle lidového rčení: „kdo nemá v hlavě, musí mít na hlavě“), třpytivé odznaky a vyznamenání.

Církevní hierarchové si přivlastnili řady výsad, od pohanského císařova dvora okopírovali paláce, způsob života, dvorní manýry, nákladná roucha, ozdobili se insigniemi vládců, šperky a titulaturou. Většina protestantských církví a moderní státy se toho povětšinou zřekly. Diktátorské režimy, i církve vydávající se za jediné pravé, si pohanskou parádu ponechávají. Při liturgii sice občas čtou Ježíšova slova, ale vykládají je po svém.

„Víte, že vládcové panují na národy a velicí je utlačují a dávají si říkat dobrodinci. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život za mnohé.“ (Mt 20:25–28; L 22:25–27)

Jako bychom nikdy nečetli: „Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“ (Ř 12:2)

„Ne každý, kdo mi říká 'Pane, Pane', vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mt 7:21).

Mazaní mužové církve vynalezli zbožné heslo: „Pro Boha jen to nejlepší: pravé zlato, pravé perly a drahé kameny.“

Líbí se to Bohu? Kdyby nám kosové – k našemu uctění, podle svého „vkusu“ – připravili k jídlu žížaly, komu by to chutnalo?

Kdo se chce nechat pokřtít, přijímá službu božího království i možnost přijmout Ježíšovu výbavu: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“

(Mk 16:15)

Chceme ta slova slyšet?

Do království kněží patří židé (obřízkou) a křesťané (ponořením do Krista – křtem).

Služba královského kněžství je pro nás ctí.

Je to mnohem víc, než pouhá účast na mši, pout', zazpívání si zbožné písňe a ochutnání něčeho sladkého s druhými lidmi.

Cyril a Metoděj pro nás udělali mnoho (máme vědět, co pro nás vykonali a v čem máme pokračovat). Souzníme-li s nimi v obětavosti pro boží království, můžeme být velikým požehnáním pro další generace.

Máme Ježíšovo bohatství.

Budeme prosit Ježíše, aby nás poslal na své pole?

(Bylo by opovázlivostí, kdyby se student, který není připraven, hlásil u profesora ke zkoušce.)

14. neděle v mezidobí

2017

14. neděle v mezidobí Zach 9:9–10 Ř 8:9–13 Mt 11:25–30 9. července 2017

K prvnímu čtení.

„Zajásej, zaplesej, siónská dcero“ – tvůj král si přijíždí pro tebe – svou královnu. Vysvobozuje tě. Hebrejové byli původně nevýznamní, počtem nepatrní barbaři.

Proč si je Hospodin vybral, vidíme na ovoci, které pak přinesli. ¹²¹⁷

Vladaři si často *brali* za manželku ženy, které se jim líbily (dokud je nezaujaly jiné). Něco jiného je *požádat ženu o ruku (navždy)*.

Co znamená, že Král Izraele přijíždí na oslu? ¹²¹⁸

Hospodin Izraeli slíbil, že je ochrání před nepřáteli. Jednou z podmínek ale bylo, že Izrael nesmí vést útočné války.

Izraelský král má být králem pokoje (šalomu), proto nesměl jezdit na koni – zvířeti válečném a vznešeném. Izraelský král má sloužit lidu, který mu byl svěřen, spravedlností. Nepotřebuje se povyšovat nad jiné, nepotřebuje hromadit hmotné bohatství, ke své službě nepotřebuje moc pohanských vládců. Proto přijíždí na obyčejném oslu a ne na válečném oři. ¹²¹⁹

Ž 145

Oslavování, velebení, chvála, obdiv, patří do modlitby *dobrořečení*.

Žalm je oslavou „Boha milosrdného, milostivého, shovívavého velmi laskavého a věrného“.

(Srov. Ex 34:6)

1217 Za tisíc let vyučování „Mojžíšem“ se Izraelité stali lidem Hospodina. Dodneška jsou jedinečným a pozoruhodným přínosem pro ohromné množství lidí. Kultura antických Řeků a Římanů nás velice obohatila (i v jejich kultuře působil Duch boží), od nich jsme převzali mnoho dobrého a užitečného (filosofii, demokracii, právo, logické myšlení pro zkoumání světa – které vedlo k přírodním vědám), ale hebrejský způsob myšlení a pečlivá práce s Božím slovem nám ukázala jedinečný smysl života (antické náboženství je pro nás nezajímavé, jsme zvyklí na jinou úroveň). Z Izraelitů se stal národ „Knihy Boží“. Celá Bible je od nich. Skrze ni prokvasili i nás. Vidíme, že Boží volba Izraele byla dobrá.

Kéž bychom si byli vědomi, že jsme také lidem božím a tímto darem sebevědomě, pokorně a s vděčností žili.

1218 Osel je nenáročný, trpělivý a užitečný pomocník člověka. Je velice opatrný a oproti koni je klidný. Kůň se snadno plaší, na úzkých stezkách, vedoucích nad srázy a propastmi, se bojí. Osel jde všude. Koně lze vycvičit do boje, osly ne. Na oslu se bojovat nedá, nejde do nebezpečí.

1219 Král, papež, biskup by neměl jezdit v přepychovém kočáře taženém vzácnými koňmi, v luxusním autě, v opancéřované limuzíně, natož v obrněném vozidle (někteří papežové a biskupové jezdili v brnění na válečných koních a vedli na nich války).

Římský biskup František nemá zálibu v parádách, není pouhým hlasatelem pokoje, je tvůrcem Ježíšova pokoje. Vzpomínáte na strašnou zkoušku Abraháma s obětováním Izáka? Hospodin nás tím drastickým příběhem tlačí k přemýšlení (a není to mnoho platné). Klade nám tím příběhem výrazně na srdce: „Kdyby ti kdokoliv říkal, že máš obětovat své děti nějakému božstvu (jako třeba Hitler, když vyzýval německé matky, aby obětavě posílaly své syny do války), pamatuj si, že já jsem zásadně proti!! Každé dítě, každý člověk, je také mým milovaným dítětem. Jsem váš Šalom. Pamatuj na tato má slova a střež je!“

Bůh proti nikomu nebojuje, každý může vidět, že boží válečný luk (duhu) – nemá v ruce, ale že jej pověsil na „hřebík“ oblohy. (Srov. Ex 8:12–16)

Kdyby církev stála na dodržování slova božího (srov. Mt 5:18–20; Lk 16:10) biskupové by nekorunovali krále a císaře na Jejich Apoštolská Veličenstva a dějiny křesťanů by byly méně poznamenané krví prolitou „křesťanskými“ vládci.

K evangeliu.

Mocní bývají mazanými chytráky. Někteří jsou vzdělaní (jiní si na povolných školách kupují tituly). Ježíš velebí Otce za jeho prozíravost a moudrost, ve které „nehází perly před svině“ (srov. Mt 7:6). Mocní by jeho moudrost využívali jen pro svůj vlastní prospěch a kariéru.¹²²⁰

Někteří neschopní chtějí za každou cenu upoutat druhé. I výstřednostmi, urážkami a zesměšňováním jiných, někteří dokonce pácháním zločinů (pozabíjejí třeba mnoho lidí). Dostanou se do novin, ale nepřispívají k lepšímu světu.¹²²¹

Ježíš oceňuje „maličké“. O nich se většinou nepíše, svět je přehlíží a neuděluje jim metály. Žádnou „kariéru“ neudělají, nestanou se „celebritami“ světa.

Bůh oceňuje ty, kteří pečují o nemocné a potřebné, věrně milují své partnery, odvádějí pečlivou práci, třeba pečou dobrý chléb, pečlivě zametají ulice... Ti se přidávají k boží péči o druhé, ti k lepšímu světu přispívají.

Někteří nevzdělaní – typu betlémských pastýřů – a někteří vzdělaní – typu mudrců od Východu – obohacují druhé (i Ježíšovy rodiče, své děti a další lidi, kteří hledají). Obojí jsou ti, kteří se nepovyšují. Těm Bůh vychází vstříc, ti jsou použitelní pro jeho království, protože dávají přednost druhým.

Abrahám, Jákob, Juda, David i Šalomoun, některé vdovy, dokonce hříšníci ... Jan Baptista, betlémský pastýř, mudrci od Východu, Petr, ostatní apoštolové a učedníci jsou typem „maličkových“. Nepovyšují se, učí se dávat přednost druhým. Kdo zná jejich příběhy, porozumí Ježíšovým slovům.

Všechny tyto ochotně sloužící druhým Ježíš oceňuje a zve k občerstvení, výživě a posile. On sám jim „projevuje svou lásku v nejvyšší míře“. (srov. J 13:1). „Myje jim nohy“, živí je svým slovem, nazývá je svými přáteli, hostí je u svého Stolu jako svou nevěstu ...

Ukazuje jim své „jho“ – jak co nejlépe a nejefektivněji pracovat na stavbě božího království.¹²²²

Ježíš nám ukazuje, co znamená být „tichý a pokorný srdcem“ (sloužit druhým bez manipulace a zneužívání moci, bez pomíjející slávy, materiálního bohatství, bez povyšování se nad druhé a bez prosazování sebe).

Pavel (ve druhém čtení) na dvou protikladech *tělo* a *duch* (Kristův) vysvětluje na čem, přesněji řečeno na kom, stavíme.

V ekumenickém překladu v Ga 5:19, jsou místo výrazu *tělo* uvedena slova „*skutky lidské svévole*“ . (Škoda, že to není důsledně použito na ostatních místech.)

Promýšlíme, kým a čím žijeme, pro co a pro koho žijeme.
Čemu věnujeme svůj čas.

1220 Kariériste v politice, v úřadu, v armádě, dokonce i v církvi zneužívají pravidla systému tak, – aby pro sebe získali co největší moc. Rajtují na dodržování litery, zákony a předpisy si demagogicky přihýbají podle svého a přetavují si je do ideologie. Neštítí se ničeho. Nemají vlastní názor ani „žaludek“. Jde jim jen o sebe, nezajímá je člověk, spravedlnost, natož milosrdenství a blaho druhých. Nejsou schopni rozhovoru. Vše si vykládají po svém.

1221 Haškův Švejk je chytrý, mazaný, vtipný – na každou situaci má nějakou historku a ironii, ale životní moudrost z něj nevypadne. Nikomu neslouží, o nikoho nepečuje. Jeho způsob života není naším programem.

1222 *Jho* je pracovním nástrojem. Ježíšovým znakem a atributem není koruna, meč a hermelínový plášť ani velekněžské roucho a mitra, ale montérky stavebního dělníka („Ježíš se přepásal zástěrou.“ Naši řemeslníci, včetně zedníků, také nosili pracovní zástěru, ta byla později nahrazena montérkami.)

Co nám slouží a čemu sloužíme my.

Jakého ducha jsme v sobě ubytovali?

Často vlastníme zbytečné věci a sloužíme jim. Dát přednost podstatnému je osvobozující. ¹²²³

I řada křesťanů nařiká na nedostatek času.

Jako dobří rodiče dávají pozor na děti, aby se nepřecpaly sladkostmi, tak jim svým příkladem ukazují, jak se ukázat při používání mobilního telefonu, co druhým psát nebo nepsat v SMS, co sdělovat nebo nesdělovat jiným. Varovat se tlachání, žvástům politiků a jalovými informacím. Ukazují dětem, jak si dopřát důležité zážitky, které nás povznášejí, vedou k moudrosti a k naslouchání zkušeným.

Teď se dostal na veřejnost záznam havárie dvou děvčat z Mostu. Rodiče by se na něj měli s většími dětmi dívat a dlouze o tom všem mluvit.

František vloni v Polsku vybízěl mládež, aby si od starších nechala vyprávět, co jejich prarodiče zažili a co pokládají v životě za podstatné.

Minutý týden jsem sloužil na Manželských setkáních. Měli tam řadu svatebních fotografií, ale dnes jsou ti manželé krásnější – přesto, že někteří jsou o dost let starší.

Mladá jabluňka je pěkná, ale až letitá jabloň je krásná. Její starý kmen, rozložitá, pokřivlá větve a všelijaké boule svědčí o její plodnosti a ukazují jedinečnost „osobnosti“ stromu.

Vyprávěl jsem jim o své představě nebe – mám za to, že jeho krásu a bohatství budou vytvářet pěkné vztahy, porozumění a výtečná spolupráce se všemi. Toužím po porozumění se všemi a bolestně nesu neporozumění s některými lidmi. (Nemyslím si, že vinu na tom mají jen ti druzí ...)

Je-li porozumění s nebešťany naší budoucností, pak má veliký smysl si osvojovat umění naslouchat druhým a hledat na základě čeho se můžeme shodnout a co nás může podstatně propojit.

Manželství je trenažérem pro věčnost. Z manželství si můžeme vybudovat předsíně nebe. To je samozřejmě pracné – jako vytváření každé krásy, ale vše, co se nám v porozumění s druhými podaří tady na zemi, se nám bude velice hodit v soužití mezi nebešťany.

Představuji si, že to, čemu nešikovně říkáme „očistec“, bude něčím podobným, jako jsou Manželská setkání. Tam se budeme doučovat umění, co to znamená „mít rád“ sebe a druhé.

Pro někoho to budou lázně, pro jiné možná veliká dřina. V nebi ale mohou být jen ti, kteří budou schopni vysoké úrovně vztahů.

Kristus nám k tomu nabízí svou velikou pomoc.

Kde jinde bychom chtěli být než v krásné společnosti nebešťanů?

Je skvělé, že něco takového může existovat, že se máme na co těšit, že si už tady můžeme připravit ochutnávku.

” ...

Ríká se tomu starost o zdraví, starost o domácnost.

Ale kdybychom se rozhlédli kolem sebe,
co zbytečností to shromáždí uješ a přechováváš,
věci třeba dobrých a třeba krásných, jež u tebe zahálají,
a chtěly by prospěšnými býti zas,
na jiném místě v jiný čas.

...“

Poslouchal jsem jisté kázání ze Slavnosti Cyrila a Metoděje ...
Ale potěšil mě článek Jana Urbana (třeba Vás také potěší – v Příloze).

Začněme evangeliem, a až si budeme klást otázky k porozumění Ježíšovým slovům, tak se obrátíme k 1. čtení.

Nebudu vypisovat, co v evangeliu předchází Ježíšovým slovům z dnešního úryvku, každému je to dostupné. Kdo si to přečte, rozpozná, že pojmenování „moudří a chytří“, je ironické.

Bůh zná touhy našich srdcí. Vznešená, moudrá, zbožná slova se dají opsat nebo papouškovat, ale touhu srdce předstírat nelze. Je dobře, že Bůh je ochotný se dívat do našich srdcí. Bůh je tak veliký, že ho zajímá každý člověk, ocení každou touhu a snahu i „nepatrných“.

Už víme, že Ježíš chce zjevit Otce každému, ale s hodnotnými věcmi se nešeredí.

O jhu jsme kdysi dost mluvili. ¹²²⁴

Kdo jsou „maličci“?

„Hladoví“ jsou opakem „syťých“ a „převedených“.

„Chudí“ jsou opakem „bohatých“.

„Maličci“ v protikladu k „velikým“.

To všechno jsou lidé, kteří si vystačí s tím, čeho dosáhli. Zakládají si na tom, co poznali a umí.

Proč nám dává Ježíš za příklad malé děti?

V čem se jim máme podobat?

Děti chtějí růst, chtějí být velké!

Mezi „maličké“ ale nepatří lidé pohodlní, líní. ¹²²⁵

1224 Jho je pracovní pomůckou nebo zařízením, které usnadňuje a ulehčuje práci.

Jhem jsou Ježíši boží příkázání. Slouží životu. Jsou „na míru“ člověka, netlačí, nedřou, nezraňují, ale pomáhají soužití s druhými.

Ježíš nás přišel osvobodit od přikázání, která jsme si ze strachu a „pečlivosti“ přidali. Tato přikázání „otců“ člověka mrzačí, svazují. Škrť život a jsou často používána k manipulaci druhých.

Ježíš hájí moudrost a laskavost svého Otce, který nám sdělil: „Všechno, co vám přikazuji, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš.“ (Dt 13:1)

„Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Tóru nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Písma, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“ (Mt 5:17–20)

1225 Léta si všímám, jak některé věci nebo nějakou práci odkládám a jak si umím zdůvodnit, proč se raději věnuji jiné činnosti.

Jedna maminka více dětí umí pečovat o kojence. S velkými dětmi to neumí, tak si znovu a znovu pořizuje další dítě, a má výmluvu: stará se o to nejmenší.

Mnoho lidí modlících se desetiletí růženec si neklade otázku, kdo ze Svaté rodiny udělal chybu, když Ježíšovi rodiče zoufale hledali své dítě v Jeruzalémě.

Mě mnoho otázek nenapadne, ale jsem vždy překvapen, jak se někteří lidé nechtějí ptát. Zdůvodňují si, že nemají čas se vzdělávat atd. Raději říkají mnoho slov směrem k Bohu místo toho, aby naslouchali slovům božím.

Kdo je „tichý a pokorný“?

Jak je Ježíš tichý a pokorný? Co to znamená?

1. čtení z knihy proroka Zachariáše nám může pomoci.

K tomu předešlu: Hospodin opět odpustil svému lidu, elegantně ho vysvobodil z babylónského otroctví, opět Izraeli přichází na pomoc při budování toho, co se ocitlo v troskách. (Babylóňané vydrancovali Izrael mnohem více než komunisté naši zemi.) Vidíme, jak je mnohem těžší obnovit a vybudovat duševní a duchovní bohatství společnosti než opravit zchátralé budovy.

Ale i v tom nám Hospodin nabízí pomoc stejně tak, jako Izraelcům před dvěma a půl tisíciletím. Co nám Bůh nabízí a jak toho dosáhnout, nám nasvítí i pár veršů z 8. kapitoly knihy Zachariášovy.¹²²⁶

Náš úryvek slibuje příchod Krále. Přijde jako Kníže Pokoje.

Odzbrojí vojsko Izraele.

Žádný národ se Izraele nemusí bát, Mesiáš svůj pokoj nabízí i ostatním národům.

Vzdát se zbraní je riskantní. (Ukrajina se začátkem 90. let vzdala nukleárních zbraní a pět velmocí se zaručilo, že hranice Ukrajiny zůstanou nedotknutelné. Vidíme, jak to dopadlo.)

Izrael (i Nový Izrael) se může vzdát používání násilí jen pro dostatečné záruky Boží pomoci.¹²²⁷

Nechtějí přemýšlet.

Bojí se klást otázky. (Dvanáctileté dítě ví, že má rodičům říci, kde bude a kdy se vrátí. Copak Ježíš nevěděl, že se budou rodiče trápit?)

Léta jsem text četl a slychal – byl jsem slepý a hluchý. Ale ptal jsem se!

A kdo se vytrvale ptá, dozví se (třeba po letech, ale dozví se).

Kdo vydrží otřásání svého dosavadního poznání, kdo ví, že jeho poznání je malé a hledá, bude odměněn, odměnou získá sladké poznání. (Konkrétně v textu o pouti Svaté rodiny do Jeruzaléma nalezneme klíč k dobré komunikaci s druhými i s Bohem. Už jsme o tom také mluvili.)

Kdo se neptá, šidí se. V běžném životě se ptáme i na nepodstatné věci...

Zeptáte-li se těch odmítajících, zda chtějí být dobrým partnerem, rodičem a učedníkem Ježíšovým, samozřejmě odpoví: „Ano“. Ale silně si „zacpávají uši“ před některými otázkami. Čím to je?

Možná čtou dětem bajku o lišce, která nedosáhla ve vinici na hrozny, ale než by sháněla žebřík, raději prohlásí: „Hrozny jsou kyselé“.

Možná dětem čtou z Bible, ale nechť se od Ježíše naučit přemýšlet. Hrozí jim, že povedou děti k vykazatelným výkonům:

„Byl jsi na mši? – Byl.

Byl jsem u zpovědi? – Byl.

Modlil jsem se? – Ano. ...“

1226 Toto praví Hospodin zástupů: Jako jsem pojal úmysl naložit s vámi zle, když mě vaši otcové rozlítili, a nelitoval jsem toho, teď naopak mám v úmyslu obdařit v těchto dnech Jeruzalém a judský dům dobrem. Nebojte se!

Konejte toto: Mluvte každý svému bližnímu pravdu. Vynášejte ve svých branách pravdu a pokojný soud. Nezamýšlejte nikdo ve svém srdci proti bližnímu nic zlého. "Nelibujte si v křivé přísaze. To všechno nenávidím, je výrok Hospodinův."

Znovu budou přicházet národy a obyvatelé mnoha měst. Obyvatelé jednoho města půjdou do druhého a řeknou: »Pojďme si naklonit Hospodina, pojďme vyhledat Hospodina zástupů. Já půjdu také.« A budou přicházet četné národy i mocné pronárody, aby hledaly v Jeruzalémě Hospodina zástupů a naklonily si ho.

V oněch dnech se chopí deset mužů z pronárodů všech jazyků pevně cípu roucha jednoho Judejce a řeknou:

»Půjdeme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh.«" (Za 8:14–17. 20–23)

1227 *My se správně neptáme, proč nás Bůh nechrání před válkami.*

Ani po jejich příčinách. Vládce, kteří rozpoutali 1. světovou válku, jsme ani nepřiradili k Hitlerovi a neřekli jsme, že to byli váleční zločinci. (Protože chodili do kostela?) Měli jsme je jako svá božstva, která je nutno poslouchat. Kazatelé proti nim nepovstali, biskupové mlčeli. Nikdo si nedovolil tuto prorockou vzpouru, nehájil padlé a boží příkázání. (Rozjetý vojenský vlak se pak už nedal zastavit, bylo pozdě. Svého Gándhiho jsme neměli.)

Prohlédli jsme si arcibiskupský zámek v Kroměříži. Je tam „sál manů“. Tam nižší šlechta slibovala úctu a poslušnost knížeti arcibiskupovi (z tohoto středověkého rituálu je převzata forma kněžského svěcení).

K porozumění, jak je Ježíš „tichý a pokorný“, nám pomohou i Ježíšova slova o Izajášově služebníku o pár veršů dále Mt 12:18n.

Ježíš si nenechal „nadělat na hlavu“ (ukřižování má jiný důvod). Na rozdíl od Ježíše velebíme utrpení, pomlouváme Boha, že mu je utrpení lidí milé a že je pro Boha potřebné. Sloužíme mše za padlé z válek, ale příčiny nehledáme a proti dnešnímu zlu se nestavíme. /3

Jsou Ježíšova slova dnešního úryvku modlitbou?

Rozumíme jim?

Líbí se nám?

Používáme je v naší modlitbě?

Zařizujeme se podle nich?

Těší nás, že nejsme vyřazeni z porozumění Bohu?

Ježíš je nadšen: „Otče, gratuluji ti, žeš nechal svoje slovo geniálně napsat (v hebrejské Bibli). Gratuluji ti, jak jsi vyřešil rozdíly mezi vzdělaností lidí. Tvým slovům (a mému vyučování) může porozumět i prostý člověk, i analfabet. A zároveň jsou uzamčena namyšleným (vzdělaným i nevzdělaným), souhlasím s tím, že je správné „neházet perly sviním“. Tvé i mé slovo, Otče, má velkou hodnotu. Něco přece znamenáme a lidem se věnujeme“, říká Ježíš.

Ježíš je naším Učitelem. Každý, i prostý člověk, který přijme Ježíšův návod, jak poznávat Boha, Bohu porozumí.

Ježíš chválí Otce: „Blahopřeji ti, Otče, že jsi zvolil taková slova, že jim i nejprostší člověk porozumí. To, co ani nejbystřejší učenci nemohou sami objevit, to umíš vysvětlit lidem. Otče, rád lidi učím, jsem šťastný, že tě mohou poznávat. Ukážu jim, jaké ovoce přináší život podle tvých přikázání. Vysvětlím jim smysl každého tvého přikázání a naučím je přemýšlet, aby poznali, že přikázání, která vymysleli zbožní lidé, nemusí dodržovat, protože jsou zbytečná a svazují je.“

Přijmeme-li Ježíšovo vyučování, bude-li nás zajímat, co nám říká, budeme mu naslouchat a nebudeme mu vnučovat svoje modlitby a oběti.

Ale nepřehlédněme, že nám je Ježíš schopen ukázat cestu ke křesťanství, tehdy a jen tehdy, když přijmeme Ježíše jako učitele, když ho „necháme“ mluvit, když on mluví a když on mluví, budeme poslouchat a nebudeme mu vnučovat svoje názory, svoji strategii, svůj způsob výuky, vzdělávání se. Mnoho lidí si raději čte nějakou náboženskou knížku místo Písma. A prosí Ježíše o to, co je v knize popisováno. Třeba o dar víry. Jenže Ježíš nám ukazuje svou cestu k víře, půjdeme-li jinou cestou, ocitáme se na jiné cestě, u jiného učitele.

Nedivme se pak, že nerosteme, jak bychom si přáli a jak si přeje Ježíš.

Pokud si myslíme, že si nepotřebujeme ověřovat, co nám Ježíš říká, daleko nedojdeme. (Učitel by nepřistoupil na návrh studentů: „Pane učiteli, venku je hezky, my vám věříme, že říkáte Pythagorovu větu správně, místo jejího odvozování nás pusťte na koupaliště.)

Za týden budu opět připomínat, abyste si přede žněmi nejen s dětmi nebo vnuky spočítali, kolik stýbel vyrůstá z jednoho zrna a jaký užitek přináší (kolik zrn je v klasech). Kdo nedělá Ježíšovy domácí úkoly, ať se nediví, že mu Ježíšova objektivní metoda nechutná.

Ježíš od začátku důrazně upozorňoval, že jim hrozí, že nerozpoznají Mesiáše.

Mnoho lidí si libuje v alegorickém výkladu Písma – kazatel si vezme jedno slovo a na něm si udělá slohové cvičení, co ho vše napadá. Někteří kazatelé jsou obdivuhodně vzdělaní v kultuře, ale smysl Písma jim utíká. Nejsou dobrými průvodci Písmem.

Neposlušný „man“ byl v tomto sále souzen. Ale do sálu nesměl, byl souzen v nepřítomnosti, čekal na dvoře zámku. Rozsudek mu byl oznámen z okna z druhého poschodí. (Vzpomněl jsem si na způsob odsouzení R. Bezáka.)

V překladu 2. čtení je třeba si dát pozor na výraz „tělo“. Ekumenický překlad místo „skutky těla“ říká „skutky lidské svévole“.

Máme žít z Ducha – z Královské krve (krev je obrazem pro Ducha božího). (Cyril a Metoděj nám – původně barbarům – přišli říci, že jsme z urozeného rodu, z královského rodu kněží.)

Ježíš přišel, aby nám ukázal vznešenost jednání těch, kteří mají v žilách královskou krev. Ježíš nás rád vznešenému jednání učí. Ježíš nám nabízí transfúzi své Krve, svého (a Otcova) Ducha.

Jsme sice jako zchudlí šlechtici (protože jsme pod míru novozákonní úrovně), ale naši vznešenost nám nikdo nemůže vzít. Máme si ji pěstovat (dnešní šlechtici se nad nikoho nevyvyšují, ale jejich ušlechtilost je – u většiny – patrná a krásná).

Kéž bychom žili tak, aby nás deset lidí chytlo za šos s prosbou (Za 8:23): „Čím to je, že máte dobrou rodinu? Jak se to dělá? Kde se to můžeme naučit?“¹²²⁸

Ježíš nám takové vyučování zdarma nabízí.

Poznámky:

/6 **Příloha:** ČESKÁ PAMĚŤ A ODPUŠTĚNÍ *Jan Urban*

Král David, jeden z nejvýznamnějších politiků biblické doby, byl zločinec. Svedl vdanou ženu, a když otěhotněla, poslal jejího manžela Uriáše na smrt. Bývalo by mu to prošlo, ale usvědčil ho prorok Nátan, dalo by se říci předchůdce nezávislých médií, skrze kterého také Bůh Davidovi sdělil i návrh trestu. Podmínkou však bylo doznání a projevení lítosti.

Zločinec David se kál a přijal i trest – a nebyl malý. Prvním bylo úplné zveřejnění spáchaného zločinu. A dítě, jehož zplodění mělo být ochráněno zločinem, muselo zemřít. Život za život. Kruh se uzavřel. Zločince Davida, sjednotitele a spravedlivého vládce, bible po dva tisíce let ukazuje jako vzor obrácení a nápravy. Nejen, že mu bylo odpuštěno. Jeho druhý syn vyrostl, a my ho známe jako slavného krále Šalamouna.

Všechna hlavní světová náboženství už po tisíce let obsahují stejnou kauzální podmíněnost při hodnocení projevů lidské nedokonalé mravnosti, zasazenou jen do různých rituálů. Hřích či zločin – veřejné uznání viny – prosba o odpuštění – vyslovení odpuštění – smíření a nový začátek. Nic z tohoto zřetězení nesmí chybět. Neschopnost uznat vlastní vinu, stejně jako neschopnost odpustit, jsou příznakem vnitřní slabosti. Z minulosti se stává nehojící se vřed, který může i na dlouhá staletí otravovat tělo i mysl společenství vytvářením fikcí o věčných křivdách a neřešitelných vztazích. Od sedmého století doutná v islámu vrcholně nesmyslný konflikt mezi šíity a sunnity. Od jedenáctého nesoulad mezi pravoslávím a zbytkem křesťanství. S realitou se míjející mýtus o bitvě křesťanů proti muslimům na Kosově poli v roce 1389 ovlivnil moderní dějiny Srbska víc než cokoli jiného. Stovky let trvaly i války mezi evropskými katolíky a protestanty. Od sedmnáctého století komunity katolíků a protestantů v Irsku žily ve víře ve vzájemnou nesrovnatelnost. Rusko, vyrostlé na imperiální agresi, dnes dokonce zákonem zakazuje zkoumání zločinů stalinského období.

¹²²⁸ *Vrátil jsem se z Manželských setkání, opět jsem tam zažil krásu církve. Nikdo si na nic nehraje, ti lidé se pracně snaží pěknému soužití. Tak se staví Dům boží, křesťansko-židovská civilizace a Evropská unie. Manželské páry opět přednášely na jednotlivá témata manželského soužití. Takovou úroveň jen tak není slyšet, žádné fráze, žádné povyšování, žádné předvádění. Takové přednášky na Univerzitě ani na Teologické fakultě neuslyšíme. Naše hierarchie ani netuší, jak úctyhodní lidi v církvi jsou. „Učící církev“ se posadila na svůj trůn a káže „církvi slyšící“. V kriminále biskupové užasli, jak jsou laici stateční, obětaví a často i vzdělaní. Kdo naslouchá druhým, objeví, jak mnoho „laiků“ je obdivuhodných a úctyhodných.*

V českém pojetí interpretace minulosti i prostá paměť už od národního obrození neexistují jako spojující a sjednocující koncept. Provozdy jsou jenom bitevním polem momentálních potřeb politiky. Češi přežívají v tomto ohledu díky neustálému přepisování minulosti bez ohledu na fakta nakonec bez paměti, neschopni uznat vlastní viny, a stejně tak, a právě proto, neschopní odpouštět. Neuvědomují si proto ani křehkost bariér vlastního nevědění a předstírání, vystavených už v devatenáctém století, jenom posílených hysterií dvou světových válek a iracionalitou totalitního komunismu. Takto nastavené bariéry pak nutně produkují pasivitu, mentalitu oběti, ale i nevzdělanost a neznalost stejně úporné, jako z nich vyplývající neúctu k zákonům a dodržování pravidel. V moderním světě informačních technologií a dostupnosti informací jsou však takto nepravdivé konstrukty o vlastní nevinosti – nejčastěji nevinosti údajné oběti jiných – dlouhodobě udržitelné pouze nedemokratickými prostředky.

Tři ilustrace

Pomník československým bojovníkům britské Royal Air Force na pražském Klárově je vědomě klasicistní, ne-moderní – a podle mého názoru – nádherný. Kritika ho, jak v Praze jinak, přesto téměř jednomyslně odsoudila jako umělecké zvrstvení. „Umělecká“ kritika, bohužel, u nás není vzdělána natolik, aby věděla a při hodnocení vycházela z toho, že okřídlený lev je symbolem křesťanského evangelia svatého Marka. Evangelium samo začíná vyprávěním o kázání Jana Křtitele na poušti, která byla považována za "domov lvů". Křídla ukazují na cestu do nebeského království a drápy na ohybech křídel i nutnost o nebeské království bojovat. Lev je zároveň symbolem bdělosti a Markovo evangelium žádá: "Bděte tedy, neboť nevíte, kdy pán domu přijde... Bděte!" (Mk 13:35n). A aby podobenství s osudy československých bojovníků RAF bylo úplné, sám Marek zemřel jako mučedník – byl svými vlastními spoluobčany v Alexandrii na oprátce uvláčen k smrti. Jediné snad, co pomníku chybí, jsou znaky alespoň čtyř čistě československých perutí RAF, když už ne všech, ve kterých českoslovenští letci bojovali za svou vlast v době, kdy neexistovala, a oni sami byli z pohledu platného domácího práva velezrádci.

První oficiální pomník padlým letcům z let 1939–1945 v pražských Dejvicích, ač mnohem méně sdělný a lidský než ten na Klárově, se opozdil o padesát let. A právě v tom je problém. Komunistický režim ty z letců, kdo válku přežili, pronásledoval jako nejhorší spodinu. Donutil české národní společenství zapomenout na osamělou zodpovědnost československých lvů nebes i na evangelium podle Marka. Britové, na rozdíl od nás, nezapomněli nikdy. Když před čtyřmi lety ve Vojenské nemocnici odcházel ze života jeden z posledních veteránů 311. bombardovací perutě RAF Jan Wiener, přijel za ním z Londýna pan Martin Armstrong, ředitel nadace starající se o veterány RAF na celém světě. Když se ho ptali, proč se Královské letectvo pětadesát let po válce ještě zajímá o nějakého veterána v Praze, odpověděl: „Ti muži bojovali na naší straně. A je jedno, jestli to bylo včera, nebo před sto lety.“ Před lidsky nádherným gestem Britů žijících u nás, kteří pomník věnovali s vděčností České republice jako dar, je možné se jenom sklonit v hluboké úctě. Ale možná přišla doba, kdy už toho jako společenství nevděku a nevzdělanosti nejsme ani schopni. Možná je zrada a zapomnění prostě výhodnější. A tak se budeme, namísto pokory, studu, hrdosti a vděku dívat na handrkování snobů, úředníků a památkářů...

Ilustrace druhá

Ani po sedmdesáti letech se v českém příběhu a společenství nehojí vřed masových zločinů spáchaných pod ochranou vlády a armády v době poválečného odsunu německého obyvatelstva z území Československa. Na Švédských šancích u Přerova bylo v noci 18. června 1945 jednotkou československé armády povražděno 265 osob. Někteří z popravených dokonce nebyli ani Němci,

nejméně dva byli aktivními antifašisty. Armáda „demokratického“ československého státu zavraždila v tu noc i 120 žen a 71 dětí. Lidice, kde bylo nacisty za jedinou noc bestiálně zavražděno 173 mužů, se staly národním symbolem... Jaký je rozdíl mezi „jejich“ a „naší“ vraždou?

Mezi lidické vrahy patřil i jistý Max Rostock, šéf Sicherheitsdienstu v Kladně. Podle svědectví právě on v kladenské reálce odtrhával děti od matek a osobně v Lidicích zastřelil katolického faráře Štemberka, který se zaručoval za lidické muže. Byl v nepřítomnosti odsouzen k trestu smrti, ale když ho v roce 1950 Francie vydala do komunistického Československa, stačilo, aby se nabídl Státní bezpečnosti jako agent, a byl propuštěn z vězení a poslán do Německa jako svobodný muž. A co masový vrah Werner Tutter, zodpovědný za vyvraždění usedlostí na Ploštině? To je ona vesnice, kde nacističtí hrdlořezové na jeho rozkaz zaživa upalovali lidi v hořících domech. I Tutter byl kvůli „státnímu zájmu“ osvobozen a až do své smrti pracoval jako aktivní agent československé (sovětské) komunistické rozvědky v Německu. Sovětskou vojenskou rozvědkou vyškolení masoví vrazi tisíců německých civilistů, sloužící po desítky let sovětským, nikdy ne československým zájmům, jako byli Eduard Kosmel, Viliam Šalgovič nebo Karol Pazúr, byli v komunistickém Československu až do roku 1989 odměňováni řády a prebendami.

Ale pro většinový „rozum a přesvědčení“ je dodnes odsun, i se všemi nelidskostmi, banditismem a vraždami civilistů včetně žen a dětí, v pořádku. Přidejme snad už jenom to, že Česká republika je sedmdesát let po válce jediným státem v Evropě, který s Německem odmítá podepsat bilaterální smlouvu o péči o válečné hroby. Podepsaly ji i státy, jejichž utrpení pod nacistickým útlakem a masovým vražděním bylo mnohonásobně větší. Proč? Proč neumíme přijmout německé, už tolikrát vyslovené přiznání viny, omluvu a pokání, tak důrazně vyjadřované i německým prezidentem Joachimem Gauckem? Proč neumíme ani v tomto historicky výjimečném období evropského míru vyslovit odpuštění a podílet se tak na zrození „krále Šalamouna“ nového tisíciletí? Proč neumíme uznat vlastní vinu a požádat o odpuštění?

Ilustrace třetí

Komunistický režim byl ve všech ohledech zločinný. Zlikvidoval právní a majetkové jistoty občanů. Zničil občanství jako hodnotu, stejně jako zničil hodnotu lidské práce i vzdělání. Vraždil vlastní občany po stovkách a věznil je po statisících. Další statisíce kvůli němu odešly do exilu. Zničil rozsáhlá území se stovkami měst a vesnic. Krajinu, která se po tisíc let organicky vyvíjela, na desítky a spíše na stovky let poškodil.

Přesto i dnes existuje komunistická strana, jejíž představitelé (Semelová, Filip) oslavují masové vrahy a tvrdí, že komunistický režim byl zlatým věkem sociálních práv a rovnosti. Polistopadová politika, ale ani společnost sama, nedokázaly splnit ani tu nejzákladnější povinnost každé revoluce – podat novou aktualizovanou definici rozdílu mezi dobrem a zlem. Vášně vkládané po dvacet pět let do střetávání údajné levice s ještě údajnější pravíci v české politice jenom u většiny politiků opakovaly z minulosti odzkoušené modely úspěchu v totalitním režimu – společnou komunistickou podlézavost stranickému vůdci, nedostatek mravnosti a vlastního úsudku, vytváření regionálních oligarchických klik a vše pronikající korupci.

Většinové vnímání komunistické minulosti je proto dnes logicky na úrovni „vždyť se nic tak moc nedělo“, „kradlo se míň a byl pořádek“, anebo populární „lidi měli aspoň jistotu a nemuseli se bát o práci“. Překvapivý je i přesah totalitní, nepravdivé a antidemokratické představy, podle které „stát, to jsme my“, dovolující ukrývat i tu nejhorší korupci a manipulaci za obranu „zájmů státu“. A stejně jako česká společnost odmítá reflektovat svůj podíl na fungování komunistického režimu, odmítá vnímat i zločinnost agresivního režimu Sovětského svazu i jeho nereformovaného jenom

zdánlivě post-sovětského Ruska. Nikdy si nepřizná, že Stalin měl podstatně blíže k Hitlerovi, než k demokraciím.

Česká volba

Jsou příběhy a moudrost starší než bible. Jedním z nejsilnějších příkladů marnosti vzpoury proti dějinám (tehdy bohům) je příběh mocného thébského krále Kreonta. V pýše po vyhrané bitvě chtěl z pomsty ponížít poražené. Zakázal proto pod trestem smrti pohřbít mrtvého Polyneika, aby divá zvěř rozsápala jeho tělo a jeho duše nemohla v míru odejít do podsvětí. Královskému rozkazu se dokázala postavit jedině Polyneikova sestra Antigona. Pohřbila bratra s veškerou úctou, kterou zvyky ukládaly. Král ji za to ve svojí neskonalé pýše nechal zaživa zazdíť do rodinné hrobky. Rozhněval tím bohy. Jeho syn Haimon, který Antigonu miloval, ji chtěl osvobodit, ale našel ji už mrtvou, oběsila se na pohřební stuze. Haimón se ze žalu probodl otcovým mečem. Když se o jeho smrti dozvěděla jeho matka Eurydika, Kreontova manželka, vzala si život. Z Théb se stalo prokleté město. Po deseti letech rozvratu důvěry ve spravedlnost a mravnost státu byly snadno dobytý a pokořeny.

Česká volba je volbou mezi Davidem a Kreóntem. V období zatím sedmdesáti let zázračného míru ve většině Evropy dnes nic a nikdo bezprostředně neohrožuje naši vnitřní národní diskuzi o hodnotách a cílech společenství. Můžeme si svobodně určovat témata i dynamiku takové diskuze. Stojíme však o ni vůbec? Cesta k národní velikosti obsahu a hodnot už nikdy nemůže být snazší. Záleží jenom na nás. Jenom naše je i volba mezi pravdivostí Davidova pokání a mocenskou arogancí Kreontova státu, který nemá úctu k mrtvým a neví, jak se chovat k vlastním zločinům, hrdinům i zrádcům. Takové je ale jenom čekání na neodvratnou porážku.

Psáno k 599. výročí upálení Jana Husa. "Hledaj pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdy až do smrti: nebť pravda tě vysvobodí od hříecha, od ďábla, od smrti dušě a konečně od smrti věčné..." (Výklad viery 1412) (4. 7. 2014)

2011

14. neděle v mezidobí Zach 9:9–10 Ř 8:9. 11–13 Mt 11:25–30 3. července 2011

Pohané si představovali božstva podle svých vládců (často bývali největší z velkých grázlů).¹²²⁹ Hospodin je překvapivě jiný než pohanská božstva ... (první čtení). I my potřebujeme znovu a znovu slyšet, jakého krále nám Bůh posílá. (Ještě se ke své pohanské představě o Bohu vrátíme.)

Kdo si přečetl text, předcházející dnešnímu úryvku evangelia, bude dnešním slovům naslouchat s jinou pozorností?¹²³⁰

To, že se s námi Bůh baví, je naprosto nesamozřejmé. Je to velikou, neslýchanou pozorností.¹²³¹

1229 Viděli jste v neděli 26. 6. v televizi film: „Vor ze zakona?“ Nechali si jej o sobě natočit „vorové“ – kmotři ruské mafie, nejneurvalejší rváči, jdoucí za mocí a penězi, neštítící se žádného násilí. S vlivem i v cizích zemích. (V Rusku je 50x víc vražd než v Evropě.)

1230 Ježíš káral nejlepší „farnosti“, dokonce „město Ježíšovo“ – Kafarnaum (jehož obyvatelé Ježíše na začátku dobře přijali, když před tím zklamaně odešel z Nazareta).

Zamýšleli jsme se kdysi nad tím, že existuje ještě něco nebezpečnějšího než hřích sodomských!

1231 Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vši zemi! Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa.

Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil:

Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?

Číst Písmo vyžaduje velikou úctu (pokoru) a pozornost.
I s lidským slovem je třeba jednat s úctou.
Nejen převyprávěním můžeme zkreslit nebo posunout obsah slov. ¹²³²

Jak přečíst větu: „Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým“?

O významu těch slov jsme si už něco říkali. ¹²³³

Také jsme kdysi mluvili o jhu. ¹²³⁴

Chci dnes nabídnout úvahu o chvále.

Mluvili jsme o významu Trojice v Bohu vzhledem k nám. ¹²³⁵

V Bohu jsou krásné vztahy, jeden dává s uctivostí přednost druhému ... Jeden prosí o laskavost druhého, v Bohu je žití „pro druhé“ ...

Jen maličko jsi ho omezil, že není roven Bohu, korunuješ ho slávou a důstojností.

Svěřuješ mu vládu nad dílem svých rukou, všechno pod nohy mu kladeš.

Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi! (Ž 8:2–10)

Hospodin mluvil s Mojžíšem tvář v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem. (Ex 33:11)

Izraeli, slyš nařízení a práva, která vás učím dodržovat, abyste zůstali naživu...

K tomu, co vám přikazuji, nic nepřidáte a nic z toho neuberete...

Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení. Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: "Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!" Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme?

A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako celý tento zákon, který vám dnes předkládám?

Jenom si dej pozor a velice se střež zapomenout na věci, které jsi viděl na vlastní oči, aby nevymizely z tvého srdce po všechny dny tvého života. Seznam s nimi své syny i vnuky. (Dt 4:1n)

1232 Pokud neporozumím tomu, co napsaný text říká, pokud nepochopím, co je „za a pod napsanými slovy“, matu sebe i druhé. A s Božím slovem zacházím neurvale.

Při vigílii svátku sv. Petra a Pavla se čte text rozhovor Ježíše s Petrem po vzkříšení. Třikrát se Mistr ptal učedníka. „Petře, miluješ mě?“

Jakým tónem se Ježíš ptal? Proč se ptal, co tím sledoval?

Dokud nepochopím, jakým tónem mám Ježíšovy otázky číst, abych se trefil, abych nemátl posluchače, nezavedl je na slepou kolej, neměl bych se odvážit druhému Písmo číst.

Nejde o neudělání chyby (často se svým poznáváním teprve blížíme k tomu, jak věci jsou), ale o zodpovědnost k tomu co nám sám Bůh říká. A že nám vůbec něco říká!

Té úctě a zodpovědnosti k pravdě a spravedlnosti Bible říká: „bázeň před Hospodinem“.

(Proto by měli při bohoslužbách číst lidé, kteří jsou obdarováni k správnému přednesu a jsou dost pečliví k promyšlení textu předem. (Kdo z židů si netroufá, raději si najme zkušeného předčitatele. – To je známkou úcty k Božímu slovu.)

1233 „...tyto věci jsi skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým“. Slova „moudrými a rozumnými“, byla řečena ironicky. Bůh nemá zvláštní zalíbení v lidech bez vzdělání nebo s nízkým IQ. (Je třeba porozumět, koho Ježíš pokládá za „maličké“.)

Ježíš říká: „Otče, jsi skvělý, je ti cenný každý člověk. Dokážeš vyučovat tak, že ti může porozumět i člověk, kterému se nedostalo školního vzdělání.“

1234 Nestačí si přečíst text ze slovníku: jho je pracovním zařízením, umožňujícím a ulehčujícím práci.

Dokud se nepodívám, jak vypadá, k čemu slouží a nepochopím rozdíl mezi dobrým a špatným jhem, nemohu Ježíšově řeči porozumět. Pro kluka by jho pro dospělého bylo trápením.

1235 Nejde o matematiku.

Není šťastné si promítat do svých představ o Bohu naši zkušenost s partnerským a rodičovským vztahem, Bůh se mnou nejedná jako můj táta se mnou nebo jak já jedná se svými dětmi. Ve svém partnerství a rodičovství máme my odkoukávat Boží jednání s námi.

Sám Stvořitel si pochvaluje, co se mu povedlo: „Viděl, že je to dobré“. Umí!
My bychom řekli: „Je soudný a má dobré sebevědomí.“
Příroda odpovídá, poslouchá, pracuje, nese ovoce. ¹²³⁶

Od Ježíše se můžeme velice naučit, chválil Boha i lidi.
Bůh není závislý na našem uznání a pochvale. Přesto má veliký smysl Boha chválit. Především je to důležité pro nás. Abychom viděli, že není zlomyslným nebo vrtkavým, svévolným, nepřejícím božstvem.
Při chválení Boha nejde o vyprodukování co největšího množství zbožných vět. ¹²³⁷
Jde především o vnitřní prožitek. Čím víc pozorností Od Boha objevuji, tím víc moje radost ze života a z přátelství Boha narůstá. ¹²³⁸
Bůh je pozorný a velkorysý Manžel. (Máme se od něj co učit.)
Ježíš byl pozorný hostitel i host.

Byl jsem překvapen ze zjištění, že ženy si více cení pochvaly a uznání než poděkování. Poděkování je přece víc než pochvala.
Zřejmě to je tím, že je málo chválíme.

Věnujme svou pozornost pochvale a poděkování druhým. Pochvala je aktem spravedlnosti.
Poděkování je projevem vděčnosti.
Buďme pozorní vůči těm, kteří nám slouží nejvíce. (Ženám v první řadě. Slouží doma i v kostelech.)

Smíme přijímat a brát, pokud sami dáváme a sloužíme. Jinak jsme sobci.
Kdo neumí ocenit druhého, je nespravedlivý, nevychovaný, nekulturní, nezdvořilý, nepozorný, neuznalý, zahleděný do sebe, případně povýšený.
Oceněním a poděkováním druhého nic neztratím, naopak.

I k umění a kultuře každodenního stolování patří ocenění hostitele a těch, kteří jídlo a prostřený stůl připravovali.

Už snaha, ochota, dobrý úmysl stojí za ocenění, natož to, co se povedlo.
Většinou ten, kdo něco umí, umí také pochválit dobrou práci druhého.

1236 Příroda chválí svého Tvůrce neuvědoměle, člověk má tu výsadu a čest chválit Boha vědomě.

1237 Naše zbožnost má být navenek cudná, neskrýváme svůj vztah k Bohu, ale máme mít dobrou míru vkusu. Modlitba nemá být mnohomluvná – zvláště veřejná. Manželé, kteří se mají rádi, se nemusí navenek pořád cukrovat. Ježíš nás varuje před nebezpečím předvádění a výkonu.
„Když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen, pravím vám, už mají svou odměnu.
Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.
Při modlitbě nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov.“
(Mt 6:5–7)

1238 Prázdniny a dovolená mají sloužit odpočinku a zážitku. Jsme velice bohatí proti slepým, neslyšícím, ochrnutým ... Kdo se umí ztišit a umí zasnout, může vidět, slyšet a zakoušet mnoho krásy a blízkosti. Pravé bohatství se nedá koupit, je osobním darem, kdo to ví, je mu do zpěvu. Krása povznáší a narovnává, máme ji za to chránit.

Nebýt škarohlídem, umět žasnout, umět pochválit, je uměním. ¹²³⁹

Ve vztahu k Bohu je to duchovní umění.

Bůh není závislý na našich pochvalách, ale chvála Boha a poděkování je oceněním, je přinejmenším – projevem spravedlnosti.

My lidé potřebujeme ocenění i spravedlivou kritiku ke svému růstu. Obojí nám poskytuje zpětnou vazbu.

Ocenění povzbuzuje. Čínské přísloví říká: „Když kočku nikdo nehladí, vysychá jí mícha“.

O člověku to platí ještě víc, nikdy není dost hlazení (pochvalou počínajíc ...).

V mládí jsem se pochvale bránil, když mě někdo pochválil, hloupě nebo nešikovně jsem honem odváděl řeč stranou. ¹²⁴⁰

Mladá generace má už zdravější sebevědomí, pochvalu umí přijmout a poděkuje. Možná umí také víc pochválit druhé.

Psychologové nás učí: „Manžel by měl nejméně 30x denně, různými způsoby pochválit manželku a říci jí, že se mu líbí. Stejně manželka manžela.“ Pro nás je to číslo příliš vysoké. Žid řekne jen 30x? To není obtížné. ¹²⁴¹

Písmo bylo mnohem a mnohem dříve než psychologie. Už několik tisíc let jsme vedeni ke spravedlivému a laskavému jednání. Ať je na nás vidět, že jsme napřed. ¹²⁴²

Ježíš uměl ocenit a pochválit i lidi (všímejte si, za co chválil).

Uměl přijmout pochvalu, odmítal lichocení. ¹²⁴³

Ježíš přichází někomu(!) ukázat Boží moudrost!

1239 Jedno lidové vyprávění líčí, jak jednou šel Ježíš s učedníky. Když uviděli rozkládající se mršinu lva, apoštolové se s ošklivostí odvrátili, ale Ježíš si všiml: „Podívejte se, jak krásné měl ten lev zuby.“ Šli spolu dva. Jeden nadával na celý svět. Druhý se vznášel: „Ale podívej se, jak je svět krásný, kytky kvetou, voní, krásné mraky plují po obloze, ptáčci zpívají ...“ – vtom „šprc“(!), pták se trefil zrovna na toho škarohlída.

„Koukej, zrovna jeden z těch tvejch roztomilejch ptáků mě posral“, ječel potrefený, kde máš tu krásu světa!?“ „Ale člověče, raduj se ..., představ si, že by litaly krávy“.

1240 Byli jsme nešikovně vychováni k „pokoře“, v obavách, abychom si o sobě mnoho nemysleli. Nebo já jsem nějak nakřivo rostl.

V církvi dodneška nejsou ocenění ti, kteří slouží dole.

Několik roků jsem byl venkovským vikářem (na Moravě je to děkan). Jeden kolega slavil osmdesátiny. Při bohoslužbě jsem druhou kytici dal paní, která o něj léta pečovala, políbil jsem jí ruku a poděkoval jí za léta služby pro farnost. Byla úplně zaskočena: „Nikdy se nestalo, že by mi někdo poděkoval.“

1241 Kterýsi moudrý rabín ještě v době, kdy židé žili ve veliké nepřízni křesťanů (ještě za Marie Terezie nesměli židé vlastnit půdu a vykonávat řemesla, oženit se mohl pouze jeden ze synů, aby se nezvyšoval počet židovských rodin v říši), přišel s nápadem: Všimejte si, co vše od Boha dostáváme, pochvalme Hospodina 120x denně.

1242 Popravdě řečeno jsem za svou službu nezažil, aby mě nadřizený za něco pochválil. (Už v semináři existovalo donášení. I v církvi se mnohdy trpí pomluvy bez vyslechnutí druhé strany a možnosti obhajoby.)

1243 Nikodém, člen židovské rady řekl Ježíšovi: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“

Jeden z předních mužů se Ježíše otázel: "Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?" Ježíš mu řekl: "Proč mi říkáš `dobrý`? Nikdo není dobrý, jedině Bůh." (Lk 18:18–19)

Ženy nad Ježíšem nařikaly a oplakávaly ho. Obrátil se k nim a řekl: "Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a svými dětmi! (Lk 23:27–28)

Někomu snad ne?

„Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ (Mt 11:27)

Ježíš nehází perly sviním!

Říkali jsme si, jak jeho vyučování (například podobenstvími), vytřídí „moudré a chytráky“.

Nevím, proč jsem se narodil ve 20. stol. a v křesťanské kultuře. Je to bez mé zásluhy. Mohl jsem se narodit někdy dávno, jako zneužívaná otrokyně.

Nechtěl bych Ježíšem nabízenou možnost (moudrosti boží, umění rozlišit dobro a zlo, obstát proti zlu v sobě, udržet si svobodu) prohospodařit.

Hned si položíme kontrolní otázku, nakolik nasloucháme Ježíšovu vyučování (v Katechismu ji nenajdeme): Kolikrát jste si všimli za co vás Bůh nebo Ježíš chválí?

Není těžké to uhodnout. Dobře víme, za co by nás rodiče chválili nebo s čím by nesouhlasili – kdyby to věděli. Kdo se zajímá o názory Ježíše, může rozpoznat – a dovolit Ježíši – aby nás pochválil. Máme umět přijmout pochvalu, máme umět přijmout laskavou kritiku.¹²⁴⁴

Dávejme si pozor na své pohanské představy o Bohu. Buďme k Bohu spravedliví a přijímejme jeho laskavou náruč. Nedávejme si do bot připínáky, svět je dost a dost porušený.

Budeme-li více chválit druhé, možná jim snadněji dojde, že Bůh není horší než my – nedokonalí lidé.

Možná spíše uvěří, že nás Bůh rád chválí za vše dobré, co se nám daří.

Objevíme-li to pro sebe – hned se to na nás pozná.

Jak?

Budeme se víc usmívat. Bude nám víc do zpěvu. Budeme spravedlivější k druhým.

I k nepřátelům.¹²⁴⁵

2008

14. neděle v mezidobí Zach 9:9–10 Ř 8:9. 11–13 Mt 11:25–30 6. července 2008

Slova o příjezdu krále Izraele v prvním čtení by mohla zaznívat světským triumfem nebýt poznámky o oslu (neválečném, i když v tamějších krajích ceněném a užitečném zvířeti). Způsob Ježíšovy služby a jeho přístup (i k lidem hříšným) nám zpětně dokresluje přesné obrysy tohoto obrazu.

Ježíšovy modlitby zaznamenané v evangeliích mají veliký význam pro naše poznání (jeho osobní modlitby probíhaly zřejmě beze slov).

1244 Víme, jak pokřivené jsou děti, kterým rodiče trpí lumpárny.

Možná sami trpíme tím, že nás rodiče a představení málo chválili.

Nechme se uzdravovat od Boha.

Je to podstatně lacinější než od šamanů a „léčitelů“.

Ježíšova slova určená Betsaidě, Chorazin a Kafarnaum nebyla konečným verdiktem. Víme, že prorocká slova nejsou pohanskou věštbou (o které si pohané myslí, že ji – ať děláš, co děláš – nemůžeš změnit). Prorocká slova jsou varováním. (Jonáš prorokoval, že Ninive bude zničeno! Nebylo, ninivští se obrátili.)

1245 Všimněte si, že řada lidí v kostele nezpívá. Nepatříte mezi ně i vy?

(Řekli jsme si, jak se to dá změnit.)

Slova: „**Velebím tě, Otče, nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým**“, nám znějí zvláštně.

Samozřejmě, že Bůh nemá zvláštní zalíbení v lidech bez vzdělání nebo s nízkým IQ.

Ježíš říká: „Otče, gratuluji ti, že dokázal překlenout rozdíl mezi vzdělaností lidí tak, že mou nauku pochopí každý, i ten nejprostší člověk.

To, co lidi učíš (učíme spolu), je nejvyšším poznáním. Nikdo z lidí, ani nejbystřejší mozky, nemohou sami od sebe poznat tvé myšlení a tvé názory.“

(Co všechno my lidé odedávna zkoumáme – lidský mozek, složitosti našich vztahů, mikrokosmos i makrokosmos, ale k Bohu sami nedohlédneme. ¹²⁴⁶)

„Otče, tys své vyučování vymyslel tak geniálně, že je i prostý člověk, i malé dítě, dokáže pochopit“ ¹²⁴⁷.

Někteří učitelé jsou odborníci, ale neumějí učit, jsou nesrozumitelní a „uspavači hadů“. Ježíš vyučuje srozumitelně a umí jednoduchým způsobem vysvětlit nejsložitější věci.

I to, co je pro nás nepředstavitelné – boží myšlení, můžeme pochopit díky Ježíšovu způsobu vyučování. Ale je třeba přistoupit na Ježíšovu metodu vyučování, dodržet jeho postup, sled pořadí, v kterém Ježíš učil. Jeho vyučování je srozumitelně a pochopitelně, že je látku pochopí i prostý člověk.

Slova: „Otče, tys tyto věci skryl před moudrými a chytrými,“ tedy neznamenají, že by Bůh diskriminoval vzdělané lidi (někteří lenoši by si to možná zlomyslně přáli), ale Ježíš tím chce říct, že Boží zjevení je tak obsažné, že bez jeho „učebnice“, bez Otcovy (a Ježíšovy) metody, Boha nepochopí nikdo z lidí.

Naopak, kdo Ježíšovo vyučování a jeho metodu přijme, Bohu porozumí – i když je prostým, obyčejným posluchačem (nepotřebuje žádné veliké vzdělání a nemusí mít nadprůměrnou inteligenci). Ježíši porozuměli i lidé nevzdělaní, například žena krvotoká, pohanský setník, slepci. Je dobré si toho všimnout.

Navíc Ježíš začal vzdělávat i ženy. ¹²⁴⁸

Ježíšův způsob vyučování používá v hojné míře podobenství.

Podobenství je modelem. Bez výkladu je ale neúplné. Podobenstvím si Ježíš vyřídil posluchače.

Někteří nad podobenstvím ohrnuli nos. Někteří teologové prohlásili: „Pane kolego, ten nazaretský katecheta je primitivní, o božím království vykládá, jako když sedlák seje obilí nebo ženská zadělává těsto na chleba. Pane kolego, to není žádná teologie. Pojďme na fakultu.“ Tak odešli „moudří“. A „chlapi z hospody, kteří všemu rozumí“ (od politiky, sportu, ekonomiky až po náboženství), prohlásili: „Franto, jdeme na pivo, to je nějaký filozof“. „Chytrolíni“ tedy odešli také.

1246 K nám se ale sklání sám Bůh a vypráví nám o sobě.

Bůh je úplně jinou bytostí než my. Pohané jsou jako děti němých rodičů, nějakým způsobem Boha poznávají, ale my máme proti nim výhodu, my jsme jako děti rodičů, kteří nám vyprávějí o sobě i o nás – kým pro ně jsme a co pro ně znamenáme.

1247 Boží vyučování samozřejmě začíná Hebrejskou biblí – Starým zákonem. (Židovské děti se vzdělávají od pěti let.) Ježíšovo vyučování je ale ještě dokonalejší. Ježíš zná Otce přímo, důvěrně, ne jako lidští svatopisci. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1:18)

1248 Do židovských škol chodili pouze kluci. Když Marta před Ježíšem nepřímou vytykala Marii, že jí nepomáhá s obsluhou mužským, že vyučování o Bohu ženské stejně nepochopí (což bylo tehdejší všeobecné myšlení), Ježíš to Martě vyvracel: „Pojď si to poslechnout a uvidíš, že i ty, žena – tomu budeš rozumět. (O Ježíšově pozornosti a úctě k ženám svědčí i řada jeho podobenství vzatá z ženského světa.) Ježíš dokáže vyučovat i začátečníky.

S těmito lidmi se nedá nic dělat. Škoda času. Nehledají. Všechno vědí.

Těm, kteří naopak za Ježíšem přišli a ptali se: „Ježíši, já jsem tomu úplně nerozuměl, mohl bys mi to vysvětlit?“ – těm Ježíš rád podobenství vyložil.

Ježíš všechna podobenství vyložil. Výklady jeho nejdůležitějších podobenství máme v evangeliích zapsány (aby nebyly zapomenuty), ostatní má vykládat církev, což mnoho neděláme (ani po 2. vatikánském koncilu a výzvěch posledních papežů k velikému naslouchání slovu Božímu).

Když se křesťanství šířilo do Římského světa, vzdělaného antickou filosofií, někteří apoštolové a jejich pomocníci ještě podobenství používali. Ale jiní, možná už i apoštol Pavel (který pronikl i do antické vzdělanosti), se částečně přizpůsobili antickému způsobu myšlení. Další generace učeníků v antickém světě už trochu styděly za podobenství, připadala jim trochu primitivní. Postupně přešli na antický způsob vyučování.

Jenže vtip je v tom, že Ježíšova podobenství a jeho názorná výuka je jednoduchá a rychle probíhá.

Škoda, že my nejsme zvyklí se učit podle Ježíšova způsobu. Píšeme nové a nové katechismy...

(Proč Ježíš tento způsob výuky nezvolil?) Systém hotových katechismových odpovědí svádí k „opisování“. V životě a ve vztazích se ale opisovat nedá.¹²⁴⁹

V katechismu se nevyučuje pomocí podobenství, ta jsou nanejvýš jen vzpomínaná, ale u Ježíše jsou základní prvkem jeho způsobu vyučování.

Potřebovali bychom také zrekonstruovat Ježíšovo pořadí vyučovaných lekcí. Ježíš učil v určitém pořadí. Neučil jako my: „Bůh je jeden ve třech osobách. Já jsem ta druhá. Mým otcem není Josef, ale Otec nebeský.“

Často Ježíše titulujeme mnoha převznešenými tituly, ale podceňujeme jeho způsob vyučování. Čte-li se při evangeliu o jednom Mistru a Učiteli, přitakáme: „Slyšeli jsme slovo boží“, případně to vylepšíme okuřováním a svíčkami. Podkuřujeme Ježíši, ale ve skutečnosti jej za nejlepšího a nejgeniálnějšiho učitele nepokládáme.

Samozřejmě vina vychází především z nás (kněží), my máme učit druhé. Ale pro nás všechny platí, že se nechceme snížit k těm „prostým věcem“ a udělat si v nich jasno. Často se ženeme za náboženskou literaturou, která se vysoko vznáší.

Potřebujeme se začíst do evangelií a zamýšlet se nad Ježíšovým vyučováním. Jenže my jsme si zvykli na určitý „zbožný“ způsob myšlení a tím si vlastně zavíráme cestu k pochopení.

Kdybychom se psychicky „snížili“ k podobenstvím a kdybychom odložili pár zlovyků, které máme při četbě vůbec, tak by se nám i evangelium stalo pochopitelným.

Ale k tomu potřebujeme být „maličcí“.

Jenže my máme sklon se na jednoduché věci dívat zpatra a pak patříme mezi „moudré“ a „chytře“.

Jak bychom my, letití návštěvníci kostela mohli dát najevo, že něčemu (natož mnohemu) nerozumíme. Raději se v kostele tváříme...¹²⁵⁰

1249 Nic proti katechismům. Proč nemít sbírku výsledků matematických příkladů ke kontrole správného počítání? Ale to neznamená, že se místo matematiky budeme učit nazpaměť výsledky příkladů. (Je důležité se naučit počítat obsah kruhu. Naučit se obsah všech kruhů ani nelze, je jich nekonečný počet.)

Katechismy vznikly z pečlivosti a také ze strachu, aby lidé „dobře a správně věřili“, přesněji řečeno, aby uměli správně odpovídat. V našich školách učitel něco studentům nadiktuje a pak je zkouší, zda po něm umí opakovat jeho názory. Ježíš je praktický, chce, abychom se naučili přemýšlet a porozumět si s Bohem. (Až z porozumění, z blízkosti a z přijetí jeho přátelství, vychází nový způsob života. Jako v rodině: My se máme rádi, přejeme si jeden druhému a nemáme zapotřebí dělat něco nerozumného a zlého.)

1250 Teď právě jsme na Manželských setkáních mluvili několik hodin o vzkříšení Lazara. V tom příběhu je tolik nádherných věcí, které se nikde jinde nedočteme!

- Největší Ježíšovo znamení, aby mohli lidé uvěřit, že Ježíš je výjimečný posel od Boha.
- Ježíš i jeho přátele to stálo mnoho bolesti – prožili bolest z Lazarovi smrti ..., to není legrace.

Jak to, že si na Ježíšovo slovo neuděláme čas? Proč tolik slov a tolik času věnujeme opačným směrem (mluvením k Ježíši) než naslouchání Ježíšovi (a ještě to nazýváme úctou a zbožností). Doporučujeme adorace a pobožnosti. Nic proti nim – ale nejprve potřebuji, jako v manželství – druhému mnoho (léta) naslouchat a ptát se, než mu hlubším způsobem porozumím. Koukat se na druhého jako na svatý obrázek a myslet si, že mě něco osvítí, je bláhové. (Komu to funguje, ať se mi přihlásí a vyvrátí mi moje tvrzení. Říkám to pokorně. Sám pracně hledám cestu. Neradím druhým, co mě samotnému nefunguje.)

Proč se Ježíš tak namáhal a pečlivě volil každé slovo? (My se raději dohadujeme, co je v evangeliu Ježíšovo slovo a co je pozdější přídavek, ale nepřistoupili jsme na Ježíšovo vyučování. Ježíš nebyl neumětel, aby si nechal napsat evangeliu hůř než byl napsán Starý zákon.)

„Bůh přebývá v nedostupném světle“, ale rád se nám dává poznat, nevystupuje jako Záhadný, Neznámý a Nepoznatelný.

Kdo nechce pochopit, kdo je „moudrý a chytrý“, i kdyby byl sebevzdělanější, nepochopí, pokud si nenechá ukázat Ježíšem cestu. Kdo pochopit nechce, není mu pomoci.

Bůh se nám dá rád poznat, poslal někoho, kdo jej důvěrně zná a umí zajímavě srozumitelně o Bohu vyprávět. Ježíš chce Otce ukázat všem.

„Maličci“ jej Ježíšovo vyučování vděčně přijímají. Netváří se, co už vše znají a nestydí se přiznat, že jsou na začátku poznávání o Bohu. „Maličci“ se chtějí o Bohu dozvědět něco nového.¹²⁵¹

Mnoho židů tuto událost nepřijalo. My ji nepoznanou a nepromyšlenou – míváme také (my přece „víme“, jak to dopadlo, Ježíš Lazara vzkřísil!?)

Na pohřbu přečtu úryvek z této události, ale co o tom mohu za 15 minut říci? Jak mám lidi potěšit?

Proč nestojíme o porozumění tomu, co nám Ježíš říká?

Nedivme se, že se naše pohřby o mnoho neliší od pohřbů nekostelových lidí. (A jestli se někdo nutí předvádět, jak věří – že smrt blízkého lehko snáší, je otázkou, jak je daleko. Ježíš se nestydlý plakat – ale ptejte se proč plakal).

1251 V evangeliu patří „maličci“ k „chudým“ a „dětem“ („nebudete-li jako děti“ – ty se ptají a chtějí vyrůst). Pokusím se ukázat na příkladu, kdo patří mezi „maličké“.

S bratry Poláky jsme se na kněžské vikariátní konferenci dostali do debaty o způsobu pastorace v Čechách.

Každý máme svůj pohled, svou zkušenost, každý jsme vyšli ze své tradice a od jiných učitelů... K porozumění bylo málo prostoru ... Ale uvědomil jsem si znovu k hledání pár obecných věcí:

Nikdo z nás neobsáhne celou pravdu.

K poznávání něčeho nám velice poslouží rozhovor s druhým. Tak si mohu porovnat svůj názor s názorem druhého.

Často vidí situaci jinak mladý a jinak starý, zkušený a nezkušený, domorodec a cizinec, vzdělaný a nevzdělaný, muž nebo žena. Zdravý nebo nemocný, silný nebo oslabený, zamilovaný a podvedený, matka nemocného nebo postiženého dítěte, nezaměstnaný, nadřizený jinak než podřizený, hladový a sytý, chudý nebo bohatý, sangvinik nebo melancholik...

Dvě oči vidí přesněji než jedno. Čím více pohledů obsáhnu, tím se mi zvětšuje zorné pole. Dům vidím z jednoho místa nanejvýš ze dvou stran. S druhým se mohu přiblížit k pravdě snadněji než sám.

Pokud druhého podceňuji, nevážím si jej a pokud přeceňuji sám sebe, zůstává mi jen výšeč mého vidění na věc.

Pokud mám druhého rád, pokud si o něm nemyslím, že je lajdák, pokud mě zajímá jeho pohled, pokud se zeptám na jeho názor a jsem ochoten mu dostatečně s úctou naslouchat – pak mohu dojít k širšímu poznání a porozumění.

(K tomu, abych zjistil zda mám druhého rád, používám jednoduchou zkoušku: zda se raduji z jeho úspěchů nebo neúspěchů.)

Názor druhého můj pohled buď potvrdí, rozšíří nebo poopraví. Často také poznávám, že k jednomu cíli vede více cest.

Při řešení sporu je nezbytné dodržet starou (už pohanskou) zásadu: „Nechť je vyslechnutá druhá strana“. Ježíš tomu dodává ještě další moudrost.

Umění naslouchat druhému a společně hledat nám je trenažérem k umění naslouchat Ježíši. Potřebuji se učit jemnému způsobu naslouchání. Ježíšův názor lehčeji odsunu než názor člověka – který stojí přede mnou

Sláva, mají možnost pít z nejčistšího pramene.

Ježíšovo vyučování je příjemné, občerstvující a snadné – proti těžkopádnému našemu vyučování – nás, lidských „učitelů“, kteří se rádi vydáváme „Mistry“ (nebo jsme dnes ozdobeni jinými tituly). Svého Učitele máme možnost si vybrat ...

tváří v tvář – stačí otočit stránku v evangeliích.

S Vlastíkem Bartošem jsme si pak povídali dál. Přidal k tomu několik cenných pohledů: k poznávání nám slouží informace, rozum, city (pocity), intuice a osvětlení.

My si můžeme dopřát osvětlení Ježíšem. Ten se nám natolik věnuje a natolik nás srozumitelně vyučuje, že si můžeme své názory a vidění porovnávat s názory Ježíšovými. Tomuto osvětlení Bible říká: „poznání srdcem“ („Dám vám nové srdce a svého Ducha“).

15. neděle v mezidobí

2020

15. neděle v mezidobí Iz 55:10–11 Ř 8:18–23 Mt 13:1–23 12. července 2020

Na bohoslužby přicházíme s určitým očekáváním (někdo si hlavně přeje, aby to nebylo dlouhé). Ti, kteří byli pokřtěni jako miminka, pak od starších pokřtěných jen slyšeli určité poručníkování: „Modlil ses? Nesmíš lhát! Nesmíš brát jméno boží nadarmo! Budeš chodit na náboženství! Před svatbou spolu snoubenci nesmějí spát! V neděli musíš splnit svou náboženskou povinnost ...“ – Ti nemusí být z „náboženství“ a jejich přikázání nadšeni.

Narodili jsme se do nemoudrého náboženského systému.

Bůh nám ale nabízí jiný přístup k životu. Zajímavý, lákavý, příjemný ...

Pokusím se to osvětlit a připomenout.

Letos nám vypadla biblická čtení z 11. neděle v mezidobí (slavili jsme Slavnost Těla a Krve Páně). Příslušný úryvek evangelia (Mt 9:36n) začíná větou: „Když Ježíš viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře.“ Porozumět té situaci a následující Ježíšově nabídce je důležité.

Jsme sečtělí a ledasčeho znalí. Víme, na rozdíl negramotných, jak to vždy v dějinách chodilo. Řada lidí se měla dobře, někteří byli šikovní a měli štěstí. Jiní měli „smůlu“. Karty našeho života jsme si nenamíchali. My žijeme už 70 let bez krutých válek v naší zemi a ve veliké hojnosti. Ale mnoho lidí takové štěstí nemělo a nemá ...

Jak se žilo Izraelitům v době Ježíšově? Římská okupace zdaleka nebyla nejhorší, Izraelité zažili mnohem horší časy.

Římané byli nábožensky snášenliví a ve svých koloniích chytře vládli (na rozdíl třeba od Řeků). Izraelité získali (za peníze) důležitá privilegia: nebyli pro svou víru v Hospodina pronásledováni, svatyně v Jeruzalémě se svou liturgií fungovala, v synagogách se lidé nábožensky vzdělávali. Izraelité nemuseli sloužit v armádě, mohli si razit své chrámové mince, měli svou náboženskou samosprávu a svůj církevní soudní dvůr.

Samozřejmě, že museli Římu odvádět velké daně a žili pod okupačním dohledem. Někteří kolaborovali; z prospěchu, kvůli kariéře, jiní z bláhového přesvědčení, že něco pro svůj národ uhrají (viz výše zmíněná privilegia).

Někteří Izraelité se proti okupaci opakovaně bouřili. Proti mocnému Římu a bez pomoci Hospodina neměli šanci a skončili porážkou se strašnými následky. Po posledním povstání byly desítky tisíc Izraelitů ukřižovány, Jeruzalémská svatyně byla rozbořena, Jeruzalém byl přebudován na římské město a Izraelité byli vyhnáni ze své země.

Ježíš viděl všechnu nouzi Izraelitů a následky toho, že se nedrželi Hospodina. Viděl, jak náboženští předáci překrucují Hospodinovy pokyny k životu a odvádějí lidi od Boha. Věděl, jak je Hospodin se vztahem Izraelitů k němu nespokojen, že s jejich náboženským životem nesouhlasí a že se mu nelíbí, jak Izraelité s druhými lidmi špatně jednají. Snažil se zabránit katastrofě židů na začátku 2. století. Snaží se nám pomoci od všech šílených válek (i náboženských) a od vzájemné nenávisti lidí.

Ježíš nám nabízí účinnou pomoc (a osobní přátelství). Proto evangelium říká: „Bylo mu líto vysílených a skleslých zástupů, bez pastýře.“

Bezradnost lidí a naše točení v kruhu se podobně opakuje. Nejsme slepí, ale nechceme se nechat poučit. Necháváme se znovu a znovu zlákat falešnými sliby těch, kteří chtějí vládnout. Nemáme dost odvahy pustit vrabce v hrsti po holuba, který není na střeše, ale je na dosah naší ruky.

Křesťané prvních staletí věděli jaké je jejich poslání Ježíšových učedníků: Být světlem, solí a kvasem. Být záchranářem, běžet i k ohni, který nepálí nás a hasit. Věděli, že být Ježíšovým učedníkem je nebezpečné (i jejich Učitel byl pronásledován) a počítali se ztrátami. Lidé bojující ve válkách vědí o smrtelném nebezpečí.

Když křesťané dostali v římské říši za císaře Konstantina svobodu, státní moc už je nezabíjela. Ulevilo se jim, ale zvlažnili. Přestali rozumět Ježíšovým slovům: „Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.“ (Mk 16:16)

Nechat se pokřtít už mnoho nestálo. V zemích, do kterých se křesťanství rozšířilo a křesťané nebyli pronásledováni, se křtilo šmahem.

Jenže málo pokřtěných bylo Ježíšovými učedníky. A situace z Ježíšovy doby se opakovala. Ti, co chodili do kostelíčka, plnili své náboženské povinnosti a byli vedeni k poslouchání božích příkázání. Pokud nebyli přímo ohroženi na životech, poslouchali vrchnost světskou i církevní více, než Boží pokyny. Žili jako děti přísných rodičů, nesměli odmlouvat a ve všem se měly podvolit. I pochybnost byla proviněním. Vzepřít se bylo velmi těžké, každému takovému hrozil tvrdý postih.

Tak se to v dějinách stále opakuje.

Pro jednoduchost připomenu, jak dopadli naši předkové za vlády Jeho Apoštolského Veličenstva v první světové válce. A to byli téměř všichni (na obou válečných stranách) pokřtění.

Němci byli před druhou světovou válkou kulturním národem. Uměli číst a téměř všichni byli pokřtění. Ti, co u nás volili před válkou a po válce komunisty, byli gramotní a pokřtění.

Jak to dopadlo, Vám nemusím připomínat, ale máme povinnost o tom vyprávět dětem a vnoučatům. Pokaždé ti – pouze pokřtění – v mnoha případech mlčeli a dovolili zlu pronásledovat a vraždit nevinné.

Mezi pokřtěným a Ježíšovým učedníkem je velký rozdíl.

Ježíšův učedník se rád učí. Nechodí do kostela, aby splnil svou náboženskou povinnost a měl pocit, že pro Boha něco obětoval, pěkně si zazpíval, nechal se pohladit od pana faráře, setkal se s milými lidmi a ochutnal něco z pohoštění po bohoslužbě.

Ježíšův učedník touží po pokoji (šalom) pro všechny, nejen pro sebe.

„Nabízím ti větší přátelství než „zbožná společnost“, vyjdi od svých lidí a ze své zabydlenosti a zajištěnosti,“ říká Hospodin Abramovi a pak nám všem.

„Vyjděte z Egypta,“ zve Hospodin hebrejské otroky v Egyptě, „vyvedu vás – můj lide.“¹²⁵²

Je rozdíl mezi jen pokřtěným a učedníkem Ježíšovým. Nám autority tvrdily: „Poslušnost vrchnosti je největší ctností.“ Neřekli nám, že Hospodin svým dětem říká: „Budu o tebe pečovat s větší láskou než nejhodnější maminka a nejlepší táta. Až mě poznáš, přilneš ke mně celým svým srdcem. Ani tě nenapadne škodit druhému. V rodině si vycházíme vstříc, přejeme jeden druhému, radujeme se z toho, co se druhým povedlo, nešidíme druhého, nikdo nic nesní druhému, držíme při sobě a spolu. A nejsme uzavřeni jen do vlastní rodiny.“

Od Boha a od dobrých rodičů jsme tolik dostali, že máme z čeho rozdávat. Nezištné a trvajícím přátelství nás navždy poznamenalo, my sami chceme podobně žít pro druhé.

¹²⁵² I v koncentračních táborech se židé báli pokusit o útěk, natož o vzpouru, i když věděli, že je stejně čeká likvidace. Natolik byli tím strašným násilím poníženi, že neměli odvahy se vzepřít, báli se, že budou kruté potrestáni a kojili se falešnou představou, že třeba právě oni nějakým způsobem třeba přežijí.

Nečteme pečlivě evangelium. Ježíš říká, že do nebeského království nepřijdou jen Ježíšovi učedníci, ale každý, kdo se zachoval lidsky a i nadále touží po soužití s nebešťany.

V podobenství o posledním soudu se král neptá: „Byl jsi pokřtěn, chodil jsi do kostela?“ Ale ... ¹²⁵³

Samozřejmě, že je velkým pokladem mít dobré zázemí v rodičích, v partnerovi, v rodině, v přátelích a v Bohu.

Ano, mnozí lidé se vypracovali do obětavých osobností i přesto, že se jim v rodině nedostalo patřičného zázemí a o božím přátelství nevědí. I řada nekostelních lidí má pěkné manželství, dobře vychované děti a svou obětavostí nás leckdy převyšují.

Ale je rozdíl být na vše sám nebo skoro sám, nebo mít zázemí v Bohu a jeho přátelství.

Bez něj bychom nevěděli, že program lásky (být obrazem božím v péči o druhé a o svět) nikdy nekončí (ani smrtí našich těl). Nad smrtí našich drahých nemusíme jen naříkat. Naše vztahy mohou pokračovat a růst. Nic dobrého se neztratí.

Ježíšovo vyučování je geniální. Jeho podobenství k porozumění božimu království je pedagogickým vynálezem (i my používáme ve svých výukách modely).

Dost jsme si o podobenstvích a výkladech k nim říkali (bez výkladu jim neporozumíme).

Podobenství nás vede od známého k něčemu novému o božím království. Tak porozumíme víc sobě, druhým i Bohu.

Podobenství o rozsévači neslyšíme poprvé.

Boží slovo je mocné

Bůh je moudrost sama

Svým slovem tvoří

Sestupuje k nám

mluví s námi

jeho Slovo se stalo jedním z nás

přebývá uprostřed nás

a v těch, kteří jej přijímají

Svou moudrostí nás vzdělává.

Jako půdou pro boží slovo chceš být?

Jak velkou úrodu chceš sklidit?

Jak velkým požehnáním chceš obdarovávat druhé?

Boží slovo přináší veliký užitek těm, kteří je přijali, promýšlejí jej a vydali se jeho cestou.

Přináší užitek jednotlivci, církvi i společnosti.

Např. je povznášející vědět a připomínat si, jak daleko jsme od pokynu z Desatera: „Nezabíjíš“ – došli ve své snaze o spravedlnost a o dobré soužití se všemi. ¹²⁵⁴

1253 „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ Tu mu ti spravedliví odpoví: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtili jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?“

Král jim odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.“ (Mt 25:34–40)

1254 Původně lidé žili podle přikázání: „Nezabiješ lidi svého kmene.“ (Zabít nepřítele bylo ctností.)

Mluvíme o výchově dětí. Máme větší vědomosti a možnosti než lidé před 100 lety. A stále hledáme a dál se vzděláváme. Tak bychom mohli donekonečna pokračovat.

V pondělí jsme slavili svátek Jana Husa v Litomyšli. Bylo nás nemnoho. My katolíci jsme zvyklí na velké davy, zvláště na poutích. Až jsme z toho „nemocní“ – že máme malou moc a malý vliv ve společnosti. Někteří naši vůdcové se příliš tisknou k mocným, aby získali jejich přízeň – k prosazení privilegií pro církve a svých úmyslů ve společnosti. To není náš úkol. Máme být ve společnosti světlem, solí a kvasem. Bratři protestanté u nás vědí, že jsou v menšině. A přesto – když se ve společnosti děje něco špatného – často pozvednou svůj hlas rychleji než my. Povím to moderním jazykem – je třeba se naučit životu v opozici. Ta má veliký význam pro zdraví společnosti. Ale pokud nezískáme pro nějaké dobro většinu, nepůjdeme kvůli tomu na barikády. Když komunisté přijali zákon dovolující potraty, Josef Zvěřina ve veřejném dopisu napsal: „My dobrodiní tohoto vašeho zákona nevyužijeme.“ Jeho autorita a humor postačily. Proč my někomu stále vnucujeme své názory na život a poručujeme druhé? Buď je pro život získáme, nebo ne.

V Litomyšli jsme se také potkali s evangelickým farářem a jeho paní. Ta přijela na bohoslužbu s kojencem v kočárku. Přesto, že jsou manžely pokročilého věku, přijali na rok do pěstounské péče už desáté dítě, odložené biologickými rodiči. Už asi víte, o co jde. Tyto děti si často od svých rodičů přinesly do života neblahé dědictví. Dvojnásob potřebují milující náruč. Tu jim nemůže poskytnout kojenecký ústav. Za rok se dítě v rodině domazlí a je schopné přijmout adoptivní rodiče. Nemusím vysvětlovat náročnost péče o takovéto děti, některé každý večer dlouho pláčou, možná mají abstinenční příznaky, když byla matka narkomanka ... V kočárku ležel romský klouček. K Hurtovým se přiběhla pomazlit romská pětiletá holčička jako k babičce a dědečkovi (po roce života u Hurtových ji adoptovala katolická rodina v Litomyšli).

Neodpustím si poznámku: Takovýmto lidem my, katolíci, odpíráme účast na Ježíšově hostině – protože jsou evangelíci! To je známkou toho, jak špatně pracujeme se slovem božím. Neseme chabou úrodu.

My, křesťané, máme sloužit životu jakýmkoliv způsobem. K tomu potřebujeme co nejvíce porozumět Ježíši (ten nás neverbuje k četnictvu, ale zve nás mezi záchranáře).

Vážíme si vzdělání a „poznávání“. ¹²⁵⁵

U Ježíše se můžeme vyučit největšímu poznání i nejvyšší šlechetnosti. Je nejlidštějším člověkem. Boha zná, jako nikdo jiný. Kdo se u něj učí, porozumí nejdůležitějšímu a nejpotřebnějšímu.

Příchod Mesiáše je jedinečným obohacením pro jeho učedníky i pro pokrok světa.

Hněv je často nevázaný a svévolný, pomsta je nelítočná. Izraelité dostali pokyn zabírající krevní mstě: „Oko za oko, život za život.“ Brzy od této praxe odstoupili a dali pachateli možnost poskytnout oběti místo trestu patřičnou náhradu (trest není mstou, má vést k nápravě). Došli jsme se k nutnosti nezávislého soudu. Každý má právo na obhajobu (délka soudního procesu s D. Rathem svědčí o úrovni našeho soudnictví, o možnosti se hájit – Rath mazaně využívá všech možností se bránit).

Přijali jsme povinnost nemlčet ke zlu a bránit se proti násilí. Je lepší pustit deset zločinců, kterým nedokážeme jejich zločin než popravít nevinného. Ježíš nás vede ještě dál: „Odpouštěj každému, který se snaží o nápravu. A snaž se získávat nepřátelé pro změnu života.“ (Je lepší aby obrácený zločinec vychoval svého syna, než aby syn vyrůstal sám a v zatrpklosti z popravu otce.)

1255 Kdo z nás by si nepřál vzdělaného lékaře, učitele, předky ...

„Kdybych si měla vybrat zpovědníka vzdělaného nebo zbožného, zvolila bych vzdělaného,“ řekla Terezie Veliká. „Můj táta je velice vzdělaný, ale jako člověk je svině,“ řekl kdosi.

K prvnímu příchodu Mesiáše byly potřebné určité předpoklady, například gramotnost Izraele a určitá úroveň Mojžíšských učedníků a určitý počet připravených přijmout Mesiáše.¹²⁵⁶ Podobně to je s druhým příchodem Mesiáše. Katolíci ale druhý příchod nevyhlížejí, nepřipravují jej, protože jsou nevzdělaní, nevědí, o jaký přínos jde. Už tisíc let před Ježíšem uměla většina Izraelitů číst. Písmo se jim stalo slabikářem, učebnicí a nevyčerpatelným zdrojem krásy a životní moudrosti. Židé se stali lidem Knihy (svitků). Z Písma se naučili umění myslet. To, že vynikají ve vědách a umění, je vedlejší ovoce jejich umění klást otázky a hledat na ně odpovědi. Koho těší naslouchat znalcům zapáleným do svých oborů, dívat se na lidi, kteří umějí svou práci a řemeslo, má o veliké zážitky postaráno. Kdo trochu více nahlédne do hlubší moudrosti Bible, už se od ní neodtrhne.

2017

15. neděle v mezidobí Iz 55:10–11 Ř 8:18–23 Mt 13:1–23 16. července 2017

Slovo je nejdůležitější komunikační prostředek.¹²⁵⁷ Když jsme se narodili, nic jsme neuměli. Ale skrze učení jsme mnohého dosáhli. Sám Bůh o nás svým slovem pečuje v nejširší míře. Jdeme životem poprvé, učíme se „za pochodu“, děláme chyby. Bůh s tím počítá. Je si jistý svou péčí. Do manželství vstupují většinou lidé, kteří nikdy v manželství nežili. Bůh svěřuje děti rodičům, kteří nejsou profesionály (první dítě je pokusným králíkem) a děti přežijí.

Boha poznáváme především z naslouchání jeho slovům. (Srov. Řím 10:17)
My sami bychom nepřišli na to, co nám Bůh zjevuje.
Vděčnost za Boží slovo zaujímá velikou část našeho dobrořečení.

Ježíšovo vyučování je geniální. Podobenství je modelem.
Kdo jednou slyšel Ježíšovo podobenství a výklad, porozumí mu (i analfabet).

Všichni tenkrát viděli a znali, jak roste obilí, každý pracoval na poli.¹²⁵⁸

1256 Kam se podíváme, tam žasneme nad inteligencí řádu světa a jeho programu. Každý, kdo pěstoval rostliny a nějaká rostlina mu uschla, ocení koloběh vody v přírodě a zavlažování umožňující život. Tak bychom mohli do nekonečna pokračovat. Bůh je geniálním Tvůrcem, je Původcem a milovníkem života. Obdivujeme krásu jeho díla. Nejen biblické žalmy (jásoty) opěvují jeho velikost a učí nás žasnout – to Stvořitel nám dal nejen schopnost to vše ocenit. Bůh je největší umělec, zahradník, nejlepší chovatel, chemik, pedagog, ... A navíc je nejvěrnějším přítelem všeho živého. S ním dotváříme svět a rosteme v odpovědnosti za život a v péči o vztahy s druhými, prosazujeme jeho spravedlnost a úctu k životu. Bůh nám rozšiřuje srdce a vnímavost k bohatství života.

1257 Ve zprávě o stvoření světa nestojí: „*Na počátku*“, ale „*V hlavě (berašt)* stvořil Bůh nebe a zemi“. V Prologu evangelia Janova zřejmě máme číst podobně. Počátkem slova je myšlenka – Logos. Setkávání s Bohem je především skrze slovo. Ne skrze obraz. Bible je audio nikoliv video. Židovská kultura se snadno obejde bez obrazů, není jimi rozptylována; o to víc se snaží pečlivě naslouchat. Obraz není jednoznačný. Bible mluví pečlivě (nenechme se mást opačným tvrzením o rozporném biblickém vyjadřování, to jsou příliš rychlé soudy).

1258 Mnohá pole Ježíšovy doby a v tamější krajině vypadaly jinak než naše. Často byla kamenitá, skály někde vystupovaly, hlína u nich byla jen ve slabé vrstvě. Ruční setí nebylo tak přesné jako setí moderními stroji. Některá zrna dopadla na cestu, některá mezi kamení... v Izraeli vedle různého druhu trnitých keřů všude rostly jednoleté trnité keřky (dodneška jsou na políčkách beduínů vidět), které vyklíčí ze svých semen a svým objemem zaberou a zastíní velký prostor.

Kdo nejde s dětmi nebo vnuky na pole a neprozkoumá s nimi kolik stébel a kolik zrn vyrostě z jednoho zrna (to je důležitější než jít na pout'), zanedbává Ježíšův způsob vyučování.

O podobenství o rozsévači jsme vícekrát mluvili. (Pro ty, kteří začali číst „Poznámky“ nedávno, posílám v další příloze „Poznámky“ minulých ročníků k 15. neděli v mezidobí.)

Poctivě se ptejme, jakého výnosu ze slova božího chceme dosáhnout? Podle péče, kterou slovu božímu věnujeme, se dočkáme velikosti úrody. Bůh nám slibuje velikou pomoc: „Kdo má, tomu bude dáno ...

Na dvou příkladech z našeho života si můžeme všimnout výsledků našeho křesťanství. Prvním příkladem je naše schopnost vzájemného porozumění a umění dobrého soužití.

Ve svém životě jsem potkal jen málo lidí ubližujících druhým vědomě.¹²⁵⁹

Většina lidí se snaží jednat dobře. Ale myslet něco upřímně a s nejlepším úmyslem ještě nemusí znamenat, že jednám vždy správně. Jenže vyslechnout opačný názor na mé jednání a přijmout, že jsem druhému ublížil, je obtížné. Mám přece jako farář, rodič, manžel, učitel... dobré úmysly. Někdy šlápneme druhému na nohu, aniž jsme si toho všimli. Uznáme-li chybu, omluvíme-li se, může dojít k usmíření a nápravě. Snažíme-li se o poctivost a uvěří-li nám ten druhý, že jsme mu ublížili neúmyslně, mohou se zranění zahojit.

Jak se dobrat k poznání, kdy má pravdu ten druhý a kdy mám víc pravdy já? Není to snadné a samozřejmé. Však k tomu Ježíš stanovil přesné pokyny a pravidla.¹²⁶⁰

Vícekrát jsem se v kostele omlouval farníkům za své i nevědomé chyby. Omlouvám se i dnes. Těm, kterým jsem ublížil, se omlouvám a omluvím osobně.

Naše náprava křesťanů může začít jen u každého z nás. Jen když se budeme pečlivěji řídit Ježíšovými učením.

K posouzení velikosti úrody z božího slova si za druhý příklad vezměme úroveň našeho soužití v manželství a rodině.

Mnoho lidí se pohoršuje, že se polovina dnešních manželství rozpadne (rozpady párů bez svatby jsou ještě četnější).

Ale náš ideál křesťanského manželství je pouze pro některé: pro poučené a ty, kteří se touto cestou odvážně vydávají.

V dějinách lidstva tento model – manželství ve dvou a na celý život – nebyl obvyklý. Ani v současném světě většina manželů podle tohoto modelu nežije.

Nám Bůh ukázal tuto krásnou možnost a nabízí nám k tomu svou pomoc. My sami bychom si na tak náročný vztah netroufli. Proto na konci svatebního slibu prosíme: „K tomu mi dopomáhej Bůh.“ Dosáhnou jej pouze pracovití a věrní božímu slovu.

Mnozí lidé západní kultury by si také přáli manželství s jedním partnerem, ale pokud se někdo neřídí božími pokyny, nebo křesťanskou (západní) kulturou, soužití, manželství se mu nemusí povést.

Ptám se snoubenců: „Kolik znáte manželství, o kterých byste mohli říci: Takové manželství bychom si přáli?“ (Nikdo neuvádí velké počty. Řeknou-li: „Třeba jako moji rodiče“, jsem velice potěšen.)¹²⁶¹

1259 V každé době se ale dost lidí nechává zmanipulovat propagandou, nekriticky poslouchá mocné a nechává se štvát proti těm, kteří jsou nespravedlivě označeni za „škodnou“ společnost.

1260 Mt 5:23–24, 7:1–5, 18:15–17; Lk 17:3b–4

Někteří lidé nevědí (ani od nás), že v Ježíši můžeme mít osobního přítele svého manželství (my jsme si jej vybrali za svého Učitele, Lékaře našich duší, Mistra a Supervizora našeho manželství). Někteří se ohrazují: „Nemluv nám do života!“

Ti, kteří se pohoršují nad rozpadem manželství jiných lidí, se mohou ptát, jaké je jejich manželství...

Opět se – jako vícekrát v dějinách – pohoršujeme nad druhými a nehledáme chybu u sebe.

Církev dlouho a dlouho zanedbávala sociální otázku.¹²⁶²

Naši úctyhodní katoličtí předkové se místo péče o dělníky a chudé silně strašili zednáři. A nechali se přepadnout fašisty, nacisty a komunisty. Ti pak zničili, co se dalo.

Dnes jsem překvapen některými křesťany, kteří straší hnutím feministek a homosexuálů.¹²⁶³

Jak by feministky nebo homosexuálové (mimochodem vyšli z našich heterosexuálních rodin) mohli zničit naše rodiny? Čeho se bojíme? To tak málo důvěřujeme síle božího slova a boží pomoci?

Tisíce a tisíce Němců se za Hitlera zachovalo odvážně. Za komunistů jsme byli velice utiskováni a mnoho lidí obstálo. I Ježíš říká, že zlo ohrožující nás zvnitřku, je nebezpečnější než zlo zvenku (srov. Lk 12:4).

Ježíš o nás stále pečuje (při každém slavení jeho svatební hostiny – při Večeři Páně – jej prosíme: „Pane, řekni jen slovo a má duše (našeho manželství) bude uzdravena.“ Pokaždé si můžeme odnést k promýšlení a osvojování do života další klenot životní moudrosti.

2017 (Dobrořečení jako životní styl)

Mnoho lidí na světě živoří v těžkých podmínkách. Někteří se snaží alespoň něco si urvat pro sebe, jiní žijí bez jakékoliv naděje. Další pokládají život za veliký dar a snaží se pomáhat potřebným. Z čeho lze k tomu čerpat odvalu a obětavost?

Jelikož nás nad jiné zaujala osobnost Ježíše, chceme vědět, z čeho rozdával on.

K porozumění Ježíšovi ale potřebujeme také znát duchovní bohatství Izraele, z kterého Ježíš vyrostl (nespadl z nebe jako meteorit).

1261 Při jedné z návštěv pani Dr. Jiřiny Prekopové u nás na faře jsem jí ptal: „Co mají dělat rodiče sedmnáctiletého syna, kterého očarovala starší žena nedobré pověsti (jíž se neodřekla) a on si ji chce vzít za manželku?“

„Ať rodiče posadí syna ke stolu“, pravila paní Dr. Prekopová, „a řeknou mu: `Máme tě rádi, máme víc životních zkušeností než ty, tu ženu si neber.´ Ať to synovi řeknou jen jednou. Vícekrát ne.“

Vyprávěli jsme to známým manželům, byly u toho jejich dvě dcery okolo dvaceti let. Ty řekly: „Naší, prosíme vás, neříkejte nám takové rady jen jednou, ale desetkrát“.

My říkáme: „Pane Ježíši, prosím tě, říkej nám své rady stále“.

1262 Sociální encyklika „*Rerum novarum*“ vyšla se čtyřicetiletým zpožděním po Marxově „*Kapitálu*“. Váhavě a pomalu se její učení dotalo mezi lidmi. Dělníky se nám nepodařilo podchytout. „*Dělničtí kněží*“ byli Římem brzy zrušeni.

Socialisté nás předběhli a komunisté se pak prolhanou propagandou o péči dělníků dostali k moci.

1263 Není těžké zjistit, jak mnoho jsme zůstali dlužní Ježíšovu učení o důstojnosti ženy, jak dlouho jsme ženám ubližovali a ponižovali je. S homosexuály jsme také jednali krutě. Když se feministky a homosexuálové dnes berou o svá práva a v ledasčem přehánějí (ale nedopouštějí se násilí, jakého jsme se na nich dlouho dopouštěli my), hlasitě proti nim křičíme. Neumíme si přiznat svou dějinnou vinu.

Kdybychom svým křesťanským životem ve společnosti získat větší vliv, případně většinu v parlamentu, mohly by některé zákony vypadat jinak. Zatím trapně a vztekle křičíme a poučujeme druhé, jak mají žít.

Dobrořečení nad dary života (první stupeň modlitby)

Ježíše neslo přátelství Otce, rodiny a přátel, byl na světě rád. Vyrostl ve veliké kultuře dobrořečení, hebrejsky „beracha“. Odmala viděl, jak jeho rodiče jeden druhého navzájem chválí a děkují si.

Představuji si to takto: „Ježíši“, říkal Josef, „těšili jsme se s maminkou, až se narodíš, ale Bůh se ještě víc těší na každého člověka. Budeme spolu objevovat, jak nádherný svět nám připravil.“

Od rodičů i v synagóze Ježíš slyšel mnohá dobrořečení Hospodinu za krásu stvoření a bohatství života. „Děti,“ učil pan rabín, Bůh nám říká: `Jsem tu pro vás`. Pečuje o nás víc než naši rodiče. Bůh slouží nám, ne my jemu! Bůh není závislý na naší vděčnosti a na našich modlitbách, ale modlitbou mu dobrořečíme za jeho přejícnost.

A pokračoval: „Děti, pamatujte si, být milován a umět mít rád je největším bohatstvím. Doma jste se od rodičů naučili, jak se pěkně chovat k druhým. Spolu se budeme učit stokrát za den si všimát, čím vším nás obdarovává Bůh a hodní lidé. Uvidíte, jak mnoho jsme bohatí. Osvojíte si dobré mluvení o Bohu a lidech. Pro člověka, který umí žasnout nad pozorností druhého, je taková modlitba snadná.“

Před slavností dospělosti rabín říkal klukům: „Bůh nás pozval k dotváření světa, umí – jako nikdo jiný – ocenit cokoli dobrého, co se nám podaří. Ale pamatujte si, moudrý je ten, kdo ví, že jeho cena spočívá ne v jeho výkonu, ale v pozornosti, kterou mu Bůh prokazuje. Pro každého z nás Bůh stvořil svět a dal nám jednoho druhému. Klade nám na srdce, abychom s tímto bohatstvím dobře hospodařili a střezili je před zlem v sobě i okolo nás.“

V této kultuře Ježíš vyrůstal.

I my si v Bibli všímáme, co dobrořečení znamená a co obnáší. Z žasnutí nad štědrostí Boha vychází naše děkování, obdiv, chvála, oslava, velebení, vděčnost, ocenění za velikost stvoření a tvoření, úcta, uznání nezasloužené péče, vyznávání jedinečnosti Hospodina ... K dobrořečení patří i prosba a žehnání (obojí je ale třeba biblicky osvětlit).

Ježíš je pro nás největším učitelem. Od něj víme, že i my neobřezaní jsme z královského rodu a že všichni lidé jsou božími dětmi. Od něj víme, že všechna krása stvoření, nesmírné množství odstínů barev, vůní, tvarů, zvuků, chutí ..., naše děti, rodiče, naši drazí jsou osobním darem Boha každému z nás. Zažíváme zázrak, zahlédneme to, co je za naším tělesným zrakem – skrze dar se my obdarovaní setkáváme s Dárce. „Jsem rád, že se ti líbí tento mrak, muzika, dobré jídlo, věrný přítel ...“, říká Stvořitel, „těšil jsem se, že to oceníš a budeš tím potěšen.“

Je příjemné být středem pozornosti milujících a Milujícího.

Bůh je velkorysý – a nezahanbuje nás tím, že nás má rád víc než my jeho.

Takto obdarování pak i my toužíme rozdávat. Těší nás žít pro druhé, učíme se pro ně vymýšlet různé pozornosti, aby věděli, že je máme rádi.

Jedním z největších darů od Boha jsou pro rodiče děti. Bůh rodičům svěřuje to nejcennější, co má. Je pro nás ctí, že můžeme – jako rodiče – být dětem prvními a nenahraditelnými učiteli o Bohu. To, co děti o Bohu slyší doma a v kostele, jim žádná univerzita neposkytne.

Malé děti zajímá to, co jim chutná a co jim je příjemné. Od toho začínáme, říkáme jim např.: „Chutná ti pomeranč? Je od Boha ...“

Později se s dětmi ptáme dál: „Kdopak asi ty pomeranče vypěstoval? Jestlipak se má ten pan sadař dobře? Je zdravý? Má ženu a děti? Důvěřuje Bohu? ...“ Při společné modlitbě táta Bohu děkuje za všechno, co pro ně maminka dělá, a maminka děkuje za tátovu péči o rodinu...

S většími dětmi si už můžeme povídat o tom, co pomerančovník potřebuje ke své úrodě ... „Strom dostal program k životu od Tvůrce. My pomeranče vyrobit neumíme. My jsme dostali jiný program ...“

„A kdo dal program Tvůrci?“, zeptal se Jáchym ze čtvrté třídy (ví, že země byla kdysi žhavou hmotou bez života). Zatím mu stačila odpověď: „Bůh je první programátor.“

Podporujeme děti v objevování, žasnutí a vděčnosti. Učíme je základům naší kultury (zdravit druhé a usmát se na ně, poděkovat, poprosit, pochválit, umět se rozdělit, nabídnout pomoc potřebnému, zastávat se slabších, přiznat a napravovat své chyby, omlouvat se).

Než naše děti poprvé přijmou pozvání ke Stolu Páně, mají za úkol spočítat cenu nedělního oběda (potraviny, tepelnou energii, práci maminky a těch, kteří pomáhají s vařením). Ptají se, jak dlouho na oběd pracuje táta a jak dlouho maminka. „Děti,“ říkám jim, „ale to, kolik peněz stojí oběd, je jen malou částí toho, co u nedělního stolu dostáváme.“

Nic nepokládáme za samozřejmost. Dospělé prosím, aby spočítali něco z toho, co dostali od svých rodičů za ta léta, než sami začali vydělávat (jídlo, ošacení, část provozních nákladů na bydlení, cenu jízdenek do školy, cenu velkých dáreků ...), a pak aby dětem vyprávěli, k jaké sumě peněz došli. A dětem řekli: „To vše je, děti, jen malou částí (jako viditelná část ledovce v moři) z toho, co mně dědeček s babičkou dali.“ Penězi nelze vyčíslit hodnotu úsměvu, pohlázení, vlídného a pěkného prostředí domova, to, že nám rodiče dali příklad charakterního jednání nebo že nás vedli ke vkusu.

Základní slovní formou biblického dobrořečení je vyjádření: „Chvályhodný je Hospodin, který ...“, „Velebíme tě, Bože náš (dobrořečíme, oslavujeme ...). Nejen v žalmech se s dobrořečením často setkáváme.

Čím víc obdarování za den objevíme, tím více nám stoupá dobrá nálada. Jsme opojeni božím duchem (jinak a víc než třeba při ochutnávce dobrých vín).
Znáte lepší antidepresivum?

Dobrořečení za boží slovo (druhý stupeň modlitby)

Ježíš vyrostl v pozoruhodné kultuře dobrořečení – v žasnutí nad tím, co od Boha dostáváme, za pozornost Boha k člověku a za jeho slovo.

Pohané si božstva představovali podle svých vládců a těm poddaní za řeč nestáli. Izraelité si vážili, že s nimi Bůh mluví. Vzpomínáte? – „Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako kdyby někdo mluvil se svým přítelem.“ (Ex 33:11)

Biblické osobnosti se snažili Bohu porozumět, naslouchali, hledali, ptali se, někdy se Bohu vzpírali – to vše patří ke vztahu a rozhovoru. Často jejich odpověď vyústila dobrořečením.

V Bibli najdeme celou řadu dobrořečení. Dobře známe chvalozpěv Zachariášův nebo chvalozpěv Ježíšovy matky – a i tyto modlitby vycházejí ze starých izraelských berachot.

Mnohé biblické modlitby dobrořečením začínají i končí, například modlitba Davidova (1 Pa 29:10–20). Ježíš svůj život označil za dobrořečení Otcí (J 17:1n).

Mnohokrát Ježíš dobrořečil Otcí: nad chleby a rybami (Mk 6:41), bral děti do náruče a „žehnal jim“ (vyslovil nad nimi berachu – Mk 10:16), děkoval Otcí, že myslí na „maličké“ (Mt 11:25–27), u hrobu Lazara řekl: „Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel“ (J 11:41), při Velikonoční hostině dobrořečil Otcí nad chlebem a kalichem (Mk 14:22–24).

„Ježíši“, říkala Marie synkovi, „to je dobře, že náš tatínek není němý, co všechno nám vypráví ..., a co teprve nám o nás a o sobě vypráví Bůh. Nikdo jiný o nás nemluví tak pěkně jako on.“

I my svým dětem odkrýváme krásu biblických příběhů. Jsou to o perly světové a náboženské literatury. To, co naše děti slyší doma a v kostele o Bohu, jim neposkytne žádná univerzita.

(Helenka ze třetí třídy mě potěšila: „Nejraději mám příběh o Davidovi a Jónatanovi.“)

Ježíš nám k vyučování Mojžíše a Proroků přidává své vyučování. Učí nás mluvit s Bohem inteligentně a pečlivě.

Zkoumáme, čím pro Ježíše byla práce, setkávání s lidmi a s Otcem, modlitba, půst... Učí nás, že Bůh nepotřebuje rádce ani lobbisty. Ví, co potřebujeme, nemusíme ho přemlouvat. Stačí ho poprosit o něco jednou. Ušetřený čas máme věnovat úsilí o porozumění jeho plánům a prosit o pomoc k jejich uskutečnění.

Setkání s někým, koho si vážíme, kdo nás má rád a s kým si rozumíme, nás povznáší. Mojžíšova tvář po setkání s Bohem tak zářila, že musel před lidmi nosit závoj (srov. Ex 34:29n). Také Ježíšovi

při setkání s Mojžíšem a Eliášem před Bohem zářila jeho tvář (srov. Mt 17:2). Jeho učedníci vídali, jak Mistra setkání s Otcem proměňuje a prosili ho, aby je naučil se s Bohem podobně setkávat (srov. Lk 11:1).

Nasloucháme-li Božímu slovu, necháme-li se osvětit Boží moudrostí, objevujeme, proč a k čemu nám Bůh své dary dává a jak s nimi máme hospodařit. Čím déle někoho známe, tím víc poznáváme jeho názory a čím dál víc si s ním rozumíme. Můžeme dobře odhadnout, co by nám v určité situaci řekl nebo poradil. Bohu můžeme v mnohém porozumět.

Spolupracujeme-li s Bohem, děláme svým počínáním Bohu čest – pak o nás platí, že jednáme jako „boží lid, královské kněžstvo, zvláštní vlastnictví a můžeme být jeho chválou, okrasou a věhlasem“. (Srov. Dt 26:28–29)

Objevujeme, co jsme dříve nevěděli, co nás dříve ani nenapadlo. Kdo Ježíše přijal za svého Učitele a Mistra života, učí se od něj pracovat, modlit se i slavit. Každá naše dobrá práce a činnost může být oslavou Boha. Chceme od Ježíše odkoukat a přijmout jeho životní náhled, postoj, životní styl. Objevujeme novou krásu života. Nahlížíme, že jsme milovanými dcerami a milovanými syny božími. Od Ježíše se učíme ušlechtilému jednání dcer a synů královských.

K dobrořečení patří také prosba – ale ne ta pohanská. (S mocnými sousedy je radno dobře vycházet, proto se pohané snažili získávat přízeň božstev, usmiřovat si je, zavázat si je. Obětovali božstvům – dávali, aby dostali. Před pár roky podobně někteří dávali paní Nagyové, sekretářce premiéra, šperky a kabelky. Proč? Aby od ní něco získali!)

Bůh z nás nedělá žebráky. Ani od maminky jsme si nemuseli vyprošovat oběd, ani tatínek nemusel od maminky pro nás nic vyprošovat. Prosili jsme jí třeba o jídlo – i když je pro nás už měla na stole – ale naše prosba byla projevem vděčnosti, nepokládali jsme její službu pro nás za samozřejmost. Kdybych nějakou maminku prosil, aby dětem vařila a prala, divila by se, z čeho ji podezírám, to vše přece ráda dělá!

Už v hymnu o stvoření a zahradě Edenu slyšíme, že nám Bůh dal vše nejkrásnější, nic si nenechal pro sebe (jako panovníci a boháči). „Vše, co mám, je tvé“, říká. (Srov. Lk 15:31) „Váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte.“ (Srov. Mt 6:7–8) Naše prosby k Bohu jsou také projevem naší úcty a vděčnosti.

Jak to, že lidé často Boha žádají, aby: „dal chléb hladovějícím, zabránil válkám, dal světu mír, aby dal moudrost politikům. Pokud já nebo prezident nestojíme o Boží pomoc, Bůh s námi nehne.

A nebude s námi manipulovat. „Bůh je milostivý, plný slitování, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný.“ (Ex 34:6) Bůh svěřil svět nám, a nabízí nám svou pomoc. Máme ho prosit, aby nám(!) pomohl dělit se s potřebnými, aby nám pomohl stavět se proti zlu. Aby nám pomáhal zbavovat se strachu, když se máme zastávat ponižovaných a mocné upozorňovat na jejich chyby. Máme si ale všimnout, za co především máme prosit. (Srov. například Lk 11:13)

(Co myslíte, kterou modlitbu se asi Ježíš nejčastěji modlil?)

O žehnání budeme mluvit příště (potřebuji k tomu další prostor). Písmo nás učí, čím požehnání je, kdo smí komu žehnat, co žehnání vyžaduje od žehnajícího a co vyžaduje od toho, komu je žehnání zvěstováno.

Dobrořečení při slavení (třetí stupeň modlitby)

Tomu se také budu věnovat příště. Alespoň zatím stručně:

Už starému Izraeli Bůh nabídl přátelství, které přirovnal k manželství. Nikdy by nás nenapadlo, jak blízko si nás Bůh připustil, jak závratné místo máme v jeho srdci. Ježíš nám nabízí závratné porozumění s Bohem. Chce s námi být „jedno tělo a jedna duše“. Získal si naše srdce a my si chceme, krok za krokem, osvojit jeho způsob myšlení, mluvení a jednání. Přislíbil nám k tomu svou pomoc.

Bůh je větší, než si myslíme...

Modlitba dobrořečení není složitá a obtížná, je příjemná a krásná, a nejsme při ní roztržiti.

Václav Vacek

2014

15. neděle v mezidobí Iz 55:10–11 Ř 8:18–23 Mt 13:1–23 13. července 2014

V týdnu mi doznívala slova Ježíšovy modlitby, kterou jsme slyšeli minulou neděli: „Gratuluji Ti, Otče, že svou moudrost neházíš chytrákům a podvodníkům jako perly sviním.“

Dnes čteme Ježíšovo první podobenství. Podobenství byla sítím, na kterém se povrchní posluchači vytřídili.

První čtení a evangelium mluví o velikém dobrodiní a programu Božího slova a o důležitosti spolupráce učedníků s Učitelem. Nestačí jen mít doma Bibli, nestačí jen slovu božímu přiřkyvat: „Slyšeli jsme slovo boží.“¹²⁶⁴

Jak Ježíš vyučoval?

V různých místech probíral základní vyučovací lekce a něco přidal podle místní situace. Učedníky vzdělával systematicky. Ti slyšeli všechno, a pro nás to zaznamenali. My máme výhodu, že můžeme získat celé novozákonní vzdělání.

Ježíšova podobenství jsou v jednotlivých evangeliích podána často trošku jinak. (To se týká i dalších Ježíšových řečí.) Boží slovo je živé, evangelisté s ním pracovali (a i my s ním máme pracovat). To neznamená nakládat s ním libovolně. (Boží slovo je živé, ze zakonzervované pecky z kompotu švestka nevyroste.)

Podobenství o rozdílné půdě je prvním podobenstvím o božím království.

Všimáme si Ježíšova způsobu vyučování a objevujeme jeho pedagogickou genialitu.

O podobenstvích jsme už mluvili.¹²⁶⁵

1264 Ředitel firmy, prodávající po domech Bible, se ptá sekretářka: „Pane řediteli, už po patnácté je tady zájemce o práci, jenže koftá. Co s ním mám dělat?“

„Vezměte ho na zkoušku“, odpoví ředitel.

Za 14 dní na poradě každý prodejce hlásí, kolik Biblí prodal: „Tři“, „Sedm“, „Pět“, „Dvě“ hlásí jednotliví prodejci. Koktavý oznamuje: „Oooooosmdesát ččččtyři“.

Ředitel se ptá: „Jak to děláte?“

„Zzzzzzzzzzvóním u bbbbyyttu, vvvvyttáhnnu Bbbbibli a zzzzeptám ssse: „Kkkkkkoupppíte sssi jjjjji nnnnebbbbo vvvvám jjjjji mmmám ppppřřečččíst?“

1265 K čemu podobenství slouží?

- a) Podobenství oddělí „zrno od plev“:
(„Pane kolego“, pravil pan profesor panu docentovi, „chtěl jsem zvědět, kdo je nazaretský rabi, o kterém se teď tolik mluví, ale jsem zklamán. Nezná základy katechetiky a pedagogiky, primitivně vykládá o božím království jako o seti obilí nebo lovení ryb. Pane kolego, jdeme na fakultu.“
„Ty vole, Franto, ten mladej velebníček si hraje na filozofa, a dlouho káže. Kdo to má poslouchat, Franto, dem na pivo.“
„Sousedko, jak káže ten učítylek z Nazareta, vypínám! Už jste slyšela o plačící soše? Představte si, krvavé slzy.
A co říkáte na stigmata Ctihodného? Za tři týdny tam jedeme na pouť.“)
- b) Podobenství geniálně slouží k pochopení největšího poznání (není většího poznání než o Bohu).
Ježíš nemluví „zbožnou řečí“. Nepoužívá cizí slova a abstraktní formulace. Používal podobenství jako model. Na tom, co všichni znali (každý viděl práce na poli, zadělávání těsta na chléb, každý chodil dveřmi, každý byl na svatbě, viděl rašit a růst stromy ...) nám ukazuje Boží plány. Vysvětluje, co je boží království, jak je

Podobenství o rozdílné půdě neslyšíme poprvé. My žijeme jinak než naši předkové, Ježíšova podobenství k nám nemluví tak bezprostředně jako k jeho posluchačům, ale způsob Ježíšova vyučování je tak skvělý, že si řadu dobových věcí, které neznáme, můžeme doplnit.¹²⁶⁶

Kdo chce, může si zopakovat, jak se v Ježíšově době selo obilí a hospodařilo na poli.¹²⁶⁷

Všimněme si, jaký je Ježíš pozorovatel, myslitel, geniální pedagog, básník, Mistr slova. Jak mnoho vyjádří pár slovy.

Víme, že podobenství je bez výkladu nesrozumitelné.¹²⁶⁸

„Vám je dáno znát tajemství božího království.“

Ježíš nám vše vysvětluje.¹²⁶⁹

„Kdo má, tomu bude dáno a bude mít nadbytek. Kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má. Otupělo totiž srdce tohoto lidu. Nechtějí vidět a slyšet, abych je nemohl uzdravit.“ Slovo boží má velikou účinnost a velikou sílu. – 1. čtení.

uspořádáno, ukazuje jeho pravidla. Vysvětluje nám, jak se boží království staví v nás a okolo nás, z čeho roste, co v něm koná Stavitel a co má konat člověk. Ježíš je Mistrem a nás – své učedníky – učí na této stavbě pracovat.

Jeho způsob vyučování o Bohu je srozumitelný i nevzdělaným, každému, kdo chce v poznání růst.

1266 Ještě před sto lety měli u nás i řemeslníci kousek pole. Zřejmě i Ježíšova rodina hospodařila. Ani pro nás nezemědělece není pole nedostupné. (Opět připomínám, že je nutné s dětmi a vnuky vyjít na pole, zjistit, kolik stýbel vyrosté z jednoho zrna a spočítat kolikanásobný zisk obilí přináší. Teď, přede žněmi je ten nejpříhodnější čas. Ukažme dětem a vnukům názorně krásu Ježíšova vyučování. Jsme za to dětem odpovědní. Nás, děti a vnuky, to bude bavit.)

Úroda pšenice je v našem kraji 10x větší než v době mého mládí.

1267 Po žních se pole zorá. (Mimo jiné se tím také nakypí, provzdusní a nevysychá. V Izraeli prší až na podzim v období dešťů. U nás se stává, že déšť znovu půdu „slije“ a pole pak vysychá.)

V Izraeli se selo před obdobím dešťů v listopadu nebo v prosinci.

Po vysetí je třeba zrna „vláčením“ dostat do země – zakrýt zeminou. Dnešní secí stroje zasejí zrna hloub do nakypřené půdy a zároveň je hlínou zakryjí.

Při ručním setí padla některá zrna na kraj cesty (tu nemá smysl vláčet), proto byla zrna sezobána ptáky.

Nejvíce hlubší úrodné půdy je v Galilei, ale i tam jsou pole na svazích. Někde skála vyčnívá nad pole, na některých místech je pod tenkou vrstvou zeminy. Majitel svá pole znal a věděl, kde je skála „ukrytá“, ale při ručním setí se přesně netrefíte; některá zrna padla, kam neměla (podobně jako na okraj cesty). Když zapršelo, zrní vyklíčilo a malé rostlinky začaly růst. Na mělké půdě je i v noci hřála skála ohřátá sluncem ze dne – ale podobenství říká, proč brzy uschla.

Některá zrna padla do trní. Jiná udusily plevely, jejichž semena zůstala na poli z minulého roku (postřik pesticidů, které likvidují plevely, tenkrát nebyly). Tyto plevely, často bodlákovitého typu, v době květu hýří krásnými barvami, ale pak byly čím dál víc pichlavé. Plevel se nad vzešlým obilíčkem brzy prosadí, přeroste ho a brzy udusí.

1268 Vzpomínáte, jak králi Davidovi prorok Nátan vyprávěl podobenství o boháči a chud'asovi (2 Sa 12:1n)? David podobenství porozuměl, až když slyšel od Nátana výklad.

Církev má vykládat podobenství, jejichž výklad evangelia neuvádí. Církev tvoří nejvíce rodiče a prarodiče, ti mají na prvním místě uvádět děti k porozumění Písmu.

1269 Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. ... Vy jste již čistí pro slovo, které jsem k vám mluvil.

Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.

Vy jste moji přátelé, činite-li, co vám přikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

(Srov. J 15:1–16)

Stvořitel vložil do semen (včetně obilných zrn) kód, jak má růst. Ale rostlina roste z toho, co si z půdy, z vody, vzduchu a tepla vezme.

Co jsme my z Božího slova a Ježíšova vyučování získali?

Naši předkové se modlili a chodili do kostela. Říkali: „Kdo zpívá, dvakrát se modlí.“

Po řadu desetiletí se na první pátky plnily kostely. (Já po celý život „první pátky“ dodržuji. Je důležité usilovat o duchovní život a vymýtit ze svého života smrtelné hříchy, ale nestačí mít jen čisté ruce. Z prvních pátků jsme udělali první katolickou pojišťovnu do nebe.)

Nestačí se 5x denně v Modlitbě Páně modlit: „Přijď tvé království.“ Nestačí na boží království jen čekat, máme ho budovat.

V každé vesničce už před sto lety lid zbožně o Božím Těle prosil: „Od moru, hladu a války vysvobod' nás Pane“.

Modlili se: „V Tebe věřím, doufám, nadevše tě miluji ...“, ale pak poslechli Jeho Veličenstvo císaře Pána a narukovali do války. Kdyby protestovala církevní vrchnost a laici by nenarukovali, válka by nebyla. Ale nikdo si nedovedl představit neposlechnout Milostivou Vrchnost.

Mnoho lidí, kteří neměli hlouběji promyšlené boží slovo, přišlo v krutých podmínkách války o „víru“.

Z dnešních časů uvedu jiný příklad. Polovina manželství je rozvedena. Zamilovanost může postihnout každého z nás. Máme pečovat o svá manželství, aby manželství nebylo břemenem a žádný z manželů nestrádal. Máme si budovat silný vztah s Bohem, aby pro nás byl největším přítelem. Pokud nemáme přítele, na kterého dáme víc než na sebe, v případě zamilovanosti podlehneme srdeční chorobě zamilovanosti.

(O nebezpečí zamilovanosti mluvíme častěji, i o možnosti jak přežít bez rozpadu manželství.)

Součástí dobrého vyučování je odpovídání na otázky. Zkusme si jich pár položit.

Máš zabezpečený byt, dům, auto, počítač?

Co vše máš pojištěné?

Víme, že „někdo“ usiluje o to, nám slovo Boží vykrást?

Jak se proti tomu bráníme?

Nejsem povrchní jako slabá vrstva hlíny na skále? Nadchnout se není těžké, ale je třeba si pěstovat důslednost a vytrvalost.

(I psychologie nám nabízí metodu, jak si slyšené informace zapamatovat. Ale už od školních let jsme slyšeli, že se máme na vyučovanou látku doma podívat. Ne každý, kdo si jednou něco přečte nebo slyší, si to zapamatuje.)

Jaké nebezpečí dusí můj zájem o práci s božím vyučováním? Co mě láká jako krásné květy plevelu (které ale nenesou ovoce ani užitek)?

Jakou půdou jsem? Jakou úrodu z Písma získávám? Kolik jsem vytěžil z moudrosti boží?

Nakolik se pídím po porozumění Božímu slovu?

Při biblickém vyučování si mám ke slyšenému slovu dosadit vlastní zkušenosti, zážitky a dobře si vše promýšlet. Boží slovo potřebuje mou živnou půdu, pak přináší velkou úrodu.

Víra podle Ježíše znamená vnitřně dát za pravdu Ježíšovu vyučování. Není pouhým opakováním slov nebo mechanickým absolvováním náboženských skutků.

Potřebujeme porozumět, k čemu a jak slouží rozhovor s Bohem.

Potřebujeme porozumět, jak si Ježíš představuje vzájemný vztah.

Potřebujeme mít jasno v tom, co nám Ježíš říká a k čemu nás vede.

Kolik užítku pro život mi podobenství o rozdílné půdě přinese?

2011

15. neděle v mezidobí Iz 55:10–11 Ř 8:18–23 Mt 13:1–23 10. července 2011

Začátek léta přináší první ovoce, třešně, jahody, borůvky ...

V naší církvi to vypadá podobně, jsou svěceni noví kněží, slaví se primice, lidé si přicházejí pro novokněžská požehnání ... (Je to ovoce modliteb „za nová kněžská povolání“?)

Co z toho všeho vzejde? ¹²⁷⁰

S dětmi se shodneme, že k životu potřebujeme: péči o tělo (to, co dostáváme doma: jídlo, teplo) a blízkost druhých (slovo a náruč).

To dostáváme od rodičů i od Boha. I my se učíme dávat.

Bůh nám dal velkou výbavu: život (schopnost poznávat a tvořit) a svět.

Navíc nás osobně vzdělává a nabízí nám další přátelskou pomoc (svátosti).

Soužití a spolupráce je nemožná bez komunikace (každý manžel a rodič to ví).

Slova a řeč jsou základním prostředkem domluvy.

Izrael je lidem knihy (Slova Božího). Odtud vychází všeobecná vysoká úroveň židů (i mravní) a jejich soudržnost. ¹²⁷¹

55. kap. Izajáše je významná. ¹²⁷²

Spolu s podobenstvím o rozsévači patří k základním (a určujícím) textům.

Škoda, že my tyto texty silně podceňujeme. Místo uřednictví a spolupráce (marně) sháníme hotové „produkty“. ¹²⁷³

1270 Žijeme ve zvláštní době.

Novokněží se dají spočítat na prstech. Raději si to na církevních slavnostech nepřipouštíme.

Církev se podobá rybáři, nořícímu do vody háček bez návnady nebo majícímu na háčku něco, o co ryby nejeví zájem. Jsou syté.

Ježíš ve své řeči o poslání „rybářů“ o udicích nic neříká, mluví o rybářích používajících sítě. Máme Kristu pomáhat zachraňovat lidi z otráveného prostředí a nebezpečného živlu zla, který táhne lidi ke dnu.

Rybáři dovedou na ryby vyžrát. S lidmi to tak nejde a nesmí se to, však také nemáme být lovci, nýbrž záchranáři.

Ovšem nelze zachraňovat někoho, kdo neví nebo nechce vědět o nebezpečí. Nebo ty, kteří jen nadávají.

Než budeme myslet na zachraňování druhých, naslouchejme slovu toho, který nabízí nejprve záchranu nám.

Záchranář musí umět „plavat“ v nebezpečném proudu, potřebuje vědět, čeho se držet a jak se orientovat.

1271 Píšu-li židé, mám na mysli náboženství, ne národ. Kéž bychom my byli Novým Izraelem.

1272 Prvních 11 veršů je zařazeno mezi devět čtení vigilie Zmrtvýchvstání. Celá kapitola (13 veršů) stojí za vážné promyšlení.

Poddaní si představovali božstva podle svých vládců. Ti byli často svévolní a vybírali od poddaných vysokou daň, vlastně výpalné. Hospodin nabízí svou péči zdarma – jako dobrý rodič.

Židé se za války v ghetech snažili, pokud to jen trochu šlo, vzdělávat děti. Ne jen kvůli organizování času dětí a jejich důstojnosti. Každá informace, každé porozumění něčemu z toho, co nám Bůh svěřil (svět, sebe, druhého) má smysl i pro věčnost. Tam bude naše „poznávání“ pokračovat a vše dobré z pozemského života se nám bude hodit, budeme mít náskok – v myšlení, v používání rozumu. A v umění mít rád – nebot „poznávání“ není jen věcí intelektu.

1273 Sháníme, jak získat co nejvíce milostí, co největší množství požehnání, modliteb, bohoslužeb (a opět – světe div se – odpustků). Některá požehnání pokládáme za účinnější (novokněžská nebo od hierarchů, požehnání ostatky, „Nejsvětější Svátost Oltářní“, nejnověji evangeliářem).

Ježíšova podobenství jsou třetí vyučovací kapitolou Ježíšova vyučování.¹²⁷⁴

Říkáme si, že biblické vyučování je geniální. Umožňuje nám poznávání toho největšího, co existuje. Ježíšovu vyučování porozuměly i ženy, které neuměly číst a psát. Podobenství je modelem.

Podobenstvím o rozsévání se nás Ježíš nejprve ptá: „Jakou půdou chceš být, kolik práce věnuješ porozumění Bohu?“

Slovo může být darem.

Se slovem druhého je třeba pracovat a odpovědět na ně. Přijmout je nebo odmítnout.

Před týdnem jsme slyšeli zarážející slova: „Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ (Mt 11:27)

Ježíš si váží nejen nás, ale i sám sebe. Nemarní čas s hlupáky. (Hloupý je líný a zbabělý ptát se a učit se. Nikdo se nenarodí hloupý.)

Ježíš se věnuje těm, kteří chtějí poznávat a růst – věnuje se „maličkým“.

Vyučování předpokládá spolupráci.¹²⁷⁵

Je zážitkem si vyzkoušet genialitu Ježíšova vyučování. Skoro každý rok se přimlouvám, aby rodiče nebo prarodiče s dětmi před žněmi vyhráblí na poli trs obilí a na vlastní oči se přesvědčili, kolik stébel vyroste z jednoho zrna a spočítali zrna v jednotlivých klasech a sečetli je. Nejen děti to bude bavit. Nejvíce se naučíme vyučováním druhých.¹²⁷⁶

Nezáleží na množství úkonů, ale na naší spolupráci s božími dary.

1274 Obsah Ježíšova vyučování:

1. kapitola: „obrácení“.

Ježíš vysvětluje proč je obrácení potřebné a nabízí možnost ověření si jeho hodnověrnosti (nepřichází jako reklama ohánějící se „tisíci děkovných dopisů“, ale činí znamení, že je poslán Bohem).

Po prvním obrácení je nám dána možnost celoživotního porovnávání si svých názorů a postojů s Ježíšovými názory a postoji.

2. kapitola: „Horské kázání“.

Ježíš oceňuje ušlechtilé lidi a zve je k „nové spravedlnosti“ božího království.

(Zároveň nás obdarovává a slouží nám, abychom měli z čeho dávat.)

3. kapitola: podobenství o božím království.

V našem poznávání světa (přírodních vědách) používáme řecký způsob myšlení. To je určeno intelektuálům. Jenže každý nepotřebuje k dobrému životu nutně maturitu. Řemeslník může být vzorným manželem, rodičem, křesťanem a jeho práce může být užitečná (raději bych byl zedníkem než dealerem zbytečných krámů).

1275 Do farnosti přišel nový farář. Nedělní kázání se lidem líbilo.

Další neděli vedl farář stejnou řeč.

A příští neděli – opět to samé...

„Pane faráři, už potřetí jste nám říkal stejné věci...“

„Čekám, až je zpracujete...“

1276 Mnoho toho znáte, máte velkou fantazii, můžete dětem ukázat, jak veliký výkyv stéblo snese, aniž se zlomí (oproti našim komínům, stožárům ...), můžete s dětmi žasnout nad službou obilí – doveďte „hlínu“

zpracovat na potravu. Kolika lidem prošlo obilí rukama, než se dostalo v podobě jídla na náš stůl? Kolik práce a umu je k dobrému jídlu zapotřebí? Kde všude používáme obilí a mouku? Co našemu tělu obilí dodává? Která jídla máme rádi?

Odpovědi na otázky, které nedovedeme zodpovědět, se mohou děti dozvědět ve školách ... včetně těch, jak naše tělo dokáže mouku zpracovat.

Jakým bohatstvím je pro nás škola. V mnoha zemích může jen jedno děcko z rodiny chodit do školy díky „adopci na dálku“.

Prázdniny nebyly k oddechu dětí, děti musely pracovat na poli, aby se rodina uživila.

Nechme děti posoudit, jestli je Ježíš tvrdý, přísný nebo moudrý a pevný, když „nehází perly sviním“.

Děti rozumí slovům: „Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má“.¹²⁷⁷

K vysvětlení dětem, jak se tenkrát na poli selo, si můžeme informace sehnat. Každý, kdo ví, jak hřejí kameny na skalce, může dětem vysvětlit, jak to bylo se zrny na kamenité půdě.

Lehce dětem vysvětlíme, jak alkohol působí v lidském mozku, že se člověk potácí, neví, co mluví a nemá nad sebou vládu, co udělají s narkomanem drogy. Větší děti už znají působení virů v počítači. Pomocí dnešních příkladů jim můžeme vysvětlit, že nám ďábel může vymazat důležité informace v mozku a naopak nám nasadit svůj program.¹²⁷⁸

Ježíš ví, že nám dává veliký dar.

S dary se nešeredí!

Na takovou vycházku s povídáním děti nezapomenou, navždy si budou pamatovat, jak zázračně obilí roste a čeho všeho si Ježíš už jako kluk všimal a využil k vyučování.

1277 Děti vědí, že jim maminka ráda na talíř přidá jídlo, když mají snědeno a naopak sebere talíř s nedojedeným jídlem. Vědí, že ten kdo zvládl učivo jednoho školního roku, může postoupit do vyššího ročníku, kdo složil rybářské zkoušky, může chodit na ryby...

Ukažme dětem na zdi ordinace lékařský diplom našeho lékaře. Jsou na něm podepsáni slovní profesoři univerzity, potvrzující, že náš pan doktor nebo paní doktorka nejen vypočetla přednášky, ale složila i patřičné zkoušky a ovládá nutné dovednosti léčit.

Budeme tak děti připravovat na ověřování pravého od nepravého v životě, aby neskočily šarlatánům na špek. (Díval jsem se na internetové stránky esoteriky. Chtěl jsem vědět, kdo vyučuje novodobé šamany. Vše je zastřeno mlhou. Žádná osobní odpovědnost. Pokoutní šeptání, typické pro podomní obchodníky.)

Učme děti přemýšlet. Každý má za poctivou práci nárok na spravedlivou odměnu (děti jsou živěny zdarma). Řekne-li si některý lékař za léčení o obálku s penězi, zneužívá svého postavení a vysává nemocného. Špatně dopadne!

Podobnou pijavicí bývají léčitelé. Šel jsem se přesvědčit: u jednoho stála hodina péče 500 Kč, u jiného 1 600 Kč. K těm, kteří berou tisíce, jsem už nešel. Tvrdí, co vše rozpoznají, a bezostyšně okrádají lidi, kteří mají smrt na jazyku. Objednají své klienty znovu a znovu. Nezarazí je ani, když jejich pacient mezitím zemřel. Uvěřili ve vlastní výjimečnost, nechali se opít vlastní mocí (nazývají ji „pomocí bližním“) a penězi, už nerozpoznávají, že se řítí do záhuby. Jsou podobní pijavicím politickým – ti také uvěřili ve svou výjimečnost a jsou přesvědčeni, že jim za jejich „službu“ patří „patřičná odměna“.

Je zajímavé si k tomu přečíst:

„Mezi apoštoly vznikl spor, kdo z nich je asi největší.

Ježíš jim řekl: 'Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci.

Avšak vy ne tak: Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží. Neboť kdo je větší: ten, kdo sedí za stolem, či ten, kdo obsluhuje? Zdali ne ten, kdo sedí za stolem? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží. A vy jste ti, kdo se mnou v mých zkouškách vytrvali. Já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně, abyste v mém království jedli a pili u mého stolu; usednete na trůnech a budete soudit dvanáct pokolení Izraele.

Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselehala ...'“ (Lk 22:24–32a)

Učme děti, že každé vážné prohlášení má mít uvedené: místo napsání, datum, čitelný podpis, razítko a adresu.

Učme je, jak se ověřuje dobrá „firma“. Ukazujeme jim, jaké ovoce přineslo Izraelské přátelství s Bohem během 4 tisíc let, a jaké ovoce přineslo 2 tisíce let křesťanství. Ukažme jim velikost a jedinečnost křesťanské kultury.

1278 Je neuvěřitelné, jak naši kamarádi, kteří byli chytří a zakoušeli boží přátelství, „zapomněli“ na všechnu tu zkušenost s Bohem a zhloupli, když vstoupili do některých politických stran, upsali se podivným firmám nejrůznějšího druhu a dali se do jiných služeb. Kristus pro ně přestal být přitažlivý, už nevidí jeho výjimečnost. Přišli o selský rozum. Nejsou s to rozpoznat velké brambory od malých. (To se týká i fanatismu a ideologizace v náboženství.)

Ježíš, tomu, kdo nezpracoval podobenství o rozsévači, neřekl komentář k dalšímu podobenství. (Bez vysvětlení podobenství nikdo neporozumí. Tak mnoho lidí slyšelo další Ježíšova vyprávění, poslouchali a poslouchali, ale nebylo jim to nic platné. Někdy chtěli Ježíše korunovat v Jeruzalémě a nakonec mu napařili na hlavu čepici z trní.

„Do které party chceš patřit ty?“ ptá se Ježíš mě i tebe.

„Jakou půdou pro boží slovo chceš být? O jak velkou úrodu stojíš, kolik úsilí a času si na boží slovo vyhradíš? Tolik, kolik na noviny?“

Ježíš chce, aby nás poznávání světa i Boha bavilo a těšilo. ¹²⁷⁹

2008

15. neděle v mezidobí Iz 55:10–11 Ř 8:18–23 Mt 13:1–23 13. července 2008

V úryvku dnešního evangelia je mnoho informací. Stihneme si všimnout jen něčeho.

Před týdnem jsme slyšeli Ježíšovo upozornění na hodnotu jeho vyučování.

Není břemenem a je geniální.

Ježíš svá podobenství volil ze známých zkušeností tehdejších lidí. My si potřebujeme udělat exkurzi do těchto oblastí, ale to není nic nepřekonatelného. ¹²⁸⁰

Dnešní podobenství mluví o obilném poli.

Dal jsem rodičům a dětem úkol: vyhrábnout z pole trs obilí, zjistit kolik stébel vyroste z jednoho zrna a spočítat zrna v jednotlivých klasech a sečíst je.

Ježíš z nás nedělá primitivy. Ví, že praktické poznávání je zajímavé a víc nás baví než poznávání teoretické. Bavily nás pokusy a vlastní prozkoumávání.

Ježíš učí zajímavě a názorně. Kdo na způsob jeho vyučování přistoupí, bude velice spokojený.

Porozumí vyučované látce a bude schopen používat poznané i v dalších praktických věcech. Bude si podobenství do smrti pamatovat (na rozdíl od definic – ty jsem já dávno zapomněl).

„Maličký“ si ověří vysokou účinnost Ježíšova vyučování. „Moudří a chytří“ mávnou rukou.

(Pokaždé mě překvapuje, kolik lidí je například přesvědčeno, že „ví“, jak to s trsem obilí je a ještě tvrdí: „Já jsem z vesnice“.) ¹²⁸¹

Ježíš učil dospělé, ne děti. Ale je vidět čeho si všímal, jaký měl vhled do věcí a že neodděloval věci duchovní a „světské“.

Kdož ví, co všechno jako kluk s dětmi společně zkoumal (určitě dětské hry vedl).

¹²⁷⁹ Jáchym s Aničkou mi darovali chytrou knížku pro děti „Modrý pořouch“ Miloše Kratochvíla.

Pětiletý Jáchym mě vyučil, jak to s pořouchy chodí. Ač neumí číst, zná přesně – podle obrázků v knížce – přes 30 rozkmoťidel (ty se dělí na rozhádadla, závistidla, matohlavy a váhadla).

Několik knížek jsem nakoupil a už je rozdávám a čtu je dětem. Děti si vymýšlejí další jména pořouchů, kteří nás trápí a ponoukají a my si pak – pod jejich vlivem, jako pod vlivem drog – kazíme vztahy.

Toníkovi ještě není osm roků. Přinesl jsem mu dost složitý dřevěný hlavolam. Ani ne do 15 minut jej uměl i složit.

¹²⁸⁰ Ptal jsem se dětí, kde je ve vejci budoucí kuře. Hádali, nevěděli. Je-li v Písmu řeč o oslu (v Orientě je osel v každé rodině, děti na oslech od malinka jezdí ...), měli bychom jej vyhledat, svést se na něm, vyzkoušet si, jak se ovládá, všimnout si jeho povahy, ocenit jeho hodnotu, dozvědět se něco o jeho hodnotě a výjimečnosti (osel si pamatuje cestu, kterou jednou šel – já zabloudím i po několikáté).

¹²⁸¹ Kdo jste si vyhráblí trs obilí – lépe porozumíte navíc i názornému obrazu sv. Pavla o zmrtvýchvstání 1 Kor 15:35n.

Dnes se na některých školách zavádí nový způsob vyučování – podobný vyučování Ježíšovu.¹²⁸²
Ze všech podobností je to o rozsávací nejdůležitější.
Je třeba vědět, jak se tenkrát selo ... (pokud to nevíme přesně, nestyďme se zeptat). Všechno je třeba si představit.

Podobenství se nás ptá: „Čím pro tebe Boží slovo je?
Co od Božího slova očekáváš?
Jakého výnosu chceš docílit?
Jakou půdou chceš být?
Kolik vlastní práce chceš do porozumění Božímu slovu vložit?“

Tak je to u každé činnosti.

Máme zaznamenán Ježíšův výklad podobenství.¹²⁸³

Jedni si poslechnou Slovo Boží a hned ho zapomenou. Dábel jim to vymaže z mozku.
Kdo si nepřečte texty před bohoslužbou, kdo jen na slova: „Slyšeli jsme slovo Boží“ odpoví: „Sláva tobě, Kriste“ a neotevře si Bibli, co může očekávat?

Jak je to s tím ďáblem? Uvedu příklad.

V kostele slyšíme texty o manželství, ale pak vidíme mnoho filmů, kde se někdo zamiluje do druhého a hned se k němu má ... Pokud pro nás slovo Boží není nejdůležitější moudrostí a cestou k pěknému manželství, pokud s Božím slovem nepracujeme a nenosíme je v srdci, pokud se dostatečně nenamáháme ve svém manželství – pak nikoho nepřekvapí, že když se někdo zamiluje a zareaguje jak viděl v těch bláhových filmech. Uvěří svému citu, nechá se oklamat a přijde o to, co má ...

Mohl bych z manželské poradny vyprávět. Zamilovanost je ošidná a nebezpečná.¹²⁸⁴

Jak to je na „skalnaté půdě“ ví každý skalkař. Kameny na skalce se přes den nahřejí a teplo přispívá k růstu rostlin. Skalničky ale nepotřebují tolik vláhy jako třeba obilí.

Na „skalnaté půdě“ zrna sice rychle vzklíčí, ale dalším teplem v mělké půdě to málo vláhy zmizí a rostlinka – jak rychle vzklíčila, tak rychle uvadne.

Co je tou důležitou vláhou pro nás?

Podobenství učí: Někteří lidé přijmou Slovo Boží ukvapeně. Nadšení nestačí, je třeba si Ježíšova slova promyslet a ověřovat. Kdo to neudělá, nadchne se brzy zase pro něco jiného. Nebo nevytrvá. Lehko nabyl – nadšení – a lehko pozbyl.

1282 Když se ptám, co Ježíš po svém ponoření v Jordánu dělal na poušti, většina lidí odpovídá: „Modlil se a postil se“. Když si říkáme, že si Ježíš připravoval osnovu svého vyučování o božím království – řada lidí se pohrdlivě usklíbne (mimo dobrých kantorů).

Jednou jsem se kamaráda ptal na práci v dole. Horník za směnu (6 hodin) ve tmě, prachu a horku, ve sloji 80 cm – vleže (představte si to – jako pod stolem) musí lopatou naházet na pás 30 tun vyrubaného uhlí. Začal jsem si úplně jinak vážit každého kousku uhlí.

Kdo se snaží dobře učit, ten umí ocenit Ježíšovo vyučování. Ježíšova námaha svědčí o úctě k Bohu a k nám lidem. S velikou pečlivostí a přesností volil každé slovo. Kdo to objeví, ten si pak úplně jinak váží každého Ježíšova slova. My často (a povrchně) mluvíme jen o Ježíšově utrpení na kříži.

1283 Ježíš podobenství vysvětloval těm, kteří se přišli zeptat.

1284 Se snoubenci si říkáme, co je zamilovanost a co láska.

Zamilovanost nás může v životě několikrát postihnout.

Říkáme si, jak se máme při této srdeční chorobě zachovat, abychom si udrželi manželství.

Pěkné manželství je velice náročnou stavbou, stojí mnoho potu a často i slz. S výchovou dětí je to stejné.

Nic cenného nepořídíme lacino. Dlouhodobý vztah si nikdo nekoupí.

Čtu-li evangelia povrchně a zůstanu-li pouze u nadšení a nedosadím-li si tam vlastní zkušenosti, dopadnu jako rostlina, která nezapustila kořeny.

Všechno je třeba pořádně promyslet. Ideálem podle Ježíše, je, abychom mu dokázali vnitřně přitakat, dát mu za pravdu a ne se pouze něco formálně naučit. Potřebujeme se snažit mít ve vztahu s Bohem jasno a neříkat jen: „Já věřím, doufám a nadevšechno miluji“, aniž rozumím tomu, co říkám.

Jedna studentka vyprávěla, jak se naučila z paměti nakreslit řez hranolem, aniž tomu rozuměla. Já bych nebyl schopen si tolik jednotlivých kroků zapamatovat.

I v náboženství platí: Raději méně tvrdit, ale pořádně tomu rozumět.

Potřebujeme evangelium rozumět, ne jen jej umět citovat. Pozor na to! Tato záměna je velmi zákeřná.

V historii se vedly války kvůli tomu, aby se mohla Bible číst. Ale ani křesťáci, ani husité Písmo pořádně nečetli. A nestačí jen číst, ale rozumět mu. Potřebuji porozumět a vnitřně s ním souhlasit.

To je pracné. Laciná cesta k tomu nevede.

Nestačí pouze říkat: „Já tomu věřím“.

V obchodě, v práci, ve smlouvách jednáme také obezřetně, přepočítáváme si, ověřujeme ...

Nestačí se před svatbou spokojit jen s tím, že „on chodí do kostela“.

„Říkal mi, že přestane pít.“

„Nebude mi bránit chodit do kostela ...“

Věřit podle Ježíše znamená – dát Bohu za pravdu.

Každý hospodář ví, co obilí ohrožuje. Nepodcení plevel (a trní).

Nejen ve škole jsme se učili, že rostlina potřebuje ke svému růstu dost vláhy, prostoru a světla. Kdo z nás něco nepěstoval?

Ježíš je šikovný, vychází z našich zkušeností a na nich nám vysvětluje, jak to s božím královstvím je.

Vyprávěli nám, jak málo lidí v západních zemích „chodí do kostela“. Dnes jsme stejně postiženi.

Řada jiných zájmů udusí povrchní vztah k Bohu. Kdo neobjeví a nezíská k Bohu osobní vztah, osobní přátelství odejde jinam. Nemluví o zlu, svět je zajímavý a lákavý.

Řada lidí, kteří se s námi modlili, zpívali stejné písně, stáli vedle nás u stolu Páně, už tady nejsou.

Tak je to ve všem. Řada manželů, kteří spolu, jedli, pili, spali, slavili Vánoce i narozeniny, spolu pracovali i tančili, zplodili spolu řadu dětí, odešla jinam. Nejde o soud, jde o pěkný život a o cestu k němu, jak snížit množství slz, zklamání, trpkosti a zoufalství. Jde o hledání cesty a pravého štěstí. Podobenství o rozsévači je klíčové. Ježíš říká: „Jak chcete pochopit další podobenství a Boží slovo vůbec (jak chcete porozumět Bohu, když tomu nebudete věnovat to, co je třeba), pokud neporozumíte podobenství o rozsévači?“

Toto podobenství má platnost ve všech oborech. Ve všem záleží na pečlivém naslouchání a kolik jsem ochoten pro určitou věc udělat. Naši předkové četli Bibli mizerně a prali se kvůli věcem vytrženým ze souvislostí. My se potřebujeme naučit Bibli číst pečlivěji.

Jako rostlina může růst jedině tehdy, má-li dost vláhy a živin pro „stavební materiál“ své existence, tak náš vztah k Bohu může růst a prospívat jen tehdy, pokud si umím získat vše nutné k porozumění Bohu. Při čtení Písma (k porozumění Bohu při čtení Bible) potřebuji promýšlet co slyším, ověřovat, porovnávat si vlastní zážitky a dosazovat si k tomu vlastní zkušenosti.

Rosévač je skvělý, umí učit, ale Boží slovo potřebuje u mě (ve mně) nacházet živnou půdu a dostatečnou vláhu.

Nejen nečtením Písma, ale i nesprávným výkladem, nesprávným čtením, nesprávným nasloucháním se můžeme s Ježíšem míjet.

Ježíš umí svou práci; dostatečně vysvětloval, jak to je v božím království a přece mu mnoho lidí neporozumělo.

Jinou představu o božím království měla matka synů Zebedeových, když chtěla, aby jeden byl premiérem a druhý ministrem zahraničí. A pozor! Jan a Jakub s ní souhlasili. Neřekli, mami, mluvíš nesmysly.

Nemyslím-li si, že bych byl lepší posluchač a učedník než Jan a Jakub, neměl bych podcenit poznávání Boha – je to největší a nejdůležitější poznání pro život.

Řada lidí byla Ježíšovým kázáním nadšena. Neříkali jako my po čtení evangelia: „Sláva tobě, Kriste“, byli tak nadšení (i když Ježíši nerozuměli), že volali: „Hosana, synu Davidovu ...“ Prohlašovali jej za Krále a zasvěcovali mu svá srdce i srdce jiných, za Krále svého národa ...“ Učedníci se dostali dál, ale i řada z nich po čase od Ježíše odešla. Jidáš se dostal dokonce mezi apoštoly, a přesto nakonec od Ježíše vnitřně odešel.

Stále se to opakuje. Jsme nadšení křtem děťátka, prvním svatým přijímáním, biřmováním, svatbou, ... ale ne každý objeví a přijme Ježíšovo přátelství. Někteří vytrvají.

První krok k učednictví je, že se člověk ptá: „Já tomu nerozumím. Prosím, můžeš mi poskytnout osvětlení?“

Mnoho lidí si neuvědomovalo kdysi a neuvědomuje ani dnes, že je pro ně Ježíšovo slovo nesrozumitelné. Bývá jich drtivá většina.

Když se jim začíná život bortit, hledají chybu všude jinde než u sebe.

Kdyby se u nás Ježíš objevil, kdo z nás by se s Ježíšem přátelil? Kdo by mu chodil naslouchat – k jeho stolu v hospodě, v synagóze nebo pod širým nebem?

Lze si to ověřit.

Ježíš naříkal: „Jak je mohu uzdravit, když nechtějí vidět ani slyšet to, co je zřejmé, co umím vyložit tak, aby to pochopilo i větší dítě.“

My máme možnosti o jakých se dříve lidem ani nesnilo. Využijeme-li je, bude z nás mít Ježíš radost jako má učitel radost ze svých dobrých studentů.

Blahoslavení, kteří se nechají přivést k porozumění sobě, druhým a k porozumění Bohu. Ti, kteří se zasvědí této cestě, stanou se dcerami a syny Božími a budou požehnáním pro boží království.

16. neděle v mezidobí

2020

16. neděle v mezidobí Mdr 12:13. 16–19 Ř 8:26–27 Mt 13:24–43 19. července 2020

Bůh nám dává řadu velikých darů, které v nás mají přinášet užitek.

K čemu by nám byla moudrost nebo svoboda projevu, kdybychom neměli co říci? Za obdarování jsme odpovědní. Rodiče nemají zanedbávat výchovu svých dětí. Ježíšovi učedníci mají nést patřičné ovoce.

Před týdnem jsme (opět) slyšeli klíčové podobenství o rozséváči. Evangelium nám připravilo „domácí“ úlohu:

Jak úrodnou půdou pro boží slovo jsem? Jak si Ježíšova vyučování považuji, nakolik mu naslouchám, kolik času a péče mu věnuji a jaký užitek přináším?

(Kolik vytěžím z pravdivých slov druhých lidí?)

Dostal jsem dotaz, proč Ježíš mluvil v podobenstvích a ne přímo.

Nemohu každý rok vykládat všechno. Jako Ježíš u většiny Izraelitů předpokládal znalosti z „Mojžíšova vyučování“, tak i my předpokládáme znalosti z dřívějších Ježíšových vyučovacích lekcí.

Pokud se někdo ptá na něco, co jsme si říkali v minulých letech, měl bych ho správně odkázat na lekce minulých let. Ale poctivým tazatelům se má dostat odpovědi.

Ježíšova podobenství jsou výtečnou vyučovací technikou umožňující nám pochopení největšího poznání – o životě s Bohem.¹²⁸⁵

Říkáme si – k Ježíšovu podobenství nutně patří výklad.¹²⁸⁶

Výklad je klíčem k porozumění (kdyby nám někdo daroval zámek, ale nedal nám klíč, byl by nám zámek k ničemu).

Ježíšova podobenství nám slouží k porozumění, ale také jsou sítem.

Ježíše si přicházeli poslechnout různí lidé (zástup), které nějakým způsobem Ježíš zaujal. Přicházeli z různých pohnutek a úmyslů:

- otevření, poctivě hledající boží moudrost.
- zatuhlí učedníci rabínů, přesvědčení, že už všemu rozumějí (tvrdí strážci morálky a „tradice otců“)

1285 Řeč definic nebo dogmat je těžkopádná a zastarává. Naše poznání narůstá a řeč se vyvíjí. Podobenství je geniální, používá poetický jazyk, který zve posluchače k hledání smyslu.

Ježíš ve svých podobenstvích vychází z něčeho známého (všichni viděli růst rostlin, znali práce doma, na poli nebo při rybolovu) a postupuje dál k novému; ukazuje nám, jak to chodí v božím království: „Boží království je jako ...“

Vypráví: „K nabídce božího království se lidé chovají různě, jako rozdílná půda k osivu. Boží království začíná z malého počátku, ale náramně naroste (z malého semene vyrostou velké rostliny, trochu kvasu pohne s velkým těstem. Jsem pro vás dveřmi, kterými se do božího království vchází. Jste jako ratolesti na kmeni vinné révy. ...).“

1286 Každému, kdo se Nazaretského poctivě ptal („neporozuměl jsem tvým slovům, můžeš mi je vysvětlit?“), Ježíš rád vyhověl.

Evangelia uvádějí Ježíšovy výklady k základním podobenstvím. K vyučovacím povinnostem církve patří výklady ostatních podobenství (dají se odvodit z celkového Ježíšova vyučování). Jak uvidíme dál, tomuto úkolu zůstáváme nemálo dlužni.

- diskutěři, kteří svou inteligencí rádi porážejí druhé
- „Mistři“, kteří jsou učedníky sebe samých
- povýšení a primitivní rozumbradové
- chvilkoví nadšenci
- udavači
- ...

Ježíš měl zdravé sebevědomí – jeho slovo má svou hodnotu, ale nikomu nic nevnučuje. Boží království je živým pokladem, který je vytvářen vzájemnými dobrými vztahy. Stojí na vzájemné službě.

„Vám je dáno porozumět božímu království, ale ti, kteří o to nemají zájem, neporozumí, moje slova po nich sjedou jako voda po stěně.“

Ježíš věděl, že bude v krátké době zlikvidován. Nemá cenu ztrácet čas s těmi, kteří nehledají, obtěžují nebo se staví proti.

Jeho – Ježíšova – podobnost jsou také sítem, oddělujícím „zrno od plev“.

Ježíš není tvrdým hospodářem, pracuje pro nás do roztrhání těla.

S Izaiášem (Iz 6:9–13) nařiká nad zatvzeleností a povýšeností Izraelitů, kteří nestojí o radu a pomoc. Srov. J 12:37–41; Sk 28:25–27

Ježíš je nejtrpělivější učitel. Krok za krokem nás laskavě a věrně provází na naší cestě životem („nalomenou třtinu nedolomí“). Kdyby nám všechno řekl najednou, nařídil z pozice své moci a svou pravdu nám dokázal (například sestoupil z kříže), „povalil by nás na zem“. (Kaifáš by se ze strachu stal jeho otrokem. Ale to by Boha (a Ježíše) netěšilo. Ani nám se nelíbí zjištění a neupřímnost překabátěnců.)

Ano, vede nás k dospělosti – k odpovědnosti za to, co slyšíme a vidíme.¹²⁸⁷

Jsmo vybaveni a vedeni k dobru. My sami se hlásíme k odpovědnosti za svá jednání.

„Nebudete-li otevření jako děti, do božího království nevejdete. (Mt 18:3).

„Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“ (Mt 5:20)

Na spravedlnosti stojí život (i v božím království).

„Blahopřeji toužícím po Duchu božím, neboť jejich je království nebeské.

Blahopřeji těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti ...

Blahopřeji těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.“ (Mt 5:1n)

Otevřenost pro nové je charakteristikou učedníků.

Otevřenost a pružnost je určitou dovedností, kterou si máme stále pěstovat. („Blahopřeji lidem čistého srdce“ Mt 5:8)

Dobrá rada nebo nápad mohou být na první pohled nenápadné, říká Bible i pohádky. Rozvážný člověk je zkoumá a nechá si poradit. Otevřený naslouchá učitelům, všímá si, jak pracují šikovní lidé.

Namyšlený je hlupákem (Písmo má hloupost za hřích, je ovocem pýchy, lenosti a strachu se ptát).

¹²⁸⁷ Ježíš počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že se neobrátily: „Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byly oblékly zíněný šat, sypaly se popelem a obrátily se. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.“ (Mt 11:20–24)

Kdo je poctivý v učení, kdo nenechal ležet ladem podobenství o rozsévači, tomu dnešní čtení z evangelia nabízí další poznání skrze další podobenství.

Bůh do našeho srdce zasévá dobré dary – ty máme rozvíjet. Ale také se do našeho pole dostávají nedobrá semena.

V podobenství o jedovatém jílku mámivém v pšeničném poli nám Ježíš odkrývá, kde se zlo v nás bere, jak je nebezpečné a jak se mu vyhýbat.

Církev má pečovat o pramen vody živé – o boží slovo. To, že v našich překladech je místo jílku stále uváděn plevel nebo koukol je vážným proviněním vůči Ježíšovu poslání. Je to jako kdyby někdo jedovatou houbu zaměnil za houbu nevalné chuti. Starší čeští biblisté: Jan Hejčl, Josef Miklík, Rudolf Col, o jílku mámivém dobře věděli.

Koukol a další plevele jsou velmi brzy rozpoznatelné.

Všelijaké lotry Ježíš přirovnává k trní (Mt 13:7). Trní je na první pohled jiné než pšenice, lumpové často vypadají jinak než lidé zbožní.

Jílek je obrazem falešné zbožnosti. Jílek dlouho vypadá jako pšenice, falešná zbožnost se tváří jako pravá (podobně se maskuje vlk v rouchu beránčím).

Nevěřte těm, kteří tvrdí, že jde o plevel. Jsou nebezpeční, pyšně si hrají na všeznalce (opovrhují Ježíšovu moudrostí) a trestuhodně odvádějí lidi od smrtelného nebezpečí, před kterým nás Ježíš varuje.

Ježíš nás pověřuje apoštolátem božího slova i apoštolátem služby potřebným.

„Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje“ (Mt 12:30)

Podrobně jsme o tomto podobenství v minulých letech mluvili.

„Máme jílek vytrhat?“, ptají se sedláka zaměstnanci. „Nechte obojí růst až do žní, udělali byste víc škody než užitku.“

Jak bychom dopadli, kdyby Bůh jednal podle chytrolínů, kteří druhým přejí, aby každého, kdo páchá zlo, okamžitě srazil blesk.

Jílek se nemůže stát pšenicí, jedovatá potravina se nemůže stát životadárnou. Ale hříšník se může obrátit. Bůh svým milosrdenstvím nabízí člověku pomoc. Dává nám dost možností k obrácení a nápravě (vzpomeňme na Josefovy bratry, Davida, apoštoly, Šavla – Pavla ...)

To neznamená, že máme ke zlu mlčet, Ježíš na nikoho pasti nenastražil, svým odpůrcům (včetně Jidáše) stále říkal, co dělají špatně a snažil se je získat na stranu boží.

Ale ten, kdo zmaří boží nabídky k osvojení si dobrých návyků, kdo nestojí o nebeské království nebo ten, kdo se tam chce vloučit bez ochoty sloužit druhým a dávat jim přednost před sebou, ten nevejde.

V druhém čtení Pavel mluví o umění modlitby.

Říkáme si, jak je slovo *modlitba* devalvované, co vše se za modlitbu vydává.

Mluvme tedy raději o setkání s Bohem a o komunikaci (nejde jen o slova) s ním.

Lidé shánějí všelijaké návody k modlitbě, k meditaci a kontemplaci ... – Nic u toho nesnižují, ale naslouchejme Bohu ještě více než lidem.

Bůh nám říká: „Jste u mě doma.

Rozumím vám víc než vy sami sobě.

Přeji vám víc než vy sami sobě.

Vaše drahé mám víc rád než vy je. Pečuji o ně více než vy.

O tom všem nepochybujte, na to se můžete spolehnout. Ano, všimněte si nesčíslných projevů mé štědrosti k vám, abyste věděli o velikosti mého přátelství k vám!“

V Písmu je popsáno mnoho setkání lidí s Bohem. Z některých rozhovorů měl Ježíš radost ...

Podobně rozpoznáváme, která jednání lidí mezi sebou a jejich vzájemné rozhovory se Bohu líbily, nebo které neschvaluje.

Z toho všeho se učíme Bohu rozumět.

Ještě do toho vložím – Co znamenají slova: „Duch se za nás přimlouvá“?

U koho se přimlouvá? U Boha, nebo u nás? ¹²⁸⁸

Nemohu se druhého ptát, jak se modlí, to je velice intimní záležitost. Mohu říci, jak se já setkávám s Bohem. Není třeba mu říkat něco o mém životě nebo o těch, na kterých mně záleží. Ví vše.

Stavím se před něj bez toho, abych si na něco hrál. Ví o mně vše, zná mou touhu i mou ubohost.

Mám nějakou zkušenost s jeho přejícností.

Snažím se mu „naslouchat“.

Čím víc jej poznávám, tím víc mě napadá, co by mně řekl (co mně snad říká). Duch mně, podle Ježíšova slibu, tiše(!) napovídá to, co nás Ježíš vyučuje.

Na mně je, abych rozpoznával, co ke mně přichází od Ducha božího a co od ducha protibožího – ten se hlasitě(!) prosazuje.

Setkání s Bohem nás obohacuje a proměňuje.

Výše jsem mluvil o trénování otevřenosti novému a k ochotě vážít si toho, co mně říkají druzí (přinejmenším ti, kteří mne mají rádi a jsou moudřejší než já).

I špatné jednání druhých mně nastavuje zrcadlo, zda nejednám stejně nebo podobně.

Později jsem začal naslouchat i tomu, co mně říkají i ti, kteří mě nemají rádi. I oni mohou mít v něčem pravdu.

Je výhodné o tom všem přemýšlet před Tváří boží. Může se nám to stát nejlepší supervizí – můžeme to zkoumat z božího nadhledu.

Opět povím, čím více Boha poznávám a rozumím mu, tím více mohu dát na to, co jsem rozpoznal za vnuknutí Ducha.

K tomu povím jednu poznámku. Mluvíme o jazycích lásky, snažíme se pojmenovat své jazyky lásky i jazyky druhých. Vyjadřování se v některých jazycích druhých se snažíme osvojit ...

Bůh k nám mluví mnoha jazyky lásky ...

Ukazuje nám a projevuje se svou inteligencí, vynalézavou štědrostí k nám, spravedlností, věrností ... a také krásou. I krásou svého slova, i genialitou a nápaditostí Ježíšových podobenství.

Jsem nadšen z Ježíšových podobenství ... jsem unesen i tímto jeho krásným jazykem lásky, který mně prokazuje.

První čtení mluví o veliké trpělivosti, laskavosti, shovívavosti a milosrdenství Boha k nám ... ¹²⁸⁹

1288 Šetří na nás Bůh? Má odměřenou určitou dávku své přízně a může nám na něčí přimlovu ještě přisypat? Je třeba přemlouvat Boha nebo nás?

(Mluvili jsme o rozdílu přimluvné modlitby na pohanský způsob a o Ježíšově vyučování o přimluvné modlitbě.) („Ať vám Všemohoucí Bůh na přimlovu P. Marie žehná,“ modlilo se zbožně kníže kněžské.)

Bůh a dobří lidé nám ukazují krásu dobra a svobody.
Od Boha a blízkých jsme mnohokrát zakusili odpuštění.
Je ale rozdíl mezi ublížením ze slabosti nebo vědomým pácháním zla, z pomsty, z nenávisti nebo „jen tak“ ze škodolibosti (to je nám nepochopitelné).

Porozumění podobenství o kvasu není obtížné, kdekdo doma peče chléb ...
K porozumění podobenství o semeni hořčice stačí informace: „V Izraeli roste dvouletá hořčice černá, dosahující výše až 4 metrů. Druhým rokem na ni mohou hnízdit ptáci – my máme druhým (pohanům) ukazovat a poskytovat bezpečí Ježíšových přátel.

Z pomstychtivosti, ze zlého někdy lidé zapálili jiným pole s obilím. Vyčíhali si chvíli, kdy bylo obilí suché a ... Jenže ve dne kouř, v noci oheň hned zdaleka ukáže co se děje ... Proto někteří zákeřně naseli druhému na poli jílek mámivý. Už ve starověku byl takový pachatel popravován.
O podobenství o jílku mámivém mluvívám často – i proto, že dodneška spí.¹²⁹⁰
Nebezpečnost jílku (na rozdíl od jiných plevelů) je v tom, že se dlouho podobá pšenici. Jedovatá zbožnost se podobá zbožnosti pravé a tím mate lidi.
Máme o ní vědět a hlídat si ji v sobě.

Pole nemůže ovlivnit rozsévače, dobrého ani špatného, nemůže se bránit. My dobrořečíme Kristu za jeho vyučování, díky němuž rozpoznáváme nebezpečí, nepřítel, své neblahé sklony a svou pohodlnost (které se nechce bdít, přemýšlet, rozpoznávat podvrh a včas se bránit).

Zřídka kdy mluvím o ďáblu. Ale nepřehlížím ho a nepodceňuji nepřítel. Před týdnem evangelium také o ďáblu mluvilo.¹²⁹¹

Nás okouzлил svou krásou Bůh. O něj se opíráme, na něj se učíme spoléhat, důvěřovat mu. Kdo se nechá ochromit ďáblem, dává mu moc nad sebou. Strach vydává ustrašeného do rukou toho, kdo straší a nás ohrožuje. (I v politice.)
Hospodin říká: „Není, kdo by tě vytrhl z mé **náruče**“. (Srov. Iz 43:13). Na nás ale je, komu dovolíme, aby nás objímal. Některá obětí jsou smrtelná.¹²⁹²

1289 Jak bláhově a neznale někteří říkají: „Ve Starém zákoně je Bůh spravedlivý, v Novém zákoně je milosrdný.“

1290 Podobenství spí tím, že *zizaní* (jílek) je v našich překladech Písma mylně nahrazováno *plevelem* nebo *koukolem*. Ale bodláčí a trní v biblické řeči představuje někoho nebo něco jiného než jílek mámivý (Mt 7:16, 13:7. 22) Pokud vím, *koukol* se v Bibli nevyskytuje.

Jílek mámivý sužoval a ohrožoval zemědělce. Požití malého množství způsobuje omamné stavy, ve větším množství způsobuje smrt. Model jílku a falešné zbožnosti je přesný, Ježíš je geniální učitel. (Je příznačné, že někteří lidé dodneška podobenství o jílku zlehčují.)

1291 Ďáblu neporozumíme. Dobro je pochopitelné, zlo je absurdní. Ďábel měl – na rozdíl od nás ideální dětství. Ale zneužil svou svobodu a zvrhnul se. Nemusíme se jím děsit. Jsme proti němu chráněni a známe bezpečnostní pravidla. Je ale důležité znát své nepřátele, jejich spády a jejich způsob zlého, zlomyslného a chytrého škození.

1292 I autor názvu „kudlanka nábožná“ zřejmě porozuměl nebezpečí falešné zbožnosti. Víme, jak skončili proroci včetně Ježíše. Ďábel mezi námi rád používá velice zbožnou mluvu. A někteří jeho pomocníci se chytře halí do kněžských rouch.

Chytáme se do různých osidel (lidová moudrost říká: „Není na světě rybička, aby na ni nebyla udička“).

Na nás si ďábel nepřijde s pokušením vyloupit banku. Na „ctnostné“ a „hodné“ líčí falešnou zbožnost ...

Díky Ježíšovu vyučování můžeme včas rozpoznávat, jak se jedovatá zbožnost projevuje.

Právem máme obavy z nemocí, z těch smrtelných zvláště. Vzděláváme se, abychom se vyvarovali příčin, které je vyvolávají, včas rozpoznali jejich příznaky a vyhledali odbornou pomoc.

Běda těm, kteří ohrožení podcení nebo nepřemohou ochromující strach z nemoci. (Někteří lidé neměli rakovinu, ale následkem strachu ji nakonec dostali a umřeli na ni. Jiní nevěděli, že v sobě rakovinu nosili a umřeli na něco jiného. Strach je zlý.

Ježíš uměl rozlišovat. Jen některé prohlašuje za své přátele.

Před některými lidmi důrazně varuje. A učí nás rozlišovat.¹²⁹³

Ďábel nás mate, abychom nerozpoznávali dobro od zla, moudrost od hlouposti a naivity. Charakter je velice důležitý. (Charakterní člověk si pěstuje soudnost a nepřijme funkci, na kterou nemá.)

Někteří máme silný sklon druhé rychle odsuzovat.

Jiní naopak tíhnou k naivnímu bezbřehému důvěřování každému. Kdo o každém nápadníkovi své dcery prohlašuje: „To bude dobrý“, může se dočkat trpkých konců. Kdo půjčí peníze komukoliv, může zaplatit nad výdělkem. Kdo nabídne přátelství někomu, kdo není přátelství schopen, dočká se velkého zklamání. (Přítel nemusí být dokonalý, přátelství unese i zradu, pokud se ten, kdo selhal, snaží o nápravu, ale přítel je někdo, komu záleží na své vlastní pravdivosti.)

S Ježíšovým vyučováním, včetně podobenství, je třeba pracovat.

Kdo z Ježíšových současníků si zvolil jedovatou zbožnost? Jak se projevuje? Jaké ovoce nese?

Co lidem tohoto druhu vadilo? Na čem lpěli? Čím a jak pronásledovali ostatní?

Jak vypadá nepravá zbožnost dnes?

Na druhých ji lépe vidíme. Ale pokaždé, když vidím druhého jednat nedobře, mám se ptát, nejednám-li podobně?

Ježíš říká, nevytrhávejte jílek. Ta slova míří dál. Jílek se nemůže změnit na pšenici. Ale špatný se může napravit (a dobrý se může zvrhnout – jako třeba ďábel).

Špatné jednání druhých nemáme ztotožňovat s člověkem. Ale nemáme být hloupí nebo naivní.

Zlo si máme držet daleko od těla. Škodolibě strhuje do pasti další lidi.

K jakým lidem mluvil Ježíš nejpřísněji?

Některým blahopřál, jiným říkal: „Běda vám!“.

Co znamenají slova z Mt 23:15?

O kom mluví ve 23. kap. Matoušova evangelia?

Koho přitahuje moc, má si na ni dávat velký pozor.

Koho přitahuje sláva, alkohol ..., kdo byl šikanován, ať ...

1293 Josef Čurda splňoval nároky pro výsadkáře, kteří měli popravit R. Heydricha, ale nakonec selhal.

Ježíš se v Jidáši se nespletl, jeho volba má jiný smysl.

Je důležité rozpoznávat kdo je na straně koho.

Karel Čapek rozpoznal nebezpečnost Hitlera včas. „Profesionální“ politici příliš dlouho podceňovali Hitlera, Miloševiče a podobná kvítka z ďáblový zahrádky. Poučme se z jejich chyb.

Kdo si myslel, že Zeman bude dobrým prezidentem, nemá dobrý odhad. Do odboje bych s ním nešel. To není konečný soud, šanci má každý, ale k náročnému úkolu je třeba charakterního člověka. Těm, kteří Zemana obhajovali, že z něj třeba bude dobrý prezident, nabízím příklad: „Nechali byste své dítě operovat lékařem, který není dobrý?“

Slušný a zbožný člověk at' si hlídá svůj jílek – falešnou zbožnost – na svém poli.
S čím asi na mě ďábel přichází?

Na ďábla se vymlouvat nemůžeme, Ježíšovo přátelství a jeho pomoc jsou silnější než moc ďábla.
Německo 1. pol. 20. století bylo nemocné i bez Hitlera ...

Jak to, že se necháme znovu a znovu ohloupit podvodníky?

Kdo chce, může se od Boha naučit přemýšlet a rozpoznávat dobro od zla.

Otázky:

Proč Ježíše přijalo tak málo židů?

Jakým typem lidí byli ti, o kterých Ježíš prohlásil: „Běda tobě Chorazin, Betsaido a Kafarnaum!“?
(Srov. Mt 11. kap.)

2014

16. neděle v mezidobí Mdr 12:13. 16–19 Ř 8:26–27 Mt 13:24–43 20. července 2014

Kde se uprostřed lidu božího bere zlo? Nesnášenlivost, pomluvy, nepřátelství, nenávisť, fanatismus.
(Konečně o tom římský biskup mluví, dříve jakoby to nikdo neviděl.)

Ti, kteří mají zbožné řeči, mají v srdci zlobu. Ve jménu Boha Milosrdného plivou a šíří jed.
Před týdnem jsme slyšeli: „Pozor, existuje *někdo*, kdo nám krade boží slova z paměti.“

Učedníci se ptali: „Kde se v lidu božím bere inkvizice, která druhého vláčí bahnem pomluv,
a zákeřně likviduje nejlepší lidi církve? Kde se to v člověku bere?”

Na tu otázku Ježíš vypráví (dodneška) podobenství o *jílku mámivém*. To patří mezi tři nejdůležitější podobenství. Tím, že byl *jílek (zizanon)* překládán jako *plevel* nebo *koukol*, se otupilo ostří tohoto varování. Už jsme o podobenství podrobněji mluvili.¹²⁹⁴

Zlo si někdy dá na čepici znamení smrti (jako nacističtí vojáci), ale někdy vystupuje v církevním hávu.

Jsme tím vždy překvapeni, to bychom nečekali, je to nenápadné.

„Nepřítel seje, když lidé spí.“

Ukolébáváme se nebo se necháváme ukolébávat tvrzením, že „naše“ zbožnost je ta pravá. Nakažený nepravou zbožností o sobě nepochybuje, „ví“, jak je vše správně, je nesnášenlivý k lidem jiných názorů, neštítí se lží, pomluv a osočování.¹²⁹⁵

1294 Viz Poznámky na neděli z r. 2008.

Označení plevel nebo koukol je matoucí. Ty jsou na první pohled rozdílné od pšenice. Jílek dlouho vypadá jako pšenice. Je-li pozřen v malém množství, vyvolává mráкотné stavy, ve větším množství smrt.

Jílek představuje nepravou zbožnost – dlouho vypadá nevinně, ale po čase se projeví její jedovatost a nebezpečnost. Proroky, Ježíše a jeho lidi likvidovali nejvíce „zbožní“.

„Zlý“ někoho svede ke zjevným zločinům, jiné rafinovaně infikuje nepravou zbožností!

Ďábel je i pravidelným návštěvníkem kostela a má tam svoje lidi. Musím si dávat pozor, abych pro něj – třeba nevědomě – nepracoval.

1295 V úterý se mě ptala známá redaktorka, co jsme při bohoslužbách na Orlici měli za akci se zajícem? Na Christnetu četla pomluvy o našem kostele s odkazem na fotografie uvedené na jistých web. stránkách. Tam jsou už kolik let fotomontáže s tvrzením, že se to odehrává při bohoslužbě u nás a další pomluvy. To vše se dostalo i do německého časopisu konzervatistů. Určití lidé se neštítí jakýchkoliv prostředků.

Uvádím to i jako příklad toho, že proti pomluvám se nelze dost dobře bránit. Jak je „vytrhat“?

Pozor: příznakem jedovaté zbožnosti je hněv proti těm, kteří mají jiné náboženské názory a nesnášenlivost.

Jedovatá zbožnost se šíří nenápadně, zákeřně. Pod pláštíkem *tmy*. Vyrazí na světlo, až když upevnila své pozice a pomluvami zničila důvěryhodnost těch, které nesnáší a pokládá za největší nepřátele. „Zizaniovcí“ nectí Ježíšovo pravidlo „Máš-li něco proti druhému, běž si to s ním nejprve vyříkat z očí do očí“. Jsou zákeřní a jsou si jisti svým názorem.

Zizanie – jíllek, jedovatá zbožnost, je největším nebezpečím; je horší než hřích sodomský (tím nebyly homosexuální praktiky), srov. Mt 11:12–30.¹²⁹⁶

Mýlí se ten, kdo si myslí, že my „kosteloví“ jsme automaticky pšenici. (To jsem slyšel včera v náboženském vysílání jisté televize.) Každý jsme polem s pšenicí a jíllem. I apoštolé byli nakaženi jedovatou zbožností (povyšovali se, byli nesnášenliví, ubližovali).

Jedovatá zbožnost je zákeřná, působí v dějinách nevyčísitelné krutosti. Bojuje „mečem a ohněm“ přesto, že takový způsob Ježíš výslovně zakázal.

Řídí se heslem: „Účel světlí prostředky.“

Svaluje zločiny na jiné. Tvrdí, že i Ježíšovo ukřižování vymyslel a plánoval Bůh.

„Jíllek“ nemáme vytrhávat (člověk se může obrátit), ale nemáme před ním zavírat oči, nepojmenovávat jej u sebe i u druhých, nevarovat před ním.

Nakažený zamožuje své děti nebo farníky falešnou zbožností, povýšeností („my to víme správně“) a nesnášenlivostí. V některých rodinách se po generace drží.

Před dvěma týdny jsme si všimli, že Ježíš nazývá své učedníky „malými“ – jim Otec odhaluje největší věci (boží království).

V *podobnosti o hořčičném semenu* Ježíš říká: „Jako z malého hořčičného semínka vyrostе několikametrová rostlina, tak Boží království, které teprve začíná, vyrostе do úctyhodných rozměrů a bude užitečné i těm, kteří v božím království zatím nejsou“.

Nejen v náboženství můžeme pozorovat, jak různě lidé myslí. Někdo žije spikleneckými teoriemi, někdo hledá poklady.

1296 Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. Neboť všichni proroci i Tóra prorokovali až po Jana. A chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který má přijít. Kdo má uši, slyš. Čemu připodobním toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své druhy:

‘Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; nařikali jsme, a vy jste nelomili rukama.’ Přišel Jan, nejedl, nepil – a říkají: ‘Je posedlý.’ Přišel Syn člověka, jí a pije – a říkají: ‘Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!’ Ale moudrost je ospravedlněna svými skutky.”

Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání: "Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli žíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě."

V ten čas řekl Ježíš: "Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrymi a rozumnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.

Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží."

(Mt 11:12–30)

(Jhem jsou boží přikázání. Farizejská tradice tlačí, týrá, ubližuje životu.)

Někdo obdivuje *Vůdce*, uchyluje se pod jeho ochranu a *přispívá* na velkou hromadu (lokajské typy). Někam se zařadil a všechny další informace si už třídí na ty, které podporují jeho způsob vidění a ty druhé vytěsňuje (to je obecný jev – na který si máme dávat velký pozor).¹²⁹⁷

Můžeme prosit Ježíše o vyučení v jeho moudrosti a pokorně se otvírat jeho Duchu. Spoléhat se jen na svůj odhad je velice riskantní. Ježíšovo varování před *nepřítelem* a jeho zákeřností nemáme podceňovat.

Přijmout náboženství jako světový názor je něco jiného než objevit vztah s Bohem jako důvěrné a krásné přátelství s Moudrostí.

Spolupracovat s Ježíšem je něco jiného než používání výroků Písma jako argumentů pro zdůvodnění svých názorů.

Z náboženství se lehce stane ideologie.

Čím víc budu s Ježíšem spolupracovat, tím víc poroste můj obdiv k jeho moudrosti, tím víc poroste můj vztah k němu.

Oceňme, že nás Bůh vede k ověřování si toho, co nám říká.

Každý dobrý rodič, učitel a trenér na jedné straně a každé dobré dítě, dobrý student a učeník na druhé straně, tomu rozumí.

Příklad:

Modlím se z povinnosti (kvůli dodržení nějakých závazků) nebo kvůli setkání s tím, kterého obdivuji? (Zpytuji své svědomí podle otázek: „Modlil jsem se nebo ne?“)

(Ne každá modlitba je Bohu příjemná. Zajímá mě to?)

Jdu ke Stolu Páně kvůli získání nějakých milostí nebo z touhy po blízkosti a porozumění? Pro radost z toho, že jsem Ježíši něco platný?

Nedělat hřích, je v živém vztahu málo. „Nechodím do hospody, za cizími ženskými a dávám ti peníze, tak co ode mne chceš?“

Některý kazatel chce jen potěšit lidi – to může zavánět populismem a pohodlností.

Jiný se snaží porozumět slovu Božímu. Ale pokud jen správně něco vyloží druhým a sám z toho nebude čerpat a podle toho žít, ocitne se mimo Ježíšovy přátele. Sníží se na pouhý nástroj.

Pokud se někdo zúčastní bohoslužeb, jen aby splnil svou náboženskou povinnost, aby získal „potřebné milosti“, je zistný, obchoduje s Bohem.

Nestačí vykořenit hříchy, je třeba víc a víc spolupracovat s Ježíšem.

Vím, že jsem *malý*, ale chci růst v porozumění Ježíši a do podoby Ježíše.

Manželé mají být jedno tělo a jedna duše.

Ježíš nepoužil obraz manželství pro naše vztahy s ním náhodně. Chce s námi být jedno tělo a jedna duše.

Z manželství víme, že porozumění s druhým vyžaduje velkou práci.

Je ale něco krásnějšího?

(V [příloze](#) nabízím článek Terezie Dubinové o situaci v Izraeli. Souhlasím se jejím pohledem na Izrael.

Mám jiné duchovní souřadnice, ale to je zde vedlejší.)

1297 V současné době se to ukazuje i na napadení Ukrajiny. I někteří „kosteloví“ lidé tvrdí, že za všechno může USA a ukrajinští fašisté.

Příloha:

„IZRAEL A PALESTINA – POHLED NA SOUČASNÝ KONFLIKT Z JINÉHO ÚHLU“

MOJE MÍSTO

Na úvod bych, v duchu nejlepších tradic feministické hermeneutiky, měla popsat místo, na němž stojím... Jsem bílá žena středních let, žijící v míru, demokracii a dostatku. Národností Češka se čtvrtinou rusínské krve, cítím se spíše jako Evropanka. Nejsem nábožensky zařazena do tradičních patriarchálních náboženství, ač na přání prarodičů křtěna. Ctím duchovní dědictví minulosti, vnímám však jeho hranice, které je nutné v novém paradigmatu překročit. Božství cítím v duchu rabínského výroku „Bůh je ve všem, ale ne všechno je Bůh“. Osobně se vztahuji k ženskému Božství, abych vyrovnala mnoho tisíc let trvající diskriminaci a napomohla při jeho znovuzrození. V tomto životě nemám židovskou krev, moji rusínskou babičku však od jejích deseti do patnácti let vychovala židovská rodina Šnajerova – dodnes si pamatuje pár slov z jidiš. Při studiu hebraistiky jsem zažila mnoho zvláštních stavů *deja vu*, věděla jsem věci, které jsem objektivně vědět neměla, a od první cesty do Izraele jsem měla neodbytný pocit návratu domů. **Židovský způsob myšlení, jeho prastaré kořeny ve starověkém celistvém vnímání, moudrost rabínů, vysoká úroveň inteligence propojená s hlubinným vnímáním a emočním prožitkem, zralost vědomí, vnitřní i vnější disciplína a nároky na etické lidství, hloubka pochopení lidské povahy, odvaha začít stále znovu, ač sami proti většině pro svoji odlišnost a nekompromisní schopnost vidět světlo i stín** – to všechno je pro mne stále nevysychajícím pramenem inspirace, ke kterému se vracím. V oboru židovských studií pracuji přes dvacet let. To je moje východisko.

IZRAELCI A PALESTINCI – OSOBNÍ ZKUŠENOST

V Izraeli jsem byla celkem pětkrát, z toho třikrát na déletrvajícím pobytu (včetně dvouměsíčního studia v Jeruzalémě), dohromady přes rok. Už při prvním pobytu – práci v kibucu pod Golanskými výšinami – mne zaujala výrazná vlastnost Izraelců, pro Čechy velmi inspirativní: **občanská aktivita**. Zdravě asertivní a sebevědomí, Izraelci sami aktivně řeší jakýkoliv problém, který se objeví. Z historie jsou naučeni nečekat, neboť zítra může být pozdě. Nemávnout rukou, že to „nějak dopadne“, „někdo to udělá“, „vláda se postará“. Někdy je jejich aktivita na hranici šílenství (český postoj by k tomu byl „to se nemůže povést“), ale jejich silná vůle a vytrvalost je vede k dotažení do více či méně úspěšného cíle. Vzpomínám na mnoho setkání s lidmi, jejichž přímočarost, otevřenost a sveřepest mi utkvěla. Muž, který koupil malý pozemek, obehnal ho plotem a chtěl v něm vybudovat „peace picnic area“, místo k odpočinku pro rodiny s dětmi, kde by, cituji, nebyly žádné války, žádné spory, a bylo by jedno, jaké má kdo vyznání či jakého je původu. Ráj na deseti krát deseti metrech, jeho osobní odpověď na pocit bezmoci v bahně blízkovýchodního konfliktu. Zakladatelé kibucu, kde jsme pracovali, vzpomínající na kamenitou hlínu, ze které vydobyli úrodnou půdu, moskyty přenášející malárii a večere o suchém chlebu a pěti olivách – „říkali jsme si, že pět oliv má stejnou výživnou hodnotu jako vejce, takže vlastně jíme vejce.“ Anonymní ruka, která se natáhla z okénka auta s lahví plnou vody, když jsme s přítelem, dnes manželem, seděli na okraji silnice v třicetistupňovém teplíčku a stopovali: auto jelo opačným směrem, řidič pomohl aspoň takto. Hlídači památek, staří muži, které jsme pravidelně obcházeli (naším oblíbeným kouskem bylo dostopovat v pátek večer k plotu, nalézt v něm díru a přespat přímo v archeologických vykopávkách... ráno jsme slušně zaplatili, plni zážitků z nočních snů, vizí a zvuků). Jakou měli radost, když jsme na ně promluvili hebrejsky, a jak si dokázali užít setkání s kýmkoli při tak monotónní práci, jakou je „hlídání vykopávek“. To bylo pro mne osobně nejvíce inspirativní: schopnost být v přítomnosti a mít radost z maličkostí, nečekat, že v budoucnu..., protože v budoucnu... může být všechno jinak. Snažit se teď a tady. Mají to v DNA. Setkání s Palestinci nebyla tak častá, nicméně při prvních pobytech jsme cestovali na místa, která se později dostala pod Palestinskou autonomii a už jsme se do nich nepodívali. Takže díky za Jericho či samařské kopce v blízkosti Taibe. A samozřejmě města, kde žijí izraelští Arabové: Akko, Nazaret,

Betlém... A drúzké vesnice na severu: drúzkou pitu, velkou tenkou placku namazanou ovčím sýrem a posypanou kořením za'atar, jsme vyhodnotili jako jeden ze životních kulinařských zážitků a domů jsme si (k značnému údivu letištní bezpečnostní služby) vezli velkou drúzkou pánev nad oheň pro pečení těchto pit (v létě stále používáme). Setkali jsme se s velkou pohostinností a pozváním domů – tam nás překvapilo, jak výrazný je rozdíl mezi nepořádkem ve veřejném prostoru a uklizenou domácností. Domov je posvátný – odpadky se mohou házet z okna. S nedostatkem citu pro veřejný prostor souvisí i absence věcí, které z Evropy považujeme za samozřejmé – chodníky, lavičky, veřejné záhony, pitítka, dětská hřiště a parky, umění. Když zahnete z hlavní ulice, brodíte se v odpadcích a tekutinách podivného původu. Jiný kraj, jiný mrav. Koneckončů, byl to dobrý rozlišovací znak, abyste poznali, v jaké jste vesnici či městečku: u Izraelců šikmé střechy z červených tašek a spousta zeleně pečlivě zavlažované kapkami z natažených tenkých hadic, u Arabů rovné střechy betonových domů (často spí na střechách), štíhlé věže minaretů, žádná zeleň, pytle s odpadky. Nekritizují, popisují. A to jsem nebyla v Gaze či hlouběji na Západním břehu. Jak to říká arabistka a vyslankyně EU v Iráku Jana Hybášková: „Gaza byla strašná. Bída, domy bez oken, vše nedostavěné, zničené, špinavé, plné odpadků... To, jak vypadá Gaza, není důsledek strašné války. Tak, jak vypadá teď a tady Gaza, ...vypadá dál už stejně celý chudý Blízký Východ. ...Nikde není elektrika, nikde nejsou chodníky, všude jsou děti bosé a kanalizace teče po ulicích. To není důsledek vojenského náletu. To je normální Blízký východ... Evropanům se nedá vysvětlit, že to není důsledek okupace, ale staletého vývoje.“ (Zpověď Evropanky, str. 146). Osobní zkušenost s arabskými muži raději už nebudu rozmazávat – jejich vztah k bílým turistkám je silně podbarven mužskou ješitností a frustrací z tradičních omezení vztahů v jejich společnosti.

KOŘENOVÁ ČAKRA – PALESTINA: USTRNUTÍ....

Nedávno jsem shlédla vynikající film libanonského režiséra žijícího ve Francii Ziada Doueiriho *L'Attentat*, česky Černá vdova. Je o izraelském Arabovi (hraje ho známý herec, izraelský Arab Ali Suliman), který se dobře integruje do izraelské společnosti. Je to lékař – chirurg, pracuje ve špičkové nemocnici v Tel Avivu, má izraelské přátele. Film začíná slavností, na které získává za svoji práci ocenění. Jeho arabská manželka na slavnost nechtěla jít. Večer nepřijde domů. Zato v noci je lékař povolán do nemocnice na pohotovost: sebevražedný atentátník se odpálil v restauraci a zabil sedm dětí, které tam měly dětskou party. Film téměř beze slov zachycuje všechnu hrůzu takového činu, zbytečnost, nesmyslnost, krutost. A následuje zjištění, že atentátník byla žena – lékařova manželka. Celý film je o tom, jak se lékař snaží čin své manželky pochopit – pochopit něco, co pochopit nelze. V podstatě film nemá konec, čímž zůstává v reálném životě. Film doporučuji nejen pro jeho vyváženost, ale i pro náhled na situaci podobných etnicko-náboženských skupin. Konkrétně mi u nás v české kotlině přišli na mysl Romové. Neboť pro mne je ten film o **síle první čakry**: příslušnosti ke skupině, ve které jsem se narodil a se kterou jsem nerozlučně svázán. A co to znamená... První čakra je o bezpečí, základu, spojení s kořenem a tradicí společenství, do kterého jsme se v tomto životě fyzicky narodili. Má své světlo a svůj stín. Světlem je zakořenění v jistotě, že někam patřím, že nejsem hoden do chladného vesmíru, vyvržen do pozemského světa bez opory a vazeb. Jsem členem rodiny, rodu, společenství, etnické či náboženské skupiny. Ten pocit sebevědomého bezpečí, který sálá ze šťastných, přijatých a milovaných malých dětí, a ze kterého může vyrůst pevná osobnost. Nemusí si materiálními výdobytky a bojem o moc tvořit v dospělém životě pseudojistoty: je uzemněná přirozeně, klidně. Důležité je tam to slovo „vyrůst“. **Neboť první čakra je základna, ze které musíme vyrůst, abychom se mohli realizovat v našem plném individuálním potenciálu. První čakra je základ, který se stává pozadím. Pokud k tomu nedojde, stává se vězením.** U Romů i Palestinců je to velmi dobře vidět. Tradice, která se beztak hroučí a v moderním světě je beznadějně nefunkční se svojí patriarchální diskriminací žen či homosexuálů a požadavkem slepé poslušnosti vůči autoritám, se stává **klecí, která jedinci, osobnosti, brání ve svobodě a růstu.** Kolik inteligentních a schopných romských dětí, zvláště dívek, nejde studovat dál než základní školu, protože je rodina

nepodporuje a stáhne je raději dolů, než aby je pustila do světa? A kolik romských dětí zůstane v karmě společenství uvízlých prostě proto, že osamostatnit se by znamenalo do velké míry uvolnit či dokonce přerušit kontakty s vlastní komunitou, se světem, ve kterém vyrostli, a který jim sice brání, ale zároveň je chrání? Stojí za to vstoupit do většinové, často nepřátelsky naladěné společnosti, a usilovat o individuální úspěch a realizaci vlastního já, za cenu oslabení vazeb s vlastními kořeny, vlastní kulturou?

Totéž platí o společnosti palestinské a ve filmu je to dobře znázorněno. Co je „správně“? Ve filmu lékař tvrdohlavě lpí na svém názoru, že terorismus a zabíjení nevinných není cestou a není pro ně ospravedlnění žádným z argumentů první čakry (boj za národní sebeurčení). Nelze než s ním souhlasit, samozřejmě, zároveň si ale mrazivě uvědomujeme, co všechno musí obětovat. **Je sám, neboť společnost, ze které pochází, ještě nedorostla stadia, kdy by přirozeně pouštěla své členy a nechala je žít jejich vlastní (odlišný) názor, jejich pohled na svět, jejich osud. Strach z rozpadající se tradice posiluje téma držení násilím (třetí čakra) a tím sklon k emočním, nikoli racionálním či vědomým řešením.** Palestinská společnost stejně jako jiné arabské společnosti v regionu nedokáže přeskočit vakuum ve vývoji: ze stadia tradiční kmenové společnosti se ocitla v moderním světě. Byla do něho vržena, nedospěla k němu vývojem, a zdá se, že ještě nepochopila a nepřijala jeho principy. Vidí z konzervativního pohledu nebezpečný povrch, jak se projevuje ve vnějším světě (materialismus, konzumerismus, boření tabu): nevidí hodnoty, které jsou pod povrchem a které umožňují jednotlivcům nejvyšší možnou míru realizace sebe sama, dosud v historii dosaženou. Uvězněna mezi lpěním na tradici, která se rozpadá, a moderním světem, který má ztotožněný s „úpadkem“ ve formě ateismu, resp. osobní víry, osobní svobody žen a homosexuálů či chaosem pluralitní demokracie, neví, kudy dál. **A frustraci řeší tak, jak to známe všichni z historie i ze svých osobních životů: hledáním vnějšího viníka, „obětního beránka“. To je na kolektivní i individuální úrovni vývoje stadium nízké vibrace vědomí, kdy zkrátka ještě nepřijímáme za své životy odpovědnost a nestáhneme projekci z vnějšího světa.**

KOŘENOVÁ ČAKRA – IZRAEL: ...RŮST

Stát Izrael je parlamentní demokracie se složitým, leč funkčním právním systémem. Demokracií je do té míry, že v parlamentě zasedají i zástupci stran izraelských Arabů, kteří vytrvale Izrael kritizují a podkopávají (a berou za to peníze – něco jako když je do Evropského parlamentu zvolen Petr Mach za Svobodné občany. Říká se tomu chucpe.) Občanská společnost, jak už bylo řečeno, je mimořádně silná a aktivní. A také rozmanitá. Setkáte se se zbožnými Židy, sekulárními Židy, Židy ze všech koutů světa. Všichni mají svůj názor, všichni se ho snaží prosadit a všichni se musí v zájmu fungování státu dohodnout. (Že ten chaos funguje už od roku 1948 je pro mne důkazem židovské geniality – vystihuje to známý vtip o izraelském prezidentovi, který si stěžuje, že je prezidentem sedmi milionů prezidentů.) Politické diskuse bývají ostré, monopol ortodoxního směru judaismu a propojení státu a náboženství často narušuje demokratický charakter státu a soudy mají dost napilno. (Pro Čechy může být – kromě mnoho jiného – inspirativní skutečnost, že Izrael se nebojí poslat své politiky do vězení, pokud se prokáže jejich vina: v současné době mj. sedí bývalý prezident Moše Kacav za sexuální obtěžování a chystá se tam bývalý premiér Ehud Olmert za přijetí úplatku.) **Jedno ale Izraelce spojuje: vědí, že Izrael je jejich domov, a jsou ochotni pro něj udělat maximum. Nemají kam jít, leda do moře (jak jim opakovaně vyhrožují různé islamistické skupiny). Je jich málo a nemají jinou volbu, než se bránit.**

Dva tisíce let života v diaspoře („rozptýlení“ mimo zemi Izrael, tedy mimo domov), **postavení občanů nízké kategorie, pronásledování a nutnost začínat stále znovu a hledat cesty k přežití, dali paradoxně Židům (Izraelcům) velký dar. Kdysi hrdý a nacionálně založený národ bojovníků zvyklý mít „pravdu“ přišel o MOC.** Byl donucen **hledat VNITŘNÍ ZDROJE.** Již proroci ho učili stáhnout projekce („rány osudu jsou trestem za vaši nepravost“), pracovat na sobě, tříbit svoji etiku, hledat jiná než mocenská řešení spojená s bojem. Dva tisíce let soužití s křesťanskou civilizací vychovalo Židy k citlivosti vůči nespravedlnosti a pokrytectví, k ovládnutí emocí v zájmu celku (za chybu jednotlivce platil celý kolektiv – „Jehudim 'arevim ze ba-ze“, „Židé

jsou závislí jeden na druhém“), k hledání řešení ve zdánlivě neřešitelných situacích, k tříbení politického smyslu a diplomatických schopností. Rabíni, učenci, jejichž „zbraní“ byly knihy a vědění, byli zodpovědní za komunity mužů, žen a dětí, a moudrá slova Hebrejské Bible či Talmudu byli neustále nuceni praktikovat v každodenním všedním životě. Věřte mi, že se brzy pozná, co je pravdivé a co je teologický blábol (jak jsem se naučila při dobrovolnictví ve Věznici Valdice, kde slova Bible pronášená odsouzeným mohla znít hluše a s výsměchem, pokud nebyla opřena o autenticitu, prožitek a konkrétní realitu). **Z podstaty přísné a konzervativní náboženství lpící na tradici bylo neustále nuceno k pružnosti a přizpůsobivosti: dynamické náboženské právo (halacha) se stala otázkou přežití židovských komunit v různých dobách, různých zemích.** Nepochybuji o tom, že původně blízké kultury a náboženství Židů a Arabů, judaismu a islámu, by byla i dnes velmi podobná, kdyby je dva tisíce let neformovala **odlišná zkušenost: jedni byli poražení, snažící se o přežití, druzí byli vítězi, kteří nebyli nuceni využít oněch „vnitřních zdrojů“ vynalézavosti a tvořivosti, protože vše, co potřebovali, si vzali silou zbraně (nebo vykopali v zemi – viz ropa).** Až do novodobé konfrontace s rozvíjející se evropskou společností byli muslimové na Blízkém Východě vítězi. Období kulturního rozkvětu (jako například jedinečná, ve své době nejrozvinutější evropská kultura multikulturního muslimského Španělska v 8.–13. století) byla krátká, vědeckou zvědavost a teologickou otevřenost od vrcholného středověku nahradila rigidnost a lpění na doslovném výkladu posvátného textu (Koránu).

NÁVRAT ŽIDŮ DO IZRAELE

V 19. století vznikl sionismus jako hnutí, které usilovalo o návrat do země Izraele. Tedy... s tou zemí to nebylo tak žhavé. Jak známo, Theodor Herzl by nepohrdl ani Argentinou či Madagaskarem. Šlo mu jednoduše o to, najít pro Židy DOMOV, místo, kde budou sami sobě pány. Byl sekulární Žid a neuvědomil si hned, že Izrael nemá alternativu.

Kdo zná židovské myšlení a náboženství, není překvapen. Na námitky, že do Izraele, resp. Palestiny (v 19. století ještě součástí Osmanské říše, jejímž pohrobkem je dnešní Turecko), přišli evropští Židé jako cizorodý prvek a vzali zemi místním obyvatelům, je několik odpovědí. Ta zásadní je, že příchod Židů byl návratem: po dva tisíce let se Židé v denních modlitbách modlí k Izraeli a mluví o návratu do své země. Každý rok se o svátku Pesach zpívá píseň „Příští rok v Jeruzalémě“: nyní jsme ještě ve vyhnanství, ale za rok... Rok za rokem, generace za generací, přetrvává povědomí, že exil je dočasný. Ač byli Židé vždy loajální občané (jedním z prvních diasporních zákonů bylo rabínské dictum „Dina di-malchuta dina“, „Zákon země, ve které žiješ, budiž tvým zákonem“), archetypálním domovem zůstával Izrael. Mnoho rabínů včetně známého rabi Lova psalo pojednání o „nepřirozenosti“ exilu a o podmínkách návratu. Drtivou většinou jsou hlavní podmínkou návratu maximalistické požadavky na mravnost lidu Izraele. Zkrátka, nemohlo to dopadnout jinak.

Tím ovšem došlo ke střetu kultur, resp. různých úrovní těchto kultur. Židé z vyspělé Evropy přišli do monarchie s orientálním feudálním zřízením. Je známo, že z infrastruktury, kterou Židé od 80. let 19. století v Palestině budovali, měli prospěch i domorodci (viz například půvabná budova bývalé oční kliniky v Jeruzalémě, dnes Anna Ticho House, na památku v Brně narozené malířky Anny Ticho a jejího manžela Avrahama Alberta Ticho, očního lékaře a chirurga, kteří přišli do Palestiny v roce 1912 a zasvětili svůj život pomoci nejchudším, Židům i Arabům). **A tento rozštěp úrovně kultur prakticky trvá dodnes.** Chápu, že je nekorektní o tom mluvit nahlas, ale z mého pohledu je to hlavní příčina konfliktu mezi Izraelci a Palestinci. **Za dva tisíce let útlaku si Židé vštípili biblická slova „Dal jsem vám svůj Zákon (resp. své Učení), abyste podle něj žili, nikoli abyste zemřeli.“ Jinými slovy, fundamentalismus nemá opodstatnění, lidský život a jeho kvalita jsou na prvním místě.** (Viz například přísné zákony týkající se dodržování klidu v sobotu/o šabat, a vzápětí pravidlo „Pikuach nefesh doche et-ha-šabat“, „Záchrana duše ruší pravidla šabat“). Týká se duše jak člověka, tak zvířete.) Dodnes je židovský fundamentalismus sice dost nepříjemnou a hlučnou, ale našťastí okrajovou záležitostí. Od chvíle svého vzniku stát Izrael bojuje o přežití, o klid, o důstojný život, protože to jsou hodnoty, ke kterým Židé pod tlakem života v diaspoře dospěli. **Úcta k jednotlivému lidskému životu a k ochraně společenství.**

SITUACE DNES

Pokusím se stručně popsat současnou situaci v Izraeli a Palestině pro ty z vás, kdo zprávy příliš nesledují. Zatímco Izrael je parlamentní demokracií, Palestinskou autonomii ovládají dvě organizace, jejichž fungování se s demokratickými principy neslučuje. Tzv. Západní břeh (West Bank) ovládá organizace Fattah. Vládne v ní „prezident“ Mahmúd Abbas: v uvozovkách proto, že cca před šesti lety, když po čtyřletém mandátu nevyhrál v dalších volbách, výsledky voleb zrušil a vládne dál bez mandátu občanů. **Vláda Fattahu se vyznačuje značnou mírou korupce, klientelistických vztahů (já na bráchu, brácha na mne, a to doslova – obsazování úřadů členy vlastních rodin a rodů je praktikou v mnoha arabských státech), hromaděním moci a majetku v rukou úzké skupiny lidí. Peníze získávají nikoli vlastní produkcí, ale hlavně z darů USA a západních zemí. Zvláštním rysem je rozštěp v komunikaci Fattahu:** k vlastním lidem v arabštině mluví jeho představitelé rétorikou „vnějšího nepřítele“, tj. Izraele, případně USA a západní Evropy, kteří mohou za všechny jejich problémy a problémy stagnující palestinské společnosti, k světovým médiím a politikům mluví v angličtině jazykem „míru“ a „spolupráce“. Vědí velmi dobře, co chtějí západní politici slyšet. (Pokud vás zajímá tento v arabském světě rozšířený rozštěp „vnitřní/arabské a vnější/anglické komunikace a sebe prezentace“, doporučuji sledovat web Výzkumného institutu blízkovýchodních médií www.memri.org. Dojde vám mj. leccos o slabínách civilizované tzv. korektní diplomatické mluvy západního světa, která se jaksi ve slovních prefabrikátech zamotává sama do sebe, žije virtuálně a odtrhává se od reálného světa.) Tzv. pásmo Gazy, úzký pruh od hranic s Egyptem podél pobřeží Středozemního moře (který v minulosti Egypt opakovaně odmítal připojit ke svému území), ovládá islamistická organizace Hamas, která rukou železnou a nemilosrdnou vládne demografickou explozí přetíženému území. K mocenskému rozdělení došlo v kruté občanské válce mezi Hamasem a Fattahem v roce 2007 ad. Hamas svoji energii soustředí na boj za „zničení sionistického nepřítele“. V geologicky měkkém podloží kope tunely z Gazy do egyptské pouště Sinaj, odkud pašuje dodávky zbraní a komponentů raket. (Hlavními dodavateli jsou Rusko a Írán). V obytných domech, školách, mešitách či komunitních centrech dává komponenty dohromady, ze stejných míst vystřeluje rakety na území Izraele. Od roku 2008 dopadly na území Izraele tisíce raket: jejich rádius se díky ruským dodávkám do Sýrie (a následnému transferu do Gazy) rozšiřuje. Nyní, v červenci 2014, rakety ohrožují nejen jih, jak tomu bylo dosud, ale i střed Izraele – hustě zalidněné pobřeží. Jenom díky protiraketovému systému Iron Dome (Železná kopule), do kterého stát Izrael investoval neuvěřitelné množství peněz, nedošlo ještě k větším katastrofám a ztrátám na životech. **To je jeden z výrazných rozdílů: demokratický stát své občany chrání a do jejich ochrany investuje. Domy soukromé i veřejné mají své bunkry, kam se nyní mohou občané schovat. Bunkry v Gaze jsou vybudované pro prominenty a bojovníky Hamasu: civilní obyvatelstvo je používáno jako lidský štít. O taktice Hamasu se obecně mluví jako o „strategii mrtvého dítěte“: jsou schopni obětovat ženy a děti, jenom aby je vyfotili či natočili a poslali do světa jako důkaz izraelské krutosti.** Už k tomu ovšem nedodají, že Izraelci před útoky většinou varují civilní občany Gazy telefonáty či letáky v arabštině, že zaměřují odpaliště raket – a čím je to problém, že jsou v kuchyni či ve škole? Médii zmiňovaná „disproporcčnost“, kdy je srovnáván počet obětí na straně Gazy a Izraele, nemá smysl: jde o srovnání dvou naprosto odlišných přístupů k životu. Demokratický stát dělá maximum, aby své občany ochránil, protože, jak výše řečeno, každý život je cenný. Islamistickou teroristickou organizací ovládaná společnost založená na strachu a poslušnosti používá občany k manipulaci se světovým veřejným míněním. Vztah k civilním obětem mají asi jako Rusové za druhé světové války: jak vzpomínala moje babička, nad milionovými zbytečnými ztrátami ruských vojáků způsobenými Stalinovými čistkami mezi schopnými generály, tudíž špatným velením, či mizernou logistickou podporou, ruský důstojník v rozhovoru mávnul ruce a objasnil: „Nas mnoga.“ „Je nás hodně.“ Tedy, můžeme umírat.

ZÁPADNÍ (a česká) MÉDIA

Apropo, západní média, včetně českých. Sledovat je = výborné meditační a zenové cvičení: je opravdu těžké zachovat klid. Čtete zjevné nesmysly a polopravdy, sledujete záměrně drásavé a manipulující fotografie se sugestivními titulky. „ Izraelské letectvo pátý den ostřeluje pásmo Gazy. Bez ohledu na civilisty.“ Jaksi tam chybí zpráva „ Hamas z Gazy již několik let ostřeluje Izrael. Bez ohledu na civilisty.“ Fotky z Gazy zachycují plačící ženy a pohřbívané mrtvé, fotky z Izraele zachycují rozesmáté vojáky v plné polní, jak tankem jedou kamsi. Kde je roztrhané tělo Drora Chanina, sedmatřicetiletého otce tří dětí, který vezl z vlastní iniciativy vojákům – záložákům jídlo, a raketa Hamasu ho roztrhala na hraničním přechodu s Gazou? Kde je mapa ukazující, že rakety vystřelené Hamasem z Gazy na jaderný reaktor v Dimoně v poušti Negev neublíží ani tak řídce osídlené izraelské poušti, jako hustě osídlené blízké Gaze? Jinými slovy, čím ti střelci myslí? Nemyslí.

Je pro mne opravdu zajímavé sledovat levicové pokrytectví či pohodlnost bohatého světa západní Evropy a USA, který už dlouho nebyl ohrožen opravdu existenční válkou, a je pro něho tedy jednoduché posoudit a odsoudit věci podle toho, jak se jeví na povrchu. Jestli se Palestincům něco opravdu podařilo, tak je to vybudovat o sobě obraz obětí v povědomí mnoha západních lidí. Jak se jim to povedlo? Je v tom nechuť a lenost zkoumat situaci blíže? Neznalost? Bezděčná, záměrná? Naše neschopnost přijmout pravdu nízkovibračních her paradigmatu „oběť – agresor“? Jinými slovy, pořád tak rádi realitu a sami sebe štěpíme na „oběti“ a „agresory“, a jsme přesvědčeni, že kde je jedno, nemůže být druhé? **Opak je pravdou: nejvyšší formou agrese je právě hraní oběti. Znáám to z osobního života – zkuste si s takovým člověkem, který nejde do přímého boje a lže o svých pravých úmyslech, upřímně vyřešit cokoli. Je to nemožné. On nemůže přece. Je mu pohodlně, není to jeho problém, vzdává se odpovědnosti, a tím manipuluje celou situaci a má nad ní nadvládu. Jedna oběť dokáže ovládat mnoho lidí a držet je v pasti. **Ale komu z nás se chce „být zlý“, zvýšit si vibraci a dobrovolně vstoupit do pevného postoje, do pravdy, že jsme ve svých životech jak oběti, tak agresori, a je potřeba se s tím vyrovnat? Teprve s tímto vědomým přijetím můžeme situaci změnit, uvolnit a zpracovat. Nicméně přijetí stínu je pro nás těžké.****

Židé/Izraelci nemají jinou možnost. Oni vědí, že jsou jak oběti, tak agresori. Práce s vlastním stínem byla nejhlubší moudrostí rabínů a židovské mystiky kabaly po mnoho století, proto mají náskok. Už jsou celiství a mohou si říct: Co s tím? Žijeme společně v zemi, kde se celá jedna část obyvatelstva odmítá vzdát své pozice oběti a žije v destruktivním a sebedestruktivním pocitu nenávisti. Jak s tím pracovat? Jak se s tím vypořádat? My se v médiích dozvídáme pouze o vyhocené situaci, o špičce ledovce, kdy je nutný radikální řez vojenského řešení. **Ale nedozvídáme se o velkém množství izraelských NGO (neziskových organizací), o „občanských sdruženích“, která se snaží spolupracovat s izraelskými Araby a Palestinci. Za všechny například organizace pomáhající palestinským homosexuálům, kteří jsou ve své společnosti v ohrožení života, organizace poskytující Palestincům právní podporu při soudních sporech, většinou o půdu, organizace pomáhající palestinským ženám – obětem domácího násilí, organizace spojující arabské a židovské rodiny pozůstalých obětí teroristických útoků, kibuc Ešbal pracující se židovskou a arabskou mládeží v dolní Galileji, ad.** Kde jsou palestinské občanské organizace či organizace izraelských Arabů pomáhající izraelským obětem teroristických útoků? Tlačící na svoji vládu, aby zrušila program zničení izraelského státu? Kritizující zabíjení nevinných obětí?

Nebo je za demonizováním Izraele v západních médiích stále ještě přetrvávající antisemitismus? Špatné svědomí, se kterým se Evropa dosud nevyrovnala? Pokrytectví, kdy na jednu stranu připomínáme výročí holocaustu a stavíme mu muzea, a na druhou stranu zpochybňujeme právo ŽIDOVSKÉHO státu na sebeobranu – když už se konečně bránit může, protože má vlastní armádu... což, jak známo, za 2. světové války neměl? Nebo je to ta stará závist a úzkoprsost, která ukazuje prstem na bohaté a úspěšné Židy a má problém s jejich světoobčanstvím a sebevědomím? Jako kdyby Evropa díky výjimečným schopnostem židovských vědců, umělců, podnikatelů, lékařů

či právníků tolik nezískala – popravdě, nikdy by nebyla na takové kulturní a společenské úrovni, kdyby židovskou komunitu neměla. Tu komunitu, kterou potom za války vyhladila – a kterou nyní očerňuje ve „spravedlivém zápalu“. Nebo je za tím vliv sílcí muslimské imigrace, problémy s identitou mladých muslimů, kteří východisko nacházejí v obvinění vnějšího světa, resp. Židů, Izraele a USA, a v radikalizaci? Nebo je to strach o ropu, strach rozhněvat si arabské země, které by mohly „utáhnout kohoutky“? Pak je to s naší ochranou svobod hodně zlé, když o ní rozhodují šejkové žijící na tom správném místě zeměkoule pro společnost závislou na automobilovém průmyslu.

Popravdě řečeno – nevím, proč většina médií informuje ideologicky zaujatě. Myslím, že všechny zmíněné důvody platí. A podstupuji další zenové cvičení, když právě teď čtu na tiscali.cz titulek: „Hrůzná čísla izraelské ofenzívy: 10 dní bojů a více jak 300 palestinských obětí.“ A vybavují se mi všechna ta svědectví civilistů v Gaze o násilí, kterým je Hamas nutí zůstat v domech i po varování izraelskou armádou. Všichni zabítí či na západ uprchlí novináři (naposledy odvážný Khaled Abu Toameh, žijící tč. v USA), kteří psali pravdu o praktikách Hamasu. Nemilosrdné bratrovražedné boje a v bezpečí jiných arabských zemí ukrytí vůdci, kteří podněcují násilí od plného stolu.

BUDOUCNOST

Aby bylo jasno – s Palestinci plně soucítím. Jak řekl jeden z izraelských historiků: „Palestinci jsou tragický národ se špatnými vůdci.“ Můžeme se dohadovat nad tím slovem „národ“, ale budiž. Lpění na prvotní úrovni kořenové čakry jako by jim zastřel reálný pohled na jejich situaci. Židé se vrátili do země Izrael. Jednu chvíli byla šance, že tam s domorodci budou žít bok po boku v klidu. Šance nebyla využita, chyby byly udělány na obou stranách. Na straně Palestinců špatní vůdci, kteří podporovali horkokrevná násilná řešení podporovaná nacionalistickými slogany (známá je i válečná spolupráce s nacisty), na straně Židů silné trauma a neustále přítomný pocit ohrožení, který se neznalým jejich traumatických ran, pocitů a mentality může jevit jako přehnaná asertivita a sebeprosazování. Nicméně Palestinci jako by se zasekli ve zmíněné pozici oběti. Nejsou schopni si realisticky připustit, že Židé zkrátka v Izraeli zůstanou a je potřeba se s tím smířit. To je první krok. Druhý krok je stáhnout projekci vnějšího nepřítele, nesvádět na něho svá selhání, podívat se na vlastní problémy a začít je řešit. Protože žít trvale v nenávisti a frustraci ničí nejen Izraelce – ničí to především Palestince samotné. Známý obrázek pubertální palestinské mládeže házející kameny na izraelské vojáky jako by ukazoval úroveň zralosti celé společnosti: stadium pubertální vzpoury. Dospívání bolí, to ví každý z nás. Ale zaseknout se v pubertě – stojí to za to?

Stačí si položit úplně jednoduché otázky: Co dali světu Židé? A co Palestinci? Palestinci svoji veškerou tvůrčí energii dávají do hněvu, pomsty, nenávisti, vymývání mozků už malým dětem, zkreslování historie, ideologické manipulace fakty. Co vytvořili? Pozitivně, s radostí? Dobrým příkladem jsou často používané (či zneužívané) tzv. „uprchlické tábory“. Po válce o nezávislost v letech 1948–49 uprchlo, mj. na výzvu okolních arabských zemí, z Izraele cca půl milionu Palestinců. Jejich arabští „bratři“ je izolovali v uprchlických táborech – a tam mnohdy žijí dodnes. Málo se mluví o tom, že v té samé době přišel do Izraele stejný počet židovských uprchlíků vyhnaných z arabských zemí. Okamžitě dostali izraelské občanství. První generace žila ve stanech, druhá už se integrovala. To je cesta, jak pomoci uprchlíkům a nedržet je v pocitu křivdy po další generace.

Zdá se, že jak na osobní, tak na kolektivní úrovni je v současné době nejcennější kvalitou PRAVDIVÁ SEBEREFLEXE. Když budu stále žít v mýtu o svém individuálním či kolektivním osudu a nepřijmu za něj spoluodpovědnost, nikam se nepohnu. Nezmění se ani můj individuální život, ani život mého společenství. **Budoucnost tvoříme v každé vteřině. Tvoříme ji takovou, jaká je naše momentální úroveň vibrace. Ale tu vibraci ovlivňujeme my – prací na sobě, sebeuvědoměním, schopností prolomit hranice své mysli a podívat se na věci jinak, schopností ctít moudrost svého těla (ženskou polaritu), překročit staré vzorce. V současné době (2012–2015) k tomu máme mimořádnou příležitost: dvě mocné kosmické síly, symbolicky nazývané**

Pluto a Saturn, jsou v silném postavení nemilosrdně tlačícím na změnu, zralost a dospělost. Pluto, vládce hlubinných energií Štíra, je v Kozorohu, Saturn, vládce zemských, přísných a jasně strukturovaných energií Kozoroha, je ve Štíru. „**Všechno na tomto světě tvoří tyto dvě planety, když se dotknou.**“ (Tatjana Mitic, astroložka). Jaké jsou jejich lekce? Stáhnout projekce z vnějšího světa. Práce s našimi nehlubšími strachy a úzkostmi. Vidět realitu takovou, jaká je, včetně jiných realit. Realistické sebepoznání. Zodpovědnost vůči vlastnímu Já. Samostatnost, sebedůvěra, celistvost. **Život** – vysokovibrační Pluto (archetyp Temné Bohyně) je Zdrojem Života. Tedy – **esence**. Pustit to, co je nadbytečný balast.

Je náhodou, že Židům vládnou Pluto, Saturn a Uran? Že se rodí jako fénix z popela, z bojů a bolestí, a ukazují nám tak cestu, jak žít jak jedinečný individuální života, tak odpovědný život ve společenství? Že ctí tradici, a přitom ji dokáží vodnářsky překročit, v zájmu poznávání, neutuchající zvědavosti a touhy překračovat hranice? Že nás učí nenastavit útočníkovi druhou tvář, ale postavit se zlu, protože „pasivita tváří v tvář zlu slouží zlu“ (Jacob Neusner)? Že nás učí pojmenovat věci jasně, tříbit intelekt i žít silné emoce, a ustát si to?

Možná bychom mohli jak Židům, tak Izraeli, konečně poděkovat za to, že jsou stále o krok napřed, se svými dva tisíce let pěstovanými čidly na nespravedlnost a ohrožení: ve světě ohroženém destruktivními silami typu ISIS či diktatury prezidenta Putina se nám jednou izraelská zkušenost může zatraceně hodit.

Což neznamená, že bychom neměli v modlitbě či meditaci se soucítěním a otevřeným srdcem myslet jak na Izraelce, tak na Palestince. Protože tak jako se jednotlivci odlišují současnou úrovní vědomí – a po celý jejich život (a životy příštích) je kdykoliv otevřena možnost jeho růstu k lásce a moudrosti, tak se odlišují kolektivy. A já věřím, že i ony mají možnost růst a změnit uctívání smrti v uctívání života, i když na to nemají dva tisíce let času a náročných lekcí. Do té doby ale je potřeba život chránit. A v této větě je shrnuto vše. Děkuji vám za pozornost.

Terezie Dubinová, Ph.D. 19. 7. 2014

T. Dubinová vystudovala kulturologii a hebraistiku na FF UK Praha, absolvovala kurs moderní hebrejštiny na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. Tři dlouhodobé pobyty v Izraeli. V roce 1997–98 vyučovala biblickou hebrejštinu na Husitské teologické fakultě UK v Praze. V letech 1991–1997 pracovala v občanském sdružení Centrum humanitární pomoci krajanům, které pomáhalo ukrajinským občanům českého původu v oblasti postižené černobylskou jadernou katastrofou. Po jejich přestěhování do Čech v letních měsících pracovala v české evangelické vesnici Bohemka u Oděsy jako učitelka českého jazyka a kultury. ...

O podobenství s jíllem jsme mluvili. Zkusme jít ještě před podobenství. Neobjevím-li krásu nabídky božího království a neobjevím-li ohrožení, že bych mohl o toto bohatství přijít, nepřijmu varování „jílku“ do svého života.

Jak to je s Božím královstvím? Co si pod tím máme představovat?

Ježíšovým posluchačům to nebylo něčím neznámým. Po staletí dětem vyprávěli o své zkušenosti s Hospodinem.¹²⁹⁸

V Ježíšově době měli židé také už několik století neblahou zkušenost se svými lidskými králi.¹²⁹⁹ Izraelité navíc žili pod římskou okupací. Proto dvojnásob silně toužili po králi jiného typu, po Mesiáši s velkým „M“, který bude skutečně vonět po Hospodinu (mesiáš – pomazaný – je ovoněný).

Proroci předpovídali, že Mesiáš v síle Hospodinově svobodí Izraele a znovu je povznese na úroveň božích synů.

Připomenu, že rodinný život Izraelitů a postavení každého v domě mělo vysokou úroveň: intelektuální, společenskou i náboženskou.¹³⁰⁰

Bylo formováno příběhy praotců (ty vyprávějí o velkorysosti i chybách v rodinných vztazích) a samotnými ustanoveními ve Smlouvě („příkázáními“).

Škoda, že si židé ani nepřipustili, že politická nesvoboda je následkem jejich nevěrnosti vůči ustanovením Smlouvy s Hospodinem. Pak jim nemohlo dojít, že politická svoboda nestačí.

Příčinu veškerého trápení sváděli na okupanty.

Spravedlnost vůči Bohu zaměňovali za množství náboženských úkonů (postů, modliteb, obětí a darů na dobudování chrámu a jeho provoz).

Proto Ježíš v Horském kázání upřesňuje pravidla soužití a jednání lidí v božím království. Staví je podle modelu rodiny: rodiče tu jsou pro děti a slouží jim. Proto je největším ten, kdo slouží bez mzdy jako otrok.

1298 Malý národ byl většinou vazalem mocnějšího vládce, kterému musel platit. Izraelité byli vděční Hospodinu za jeho péči a ochranu, žasli, že pro sebe nic Hospodin nevyžadoval – ani chrám. Dětem rádi vyprávěli o přátelství s Bohem a učili je životní moudrosti: necháme-li se vést Hospodinem – svým králem, bude se nám dařit, budeme-li jednat svévolně, Bůh nebude mlčet k našim nepravostem a přestane nás chránit. Odkrývali jim příčiny historických pádů Izraele a učili je jak, čím a kým se můžeme nechat připravit o svobodu.

Náboženské slavnosti jim umožnily v určité míře prožít zkušenost otců s milosrdenstvím božím, s výhrou i prohrou (náboženská slavnost nabízí mnohem silnější působivější zážitek než divadlo).

Každý rok o Velikonocích prožívali nejen hořkou bezmoc zotročených, ale i bláhovost předků, kteří před otčinou darovanou Bohem dali přednost zemi Gošen, nabídnuté faraónem v Egyptě. Prožívali úpadek předků, kteří se ze svobodných lidí Božích propadli do otroctví, a kterým Egyptané topili děti jak kořata. Každý rok prožívali Hospodina jako zachránce.

Další židovské svátky židům připomínaly další historické pády i další pomoc Hospodina.

To nejsou události minulosti, stále nám hrozí, že budeme opakovat stejné chyby, stejnou krátkozrakost a hloupost jako naši starší bratři ve víře.

1299 Lidského krále si kdysi na Hospodinu vymohli. (Přes varování: jak může boží lid spravovat člověk ohrožený touhou po moci, slávě, důležitosti a bohatství?) Pohrdli Hospodinem.

1300 Mnoho mužů umělo číst a psát, postavení žen, dětí, případně otroků a dobytka bylo mnohem vyšší než u ostatních kulturních národů.

Ježíš upozorňuje, že Božímu království nehrozí nebezpečí jen zvenku, ale i zevnitř. Nejen od diktátorů, mafiánů, podvodníků, lupičů a zlodějů všeho druhu, ale také od každého z nás, protože ubližujeme jiným a dopouštíme se mnoha chyb. Kdekdo obviňujeme jiné – svého manžela nebo nevychované děti, ale už si nepřipouštím, že bych já sám byl nebezpečným a nespolehlivým partnerem v manželství nebo rodičem, který šidí, ubližuje, bourá a málo buduje vztahy s nejbližšími.

Je všeobecně známé, že se dnes u nás rozvádí každé druhé manželství, ale kolik lidí má obavy, aby sami neselhali, kolik si řekne, udělám vše proto, abych se vzdělal a pořídím si supervizi.¹³⁰¹

Ve svém pracovním oboru nebo koníčku se samozřejmě vzděláváme a máme veliké všeobecné vzdělání, ale kolik rodičů se vzdělává a připravuje na další vývojové období svého dítěte?¹³⁰²

Vícekrát jsme si všímali Ježíšova varování před naší vlastní slepotou.

Táta s pětiletým klukem házeli žabky u vody. „Tati, ty tady se mnou nejseš.“ „Kluk měl pravdu, byl jsem myšlenkami jinde“, řekl táta. Kolik otců je schopno si přiznat pravdu? Však ten táta – díky tomu, že je poctivý k sobě – je dobrým otcem a výjimečným psychologem.

Svět je porušený, ale Ježíš nežil v jiném světě. Přichází nás uzdravit, projít pozemským životem bez rozvodů s blízkými i s Bohem. Nabízí nám možnost vstoupit v nějaké míře do božího království – „Už začíná ...“ v míře, v jaké přijmeme jeho životní pravidla.¹³⁰³

Upozorňuje nás na všechna nebezpečí – i na to, které bychom jinak těžko sami objevili. To už jsme u „jílku mámivého“ – nikoliv u „plevele mezi pšenicí“ (starší překlady uváděly koukol).

Dost podrobně jsme nad tímto podobenstvím už dříve uvažovali (viz Poznámky z r. 2008). Nehrozí nám jen nebezpečí od člověka (včetně sebe sama), ale i od Zlého.¹³⁰⁴

1301 Ke křesťanskému manželství nestačí, abychom byli pokřtěni a chodili do kostela, ale abychom přijali Krista za svého osobního Přítele, Učitele, Mistra života, Lékaře a Supervizora. (Kdo má větší nadhled, vzhled do našeho života a kdo rozumí víc člověku a vztahům než ten, který byl spolutvůrcem člověka?) S ním si můžeme porovnávat své názory, od něj se můžeme nejvíce naučit v umění soužití s druhými.

I svátost smíření může být supervizí.

1302 Dost lidí, když si pořídí psa, si přečtou tři knížky o péči, výcviku a psychologii psa, ale o dítěti jen jednu. Byl jsem u lékaře kvůli prodloužení řidičského průkazu, za rohem v čekárně seděly dvě mladé ženy.

Neviděl jsem je, jen slyšel. Jedna hlasitě nadávala na Rómy a na nezaměstnané. Měla s sebou dva syny (ty jsem jednu chvíli zahlédl) asi pětiletého a ani ne tříletého. Větší kluk z nudy mladšího všelijak obtěžoval. Ten křičel a bránil se. Máma se klukům vůbec nevěnovala, jen staršího okřikovala, aby mladšímu dal pokoj. Někteří lidé by neměli mít psy ani děti.

Kdekdo by nejraději nechal odstěhovat do nějakého ghéta Rómy, nezaměstnané, židy, bezohledné řidiče, šikanující, mafiány, ... všechny lumpy. (Máme větší nebo menší sklony k přání, aby přišel někdo, kdo udělá pořádek.) Touha po spravedlnosti a řádu je pochopitelná, vždyť jsme ji dostali od Tvůrce, jen často zapomínám, že i za mnou zůstává stopa slz od těch, kterým jsem ublížil. Narušenost zlem je hlubší než je vidět našima očima. Stačí, aby maminka v těhotenství prožila nějaké trápení nebo nevěnovala dítěti v jeho prvních letech dost něhy a novému človíčku chybí pocit jistoty a bezpečí. Stačí, aby táta děcku nevěnoval dost úcty a pozornosti a děcko nebude mít dobré sebevědomí. I tyto věci jdou hodně spravit. Dnes je toto vše popsáno v dobrých knihách, ale kolik rodičů je čte? Kolik lidí vyhledá psychologa. Kolik farářů se v psychologii vzdělává? Kolik jich krmí lidi náboženskými frázemi?

Kolik „úctyhodných“, výkonných, pracovitých rodičů nevědomě poškozují své děti? Zajímají se o všechno možné, ale nepřipustí, že by mohla být chyba u nich, že by ve výchově dětí mohli dělat chyby. Kolik rodičů nepřipustí, že by jejich potomek mohl jednat ve škole špatně?

Pořádáme přednášky o výchově dětí, kolik matek nebo učitelek přijde?

1303 Také ale upozorňuje, kdy a čím se vylučujeme z božího království (například když odmítáme odpustit druhému přesto, že se druhý kaje, nebo když se odmítáme řídit Ježíšovými pravidly ke smíření.

Ježíš nám odkrývá velice nebezpečného nepřítele a jeho skryté záškodnictví. Koho nesvede ke hrubému zlu, tomu se snaží naočkovat falešnou, jedovatou zbožnost (zbožnosti rozumím jako „chození s Bohem“). Dlouho se obtížně rozpoznává od pravé zbožnosti. V tom je nebezpečná a zákeřná.

Všimněme si, jak i samo toto Ježíšovo varování v „podobnosti o jílku mámivém“ spalo díky nepřesnému překladu „plevel“.

Poctivý člověk si přizná svůj vnitřní sklon ke zlu, ale rozeznat v sobě zasetý „jílek“ není snadné. Nechat se ukolébat tím, že jsem nikoho nezabil a nechodím za manželkami bližních, chodím do kostela, je snadné.

Mnoho z židů, kteří se neobrátili o pomoc k Ježíšovi, na jedovatou zbožnost zahynulo.

Já sám mohu být tím, kdo je ve službách Zlého a rozsévá semena nebezpečné a jedovaté zbožnosti. Např. tím, že vedu děti k jiné zbožnosti než k Ježíšově. Uděláme si určitou zkoušku, sami si zkuste doplnit příklady.

Příště pro jistotu některé dodám.

Dodatek:

Slíbil jsem k vašim příkladům „o jílku mámivém“ z našeho života, dodat několik příkladů (nejen z historie). (Každou chvíli mluvím o tom, co jsem sám dělal nešikovně nebo špatně. Na mém poli roste vedle obilí také jílek mámivý.)

Nebezpečí jílku mámivého hrozí každému. Ani světcům se toto postižení nevyhýbalo (nebudu uvádět jména). Např. někteří světci upadli do antisemitismu.¹³⁰⁵

Někteří schvalovali mučení provinilců.¹³⁰⁶

Každý máme doma zrcadlo, chodíme nebo měli bychom chodit na zdravotní preventivní prohlídky. Objevíme-li něco podezřelého na svém těle, například neobvyklé mateřské znaménko, bulku, polyp, poruchy srdeční, příznaky nemoci ..., vyhledáváme lékaře.

I v „chození s Bohem“ by to tak mělo být. Každý máme Bibli ke vzdělávání a porovnávání svých názorů.¹³⁰⁷

1304 Jako mnoho lidí nevidí působení Tvůrce, tak i mnoho lidí nevidí působení Zlého. Ani po strašných posledních sto letech, ve kterých se zlo utrlo ze řetězu v tak strašné míře jako snad nikdy dříve. Dábla odkazují do mytologie. Naše povídaní a pohádky o čertech tomu napomohly, snižují ďábla na rohatou bytost, kterou v pohádce dokáže přelstít kdejaký švec.

Existence ďábla souvisí se svobodou dětí božích, s odpovědností Boha za všechny své tvory a s jeho přátelstvím ke každému – i k těm, kteří se zvrhli.

1305 Jsem na rozpacích, že mezi nimi jsou někteří „církevní učitelé“.

Už vůbec udělování takového titulu je podezřelé, známe-li: „Vy si nedávejte říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učitelé´: váš učitel je jeden, Kristus. (Srov. Mt 23:1–10)

1306 Nejen husité a křižáci páchali zvěrstva.

Katolíci a anglikáni, kteří sami sebe pokládali za jediné blízké Kristu a jediné pravověrné (pravých názorů), vzájemně trestali kacíře z druhého tábora nejprve oběšením (rdoušením na provaze bez stržení vazů), následným vykastrováním a vykucháním zaživa a konečným zabitím.

Ze starých církví se jen Jednota bratrská nedopustila násilí.

1307 Kde odkoukala církev zálibu v bohatství budov, oděvů, odznaků moci?

Na 3. lateránský koncil (r. 1179) přijeli preláti s 20–30 koňmi. Na koncil v Kostnici přijel mohučský arcibiskup s družinou 452 služebníků, salcburský s 260. Na Tridentický koncil si vzal kardinál Ercole Gonzaga družinu o 160 osobách, kardinál Alexandr Farnese (budoucí Pavel III.) 360 sluhů.

Vysocí preláti až do 20. století nosili 12 m dlouhou vlečku.

Jedním z průvodních příznaků jedovaté zbožnosti je nesnášenlivost a zloba vůči tomu, který má jiný názor než já.

Pokud objevíme příznaky jedovaté zbožnosti, máme s nimi zajít k posouzení za supervizorem. ¹³⁰⁸

Nárůst našeho poznávání pokládáme za veliké dobrodiní (nejen v medicíně). Zbavujeme se zastaralých názorů a návyků, rádi přijímáme užitečnější a pohodlnější vymoženosti. Ježíšovo varování před falešnou zbožností se v dějinách ukázalo jako opodstatněné.

Ježíš neříká nic povrchního a zbytečného.

Když upozorňoval nazaretské věřící na nebezpečí jejich nesnášenlivosti vůči prorokům, strašně narazil. Okamžitě jejich nenávist propukla. Nezměnili se ani pod vlivem znamení, že Ježíš přichází od Boha – tím, že znehybnil (paralyzoval) útočníky. Fanatismus se dá v některých případech zastavit (Saul byl stražen k zemi a stal se z něj apoštol), ale nenávist těžko.

Náboženská nenávist patří mezi největší druhy nenávisti. Vyrůstá z falešné zbožnosti. Je zákeřná jako rakovina, která dlouho nebolí. „Jílkovitá“ zbožnost je také dlouho skrytá, dlouho se podobá pravé zbožnosti.

Libání rukou, poklekání, libání nohou a okušování jsme přijali z dvorních ceremonií byzantských císařů, ne ze zvyků Ježíšovy židovské rodiny. (Něco z těchto projevů úcty přetrvává v sicilské mafii a v církvi.)

1308 V naší farnosti máme 8 kostelů. V jednom jsme přestavěli liturgický prostor (oltář je na boku lodi a lavice okolo ve tvaru U, velice to prospělo slavení liturgie a vztahům ve společenství). V kostele střídáme výtvarné výstavy fotografií (například Jindřicha Štreita), obrazů, gobelínů. Po poslední výstavě nám zůstal před zakrytým bývalým hlavním oltářem veliký obraz Miroslava Rady: „Velké pašije“. Po pohřbu se od hrobu vrátila cizí paní do kostela, poklekla, přezehnala se svěcenou vodou: „Ve Jménu Otce, Syna i Ducha Svatého“ a začala plivat jed (snad ne v božím jménu) nad obrazem „Pašije“ ... Pak se znovu přehnala, poklekla a za mumlání odsuzujících slov odešla. Chybí jí v kostele zakrytý Umlaufův obraz Nanebevzetí P. Marie nevalné ceny z 19. stol.

Mnoho lidí má tyto obrazy rádo. Podobně mnoho lidí zůstane u obrázků z Disneyovských pohádek. Nevyžadují většího přemýšlení. Ale to je jejich věc. Nezlobíme se na ně. Nemusíme rozumět umění. Jen by neměli být zlí na druhé.

Před 40 léty jeden z mých osvěcených předchůdců nechal v mistrovickém kostele namalovat fresky pardubickým akad. malířem Vojmírem Vokolkem (ke shlédnutí na www.letohrad.farnost.cz). Některým farníkům se ale jeho obrazy tak nelíbily, že přestali chodit do kostela. A když pan farář za dva roky zemřel na rakovinu, místní „svatí mužové“ (zdejší silnější obdoba „svatých koz nebeských“ – L. Bloya jim říkával: „kropenkové ropuchy“) prohlásili: „To je trest za mistrovický kostel“.

Jednou nás pan profesor Petr Pit'ha dvě a půl hodiny provázel třemi obrazy Mistra Třeboňského.

Jdu-li do obrazárny a procházím-li někdy od obrazu k obrazu, mám poněkud provinilý pocit, malíř mnoho přemýšlel a dlouho maloval a já za 3 minuty postoupím k dalšímu dílu.

Dívám-li se na západ slunce, žasnu, jak dlouho mi volný čas dovolí, ale neklikám na 400 fotografií „západů“ na počítači.

V sobotu mě pohoršeně volal jakýsi absolvent teologické fakulty z 80. let, co jsme udělali z našeho kostela na Orlici. Také mu vadí Radův obraz. Odsuzuje nás, aniž u nás někdy byl.

Kostely v našem okolí jsou zaneřáděny Umlaufovými obrazy. Nikomu nevadí, že na nich je často namalovaný Bůh Otec jako stařec. Příkázání Desatera o zákazu zobrazování Boha vůbec neznají nebo neberou vážně.

Na Michelangelově posledním soudu řadě křesťanů vadila nahá lidská těla (byly jim pak domalovány plavky), ale zobrazený Bůh jako člověk ne!

Proč vážně nezkoumáme důvod druhého příkázání?

Nebereme Boha vážně.

(Michelangelovo „Stvoření člověka“ je geniálním uměleckým dílem, ale škoda, že je tam namalována postava Tvůrce. Nezasťírám si před tím obrazem oči, ale není to dobré, Michelangelo by to uměl namalovat lépe.)

Vážím si malířů a jejich umění, ale ještě víc si vážím božích příkázání, jsou velice promyšlená.

Jak to, že lidem vadí názory druhých, ale Ježíšova příkázání je nezajímají?

„Proč v Církvi každou chvíli musíme přísahat“, namítal jsem starému hierarchovi? Ježíš přece říká:

„Nepřísahaňte“!

„Ale svatý Pavel už přísahal“, uslyšel jsem odpověď.

Jaká je prevence? Stále si porovnávat své názory s Ježíšovými názory. Vědět, že se můžeme mýlit. I v pozici autority.¹³⁰⁹

Proč neučíme lidi přemýšlet?

Kdo je tak pokorný, aby se ptal, jak o Bohu mluvit správně?

Spravedlivý naslouchá a neskáče Bohu do řeči, nechá se božím slovem vést a vychovávat.

Tito lidé „zazáří v království nebeském jako slunce“, říká Ježíš.

2008

16. neděle v mezidobí Mdr 12:13. 16–19 Ř 8:26–27 Mt 13:24–43 20. července 2008

Všimneme si pouze podobenství o jílku mámivém. Patří mezi tři nejdůležitější podobenství, i proto máme zaznamenán Ježíšův výklad (aby jej nikdo nepřekroutil nebo neoslabil.)

Toto podobenství dlouho „spalo“.

Slovo „plevel“ je matoucím překladem, stejně „koukol“ ve starších Bibliích. Koukol i plevel jsou na první pohled rozdílné od pšenice. Ježíš ale mluví o jílku mámivém (zizáni). Ten po vyklíčení dlouho vypadá jako pšenice. Až když vyrazí klas, je patrný rozdíl, klásek jílku vypadá jinak než pšeničný.

Malé množství jílku mámivého po pozření působí mráкотné stavy, ve větším množství smrt.

Jílek rostl v okolí Středozevního moře, i u nás.¹³¹⁰

Nenávist bývá vynalézavá. Nepřátelé mimo jiné zapalovali zralé obilí. Jenže oheň a kouř okamžitě na žháře upozorní. Někdo vymyslel méně nebezpečný a přitom ještě zákeřnější zločin – nasetí jílku mámivého na pšeničné pole.

Ze starověku známe písemné záznamy o tvrdých trestech pro ty, kteří se tohoto zločinu dopustili.

Ježíš používá v podobenství příklady ze života.

Co si počít s jíllem na poli? Rozpoznán byl až v pokročilé době růstu obilí. Nové osetí pole nepřicházelo v úvahu, promarnilo by se skoro celé vegetační období a kde vzít nové osivo? Rolník musel počkat až do žní.

V Ježíšově době neznali ani kosu. Při žnících chytil žnec jednou rukou hrst obilí kousek pod klasy a druhou rukou uřízl stébla srpem. Hrsky obilí se kladly stranou.

Vymláčené obilí tenkrát pouze váli lopatou proti větru. Tím zbavili zrna od plev – těžší zrna padala blíže, lehké plevy vítr zanesl dále. Ale semena plevelů, včetně jílku, zůstávala mezi zrny obilí. Lidem nezbylo nic jiného než jílek pracně – hrst po hrsti – z obilí vybírat.

Naši zemědělci před sto lety, když začaly nové technologie mláčení, se jílku úplně zbavili.

1309 „Kde je pámbíček?“ ptá se babička dvouletého vnoučete a pochválí je, ukáže-li děcko na kříž visící na stěně. „Pošli pámbíčkovu pusinku.“ Zkuste babičce říci, že své vnouče mate.

Bůh je přece všude s námi, chce přebývat v nás i v druhých, a nevisí na stěně.

„Můžete donést Pána Ježíše mamince do nemocnice?“, ptá se milá řeholnice. Od koho to asi pochytila? Od lajdáckého vyjadřování nás – farářů.

„Pán Ježíš přebývá ve svatostánku (bratři Slováci říkají „Bohostánek“),“ říká pan farář dětem. „Přijďte k němu někdy na návštěvu.“

Jak to, že v kostele neupozorňujeme lidi na Šalomounovu řeč: „Hospodine, vím, že nemůžeš přebývat v nějakém stavení zbudovaném lidskýma rukama“.

1310 Dnešní zemědělci už většinou na jílek mámivý zapomenuli (jiný druh jílku je kulturní travinou).

Starší lidé z venkova znají „fofr“. Tento stroj už dokázal, pomocí otřásání a soustavy sít s různou velikostí, oddělit vymlácené obilí od semen plevelů.
(Všimněte si „fofru“ v zemědělských muzeích nebo se na něj ptejte ve skanzenech. Udělejte to. Tak přijmete Ježíšův způsob vyučování. Více si „osaháte“ i podobenství o jílku.)

Jílek v podobenství představuje nepravou zbožnost. Dlouho vypadá nevinně, ale po čase se projeví její jedovatost a nebezpečnost.

Ježíš mnohokrát upozorňoval na velké nebezpečí lživé zbožnosti.

Zlý rozsévá všelijakou špatnost. Někoho se mu podaří svést k kdejakému zločinu. (Zločiny jsou dobře patrné – Písmo k jejich označení někdy používá přirovnání s trním a bodlácím.)

Ale u „slušných“ lidí ďábel touto cestou neuspěje.

Nás by se Zlému zřejmě nepodařilo zlákat k vyloupení banky, zavraždění vlastní babičky nebo braní drog. Tak to na nás zkouší jinak – chytře a nenápadně – svést nás k falešné zbožnosti!

To je velice rafinovaná a účinná metoda: množství místo kvality, vnější skutky místo vnitřního porozumění, zbožný hluk místo ticha, výkon a činnost místo otvírání se vztahu.

Ďábel často mluví velice zbožně, rozhodně zbožněji než Ježíš, rád cituje z Písma – to známe z Bible. Jednou slibuje lacino boží milosrdenství a příště hrozí neúprosným zavržením od Boha. Ďábel je pravidelným návštěvníkem kostela, nejen všelijakých hampejzů a zločineckých doupat. Má své lidi i proroky.

Už proroci upozorňovali Izraelity na fanatickou a krutou zbožnost. Ježíš ve varování pokračoval. „Bohu by ulízlí paty a s lidmi jednájí bezohledně a nenávidně. Téměř všichni proroci (až po Největšího Proroka) byli zlikvidováni nebo krutě pronásledováni těmito `zbožnými`“.

I my si všímáme Ježíšových četných konkrétních vysvětlování, v čem nepravá zbožnost spočívá, jak jedná a jakou zkázu způsobuje.

Je omamná, omámí toho, kdo je jí napaden – je přesvědčen, že jedná správně – ale přináší záhubu jemu i jiným! Lidé falešné zbožnosti byli přesvědčení, že jednájí v zájmu pravdy, pravé a nejčistší víry, pro tu svou „pravou“ církev.

Vzpomínáte, jak tvrdě Ježíš mluví k lidem falešné zbožnosti?

„Běda vám!“, říká na adresu těchto „zbožných“, ne na adresu jiných velikých hříšníků.

„Mesiáše neoddělají pohané, teroristé, ale slušní lidé. „Slušní“ jsou velice nebezpeční.

Falešná zbožnost je nebezpečnější, než všechny ostatní hříchy.“¹³¹¹

Velkým hříšníkům hrozí znecitlivění svědomí („všichni kradou“).

Zbožným lidem hrozí, že svou úroveň (poznání a morálky) prohlásí za absolutní – „všechno správně vědí“ a svým metrem začnou povýšeně a nesnášenlivě poměřovat druhé.

Ježíšova varování známe:

1311 Ježíš tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání: „Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byly oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám.

A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes.

Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.“

V ten čas řekl Ježíš: „Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým“. (Mt 1120–25)

„Modlíte se a postíte se o stošet, odvádíte desátky i z bylinek na zahrádce, ale nepečujete o staré rodiče, svou zbožností šikanujete chudé atd. Zapomněli jste na spravedlnost a věrnost ... (srov. Mt 15 a 23. kapitulu)

Stavíte Mesiáši slavobránu, ale kněží, teologická fakulta a vaše biskupská konference v čele s papežem Mesiáše ukřižuje. (Pokaždé se při těchto slovech ošívám, je také řeč o mě.)

I svatý Petr za tato slova Ježíše káral!

Nikodém byl přesvědčen, že Ježíš strašně přehání („já znám ve veleradě řadu slušných lidí, a jsem přesvědčen, že Kaifáš veškerou moc předá Mesiáši, jen co se objeví“).

Pak se ukázalo, že i apoštolové v sobě tento virus nesnášenlivosti v nějaké míře nosili. Povyšovali se nad ženy, děti a pohany, nad blíže nejmenovaného učedníka, který s nimi nechodil do „stejného semináře“.

Jan a Jakub chtěli samaritánskou vesnici vypálit jako nacisti Lidice.

(Není mi dobře, když si to připomínám. Že bych já v sobě tento virus nenosil, když i Ježíšův nejmilejší učedník jím byl postižen? To bych se divil.)

Přátelství není nic laciného. Přátelit se s Ježíšem – s člověkem boží úrovně – to vyžaduje velikou úroveň lásky. Láska není nic sentimentálního. Nedávno jsme si říkali, láska bolí – protože snáší chyby druhého,; aniž by zneužívala svou převahu.

Láska je milosrdná, ale není rozbředlá, je pevná.

Přátelství vydrží selhání i zradu, ale stojí na upřímnosti a padá s neupřímností.

Láska stojí na důvěře, porozumění a souznění.

Kolikrát apoštolové svému Mistru nedůvěřovali, byli si jistí, že ledacos vědí lépe než on a řadu věcí by řešili lépe. Někdy se jim jejich milovaný Učitel zdál nešikovný, váhavý, příliš jemnocitný a jindy nespravedlivý v soudu o náboženských představených a zbožných lidech.

Nikdo z nás nejsme chytřejší ani milosrdnější než Ježíš. (Kácím se někdy z našich „přezbožných“ modliteb, ve kterých domlouváme Ježíši aby byl milosrdný k těm, kteří nejsou tak zbožní jako my. To je rouhání a veliká opovážlivost!)

Jedovatá zbožnost způsobila v dějinách nevyčíslitelné krutosti. Je velice zákeřná, maskuje se velikými výkony v množství a délce modliteb a zbožných úkonech, dokáže ronit slzy nad „Umučením Syna Božího“ a přitom je nenávistná a fanatická vůči nejen „jinověrcům“, ale vůči každému, kdo mluví o Bohu jinak ...

Dodneška nebyla vymýcena. Stačí se podívat na katolické debaty na webu. Z těch „nejzbožnějších“ obránců pravověří tryská nejhorší žumpa nenávisti a nesnášenlivosti (navíc anonymně).

Jak se vyvarovat nepravé a jedovaté zbožnosti?

Ježíš to říká: být „maličký“, „chudý“, nehrát si na Učitele a Mistry.

Pečlivě si porovnávat s Ježíšem své názory, způsob myšlení, vztahy s druhými lidmi a s Bohem.

„Kdo má uši slyš!“

Proč hospodář v Ježíšově podobenství říká horlivým učedníkům jílek netrhat!?

Na poli se z jílku nemůže stát pšenice a naopak.¹³¹² Ale z některých lidských „jílků“ se může „pšenice“ stát. Vzpomeňme na obrácení fanatického farizeje Saula.

1312 Kdysi jsme se smáli ubohé propagandě sovětských pavědců Lysenka a Lepjašinské (zřejmě neznalých Mendla) – tvrdili, že někdy z pšenice vyrosté žito nebo ječmen (neměli vyčištěné osivo), že se jim v Sovětském svazu podařilo na limbě vypěstovat lískové ořechy a rozdojit kozla (volně cituji z Rudého práva).

Vše má svůj vyměřený čas. Čas je darem a příležitostí k obrácení.
Ostatně Ježíšova (a Janova) výzva k obrácení se k Bohu se týká především „zbožných“.

Đábel se nás snaží člověka strhnout k nekvalitní zbožnosti. Ale má také své lidi, často s ním – třeba nevědomky – spolupracujeme.

V podobenství stojí: „když lidé spali“. V řadě případů jsme ukolébáni svým přesvědčením, že už víme „jak to je“, nekontrolujeme si své názory s Ježíšovými a pak vlastním dětem vkládáme falešné představy o Bohu.

Máme si rozmyslet a zkontrolovat – když své děti nebo farníky vedeme k modlitbě, když jim říkáme proč chodíme do kostela nebo ke Stolu Páně – jestli naše názory ladí s Ježíšovými vyučováním.

Pokud to sám dobře nevím, zamořuji své děti nebo farníky nebezpečným a jedovatým jíllem mámivým.

Oceňme vysokou úroveň Ježíšova vyučování, všimněme si, co všechno Ježíš věděl a uměl použít k názornému a zajímavému vzdělávání.

17. neděle v mezidobí

2020

17. neděle v mezidobí 1 Král 3:5. 7–12 Ř 8:28–30 Mt 13:44–52 26. července 2020

Nezapomeňme, že evangelia jsou zapsána stručně („heslovitě“) a potřebují „průvodce“. Dnešní podobenství známe nazpaměť. K podobenství o perle a pokladu si nejprve znovu poctivě položíme otázku: „Co je naší největší cenností?“ Odpověď si, prosím, napišme celou větou na patřičné místo.¹³¹³

Ježíš na nikoho netlačí. Učí nás zdarma, ale také od svých učedníků očekává poctivost a patřičnou píli.¹³¹⁴ (Důvěra se nevynucuje – na rozdíl od poslušnosti, kterou my rádi vyžadujeme).

Ježíš nás nevykazuje ze svého vyučování (ještě o tom bude řeč); neodpovíme-li na otázku: „Co je pro nás největším pokladem?“ správně – odkáže nás na příslušnou vyučovací lekci.¹³¹⁵

Potřebujeme se snažit o co největší ucelené poznání Ježíšova vyučování. Přijít občas do školy nestačí, nakouknout do učebnice tu a tam nám nepomůže. Vyrostl by z nás drzý křikloun, opovážlivě vykřikující svá „moudra“, nebo bychom Písmo prohlásili za nesrozumitelné. Ježíš nám vyprávěl přes třicet podobenství o božím království. Jak to, že někteří lidé chodící po desetiletí do kostela, neumějí vysvětlit, co je boží království? Nedivme se, že ten, kdo si nedoplňuje mezery ve vzdělání, Ježíšova slova nechápe a je nevzdělatelný pro boží království. Viz Mt 13:10–17.¹³¹⁶

Ježíš jedinečné bohatství božího království nabízí všem zájemcům.¹³¹⁷

1313 Odpovíme-li, že naším největším pokladem jsou děti, manžel nebo zdraví, nikdo nás za to nebude peskovat. To vše jsou cenné dary, pramení z boží štědrosti. Ježíš nám dokonce řekne: „Pečuj o tyto dary ještě lépe. Ale neztrácej čas při mém vyučování ve školních lavicích. Tobě by má slova nepomohla. Každý není vhodný pro záchranářskou službu.“

Bez toho – máme-li vážnost a úctu k Ježíšovi a jeho vyučování – nepokračujeme ve čtení Poznámek.

1314 I uchazeči do našich škol procházejí přijímacími zkouškami. Na konci školního roku učitelé zkoumají, kdo může postoupit do vyšší třídy. K přijetí na vysokou školu nemůžeme obejít maturitní zkoušku. V Ježíšově vyučování je tomu podobně (kdo neporozumí předešlé lekci, nepochopí další Ježíšova slova).

1315 Např. „Kdo miluje otce a matku více nežli mne, není mne hoden.“ (Srov. Mt 10:34–37) „Hleďte především nebeské království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ (Mt 6:33) „Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane`, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mt 7:21) Vážnému zájemci pak Ježíš pomůže pochopit smysl všech těch slov.

1316 Učedníci se ptali Ježíše: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“ On jim odpověděl: „Protože vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno. Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíc neslyší a nechápou. A plní se na nich proroctví Izaiášovo: `Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím.` Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli.“

1317 Matouš nepoužívá označení *boží království*, ani jiná slova odvozená od *Boha*. Židé – na rozdíl od nás – mají k Bohu velikou úctu. Váží si toho, že smějí Nejvyššího oslovovat některým z jeho Jmen popisujících jeho

Rozdíl mezi lidmi v podobnosti o pokladu a perle je zřejmý, jeden hledá (co nejkrásnější perlu), druhý objevil poklad náhodou. Oba znají hodnotu toho, co objevili, oba s radostí prodají vše, co doposud vlastnili, aby získali mnohem více.

O smyslu těchto dvou podobností jsme už mluvili podrobněji.

Podobnosti o síti patří mezi tři základní podobnosti o božím království. Kdo si pamatuje, proč to říkáme? ¹³¹⁸

Ježíš je jako síť plná ryb. Do své otevřené náruče zve mnohé, ale někteří budou nakonec z božského království vyloučeni. Srov. Lk 13:23–30; Mt 24:40–25:45; atd.

V moři jsou některé ryby nejedlé a jiné jedovaté. *Andělé* budou jednou tříditi dobré lidi od špatných. Ale my jsme ke třídění lidí pověření nedostali. Nám Ježíš svěřuje jiné poslání.

Ryba se nemůže změnit na rybu jiného druhu, ale člověk se má měnit, má růst do boží podoby. Pokud někteří lidé jednají svévolně, ignorují boží pokyny nebo dokonce pomlouvají druhé, pokud židé nebo křesťané vystrkávají někoho z boží Náruče, mlátí je hlava nehlava, kopou je, kam se dá, nemohou do nebeského království vstoupit.

Židé i křesťané patří do množiny nevěsty Boží. ¹³¹⁹

Ale ne všichni budou přijati za Boží manželku.

Ježíš nám – židům i křesťanům – nabízí vyučování, abychom rostli v ušlechtilosti a mohli být jednou přijati mezi ty, kteří vejdou do království nebeského jako nevěsta boží. Ne každá snoubenka se nakonec provdá, o některou přestane mít zájem ženich, některá nevěsta přestane mít zájem o ženicha. Ježíš je věrný, solidní, uznalý a milosrdný ženich, ale má také rozum a umí si správně vybrat.

Obraz manželství pro vztah Boha k nám je srozumitelný. Ale platí i pro náš vztah k Bohu.

velikost. Jeho vlastní jméno JHVH nevyslovují; mohl je vyslovit pouze velekněz v svatyni jednou do roka (Jeruzalémská svatyně zanikla, velekněží nejsou a už nikdo nezná výslovnost – nevíme, jaké samohlásky k těm souhláskám patří.) Na nás takovou úctu ke *Jménu* lidé zvenku nevidí. Jméno boží bere nadarmo mnoho katolíků. Víme, že my sami jsme slovo Bůh zdevalvovali tím, jak krutě jsme jeho jménem jednali a tím za koho ho vydáváme – nejen nepřesným popisem.)

Boží království je uspořádání sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Boží království začalo už teď, říká Ježíš. Můžeme k němu přispívat, zakoušet je a ochutnávat jeho krásu už teď.

1318 Evangelium ke třem základním podobnostem připojuje Ježíšův výklad.

Netvrďme, prosím, že Ježíš podobností nevykládal. Můžeme se přesvědčit, že Ježíš byl geniální a obětavý učitel, který měl vše promyšleno.

Vážným zájemcům o porozumění evangeliím velice doporučuji knihu Claude Tresmontanta: „Výklad učení rabbiho Ješuy“.

1319 Všichni židé byli obřízkou pozváni do královského kněžství: „Budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královským kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“

Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. Všechen lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu. (Ex 19:5–8)

Ježíš pak pozval do množiny nevěsty boží i nás nežidy, původně pohany. (Srov. Pt 2:1–10)

Ale ne všichni židé byli poslušni božského slova. I někteří z těch, kteří toužebně očekávali mesiáše, později řvali: „Ukřižuj!“

Někteří muslimové se pětkrát denně modlí k Alláhovi a přitom ve jménu Boha vraždí nevinné – nejsou učedníci Mohameda.

I někteří křesťané jsou sice pokřtěni, ale vraždili Ježíšovy bratry (i po miliónech) nebo nenávidí jiné lidi.

Při svatbě mají ženich i nevěsta dobré předsevzetí, že si budou navzájem vycházet vstříc, a přesto se některá manželství rozpadají. Z těch, kteří „bez sebe nemohli být“, se někdy stanou lidé, kteří spolu nemohou žít.

Z rakoviny těla má mnoho lidí veliký strach, každé malé bulky na těle se děsí, ale příznaky rakoviny manželství mnoho lidí podceňuje. Rakovina těla dlouho nebolí, ale rakovina manželství bolí alespoň jednoho z partnerů.

Podobně je to se vztahem vůči Bohu. Ten, kdo si nehlídá, zda ladí s názory božími, může být přesvědčen o své pravověrnosti. Nechce vidět, že se ve své nesnášenlivosti podobá nechutné (třeba hořké) nebo dravé (třeba i jedovaté) rybě. A cítí se v tom dobře, říkáme: „Jako ryba ve vodě.“¹³²⁰
V dobré síti se nacházejí i špatné ryby.

Co mám dělat, abych byl dobrou rybou?

Mnoho lidí říká: „Já věřím v Boha,“ (a k tomu si přidá povinnost dodržovat nějaká přikázání), ale neví, že nás Bůh zve ke krásnému důvěřujícímu vztahu k Bohu.

K pěknému manželství patří neustálá práce ve vzájemném porozumění, „bez práce nejsou koláče“. Někteří lidé „vyprošují“ u Boha víru pro druhé, ale je možné někomu vyprosit, aby uměl jezdit autem nebo uměl anglicky?

Ježíš říká, že i učitel Tóry (ne Zákona) potřebuje *znát* (= osvojit si) novou životní moudrost Ježíšovu. Máme *poznávat* moudrost celého Písma. (Znovu poukazují na Mt 5:18.)

Kdo není otevřen *novému* a kdo zapomíná na *staré* (na předježíšovskou Bibli) nevejde do nebeského království – ani teď, ani na konci věku.

(Klerikálové se brání *novému* a neznají ani *staré*.)

Ten, kdo objeví přátelství Boha a celou jeho moudrost, je podobný člověku, který objevil nesmírný poklad. Takový nelituje námahy, s radostí udělá vše pro získání pokladu.

2017

17. neděle v mezidobí 1 Král 3:5. 7–12 Ř 8:28–30 Mt 13:44–46 30. července 2017

K evangeliu minulé neděle: Pro každého z nás je důležité zkoumat své vlastní pole – jaké plevely na něm rostou. A bránit pronásledované.¹³²¹

1320 Slavili jsme svatbu – nevěsta i její rodiče jsou z Církve bratrské. Směli jsme je pozvat k Ježíšově Hostině (na svatbě je to už možné, už jsme oproti dřívějšíku v ekumenismu trochu pokročili), ale po svatbě už je k Ježíšovu stolu pustit nesmíme. Rodiče nevěsty ke svým třem dětem adoptovali čtyři romské děti a léta je dobře vychovávají, ale my jim Stůl Páně svévolně odpíráme. (Ježíš stanovil pokyny pro ty, které zve ke svému Stolu. Ignorujeme dávný Hospodinův pokyn: „K tomu, co ti říkám, nic nepřidáš a nic neubereš.“ (Dt 13:1) Ježíš tento pokyn potvrdil: „Amen, pravím vám, dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane.“ (Mt 5:18)

Mám opakovaně dobrou zkušenost s uváděním nekatolických křesťanů do porozumění Ježíšově Hostině. (Nejenom skrze knihu „Pozvání k Večeři Páně“.)

1321 Ježíše nepřivedl na smrt ani Pilát, ani Herodes, ani zéloté. Ale horlivci vlastního náboženství, prohlašující se za pravověrné. Jejich vina nespočívá v odlišném názoru, ale pronásledování druhých.

Ježíšova výzva nevytrhávat „jilek“ dodneška platí i pro nás. (Škoda, že na ní zapomněli ti, kteří ustanovili katolickou inkvizici a nekřesťanské soudy jiných křesťanských církví.)

Určitá skupina konzervativních katolíků ty druhé prohlašuje za bezbožníky. Neštítí se pomluv. Např. pomlouvají uspořádání našeho kostela na Orlici. Ve své nenávisti šíří lživé fotomontáže (jakéhosi přestrojeného zajíce za ambonem z úplně jiného kostela).

Nepotkal jsem nikoho z těch, kteří přijímají Tělo Páně na ruku, že by ty druhé – přijímající do úst – prohlašoval za bezbožné.

Dnešní biblické texty mluví o pokladech.
Kdo nebo co patří mezi naše největší poklady?

První čtení.

Izraelský král měl sloužit božimu lidu. Šalomoun nespolehal jen na obřad pomazání, prosil o moudrost.

Jak k ní dojít?

Nasloucháním učitelům a porovnáváním si svých názorů s jejich názory. (Mnoho let jsme chodili do školy a celý život se vzděláváme.) Boží moudrosti se učíme celý život. Každou neděli nasloucháme boží moudrosti a týden ji promýšlíme a zapracováváme do svého způsobu života.

Moudrost Boha nespočívá jen v jeho názorech, ale i v jeho přístupu k člověku. Milosrdně nám hříšným začátečníkům nabízí svou pomoc. Slova druhého čtení nás osvobozují: „Těm, kteří stojí o Boha, vše napomáhá k dobrému. Dokonce i selhání a hřích (z kterého můžeme, s Boží pomocí, vyjít).

Jaký je náš největší poklad?

Nespěchejme s odpovědí. ¹³²²

V prvních dvou dnešních podobenstvích je řeč o pokladu. ¹³²³

Zemědělský dělník koná svou práci, poklad objeví náhodou. Obchodník vědomě hledá co nejkrásnější perlu. Které biblické postavy přiřadíte do prvního a které do druhého podobenství? (Abraháma, Šalomouna, syrského Námána, betlémské pastýře, mudrce od Východu, Zachea, ženu kananejskou, hříšnou ženu, kterou chtěli kamenovat, Nikodéma, bohatého mladíka ...)
Kam zařazujete sebe? Jak jste vy objevili nabídku božího přátelství?

Co je boží království (v Matoušově evangeliu „nebeské království“, Matouš psal pro židy a ti z veliké úcty Boží jméno nevyslovují)?

Kdo z nás netouží po lásce, pravdě a kráse, po porozumění s druhými, po spravedlivém životě a společnosti, po pěkném manželství a harmonické rodině, po zdravím těla i duše, po co největším životním bohatství ...?

Ta touha není marná, nevymysleli jsme si ji; od někoho jsme ji dostali.

Bůh a pak Ježíš nám ukazují nejhlubší smysl života a nejvzácnější hodnoty. A jak se skrze vyučování „Mojžíše“ a pak Ježíše k té kráse života co nejvíce přiblížit a v nebeském království k ní dojít. ¹³²⁴

Upoutala nás Ježíšova osobnost a jeho přístup k Bohu a k lidem. Chceme se mu podobat.

Žádali jsme vyšetření případu odvolání arcibiskupa Bezáka. Každému přejeme právo na odvolání se a na spravedlivý soud podle Ježíšových pravidel. I kardinálu Pellovi, kterého australská policie obvinila ze zneužívání dětí.

Jsem hrdý na úroveň Norimberského procesu s válečnými zločinci 2. světové války, obžalovaným byli dopřáni nejlepší obhájci. Viníci nebyli mučeni a dostalo se jim vzhledem k jejich strašným zločinům mírných rozsudků. Nikdo se jim nemstil.

1322 Ujišťování Boha: „Já tě nanejvýš miluji,“ by mohlo být velikou opovázlivostí. (Srov. Mt 19:16n)

1323 Ježíšova podobenství jsou modelem – na něčem známém ukazují, jak to chodí v božím království. Podobenství míří výš a dál. Práce s božím slovem vyžaduje určitou kázeň, je důležité nepřekračovat jeho hranice, nefantazírovat a neodbíhat jinam.

1324 Východní náboženství mají za to, že tyto touhy jsou nesplnitelné a jsou tudíž pro člověka zdrojem trápení – snaží se jich zbavit.

Boží království začíná tam, kde jednáme podle jeho pravidel.

Boží království už může začínat tady (srov. Mt 12:28; Lk 17:20–21; Jan 3:5).

Nastává uspořádáním sebe a vztahů s druhými podle Ježíše, v jeho následování.

(Říkáme si, že manželství může být ochutnávkou božího království. Je-li nám s druhým dobře, toužíme, aby to tak mohlo být už stále. To ovšem ještě neumíme ..., ale snažíme se, aby těch krásných chvil bylo co nejvíce.) Dopravení dojdeme až v království nebeském, až budeme všichni sjednoceni s Bohem.¹³²⁵

Když nám Ježíš poradil, že máme prosit: „Přijď tvé království, Bože,“ na mnoha krásných příkladech svého vyučování nám tu krásu ukazuje, na jeho vztazích s nejrůznějšími lidmi ji vidíme a na jeho jednání s námi ji okoušíme. Zachutnalo nám to.

Např. mohu někomu něco vychvalovat, například dršťkovou – jako královskou polévku, ale pokud jí ten druhý neochutnal a „nepropadl“ jí, nebude ji vyhledávat.

Proč některé lidi přestane Bůh zajímat?

Kdo neobjeví Boha jako osobního (vznešeného a milého) přítele, uchýlí se k něčemu nebo někomu jinému.

S pokladem je třeba náležitě hospodařit. Zvláště jde-li o důvěřující vztah učedníka k nedostižnému Učiteli.

Ne každý učitel Tóry (ne Zákona) stojí o Ježíšovo učení o království božím. Musel by se stát začátečníkem (musel by si sednout do lavice s prvňáčky Ježíšovy školy). To se panu Profesoru Nikodémovi nechtělo ... Nebyl sám, v Mt 13:57 stojí výrok evangelia: „Ježíš byl (lidem tohoto druhu) kamenem úrazu. Lidem ze stejného kostela, do kterého sám chodil, řekl: `Prorok není beze cti, leda ve své vlasti a ve svém domě“.

Kdo se u Ježíše učí, kdo zná příslib, že nás bude ponořovat do svého Ducha, ten ví, že zásoba boží moudrosti je nevyčerpatelná. Vyučil se u Ježíše dobrému hospodaření a neopakuje jen to, co jsme už objevili, ale na prvním místě „vynáší věci nové“.¹³²⁶

Nemůžeme někomu vyprosit pěkné manželství, ani moudrost.¹³²⁷

Nemůžeme dětem předat „víru“.

Můžeme jim ale ukázat, že Bůh je pro nás největším přítelem, a že nás jeho přátelství povznáší, chutná nám a obohacuje nás.

2014

17. neděle v mezidobí 1 Kr 3:5. 7–12 Ř 8:28–30 Mt 13:44–52 27. července 2014

Dostali jsme dva dotazy k podobnosti o jílku mámivém, proč Bůh neničí *jílek*. Přece pro něj není těžké zlikvidovat *jílek* a neponičit *pšenici*. To není špatná otázka.

1325 Ke sjednocování s Ježíšem a bratřími nám Ježíš a apoštol Pavel řekli své. (například J 6:52–58; 1 K 10:16–18)

1326 Naši milí konzervativci všech náboženství z určitých důvodů rajtují na minulosti, ale ve světském životě nezůstali trčet v minulých stoletích. (Ti, co se ohánějí Koránem, nebojují s meči, ale s moderními zbraněmi. Konzervativní křesťané jezdí v moderních autech, mají moderní mobily, bydlí podle současné kultury...)

1327 Na některých vysokých školách lze koupit diplom, ale znalosti ne.

Okolo hráčů karet stávali kibicové. Tento druh lidí nevymřel, kdyby oni byli Bohem (nebo národohospodáři, politikové, trenéři národních sportovních týmů, nebo faráři nebo biskupové) určitě by to dělali lépe. Jeden druh – kibicové ateističtí – rádi prohlašují: „Když to a to bůh dopouští, tak není“.

Ten, koho zajímá moudrost Boží, dávno dostal příležitost.
Nejsme na božím vyučování poprvé.

Šalomoun prosil o moudrost. (Ta nám umožňuje rozpoznávat co je v životě důležité: pravdu, spravedlnost a milosrdenství. Jak žít, aby bylo druhým s námi dobře a nám aby bylo dobře s nimi.)

Můžeme mít stejnou prosbu jako Šalomoun, jeho slova se mohou stát i naší modlitbou.
Máme rádi modlitbu z knihy Moudrosti.¹³²⁸

Jak k moudrosti dojít?

Na prvním místě je samozřejmě ochota Boha nás vyučovat. Ale moudrost si nevyprosíme (ani znalost matematiky nebo cizího jazyka nám nikdo nedaruje), ale vyžaduje dlouhé naslouchání, odvahu a píli.

Víme, že je lepší vykopat jednu hlubokou studnu než několik mělkých.

Učitelé nás zvou k poznávání toho, co sami objevili. Bůh nám nabízí svou moudrost.

Psychologové mluví o více druzích inteligence. Ne každý má každou inteligenci. Někomu chybí sociální inteligence jinému motorická nebo estetická.

Vrozené vlohy, dary, schopnosti máme rozvíjet. Malé děti umí objevovat, žasnout a ptát se; a rodiče je v tom mají podporovat, protože co se nepoužívá, krní až mizí.

Někteří lidé se nenaučili ptát se po smyslu života. Neměli náboženskou inteligenci nebo ji ztratili? Jiným chybí inteligence pro spravedlnost, nemají smysl pro pravdu, jsou naivní a umanutí a neumí rozpoznat velké brambory od malých a upřímnost od předstírání.¹³²⁹

1328 Bože našich otců, milosrdný Hospodine, ty jsi učinil všechno svým slovem a ve své moudrosti jsi vytvořil člověka, aby vládl nad tvory, kterým jsi dal vzniknout, a aby spravoval svět v svatosti a spravedlnosti a konal soud s upřímnou duší, daruj mi moudrost, která sídlí u tvého trůnu, a nevyklučuj mne z počtu těch, kdo ti slouží.

Vždyť jsem tvůj služebník a syn tvé služebnice, člověk křehký a krátkého věku, který jen málo chápe právo a zákony.

I kdyby byl někdo dokonalý mezi lidskými syny, bez moudrosti od tebe nebude znamenat nic.

Tys mě vyvolil za krále svého lidu a za soudce svých synů a dcer.

Rekl jsi, abych zbudoval chrám na tvé svaté hoře a oltář ve městě, kde přebýváš, podle podoby svatého stánku, který jsi od počátku připravil.

S tebou je moudrost, která zná tvoje díla a byla při tom, když jsi tvořil svět. Ona ví, co se líbí tvým očím a co je správné podle tvých přikázání.

Sešli ji ze svatých nebes, od trůnu své slávy ji posli, aby byla se mnou a pracovala, abych poznal, v čem máš zalíbení.

Ona ví všechno a rozumí všemu, rozvážně mne povede v mém konání a zachová mne ve své slávě.

Potom ti budou příjemné mé skutky, spravedlivě budu soudit tvůj lid a budu hoden trůnu svého otce.

Neboť pozná vůbec člověk Boží záměry a dovede si představit, co je vůle Hospodina?

Myšlení smrtelníků je nedokonalé a naše uvažování pochybné, neboť pomíjivé tělo zatěžuje duši a pozemský stan je břemenem pro mysl naplněnou starostmi. Stěží postihujeme to, co je na zemi, s námahou vysvětlujeme, co máme na dosah ruky. Kdo prozkoumá to, co je na nebesích?

Kdo by poznal tvou vůli, jestliže ty bys mu nedal moudrost a z výšin mu neposlal svého svatého ducha?

Jen tak se lidé na zemi dostali na správnou cestu a naučili se tomu, co se ti líbí; jen moudrost je zachránila.

(Moudrost 9. kap.)

1329 Někteří lidé do smrti (i po válce) chválili Hitlera, jaký to byl hodný a laskavý člověk. Zrovna tak někteří lidé chválí Putina, nechají se obalamutit tím, že občas zajde kostela a zapálí svíčku. Neprokouknou jeho

Ne málo „zbožných“ lidí bylo skálopevně přesvědčeno, že Ježíš je svůdcem lidí. Stále znovu a znovu po něm umanutě vyžadovali znamení. Nebyli bez viny.¹³³⁰

Potkal jsem lidi, kteří zblbli, přišli o selský rozum.¹³³¹

Usilovat o boží moudrost je úkolem každého z božího lidu.
Ježíš se nám už dva tisíce let věnuje. (Většina z nás nečte evangelia poprvé.)

Je nám Ježíš ztělesněním Boží moudrosti? Přijali jsme ho jako jediného Učitele a Mistra?¹³³²

K dnešním podoběnstvím:

Zemědělský dělník (čeledín, oráč) našel poklad při své práci náhodou. Obchodník perly vyhledával. V tom se lišili, ale oba rádi investovali celý svůj majetek pro získání velkého zisku.

Každý vztah něco stojí. Čím hlubší (bližší, krásnější) vztah chceme navázat, tím víc pro něj musíme udělat.

Příklad: Někteří moudří se vzdali pro pěkné manželství všeho.¹³³³

Bůh pro nás žije, úplně se nám vydává (nic si nenechal pro sebe, ani to, co má nejcennějšího – „svého jediného a milovaného Syna“.)

Moudrý rozpoznává, že Ježíš a jeho království jsou pro nás největším darem a největším pokladem. (Moudrý se pídí po poznání, co boží království obnáší.)

Moudrý se snaží poklad získat. Investuje k jeho získání.

propagandu, jsou přesvědčeni, že hájí křesťanské hodnoty a nevidí jeho zločiny v zemích, kde vedl a vede válku proti civilnímu obyvatelstvu, nebo že v Rusku jsou vraždění a mučení novinářů a opozice. 500 let bylo nemálo náboženských autorit přesvědčeno (a učilo druhé), že M. Luther a Hus byli kacíři (někteří to tvrdí dodneška).

Víme, že existují popírači šoa nebo zločinů komunismu.

1330 Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje.

Zasaďte dobrý strom, i jeho ovoce bude dobré. Zasaďte špatný strom, i jeho ovoce bude špatné. Strom se pozná po ovoci. Plemeno zmijí: Jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? Čím srdce přetéká, to ústa mluví.

Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré; zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé. Pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu. Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen."

Tehdy mu na to řekli někteří ze zákoníků a farizeů: "Mistře, chceme od tebe vidět znamení." On jim však odpověděl: "Pokolení zlé a zpronevěřilé si hledá znamení; ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše". (srov. celou Mt 12. kap.)

1331 Nikdo se nenarodil hloupý. Hloupost je projevem hříchu, je ovocem lenosti a zbabělosti.

1332 Vy si nedávejte říkat `Mistře`: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratří. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec`: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učitelí`: váš učitel je jeden, Kristus. (Mt 23:8–10).

Přijali jsme tato slova nebo jsme si je nechali ukrást (byla nám sezobána)?

Velice často dáváme přednost zbožným knihám před Biblií, dáme víc na církevní autority než na Ježíše.

1333 Správní manželé mají vše společné, už nemají každý své peníze ani svůj čas sami sebe. Kdo si nechává něco pro sebe, krade ze společného, například kdo se v nadměrně věnuje svému koníčku, okrádá tím členy rodiny.

Bůh se nám cele zasvětil a my jsme se křtem zasvětili Bohu a jeho království. Od křtu mi už nic nepatří, patřím (chci patřit) Bohu. Získal jsem všechno. (Mluvíme-li o nějakých dalších zasvěceních – nerozmlňujeme tím bláhově křestní zasvěcení?)

Ježíši posílá učedníky: „Budete rybařit lidi (jako rybáři vytahují ryby na souš, tak budete lidi zachraňovat ze zla, nevědomosti a hříchu)“. Proto je církev od začátku přirovnávána k síti. V genezaretském jezeru se vyskytovalo 24 druhů ryb, v moři je ještě více druhů. Některé ryby byly pro židy nečisté.¹³³⁴

Ten, kdo se vzdělává v poznání, jak to v božím království chodí, kdo usiluje o moudrost k životu, ten se dozvídá, že život je příležitostí, abychom se stali „požitelnými“ pro druhé. (Některé ryby jsou jedovaté, jiné nechutné – někteří lidé jsou nepřizpůsobiví, neschopní soužití, nepřijali odpovědnost za sebe a nechtějí přijmout část odpovědnosti za druhé atd.) Ten, pro koho je boží království pokladem, se pídí po poznání co se Bohu líbí a co ne. Nepatřili jsme ve škole ke špatným žákům, je dobře, že každý z nás něco umí. Nechceme ani v božím království být posledními.

„Rozumíte tomu všemu?“ ptá se Ježíš svých učedníků. I nás. Někdy si myslíme, že rozumíme. (Způsob výuky učedníka je jiný než způsob studenta, učedník si své teoretické poznání ověřuje praxí.) Život nám pak ale ukáže, že si nevíme rady, že jsme například neporozuměli Ježíšovu úmyslu. Tak hledáme další porozumění. Lpět na liteře nestačí (pravidlo, přikázání) může někdy utiskovat život. Dobrý učedník nelituje další námahy k dalšímu porozumění, hledá a tluče dál.¹³³⁵

Ježíš ví, že by nás nebavilo jen stále opakování toho, co už známe. Proto říká: „Každý učitel Tóry, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu věci nové i staré.“ Vzpomínáme, že nám také řekl: „Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to neunesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy...“ (Srov. J 14:12–13)

Můžeme se těšit na nová poznání. Podmínkou je otevřenost, touha hledat. A pokora! I ten, kdo zná hodně z Tóry – je učitelem – má jít do první třídy školy Ježíšovy jako začátečník. „Nikodéme, abys mohl vstoupit do božího království, musíš se znovu narodit (srov. J 3:3) Nenech se opít svými tituly a zařaď se mezi řadové učedníky. Pak se ti dostane nového poznávání.“¹³³⁶

Máme být připraveni na nové věci. Kdo se jim brání, kdo se rozčiluje, když slyší něco jiného než dosud slyšel, může být odpíračem Ducha svatého. („Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové.“ (Sk 7:51), „Pokolení nevěřící a zvrácené, ... jak dlouho vás mám ještě snášet?“ (Srov. Mt 17:17) „Petře, víš, že teď mluvíš jako satan? (srov. Mk 8:29–33)

„Dobrý hospodář vynáší ze svého pokladu věci nové i staré.“

Nevidíme Bohu do karet. Některé věci nám Bůh neříká – abychom se nerozptylovali.

1334 Ze všeho, co je ve vodě, smíte jíst toto: Všechno ve vodách, v mořích a potocích, co má ploutve a šupiny, smíte jíst. Z veškeré vodní havěti v mořích a potocích, ze všech živočichů, kteří jsou ve vodách, bude pro vás hodné opovržení všechno, co nemá ploutve ani šupiny. Budou pro vás hodné opovržení. Nesmíte jíst jejich maso a jejich zdechliny budete mít v opovržení. Všechno ve vodě, co nemá ploutve ani šupiny, budete mít v opovržení. (Lv 11:9–10)

1335 Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. (Mt 7:7)

1336 Římský biskup František 3. ledna řekl: „Být jezuitou znamená být člověkem nekompletního, otevřeného myšlení, jež neustále hledí k horizontu Boží slávy.“

Ale podstatné nám odkrývá. Víme, že s námi navždy počítá v nebeském království. Víme, že toto království začalo a bude dovršeno. Známe, co je potřeba k tomu, abychom se nejen snesli s Bohem a s druhými lidmi, ale aby nás to soužití a blízkost těšilo.

Jsme Bohu vděční za to, že už můžeme toto bohatství už ochutnávat, „poznávat“ a že se nám dostalo té cti k němu přispívat. Můžeme sami sebe a vztahy s druhými uspořádat podle Boží moudrosti.

Poznámky:

/1 Tento týden se ve všedních dnech znovu četlo podobenství o rozséváči. Každý kostelový člověk na celém světě si mohl udělat kontrolu, jak hospodáří s božím slovem (před dvěma týdny jsme slyšeli, že existuje zloděj, který nám krade slovo boží z paměti) a jak se proti této krádeži bránit.

Blahoslavený, kdo si začal kontrolně číst evangelia, aby zjistil, co z Ježíšových slov potratil nebo mu bylo odejmuto. (Postrádáme-li klíče, brýle nebo peněženku, hledáme, kde jsme je odložili nebo zda jsme je ztratili.)

2011

17. neděle v mezidobí 1 Kr 3:5. 7–12 Ř 8:28–30 Mt 13:44–52 24. července 2011

V Somálsku je hladomor ...

Jsem vděčný všem, kteří spravedlivě budovali naši kulturu, díky jim jsme bohatí. Máme tolik, že můžeme být všelijak užiteční současnému světu.

Jsem rád, že nejsem poddaný Jeho Milosti panu hraběti ani Jeho Veličenstvu císaři Pánu.

Jsem rád, že nežiji v Rusku, jsem rád, že komunismus v ČR je za námi.

Ale už ani nepotkávám naději na prosazení demokracie a spravedlnosti. Jak odstavit ty, kteří politický svět ovládli ostrými lokty?

Třeba někdo začne hledat něco lepšího, třeba uslyší něco o Božím království.

Jen si nejsem jistý, zda bychom mu uměli ukázat cestu. (V církvi se prosazují jiné projekty než boží království.)

Poprvé jsem viděl v televizi „Dobré ráno“, dostal jsem echo, že bude mluvit známý psycholog. Hrůza, televize je opravdu pro hloupé. V dlouhém pořadu dali skvělému psychologovi jen pár minut!!

Už třetí neděli dáváme Ježíšovi asi tři minuty(!), aby nám něco pověděl o božím království.

Ježíšova podobenství dostatečně vše objasňují tomu, kdo hledá.

Ale nepřeskočme první čtení. Usilování o boží moudrost je pro nás veledůležité. A prvotní. Šalomoun věděl, že prosba o moudrost patří mezi základní prosby. Je vlastně modlitbou před prací.

K moudrosti nikdo nepřijde bez vlastního přičinění, nebude nám vlita.

Znovu připomenu, že židé měli o božím království konkrétní představu. Měli s péčí Hospodina staletou zkušenost.

Než Ježíš začal popravovat a upřesňovat program a pravidla božího království, získal nejprve své posluchače na svou stranu (tak postupují i šikovní politici, dokonce i ďábel).¹³³⁷

Boží království je teokracií. Je přijetím Boha za svého Pána.¹³³⁸

Už starý Izrael si vyzkoušel výhody boží vlády.¹³³⁹

Ježíš upřesňoval pravidla božího království a zval do něj. Nikdy nepřeháněl. Ježíšovy posluchače nepřekvapilo, že Ježíš boží království přirovnává k nádherné perle a k pokladu. Po něčem tak cenném pochopitelně každý soudný člověk rád sáhne, ať už takovou cennost hledal (jako obchodník s perlami) nebo na ni narazil náhodou (jako oráč na poli).

Izrael je jako obchodník s perlami; zná jejich cenu, ví, že odkoupením cenné pery od lovce perel může ohromně vydělat.

Někteří pohané po setkání s Ježíšem objevili netušený poklad jako ten oráč.

My také patříme k Izraeli, měli bychom tedy znát velikou cenu božího království.

Chudáci někteří, když vymění perlu za bižuterii. Narážím například na New Age.

Ale můžeme dopadnout ještě hůře, ještě hloupěji, zdědili jsme sice nádherný klenot, jenže my jeho cenu často neznáme, neceníme si ji, nezajímá nás.¹³⁴⁰

V dalším podobenství o síti nás Ježíš upozorňuje, že Boží království nelze vlastnit jako krásnou věc. Nestačí být na pravém místě, nestačí být obřezán nebo mít v kapse potvrzení o křtu.

Boží království je otázkou vztahů, sdílením stejných hodnot, je spoluprací na budování spravedlnosti. (Vztahy mají růst do nové krásy..., ale mohou se i zkazit.)

I některé ryby jsou nechutné, nejedlé nebo dokonce jedovaté.

Ježíš a jeho rybáři (záchranáři) jsou síti snažící se zachránit všechny lidi unášené dravými vlnami k nenávisti, snažící se vyprostit lidi z virů (nebo virů) zla stahujících lidi ke dnu.

Ne každý, kdo je v církvi, je použitelný nebo bude použitelný pro nebeské království.

1337 Ježíš nám je sympatický (mně ve všem).

Neutíkal do poustevny, neodstěhoval se na pustý ostrov, neodešel do pouště jako esejci, nezaložil žádný klášter. Nesesadil velekněze, Heroda ani Piláta. Platil církevní i stání daně, nezavedl židy do války s okupanty, nerozpoutal válku náboženskou nebo občanskou.

Žil v našem – porušeném světě, a přesto si udržel svou svobodu a čest, nesnížil se k ničemu křivému.

Zdravil rabíny, zachovával společenská a kulturní pravidla, účastnil se bohoslužeb v synagóze (i když jeho způsob vnitřní modlitby byl naprosto dokonalý), dodržoval biblická přikázání (ne ta, které si přidávali rabíni). Nad nikoho se nepovyšoval, ale ani se nehrbil, měl zdravé sebevědomí.

Nebyl fanatikem, živil se vlastníma rukama, povýšil jakoukoliv práci k nové důstojnosti. Ale nesplynul v davu, šel proti proudu, aby nás dovedl výš a dál. Sloužil...

Jeho způsob života a jeho učení nás zaujalo. Přišel jako přítel a bratr – získal si naše srdce a my jsme jej přijali za svého Pána, Učitele a Mistra života.

1338 V polovině 80. let se stal novým církevním tajemníkem učitel. Nebezpečný člověk. Hned jsme spolu narazili. Vyhrožoval. „Aby bylo, pane tajemníku, mezi námi jasno“, pravil jsem. „Nepočítejte s tím, že vás budu ve všem poslouchat. Jsem svobodným člověkem. Mým jediným Pánem je Kristus.“

1339 Chceme-li porozumět co boží království obnáší, je samozřejmě nutné začít od Abraháma a Mojžíše a uvidíme, co Bůh svému lidu nabízí.

Je důležité všimnout si, že Bůh drží své slovo, že všechna ustanovení smlouvy, slíbená požehnání, ale i „postihy“ (když Izrael neplní to málo, co bylo na něm) se naplňují. Ty přísliby nebyly odvolány. „Stará smlouva“ stále platí. „Nová“ přináší další přísliby.

1340 Někteří bláhoví lidé prodali z půdy poklady po svých předcích za babku mazaným překupníkům.

Ale nikdo nebude vyhozen za malichernost, žádné „třikrát a dost“, peklo nemá kliku zvenku, ale uvnitř.

Na každém záleží, jak nakládá s velice cenným pokladem, který získal (za velice výhodnou cenu).

Ježíš nám dostatečně svým jednáním ukazuje, jak to v božím království chodí. Všechna pravidla vysvětluje a vyučuje. Nabízí pomoc.

Život v božím království voní svobodou, nadějí na lepší příští, skví se královskou důstojností. To vše podporuje jeho růst, činí jej pružným, neustrnulým.

Ježíš nás nešve k větším a větším výkonům (jako sportovní olympiády), ale zve nás výš a výš, a hloub a hloub.

Každé slovo, gesto, informace, prosba, dar, poděkování, služba ..., to vše je životodárné, to vše nás vyzývá k odpovědi.

Je velikou krásou, že nikdy nebudeme hotovi s poznáváním a zakoušením božního přátelství. Boží království je závratné, žádná nuda.

Někde už začalo, říká Ježíš.

Kdo chce, může jej poznat, porozumět mu. Někomu stojí za to, aby Ježíšova vyučování o božím království prostudoval, promyslel – případně přijal nabídku a požádal o přijetí. Pak se uvidí, zda se mu v něm zalíbí a stane se jeho stavitelem. (Nejprve v sobě.)

Pouhé podstoupení rituálů nestačí. (Víme, za jakých okolností nastává křesťanské manželství.)

Svěřit se někomu do rukou není jen tak (když Boha zatím nevidět ani neslyšet).

Dá práci si ověřit důvěryhodnost Boha, uznat, že Bůh je nejmoudřejší (někteří k tomu vůbec nedojdou). Je třeba pokory k objevení, že mi Bůh přeje víc než já sám sobě, víc než můj nejbližší člověk.

I Ježíš nás vede k rozvážnosti:

- jakou chceš být půdou pro slovo boží – podobenství o rozsévači
- zdalipak vytrváš v dobrém, zdalipak si budeš umět přiznávat chyby – budeš dobrou rybou?
- nestane se z tebe časem jílek?
- máš dost kapitálu na stavbu? (Srov. Lk 14:28–30)
- máš dost síly k boji s nepřítelem? (Srov. Lk 14:31–32)
- zdalipak budeš dost pružný, budeš se věrně držet svého Pána, aby sis s ním rozuměl? – To jsme u poslední rady dnešního úryvku evangelia: **„Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové a staré“**.

V té větě si je třeba udělat věcný pořádek, pak můžeme porozumět jejímu smyslu:

Zákon – židé pokrčí rameny, slyší-li, že my mluvíme o Zákonu, v Bibli je přece řeč o Smlouvě. To je něco úplně jiného, ke smlouvě patří vztah (zvláště ve smlouvě manželské, navíc je-li manželem Hospodin).

Učitel – učitelé byli rabíni a vyšší učitelé („profesoři“).

Nebeské království – Matoušovo evangelium bylo psáno pro židy a ti z veliké úcty k Bohu nevyslovují slovo „Bůh“, ale opisují je. Proto Matoušovo evangelium používá výraz „nebeské království“.

Učedník nebeského království – učedník se nechá vést Mistrem.

Nikodém byl učitelem – dnes by měl z teologie a církevního práva přinejmenším doktorát. Ježíš mu řekl: „... nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží“.

Přestaň si hrát na Mistra, ponoř se do vody (přijmi za své proces „obracení se“ k Božímu slovu), nech se ponořit do Ducha a do ohně“, a začni chodit do školy Mesiáše jako školák. (Srov. J 3. kap.)

Některým Ježíšovým slovům porozumíme později.

To je přirozené, známe to z dětství, řadu věcí, o kterých jsme slyšeli, jsme pochopili až z dalšího vzdělávání a ve světle dalších zkušeností.

Kdo už trochu promyslel evangelium, promýšlí jej znovu, zná význam Ježíšových slov: „Až povýšíte Syna člověka, dáte mu za pravdu.“

Uznáte, že jste mnohé ze slov Mojžíšových a slov proroků zanedbali, vytěsnili, překroutili, že jste byli jedovatým jílkem.

Až se přesvědčíte, že řadě věcí nerozumíte lépe než já. Až se namočíte do ukřižování, přestanete papouškovat své rabíny a konečně uznáte, že nerozumíte jak to s Mesiášem je, budu vám moci po svém vzkříšení otevřít mysl.

Necháte si ode mne doplnit Ducha, kterého jste předtím poztráceli (J 20:22)

Pak se vám Duch stane Průvodcem (nikoliv Utěшитelem), bude vám připomínat slova, která jsem vám říkal (srov. J 14:26).

A necháte se jím uvádět do celé pravdy, kterou jsem vám zjevil. (Srov. J 16:13)

To, co jste dříve přehlédli, co jste se vzpírali pochopit a přijmout, se vám stane novým bohatstvím.

To vše je poněkud pracné, ale není to nepochopitelné.

Kdo se vydá touto cestou, bude obohacen životem v Božím království, přátelstvím s Ježíšem.

Zatím se ovšem podobáme Nikodémovi.¹³⁴¹

„Kdo má, bude mu dáno a přidáno.“ Ale musíme hnout svým líným zadkem.

Zatím jen žebráme o boží království, aniž víme, o co jde (nejsme ani jeho fanoušky).

Kdo se vydá na cestu, bude víc než překvapen.

2008

17. neděle v mezidobí 1 Kr 3:5. 7–12 Ř 8:28–30 Mt 13:44–52 27. července 2008

Každou chvíli Boha o něco prosíme.

Slyšíme-li slova sv. Pavla: „Duch přichází na pomoc naší slabosti, vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním“ (Ř 8:26), obyčejně se s úlevou zbožně uklidníme, jak je o nás postaráno. Ale nepřehlédněme, že nám moudrost nebude vlita. Kdo k ní chce dojít, potřebuje se vydat na cestu, „bez práce nebudou koláče“.

Písmo nám ukazuje, jak si Bůh cení moudrosti. Nepřehlédněme, že prosba krále Šalomouna je velice oceněna. Zapamatujme si to a poučme se (pokud jsme to už neudělali) a zařaďme si prosbu o pomoc k získání moudrosti na přední místo.

1341 Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.

Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.

Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.

Každý mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte.

Jestliže nevěříte, když jsem k vám mluvil o pozemských věcech, jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských?

(Srov. J 3:1n)

Každý si může promyslet, jak k ní lze dojít.¹³⁴²

Podobenství o pokladu a perle jsme se už někdy věnovali. Kdo neobjeví osobní přátelský vztah k Bohu, přestane se časem o Boha hlouběji zajímat. Jeho „víra“ nevydrží nebo nebude použitelná.

Podobenství o síti je třetím z klíčových podobenství (proto má také originální – Ježíšův výklad).¹³⁴³
Co je síť hozenou do moře?

Síť zabere všechny možné ryby, dobré a špatné, ale některé jsou nepoužitelné. Stejně je to s královstvím Božím. To je nabídnuto všem, dostane se do něj ledaskdo (ve vyvoleném národě byli lidé dobří i špatní), ale záleží na každém k čemu doroste a dospěje (viz podobenství o jílku). Čas nám je dán k uskutečnění, případně k obrácení. Ale rozpoznat kde se nacházíme a nakolik žijeme podle božích představ lze hned, nemusíme čekat na posouzení poroty.

Kdo nedbá, kdo není snesitelný, tomu hrozí, že o něj druzí nebudou stát v dalším soužití.

Většina věřících Izraelitů v Ježíšově době se těšila na Mesiáše, ale Ježíšovy názory přijala jen hrstka.

Ježíš (s učeníky) nořil svou síť (svou nabídku, své vyučování, své názory, svou pomoc, svůj přístup k životu, své uspořádání vztahů s Bohem a s lidmi) do tehdejší společnosti. Někteří před jeho sítí uhnuli, jiní za ním šli – z těch se pak ukázali někteří použitelní a jiní nepoužitelní.

Spousta lidí pro Ježíše nejprve horovala, křičela: „Hosana, Synu Davidovu“ a potom: „Ukřižuj!“ Část učedníků od Ježíše odešla, někteří se zkazili (Jidáš) – šli svou cestou, cestou „chytřejších“. Jenom někteří z těch, kteří Ježíše slyšeli, přijali nabídku Ježíšovy záchrany (síť).¹³⁴⁴

I my v kostele (ale i křesťané, kteří do kostela mnoho nechodí), jsme jako ryby v síti pro Ježíšovu věc dobrými nebo špatnými rybami (ať už na kterékoliv straně oltáře).

Zřejmě řada z nás neobstojí podle Ježíšových kritérií.¹³⁴⁵

1342 Moudrost patří mezi dary Ducha božského (srov. Iz 11:2). V Písmu je o ní mnohokrát řeč. Šalomoun ví, že si ji nelze vyprositi (jako si nelze vyprositi jakoukoliv dovednost). Cesta k moudrosti je známá: vyhledávat ji, naslouchat moudrým a především moudrosti Boží, učit se používat rozum (který patří mezi největší boží dary), učit se správně a logicky myslet, přesně používat slova, porovnávat a rozlišovat.

Opakem moudrosti je hloupost. Moudrost je ctností – cesta k ní je pracná. Jejím opakem je hloupost, ta je hříchem – je ovocem lenosti a zbabělosti. (Nedostatek inteligence není hloupostí.)

1343 Ježíš vykládal všechna podobenství, ale v evangeliích máme zaznamenány jen výklady o rozsévači, jílku a síti.

Ježíš učedníkům řekl: „Nerozumíte podobenství o rozsévači? Jak porozumíte všem ostatním? ... Mluvil k nim v mnoha podobenstvích ... Bez podobenství k nim nemluvil, ale v soukromí svým učedníkům všechno vykládal.“ (Mk 4:13. 33–34)

1344 Vzpomeňme na Ježíšovo přirovnání učedníků k rybářům (před sto lety by možná místo: „Budete rybáři lidí“, řekl: „Budete hasiči“, dnes možná: Budete záchranáři“). „Jako rybáři vytahují ryby z moře. Tak vy, učedníci, budete vytahovat lidi z moře zla“ Moře je dodnes nespoutaným živlem, tenkrát bylo mnohem a mnohem více místem ohrožení pro rybáře, námořníky...

1345 Nejde jen o hříchy.

Např. mnoha manželům se jejich soužití nepodaří. Bláhoví, kteří si myslí, že je to jen tím, že si špatně vybrali partnera. Soužití je velice a velice náročné.

Do nebe se dostanou jen ti, kteří jsou schopní krásného a tedy i náročného soužití. Hrát ve významném orchestru, fotbalovém mužstvu, vychovávat společně děti, naslouchat druhým a snažit se jim porozumět, to vše je náročným uměním. V nebi to nebude jako na pouti nebo v lázních. Komu by se taková věčnost líbila?

Ježíšova slova nejsou výhrůžkou. Není strašením, řekneme-li snoubencům: „Pokud chcete vytvořit pěkné manželství, je třeba, abyste si vybrali nadprůměrného partnera, sami byli nadprůměrným člověkem a oba se nadprůměrným způsobem ve svém vztahu vytrvale – věrně snažili“.

Pokládáme za samozřejmost, že než začneme jezdit autem, projdeme nejprve autoškolou. Bez patřičného lékařského vzdělání bychom nikoho nenechali operovat. To jenom o manželství, o výchově dětí a o božím království, si bláhově myslíme, že nám stačí zamilovanost, nadšení a nábožné pocity.

Ježíš nepřehání! Nemůžeme si říkat: „My, co chodíme do kostela, jsme dobří a ti, co do kostela nechodí, jsou špatní“. Podobenství o síti vyvádí z omylu každého, kdo by si bláhově myslel, že samo chození do kostela nebo příslušnost i k té nejpravější církvi zaručuje, že budu dobrou rybou v Ježíšově síti.

Podobenství o síti můžeme zúžit na naše shromáždění v kostele. I tady jsme různě kvalitními rybami.

Každý zodpovídáme za sebe. Každý můžeme s tímto podobenstvím pracovat na sobě – abych byl dobrou rybou.

Co mám se sebou dělat, abych měl záruku, že jednou tou dobrou rybou budu?

Můj život zahrnuje (jako síť) řadu dobrých a špatných skutků. Potřebuji přijmout, že ať se začnu cokoli učít, budu dělat chyby. „Hrubky“ v češtině i angličtině, špatně spočítané příklady, chyby za volantem, v manželství, ve výchově dětí (v evangeliích je popsána chyba Ježíšových rodičů), v přátelství, v soudech o druhých, v myšlení... „nikdo nespadl učený z nebe.“

Potřebuji vědět, že mě Bůh ani za hřích, natož za chybu, nevyřadí z „chovu“, z božího království, ze své přízně.

Důležité je, jak se k chybě nebo selhání postavím.

Získání jakékoliv dovednosti se nedá nahradit modlitbami nebo zpěvem v kostele. Musím počítat s tím, že v sobě mám řadu dobrých a špatných názorů o náboženství. Častěji si všímáme, že se naše „víra“ každou chvíli liší od Ježíšových představ o „víře“. (I sv. apoštol Petr dělal hrubé chyby – i po Seslání Ducha svatého – zůstával trčet ve svých náboženských představách z mládí.)

Máme řadu nesprávných názorů. Nejen o Bohu.

Můj tatínek měl někdy antisemitistické názory: „Pan kaplan nám říkal, že „Siónské protokoly“ jsou pravé“.

Mnoho lidí už neví, jak se katolický tisk zapojil do aféry s Židem Leopoldem Hilsnerem z Polné. Ani za nás se o tom ve škole nemluvilo, protože komunisté Židům nepřáli.

O našich názorech na Husa a Luthera ani nemluvě. Kdyby v semináři někdo mluvil tak, jako později Jan Pavel II., nevím jak by dopadl.

Já jsem 45 let tvrdil, že církev nikdy nežehнала zbraně, že šlo vždy o modlitby za vojáky. Až po revoluci jsem uztrnul, když polští biskupové žehnali polské stíhačky.

Minule jsme si říkali, co nedobrého můžeme do svých dětí a vnuků zasít svými nesprávnými názory.

Nevěřili byste, kolik pěkných a ušlechtilých starých lidí má strach ze smrti. Mají veliké obavy, zda jim Bůh odpustí jejich viny. Byli nedobře nábožensky vychováni (především námi – duchovenstvem a pak pochopitelně v rodinách) a dnes už nejsou „na stará kolena“ schopni přestavět svou nesprávnou představu o Bohu. Je mi jich líto, oni sami jsou ušlechtilejší, než jejich představa o Bohu).

Oháněním se pravostí církve mnoho nespravíme. Copak si asi o mě mysleli lidé, kterým jsem nesprávně odporoval, když přišli se svými námitkami? Jakoupak službu jsem tím Kristu prokázal? Byl jsem horlivý, ministroval jsem, chodil jsem do kostela víc než jiní, ale co naplat, byl jsem

naivní, nedovzdělaný, špatně jsem přemýšlel a na tvrzení jiných jsem odpovídal naučenými a neověřenými tvrzeními. O Písmu ani nemluvě.

Nedávno jsme si říkali: v náboženství raději méně tvrdit. Jen to, co máme svým životem ověřené. „Články víry“ z Katechismu se dají opisovat, ale v soužití s člověkem nebo s Bohem se opisovat nedá.

Zbožné vzdechy ani fanatismus nám nepomohou. Jen poctivé hledání.

V Bibli je hodně míst, která vypadají jako rozpor (to má svůj význam).

Hodně lidí na nich ztroskotá. Někdo se nechá odradit a odejde. Jiný si řekne: „Já tomu nerozumím, ale já věřím“, a přestane přemýšlet a jeho duševní vývoj se zastaví na stadiu předbiblického vývoje. Kdo hledá, může odpověď objevit.

Na tvrzení, že v Bibli je mnoho rozporů, pomůže jen poctivé hledání. A ne tvrzení, že to není pravda.

Např. v 7. kapitole Janova evangelia je popsáno, jak Ježíš, když se ho ptali příbuzní v Nazaretě, zda půjde na svátky do Jeruzaléma, řekl: „Já tam nepůjdu“. A pak šel.

Lhal nebo ne?

Nepomůže nám tvrzení: „Pán Ježíš nemůže lhát“. (Jsem zvědav, jestli se někdo ozve a zeptá?)

Někdo si myslí, že k životu podle víry nepotřebuje Písmu rozumět (tím ukazuje, že má jinou představu o „víře“ než Ježíš).

Samozřejmě, že ta složitější místa v Bibli dají dost práce a přemýšlení.

Dokud Bibli pořádně a soustavně nečtu, možná mi žádné velké potíže nevystanou. Pokud slyším nebo si čtu jen úryvky na neděli a zůstávám jen u kázání na tyto úryvky (nebo u myšlenky na den), pokud si ty úseky nedávám dohromady, ani nevím, že mám ve svých v názorech veliké mezery. Začnu-li číst Bibli soustavně, vidím: toto místo a tamhleto nejdou dohromady a začnu si klást otázku, jak je to možné.

Kdo přijme fakt, že jsme rozum dostali k přemýšlení a vydá se na cestu, může objevit, že ta sporná místa mají řešení. Objeví, že to, co se mu zdálo jako rozpor, bylo způsobeno tím, že správně nechápal ty jednotlivé texty.

Mnoho lidí rozumí co je software a hardware v počítači, mnoho lidí ví, co je ofsajd ve fotbale, většina českých ženských umí velký počet druhů vánočního cukroví, většina lidí si umí vyměnit SIM kartu v mobilu, ale mnoho lidí neví, proč by měli rozumět Bibli.

Navíc nás sráží to, že nemáme zatím dobré vyučování Písma. Kdo by se divil, že se lidé k porozumění Písmu nehrnou.

Začnu-li si číst některé místo, podsunu mu (pochopitelně) význam, o kterém si myslím, že je správný. Je-li ale skutečný význam toho místa jiný, pak mi můj názor ale neladí s jiným místem v Písmu. Potřebuji proto hledat takový význam, který bude ladit s dalšími místy v Bibli (je to jako puzzle).

Vytrvám-li ve vzdělávání, budu časem čím dál víc Písmu rozumět, bude mě to bavit a těšit. Pak se mi budou objevovat souvislosti, které nejsou přímo v textu napsané, ale vyvstanou v souvislostech několika textů. Tím objevím mnoho nových poznatků. Pak budu žasnout, jak veliké množství informací a jak veliká krása v té malé knížečce evangelií je.

To už ale patří do podobnosti o dobrém hospodáři, který vynáší ze své zásoby věci nové i staré. Každý učitel Zákona (to se týká nejen každého kněze a rodiče) vyučený Ježíšem, začne Písmu rozumět. A bude schopen „vynášet věci nové a staré“.

Např. ten, kdo si dá práci s hledáním, proč Ježíš nejdříve řekl: „Nepůjdu na svátky do Jeruzaléma“, a pak tam šel, – ten objeví něco nového, co v Písmu není vysloveně napsáno a přece je velice důležité pro život, pro řešení řady náročných situací.

Ve vědě je stálý pokrok. Zrovna tak to má být v porozumění Bohu. V dnešním křesťanství by mělo být všechno daleko silnější a rychlejší než v křesťanství před 100 lety. Jenže my se pohybu a vanutí Ducha svatého bojíme. Mohli bychom si to názorně ukázat na strachu v církvi, který zbrzdil pohyb 2. vatikánského koncilu a jeho ovoce ...

Platí obecně, že ten, kdo ustrnul, dostává z dalšího vývoje strach. Čím dál méně rozumí a má pocit, že mu je vše bouráno.

Podobenství o hospodáři vynášejícím nové i staré věci říká: „Každý věk může v křesťanství přinášet nové objevy“.

Jako se ten, kdo si nepřizná pravdu, odsuzuje k životu ve lži, tak se ten, kdo se bojí a nehledá moudrost boží, odsuzuje k ustrnutí. Tradice mu nepomůže. Tradice je paměť na řešení (dobré řešení nebo špatné) v minulosti. Jenže náš život přináší nezdědka situace naprosto nové. K jejich řešení ale v Písmu klíč je – a my jej máme najít.

Potřebujeme se vrátit k důkladnému a poctivému čtení evangelia.¹³⁴⁶

1346 Naše přezvykování a rozměňování toho mála z Písma nikam nevede. Podívejte se třeba na Katolický týdeník (kolik tam najdete zájmu o porozumění Ježíšovu vyučování)? Nejde mi o kritiku redakce. Jde o celkové zaměření církve.

Nedávno jsem v autě poslouchal Proglas. Varhaník krásně zpíval litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Rád zpívám, s chutí jsem se přidal. Litanie je modlitbou zamilovaných, ale kdy nás začne zajímat porozumění tomu, co nám Ježíš říká? To mi modlitba litaní nenahradí.

Má to ovšem jedno nebezpečí – kdo bude naslouchat Ježíšovi, nebude pak možná už schopen říkat modlitbu následující po litaních.

Svátek Proměnění Pána

2017

Svátek Proměnění Pána Dan 7:9–14 2 P 1:16–19 Mt 17:1–9 6. srpna 2017

Máme sklon přeskokovat nepříjemná nebo obtížná místa v Písmu. V události „proměnění“ Ježíše na hoře vytěsňujeme nepochopení apoštolů a činíme urychlený závěr: Ježíši je dobré se klanět.

Nemáme nic proti klanění, patří do bohoocty, ale bohooctou nelze nahradit úsilí na porozumění s druhým a ke spolupráci.

O události jsme mnohokrát podrobněji mluvili. Nelze jí porozumět bez předchozího rozhovoru Ježíše s učedníky (Mt 16:13–28).

Jen stručně připomenu: Ježíš poslal apoštoly „na zkušenou“ – na misijní cestu (Mt 10:1–15). Po návratu se jich ptal: „Za koho mě lidé pokládají?“ Apoštolové se pohoršovali nad zabeđeností lidí, kteří tvrdili všelijaké nesmysly. „Ježíši Kriste, nenechali si vysvětlit, kdo jsi.“ Pak se Ježíš zeptal: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr správně vyznal: „Ty jsi Mesiáš,“ ale když Ježíš začal mluvit o vraždě Mesiáše církevní vrchností, káral Ježíše (v originále evangelia stojí „káral“), že to není možné ...

Ježíš, jako dobrý učitel dopřál třem nejlepším apoštolům doučovací lekci – na hoře se setkal s Mojžíšem a Eliášem. (Rozmluva mohla trvat delší čas.) Dvě největší osobnosti (Mojžíš a Eliáš) – na rozdíl od apoštolů – Ježíšovi neodporovaly.

Apoštoly to nebavilo a usnuli (Lk 9:32), když se probudili, Petrovi to bylo trapné a navrhol postavít tři stany (Izraelci očekávali, že „v poslední době“ se Hospodin utáboří uprostřed svého lidu). Evangelista Lukáš uvádí: „nevěděl, co mluví“ (Lk 9:33).

Ježíši se (do konce jeho pozemského života) nepodařilo vysvětlit apoštolům, proč se nechá ukřižovat a připravit je na to.

Ptal jsem se kdysi dětí: „Co je snazší, umýt nádobí, nebo se modlit?“¹³⁴⁷

Dva chlapi se mě ptali, co mají říci ženichovi, který přijde žádat o ruku jejich dcery. Jméno jednoho z chlapů jsem zapomněl, tak těch pár řádků posílám k inspiraci.¹³⁴⁸

Jsem na dovolené. Místo dalšího textu „Poznámek“ Vám nabízím „Rituál ke slavení neděle v rodině“. Najdete ho na letohrad.farnost.cz v sekci Čtete →Průvodce liturgickými slavnostmi roku. Třeba Vás bude inspirovat.

1347 Nejme o nic lepší. „Co je snazší, účastnit se biblické hodiny, nebo májové pobožnosti?

Říkat „Modlitbu Páně“ nebo promýšlet význam jejich slov? Adorovat nebo promýšlet Ježíšova slova o sjednocení při jeho Hostině?“ (J 6:52–58)“

1348 Vážený ženichu, naše dcera je z božího – královského rodu.

Dostali jsme ji darem od Boha. Je boží a naší milovanou dcerou.

Řadu let jsme o ni pečovali a podařilo se nám z ní vychovat odpovědnou osobnost. Bude dobrou manželkou a maminkou. Kdybych byl mladší a neměl svoji milovanou manželku, sám bych se ucházel o její ruku. Svěřujeme ti ji jako drahocenný poklad nejen náš, ale i boží.

Prosíme tě, abys o ni podle toho pečoval.

Přejeme ti, abys jí byl dobrým manželem a měl ji rád ještě víc než my, aby se jí nestýskalo po domově.

Těšíme se, že vaše děti budou našimi vnoučaty.

Vždy máte místo v našich srdcích a v našem domě.

18. neděle v mezidobí

2020

18. neděle v mezidobí Iz 55:1–3 Ř 8:35–39 Mt 14:13–21 2. srpna 2020

Byli jsme pozváni k bohatému životu ...
Ale ne vše dostaneme zdarma.¹³⁴⁹

Už víme, co znamená vyvolený lid boží a čemu máme sloužit ...¹³⁵⁰

Víme, podle čeho si Ježíš vybíral učedníky. A k čemu nás potřebuje

Víme, proč Ježíš mluvil v podobenstvích a proč výklad k podobenství neposkytoval všem.¹³⁵¹

U Mt 9:36 čteme: „Když Ježíš viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře.“

V našem úryvku stojí:

- „Když Ježíš uviděl velký zástup lidí, bylo mu jich líto.
- I uzdravoval jejich nemocné.“

Není tam řečeno, že mu bylo líto nemocných a jejich blízkých. Mezi lidmi nebyli umírající ani nikdo neumíral hladem.

Stále potřebujeme především Pastýře. Ježíš uzdravil nemocné a pak nasytil zástup proto, aby lidem ukázal, že je pastýřem schopným a ochotným o ně pečovat.

Prorok se má legitimovat.

Lidé „čistého srdce“ proroky poznají i bez zázraku (tak byl například rozpoznán Jana Baptista). Zázrak je legitimací posla božího, podporuje naši důvěru v Boha.

Ježíš odvážně dovršoval učení Mojžíše. Když prohlašoval: „Vašim otcům bylo řečeno ..., ale já vám říkám ...“, někteří se ptali: „Jakou moci říkáš ...? Jak to, že odpouštíš hříchy?“ Ježíš se legitimizoval božím znamením.

Známe výpady těch, kteří neměli „čisté srdce“: „Ježíš je posedlý, je spolčený s ďáblem!“ – (srov. Mt 12:24, 16:1–4). Těm už nebude žádné znamení (zázrak) poskytnuto.

Ptám se sama sebe, zda nespádám mezi nepoučitelné, povýšené a ustrnulé. Zda našemu pokolení už nebude poslán žádný prorok a nebudeme obdarováni žádným dalším znamením.

Bůh nám přece poskytl a poskytuje přemíru důkazů o své péči a štědrosti.

1349 V nemalé míře můžeme přispět k bohatství své osobnosti a budoucnosti. Někdo je dobrým dělníkem, někoho se vypracuje na dobrého milionáře. Určitá část manželů si vybuduje pěkné manželství. Z někoho vyroste dobrý rodič, učitel, řemeslník, uklízečka, soused ...

1350 Vyvolený znamená oddělený k něčemu, kvas slouží těstu.

1351 Ti, kteří neměli zájem o jeho učení, by měli větší odpovědnost za to, co od Ježíše slyšeli. Ježíš jim dával čas („netlačil na pilu“), někteří se pak, třeba v nějaké nouzi a pronásledování, k Ježíšovi obrátili. (Např. Nikodém, kterému bylo špatně z toho, že se Ježíše nezastal před veleradou a mlčel k rozsudku velekněze. Nebo lotr ukřižovaný po pravici. Atd.)

O samotném rozmnožení chlebů jsme už mluvili. Ježíšova výzva učedníkům: „Dejte jim najíst vy,“ nebyla nadnesená, už přece uzdravovali nemocné a vyháněli démony. (Srov. Mt 10:1; L 10:17) Ježíš také s učedníky ve svém vyučování probíral rozmnožení potravy Eliáše a jeho učedníka Elizea. Škoda, že se učedníci neptali: „Ježíši, ty jsi větší prorok než Eliáš, mohli bychom my – tvoji učedníci – rozmnožit jídlo jako Elizeus?“ Nepochopili. Ani když se je Ježíš ještě dvakrát pokusil navést k tomuto znamení. To by zástup koukal, co se učedníci od Ježíše naučili a co dokáží.

Ježíšovi učedníci byli na vysoké úrovni, a přesto v něčem byli pod míru. Nemáme jim to za zlé, ale máme být natolik pokorní (pokora je láska k vlastní pravdivosti), abychom počítali s tím, že i my máme často zpoždění v porozumění (Bohu i lidem). Opakovaně se nám stává, že nás předběhnou druzí. Kdybychom řekli, že těžko snášíme ty, kteří jsou před námi, bylo by to slabé slovo. Často se proti nim stavíme s krutou mocí.¹³⁵²

Bůh nás štědře obdarovává a dostatečně povzbuzuje, ale my si toho málo všímáme a vážíme. Jsme jako rozmazlené děti bohatých rodičů.

Paní Dr. Prekopová, říká nerozumným rodičům, nenoste svým vnukům hračky (mají jich už velké množství), věnujte se jim, hrajte si s nimi a vypravujte jim.

My si máme říkat: materiálně jsme velice bohatí, ale věnujme čas Bohu, naslouchejme jeho vyučování a mluvm s ním.

Bojíme se výšek, ke kterým nás Ježíš zve.¹³⁵³

Židé a křesťané přispěli ke kultuře světa, nejen objevy ve vědě, především k lidskosti a porozumění Bohu. Boží lid má být předvojem lidstva. Pokračujme a přidejme do kroku za Ježíšem.

Vidíme, jak je náš západní svět vykolejený.¹³⁵⁴

1352 Mnoho pokřtěných dlouho, předlouho nechtělo černočům přiznat, že mají duši. Otrokům a nevolníkům nezbylo než si násilím vynutit svobodu, kterou jsme jim odpírali, ač ji měli garantovanou Hospodinem. Podle hesel francouzské revoluce Rovnost, Volnost, Bratrství, jsme měli dávno žít jako Ježíšovi učedníci a průkopníci. Revolucionáři zvedli prapor, který jsme nechali ležet.

Ta selhání byla způsobena hrubým a neomluvitelným zanedbáním biblického vyučování.

Obdivuhodná „sociální otázka je přece známá už od Mojžíše. Dělnické třídy jsme neuměli patřičně pomáhat.

V péči o naši planetu nás také předběhli jiní. Příslušné biblické pokyny neznáme a přístup sv. Františka k jeho menším bratřím a sestrám nechápeme.

Církev se stala mocnou institucí, a aby si moc udržela, často držela s mocnými. Jelikož si vytvořila a uchvátila monopol na vše, i na Pravdu(!), pronásledovala ty, kteří byli napřed, lidi s prorockým duchem, velké teology, vědce (o inkvizici, mučení a válkách – i náboženských – nemluvě).

Zdaleka ne vždy pokřtění – včetně hierarchie – naslouchali obětem.

Můžeme si všimnout, že ti, kteří brání přiznání těchto a podobných vin, mají často potíže s přiznáváním vlastních vin. To se týká nejen pokřtěných, ale i provinilců nacistických, fašistických, komunistických a dalších.

Většina vězňů tvrdí, že jsou věznění nevině.

Pachatelé nemívají výčitky svědomí, oběti ano.

I z Písma se máme učit psychologii: porozumění sobě a druhým.

1353 Kdo z nás touží po svatosti (ta je odpovědí na zasvěcení se Bohu nám)?

1354 V čas krize si krátkodobě dokážeme pomáhat, ale neumíme rozpoznávat a zvolit charakterní osobnosti do vedení státu. Lidé se nadměrně krmí manipulujícími informacemi. Neumějí rozlišovat lež od pravdy a neučí se to. Nevyžadují od politických kandidátů dodržování jejich volebních programů. Většina voličů volí psychopatické populisty.

Ale nebuďme naivní, tady na zemi neexistuje ideální stát nebo ideální doba. Ani ideální manželství. Nečekejme mesiáše, Mesiáš už přišel. Od něj si máme nechat poradit, jak v porušeném světě dobře prožít život.

Někteří ochutnali krásu boží moudrosti a nemohou se od ní odtrhnout.

Jenže, my, materiálně bohatí křesťané, jsme Božím vyučováním nepřišli na chuť (proto si i naše děti myslí, že se bez něj obejdou). Svě potomky ani spoluobčany jsme svým náboženstvím mnoho nezaujali. (Kolik lidí jsme vlastním životem přivedli k nadšení z boží přízně? A třeba ke křtu?) Odpovědností za svět nás často zahanbují lidé nepokřtění.

Přesto nás Ježíš vybízí: „Dejte lidem najíst vy!“

Platí to ve dvou směrech. Můžeme rozdávat ze svého nadbytku hmotného a sloužit potřebným. A je pravda, že dost Čechů je štědrých, když se vybírá na potřebné, jsme docela štedří. Ale i dnes jsou lidé bez Pastýře. Politici jsou spíše vlky a my – „pastýři“ – meleme naprázdno nebo si hrajeme na policajty dohlížející na dodržování svých předpisů.

Máme za sebou první vlnu ohrožení koronavirem. Lidé odložili roušky a mnoho se jich zaměřilo především na dovolenou, nejlépe v zahraničí. Ptejme se, co nás karanténa naučila a co nového jsme přijali do svého způsobu života.

Někteří jsme řekli, nechceme, aby se naše křesťanství smrsklo jen a slavení bohoslužeb. Židé postrádají svou svatyni („jeruzalémský chrám“) skoro dva tisíce let a přesto žijí.¹³⁵⁵

Vzpomněli jsme si, že naše ženy vězněné v padesátých letech byly roky bez bohoslužeb a přesto, že žili v hrozných podmínkách (bez čehokoliv osobního od kapesníku až po sešit), žili duchovním životem.

Potřebujeme se více napojit na boží vyučování podobně jako náboženští židé.¹³⁵⁶

„Náboženští židé“ nejen stihnou stálé vzdělávání ve svém oboru (často vědeckém), ale i ve vyučování božím.¹³⁵⁷

Vydáme-li se touto cestou, budeme krásnějšími osobnostmi, lepšími manžely, rodiči, pracovníky a budeme plnit úctyhodné poslání Ježíšových učedníků.

Nám – židům a křesťanům – se dostalo té cti, že smíme patřit do množiny snoubenky boží. Ale víme, že ne každá snoubenka se vdá a že ne z každé housenky se vylíhne motýl. Ne každé manželství se vydaří a ne každý člověk vydrží v Božím vyučování.

1355 Izraelité byli a jsou nepočtení. Do dnešní doby přežili, zatímco tolik ostatních národů zaniklo. Neměli lehčí podmínky.

Ale už po vysvobození z otroctví egyptského přijali s vděčností a pílí vzdělávání od Hospodina. Po každém dalším úpadku a dalším otroctví se obraceli k Hospodinu. Pili z pramene vody živé. Dodneška ukazují cestu k porozumění Písmu.

Dnešní Izrael je sekulární stát (podobně jako Česko). Většina Izraelitů je sekulárních, v nějaké míře slaví tradiční židovské svátky. Ortodoxní židé (poznáme je podle oblečení chasidského nebo sefardského) – se zabývají především studiem Písma a dalších náboženských textů (žijí z podpor). Náboženští židé mají svá zaměstnání (nosí na hlavě kipu), řada z nich jsou vědci. Dvakrát, třikrát do týdne se scházejí a společně studují Tóru; mnozí z nich mají vedle vzdělání svého oboru rabínské vzdělání.

1356 Psycholog Jeroným Klimeš píše: „Problém s katolíky je ten, že mizerné jsou i jejich znalosti Bible, natož pak znalosti přírodních zákonů. Není to důvod, proč je naše církve neustále v defenzivě vůči moderním vědeckým poznatkům – ať to byl heliocentrický systém ve středověku, či dnešní psychologie, nebo evoluční teorie? Nemůžeme říkat Bohu „my čteme jen Bibli“ a zároveň zcela ignorovat knihu vědy, kterou přece On také napsal.“

1357 Pan profesor MUDr. Nožička a jeho paní – docentka medicíny, až do své smrti žili medicínou. Jejich vnuci mi říkali: „Při každé návštěvě u nich nám také položili nějakou otázku.“ Většina vnuků se vydala cestou lékařské služby.

Přiznat si, že jsem pod míru, nevychází z komplexu méněcennosti, ale z poctivosti a pravdivosti. Budu-li stát o pomoc, Bůh mi je neodmítne.

Bůh nás nesráží, velice nás povzbuzuje a nabízí nám svého Ducha.

2014

18. neděle v mezidobí Iz 55:1–3 Ř 8:35–39 Mt 14:13–21 3. srpna 2014

Před týdnem jsme slyšeli: „Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové a staré“. Zapomněl jsem k tomu – jako příklad nového – poukázat na Pavlova slova z druhého čtení): „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“.¹³⁵⁸

Krásné první čtení z Izajáše se čte také při velikonoční vigílii ...
Vrátíme se k němu nakonec.

Začněme od evangelia.

Za zvláštní uvažování stojí otázka, proč se Ježíš po smrti Jana Baptisty odebral na opuštěné místo...¹³⁵⁹

Nepřehlédněme, že Ježíš zástup, který za ním přišel, vyučoval! (Mk 6:34; Lk 9:11)

Jak se měli učedníci u hladového zástupu zachovat, když jim Ježíš řekl: „Dejte jim najíst vy“, jsme už v minulosti mluvili. (Eliášův učedník Eliša byl schopen z mála jídla nasytit hladové; od svého učitele se to „naučil“. Učedníci Ježíšovi ani napodruhé, ani napotřetí tento úkol nezvládli.)

Nasycení zástupů (možná víc jak 10 000 lidí) bylo pro lidi znamením, že za Ježíšovými slovy stojí Bůh.

Kolik Ježíšova slova znamenají pro nás?

Co pro nás znamenají Ježíšova znamení (zázraky)?

Raději vyhledáváme své „učitele“, „mystiky“ a guru, a s oblibou se vrháme na jiné zázraky.¹³⁶⁰

1358 Pavel vynáší z bohaté zásoby Písma věci nové i staré: „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému ...“ My se ptáme: „Co znamená všechno? Třeba i hříchy?“

A poučení slovem božím odpovídáme: „Ano i hřích (pokud ho přiznáme, litujeme, prosíme o odpuštění a snažíme se způsobenou újmu napravit).“ Pak i – díky Bohu – přinese odpuštěný hřích nějaký užitek: V nouzi jsem poznal přítele – Boha. Poučil jsem se, že se nemám přeceňovat – už netvrdím: „to se mi nemůže stát“. Už nepodceňuji náročnost života v porušeném světě.

Škoda, že se tak úporně bráníme „novým věcem“ od Boha. Ve všem ostatním nové vymoženosti rádi přijímáme. (Jak mnoho se za posledních dvacet let změnilo mobilní telefony, počítače, výbava našich aut, atd. Co se konzervativci navyváděli, když se řeklo, že děvčata mohou ministrovat, žena může číst z Písma při bohoslužbě a podávat Tělo Páně. Jak zatracovali ty, kteří tyto věci přijímali, atd.)

1359 Ptal jsem se kdysi, proč se Ježíš Jana víc nezastal?

K odpovědi se lze přiblížit až po nějakém porozumění Ježíšově misi...

V každém případě Ježíš často vyhledával rozhovor s Octem.

Rozuměli si.

1360 Stigmata omilostněných osob a soukromá zjevení jsou u mnohých ve vysokém kurzu. (Např. soukromá vidění například Kateřiny Emmerichové a dalších, jsou pro některé lidi víc než biblické Boží zjevení pro

Zázraky v Bibli mají podpůrný význam. Hledajícímu boží moudrost pomáhají, aby nemusel věřit slepě. Nejpodstatnějším zjevením Božím je jeho slovo, moudrost. Zázrak nevyrábí důvěru („víru“), viditelně, ale hledajícímu ukazuje, že je na správné adrese, že ten, skrze koho je zázrak vykonán, je od Boha. (Pozor, i falešní poslové konají své zázraky; nejen faraonovi mudrci a čarodějové srov. Ex 7:11–12.)

Zázrak zároveň pomáhá potřebnému, aby viděl, že boží království není chimérou, že se opravdu přibližuje, už začíná („odpouštějí se ti hříchy, buď zdrav, buď živ“).

Navrhují vrátit se k podstatnému: Ježíš se věnoval zástupům, lidé ho přece vyhledali kvůli jeho slovům o přibližování se božího království.

Vyhlíželi boží pomoc a Mesiáše. Věděli, že žijí v náboženské krizi.

Znali například Jeremiášův text o spodním prádle (Jr 13:1–11). V pondělí jsme jej opět četli (pokaždé lituji, že se čte jen ve všední den jednou za dva roky).

Šidí se ten, kdo tato úchvatná slova nezná.¹³⁶¹

Přidám tento obraz k dnešní úvaze.

„Jeremiáši, kup si nové slipy, kalhotky (lněný pás) ...“

Autority mi radily: „Netykej si s laiky, snadněji se řekne: `Ty vole než vy vole´.“

Šaty jsou nejbližším obydlím člověka. Spodní prádlo nosíme na holém těle.

Podobenství a obraz o spodním prádle je fantastický. Bůh si nás připustil neuvěřitelně blízko. (To se ví, že na to doplácí ...)

My venkované jsme vícekrát viděli, co se s kusem látky ve vlhku stane: zabydlí se v něm stonožky, škvoři, malí slimáci, plíseň ... štítíme se to vzít do ruky, natož ...

Nikdy bych se neodvážil takový obraz o spodním prádle pro naši blízkost u Boha použít ...

Bůh používá pro vyjádření svého přátelství a blízkosti silná a neotřelá slova.

„Jsi mou milovanou dcerou, synem, přítelem, nevěstou.“

Jsem pro tebe světlem, vzduchem, chlebem, krví ... Jez mě, pij mě, vdechuj mě ...“

„Jako pás přilne k bedrům muže, tak jsem k sobě přimkl celý dům izraelský a dům judský, je výrok Hospodinův, aby se mi stali lidem, jménem, chválou a oslavou.“

Když jsem poprvé četl podobenství o lněném pásu, nemohl jsem večer usnout. Už nikdy jsem to nezapomněl.

všechny. Důvěřují pochybným – Písmu odporujícím – tvrzením: „Ta a ta omilostněná brala na sebe nemoci druhých lidí.“ a povážlivě je vydávají za pravou „lidovou zbožnost“. Atd.)

1361 Toto mi řekl Hospodin: "Jdi si koupit lněný pás, dej si jej kolem beder a nesmáčeš jej ve vodě."

Koupil jsem si tedy pás, jak ke mně Hospodin promluvil, a dal jsem si jej kolem beder.

Slovo Hospodinovo stalo se ke mně podruhé: "Vezmi pás, který sis koupil, a jež máš kolem beder, vstaň a jdi k Eufratu a tam jej ukryj ve skalní trhlině."

I šel jsem a ukryl jsem jej u Eufratu, jak mi Hospodin přikázal.

Po uplynutí mnoha dnů mi Hospodin opět řekl: "Vstaň a jdi k Eufratu a vezmi odtud pás, který jsem ti přikázal tam ukrýt." Šel jsem tedy k Eufratu a vyhrabal jsem pás z místa, kam jsem jej ukryl. A hle, pás byl zničen, k ničemu se nehodil.

Tu se ke mně stalo slovo Hospodinovo: "Toto praví Hospodin: Tak zničím pýchu Judy a nesmírnou pýchu Jeruzaléma. Tento zlý lid, který se vzpírá slyšet má slova a žije si podle svého zarputilého srdce, chodí za jinými bohy, slouží jim a klaní se jim, bude jako tento pás, který se k ničemu nehodí.

Jako pás přilne k bedrům muže, tak jsem k sobě přimkl celý dům izraelský a dům judský, je výrok Hospodinův, aby se mi stali lidem, jménem, chválou a oslavou. Ale neuposlechli." (Jr 13:1–11)

My katolíci v kostele vstáváme ke čtení evangelia – z úcty k Ježíšovu slovu. Bratři protestanté stojí při každém čtení z Bible. I starozákonní texty jsou slovem Božím.

Jak to, že mě Bůh snáší (mluvím o sobě, ne o Vás), neoškliví si mě, neodvrací ode mě svou tvář, nezanevřel na mě? Nabízí mi svou blízkost a přátelství.

Není to větší zázrak než nasycení zástupu nebo uzdravení nemocného?

(Samozřejmě, že základní potřeby k životu a zdraví jsou veliké hodnoty, proto se misionáři nejprve vždy věnovali chudým a nemocným ...).

Vzpomínáte, jak jsme na slavnost Nejsvětější Trojice četli Hospodinova slova k Mojžíšovi (po selhání Izraele na Sinaji): „Jsem Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích ...“

A o příslibu: „Půjdu s vámi a dám vám odpočinutí.“ (Srov. Ex 34. kap.)

Ptali jsme se: „Co to znamená, že je Hospodin uprostřed nás?“

V Ježíši Bůh rád přišel mezi nás a rád se s námi setkává.

Záleží na nás – nemusí o nás platit Ježíšova smutná slova po nasycení zástupu: „Amen, amen, pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtli jste se. Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný; ten vám dá Syn člověka, jemuž jeho Otec, Bůh, vtiskl svou pečeť.“ (srov. J 6:26b.n)

Kdo netoužil nejprve po kamarádech a pak po přátelích – a byl zklamaný, když se někdo, v koho vkládal své naděje, nezachoval kamarádsky nebo jako přítel?

Jsme stvořeni ke společenství s lidmi i s Bohem.

Žádný člověk ale nemůže úplně naplnit naše srdce, stejně jako my nemůžeme naplnit všechna očekávání našich blízkých.

(Vážím si Boha, že nežárlí na lidi a nenahrazuje lidské vztahy. Poustevníci mi byli vždy záhadní a trochu podezřelí. Milovat lidstvo „na dálku“ je snadné. Soužití je náročné. Poustevničení není nic křesťanského, Ježíš nás posílá k druhým. Soužití s druhými je trenažérem pro soužití v nebi.)

Věříme, že Bůh vždy je s námi.

Navíc věříme, že Bůh je zvláštním způsobem (teologie říká „skutečně“) s námi, když nasloucháme jeho slovu.¹³⁶²

Věříme, že Ježíš je s námi (teologie říká „skutečně“), když se nejméně dva lidé sejdou „v jeho jménu“ (v silné touze porozumění jeho názorům a v silné touze osvojit si jeho postoje).¹³⁶³

Ježíš většinou vyučoval někde stranou, protože naslouchání druhému a vyučování má svá pravidla. Přátelství – jeho budování, růst a udržení, vyžaduje své.

Je doba dovolených. Máme jedinečnou příležitost udělat si čas na vnímání toho, že Bůh je uprostřed nás.

Sejdeme-li se s druhým, sedíme-li s někým u stolu, zažíváme-li s ním něco pěkného, přiblížíme-li se k sobě – můžeme odhadnout pocity druhého.

Zkusme odhadnout pocity Boha z nás. Po zkušenosti s Ježíšovým životem je to snadnější.

1362 Něco jiného je číst dopis, který mi někdy dříve někdo napsal, a něco jiného je, když si čtu dopis druhého a on je vedle mě.

1363 Ježíšovu skutečnou přítomnost při čtení Písma a ve shromáždění jeho učedníků neupíráme nekatolickým křesťanům. Velice mě trápí, že eucharistickou přítomnost v Ježíšově Hostině – my katolíci – nekatolickým křesťanům odpíráme. (Jak si chlap nasadí extra čepici, začne být důležitý a s oblibou rychtuje druhé.)

Jak se asi mezi námi cítí? Co ho těší?

Překvapuje nás, jak dopadlo Ježíšovo setkání s lidmi po jejich nasycení ...

Čím to bylo?

Naslouchali mu krátce?

Povrchně?

Nechtěli se vzdát svých představ o božím království?

Malý princ říká: „Kdybych měl čas, šel bych pomalu ke studánce.“

Na farní zahradě máme 18 m hlubokou studnu, vyskládanou kamenem. Komunisté zahradu ukradli, ale před 25 lety se nám ji podařilo získat zpět. Studna byla zakrytá betonovými překlady, ale studánky a studně jsou oka do oblohy. Před pár léty se podařilo díky kamarádovi vyzdít její hrdlo. Občas k ní zajdu posedět. Studny mají své kouzlo, zvláště ty hluboké. Lehko nám napovídají o prameni vody živé ... Zdarma nabízené.

Kdo objeví pramen živé vody, kdo objeví boží přátelství a boží moudrost, ví, že nás nikdo a nic nemůže od lásky Kristovy odloučit.

Dovolená nám umožňuje jít pomalu ke studánce. Kam se hnát?

Za týden nás slovo boží znovu přivede k setkání. K tichu a k radosti.

2011

18. neděle v mezidobí Iz 55:1–3 Ř 8:35–39 Mt 14:13–21 31. července 2011

První čtení je z 55. kap. Izajáše. (Nedáváno jsem na ní upozorňoval, kdo si ji četl má náskok). Pozvání Izraele k velikým darům planoucí z přízně Hospodina k Izraeli se samozřejmě netýká jen jídla (to je zde obrazem veškeré štědrosti Boží).

„Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové a staré“ – říkají poslední věty z úryvku evangelia minulé neděle.

Bohatství božího království je tak veliké, že k jeho objevování si i „starozákonní učitel“ potřebuje sednout do školní lavice jako začátečník (učedník).

Bude-li se pozorně a pokorně učit, bude schopen přijímat další nová obdarování (Boží láska je mnohem vynalézavější než láska lidská).

Budeme-li dobře hospodařit s nabídkou Boha (můžeme hospodařit s každým slovem, gestem, informací, prosbou, darem, poděkováním, službou), budeme nejen obdarování nevyčerpatelnými poklady, ale navíc budeme mít z čeho obdarovávat druhé („budeme ze své zásoby vynášet věci nové i staré“).

Stále objevujeme nové a nové poklady ¹³⁶⁴

1364 Ježíš nám například v nových tvarech a barvách vykreslil, co znamená být boží nevěstou.

Od něj jsme se dozvěděli neuvěřitelnou věc – i my jsme pokladem pro Boha(!).

Je krásné a objevné přicházet na nové a nové poklady, které Ježíš vložil do své Hostiny.

Slyším-li rozhořčeného katolíka: „Evangelík nemůže k přijímání, neboť nevěří, že v oplatce hostie je Bůh“, je mi velice smutno. Ten katolík je pyšný a neumí o Eucharistii ani správně mluvit.

Proč nevyužije setkání s druhým k dalšímu společnému hledání, k otázkám? Mylně opakuje něco, co napůl ucha zaslechl ve třetí třídě. Proč nepozve druhého k Ježíšovým a Pavlovým slovům o eucharistii? (J 6:52–58)

Ale ani ty dřívější poklady nás neomrzely.

O „nasyčení na poušti“ jsme dost mluvili.¹³⁶⁵

Tentokrát chcí poukázat na staré poklady, neboť – dobrý hospodář nebeského království ze své bohaté zásoby vynáší věci nové a staré“.

Od Tvůrce jsme dostali nesmírně mnoho. Všítat si toho, těšit se z božích darů, je zdrojem velikých zážitků – vidíme, kým pro Boha jsme. (Kéž by dítě ocenilo obětavost rodičů a nepokládalo ji za samozřejmost.)

Jedné hodné mamince na poutním místě poradil jeden řeholník: „Lepší než dětem mluvit o Bohu je mluvit s Bohem o dětech“.

Židé se drží osvícenější rady: „Hospodin je tak veliký a štědrý, že jej budeš milovat celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A slova své moudrosti („příkázání“), která ti dnes kladu na srdce, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ (srov. Dt 6:4–9)

Moudří rodiče a prarodiče se nejen za děti a vnuky modlí, ale učí děti žasnout, a všítat si toho, co je za naším zrakem, učí je objevovat, že za darem je přejícnost dárce.

Jestli někdo nedojde ke vděčnosti, je duchovním a duševním mrzákem.

Nic není samozřejmého a nic se neudělá samo.

Každý jsme v nějaké místnosti. Tu někdo vytvořil a vybavil.

Žijeme ve velikém a nesamozřejmém bohatství a péči. Ke spravedlnosti patří uznání přejícnému.

Kdyby nebylo přejícího Tvůrce, nebyl by bohatý svět. Jen tma a studené prázdno.

Nebyl by ani život.

Jak to, že „v poušti“ může být někdo pohoštěn?

Jak to, že se organismy rozmnožují?

Jak to, že zrno vyrosté v rostlinu, která se zrna nepodobá?

Jak to, že rostlina dokáže „z hlíny“ vytvořit potravinu?

Jak to, že lidé vymysleli tolik zajímavých dobrých pokrmů a nápojů?

Jak to, že rodiče mnoho let pečují o dítě?

Jak to, že se člověk dokáže svobodně rozdělit a zastat se jiných?

Nikdy nebudeme hotovi s žasnutím nad krásami života a umem Tvůrce.

Lidé schopní vytrvale pozorovat a ptát se, objevili nesmírně mnoho zajímavého. Objevují dál a dál.

Kam se podíváme, jsme překvapeni.

Jsme obdarováni schopností žasnout. Kdo si ji pěstuje (objeví), nebude se nikdy nudit.

Vývoj dítěte je jiný než mláďat zvířat.

a 1 K 11:26–32).

Chudák, který si myslí, že mu stačí „víra v Ježíšovu přítomnost“, ale neumí s bohatstvím eucharistie spolupracovat. Co je platné d'ábloví jestli rozumí teologii, ale Ježíšovo bohatství jej nepřitahuje?

1365 Kdo se slovem božím nepracuje, možná nedošel dál než k námitce, že „nasyčení na poušti“ vypadá jako pohádka „Hrněčku vař“. Kdo si dal práci porozumět významu znamení (zázraků) k rozlišení pravého a nepravého proroka, smekne před solidností Boha. Kdo si srovná příběhy Eliáše, Eliši, Ježíše a jeho učedníků, obě vyprávění o nasyčení na poušti a přidá třetí událost s nedostatkem chleba na lodi, bude nadšen.

Dítě se rodí „předčasně“ (je dlouho naprosto bezmocné) a má velikou hlavu. Hříbě je naopak „samá noha“ a do hodiny po narození se postaví na vlastní nohy.

Dítě během pár let přijme obrovské množství informací a osvojí si mnoho dovedností. (Za tři roky se naučí mateřštinu, je jedno, kterého jazyka. Pak se učí číst, psát ... rychle se naučí ovládat počítač ...). Dnešní děti se do 25 let vzdělávají (pohlavně dospívají mnohem dříve).

Zvláštností člověka je také jeho dlouhá doba stáří. Zvířata hynou, když ztratí schopnost reprodukce. Má to nějaký smysl?

Bible říká, že lidský život je prostorem k získání moudrosti, k umění pěkného soužití se světem a s druhými. (Moudrost je uměním dobrého rozlišování a cestou ke svobodě božích dětí.)

Lidský život je přípravou na setkání s Bohem tvář v tvář.

Lidský život je přípravou na život věčný, na krásné soužití s Bohem a lidmi.

Už dítě je schopné chápat a vnímat přízeň Boha, kterého nevidíme – když k tomuto poznávání dítě vedeme.

My lidé žijeme souběžně v bohatství třech (dnes už ve čtyřech) generací. Starší generace mají předávat mladším poznání ze svých zkušeností (i s Bohem). Stará generace může mladším připomenout to, na co mladší zapomněli.

Jen je důležité, aby se spolu generace setkávali. Známe přísloví: „Do čtyřiceti se drž starých a po čtyřicítce mladých“.

Máme se navzájem čím obdarovat.

Může to platit i v poznávání Boha. I mladí mohou objevovat „**věci nové a staré**“ božího království.

Kdo umí hledat a žasnout, objevuje nesamozřejmost a krásu pohoštění a obdarování.

„Poušť je krásná tím, že v sobě skrývá studnu.“, říká Exupéry.

Naše civilizace lásky nás učí objevovat a čerpat ze studny, kterou nám připravil „Někdo“.

Ten „Někdo“ není bezejmenný, jeho jméno není záhadné, je nevyčerpatelné jako jeho přejícnost a obětavost.

Trvalá schopnost objevovat a žasnout je předpokladem setkávání – i s Bohem.

2008

18. neděle v mezidobí Iz 55:1–3 Ř 8:35–39 Mt 14:13–21 3. srpna 2008

Původně jsem chtěl mluvit o Ježíšově reakci na smrt Jana Předchůdce Páně.¹³⁶⁶

Před týdnem byla řeč o **hospodáři, který ze své zásoby vynáší věci nové a staré**. Trochu jsme mluvili o rozporech v Písmu. Je důležité si Písmo číst v souvislostech a propojovat si jednotlivé události. Pak se nám dostane nových poznání.

Jako příklad „rozporu“ jsem uváděl Ježíšovo prohlášení, že nepůjde na pouť do Jeruzaléma a pak tam šel (J 7:1–10). Potěšilo mě několik z vás, že jste se ozvali se správným řešením. Byli to lidé z biblických hodin (je vidět, že biblické hodiny jsou užitečné).

¹³⁶⁶ Na první pohled by se zdálo, že Ježíš nad smrtí velkého přítele jen o samotě smutní.

Dostal jsem kouzelnou knížku: „O krtkovi, který chtěl vědět, kdo se mu vykalkal na hlavu“. Ježíš rozhodně nebyl člověkem, který by si nenechal nadělat na hlavu. Někdy se k tomuto tématu vrátíme. My starší jsme byli často vychováni k pokornému snášení ústrků a hlavně k neodporování vrchnostem a těžkostem života.

Pokud nepřemýšlíme o Ježíši v širších souvislostech evangelií, pak mohou mít někteří lidé lehký dojem, že Ježíš přišel jen k tomu, aby za nás zemřel.

Platí: „Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví“ (Ex 20:16) i „Vaše slovo buď ano, ano – ne, ne; co je nad to, je ze zlého“ (Mt 5:37). Jenže některé situace nejsou jednoduché.¹³⁶⁷

Kdo slyšel pouze prvních 10 veršů ze 7. kapitoly Janovy, bude zmaten. Lhal Pán Ježíš? Nebo pak změnil rozhodnutí?

Ježíš se od počátku vydával na kazatelské cesty po Izraeli (později posílal napřed dvojice učedníků, aby mu kázáním připravili lidi na jeho vyučování). Popisovaná událost patří do doby, kdy nepřátelé už chtěli Ježíše zabít. Proto se Ježíš z Judska stáhl do Galileje.

Příbuzní Ježíše neuznávali a nepřáli mu. V nejlepším případě jej popichovali: „Ty seš dobřej, měl bys jít do Jeruzaléma, tam chodí nejvíc lidí. A teď budou svátky, tam bys jim mohl ukázat své zázraky. Tam bys měl úspěch.“

To Ježíš odmítá: „Běžte si tam sami! Já tam nepůjdu (já se nepředvádím).“

Když se pak vydal do Jeruzaléma, přišel ve svém stylu, nikdy se nepředváděl.

Teprve, přečteme-li si celou událost a doplníme-li si k tomu souvislosti z jiných míst v evangeliu o postoji příbuzných Ježíšových, objeví se celá situace v plném světle. A dostane se nám moudrého poučení o správném používání pravdy a klíč k řešení náročných životních situací. **Nového poznání.** Biblické příkazy a zákazy mají sloužit životu, nemají být pastí pro poctivé a pronásledované.

K dnešnímu čtení.

(Apoštolové si občas mysleli, že je Ježíš nešikovný. Např: „Ježíši, už jsi zase dnes dlouho kázal.

Pošli lidi domů, nepočítali, že se diskuze s tebou protáhne tak dlouho a nevzali si s sebou svačinu.“)

O nasycení zástupů na poušti jsme už mluvili v minulých letech.

Zkusme pokračovat v cestě dobrého hospodáře, který ze své zásoby vynáší věci nové a staré.

Všimněme si, jak Ježíš apoštolů učil „dobrému hospodaření“, aby uměli přemýšlet a samostatně pracovat.

Propojme si „první nasycení“ s dalšími místy na toto téma a objeví se nám něco **nového**.

Co je k tomu třeba?

1. Znat klíč k pochopení zázraků k Bibli – jako znamení, kterým se má prorok prokázat (jinak nám zázraky budou připadat jako pohádkové příběhy typu „Hrněčku, vař“).¹³⁶⁸
2. Znat příběhy Eliáše a Eliši (na nich se naučíme, co znamená být učedníkem proroka).
3. Znat texty o druhém nasycení zástupů.

1367 Na teologické fakultě nás jeden pan profesor vyučoval, jak ve vyhrocené situaci jedná světec: „Svatý Atanáš prchal v přestrojení. Pronásledovatelé se přiblížili k jeho loďce a ptali se jej: Nevíš, kde je Atanáš?“ Světec odpověděl: „Je nedaleko“.

Škoda, že nás pan profesor nepřipravil na výsledky StB.

Po deseti letech jsem se setkal s Josefem Zvěřinou – ten byl „protřelý kriminálník“, měl odvalu a uměl přemýšlet. Vypravovala mně jedna hodná paní: „Můj syn musel za války jít na práci do Německa. Utekl domů. Přišlo gestapo a ptalo se: `Je u vás váš syn?` A protože nás učili, že se nesmí lhát, řekla jsem jim, že je doma. Zatkli jej a v pochodu smrti zahynul...“

1368 „Klíč k porozumění zázrakům v Bibli:“

- Uzavření smlouvy na Sinaji (Ex 19:9–25; Ex 20:18–21)
- Opakování Desatera (Dt 5:1–21; Dt 5:22–33)
- Pravé proroctví (Dt 18:15–22)

Aby bylo jasné, kdo je poslem od Hospodina, je povinností posla, aby se legitimoval: „Abys mohl uvěřit, že přicházím od Boha, stane se to a to“.

I adresát má povinnost si ověřit, zda je posel pravý.

Srov. Např.: Iz 7:3. 10–12, setkání anděla (posla) se Zachariášem a setkání anděla s Marií.

4. Znat „Varování před kvasem farizeů“ (Mt 16:5–12; Mk 5:14–21) a rozumět tomu, co „kvas“ u židů znamená (proč se například o Velikonocích zbavují všeho kvašeného?).

Apoštolové znali výše uvedené věci, mimo bod 3.

Ježíšova výzva apoštolům: „Dejte lidem najíst“, nebyla planá. Eliáš se mnoho naučil od Eliáše a Ježíš chtěl, aby se jeho učedníci učili stejným způsobem.

Ježíš si přál, aby jeho učedníci ukázali lidem, že je zde někdo větší než Eliáš.¹³⁶⁹

Apoštolové dobře znali Eliášovo rozmnožení potravy i to, jak jeho učedník Eliáš použil stejného znamení k pomoci vdově.

Jak je vidět, nenapadlo je to. V jiném případě (negativním a naprosto absurdním) se ale „podle Eliáše“ chtěli zachovat!¹³⁷⁰

Po návratu z „misijní cesty“ učedníci nadšeně Ježíšovi vyprávěli, jak jim lidé naslouchali, jak se jim dařilo uzdravovat nemocné a vyhánět zlé duchy.

Ježíš se učedníků úmyslně ptal, co o něm lidé říkají.

„Ježíši, oni jsou z těch rabínů úplně zblblí, někteří tě mají za Jana Baptistu, jiní za ELIÁŠE, jiní ...“

Znovu připomínám, že učedníci v té době už sami dělali zázraky, navíc ti služebně nejstarší („stará garda“ ještě od Jana Baptisty) byli svědky proměnění vody na svatbě v Káně Galilejské.

Proto výzva: „Dejte jim jíst“, nebyla nesrozumitelná.

Co měli učedníci udělat? Nabízí se několik možností:

1. Učedníci viděli přeměnění vody na víno.
Satan je inteligentnější než my, lidé, ten by radil: „Ježíši, udělej z kamení chléb“. (Šlo by to? Třeba z písku? Jako z vody víno, tak ... Písku tam bylo dost.)
2. Eliáš rozmnožil jídlo pro vdovu a jejího syna. Ježíš je větší prorok než Eliáš.
„Má tady někdo něco k jídlu? Ježíši, rozmnož to. To bude pro tebe hračka.“
3. Učedníkům mohlo dojít: „Když Eliáš, učedník Eliáše (z trochy potravin) nasytil vdovu na mnoho dní, co kdybychom se o něco podobného pokusili my. Ježíš je větší prorok než Eliáš. Mohli se Ježíše zeptat, jestli si to takto přeje.
„Podej sem ty chleby a ryby, já to začnu lámat a ty to rozdávej...“

Ježíš dává svým učedníkům (dodneška) úkoly, které za nás neřeší. Vede nás k přemýšlení (tak to v životě je!) Napsal snad Bůh někomu z nás, co máme krok za krokem dělat?

Máme si všimnout Ježíšova způsobu vyučování. Učí jinak, než jak my učíme z Katechismu.

Učedníkům Ježíšova výzva nedošla.

Možná se nám to zdá divné uvažování. My jsme se spokojili s náboženstvím bez důkazů, bez ověřování a faktů, bez kontaktu Boha s lidmi. Ale učedníci kontakt s Ježíšem měli. Měli za sebou už

1369 Eliáš, největší z proroků. V jedinečné míře porozuměl Hospodinu, byl schopen samostatného jednání. („Vystudoval s červeným diplomem“ – byl „vzat na nebesa“).

1370 Ježíš cestou do Jeruzaléma poslal před sebou posly. Vydali se na cestu a přišli do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili. Ale tam je nepřijali, protože jeho tvář byla obrácena k Jeruzalému. Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, máme přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“ Obrátil se a pokáral je: „Nevíte, jakého jste ducha. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.“ A šli do jiné vesnice. (Lk 9:52–56)

celou řadu zázraků. Na svatbě v Káni Galilejské pili víno od Ježíše. Z Bible odmala znali jednání Eliáše a Elíši a Ježíš jim o tom znovu a lépe vykládal než rabíni.

Ježíš chce, abychom přemýšleli a namáhali se.

V životě, v evangeliu i s Ježíšem nám nespádnou věci samy do klína. Evangelium není pohádka. V normálním životě umíme přemýšlet a hledat. Ale v životě s Bohem čekáme „zázraky“, aby to a to Bůh udělal za nás. „Bože jsi všemohoucí, můžeš dělat zázraky, tak je dělej, proč bychom se namáhali“.

V dějinách stále lidé něco objevují, vymýšlejí, hledají, pokouší se o nové věci. Nežijí jen **ze starého** – „**nevynášejí jen věci staré**“.

V našem náboženství jen žebráme. Vymysleli jsme dlouhé modlitby. V dlouhých litaních jen prosíme a prosíme. Čím víc, tím lépe (nejen za povolání ...). A když nic nepřichází rezignovaně složíme ruce do klína: „Bud' vůle tvá“. Jako v bajce: „Vino je kyselé“.

Ježíšova výzva k dalšímu – samostatnému – kroku učedníků je závažná! Proto Ježíš učedníkům zopakoval možnost zareagovat lépe.

Stojí to za vyhledání. Zjistíme, že v evangeliu existuje celá řada pokusů.

Případy:

1. „Nasycení pěti tisíců“. (Mt 14. kap.)
2. „Nasycení čtyř tisíců“. (Mt 15. kap.)
3. „Varování před kvasem farizeů“. (Mt 16. kap.)

Jak to, že apoštolové i v druhém případě řekli: „Ježíši Kriste! ty seš blázen, kde tady na poušti nakoupíme chleba pro tolik tisíc lidí?“

Jak to, že opět reagovali špatně? Jak to, že je nenapadlo přinejmenším říci: „Dnes je těch lidí méně než posledně, pro tebe nebude žádný problém zase rozmnožit jídlo“.

Ve třetím případě si místo zkušenosti s prvním a druhým rozmnožením potravy a s Elíšou a Eliášem špatně dosadili Ježíšova slova: „Varujte se kvasu farizeů a saduceů!“

Jak to, že jim rozmnožení potravy soustavně vypadávalo z paměti? Je to nějaká psychická skleróza? Jakoby se ten zázrak před tím ani nestal.

Místo toho se chytali za hlavu: „Jé, zapomněli jsme udělat nákup. Copak budeme jíst? Máme jen jednu placku“.

Pak jim Ježíš vyčínil a zkoušel je z nepřímé úměry.¹³⁷¹

Když si toto všechno porovnáme, dojde nám také, proč Ježíš úmyslně (!) nechal apoštolů sbírat zbylé kousky chleba. Aby si přesně zapamatovali kolik košů v kterém případě zbylo. (Možná nadávali, že si lidé na rautu vzali víc chleba než spotřebovali (maso nezbylo). Možná učedníky bolela záda, možná jim vadilo, že mají jen sloužit těm „nenažraným“.)

Je to vše náhoda nebo to je geniální Ježíšovo vyučování? (Chce to pochopitelně přečíst záznamy ze všech evangelií. Trochu jiné popisy evangelistů mají svůj význam – mají nás naučit hledat, přemýšlet a porovnávat. Máme se namáhat a nečekat „pečené holuby do huby“.

Je zvláštní, že si učedníci zapamatovali počty (chlebů, lidí, košů), ale dál se v myšlení nedostali. Něco měli zablokováno, jako žák ve škole, který si pod lavicí čte knihu. Slyší učitele, ale význam slov učitele si nepouští do mozku. Při některých věcech učedníci nebrali Ježíše úplně vážně. Viděli

1371 Vyjmenujte počty lidí, chlebů a košů z jednotlivých případů a porovnejte si je.

znamení (zázrak) a to jim stačilo. „Hurá Mesiáš.“ Mysleli, že to stačí. Jako by všechnu práci za nás měl udělat Kristus.

My podobně oddělujeme praktický život od „života víry“.

„Ježíš je Mesiáš, jsme vykoupeni Ježíšovým utrpením. Snaž si udržet posvěcující milost a zemři zaopatřen svatými svátostmi.“

„Proč bych měl spekulovat nad evangeliem? To je pro intelektuály.“

Ale co když má Ježíš jiné představy o nás – svých učednících – a o naší pomoci světu?

Proč Ježíš apoštoly ostře káral?

Apoštolové měli vysokou úroveň. (Kdo si myslí, že byli nevzdělaní, křivdí jim. To o nich tvrdí lenoši, aby se také „nemuseli“ namáhat.) Ani ve snu mě nesmí napadnout, že já bych se na jejich místě zachoval lépe než oni.

Kam se na ně hrabu. Nemyslím si, že v sobě nemám stejné bloky v přemýšlení – právě proto si na to chci dávat pozor. Máme-li nějakou vadu (třeba s páteří), ledacos se dá spravit. Ale musí to být včas, aby se něco nezanedbalo. Naštěstí máme dobrého Lékaře.

Apoštolové v prvním případě nezareagovali správně.

Jak to, že v druhém případě na Ježíšova slova: „Dejte jim jíst vy“, neřekli: „Ježíši, ty dnes nechceš svůj zázrak opakovat?“

Selhali i napotřetí. A to Ježíš začal z jiného konce: „Dejte si pozor, varujte se kvasu farizeů a saduceů“. Tato věta může mít dva významy:

1. Nekupujte u farizeů a saduceů ani kvas (kvasnice) nejen chleba, jsou to naši nepřátelé.
2. Varujte se myšlení (kvasu) farizeů a saduceů. Učedníci přece slyšeli Ježíšovo podobenství o kvasu – (Mt 13:33) stačí trochu a zkyne celé těsto.

Apoštolové si do Ježíšových slov vložili nesprávný význam: „Co budeme dělat, nemáme nakupovat u farizeů. A my máme jenom jeden chléb. Pekaři už mají chleba vyprodaný a Ježíš nechce, abychom si u nich koupili kvas na kyselo.“

(Nezapomeňte, prosím, vysvětlit dětem, co je kvas, jak jej lidé získávali a co působil.)

Předešlé dvě události s rozmnožením jídla by měly apoštolům stačit na to, aby jim bylo jasno, že Ježíšovi nejde o zákaz kupování chleba, ale o podobenství, o farizejské myšlení. Ježíš přece učil: „Ne co vchází do úst, znesvěcuje člověka, ale co z úst vychází, to člověka znesvěcuje.“ (Mt 15:11) Apoštolové udělali chybu (proto byli vyhubováni).

Někdo by mohl namítnout: „Ježíš se měl vyjadřovat přesně, jednoznačně“.

Omyl, učitel chce, aby se studenti naučili přemýšlet, najít správnou odpověď. Učitel připravuje studenty na život. V životě většinou nemáme vše dopředu připravené.

Ježíš je výborný učitel, nikomu nedává úkoly nad jeho síly.

Mistr učí učedníky jinak než učitel žáky. Mistr nejen vykládá, ale chce, aby si učedník vyzkoušel, zda učedník pochopil látku a zkusil si udělat to, co má. Vyučený učedník má dokonce přicházet s vlastní iniciativou (jako Eliáš, Elíša).

Samozřejmě, že Mistr navádí učedníky správným směrem. Tak lze dojít k nejkvalitnějšímu poznání. Špti se všechno naučí zpaměti, ale nerozumí látce.

Ježíš říká: „Budete dělat větší věci než já“. („Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci. J 14:12)

V běžných věcech si počínáme správně. Naši předkové neměli rentgen, laser, dnešní léky a technické vymoženosti jako my. Samo se to ale neudělalo ani to z nebe samo nepadlo.

Proč jsme ve vztahu k Bohu (nebo v manželství) tak nemožní? ¹³⁷²

Ježíš nás chce naučit dobrému a pružnému myšlení, objevovat věci nové. **„Dobry hospodář vynáší ze své zásoby věci nové a staré“.**

1372 Kdosi se ptal Mistra: „Co je to spiritualita?“

Řekl: „Spiritualita je to, čemu se podaří
přivést člověka k vnitřnímu přerodu“.
„Cožpak není spiritualita, když použiji
tradiční metody, jež nám svěřili Mistři?“
„Není to spiritualita, pokud neslouží svému účelu.
Přikrývka přestává být přikrývkou,
pokud vás neudrží v teple.“
„Takže spiritualita vede k proměně?“
„Lidé se mění a potřeby se mění.
Co tedy kdysi byla spiritualita,
dnes už spiritualitou není.
Co se dnes obecně za spiritualitu považuje,
jsou jen záznamy postupů užívaných v minulosti.“

Antony de Mello, SJ

19. neděle v mezidobí

2020

19. neděle v mezidobí 1 Král 19:9a. 13–21 Ř 9:1–5 Mt 14:22–33 9. srpna 2020

K prvnímu čtení.

Kdo z nás nemá rád dobré přemýšlivé filmy? Nelitujeme času, za dvě hodiny se necháme filmovými tvůrci dovést k hlubokému zážitku.

Necháme-li se úryvkem prvního čtení pozvat k příběhu Eliáše, objevíme veliké ložisko krásy nabízející porozumění Bohu. Ale není to úplně zadarmo. Proč nás ale objevování boží krásy neláká tak jako dobrý film? ¹³⁷³

Eliáš je veliký prorok, vyučený Hospodinem. Soud s bálovými proroky byl jeho samostatným činem – správným! Proti zlu je třeba se stavět.

Prorok byl otřesen a zklamán zatvrzelostí královny a krále, ovládaným manželkou. Potřebuje se setkat s Hospodinem. Na Eliášově cestě k Chorebu nejde o místo, kde se Mojžíš setkal s Hospodinem (poučený praotcem Jákobem ví, že „kde jsme my, tam je s námi Bůh“), ale o „vystupování“ k Bohu, vyladování se na jeho notu. 40 dní (dostatečně dlouhou dobu) Eliáš „putoval“. – Otevřít se Bohu (který nás nesmírně převyšuje) a jeho myšlení (přesahující naše myšlení) vyžaduje určité úsilí. (Těžba a tavení drahého kovu také obnáší značnou práci.) Všechny další příběhy o Eliášovi ukazují, jak mnoho prorok Hospodinu porozuměl a v jakém spojení a pohotovosti s ním žil.

K evangeliu.

Co z dnešního úryvku evangelia vyzískáme? (Je toho tolik, že se můžeme dotknout jen něčeho.) Jedni začnou jásat: „Ježíš šel po vlnách a utišit vítr. Ježíš je Syn Boží, aleluja!“ Ale vícekrát se opakovalo, že zatímco jsme zpívali: „Ježíši Králi, nebe a země ... Ježíš vítězí, kraluje a vládne všem,“ lis diktátorů drtil lidské životy po miliónech. I na to jsme ale měli svou „písničku“: „Krev mučedníků je semenem nových křesťanů.“ – (Proč tedy naříkáme, že křesťané jsou nejvíce pronásledováni?)

K evangeliu.

Ti, pro které je Písmo zdrojem a učebnicí Moudrosti, se snaží s textem pracovat. Nechtou-li jen vybrané úryvky, vědí, že Ježíšovo nasycení zástupů mělo být přípravou na Ježíšovu řeč o Chlebu života a jeho Hostinu (z Janova evangelia je to zřejmé).

Ježíš nasytil zástupy a dal jim možnost promýšlet, co Ježíš tím znamením chce sdělit.

Věděl o povrchnosti zástupu; za chvíli ho budou chtít provolat králem, protože dostali zadarmo najíst.

Věnoval se učedníkům. (Všimněme si, jaké další vyučovací lekce promyslel – chození po vodě, pokus, aby apoštolové nasytili čtyři tisíce lidí, a nasycení učedníků jedním chlebem – Mt 16:5–11. Jedno navazuje na druhé. My se budeme teď věnovat jen „chůzi na vodě“.)

1373 Vinu na tom máme i my duchovní. Učitel má svým svěřencům ukázat krásu vyučovaného předmětu, má je nadchnout, aby se vydávali za jeho obzory. A průvodce Biblí má například vysvětlit zločinnost bálových kněží, kteří Bálovi přinášeli lidské oběti, především děti. (Nevíme-li to, snadno z falešné útlocitnosti vytýkáme Eliášovi, že pohanské kněze nechal pobít. Ale co jiného lze udělat se zatvrzelými hrdlořezy? Co s královnou Ježibabou, která se z nenávisti k prorokovi zapřísahá, že ho zničí? To nebyla msta, ale zneškodnění nepřátel. S rozumným důstojníkem zatýkacího komanda, jednal Eliáš laskavě, srov. 2 Kr 1:13–15).

Ježíš věděl, že bude nevlídné počasí – to potřeboval. Přemluvil učedníky, aby se vydali na loďce přes jezero. Rybáři jezero znali a počasí uměli dopředu odhadovat. Jejich obavy z velkého větru se naplnily... S divokými vlnami měli plné ruce práce. Když před sebou uviděli postavu kráčející po vlnách, mysleli si, že je to nějaké vodní strašidlo. (To bychom od Ježíšových učedníků nečekali.) Jak je Ježíš uklidnil, užasli – kdo kdy viděl jít člověka po vodě?

V Petrovi se ozvalo něco z kluka: „Ježíši, mohu si to zkusit? Poruč mi, ať přijdu k tobě po vlnách.“ (Nepřehlédněme Petrův přístup: „Poruč ...“) Chvíli mu chůze šla, ale když se topil, začal plavat.

Chození po vodě vzdal. Je to, jako by někdo, kdo zkouší jet na kole, pokračoval pěšky.¹³⁷⁴

Je zvláštní, že Petr zapomněl, jak to je se znamením do Boha. Z vlastní zkušenosti přece věděl, že není činností z vlastní síly a moci. Proč řekl: „Poruč Ježíši“? Ježíš může poručit bouři, nemoci nebo hoře, ale ne učedníkovi, aby třeba létal nebo abychom milovali druhé. Bůh nás má za své spolupracovníky, nesnižuje nás na nepřemýšlející vykonavatele rozkazů (jako třeba Hitler a další diktátoři, vyžadující od svých poddaných slepě plnění rozkazů).¹³⁷⁵

I při „zázraku“ je třeba spolupracovat s Bohem.¹³⁷⁶

Škoda, že učedníci nevyužili další Ježíšovu nabídku naučit se něco nového a neslýchaného – chůzi po vodě. Brát ji doslova, vypadá jako ztřeštěný nápad. Ale není dobré přehlížet Ježíšovo názorné vyučování. Stále nás přece povzbuzuje k odvaze a k překračování dosavadních obzorů.¹³⁷⁷

Učedníci už dříve zažili Ježíšovo utišení bouře na “moři“. Bylo názorným znamením, že Ježíš je silnější než zlo. „Ted“ také nedbá nebezpečí vln, kráčí po nich a pak vlnobití a vítr utišíje.

Ježíš byl nejpodnikavější, nejnápaditější a nejradostnější člověk, nejlepší společník, nej..., nej... Naše církevní projevy jsou tak strnulé, neživotné a smrtelně vážné, že si i Ježíše představujeme podle sádrových soch „Božského Srdce Páně“ z 19. století.

Apoštolové uzdravovali nemocné, vyháněli demony, vzkřísili několik mrtvých (něco z toho jsme se naučili jiným způsobem i my.) Kdyby se apoštolové od Ježíše „naučili“ rozmnožovat potravu (jako znamení od Boha), chodit po vodě, paralyzovat nepřátele, slovem svých úst povalit nepřátele na zem, měli by mnohem větší autoritu Ježíšových učedníků (srov. L 4:29–30; Jan 18:4–6; Sk 13:11; Sk 5:3–10).¹³⁷⁸

Není dobré přehlížet Ježíšovo názorné vyučování. Stále nás povzbuzuje k odvaze a k překračování dosavadních obzorů.¹³⁷⁹

1374 Známe Ježíšův výrok: „Nebudete-li jako děti, nevejdete do božího království.“ Děti chtějí být velké, chtějí růst a ptají se. Neviděl jsem, že by malé děcko, které se učí jezdit na koloběžce a natlouklo si, prohlásilo: „Už nikdy na ten krám nevlezu!“

1375 Ledaskdo má zalíbení v eucharistických zázracích, klaní se Ježíši, klečí, „obětuje svaté přijímání za druhé“, ale pokud nespolupracujeme s darem Ježíšova Stolu podle jeho pokynů, maříme Ježíšův zázrak a jeho dar.

1376 Vzpomínáte, co jsme si říkali k uzdravení slepce (Mk 8:22–25), jak se uzdrava napoprvé nepovedla? Při Petrově pokusu chůze na vodě, také Petr přestal s Ježíšem spolupracovat.

1377 „Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (J 14:12) „Řeknete-li hoře: Zdvihni se a vrhni se do moře – stane se to“ (Mt 21:21). (Ale, ne každý, kdo vyhodí most do vzduchu, je Ježíšovým učedníkem.)

Připomeňme si, čeho všeho se naši předkové postupně odvážili ve využívání živlů (létání, potápění, lyžování, skoků na lyžích, surfování, sváření kovů, používání laseru, zázračných operací lidského těla pomocí techniky, cestování do kosmu ...)

1378 Není zvláštní, že na jedné straně máme potíž brát Ježíšova znamení doslovně a na druhé straně nám nedochází, že apoštol Petr s potrestáním Ananiáše a Safiry přestřelil a zneužil svou moc?

1379 „Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (J 14:12) „Řeknete-li hoře: Zdvihni se a vrhni se do moře – stane se to“ (Mt 21:21). (Ale, ne každý, kdo vyhodí most

Co z „chůze po vodě“ přijmeme do svého života?

1. Není myšlenka o chůzi na vodě jako hře bláznivá? ¹³⁸⁰

Ale i kdyby chůze po vodě byla jen potěšením (jako třeba surfování, lyžování ...), má to velký význam. I Hospodin si hraje, čteme v Písmu. Hry patří nejen k zábavám, ale k setkání s druhými. (Neusmíváme-li se, není-li nám do smíchu, zpěvu, hry nebo tance, něco nám chybí.) Hry zvířat jsou nejen tréninkem. Svatební lety nebo tance některých ptáků mají velikou krásu.

Při hrách se učíme dodržovat předem dohodnutá pravidla, vyhrávat i prohrávat. Tyto dovednosti jsou pro soužití s druhými důležité (Ani někteří manželé neumějí prohrávat ...)

2. Spolupráce s Ježíšem jsem se trochu dotkl výše.

3. Ježíš staví proti zlu tím nejlepším způsobem. ¹³⁸¹

My ho na jedné straně líčíme jako toho, kdo rád trpí, a na druhé straně se těšíme, až všechny naše nepřátele zmasakruje a uvrhne do pekelného ohně.

Vyzýváme lidi: „Klanějme se našemu Pánu, Božímu Synu,“ ale už si nevšímáme, v čem apoštolové na Ježíše nedali. Co je platné, že se Ježíšovi klaněli, když se ho později nezastali (v touze po moci bláhově usilovali o ministerské posty v Ježíšově království, ale po zatčení Ježíše tvrdili, že ho nikdy neviděli).

Ježíše máme poslouchat, ne slepě slibovat poslušnost náboženským vůdcům. I apoštol Petr chyboval a apoštol Pavel neměl vždy ve všem stoprocentní nadčasovou pravdu.

Učme se od Ježíše praktickým dovednostem i v bránění zlu. Ježíš ovládá svůj hněv, dává nám dost příležitostí k *obracení se*, ujímá se obětí i ponížených (žen, dětí, příslušníků menšin všeho druhu, samaritánů i pohanů – je „ekumenický“ ..., ale je také dost pevný a rázný. Je knížetem Pokoje, ale nemlčí ke lžím a zlu, není pacifista.

Ježíš nás učí umění rozlišovat poctivé lidi od darebáků. (Někdo „voní“ po Bohu, jiný ne. Podle ovoce se pozná strom.) ¹³⁸²

do vzduchu, je Ježíšovým učedníkem.)

Všechny živly nás přes jejich nebezpečí přitahovaly. Naučili jsme se využívat přírodu a objevovat neuvěřitelné věci, surfovat, potápět se do velikých hloubek, létat, svářet kovy, objevit laser a jeho možnosti, léčit a operovat ...

1380 Že by si Ježíš s apoštoly hrál na vlnách?

Není naše představa Ježíše nebezpečně pokroucená? Kdyby už tenkrát byl znám surfing, byl by Ježíš proti němu?

Jan Bosko byl kárán vrchností za fotbal se svými svěřenci (fotbal byl tenkrát považován za vulgární hru).

Některé nápady vypadají pošetile, ale někdy se z nich může vyklubat něco plodného. (Kdo nechá zahřívát vajíčko kvočnou, na vlastní oči spatří zázrak vyklubání se kuřete.)

1381 Ježíš je největší prorok. Proti zlu se staví ještě víc než Eliáš; a elegantnějším způsobem.

Rozbouřené živly jsou v Bibli obrazem protibožských sil.

1382 Malé děti vychováme k důvěře vůči členům domácnosti, ale do školy už je patřičně vybavujeme, aby věděly, že nelze každého soudit podle sebe, protože někteří lidé páchají zlo.

Víme o zneužívání dětí jako „dětských vojáků“ (i proti rozvedenému partnerovi), o šmejdech, kteří olupují staré důvěřivé lidi, o šejdířských léčitelích, kteří zneužívají lidi oslabené nemocí a hrozným způsobem je okrádají o peníze.

Kdybychom se nechali vést biblickým vyučováním, nebyli bychom naivní. Nevěřili bychom slepě sexuálním predátorům (nejvíce se vyskytují v rodině) a neumlčovali jejich oběti. Kolik zla napáchala slepá důvěra: „Mlč, to by si ten milý tatínek, strýček, horlivý kněz, výtečný trenér nedovolil.“

Zájemcům nabízím další text.

Poučme se z Petrovy ne-odvahy znovu si zkusit chůzi po vodě. Nechal se vystrašit vlnami. Vrátil se zpět k plavání, veslování, k chůzi po zemi a jízdě na oslu. Neodvážil se něčeho nového, co viděl u Ježíše. Zapomněl na Ježíšův veliký div nasycení obrovského množství lidí.

Ta ustrnulost v pohodlnoučké jistotě „starého“ a vyzkoušeného je širší záležitostí, a my v ní trčíme až příliš.

Přečtěme si znovu druhé nasycení zástupu (Mt 15:29n). Ježíš měl vše promyšleno, ptal se učedníků: „Co uděláme s hladovými?“ Neřekli: „Ježíši, vždyť je můžeš opět nasytit.“ Nebo: „Mohli bychom se my pokusit (o zázrak) z mála jídla vytvořit mnoho?“

(Vzpomínáte – před léty jsme mluvili o sbírání zbytků chleba.

Ježíš úmyslně tu zdlouhavou práci podvkrátě nechal učedníkům, aby si dobře zapamatovali, kolik bylo chlebů, kolik lidí se najedlo a kolik košů jídla zbylo. Všimli jsme si „malé úměry“: čím méně jídla, tím více nasycených. Ježíš umí geniálně učit. Škoda, že jsme příliš tupým a přezvykujícím stádem.

Přečtěme si znovu náрек učedníků (Mt 16:5–12), že si zapomněli koupit chleba a mají jen jednu placku chleba. Když je Ježíš huboval před kvasem farizeů, mysleli si, že si od farizeů nemají koupit ani kvas na „kyselo“ (polévku z kvasu). Varoval je před zabedněnou a ustrnulou farizejskou náboženskou praxí, zatuhlým myšlením a konzervativní zásadou: „Jen s ničím v náboženství nehýbat.“

Kdo se nenechal Ježíšem rozhýbat, přestal Ježíšovi důvěřovat. Kdo nepracoval s Ježíšovým vyučováním a jen papouškoval zbožné mantry, nebyl schopen přijmout další Ježíšovy nabídky a jeho pomoc.

Z tohoto ustrnutí a pohodlnosti vychází pozdější nepochopení Ježíšových slov: „Já jsem chléb z nebe. Kdo se bude živit mými slovy, kdo bude jíst mé tělo a pít mou krev bude mít život věčný.“ (srov. J 6:25–71)

Ti, co se vraceli k náboženskému systému farizeů, od Ježíše odešli. „Kdo má ty nesmyly poslouchat?“ ty nás jen káráš, nic ti není na naší svaté víře dost dobré, bouráš posvátnou tradici našich otců a svádíš lidi.“

(Stále se to opakuje až do dnešních časů.)

Kdo je spravedlivý, uzná, že nás Ježíš dost chválí (je-li co), dost nás těší, pozvedá, obdarovává nás závratnými dary, otvírá nám nové obzory a zve nás na další cesty přemýšlení a objevování nového.¹³⁸³

Podobně zatuchlí jako staří Izraelité jsme i my.

Více než apoštolové.

Dali jsme světu nemálo, ale bylo v našich možnostech dát více. Nekosteloví lidé (mnohé z přemýšlivých lidí jsme z církve vypudili) nás mnohokrátě svými objevy, vynálezy a pokrokem například v lidských právech předběhli. (Nebudu vypočítávat, v čem jsme byli brzdou pokroku.) I dnešní klerikálové, včetně laiků nás napomínají, že kritika je špatná.

Dobrá, nechme kritiku stranou, ale věnujme se poctivě smyslu Ježíšova vyučování.

Sám Ježíš nás zve: „Pojď, vykroč, vydej se na cestu a neohlížej se na ty vzadu (abys nedopadl jako Lotova žena).“

1383 Každý znalec Tóry, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré." (Mt 13:52)

Nikdo neutrhne kus látky z nového šatu a nezalátá jím starý šat; jinak bude mít díru v novém a ke starému se záplata z nového nehodí. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno roztrhne měchy a vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se musí dát do nových měchů. Jenže, kdo pije staré, nechce nové; řekne: „Staré je lepší.“ (L 5:36–39)

Ježíš uměl učit. Kdo do jeho způsobu vyučování nahlédne, zachutná mu. ¹³⁸⁴

2017

19. neděle v mezidobí 1 Kr 19:9a–13a Ř 9:1–5 Mt 14:22–33 13. srpna 2017

K prvnímu čtení.

V porozumění Bohu nejme zdaleka u konce, teprve se blížíme. Kdo chce, čeká jej nová a nová krásná překvapení.

I děti stále hledají a objevují nové a nové věci. Vyprávíme-li dětem určitého věku pohádku, vyžadují, abychom přesně používali stejná slova (jsou schopny se znovu a znovu nořit do určité pravdy), ale časem potřebují nové informace.

Eliáš je skvostným prorokem, vedle Mojžíše je i on duchovním knížetem.

Při uzavření smlouvy Hospodina s Izraelity na hoře Chorebu bylo pro boží lid důležité, že se Hospodin objevil v kulisách vichru, zemětřesení, ohně a kouře. Eliáš už tyto kulisy ale nepotřeboval (Boží duch je v Písmu popisován jako dech, duch, vzduch, vichr i vánek).

(Dodneška jsou lidé volající po strašném a neúprosném Bohu, hrnoucím hříšníky do pekla jako buldozer.)

K druhému čtení.

Pavel je Kristův; je otevřený a proniknutý Ježíšovým duchem. Pro procitnutí svého lidu byl ochotný dát vše. Škoda, že si toho nevšímalí a nevšímají antisemitští křesťané. ¹³⁸⁵

Je třeba rozumět Pavlovým slovům: „Raději bych byl sám proklet.“ Neplatí to doslova, peklo není trestem, ale stavem „spílajících Bohu“.

Nelze hřešit za druhého, nelze konat dobro za druhého, nelze přijmout trest nebo nemoc za druhého! ¹³⁸⁶

Bůh je spravedlivý, láskyplný, slitovný a přijímá každému dobro.

K evangeliu.

Ježíšovo velkorysé nasycení ohromného zástupu nebylo pouhým piknikem. Dobrému učedníku je znamením ukazujícím dál. Ale mnozí za nasycení chtěli Ježíše provolat králem. ¹³⁸⁷

1384 K porozumění jeho podobenství jsem řadu let připomínal: Běžte s dětmi nebo s vnuky na pšeničné pole a zjistěte, kolik stébel vyroste z jednoho zrna. A spočítejte všechna zrna vyrostlá z jednoho pšeničného svazku. Běžte na stavbu domku a ukažte dětem, jak zedník kontroluje svislost zdiva (k porozumění o kamení náročným). Běžte za oslem a něco si o oslech přečtěte. Na dovolené si všimněte dveří a promýšlejte, co znamená podobenství: „Já jsem dveře.“

Zadělejte s dětmi těsto a upečte podpopelný chléb.

Prší-li, zkusme s dětmi vyjmenovat, jak jsme se naučili využívat živly. Zkusme přemýšlet, co se od čeho můžeme naučit (Od telefonu – že, co se říká tady, je slyšet tam. Od vlaku – že když přijdeme pozdě, vlak nám ujede. ...)

1385 V našem dobrořečení Bohu by neměla chybět veliká vděčnost za Ježíšův národ. Skoro vše jsme dostali od židů.

1386 Lidová zbožnost někdy hlásá, že omilostněná osoba na sebe brala nemoci nebo hříchy jiných lidí. Její Bůh je podivný.

1387 Z lidí přestávajících myslet se lehce stane dav a ten nemá mozek. Nemyslíci jdou za tím, kdo jim nabídne například zrušení poplatku u lékaře (za 30 Kč) nebo koblihu.

Je zvláštní, že ti, co se vydávají za politiky, neumějí včas rozpoznat lotra od spravedlivého. K. Čapek nebezpečnost Hitlera rozpoznal brzy.

I Ježíš vyhledával ticho a samotu. (Čím jsme starší, tím méně potřebujeme – i slov – k setkání s Bohem.)

Je velikou krásou, že obsah Ježíšových slov a činů nikdy nevyčerpáme. Jen je třeba se nezastavovat, ale ani při výstupu nepřeskakovat jednotlivé stupně. Máme postupně vystupovat od zvládnuté lekce k té další.

U „chůze po moři“ jsme v minulých letech promýšleli jednání dětí a jednání své („nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského“).

Děti se o nové věci „perou“ (o hračku, houpačku, koloběžku...), každé ji chce mít co nejdřív a co nejdéle pro sebe.

Ježíš vyučoval nesmírně zajímavým způsobem.¹³⁸⁸

Říkali jsme si, že je zvláštní, že se Petr nepokusil znovu pokus o chůzi po vodě opakovat a že se ostatní učedníci nehlásili o vlastní pokus.

Dnes bychom Ježíšovo počínání možná označili za určitou psychologickou zkoušku odvahy a nového poznávání.

Je velice důležité si tuto věc promyslet a prozkoumat nakolik stojím o Ježíšův způsob výuky.

Zda mám například odvahu vyslovit před druhými svůj názor, nebo se otvírat novému poznání, vyzkoušet si je a přijmout je do svého života.

Ježíš nás příjemně láká a zve: „Vystup ze svého bezpečí a zajištěnosti (z lodě) a zkus jít novou cestou (po vodě).“

Moře je nespoutaným živlem, v Bibli je symbolem protibožských sil. Genezaretské jezero je někdy nebezpečné vysokými vlnami, proto bylo nazýváno mořem galilejským.

Rybáři byli odvážní, ale nebezpečí nepodceňovali, bedlivě sledovali počasí ...

Ježíš nás – své učedníky – posílá do nebezpečného světa („jako ovce mezi vlky“), do odboje proti zlu. Všimáme si, že nás různým způsobem vybavil proti zlu (jenže my ve své pohodlnosti nebo zbabělosti máme sklon prohlašovat příkoří od mocných nebo představených za boží vůli a „utrpení obětovat ...“).

Bůh nás do nebezpečí vybavuje, ale my nemáme odvahu ji použít na správném místě.¹³⁸⁹

Říkáme si, jak je důležité cvičit si odvahu. Strach je důležitým darem, ale máme s ním umět pracovat.

Už malé děti zkoušejí jít po obrubníku, dokonce po koleji, ale před větší výškou je ustrašené maminky straší. (Dobře vím, jaký je „rozdí“ je mezi chůzí po traverze položené na zemi a mezi chůzí po traverze ve 30 metrech.)

Zkus jít po trámu, po laně (a zvyšuj výšku), zkus se zastat pronásledovaného, pravdy nebo boží věci.

Sdělím-li ve společnosti svůj názor, riskuji, že se ukáže, že se mýlím. Ale bez vyslovení a porovnání se s druhým se nic nedozvím, nic nezískám, v závětrí neproudí vzduch ani duch.

Být Ježíšovým učedníkem vyžaduje odvahu.

Jinou než je odvaha fanatiků a těch, kteří si myslí, že pravdu vlastní.¹³⁹⁰

1388 Komenský propagoval „vyučování hrou“, ale to je něco jiného, než dnešní snaha, aby se děti jen bavily a nemusely dělat to, do čeho se jim nechce.

1389 Na slabší si troufneme, ale před těmi nahoře se hrbíme. Apoštol Petr nám o svém selhání tohoto druhu vypráví při potrestání Ananiáše a Safiry (Sk 5:1n).

1390 Ladislav Heryán si postesknul: Léta jsem studoval, léta zkoumám a promýšlím nějakou věc, je za mnou nějaká práce, a studentík, který v té věci nepoložil ani jednu cihlu na druhou, řekne: „Ale já myslím, že ...“

Ježíšovi učedníci si nehrají na Mistra.

Ptal se pan farář ministrantů, zda by vyznali víru v Pána Ježíše, kdyby je muslim s nožem v ruce vyslychal, zda jsou křesťané. (Kolika chyb se dopustil?)¹³⁹¹

Petrova slova: „Rozkaž, ať přijdu k tobě po vodě,“ je podobnou prosbou jako: „Řekni jen slovo a má duše bude uzdravena.“

Je důležité nepřehlédnout, že bez naší poctivé spolupráce se ale nic nestane.

Mnoho křesťanů přijalo riziko Ježíšova učednictví (připomínám, že si Ježíš nepřeje, abychom skončili na popravišti). Mučednictví je od prvních dob nazváno křtem krve.

Ale nespěchejme hned k mučednictví. Je důležité vychovávat sebe i děti tak, abychom přečkali v hubených letech (jsou léta tučná a hubená). Aby se uměli stavět proti větru, když fouká.

Máme je vést ke skromnosti a solidaritě s chudými a potřebnými.¹³⁹²

Řadu Ježíšových rad nemáme promyšlených, natož přijatých do svého životního programu.

Např: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10:28)

Být Izraelitou nebo křesťanem něco obnáší.

Učedníci se Ježíšovi klaněli, ale nevyužili příležitost a nenaučili se něco nového. To se klaněním nespraví a nenahradí.

Za chvíli budeme opět pozváni ke svatební hostině. Židovská velikonoční večere má jedinečný a krásný obsah, ale Ježíš ji povýšil na svatební hostinu Mesiáše. Slíbil nám přátelství na život a na smrt, dokonce až za hrob – navždy. Jeho láska jej něco stojí; kdo to umí ocenit, může se nechat obdarovat – aby nestrádal, až jej bude v týdnů „svět“ okopávat, šidit, přehlížet nebo ponižovat.

Učíme se žít z vědomí, že jsme z královského rodu, učíme se osvojit si odvahu a noblesu dcer a synů božích. Ježíš nás obdarovává a poskytuje nám svou záchranu (jako učitel žákům v tělocvičně, je síť, která je natažena pod provazem provazochodce), poskytuje nám svou záchrannou náruč.

2014

19. neděle v mezidobí 1 Kr 19:9a. 11–21 Ř 9:1–5 Mt 14:22–33 10. srpna 2014

Eliáš byl zřejmě pohanský konvertita k lidu Izraele.

Jaké prostředky a možnosti k porozumění Bohu Eliáš proti nám měl? Tóra tenkrát byla předávána jen vyprávěním (pečlivým). Často se pyšníme svým vzděláním a přehledem. Jednou nám možná bude právem před Eliášem velice stydno ...

1391 Zdalipak napapinkaný farář při trhání zubů odmítá utišující injekci jako trénink ke zvyšování prahu své bolestivosti?

1392 Děti nemusí na výletě utratit všechny peníze, které dostaly. Mají si udělat čas na návštěvu prarodičů.

Každá dovednost má svou hodnotu. Nejíme kočky, ale v době velké nouze je důležité, umět kočku zabít, stáhnout, vykuchat a upéci.

Velké děti by měly vědět, že těhotenství a porod může být ohrožením života matky. Pak si budou vážit každé maminky a Ježíšovy obětavosti „až na smrt“.

Eliáš je jedním ze tří největších proroků (mimo Ježíše).¹³⁹³

Eliáš je (dodneška) otevřený Bohu. Ví, že nás Bůh stále krásně překvapuje.¹³⁹⁴

Slyšíme-li Písmo, náboženský „machr“, hned chrlí svá moudra.

Jen když zmlkne, ztišíme-li se, nasloucháme-li, jen pak – někdy – zahlédneme něco, co je pod povrchem viditelného.

V něčem druhému porozumíme třeba až po letech.

Kdo chce hledat, potřebuje odvahu a vytrvalost.

(Rybáři nejsou vzteklí, neuloví-li pokaždé rybu. Ježíš nám řekl: „Udělám z vás rybáře.“)

První čtení nás zve ...

Hledající se ptá: „A jak to bylo dál?“ A pak jde pomalu ke studánce ... (vracím se k poznámkám z 18. neděle).

Eliáš ve veliké míře objevil velikost Boha. To mělo na jeho život rozhodující vliv.¹³⁹⁵

V evangeliu 18. neděle jsme si všimli podstatného: Ježíš dlouho lidem vyprávěl o Božím přátelství. Jeho ochota s námi mluvit je největším zázrakem!

Jakou váhu pro nás má Boží přátelství a jeho slovo?

Uvedu k tomu běžný případ, který platí pro všechny.

Každý máme počítat s tím, že se zamilujeme. Zamilovaný trpí halucinacemi a fata morgánou, zamilovaný slyší o svém idolu a o sobě, jen to, co chce slyšet, a vidí na tom druhém a na sobě jen to, co vidět chce. Na blízké lidi nedá. Není soudný, je postřelený šípem Amora, má poruchu uvažování.

Zachránit se může jen ten, kdo má někoho, na koho dá víc než na sebe.

Zamilovanost je následkem oslabení a onemocnění manželského vztahu. Ale tato choroba jde často ruku v ruce s krizí vztahu s Bohem. Nepohoršuji se nad žádným ze zamilovaných, ale ptám se, zda

1393 Mojžíš, Eliáš a Jan Baptista.

1394 Ti, co přečetli „jednu knihu“ (si myslí, že spolkli veškerou moudrost), ti, kteří nepřekročili meze svého dolíku a svého myšlení, se nikam neposunuli. Naši pradědové po vyučení řemesla vandrovali po celé Evropě...

1395 Proroci přinášejí lidem naději. Ale než se nemocný vydá cestou k uzdravení, potřebuje přijmout pravdu o své nemoci.

Proroci nejprve pojmenovávají smrtelné choroby lidu božího. Jenže, kdo jejich slova přijal, kdo se neurazil a nešel prorokům po krku?

Přijmout, že se Bohu vzdalujeme, dokonce jdeme na opačnou stranu (jak upozorňoval Jan Baptista a pak rabi z Nazaretu) není jednoduché. Čím kdo zastával a zastáváme vyšší postavení v církvi, tím je pro nás obtížnější přiznat, že jsme pod míru.

(Už někteří církevní podržtaškové, „krojování kostelníci“ nebo „přerostlí“ ministranti jsou před důležitými, natož vysokými funkcionáři, kteří museli chodit do školy a dodržovat manýry knížecího dvora.)

Jan Baptista se nepovyšoval; když ho vyslyšela církevní komis, řekl o sobě, že není hoden Mesiáši ani obstarat boty.

Služba prorocká není snadná. „Zbožní“ lidé na ni často odpovídají smrtelnou nenávisť k prorokům. Pro tuto těžkou a nebezpečnou službu Bůh obtížně shání lidi. (A my, kteří si zakládáme na své církevní příslušnosti, neučíme sebe ani své děti, že máme vstřícně a s vděčností jednat s proroky, protože jsou pro zdraví církve nezbytní.)

má ten člověk nějakou skutečnou autoritu, někoho, o kom ví, že je moudřejší než on a o kom ví, že ho má rád.

Řekl jsem, že toto nebezpečí hrozí snad každému. V každém případě je pro každého z nás důležité, kým pro nás Bůh je, zda na něj dáme více než na sebe.

Objevit někoho takového, mít někoho takového, něco samozřejmě vyžaduje. Chce to naslouchat v tichu, být „chudým v duchu“, toužit po přátelství s Bohem a mít odvahu se nechat božím Duchem vést. To je značné umění, ale dosažitelné.

Lidé vrhající se z jedné povrchní zábavy do druhé postupně otupují, upadají a myšlenkově, duševně a duchovně krní.¹³⁹⁶

Nejsou schopni ticha.

Nechají se ohlušovat a opíjet kdečím.

Jsou netrpěliví, nevědí, že poklady neleží na povrchu, ale většinou ve větší hloubce. Jak hned nic nenacházejí, začnou horečně hrabat jinde. A tak se to opakuje.

Každý hluboký vztah potřebuje trpělivost a laskavý přístup (i k sobě samému).

Peníze, postel ani konzumování svátostí samo o sobě naši prázdnotu nezaplňují a nedostatky v naší komunikaci nespraví.

Většina rozvodů je zbytečných. Nezapomínejme, že žijeme v porušeném světě. Počítejme s tím, že jsme oba teprve začátečníci.

Proč mít Bohu za zlé, že nám dal nedokonalého partnera?

Je spravedlivé mít partnerovi za zlé, že je nedokonalý?

Pokud si někdo z nás snad myslí, že je téměř dokonalý, ať se vzdělává v Písmu ...

Naše zkušenost potvrzuje pozorování Exupéryho (popsané v knize „Malý princ“), mnoho lidí je příliš zaujato svou prací, svou důležitostí a sami sebou. Projevem toho je jejich vážnost. Jejich smysl pro humor je úzký.

Dnes (v neděli 2. srpna) v kostele, kde je krásná atmosféra (a nebývají v něm bubáci), při zpěvu chvalozpěvu „Sláva na výsostech Bohu“ jedna asi čtyřletá holčička spontánně tančila. Bůh z ní měl určitě radost. Děti (nepoškozené) se umějí radovat.

To už směřuji k evangeliu. K Ježíšově chůzi po moři.

Potkal jsem dost vzdělaných a zbožných lidí. Ale jen Bohumil Bílý (nepotkal jsem biblistu, který bral slovo boží vážněji) přišel s „bláznivým“ názorem, že Ježíš jen tak pro radost pozval apoštoly k chůzi na moři. (Už jsem o tom vyprávěl v minulých letech.)

Je to možné?

Proč to nepřipustit?

Proč se nevydat touto cestou a nehledat, co nám to přinese? Bude-li to slepá cesta – to se nám někdy stává – tak se vydáme jinou cestou. (Všimněte si, že ti, co „vše vědí“, okamžitě dopředu zavrhnou všechno, co ještě neslyšeli – především, co neslyšeli od „svých“ autorit. Je dobré si všímat svých pocitů a hledat, odkud vítr vane, co nás dráždí nebo kdo nás popichuje.

1396 Jsme zahlceni a přejedeni povrchní zábavou. V televizi sledujeme několik programů za sebou. Necháme do sebe lít kde co. Aktivní odpočinek nemusí znamenat honbu za výkony. Kdo „zajde pomalu ke studánce“? (Židé v sobotní den mohou ujít jen omezenou vzdálenost, nepouští televizi, mobil nebo počítač. To si my nedovedeme ani přestavit.)

Mnoho lidí přišlo za Ježíšem. Jeho slovo přineslo různý užitek.

Kolik minut věnujeme božím slovu v neděli?

To, co pochází od Boha má vždy svou velikou cenu. I radost, i hra, i tanec. Člověk je schopen úsměvu. Kde se v nás vzal, kdo nás úsměvem vybavil?

Každý, kdo zve třeba jen dítě ke hře, k objevování něčeho nového, k překonávání strachu, zakouší radost, když se dítě odváží něčeho nového.

Potěšilo by Ježíše, kdyby byl Petr řekl: „Ježíši, mohu si zkusit jít po hladině ještě jednou?“

Nebo kdyby apoštolové řekli: „Já si to zkusím taky.“

Bubáci se rychle odhalí, nečekají nic nového. ¹³⁹⁷

„Smutný svatý, žádný svatý“, říká stará moudrost.

(Všimněme si, že apoštol Pavel někdy nemluví „dogmaticky přesně“. „Přál bych si být raději sám proklet, jen aby moji bratři přijali Krista.“

V pekle jsou ti, kteří Krista proklínají. To by si Pavel nepřál a nebyl by toho schopen.

Při naslouchání božím slovu je důležité rozpoznat, o jaký literární druh jde, zda je to historické líčení, podobenství, bajka, nadsázka ... a nemíchat jablka s hruškami.)

1397 Jeden z bubáků (při Svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi v r. 2010)

Foto: Eugen Kukla.

O prázdninách nemám více času na „Poznámky“, před týdnem jsem byl ve velké časové tísní. Snažil jsem upozornit na předpoklady k setkávání s Bohem, na pozorování, žasnutí ... I na našich pouštích se může nečekaně a nesamozřejmě objevit veliké bohatství.¹³⁹⁸
Kdo má oči otevřené, ví, že nic není samozřejmé.

Než se budeme věnovat dnešnímu úryvku evangelia, nechme se připravit prvním čtením. Eliáš patří mezi největší postavy Božího lidu. Setkával se s Hospodinem podobně jako Mojžíš. Nepřekvapuje nás, že setkání Mojžíše s Hospodinem na Sinaji provázely projevy veliké moci.¹³⁹⁹ Okolnosti setkání Eliáše s Hospodinem jsou ale úplně jiné. Eliáš měl o moci boží inteligentní představu a nepotřeboval u setkání žádný ohňostroj a vojenskou přehlídku z Rudého náměstí. (Putin s Medvěděvem letos v Moskvě zase světu předváděli své bohatýry.)

Tři tisíce let už víme o setkání s Bohem v „tichém vánku“. Ale dost lidí stále tíhne k předvádění.¹⁴⁰⁰ To nám ale často překáží a zabraňuje v pochopení některých biblických událostí. Máme o nich své strnulé představy (pozoruji to sám na sobě).

Ticho od sebe často odstrkujeme.¹⁴⁰¹

1398 Jedni manželé po narození holčičky, přijali postupně do pěstounství dva kluky. Jenže se časem ukázalo se, že oba mají velké postižení osobnosti. Pak se jim narodila další holčička – s downovým postižením.

Manžel to neunesl a rodinu opustil.

Kdo by si vzal opuštěnou ženu se čtyřmi dětmi?

Po čase si tuto rodinu jeden muž vzal. Vystavěl krásný dům, vzorně se stará (nechodí do kostela, asi se neživí pocitem zásluh a oběti).

Zázrak na poušti.

1399 Když nadešel třetí den a nastalo jitro, hřmělo a blýskalo se, na hoře byl těžký oblak a zazněl velmi pronikavý zvuk polnice. Všechn lid, který byl v táboře, se třásl. Mojžíš vyvedl lid z tábora vstříc Bohu a postavili se při úpatí hory. Celá hora Sinaj byla zahalena kouřem, protože Hospodin na ni sestoupil v ohni. Kouř z ní stoupal jako z hutě a celá hora se silně chvěla. Zvuk polnice víc a více sílil. Mojžíš mluvil a Bůh mu hlasitě odpovídal. (Ex 19:16–19)

Vládcové vždy předváděli svou moc a bohatství. Často je doprovázela ozbrojená vyzbrojená tělesná garda ozbrojenců.

Mojžíšovi lidé, kteří slyšeli o strašné a nepřemožitelné moci faraóna (jehož tvář nemohli jako otroci nikdy spatřit), potřebovali zažít velikou moc Hospodina – aby se egyptského krále přestali bát.

Viděl jsem mumii Ramsese II., dnes je farao docela malý seschlý strejček.

1400 Od římského a byzantského císařského dvora jsme rádi přijali lesk zlata, nákladné stavby, velkolepou parádu a drahé oděvy a insignie vládců.

Americký prezident už nepřijíždí s náčelnickou čelenkou, ani s jediným orlím perem ve vlasech, ruský prezident už nemá na saku ani jednu medaili (Brežněv si myslel, že nás ohromí svou velikou sbírkou metálů). Snad už jen Kaddáfí se orientálně předváděl.

Tvrdošíjně se někdy držíme svých představ, co se Bohu líbí, a co je vhodné a nevhodné pro Boha a jeho dvořany. I pro židy bylo Ježíšovo prosté vystoupení matoucí, až pohoršlivé. Kdyby přijel na bílém koni a alespoň v liturgickém rouchu velekněze, dav by jásal. Kdyby přijel v doprovodu dvanácti legií vojska nebeského, kdo by mu nepadl k nohám?

1401 Při tichém a trpělivém pozorování v přírodě můžeme pozorovat zvířata a ptáky. Při jízdě autem se nám jen někdy mihnou. Hlučný člověk se nudí a přehlušuje vlastní prázdnotu.

Jen v tichu vlastního srdce se můžeme setkat s Bohem. Jen ten, kdo vlastní prázdnotu vydrží, kdo se nenechá odradit tím, že napoprvé „nechytí velkého kapra“, ale vytrvale chodí na „rande“ jako myslivec na posed

O možnosti jakési Ježíšovy hry s chůzí na vodě jsme mluvili před třemi roky. Je to něco tak nezvyklého, že se to opovžím říci jen známým. Mnoho lidí by nad tím hned opovržlivě mávlo rukou. (Nejen ti, kteří si svou představu o Ježíši nechali formovat jen kýčovitými obrázky.)

„Nasycení na poušti“ bylo pro apoštoly velikým triumfem. Za jejich(!) Mistrem přišlo pět tisíc chlapů (žen a dětí nepočítaje) a zakusilo jej jako nového Eliáše! („Eliáš nasycil jen jednu vdovu a jejího syna, kdežto náš Rabi ...“)

Koho by to netěšilo? Ježíšova hvězda stoupala a s jeho hvězdou stoupala i hvězda apoštolů.

V Janově 6. kap. čteme: „Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: `Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!` Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho provolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.“

Ježíš se šel „provětrat“ ... „Lidská sláva polní tráva.“ S Otcem si rozuměli ...

Proč šel Ježíš po vodě? Mnoho nám to nezapadá do našich představ? Náš Ježíš je příliš vážný a nemá čas na hraní. Cpeme jej do zlatohlavů a nebeského lesku.¹⁴⁰²

Bylo Ježíšovi po setkání s Otcem do zpěvu? (Nemáme někdy potřebu zpívat, z radosti utíkat, tancovat...?)¹⁴⁰³

Měl Ježíšův nápad s chůzí po vodě odvést apoštoly od sprádání představ na Ježíšovu korunovaci v Jeruzalémě? (Víme, že tuto představu v sobě živili až do Ježíšovy popravy.)¹⁴⁰⁴

Chtěl Ježíš postavit apoštoly nohama na zem (dokonce na vodu?!), aby se nenechali omámit pocitem vlastní důležitosti? Aby nepřišli o smysl pro humor, hru a pravou radost ze života?

Ježíšova chůze po vodě byla pro apoštoly něčím nepředstavitelným (rybáři znali vodu důvěrně). Když se uklidnili, že k nim nepřichází strašidlo¹⁴⁰⁵, Petr skvěle zareagoval (byl v něm stále kus kluka).

Zatímco před pár hodinami nepochopil Ježíšova slova: „Dejte vy najíst zástupu“, na lodi okamžitě bez zaváhání z něj vyhrklo: „Pane, jsi-li to ty, rozkaž, ať přijdu k tobě po vodě“.

nebo rybář k vodě, jen ten objeví novou krásu Božího setkání. Ne ten, který neustále mele slova modliteb.

1402 Zlatohlav je těžká, bohatě zdobená tkanina, například brokát protkávaný zlatem.

V ilustrovaných biblích 19. stol. je mnoho paprsků, blesků, nebeských oblak, křídel, zbraní – síly a moci.

„Proměnění na hoře“ vykládáme jako Ježíšův triumf, ale evangelia jej popisují jako událost, kterou apoštolové nezpracovali, propadli jak ve škole.

1403 Pozor, rarach v nás ovšem okamžitě předepíše Ježíšovi pouze gregoriánský chorál a varhany. A důstojnou chůzí po červeném koberci nebo nosítka. (Rarach rád cituje z Písma: „Vždyť je psáno: `Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!`“ Mt 3:6)

Vážení rabíni při náboženských slavnostech v synagogách ale tančí!

1404 Bible je kniha básnická, velice bohatá na významy slov (moře, rozvodněný proud řeky, vysoké vlny rozbouřené hladiny jsou názorným příkladem projevů zla). Ale nenechme se odvést alegorickou školou vykládající Písmo od prvotního smyslu události jen do vznešených úvah.

(Alegorické teologické školy vytrhují významy jednotlivých slov a skládají si své konstrukce podle vlastní fantazie. Z podobného fantazírování může kdokoli obvinít i mě, ale záleží nakolik nám náš výklad zapadá do celku. Jednou uvidíme tvář v tvář.)

1405 Jednou jsem na stráni před sebou proti vycházejícímu slunci viděl laň.

Ale u nás jeleni přece nejsou!!

Byla to srna. Jen se proti slunci jevila mnohem větší.

Ale pak to pokazil.
Je překvapivé, že Petr neopakoval chůzi na vodě?
Proč to nezkusili ostatní apoštolové?

Kdo pracuje s lidmi, ví, že některé nápady nevyjdou, některé slavnosti se nemusí vydařit. Ani Ježíš s apoštoly neslavil vždy úspěchy.

Zřejmě už jako malý kluk vedl partu dětí a setkal se i s otrávenými dětmi.¹⁴⁰⁶

Víme, jak je důležité, aby přeskočila jiskra, mezi rodičem a dítětem, učitelem a žákem, herci a diváky, mezi krásou a člověkem, mezi přáteli, mezi Bohem a člověkem.

Nepopírám, že chůze na moři má větší význam než jen ten, o kterém teď mluvím, ale bylo Ježíšovým záměrem, aby učedníkům předvedl svou moc, aby je dovedl ke klanění?¹⁴⁰⁷
Šlo mu o klanění? (Nikde k němu nevyzývá, jen k následování. To pro nás je klanění pohodlnější než následování, proto je tolik obhajujeme.)

Pravá a čistá radost je darem a projevem Ducha (d'ábel je vážný).

Jako je důležité se nechávat ochočovat od Boha,
jako je důležité si pěstovat odvahu a překonávat zbytečný strach,
tak je důležité se zbavovat bláhové povýšenosti a namyšlené vlastní důstojnosti.

Práci na sobě a spolupráci s druhým nelze nahradit modlitbou nebo „zbožnými“ postoji.
Ježíš potřebuje svobodné, inteligentní, odvážné, dospělé a podnikavé spolupracovníky. Ani Ježíšova matka nebyla typem děvčete: „Sedávej panenka v koutě, budeš-li hodná, najdou tě“.

Při některých představeních jsou vyzváni dobrovolníci, aby přišli na jeviště. Herec Vít'a Marčík umí lidi zapojit. Pozoroval jsem, že si často vybere nesmělého člověka, udělá z něj hvězdu a zvedne mu sebevědomí. Kdyby ale pozvaný odmítl, zůstane sedět na svém místě.
Zve-li nás někam nebo k něčemu Bůh, máme pozvání přijmout, nemáme se upejpat ani zdráhat.

Proč neumíme s druhými mluvit o Bohu? Proč se ostýcháme?
Proč mnoho lidí při setkání s Bohem používá jen oficiálních modliteb?
Proč je v našich kostelích často sladkokyselé nálev?¹⁴⁰⁸
(K těmto třem otázkám příště ještě přidám poznámku pod čarou, zatím vás nechci rušit v přemýšlení.)

Všechno to vychází z našich představ o božím jednání. Ale my nejsme oproti zbožným pohanům odkázáni jen na lidské představy o Bohu. Nám Bůh sám o sobě vypráví. (Nesvěřil to lidem, to by z toho byla za chvíli „tichá pošta“.)

1406 Čemu připodobním lidi tohoto pokolení? Komu se podobají? Jsou jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na sebe: 'Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; nařikali jsme, a vy jste neplakali.'

Přišel Jan Baptista, nejedl chléb a nepil víno – říkáte: 'Je posedlý.'

Přišel Syn člověka, jí a pije – říkáte: 'Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!' (Lk 7:31–34)

1407 Učedníci se Ježíšovi klaněli a říkali: „Jistě jsi Boží Syn.“ (Srov. Mt 14:33)

1408 Kostel přece není ani místo popravčí ani márnice. Je svatební síň a my jsme nevěstou. (Přiznáváme, že jsme se zachovali hůř než kudlanka nábožná – ta manželka sežere až po svatbě.) Náš Ženich je neuvěřitelně velkorosý ... Nelíbí se mu na nevěstě černý závoj, zvedá nás do své náruče a zve nás k tanci.

Proč lidé nepřijdou blíž k oltáři, když jsou předsedajícím pozváni?

Nevěří, že jsou na Ježíšově slavnosti? Kdyby přijel papež, strkali by se o přední místa.

Proč si nejdou sednout k druhým, ale zůstávají osaměle sedět na „svém“ místě?

Proč nezpívají? (Nezažil jsem, že by na svatbě někdo nezpíval.)

Ježíš nám přichází dovyprávět to, co ke svému životu s Bohem potřebujeme znát. Přichází nás vyrušit, pozvat, pozvednout někam dojít ...

2008

19. neděle v mezidobí 1 Kr 19:9a. 13–21 Ř 9:1–5 Mt 14:22–33 10. srpna 2008

Bůh je pro nás nejen neuchopitelný, neovladatelný – nemanipulovatelný, ale také někým, kdo neomrzí, není nudný.

Přichází vždy „nový“ – na Sinaji jeho přítomnost provází veliký „rachot“, k Eliášovi přichází v tichu (ne v prázdnotě).

Ježíšově chůzi po hladině předcházelo nasycení zástupů.

Zemědělec využívá životní schopnost a sílu rostlin a živočichů, slunce, vody, vzduchu a dalších věcí nutných k růstu, přidá k tomu svou práci a um a vytváří nové věci. Mnoho lidí si ale dnes ani neuvědomuje, že jídlo a naše výrobky mají něco společného se Stvořitelem. Trpíme krátkozrakostí.

Zjednodušeně řečeno – obilí roste z pole (z hlíny). Ježíš získal jídlo pro lidi ještě nějak jinak.

Dábel kdysi řekl Ježíšovi: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ (Hlína pochází z kamení.)¹⁴⁰⁹

Před týdnem jsme si říkali, že apoštolům Ježíšova slova: „Dejte těm hladovým lidem najíst“, připadala bláznivá.¹⁴¹⁰

Apoštolové „zapomněli“, že Ježíš je prorok. Neřekli: „Ježíši, když tolik lidí přišlo na tvé vyučování (a vydrželi jeho délku) nebylo by dobré, kdybys je nasýtil jako jiní proroci, aby lidé viděli, že jsi větší prorok než Eliáš a Eliáš? Myslíš, že je to nesmyslný nápad?“

Všimněme si i další věci. V Janově líčení této události stojí: **„Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: `Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!`**

Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho povolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.“ (J 6:14–15)

Tato slova ukazují, že výše uvedená slova nejsou nesmyslná.

A nepřehlédněme – lidé mluvili o Prorokovi (všimněme si, jak znali Písmo), ale neřekli: „Pane učiteli, zřejmě jste prorok, tak toho využijeme. Proroci vždycky říkali, jak nás vidí Bůh, co máme zlepšit. Pane proroku, copak máme zlepšit my, aby se nám mohlo dobře dařit, aby nás znovu mohl Bůh osvobodit?“

Samaritánka u studně řekla: „Pane, vidím, že jsi prorok, řekni mi, je naše náboženství přesnější než židovské?“ (srov. J 4:19–20) Tito zbožní Galilejci měli přesnější informace o Bohu než

Samaritánka, jenže byli nábožensky „suverénnější“. Řekli sice, že Ježíš je Prorok, ale chtěli jej korunovat za krále! (Proroci jsou dodneška nevítaní.)

Byli zblblí od svých učitelů náboženství, kteří o Mesiáši vykládali všelijaké báchorky, jaký ráj lidem zařídí (pečení holubi do huby).¹⁴¹¹

1409 Mimochodem dábel by nepřišel s něčím neproveditelným. Jemu nelze mu upřít určitý druh inteligence.

1410 „Ježíši, jak si to představuješ? Je vidět, žeš nikdy nic neorganizoval. Pohoštění pro tolik lidí se musí připravit, dopředu objednat chleba, párky, hořčici.“

1411 Tak to dopadá s lidovou vírou – něco z Písma tady a kousek támhle, něco z pohanství a osobní názory kdejakého chytrolína.

Vážíme si daru poznání o Bohu – nemáme jej z nějaké „tiché pošty“, ale z první ruky („Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl“. J 1:18).

Ježíši není jedno, jak lidé reagují.¹⁴¹²
Potřeboval se setkat Otcem „odešel na horu, zcela sám“.

Ježíš šel po neklidné hladině k učedníkům.¹⁴¹³
Proti rannímu obzoru se jim jevil jako obrovské strašidlo.
Když byli uklidněni, Petr prohlásil: „To je skvělé, můžu si to taky zkusit?“
(Škoda, že takto nezareagoval při dalším nasycení zástupů. Není to zvláštní?)

O Ježíšově chůzi na vodě existují různé výklady. Především alegorické, protože „k čemu by tento zázrak byl?“ Nesytí, neuzdravuje, nezachraňuje...

Nejen lidé prkenní a dbající „své důstojnosti“, si představují Boha jako někoho smrtelně vážného. Ale stačí přemýšlet kolik je toho ve stvořeném světě legračního, „podivného“, (nejen žirafa, klokan, hroch a nosorožec, chobotnice, žába a hmyz ...) a „zbytečného“. Inu, Bůh má v ledasčem jiné názory než my.

Až pražský kněz Bohumil Bílý mi předložil jiný pohled na tuto událost. Moc se mi to líbilo. Občas se znovu ptám, zda nejsem blázen. (Ale o B. Bílém bych nikdy neřekl, že byl blázen, byl geniální ve svém promýšlení Bible. Mnoho a mnoho jsem od něj získal.)
Budu vyprávět, v čem jsme si notovali. Třeba to bude příležitost, jak znovu promýšlet poselství Bible.
Od úctyhodných lidí jsem slyšel, že mluvili s hinduistickými mnichy a pak je odnesl vítr. (Rozhodně nedám na „jedna paní povídala“). Ale to my také známe z Biblického podání.¹⁴¹⁴

Vím, že je možné jít po žhavém uhlí bosou nohou bez popálení. Víme, že je možné létání vzduchem a ježdění po vodní hladině.

Nevím, jak šel Ježíš po vodě. Ale Bůh nás přece zve k novým a novým objevům a všelijakému vymýšlení.
Líbí se mi polský dominikán, významný filosof J. M. Bocheński, který si v 68 letech udělal pilotní zkoušky. (To ještě nevěděl, že se dožije 93 let.)
Ježíš by za ním nepokulhával. Ježíš měl první ve městě kolo, lyže, kameru ...
Naše hry a zábavy přece mají svou hodnotu.¹⁴¹⁵

Kdykoliv si můžeme své názory porovnávat s Ježíšovými názory. Za tuto nesamozřejmou možnost rádi přijímáme odpovědnost. S vděčností.

Svým farníkům, dětem a vnukům můžeme sdělovat správné informace o Bohu.

1412 Řidiči ví své o neovladatelnosti vozidla (ve smyku, při velké odstředivé síle, při některých poruchách na vozidle...)

Kdo pracuje s lidmi, zakouší občas podobnou bezmoc.

Je dobré si promyslet a vědět, jak s námi Bůh jedná, podle jakých pravidel. Kde končí jeho pravomoc a kde začíná pravomoc naše.

Bůh s námi jedná s velikou úctou, nezneužívá své převahy, respektuje naši svobodu, vede nás k dospělosti, k odpovědnosti za naše rozhodnutí a jednání.

1413 Genezaretské jezero je v kotlině a jeho hladina je 200 m pod hladinou moře, nastává tam často silné proudění vzduchu způsobující vysoké vlny jako na moři. Proto mu říkali „genezaretské moře“.

1414 Jáhen Filip pokřtil etiopského dvořana. Když vystoupili z vody, Duch Páně se Filipa zmocnil a dvořan ho už neviděl, ale radoval se a jel dál svou cestou. Filip se pak ocitl v Azótu. Procházel všemi městy a přinášel jim radostnou zvěst, až se dostal do Cesareje. (Skt 8:38–40)

Je možné, že Ježíš šel po vodě jen tak. Pro potěšení.

Líbilo se mu, že v Petrovi zůstalo něco z kluka, když zareagoval: „Ježíši, to je pěkné, můžu si to zkusit také“?

(Zkuste před dětmi ukázat něco nového a řada z nich řekne: „Jé, možu to zkusit?“

Platí i zde: „Nebudete-li jako děti ...“?

Bůh je přece nesmírně podnikavý, nápaditý, neusedlý, není žádný bručák, nuda mu je naprosto cizí.

Ježíš mohl být zklamán, že se Petr nechal odradit nezdarem a že neřekl: „Ježíši, já to zkusím znovu“.

Možná byl zklamán, že si to nechtěli zkusit ostatní učedníci.

Trochu se ve mě vzpouzí tomuto výkladu uvěřit, mám také starou koženou představu o Ježíši a o „správné důstojnosti“.

Dospělý, vážený a vysoce postavený člověk, zvláště dříve, si nemohl dovolit něco „bláznivého“. Ale svět byl příjemně překvapen Janem Pavlem II., který lyžoval, koupal se, hrál divadlo a psal verše ...

Královna se kdysi pohoršovala, když její manžel – David – tančil.

Některým lidem vadilo, že si Ježíš sedal v hospodě někdy také k lumpům (řadu z nich pak získal).

I učedníkům vadilo, když si Ježíš na veřejnosti hrál s dětmi, mluvil s ženami, s pohany, Samařany ... Takové jednání bylo tenkrát neslýchané.

Naše veliká osobnost, kněz a mučedník Aťa Mandl, na nunciatuře před nunciem udělal na koberci kotrmelec. Jen tak – z radosti ze života (předtím 15 let seděl).

Připouštím, že to tak mohlo s chůzí na vodě být.

„Můj“ Ježíš se umí radovat ze života. O něm především platí slova: „Radujte se s radujícími, plačte s plačícími“.

1415 O Moudrosti v Písmu čteme: „Ještě než učinil zemi ... byla jsem mu věrně po boku, byla jsem jeho potěšením den ze dne a radostně si před ním hrála v každý čas. Hraji si na jeho pevné zemi; mým potěšením je být s lidskými syny. (Srov. Mdr 8:26–31)

20. neděle v mezidobí

2020

20. neděle v mezidobí Iz 56:1. 6–7 Ř 11:13–32 Mt 15:21–28 16. srpna 2020

Izaiášův text nás zve k biblickému pohledu na cizince, neizraelity a nekřesťany.¹⁴¹⁶

Ježíš boural vše, co rozdělovalo lidi. Prokazoval úctu všem, i těm, které tehdejší mužská společnost pokládala za podřadnější (ženám, dětem, postiženým, hříšníkům, provinilcům, příslušníkům menšin), k Samaritánům, i k pohanům.

Proč je příhoda o kananejské ženě napsána v evangeliu?

Proč se Ježíš její prosbě zdráhal vyhovět?

Je rozdíl, klademe-li otázky z pouhé zvědavosti, která nás k ničemu nezavazuje, nebo z touhy bytostně porozumět Bohu.¹⁴¹⁷

Ježíš se vydal do pohanského kraje, představme si naše Sudety před válkou, některé vesnice byly české, jiné německé. Podobně to bylo v tyrském a sidonském kraji, pohané a Izraelité žili blízko sebe.

1416 Četl jsem v jednom kostele dopis dětem od jistého preláta; píše, že křtem se stáváme (adoptivními) božími dětmi.

Bůh o nás mluví jinak. Každé dítě, které se kdekoliv na světě narodí, je dítětem Božím. Bůh nemá žádné nevlastní děti. Všichni jsme vyšli z jeho milující náruče a z náruče svých rodičů. Křtem přijímáme Ježíšovu nabídku vstoupit mezi jeho učedníky.

Když se některý papež modlil společně s nekřesťany, pokaždé někteří katolíci pohoršeně řvali. Jeden pan profesor tvrdil, že muslimové mají jiného Boha než my.

Na formě oslovení Boha (Deus, Bůh, Alláh, Kyrios, Otec, Matka, ...) nezáleží, srov. Mt 7:21.

1417 45 let se snažím sloužit jako Ježíšův pomocník v jeho vyučování. Asi 14 let posílám zájemcům tyto Poznámky. Rád odpovídám na upřímné dotazy. Ale bývám zklamán, když třeba padesátiletý sebevědomý katolík, vzdělaný ve svém oboru, klade náboženské otázky na úrovni šestnáctiletého kluka. U jakých učitelů náboženství se vzděláváme? Jak to, že například nerozpoznáváme rozdíl mezi modlitbou zbožných pohanů a mezi modlitbou Mojžíšových učedníků a mezi modlitbou Ježíšových učedníků? K čemu Ježíšovo vyučování máme? Jen kvůli zbožným pocitům? Kvůli nadřazenosti nad nekostelovými lidmi?

Většina kostelových lidí se ale vůbec neptá, nepokládá porozumění Ježíšovi za důležité. Naše maminky si psaly kuchyňské recepty. Známe lidi, kteří nemají maturitu, ale pracují se slovem božím, píšou si poznámky z biblických hodin a z kázání na Písmo, aby poznání ze slova Božího nezapomněli a osvojili si ho.

Moje služba se pomalu blíží ke konci, když vidím, že někteří pokřtění lidé stále trčí v 1. třídě Ježíšova vyučování, mrzí mě to nadvakrát: kvůli sobě (občas se ptám, zda jsem neměl dělat něco jiného) i kvůli Ježíšovi a jeho námaze.

Někteří lidé horlivě navštěvují mše, ale biblickým vyučovacím lekcím nepřišli na chuť. Stačí jim „milosti ze mše svaté“ a pak možná „myšlenka na den“. V kterém jiném oboru by takovýto přístup přinesl nějaký užitek?

Kdo by byl spokojen se zdravotní sestrou, která by si každý den jen přečetla namátkou jednu větu z učebnice a neosvojila si ani základní dovednosti ze svého oboru?

Bez znalostí nejsme Ježíšovi nic platní. Za minulého režimu stačila k významnějšímu postavení v zaměstnání stranická příslušnost (ke KSČ). Ježíš nás zve k určité práci. Lobbying (přímluva) svatých a andělů v božím království nefunguje. Světci se za nás přimlouvají nebudou. „Když jsme zvládli osvojení si Ježíšova myšlení a jednání my, nauč se to i ty, nebudeme si kvůli tvému lajdáctví snižovat úroveň nebe.“

Už několikátá generace pokřtěných nemá ucelené náboženské vzdělání. Vyšlo nové vydání knihy „Zvěstování víry“, kdysi známé pod názvem „Holandský katechismus“. Kniha je schválena Pavlem VI. Pokládám ji za

„Nejsem lékař a neuzdravuji na potkání,“ říká Ježíš pohanské ženě. „Kdo není vyučen od Mojžíše, neporozumí smyslu znamení, které konám.“¹⁴¹⁸

Neznáte Mojžíše a já se nemohu věnovat všem. Proč jste se nevzdělávali v synagoze, nemáte ji daleko. Teď přicházíš kvůli nemocné dceři. Vyučím své učedníky a ty k vám pošlu, počkejte si a podejte si přihlášku do jejich vyučování.“

Možná šel Ježíš do pohanských končin právě kvůli této ženě. Stála mu za tu velkou námahu. Neponižoval ji a nedělal drahoty. Chtěl jí pomoci, ale ona sama potřebovala projít patřičným procesem, kým je a kde je.

Ježíš není vyhlášeným léčitelem, je učitelem lidství podle božího obrazu.

V minulých letech jsme si podrobně říkali, že ta žena „složila přijímací zkoušky“ k Ježíšovu učednictví.

Nad Ježíšovými ostrými slovy se neurazila, přiznala, že je nevzdělanou pohankou. Splňují se na ní Ježíšova slova: „Každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.“ (Mt 7:8).

Žena pak svědčila ve své pohanské obci o Ježíši a Hospodinu (podobně jako vdova ze Sarepty), možná se později setkala s vyučováním Ježíšových učedníků.

„Silně věř, že ti Bůh pomůže,“ radí nám někteří. („Věř, že získáš velké peníze – a uvidíš, že zbohatneš,“ radí hlasatelé propagující „sílu myšlenky a kosmické energie.“)

Ježíšovo „hledat a tlouci“, je výzvou k úsilí porozumět Bohu. Pilný student (ne šprt), vytrvalý vědec, trpělivý a houževnatý člověk, který jde za svým cílem, má naději, že dojde k cíli.

Malé děti se brzy naučí mluvit, chodit a používat nejen mobilní telefon. Nelitují námahy k poznávání. Nenechají se odradit.

Dospělý člověk si navíc uvědomuje smysl určitého jednání. Čím hlubší smysl a čím větší touhu máme, čím větší trpělivost a vytrvalost vložíme do svého úsilí, tím větší naději máme, že nalezneme a dostane se nám toho, po čem toužíme.

Někteří chlapi chodí do fitka kvůli svalům. Sportovci trénují, umělci vytrvale cvičí a pracují, některé ženy hladoví a dlouho se denně líčí ... Mají k tomu své motivy.

Co vše některé mámy podstoupí pro své dítě?

Ježíšovo „hledat a tlouci“ je do značné míry v našich možnostech. Židé tomu říkají hledání smyslu a vůle. Obojí si máme pěstovat. (Ježíš je Žid.)

„Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ (Mt 6:21)

jednu z deseti nejdůležitějších knih.

1418 I my často zázraky bereme podobně jako vyléčení od lékařů nebo jinou pomoc v nouzi. (Bůh je velice štědrý, ale především nám nabízí moudrost k soužití. Porozumění s druhými a porozumění s Bohem je největším štěstím.)

Na mnoha poutních místech se vyprávějí příběhy o lidech v nouzi, kteří P. Marii slíbili, že když je zachrání, postaví jí kapli. Bůh není ješitný a nevyžaduje od nás stavění křížů a kostelů. Ukazuje nám důležitost a cennost vztahů s druhými. Nesmírně nám přeje – jsme jeho milovanými dětmi, jeho přízeň si nemusíme teprve zasloužit. Ve vztahu k rodičům nezpíváme: „Když jsem já sloužil to sedmé léto, vysloužil jsem si ...“ U Boha si nemusíme nic vyprošovat. Naše prosby k Bohu jsou projevem úcty a nesamozřejmosti za jeho dary. Brát něco od Boha za samozřejmost, je sobecké a nezdvorné. Boží štědrost v nás probouzí obdiv a vděčnost – z toho roste náš vztah k Bohu. Na jeho přátelství odpovídáme svým přátelstvím. Ježíš nám ukazuje, že u všech darů k lidem i k Bohu je důležitý motiv. Vyhnáním prodávačů a penězoměnců z nádvoří Jeruzalémské svatyně nám ukázal, že jakýkoliv obchod s Bohem je nepřijatelný.

Dnešní biblické texty nás mohou pozvat k ujasnění si našich postojů k cizincům a přistěhovalcům.

Koho necháváme mluvit do našeho života, jaké knihy a texty čteme? Nakolik je pro nás důležitá životní moudrost Boha? Dáme na něj víc než na politiky, kteří neúměrně straší veřejnost utečenci hrnouchy se do Evropy? ¹⁴¹⁹

Bůh nemá žádné nevlastní cizí děti. Nemiluje jen ty, kteří jej znají a milují ho. ¹⁴²⁰
Na mnoha místech v Písmu se Bůh hlásí i k pohanům a cizincům. ¹⁴²¹

Izrael i my křesťané máme pohanský původ.

Ježíš přišel s novým učením. Věnoval se především těm, kteří prošli Mojžíšovou školou (bez maturity nelze studovat vysokou školu). Přesto mu i kananejská žena stála za to, aby zašel do pohanského kraje. (Je jako pastýř, hledající i jedinou zatoulanou ovci.)

Ježíš měl vytríbený slovník a vybrané a laskavé chování k lidem. V minulých létech jsme si říkali, že jeho „odmítání“ kananejské ženy, ¹⁴²² je (psychologickou) zkouškou pohanky, nakolik stojí o Ježíšovu pomoc pro své dítě a co je sama ochotná udělat pro následování Ježíše.

Jak v Ježíši kananejská žena rozpoznala „Syna Davidova“ (titul Mesiáše), když nenosil svatozář? ¹⁴²³

1419 Litujeme oběti teroristů. V žádaném případě nechceme terorismus zlehčovat, ale zkusme si porovnat jejich počet s počtem padlých v ukrajinské válce. Putin není terorista?

1420 Co nás to napadlo říkat, že se křtem stáváme dětmi božími? I ďábel a Hitler jsou božími dětmi. (Ďábel a „synové Kainovi“ však do nebe nesmí.) Některé děti neznají své rodiče. My víme, kdo je naším „Otcem a Matkou“. Víme, že si nás Bůh přál a stále – nás hříšné – přijímá.

1421 Např. „Izraeli, Bůh tě miluje láskou věčnou! Očekává od tebe, že i ty si jej zamiluješ celou svou bytostí, a budeš mít k němu „bázeň“ – budeš zachovávat jeho pokyny a varování (zákazy) a budeš, jako on, milovat cizince a přistěhovalce.“ (Srov. Dt 10:12–22)

1422 Ježíšova slova v tehdejších souřadnicích nám zní dost odpudivě. (Pro Izraelce byl pes zvířetem nečistým, nikdo by jej nepohladil a nepustil přes práh.) Nadávka „nevěřící psi“ byla používána oboustranně. Žena se mohla lehce urazit a obvinít Ježíše, že její milovanou nemocnou dcerušku srovnává s čubkou. Ale ona naopak uznala, že je „nevěřící pes“ a že se mohla o Mojžíšovo učení zajímat dříve. Ale měla vysokou představu o Hospodinu – ani pohanům existenci a pomoc neupírá.

1423 Zdravotníci, záchranáři, hasiči, nosí ve službě uniformu.

(Dvě zdravotní sestry nosí svou uniformu, jedna je laskavá, druhá ne...)

Páva si nespleteme se slepicí a jelena s laní. Na pekáči je už ale nerozeznáme.

Proč Ježíš nenosil uniformu? Nechodil obklopen ochrankou blesků, hromu, zemětřesení a sopečné činnosti – vzpomeňme první čtení z minulé neděle).

Někteří tvrdí, že uniformy řádových sester a duchovních mají přispívat k hlásání evangelia. Proč Ježíš nepoužíval nějaký „způsob reklamy“?

Proč duchovenstvo nevěří v sílu Ježíšovy „moci“ a nosí uniformy, odznaky svých hodností a používá světské a pohanské tituly? Ježíš je proti tomu a psychologie potvrdila, jak všechny ty parády přispívají k manipulaci. Kardinál Martini řekl: „Když vás delší dobu okuřují, kdo by se toho nenadýchal?“ (Pro vonné látky používané v jeruzalémské svatyni Češi vtipně použili název „kadidlo“ – vědouce, jak Hospodin káral Izraelity: „Vaše vonění mi smrdí, nemohu je ani cítit, používáte je k pokusu o manipulaci se mnou – vaše liturgická gesta nejsou podložena poctivým životem.“)

Samaritánce Ježíš řekl: „Přichází hodina, ano již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctili. Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu

Zdalipak by také Ježíš vážil cestu k nám, zdalipak o něj opravdu stojíme a nenechali bychom se odradit? ¹⁴²⁴

Ježíšův přístup k pohanům a cizincům by pro nás měl být určující – pokud víme, co znamená bázeň před Hospodinem.

Opakuji, že už ve starém Izraeli měli cizinci určité postavení: měli statut hostů nebo přistěhovalců, mohli konvertovat (přijmout pravidla smlouvy Hospodina s lidmi a stvrdit je obřízkou).

Ježíš nebyl všeobjímající pacifista. Nelísá se k těm, kteří se k němu chovali a chovají nepřátelsky (známe jeho: „Běda vám ...“), ale k hříšníkům, kteří o jeho pomoc stojí bez rozdílu náboženství, pohlaví nebo sexuální orientace, se věnuje. ¹⁴²⁵
Ale nikomu svou náruč nevnučuje.

Pokládáme Ježíše za dovršení božího milosrdenství ve zjevení Tóry nebo ne?

Škoda, že řada křesťanů (i katolických), dokonce i hodnostářů, prohlašuje muslimy za bezbožníky a tvrdí, že mají jiného Boha než my. Své názory nadřazují nad Ježíšova slova (například Mt 5:45). Místo následování Ježíše se mu klaní. ¹⁴²⁶

V minulosti se mnoho Ježíšových učedníků vydávalo do pohanských zemí, aby hlásali evangelium a byli ochotní pro Ježíšovu věc položit život. (Museli se naučit řeč, žili v cizím prostředí nezřídka předsudečném, mnohdy i nepřátelském.) My se jich ve svém domácím prostředí dopředu děšíme. Samozřejmě, že jejich příliv bude velikou zátěží, a určitým nebezpečím. ¹⁴²⁷

Ale můžeme si přece stanovit, jaké lidi potřebujeme (například „kdo je ochotný vařit“) a klást si podmínky: „Vaše země vás vraždí, ale my vám nabízíme pomoc. U nás má žena stejná práva jako muž ..., za takových a takových podmínek jsme vám ochotní pomoci. Podepište, že budete dodržovat naše zákony a kulturu. Pokud se proviníte, ztrácíte nárok na místo v Evropě.“ Vymyslet dobrá pravidla je povinností politiků.

Izrael je zemí emigrantů. Nejvíc – půl druhého miliónu – jich je z bývalého Sovětského svazu. Kdosi se ptal předního izraelského politika: „Vy si myslíte, že tito lidé jsou Židé?“ – „Dobře víme“, odpověděl, „že ani jejich dědeček nebo babička, Židy nebyli, ale v příští generaci už Židy budou.“ ¹⁴²⁸

a v pravdě.“ (J 4:23–24)

1424 Mnohokrát mi někteří vytýkali, že „kážu negativně“. Co by řekli na Ježíše a proroky? (Co říkají na Ježíše a na proroky?)

Sourozenci Karla Čapka svému bratu vytýkali, že píše „Dášenu“ a další roztomilé texty zatímco (tehdejší předválečné) společnosti „hoří koudel u zadku“. Karel později také psal varující texty, ale to bylo pozdě. Víme, jak si na konci svého života „vypil až do dna pohár“ strašného zklamání a hořkosti.

Dnešní rozmazlená a hedonistická společnost není schopná přemýšlet a pracovat pro lepší budoucnost svých potomků. V mnohé míře se žene za zábavou, a i křesťané v kostele žádají „Slepičí polévku pro duši“.

1425 Ježíš se věnoval i veřejným hříšníkům a stoloval s nimi, učil ženy (dokonce i samaritánské nebo pohanské), žehnal dětem, dotýkal se malomocných a dalších rituálně nečistých.

1426 Před týdnem jsme slyšeli, jak se apoštolové Ježíšovi klaněli – ač je k tomu nikdy nevybízel – místo toho, aby jej následovali k „chůzi po vodě“.

1427 Moje generace začala ve větší míře adoptovat děti, znám řadu adopcí, které se „nepovedly“, ale proti adopci nebrojíme.

Proč si my křesťané nevěříme? Nejsme velice bohatí? Neznáme Ježíšova slova o síle jeho věci a o malém množství, které je schopno ovlivnit ostatní? (Patříčná biblická místa si, prosím, doplňte.)

Jestli jsme nezískali ani vlastní potomky pro Ježíše – pak hledejme, kde jsme udělali chybu. (Srov. Lk 23:27–31) Jestli my nepomůžeme lidem ohroženým na životě, kdo jiný? Navíc máme tak nízkou porodnost, že se bez emigrantů neobejdeme.¹⁴²⁹

Zapomněl jsem, kolik muslimů u nás už roky žije (17,5 tisíc?) – nejsou s nimi žádné problémy.

Dnes jsem se na svatbě potkal se salesiánem Ladislavem Nádvorníkem. Rok byl na Slovensku v rómských osadách. Stát valí nesmyslné peníze na řešení integrace Rómů bez výsledku. Státní úředníci tomu nerozumí. Řešením jsou misie. Několik kněží na Slovensku žije mezi Rómy. Řada Rómů už dokonce evangelizuje mezi svými ... Ladislav mě velice potěšil.

„Vyznání víry“ je přiznáním se k Ježíšově práci pro potřebné. Ne k názorům ministra Chovance a dalších politických křiklounů na otázku přistěhovalců.

U nás ve dvou kostelích slavíme Slavnost Nanebevzetí Ježíšovy Matky. Čteme k tomu texty:

Zj 11:9a, 12:1–6a

1 K 15:20–27a

Lk 1:39–56

K prvnímu čtení.

Ženou oděnou sluncem ..., s korunou dvanácti hvězd, je lid boží. Marii pokládáme za první dceru Izraele, ale také za svou velikou sestru mezi námi, učedníky Ježíše. My katolíci si potřebujeme hlídat přebujelý mariánský kult. Jinak Marii stavíme do pozice, která se jí nemusí líbit.

Máme za to, že svému synu rozuměla. Nepotřebovala, aby Ježíš vedle ní chodil s kolárkem na krku.¹⁴³⁰

Myslíme si, že se Maria těšila z velikosti lidu božího, z královského kněžství všech Izraelitů a nechybělo jí nějaké zvláštní společenské – povrchní – světské nebo pohanské a výlučné postavení své osoby.

Návštěvníky Letohradu rád upozorňuji, že na náměstí máme mariánský sloup nejkrásnější v širém okolí. Ale také se někdy zmíním o nebezpečí soch a obrazů.¹⁴³¹

Židé se bez nich obešli. Promýšlejí slova své Bible.

1428 V Kanadě se každé přistěhovalecké rodině celý rok věnuje jeden Kanadčan. Dospělí se musí naučit jazyk, dějinám a občanské výchově. Kdo projde zkouškou, je vítán. I Kanada tím získá.

1429 Paní šla s třemi psy a hošíčkem. Dala se s ní dohovoru jiná paní. Po chvíli se ptala hošíčka, kolik jich je doma v rodině. Maminka za kluka odpovídala: „Máme tři psy, dvě kočky, syna, manžela, já jsem osmá.“

1430 Izraelité si považují toho, že jsou svobodnými syny božími. Neměli a nepotřebovali šlechtu. Všichni chodí do synagogy pěšky, všichni jsou pochováváni v prostém rubáši.

Na náhrobních kamenech jejich osobností je nanejvýš víc písmen. Ti, kteří si jich váží, nesbírají jejich kosti jako pohané, ale promýšlejí komentáře svých učitelů k Tóře nebo k životu.

1431 Jaké máte pocity, když provázíte nekatolíky nebo nekostelové lidi kostelem napěchovaným obrazy a sochami světců a relikviáři?

Nestačila by jedna socha nebo obraz Madony (jak o tom mluvil koncil)? A proč se znovu k těm umělecky cenným přidávají nevkusné a hrubě materialistické „milostné“ sošky P. Marie Fatimské a Guadalupské z jakési umělé hmoty? Aby byla sbírka úplná?

V mém milovaném Polsku to v kostelích narůstá (jezdím tam skoro půl století). Ale Němci nebo Rakušané mívají vytříbený vkus a smysl pro prostor k vnitřní modlitbě.

Za pár století Mojžíšova vyučování se stali lidem nejsoucinnějšího praktického náboženství a národem Knihy – my bychom řekli „intelektuálním národem“.

I Mariin chvalozpěv z evangelia podle Lukáše o tom svědčí! Marie byla nadšená z božího programu!!

Ježíš svou matku brzy přerostl. A jí nebylo zatěžko před synem „zasednout do školní lavice“. (Proč je to zatěžko nám?)

Ježíšova matka by rázně odmítla náš pokus dát jí na hlavu nějakou plechovou pozlacenou čepici (korunu).

Váží si důstojnosti božích dětí, včetně té své. To jí bohatě stačí. Typuji, že se jí líbí pohádka „O ptáku Ohniváku a lišce Ryšce“. Pták Ohnivák nesnášel zlatou klec. Ježíš ani jeho matka by na žádnou maškarádu nepřistoupili.

Ti, co nečetli Bibli, nepoznali velikost milosrdenství Boha. Opovrhli pokynem: „Neuděláš si *obraz Boha*, a začali jej trestuhodně zobrazovat jako starého muže. Promítali si do něj mrzoutství a tvrdost některých chlapů. A pak proti němu postavili milosrdnou Matku, která má obměkčit jeho srdce. Kdo trochu Ježíšovu matku zná, ví, že by nás napomenula: „Nikdo není milosrdnější než Bůh. Kdyby se jej někdo pokoušel přemlouvat k nějakému *většímu milosrdenství*, byla by to velká opovržlivost.“

Neomlouvajme si své chyby v představách o Bohu poukazováním na „staré babičky“. Věk nerozhoduje. Jsou jen lidé přemýšliví a lidé pohodlní. Jsem vesnický člověk, mám velice rád „prosté lidi“ a nikdo mi o nich „nemusí nic vyprávět“. Vyhledávám jejich moudrost. Moje prabába nechodila do školy, ale sama se naučila číst, psát neuměla. Moji dědové a babičky měli jen pět tříd. Maminka se „jen“ vyučila švadlenou, ale celý život se vzdělávala čtením hodnotných knih. Mohu doložit velkou úroveň přemýšlení (v náboženství a politice) svých předků – vesnických lidí.

Ježíšova Matka se nás právem může vážně ptát – jako člověk, který neměl možnost navštěvovat školu, ale vzdělával se – jak jsme hospodařili se svým vzděláním, se svými hřívnami a jaký užitek přinášíme ze slov rozsévaného Rozsévačem. Celý život se můžeme vzdělávat v tom nejpodstatnějším.

Co by nám Marie poradila při pokusu jí zapálit v kostele svíčku?

Možná: „Slyšel jsi někdy, slyšela jsi někdy, že Bůh věnuje závatnou pozornost i nepatrným? Svět říká, že je rozdíl urazit žebráka nebo krále? Slyšel jsi mého syna říkat, že Bůh má jiné vidění, že kdo něco prokáže (dobrého nebo ponižujícího) i tomu nejposlednějšímu, jakoby to prokázal jemu? Slyšel jsi, že se Ježíš nikdy nezdobil pavím peřím a nad nikoho se nevyvyšoval, neboť nikomu neupírá jeho vznešenost dcer a synů božích?

Slyšel jsi, že Boží milosrdenství nikdy nepřestává? Tak proč o něm pochybuješ a sháníš nějaké lobbisty, aby Boha přemlouvali? Myslíš si, že jsme někdo milosrdnější než on? Četl jsi někdy v Písmu, že Bůh stále pracuje a velkoryse své milosrdenství pokazuje těm, kteří o ně stojí?

„Bude mít Bůh radost“, položil jsem otázku polskému františkánovi, „když mu zapálím svíčku?“ – „To záleží na vašem úmyslu“, odpověděl docela dobře. Ale co si o takovém Bohu mohou myslet třeba naši milí sousedé nebo spolupracovníci?

Mnoho muslimů si váží Ježíšovy matky. Vzali byste vzdělané židy nebo muslimy do kostela, kde před „Milostnou“ sochou nebo obrazem hoří svíčky nebo svítí žárovičky? Neuměl bych jim vysvětlit údajnou radost Boha ze světýlka. Nikomu se neposmívám, ptám se. Ve vážném rozhovoru o Bohu se setkávám s inteligentními lidmi. Esoterika a nejrůznější věštění mi připadají podivné. Židovství a křesťanství je pro mne vrcholem všeho poznání.

Slyšel jsi, že se Bůh směje pyšným a mocným a kácí jejich hloupé trůny? Že Bůh hladově sytí svou láskou, moudrostí a věrností? A že všechno pozlátko světa se jednou navždy rozplyne jako ranní mlha ve slunečním světle?

Slyšel jsi to? Svíčku od tebe nepotřebuje, ale posílá tě k potřebným. Můžeš se přidat k jeho velkolepému a osvobozujícímu programu.

Kdo to objeví, nemá potřebu se nad nikým povyšovat.
Nebude tykat žádnému Rómovi ani Vietnamci.
Nebude pomlouvat muslimy. Ani jinak věřící souvěrce.

„Cokoliv prokážeš druhému, pozdravíš-li jej, usměješ-li se na někoho, všimneš-li si děcka, pomůžeš-li komukoliv (srov. Mt 25:34–40)..., otvíráš tím dveře přicházejícímu božímu království. Ty, který se prohlašuješ za mého (mariánského) ctitele, přemýšlej nad slovy mého syna: „Vládcové a mocní se všelijak naparují a povyšují, ale já vám říkám: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (srov. Mt 20:25–28)“

Ježíšova matka věděla, že boží království se vytváří službou jednoho druhému. Tato jedinečná krása ji nesla. Nic jiného už nepotřebovala.

Buď si z ní pohodlně a falešně uděláme přímluvkyni u Boha nebo s ní zasedneme mezi Ježíšovy učedníky.

Židé při vyučování dávají dohromady dvojice dětí. Jednoho bystřejšího a jednoho slabšího. Bystřejší vysvětluje látku tomu slabšímu. Získají tím oba. Nejvíce se naučíme tím, když učíme druhého. Obojí pozice si můžeme vyzkoušet. Od Ježíšovy Matky můžeme mnoho odkoukat. (Její slova zaznamenaná v evangeliích nepřevyší ani jediné slovo z údajných „mariánských zjevení“.)

To, co se s ní a od Ježíše naučíme, můžeme pak předávat svým potomkům, lidem nekostelovým i migrantům (včetně muslimů).

Nanebevzetí Ježíšovy matky je potvrzením Božího příslibu, že s námi Bůh navždy počítá. Slovní formulace „Marie byla i s tělem vzata do nebe“ znamená, že nás čeká plnohodnotný život (oproti pohanským představám, že život po smrti bude už jen jakýmsi životem stínů).

Provázím-li své přátele Jeruzalémem (někteří jsou nekosteloví), necítím se dobře v kostele „Zesnutí P. Marie“ – leží tam socha mrtvé Ježíšovy Matky. (Co by na to řekli židé nebo muslimové? Ti ve svých synagogách a mešitách k modlitbě nepotřebují sochy a obrazy. Nás pak lehko mají za nevzdělané pohany neznající pokyny „Desatera“.)

O to víc mě těší přemýšlivé otázky dětí, které šibalsky řeknou: „Byla vzata do nebe i se svými šaty? A měla-li v kapse kapesník nebo pětikorunu, dostaly se do nebe i tyto věci“?

Zůstáváme pozadu za svými dětmi.

Jak krásný a vznešený je text Mariina chvalozpěvu!

Zkusme si jej znovu každý den v příštím týdnu pročítat. A prosme Ducha božího o pomoc, abychom slova této modlitby přijímali také za svůj program.

Můžeme patřit k Ježíšovým lidem, kteří si všímají jakkoliv ponížených a chudých a snaží se něco udělat pro jejich pozdvižení. Pak budeme smět patřit do množiny Boží nevěsty.

V některých kostelech se slaví Svátek Nanebevzetí P. Marie (my slavíme ve dvou kostelech poutní slavnost). Nanebevzetí P. Marie je potvrzením její velikosti (červený diplom).¹⁴³²

Všechna dnešní čtení mluví o odpovědnosti Boha za všechny národy. Hospodin se smilovává nad každým národem i nad každým člověkem. Jeho přejícnost je ohromná, ale přece jen také od nás něco vyžaduje (i rodiče mají vyžadovat od dětí úměrnou spravedlnost a slušné jednání).

I Izrael byl původně barbarským národem. Izraeli se bude dobře dařit a bude lidem Hospodinovým – bude-li dodržovat smlouvu s Hospodinem.¹⁴³³

I pohanům je nabízeno stejné výsluní, bohatý život a stejné podmínky – budou-li se řídit Boží moudrostí a budou-li dodržovat pravidla soužití s Bohem a lidmi (viz první čtení).

Náš text druhého čtení je krkolomný, ale všimněme si alespoň, co pro Pavla obnáší „vzkříšení z mrtvých“.

K evangeliu:

Izrael se ve výchově Hospodinově stal nejsoucinnějším náboženstvím a národem, ale začal si zakládat na svých náboženských výkonech a povyšovat se nad pohany.

Ježíš přišel Izrael obrátit k Hospodinu, jenže zbožní se proti němu vzepřeli – pokládali se za dost zbožné!

Pro jejich velkou nenávisť Ježíš hrál o čas (i proto se mohl věnovat jen Izraeli). Až své učedníky vyučí, pošle je k ostatním národům. („Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření“). Mk 16:15)

Co říkáte dětem, když řeknou: „Táto (babičko), nezdá se ti, že Pán Ježíš s tou kananejskou paní jedná nepěkně?“

Přítakávám jejich otázkám a přidávám další otázky, aby věděli, že takové otázky mohou klást a provokují je k hledání (nemůžeme mít rádi někoho, kdo je nelaskavý nebo nespravedlivý).

Tyrský a sidonský kraj byl územím pohanů. Kdo objevil, kým je Ježíš, a jak měl vše promyšleno, tomu je zřejmé, že Ježíš nikam nechodil náhodou. Kananejská žena byla připravená a stála mu za pozornost, kvůli ní přišel. Neohlížel se na další pomluvy.¹⁴³⁴

1432 Písmo nám přináší krásné a dostatečné informace o velikosti Ježíšovy matky. Ti, kteří nemají patřičnou trpělivost naslouchat Písmu a zamýšlet se nad ním, rádi vyhledávají legendy („Legendy mnoho dovolují a málo vyžadují“, řekl R. Guardini), apokryfy, všelijaká soukromá zjevení a utíkají se do pochybné lidové zbožnosti.

Myslím si, že Ježíš od rodičů mnoho odkoukal; i pěkný vztah k pohanům. Josef a Marie nepomlouvali, věděli, že je ledacos jinak než co se jeví lidským očím. O Marii zřejmě lidé říkali, že se musela vdávat (drbny takové věci pečlivě hlídaly). A Marie by nikomu nevysvětlila, jak to bylo, jen Josef jí uvěřil.

Rodiče a prarodiče nás svými postoji ovlivňují. Často přejímáme jejich postoje občanské, náboženské i politické. Ježíš měl dobré rodiče, směřovali ho k laskavým postojům i k lidem na okraji společnosti. (I příběh s kananejskou ženou o Ježíšovi v tomto směru svědčí.)

1433 Budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. (Ex 19:5)

1434 Potom chodil Ježíš po Galileji; nechtěl chodit po Judsku, protože mu Židé ukládali o život. ... Židé si říkali mezi sebou: "Kam hodlá jít, že ho nenajdeme? Chce snad jít mezi pohany a tam učit? (J 7:1. 35)

Kananejská žena žila na pomezí mezi Izraelem a pohany. To, že tituluje Ježíše „Pánem a synem Davidovým“ ukazuje, že o Izraelitech i o Ježíšovi mnohé věděla a viděla o co je izraelská náboženská kultura větší než kanánská.

Ježíš k prosbě ženy o uzdravení dcery mlčel, bylo to dost tvrdé, ale „držel jí palce“.
Vložím mu do úst: „Teď, když ti vaši lékaři a kněží nepomohli, jsem ti – já, žid – dobrý.“
Žena zřejmě předtím navštívila řadu pohanských kněží, lékařů a léčitelů.
Ale představme si třeba, že kananejská žena mohla posílat děti do pohanské školy v sousední vesnici nebo do židovské školy v druhé sousední vesnici.¹⁴³⁵

Učedníci byli na kananejskou ženu ostří. Byli nesnášenliví k pohanům (možná nesnášenlivost přejali od svých rodičů). Navíc tato pohanka „drze křičí (asi z větší vzdálenosti) na našeho Mistra(!) jako hokyně na nějakého podržtašku“. Víme, že muž by si tenkrát zadal, kdyby mluvil na veřejnosti s ženou (podle tehdejších zvyklostí, ne podle Bible, byla druhořadým člověkem).

Žena se nedala odehnat, zřejmě volala znovu.
„Nemám čas se věnovat pohanům a zakládat u vás základní („Mojžíšovu“) školu. Věnuji se těm, kteří už Mojžíšovu školu prošli.“

Ježíš rád pomáhá, ale má oprávněně požadavky. Vědomosti jsou důležité, ale motiv a přístup k věci je neméně důležitý.
Ježíš nepotřebuje člověka zkoušet jako učitel. To žena – a my – si potřebujeme ujasnit a rozhodnout se, proč a do jaké míry o Ježíše stojíme.

Náboženská nesnášenlivost je odnepaměti. Stejně tak vzájemné nadávání „nečistý pes“.
V kmenovém náboženství mají lidé za to, že jsou s božstvem příbuzní. Lidé jiného náboženství jsou cizí, jsou nepřáteli.
Žena se neurazila, na její reakci je vidět, jak dobře přemýšlí a jak mnoho usiluje o přízeň. Uznává, že je jen pohankou, že je pod míru.
(Nazaretští Ježíše prohlásili za buřiče a odsoudili ho k smrti.)¹⁴³⁶

Kananejka obstála ve „zkoušce“ – oproti „bohatému mladíkovi“.¹⁴³⁷

1435 Naši vesnici Dolní Čermnou za války Němci rozpůlili (ač v ní nebyl jediný Němec): horní část se ocitla v Sudetech (připojených k Německé Říši) a druhá část patřila do Protektorátu Čechy a Morava. Maminka se tak ocitla v Sudetech, táta v Protektorátu. Aby maminka nemusela na práci do Německa, poněkud se uspíšila svatba. Otcův bratr udělal novomanželům nábytek. Natřít jej měl soused maminky. Jenže, natěrač hned po okupaci poslal své děti do německé školy v Horní Čermné a babička z maminciny strany, vlastenecky prohlásila: „Nábytek dáme natřít panu Bednářovi“ (ten bydlel na dolním konci vesnice – v Protektorátu) a nábytek vezli přes hranice.

Některé vesnice na okraji farnosti mají blíž do kostela sousední farnosti než do kostela farního. Děti jezdí do školy v jiné farnosti a mají tam kamarády. I z jiných důvodů (někdy i nemoudrých) jezdí lidé do kostela jinam (je otázkou, zda se také zapojí do života sousední farnosti).

1436 První zkoušku z matematiky na Strojní fakultě jsem neudělal (Chyběly mně znalosti z gymnázia, studoval jsem před tím jen večerní švindlkurz „Střední školu pro pracující“.) Asistent, který mě zkoušel, se mě ptal: „Chodíte do hospody?“
„Nechodím.“

„Hmm, na pivo nechodíte, na ženské jste mladý, matematiku neumíte, tak o čem se mám s vámi bavit?“, prohlásil. Nebylo to příjemné, ale nebyl to důvod k urážení se na pana asistenta, nýbrž k doplnění si znalostí z matematiky.

1437 Mladík předváděl svou zbožnost, tvrdil, jak mnoho mu jde o boží království a že miluje druhé jako sám sebe. Když Ježíš řekl: „Tak rozdej majetek těm, které tak mnoho miluješ“, mladíček neobstál.

Kananejce Ježíš mohl pomoci, je typem člověka, který nejen prosí, ale i hledá a je vytrvalý. „Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.“ (Srov. Mt 7:7–8)

Devět z deseti uzdravených z malomocenství se spokojilo pouze s uzdravením, Mesiáš je pak už nezajímal.

Poznání (informace) je nezbytné, ale neméně důležitý je vztah. Co je platné, že někdo výborně vystuduje, ale znalostí neužije k dobrému? (Některým právníkům nejde o spravedlnost, některým lékařům nejde o pacienta, některým učitelům o děti. Někdo se modlí a „chodí do kostela“, aby splnil svou náboženskou povinnost, pravidla jsou pro něj více než vztahy.)

Kananejská žena zanedbala některé důležité věci, ale nouze jí přinutila zajímat se o Ježíše hlouběji. Informace se dají snadněji doplnit než získat motiv ke správnému postoji nebo vztah k lidem a k Bohu. Kdo má zájem, znalosti si doplní.

Ježíš chválí ženu za její „víru“ – za její postoj (není obtížné si dosadit, co Ježíš „vírou“ myslí). Kananejka bude pak nejen svědčit svým sousedům o Ježíši a navždy bude svědčit proti všem „nazaretánům“ (srov. Lk 4:14–31, par.) – proti všem, kteří Ježíši vytýkají, že je tvrdý, že uráží je a jejich předky. Bude svědčit proti všem, kteří tvrdí, „že Ježíš sbírá, kde nerozsypal a sklízí, kde nikdo nesel“. (srov. Mt 25:24–28)

Texty z evangelia jsou vyučovací, ne jen popisné.

V ledasčem se můžeme poznat:

- možná, že také „lezeme ke křížku“, až když jsme v koncích (kananejská žena by nepřišla za Ježíšem, kdyby neměla nemocnou holku. Ježíš se ale neuráží!),
- možná v sobě najdeme kus náboženské nesnášenlivosti,¹⁴³⁸
- možná v sobě rozpoznáme kus namyšlenosti,¹⁴³⁹
- nebo urážlivosti.

U Ježíše platí: „Šťěstí přeje připraveným“ a „je-li žák připraven, Učitel se najde“.

Ježíš nás přichází vzdělat a zbavit nás předsudků, nevědomosti a hlouposti. A ukázat nám krásu pomoci potřebnému (nepřišel jen „zaplatit naše dluhy“).

(Srov. Mt 19:16–22)

1438 V Trutnově se chystá ekumenická bohoslužba. Jen se objevily nepřesné zprávy o hnutí Hare Krišna a už se zvedly hlasy strážců pravověří. Místo toho, aby naši lidé vyhlíželi možnosti sblížení, jednají útočně. Jak by asi jednali u kananejské ženy? Neslyší evangelium? Římský biskup František jim není sympatický?

1439 Židé měli o 2 000 let dřív všeobecné školství než my. Tři tisíce tet se nechávají vyučovat Biblií. Je to na nich znát.

Byli jsme pár dní v Toskánsku. Zajímal mě kraj, který ovlivnil Giotta, Danteho, Boccaccia, Michelangela, da Vinciho ... Viděli jsme krásnou krajinu, krásná města, architekturu, obrazy, krásné obchody s pěkným zbožím, příjemný domov duchodců, pěkně ustrojené lidi, vlídnost, úsměvy, ochotu, důvěru (nekrade se), pohodu ... Nikde zpupné domy, billboardy, psí výkaly, bezdomovci, opilci, křik, hlasitá hudba ... (napíšu o tom článek do farního zpravodaje).

Je znát, že jsou o tisíc let déle ovlivňování křesťanskou kulturou a že jim tuto kulturu nevyvracel komunismus jako u nás.

Boží slovo nám pomáhá k získání životní moudrosti. Je praktické. Může nám napomoci i k soužití s menšinami.

Mnohokrát Hospodin říká Izraelitům: pamatujte, že i vy jste byli otroky a že jste ve své zemi pouze cizinci, přistěhovalci a hosté. Podle toho se k lidem tohoto druhu chovejte. Byl někdo jiný více veden a vychovávám k soucitu, než Izrael? ¹⁴⁴⁰

Izrael (včetně křesťanů) tady není pro sebe, ale pro druhé, máme být božím lidem a Bůh je tu pro nás, pro své děti (a nemá žádné cizí děti). ¹⁴⁴¹

Nikdo nespočítá, kolik bylo na světě ponížených a zadupaných lidí do země. Pro citlivého člověka je to tíživé, velice si vážím Boha, že svou náruč otevírá každému. I 56. kap. Izajášova o tom svědčí (bylo by škoda si přečíst jen tři verše.)

Bez porozumění hebrejské bibli (Starému zákonu) neporozumíme Ježíši. Vyučování Ježíšovo předpokládá znalost Mojžíšova vyučování. Podmínkou k přijetí na vysokou školu je znalost získaná na střední škole zakončená maturitou.

Je znepokojivé, že se i v naší zemi se objevují noví klerofašisté. Strach a vlastní nejistota v nich živí hledání nepřitele mimo sebe. ¹⁴⁴²

Ohání se pravdou a svobodou (vlastní).

Poukazují na pronásledování křesťanů ve světě a rádi by vyhnali muslimy z Evropy. ¹⁴⁴³

1440 Otroci, cizinci, přistěhovalci a hosté měli v Izraeli určené postavení.

Kdo chtěl konvertovat, stát se Izraelitou, musel „vstoupit do smlouvy s Hospodinem“ (přijmout všechna pravidla života Izraele a nechat se obřezat – obřízka je znamením manželské smlouvy).

Od Izraele bychom se měli poučit v jednání s přistěhovalci. Podmínkou k získání občanství by bylo přijetí místní kultury.

Všichni jsme tady na zemi jen přistěhovalci a hosté. Nazí jsme přišli a nazí odejdeme (židé byli pohřbíváni jen v rubáši, dnes v obyčejné bedně (truhle).

1441 Křtem se nestáváme božími dětmi (těmi jsme od začátku), ale vědomě vstupujeme do lidu božího, do náruče boží. Než jsme se narodili, nikdo se nás neptal, zda stojíme o život – nebylo koho se ptát. Ale život v rodině boží je svobodnou volbou – Bůh nám otevírá svou náruč a je na nás, zda se do ní rozeběhneme nebo odvážíme.

1442 Bohu buď žalováno, že se přidávají k těm, kteří vidí nepřitele v muslimech nebo jiných menšinách. Zatím se projevují poměrně nenápadně. Až když si porovnáme řadu jejich projevů, projeví se jejich neshášenlivost.

Moderní násilníci jsou poučenější a mazanější než ti staří, šíří svou nenávisť k druhým v odstupňovaných, ale stále zvětšujících se dávkách. To platí o dnešních antisemitech, rasistech, neonacistech i komunistech.

Dovedu si představit, jak by propukla nenávisť těch, kteří vidí nepřitele v muslimech, kdyby masakr v Norsku byl dílem islamistického teroristy.

Tragédie s Breivikem nám ukázala, jak i v našich řadách pod povrchem doutná nenávisť.

(Souhlasíte s tím, že bychom neměli říkat: „Ten Nor, ale Breivik“?)

Neměli bychom zobecňovat: „Cikáni, Němci, Rusové, farizeové, „

„Mluvit přesným jazykem znamená žít v pravdě a odbývat řeč je zvláštní způsob lhaní“, říká Martin Hilský.)

1443 Je pravda, že křesťané jsou nejvíce pronásledováni. Je to nespravedlivé a kruté! Ale my tím nejsme překvapeni, Ježíš o pronásledování mluvil. Z toho samozřejmě nevyplývá, že pronásledování budeme klidně přijímat. Ale Ježíš nás učí, jak jednat. (Škoda, že jsme se od něj nenaučili bránit se nepřítelům bez násilí.)

Fanaticky protestují proti stavění mešit v našich zemích, ohánějí se poukazováním, že v řadě muslimských zemí se nesmí stavět kostely.¹⁴⁴⁴
Nadřazeně se povyšují nad druhé a dokonce se vydávají za lepší křesťany.¹⁴⁴⁵

Text z prvního čtení mluví o cizincích, kteří lnou k Hospodinu. Ale, než někdo může být přitahován k Hospodinu, je třeba jej oslovit. Některé Hospodin oslovil sám (například Abraháma, Mojžíše), jiné Bůh oslovil skrze své posly (Ježíš říká: „Budete záchranáři druhých“ – rybáři).

Někteří lidé u příběhu uzdravené kananejského děvčete říkají, že Ježíš změnil svůj názor na to, ke kterým lidem je poslán.

Ale Ježíš nejen znal Písmo, které na mnoha místech vyučuje Izraelity, že jsou posláni k ostatním národům, že mají být svědky toho, že každý člověk je zván k tomu, aby se „lidštil“ podle Božího obrazu, aby rostl do podoby s Bohem.

Ježíš zná názory Otce i Ducha a naprosto s nimi ladí. (Zapomínáme, že Ježíš je boží syn, byly doby, které zapomínaly, že Ježíš je člověkem.)

Ježíš byl poslán k Izraelitům, protože ti měli za sebou několikasetleté vyučování „Mojžíšem a Proroky“. Měl málo času (kdyby se nebránil, byl by už při primičním kázání zavražděn pravověrnými), nemohl učit pohanské začátečníky.¹⁴⁴⁶

Ježíš neuzdravil všechny nemocné židy a uzdravil jen některé pohany. (K výběru používal svůj klíč.)

Před třemi roky jsme si podrobněji říkali, jak Ježíš kananejské ženě fandil a jak úmyslně celou událost vyhrotil. Obstála. Kdykoliv se může Ježíše zastat proti všem „pravověrným“, kteří jej pomlouvali a odsoudili.

Nazaretští se urazili, když se jich Ježíš ptal, zda jsou ve svém očekávání Mesiáše dál než jejich otcové (kteří každého proroka zlikvidovali), kananejská žena se neurazila, i když Ježíš její dceru přirovnal (nepřímo) k „nevěřícím psům“. (Byla si vědoma toho, že je pozadu, že se mohla mnohem dříve zajímat o Hospodina.)

Děvče mohlo být uzdraveno, nemocní z Nazareta nikoliv.

Kananejská paní poctivě přiznala svou bídu, nenechala se odradit. Svědčila pak svým krajanům o Ježíši.

Řada našich předků se stala misionáři a vydala se do cizích zemí svědčit o Kristu.¹⁴⁴⁷

1444 Jsem pro to, aby cizinci zachovávali pravidla naší kultury a pokud se zde chtějí usadit, aby je přijali za svá, jinak ať se odstěhují mezi své.

1445 Všimějme si, zda znají poslání božího lidu a nakolik se životem hlásí ke Kristu. Proč nepřijali Ježíšovo přikázání (úmyslně používám slovo „přikázání“): „Jedněte s druhými tak, jak byste chtěli, aby oni jednali s vámi“?

II. vatikánský koncil říká, že muslimové patří mezi zvláštní boží lid a že v kultuře muslimů je mnoho projevem Ducha božího. Ale klerofašisté neuznávají poslední koncil a nerozlišují muslimy od islamistů.

1446 Ježíš ale vždy jednal s lidmi bez ohledu na to, kým kdo je. Neptal se: „Jsi samařan, pohan, žid nebo Říman, člověk svobodný nebo otrok, muž nebo žena, ženatý nebo rozvedený, heterosexuál nebo homosexuál ..., vždy mu šlo o člověka, o pomoc potřebnému.

Uzdravil řadu pohanů.

1447 Misionáři se nejprve ujímali potřebných a teprve když pohany získali svým zájmem a pomocí, mohli mluvit o Kristu.

Nikdo z nás neschvaluje šíření křesťanství mečem a ohněm.

Umíme rozlišit a odmítnout to, co nesprávného řekli naši světci.

My, abychom mohli splnit Ježíšův příkaz o vyslání misionářsky působit, se nemusíme vydávat do cizích zemí. Okolo nás je mnoho těch, kteří potřebují nejrůznější uzdravení. Cizincům můžeme objevit velikost západní a křesťanské kultury.¹⁴⁴⁸

Kdybychom jen hleděli na vlastní blahobyť a vlastní pozemskou budoucnost a s nesnášenlivci všeho druhu sočili na přistěhovalce, selhali bychom ve svém vynikajícím poslání, které nám Ježíš svěřil: „Svým zájmem o druhé, svým milosrdenstvím (milým srdcem) a pohostinstvím zvete všechny do boží náruče.“¹⁴⁴⁹

Už po staletí mezi námi žijí Romové, léta s námi žijí Vietnamci, Ukrajinci, teď přichází Mongolové, někde muslimové.

Můžeme a máme k nim být pohostinní jako občané. Jako křesťané tím více. Platí i o nich: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili (nečinili) jednomu z těchto nepatrných, mně jste učinili (nečinili)“? (Srov. Mt 25:31–46)

Možností, jak si jich všimnout, je mnoho.

Přistěhovalci neumí mnoho česky, mají potíže s vyřizováním dokladů na našich úřadech, nemohou svým dětem opravovat školní domácí úkoly.

Učitelé mi říkají, že vietnamské děti jsou často výbornými žáky nejen v matematice, ale i češtině.

Po vyučování pomáhají do noci rodičům v obchodě. Rodiče jim nemohou opravovat úkoly, přinejmenším v češtině. (Řada těchto dětí už nebude prodávat levné oblečení a mizerné boty, budou patřit mezi naše lékaře, ... možná učitele.)

My i naše děti si těchto dětí a jejich rodičů máme všimat, chránit je před ústrky, prezíráním a bezradností. Nebudeme je lanářit na bohoslužby, třeba někdo z nich projeví zájem i o naši křesťanskou kulturu.

„Mimo církev není spásy“, tvrdil už Origenes, Cyprián i Augustin. Ekumenický koncil (r. 1442) prohlásil: Svatá římská církev ... pevně věří, vyznává a zvěstuje, že nikdo vně katolické církve, ani pohan, ani žid, ani nevěřící nebo odpadlík od církve, nebude mít podíl na věčném životě, nýbrž propadne věčnému ohni, který chystá ďábel a jeho andělé, jestliže se k ní (katolické církvi) před svou smrtí nepřipojí (Denz 1351).

Ale v r. 1952 římská kongregace pro víru naopak exkomunikovala studentského faráře z Harvardu P. L. Feeneye SJ, který spolu se starými církevními otci a koncilem ve Florencii zastával názor, že všichni lidé vně viditelné katolické církve budou zatraceni.

II. vatikánský koncil ve své konstituci o církvi (r. 1964) jednoznačně prohlásil: Věčné spásy mohou dosáhnout všichni, kdo bez vlastní viny neznají Kristovo evangelium a jeho církev, avšak s upřímným srdcem hledají Boha a snaží se pod vlivem milosti skutečně plnit jeho vůli, jak ji poznávají z hlasu svědomí.

Plán spásy se vztahuje i na ty, kteří uznávají Stvořitele, a mezi nimi především na muslimy, kteří prohlašují, že se drží víry Abrahámovy, a klaní se jako my Bohu jedinému, milosrdnému, který bude soudit lidi v posledním dnu.“ (čl. 16).

1448 Naše pojmenování Večeře Páně „mše“ (ne úplně nejšťastnější) pochází z posledních – propouštěcích – slov liturgie: „Ite misae est“. Ve smyslu: Byli jste obdarováni hostinou Boží přízně, „jděte“ z tohoto bohatství rozdávat jiným.

1449 Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře.

A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Tóru nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. (Mt 5:11–17)

Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. (Mk 16:15)

Budeme je chránit před nesnášenlivostí, šikanou a vyháněním? ¹⁴⁵⁰

Mír ve světě není možný bez míru mezi náboženstvími.

Mír mezi náboženstvími není možný bez dialogu náboženství.

Mezináboženský dialog není možný bez vzájemného poznání.

Mír je nedělitelný – začíná v lidském nitru.

Víme jak politici: hinduista Mahátma Gándhí (a také „muslim“ a „křesťan“), křesťan Dag Hammaskjöld, muslim A. Sadat a buddhista U Thant přispěli podle svého náboženského přesvědčení k mírové politice.

Máme mnoho dalších svědků. Připomenu alespoň tři: Albert Schweitzer léčil nemocné bez rozdílu, Carlo Caretto, mnich a mučedník, žil mezi muslimy s velikou úctou k nim. Matka Tereza je ještě známější. ¹⁴⁵¹

Jejich a především Ježíšovým vcítěním a soucítěním se chceme nechat formovat, ovlivňovat a přijímat je za své.

Necítím se ohrožován homosexuály, ale zlem v sobě a zvenčí jakoukoliv nesnášenlivostí, násilím, manipulací, nespravedlností, lží, fanatismem a krajnostmi všeho druhu. ¹⁴⁵²

Po listopadu jsem se zúčastnil demonstrace při televizní stávce a proti neonacistům.

Ježíš se proti nikomu nevymezuje jako naši noví klerofašisté (pozor, v Čechách a na Slovensku mají svou tradici).

Ježíš věděl o svém postavení před Bohem, nepotřeboval se zachraňovat, přišel chránit a zachraňovat druhé. Od Ježíše víme o svém postavení před Bohem, od něho jsme získali zdravé sebevědomí božích dětí a poslů, jím se necháváme posílat k potřebným.

2008

20. neděle v mezidobí Iz 56:1. 6–7 Ř 11:13–15. 29–32 Mt 15:21–28 17. srpna 2008

1450 Samozřejmě, že v naší společnosti hrozí ekonomická krize a veliké a nebezpečné střety. Mezi důchodci a mladšími, mezi starousedlíky a přistěhovalci, mezi severem a jihem. Pokud se my této krize nedožijeme, zřejmě nemine naše děti nebo vnoučky.

(V těch střetech stačí, aby se objevil vůdce, který bude slibovat, že udělá pořádek. Mokrát se k těmto vůdcům v minulosti přádávalo i mnoho pokřtěných a ne malá řada církevních hodnostářů.)

1451 „Můj otec se neptal, zda existuje Bůh, který dokáže nečinně přihlížet lidskému utrpení anebo je tak roztržitý a necitelný, že dopouští, aby na hlavy chudáků padala krupobití a jiné pohromy.

Ne, neptal se na to. Pro něj a pro mou matku byl Bůh, ten, který existoval, Bohem naděje, Bohem, který po tobě žádá, aby ses po zemětřesení znovu zvedl ze sutin, abys po krupobití, jež tě uvrhlo do chudoby, začal bez dlouhých řečí znovu od začátku. Byl pro něj Bohem, který tě pobízí, abys v sobě našel sílu vydat se znovu na cestu a neočekával, že všechno za tebe udělají ostatní; a především tě nutí, aby ses osvobodil od hořkosti, již by snad v tobě mohl zanechat pocit nespravedlnosti nebo překvapení, že ti nikdo nepomohl. Bůh mého otce byl Bohem života, přítomností neustále přítomnou a živou, jež v člověku působí.

Byl to Bůh, který ti nikdy nedá svolení k tomu, aby ses v zoufalství vrhl na zem a volal: „Je po všem!“ Není to totiž pravda, že je po všem: všechno se mění... A ty se musíš této změně otevřít, třebaže ti připadá tvrdá a nechápeš její smysl. Kdoví, zda ti tato změna, tato nová situace nepřinese něco dobrého! A tak tomu také bylo...“ (Smysl pro odvahu a naději, Carlo Caretto)

1452 Mladíka líbajícího na ulici děvče okřikl starý chlap: „Ty prase, co se tady předvádíš, já jsem dal své ženě první pusy po čtvrtém děcku“. (To uvádím jako vtíp.)

Dnešní čtení jsou opět skvostná. Izajášova 56. kapitola rozhodně stojí za přečtení celá! Možná je ještě důležitější než příběh s kananejskou ženou z evangelia!!

Židé se často ve své škole učili texty Písma nazpaměť. Dnešní první čtení patří mezi texty, které bychom měli znát. Ta slova jsou schopná v zárodku dezinfikovat všechnu případnou infekci nesnášenlivosti k „jiným“ a hloupé povýšenosti nad druhými.

Ježíšovo setkání s kananejskou ženou ukazuje úroveň křesťanství. S tím se můžeme nejen chlubit, ale také si tu velkorysost přisvojit.

Nejprve připomenu, že Ježíš častokrát neuzdravil ty, kteří o uzdravení stáli. Uzdravení Ježíšem není tedy samozřejmé.

Ježíš míjel kananejskou ženu, tvářil se, jakoby ji neviděl a neslyšel. Jednal naoko tvrdě, nezvykle a odmítavě (ale uvnitř měl z ženy velikou radost).

Vzijme se do situace té ženy.

Místo, kde se tento příběh odehrál, byl národnostně a náboženským smíšeným územím (vedle židů žili pohané – třeba jako kdysi v našich Sudetech).

Matka nemocné dcery se musela rozhodovat, zda-li půjde za Ježíšem nebo ne. To není tak jednoduché, jak si myslíme. Mnoho židů k Ježíšovi nešlo – „věděli“, že je to podvodník!¹⁴⁵³

Ježíš znal myšlenkové pochody té ženy. My – na rozdíl od něho – nevíme, co všechno možná dříve už podnikla pro uzdravení své dcery. Zřejmě došla k přesvědčení, že Bůh Izraele funguje – na rozdíl od pohanských božstev.

Jenže Ježíš na prosbu ženy nereagoval!

Mlčení je výrazem velké agrese. Nebavit se s druhým je pro postiženého hrozné!

Učedníci na Ježíše naléhali: „Pošli ji pryč, vždyť za námi křičí“.

(Je docela možné, že žena svou prosbu vícekrát opakovala, možná i učedníci opakovaně naléhali na Ježíše ...)

Věta učedníků může mít dvojitý význam. Učedníci jsou buď na ženu alergičtí nebo je jim ženy líto.

Věta znamená buď: „Pošli ji pryč! Otravuje, pořád za námi chodí.“

Nebo, a to nemůžeme vyloučit, je učedníkům té ženy líto: „Chápeme, Ježíši, že nechceš uzdravit její dceru, ale tak jí to řekni rovnou, aby si chudák nedělala zbytečnou naději.“¹⁴⁵⁴

Žena znovu a znovu prosí.

Opět tvrdé odmítnutí: „Jsem poslán pouze ke ztraceným ovcím domu izraelského.“ Ježíš přišel pro pokročilé – pro Židy. (Neměl čas se věnovat pohanům. K nim poslal až své učedníky.)¹⁴⁵⁵

1453 „K tomu bych ke zpovědi nikdy nešel“. „K tomuto doktorovi nepůjdu“. Tak se rozhodujeme někdy z oprávněných důvodů, jindy ze špatných.

„Nováka (tesaře z Nazareta) nikdy o uzdravení nepožádám.“ To se mnohokrát stalo Ježíši a mnohokrát se děje i dnes; nejen Ježíšovi.

Inu, kdo nepřijde, nebude odcházet. Každý svého štěstí strůjcem.

1454 Věta připouští tyto dva významy. Jednou z častých chyb při četbě Písma je, že vezmeme jeden z více možných významů (zpravidla ten špatný) a na něm stavíme. Zatímco Ježíš chce, abychom pečlivě hledali jak mu porozumět (a neztráceli ze zřetele ostatní místa – aby s nimi náš názor ladil).

1455 Židé se už řadu století učili v „Mojžíšově škole“. Přijali nabídku Hospodina a snažili se být vyvoleným národem – být použitelní pro boží záměr se světem.

Ježíš jedná podle zásady: „Kdo má, tomu bude dáno“.

Ježíš své odmítání stupňoval!

Žena snesla i Ježíšovu tvrdou narážku na psy.

„Nevěřící psi“ byla běžná židovská nadávka pro pohany. Zřejmě i pohané měli nějakou nadávku pro židy.¹⁴⁵⁶

Řada vykladačů Písma se snaží Ježíšova slova změkčit poukazem na výraz „psíkům“.

Židé měli ke psům negativní vztah. Psi patřili mezi nečistá zvířata – potulovali se venku a žrali kdejaký neřád, odpadky, mršiny ... Žid by se psa nedotkl, natož aby jej pohladil. Do domu se pes mohl dostat jen nedopatřením, jako velice drzý zloděj.

Výraz „psíci“ nám tedy nepomůže, pro židy nebyla štěňátka roztomilá.

Naopak chléb byl vzácný, kdepak by jej někdo dopřál psům.

Pohané neměli na psy tak přísné hledisko. Neznali pojem kultické nečistoty. Dotyk se psem pohana nijak nevyražoval z bohoslužby nebo společnosti jako Žida.

Ale i my – milovníci psů – bychom se mohli na místě té ženy urazit. Jsme velice citliví na své postavení a přecitlivělí na své děti, zvláště na děti nějak postižené. Nedivil bych se, kdyby se žena ohnala: „Co si to dovoluješ? Moje ubohá nemocná dceruška není nějaká čubka!“

Nezapomeňme, že to bylo na území nábožensky a národnostně smíšeném s častými náboženskými třenicemi.

Žena, když šla za Ježíšem, si uvědomovala, že je z toho druhého tábora (těch pohanských psů). Ale všimněme si, že není pokornou chudinkou, která si nechá všechno líbit. Není poníženou otrokyní, jež líbá ruku toho, kdo jí bije nebo ponižuje. Málem bychom o ženě řekli, že je hubatá jako trhovkyně.

Nedala se. A to se Ježíšovi na ženě líbí.

„Kdo tluče, tomu bude otevřeno.“¹⁴⁵⁷

Kolik lidí se urazí, když od Boha nedostanou, co chtějí.

Kolik jiných ohne hřbet.

Žena přijala své postavení pohanky – je před Bohem, jako nečistý pes.

Na další Ježíšovo drsné slovo odmítnutí odpověděla poukazem: „Ale člověk přece někdy dopřeje i potulným psům něco lepšího ze svého jídla“. Za tím nevysloveně říká: „Když se člověk někdy smiluje nad ubohým psem, jak by se nesmiloval Bůh – ten je přece mnohem ušlechtlejší než my.“¹⁴⁵⁸

Není vyloučeno, že žena někdy viděla, jak pes sežral jídlo, které někomu spadlo ze stolu. Bůh často zaranžuje takové situace, ze kterých se můžeme poučit.

Učitel má dát příležitost všem žákům, ale pak se má více věnovat těm, kteří mají větší zájem a více se snaží.

Z nich mohou být ti, kteří pak posunují společnost.

1456 Porovnejme situaci této ženy se situací Nazaretských. Nazaretští se tak strašně urazili, že chtěli Ježíše za jeho primiční kázání zabít.

Jakpak my reagujeme, když nám někdo říká pravdu? Jak vypadá naše jednání, naše ignorace nebo urážení se, když nám někdo něco vytkne? Jak vypadá naše pokora, kterou tolik proklamujeme? Jaký příklad dáváme druhým – my faráři, rodiče, preláti? Nakolik stojíme o pravdu a o proroky?

Kdypak naposled jsme vážně přemýšleli nad Božím slovem, které nám nebylo příjemné? Nebo nad kritikou současné církve?

1457 „Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno“. (Mt 7:8) My jsme si zapamatovali jen to první a stali se z nás pohodlní žebráci.

1458 Jsem někdy smutný nad představami některých lidí o Bohu. „Jejich Bůh“ bývá tvrdší než oni sami. Za to může špatná náboženská výchova některých učitelů náboženství a jejich vina, že se proti tomuto „jejich krutému Bohu“ nezbouřili.

Je možné, že žena, když viděla Ježíše, si řekla, využiji toho a zkusím (u toho Žida) štěstí. Snad se Bůh, ke mně – pohance, zachová, jako jsem se já zachovala vůči tomu psovi (je to jedna z více možností).

Vychutnejme si náročnost celé situace, oceňme tu paní. Můžeme se od ní mnoho naučit. Jsme povrchní, často se hlásíme k různým světcům – hlavně, když něco potřebujeme.¹⁴⁵⁹ A často o nich ani nic nevíme a ani nemáme zájem se od nich něco naučit. A přitom máme v Písmu řadu lidí, které chválí přímo Ježíš. Ti jsou pro nás pramenem poučení!

Ježíš postoj ženy označuje (a chválí) za čin víry! Chválí ji, nejen za tu poslední větu, ale za celý myšlenkový přístup, až k tomu, k čemu žena došla. Ta žena je nositelkou jednoho z nejvyšších Ježíšových vyznamenání. Ježíš nechválí nikdy lacině, i když umí ocenit vše dobré. Zatímco apoštoly (vedle pochval) občas kárá za jejich malověrnost, kananejskou ženu s obdivem chválí: „Paní, tvoje víra je velká“.

Všimněme si také, že v odpovědi (a představě) ženy o Bohu se neobjevuje slovo „láska“, ani slovo „víra“ (zatímco v našich řečech o Bohu hojně taková slova používáme). Slova „láska“ a „víra“ ještě nejsou zárukou naší lásky a víry. Zrovna tak nepřítomnost slov víra, láska, milovat, věřit atd., neznamená vždycky nedostatek víry a lásky.

Ale tato žena, neznalá „Mojžíše“, je otevřená pro Boha. Umí přemýšlet a vytrvale hledat – je tedy použitelná – proto jí Ježíš dopomohl k setkání s Mesiášem (nešlo jen o uzdravení její dcery). Ta žena pak svědčila o židovském Mesiáši ve svých pohanských končinách. Mesiáš přichází pro všechny – tak jak bylo proroky předpovězeno (viz první čtení z Izajáše a dalších proroků). Byla z ní pak misionářka Kananejců.

Ježíš ji vystavil zkoušku, aby mohla být přijata do jeho „vyšší školy“. A ona přijímací zkoušky složila s vyznamenáním – za velký projev víry. (Víra není sázkou do loterie: „Když to nepomůže neuškodí“.)

Víra není jen slovním prohlášením, že je něco nad námi.

Víra je postojem a konáním. Projevuje se jednáním, činy. Přitakáním Ježíšovi, touhou o přijetí Ježíšových postojů za své. Touhou stát se Ježíšovým učedníkem, abych od něj mohl být vyučen – a pak poslán k druhým.

My každou chvíli prohlašujeme: „V Tebe věřím, v Tebe doufám, moje víra je v pořádku ...“ .

Jenže, to není projevem víry podle Ježíše.

Apoštolům Ježíš vícekrát vytýká: „Kde je vaše víra?“, „malověrní“, „pokolení nevěřící“, „jak dlouho mám být s vámi“, „jak dlouho vás mám snášet?“ nebo dokonce „jdi mi z očí, satane“.

Tuto ženu Ježíš chválí: „Ženo, jak velká je tvá víra, staň se ti, jak si přeješ.“

Bylo by neuvážené uchýlit se k modlitbě: „Pane Ježíši, dej nám víru“, nebo dokonce: „Ty neznámá ženo kananejská, přimlouvej se za nás, abychom i my měli víru jako ty.“

Škoda, že se to tak běžně děje.

Ježíš nás chce vyprovokovat ke stejnému postoji a jednání jako tu ženu.

Kdo není jen Ježíšovým pohodlným lokajem, kdo si váží Ježíšových slov, jeho přízně a jeho vyučování, ten si pečlivě shromažďuje ty případy, ve kterých Ježíš někoho za víru chválí. Tam se můžeme mnoho poučit. Kananejská žena mezi ty následovníhodné osobnosti patří.

1459 Obracíme se na sv. Antoníčka, jemuž jsme přisoudili rezort „ztráty a nálezy“ nebo si v autě připevníme placku se sv. Krištofem...)

21. neděle v mezidobí

2020

21. neděle v mezidobí Iz 22:19–23 Ř 11:33–36 Mt 16:13–20 23. srpna 2020

Vyslechneme-li pouze v kostele úryvky z Písma a nezkoumáme-li okolnosti, neptáme-li se, co nám chce Bůh říci, skončíme například jako fanoušci svého idolu u ukvapeného a prázdného prohlášení: „Ježíš je Mesiáš, Syn Boží.“

Protože chci mluvit o jiné věci, v **Příloze I.** nabízím k dnešním biblickým textům „Poznámky z r. 2017“. Můžeme si zároveň ověřit, co jsme z moudrosti Písma pochopili a kam jsme se v našem myšlení posunuli.

Chci se s vámi poradit o zkušenosti z koronaviru a karantény. Co si počneme dál?

Jaké otázky jsme si nechali položit v našem náboženském životě?

Čas kvapem ubíhá a svět se rychle mění, pětinu 21. století už máme za sebou. Před půl stoletím se církev na 2. Vatikánském koncilu pohnula, ale daleko jsme nedošli.

Často myslím na Hospodinovu otázku člověku po selhání v Ráji: „Adame, kde jsi?“

Opět jsme jako Adam s Evou zalezli do svého křoví, přesto, že nás Ježíš posílá mezi lidi.

Stěžujeme si, kam nás naši politici zavádějí a že naše opozice nemá žádnou nosnou ideu. Ale česká katolická církev v naší společnosti není Ježíšovým kvasem a nesolí.¹⁴⁶⁰

Od r. 1970 jsme začali slavít liturgii podle reformy 2. vatikánského koncilu, ale ustrnuli jsme po pár krůčcích. Poněkud jsme změnili něco z její formy, ale obsah a Ježíšův záměr jeho Hostiny dlouho pohřbíváme.¹⁴⁶¹

Bůh sestupuje mezi nás, nechce přebývat ve svatostánku, ale v nás a uprostřed nás. Jenže, kdo se ptá na Ježíšův záměr a ochotu Ježíšova Ducha proměňovat nás na Nové Ježíšovo tělo? To je největší zázrak, největší boží nabídka a největší pokus proměňovat nás lidi k božímu obrazu.

Kolik péče jsme věnovali k porozumění tomuto zázraku?

Bůh je nesmírně velkorysý, ale bez nás k tomu zázraku nedojde. Jak daleko jsme v této Ježíšově nabídce a v jeho vyučování došli? Proč o tom my, pastýři, nemluvíme?

1460 Historik Raul Hilberg, když dokládal, že společnost v době války nedostatečně bránila židy před vyhlazováním, řekl o křesťanech: „Neměli ve společnosti téměř žádný vliv, jednou týdně se hodinu účastnili své bohoslužby.“ Bude o nás jednou znovu řečeno totéž?

1461 Naše mše má spíše nádech pohřební, je velice vzdálena Ježíšově svatební hostině.

Navštívili jsme o dovolené řadu bohoslužeb, mše byly jen „čteny“. Strach, aby svátosti byly „platně“ slouženy, nás svazuje k pedantskému lpění na formě. Zatímco se rajtuje na rubrikách a každém nesrozumitelném slově, téměř nikde se neslaví Ježíšova hostina podle jeho přání: „Vezměte, jezte a pijte.“ Důležité jsou naše pokyny! Ježíše jsme umlčeli.

(Samozřejmě, že úcta k božímu konání a naše spolupráce s Ježíšem nás vede k pečlivosti. I civilní společenské úkony a rituály mají svůj řád a formu (svatba na radnici, vojenská přísaha, promoce, soudní rituál ...).

Jeden příklad: Po staletí jsme jen mluvili o zázraku Proměňování. „Vrcholem mše svaté je sestupování Boha na oltář, Ježíš proměňuje chléb a víno na své předražené Tělo a svou přesvatou Krev. Na kolena, klanějme se a prokazujme mu svou úctu.“

Kolik modliteb, písní, rituálů, zázraků na podporu tohoto Nejvyššího Tajemství jsme vymysleli.

Kolik pokynů jak uctít Nejsvětější Svátost Oltářní. (Všimněme si toho zpředmětnění, už ne Ježíš ale „NSO“).

My, duchovní, jsme jako strojuvůdci (jsou-li podemleté koleje nebo padne-li na ně strom, strojuvůdce čeká, až někdo závadu na trati odstraní), kteří neumí předsnout na jiný dopravní prostředek nebo jít pěšky.

Ježíš nás chce přivést k Otci a ke svým a našim sestřím a bratrům. Chce nás *sjednotit*, vytvořit z nás rodinu božích dětí, ve které má každý upřímný zájem o druhé.¹⁴⁶²

Už delší dobu si uvědomujeme svou náboženskou zaostalost a strnulost. Naše bohoslužby stále ve značné míře zůstávají soukromou bohoslužbou. Mimo pozdravení pokoje, si každý hledíme svého. V kostele to vypadá spíše jako v nádražní jídelně, kde se navzájem neznáme a každý si hledí jen svého talíře. Naše mše často stále není rodinným slavením.

To, co povím, bude připodobněním.

Kus dovolené jsme strávili na dovolené u velice hodných, milých a pohostinných příbuzných. Bydlí v krásném domě (který si téměř sami vybudovali) s dvorem a rybníkem. Mají prvního vnoučka; krásného, rozkošného, miloučkého, usměvavého hošíčka. Všichni jsme z něj nadšení. Mladá babička, neobyčejně milá, je na vrcholu blaha, když ho může chovat. To, jak si Karlíčka každou chvíli brala do náruče, jak na něj láskyplně mluvila, bylo pro mě krásným zážitkem. Pobyt u nich byl ochutnávkou nebe (je-li nám s druhými dobře, je to ochutnávka nebe).

V neděli jsme s nimi a dalšími lidmi slavili bohoslužbu u rodinného stolu.

Bohoslužby doma jsme začali slavit za totality (přesto, že to bylo trestné). Beze všech krásných ornamentů, zpěvu, gest a postojů, ale po její bezprostřednosti se mně stýská.

V domácím prostředí se na začátku ptáme, zda není nepatřičné sedět u stolu. Bohoslužbu v kostele máme hluboce vyjetou jako koleje polní cesty – není snadné z nich vyjet. Potřebujeme si připomínat a zvykat si na to, že Bůh je u nás doma (i mimo slavnost bohoslužby) neméně přítomen než v kostele.

Ježíš se na nás dívá s ještě větším zájmem, než my se díváme na děti. Dítě nás přitahuje, zvláště když k nám vztahuje ruce a chce pochovat. Je pro nás zážitkem pohladit jeho jemňounkou kůžičku a měkounké vlásky.

Je obtížné si představit, že nás Ježíš touží podobně obejmout? Proč si toho nevšímáme a nedopřejeme?

Kdo z rodičů a prarodičů se netěší z žasnutí a radosti dětí, když dítěti ukazuje nové věci?

Jeden náš přítel se nemohl dočkat, až bude dětem číst pohádky. Nikdy od večerního čtení neodstoupil (když jeho nejstarší dcera šla do první třídy, měla přečtených 239 knih – přečtených od táty).

Kamarádka vyprávěla, jak se jejich dvouapůlletá dcera radovala nad jahodou. „Tu jahodu nám tady připravil Bůh,“ řekla maminka. Za pár dní jim ujela tramvaj. Holčička se ptala: „Bůh nám nechal tramvaj ujet?“¹⁴⁶³

1462 My raději zůstáváme v soukromém prožívání bohoslužby – proto na kolenou. Ducha božího spoutáváme svým tvrzením: „Mně je na kolenou dobře, já se v tom dobře cítím.“ Proč se neptáme, jak se cítí náš Ženich u nás – své nevěsty?

Můj příbuzný je misionářem v Zambii, černočům zasvětil svůj život. Oženil se s černoškou.

Když černoška v Africe potká černocho, nejprve se dovolí, zda ho může pozdravit. Všechna břemena nosí žena. Manželovi přináší po kolenou připravené jídlo.

Samozřejmě, že si Aleš drží svou kulturu. Černoši – když vidí, že kufry nosí on – si mohou myslet, že je „pod pantoflem“ ... I kdyby jeho žena říkala (jako my někdy vůči Ježíšovi): „Ale já se v našich odvěkých zvycích a posvátné tradici našich předků cítím dobře,“ nepřistoupil by na to.

V jakém postavení jsme před Ježíšem. Je pro nás jeho názor důležitější, než náš?

(Až v Zambii u Viktoriiniých vodopádů potkáte černou paní Vackovou a malé černé Vacky, tak to je naše rodina.)

1463 Děti jsou chytré, je radostí s nimi objevovat krásu světa. Můžeme se od nich ledacos naučit. Na Manželských setkáních se mi nedařilo na počítači nastavit wifinu. Požádal jsem o pomoc dva desetileté kluky. „To naše generace zvládá,“ pravili.

To vše je pro mě podobenstvím. Ježíš vyhledává setkání s námi, těší se na nás, rád by nás pohladil, políbil, objal nás. Je s námi, když se díváme na západ sluce, pozorujeme vážky nebo žáby, ... když ochutnáváme dobré jídlo manželky, maminky, babičky nebo pána domu. Ježíš se v ničem a nikomu nevnučuje.

Vyšli jsme z náruče rodičů i z náruče boží. Celý život potřebujeme náruč milovaných. Kdo objevil Náruč boží, získal Poklad.

Někdo má potřebu vyprávět druhým nový vtip, co zajímavého objevil, krásného zažil, z čeho se těší

...

Ježíš žije bohatým vnitřním životem. Těší jej, stojíme-li o jeho slova. Rád nám vypráví o Bohu, i o nás – kým pro něj jsme. Těší se z veškeré krásy stvoření. ¹⁴⁶⁴

„Adame, kde stojíš v roce 2020?,“ ptá se nás Hospodin. „Proč se přede mnou schováváš?“

V koronavirové karanténě jsme si říkali, že mediální přenosy bohoslužeb mají svůj význam pro staré a nemocné lidi, ale nenahradí nám společné slavení tváří v tvář druhým ...

Kdyby náš křesťanský život ale stál jen na bohoslužbách v kostele, byli bychom podvyživenými a nepoužitelnými křesťany. Potřebujeme život s Bohem vrátit do rodin a do všedních dnů. Víc než dvoutisíciletá praxe židů svědčí o velikém užtku takto pěstovaného vztahu s Bohem. ¹⁴⁶⁵

To nás může inspirovat.

Velice mě potěšilo, že v době koronavirové karantény řada rodin začala slavit rodinný rituál „Slavení dnu Páně“.

Znáte můj sen, že by menší skupiny křesťanů (kteří si rozumějí) třikrát do měsíce slavily Večeři Páně a jednou měsíčně by se ke slavení v kostele sešla celá farnost.

První křesťané měli presbytery a biskupy (kněze měli až později). Po domech „Lámali chléb“ – slavili Ježíšovu hostinu.

Presbyter je „starší“ bratr (nebo sestra), který je schopen pomáhat „mladším“. Znam řadu lidí (nejen z Manželských setkání), kteří by mohli být pozváni k presbyterské službě a mohli by předsedat slavení Večeře Páně jako u prvních křesťanů.

František už vyzval biskupy, aby začali světit ženaté muže ověřené životem na kněze. Potřebujeme být připravení. Slavení rodinného „Rituálu dne Páně“, k tomu může být přípravou.

(Na žádost některých znovu přikládám text rituálu v Příloze II.)

Bůh od nás slyší nesčíslně mnoho slov modliteb, ale zaslechneme jeho slovo: „Adame (člověče boží), kde jsi? Před čím a před kým se schováváš?“

Vyburcuje nás krize koronaviru a krize naší západní společnosti k naslouchání Ježíšovi?

Začneme se ho ptát na radu?

Stojíme o jeho moudrost?

Pokročíme ve slavení liturgie? Budeme z ní odcházet proměnění?

¹⁴⁶⁴ Proč jsou naše modlitby jako mluvení k neslyšící modle? Proč raději Bohu nenasloucháme?

„Při modlitbě nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov.

Nebud'te jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se modlete takto: Otče náš ...“

Pastýři ovšem smysl modlitby Páně nevysvětlují a tak ji mnoho křesťanů jen stále dokola opakuje jako mantru.

¹⁴⁶⁵ Víme o velikém zázraku, který Bůh vykonal na židech. Přesto, že po dvě tisíciletí žili, bez vlasti, bez vlastní země a svého území, bez vlastní policie a armády, přes nesčíslné pogromy nejen přežili, udrželi si vysokou úroveň duchovního života a dočkali se i vlastního státu. V mnoha oborech významně přispěli k pokroku světa a hlavně ke světové kultuře božího lidu. Jsou národem Knihy, Tóra jim byla slabikářem, čítankou a učebnicí Moudrosti. 90 % náboženského života se odehrává v jejich rodinách.

Dnešní Izrael je sekulární státem. Věřících židů je tam podobné množství jako u nás kostelových lidí. Věřící židé mají své, často významné a náročné zaměstnání a přesto se 2x až 3x týdně setkávají ke studiu Tóry (mnoho jich má rabínské vzdělání).

Víc než z krásného koncertu, mnohem více než ze spokojenosti nad splněním náboženské povinnosti?

Nevěsta a ženich odcházejí ze svatebního rituálu s jiným pocitem, než s jakým přišli. (Jaký prožitek jste na své svatbě měli vy?)

Prožijeme při bohoslužbě zážitek z toho, že pro Boha mnoho znamenáme? (To se nemusí vždy odrazit v citovém prožitku.)

Na Manželských setkáních jsem se opět potěšil. Řada manželů se snaží (nejen na Manželských setkáních) budovat čím dál větší vzájemné porozumění. Podobně může růst i hloubka našeho přátelství s Bohem.

K obojímu máme mnohem více prostředků, než měli naši rodiče.

Příloha I.:

21. neděle v mezidobí

27. srpna 2017

Biblické texty nás vedou k přemýšlení o autoritě.

Písmo nám ukazuje, že život a vztah s autoritou je náročnější než bychom si mysleli.

(Poznámky pod čarou jsou určeny především těm, kteří začali číst „Poznámky k biblickým textům nedělní liturgie“ nedávno a neznají předchozí lekce.)

Zopakujme si nejprve, co jsme z božího vyučování pochytili.

Kdo objevil krásu a péči Boha, ten si jej zamiluje celou svou bytostí a chce k němu svým způsobem života přilnout.

Z tohoto bohatství důvěry pak vyplývají slova: „Proto si vážíš (ctíš) otce i matku“ (jedno z deseti základních „slov“, na kterém stojí životadárné soužití dcer a synů božích, z „Desatera“).¹⁴⁶⁶

I Ježíš potvrdil, že boží království stojí na službě. (S Bohem sloužíme jeho plánům se světem a lidstvem.)

Naše společnost se propadá k pohanskému uspořádání¹⁴⁶⁷, proto jsme Bohu vděční za jeho vyučování k moudrosti.

Naše biblické texty nám ukazují tři typy autorit, jejich postoje a ovoce jejich života.

Všechny máme promýšlet. (My starší víme, že praktickou životní moudrost nelze zajistit zákony, nařízeními a zákazy.)

1466 To slovo patří dospělým (my jsme je bláhově zúžili jen na poslušnost dětí k rodičům a na poslušnost podřízených vůči nadřízeným).

Izrael měl původně kmenové uspořádání rodin, svobodných lidí (bez šlechty, společenských tříd, bez stavů a náboženské hierarchie). Rodiče byli jedinou lidskou autoritou. Přirozenou – rodiče slouží dětem, slabým, nemocným a potřebným (včetně starých rodičů) – tím ukazují dětem životní cestu (zjevenou nám Bohem; proto i slovo „ctít“ souvisí s úctou, prokazovanou Bohu).

1467 Mnoho mocných si osobuje moc a bohatství (všeho druhu) pro sebe a k ovládnutí druhých.

Autorita má vést druhé k dospělosti, k odpovědnosti, má chránit slabší a bdít nad tím, aby každý, kdo je autoritě svěřen netrpěl nějakou újmou. Autorita má vést, podporovat to dobré a tvůrčí v člověku i společnosti, svým příkladem má druhé vést ke svobodě, obětavosti a spravedlnosti boží.

Šebna je případem kariéristy, správce, který si urval vysoké, postavení pro sebe. O takových je řečeno: „Bůh mocné sesazuje z trůnu.“ Jemu podobných máme okolo sebe hojnost.

Eljakim byl pro svůj dobrý charakter Hospodinem vybrán ke službě druhým, ke správcovství, k hospodaření. Je přirovnán k železnému hřebu.¹⁴⁶⁸

Vykonal mnoho dobrého, ale nevydržel, později podlehl nátlaku příbuzných, příliš si je k sobě připustil. Navěsili se na něj a Eljakim podlehl jejich manipulaci. (Ani zaražený železný hřeb do zdi nelze přetížít.)

Co předcházelo Ježíšovým otázkám: „Za koho mě lidé pokládají,“ známe.

I záměr Ježíšových otázek známe.¹⁴⁶⁹

Petr je výborný, ale ani on není neomylný a bezchybný. Z jeho chyb se máme poučit. Je třeba, aby se držel Mesiáše!! (Jako každý z nás!)

Kontrolní otázka z minulých vyučování: K čemu Ježíš Petrovi blahopřeje?¹⁴⁷⁰

„Skálou“ není Petr se svým názorem, rozumem, dokonce ani se svou dobrou vůlí a upřímností.¹⁴⁷¹

„Skálou“ není úřad římských biskupů sám o sobě.

„Skálou“ držící boží království je postoj Ježíšova učedníka vyznávající „Mesiáše, Syna živého Boha.“ (V tom Petr vynikal i přes svá selhání).

Království boží se týká lidí, není jako království včel, mravenců nebo termitů, ta jsou plně naprogramována Tvůrcem, jejich členové nemohou jednat jinak, než jednají.

Ke stavbě božího království je třeba vědomé, svobodné a co nejpečlivější spolupráci Ježíšových učedníků s Bohem. Řídíme-li se jen svým rozumem, nedostojíme ve službě, kterou nám Ježíš svěřuje.

1468 Železo bylo tenkrát velice ceněno, pro praktický život mělo větší cenu než zlato. Šetřilo se jím (vzpomeňme římské vojáky, kteří Ježíšovy nohy přibíli jedním hřebem a druhý ušetřili).

1469 Apoštolové se pohoršovali nad zanedbaností lidí, kteří se drželi učení rabínů a nenechali si některé věci vysvětlit od Ježíšových učedníků. Ale sami si některá Ježíšova tvrzení nenechali vysvětlit. Byli podobně uzavření „novému učení“ (i když v menší míře než ostatní).

1470 Synovi řekneme: „Blahopřeji ti, že jsi udělal maturitu s vyznamenáním a že jsi byl přijat na významnou univerzitu a nejlepší profesori tě naučí to, k čemu sami došli – a na co bys sám nepřišel.“ („Petře, blahopřeji ti, že jsi se skvěle vyučil u Mojžíše a můj Otec ti mohl sdělit to, co bys sám nikdy nemohl objevit. Kdo má, tomu bude dáno a přidáno.“)

1471 Když Petr s upřímností jemu vlastní a v dobrém úmyslu káral Ježíše, Mistr jej napomenul: „Víš, že mluvíš jako Satan? Ten si také od jisté doby začal myslet, že je chytřejší než Bůh.“

Petr si vzal Ježíše stranou a začal ho kárat: „Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, (opust' učení farizeů) drž se mě, a následuj mne.“ (Mt 16:22–24)

Nenechme se zmást tvrzením některých kazatelů, že apoštolové nemohli pochopit, že bude Mesiáš ukřižován. Ježíš je skvělý učitel, učedníkům vše dobře vysvětloval.

V Osvětlení se ptávám našich poutníků: „Myslíte si, že by se něco podobného mohlo opakovat?“ „To je nepředstavitelné,“ odpovídají.

Ale, to, že je něco nepředstavitelné, neznamená, že se to nemůže stát.

Kdo by si kdy, mohl představit likvidaci lidí v plynových komorách a střílením lidí nad hromadnými hroby?

Žádný autor popisující „apokalypsu“ neměl takovou fantazii jako Hitler, Stalin a jejich lidé. A přesto se to stalo. A řada lidí před těmi zločiny varovala dříve, než nastaly.

Jednal-li i Petr někdy pošetile, jak bych si mohl myslet, že jsem lepší než on.

Pekelné mocnosti nemohou přemoci Ježíšovy učedníky – pokud jednají podle svého Pána!
Pekelné mocnosti se snaží otupit naši bdělost, našeptávat nám své názory, zakrývat nám oči před zlem vlastním i zlem cizích.¹⁴⁷²

Petr prošel Ježíšovým vyučováním. S jeho chybami Bůh počítá, ale Petr by rád (Bůh ještě více), abychom se z jeho chyb poučili.

V božím království jsou všichni vzděláváni a všichni přijímají určitý druh odpovědnosti.
Naše společnost je jiná než v době Mojžíšově, je jiná i než v době Ježíšově. A přece je Ježíšova moudrost stále použitelná.

I ve světské společnosti jsme (po velice špatných zkušenostech s pokušením moci a tragickém zneužívání) došli k oddělení moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Ježíš je geniální, myslel na vše. Apoštol Pavel píše: „Bůh v církvi ustanovil jedny za apoštoly, druhé za proroky, třetí za učitele; potom jsou mocné činy, pak dary uzdravování, služba potřebným, řízení církve, řeč ve vytržení.“ (Srov. 1 K 12:4–13) Můžeme si porovnat, jak vypadá uspořádání dnešní církve – kdo si v ní osobuje veškerou moc.¹⁴⁷³

Všímejme si, jakého bohatství se nám v církvi od autorit dostává nebo nedostává.

Proč se nedržíme toho, kterého ústy vyznáváme za svého Pána?

Ale věnujme se především každý sám sobě. Každému z nás bylo něco nebo někdo svěřen. Klíče od božího království jsou víc než klíče od korunovačních klenotů. Klíče od božího království ale nejsou naše, přijali jsme odpovědnost za Ježíšovu „stavbu“ a jeho poklad.

Svým dětem chceme dopřát co nejlepší učitele, lékaře, duchovní ... Svým svěřencům chceme pečlivě sloužit se samotným Ježíšem. Učit se ve svém oboru na trojku – máš-li na víc – je málo. Jsou ti svěřeni dcery a synové boží. V božím království hospodaříme s poklady, které mají obohacovat lidi na cestě do společenství svatých (těch, kterým Bůh zasvětil svůj život).

Říkali jsme si, proč Ježíš zakázal apoštolům prozrazovat, kdo je Mesiáš ... a co to znamená pro naše vyučování o Bohu.¹⁴⁷⁴

1472 Známe optimistické řečičky: „To nebude tak zlé ..., dejme politickému kandidátovi šanci ..., nebo přetrvávající pohanické názory, které nás svádí od vyučování božího.

Z Abrahámovy přemýšlení o Hospodinu, zdali by byl schopen zahladit spravedlivého s nespravedlivým (Gn 18:22–30) se máme poučit. Přesto někteří pokřtění – trčící v pohanství – přemlouvají Hospodina, aby dal víru tomu a onomu.

V modlitbě „Otče náš, přijď království tvé“ úkolují Boha místo toho, aby se poctivě ptali, co mohou pro boží věc udělat oni. (Jistý Američan řekl: „Neptej se, co může Amerika udělat pro tebe, ptej se, co ty můžeš udělat pro Ameriku.) Ježíš řekl učedníkům: „Vy(!) hleďte především boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“

Neotravujme Boha tím, co vše má udělat pro děti, prosme jej o pomoc, abychom my vedli své potomky k jeho moudrosti. Zkontrolujme si, kolik času týdně věnujeme novinám, televizi nebo svým zálibám a kolik času věnujeme porozumění Bohu.

1473 Arcibiskup R. Bezák řekl: „Já jsem si myslel, že všichni biskupové jsou lidmi na svých místech.“ Byl naivní, nečetl dějiny církve a Písmo? Neviděl, že všichni selháváme?) To, že jsme se nechali pokazit a nechali se svést k byzantské a autoritářské moci do jedné osoby je tragické. Nad minulostí bychom mohli mávnout rukou, ale že to přetrvává i po posledním koncilu je škoda.

Není-li osočeným dopřáno dovolání proti pomluvám, je naše církev nemocná.

Máme neblahé zkušenosti s dvěma totalitami. Hitler brzy zrušil demokratické uspořádání státu. Komunisté byli mazanější, jejich propaganda byla mazanější než nacistická, ale i oni rozhodovali o všem. Vyprávějme o tom svým potomkům.

1474 Starý Katechismus kladl otázky a hned dával „přesné odpovědi“. Byl vymyšlen ze strachu, aby lidé „věřili přesně“. Ježíš nám dává příklad, abychom kladli dobré otázky, děti vedli ke kladení otázek a společně

Apoštol Pavel v druhém čtení připomíná, že jedinou a nejvyšší autoritou je Bůh. On jediný je moudrý. Je pro nás jedinou a nejvyšší autoritou? My máme – oproti našim předkům – větší možnosti k poměřování svých názorů a jednání s Bohem. Ježíš je pro nás viditelným Synem Boha živého. Má lidskou zkušenost s naším životem, žil v pozemské lidské kůži. Bázeň před Bohem se nemá projevovat pouhým klaněním, ale ověřováním si boží moudrosti a pak přitakáním Ježíšovi ve svém životě. Není větší a příjemnější autority než je Bůh.

2020 (Příloha: slavení Dne Páně)

SLAVENÍ DNE PÁNĚ

rodinný rituál

Předmluva

Rituál vychází z biblického *dobrořečení a z židovského slavení soboty*.

Hebrejové byli původně barbaři. Hospodin jim nabídl veliké přátelství, jedinečnou pomoc a bohatství všeho druhu, nechají-li se jím vést.¹⁴⁷⁵

Za pár století se stali náboženstvím největšího praktického soucitu.¹⁴⁷⁶

Považují si, že smějí být svobodným lidem božím a královstvím kněží.¹⁴⁷⁷

Vědí, že jejich existence a bohatství stojí na třech pilířích:

- na životě podle slova Božího,
- slavení soboty
- a budování rodiny.

Ježíš, jeho příbuzní i apoštolové, v této kultuře vyrostli.¹⁴⁷⁸

90 % náboženského života Izraelitů se odehrává doma v rodině. Od Jáкова už víme, že tam, kde jsme, je s námi Bůh.

Ježíš nám k tomu ještě něco přidal.¹⁴⁷⁹

I my jsme křtem pozváni k životu v božím království a ke královskému kněžství ...¹⁴⁸⁰

hledali odpovědi u Ježíše.

1475 Izraeli, až mě poznáš, zamiluješ si mě celou svou bytostí. Jsem Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný. (Ex 34:6)

Izraeli, prohlásil jsi při Hospodinu, že ti bude Bohem a ty že budeš chodit po jeho cestách a dbát na jeho nařízení, pokyny a spravedlivá ustanovení, a že ho budeš poslouchat. Budeš jeho lidem, zvláštním vlastnictvím, jak k tobě mluvil. Budeš pečlivě žít podle jeho moudrých rad a on tě vyvýší nade všechny pronárody. Budeš mu chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina, svého Boha. (Dt 2:17–19)

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (ve významu „Jedinečný“).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci a opakuješ je svým synům a mluvíš o nich, když jsi v domě a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš, a uvazuješ si je jako znamení na ruku a jsou jako drahokam mezi tvými očima a píšeš je na veřejě svého domu a na své brány. (Dt 6:4–9)

1476 Budeš milovat svého bližního jako sebe samého. (Lv 19:18b)

1477 Budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím. Budete mi královstvím kněží. (Srov. Ex 19:5–6)

1478 Apoštol Pavel říká, že my – původně pohané – jsme byli naroubováni na ušlechtilou révu Izraele. (Srov. Ř 15. kap.). Smíme a máme z velikého bohatství Izraele čerpat.

1479 Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich. (Mt 18:20)

1480 Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu. (1 P 2:9)

Hospodin své přátelství ke svému lidu přirovnává ke krásnému manželství. Židé každou sobotu večer v synagoze čtou Píseň písní. Ta je podobenstvím o věčné smlouvě mezi ženichem – Bohem, a jeho nevěstou – Izraelem. Ježíš přišel jako ženich, a i nás nežidy, zve do množiny své nevěsty. Ke své Hostině použil rodinnou velikonoční slavnost, povýšil ji a daroval nám ji jako slavnost svatební – každou neděli nám opakuje svůj manželský slib. Navíc nám neděli daroval jako slavnost Vzkříšení. Na každou slavnost se připravujeme ...¹⁴⁸¹

SLAVENÍ DNE PÁNĚ

Sobotní večer

Liturgicky začíná den večerem. K přípravě na Den Páně se rodina v sobotu schází u stolu ke slavnostnější večeři pěkně oblečena.

Pokud jsme před tím někomu ublížili, nejprve se mu omluvíme.

Stůl je svátečně prostřený s ubrusem a svícemi (dvě za manžely, s narozením každého dítěte přibývá další svíce)¹⁴⁸², na stole je (mimo jídla k večeři) na zvláštním talíři chléb,¹⁴⁸³ přikrytý bílým plátěným ubrouskem, dospělí mají nalitý pohár s vínem, děti s vinným džusem nebo jinou ovocnou šťávou.¹⁴⁸⁴

Připravíme si obnos peněz na nedělní kostelní sbírku nebo na dobročinný účel.

Všichni stojí, matka rozsvěcuje svíce a říká modlitbu:

Bože, děkujeme ti za oheň, který svítí a hřeje. Také tvá slova jsou světlem pro náš život. Rozsvěcujeme tato světla, aby nám připomínala tvé dvě rady: „Pamatuj si má slova a střež je.“

Díky tvým slovům přichází do naší rodiny tvá moudrost, abychom se, my – rodiče, i naše děti – učili žít ušlechtilé a pravdivě.

Bože, buď i nadále milosrdný vůči mně (*jméno*), dceři (*jméno matky a otce*), mému manželovi (*jméno*) a mým dětem (*jejich jména*).

Bože, pomáhej mně k věrnosti tvým slovům, pomáhej mi vést naše děti tak, aby si osvojily tvou spravedlnost. Pomáhej mně ochotně sloužit a pomáhat druhým.

Děkuji ti, Bože za to, že mě a moje blízké učíš přiznávat si svá provinění a prosit za odpuštění. Děkuji ti za milosrdenství tvé a těch, které jsem o odpuštění prosila. Děkuji ti za to, že nás učíš odpouštět těm, kteří nás o odpuštění prosí.

Prosím tě o tvou pomoc, abychom se od Ježíše učili žít v jeho pokoji, úctě k druhým a v radosti.

Amen.

Dobrořečení otce (v jeho nepřítomnosti matky):

Bože, z lásky jsi nás stvořil a k lásce nás voláš.

Daroval jsi nám jednoho druhému a celý svět.

Podle tvé moudrosti se učíme s tímto bohatstvím hospodařit.

Učíš nás pracovat i slavit. Prosíme tě o pomoc, abychom se dobře připravili na zítřejší Den Páně a slavili jej ve tvém Duchu.

Děkujeme ti za přátelství Tvé i těch, kteří nás mají rádi.

1481 Je ideální si rodinný rituál zavést hned po svatbě. S příchodem dětí se provoz v rodině změní, ale malé děti vyrostou a puberta také netrvá věčně ...

Slova modliteb i jejich délku (případně písně podle vlastní volby) si může každý přizpůsobit své situaci a na míru své rodiny, podle věku dětí a svého stupně duchovního růstu.

Používat k modlitbě slova druhého člověka má své těžkosti, každý máme svůj slovník, ale rituál je nabídkou k inspiraci.

Některé rodiny někdy slaví „sobotní rituál“ v pátek.

1482 Dříve byla tato sobotní světla jediným osvětlením a každý ocenil jejich krásu.

1483 Chlebovou placku, větší pleténku nebo krajíc chleba k rozlámání.

1484 Židé nalévají poháry až po okraj, aby každý viděl, že Bůh na nás nešetří.

Děkujeme i za to, čím nám posloužili druzí lidé, často neznámí. Odměň je, prosíme, svou štedrostí.
Děkujeme ti za všechno, čeho dobrého se nám v tomto týdnu dostalo. Učíš nás pěkným vztahům s druhými; děkujeme ti za to, čím dobrým jsme někomu pomohli, čím jsme přispěli světu, aby byl přívětivější.

Bože, díky tvému požehnání máme víc, než kolik nutně potřebujeme k životu – máme z čeho rozdávat.

Připravený obnos peněz na kostelní sbírku nebo na dobročinný účel otec vloží do pokladničky nebo na zvláštní talířek.

Pak pokračuje v modlitbě:

Bože, tvé pokyny jsou svíce, ale život podle tvé moudrosti je světlem.

Ježíši, tys o nás řekl: „Vy jste světlo světa. Rozsvícená světla se nestaví pod stůl, ale na stůl, aby svítila všem v domě.

Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby za vaši dobročinnost (i když nevidí, jak

a kolik pro potřebné dáváte) a mohli děkovat Bohu.“

Pokladničku nebo talíř s penězi odloží mimo stůl.

Děkujeme ti Bože za to, že tě máme, a že máme jeden druhého.

Podíváme se na druhé a ukloníme se jim.

Všichni zasednou ke stolu.

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) dobrořečí nad vínem:

Otče náš, králi náš, děkujeme ti za krásu světa.

Děkujeme ti za přátelství tvé a za přátelství těch, kteří nás mají rádi.

Učíš nás společně pracovat i slavit. Ke slavení jsi nám také dal plod révy a nejrůznějšího ovoce.

I lidé vymysleli mnoho dobrého, aby nám chutnal život.¹⁴⁸⁵

S vděčností a v radosti chceme slavit Den Páně, proto si – před tebou – připijíme: „Na život (s Tebou a s lidmi).“

Všichni pozvednou své poháry, podívají se na sebe a napijí se.

Pak otec (v jeho nepřítomnosti matka) odkryje chléb z ubrousku, vztáhne nad chléb ruce a říká dobrořečení nad chlebem:

Bože, s láskou pečuješ o všechno živé, o nás – lidi – nejvíce.

Nad chlebem ti dobrořečíme za vše, co nám poskytuješ k životu.

Prosíme tě, Bože, pomáhej nám, abychom žili ve vzájemné lásce a pomáhali si.

*Chléb rozláme na kousky podle počtu stolujících na talíř a každý kousek chleba posolí.*¹⁴⁸⁶

Talíř s chlebem nabídne nejprve své ženě, pak dětem podle stáří (od nejstaršího k nejmladšímu), sám si bere kousek chleba jako poslední.

Potom pokračuje:

„Bože, děkujeme Ti za jídlo, za ty, kteří nám jídlo připravili

i za lidi, kteří potraviny vypěstovali nebo na nich pracovali.

Děkujeme ti za ty, kteří nám jakkoliv slouží.

Po večeři otec rodiny děkuje za svou manželku (Př 31:10–31):

Ženu statečnou kdo nalezne? Je daleko cennější než perly.

Srdce jejího muže na ni spoléhá a nepostrádá bohatství.

Prokazuje mu jen dobro a žádné zlo po celý svůj život.

Stará se o vlnu a o len, pracuje s chutí vlastníma rukama.

Podobna obchodním lodím zdaleka přiváží svůj chléb.

Ještě za noci vstává dát potravu svému domu a příkazy služkám.

Vyhlédne si pole a získá je, z ovoce svých rukou vysází vinici.

1485 Židé neříkají: „Dobrý Bůh“, ale „Sladký Bůh“.

1486 Dětem vysvětlujeme, že chléb byl a je základní potravou v mnoha zemích. Lámání chleba je prastarým rituálem sbratření. Rozdělení se o chléb může někomu zachránit život. Dodneška vítáme vzácné návštěvy chlebem a solí. Sůl dodává jídlu chuť a je nejstarším konzervačním prostředkem. Chléb se solí na znamení, aby nám naše přátelství vydrželo.

Bedra si opáže silou a posílí své paže.
Okusí, jak je dobré její podnikání. Její svítilna nehasne ani v noci.
Vztahuje ruce po přeslenu, svými prsty se chápe vřetena.
Dlaň má otevřenou pro utištěného a ruce vztahuje k ubožáku.
Nebojí se o svůj dům, když sněží, celý její dům je oblečen do dvojího šatu.
Zhotovuje si příkrývky. Z jemného plátna a šarlatu je její oděv.
Uznáván je v branách její manžel, když zasedá se staršími země.
Zhotovuje plátno na prodej a pásy dodává kupci.
Síla a důstojnost je jejím šatem, s úsměvem hledí vstříc příštím dnům.
Její ústa promlouvají moudře, na jazyku mívá vlídné naučení.
Pozorně sleduje chod svého domu a chleba lenosti její.
Její synové povstávají a blahorečí jí, též její manžel ji chválí:
Statečně si vedly mnohé dcery, ale ty je všechny předčíš.
Klamavá je líbeznost, pomíjivá krása; žena, jež se bojí Hospodina, dojde chvály.
Dejte jí z ovoce jejích rukou, ať ji chválí v branách její činy! ¹⁴⁸⁷

Pak manželku obejmě a políbí.

Rodiče žehnají svým dětem. ¹⁴⁸⁸

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) se vtaženými rukama k dětem říká:

**Bože, dobrořečíme ti, za tvou lásku. Svou přízeň nám projevuješ mnohými dary. Tak zakoušíme tvé požehnání.
Děti, Bůh nám žehná a chrání nás.**

Pečuje o nás,
mluví s námi,
smilovává se nad námi
a obdarovává nás svým pokojem.

Postupně přistupuje ke každému dítěti, od nejstaršího k nejmladšímu, pokládá mu ruce na hlavu, dívá se mu do očí a s úsměvem mu říká:

X., mám tě velice rád, ale Bůh tě má ještě víc rád než já.
Bůh se na tebe usmívá.

obejmě dítě se slovy: Objímá tě
a políbí je se slovy: a dává ti pusku.

Pak matka každému dítěti ve stejném pořadí pokládá ruce na hlavu, dívá se mu do očí a s úsměvem mu říká:

X., mám tě velice ráda, ale Bůh tě má ještě víc rád než já.
Bůh se na tebe usmívá.

obejmě dítě se slovy: Objímá tě
a políbí je se slovy: a dává ti pusku.

Potom jdou malé děti spát.

1487 Text „Chvála ženy statečné“, je pro nás velice archaický, lze si jej přepracovat vlastními slovy na to, co manželka dělá pro rodinu i v zaměstnání. (Byl jsem překvapen, když mnoho chlapů řeklo: „Tomu textu rozumíme.“)

Pokud by manžel konkrétně neděkoval (i před dětmi) za vše, co jeho manželka dělá pro něj, pro rodinu a pro druhé (vaří, pečuje o děti, uklízí, pere, pečuje o ...), bylo by dobrořečení formalitou. Samozřejmě, že pak manželka může nahlas ocenit svého manžela (i před dětmi) za to, co dělá pro ni, pro rodinu a společnost.

1488 Vysvětlení významu požehnání najdete v Příloze o „Dobrořečení“.

*Po večeři začíná příprava na neděli čtením biblických textů.
Pro větší děti je ctí být u toho a zapojit se.*

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) přípravu uvede modlitbou:

Bože, řekl jsi nám: „Snažte-li se o porozumění mým slovům a snažte-li se podle nich žít, jako byste mě korunovali svým králem.“

Bože, žádná univerzita nás neučí to, čemu nás vyučuješ ty.

Děkujeme ti za to. Chceme tvým slovům pozorně naslouchat, abychom v životě jednali podle tvých pokynů a rad.

Prosíme tě k tomu o pomoc. Amen.

Úryvku z Písma porozumí ten, kdo zná celek. Proto otec (v jeho nepřítomnosti matka) uvede jednotlivá čtení (u historických knih uvede století, ve kterém se děj odehrál, souvislosti čteného úryvku, u slov proroků uvede příčiny, na které Hospodin reaguje ...¹⁴⁸⁹

Některá čtení mohou číst i větší děti.

Po každém textu rodiče poví, jak textu rozumějí (mohou se zapojit i děti). Je žádoucí vést děti ke kladení otázek a chválit je, když se ptají.

Po rozpravě o biblických textech otec (v jeho nepřítomnosti matka) řekne modlitbu:

Bože, zítra budeme těmto tvým slovům s ostatními rodinami naslouchat v kostele. Chceme ti co nejvíce porozumět, prosíme tě k tomu o pomoc. Těšíme se na to, co dalšího se dozvíme a co nového pochopíme.

Děkovali jsme ti, Bože, v naší rodině za vše, čím jsme byli obdarováni v tomto týdnu. Zítra ti budeme děkovat společně s ostatními, neboť bohatství našich přátel je i naším dalším bohatstvím.

Děti, na zítřejší bohoslužbu si každý připravíme krátké poděkování.

Až pan farář řekne: „Modleme se“, ve chvílce ticha si každý v duchu řekneme svou modlitbu; Bůh si ji z nás „přečte“.

Pan farář pak modlitby všech zakončí, a my odpovíme: Amen.

Těšíme se na zítřejší Den Páně. Přejeme vám s maminkou „Dobrou noc“.

Rituál nedělního oběda

Neděle je naším největším svátkem a společně jídlo u nedělního stolu je naší největší rodinnou slavností. Má být pokračováním Ježíšovy hostiny, slavené v kostele.

(Ochota pomáhat s přípravou jídla je pro členy rodiny samozřejmostí). Stolováním prokazujeme druhým svou přízeň, svou pozorností k nim dáváváme najevo: „Mám tě rád, jsem tu pro tebe, pečuji o tebe, aby ti nic nechybělo.“ Proto i stůl je slavnostně připraven a my jsme pěkně oblečeni – vědomi si Boží přítomnosti a toho, že jsme z královského rodu.

(Kdo nepochopí smysl a krásu stolování má ztíženou cestu k pochopení Ježíšovy Hostiny.)

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) říká:

Bože, děkujeme ti za Ježíšovu hostinu – směli jsme ji opět prožít jako tvoje nevěsta. Prosíme tě, pomoz nám, aby naše stolování bylo pokračováním Ježíšovy hostiny. Jsme ti vděční, že u nás doma nejsi méně přítomen než v kostele, u tebe jsme doma.

Děkujeme ti za tvou blízkost, přátelství a všechnu tvou péči.

Děkujeme ti za ty, kteří nás mají rádi.

Děkujeme ti za dnešní dobré jídlo a za ty, kteří nám je připravili a dopřáli (mírně se ukloníme tomu, kdo vařil a těm, kteří pomáhali).

Amen.

Přivítá hosty a členy rodiny:

Všechny vás rádi s manželkou přijímáme u našeho stolu a přejeme vám dobrou chuť.

¹⁴⁸⁹ Úvody do čtení lze získat: z Bible – z úvodů jednotlivých knih, z Misálu, z „Nedělní liturgie“ (vydává Pastorační středisko arcibiskupství pražského), z Katolického týdeníku, z „Poznámek na neděli“ letohradské farnosti ...

Všichni odpoví: Dobrou chuť.

Modlitba po jídle

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) říká:

Bože, z tvé dobroty žijeme. Z tvé štědrosti jsme opět jedli. Díky tobě nám nikdy nechybělo a nebude chybět jídlo a to, co potřebujeme k životu. Děkujeme ti, ti za to, že nás přivádíš ke vzájemnému přátelství a učíš nás pomáhat potřebným. Za vše dobré ti chceme dobrořečit svým životem – ochotou sloužit druhým.

Všichni poděkujeme rodičům (hostitelům) za dobré jídlo, za společenství, za příjemnou atmosféru u stolu ...

Po obědě se obvykle vracíme k bohoslužbě, k biblickým textům, k tomu, co nás zaujalo, čemu nerozumíme, na co (a koho) se budeme ptát, co si ještě chceme v týdnu promyslet.

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) říká:

Bože, děkujeme ti za tvé slovo, z kterého se učíme největší životní moudrosti.

Darem dnu svátečního nám připomínáš, že nejsme otroky nikoho a ničeho (ani práce), děkujeme ti za to, že jsme tvými milovanými dětmi.

Přál sis nás, přijal jsi nás a stále – nás hříšné – znovu a znovu přijímáš.

Děkujeme ti, že jsi nás – spolu s druhými – učinil ke svému obrazu.

Daroval jsi nám velké osobnosti.

Děkujeme ti za Abraháma; odkázal nám zkušenost, že jsi velkorysý a věrný přítel.

Děkujeme ti za Mojžíše; učí nás rozpoznávat dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti, ukazuje nám cestu k tvé moudrosti.

Děkujeme za naše předky ...

Děkujeme ti za Ježíše. Na jeho jednání s lidmi vidíme, jakou cenu má pro tebe každý člověk – i my. Na jeho životě vidíme, jak si představuješ pěkný život člověka. Ježíše jsme přijali jako největšího Přítele a Učitele.

Od něj se učíme milovat tebe celou svou bytostí a bližní jako sebe sama.

Prosíme tě k tomu Bože o pomoc.

Za vše ti dobrořečíme. Amen.

Nedělní večere

Na stole jsou poháry s vínem nebo džusem a opět hoří svíce.

Židé poháry přelévají, aby si uvědomili, že nás Bůh obdarovává víc, než se všímáme (pod poháry dávají talířek). Na sůl také dávají také kořenku s vonným kořením (například s hřebíčkem).

Otec (v jeho nepřítomnosti matka) říká:

Bože, děkujeme ti za dar Dnu Páně.

Děkujeme ti za tvou velikou štědrost. Víme, že nás – i v následujícím týdnu – budeš vrchovatě obdarovávat mnohá krásnými překvapeními.

Chceme si všimnout tvých darů – abychom věděli, jak jsme bohatí tebou a jedni druhými.

Dobrořečíme ti, Bože za krásu nesmírného množství vůní.¹⁴⁹⁰

Při křtu a svátosti dospělosti jsme byli ovoněni, abychom věděli,

¹⁴⁹⁰ V Bibli je vůně jedním z obrazů Ducha božího. Izraelita při setkání s vůní pokaždé dobrořečí Tvůrci.

Izraelští králové měli sloužit lidu Božímu, nebyli korunováni, byli pomazáni – ovoněni (podobně jako kněží a proroci), aby věděli, že svým jednáním mají vonět po Bohu. Ježíš nás znovu a znovu ponořuje do Ducha božího – abychom jím voněli.

že máme vonět po tobě, Bože.

Všichni si postupně přivoní k vonnému koření v kořence.

Pak modlitba pokračuje:

Bože, chceme být svým jednáním příjemní druhým, aby viděli,

že jsi Otcem a Matkou všech lidí, že jsi příjemný,

že i na nás máš vliv, a že i oni ti mohou důvěřovat.

Dobrořečíme ti Bože za sebe a za všechno stvoření.

Velice ti děkujeme, neboť s velikou láskou pečuješ o vše živé.

Prosíme tě o pomoc, abychom příští týden poctivě pracovali

na tvém království ve světě a byli tvůrci Kristova pokoje.

Amen.

Václav Vacek

2017

21. neděle v mezidobí Iz 22:19–23 Ř 11:33–36 Mt 16:13–20 27. srpna 2017

Tyto biblické texty nás vedou k přemýšlení o autoritě.¹⁴⁹¹

(Poznámky pod čarou jsou určeny především těm, kteří začali číst „Poznámky k biblickým textům nedělní liturgie“ nedávno a neznají předchozí lekce.)

Zopakujme si nejprve, co jsme z božího vyučování pochytili.

Kdo objevil krásu a péči Boha, ten si jej zamiluje celou svou bytostí a chce k němu svým způsobem života přilnout.

Z tohoto bohatství důvěry pak vyplývají slova: „Proto si vážíš (ctíš) otce i matku“ (jedno z deseti základních „slov“, na kterém stojí životadárné soužití dcer a synů božích, z „Desatera“).¹⁴⁹²

I Ježíš potvrdil, že boží království stojí na službě. (S Bohem sloužíme jeho plánům se světem a lidstvem.)

Naše společnost se propadá k pohanskému uspořádání¹⁴⁹³, proto jsme Bohu za jeho vyučování k moudrosti vděční.

Naše biblické texty nám ukazují tři typy autorit, jejich postoje a ovoce jejich života.

¹⁴⁹¹ Škoda, že někteří lidé jen nadávají na politiku. Za minulého režimu jsme znali velké osobnosti, těch jsme se drželi. Kdo dnes nezná pár významných soudců, novinářů, myslitelů, učitelů je vinen svou leností. Máme si s kým porovnávat své názory. Předkové mnohých z nás měli jen základní vzdělání (prarodiče třeba jen 5 tříd), ale četli dobré knihy a dobře se orientovali v politice, v obci i v církvi (nepatřili mezi svíčkové báby). Vážili si vzdělaných lidí a se samozřejmostí se zapojili do života společnosti, do odboje i do života farnosti. My máme mnohem větší možnosti, i v náboženském životě.

¹⁴⁹² To slovo patří dospělým (my jsme je bláhově zúžili jen na poslušnost dětí k rodičům a na poslušnost podřízených vůči nadřízeným).

Izrael měl původně kmenové uspořádání rodin, svobodných lidí (bez šlechty, společenských tříd, bez stavů a náboženské hierarchie). Rodiče byli jedinou lidskou autoritou. Přirozenou – rodiče slouží dětem, slabým, nemocným a potřebným (včetně starých rodičů) – tím ukazují dětem životní cestu (zjevenou nám Bohem; proto i slovo „ctít“ souvisí s úctou, prokazovanou Bohu).

¹⁴⁹³ Mnoho mocných si osobuje moc a bohatství (všeho druhu) pro sebe a k ovládnutí druhých.

Autorita má vést druhé k dospělosti, k odpovědnosti, má chránit slabší a bdít nad tím, aby každý, kdo je autoritě svěřen netrpěl nějakou újmu. Autorita má vést, podporovat to dobré a tvůrčí v člověku i společnosti, svým příkladem má druhé vést ke svobodě, obětavosti a spravedlnosti boží.

Všechny máme promýšlet. (My starší víme, že praktickou životní moudrost nelze zajistit zákony, nařízeními a zákazy.)

Šebna je případem kariéristy, správce, který si urval vysoké, postavení pro sebe. O takových je řečeno: „Bůh mocné sesazuje z trůnu.“ Jemu podobných máme okolo sebe hojnost.

Eljakim byl pro svůj dobrý charakter Hospodinem vybrán ke službě druhým, ke správcovství, k hospodaření. Je přirovnán k železnému hřebu.¹⁴⁹⁴
Vykonal mnoho dobrého, ale nevydržel, později podlehl nátlaku příbuzných, příliš si je k sobě připustil. Navěsili se na něj a Eljakim podlehl jejich manipulaci. (Ani zaražený železný hřeb do zdi nelze přetížít.)

Co předcházelo Ježíšovým otázkám: „Za koho mě lidé pokládají,“ známe. I jeho záměr.¹⁴⁹⁵
Petr je výborný, ale ani on není neomylný a bezchybný. Z jeho chyb se máme poučit.
Je třeba, aby se držel Mesiáše!! (Jako každý z nás!)

Kontrolní otázka z minulých vyučování:
K čemu Ježíš Petrovi blahopřeje?¹⁴⁹⁶

„Skálou“ není Petr se svým názorem, rozumem, dokonce ani se svou dobrou vůlí a upřímností.¹⁴⁹⁷
„Skálou“ není úřad římských biskupů sám o sobě.
„Skálou“ držící boží království je postoj Ježíšova učedníka vyznávající „Mesiáše, Syna živého Boha.“ V tom Petr vynikal i přes svá selhání).
Království boží se týká lidí, není jako království včel, mravenců nebo termitů, ta jsou plně naprogramována Tvůrcem, jejich členové nemohou jednat jinak, než jednají.

1494 Železo bylo tenkrát velice ceněno, pro život mělo větší cenu než zlato. Šetrilo se jím (vzpomeňme římské vojáky, kteří Ježíšovy nohy přibili jedním hřebem a druhý ušetřili).

1495 Apoštolové se pohoršovali nad zanedbaností lidí, kteří se drželi učení rabínů a nenechali si některé věci vysvětlit od Ježíšových učedníků. Ale sami si některá Ježíšova tvrzení nenechali vysvětlit. Byli podobně uzavření „novému učení“ (i když v menší míře než ostatní).

1496 Synovi řekneme: „Blahopřeji ti, že jsi udělal maturitu s vyznamenáním a že jsi byl přijat na významnou univerzitu a nejlepší profesori tě naučí to, k čemu sami došli – a na co bys sám nepřišel. („Petře, blahopřeji ti, že jsi se skvěle vyučil u Mojžíše a můj Otec ti mohl sdělit to, co bys sám nikdy nemohl objevit. Kdo má, tomu bude dáno a přidáno.“)

1497 Když Petr s upřímností jemu vlastní v dobrém úmyslu káral Ježíše, Mistr jej napomenul: Víš, že mluvíš jako Satan? Ten si také od jisté doby začal myslet, že je chytřejší než Bůh.

„Petr si vzal Ježíše stranou a začal ho kárat: "Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!" Ale on se obrátil a řekl Petrovi: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!"

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: "Kdo chce jít za mnou, (opust' učení farizeů) drž se mě, a následuj mne. (Mt 16:22–24)

Nenechme se zmást tvrzením některých kazatelů, že apoštolové nemohli pochopit, že bude Mesiáš ukřižován. Ježíš je skvělý učitel, učedníkům vše dobře vysvětloval.

V Osvětlení se ptávám našich poutníků: „Myslíte si, že by se něco podobného mohlo opakovat?“ „To je nepředstavitelné,“ odpovídají.

Ale, to, že je něco nepředstavitelné, neznamená, že se to nemůže stát.

Kdo by si kdy, mohl představit likvidaci lidí v plynových komorách a střílení lidí nad hromadnými hroby?

Žádný autor popisující „apokalypsu“ neměl takovou fantazii jako Hitler, Stalin a jejich lidé. A přesto se to stalo. A řada lidí před těmi zločiny varovala dříve, než nastaly.

Jednal-li i Petr někdy pošetile, jak bych si mohl myslet, že jsem lepší než on?

Ke stavbě božího království je třeba vědomé, svobodné a co nejpečlivější spolupráce Ježíšových učedníků s Bohem. Řídíme-li se jen svým rozumem, neobstojíme ve službě, kterou nám Ježíš svěřuje.

Pekelné mocnosti nemohou přemoci Ježíšovy učedníky jednající podle svého Pána. Pekelné mocnosti se snaží otupit naši bdělost, našeptávat nám své názory, zakrývat nám oči před zlem vlastním i zlem cizích.¹⁴⁹⁸

Petr prošel Ježíšovým vyučováním. S jeho chybami Bůh počítá, ale Petr by rád (Bůh ještě více), abychom se z jeho chyb poučili.

V božím království jsou všichni vzděláváni a všichni přijímají určitý druh odpovědnosti. Naše společnost je jiná než v době Mojžíšově, je jiná i než v době Ježíšově. A přece je Ježíšova moudrost stále použitelná.

I ve světské společnosti jsme (po velice špatných zkušenostech s pokušením moci a tragickém zneužívání) došli k oddělení moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Ježíš je geniální, myslel na vše. Apoštol Pavel píše: „Bůh v církvi ustanovil jedny za apoštoly, druhé za proroky, třetí za učitele; potom jsou mocné činy, pak dary uzdravování, služba potřebným, řízení církve, řeč ve vytržení.“ (Srov. 1 K 12:4–13) Můžeme si porovnat, jak vypadá uspořádání dnešní církve – kdo si v ní osobuje veškerou moc.¹⁴⁹⁹

A jakého bohatství se nám v církvi od autorit dostává nebo nedostává. Proč se nedržíme toho, kterého ústy vyznáváme za svého Pána?

Ale věnujme se především každý sám sobě. Každému z nás bylo něco nebo někdo svěřen. Klíče od božího království jsou víc než klíče od korunovačních klenotů. Klíče od božího království ale nejsou naše, přijali jsme odpovědnost za Ježíšovu „stavbu“.

Svým dětem chceme dopřát co nejlepší učitele, lékaře, duchovní ... Svým svěřencům chceme pečlivě sloužit se samotným Ježíšem. Učit se ve svém oboru na trojku – máš-li na víc – je málo. Jsou ti svěřeni dcery a synové boží. V božím království hospodaříme s poklady, které mají obohacovat lidi na cestě do společenství svatých (těch, kterým Bůh zasvětil svůj život).

1498 Známe optimistické řečičky: „To nebude tak zlé ..., dejme politickému kandidátovi šanci..., nebo přetrvávající pohané názory, které nás svádí od vyučování božího.

Z Abrahámovy přemýšlení o Hospodinu, zdali by byl schopen zahladit spravedlivého s nespravedlivým (Gn 18:22–30) se máme poučit. Přesto někteří pokřtění – trčící v pohanství – přemlouvají Hospodina, aby dal víru tomu a onomu.

V modlitbě „Otče náš, přijď království tvé“ úkolují Boha místo toho, aby se poctivě ptali, co mohou pro boží věc udělat oni. (Jistý Američan řekl: „Neptej se, co může Amerika udělat pro tebe, ptej se, co ty můžeš udělat pro Ameriku.) Ježíš řekl učedníkům: „Vy(!) hledejte především boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“

Neotravujme Boha tím, co vše má udělat pro děti, prosme jej o pomoc, abychom my vedli své potomky k jeho moudrosti. Zkontrolujme si, kolik času týdně věnujeme novinám, televizi nebo svým zálibám a kolik času věnujeme porozumění Bohu.

1499 Jedno kníže kněžské, samo těžce postižené ještě vyššími knížaty kněžskými, pravilo: „Já jsem si myslel, že všechna knížata kněžská jsou lidmi na svých místech“ (Nečtlo dějiny církve a Písmo? Nevidělo, že všichni selháváme?)

To, že jsme se nechali pokazit a nechali se svést k byzantské a autoritářské moci do jedné osoby je tragické. Nad minulostí bychom mohli mávnout rukou, ale že to přetrvává i po posledním koncilu je škoda.

Není-li osočeným dopřáno dovolání proti pomluvám, je naše církve nemocná.

Máme neblahé zkušenosti s dvěma totalitami. Hitler brzy zrušil demokratické uspořádání státu. Komunisté byli mazanější, jejich propaganda byla mazanější než nacistická, ale i oni rozhodovali o všem. Vyprávějme

Říkali jsme si, proč Ježíš zakázal apoštolům prozrazovat, kdo je Mesiáš ... a co to znamená pro naše vyučování o Bohu.¹⁵⁰⁰

Apoštol Pavel v druhém čtení připomíná, že jedinou a nejvyšší autoritou je Bůh.

On jediný je moudrý. Je pro nás jedinou a nejvyšší autoritou?

My máme – oproti našim předkům – větší možnosti k poměrování svých názorů a jednání s Bohem. Ježíš je pro nás viditelným Synem Boha živého. Má lidskou zkušenost s naším životem, žil v pozemské lidské kůži.

Bázeň před Bohem se nemá projevat pouhým klaněním, ale ověřováním si boží moudrosti a pak přitakáním Ježíšovi ve svém životě.

Není větší a příjemnější autority, než je Bůh.

2014

21. neděle v mezidobí Iz 22:19–23 Ř 11:33–36 Mt 16:13–20 24. srpna 2014

22. kapitola Izajášova začíná jakýmsi Údolím vidění.

V některých údolích Jeruzaléma (který je vystavěn ovšem na návrších) se Hospodin kdysi dával Izraeli poznávat. V Údolí syna Himónova v Jeruzalémě ale naopak Izraelci konávali pohanské oběti (2 Kr 23:10; 2 Kr 21:6; Jr 7:33–34) s (manipulačními) pokusy vyhlašování božích výroků. Možná je ale Údolí vidění narážkou na Hospodinův soud (Jl 4:12; Za 14:1n) – To se nám bude hodit!

Prorok naříká nad zhýralostí lidu Božího. Hospodin nemůže mlčet ke špatnému životu Izraele a zbaví ho své ochrany před Asyřany.

Jenže lid místo změny života a obrácení se k Hospodinu, spoléhá jen na sebe a na své způsoby obrany vůči nepříteli. Neobrací se ani, když vidí konec; snaží se ještě urvat ze života, co se dá: „Jezme a pijme, stejně zítra zemřeme!“

Na svévolnosti a nezáměru o budoucnost Hospodin reaguje: „Budiž, zemřete.“

Tato scéna je obrazem Hospodinova soudu nad svévolníky.

Pak následuje vynesení soudu nad Šebnou, člověkem nízkého původu, který se svévolně vyšplhal na funkci správce královského domu. Suverénně a honosně si počínal, nechal si vybudovat honosnou hrobku podle pohanského (egyptského) způsobu – tím si chtěl zajistit dobrý posmrtný život. Na to, co si o něm myslí Hospodin, nedbal.

Jenže Bohu se povyšování pohlavářů silně protiví. Jako zápasník při sportovních hrách smotá poraženého jako klubko a udělá z něj kopací míč, tak Hospodin smete Šebnu. Jeho bohatá výbava pro posmrtný život, přepychové vozy a pohřební kočáry mu nepomohou.

(Pokušení moci je nejsilnější. Nejen za totality jsme byli mnohokrát svědky, jak se nějaký pohunek prodere k vysoké funkci, moc mu zachutná a svévolně ji zneužívá.)

Na Šebnovo místo bude Hospodinem dosazen Eljakim, člověk, který má – na rozdíl o Šebny – předpoklady k této službě.

Ve verších následujících po našem úryvku ale stojí, že i Eljakim si neudrží ve službě božímu lidu patřičnou úroveň a padne. Zřejmě se na něj pověsili příbuzní a zatížení nepotismu (zvýhodňování příbuzných) vytrhne „hřeb“, který do zdi zarazil Hospodin. I tento obraz se nám bude hodit!

o tom svým potomkům.

1500 Starý Katechismus kladl otázky a hned dával „přesné odpovědi“. Byl vymyšlen ze strachu, aby lidé „věřili přesně“. Ježíš nám dává příklad, abychom kladli dobré otázky, děti vedli ke kladení otázek a společně hledali odpovědi u Ježíše.

V druhém čtení čteme jeden z chvalozpěvů.

Možnost rozhovoru (modlitba) s Bohem je pro nás velkou ctí!

Naše slova mají být pravdivá (Bohu není každá modlitba milá). Lichocení je opovážlivostí. Biblické chvalozpěvy jsou dokonalé, ale při jejich používání je třeba dbát, abychom ta slova chvalozpěvů nepoužívali povrchně. Aby nám nemohlo být vytknuto: „Něco jiného říkáš a něco jiného žiješ. Nedělej si ze mne blázna.“¹⁵⁰¹

Bylo by lépe raději mlčet než Bohu tvrdit něco, co nepotvrzujeme svým životem. Ale to není dobré řešení, nepochválit druhého je, stejně jako nevděčnost, také špatné.

Dobrym řešením je ve svém vztahu k Bohu vystupovat po stupních opravdovosti a spravedlnosti.

Samozřejmě, že svým vyznáním a životem zůstáváme Bohu dlužni. Ale to Bůh unese, pokud poctivě své chyby přiznáváme a snažíme se je napravit a poučit se z nich. (V prvním čtení se Izrael nekaje – proto zemře.)

Víme, co dnešnímu úryvku z evangelia předcházelo. Učedníci se vrátili ze své misijní cesty.¹⁵⁰² Pak se Ježíš ptal učedníků, co si o něm lidé myslí. Nechal je rozčilovat se nad zbedněností lidí, kteří Ježíše pokládali za kdekoho ...

„Ježíši, jsou úplně zbednění, opakují stále dokola, co za mlada slyšeli od svých učitelů náboženství; nemohli jsme jim například vysvětlit, že Jan Baptista a ty, jste dva různí lidé!“

Pak se Ježíš ptal jich: „Za koho mě pokládáš?“

(Za týden budeme číst, jak byli apoštolové zbednění a jak jim Ježíš některé věci nemohl – pro jejich zatvrzelost – vysvětlit.)

Petr vyznává: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“

(Těmto pojmenováním tehdejší lidé – vzdělávání Biblí – rozuměli možná víc než my.)¹⁵⁰³

„Blahopřeji ti, Šimone, že ti Otec mohl přispět k objevení Mesiáše! (Dobře se učíš, mohl jsi postoupit do vyšší školy.)“

Stavba božího království se staví z kamenných kvádrů. Rohovým, základním kamenem je Mesiáš.

„Ty jsi, Šimone, dobrý vyznavač, použij Tě jako dobrý kámen do své stavby. Ta bude tak pevná, že ji nenaruší ani smrt.“ – říkám to podle významu.

Pevnou skálou je Petrovo vyznávání Mesiáše!

Vícekrát jsme si říkali, co se stalo se slovy: „Ty jsi Skála, na které zbuduji svůj lid.“

(Nečteme Písmo v souvislostech, jsme zbrklí v úsudku, mávneme rukou nad dalším odstavcem, ve kterém Šimon Ježíše kárá!)

Ježíšovo slovo o skále jsme vztáhli (místo na vyznávání Mesiáše) na osobu Petra a pak na papežský (biskupský) úřad. Na učitelský úřad, který je neomylný. To je ideologický posun!

1501 Nikomu nepomůže, jestli se bude ohánět slovy: „Pane, jedli jsme s tebou i pili (třeba při Večeři Páně) a chodili jsme na náboženství.“

Komu nehrozí Ježíšova slova: „Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.“ (Srov. Lk 13:25–27)

1502 Ježíš poslal učedníky do různých míst, aby s lidmi probrali určitá náboženská témata, aby tam pak sám mohl ve vyučování pokračovat. Aby lidé viděli, že se boží království přibližuje, a že jim Bůh nabízí pomoc, měli učedníci uzdravovat nemocné a vyhánět zlé duchy. Neměli říkat: „Neste svá utrpení a obětujte je Bohu.“

1503 Jak vysvětlujete svým dětem a vnukům, a kamarádům, co znamenají slova: „Mesiáš“ a „Syn živého Boha“? Opakování definic nepomáhá, to známe, když mluvíme o manželství i o vztahu s Bohem.

(Samosebou, že nepopíráme pomoc Ducha svatého, který nás chce uvádět do veškeré Ježíšovy pravdy. Vážíme si toho příslibu a nechceme jej nechat ležet ladem.)

Přehlízíme, že boží království stojí na pravdě a spravedlnosti a staví se následováním Ježíše. Pokud naše slova a skutky ladí s Ježíšem, pak stavba roste. To opačné boží stavbu bourá.

Kdo z nás se nemýlíme? Copak jsou všechna naše slova pravdivá, všechny naše skutky spravedlivé a poctivé? Copak Petr (nejednou) neodporoval svému „Pánu, Mesiáši a Božímu Synu“?

(Copak mu Ježíš nevytýkal: „Mluvíš jako satan“?) Copak se papežové nikdy nemýlili a biskupové neselhávali?

Hebrejskou Bibli jsme prohlásili za „starý zákon“. Myslíme si, že se bez tohoto božího slova obejdeme. Zapomínáme na biblické postavy, které selhaly. Až na pár výjimek všichni děláme chyby. I lidé vybraní Bohem se dopustili velikých selhání.

Šebna svévolně získal místo správce královského paláce. Eljakima vybral Bůh – ale i Eljakim se přestal řídit Hospodinem a padl.

Hospodin vybral za krále Saula – největší osobnost té doby – ale Saul se po svém selhání nekál a Hospodin jej sesadil.

Jidáš byl povolán k apoštolátu, ne ke zradě.

Řada manželství padla zbytečně. Kdyby se ti manželé drželi Mesiáše, a budovali podle něj své manželství, jejich rodina by vydržela.

Církev lze stavět z lidí, kteří přijali Ježíše jako Stavitele, pečlivě pracují podle jeho plánů a dodržují jeho pravidla (soužití a bezpečnosti).

Boží království nelze stavět všemi slovy, která říkáme a všemi našimi skutky.

I Petr (hned) říkal nesmysly a ne vždy jednal podle svých slov, když tvrdil: „Pane, já v tebe věřím, doufám a nadevše tě miluji.“

V našem překladu čteme: „*pekelné mocnosti* církev nepřemohou“, ale původní význam znamená: „*brány podsvětí*“ – říše smrti, zánik. Není tu řeč o satanovi a jeho dvoru.

Božímu lidu je příslibeno, že nezanikne smrtí.¹⁵⁰⁴

My jsme si opět význam těchto slov posunuli k nebezpečné zajištěnosti: „Církev je neomylná, a je chráněna omylů a zkázy.“

Kdepak, Ježíš mluví o církvi například jako o síti, která zahrnuje ryby dobré a špatné. Při třídění budou nedobré ryby vyhozeny.

Řecká filosofie hlásá, že duše je nesmrtelná.

Písmo říká, že život je darem od Boha, ale člověk o život přichází hříchem.¹⁵⁰⁵

„Smrt“ v Písmu ovšem neznamená jen konec života. A „život“ je víc než pouhé udržení života a přežívání.

Věčnost je dalším darem od Boha. Dostanou ji ti, kteří slouží životu, kteří přitakají svým životem Ježíši. V podobenství o posledním soudu (Mt 25:31–45) Ježíš říká, že mu někteří lidé přitakali, aniž ho třeba znali.

1504 V Ježíšově době měli židé „Údolí syna Himónova“ v Jeruzalémě za nečisté místo, poznamenané přišernou obětí královského syna (2 Kr 23:10). Vyváželi do tohoto místa odpadky. Smrdělo to tam, občas tam doutnaly zapálené odpadky a tak jím to místo připadalo jak brána do říše smrti, místu říkali Gehena.

1505 „Hleď, předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo“. (Dt 30:15)

„Seděli v temnotách šeré smrti, v železných poutech a v ponížení, neboť se vzepřeli tomu, co řekl Bůh.“
(Ž 107:10–11)

„Na stezce spravedlnosti je život, tato cesta nesměřuje k smrti.“ (Př 12:28)

Ježíš pro naši budoucnost pracuje.¹⁵⁰⁶

Příslib, že boží lid (církve) nepřemohou brány smrti, není privilegiem, které samočinně platí. Křesťan je pozván k životu.

Některá místa v Bibli říkají, že zlí budou smeteni do „ohnivého močálu smrti“. Ale i život v sobectví, ve vnitřní samotě uprostřed jiných sobců postižených ponorkovou nemocí by byl peklem.

Proto Ježíš mluví o stálém obrácení se k tomu, který je „cestou, pravdou i životem“ (srov. J 14:6). Proto o sobě církev říká, že je „semper reformanda“ – stále se reformující.

Ježíš věděl o našem odporu. Unese naše chyby a hříchy, s tím může něco dělat, pokud se chceme měnit do jeho podoby. Ale nechce a nemůže nikoho nutit do přátelství s ním.

Bůh nepopraví d'ábla (je také jeho tvorem), ale ukáže nám, jak se před ním můžeme chránit a jak se mu bránit.

Ježíš nám neslibuje neomylnost, vždyť i apoštolové se někdy mýlili a dělali chyby. Ježíš slíbil záchranu ze zla každému, kdo k němu volá o pomoc a milosrdenství. Nabízí moudrost všem, kteří o ni stojí.

Máme lidem zvěstovat, ohlašovat možnost života věčného a ne o sobě opovázlivě tvrdit, že nás – církev – pekelné mocnosti nepřemohou.

Máme být hlasateli života, máme životu sloužit.

Každému z nás byly svěřeny určité klíče. V manželství jeden druhému slíbil, že ho bude mít rád víc než jeho rodiče. Bůh dětem svěřil děti, aby je vedli k dobrému soužití s druhými a k životu s Bohem. Biskupy a kněze Bůh posílá vysvětlovat své slovo. Naše slova a činy mají svou váhu, zamykáme a odemykáme, rozvazujeme a svazujeme. Kdo je svévolný, kdo se neřídí boží moudrostí, může mnoho škodit. Škůdci budou souzeni. Kajícníci budou osvobozeni.

Nikdo se nemusíme bát smrti, víme, kudy cesta k životu vede.

V loňském školním roce onemocněla jedna velice oblíbená učitelka rakovinou. Některé její kolegyně dětem tvrdily, že se paní učitelka určitě(!) uzdraví a měly za zlé některým našim maminkám, které svým dětem po pravdě řekly, že paní učitelka může umřít – tak jako každý z nás. Minulý týden měla paní učitelka pohřeb.

Bojíme se o smrti mluvit. A neučíme se mluvit o Bohu (ani dětem).

1506 „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť nevěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“ (J 3:16–21)

„To je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“ (Jan 6:40)

„Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé.“ (J 10:27)

„Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíš Krista.“ (Jan 17:3)

Do muzeí tortury řada rodičů vodí své děti. Lidé si lehají na skřipce a fotografují se na nich. Rodiče své děti fotografují s oprátkou šibenice na krku. Ale bojí se mluvit o smrti a neberou děti na pohřeb. Bojí se otázky, zda něco existuje po smrti. Neodvází se ptát, zda existuje možnost, jak získat život věčný. To je rodičovské selhání nepřivít je na setkání s Bohem a na věčný život. (To se ví, že jsme stovky a stovky hodin věnovali ověřování, zda zpráve o vzkříšení můžeme důvěřovat.)

V životě nás mohou potkat velice těžké věci a nikdo z nás se nevyhne smrti. Ani papežova rodina nemá privilegium od neštěstí. (Františkovu synovci zahynula při automobilovém neštěstí manželka a dvě malé děti).

Drží-li se ztroskotanec na moři nějakého trámku, má větší šanci na záchranu než ten, který má prázdné ruce. Bůh je nám mnohem větší oporou než kus užitečného dřeva.

2011

21. neděle v mezidobí Iz 22:19–23 Ř 11:33–36 Mt 16:13–20(–23!) 21. srpna 2011

22. kap. Izajáše se podobá zprávě z novin (z celé kapitoly se dozvíme víc). Zvrhlý správce královského paláce Šebna skončí.

Nového správce vybere sám Hospodin.

Klíč položený na rameno je symbolem svěřených pravomocí nad pokladnicí, zásobárnou a zbrojnicí.

Takovou správu je nutné svěřovat člověku spravedlivému, pravdivému a skromnému!

Ale i Eljakim se časem zkazil. Příbuzní a jeho oblíbenci se na něj zavěsili, jako na zaraženou skobu. I když byl jako hřeb pevně zatlučený do zdi, nevydržel. (Hřeb byl tenkrát drahý – jako všechno kovové.)

Moc je nejnebezpečnějším bohatstvím.

Čím vyšší hodnota je nám svěřena, tím více si máme dávat pozor.¹⁵⁰⁷

(Kdo dokáže přiznat selhání a změnit se jako David, Petr, Jan a Jakub?)

K úryvku evangelia je nutné si přidat verše 21–23. Jinak hrozí nebezpečí, že se mineme s velikým varováním apoštolů, zejména sv. Petra.

Ve všech dobách hrozí, že začneme vrchnosti stavět slavobránu úřadu nebo dovolíme, aby nás někdo okuřoval. Lehce můžeme ztratit schopnost sebekritiky a odvahy ke kritice.

Po návratu dvojic apoštolů ze své první misijní cesty, apoštolové nadšeně vyprávěli, jak se jim dařilo.¹⁵⁰⁸

Nakonec apoštolové dostali od Ježíše otázku: „Za koho mě lidé pokládají?“

„Ti lidé jsou úplně zhlouplí báhorkami o Mesiáši. Ale nejhorší je, že si nedali nic vysvětlit.“

Ježíš je nechal dost dlouho rozčilovat se nad tím, jak jsou ti lidé zabeďněni. (Za chvíli je totiž Ježíš úmyslně uvedl do úplně stejné krize! – V ní podobně neobstáli.)

1507 Pius XII. jako aristokrat věděl o nebezpečí moci. Svému osobnímu sekretáři nařídil, aby každý večer na prsa ležícího papeže pokládal svou nohu a říkat mu: „Pamatuj si, že jsi úplně hovno“.

1508 Ježíš svolal svých Dvanáct a dal jim sílu a moc vyhánět všechny demony a léčit nemoci.

Poslal je zvěstovat Boží království a uzdravovat. ... Vydali se na cestu, chodili od vesnice k vesnici, přinášeli všude radostnou zvěst a uzdravovali.

Tetrarcha Herodes slyšel o všem, co se dalo, ale nevěděl, co si má myslit, poněvadž někteří říkali, že Jan vstal z mrtvých, jiní, že se zjevil Eliáš, a jiní zase, že vstal jeden z dávných proroků. Herodes řekl: "Jana jsem přece dal stít. Kdo to tedy je, že o něm slyším takové věci?" A přál si ho vidět.

Když se apoštolové navrátili, vypravovali Ježíšovi, co všechno činili. (Srov. Lk 9:1–10)

Petr měl přirozenou autoritu mezi apoštoly.

Ježíš mu blahopřál k jeho výpovědi o Mesiáši. ¹⁵⁰⁹

Co znamená zvláštní věta: „Blahoslavený jsi, Šimone, na tos´ nepřišel sám, ale to ti ukázal můj nebeský Otec.“?

Kluk se dobře učí a udělal přijímací zkoušky na průmyslovku. Po čase se ho táta zeptá na něco z nového učiva. Kluk dobře odpoví a táta jej pochválí: „Blahopřeji ti. Tak jsi se dobře učil, že jsi mohl být přijat na průmyslovku a že tě teď pan profesor učí nové věci.“

„Šimone, budu ti říkat Skálo (Kéfas, Petr). ¹⁵¹⁰

„Na tobě postavím církev ...“

Potřebujeme promyslet, co ta slova znamenají.

Stalo se, že jsme překotně začali stavět slavobránu ...

Církev přece stojí na Ježíši (on je základním, nárožním kamenem a také svorníkem v klenbě).

My jsme použitelní na stavbě božího království a pro boží lid jen tenkrát, jestli svým životem přitakáváme Ježíši. („Víra“ podle Ježíše znamená, dát Ježíši za pravdu.) ¹⁵¹¹

Boží království nemůže stát na člověku, na úřadu, ani na instituci.

To dokazuje následná událost:

Ježíš začal apoštoly upozorňovat, že Mesiáš bude zavražděn. Ale ne pohanskými okupanty, nýbrž vlastními lidmi, dokonce náboženskými předáky, teologickou fakultou a velekněžími (biskupskou konferencí v čele s židovským papežem).

Petr se děsil a odporoval Tomu, o kterém před chvílí prohlásil, že je Mesiášem a Synem živého Boha.

Jak to, že první z apoštolů káral (tak stojí v řeckém textu) Ježíše a přel se s ním jako s malým klukem?

Ano, myslel to upřímně a dobře. Možná jednal podle přísloví: „Podle sebe soudím tebe“. Nedovedl si představit, že by někdo ze zbožných Izraelitů mohl Mesiáše zavraždit.

Naivita může vést k velikým neštěstím. ¹⁵¹²

1509 Jan Ponořovatel (Baptista) odešel „z kněžského semináře“. (Řekl si: „Nebudu se stále přít s profesory, kteří vykládají Písmo po svém.“) V samotě znovu promyslel texty Písma – byl pak schopen rozpoznat a přijmout Mesiáše, kterého neznal.

„Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem ponořovat do vody proto, aby ho poznal Izrael.“

Jan vydal svědectví: „Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: `Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.`

Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží.“ (J 1:31–34)

Šimon Petr se také obrátil k Písmu, možná u Jana Ponořovatele. Protože se vzdělával v Mojžíšově škole, mohl být přijat do Ježíšovy školy.

1510 Jméno popisuje kým jmenovaný je. Nebo kým se má stát.

Jákobe, už se nebudeš jmenovat Jákob (Istivý), ale Izrael (za tebe bojuje Bůh). Už nebudeš mít zapotřebí dosahovat úspěchů Istí, protože za tebe bude bojovat Bůh. (My jsme novými Izraelity, za nás také vítězí Bůh.)

1511 Velekněz byl sice v pravém lidu božím, na pravém místě a v pravý čas, byl obřezán, dokonce každou chvíli sloužil v kostelíčku, ale nezapojil se do Ježíšovy stavby. Jidáš časem z Ježíšovy party, odešel.

1512 Lidová přísloví mají svou modrost, stojí za nimi velká pozorování, ale mají svá úskalí.

O pomlouvačích platí: „Podle sebe soudím tebe“, ale podezírat druhého nebo opakovat pomluvu je hříchem. Jestli nás varuje před někým nebo něčím znalý a spravedlivý člověk, máme jeho varování pečlivě zkoumat. Za výsledek, ke kterému dojdeme, jsem odpovědný (ale nemohu říci, nikdo mě neupozornil).

V církvi se stala chyba, když – místo stálého „obracení se“ na Krista a přitakáváním jeho názorům – zkratkovitě tvrdíme, že církev stojí na úřadu Petrově.
Vždy to mělo neblahé následky.

Mocní rádi tvrdili: „Když dá Pánbůh úřad, dá také rozum“.

Už řada izraelských králů se snažila přizpůsobit ideologicky náboženství svým zájmům. (Orwelova „Farma zvířat“ to dokonale popisuje.)

Král měl své dvorní proroky, kteří mu ochotně poklepávali na rameno, že vše dělá dobře.

Hospodinovi proroci jim soustavně strhávali masku, ale v drtivé většině přišli o hlavu.¹⁵¹³

Jen v pohádce může dítě říci „Král je nahý“.¹⁵¹⁴

Pokušení moci a kariéry po boku mocných je silnější než si myslíme.

Proto k vyprávění o Petrově vyznání: „Ježíš je Mesiáš“, nutně patří pokračování události o selhání apoštola Petra. (Tak je celá Ježíšova vyučovací lekce vystavěna – jako varování před nebezpečím falešné sebejistoty.)¹⁵¹⁵

Ježíš svou církev staví na stálém „obracení se“ k Bohu a na přitakávání Ježíši. (Novozákonní „víra“ znamená: dávat Ježíši za pravdu.)

Boží království nemůže stát na člověku, na úřadu, ani na instituci.

Člověk je chybný, úřad není vševědoucí, instituce není neomylná. (Každý nositel autority to má vědět. Stejně tak má být poučen o nebezpečí zneužívat svou moc.)

Nikdo nezná Boha úplně, jen Ježíš.

I církev je hříšná a omylná – každou chvíli se v ní kdokoliv z nás mýlíme. To platí o každém z nás, „ať je pán nebo kmán“.¹⁵¹⁶

Víme, že i řada velice solidních lidí neprohlédla zločinnost Hitlera, dokonce jej omlouvala. Mnoho lidí je dodneška přesvědčeno, že Lenin byl slušný člověk. Kdo z nás nepotkal „věřící komunisty“ – slušné lidi, kteří ve své naivitě podporovali zločinecký režim?

Ať se nikdo nevymlouvá, že neuměl včas rozpoznat nebezpečí a dobré od zlého. Ježíš k tomu řekl své: „Počasí umíte předpovědět ..., tak se nevykrucujte!“ (Srov. Lk 12:54–57)

Jiné lidové přísloví říká: „Vrána k vráně sedá“. Často je to pravda. „Řekni mi, s kým se kamarádíš a já ti řeknu, jaký jsi.“ Neplatí to ale vždy. Když pomlouvali Ježíše, že vysedává po hospodách s alkoholiky, ptal se: „Viděli jste mě někdy opilého?“ (Buď vedu druhé nahoru, nebo se nechávám stahovat dolů.)

Všimněme si, jaký rozdíl je mezi lidovou modrostí a biblickou moudrostí.

1513 My starší jsme zažili kolaborantskou kněžskou organizaci „Pacem in terris“.

1514 Ideologičtí vládcí by strašně zatočili nejen s dítětem, ale i s celou rodinou.

Vyprávějte dětem a vnukům příběh Pavlíka Morozova. Můj spolužák na strojní fakultě Vojta Mach z Třebechovic napsal v maturitní písemce v r. 1966: „Desetiletý kluk nemůže posoudit správnost jednání svých rodičů.

Jestli Pavlík Morozov udal své rodiče, je parchant, a takového kluka nemůžeme dávat za příklad našim dětem.“ (Vojta dostal z písemky čtyřku a maturitní komisi kantoři řekli, že se písemka ztratila.)

V komunistické Číně došlo udávání příbuzných k zrušné „dokonalosti“ a v mnohém větší míře.

Formanův skvělý film „Goyovy přízraky“ a Vávrův film „Kladivo na čarodějnice“ vypovídají nejen o udávání, hledání domnělých nepřátel a jejich kruté likvidaci za komunistů. I v církevních dějinách se za námi táhne krvavá stopa.

Už v semináři jsem se setkal s donášením a odsuzováním – bez vyslechnutí druhé strany. Zakoušeli jsme udávání nejen ze strany StB.

1515 Velké biblické osobnosti nejsou antickými hrdiny, kteří se stanou polobohy, nejsou pozemskými božstvy jako Hitler, Lenin, Stalin a Kim Ir-sen. Ani praotcové Izraele, ani apoštolové se za neomylné nevydávali.

1516 Mluvíme-li s dospělým, vedeme dítě k tomu, aby nám neskákalo do řeči, ale počkalo, až domluvíme.

Případně, pokud má něco naléhavého, aby se omluvilo, že vstupuje do našeho rozhovoru. Ale my máme stejně postupovat, baví-li se děti spolu mezi sebou a my jim potřebujeme něco říci.

Sváže-li nebo rozváže-li něco církev – podle Ježíšových pravidel, pak to platí.
Sváže-li nebo rozváže-li něco církevní vrchnost (nebo táta v rodině) podle svých – ne Ježíšových pravidel – neplatí to.
Ježíš je jedinou a svrchovanou Hlavou církve.

Udělal bychom apoštolům radost, kdybychom se z jejich chyb poučili (o Ježíšově radosti nemluvě).
Církev stojí a klesá s věností Ježíšovi a s jeho následováním.

2008

21. neděle v mezidobí Iz 22:19–23 Ř 11:33–36 Mt 16:13–20 24. srpna 2008

Šebnu, plebejského správce paláce, který si myslí, že je stromem rostoucím do nebe, čeká pád. Hospodin povolává Eljakima a svěřuje mu klíč. V dalších verších, 24. a 25., ale stojí, že i on se časem zlomí jako přetížený hřeb. Zřejmě se na něj zavěsili využili příbuzní a další prospěcháři jimž podlehl. Obstat ve službě není jednoduché, i lidé, původně spolehliví, někdy selhávají. Máme si na to dávat veliký pozor. Je výhodné se zuby nehty držet Hospodina.

Nenechme se odradit známým textem z evangelia. Nespěchejme hned k Petrovu vyznamenání. Nepřeskakujme rychle to, co předcházelo – a také následovalo.

„Co si lidé o mě myslí?“, ptá se Ježíš učedníků, kteří předtím chodili ve dvojicích po kraji a připravovali lidi na Ježíšovo vyučování. Slyšíme o ukvapených a neuvážených názorech. (**Copak by asi dnes říkali lidé okolo nás?**) Učedníci líčí své zážitky: „Ježíši, to bylo hrozné, kdybys to slyšel ...“¹⁵¹⁷

Je pravděpodobné, že Ježíš s učedníky příčiny „zabedněnosti“ posluchačů prodiskutoval. Aby si všimli, co se stane s tím, kdo nepřemýšlí nad tím, čemu „věří“.

Ježíš úmyslně vyprovokoval tuto debatu jako předeheru k další rozpravě: „A co si o mě myslíte vy?“ (**Copak bychom řekli my? Opisovat se nesmí!**) Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš ...“ Ježíš: „Šimone, blahopřeji ti, že jsi došel tak daleko, že ti Otec Nebeský mohl tuto informaci sdělit“.

Stojí za to pokračovat v evangeliu až k Ježíšovým slovům: „Ale pánové, aby nebylo mýlky, Mesiáš nedopadne lépe než proroci, bude zabit...“¹⁵¹⁸

My dospělí dětem vytýkáme jejich chyby, ale také máme povinnost uznat jejich spravedlivé výtky vůči nám.

Říkají-li nám je slušně, neokřikujme je, že jsou drzí. (Co to je drzost?)

Šlechtickým dětem někdy vykali i jejich rodiče a oslovovali je patřičnými šlechtickými tituly. Ale také rodiče řekli: „Tak se princezna nechová“.

1517 My dva jsme nedokázali celou vesnici přesvědčit, že nejsi Jan Baptista ... Nikdo z nich sice Jana neviděl, ale nešlo s nimi hnout. Vysvětlovali jsme jim, že my jsme byli Janovi učedníci a teď chodíme s tebou. Nepřesvědčili jsme je ani, když jsme jim tvrdili, že jsme byli u tvého ponoření Janem do Jordánu ...“ „To by ještě šlo“, vyprávěla jiná dvojice učedníků. „Nám zase tvrdili, že jsi Eliáš, který se vrátil na zem. Mají u nich pomníček, že se tam prý kdysi Eliáš zastavil a oni ten pomníček zdobí a celá vesnice je přesvědčena, že jsi Eliáš ...“

„Ti lidé jsou tak zblblí od našich učitelů náboženství, že se jim nedá nic vysvětlit, to je hrůza.“

To je velice vážná debata. Ježíšovi se (až do ukřížování a vzkříšení) nepodařilo apoštoly přesvědčit, že má pravdu. Nesouhlasili s ním, i když věřili, že je Mesiášem a největším z Proroků. Vícekrát jsme o tom mluvili.

Učedníci kroutili hlavou nad zabeđeností židů, ale neviděli už zabeđenost vlastní (ani od Mesiáše se o ní nenechali přesvědčit). Podobně my nevidíme svou zabeđenost. I nám hrozí, že s námi evangelia nehnou.

Dnešní úryvek je začátkem úseku evangelia, ve kterém chce Ježíš učedníky vyprovokovat k zamýšlení se nad tím, čemu věří. Proto začal tou otázkou: „Co si o mě myslí lidé?“

Ježíš Petra pochválil. Petr byl bystrým učedníkem, vícekrát vyslovil první to, k čemu apoštolové postupně docházeli.

Jenže názory učedníků byly ovlivněny tím, co se zamlada naučili v náboženství a bylo nutné je opravovat. Ježíš učil jinak než se učilo v synagogách.

Ježíšovo slovo k Petrovi: „Jdi mi z očí satane“, máme mít častěji na mysli, aby neplatilo také o nás.

S tím satanem („Jdi mi z očí satane“) to neznamena posedlost, ale falešné přemýšlení, svévolné názory o Ježíšovi.

Takto začínal satan, myslel si, že mnohé ví lépe než Bůh, než Ježíš. (Tudy sešel s cesty později také Jidáš.)

Jakmile začínáme prosazovat „své“ názory, už je u nás pohotově satan a začíná nás tlačit bokem, vystrkával z cesty za Ježíšem a formovat podle svého. (Nic nepomůže, že to třeba myslíme dobře a upřímně – tak to bylo i se sv. Petrem.)

Je to přehození výhybky, která vede ke hříchu a psychologicky je daleko před hříchem. Na místě špatně přehozené výhybky se rozhoduje kam se dostanu později.

Špatné nastavení výhybky je prosazení vlastního (svévolného) názoru – podle mého vkusu. Správně nastavená výhybka je mé rozhodnutí v souladu s Ježíšovým názorem.

Na Petrově jednání to je dobře vidět. „To se ti, Ježíši, nemůže stát, aby tě zavraždili ...“ je špatně nastavená výhybka.

Ježíš se snažil Petra varovat: „Máš špatně postavenou výhybku“.

Marně. Znovu a znovu Ježíš Petra upozorňoval na chybu.

Jenže Petr „jel dál a dál ve svém rozjetém vlaku“.

Katastrofa – srážka se zlem nastala později – při Petrově zapírání.

Mezi špatně nastavenou výhybkou a místem srážky je – na kolejích – třeba několik kilometrů.

Nepřeceňujme se. Je možné, že známe katechismus, ale znát předpisy ještě nestačí k umění řídit vozidlo nebo vlak.

Na „cestou do pekla“ scházíme pokaždé, když prosazujeme „své zbožné“ názory a přehlízíme, že Bůh vidí mnohé věci jinak.

Když si myslíme, že „vidíme“ a zapomínáme, že jsme zatím slepí a nejsme schopni řídit království boží (slepec nemůže sedat za volant jedoucího vozidla).

1518 „Nezlikvidují jej ale okupanti, nýbrž zbožní lidé, kněží, teologická fakulta a biskupská fakulta v čele s papežem (přeloženo do naší řeči a našich poměrů).“

Apoštolové pochopitelně protestovali – stejně jako bychom protestovali dnes my.

„Jak jsi na to přišel? To není pravda, to se nestane. My si neděláme o našich náboženských představených žádné iluze, ale to jim křivdíš ...“

Ježíš na to Petrovi říká: „Jdi mi z očí, satane.“

(„Vede-li slepý slepého, oba spadnou do jámy“. Srov. Mt 15:1–14)

„Pozor, Petře, i když ti Bůh už zjevil některé věci, ještě máš mnoho neuvážených názorů a dost veliký kus pokroucené víry“, upozorňuje Ježíš.

Svatý Petr je nám v mnohém vzorem, ale ať je nám také výstrahou.

Připomínáme si to všechno proto, abychom Ježíšovo ocenění Petra a jeho pověření za klíčníka, správně rozuměli. Abychom nebrali jen část bez celku a souvislostí. Až když pořádně zvážíme toto všechno, můžeme jít s užitkem dál.

Přesto, že je Šimon na začátku cesty (a do konce života nebyl neomylný), nazývá jej Ježíš kamenem (drahým kamenem, základním kamenem, skálou) a svěřuje mu klíče.

„Mít klíče“ neznamena mít hotovou moc „authority“ nebo patent na bezchybnost.

My často toužíme „mít pravdu“ (neomylně ji vlastnit) a „slyšíme-li“ z nejpovolanějších úst výrok: „Blaze tobě, Šimone ...“, zbrkle, povrchně a vlastnický ta slova strčíme do kapsy, jakoby to byla hotovou věcí.¹⁵¹⁹ A už si myslíme, že víme, jak to všechno je. Že se autorita nemůže mýlit a my se už nemusíme o nic starat – jen „pokorně poslechnout“.

Rádi se zaštitujeme nějakou „pravdou“. I když jí pořádně nerozumíme.

A pak tou „svou svatou pravdou“ tlučeme druhé po hlavě. Někdy až do krve.)

To je ovšem fanatismus.

„Petře, tobě dám klíče božího království“ (Matouš užívá výraz „nebeské království“, protože židé nevyslovují Jméno boží a se slovem „Bůh“ velice šetří.) Jde o boží království na zemi, Petr nedostává klíče od nebeské brány.

Zákoníci a farizeové zavírali lidem přístup do božího království. „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít.“ (Mt 23:13 Srov. celou 23. kap. Mt)

Na reakcích lidí, kteří učedníkům vykládali, že Ježíš je Eliáš nebo Jan Baptista, vidíme následky farizejského „zavírání přístupu do božího království“. Farizeové a zákoníci lidi zblbli, nenačili je přemýšlet, jen opakovat fráze „lidové víry“.

(Ježíš učil jinak.)

Petr (a učedníci), vyučení Ježíšem, mají lidem otevírat boží království. Mají je vodit jako pastýři na dobrou pastvu (pastvu nevytvářejí, ta je od Boha).

Obdržet klíče ale neznamena bezchybnost a neomylnost. Petr se vícekrát mýlil i po seslání Duchu svatého.

Pro nás z toho vyplývá, že když něco autorita tvrdí (rodič, autorita církevní nebo odborná) má to jinou váhu, než když něco říká člověk neznalý a neodpovědný za nějaký proces (například výchovu).¹⁵²⁰

Ale to mě nezbavuje povinnosti, abych sám hledal, vzdělával se a porovnával si názor autority s názorem Božím.

Dospělý se nemůže jen tak vymlouvat na autoritu a na poslušnost (viz Norimberský proces).

1519 „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím: Ty jsi Skála (Petr); a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Tobě dám klíče království nebeského; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co bude rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ (Mt 16:17–19)

1520 Nositel „authority od Boha“ je vybaven od Boha určitými dary – jak s nimi hospodaří nebo jak „úřad“ získal je ovšem jinou věcí. Neplatí automaticky: „Kdo dostal úřad, dostal také rozum“.

Kdy máme poslouchat druhého? Když má pravdu!

Dospělý člověk nemá poslechnout autoritu, vede-li jej k něčemu špatnému.¹⁵²¹

Autorita je pro nás darem – máme někoho, kdo nás má na starosti, kdo o nás má pečovat. Ze zkušenosti víme, že to ale nutně neznamená, že je autorita v každém případě neomylná nebo nechybje ve službě (některými rodiči počínajíc).

Každý v církvi dostává nějaké dary k obdarování druhých a ke službě druhým. Petr dostává klíče ke „svazování a rozvazování“.

Co znamená „svazovat“ a „rozvazovat“.

Zákoníci **svazovali** lidi zbytečnými a nesmyslnými příkázáními.¹⁵²²

Ježíš zákoníky kritizoval. Zároveň chválil například Davida, který v určité situaci **rozvázal** „Mojžíšův“ příkaz o překladných chlebech.¹⁵²³

Ježíš řadu starozákonních příkázání **rozvázal**.

Apoštolové například **rozvázali** příkázání o obřízce (srov. Sk 15. kap.).

„Svazovat a rozvazovat“ nesmí být svévolí. Z toho se bude každá autorita zodpovídat.¹⁵²⁴

„Brány pekel“ neznamenají ďábla a jeho partu, ale „brány podsvětí“ – smrt, zánik.

Nad „lidem nového Izraele“ nezvítězí smrt. Církev (lid Pánův) má svou budoucnost u Boha.

Samozřejmě, pokud se bude držet svého Pána – pokud si bude stále srovnávat své představy se svým Pánem a bude jej následovat.¹⁵²⁵

Obnovený lid boží se tedy nemusí zachraňovat – má jiné poslání, má sloužit k záchraně ostatních.

Klíč má být svěřován nejlepšímu. To neznamená nutně bezchybnému. Vzpomeňme na 1. čtení, ale i na Petrovy chyby.

Svěření klíče tedy nepřináší automatickou ochranu před chybováním.

1521 Proto byli židé už od Mojžíše vzděláváni (aby je kněží nemohli vodit za nos a advokáti je nemohli oškubat), aby uměli sami rozeznávat dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti a jak budovat vztahy s druhými i s Bohem.

Bůh nás vybavil rozumem a poskytuje nám mnoho cenných informací.

„Pokrytci, počasi umíte předpovědět, nevymlouvejte se, že nejste schopni poznat co je spravedlivé?“

(Srov. Lk 12:56)

1522 Ježíš mluvil k zástupům i k svým učedníkům: „Na stoličce Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. Proto číňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní. Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem.“ (Mt 23:1–4)

1523 V ten čas šel Ježíš v sobotu obilím. Jeho učedníci dostali hlad a začali mnout zrní z klasů a jíst. Když to viděli farizeové, řekli mu: „Hle, tvoji učedníci dělají, co se nesmí dělat v sobotu!“ On jim však řekl: „Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad, on a ti kdo byli s ním? Jak vešel do domu Božího a jedl posvátné chleby, ačkoli to nebylo dovoleno jemu ani těm, kdo ho doprovázeli, nýbrž kněžím? A nečetli jste v Zákoně, že kněží službou v chrámu porušují sobotu, a přesto jsou bez viny? ...“ (Srov. Mt 12:1–14)

1524 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjídáte domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnější soud. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami. Běda vám, slepí vůdcové! (Mt 23:13–16)

1525 Veliká území Severní Afriky byla kdysi křesťanská. Časem vyčpěla a v krátké době přijala islám. U nás 40 % katolíků věří v převtělování. Naše země možná budou brzy – bez násilí – budhistické.)

Kdo nechce vidět chyby u sebe i u autorit, ohrožuje sebe, případně jiné, (mnoho řidičů si nepřipouští, že by je mohli ze silnice odvést pohřebáci) a provinuje se i proti autoritě. Zdravá a pokorná autorita stojí o názor druhého. (Viz například apoštol Petr a Pavel.)

Nikdo nejsme bez chyb, ale chybami se učíme.

Bůh nás vedle pastýřů svěřil také Pastýři. Ten nad námi bdí a on sám nás vyučuje. Dokonaleji než Mojžíš. ¹⁵²⁶ Máme nejvyšší péči.

1526 Tento příkaz, který ti dnes udílím, není pro tebe ani nepochopitelný, ani vzdálený.

Není v nebi, abys musel říkat: „Kdo nám vystoupí na nebe, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?“ Ani za mořem není, abys musel říkat: „Kdo se nám přeplaví přes moře, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?“ Vždyť to slovo je ti velmi blízko, ve tvých ústech a ve tvém srdci, abys je dodržoval.

Hleď, předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo; když ti dnes přikazuji, abys miloval Hospodina, svého Boha, chodil po jeho cestách a dbal na jeho přikázání, nařízení a právní ustanovení, pak budeš žít a rozmnožíš se; Hospodin, tvůj Bůh, ti bude žehnat. (Dt 30:11–16)

22. neděle v mezidobí

2020

22. neděle v mezidobí Jer 20:7–9 Ř 12:1–2 Mt 16:21–27 30. srpna 2020

V prvním čtení Jeremiáš nařiká nad nezájmem lidí o vlastní záchranu a nad jejich krutostí, když s ním jednali jako s nepřítelem. Ten nárek nám má proniknout hluboko do našich srdcí. Boží slovo mluví k nám! Kdo by si je nevztáhl na sebe, je hluchý.

Naše modlení je podivné, stále po Bohu něco chceme, ale nakolik mu nasloucháme? Jakou představu o něm máme? Mluvíme o jeho všemohoucnosti a představujeme si ho jako suverénního Panovníka, který nám přiděluje svou přízeň. Zajímá nás jeho vztah k nám? Když děti trochu povyrostou, začnou se zajímat o starosti rodičů a zkoumají jejich vnitřní život. Boha nepotřebujeme mnoho prosit, nemusíme ho přemlouvat k něčemu dobrému, ale máme se snažit mu porozumět. Takovou zkušenost máme i v soužití s lidmi.

„Bůh je láska“ – to je nejlepší popis Boha. Ale obě slova jsou už zavádějící, za lásku se vydává kdeco, a slovo Bůh jsme zatížili tím, co jsme o něm nespravedlivě říkali, co jsme mu připisovali a co vše jsme v jeho jménu napáchali ...

V dnešním druhém čtení máme ukázkou našeho nepřesného mluvení o Bohu. Apoštol Pavel žasne nad péčí, kterou nám Bůh prokazuje. V řeckém textu ale není slovo *oběť*. Překladaťelé si to slovo přidali. Určitě to nemysleli zle. Jen mají zvláštní představu o Bohu. Kdyby měli děti, uvědomili by si, že od svých dětí oběti nevyžadují – a že Bůh není tvrdší než my, lidé. Ten, komu se to slovo při druhém čtení přičilo v krku, má lepší představu o Bohu a jeho obětavosti k nám, lidem.

Nepečlivě o Bohu mluvíme (před dětmi a ostatními lidmi), nepečlivě a opovážlivě mluvíme s Bohem.
Spravedlnost nám velí učinit nápravu a jeho jméno rehabilitovat.

Bůh nás stvořil z lásky.
Láska je rizikem, nemusí být opětována, může být zneužita ...

Bůh o nás s láskou pečuje – i na Ježíšově životě to názorně vidíme (láska neskládá ruce do klína, dál pracuje a nevzdává se ...).¹⁵²⁷

Stvořením člověka Bůh vstoupil do velikého dobrodružství, neboť nám daroval svobodu. Tím se zřekl některých pravomocí a popustil je nám.

1527 Když apoštol Pavel mluví o lásce, má před očima Ježíše: „Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Pravá láska nikdy nezanikne.“ (1 Kor 13:4–8a)

Bůh nás stvořil k svému obrazu, dal nám moc stát se jeho dětmi ¹⁵²⁸, ale svoboda člověka nespoutává, můžeme (a máme), ale nic nemusíme.
(Podobně to je při vstupu do manželství, druhému dáváme hlas k rozhodování. Podobně je to ve vztahu s dětmi, postupně jim dovolujeme určité pravomoci.)

Bůh nás zve k lásce.

Bůh je největší druh v dobru. Nabízí nám svou pomoc a spolupráci.

Hledá k sobě další druhy k vytváření dobra.

(I neopětovaná láska je – na rozdíl od lhostejnosti a nenávisti – bohatstvím milujícího. Ani neopětovanou láskou neztrácíme.)

Smíme a máme mít podíl na tvoření (dotváření) sami sebe.

Být obrazem božím se máme stávat skrze umění soužití s druhými. Kdybychom se nesnažili budovat vztah s druhým, zastavili jsme se na cestě k Bohu.

Proto se ptáme jak daleko v porozumění a ve spolupráci s Bohem nebo s blízkým člověkem dojdeme.

Před týdnem jsem připomínal větu: „Adame, kde jsi? Kam jsi došel?“

(Je velice smutné, když například v manželství každý z partnerů si žije po svém, když partneri vzdali úsilí si porozumět ...)

Bůh nás zve ke společnému hledání smyslu života.

V tom je jeho i naše dobrodružství. Mít spolehlivého a věrného druha je pro život velkým bohatstvím.

Ale někdo si bláhově ničí zdraví

někdo prohospodaří zděděný rodný dům

někdo si propije mozek

někdo si nebuduje charakter, dobré vztahy, ...

někdo přijde o selský rozum (vymění jej za moc, bohatství ...)

někdo se sám připraví o rodinu (třeba bláhovou zamilovaností)

...

(Kamarád vyprávěl: „Táta mě ráno budil, abych s ním šel kosit louku, jak jsme se večer domluvili.

A já jsem zůstal ležet...“

Dodneška si to pamatuje. Vyrostl z něj houževnatý člověk, který mnoho dokázal a je velkým požehnáním pro druhé.)

Bůh nás svým přátelstvím zve ke spolupráci, a svými dary, včetně svobody, nám pomáhá k dotváření vlastní osobnosti.

Bůh nám mnoho říká o sobě, o nás a o svém vztahu k nám. Ale my si obraz Boha raději vykreslujeme podle svého. Tím mu v mnohém křivdíme.

Podívejme se na dnešní texty z Božího pohledu na nás a jeho nabídky dotvářet v sobě obraz boží.

Před týdnem jsem připomínal naši touhu říkat dětem a dalším lidem něco důležitého pro život, předávat jim to, co se nám v životě osvědčilo a co jsme o Bohu *poznali*. Připomínal jsem náš smutek, z toho, že o naše životní zkušenosti druzí nestojí a neptají se.

1528 Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.
(Gn 1:27)

Těm, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. (J 1:12)

Bůh ještě více touží předávat nám, lidem, svou moudrost – aby se nám v životě dařilo.
Jak asi prožívá naši povrchnost a nezáměr?
Je Bůh někdy smutný? Slyšeli jsme, že je smutný, když hřešíme.
Ale jak se asi cítí, když nás zajímají jen jeho dary?
Mluví k nám krásně a laskavě (nikdo jiný o nás tak pěkně nemluví), ale my mu nenasloucháme a vedeme si svou.

Dnešní úryvky z Písma nám to připomínají.
Bůh nám ve svém milosrdenství posílá proroky, ale my je nechceme slyšet, nepřijímáme je a likvidujeme.
Nejen Jeremiáš naříká – dodneška. Bůh naříká – dodneška.
Už jsem pověděl, že jeho nářek nám má proniknout hluboko do našich srdcí.

Pro soucitného Boha přece není snadné posílat své milované proroky do – našeho – nepřátelského prostředí.

Evangelium vypráví, proč Ježíš dává svůj život – láska dává přednost druhému. Jenže my ve své namyšlenosti a tvrdošijnosti nedbáme na varování od Boha a tak odporujeme Duchu božím, že přiznáváme chybu, až když teče krev. (Dokud nejsou mrtví na železničním přejezdu, dotud nekonáme.) Dokud podceňujeme nebezpečí a přeceňujeme sami sebe, jsme nebezpeční.
Platí to nejen v politice.

Ježíš věděl, jak dopadne u svých lidí. Svého Otce usmiřovat nemusel, potřeboval získat nás pro nový, odpovědný způsob života.
Izraelité svévolně nakládali se zjevením Boha, nedbali na boží moudrost. Odstrčili Hospodina i z náboženského života: „Nemluv nám do toho!“
Opakujeme jejich chyby, evangelium nám to připomíná.
Chceme naslouchat Ježíšovi a procházet si chyby apoštolů, abychom je donekonečna neopakovali.

O káráni Ježíše apoštolem Petrem jsme mnohokrát mluvili. Neradi připouštíme, že by se Petr mohl k Ježíšovi takto chovat. Podvědomě tušíme, že to nabourává naše představy o nás – Ježíšových učednících.
Raději bychom slyšeli a kázali o něčem příjemnějším.

16. a 17. kap. Matoušova evangelia ukazují, jak se Ježíš marně snažil upozornit učedníky na velké nebezpečí falešné zbožnosti a náboženské nesnášenlivosti pronásledující proroky. Učedníci se zarytě drželi názorů o očekávaném Mesiáši, získaným z náboženského vyučování.
(Ó, jak silně se i my držíme svých představ o Bohu! My přece „máme pravdu!“)

Když Ježíš mluvil o zavraždění Mesiáše, Petr Ježíše *káral* (řecký text): „Ježíši, ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha, ale teď říkáš nesmysly. Mesiáš nám přinese politickou svobodu a úplnou svobodu náboženskou. Jak by mohl být popraven? Tys nechodil na náboženství, tys neposlouchal vyučování našich ctihodných učitelů?“
Petr to myslel s Ježíšem dobře a upřímně – a přesto to bylo špatně.
(Podobně, jako Petr si i my myslíme o některých svých jednáních s nejbližšími, že jsou správná. Netýká se to jen výchovy dětí. Těžko připouštíme, že chybujeme. Máme o sobě idealistické představy.)

Učedníci se probrali až nad Ježíšovou mrtvolou. Až pak uznali, že měl Ježíš pravdu, když je varoval před nebezpečným, svévolným jednáním církevních funkcionářů. Kvůli tomuto našemu prozření šel Ježíš na smrt. Nikoliv pro „zadostiučinění za naše hříchy“ – jak stále tvrdíme.¹⁵²⁹

Až po Ježíšově ukřižování si učedníci přiznali, že vůči Ježíšovi neudělali, co měli udělat.

Tolikrát jsme o tom mluvili.

Letos se ptejme, jaké poučení z toho jsme do svého vztahu s Bohem přijali do života.

Ježíš říkal apoštolům (kteří ho měli rádi a přijali ho za svého Učitele), že Mesiáše zlikvidují přední mužové židovské církve, ale učedníci to nechtěli slyšet.

Měli se Ježíše zastat jeho způsobem, ne se ohánět mečem, nebo ze strachu utíkat, ale bránit Ježíše vlastním tělem, ochromit zatýkačí komando a postavit se proti Kaifášovi s mocí, kterou jim Ježíš daroval – jako třeba apoštol Pavel, který na čas oslepil kouzelníka Elimase.

Nenasloucháme poctivě Ježíšovým slovům, nechce se nám přijmout boží dary, nechce se nám do střetu s mocnými a náboženskými autoritami, kteří jednájí svévolně.

Místo toho prosíme Boha: „Dej světu mír, dej politikům moudrost, dej chléb hladovějícím, zabraň válkám, dej nám svůj pokoj ...

(Úkolujeme Boha, ale sami si nepřestujeme odvahou zastávat se ubližovaných a ponížených.

Modlitba je činem, má nás (ne Boha) pohnout k dalšímu činu. Pokud s námi nepohne, je jalová.

Lidé možná ještě slyší, že se modlíme. Ale nevidí výsledky našich modliteb, nevidí naši proměnu.

Naši odvalu stavět se proti zlu.)

Ježíš řekl učedníkům, že Mesiáš nevyvolá povstání proti Římanům, ale že bude zabit a třetího dne vstane z mrtvých. Nevěřili, že bude zavražděn. A nevěřili, že třetího dne bude vzkříšen.

Nechceme si přiznat, že jsme víc povrchní než apoštolové. Neslyšíme, co nechceme slyšet a závažná varování vytěsňujeme.

Trestuhodně zacházíme s božím slovem. Ježíš říká (dodneška) učedníkům, že ten, kdo chce být jeho učedníkem, má vytrhnout kůl z farizejské „hradby okolo Tóry“, kterou rabíni vystavěli a v řadě věcí se jí i apoštolové drželi.

Jak to, že překladatelé vkládají do Ježíšových úst: „Vezmi svůj kříž a následuj mě.“ Vždyť o ukřižování Ježíš ještě nemluvil. My jsme si té překladatelské chyby nevšimli a za kříž Ježíšův jsme dosazovali každé své trápení. A pak jsme začali mluvit o záslužnosti snášení utrpení a obětování utrpení Bohu (Hospodin není pohanské božstvo vyžadující oběti).¹⁵³⁰

Copak nekřesťany nepotkává trápení a životní katastrofy? Kdo z nás, křesťanů, nesl taková trápení jako například židé v koncentracích? Milióny a milióny lidí byly strašným způsobem umučeny, ale málokterý národ byl i s dětmi prohlášen za lidské vši a podle toho likvidován.

Bez proroků a Ježíšových záchranářů zahyneme.¹⁵³¹

1529 I my dokážeme druhým odpustit – bez zadostiučinění. Natož Bůh. Trest má výchovný charakter, snaží-li se provinilec o nápravu, rádi od trestání upouštíme. Proč říkáme, že Bůh k opuštění našich hříchů potřeboval obět svého syna?

1530 Samozřejmě, že obětavost pro druhé je projevem lásky.

1531 Je velkým neštěstím, že jsme proroky vyměnili za svaté, kteří se – podle našich naivních představ – budou za nás přimlouvati, abychom nedostali od Boha tvrdý trest. (I do školy chodíme za poznáním a získáním

Ježíš je největším prorokem, ¹⁵³² varuje nás před řadou nebezpečí a zastává se ponížených. Kdy budeme mluvit v církvi o prorocké službě pokřtěných? Je nezastupitelná. Kdy si proroků začneme vážit a přidávat se k jejich službě? (Nekosteloví lidé se mnohdy zastávají ponižovaných více než my.)

Prorok je pozorný k božímu slovu. Nečeká, zda někdy uslyší boží hlas (jako z obecního rozhlasu), pracuje na porozumění Písmu a odvážně varuje před Nebezpečím.

Opět znovu připomenu naši modlitbu před stolováním Večeře Páně: „Pane, řekni jen slovo a má duše bude uzdravena.“

Ježíš nás chce osvobodit od vlastní zahleděnosti (i náboženské). Od našich zkreslených představ o Bohu.

Koho zajímá Ježíšův záměr s jeho Hostinou, všimne si, že nás Ježíš chce sjednotit s Otcem s jeho sestrami a bratřími.

To se nevytvoří klečením (klečení je jedním z postojů soukromé modlitby, na svatbě se neklečí), ale novým a odvážným otvíráním se Bohu a bratřím.

„Kdo chce být mým učedníkem,“ říká Ježíš, „následuj mě. Nebud' učedníkem jiných. Ani učitelem sebe sama. (Nikommu neříjte Otče, Učíteli, Mistře, je jen jeden Otec – Nebeský, a je jen jeden Učitel a Mistr!)“

Přijímáme-li Ježíšovo pozvání k jeho Hostině, toužíme-li se s ním sjednotit, všimněme si, že Ježíš je prorok obětavě se vydávající na záchranu světa. Necháme se jím ovlivnit? Přijmeme jeho transfuzi Ducha? Nasákneme jeho zmužilostí a obětavostí?

Je-li Ježíš Láska sama, pak – po našem sjednocení s ním – budeme v našem společenství láskou vedle lásky. Tak chce Ježíš proměňovat nás a svět k novému způsobu života.

2017

22. neděle v mezidobí Jer 20:7–9 Ř 12:1–2 Mt 16:21–27 3. září 2017

Poznávání Boha přesahuje naše představy a lidské možnosti. Bůh je krásnější než tušíme. Božstev se lidé báli (jako i svých krutých vládců). Bůh nám o sobě vypráví a pro nás to je nekončící řada překvapení. Až máme potíž tu krásu přijímat.

Izrael žil uprostřed pohanských náboženství.

Bible je protináboženská!

Náboženskostí myslíme ideologické, lidské představy o božstvech a „pravidlech“ jak s božstvy jednat, získat si je, naklonit si je, udržet si jejich přízeň, jak usmiřovat jejich hněv a dosáhnout zrušení trestů. ¹⁵³³

dovedností.)

1532 Všimněme si, že není největším mučedníkem (na kříži visel jen tři hodiny), ale je největším milovníkem, je láska sama.

Ježíšova matka nebyla jediná, která souhlasila.

1533 Podle náboženského principu: „Dám, abych dostal.“

„Obětují berana a dostane se mi ...“, za socialismu jsme říkali: „Kdo maže, ten jede.“

Tak se jednalo s mocnými vládci, tvrdými otci a autoritami všeho druhu.

Hospodin je naprosto jiný, je Tátou-Mámou, která slouží svým dětem a tvorům (stále s láskou pracuje). Jeho autorita nám poskytuje možnost se ve svobodě rozhodnout a přitakat mu svým životem.

Ale to pohanství – náboženská – se v nás a okolo nás stále ozývá, máme je příliš zažrané v krvi. Proroci hájili Hospodina a byli za to horlivými náboženskými autoritami pronásledováni.

Kdo až v kostele slyší první čtení, nemusí být těmi slovy zasažen. Kdo si přečetl (nebo přečte) 19. kapitolu, zhrozí se toho, na jaké hrůzy Jeremiáš reagoval. ¹⁵³⁴

Proroci byli vždy pronásledováni. Zůstat věrný Božímu slovu – oproti mocným – je velice náročné a nebezpečné. Unést pronásledování od funkcionářů (synagogy, církve) a náboženského davu, který je manipulován vrchností, falešnými proroky a konzervatismem člověku vlastním, je skoro nad lidské síly.

Dříve lidé hubili vše, co se jim zdálo jako škodná (nejen vlky). Zdalipak – vyučení Písmem – budeme někdy proroky hájit jako ty, kteří jsou pro zdraví božího lidu velice prospěšní? Zdalipak někdy naši povýšenost (jak vše o Bohu známe) převáží bázeň před Bohem a úcta před odvahou a obětavostí proroků?

Onemocní-li někdo z našich blízkých, snažíme se mu dodat odvahy, povzbudit jej a potěšit, aby „neházel flintu do žita“.

Odchází-li někdo do války, snažíme se doufat, že se vrátí ...

Umírajícímu už nelžeme a nevyprávíme mu báchorky ...

S odsouzcením na smrt jsme asi nikdo z nás nemluvíli.

Natož s katem.

Co bychom jim řekli?

Mnohokrát jsme mluvili o dnešním úryvku z evangelia.

Ježíš řekl: „Katané jsou připraveni smést každého, kdo mluví o Bohu jinak než oni, i Mesiáše.“ Petr začal Ježíše kárat (tak mluví řecký originál)... ¹⁵³⁵

Před týdnem jsme slyšeli, jak apoštolové nemohli pochopit zbedněnost židů v jejich představě o Ježíši a Mesiáši. Ti lidé si od učedníků nedali vysvětlit, kdo Ježíš je. A pak se ukázalo, že ani Petr ani ostatní apoštolové si nenechali od „Syna Božího“ vysvětlit, jak Mesiáš dopadne. Dopředu hájili církevní autority i sebe („Svůj život za tebe položím,“ řekl svatý Petr, hlava apoštolů). Až do Ježíšova ukřižování jeho slova nepřijali. ¹⁵³⁶

Kolik náboženských praktik, „pojišťoven“ a reklamního ujišťování (typu: „Kdo si koupí tři výrobky, dostane jeden zdarma.“ Kdyby nás slyšeli židé (kteří stojí na pozvání „Vývol si život“) nebo bratři protestanté, kteří čtou Bibli, nebyli by z nás nadšení.

Pohanská království (včetně nacismu a komunismu) byla ideologická a krutá jako mnoho pohanských systémů, včetně velkého množství lidských obětí.

1534 Kdo byl v Osvětlení, kdo si přečetl Jeremiáše nebo Ježíšovy pašije, ten se thrillerům a hororům směje.

1535 Budeme-li si všimnout, jak druzí (na druhých to lépe vidíme) často mluví jinak než Ježíš, začneme si sami dávat pozor na svá chybná tvrzení. K tomu nám byla dána cenná rada: „Obracejte se“ stále k Ježíši, poměřujte si své názory Ježíšovými názory.

1536 Kdyby si někdo myslel, že je bystřejší než apoštol Petr a méně než on se brání Ježíšovu učení, mohl by špatně dopadnout.

Před 30 roky mě veliký biblista Bohumil Bílý odkryl, že Ježíš neřekl: „vezmi svůj kříž“. Řadu hodin jsme seděli nad řeckým originálem.¹⁵³⁷

V předešlých rocích vyučování jsme to podrobněji promýšleli. (V archivu poznámek je možné si to vyhledat.)

„Kdo chce jít za mnou (kdo chce být mým učedníkem a ne učedníkem rabínů), vytrhni svůj stauros – kůl (vyjdi skrz kolovou hradbu, opusť „plot okolo Tóry“ – tradici otců, neboť Bůh na nic nezapomněl a nic do Tóry nedal zbytečně, srov. Dt 13:1) a přilni ke mně (následuj mě).“¹⁵³⁸

Jsem znovu a znovu překvapován, jak lpíme na slovech „vezmi svůj kříž a následuj mě“ a na strašném výkladu, že nás Ježíš zve na popraviště. (Mnohokrát jsem o tom mluvil, neboť musím hájit Hospodina.)

Některá pohanská náboženství (i některé názory dnešních esoteriků) pokládají bídu, nemoce, úrazy, úmrtí, vraždy a války za trest od božstev, za karmu nebo předurčený osud a nechávají bídu člověka proběhnout jako trest, po kterém se člověk může dostat do vyššího stupně života.

Ježíš pomáhal potřebným, a jeho misionáři nejprve sytili hladové, léčili nemocné a učili nevědomé. Tak činíme i my. A voláme o pomoc pro jakkoliv nespravedlivě pronásledované (i když jsou ubíjeni křesťané). Nevyhledáváme už mučednictví.

Jen v jednom případě nám zůstalo absurdní vychvalování utrpení. Je-li někdo pronásledován mocnými autoritami, tvrdíme, že je to dobré pro jeho duchovní růst a zrání.

Co za tím je? Strach z mocných? Kariérismus? Podlézání? Zbabělost Obava, že se mi se selháním autority zřítí vztah k Bohu a církvi?

Můžeme si to porovnat se strachem pojmenovat a oznámit šikanu od rodičovských autorit a postavit se proti nim. Je to patologické, nezdravé, ničivé.

Autoritáři v nás vyvolávají strach, znásilňují nás svou ideologickou mocí.

Samozřejmě víme, že nás všelijaká protivenství zocelují (strom svou sílu a pružnost získává ve větru a ocel se kalí v ohni), ale už nevychováme děti a necvičíme zvířata násilím a tělesnými tresty. Už Tóra přísně zakazuje mučení. (Až někteří pozdější papežové a světci je schválili.) Jakékoliv vědomé ubližování je hříchem.

Tvrzení, jak některým světcům prospělo týrání a nespravedlivé ponižování a odsuzování od svých bratří je cynické a zvrhlé.

Kdo tvrdí, že scénář Ježíšova umučení napsal Bůh, že Hospodin k odpuštění našich hříchů potřeboval Ježíšovu krev, pomlouvá Boha.¹⁵³⁹

V našich možnostech poznání o Bohu je to trestuhodné rouhání a pomluva. Obrazy „Ecce homo“ a „Bolestné Ježíšovy Matky“ by byly zbytečné.

1537 Kdo zná tehdejší poměry v Izraeli, kdo ví, co znamená „plot okolo Tóry“, biblické „trestní právo“ a má nějaké ponětí o tehdejších vojenství (o kolové hradbě), ten to může přijmout.

1538 Ježíš nás osvobodil od strašného břemene „zákonictví“ („plotu okolo Tóry“)

1539 Kdyby šlo o krev, nestačila by ta z obřizky?

Kdyby šlo o mučednickou smrt, proč byl Ježíš uchráněn od smrti při Herodově pogromu na betlémské klučičky?

Potřebujeme si v tom udělat pořádek, jinak budeme mást ty, kterým máme zvěstovat boží milosrdenství (svými dětmi počínajíc). Je to přinejmenším otázka naší cti.

Židé prošli strašným mlýnem „katastrofy“ (šoa) a mluví o Bohu jinak než dříve.

Kdo četl něco o koncentracích a navštívil je, oněmí hrůzou. Mnoho těch, kteří tím peklem prošli, nakonec – třeba po desetiletích – spáchali sebevraždu. Nemohli o tom mluvit před druhými.

Naše omlouvání nebo vychvalování určitého utrpení je přinejmenším teologicky nemocné (krotím se před silnějšími výrazy). Ponižuje oběti a velice jim ubližuje. Nejvíce si ošklivím zrady, zbabělosti a lhostejnosti.

Vracím se k otázce, jak mluvíme s nemocnými a umírajícími.

Co bychom řekli Ježíšovi, když nařikal v Getsemanech?

Zkusme si pár slov napsat (abychom viděli svá slova černá na bílém).¹⁵⁴⁰

Elie Wiesela si ze všech spisovatelů cením nejvíce. Kdo klade tak hluboké otázky jako on? Teď vyšla jeho skvělá knížečka „Svítání“.¹⁵⁴¹

Vedle tragedie židů a těch, kteří byli hrůzostrašně poníženi a zlikvidováni, jsme někdy hloupými mluvky.

Nemáme pořádek v tom, co je a co není účastí na Ježíšově kříži.

Židé po Osvětlení už mluví jinak než dříve. I oni byli v minulosti – přes všechny pogromy – vedeni k záslužnosti utrpení. Ale mluvit lacině k trpícím, jak je utrpení potřeba a jak je záslužné, může být zvrhlým analgetikem lidové zbožnosti. A dalším mučením nevinného!¹⁵⁴²

Každý zločin je odsouzeníhodný, nejen Ježíšovo ukřižování.

Hrozím se toho, jak často z Ježíše děláme kozla Azázela. Vícekrát jsem o tom mluvil.

Pokud s tím nesouhlasíte, ozvěte se, vítám zpětnou vazbu.

2014

22. neděle v mezidobí Jr 20:7–9 Ř 12:1–2 Mt 16:15–27(!) 31. srpna 2014

Prorok je mluvčím Hospodina; má povzbuzovat, připomínat pravidla smlouvy, která boží lid porušuje, varovat, vystupovat proti bezpráví, zastávat se ponížených, ukazovat cestu z bezpráví, hříchu a neštěstí.

Je dobré si přečíst 19. kap. Jeremiášovu. O Údolí Hinómovu jsme se zmiňovali minule.

Nikdo z proroků nebyl nadšen, když káral druhé. Jeremiáš nařikal, když nahlédl bídu Izraele.

1540 Slova Mojžíše a Eliáše si můžeme domyslet, ti pronásledováním prošli a laciné kecy nepoužívali.

1541 K tématu NEZABIJEŠ! O dilematu toho, kdo byl určen jako kat.

1542 Kdo četl o procesu Slánského, mohl tam najít něco podobného, i komunistické oběti stalinského kultu byly přesvědčovány (a někteří odsouzenci to přijali), že jejich poprava a přiznání jejich provinění (i když nebylo skutečné), prospěje „rodné straně, a boji proti vnitřnímu nepříteli“.

Užili jsme si této ideologie víc než dost a pomáhá nám to v rozpoznání podobných zločinů v církvi (v inkvizičních procesech všeho druhu).

Protože jsme nakaženi pýchou a sebejistotou, není divu, že proroky pronásledujeme až na smrt. ¹⁵⁴³

Pavel ve 2. čtení mluví o oběti živé. Co tím myslí?

V nás zůstalo mnoho pohanství a tak oběť chápeme především jako utrpení a smrt. Co má větší váhu: Pavlův apoštolát nebo jeho smrt? ¹⁵⁴⁴

K evangeliu:

(Před týdnem jsme si říkali, že Ježíš začal Šimonovi říkat Skálo, protože byl nejrozhodnější a pevný. Z Petrova vyznávání Mesiáše (a z našeho vyznávání Mesiáše) může Ježíš stavět boží království.

Pokud kdokoliv z nás, včetně Petra, chceme Ježíše opravovat a stavět boží království podle svých představ, pak se stáváme pátou kolonou satanovou a stavbu ničíme a bouráme.

Není divu, že se apoštolové bránili Ježíšovu tvrzení, že Mesiáše zlikviduje „boží lid“, dokonce náboženští představení Izraele. Poznání, že vrchnost, rodič, přítel se může mýlit, je bolestivé. Petr dokonce Ježíš káral.

„Petře, mluvíš jako satan“ (ten si také myslí, že všemu rozumí lépe než Bůh, myslí si, že by všechno dělal lépe než Bůh).

„Chlapi, rozmyslete se, zda chcete být mými učedníky, nebo učedníky farizeů. Kdo chce být mým učedníkem, ať vytrhne svůj kůl v kolové hradbě vašich přikázání (kterou jste si vybudovali) a následuje mě do svobody synů božích. (Říkali jsme si, že Ježíš nemohl mluvit o kříži, mluvil o kůlu.)

V České Třebové se ve středu bude promítat film o arcibiskupu Bezákovi. Jeden mladý profesor se pohoršoval: „Špinavé prádlo se má prát doma.“

To je pravda, každý se máme porovnávat s Ježíšem, a když chybíme, máme chybu přiznat, omluvit se, napravit škodu a poučit se. Na prádelní šňůry se věší prádlo vyprané.

Ale když se špinavosti neperou, je třeba na ně poukázat, aby se nešířila morová rána zla.

Ježíš je největším z proroků. Kdo je laskavější než on. Kdo víc pomáhá hříšníkům, kdo víc odpouští?

Když to nešlo jinak, přišel nás vybělit, jako se louhem vyběluje plátno, čistil nás ohněm své lásky jako zlato. Nikoho na mučidla neposlal. ¹⁵⁴⁵

To Ježíš se odvážil říci, že Mesiáše umučí k smrti náboženské autority Izraele.

1543 Někteří proroci se ubránili. Ježíš se přestal bránit z jiného důvodu. Jenže my, abychom si nemuseli přiznat svou nesnášenlivost a krutost, bohapustě tvrdíme, že utrpení služebníků Bůh potřebuje jako cennou surovinu k odpuštění hříšnému lidstvu. To je podlost, hraničící s hříchem proti Duchu svatému!

Bůh je v těžké situaci, když posílá proroky ke svým lidem jako do lvího chřtánu.

Nepřichází-li v některé době proroci, je to známka toho, že není, kdo by o jejich názory stál.

1544 Apoštol Jan také budoval boží království a nezemřel mučednickou smrtí. Byl „slabším“ apoštolem než ostatní apoštolové, kteří zemřeli jako mučedníci?

Ježíšova matka umřela přirozenou smrtí. (Někteří lidé ovšem tvrdí, že byla královnou mučedníků, že trpěla nejvíce ze všech lidí. K čemu by to bylo dobré?)

Ježíš nás nezachránil tím, co mu udělali ti, kteří se na něm strašně prohřešili, ale tím, že nám ukázal cestu do boží náruče.

1545 „Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.

Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.“ (Mal 3:1–3)

„Já vás ponořuji do vody obrácení; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já, on vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně.“ (Mt 3:11)

Mnoho lidí se podvědomě brání zpochybnění systému, ve kterém žijí a zpochybnění představených, kteří je vedou. Mají pocit, že by se jim vše zhroutilo. Staví na autoritě lidské. „Víra“ je pro ně přitakáním tomu, co vrchnost vyžaduje. Platí to o životě politickém i náboženském.

V krizi nedospělí lidé často volají po silném vůdci, po nějakém „spasiteli“.
Tito lidé nepoučitelně a úporně zpochybňují informace, které by jim jejich názory nabourávaly. Zhlouplé Němce za války vyléčila až smrt několika jejich padlých synů. S generály nepohnuly ani milióny padlých. Fanatiky nepřesvědčí nic. Popírají Osvětim i Katyň. Tento typ lidí nikdo nepřesvědčí, ani Kristuspán.

Slova mají velkou váhu. Lež zraňuje, krade čest, zabíjí a posílá zabíjet.
Za svá slova neseme odpovědnost.¹⁵⁴⁶
Podobně dnes mnoho lidí stále úporně hájí Putina.¹⁵⁴⁷

Ten, kdo se zastával Hitlera a dalších zločinců, přispíval k násilí a oslaboval ty, kteří nesli vlastní kůži na trh. I teď neseme odpovědnost za to, co říkáme o Ukrajině.
Kdo se zastává Putina, přispívá k násilí.

Jinou váhu v rodině mají slova pětiletého děcka a jinou slova rodiče. I pětileté dítě může mít někdy pravdu. Odpovědnost rodičů je ale mnohem větší. Rodič – i ostatní autority – dostaly „klíče“.
(Vzpomeňme na evangelium minulé neděle: co autorita „odemkne nebo zamkne, sváže nebo rozváže“, platí. Ale i za každé slovo budeme skládat odpovědnost. Nestraším, jen upozorňuji na závažnost našich slov. Lživá propaganda je velkým hříchem. Její opakování je také hříchem. Hloupost je hříšná.¹⁵⁴⁸

Světská spravedlnost málokdy postihuje lež a lživou propagandu (jazyky se už nevyřezávají). Ale bavit se s hlupákem, který nehledá pravdu, je trestuhodné a ztrátou času.
„Jako se pes vrací ke svému zvratku, tak hlupák opakuje svou pošetilost.“ (Př 26:11)¹⁵⁴⁹

1546 Všimněme si například těch, kteří tvrdí, že jsme prosovětskou ideologii vyměnili za proamerickou. Copak máme americké pionýry a proamerický svaz mládeže? Copak se politicky kádrují děti do škol? Musíme vstupovat do nějakého Česko-amerického svazu přátel?

Zbabělci, kteří chodili do průvodů prvního máje, se tvářili statečně a nestranně a srovnávali radar v Brdech s okupací v r. 1968.

1547 S Hitlerem všichni nevraždili, někteří jen psali na stroji povolávací rozkazy pro vojáky nebo rozsudky k zatčení a k popravě. Jiní jako strojvedoucí jen řídili vlaky a nechtěli víc vědět. Jiní jen zpochybňovali zprávy těch, kteří varovali.

Jiní jen strašili druhé a brali jim odvahu. (Srov. „Otázka viny“ – Karl Jaspers)

1548 Hloupý se nikdo nenarodil. Hloupost je ovocem strachu a lenosti (hledat pravdu). Raději potkat medvědici zbavenou mlád'at než hlupáka s jeho pošetilostí. (Př 17:12)

1549 Kolik času jsem promarnil s těmi, kteří mluvili proti Bohu, církvi, nebo hájili nějakou „vyváženost“.
K hledání pravdy nepotřebuji vyváženost, ta je něčím jiným než vyslechnutí druhé strany. Kdo nehledá, nenajde.)

V kriminále v padesátých letech se kněží vzdělávali a debatovali spolu. Jednou se Felix Davídek s třemi kněžími o něčem závažném bavil. Přišel k nim jeden vysoký prelát a hned do toho strkal nos. Felix mu pravil: „Karle, jdi pryč, už takhle nás je dost, jestli nás uvidí bachař, bude z toho průser. A ty bys tomu stejně nerozuměl.“ Vypadá to drsně, ale je to někdy správné.

Vzpomeňme si, jak se Ježíš používáním podobenství chytrě zbavoval chytrolínů (bez výkladu podobenství neporozumíme), nemá cenu s nimi debatovat.

Apoštolové svými řeči podtrhávali Ježíšovi nohy: „pohoršuješ mě“.

Proto Ježíš – pro začátečníka možná překvapivě – pana Skálu(!) – apoštola Petra, přísně napomíná! „Mluvíš jako satan. Takovými slovy bouráš stavbu božího království, i to co jsi před tím vystavěl. Spolupracuješ se satanem, sice neuvědoměle, ale spolupracuješ. Jsi satanovou pátou kolonou jako komunisté a sralbotkové jsou pátou kolonou Putina.“

Apoštolové si do Mesiáše vkládali špatné představy.

Ještě u „poslední večeře“ byli přesvědčeni, že Ježíš každým dnem vyhlásí mobilizaci proti Římanům.

Jak to, že nebrali Ježíšova slova vážně?

Viděli hříšnost církevních představených i hříšnost vlastní. Šimon Petr padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.“ (Lk 5:8) Ale přeci jen je nám zatěžko si přiznat, jak mnoho jsme poškození.

Kdybychom i viděli do lidské budoucnosti, zkuste říci o svatbě ženichovi: „Ty se s touto nevěstou za 15 let rozvedeš...“

Zkuste říci čerstvému otci jásajícímu nad narozením syna: „Ty své děti opustíš kvůli jiné ženě.“

Novoknězi: „Z tebe bude pedofil.“

Biskupovi: „Tebe zkazí moc.“

Začínajícímu politikovi: „Propadneš korupci.“

Písmo mluví o naší slabosti mnohem a mnohem dříve, než to popsali psychologové (vzpomeňme třeba na pokus Zimbarda o vězních a dozorcích).

V prosinci jsem řekl (na to nemusím být žádný prorok), že Putin chce uchvátit Ukrajinu a záleží na tom, co mu my Evropané dovolíme.

Apoštolové byli poctiví k sobě, jejich selhání je zachránilo před tím, že se nestali nepoučitelnými a pyšnými lidmi.

Ježíš nikoho nepodceňuje a nesráží, naopak.

Kdyby nám lékař nerozpoznal, natož zatajil nějakou chorobu, žalovali bychom ho u soudu.

Proč se tolik bráníme Ježíšově diagnóze?

Jeho slovo nám má být varováním, má sloužit k očištění a uzdravení.

Přečtěme si znovu druhé čtení a přemýšlejme, co by bylo na apoštolech Bohu milejší, zda to, kdyby víc dali na Ježíše nebo jejich mučednictví?

Ježíš nám nabízí svého Ducha, je tedy v našich silách rozeznat, co si Bůh přeje, co je dobré, bohulibé a dokonalé.

(Ve vedlejší pokoji Jana poslouchá rozhovor presidenta Zemana s redaktorem o ekonomii. Taková debata nemá smysl, je nerovnoměrná. Smysl by mělo, kdyby proti Zemanovi stál významný ekonom. Lékaři nejsem rovnoměrným partnerem v debatě o medicíně. A lékař mi není rovnocenným partnerem v debatě o liturgii nebo biblistice. Toho jsme si navzájem vědomi a nepochybně jen tak tvrzení druhého. To chlapi v hospodě si myslí, že rozumí všemu.)

Ti, co straní Putinovi, mluví o dnešních „banderovcích“ na Ukrajině. Banderu vzpomínají, Katyň ne.)

Uznají někteří, kteří volili Zemana, že volili špatně? Uznají ti, kteří nešli k volbám, že k volbě Zemana přispěli?

Poučitelní jsou použitelní, nepoučitelní pro boží království použitelní nejsou.

Proroci a ti, kteří jsou v jejich službách – svědčí o Bohu a zastávají se Boha – jsou pronásledováni od vlastních(!).

(Buď budeme pronásledovat, nebo budeme pronásledováni.

Nebo budeme lhositelny.)

Minule jsme si dovolili mluvit o Petrově největším selhání. (Pozdější Petrovo zapření Ježíše a útěk učedníků po Ježíšově zatčení, bylo následkem toho, že v některých věcech nedokázal opustit své představy o Mesiáši.) V něčem Ježíši apoštolové nevěřili, jeho zatčení pro ně bylo šokem a krachem jejich víry (víra je přitakáním Ježíšovi).

Učedníci nebyli nábožensky nevzdělaní.

Mnoho muslimů je dnes nevzdělaných, mnoho jich neumí číst a psát. Jsou odkázáni na své autority, ty jim říkají, co stojí v Koránu.

U židů je to jinak. Mnoho (většina?) židovských kluků už v Ježíšově době bylo od dětství vzděláváno (pastýři ne, ti pásli stáda po kopcích a do synagogy se nedostali). Ve třinácti letech čekala kluky zkouška dospělosti, četli v synagóze z Písma.¹⁵⁵⁰

Učedníci měli dost dobré znalosti Písma. Ježíš se s nimi mohl bavit na dost vysoké úrovni – viz texty evangelia. Měli za sebou „Mojžíšovu školu“, přinejmenším řada z nich navštěvovala vzdělávací kurz Jana Ponořovatele.¹⁵⁵¹

Ježíš je přijal do své pokračovací školy. Právem od nich mohl ve vyučování očekávat spolupráci.¹⁵⁵²

Petrova výpověď o Mesiáši nebyla hádáním. Říkali jsme si, že byla výsledkem Petrova vzdělávání a spoluprací s darem od Boha.

Ale představy učedníků o Mesiáši potřebovaly Ježíšovy opravy.

Protože Písmo je živým vyučováním šitým i na naši míru, je důležité se ptát, zda také nemáme důležité mezery v poznávání Boha a pokroucené představy o Mesiáši.

Máme si všimnout: za co Ježíš lidi chválí,

za co kárá,

a o co pro nás prosí Otce.¹⁵⁵³

1550 Hebrejské písmo bylo tenkrát primitivnější, psaly se pouze souhlásky.

Kluci byli schopni přečíst jen známý text. Původně se biblické texty učily zpaměti.

Souhláskové písmo bylo pro čtenáře určitým vodítkem asi jako pro mě notový zápis. Nezazpívám podle not neznámou píseň, pouze známou – noty mi jsou jen určitým vodítkem, vidím, zda jde tón nahoru nebo dolů a jak má být dlouhý.

1551 Už to, že Ježíšovi učedníci objevili velikost Jana Baptisty, svědčí o jejich úrovni. A byli Janovými nejlepšími učedníky.

1552 Ježíšovi učedníci pokládali Ježíše z Nazareta od začátku za Proroka a zřejmě (alespoň někteří) zapisovali Ježíšova kázání okamžitě. Vždyť i texty, alespoň některých proroků, byly psány okamžitě. Pro učedníky byl Ježíš větším prorokem než ti dřívější.

Naši biblisté tvrdí, že evangelia byla napsána až dlouho po Ježíšově vzkříšení, ale to je jen jejich teorie. Jiní, například Claude Tresmontant – pádně dokazuje, že přinejmenším první zápisky byly psány už za Ježíšova života.

1553 Ježíš nepotřebuje Boha prosit, aby nám něco přidal.

Ježíšova prosba je určena především nám – vidíme, co pro nás pokládá za důležité.

Nikde neprosí za naše peníze, dokonce neprosí ani za naše zdraví ... „Hleďte nejprve boží království a ostatní vám Bůh rád přidá.“

Bylo by dobré si vypsát Ježíšovy modlitby za nás. Mnoho důležitého se dozvíme.

Bylo by mi příjemnější, kdyby byl Ježíš se mnou spokojen než aby mě musel napomínat takovým způsobem jako Petra.

Rádi prosíme svatě o přímluvu u Boha. Jenže žijeme ve velikém omylu. Apoštolové už vědí, jak mnoho nám Bůh přeje, není ani schopen na nás nějak šetřit. Boha není potřebné získávat pro dobrou věc.

Svatý Petr s ostatními apoštoly se přimlouvají v evangeliu u nás(!): „Neopakujte naše chyby, nepřeceňujte své porozumění Bohu. Dávejte si pozor na pozorné promyšlení Ježíšových slov. Všimněte si v evangeliích, že my jsme si vícekrát mysleli – že něčemu rozumíme lépe než Ježíš. Nevědomky jsme jednali jako satan.“

Petr poctivě přiznává: „Nikdy jsem si nehrál na dokonalého.“¹⁵⁵⁴

Bůh mě vždy zajímal, byl jsem horlivým učedníkem, ale netušil jsem, jak jsem se kolikrát mylil v náboženských otázkách.

Na jiných jsem viděl jejich zbedněnost, ale na sobě ne.

Myslel jsem si, že jsem přece dál než ti, kteří se nenechali Ježíšem vzdělávat. Vlastně jsem se nad ně povyšoval – byl jsem přece pokřtěn!

Nejhorší je, že jsem si od Ježíše nenechal poradit.

Prosím Vás, přimlouvám se u Vás – za Vás – važte pečlivě Ježíšova slova, jinak nad sebou zplácete jako já.

Zjištění, že jste nevěřili nejlepšímu příteli a on byl pak v těžkých chvílích bolestně sám, je velice bolestné.

Byl jsem Ježíšův horlivý učedník, byl jsem přesvědčen, že Ježíši rozumím a že jsem schopen při něm stát i v ohrožení a zatím ... Však si to můžete znovu kdykoliv přecíst.

Poradím Vám, nikdy netvrďte, jak mnoho Ježíše milujete ... Raději jej prostě, aby vám pomohl najít vaše slabá místa ve „víře“.

Ježíš nám stále nabízel zpětnou vazbu, ukázal nám, jak si můžeme zkontrolovat, zda jsme dobrými učedníky.¹⁵⁵⁵

ale byli jsme příliš hrrr.

Už jsme se viděli po jeho boku, jako ministři v jeho vládě ...

Cenili jsme si, že s námi slavil Velikonoce, že nám všem nabídl svůj kalich, že nás pokládá za své nejbližší přátele...

Všechno se nám zdálo docela jednoduché ... a zatím jsme málo dávali pozor na to, co Mistr říká. Já jsem v některých věcech Ježíšovi také hloupě a zatvrzele odporoval.“

Jak to je s námi?

Máme několik možností:

1. Buď se zachováme a dopadneme jako zbožní (farizeové a saduceové).¹⁵⁵⁶
2. Nebo se zachováme jako apoštolové, kteří si mysleli, že v něčem Ježíš přehání.

1554 Petr se zhrozil: „Ježíši, kdo tedy může být spasen, když ne tento vzorný a zbožný mladík, to my nemáme vůbec šanci“. (srov. Mt 19:16–30)

„Ježíši, omlouvám se Ti, nemohu být tvým učedníkem, jsem člověk hříšný.“ (srov. Lk 5:8)

1555 „Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist'ujte, demony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte.“ (Mt 10:8)

„Proč by měly zástupy odcházet, dejte jim vy najíst.“ (srov. Mt 14:16)

„Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (J 14:12)

1556 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: 'Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.' Tak svědčíte

3. Nebo se poučíme.

Petr nezůstal trčet mezi farizeji, poctivě přemýšlel, byl poctivý, když udělal chybu, přiznal ji. Farizeové místo poctivého přemýšlení přidávali modlitby, posty a dobré skutky navíc a mysleli si, že jsou lepší než Ježíšovi učedníci (kolikrát na ně a na jejich Mistra útočili, že jsou málo zbožní). Naprosto nepřipustili, že by mohli dalšího proroka (natož Mesiáše) zlikvidovat. Někteří (nebylo jich mnoho) se vzpamatovali, až když se dopustili na Ježíšovi strašného zločinu.

Na lidech okolo Ježíše vidíme, že být obřezán nebo mít úřad (třeba i velekněze) nestačí. Být pokřtěn, mít svatbu v kostele nebo přijmout další svátosti, ještě nestačí. Záleží, jak pracujeme s výbavou od Boha. Začíná to prací se slovem božím (víra je ze slyšení¹⁵⁵⁷). Ani Petr nepracoval s Ježíšovými slovy dostatečně.

Když Ježíš řekl, že Mesiáš bude zavražděn hodnostáři a vůdci náboženské společnosti – vykládal učedníkům Písmo, citoval Mojžíše a Proroky. A přesto Petr Ježíše káral: „To je nesmysl! Jak jsi na to přišel?“

Někdy Petr dával přednost rabínům (jejich vyučování) před Ježíšem. Sice neuvědoměle, ale je to tak.

S Ježíšem to cuklo, když viděl, jak Petr a ostatní smýšlí, „otočil se“ a naprosto změnil tón řeči: „Petře, to je strašné, mluvíš jako satan. Takhle začínal satan (myslel si, že je chytřejší). Takovým přístupem začíná cesta do pekla.

Rozmysli si, zda chceš být učedníkem farizeů (kteří vykládají, že Mesiáš přijde na Římány jako vojevůdce) nebo zda chceš být učedníkem mým.

Kdo chce být mým učedníkem, ať přestane papouškovat, co se naučil v náboženství od rabínů, pořádně přemýšlí a porovnává, ověřuje si – zda to, co říkám, ladí s Písmem.

Rabíni udělali ze svých příkázání a povídaček svou pevnost a cíhají na druhé, kdo nedosahuje jejich měřítek, toho likvidují odsuzováním a prohlášením, že je bezbožný. (Však jste to na vlastní kůži zažili.)

Kdo chce být mým učedníkem, ať vytrhne svůj kůl z farizejské hradby a následuje mě do svobody synů božích.“

Vícekrát jsme si říkali, že Ježíš nemohl použít slovo kříž.¹⁵⁵⁸

sami proti sobě, že jste synové těch, kteří zabíjeli proroky. Dověšte tedy činy svých otců! Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křížovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo, aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše syna Bachariášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem. Amen, pravím vám, to vše padne na toto pokolení. Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; několikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste! (Mt 23:29–37) Tito zbožní se urazili a začali na Ježíše útočit. Ani si nepřipustili, že by mohli likvidovat služebníky boží.

1557 „Véra je ze zvěstování a zvěstování z pověření Kristova.“ (Ř 10:17)

1558 Porušený svět je sice krutý a život v něj je tvrdý, ale Ježíšovi učedníci nemusí skončit na kříži. Nesnižujme Ježíšovo ukřížování. Nehrajme si na vykupitele a nestavějme lacině svá trápení na roveň mučednické a ponižující smrti.

Z celé „Kytice“ Karla Jaromíra Erbena se mi od dětství nejvíce líbí „Záhořovo lože“.

Jenže Záhořův způsob pokání není způsobem pokání podle Ježíše.

Učedník dbá na slova svého Mistra. Má klást otázky, má „hledat a tlouci“ (srov. Lk 11:10), má obhajovat své tvrzení, ale jednat bez úcty (i v nevysloveném smyslu „ty tomu nerozumíš, já to vím lépe“) nebo si nevážit darovaného slova – je nejen nepatřičné, ale nebezpečné.

Obecně platí, než budu druhému odporovat, mám si porovnat, kolik toho znám a kolik zná ten druhý. (O buňce jsme se ve škole učili jednu hodinu, dnes je o buňce celá tlustá učebnice. Žasnu, na co vše je každý odborníkem!)
Ověřovat si správnost tvrzení mám začínat u sebe.

Kdo si myslí, že se to jej (nás) netýká, nabízím mu test. ¹⁵⁵⁹
Koho slova platí víc, Ježíšova nebo pana rabína?
Smí se říkat, že je král nahý nebo ne?

Jistě, je to nebezpečné. ¹⁵⁶⁰

Nestačí s Bohem jen mluvit zdvořile v modlitbě, ale jednat s ním s úctou – jednat podle jeho rady.

Všimněme si, že Ježíš jednal s dospělými lidmi (dnešní děti si jen hrají, dnešní mládež se často jen baví). S lidmi, kteří za sebou už často měli nějaké selhání.

Ježíš říká: „Obrat’ se a změň svůj život, pracuj pro druhé, pro potřebné a tím pro boží království. Bičování a pústy z tebe nebešťana neudělají.“

1559 **Evangelium podle nás:**

Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých monsignorů: "Za koho lidé pokládají Syna člověka?"
Oni řekli: "Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků."

Řekl jim: "A za koho mne pokládáte vy?"

Svatý Otec Petr I. odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Svate Otče Petře I., protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.

A já ti pravím, že ty jsi Svate Otče Skála – Petr I., a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi."

Tehdy nařídil monsignorům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

Od té doby začal Ježíš ukazovat svým monsignorům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.

Svatý Otec Petr I. si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!" Ale on se obrátil a řekl Svatému Otcu Petru I.: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!"

Tehdy řekl Ježíš svým monsignorům: "Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.

Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.

Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?

Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými svatými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.

Jednou zase Petr vzal Kristapána na procházku po zemi.

Na poli člověk kope, jen se z něj leje. „Prosím tě, co to znamená?“, ptal se Kristuspán.

„No vždyť jsi přece řekl: V potu tváře budeš dobývat chléb svůj.“

„Ale takhle jsem to snad nemyslel.“

Vešli do vesnice a u okna se ozývá strašný křik. „Co se tam děje?“

„Žena rodí. Řekl jsi: V bolestech budeš rodit syny své.“

„Ale takhle jsem to snad nemyslel.“

Přijdou do velkého města, k přepychovému hotelu přijíždějí v bourácích kardinálové a arcibiskupové. „A co má tohle znamenat?“

„No to jsou ti, kteří si myslí, žes to tak nemyslel.“

1560 „Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.“ (Mt 11:12)

Dospělý je ten, který za sebe (za své jednání, za svá slova a za své myšlení) bere odpovědnost.

Naše výmluvy proč něco neděláme nebo naopak děláme, bývají inteligentní s nevyčerpatelné. Proč nemám čas na partnera, na děti, proč si nerozumím s druhým, proč musím tolik pracovat, proč nemám práci, proč piju, proč jsme se rozvedli, proč se mi nelíbí ten druhý, proč ho nemám rád...

Boží slovo a boží pravda je sladká a je jako oheň – osvěcuje a hřeje. I druhé – ty, kteří po něm žijí.

2008

22. neděle v mezidobí Jr 20:7–9 Ř 12:1–2 Mt 16:21–27 31. srpna 2008

Před týdnem jsme mluvili o klíčích svěřených Petrovi. Správce mající klíč od spižírny, sýpek a skladů s „materiálem“, má hospodařit se svěřenými lidmi i svěřeným majetkem. Ani jedno ani druhé není jeho majetkem. Správce (v jiných obrazech pastýř) je ve službách majitele. Petr (a všichni nositelé autority, rodiče ...) má vodit ovce na pastvu Boží, k Ježíši (ne ke zbožným lidem, „učitelům“, „mistrům“ osvíceným, atd.), ke kováři a nikoliv ke kováříčkovi.

Z úryvku evangelia minulé neděle máme náskok.¹⁵⁶¹
Můžeme se věnovat velice důležitému textu o následování Ježíše.

Dnešní čtení opět potřebuje pečlivé promýšlení.
Toužíme po štěstí, zdraví a radosti, a vyhýbáme se utrpení, neštěstí a zármutku.
Výzva o kříži nás mnoho nenadchne. Pochopitelně.
Naštěstí je to jinak.

Prozkoumejme nejprve radu lidové zbožnosti: „Modli se, abys byl schopen přijmout kříž, který ti dává Bůh!“ (Ve smyslu: „Bůh ti vybral kříž na míru“ a povrchního odvolání se na sv. Pavla: „Budeme-li hodně trpět, dostaneme se do nebe“.)
Udělejme pokus: Postavte se před dobré rodiče a jejich děti a řekněte: „Děti, přijímejte každé utrpení, které vám vaši rodiče připravili“.
Slušní rodiče nás budou brát k zodpovědnosti za naše slova, co tím utrpením myslíme. Učení ve škole, práce v domácnosti, trest za špatné jednání nebo domácí týrání?
Copak rodiče připravují dětem nějaké trápení?

Může Bůh na člověka sesílat něco zlého?
„Než začneš mluvit o Bohu, dávej pozor na hubu“.
Mnoho lidí ani nezpozoruje, že se svými tvrzeními o Bohu rouhá.¹⁵⁶²

Nepřehlédněme, že Ježíšova slova: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž ...“ jsou reakcí na zatvrzelost apoštolů (viz poznámky z minulé neděle).
Sv. Petr ovšem nereagoval na Ježíšovo upozornění, že se mýlí.

1561 Je nezodpovědné a může být nebezpečné říkat o Bohu něco, čemu nerozumíme.
Věty z Písma nesmíme svévolně vytrhávat. Je nutné dbát na souvislosti textu – při jaké příležitosti to bylo řečeno.
Když něco o něčem tvrdíme, potřebujeme brát v úvahu všechno, co Ježíš o té věci říká i na jiných místech vyučování.

1562 Je nezodpovědné a může být nebezpečné říkat o Bohu něco, čemu nerozumíme.
Věty z Písma nesmíme svévolně vytrhávat. Je nutné dbát na souvislosti textu – při jaké příležitosti to bylo řečeno.
Když něco o něčem tvrdíme, potřebujeme brát v úvahu všechno, co Ježíš o té věci říká i na jiných místech vyučování.

K tomu si my potřebujeme ujasnit dvě základní otázky:

1. za koho my pokládáme Ježíše,
2. zda-li hledáme pravdu.

Často tvrdíme, že mezi sebou chceme jednat upřímně. Zrovna tak, že chceme být upřímní vůči Bohu.

Obojí není to samozřejmé. Být Ježíšovým učedníkem vyžaduje touhu, spravedlnost a statečnost.

Upozorní-li nás někdo, že máme u pusy drobítek, poděkujeme mu.

Poprosíme-li druhého, aby nám vytáhl třísku z prstu, vydržíme trochu bolesti.

Ten, kdo nám pomáhá, musí unést, že při tahání třísky někdy skučíme bolestí.

Pak mu poděkujeme, ale netvrdíme, jak to bylo příjemné a nepícheme si další dvě třísky do ruky – abychom si mohli vychutnávat další bolest – nejme masochisté.

Každý bychom měli poctivě říci, zda stojíme o to, aby nám druzí říkali, co na nás vidí.

Ale to má svá pravidla pro obě strany.

Já musím vydržet, že mně výtky druhého nebudou příjemné.

(Neoblíbená paní učitelka se ptala svých žáků, kdo z nich si přeje, aby je příští rok učila. Jen jeden kluk měl odvahu říci pravdu. Ale paní učitelka jej před celou třídou zpražila za to, že řekl svůj názor.)

Potřebuji vědět, že ten druhý bude hájit své stanovisko, dokud mu nepomohu změnit náhled.

To vyžaduje veliké umění.

Nejprve se mám ptát, jestli jsem ten pravý člověk, který může druhému pomoci. K tomu potřebuji splňovat několik nutných podmínek:

1. Mám toho druhého skutečně rád? (To se pozná podle toho, zda se upřímně raduji z jeho úspěchů a mrzí-li mě jeho neúspěchy).
Jinak mám mlčet. Hrozí mi, že mu budu třísku necitelně vytahovat.
2. Potřebuji být pokorný – to znamená, musím vědět, že mé vidění nemusí být objektivní, často vidíme jen výseč, nejsme vševědoucí.
Pokud sám nehledám poctivě pravdu o sobě, vyřadil jsem se z opravování druhého.¹⁵⁶³
3. Mám svá upozornění druhým říkat co nejdříve, aby si ten druhý mohl pamatovat, jak to bylo.
A také proto, že čím déle se hromadí mé výhrady k druhému, tím klesá naděje, že svá upozornění budu říkat bez podrážděnosti.

Stává se, že lidé přinesou lékaři, který je operoval, kytici.

Svatý Petr nepřinesl kytici Ježíšovi za upozornění, že má špatně postavenou výhybku.

Komu my nosíme nebo nenosíme kytiky si můžeme lehce zkontrolovat. Nebudeme si pak namlouvat, že si vážíme víc zdraví duchovního než tělesného. Nebudeme si lacině myslet, že jsme lepší než zbožný mladík z evangelia.

Nemáme pověst upřímných lidí.

U zedníků se všechno řeší hned (chlapi pošlou druhého někam a je to vyřešeno). Mezi

středoškoláky bývá upřímnost menší, mezi vysokoškoláky ještě menší. Mezi katolíky nejmenší.

Místo toho, abychom se pídili po porozumění Ježíšovým slovům (např.: „Milujte své nepřátele“), máme za to, že se na každého máme za každou cenu usmívat a „nést svůj kříž“. Nevšímáme si jak jednal Ježíš.

1563 Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říci svému bratru: „Bratře, dovol, ať ti vyjmu třísku, kterou máš v oku“, a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Lk 6:41–42)

O člověku, který nám bez osočování řekne svůj názor, prohlašujeme: „Ten je vostrej“, a každý nesouhlas pokládáme za útok proti sobě.

Jsme líní se učit z Písma, neznáme svou hodnotu a jsme zbabělí při hledání pravdy.

O nebi si namlouváme, že tam automaticky přijmeme Boží názory a budeme se k sobě chovat pěkně. To za nás nikdo neudělá. Boží milost nikomu nevymývá mozek k nebeské stádovitosti. Nebešťané nejsou davem, ale jsou jednou osobností vedle druhé.

O cestě k moudrosti a ušlechtilosti se v Písmu často vede řeč.

Je zvláštní, že jsme ochotní snášet všelijaké „kříže“ (o kterých hloupě a nespravedlivě prohlašujeme, že nám je seslal Bůh), než abychom pracovali na upřímnosti a pokorném hledání pravdy.

Bůh nám žádné utrpení nesesílá. Naopak nám nabízí pomoc – každé trápení nás má dovést k hledání, kde se stala chyba. Bůh chce, aby se nám dařilo dobře a naučili se spolu dobře vycházet a žít.

Raději po straně pomlouváme a donášíme. I Pána Boha pomlouváme – tím, že o něm vykládáme, že nám sesílá utrpení, že se mu líbí, když utrpení snášíme, že je to záslužné a spasitelné. Rouháme se.

Neupřímnost je vážnou chorobou vztahů. Vloudí-li se mezi přátelé, přátelství zanikne.

Neupřímnost bývá často projevem strachu. Vychází-li z pohrdání, je zlomyslností.

I apoštol Petr nebral Ježíšova napomenutí vážně – o tom jsme mluvili před týdnem. ¹⁵⁶⁴

Ježíš se po Petrových slovech **obrátí** (otočil se) a řekl Petrovi a ostatním učedníkům slova, která jsou pro nás veledůležitá: „Kdo chce být mým učedníkem, kdo mě chce následovat, potřebuje zapřít sám sebe a porovnávat si, zda má pravdu on nebo jestli mám pravdu já“.

Než budeme pokračovat, potřebujeme si udělat pořádek o kříži.

Zapomněli jsme, že ukřižování je nejen jedním z nejkrutějších umučení k smrti, ale i jedním z největších ponížení člověka.

Jeden římský císař řekl, že římský občan by neměl vyslovit slovo kříž. Asi tak jako nikdo slušný nepoužívá slovo kurva.

Ukřižovat znamenalo zkurvit člověka. (Omlouvám se útlocitným, nenapadá mě, jak to jinak vysvětlit.) Ukřižovaný byl mučen velice krutým způsobem. Pokud mu dávali pít, prodlužovali jeho umírání třeba na týden. Odsouzenec spílal svým mučitelům v naději, že jej ve vzteku zabijí. Ale ti se mu smáli a vychutnávali si jeho řvání. Odsouzenec se na kříži svíjel jako červ – už nebyl člověkem.

Židé povětšinou odsouzence na smrt kamenovali. Ve výjimečných případech byla mrtvola pověšena na dřevo (na strom, na kůl) do západu slunce. Pak musela být sňata – aby nebyla ponížena země.

1564 Petr nejprve prohlásil Ježíše za Mesiáše, ale vzápětí na to tvrdil: „Ježíši, říkáš hlouposti“. (Řekl jsem to úmyslně hrubě. My často hodnotíme jen slušnost a neslušnost formy a ne obsah.)

Petr si nebyl vědom toho, že zde udělal největší hloupost svého života. Tváří v tvář Mesiáši jednal s Ježíšem, jako s malým klukem.

Proč? Na základě toho, co řekl pan rabín. Kdyby Petr pořádně četl Písmo, Mojžíšův zákon a Proroky, tak by věděl, že obraz Mesiáše v Písmu vypadá úplně jinak, než co učili rabíni.

Petr myslel rabínským způsobem. Na slova Mesiáše Petr reagoval: „Ježíši, to je blbost, pan rabín říká něco jiného, ty tomu nerozumíš“.

Kdyby se Ježíš ptal Petra, kdo je víc, zda rabín nebo Mesiáš, Petr by mu řekl: „Jak se můžeš tak ptát, přece Mesiáš“.

Petr dal v jednání přednost (schizofrenicky) tvrzení rabínů (v jiných věcech jednal skvěle) před Ježíšovými slovy. TRPÍME STEJNOU CHYBOU!

Pověšení mrtvolu na dřevo v židovském světě znamenalo prokletí člověka.¹⁵⁶⁵

Ježíš by nikdy neřekl: „Kdo chce být mým učedníkem, ať počítá s ukřižováním. Jeho následování neznamená výstup na popraviště. Ježíš přišel, abychom měli život.“¹⁵⁶⁶
Jeho nejlepší učedníci, jeho matka a apoštol Jan umřeli přirozenou smrtí, ne jako mučedníci.
Slova o kříži a následování nedávají smysl.

V řeckém textu není slovo „kříž“ ale slovo „staurós“ – kůl, sloup.

My si za slovo „kříž“ dosazujeme všechna různá trápení života, ale tím bychom snižovali Ježíšovo ukřižování.

Je ostudou, že jsme si zvykli na Ježíšovo ukřižování. Už jej nevnímáme jako hrozný zločin; kterého se navíc dopustili zbožní lidé. Ano, my jsme nežili v Izraeli, když mnoho lidí nemohlo Ježíšovi přijít na jméno, nebyli jsme v Jeruzalémě mezi řvouny, dožadující se Ježíšova ukřižování, ale rozumíme Eliášově modlitbě: „Bože, nejsem lepší než naši otcové“.

Až do 6. století nebyl zobrazován Ježíš na kříži. Křesťané se styděli ze to, jak jsme naložili s Božím synem. (Na nejstarších zobrazeních Ježíš „stojí před křížem“ ustrojen jako král.)

Vraťme se k evangeliu.

Ježíš pochválil Petra, když řekl: „Ježíši, ty jsi Mesiáš“. Když ale Petr za chvíli káral Ježíše, že je nesmysl, že by Mesiáš mohl být zavražděn, Ježíš jej silně napomenul:
„Petře, nemyslíš na to, co říká Bůh o Mesiáši. Místo toho opakuješ, co říkal učitel náboženství o Bohu.“

Ježíš se otočil ke všem učedníkům a prohlásil: „Jestli někdo z vás chce být mým učedníkem, přemož se, (přestaň opakovat, co jsi se zamlada naučil v náboženství), vytrhni svůj kůl a následuj mě“.

Co znamená „vytrhni svůj kůl“:

Lidé se snažili zabezpečit svá obydlí, často také kolovou hradbou.

Příkázání jsou ukazateli cesty k dobrému životu, jsou také ochranou proti zlu. U „Mojžíše“ stojí: „Všechno, co vám přikazuji, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš.“ (Dt 13:1).

Farizeové ze strachu zbudovali „plot, hradbu okolo příkázání Tóry“, aby se rozšířila „bezpečná“ vzdálenost ke zlu. (Představte si římský vojenský tábor (základnu) obehnaný kolovou hradbou nebo třeba hradiště s několika palisádami.)

Ježíš dodržoval Boží příkázání – slouží přece životu, ale příkázání rabínů prohlašoval za zvrhlost škrtící život. (srov. například Mt 23. kap.)

Farizeové si ze svých příkázání vybudovali pevnost jako si římscí vojáci opevňovali své vojenské základny (každý voják měl svůj kůl), ze které číhali na Ježíše.

Ježíš říká: „Pokud někdo chce být mým učedníkem, a ne učedníkem farizeů, vytrhni svůj kůl farizejské hradby (i apoštolové byli nakaženi rabínským vyučováním – např. o Mesiáši), vyjdi z farizejského opevnění a následuj mě (a ne farizejské učitele).

1565 Bude-li nad někým pro hřích vynesena rozsudek smrti, bude-li usmrcen a ty jej pověsíš na kůl, nenecháš jeho mrtvolu na kůlu přes noc, ale bezpodmínečně ho pohřbíš též den, protože ten, kdo byl pověšen, je zlořečený Bohem. Neposkrvniš svou zemi, kterou ti dává do dědictví Hospodin, tvůj Bůh. (Dt 21:23)

1566 Ježíš přináší život, povznesení, záchranu, uzdravení, osvobození, odpuštění, smíření, vzkříšení.

Bohu nestačí zdvořilá slova, přeje si, abychom mu rozuměli. Jinak s ním nejsme schopní spolupracovat a kazíme dílo. Potřebujeme vědět, jak a co si Bůh představuje. Potřebujeme jednat s Bohem (i s lidmi a věcmi) podle pravidel, která jsou objektivní, jsou od Boha.

„Kdo by si chtěl život zachránit, ztratí ho, kdo je ochotný svůj život ztratit, nalezne ho. Copak prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale život ztratil? Jakou výměnu dá člověk za svůj život?“

Toto je Ježíšova reakce na Petrovo tvrzení: „Ježíši, co to plácáš o ukřižování? To si myslíš, že my bychom tě nechránili, kdyby ti někdo chtěl něco udělat?“

Ježíš nás nezve na popraviště! Znovu řeknu, dokladem toho je, že jeho nejlepší učedníci – jeho matka a apoštol Jan – neskončili na popravišti jako mučedníci.

Řecké slovo „martyr“ znamená svědek. My jsme jej posunuli – „martyrium“ je pro nás mučednictví.

Máme svědčit o Boží dobrotě a o Boží službě životu.

To, že někteří Ježíšovi svědkové skončili na popravišti, je jiná kapitola. I to je trochu jinak než si ukvapeně myslíme...

23. neděle v mezidobí

2020

23. neděle v mezidobí Ez 33:7–9 Ř 13:8–10 Mt 18:15–20 6. září 2020

(Poznámky pod čarou jsou určeny nepokročilým.)

Připomeňme si znovu kdo je prorok, abychom dobře porozuměli své prorocké službě, která nám byla křtem svěřena.¹⁵⁶⁷

Prorok není pouhým kanálem, kterým proudí boží informace, prorok toužebně nasává moudrost boží, je oddaným spolupracovníkem božího království. Je horlivým a hlasitým vyznavačem, svědkem Boží starostlivosti o svět.

Proroci ve značné míře porozuměli Bohu, obohacují nás svými slovy i životními postoji.¹⁵⁶⁸

Škoda, že jsme proroky vyměnili za mučedníky.¹⁵⁶⁹

1567 Prorok není věstec. Pohané věří v osud, který nelze změnit. Proroctví je varováním před zlem.

Proroci jsou velikým darem božím Izraeli. I my smíme patřit k Izraelitům. (Izrael znamená: za tebe bojuje Bůh). Bohu jsme vedeni svým slovem.

Přirovnání proroka ke strážnému je trefné a srozumitelné. Prorok není jen hlásnou troubou a není jen poslem špatných zpráv. Je fascinován boží moudrostí a se zaujetím si cvičí schopnost pečlivě naslouchat Božímu slovu a porozumět jeho smyslu. Ví o naší vzpurnosti vůči Bohu, ví, že mu lidé budou odporovat a nesnášet ho. Odvahu k hlásání nevyžádaných rad mu dodává soucit s lidmi, ochota chránit je před nebezpečím – a samozřejmě vděčnost za boží přízeň člověku.

Prorok přijal určitý díl odpovědnosti za druhé – to je projevem lásky a postojem dospělosti. „Nesmírně mnoho jsem dostal, proto rád sloužím jiným. Byl jsem přijat na milost, zachráněn, budu zachraňovat druhé.

Vzpomeňme na Izaiáše: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, dotkl se mých úst a řekl: „Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.“ Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“ (Iz 6:5–8)

1568 Uvedu několik příkladů:

- Zásadně mě ovlivnila Eliášova modlitba: „Bože, nejsem lepší než naši otcové.“
- Šalamounova modlitba mně otevřela oči: „Hospodine, vyslyš každou modlitbu kteréhokoliv z Izraele, který pozná ránu svého srdce a obrátí se k tobě. Vyslyš také každého cizince, který není z Izraele, tvého lidu, vyslyš jej v nebesích, kde přebýváš, a učiň vše, oč k tobě ten cizinec bude volat, aby všechny národy země poznaly tvé jméno a měly úctu k tobě a k tvým pravidlům života.“ (Srov. 1 Kr 8:38–43)
- Navždy mě těší a povzbuzují slova Ježíšovy matky: „Dobrořečím ti, Bože, za tvé milosrdenství a tvou sílu: pyšné svrháváš z jejich trůnu a ponížené povyšuješ, sytíš hladové a bohaté posíláš pryč s prázdnou. Ve svém milosrdenství se znovu a znovu ujímáš Izraele.“ (Srov. L 1:46–55)
- Atd.

1569 Souvisí to s dvěma našimi pomýlenostmi:

- církev je neomylná a proroky už nepotřebuje
- Bůh potřebuje naše utrpení jako surovinu k odpuštění našich hříchů.

Opět jsem v kázání slyšel: „Ježíš v Káni Galilejské pomohl svatebčanům na přímluvu P. Marie.“

O Bohu sice prohlašujeme, že je milosrdný, ale tím, že jsme ho začali malovat jako starého muže, představujeme si ho podle našich pokřivených otců a autorit – máme za to, že je tvrdý, nerudný, nedostatečně vnímavý, pozorný a nápaditý.

Od 25. kapitoly Ezechiela je řeč o soudu nad bezbožnými národy.

Biblické texty nejsou historickým záznamem, ale jsou božím vyučováním životní moudrosti.

Pro nás není důležité, jestli nějaký dávný národ vymizel nebo říše zanikla, my hledáme lék proti válkám a cestu k lepšímu uspořádání světa a společnosti.

Komunistický režim nebyl dobrý, jsme rádi, že padl. Ale my jsme oproti našim předkům nezažili válku. Přesto nám oprávněně dělá starost, jakých poměrů se dočkáme.

Velice záleží na prezidentovi a politicích, jsou-li ušlechtilými osobnosti a kam a k čemu společnost vedou.

Patřím do třetí generace těch, kteří prožili 1. světovou válku a do druhé generace 2. války. Paměť na ty hrůzy máme v sobě uloženou. Buď je v sobě potlačíme, vytěsníme, nebo se poučíme.

Většina vládců, která rozpoutala 1. světovou válku, se pokládala za křesťany. V panovnických rodech se vláda dědila. Jejich děti byly ke svému poslání vychovávány. Učili se jazykům, diplomacii, vojenství, ekonomii, etiketě, účastnili se bohoslužeb, znali katechismus, ale božím úmyslům nerozuměli. Nestudovali Bibli a neměli na svých dvorech biblisty, kteří by je uváděli k porozumění slovu božímu. Vlastně byli pokřtěnými pohany.¹⁵⁷⁰

Biskupové se proti vládcům prorocky nepostavili. Odpor papeže byl chabý a neúčinný. Církev se po staletí snažila získat přízeň vládců. Přemýšliví lidé, otřesení válkou, církev opouštěli, nebyla pro ně nijak přitažlivá.

Společnost byla 1. válkou otřesená, ale Ježíšovu učení a jeho Pokoji (šalom) neporozuměli.

Pokrok v mírovém soužití byl nedostatečný ...

Za dvacet let vypukla další válka ...

Hitlera a fašisty lidé následovali více než Ježíše.

A pak se v tom strašném marasmu řada národů nechala svést dalším lživým mesianismem komunismu.

Jaké slovo má církev v dnešním světě?

Chabé, nedostatečné. Papežové se po staletí modlili za mír ... Vyzývají nás k modlitbám za světový mír ... Ale pokud nás modlitby nevedou k dalším činům a pokud se alespoň my křesťané

„neobrátime“ k Bohu podle Ježíše, budeme se stále potácet ve vlastním „odpadu“ (řečeno slušně).

Kdyby kardinálové zvolili Bergoglia místo Ratzingera, byla by církev jiná. Ale to žádný biskup neřekne nahlas – i kdyby si to myslel.

František se snaží, ale s mašinérií zkostnatělé církve nehne (podobně jako 2.vatikáský koncil).

Ano, mluví o úctě k přírodě, ale náš hlas zní se značným zpožděním (jako dříve v sociálních otázkách, náboženské svobodě, svobodě svědomí, atd).

Jelikož po staletí nečteme Bibli, udělali si naši předkové proti „nepřístupnému Bohu“ protipól – Ježíšovu matku, Matku veškerého milosrdenství a smilování, která nám rozumí jako nikdo jiný.

Udělali jsme z ní bohyni, ověnčili ji vznešenými tituly používané u císařských dvorů, dali jí zlatou korunu a drahé šaty a čekáme od ní, že se za nás bude u Boha přimlouvat, abychom nedostali tvrdý trest. (Je to podle scénáře z mnoha rodin: Táta něco dětem zakáže, děti jdou za chápající maminkou, a ta ví, jak manžela obměkčit.)

Bůh není muž ani žena, je bytostí nás naprosto ve všem převyšující.

Ježíš je muž, ale je nejsoucinnější ze všech lidí. Nikdo, ani jeho skvělá matka, ho nemůže předčít v soucitu s potřebnými a v ochotě pomáhat.

Jenže zkuste nám, kazatelům, naznačit, že nečteme Bibli a Boha a Ježíše pomlouváme, když tvrdíme, že bez Marie by se zázrak na svatbě nestal.

Už si nevšímáme základní Mariiny rady v Káni Galilejské: „Udělejte vše, co vám Ježíš říká.“

Tuto zásadní větu jsme do své zbožnosti nepřijali.

1570 Rakouští císařové prohlásili Ježíšovu matku za nejvyššího generála svých vojsk, a přesto války prohrávali.

Vidíme, podle čeho si lidé v mnoha zemích volí své politiky.¹⁵⁷¹

Máme oprávněné obavy, že se naše společnost nenaučí rozlišovat pravdu od lži a naše civilizace může skončit.

„Nebojte se, nebude tak zle,“ říkají vždy zbabělci a hloupí. A někdy bylo hůř, než si kdo uměl představit.

Co z toho plyne pro nás?

Naše civilizace velice prospěla světu,¹⁵⁷² ale s Ježíšovým vedením bychom mohli pomoci sobě i světu mnohem více a rychleji.

Ale Ježíšovo poselství nedostatečně šíříme. Tak čteme i dnešní čtení z Ezechiela.

Před týdnem jsem říkal: „Pětina 21. století utekla,“ a my se podobáme kvočně sedící na sádrových podkladcích.¹⁵⁷³

Ale stále ještě máme šanci, že pokud se budeme zajímat o boží moudrost, bude nám i naším potomkům dobře.

K evangeliu.

Naše nedostatečnost Ježíšových učedníků se projevuje i v našich vztazích s nejbližšími.

Zůstáváme si vzájemně mnoho dlužní. Právem naříkáme nad morem rozpadu manželství. Nejvíce postižené jsou děti. V mnoha manželstvích se odehrává „studená válka“.

Ježíšův pokyn, jak si počínat, když máme za to, že druhý hřeší, jsme nepřijali ani doma v rodině, ani v církvi. Moudrý návod o třech krocích, jak se dobrat dobrého řešení sporů, jsme nepřivítali a nepřijali.

Ve světě „bez Boha“ má silnější ve všem pravdu.¹⁵⁷⁴

V Ježíšově království silný slouží slabšímu. (To neznamená, že si nechává štípat dříví na zádech. Ježíš nebyl slaboch, který jen ustupoval.)

Kdo by si nepřál dobré soužití s druhými?

1571 Myslíme na Bělorusy, byli komunistickou propagandou křiveni déle než my. Poklidně demonstrují, ale zlo se samo nevzdá. Když staří Izraelité bojovali s Amálekem, Mojžíš se modlil, dva muži mu podpírali ruce a ostatní bojovali. Bez osvětleného vůdce, bez těch, kteří ho podporují, a bez odhodlaných lidí, nemůže země dojít ke svobodě a udržet si ji.

1572 Technický, vědecký, právní, medicínský pokrok (přesto, že je také zneužíván) zachránil mnoho lidí. Jejich postavení se – i navzdory světovým válkám – zlepšuje. Základní lidská práva jsou ovocem naší kultury. Ve zdravotnických zařízeních se prodlužují lidské životy o tisíciletí. Při každém míjení nemocnice máme dobrořečit Bohu za zázraky, které se tam dějí. Při opouštění nemocnice bychom měli s lékařskou zprávou dostávat účet, za kolik peněz nám bylo pomůženo. Těm, kteří nespravedlivě kritizují lékaře říkám: „Proč jsi šel k doktorům, proč jsi se neléčil sám?“

1573 Podkladky se dávají slepicím do posady, aby k nim snášely vajíčka.

1574 Doma má pravdu ten, kdo drží v ruce řemen nebo vařečku. Na královském dvoře držitel žezla a meče (farao měl v jedné ruce kouzelnou hůl a v druhé ruce důtky). V diecézi ten, kdo má trůn a berlu. Ten, kdo si činí patent na pravdu a má moc, nepřipouští jiný názor, natož opozici.

Možná si vzpomenete, jak arcibiskup Robert Bezák žádal, aby mu byl sdělen důvod jeho odstranění (i dětem říkáme, co provedly, aby se mohly napravit). Dvořené papežské kurie mocensky prohlásili: „Papež nesděluje biskupovi důvody, proč byl jmenován do úřadu. Není povinen sdělovat důvody ani k odvolání biskupa.“ Později páni prohlásili, že nechtějí důvod odvolání zveřejnit, neboť „šetří Bezákovu pověst“. Když je R. B. opětovně žádal o sdělení důvodu, mlčeli.

(Naše civilizace se dohodla na dodržování Všeobecné deklarace lidských práv. Slušní lidé si k ní přidali slušnost a povinnosti, ale Ježíš nás zve do své, lepší společnosti (do božího království). V něm vládou luxusní vztahy podle Ježíšova příkladu.¹⁵⁷⁵

Ježíš nám nabízí své vyučování. Jeho učedník neříká: „Nech si své nevyžádané rady.“¹⁵⁷⁶

Ježíš nás vyučuje jak dosáhnout přívětivého soužití, aby nikdo nebyl škodný. Ukazuje nám, co znamená „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jedněte s nimi.“

Pokyn: „Zhřeší-li tvůj bratr, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima ...“, patří do souboru pokynů k dobrému soužití:

- „Nepropadejte hněvu.“
- „Přinášíš-li svůj dar na bohoslužbu a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“
- „Odpouštěj vždycky (sedmdesát sedmkrát).“
- „Kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou.“
- „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“
- „Milujte své nepřátele.“
- „Budou-li vás pronásledovat v jednom městě, prchněte do jiného.“

V evangeliích máme zaznamenány jen tyto holé pokyny (pravidla), ale Ježíš se svými učedníky o těchto věcech pečlivě debatoval (podobně jako o slovech modlitby „Otče, náš“).

Kdo se o Ježíšovo myšlení nezajímá, snadno se stane slabochem, nehledajícím pravdu a zbabělcem, který nemá odvalu se včas postavit proti zlu. Mnohokrát se jen málo (nedostatečné množství) dokázalo rozeznat, že se blíží pohroma.¹⁵⁷⁷

Nebo prohlásí, že si Ježíš protiřečí – mám-li odpouštět, nemusím jít s provinilcem do konfrontace. Mám-li nastavit druhou tvář, nemusím utíkat před zlem.

Kdo si přečte jen Mt 6:12 a 18:21–22 (a nebude znát L 17:3–4),¹⁵⁷⁸ neporozumí Ježíšovým radám.

(Ale ani apoštolové Ježíšovi úplně neporozuměli, řekli Ježíšovi zbožnou frází: „Pane, dej nám více víry!“ L 17:5)

1575 V evangeliích jsou zaznamenány velice náročné situace, ve kterých se Ježíš odvíhodně šlechetně zachoval. Už staří Izraelité porozuměli, co obnáší ŠALOM (porozumění a hojnost přátelství se vším). Hospodina *poznávali* jako mocného, spravedlivého a milosrdného krále. Ale až na Ježíši vidíme, jak jedná kníže Pokoje. (I apoštolové byli vícekrát velice překvapeni Ježíšovým jednáním s nepatrnými a poníženými.)

1576 Kam by došli děti, žáci a studenti, kteří by asertivně nevyžádané rady odmítali. Dobří rodiče, učitelé i Ježíš si umějí získat přízeň hledajících a vyvolat v nás touhu poznávat.

1577 Pronásledování nebyli jen proroci. Alespoň jeden příklad – víme, jak a kam byl k smrti uštván Karel Čapek (i mnohými katolíky).

1578 Mt 6:12 „Otče, odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.“
Mt 18:21 „Petr se ptal Ježíše: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“

Ježíš odpověděl: „Ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát.“

L 17:3–4 „Mějte se na pozor! Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu.

A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto´, odpustíš mu!“

Kdo si nedá práci k porozumění slovům: „Milujte své nepřátele,“ pochopitelně řekne, že milovat nepřítel není schopen.

Nenaučili jsme se řešit spory s druhými podle Ježíše.

Církev pouze moralizuje a hlásá: „Bůh odměňuje dobré a zlé trestá. Vyzpovídáš-li se, bude ti odpuštěno. Pros P. Marii a všechny svaté o přímluvu, abys byl přijat do nebe.“

„Slepý vede slepého.“

Až Ježíši uvěříme, že je knížetem pokoje, který nás chce vyučit k příjemnému soužití s druhými, až se odvážíme poslechnout jej ve všem, budeme čím dál víc ochutnávat krásu jeho království už tady v pozemském životě.

Ježíš si jednou stýskal: „Nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ (L 18:8)

Kdo Ježíši uvěří, že je schopen nás vyučit své lásce? Kdo je ochoten věnovat trochu času k porozumění Ježíšovým pokynům k řešení sporů a dobrému soužití?

„Nemám čas,“ říkáme a věnujeme se věcem, které nejsou nejdůležitější. A necháme se strašit politiky, hrozbami, které nejsou nejstrašnější: Západem, Východem, atomovou bombou, emigranty, muslimy, homosexuály. Lisabonskou smlouvou, koronavirem ...

„Vám, svým přátelům, říkám: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale víc už vám udělat nemohou.“ (L 12:4)

Slyšíme-li dobrý vtip, objevíme-li něco pěného, získáme-li recept na dobré jídlo, rádi to šíříme dál. Ledacos umíme spravit. I ledasco.

„Nauč se rozpoznávat pravdu od lži,“ říká Ježíš. „Naučím tě rozlišovat lžiproroka od pravého proroka. Pomohu ti k vybudování sebe sama v ušlechtilou osobnost. Ukážu ti, jak budovat dobré vztahy s druhými, jak řešit spory, jak se pokusit z nepřátel udělat kamarády – někdy se to podaří. Nešiš neověřené zprávy. Nemlč ke zlu.

Nespokoj se s málem, nepluj s proudem, nespokojuj se jen s materiálním bohatstvím, jen s módou, jen se zdravou výživou, jen s povrchní popularitou a pochvalou neupřímných, jen s přízní mocných a celebrit.

Budu ti žehnat a ty budeš požehnáním pro druhé.“

„Cokoliv si odpustíte na zemi, bude odpuštěno v nebi.

Cokoliv zůstane mezi vámi nevyřešeno, s tím přijdete před nebeskou bránu.

Co se nenaučíte tady na zemi, toho nebudete schopni v soužití s nebešťany.

Dojdete-li mezi vámi ke shodě, dojdete velikého požehnání od Otce nebeského.

Porozumíte-li Bohu – to je ve vašich možnostech – zažijete jeho velikou pomoc.

Budete-li mými učedníky, zakusíte mou přítomnost uprostřed vás.“

2017

23. neděle v mezidobí Ez 33:7–9 Ř 13:8–10 Mt 18:15–20 10. září 2017

Nedělní texty jsou opět velice obsáhlé a krásné. Každý, komu jsou drahé, se do nich může nořit. (Jejich přijetí do života vytváří jedinečnost naší osobní křesťanské kultury.)

O nedělích se věnujeme jen některým vybraným textům z evangelia. Je velice užitečné si během týdne alespoň pročíst texty mezi úryvkem minulé a následné neděle.

Velikost člověka není v bezhříšnosti, nikdo nejsme bez chyb. (Srov. 1 J 1:8) ¹⁵⁷⁹
Důležité je, abychom po chybě hledali její příčinu a přemýšleli co udělat, abychom ji neopakovali.

K poznávání sebe sama a k sebevýchově Ježíšova učedníka mně nestačí jen mé svědomí. Nevidím si na nos ani na záda, potřebuji někoho, kdo mě laskavě upozorní na mé chyby.

Prorokovi a křesťanovi je od křtu svěřena prorocká služba. (Pozor, ne samopal.) ¹⁵⁸⁰
Porozumět poslání strážného, vyžaduje určitou péči. Strážný (u nás kdysi ponocný) není policajt. ¹⁵⁸¹

Byl jsem na vojně mnohokrát jako strážný. Ten má povinnost použít zbraň proti narušiteli. Ježíš je nejkrásnějším příkladem biblického „strážného“. Proti nikomu nezneužil svou moc a nepoužil násilí. ¹⁵⁸²

Slova proroků byla (a jsou) varováním před nebezpečím (ne předpovídáním budoucnosti), pokud se Izraelité po varování neobrátili, katastrofa je postihla. ¹⁵⁸³

Varování proroků jsou platná navždy. I minulé vědecké objevy (v medicíně, hygieně, technice ...) jsme přijali do našeho života. ¹⁵⁸⁴

1579 Nekritizujeme apoštola Petra za jeho selhání, naopak, jsme mu vděční za jeho příklad – objevil svou chybu a nechal se od Ježíše poučit, aby už chybu nezopakoval.

1580 Někteří fašizující katolíci srší nenávistí – i vůči Františkovi. (Fašismus čerpá nenávist ze své nesmiřitelné ideologie.)

1581 Nedávno jsem zažil policajta jako tvrdý a neosobní stroj na porušení litery. Díky tvrdosti některých autorit měli pak Boha za „policajta“ (Řekněme „rakouskouherského nebo komunistického a postkomunistického typu, který ani často nezná toho, kterého vyšetřuje. Není anglickým policistou beze zbraně, který pomáhá lidem.)

1582 Jeho drsná slova jsou buď diagnózou (někteří jsou vlky, zmijemi, sviněmi, (divokými) psy, nebo varováním: „Běda Vám ...“ Nepřehlédněme, že se mu s některými hříšníky mluvilo o Bohu lépe, než s pravověrnými horlivci.

Jen o Ježíši neplatí: „Běda vám bohatým ...“ (byl bohatý poznáním, moudrostí, mocí ...)

1583 Nikdo nemůže říci, že jsme nebyli varováni před světovými válkami a „katastrofou“ – šoa židů. Kdyby Evropané naslouchali Bibli, nemohlo by k té hrůze dojít. Neptejme se: „Kde byl Bůh,“ ptejme se: „Proč jsme nenaslouchali varujícímu Božímu slovu?“

1584 Dětem vysvětlujeme, proč nepijeme ani z lesního potůčku, co když v něm o kilometr dál leží zdechlina. I u vyvěrajících pramenů bývá často tabule s informací, zda je voda pitná.

Stejně máme děti vyučovat boží moudrosti.

Přijde-li na nás nějaké osobní nebo „plošné“ trápení nepomůže je „obětovat Bohu“, vinit ho „z nečinnosti“, nebo ho prosit, aby za nás konal něco, co je na nás.

Biblické příběhy nás vzdělávají a vedou ke správnému konání.

Např. Bůh nás na velice dramatickém příběhu zkoušky Abraháma (abychom trnuli, jak to dopadne) „rázně a hlasitě!!“ učí, že si žádné oběti nepřaje! U příběhu Jiftácha obětujícího svou dceru, si hrůzou zacpáváme uši. U Izraelských králů, kteří své syny „provedli ohněm“ se chytáme za hlavu: „Copak nečetli „Abraháma“?“

Pak pochopíme tvrdý příběh Ježíšových rodičů s hledáním dvanáctiletého Ježíše. Kdo si zapíše „velkým písmem do svého srdce: COPAK JSEM VÁM NEŘÍKAL...?,“ pochopí životně důležité poznání, naslouchat Božím slovu. To se nedá nahradit opakováním slov modlitby: „Kterého jsi v chrámě nalezla.“ (Kdo dočetl Bibli až k listu Židům? Žid 10:5–9)

Dobří rodiče nežehlí průšvihy svých dětí (alespoň ne všechny), jinak z dětí nevyrostou odpovědní a dospělí lidé.

Čtení z Ezechiela není méně důležité než Ježíšova slova o odpovědnosti za zlo okolo nás. Příliš dlouho jsme nečetli *hebrejskou Bibli*. Prorockým textům dlužíme pozornost.

Navází-li se někdo do křesťanů, že jsme věnovali málo péče chudým a poníženým, nejprve se jej ptám, která jiná společnost pro ně udělala více než Ježíšovo učení a jeho učedníci. A pak přiznám, že jsme měli vykonat mnohem více...¹⁵⁸⁵

Je pravda, že například my, chlapi, se nestydíme přít o malicherné věci mezi sebou, místo toho, abychom se zastávali ponížených. Z lenosti a zbabělosti okřikujeme zbožnými frázemi ty, kteří proti nespravedlnostem a nešvarům vystupují. Kam se na naše ženy hrabeme!

Nemáme mlčet ke zlu. Ježíšovy tři instance k nalezení zla a nápravě jsou geniální.

Ježíšova slova: „Zhřeší-li tvůj bratr, jdi nejprve za ním ...“, zabraňují nactiutrhaní a pomluvě.

Každá strana je povinna vyslechnout druhého a dopřát mu možnost obhajoby. Aby se rozpoznal omyl, pomluva a byla nejen nalezena spravedlnost, ale i náprava.

U „církevního soudu“ je nutné jednat podle Ježíšových pravidel.

Milosrdenství není na úkor spravedlnosti. Ale je základním motivem v soužití. Bez vzájemného odpouštění se neobejdeme a do nebe nevstoupíme.

Ani židům nestačí Desatero, denně opakují Boží slova: „Jsem Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný,“ (Ex 34:6) – modlitba je především nasloucháním.

V evangeliích můžeme vyčíst, jak je Ježíš taktní, s jak vytríbeným citem napomíná druhé a zve je k nápravě.

Milosrdenství je jeho jménem. K milosrdenství nás vede skrze své milosrdenství.

Srov. Mt 5:23–26; Lk 17:3–4; sami si vzpomenete na další texty.

Ježíš příliš horlivě a tvrdě napomíná druhé, aby si všimli trámu ve svém oku.¹⁵⁸⁶

Chci žít a jednat s druhými dobře, ale ne vždy se mi to daří. Proto potřebujeme druhé, aby nás laskavě „překoukli“. Přiznat si chybu, omluvit se druhým není nad lidské síly.

Na sobě můžeme dětem ukázat svou snahu o vlastní spravedlnost a ovoce milosrdenství.

Co znamená *modlit se v Ježíšově jménu* – známe.

Naši úroveň Ježíšových učedníků si můžeme ověřit podle vyslyšení našich proseb.

K druhému čtení.

Opravme si slovo *přikázání*.

Opravme si v Bibli slovo *zákon*. Naše překlady používají slovo *zákon*, jak pro Tóru (boží slovo – sloužící životu) i pro „tradici otců“ (svévolný „plot okolo Tóry“ které život utiskují a škrtí) a tak matou lidi.

1585 Knížata kněžská příliš často držela s knížaty světskými. Řada světců žila mezi chudými (nejen sv. František, Damián de Veuster, Albert Schweitzer, Přemysl Pittr, Matka Tereza).

Kdybychom správně konali, komunisté by nemohli šermovat „sociální otázkou“. Světovým válkám a komunistickému režimu jsme se mohli vyhnout.

My, Češi jsme nechali po válce komunisty zvítězit, do Polska a Maďarska vtrhl komunismus na bodácích.

Dnes se někdo silně rozčiluje nad vymazanými křížky pravoslavných kostelů na obalech Lidlu, zatímco levicová novinářka jde na půl roku pracovat mezi lidmi s nejmenší mzdou, aby jim mohla pomoci.

1586 Nesuďte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Anebo jak to, že říkáš svému bratru: `Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka´ – a hle, trám ve tvém vlastním oku! Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Mt 7:1–5)

„Naplněním slova božího (Tóry) je tedy láska.“

V Ježíši je slovo boží vrchovatě naplněno. Jeho milosrdenství je i naším programem i cílem. Usilujeme-li o Ježíšovu spravedlnost a milosrdenství, pak Ježíš přebývá uprostřed nás.

Nic si nenalhávejme, do jaké míry jsme spravedliví a milosrdní podle Ježíše, do takové míry je Ježíš uprostřed nás.

2014

23. neděle v mezidobí Ez 33:7–9 Ř 13:8–10 Mt 18:15–20 7. září 2014

Až do 2. vatikánského koncilu se v katolických kostelích Ezechielův text „o strážném poslání proroka“ nečetl.¹⁵⁸⁷

Nemáme to „v krvi“. Uvidíme, co z něj tento týden vytěžíme.

Strážný má ze svého – vyvýšeného stanoviště – bdít nad bezpečností lidí (hrady měly strážní věž, hlásku, města alespoň kostelní věž, na lodi byl hlásný v koši na stěžni).

Máme vyvýšené postavení, Bůh nás přijal do „výběrové“ školy (židé si vybírají svého rabína, ale Ježíš volí své učedníky!). Učí nás rozpoznávat spravedlnost od nespravedlnosti. Za toto vyučování jsme odpovědní. Kdo se neučí, kdo nevaruje, je spoluodpovědný za neštěstí.¹⁵⁸⁸

V žalmu dnešní neděle opakujeme: „...nezatvrzujte svá srdce.“

Slovo Boží je srozumitelné. Nemůžeme už říci: „Nikdy jsme to neslyšeli.“, nemůžeme říci: „Nerozuměli jsme.“, máme se ptát.¹⁵⁸⁹

K druhému čtení.

Dopravní předpisy můžeme převést na jednoho jmenovatele: „Jezdi bezpečně a ohleduplně.“

Dopravní předpisy pak podrobněji ukazují, co to znamená.

Ježíš všechna „příkázání“ (pravidla soužití) převedl na jednoho jmenovatele: „Miluj Boha a bližního.“

Pavel to říká podobně.

Dnešní úryvek evangelia ukazuje jedno z Ježíšových pravidel. Jeho pravidla pro soužití v božím království jsou jednoduchá a jasná.

Nemáme mlčet ke zlu.

Nemáme být udavači, nejsme policisté ani detektivové. Ale jsme v nějaké míře odpovědní za druhé. Biskup je dohlížitel, ale ne dráb nebo bachař, má dohlížet na to, aby těm, kterým má sloužit, nic nechybělo.

Každému z nás byl někdo svěřen.

1587 Čtení Starého zákona církev po řadu staletí laikům zakazovala, v minulém století nedoporučovala. Církevní náčelníci „rozvazovali a svazovali, zamykali a odemykali“ svévolně, ne podle Krista.

1588 Na rituálu Jákobův žebřík jsme si s mužskými četli o Jákobovi, vydávajícím se z domu. „Jáko b měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží.“ (Gn 28:12) Říkali jsme si, že prvními kdo vystupují k vyučování Hospodina, jsou rodiče a pak další učitelé. To, co vidíme u Hospodina, máme rozdávat okolo nás, těm, kteří nám jsou svěřeni.

1589 Jaké výsledky z božího vyučování máme? Jakou úrodu ze slyšených božích slov přinášíme? Jakou půdou jsme? (Bereš-li slovo boží vážně, odpovědně, srov. podobenství o rozséváči a Ježíšův výklad. Srov. podobenství o síti a výklad: jsi rybou dobrou, leklou nebo špatnou?)

Příkázání o vytykání chyby říkáme: „o bratrském napomínání“.
Patří k němu i další příkázání k vyřikávání si sporů a o odpouštění.¹⁵⁹⁰

Na druhých vidíme chyby dříve a snadněji než na sobě. Sami si často ani nevidíme na špičku nosu, proto nutně potřebujeme pohled druhého. Začínat máme od sebe. Vidím-li chybu druhého, mám se ptát, zda-li nejednám podobně (třeba i v menší míře – na sebe máme být přísnější než na druhé). Ježíš nás nabádá, abychom nemlčeli ke zlu, stávali bychom se spolupachateli zla. Ježíš nás ale také učí, že máme druhého upozorňovat na jeho selhání pokorně, s vědomím, že sám jsem hříšníkem. Máme si počínat tak jemně, jako když vytahujeme někomu smítka z oka. Sebejisté horlivce Ježíš krotí: „Vytrhni nejprve trám ze svého oka, abys dobře viděl třísku v oku svého bratra...“

Naše hříšnost nás ale nevyvazuje z povinnosti bratrsky upozornit bližního na jeho chybu. Řešení je jednoduché a elegantní: mám nejprve rychle pohnout s nějakým svým vážným selháním (alespoň se rázně a konkrétně rozhodnout k vlastní nápravě) a pak – bez otálení – mám pokorně přijít za bratrem, který chybil. Tak „zabijeme dvě mouchy jednou ranou“.

Ježíšova pravidla jsou moudrá. Jsme omylní a svévolní, ale Bůh nám nabízí řešení: milosrdenství a odpouštění. Nepřipravujme se o něj.¹⁵⁹¹

Za přesně daných podmínek (ne nedostupných) se nám milosrdenství může dostat a za stejných podmínek je máme poskytovat těm, kteří se provinili proti nám.

V našich sporech nemusíme mít my vždy pravdu, proto Ježíš k hledání pravdy ustanovil tři kola. Nejsme-li schopni dojít k řešení a k domluvě mezi čtyřma očima, má každá ze sporných stran možnost dvojího odvolání.

Do jaké míry jsme užívání tohoto Ježíšova příkázání (pravidla) naučili své děti, vnuky, podřízené v církvi?

Příkázání se týká: každého z nás, soužití v rodině a odpovědnosti za společnost.

1590 „Kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu. Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.“ (Mt 5:22–26)

„Není možné, aby nepřišla pokušení; běda však tomu, skrze koho přicházejí. Bylo by pro něho lépe, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a uvrhli ho do moře, než aby svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných. Mějte se na pozoru! Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu.“

A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto`, odpustíš mu!“ (Lk 17:1–4)

Tridentský katechismus – to nejsou žádné „novoty“ – k tomu říká: „Chystáš-li se na bohoslužbu, přemýšlej, zda žiješ v míru se všemi lidmi...“

První by měl za námi přijít ten, kdo proti nám něco má, ale máme být tvůrci pokoje, tak máme vyhledat druhého alespoň my.

„Odpusť nám naše viny, jako jsme i my odpustili těm, kteří se provinili proti nám.“

1591 Některá úctyhodná náboženství jsou přesvědčena, že chyby si musíme odtrpět (třeba v příštím převtěleném životě).

Učení NEW AGE říká: „Dobro a zlo neexistuje. To jsou jen naše lidské pojmy. Jsme součástí Boha. Jestli někdo někoho znásilňuje, nenávidí, mučí nebo šikanuje, má nemocnou duši a ta se má léčit. Hřích a vina neexistuje. Máme si navzájem odpouštět a objímat se. Časem získáme nadhled, rozvahu, budeme předvídat, „zlo“ se nám bude vyhýbat a přestaneme se bát.“

Říkáme si, kdy je manželství křesťanské? Nestačí jen křest obou manželů a svatba v kostele, manželství se stává křesťanským, jestli oba přijmou Ježíše za Přítele, za Učitele moudrosti a Mistra života.

Už před svatbou je třeba se na dodržování Ježíšových pravidel dohodnout: „Hledám partnera, který na mě rád přistoupí, neznám nic moudřejšího.“

Máme-li chřipku, vezmeme si lék, pijeme horký čaj, vypotíme se.

Nepomůže-li to, jdeme za svým lékařem.

Nepomůže-li to, jdeme do nemocnice.

Už před svatbou je dobré si říci, za kým půjdeme, až některý spor nedokážeme vyřešit mezi čtyřma očima.

Kdybychom se Ježíšovými pravidly řídili už při prvních nedorozuměních, když ještě máme dost dobré vůle, mnoha trápením bychom se v manželství vyhnuli.

„Jsi už potřetí opilý ...“, „Utrácíš společné peníze ...“, „Neumíš se omluvit ...“ „Co s tím budeme dělat? Dohodli jsme si dodržování Ježíšových pravidel.“

Kdo je dodržovat nechce, kdo odmítá druhého vyslechnout, aby se obhájil, kdo není ochoten podstoupit uvedené tři kroky k nalezení pravdy, ať je ti jako pohan nebo kolaborant (kolaboruje, spolupracuje se zlým). Odmítá křesťanský způsob manželství, ke kterému se zavázal.

Jenže my jsme přijali manželství jako zakutí galejníka do želez.

Tuším, že němečtí nacisté, kdesi svázali vězně po dvou k sobě, jednoho z každé dvojice zastřelili a všechny pak svrhli do řeky (ušetřili polovinu nábojů). Mrtví stáhli pod vodu živé.

My podobně svazujeme ruce manželům, i těm, kteří žijí s „manželskou mrtvolou“.

Slušnějším partnerovi poradíme: „Obětuj své trápení Bohu.“

(Ale když někteří učedníci Ježíše opustili, Ježíš je nedržel.)

Podobně lidi, kteří jsou přiskřípnutí církevními představenými, vybízíme, aby se „pokořili“.

Arcibiskupovi R. Bezákovi radí kolegové, aby uznal svou vinu a poprosil za odpuštění – přesto, že mu údajná vina nebyla sdělena. Nemá možnost se odvolat k nezávislému soudu.¹⁵⁹²

Zpovídáme se ze všelijakých prkotin, ale nevyznáváme, že nedodržujeme Ježíšovo přikázání o pravidlech k řešení vzájemných sporů!

Před týdnem jsme si říkali, že se špinavé prádlo má prát doma. Vyprané prádlo na prádelních šňůrách je dobrou vizitkou.

Ti, co se do praní nehrnou, obtěžují druhé ...

Podivíni, zakramařující svá obydlí, bývají ještě víc na obtíž. (Mám s tím osobní zkušenost na dvou farách.) Někdy nepořádek přesáhne únosnou mez a pak musí nastoupit určitá moc, která předejde šíření nákazy.

Hygiena patří ke kultuře. I hygiena sociální, duševní a duchovní. Ježíš na to nezapomněl.

Církev má ve své ústavě prohlášení, že je „stále se reformující“. Nemá být vetešnictvím ani skanzenem. Jestli se včas nepere špinavé prádlo doma, pak je třeba na ohrožující nákazu upozornit, i když se o tom dozví veřejnost. Máme přece zkušenost se slovem proroků i s Ježíšovými slovy:

„Pravda vás osvobodí.“

Zdraví společnosti má přednost před ostudou.

Ježíš na vlastní kůži zažil jak nespravedlivá nařčení a pomluvy působí. Nenávist ho dostala až na popraviště.

1592 Naše společnost – poučena také křesťanskou moudrostí hledat a nalézat pravdu a spravedlnost – došla k oddělení moci zákonodárné, výkonné a soudní. Jestli si církev nechává sebestiště všechnu moc ve svých rukou, je to nebezpečné, opovážlivé a může jí to být dvojnásobně přičteno k odpovědnosti. Máme být světlem, kvasem a solí. Izrael (i nový Izrael) má být přece předvojem národů.

(Velekněží Ježíšův případ dokonce zpolitizovali, obžalovaného předali Pilátovi a umyli si ruce.) Ježíšovi byl řádný soudní proces upřen. Proto na tuto možnost tolik dbá.

Ježíš nás nebere někam do kláštera, máme žít ve společnosti. Máme povinnost se vyjadřovat také k ohrožení společnosti.

Ze strachu, čteme Ezechielova slova jen v bezpečí kostelních zdí.

Naši politici matou lidi. Teď jen straší, jaké ekonomické dopady budou mít sankce proti Rusku.

Mír něco stojí. (Vzpomínáte, jak nám komunisté otloukali o hlavu tvrzení, že sv. Václav platil Němcům vazalské poplatky?) Válka ale stojí mnohem více než mír.

Naši představení mlčí.¹⁵⁹³

Ale my jsme přece vzdělávání Hospodinem a Ježíšem k rozpoznávání dobra a zla, spravedlnosti a nespravedlnosti. Ezechielův text o strážném poslání proroka se nás týká.

Kdo se vzdělává u Hospodina, tomu hrozí menší nebezpečí omylů, než tomu, který se spoléhá jen na vlastní moudrost nebo na média.

Najde se dnes – v době války na Ukrajině – nový biskup Galen?¹⁵⁹⁴

Podruhé (za 14 dní) slyšíme Ježíšovu větu: „Všecko, co svážete (nebo rozvázete) na zemi, bude svázáno (nebo rozvázáno) v nebi.“

Co ta slova znamenají? (Říkali jsme si, že nám je svěřena určitá správa, co řeknou rodiče, úředníci, to platí. Co řekne president, má velikou váhu. Co řekneme my – představení v církvi, má velikou váhu. Ale i ze svých slov se budeme zodpovídat před Bohem. To není vyhrožování.

Protože si v našich modlitbách tvrdohlavě udržujeme své pohanské představy, odkýváme zase i Ježíšova slova o modlitbách z dnešního úryvku.

Každou chvíli někdo vyzývá, abychom na nějaký vážný úmysl sloužili mše, postili se a modlili. Opět nás někdo takto vyzýval kvůli míru na Ukrajině.

1593 Politici se bojí říci slovo válka, invaze. Nestačí jim pošlapané mírové smlouvy, ukradený Krym, sestřelené malajsijské letadlo, tisíce mrtvých Ukrajinců?

My křesťané se máme za osvícenější, ale opět mlčíme – jako ve 20. století.

Vzpomínáte, kdo všechno z našich představených jel na Olympiádu do Soči? Jak to, že Putinovi věřili? Z dějin víme, že od zločineckého psychopata lze čekat to nejhorší.

Bojíme se Putina víc než vlastního selhání?

Čeští šlechtici se sešli s panem kardinálem Dukou na Pražském hradě k připomenutí deklarace šlechty, která se v roce 1939 postavila na stranu českého národa proti okupantům. To je ale v naší situaci nedostatečné.

I my jsme z královského rodu, „v našich žilách koluje Ježíšova krev“ – přijali jsme a přijímáme Ježíšova Ducha. To nás zavazuje víc než modrá krev šlechty. Co podnikneme na obranu Ukrajinců?

Navrhoval jsem, aby naši biskupové pozvali arcibiskupa Svjatoslava Ševčuka, primase Ukrajinské řeckokatolické církve, nebojného biskupa (ale to je prý politicky nesmírně složité a vlastně nemožné). Vzpomínáte, jak na jaře některé naše univerzity pozvaly na přednášky významného ruského historika profesora Zubova?

Winston Churchill po Mnichovu v Dolní sněmovně prohlásil: „Británie a Francie měly na vybranou mezi válkou a hanbou. Zvolily hanbu. Budou mít válku.“

A také řekl: „Nikdy neustupujte, nikdy, nikdy, nikdy, nikdy, v maličkostech ani velkých věcech, o kus ani o kousek, ledaže byste ustoupili cti a dobrému mravu. Nikdy neustupujte před nátlakem, nikdy se nepoddejte ani zdánlivě zdrcující převaze nepřítele.“

Kdo jiný, než my, křesťané, se máme postavit zlu na odpor? Stydím se za prohlášení M. Zemana, který na zasedání NATO žádal důkazy o ruské přítomnosti na ukrajinském území.

Pak prohlásil, že na Ukrajině nejde o ruskou invazi, ale o občanskou válku. Věří prý ruskému ministru zahraničí Sergeji Lavrovovi, který přece opakovaně prohlásil, že na Ukrajině ruští vojáci nejsou."

Budeme se jen za slova presidenta mlčky stydět?

1594 Clemens August hrabě von Galen, německý kardinál a biskup münsterský (1933–1946), byl jedním z nejhlasitějších a nejostřejších kritiků Hitlerova režimu. Stejně ostře jako proti nacistickým zločinům vystupoval po válce proti zločinům páchaným spojeneckými okupačními úřady a jednotkami v Německu. V r. 2005 byl prohlášen za blahoslaveného.

Ptám se: „Vy to neděláte? My přes půl roku.“

Modlíme se za důležité věci, za naše manželství, za děti, za nová kněžská povolání, za mír ...
Ale naše modlitby nefungují tak, jak Ježíš říká.

Proč?

Copak se lidé málo modlili za války?

S Janem Pavlem II. jsme se úpěnlivě modlili za mír v Jugoslávii ...

Přesto byla strašná válka.

Neptáme se, zda při modlitbě dodržujeme Ježíšovy podmínky.

Neptáme se, co znamená: „sejít se, modlit se v Ježíšově jménu“.¹⁵⁹⁵

Místo hledání si raději lžeme do vlastní kapsy. Liška ve známé bajce, když nedosáhla na hrozny, nesháněla žebřík, ale přesvědčovala sama sebe, že jsou hrozny kyselé..

Můžeme prohlásit, že když mír v Jugoslávii nenastal, že nebyl v Božím plánu? Že to nebyla Boží vůle?

Jsme zbabělí, bojíme se ptát (proto říkám, že hloupost je zaviněným hříchem), raději prohlásíme: „To je tajemství“. Jako ta liška: „Hrozny jsou kyselé.“

Chyba určitě není v malém množství našich modliteb. Ježíš přece říká: „Při modlitbě nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte.“ (Mt 6:7–8)

Do poctivého a pečlivého vzdělávání v Písmu se nehrneme. Raději si po přečtení evangelia při bohoslužbě necháváme žehnat evangeliářem. Naším kazatelům dovolíme kázat o všem možném, ale na porozumění Písmu se jich neptáme. Doma se ke slovu božímu nevracíme. Pak se nedivme, že se nám nedaří. Jsme světu platní jako mrtvému zimník.

„Človče, ustanovuji tě strážcem izraelského domu. Uslyšíš-li z mých úst slovo, vyřídíš lidem mé varování ...!“

2011

23. neděle v mezidobí Ez 33:7–9 Ř 13:8–10 Mt 18:15–20 4. září 2011

Úryvky evangelia minulých dvou nedělí nám připomněly, že k životu potřebujeme pochvalu i laskavou kritiku.¹⁵⁹⁶

¹⁵⁹⁵ M. Gándhí zastavil válku. Palach a jeho následovníci národ nevyburcovali.

Už jste někdy zažili, že by se na toto převelice závažné téma vedla beseda? Když si s tím neporadíme na biblické hodině, máme možnost přece pozvat pana biskupa. Je na úrovni apoštolů, mohl by nám pomoci porozumět Ježíšovu slovu o podmínkách k účinnosti našich modliteb. Apoštol Jakub říká: „Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého. Eliáš byl člověk jako my, a když se naléhavě modlil, aby nepršelo, nezapršelo v zemi po tři roky a šest měsíců. A opět se modlil, a nebe dalo déšť a země přinesla úrodu.“ (Jak 5:16–18)

Kdybychom pomohli nemocnému světu – bylo by to oslavou boží a skutečným apoštolátem; třeba by lidé uznali, že nám Bůh pomáhá tam, kde naše síly nestačí.

¹⁵⁹⁶ Selháváme jako jednotlivci i jako určitá společnost.

S chybami se ale dá něco dělat, zvláště když nás Bůh za selhání neodsuzuje a nabízí nám pomoc k jejich nápravě. (Ke spravedlnosti patří poctivé přiznání chyb a snaha napravit, co se dá. Pak může dojít k odpuštění a smíření.)
Odpuštění je velikým a životadárným darem.

Proč si Ježíš za předáka apoštolů vybral Petra a ne Jana?

Podobně mě léta vrtalo hlavou, proč starý Jákob při požehnání svým synům a vnukům „nevybral“ jako dalšího patriarchu Izraele spravedlivého Josefa, ale Judu?

Izrael není dokonalým lidem, chybuje, a proto se potřebuje naučit se svými chybami spravedlivě hospodařit (víme, jak a co je k tomu zapotřebí).

Dobrý život společnosti stojí a padá se spravedlností.
Jenže každá kultura má poněkud jiná pravidla spravedlnosti.
Naše společnost má nedostatečné zákony – každou chvíli kritizujeme (právem) veliké nešvary.
Ale naše společnost se neshoduje na tom, co je dobré a co je špatné, má nedokonalé zákony a není schopna postihovat viníky.
Řada politiků nechce nebo není schopna pečovat o veřejné blaho, jde jim o vlastní prospěch.

Boží království je uspořádáno na jiné spravedlnosti a má jiné možnosti.
Jsme vyučováni (nejen „Mojžíšem“, ale samotným Ježíšem) rozeznávat, co je dobré a co špatné, spravedlivé a nespravedlivé.

(Na Ježíšově životě vidíme, že je možné v porušeném světě žít svobodně, spravedlivě, čestně a obětavě.)

Svobodně a rádi jsme tato pravidla k soužití přijali jako velkou moudrost a vymoženost.

Něco takového nám stát není schopen ani nabídnout, natož zařídit a vymáhat.¹⁵⁹⁷

My sami je chceme dodržovat a díky svědomí je sami na sobě chceme vymáhat. (Státní – vnější postih je drahý a nedokonalý.)¹⁵⁹⁸

Kdo nechce pravidla soužití božského království dodržovat, sám se vylučuje z boží rodiny. Bude „spát pod mostem“. Podle své potřeby si volíme: „Bud' chleba s máslem, nebo suchý chleba s cigaretou“.¹⁵⁹⁹

Juda se ze všech bratří nejvíce kál, proto byl vybrán, je vůdcem (pastýřem) „kajícníků“; máme někoho, za kým můžeme jít, Juda nám ukazuje cestu ke smíření.

Jan nejvíce z učedníků porozuměl Ježíšovi. Ale „spravedlivých Josefu“ a „miláčků Páně“ se mezi námi mnoho nevyskytuje, většina z nás jsme průšviháři. Proto starý (i nový) Izrael potřebuje kajícníka Judu a nový Izrael potřebujeme kajícího Petra, aby nás vedli.

1597 Mnoho lidí očekává, že svět a život bude jen dobrý. Neptají se, kde se zlo bere, aby se mohli bránit. My víme, že jeho příčinu máme hledat nejprve v sobě.

Ďábel a jeho „mladý“ (zločinci, zbabělci, ideologové, revolucionáři) hledají zlo jen u druhých. Pravdě a lásce se vždy vysmívali.

Starý i Nový Izrael je královstvím božím. Sám Hospodin nám nabídl krásu své rodiny a krásu svých vztahů.
V tomto bohatství můžeme bez zásluh žít.

My jsme Boží nabídku velice rádi přijali (jen hlupák by něco tak výhodného nepřijal).

Bůh, jako solidní ženich, nechal sepsat svatební smlouvu, abychom věděli, k čemu se nám zavazuje a s čím můžeme počítat. Jeho vztah k nám je nerovnoměrný, sám pro sebe nic nechce. Kdo přijímá jeho velkorysé jednání (včetně odpouštění), je přirozeně vázán k odpovědnosti za to, čeho se mu dostává. Kdo by marnil božími dary, nebo porušoval pravidla soužití v boží rodině, byl by vandalem k božímu dílu. (Bůh počítá s tím, že se teprve od začátku učíme dobře se k druhým chovat.)

Nemusíme být nutně bezchybní, usilujeme-li o spravedlnost a přesto se dopustím chyby – může mi být (podle nám známých pravidel) odpuštěno.

1598 Přátelství s Bohem je pro nás největším bohatstvím, o které bychom ani za nic nechtěli přijít. Náš život má vyvrcholit setkáním s Bohem tváří v tvář.

Kroutíme hlavou nad omlouváním chyb: „Lhát je normální, všichni lžou“. „Krást je normální, všichni kradou.“
(I kdyby úplně všichni jednali špatně, pak to ještě není normou.)
„Kdyby všichni jednali špatně, já nebudu“, je naším pravidlem!

1599 Byli jsme na pohřbu devatenáctiletého děvčete, zabila se v autě. Nevíme, kde se stala chyba...

Ale povídejme si dětem doma, jak někdy stačí jedna chyba (a kdo z nás řidičů ji neudělal, jen jsme měli štěstí ...) a je zmařen život. Rodiče vyiplají děcko a něco nebo někdo ho připraví o život – nebude mít děti ... ani vnoučátka...

Asi bychom neměli čekat na zákon, že čerstvý řidič bude rok jezdit se zkušeným řidičem (my se přece neřídíme jen zákony státu).

Přijaly by takové pravidlo naše děti samy?

Můžeme svobodně žít v luxusu přátelství Boha a božích dětí.¹⁶⁰⁰

Židovské děti procházejí ve 13 letech zkouškou dospělosti. Veřejně čtou v synagóze z Tóry. Nejde jen o předčítání. Od pěti let se učily rozeznávat dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti a pravidla budování vztahů. Znají „příkázání“ a přijímají odpovědnost za sebe.¹⁶⁰¹

Otec děkuje Bohu za to, že své dítě dovedl k rozlišování dobrého a zlého a k jeho vlastní odpovědnosti.¹⁶⁰²

K 1. četní:

Má-li dítě v ruce nůž nebo nůžky, vezmeme mu je. Ukazuje-li nám někdo nasbírané houby a má v košíku muchomůrku zelenou, upozorníme ho na její jedovatost.

Prorocká služba přijímá odpovědnost za druhé.

Při křtu jsme přijali prorockou službu (svědčit o Bohu, zastávat se ho, hájit boží spravedlnost – především v sobě (proti vlastní svévoli, zbabělosti a lenosti) a pak mezi jinými.

Je k dalšímu hledání – nad dalšími místy Písma o této věci a v rozpravě s druhými (sám nejsem dost chytrý), kdy a jak jednat.¹⁶⁰³

V Evangelii o zdvořilém napominání druhého nečteme poprvé.

Lumpárny ve společnosti a ty, kteří jí vedou, nestatečně kritizujeme (mnoho pro zlepšení neděláme). Jistě, těžko ovlivňovat druhé.

Ale nikdo nám nebrání v ovlivňování sebe sama.

Kolik je mezi námi křesťany pomluv. Nahoře i dole.

Život a jeho možnosti jsou nesmírně cenné...

1600 Ve dvaceti letech jsem potkal spolužačku z dětského domova. (Měla vždy ve škole samé jedničky.)

Byla pak občas u nás doma. „Závidím ti bohatství rodiny...“, říkala.

Na pohřbu té devatenáctileté dívky jsem mohl rodičům říci: „Dali jste své dceři mnoho, ne každé dítě dostalo tolik... Přichází k Bohu bohatá nejen svou snahou žít dobře, ale bohatá také zkušeností z vaší otevřené milující a otevřené náruče.“ (To je pro setkání s Bohem dost důležité. Setkání s Bohem nebude samozřejmostí, mnoho lidí říká: „Bože, nemluv mně do života. Nestojím o tvoje pravidla soužití.“)

1601 Dospělý je odpovědný za sebe a v nějaké míře i za druhé.

Psychologové říkají, že u nás 63 % lidí nepřekročí osobnostní hranici třináctiletých. Mozek mají dostatečně vypěstý, jsou schopni zvládnout i náročné zaměstnání, ale nepřijali zodpovědnost za sebe (za své jednání, za svá slova a za své myšlení). Nepřiznávají chyby. Nejsou schopni trvalých vztahů.

1602 Naše veřejnost diskutuje, od jaké věkové hranice děti právně postihovat za jejich zločiny. Ale neumí se postarat o výchovu dětí ke spravedlnosti. My dospělí dokonce své děti kazíme (co vše od dospělých odkoukají, nejen v televizi).

1603 Mnoho mravokárců je ochotných kárat druhé.

I Ježíš k tomu řekl své: „Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říci svému bratru: `Bratře, dovol, ať ti vyjmu třísku, kterou máš v oku`, a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Lk 6:41–42)

To neznamená, že mám mlčet ke zlu. Jsem odpovědný za druhého!

Budu-li ke zlu zbaběle mlčet, proviním se. Abych mohl splnit svou povinnost, sám musím nejprve hledat svou spravedlnost. Mám tedy dvojí povinnost a dvojí odpovědnost: K sobě a k druhému.

Ani rodič ani farář se nevymluví: „Bože, byl jsem nedokonalý, nemohl jsem upozorňovat druhé na jejich chyby.“

Moje nedokonalost mě ani neomlouvá, ani nevyvazuje z povinnosti nemlčet ke zlu.

Ježíš řekl: „Vyjmi vlastní trám! a pak třísku z oka druhého!“

Mám pracovat na vlastní spravedlnosti! I kvůli vlastní pokoře a hodnověrnosti, aby moje upozornění druhého na jeho chybu mělo svou váhu a bylo podloženo vlastním úsilím v osvojování si spravedlnosti.

Přeme se o všelijaké hlouposti „kolik klečat a jak spínat ruce“, ale Ježíšova přikázání nedodržíme. Představme si, že bychom se řídili Ježíšovým přikázáním jak jednat, když druhý dělá něco špatného.

Rozkřiklo by se, že jsme společností, ve které se nepomlouvá.

Na to nepotřebujeme pastýřský list biskupa. Slovo Ježíšovo by nám mělo stačit.

Říkali jsme si, na jaké Skále Ježíš postavil svou církev: Ne na křehkosti Petra, ne na chybném člověku, ne na úřadu, ale na Petrově životním vyznávání Ježíše jako Mesiáše Syna Božího. Na poslušání Ježíšových přikázání, na následování Ježíše.

Ježíš nikoho nepomlouvá. Vybízí nás k čestnému, poctivému, rovnému a pokornému jednání (pokorný ví, že je chybným).

Nepomůže-li naše upozornění druhého na jeho chybu (můžeme se také mýlit), máme si vybrat dvě nebo tři osobnosti a znovu se pokusit druhého získat pro dobro. ¹⁶⁰⁴

Potřebujeme se naučit, laskavě se vzájemně upozorňovat na naše chyby.

Paní Dr. Jiřina Prekopová, říká: „Jestli se náš adolescent (nebo i starší dítě) řítí do nějakého neštěstí, máme si s ním sednout ke stolu a vážně jej varovat. Jednou!!“

Mluvili jsme o tom v rodině před devatenáctiletou a sedmnáctiletou dcerou. Ty pravily: „Rodiče, prosíme vás, neříkejte nám to jen jednou, ale nejméně desetkrát.“

Prosíme my své blízké: „Pro milosrdenství Boží vás prosíme, upozorňujte mě na moje chyby!“?

Jsmo ochotni hledat s druhými pravdu?

To není úplně jednoduché, ani jedna strana není neomylná.

Ježíš počítá s druhým a třetím kolem.

Třetí kolo je soud církve. Ovšem, podle Ježíšových pravidel.

Janu Husovi, ani Martinu Lutherovi se nedostalo soudu podle Ježíšových pravidel.

Oba byli rehabilitováni.

To ovšem znamená, že ti, kteří je soudili, opovážlivě soudili.

Svázat a rozvázat jsou rabínské výrazy.

Uvedu jednoduchý příklad, někdy se naše vztahy zašmodrchají jako klubko provázku. Buď to zašmodrchané rozpleteme, nebo je provázek těžko použitelný.

Pokazené, nemocné vztahy mohou napravit jen ti, kterých se to týká. Nikdo jiný. Bůh nepřesvědčil Hitlera ani nafoukaného partnera, tátu. Nemám-li dobrou vůli, nehne se mnou ani Bůh. Smíříme-li se, můžeme dál žít v boží rodině.

Neplatí automaticky, že když se s druhými modlíme, je to už v Ježíšově jménu.

Kontrolu máme hned uvedenou – zdali jsou (zda mohou být) naše modlitby vyslyšeny.

1604 „Každý křesťan by měl mít svého desátníka.“

Nejen při manželských sporech se ptám: „Dá váš partner na někoho?“ Ne zřídka slyším: „Není takového“. (Častěji to platí o mužích.)

Tento nezralý, nedospělý postoj může kořenit ve špatném rodičovství. (Možná byl táta tvrdý a pokrytec. S tím se dá něco udělat. Dospělý se nemůže věčně vymlouvat na rodiče.)

Křesťanské manželství je možné jen tam, kde oba svobodně přijali Ježíše za nejvyšší autoritu. Pouhý obřad křtu, svatby v kostele a návštěva kostela nestačí.

Ježíš není generál, je Přítel, Lékař, Učitel moudrosti a Mistr krásného života.

Nespravedlnost se kdysi řešila mstou. Bývala neúprosná, „za život sto životů, za oko sto ok“. Starozákonní příkaz oko za oko byl ohromným pokrokem.¹⁶⁰⁵
Příkázání Izraele byla na vysoké úrovni.¹⁶⁰⁶

Krýt zlo, i jen mlčet ke zlu, je spoluvinou.

Izraelité dobře věděli o Boží štědrosti a péči, proto nadšeně přijali smlouvu o přátelství.¹⁶⁰⁷
Ježíš obdarovává Nový Izrael dalšími dary.
Mimochodem: „V čem je výhodné být křesťanem?“¹⁶⁰⁸

K bohatství božího království patří, jak starozákonní přísliby, tak i přísliby Ježíše. Ale i my jsme kývli na Ježíšův způsob jednání: „Bůh nás má rád, jsme u něj doma – proto i my se mezi sebou snažíme být k sobě upřímní, přející, ochotní ... odpovědní jeden za druhého. Nebudeme pomlouvat, donášet a udávat. (Dábel je pomlouvač, donašeč, udavač, šířitel rozbrojů). Má-li někdo něco proti druhému, běž si to s ním vyříkat.¹⁶⁰⁹
Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima.
Dá-li si od tebe říct, získal jsi svého bratra.
Nedohodnete-li se, je třeba to řešit v druhém, případně ve třetím kole.“
Každý totiž má právo dostat možnost se obhájit.
Každý má povinnost vyslechnout druhého.

1605 Život dáš za život. Oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu, spáleninu za spáleninu, modřinu za modřinu, jizvu za jizvu. Když někdo udeří do oka svého otroka nebo otrokyni a vyrazí mu je, v náhradu za oko ho propustí na svobodu. Jestliže vyrazí zub svému otroku nebo otrokyni, v náhradu za zub ho propustí na svobodu. Když býk potrká muže nebo ženu, takže zemřou, musí být býk ukamenován a jeho maso se nesmí jíst; majitel býka však bude bez viny. Jestliže však jde o býka trkavého již od dřívějšího a jeho majitel byl varován, ale nehlídal ho, a býk usmrtí muže nebo ženu, bude býk ukamenován a také jeho majitel zemře. Jestliže mu bude uloženo výkupné, dá jako výplatu za svůj život všechno, co mu bude uloženo. Jestliže býk potrká syna nebo dceru, bude s ním naloženo podle téhož právního ustanovení. Jestliže býk potrká otroka nebo otrokyni, dá majitel býka třicet šekelů stříbra jejich pánu a býk bude ukamenován. Když někdo odkryje nebo vyhloubí studnu a nepřikryje ji, takže do ní spadne býk nebo osel, majitel studny poskytne jeho majiteli náhradu ve stříbře a mrtvé zvíře bude patřit jemu. (Ex 21:23–34)

Nalézt spravedlnost nebývá jednoduché. Všechny kultury se jí učily hledat a stanovily určitá pravidla, zákony.

1606 Oddělíš si tři města uprostřed své země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává, abys ji obsadil. Upravíš si k nim cestu a rozdělíš na tři díly území své země, kterou ti přiděluje do dědictví Hospodin, tvůj Bůh, aby tam mohl utéci každý, kdo zabil. A tak tomu bude s tím, kdo zabil a uteče se tam, aby zůstal naživu: Kdo zabil svého bližního neúmyslně, aniž jej kdy předtím nenáviděl, třeba ten, kdo by šel se svým bližním do lesa rubat dříví a rozmáchl se sekerou při kácení stromu a železo by se vysmeklo z topírka a zasáhlo jeho bližního tak, že by zemřel, ten ať se uteče do jednoho z těch měst, aby zůstal naživu. (Dt 19:2–5)

1607 Smlouva Hospodina s námi je nerovnoměrná, od nás si Bůh pouze přeje, abychom mezi sebou přátelsky žili.

1608 Kdo to neví pochopitelně odchází jinam. Mnozí nevědí o pokladu, který mají u nohou, jen jej zvednout. Jestli nejsme jako jednotlivci i jako farnost zdravější (na těle, na duchu, v soužití s druhými), pak je někde v našem křesťanství chyba. Ale nesvádějme na Boha: „Koho Pán Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje“.

1609 Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvízněn do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. (Mt 5:23–26)

Obě strany mají spolu jednat s vzájemnou úctou (víme, že to někdy vyžaduje dlouhého zpracovávání v modlitbě – v rozhovoru s Bohem).

Kdekdo si myslí, jak je zbožní, kdekdo je ochoten obětovat své utrpení dokonce za druhé, ale k dodržování Ježíšova přikázání se nezná.
Pak se nedivme, že nám nefungují přísliby Boha.

To, co říkám, myslím velice pokorně. Víte, že čas od času veřejně přiznávám, že se mi nedaří vždy jednat podle božího slova.

Moje povinnost je říkat, jak máme jednat podle Ježíše. Netvrdím, že už všechno zvládám, ale nemohu neříkat, jak to má podle Ježíše být.

Naše maminka nám říkávala: „Děti, prosím vás, neberte si příklad z toho, co my s tatínkem neděláme správně“.

I mě Ježíšovo slovo usvědčuje z pochybení jako každého jiného. Na mě, stejně jako na druhé, se vztahuje Ježíšovo slovo: „Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského“. (Mt 5:20)

Když hubujeme na poměry, většinou nám vadí chyby druhých. Ne už tolik naše chyby.

Ježíš nás učí: „Vytrhni nejprve trám ze svého oka, abys dobře viděl třísku v oku svého bratra...“ – ale to neznamená, že mě moje chyby zabavují povinnosti, abych vystoupil proti zlu.

Naopak, moje povinnost nemlčet ke zlu druhého mě má dotlačit k tomu, abych sám tím více pracoval na sobě.

V božím království to není tak, že já pomlčím o tvých krádežích, a ty se budeš tvářit, že nevíš o mých záletech. To jsou pravidla mafie, ale ne Ježíšovy rodiny.

Povinnost nemlčet ke zlu, má ovšem jít ruku v ruce s povinností odpouštět.¹⁶¹⁰

Jen tak dojdeme k vyplnění Ježíšova přání: „Aby jedno bylo“.

Každou bohoslužbu si podáváme ruce s přáním Pokoje.¹⁶¹¹

Přijetí Ježíšova životního stylu je velikým dobrodiním.

Ježíš nás zve k ušlechtilosti a k vysoké úrovni jednání.

Vždy jsem si přál vidět, jak – v nejrůznějších situacích – jedná šlechtic. Evangelia nám ukazují Ježíše v nejnáročnějších situacích, můžeme od něj mnoho odkoukat.

Opět připomenu, že Ježíš nepřichází jako nadnesený zákonodárce nebo povýšený Soudce, ale jako Přítel a Lékař (který nás nejprve jednou rukou objímá, druhou hojí naše rány a staví nás na nohy.)

I pohané usilují o čestný a soucitný život, který nese podivuhodné ovoce, ale my máme navíc Ježíšovo osobní přátelství a možnost být obdarováni jeho Duchem.

Přestavte si, že někdo špatně jedná. Čím déle se to nechá bez povšimnutí, tím hůř se to napravuje.

1610 Lukášovo evangelium připomíná nezbytnost omluvy. „Mějte se na pozoru! Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto', odpusť mu!“ (Lk 17:3b-4)

Matouš ukazuje navíc, jak k odpuštění může dojít – poznáním velkoryseho a milosrdného jednání Boha se mnou – proto jsem schopen odpustit druhému. (Srov. Mt 18:21-35 Tento úryvek bychom četli za týden, kdyby nebylo svátku Povýšení sv. Kříže.)

1611 Ježíš se mnou úžasně jedná. I já s tebou chci jednat jakoby s tebou jednal On. Chci s tebou jednat jako bych jednal s Kristem.

Pozdravení pokoje nelze konat jen napůl, jen trochu. Ano, s někým si nemáme podat ruce. Jestli se někdo nehodlá ve sporu domlouvat, hledat pravdu, přiznávat pravdu, omlouvat se a odpouštět – vyřazuje se z rodiny.

Lidová zbožnost radí:

„Nastav druhou tvář“.

„Miluj i nepřítele“.

„Žena má zástěru proto, aby vše přikryla.“

„Máme 77x odpouštět“.

To je špatný postup! Nerozumíme Písmu a máme v tom nepořádek.

Potřebujeme se naučit správnému postupu z Písma!

Násilí, jakákoliv závislost (gamblerství, alkoholismus ...), život ve lži, krádeže, nevěry, spory, války, to vše někde začalo a někdo k tomu dal příležitost.

Jedno manželství začalo velikou zamilovaností. Ale mužský pil. Manželka si myslela, že přestane pít, jak sliboval. Pak se přidalo lhaní, zatajování části výplaty, násilí...

Ohýbala hlavu, starala se o něj, uklízela zvratky, prala mu, spala s ním – až jednou zase přišel z hospody, urážel ji, ponižoval jí, napadl ji.

Na stole ležel nůž. Ženu za minulého režimu odsoudili na 12 let vězení.

Znám mnoho jiných, které se udřou a uponižují k smrti.

Když některá odejde z domu, většinou ji i její příbuzenstvo odsoudí. „Slibovala, že ponese se svým mužem vše dobré i zlé, nebo ne?“

Protože zbabělec neřekne: „Pane švagře, a kde je to, cos sliboval ty? Sliboval si, že svou ženu budeš mít rád jako Kristus.“

Celou dobu její bratři zbaběle mlčeli a pak ji opět zbaběle odsoudí.

Mimochodem, víte, kdo takovou ženskou odsoudí nejtvrději? Ženy podobného osudu, které ale neměly odvahu se vzepřít.

Se zlem ve světovém měřítku je to podobné. Stalin, Hitler, Brežněv, Milošević a Putin nechávají ve velkém vraždit lidi a někteří presidenti a někteří církevní funkcionáři jim podávají ruce a zbaběle tvrdí, že zachraňují mír.

Mlčet ke zlu je hříchem.

Už malé děti učíme, že žijeme nejen ve své rodině doma, ale také v rodině církve. Učíme je, že cokoli uděláme – dobrého nebo špatného – má široký dopad.

Víme, co nám lidé předhazují. Že se ze svých hříchů vyzpovídáme, aniž napravíme škodu a chodíme, jakoby se nic nestalo.

Ježíš tvrdí: „Když tvůj bratr zhřeší, neodkládej rozhovor s ním. Běž za ním a laskavě a pevně mu řekni, co vidíš špatného na jeho jednání. Buď se obhájí nebo uzná chybu.“

Nedomluvíte-li se, je třeba jít do druhého kola jednání. Vyberte si dvě osobnosti, na kterých se oba shodnete, že to jsou uvážliví a spravedliví lidé. Pokud nedojde k porozumění, je nutné! podstoupit třetí kolo jednání.

Muslimové a židé uznávají své náboženské autority. Židé jsou navíc vzděláváni, aby byly sami schopni kontrolovat rozhodnutí podle pravidel z Písma.

Kdo nepřijímá tato pravidla, vylučuje se z rodiny Boží. Ježíš říká: „Neodpovídejte mu na pozdrav, nepodávejte mu ruku, nesedejte si s ním ke stolu, nedávejte mu práci a nic od něj nepřijímejte.“

Nezaváďte o něj ani pohledem.“ (To je tvrdý a účinný postih.

Jenže my jsme si to ani nezavedli. Raději provozujeme zbožnost podle svého vkusu.)

„Ale pravdu s ním hledejte pokorně, vědomi si svých vlastních chyb. Pokud viník hledá pravdu, uzná chybu, prosí o odpuštění a snaží se napravit způsobenou nespravedlnost – pomozte mu.“

Odpusťte mu. A nastavte mu svou tvář – k bratrskému políbení.

To, co si vyřikáte a odpustíte, bude respektováno na nebi.

Odpustíš-li podle pravidel svému bratu (splnil-li provinilec podmínky k odpuštění podle Boha),
rozházete-li správně něco na zemi – pak to bude respektováno na nebi a nikdo už nebude provinilci
nikdy nic vyčítat.“

24. neděle v mezidobí

2020

24. neděle v mezidobí Sir 27:33–28:9 Ř 14:7–9 Mt 18:21–35 13. září 2020

Na biblické hodině jsme se vraceli k Ježíšovým pravidlům pro soužití v božím království (o kterých jsem psal v Poznámkách z minulé neděle). Dohodli jsme se, že o nich budeme spolu mluvit, abychom jim porozuměli (i Ježíš o nich s učedníky vedl rozpravu).

Pro Ježíšova učedníka je podstatná touha po poznání a ochota učit se. Zakoušíme lásku Boha a druhých lidí. Stojíme o Boží výchovu, usilujeme o sebevýchovu, chceme se naučit láskyplnému jednání.

Prosíme Boha i lidi: „Říkej mně, co mohu dělat lépe, v čem se mýlím nebo dělám chybu.“ Kdo s námi jedná ohleduplně podle Ježíšových pravidel, kdo nás upozorňuje (pokorně a laskavě), na naše chyby, ¹⁶¹² tomu poděkujeme a nebudeme ho okřikovat: „Nestojím o tvé nevyžádané rady.“ (Vděčnost k milujícím, životní zkušenosti a psychologické poznání nám k tomu pomáhají.)

K prvnímu čtení.

Nepřehlédněme, že už Hebrejská Bible mluví o milosrdném Bohu a k milosrdenství vůči lidem nás vede.

Spravedlivý hněv může být ctností (srov. Mt 21:12n), ale sám Ježíš nás varuje před nebezpečím hněvu nespravedlivého, ten snadno přerůstá v pomstu: „Kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán ...“ (Mt 5:22)

„Kolikrát mám odpustit druhému?“ ptal se (i za nás) Petr.

V evangeliu podle Lukáše je řečeno: „Pokaždé, když tě provinilec o odpuštění upřímně prosí.“ (L 17:3–4)

Matouš uvádí skvělé podobenství o odpouštění v nebeském království.

Kdo chce do božího království patřit, vydal se k následování Ježíše.

Odpouštění je velkorysým činem. Víme, jak k němu dochází.

Už jako děti jsme si někdy ublížili. Výzva rodiče k napadenému: „Tak mu odpusť, jsi starší a rozumnější,“ nepomáhá. Až když maminka vezme plačící děcko do náruče a dá mu bonbón – až když ho obdaruje – přiloží na jeho ránu sladkou náplast – až pak je zraněný schopen útočníkovi odpustit.

Klíčem ke smilování se nad viníkem je naše poznání Boží štědrosti a jeho milosrdenství k nám. Dlužník jsem já. Král z podobenství je obrazem milosrdného a velkorysého Boha, který každého z nás dlužníků ohromě obdarovává a odpouští nám. Kdo to nahlédne, je schopen odpouštění – a roste do podoby Boha.

(Nepřehlédněme, že i někteří lidé nekosteloví jsou velkorysí a odpouštějí druhým.)

1612 Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říci svému bratru: `Bratře, dovol, ať ti vyjmu třísku, kterou máš v oku`, a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (L 6:41–42)

Pro každého platí, že dar odpuštění můžeme obdržet, pokud splníme podmínky dané Bohem: uznat vinu, požádat o odpuštění a usilovat o nápravu.

Kdysi jsem estébákům rozhořčeně vytýkal jejich kruté jednání s jistou ženou. Drze pravili: „Tak nám to odpusťte, jste křesťané.“

Odpuštění podle Ježíše nemá být slabošské. Přijali jsme určitý díl odpovědnosti za druhé a za zlo ve světě. Nedělejme ctnost ze zbabělého mlčení ke zlu (ke strašnému násilí dochází právě ze lhostejnosti a zbabělosti mnohých). Mlčící je spoluvíníkem. (Proto: „Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho ...“)

Někdo odpouští snadno, někdo těžce, podle povahy. A podle blahých nebo neblahých zkušeností s lidmi. Někomu se rány hojí lehce, jinému dlouho.

Z Modlitby Páně jsme přijali prosbu: „Otče, odpusť nám naše *dluhy*.“ Rozumíme tomu, přijímáme odpovědnost nejen za svá selhání, ale také za své dluhy: „Neučinil jsem, co bylo v mých možnostech.“

Ježíš k tomu říká: „Učiníte-li všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: `Jsme jenom služebníci neuziteční, vykonali jsme jen to, co nám bylo řečeno.`“ (L 17:10)¹⁶¹³

Ježíš nás pozval do krásných vztahů (v manželství i mezi jeho učedníky). Usilujeme o výchovu sebe sama i o výchovu s druhými. Ježíš nás učí příjemnému jednání. Máme vonět po Bohu.

Abychom se dobře snášeli, potřebujeme své spory vyřikávat, odpouštět a napravovat.

Pravidla Ježíšových učedníků pro soužití si máme promyslet tak, aby spolu ladila:

Nebudeš mlčet ke zlu a ke lži.

(Nepřidáš se k většině, páchá-li zlo. Nebudeš vypovídat ve sporu s ohledem na většinu a převracet právo.

1. „Když tvůj bratr zhřeší, (včas) ho pokárej mezi čtyřma očima, abys získal svého bratra (nedá-li si říci ...)“
Ježíšův učedník ví, že není neomylný. Počítá s tím, že se v hodnocení druhého může mýlit. Vícekrát jsem nevěděl, že dělám chybu. Proto Ježíš hledání pravdy o vině a nevině jistí třemi koly rozpravy (když se nedohodnete vy dva, přiberte si několik nestranných a moudrých osobností, nedoberete-li se výsledku na podruhé, řešte to v místní církvi).¹⁶¹⁴

1613 Rozumíme tomu, už víme, že nejsme Boží zaměstnanci, ale dospělé milované dcery a synové, jsme nevěstou, která si všimne, čeho je třeba (Ježíšova matka si všimla nouze svatebčanů v Káni Galilejské) a nečeká jen na příkazy svrchu jako líný nebo hloupý zaměstnanec.

Uvědomujeme si, že jsme zdaleka neudělali vše, k čemu nás Bůh vede a vybízí, proto ten výraz „*služebníci neuziteční*“. Proto při Ježíšově Hostině v dobrořečení prosíme: „Bože, ať nás tvůj svatý Duch proměňuje do Ježíšovy podoby, chceme být tvou nevěstou, která se ti líbí a je ti k ruce.“

1614 Nemáte-li takové osobnosti v místní církvi, nehrajte si na společenství Ježíšových učedníků.

K vyřikávání sporů jsme přijali pravidla slušnosti:

Pravdu nevlastníme, teprve ji hledáme – před tváří boží.

Nevytváříme si dopředu hotový názor.

Snažíme se s úctou vyslechnout druhého.

Mluví-li jeden, neskáčeme mu do řeči. ...

Nedá-li si někdo říci ani ve třetím kole, ať vám je jako pohan nebo veřejný hříšník – odeberte mu privilegia Ježíšových učedníků, neboť odmítá Ježíšova pravidla k soužití učedníků

2. „Máte-li mezi sebou závažný spor, nechod' na bohoslužbu. (Bůh tě nebude obsluhovat, nepros ho o pomoc, dokud se nepokusíš spor vyřešit.)“ To je silná stimulace – pokud jsme objevili bohatství daru služby boží. Ježíšův učedník na tato pravidla přistoupil, je to v naší smlouvě s Ježíšem.
Neděláme-li to, naše učednictví se zastavuje a neroste. Neřešíme dovednost vyřešit spor, dobrat se nového poznání, odstranit překážku z cesty. Dokážeme-li spor vyřešit, otevíráme se dalším darům od Boha, naše umění dobrého soužití roste. (Říkáme si, že pozemský život a zvláště manželství je přípravou do nebe. Do nebe může vstoupit jen ten, kdo je schopen porozumění a spolupráce se všemi. Tyto dovednosti za nás nikdo neudělá a nezískáme je bez práce na sobě.)
3. „Když tě někdo uhodí do tváře“ – jednej podle 1. pravidla, dá-li si bratr říci, získal jsi ho – nastav mu druhou tvář k políbení.
4. „Odpouštěj sedmdesát sedmkrát.“
Všechno se teprve učíme. Kojeňátko neví co je to milovat druhého, je pouze závislé na matce, až později – skrze laskavé jednání dospělých – v něm začíná růst láska.
Projevy lásky nás ovlivňují a uzdravují, ale neuzdravené křivdy se v nás hromadí a při dalším zranění začnou v paměti všechny bolet.
Uznání své chyby je velmi dobrým činem. Měnit sama sebe je náročné, protože zbavit se špatné reky dá práci a vyžaduje to čas. Vytvoření nového návyku trvá tři měsíce – pokud se snažím. Rozhodnu-li se něco nedělat, řeknu to druhému a zároveň ho poprosím, aby měl se mnou trpělivost a poskytl mi ke změně patřičný čas. „Prosím tě, upozornuj mě na tuto chybu, nebudu se za tvé upozornění na tebe zlobit. Znovu tě poprosím o odpuštění a poděkuji ti, že jsi ochoten mě ještě snášet.“
(Je nám jasné, že to nesmíme zneužívat.)
5. „Milujte své nepřátele,“ neznamená nechat si vše líbit, ale pokusit se získat nepřítel.
Někdy se to podaří. Ježíš se vydával do „nepřátelského tábora“. Některé ale nezískal. S tím souvisí: „Tomu, kdo by se chtěl s tebou soudit o košili, nech i svůj plášť“ – buď velkorysý, ukaž nepříteli svou dobrou vůli. Ale nebuď naivní. A rozhodně to nedělej ze zbabělosti. Ne vždy platí: „Moudřejší ustoupí.“
6. „Budou-li vás pronásledovat v jednom městě, prchněte do jiného.“
Tak činili proroci i Ježíš (například odešel z Nazareta). My Češi příliš lpíme na svém domově. Jen někteří Židé včas utekli před Hitlerem (nebylo to snadné, vstřícnost přijímat utečence byla a je malá, nejednáme podle Božích pokynů o přijímání těchto lidí – např: „Byl jsem na cestách a ujali jste se mě.“)
7. „Jak byste chtěli, aby druzí jednali s vámi.“ Tato věta je kontrolou toho, jak jsme porozuměli Ježíšovu vyučování. To, co vyžadujeme od druhých, si máme nejprve ověřit na sobě, abychom po druhém nechtěli něco, co nelze splnit. Ježíš od nás nevyžaduje něco, co by sám nekonal.

Všechny Ježíšovy pokyny zapadají jeden do druhého, neprotirečí si. Ano, je to vysoká škola dobrého soužití. Těm, kteří si ji osvojí, z ní plyne veliké požehnání.

Nestačí se vyzpovídat: „Pomluvil jsem druhého.“ Pomlouvám, protože ho nemám rád, a dokud neobjevím, že Bohu na něm záleží stejně jako na mě, budu se na něj stále dívat skrze prsty. „Mít rád nepřítel“ není otázkou sebezáporu a nucení se do laciných prohlášení: „Všechny objímám.“

Jak bychom se zachovali k sousedovi, který by nám stále mazal kliku od dveří hovnem? (To jsem si nevymyslel.)

Co byste poradili paní, která pečuje o starého tátu a on se jí – pokaždé, když setře podlahu – zlomyslně před ní na podlahu vyčurá, a ještě se otočí k ní, aby to viděla.

Známe zvrácené rady zpovědníků a církevních hodnostářů obětím šikany nebo sexuálního zneužívání: „Odpusťte mu to a nikomu o tom neříkejte. Obětujte to za své děti.“

Ježíš není naivní. Nevede nás k ustupování zlu za každou cenu.

V kostelích vedeme všelijaké zbožné řeči, ale naše křesťanství je povrchní. Podle toho naše vztahy vypadají. A lidé nás prokoukli. Nejsme pro ně zajímaví, natož přitažliví.

Prosím vás, netvrdím, že já už všechno umím. Také mám řadu provinění, z kterých se vyznávám. Víte, že k Vám nikdy nemluvím v 2. osobě množného čísla: „Vy byste měli.“ Na prvním místě mluvím k sobě.

K modlitbě také patří přemlouvání sebe k tomu, k čemu nás Bůh zve.

Nehrajme si lacině na Ježíšovy učedníky, buď stojíme pod Ježíšovým slovem a dáme na ně, nebo ne. Nelze do nekonečna z křesťanství dělat náboženský obchod. Přemlouváme v kostele Boha, aby naše zesnulé už pustil do nebeského království – a ještě k tomu dodáváme: „Až se duše v očistci dostanou do nebe, budou se přimlouvat u Boha za nás.“

Nebešťané nám s úsměvem a upřímností řeknou: „Těšíme se na tebe, až v umění dobrého soužití podle Ježíše dorosteš, budeš mezi námi vítán.“

A my se budeme stydět za svou nahotu – správně za svou podlost – za svou bídu: podlost, povrchnost zbabělost, povrchnost a lenost, které jsme se nezbavili v pozemském životě.

Zanedbaná výuka Ježíšových pravidel nám přinesla strašná trápení. Rozpady manželství, vztahů mezi dětmi a rodiči, mezi sourozenci, kamarády, sousedy a farníky. Dokonce války mezi „křesťanskými“ zeměmi. (Žehnání zbraní na obou stranách nepomohlo.)

(„Co si odpustíte, bude odpuštěno, co si neodpustíte, to nebude odpuštěno ani promlčeno.“)

Až na nás budou děti vidět, že jednáme podle Ježíšových rad, až uvidí, že nám to přináší velikou krásu a dobrodiní, možná si budou vybírat do manželství partnera, který je také ochoten přistoupit na dodržování Ježíšových pravidel dobrého soužití.

Při každém slavení Ježíšovy Hostiny slyšíme Ježíšova slova: „Toto je nová manželská smlouva, podle ní žijte a slavte ji.

Ježíš od nás nechce bezhříšnost (jsme teprve na cestě), ale zve nás k učení se jeho jednání, mluvení i myšlení. Svou hostinu chystá pro hříšníky, kteří chtějí být lepšími!

My jsme svévolně vytvořili jiná pravidla, k Ježíšově Hostině nesmí nikdo, kdo má na křestním listě razítko z jiné křesťanské církve.

Ale apoštol Pavel říká: „Ten, kdo nepracuje na sjednocení s druhými – odsouzení sobě jí a pije.“

(srov. 1 Kor 11:26–32) Ježíš nám nabízí k ochutnání svou lásku, on nás snáší, má s námi trpělivost, odpouští nám, pozvedá nás ..., dal za nás život, abychom prohlédli, aby si získal naše srdce.

Nabízí se nám, on slouží nám, jeho Slovo a jeho Hostina jsou darem: výživou, posilou a lékem k jeho způsobu života s druhými a s Bohem. Kdo by nespolečně pracoval s těmito dary, podobal by se člověku, který se u stolu jen cpe, ale místo práce si jde lehnout na gauč.

Ježíšova Hostina není odměnou, ale nezaslouženým darem.

Buď se vydáváme Ježíšovou cestou, nebo ne.

Nenechme se ošálit rádoby zbožnými řečmi, že „klečení a přijímání do úst při svatém přijímání jsou projevem úcty ke svátostnému přijímání Nejsvětější eucharistie.“

Ježíš na nic nezapomněl. Nabízí nám velkolepé postavení nevěsty. My si toho vážíme, chceme se mu líbit a dávat na jeho slova. Prosme ho k tomu o pomoc.

Pojďme o Ježíšových pokynech společně mluvit. Každý můžeme svým postřehem přispět k porozumění božímu slovu.

2017 (O žehnání)

24. neděle v mezidobí Sir 27:33–28:9 Ř 14:7–9 Mt 18:21–35 17. září 2017

O ŽEHNÁNÍ

Řada chlapů mi říkala: za komunistů jsme přišli o dřívější společenské a náboženské rituály, nemáme rituál k přípravě rodiny na Den Páně. Konečně jsem ten rituál před prázdninami dopracoval (nabízím jej pro inspiraci na web. stránkách naší farnosti: letohrad.farnost.cz sekce Čtěte > Průvodce liturgickými slavnostmi.)

Mám k němu už řadu ohlasů. Chybí ale podrobnější výklad k žehnání rodičů dětem.

Tak jej předkládám:

Hospodin řekl Mojžíšovi:

„Mluv k Áronovi a jeho synům: Budete žehnat synům Izraele těmito slovy:

»Ať ti Hospodin žehná a chrání tě, a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.« Tak vloží mé jméno na Izraelce a já jim požehnám.” (Nm 6:22–27)

Hebrejšтина nezná časování, ze souvislosti se pozná, zda nějaký děj proběhl, trvá, nebo nastane.

Slova požehnání v naší Bibli nejsou šťastně přeložena. Formulace “ „Ať ti Hospodin žehná, chrání tě, ... ať ... “, nám vyznívají jako prosba o budoucí boží požehnání.

Další slova: „ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář”, jsou doslovným překladem orientálního vyjadřování. Ale podle smyslu znamenají: „Hospodin s tebou mluví“ (to je veliký dar, kterýpak vládce mluvil s podaným, které božstvo by se snížilo k rozhovoru s lidským červem?)

Slova: „Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář,” znamenají: „Bůh se na tebe usmívá.“

Izraelští kněží a rodiče při žehnání dětí nevyprošují Boží přízeň do budoucna. Požehnání není přáním ani přímělnou modlitbou. Bůh nás stále obdarovává svými dary a svou přízní. (Náš tatínek pro nás nevyprošoval u naší maminky oběd nebo vyprání špinavého prádla. My jsme rodiče třeba o jídlo prosili (maminka už jej měla na stole.) Ani Bůh z nás nedělá žebráky, velkoryse pečuje o všechny své tvory. Obdarovává nás dříve, než o něco prosíme (srov. Mt 6:8). Nic si u něj nemusíme teprve vyprositi. Jeho péče o každého nás pozvedá a my mu rádi dobrořečíme za jeho štědrost. Naše prosby jsou kulturním vyznáním toho, že nic nepokládáme za samozřejmost. Prosby lidu božího tak patří do množiny „dobrořečení“.

Žehnající jsou Hospodinem pověřeni zvěstovat žehnaným Boží přízeň – kterou jim Bůh poskytuje už nyní!

Žehnající má svou zkušenost s Božím obdarováváním a svědčí o ní svým dětem.

Přeloženo podle smyslu požehnání zní: „Hospodin tě obdarovává a chrání tě. Hospodin se na tebe usmívá a smilovává se nad tebou, Hospodin s tebou (rád) mluví a obdarovává tě svým pokojem (pokoj je plností, souborem všech jeho darů).

Nikdo z nás jsme Boha neviděli. Ale rodiče jsou prvními anděly, posly Božími, jsou prodlouženou „rukou boží“. Děti mají velkou zkušenost s péčí rodičů. Proto je Bůh pověřuje: „Vy budete žehnat svým dětem.“ Dává jim „na to papír“.
Dobře víme, že vyšší žehná nižšímu (Žid 7:7). Melchizedech žehnal Abrahámovi (a ne naopak) a Abrahám za to dal Melchisedechovi desátek z válečné kořisti.
Ježíš je Božím Synem – celým svým životem nám zvěstuje Boží přízeň. Je pro nás Darem, Požehnáním.
Žehnání patří do množiny „dobrořečení“. Ježíš dobrořečil Otcí celým svým životem, slovy i skutky.

Rodiče jsou o generaci starší než děti, mají o mnoho větší zkušenost s boží péčí. Proto dětem svědčí, zvěstují jim Boží dobrotu a péči. Kněz nemůže dětem nahradit požehnání rodičů. S knězem nemají děti tak velkou zkušenost jako s rodiči. Kněz pro ně může být cizí pán. Rodiče jsou nezastupitelní.
Často uvádím příklad: Maminka jde s dítětem k lékaři, „píchat ucho“. Dítě řve bolestí. Ale pak od maminky neutíká, zkušenost s mamčinou péčí je větší než ta strašná bolest. Až příště děcko uvidí doktora, možná se rozpláče a bude se mu snažit ze všech sil vyhnout.
Nikomu dítě nedůvěřuje tolik jako rodičům ...

Co žehnání vyžaduje od žehnajícího a co od toho, kdo přijímá požehnání?
Žehnající má ručit za svá slova svým životem. Kdyby nepečoval o děti, kdyby nedržel slovo, které jim dal, pak by devalvoval i žehnání; děti by pochopitelně pochybovali o důvěryhodnosti slov požehnání.
Židovské děti na začátku soboty a křesťanské děti v sobotu večer (neděle liturgicky začíná sobotním večerem) se nemohou dočkat požehnání od svých rodičů. Ti jim vkládají ruce na hlavu, usmívají se na ně a říkají jim slova požehnání. V našem rituálu předchází požehnání dobrá večeře a pro děti ovocný džus. Děti skrze zážitek z jídla a skrze slova požehnání, usměv a náruč rodičů, zakoušejí Boží přízeň a jsou tak rodiči (každý týden) ubezpečováni o Boží štědrosti.
K žehnání jsem přidal slova: „ Víš, že tě mám rád (ráda), ale Bůh tě má ještě víc rád než já.“
A ještě jsem přidal políbení „které ti posílá Bůh“ – to je jiné políbení, než které ti dám „na dobrou noc“.
Židovské děti vědí, že žehnání rodičů není pouze přáním rodičů, pokaždé slyší i úvod k požehnání, slyší, že Hospodin sám pověřuje tatínka a maminku k žehnání dětem.

Jaké je odpovědnost žehnaného za žehnání?
Ten komu žehnající svědčí o boží přízni, přijímá odpovědnost za slova, která slyší. Každé dobré slovo je darem a s darem se nešeredí. „Pokud něčemu nerozumíš, máš se ptát.“

Povinností židovského otce je: obřezat syna, učit jej Tóře (Písmu), dopřát mu vzdělání, aby uživil rodinu a oženit jej.
Dnešní rodiče dávají svým dětem mnohem více, než mohly dřívější generace. Nejen materiálního zabezpečení a vzdělání, ale také dobré rodinné výchovy a lásky. Jsme bohatší než naši předkové, můžeme dětem věnovat víc času než oni. Můžeme jim nejen žehnat, můžeme je uvádět do zkušenosti s Boží dobrotou.
Vidí-li děti, že se rodiče mají rádi, a společně o děti pečují, vidí-li a slyší-li, že tatínek každou sobotu děkuje Bohu za svou manželku a maminku svých dětí, vidí-li děti, že si rodiče váží Boha,

naslouchají slovu božímu a řídí se podle něho, berou je vážně – pak porozumí významu rodičovského žehnání.

Možná si pak budou hledat partnera, který s nimi bude sdílet krásu božího přátelství a bude Bohu děkovat za partnera a děti.

Václav Vacek 2017

2014

24. neděle v mezidobí Sir 27:33–28:9 Ř 14:7–9 Mt 18:21–35 14. září 2014

Na 14. září připadá Svátek Povýšení svatého kříže. Mezi křesťany je ale těžké mluvit o důvodu Ježíšova ukřížování. Máme své zaběhlé cestičky, kterých se držíme zuby nehty.

Vícekrát jsme o ukřížování mluvili.

Zvolil jsem texty ze 24. neděle v mezidobí, protože odpuštění je mezi katolíky pole neorané.

Většinou si lidé myslí, že máme kdykoliv a stále druhým bezpodmínečně odpouštět. Kdo se tou cestou vydá, skončí jako zatrpklý člověk.

Čtení z evangelia navazuje na čtení minulé neděle.

Petr se ptá Mistra: „Ježíši, to mám odpouštět vždycky?“ („Někde by přece měla být hranice.“)
„Úplně vždycky“, odpovídá Ježíš.

„Nebude to viník zneužívat?“, ptáme se, kteří nejsme zvyklí Písmu pozorně naslouchat a přehlízíme podmínky k odpuštění. „Nebudu jako trouba?“ (Lidová zbožnost si obraz „Ecce homo“ – zbičovaného a trním korunovaného Krista – omylem vnímá jako toho, kdo si nechá všechno líbit.)

Spáchal první dlužník z podobenství o nemilosrdném služebníku nějaký hřích?

My se totiž často ptáme: „Byl to hřích? Nebyl to hřích?“

Když usoudíme, že „to nebyl hřích“, zůstáváme v klidu.

(Jakpak bychom někomu vysvětlili, co je hřích?)

Jenže k dobrému soužití nestačí si jen navzájem neubližovat.¹⁶¹⁵

Někteří katolíci sbírají odpustky jako kupónové slevy v některých prodejnách.¹⁶¹⁶

Ježíš nám podobenstvím o nemilosrdném služebníku ukazuje jiné – pravé „odpustky“.

Starozákonní texty často pokládáme, přinejmenším podvědomě, za méněcenné.

Řekli bychom o základní škole, že je méněcennější než škola střední?

První čtení je z „Mojžíšovy“ školy. Ta má vynikající úroveň (vyrostli na ní světcí, proroci, Mariiny rodiče nebo Pinchas Lapide) a často jí ani nedosahujeme.

V boží škole nejde jen o znalosti, ale i o dovednosti.

1615 Problematická(!) stará paní byla v domově důchodců. Každý týden za ní přijela jedna rodina z jejích dětí.

Jeden ze zeťů za ní jezdil často. Když se ptal manželky, zda nechce jet s ním, slyšel od televize: „Nejsem na řadě.“ (Nechci vést rychlé soudy...)

V nebi bude jiná úroveň vztahů. Kdo jim nedostojí, těžko tam může vejít.

1616 Co se nám komouši napředhazovali, jak církev obchodovala s odpustky. Nikdy bych si nemyslel, že se Češi k odpustkům zase rychle vrátí.

V r. 2000 byly vyhlášeny odpustky pro ty, kteří jeli na zájezd do Říma a pomodlili se určité modlitby na úmysl někoho jiného. Kdo to udělal, získal nějaké nebeské body. Ten, kdo na výlet nejel, ale doma opatroval těžce nemocného, prémie nedostal.

Proti zlu se máme rozhodně stavět. „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho ...“, nemávej nad zlem rukou, jinak se stáváš spoluviníkem.

Ale, „bude-li toho litovat, odpusť mu.“

Odpouštění není ovšem dobrohloupostí, naivitou nebo dobráctvím.

Povolnost kazí provinilce, s jídlem roste chuť.

(Kdybychom se postavili Putinovi na začátku, nebyl by okupoval Krym a nebylo by sestřeleno malajsijské letadlo, nebyly by hromady mrtvol na Ukrajině. Kdyby rodiče nehájili svého syna proti učitelům, možná by z něj nevyrostl násilnický zločinec.)

První služebník z podobanství byl asi ministrem financí, strážcem královského pokladu.

Vytuneloval královi pokladnu.

Konfiskace majetku zloděje a prodání celé jeho rodiny do otroctví používala tehdejší společnost k určitému odškodnění velké krádeže. (U nás tunelář převede ukradený majetek na příbuzné a směje se. Oproti „Mojžíšově obraně“ vůči zlu jsme bezzubí.)

Zloděj sliboval „hory doły“, ale tak velký dluh (šlo o několik miliard našich korun) nikdy nemohl spravedlivě získat.

Na královském dvoře zřejmě panovala dobrá atmosféra, pěkné a férové vztahy, Když se zaměstnanci ministerstva dozvěděli, že pan ministr nepočkal řadovému úředníkovi s dluhem ve výši tříměsíčního platu, byli pobouřeni a ohlásili to králi.

„Pane ministře, vím, že jste byl v právu. Mám zjištěno, že vám pan Novák nezaplatil v řádném termínu svůj dluh. Je pravda, že vás prosil, abyste mu dva týdny počkal, protože mu vyprší lhůta, kdy si může vybrat stavební spoření, ze kterého vám dluh zaplatí?

Já jsem se nad vámi smíloval, vy jste ale nejednal milosrdně, nýbrž podle práva. Dobře víte, že v našich stanovách stojí: „Jakou měrou měříš, takovou měrou ti bude naměřeno“. Proto odvolávám svoje dřívější rozhodnutí o odpuštění vašeho obrovského dluhu a budu s vámi jednat podle práva. Strážte, zatkněte bývalého(!) pana ministra.“

Král odpustil ministrovi, ale s ním to nehnulo. Myslel jen na sebe: „Sláva, je mi odpuštěno.“
Nikterak nepoporostl do podoby Milosrdného.

Rodina, boží království, nebe, nestojí jen na spravedlnosti, ale i na milosrdenství!

Nelíbí-li se mi něco na druhém, mám se u toho zastavit. Už zapomenutí nebo chyba může být vážnou věcí. Natož nějaké svinstvo. Nad tím nelze mávnout rukou. Hříchem se přece vylučujeme z přátelství Boha a druhých.

Ale Bůh se nás hříšných ujímá, díky svému milosrdenství nás vrací do života, do hry.

Zlem jsme byli zraněni, ale Bůh nám chce naši ránu uzdravit.

Přichází na pomoc viníkovi i postiženému.

Viníkovi nabízí odpuštění, postiženému svými dary vynahrazuje poškození. (Nemáme jen počítat křivdy, máme si spravedlivě všimnout, kolik nezaslouženého od Boha dostáváme.)

Odpouštět je vysokým uměním.

Odpouštění má svá pravidla a cesta k odpuštění má své kroky. ¹⁶¹⁷

Před týdnem jsme si říkali: V první řadě je třeba upozornit druhého na chybu. ¹⁶¹⁸

¹⁶¹⁷ Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník. Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na

A když ten druhý řekne: „Já s tebou nesouhlasím“, čeká nás druhý krok, naší povinností je hledat pravdu a spravedlnost – abychom si navzájem nekřivdili a neublížovali.

Je možné, že se v obvinění druhého pletu. Co když já dělám chybu a nevím o tom? Proto k nalezení pravdy slouží hledání ve všech třech stupních: mezi dvěma lidmi, mezi čtyřmi, ve společenství církve.

„Dá-li si viník říci (v první, druhém nebo třetím kole), získal jsi svého bratra.“

Prvním podmínkou odpuštění je uznání viny, druhou podmínkou je prosba o odpuštění, třetí je náprava.

Nebo alespoň snaha po nápravě, za 5 minut své některé špatné postoje nezměníme.

Kdo si přiznává, že je hříšník a kdo na sobě pracuje, dobře ví, že náprava našich chyb pro nás bývá náročná. Víme, že svou povahu a své myšlení nespravíme za jeden den. Už jen najít chybu a přiznat si ji dokáže jen dospělý člověk, hledající spravedlnost.

Navíc nezdárka máme neblahou zkušenost, že své chyby opakujeme. Dostat se z vyjetých kolejí není snadné.

Vědět, jak jednat dobře, není totéž jako se podle toho změnit.

Jestli si odpustíme navzájem, platí to i na nebi („... cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi“) a Bůh to nemusí a nebude řešit.

Odpuštění hříchů je pro viníka léčivé. Odpuštěním roste naše vděčnost, úcta a vděčnost k tomu, kdo nám odpustil. Odpuštění buduje vztahy.

Kdo ví o svých vinách a o božím odpuštění, dokáže ocenit boží milosrdenství poskytnuté tomu, kdo mu ublížil.

Kdo ví, že mu Bůh odpouští to, co sám nemůže napravit, tomu narůstá vztah k Bohu.

Nahlédneme-li poctivě svou hříšnost a to, že nám bylo nesmírně odpuštěno, máme otevřenou cestu k tomu, abychom odpouštěli těm, kteří se provinili proti nám a prosí nás o odpuštění.¹⁶¹⁹

Svým milosrdným jednáním nás Bůh k milosrdnému jednání získává. Je láskyplný pedagog.

Často si připomínáme, že je ale nutné také hledat příčinu našich selhání.

Ježíšovo vyučování je pro nás výhrou. Vidíme, jak Bůh myslí, jedná, podle jakého klíče nás soudí.

Informace jsou velice důležité, podle nich se pak učíme potřebným dovednostem.

Kdo by sám, bez Ježíšova vyučování, došel k tak převratnému milosrdenství?

Bohu velice záleží na našich vzájemných dobrých vztazích. Vybudovat je, získat potřebnou úroveň není laciné, ale je v našich silách. Bůh nám říká: „Jednejte spolu tak, jako já jedním s vámi.“

zemi, bude přijato v nebi. (Mt 18:15–18)

1618 Druhého máme upozornit na chybu co nejdříve. Vytýkat něco druhému po letech je zbabělé, nespravedlivé a zákeřné. Jak se má po letech hájit?

1619 Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu.

A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto`, odpustíš mu!“
(Lk 17:4)

2011 (O Večeři Páně I. – Pozvání k večeři Páně)

Poznámky k nedělní liturgii 11. září 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

I. POZVÁNÍ K VEČEŘI PÁNĚ

Přátelé, bude dvě neděle na rituálech s chlapy. Pak mám další čas jinou práci a nebudu schopen posílat Poznámky k biblickým textům na neděli.

V neděli se má kázat buď na příslušné biblické texty, nebo k vlastnímu obsahu liturgie.

K obsahu některých věcí, a rituálů zvláště, je třeba se čas od času znovu vracet, aby nám nevybledly. Tak Vám zatím po kapitolách nabízím text z mé knihy o Večeři Páně.

Ve společenství je síla. Budeme-li znovu společně promýšlet, jaké bohatství nám Ježíš ve své Hostině daroval, třeba nás to k němu zase přiblíží.

Dnes posílám text na dvě neděle. Václav Vacek

JAK PŘEŽÍT MŠI

aneb

O KRÁSE VEČEŘE PÁNĚ

Písmo je pro nás Alfou
a Kalich spásy (Eucharistie) je Omegou.
Jan XXIII.

Církev měla vždy v úctě Boží Písmo jako tělo Páně,
vždyť, – především v posvátné liturgii – nepřestává brát a podávat
věřícím chléb života se stolu jak Božího slova, tak Kristova těla.
Dei Verbum 21

*Kéž čtenář tam, kde je stejně jistý jako já, pokračuje ve čtení.
Kde váhá, ať se mě zeptá.
Kde pozná, že se mýlí, ať se mě přidrží.
Kde pozná, že se mýlím já, ať mě opraví.
(sv. Augustin ve své knize „O Nejsvětější Trojici“)*

Předmluva

Před třiceti léty jsem si vypracoval řadu promluv ke slavení Večeře Páně. Několikrát jsem je znovu a znovu na svých působištích opravoval a opakoval. Čekal jsem, až někdo fundovaný vydá praktickou knihu „Jak slavit Večeři Páně“.

Na nátlak svých přátel se pokusím něco k Večeři Páně sdělit.

V čase pronásledování minulého režimu jsme slavili Večeři Páně v nenormálních podmínkách.

Ve vězení byly úplně krajní poměry. Ale i mimo vězení byl kněz vázán ze strany státu na státní souhlas k duchovenské činnosti v určitém místě (už v sousední farnosti nemohl bez povolení státu sloužit). Pokud mu souhlas stát neudělil, nebo odebral, byla jakákoliv kněžská činnost trestná za „maření státního dozoru nad církvemi“, s postihem pro kněze i účastníky.

Bohoslužby se tedy někdy slavily tajně. Často i bez obvyklých krásných ornamentů (bez rouch, honosného nádobí, pochopitelně bez muziky.) Tím víc nám ale docházela hloubka a síla Ježíšova přátelství a podstata jeho Svaté večeře.

Nechceme zapomenout na tuto zkušenost. A nechceme v dnešní svobodě sklouznout do povrchnosti a pohodlnosti sytých a přejedených. (Jan Pavel II. při své první návštěvě v naší zemi nás nabádal: „Nezapomeňte na svou zkušenost“. Platí to i o našem slavení a prožitku Večeře Páně.)

Následující úvahy si pochopitelně nedělají nárok na úplnost celého teologického významu liturgie. Jsou pokusem připomenout některé pastorační a praktické pohledy na liturgii Večeře Páně. Budu vděčný za jakoukoliv věcnou připomínku.

Jednotlivé kapitoly jsme v cyklických kázáních používali jako po sobě jdoucí lekce. Stejný postup nabízí i tato kniha; je spíše průvodcem k duchovní obnově, než teologickým pojednáním. Proto se v následujících lekcích objevují určitá opakování.

Má smysl si promyslet vždy jednu kapitolu a snažit se příští Večeři Páně prožít z popsaného pohledu. Až obsah kapitoly zpracujeme a osvojíme si jej, pokračujeme kapitolou následující. Večeře Páně, je vrcholnou modlitbou. Je pro pokročilé, předpokládá určité znalosti a dovednosti. Některé kapitoly se vracejí k základům, na kterých je slavnost vystavena. Např. kapitoly o vykoupení.

Kdysi jsem byl dobrým tanečníkem a uměl jsem řadu tanečních figur. Když jdu dnes na ples, některé tance už skoro neumím, natož jejich figury. Kdybych chtěl tančit jako dříve, musel bych znovu do tanečních.

I my si potřebujeme oživit, co Ježíš do své slavnosti vložil, abychom při ní nestáli „jako dřevo“. Aby nás slavení Večeře Páně bavilo. Abychom nešidili sami sebe, druhé, ani Ježíše.

ZAŠMODRCHANÁ SLAVNOST

místo úvodu

Název „mše“ je historicky nejmladší a jen slabě vyjadřuje význam naší největší modlitby. Nejstarším pojmenováním Ježíšovy slavnosti je „večeře Páně“ (1. list Korintským), „lámání chleba“ (Skuty apoštolské) a „eucharistie“ – „díkůvzdání“ (Didaché). Budu používat název „Večeře Páně“, je nejmýstižnější. Církevní dokumenty po II. Vatikánském koncilu opět toto označení používají.

Slavnost Večeře Páně je naší největší slavností.

Každý rituál je stále třeba doprovázet slovy, jinak se stane nesrozumitelným. Kdyby Marťan, eskymák nebo dítě pozorovali, jak vítáme vzácného hosta chlebem a solí, co by asi řekli? „Zřejmě má rád chleba ..., ale byl najedený, ukrojil si jen kousíček ..., a hodně solí ...“

Večeře Páně nám stojí za pozornost, slavíme ji každou chvíli, ale bez pečlivého naslouchání autorovi tohoto rituálu – Ježíši – si často děláme co chceme. Zabloudili jsme a zašmodrchali se ve své „zbožnosti“ a pak ani dětem neumíme vyprávět, co ta slavnost znamená. (Nám před prvním

svatým přijímání říkali: „Hlavně nekousnout do Svaté Hostie, rovně držte svíčku a poslouchajte, co vám bude Ježíšek říkat“.)

Během staletí se způsob slavení Večeře Páně měnil, nejen v některých detailech a důrazech.

II. vatikánský koncil reagoval liturgickou reformou na značné ustrnutí liturgie.

Nemohu a ani nechci popisovat dějiny liturgie. Než si začneme všimnout jednotlivých základních kamenů, z kterých je večeře Páně vystavěna, zmíním se o některých pozůstatcích přetrvávajících v našem povědomí, které ještě dnes nedobře ovlivňují naše názory.

Z původně krásné a živé slavnosti Večeře Páně se postupně stalo působivé a dokonalé „divadlo“, ve kterém kněz sloužil liturgii a ostatní byli nábožně přítomni.

Když bratři protestanté před pěti sty léty začali zčásti popírat obětní charakter mše (v reakci na některé výstřelky), začali jsme, my, katolíci tím víc tvrdit, že mše je! a je obětí! – až jsme pozapomněli na ostatní obsah, který do této slavnosti Ježíš vložil. Mše byla, zvláště v lidovém pojetí, už jen zpřítomněním Golgoty (i když nekrvavě). Jak se má člověk chovat při takovém dění? (Jinou náladu máme na svatbě a jinou na pohřbu.)

Jsme dětmi své doby. V nás starších ještě doznívá duchovní atmosféra 19. století. Byli jsme poznamenáni jejími ilustracemi k Bibli, nepřiliš vydařenými písněmi a kostelními obrazy té doby, pout'ovými obrázky a životopisy světců. (Samozřejmě, že 19. století mělo své hodnoty, ale mám na mysli lacinou produkci, která neměla vysokých nároků.) To vše působilo na naši představu o zbožnosti. Lidé se v kostele začali tvářit podle postav z nekvalitních obrazů. Náš sladkokyselý nálev v kostele někdy připomínal atmosféru v mauzoleu Vladimíra Lenina ... (doufám, že snesete mé kazatelské přirovnání).

Nedivme se, že se nám do kostela nijak nehrnou noví zájemci.

Také u vás v kostele zakročovali všelijací dobrovolní strážci zbožnosti, pokud se někdo otáčel, nebo se smál ...?

V představách mnoha lidí se kostel stal domem Božím a každá roztržitost v modlitbě hříchem. Oddělili jsme život v kostele a mimo kostel.

Zatímco my teologové z „úcty“ posunujeme Večeři Páně mimo náš život (Mše svatá, Svátost Nejsvětější, Velebná, Oltářní, tajemství, přidáváme kadidlo, družičky, zvonečky, nebesa, adorace ...), Ježíš naopak ve své Hostině z našeho života vyšel¹⁶²⁰, do našeho života ji vložil a ponechal, nevyčlenil ji někam do zvláštního prostoru jednání.

Ježíšovu vyučování porozumí každé přemýšlivé dítě. Ježíš vždy bezvadně učí, pokaždé vychází z našich zkušeností. Je praktický, není teoretikem a učitelem definicí. Ví, že láska prochází žaludkem a společné jídlo navozuje blízkost. Rád stoloval se svými blízkými.

Nemusíme vymýšlet žádný zbožnější a speciální slovník pro slavení Večeře Páně ani jiné ceremonie. Ježíšovi nechyběla slova, ani přirovnání nebo gesta. Na jeho rituálu, na jeho Hostině, se nedá nic vylepšit (spíš pokazit).¹⁶²¹

1620 Náboženské obřady židů se odehrávají především v rodině, návštěvy synagogy jsou svým způsobem navíc. Ježíš použil ke své Hostině rodinný náboženský rituál.

Nezapomeňme, že náš kostel vyšel ze synagogy (ta byla původně školou) a z jídelny. Kostel není chrámem.

Chrámy je pohanské zařízení – ve kterých „bydlelo“ božstvo. Už Šalomoun říká: „**Hospodine, já vím, že ty nemůžeš přebývat v domě z kamení**“ (Srov. 1 Kr 8:22n)

1621 Např. pamatujeme, jak kněz šeptal latinsky slova při „proměňování“, aby je nikdo neslyšel, a nepoužil je třeba k nějaké magii.

Ježíš se nebál. To my se bojíme.

Pro nás křesťany je Ježíš strhující osobností. Od něj víme – v nové míře oproti Starému zákonu – jak mnoho se Bůh zajímá o každého člověka. Každého se ptá: „Jak se máš? Jsi rád na světě? Líbí se ti život? Co potřebuješ? Víš, že jsem tu i já? Víš, že tě mám rád? Chci, aby ses měl rád, jako já mám rád tebe“.

Ježíš nás vzal mezi své blízké přátele, k radosti ze života, k práci i k slavení.

Všimáme si Boží přízně a máme potřebu vyjádřit Bohu svou vděčnost. Ale jak?

Řekneme-li: „Bože, vážíme si tě“, snad to pro něj něco znamená. Ale nestačí nám to.

Chceme-li někomu vyjádřit svou blízkost, chceme-li někoho obdarovat, snažíme se zjistit, jaký má ten druhý vkus, co by mu udělalo radost.

Jsou Bohu milé naše modlitby a projevy naší zbožnosti? (Není obtížné si je porovnávat s Ježíšovými názory.)

Jsme přesvědčeni, že Biblické modlitby a slavnosti jsou podle božího vkusu.

Ježíšova velikonoční Večeře je jednou z nich. Jsme za ni nesmírně vděční ...

Neuplyne týden, aby nás Ježíš k této slavnosti nepozval.

U nás často náboženské vzdělání končí v deseti letech. Dospělí mají pocit, že se nepotřebují vzdělávat. V každém případě je dobré si klást otázky. Třeba i znovu.

Profesor Vladimír Smékal říká: „Otázka otevírá dveře odpovědi“.

Proč k Večeři Páně přicházíme? Co se tam odehrává? Co mě tam čeká? Očekává se něco ode mne?

Proč nebýváme ze mše vždy nadšeni?

Ty otázky nejsou zbytečné.

Přijmete pozvání k hledání odpovědí?

I. POZVÁNÍ K VEČEŘI PÁNĚ

Bůh nás zve ke společné slavnosti jako své přátele.

Bohoslužba není naší službou Bohu, ale přesně naopak, Bůh slouží nám.

(Před maturitou se někdy slibuje: „Bože, když to dobře dopadne, přijdu v neděli na mši“. To je stejné, jako bych řekl: „Když mi dáš stovku, přijdu k vám v neděli na oběd“.)

Bůh prokazuje velikou laskavost nám!

Bohoslužba není odměnou za zásluhy. Na konci školního roku je možné odměňovat děti za dobré známky na vysvědčení. Ale náš tatínek u oběda nikdy neřekl: „Dostaneš jen dva knedlíky, protože máš v žákovské knížce poznámku, nebo špatnou známku“.

Bůh nás zve ke svému stolu bez ohledu na výkon. Říká: „Jen tak“. „Protože jsi můj“.

(Tak i vy rodiče, jednáte se svými dětmi.)

Bůh je rád s druhými (společenství je pro něj zásadní a charakteristické – Trojice).

Boha baví svět.

Nejen makro a mikrosvět. Nejen akvárium oceánů, nejen rozkvetlé louky, nejen zpěv slavíka nebo velryby, také lidské umění a mraveniště lidí, naše vztahy a osud každého člověka.

Bůh je tak veliký, že mu žádný člověk není malý.

Ježíše pomlouvali, že vyhledává slavnosti a sedá ke stolu dokonce s lidmi ne příliš morálními.

Večeře Páně je hostinou hříšníků ...

Pokaždé si můžeme všimnout, že u něj máme větší postavení, než si myslíme.

Lidé, kteří přijali Ježíšovo přátelství, říkali: „Když jsem se s Rabim setkával, měl jsem z jeho jednání pocit, že se mnou jedná jako s nejbližším člověkem. Ale pak jsem si říkal, to je nesmysl, Mistr má onačejší přátele a zná mnohem větší osobnosti, než jsem já. Jenže při příštím setkání s Ježíšem jsem měl ten krásný pocit znovu. Když jsem o tom později mluvil s jinými lidmi, potvrzovali mi, že měli z Ježíšova jednání stejný pocit.“

Ježíš nás vyvádí z falešných představ, že by se přátelil jen s lidmi výkonu, s lidmi „na úrovni“. Baví se s každým, nikoho si neoškliví. Hrál si s dětmi, „blbnul“ s nimi a děti z něj byli nadšené, dnes by možná na plese provedl každou ženu. Jsme nejen úctyhodným výtvozem Stvořitele, jsme Božími dětmi. Mnoha rodičům není pro děti ničeho příliš. Natož Bohu...

Ze všeho, co nám Ježíš prokázal (a prokazuje), usuzujeme, že přes naši nedokonalost a hříchy máme pro Boha velikou cenu. Bůh má s námi velké plány, přetéká štědrostí a krásnými nápady. Je velkorosý.

Vidí nás podle toho, co z nás může být.

Neřekl jsem – co z nás bude. „Co z nás může být“ – to je víc!

Pokaždé se na nás u svého stolu těší, vítá nás, má pro nás další překvapení ...

Kdo zakouší krásu Boží přízně, má důvod k radosti.

Ludvík Aškenazy v jedné povídce vypráví: Táta byl na procházce se synem. Už byl večer a z jednoho domu uslyšeli muziku. Samou krásou se zastavili: „Tatí, my se máme spolu tak rádi ...“ „Poslouchej, to je Malá noční hudba“, říká táta.

Kluk se nadšeně začal ptát: „Tatí, a kdy je velká, ... a co to je, tati, hudba?“

Táta koktal ...: „Jak to říct? ...“

Až kluk nakonec řekl: „Aha, hudba je, když už to člověk nemůže vydržet a musí si zahrát!“

Bůh nás má rád a nemůže to už vydržet a potřebuje s námi slavit.

Samotnému slavit nelze. Sami pijí jen smutní.

Ježíš vždy dával lidi dohromady. Uměl žít, uměl pozorovat, žasnout, radovat se a slavit.

Kdo si v týdnu všímá pozorností, které nám Bůh ve své vynalézavé lásce prokazuje, už to nemůže vydržet a přichází slavit nedělní slavnost.

Příloha k I. kapitole:

MALÁ NOČNÍ HUDBA

Nebe bylo nejdříve blankytné s podvečerním nádechem lila a pak naposledy zahořelo temným, trochu horečnatým ruměncem, jak to bývá na podzim. Světlo se ještě naposledy zhlédlo ve Vltavě a ustoupilo stínu.

A my jsme ještě stále byli na procházce – nějak nás ten večer překvapil. Rozžehly se lampy, svět zvážněl a hovory chodců zněly tlumeně.

V jednom starém domě bylo okno osvětlené takovým střídavým bledorůžovým světlem a za tím oknem někdo hrál na klavír. Nejdříve jakýsi Chopinův valčík a potom Malou noční hudbu.

Zastavili jsme se a poslouchali. Človíček byl tichý a nadšený.

„Tatí,“ praví, „zůstaňme tu do rána...“

Nešlo to, to dá rozum.

Ale ta muzika se linula hustě a sladce jako med, a tak jsme u toho okna ještě chvíli stáli.

„Tatí,“ říká, „my se spolu máme přece tak rádi ...“

„Hezky poslouchej,“ povídám, „tohle je Malá noční hudba.“

Zamyslí se.

„Noční hudba to je,“ praví, „ale proč je, tatí, malá?“

„No,“ odpovídám, „malá je proto, že... Malá hudba je, když ... Prostě, když je malá, rozumíš?“

„Ano, tatí,“ říká. „A kdy bývá hudba velká?“

„Nemudruj,“ pravím, „a poslouchej, jaká je hezká. Taková milounká, jako by tě někdo hladil po tváři.“

„Ach, tatí,“ povídá, „my se spolu máme přece tak rádi ... Tatínku, zůstaňme tu do rána ...“

Tu hudba najednou ustala a růžové světlo v okně za chvíli pohaslo.

Ale my jsme stejně ještě nešli domů.

„Tatí,“ ptá se, „je ta hudba docela malá? Jako já?“

„No,“ říkám, „totiž ta hudba. Jak bych to pověděl ... Hudba poroste ...“

„To je dobře,“ přerušil mne, „že děti mají také malou hudbu. A co je, prosím tě, hudba?“

„Ty to ještě nevíš?“ říkám. „Hudba je přece. No prostě, když je hudba ... Abych ti to definoval přesně ... Rozumíš?“

„Ano, tatí,“ řekl. „Hudba je, když to člověk už nemůže vydržet a musí si zahrát.“

A po chvíli ještě zaprosil:

„Pojď, zaspíváme si, tatí ... Malou noční hudbu ... Víš?“

„Když já neumím zpívat,“ povídám a trochu jsem se začervenal. „Půjdeme raději domů a tam si pustíme rádio. Že ano?“

„Ale ne,“ říká, „pojď, tatínku, zaspíváme si ... Já to už prostě nemohu vydržet.“

A tak jsme zpívali trochu falešně, ale zato dlouho.

Možná že nás za tím oknem slyšeli. Jednou se tam na chvíli rozsvítilo růžové světlo a znovu zhaslo.

Asi se moc divili – nebyli na to zvyklí.

Ludvík Aškenazy

Svátek povýšení svatého kříže

2008

Svátek Povýšení svatého kříže Nm 21:4b–9 Flp 2:6–11 J 3:13–17 14. září 2008

Náboženskou úctu si představujeme různě.

Ve středověku rozstíпали kříž na třísečky do relikviářů pro celý svět.

Kdybychom dnes rozcupovali Turistské plátno – pro každou farnost nitku, ztratili bychom ten obraz.

Podobně vytrháváme Ježíšovy věty z evangelií (a nazýváme to úctou) a neumíme dát dohromady celek. (I dnešní úryvek o setkání s Nikodémem potřebujeme číst celý.)

Jako nechápu odmítavé reakce některých lidí vůči znamení kříže, stejně nechápu, jak některým katolíkům nedochází, že Ukřižovaný je oběšencem na šibenici (ještě hůře – proklatcem).

Nemohu mnoho mluvit do výchovy dětí, vychoval jsem jen čtyři psy. Asi bych váhal učit malé děti dělat kříž, dokud nejsou schopné pochopit o co jde. Asi bych měl obavy, aby děti později nepoužívaly ve vztahu k Bohu mechanicky něco, čemu nerozumí.

Nedávno jsme si říkali, že mezi katolíky existuje kult utrpení. Někteří si myslí, že jakmile trpí, stávají se dobrými křesťany. Náboženství těsně spoutávají s utrpením („utrpení je tajemství, utrpení je cestou do nebe ...“) Říkali jsme si, že Ježíš neřekl: „Vezmi svůj kříž a následuj mě“.¹⁶²²

Jakmile si začneme hrát na „Ježíše na kříži“ (obětujeme své utrpení), můžeme se od Ježíše nebezpečně vzdalovat.¹⁶²³

Na Kalvárii byly 3 kříže, ale jen jeden byl k záchraně lidí.¹⁶²⁴

1622 Kdysi jsem měl přednášku: „Náboženský kýč není nevinný,“ a ukazoval jsem obrázek: Malý Ježíš si v tátově dílně stlouká z latěk křížek a rodiče se na syna zálibně dívají...

Představme si, že by si naše dítě vyrábělo malou šibenici a zkoušelo by si oprátku...

1623 Před týdnem jsem vysvětloval Ježíšova slova: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima“. Říkal jsem, že nemáme pomlouvat bokem, ale pokorně druhého upozornit na jeho chybu. Uváděl jsem častý příklad, jak manželka léta snáší nespravedlnosti manžela a snaží se mu odpouštět, místo aby poslechla Ježíšovu radu. A k jak tragickým koncům to vede, když se neřídíme Ježíšovými radami.

Nějací cizí lidé na mé kázání reagovali prohlášením, že nadržují ženám a že žena ví, do čeho v manželství jde a že když slibovala: „Ponesu s tebou vše dobré a zlé až do smrti“, má vše trpělivě snášet.

Ti lidé přeslechli, že ženich sliboval nevěstě: „Budu tě mít rád jako Kristus“, a tlačí ženu k tomu, aby nesla pokorně svůj KŘÍŽ.

1624 „Ukřižování“ dovedlo teroristu po pravici k prohlédnutí. Mohli bychom jej nazvat „očistcem“. („Očistec“ je doškolováním, ne vězením, mučírnou, trestem.)

Díky tomu, co si promyslel, mohl slyšet: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“

Pro druhého lotra bylo ukřižování začátkem pekla a barokně vyjádřeno: „cestou do hlubších pekelných propastí“. Zřejmě zůstal v přesvědčení, že bojoval za správnou věc, za osvobození Izraele.

Pokud ovšem nedovedeme rozeznat tyto rozdíly a jen přijímáme utrpení jako zásluhu, kdo nám zaručí, že nejsme „nekajícím“ lotrem na kříži. (Ten byl přesvědčen, že mu není třeba „obrácení“ – nepotřebuje porovnávat své názory na život, na to, co je dobré a spravedlivé podle proroků a Mesiáše. Stačilo mu přinášet utrpení. „Má zásluhy mučedníka pro víru“. Tak se utěšují ti, kteří si myslí, že utrpením vykupují svět.

Nestačí přijímat utrpení (při dobytí Jeruzaléma Římané ukřižovali několik desítek tisíc Židů a je otázkou nakolik jim to pomohlo do nebe).

Místo přijímání utrpení máme hledat, proč je ještě na světě tolik trápení a snažit se ho odstraňovat. (Samozřejmě existuje utrpení, které nemůžeme změnit. Je třeba jej zvládnout ... ale to dělají i někteří nevěřící lidé. My se z toho můžeme ledacos poučit.)

Máme také hledat příčiny, proč nám nefungují Ježíšovy přísliby.

Proč se my křesťané nelišíme tolik od nevěřících lidí?

Proč lidé, žijící s námi, nezažívají s námi předsín nebe?

Jak to, že si troufneme obětovat utrpení za jiné a rádi si povýšeně hrajeme na ukřižovaného, který zachraňuje svět?

Na Nikodémovi si můžeme všimnout, jak kříž funguje, k čemu ukřižování Ježíše posloužilo.

Pan profesor byl členem nejvyššího církevního soudu, slušný člověk. O Ježíši měl vysoké mínění, uznával, že koná mocné skutky a přichází od Boha.

Přišel za Ježíšem na teologickou konzultaci. Jejich rozprava trvala zřejmě několik hodin.

Ježíš hned po úvodním zdvořilostním úvodu pana rady spustil na Nikodéma dost studenou sprchu. „Jestli se nenarodíte znovu – z vody a Ducha Svatého – nevejdete do nebe.

S vašimi náboženskými názory a se svým způsobem myšlení nemáte šanci. Potřebujete úplně přestavět své náboženství. Potřebujete se jako malé děti znovu naučit Bohu naslouchat, znovu se správně naučit o Bohu mluvit, jako batolata se naučit správně s Bohem chodit.“

Zřejmě mluvil o dalším nebezpečí tehdejších Židů. „Bez nového „narození“ nikam nedejete, minete se s Mesiášem.“

Došlo i na posuzování úrovně náboženských učitelů. ¹⁶²⁵

Tady začíná náš úryvek (úryvek je něco platný jen tomu, kdo zná celek).

První věta se vztahuje k Ježíšovým slovům před tím: „Každý (učitel) mluví o tom, co zná, ale vy naše svědectví nepřijímáte“. ¹⁶²⁶

Nikodémovi se ale Ježíšovy názory nezdály, nakonec odešel rozladěn.

Ježíšovi přitakal, až když byl Ježíš nespravedlivě odsouzen.

Ježíši uděláme největší radost, pochopíme-li o něco víc, proč se nechal ukřižovat.

Ježíš připomněl Nikodémovi „hada na poušti“. ¹⁶²⁷

Tomu příběhu Nikodém rozuměl, ale další Ježíšova slova odmítal: „Dnes je naše situace jiná. Od Mojžíše jsme urazili k Bohu veliký kus cesty. O čem Nazaretský rabi mluví? Naše náboženství je pravé! Jsme vyvoleným národem od Boha! Dodržujeme Hospodinovy příkazy a pěstujeme zbožnost nad sto procent! ...

Ano, tenkrát musel Mojžíš pověsit na kůl sochu hada proto, aby naši předkové prohlédli, že je Hospodin dokáže uzdravit i z jedu vzpoury a pomluv.

1625 Rabíni si vytvářeli náboženství podle svého – řadu „zbožných“ věci přidávali, na proroky nedbali. Ježíš jim připomínal, že stejně nebudou dbát ani na Mesiáše.

1626 Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte... Jestliže nevěříte, když jsem vám mluvil o pozemských věcech, jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských? Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka.“ (J 3:11–13)

1627 My, křesťané jsme na tom dnes podobně. Minulá řešení známe, ale nechceme si přiznat nynější vlastní odchýlení od Boha.

Ale proč dnes Ježíš říká, že my potřebujeme také prohlédnout, a že neprohlédneme dřív, než bude oběšen Syn člověka?¹⁶²⁸

„Nikodéme, nemůžete být zachráněni, neposloucháte, co vám Bůh říká. Ctíte proroky jen jako přímluvce u Boha a nezamýšlíte se nad jejich varováním. Neposlechnete ani Syna člověka. S tím naložíte stejně, jako vaši tátové naložili s proroky.“

Pro Nikodéma bylo nepředstavitelné, že by Mesiáš byl pověšen na kůl jako had na poušti! To odporovalo tehdejšímu (vykonstruovanému) představám o Mesiáši.

Představte si, že by někdo na svatbě o novomanželech, kteří nás pozvali na svatbu, řekl: „Bohužel tito novomanželé neumí přiznávat pravdu a budovat dlouhodobě vztah. Jejich manželství se rozpadne ...“

„Nikodéme, vy čekáte, že Mesiáš bude soudit pohany, ale soud už začal a souzeni jsou židé. Kdo hledá pravdu, jde za světlem a kdo nehledá pravdu, od světla se odvrací – ten se sám odsuzuje k životu ve lži.“

Ježíš nemluvil naplno o sobě, neřikal „já“ (mluvil o Mesiáši obecně), ale Nikodém dobře vycítil, že Ježíš se dívá na židy zpatra, že mluví o soudu nad židy a tvrdí, že Mesiáš skončí pověšený na kůlu. Nikodém odešel od Ježíše otrávený. Ježíšovy názory se mu zdály přemrštěné: „To jsou nesmysly“.

My bychom také na té svatbě prohlásili: „To je troufalost tvrdit, že se tito slušní lidé za pár let rozvedou, vždyť to nejsou žádní blázni. A mají takovou hezkou svatbu. A ženich měl při slibu v očích slzy...“

Ježíš Nikodémovi nezapadl do jeho náboženských představ. Vždyť i apoštolové – nejlepší z učedníků – měli za to, že jejich „uznávaný“ Mistr přehání.

POZOR!!

TEN, KDO SI NEPŘIPOUŠTÍ, ŽE JE POVRCHNĚJŠÍ NEŽ NIKODÉM A APOŠTOLOVÉ, BUDE STEJNĚ PŘEKVAPEN, ŽE JEŽÍŠOVA SLOVA JSOU VAROVÁNÍM I PRO NĚJ.

Pro Nikodéma byl Ježíš fantastou (i když dělal zázraky), se kterým nemá smysl se pouštět do dalších debat, „vždyť on se na nejvyšší církevní soud dívá jako by to byl sbor lumpů a vrahů.“

Nezapomeňme, že Nikodém nebyl u Ježíše 5 minut. Ježíš mu toho řekl dost a dost.

Nikodém se už nikdy k Ježíšovi nevrátil. Ale zůstal slušným člověkem, který se nepropůjčil k pomluvám nebo k nespravedlnosti.

Když později velerada uvažovala o likvidaci Ježíše, Nikodém oponoval, že nelze obcházet právo!

Velerada měla v úmyslu zlikvidovat Ježíše až po Velikonocích (báli se lidu). Ale pak přišel Jidáš s nabídkou, že jim Ježíše vydá a velerada uvítala příležitost, jak Ježíše znemožnit před co největším počtem lidí.

Jejich plán se podařil. Když dav viděl Ježíše v poutech (o Mesiáši měli lidé svou představu:

„Mesiáš nikdo nedokáže spoutat, je nezranitelný v boji“) – okamžitě své dřívější nadšení pro Ježíše změnil v nenávist. Uvěřili rabínům, kteří před tím stále tvrdili, že Ježíšem je podvodník. Kaifáš dobře odhadl situaci.

1628 Nazaretští v při Ježíšově primičním kázání mohli říci: „Sotva Ježíš začíná, už se do nás naváží“, nemuseli s ním souhlasit, ale mohli počkat: „Uvidíme, kam to dotáhne“. Jenže oni Ježíše hned prohlásili za bezbožníka, a hned se na něj sáпали, aby jej zabili. To je ten hrozný hřích náboženské pýchy a nesnášenlivosti. Tento hřích přivedl Ježíše na kříž!

Nic nepomohlo, že se Pilát Ježíše zastal: „Já jsem na vašem králi, žádnou vinu nenašel a Herodes také ne“. Když pak Pilát prohlásil: „Je to na vaši zodpovědnost“, začali lidé křičet: „Fuj, je to podvodník, to není žádný Mesiáš, my jsme mu málem uvěřili. Zabijte ho.“

Nepodařilo se ale sehnat hodnověrné svědky (na dokázání hrdelního zločinu bylo nutné svědectví alespoň dvou svědků).

To, co svědkové proti Ježíšovi tvrdili, nebylo na popravu. Kaifáš se chytl načtení, že Ježíš tvrdil: „Rozbijte chrám“, ale ani při tom se svědkové nedokázali shodnout.

Nikodém, když viděl manipulaci obžaloby, začal být nesvůj.

Když povstal Kaifáš, Nikodém očekával, že velekněz tu trapnost skončí a propustí Ježíše pro nedostatek důkazů.

Jenže Kaifáš svůj záměr nevzdal. Bral Ježíše pod přísahu: „Zapřísahám tě, jsi Mesiáš nebo ne?“ Čekal, že Ježíš řekne: „Nejsem“ (o Ježíšovi bylo známo, že je „z Nazareta“ a Mesiáš má pocházet z Betléma.) Kaifáš by pak mohl Ježíše obžalovat, že se nechal od lidu provolat za Mesiáše.

Jenže Ježíš řekl: „Ano, jsem.“

V tom případě měl velekněz žádat: „Dokaž, že jsi Mesiáš!“

Kaifáš ale věděl, že Ježíš žádný spor neprohrál a že dokáže dělat zázraky. (Dokázat, že se Ježíš narodil v Betlémě, nebyl problém. Betlém je 8 km od Jeruzaléma).

Jenže Kaifáš ve své zaujatosti nebyl soudný, nikdy nedal Ježíšovým kázáním zapravdu, a také nikdy nedal najevo, že by se v něčem mýlil, měl přece vysoké postavení (úřad od Boha svěřený) – „co by si o mě lidé, zbožní židé, mysleli, kdybych přiznal chybu“. Teatrálně si roztrhl roucho a Ježíše odsoudila celá velerada. Kromě Nikodéma a Josefa z Arimatie. Ti viděli, že je to justiční vražda.

Nikodém byl znechucen, konečně viděl, že Ježíš měl pravdu, když kdysi říkal, že celá velerada s Kaifášem jsou podvodníci. „Jak to, že Kaifáš neřekl Ježíšovi, dokaž, že jsi Mesiáš? Kaifáš je lotr!“ Pak šlo vše rychle. Ježíš byl ukřižován a Nikodémovi postupně docházelo, že si Ježíš v rozhovoru s Nikodémem nic nevymýšlel, že měl pravdu. A naopak, že zaslepený byl Nikodém, když se Ježíšovým slovům vzpíral. „Proč jsem se více neptal? Nojo, proto Ježíš tak detailně rozebíral Mojžíše a jeho hada!“ Díky šoku z ukřižování, z hrůzného zločinu, z justiční vraždy postupně Nikodémovi vše docházelo.

Židé na poušti se potřebovali podívat na toho hada, aby dali Mojžíšovi a Bohu za pravdu. Nikodém „musel“ vidět Ježíšův proces, aby pochopil, že Ježíš měl pravdu. Bez ukřižování Mesiáše by spravedlivý Nikodém nikdy Ježíšovi za pravdu nedal.

I my se potřebujeme naučit stát pod křížem a správným způsobem se na kříž dívat a ne si hrát na spasitele světa a cpát se na kříž.

Toto ve zbožných knížkách nenajdeme, ale v evangeliích ano.

Ježíš o tom mluví. Odvolává se na měděného hada a na vyléčení těch, kteří se na něj přišli podívat (kteří uznali svou chybu).

Zrovna tak byl vyléčen Nikodém, když se dovedl správně dívat na nespravedlivý proces.

I my budeme uzdravení ze svého falešného přesvědčení (jak vedeme své náboženství správně), pokud se budeme Ježíšovými slovy zabývat. Pokud budeme hledat příčinu ukřižování.

Naše viny nemusely být vyváženy Ježíšovým utrpením a Ježíš nebyl ukřižován pro naše hříchy (typu: jedl jsem v pátek maso, modlil jsem se roztržitě, vynadal jsme druhému, opil jsem se ...). Ježíše dostal na hřích jeden základní a konkrétní hřích – neuznání, že Ježíš má pravdu a náboženská nesenášlivosti „zbožných“.¹⁶²⁹

1629 Jedna pracovní vatikánská odborná komise měla závěrečné slavnostní zakončení. Kardinálové a biskupové seděli v prvních řadách. Když jistá členka té komise pozvedla v údivu obočí, zvedli se a dali těm několika

Mnozí lidé jsou ochotní „nést Ježíšův kříž, ale nejsou ochotní se zamýšlet nad Ježíšovými slovy a porovnávat si své názory s Ježíšem. Hrozí jim, že jednou „spláčí nad výdělkem“.

Nezapomeňme na Jidáše. Jidáš litoval a počítal s tím, že jej kněží nechají ukřižovat jako Ježíšova komplice (ostatním apoštolům se podařilo utéci). Jenže velekněží se Jidášovi vysmáli, když se přišel vyzpovídat ze svých zločinů: „Jó, to sis měl rozmyslet dříve.“

Jidáš věděl o své vině, myslel si, že musí být potrestán, nestál o odpuštění (nešel za Ježíšem) – to je Kainův postoj, proto vzal spravedlnost do vlastních rukou a potrestal se sám – oběsil se.

Jidáš (podobně jako Kaifáš) nebyl schopen přiznat svou chybu: „co by tomu řekli lidé, jak by se na mě dívali“. (Jeho lítost nebyla pravá, litoval jen sebe, že selhal.)

Největší radost udělal Ježíši apoštol Jan, který dokázal stát pod křížem a došlo mu, jak Ježíšovi apoštolové nevěřili. (Nevěřili, když tvrdil, že představení lidu božského zavraždí Mesiáše, protože si jsou jistí svou zbožností. Nevěřili Ježíšovi, když apoštolům říkal, že při jeho zatčení utečou – naopak, smáli se, že k Ježíšově zatčení v životě nedojde, počítali, že budou ministři v Ježíšově vládě.)

Pokud chceme ulehčit dnešnímu Ježíšovu trápení nad lidmi, kteří se nad jeho slovy nezamýšlejí, pak si vezměme příklad ze sv. Jana – nedívejme se na dřevěný kříž, ale snažme se objevit smysl Ježíšova utrpení.

A nehrajme si na Ježíše na kříži.

Ježíš nikoho na kříž nebere. Nechtěl, aby se stal Nikodém mučedníkem a nechal se ukřižovat.

Popravených bylo už až příliš!!

Ježíš chce, aby každý z nás konečně bral jeho varování vážně: „Začněte znovu jako děti, neohánějte se svým křtem a biřmováním (to nespraví pouhé absolvování těchto rituálů) a neoslovujte mě:

‘Pane, Pane’, když neděláte, co říkám. Pokud nevystavíte základy svého domu na mých slovech, váš dům se zřítí.“ (srov. Lk 6:43–49)

Ježíšovi uděláme radost, když mu více porozumíme. Učedníci Ježíšovi dost rozuměli, ale v této velice závažné a velice bolestné věci ne.

málo ženám přednost. Něco podobného se může odehrávat třeba v našich domácnostech nebo kostelích. Zažil jsem, jak hospodyně na faře uvařila a prostřela důstojným pánům a sama jedna u kamen z kastrůlku, sedíc na malé stoličce.

25. neděle v mezidobí

2020

25. neděle v mezidobí Iz 55:6–9 Flp 1:20c–24, 27a Mt 20:1–16a 20. září 2020

Úvodem.

Delší čas jsem se zadýchával. Dodneška jsem běhal po schodech, když ne po třech tak po dvou. Doktoři jsou skvělí, zachránili mě. Objevili, že hlavní céva do levé komory má jen 1 % průtočnosti. V pondělí mně budou v Ikemu operovat – bypass. Přežiju-li a bude-li to dobré, mohl bych prý o Vánocích opět sloužit. Jsem optimistický realista.

Mám skvělé kamarády, kteří o mě pečují. Děkuji všem přátelům za jejich přízeň.

V nemocnicích se dějí zázraky, ne menší než v Lurdech. Naše kardiologie je na světové špičce.

Bůh nám natolik přeje, že ho nemusíme k ničemu přemlouvat. Naše prosby za druhé (prosbu stačí vyslovit jen jednou) mají jinou hodnotu, nic nepokládáme za samozřejmost. Tvůrce je potěšen, záleží-li nám na druhém.

Dobrořečím mu a svěřuji se do jeho rukou.

Žil jsem už dost dlouho – co pamatuji, pořád jsem. Věk 74 let bych mnohým přál.

Úmrtní oznámení mám léta napsané, Jana jen dopíše datum.

Svou mrtvolu odkazuji pitevně Fakultní nemocnici, aby mé tělo bylo i nadále obklopené mladými a hezkými děvčaty. (Už se těším, až uslyším: „Nesu nohu pana faráře.“)

Léta říkám, že by každému, kdo opouští nemocnici, měli sdělit částku, kolik léčení stálo (mnoho hloupých jen nadává).

Rozstříhnou mě jak kuře na pekáči. Jsem zvědav na všechnu tu zkušenost.

Nepište mi a nevolejte, prosím. Budu na čas vyřazen z pohybů. Jana Vám – podle výsledku – pošle obrázek s palcem nahoru nebo dolů.

A teď vážně. Nemusím přežít, je to jako bych psal z cely smrti. Ostatně každý z nás se máme na smrt připravovat.

Ve způsobu našeho křesťanství je mnoho zbožného pohanství a barokní parády. Boha máme oslavovat inteligentně. Stále v modlitbách používáme spoustu slov a proseb, jako by byl Bůh hluchý. Máme se zaměřit na porozumění slovu božímu, jinak se s Ježíšem mjíme jako židé. Ti také dali světu mnoho, ale s Ježíšem mohli dát mnohem více.

Mystika všedního dne spočívá v ocenění velkého bohatství, kterým nás Bůh zahrnuje. Z toho narůstá vztah a vděčnost vůči Bohu a lidem. Bůh nepotřebuje, abychom mu stavěli slavobrány, ale abychom žili tak, jak nám nabízí. Každý si to můžeme odvodit z našeho vztahu k dětem – co si od nich přejeme. Nedělejme z Boha ješitného vládce, který vyžaduje pochlebování a jásající davy na každém kroku. Bůh není Kim Ir-sen.¹⁶³⁰

Koronavirus nám připomněl, že si máme všimnout toho, že Bůh s námi doma není o nic méně než v kostele.

1630 Podívejme se znovu, jak si diktátoři hráli na božstva. Jak davy oslavovaly Hitlera a komunistické vůdce. Na všechnu tu trapnou parádu sloužící navíc k manipulaci davu.

Všimějme si, jak jsou židé ve svých náboženských projevech střízliví. To je tím jak vznešenou představu o Bohu mají. Jak šetří i božím jménem.

Z každé naší dobré a poctivé práce se Bůh těší. Buďme mu za to vděční, považujme si toho, že smíme být jeho spolupracovníky. Nečekejme, až zahřmí a z nebe se ozve boží hlas jako při hlášení obecního rozhlasu. Bůh nám poskytl mnoho informací o svém myšlení a přání – a nechal to zapsat. Nehádejme nad Písmem podle vlastního uvážení. Nejprve si obstarejme solidní ucelené vzdělání. Opět připomenu „Zvěstování víry“ („Holandský katechismus“ podepsaný Pavlem VI.). Na medicíně se neučí tak, že by profesor vyzval mediky: „Jak byste operovali slepé střevo?“ Nejdříve jim popíše osvědčené postupy – až pak od nich chce něco slyšet nebo je zkouší. Podobně je to ve všech oborech naší činnosti. Vidím-li obraz, víc mu porozumím, když budu znát malíře a jeho „řeč“. Jsme vděční všem průvodcům umění a učitelům. Nejsme Robinsoni, kteří sami něco zkoušejí.

Náš způsob práce s Písmem, kdy si přečteme text a pak řekneme: „Co Vás oslovilo, co tomu říkáte?“ – je amatérský a neuctivý. Nikoho nechci podceňovat, ale na pracovní poradu nebo k dalšímu studiu nezveme amatéry v oboru.

Nejdřív se něčím vyuč a pak zkoumej další cesty.

Léta a léta jsem studoval a naslouchal, než jsem se odvážil něco říci nebo napsat.

Profesor Petráček vydal skvělou novou knihu: „Naděje v dějinách.“¹⁶³¹

Každého snad trkne, kolik tisíců hodin studia za tím stojí.

Kdybych už neměl možnost vám něco říci – prosím Vás, nechme se uvádět do porozumění Písmu. Slušné zdroje máme.

K prvnímu čtení.

Hned jeho první věta je základní výzvou pro všechny časy.

Dlouhodobě přiznáváme, že Ježíšovi nerozumíme. Nemáme toho mnoho, čím bychom zaujali dnešní společnost.

Netvrdím, že za námi nic není, ale kdo porozuměl Ježíšově větě: „Až uděláte vše, co jste měli učinit, řekněte, jsme uředníci neužiteční ...“

Nečiníme, co máme.

„Mariánští ctitelé“ se především zaměřují na Mariánský sloup a podobná triumfalistická gesta. Dovedu si představit „nadšení“ Ježíšovy matky. Copak si nepamatujeme její zásadní výzvu: „Udělejte, co vám Ježíš řekne. Nepamatujete Ježíšova slova: „Byl jsem na cestě a ujali jste se mě /neujali jste se mne.“

Ježíšova rodina byla vděčná každému, kdo s nimi – lidmi na útěku – jednal dobře.

My utečencům jen posíláme pomoc do Řecka, ale měli bychom vyzvat naše biskupy, aby vládu důrazně žádali o dovolení, přijmout alespoň sirotky z Řecka do našich rodin. Ať jim citují Ježíšova slova z podobenství o posledním soudu. Ujímat se potřebných máme v popisu práce! A panu kardinálovi připomeneme, že Ježíš neřekl, že máme přijímat jen křesťany.¹⁶³²

Úvodem k Ježíšovu podobenství o dělnících na vinici je příběh bohatého mladíka.¹⁶³³

1631 Tomáš Petráček je jedním z několika mladých vzdělaných kněží, který poctivě hledá cestu pro křesťanství dnešních dní.

1632 Máme se ujímat menšin, neprivilegovaných lidí, obětí exekucí, matek samoživitelek, ponižovaných a přehlížených.

Místo toho opovázlivě moralizujeme druhé, jak mají žít? Židé nás nemustrují. Svobodně vstoupili do (manželské) Smlouvy s Hospodinem a přijali 611 patřičných životních pokynů k soužití. Pro góje – nežidy platí jen

„Sedm noachických pravidel“. Přeformulovaná znějí:

Věř v Boha.

Cti lidský život.

Cti rodinu.

Cti práva ostatních i jejich majetek.

Cti všechna stvoření.

Ctnostný, vzorný, zbožný („od mala miloval bližní jako sebe sama“), má o své zbožnosti vysoké mínění.

Petr pak poví: Ježíši, jestli tento nevejde do božího království, tak to my nemáme šanci.“

Ale když potkal Mesiáše, posmutněl a odešel. Měl Ježíše za podivína. (Kaifáš za podvodníka, provokatéra a nebezpečného svůdce lidí.)

...Ježíši, ale ten mladík je divný, když jsi nás pozval do učení, skákali jsme radostí.

Podobenství o dělnících poslední hodiny říká: „Denárem“ je Ježíšovo pozvání: „Pojď za mnou.“ I hříšníkům se ho dostává.

„Zbožní“ toto podobenství těžko snášejí. Zakládají si na svém náboženském výkonu a očekávají za něj vysokou odměnu a metál. Velkorysost Boha jim je cizí.

Byli jsme vyzýváni k modlitbám za dobrou hodinku smrti – abychom se mohli před smrtí vyzpovídat a přijmout „poslední pomazání“.

Není to absurdní? Proč jsme neprosili o pomoc k následování Ježíše?

Jak pokřivený přístup a svědomí jsme měli?

„Celníci a nevěstky vás předejdou do božího království,“ říká Ježíš nám, spokojeným.

„Spíše proleze velbloud uchem jehly, než bohatý (svou zbožností a sebejistotou) do božího království.“¹⁶³⁴

V nebi nebude každý stejně šťastný – srov. podobenství o hřivnách.

Kdo chce být chudý? Je přece příjemné být bohatý. Čím více mám, tím víc mohu rozdávat.

Jsem vděčný za skvělé lékaře, učitele a osobnosti.

„Vy budete soudit dvanáct izraelských kmenů“ říká Ježíš apoštolům, „ne Kaifáš a starší z lidu!“

Odjíždím do nemocnice.

Všechny Vás zdravím. Mějte se dobře, ať se vám ve všem daří.

Václav Vacek

Cti a chval Boha.

Cti zřízení soudního systému.

Až svým životem zaujmeme spoluobčany, pak možná získáme většinu v parlamentu a ovlivníme zákony.

V každém případě jednejme podle Ježíšových pokynů. Ten nás nepovolal k četníkům, ale k záchranářům.

1633 Říkali jsme si, že výzva k rozdělení majetku byla zkouškou pro mladíka, který se kasal, co vše zbožného dělá (navíc od mládí). Řada Ježíšových učedníků byla bohatá, ale dobře s majetkem hospodařila. Naopak absurdní jsou žebraví mniši. Mladí chlapi se bezostyšně nechají živit od druhých, tvrdí, že se za nás modlí. Ježíš říká, kdo nechce pracovat, ať nejí.

Bohatý nabízel řeholníkovi peníze: „To já nesmím přijmout, složil jsem slib chudoby.“ Pak přišel chudý s prosbou o pomoc – „Jsem chudý, nemám ti co dát!“ Oba odešli smutní.

1634 Ladislav Heryán svědčí o některých homosexuálech a lidech na okraji společnosti, kteří hladově přijímají Boha. Svědčím o nich podobně. „Zbožní“ často trápí druhé.

Před týdnem jsem nestihl napsat Poznámky k nedělním textům 24. neděle. Trochu se k nim vrátím. Vzájemné odpouštění je pro nás životně důležité, ale v církvi často slyšíme laciné výzvy k odpouštění.

Spravedlivý hněv je reakcí na nespravedlnost. Ale lehko může přejít v hněv nespravedlivý nebo v pomstychtivé myšlenky, případně činy. (Promýšleli jsme si Mt 5:21–26) Víme, jak nás poznamená třeba nějaká nespravedlnost z dětství.

Máme povinnost dbát na spravedlnost (pro druhého i pro sebe).

Naše laciné rady ublíženým ke stálému bezbřehému odpouštění jsou jedovaté, sypou do jejich ran sůl. Rány se nehojí a působí další nekalosti.

Ježíš nám k odpouštění dopřál moudrá pravidla. Na spravedlnosti stojí život. Je základní potřebou tvora božího. Kdo druhého utiskuje, proviňuje se i proti Bohu.

V podobenství o nemilosrdném služebníkovi od Ježíše slyšíme, někomu Bůh odpouští a jinému ne.¹⁶³⁵

Neodpuštění je závažnou překážkou do nebe. Jestli někdo ani po smrti nechce odpustit, žádná přímluva mu nepomůže. Kdo se nenaučí přiznávat chybu, omlouvat se a odpouštět v pozemském životě, tomu hrozí, že nevejde do nebeského království. Tyto životně důležité návyky nelze koupit ani dostat (viz olej z podobenství o hloupých pannách), Bůh je za nás dělat nebude.

Patříme-li mezi Ježíšovy učedníky, se pozná podle toho, zda jsme tvůrci jeho pokoje. Jestli podle jeho návodu a jeho pravidel řešíme spory, hledáme své chyby a odpouštíme těm, kteří se provinili proti nám a o odpuštění prosí.

Ten, kdo ví, že mu Bůh neustále odpouští to, co nijak nemůže napravit (přinejmenším to, co nekonal, ač mohl), tomu není zatěžko odpouštět.

K 25. neděli:

Izajáš podrobně popisuje, co znamená výzva Jana Baptisty a Ježíše: „Obrátte se“.

1635 Z Ježíšových slov se učíme, kdy a za jakých podmínek máme druhým odpouštět a kdy nám nemůže být odpuštěno. To jsou pravidla pro soužití Ježíšových učedníků. Jednáme-li podle nich, pak už mezi námi začíná boží království.

Připomínáme si často Ježíšovo pravidlo o vytýkání chyb druhému Mt 7:1–6, 18:15–17 a nutnou snahu obou „Ježíšových bratří“ pokorně hledat pravdu. Ježíšovi učedníci tyto zásady k soužití přijali. Kdo je nedodržuje, vylučuje se z božího království: „...jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.“ (Pohané v Izraeli nepřijali Ježíšova pravidla, celníci byli kolaboranty s okupační mocí. Tito lidé nestáli o změnu svého života, o obrácení k Bohu.) Znamená to: „Nemluvte s nimi, nezdravte je, nesedejte si s nimi k jednomu stolu (aby si nemysleli, že jsou v pořádku a neubližují druhým). Ignorujte je.“ (Např. s chlapem, který neplatí alimenty, si nesedám ke stolu, tomu, kdo mlátí svou ženu, nemohu podat ruku, dokud se nedá do pořádku.)

Nenechme se mýlit tím, že Ježíš „lovil“ i mezi těmito hříšníky (to je jiná vyučovací lekce). Celníci byli ohavnými „píjavicemi“, sáli krev vlastních lidí.

K Ježíšovým pravidlům o soužití patří také pokyn k odpouštění (Mt 18:21–22; Lk 17:3–4).

Vyslechnout upozornění druhého a zamýšlet se nad jeho kritikou, nás ctí.

Hledání, zda má pravdu ten, kdo chybu vytýká nebo ten druhý, je pracné. Vyžaduje dobrou vůli obou a neustálé vyladování se na Ježíše s prosbu: „Co mně, Mistře, radíš?“

Vymanit se z nějaké chyby, opravovat své jednání a získat nový návyk, je pracné. Proto odpouštěj druhému 77 x, když o odpuštění prosí.

Ježíš nás vede ke spravedlnosti, pečlivosti, ohleduplnosti a milosrdenství. K laskavému soužití a ochotě vycházet si vzájemně vstříc.

Židé Izajášův text znali, proto stačilo jedno slovo Jana nebo Ježíše a už věděli o čem je řeč. My si obsah těch slov (v dnešním přívalů informací) potřebujeme znovu připomínat a promýšlet.

K evangeliu.

V církvi se znovu a znovu objevují návody ke „zbožným“ modlitebním mechanismům, jak si vyprosit šťastnou hodinku smrti.¹⁶³⁶

Ježíš říká něco jiného: „Nabízím ti návod dobrého začátku a dobrého života. Ale neodkládej to na zítřek!

Ježíšovi posluchači čekali, co bude Učitel při vyučování probírat. Najímání lidí na sezónní práci všichni znali. Denár na den byl dobrou mzdou. Ježíš uměl vyučované do vyprávění zatáhnout, proto „nechal“ vyplácet peníze od těch posledních. Provokoval posluchače k přemýšlení.

Podobenství o dělnících na vinici má bohatý význam. Nemluví jen o veliké přejícnosti boží pro dělníky poslední hodiny.

Zisk a peníze jsou božstvem mnoha lidí (nemám na mysli chudé, kteří trnou, jak nasytí rodinu). I někteří zbožní lidé si myslí, že si nebe mohou a mají zasloužit, tak se snaží o získání zásluh pro nebe. Modlí se, postí se, sebezapírají se navíc, aby měli luxusnější postavení v nebi. (A jiným závidí, že si v životě „užívají“.)

Někteří ateisté nezištně slouží potřebným, jejich práce pro ně má smysl sama o sobě a s nějakou odměnou po smrti vůbec nepočítají. Nepřipadají vám velkorysejší než my?¹⁶³⁷

Výzvu „Následuj mě“ („pojď se mnou pracovat na boží vinici“), slyšel Šimon – Petr, Levi – Matouš, bohatý mladík, Zacheus, prostitutky, Kaifáš, farizeové ... a každý z nás.

I potřebného vybavení se nám dostalo („nářadí“ k práci): znalosti čtení, umění přemýšlení a Bible.¹⁶³⁸

Kdo přijal pozvání k práci na boží stavbě (kdo následuje Ježíše), tomu se dostane denáru. Čím dříve pozvání přijmeme, tím více můžeme pro boží království vykonat. V tom je veliká krása.

1636 Za čtvrt století se v naší farnosti podařilo změnit název „posledního pomazání“ na „slavení svátosti nemocných“. Před zimou v každém kostele slavíme tuto svátost společně. A přesto se někteří bojí pomyslení na smrt a nenechají se zlákat Ježíšovým milosrdenstvím k setkání s ním.

Nikdy jsem nechápal, proč se na úmrtním oznámení uvádělo: „...přijal poslední pomazání“ nebo „byl zaopatřen svatými svátostmi“.

1637 Připomínám modlitbu jedné muslimské poustevnice:

„Bože, sloužím-li ti ze strachu před peklem, uvrhni mě do plamenů jeho ohně.

Sloužím-li ti pro naději, že dojdou do ráje, zakaž mi tam vstoupit.

Ale sloužím-li to pro tebe sama, neodmítni mě, abych směla patřit na Tvou tvář.“

1638 Ve středověku měla Bible cenu vesnice. Mohl si ji pořídit jen velký boháč, kníže nebo biskup. Později, díky knihtisku, měl Lutherův překlad evangelií cenu krávy.

Říkal jsem dětem: „I když by nám některé jídlo doma nechutnalo (až budete velcí, objevíte jeho dobrou chuť), bylo by hanebností říkat, že maminka nevaří dobře. Může se stát, že nám některý vyučovací předmět „nejde“, ale nadávat na školu by bylo velice ošklivé a hloupé ... A učitele by to mrzelo.“

Před časem se doporučovalo: „Čti si denně 5 minut Bibli“, „Přečti si myšlenku na den.“

Jenže nejde jen o čtení, ale o porozumění v širších souvislostech Písma.

„Kdo studuje Tóru, jakoby mě korunoval králem“, říká Talmud.

Dva lidé čtou stejný biblický text a každý z něho vytěží různý užitek.

Byl jsem potěšen z otázky kamaráda: „Co znamená: „Nikomu nebuďte nic dlužni – jen vzájemnou lásku.“?“

(Ř 13:8a)

(Nekosteloví budou velice překvapeni, až uslyší slova z Mt 25:34n)

Podobenství nás upozorňuje na nebezpečí dívat se svrchu na lidi, které pokládáme za větší hříšníky než sebe. (Mt 11:20–24; Mt 21:31)

Např. mnoho katolíků si myslí, že muslimové mají nebe zavřené ...

Kdo z židů Ježíšovy doby si nemyslel, že jejich církevní hodnostáři mají jistá přední místa v nebeském království? A přesto na jejich adresu Ježíš řekl: „Běda vám ...“

„Zbožného“ a bohatého mladíka mnoho lidí pokládalo za vzorného. I apoštolové se chytali za hlavu, když Ježíš řekl: „Takoví do božího království nevejdu.“

Učedníci věděli, že jsou hříšníky, bohatý mladík tvrdil, že vše odmala správně dodržoval a miluje Boha i lidí. Po výzvě: „Rozdej majetek“, se ukázalo, že druhým přednost nedá.

Měl zakrnělé svědomí, byl spokojen se sebou, svou otázku nemyslel upřímně. ¹⁶³⁹

Zacheus po setkání s milosrdenstvím Ježíše rozdal mnoho majetku, Matouš z radosti nad pozváním Ježíše mezi jeho učedníky vystrojil hostinu celé celnici.

Ježíšovi učedníci se od svého Mistra učili radovat se z lidí „poslední hodiny“.

Farizeové pěstovali bohatý „náboženský život“, ale s Mesiášem si nerozuměli.

Na reptalech z podobenství vidíme, že jim jde jen o sebe. Mají svou představu o Bohu. Nemilují práci pro boží království, své úsilí o zbožnost vynakládají kvůli odměně.

Začíná to už v zaměstnání. ¹⁶⁴⁰

Kdo přeje druhým a raduje se z jejich štěstí, je dvojnásobně bohatý.

K Večeři Páně jsme zváni všichni. Není odměnou za naši vykonanou práci. Je pro nás denárem darovaným.

Každý si z ní odnášíme obdarování podle míry svého porozumění bohoslužbě, podle naší otevřenosti Duchu božímu a jeho darům, a podle stupně našeho života s Bohem. Z hřivny někdo vytěží další hřivnu, někdo hřiven více. Jiný ji zakope.

Byli jsme jednou na dovolené v Polsku. Po mnoha letech jsme se sešli s významným polským jezuitou a básníkem Wacławem Oszejcem. Tři dny nás provázela po Varšavě a nakonec nám připravil

1639 Říkáme: už modlitba je činem, ale má nás vést k dalšímu činu. Nestačí říkat: „V tebe věřím, doufám a miluji, dávám ti svůj život ...“

Pečovat o staré a nemocné lidi je mnohem a mnohem víc než si udělat výlet pro odpuštění. Navštívit osamoceného člověka má větší hodnotu než deset pátečních postů. Pochtivě pracovat, podporovat dobré akce v obci, nábožensky vzdělávat sebe a své děti je víc než okázalé nošení sošky. Ve křtu jsme se zasvětili tomu, který celý svůj život zasvětil nám. Máme svým životem slovy i skutky šířit Ježíšovo učení dál (Mk 16:15). Kdo zanedbá náboženskou výchovu dětí do 12let, už nikdy to nemůže dohonit, vlak mu ujel.

1640 Kolik lidí závidí vyšší plat druhému? Např. lékařům, soudcům ..., a nevidí námahu jejich studia, jejich odpovědnost, nutnost a náročnost celoživotního vzdělávání. (Kazatelům a zpovědníkům malý plat nezávidí nikdo, jejich velikou odpovědnost a neustálé vzdělávání neocení téměř nikdo.)

„Čím ses živil?“, položí nám otázku nebešťané. Tomu, kdo vyráběl munici, možná ukážou zastřelené. Lidem okolo hracích automatů a hazardu sociální bídu rodin, kterým chyběly peníze na živobytí. Lenošným jejich neužitečnost...

Máme vést děti k volbě povolání, které slouží životu.

Je škoda, neslyší-li kluci od tátů a dědů, že zabít člověka i ve válce, je strašné. Znovu upozorňuji na knížku s tímto tématem Elie Wiesela: „Svítání“.

Starat se o bohatého stařečka, abych získal jeho majetek, není nejušlechtlejší.

velkolepou francouzskou večeří. Velkoryse nakupoval, tři hodiny vařil a pak na stůl předkládal řadu chodů. Úžasné dobroty (básníci umí vařit). Do hostiny vložil své srdce a přátelství. Je to pro nás nezapomenutelný zážitek.

Pozorný člověk čím dál víc žasne nad láskou rodičů a péčí manželky (plochý bere vše jako samozřejmost).

Pozorný člověk se noří do Ježíšovy Hostiny a objevuje v ní čím dál víc bohatství a krásy Ježíšova přátelství (na život a na smrt, až za hrob).¹⁶⁴¹

A přeje každému, kdo na bohoslužbu přijde (i dělníkům „poslední hodiny“), aby byl i on závratně povznesen.

2014

25. neděle v mezidobí Iz 55:6–9 Flp 1:20c–24. 27a Mt 20:1–16a 21. září 2014

Znovu připomenu, že Písmo je naší učebnicí, není kronikou, co se kde a jak šustlo. Mluví jiným způsobem – mluví ke každému z nás.

Podobenství o dělnících na vinici netvrdí, že všichni nebešťané budou zakoušet stejnou blaženost. V podobenství o hřivnách přece různí lidé obdrží různé bohatství.

Izrael je v Bibli často poeticky přirovnáván k vinici.

Vinice je výjimečná mezi ostatními poli. Vinaři jsou šlechtou mezi pěstiteli. Izrael má svou práci pro druhé národy výjimečné postavení. Práce na vinici je pěkná, směřuje k vinobraní.

Jak to, že dělníky pracující na vinici od rána práce netěšila?

(T. G. Masaryk řekl, že jeho otec neměl radost z práce, byl myšlením nevolník.) Je neštěstím, nebaví-li někoho práce.

Jsou-li dělníky pracující na vinici od rána „zbožní“ lidé, překvapí nás, že jim vadilo, když majitel vinice dal těm posledním stejnou mzdu jako jim. Spíše bychom čekali, že třeba sami udělají sbírku na ty poslední, aby jejich děti neměly druhý den hlad. Nebyli typem chudé vdovy, která si řekla: „Dnes bez jídla vydržím“, a dala svůj nepatrný peníz někomu potřebnějšímu.

(Denár byla slušná denní mzda řemeslníka, z toho se celá rodina najedla.)

Jak to, že „zbožní“ mají plnou pusou lásky k Bohu, ale nic se od něj nenaučili? Jak to, že se neradují ze štěstí druhých – když všichni od majitele vinice dostali dobrou mzdu? Sami ušetří, nebudou muset přispívat na chudší kolegy.¹⁶⁴²

1641 Do synagogy židé přichází ke společnému dobrořečení Bohu, ale někteří „přezbožní“ přicházeli na Ježíše číhat, aby jej měli z čeho obžalovat.

Určitý druh fanoušků přichází na fotbal, aby se porvali se svými protivníky.

Někteří lidé o orlickém kostele a o naší liturgii šíří pomluvy a vědomé lži. Někteří z této nenávislné party k nám občas na Orlici přijdou, aby si doplnili hladinu svého jedu. Už při bohoslužbě pomlouvají a pak bezostyšně, bez „vypláchnutí pusy“ přistupují k Ježíšově Hostině. Pak, místo aby se „vznášeli“ nadšením z Ježíšova milosrdenství a blízkosti, pokračují v pomluvách.

Jsmo-li pozváni přáteli ke stolu, přinášíme hostitelům nějakou pozornost, děkujeme za pozvání, za dobré jídlo a přátelské společenství u stolu. Kdyby někdo z pozvaných k obědu začal kritizovat hostitelku, její jídlo, jak má uvázanou zástěru, uspořádání bytu hostitelů – byla by to jen nevychovanost?

Slušní hosté by hostitele a jejich rodinu bránili.

1642 Kdo se umí radovat ze štěstí druhých, má bohatší život než ten, kdo se raduje jen z vlastního bohatství.

„Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.“ (Mt 5:7)

Řekneme-li Bohu (i pouhé): „Milosrdný ...“ – v úžasu, s obdivem, vděčností a radostí, může to být velká modlitba.

Malé děti, které se ještě neumí dělit s druhými, by se možná také závistivě pohoršeně ozývali pro „nespravedlnost“, ale jak to, že se dospělí nesnaží o milosrdenství, které je pro Boha charakteristické?

Těmi, kteří pracovali málo, třeba jen hodinu, jsou v podobenství myšleni ti, kteří se teprve nedávno obrátili. Na ně žárlí někdy ti, kteří se snaží žít spravedlivě od dětství.

Kde se v podobenství najdeme – patříme mezi zbožné nebo mezi veřejné hříšníky? Nám, stejně jako tehdejším zbožným lidem (farizeům), hrozí povýšenost nad druhými.

Určitý typ zbožných lidí si nabere řadu úkonů zbožnosti, ale s Mesiášem se nakonec mívá. Ježíš neshazuje naši snahu nehřešit, ale kritizuje naši namyšlenost a slepotu. Zakládáme si často na svých náboženských výkonech a přehlízíme slova: „...uděláte-li vše, co vám bylo nařízeno, řekněte, jsme jen neužiteční zaměstnanci.“ (Lk 17:10)

Máme si vážit pozornosti, které se nám od Boha dostalo, vážit si svého křtu, své služby v církvi nebo svého postavení ve společnosti – neboť tak můžeme vykonat ledacos dobrého. Ale to není žádným důvodem k povyšování se nad druhé.

Povyšuje-li se mladá maminka nad ty, které dítě nemají, je to hloupoučké. Povyšuje-li se politik nad občany, je trapný. Povyšuje-li se duchovní nad laiky, je ubohý.

Podobenství o dělnících na vinici je uvedeno po setkání Ježíše s jakýmsi předním mužem, který byl přesvědčen, že je zbožný (možná i ze svého bohatství rozdával na dobré skutky. Když o něm Ježíš řekl, že těžko vejde do božího království, učedníci se děsili: „Kdo tedy vejde, když ne tento zbožný muž? My k němu vzhlížíme.“

„Nenechte se zmást, je zahleděný do svých náboženských výkonů, viděli jste, jak jeho zbožnost praskla jak mýdlová bublina.“

Ježíšovi zbožní současníci si mysleli, že do Božího království vejde především jejich hierarchie – velekněží Kaifáš a Ananiáš, kněží, členové Nejvyššího soudního dvoru (velerady) a farizeové.

A i tito jmenovaní byli přesvědčení, že k Bohu směřují.

Ježíš nesnižuje to dobré, co kdokoliv z nich vykonal. Není zlomyslný, není kazisvět; jen nás varuje před vlastní falešnou spokojeností v duchovním životě, v samolibé zbožnosti.

Bůh zve všechny lidi k přátelství a není mu jedno, když ti, kteří se vydali na cestu k němu, zpychnou.

Povýšenost těch, kteří čekají za své „zásluhy“ vyšší odměnu, je trapná. Myslí si, že jsou Bohu blízko, ale ukazuje se, že přejícímu božímu srdci nerozumí.

„Hleďte Boha, dokud je blízko“, platí pro každého z nás.

Ve všední dny chodím na obědy do školní jídelny. Naše paní kuchařky výborně vaří. Mrzí mě, že řada dětí se trochu porejpe v jídle a odnese ho k okénku na špinavé nádoby. Pak si v automatu ve škole koupí nějaké nezdravé mlsky.

(Co je to za pořádek? To ředitelé škol nemají rozum? Nabídli jim za umístění automatu na mlsky nějakou provizi? Konečně na to prý dohlédne ministerstvo školství.)

V církvi je to podobné. Nehledáme Boha, když je blízko. Jsme podobní nedospělým a rozmazleným dětem bez kázně. Porýpeme se ve slovu božím, odložíme je a sháníme všelijaké pochybné a nezdravé mlsky.

Teď opět přichází pohanská móda ostatků svatých.

Před léty v Praze ukazovali mrtvá těla Číňanů stažená z kůže. (Říkalo se, že jsou to možná těla vězňů.)

Pak kardinál Vlk to právem kritizoval. Jen jsem si říkal, vždyť to naši předkové dělali podobně s pozůstatky svatých.

A teď se to znovu opakuje. Jak je možné, že například někdo z těla Jana Vianneye vykuchá srdce?

Proč si nevážíme boží blízkosti, proč se kdečím rozptylujeme?

Bůh stojí o naši blízkost. Kde jsem, tam je i on. Božím slovům můžeme kdykoliv naslouchat, a jak dlouho chceme.

Boží blízkost a jeho slovo je nade všechny ostatky svatých.¹⁶⁴³

Hospodin je moudrý, Mojžíšův hrob je neznámý.

Ježíšův je prázdný, tělo Ježíšovy Matky bylo vzato na nebe.

Biskup má dohlížet na to, aby se nám dostalo biblického vzdělávání.

Biblickou hodinu nelze nahradit ostatky svatých.

Nezajímá nás, proč a jak máme přijímat Tělo Kristovo, ale zajímají nás pozůstatky těl světců.

Neptáme se, proč si Ježíš přeje, abychom pili „Jeho krev“.

Ježíšova přikázání nemůžeme nahradit svými „zbožnostmi“.

I dnešní vysokoškoláci si často berou na zkoušky nebo sportovci na závody, nějaký amulet, třeba plyšáčka.

Učení nelze nahradit nějakým amuletem.

Všímáte si, jak se s učením New Agee šíří všelijaké amulety, mandaly, obrazy aury a obrazy andělů?

Máme my zapotřebí ostatků svatých?

Chceme-li být učedníky Ježíšovy, máme se učit zbožnosti od něj. Ne hovět svým pohanským a subjektivním náboženským potřebám. Ježíš nás kultivuje, pěstuje, zušlechťuje.

„Hleďte Boha, dokud je blízko.“ Bohatý mladík se osobně potkal s Ježíšem. Minul se s ním, přesto, že žádné velké hříchy neměl.

Mnoho zbožných lidí potkalo Ježíše, ale byli přesvědčeni, že jim nemá co říci. Měli se za dost zbožné. Když slyšeli z Ježíšova podobenství o hřivnách, že člověk, který zakopal svou hřivnu (nezhřešil, nikoho neokradl) je pro boží království nepoužitelný, obrátili se k Ježíšovi zády. Řekli, že mu nerozumí.

Řada hříšníků naopak řekla, že Ježíšovi rozumí. Ti se obrátili a stali se Ježíšovými učedníky.

Terorista ukřižovaný po Ježíšově pravici prohlédl, uznal své hříchy a předešel do božího království Nejvyššího velekněze.

Kolaborant Zacheus a několik jeho kolegů předešli do božího království členy velerady.

1643 Matěj z Janova (veliká česká osobnost) ve své úvaze „Bible největší poklad křesťana“, píše: „Bibli jsem si již od mládí zamiloval a nazval jsem jí přítelkyní a chotí svou, ano matkou krásného milování ... Od mladosti mé ode mne neodstoupila až do staroby a kmetství, ani na cestě, ani v domě, ani když jsem byl zaměstnán, ani když jsem měl volno. A při každé pochybnosti, v každé otázce vždy v bibli a skrze ni jsem našel dostatečné a jasné vysvětlení a potěchu své duše a v každém zmatku mém, pronásledování a smutku všude jsem se utekl k bibli ... a ona mi vždy vyšla vstříc jako matka uctívaná a jako žena od panenství přijala mě...“

Pročez když jsem viděl, že mnozí nosí vždy a všude ostatky a kosti rozličných svatých pro svou obranu a ze zvláštní úcty k nim, já zvolil jsem si bibli, svou vyvolenou, jako družku svého putování nositi vždy s sebou a ji ustavičně míti pohotově pro svou obranu a ustavičnou potěchu i v nesnázích. Neboť jsem považoval za užitečnější míti vždy s sebou naučení svatých proroků a Krista i apoštolů, spasitelně ke všemu napomínající a se mnou přelahodně rozmlouvající než jejich kosti nebo podobné věci neživé...“

Řada prostitutek předešla kněze (saduceje) a lidi, kteří si horlivě pěstovali vyšší formu zbožnosti (farizeje).

Tito hříšníci přiznali, že se o Boha nezajímali, že se od něj vydali na opačnou stranu. Uznali svůj hřích a byli vděční, že mohou pracovat na stavbě božího království.

Za týden budeme slavit Slavnost sv. Václava – ta má své čtení. Jinak by se četlo podobenství o dvou synech. Po něm Ježíš řekl: „Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království.“ (Mt 21:31)

Proč se „zbožní“ neradovali, když Ježíš získával veřejné hříšníky ke změně života? Proč ho pomlouvali? (srov. Lk 15:1) Byli Bohu daleko.

„Hleďte Boha, dokud je blízko.“ Ježíš svým učedníkům řekl – a říká: „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“ (Srov. J 15:7–15)

Abychom patřili mezi Ježíšovy přátele, nestačí jen nehřešit.

Naším stálým dluhem vůči Bohu je nedostatečné naslouchání Bohu.

Říkáme si, že selhání v Ráji není dávným příběhem; jednáme stejně.

Adamovo selhání začalo dřív, než mu manželka nabídla zakázané ovoce – neživil se ze stromu života – nehledal další porozumění Bohu. Když had tvrdil, že lidem ovoce ze stromu poznání dobrého a zlého neuškodí, naopak, že si pomohou a dostanou se na úroveň Boha, ukázalo se, že lidé víc důvěřují hadovi.

Místo toho, aby uznali, že pravdu má Bůh a ne satan, místo toho, aby uznali svou vinu, obviňují druhé a Stvořitele.

Už dřív nebudovali svůj vztah k Bohu, málo se s ním setkávali, málo mu naslouchali, málo se ptali – a tak přestali Bohu důvěřovat.

Připravili se o dobrodiní „stromu života“.

Ježíš nám nabízí nový strom života.

Tím není kříž! Kříž se nám stal „stromem poznání dobrého a zlého“, lakmusovým papírkem, který každého prověřuje.¹⁶⁴⁴

Ježíšovým stromem života je jeho moudrost a jeho Hostina „lásky až na smrt“.

Kdo se Ježíšem nechá vyučovat, „kdo hledá Boha, když je blízko“, kdo Ježíše následuje, kdo touží porozumět jeho Duchu a obdržet jeho Ducha – i kdyby byl velký hříšník – směřuje k „novému, věčnému“ životu.

Láska nás ovlivňuje a mění nás.

Znovu a znovu opakují:

1644 Ti co se tolik oháněli Bohem, poslali Ježíše zákeřně a potupně na strašnou smrt.

Ti, co se stále ohání Bohem, pomlouvají a likvidují boží služebníky.

Stále někoho křížujeme. Místo aby se nám stal kříž varováním před naší pýchou a nesnášenlivostí, udělali jsme z něj šperk, kterým se povyšujeme nad druhé. Nebo prapor a zástavu, kterým se chlubíme, nebo s kterým se zabíjelo. (Opakujeme hroznou větu, kterou prý měl Ježíš říci Konstantinovi: „V tomto znamení (mém kříži) zvítězíš ve válce nad nepřáteli.“ Někdy musí člověk v obraně druhých nebo sebeobraně zabít druhého, ale to je strašná věc, která člověka na celý život poznamená.)

Ano, Ježíšovou láskou až na smrt se můžeme chlubit, ale jen tehdy, když zároveň úpěnlivě prosíme Boha o pomoc, abychom neubližovali druhým náboženskou pýchou. Tento hřích dostal Ježíše na šibenici (a žádný jiný)!

Ježíš se nechal ukřižovat – ne proto, aby nás vykoupil svým utrpením (jakoby Bůh za každou cenu potřeboval vylít svůj nahromaděný spravedlivý hněv, jako by potřeboval umučenou mrtvolu). Ježíš nás zachraňuje svou láskou. Kdo se vydá jeho cestou důvěry k Otci a lásky k lidem je zachráněn.¹⁶⁴⁵

Ježíš se nechal ukřižovat – abychom poznali, kdo je dobrý a kdo je zlý. Kde je pravda a kdo je Lhář.

Đábel je otcem lži. Lháři byli Ježíšovi pomlouvači, velekněží i velerada.
My jsme lháři, když pomlouváme druhé. Když nesnášíme Ježíšovy služebníky, když mluvíme nepřesně o Bohu.

Ježíše dostal na popraviště hřích pýchy a náboženské nesnášenlivosti.
Bohatý mladík a židovská církevní hierarchie (do Ježíšova ukřižování) neporušovali příkázání. Jejich tragédie začala už jejich sebejistým tvrzením „my vidíme“ („my jsme vzdělaní v Tóře“, „my jsme dostali církevní úřad“). (Srov. J 9:40)¹⁶⁴⁶

Důvěřovat můžeme jen tomu, kdo nás má rád, dát na druhého má smysl jen tehdy, víme-li, že je moudřejší než my.
Dokud máme čas, můžeme Boha poznávat. Není dobře, když student honí učení na poslední chvíli. My nejsme studenti, ale učedníci. Kazit život svůj a životy druhých proto, že zanedbáváme poznání, je víc než škoda.
Ježíš je laskavý a přátelský učitel.

2011 (O Večeři Páně II. – Společná slavnost)

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

II. SPOLEČNÁ SLAVNOST

Co slavíte? „Frantovy narozeniny“.
„Kolik jsme vyhráli?“ „Pět : dva.“
„Milión...“
Co slavíme při Večeři Páně my ?

Ježíšova rodina, stejně jako ostatní židovské rodiny dodnes, slavila každou sobotu radost ze života s Hospodinem.
„Sobota je pro židy pupeční šňůrou mezi tímto a budoucím světem“, říká pražský rabín Karol Sidon.

1645 Ježíš se nechal ukřižovat proto – abychom konečně uznali, že se mýlíme, abychom nahlédli svůj hřích pýchy a náboženské nesnášenlivosti a mohlo nám být odpuštěno.

Abychom se přestali Bohu vzdalovat, obrátili se k němu, důvěřovali mu a začali se k němu přibližovat.

Ježíš se nechal ukřižovat proto – „aby svět poznal, že miluje Otce.“ (Srov. Jan 14:28–31a)

Ježíš se nechal ukřižovat – „aby svět poznal, že Otec miluje svět“. (Srov. Jan 3:14–17)

Ježíš se nechal ukřižovat – „abychom poznali, kdo je z Pravdy a kdo lže“. (Srov. Jan 8:27–28)

1646 Začalo to pýchou a nesnášenlivostí „zbožných“ k lidem a Ježíšovi. Vzpomeňme třeba na celé počínání farizeů při uzdravení slepce od narození.

Pyšnou jistotu zbožných („my vidíme“) nazývá Ježíš „slepotou“. Ta dovedla hierarchii až k pronásledování a zavraždění Mesiáše a pak pokračovala vražděním a pronásledováním Ježíšových učedníků.

Velikonoční večeře je pro židy největší slavností.

Ježíš při svých posledních Velikonocích tuto slavnost ještě zvětšil.

Radost slavnosti pro něj byla tak důležitá, že při svém posledním hodu beránka nenechal na velikonoční hostinu padnout stín své blížící se smrti. Tak se ponořil do slavnosti, že nikdo nemohl říci: „Ježíši, ty jsi letos nějak posmutnělý...“

Slavit lze jen z radosti, z velkorysosti. Však se nám Ježíš vyznává: „Jste moji přátelé, až na život a smrt...“

Máme větší důvod k radosti a slavení než starý Izrael.

Večeři Páně neslavíme jen o Velikonocích. Slavíme ji přinejmenším každý Den Páně, každou neděli.

Večeře Páně není soukromou modlitbou, ale společnou slavností.

Setkáváme se při ní s Bohem a s lidmi. Obojí je důležité. Boha těší, jsme-li rádi na světě, vychutnáváme-li si jeho dary, oceňujeme-li jeho práci, přátelství a velikost.

Bůh je spokojen, přicházíme-li k Večeři Páně také kvůli druhým lidem.

I rodiče říkají: „Jsmo rádi, že nás mají děti rády, ale neméně nás těší, stojí-li naše děti vzájemně jeden o druhého“.

Společná modlitba vychází a roste z modlitby soukromé.

Motlitba je setkáním. Vyžaduje umění naslouchat i vyjádřit se. Při setkání má být naslouchání a mluvení vyvážené.

Abych měl co vydechnout, musím se nejprve nadechnout.

Než o něčem mohu mluvit, potřebuji nejprve dost pozorovat, porovnávat a otvírat se.

Pro Boha není obtížné porozumět člověku. Má mě přečteného „v okamžiku“, to pro mě je obtížné porozumět Bohu. Proto je tolik nutné, abychom také (a především) před Bohem mlčeli a dostatečně mu naslouchali. Každý známe Ježíšovo napomenutí: „Nebud'te mnohomluvní“.

Jeden anglický biskup řekl: „Abych se mohl jednu minutu modlit, potřebuji se devětadvacet minut připravovat“.

Soukromá modlitba je snazší než společná (tak jako je snazší setkání ve dvou než ve větší skupině), nemusím se s nikým dělit o pozornost, brát ohled na ostatní, jsem „pánem svého času“, určuji plynutí jejího průběhu.

Rozumím lidem, kteří říkají, jak se jim v lese dobře „modlí“, jdu-li do lesa, musím mít vyčištěné boty, vím, že jdu do „chrámu“.

Bylo by škoda nevidět rozdíl mezi pohanskou modlitbou (často na vysoké úrovni), židovskou a Novozákonní – Ježíšovou.

Modlitba je velikým uměním. (Naučili nás znát modlitby, ale nenaučili nás modlit se.)

Večeře Páně je společnou modlitbou. Společná modlitba byla vždy více ceněná než soukromá.

I spolupráce v partě, kolektivní sport, muzika ve skupině nebo orchestru, je větším uměním než výkon jednotlivce. Samozřejmě předpokládá zvládnutí oboru, řemesla nebo nástroje, ale vyžaduje další dovednost – umění souhry a spolupráce s druhými.

Společná modlitba stojí na osobní zkušenosti, zážitku, poznání a umění.

Rozdělit se mohou teprve tehdy, když něco mám a umím. Společné může vyrůstat z naslouchání druhému, z dávání a přijímání. Jen tak vytváří novou kvalitu.

Umět dát přednost druhým, neprosazovat se na úkor jiného, nechat se vést ..., to vše svědčí o tom, že modlitba s druhým je znamením veliké blízkosti.

Po dlouhá staletí byla liturgie to, co dělal kněz. Věřící se liturgie účastnili pasivně, zpívali nebo se modlili často úplně jiné modlitby. Po II. vatikánském koncilu slaví liturgii všichni, pod vedením předsedajícího (biskupa nebo kněze). Protože je liturgie dílem celého společenství, potřebujeme se učit společně Večeři Páně slavit.

Na slavnost je důležité se připravit. Zatím řeknu jen první kroky přípravy (více si řekneme později).

Bůh nám věnuje obrovskou pozornost.

Zažili jste, že vás někdo přehlížel, nebavil se s vámi, neměl pro vás čas?

Bůh je ochoten se s námi bavit do sytosti. Ale naše osobní prožívání vztahu k Bohu bývá, stejně jako k lidem, proměnlivé.

Objevíme-li Boží věrnost člověku zjeví se mi moje cena v novém světle. Jsem povznesen.

Na Boží věrnosti stojíme. Je-li „zamračená obloha“, potřebujeme si říci: „Slunce je stejně blízko, jako bylo ve dnech bez mraků. Mám sice pocit, že Bůh je daleko, ale mně jen něco zablácí výhled k Bohu.“

Proto je důležité si nejprve uvědomit, v jaké míře zakouším Boží přízeň, zda si všímám, jak obrovskou mám pro něj cenu.

Jak se připravujeme do divadla nebo na operu? (Naštěstí už není liturgie v latině, jít na operu nebo divadelní hru v neznámém jazyce je náročnější.) Přečteme si něco o hře, libreto, něco o autorovi, okolnostech, možná i kritiku. Přijdeme včas, abychom nasáli atmosféru, naladili se a nevnegli s sebou spěch – to bychom se na začátek nemohli soustředit. Toto vše víme a umíme.

Podobně je to s přípravou na liturgii.

Přijít v neděli do kostela a nemít přečtené texty z Písma, které se budou číst, by bylo trapné a neuctivé vůči Bohu i těm, kteří slavnost připravují. Bylo by to, jako kdyby někdo v divadle nebo v kině nevěděl, zda přišel na veselohru nebo tragédii.

Pozvání přátel na návštěvu vědomě prožíváme, těšíme se a připravujeme se na ně.

Podobně chceme vnímat bohoslužbu – jsme zváni ke slavnostnímu Stolu.

Máme se na co těšit. Zázitek se nedá nařídit, dobrý pocit ze slavnosti nemáme úplně ve svých rukou (také nejde především o můj vlastní subjektivní pocit, i když má svou cenu). Ale jestli jsem si všiml pozorností, které mně Bůh ve své přízni v posledních dnech poslal do cesty, pak možná v silnější míře zakusím, že mě Bůh rád vidí, že si mě neoškliví, že se za mě nestydí, že se ke mně veřejně před druhými hlásí, zastává se mě a věnuje mi velikou náklonnost.

To s námi může udělat své ...

2008

25. neděle v mezidobí Iz 55:6–9 Flp 1:20c–24. 27a Mt 20:1–16a 21. září 2008

Podobenství si snadno pamatujeme (jsou geniálně vymyšlena), ale něco jiného je podobenstvím porozumět.

U dnešního většinou zakopneme o podivnou spravedlnost – stejná mzda za nestejně množství práce. Dobrá, zaměstnavatel může se svým majetkem nakládat jak chce a my nemáme právo jej okřikovat. (Za denár se dala jeden den uživit rodina.)

Ale chce Ježíš tím podobenstvím říci, že v nebi na tom budeme všichni stejně, ti co se snažili víc, stejně jako ti, co se snažili méně?

Mnoho lidí se modlí za šťastnou hodinku smrti, aby se mohli těsně před smrtí vyzpovídat a dát vše do pořádku. Škoda, že se nemodlí, aby se začali řídit podle Ježíše už teď.

„Hlavně udělat dobře konec, honem“ – až ji začne dohořívát svíčka – „zavolat kněze a dát vše do pořádku.“

K tomu nás rozhodně podobenství nevede.

Z řady jiných Ježíšových vyučovacích lekcí víme, že úroveň nebeské blaženosti bude různá. Někdo bude mít víc darů, někdo méně (viz podobenství o hřivnách: „Budeš pánem nad 10, 5, 2 městy“). Jak daleko se dostaneme v pozemském životě, tak vysokou úroveň budeme mít v nebi.

Představme si tátu dvou synů. Jednomu koupí auto a druhému koloběžku. Pokud je prvnímu dvacet a druhému pět let, jaký by to byl táta, kdyby jim dal stejný dárek (auto nebo koloběžku)? V nebi budou nebešťané s různým počtem hřiven a odstupňováno to bude podle toho, jak hospodařili se svým obdarováním tady na zemi. Domysleme to ...

Zřejmě i ten malý kluk by někdy chtěl mít auto, jako dospělý bratr, ale bude-li se teď vztekat nebo prosit, nebude mu to nic platné, je-li otec spravedlivý.

Ten, který má více hřiven, i ten, co má méně, se budou cítit nanejvýš spokojeni, pokud přijmou rozumná a spravedlivá pravidla.

Ale toto podobenství míří jinam. Co je tím denárem?

Kdo porozuměl předchozí lekci „o bohatém mladíkovi“ (Mt 19:16–30), porozumí podobenství „o dělnících na vinici“.

Bohatý mladík se celý život modlil, byl zbožný. Přišel dokonce za Ježíšem k duchovnímu rozhovoru. Ale Ježíš mu nakonec řekl: „Nevejdeš“.

„Jestli chceš vejít do nebe, rozdej všechno, co máš a staň se mým učedníkem“. Odešel smutný ...

I učedníci měli mladíka za příklad zbožnosti. Velice! je zarazilo Ježíšovo prohlášení: „Spíše projde velbloud uchem jehly než takovýto člověk do nebe ...“ – Neutíkejme od těch slov ...!

Petr byl první, komu to došlo: „Nojo, to je zvláštní, když jsi nám nabídl, že smíme být tvými učedníky, nadšeně jsme tvou nabídku přijali a tenhle člověk je divný, ten o to nestojí ...

My jsme všeho nechali, Matouš nechal kšeft kšeftem, Jan a Jakub pověsili rybařinu na hřebík, Zacheus rozdal velkoryse půlku majetku ...)

Ježíši, to znamená, že my na tom budeme v nebi lépe?“

Ježíš nás upozorňuje na nekvalitní zbožnost toho mládence, který se podle svých představ celý život připravoval na setkání s Mesiášem.

Petr s náboženstvím mnoho nenadělal, dokud nezačal kázat Jan Baptista.

Matouš, než se stal celníkem, se s náboženstvím úplně rozešel. Stejně Zacheus, Magdaléna ...

Jenže tito lidé se mohli pro Ježíše přetrhnout, když si jich Ježíš všimnul.

Bohatý mládenec se od svého dětství snažil – „pracoval od rána na vinici“. Když dostal od Ježíše nabídku, nevyužil ji.

Matouš i Zacheus zřejmě páchali trestnou činnost už delší čas a o božím království začali uvažovat až když slyšeli o Ježíši. Byli si vědomi svých chyb. Bohatý mládenec žil v domněnání, že celý život žije zbožně. Nechtěl si svou zbožnost porovnat s Mojžíšem, s proroky nebo s Ježíšem.

Podobenství o dělnících na vinici nám ukazuje, že „bohatí mládenci“ dostanou stejnou příležitost jako „celníci a nevěstky“. Denár je pozváním: „Pojď za mnou (pojď ke mně do učení), aby ses mohl stát Božím dítětem“.

I my všichni dostáváme do ruky stejné Evangelium, ale ne každý je stejně čte. Často z evangelia získá více ten, jež si je vědom svých chyb.

Někdo si přečetl evangelium jen pro informaci, někdo, když byl rok Písma, někdo má raději své pobožnosti. Někdo si v Písmu čte sice každý den – typ „bohatého mladíka“, ale mnoho mu to nepomůže.

Ježíš neřekl o mládenci „nevejde“, proto, že se nestal jeho učedníkem, ale proto, že mladík měl povrchní svědomí – podle svého. Nestačí, aby byl člověk upřímně přesvědčen, že jeho zbožnost je dokonalá a plní, co má. Potřebujeme si své názory s někým porovnávat a je na mé odpovědnosti, jestli si je porovnávám s Ježíšem – který, na rozdíl od všech lidí „viděl Boha“ – nebo s člověkem, řídícím se vlastním vkusem.

Mladík – stejně jako my – viděl Ježíšovy zázraky. (Ježíš nebyl nějakým potulným kazatelem, nebyl jako jiní učitelé duchovního života.)

Mladík mohl být nejen svědkem Ježíšových znamení, mohl je časem dělat také, aby lidé viděli, kde je cesta k Bohu. Jenže to mladíkovi nepřevážilo. Stačil si se svou dosavadní zbožností – ať už byla jakékoliv úrovně. Byl se svým bohatstvím (i duchovním) spokojen.

Bohatý mládenec odešel v přesvědčení, že byl celý život zbožný. O Ježíši si pravděpodobně myslel, že ten tesař je nějaký divný. Neřekl: „Jó, Ježíš má pravdu“.

„Zachové“ se chovají jinak, umí dát Ježíšovi zapravdu: „Ježíš je člověk, jehož slova mají vysoký kurz, na tom náboženství něco bude a já jsem to dosud nechával plavat, hned se tím budu zabývat“. Mládenec spoléhal na to, že bude za svou zbožnost patřičně odměněn, ale dostal stejnou odměnu jako Matouš – „jeden denár“.

Každý, kdo se setkává s Ježíšem, dostává denár – evangelium. Někdo z něho vyčte víc a někdo méně. Někdo z něho vyčte více, i když se možná méně modlí, ale kvalitně o evangeliu přemýšlí. A to je smysl tohoto podobenství.

Slavnost svatého Václava

2014

Slavnost sv. Václava Mdr 6:9–21 1 P 1:3–6, 2:21b–24 Mt 16:24–27 28. září 2014

První čtení nás zve k moudrosti. ¹⁶⁴⁷

Každému dospělému je někdo svěřen, nám pokřtěným jsou druzí svěřeni ještě dalším způsobem. ¹⁶⁴⁸

Před týdnem jsme v Letohradě měli výbornou přednášku učitele Zdeňka Hübnera o příčinách 1. světové války. Při diskusi jsme vzpomněli českou šlechtičnu Berthu von Suttnerovou (první nositelku Nobelovy ceny míru), která čtvrt století před válkou zasvětila svůj život úsilí o mír. Kdosi se ptal: „Jak to, že se paní hraběnka dokázala orientovat v soudobých poměrech, jak to, že byla tak prozíravá?“

Jak to, že sv. Václav rozpoznal křesťanství jako jedinečnou nabídku i pro uspořádání státu?

Kde přišel J. A. Komenský ke své moudrosti?

Jak v řadě závažných případů T. G. Masaryk rozpoznal, co je správné?

Kde tito lidé a světci brali sílu stát za pravdou boží?

Ani znalost matematiky nebo cizího jazyka, ani lidskou moudrost nekoupíme nebo nedostaneme darem, natož moudrost od Boha ...

Václavovi jsme vděční, že rozpoznal, o co je křesťanská civilizace výš než pohanská a odvážně se pro ni rozhodl. Ježíšova moudrost ho uchvátila, způsob vlády přijal na způsob Ježíšovy služby. Navíc máme štěstí, že svatováclavské dědictví narůstalo a nabíralo na mohutnosti, jako když se potoky a říčky slévají do mohutného toku.

Je na naší zodpovědnosti, zda a nakolik bohatství křesťanské civilizace udržíme. ¹⁶⁴⁹

1647 Moudrost je jednou ze základních – kardinálních ctností; slouží k rozeznání pravdy od lži, spravedlnosti od nespravedlnosti, atd.

1648 To satan je naprosto zahleděn a uzavřen do sebe, odmítá někomu sloužit. Kain tvrdí, že není strážcem svého bratra, Ábela využil jen pro svou kariéru.

1649 Křikem proti nepřátelům propadu křesťanské civilizace nezabráníme. Pokud nezískáme svým životem úctu ve společnosti, pokud s rozumnými lidmi v parlamentě nezískáme většinu, zákony neovlivníme.

V mnohém nám v minulosti ujížděl jeden vlak za druhým.

Např. důstojníci Jeho Veličenstva Císaře Pána rakouského šli do války, neboť před tím císaři přísahali poslušnost.

Srov. text Rakouské hymny (zpívala se i při bohoslužbách):

Zachovej nám Hospodine
Císaře a naši zem
Dej, ať z víry moc mu plyne
Ať je moudrým vladařem
Hajme věrně trůnu Jeho
Proti nepřátelům všem
Osud trůnu Habsburského
Rakouska je osudem.

Plňme věrně povinnosti
Braňme právo počestně
A když třeba, s ochotností
V boj se dejme statečně

Četl jsem si znovu „Vlastní životopis Karla IV.“ a znovu jsem žasnul, v jaké míře císař Karel Ježíšovu učení porozuměl, například o důležitosti Božího slova, moudrosti a Těla Páně pro život věčný.¹⁶⁵⁰

Na pár osobnostech, které jsem uvedl je vidět, že boží moudrost se netyká jen náboženského života v úzkém slova smyslu, ale pomáhá nám k prozíravosti a politické orientaci, k celkové životní moudrosti.¹⁶⁵¹

Každý se můžeme nechat vychovávat a vzdělávat k boží moudrosti. Kdo o ni stojí, bude mu modlitba o moudrost z prvního čtení stát za poctivé promýšlení. Rozpozná cestu k moudrosti.

Úryvek z evangelia by na neznalého mohl působit pochmurně. Pokročilému zní vítězně.

Na paměti věčné mějme
Slávu vojska vítěznou
Jmění, krev i život dejme
Za Císaře, za vlast svou!

Čeho nabyt občan pilný
Vojín zbraní zastávej
Uměním i vědou silný
Duch se vzmaňej, jasně skvěj
Bože račiž přízeň dáti
Naší vlasti milené
Slunce Tvé at' věčně svítí
Na Rakousko blažené.

Stůjme k sobě v každou chvíli
Svornost jenom moci dá
Spojené kde vládnou síly
Vše se snadno překoná
Když se ruka k ruce vine
Tak se dílo podaří
Říš Rakouská nezahyne
Sláva vlasti, Císaři!

Císaři po boku vládne
Rodem, duchem spřízněná
V kráse, která neuvadne
Císařovna vznešená
Bože račiž přízeň svoji
Habsburskému domu dát
Františkovi Josefovi
Alžbětě rač požehnat!

Kdo rozumí obsahu „Modlitby Páně“, uzná, že tato hymna popírá jedinečnost a svrchovanost Hospodina. Císař byl v říši skutečným Pánem, kdepak Bůh. Vojáci šli poslušně zabíjet do války za zájmy a čest panovníka. Přisahali mu přece poslušnost a věrnost. Odvolat se na boží přikázání nenapadlo ani biskupy.

Církev dodneška nutí své funkcionáře přísahat (oproti Ježíšovu výslovnému zákazu přísahy).

I prezidentu Zemanovi se dostalo církevního požehnání ve Svatováclavské kapli (jeho jedinečné vystoupení se nám zapsalo do paměti).

1650 Karel IV. nás vybízí – jako s chutí a potěšením jíme, tak máme s chutí a potěšením přijímat chléb nebeský: lačně naslouchat slovu Božímu a s radostí přijímat Tělo a Krev Páně.

1651 Jak to, že Židé početně nápadně vynikají ve všech vědeckých a kulturních oborech? Z Bible se naučili přemýšlet a hledat odpovědi na otázky.

Získání velkých hodnot něco stojí. Jestli ti, co usilují o pomíjivé hodnoty, něco k jejich získání obětují, pak nám není zatěžko dát přednost hodnotám nejvyšším.

Čtení z Petrova listu je vítězným zpěvem.

Je naší volbou, jaké učitele si vybíráme a nakolik je pro nás Ježíš Učitelem, o co stojíme, a co od Ježíše přijmeme. Zda se od něj naučíme myslet.¹⁶⁵²

Je důležité znovu a znovu říkat dětem a vnukům, co naše křesťanská civilizace světu dala. Největší moudrostí a největším poznáním je vědomí, kým jsme pro Boha a kým je Bůh pro nás. Na tom stojí celý program západní křesťanské civilizace.¹⁶⁵³

Sám Bůh nás vyučuje:

„Jsteými dětmi. Jsem vaší Matkou a Otcem.“
Máme růst do Boží podoby.¹⁶⁵⁴

„Budu o vás pečovat, aby vám nic nechybělo. Poradím vám, jak žít, aby se vám dařilo.“
(Srov. texty o smlouvě s Izraelem, například Dt 29.–30. kap.)

Ježíš vyučil své učedníky.

„Rekl jsem vám o Otcí všechno; budete-li se tím řídit, budete žít jako moji přátelé.“
(Srov. J 15:14)

„Všichni jste bratři. Boží rodina stojí na službě druhým.“ (Srov. Mt 23:8–12; Mk 10:43–45)

„Kdo rozpozná spravedlivého, získá odměnu spravedlivého.“ (Srov. Mt 10:41b)

„Kdo rozpozná proroka, získá odměnu proroka.“ (Srov. Mt 10:41a)

„Kdo rozpozná Ježíšova učedníka, dostane se mu odměny učedníka.“ (Srov. Mt 10:42)

„Kdo rozpozná Mesiáše, získá Mesiášovu odměnu.“ (Srov. J 15:7–10)

Kdo se bude potřebnému nablízku a nějakým způsobem mu poslouží, dostane nebeskou odměnu – věčný život. (Srov. Mt 25:31–40)

Kdo ve svém dítěti rozpozná Ježíšova sourozence a bude s ním podle toho jednat, dostane se mu daru poznání, že patříme do Boží rodiny. Naše jednání se dostane na novou úroveň – na úroveň důstojnosti královských dcer a synů. (Srov. Lk 9:48)

1652 Víme, jak jeden „začínající katecheta“ řekl Nikodémovi: „Do božího království se musíš znovu „narodit“ a zasednout jako prvňáček v Mesiášově škole.

Nikodémovi se to nezdálo – byl přece už profesorem práva a teologie, byl bohatý svým náboženským vzděláním a příslušnými tituly (a bohatý těžko vejde do božího království).

1653 Je důležité znovu a znovu dětem ukazovat další pozdější ovoce křesťanské kultury: lidská práva, školství pro všechny, sociální a zdravotní péči všem, bezpečnost práce, dopravní a jiné předpisy, rozdělení moci zákonodárné od moci výkonné a soudní, atd. atd.

1654 Někteří lidé tvrdí: „Ty člověče, jsi součástí božstva. Bůh jsi ty. Žádný hřích neexistuje.“ Kdyby nebyli zbabělí a jeli do Osvětlení, viděli by, jak tam zemřela víra v člověka. Lidé spoléhající se předtím na humanismus, demokracii, techniku, ale i církve, přišli o tyto své iluze.

Kdo v manželství usiluje být s druhým „jedno tělo a jedna duše“, pochopí, co znamená Ježíšovo přání být s námi „jedno tělo a jedna duše“. (Srov. J 6:54–57)
Kdo o to bude usilovat, bude přijat do společenství „Nevěsty Beránkovy“. (Srov. Lk 12:35–38)

To je obsah a program následování Ježíše.

Ptáme-li se: „Ježíši, jak jsi unesl všechny pomluvy, naschvály, zášť, nenávisť i lhostejnost lidí?“, slyšíme: „V Otcově porozumění a blízkosti mám jedinečné bohatství. To převáží všechnu hloupost a nepřátelství lidí. Žiji z Otcova přátelství.“

My nemáme Ježíšovo propojení s Otcem, ale Ježíšovo přátelství je nám velkým zdrojem krásy, útěchy a posily. To neznamená, že získáme necitlivost vůči veškeré nepřizní a trápení.¹⁶⁵⁵

Ježíš zůstal krásným člověkem, který se raduje s druhými, má účinný soucit s potřebnými, neutíká před utrpením a vždy dá přednost druhému před sebou.
Jeho přátelství a jeho moudrost nám ukazuje, jakou cenu má každý člověk pro Boha. Jaký smysl má náš život, jak cenná je služba druhému.

Jestli nás Ježíšovo přátelství okouzlí, pak máme co dětem ukazovat.

Ježíšův učedník může být zásadním přínosem pro společnost. Jako příklad mě třeba napadá Ivan Medek.

Ať pracoval jako muzikolog, umývač nádobí a šatnář (po podpisu Charty nebo první měsíce v emigraci), jako novinář, na ministerstvu nebo v hradní kanceláři, všude s úsměvem, pevností charakteru a bystrostí úsudku, budoval křesťanskou civilizaci.

Můžeme nabídnout společnosti víc než „Pražské Jezulátko do každé rodiny“ nebo církevní průvody po ulicích.

Ježíš ocení vše dobré z lidského života a „svým lidem“ nabídne budoucnost.

2008

Slavnost sv. Václava Mdr 6:9–21 1 P 1:3–6, 2:21b–24 Mt 16:24–27 28. září 2008

K prvnímu čtení:

Každému z nás je někdo nebo něco svěřeno. V každém případě máme mít vládu nad sebou. Komu není třeba moudrosti?

S Ježíšovými závažnými slovy: „Kdo chce jít za mnou ...“, jsou spjaty velice důležité věci: naše štěstí, neštěstí, radost, porozumění, utrpení i zármutek.
(Nikdy u nás nebyla společnost tak bohatá jako dnes, ale boží království nám nabízí ještě mnohem víc. Koho to zajímá, je do něj zván.)

Nedávno jsme se tímto Ježíšovým výrokem zabývali a tak už snad zbožně nevzdychneme: „Náš veliký světec svatý Václav umřel mučednickou smrtí s velikou láskou. Máme tedy v nebi velikého patrona naší země, který se za nás přimlouvá u Boha.“

¹⁶⁵⁵ Ježíš nebyl hrdinou z antických bájí, pro které je boj ctností. Nebyl indiánem z knížek Karla Maye, který u mučednického kůlu nehne brvou a nedává najevo žádný cit. Není sovětským herojem, ani supermanem, není Buddhou, který prý žije v nirváně.

Dáváme si pozor, abychom Ježíšova slova nevytrhávali ze souvislostí a správně jim rozuměli. Už jsme si říkali, že dnešní úryvek je reakcí na zatvrzelost apoštolů (kteří v určitých chvílích opakovali jako kolovrátek to, co se kdysi naučili v náboženství a nenaslouchali pečlivě svému Mistru).¹⁶⁵⁶

Ježíš nás upozorňuje na naše předsudky v náboženství. Než se staneme křesťany podle Ježíšova příkladu, čeká nás na sobě dost práce.

Ne každé trápení přináší dobré ovoce a vede ke svatosti. (Na světě trpí mnoho lidí. I v jiných církvích a náboženstvích. Trpí i mnoho nevěřících.) To by těch svatých muselo být velmi mnoho.

Mnoho utrpení je právě proto, že si žijeme podle svého a nestojíme o soužití s Bohem.

Ale vraťme se k prvnímu čtení, k nabídce moudrosti od Boha (texty jsou pro naši slavnost dobře vybrány).

Dnešní svátek – den naší státnosti – nám připomíná důležité věci pro život naší země i pro život osobní.

V letošním roce také slavíme 90 let od vzniku samostatného československého státu.

Poučit se můžeme i z „osmičkových“ výročí.

V r. 1938 nás nechali na holičkách naši spojenci.

V r. 1948 se části našich lidí podařilo prosadit bezprávný režim.

V r. 1968 naši zem okupovala vojska zemí, které se předtím chvástaly přátelstvím.

V r. 1988 jsme konečně začali trochu pozvedat své hlavy.

(V roce 1945 a 1989 jsme si naivně mysleli, že nám vnější svoboda všechno zajistí.)

Nejen tyto události ukazují, že existence státu něco vyžaduje od svých občanů.

Máme tedy svou trpkou zkušenost s neochotou jiných (spojenců) i s vlastní zbabělostí.

Napříště už nesmíme dopustit něco podobného. Nechceme být lhostejnými občany, nebo zbabělým státem, který se neumí zastat těch, kterým někdo svobodu bere (mám teď na mysli třeba Čečensko a Gruzii).

Kudy k tomu vede cesta?

Kristus nám něco nabízí. Kníže Václav jeho nabídku objevil a přijal.

Než jsme zakryli na stropě orlického kostela neumělou malůvkou sv. Václava, varovaly některé hlasy, že zapomeneme na význam sv. Václava.

Pokud se ovšem nebudeme zajímat o Václavovu zkušenost s Kristem a nebudeme doma mluvit o jeho prozíravosti a objevu křesťanství jako programu pro naši zemi, ošidíme se.

Máme proč se hlásit ke sv. Václavu.¹⁶⁵⁷

To ovšem v historii vykřikoval kdekdo, i čeští nacionalisté za války.

1656 Celá událost začíná přinejmenším Ježíšovou otázkou: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ (Mt 16:13) Pak přes gratulaci Petrovi: „Blaze tobě Šimone, ...“, ke káravé reakci Petrově: „To se ti, Ježíši, nemůže stát ...“, až Ježíšovým slovům: „Jdi mi z cesty, satane, ...“

Ježíš citoval proroky o smrti Mesiáše, ale Petr se oháněl panem katechetou.

„Chlapi, poslouvejte: Jestli chce být někdo mým učedníkem, a zapře se ve svém přesvědčení, jak dobře rozumí náboženství, ať si vytrhne svůj trám – z kolového opevnění své zbožnosti – a „následuje“ mě (termín pro vyučování učedníků) a nechá se o Bohu vyučit ode mne a od proroků.“

„Petře, nedělej si iluze, lidé Mesiáše nepřijmou, jde jim jen o svobodu od Římanů, ale ve svém náboženství nic nepotřebují, jsou přesvědčeni, že jsou v pořádku!“

1657 Jsme hrdí, že jsme měli na začátku našich dějin tak obdivuhodného vládce. Václav byl na svou dobu velice vzdělaný, prozíravý a silný. Uměl tři jazyky (i v pozdním středověku se řada králů neuměla ani podepsat), byl statečný – ubránil se s holýma rukama bratru Boleslavovi, který jej napadl s mečem v ruce (zavraždila

Podstatné je, přijmout – jako Václav – křesťanský životní styl za svůj.

Soužití s druhými (i v rodině), udržení si svobody, osobní i naší země, je náročné. Zatím jsme to vždy v historii podcenili.

Dnešní slavnost nám nabízí pomoc, abychom už příště nebyli lhostejnými občany a zbabělým státem, který se neumí zastat těch, kterým někdo svobodu bere.

Aby to nebylo jen teoretické, připomenu několik věcí.

Řada lidí si dnes myslí, že pohanské kultury byly laskavější a na vyšší úrovni než křesťanství. (Nejen etnografové, etnologové a religionisté vědí své ...)

Sv. Benedikt, Patrik, Cyril a Metoděj, Vojtěch, František z Assii, František Saleský, Roger Schulz nešířili křesťanství mečem a ohněm.

Často připomínám, že každé slušné náboženství pozvedalo lidi výš a je pěkné, že se z jiných kultur můžeme ledacos naučit, ale také je máme čím obdarovat a rozhodně před nimi nemusíme mít mindrák. Stačí si třeba porovnat jednu z irských modliteb s keltským myšlením... ¹⁶⁵⁸

jej zákeřně až přesila u zamčených dveří kostela), vedl prozíravou politiku, kterou od něj později přebíral zčásti i jeho bratr Boleslav. Byl člověkem, který nevyhrocuje spory.

1658 Štít svatého Patrika:

Vstávám dnes v nesmírné moci,
vždyť vzývám Svatou Trojici,
věřím v Boha trojjediného,
vyznávám Boha jediného,
jdu vsříc svému Stvořiteli
Vstávám dnes
v moci Kristova narození a křtu,
v moci jeho ukřižování a pohřbu,
v moci jeho zmrtvýchvstání a vstupu do nebe.

Kriste, buď dnes mým ochráncem:
Kriste, buď se mnou,
Kriste, buď přede mnou,
Kriste, buď za mnou,
Kriste, buď ve mně,
Kriste, buď pode mnou,
Kriste, buď nade mnou,
Kriste, buď vpravo,
Kriste, buď vlevo,
Kriste, buď se mnou, když ležím,
Kriste, buď se mnou, když sedím,
Kriste, buď se mnou, když vstávám.

Kriste, buď v srdci každého,
kdo si na mne vzpomene,
Kriste, buď v ústech každého,
kdo o mně mluví,
Kriste, buď v očích každého,
kdo se na mne podívá,
Kriste, buď v uších každého,
kdo mě bude poslouchat.

Vstávám dnes v nesmírné moci,
vždyť vzývám Svatou Trojici;
věřím v Boha trojjediného,
vyznávám Boha jediného,

Sv. Václav vyrostl v mocném vlivu pohanství a nejen dokázal rozpoznat přednost křesťanství, ale odvážně se pustit do jeho prosazování. Ne mečem a ohněm.

Pohanství dodneška nevymizelo, jen mluví jinou řečí. Prohlédnout nebezpečí pohanství je důležité. Velcí bohové vyžadují obrovské oběti. Malí bohové oběti menší.

Hitler obětoval na oltář Říše miliony vlastních mužů ... o milionech dalších mrtvých ani nemluvě. Miliony životů stálo pohanství komunismu v SSSR, Číně, Korei ...

Dnes se nemluví o bohu války Marsovi a přece má své vyznavače a své oběti (na silnicích, v politice, mafiích, v etnických čistkách, bombardovaných vesnicích a obětech teroristů, v řádění fotbalových fanoušků ...)

Místo bohyně Venuše zaujala erotika a nikdo nemusí pochybovat o mnoha obětech a otročení těmto silám...

Kolik různých obětí vyžaduje sláva sportu a zábavy ...

Kolik poškozených lidí a zničených existencí má na svědomí všelijaké sázení, výherní automaty ...

O velkých drogách mluvit nemusím.

Jak může okupovat prostor v rodině závislost na práci, alkoholu, na penězích, televizi, počítači ...

Nakolik nás od péče o vlastní osobnost může odvést reklama, móda, nezdravá péče o zdraví ...

Jak může ohloupnout člověka pouhé holdování zážitkům, k útěku před každým smutkem a před hledáním odpovědi na hlubší otázky života ...

To vše je moderním pohanstvím.

Křesťanství nás zbavuje strachu a vede k radosti ze života jako žádná jiná kultura. My za krásou života navíc rozpoznáváme štědrost a přejícnost Dárce. Nechceme jen brát a přijímat, máme také zkušenost s radostí toho, kdo umí dávat. A hlavně chceme na přátelství Boha odpovědět svým přátelstvím.

Staré pohanství se snažilo manipulovat s božstvy a nadpřirozenými silami, získat co nejvíce za každou cenu. Staré čarování vyžadovalo dojít v ten a ten čas na určité místo a vykonat určité obřady k získání moci a nadvlády.

Novodobá touha po moci ve velkém – drancuje přírodu.

V malém – uctívá přírodní nebo domnělé síly, ve snaze je využít pro sebe nebo získat moc nad druhými. Novodobý pohan je závislý na pověrách, na fetiších, na vlivu planet, horoskopů, snů, vody, na různých energiích, na magnetických a nejrůznějších silách, přirozených a nadpřirozených. Novodobý pohan už nevidí Stvořitele, už nepracuje na pokorném budování své osobnosti, nechce sloužit božímu království. Aby nemusel přiznávat svá provinění, všechno prohlašuje za dobré.

Je důležité také rozpoznávat pohanské prvky tlačící se do našeho náboženského života.

Porozumění Bohu a osobní přátelství s Bohem, nelze nahradit zbožnými výkony, vyhledáváním soukromých zjevení, určitými modlitbami, svěcenou vodou, posvěcenými předměty, obřady a energií z nich získanou nebo vymítáním ďábla.

Kristus byl i jako člověk vzdělaný, moudrý, střizlivý, neokázalý v náboženském životě.

Jako nikdo jiný se uměl radovat ze všeho pěkného, jako nikdo jiný uměl vychutnat dary života.

Žil přátelstvím s lidmi a s Otcem nebeským.

Jako nikdo jiný rozuměl lidem. Nikdo pro nás nežije víc než on.

jdu vsťíc svému Stvořiteli.

Amen.

Vy jste dobří rodiče a víte, jak se vám změnil život, když se vám narodily děti – jak silně jste na ně od té doby začali myslet a jak je váš život spojen s jejich životy.

Ježíš nám svým životem ukazuje, jak silně je Bůh propojen s námi – svými milovanými dcerami a syny – a jak nám dává přednost.

Ježíšova obětavost až k potupné popravě je toho svědectvím.

To objevil sv. Václav před 11. stoletími. Půjdeme-li s ním za Kristem, získáme mnohem víc než kolik bychom si mohli obstarat sami.

26. neděle v mezidobí

2017

26. neděle v mezidobí Ez 18:25–28 Flp 2:1–11 Mt 21:28–32 1. října 2017

K prvnímu čtení.

Kdekdo si dovoluje drze nebo pošetile soudit Hospodina ...

Lidé neznající pořádně Písmo, tvrdí: „Ve Starém Zákoně je Bůh tvrdý, nanejvýše spravedlivý. Až v Novém Zákoně se Bůh zjevuje jako milosrdný.“

Hle, už staří Izraelci reptali vůči milosrdenství Hospodina.

18. kap. Ezechiela je velice osvobozující.

My už máme boží milosrdenství za samozřejmost. (Podobáme se dětem, pokládajícím péči rodičů za samozřejmost: „Vždy to tak bylo!“) Ale slova z Ezechiela nás mohou vyvést z míry. Je možné, že by například i současným teroristům mohlo být odpuštěno? (Lotři ukřižovaní s Ježíšem byli teroristé.)

K druhému čtení.

Klekat před Kristem je snazší než pokládat druhého za lepšího, než jsem sám. Koho máme pokládat za lepšího sebe? ¹⁶⁵⁹

(Včera se Jana připravovala na bohoslužbu a po přečtení evangelia prohlásila: „Václave, to čtení je o nás dvou. Mně se nechce do uklízení, ale přemůžu se a uklidím. Ty, prohlásíš, že budeš uklízet, ale neuklízíš!“)

Kdo si přečetl celou 21. kapitolu evangelia, objeví se mu dnešní úryvek v jiném světle.

Ježíš se blíží „k Jeruzalému“ městu svatyně Hospodina. ¹⁶⁶⁰

Ježíšovi posluchači slyšeli jeho podobenství poprvé. Čekali: „Copak bude Nazaretský říkat?“

„To je jasné, který syn se nakonec zachoval dobře; to jsou ale primitivní otázky“, pohoršovali se ti, co na Ježíše číhali. Když Ježíš pokračoval, zjistili, že se chytili do vlastní pasti.

Jestlipak si dají říci? ¹⁶⁶¹

Kdepak, nebyli schopni od Ježíše cokoliv přijmout. Dávno si jej zařadili mezi nevzdělance, buřiče a svůdce lidí. Vylučovali, že by se od něj mohli něco naučit.

Ježíš jim pouze řekl, že nedali na Jana Baptistu.

1659 Může se to vztahovat třeba na muslimy?

Žehná Bůh muslimům?

„Kdo je můj bližní?“ A kdo už není? (Srov. Lk 10:29)

1660 Židé neříkají *chrám*, ale *svatyně*. *Chrám* mají pohané, v chrámě přebývá božstvo, ke kterému nikdo z lidí, vyjma kněží, nemá přístup.

V samotném Jeruzalému (!) Mesiáše zavraždí církevní předáci a velekněží. Nikdo z nich se nedal varovat a vyučit Ježíšem, že boží lid (ne pohané) opět vyvrhnou proroka ze svého středu a odsoudí jej na smrt jako zločince (srov. Lk 4:23–29).

1661 Židovským funkcionářům nastává poslední hodina, kdy se ještě mohou obrátit, aby se nedopustili do nebe volajícího zločinu.

Neurazil se. Přesto k nim mluvil dál.

Co myslíte, byl Ježíš na lidi ostrý? Málo vstřícný? Měl je víc přemlouvat, nadbíhat jim? Málo se o ně ucházel? Co měl ještě udělat a neudělal?

Všimněme si, řekl to, co bylo třeba říci. Nabídl jim dostatečné množství znamení, že přichází od Boha.

Jeho přátelství je nezměrné, ale něco málo od nás vyžaduje. Ne bezhříšnost, ale odpovědnost za to, co nám Bůh říká ve svém slovu.

Až jako student jsem začal číst evangelia¹⁶⁶² a děsil jsem se, jak často na Ježíše jeho odpůrci útočili a s jakou trpělivostí je Ježíš znovu a znovu varoval, aby se nedopustili toho strašného zločinu, ke kterému směřovali – k vraždě Mesiáše. (Velekněží často sloužili v jeruzalémské svatyni, znalci Tóry učili druhé, a přesto se s proroky mýjeli.)

Co z Ježíšovy vyučovací lekce vytěžíme pro sebe? Nakolik procent se řídíme Ježíšovými slovy? Hrozí i nám – „slušným křesťanům“ – postoj druhého syna?

Naučili jsme se zbožně mluvit a schovávat se za určitá náboženská tvrzení, chlácholíme si své náboženské svědomí („odvádím *náboženské desátky*: ráno a večer se modlím, v neděli chodím do kostela, dvakrát jsem nesl nebesa, jednou mi pan farář na Zelený čtvrtek umyl nohy ...) a přesto mi Ježíšův životní styl může zůstat cizí.¹⁶⁶³

Hledal jsem (u sebe i u druhých – na druhých to snadněji vidíme), kde ty odmítající postoje začínají.

Jak já reaguji na upozornění druhých nebo na nové informace o Bohu? Jsem tím podrážděn?

Pubertální děti hledají vlastní pozici a snaží se vymezit vůči rodičům. Někteří pubertu nedokončili, zamrzli v ní. Podrážděně reagují na upozornění, co by mohli dělat lépe.¹⁶⁶⁴

My, vesničané jsme se naučili správně pokládat hrábě (aby nám nenatloukly), všichni si bereme deštník má-li pršet, naučili jsme se couvat autem ..., ale neradi přijímáme něco nového v poznávání Boha nebo v životě církve. Přitom v dějinách církve přicházelo mnoho nového.¹⁶⁶⁵

1662 Mnoho katolíků doma Bibli nemělo. V předkoncilní liturgii se každý rok četlo jen pár úryvků ze všech evangelíí. (Někteří „správně zbožní“ volají po návratu staré liturgie.)

1663 Je snadnější lichotit Bohu a nosit v průvodech sošky Ježíšovy matky, než se zastávat potřebných. K programu Mariina chvalozpěvu se nehlásíme („... mocné svrhává z trůnu a ponizuje povýšené, hladové sytí a bohaté posílá pryč s prázdnou“), mocným a bohatým často lichotíme...

Po II. Vatikánském koncilu v r. 1965 podepsalo 40 biskupů „Pakt z katakomb“ (později se přidalo dalších 600 biskupů). V článku 6., biskupové prohlašují: „Svým jednáním nebudeme v žádném případě budít dojem, jako bychom bohatým a mocným dávali přednost, zvýhodňovali je a považovali za privilegované“ (například při bohoslužbách nebo při společenských setkáních, ať už seč se jich vysoce postavení účastní jako hostitelé nebo hosté (Lk 13:12. 14; 1 K 9:14–19)).

Čl. 7: „Rovněž nebudeme lichotit lidské ješitnosti nebo jí dokonce využívat, když prosíme o dary, děkujeme za ně nebo z jakékoli jiného důvodu. Své věřící budeme žádat, aby dobročinnost považovali za běžnou součást bohoslužby, apoštolátu a sociální činnosti (srov. Mt 6:2–4; Lk 15:9–13; 2 K 12:4)

1664 Není dobře, když někdo dospělého stále vychovává. Má jej nechat „spálit se“. Všimněme si, že Bůh to tak dělá, vede nás k odpovědnosti.

1665 Bergoglio, v r. 2007 (tehdy jako předseda CELAM) vysvětlil své rozhodnutí ke změnám: „Být věrný tradici znamená růst a kráčet kupředu. Tradicionalisté a fundamentalisté se naproti tomu drží litery. Avšak život je

Někomu zůstaly špatné návyky z dětství (vady řeči, chůze, drzost, nezdvořilost ...) nebo z dřívějšíka. ¹⁶⁶⁶

Kluk si „šlape na jazyk“, jako táta, ale rodiče nepočítali s tím, že by syn „šel na faráře“ a neposílali jej na logopedii. Až v semináři se někteří kolegové pracně učili správně mluvit.

Samozřejmě jsou horší vady – charakterové. Nenápadná je názorová, politická nebo náboženská nepružnost v myšlení, která nám brání otvírat se Duchu božímu. Ten nás přece chce uvádět do hlubšího a hlubšího pochopení božích názorů nebo postojů. ¹⁶⁶⁷

V evangeliích čteme, jak se mnoho zbožných často posmívalo Ježíšovi, že je namyšlený, a že jeho učení o Bohu je pomýlené. Stále se s takovou namyšleností setkávám.

Zkoumám, kde to začíná.

Od některých lidí si nenecháme poradit. Často od nejbližších. ¹⁶⁶⁸

Nepodobám se farizeům, kteří opovážlivě „určovali“ jak, kdy a v jaké míře může druhý obdržet milosrdenství od Hospodina?

I dnes se opakuje kritika božích milosrdenství z 18. kapitoly proroka Ezechiela. ¹⁶⁶⁹

Ježíš trefně pojmenoval, z čeho ta pýcha vyvěrá (viz: J 9:41; Lk 4:24).

Brzy jsme zapomněli, že jsme teprve začátečníci, učeďníci. Hrajeme si na Mistra.

Komunisté mně nedovolili studovat střední školu. Ale řemeslo mě něco naučilo. Táta doma neměl ani svěrák ani pilník, tak jsem ani nemohl machrovat. Na obrázku v učebnici byl v pohledu svrchu nakreslen pracovní stůl se svěrákem a před ním stopy, aby každý věděl, jak se postavit k práci.

Druhý obrázek ukazoval, jak se drží pilník jednou rukou a jak druhou. Učili jsme se osvojovat si potřebné návyky. ¹⁶⁷⁰

neustálá změna. K vytrvalosti ve „víře“ znamená vykročení. Neboť právě tím, že zůstáváme v Pánu, vycházíme sami ze sebe. Zní to paradoxně – právě když zachováváme věrnost, měníme se, protože důvěřujeme Pánu. Držet se litery jako tradicionalisté nebo fundamentalisté není věrností Bohu. Věrohodnost je vždycky změna, rašení, růst. Pán proměňuje toho, kdo mu je věrný.“

1666 Za mého mládí se s motorovými vozidly v obci jezdilo rychlostí 60 km/hod. Protože chci stíhat hodně práce, jezdil jsem o 3–4 km/hod rychleji. Později byla rychlost snížena na 50 km/hod. Dodneška mám s dodržováním této rychlosti potíže, například telefonuji-li (samozřejmě přes hands free), přestávám sledovat rychlost a můj starý návyk se projeví. (A občas dostanu pokutu za překročení rychlosti.)

1667 Pohodlným lidem vyhovovalo, když komunisté prohlašovali dědičnost a kybernetiku za buržoazní pavědu. Ale i mnoho vzdělaných lidí zesměšňovalo kolegy, kteří přicházeli s novými objevy. Když se jezédáci chvástali, že „vyrobí“ více potravin než sedláci, lenoši jim příkyvovali. Neudrželi v dobrém, stavu ani budovy, které sami postavili. Ty, které sedlákům ukradli, nechali spadnout.

O pronásledování proroků mluvíme často.

1668 Dost manželů nedá na partnera, když mu něco poradí. Cizího poslechnou ochotněji. (To může mít různé příčiny. Zkoumejme se, není-li chyba u nás.)

1669 Římského Františka před časem kritizovali 4 kardinálové za jeho „přílišné milosrdenství“, nedávno 61 „nejchytřejších“ napsalo další kritický dopis. Velké množství biskupů a kněží pomlouvá Františka po straně. Možná je jejich rodiče nenaučili základní slušnosti. Ale dospělý člověk se nemůže na rodiče vymlouvat. Křesťan se má formovat evangeliem.

1670 Učeďnický list je potvrzením, že dotyčný zvládl základní pracovní dovednosti svého řemesla. Vyučenému dříve neřekli dělník, byl tovaryšem (svého času naši tovaryši vandrovávali po Evropě, aby okoukli, jak to kde v řemesle chodí ...). Kdo chtěl být mistrem, tomu zadali náročnou práci, kterou ještě nikdy nedělal.

V každé hospodě jsou „odborníci na vše“ (světovou politiku, ekonomiku státu, vrcholový sport, na Evropskou Unii ...) V kostelních lavicích sedí „Mistři nad Krista Pána a Ducha svatého“, a vše poměřují svou „pravověrností“.

Ale leckdo z nás může být usvědčen otázkou: „Vašnosto /Milostivá dámo, jaké máte, vzdělání v liturgii, v biblistice, ...? Které knihy jste prostudoval/a, u jakých učitelů jste se vyučil/a? Jakou odbornou publikaci jste vydal/a?“¹⁶⁷¹

Ježíš těmto lidem také pokládal otázky (např.: „Od koho měl Jan pověření ponořovat?“ (Mt 21:25) Budeme dnešní biblické texty ještě v týdnu promýšlet.

Přijali jsme pozvání s Ježíšem dobrořečit Otci za to, co jsme dostali od Hospodina a lidí. Každý jsme si připravili osobní poděkování, abychom věděli, jak jsme bohatí ... Jen trochu budeme děkovat ... – Ale Bůh pro nás už připravil dva bohatě prostřené stoly: „Stůl Slova“ a svatební Stůl „Hostiny Ježíšovy“.

Někteří bratři protestanté slaví „Večeři Páně“ jednou do roka – prý, aby jim nezevšedněla. Jak to máme se slavením (týdenním) my? Nezevšednělo nám?

Přicházíme poděkovat za Ježíšovu péči, abychom neustrnuli v myšlení a při růstu jeho uředníků. To, že jsme teprve začátečníci, nás neponižuje.

Nechceme být těmi, které nebaví práce na boží vinici.

2011 (O Večeři Páně III. – Památka Večeře Páně)

Poznámky k neděli 25. září 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

III. PAMÁTKA VEČEŘE PÁNĚ

Mluvili jsme o Ježíšově potřebě (on je obrazem božím) slavit s námi své přátelství (i rodiče rádi vidí děti doma u stolu a i děti se často těší domů).

Ježíšovo přátelství pro uředníky znamenalo nesmírně mnoho. Velice si považovali, že si je Ježíš vybral za své uředníky.

„Nikdy jsme se nesetkali s tak moudrým člověkem. Navíc s někým tak pozorným, laskavým, upřímným a statečným, nikdo nikdy tak nevyprávěl o Bohu,“ vyprávěli uředníci.

Ježíš objevil uředníkům netušené obzory. S ním nově porozuměli Slovu Božímu, s ním uzdravovali nemocné a stavěli se proti všemu, co člověka poutá. Ježíš jim umožnil vyrůst ve veliké osobnosti.

„Sedět s Ježíšem u stolu“, byl pro uředníky životní zážitek.

Když časem začal Ježíš mluvit o své smrti, uředníci to těžce snášeli (i my neradi slyšíme, říkají-li naši blízcí, že už tady dlouho nebudu). Co by si bez Mistra počali? Kým by bez něj byli?

Tvrdil jim: „Nebojte se, mám to promyšlené...“.

Pak nám všem, jednou pro vždy, daroval nádhernou slavnost přátelství a života.

Nikdo z nás nemusí litovat, že nežil v Ježíšově době.

Dovedl-li si poradit, vyrobil-li zdárně „mistrovský kus“, byl prohlášen za mistra. (Diplomovou prací má student také prokázat, že samostatně zvládl určitý úkol svého oboru.)

1671 Při přednášce Jana Sokola na gymnasiu jeden přemoudřelý student při diskusi pohrdlivě reagoval na přednášejícího: „Hegel je dávno překonaný!“ – „Co jste od Hegela četl?“, zeptal se pan profesor. Studentík se nezmohl ani na slovo.

Apoštol Pavel píše: „Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: `Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku´. Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: `Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku´. Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde“. (1 Kor 11:23–26)

Ježíš nás znovu a znovu zve na slavnost, o níž říká: „Konejte to na mou památku“. Slovo „památka“ ale není vybidnutím ke vzpomínání na určitou událost nebo osobu. Slavíme-li narozeniny maminky, nevzpomínáme na den, kdy se narodila, ale slavíme, kým pro nás je teď.

V nařízení o slavnosti velikonočního beránka stojí: „Ten den vám bude dnem pamětním, budete jej slavit jako slavnost Hospodinovu. Budete jej slavit po všechna svá pokolení“ (Ex 12:14).

O Velikonocích židé nevzpomínají pouze na vysvobození z Egypta, ale pokaždé znovu a znovu velikonoční slavností slaví Hospodinovu záchranu.

I Ježíši a jeho blízkým zpřítomňovala velikonoční slavnost, kým pro ně Hospodin je, a jak je stále drží a zachraňuje. Nešlo tedy jen o historické vzpomínání na slavnou minulost.

Ježíš ale udělal další krok, slavnost velikonočního beránka obohatil – svým milosrdenstvím a svou věrnou a odvážnou službou člověku a povýšil na největší modlitbu.

Navíc pozvání k této slavnosti rozšířil i pro nás – góje, nežidy.

Ani my tedy při Večeři Páně nevzpomínáme pouze na to, co se odehrálo ve večeradle a pak na popravišti. Tam to vrcholilo, ale mnohé tomu předcházelo a navíc Ježíšovo přátelství pokračuje dál v nezmenšené míře, až za hrob (vzkříšením), trvá do dneška. „Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.“ (1 Kor 11:26)

Smíme a máme konat to, co nám Ježíš daroval. Boží zachraňující péče k nám všem trvá, nepolevuje, nebyla a nebude odvolána.

Kdykoliv slavíte – „zvěstujete smrt Páně“.

Slovo „smrt“ je slovní zkratkou.

Římská liturgie stručně uvádí: „Proto na památku požehané smrti, slavného vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista ...“

Modlitby východní církve při Večeři Páně jsou bohatší, připomínají šířeji, co pro nás Ježíš vykonal. Naše nové eucharistické modlitby se východní liturgií inspirovaly. Ježíš nás obdarovává vším, co vykonal: každým svým slovem, každým gestem (od dotýkání se nemocných, mytím nohou, jeho úctou k ženám, pozorností dětem, sedal si k jednomu stolu s hříšníky, bavil se s pohany ...). Pro nás se stal člověkem, dodnes nás těší, pozvedá, objevuje nám naši cenu, uzdravuje, křísí mrtvé, odpouští, dává nám svého Ducha, činí z nás děti Boží ... Nabízí nám nový způsob života.

Výraz „smrt Páně“ – je tedy zhuštěním všeho, co pro nás Ježíš vykonal a stále koná.

Ježíš při svých posledních Velikonocích:

1. slavil židovskou slavnost Božího slitovávání (jako trvalý stav),
2. povýšil ji (svým přínosem),
3. ale navíc – a to máme pozapomenuté – Ježíš se také zahleděl na dovršení všech věcí, až bude dovršeno jeho království!

Až jej konečně přijmeme úplně za svého Pána. Až jemu, i sobě, dovolíme – aby nás mohl obdarovat všemi dary.

Ježíš se při poslední večeři zahleděl nazpět (k vysvobození z egyptského otroctví) i dopředu – na svůj druhý příchod.

Co myslíte, kolikrát je při mši řeč „o druhém příchodu Páně“?

Zkuste to vyjmenovat.

A hlavně – co pro nás druhý Ježíšův příchod znamená?

Pokusím se k tomu něco načrtnout.

Ježíšovo působení začíná důležitou informací: „Království boží se přiblížilo“ (například Mk 1:15)

Ježíš měl svůj sen, měl se světem svůj plán. Za Ježíšova života se jeho záměry zdařily jen částečně (a škoda, že doposud nebyly dovršeny). Klademe mu odpor a málo s ním spolupracujeme.

Ale Ježíš není snílek – jeho plány se naplní.

Na konci Lukášova evangelia čteme: „Velice jsem toužil jít s vámi tohoto beránka, dříve, než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jít, dokud vše nedojde naplnění v království Božím.“ Vzal kalich, vzdal díky a řekl: „Vezměte a podávejte mezi sebou. Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží.“ (Lk 22:15–18)

První křesťané – na rozdíl od nás – věděli, co znamená „boží království“ a velice toužili, aby bylo už konečně dovršeno.

(O co prosíme v Modlitbě Páně: „Přijď tvé království“, copak si pod tím představujeme? ¹⁶⁷²)

Poslední kniha Bible, Zjevení svatého Jana, končí takto: „Duch i nevěsta praví: ‘Přijď!’ A kdokoli to slyší, ať řekne: ‘Přijď!’ Kdo žízni, ať přistoupí; kdo touží, ať zadarmo nabere vody života. Ten, od něhož je to svědectví, praví: ‘Ano, přijdu brzo.’ Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22:17. 20)

První křesťané přijali slova: „Přijď, Pane Ježíši“, za svou modlitbu. A tak byli očekáváním Ježíšova druhého příchodu proniknuti, až si první generace myslela, že se Ježíš vrátí už za jejich života, a prodávali pole a majetky.

Později si uvědomili, že zřejmě slovo „brzy“ neznamená den, ani třicet nebo čtyřicet let nebo tisíc, ale že slovo „brzy“ má rozměr jistoty: „Jistě přijdu“. „Určitě“!

Kdykoliv první křesťané slavili Večeři Páně, vztahovali se k dějinné události Ježíšova života ¹⁶⁷³ (ke známému pevnému bodu Ježíšových Velikonoc) – i k dalšímu pevnému bodu v dějinách (o kterém nikdo neví, kdy přijde, ale víme, že určitě nastane).

O tyto dvě jistoty se první křesťané opírali, na nich stavěli.

Proto si neustlali bezstarostně na zemi. Napomáhala jim k tomu i jejich nejistota pozemské existence (život byl tenkrát mnohem náročnější a nebezpečnější než náš) i občasné vlny pronásledování.

Později, po získání náboženské svobody, žili křesťané už v určité právní jistotě, v určité jistotě pozemské, ale těžištěm jejich života byla i nadále jistota věčného života v božím království.

Pamatovali na slova „bděte a modlete se“ a žili bytostným očekáváním dovršení božího království.

My tento rozměr zanedbáváme (svádí nás i dnešní vysoká životní úroveň).

Ježíš ale do své Večeře vložil jistotu Božího království, které začalo, a bude dovršeno – a my můžeme touto jistotou žít a zachovávat ji v bytostném smyslu.

¹⁶⁷² Boží království je uspořádání sebe samého a vztahu s druhými podle Ježíšových pravidel.

¹⁶⁷³ Víme, kdy, kde, jak, proč a k čemu se odehrál Ježíšův život – to není mýtus, který je jen popisem nějakého jevu bez historického určení.

Co to znamená v bytostném smyslu?

Neustlat si na této zemi, jakoby nic jiného nebylo. Jako lidé bez perspektivy (řada lidí se bojí nejen smrti, ale i života). Jakoby nás nečekaly ještě ty největší dary.

Smíme žít s očekáváním nové země a nového nebe, nových darů, lepšího životního stylu (Ježíšova), nového porozumění, blízkosti a ochoty. Už teď se chceme naučit jednat na úrovni božích dětí a nebešťanů.

To neznamená, že neumíme vychutnávat krásu pozemského života. Naopak, za těmito dary rozpoznáváme dárce a jeho radost z dávání.

Pro hostitelku je největší radostí, chutná-li hostům. Pochvala je pro ni projevem ocenění.

Že by to Bůh měl jinak? I jeho těší, jsme-li rádi na světě, vychutnáváme-li si jeho dary a oceňujeme-li jeho práci, přátelství a velikost. Ale jeho štedrost není vyčerpána. Nemusíme skončit jako sytí občané, jimž stačí jen chléb a hry.

Opakem sytých jsou „blahoslavení chudí“, toužící ještě po jiných božích darech (než jen krás pozemských) a po přátelství samotného dárce.

„Chudí“ jsou ti, kteří očekávají, co nám Bůh ve své vynalézavé lásce ještě připravil.

Těšíme se, že budeme jednou velice překvapeni (i ti, kteří nevědí o Bohu zatím nic) krásou Boha a velikostí jeho přátelství. Už teď, tady můžeme něco z této krásy zakoušet. Ježíš nám mnoho zprostředkovává. Je nám s ním dobře. Zaručil se nám, že život a svět dopadne dobře. Nemusíme trnout strachy, nebo házet flintu do žita. Ježíšovo věrohodné životní svědectví nám umožňuje důvěřovat jeho slovu. Na něj je naprosté spolehnoutí. Přesvědčili jsme se, že není mluvka.

Mnoho našich současníků se bojí smrti, vytěšňují myšlenku na ni a nesnášejí pohřby. Pokládají smrt za katastrofu.

Naším cílem je konečné setkání s Bohem, nemusíme se smrti tolik bát.¹⁶⁷⁴

Židé pokládají smrt za polibek boží. Už pro židy je Bůh ženichem, pro nás samozřejmě také.

Slzy nevěsty a její rodiny při svatbě, když odchází z rodného domu, je pochopitelný, ale nevěsta se těší na svého ženicha a na společný život. (Kdyby pokládala svatbu za neštěstí, svatbu bychom jí rozmlouvali.)

Není samozřejmostí objevit v Ježíši ženicha. Proto s ním chodíme „na rande“, setkáváme se s ním, snažíme se mu porozumět, zkoušíme s ním spolupracovat a slavit, aby pro nás smrt nebyla setkáním s nějakým cizím pánem. Je příjemné si zvykat na příjemného, skvělého a „záviděníhodného“ ženicha.

Kdosi řekl: „Dejte mi bod ve vesmíru a pohnu zemí“.

My jsme dostali dva body, které hnuly vším, vše posunují do nové roviny Božího přátelství. Náš život se odehrává někde mezi dvěma stěžejními událostmi dějin mezi prvním a druhým příchodem Mesiáše.

Večeře Páně nás zve, abychom si uprostřed radostí a starostí života načerpali bezpečnost, pokoj a jistotu, kterou nám Ježíš poskytuje. Boží království začalo a bude dovršeno.

Když to objevíme, bude pro nás slavení Večeře Páně krásnější, zajímavější, konkrétnější a vznešenější. Sám Ježíš do ní tyto rozměry vložil a každému z nás je nabízí.

Zkusme příští Večeři Páně takto prožít a uložit si tuto lekci do své paměti.

1674 Pokud jde o vzkříšení mrtvých, Bůh pravil: „Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.“ On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých. (Mt 22:31–32; srov. Ex 3:6)

27. neděle v mezidobí

2020

27. neděle v mezidobí Iz 5:1–7 Flp 4:6–9 Mt 21:33–46 4. října 2020

Všechny Vás zdravím. Přežil jsem, lékaři mě zachránili hrobníkovci z lopaty. A Bůh – budiž pochválen – mně daroval další čas ke službě. 74 let je dost dlouhý věk, mnoho vzácných lidí se tolika let nedožilo. V nemocnici jsem zažil obdivuhodné věci. Mám se velice dobře ... Děkuji Vám všem, kteří jste mi přáli uzdravení. Půjde-li to dobře, budu moci o Vánocích sloužit.

Biblické přirovnání Izraele k vinici, je poklonou. ¹⁶⁷⁵

Podobenství má (vždy) svou omezenou výpověď. – Opečovávaná vinice s dobrou révou nemůže nést špatné hrozny. Výše úrody může být ovlivněna zvenku (počasím, plísní, ptáky, liškami, zloději ...), ale my – boží lid – můžeme odmítnout pracovat v poslání, které nám bylo svěřeno. Proto Izaiášovo podobenství mluví o svévolnosti a zkaženosti Izraelitů.

Mt 21. kap. líčí Ježíšovy závažné počiny. Velekněží a starší lidu na ně nepřátelsky reagovali. Ježíš jim vyprávěl podobenství „o dvou synech“ a „o zlých vinařích“. V druhém podobenství poznali, že Ježíš mluví o nich.

Ježíš k tomu dodal:

„Nikdy jste nečetli v Písmech: `Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích`?“

Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.

Kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtí.“

Když slyšeli velekněží a farizeové tato podobenství, poznali, že mluví o nich. Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů, protože ty ho měly za proroka. (Mt 21:42–46)

Bylo by nebezpečné si nepřipouštět, že je řeč o nás.

(Velice důležité podobenství „o nárožním kamenu“ jsme si už vysvětlovali.)

Nejsme dobří vinaři, naše víno není vyhlášené a vyhledávané.

V nemocnici jsem se setkal, a teď v lázních se často setkávám, s „braním jména božího nadarmo“ (to je zlovyk, ne hřích) a několikrát jsem zaslechl pohrdlivé řeči o církvi. To nejsou nenávistné projevy, ale nezáměr o Ježíšovu věc. Nenabízíme dobré víno. Ani se nemohu přímo hlásit ke svému stavu. Jak se hlásit k církvi, která se okolo svátku sv. Václava v televizi opět předváděla formou pseudobarokních slavností (ty neřeknou nic mně, radě nekatolíků, natož „nevěrcům“). ¹⁶⁷⁶

¹⁶⁷⁵ Už trochu rozumíme orientální poezii Izraelitů a jejich obrazům. Vinice je šlechtičnou mezi ostatními druhy polí. Známe kouzlo dobrého jídla u společného stolu. Účinek vína je ještě větší. Víno je sladké, je určené ke slavení. Svým alkoholem uvolňuje otevřenost vůči druhým, přispívá k dobré náladě a k setkání s lidmi i s Bohem (náboženští židé se neopíjejí). Na stolu sobotním a ostatních svátků nesmělo chybět víno (Bůh nás učí pečlivě pracovat i slavit. Izraelité vědí, co slaví a proč slaví.)

¹⁶⁷⁶ Ukazovat lebky světců je nesrozumitelnější než lovecké trofeje myslivců. Neumíme ani lidem srozumitelně vysvětlit, kdo je světcem.

Mnohokrát při těch bohoslužbách bylo vyslovováno jméno Boží i Ježíšovo v nepromyšlených modlitbách.

Kdyby na nás lidé viděli, že máme skutečnou úctu k Ježíšovi, nevyslovovali by svatá jména jako slovní vycpávku. Jestli úctyhodný muž jedná se svou manželkou s úctou, pak si na jeho paní nedovolí slušný člověk pokřikovat.

Slyším-li například (nejen) od kostelových lidí nesnášenlivé řeči o utečencích, mohu se pokusit (mírným tónem) vyprávět o naší spřátelené rodině, která utíkala z Palestiny do Egypta (před vraždícím Herodem).

Ano, ten druhý nemusí slyšet.

Biskupovi, který suverénně prohlásí, že bychom přijali jen křesťanské uprchlíky, se ale těžko říká, že Svatá Rodina nebyla pokřtěná. A že Ježíš v podobenství „O posledním soudu“ ve slovech: „byl jsem na cestě a neujali jste mě,“ nemluví jen o lidech „naší víry“.

Lidé nejsou hloupí, vidí, že nekonáme podle Ježíše.

Přečtěme si znovu Izaiášova slova:

„Obyvateli Jeruzaléma a muži judský, rozhodněte spor mezi mnou a mou vinicí. Co se mělo pro mou vinici ještě udělat a já pro ni neudělal? Když jsem očekával, že vydá hrozny, jak to, že vydala odporná pláňata?

Nyní vás tedy poučím, co se svou vinicí udělám: Odstráním její ohrazení a přijde vniveč, pobořím její zídky a bude pošlapána. Udělám z ní spoušť, nebude už prořezána ani okopána a vzejde bodláčí a křoví, mrakům zakážu zkrápět ji deštěm.“

Kolikrát jsme (někdy vroucně) odříkávali Žalm 80:

„Naslouchej, pastýři Izraele, ty, jenž Josefa jak ovce vodiš, zaskvěj se, jenž trůniš nad cheruby, před kmeny Efrajim, Benjamín, Manases!

Vzbuď svou bohatýrskou sílu a přijď zachránit nás.

Bože, obnov nás, ukaž jasnou tvář a budem zachráněni.

Hospodine, Bože zástupů, jak dlouho budeš dýmat hněvem při modlitbách svého lidu?

Chlebem slzí jsi je krmil, pít jsi jim dal slzy plnou měrou.

Pro sousedy jsme předmětem sváru, nepřátelům pro smích.

Bože zástupů, obnov nás, ukaž jasnou tvář a budem zachráněni!

Vinnou révu z Egypta jsi vyňal, vypudil jsi pronárody a ji jsi zasadil.

Připravil jsi pro ni všechno, zapustila kořeny a rozrostla se v zemi.

Hory přikryla svým stínem, její ratolesti jsou jak Boží cedry,

rozložila výhonky až k moři a své úponky až k Řece.

Proč pobořils její zídky? Aby trhali z ní všichni, kdo jdou kolem?

Rozrývá ji kanec z lesa a spásá ji polní havěť.

Bože zástupů, navrať se, shlédni z nebe, popatř, ujmi se té révy,

kmene, který pravice tvá zasadila, letorostu, jež sis vypěstoval.

Spálena je ohněm, porubána, zachmuřil jsi tvář a hynou.

Nad mužem své pravice drž svoji ruku, nad synem člověka, letorostem, jež sis vypěstoval.

Nikdy se tě nespustíme, zachovej nám život, ať můžeme vzývat tvoje jméno.

Hospodine, Bože zástupů, obnov nás, ukaž jasnou tvář a budem zachráněni!“

Umíme si ty texty porovnat?

Umíme rozpoznat příčiny a následky?

Ježíš nás nabádá, jak včas rozpoznat vlky, kance z lesa, divoké smečky toulavých psů, zmije a vlky v rouchu beránčím. Ani ve škole, ale ani v náboženství a kostele nás to nikdo neučí.

Naši předkové zažili divoké kance nacistické a komunistické. Víme, že byl umučen nejen Josef Toufar ... Nehledáme příčiny násilného jednání, které postihuje nevinné, neptáme se, co jsme mohli proti zlu udělat a neudělali? Jen křičíme bolestí a z mučedníků děláme pouze lobbisty v nebesích.

Podobenství jsou vážným varováním.

„Pravím vám, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.“

V nemocnici jsem zažil veliké věci. Doktoři dělají zázraky, kterými prodlužují lidské životy o tisíciletí. (Vzpomněl jsem si: „Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“)¹⁶⁷⁷

Sestřičky svou péčí a laskavostí uzdravují. Příbuzní by o nás nepečovali lépe.

Děkujeme-li lékařům a sestrám, jen skromně a s úsměvem řeknou: „Není zač. Je to naše práce.“

Odpovídám: „Je zač děkovat, my si vaši služby velice považujeme. Ani úsměv se nedá zaplatit, natož vaše úžasná péče ...“

Opět jsem si pozoroval, jak se my chlapi – když přijde žena – snažíme chovat lépe. Když přišla ráno sestřička na svou směnu, jako by vyšlo sluníčko. „Obyčejný“ mužský řekl: „Sestřičko, vy tak krásně voníte ...“ – A já jsem hned mohl přidat: „Zbožní židé, pokaždé, když ucítí pěknou vůni, poděkují Tvůrci za to, že pro nás vymyslel příjemné vůně. A vy, sestřičko, k nám každý den přicházíte s a dobrou náladou, úsměvem a navíc nás obdarováváte krásnou vůni. Vidíte, že si toho všímáme, oceňujeme to a děkujeme vám.“

O Bohu toho asi mnoho zdravotníci nevědí, ale jsou božími posly – anděly. Nevedou o své práci pobožné řeči, nečekají odměnu na nebi. Je vidět, že jejich služba o nemocné, je těší. Žijí ze základní porce ušlechtilosti, která je každému dána nebo nějak nasákli z křesťanské kultury, ke které přispěli naši předkové ...¹⁶⁷⁸

V našem zdravotnictví je dosud každému bez rozdílu poskytována stejná péče. Moje operace stála půl miliónu. Pán na vedlejší posteli má 4 roky pomocnou srdeční pumpu za 4,5 mil. Kč. Při odchodu z nemocnice, by měli každému říci, kolik stála péče o něj (abychom věděli, jak jsme bohatí a jakou cenu má solidarita nemocenského pojištění). Líbilo by se mi, kdyby nám lékař řekl: „Pečlivě jsem vás léčil, i vy pečlivě a poctivě pracujte pro druhé.“ A kdyby nám sestra pověděla: „Snažila jsem se s laskavostí a úctou o vás pečovat, i vy se snažte jednat podobně.“

Apoštol říká, že máme s druhými jednat s velkorysou láskou, aniž očekáváme, že by nám ji druhí mohli splatit stejnou měrou (srov. Ř 13:8). Máme s tím krásné zkušenosti (které nám vynahrazují nevděk jiných).

1677 Špičkoví a obětaví lékaři žijí ve veliké řeholi. Jejich manželky, pokud vydrží jejich nasazení, jsou svěťice. Před týdnem v televizi vedl Daniel Stach skvělou debatu s dvěma světovými kardiology ... vyšlo také najevo, že americký lékař je už rozvedený. Ten náš pravil, že se jeho manželství už pětkrát rozpadalo. Jejich obětavá služba je tvrdě placená i jejich nejbližšími.

1678 Ježíš jednou těmto lidem řekne:

„Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“
Ti spravedliví odpoví: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtli jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?“

Král jim odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.“ A půjdou do věčného života.“

Bylo by škoda, kdybychom my neslyšeli něco podobného.

Ale od nás chce Ježíš víc než jen laskavou službu druhým ...

Řekl jsem, že jsme špatní vinaři, neumíme udělat dobré víno.
Nevoníme lidem po Bohu. Nejsme přitažliví pro ty, kteří hledají Boha.
Bylo by škoda, kdyby z nás byl Ježíš zklamaný.
Bohu nejde především o naše hříchy (samozřejmě, že hřích přináší nějaké zlo), ale někomu říká:
„Nejsi studený, ani horký, poblížu se z tebe.“

M. Gándhí o nás, křesťanech, řekl smutná slova: „Kdyby nebyli křesťané, stal bych se křesťanem.“
Potkával křesťany, ale ti pro něj byli příliš mdlí. Nenechal se pokřtít, ale byl velkým učedníkem Ježíše.

Volby jsou za námi.

Jak to, že řada kostelových lidí neumí rozpoznat „velké brambory od malých“?

Buď je to v kostele neučíme, nebo se jim nechce hledat, riskovat a přemýšlet.

V životě se hraje o mnoho, lidské životy mají velkou cenu. Je v našich možnostech ukazovat lidem hlubší smysl života.

Byl jsem se v Poděbradech podívat na památník Jiřího z Poděbrad. Připomněl jsem si jeho snahu o udržení míru v Evropě. Papež na jeho plány nepřistoupil, měl vlastní mocenské zájmy. Jiřího exkomunikoval ...

Nechápu, jak kostelové lidé mohou být proti Evropské unii. Co dělají pro mír a pro boží království na zemi? Židé se snaží uspišit Meiašskou dobu. Nám nestačí se pyšnit tím, že Mesiáš už přišel. Pokud pro nás Ježíš není úhelným kamenem stavby božího království, nestavíme s Ježíšem, ale škodíme. Dokud nebudeme v životě a církvi vše poměřovat – na milimetr přesně – od Ježíše, mnoho se okolo nás a ve světě nepohne. Máme ale skvělou příležitost být užiteční nejlepší věci na světě.

2017

27. neděle v mezidobí Iz 5:1–7 Flp 4:6–9 Mt 21:33–43 8. října 2017

Bible přirovnává Izrael k řadě věcí. Také k vinici.

O vinici byla řeč i před týdnem.

Ovocné stromy pokládáme za vzácnější mezi stromy. Z nich je vinná réva nejušlechtlejší.

Vinice je výjimečnou zemědělskou půdou.

Vše má k něčemu sloužit.

Na pouštích není nouze o písek nebo kamení, za polárním kruhem není nouze o led a sních.

Něco je vzácné. Charakter a ctnosti.

Všechno cenné, zvláště to, co je živé, vyžaduje patřičnou péči.

Ti, kteří dostali dar svobody, potřebují velkou péči, nejen osobní ...

Izraeli věnuje Hospodin zvýšenou péči – protože Izrael je schopný a ochotný s Vinařem spolupracovat.

Jenže Izraeli jeho vyvolenost (oddělenost – vzpomeňme na podobenství o kvasu) a péče Hospodina občas v dějinách stoupla do hlavy ...

K druhému čtení.

Mnoho lidí odkývá slova: „O nic nemějte starosti.“

Ježíš to vysvětluje: „O ptáky a polní kvítí je postaráno. Ptáci pracují, o mláďata pilně pečují, ale neschnou strachy, zda bude zítra nějaké potrava. Dokonce si zpívají. Nestarejte se příliš!“ (Srov. Lk 12:22–27)

K evangeliu.

Ke komu Ježíš mluví?

S jakým očekáváním, s jakým postojem oslovení Ježíšovi naslouchali? Hnulo s nimi od posledního vyučování něco k dobrému? – Ta možnost byla, jinak by k nim Ježíš nemluvil.

(Říkali jsme si, Ježíšův život se blíží ke konci, nesnášenlivost a nenávisť těch, kteří jej nesnáší, narůstá.)

Podobenství je také proroctvím. Ježíš byl vyvržen z Izraele – popraven mimo město na popravčím vrchu jako odstrašující případ.

Je třeba rozlišovat hranice podobenství. Bůh – majitel vinice – nikoho popravít nenechal, nikoho nezabíjí.

Ježíš vyprávěl tak, aby mohl svou řeč dokončit, aby mu posluchači naslouchali. Smysl mohli pochopit.

Proroctví je varováním. Dodneška.

Máme se ptát, zda tato slova jsou určena jen židům nebo také nám.

Nepostihly nás také strašné katastrofy (nejen ve 20. století)?

Děláme ze života, v soužití – ve všech rozměrech – větší drama než bychom čekali.

Moudrý hledá příčiny neštěstí.

Církev se v některých obdobích také chovala velice pyšně. Náboženští vůdci prohlásili církev (sebe) za neomylnou a všechny, kdo neposlechli její mocné, vyvrhla „mimo svaté město“

(exkomunikovala je) a mnoho jich nechala popravít.

U Ježíše nikdy takové postoje nenajdeme. O těch, kteří by – něco z božích pokynů vynechali a tak učili lidi – o těch řekl, že budou v božím království nejmenší. (Srov. Mt 5:19) Ale nikdy je ze svého království nevykloučoval. Nepopravil nikoho.

Podívejme se, jak daleko jde nenávisť „vinice“. Těch, kteří mají vinici sloužit.

Jak to, že se neděsíme své pýchy?

Všimněme si nenávisťných útoků nejpravověrnějších katolíků teď proti Františkovi. (Nenávisť je charakteristickým projevem těchto postojů.)

Kde jsou příčiny neštěstí a katastrof, které jsme si přivodili.

Když lékaři varují před některými nemocemi, necháme se vyšetřit, aby nám případnou nemoc mohli co nejdříve léčit.

Velekněží a starší lidu naprosto vyloučili, že by měli něco společného se zákeřnými vinaři.

Nejednejme stejně, nevykloučujme, že bychom my sami nebyli schopni náboženské nesnášenlivosti.

Nechme se vyšetřit – ta možnost existuje. (Nebyli jsme vedeni k modlitbám proti této rakovině pravé zbožnosti.)

Kořen té strašné choroby je v tom, že nepoměřujeme svůj život a učení církve podle nárožního kamene – od Ježíše.

O tomto nenápadném a základním podobenství jsme vícekrát podrobně mluvili. Zedníci měří „na milimetr“ přesně od základního kamene na rohu stavby. Čím má být stavba vyšší, tím pečlivěji měří. Od základního kamene, ne od nějakého kamene někde výše ve zdivu. Jinak se stavba naklání a bortí.¹⁶⁷⁹

Církev stojí na Ježíši, podle něj si máme vše pečlivě poměřovat. Ne podle sv. Augustina nebo sv. Tomáše Akvinského. Ti byli sice jedněmi z největších náboženských myslitelů lidstva, ale oni sami by nás opravili a ukázali na Ježíše.

Kdo se ovšem nezajímá o Ježíšovu moudrost, snadno se mýlí. Staví třeba na „tradici“.
(Jaká jména evangelia dávají Ježíši? (Slovo, Moudrost ... našli jste pojmenování Ježíše – Tradice?)

Největším a trvalým reformátorem je Ježíš. Podle něj si máme formovat (porovnávat, poměřovat, upravovat a opravovat) své jednání, své mluvení i myšlení.

Ježíš zřejmě postavil řadu domů. (Zřejmě nebyl tesařem, ale stavitelem. Ti na venkově uměli postavit celý dům – „na klíč“ – i s jednoduchým nábytkem).

Text dnešního evangelia je jednoduchý na pochopení. Ale je náročný na naši poctivost, zda si připustíme sklony ke své náboženské pýše a nesnášenlivosti.

2014

27. neděle v mezidobí Iz 5:1–7 Flp 4:6–9 Mt 21:33–43 5. října 2014

Obraz vinice je v Bibli častý – ale není určen pro obveselení povrchních pijáků.

Je ctí pro Izrael (i pro Nový Izrael) být „vinicí Boží“. Vinice je krásná.

Však také její zbudování je pracné.

V našem kraji vinice nejsou. Je smutné vidět zchátralý sad, stavení nebo kostel.

Zpustlé domy, z kterých byli vyhnáni majitelé (po válce v Sudetech nebo později za komunistů), na nás působí skličujícím dojmem. Ale jestli některý dům pustne pro lajdáctví majitelů, je to ještě smutnější. Jestli se rozpadne rodina, je to nejsmutnější.

Nehospodařit s tím, co nám bylo dáno a předáno, je trestuhodné. S dary, pozorností a péčí se nešeredí.

Hospodin nebude nečinně přihlížet k ničení toho, co někdo dobře zbuoval. Vází si sám sebe, své práce a ví, že nám rozdává velice cenné dary.

Proč si někdo (z Izraele, někdo z nás) přestal vážit svého postavení před Bohem?

Jak má prorok vyburcovat lidi z povrchnosti a nezájmu? Zpívá smutnou píseň o vinici svého Přítele.

Pronikne jeho zpěv do lidských srdcí?

Nebudujeme-li společenství v „Lidu božím“ (církví) podle Ježíše, nejen zplaníme, navíc se proviňujeme proti Vinaři. Proniknou ta slova do našich srdcí?

V evangeliu si čteme podobenství o zlých vinařích. Je důležité si všimnout, kde se v evangeliu nachází, v jakých souvislostech je uvedeno.¹⁶⁸⁰

1679 V „Synovském napomenutí“ 51 podepsaných kritizuje Františka. V rozhlasu jsem slyšel rozhovor s jedním Čechem, který dopis podepsal a s biskupem T. Holubem, který Františka hájil. Pan biskup se ale dopustil chyby, když pravil, že církev stojí na Tomáši Akvinském.

1680 Ježíš ví, že ho brzy jeho nepřátelé zavraždí, „vydává se na cestu do Jeruzaléma“. Mluví o svém ukřižování. Také o vzkříšení.

Apoštolové – přesto, že byli Učitelem měsíce vzdělávání – nechápou, usilují o význačná ministerstva.

V čteních Matoušova evangelia jsme skoro na konci. K závěru se blíží nejen konec Ježíšova života, ale i konec letošního vyučování z evangelia.

Na konci školního roku nás zajímá vysvědčení našich dětí (nejde tolik o známky, ale o výbavu do života). Biblická čtení nedělní liturgie nám do konce letošního církevního roku mají pomoci si klást otázku, co jsem z letošního vyučování božího slova pochopil a osvojil si pro život.¹⁶⁸¹

Z našich polí je sklizeno, víno je v sudech. Ptáme se: „Jaké bude?“

Dnešní první čtení nám klade otázku, jakým jsem vínem, jak můj život chutná mým blízkým?

Mohu víno svého života přihlásit do vinařské soutěže?¹⁶⁸²

Podobenství o vinařích jde ještě dál: „Jak je možné, že ti, kteří mají spravovat vinici, hrůzně stojí proti majiteli vinice?“

Koho se Ježíšovo varování týká? Duchovenstva? Každého obřezaného a pokřtěného.

Všímáme si geniality Ježíšova vyučování.

Dobry učitel umí dobre žáky zaujmout a vtáhnout je do hledání a poznávání (s lenochy a věčnými rejpy se nemá smysl zdržovat). Ježíš měl při vyučování svou osnovu, metodu a používal originální obrazy. Nikdo z posluchačů nevěděl dopředu, kam Ježíš svými slovy míří.

(Ne vše z podobenství lze promítnout na Izrael. Podobenství má svůj určitý prostor a určitý rozsah působnosti.)

Přátele a nepřátele – jak to bývá – dávali na Ježíšovy řeči pozor. Ti první, mu viseli na rtech, aby se něco dozvěděli, nepřátele číhali na každé slovo, za které ho budou moci obžalovat, případně alespoň pomlouvat.

Lenoši říkali: „My mu nerozumíme.“

Ale oproti nim začátečníci (ženy a hříšníci – kteří se díky Ježíšovi obrátili a začali chodit na jeho „biblické hodiny“) říkali: „My mu rozumíme, mluví srozumitelně.“

Ti, co si mysleli, že všechno vědí, se – jako vždy – pohoršovali, že Ježíš bourá tradici posvěcenou jejich předky.

V podobenství o zlých vinařích nechtěl Ježíš prozradit, že je Mesiášem. Nevěřili by mu to, a mávli by nad jeho slovy hned rukou.

Zato slepí volají: „Ať se otevrou naše oči!“

Ježíš pak vjíždí jako očekávaný Mesiáš do Jeruzaléma (apoštolové mu pak budou mít za zlé, proč „nevyužil jedinečné příležitosti“, nedojel na hrad a nepřevzal moc).

Ježíš místo převratu vyhání prodáváče a penězoměnce na nádvoří pohanů v chrámovém areálu.

Z prokletí fíkovníku nás mrazí.

Proti útočení svých nepřátel Ježíš vypráví podobenství o dvou synech (to by letos připadlo na minulou neděli).

1681 Při pohřební liturgii v „modlitbě věřících“ (přimluvách) u nás říkáme: „Prosme za toho, kdo z nás nejdříve zemře, aby se nebál a věděl Bože o Tvé přízni.“ Nevíme, kdy ta prosba bude jednou platit o nás. Ale bylo by málo se vzpamatovat v posledním čase. Jde přece o pěkný celý život, nejen o dobré umírání.

Víno také není určeno pro umírající, ale k slavení během života. Naše slavení je něco jiného než bakchanálie (nezřízené pití). Slavení stojí na dobré práci a snaze o dobrý život.

„Šest dní budeme spolu pracovat, sedmý den budeme spolu slavít“, říká nám Tvůrce. Při každé sobotní večerní hostině a dalších rodinných – náboženských slavnostech se má pít víno – ke cti boží.

1682 Jak jsem pokročil v porozumění modlitbě? Božím názorům? Kolik lidí jsem přivedl ke křtu nebo k porozumění Bohu (vlastní děti raději nepočítejme).

To, že bude Mesiáš popraven, Ježíš neříkal často a rozhodně ne každému. Tomu by nikdo nevěřil. Vždyť se na Mesiáše tolik těšili!¹⁶⁸³
Nevěřili tomu ani apoštolové (přesto, že byli Ježíšem řadu měsíců vyučováni).

Představte si, že by vám někdo o svatbě vašeho syna řekl: „Váš syn za 12 let svou ženu opustí.“
Nebo ty budeš svému muži zahejbat.
To bychom se naštváli jako Petr, když mu Ježíš řekl, že dřív než bude ráno kohout kokrhat, zapře toho, kterého vyznává jako „svého Mistra, Mesiáše a Syna živého Boha“. (Srov. Mt 16:16)

Říkali jsme si, jak za války přední americký soudce nevěřil Janu Karskému (důstojníkovi a diplomatu, který nejprve uprchl z Katyně, později také navštívil Varšavské židovské ghetto a dostal se do Anglie a USA, jako pověřený a očitý svědek „konečného řešení židovské otázky“):
„Neříkám, že lžete, ale něčemu takovému nemohu uvěřit.“
Ano, bylo to nepředstavitelné...!¹⁶⁸⁴

Zkuste se ptát, zda se může šoa (holocaust) opakovat? Ptejte se!
Už to tu bylo – přesto, že si to nikdo nedokázal představit.
Podobná hrůza se opět může nějakým způsobem opakovat – přesto, že si to nedovedeme představit.

Ukřižování žida si nedovedl představit, ani Kaifáš: „To náš zákon nikdy nedopustí.“ (Kaifáše ten záměr napadl až na poslední chvíli.)
Kaifáš nikdy Ježíše za Mesiáše nepokládal. Nedovedl si takového Mesiáše představit. Ježíšovy názory ho pobuřovaly. Nedovedl si představit, že by slova nazaretského tesaře mohla být slovem Božím.
Svémi názory si byl Kaifáš naprosto jist.

Podobenství má své hranice, Bůh sice hospodaření na vinohradu svěřil profesionálním vinařům, ale žádné poplatky z pronájmu nevybírání. Ani skrze proroky, ani prostřednictvím syna.
Ježíšovi posluchači sami prohlásili: „Naloží se zlosyny, kteří zabíjeli, podle práva ...“
(Ježíšovi se podařilo posluchače vtáhnout do příběhu).¹⁶⁸⁵

Mohli Ježíšovi posluchači porozumět, kam Ježíš svým podobenstvím míří?
Co si myslíte?¹⁶⁸⁶

Buď Ježíš podcenil posluchače, nebo posluchači podcenili Ježíšova slova.

1683 Židé se na příchod Mesiáše těšili. My ne. Sice při každé mši říkáme: „... na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste“, ale nijak se netěšíme. Ostatně to prohlašujeme za „Tajemství víry“.

„Jen ať ještě nepřichází“, myslí si ti, kteří nevědí, o co jde a spojují Ježíšův druhý příchod se zánikem světa.
„Jen ať ještě nepřichází“, myslí si církevní funkcionáři. „Ještě by nám do toho mluvil. Už to jednou udělal a co nám dalo práce to rozumně napravit.“

Při mši ještě znovu říkáme: „... s nadějí očekáváme požehnaný příchod našeho Spasitele Ježíše Krista“, ale kdo to bere vážně nebo se ptá, co ta slova znamenají? Máme je jen za mantru?

1684 Více věcí pro nás bylo nepředstavitelných. Zeptejte se někoho, komu operovali šedý nebo zelený zákal, jaké měl po operaci pocity. Před sto lety u nás bylo v každé vesnici mnoho slepců. V kterých kontinentech je to dosud. Že je něco pro nás nepředstavitelné (dobré i zlé), ještě neznamená, že to neexistuje.

1685 Naši politici, ředitelé nemocnic, pojišťoven, bank a dalších institucí mají vzdělání a vysoké platy.
Souhlasíme s tím, že mají být bráni k odpovědnosti, když odmítají sloužit a zneužívají-li svého postavení.

1686 Podobenstvím Ježíš zkoušel, zda se budou lidé ptát. Mohl by jim znovu položit otázku, zda jsou schopni přijmout Mesiáše, když jejich předkové zabíjeli proroky.
Sebejistě se měli za lepší, než byli jejich otcové.

Jak je to ve škole? Dobrý učitel vyšší školy si omrkne studenty a pak se věnuje těm, které vyučování zajímá.

Když děcko lajdačí a vymlouvá se, že vyučované látce nerozumí, dobří rodiče seženou děcku někoho, kdo ho doučí. Nebo potomka pošlou na méně náročnou školu, aby se netrápil.¹⁶⁸⁷

Někdo o Ježíšových slovech a o naší historii přemýšlet umí. Jiný řekne: „Já jsem pro krátký kostel a dlouhou hospodu“. A: „Těším se na nedělní oběd.“

My se také těšíme na oběd, ale Ježíšova slova nám uvízla v srdci.

Nepodceňujeme je, a hledáme, co máme udělat, aby v budoucnu nikomu nedělní oběd nechyběl a aby krásná boží vinice nesla hrozny na dobré víno a aby bylo co slavit.¹⁶⁸⁸

O rohovém kameni jsme mluvili podrobně. Bud' stavíme na Ježíši a na jeho názorech a od něj vše poměřujeme – především své názory, nebo si na jeho církev hrajeme a stavíme stavbu podle svého.

Ježíš nám naši práci schválí, zkolauduje nebo ne.

2011 (Příprava k biřmování)

Poznámky na neděli 2. října 2011 – v Letohradě slavíme svátost dospělosti

Příprava k biřmování – Bohoslužba slova

Naše roční příprava na biřmování vyvrcholí. V neděli budeme slavit Vaši slavnost křesťanské dospělosti.¹⁶⁸⁹

Biřmováním nic neskončí, ale začíná. V neděli se nestanete náraz dospělými, dozrávání k dospělosti je procesem na celý život. Jednat dospěle vyžaduje činy, je to neustálá práce, svátostí biřmování budete k této práci vybaveni.

1687 Za hluboké totality jeden okresní tajemník KSČ (to bylo veliké zvíře) vzal svého syna z průmyslovky: „Nevážíš si studia, propadáš, půjdeš se učit řemeslo. Začneš-li se učit, maturitu získáš na večerní škole. Budeš-li lajdačit v učilišti, půjdeš pracovat k nádvorní partě (tam manuálně pracovali chlapi bez vzdělání).“ Ostatní komunističtí papaláši to dělali jinak, zašli za ředitelem školy a ten dostal stranický úkol – aby synátor prošel.

Řada našich rodičů různou protekcí a podvody kazí charakter svých dětí a poškozují ty, kterým jejich děti později odvedou nekvalitní práci.

1688 Právě vidím z okna: Ženich v chomoutu, na noze železnou kouli na řetězu, táhne nevěstu na žebříňáčku. Svatební dav se směje a filmuje.

1689 Připomínám – dospělost stojí na vlastní odpovědnosti.

Víte, že židovské děti procházejí ve 13 letech zkouškou dospělosti. Veřejně čtou v synagóze z Tóry. Nejde jen o předčítání. Od pěti let se učili rozeznávat dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti a pravidla budování vztahů. Znají „příkázání“ a přijímají odpovědnost za sebe.

(Otec při té slavnosti děkuje Bohu za to, že své dítě dovedl k rozlišování dobrého a zlého a k jeho vlastní odpovědnosti.)

Psychologové říkají, že u nás 63 % lidí nepřekročí osobnostní hranici třináctiletých. Mozek mají dostatečně vyspělý, jsou schopni zvládnout i náročné zaměstnání, ale nepřijali zodpovědnost za sebe (za své jednání, za svá slova a za své myšlení.) Nepřiznávají chyby. Nejsou schopni trvalých vztahů, nejsou schopni přijmout odpovědnost za druhé – nejsou schopni manželství. (Teď probíhá ostuda s MUDr. Bartákem, vystudoval medicínu, mozek mu funguje, ale jedná s druhými strašně, je neodpovědný za své jednání – lže a vykrucuje se.)

Naše veřejnost diskutuje od jaké věkové hranice děti právně postihovat za jejich zločiny, ale neumí se postarat o výchovu dětí ke spravedlnosti. Trestem se nic nespraví, jen se naplní vězení.

Každé přijetí božích darů (každá svátost, každé další setkání s Kristem) je otevřením dalších dveří k novému obdarování. Záleží pak na nás, jak každé nové poznání a každý dar, novou výbavu, využíváme.

Při dnešní bohoslužbě vyjdeme ze dvou biblických míst.

V prvním si připomeneme mladého Jákoba, odchází z domu, jde si hledat nevěstu (musí si ji vysloužit, zasloužit, potřebuje dozrát k odpovědnosti) odchází do služby (Dříve u nás často již 12leté děti odcházely do služby. Jákob byl ale zřejmě starší).

Vy jste v podobné situaci jako Jákob, pomalu odcházíte z domu a stavíte se na vlastní nohy.

Druhým místem z Písma bude setkání Ježíše s prvními učedníky. Vy jste v podobné situaci. Chcete být Ježíšovými učedníky, chcete s ním zachraňovat druhé lidi.

Ale nejprve si trochu připomeňme, jak veliký kus cesty jste už ušli, co už znáte, jak velkou výbavu do života dostáváte.

Většina z nás měla velké štěstí, od narození zakoušela velikou péči rodičů ...

Později nám docházelo, že máme asi pro rodiče velikou cenu – když se o nás tolik starají a dávají nám přednost před sebou. Později jsme potkávali cizí děti strádající nezájmem rodičů. Dnes už víme, že láska našich rodičů není samozřejmostí.

Většina z nás měla navíc štěstí, že jsme odmala slyšeli doma, v kostele, i na náboženství, že existuje ještě někdo, kdo sice není vidět, ale kdo vymyslel celý svět. Kdo si přál i nás, těšil se na nás, očekával nás, a komu na nás záleží víc než našim rodičům a počítá s námi navždy.¹⁶⁹⁰

Jste dost chytrí, abyste objevili, co je největším bohatstvím – máme-li okolo sebe lidi, kteří nás mají rádi. To není samozřejmostí. Budete v životě potkávat dost lidí, kterým se takového bohatství nedostalo ...

Od dětství víte, že život není úplně lehký. (I děti mají svá trápení).

V úterý jsme navštívili Krakov – krásné královské město, po staletí budované. Ale také krutě zkoušené vojsky nejen tatarskými, ale i „křesťanskými“.

Předtím – v pondělí – jsem si dovolil vás provést oběma nacistickými likvidačními tábory v Osvětimi. (Kolik pokřtěných lidí asi přispělo k té zruďné mašinérii? Ne všichni zabíjeli, někdo jen psal na stroji rozsudky smrti, někdo jen řídil lokomotivy vozící transponované do koncentráků, někdo jen odvedl dobrou práci na stavbě krematorií, někdo jen vyráběl Cyklon B na hubení hmyzu a potkanů...)

Je dobře, že se ptáte, jak se něco tak zruďného mohlo stát a zda se něco takového může opakovat – budeme o tom všem ještě mluvit.

Vy, kterým ještě není dvacet let, procházíte nelehkým obdobím. Je pracné objevit své místo v životě, svou cenu, své povolání, svého partnera. (Sám bych se nechtěl do doby mládí vrátit.)

Ale nemusíte se příliš bát, miliony mladých lidí dobře obdobím hledání prošly.

My navíc víme, že na nic nejsme sami.

Připomenou – nám už známé – biblické vyprávění o Jákobovi.

1690 Rodiče vyprávějí dětem kým pro ně děti jsou (veškerou péčí, nejen slovy). Vyprávějí dětem také, kým jsou rodiče pro děti.

Podobně nám Bůh vypráví a dává zakoušet (celou svou péčí), jakou cenu máme pro něj a kým je on pro nás.

Jákob utíká z domu, je tam nedýchatelno. Táta má raději Jákobova bratra, který Jákobovi dokonce vyhrožuje zabitím. (A Jákob sám se dopustil podvodu.)

1. čtení:

První noc na útěku měl Jákob sen. Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží.

Nad ním stojí Hospodin a praví: "Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův.

Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. Tvého potomstva bude jako prachu země.

Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země.

Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil."

Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: "Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!"

Jákob se tu zavázal slibem: "Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na niž jsem se vydal, dá-li mi chléb k jídlu a šat k odívání a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem ... ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky."

A Jákob vykročil lehkým krokem a přišel do země synů Východu. (Srov. Gn 28:13–29:1)

„Víra“ je důvěřujícím vztahem. Nelze ji předat druhému.¹⁶⁹¹

Proto Hospodin říká Jákobovi (i nám): „Slyšel jsi doma, že jsem tvému tátovi a dědovi byl pečujícím Bohem. Udělali se mnou dobrou zkušenost. I tobě nabízím své přátelství, ochranu a péči.“

A Jákob po procitnutí ze spánku řekl: „To bych byl blázen, abych tak výhodnou nabídku nepřijal...“

Vzpomínáte, co jsme si říkali o „Jákobově žebříku“.

Žebř (schody ziguratu) je možností poznávat Hospodina, žebř dosahuje až do nebe. Tak vysoko nedosahuje žádné jiné naše poznávání.¹⁶⁹²

V rodině, od prvních dětských krůčků, poznáváme svět. (Rodina je nejdůležitějším místem vzdělávání a výchovy.)

Pak od první třídy vystupujeme po dalších stupních vzdělávání ...

V rodině, v kostele, na náboženství, můžeme slyšet: „Sám Bůh se nám dává poznat.“¹⁶⁹³

1691 Vy nemůžete tolik důvěřovat mým rodičům jako já. Vy jste s nimi neudělali tak velkou zkušenost jako já. Druhý mně může říci: „Ten a ten je důvěryhodný“, ale já sám si potřebuji jeho důvěryhodnost ověřit, musím jít s ním kus cesty. Tak se ověřuje budoucí partner.

1692 Lidé objevili úžasné věci okolo nás. Na našich školách máte možnost studovat nejrůznější obory lidského poznání a dovedností, vědu i umění.

(Z toho, co vidíme, je nejsložitější člověk – především jeho myšlení a uspořádání – tím se zabývá filosofie, psychologie, sociologie,...)

Ale poznávání Boha je ještě větší. Ale ani běžná vysoká škola nebo umělecká akademie nenabízí to největší poznání – o Pánu Bohu.

1693 My sami k Bohu nedohlédneme, nedosáhneme k němu ani sami nedojdeme. A i kdybychom jej viděli očima, co bychom mohli poznat o jeho vnitřním světě, o jeho myšlení? Vždyť ani o člověku se mnoho nedozvíme jen z vnějšího pozorování, až když sám o sobě upřímně vypráví, můžeme poznávat jeho vnitřní svět.

Bůh nám vypráví, nejen kým jsme pro něj, ale vypráví nám také kým je on pro nás.

„Pro tebe jsem stvořil svět, pečuj o něj a střež jej před zlem (i vlastním).“

Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

(J 3:16)

V „Desateru“ Bůh říká: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě zachránil a vyvedl z otroctví.“

Jákobe (Izraeli – křesťane, bířmovaňce) můžeš vystupovat k poznávání Boha. Naučíš se rozlišovat dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti. Naučíš se jak „chodit s Bohem“, co je třeba k přátelství a dobrým vztahům s lidmi i s Bohem). Takové poznání nám školy nenabídnou.

Kdo jsou andělé vystupující a sestupující po žebří k Hospodinu?

Anděl je posel.

Učitelé všeho druhu, rodiči počínajíc, se nejprve sami něco naučili – vystupovali k poznávání a pak nás učili, jak se chovat a jednat.

Poslové boží jsou ti, kteří vystupují k poznávání Boha a pak sestupují k nám a vyprávějí, co „nahore“ uviděli a objevili.

Posly božími jsou Abrahám, Jákob, Mojžíš, proroci ... naši rodiče a další a další, kteří nám o Bohu pravdivě vyprávějí.

Kde najdeme „Jákobův žebřík“?

Je to celé poznání, které nám nabízí Hebrejská bible (Starý zákon).

Židé mají 613 moudrých rad k pěknému, bohabojnému životu. ¹⁶⁹⁴

K bezpečnému silničnímu provozu nestačí výzva: „Jezdi ohledupně“, potřebujeme řadu pravidel.

K pěknému soužití nestačí rada: „Miluj svého bližního“, Hospodin nám ve své péči dává pro život řadu cenných rad.

Sám Ježíš mluví o jejich nezbytnosti. ¹⁶⁹⁵

2. čtení (o začátku učednictví prvních apoštolů):

Druhého dne po Janově ponoření Ježíše do Jordánu byl Jan Ponořovatel s dvěma ze svých učedníků.

Spatřil Ježíše, jak jde okolo, a řekl: "Hle, beránek Boží."

Ti dva učedníci slyšeli, co řekl, a šli za Ježíšem.

Když se Ježíš obrátil a uviděl, že jdou za ním, otázal se jich: "Co chcete?" Řekli mu: "Rabi (což přeloženo znamená: Mistře), kde bydlíš?"

Odpověděl jim: "Pojďte a uvidíte!" Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali ten den u něho. Bylo kolem čtyř hodin odpoledne.

Jeden z těchto dvou, kteří slyšeli, co Jan řekl, a Ježíše následovali, byl Ondřej, bratr Šimona Petra.

Budeš svobodný, nebudeš na někom nebo na něčem závislý (ani na nějakých „božstvech“, jako jsou moc, peníze, sláva, návykové látky nebo jiná otroctví).

Budu o tebe pečovat, budeš dost bohatý, abys neměl potřebu krást z cizí peněženky, z cizího talíře nebo cizí postele.

Dopřeješ-li si mou péči a dáš-li na mě, nebudeš po ničem nezřízeně dychtit“ (10. přikázání v Bibli). (Srov. Ex 20:1–17)

1694 České slovo „přikázání“ poněkud zavádí rozkazem, příkazem. Bůh nám nic nerozkazuje, nabízí nám a je na odpovědnosti každého jak s jeho radou – darem – hospodaříme. Ani spravedlnost, natož láska, se nedají přikázat. Biblická „přikázání“ jsou ukazateli k pěknému životu.

1695 Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Tóru nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5:17–19)

Vyhledal nejprve svého bratra Šimona a řekl mu: "Nalezl jsem Mesiáše (což je v překladu: Kristus)." Přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohleděl a řekl: "Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Skála (Kéfas – Petr)."

Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. Vyhledal Filipa a řekl mu: "Následuj mě!"

Filip byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova; Filip zase vyhledal Natanaela a řekl mu: "Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta." Natanael mu namítl: "Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?"

Filip mu odpoví: "Pojď a přesvědč se!"

Ježíš spatřil Natanaela, jak k němu přichází a řekl o něm: "Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti."

Natanael mu řekl: "Odkud mě znáš?"

Ježíš mu odpověděl: "Dříve, než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem."

"Mistře", řekl mu Natanael, "ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele."

Ježíš mu odpověděl: "Ty věříš proto, že jsem ti řekl: 'Viděl jsem tě pod fíkem?' Uvidíš věci daleko větší." A dodal: "Amen, amen, pravím vám, užíte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka." (Jan 1:35–48)

Dlouho jsem nerozuměl slovům: „... andělé Boží budou vystupovat a sestupovat na Syna člověka“.

Ježíš nepoužívá ve svém vyučování definice jako naše školy, ale obrazy a podobenství (modely).

Řekl: Jsem pastýř, kvočna, chléb, dveře, cesta ...

Až když jsem víc porozuměl vyprávění o Jákobově žebříku, konečně se mi rozsvítilo. („Bez porozumění Starému zákonu neporozumíme Kristu“, řekl veliký biblista sv. Jeroným.)

„Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje“ pouze(!) „k nebesům“. Jákobův žebřík je úžasnou možností poznávat Boha, porozumět mu, ale Jákobovým žebříkem naše poznávání nekončí.

Ježíš je dalším žebříkem. Vyšším než ten „Jákobův“.

(Když náš žebřík nedosahoval, kam jsme potřebovali, chlapi na něj navázali další žebřík.

Vy už studujete na vyšších školách, které navazují na vaši dřívější školu.)

Ježíš nám ukazuje Boha tak, jak jej žádný jiný člověk nemůže znát. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1:18)

Máte štěstí, že se už léta s Ježíšovým žebříkem seznamujete.

Přeji Vám odvahu vystupovat po Ježíšově žebří vzhůru, přijmout Ježíše jako největšího Učitele boží moudrosti, jako nejbližšího Přítele, jako Mistra umění krásného života. – I to je vše procesem, postupným poznáváním a získáváním dovedností jednat podle Ježíše. („Víra“ je poznáváním, vztahem a spoluprací.

K porozumění Bohu potřebujeme znát jeho názory, ke spolupráci s Bohem potřebujeme vědět, jak si naši práci představuje.)

Dříve se říkalo: „Život je jako žebřík ke slepicím – krátký a po ... (pošpiněn trusem)“.

Ježíš nám nabízí nejvyšší žebřík – dosahující až do nebe!

Ukazuje nám, kým jsme. Skoro každý měsíc při farní mši křtíme a vysvětlujeme si, co Bůh obřadem křtu říká: „Jsi mou milovanou dcerou.“

„Jsi mým milovaným synem.“

Víme, že jsme z královského rodu, jen se potřebujeme naučit jednat se sebou a s druhými jako ti, kteří vědí o ušlechtilosti, důstojnosti a vznešenosti své i druhých. (Ani sebevětší selhání nás o ni nemůže připravit, neboť jsme ji dostali od Boha.).

Jestli přijímáme pozvání žít jako boží milované dcery a milovaní synové boží, pak je poznávání Boha nejen velice zajímavé a krásné, ale je také potřebné k tomu, abychom svým životem zpodobňovali boží lásku a péči ke všemu stvořenému a ke každému dobrému dílu člověka.

My se nemusíme spokojit jen s „Desaterem“ (ani židé se s ním nespokojí). Ježíš nám dal další moudré rady do života.

Nebe nevytváří nebeská muzika, nebeská kuchyně nebo zvláštní klimatizace, ale krása vztahů, nejen vztah Boha k nám, ale náš vztah k Bohu a k druhým nebešťanům. V nebi nemůže být nikdo, kdo nepřijal Ježíšův životní styl, jeho způsob jednání, mluvení i myšlení. Od Ježíše potřebovali získat jeho moudrost a ušlechtilé jednání Abrahám, Jákob, Mojžíš, proroci, Jan Baptista i Ježíšova matka se svým manželem, apoštolové a jejich rodiny. Všichni, kdo touží po nové spravedlnosti, všichni nebešťané.

Každému z nás je zdarma nabízeno Ježíšovo vyučování (učedník je veden jinak než student, to, co slyší, se snaží si osvojit v novou dovednost).

Přeji Vám odvalu vystopovat po příčelích Ježíšova žebříku, po stupních Ježíšova vyučování.

Jen Vás chci upozornit na jedno nebezpečí.

Při Ježíšově vyučování nejme schopni překročit ani jeden příčel na žebříku nebo přeskočit ani jeden schod. (Všimněte si, jak velký schod je pro malé dítě. Víte, že ve škole u některých předmětů neporozumíme další vyučovací lekci bez zvládnutí lekce předešlé.)

Dejme si pozor – jsme začátečníci! („Jste jen učedníci, nehrajte si na Mistra“, říká Ježíš.)

I apoštolové nám připomínají, jakých chyb se dopouštěli, některé Ježíšovy vyučovací lekce nezpracovali dostatečně a pak se jim to vymstilo – říkáme si o tom v kostele.

Prosím Vás, neberte si příklad z toho, co my starší děláme špatně. Všimněte si Ježíšových „příkázání“, které opomíjíme.

Přejeme Vám, abyste byli pečlivějšími a věrnějšími Ježíšovými učedníky než my. Snad jsme Vám něco dali, ale těšíme se, že i my se od Vás něčemu naučíme.

Neobrátíme-li se pečlivěji a věrněji ke Kristu a jeho životní moudrosti, nezachráníme naši civilizaci. Nechte se naplňovat Duchem Božím a jeho dary. Učte se s nimi hospodařit.

Snad nás Bůh ještě ponechá ve své službě s možností dorůstat ...

Nabízím Vám některé texty z Písma, které jsme v církvi dostatečně nezpracovali a nepřijali do svého života. V dalších hodinách pro mládež (zván je každý) nebo biblických hodinách se jim budeme také věnovat:

Jóel 3:1–2 ¹I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. ²Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha.

Lk 1:35 ³⁵Anděl odpověděl Marii: "Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.

Mt 3:11 ¹¹Já vás ponořuji do vody k obrácení; ale ten, který přichází za mnou ..., vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně.

J 7:37–39 ³⁷V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: "Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! ³⁸Kdo věří ve mne, `proud živé vody poplyne z jeho nitra', jak praví Písmo." ³⁹To řekl o Duchu, ježž měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.

J 16:12–13 ¹²Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to neunesli. (Proč neunesli? Protože máme i my – nejen apoštolové – mnoho předsudků!)

¹³Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší.

J 14:26 ²⁶Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.

(Duch nás naučí a připomene – ne udělá za nás – připomene a naučí.

Ptejme se, jak to dělá a co máme dělat my.

Duch nám nebude připomínat to, co neznáme.

Potřebujeme si udělat pořádek, potřebujeme vědět, co dělá Bůh a co je v našich silách – to za nás nikdo dělat nebude.)

J 14:23–24 ²³Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. ²⁴Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova.

J 14:15 ¹⁵Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání.

J 15:7. 10. 15 ⁷Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.

¹⁰Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

¹⁵Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

J 17:3. 6. 17 ³Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.

⁶Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali.

¹⁷Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.

J 7:37–39 ³⁷V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: "Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! ³⁸Kdo věří ve mne, `proud živé vody poplyne z jeho nitra', ³⁹To řekl o Duchu, ježž měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.

Jan 16:12–14 ¹²Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to neunesli. ¹³Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. ¹⁴On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.

Ř 8:26. (27) ²⁶Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním. (²⁷Ten, který zkoumá srdce, ví, co je úmyslem Ducha; neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle.)

Mt 13:26 ²⁶... kdo slovo slyší i chápe a přináší úrodu, jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, třetí třicetinásobnou."

2008

27. neděle v mezidobí Iz 5:1–7 Flp 4:6–9 Mt 21:33–43 5. října 2008

Oba texty o vinici (z prvního čtení i z evangelia) jsou důležité.

Podobenství je modelem.

Bůh zbudoval Izrael jako svou vinici! Ne jako bramborové pole, ne jako skleník na zeleninu, ne jako chmelnici, ne jak lán obilí, ale jako vinici.

Zvolení obrazu vinice si Izraelité váží. ¹⁶⁹⁶

Hospodaření na vinohradu Bůh nesvěřil jen tak někomu, ale vinařům – profesionálům, odborníkům – Bůh si Izraelity velice vzdělával. „Na stolici Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. Proto číňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní.“ (Mt 23:2–3)

Samozřejmě, že Bůh žádné poplatky z pronájmu nevybírám. Ani skrze proroky, ani prostřednictvím syna. Nesmíme všechno z podobenství promítnout na Izrael. Podobenství má svůj určitý prostor a určitý rozsah působnosti.

Ježíš nechtěl mluvit přímo o sobě, nechtěl podobenstvím sdělit, že je Mesiášem, ¹⁶⁹⁷ ale chtěl varovat lidi před tím, kam se řítí jejich vlak (který jede po špatné koleji už od dob proroků). Nezapomeňme také, že podobenství vyprávěl před svým koncem.

Ježíš i proroci učili, že Mesiáš přichází kvůli vyučování. Proroci i Mesiáš říkají: „Obrátte se.“ Posluchači Ježíšovi se mohli dobrat smyslu toho, co důležitého jim Ježíš chce podobenstvím sdělit. Kdyby Ježíš mluvil tak, že by posluchači hned poznali, že dědicem je Ježíš, ihned by se začali vztekat a už vůbec by Ježíšovým slovům nenaslouchali.

¹⁶⁹⁶ Vinařství je šlechtou mezi zemědělskými obory, podobně jako chov koní mezi chovatelskými obory.

¹⁶⁹⁷ Připomínám, že Ježíš zakazoval apoštolům i zlým duchům někomu prozrazovat, že je Mesiášem. (Tvrzení některých zbožných knížek: „Zlý duch chtěl vědět, zda-li je Ježíš Mesiáš nebo ne“, je, s prominutím, nesmysl. Zlý duch se o nějakou pravdu nebo zbožnost nezajímá. Ti zlí jsou kazisvěti, dokáží jen pokoušet, aby lidi strhli do propasti. Nejrafinovanější formy pokušení mají formu zbožnosti. Obyčejná pokušení, se kterými se běžně setkáváme, jsou pouze krycím manévrem pro veliké tahy d'ábla.)

Ježíš nechtěl, aby lidé propadli lacinému nadšení: „Mesiáš je tady“, protože by buď vedlo k povstání proti Římanům nebo k rychlému náboženskému vzplanutí nebo k lacinému poznání jako u nás. (My v náboženství okamžitě dětem prozradíme, že Ježíš je Spasitel a děti už nemají žádnou práci zamýšlet se nad obdivuhodnou postavou Nazaretského, kým asi je. Ošidíme je o krásný zážitek objevování a osahání Ježíšovy velikosti.)

Podobenství jim mělo napomoci, aby domysleli jednání nájemců i co nájemce od hospodáře čeká, přesněji řečeno, co si nájemci za své jednání zaslouží.

„Co myslíte, jak se hospodář zachová?“

A posluchači podobenství sami logicky prohlásili: „Naloží s nimi podle práva ...“

Na to Ježíš prohlásil: „Počítejte s tím“.

Všimněme si, že Ježíš neřekl: „Vy mně zabijete a pak to s vámi dopadne špatně“, ale cituje Písmo: „Nečetli jste nikdy v Písmu, že kámen, který stavitelé odvrhli, stal se kvádrem nárožním ...“ (Ž 118:22–23)

Podobenství nám ukazuje, jak svět nájemců (svět zbožných) hrůzně stojí proti samotnému Hospodáři.

Ježíšovo základní upozornění pro zbožné lidi – včetně nás – zní: „Kolik proroků zabili vaši předkové? Dávejte si pozor, abyste dobře zacházeli s Mesiášem.“

(Copak dnes pečlivě vážíme Ježíšova slova? Mluví se někde o nich? Vede se o nich někde v církvi řeč? Natož ve společnosti. Vidí na nás lidé zvenku, že Ježíše bereme vážně, že se řídíme jeho názory?)

Podobenství tedy platí i pro nás. Dříve než se setkáme s Mesiášem (ať už jím je kdokoliv) – potřebujeme se naučit zacházet s pravdou. Hledat ji, umět ji rozpoznat v hlasité konkurenci falešných mesiášů.

Pak se nemíneme s Ježíšem, budeme si jej patřičně vážit a budeme s ním vycházet.

My – dnešní křesťané – příliš brzy stavíme Ježíši slavobránu a zatím nemáme odzkoušeno, jak se k němu zachováme tváří v tvář. Lacině a zbrkle si namlouváme, jak bychom se s Ježíšem snesli. Podobáme se zamilovanému párku, který je přesvědčen, „jak se láskou snědí“.¹⁶⁹⁸

Někteří velice rychle prohlašují: „Já se modlím a Bůh mě nevyslyší“ – a naštvou se na Boha, aniž vůbec připustí, že by chyba mohla být na jejich straně. „Bůh je přece od toho, aby mě vyplnil všechna má přání.“

Jiní dělají stejnou chybu, když nadšeně po prvním náboženském „zážitku“ prohlásí: „Bůh mě vyslyšel“, a mají za to, jakým vyvolencem jsou. Stačí maličkost a už si myslí, jak na ně Bůh čeká s významáním za jejich úžasnou lásku a milování Boha.

Jak to, že zapomínáme jak hroznou srážkou bylo setkání zbožných lidí s Ježíšovou zbožností. Pro většinu tehdejších zbožných lidí. Co nás opravňuje k tomu, že si myslíme, že jsme lepší než židé? To není žádné strašení. Ježíš také nikoho nestrašil.

Něco jiného je citově se vylévat v kostele a objímat se s lidmi stejné krevní skupiny – a něco jiného je stát před Ježíšem, který vidí do člověka, „do poslední nitky“, je naprosto poctivý a nenechá se ošidit našimi zbožnými prohlášeními.¹⁶⁹⁹

1698 Když to Ježíšovy učedníci slyšeli, co jim řekl, mnozí z nich řekli: „To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?“

Ježíš poznal, že učedníci na to reptají, a řekl jim: „Nad tím se urážíte? Což až uvidíte Syna člověka vystupovat tam, kde byl dříve? Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamená. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život. Ale někteří z vás nevěří.“

Ježíš totiž od počátku věděl, kteří nevěří a kdo je ten, který ho zradí. – A řekl: „Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“

Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.

Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ (J 6:60–67)

Stojí za to si přečíst text od 26. verše.

Všimněme si ještě obrazu vinice z prvního čtení: „Zazpívám píseň svého přítele, píseň svého miláčka, o jeho vinici... Udělal všechno co měl a ona mu rodí pláňata.“

Je to básnický obraz, který dokáže vyjádřit víc než referát o pěstování vinné révy.

Na vinici se dobrý a pracovitý vinař, pokud je příznivé počasí, dočká vždy dobré úrody.

S lidmi je to ovšem jinak, my lidé se – na rozdíl od révy – můžeme vzepřít, můžeme nést špatné plody.

Např. učitel vyučuje více žáků stejným způsobem a někteří mu rozumí a jiní nerozumí.

Některým žákům se chce přemýšlet, jiným ne. Jedni s učitelem spolupracují, jiní myslí při vyučování na něco jiného a pak pomlouvají učitele.

Boží práce je dokonalá, ale my lidé můžeme nabídku Boha odmítnout.

Bůh dělá vše co má, ale my jeho úsilí někdy nevyužíváme, odmítáme, maříme, děláme naprostý opak. Odpovědnost za výsledek je pak na nás.

Někdo prohlašuje: „Já se snažím, já dělám všechno a Bůh mě přesto neslyší“ (mnoho lidí si to nedovolí takto prohlásit, ale takto si to myslí).

Tito lidé jsou přesvědčení, že „věří“ a přitom se bojí důsledně jednat a položit si otázku : “Kde je chyba, že mně Bůh nevyslyšel?”

Samozřejmě tento druh „věřících“ neřekne, že Bůh je vinen jeho nezdary.

Pokud by Bůh jednal jako člověk, mohli bychom chybu hledat u něj, ale pokud Bůh dělá vše, co má, pak mám hledat chyby u sebe.

Mám se ptát, zda se Boží názory shodují s mými názory – na to, co je dobré, zbožné, jak má vypadat modlitba a moje zbožnost.

Ježíš nás přece dost upozorňuje na naše chyby v modlitbě, ve víře. Nekritizuje pohany, ale lidi pravého „náboženství“ – tedy i nás.

My se při našem zpytování ptáme: „Modlil jsem se nebo ne?“

„Ano, klečel jsem, až mě brněla kolena.“

A už si neporovnáme, jak má naše modlitba vypadat podle Ježíšových představ.¹⁷⁰⁰

Jak to, že se o Ježíšova upozornění, o jeho vyučování, nezajímáme a že se Ježíšem neřídíme?

Copak jeho slova například o modlitbě jsou vzduch?

Opakujeme chyby těch, kteří se pohoršovali nad Ježíšem, jak si vůbec dovoluje pochybovat o úrovni jejich modlitby. Často jeho kritéria správné modlitby ani neznáme.

To nás ale neomlouvá.¹⁷⁰¹

(Nedivme se, že pak řada našich dětí pošilhává po nekřesťanských náboženstvích. Jak by jim naše pokřivená modlitba mohla chutnat?)

1699 Vzpomeňme, jak Ježíš prokoukl zbožného mladíka: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych získal věčný život?“ A oproti tomu ocenil „nezbožná“ slova Samaritánky (dosadme si tam třeba svědkyni Jehovovu) nebo kananejské ženy (pohanky).

1700 Místo toho se Bohu často snažíme ucpat pusou super zbožnými oslovenými a prohlášeními, jak silně mu věříme, neochvějně doufáme a nadevšechno, ale opravdu nadevšechno, jej milujeme.

1701 My se držíme pochybných návodů, kolikrát se modlit tu kterou modlitbu a v jakém pořadí a pak si vymýšlíme zázračné mechanismy a prémie. (Představme si, že by někdo řekl: „Když se bude 10 manželů spolu bavit každý večer 10 minut, bude to mít takový účinek – porozumí si tak, jako kdyby každý pár spolu mluvil 100 minut.)

My hledáme, která modlitba je silnější, účinnější a záslužnější. Na některé jsme pak vypsali větší na některé i veliký bonus.

Jak vypadáme nejen v očích normálních lidí, ale jak vypadáme před Bohem?

Ale pak je mou hlavní chybou to, že se vůbec neptám, jak si moji modlitbu představuje Ježíš.
(Ještě jsem neslyšel, že se z toho někdo kál.)

Samotné odříkávání slov není nijak zázračné.

Záleží na každém, kdo se s Bohem setkává, co z toho setkání udělá, nakolik Bohu porozumí, jak s ním dokáže spolupracovat, jak poctivě žije a jaké ovoce ve svém životě nese.

Jeden dobrý „Otče náš“ může dát víc práce než 1 000 „Otčenášů“, jak se je modlíme my.

Kdo produkuje „Otčenáše“ ve velkém, vůbec nechápe, co Ježíš chce, přestože opakuje Ježíšova slova. (Omlouvám se za primitivní vyjadřování, používám je pro stručné vyjádření.)

Bůh nám vrchovatě přeje, takže rozhodující podíl na „úrodě vinice“ je už jen na nás.

Bůh nám nabízí své dary a na nás je, jak na sobě pracujeme. My jsme vinaři. Bůh je v podobenství jako majitel vinice.

Podobenství není alegorie. Proto si to vykládáme. Abychom mohli Ježíši porozumět a přijmout jeho rady do svého života.

Někteří lidé tvrdí, že v kostele stačí vystavit se působení krásy obřadů, otevřít se milostem, vypnout rozum a otevřít srdce.

Pak nechápu, proč Ježíš tolik vyučoval a proč Tóra znamená vyučování.

V manželství nelze vzájemné rozhovory nahradit tím, že se budeme jen držet za ruce. Manželské poradny nebo manželská setkání nelze nahradit návštěvou koncertů nebo pouhým zážitkem ze západu slunce nebo výletem k moři.

Vážíme si možnosti nechat se vyučit jak se s Bohem setkat. Je jen jeden prostředník.

To není výrok náboženské nesnášenlivosti. Žádný náboženský učitel ani žádný svatý neviděl Boha tváří v tvář. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1:18)

28. neděle v mezidobí

2020

28. neděle v mezidobí Iz 25:6–10a Flp 4:12–14, 19–20 Mt 22:1–14 11. října 2020

Texty jsou pro náš život zajímavější a důležitější, než by se na první pohled zdálo.

Všichni lidé (ze všech národů) jsou božími dětmi. A každý člověk je zván k hledání pravdy a k osvojování spravedlnosti a lásky, aby mohl být druhým lidem obrazem božím. Někteří lidé se snaží život prožít dobře, ale jiní se proti Bohu vědomě staví.

Izaiášův text nekončí veršem 10a: „Ruka Hospodinova spočine na této hoře,“ pokračuje: „ale Moáb bude zašlapán, jako bývá šlapána sláma do hnoje, rozpřáhne tam potom ruce, jako je rozpřahuje plavec při plavání; Bůh poníží jeho pýchu i obratnost jeho rukou. Tvé opevnění, tvé nedobytné hradby svalí, sníží a srazí k zemi, až do prachu.“

Je důležité znát celý prorocký text – neboť Bůh nemlčí ke zlu.¹⁷⁰²

Je důležité znát celý Izaiášův text – jinak by se nám Ježíšovo podobenství mohlo jevit jako kruté. (K tomu se ještě dostaneme.)

Téměř každý je přesvědčen, že jedná dobře.¹⁷⁰³

Nejen v manželství často existují různé verze pohledu na věc. Někteří dokonce říkají: „Každý má svou pravdu.“¹⁷⁰⁴

Kdo mě zaručí, že mám pravdu? Jak k ní dojít? Podle koho se mohu a mám řídit?

Nestačí být v pravé církvi. Židé v ní byli, na pravém místě a v pravý čas. Odmala se těšili na Mesiáše, ale Ježíš se jim nelíbil ...

K porozumění Ježíšovi a podobenství o svatební hostině zapsané u Matouše je důležité si také přečíst Lukášovo podobenství o večeři (L 14:15–24).

V obou podobenstvích se objevují dvě skupiny lidí.

Do první skupiny patří přátelé krále, hostitele.

Ve druhé skupině jsou lidé z ulice.

Izrael je zvláštním lidem božím – přijal a přijímá nabídku božího přátelství (které si nijak nezasloužil). Vydal se na cestu, nechává se zasvěcovat do boží moudrosti a přijímá poslání sloužit druhým národům.¹⁷⁰⁵

1702 Moáb je typem těch, kteří se staví proti Izraeli (srov. Gn 19:36–38). Jen nezapomeňme, že Hospodin nevede kolektivní vinu – Rút byla Moábkou, a přesto se stala praprabábou Mesiáše.

1703 I apoštol Petr, když káral Ježíše (pro jeho řeč o smrti Mesiáše), to myslel dobře a upřímně a přesto to nebylo dobře. (Ježíš mu řekl: „Začínáš uvažovat jako satan.“)

1704 Všichni známe lidi opačných názorů. S některými nelze vést debatu, jsou přesvědčeni, že vlastní pravdu, nejsou ochotni hledat, přepočítat své uvažování.

Docela sympatická paní z lázeňských hostů vykládala: „Ta děvka Merkelová sem pořád tahá ty černý držky.“ Poctivý a hodný kolega pravil: „Jedině prezident Zeman nás zachrání od muslimů. ... Pánu Bohu se nejvíce líbí latina...“

Někteří vyznavači se pro svou věc upálili, nebo se nechali upálit (i fanatici).

Izrael nemá privilegia, ale je nesmírně obdarováván božími dary („kdo má, tomu bude dáno a přidáno“), aby i ostatní národy viděly, jak je Bůh štědrý a přijaly pozvání k životnímu stylu božího lidu a „ke štědré hostině na boží hoře“.

Do společenství lidu Božího jsme byli – necht' je B. pochválen – pozváni i my. (Ale víme, jaký rozdíl je mezi katolíkem a Izraelitou.)¹⁷⁰⁶

Ten, kdo ví, co znamená „*strom života v Ráji*“, ten ví, jakého bohatství se nám dostává. Díky Bohu můžeme studovat na nejlepší Univerzitě, sám Hospodin nás vyučuje správnému myšlení. Ale na každém z nás záleží jak daleko a jak vysoko dojde.¹⁷⁰⁷

Jak si přestaneme zjemňovat a formovat své svědomí Ježíšem, je zle.

Ježíšovo podobenství je proroctvím (varováním). Ježíš nemluvil do větru, královi přátele nepřijali pozvání na svatbu, zavraždili královy služebníky – proroky. V podobenství o vinici a pak ve skutečnosti zavraždili samotného prince.

Ježíšovi současníci byli mnohou generací po Mojžíšovi, vyučovanou Hospodinem. Věděli o zaslíbeních Hospodina i o varování – a přesto sešli z cesty, Na geniálních biblických příbězích o velkých osobnostech byli vyučováni, čeho se mají držet a čeho vyvarovat. Bylo v jejich silách porozumět boží spravedlnosti i slitovnosti. Postavili si hlavu a víme, jak dopadli.¹⁷⁰⁸

Kolikátou generací po apoštolech jsme my? Nám se dostává navíc Ježíšova vyučování. Přehání Ježíš ve svých varováních? Na Ježíšově příběhu vidíme jak nesmírné je boží milosrdenství a tím více nás udivuje svévolnost některých pokřtěných.¹⁷⁰⁹

1705 Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. (Ex 19:4–6)

Jsi svatý lid Hospodina, svého Boha; tebe si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech lidských pokolení, která jsou na tváři země. Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás. Vás je přece méně než kteréhokoli lidu. Ale protože vás Hospodin miluje a zachovává přísahu, kterou se zavázal vašim otcům, vyvedl vás Hospodin pevnou rukou a vykoupil tě z domu otroctví, z rukou faraóna, krále egyptského. Poznej tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisícího pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho přikázání. Avšak tomu, kdo ho nenávidí, odplácí přímo a uvrhne ho do záhuby. (Dt 7:6–10)

1706 Izraelita se těší z vědomí, že smí patřit do rodiny božích dětí. Zpaměti zná zaslíbení Hospodina (například 28.–30. kap. Dt).

Do textu si, prosím, místo „příkazy, které ti udílím“ dosadte „z celého svého srdce ti kladu na srdce pokyny k dobrému životu!“

„Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu. Na něm závisí tvůj život a délka tvých dnů,“ (Dt 30:19–20).

Katolík je pohodlný, o milostná vyznání Hospodina nemá zájem, funguje na rozkazy, spokojí se s „poslušností“ Desatera přikázání (nejlépe s Augustinovým stručným výtahem).

1707 Víme, že obraz selhání lidí v Ráji je jedním ze čtyř hříchů, které stále opakujeme.

Objevili jsme příčinu tohoto selhávání: je jím zanedbání vztahu s Hospodinem, nezájem o další poznávání boží moudrosti. To se pak projevuje ustrnutím na dosavadních znalostech a lpěním na tradici otců. Pocitem, že už vím vše. Lpěním na obřadnictví. Povýšeností na úřadu ve společnosti a církvi.

1708 Řada lidí je zaskočena Ježíšovým slovem: „král poslal vojáky k zahubení vrahů.“

Je kruté, že vrazi skončí podle toho, co chtěli spáchat nebo spáchali na nevinných (doplňte si postavy biblických zločinců).

„Jakou mírou měříš, takovou ti bude naměřeno.“ (srov. Mt 18:21–34)

„Komu bylo mnoho dáno, od toho je víc požadováno.“

Jsme překvapeni, že královi přátele odmítají přijít na svatební hostinu. Přece vědí, že mesiášská hostina a mesiášský věk netrvá týden ale věčně. Jak to, že dávají přednost svým programům, vlastní důležitosti, opíjeli se svou mocí, důležitostmi, slávou – postavením v církvi, bohatstvím všeho druhu?¹⁷¹⁰

Ježíš nás učí, že si máme stále poměřovat své svědomí podle něj.
Znát boží moudrost a vytrvat v ní je základní přípravou a průpravou k životu mezi nebešťany.

Gn 11:1–9 vypráví o jednom ze čtyř základních typů lidských hříchů, který stále opakujeme – „stavění města bez Boha“. („Každý začal mluvit svou řečí – totiž: „Já,Já,Já.“)
Dlouho jsem si myslel, že je to příběh o pohanech. Ježíš nás ale učí, že i v církvi můžeme stavět „město bez Boha“. (Nejednou byl „Řím“ právem označen za nevěstku a bezbožný Babylón.)
Krčím se, když slyším o velkých selháních současné církve. Osobně se mě to dotýká a sám vyznávám, že nejsem lepší než církve, když mě Kristus nedržel, kde bych byl.

O první partě (králových přátel) prohlásil: „Nikdo z nich z mé hostiny nechutná.“ Ale pak nechal pozvat „lidi z ulice“. – Ti patří do druhé skupiny lidí v podobenství.
Lidmi „ulice“, jsou marnotratní synové, kteří utekli vzdorovitě z otcovského domu nebo nezvládli těžké situace života a zatoulali se od Boha. Jsou „božími bezdomovci“.
Pozváni na hostinu, s vděčností přijali. Byli vědomi, že nejsou hodni takové cti a obrátili se.
Ježíš o nich před velekněžími, staršími z lidu a „zbožnými“ prohlásil: „Amen, pravím vám, celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. (Mt 21:31)

V podobenství zapsaném u Lukáše, Hostitel řekl služebníkovi: „Je-li u stolu ještě místo, vyjdi za lidmi na cesty a k ohradám a přinuť je, ať přijdou, aby se můj dům naplnil.“

Co znamená „přinuť“?

Svědomí (které je hlasem božím) je „přinutilo“ přemýšlet. Dokázali si přiznat vlastní vinu, a když potkali velkorysou nabídku „střechy nad hlavou“ a prostřeného stolu, vděčně pozvání Hostitele přijali.

Bůh si umí získat naše srdce – pokud není zatvrzelé vlastní namyšleností.

Kupodivu i mezi „lidmi z ulice“ jeden odmítl na nabídnuté přátelství odpovědět svým přátelstvím ke králi.

Sedět u stolu s Bohem a nebešťany po celou věčnost pro někoho může být otrava.

Dá se zájem o Boha pěstovat?

Víme, čím ten zájem roste?

Umí to říci druhým tak, aby v nich narůstala touha po přátelství? Jsme milými a vyhledávanými přáteli nebo těmi, kteří „mají vždy pravdu“ a povýšeně mustrují druhé? (Zeptejme se jich, udělejme

1709 Nedovedli jsme si představit krutost nacistických a komunistických zločinců. Nebyli úchylnými sadisty, ale „slušnými“ lidmi milujícími své manželky a děti ... Nedovedli jsme si představit, že by papežové mohli válčit, kardinálové hromadit nespravedlivý mamon, intrikovat, krýt zločiny nebo je sami páchat.

1710 Když se přijel arcibiskup R. Bezák do Říma poradit, co se špinavými penězi, které pral arcibiskup Sokol, jedno z nejvyšších církevních knížat pravilo: „Róbert, veď jsi arcibiskup, užívaj si to.“

Už chápeme, proč Ježíš řekl: „Bohatý těžko vejde do božího království.“

V církvi nás nikdo neučil hledat a přemýšlet tímto směrem. Církve se prohlásila za neomylnou a ti, kteří nepřijímají její články víry, byli exkomunikováni. (Někteří jsou dodneška přesvědčeni, že církve nechybuje a není třeba, aby se omlouvala.)

si průzkum.) Získáváme si přátele jen materiálními dary nebo jsme vyhledávanými společníky při hledání boží moudrosti?

Přátelství se nedá ničím vynutit.

Nám se dostalo veliké cti, byli jsme – nezaslouženě – přijati mezi boží přátele.

Berme velice vážně Ježíšova slova o těch, kteří nakonec šli za „svými“ zájmy. Nepřehlédněme, že mezi božími přáteli se vyskytuje velký počet zatvrzelých. Zkoumejme toto nebezpečí.

Ptejme se kde, a jak začíná?

Jak se ta „nemoc“ projevuje?

Dá se léčit?

Každý hřích otupuje svědomí, ale vědomý hřích umrtvuje svědomí ve velké míře – proto ti „původní přátelé krále“ jsou zatvrzelí a neobracejí se.

Prosme Boha o pomoc, abychom se s Bohem neminuli. (Všimněme si, že tyto prosby se v našich modlitbách mnoho nevyskytují. Lidé se nechávají vyděsit kde čím, ale Ježíšova varování moc vážně nebereme. – Čím to je?)

Je smutné – pro Boha i pro nás – že některá přátelství nevydrží.

Zkoumáme, jak se to stane, že si s některými lidmi přestaneme rozumět.

I biblické příběhy popisují velká přátelství (nejen Jónatana a Davida, Ježíše a jeho učedníky) i smutné příběhy zrady.

Bohoslužby jsou omezené, ale Bůh nám slouží mnoha způsoby. Zkusme si doma s dětmi, nebo s partnerem říci, co přátelství obnáší, jak a čím se buduje, a co přátelství narušuje. Nejsme malými dětmi, máme své osobní zkušenosti a Ježíšovo vyučování.

Biblické příběhy nikoho z nás nestavějí na pranýř, zvou nás k přemýšlení, zda jsme tvůrci Ježíšova Pokoje.

S kterými lidmi bychom chtěli u boží Hostiny sedět?

Od kterých bychom se raději drželi dál?

Jak blízko bychom chtěli sedět u Ježíše?

Čím probouzet zájem u sebe a u druhých?

Otázek je mnoho.

Ale božích odpovědí je ještě víc, stačí se začíst ...

Baví dnešní děti příběhy?

Nepohoršujme se, když je přitahují jiné příběhy než nás.

Stydím se, že jsem si ještě nepřečetl knihu „Harry Potter“.

2017

28. neděle v mezidobí Iz 25:6–10a Flp 4:12–14. 19–20 Mt 22:1–14 15. října 2017

Hospodin nás učí pracovat i slavit. Na slavnosti se radujeme z toho, že máme jeden druhého, že jsme si navzájem bohatstvím, že si rozumíme a umíme spolupracovat na společném díle. Nabízí nám, že by s námi rád pracoval i slavil.

Naše slavnosti mají být předzvěstí a ochutnávkou radosti nebeské. O Večeři Páně to samozřejmě platí především.

Všechny naše slavnosti doprovází hostina. Společný stůl je velkým pojmem.

Škoda, že se Stůl Páně při liturgii většinou spíše podobá oltáři pro oběť.¹⁷¹¹

K Izaiášovu obrazu hostiny pro všechny národy Ježíš přidal podobenství o soudu (Mt 25:31–46).

Podmínkou k ocenění není národnost nebo „náboženské vyznání“, ale rozhoduje lidskost každého.

Přidejme si k důvodu slavení při hostině u stolu nebeského obsah dobrořečení Ježíšovy Matky.¹⁷¹²

K druhému čtení jen podotknu: Máme výhodu, že slovo „Bůh“ v naší řeči znamená „Bohatý“ (který ze svého bohatství rád rozdává). Připomínejme to často dětem.

My už hladovění a nouzi neznáme.¹⁷¹³

Obrazy svatby, ženicha a nevěsty, manžela a nevěsty jsou nekrásnějšími přirovnáními vztahu Boha k nám.

(Nedávno mě jedna mladá nekostelová paní řekla: „Teprve až když jsem měla děti, jsem poznala, co je láska a jak je silná.“) Nezapomeňme, že Bůh k nám má mnohem větší vztah než všichni otcové, matky, ženichové a manželé dohromady.

Na svatbu jsou pozváni nejen dlouholetí přátelé krále.

(Je dobré si přečíst Lukášovu verzi tohoto podobenství.)

Dlouho jsem si nedovedl dost dobře představit, proč královi přátelé pozvání odmítli a dali přednost svým zájmům. Až po listopadu jsem viděl, že někteří lidé, kteří chodívali do kostela, se vytráceli.

Kdo neobjeví Boha jako osobního přítele, nechá se zlákat jiným bohatstvím.

Ale, pozor, jsou všelijaká lákadla i v církvi ... Nebudu to popisovat, zkusme sami přemýšlet, co nás vzdaluje od Ježíše a jaká jsou dnešní pokušení.¹⁷¹⁴

„Přece jídlo nedáme slepicím“, řekl král o připravené hostině. Pozvěte „lidi z ulice“, nejen ctnostné. (Ostatně, je snad někdo bez hříchu?).

1711 Už děti upozorňujeme, že slavení předchází porozumění, spolupráce a obětavost. (Posvícenskou husu je třeba nejprve od housete vychovat a vykrmit.) Už větší děti například vědí, že těhotenství a porod přináší životní riziko, a slavíme-li narozeniny nebo svátek maminky nebo babičky, víme, za co všechno jsme jim vděční.

O obětavosti Hospodina a Ježíše také víme své.

Kdo umí stolovat (kdo ví, že stolování znamená: „jsem tu pro tebe, pečuji o tebe“), ten porozumí liturgii.

1712 Duše má dobrořečí Pánu a můj duch jásá v Bohu, mém Zachránci...

Rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně; vladaře svrhl s trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou.

1713 Žijeme jako na zámku, jíme jako na zámku, jsme oblečení jako dříve na zámku. Za to vděčíme Bohu, pracovitým předkům i své pracovitosti a svému vzdělání.

1714 „Písmu se nedá rozumět“, vysvětloval mi jeden mladší pán, „drtíme s manželkou denně růženec, postíme se, přijímáme v kleče – to je výraz větší úcty...“

Jeden redaktor, který byl pozván na kněžský den, byl otřesen: „Tak vyhořelé lidi jsem v životě neviděl.“

(Mohli bychom k tomu připojit vlastní odpovědnost za úroveň svého života s Bohem. Můžeme od Ježíše ledaskoho odradit. Být Ježíšovým učedníkem není soukromou zálibou nebo pouhým úsilím o spásu vlastní duše.

Církevní pastýři byli mnohokrát zahleděni do svého postavení, moci a bohatství, táhli s mocnými světa, nebo s nimi o moc soupeřili a nebyli předvojem společnosti (světlem, kvasem, solí).

Ale svatba, královský pár a přízeň krále mají svou hodnotu; hosté svou přítomností neprokazují pozornost králi, naopak, král obdarovává svým zájmem je.¹⁷¹⁵

Co znamenají „svatební šaty“? Odpověď z „náboženství“ zněla: „Milost posvěcující.“¹⁷¹⁶

Podle evangelia znamenají vnitřní stav člověka, který se obrací k Bohu (metanoia).

Svatební šaty dal král zřejmě všem. Ten, co přišel bez roucha, udělal stejnou chybu jako královi přátelé, kteří nepřišli. Přišel se jen najíst a napít, ale odmítl změnit svůj život a své názory na Mesiáše. Hříchů se chceme zbavit, ale měnit názory na Boha je nám velice zatěžko. A přece Ježíše dostal na kříž jediný hřích – pro náboženskou nesnášenlivost byl Ježíš ukřižován.

Změnit své názory je obtížné, nejen třeba pro nacisty a komunisty, ale i pro náboženské lidi. Vzpomeňme na zbožné, kteří tvrdě vyslyšali slepého od narození. Byli psychicky slepí. Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)
Odmítají změnit své názory, nic je nepřesvědčí.¹⁷¹⁷

Někteří nahnání užasli nad pozváním krále, nad krásou „svatební síně“ a hostinou všeho druhu (nejen jídla a pití) považovali si postavení, kterého se jim dostalo.

A přece se i mezi těmi, kteří se pokládají za přátele krále, se najdou ti, kteří se s jeho názory nesnesou.

Některým nesesedělo Ježíšovo kázání, někteří by k němu nešli ke zpovědi, nenechali se od něj uzdravit.

Je důležité si promyslet naše vlastní zábrany vůči pravdě Boží. Ochotu měnit své názory. Svou duchovní pružnost. Otevřenost vůči Duchu božímu, který nám objevuje nová poznání. Bůh je přece jiný a mnohem krásnější, než jak jsme jej dosud pochopili.

1715 Udělali jsme velkou pedagogickou chybu, když jsme „účast na nedělní mši“ prohlásili za náboženskou povinnost – dokonce pod těžkým hříchem. (S modlitbou to bylo podobně.

I Desatero jsme líčili jako „příkázání!“ – Tak Bůh v Bibli nejedná.

Tím jsme se zbavili odpovědnosti za snahu o získání dětí a lidí o přitažlivé svědectví o přátelství Boha k člověku.

1716 Úsloví: „Šaty dělají člověka“, rozumíme biblicky. Podle šatu se dříve poznalo, z jakého stavu kdo je. Známe i přirovnání Pavlovo: „obléknout Krista“.

(Ježíš sice nechodil v královském rouchu, ale ctil společenská pravidla – ta jsou výrazem úcty k druhému).

1717 Např. zoufalci, přiskřípnutí neevangelijním zákonictvím, nesmiřitelně určují, kdo smí ke Stolu Páně. Sebe považují za hodné, některé tvrdě vylučují. Zřejmě nenahlédli, že sami Bohu dluží jako „ministr financí“ z podobenství o „nemilosrdném služebníkovi“ (Mt 18:21–35), že ve svém životě zpronevěřili mnoho času a nevyužili mnoho příležitostí k dobrému.

Nevšimli si, že v „modlitbě Páně“ jsou správně slova: „... odpusť nám naše dluhy“.

Myslí si, že když se vyzpovídají ze svých hříchů, jsou s Bohem vyrovnání, že nic nedluží a jsou hodni pozvání ke Stolu Páně.

Druhým vytýkají, že žijí v trvalém hříchu. Sami sebe tak nevidí, jsou přesvědčení, že oni v trvalém hříchu nežijí. Nepromysleli Ježíšova slova: „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.“ (Lk 12:48)

Nevztáhli si na sebe Ježíšovo vyučování „o farizeovi a celníkovi modlícími se ve svatyni“, neptali se, zda se podobají farizeovi porovnávajícím se s někým horším, než je sám. Nenapadne je porovnávat se třeba s Mojžíšem nebo se sv. Petrem.

Otázka, zda se sneseme s Bohem a s jeho názory je podstatná.
Proto nás Ježíš tolikrát vyzývá, abychom prosili o dar Ducha.
Modlitba nás má dovést k ochotě se Duchu otevřít.
Změnit názor je mnohdy velice obtížné. Bráníme se „zuby nehty“.

Každý je Bohem vícekrát v životě zván.

2014

28. neděle v mezidobí Iz 25:6–10a Flp 4:12–14. 19–20 Mt 22:1–14 12. října 2014

V prvním čtení slyšíme o hostině Hospodina pro všechny národy, v evangeliu o svatební hostině.

Před týdnem jsme slyšeli o útocích na boží království. Kupodivu největší a nejhorší nebezpečí vychází zevnitř. Ti, kterým byla svěřena vinice, mají snahu boží království okupovat pro sebe. Samozřejmě, že ve skutečnosti „vinaři“ neříkají, že zaberou boží království pro sebe (Neřeknou, jako ti z podobenství minulé neděle: „Zabijme dědice a dědictví případně nám.“)¹⁷¹⁸

Podobenství o hostině je také dramatické.

(V r. 2008 jsme o něm mluvili dost podrobně. Otázky, které si dovolím položit, nám mohou ukázat, nakolik podobenství rozumíme, co z Ježíšova vyučování jsme si osvojili a co jsme zapomněli.)

Ohromuje nás, že ti, kteří začínali jako královi velcí přátelé, mají už své jiné zájmy?¹⁷¹⁹

Údésné ovšem je, že někteří, kteří se vždy králem oháněli a měli ho plná ústa, ztýrali a zabili jeho věrné služebníky.

„Ale to je strašné“, má vyjít z našich úst.

Nás to ale nijak nepřekvapuje, už „všechno známe“, tolikrát jsme to podobenství slyšeli...¹⁷²⁰
Nepřipouštíme si, že by podobenství mohlo být vyprávěno právě kvůli nám.

Trochu předběhnu, překvapí vás, že host bez svatebního roucha byl svázán a uvržen do trestnice?

1718 Náboženská pýcha je zvláštní odrůdou. Pachtýři jsou přesvědčeni, že slouží té nejlepší věci. Prohlašují se za služebníky Boží (všechnen přepych jejich dvorů – i ten duchovní: náboženství, právo, teologie, zbožnost, mystika, oběti, askeze ... vydávají za službu Bohu). Jsou přesvědčeni o své správnosti. A přesto nejsou nevinní. Nestaví podle „rohového základního kamene“, ale podle svých názorů. (Kolaborující kněžstvo za minulého režimu nás především vedlo k poslušnosti autoritě – státní i vatikánské. Ne k poslušnosti vůči Bohu. Těmto lidem vatikánská diplomacie nejvíce naslouchala, když byl za minulého režimu vybírán nový biskup.)

Každý z nás se může podobat nynějšímu římskému biskupu Františkovi. Ten teď na synodě o rodině vybízel kardinály a biskupy, aby se nebáli říci svůj názor. Jak to, že v církvi existuje strach a neupřímnost?

1719 Někteří z nich mají i své slavnosti – dokonce i liturgii svého druhu – ale ne podle „rohového základního kamene“. Ukazuje se, že o královu slavnost někdo nestojí.

Nejpřísnější náboženskou mesiánskou společností v Izraeli Ježíšovy doby byli esséni. Nazaretský jim ale byl málo zbožný. Ale esséni Ježíše neukřižovali.

1720 S námi často už nehnu krvavé zprávy v televizi. V počítačových hrách se klidně zabíjí. Pak se divíme, že mládež hrubne a ničí.

Byli jsme před časem na filmu Lidice – řada lidí při promítání pojídala popcorny.

My katolíci chodíme okolo kříže, ale už nás to strašné znamení nepřekvapuje.

Vězni, kteří přežili koncentráky, nemohli vnímat smrt na každém kroku, zešileli by. Ale veřejné popravy nesli velice těžko!

Vždyť říkáme, že nás Bůh miluje bezpodmínečně. Co to znamená?

Pomůžte nám, když se opět trochu porozhlédneme, co našemu podobenství v evangeliu předcházelo.
Proč Ježíš někdy jednal „tvrdě“?
Nepřekvapuje vás vyhnání kupců z chrámu?
Bylo nespravedlivé.

A co říkáte na prokletí fíkovníku? (V Markově evangeliu je dokonce řečeno, že „nebyl čas fíků“.)
Mnoho zbabělých a líných tyto otázky nezajímají, s dětmi nediskutují. (Není divu, že se pak utíkají k Pražskému Jezulátku a korunkám Paladia země české.)
Co znamená: „Budete-li mít víru a nebudete pochybovat, učiníte nejen to, co se stalo s fíkovníkem“?

Když se hierarchie Ježíše ptala: „Jakou mocí to činíš?“, slyšeli: „S vámi se bavit nebudu!“
(Srov. Mt 21:23–27) ¹⁷²¹

Co, když jsou tyto vyučovací lekce důležité? Můžeme bez nich pochopit ty další?

Vracím se k podobenství o hostině.
To, že král zve hosty opakovaně, něco o hostiteli vypovídá.

Není zarážející, že královi přátelé přesto pozvání odmítnou?
(Mohlo by se to stát nám? Je výpověď podobenství obecně platná?)
Někteří přátelé přeběhnou jinam.
Z některých se dokonce mohou stát nepřátelé.

„Přeci připravené jídlo nevyhodíme, přece je nedáme slepicím“, řekl král. „Přiveďte lidi z ulice.“

Královi přátelé se přemluvit nedali. Lidé z ulice ano.
Co znamená: „Přinut' lidi z ulice, ať přijdou“? (Lk 14:23)
(Zdalipak někdy v modlitbě prosíme, aby nás Bůh přinutil?)

1721 Náš čas je ohraničený. „Na čí straně stojíš?“

Na začátku války nebylo jasné, zda Hitler prohraje. Mnoho opatnických lidí přinejmenším vyčkávalo. Jiní se nechali ochotně zaměstnat ve zbrojovkách (Čsl. armáda předala své zbraně a továrny Hitlerovi, nezničila je a republika se stala Hitlerovou zbrojnicí).

I dnes se „váhavci“, vymlouvají na špatné informace o Ukrajině. Jenže život, nebezpečí a zlo nečeká. (Hříchem není jen konání zla, ale i lhostejnost a nekonání dobra.)

V první půlce devadesátých let, v jednom diskusním pořadu v televizi, na téma o sklonu českých umělců k levicovosti podporovaném sovětskou avantgardou a propagandou, mluvili: Miroslav Galuška (ministr kultury Pražského jara), Jaroslav Šabata (jeden z nejvýše postavených obrozených reformních komunistů, vězněný za normalizace) a Eduard Goldstücker (člen ÚV KSČ, reprezentant komunistického Československa při OSN, a také světově proslulý odborník na Franze Kafku, odsouzený spolu se Slánským na mnoho let komunistického vězení). Tito pánové v debatě vykládali o našem staletém slavjanofilství a o přátelství a pomoci Sovětského vztahu, atd., které prý přirozeně a logicky vyústilo do drtivého vítězství komunistické strany ve volbách a únoru r. 1948.

Účastník debaty, spisovatel a historik Karel Pecka, také mnoho let vězněný v komunistických koncentracích, to nemohl vydržet a pravil: „**Když skončila válka, bylo mi osmnáct. Byl jsem nezkušený a středně všeobecně vzdělaný kluk z Českých Budějovic. Přesto mi necelé tři roky stačily, abych pochopil, jaké svinstvo a jakou hrůzu pro naši zem ten vítězný komunismus znamenal. Proto nechápu, že vy pane Galluško, vy pane Šabato i ty, Edo, jste to se svým vysokoškolským vzděláním nepochopili. Což jste nemohli především proto, že jste sami byli komunisty. A v tom tkví, jak se říká, jádro pudla.**“
(Srov. Jiří Stránský: „Komunismus po česku“, str. 15–16.)

„Jak sis dovolil přijít bez svatebních šatů?“

Co host provedl tak hrozného, že bude vyvržen do „temnoty“?

Ježíšova svatba je největší možnou slavností.

Hříšníkům se poněkud klepou kolena.

Ne ze strachu, z toho, co nazýváme „bázeň před Bohem“. (Obtížně se to vysvětluje, tomu, kdo to nezná. Opakem je suverenita těch, kteří „vše vědí“.)

Ježíšova svatba je přichystána pro hříšníky. Ale ne pro spokojené hříšníky, nýbrž pro ty, kterým jejich hříšnost vadí a prosí o Ježíšovu pomoc.¹⁷²²

Královská svatba má velkou hodnotu, královský dům není tržištěm. Pozvání, přátelství, darované šaty, to vše jsou velké dary. Jinak ustrojeni chodíme do chléva a jinak do kostela.

Na královu svatbu nepatří „vyžírkové“, kteří se přijdou zadarmo najíst, napít a předstírat, že jsou královi přátelé.

Svatební šaty ukazují na zkušenost s Bohem ve křtu. Nové šaty dostali ti, kteří prošli ponořením do „rozbouřeného Jordánu“. Přiznali, že jsou smrtelně ohroženi zlem, prosili Boha o záchranu a dostalo se jim ujištění, že je Bůh bude vždy zachraňovat ze zla. Bůh jim nabídnul svou přátelskou náruč.

Díky těmto zkušenostem s Bohem se můžeme stávat novým člověkem. Svatební šaty ukazují, ke komu chceme patřit. Smíme patřit do množiny tvořící Ježíšovu nevěstu. Díky Bohu jsme změnili svůj náhled na život.

V tom chceme pokračovat.

V pohádce si princ vybral Popelku, protože království stojí na ochotné službě, buduje se prací pro druhé. Na nový život a na svatební šaty jsme se nezmohli sami. Máme o ně pečovat.

Do božího království nebudou chtít všichni lidé.

Do božího království nemohou všichni, kteří se tam budou cpát. Náboženští snobové, hříšníci, kteří nezměnili svůj život, tam nesmí.

Křesťanská kultura se nesmí ředit.¹⁷²³

1722 Když byl Mistr ještě školákem, jeden spolužák ho neustále trýznil.

Po letech přišel spolužák zkroušeně do kláštera a Mistr ho přijal s otevřenou náručí.

Jednou začal mluvit o své někdejší krutosti, ale Mistr jako by si nevzpomínal.

„Copak nepamatuješ?, řekl spolužák.

I pravil Mistr: „Rozhodně si pamatuji, že jsem zapomněl!“ A oba propukli v nevinný smích.

Anthony de Mello SJ

1723 V kostele na Orlici máme výstavu fotografií Jindřicha Štreita: „(AB)NORMALIZACE“. Jedna fotografie ukazuje, jak to vypadalo po nějaké socialistické slavnosti – na zemi se válí odpadky. Říkal jsem studentům: „žid a pokřtěný by nehodil papír na zem, víme, co na pastvě(!) Hospodin řekl Mojžíšovi: `Zuj se, země na které stojíš je svatá‘“.

Za komunistů se začala společenská kultura ředit – neúcta k člověku, k majetku druhého, objevilo se vandalství, postříkané omítky...

My zase křesťanství ředíme lidovou zbožností. Např. při pobožnosti křížové utíkáme od své viny, neptáme se po své náboženské nesnášenlivosti, místo toho zpíváme písně „Svatý kříži, tebe ctíme“ a „Již jsem dost pracoval“. (Udělejme si pokus, zda vás napadne zpívat tyto písně v Auschwitz.) V zastaveních o Ježíšových pádech říkáme, že naše hříchy podráždily Ježíšovi nohy. Zbrkle si myslíme, že my jsme Šimonem z Cyreny, Veronikou nebo těmi, kteří stojí pod křížem. Měli bychom odvahu schovávat za války židy nebo Romy, přes nebezpečí největšího postihu?

Dnes mnoho lidí omlouvá Putina (ač nevede první válku) a Ukrajince ztotožňují z fašisty. Podobně se někteří chovali k Hitlerovi, k Židům nebo Cikánům.

„Petře, než začnou kokrhát kohouti, budeš tvrdit, žes mě v životě neviděl.“

„Vážení hierarchie židovské, ukřičujete Mesiáše.“

„Ty, ty a ty, budete křičet na kříž s ním.“

„Ty, ty a ty budete v továrnách a školách podepisovat listy žádající smrt Milady Horákové.“

2011 (O Večeři Páně IV. – Nová smlouva)

Poznámky na neděli 9. října 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

IV. VEČEŘE PÁNĚ – NOVÁ SMLOUVA

Ježíš při poslední večeři říká: „Toto je nová smlouva ...“

Jestliže nová, pak je třeba nejprve se v našem uvažování vrátit ke staré smlouvě.

Pro Židy je smlouva s Hospodinem základním pilířem jejich existence. (O Bibli by židé nikdy neřekli Zákon, ale SMLOUVA.) Smlouva pro ně znamená vztah, přátelství, spolupatříčnost.

Stará smlouva začala přibližně před čtyřmi tisíci léty vyvoláním Abraháma: „Abrame, jsi schopný chlap, dosáhl jsi významného postavení, ale já ti nabízím ještě jiné možnosti ...“.

A Abram je pro.

Abram, svobodný a rovný člověk (po určité zkušenosti s Hospodinem), se ptá: „Můžeme zajít k notáři“?

„Samozřejmě.“¹⁷²⁴

Papír sežerou myši, Lomikar upře Chodům privilegia, dnes se často nedodrží slovo. Tenkrát uzavírali smlouvy účinným způsobem. V Gn 15. kapitole je popsán tehdejší rituál uzavírání smlouvy.

Smluvní strany procházely uličkou mezi rozseknutými půlkami zvířat a zapřísahaly se a zaklínaly: „Jestli nedodržím, co jsem si slíbil, ať se mnou Bůh udělá toto (a rukou na sobě kreslili svislou čáru od hlavy dolů), a navíc ať přidá toto (vodorovně si rukou přejeli před hrudníkem)“. Nakreslili tak na sobě kříž – ať jsem rozčtvrcen, jestli nedodržím, co jsem slíbil.

(Mimo chodem: Bůh nad nikým nikdy „kříž neudělal“, to my ... nad ledaským ...)

K obřadu uzavírání smlouvy patřila hostina, lámání chleba (o tom bude samostatná řeč) a sůl.¹⁷²⁵

Hospodin nabídl Abrahámovi a jeho lidem zemi a syna (potomstvo) – obojí je dodneška pro Židy podstatné.

Ale už Abrahamovi právnuci dali přednost faraónově nabídce: „Usaďte se v mé zemi“. (Každou chvíli lstivě nabízí nějaký faraó nějaký „ráj“, „snadnější život“, který líčen lákavěji než nabídka boží a zdá se být na dosah ruky.)

Později byli Izraelité v Egyptě zotročeni a zakusili otroctví. Škoda, že se včas nevrátili domů, do země, kterou jim dal Bůh.¹⁷²⁶

„Ty, nadšený ženichu, budeš za pár roků tvrdit, že výběr tvé manželky byl omyl.“

1724 Židé uzavírají před svatbou manželskou smlouvu. Ta není projevem nedůvěry, ale prohlášením, s čím ten druhý může napevno počítat.

1725 Každá smlouva se „solila“ (sůl konzervuje, znamená trvanlivost), aby se smlouva a přátelství neporušily a vydržely.

Dodneška, přijede-li někdo významný, vítáme jej na znamení přátelství chlebem a solí. Podávání rukou (nejen při uzavírání smlouvy) ukazuje, že máme „čisté“ (prázdné) ruce. Podaná a přijatá ruka znamená také sjednocení myslí.

1726 Je třeba rozpoznat a vědět o příčině egyptského otroctví. O příčině babylonské okupace dobře víme. Desítky a desítky let byli obyvatelé jižního království varováni, jaké chyby dělají, čeho špatného se dopouštějí a jak dopadnou, jestli nezmění své postoje a jednání. Budou okupováni nepřítelem a dopadnou stejně jako

Hospodin zůstal Izraelitům, přes jejich selhání, věrným přítelem, dodržel smlouvu a svůj lid z Egypta vysvobodil. „Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.“ (Ex 19:4b) I této generaci navrátilců znovu nabídl smlouvu (přátelskou pomoc, aby neupadli zase do nějakého otroctví). V době Mojžíše už „notářský“ zápis vypadal jinak než za Abraháma. Přečtěte si Ex 19:1–8, 24:1–11.¹⁷²⁷

Ze strany Izraelitů bylo při uzavírání smlouvy důležité prohlášení: „Budeme poslušni!“
„Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.“ (Ex 24:8)
Přesto smlouvu v dalších dějinách porušovali.
To Hospodin smlouvu ze své věrnosti znovu a znovu s dalšími generacemi obnovoval.¹⁷²⁸

Smlouva Hospodina s jeho lidem je nerovnoměrná (mezi rodiči a dětmi je také přátelství nerovnoměrné, mezi manžely rovnoměrné). Hospodin (i rodiče) dává více. On se také zavázal, že svou smlouvu nevypoví ani v případě selhávání Izraele. (Jen prohlásil: „Nebudu mlčet k vašim nevěnostem a v tom případě vás přestanu chránit, dokud nezměníte své jednání“.)

Smlouva má 3 kapitoly: o vojenské pomoci
o hospodářské pomoci
o přátelství („Nebudeme jen jako obchodní partneři nebo sousední králové,

severní království (to padlo do područí Asyřanů). O příčině egyptského otroctví se v Písmu nepíše – ale máme je zjistit a dosadit na patřičné místo.

Nevrátili se včas domů, nezajímali se o politiku, zapomněli na Hospodina. V určité míře si zapříčinili to zlé, co je pak v Egyptě potkalo. To samozřejmě neomlouvá zločinné jednání Egypta. (V biblických příbězích nejde jen o historii Izraele, jsou napsány pro naše poučení. My jsme také ti bláhoví, kteří si někdy myslí, že nám nějaký farao nabízí víc než Bůh, znovu a znovu se necháváme zotročit.)

1727 Třetího měsíce potom, co Izraelci vyšli z egyptské země, téhož dne, přišli na Sínajskou poušť. Vytáhli z Refídimu, přišli na Sínajskou poušť a utábořili se v poušti; Izrael se tam utábořil naproti hoře. Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“ Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. Všechn lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu.“ (Ex 19:1–8)

Potom Mojžíšovi řekl: „Vystup k Hospodinu, ty i Áron, Nádab a Abíhú a sedmdesát z izraelských starších. Budete se zdálky klanět. K Hospodinu přistoupí jen Mojžíš. Ostatní se přibližovat nebudou. Lid nesmí vystoupit vzhůru spolu s ním.“ Když Mojžíš přišel nazpět, vypravoval lidu všechna slova Hospodinova a předložil mu všechna právní ustanovení. Všechn lid odpověděl jako jedněmi ústy. Řekli: „Budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.“ Nato Mojžíš zapsal všechna Hospodinova slova. Za časného jitra postavil pod horou oltář a dvanáct posvátných sloupů podle dvanácti izraelských kmenů. Pak pověřil izraelské mládence, aby přinesli oběti zápalné a obětovali Hospodinu býčky k hodům oběti pokojné. Mojžíš vzal polovinu krve a vлил ji do mís a druhou polovinou pokropil oltář. Potom vzal Knihu smlouvy a předčítal lidu. Prohlásili: „Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.“ Mojžíš vzal krev, pokropil lid a řekl: „Hle, krev smlouvy, kterou s vámi uzavírá Hospodin na základě všech těchto slov.“ Pak Mojžíš a Áron, Nádab a Abíhú a sedmdesát z izraelských starších vystoupili vzhůru. Uviděli Boha Izraele. Pod jeho nohama bylo cosi jako průzračný safír, jako čisté nebe. Ale nevztáhl ruku na nejpřednější z Izraelců, ačkoli uzřeli Boha; i jedli a pili. (Ex 24:1–11)

1728 Ve 4. eucharistické modlitbě říkáme: „Když ti člověk odepřel poslušnost a ztratil své přátelství, ... slitovával ses nad lidmi a častokrát jsi jim nabízel smlouvu...“

V Bibli je to několikrát popsáno, například po babylonském zajetí, viz Neh 10. kap.

nabízím vám pevné přátelství. Víte co, já vás požádám „o ruku“, nabídl se Hospodin.“)¹⁷²⁹

Židé si Hospodinovy smlouvy váží. Nikdo jiný by jim něco tak výhodného a úžasného nenabídl. Kdo si už delší dobu nečetl text Hospodinovy smlouvy, prosím vás, přečtete si ji v 5. knize Mojžíšově (Dt 28.–30. kapitolu).

Je to úžasná nabídka. Dodneška nebyla odvolaná a je nabídnuta i nám!

Jako židé každoročně, tak i Ježíš při svých posledních Velikonocích slavil s učedníky „platnost“ této smlouvy. Oslavovali přátelství s Hospodinem. Věrnost a trvalost Hospodinovy ochrany. Měli na paměti, jakým „inkoustem“ byla smlouva „podepsána“, čím byla potvrzena: „Mojžíš vzal krev, pokropil lid a řekl: ´Hle, krev smlouvy, kterou s vámi uzavírá Hospodin na základě všech těchto slov.“ (Ex 24:8)

Ježíš ale nezůstal u staré smlouvy. Šel dál, přidal ke staré smlouvě, ke starému přátelství, své přátelství na život a na smrt. A svou – Novou smlouvu, přesněji řečeno OBNOVENOU smlouvu – „podepsal“ svou krví.

„Když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: `Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“ (Lk 22:20)

Jaký je rozdíl mezi „starou“ a „novou“ smlouvou?

Ve staré smlouvě stál na jedné straně Hospodin a na druhé Izraelité. Ti sice upřímně slibovali: „Budeme poslouchat“, ale pak selhávali.

Každý rok předstupoval velekněz před Hospodina v Den smíření s vyznáním vin. Pochopitelně se Izraelité cítili před Hospodinem pro svou nevěru dost stísněně.

My také o Velikonocích slavíme smlouvu a každoročně obnovujeme svůj křestní slib s vědomím svých vin, ale naše postavení se změnilo.

V Obnovené (Nové) smlouvě na naší straně provinilců (ne menších než židů) stojí navíc Ježíš – člověk podle Božích představ, člověk, který obstál. Jsme oproti starému Izraeli bohatší a silnější celou Ježíšovou láskou a péčí k nám, vším co pro nás a pro svět koná.

Naše postavení se změnilo. Je bohatší, nadějnější a radostnější než postavení lidí před Ježíšem. Ježíš – milovaný syn Boží – jde s námi, zaručil se za nás (ne Bohu, ale nám), že nás dovede do Ráje. S ním jsme silnější, odvážnější. Víme, že Ježíš svůj slib dovede do konce (památka na jeho druhý příchod).

Ježíšova OBNOVENÁ (Nová) smlouva se také liší rozšířením o pozvání pro nežidy (my pocházíme z pohanských národů). Vyvolení Židů samozřejmě trvá, ale i my jsme byli přijati mezi „Izraelity“: „Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým.“ (Srov. Ex 19:5–6 a Zj 1:4–6)

Židé při uzavírání smlouvy i při každoročním slavení o Velikonocích dávali najevo: „Jsme ti, Hospodine, vděční za tvé přátelství, chceme na ně odpovědět svým přátelstvím. Budeme se chovat jako tvoji vděční přátelé. Jsi milující a moudrý, rádi na tebe dáme, budeme tě poslouchat.“

My také při každém slavení Večeře Páně přicházíme slavit Ježíšovo přátelství s námi, přicházíme slavit Obnovenou (Novou) smlouvu.

Proto je důležité tu smlouvu znát. Mám vědět, co mohu očekávat a co se očekává ode mne, co mám konat. K čemu se zavazuje Hospodin a k čemu se zavazujeme my.

1729 Ježíš později řekne, už nejste zaměstnanci (služebníci), ale přátelé. (Srov. J 15:15)

Rozlišujeme rozdíl mezi „inkoustem“ krve obětních beránků a daleko cennějším „inkoustem“ Ježíšovy krve. (Později si ještě řekneme, že Ježíšovu krev Hospodin nevyžadoval.)
My jsme se vylitím Ježíšovy krve nechali přesvědčit, že Ježíši můžeme absolutně důvěřovat. O tuto zkušenost jsme bohatší.

Každá smlouva se pochopitelně potvrzovala hostinou. Nejen jídlem, také se „zapíjela“. K tomu se samozřejmě vrátíme.

Ježíš vše geniálně promyslel. (Šidíme se, říkáme-li, že „pití“ není důležité pro všechny.)

Ježíš vysloveně vložil do své Večeře své přátelství a svou věrnost.
Slavit s Ježíšem a bratřími znamená osobně přijímat jeho přátelství i jeho spolupatřičnost s Bohem.
A také poskytovat (a přijímat) přátelství druhým učedníkům Ježíšovým. Spolu s nimi vytvářet spolupatřičnost s Bohem. Na přátelství odpovídáme přátelstvím.

Chceme slavit Večeři Páně v plnosti jejího obsahu a významu.

Chci se vědomě přidávat k Ježíši, který naši nevěrnost, neposlušnost a nespravedlnost převažuje svou věrností, poslušností a spravedlností.

Ježíšův postoj si chceme osvojovat a postupně, krok za krokem, přijímat za svůj.

2008

28. neděle v mezidobí Iz 25:6–10a Flp 4:12–14. 19–20 Mt 22:1–14 12. října 2008

Už před týdnem jsme naslouchali textům pro dospělé křesťany (těm, co vážají vstoupit do manželství, není dobré líčit hrůzy těch, co se rozvedli...).

Podobenství vyžaduje pokorné naslouchání.

Obraz svatby v Písmu má své výsostné postavení ...

Je dobré si přečíst Lk 14:15–24 o pozvaných na hostinu.

Čteme-li si v Písmu, je dobré najít otázku, na kterou vyprávění odpovídá.

Dnes – jak to je s vejítím do nebe.

Stále se mi vnucuje otázka, zda Ježíš nepřehání ..., chtěl bych tak slyšet něco jiného!

Překvapující je, že hostitel posílá své služebníky k „lidem na ulici“: „Koho najdete, přiveďte, dobré i zlé, bez ohledu na osobní kvality“.

My se většinou snažíme žít bez hříchu, dělat si zásluhy. Jindy zase říkáme: „Záleží na Bohu, na jeho milosrdenství“. Zůstáváme u svých představ o Bohu a zapomínáme na Ježíšovo vyučování, například na toto podobenství: „Ten, kdo odmítá nebe, je člověk“.

Neexistuje člověk, který během života nedostal nebo nedostane pozvánku. Buď za živa nebo ve chvíli umírání. V podobenství u Lukáše dokonce říká Pán služebníkov: „Vyjdi za lidmi na cesty a k ohradám a přinut je, ať přijdou, aby se můj dům naplnil.

Jak to, že přátelé nejen nepřijímají pozvání, ale dokonce královské služebníky zabíjejí? ¹⁷³⁰ To je děsivé! Proč patřičně nereagujeme. Kdyby nám hořela stavení, hned budeme utíkat domů!

Kde má nějaký narkoman zloděj nebo žebrák vzít svatební šaty?

1730 Kdyby se to nestávalo, neuvěřili bychom tomu.

Co proroci dělali tak špatného, copak to byli zločinci?

Kde se bere ta velká nesnášenlivost u těch, kteří se pokládají za boží přátele?

Ty mu hostitel dal. ¹⁷³¹

Použijme obraz žebračka: Natlačili jej na svatbu, umyli ho, oblékli do pěkných šatů ...
Kdyby šlo jen o jeden den nebo týden, žebraček by to vydržel, ale to má už natrvalo přestat žebrať a žít jiným životem? To má pracovat, když jemu se jeho způsob života líbí?
V parádních šatech mu nikdo nedá ani korunu.
Proto odmítá „svatební roucho“. Nechce se měnit.
Ze stejných důvodů odmítli pozvání na svatbu královi „přátelé“.
Měli svoje názory a představy o Mesiáši, s kterými nikdo nepohnul, ani proroci ani sám Mesiáš.

Ježíš si nic nevymýšlel, pokračoval v linii Mojžíše a proroků. Proto v první řadě mluvil o opravě názorů. „Vaše názory na program Mesiáše jsou nesprávné. Váš způsob myšlení a to, jak čtete Mojžíše a proroky, jsou nesprávné. Potřebujete si je opravit.“
To bylo obsahem jeho prvního kázání o změně myšlení.

Jenže pro nás co víme „jak to je správně“, je to těžko přijatelné. Jsme přece „dobří“.
„Nač já bych měnil svoje myšlení, proč mám zkoumat, jestli dobře věřím?
Co mě stále pronásleduješ nějakými výčitkami. Nekradu, nevraždím, modlím se, chodím do kostela a ke zpovědi, dodržuji posty a něco navíc...“ ¹⁷³²

Přáteli královými z podobenství byli Ježíšovi zbožní součastníci, my jsme jejich dědici, my máme od křtu své místo u Ježíšova stolu ...
Nejsem nadšený z toho, že v podobenství všichni lidé tohoto druhu pozvání odmítli. ¹⁷³³

Hříšníci jsou v jiné pozici než přátelé krále. Moc dobře vědí, že nejsou dobří. Ale oproti těm prvním pozvaným si pozvání váží. Až na jednoho (samozřejmě, že to nebude jeden jediný člověk).

Ježíš nám ukazuje veliký, nápadný, nečekaný rozdíl mezi jednáním obou skupin.

Obě skupiny jsou zvány na svatbu a obě skupiny (i tu natlačenou na svatbu) Ježíš nejprve vybízí ke změně myšlení. Bez tohoto prvního kroku nedojde k dalšímu kroku.

My bychom rádi opravili svoje jednání, ale myšlení ne.
Jenže jednání je důsledkem přemýšlení. A my, abychom se snesli s Bohem, potřebujeme mít správné názory na Boha, správný způsob myšlení.
Proto Ježíš zdůrazňuje, obraťte se – změňte myšlení.
My jsme „obrácení“ zaměnili za pojem pokání (půst, odpírání, sebezápory, více modliteb a chození do kostela), ale to není „obrácení“ (metanoja) v biblickém smyslu, které požaduje Ježíš.

Ten „dotlačený“ na svatbu se bude klepat hrůzou. Ten, který nedbal na Boha, nechodil do kostela, až bude umírat a najednou uvidí, že po smrti přece jenom něco existuje, ten bude mít „nahnáno“,

1731 „Šaty dělají člověka.“ Podle šatu se i ve středověku poznalo, kým člověk je (šlechtic, kněz, voják, vesničan ...). Pokřtění oblékali nové šaty, nového člověka ... stali se někým jiným.

1732 Ježíše často kritizovali: „Co ten farář pořád mluví o tom přemýšlení, kdyby raději říkal něco milounkého pro povzbuzení, copak není zač můžeme být pochválení?“

1733 Nemáte někdo na Ježíše nějaký vliv? Nemohli byste někdo u Ježíše přimluvit, aby počty a obsazení změnil? Nemohli byste mu někdo poradit? Někdo, kdo je milosrdnější než On?

Jenže Ježíš nepíše scénář divadelní hry. Ví, jak to s námi chodí, má své zkušenosti. Ví, že Bůh zve každého. Jedinou možností je umenšení naší svobody, víc přitlačit na lidi.

bude mít strach. Nepůjde do toho suverénně jako my zbožní, ¹⁷³⁴ kteří máme předplacené místenky v nebi (záruky šťastné smrti nabízí řada cestovních kanceláří a agentur pod zaručeným logem a se solidními cenami). Nijak nesnižují úsilí o spravedlivý život!

Očekáváme – podobně jako kdysi židé – že nám v nebi staví slavobránu, nám, kteří přece milujeme, věříme a zpíváme krásné a zbožné písně.

Na každého z nás čeká otázka: „Jsi ochoten opravit svůj způsob myšlení?“

Drtivá většina „celníků a hříšníků“ řekne: „Co, já že mohu jít na svatbu? Prosím tě jak?“

Nás má zarazit, že vejde tak málo pozvaných, kteří se zaživa setkali s křesťanstvím.

Ježíš to říká o židech a v jejich případě je to historický fakt, ale kdo nám zaručí, že se to netýká nás? Evangelia nejsou dějepisem. Ježíš neměl v úmyslu pouze vyrábět historii. To, co se týká židů, se týká zrovna tak i nás. Na to si máme dát pozor.

Pro setkání s bohem potřebujeme určité předpoklady. Podobně jako v jiných oborech lidské činnosti a vztahů.

Setkali jste se někdy s barvoslepy? (Např. nemohou být strojvedoucími.)

Všimli jste si někdy zamilovaných, jak nevidí chyby toho druhého, ale ani svoje?

Zažili jste někdy rodinnou hádku vašich známých? Všimli jste si jejich častého zúženého vidění?

Kdo to viděl, snadněji se zamýšlí nad sebou: „Že bych já byl stejně omezený ve svém vidění?“

Tak uvažuje moudrý člověk.

Lidé s vadou vidění rozdílně reagují. Někteří nejsou schopni přijmout možnosti svého omylu, jiní vůbec nepřipouštějí možnost své chyby. Podobně reagujeme v nejrůznějších případech. Někteří lidé „mají vždy pravdu“.

Krádež se dá lehce dokázat, když nás chytanou s nezaplaceným zbožím v tašce, ale těžko přesvědčíte barvoslepeho, že červené třešně vypadají jinak, než jak je vidí on. Těžko dokázat vadnou představu o Bohu. Koho ovšem zajímá, zda z jeho modlitby Bůh jásá?

Za zpochybnění zbožnosti se ovšem zkravovaly hlavy, dnes – po odebrání zbrojních pasů – se spokojujeme s účinným jedem pomluv.

Někdo je sám ochoten se nechat „přezkoušet“ (u očního lékaře, změřit si tlak nebo si zaplatit technickou kontrolu vozidla ...), někdo si je naprosto a neochvějně jist svou zbožností.

Řada lidí o své „barvosleposti“ vůbec neví.

Zrovna tak je to s myšlením. Ježíš často mluví o psychické slepotě, o lidech, kteří sice čtou evangelium, ale nerozumí mu správně.

Ti, co nechtějí připustit možnost své psychické slepoty, nejsou ochotní přijmout tu první, kritickou Ježíšovu lekci: „Opravte své smýšlení“.

„Já myslím dobře!“ „Já to přece myslím tak dobře!“

„Ano, občas přinesu ze školy pětku, ale to je tím, že si na mě ten protivný učitel zasedl. Ale jiným dává jedničky.“

Byli byste pro zavedení kontrolních testů v kostele?

Ne, že by se známkovaly a uveřejňovaly výsledky. Ale pro osobní kontrolu každého učeníka. Kdo z vás byste byl pro?

1734 Tehdy přišli k Ježíšovi z Jeruzaléma farizeové a zákoníci a řekli: „Proč tvoji učedníci porušují tradici otců? Vždyť si před jídlem neomyývají ruce!“

On jim odpověděl: „A proč vy přestupujete přikázání Boží kvůli své tradici?“

Pokrytci, dobře prorokoval o vás Izaiáš, když řekl: `Lid tento cítí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.“

Učedníci řekli Ježíšovi: „Víš, že se farizeové urazili, když slyšeli to slovo?“

Ale on jim odpověděl: „Každá rostlina, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna. Nechte je: slepí vedou slepé. A když vede slepý slepeho, oba spadnou do jámy.“ (srov. Mt 15:1–14)

Bůh ví, že se manželé známkovat nenechají. Ani návštěvníci bohoslužeb. Jeho by ani nebavilo známkovat. Ježíš se nám věnuje, abychom se ke svatebnímu stolu dostali. To stačí. Ostatní je na každém z nás.

Každý máme zrcadlo, abychom se viděli, jak jsme učesaní, jak jsou dámy namalované nebo zda máme pěkně uvázanou kravatu.

Přednášel tu Orko Vácha. Velice milý člověk. Ale na studenty má své nároky. Pochopitelně, jinak byl by špatným učitelem.

Bůh má velice milé srdce, ale také má své nároky. V nebi nebudou žádné zmatky a nic nepečlivého. Jak to, že od druhých vyžadujeme pečlivost a od svých selhání utíkáme?

Ježíš neklade nemožné nároky. Je ochoten uzdravit každého.

Jenže nechota lidí uznat chyby v myšlení – v základních představách o Bohu – šla tak daleko, že „od toho nazaretského tesaře“ se nenechali uzdravit. Uráželo je, že si jim Ježíš dovolil říkat, že se musejí nejdříve pořádně naučit přemýšlet. Že jejich způsob myšlení a jejich způsob četby Bible je nesprávný.

Naučit se žít jako Boží synové a dcery něco stojí, to je vysoká úroveň.

Kdo chce, může přemýšlet o dnešním podobenství. V některých rodinách se o tom povede vážná řeč.¹⁷³⁵

Prvním pozvaným i (malé) menšině lidí z ulice hrozí, že prohlásí: „Co mne bude kdo otravovat, vždyť já přemýšlím dobře“.

Ti první se budou zapřísahat svými náboženskými výkony. Druzí se budou vymlouvat: „Jó, kradl jsem, ale za to mohou rodiče, okolí, ten a onen atd. Já jsem oběť, já jsem chudák. Jak mohu měnit své myšlení a svůj život?“

V Nazaretě se drtivá většina nemocných nedala uzdravit, protože jim Ježíšovo kázání šlo na nervy. Neměli ochotu připustit možnost, že nevidí správně a na Ježíše si vytvořili alergii.

Dnes se to opakuje, raději vyhledáváme duchovní směry, které přicházejí s „pozitivními“ přístupy. Všimněme si, že Bůh nepoužívá reklamní sliby.

Kdo je alergický na Ježíšova slova, ten je alergický na Boha.

Dokud si nepřipustíme možnost špatného vidění, nezvládneme ani první Ježíšovu lekci.

Máme počítat s tím, že řadu věcí nechápeme, vadně vyhodnocujeme, že máme zkreslený pohled, že nejme ochotní připustit, že to „zelené“ může být ve skutečnosti „červené“.

Barvoslepému nemůže lékař pomoci. Ale Ježíš je ochoten pomoci každému, kdo touží po uzdravení své psychické slepoty. (Už jsme se podrobněji zamýšleli nad příběhem „slepce od narození“.¹⁷³⁶)

Ježíš se nehádal. Upozorňuje, že hřích přichází proto, že nechceme hýbat se svým myšlením, se svou rozlišovací schopností a nechceme si nechat poradit. To je klíčové.

1735 Někdo si k nedělnímu obědu, raději než Ježíše, pustí politiky z pořadu „Otázky Václava Moravce“. Je na každém, koho si pustíme přes práh.

1736 „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli, se na Ježíše utrhli: „Jsme snad i my slepí?“

Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:39–41)

Nepomůže nám ani milionové konto, z kterého se budou každý týden sloužit zádušní mše za vysvobození naší duše z očistce.

Zavrženec neřešil klíčovou otázku, co potřebuje k soužití s nebešťany. Chybí mu ochota opravit si myšlení podle Ježíšova vkusu.

Každý jsme zván do nebe, někdo je nahnán.

Do pekla se nechodí za hříchy, ale pro tvrzení hříšníka: „Já vidím dobře, co bych měl? Křivdíš mě Bože. Zasedl sis na mě.“

29. neděle v mezidobí

2020

29. neděle v mezidobí Iz 45:1. 4–6 1 Sol 1:1–5b Mt 22:15–21 18. října 2020

Pořád mně nejde z mysli Ježíšovo varování v podobenství o svatbě krále syna. Ve skupině králových přátel – do které patříme – je veliký podíl odpadlíků. (Z druhé skupiny, z lidí ulice, odmítl jen jeden, tedy malé množství.) Nevzpomínám si, že o riziku, které „královým přátelům“ hrozí, by se někdy v semináři, nebo jinde, mluvilo.

Bez Ježíše bych sám toto nebezpečí neobjevil. Podobně mně nepřišlo na mysl, že by mně(!) hrozil infarkt.¹⁷³⁷

Bylo by zbabělé utéci od Ježíšových slov: „Nikdo z pozvaných přátel z mé hostiny neokusí.“ Jak se „přatelům krále“ přihodí, že nakonec o svého krále nestojí? – To se nestane samo, jako když zajíc vběhne pod kola našeho auta. K rozpadu přátelství se schyluje delší čas.

Královi přátelé se časem zařídili po svém a už pro svého krále nepracovali.

Některým (kariéristům) stoupne do hlavy bohatství, které jim od krále plyne. Začnou být namyšlení na své postavení na králově dvoře, začnou zneužívat svou moc a své postavení, přestanou sloužit druhým, stanou se Mistrem sami sobě a umlčují kritiky svých jednání.¹⁷³⁸

„Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči,“ prohlásil Ježíš o těch, kteří pronásledovali a zabíjeli proroky.¹⁷³⁹

Tito lidé mimochodem kazí své děti (srov. L 23:28).

Chyby druhých vidíme snadněji než na sobě (proto potřebujeme mít okolo sebe upřímné přátele, kteří se odváží nás upozornit na naše špatné postoje).¹⁷⁴⁰

Vidíme, jak fanoušci politických vůdců slepě věří svým idolům a ideologiím. Nechtějí znovu přepočítat jejich (a své) jednání. Písmo nás varuje před slepou vírou a vede nás k ověřování toho, co nám Bůh říká. Krutosti světa, nespravedlivosti života a mučivé otázky: „Proč milosrdný Bůh nezasáhne,“ cloumají s naším vztahem k Bohu jako neúprosná vichřice.

Cesta k věrnosti králi stojí na ochotě naslouchat a na pohotovosti se stále od krále učit.

1737 Vždy jsem byl velice pohyblivý, jedl jsem jednoduše, jak a kde bych mohl přijít k vysokému cholesterolu? Kamarádi mě nechali vyšetřit, když jsem se zadýchával a poslali na operaci. Vytáhli mě hrobníkovi z lopaty. Podobně víme o víc jak 50 % rozvodovosti v manželství. Ale kdo z mladých připouští, že se jim mohlo manželství rozpadnout?

Ten, kdo nepodcení nebezpečí a varování, má mnohem větší šanci na přežití.

1738 Pro kariéristy je charakteristické, že nejsou ochotní naslouchat poníženým a obětem. Jejich „Já“ zbytnělo, dávají přednost sobě. Lhostejnost a sobectví jim přihraje výmluvu: „Jak bych dopadl, kdybych se zastavil u zraněného na cestě?“ (srov. Lk 10:30n)

1739 Ve vedlejší vesnici je zbořenina hradu Žampach. Pověst vypráví, že Karel IV. daroval hrad Janu Pancíři, kterého za záchranu života povýšil do rytířského stavu. Ale Jan ze Žampachu začal časem loupat a nakonec ho císař nechal oběsit.

1740 Chybné jednání druhých nám mohou být nastaveným zrcadlem, mám se ptát: „Nejednal jsem stejně nebo podobně?“

Dnešní úryvek evangelia výstižně popisuje, jak vzdalování se bývalých přátel od Ježíše pokračuje. Jeho slova už je nezajímají. Jsou už na opačné straně; hned na Ježíše vymysleli další útok. (Ať na otázku ohledně daně Ježíš jakkoliv odpoví, použijí jeho slova proti němu.)

Ted' si můžeme zkontrolovat svou úroveň učednictví u Ježíše.

Když Jan Pavel II. přišel s výzvou nové evangelizace, byl jsem z toho rozpačitý. Jak můžeme evangelizovat druhé, když sami evangeliu nerozumíme?

Uvedu jeden příklad za mnohé. Mnohokrát jsem od představených církve (kteří byli povolní tehdejšímu režimu) slyšel nabádání: „Musíme poslouchat světské pány, vždyť i Pán Ježíš nám říká: ‚Co je císařovo, dejte císaři.‘“

To je snad nejvíce zneužitá věta Písma! Ježíš přece ta slova použil jako únikový manévr.

Pokušitelům (i nám) říká: „Císaři dáváte dost (často víc, než byste měli), ale Bohu dlužíte sami sebe – máte být jeho obrazem.“

(O penízu daně jsme vícekrát mluvili.)

Ted' jsem byl opět překvapen, že páni biskupové opět psali věřícím, že těm, kteří nemohou na mši, udělují dispens.

Jakého Boha hlásáme? Jak v neděli nesplníš svou náboženskou povinnost, máš smrtelný hřích.

Copak by babička řekla vnukům: „Nepřijedeš-li na moje osmdesátiny, neodkážu ti v poslední vůli ani korunu.“

Karanténu bez bohoslužeb v kostele vydržíme, ale potřebujeme se dovzdělat v porozumění Bohu, jinak naší rozviklané a dezorientované společnosti nemáme co nabídnout. Pan kardinál nás vybídl k modlitbě růžence – myslím si, že je to málo.

Troufneme si na víc?

Potřebujeme se dovzdělat, abychom v rodině uměli mluvit o Bohu. Jako by každý uměl říci, kým jsou pro něj rodiče, tak máme být schopni druhým lidem říci, jakým bohatstvím je po nás boží přátelství.¹⁷⁴¹

Ted' – když se držíme v karanténě doma – se můžeme vzdělávat a vyprávět si s nejbližšími.

Např., jak je to s naším kmotrovstvím. Mnoho z nás je kmotrem. Co to znamená, být kmotrem?

Někdo nás požádá, abychom byli kmotrem jejich dítěti. To je veliká služba, kmotr má pomáhat rodičům při uvádění dítěte do křesťanského způsobu života.

Měli bychom se ptát rodičů (ti jsou prvními anděly – posly od Boha – oni především jsou odpovědní za své děti před Bohem), jak chtějí vést dítě k Bohu a co čekají od nás. (Modlit se za kmotřence je málo, Bůh každému člověku přeje víc než my všichni dohromady.) Pokud rodiče nemají s Bohem osobní přátelský vztah, co mohou děcku – jako kmotr – o Bohu předat? V takovém

1741 Pozoruji v lázních lidi. Neříkám hned, že jsem farář. U jídelního stolu se mnou seděl starý pan ředitel hudebky. Zajímalo mě jeho vyprávění o jeho práci s dětmi, mluvili jsme o všem možném ... Po třech týdnech se mě zeptal: „Copak jste vy dělal? Když něco říkáte, je vidět, že máte v hlavě věci srovnané...“ – „To byste asi neuhodl, čím jsem,“ pravil jsem. „Jsem farář.“ Nevím, co se pak odehrávalo v jeho hlavě, jakou představu má o církvi.

Druhý den se zeptal: „A jak se díváte na lidi, kteří v Boha nevěří?“

Třetí den: „Vy asi do lidí dost vidíte ...“

Otázky mám rád, něco se na ně dá povědět. Ale ve všem nemáme nejlepší pověst. Navíc lidé o nás mají všelijaké předsudky. K římskému biskupu Františkovi se rád hlásím. Ježíše lidé neznají, k některým prelátům se raději nehlásím. Inu, mnou se také někteří lidé nechlubí.

Jedna paní, která jezdí do Letohradu na chalupu, jednou na nějaké sešlosti překvapivě pravila: „Já do kostela nechodím, tam chodí všelijací lidé.“ S úsměvem jsem pravil: „No třeba ty a ty paní“ – vyjmenoval jsem tři její skvělé kamarádky, které seděly vedle ní.

Někdo je náboženský pokrytec, ale já se na mnoho lidí na bohoslužbě pokaždé těším – venkovská farnost má velkou výhodu, že si vidíme do talíře, a u nás je mnoho krásných lidí.

případě si sám na náboženskou výchovu kmotřence netroufnu (zvláště pak, nebydlím-li ve stejné obci).

S některými dřívějšími přáteli jsme si přestali rozumět. Trápí mě to. Přemýšlím, proč to je a co jsem měl udělat lépe.

Při modlitbě nemáme myslet jen na sebe. Také Ježíše trápí, že mu někteří z jeho učedníků nerozumějí?

Bůh k nám má osobní důvěřující vztah. Stále na něm pracuje.

Aby si lidé spolu rozuměli, potřebují společný příběh, na kterém by si porovnávali hodnoty a měli stejné vzory a hrdiny.

Čím žije naše společnost, koho obdivujeme a komu se chceme podobat?

O čem mluvíme, když se scházíme s nejbližšími? Co nás pozvedá a co v nás živí naději, že život má smysl.

Vymyslet pokaždé dobré téma na neděli dá určitou práci.

Biblické texty na neděli nám pokaždé nabízejí lekci Ježíšova vyučování. Zážitek z jeho krásného přátelství si můžeme dopřát i doma, i když se nemůžeme účastnit bohoslužeb v kostele. Bůh nám slouží všude, kde jsme.

P.S. Agnieszky Hollandové, známé polské filmové režisérky, se kdosi ptal, jak se v Polsku žije její dceři, která je lesbička. „Škoda, že katolické Polsko není křesťanské,“ pravila.

2017

29. neděle v mezidobí Iz 45:1. 4–6 1 Sol 1:1–5b Mt 22:15–21 22. října 2017

Před týdnem jsme slyšeli v Božím slově: Hospodin vystrojí hostinu lidem ze všech národů, to znamená i pohanům. Vyvolený – oddělený lid neznamená výlučnost. (O vyvolení je také řeč v druhém čtení.)

Nikdo si nesmíme osobovat nárok na Boží přízeň. Vylučování druhých je hříchem.

Písmo uvádí řadu velkých osobností – nežidů, kterých si Bůh váží (Melchisedechem počínajíc).

Perský král Kýros zvítězil nad Babyloňany a hned vydal nařízení, že se Izraelité mohou vrátit do své vlasti, obnovit chrám a Jeruzalém.

„Kýre, zavolal jsem tě, i když jsi mě neznal. Pro svého služebníka Jakuba jsem tě zavolal jménem.

Kýros ale není jen nástrojem Boha jako kladívko nebo kleště. „Jsi můj pomazaný – to znamená ovoněný“. Králové, kněží a proroci byli ovoněni – měli svým jednáním vonět po Hospodinu. Kýros tedy Hospodinu voněl: „Poctil jsem tě (i když jsi mě neznal).“¹⁷⁴²

Po střetu velekněží a starších lidu s Ježíšem vyrazili do útoku farizeové. V minulých útocích na Nazaretského neuspěli. Svolali velkou poradou. Musíme Ježíšovi nastavit další léčku.

Co kdybychom se jej zeptali, zda schvaluje placení ponižující daně Římu?

Jenže nás už zná, nám by nedůvěřoval. Pošleme naše mladé učedníky, ty ještě neviděl. Co kdybychom s nimi poslali herodiány?¹⁷⁴³

1742 Dávejme si pozor, jak mluvíme o jinověrcích, je možné, že nás například mnoho muslimů bude v nebeském království blíže Ježíšovi než my.

1743 Herodes byl vazalem Říma (podobně byl Gottwald nebo Husák vazalem Moskvy). Herodiáni toužili po moci, obdivovali (skutečně nebo jen na oko) římskou kulturu a kolaborovali s okupační mocí. Farizeové herodiány nesnášeli, ale ještě více nenáviděli Nazaretského.

Všimli jste si, že nic nespojuje tolik jako společný nepřítel?

To je dobrý nápad. Když Ježíš řekne: „Neplat'te daně“, herodovci jej mohou udat vrchnosti jako buřiče proti Římu a navíc své lidi popudí proti Ježíšovi. Řekne-li: „Plat'te“, rozhlásíme to mezi lidi, jeho popularita mezi nevzdělanými lidmi konečně klesne, lidé uvidí, že pro získání své moci se spolčí i s pohanským Římem.

Přehrajte si s dětmi tu scénu (jen dávejte pozor, aby někdo nefantazíroval a udrželi jsme se v hranicích evangelijního líčení).

Vyslanci farizeů Ježíšovi lichotili (jako některé naše modlitby), až se jim od huby prášilo.

„Ukažte mi ten peníz“, říká Ježíš. Na denáru byl vyobrazen císař s vavřínovým věncem okolo hlavy (to bylo jako naše svatozář) císař byl považován za božstvo a tak se sám cítil.

Chytili se, měli denár s rouhavým zobrazením císaře v kapse. Byli usvědčeni z pokrytectví.

(Ježíš všechny spory s protivníky vyhrál.)

Pozor, Ježíšova slova: „Dejte císaři co je jeho“, nejsou jeho návodem, jak jednat s mocí.

(Mimořádně, tato Ježíšova věta byla v dějinách asi nejvíce zneužitá.)

Ježíš neřešil otázku politické moci okupantů. Přišel obrátit Izraelity k Hospodinu – srov. Mal 3:1–3 (Hospodin bude nejprve tříbit syny Léviho). Budou-li věrní Hospodinu, získají svobodu (tak je to ve smlouvě Hospodina s Izraelem.) Nadvláda pohanů je následkem nevěrnosti Izraele – to si může každý ověřit „u Mojžíše“.

Vládcům nezůstáváme v dějinách ani my křesťané dlužní (pokud nejsme proti pohanské vrchnosti).¹⁷⁴⁴

Ale trvale podstatná jsou pro nás Ježíšova slova: „Bohu zůstáváte dlužní sami sebe!“

Byli jsme povoláni být obrazem božím.¹⁷⁴⁵

Ne k obrazu politických vládců.

Vládcové se snaží své poddané manipulovat ke svému obrazu.¹⁷⁴⁶

Pozor, nejde jen o politiku, čemu a komu všemu nadmíru sloužíme?¹⁷⁴⁷

1744 Apoštol Pavel – dokud mu Římané nezačali usilovat o krk – dokonce tvrdil, že máme vrchnost poslouchat jako Krista.

1745 Člověk má být obrazem božím (i proto je zakázané činit si obrazy Boha – abychom nebyli sváděni z této cesty). Máme být obrazem Boha pečujícího – všemu stvoření (nejen lidem i zvířatům, rostlinám a celé přírodě).

1746 Od pozemských vládců jsme pochytili mnoho nedobrého. (Církevní hodnostáři brzy přijali móresy mocných, šlechtické tituly, drahé oblečení, způsoby života...

Po 2. Vatikánském koncilu v „Paktu z katakomb“ se několik set biskupů zavázalo, že přestanou používat šlechtické tituly a oslovení Vaše excelece, Vaše eminece, nápadných a drahých rouch, bohatého způsobu života, nadřazeného jednání...

Rychle se na to zapomnělo. Moc a sláva mnohým chutná.

František znovu volá ke službě, je proti klerikalismu.

1747 Neodpustím si poznámku k současným volbám.

Profesionální politici (ani ti slušnější) nerozumí politice, opět selhali. Podcenili Zemana, Babiše, Okamuru a vliv Ruska. Politici TOP, lidovci, starostové a zelení se měli dávno spojit do jedné strany. Jen každá z malých stran si znovu hrála na svém písečku. Nestačí se jen vymezovat proti druhým. Nepoučili se ani z Hitlera, který si uměl získat obyčejné lidi.

(Panu Bělobrádkovi se nepodařilo prosadit novou stranu se starosty pod novým názvem. Moravští katolíci tvrdili: „120let starou značku Lidové strany nemůžeme opustit.“ Teď si mohou svou „značku“ tahat za sebou, jako tříleté děcko tahá za sebou na provázku kačenku. Pak pan Bělobrádek ve své straně neprosadil ani spojení se starosty.)

Izaiáš i Ježíš nám ukazují, co se Bohu líbí. Některý pohan je Bohu milejší než ten, který se tváří jako služebník boží a přitom Bohu vůbec nerozumí – nemá smýšlení Ježíšovo. Bůh nás – na rozdíl od vládců – nezotročuje. Nabízí nám postavení nevěsty.

2014

29. neděle v mezidobí Iz 45:1. 4–6 1 Sol 1:1–5b Mt 22:15–21 19. října 2014

První čtení přináší víc než jen zprávu o králi Kýrovi. Postavme si otevřenost tohoto pohana neznajícího Hospodina, proti vzdělaným židům nebo nám křesťanům.

Mnoho let byli judovci z jižního království varováni, že dopadnou jako severní království (to okupovali Asyřané). Zatímco izraelští a judští králové, velekněží a církevní funkcionáři neslyšeli proroky a naprosto selhali, pohanský král Kýros (Písmo jej nazývá Pomazaným od Hospodina, Mesiášem) byl otevřený Hospodinu. Byl poctivým a rovným člověkem dřív, než slyšel o Hospodinu.

Nevíme, jak Kýros přišel k nápadu dát zotročeným Judejcům svobodu. Nevíme, zda dal na radu nějakého moudrého člověka, nebo sám uslyšel náповědu Hospodina.¹⁷⁴⁸

(Judejci se směli vrátit domů, z královské klenotnice jim byly vráceny chrámové předměty uloupené Babyloňany a z královské pokladnice dostali peníze na obnovení Jeruzaléma a chrámu.)¹⁷⁴⁹

Vícekrát se to opakuje, nejen v době Ježíšově, že slušný a poctivý pohan pracuje pro boží věc ve světě víc než „hlavy pomazané“. (Pilát usiloval Ježíše propustit, zatímco velekněží Ježíše dostali na šibenici. Škoda, že Pilát nakonec velekněžím podlehl.)¹⁷⁵⁰

Většina církevních hodnostářů zapomněla na prorocké poslání křesťanů a nechtěla kritizovat mocné. Pan kardinál nejvyšším ministroval, nosil jim dárky a zval je na církevní slavnosti.

Po volbě Zemana na Pražský hrad nám chlácholivě prohlásil: „Pan prezident je nepraktikující katolík, ale byl pokřtěn a byl u prvního svatého přijímání.“ (Jedovatě jsem tenkrát pravil: „Znám i jiného nepraktikujícího katolíka, ten byl i biřmován – Hitlera. A Stalin byl dokonce nějaký čas v semináři.“)

Výzva k modlitbám věřících a Pastýřský list k volbám je málo. Každou neděli se máme učit myslet podle Ježíše a snažit se rozumět Hospodinu.

Putin se raduje a směje se nám.

1748 Vzpomeňme na slovo z evangelia: Vzkříšený Ježíš apoštolům „otevřel mysl“ (J 26:45), předtím otevřel mysl učedníkům jdoucím do Emauz. Některé věci ani Ježíš nemohl učedníkům vysvětlit, říkali: Ježíši, ty tomu nerozumíš“. Až když učedníci konečně řekli: „My tomu nerozumíme“, začali naslouchat a přemýšlet. Kýros, přesto, že byl vládcem, byl otevřený a dovedl naslouchat druhému.

1749 Zeptají-li se děti maminky, co znamená „odpásat bedra králů“, a maminka neví, pošle je za tatínkem. Když tatínek neví, půjde s dětmi za dědečkem nebo pradědečkem. („Odpásat“ znamená odzbrojit. Když se dnešní vojáci vzdávají, hodí pušky na zem a zvednou prázdné ruce nahoru.

Králi Kýrovi naopak sám Hospodin připne meč – ozbrojí ho a „pomáže“ na svého Služebníka.)

Kýros pak zvítězil nad Babylonskou říší a židům dopřál svobodu a návrat domů.

1750 Naše pomazané hlavy jezdí za Putinem na Olympiádu do Soči nebo za ruským ministrem zahraničí na Rhodos. Církevní preláti někdy jezdí s nimi, nebo přinejmenším mlčí, i když by se měli prorocky zastat ubíjených. (Už dětem říkám, že známe zamazaného, namazaného a pomazaného. Je vidět, že si někteří namazaní myslí, že jsou „pomazaní“ – ověnění moudrostí a zatím jsou jen mazaní a pyšní, a někdy i namazaní.)

Místo „hlav pomazaných“ pak svědčí o násilí třeba stateční novináři a fotografové, kteří jezdí do míst válečných konfliktů. „Hlavy pomazané“ pronáší svá moudra a falešné soudy od hodovních stolů a ze svých trůnů zabezpečených ochrankou.

My se často vymlouváme, že nevíme, kde je pravda.

Dnešní úryvek evangelia navazuje na čtení z minulé neděle. Část Ježíšových posluchačů, místo toho, aby přemýšlela o Ježíšových slovech: jak to, že královi přátelé nepřišli na svatbu, někteří dokonce zabili královy věrné ... Zbožní lidé(!) se neptali, kdo jsou lidé z ulice pozvaní na svatbu, na perského krále Kýra nevzpomněli ... Místo toho zbožní lidé(!) šli Ježíše lapat do pasti, aby ho mohli udat u okupantů nebo pomluvit u lidí. Jak to, že si přáli smrt člověka?

(Před týdnem jsem upozornil na příhodu s fíkovníkem. Co to znamená? Říkali jsme si: „Co, když je tato vyučovací lekce důležitá?“

Co jste objevili?)¹⁷⁵¹

Víme, že si máme všimnout chyb farizeů, abychom neupadali do podobných selhání. (Patříme do stejné skupiny, patříme mezi zbožné lidi.)

Po několik týdnů nám evangelium bude stavět před oči farizeje.

Ti se velice těšili na Mesiáše, horlivým dodržováním náboženských pravidel se snažili jeho příchod uspišit. Na velké hříšníky měli zlost, protože ti, podle jejich názoru, Mesiášův příchod brzdili. Podobně nesnášeli kolaboranty a herodovce.

Byli nábožensky horliví, zdobili se dobrými skutky, hledali zásluhy, například odváděli navíc i desátky z pažitky a koření. Ale náboženskou nenávist měli za ctnost.

Všimněme si, jak mluvili, jak úlisně Ježíši mazali med okolo pusy, aby vyhlídnutou oběť nalákali do své pasti. (Sami přece silně brojili proti Římu a těšili se na ozbrojené povstání proti okupantům. Rituálně se očišťovali, když se z města vraceli domů, myli si ruce na znamení, že s pohany a s pohanstvím nemají nic společného, ale neštíteli se lží, přetvářky a násilí.)

Ježíš jim viděl nejen do kapsy (denár s „modloslužebným obrazem zbožštělého císaře“ měli u sebe), viděl i do jejich srdcí.

Ježíšova odpověď byla úhybným manévrem. Na zákeřné otázky nemáme odpovídat, nemáme Ježíšovu výbavu.

Věta: „Dávejte císaři, co je jeho“, je asi nejvíce zneužívaným místem Písma; kolaboranti a zbabělci všech časů jí zdůvodňují své postoje (byli jsme toho mnohokrát svědky). Císařům dáváme mnohem víc než je spravedlivé, Bohu zůstáváme dlužní.

Kde se u inteligentních, zbožných a vzdělaných lidí bere tak velký odpor proti Božím názorům?

Do myšlení farizeů můžeme proniknout, i když nám jsou historicky vzdálení.

Farizeové byli o své pravdě přesvědčení.¹⁷⁵²

1751 S partou chlapů jsme nad tím přes hodinu seděli (ještě se k tomu vrátíme). Zrovna tak na biblické hodině (k tomu jsou biblické hodiny nezbytné).

Je dobré doma větším dětem nechat text o uschlém fíkovníku přečíst. Děti mají smysl pro spravedlnost a nebojí se klást otázky.

Pak jim poradíme, aby přečetli ještě text z Markova evangelia (Mk 11:13). Děti nám pomohou klást otázky, když my jsme z pohodlní.

Ježíš nás varuje před nebezpečnými lidmi typu vlků, zmijí, sviní a čubek (to nejsou nadávky ale diagnóza): „Vyhněte se jim, jak jen je možno. Nepočítejte s tím, že vám vlk přinese uloveného zajíce. A že vás bude zmije chránit.“

Až vám někdo bude kázat, že máte utrpení obětovat ..., zeptejte se, jak se chová u zubaře. Já rozhodně neříkám: „Pane doktore, vrtejte mně ještě další zub...“

Ježíš je slušný, nedává nám pro případ pronásledování hraběcí rady: „Pánbůh tě potěš“ nebo „Obětuj utrpení za duše v očištění“.

1752 Nemysleme si, že všichni židé ustrnuli ve formalismu, řada jejich rabínů kárala „zákonictví“ a povrchní legalismus. Ledacos se, i nevědomky, naučili od Ježíše.

(Na lidech, kteří mají jiné názory, si také můžeme všimnout, že jsou někteří přesvědčeni o své pravdě.

Neupíráme jim jejich inteligenci a vzdělání.)

Kdy to u farizeů začalo?

Hrozí něco podobného i nám?

Rozumný člověk využije preventivních prohlídek zdravotních nebo třeba svého auta.

Kde to začíná? Jan Baptista vyzýval všechny lidi bez rozdílu k zásadnímu obrácení se k Bohu. Farizeové také přišli k ponoření, byli ochotní projít dalším rituálním ponořením navíc (rádi si přidávali další náboženská pravidla), ale mysleli si, že oni jsou Bohu milejší – ověnčili se svými náboženskými výkony a zásluhami. (Jan jejich myšlení prokoukl.)¹⁷⁵³

Tam se stala jejich první chyba, byli si jistí, že jsou u Hospodina. Vzdálení jsou přece kolaboranti a děvky.

I naše první chyba začíná v podcenění Jana a jeho výzvy.

My si také myslíme, že Jan přišel jen proto, aby ukázal: „Hle, beránek boží, který snímá hřích světa.“

Jana přece my nepotřebujeme, my víme, kdo je Mesiáš. (Podobně si vzdělaní farizeové mysleli: „Proroky známe, víme, co řekli, teď se učíme od současných svatých rabínů. Přehlédli, že proroci jsou výše než rabíni. Podcenili Jana Baptistu. A pak Ježíše.

Farizeové si četli v Písmu o prorocích a jejich smutném údělu – o pronásledování od vlastních lidí. Ale o sobě si mysleli, že jsou lepší než jejich otcové, měli za to, že oni by proroky neodmítli. Věděli, že Bůh přichází s novými věcmi, ale mysleli si, že je už nemůže ničím překvapit. Měli svůj pečlivě vybudovaný náboženský systém.

Svým učitelům naslouchali – ale ty učitele si vybírali sami, podle svého vkusu. Učitele, který neprošel jejich sítím, nebrali.

Byli uzavření, nepoučitelní. Proto nejen opakovali hříchy předků, dopadli ještě hůř – byli varováni víc než jejich otcové, byli varováni Mesiášem.

Když naši předkové kupovali tabák do fajfky, nevěděli tolik o nebezpečí kouření jako my.

Když byl objeven rentgen, kdekdo, i děti si nechávaly opakovaně udělat rentgenové snímky třeba svých rukou a se zájmem si je prohlížely. Po čase se objevily zhoubné následky. My si na rentgenové záření už dáváme pozor.

V běžném životě se umíme ze svých chyb poučit.

Jak to, tedy, že z náboženských chyb se nemůžeme vymotat?

Stále podceňujeme Ježíšovo podobenství o jílku mámivém.¹⁷⁵⁴

Zákonnické myšlení nám vyhovuje, hledat smysl přikázání je namáhavé.

Uvedu pár příkladů.

1753 Když Jan spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází nechat se ponořit (do Jordánu), řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?“ (Mt 3:7)

1754 Koho to zajímá, necht' si znovu podobenství o jílku mámivém projde (Mt 13:24–30, 36–43). Existuje někdo, kdo nám nepřeje a záměrně nás mate, lže a podstrkuje nám pseudo-lživou, jedovatou zbožnost.

Josef II. začal stavět mnoho kostelů, aby byly dostupné. Církevní právo stanovilo, že každý, kdo má kostel v dosahu 6 km, „je povinen v neděli a zasvěcené svátky mši nábožně slyšeti“.
Potkal jsem člověka, který měl kostel daleko 6,5 km. Do kostela nemusel, byl omluven. Ale na 15 km procházku šel.

Zákonická zbožnost se ptá: „Byl to hřích nebo ne?“

Modlil jsem se? Modlil.

Bylo to sice „roztržitě“ – tak to byl jen lehčí hřích – ale modlil jsem se.

Ježíš nám ukazuje důležitost úmyslu:

„Ptej se, proč se máš modlit?“

Co to znamená setkat se s Bohem, naslouchat mu, porozumět mu?

Víš, s kým mluvíš?

Každá modlitba nemusí být Bohu milá.“

Ježíš nevytýkal farizeům nedostatek modliteb.

Co jim tedy vytýkal? – zkuste to, prosím, sami nejprve pojmenovat.

Výsledek si ověřte až pak.¹⁷⁵⁵

Češi v předhusitské době začali číst Bibli. Všimli si, že nás Ježíš zve ke své Hostině a začali opět Ježíšovo pozvání přijímat. Také si všimli, že Ježíš říká nejen „jezte“, ale i „píjте z kalicha“.¹⁷⁵⁶

Češi dostali oficiální povolení k přijímání z kalicha. Na čas. V r. 1621 naše církve kalich pro laiky zadržela. („Šalamounsky“ prohlásila, že v živém Těle Krista je přece i Krev. Tak to dopadá, když se stavba nestaví podle „základního kamene“, ale kličkuje se podle svatých rabínů.)

Znovu opakují, farizeové (všech dob) si své učitele volí.

Učedník Ježíšův si považuje, že si ho Ježíš sám vybral a podle toho se ke svému Mistrovi chová.

Nemá mu věřit slepě, má se ptát, může mít námitky, má „hledat a tlouct“, ale nesnižuje moudrost Mistra a Učitele.¹⁷⁵⁷

1755 Když Ježíš vyučoval, že každá modlitba nemusí být Bohu milá, vyučování trvalo třeba dvě hodiny.

Nejprve citoval modlitbu farizea a nechal prostor k diskusi. Možná modlitbu všichni chválili – jak by ne, podle jejich náboženského vyučování ta modlitba neměla chybu. (Posluchači slyšeli tuto vyučovací lekci (Lk 18:9–14) poprvé, nevěděli, kam Ježíš míří a čím to skončí.)

Pak Ježíš řekl modlitbu celníka a zeptal se posluchačů, co si o ní myslí? Odhaduji, že tu posluchači pokládali za nepřijatelnou na nebesích. „Celník nemohl získat odpuštění“, mohli někteří logicky tvrdit, „k získání odpuštění je třeba napravit a vyrovnat dluhy (viz případ Zachea)“.

Ježíš nakonec všechny překvapil, když modlitbu kolaboranta ocenil.

Ledaskdo mohl mít námitky, a Ježíš jim pak mohl na biblických příbězích dokládat, že i pro tento druh kajících je boží milosrdenství možné (Josefovi bratři, Izrael v Egyptě, David ...) – i bez vykrvácení Ježíše na kříži. Teorie o Ježíšově zadostiučinění za naše hříchy je až středověká.

1756 Po několik staletí se předtím laici báli účastnit se Stolu Páně, zapoměli, že Ježíš zve ke své Hostině hříšníky (budu mluvit za sebe – jsem hříšník zoufale volající po Ježíšově léku a pokrmu pro jeho způsob života).

Po dlouhý čas se nosila Eucharistie jen umírajícím (často jen „pod jednou způsobou“, protože to bylo praktičtější) jako pokrm na cestu do věčnosti. Umírajícím se také pochopitelně podávalo Tělo Páně do úst (krmíme ty, kteří nejsou schopni se najíst sami, nemluvnata a těžce nemocné). Tento mimořádný způsob „přijímání“ se ale časem stal pro laiky normou, protože lidé zapomněli, jak Tělo a Krev Páně přijímali věřící dříve, knih bylo nepatrně a navíc jen málokdo uměl číst.

(Letos slavíme výročí – r. 1414 na popud Jakoubka ze Stříbra v kostele sv. Martina ve zdi na Starém Městě pražském se začalo přijímat pod obojí.)

1757 Kdo chce udělat v církvi kariéru, nesmí vrtat do teologie a liturgie. Musí být poslušný vrchnosti, může mít své koníčky, může včelařit, jezdit na motorce, pěstovat nějakou užitečnou vědu, ale nesmí ve větší míře

My máme oproti židovským farizeům ohromnou výhodu, že Ježíše pokládáme za nevyšší autoritu. Inteligentní, vzdělaní, horliví, vlastenečtí, farizeové, kteří vedli horlivý náboženský život, si nakonec způsobili duchovní rakovinu. Jejich zločin nám je velkým varováním. Dobře, nerozpoznali v Ježíši Mesiáše, ale jak mohli nenávidět někoho, kdo měl jiné názory než oni? Nepomohlo jim, že se k nim Ježíš slušně choval a snažil se je získat pro Boha.

My máme mnoho životně důležitých informací, Písmo máme doma, svátosti na dosah ruky. Naši předkové byli podle našich představ zbožní; a přesto měli zanedbané poznání a neměli náboženskou odvahu postavit se zabíjení milionů Božích dětí v minulém století. Jaké bude 21. století? Jakými učedníky budeme my?

Izaiášův text o Kýrovi je převratný – Bůh se přátelí i s lidmi z jiných národů a jiných náboženství. Má rád každého člověka, ale z poctivých, rovných a nepyšných lidí má velkou radost, jsou mu blízcí, jsou schopni pracovat pro lepší svět. Příhoda s denárem je silně varující. Ježíšovo vyučování je náročné – přichází přece z nebe. Co jiného než převratné informace lze od Mesiáše čekat?

Vidíme, že život není snadný, nalézání pravdy je náročné. Nemám inteligenci Václava Kaluse ani Miloše Zemana. Nemám za sebou velké náboženské výkony. Tím víc potřebuji vyučování boží moudrosti. Život nečeká, nechci, aby mi ujížděly další vlaky. Dávno mou základní modlitbou je prosba o pomoc v porozumění Bohu. Jsem vděčný každému, kdo má se mnou trpělivost a rozdělí se mnou o své vidění Ježíšových názorů. V žádném oboru nejsme schopni sami toho mnoho objevit. Mám rád modlitbu:

„Otče náš,
ty, který jsi milosrdný, smiluj se nad námi
a vlož do našich srdcí porozumění
a umění naslouchat,
učit se a vyučovat,
střežit a konat
a láskou naplnit všechna slova učení své Tóry.“

(Trochu se směju, když o mně někteří poněkud povýšeně říkají: „No jo, Vacek má rád židy!“ Jak bych neměl rád Abraháma, Izáka, Jákoba, ... Mojžíše, proroky ... a jejich paní. Ježíšovy rodiče, jejich předky, apoštoly a jejich rodiny... V našich kostelích máme obrazy a sochy většinou židů a jen pár křesťanských světců a římských vojáků.

2011 (O Večeři Páně V. – Modlitba chvály)

Poznámky na neděli 16. října 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

koukat do Písma a sloužit prorocké věci.

V. VEČEŘE PÁNĚ – MODLITBA CHVÁLY

Večeře Páně má veliký a krásný obsah – celé bohatství života s Bohem. Aby pro nás Ježíšova slavnost byla pochopitelná, uchopitelná a stravitelná, popisujeme si jednotlivé významy, které do ní Ježíš geniálně vložil a uspořádal.

V minulé kapitole jsme si říkali, že Večeře Páně je slavením přátelství (smlouvy) Boha se svým vyvoleným lidem. Ježíš, jako lidský syn a zároveň boží syn, je mostem, spojovacím článkem mezi námi a Bohem. Ježíšova smlouva (přátelství), kterou uzavřel s námi (a s dalšími generacemi postupně uzavírá) je věčná. A nezrušitelná, neboť stojí nejen na věrnosti Boží, ale už i na dokonalé věrnosti jednoho z nás, který obstál. Ježíš je náš bratr, jeden z nás. Proto jsme si řekli, že naše postavení je bohatší, nadějnější, snazší, než před Ježíšem.

Večeře Páně je oslavou, kterou Boha také chválíme a děkujeme mu. Je zač a proč. Pokusím se ukázat, jaký je rozdíl mezi chválou a děkováním.

V této kapitole si všimneme chvály. Nejprve obecně, až se dostaneme ke chvále při Večeři Páně.

Žalmista nadšeně říká: „Všechno tvorstvo chválí svého Stvořitele“ svou existencí, krásou a důmyslností – neuvědoměle. Kráva se pase, telí, dává mléko, ptáci zpívají, slunce i chromozomy odvádějí svou práci – ale nemyslí na svého Tvůrce.

Člověk má tu výsadu, že si uvědomuje sebe sama i svého Tvůrce, a dovede svůj obdiv Stvořiteli vyslovit.

Z obdivu a vděčnosti vychází modlitba Izraele. V žalmech chválí Hospodina krajina, počasí, i všechno, co dýchá a roste.

Veškeré „němé tváří“ člověk propůjčuje svá ústa k vědomému obdivu Boha. Jsme korunou stvoření a mluvčími důmyslného a nádherného Božího díla – to je pro nás čest – na to bychom neměli zapomínat. Vzpomeňme sv. Františka, chválícího Boha za bratra slunce, sestru vodu ...

Židé se už v dětství učí rozlišovat dobro a zlo, rozpoznávat spravedlnost od nespravedlnosti a chodit s Bohem. Aby ani v dobách nepřízně nepřehlédli přejícnost Hospodina a uměli ji oddělit od nepřejícnosti lidské.¹⁷⁵⁸

V takových obdobích Izraelité říkali: „Víme, že majetek není všechno. Abychom v soužení (s křesťany) nezatrpkli, budeme si více všímat darů Hospodinových.“

Od té doby zbožný žid stovčacetkrát za den pochválí Hospodina za něco pěkného. „Buď pochváleno jméno Nejvyššího za dnešní západ slunce (ani nemusíme platit gójům vstupné za takovou krásu). Buď pochváleno jméno Nejvyššího za mou manželku, za naše děti..., za ...“¹⁷⁵⁹

1758 Židé nesměli vlastnit půdu, provozovat řemesla, ... ještě v době vlády Marie Terezie se směl oženit pouze jeden syn.

1759 Ráno při zaslechnutí kohouta žid říká:

„Chvályhodné je tvé jméno, Pane náš, králi světa, který jsi dal kohoutu smysl rozeznat den a noc“

při otevření očí: „Chvályhodné je tvé ... který slepé činíš vidoucími“

při vstávání z lůžka: „Chvályhodné ... který uvolňuješ spoutané“

při postavení se: „Chvályhodné ... který pozdvihuješ sehnuté“

při oblékání: „Chvályhodné ... který odíváš nahé“

při obouvání: „Chvályhodné ... který dáváš vše, co je“

při vstoupení na podlahu: „Chvályhodné ... který jsi rozprostřel zemi nad vodami“

při chůzi: „Chvályhodné ... který řídíš kroky člověka“

při opásání se: „Chvályhodné ... který Izrael opásáváš silou“

při pokrývání hlavy: „Chvályhodné ... který Izrael korunuješ slávou“

Proto říkáme, že umění žasnout je základní výbavou „člověka před Bohem“.

Učíme se tomuto umění. Děti, které si neumí všimnout lásky rodičů, jsou chud'oučké a nedorostou-li k jejímu ocenění, budou mrzáky.

Rodiče vedou děti svou láskou a modlitbou k podstatnému rozměru života – k vnímání darů, jejichž Dárce není vidět, ale jehož obdarování můžeme rozluštit, zpozorovat. (Bůh totiž dává tak, že „jeho pravice neví, co dává levice“ – to aby nikoho nezahanboval a nesvazoval vděčností. Mnoho lidí ani neví o osobní Boží štědrosti a bohatství života pokládá za náhodu a úsměv štěstěny.)

Všímám-li si, že mě má někdo rád, roste moje chuť do života, narůstá mi vědomí vlastní ceny. Mohu mít ve větší míře rád sám sebe. A čím více mám rád sám sebe (to nemá nic společného se sobectvím), tím víc mohu mít správně rád jiné.

Prvním krokem k životu (to je stálý proces) je pokorná ochota mít sám sebe rád tak, jako mě miluje Bůh.

Ježíš přišel, aby nás uzdravil z naší dlouhodobé odcizenosti sobě, druhým i Bohu.

Od zakoušení Boží přejícnosti je pak už jen krok k ocenění dárce a k vděčnosti.

Samozřejmě nestačí Boha chválit jen slovy. Známe Ježíšova upozornění o souladu slov a života.¹⁷⁶⁰ Základní odpovědí (modlitbou) Tvůrci je pěkný život. Člověk je Bohem zván, aby se připojil k jeho dílu.

Nejsme slepí, okolo nás není jen dobro. Zlo se pokouší strhnout kdekoho. Dobré je napadáno zlem. A kdekdo je sváděn a přidává se ke zlému. Máme se zlem svou smutnou zkušenost. Nejen, že jsme utiskováni zlem, máme také osobní podíl na zlu ve světě. Jednou sloužíme životu a za chvíli životu škodíme, všelijak jej maříme. Ale díky věrnosti Boží znovu a znovu povstáváme. I za to Boha chválíme (v nouzi poznáš přítele).

Když my lidé chceme vyjádřit svůj úžas, svou vděčnost, často se nám nedostává slov.

Chválíme-li Boha, brzy nám slova dojdou; kdopak z nás je básníkem? A hlavně, kdo z nás může říci, že naše slova jsou v souladu s našimi skutky, že náš život je patřičnou chválou velikosti a krásy Boží? Kdo žijeme na úrovni odpovídající vznešenosti Nevyslovitelného?

Ježíš nám vychází naproti. Přišel, abychom viděli, jak se dá jednat s Bohem a jak se dá jednat s člověkem.

Přišel, nás posílit ve službě životu. Představme si, jak se přetahují dvě party a na jednu stranu se přidá silák ...

při umývání rukou „Chvályhodné ... který jsi nás posvětil svými příkazy
a nařídil umývání rukou“

po použití toalety: „Chvályhodné je tvé jméno, Pane náš, králi světa, který jsi stvořil člověka v moudrosti a utvořil mu četné otvory a dutiny.

Je zjevné a známé před trůnem tvé velebnosti, že kdyby se otevřela jedna z nich nebo uzavřel jeden z nich, nebylo by možno obstát a zůstat na živu.

Chvályhodné je tvé jméno, Pane náš, králi světa, který uzdravuješ veškeré tělo a podivuhodně je uspořádáváš.“

1760 Ne každý, kdo mi říká: „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“. (Mt 7:21)

K Ježíšovi přiběhl nějaký člověk, poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Ježíš mu řekl: „Proč mi říkáš dobrý?“ (Mk 10:17–18)

Jakmile už jednou hospodář vstane a zavře dveře a vy zůstanete venku, začnete tlouct na dveře a volat: „Pane, otevři nám“, tu on vám odpoví: „Neznám vás, odkud jste!“ Pak budete říkat: „Jedli jsme s tebou i pili a na našich ulicích jsi učil!“ On však odpoví: „Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.“ (Lk 13:25–27)

Ježíš potvrdil svým pozemským životem starou pravdu: „Každé dílo chválí svého tvůrce“. Víme, jak mnoho si váží lidského života. (Náš život dokonce povýšil na vyšší úroveň – na život božích synů a dcer.)

Ježíš měl a má radost z pěkné práce, rád se smál, zpíval, hrál si s dětmi, tancoval, dovedl ocenit dobré jídlo nebo pití, měl úctu i k ženám špatné pověsti, nepovyšoval se nad „zbožné“ ani nad kolaboranty. Uměl slavit i odpočívat. Vše z lidského života pro něj bylo modlitbou.

Tak Ježíš charakterizoval svůj život: „Já jsem tě, Otče, oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil.“ (J 17:4)

Ježíš zve nás! ke své modlitbě. Ke své oslavě Otce nebeského, k největší modlitbě, k největší slavnosti Izraele – ke slavení svých Velikonoc.

Vítáme Ježíšovo pozvání a považujeme si jej. K Mistrovu životu smíme připojit svůj život, k jeho chvále naši chválu.

S Ježíšem tedy naše lidská modlitba nesmírně získává.

Při Večeři Páně není nejdůležitější to, co konáme my, ale to, co koná Ježíš – on je „milovaným synem“. Jeho slova, jeho život, jsou hodny Boha. A my, nedokonalí lidé, smíme stát vedle něj – Syna Božího!

Slavnost Večeře Páně je největší modlitbou. Zásadně jiné kvality. Proto se také při této modlitbě chováme jinak než při jiných modlitbách (k tomu se ještě vrátíme, až budeme mluvit o postojích při Večeři Páně).

Jestli rozumíme Ježíšově pozvání a obsahu jeho chválení Otce, pak víme, že smíme a máme přinášet k Večeři Páně celý svůj život (třeba to dobré z uplynulých dní).

Až si to osvojíme, pak bude mít Ježíšova slavnost vliv také na můj život.

Snad z Ježíšova života, z jeho postojů, něco odkoukáme, snad nás jeho blízkost učiní postupně lepšími. Ježíš bude ovlivňovat a proměňovat naši práci a spolupráci s druhými, výchovu dětí, odpočinek, sebevzdělávání, naši ochotu i laskavost ...

Ježíšův postoj k životu bude měnit naše chování k životnímu prostředí, zesílí pomoc potřebným, bude zlepšovat naše naslouchání i mluvení, naše myšlení i snahu porozumět..., bude přetvářet všechnu naši lidskou činnost. Nic, co Bůh vymyslel, nám nebude připadat podřadné (ani pavouci nebo mouchy). Nebude nám chybět úsměv, radost, chuť pracovat a zpívat, tančit a hrát si. ¹⁷⁶¹

1761 Proč se říká: „Kdo zpívá, dvakrát se modlí“? To neplatí automaticky o jakémkoliv zpěvu (některé kostelní písně jsou hrozné). Zpěv, tanec a hudba vyjadřují vnitřní pocit. Vyústí-li, do krásné formy, zjeví-li se navenek, mohou obdarovat i ty okolo. Tanec je modlitbou těla, zpěv naši modlitbu obohacuje krásou muziky.

Tanec, muzika a zpěv patří k nejstarším vyjádřením vztahu k Bohu nebo božstvu (samozřejmě i k člověku).

I Stvořitel přišel s mnoha nápady, které nejsou užitkové. Mají svou krásu samy o sobě – kolika barvami, tvary, tóny, vůněmi, chutěmi jsme obdarováni (Od mala jsem tíhnul k přírodě, bydleli jsme u rybníka, mnohokrát jsem pozoroval taneční lety poštolek, bekasin. Na svatou Annu vždy posmutním, protože přestanou zpívat ptáci, ještěže pak muzicírují alespoň kobylky a cvrčci.)

Má smysl a svou krásu stavět s malým klukem hrad z písku. Je pěkné si pískat nebo koukat na mraky...

Ježíš byl krásným člověkem, smál se, zpíval, tančil, hrál si, uměl pracovat i pít, nebyl škarohlíd ani páprda.

V jedné eucharistické modlitbě se krásně říká: „Děkujeme ti, Otče: stvořil jsi nás; máme žít pro tebe, navzájem se mít rádi, společně nést radosti i nesnáze, společně si hrát i pracovat.“

Pokud nám není do zpěvu, neusmíváme-li se, nemáme-li náladu se zapojit do hry, pak nám něco chybí, nejsme „úplně člověkem“.

Je-li zpěv odrazem radosti a jsou-li slova poctivým vyjádřením vnitřního vztahu k Bohu, který nic nepředstírá, pak je zpěv modlitbou zvláštní krásy.

(Škoda, že se vytratil zpěv smutných písní. Ten se také může obracet k někomu nebo něčemu. Takový zpěv může vyplavit náš smutek. Také může být modlitbou. Asi každý národ má smutné písně a každé náboženství

Svět a život nám byl přece dán, abychom jej dotvářeli, spolupracovali s Bohem a s druhými. Abychom byli ve světě dobrými hospodáři a strážci. Abychom sloužili životu a byli všemu stvoření obrazem božím.¹⁷⁶²

Svým přičiněním, přemýšlením a umem smíme přispívat ke světu srozumitelnějšímu, krásnějšímu, laskavějšímu a bezpečnějšímu.

K tomu nikdo jiný nepřispěl větší mírou než Ježíš. Ukázal nám na svém životě, jak jedná Bůh s člověkem. Ukázal nám, jak vypadá Boží království – jak se k sobě mohou chovat lidé, kteří důvěřují Bohu a přijímají jeho uspořádání vztahů k druhým. Jaké v božím království panují vztahy a pravidla, jak se v božím království žije – jak vypadá život člověka, který ví, že je milován, doprovázen a podporován Bohem.

Při jedné mši pro děti se jeden kluk snažil postavit stejně jako já. Několikrát si pohledem srovnával můj postoj a svůj, jestli má stejně vztažené ruce jako já ...

My se smíme stavět vedle Ježíše, chválícího otce Nebeského... – abychom jej následovali.

V JEŽÍŠI nás pozvedá, hostí a obdarovává Bůh. To nás ovlivňuje a proměňuje. Máme potřebu se k němu přidávat, podobat se mu. Ježíš je strhující!

2008

29. neděle v mezidobí Iz 45:1. 4–6 1 Sol 1:1–5b Mt 22:15–26 19. října 2008

V prvním čtení bychom neměli přehlédnout vstřícný přístup Hospodina ke králi Kýrovi! Bůh bere pohanského krále(!) za ruku, vyvolil si jej, poctil, zavolal jeho jménem, ... i když se o Hospodina dosud nezajímal ... To není samozřejmost.

Jak to, že některým pohanům nebo hříšníkům věnuje Bůh větší pozornost než lidem zbožným? Námanu Syrskému, kananejské ženě, Samařance, Zachovi, Matoušovi ...

Co je jádrem události z evangelia?

Zbožní lidé (farizeové) vytáhli do útoku proti Ježíšovi: „Je to nezaboh, bourá pilíře naší zbožnosti (porušuje sobotu zákeřným způsobem – uzdravováním, snižuje naše náboženské autority ...)“

Ježíš nemlčel, nenechal si vše líbit, šel do sporu. V sobotu v synagóze zavolal invalidu a ptal se představených zda ho smí uzdravit. „Dobrý hospodář má přece i v sobotu pečovat i o dobytče ...“

Byli poraženi.

Svolali poradu s herodovci (dosad' me si tam státní úředníky vládnoucí strany). Zbožní Izraelité sice herodiány nenáviděli, ale Ježíše ještě více. (Láska i nenávist spojuje a dodává sílu.)

Společně vymysleli chytrou léčku. Úlisně začali: „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný, učíš podle pravdy, nebereš ohled na mocné a uznávané (to je litanie!), mohl bys nám poradit?“

Máme platit daně nebo ne?

Nebudeme-li platit, přijdou Římané a zničí chrám. To by byla příliš velká cena.

Ovšem platíme-li, pak z našich peněz pohané stavějí pohanské chrámy a my chceme být věrni Bohu.

Také z peněz nás – daňových poplatníků – financují ty své nemravné hry v cirku.

Jak to udělat? Co si o tom myslíš, co by bylo lepší? Co je menší zlo?

všelijaké truchlivé písně.)

1762 Jedna studentka poprvé četla, v 28 letech, „Babičku“ Boženy Němcové a říkala: „To je kultura!“ Ano, máme být obrazem božím i zvířatům, přírodě, potoku, stromům, chlebu i bláznivé Viktorce...

A ještě to má další těžkost: na minci je rouhačský císařův obraz ...“

Měli to mazaně vymyšlené, ať Ježíš řekne, co řekne, mají ho v hrsti.

Řekne-li: „Neplatte“, herodovciii jej sbalí a šup s ním do vězení za podněcování k sabotáži vůči státu. Prohlásí-li: „Platťe“, farizeové rozhlásí, že je kolaborant.

Ježíš spory vyhrával.

Do některých ale nešel. (Např. nevystoupil veřejně proti vraždě Jana Baptisty?!)

Ježíš na protivníky ale vyvrál: „Ukažte mi ten peníz“, dělal hloupého (peněz tenkrát bylo málo). To nedomysleli, tvářili se se, že se štítí obrazu zbožštělého císaře a přitom jej měli v kapse ...

Ježíšův výrok nečekali. Ale Ježíš jej použil jako únikový manévr!! To nemáme přehlédnout. Příliš často byla tato věta zneužívána. (Žádné katolické veličenství si nesmí dělat, co chce, například posílat vojáky do války.)

Samozřejmě, že po vyklouznutí kořisti přišli za Ježíšem znovu. („Přistihli jsme ženu při nevěře. Ale ona je sociální případ, manžel se na ní dopouští domácího násilí ...“ Zase, ať Ježíš řekne co řekne, jsou připraveni využít jeho odpovědi proti němu.)

Proti těmto „zbožným“ tedy stojí pohanský král Kýros, kterého si Bůh váží, přesto, že král ještě osobně Hospodina nezná.

Kdyby mi tak jednou Bůh řekl, že si mě váží, to by pro mě mnoho znamenalo.

Hlavně mně ale nesmějí na úmrtní oznámení psát, jak věrný jsem byl služebník Kristův a nějaké ty slavobrány do nebe.

Když občas utrousím smutnou poznámku na adresu písni typu: „V zemi věrných Čechů“, někomu se zdá, že se mi stále něco nelíbí a že shazuji zbožnost našich předků ... (Inu, v 19. století ještě katolíci nečetli Bibli.)

Na pohanském králi Kýrovi a dalších pohanec, které Bůh ocenil, je něco, co se Bohu líbí. A na zbožných lidech, kteří o Bohu mnoho slyšeli, chodili do kostela, rádi se modlili, bylo naopak něco, co působí, že Ježíši nerozuměli. (Tak je to i s námi.) Něco, co na první pohled nemá s náboženstvím nic společného, ale co vytváří předpoklad, nějaká osobnostní vlastnost, ladící s Bohem.

Než jsme začali číst v Bibli, naučili jsme se číst ve slabikáři. Neumím-li „slabikovat“, nemohu číst Bibli.

Podobně potřebuji – než si začnu číst Bibli – pořádně přemýšlet (mnoho lidských řečí má „hospodský“ charakter, postrádá logiku a pokoru a přetéká všeznákovstvím). Jinak, přesto, že budu mít sluchové ústrojí pořádku, bude o mě platit proroctví Izaiášovo:

„Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a neuvídíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je nemohu uzdravit.“ Srov. Mt 13:14–15

(Pak následuje podobenství: „Jak úrodnou půdou chceš být, o jaký výnos stojíš?“)

To, co určuje, aby si mě mohl Bůh vážit, abych byl použitelný, aby přeskočila jiskra také ode mne k Bohu, je něco úplně obyčejného. Selské myšlení a vnitřní poctivost, která umí dát za pravdu „padni komu padni“.

Ježíš nám radí: „Učte se od synů tohoto světa, udělejte si přítele z pomíjivého majetku. Postoje a vlastnosti, které užíváte v zaměstnání potřebujete i ve vztahu k Bohu. Pečlivé, přesné a poctivé myšlení a jednání potřebujete i ve vztahu k Bohu.“

Připomínám tím probranou lekci: „O nepoctivém správci“, který vytuneloval firmu. Byl šikovný a dával si pozor, aby neudělal chybu (hloubková revize účtu nezjistila žádnou chybu).

„Škoda, že jsi nepoctivý, tak šikovného ekonoma bych potřeboval.“

„Buďte v dobrém usilování, i ve vašich vztazích – i k Bohu – tak opatrní jako tento podvodník.“

Máme tedy podobně vážit každé slovo, které říká Bůh. I každé svoje slovo. Máme brát vážně Boha, když on nás bere tak vážně. – Stačí se podívat na Ukřižovaného.

Ježíšovo slovo má vysoký kurz. Ježíš nepřeháněl.

Událost s penízem daně tenkrát odhalila falešnou zbožnost těch, kteří Nazaretského pomlouvali, že lidi odvádí od Boha. Jsme rádi, že víme, jaké charakterové vlastnosti jsou potřebné k přátelství.

30. neděle v mezidobí

2020

30. neděle v mezidobí Ex 22:20–26 1 Sol 1:5c–10 Mt 22:34–40 25. října 2020

K Poznámkám z r. 2017, [přímý odkaz zde](#), připojuji pár vět.

Vrátil jsem se z lázní. (Lázně nejsou rekreací, ale „továrnou na zdraví“, vstává se už brzy ráno a pak následuje řada procedur.¹⁷⁶³

Koronavirus nás vede k hledání nápravy. Je co napravovat ...¹⁷⁶⁴

Vzpomínáte, jak na jaře byli lidé obětaví, vůči druhým laskaví a vděční – na balkonech tleskali zdravotníkům. Zdá se, že teď mnohým došla energie, některým se nechce pracovat, jiní hledají, jak pro sebe získat výhody od státu ...

Zahlédl jsem v televizi rozhovor redaktorky s mladou dámou věnující se lidem duchovně strádajícím a 46letým knězem. Dáma byla milá, mluvila srozumitelně a zasvěceně, ale kněz („úspěšný mladý muž“) říkal jen nesrozumitelné náboženské fráze.

Naši současníci nejsou duchovně tupí, ale jsou pochopitelně nábožensky bezradní a nepoučení. Oficiální česká církev ovšem žije svým podivným muzeálním životem a mívá se s ostatními lidmi. Nezná jejich otázky a sama nic nového nehledá. Jako by nebyla ve službách Ježíšova programu, jede jen ve vyjetých kolejkách.

Izraelitu (žida i křesťana) charakterizují dvě dávné nejpřednější micvy, je zván k milování Boha a lidí. Tím není řečeno, že jiní lidé toho nejsou schopni – mnoho lidí si osvojilo lásku k lidem a pokládají ji za projev lidskosti. My si ale všímáme, že nás Bůh miluje první – to je pro nás velkým bohatstvím. Od začátku pro nás žije, z lásky nás stvořil (sestupuje k nám), láskyplně nás opečovává a k lásce nás zve.¹⁷⁶⁵

Naše náboženská výchova ale byla poněkud postavena na hlavu. (Nestěžuji si, měli jsme pěkné dětství.) Ale byli jsme vychovávaní dost přísně, nutili jsme se a byli nuceni k „výkonu“, abychom si boží lásku zasloužili. Stále jsme byli podezřelí a nikdo nás moc nechválil. Pubertu jsme si

1763 Po operaci, při odchodu z nemocnice a pak z lázní, jsem děkoval zdravotníkům: „Děkujeme vám za vaši úžasnou péči. Staráte se o nás jako příbuzní. Jste elitou této země. Vaše obětavost je pro nás povzbuzením; také se snažíme poctivě a obětavě pracovat.“ Lékaři i sestry většinou odpovídali: „Děláme jen svoje řemeslo, tak jako jiní.“

(Třetí den po operaci mě sestry odpojily od všech hadiček, umyly mě a převlékly mně i postel. A najednou ze mě prudce vychrstl proud zvratků na celou postel. Velice jsem se omlouval, ale ony s úsměvem řekly: „Nic se nestalo, to je reakce po narkóze.“ A hned mě a postel ochotně znovu převlékly.)

1764 Za komunistů jsme ledačos nesměli, ale ten čas jsme využili – vzpomínáte, jak jsme četli a vzdělávali se? Dnes ledačos nemůžeme, ale nikdo nám nebrání, abychom hlouběji promýšleli smysl svého života. Teď – v našich karanténách – nám nikdo nebrání v prohlubování vztahů s nejbližšími a soucítění se vzdálenými. Máme možnost promýšlet svůj vztah k Bohu – do jaké míry s ním mohu počítat – v čem se na něj lze spoléhat, v čem je ochoten nám pomáhat a co on čeká od nás.

1765 Ježíš nebyl papaláš. Pomáhal doma a na poli, s tátou stavěl lidem obydlí, šest dní pracoval s druhými a o sobotách s nimi slavil a dobrořečil s nimi Otcí. Nežil nad své poměry, naslouchal lidem, usmíval se, plakal s nimi a později učil – měl jim co říci. Po umytí nohou uředníkům řekl: „Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.“ (J 13:15)

nedovolili. Víc jak půl století jsem žil pod „božími příkázáními“. Poslušnost byla hlásána jako největší ctnost!¹⁷⁶⁶

Nikde jsem neslyšel námitku, že nikomu nelze přikázat, aby měl rád druhého.

A nikdo nás neupozornil, že máme mít rádi také sami sebe. To jsme si nedovolovali – jsme přece hříšníci! Neměli jsme zdravé sebevědomí.

Bylo nám především zdůrazňováno, že Bůh je jako přísný pozemský vládce, který dobré odměňuje a zlé trestá. A naše překlady Bible tím byly dost ovlivněny.

(Jsem Bohu vděčný za jeho spravedlnost! Každého, kdo ubližuje druhému, volá k odpovědnosti.)

Až v pozdním věku (až v 21. století) se mně dostalo náhledu, že nám Bůh nerozkazuje, ale svou laskavostí a velkorysostí v nás probouzí obdiv, úctu a vděčnost a my se mu toužíme podobat (proto ho k tomu prosíme o pomoc).

„Zachránil jsem vás z ponížení otroků, z nebezpečí smrti, vyvedl jsem vás ke svobodě, miloval jsem vás a budu vás milovat láskou věčnou jako svou drahou nevěstu ...

Až mě poznáte, zamilujte si mě celou svou bytostí ...

Budu o vás tak pečovat, že vám nebude nic chybět. Proto si nepřikrádáte z cizí peněženky, z cizího talíře, z cizí cti a z cizí postele ..., nemáte to zapotřebí.“

Je rozdíl, vyřkne-li Bůh nad vrahem tvrdý ortel: „Kaine, buď proklet!“, nebo jestli nad ním nařiká: „(Nešťastníku), co sis to způsobil, budeš proklet. Půda ti nebude rodit, špatné svědomí ti nedá spát ... Proč jsi na mě nedal? Nepopravím tě, dávám ti čas k nápravě, ke změně myšlení, aby ses obrátil ke svému bratru a rád nad ním bděl.“

Jsem nesmírně povznesen tím, že se dají biblické texty číst tímto způsobem. Víte, že říkám, že v rodině není třeba rozkazovat, tam si vycházíme vstříc.

To naši předkové nevěděli – a přesto z nich vyrostli ušlechtilí lidé.¹⁷⁶⁷

Nepopírám všechna místa v Bibli, kde je řeč o trestech – vím, že někteří lidé potřebují „pevnou ruku“.¹⁷⁶⁸

Psycholog Scott Peck mluví o čtyřech stupních duchovního vývoje. Známe poměry v některých věznicích, gancech a dalších místech šikany. Někteří lidé potřebují k životu „pevnou ruku“, aby nepoškozovali druhé a sami sebe. Neměli jsme všichni stejné výchozí podmínky, ne každý dojde stejně daleko a vysoko jako druzí.

A každý procházíme určitým vývojem.

Narozené dítě ještě neví, co je to láska, je na matce závislé. Vnímá péči matky, dožaduje se jí a pokládá ji za samozřejmost. Až časem v dítěti roste vděčnost a touha se podobat svým vzorům. Ve vztahu k Bohu je to podobné. Ne všichni objeví dar života a krásy světa jako osobní dar.

1766 Když jsme byli v semináři, vyšla knížka velikého morálního teologa Bernharda Häringa: „Láska je víc než příkázání.“ Velice se mně líbila, ale pan profesor dogmatiky ji hned zatratil a spirituál (později kníže kněžské) nám po několika večerů v kapli líčil, že je v ní řada bludů. Když jsem se upřímně ptal, co B. H. hlásá špatně, nedostalo se mně ani jednoho konkrétního příkladu.

1767 Velice mně utkvělo v paměti vyprávění naší maminky. „Jednou k nám – to jsem byla malá holka – přišel žebrák a já jsem ho nepozdravila (byl starý, velice otrhaný, nemytý a zarostlý). Maminka mně za to silně vyhubovala. Žebráka pozvala ke stolu na večeři a nechala ho přespat v posteli.“

1768 K nebeské bráně přišel další nováček. Hospodin říká sv. Petrovi: „Udělej mu exkurzi všemi odděleními.“ V prvním oddělení pekla u bohatě prostřených stolů do sebe všichni cpou jídlo. V druhém všichni do sebe v obrovském množství lijí nejrůznější alkohol, jaký nikdy na zemi ani neviděli. Ve třetím – klasika: čerti v běhu stále přikládají pod kotle, ve kterých vře olej a smůla, strašný smrad ze škvařeného masa a ohlušující řev mučených. Čerstvý nebešťan se vypotácel ven, otírá si čelo zborcené potem a ptá se: „Petře, jak to, že to třetí oddělení je tak rozdílné?“ – „Tam jsou katolíci,“ odpověděl apoštol, „voni to tak chtěj.“

Škoda, že naše překlady Bible milující náruč boží zkreslují. Místo Manželské smlouvy mluví o Zákonu, o přikázání, o boží pomstě ... Přes toto určité zkreslení vnímáme Boha jako nejlepšího rodiče.

Díky jeho nesmírné péči se změnilo i naše rodičovství.

Dnes jsme mnohem vzdělanější i v rodičovské výchově než naši předkové, jsme velice bohatí a dětem se můžeme věnovat mnohem více než rodiče před sto lety. Žádná generace se nemohla dětem věnovat tolik jako vy.

Od Boha se učíme jinému rodičovství, než jsme byli zvyklí. ¹⁷⁶⁹

Bůh se nám věnuje nesmírně mnoho.

Láska je nakažlivá a naše srdce se může stále rozšiřovat.

Mojžíš zasvětil svůj život Izraelitům. Korunní princ Jónatan dal ve všem předost pastýři Davidovi. Matra, sestra Lazarova, nosila Ježíšovi na stůl to nejlepší, co měla ve svém domě (láska prochází žaludkem). Marie visela Ježíšovi na rtech, aby jí neuteklo jeho jediné slova.

Žijeme touto krásou. Kdo ji objeví, je puzen šířit povědomí o láskyplném Bohu.

Příští neděli budeme číst Ježíšovo důrazné varování: „Nikomu neříkejte Otče, Mistře a Učiteli.“
Co mu na tom titulování tolik vadí?

Doporučuji rozpravu u dominikánů: soundcloud.com/dominikanska8/.

2017

30. neděle v mezidobí Ex 22:20–26 1 Sol 1:5c–10 Mt 22:34–40 29. října 2017

Izrael je nesporně veden k praktickému soucitu.

Když neposlechl a byl nemilosrdný k potřebným, šel do otroctví.

My jsme nejbohatší společností, jaká zde kdy byla. A přesto jsme za posledních pár roků vyslechli mnoho surových slov i na adresu emigrantů nejen přistěhovalců. Kolik odmítání – dříve, než jsme viděli jednoho z nich – už dopředu jsme slyšeli i od křesťanů?

Tak si do této naší ostudné situace vyslechněme evangelium.

Ježíš mluvil se zbožnými židy – farizeji, kteří měli nemalé znalosti Tóry: Jeden byl vzdělaný (biblista), který si chtěl Ježíšovy znalosti proklepnout.

My tu odpověď také umíme odříkat. Otázkou ale je, nakolik jí rozumíme.

Proč běžně používáme – i před dětmi – slovo „přikázání“?

Mít někoho rád se dá přikázat?

(Proč o tomto slově nevedeme debatu?)

Někdo namítne: „Nezdržuj, to není důležité. Podstatné je splnit nedělní povinnost účasti na mši svaté.“)

1769 Mluvil jsem o Ježíšových slovech v podobenství o svatbě královského syna: „Král se rozhněval, poslal savojska vrahy zahubil a jejich město vypálil“ se svým přítelem a kolegou. Je vzdělanější než já. Říká, že nás Ježíš straší, neboť strach nás uchrání od spáchání mnoha hříchů. Nedovolím si nad jeho slovy, lacině mávnout rukou. (Já ta Ježíšova slova беру vážně – nebezpečí, že odmítneme nabídku božího přátelství, není malé. Kladu si otázku – je strach pro určitou fázi vývoje člověka potřebný? (Něco jiného bylo strašit děti vodníkem, když byl za mlýnem rybník a něco jiného, když rodiče strašili děti čerty a Mikulášem.) Co až strach z božích trestů pomine? Kdy a kde objevíme úžas a vděčnost z krásy božího přátelství k nám?)

Myslím si, že Ježíš nemá zapotřebí něco přehánět. Nejsem hlasatelem Boha, který je dobrákem, jenž mávne rukou nad svévolnými zločiny. Peklo je projevem respektu Boha ke svobodě člověka.

Znám rodiče, kteří se při výchově dětí obejdou bez fyzických trestů.

Když jsem začal například objevovat a zakoušet, že bohoslužba je setkání s Milujícím, začal jsem se jinak zajímat o boží slovo, chtěl jsem mu víc a víc porozumět. Porozumění mně přinášelo čím dál větší radost, setkání s Bohem mi začalo náramně chutnat.
Jak jsme mohli mluvit o povinné účasti na bohoslužbě?

Přednášku vynikajícího profesora jsme nikdy nevynechali.
Ježíšovy znalosti jsou závratné, jeho slova jsou životně důležitá.
Jeho osobní přátelství ke každému z nás je úchvatné. Nikdo nás nemá tak rád, jako on.
Kdo to objeví, už nikdy se nemusí do setkání s ním nutit.

Objevím-li něco nového, třeba, že Bůh nám nic nepřikazuje, ale „z lásky nás stvořil a k lásce nás zve“, je to elegantnější, než jsem si dříve myslel.
Když jsem si všimnul, že Ježíš nemluvil o Zákonu, ale o Tóře (Učení), bylo to mnohem příjemnější.
Když jsem objevil, že Bůh nejprve Izraelitům říká: „Až mě poznáš (mou péči, štědrost, věrnost ...), zamiluješ si mě celou svou bytostí“, došlo mi, že tak je to i s láskou dětí k rodičům. Nejprve rodiče milují své děti ..., a to pak přinese své ovoce, odezvu (pokud jsou děti alespoň trochu slušné). A byl jsem nadšen ze způsobu, jak s námi Bůh jedná a mluví. (Za všechna místa o prvotní lásce Boha k člověku uvedu alespoň jedno: 1 J 4:10.)

Mateřská láska je ve velké míře vložena rodičům do srdce, i pohanům (a v nějaké míře i řadě živočichů).
(Kdo v životě nezažil, že mu rodiče dávali přednost, má to s poznáváním Boha těžší.)

V čem se v lásce k Bohu liší Židé od pohanů?
Čím se v lásce liší křesťané od Židů? („Příkázání“ k Bohu i k člověku jsou starozákonní.)

Poznání Židů o Bohu je větší než to pohanské. Bůh o sobě Izraelitům vypráví a ukazuje se jim jako Otec, jedinečný král, nejlepší Hospodář (srov. Ex 34:6), dokonce jako Ženich. Židé tak mohou ve větší míře zakoušet osobní přátelství Boha než pohané.

Pro nás je Ježíš úplným a neslýchaným zjevením boží lásky. „Hebrejská bible“ má výjimečnou krásu, ale evangelia jdou ještě dál.
Už hebrejské texty mluví o boží věčné lásce k Izraeli – přesto, že se Izrael opakovaně choval jako prodejná děvka – je zván a přijímán jako boží nevěsta.
Ježíš nám svým životem ukazuje, že jej nic nemůže od jeho lásky k nám odradit.
I nám „bohovrahům“!, se může dostat možnosti smilování a odpuštění.¹⁷⁷⁰

Bůh na nás netlačí, ale přitahuje nás svou láskou. Kdo to ocení, snaží se na boží lásku odpovědět svou láskou k Bohu a lidem.
Ježíš jednou – jakoby mimochodem řekl o jedné hříšnici: Mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje“ (Lk 7:47).
Ale Ježíš nikdy nemluvil „mimochodem“, každé jeho slovo je veledůležité.
To neznamená, že máme hodně hřešit, stačí si všímat, jak mnoho nám je dáváno a odpouštěno.¹⁷⁷¹

1770 Slovo „bohovrazi“ odpovídá nejen ukřižování, ale i našim činům. „Amen, pravím vám, cokoliv jste ne/učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste ne/učinili.“

1771 Nestačím se divit, jak to, že se někdo pokládá za hodného přistupovat ke Stolu Páně a jiného od Stolu Páně vylučovat. Tito lidé asi nikdy neprožili, že za naše hříchy a za naši povrchnost by nám patřilo, aby se k nám Bůh obrátil zády.

Od našich mladších farníků vzešel dotaz, jak je to s postoji v liturgii (v různých kostelích jsou různé, někde klečí někde stojí).

Zopakujme si něco o slavení Večeře Páně,¹⁷⁷² abychom rozuměli celému liturgickému konání a nevycházeli jen ze svých názorů nebo jen vlastního vkusu. Abychom například věděli, proč při Modlitbě Páně stojíme a proč neklečíme. (To není otázka povelů nebo svévolného nařízení.)

Nepokládáme za samozřejmost, že o nás Bůh stojí a mluví s námi. A že nás vybavil možností Bohu porozumět.

Setkání s druhým má svou kulturu. Učíme se mu.

Kdo se nechal Slovem božím vyučit modlitbě dobrořečení, objevil zdroj k setkávání s Bohem a s lidmi skrze dary, kterých se nám od něj a lidí dostává.

Být obdarováván, být středem pozorností druhého, je příjemné, nikdy nám to nezevšední.

Vede nás k vděčnosti a k růstu vztahu s dárce.¹⁷⁷³

Modlitba dobrořečení není obtížná, i analfabet si ji osvojí. Je živá, nehrozí u ní roztržitost v modlitbě.

Mezi soukromou modlitbou a společnou je rozdíl.
(Společné konání nás učí spolupráci s druhými.¹⁷⁷⁴)

Večeře Páně je vrcholnou modlitbou, slavností dobrořečení. Největší slavností v dějinách lidstva. Podstatou slavení je setkání přátel. Jedinec slavit nemůže.

Bohoslužba je službou Boha nám.

Přicházíme společně Bohu dobrořečit za jeho dary – a on má pro nás už připraveno další obdarování.¹⁷⁷⁵

Při liturgii nám Bůh prostírá dva bohaté stoly: Stůl vyučování své moudrosti a Stůl Ježíšovy svatební hostiny. Tím vším se nám znovu a znovu vyznává ze svého vztahu.

To on nás zve. On se na nás těší víc než my na něj. (Dárce mívá ze setkání více než obdarovaný.

O Bohu to platí absolutně.)

Na slavnost se připravujeme, hostitel myslí na hosty, na nás. My se snažíme udělat radost hostiteli.

Pozoruji, jak si lidé žijící v druhém manželství velice váží možnosti přistupovat ke Stolu Páně. Vědí o svých vinách. My si často myslíme, že jsme méně hříšní a máme „právo“ na Ježíšovu Hostinu. Na sebe si vztahují Ježíšova slova: „Až učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: ` Jsme služebníci neužiteční, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit´.“ (Lk 17:10) Víím, jak málo jsem nahospodařil z hřiven, kterých se mi dostalo.

1772 Podrobněji jsem to popsal v knize „Pozvání k Večeři Páně“

1773 Židé se snaží 120x za den dobrořečit Hospodinu.
Dobrořečení je většinou modlitbou soukromou.

1774 Např. v kolektivním sportu nelze postavit do mužstva hráče, který geniálně ovládá sport, ale neumí s druhými spolupracovat. Židé vědí, že ke společné modlitbě je třeba nejméně deseti mužů. (Muslimů musí být nejméně patnáct.) To má další význam, například více židovských rodin je schopno si zaplatit učitele jezivy (židovské školy).

1775 Porovnejme to s rodinnými slavnostmi, například slavení narozenin naší maminky nebo babičky. Přicházíme poděkovat za to, co nám v žitě dává, kým pro nás je – a ona pro nás má připravené pohoštění.

Naše slavnosti mají určitá kulturní pravidla. I liturgie je pro zasvěcené.

(Prvního stupně dobrořečení jsou schopni i pohané – vděčně děkují Tvůrci.

Druhý stupeň dobrořečení vyžaduje další intelektuální práci: naslouchat slovu božímu, promýšlet je a odpovídat na ně.

Slavení svátostí je třetím stupněm dobrořečení.)

Ježíšovi učedníci prošli ponořením Jana Baptisty k obrácení k Hospodinu. Ježíš je učil biblicky myslet. Vedl je k hlubšímu porozumění Bohu. (Víc a víc je nořil do Ducha božího – tak probíhal „křest Duchem“.)

Až když byli vyučeni, až při posledních Velikonocích, když byli v nějaké míře, uvedeni a zasvěceni – slavil s nimi Hostinu Beránkovu.

Do dobrořečení (k poděkování, prosbě, pozdravu, pochvale, k projevům úcty ... nás uváděli po většinou rodiče, ...

Učitelé nás vedli k porozumění vyučovacím předmětům.

Ve škole jsme 90 % vyučování strávili nasloucháním. (Podobně to má platit v modlitbě, naslouchání je prvotní a podstatné, až když porozumím, pak teprve mohu říci něco smysluplného.)

Další lidé nás učili tanci, společenskému, skautskému nebo vojenskému vystupování.

Liturgie je prastarou slavností. Má židovský základ – je rodinnou slavností.

Trochu jinak byla slavena v 1. století, jinak v 18. a jinak ve 21. století.

Jinak ji slaví Afričané, jinak Eskymáci ..., ale vždy jde o slavnost Ježíšovu.

Příště budu pokračovat.

2014

30. neděle v mezidobí Ex 22:20–26 1 Sol 1:5c–10 Mt 22:34–40 26. října 2014

K 1. čtení.

Za dobu od Mojžíše k Ježíšovi se z barbarských Hebrejů stal nejsoucinnější národ. Izrael dostal nejsoucinnější náboženství. (Ježíš nás nežidy adoptoval do Božího lidu. Pavel VI. řekl: „Duchovně jsme Semité.“)

Úryvek z Exodu nás má nalákat, abychom se začali do povznášejících textů Druhé a Páté knihy Mojžíšovy, které mluví o pravidlech praktického soucitu k potřebným tenkrát neslýchanému.

Čtete tyto texty i dětem a vnoučatům, nejsou obtížné k porozumění.¹⁷⁷⁶

Objevujme dětem, jaká sociální pravidla židé dostali, jak jsme s nimi dál pracovali a kam potom nás křesťany Ježíš dovedl.

Nezapomeňme ale nejprve dětem říkat, jak se Hospodin o Izrael staral, jak je vysvobodil z otroctví egyptského, jak se jim na poli rodilo tolik, že měli z čeho rozdávat.¹⁷⁷⁷

Ukazujme dětem cestu, odkud a kam jsme v soucitu a milosrdenství došli.

¹⁷⁷⁶ Byl jsem překvapen, když mi inteligentní šedesátiletý vysokoškolák, který od mládí zažil několik výborných kněží, řekl, že dětem o Bohu nic neříkal, náboženskou výchovu nechal na vyučování náboženství katechetkou ve škole. Dětem vštěpoval jen tři zásady: Pozdrav, popros a poděkuj.

Ani jedno jeho dítě už do kostela nechodí. Táta jim neřekl, že mají na svém pozemku na dosah poklad, nevyčísitelné ceny.

V kostele říkáme, že rodiče jsou pro děti prvními božími vyslanci. Jsou odpovědní za náboženskou výchovu a náboženské vzdělání svých dětí. Náboženství na škole, nebo na faře je doplňkové. Jestli doma není o Bohu řeč, jestli děti nevidí, že pro rodiče není Bůh přitažlivý, není jejich přítelem, většina těchto dětí Boha neobjeví.

Změna smýšlení a pozornost ke slabšímu něco stojí. Jsme rádi božími dětmi, ale je nám někdy obtížné přijmout, že i druzí jsou Božími dětmi. (Někomu, zvláště protivným, to nepřejeme...) Nic není samozřejmé, každá vymoženost něco stojí. (Placená mateřská dovolená u nás není dlouhá. V mnoha zemích ji vůbec nemají. Ne všude mají taková pravidla bezpečnosti práce jako my. Díky dodržování dopravních předpisů jsme se ještě v autě nevybourali. Určitě vás a vaše děti napadnou další příklady.)

Čtete dětem nahlas biblická přikázání o otrocích, o péči o chudé, o bezpečnosti (až s dětmi půjdete okolo lešení – ukažte jim, jak je vymyšlené, aby se dělníkům bezpečně pracovalo ...)

Objevujeme dětem velikost naší židovsko-křesťanské kultury, aby objevili její krásu, vážili si jí, a s hrdostí ji přijaly za svou.

K 2. čtení.

Potřebujeme vzory. (Dnešní společnost vyhledává především komedianty.) Jaké dnešní osobnosti známe? ¹⁷⁷⁸

Pro koho je vzorem apoštol Pavel? Známe své křestní patrony? Co se nám na nich líbí? (Psovi dáváme jméno, abychom ho odlišili od ostatních psů a mohli ho zavolat. Naše jméno je programem. Vysvětlujeme dětem, proč zvířatům lidská jména nedáváme. Pes na své jméno slyší, ale o programu nic neví. Dětem vybíráme jméno podle programu, nasměrováváme je. Dávat zvířatům lidská jména je nedostatkem fantazie.)

Je pro nás největším vzorem rabi z Nazaretu?

(Také vám vadí, když jeho – nám drahé – jméno lidé berou jako slovní vycpávku?) ¹⁷⁷⁹

K evangeliu.

Na Ježíše utočil kdekdo ze zbožných a z hierarchie. Po léčce farizeů s „penízem daně“, vytáhli proti Ježíšovi saduceové. Mysleli si, že Ježíši dokážou převahu své moudrosti a logiky a znemožní ho příkladem o nemožnosti vzkříšení (saduceové ve vzkříšení nevěřili) Mt 22:23–33.

Farizeové se nad prohrou saduceů – svých protivníků – pohrdavě usmáli, vykasali si rukávy a poslali na Ježíše znalce Tóry – zkušeného profesora, aby ho přezkoušel. ¹⁷⁸⁰

Profesor oslovuje Ježíše s úctou: „Rabi“.

(Někteří Ježíše titulovali stejně, ale nebyli upřímní, snažili se ho lichocením oklamat ...)

Je to jako když náš Profesor říká asistentovi na vysoké škole: „Pane kolego.“

„Které přikázání je v Zákoně největší? ¹⁷⁸¹

1777 Přineseš desetinu úrody a poděkuješ Hospodinu: Bože, děkuji Ti za úrodu, díky Tobě jsem získal desetkrát víc. Mnoho jsem dostal, mám z čeho dávat, toto jsem přinesl pro potřebné ...“ (Srov. Dt 26) (Říkali jsme si, že toto byla bohoslužba podle božích představ.)

1778 Osobností nemáme poskrovnu. Nedávno Arch. David Vávra v televizi ukazoval stavby českých architektů v Argentíně. Jana pravila, ten člověk je nadaný, na co sáhne, umí ... a je hodný člověk. „A má charakter“, přidal jsem ještě.

1779 Snažím se v takovém případě s příkývnutím, úsměvem a úctou přidat: „Ano, nechť je jeho jméno pochváleno.“

1780 Židé se od pěti let po celý život vzdělávali. V synagóze a doma. Třicetiletý muž mohl kázat v synagóze na texty Proroků, mohl soudit. (I u nás může být třicetiletý po příslušných studiích jmenován soudcem.) „Zákoníci“ byli znalci Písma a písaři Písma. Po zvláštních studiích mohli být ve čtyřiceti letech ordinováni (po modlitbě, vzkládáním rukou) na rabíny. Rabi byl víc než jen Učitelem, byl Mistrem. Učitel může být jen teoretik. Mistr učí učedníky navíc praktické dovednosti.

1781 Slovo přikázání není šťastně zvolené. Bůh nám nic nenařizuje, láska se už vůbec naříditi nedá. „Přikázání“ je životně důležitým ukazatelem v životě. (Požádejte pana biskupa, aby dal biblistům úkol vymyslet jiné

Který ukazatel cesty je pro život nejdůležitější? Které pravidlo, hledisko je nejpodstatnější? Ježíš na to pak dokonale odpověděl.

(Kdo si navíc vyhledá odpovídající text v evangeliu Markově – objeví, nebo si znovu připomene, za co Ježíš pana profesora pochválil. „Kdo hledá, nalézá. Kdo má, bude mu dáno a přidáno.“)¹⁷⁸²

„Přikázání“ milovat Boha a lidi je řečeno pokročilým. Nařídít přátelství a lásku nelze. Máme-li dobré rodiče nebo prarodiče máme je spontánně rádi. Kdyby babička byla ježibaba, nemohli bychom ji mít rádi i kdyby nám to poroučel celý svět.

Opakuji, že Hospodin nejdříve pečoval o Izrael a až si ho zamilovali, po nich „něco chtěl“.

(My jsme se od něj naučili novému přístupu k dětem. Nejprve je obklopujeme svou láskou, pozornostmi a péčí. Vymazlujeme je (ne rozmazlujeme) a až později od nich postupně něco vyžadujeme. Malé děti vedeme k určitému chování, něco jim vysvětlujeme, ale až později jim dochází celý smysl.

Kdo s Ježíšem nějakou dobu chodí, pozoruje Ježíšovo přátelství, tomu je jeho odpověď srozumitelná a příjemná.

Bůh říká (nepřikazuje): „Budu tě mít tak rád, že si mě zamiluješ celou svou bytostí.

Objevíš svou cenu a důstojnost. Budeš si považovat život, budeš ho šetřit, sloužit mu.

Objeví ti, že mít rád druhé je povznášející, má smysl.

Naučím tě umění vytvářet s druhými tak cenné vztahy, že si budeš přát, aby trvaly navždy.

Budeš sice plakat, když tě o blízkost přátel připraví smrt, ale neboj se, poslední slovo mám já, ne smrt, říká Bůh.

(Ten, kdo nemá přátele, kdo nedosáhl pěkných vztahů, nemá po kom truchlit. Je sice ušetřen pláče, ale neměl milovaného, možná nebyl milován.)

Nemůžeme dát druhému něco, co nemáme. Bůh po nás nechce něco, co jsme nedostali.

slovo pro „přikázání“.)

Slovo „Zákon“ je také trefou vedle. Měli bychom říci: „Co je nejdůležitější biblickou životní pravdou pro dobrý život?“

Židé nad námi kroutí hlavou, když my mluvíme o Bibli jako o „Zákoně“ (Starém nebo Novém). Židé nejsou – jak si myslíme – legalisty. I dobrý právník hledá za paragrafy smysl, ducha zákonodárce.

To spíš Korán je Zákoníkem.

Pro židy je Bible učebnicí myšlení a moudrosti. Tóra (Pět knih Mojžíšových) znamená UČENÍ.

Zatímco my mluvíme o Zákonu, židé mluví o SMLOUVĚ (rozuměj o krásné smlouvě manželské s Hospodinem, ne o smlouvě politické nebo obchodní).

Tóra, Proroci a Spisy tvoří dohromady TANACH (Tanach je zkratka vytvořená ze tří počátečních písmen názvů částí Bible: Tóry, Proroků a Spisů – T, N, K (CH), Tora Neviim Ktuvim.

Nás „Zákon“ nechává chladnými. „Ach jo,“ vzdycháme, „dodržovat paragrafy a přikázání není nic veselého“.

Máme pocit rozkazování a omezování, protože jsme ještě nepochopili smysl a krásu přátelství. Jsme zakrnělí a nedospělí. (Proto se raději vrháme na povrchní citové zážitky církevních parád. Jsme jako děti na pouťových atrakcích natahující ruce po cukrové vatě, hranolcích s kečupem a kokakole. Nebo jako dav libující si v televizních seriálech, popových koncertech a projevech populistických politiků (někteří politici si cení Putinových vyznamenání a také sami vyznamenávají své milce – uvidíme to na Hradě 28. října).

Pro židy je Tanach nejdražším pokladem pro život. Umožňuje jim růst do krásy a použitelnosti nevěsty, která bude „ozdobena ofirským zlatem“, a její místo bude „po pravici Hospodina“.

1782 Pan profesor byl solidní, řekl: Ježíši, to jsi odpověděl správně, u mě bys ze zkoušky náboženství dostal „výtečnou“. A Ježíš pochválil Zákoníka: „Nejsi daleko od Božího království – usiluješ o spravedlnost (padni komu padni), umíš ocenit v čem má pravdu i protivník.“

Děti jsou rádi na svatbě. Líbí se jim nevěsta ustrojená za princeznu, líbí se jim jejich vlastní rolička (zvláště družiček), mají rádi sladké, intuitivně se jim líbí všechna ta sláva ... Svatebnímu slibu ale ještě nerozumí, nechápou slzy dojetí u dospělých. Až časem, až dorostou, pochopí (a budou možná trochu překvapeni), že nejdůležitější ze svatby je svatební slib. A jeho naplnění. Až jednou snad pochopí, že největší láska je ta, která vydrží až do smrti (po jejímž trvání toužíme, aby pokračovala věčně).

Samozřejmě je pro nás nesmírně důležitá Ježíšova nabídka, že nám na věčnosti dopomůže v našich vztazích dorůst. To je pro nás velikou úlevou, neboť nás silně mrzí, že si úplně a ve všem s nejbližšími dosud nerozumíme.

Nikdo jiný nám nic podobného, včetně věčnosti, nemůže nabídnout. ¹⁷⁸³

Je důležité poznat smysl života, přikázání, předpisů, pravidel. Jednoho jejich společného jmenovatele, cíl.

Např. smyslem a cílem dopravních předpisů je: Jezdit bezpečně a ohleduplně.

Tento nadhled dává vyšší smysl jednotlivým pravidlům. Nejsou samoučelná a neomezují nás zbytečně, naopak slouží životu.

Je důležité porozumět božím „přikázáním“. Rozpoznat, že slouží životu, budují přátelství, přinášejí nám zážitek a krásu ze života. Vytvářejí ušlechtilou noblesu jednání královských dcer a synů.

Otázka: „Které přikázání je největší?“ může mít hluboký smysl pro hledajícího, pro poctivého a pečlivého.

V Lukášově evangeliu přichází za Ježíšem se stejnou otázkou jiný profesor. Ten je jiného typu. (Mluvili jsme o tom někdy dříve.)

Ježíš odpověděl, stručně, jasně a krásně.

Mohli bychom si k „Miluj Boha, sebe a druhé“ přidat tu krásnou větu (abychom ji nezapomněli): „a pak budeš mým lidem, zvláštním vlastnictvím, Budeš mou chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina, svého Boha“. (Srov. Dt. 26:17–19)

2011 (O Večeři Páně VI. – Děkování)

Poznámky k neděli 23. října 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

VI. VEČEŘE PÁNĚ – DĚKOVÁNÍ

Se zalíbením se Bůh dívá na své stvoření. S nadšením Bůh vytvářel svět, rád pracuje a pochvaluje si své dílo. ¹⁷⁸⁴

1783 Lidé východních náboženství touží dosáhnout stavu, ve kterém si už nic nepřejí. Chtějí se zbavit touhy – je pro ně trápením, mají za to, že nemůže být naplněna. Jejich náboženská kultura je k budování silných vztahů nekultivuje, netroufá si, nezná osobního Boha. Nás Hospodin nejprve obdarovává svou velikou přízní a až dospějeme, pak nás zve ke službě druhým. My jsme se od něj tomuto přístupu naučili v přístupu ke svým dětem. Jiné kultury, které nejsou bohaté takovou láskou od Boha jako my (jejich božstva jsou třeba neosobní síly a mocnosti), vychovávají své děti často dost tvrdě, aby je připravily pro tvrdý život.

1784 „Bůh viděl, že je to dobré“, zaznívá v 1. knize Mojžíšově každý večer při vytváření světa. „Dokonáno jest“ – hlásí Ježíš na kříži silným hlasem, když splnil, k čemu přišel – svou láskou přemohl zlo. Ježíšova láska je silnější než zloba, nenávist a smrt.

I my odpovídáme: „Bože, to je nádhera. Jsme rádi, Bože, že jsi, i za to, jaký jsi. Co bychom si bez tebe počali? Všechno jsi moudře vytvořil, nenechal ses otrávit naší hloupostí, tvrdohlavostí, lhostejností, povrchností a zlobou“.

Snažíme se na Boží péči odpovědět nejen slovy. Už víme jak, Ježíš se nás ujal, od něj víme, co dělá Bohu největší radost. Ježíš nám zprostředkovává Otcovu přejícnost a moudrost a zároveň ukazuje, jak si Hospodin představuje svobodný lidský život.

Kariéra v zaměstnání je málo, jsme také dětmi božími i svých rodičů. Můžeme být dobrým partnerem, tátou, babičkou, tchýní i dobrým zetěm, odpovědnými občany, příjemnými sousedy, horlivými farníky, podřízenými a nadřízenými..., učedníky Kristovými.

Bůh nám svěřil svět a to nejcennější, co má – děti. Svěřil nás jednoho druhému. Máme dotvářet svět podle jeho plánů. Navíc nás povolal k vynikajícímu úkolu: pomáhat jiným objevovat boží zájem o člověka a o svět.

Minule jsme mluvili o modlitbě chvály. 120krát za den Izraelita chválí Hospodina. Od probuzení do usnutí. I my máme ranní a večerní chvály, a řadu dalších krásných modliteb, ale nad to máme největší, jedinečnou, výjimečnou modlitbu – Večeři Páně. Večeře Páně je modlitbou chvály a díkůvzdání.

Ježíš nás zve – nás, povrchní a svéhlavé – k oslavě svého Otce. Říkali jsme si, že jen s Ježíšem jsme schopni životní oslavy Boha, která by odpovídala boží velikosti.

K základním komunikačním prvkům naší kultury patří prosba a poděkování.

Večeře Páně je nejen chválou, je i poděkováním. Jaký je rozdíl mezi chválou a děkováním?

My Češi rozlišujeme asi čtyři druhy sněhu: mokrý, zmrzlý, prašan a ještě nějaký. Eskymáci prý rozlišují několik desítek druhů.

Hebrejšтина nemá slovo „poděkovat“. (To neznamena, že Židé neznají vděčnost, jen ji jinak vyjadřují, než my.) Izraelita při modlitbě nestaví do popředí své Já. Neříká: „Bože, já ti děkuji“, ale svou vděčnost popisuje jiným způsobem: „Bud' pochváleno jméno Nejvyššího“. (Žid nikdy nevysloví slovo „JAHVE“, ale opíše jej, třeba: „Jméno Nejvyššího“.)

Hebrejské „beraka“ má několik významů, kterými Židé podle okolnosti rozlišují: chvála Bohu, (po)žehnání lidem, dobrořečení Bohu, také pozdrav (obsahoval požehnání).

Řečtina zná slovo poděkování – eucharistia.

Nový zákon je psán převážně řecky. Slovo děkovat je v něm několikrát použito.¹⁷⁸⁵

První křesťané žili v prostředí řeckořímské kultury. Děkování bylo pro ně velice důležité, proto Večeři Páně brzy nazvali díkůvzdání – EUCHARISTIA.¹⁷⁸⁶

Je vidět, že přesně porozuměli Ježíšovu životnímu děkování i podstatě a principu Ježíšovy Večeře.

Slovní bohatství češtiny rozlišuje chválu a poděkování, proto rádi svou odpověď na boží přátelství vyjadřujeme dvěma výrazy: chvála a poděkování.

Ježíš není žádný mluvka. Ukázal nám, že Boží láska je spolehlivá, že Bůh myslí vážně svou nabídku pomoci ztroskotanému člověku a nenechá se ničím a nikým odradit.

1785 Samařan uzdravený z malomocenství padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval. (Lk 17:1)

Ježíš u hrobu Lazara pohlédl vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel“. (J 11:41)

Ježíš děkoval před rozmnožením chlebě, děkoval při Poslední večeři nad chlebem i nad kalichem.

1786 U nás se název eucharistie dnes zúžil pouze na Tělo Páně, na jeden plod modlitby „Díkůvzdání“ (už ne na Krev Páně).

V našich modlitbách při Večeři Páně se hojně používá „chvála“ i „díkůvzdání“.¹⁷⁸⁷

Jaký je rozdíl mezi chválou a poděkováním?

Můžeme pochválit: „To byl dnes oběd!“ Nebo: „Děkuji ti za oběd“.

Ptám-li se, co je víc, ženy často říkají: „Pochvala“.¹⁷⁸⁸

Myslím si, že poděkování je víc. I nepříteli můžu pochválit, ocenit, že se mu něco povedlo. Poděkování je projevem vděčnosti. (O Husákovi nebo Herodovi řeknu, že byl velice šikovný politik. Ale poddaní nařikali: „Nemáme jim zač děkovat“.)

Vděčnost a děkování je projevem kultury vztahů.¹⁷⁸⁹

(O nevděčnosti dokonce říkáme, že je hříchem.)

Nakolik rozumíme vztahům v Boží Trojici, natolik můžeme ledacos odkoukat pro naše vzájemné vztahy (jsme stvořeni k božímu obrazu). Čteme Ježíšova slova: „Otče, prosím tě“, „Otče, děkuji ti“. Takové jednání se nám líbí u kohokoliv. Ježíše teprve obdivujeme; pro jeho ušlechtilost, umění ocenit druhého, všimnout si jiných, pochválit, poděkovat. To se nám nejen líbí, chceme se od něj tomuto umění naučit, přijímat je za své.

Večeře Páně je vrcholnou modlitbou – je Ježíšovým (i naším): „Díkůvzdáním Otci“.

Můžeme si všimnout, že modlitby při této slavnosti směřují skoro vždy k Otci – skrze Krista.

Jaký je záměr Večeře Páně?

Ježíš nás pozval k chvále a děkování Otci. S námi, svými bratry a sestrami, chce oslavit Otce nebeského, jeho velikost a přátelství.

1787 Teď řeknu svůj soukromý názor, nejsem lingvista. Myslím si, že nám čeština umožňuje rozlišit rozdíl mezi žehnáním (lidem) a dobrořečením Bohu. Obojí nazýváme požeňáním. Bohu nelze žehnat, dobrořečit ano. Čeština je dostatečně bohatá, umí oba pojmy rozlišit.

Mám za to, že slova modlitby nad dary: „požeňnaný jsi Hospodine“ jsou matoucí. (Překlady do jiných jazyků jsou přesnější.) Nebylo by přesnější říkat: „Chvály hodný jsi Hospodine“? (I Slováci to používají.)

1788 Tento názor ukazuje na naše malé oceňování žen a jejich práce. Psychologové nám radí: „Muž má třicetkrát za den, různými způsoby, pochválit svou ženu a říci jí, že ji má rád a že se mu líbí“. (Stejně má žena chválit a oceňovat manžela).

My řekneme: „Třicetkrát? To je moc“.

Žid řekne: „To je maličkost“. Je trénovaný, osvojil si chválit Hospodina stodvacetkrát za den.

1789 Smíme si z přírody brát, ale také jsme stvořeni něčím povinováni. Tím, že něco ze stvoření přijímáme, povyšujeme je k vyššímu smyslu. Jestli salát skončí na talíři a husa na pekáči, poslouží životu. Co lepšího si „může“ husa přát. Srna „nechce“ pojit a shnit někde v houšti. (Tak jako my toužíme dojít do nebe, tak srna touží doputovat do trouby – nejraději na faře (to promluvil lovec a pytlák, podotkla jistá blízká osoba). Život srny pak není zbytečný.

Člověk smí tuto službu jiných tvorů přijímat, pokud také dává a sám slouží životu (v jakékoliv formě). Nic nebereme jako samozřejmost. Proto se lidé vždy modlili nad jídlem a děkovali; nejen Bohu. Slovy se snažili vyjádřit vděčnost za dary života a prosili o pomoc, aby také jejich život měl smysl. Snažili se být hospodáři a strážci života. Projevem vděčnosti – modlitbou – povyšovali život; i svůj vlastní.

My jsme přijali Ježíšův život za svůj životní styl a světonázor. Zasvětili jsme se Bohu ¹⁷⁹⁰, chceme jej svým životem chválit, oslavit, posvětit („posvěť se jméno tvé“), děkovat mu.

Víme, že kdybychom učinili bez Ježíše, jen my sami, cokoliv, jsou naše chvály a poděkování vůči Bohu nedokonalé, nicotné. Kdybychom jakkoliv klečeli, nebo leželi tváří v prachu, kdybychom se nechali přibít na kříž, jsme před Bohem méně, než žížala před člověkem.

Přibere-li ovšem Ježíš naši modlitbu ke své modlitbě a naše poděkování ke svému díkůčinění, náš život ke svému životu, pak je naše modlitba a náš život povýšen. S Ježíšem má naše modlitba jinou úroveň, jinou váhu, s ním je hodná velikosti Boha. ¹⁷⁹¹

Znovu připomenu – my se s Ježíšem úplně jinak cítíme před Tváří boží, než kdybychom před ním stáli sami. S ním má náš život úplně jinou hodnotu a význam.

Bůh je tak pozorný, že mu každý člověk stojí za pozornost. Ale my bez Ježíše jsme nemožní, sami ani nevíme, jak Boha správně oslavit, nevíme, co jej těší. Bez Ježíše jsme bezradní. Bez něj jsme pohany.

A jakkoliv jsou pohané zbožní, v ledasčem se s Bohem míjejí. Jakkoliv se (obdivuhodně) snaží svými lidskými silami poznat Boha, přece jen lidské „oko“ k Bohu nedohlédne a naše ruka k němu nedosáhne.

Víme o své bídě. Ztratili jsme Boha z očí, odcizili se mu. Dobře víme, že naše představy o Bohu jsou nedokonalé a zkreslené. (Jakpak si asi slepci představují moře, hory, slunce nebo měsíc?) Často si Boha představujeme příliš podle sebe, dokonce jej někdy pokládáme za horšího, než jsme sami (promítáme si do něj trpkou zkušenost s lidskými autoritami zneužívajícími příliš často svou moc).

Proto se Bůh stal člověkem, aby nám ukázal svou pravou a krásnou tvář. Přišel nás osvobodit od strachu a všeho, co nás poutá a ponižuje. Syn boží se k nám přiblížil. Stal se naším přítelem a bratrem. Získal si naše srdce, zamilovali jsme si jej. Svobodně a bez nátlaku jej přijímáme za svého Pána. Chceme se mu podobat. Chceme se od něj učit.

Vítáme možnost s ním děkovat Otci, přijímáme pozvání k oslavě jeho přátelství k nám. Na jeho přátelství odpovídáme tím, že jej přijímáme za svého Bratra a Pána, myslíme na něj jako na svého Bratra, chceme slyšet jeho slovo – slovo našeho Bratra, chceme jej – našeho Bratra – milovat

1790 Ježíš je obrazem Božím. Na Ježíšově životě vidíme, že se nám Bůh zasvětil. (Ještě víc než třeba rodiče svým dětem.)

Na zasvěcení se Boha nám odpovídáme my svým zasvěcením se Bohu a Ježíšově životnímu programu.

Zasvěcujeme se křtem. Bytostně. Nic mi už nepatří, ani čas, ani můj život. Zasvětil jsem se Bohu beze zbytku, celou svou bytostí.

Přiznávám, že to o mě neplatí úplně. Ještě to tak dokonale neumím, teprve se to učím a selhávám každou chvíli.

Ale chci žít bytostně pro boží věc ve světě. To je náš životní postoj, náš světonázor, náš životní styl. To je vynikající úloha, kterou nám Bůh svěřil.

(Bereme-li křest vážně, pak všechna ostatní zbožná zasvěcení jsou matením a rozměňováním významu křestního zasvěcení. Po křtu už nemám co zasvětit. Nepatří mi ani nitka.)

1791 Preface 4. obecná římského misálu říká:

„Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista.

Neboť on je jediný Prostředník mezi námi a tebou: tys nám ho dal, abychom tě skrze něho chválili

a bychom ti skrze něho děkovali; bez něho není naše děkování tebe důstojné, a je spasitelné jen skrze něho.

V něm tě chválí nebe i země, v něm tě chválí všichni andělé a bez ustání volají:

Svatý, svatý, svatý Pán, Bůh zástupů...“.

a zachovávat jeho přikázání, ¹⁷⁹² jako přikázání našeho Bratra. Chceme se podobat Synu nebeského Otce, být Ježíšovými bratry a sestrami ¹⁷⁹³ a dětmi Božími.

Ježíš, který je světový, veliký a opravdu slavný (svou obětavostí), se raduje, že se mu povedlo získat naše srdce. Těšíme se vzájemně jeden z druhého.

A Bůh se těší ze zdaru svých plánů. Slaví s námi. On sám má potřebu slavit s námi porozumění a souznění (rodiče také mají potřebu slavit se svými dětmi).

Proto říkáme, že jen s Ježíšem jsme schopni splnit svou vynikající životní úlohu.

(Znovu budeme ještě mluvit o tom, jak modlitba musí stát na našem životě, aby nebyla přetvářkou, klamáním a nalháváním sobě i Bohu.)

2008

30. neděle v mezidobí Ex 22:20–26 1 Sol 5c–10 Mt 22:34–40 26. října 2008

Sociální péče o potřebné v Izraeli byla na vysoké úrovni. Které jiné náboženství mělo lepší?

Textu evangelia lépe porozumíme, přečteme-li si tuto událost v Markově podání (Mk 12:28–34), kde Ježíš tazatele nakonec pochválil.

A pak je užitečné se podívat na zdánlivě stejný text: Lk 10:25–37.

Evangelia jsou inteligentně pedagogicky napsaná. Setkání zákoníka s Ježíšem není v evangeliích dvěma verzemi jednoho příběhu, ale dvěma příběhy s odlišnými tazateli. Z každého z nich se můžeme něco naučit.

V obou případech zákoníci přišli s tenkrát často diskutovanou otázkou o nejdůležitějším přikázání.

„Milovat Boha celou bytostí je největším přikázáním. ¹⁷⁹⁴ Je nad všechny oběti a celopaly“. ¹⁷⁹⁵ Všechno ostatní je druhořadé. To je důležité promyslet i do našich poměrů.

Modlitba i bohoslužba mají vycházet ze správného vztahu s Bohem. Mám vědět, proč do kostela chodím.

Chci-li najít příčinu kteréhokoliv hříchu, potřebuji se ptát: „Kým je pro mě Bůh?“

K příteli bych se nechoval tak, jak se někdy chovám k Bohu. (Nenamlouvejme si, jak Boha milujeme.)

1792 Biblická přikázání nejsou rozkazem. Jsou ukazatelem cesty k životu. Jsou pozváním. Ježíš říká: „Já jsem cesta“.

Cesta nikoho nenutí, nenahání, nevyhrožuje, ale zve.

Ježíš nám vše vysvětluje: „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce“. (J 15:15)

O Mesiáši je řečeno: „Bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré“. (Iz 7:15) Ježíš se s námi dělí o to nejlepší, co má, i nás krmí „medem a smetanou“.

1793 Kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka. (Mt 12:50)

1794 O výrazu „přikázání“ jsme už mluvili, přikázání je ukazatelem cesty.

Mít někoho rád ani nařídil nelze. Ježíš nás zve: „Pojď, ukáži ti jaký je Bůh, že si jej zamiluješ celou svou bytostí. A ukáži ti, že lze mít rád druhého jako sebe.“

1795 Oběti v jeruzalémském chrámu byly vrcholem bohoslužby. A nebyly výmyslem lidí.

U nás katolíků se převážně klade důraz na 6. přikázání (to je v biblickém textu na jiném místě).¹⁷⁹⁶

Proč si své názory nekontrolujeme s Ježíšem, na co on klade největší důraz?

Copak naše přátelství s Bohem už je samozřejmostí? (Např. my katolíci si většinou nevztahujeme na sebe podobenství o svatební hostině a zlých vinařích a další texty Písma.)

Copak porozumění a přátelství nejsou pracnou záležitostí? Copak jsme je už naplnili?

Už před časem jsme si všímali Ježíšova varování – ještě nebezpečnější než hřích je namyšlenost zbožního člověka, který si myslí, jak si s Bohem rozumí.

„Běda tobě, Korozaim, Betsaido, Kafarnaum ... Sodomské zemi bude v soudný den snesitelněji než tobě“. (Srov. Mt 11:20–24)

Nepřehlédněme, že zbožní lidé se dopustili na Ježíši strašlivějších hříchů než sodomští (v Sodomě nešlo jen o sex, ale o znásilnění). Sodoma byla hrozná, ale Ježíše by neukřižovala (to říká autorita).

Naštěstí víme, odkud se vychází na cestu k nejdůležitějšímu přikázání.

Abych mohl Boha a jeho přátelství objevit jako největší krásu a na jeho přátelství mohl odpovědět svým přátelstvím, k tomu je třeba, abych se nechal uzdravit od své slepoty. „Přišel jsem na tento svět k soudu, aby slepí viděli a kdo vidí, oslepli.“ (srov. J 9:39–41) Neboť je pravda, že trpím stejným druhem očního zákalu jako Ježíšovi zbožní současníci (srov. 23. kap. Matoušovu) a bez Ježíše bych se s Bohem lehce minul.¹⁷⁹⁷

„Nejsi daleko od Božího království, umíš i protivníkovi uznat v čem má pravdu“.¹⁷⁹⁸

Už jen tato věta stojí za důkladné promyšlení ...

Zákoníka v Markově evangeliu Ježíš pochválil.

1796 Všimněme si otázek ve zpovědním zrcadle: mluvil, jsem, myslil jsem, zpíval jsem, kreslit jsem, sám nebo s jinými ..., kolikrátě...?

Jak to, že se u jiných přikázání tolik podrobných otázek nevyskytuje?

Ve skriptech morálky bylo šesté a deváté přikázání třikrátě obsáhlejší než ostatní přikázání Desatera. Bohoslovci se jednou zeptali: „Mistře, které přikázání je největší?“

„Šesté“, odpověděl pan profesor, „a druhé je mu podobné, deváté“.

1797 Říkali jsme si, jak nebezpečné je farizejské tvrzení: „Vidíme!“ Nechceme patřit k těm, co tvrdí: „Nejsme slepí, co nás pronásleduješ nesmyslným obviňováním, že je naše víra povrchní?“

Díky Ježíšově vyučování máme cenné informace, abychom nepřehlédli to prvořadé.

Že se o tom v našich křesťanských kruzích nemluví, není omluvou.

To „vidíme“ je nadřazené nad problémem hříchu.

Až budeme mít vyřešenou otázku „vidíme“, pak budou naše hříchy mizet. Nebo si už nebudeme myslet, že náš názor je lepší než Ježíšův.

Kdo si myslí, že je dál, ať si opět přečte Mt 23. kap. a ať se k Ježíšovým slovům postaví tak poctivě, jak vyžaduje od svých dětí (aby se nevymlouvaly, když je na něco jako rodič upozorňuje).

Máme plná slova Mariánské úcty, ale příklad z Marie si nebereme. Marie prožila kruté chvíle, když s manželem hledali dvanáctiletého kluka v Jeruzalémě plném poutníků – i tenkrát se kradly děti. (Věděl Ježíš, že jej budou rodiče hledat?)

Tato drastická lekce Ježíšovým rodičům pomohla. Uznali, že je syn přerostl (nečekaně brzy). Už nikdy netvrdili: „My vidíme dál než ty, rodiče mají více zkušenosti než děti, nevíš, jaký je život, jsi naivní idealista, bouráš naše posvátné náboženské zvyky...“

Přestaňme Marii lichotit a odkoukejme její postoj v této základní otázce.

Vyřeším-li problém „vidíme“, naleznu i lásku k Bohu.

V katechismu najdeme, že pýcha je nejtěžší hřích. (Je to pravda.)

Evangelia v několika vyprávěních ukazují, jak povýšenost a neochota přiznat pravdu, vypadá.

1798 Ježíš nemluví lacině, není pochlebník. Má zdravé sebevědomí. Neříká nám, návštěvníkům kostela: „To jste hodní, že jste sem přišli.“ Tak nemluví ani profesor ke studentům, ani maminka dětem, které přišly k obědu.

Zákoník z Lukášova evangelia – „od Samaritána“ zůstal v útočném postoji až do konce.¹⁷⁹⁹
Jiné je umět něco odříkat nebo hlásat, a jiné je něčemu porozumět a přijmout do svého jednání.

Opět jsme u základních předpokladů slušnosti a poctivosti – umět uznat pravdu.
Jestli víra v novém zákoně znamená dát za pravdu Ježíšovi, pak toto umění začíná tam, když umím dát za pravdu manželce, dítěti i nepříteli – když má pravdu. Pak dokážu uznat poctivost nazaretského tesaře a neminu se s Mesiášem.

Někdy se vrátíme k přátelství, k sympatiím a nesympatiím.

1799 Zákoník možná nejdůležitější přikázání odrecitoval s patřičným patosem jako ten, který přece zná Písmo.

Proto Ježíš na jeho předváděčku říká: „Tak to dělej.“

Aby teolog neztratil svou důstojnost, namítl: „No, jo, ale to není tak jednoduché...“

Proto mu Ježíš připomenul událost, které byl plný Jeruzalém.

(V některých vydáních Bible je vyprávění nadepsáno: „Podobenství o milosrdném Samaritánovi“. Už jsme si kdysi říkali, že to nemohlo být podobenství, to by se Ježíšovi všichni vysmáli.)

To, že se učenec nezmoohl na žádný odpor, potvrzuje, že to musela být skutečná událost, jíž byla plná tehdejší „media“.

Když se Ježíš nakonec ptal, kdo byl nablízku zraněnému, zákoník nechtěl slovo „Samaritán“ ani vyslovit, jen procedil mezi zuby: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“

31. neděle v mezidobí

2020

31. neděle v mezidobí Mal 1:14b–2:2b. 8–10 1 Sol 2:7b–9. 13 Mt 23:1–12 1. listopadu 2020

Děkuji (dobrořečím) doktorům, že mně včas odhalili (a léčili) smrtelnou nemoc, sám bych na ni nepřišel.

Děkuji Ježíšovi, za varování před velkým nebezpečím, hrozícím „pravověrným“. Sám bych na toto ohrožení nepřišel.

Ježíš (nám?) sloupům místních církevních obcí říká: „Běda Vám.“

Proti zlodějům nebo nevěstkám Ježíš nepoužil své nejostřejší slovo: „Běda vám.“

Vysvětluje nám, z čeho to nebezpečí pramení a co způsobuje.

Jeho slovům z 23. kap. Mt, dám přednost před texty ke Slavnosti Všech svatých.¹⁸⁰⁰

K prvnímu čtení.

Slovo král je zdevalvované, ale můžeme říci: „Bůh jedná královsky.“

Ctít, vzdávat úctu jeho Jménu, znamená jednat podle jeho přání a pokynů.

Je zlé, že jsme Manželskou smlouvu (Hospodina s námi) a boží učení (Tóru) zaměnili za *Zákon*, který vykládáme bezduše, mechanicky a ne podle úmyslu Ženicha.

Nejednáme podle srdce (lásky k božímu Jménu).

Hospodin v Talmudu říká: „Studujete-li Tóru, jako byste mě korunovali králem.“ My raději korunujeme sochy a obrazy. Opovrhli jsme moudrostí Izraelitů našich starších bratrů Lidu božího.

Některým lidem upíráme jejich postavení před Bohem.¹⁸⁰¹

K druhému čtení.

Pokrevní pouto je velikým darem, krásným poutem lásky rodičů a předků ke svým potomkům.

Tento poklad máme pěstovat jako veliký odkaz. Máme být věrní obětavosti rodičů, kteří pro nás žili a žijí. Každý vztah se má čistit a budovat. Kdo jiný nám bude nablízku, ocitneme-li se v nouzi? To neznámá, že nemůžeme mít další přátele, ale je bláhové a laciné měnit sourozence a příbuzné za vzdálenější. Naše srdce je dost pružné, aby se do něj vešli další přátelé.

Naše pokrevnost skrze oživující a zachraňující krev Ježíšovu a Ducha Božího je ještě silnější poutem.¹⁸⁰²

Všímat si těch, kteří nás mají rádi, je projevem spravedlnosti.¹⁸⁰³

1800 Škoda, že jsme ze svatých udělali pouze lobby, kteří se mají za nás přimlouvat u Trůnu nebeského, místo toho, abychom se jimi nechávali pozvat ke krásnému zasvěcení do práce pro boží království.

Bůh je dostatečně mocný, odpovědný, velkorysý a nejvýše milosrdný. Těší ho, když myslíme jeden na druhého – stačí jedna přímluva (Bůh netrpí zapomnětlivostí) – těší ho naše trvalá pomoc potřebným.

1801 K Izraelitům – „prvorozeným synům“ Božím – jsme se zachovali jako kukaččí mládě, které děti pěstounů vyhodí z hnízda. Dnes jsme nesnášenliví k muslimům, uplatňujeme na nich kolektivní vinu (podobně jako Češi na Němce po 2. světové válce). O nepokřtěných opovázlivě tvrdíme, že nejsou božími dětmi. Zkreslujeme, znesvěcujeme manželskou Smlouvu Hospodina s lidmi (v té smlouvě se počítá se všemi národy).

1802 Jedním z obrazů Ducha je *krev* (podobně jako další obrazy Ducha: *proudící vzduch, pohyb vzduchu, tryskající voda, šlehající plameny ohně a jeho vyzařované teplo*).

1803 Do srdce druhého sice úplně nevidíme, ale nezištné přátelství se dá poznat. Je přinejmenším otázkou kultury si navzájem projevovali svou přízeň. Manžel a manželka by si měli 30x denně různými způsoby projevovali

Apoštol Pavel nás za svého pozemského života neznal, ale teď nás už zná a má k nám osobní vztah. Lidské srdce se během času rozšiřuje a na věčnosti zřejmě narůstá do nekonečna.¹⁸⁰⁴

K evangeliu.

Úryvek z 23. Matoušovy kapitoly nás zve k promyšlení celé kapitoly.

Zdalipak jste někdy – například na pouti – slyšeli výklad k těmto Ježíšovým slovům?

Dětem nahraďme slovo *Zákon* a vysvětleme jim, co znamená *farizeismus* (dnes *klerikalismus*), význam *filekterií* a třásní *cicit* (Ježíš je nosil).

Pohoršujeme se nad náboženskou namyšleností některých zbožných židů, ale jsme daleko horší. Představeným neříkáme Rabbi, ale Monsignore, Vaše Eminence, Excellence, Svatosti – a oni nám podrží. Filakteria (s řemínky) nenosíme, ale rádi jsme rozšířili množství odznaků moci a úřadu – podle vzorů mocných tohoto světa. Místo prodlužování třásní jsme si vymysleli množství „čbračků na cirkusové koně“. Ladí to namyšlenému oku, je v čem se předvádět, co fotografovat a filmovat.¹⁸⁰⁵

Bratři protestanté se před půl tisíciletím vrátili k Písmu a měli odvahu se toho balastu zbavit.

My se neptáme, proč Ježíšovi vadí některé tituly a náboženské parády.

Jakou úctu k němu máme? Za koho jej pokládáme, že prosazujeme své názory a svůj vkus?

Nepustíme ho ke slovu – zahltneme ho množstvím slov svých modliteb.¹⁸⁰⁶

Za minulého režimu jsem zažil zašlé zbytky „parády knížat kněžských“ a oproti tomu veliké kněžské osobnosti v civilu. Polákům jsem říkal: „Vaší církvi hrozí pompa.“ I my jsme se k ní navrátili.¹⁸⁰⁷

svou přízeň.

Nejen rodiče, ale i řada učitelů, duchovních, zpovědníků a dalších přátel mívají ke svým svěřencům větší vztah než oni k nim (vícekrát jsem v poslední době chválil lékaře, sestry a další lidi, kteří nám nezištně slouží. Ani úsměv se nedá zaplatit ...)

1804 Naši rodiče, prarodiče a další předkové nás mají mnohem více rádi, než za svého pozemského života. Nemusíme to pociťovat svými smysly, ale máme o tom vědět a můžeme se těšit, až jejich lásku budeme nazírat tváří v tvář.

Blahoslavený, kdo se učí v boží škole a dobrořečí za to Učiteli i lidem.

1805 Mocní světa, cirkusáci a komedianti dobře vědí, čeho si dav žádá a jak se fanoušci rádi hlásí ke svým celebritám.

Jednou po válce do vlakového kupé, v jehož rohu seděl skromně litoměřický pan biskup Weber nevelký postavou, vstoupila majestátní postava jistého preláta, patřičně vyparáděná. Na celé kupé hodnostář pravil: „Víte, kdo já jsem? Já jsem infulovaný prelát, monsignor J. P.“ Při vystupování se se shovívavým úsměvem představil i „neznámý velebníček“: „Já jsem biskup Weber.“ (Biskup Weber byl úžasný člověk. Ale ani pan prelát J. P. nebyl bezvýznamný.)

1806 Když mě někdo osloví: „Otče“, s úsměvem odpovídám: „Šéf je proti takovému oslovení.“ Většina vůbec neví, na co odkazují. Vzpomínám na první návštěvu Jana Pavla II. V Československu. Jeden kněz na něj volal: „Bratře Jane Pavle ...“, bylo to neobvyklé, ale pravdivé.

Z legrace jsem říkával: „Kněz je naším otcem. Vztah biskupa a kněží, je také otcovský. Papeže a biskupů taktéž. Tak biskup je naším dědečkem a papež pradědečkem.“ Už Pavel VI. se na církevních dokumentech podepisoval: „biskup římský“.

1807 Už jen naše a pravoslavná církev a některé panovnické domy, muzeálně zamrzly v byzantské a feudální pompě. Jsem ochoten hrát jakéhokoliv klauna, ale nevzal bych na sebe krajky a církevní postroje. Vidím-li „kníže kněžské“ v „plné polní“, smutně říkám: „Celý Kristus Pán, jakby mu z oka vypadl.“

Známe přísloví: „Kdo nemá v hlavě, musí mít na hlavě.“ Je naší chybou, nemáme-li někoho, kdo by nám řekl: „Jste směšní.“ Ovšem to, že nedáme na Ježíše, je katastrofální.

„Kdo je z vás největší, budiž vaším služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“¹⁸⁰⁸

Patřil jsem k těm, kteří rádi vyměnili řadu oslovení duchovních „Důstojný Pane“ („Veledůstojný“, „Nejdůstojnější“) a titulaturu prelátů za: „Otče.“

Ale už v semináři jsem nahlédl na nebezpečí tohoto oslovení a pak jsem si – při čtení Písma – všiml Ježíšova zákazu nadřazených titulování. (Mnohokrát jsem to vysvětloval a jsem ochoten to komukoliv zopakovat.

Ježíš nikdy nemluvil do větru. I poslední strašné skandály s manipulací moci okolo sexuálních zneužívání duchovními a krytí pachatelů dávají Ježíšovi za pravdu, že si nikdo nemá na autoritu hrát. (Proto jsem vám doporučoval vyslechnout debatu u dominikánů:

[soundcloud.com/dominikanska8/.](https://soundcloud.com/dominikanska8/))

Jediným zdrojem autority v božím království je nezištná služba.

Ježíš má vše promyšlené a je nejlepším psychologem.

Konečně se osvobozujeme od nadřazenosti duchovních vůdců. Dlouho jsme lidem tlumočili „boží vůli“.¹⁸⁰⁹

Ještě v semináři nás učili, že Boží vůle k nám pochází skrze rozhodnutí představených. Až v hrůzách posledních válek si sami svěcení kněží tuto roli zpochybnili. Ale církev je velkým kolosem, který se dlouho a dlouho pohybuje setrvačně.

Touha po moci je velice nebezpečná a hrozí v nějaké míře každému. Máme snahu manipulovat s kdekým a s kdečím. Kdo o ní neví, ať si své jednání zkonzultuje s někým moudrým.

Prosím vás, upozorněte mě, když se vám bude zdát, že někoho manipuluji nebo nespravedlivě soudím.

Rozum máme k posuzování (dnešní nerozlišování pravdy od lživých zpráv je velkým neštěstím), ale nad nikým nemáme vynášet opovážlivé a konečné soudy.¹⁸¹⁰

Z povýšenosti vyrůstá samolibost. Už snoubencům říkám: kdo neumí přiznat chybu, omluvit se a napravit ji, je nedospělý.

My jsme se zaměřili jen na nepáchání hříchů. Ale Ježíšovo „Běda vám“ patří těm, kteří nedbají na Mojžíšovo: „Všechno, co vám říkám, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš. Nic nepřidáš a nic neubereš.“ (Dt 13:1) (Tak nesmí jednat ani lékař, konstruktér nebo soudce).

Už staří Izraelité byli s Božími pokyny seznámeni a všichni je přijali.¹⁸¹¹

Stále si je připomínali nasloucháním Tóry a učili tak své děti.

Ježíš nás učí, že už pouhé prohození pořadí je závažným proviněním. „Opustili jste spravedlnost, milosrdenství a věrnost.“

1808 Mariánským ctitelům se ta slova propojí s modlitbou Ježíšovy matky. (Lk 1:46n)

1809 Lidem, kteří se bojí rizika, vyhovuje, když je někdo řídí. Někteří volají některým šamanům a léčitelům: „Mám přijmout toto zaměstnání, podstoupit tuto operaci, studovat tuto školu, mám jít doleva nebo doprava?“ Potřebují nějakou vyšší GPSku. Znáám kněze, kteří si rádi závislost svých oveček na své osobě vytvářeli. Moc chutná.

1810 Četl jsem některé dopisy hodnotící duchovní a osobnostní úroveň druhých, nezadaly si s kádrovými posudky komunistických funkcionářů. Nikdy bych si něco takového, ani jako zpovědník, ani na přímou žádost, nedovolil.

1811 „Když Mojžíš sestoupil z hory, vypravoval lidu všechna slova Hospodinova a předložil mu všechna právní ustanovení. Všechn lid odpověděl jako jedněmi ústy. Řekli: „Budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.““ (Ex 24:3)

Přidávání počtu modliteb, postů a sebezáporů je nebezpečné, vede k pocitu, že jsem zbožnější než druzí. Odvádí nás od podstatného, promyšlej, co má boží slovo na mysli, když něco říká.

Např., co znamená: „Nikomu neříkej Otče. Vy všichni jste bratři.“

Co znamená: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: ‚Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků. ...‘“

Nikdo nebude trestán za hříchy jiných (ani za selhání v Ráji nebo Kainovu smrt), ale kdo se nepoučí z jejich selhání a bude jednat stejně, je vinen. Kdo si nalhává, že je lepší, snadno se proviní podobným hříchem. (Známe reakci Nazaretských na Ježíšovu otázku, zda přijmou Mesiáše.)

Kdy zpracujeme tuto Ježíšovu vyučovací lekci a kdy ji my – lid boží – přijmeme do svého života?

2017

31. neděle v mezidobí Mal 1:14b–2:2b. 8–10 1 Sol 2:7b–9. 13 Mt 23:1–12 5. listopadu 2017

Kdo objeví moudrost, štedrost a milosrdenství Boha, rád přijímá jeho rady a pokyny. Svévolníková cesta nevede daleko, nejpozději končí smrtí.

Nenechme se mýlit některými přísnými slovy předježíšovské bible. (Jen neznalý si myslí, že Bůh v Bibli před Ježíšem je pouze spravedlivý a až v Bibli po Ježíšovi je už milosrdný.)

Bůh se zastává pronásledovaných, opovrhovaných a utiskovaných. Nemlčí ke zlu. Na bezohledné (i Izraelity) je někdy třeba zvýšit hlas.¹⁸¹²

Apoštol Pavel se s Ježíšem nikdy nesešel, ale přijal od něj v jednání s lidmi něžnost matek. Věděl, že Ježíšovým předním kouzlem byl úsměv a milosrdné slovo (i pro děti, ženy a hříšníky).

Izraelité neměli šlechtu, ale někteří přece jen přijali určité povýšené manýry. Lesk je svůdný. Historie parádivé a mocenské církve potvrzuje, že Ježíšovo varování nebylo zbytečné.¹⁸¹³

1812 Na vojně jsem si nějaký čas myslel, že s vojáky jde jednat laskavě a rozumě. Mýlil jsem se, socialistická armáda byla vybudována podle modelu smečky jako smečka. Ve smečce má navrch fyzická síla – tu mají výše postavení jedinci. Podřízení musí poslouchat. Na vojně byly hodnosti udělovány podle určitého klíče ... Nesplnění rozkazu bylo trestáno.

Hierarchická církev je postavena na modelu knížecího dvora. V něm platí řád poslušnosti těm vyšším, který určuje podmínky k získání a udržení určité pozice a případného postupu.

Poslední koncil sice pro pastýře vyhlásil evangelijní model služby, ale do toho se páni nehrnou. Po setkání Bezáka s Františkem jsem si – opět naivně – myslel, že se slovenští biskupové obrátí a uznají svou chybu. Kdepak, stále žijí ve strachu před vatikánskou kurií. Kdyby přiznali svou chybu, ukázalo by se, že jejich nejvyšší ctností není poslušnost nadřízeným. Že jsou méně povolní a v některých případech jsou schopní se postavit proti vrchnosti. V systému knížecího dvora nesmí svědomí podřízeného ohrožovat pozici nadřízeného. Dvořané jsou formováni zásadou: „Poslušnost je první a nejvyšší ctnost. (Rozumí se tím, poslušnost k nadřízenému – neboť „skrze jeho vůli se projevuje vůle Boží“!)

Nám v této věci otevřela oči zkušenost s komunistickou totalitou. Viděli jsme, jak má Ježíš – i v těchto věcech – vše geniálně promyšlené.

1813 Ježíšovu kritiku k této záležitosti neslyšíme. I v církvi 21. století v určité míře touha po „lesku“ a hodnostech přetrvává.

Víte, proč biskupové nosili dlouhou vlečku? (Jeden americký kardinál ji opět provozuje.) Když při nějaké církevní slavnosti jdou dnes biskupové, jdou vedle sebe a těsně za sebou. Jednotlivá postava v průvodu nevynikne tolik, jako když je před hierarchou určitý odstup před ním a víc jak dvanáctimetrový volný prostor za ním.

Viděli jste obrazy královských průvodů? To byla pro lidi úžasná podívaná. Krásní a nazdobení koně, kočáry, obleky šlechty a co teprve róby krále a královny.

Biskupové to ve značné míře převzali. Purpurová roucha biskupů a šarlatová kardinálů jsou odkoukaná od římských senátorů. Nikdo jiný si nemohl tak přepychové látky dovolit.

Opravme si: „učitelé Tóry“
„zvlášť dlouhé třásně“.

Izraelité byli vedeni k cudné zbožnosti.

Obřízka byla osobním a neveřejným znamením smlouvy Hospodina.

Modlitebními řemínky si židé připevňují *tfilin* (krabičky s textem z Tóry) (Srov. Dt 6:4–9).

Tfilin si židé vážou doma nebo v synagóze, ne na veřejnosti. Modlitba je intimním rozhovorem s Bohem.

Ale náboženští pokrytci předváděli širokými modlitebními řemínky svou „zbožnost“.

Třásněmi *cicit*, které koukaly zpod šatů, se židé veřejně hlásí k dodržování spravedlnosti boží (Nu 15:37–40). Dlouhými třásněmi dávali farizeové okatě najevo, že dodržují všechny předpisy smlouvy.

Ježíš je proti předvádění, srov. Mt 6:1–4.

(Nikomu nemáme podlézat a nad nikoho se nemáme povyšovat. Každý člověk má od Boha skvělou důstojnost, kterou nám nikdo nemůže vzít. Všichni lidé jsou dětmi jednoho Otce. A běda tomu, kdo ji někomu upírá.)

Ježíš vytýkal povýšeným i podstatnější věci než náboženskou parádivost a náboženské předvádění. (Ale neřesti někde začínají. Nezdravé prosazování vlastní osoby na úkor druhých často začíná v předvádění se.)

Pro následování Ježíše potřebujeme znát, kvůli čemu některým lidem Učitel říkal: „Běda vám!“
Potřebujeme to znát pro vlastní bezpečnost, abychom to jednou neuslyšeli o sobě.

Ježíš strašně u některých narazil tím, že:

- o Bohu mluvil jinak, než oni
- nedodržel „tradici otců“¹⁸¹⁴
- odpouštěl hříšníkům¹⁸¹⁵
- údajně rušil „Mojžíšova přikázání“ z Tóry.

Život stojí na spravedlnosti! (V křivdě, bez spravedlnosti, se žije těžko a hořce.)

Ale kde bychom my hříšní podle spravedlnosti skončili?

I my dokážeme být milosrdní. Rodiče jsou milosrdní a odpouštějí dětem, natož Bůh.¹⁸¹⁶

„Ta krása není kvůli mé osobě, ale ke cti a slávě Ježíše Krista!“ tvrdí parádiví.

1814 Hospodin nabídl Izraeli přátelství a nechal sepsat smlouvu nesmírně výhodnou pro svůj lid. „Až mě poznáte, zamilujete si mě celou svou bytostí. Budu o vás tak dobře pečovat, že nebudete mít potřebu si někde něco přikrádat. Všechno, co vám kladu na srdce, budete rádi a bedlivě dodržovat.“ („613 pokynů a doporučení“ bylo pro Izraelity darem k dobrému a bohatému životu, ochranou před zlem a nespravedlností.) „Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš.“ řekl Izraeli Hospodin. (Dt 13:1) Izraelité ale časem přestali pěstovat s Bohem důvěrný a důvěřující vztah. Ze strachu (ze „zbožnosti“) začali budovat „plot (hradbu) okolo Tóry“.

Ježíši pak „pravověrní“ vytýkali, že porušuje „tradici otců“ (předpisy o sobotě, o rituálním očišťování, atd.).

1815 Těchto případů bylo více. Zákoníci a farizeové začali namítat: „Kdo je ten člověk, že mluví tak rouhavě? Kdo může odpustit hříchy, než sám Bůh?“ (Lk 5:20–21)

1816 Kain se po vraždě Abela děsí krevní msty, ale Hospodin mu řekl: „Už jeden mrtvý je na mě příliš mnoho... Nikdo tě, Kaine, nesmí zabít. Dávám ti čas k obrácení...“

Josefovi bratři se dopustili dvou hrdelních zločinů, za úmysl zavraždit a za prodání Izraelity do otroctví byl trest smrti. Když se bratři obrátili – trest se nekonal.

Král David v době války ukradl manželku svému důstojníkovi (konvertitovi) a dopustil se několikanásobné vraždy. Za své zločiny měl být popraven! – Ale, protože se obrátil – bylo mu odpuštěno (a dokonce mohl

Ježíš zná boží přístup k člověku, k hříšnému člověku. Bůh přece nechce smrt hříšníka, ale aby žil, aby se obrátil a napravil. Proto se Ježíš k hříšníkům choval milosrdně. „Nalomenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhásí, až dovede právo k vítězství.“ (Mt 12:20) Ale zbožní na tento program Mesiáše zapoměli.

Zaměříme se na tři případy Ježíšova milosrdenství: hříšnice v domě farizea Šimona, Samaritánky (která neměla „svatbu v kostele“) a ženy cizoložné. Všem třem hříšnicím Ježíš prokázal milosrdenství.

(Ježíšovým jednáním si můžeme poměřit jednání Františka a výtky Ježíšových protivníků s výtkami protivníků Františka.)

„Mistře, tato žena byla přistižena při činu jako cizoložnice. V Tóře nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?“ (J 8:4–5) ¹⁸¹⁷

Když Ježíš odmítl popravu ženy, „spravedliví“ zuřili.

Samozřejmě – legalisticky viděno – měli pravdu (jako ji mají i Františkovi odpůrci): „Ježíš si dovoluje porušovat „příkázání“ Tóry!“

„Popírá Písmo svaté! To je skandál!“

– A přitom prohlašuje, že Písmo je základním kamenem naší víry. Je to pokrytec a lhář.“ ¹⁸¹⁸

„Ohrožuje manželství, rodinu a morálku. Nerozlišuje hřích a ctnost, ohrožuje spásu hříšníků, když jim dovoluje setrvávání v hříšném stavu a nevede je k nápravě. Mnoho lidí bude uvedeno v omyl. Povede to k rozpadu našich manželství...“ ¹⁸¹⁹

Ježíš znovu a znovu zdůrazňoval, jak důležitý a podstatný je záměr Zákonodárce, duch a smysl slov Tóry.

zůstat králem Izraele).

(Ježíš odpustil i teroristovi, když litoval zla ve svém životě: „Dnes budeš se mnou v ráji.“)

Proč se mluví o trestání v „očistci“?

Trest má přece výchovný charakter, má s provinilcem zatřást: „To a to se nedělá.“ Když se provinilec obrátí a snaží se napravit, je už trest zbytečný. Jako nám Bůh pomáhá k nápravě, tak i my pomáháme propuštěným trestancům, aby se zapojili do slušné společnosti.

Jestli někdo přibouchne někomu prsty do dveří a omluví se mu, nebude za to v „očistci“ trestán.

„Očistec“ není trestnicí, ale doučováním. Lidé v „očistci“ litují svých dluhů a chtějí se napravit. Budeme si tam doplňovat dovednosti nutné k soužití s nebešťany. Dávat druhým přednost před sebou. Porozumění a spolupráce s druhými, nám nepadne do klína. Je v našich možnostech si to osvojit. Víme tedy, jakou výbavu do nebe potřebujeme. Čím víc dovedností si osvojíme tady na zemi, tím méně práce a námahy nás čeká po smrti.

Podle tohoto poznání mají vypadat naše modlitby za naše zesnulé...

1817 Izraelité brzy přišli na smysl trestů za zločiny – nechali se vést Duchem božím. Když například při rvačce chlapů jeden druhému vyrazil oko, a litoval toho, řekli mu, vyber si – buď ti také vyrazíme oko, nebo zaplatíš postiženému náhradu. Podobně to bylo i s trestem za vraždu. V Ježíšově době se říkalo: „Pokud velerada jednou za 70 let odsoudí víc než jednoho člověka na smrt, je to banda ničemníků.“ Za římské okupace si Římané vyhradili vynesení trestu smrti pro sebe – aby okupované národy nemohly popravovat kolaboranty s Římem. Ale na venkově někdy – zvláště v případě cizoložných žen – šla nenávisť tak daleko, že ženu ukamenovali (my známe lynč davu ještě z „křesťanské“ Evropy 19. století a vlastně i z 20. stol. – mučení a vraždy Němců po 2. světové válce).

1818 „Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších příkázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým.“ (Mt 5:19)

1819 „Co si to František dovoluje, že hlásá odpuštění těm, kteří žijí v druhém „manželství“ – to není manželství, ale trvalý hříšný stav. Bůh nemůže odpustit tomu, kdo žije v trvalém hříchu.

František svévolně popírá dogma, církevní otce, svaté papeže a jejich závazné dokumenty... Nejednoznačně se vyjadřuje. Rozvolňuje manželství a hranici mezi hříchem a ctností, nemá úctu k Eucharistii...“

Jak určující je úmysl Boha (i lidského jednání).

„Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a ohně“, pravil už Jan Baptista.¹⁸²⁰

„Běda vám zákoníkům běda! Svazujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem.

Běda vám! Stavíte pomníky prorokům, které zabili vaši otcové ... Tak dosvědčujete a potvrzujete činy svých otců...

Běda vám zákoníkům! Odstranili jste klíč k poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili.“ (Lk 11:46–54)

Slova: „**Vzali jste klíč poznání**“, jsou zásadní!

Znalci Tóry a vyznavači tradice otců, potratili Ducha Hospodinova, nedonosili jej dalším generacím a ty jej už nehledaly. Klesli a snížili se na legality.

I apoštoly Ježíš rázně káral. Např.: „Nevíte, jakého jste ducha“, když chtěli potrestat Samařany. (Lk 9:54–55)

O klíč k poznání, k odemknutí Písma, máme usilovat. (Sami si šperhák – paklíč – nevyrobíme.)¹⁸²¹

Někdy příště si k tomu snad povíme více.

Zatím tu velice závažnou větu o klíči k poznání můžeme každý promýšlet.

2011 (O Večeři Páně VII. – Hostina s „Lámáním chleba“)

Poznámky k neděli 30. října 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

VII. VEČEŘE PÁNĚ – HOSTINA S „LÁMÁNÍM CHLEBA“

„Ježíš vzal při večeři chléb, stejně i kalich s vínem...“

Při slavení Večeře Páně jsme pozapomněli řeč hostiny, společného jídla.

1820 Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život. (J 6:63)

Duch pravdy, jenž od Otce vychází, o mně vydá svědectví. (J 15:26)

Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. (J 3:6)

Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě. (J 4:24)

Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14:26)

Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy. (J 16:13)

Litera zabíjí, ale Duch dává život. (2 K 3:6b)

1821 Kdo zná trochu Písmo, ví, co Ježíšovi odpůrci z Tóry znali a o co se z Tóry opírali.

Přečtěme si, prosím, Dt 13:1–12.

„Kdo ubere něco z Tóry, je falešným prorokem. Neslouží Hospodinu, ale má jiného boha.

I kdyby ti takový prorok nabídl znamení nebo zázrak, i kdyby se dostavilo to znamení nebo ten zázrak, o němž ti mluvil, když říkal: `Pojd'me za jinými bohy', neuposlechněš slov takového proroka ..., bude usmrčen, protože přemlouval k odpadnutí od Hospodina ... Chtěl tě svést z cesty ... Bude usmrčen. Tak odstraníš zlo ze svého středu.

Kdyby tě tvůj bratr, syn tvé matky ... ponoukal: `Pojd'me sloužit jiným bohům', ... nepřivoliš mu a neuposlechněš ho, nebudeš ho litovat ani s ním mít soucit ani ho krýt.

Musíš ho zabít!“

Mše se stala postupem času spíš jen nádhernou podívanou a soukromou modlitbou. Ti v lavicích už nebyli spolustolovníci a přátelé u stolu. Zůstávali v hledišti s nadějí na pár drobtů. Krásné obrazy a sochy je uchvacovaly, muzika v nich činila své, ale skrze matné sklo latinské liturgie k nim po staletí neproniklo to podstatné – být přímými účastníky hostiny Pánovy (snaha Cyrila a Metoděje – rozumět liturgii – byla zapomenuta).

Náboženské obřady Izraelitů se odehrávají především v rodině. A k jejich náboženským slavnostem téměř vždy patří hostina (mimo kajících obřadů). O židovské velikonoční slavnosti to platí především. Má jedinečnou atmosféru (zapomeňme na obrazy evropských malířů „Večeře Páně“), je nestrnulou rodinnou slavností velkého obsahu (naše štedrovečerní večere se s ní nedá srovnat), ve které se samozřejmě počítá s dětmi, i ty mají při slavnosti svou roli.

Lidé se dříve daleko více vzájemně potřebovali a setkávali. Dodnes se vzájemná blízkost potvrzuje společným jídlem. Kterépak naše setkání s blízkými nesouvisí s pohoštěním?

Izraelité neoddělovali tělesné od duchovního a celý život propojovali s Dárcem života. I nám je společné jídlo více záležitostí ducha než jen těla. U společného stolu nejde jen o nasycení těla. Všemi smysly máme okoušet dobrodiní a krásu božích a lidských darů. Už dítě začíná vnímat přízeň a vztah rodičů skrze jídlo a další příjemné pocity. V modlitbách nad jídlem neděkujeme jen za potravu.

Ke stolování patří dobrá nálada, jídlo a pití, radost ze setkání, povídání (to puritánští severané zakazovali při jídle mluvit). Při jídle se nečtou noviny. Ani duchovní četba! Když jídlo, tak jídlo, když rozjímání, tak rozjímání.

Je neúctou nebo nepozorností přehlížet, nevychutnat a nepochválit dar a nepoděkovat dárci. ¹⁸²²

Jídlo má svou jedinečnou řeč (co to s námi udělá, když už jen zavoní jídlo ...).

Společné jídlo vytváří příležitost být tu jeden pro druhého. Při stolování nemusíme mít prostřeno na stříbře a zvedat malíček při pití kávy.

Hostina je slavením přátelství: „Jsi mi cenný. Rád tě vidím. Chceš si přibrat, sladíš? Mohu ti nalít?“
Jsem tu pro tebe. ¹⁸²³

Kdo neumí stolovat, nepochopí smysl liturgie.

Mít chleba (jídlo) znamená žít. Rozdělit se o potravu může někdy zachránit život.

Různé kultury používaly různé rituály sbratření. „Lámání chleba“ je prastarý rituál Předního Východu. Dodneška vítáme nejvzácnější návštěvy chlebem. A občas zaslechneme: „Když dojde na lámání chleba“. Ke stolu, k jídlu nezveme jen tak někoho.

1822 Řidič autobusu se chtěl, během krátké zastávky v jednom městě, najíst.

Zašel do občerstvení, ve kterém vařila vyhlášená kuchařka.

Tentokrát mimo jiné nabízela skvělé karí s dušenou rýží.

Objednal si je.

„Jste tu autobusem?“ zeptala se obsluhující matrona.

Řidič přikývl.

„Pokud jste tady autobusem, pak karí není. Můžete si dát sendviče.“

Připravit to jídlo mi zabralo celé dopoledne a vy nemáte víc než deset minut na to, abyste je snědl. Nedovolím vám jíst jídlo, které nemáte kdy vychutnat.“ (Anthony de Mello SJ)

1823 V kláštřech sedí u dlouhých stolů jeden proti druhému. V jednom klášteře, aby se novicové naučili stolovat, bylo řečeno: „Vaším úkolem je pečovat vzájemně jeden o druhého. Nikdo se nesmí, sám pro sebe, o cokoliv hlásit. Starejte se, aby tomu druhému, který sedí naproti vám, nic nechybělo“.

Jednou, při nalévání polévky, se jednomu novicovi objevila v talíři myš. Jenže, ten, co seděl naproti, byl trouba a hleděl si jen svého talíře.

Co dělat? Tak ten s myší se přihlásil: „Prosím, on nemá v polívce myš“.

Dříve se nemuselo vysvětlovat, že chléb je z mouky mnoha zrn. Každý viděl, jak se pěstuje obilí, mele se, jak se peče chléb. Nemuselo se vysvětlovat podobenství chleba – „dají-li se zrna dohromady a zřeknou-li se sebe“, „nechají-li zrna se sebou něco udělat“, vznikne nová kvalita – chléb. Je rozdíl jíst zrní (také se jedlo, třeba opražené) nebo pečivo. Podobně vzniká mezi jednotlivci (stejných postojů) společné přátelství. S druhými se dá vytvořit větší a nové dílo, než na jaké se zmůže jedinec.

Pojíst z jednoho chleba bylo srozumitelným gestem. V nejstarších dobách zakládal rituál společného „lámání chleba“ silné pouto přátelství a vzájemné odpovědnosti. V nejstarších dobách až s povinností krevní msty.¹⁸²⁴

V Izraeli byla později krevní msta nahrazena novým pravidlem: „oko za oko, život za život“, ale vážnost a působnost obřadu lámání chleba nadále zůstávaly.

Mnohokrát je v Bibli řeč o „lámání chleba“. Aby dostatečně vynikla síla a závaznost tohoto gesta, uvedu i negativní příklad.

Vzpomeňme na zločin deseti Jákobových synů. Nejprve chtěli svého bratra Josefa zabít, nakonec jej prodali do otroctví. Za každý z těchto skutků jim hrozil trest smrti. Aby nikdo nic neprozradil, především otci Jákobovi, lámali spolu bratři chléb.

Jak to bylo, když jsme jako malí kluci tajně kouřili? Stávalo se, že nás vyčmuchar na tajném místě nějaký mrňous. Co se v takových případech dělá, aby to nepráskl?

„Chceš taky kouřit?“

Samozřejmě! Chce být jako ti velcí kluci.

„Tak a teď jsi taky kouřil, nesmíš to říct.“

Většinou řekl. Spolupachatelství nezakládá odpovědnost. To Josefovi bratři věděli, nevykouřili spolu dýmku, ale! lámali chleba. Ten obřad „držel“.

Izraelité používali „lámání chleba“ při každé rituální hostině.

K většině obětování patřila odedávna u mnoha kultur (i pohanských) hostina.

Jak vypadaly oběti starých Izraelitů? Jen u celopalů (u obětí za hřích) bylo spáleno celé zvíře.¹⁸²⁵

Při obětech díkůvzdání to bylo jinak. Krev zvířete, jako princip života, vraceli Dárci života. Přední pravou nohu s lopatkou odevzdali chrámovému personálu (levité a kněží neměli půdu, byli živi z naturálních dávek při obětování). Na oltáři byly spáleny jen ledviny a střední tuk. Ostatní maso se upeklo ke slavnostní hostině pro obětující. Představovali si to tak: Hospodin jejich obět – vděčnost – přijal a zve je, coby své přátele, k hostině.

Obět v Izraeli byla projevem vděčnosti. Dostal jsem, proto, jako projev vděčnosti, něco přináším. Dostaneme-li čokoládu, rozlámeme ji a nejdříve z ní nabídneme dárci.

Oslavenci, přinášíme dort nebo bonboniéru (často jako projev úcty a vděčnosti). Oslavenec dar přijme, kousek si vezme a nabídne gratulantům.¹⁸²⁶

1824 Byl-li někdo zabit příslušníkem jiného rodu, povstal rod zavražděného jako jeden muž a vytáhli na všechny příslušníky rodu vraha. Koho dostihli, pobili. „Za jedno oko – sto očí, za jeden život – sto životů. (Krevní msta byla Izraelitům zakázána. Je krutá a nespravedlivá. Místo toho dostali spravedlivý zákon: „Oko za oko, rána za ránu, ...“.)

1825 Pokud se hříšník kál, vyznal svou vinu, nahradil nějakým způsobem škodu a prosil o odpuštění, Hospodin mu odpustil – a slevil mu trest na obětování zvířete. V tomto případě bylo celé zvíře spáleno.

1826 Dodneška si pleteme rozdíl mezi obětí Izraele a obětí pohanů. Dodneška se nám pohanské pojetí objevuje v „lidové zbožnosti“. Tolik lidí si stále myslí, že dar Bohu musí být zničen. Musí „bolet“. (Jako by Bůh od nás něco potřeboval, jakoby to nebylo přesně naopak, že Bůh svou obětavostí slouží nám!)

Hostina patřila podstatně! k oběti. Nebylo obětujícího, aby se neúčastnil hostiny. I dnes Bůh zve své přátele ke stolu. Hostinou se vyjadřuje, vytváří a obnovuje vztah. V Bibli často odpuštění vrcholí hostinou.

Ježíš byl Izraelita, měl rád život, uměl pracovat i slavit. Židovská velikonoční hostina pro něj byla hlubokým a nádherným rituálem. (Bylo by dobré seznámit se s obsahem a významem židovských Velikonoc. Bez těchto kořenů obtížně porozumíme řeči o Bohu.) Ježíš geniálně použil formu společného jídla k vyjádření svého vztahu, svého přátelství a blízkosti k lidem všech budoucích generací.

Naše kostely vyšly ze synagogy a z jídelny.¹⁸²⁷

Škoda, že křesťané v době svobody (od 4. století) začali stavět své kostely podle bazilik.¹⁸²⁸

V našich kostelech už nesedíme kolem stolu, ale jako v autobuse. Těžko se v nich vytváří „společenství jednoho stolu“. Až v některých nových kostelech je půdorys uspořádán reflektorovitě kolem stolu Páně.

Škoda, že čeština má dvě slova pro kostel a církev. V řadě jiných jazyků se říká: „Půjdeme do církve – do společenství – „mezi lidi (Kristovy)“. Neříká se „půjdeme do budovy“. Ruské přísloví říká: „Církev nedělají kamenné zdi, ale srdce lidí“.

(Slova jsou důležitá a nepečlivost nás svádí z cesty.)

To vše souvisí s dávným potlačením významu hostiny při Večeři Páně.

Ztratil se nám důležitý prvek, který Ježíš do své slavnosti vložil – vytváření společenství (společenství stolu). To je jeden ze základních Ježíšových záměrů.

Dříve na vesnici žili lidé velice pospolu. Společně slavili. Např. svatby se účastnila celá vesnice. Společná slavnost a samozřejmě hostina vytvářela silná pouta. Nemohu jen tak špatně mluvit o někom, kdo mne pozval na svatbu. Na další svatbě byli zase všichni. Samozřejmě všichni také přišli na pohřeb. Tak se vztahy vytvářely a udržovaly.

Ježíš vždy vytvářel pěkné lidské vztahy, vždy přiváděl lidi dohromady. Ježíš jako žid mnohokrát lámal placku chleba se svými přáteli, na znamení přátelství. Při hostině svých posledních Velikonoc opět lámal (podle jejich tradice) chléb, ale víme, jak význam tohoto gesta povýšil.

Ježíš nás zve na hostinu s největším kalibrem přátelství – „na život a na smrt“. Láme nám chléb svého přátelství, uzdravuje, vytváří a znovu a znovu obnovuje naše křehké vztahy.

¹⁸²⁷ Synagoga byla původně školou. Při bohoslužbě čteme Písmo – nejen k pouhému vyslechnutí, ale – ke zpracování. Sám Ježíš nás přichází učit! Kostel je i pro nás místem vyučování – školou.

Ježíš slavil s učedníky židovské svátky (ty jsou rodinného typu) u stolu, v jídelně. Stejně i první křesťané se scházeli v jídelně. Večeře Páně je slavností u stolu – v jídelně! Jejich Večeře Páně byla mnohem více hostinou než naše.

Tenkrát ti, co slavili, nejprve přijímali Tělo Páně, pak bylo společné jídlo a nakonec pili Krev Páně. Sv. Pavel pro nepořádky vykázal společné jídlo ze slavení Večeře Páně (srov. 1 K 11:20n).

Škoda, že jsme se ke společnému jídlu při Večeři Páně už nikdy nevrátili. Nedošlo by k zapomenutí HOSTINY. Dodnes vidíme, jak je důležité po bohoslužbě spolu ještě chvíli pobýt, alespoň si dát s druhými kávu, čaj a pár sušenek (Pokud v některých kostelech není zvláštní prostor k takovému minipohoštění, lze jej uspořádat v kostele. Proč by nám mělo připadat společné jídlo v kostele nedůstojné a málo zbožné, když Ježíš si to nemyslel?)

Proč my tak snadno Ježíšovy nápady opravujeme a vylepšujeme? Jsme snad více zbožní? Máme snad my větší smysl pro důstojnost při oslavě Otce nebeského než Pán Ježíš?)

Chudáci lidé ve městě, kteří se neznají. Jaképak mají společenství? Jak mohou slavit to, co nám Ježíš daroval, když se spolu nesejdou nejprve na přirozené úrovni?

¹⁸²⁸ Bazilika byla krytá tržnice, s apsidou, kde se soudilo. Baziliky stavěli císařové lidu, aby si získali jeho přízeň.

Ježíš u poslední večeře neřekl: „Dobře poslouchejte, teď vám řeknu něco velice důležitého“ („Amen, amen, pravím vám“), ale řekl: „Jezte a pijte“.

Neřekl: „Klanějte se“, ale „vezměte, jezte a pijte ...“

K hostině patří jídlo i pití. Na hostinách jíme a pijeme.

S ostatními hosty si připíjíme a ťukáme si: „Na zdraví“. (Židé připíjejí: „Na život“, byli často pronásledováni).

Ježíš nás zve k přípitku: „Na život (věčný)“. „Na věčné přátelství“. A my víme, že jeho víno je nedostižnou značkou a pevnost jeho přátelství je vyzkoušená...

Představme si, že by někdo na hostině jen seděl u stolu a pouze zpíval, ale nejedl by. To bychom se jej ptali, co mu je, byli bychom nešťastní, kdyby si nebral z pohoštění.

Kdo se neúčastní hostiny při Večeři Páně, pouze poslouchá, zůstává na povrchu. Šidí se, podobá se člověku, který by jedl z pomeranče jen slupku a vlastního plodu by se netkl.

Večeře Páně je hostinou hříšníků. Toto poznání je pro nás nesmírně osvobozující.

Nejsme zváni ke stolu za odměnu. Ježíš nevzal dort ani poutové srdce, ale každodenní chléb.

Kdo není hříšník, nemá u Večeře Páně co dělat. Co by tam pohledával?

Jistě, v každé hospodě najdeme hříšníky, kteří se dnes dokonce vytahují i tím, co nespáchali. My

jsme jiný typ hříšníků, naše viny a chyby nám vadí, toužíme žít jinak. Nepřicházíme k Ježíšově hostině samozřejmě. To Ježíš nás – hříšníky – velkoryse zve k hostině, která uzdravuje a vyživuje.

Smíme a máme přijmout Ježíšovo pozvání k hostině. (Vypít s druhým kávu nebo zajít na skleničku není hostinou, pouze pohoštěním. Stejně dát někomu bonbón nebo sušenku není hostinou).

Ježíš nám nabízí jídlo a pití. (O významu krve bude ještě řeč.)

Snažme se pochopit Ježíšův záměr, proč to takto vymyslel. Škoda, že zůstáváme většinou jen u jídla a tvrdíme, že pití není důležité.

Nepodceňujme Ježíše a neopravujme jej – to dost dobře ani nejde.

Teologové umí zdůvodnit ledacos (už starozákonní teologové se přeli s Ježíšem o řadě věcí a mysleli, že vědí víc a jsou bystřejší než on). My, novozákonní, nejsme o nic méně „šikovnější“.

Ale náš názor a náš vkus není tak důležitý. Naším hostitelem a Mistrem je přece Ježíš. Jeho názor nám má být určující. A dokud jej nepochopíme, zůstane nám smysl Ježíšovy hostiny zastřený.

Dokud nebudeme jíst a pít, budeme se šidit.

Při promýšlení Večeře Páně vycházejme (jako Ježíš) z našich hostin. Jako my se těšíme na své přátele, vymýšlíme, jak jim projevít své přátelství, sháníme, co máme doma nejlepšího, v naději, že hosté porozumí našemu vztahu, tak i Ježíš nás při své hostině vítá: „Jste mými hosty, rád vás vidím, něco pro vás mám přichystáno“.

Co myslíte, kdo se víc těší na Večeři Páně, my, nebo Ježíš?

Těší se víc Ježíš na nás, nebo my na něj?

Vzpomínka na zemřelé

2014

Památka zesnulých, ale biblické texty vezmeme z neděle

31. neděle v mezidobí Mal 1:14b–2:2b. 8–10 1 Sol 2:7b–9. 13 Mt 23. kap. 2. listopadu 2014

Při slavnosti Všech svatých máme co slavit. Jako při rodinných slavnostech slavíme, kým pro nás je životní partner, rodiče, děti, sourozenec a co od nich dostáváme, tak máme potřebu společně slavit, co jsme se naučili od Abraháma, Mojžíše ... až po naše předky. Ti lidé došli na úroveň nebešťanů. Svědčí, že se Bůh nepřepočítal s člověkem ani se svou pomocí člověku.

O památce zesnulých děkujeme Bohu, že naše drahé probudil ze smrti a nabídl jim tak velkou pomoc, že mohou dorůstat na úroveň nebešťanů. Jsme Bohu vděční za jeho povzbuzování a pomoc k budování takových vztahů, že si přejeme, aby trvaly navždy.

Umírá-li nám někdo mladý, velice si přejeme, někdy i smlouváme, aby smrt ještě počkala. Také vám vrtá hlavou, proč lidé okolo vás nabídku života navždy neberou vážně? Copak ta naděje nestojí za prozkoumání? Neumíme lidi okolo nás pro boží nabídku získat? Jsme málo důvěryhodní, nebo je chyba u druhých? Nebo je to tím, že Boží nabídka není úplně laciná? Co si o tom myslíte?

Židům se dostalo jedinečného postavení před Hospodinem: „Nebudete-li mařit mou péčí o vás, budete-li se řídit mou moudrostí, budete-li mými spolupracovníky – pak jste mým zvláštním lidem, královstvím kněží ..., budete mou chválou, věhlasem a okrasou, svatým lidem Hospodina, svého Boha“ (Srov. Dt 26:18–19) (Úmyslně znovu a znovu opakují tato slova, aby se nám vryla do paměti a do srdce.)

Židé se těšili z boží přízně, zdaleka nebyli marniví jako pohané, a přesto v nich rostlo jedovaté býlí – kupodivu na náboženském poli.

Nerad bych spadnul mezi ty kritizované.

O verších Mt 23:1–12 jsme mluvili vícekrát. Ale jako rakovina může napadnout více míst nebo orgánů v našem těle, tak nám hrozí i další nebezpečí, proto si přečtěme celou kapitolu. Podívejme se na celou 23. kapitolu Matoušovu.¹⁸²⁹

1829 Matouš 23:1–39 ¹Tedy Ježíš mluvil k zástupům i k svým učedníkům: ²Na stoličce Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. ³Proto číňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní. ⁴Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. ⁵Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli: rozšiřují si modlitební řemínky a prodlužují třásně, ⁶mají rádi přední místa na hostinách a přední sedadla v synagogách, ⁷líbí se jim, když je lidé na ulici zdraví a říkají jim `Mistře`. ⁸Vy však si nedávejte říkat `Mistře`: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři. ⁹A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec`: jediný je váš Otec, ten nebeský. ¹⁰Ani si nedávejte říkat `Učitelé`: váš učitel je jeden, Kristus. ¹¹Kdo je z vás největší, bude váš služebník. ¹²Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.

¹³Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. ¹⁴Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjídáte domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnějším soudem. ¹⁵Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami.

¹⁶Běda vám, slepí vůdcové! Říkáte: `Kdo by přísahal u chrámu, nic to neznamena; ale kdo by přísahal při chrámovém zlatu, je vázán.` ¹⁷Blázní a slepci, co je větší: zlato, nebo chrám, který to zlato posvěcuje?

„Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, běda vám, saduceové. Hadi, plemeno zmijí!“ ¹⁸³⁰
To jsou strašná slova. Tím víc, že je říká nejlaskavější a nejmilosrdnější člověk.
Sotva se týkají jen historické židovské náboženské „elity“.
Každá věta je aktuální.

Nám – mužským – věkem často zbytní nejen prostata, ale i vlastní ego. Moc, postavení, důležitost, sláva ..., i skutky zbožnosti se mohou zvrhnout v rakovinné bujení: „Amen, pravím vám, bohatý těžko vejde do království nebeského.“ (Mt 19:23) ¹⁸³¹

Každý jsme odpovědný za to, co slyšíme od Mojžíše a Ježíše.
Boží moudrost nás vede k čistému životu a pomáhá nám varovat se toho, co se s tím neshoduje.
Mojžíš byl velikou a krásnou osobností. Přesto, že vyrůstal jako egyptský princ, nijak mu to nestouplo do hlavy. „Byl nejpokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi“ (Nm 12:3)
Ježíš byl teprve krásnou osobností, nepřišel oblečen v rouchu krále nebo velekněze. V ničem – kromě vznešeného jednání – se nelišil od lidí. ¹⁸³²

¹⁸Nebo: `Kdo by přísahal při oltáři, nic to neznamena; ale kdo by přísahal při oběti na něm, je vázán.`

¹⁹Slepí, co je větší: oběť nebo oltář, který tu oběť posvěcuje? ²⁰Kdo tedy přísahá při oltáři, přísahá při něm a při všem, co na něm leží. ²¹A kdo přísahá při chrámu, přísahá při něm a při tom, kdo v něm přebývá. ²²Kdo přísahá při nebi, přísahá při trůnu Božím a při tom, který na něm sedí.

²³Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat. ²⁴Slepí vůdcové, cedíte komára, ale velblouda spolknete!

²⁵Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Očišťujete číše a talíře zvenčí, ale uvnitř jsou plné hrabivosti a chtivosti. ²⁶Slepí farizeji, vyčist' především vnitřek číše, a bude čistý i vnějšek. ²⁷Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obilným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. ²⁸Tak i vy se navenek zdáte lidem spravedliví, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost.

²⁹Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých ³⁰a říkáte: `Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.` ³¹Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kteří zabíjeli proroky. ³²Dovršte tedy činy svých otců! ³³Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? ³⁴Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křížovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo, ³⁵aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše syna Bachariášova, kterého jste zabil mezi chrámem a oltářem. ³⁶Amen, pravím vám, to vše padne na toto pokolení.

³⁷Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromáždí uje kuřátka pod svá křídla, a nechťeli jste! ³⁸Hle, váš dům se vám ponechává pustý. ³⁹Neboť vám pravím, že mě neuzříte od nynějška až do chvíle, kdy řeknete: `Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově.`”

1830 Nedávno kdosi tvrdil, že vlky, sviněmi, čubkami a zmijemi Ježíš myslí celníky a prostitutky.

1831 Stalo se nedávno: „Otcové ...“, pravila v sakristii Jeho Milost ke kněžským kolegům.

„Bratře“, řekl na to náš kolega panu kanovníkovi, „Ježíš říká, že každý máme svého tátu a Otce nebeského a nikomu jinému titul `otec` nemáme dávat.“

„Svatý apoštol Pavel, ale říká“, rozhodně začínající spor kolegů utla Jeho Excellence, „že svatý Pavel se pokládá za `otce` ... (asi měl na mysli 1. Kor 4:14–17)

Kdybyste se před tím Jeho Excellence zeptali, kdo je víc, zda Pán Ježíš nebo svatý Pavel, mohli byste být pokládání za hlupáka: „To je přece jasné, že Pán Ježíš je nejvýše.“

Něco jiného je odpověď při zkoušce z teologie a něco jiného je naše pokřivlá životní praxe.

Kdo chce dát na Ježíše, bude se ptát, proč mu některé věci vadí? Ježíš přece není hnidopich!

Kdo se neptá, není mu pomoci.

Někdo si vymyslí jiné tituly a jinou parádu.

Mnoha lidem se líbil projev současného presidenta při předávání vyznamenání na 28. října: „To je veliký rétor!“

Jiným lidem se projev nelíbil.

„X. je velký kazatel!“, chválí někteří. Jiní namítnou: „Proč nevysvětluje Písmo?“

Verš 4: „Nakládají na druhé neunesitelná břemena.“

Do mnoha tvrdých sporů se Ježíš dostal s náboženskými horlivci, kteří neposlouchali Mojžíše: „Nic nepřidáš a nic nebereš.“ (Např. Ježíš se v sobotu smiloval nad ohnutou paní, ale představenému synagogy se to naprosto nelíbilo. Srov. Lk 13:10–17)

Verš 5a: „Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli ...“

Kdo svou zbožnost a své postavení dává na odiv, má nejen špatnou motivaci.

Vyléčí-li lékař nemocného, jeho pomoc má nevyčísitelnou cenu, Bůh mu to nezapomene (jeho studium i jeho práce jsou namáhavé). Jestli si ale lékař řekne nemocnému o úplatek, nesmírně se ošidí. Šel pod svou cenu, vybral si svou odměnu, od Boha už nic nedostane. Podobně dopadnou ti, kteří předvádějí svou zbožnost. (Srov. Mt 6:1–6)

Verš 5b: „Rozšiřují si modlitební řemínky a prodlužují si třásně ...“

Ježíš nás varuje, abychom se nenechali zmást jednáním některých lidí – i kdyby to byla hierarchie – parádou zvláštních stavovských oděvů, hodností, odznaků, šperků, titulů, privilegií ve společenském a náboženském prostoru. To vše nejsou neškodné plevy, to vše je jedovaté.

„Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10:28) Do tohoto nebezpečí patří různá lákadla a výhody světa až po násilí a ohrožení života. Je třeba se „bát“ satana, držet si ho od těla, nepodceňovat jeho vychytralost, kterou nás mazaně svádí do propasti („to všechno ti dám, jestli se mi pokloníš“).

„Kdo se povyšuje, bude ponížěn ...“ (Srov. také Lk 14:7–24; Lk 18:9–14)

Ten, kdo se povyšuje nad Mojžíše („přidává přikázání nebo ubírá“), ten kdo „opravuje Ježíše“, bude ponížěn. (Např.: „Já vám pravím, abyste nepřísahali; ... Vaše slovo buď ano, ano – ne, ne“; co je nad to, je ze zlého“ (Srov. Mt 5:33–37) a mnoho dalších nedodržovaných Ježíšových přikázání.)

Ten, kdo ví, že je jen učedníkem, začátečníkem, nehraje si na Mistra, Učitele a Otce, ale pečlivě se učí od Ježíše, ten bude povýšen do množiny nevěsty Beránkovy (srov. Lk 12:35–38) a usedne s Beránkem po jeho pravici.

Verš 13. a 15. je hrozný! Jak zruďné může být farizejské myšlení!

Verš 23: „Odevzdáváte desátky z máty a pažitky, ale právo, milosrdenství a věrnost zanedbáváte.“

Ježíšovu představu o právu, milosrdenství a věrnosti, je třeba pečlivě zkoumat a osvojit si ji.

Kdo je milosrdný? ¹⁸³³

1832 „Buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši: (Flp 2:2–5)

1833 Kdo je nemilosrdný, nám Ježíš vysvětlil. (Mt 18:23–34)

Milosrdný samařan prokázal zraněnému tělesné milosrdenství.

Milosrdenství se dostalo prosícímu celníkovi (Lk 18:10–14) přesto, že prohospodařil nakradený majetek (nebyl dobrý hospodář), neměl, čím by vyrovnal svůj lup (na rozdíl od Zachea). Podle spravedlnosti mu nemohlo být odpuštěno.

Milosrdenství není lhostejností ke zlu, ke hříchu.

Lidem rozvedeným, žijícím ve druhém (civilním) manželství zakazujeme Stůl Páně.

Copak nejsme všichni hříšníci? Ježíšova Hostina je hostinou hříšníků.

Biskupská synoda tuto otázku načala. Máme rok na hledání Ježíšova názoru. Naslouchejme oběma názorovým stranám.

Afričan žijící se čtyřmi manželkami uvěřil v Krista. Jak má tři z nich propustit? Jak se uživí? Co s jejich dětmi?

I když nebude pokřtěn (církvní právo to nedovoluje) je vázán poznáním. Co by mu Ježíš řekl?

My, kteří žijeme v palácích, vymýšlíme církvní právo i pro černochoy, žijící v chýších.

Verš 29–38: „**Běda vám, stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a myslíte si, že jste lepší než vaši otcové.**

Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu?

... budete zabíjet a křížovat a pronásledovat proroky...

... padne na vás všechna spravedlivá krev prolitá na zemi ...“

Utvrzujeme se, že jsme dobrými věřícími. Myslíme si, že bychom nejednali jako Ježíšovi nepřátelé. Ti byli přesvědčeni, že by nepronásledovali Eliáše, že by mu nabídli úkryt před králem a jeho proroky.

Tak uvažují náboženští pokrytci a náboženští slepci.

(Je to podobné jako s prezidentem M. Zemanem.)¹⁸³⁴

Neptají se: Bože, co mám dělat, abych nepatřil mezi nepřátele tvých služebníků. Bože, úpěnlivě tě prosím v této věci o pomoc.

Farizejismus je velkou a zákeřnou chybou ve zbožnosti. Je velkým nebezpečím, může nás dovést až k zavržení. František, je první římský biskup, který o tom mluví. Říká, že farizejství je křesťanstvím bez lásky, rajtováním na liteře a „tradici“ bez porozumění Duchu Božímu, bez poznání úmyslu Zákonnodárce.

Když se apoštolové trapně mezi sebou dohadovali, kdo z nich je největší, Ježíš jim řekl: „Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, si dávají říkat dobrodinci. Mezi vámi to tak nebude: Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží.“

2008

Vzpomínka na zemřelé Mal 1:14b–2:2. 8–10 1 Sol 2:7b–9. 13 Mt 23:1–12 2. listopadu 2008

Při dnešní slavnosti lze použít řadu textů.

Katolický týdeník uvádí například evangelium J 6:37–40. Tam nás Ježíš ubezpečuje, že Bůh si nepřeje nic jiného, než aby se s ním jeho milované děti sešly u jeho rodinného stolu.¹⁸³⁵

Vše ostatní je už jen na nás.¹⁸³⁶

Nevztahuje se na nás verš 4: „Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem“?

1834 M. Zeman 28. října vyznamenal zesnulou Natalii Gorbanevskou. Ta už nemůže promluvit. Nevyznamenal její kolegy, kteří také protestovali na Rudém náměstí v Moskvě roku 1968 proti okupaci Československa, protože žijí.

N. Gorbanevská prosila vloni M. Zemana, aby nejezdil na Putinovu olympiádu do Soči.

Tři roky po Hitlerově olympiádě v r. 1935 v Berlíně, Hitler napadl naše země. Putin za dva dny začal obsazovat Krym. Předtím strašně zabíjel při okupování Čečenska, Gruzie ... (Zoufal jsem si, když pan kardinál Duka jel na olympiádu se Zemanem.)

Zeman rozdává metály mrtvým, ale nezastává se současných nespravedlivě pronásledovaných lidí v Rusku.

Naopak se klaní pronásledovatelům – Putinovi a Lavrovovi (a čínským komunistickým vládcům).

„Padne na vás všechna spravedlivá krev prolitá na zemi!“ – Kdo víte o velikém pronásledování kněží pro „modernismus“, možná vás něco napadne o pozdějším pronásledování církve.

1835 Ježíš řekl zástupům: „Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven, neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal; a jeho vůle jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“ (J 6:37–40)

1836 Děti milujících rodičů mají v životě dost prostoru na to, aby zjistily, zda je lépe jít životem sám nebo se zázemím rodiny. Život tady nám dává dost prostoru, abychom si ověřili co člověku nabízí Bůh.

Už jsme několikrát mluvili o „očistci“. Je nutné si ujasnit, zda je vězením, kde si lidé odpykávají trest, nebo doškolováním.

Jinak se pomáhá poškolákům nebo vězňům a jinak těm, kteří mají možnost si udělat maturitu v náhradním termínu po prázdninách.

Na více místech Ježíš ukazuje, že v jeho království se protekce nevedou.

Nepřemlouváme pana profesora, aby nechal projít u státnice medika, který se neučil. Svatí se za nás nebudou přimlouvat. Naopak, prohlásí, my jsme to také zvládli, nebudeme si snižovat úroveň nebe.

Není třeba přemlouvat Boha, ale sebe a povzbuzovat ty naše drahé, kteří zůstali pozadu.

(V příloze uvádím vyprávění, které z určitého úhlu nasvěcuje pohled na očistec.)

Vše, co děláme dobře, je povzbuzením pro naše drahé zesnulé. Známe sílu a nosnost společenství.

Pro nás je důležité znát nejen krásu porozumění a sjednocení s Bohem, ale i úskalí cesty k Bohu. Proto jsem zůstal u důležitých a opomíjených textů 31. neděle v mezidobí.

K 1. čtení: Nelze si vybrat rodiče, dědičného krále, světskou či církevní vrchnost. ¹⁸³⁷

Kdyby byl Bůh svévolný nebo nějak svérázný, nic bychom s tím nenadělali. Je výhrou, máme-li dobré rodiče nebo Boha.

Lidská jména v Bibli vyjadřují program. Vyprávějí, kým nositel jména je nebo má být.

Jsou jména osobní a obecná (král, pomazaný, táta, babička) ¹⁸³⁸

Boží jméno je nesdělitelné. ¹⁸³⁹

„Jméno Boží“ někdy v biblických textech zastupuje tetragram JHVH. ¹⁸⁴⁰

„Moje jméno je hrozné mezi národy“ – stručně bychom to mohli charakterizovat: „Hospodin je nepřemožitelný“.

Texty o kletbě, například v 27. kap. Páté knihy Mojžíšovy, je nutné číst s souvislosti s nabídkou požehnání a péčí Hospodina. Vše je otázkou volby člověka. Bůh nikam nikoho svévolně neposílá.

1837 Otevřeme-li encyklopedickou knihu o náboženství, zdá se, že si můžeme vybrat podle chuti. Tak si lze vybrat třeba rasu psa. Banku, které svěříme své úspory, vybíráme mnohem uvážlivěji. Životního partnera teprve. Vybrat si cestu k věčnosti je nejzávažnější volbou. Změna partnera nebo Cesty je na odpovědnosti každého.

Někdo si vybuduje takový vztah, že by chtěl být s druhým navždy, jiný si přeje, aby co nejdříve skončil. Některá východní náboženství usilují o rozpuštění vlastního já v absolutnu a jejich cesta vede lidi ke zbavení se každé touhy – zkušenost je dovedla k tomu, že touha je nesplnitelná a je pouze marným trápením. Nevědí o příslibu Mesiáše, že nás dovede k velikosti božích dcer a synů.

1838 Naše maminka je pro nás tak jedinečná a nezaměnitelná, že bychom nejraději psali MAMINKA ... Jen její děti jí oslovují „maminko“, ostatní ji říkali: „Marie“ nebo: „paní Nováková“.

Znalost jména je darem (větším než znalost telefonního čísla), umožňuje i další setkání.

Bůh má v Bibli mnoho jmen, která ovšem často promlouvají jen k tomu, kdo má s Bohem osobní zkušenost.

1839 Naše vnímání a poznání není schopné vnímat celou velikost Boha. Je bytostí, která nás nekonečně přesahuje. Všechny knihy světa by nestačily k popsání jeho velikosti, tím méně ji můžeme vtěsnat do jména o pár písmenech.

1840 JHVH není vlastním jménem Boha. Podle smyslu přibližně znamená : „Jsem tu pro vás a vždy budu pro vás“.

„Máma“ nebo „táta“ také není vlastním jménem a přitom je jedinečným programem pro děti a nejvyšším drahým jménem. Nemusím popisovat, co znamená mít někoho takového, mít možnost zavolat tímto slovem ... (Na začátku listopadu si to znovu silně uvědomujeme.)

„JHVH“ žid nikdy nevysloví. Jen jednou do roka vyslovoval toto jméno velekněz ve svatyni jeruzalémského chrámu.

To jen katolíci berou hloupě boží jméno nadarmo jako vycpávku.

K evangeliu: Celá 23. kap. Matoušova není jen historickou Ježíšovou výtkou farizeů a zákoníků, ale ukazuje na úskalí, ohrožující ty, kteří si myslí, že už došli dost daleko, aby mohli vést druhé.

V božím království se nic nenařizuje. Tam vládne osobní snaha po porozumění a sjednocení.

Třeba dnes někdo v modlitbě poprosíme, aby nám Bůh svým slovem umožnil osvětlení – abychom my: faráři, biskupové, tátové a mámy nebyli těmi, kdo si hrají na Mojžíše.

K tomu je opět důležité si přečíst celou 23. Matoušovu kapitolu a převést si smysl Ježíšova varování do našich jednání.

Na přístupu k Ježíšovým slovům se ukazuje, jakou úctu máme k jeho slovu a jemu samotnému. Často si ani nepřipouštíme, že bychom dělali něco špatně. Často se rychle ohrazujeme jak svá jednání myslíme dobře a upřímně (jakoby už to vylučovalo chybu.)

Místo poctivé a pečlivé snaze porozumět jeho varování z Mt 23 kap., rychle vnucujeme své pohledy a svou praxi.

Nenašel jsem zatím, že by Ježíš něco přeháněl nebo slovíčkařil.

Farizeové měli velikou snahu nejen dodržovat všechnu literu přikázání Boží, ale mysleli si, že lze žít na víc než na 100 %. Proto se s velikou pečlivostí věnovali Písmu (aby nepřehlédli něco z příkazů a zákazů). Navíc si přidávali modlitby, posty, dobré skutky a sebezápory.

Zákoníci pocházeli většinou z farizeů, byli profesionálními znalci Tóry.

Obojí položili důraz na výkon. Osobní vztah k Bohu se jim ale vytratil.

Ježíš kritizuje zbožné všech časů, kteří vymýšlejí další přikázání i sekýrují druhé. (U Mojžíše je řečeno: „Nic k mým přikázáním nepřidáš a nic neubereš! Na nic jsme nezapomněl a nic v nich není zbytečné.“)¹⁸⁴¹

I Ježíš nosil v rozích svého oděvu třásně (cicit) a k modlitbě si vázal modlitební řemínky (tfilin).¹⁸⁴²

Ale také vícekrát mluvil o cudnosti projevů zbožnosti a důrazně kritizuje pokrytectví, náboženský exhibicionismus a zneužívání moci.¹⁸⁴³

Ježíš postavil společenství svých přátel (Boží království) na službě. Na modelu rodiny. My jsme ale rychle přestavěli církev podle hierarchického modelu římského státu.

1841 Všechno, co vám prikazuji, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš. (Dt 13:1)

1842 Mojžíši, mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně a nad třásně at' se dávají na okraj svého roucha purpurově fialovou stuhu. Budete mít třásně, abyste si při pohledu na ně připomínali všechna Hospodinova přikázání a plnili je, abyste se neřídili vlastním srdcem a vlastníma očima, jako se jimi řídí smilníci, abyste si připomínali a plnili všechna má přikázání a byli svatými pro svého Boha. Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země, abych vám byl Bohem. Já jsem Hospodin, váš Bůh. (Nm 15:39–41)

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes prikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4–9)

1843 Jedna pracovní vatikánská odborná komise měla závěrečné slavnostní zakončení. Kardinálové a biskupové seděli v prvních řadách. Když jistá členka té komise pozvedla v údivu obočí, zvedli se a dali těm několika málo ženám přednost. Něco podobného se může odehrávat třeba v našich domácnostech nebo kostelích. Zažil jsem, jak hospodyně na faře uvařila a prostřela důstojným pánům a sama jedna u kamen z kastrůlku, sedíc na malé stoličce.

Chceme, aby nás děti přerostly. Je dobře, když se studenti časem dostanou dál než jejich profesori. Ale na Ježíšovu úroveň se nedostaneme nikdy, natož abychom byli chytřejší než on. Můžeme něco vymyslet lépe než on?

Ježíš po nás chce samostatné myšlení a varuje nás před zákonickým lpěním na literě, ale naše rozhodnutí mají být v souladu s úmyslem zákonodárce. Proto nám vše vysvětluje.

(Proto si až do nesnesitelnosti stále připomínáme nutnost stálého obracení se na svého Mistra, Učitele a Pána. Na pochopení jeho názorů a porovnávání si svých názorů s jeho názory.) Zatím jsme pouze učedníky, nikoliv Mistry.

V rodině máme nejvyšší úctu k rodičům – pro jejich nezištnou službu a odpovědnost za děti.

Služebník (zaměstnanec) dostává mzdu. Otroku se neplatí. Děti rodičům neplatí ani je neživí.

„Otrok“ je zde uveden v tomto vznešeném smyslu. Rodiče tu jsou pro děti, Bůh a jeho syn pro nás. Kněz, lékař, soudce, politik, zedník a prodavačka tu jsou pro druhé. Není tu řeč o otrokářích, běda těm, kteří by se svévolně chovali. Všichni jsme sourozenci. Podle toho se k sobě máme spravedlivě a pěkně chovat. Víme, co je hříchem.

Maminka si nedává nejdříve jídlo na svůj talíř, ani nejí dříve než rodina, neparádí se na úkor svých dětí, netvrdí, že by to bylo pro reprezentaci rodiny. Ani Ježíš to tak nedělal. To jen my si ledacos prosazujeme a šikovně zdůvodňujeme.

Ani Ježíš, ani naši tátové se nenechávali oslovovat zvláštními tituly.

Máma „otročí“ rodině. Dobrý táta má každý den nějaký čas otročit své manželce a dětem. Co si přejí, má jim udělat, když to je v jeho možnostech (otrok neodmítá proto, že se mu nechce).

„Slibuji ti lásku, úctu a věrnost. Budu vychovávat děti podle božího zákona služby („otročství“), tak, jako mě „otročí“ – slouží Ježíš“. Pak teprve můžeme mluvit o křesťanském způsobu života a manželství.¹⁸⁴⁴ Být dobrým manželem a tátou není otázkou peněz.

Ježíš je „Otrok Boží“ (nepřesně překládáme „služebník boží“). Otec mu neporoučí, on sám se rozhodl.

V božím království se nikdo nepovyšuje, natož aby poroučel nebo dokonce zotročoval druhého.

V psychosociální rovině je dospělý ten, kdo přijal odpovědnost za své jednání, za svá slova a myšlení (nevymlouvá se, nesvádí vinu na druhého a umí si přiznat chybu).

Jen takový dokáže nést odpovědnost za druhé.

Ten první stupeň dospělosti přijímají židovští kluci ve 13 letech a děvčata ve 12 letech. Druhý stupeň dospělosti vyžaduje manželství, přijímáme jej při svatbě.

V božím království nikdo neporoučí, jeden dává přednost druhému (apoštolové to v Novém zákoně na mnoha místech připomínají).

Titul „Mistr“ už v církvi nepoužíváme. Zákonicky jsme si vymysleli jiné. („A ty přece nejsou v evangeliu zakázané!“)

Jak můžeme někoho označit za „církevního učitele“ nechápu. Snad by bylo možné jej označit za tovaryše. (Učedník se teprve učí. Tovaryš zvládá základní dovednosti. Mistr si dovede poradit i v nových situacích.)

O názvu „otec“, dokonce „Otec“, natož „svatý Otec“ by musela být delší řeč.¹⁸⁴⁵

1844 Jeden náš přítel neměl lehké dětství, rodiče jej odložili na několik let k dědečkovi a babičce. Nevymlouvá se na to. Když šla jeho nejstarší dcera do první třídy, měla přečtených 269 knih. Neuměla číst, to táta (podnikající v tvrdých podmínkách) každý večer četl dětem. Chtěl mít děti, tak nedává přednost televizi nebo hospodě.

1845 Co proti tomu Ježíš má? Nepřehání? Není pedant? Koho Izraelité nazývali svým otcem? Abraháma.

O „ponížení“ a „povýšení“ jsme si už někdy něco říkali.

Nikdo z židů by nikdy neřekl, že je víc než Mojžíš, ale ten, kdo něco přidával nebo ubíral něco u „Mojžíše“ nebo autoritativně říkal něco jiného, ten se povyšuje nad Mojžíše.

Nikdo z nás neřekne: „Já jsem víc než Ježíš“, ale povyšujeme se nad něj, pokud se jím oháníme a přitom vedeme druhé jinou cestou.

O takových Ježíš řekne: „Budete poníženi, sestup z místa, které ti nepatří“. Dopouštíme se tohoto přestupku mnohem a mnohem více než jsme ochotni si připustit. (Např. i tím, že suverénně přestupujeme Ježíšova přikázání: „Nenechávejte si říkat Mistře, Učiteli a Otče“.)

Naopak ten, kdo poctivě uznává, že je jen učedník, může být použit k vyššímu „postavení“. Např.: „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce“. (J 15:15)

A Ježíš jim říkal: „Kdybyste byli syny Abraháma, to by s vámi byla jiná řeč. Ale Bůh si přeje, abyste Abraháma přerostli, má pro vás větší program, buďte syny Nebeského Otce.“

Ani Ježíš se nenechal oslovovat „Otče“.

Když jsem poprvé sloužil mši a řekl Bohu: Svatý Otče...“, trklo mě, jak to, že stejně oslovujeme římského biskupa (Josef Zvěřina mně poradil cestu z té šlamastyky ven).

(Teď jsem si v Izraeli, konečně! u „Božího hrobu“ uvědomil další naše nepečlivé vyjadřování.)

A to nám vadí ti, co říkají, že Bůh je mrtev... My si to nemyslíme, ale sami se hloupě vyjadřujeme.)

U oslovení „otče“ nejde o to slovo, ale o nebezpečí pro obě strany, které takové oslovení praktikují.

To třeba podrobněji popíšu jindy.

32. neděle v mezidobí

2020

32. neděle v mezidobí Mdr 6:12–16 1 Sol 4:13–18 Mt 25:1–13 8. listopadu 2020

Královským způsobem biblického vyučování je příběh – dobře se pamatuje, na rozdíl třeba od definice. Ježíš je geniální Učitel, řadou podobenství nám vypráví, co je boží království. To už „přichází“, začíná tady na zemi, je pro nás připraveno jako dar. Můžeme do něj vstoupit, patřit do něj, pracovat pro něj.¹⁸⁴⁶

Ježíš je Učitel božího království. Učí nás, jak se máme pro jeho království uspořádat, aby nám bylo navzájem spolu dobře. Bez jeho pokynů se neobejdeme. Pro zopakování jich pár připomínám.¹⁸⁴⁷

Ten, kdo touží po životě, spravedlnosti a lásce, ocení moudrost uspořádání Božího království. „Beru vás za ruku, dívejte se, jak jednám s vámi a s druhými lidmi. Jak naslouchám Otci a konzultuji si s ním své jednání. Můžete se to ode mě naučit. Ukážu vám, co je důležité. Vysvětlím vám, na co si dávat pozor, co by vás mohlo svést z cesty. Každý z vás může pro soužití v boží rodině udělat mnoho.

1846 Království je určitým uspořádáním společnosti.

Škoda, že naši občané mnoho nevědí, co demokracie obnáší a co pro ni máme konat. Manželství, rodina, demokracie, EU, boží království, farnost, komunita jsou živá společenství, stojící na stálém budování vztahů. My, Gottwaldovy a Husákovy děti – svým nadáváním na demokracii prozrazujeme, svou občanskou nevědomost. Dospělost je přijetím odpovědnosti za vztahy s druhými.

1847 Obrátte se, boží království je pro vás připravené.

Jestliže se neobráíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.

Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.

Vám je dáno znát tajemství Božího království, ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali.

Království Boží je mezi vámi!

Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

Přijď tvé království.

Hledejte především boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.

Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane`, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.

Někteří synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.

Ode dnů Jana Baptisty až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.

Vám je dáno znát tajemství království nebeského, jim však není dáno.

Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce; to je ten, u koho se zaseto poděl cesty.

Syn člověka pošle své anděly, ti vyberou z jeho království každé pohoršení a každého, kdo se dopouští nepravosti.

Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všechno,

co má, a koupí to pole. Anebo je království nebeské jako když obchodník, který kupuje krásné perly ...

Anebo je království nebeské jako síť, která se spustí do moře a zahrne všechno možné ...

Každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.

Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.

Bohatý těžko vejde do království nebeského.

Udělovat místa v božím království po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec.

Nejsi daleko od Božího království.

Já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně.

Říkáme si, že boží království je uspořádávání (stálý proces) sebe sama a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel. Kdybych měl říci heslo božího království, možná bych navrhl: „Ty a já.“¹⁸⁴⁸

V podobenství o svatbě královského syna (měsíc se k němu znovu a znovu vracím), jsme slyšeli, že je na svatbu zván každý: královi dávní přátelé, i lidé z ulice, dobří i zlí.

Přátelé už o krále, o jeho syna a hosty nestáli.

V Lukášově evangeliu stojí: Udělali se pro sebe, zařídili se po svém. Měli své usedlosti, své bohatství, své zájmy (jeden byl zemědělec, druhý chovatel, třetí si užíval svatební líbáňky). Ježíšovo vyprávění o svatební hostině nás poučuje: dobré vztahy je stále třeba budovat.

Ježíš nás upozorňuje:

I dobří přátelé se mohou rozejít.¹⁸⁴⁹

Se zlem není radno koketovat, zahrávat si s ním. Můžeme se sami připravit o soudný rozum, o svědomí a dobrou vůli tak, že už nestojíme o blízkost s Bohem a bratřími. Můžeme tak propadnout zahleděnosti do sebe a do sobectví, že s ním nepohne ani boží milosrdenství.

(Kupodivu i tito lidé jsou „králem milosrdenství“ velkoryse zváni na svatbu. Jsou dotlačeni, třeba svědomím. Bůh zve i je ke změně života.)

Nechápeme, jak je možné, že si někdo neoblékne „svatební šaty“.

Ale Ježíš mluví „z praxe“. Člověk bez svatebního roucha je „vyčuraný“, přišel se jen nacpat dobrým jídlem a napít se, ale hostitel a hosté ho nezajímají. Není ochoten pracovat pro druhé.

Někdo si nechce přiznat selhání. Neumí prohrávat. Nechce se omluvit.

Nechodí v „Ježíšových barvách“, nevezme si na sebe „dress Ježíšova mužstva“ (nepřišel na hřiště kvůli dobrému fotbalu, ale chce se prát). Nebude se živit prací, ale zlodějinou nebo loupeží (jako třeba oligarchové).

Některým lidem jde jen o sebe, o moc, o bohatství, žijí se jen podvody. Takoví mají vlastní „šaty“ – svůj způsob života. Poctivosti se jen smějí. „Šmejdi“ dál vysávají staré lidi. Podvodní léčitelé tahají z nemocných těžké prachy. ...

Někteří si umrtvili svědomí (jako například JUDr. Karel Vaš nebo Kaifáš).

O těchto úskalích máme vědět. Když jsme byli mladí a plni ideálů, vůbec jsme netušili, že by člověk mohl tak smutně skončit. Netušili jsme, že selžeme ... (Petr byl pohoršen, když mu Ježíš řekl, že ho zapře.) Nemáme být naivní vůči zlu. Máme se učit rozpoznávat, jaký sklon nás stahuje dolů a jaký duch s námi, nebo s druhým hýbe.

Vrátím se k dnešnímu podobenství.

„V království nebeském,“¹⁸⁵⁰ to chodí tak, „jako když deset děvčat vzalo lampy a vyšlo naproti ženichovi.“

O způsobu slavení svateb v Ježíšově době něco víme (v Poznámkách minulých ročníků to leze najít).

Uspořádat týdenní slavení pro mnoho lidí bylo uměním.¹⁸⁵¹

1848 Živočišně tůhneme k: „Já a ty“. Někdo dokonce k: „Já! Já! Já!“

1849 Zbožní Ježíšovy doby měli svou „víru“ – s Mesiášem se minuli. My křesťané se často s Mesiášem mýjíme, prolili jsme mnohem více krve než židé.

1850 Matouš napsal evangelium pro židy, proto nepoužívá termín *boží* (JHVH) království. Židé výraz JHVH opisují.

1851 Zkusme si v rodině s dětmi povídat, co vše je třeba na svatbu připravit.

Některá mladá děvčata měla vytvořit světelný průvod. To nebyl těžký úkol, měla být pěkně ustrojená a připravená v pravý čas svítit lampičkou. Při čekání mohla v noci pospávat, ale někdo měl hlídat, zda se blíží průvod ženicha a nevěsty.

Polovina družiček z podobenství byla hloupá.¹⁸⁵²

Neuměla přemýšlet, nemyslela na „zadní kolečka“, nepřipravila si dostatečné množství oleje.¹⁸⁵³

Děvčata byla se sebou spokojená, už se viděla, jak kráčí vedle ženicha.

Selhala podobně jako třeba velekněží, ti se také – se samozřejmostí sobě vlastní těšili na korunovační průvod s Mesiášem.

Druhá polovina děvčat z podobenství je moudrá, prozíravá, v řeckém textu *fronimos*. Co to znamená? Ježíš to *fronimos* používá o hadech. „Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice.“ (Mt 10:16) Přirovnání k hadům(!) nás zaráží – máme zpozornět.

Hadi jsou dost zranitelní. Jsou citliví na otřesy a pachy.

Máme být *fronimos*, máme se cvičit v rozpoznávání příčin chyb a hříchů.¹⁸⁵⁴

Máme myslet dopředu, na následky našich rozhodnutí a činů. Na budoucnost.

Odmala se připravujeme do života. A postupně se učíme hledat smysl svého života.¹⁸⁵⁵

Do manželství vstupujeme připravení nebo nepřipravení. (Manželství a rodina jsou nejmenší buňkou božího království.) Vztah, žijících nablízku, nás prověří. Pokud jsme něco zanedbali, těžko se to dohání.¹⁸⁵⁶

Jak to bylo při vaší svatbě? Jak to bylo v Ježíšově době bez ledniček a velkých obchodů? Někdo rozdělil úkoly: kdo bude shánět potraviny, kdo je bude připravovat (kdo je šikovný řezník), kdo bude vařit, obsluhovat, umývat nádobí, muzicírovat, kdo bude rituál řídit a kdo bude společnost bavit ...?

1852 Nemusím snad dokazovat nebezpečnost hlouposti. Připomínám, že *hloupost* v Bibli je hříchem. Je výsledkem lenosti a strachu, kdo se neptá a nepracuje na své osobnosti Ježíšova učedníka, zůstává přinejmenším dlužen (sobě, Bohu i lidem).

1853 Trochu vzdělaný člověk zná symboliku světla. (Srov. například Mt 5:14–16; J 1:1–18)

1854 Někdo se celý život zpovídá ze stejné chyby („Modlil jsem se roztržitě.“ „Pomlouval jsem.“ „Díval jsem se na porno.“ ...) a neumí najít a odstranit její příčinu.

1855 Máme růst k dospělosti, máme spět k charakteru božích dětí.

Pětileté děcko se učí být pětiletým dítětem svých rodičů. Jeho rodič se učí být dobrým rodičem pětiletého syna. Za rok se má dítě i rodič posunout výše.

Ve škole se bude dítě snažit osvojit si mnoho nových věcí ...

Být dobrým patnáctiletým dítětem a dobrým rodičem patnáctiletého dítěte je mnohem větším uměním než to, co obě strany zvládly v minulých letech.

Víme, co si potřebujeme osvojit ke slušnosti.

K dobrým sousedským vztahům.

Ke spravedlnosti.

K občanství v demokracii.

Kdo se neumí rozdělit, je sobec.

Kdo se v čase karantény nechá bez příčiny uznat marod, aby nemusel do práce, je příživník.

Kdo nepomůže zraněnému, nuznému, je sketa.

Řekli by lidé svévolně odmítající nosit roušku: „Pane doktore, teď mě budete 7 hodin operovat, neomezujte se rouškou, špatně by se vám pracovalo.“?

Kdo využívá nouze druhého k nadměrnému obohacení, je upírem.

1856 Kdo neumí přiznávat chybu, omluvit se a usilovat o nápravu, neměl se ženit.

Nevyužijí-li rodiče čas předškolního věku k získání důvěry svých dětí, čeká je smutný osud.

Už jste viděli film „V síti“? Kdo jsme věděli, jak velké nebezpečí číhá na naše děti přes internet?

Je na nás, zda si promyslíme, co Ježíš míní olejem do lamp.
Jsme vzdělaní, z literatury, dějin a filmů vidíme náročnost vztahů a života.
Jaké vlastnosti a jaké dovednosti si potřebuji osvojit pro krásu života v božím království? ¹⁸⁵⁷
Kdo přijme následující slova – bude uchvácen.
Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa.
Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal.
Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.
Těm, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.
Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.
(J 1:9–13)

Budeme-li prozíravě pracovat s Ježíšovými varováními, snížíme opakování hříchů svých předků.

Poslední poznámka. My „útlocitní“ se bláhově zarážíme nad Ježíšovými slovy k hloupým družičkám, stojícími přede dveřmi: „Neznám vás!“ a utíkáme před jeho vážným varováním.
Nesudme stále Boha! Křivdíme mu. Je soucitný jako nikdo z nás.
Pěstujme si svou spravedlnost.

Hostina Beránka s jeho nevěstou začala. Jsme mezi pozvanými.
Bohu není zatěžko dávat přednost druhému (je otázkou, zda tomu věříme), my se to teprve učíme
(a máme, nebo míváme obavy, že přijdeme zkrátka).
Je v našich možnostech se přesvědčit, že Bůh není mluvka.

1857 Úmyslně vám nabízím ještě jednou texty:
Obraťte se, boží království je pro vás připravené.
Jestliže se neobráťte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.
Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.
Vám je dáno znát tajemství Božího království, ostatním však jen v podobnostech, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali.
Království Boží je mezi vámi!
Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.
Přijď tvé království.
Hleďte především boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.
Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane`, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.
Někteří synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.
Ode dnů Jana Baptisty až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.
Vám je dáno znát tajemství království nebeského, jim však není dáno.
Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce; to je ten, u koho se zaseto poděl cesty.
Syn člověka pošle své anděly, ti vyberou z jeho království každé pohoršení a každého, kdo se dopouští nepravosti.
Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole. Anebo je království nebeské jako když obchodník, který kupuje krásné perly ...
Anebo je království nebeské jako síť, která se spustí do moře a zahrne všechno možné ...
Každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.
Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.
Bohatý těžko vejde do království nebeského.
Udělovat místa v božím království po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec.
Nejsi daleko od Božího království.
Já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně.

Od nepaměti lidé hledají moudrost. Jak k ní přijít?

K moudrosti přichází ten, kdo o ni stojí, kdo vyhledává moudré a naslouchá jim.

K získání Moudrosti nám sám Bůh osobně nabízí své vyučování. To je krásné, úchvatné, zajímavé, vtípné a elegantní. Boží moudrost si můžeme osvojit pro svůj život.

Před týdnem jsme v evangeliu slyšeli o tfilin.¹⁸⁵⁸

Izraelité si – na konci uvazování tfilin na ruku – konec řemínku třikrát ovíjejí okolo prostředníčku se slovy Hospodina:

- „Zasnoubím si tě navěky,
- zasnoubím si tě spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním,
- zasnoubím si tě věrností a poznáš Hospodina.“ (Oz 2:12–22)

(Tfilin se uvazují každý den mimo sobot a pěti svátků. Kolikrát do roka ta slova Izraelita vysloví? Kolikrát tato slova děti za své dětství od rodičů slyší?

Každou sobotu slyší manželka děkovnou modlitbu svého manžela: „Chvála ženy statečné“.

Kolikrát za své dětství slyší děti modlitbu svého táty, který Hospodinu děkuje za svou manželku a za to jakou maminku od Boha dostaly?

Tato náboženská kultura pozvedá a obohacuje a ovlivňuje manželství a rodinu!

Ježíš nás učí, že slova modlitby mohou být krátká (neboť), ale neříká, že naše naslouchání Bohu máme zkracovat.

Řekněte, prosím, dětem, jakého bohatství se nám dostává, jak vzdělání v naší společnosti narůstá. Před 200 lety zedník neuměl číst a psát (ale řemeslo ovládal velice dobře). Dnes má 9leté vzdělání všeobecné a 3leté odborné.

Náboženské vzdělání je potřebné pro věčnost. Bůh je nám světlem, které v našem životě svítí na vše.

Proč si náboženského vzdělání nevážíme?!¹⁸⁵⁹

K podobenství o hloupých děvčatech znovu stručně připomenu něco o svatbě Izraelitů.

1858 V některých východních náboženstvích si lidé malují na čelo mezi oči znamení „třetího oka“ – osvícení. Izraelité si na čelo a levou ruku připevňují tfilin – jejich osvícením je Slovo boží.

Hospodin řekl Mojžíšovi:

„Mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně a nad třásně at' se dávají na okraj svého roucha purpurově fialovou stuhu. Budete mít třásně, abyste si při pohledu na ně připomínali všechna Hospodinova přikázání a plnili je, abyste se neřídili vlastním srdcem a vlastníma očima, jako se jimi řídí smilníci, **abyste si připomínali a plnili všechna má přikázání a byli svatými pro svého Boha. Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země, abych vám byl Bohem. Já jsem Hospodin, váš Bůh.**“ (Nm 15:37–41)

1859 Rodiče i děti dávají přednost všelijakým zájmovým kroužkům. Vyučování náboženství je až na posledním místě. Řada rodičů například vozí děti do „hudebky“ i do jiného města (i když nepočítají s tím, že by jejich děti jednou byly profesionálními muzikanty), ale vyučování náboženství nepokládají za životně důležitou výbavu pro život pozemský a pro věčnost.

Ani církev nedopřává katechetům patřičnou mzdu.

Ptám se farníků, za jakou mzdu by oni náboženství učili.

Děvčata od dvanácti let a mládenci od třinácti let mohli vstoupit do manželství. Při zasnubách se snoubenci a obě rodiny zavazovali slibem, který tvořil, řekněme, 80 % svatební smlouvy. Mladá děvčata většinou ženichové nechávali ještě dospět v jejich rodině. Svatba se tedy konala často po delší době. (Kdyby si snoubenec chtěl vzít za manželku jinou dívku, musel své snoubence napsat rozlukový list.) Svatba se v domě ženicha slavila týden, pozvána byla celá vesnice. Příprava slavnosti byla náročná, řídil ji často profesionální „správce svatby“. Když bylo vše připraveno, vydal se ženich se svou družinou do domu snoubenky. Rodině přinášel dary. Všichni byli pohostěni, jedli, pili, zpívali, tančili ... Pak si ženich odváděl nevěstu do svého domu. Tam už ženichovi lidé v jeho vyzdobeném domě čekali, aby svatební průvod přivítali. Každý měl svou roli. Určená děvčata se světlou rukou měla vyjít průvodu vstříc.

(Někdy se slavnost u rodičů nevěsty protáhla – podle bohatství a pohostinnosti nevěstiny rodiny, někdy byla nevěsta ze vzdálenějšího místa – a tak ženich s nevěstou v průvodu k domu ženicha přicházeli třeba i po půlnoci.)

Polovina děvčat byla prozíravých, polovina neuměla přemýšlet. Nepočítala na zadní kolečka, ujel jim vlak.

Nepozastavujme se nad tvrdostí ženicha. Hledejme výpověď tohoto modelu o království božím. Jak to v něm chodí, čeho nám je třeba, abychom mohli vejít do domu Ženicha. (Dodržujme půdorys, hranice podobnosti.)

Hloupá děvčata nesplnila svůj úkol, svou „práci“.

Připomínám, že hloupost v Písmu je hříchem – její příčinou je strach a lenost. Získání moudrosti vyžaduje duševní a duchovní „práci“, pílí i odvahu. Kdo se neptá (třeba aby se svými názory neztrapnil před druhými), kdo je pohodlný, kdo se věnuje nepodstatným věcem, nenaplní své životní poslání. Nedospěje s druhými k obrazu božím, nebude například dobrým partnerem v manželství, dobrým rodičem.

Někdo svítí jen kus života a pak mu dojde „olej“.

Víme, že my pokřtění máme stále druhým svítit na cestu. ¹⁸⁶⁰

Vyhledejte si, prosím, texty: Př 4:18; J 1:5; Mt 5:15–16; 1 J 2:8

Rodiče (nejen oni) jsou o generaci starší, mají náskok v nejrůznějším poznání a dovednostech života. Mají pomáhat svým potomkům nejen k materiálnímu zabezpečení, ale mají je také přivádět k Bohu, k setkání s jeho péčí, dobrotou a milosrdenstvím.

Máme větší možnosti a poznání než naši předkové, tak máme být vybaveni vést další generace k poznávání Boha. Svě děti nemůžeme vést k Bohu tak, jako naše rodiče vedli nás. Máme se připravovat na tuto službu generaci dětí, která je jiná, než jsme byli my. Generace vnuků je zase o kus dál... ¹⁸⁶¹

Co je olejem, který nelze nikde koupit?

Navíc vyučování dospělých o Bohu mnoho nevedeme. (V katolické církvi kazatelé nevyučují boží moudrosti, biblické texty při liturgii většinou nevysvětlují, přesto, že je to jejich povinnost!)

Opět připomenou slova Josefa Zvěřiny: „Kdo má středoškolské vzdělání má mít náboženské vzdělání středoškoláka, vysokoškolák na úrovni vysokoškoláka.“

1860 Po mnoho let, při diecézním setkání vikářů a kněžské rady, které mělo být pracovní poradou, říkával P. František Lukeš: „Tak zase neodjíždíme chytřejší, než jsme přijeli.“

Při bohoslužbě nám Bůh slouží svou moudrostí; abychom si z bohatě prostřeného stolu slova božího něco odnesli, pokaždé prosíme: „Řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena.“

1861 Přejímání jejich frází, typu: „To dáš“, „To je hustý, boží“ nebo „Mrtě“ ..., to nespraví.

Izraelita každodenně prosí o pomoc, aby Hospodinu otevřel své srdce k porozumění a chápání boží Moudrosti a aby byl schopen toto dědictví přijmout do svého života a předávat je jiným. Izraelita ví, že může Boha prosit o pomoc, o zdraví, obživou, úspěch ..., ale při každodenní ranní modlitbě říká ústřední modlitbu, která je nad vším:

„Otče náš, Milosrdný, který prokazuješ milosrdenství, smiluj se nad námi a vlož do našich srdcí porozumění a umění naslouchat, učit se a vyučovat, střežit a konat, a láskou (to znamená dobrovolně) naplnit všechna slova učení Tvé Tóry.“

Máme na paměti příslib Hospodina Abrahámovi: „... požehnám ti, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním!“...

Řada lidí je – v tomto smyslu – požehnáním pro své děti, vnuky a pravnuky.

To je největší „kariéra“!

Znovu položím otázku: „Co je olejem, který nelze nikde koupit?“

Je naším úkolem to promyšlet a osvojit si to.

Je olejem umění porozumět druhým a spolupracovat s druhými?

Někdo nehledá moudrost Boží. (Jak by mohl děti vést k poznávání Boha).

Někdo neumí přiznat chybu a své dluhy.

Někdo nehledá příčiny svých selhání.

Neumí se omluvit.

Někdo neumí odpouštět, neposkytuje milosrdenství těm, kteří jej prosí o odpuštění.

...

At' si nikdo nemyslí, že to bude na věčnosti umět.

„Starého psa novým kouskům nenaučíš.“ „Starého vola tahat nenaučíš,“ říkali naši předkové.

„Kam se strom nachýlí, tam často padá.“ (Srov. Mt 3:10; Mt 7:17–19; Mt 12:33; Lk 6:44)

Co si osvojíme tady v pozemském životě, to se nám bude hodit v soužití s nebešťany.

„Moudré panny“ z podobenství umí počítat a reagovat na změny v životě (mluvil jsem o prozíravosti některý rodičů nebo církevních autorit na nové podmínky. Ježíš nám nabízí svého Ducha – ten je ochotný nás uvádět do veškeré pravdy boží. (Srov. Ez 36:26; Mt 9:17)

Každý znalec „Mojžíše“ („zákoník“), který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Mt 13:52)

Polovina „družiček“ byla prozíravých. To ukazuje na závažnost hospodaření s olejem.

K druhému čtení.

„Nechceme vás, bratři, nenechat v nevědomosti o těch, kteří už zesnuli“

O smrti se v naší společnosti nemluví. Lidé si s ní nevědí rady.

V životě se upínají ke „štěstí“ (na příjemný a zajištěný život), ale o biblické nabídce věčnosti nevědí.

My jim toho o věčnosti mnoho neřekneme, naše náboženská řeč je ustrnulá. Církev se upnula jen na odpustky.

(Kněží, kteří se potkali jen s konzervativní teologií profesora Václava Volfa a nevzdělávají se v Písmu, ustrnuli.)

Před týdnem jsem poukazoval na naše zakrnělé barokní popisy očištění jako o vězení.

(Za týden k tomu něco přidám, teď jsem to už nestihl.) Zatím v příloze připojuji krátkou teologickou výpověď.

Příloha:

Co je vzkříšení těla

Biblický výraz vzkříšení těla neznamena vrácení života mrtvole, nýbrž to, že člověk jako nezaměnitelně táž osoba, se sobě náležejícími vztahy, je Bohem zachráněn. Ne tak, jak byl dosud (například ve zmrzačeném těle a s rozbitými vztahy), ale spíše zcelen, uzdraven, úplný. Vzkříšení těla neznamena, že tentýž člověk sám (tedy ne nějaká náhradní osoba) dosáhne zdraví a úplnosti se svými zdařilými nebo nepovedenými vztahy (tedy ne pouhá soukromá blaženost) se svými ještě nerealizovanými možnostmi (tedy tak, jak to zamýšlel Bůh a jaký on sám v hloubi duše toužil být) – zkrátka, že Bůh z našich zlomků vytvoří celek. Vzkříšení tedy nepřerušuje vztah jedince k ostatním lidem a ke hmotnému světu, člověk je spíše uzdraven a uvolněn proměňující mocí Ducha a Boží lásky. Řečeno s Karlem Rahnerem: Osoba se nestává „nekosmickou, nýbrž všekosmickou“, otevírá se ke všemu jsoucímu. To míní také apoštol Pavel, když mluví o duchovním (tj. Božím Duchem prostoupeném) těle vzkříšených.

Ježíš Kristus, který ve svém pozemském životě i při umírání byl otevřen všem, ale který vlivem své tělesné omezenosti nemohl svou otevřenost konkrétně realizovat vůči všem chudým, nemocným a hříšníkům, je nyní svým tělesným zmrtvýchvstáním a novým životem v Bohu a s Bohem fakticky zbaven omezení a zcela konkrétně k nám přivrácen, stal se jakoby nabídnutou Boží rukou, kterou může přijmout každý a každá. Když ji uchopí, stává se údem „Kristova těla“, jehož údy se mají stát co možná všichni.

Hans Kessler, Christ in der Gegenwart 15/2005, Teologické texty 2/2005

2014

32. neděle v mezidobí Mdr 6:12–16 1 Sol 4:13–18 Mt 25:1–13 9. listopadu 2014

Dnes slavíme svátek Posvěcení lateránské baziliky – prvního kostela církve. Připomínám, že mnoho jazyků má jedno slovo pro shromáždění lidu božího a domu, kde se ti lidé scházejí. Vážíme si svých domů, ale dům nebo byt slouží rodině. Je důležité, aby neteklo do střechy, ale nestačí mít jen vyšperkované bydlení ... Přestěhování rodiny jinam nemusí být tragédie, na rozdíl od přestěhování se jednoho z rodičů do jiné rodiny.

V evangeliu se čte o vyhnání kupců z nádvoří pohanů jeruzalémského chrámu.¹⁸⁶²

Dovolíme si vzít čtení z 32. neděle v mezidobí.

Děti a vnukové se nás mohou ptát: „Co to je láska?“

„Spravedlnost, které přikázání je největší ...

Co je moudrost?“

Ježíš neřekne definici ...

K podobenství o děvčatech ze svatebního průvodu není v evangeliu uveden Ježíšův výklad. (Ten mají jen tři podobenství.)¹⁸⁶³

¹⁸⁶² Silná provokativní scéna. Už jsme o ní mluvili, ukazuje dál: Ježíš je rozhodně proti jakémukoliv obchodování s Bohem! Nikdo toho nemáme před Bohem zapotřebí! Bůh nám nevýslovně přeje a nikoho nečiní žebrákem.

¹⁸⁶³ Podobenství o rozséváči nám říká jak pracovat s Božím slovem. Podobenství o jílku má mívěn nás varuje před nebezpečím falešné zbožnosti. A podobenství o síti ukazuje, že ne každý, kdo je obřezaný nebo

Výklad k našemu podobenství máme zrekonstruovat z textů evangelia. To je možné tehdy, známe-li v nějaké míře evangelia a Ježíšovo myšlení, ducha jeho vyučování.

Děvčata ze světelného průvodu nejsou malé družičky našich svateb (ty se při obřadu někdy trochu motají, nevědí, co se od nich očekává). Svatby byly dříve známým rituálem, každý věděl, co a jak na nich chodí. Než někdo při svatbě jako dospělý účinkoval, mnohokrát svatbu od dětství viděl.¹⁸⁶⁴ Tyto družičky měly zřejmě jít ve světelném průvodu poprvé. Toho si je třeba všimnout.

Některé situace prožíváme jen jednou. Když se snoubenci přijdou podívat na svatbu dva týdny před vlastní svatbou, pochopitelně pozorují vše jinak než při dřívějších svatbách. Jiný je prožitek diváka, jiný svatebního hosta, jiný rodičů a jiný snoubenců.

Podobenství z evangelia nejsou jako početní příklady při hodinách matematiky, na kterých se učíme počítat. Slouží ke vzdělávání učedníka připravujícího se k práci („zítra rozstříháš cennou látku a budeš šít, zítra budeš vařit drahé jídlo, pilotovat letadlo, operovat, soudit ...“).

Život je cenný, jdeme jeho cestou poprvé, leckteré naše životní kroky ani nemůžeme zopakovat. (Proto jsme vděční, když nás někdo na náročné životní situace připravuje.)

Vyprávějte dětem, jak tenkrát vypadala orientální svatba.¹⁸⁶⁵

Podobenství není vyučováním družiček, jak se mají chovat na svatbě.

Tušíme, že svatba, jako nejkrásnější slavnost, není náhodně zvolena.

Svatba v Bibli ukazuje na manželství Boha a jeho lidu.

Z šikovné družičky může vyrůst žádaná nevěsta.

Obraz světla a role světlonoše jsou záměrná.

To, že Ježíš při náboženském vyučování použil roli družiček, bylo odvážné. Použit příklad z ženského světa bylo první zkouškou. Kdyby byl někdo z učedníků nafoukaný a pohoršil se (muži byli, na rozdíl od žen, tradičně vzděláváni), vypadává ze hry, nebude poslouchat dál. Mezi Ježíšovými učedníky byly také ženy, od Ježíše je příklad s družičkami pozorností a projevem úcty k ženám.

„Už jdou!“, volat ten, který měl za úkol bdít.

Pošetilá děvčata čekala jen na příchod ženicha, nepřemýšlela. Možná se svých kamarádek (moudrých) zvědavě ptala, co mají v nádobkách ... Proč si nešla koupit olej včas? Mávla nad tím rukou. Dnes by možná prohlásila: „Není co řešit.“

Možná se jen těšila, jak se ponese v průvodu a na hostinu.

Ve starších eucharistických modlitbách říkáme: „... na tvůj, příchod Pane Ježíši, čekáme“.¹⁸⁶⁶

pokřtěný, může vejít do božího království, přesto, že byl zachycen v síti božího lidu. (Všimněme si, jak i slovo panna v naší společnosti téměř zmizelo...).

1864 Dříve se každé svatby účastnila skoro celá vesnice, nebylo tolik zábavy jako dnes. Společné slavnosti vytvářely vztahy mezi souvěrci. Byl-li jsem někomu na svatbě, nemohu jej jen tak snadno pomlouvat, jsme přece přátelé.

1865 Svatba se tenkrát odehrávala v domě ženicha, do jeho domu se nevěsta vdávala. První den se ženich se svou družinou vydával do domu nevěsty, ostatní ženichovi lidé připravovali svatbu trvající několik dní. Podle vzdálenosti domu nevěsty a pohostinnosti rodičů nevěsty (v Orientě je pohostinnost veliká) se dalo přibližně odhadnout, kdy asi může ženich s nevěstou do svatebního domu přijít. Děvčata měla s lampičkami vyjít ženichovi a nevěstě naproti a měla je slavnostně uvést do domu svatebního. Orientální lampičky na olej byly malé (světlo bylo vždy drahou záležitostí, chudší lidé s ním šetřili), oleje se do nich mnoho nevejde.

1866 V novějších modlitbách už je to vyjádřeno lépe: „Tvůj příchod připravujeme...“ Boží království se přibližilo, začíná tam, kde se mu otvíráme. Nejsme jako cestující, čekající na nádraží až přijede vlak. Ti nemohou jít vlaku naproti. Nemohou jeho příjezd ovlivnit.

Počty – pět prozíravých a pět pošetilých – nebudou náhodné (Ježíš měl promyšlené každé slovo). Podobnoství o družičkách je určeno učedníkům – nám, pokřtěným (texty o pohanec jsou jinde). Znamená to, že polovina z nás, co chodíme do kostela, máme „málo oleje“ – jsme pošetilí. Příjemné pomyšlení to není, ale buďme rádi, že Ježíš nás na to upozorňuje včas!

Kdo z nás jsme pošetilý a kdo je moudrý?

Rozpočítáním to nezjistíme. Jak mohu zjistit, zda nejsem pošetilý?

Kdo z nás od tohoto varování rychle uteče a nepromyslí si ho – ten je neprozíravý.

Kdo se utěší přísliby lidové (nebiblické) zbožnosti, podobá se pošetilým družičkám.

Církevní rady nás nabádají k získání přímluv světců.

Lidová moudrost tvrdí: „Konec dobrý, všechno dobré.“

Nekvalitní náboženská výchova zúžila výzvu Jana Baptisty a Ježíše k obrácení na úsilí „o dobrou smrt“. Včas řekni alespoň: „Ježíši, milosrdenství.“ Tak jsme to, my katoličtí duchovní, učili lidi. Jenže „obrácení“ znamená změnu smýšlení, myšlení a života.¹⁸⁶⁷

I pomazání nemocných jsme po staletí říkali „poslední pomazání“.

Ježíš přišel s nabídkou pomoci pro náš pozemský život. Svým spolupracovníkům už teď nabídl krásné přátelství, práci a poslání, které mají veliký smysl.

Nikde neříká, že jednou přitáhne jako dobyvatel s průvodem svých bojovníků, aby se ujal vlády, nezajišťuje si co největší množství lidí, aby ho přišli vítat s mávátky v ruce a provolávat mu slávu. (Ježíšovým vítězným obloukem je jeho obětavost a věrnost, s kterou zvítězil nad nenávisť a hříchem.)

Prozíravé, moudré družičky si promýšlely svou roli.

V civilním životě to často umíme.¹⁸⁶⁸

My se na dovršení Ježíšova království nejen těšíme (dobro, pravda a láska zvítězí), my chceme Ježíšovo království stavět a jeho příchod připravovat. V sobě, ve vztazích s druhými. (Naříkáme, že to s některými drhne, řada lidí to možná říká o nás. Snad s nimi Ježíš hne, snad i nás ještě rozhoupe ...)

V každém případě tady nejsme pro parádu ve slavnostním průvodu Mesiáše (jak si to i někteří židé představovali a někteří katolíci představují).

Ale nám se přece dostalo cti pracovat v Ježíšově firmě na stavbě společnosti boží rodiny.

1867 Představme si, že by se někdo místo budování pěkného manželství, zaměřil jen na to, aby své manželce na smrtelné posteli poděkoval a poprosil ji o odpuštění. (Setkal jsem se s tím nejednou. Chlap byl celý život na manželku zlý a protivný.

Na smrtelné posteli poprvé a naposled řekl: „děkuji“ a „odpusť“.) Kdo z nás by své dceři takové manželství přál?

1868 Nechal jsem si vy měnit pneumatiky. Chlapi pracovali bez jediného zbytečného pohybu, radost se dívat. Stroj na měnění pneumatik je chytře vymyšlen. (Pamatuji ještě dobu, kdy jsme si pneumatiky měnili ručně sami, nepříjemná, těžkopádná, špinavá práce.) Kolik hodin práce a zkoumání je za hledáním účinného vzorku pneumatiky a rozdílného materiálu zimních a letních pneumatik. Než na mě přišla řada, četl jsem si o anglickém řezníkovi, který pracuje v Praze. Váží si své práce a českého masa z chovu pod širým nebem. Umí přemýšlet. Třetí radost mi udělal rozhovor s Tomášem Halíkem.

Vezměte někdy kluky nebo vnučky k výměně. Ukazujte jim lidi, kteří přemýšlejí o práci. Pak je lehčeji budete učit o přemýšlení v soužití s Bohem.

Říkal jsem v kostele klukům, jak to dřív chodilo na trhu s koňmi. Podvodníci hubeného koně nafoukli rákosou, aby mu nebyla vidět žebra. Ptal jsem se, z které strany koně nafukovali – hned věděli. Kdo si nenechal poradit, byl podveden. Když si kobylu po zaplacení odváděl, vzduch ušel a nový majitel viděl, že koupil

Až se děti budou ptát, řekněte jim, že z družičky má vyrůst moudrá nevěsta (z nich i z každého z nás).

To je náš program!

Děti se vás budou ptát, proč děvčata nemohla na hostinu. Lehce jim vysvětlíte, že podobenství je modelem ...

Co je olejem?

Čím svítím „pro Ježíšovu věc“?

Olivový olej se i tenkrát dal koupit, ale čas a nová příležitost v životě se často koupit nedá.

Návyky se nedají koupit. Kdo se nenaučí přiznávat chybu a omlouvat se, ať si nemyslí, že to bude umět, až se setká s Ježíšem tváří v tvář.

Co vše se nedá ve vztahu koupit? Umění přemýšlet, rozpoznávat co je důležité a co je vedlejší, čemu dát přednost. Jak si vybírat správné informace a vzory ...

Charakter, odvaha, pravda, přátelství, důvěra ... se nedají koupit.

Co se ještě nedá ve vztahu koupit?

K poznání toho všeho je třeba přemýšlení a práce.

Znáte lidi, kteří neumí přemýšlet?

Vyprávějte dětem, proč má operující lékař instrumentářku. Každý víme, proč se u operace spěchá.

Která zdravotní sestra může být instrumentářkou? Jaké vlastnosti potřebuje?

Vymyslete dětem jiné příklady.

Ke vztahu, k umění porozumět druhému a spolupráci, nestačí počáteční nadšení a pouhý cit.

(Ukažte to dětem třeba na příkladu soužití se psem, Nestačí, když si děti psa jen přejí. Čeho je třeba k odpovědnosti za zvíře, atd.

Už v pohádkách se učíme, že ty nejlepší věci bychom sami neobjevili, ale Ježíš nás výborně učí přemýšlet. Bůh nám ukazuje nejlepší cestu, abychom se co nejvíce vyvarovali chyb.

I k přátelství a spolupráci s Ježíšem potřebujeme olej.

Je moje práce užitečná pro boží království?

Jsem rád, že si mě Ježíš vybral za nejbližšího spolupracovníka?

Nakolik o to ještě stojím? Těší mě to? Baví mě to?

Římský biskup František připomněl, že v církvi nejde o získání hodností, ale o službu.¹⁸⁶⁹

Bude Ježíš jednou s mou spoluprací na jeho práci ve světě božím spokojen?

Je spokojen s tím co konám teď? Nemám na mysli svoje hříchy. Co dělám pro jeho věc?

hubenou herku. Ptal jsem se kluků, zda vědí, že podvodníci ojetých aut přetáčejí tachometry, atd. – věděli. Také ví, co je třeba udělat, aby nás někdo u auta nenapálil.

1869 Mateřství církve se vyjadřuje zvláště osobou biskupa a jeho ministeriem. Jako si Ježíš vyvolil apoštoly a poslal je hlásat evangelium a pást Jeho ovce, tak i biskupové jakožto jejich nástupci jsou postaveni do čela křesťanských komunit jako ručitelé jejich víry a živé znamení Pánovy přítomnosti mezi nimi. Nejde o prestižní místo, čestné pověření. Biskupství není vyznamenáním, nýbrž službou. Ježíš to tak chtěl. V církvi nesmí být místo pro světskou mentalitu. Světská mentalita říká: „Tamten udělal církevní kariéru, stal se biskupem...“ Nikoliv! V církvi nesmí být místo pro tuto mentalitu. Biskupská hodnost je služba, nikoli honosná pocta. Být biskupy znamená mít neustále na očích příklad Ježíše, který jako Dobrý pastýř přišel ne, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil (srov. Mt 20:28; Mk 10:45) a dal svůj život za své ovce (srov. Jan 10:11). Toto ministerium se nevyhledává, nežádá, nekupuje, ale v poslušnosti přijímá, nikoli k povýšení, ale k ponížení, jako Ježíš, který „se ponížil a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži“ (Flp 2:8). Je smutné vidět muže, který tento úřad hledá, podniká spoustu věcí, aby jej dosáhl, a když se mu to podaří, neslouží, ale neparuje se a žije jenom pro svou samolibost.

Nestačí jen říkat: „Ježíši, já ti věřím.“

Co dělám pro pěkné soužití s druhými? Jak se vzdělávám pro lepší soužití s nejbližšími. Pro porozumění s Bohem? Hledám chyby svého jednání a jejich příčiny?

Chci se udržet na cestě, kterou nám Bůh jedinečně vymyslel?

(Připomínal jsem výzkum pneumatik.) Ukazujme dětem na příkladech našeho soužití – toho, co se nám daří a nedaří – správné přemýšlení. Trénink a osvojování si dobrých návyků...

Říkejme jim jak a kde si „opatrovat olej“.

Rozumné družičky – v řečtině fronimos – umí reagovat na podněty. Umí přemýšlet a pohotově kombinovat (nejsou jenom opatrné k budoucnosti). Dovedou reagovat na chyby.

Neslibují jen při zpovědi, že to a ono už neudělají. Přemýšlejí o svých sklonech a naslouchají božímu vyučování.

Před týdnem jsme slyšeli Ježíšovo varování o falešné zbožnosti. Prosil jsem vás, abyste si přečetli, celou 23. kapitolu z evangelia Matoušova. Moudrý je ten, kdo si čte, kdo nemá ruku, jako pošetilý družičky: „To znám.“

Ježíš nás varuje před sklonem k povrchní zbožnosti: „Místo budování zdravých vztahů mi cpete další klečení, sebezápory, oběti, poutě, posty další a další modlení a pobožnosti...“¹⁸⁷⁰

Víme o svých sklonech předvádět to, co se dá vykázat a spočítat (úsilí o spravedlnost, milosrdenství a věrnost se nahlásit „nahoru“ nedá).

V pátek jsme se postili a modlili se za pronásledované křesťany (za pronásledované nekřesťany už ne?) a poslali jim nějaké peníze.

To je dobře, ale je třeba se ptát dál a hledat, co je ještě v našich silách a v naší kompetenci.

Modlili jste se někdy za uzdravení nemocného?

Já vícekrát, někdy se uzdravil, někdy ne.

Plakali jste někdy kvůli tomu?

Já vícekrát.

Přicházím k těmto lidem, probouzím v nich naději, že jim Bůh přeje zdraví.

Když se nic neděje, je mi velice těžko. Ne kvůli sobě, že má modlitba nebyla nic platná. Víc kvůli nim.

Lehko mohou mít pocit, že je Bůh neslyší.

Řada lidí se pak od Boha odvrátí. To je vše složitější otázka, kterou teď nebudu řešit.

Uvádím to proto, že nesmíme říkat („to je tajemství“, nebo „Boží vůle“ a nabízet naše zbožná „analgetika“).

Je potřeba se ptát dál. Ukážu to na známém příkladu.

Ježíš se ptal nazaretských, jak to, že modlitby jejich prabáb Bůh nevyslyšel, ale modlitbu Eliáše ano.

Hospodin nevyslyšel úpěnlivé prosby malomocných a jejich rodin. Oproti tomu byl uzdraven malomocný pohanský hrdlořez Náman.

Nazaretští nebyli jen pošetilí, jich zbožnost vzplála k nenávisti; chytli Ježíše pod krkem k linči. (Srov. Lk 4:24)

To snad už máme promyšlené.

Uvedu jiný příklad. M. Gándhí byl hinduista. Mimo jiné schvaloval kastovní systém (v souřadnicích indické kultury to má určitý význam), ale když si pročetl evangelia, byl Ježíšem nadšen.

(Pokřtít se nedal, křesťané ho nenadchli, připadali mu povrchní v následování Ježíše.)

1870 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat. (Mt 23:23)

Díky vyučení u Ježíše se mu podařilo získat svobodu pro Indii. Jenže země se rozpadla na převážně muslimský Pákistán a hinduistickou Indii. A propukla mezi nimi strašlivá válka. Gándhí protestoval a vyhlásil hladovku: „Bud' do skončení války, nebo do mé smrti.“ Tenkrát nebyly takové možnosti komunikace jako dnes. Ale díky modlitbě a půstu Gándhího, válka skončila.

Tak funguje modlitba. Modlitba hindu. Uvidíme, jak bude fungovat modlitba nás křesťanů. O síle účinnosti své modlitby si nedělám iluze. Víím, že jsem pod míru. Proto nemám právo ukazovat na druhé a říkat: „Mělo by se... Někd' by měl...“

Ale nezapřeme Ježíšův příslib: „Shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní.“ (Mt 18:19)

Ale pak je nutno si přiznat slabounké křesťanství.

Jak fungovala Gándhího modlitba a půst? Léta předtím Mahátma usiloval o svobodu Indie, řadu let byl kvůli tomu vězněn. Získal si přirozenou – skutečnou autoritu. I od nepřátel – i od Pákistánců.

Měli ho tak rádi, tak jim na jeho životě záleželo, že skončili strašnou vražednou válku.

Tak – a jen tak – působí modlitba a půst. Když dělají dva totéž, nemusí to být vždy totéž.

(Kdyby se Gándhí nechal pokřtít, svatořečili bychom ho ...)

Není každá modlitba Bohu stejně milá. Ne každý půst je účinný.

Jsou věci, které může učinit jen Bůh, a jsou věci, které za nás Bůh nebude dělat!

Nechme se vyučit o modlitbě u Ježíše a skončeme se svými pohanskými představami.

Skončeme s povrchními slovy, že někomu něco u Boha vyprosíme – to je pohanské tvrzení.

Máme být světlem, solí a kvasem:

Je naprosto zbytečné Boha ujišťovat, že jej nadevše milujeme, že jsme mu zasvětili srdce své, atd. Mohli bychom se dočkat odpovědi: „Že ti pusa neupadne, tvoje lampička nesvítí.“

Jakým vzorem jsi pro své farníky, děti a spolupracovníky?

„Jsi pro druhé solí? Kdy se zastáváš pravdy a spravedlnosti, kdy vystupuješ proti bezpráví?

Jakým jsi kvasem? Koho jsi přivedl k Bohu a ke křtu (mimo svých malých dětí), ne kolik lidí jsi pokřtil?

Moudrý neutíká před nepříjemnými otázkami – vedou-li ke zdraví a životu.

2011 (O Večeři Páně VIII. – O oběti)

Poznámky k neděli 6. listopadu 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

VIII. O OBĚTI

Naše představy o oběti ustrnuly. Budeme se muset u této otázky zdržet déle, než budeme pokračovat v našich úvahách o Večeři Páně. Nebudeme spěchat, rozdělíme si naši úvahu na čtyři krát.

Je nám příjemné pozvání milým hostitelem, který nám přeje, rád nás vidí, pro něhož máme cenu, který umí ocenit, co se nám daří, povzbuzuje nás a je s námi rád. Kdo by takové setkání nevyhledával?

Zakoušíme krásu Ježíšova přátelství. Říkali jsme si, že už lámání obyčejného chleba kdysi zakládalo mezi stolovníky přátelství na život a na smrt.

Ježíš ve své hostině říká: „Toto už není obyčejný chléb, nabízím vám své tělo, svou krev, abyste uvěřili mému přátelství“.

To jsou významná slova, řeknu-li básnická, pak tím myslím to, že poezie umí vystihnout hloubku a význam něčeho více než technický popis.¹⁸⁷¹

Ježíšovo přátelství je neobyčejně silné. Unese selhání, zradu, je na život a na smrt, jde dokonce až za hrob. (Po zmrtvýchvstání Ježíš znovu vyhledal své přátele, přesto, že se v jeho nouzi jako přátelé nezachovali.)

Často mluvíme o mši, jako o oběti. **SAMOZŘEJMĚ, KDE JE LÁSKA, TAM JE OBĚŤ. OBĚTAVOST! TO JE NAPROSTO ZŘEJMÉ!!**¹⁸⁷²

Ale kdybych mohl, zakázal bych na 50 let slovo oběť používat.

Proč?

Protože oběť stále chápeme pohansky (je znát, že pocházíme z pohanů).

1871 Chemici řeknou, že voda je H₂O, ale někdo napíše báseň o studánce, ke které laně chodí pít.

Sedíme-li u ohně a jeho gotické plameny šlehají k nebi, nemyslíme na oxidaci.

A jestli někoho políbíme, možná by nám nebylo příjemné, kdyby někdo řekl, že polibek je dotyk dvou sliznic. Ježíš je mistr slova a je také básník (orientální poezie je ovšem trochu jiná než naše).

1872 Život stojí na „oběti“, na vydávání se. Rostliny spotřebovávají slunce, vodu, vzduch a určité látky z půdy. Zvířata žijí z rostlin nebo jiných živočichů. Člověk navíc žije díky veliké péči jiných, rodiče se starají, opotřebovávají, přibývá jim vrásek a časem se sklání k zemi. V slunci hoří plyny, až jednou vyhasnou. Za každou cihlou, listem papíru nebo chemickým výrobkem je skryt dřívější život nevědomky odevzdaný ve prospěch existence jiného.

Bez ochoty a obětavosti nemůže žít ani rodina, ani společnost. Jen z obětavosti může existovat radostné soužití.

Dobře víme, že kdykoliv beru – spotřebovávám život, kdykoliv dáváme – život umožňujeme.

Nemohu dát, aniž bych nedostal (od rodičů, přátel, učitelů, zvířat, rostlin, živé i neživé přírody).

Ale smím brát jen tehdy a k tomu, abych dával.

Sobectví je služba peklu. (Tak to říká pan profesor Jan Heller.)

O Ježíšově vydanosti a obětavosti snad už také něco víme.

Ježíš zemřel za bezbožné. Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. (Srov. Ř 5:6–8)

Pohané se snaží něčím si božstvo získat, usmířit, koupit, naklonit, zavázat.¹⁸⁷³ (Z historie známe řadu pohanských obětí, i lidských: Indové, Aztékové, ...) To je magie, manipulace s božstvem. Pokoušet se manipulovat s Bohem, uplácet jej, je hříchem.

Ale už Židé věděli, že si přízeň Hospodina nemusíme získávat, Bůh je naprosto na naší straně. („Bůh si nás zamiloval první“, srov. 1 J 4:19. Ježíš to znovu potvrdil neslýchaným způsobem.)

Starozákonní oběti měly naprosto jiný smysl, než oběti pohanů.

V minulé kapitole jsme si řekli, že byly poděkováním, nebo kajícím gestem obětujícího.¹⁸⁷⁴

Měly pro Izraelity pouze výchovný smysl. Byly kvůli lidem, ne kvůli Bohu. Hospodin přece žádné oběti nepotřebuje.

Výzva k obětování Izáka nás má vyburcovat k základnímu přemýšlení o vztahu Boha k nám, abychom jednou pro vždy pochopili zákaz lidských obětí. (Ještě v 6. stol. př. Kr. obětoval Izraelský král Hospodinu svého syna.)

Mnohokrát v Bibli najdeme velikou kritiku starozákonních obětí.¹⁸⁷⁵

Ježíš v linii proroků vytýká Izraeli „pohanské“ obchodování a manipulování s Bohem. Vyhnání prodavačů z jeruzalémského chrámu ukazuje závažnost tohoto zákazu.¹⁸⁷⁶

1873 Úryvek z článku Josefa Ratzingera „Smysl liturgie“:

Co je vlastně uctívání? Co se při něm děje? Jádrem kultu je prakticky ve všech náboženstvích oběť. Ale to je pojem, který je překryt množstvím nedorozumění. Obecný názor je spojen s tím, že oběť má něco společného se zničením. Znamenalo to odevzdání skutečnosti, která je člověku nějak drahá, Bohu. Toto odevzdání však předpokládá, že bude člověku vzata z užívání, a k tomu by právě mohlo dojít pouze jejím zničením. Ale zde si musíme okamžitě položit otázku: Jakou radost by Bůh měl mít ze zničení? Copak je mu zničením něco předáno? Odpověď zní, že ve zničení je obsažen akt uznání Boží svrchovanosti nad všemi věcmi. Ale může takovýto formální akt skutečně sloužit Boží vznešenosti? Zjevně ne. Právě odevzdání Bohu musí přece vypadat úplně jinak. Spočívá – tak to vidí církevní otcové v návaznosti na biblické myšlení – ve sjednocení člověka a stvoření s Bohem. Sounáležitost s Bohem nemá nic společného se zničením nebo nebytím, ale se způsobem bytí: znamená vystoupení ze statutu oddělení, ze zdánlivé autonomie, z bytí pouze pro sebe a v sobě. Znamená tu ztrátu sebe, která je jediným možným způsobem sebenalezení (srov. Mk 8:35; Mt 10:39). Proto mohl Augustin říci, že pravá „oběť“ je civitas Dei, to znamená lidstvo, které se stalo láskou, které zbožšťuje stvoření a je odevzdáním veškerenstva Bohu: Bůh všechno ve všem (1 Kor 15:28) – to je cíl světa, to je podstata „oběti“ a kultu.

Můžeme tedy říci: Cílem kultu a cílem stvoření je totéž – zbožštění, svět svobody a lásky. Tím se však i v kosmickém objevuje historické: Kosmos není určitým druhem uzavřené postavené budovy, není v sobě spočívající schránkou, v níž mohou eventuálně probíhat dějiny. Je sám pohybem od počátku k cíli. Je určitým způsobem sám dějinami...

(Teologické texty 1/2005)

1874 Zlo má tvrdé následky, někoho postihuje, často ničí i život. Starozákonní oběť za hřích, při které bylo zvíře spaleno celé, měla výchovný účel. Aby lidé viděli, že zlo postihuje někoho nevinného.

Trest ale nemůže napravit provinění, má jen výchovný účel. Pokud se někdo kaje, může mu být trest snižen, nebo odpuštěn.

1875 „K čemu je mi množství vašich obětních hodů“, praví Hospodin. „Přesytíl jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát. Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet.“ (Iz 1:11–13)

Podobně mluví například Am 5:21–23

1876 Proč Ježíš na nádvoří pohanů tak vyvádí? Vždyť možnost koupě obětních zvířat nebo výměna peněz byly rozumným zařízením.

Jak to, že zde Ježíš reaguje tak silně a vraždu svého přítele Jana Křtitele jakoby neviděl?

V žádném případě Bohu nelze místo vlastního vztahu podstrčit něco, někoho jiného, nějakou oběť. Vzpomeňme na nešťastný a tragický omyl Jiftácha obětujícího Bohu svou jedinou a milovanou dceru (viz Sd 11. kap.).

V nás, co pocházíme původně z pohanských národů, ale stále přetrvává něco z pohanského myšlení (např.: chronicky se mezi námi drží všelijaké pověry). Jsme pokoušeni kličkovat a obchodovat s Bohem, nabízet mu své modlitby, posty, sebezápory a další produkty zbožnosti místo osobního vztahu. To jsou projevy nesvobodného člověka, nevolnické mentality.

Ne málo lidí si myslí, že bez Ježíšovy smrti, krve a utrpení by nebylo vykoupení.¹⁸⁷⁷

Dodneška občas slýcháváme: „Oběť má být zničena, spálena, obětí se člověk zapírá, vzdává něčeho hodnotného, oběť je cennější, musíme-li se přemáhat“? (Říkala mně jedna řádová sestra: „No, na tom sebebičování něco bylo...“.)¹⁸⁷⁸

Ježíš při Poslední večeři kupodivu nepoužil k vyjádření své obětavosti velikonočního beránka, ač se tento obraz přímo nabízel.

Proč? Ježíš věděl o pokušení židů i nás „pohanokřesťanů“ vracet se k pohanskému chápání obětí.

Proč my katolíci tak rádi mluvíme o oběti? O své oběti. Copak neznáme maminky (i nevěřící) nezištně pečující o postižené děti? Nemluví o oběti, sebezápory a zásluhách jako my.

Fotbalisté třikrát týdně na tréninku propotí dres, jsou pokopaní, někdy zranění a nezaslechneme jediného slova o oběti, sebezápory. Baví je sport a chtějí umět dobře hrát.

Proč my tolik vedeme řeči o oběti? Proč stále hledáme zásluhy před Bohem, abychom se mu „zalíbili“? Proč si tak rádi hrajeme na Ježíšovo „ukřížování“ a „obětujeme“ své utrpení za druhé?

Proč neřekneme: „Naše trápení je následkem našich chybných nebo svévolných rozhodnutí“?

Představte si, že v lese začnete pozorovat mraveniště. Jeden mravenec by vás oslovil: „Veliký člověče, já tě mám rád, já tě chci uctít, obětují ti svůj život. Z lásky pro tebe. Požádal jsem své kamarády, aby mě přibylí na křížek z jehličí“.

Co bychom mravenci řekli? „Poslechni, mravenče, my lidé, vás mravence, máme rádi, těší mě tvoje přízeň, ale jestli se neurazíš, svojí smrtí mě nijak neuctíš. Nepotřebuji tvou smrt. Naopak, žij! Vás mravenců je třeba. Čistíte les, dostali jste pěkné poslání. Žij!“

Nad tím se máme pozastavit. Ježíšovo jednání má často ještě jiný, hlubší smysl.

Ježíš naprosto zásadně a rozhodně vystupuje proti jakémukoliv obchodování s Bohem – po všechny časy! Něco takového je naprosto zvrhlé!

„Dvořané“ všech dob a typů, lidé kariéry, toužící po moci, vlivu, bohatství, slávě, se snaží nejrůznějšími způsoby získat co nejvyšší postavení nebo přízeň „nahore“ (nebo „Nahore“).

I ve vzteku nebo bezmocnosti jsme náchylní zaklínat se Bohem, strašíme jím, vyhrožujeme jím jiným i sobě.

Podléháme tomu coby představení, rodiče, vychovatelé ..., ti co chtějí ovládat, i ti, co se děsí odpovědnosti.

I lidé, kteří se stali obětí pachatelů, jsou pokoušeni získat Boha pro svou pomstu nebo vyrovnání dluhů.

Ježíš nás přichází osvobodit od krutých představ o Bohu. Svým přístupem k člověku ukazuje skutečnou tvář Hospodina. Bůh nerozkazuje, nepřichází (a nikdy nepřijde) s nebeskou armádou nebo ochrankou, nepotřebuje otroky a nevolníky. I lichotnictví a podlézání se mu přičí.

1877 Copak Bůh nezakázal lidské oběti? Mohl by svolit k něčemu nebo vyžadovat něco, co se mu bytostně přičí. Zlo nelze napravit zlem.

Už sv. Tomáš Akvinský říká: „K našemu vykoupení by stačila jediná kapka Ježíšovy krve“ (třeba při obřizce). Zpíváme v kostele krásnou píseň na Tomášova slova „Klaním se ti vroucně“ a víme, že krev vůbec nebyla nutná. (Umíme ocitovat i věty z Písma, ale přitom ve svých řečech o Bohu tvrdohlavě a drze šermujeme pohanskými názory.)

1878 Ani si neumíme představit, že by manželku těšilo víc, kdyby jí manžel přinesl kytici s přemáháním... Každý ať dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl, ne s nechtívání ani z donucení; vždyť „radostného dárce miluje Bůh. (2 Kor 9:7)

Ale jestli tě zajímá, co mně udělá radost, na něco se tě zeptám: „Vy černý mravenci prý máte v mraveništi rezatý mravence?“ „No, máme“. „A copak u vás dělají?“ „No pracují.“ „No počkej, buď poctivý, nepracují, otročí. Vy jste je zotročili. Tak poslouchej, propusťte je na svobodu. To mě bude blažit. A ty žij, a přej život jiným a služ životu. A pozdravuj Ferdu Mravence.“¹⁸⁷⁹

Bůh nám přeje život a ne trápení. Trápení je ovocem hříchu a věříme, že jednou nebude. Ježíš neřekl: „Vyhledávejte trápení,“ ale: „Pečujte jeden o druhého. Pojd'te se mnou budovat svět laskavější, krásnější a bezpečnější.“

Proč přišel Ježíš na svět? Abychom na jeho lidském životě viděli, jak si Bůh představuje pěkný lidský život.

V listě Židům čteme: „Kristus říká, když přichází na svět:

Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo.

V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení.

Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.“ (Žid 10:5–7)

„Otče, chceš, abych byl člověkem. Budu jím rád. Je pěkné být člověkem.“

Člověk má velkou důstojnost, neboť je vrcholným dílem božím. Bůh se nestydí za své dílo, je na ně hrdý a má z něj radost.¹⁸⁸⁰

Bůh nás stvořil z radosti a pro radost.

Proč mají rodiče děti? Potřebují pro někoho žít.

„Každý potřebuje, aby jej někdo potřeboval“ (říká zajíček v půvabné a moudré knize Daisy Mrázkové „Haló, Jácíčku“).

Zřejmě se i Bůh potřebuje nekonečně rozdávat.

Bůh se na nás dívá s větším zalíbením, než si myslíme. Vždyť se nám i ledacos daří.

Bůh nám kdysi řekl: „Žij.“ A stále se nás ptá: „Jak se máš? Jak se ti daří? Víš, že tě mám rád a že tu jsem pro tebe?“

Takový postoj máme přece i my ke svým dětem, natož Bůh.

Samozřejmě láska něco stojí, láska je obětavá!

„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dává (položí) život za své přátele.“ Láska není výlučně vázána na krev. Rodiče postižených dětí nevykrvácí (krev není podstatná), ale obětavě a obdivuhodně dávají dětem svůj život, slouží životu.

1879 Možná to je opačně, rezatí mravenci zotročují černé, v tom případě se černým omlouvám.

1880 To se ví, že je pro nás neuvěřitelnou poctou, že se Bůh v Ježíši stává člověkem. Kdo z nás by se stal psem z lásky ke psům. Natož slimákem. A mezi Bohem a námi je větší rozdíl než mezi námi a žížalou.

Židé vědí o velikosti Boha. Mezi Bohem a námi je nepřekročitelná propast. Ale Ježíš tuto vzdálenost překonal.

Pozorujeme, že Bůh je tak veliký, že mu žádný člověk není malý.

Celou věčnost nad tím budeme kroutit hlavou, ale trochu už rozumíme tomu: „láska se neptá...“

Posvěcení lateránské basiliky

2008

Posvěcení lateránské baziliky Ez 47:1–2. 8–9. 12 1 Kor 3:9c–11. 16–17 J 2:13–22 9. listopadu 2008

Dnes se v kostele římského biskupa slaví posvěcení.

Z 1. čtení vytušíme, že chrám je něčím velice důležitým...

Ježíšovo vyhnání kupců z chrámu bylo tenkrát pro mnohé urážlivé.

Apoštol Pavel připomíná Ježíšova slova, že Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás.

To vše jsou veliká téma (ve kterých si ale nesmíme popouštět uzdu své zbožné fantazie podle svého).

Málokdo z nás byl v lateránské bazilice. Není to nutné. Bohoslužby kdekoliv nám nabízejí mohutný uzdravující zdroj živé vody.

Také si občas říkáte, jak se asi daří lidem, kteří ve vašem kostele byli pokřtěni, měli svatbu nebo jsme je vyprovodili před Tvář boží?

Důležité je vědět proč do kostela chodíme a co si odnášíme. Podle toho zda pochopíme, co nám je tam nabízeno, podle toho, kolik přijmeme, se stáváme lepšími nebo horšími křesťany, nejen lidmi. (Nepřehlédněme, že špatné pochopení je zmetkem, který může ublížit.)

S kostelem je to stejné jako s Ježíšem. Řada lidí se setkala s Ježíšem a nerozuměla mu.

Ledaskdo může přijít do kostela a nemusí rozumět.

„Za koho lidé považují Nazaretského tesaře?“

„Jedni za Jana Baptistu, druzí za Eliáše, jiní za některého z proroků...“

Všichni byli přesvědčeni, že mají s hodnocením Ježíše pravdu. Přitom neuměli přemýšlet.

S představou, co kostel znamená, co nám je při bohoslužbě nabízeno a co tam máme dělat, je to podobné.¹⁸⁸¹

Kostel nás myslet nenaučí. Kvůli tomu chodíme na bohoslužby, Slovo k nám mluví a my je potřebujeme promýšlet.¹⁸⁸²

To vyučování je ovšem zasazeno do jedinečné Hostiny přátel: „Vezměte, jezte a pijte“. Proto se můžeme v kostele cítit doma. (Skutečný domov přitahuje víc než hospoda nebo fotbalové hřiště.)

Kuchař je skvělý, ale je pravdou, že atmosféru může kazit číšník nebo hosté. Na každém z nás záleží, jaká atmosféra v kostele je.

1881 Kostel není chrámem. Chrám byl prostorem, ve kterém přebývalo božstvo. Naše kostely vyšly ze synagogy (ta byla původně školou) a z jídelny (večeřadla). Při Večeři Páně k nám nejprve Bůh mluví ve svém slově a my se učíme, a pak nás Bůh zve ke své hostině my s ním stolujeme.

Společná modlitba má větší hodnotu. Židé se mohou některé modlitby modlit jen sejde-li se nejméně deset mužů. Pak s nimi přebývá šechina (přítomnost boží).

Ježíš nám ten počet snížil: „Stačí i tři, v nouzi stačí i dva a mohou to být i ženy“.

1882 Sv. Cyril v „Předzpěvu k evangeliím“ našim předkům napsal: „Nahé jsou všechny národy bez knih a nemohou zápolit beze zbraní s protivníkem našich duší ... Ty kdo přijmou tyto knihy – Moudrost Kristus v nich mluví a vaše duše posiluje ...“ (Celý předzpěv je uveden v katolické verzi Ekumenické bible, na konci knihy.

„Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce“. (J 15:15)

Připomenu, že „vyhnání z chrámu“ se odehrálo na „náměstí před kostelem“, v prostoru, kam měli přístup i pohané. Je dobré si prohlédnout plánek jeruzalémského chrámu.

(Pár podrobností jsem napsal v Poznámkách na 3. neděle postní 19. března 2006.)

Celá událost je velice překvapivou scénou, která nutně ukazuje na něco velice důležitého. To, že Bůh je ochotný se s námi bavit, setkávat se s námi a pouštět si nás do svého srdce, je skutečnost zajisté nadmíru krásná, ale také závažná. U Boha se smíme cítit jako doma, jen to neznamená, že si budeme dělat, co chceme.¹⁸⁸³

Život doma má svá pravidla. Přátelství má svá pravidla, stavění domu, zacházení s el. proudem, veřejná doprava... V ničem takovém si nemůžeme beztrestně dělat co chceme.

Text o vyhnání prodavačů je nabitý mnoha významy, od ústředního až po další detaily.¹⁸⁸⁴

Nechce se mi mnoho popisovat vnější událost. Anášovi synové vybírali poplatky od trhovců. Asi se ozvalo více „potrefených“: „Co si to dovoluješ?“¹⁸⁸⁵

„Za provoz k chrámu odpovídáme my, jakým právem ty tady něco rušíš?“ „Jakým znamením dokážeš, že tohle smíš dělat?“ To není otázka, ale výpad. .

Jenže to je příklad pro kdekoho z nás, jak neumíme jednat a vést rozpravu. Místo toho útočíme: „Já jsem v právu“. Neklademe otázky, všechno víme a známe! „A ty (tesaři), buď ticho a vypadni nebo tě srovnáme.“

Rozčilená matka při spravedlivém kárání pubertáka zvedne hlas a ten zaútočí: „Co na mně řveš!“ Mnohokrát stejně jednají nedospělí jakéhokoliv věku.

Není Ježíšovou chybou, že rozhovor dopadl „jeden o voze a druhý o koze“.

„Zbořte tento chrám a ve třech dnech jej zase postavím!“ – Samozřejmě lidé okolo Ježíše nevěděli, že Ježíš bude zabít a vstane mrtvých, ale měli jednat jinak. Viděli nebo slyšeli o jeho znameních (zázracích). V každém případě ta věta ukazuje, že Ježíš je ochoten dokázat, že má ke svému jednání kompetence od Boha. Židé se přece odmala v náboženství učili o provokativním jednání proroků i jejich znameních (například Eliáše, například souboj s Bálovými proroky).

Chtějte po mně nějaké znamení, jsem ochoten se vám jako prorok legitimovat.

Ti lidé mohli říci, nemusíme bourat chrám, ale uzdrav tady toho nemocného. Ježíš by to udělal. A byl by to doklad, že je poslán Bohem a že má větší pravomoci než chrámová policie a vrchní velekněz.

Apoštolové sice od Ježíše o smrti a vzkříšení Mesiáše slyšeli několikrát, ale nechtěli tomu za žádnou cenu rozumět.

Dopřejme si k dnešnímu úryvku poslední verše kapitoly: **Když byl v Jeruzalémě o velikonočních svátcích, mnozí uvěřili v jeho jméno, protože viděli znamení, která činil. Ježíš jim však nesvěřoval, kdo je, poněvadž všechny lidi znal; nepotřeboval, aby mu někdo o něm říkal svůj soud. Sám dobře věděl, co je v člověku.**

Druhý smysl výroku: „Zbořte tento chrám a ve třech dnech jej zase postavím!“, je určen nám. Jenže i my jsme „už dost chytří“. Většinou jsme přesvědčení, že víme, proč byl Ježíš ukřižován: „Přece, aby nám mohly být odpuštěny naše hříchy“.

1883 Už Mojžíšovi před hořícím keřem, říká Hospodin: „Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.“ Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět. (Ex 3:5–6) Proto se i k životnímu prostředí chováme s velikou úctou.

1884 Např. jak je Ježíš pánem svého hněvu (na bohaté obchodníky s dobyt看em bere bič, na chudé – prodávající ptáky – jen houkne, aby vypadli).

1885 Oběti byly nařízené Hospodinem, možnost koupit si zvíře u chrámu byla pomocí poutníkům. Ovce je stádovité zvíře. Pořídíte-li si na zahradu jednu ovečku, nevyspíte se, bude pořád bečet. Potřebuje k sobě alespoň jednu další. Také jednu ovci nelze hnát, bude zmateně pobíhat, to byste se uštvali a nadřeli.

Nezarazí nás děs této věty. Nevadí nám, že v tomto případě by byl Hospodin krutý jako pohanské božstvo, kterému je třeba například obětovat lidské oběti, aby mohlo druhý den vyjít slunce.
Životodárné Slunce!

Kněží a vládcové vždy obětují božstvu syny (třeba ve válce) a dcery poddaných. Děti těch druhých, ne svoje.

Nejsme jim podobní? Proč neřekneme: „Bože, neobětuj svého syna. Toho mám tak rád, že raději zemřu sám. Nemohu přijmout, aby zemřel místo mě.“

Místo toho raději ubezpečujeme Boha, jak jej nadevšechno milujeme. Rádi při každé mši obětujeme Otcí: „Tělo a krev a utrpení našeho milovného Pána Ježíše Krista na odpuštění našich hříchů a celého světa“. Neboť víme, jak milá je Otcí oběť jeho Syna. A ještě Boha přemlouváme, aby se smiloval nad dušemi v očištění, které toho nejvíce potřebují. Jsme ochotni za ně ztratit i nějakou tu modlitbičku, abychom měli nějakou zásluhu. Případně měli v záloze někoho, kdo nás bude vysvobozovat, kdybychom se dostali do podobné bryndy. Což se nám ale nestane, neboť se nekamarádíme s rouhači.

Jsme namyšleně přesvědčení, že dobře víme, proč byl Ježíš ukřižován. Proč bychom se měli namáhat nějakým čtením jeho slov? ¹⁸⁸⁶

Nemálo lidí tenkrát (i „kostelových“) mělo svůj rychlý úsudek o Ježíši: „Je to zhýralec, posedlý, pomatenec, spolupracovník s peklem...“

Proti pomluvám není obrany. Ježíši zbyla poslední možnost. „Chci zachránit co nejvíce lidí. Ani moji nebližší mi úplně nevěří. Mnoho lidí mě pomlouvá. Nevěří, že se vzdalují od Boha a že jejich způsob zbožnosti je nebezpečný nejen jim, ale likviduje i nevinné. Nemám jinou možnost než abych se přestal skrývat před pronásledovateli a přestal se bránit. Není jiné možnosti než jim nechat volnou ruku. Až se na mě dopustí zločinu, snad uznají svou bídu a nechají se zachránit.

Snad pak uznají, že nejsem lump. Snad jim konečně dojde, že mně jde o ně, že mám rád je i Otce. Vždyť jsem se Otcí nabídl, že mu přivedu ztracené ovce do jeho náruče. Nemám už jinou možnost, jak si lidi získat. Proto volím menší zlo (nebo větší dobro).“

Tím si Ježíš získal srdce mnohých, zamilovali si jej a konečně mu dávají za pravdu.

Ale krev jsme vyžadovali MY! Ne Bůh. ¹⁸⁸⁷

1886 Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo mu přitaká měl život věčný.

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo mu důvěřuje, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn.

(srov. J 3:14)

Teprve, až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že jsem to já (přesvědčíte se, že jsem měl s ukřižování a vzkříšením Mesiáše pravdu a že nic nevymýšlím) ... a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec. (Jan 8:28)

Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal.

Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout. Takový příkaz jsem přijal od svého Otce. (Jan 10:17–18)

„Já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“

To řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít. (Jan 12:32–33)

Slyšeli jste, že jsem vám řekl: Odcházím – a přijdu k vám.

Řekl jsem vám to nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili.

Ale svět má poznat, že miluji Otce a jedním, jak mi přikázal. (Jan 14:28–31a)

Proto Kristus říká, když přichází na svět: „Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.“ (Srov. Žd 10:5–7)

1887 Znovu a znovu se to opakuje. Např. při procesu s Miladou Horákovou veliké davy mohutně žádaly její hlavu. Až dnes – když jsme prohlédli – se konečně mnoho lidí děsí.

„Bohu–žel, žádné znamení na vás neplatí, musíte napřed v tomto chrámu křičet: `Ukřižuj! Krev jeho na nás a naše děti!´ Dostanete rozum teprve až mně zabijete.“

Ježíš ale sdělil apoštolům ještě jednu závažnou věc: „Z toho krásného chrámu nezůstane kámen na kameni. Nebude to trest od Boha. Ale důsledek špatného a suverénního hospodaření lidí s přátelstvím Boha. Sami se připravíte o chrám, o tuto zemi, o ochranu Boha. (40 let – dostatečně dlouhou dobu – dostali zbožní lidé na to, aby dali Ježíši za pravdu. Pak byl chrám vypálen. ¹⁸⁸⁸

Tenkrát nedali na Ježíšovo varování. Při náboženství sice učili své děti, jak proroci vícekrát přicházeli se zvláštním provokativním obrazným jednáním (když lidé nenaslouchali jejich slovům), ale sami „Ježíšovu vyčištění chrámu“ neporozuměli. Byli pyšně přesvědčeni, že jsou v pořádku a úchylný je nazaretský tesař.

My nejsme o moc lepší. Nedáme-li na rady Ježíše, můžeme i my přijít o své kostely, o vztah s Bohem, o svá manželství, porozumění s dětmi a rodiči, o přátele ... Dokonce o svobodu ... Nebylo by to poprvé. ¹⁸⁸⁹

Bylo by škoda, kdybychom přešli provokativní událost s „vyhnáním prodavačů“, jako něco, co se nás netýká. Nabízí nám to mnoho materiálu k přemýšlení... Každý vztah – s lidmi i s Bohem – je pracný. Každý se může stát jedinečným klenotem – pokud na něm obě strany pracují, ale každý se také může rozsypat. Ježíš přišel, aby naše vztahy nesly to nejlepší ovoce.

1888 V r. 132 Židé povstali proti Římanům. Do dvou roků byl konec, císař Hadrián přísně zakázal Židům vstup do Jeruzaléma a městu dal nové jméno Aelia Capitolina.

1889 Není to tak dlouho (pár let po válce), co u nás byli i hodní a nevinní lidé připravení o možnost zajít do kostela (byli třeba v kriminále), jejich přátelé se je báli potkávat na ulici, řada jejich manželství se rozpadla. Mnoho lidí nemohlo číst Bibli (neboť nevycházela), nemohli jsme se bez rizika postihu svobodně setkávat. Mnoho lidí bylo vystaveno tlaku, aby udávali své blízké a další nevinné lidi. Mnoho lidí přišlo ve svých krizích o charakter i vztah k Bohu.

33. neděle v mezidobí

2020

33. neděle v mezidobí Př 31:10–31 1 Sol 5:1–6 Mt 25:14–30 15. listopadu 2020

Každý pátek večer (při rodinném slavení soboty) slyšel Ježíš tátovo poděkování Bohu za to, jakou má manželku a jak skvělou mámu jejich kluk má.

To je výchova k úctě vůči ženám!

Proč my – ctitelé Svaté Rodiny – tento text čteme jen jednou za tři roky?

Následky jsou patrné, v naší církvi nemají dodneška ženy rovnoprávné postavení. ¹⁸⁹⁰

Jan Kunčar byl tak laskavý a poslal vám poznámky z r. 2017.

Nejsem si jist, za mám ještě Poznámky dál psát. V minulých letech jsem se snažil o průvodcovskou službu biblickými texty. Mám obavu, že se už jen opakuji a něco k nim přidávám ze svého a tak se Poznámky blíží více kázání – na to nemusí být nikdo zvědavý. ...

V podobenství o talentech nám opět Ježíš vypráví o božím království, jak to v něm chodí. Jak mnoho k němu můžeme přispívat.

Hřivny a talenty (v řeckém originále je *talent*) vstoupily do naší řeči („má veliký talent“). Talent bylo ohromné množství peněz.

Nakolik bychom si cenili život dítěte, vnoučka, nebo svého vlastního? ¹⁸⁹¹

Dostali jsme od Boha mnohem větší dary, než si uvědomujeme.

Ty dary máme k dobrému hospodaření. Bůh je dobrým Hospodářem.

Podnikání je rizikem.

Co není rizikem?

Partner, který s námi vstoupil do manželství, riskuje. Rodiče riskují, co z dětí vyroste.

Bůh stvořením lidí velice riskuje.

Kdyby ten s jedním talentem nebyl drzý, mohl dostat další příležitost. Ale ten, který nechce pracovat, je nepoužitelný.

„Když se nechce, je to horší než když se nemůže.“

„Kdo nechce pracovat, ať nejí.“ ¹⁸⁹²

1890 V naší církvi se tutlá, že Josef a Marie byli manželé (Josef je v eucharistické modlitbě nazýván „snoubencem P. Marie“.)

(Víte, co a kdy je katolický MDŽ? V ten den je v některých farnostech dovoleno děvčatům ministrovat.)

1891 Nicholas Winton zachránil 669 dětí.

Řekl, že největšími hrdiny byly rodiče těchto dětí. Svěřili byste vy své děti neznámému člověku?

Židé říkají: Ten, kdo zachránil jednoho člověka, zachránil celý svět. (Takových lidí je mnoho. Jejich příklady nás povzbuzují, bez nich bychom nad světem zlomili hůl.)

Důvěra (my říkáme „víra“) není bez rizika. (Nemá být slepá.) Ale kdo má strach riskovat, může mnoho prodělat, někdy všechno ztratit.

1892 To je příběh Ezaua. Nebyl k práci. Práce na poli mu nevoněla. Proč by dřel od rána do večera? Byl lovec. Vyšel do revíru a ulovil si kořist – přišel k hotovému. O službu prvorozeného (odpovědnosti za druhé) neměl naprosto zájem. Dědictví vyměnil za misku čočkové kaše. Ale když přišel o otcovské požehnání,

Vymlouvat se na druhého je zbabělé. Nespravedlivě očerňovat druhého, je podlé. Nasazovat dobrodinci „psí hlavu“ je, podle Ježíše, hříchem proti Duchu svatému.

Máme sklon k otupování naléhavosti Ježíšových slov.

V podobenství o svatbě syna, král o svých dřívějších přátelích říká: „Neokusí ze svatebního stolu.“ – My ale hned tvrdíme: „Bůh nás jen tak straší, abychom nehřešili. Nebojte se, peklo bude prázdné.“¹⁸⁹³

Podobenství o družičkách Ježíšovi kazíme, když své posluchače falešně uklidňujeme sladkými řečmi: „Nebojte se, Pán Ježíš, by i těm děvčatům, kterým zhasly lampiónky, otevřel dveře a dal jim na talířek kus dortu.“

Podobně nebereme vážně výrok majitele o nepodnikateli, který byl nevděčný, líný a navýsost drzý. Nemáme správné povědomí o božím milosrdenství, o boží spravedlnosti a o respektu Boha ke svobodě člověka.

Teď vyšly na světlo další ohavnosti o polských církevních hodnostářích. Sami se jich dopouštěli a kryli zločiny druhých.¹⁸⁹⁴

Velice se tím trápím – sám nejsem lepší než církev.

Nevynáším nad provinilci konečný soud. Dopřejme každému možnost obhajoby, ale nenadržujeme ani jedné straně.

Zkoumejme sami sebe, komu jsme spíše nakloněni stranit.¹⁸⁹⁵

Nepřehlížejme dary, které jsme od Boha dostali.

Pátřejme po smyslu Ježíšových slov, že nám Bůh – pokud jsme dobrými hospodáři – rád přidá další dary.

Těm, kteří si stýskají, že dostali málo, můžeme ukázat, jak cenné dary od Boha obdrželi a co vše se s nimi dá podnikat. (Řada invalidů dosahuje podivuhodných výsledků.)

Sebelítost přináší jistou falešnou „sladkost“ – je jedním z nejmazanějších ďáblových pokušení.

Nepředepisujme Bohu, jak má jednat. Berme ho vážně, přijměme určité podmínky pro život v jeho království a respektujme pravidla k získání odpuštění a nápravy. Bůh nám velkoryse nabízí svou pomoc k nápravě zla, které jsme způsobili. Byli jsme u zla, máme být u nápravy. My se máme změnit. Za druhého můžeme umýt schody, nebo zaplatit pivo, ale žádný svatý nás nebude nahrazovat (suplovat) v manželství nebo v rodičovství.¹⁸⁹⁶

vyváděl jako pominutý. (Rozsvítilo se mu, co rodičovské požehnání znamená?)

1893 Ježíš ale říká, že pro peklo se rozhoduje člověk, Bůh nikoho do pekla nesvrhne.

1894 Zametání špíny pod koberec bylo v církvi (i v rodinách) běžnou praxí. Setkal jsem se s tím. Představení neměli soucit s oběťmi. Nevyslechli je, naopak je umlčovali. Zlehčovali pravdivost jejich výpovědí a tím oběti ponižovali. Mnoho věřících se chovalo podobně, odmítalo připustit chybu na straně hierarchie. Nemalá část duchovenstva se povyšovala nad druhé (přes Ježíšův zákaz se zdobila církevními tituly a parádou – srov. Mt 23. kap.). Tito hierarchové nechtějí slyšet Písmo. Ohánějí se svými úřady a Duchem svatým a svou ideologii povýšili nad slovo Boží. Dnes se vymlouvají, že byli oklamáni jinými. Jak to, že nerozpoznali oběti od viníků? Přinejmenším je neomluvitelné, že neustanovili spravedlivé soudy. Tím selhali ve své základní povinnosti.

1895 S D. Dukou se znám z „páchání trestné činnosti“ za minulého režimu. Když se stal naším biskupem, říkal jsem mu: „Vím, že Písmo říká: ‚Nestraš bohatému ani chudému‘. Říkám ti dopředu, že mám sklon nadržovat slabším a obětem. Budu se jich zastávat, ty si, prosím, hled' zjistit pravdu.“

Někteří lidé si naivně myslí, že nás konečné setkání s Bohem zázračně promění k činění čistého dobra. To by nás Bůh mohl od počátku stvořit jako automaty na dobro. Copak se andělé nesetkávali s Bohem? A přece někteří odpadli. Jsme snad dokonalejší než andělé?

Opakuji:

Někteří lidé se stále vymlouvají na „dědičný hřích“ (moderní katolíci používají termín „prvotní hřích“). Kdyby četli Písmo, narazili by nejméně na Ez 18. kap., které něco takového rozhodně popírá.

(Překlad Pavlových slov o dědičném hříchu je posunem způsobeným naší nepřesnou a nebiblickou teologií.)

Každý jsme v situaci svobodné volby jako Adam a Eva.

Jistě, potomkům můžeme odkázat dědictví blahé nebo neblahé ...

Proč nemluvíme o velkém dědictví přijatém od Abraháma, Mojžíše a Ježíše? Kdo z pokřtěných neobjevil Ježíše jako Strom života, velice se šidí. To jsou obrovské dary od Boha!

Katolická teologie tvrdí, že Ježíšova Matka byla – pro zásluhy svého Syna – uchráněna „dědičné viny“.

Kdyby se tohoto daru dostalo i nám – nemohl by Bůh zabránit hekatombám povražděných a sebe uchránit od žalu nad ukrutností světa a nad Ježíšovým umučením?

Na druhé straně se rozplýváme nad „šťastnou vinou“. Ti, co přinášejí Bohu obět' Ježíšovu, (chlubí se cizím peřím) se prý radují z Ježíšova utrpení. Esesáci donutili vězně nazývat hnůj dortem, jíst jej a předstírat, že jim chutná.

Karanténu koronaviru využíváme k třídění, k promýšlení, objevování podstatného a k novému plánování. Udělejme si tedy pořádek v našich možnostech a nemožnostech.

Co je a co není v našich silách?

Uvedu dva příklady ze života. První se bude týkat rodičovství a druhý manželství.

Děti rády poslouchají rozpravy rodičů. Představme si, že by slyšely, jak táta vypráví své manželce, kdy se mu vyplatila jeho síla ... A kdy sílu naopak zneužil (třeba když někoho zmlátil nebo šikanoval).

Nebo by vyprávěl, jak objevil sexuální vzrušení a uspokojení ... (bez moralizování). Přiznal by, po čem toužil ..., a jakým zážitkem pro něj je, když se miluje se svou ženou. („Je to větší zážitek než sváteční jídlo, výhra ve sportovním klání, nové auto, nový objev v práci, závratný koncert ..., štěstí z velkého obdarování ...“)

K obojímu lze přidat biblické příběhy v obou podobách (zneužití i slavení).

Než jsem odešel do penze, každý rok jsem se věnoval přípravě snoubenců (co pěkného je čeká v manželství a jak zvládnout různá úskalí v soužití s nejbližším). Čtyři měsíce přijížděli i zdaleka každou neděli). Jedni manželé nám napsali první dopis před třemi roky, druhý letos.

Milý Václave, srdečně Tebe a Janu zdravíme,

navazuji volně na historickou komunikaci.

1896 Děti rády poslouchají, co si rodiče mezi sebou vypravují. Když táta vypráví manželce, kdy se mu hodila fyzická síla, a kdy ji zneužil, děti to zajímá. Když poctivě vypráví, jak objevil pohlavní vzrušení a potěšení, a kdy se zachoval dobře a kdy špatně, může to mít pro děti velký význam. Když k tomu rodiče přidají – jen tak „mimoходом“ – biblický příběh (který je napsán k našemu poučení) s výkladem, dostane se dětem důležitého poučení. Jinak jim při procházení životními úskalími zbudou jako průvodci pouze kamarádi, kteří se sami v životě potácejí.

V neděli to bude 6 let (musel jsem to počítat dvakrát, jestli to je opravdu už tak dávno), co jsi nás oddával.

Minule (2017) jsem psal běžným tiskem, **tučně k** tomu doplňuji aktualizaci:

Od té doby jsme stihli:

- téměř každý den si říct svatební slib – **to pořád držíme**
- téměř každý pátek poděkovat (nahlas a před Aničkou) Hospodinovi za manželku – **to pořád držíme, zkoušel jsem děkovat i před dětma (Sára 4 roky, Adam 1,33 roku), ale bylo to jen párkrát, většinou to je jen ve dvou (já a žena)**
- téměř každou středu si přečíst úryvky z Písma na neděli – **v tom poslední půlrok dost pokulháváme, většinou pracuju středy z domu a večer pak padnem a na čtení si už neuděláme čas.**
- přečíst spolu několik knih (naposledy „Škola malého stromu“) – **ve společném čtení pokračujeme (naposledy od Váchy „Jízda v levém pruhu“)**
- vyřešit několik sporů (nikoliv kompromisem, ale buď podle sudých a lichých týdnů nebo podle pravidla „jednou ty, jednou já“) – **spory jsou, spíš je teď (bych řekl) řešíme podle manželáků tím okruhem sebevyjádření (vidím, myslím, cítím se, potřebuji, udělám). Hlavně se však držíme toho, aby slunce nezapadlo nad naším hněvem.**
- radovat se z narození dcery Sárky (nar. 6. 8. 2016) – **radovat se z narození syna Adama (25. 4. 2019) a na Vánoce 2020 by mělo přibýt další dítě.**
- radovat se z toho, že můžeme přespávat na mlýně – **na mlýně nás to těší pořád. Práce s reálnými výsledky nás naplňuje. Teď dokončuji s otčímem elektrikou ve chlévě, pak nastoupí žena s pantátou a nahodí omítkou zdi a celý chlév vybilí.**
- naplánovat si životní restart – za 20 let v květnu 2037 chceme vyrazit pěšky do Compostely – **no, jo, už se nám to blíží. Já jsem si k tomuto datu naplánoval odchod do důchodu ve smyslu přechodu do druhé poloviny života (podle Rohrova „Pádu vzhůru“). Do té doby musím vybudovat nádobu a v druhé polovině jí budu plnit obsahem.**

K tomu bych přidal, že jsme za poslední 2 roky byly svědky mnoha rozchodů lidí (manželů) kolem nás. Chvillemi nás to dost vzalo. Jsme vděčný za to, že jsme byli 2018 na manželákách. Letos to zrušili, rádi bychom jeli za rok.

Píšu Ti takto v poklidu večera. Děti už spí. Mám je teď 5 dní (chtěl jsem napsat "na starosti", ale lépe by se hodilo "na radosti") jen já. Na jednu stranu to je náročné, na druhou to je nekončící zdroj žasnutí (jakože já žasnu). Jak jsme stvoření, jak jsou ty děti úžasný. Vnímavé. A i jak se lusknutím prstu celá situace změní do válečné vřavy.

Anička je tyto dny v klášteře v Kolíně na kontemplativních exerciciích. Trochu se zklidnit a usebrat. Já jsem se už přihlásil na týdenní ignaciánské exercicie do Tuchoměřic, tak to bude pro mě něco nového a přemýšlím nad otázkou (otázkami), se kterými tam pojedou.

Když to půjde, rádi bychom se někdy na podzim za Tebou a Janou zastavili.

Zdraví J + A

K podobnému budování rodiny nepotřebujeme nic víc, než dobrou vůli.

Byl jsem překvapen, když chlapi na Manželských setkáních prohlásili, že MS jsou polepšovnou pro chlapy. Proč se vmlouvat nebo se litovat? Nespočetná řada evropských měst byla po světových válkách v úplných rozvalinách, a přesto byla obnovena vůlí přeživších k většímu bohatství než před válkou.

Bůh s námi dobrou vůli má. My si ji máme pěstovat.

„Každému, kdo pracuje, bude dáno a vrchovatě přidáno.“

2017

33. neděle v mezidobí Př 31:10–31 1 Sol 5:1–6 Mt 25:14–30 19. listopadu 2017

Před dvěma týdny jsme mluvili o „očistci“. Jeden z vás, kamarád, mě žádal, abych to ještě osvětlil. ¹⁸⁹⁷

K čemu jste během týdne došli v promýšlení co je „olejem“ z podobenství o hloupých družičkách? (Zapomněl jsem připomenout, že družičky se drze domáhaly vpuštění na svatbu. Kdyby prosily, ženich by je zřejmě přijal.)

V letošním liturgickém roce jsme prošli 50 vyučovacími lekce – co vše jsme objevili. Zbývají nám poslední dvě vyučovací lekce.

¹⁸⁹⁷ Říkal jsem, že „očistec“ není místem trestu. V pozemském životě často nestihneme dorůst na úroveň nebešťanů, ale Bůh nám milosrdně poskytuje možnost dorůst do krásy nebešťanů. (Nemluvím za nikoho z vás, to já mezi dlužníky patřím, proto možnost svého dorůstání velice oceňuji. Co bych si bez milosrdenství božího počal?)

(Krásu nebe vytvářejí dokonalé vztahy. Nebe je porozuměním se všemi a spoluprací se všemi.) Srov. Mt 11:11. Jan Baptista nebyl Ježíšovým učedníkem. Ježíš mu slíbil, že mu to vynahradí. Jan je nevětší z pozemšťanů. Těšil se na Ježíšovo doučování v království nebeském.

Bůh nás mávnutím kouzelného proutku nezmění k dokonalosti, nedělá za nás to, co je v našich silách. „Očistec“ není za trest, je darem. To dorůstání je důstojné a je v možnostech člověka.

(Naše ustrnutí v barokních představách o očistci je trestuhodné.)

Zopakují k tomu následující příběh, který k tomu, jako „podobenství“, rád vyprávím.

Ve francouzském zákopu 2. světové války byla jednou tak příšerná dělostřelecká a minometná palba, že se všichni loučili s životem. Po konci té hrůzy si dva vojáci, Jean a Paul, padli do náruče a řekli si: „My jsme toho spolu tolik prožili ...; jestli přežijeme válku, buďme přáteli navždy.“ Po válce se vrátili do svých domovů.

Dům Jeana byl ale v troskách, ve kterých zahynula jeho žena a děti. Jean ztratil smysl života a stal se z něj bezdomovec.

Dům Paula byl také bombardováním zničen, ale jeho rodina se zachránila, včas utekla do hor k rodičům. Paul v jiném městě získal slušné zaměstnání, časem se zmožil na nový dům, dobře se mu dařilo, zastával i významné místo ve správě města.

Jean se po létech náhodou dostal do města, aniž tušil, že v něm žije Paul. Zazvonil u brány jednoho pěkného domu se zahradou. Z domu vyšel krásně oblečený pán. „Dobrý den“, pozdravil jej Jean. „Nejsi ty Paul?“ Ale Paul zpustlého, zarostlého bezdomovce v potrhaných šatech nepoznal. „S kým mám tu čest?“, ptal se.

„Já jsem Jean – z války – pamatuješ?“ „Jeane, příteli, rád tě vidím!“, řekl Paul a srdečně kamaráda objal – přesto, že Jean „nevoněl“ a vypadal nevábně. „Pojď dál, zrovna slavíme, pozval jsem přátele a starostu města. Zvu tě ke stolu, právě jsme si dali aperitiv a budeme obědvat. Představím tě svým přátelům, pojď dál.“

„To nemůžu“, bránil se Jean. – „Proč bys nemohl, zvu tě!“ – „Nemohu, podívej se, jak vypadám, nemohu s vámi ke stolu.“ – „Jeane, pojď“, jsme přece přátelé. Co všechno jsme my dva spolu prožili ...“, naléhal Paul.

„No, leda, kdybys byl tak laskav a já se mohl u tebe vykoupat, a oholit a kdybys byl tak hodný a dal mi čistou košili a nějaké slušné šaty ...“ „Samozřejmě“, odpověděl Paul a už vedl kamaráda do koupelny, dal mu nové šaty a pak jej uvedl ke stolu mezi své přátele.

Jean byl srdečně přijat ... Ale on sám prosil o pomoc, aby se mohl dobře cítit v dobré společnosti.

Žádný trest se nekonal.

Bůh nerad trestá.

V dnešní si máme promyslet své hospodaření s hřivnami.

Bůh nás má rád „jen tak“, bez naší zásluhy.

Židovská moudrost říká: „Moudrý je ten, kdo ví, že jeho cena nespočívá v jeho výkonu, ale v pozornosti, kterou nám Bůh projevuje.“

A přesto také platí, že Bůh oceňuje vše dobré z našeho života jako nikdo jiný. Nejsme jenom příjemci, jenom obdarovaní, ale také se učíme dávat. Objevujeme radost ze své „práce“, ze svého díla a podílu na dotváření světa a své osobnosti.

Je užitečné si přečíst podobenství o jedné hřivně Lukáše, doplňují se.

Hřivna obnášela hodnotu snad 30 000 pracovních dnů. Přepočítejme si to na svůj plat.¹⁸⁹⁸

O této závratné sumě ale podobenství mluví jako o „málu“ – vzhledem k darům na věčnosti.

Má Bůh právo od nás vyžadovat dobré hospodaření s tím, čím nás do života vybavil a čím nás obdarovává?

(Mají rodiče právo očekávat, že si jejich děti osvojí lásku, kterou od rodičů zažili?)

Ježíš v podobenství u Matouše ukazuje, že Bůh nám dává dary podle toho, s kolika dary umíme pracovat. (Závidět druhému jeho dary je nepřístojné.¹⁸⁹⁹

Využíváme-li svá obdarování, můžeme poprosit o další dary).

Dříve býval často starostou nejlepší hospodář nebo podnikatel. V Lukášově podobenství o hřivnách je úspěšným pracantům svěřena správa měst ...

Podobenství samozřejmě míří k popisu budování božího království.

Všímáme si boží štědrosti. Na nás je, jak s božím obdarováním zacházíme.¹⁹⁰⁰

Pro život dětí božích je jednou ze základních hodnot „charakter“. V Písmu je opisován jinak, nejčastěji jako *spravedlnost*. Samozřejmě, že při následování Ježíše je *spravedlnost* předpokládána.¹⁹⁰¹

1898 Před týdnem jsem připomínal Jákobovo setkání s Hospodinem. Desátek ze všeho, co obdrží.

Lásku a péči našich rodičů nelze vyčíslit penězi, ale cvičně jsem ji připodobnil k miliánu Kč. Děti nejprve dostávají lásku rodičů. Je na dětech, aby opětovali rodičům svou láskou a péčí nejen v jejich starobě. „Desetina“ lásky, není to zanedbatelnou hodnotou.

Mimochodem, kněz takovou nadějí nemá. Má i velice malý plat (církvnímu tajemníkovi – prodloužené ruce Tajné státní bezpečnosti, který byl placen za to, že kněze trápí, jsem řekl, vy byste svou práci za náš plat nedělal). Nestěžuji si, byla to, a je, naše volba. Říkám to proto, že věřícím lidem je jedno jak kněží žijí, nejen jaký mají plat, a když některý z nich odejde, mnoho jich to takovému člověku neodpustí. (Škoda, že oni se pro služebné kněžství nerozhodli. Oni by samozřejmě byli lepšími kněžími, než jsme my.)

Jsem zvědav, kolik věřících si přečte a promyslí „Rozhovor o situaci kněží v Čechách“ („Salve“ 1/17)

1899 Obdivujeme dary druhých, jiní obdivují dary, které jsme dostali my.

1900 Nespočetně mnoho lidí v minulosti, ale i v současném světě, nemá dobré podmínky k využití svého nadání. Tím více si můžeme a máme vážit bohatství naší společnosti a možností, které zatím máme my i naši potomci. I za toto bohatství neseme před Bohem odpovědnost.

1901 Je naší chybou – chybou společnosti – že si nevolíme politiky především podle úrovně charakteru. Církev nedává společnosti dobrý příklad – představení nebývají vybíráni podle pevného charakteru a podle hlásání evangelia, ale podle poslušnosti vyšším představeným. Charakter si vybuďovalo a zachovalo mnoho lidí i ve velice obtížných podmínkách. Ježíš své učedníky na velkou životní zátěž připravuje a vybavuje je. Můžeme

Dostalo se nám cti – dotvářet s Tvůrcem tuto zemi. ¹⁹⁰²

Z božího vyučování jsme se dozvěděli, že pozemský život nám je přípravou na království nebeské. V podobenství o nepoctivém správci Ježíš říká: „Učiňte si přítele z pomíjivého majetku, aby až pomine, vás přijali do příbytků věčných.“ (Lk 16:9) ¹⁹⁰³

Objevíme něco dalšího z podobenství o hřivnách?

Znovu vyslovme, jaké hřivny jsme od Boha velkoryse dostali. Napišme si je.

Kdo o nich neví, je nespravedlivý k Bohu, je vlastní vinou zakrslý, zmrzačený. ¹⁹⁰⁴
Naše generace byla ještě vedena k tomu, „abychom si o sobě mnoho nemysleli“.

Bůh (i skrze Ježíše) nás učí, co znamená: „jako v nebi, tak i na zemi“ (Srov. Mt 6:10). ¹⁹⁰⁵

Za týden slavíme Slavnost Krista Krále. Bůh nám ukazuje, že jsme z jeho – královského rodu. Jako máme pracovní porady v zaměstnání nebo před přípravou nějaké pracnější akce nebo oslavy, tak podobně se v rodině připravujeme na slavení velkých svátků nebo významných rodinných událostí.

Při duchovních „setkání chlapů“ pracujeme ve skupinkách okolo osmi chlapců. Muži spolu stráví několik dnů nasloucháním, otevírají se navzájem, hledáním další duchovní cesty, něco spolu prožijí. Někdy ve skupince postupně každému chlapci říkáme, čím nás obohatil, co na něm vidíme pěkného ... (Nevím o nikom z 1200 chlapců, kdo by si takový zážitek nepochvaloval. Učíme se, co židokřesťanská kultura obnáší.)

Navrhuji uspořádat příští neděli rodinné setkání podobným způsobem: nejprve manžel řekne manželce jakým bohatstvím je pro něj a pro rodinu, čím vším slouží členům rodiny a poděkuje jí. ¹⁹⁰⁶

a máme se na ně připravit.

1902 Jako dobří rodiče pečují o děti a snaží se jim připravit slušný život a obživu, tak nám Bůh daroval zemi jako pohostinné a „zkultivované“ místo (ne jako poušť, ne jako džungli nebo prales – srov. Gn 2:7–24). S tímto bohatstvím máme dobře hospodařit, a máme je střežit.

1903 Připomínám: Máme se spřátelit se svou prací a s pracovními prostředky. Dobrým hospodařením s tím, co je pomíjivé, se připravujeme na hospodaření s tím, co pozemský život přesahuje.
„Kdo je věrný v malém, bývá věrný i ve velkém. Tomu, kdo neumí dobře spravovat pomíjející majetek, nemohou být svěřeny hodnoty nebeského království.“ (Srov. Lk 16:10–12)

1904 Podobně je pokřivený nebo nespravedlivý ten, kdo neví, co dostává od rodičů, od životního partnera a od dětí.

Také rodič, který neocení péči dospělých dětí o sebe, který neoceňuje nebo neuznává jejich dobré nápady, neumí je přijímat, se velice šidí a je nevděčný.

1905 I Ježíš nás učí tím nepříjemnějším způsobem: „Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás.“ (Srov. J 15:9–17. Jen si místo „to vám přikazuji“ dosadte: „*má slova* vám kladu na srdce“.)

1906 „Chválou ženy statečné“ židovský manžel každou sobotu děkuje Bohu za svou manželku. Kolikrát to do zlaté svatby manželka slyší?

Jedno čínské přísloví říká: „Když kočku nikdo nehladí, vysychá jí mícha“. Převedel jsem si to na nás, když druhého nehladíme...

Psychologové nám říkají: „Manžel by měl 30x denně různými způsoby projevit pozornost své manželce, aby slyšela, že ji má muž rád, že se mu líbí, ... A manželka má stejně chválit manžela. Čech namítne, „30x? – To je moc“. Žid odpoví: „Třicetkrát není obtížné“. Je zvyklý si víc jak stokrát denně všimnout, jak je bohatý obdarováním Hospodina.

Pak pokračují děti.

Potom stejným způsobem manželka ocení svého manžela a děti tátu. Poděkujme mu za konkrétní péči ...

Pak postupně každému dítěti řekněme, jakým bohatstvím pro nás je a čím přispívá rodině.

Tím vším si znovu uvědomíme, co to znamená být obrazem božím pro druhé. Boží království se vytváří službou druhým.

Nakonec rodinného setkání můžeme třeba připojit slova každodenní ranní modlitby židů.¹⁹⁰⁷

Celý týden se pak můžeme hrát bohatstvím, které ve svých nejbližších máme.

S tímto pokladem můžeme vstoupit do Adventu.

(Na první adventní neděli si uděláme rodinnou poradu s prosbou, aby nám druzí poradili jednu věc, kterou v rodinném soužití máme změnit.)

Druhým úkolem (z podobenství o hřivnách) je přemýšlení, v jaké míře s hřivnami pracujeme.

Vše dobré co konáme, co dobrého jsme si osvojili, má význam pro království boží a je přípravou na soužití s Bohem a nebešťany. Poctivost a pečlivost v práci má další hodnotu. Kdo si tyto hodnoty osvojil, má předpoklad, že bude stejně poctivě a pečlivě hospodařit se slovem božím.

Někdo raději vyhledává všelijaká proroctví a zjevení, jakoby neznal ani text z druhého čtení:
1 Sol 5:1–6.

Ježíšova matka každou sobotu od svého manžela slyšela chválu dobré manželky. Apoštolové také každý týden děkovali za své manželky. Škoda, že jsme tímto krásným bohatstvím neobdarovávali své ženy. Ale můžeme si to zavést. Auto, mobil nebo počítač jsme také nepoužívali odvdzy.

Jak hospodaříme například s Modlitbou Páně? Někdo se nedostal dál než jen k pouhému opakování slov z evangelia, neobjevil, že je to především návod k promyšlení důležitých témat pro život Ježíšova učedníka.

Někteří nevědí, že v prvních staletích při slavení Večeře Páně předsedající volně dobrořečili – pochopitelně podle určitého schématu. V dějinách křesťanství tak vzniklo velké množství eucharistických modliteb. Dnes někteří katolíci prosazují tridentskou latinskou mši.¹⁹⁰⁸

Špatný služebník byl drzý a tvrdil o svém pánu něco, co není pravda. Takový je nepoužitelný pro nebeské království, nemá charakter.

2014

33. neděle v mezidobí Př 31:10–13. 19–20. 30–31 1 Sol 5:1–6 Mt 25:14–30 16. listopadu 2014

První čtení: chvála ženy moudré, odvážné a podnikavé. ...

(„Dobře si vyber nevěstu/ženicha a sám nebuď jako hloupé družičky“, říkáme dětem.)

Zeptáme-li se kostelových lidí, co je boží království, o co prosí slovy: „přijď tvé království“, někteří se cítí zaskočení. Někteří tvrdí, že Ježíš nevysvětlil, co boží království je.

1907 „Otče náš, Milosrdný, který prokazuješ milosrdenství, smiluj se nad námi a vlož do našich srdcí porozumění a umění naslouchat, učit se a vyučovat, střežit a konat a s láskou (to znamená dobrovolně) naplnit všechna slova učení Tvé Tóry.“

1908 Podobají se komunistům – za nich u nás byly jen dva tvrdé sýry: červený a žlutý – podle barvy obalu. (Před válkou jsme byli lepší sýraři než Francouzi...)

Představte si, že by Babiš měl velkopekárnou, která by pekla chléb pro celou republiku (chléb z velkopekáren je nedobrý) a zanikly by malé pekárny pekoucí vynikající chléb.

Ježíš nepoužívá definice ani dogmata, ale na podobenstvích – modelech – ukazuje, co vše boží království obnáší.¹⁹⁰⁹

Bůh nám svěřil život a mnoho bohatství – včetně druhých lidí.

Obdarovává nás podle našich schopností.

(V naší kultuře si sami vybíráme životního partnera podle určitých měřítek.)

Nerozvádějí se jen lidé s malým obdarováním a nízkým vzděláním.

Pedagogové pracující s lidmi s postižením mi potvrdili, že to jsou lidé vážící si života; nepotřebují žádné adrenalinové akce. Říkají, že je tito svěřenci obdarovávají mnohem víc, než my zdraví.

Podobenství u Matouše a u Lukáše se doplňují. U Lukáše všichni dostali jednu hřivnu.

(Hřivna měla 9 000 římských denárů, denár byl denní mzdou dělníka.)

Dáme-li si obě podobenství dohromady, vidíme, že to tak v životě chodí. Někdo dostal „pět hřiven“ a z každé získal třeba 10 hřiven. Někdo ze stejného obdarování získá méně.

„Dobrý služebníku, nad málem jsi byl věrný, nad mnohým tě ustanovím. Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím, pojď se radovat se svým pánem.“

„V Lukášovi“ je úspěšným zaměstnancům v nebeském království svěřeno hospodaření s mnohem větším bohatstvím – budeš spravovat tolik měst, podle toho, kolik hřiven jsi vyzískal.

Někdo je nadaný na matematiku, jiný pro hudbu. Někdo má šikovné ruce, jiný umí organizovat ...

Kdo je pohodlný nebo nepečlivý v životě, ať si nenamlouvá, že umí dobře pracovat s Biblií.

Naučí-li se dobře hospodařit se svými dary, umím-li pečlivě číst a naslouchat matematice, češtině, mistrovi v učilišti, manželce, dítěti – mám ulehčenou cestu k pečlivému naslouchání a práci s Božím slovem.

– Suverén, který nenechá druhého ani domluvit a už „ví“, že má správnou odpověď,

– lajdák, který poslouchá „napůl ucha“,

– lenoch nebo zbabělec, který se neptá,

– ten, který se bojí riskovat,

– ti všichni mnoho pro boží království nedosáhnou.

Podle míry jak pochopím boží slova a jak budu odvážný, pilný a důsledný, podle toho ponesu užitek pro boží království i pro sebe.

Někdo má rozum v pořádku, umí číst a psát, ale do Písma moc nekouká, má nos víc zabořený do novin.

Někdo čte Blesk, někdo Respekt. Jiný čte zprávy BBC, jiný sleduje ruské zdroje. To je riziko každého a také jeho odpovědnost.¹⁹¹⁰

1909 Boží království je uspořádáním Boží rodiny, je procesem; smíme do něho vstoupit.

Boží království je, jako když sedlák oseje pole: zrna přinesou různou úrodu...

Boží království je jako kvas, který...

Boží království je podobné deseti družičkám, které...

Boží království je...

Je užitečné si třeba na list papíru napsat co každé podobenství ukazuje...

Rozsévač – co potřebuji, abych byl dobrou půdou zrnu?

Jílek – jaké nebezpečí mě ohrožuje?

Družičky – je třeba přemýšlení, moudrosti...

1910 Nenechme se mýlit, že každá zbožnost je Bohu milá. Jefte byl odvážný a rovný chlap, ale nechodil do „židovského náboženství“, měl za to, že Boha uctí lidskou obětí.

Není pravda, že každý výklad Písma je dobrý.

„U Lukáše“ dostává každý jednu hřivnu.
Co je naší základní výbavou?
Dosaďme si tam rozum.
Nebo evangelium.
Co z této hřivny vytěžíme?

Náš rozum je osvěcován boží moudrostí. Písmo nás učí správně myslet.
Svou zbožnost si máme pěstovat božím zjevením.
Jako příklad opět uvedu příčiny tragedií 20. století. Církev místo aby reagovala na znamení doby a vedla společnost dopředu a byla předvojem, brzdila vzadu. Měla pro lidi zakonzervovaná dogmata, katechismus, zpovědní zrcadlo a knížku modliteb. Na vše připravené odpovědi.
II. vatikánský koncil měl přijít o 100 let dříve.
Místo naslouchání Písmu hierarchická církev věnovala příliš veliký důraz na politiku. Získat zpět a uhájit moc. Ale Ježíš, apoštolové, první církev žádnou politickou moc neměli.
„Těm, kteří Ježíše přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“ (J 1:12)
Petr (s Janem) řekl chromému: „Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ (Skt 3. kap.)

Stejní lidé čtou stejné Písmo. Ne každý z něj vyčte a přijme stejně.
V první třídě jsme se nad slabikářem učili technologii čtení. Učili jsme se „číst“, porozumět řeči matematiky. Později jsme se učili porozumět různým literárním druhům. Desítkové, dvojkové a další soustavy v matematice.
Skočí-li někdo po hlavě ke čtení Bible, může všelijak dopadnout.
Někdo si vybral alegorický smysl, jiný v Písmu hledá záznamy o mimozemské civilizaci, atd.¹⁹¹¹

Jak pečlivě budu tady na zemi číst Bibli a kolik vytěžím pro Ježíšovo království, natolik získám blaženosti v nebeském království.

V obou podobnostech o hřivnách (u Mt i u Lk) služebník s jednou hřivnou vrací hřivnu nedotčenou. Nikoho neokradl, peníze nezpronevěřil – nedopustil se hříchu. A přesto mu bude odebráno to, co dostal.
Není pravda, že Bůh je tvrdým Pánem! Ale jsme odpovědní za to, co dostáváme. Nedostali jsme bohatství jen pro sebe. A bohatství je to obrovské.
Abych byl něco platný druhým, abych byl přínosem nebešťanům, nestačí, abych nekradl, nevráždil a nezáviděl. Ani ve škole nestačí jednička z chování (když z ostatních předmětů neprospívám), abych postoupil do vyšší třídy.¹⁹¹²

Učme se zbožnosti od Ježíše, informace o Bohu máme od něj, z první ruky.

1911 „Církev je naše Matka“ je tvrzení alegorické. Stejně tak: „Marie naší Matkou“.
Ježíš to neřekl. Věděl, že příliš mnoho lidí bude Církví trápeno, dokonce k smrti. I jeho Synagoga utrápila.
(Synagoga i církev znamená Boží lid.) Proto řekl: „Každý má svého tátu a svou matku. Bůh je Otcem a Matkou nás všech.“

Marie je naše největší Sestra.

Když to řeknu, hned vzbudím nevoli těch, kteří si myslí, že už všechno vědí. Tomu, kdo věnoval studiu Písma o tisíc hodin víc než já, pozorně naslouchám (to neznamená, že se nemůže mýlit.)

V jiných oborech tomu tak není. Kdyby nějaký lékař řekl: „Mám lék na rakovinu.“ Nevyletěl by hned druhý:
„Vytahuje se (když jsem lék neobjevil já, nemůže ho objevit nikdo jiný, jak bych vypadal?)“.
„Ježíši, co ze sebe děláš?“, říkali mnozí.

1912 „Kdybys si mohla vybrat mezi zpovědníkem „svatým“ (zbožným) a vzdělaným, vyberu si vzdělaného“,
řekla sv. Terezie Veliká.

„Špatný dělníku (zaměstnanče, služebníku), nepracoval jsi. A ještě jsi drzý. Tvrdíš, že jsem ras na lidi.“

To jsme opět u hříchu proti Duchu svatému. Lidé v ráji se nejen vymlouvají jeden na druhého, ale obviňují Boha.

Ježíšovi nepřátelé si vymýšleli pomluvy, podkládali Ježíšovi zlé úmysly (je děvkař, alkoholik, bezbožník, posedlý, spolupracuje s ďáblem ...).

„Vezměte mu tu hřivnu a vyhoďte ho do temnot.“

Někomu se to zdá tvrdé. Bůh nemá zapotřebí někoho trestat – každý svého štěstí strůjcem. ¹⁹¹³

Máme velkou odpovědnost za to, jak myslíme, co říkáme, ke komu se přikláníme, na čí straně jsme.

Jaké si vybíráme kamarády, přátele, knihy, informace, koho kde volíme.

Kam směřujeme své děti, jaký jim dáváme příklad. To vše má veliký dopad.

V „Lukášově podobenství“ je navíc děsivá věta o nenávisti služebníků vůči králi ...

Kolik vytěžíme z evangelia?

Evropané 1. pol. 20. stol. byli téměř všichni pokřtěni. Miliony katolíků se vroucně modlili

„Křížovou cestu“...

Kolik vyčetli z evangelia? Nevšimli si, že v 3 milionech Poláků, 6 milionech Židů a desítkách dalších milionů zavražděných se opakuje vražda bohočlověka?

20. století bylo nejkrvavější. Jaké bude 21. století? ¹⁹¹⁴

Všimněme si, jak od podobenství o rozsěvači, přes družičky na svatbě, až k podobenství o hřivnách, přibývá informací o Božím království.

1913 Před týdnem jsem navštívil s milým kolegou Josefem Kordíkem Lounsko. Josef tam před 30lety působil.

Krásný, velice bohatý kraj. 700 let tam v dobrém žili Němci. Viděl jsem ruiny jejich bohatých statků.

Takový statek u nás nebyl ani jediný. Němci byli zbožní, postavili nádherné kostely ... Pak se tragicky „zapletli“ s Hitlerem. Co jim chybělo? Přesto, že byli každou neděli v kostele, nedrželi se Ježíše.

Propojilo se mě to s dnešními lidmi, kteří stále nevidí zrůdnost Putina a jeho několikáté války. Naše rozhodování a soudy nejsou nezávazné.

Západní Čechy se stále víc propadají do pohanství. Honosná fara, kterou Josef Kordík opravil, je nejen prázdná, ale vyrabovaná. Lidé žijí v ubohých starých bytovkách vedle ruin krásných staveb, ale ty krásné stavby na ně nemají žádný vliv, tu krásu ani nevidí. Jeden z nejstarších českých kostelů nejen chátrá, ale chodí do něj už jen pár lidiček (Josef sám pokrýval jeho věž šindelem. Kněží nejsou – neřídíme se evangeliem a nesvětíme ženaté muže.) I o těch kostelích platí Ježíšův nárek nad jeruzalémským chrámem:

„Nezůstane tu kámen na kameni, všechno bude rozmetáno.“ Roztříštěné krásné, umně opracované kameny.

1914 „Plastici jsou zvrhlí chuligáni, patří za mříže“, tvrdili komunisté i církevní kolaboranti.

„Čečenci jsou teroristé, v tom věřím Putinovi“, pravilo kníže kněžské čerstvě po 2. čečenské válce.

(Teroristy ze zoufalých Čečenců udělali Rusové. Ti z nich také udělali muslimy (za SSSR byl islám u kavkazských národů slabý skoro jako u mohamedánů na Balkáně).

Kaplický dělá nemravnou architekturu, řekl Klaus i vysoký církevní hodnostář.

Někdo si váží V. Havla, někdo V. Klause, jiný M. Zemana. Někdo se hlásí k V. Havlovi a zároveň poklonkuje jeho nástupcům.

Ruský pravoslavný metropolita Hilarion, jako pozorovatel na biskupské synodě o rodině v Římě, veřejně zaútočil na přítomného řeckokatolického arcibiskupa Svjatoslava Ševčuka z Kyjeva, aby si Ševčuk přestal stěžovat na ruskou zahraniční politiku a na ruskopravoslavnou podporu ruských vojenských operací na Ukrajině.

Aby Ševčuk přestal podporovat sjednocenou ukrajinskou místní církev a nenažil se tím vyrvat pravoslavné věřící z jejich mateřské církve moskevského patriarchy.

Jak se choval Tiso na Slovensku, víme.

Biskup Galen byl jedním z nejhlasitějších a nejostřejších kritiků Hitlerova režimu.

D. Bonhoeffer byl popraven za účast na spiknutí proti Hitlerovi.

Někteří zbabělí zápecníci snižují podíl disidentů na převratu r. 1989. (Sebe naopak vyvyšují.) Někteří církevní zápecníci snižují podíl církevního disentu. Tvrdí: „Svatá Anežka nám dala svobodu.“

Tvrdím, že jsme dostali svobodu od Boha téměř zadarmo. Sv. Anežku mám velice rád.

Ale v podobenství o nespravedlivém soudci čteme: „Boha stačí poprosit jen jednou. Ale najde Syn člověka dost lidí, kteří s ním dokážou spolupracovat?“

Náš podíl na životě a soužití je oproti Bohu malý, ale je nezbytný. Chybí-li, můžeme prosit jak chceme, a nedostane se nám. Tak vyučuje evangelium.¹⁹¹⁵

Před týdnem jsem říkal: „Jak se pozná, kdo je jako moudrá a kdo je jako hloupá družička?“ Moudrý se doma k evangeliu bude vracet.

Komu řekne Ježíš: „Správně, služebníku dobrý a věrný. Málo jsi spravoval věrně, mnoho si ti svěřím. Pojď se radovat se svým Pánem.“?

Moudrý je ten, který si teď hlasitě, před Bohem celou větou odpoví.

2014 (Dodatek k poznámkám)

Dodatek k Poznámkám 33. neděle v mezidobí Luk 19:11–28 16. listopadu 2014

Řecký text evangelia Mt uvádí *podobenství o talentech*, Lk *podobenství o mině*.

V českých biblických překladech se povětšinou v obou případech mluví o hřivnách.¹⁹¹⁶

Někomu by se zdálo zbytečné sumy přepočítávat, ale sami uvidíte, jak má Ježíš vše promyšlené.

U Lk je uveden důvod, proč majitel hospodářství pronajímá svůj majetek (podobenství jsou braná z běžného života, jsou posluchačům srozumitelná). Aby se mohli noví vládcí přemožených krajů ujmout vlády, museli jet do Říma, aby je císař, jako své vazaly, potvrdil.¹⁹¹⁷

Pachtýř se snažil získat co největší užitek z pronajatého majetku. Správci se tolik nesnažili (my známe těžkopádné hospodaření státních podniků a úřadů).

Ježíš toto podobenství vyprávěl zřejmě u Jericha (cestou „do Jeruzaléma“). V Jerichu si Archelaos postavil palác a vybudoval vodovod. (Ježíš buduje jiné království, s pramenem vody živé.)

1915 Znal jsem konzervativního kněze pohrdajícího bratry protestanty. „Ekumenismus bude jen dílem Ducha svatého“, tvrdil, aby sám nemusel hnout prstem. Také se ani o milimetr nepohnul.

1916 Neměl jsem dosud čas, abych se tomu podrobněji věnoval. V překladech je povětšinou obojí nazváno hřivnou. Nějaký biskup dá na biblický překlad imprimatur (církevní schválení), i když se znovu a znovu opisují stejné chyby. Opravující učitel by to nepustil.

Talent se v naší běžné mluvě používá pro umělecké nadání.

Hřivna měla 9 000 římských denárů, denár byl denní mzdou dělníka, za kterou se dala uživit početná rodina.

(Doufám, že jste si spočítali, o jak velikánskou sumu šlo. Pokud ne, raději mně to neříkejte, mrzelo by mě to. Nejen proto, že já se namáhám, ale hlavně Ježíš se se svým vyučováním velice namáhal.)

Mina byla asi šedesátinou talentu.

Talent obnášel asi 36 kg stříbra, ale tenkrát mělo stříbro mnohem větší cenu než dnes.

1917 Nejen SSSR činil podobně a schvaloval i československé presidenty.

Po smrti Heroda Velikého se jeho syn Archelaos patolízalsky vydal do Říma nechat si potvrdit své panství nad Judeou. Zároveň ale Židé vyslali padesátičlenné poselství, které tomuto jmenování mělo zabránit. (Josef Flavius: Válka židovská, Starožitnosti) Archelaos se krutě pomstil odpůrcům a štědře odměnil své příznivce, ustanovil je „primátory“ měst. Ježíšovi současníci měli tuto událost v živé paměti.

Samozřejmě, že podobenství míří výše k Mesiášovu uznání. I ti, kteří neuznávali Archelaa, neuznali mesiášství Ježíšovo.

Ježíš se také vydal na cestu a my máme hospodařit s tím, co nám svěřil.

Po talentech druhých závistivě pokukujeme.

Ale je zvláštní, že největší dary přehlízíme a mnoho si jich nevážíme. Je to tím, že se s nimi setkáváme doma v kuchyni, na ulici, v zaměstnání ...?

Apoštol Pavel, když vypočítává skvělé dary Ducha, nakonec poví, který dar je největší ... (Srov. 1 Kor 12:27n)

Ježíšovi nikdo nemusel nic o lidech vykládat, byl víc než jen dobrý pozorovatel.

Je možné, že proto v Lk podobenství o služebnících, kteří mají hospodařit se svěřeným bohatstvím, použil minu, která sice nebyla lákavou horentní mincí, ale neměla zanedbatelnou hodnotu?

Kdo s ní dobře hospodaří, bude překvapen, jak nesmírné bohatství získá.

Podobenství vždy směřuje výš, na známém, na modelu, učí, jak to chodí v božím království.

(Učedníci jsou povoláni ke zvláštní službě navíc – ale mají výhodu, že víc vědí.)

Zaměstnanci (služebníci) božího království překvapivě – oproti všem pravidlům v civilním zaměstnání – neodvádějí díl výnosu z pronajatého majetku majiteli, naopak ještě nesmírně mnoho získávají.¹⁹¹⁸

Tak mohou někdy jednat bohatí rodiče. Bůh tak jedná vždy (nic tak rád nedělá, jako rozdává; jeho bohatství je nevyčerpatelné).

Kdo objeví krásu tváře Hospodina a jeho moudrost, nevymění ji za žádné jiné náboženství.

Co jste si za minu dosadili?

Evangelium, Bibli, svobodu, moudrost ...?

Stále si myslím, že tam na prvním místě patří rozum. Tím se řídíme.

Rozumem rozpoznáváme co je moudré.

Znovu řeknu, koho nasměrovali rodiče správným směrem, ten si lehčeji vybírá správné vzory. Ježíš nás upozorňuje na pár důležitých kritérií: „Podle ovoce se pozná strom. ...“

Vžijeme-li se do odpůrců Ježíše, proroků a dalších velkých osobností, vidíme v jejich tvrzeních logiku, ale pokřivenou. Není pravdu, že každý má svou pravdu. Je jen jedna Pravda. Chceme ji poznávat. Nikdo ji nevlastníme, toliko se k ní blížíme.

Ježíš nám nabízí umění přemýšlet a rozeznávat.¹⁹¹⁹

M. Gándhí říká: „Pravda je to, co mě činí lepším.“

Že se pravdě bráníme někdy „zuby nehty“, dobře známe. Stačí, aby se nám, mužským nechtělo do nějaké práce a umíme vymyslet tisíc inteligentních výmluv. Máme-li z něčeho strach, také si umíme zdůvodnit, proč se do něčeho riskantního nepustit.

Z psychologie víme, že se vytěsněné věci ukládají do podvědomí a to nás pak ovlivňuje a tlačí nesprávným směrem.

1918 Mizernému služebníkovi vezměte ten talent a dejte ho tomu, který má deset talentů! (Mt 26:28)

Vezměte mu tu minu a dejte ji tomu, kdo má deset min!

Řekli mu: „Pane, už má deset“. Pravím vám: Každému, kdo má, bude dáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. (Lk 19:24–26)

1919 Ježíš řekl zástupům: „Když pozorujete, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: `Přijde déšť` – bývá tak; a vane-li jižní vítr, říkáte: `Bude vedro` – a bývá. Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné? (Lk 12:54–57)

M. Z. teď v Rusku hloupě mluvil, mj. o sankcích proti Rusku tvrdil, že přinesou ztrátu na obou stranách.

Ježíš říká, že ten, kdo pro boží království ztratí třeba i život, získá mnohem víc.¹⁹²⁰

Jak to, že dva lidé čtou stejný text Písma a každý z něj udělá jiný závěr? Vzdělaný Kaifáš a rybář Petr, původně jen se základním náboženským vzděláním (ne zanedbatelným)?

Je chyba v textu?

Mohl bych uvádět další příklady. Petr si vybral za Učitele Ježíše. Bylo to náročné vyučování.

Někteří učedníci dobře začali a pak Ježíšovu důslednost v myšlení a závratnost jeho nauky nemohli unést a odešli.

Hodnota rozumu byla v církvi po staletí snižována. Záměrně? Tak činí vládcí světa. Ježíš nikoliv. Rozum – poučený a osvícený božím vyučováním a boží moudrostí – nám pomůže rozpoznat spravedlnost, pravý soucit od falešného, pomůže nám k rozhodnutí, kterému příkázání nebo nařízení vrchnosti máme dát přednost, aby naše rozhodnutí sloužilo životu. Rozum nám pomůže rozpoznat zamilovanost od lásky, rozlišit pokušení od ďábla (který k nám mluví často slovy Písma) od nabídnuté ruky boží.

Bez rozumu neudržíme svobodu, nepřemůžeme strach, nerozpoznáme pravou zbožnost od falešné. Bez rozumu neporozumíme Bohu a – třeba v dobré vůli – budeme kazit jeho plány i jeho dílo.

Rozum nám pomůže rozpoznat pravého Mesiáše od lžimesiáše. (Nevšiml jsem si, že by se o tom někde mluvilo.)

Hodujeme a pijeme a nevidíme příčiny ukrajinské války.¹⁹²¹

1920 Jak to, že řada kostelových lidí nerozpozná rozdíl mezi Václavem Havlem a M. Zemanem? Četli něco od V. Havla? Vědí, že mu kriminál zkazil život? Hloupě poukazují jen na jeho některé chyby. (U nás na vesnici se o takových říkalo: „Přes prase nevidí koně.“) Tak mluví i lidé, kteří nechtou, že i apoštolové měli do konce života své chyby a i po Letnicích odporovali Duchu božím.

Nebo, všimněme si, jak někteří (i kosteloví), neumí rozpoznat, že presidentova chyba je mnohem horší než stejná chyba občana.

Jak to, že nerozpoznáváme? Viz Lk 12:54–57.

Několik desetiletí čtu další a další knihy o šoa (to je můj úděl). Přečetl jsem samozřejmě řadu knih o komunistických koncentracích. O sovětském Gulagu jsem nečetl jen Solženicinovy knihy. Teď jsem otevřel knihu: „Rusko plné křížů“, Alexandra Jakovleva, ale už tu hrůzu bolševiků k vlastním lidem a dětem nemohu číst. Vím o nich dost.

Pravoslaví neztotožňuji s jejich velikými kolaboranty. Ale pravoslaví mě zaráží svou nebetyčnou jistotou, že ruské pravoslaví je tou jedinou správnou církví. Jak čtou Písmo? Copak v jejich církvi je už boží království dovršené? Copak nejsme každý jedinec pouze hříšným učedníkem na cestě? Copak je nějaká církev úplně podle Ježíšových představ? Moskevská pravoslavná církev je nejvíce nepřístupná ekumenismu. Nechápu, jak se tak vzdělaný člověk, jako kardinál Špidlík mohl v pravoslaví tolik zhlédnout. Bylo to tím, že sám vyznával alegorický způsob výkladu Písma stejně jako pravoslavní? (Mimoходом slyšeli jste Špidlíka, že by někdy prorocky poukázal na nějakou špatnost v církvi?) Máme se kát pouze jako jednotlivci a jako společenství v církvi už ne?

K jeho výroku: „Církev má dýchat svými oběma plícemi, východní i západní“, přidávám: „Ano, ale pokud jedna uzná, že trpí tuberkulózou a druhá rakovinou.“

My, západní křesťané jsme svým povrchním křesťanstvím neuměli předejít a zabránit dvěma světovým válkám. Pravoslavná církev svým povrchním křesťanstvím neuměla předejít a zabránit navíc strašným hrůzám bolševiků.

K tomu se vrátím ještě v poznámkách na neděli Krista Krále.

1921 Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noé: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka. Tehdy budou dva na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán.

Dvě budou mlít obilí, jedna bude přijata a druhá zanechána.

Bďte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční hodinu přijde zloděj, bděl by a zabránil by mu vloupat se do domu. Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn

Jak bychom mohli rozpoznat Antikrista? Dosud jsme jeho jednání poznali pozdě, až na strašných hromadách mrtvol.

V náboženském životě jsme se zřekli používání rozumu.¹⁹²²
A myslíme si, že to nahradíme svou zbožností.

Církev žehná kdeco, ale nevyučuje moudrosti Boží.¹⁹²³
Nenabídne nám ani pečlivý překlad Písma a my se těžko pracně dostáváme k významu jeho slov.

Proč neděláme to, co nám Ježíš svěřil jako prvořadý úkol? Co jsme udělali s evangeliem? Kdo se mu věnuje? Kolik ta darovaná mina v naší správě nese?

Kdo by si denně kupoval úryvek z evangelia jako si každý den nebo týden kupujeme noviny?

Mám pro Vás dobrou nabídku. Milý kolega Josef Kordík, farář v Železnici u Jičína (čtvrt století byl vězeňským kaplanem ve Valdicích), signatář Charty 77, jeden z nepoctivějších lidí jaké znám, posílá každou neděli nahrávku svých nedělních kázání. Kdo máte zájem, požádejte ho na adr.: fara.zeleznice@centrum.cz a on Vás zařadí do svého seznamu a bude Vám kázání posílat. Řekněte mi, který biskup tak poctivě vysvětluje Písmo jako železnický farář?

Dobrý služebníku, raduj se se svým Pánem, tvoje práce přispěla k největšímu dílu na světě!

2011 (O Večeři Páně IX. – Ježíš nám nabízí záchranu)

Poznámky k neděli 13. listopadu 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

IX. JEŽÍŠ NÁM NABÍZÍ ZÁCHRANU

„To je chléb, který se pro vás vydává, krev, která se pro vás vylévá ...“ Srov. Lk 22:19–20
Josef Zvěřina nás učil: „Ježíš se vydal nejen za nás, ale také „pro nás“.

Vzal si za úkol nás přivést do domu otcovského, do náruče Boží.

Vydává se kvůli nám, pro nás, abychom nehynuli.

Vydává se i pro svého Otce, aby se Otec mohl radovat z našeho návratu (jako otec marnotratného syna).

Vydává se dokonce i kvůli sobě, neboť neutíká od úkolu, který si předsevzal.

Jak a čím nás Ježíš zachránil? To je samozřejmě velké téma, které zde celé nemohu a ani nemíním postihnout. Ale chci položit některé otázky, abychom přemýšleli o Bohu a velikosti jeho lásky a vyjeli ze zajatých kolejí svého strnulého a neživého myšlení.

Všichni víme, že jsme se kdysi odcizili Bohu, sami sobě a jeden druhému. Táhne se to od Adama.

člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete. (Mt 24:37–44)

1922 „Myšlení bolí“, prý řekl Masaryk. Významný neurolog a činný křesťan říká: „Mozek je dokonalý, jak vstoupí do kostela, vypíná.“

1923 Jeden známý herec se svou paní otvírají kavárnu. Jeden zbožný muž jim řekl, že šamani mohou kavárnu začarovat. Ptal se mě, zda bych mohl kavárnu „vysvětit“. Copak provozujeme bílou magii?

Svým potomkům můžeme odkázat různé dědictví, bohatství nebo dluhy. Můžeme dětem život ulehčit nebo ztížit.

Narodili jsme se do porušeného světa. Potkali jste někoho, kdo by řekl: „Mně nic neschází, jsem milován Bohem, každý se mnou jedná uctivě a s ochotou, až je to jednotvárné?“

Mluvit o dědičném hříchu je nepřesné (osobní rozhodnutí činí chybu hříchem) a zavání kolektivní vinou...

Je rozdíl mezi dědičností a dědictvím (dědičnost byla objevena až v 18. století).

Můžeme druhým odkázat různé dědictví, dobré nebo zlé, hodnoty nebo zatížení a dluhy.

Mělo by se mluvit raději o dědictví po Adamovi.

Ale také máme mluvit o dědictví Abrahámově, Mojžíšově a Ježíšově.¹⁹²⁴

To je výhra! To je ulehčený život. To je nová hojnost a nová úroveň.

Ježíš nás přišel uzdravit a osvobodit z odcizenosti a strachu.

Když mu vytýkali zájem o hříšníky, namítal: „Mohu s nimi jednat jinak než Bůh“? A vyprávěl podobenství o ztracené ovci, o roztrženém náhrdelníku a o tátovi dvou synů (marnotratného a otráveného).

Ježíš nás přišel chránit, pomáhat a zachránit. Celým svým životem. Ne pouze smrtí. To bychom snížili jeho krásné dílo. Zachraňuje nás vším, co vykonal. Přivádí nás k Otci každou svou radou, pomocí, příkladem. Každé jeho slovo je životadárné; to, jak jednal s hříšníky, hrál si s dětmi, dotýkal se nemocných, všechna jeho podobenství, uzdravování, křížení z mrtvých, odpouštění hříchů, jeho statečnost, svoboda ..., to vše má uzdravující a životadárný účinek.

Ježíš nás chce dovést k důvěřování Otci.

(Když se náš táta po válce vrátil z koncentračního tábora, naše nejstarší sestra (tenkrát jí bylo pět let, my ostatní jsme se narodili až po válce) se ho bála – byl hubený, zarostlý a sestra zapoměla jeho podobu. Maminka naši sestru „ochočovala“, aby se nebála, až sestra jednou konečně vlezla tatínkovi na klín.)

Ježíš nás chce ochočit, ukazuje nám milováníhodného Otce.

Proč my si z nepochopitelného důvodu ponecháváme představu svévolného, uraženého Boha?

Stále omíláme staletou představu našich dávných předků, kteří kdysi na otázku o vykoupení přišli s teorií zadostiučiní.

Usuzovali podle jednání středověkých „křesťanských“ vládců, velkých i malých. Měli za to, že jsme svými hříchy Boha urazili. Jestli nevolník urazil šlechtice, sedřeli z něj kůži.¹⁹²⁵

Pokud šlechtic urazil šlechtice, mohlo urážku smazat jen zadostiučinění. Soubojem – buď do první krve nebo až na smrt.

Podle tehdejších přetrvávajících pohanských souřadnic o stavech společnosti byl rozdíl, zda byl uražen žebrák nebo král.¹⁹²⁶

1924 Abrahám nám odkazuje svou zkušenost s Hospodinem: Bůh je solidní partner. Je velkorysý, přející a hodnověrný přítel.

Mojžíš svědčí o Bohu věrném, slitovném, vysvobozujícím a pečujícím o naši svobodu.

Učí nás rozpoznávat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti, a jak chodit s Bohem (pravidla přátelství s Bohem i s lidmi).

Ježíš nám zprostředkovává milující náruč Otcovou. Ukazuje nám, že navzdory svému provinění, bídě a povrchnosti, smíme Bohu důvěřovat. Ježíš si získal naše srdce, uvěřili jsme mu, že nám Bůh slouží rád.

1925 Vzpomínáte na Dostojevského vyprávění – vesnický kluk poranil generálova psa. A generál jej za to nechal uštvat smečkou svých psů...

1926 Ježíš přináší nové pravidlo: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25:40)

Středověká teorie o zadostiučinění tvrdila, urážka Boha je tak veliká, že ji nemůže odčinit, usmířit, zadostiučinit žádný člověk, jen někdo, kdo je víc než jen člověk. Krví!

Ale Ježíš neříká, Bůh je uražen a je třeba usmířit Boží hněv. (Zuřivě štěkající pes nás nemůže urazit.) Bůh se neuráží. Ježíš nepřišel smířit Boha s námi, ale nás s Bohem.¹⁹²⁷
To my jsme se urazili, my tručujeme a nechceme domů.

Abychom dobře porozuměli, proč se nechá Ježíš ukřižovat, musíme nejprve pečlivě projít Ježíšova slova v evangeliích.¹⁹²⁸

Až pak můžeme správně porozumět kazatelským obrazům apoštola Pavla, kterými se snaží ukázat význam Ježíšovy smrti. Nepoučení se dostanou do slepé uličky, citují-li doslovně jen Pavlova slova nebo slova starozákonních proroků.¹⁹²⁹

Samozřejmě, že nepopírám Pavlovy obrazy o vykoupení. Ale vadí mně, jak ta slova lacině opakujeme – aniž jim rozumíme a nepromyšlenými tvrzeními stavíme Boha do nevábného světa.

Jak může někdo vzít na sebe vinu druhého? Třeba vinu esesáků, kteří v Osvětimi házeli kojence do ohně?

Představte si, že bych opilý sedl za volant a zabil člověka.

Hodný ministrant, aby zabránil ostudě faráře, by řekl: „Řídil jsem já“.

Budete-li vědět pravdu, odsoudíte nevinného?

My ovšem klidně tvrdíme: „Ježíš zemřel za naše hříchy, aby nám mohlo být odpuštěno. Boží spravedlnost to vyžadovala.“

Představme si, že se táta věnuje svým dvěma synům a vede je k učení. V den vysvědčení jeden syn přinese vyznamenání, ale druhý propadá. Táta odepne řemen a chce potrestat lajdáka. Ale hodný syn řekne: „Otče, potrestej mě“. Znáte tátu, který by ztrestal nevinného? (Bohužel, já ano, ale Bůh to není.)

K falešným představám o boží spravedlnosti nás také tlačí pohanské představy o dvou základních principech dobra a zla a jejich rovnováze.¹⁹³⁰

Nevzdělaná lidová zbožnost si představuje slova proroků jako ortel. („Co se má stát, se stane!“) Nejsme muslimové, abychom věřili v osud. V řeckých (pohanských) tragediích nelze zabránit věštbě, např.: „Syn zavraždí otce“. A ať děláte, co děláte, k otcovraždě dojde.

Proroctví je výzvou k obrácení, varováním před katastrofou. Mnoho lidí se myslí, že proroctví jsou vyřčením osudu, věštbou.

1927 „Bůh nás usmířil se sebou skrze Krista a pověřil nás službou smíru. Neboť Bůh smířil skrze Krista svět se sebou, nepřičítaje jim jejich přestupky, a vložil v nás slovo míru ... na místě Kristově prosíme: Smiřte se s Bohem!“ (Srov. 2 Kor 5:18–20)

1928 Nejdříve je třeba číst 10krát jedno evangelium, pak 10krát druhé a třetí, a 20krát Janovo evangelium. A pak teprve číst Pavlovy texty.

(Celé Písmo má hodnotu zlata, ale Ježíšova slova mají hodnotu 24 karátů a Pavlova 18 karátů. Liturgie to ví, proto ke čtení evangelia vstáváme...)

1929 Např. Izajášův text „O trpícím božím služebníku“ (Iz 52:13–53:12) je básnickým popisem a nelze jej použít jako text právnícký nebo jako dogmatickou definici, navíc jej máme nepřesně přeložen.

1930 I do židovské mystiky se dostala nebiblická představa: Svět stojí na 35 spravedlivých a utrpení nevinných vyvažuje rovnováhu mezi dobrem a zlem.

Proroci jsou posláni k pomoci, vzpomeňme na kázání Jonáše – a Ninive je zachováno. Předvídá-li Bůh dopředu, kam se řítíme, neznamená to, že nás řídí jako loutky.¹⁹³¹

Nevzdělaní lidé slyší o naplnění Písma proroků, o smrti Mesiáše a mají představu, že Bůh napsal scénář, rozdělil role a každá postava dramatu se musí přesně držet litery textu. Lidová víra je přesvědčena, že ukřižování Ježíše byl Boží nápad a Boží přání.

Potřebujeme se naučit rozlišovat Boží přání a Boží dopuštění.
(Ježíš proti lidové zbožnosti velice vystupoval. Lidová zbožnost, nepoučená Písmem, má své představy o tom, kdo je a kdo není zbožný. Srážka s ní stála Ježíše život.)¹⁹³²

Až příliš se mluví o spravedlnosti Boží a zapomíná se na milosrdenství Boží. Copak Bůh je svázán mechanismem strohé spravedlnosti? Copak se hřích dá spravit hřichem? Těm, co poukazují na nutnost Ježíšovy smrti z důvodu spravedlnosti, stačí položit otázku: „Bylo by jednání Otce vůči Ježíši spravedlivé, kdyby vyžadoval Ježíšovu popravu“?

Už u Ezechiela přece Hospodin říká, nikdo nebude pykat za druhého: „Zemře ta duše, která hřeší.“ (Ez 18:4b)¹⁹³³
Kdo vyžadoval Ježíšovu smrt Bůh nebo lidé?

Bůh je svobodný, není pohanským králem nebo božstvem spoutaným „nedokonalým – lidským pojetím spravedlnosti“.
Vzpomeňme, jak krále Darvaješe (který svého přítele Daniela nechal uvrhnout do lví jámy) vydírali hnusní dvořané: „I král musí poslechnout nezrušitelné zákony Médů a Peršanů, protože právo je nad králem“. (Srov. Da 6. kap.)
Podobný princip vládne na pohanském dvoře v knize Ester, např.: „... spis napsaný jednou královým jménem a zapečetěný královým prstenem nelze vzít zpět.“ (Est 8:8b)
Bůh není svévolný diktátor, nedělá si „co chce“. Dodržuje pravidla, ale nad spravedlností je jeho milosrdenství.¹⁹³⁴
To jen zákoníci prostí Ducha si takové jednání nedovedou představit a unést (nemají srdce).

Bůh je velkorysý, stále nás dotuje.

1931 Jedu-li po silnici a slepice mi vběhne před auto, dvě vteřiny dopředu vím, jak to skončí – slepice bude placatá. Bůh vidí dopředu víc než jen dvě vteřiny. Ale předpověď toho, co se stane, není scénářem pro aktéry. Slepici nikdo pod auto nestrká.

1932 Lidová zbožnost za Ježíše byla: kousek z Písma tady a kousek támhle, plus rabínské názory. Lidová zbožnost dnes je: kousek z Písma, něco ze zbožných knížek, myšlenka na den a něco podle vlastního vkusu.

1933 Co si myslíte, když říkáte o izraelské zemi toto přísloví: „Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby“? Jakože jsem živ, je výrok Panovníka Hospodina, toto přísloví se už nebude mezi vámi v Izraeli říkat. Je-li někdo spravedlivý a jedná podle práva a spravedlnosti, ... řídí se mými nařízeními, zachovává mé řády a jedná věrně, takový spravedlivý jistě bude žít...

Duše, která hřeší, ta umře; syn nebude pykat za nepravost otcovu a otec nebude pykat za nepravost synovu; spravedlnost zůstane na spravedlivém a zvůle zůstane na svévolníkovi. Kdyby se svévolník odvrátil ode všech svých hříchů, jichž se dopouštěl, a dbal by na všechna má nařízení a jednal podle práva a spravedlnosti, jistě bude žít, nezemře. Žádná jeho nevěrnost, jíž se dopustil, mu nebude připomínána, bude žít pro svou spravedlnost, podle níž jednal.

Což si libuji v smrti svévolníka? je výrok Panovníka Hospodina. Zdalipak nechci, aby se odvrátil od svých cest a byl živ? (Srov. Ez 18:1–23)

1934 V podobenství „o dělnících na vinici“ hospodář říká: „Nemohu si se svým majetkem udělat, co chci?“ (Srov. Mt 20:1–16)

Kain zabil Ábela, a Bůh nevyžadoval trest pro Kaina: „Jedna mrtvola je až příliš. Kaine, změň se, objev svou cenu i cenu svého bratra a přijmi odpovědnost za svého bratra.“

Jákobovi synové prodali Josefa. Zaslouhovali smrt a nakonec jim bylo odpuštěno. Bez trestu. Mohl bych pokračovat Davidem a dalším dlouhým výčtem božího milosrdenství až k otci marnotratného syna ...

Ale my často tvrdohlavě tvrdíme: „Ježíš musel zemřít“.

Kde se to bere? Proč Boha pomlouváme?

Maminka ráda žije pro dítě. Porod nebývá legrace a vydržet pubertu a „marnotratná“ léta dětí, teprve ne. Táta zaplatí škodu, kterou děcko způsobilo. Natož Bůh.

Proto jsem jednou řekl, kdyby bylo na mě, zakázal bych padesát let používat slovo obět' – pro ty naše nešťastné pohanské představy.

Možná by stačilo zaměnit Ježíšovu „obět'“ za „obětavost“.

Obětoval Abrahám Izáka Bohu?

Ano. A bez mrtvolky a krve.

Maxmilián Kolbe nabídl svůj život za táta tří dětí. Kdyby velitel tábora byl slušnější člověk a řekl by: „Maxmiliáne, jsi velkorysý, dám milost Gajovnickovi i tobě“, to by Kolbeho nabídka nebyla obětí?

Nebo kdyby Rusové osvobodili Osvětim dřív, než Kolbe zemřel, to už bychom o Kolbeho oběti (obětavosti) nemluvili?

Musí u oběti být vždy mrtvola a krev?

Proč se držíme pohanské představy o Bohu, který potřebuje smývat hříchy krví oběti?

Ježíš nám ukazuje krásnějšího a velkorysejšího Boha.

Ježíš řekl: „Toto je mé tělo, které se za vás vydává, krev, která se prolévá na odpuštění hříchů.“ (Srov. Lk 22:19n)

Kdo se trochu namáhá, může za těmi slovy objevit víc, než ten, kdo nepřemýšlí, nevdá mu krev a rychle hledá jen svou spásu, nemyslí na druhého (na Ježíše a na Otce) a příliš rychle papouškuje slova, kterým nerozumí.

Potřebovala Ježíšova matka „vykoupení“?

Ano. Jak?

Byla uchráněna „dědičného hříchu“ a žila svatým životem? Ano.

Z čeho tedy byla „vykoupěna“? Jak na ni funguje vykoupění?

Jan – Předchůdce Páně „je největší z lidí“ (říká Ježíš), nebyl hříšníkem.

Potřeboval „vykoupení“? Ano, ale ne od hříchů.

„Jan je menší než nejmenší nebešťan“. (Srov. Lk 7:28) A přesto potřebuje, stejně jako Marie, Ježíšovu transfúzi „nového způsobu života“.

Dosaďme na chvíli za slovo „vykoupění“ záchranu nebo pomoc.

Všichni jsme potřebovali Ježíšem ukázat, jak si Bůh představuje pěkný život člověka. Všichni k tomu potřebujeme jeho pomoc.

V tom je Ježíšův přínos, jeho „vykoupění“ člověka (vysvobození, záchrana, nový křesťanský – Ježíšův – životní styl). Do nebe smí ten, kdo přijme Ježíšův způsob života a něco takového bychom sami neobjevili a nezmohli se na to vlastními silami.

Ano, pro nás hříšné zahrnuje Ježíšovo „vykoupění“ také odpuštění hříchů.

Toto je veliké téma. Velice zanedbané. Nepřemýšlíme o tom a pak naříkáme, že nám lidé opouštějí kostely. Říkala mi studentka: „Budha se usmívá. Vy máte všude jen toho zmasakrovaného na kříži“. Nevyznávám pozitivní myšlení, ale musím se zastávat Boha proti naší hloupé lenosti přemýšlet a objevovat krásu Boha a jeho velkorysost v záchraně nás, padlých lidí. Ježíš nás nezachránil tím, co mu udělali ti, co jej umučili (uměnšili bychom jeho lásku, kdybychom ji zúžili jen na jeho smrt). Kdyby to bylo zapotřebí, tisíckrát by za nás šel znovu na kříž.¹⁹³⁵ Ježíš nás zachránil svým celým láskyplným životem.

Bůh je nesmírně krásnou a vznešenou bytostí. Naši záchranu nelze popsat jediným obrazem. To Bible dělá, vypráví o Bohu přesněji než katechismy.

K otázce „vykoupení“ se ještě vrátíme.

(Kdo se chce odborně vzdělat, může si přečíst např.:

Anselm Grün: „Biblické obrazy o vykoupení“

C. V. Pospíšil: „Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel“

Josef Ratzinger: „Úvod do křesťanství“

„Holandský katechismus“ (podepsaný Pavlem VI.)

Jakub Trojan: „Ježíšův příběh – výzva pro nás“.

2008

33. neděle v mezidobí Př 31:10–13. 19–20. 30–31 1 Sol 5:1–6 Mt 25:14–30 16. listopadu 2008

Židé říkají: „Moudrý je ten, kdo ví, že jeho cena není ve vlastním výkonu, ale v pozornosti, kterou mu věnuje Bůh.“

Bůh nás má rád „jen tak“, protože jsme jeho. Tak to říkáme svým dětem.

Ale vedle toho Bůh umí ocenit jakoukoliv dovednost a dobrou práci.

Dárce nesvazuje svým darem obdarovaného, ale k úctě a spravedlnosti patří, že dárce nepohrdne darem a ocení štědrost toho, kdo jej obdaroval.

Rodič i Stvořitel pečuje o dítě, záleží mu na dítěti – „aby z něj něco bylo“.

Být stvořen k obrazu Božímu je závratný program.¹⁹³⁶

Navíc nám Bůh nabízí, že chce bydlet v nás a uprostřed nás ...

Podobenství o hřivnách (v Lukášově evangeliu 19:11–27 je všem rozdávána jen jedna hřivna), je vzaté s běžného života, není složité.

1935 Jednou jsem se v kostele ptal posluchačů: „Kdyby Ježíše zabili s betlémskými chlapečky, byli bychom vykoupeni (zachráněni)“?

Ne. Nejde o krev, nejde přece o zabití.

Ježíš přišel, aby nás získal pro nový život, pro přátelství s Bohem. Čím a jak nás získal? Vyprávěl o Bohu, pomáhal, ukazoval na svém lidském životě, jak Bůh, kterého si nedokážeme představit, jedná s člověkem. I s člověkem hříšným, neváženým druhými a často i sebou samým. Ježíš nám potřeboval ukázat otcovskou tvář Boha. Proto těšil, pozvedal, uzdravoval, křísil, odpouštěl, vracel sebevědomí...

Ježíš říká: „Bůh si i tebe – kolaborante Zachee, i tebe teroristu Dismasi, i tebe prostitutku, tebe Samařanko a tebe pohanko – váží. Váž si každý sám sebe. Pojď, já tě naučím vážit si sebe sama. Pojď, já ti pomohu objevit, že jsi Bohem milovaný, použitelný, a že i ti, co ti ubližují, a kterým i ty ubližuješ, jsou použitelní pro pěkný život.“

Člověče, mám tě rád ... Bůh tě má rád.“

1936 Máme být obrazem božím nejen člověku, ale i zvířatům, polím, lukám, vodě, lesu...

Jsme různě podnikaví, šikovní, odvážní, poctiví a pracovití. Čím větší kapitál a čím víc zaměstnanců má dobrý majitel firmy nebo dobrý manager, tím víc jeho podnik vzkvétá. Podle množství úspěchu (získaných hřiven) je šikovným zaměstnancům (služebníkům) svěřeno k řízení další množství majetku nebo podřízených.

Každý člověk má svoje dary od Boha.

O někom se řekne, ten je nadaný, ten je méně. Někdo má vlohy pro muziku, jiný pro matematiku, jiný umí dobře učit, jiný rád pečuje o druhé, někoho baví obchodování ...

Každý jsme dostal nějaké dary. ¹⁹³⁷

Na mě záleží, jak se svými dary, které jsem od Boha dostal, hospodařím.

Naučím-li se hospodařit dobře se svými vlohami, je daleko větší pravděpodobnost, že budu dobře hospodařit i se slovem Božím.

Pak mi Bůh velice rád svěří další dary. ¹⁹³⁸

V podobenství u Lukáše dostává každý jen jednu hřivnu.

Tou může být například rozum nebo evangelium. ¹⁹³⁹

Někdo z evangelia pochopí mnohem víc než ten druhý. ¹⁹⁴⁰

Ledaskdo se vymlouvá, že k tomu není nadaný. Ježíšovo vyučování není obtížné, je skvělý pedagog. Potíží dát Ježíšovi za pravdu, nebyla a není v intelektuální náročnosti jeho výuky (nikde neříká svým posluchačům: „To je tajemství“, všechno, o čem začal mluvit, vysvětlil), ale v ochotě a upřímnosti. ¹⁹⁴¹

Ježíšovi porozuměli a dali mu za pravdu i obyčejní lidé bez maturity (i žena v invalidním důchodu, pohanka v domácnosti, Samařanka, slepec i lampasák).

1937 Potkávám lidi, kteří si myslí, že dostali od Boha málo. Pošilhávají po obdarování, které se dostalo jiným a ta svá mají za nic. Neváží si jich a dosud si nevšimli, že řada těch druhých lidí jim závidí jejich dary.

1938 Ale pokud neumím pořádně studovat svůj obor (třeba matematiku), ať si nenamlouvám, že budu umět dobře číst Bibli. Pokud se neumím postarat o svou domácnost, nemám chodit pomáhat jinam. Pokud se mi nelíbí doma nepomůže mi, budu-li vysedávat v kostele nebo v hospodě. Útěkem se nic nespraví. Máma, která od dětí běhá například do kostela, se s Bohem mýjí. V kostele jej nenajde, Bůh na ni čeká u jejich dětí. O nabídce dalších darů i výjimečných darů Ducha je toho napsáno v Bibli dost. Bůh rád obdarovává nejen my.

1939 V Katolickém týdeníku na tuto neděli (46/2008) jsou celé čtyři stránky věnovány Pražskému Jezulátku. K podobenství o hřivnách je malý článek.

Má smysl, když si malé holčičky hrají s panenkami – připravují se na život. Matka Tereza vyhrabávala živé děti ze smetišť. Pražské Jezulátko má sto oblečků. Jen v Zambii je milión bezprizorných dětí.

1940 Bibli porozumí podle toho, jak umí přemýšlet, jak naslouchá, jak mnoho se ptá, podle toho, kolik péče tomu slovu věnuje.

Říkáme si, dřív, než vezmu do ruky Bibli, musím si vzít do ruky slabikář. Potřebuji pečlivě naslouchat a naučit se poctivě číst. Bez zvládnutí dopravních předpisů nemohu být dobrým řidičem. Bez řemeslných dovedností nebudu dobrým řemeslníkem. Nebudeme-li si naslouchat v manželství a nebudeme-li respektovat jeden druhého, nebudeme schopni spolu ani uvařit oběd a nebudeme schopni se spolu modlit. (Odříkat dvojhlasně nějaká slova ještě nemusí být modlitbou.)

1941 „Nestojíte o správné poznání. Počasí rozpoznat umíte, a kdo ladí s Proroky rozpoznávat nechcete. Nevymlouvajte se.“

Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je víc než Šalomoun. (Mt 12:42)

Když pozorujete, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: „Přijde déšť“ – bývá tak; a vane-li jižní vítr, říkáte: „Bude vedro“ – a bývá. Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné? (Lk 12:54–57)

Gnostici měli tajnou nauku a pokládali se za zvláště vyvolené, osvícené, kterým může být svěřeno nadstandardní poznání a vědění.

Ježíš přišel ke všem kdo mají chuť přemýšlet.

Spousta lidí se vymlouvá na to, že nadaní nejsou, ale ve skutečnosti prachobyčejně špatným způsobem čtou – nenaslouchají.¹⁹⁴²

Nakolik budu stát o to, co mi Ježíš říká a kolik vytěžím z evangelia, natolik budu použitelný pro Ježíšovo dílo tady na zemi a jednou pro nebeské království.

Podle toho, čeho dosáhnu na zemi, podle toho dosáhnu míry blaženosti v nebi. To si určuji už teď.

Do jaké míry pochopím Ježíšovo slovo tady, do takové míry budu nebešťanem nižšího nebo vyššího stupně.

V nebi budou všichni spokojení a šťastní, ale nebudou na stejné úrovni. („Někdo bude pánem nad 5 městy, někdo nad 10 městy“. Na vojně by se řeklo, někdo bude generál, jiný poručík a někdo desátník nebo poslední voják. Samozřejmě, v nebi nejsou vojenské šarže, ale zřejmě tam jsou různé míry, různé stupně blaženosti.)

Pokud k těmto mým slovům něco namítáte (nikoho nenutím, aby je přijal), ať vaše námítky nevycházejí z pohodlnosti. Neřidme se svým vkusem a svými názory, naslouchejme Ježíšovu vyprávění. Nehrajme si na Mistra. My jsme v nebi nebyli, Ježíš tam je doma.

Ježíš nikoho do ničeho nenutí. Někdo jej prosí: „Vypravuj nám“.

Jiný si bere slovo sám a vykládá své nápady. Někdo dá přednost vykládání o andělech, jiný o karmách, třetí o výletě nebo dobrém jídle.

V obou podobenstvích o hřivnách (u Mt i Lk) se vyskytuje služebník s jednou hřivnou, který hřivnu vrací nedotčenou.

Neukradl ji, nezfalšoval ji, nikomu ji neprodal, nezpronevěřil, jen ji zakopal. Podle našich měřítek se nedopustil hříchu. Jak to, že je trestán?

Protože Bůh bere do nebe ne na základě toho, že jsme neudělali hříchy, ale na základě toho, co jsme se svojí povahou, se svým mozkem a se svým smýšlením, sami se sebou, udělali. Na základě toho, co jsme vytěžili ze všech nabídek a možností. Podle toho kam jsme se dostali ve své péči o vlastní osobnost.

Služebník, který nic nevytěžil, nemůže do nebe ne pro spáchání nějakého zla, ale proto, že je nepoužitelný, za to, že nic z darů, které dostal, nic nevytěžil.

Ďábel má ze všech předmětů výborné známky, ale nemůže do nebe, nemá jedničku z chování, nemá rád druhé.

Kdyby student, který má špatné známky z odborných předmětů, chtěl studovat medicínu a oháněl by se tím, že má jedničku z chování, ťukali bychom si nad jeho názorem na čelo.

Abych se mohl stát nebešťanem, potřebuji znát Ježíšovi „odborné předměty“, musím se něco z Bible naučit. Nestačí jenom nedělat hříchy.

Záchranář potřebuje pro svou práci něco znát a potřebuje si osvojit potřebné dovednosti. Nemůže například hýbat se zraněným, který má přeraženou páteř. Udělal by víc škody než užitku.

Od soli, světla a kvasu (to jsou obrazy velikého významu a programu), se čeká nějaké práce.

1942 Mentálně postižení nejsou hloupí. Hloupost je zaviněná, je výsledkem lenosti (přemýšlet, namáhat se) a zbabělosti (klást otázky).

Jestli je děcko ostýchavé nebo má malou kuráž a bojí se ptát, je povinností jeho okolí, rodičů především, aby mu pomohli ke zdravému sebevědomí.

Špatný služebník jen vrátil svěřenou hřivnu. (Zakopat peníze je jedním z nejbezpečnějších schování cenností.) Lidem určitého typu není toto podobenství příjemné.

Líný služebník z podobenství byl nakonec vzteklý a obvinil šéfa z tvrdosti: „Ty po nás chceš nemožné“. Dobré je to nepřehlédnout.

„Špatný služebníku, soudím tě z tvých slov. Tvrdíš, že jsem tyran, že vyžaduji od lidí nemožné.

Když jsem podle tebe takový hamoun, který chce stůj co stůj vyždímat peníze, proč jsi tedy neuložil peníze do banky, abych měl aspoň úroky?“

Kdyby tento služebník přišel a alespoň by řekl: „Pane, já jsem nic nenahospodařil, protože jsem se bál, protože jsem nešika ...“, mohl by být vpuštěn do božího království. Byl by sice jen obyčejným posluhou, nebyl by „pánem ani nad 10 ani nad 5 městy“, ale měl by se přece jenom dobře jako obyčejný podržtaška.

Nějaký rok jsem pracoval v továrně. Myslím si, že se to nezměnilo, mnoho lidí závistivě a lačně sleduje výplaty druhých a je přesvědčeno, že oni za svou práci berou málo peněz.

Tito lidé budou stejně protestovat před Bohem. Mají zlost na šéfa, přeceňují sebe a nemají rádi druhé lidi.

Abych někoho nepopudil uvedu příklad z minulosti. Někteří lidé na vesnici krmili býka. Když za něj dostali peníze, jiní jim záviděli. Říkal jsme jim, kolik myslíte, že ten člověk má na hodinu?

Kolik haléřů? A proč vy nekrmíte bejka?

Někteří si postavili dům, jiní zevlovali z okna obecního bytu s kafičkem v jedné ruce s cigaretou v druhé, měli dotované bydlení od druhých, sami nic nenahospodařili, ale záviděli pracovitým.

Někdo vystudoval, jiný ne. Mohl, ale nebyl dost pilný. Dnes se třeba vymlouvá, že mu to nedovolili komouši.

Někdo je přesvědčen, že dostal málo. Někdo, že je víc postižen než druhý. Farizej se porovnával s celníkem, mrzák na duši si myslí, že dopadl nejhůře.

Jedna naše známá, byla rok doma na následky zranění. Každý den ráno vstávala, jako když chodila do práce a snažila se být užitečná lidem, kteří na tom byli mnohem hůře (šila panenky pro děti v misiích).

Řada nezaměstnaných se raději povaluje, než aby vzali obyčejnou práci. „Jejich hrdost“ jim to nedovolí, ale dovolí jim nechat se živit od druhých a dávat dětem jim špatný příklad.

„Zahálka je matkou neřesti“ a „Kdo nepracuje ať nejí“, říká i Písmo.

Bůh je velkorysý a přející, ale nemá nezaměstnané, v nebi se žebrota nevede.

Prožíváme-li něco krásného, přejeme si, aby to trvalo věčně. V nebi prchavost nebude.

Slavnost Ježíše Krista Krále

2020

Svátek Krista Krále Ez 34:11–17 1 Kor 15:20–28 Mt 25:31–46 22. listopadu 2020

Moc a sláva kdekoho přitahuje.

Slabí mají sklon přimknout se k nositeli moci – v naději, že je ochrání. Proto si stádo ovcí téměř vždy volí do svého čela vlka (někdy maskovaného rouchem beránčím).

Kolik bylo slušných vládců? ¹⁹⁴³

Král je slovo dosti zatížené, proto mluvit o Kristu jako o Králi vyžaduje uvážlivost. Bohu nemusí být každé naše zbožné poklonkování milé. A navíc si snadno křivíme svou představu o Bohu. ¹⁹⁴⁴

Jen pokorní lidé s určitou inteligencí a taktem respektují přání Boha.

Manipulátoři vnucují druhým své nápady a svou parádivost vydávají za bohopoctu.

Hebrejské označení krále – *melek*, *melech* znamená, „ten, kdo slouží“.

Když si Izraelité vymohli lidského krále (opovrhli Hospodinem), Hospodin králům předepsal určitá omezení vylučující povýšenecké a moci chtivé lidské sklony.

Pouze jednou o sobě Ježíš řekl, že je králem – při výslechu před Pilátem v situaci, která naprosto vylučovala touhu po mocenském postavení. ¹⁹⁴⁵

Snad jen slovu „jednat královsky“ zůstala krása a vznešenost.

Podobenství o posledním soudu mám velice rád. Mnohokrát jsem ho četl i při pohřbu. Bůh je spravedlivý a pozorný ke každému člověku, oceňuje cokoli dobrého z našeho života.

Bůh od nás pro sebe nic nepotřebuje. Nemáme, čím mu sloužit – pouze tím, co dobrého konáme pro jeho věc ve světě, pro jeho děti (včetně sebe).

Boží království stojí na obětavé službě. Bůh slouží svému tvorstvu, pracuje pro nás. Kdo slouží pouze sobeckým zájmům, vzdaluje se Tvůrci a bratřím, vyřazuje se z božího království.

1943 Mnoho Francouzů – vášnivých hlasatelů Rovnosti, Volnosti a Bratrství – nepovažuje Bonaparta za válečného zločince. My nejsme o mnoho lepší. Zabíjení cizích nebolelo, bývalo pokládáno za hrdinství. I Izraelité podlehlí pokušení mít pozemského krále.

1944 Kdyby Ježíši (nebo nám) po válce říkali *Führer*, nelíbilo by se nám to.

Pozornější čtenář Bible ví, co Bůh nesnáší: „Nesnáším vaše oběti, krákorání vašich modliteb, smrad vašeho kadidla, vaše manipulace a obchody se mnou.“

Víme, že postavení Jeruzalémské *svatyně* (nesprávně *chrám*) nebylo přáním Hospodina (všechny tři verze *svatyně* nestály dlouho). Stavba vyšla z Davidova špatného svědomí, když si pro sebe vystavěl honosný palác.

Tento hřích pak opakovali církevní hodnostáři. Stavěli si honosné paláce a Bohu obrovské *chrámy*, obří sochy Krista.

Zákazy komunistů k takovým dílům jsme nepřekročili, ale na Ježíše nedbáme.

Židé mají neokázalé synagogy (až na pár výjimek z 1. pol. 20. stol.) Vědí, co je Bohu libé.

1945 Nemáme daleko k lichocení Bohu nazývající ho králem.

Na druhé straně snižujeme boží dary. Proč neříkáme „královské kněžství“ (pramenící ze křtu), ale „všeobecné kněžství“. (Proč? Abychom mohli povyšovat „služebné kněžství“ – o němž tvrdíme, že bude trvat na věky. Duchovenstvo si myslí, že nebe bude jako katedrála a oni budou věčně nosit mitru, prsten a ornát, a donekonečna budou druhým žehnat, a udělovat poslední pomazání duším v očištění? Jednomu biskupovi ale jeho biskupský prsten ukradli z hrobu.)

Jsem Bohu vděčný za to, že oceňuje cokoliv, co kdokoliv z lidí vykonal dobrého!
Mám představu, že tím Bůh může mnohé získat pro dobro na celou věčnost.¹⁹⁴⁶

Jen těm, kteří se budou neomaleně cpát dovnitř, bude řečeno: „Tobě by se tady nelíbilo, tady panují jiné poměry.“ A tomu, kdo o sobě bude tvrdit, jak je dobrý, a bude Boha obviňovat z nespravedlivého posuzování, budou promítnuty všechny záběry z jeho života a bude usvědčen.

Jsem vděčný Bohu, že naše selhání nebude bez potřeby zveřejňovat.

Co Hospodin myslí svým pokynem: „Neodkryješ nahotu svého blízkého?“ (Leviticus 18. kap.)
On sám to dodržuje.¹⁹⁴⁷

Bible svědčí, že Izrael snese a přijímá kritiku sebe sama.

Bohu na nás – jeho dětech – záleží, vede nás k hledání smyslu života, abychom jej ani tady nepromarnili a po smrti nemuseli věčně „chodit kanálama“.

Díky Bohu známe podmínky ke vstupu do nebeského království i „otázky přijímající komise“.

Ježíš nás má rád.

My to oceňujeme, vidíme, že:

Mít rád druhého není samozřejmostí.

Dávat druhému přednost před sebou dá práci.

Žít spravedlivě v nespravedlivém světě je nebezpečné.

Budovat pěkné manželství vyžaduje nejen dobrou vůli, ale i vytrvalost.

Vést děti k moudrosti boží je velikým uměním.

Kdo by si toto bohatství nepřál?

Touha je důležitá, ale bez moudrosti a získaných dovedností máme prázdné ruce.

Kdo, nebo co nám brání, abychom je získali?

Rádi slyšíme, že Bůh je milosrdný, ale proč ignorujeme jeho varování před povrchností?

Ježíš nás varoval: „Nikommu z lidí neříkejte, Otec, Učitel,“ (my katolíci se tváříme nechápavě).
Nezakázal nám titulovat ho Králem. Ale Písmo k tomu říká své.

Všimněme si, že protestantští bratři – čtoucí Písmo více než my – Krista Králem netitulují.

Rozpoznali na nás ten ideologický, mocenský a manipulativní tlak. (Na druhých vidíme chyby snadněji.)

My, katolíci, rádi volíme pro Ježíše titul „Král“ nebo „Kněz“.

Proč jsme Ježíše dosud nepřijali za svého Učitele?

Napravíme to?¹⁹⁴⁸

1946 Pochválíme-li prodavačku, že je ochotná – potěší ji to, a bude se ještě více snažit vyhovět zákazníkům.
(Něco jiného je lichocení. Všiml jsem si, že oslovení „Mladá paní“ se používá pro ženu nad padesát let. Lichotník se snaží zlíbit dotyčné a získat výhodu pro sebe.)

1947 Každý jsme hříšníkem. Každý dostáváme čas k obrácení. I církev. Po staletí jsme nedbali na Ježíšova slova. Nechali jsme se zkazit mocí, slávou, bohatstvím, ... a tvářili se, že je to vše ke slávě boží. Vyzývali jsme druhé k obrácení a umlčovali proroky a kritiky. Došlo až k těm hrůzným pedofilním aférám, krytí pachatelů

Richard Rohr řekl: „Katolíci se snažili o dobrý konec života (smířit se s Bohem, vyzpovídat se z hříchů a přijmout poslední pomazání). Ale mnohem důležitější je život dobře začít (nebo ho co nejdříve správně přestavět a v dobrém vytrvat).“

Svět není spravedlivý a život není snadný. Ale naříkat je jalové. Můžeme přispět k lepšímu světu. Ježíšovo podobenství o posledním soudu je nejvyšší milosrdné a spravedlivé. Víme vše, co k povzbuzení a k dobrému životu potřebujeme.

Za týden už vstoupíme do dalšího Adventu. S čím?

Žijeme v nebyvale příznivých podmínkách – častá úmrtí dětí, mladých lidí, maminek při porodu – díky naší medicíně – ohromně poklesla. Jsme tak bohatí, že máme z čeho rozdávat. Epidemie, která v porovnání s dřívějšími není nejstrašnější, nás vykojila ...

K čemu jsme v nepříjemném tlaku doby covidové došli?
Čemu dáme přednost? ¹⁹⁴⁹

Odhodláme se k budování:

a umlčování obětí, protože jsme se neobraceli ke Kristu. Protože jsme si sami dlouho a dlouho neprali špinavé prádlo doma, vyvalila se ta špinavost ven. Tak to může nastat i o „Posledním soudu“.

1948 My, Češi, máme rádi pozlátka. Z Masaryka jsme udělali „Tatíčka“, stýskalo se nám po Císaři Pánu. S Václavem Havlem nebo s J. A. Komenským se chlubíme jen o dovolených v cizině. Co jsme od nich – my Češi – přijali? (Nikdy bychom si je za prezidenty ne zvolili.) Cizinci u nás o křesťanství a o Bohu slyší, jen když bereme svatá jména nadarmo. (Hlásá-li sympatický šlechtic: „My o Vánocích máme Ježíška,“ mám to za výprodej.)

1949 V 90. letech jsme začali obnovovat zdevastované domy, firmy, statky, kostely, instituce, úřady ... Nějakou dobu nás neslo nadšení ze svobody, ale už nám nezbylo mnoho síly na to podstatné, na obnovu spravedlnosti, demokracie ... a na vztahy s lidmi.

Teď nás čeká další obnova. Hrozí nám, že se opět slepě vrhneme do ekonomického růstu a do toho, co jsme nemohli – do povrchního setkávání s druhými, do zábavy a požitků. Ještě máme čas si promyslet, co je podstatné a tomu se věnovat.

Patříme mezi bohaté státy. Je příjemné být bohatý, ale služba bohatství nám krade čas na sebe, na rodinu, na čtení a duchovní život.

My starší si toho máme být vědomi dvojnásob. S jakou výbavou vstoupíme před boží Tvář?

Touha je důležitá, ale bez moudrosti a získaných dovedností má prázdné ruce.

V mnoha zemích „západního světa“ je společnost politicky rozdělena na dvě názorové poloviny. Ve společnosti je 10 % přemýšlivých a osvícených lidí. 20 % ob stojí v morálních tlacích (vzpomeňme na Zimbardův a Milgramův důkaz).

Distancovat se od druhých nestačí, jedinec neuspěje, bez druhých se nepohneme k lepšímu.

Katolická církev je opožděná. Navíc jsme byli jen církví „nedělní bohoslužby“. Pokud nedorosteme k „mystice všedních dnů“ – k vědomí, že vše s námi prožívá Bůh a že vším, co děláme dobře, je prací pro boží království, nepohne se svět k lepšímu.

Nemocná církev není schopná uzdravovat nemocnou společnost.

Známe Ježíšova slova: „Lékaři, nejdříve uzdrav sám sebe.“ „Neslaná sůl bude pošlapána.“

Zdravotní sestra svou obětavou službou, zemědělec, který obdělává pozemky a chová dobytek s úctou, pekař, který peče dobrý chléb, ..., pracují pro boží království možná více, než mnich, který „se modlí za druhé“ a nechá se za to živit ostatními lidmi.

Před 16roky jsme se dohodli, že si hodinu týdne vyhradíme k promýšlení Písma. Snad jsme už něčemu porozuměli.

Rád se učím od druhých, ale jsem pokaždé smutně překvapen, že studenti z jiných „škol“ nebo ze „samostudií“ neznají základní pojmy.

Objevit, jak mnoho pro Boha každý z nás a každý vedle nás znamenáme, je základním životadárným zdrojem.

Stálé naslouchání obětem (minulosti i v současnosti) mě udržuje bdělým před novými chapadly zla. Příběhy statečných a obětavých mně jsou povzbuzením, abych nezmalomyslněl a nesložil ruce do klína.

své osobnosti, podle Ježíše
vztahů s nejbližšími podle podoby Trojičného Boha
církve podle Ježíšových pokynů
demokracie ve státě
mírového společenství států (EU)
božího království na zemi podle předlohy „na nebi“?

– Nic z toho za nás nikdo neudělá.

Kdo říká: „Na to nemám čas, mám moc práce
rád bych četl, ale nemám kdy a večer už jsem unavený ...
na politiku už vůbec nemám čas
za církve se jen stydím ...“

– ten připravuje půdu veliké krizi, přinášející veliké tlaky a zkoušky charakterů (vzpomeňme na nepěkné chování lidí za války nebo socialismu a vlastní zbabělost), ve kterých je těžko se cítí obstat.

Ale nám je dáno znát, jak to chodí v božím království. Platí: „Vše, co jste prokázali i těm nejposlednějším, pro mne jste udělali.“

2017

34. neděle v mezidobí Slavnost Ježíše Krista Krále 26. listopadu 2017
Ez 34:11–12. 15–17 1 Kor 15:20–26. 28 Mt 25:31–46

Letošní vyučování liturgického roku vrcholí podobenstvím o soudu.¹⁹⁵⁰

To charakterizuje „Ježíše Krista Krále“ – zvláštního krále.

Ptejme se také, co to znamená pro náš život, slyšíme přece, že jsme z královského rodu.

Izrael je božím lidem, ne lidem nějakého pozemského krále.¹⁹⁵¹

Králem Izraele je Hospodin. Je naprosto jiným králem než pozemští vládcové – *melek* (král) královsky slouží těm, kteří mu jsou svěřeni (je pastýřem, hospodářem).

Slovy: „Otče náš, Králi náš“, začíná mnoho židovských modliteb.

Když si Izraelité prosadili pozemského krále, opovrhli Hospodinem. Jejich tvrdohlavost a hloupost skončila trpce, poznali, že člověk není schopen sloužit božímu lidu.¹⁹⁵²

Izraelští králové nesloužili lidu Božímu, když svou svévolí a zneužíváním moci pošpinili obraz Hospodina – Krále a Pastýře. Proroci tuto zkreslenou představu o Hospodinu očišťovali a proti zvrhlým králům ostře vystupovali a volali je k odpovědnosti.

Pokoušení moci je největším ze všech pokoušení.¹⁹⁵³

1950 V určitém období jsou v Izraeli studené noci, i když ve dne je velké teplo. Proto pastýři na noc oddělují ovce od koz (kozy jsou náchylné na prochlazení, ovce mají vlnu teplejší) a zaženu kozy na chráněné místo nebo do přístřešku. Ovce mají převážně bílé, kozy převážně černé. Ježíš ve svém podobenství použil příklad ze života, tehdy každému známý.

1951 Dobrořečíme Bohu, že i nás – původně pohany – pozval do nového Izraele.

1952 Proto nás Ježíš v první části Modlitby Páně vede k hledání, promýšlení a k práci na království božím.

1953 My, křesťané jsme nečetli pečlivě Písmo a opakovali selhání Izraele, a své krále jsme dokonce označovali za „vládce z boží milosti“. Ještě ve 20. století jsme je titulovali „Jejich apoštolské veličenstvo“. Ti pak rozpoutali i strašnou 1. světovou válku. Dodneška jsme je nepojmenovali válečnými zločinci.

Až po strašných zkušenostech jsme – přes veliký odpor církve – došli k odloučení trůnu a oltáře.

Ježíš říká: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ (J 5:17)

Ježíš je obrazem Otce. „Já a Otec jsme jedno.“ (J 10:30)

„Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.“ (J 10:16)

Ježíšův život (až na smrt) je službou s Otcem, je službou lidem, službou životu.

Ve své službě lidu Božímu se úplně vydal a strávil.¹⁹⁵⁴

Pozor – Ježíšova služba není rituální krvavou obětí Bohu – tu Bůh zásadně odmítl už při oběti Kainově! (Podrobně jsme o tom vícekrát mluvili.)

Nezatahujme tedy Boha do prolévání krve!¹⁹⁵⁵

Otec má na Ježíšově službě lidem podíl!

Ježíš svým podobenstvím o soudu znovu potvrzuje, že Bůh je Otcem a Matkou všech lidí, ne jen obřezaných (a nejen pokřtěných).¹⁹⁵⁶

Tvrzení: „Mimo církev není spásy“, není biblické.¹⁹⁵⁷

Už židé došli k poznání, že „spravedliví mezi národy světa mají podíl na světě budoucím“.

I Ježíš potvrzuje proroctví u Izaijáše a Amose, kteří o tom mluví.

Hospodin není toliko Bohem Izraele, ale také Melchisedecha, Jitra (Mojžíšova tchána a midjanského kněze), Támary a Rút (prabáb Davida i Ježíše).

Malachiáš říká: „Což nemáme my všichni jednoho Otce? Což nás nestvořil jediný Bůh?“

(Ml 2:10)

Podobenství o soudu patří k podobenstvím o deseti družičkách a hřivnách (talentech).

Některým se zdají tato podobenství tvrdá. Mně ne.¹⁹⁵⁸

Přál bych si, abych směl vejít do království nebeského, ale nemyslím si, že je ze mě Bůh unesen a připravuje mně slavobránu s oslavným proslovem a metálem, jako matinka, nezdravě upnutá na

1954 Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání. (J 10:12)

1955 Už Josef Zvěřina nás před 40 roky učil, že Ježíš položil život:

- kvůli nám, pro nás!
- kvůli Otci, aby splnil svou misi mezi námi, aby nás k Otci dovedl.
- a kvůli sobě (ani český král z boje neutíká – dodávám já).

1956 Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit. (Iz 66:13)

Miluješ všecko, co je, a neošklivíš si nic z toho, co jsi učinil, vždyť bys ani nemohl připravit něco, co bys měl v nenávisti. (Mdr 11:24)

1957 Připomínám Augustinovy množiny: „V království božím jsou lidé, kteří nejsou v církvi. A někteří lidé v církvi nejsou v božím království.“

(Je zvláštní, že často, když se řekne církev, myslíme jen tu naši (katolickou).

1958 Často se jen dožadujeme lidských práv (jako ty hloupé družičky nebo služebník, který zakopal darovanou hřivnu), ale chybí nám Deklarace lidských povinností.

Bůh je nejpřejícnější a nejslitovnější „bytostí“. Žasneme nad jeho obdarováváním. My sami se hlásíme k odpovědnosti za hospodaření s jeho dary. Copak nejme v určité míře odpovědní za darovaný život a jeho bohatství? Za ty, „které jsme k sobě připoutali“? Za manželství, za partnera, za svěřené děti, za jejich náboženskou výchovu, za hlásání evangelia svým životem?

Je špatné, že nám Bůh neposkytuje „mamahotel“?

svého syna kriminálního, která jej za každých okolností hájí („von mně pokaždý z těch ukradených peněz koupil čokoládu) a vítá připraveným obědem a odestlanou postelí. Nemyslím si, že Hospodin až bude mít zvláště dobrou náladu, prohlásí: „Otevřete brány nebes všem, co jsme si, to jsme si.“ Jsme schopni – s boží pomocí – dorůst do krásy nebešťanů. 45 let hlásám Boha milosrdného a slitovného. Ale Ježíš říká: „Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který se obrátil (nikoliv „činí pokání“, jak čteme v našem překladu), než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří si myslí, že obrácení nepotřebují. (Lk 15:7)

Když někdo cituje, že „jsme ospravedlněni vírou“, ptám se ho, co to pro něj znamená. „Víra“ podle Ježíše znamená – přitakat Mistrovi způsobem života.

Bůh je skvělý, v podobenství o soudu nerozlišuje, kdo chodil do kterého kostela. Těšme se z jeho velkorysosti. Do božského království jsou zváni i pohané, i my (nepovyšujme se žárlivě a nesnášenlivě nad nekřesťany nebo nekatolíky). Zbožný život je prostředkem k cíli. Není zásluhou. Studium není zásluhou, ale je prostředkem k dobré službě podle počtu darovaných talentů. Nespočetně mnoho nadanějších než já studovat nemohlo, nespočetně mnoho ušlechtlejších než já se nesetkalo s Kristem.

Ježíš nesoudí (ani by jej to netěšilo), říká, že my sami se rozhodujeme, my sami určujeme, zda budeme pozvaní mezi nebešťany. Rozhodující je: „Zachoval ses lidsky k potřebným – jsi připraven pro soužití s nebešťany.“

Na nás je jak rozumíme tomu, kdo jsou hladoví, žízniví, ti, co se klepou zimou nebo jsou násilně připraveni o své roucho, kdo jsou na cestách, kdo žijí ve vězení nebo jsou všelijak nemocní. K pochopení stačí selský rozum a milosrdné srdce. Na Ježíšově životě vidíme, koho všeho se Ježíš ujímal. Přidává k tomu nejen příběh „milosrdného Samařana“.

I tady platí: „Kdo můžeš chápat, chápej.“

Kdo nechce, hledá vytáčky typu: „A ale kdo je můj bližní (a kdo už není)?“

„Ale co když po nás bude muslimský utečenec chtít peněženku nebo mobil ...“ varoval jistý kardinál.

Jiní tvrdí: „Jejich druhá nebo třetí generace budou teroristé.“ (Jako by někteří bílí Evropané nebyli teroristy.)

„Budou u nás prosazovat šariú!“ – straší jiní. ¹⁹⁵⁹

Ladislav Heryán vypravoval: Mezi mými studenty je také několik muslimů. Jedna z nich šla se svými dětmi, a když děti viděly bezdomovce, řekli: „Maminko, tam je chudý pán.“ A maminka jim dala dvacetikorunu a děti ji daly bezdomovci. A za chvíli opět volaly: „Maminko, a támhle je také chudý pán.“ A maminka jim dala další dvacku ...

Muslimové říkají: „Prorok (Mohamed) se přestrojuje za chudé a zkouší nás, zda jsme milosrdní.“ (Milosrdenství a almužna patří k pěti základním pilířům života muslima.)

Z podobenství o soudu opět vidíme, že život s Bohem – modlitba není otázkou několika minut a pár slov, ale naše spravedlivé a milosrdné jednání.

1959 Jak by se to mohlo stát? Copak nemáme šanci udržet naše právo a stanovit podmínky pro přistěhovalce? Nemáme snad policii?

Nespočetná řada misionářů šla mezi muslimy hlásat Ježíšovo evangelium s rizikem vlastního života.

Copak Ježíš neriskoval život, když přišel mezi vyvolené? (Zavraždili ho přední mužové církve – synagogy.) Tento typ nebezpečných „zbožných“ se ale stále vyskytuje a nepřesvědčí je ani Mesiáš. Každý si máme dávat pozor, abychom se k nim nepřidávali.)

Židé na konci „liturgického“ roku slaví slavnost Radost z Tóry.¹⁹⁶⁰
Svátek Krista Krále vznikl a je svátkem ideologickým.¹⁹⁶¹
Kdyby Kristus byl naším Pánem, i svět okolo nás by byl poněkud jiný.

V prvním čtení jsou možná dvě čtení o tučných ovcích, jedno je uvedeno v našem čtení, druhé přidávám: „*kdežto tučnou a silnou (vypasenou na úkor jiných ovcí) zahladím*“.

Poslední podobenství Mt evangelia je velkolepé.
Odpovídá na otázku co je nejpodstatnější pro život pozemský i pro život věčný.
Bůh stojí o každého, i o nepokřtěné. Nemá nevlastní děti.
Nepřehlédněme, že je to nejvyšší soud národů.

My jsme děti doby, hlásající individualismus. Ten na první místo klade jedince.
Dříve se každý daleko více ztotožňoval se společenstvím, ve kterém žil.
Západní člověk má sklon zapomínat, že je odkázán na druhé (přitom by se sám neužil, nevyrobil elektřinu, natož mobilní telefon ...). Nikdo jsme si nedali život a bez péče druhých bychom po narození nepřežili.
Dnešní člověk až příliš prosazuje především svá práva, svou nezávislost, soběstačnost, co nejmenší omezování druhými a společností. Chce se starat především sám o sebe, nechce se vázat na druhé.
Někteří odmítají i solidaritu a odpovědnost za druhé.

V Písmu je potvrzená jedinečná cena každého člověka. Ale každý je také povolán do vztahu s dalšími lidmi, do společenství (v manželství, rodině, obci a „národu“).

Každý člověk je stvořen k obrazu božímu, a je zván do věčnosti.
Každý je před Bohem odpovědný sám za sebe.¹⁹⁶²

Ale celý Izrael jako společenství je povolán být lidem Hospodinovým, je královstvím kněží. (To není jen výsada, ale především vznešené poslání: kněz má přímý přístup k Bohu – ale ne jen pro sebe.)

Celé společenství (národ) Izraele vstoupilo do Smlouvy s Hospodinem.¹⁹⁶³

1960 Židé z radostí nad vyučováním božím slovem sedmkrát se zpěvem obtančí bimu se svitky Písma v rukou, jako ženich s nevěstou a pak tančí dál několik hodin, někdy vyjdou tančit i ven ze synagogy.

1961 To, co je umělé nebo přichází svrchu, nebývá většinou spontánně přijato dole. My jsme své slavnosti odkoukali z dvorních slavností pohanských vládců. Zlato nebo alespoň pozlátka, lesk, roucha, kadidlo, důstojnost sama. Kdepak spontánní radost a prostor i pro děti.

My se sice snažíme nadšeně zpívat píseň „Ježíši, Králi“ a „Kristus vítězí ... a vládne všem“, ale sami víme, že si lžeme do kapsy. Mnoho lidí si denně kupuje noviny, ale kolik křesťanů by si – řekněme za 10 Kč – denně kupovalo úryvek z evangelia a četlo ho. Kdo tančíme z radosti nad Ježíšem – vzácným Přítelem, Bratrem a Pánem?

1962 Co si myslíte, když říkáte o izraelské zemi toto přísloví: »Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby«? Jakože jsem živ, je výrok Panovníka Hospodina, toto přísloví se už nebude mezi vámi v Izraeli říkat. Hle, mně patří všechny duše; jak duše otcova, tak duše synova jsou mé. Zemře ta duše, která hřeší. (Ez 18:2–4 n.)

1963 Národ není myšlen ve smyslu nacionálním 19. stol. Do lidu božího může konvertovat každý, kdo vstoupí do Smlouvy s Hospodinem.

Izraeli – jako celku – je svěřeno zvláštní poslání pro ostatní národy.

Izraelité byli vedeni k odpovědnosti za celek.

Proviní-li se Izrael jako celek, ponese následky svého jednání. Hospodin vztáhne zpět svou ruku, která jim žehná a chrání je. Nepřátelé nejsou soudci, neumí rozlišit viníka a nevinného. Nepřátelé kořistí, všichni půjdou do otroctví.

Jsme vzájemně propojeni (srov. například Ez 18:5n) a v nějaké míře jsme odpovědní za společné poslání, které nám bylo svěřeno.

I my, díky psychologii, umíme říci, že dospělost stojí na odpovědnosti nejen za sebe, ale v nějaké míře i za druhé. Jsem tu pro tebe a jsme tu společně také pro vás.

Jedna včela nic nezmůže, jeden člověk nemůže výrazně pomoci lidem postiženým přírodní nebo válečnou katastrofou.

Židé vědí, že společná modlitba má vyšší úroveň, mohou se ji modlit jen, sejde-li se *minjan* – počet nejméně deset mužů.

V diasporách toto pravidlo vedlo židy k soudržnosti. Jedna rodina by brzy splynula a pak zanikla uprostřed nežidů. Skupina několika rodin si mohla zaplatit svého učitele. Židovské děti chodily do školy a ne ledajaké, do náboženské školy. Písmo jim bylo slabikářem i učebnicí, učili se číst, psát, počítat, přemýšlet.¹⁹⁶⁴

Izraeli – jako lidu božímu – se dostává vznešeného postavení před Hospodinem. Je přirovnáván k vinici ... může být dokonce snoubenkou, nevěstou, manželkou, královnou.

Ale, nebude-li dodržovat Smlouvu s Hospodinem (která je pro Izrael tolik výhodná), bude-li jako nepovedená nádoba, neplodná vinice a neplodný fíkovník, plesnivý lněný pás ..., pak ponese následky svého jednání jako celek. „Běda vám, zákoníkům a saduceům, běda tobě, Betsaido, Korozaim, Kafarnaum ...“

1964 Židé se od dětství učili vzájemné odpovědnosti i odpovědnosti za veřejný prostor, např.:

- V milostivém létě vraceli domy a pole původním rodinám, propouštěli se otroci na svobodu.
- Milosrdenství k cizincům, hostům a přistěhovalcům. Viz například „Nebudeš si hnusit Edómce, neboť to je tvůj bratr. Nebudeš si hnusit Egyptana, neboť jsi byl hostem v jeho zemi.“ (Dt 23:8)
- Předhygienická pravidla veřejného prostoru: „Mezi svým náradím budeš mít kolík. Než si venku dřepneš, vyhrabeš jím důlek a své výkaly zase přikryješ.“ (Dt 23:14)
- Odpovědnost za bezpečí společného prostoru: „Bude-li v zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, abys ji obsadil, nalezen skolený, ležící na poli, a nebude známo, kdo jej ubil, vyjdou tvoji starší a soudcové a vyměří vzdálenost k městům, která budou v okolí skoleného. Když se zjistí, které město je skolenému nejbliže, vezmou starší toho města jalovici, jíž nebylo použito k práci a která netahala pod jhem. Starší toho města přivedou jalovici dolů k potoku s tekoucí vodou, kde se nepracovalo a neselo, a tam u potoka zlomí jalovici vaz. Pak přistoupí kněží Léviiovci, protože je vyvolil Hospodin, tvůj Bůh, aby mu sloužili a jménem Hospodinovým dávali požehnání. Podle jejich výroku se stane při každém sporu a při každém ublížení na těle. Všichni starší toho města, které je nejbliže skolenému, si omyjí ruce nad jalovici, jíž byl u potoka zlomen vaz, a dosvědčí: "Naše ruce tuto krev neprolily a naše oči nic neviděly. Hospodine, zprošť viny svůj izraelský lid, který jsi vykoupil, a nestíhej nevinně prolitou krev uprostřed svého izraelského lidu." Tak budou zproštěni viny za prolitou krev. Když vykonáš, co je v Hospodinových očích správné, odstraníš nevinně prolitou krev ze svého středu. (Dt 21:1–9)
- Izraelský lid nesl určitý díl odpovědnosti i za izraelského krále; ten nebyl absolutním pánem, stál nejen pod spravedlností boží (pod kontrolou proroků), ale byl také schvalován, přijímán, nebo odvoláván lidem.

Podobenství o ovcích a kozách je opět vzato ze života. Každý tenkrát věděl, že kozy jsou náročné na chlad, a že pastýř večer kozy zavírá do chlívku v ročním období, kdy je v noci chlad, ale ovce nechávají venku – ty hřeje jejich vlna. Ovce byly bílé a kozy převážně černé.

V prvním čtení je ale řečeno, že Pastýř bude soudit i mezi ovcí a ovcí, kozou a kozou – mezi jednotlivci.

Prosím vás, nezapomeňte dětem říci, co Ježíš řekne někomu, kdo mu bude říkat: „Ježíši já jsem žil o deset tisíc let dříve než ty, tobě jsem přece chleba nikdy nedal“ ...

Pojďme – my silní individualisté – tentokrát přemýšlet o odpovědnosti za celek.

Co by bylo platné, kdybych sám žil spravedlivě, kdybych měl i pěknou rodinu, ale přišel zase někdo, kdo rozkope vše, co bylo zbudováno a ztročí všechny?

Ve 20. století se to opakovalo několikrát.¹⁹⁶⁵

Při křtu jsme vědomě vstoupili do rodiny boží. Bůh nás nosil v srdci vždy, ale při křtu jsme byli přijati (a jsme přijímáni) také svými „božími sourozenci“. I to je naším velikým bohatstvím. Společným jídlem se vytváří blízkost, společná modlitba je znamením velké blízkosti, setkání na svatbě, natož na Beránkově svatbě – to vše jsou krásná pouta velké krásy.

(Slyšíme: „Do kostela nechodím, když vidím, jací pokrytci tam chodí.“ Inu, ptejme se, jaký příklad ušlechtilosti každý dáváme. Ale i do hospody chodí všelijací lidé. Do kostela chodí také lidé, kterých si velice vážím a rád je vidím.)

Víme, čím se buduje občanské společenství ... Ocitneme-li se v nemocnici, víme, jak si vytvořit, pokud to jde, příjemné prostředí s druhými pacienty, povětšinou dříve neznámými.

O to víc je důležitější budovat vztahy v rodině křesťanů. Bůh za nás neudělá nic z toho, co je na nás.

Promiňte, že připomenu i tak samozřejmé věci, jako je pozdrav, ochota sednout si v kostele k druhému a ne sedět sám na „svém“ místě.

Kdo dorostl na určitou úroveň, změní se mu život: „Dnes jsem seděl v kostele vedle „Ježíše“.

Pozdravil-li jsem druhého, je to stejné, jako bych pozdravil Ježíše.

Pozdravil-li mě někdo – je to stejné, jako by mě pozdravil sám Ježíš.

Pozdrav, úsměv, ochotnou pomoc nemůžeme ničím zaplatit. (Kdyby lékař za svou pomoc nemocnému vzal „obálku“, ošidil by se, vzal by si „svou odměnu“. srov. Mt 6:2)

Nevím, jak rozumíte slovu mystika, kdekdo vykládá kdeco. Já si myslím, že je to praktický postoj k životu podle Ježíše – z Ježíšova pohledu a z jeho osvětlení, které nám nabízí. Učedníka na život.¹⁹⁶⁶

Vše co děláme dobře, můžeme dělat s vědomím, že jsme Ježíšovi bratři a setry. Vše můžeme konat s Ježíšem (křtem se nám dostalo královského kněžství). Můžeme se s Ježíšem stát pro druhé velikým požehnáním!

Co to znamená? Někteří lidé slyšeli, že máme všem žehnat, ale moc tomu nerozumějí, otáčejí se na všechny strany a odříkávají nějaká slova ...

1965 Ale některé národy neprošly nejhroším. Bylo by zajímavé teologicky přemýšlet o rozdílném údělu Švýcarska, Švédska, USA a ostatních evropských národů za války – a nebylo to jen neutralitou některých zemí. V Knize Zjevení sv. Jana k tomu najdeme klíč. To ale až jindy.

1966 Jeden rabín řekl svému nejlepšímu učedníkovi: Už ti nemám co dát, ale jdi na tři měsíce k tomu a tomu věhlasnému rabínovi a všimni si, co je pro něj nejdůležitější. Rabi byl hospodským (rabíni – včetně apoštolů – měli své zaměstnání a vyučování učedníků měli jako „druhé zaměstnání“). Učedníkovi zbývaly z pobytu poslední tři dny, ale nic zvláštního u rabína neviděl, proto se ho zeptal: „Rabi, co pokládáš za nejdůležitější?“ – „Čisté nádoby. Pečlivě meu pro hosty nádoby.“

Hospodin vyzval Abrama: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním! (Gn 12:1–2) Ježíš nám to dovysvětlil: „Cokoliv dobrého jste – moje milované sestry a moji milovaní bratři – prokázali druhému, jako byste prokázali mě. A také na mém místě jste jim prokázali. Nikomu to nezapomenu.“

Tak nezáživná práce, jako je mytí nádobí nebo cokoliv jiného se může stát bohoslužbou. Boha nemusíme přemlouvat, aby někomu nezapomněl žehnat. My se můžeme a máme stávat požehnáním – jsme božími vyslanci.
Kdekoliv.¹⁹⁶⁷

S Ježíšem – „skrze něho, s ním a v něm“ – budujeme vztahy.

Začíná to úsměvem a pozdravem, pokračuje to naší prací a končí odpovědností za druhé. Máme podporovat jeden druhého, lidi i národy.

Jestli někdo ve farnosti připraví koncert, přednášku, nějakou dobrou akci ... máme to podporovat. Jsme odpovědní za osud země.

Koná-li se nějaká dobrá podpisová akce nebo demonstrace – to jsou vymoženosti demokracie – máme je podporovat. Jinak přijdeme o svobodu.

Karel Čapek burcoval před válkou, ale málo lidí se k němu přidalo.

Když se k prorokovi nikdo nepřidal, všichni šli do otroctví.

Naříkali jsme, že evropské národy necítily odpovědnost za znásilnění naší země Hitlerem.¹⁹⁶⁸

Před týdnem, v Osvětimi, kdosi z nás naříkal: „Jak to, že se nenašel někdo, kdo včas prokoukl Hitlera a jeho strašné plány ...“ Ale byl jeden – pomyslel jsem si – kdo včas prokoukl nejen Hitlera. Ale copak na něj dáme?¹⁹⁶⁹

Už se to nesmí opakovat, už se nesmíme dostat pod nějaké jho.

Díky Bohu za statečnost profesora M. Putny, profesora T. Halíka a dalších pár statečných. Přidáme se k nim, proti těm, kteří nás táhnou na Východ z demokratické svobody a naší západní civilizace. A Ukrajinu nemůžeme nechat bez pomoci. Nám (každému z nás i naší zemi) bylo přece mnohokrát pomůženo.

Tomu kdo ví, že se na něj Bůh usmívá, zdraví ho, pečuje o něj, pomáhá mu, smilovává se nad ním – tomu je snadnější se usmívat na druhé, zdravít je, pomáhat a smilovávat se nad nimi – to je otázka spravedlivosti.

O takových Ježíš říká: „Spravedliví půjdou do věčného života.“

„Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte.“

Dostali jsme mnoho obdarování od Boha a minulou neděli jsme slyšeli velice povzbuzující slova pro lidi, kteří s božími dary dobře hospodaří.

1967 Chová-li se někdo nepřistojně hlučně, napomínáme ho: „Nejsi na pastvě“.

Mojžíš na pastvě slyšel: „Mojžíši, zuj se, země, na které stojíš, je země svatá.“

Nám se dostalo osvětlení, všude, kde jsem, vše, čeho se dotkla ruka Tvůrce, to vše je posvátné, dokonce i to, co dobrého vyšlo z ruky člověka – spolutvůrce Hospodina.

To pohané mají posvátný a neposvátný prostor. Židé a křesťané jsou osvětleni od Hospodina, vědí, že pro nás neposvátný prostor neexistuje. Dostalo se nám nového vidění světa a způsobu našeho života.

1968 Ovšem sami jsme se nebránili jako třeba Poláci.

Ale, když už jsme se ohnuli, měli jsme si to dávno přiznat a narovnat se. Místo toho jsme stále připosrání a předposrání.

1969 My si raději čteme noviny a v kostelíčku si zazpíváme: „Ježíši, Králi nebe a země“. A budou-li k tomu patřičně dunět varhany a vznášet se oblaka kadidla, půjdeme z kostela v povznesené náladě...

Nejen jedinec i národ může být požehnáním pro druhé ... I nám – kteří jsme byli milostivě přibráni do Nového Izraele – je svěřena nějaká odpovědnost za Evropu a svět.

2011 (O Večeři Páně X. – Čím nás Ježíš zachraňuje)

Poznámky k neděli 20. listopadu 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

X. ČÍM NÁS JEŽÍŠ ZACHRAŇUJE?

„Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna ...“ (srov. J 3:16). Co ta slova znamenají?

Při „Abrahámově obětování Izáka“ Bůh nezkoušel Abraháma jako učitel, který potřebuje zjistit vědomosti žáka.¹⁹⁷⁰

Vypočítá-li student příklad, dostane další. Počítáním narůstá poznání a použitelnost vyučovaného.¹⁹⁷¹

Proč si stále myslíme, že Bůh od nás vyžaduje pro sebe to nejlepší?

Jedná naprosto opačně.

Dává-li nám děti (to nejlepší, co má) – proč by nám je bral?

Navíc nám dává i svého Syna. Bůh je tu pro nás.

I rodiče říkají, my tu jsme pro děti.

To, co Bůh nežádal po Abrahamovi, nakonec on sám dal. Pustil svého syna mezi nás – šelmy a hady (zapřísahající se pravou vírou a zbožností).

Máma požádá syna, aby umyl nádobí. Ten lítá až do večera venku. Máma hubuje, nádobí si musí umýt sama, ale ráno – kupodivu – udělá klukovi snídani.

Ježíš po vzkříšení opět vyhledal své přátele (kteří se po jeho zatčení jako přátelé nezachovali) a připravil jim snídani. (Srov. J 21:1–14)

Jak rozumět prohlášení: „Kristus splatil dluh Adamův“?

Jedni mají za to, že Ježíš zaplatil Otcí.

Co měl platit? Copak v Boží Trojici má každý „vlastní konto“ jako v nevydařeném manželství?

Jiní si vážně myslí, že Ježíš platil Satanovi.

Bůh je solidní, jedná slušně (i s ďáblem), ale co by měl satanovi platit? Je mu snad něco dlužen?

Ježíš zaplatil za svou obětavost životem. Ale život jsme mu vzali my, ne Bůh.

Ježíš nás nezachraňuje utrpením a smrtí (tím, co mu udělali jeho vrazi), ale zachraňuje nás svým krásným životem, celým svým životem. Jeho přátelství a jeho věrnost ho stály život.

(Stydím se, že existují modlitby o obětování Ježíšovy krve, která usmiřuje Otcův hněv.¹⁹⁷²)

1970 Příběh o obětování Izáka s námi má oťrást, abychom si už konečně jednou uvědomili, jak je lidský život pro Boha cenný.

Příběh směřuje k zákazu lidských obětí. Nesmyslnost a hrůznost obětování Jefteho dcery je nám už jasná, ale u obětování Izáka si sedíme na vedení.

1971 Jde o Abrahámův růst a použitelnost ke spolupráci s Bohem – Abrahám na základě řady zkušeností poznal, že Bohu může absolutně důvěřovat i v situacích, do kterých on sám nevidí, a kam by si netroufl.

Hospodin nevyžaduje slepou víru! (Ta je nepoužitelná a dokonce nebezpečná – kdo poslouchá slepě, může být schopen plnit i rozkazy zločinců.)

1972 Slyšeli jste modlitbu: „Bože, tobě obětuji Tělo a Krev umučeného Krista“?

Raději to nebudu rozebírat, to není mým záměrem.)

Kde je v Bibli řeč o usmiřování Boha?

Boha není proč usmiřovat, to člověk se urazil a obrátil se k Bohu zády.

Ježíš přišel, aby nás (přesvědčené, že v náboženství všemu rozumíme) získal pro obrácení k životu a k Bohu. V obrácení nejde jen o odvrácení se od hříchu, ale také o odvrácení se od zkreslených představ o Bohu. Potřebujeme se obrátit k Bohu.

Po hříchu nás ďábel s oblibou straší boží spravedlností. To je jeho zákeřná taktika.

Ježíš nám ukazuje skutečnou a krásnou tvář Otcovu. Boha se nemusíme bát, ani si nemusíme pracně a nákladně teprve získávat jeho přízeň. Bůh má pro nás otevřenou náruč.

Hřích lidstva nelze spravit hříchem (ukřižováním). Bůh nechce utrpení. Zlobí-li děcko, nespraví to trest. Řekneme: „Buď‘ hodnější“.

Potřebovali jsme vidět, jak si Bůh představuje pěkný lidský život.

Ježíš nám ukazuje, jak můžeme spolupracovat s Bohem (učedníci se od Ježíše mnoho naučili).

Ukazuje nám, že i s hříšníkem lze jednat slušně.

Protože Bohu málo nasloucháme, zůstává v nás stále strach z Boha, z trestů, ze svých vin, z hříchu, ze zavržení, strach z mocných a nebezpečných.

Tolikrát jsme slyšeli: „Budeš-li hodný, budeš-li mít dobré známky, výkon ... budu tě mít rád“.

Podle takovéto „podmínečné“ lásky jsme si vytvořili svou představu o Bohu a masochisticky se jí držíme.

Trpíme pocitem bezvýznamnosti a nemilováníhodnosti.

Kdekdo má strach, že je nula. „Kdo MĚ může mít rád takového, jaký jsem? Jak si zasloužit ztracenou Boží přízeň?“

Ježíš ukazuje, že i kdybych byl tisíckrát horší, Bůh mě nevydělí. Nemusím bojovat o přízeň Boha.

Tu má i ten, který by byl v pekle.¹⁹⁷³ To samozřejmě neznamená, že smí do nebe.

Ježíš nás uzdravuje svým přátelstvím, svou obětavostí a statečností, ne utrpením!¹⁹⁷⁴

Bůh je větší přítel než jsme tušili a uměli si představit. Předčil všechna naše očekávání.

To se to z cizího dává.

Rozumíte tomu?

Proč tak „nešikovná“ slova?. Co kdyby nás někdo slyšel, co by si o nás myslel? A co by si pomyslel o Bohu?“

„Co to je ten Bůh zač – co se mu líbí?“

1973 Z knihy Moudrosti:

Bože, ty můžeš vždycky prosadit svou svrchovanou moc

a síle tvé paže nikdo neodolá.

Neboť jako prášek na misce vah je před tebou celý svět

a jako kapka ranní rosy padající na zem.

Nade všemi se smilováváš, protože všechno můžeš,

nehledíš na hříchy lidí, jen aby činili pokání.

Miluješ všechno, co je,

a neošklivíš si nic z toho, co jsi učinil,

vždyť bys ani nemohl připravit něco, co bys měl v nenávisti.

A jak by mohlo cokoli trvat, kdybys ty to nechtěl,

anebo být zachováno, kdybys to nepovolal k bytí?

Šetríš všechno, protože to je tvé,

Pane, který miluješ život. (Mdr 11:21–26)

1974 Druhá světová válka neskončila díky utrpení koncentráčnicků (to říkám i coby syn koncentráčnicka), ale díky těm, kteří se postavili proti zlu.

Kdybychom Ježíšovo „vykoupení“ zúžili jen na umučení, bylo by ostatní nadbytečné. To by se Ježíš nemusel namáhat učit, konat a jednat s námi hříšnými.

„Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4:4)

Každé Ježíšovo vyprávění nám umožňuje víc porozumět Bohu, abychom mu mohli důvěřovat.

Po Ježíšově životě už o boží věrnosti nemusím pochybovat a všechnu svou energii mohu vložit k porozumění a příjemné spolupráci s Bohem.

Proč my sami tak lehko souhlasíme, že by Ježíš měl být obětním beránkem, jehož krev vyžadoval Bůh? Kde k tomu bereme právo?

(Važme jednotlivé obrazy a obraty z Písma a nezaměňujme rozhodnutí těch, kteří Ježíše ponížili a zavraždili s rozhodnutím Boha.)

Nebyl snad Ježíš poslán na svět k životu?

Nestál při něm Dárce a Udržovatel života?

Nepřál Bůh svému Synu vše nejlepší?

Proč my Ježíše dopředu necháme s klidem „obětovat“? Co si to dovolujeme?

Kdo nám dává právo nepřát Ježíšovi spokojený život, čest a dobré jméno?

Ze zistných důvodů rychle a klidně souhlasíme s hrozným umučením Ježíše. – Protože to je pro nás výhodné.

Nejsme hnusní?

(Nemakančenkové často od bohatých vyžadují, aby jim přispívali: „Mají peníze, tak ať platí“.)

Copak se Ježíš narodil jako ten, který je určen pro porážku?

Jako se zbabělec nepohoršuje nad příkazem pro Abraháma k obětování syna, tak jsme si zvykli na Ukřižování.

Samozřejmě, pouze se pohoršit, by bylo málo, ale kdo se ptá, ten se dozví víc. Nejsme zvyklí přemýšlet o Božím jednání a raději se přidáváme k falešnému soucitu jeruzalémských žen na křížové cestě. (Podobáme se lidem sledujícím film z koncentračního tábora a pojíždajícím při tom smažené brambůrky.)

Naštěstí Bůh se svým milovaným synem nejednal nespravedlivě.

„Bůh tak miloval svět, že dal svého Syna ...“ (srov. J 3:16), ale to neznamená, že jej poslal pod nůž.

(Jestli manželka svolí, aby manžel šel do odboje a on skončí v koncentráku, nikdo ji nepodezírá, že ho poslala na mučidla.)

Ježíš se nabídl, že nás přivede zpět do Otcovy náruče a Otec mu to dovolil. Stálo ho to víc než jen krk. Ukřižování ovšem nebylo Otcovým nápadem a úmyslem.

Nepletme si pojmy a nesvádějme svou krutost a svou vinu na Boha!

Otec trpí víc než Syn na kříži. Tomu rozumí každý rodič. (Kdo o tom pochybuje, ať se jde podívat třeba do nemocnice na ušní oddělení – na mámu s děckem, kterému „píchají uši“ – třeba mu to bude stačit.)

Kdy začneme přemýšlet a přestaneme z Boha dělat krvežíznivou stvůru?

Ježíš volil mezi dvěma zly nebo řekněme – zvolil lepší variantu.

Viděl jak se hloupě v tvrdohlavosti a pýše řítíme do strašné propasti. Nepřeháněl, když kritizoval naši zbožnost a varoval nás před jedovatou zbožností, nesnášenlivostí, před fanatismem zbožných. Slušní a zbožní lidé ukřižovali Mesiáše.

Do kostela chodí různí zbožní. Do nazaretského kostelíčka chodila výborná Ježíšova žačka (jeho matka), ale i zbožní, kteří mu za jeho primiční kázání hned kroutili krkem. (Srov. Lk 4:16–30)

To my jsme pro „pravdu Boží“ schopni zlikvidovat každého, kdo mluví o Bohu jinak než my. Jsme schopni obětovat nevinného pro „svou ideu“ a „čistotu víry“.

„Zbožní“ Ježíšovi nevěřili. Dodneška mu valně nevěříme; myslíme si, že NÁS se jeho varovná slova netýkají, myslíme si, že stačí věřit, že Ježíš je Syn Boží (to ví ďábel lépe než my).

Ježíš nám řekl o Bohu vše, co měl. Vykonal, co vykonat měl; mnoho mocných činů, abychom poznali, že jej posílá Bůh. Snažil se zabránit zboření chrámu, zkáze Jeruzaléma, pogromům (včetně hitlerovského) a válkám.

Ale copak jej někdo bral vážně? ¹⁹⁷⁵

Kdopak mu věřil?

Nakonec mu zbyla jediná možnost, aby mu uvěřili – přestat se skrývat, nebránit se a přenechat vše představeným Synagogy, aby se ukázalo ovoce jejich „víry“ a „zbožnosti“.

Došlo na Simeonova slova Marii: „Je dán k pádu mnohých a k povstání mnohých, a jako znamení, kterému se budou vzpírat – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí“. (Lk 2:35)

Ježíš vsadil na poslední kartu, volil „menší zlo“. Věřil, že získá mnohé, až uvidí jeho lásku, která se nezalekla ani strašného ponížení a krutého umučení na kříži.

Není jednoduché přijít o dobrého jméno, čest a pověst a nechat se umučit jako největší vyvrhel lidstva.

Bylo to nutné? K čemu slouží Ježíšova smrt?

Muselo se to stát?

Ježíš říká Nikodémovi: „Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný“. (J 3:14–15)

Nic nemusíme, jen zemřít. Kdo by mohl Mesiáši poroučet?

Jenže pan profesor Nikodém se neptal, proč „musí“.

V Letohradě byl kdysi nebezpečný přejezd přes železniční trať. Lidé upozorňovali na nebezpečí. Stále marně. „Tam se musí něco stát, aby dráha vynaložila více péče“, říkali smutně někteří lidé. Až po střetu vlaku s autobusem konečně dráha zbudovala signalizační zařízení. Ale nejdříve „muselo“ několik lidí přijít o život, než někdo nahoře uvěřil v nebezpečnost přejezdu. ¹⁹⁷⁶

Ježíš „musel“ být popraven, abychom mu uvěřili, že není podvodník, alkoholik, děvkař, lhář, podvodník, posedlý, spolčený s ďáblem, kritik církve, bludař, heretik, provokatér, ...

Ježíš „musel“ být popraven, aby velice slušný pan profesor Nikodém uvěřil, že Ježíš není podivín.

1975 Nikdo nevěřil Ježíšovým varováním, že Izraelité jdou na opačnou stranu od Hospodina, a potřebují se „obrátit“.

Nazaretští se ve svém „kostele“ strašně urazili a chtěli Ježíše zavraždit jen proto, že jim řekl, že je otázkou, zda přijmou Mesiáše, když nejsou otevřenější Božímu slovu než jejich otcové. I apoštolové si mysleli, že Ježíš přehání, když řekl, že Mesiáš bude popraven. A když tvrdil, že Mesiáše ukřížují „kněží, teologická fakulta a biskupská konference v čele s papežem“, svatý Petr s ním jednal jako s malým klukem.

„Ježíš začal učedníky učit, že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát. A mluvil o tom otevřeně.“ (Mk 8:31–32)

1976 Šest miliónů Židů „muselo“ být zavražděno, abychom konečně zahlédli velice nepříjemnou pravdu o našem antisemitismu a lhostejnosti.

Desítky miliónů „musely“ padnout ve válce a být zavražděny komunistickým zločinem abychom si uvědomili, že demokracie a humanismus nejsou schopny udržet lidstvo při životě. (Někomu to stále ještě nedochází.)

Ježíš „musel“ být popraven, aby mu uvěřili jeho nejbližší přátelé (svatý Petr a svatý Jan a ostatní svatí apoštolové a učedníci), že nepřehání, když tvrdí, že víra židů je povrchní a nebezpečná Mesiáši, lidem i Bohu, a že představení „církve“ (synagogy) jsou schopni zavraždit nevinného.

Ježíš „musel“ být popraven, aby apoštolové poznali, že jim nekřivdil, když jim řekl, že prásknou do bot, až bude vyslýchán.

Nikodém byl u toho, když se nejvyšší církevní soud rozhodl pro justiční vraždu.

Ježíšovi přátelé byli ochromeni rozsudkem Nejvyšší náboženské autority a náboženského úřadu nad Ježíšem. Ježíš byl prohlášen za největšího vyvrhele.

Apoštolové byli zaskočeni ve svých představách o Mesiáši. Jejich Mesiáš se nebrání. A Bůh nehne ani brvou!!

Jim samotným se dělalo špatně z vlastní zbabělosti.

Především se jim ovšem zhroutili jejich náboženské představy. Kleofáš a jeho kolega na útěku do Emauz říkali tomu „pocestnému“: „Hrůza, co se stalo. Ježíše, spravedlivého člověka, proroka, zlikvidovali naši představení. Co s námi bude? Hospodin se s námi přestane bavit, Zabili jsme mu jeho člověka. Náš národ stihne trest.

My, jsme se tedy spletli, mysleli jsme si, že Ježíš je Mesiáš. Všeho jsme nechali a stali jsme se jeho učedníky, no, ale ukázalo se, že Ježíš Mesiášem není.

Mesiáše přece nikdo nemůže spoutat, natož zabít, to jsme se učili už v náboženství.

Ach jo, kdy nám pošle Hospodin Mesiáše, když my klidně zabijeme nevinného člověka. To je konec, Mesiáše se už naše generace nedočká, jak by se na nás mohl Hospodin nenaštvat. To je hrůza, to je bída!

Ach, jo, my už ničemu nerozumíme.“ (Srov. Lk 24:13n)

A Ježíš se usmíval, konečně řekli: „My už ničemu nerozumíme“.

Předtím Petr i za ostatní, káral! Ježíše: „Ty tomu nerozumíš!“¹⁹⁷⁷

Sláva! Konečně začali „emauzští“ Ježíšovi naslouchat. (Ale co to Ježíše stálo.)

Předtím mu skákali do řeči a vedli svou. Konečně je mohl Ježíš doučit to, co předtím tolikrát odmítali.¹⁹⁷⁸

Konečně mohl učedníkům „otevírat mysl“. (Srov. Lk 24:45)

Až pak, až po všem, Petr řekl: „Já, hlupák, jsem Ježíše káral za jeho slova, že Mesiáše popraví zbožní. Ježíš měl ve všem pravdu! Trefil se i s kokrháním kohouta před mým zapíráním ...“

(Jak to, že ale nikdo z Ježíšových přátel nečekal u hrobu, jestli snad ... náhodou ... přeci jen ... nevstane z mrtvých ...?)

Ukřižováním vyšlo najevo, že Ježíš není podvodník, bludač, hříšník, že miluje Otce a lidi. ... „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna ...“ (srov. J 3:16).¹⁹⁷⁹

1977 „Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabít a třetího dne vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!"

Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ (Mt 16:21–23)

1978 Nejméně osmkrát se, podle evangelií, Ježíš pokoušel vysvětlit, jak je „zbožnost“ jeho věřících současníků zvrhlá, že jsou schopni exemplárně zlikvidovat samotného Mesiáše.

1979 To je úžasný a vrcholný básnický **obraz**, kterému rozumí každý slušný rodič, ten by raději obětoval svůj život, než život svého dítěte.

To vše jsem řekl ve zkratce. Je zapotřebí krok po kroku hledat smysl Ježíšových slov. A pečlivě znovu promyslet Ježíšovy výroky o ukřižování.¹⁹⁸⁰
Pak teprve porozumíme Pavlovým komentářům k ukřižování.

To vše potřebujeme promýšlet pro naši generaci, pro sebe, pro své děti a vnuky.

„Dobrý hospodář vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Srov. Mt 13:52)

Katechismus nám nemůže stačit.

Jako ve „Sbírcce početních příkladů“ jsou pro kontrolu správnosti našich výpočtů užitečné výsledky příkladů, tak je užitečný Katechismus. Ale jako nás výsledky příkladů nenaučí počítat, tak nás Katechismus nenaučí promýšlet poselství Boží lásky pro nás a naše děti a vnuky. To by byl Ježíš napsal katechismus.

2008

Slavnost Ježíše Krista Krále Ez 34:11–12. 15–17 1 Kor 20–26. 28 Mt 25:31–46 23. listopadu 2008

Dnešní slavnost není biblická, je ideologická, a tak má značná úskalí. Prohlášení: „Ježíš je otrok boží“ taková nebezpečí neskrývá.

Rozpoznat, že Ježíš je naprosto jiný král než lidští králové, vyžaduje velikou poctivost a pozornost.

Obraz dobrého pastýře (dobrého hospodáře a statečného chlapa) je v Bibli vícekrát používán. I pro srozumitelnost (do nedávné doby nemusel být vysvětlován).

Bůh se vícekrát ujal a zachránil neposlušné stádo Izrael.

I Ježíš je vynikajícím pastýřem. Jeho péče ukazuje jedinečnou cenu každého člověka. Ježíš slouží lidstvu, svému národu i každému jednotlivci. Nezachraňuje jen včelstvo, ale nabízí osobní pomoc a osobní přátelství také každé včele.

Co víc si můžeme přát?

Svátku Krista Krále mnoho nerozumíme, Naše parádní církevní slavnosti nám k porozumění spíše nepomáhají. Pomyslení na korunovační průvod nebo vítězné tažení Triumfátora nás svádí z cesty. Už židé tudy sešli stranou. I apoštolové se viděli jako ministři ve vládě Mesiáše, nikdy je nenapadlo počítat s popravištěm. (To popraviště nebylo v záměru Boha.)

Vyjádření: „Bůh nám dává všechno, co má“, je prvním stupněm obdarování, vydanosti, obětavosti. „Dát svého jediného, milovaného syna“ – je ještě vyšším stupněm. To je víc než absolutním.

1980 „Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný. Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. (J 3:14–17)

Nepoznali, že k nim mluví o Otci. Ježíš jim řekl: „Teprve, až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že já jsem to a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec“. (J 8:27–28)

Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout. Takový příkaz jsem přijal od svého Otce. (J 10:17–18)

„A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“

To řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít. (J 12:32–33)

Slyšeli jste, že jsem vám řekl: „Odcházím – a přijdu k vám. Jestliže mě milujete, měli byste se radovat, že jdu k Otci; neboť Otec je větší než já.“

Řekl jsem vám to nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili. Již s vámi nebudu mnoho mluvit, neboť přichází vládce tohoto světa. Proti mně nic nezmůže. Ale svět má poznat, že miluji Otce a jedním, jak mi přikázal.“ (J 14:28–31a)

„Zasvěcovat se Božskému Srdci“ dá méně práce než porozumět jedinému z Ježíšových podobností (natož přijmout jeho poučení).

Ježíš o žádné parády nestál. Nenechal si šít důstojné roucho k oslavě Boží. Mnoho a mnoho času strávil vyučováním, aby lidé porozuměli Otcí. Na tom mu velice záleželo.

Přišel velice nenápadně. Nepoznán, aby okolo něj nenastala lokajská tlačenička.¹⁹⁸¹

Ježíše sláva nikdy nezajímala. Kolikrát po jeho zázraku došlo k jásání davu a Ježíš se okamžitě stáhl, odešel někam pryč. To my si slávu Boží představujeme podle svého gusta.

Ježíš nám chce pomoci k pravým hodnotám. Ty jsou ale přeci jen pracnější než naše show. Přátelství je hodnotnějším vztahem než kamarádství. Někdo ani neví co přátelství je. Dokud měl marnotratný syn prachy, měl okolo sebe dost kumpánů. Když dopadl hůř než prase, kamarádíci zmizeli. Až v nouzi objevil nakonec přítele tam, kde by to byl původně nečekal – v tátovi.

Ježíš přichází pečovat o lidi a k té péči patří pravdivé pojmenování a oddělení pravdy od fráze, pravé a falešné zbožnosti. Chceme-li koupit kvalitní zboží a někdo nás upozorní, že nám prodávající nabízí a vychvaluje padělek, můžeme mluvit o štěstí.

Biblické vyučování často odpovídá na nějakou otázku.¹⁹⁸²

Na otázku: „Co je v životě člověka podstatné, aby mohl vejít do nebeského království“, odpovídá Ježíš odpovídá podobnostmi. „Jako pastýři večer rozdělují své stádo, ovce nechávají venku a kozy na noc zavírají (do nějakého přístřešku)¹⁹⁸³, tak bude jednou potvrzeno, kam se kdo svým jednáním k druhým zařadil už tady na zemi.

Obě dvě skupiny jsou před tváří Syna člověka překvapeny: „Pane, to je asi omyl, já jsem žil deset tisíc před tvým letopočtem ...“

„Nepletu se člověče (třeba: starej pračlověku Janečku z Čapkových apokryfů), my dva přece máme něco společného, byl jsi solidární s člověkem v nouzi, máš milosrdné srdce“.

„Gratuluji každému, kdo má milosrdné srdce.“ („Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství“. Mt 5:7)

Ti, kteří vylučují druhé ze spásy, mají zvláštní, nesnášenlivý postoj, „kamenné srdce“, říká Bible.¹⁹⁸⁴

„Co my dva máme společného“, říká jim Ježíš?¹⁹⁸⁵

1981 Názory a postoje Václava Havla některé lidi zajímaly i v době, kdy byl V. Havel pronásledován. Když byl prezidentem, tlačilo se okolo něj velké množství lidí. Ale dnes už opět řadu z nich názory a postoje V. Havla nezajímají.

1982 Např.: „Mistře, které přikázání je nejdůležitější? Které modlitby a kolik? V které dny se máme postit? Kolikrát spolu smíme obcovat?“

1983 Kozy jsou náchylnější na chlad (noci v tamější krajině jsou chladné, rozdíl proti denní teplotě je značný). Ovce jsou převážně bílé, kozy bývaly převážně černé. Jejich rohy, oči a brada souzněly s lidovou představou satyrů, zlých duchů a ďáblů.

1984 „My dodržujeme sobotu“. „My správně říkáme Jehova.“ „My nejíme vepřové“. „Pane, absolvoval jsem 99 prvních pátků, byl jsem ctitel těch a těch svatých ...“ „My přijímáme v kleče a do úst“. „My nejsme ti pobožníkáři.“

1985 Kdosi Ježíšovi řekl: „Pane, je opravdu málo těch, kteří budou spaseni?“

Jsme nadšeni z velkorysosti a přejícnosti Boha. U nebeské brány se nebude vyžadovat potvrzení o křtu. Bůh nebude nikoho soudit, jen ocení ty solidární s potřebnými. Každý se už svým životem zařazuje buď na stranu služby životu nebo na tu stranu druhou ...

Co by mohl v nebi pohledávat ten, který myslí jen na sebe nebo jen na vlastní spásu?

Bůh nám „otročí“, (nezištně, zadarmo) slouží a my jsme pozváni k programu být k jeho obrazu ... Jsme hrdí na Ježíšovo podobenství o posledním soudu. Každý je zván, Bůh nemá žádné nevlastní děti.

„Kdybych byl věděl, že v letadle je můj oblíbený spisovatel Antony de Exupéry... na něj bych nestřílel“ prohlásil německý letec, který Exupéryho sestřelil.

Pan farář přišel ke včelaři ve farnosti pro med. V krajní čtyřlitrové láhvi plavala u hladiny mrtvá myš. „Pane faráři, nebojte se, vám prodám jiný med, tuhle sklenici prodám lampasákovi co sem chodí“.

„Co jste učinili (nebo neučinili) nejposlednějším člověku, mně jste učinili (neučinili)“ – a je to tady provždy vyřčeno!

Nemusí jít doslova jen o jídlo, stejně jako při slovech: Chléb náš vezdejší, dej nám dnes“.

Máma přesvědčuje osmiletou ratolest: „Kdyby se tě pan průvodčí ve vlaku ptal, kolik ti je, řekni, že ti ještě není šest“.

Zbožná rodina se (za totality) vracela z ciziny a tenkrát na hranici stávala veliká fronta aut. Paní doktorová začala „omdlévat“. Pan manžel předjel frontu a celníky poprosil, aby jej rychle odbavili, že svou ženu veze do nemocnice. Když pak těmto rodičům jejich děti lhaly, ve spravedlivém hněvu je společně bili.

„Navštívili jste mě ve vězení.“ Nejde jen o nespravedlivě pronásledované. Ale obecně o kriminálníky. (Někteří z nás si tak moc nepřipouštíme, že jsme hříšníci zasluhující boží kriminál.) Pozor, nejde o naivní jednání s lidmi, kteří se provinili.

Ježíš se kriminálíkům věnoval. Někteří přijali jeho nabídku i jeho pravidla jak se dostat z bahna ven. Např. jednomu mohl říci: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji“. Jeho kumpánovi to říci ale nemohl.)

O některých lidech prohlásil: „Nevejde!“ Např.: zbožný mladík, družičky ze svatebního průvodu, kterým se nedostává olej, zaměstnanci, který zakopal hřivnu (i když ji nezpronevěřil, neukradl).

Mít milosrdné srdce je nezbytná a základní podmínka pro vstup do nebeského království.

Ale od těch, kteří poznávají Boží lásku a od učedníků Ježíš očekává více.

Evangelia o tom mnohokrát mluví. ¹⁹⁸⁶

On jim odpověděl: „Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni. Jakmile už jedinou hospodář vstane a zavře dveře a vy zůstanete venku, začnete tlouct na dveře a volat: `Pane, otevři nám´, tu on vám odpoví: `Neznám vás, odkud jste!´

Pak budete říkat: `Jedli jsme s tebou i pili a na našich ulicích jsi učil!´ On však odpoví: `Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.´ Tam bude pláč a skřípění zubů, až spatříte Abrahama, Izáka a Jákoba i všechny proroky v Božím království, a vy budete vyvrženi ven. A přijdou od východu i západu, od severu i jihu, a budou stolovat v Božím království. Hle, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední.“ (Lk 13:23–30)

Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ A tehdy já prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti“ (Mt 7:21–23)

1986 Ježíš řekl učedníkům: „Pojďte za mnou a učiním z vás záchranáře (rybáře) lidí.“ (Mt 4:19)

Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist'ujte, demony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte. (Mt 10:8)

Přítel dostává více. Může být obdarován více než ten, kdo se s Ježíšem nesetkal. Ví a zakouší o čem se člověku ani nesnilo.¹⁹⁸⁷

Ježíšova věta: „Co jste dobrého učinili jednomu s těchto mých nejposlednějších bratří“, má ještě další význam než jen slitování se nad potřebným. Mluví se o tom u Mt 12:40–42 (nevím, jestli jsme si to tady už někdy říkali. V každém případě se o tom alespoň zmiňuji, abychom věděli, že tu je ještě další význam a další bohatství).

Být solidární s potřebnými, mít milé srdce, být milosrdný, je nezbytný životní postoj pro nebe. Ale pro Ježíšovy učedníky to není jediný program. Ježíš nás posílá zvěstovat lidem pozvání k porozumění Bohu a k přátelství s Bohem.

Pochopení, jakým králem je Ježíš, se pozná podle toho, zda bereme Ježíše vážně. Jakou pozornost věnujeme jeho slovu, jeho názorům, nakolik si s ním rozumíme a nakolik přijmeme jeho moudrost a jeho způsob života.

Zatím jsme Ježíše neviděli tváří v tvář, ale už teď o něm máme dost přesných informací. Kdo chce, může Krista Krále už teď správně vidět.

Uzdravujte nemocné a vyříd'te jim: „Přiblížilo se k vám království Boží“.

Když však přijдете do některého města a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: „Vytrásáme na vás i ten prach z vašeho města, který ulpěl na našich nohou! Ale to vězte: Přiblížilo se království Boží“ (Lk 10:9–11)

Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. (Mt 13:12)

Dávejte a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. (Lk 6:38)

Služebník, který zná vůli svého pána, a přece není hotov podle vůle jednat, bude velmi bit. Ten, kdo ji nezná a udělá něco, zač si zaslouží bití, bude bit méně. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více. (Lk 12:47–48)

1987 Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.

Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.

To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.

Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji.

Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, o č byste ho prosili v mém jménu.

To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali. (J 15:9–17)